DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 202. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — CSÜTÖRTÖK, 1949 SZEPTEMBER 1

Ezért tud teljesíteni Berta József 4. csapata 149·45 százalékot

Mindent el kell követni, hogy az elsők közé kerüljünk a begyüjtésben

A pécsi Magasépitési NV versenyre hivta ki a komlóiakat

A szovjet kormány újabb jegyzéke

megmutatja Jugoszlávia népeinek a jugoszláv kormány valódi arculatát

A jugoszláv kormány augusztus 20-án jegyzéket intézett a szovjet kormányhoz. Ez a jegyzék a jugoszláv kormány válaszát tartalmazta a szovjet kormánynak augusztus 11-i jegyzékére, amelyben a szovjet kormány kifejtette álláspontját az osztrák szerződés megvitatása kapcsán Ausztriával szemben támasztott jugoszláv igényeket illetően.

A szovjet kormány jelen, augusztus 29-i jegyzékében a következő tartalmú választ közölte Jugoszlávia kormányával:

A szovjet kormány augusztus 20-án jegyzéket kapott a jugoszláv kormánytól. A jugoszláv kormány új jegyzéke újabb pletykák és légből kapott rágalmak halmaza, amelyekkel a jugoszláv kormánynak az a célja, hogy álcázza kétkulacsos politikáját és becsapja Jugoszlávia népeit.

A jugoszláv kormány, amelyet a szovjet kormány augusztus 11-i jegyzéke, mint a karintiai szlovének érdekeinek és Jugoszlávia nemzeti jogainak árulóját megcáfolhatatlan tényekkel leleplezte — igyekszik eltüntetni árulásának nyomait, igyekszik kibujni a felelősség alól és a tőle már megszokothazug és rágalmazó fogásokhoz folyamodik. A szovjet kormány nem azért tartja szükségesnek az alábbi megjegyzések közlését, hogy meggyőzze a jugoszláv kormányt, amely már régóta a meggyőződések nélkül él és csak nyugati gazdáinak utasításait követve működik, hanem azért, hogy lerántsa róla a leplet és hozzásegítse Jugoszlávia népeit, hogy megpillanthassák a mostani jugoszláv kormány valódi arculatát.

Jugoszlávia nemzeti jogainak gyáva elárulása

A jugoszláv kormány azt állítja, hogy Sztálin Renner osztrák kancellárhoz intézett levelében „garantálta az 1938. évi osztrák határokat" (augusztus 3-i jugoszláv jegyzék), hogy Sztálin „igéretet tett, hogy az osztrák határok változatlanok maradnak", hogy Sztálin „minden segítséget megígért az osztrák-jugoszláv határ változatlanságának megőrzésére", hogy tekintettel erre a szovjet kormány nem támogathatta Jugoszláviának az osztrák határok oly értelemben történő megváltoztatására vonatkozó követelését, hogy Szlovén-Karintiát a Jugoszláv Köztársaságnak adják át.

Idézzük Sztálinnak Renner osztrák kancellárhoz 1945 májusában intézett levelét:

„Karl Renner úr őméltóságának, Ausztria kancellárjának.

Köszönöm Önnek, igen tisztelt Elvtársam, április 15-i levelét.

Bizonyos lehet afelől, hogy az Ön gondja Ausztria épségét és jólétét illetően az én gondom is. Kész vagyok az erőinkhez és lehetőségeinkhez mérten bármily szükséges segítséget nyujtani Önnek Ausztria számára.

Elnézését kérem a késői válaszért.

J. Sztálin."

Mint látható, Sztálin levelében egyetlen szó sincs sem „Ausztria határairól", sem „az 1938. évi osztrák határok garantálásáról", sem „Ausztria határainak változatlanságáról", sem pedig arról, hogy „Ausztria határai változatlanok maradnak". Mindezt a jugoszláv kormány találta ki és hazudta össze.

Sztálin levelét két olyan körülmény idézte elő, amelyek szétszakitással és függetlensége elvesztésével fenyegették Ausztriát. Egyrészről, egyes angol körökben terveket szőttek, hogy Ausztriát, Magyarországot és Dél-Németország egyes részeit dunai monarchiává egyesítik. A szovjet kormány határozottan ez ellen a terv ellen foglalt állást, kijelentve, hogy ez Ausztria függetlenségének elvesztésével fenyeget, hogy Ausztriának független államnak kell maradnia. Másrészt e szláv államok, köztük Jugoszlávia, bizonyos nacionalista körében felvetették azt a tervet, hogy osszák fel Ausztriát a szomszéd államok között. A szovjet kormány éppoly határozottan állást foglalt ez ellen is, kijelentve, hogy Ausztria felosztása reakciós intézkedés lenne, amely ellentmond a demokratizmus elveinek, hogy Ausztriának egész államnak kell maradnia.

Ezen az alapon jött létre Sztálin levele. A jugoszláv kormány azt tartja, hogy a nemzetek önrendelkezési elve csupán Jugoszláviára és a győztes nemzetekre alkalmazható. Igy azonban csupán olyan emberek gondolkozhatnak, akik az imperialista hódításvágy szellemében nevelkedtek. A demokratizmus ezzel szemben abból indul ki, hogy a nemzetek önrendelkezésének elvét alkalmazni kell minden nemzetre, közülük a legyőzött nemzetekre is. Éppen ebből indul ki a szovjet kormány, amikor elvetette mind a dunai monarchia megalakításának tervét, mind pedig Ausztria feldarabolásának tervét.

Vajjon ez azt jelenti-e, hogy a szovjet kormány azzal, hogy Ausztria feldarabolása ellen és Ausztria függetlensége mellett foglalt állást, elismerte Ausztria „határainak megváltozhatatlanságát", hogy nem engedhető meg Ausztria határainak módositása Jugoszlávia javára? Természetesen, nem azt jelenti. Az ezt követő tények egész világosan megmutatták ezt. Ugyanezt kell elmondani Ausztriáról is. A szovjet kormány Ausztria épsége mellett állott és áll továbbra is. Azt jelenti-e ez hogy ezzel együtt Ausztria határainak megváltoztathatatlansága mellett nyilatkozik, hogy nem találta lehetségesnek Ausztria határainak kiigazitását Jugoszlávia javára? Világos, hogy nem ezt jelenti. Az ezt követő események teljes világossággal megmutatták ezt, mert a szovjet kormány Ausztria épségét védelmezve ugyanakkor az osztrák határoknak Jugoszlávia javára történő kiigazitásának szükségessége mellett foglalt állást.

Nem lehet kétséges, hogy Jugoszlávia megkapta volna Szlovén-Karintiát, ha a jugoszláv kormány nem viselkedett volna gyáván és gyávasága következtében nem árulta volna el Jugoszlávia nemzeti jogait.

Minden emberségből kivetkőzött, féktelen fasiszták

A jugoszláv kormány felismerve, hogy Sztálinnak Rennerhez intézett leveléről hangoztatott rágalmazó kitalálásai tarthatatlanok, a rágalmazó kitalálásoknak más fajtájához folyamodik és jegyzékében azt állítja hogy a szovjet kormány nem látta már tovább lehetségesnek Jugoszláviának a Szlovén-Karintiára vonatkozó régi igényei védelmezését — amelyekről a jugoszláv kormány lemondott — állítólag azért, mert ennek fejében még külön 50 millió dollárt kapott akkor, amikor az ausztriai szovjet vagyont az osztrák kormánynak eladták. Mint ismeretes, a Szovjetunió a potsdami értekezlet döntéseinek megfelelően tulajdonjogot kapott a Kelet-Ausztriában található német vagyontárgyakra, épúgy, mint Anglia, az USA és Franciaország tulajdonjogot kapott a Nyugat-Ausztriában, Nyugat-Európában és az amerikai országokban található német vagyontárgyakra. A szovjet kormány Ausztria kívánságának megfelelően beleegyezett, hogy megfelelő kompenzáció ellenében eladja Ausztriának ennek a vagyonnak egy részét. És ime, a jugoszláv kormány azt állítja, hogy „a szovjet kormány beleegyezve abba, hogy a karintiai szlovének osztrák kormányzat alatt maradjanak, saját hasznára kivívta, hogy Ausztriában található német tulajdonért neki járó kárpótlást 50 millió dollárral felemeljék", hogy ezzel kapcsolatban a szovjet kormánynak az említett vagyonért nem 100 millió dollárt kell kapnia, amint ezt a szovjet kormány állította, hanem 150 millió dollárt.

Nem gondoltuk, hogy a jugoszláv kormány oly mélyre süllyedhet, hogy a Szovjetunióról ennyire ocsmányul és aljasul vélekedjék. Kétségtelen, hogy csak a szocializmus és demokrácia árulói és minden emberségből kivetkőzött féktelen fasisztákká vált emberek képesek a Szovjetunióról és kormányáról ennyire pimaszul és zabolátlanul fecsegni.

A jugoszláv kormány állításainak minden szava hazugság. Nem igaz, hogy a szovjet kormány 100 millió dollárt követelt kárpótlásul a vagyontárgyakért. A valóságban a szovjet kormány 200 millió dollárt követelt. Nem igaz, hogy a szovjet kormány 50 millió dollárral többet kap a megállapitott árnál. A valóságban a megállapitott árnál 50 millió dollárral kevesebbet kap. Nem igaz, hogy Karintia kérdésének valamilyen köze van az ausztriai szovjet vagyon eladásához, mert még a jugoszláv kormány aljas feltételezése mellett sincs itt helye Szlovén-Karintia kérdésének. Mindezt a jugoszláv kormány agyalta ki és hazudta össze.

Nem, Urak! Nem a szovjet kormány, hanem a jugoszláv kormány árulta el a karintiai szlovének érdekeit, minthogy még 1947-ben lemondott minden területi igényről Ausztriával szemben. Van egy okmány — Kardeljnek A. J. Visinszkijhez 1947 április 20-án intézett levele — amelyben a jugoszláv kormány lemond Szlovén-Karintiáról és csupán arra szorítkozik, hogy két villamoserőtelep igazgatásában különleges jogokat kapjon. Az okmány a következőket mondja:

„A kérdést kisebb határkiigazitással el lehet intézni. Erre vonatkozólag két változatot terjesztek Ön elé, a) Végső esetben ezt meg lehet oldani azáltal, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságnak különleges jogokat biztositanak ezen erőmütelepek igazgatásában."

Ez elöl az árulói okmány elöl a jugoszláv kormány épúgy nem térhet ki, ahogy nem térhet ki saját árnyéka elöl.

Figyelmet érdemel, hogy ugyanakkor, amikor a jugoszláv kormány Kardelj levelében lemondott Szlovén Karintiáról, a szovjet küldöttség a külügyminiszterek tanácsának moszkvai ülésszakán 1947 április 21-én, egy nappal később Kardelj levelének vétele után, kijelentette:

„A szovjet küldöttség indokoltnak ismeri el a jugoszláv kormánynak azt a javaslatát, hogy egyesitsék Szlovén-Karintiát Szlovéniával, amely Jugoszlávia területéhez tartozik, továbbá Stájerország szlovénlakta területeire vonatkozó javaslatait és azt a javaslatát, hogy adjanak a burgenlandi horvátoknak különleges szabályzatot, amely biztositja ezek nemzetiségi jogait, miként ezt a jugoszláv küldöttségnek az az emlékirata fejtette ki, amelyet 1947 január 22-én terjesztettek Londonban a külügyminiszterek helyetteseinek értekezlete elé. A szovjet küldöttség támogatja a fent emlitett javaslatokat."

Mint ismeretes, a szovjet küldöttségnek ezt a nyilatkozatát a továbbiakban belevették a Külügyminiszterek Tanácsának az ausztriai szerződés ügyében 1947 októberében készitett jelentésébe.

Van egy másik okmány is. A jugoszláv kormány 1949 augusztus 3-án kelt jegyzékében kijelentette, hogy „a jugoszláv kormánynak azokról a javaslatairól, amelyeket 1947 június 14-én fejtettek ki Noel Baker angol miniszter előtt, a Szovjetunió kormányát még 1947 április 20-án tájékoztatták abban a levélben, amelyet A. J. Visinszkij miniszternek küldtek", azaz Kardelj fentebb emlitett levelében.

Ilymódon a jugoszláv kormány augusztus 3-i jegyzékében elismerte, hogy az angol kormányt a jugoszláv kormány 1947 júniusában tájékoztatta arról, hogy lemond Szlovén-Karintiát illetően mindennemü területi igényéről Ausztriával szemben. Ezzel nemcsak Anglia kormánya, hanem az Egyesült Államok és Franciaország kormányai is, amelyek az Ausztriával szemben támasztott jugoszláv igényekre vonatkozólag közös elutasitó vonalat követtek, értesültek arról, hogy a jugoszláv kormány — a látszat kedvéért fenntartva a külügyminiszterek tanácsában Szlovén-Karintiára vonatkozó területi igényeivel kapcsolatos formális kijelentéseit —, valójában lemondott ezekről az igényekről és elárulta a Karintiában élő szlovének érdekeit és Jugoszlávia nemzeti jogait.

Ezek után teljesen nyilvánvaló, hogy hazug a jugoszláv kormánynak augusztus 20-i jegyzékében tett kijelentése, amelyben azt mondja, hogy „mindenki előtt ismeretes, hogy Jugoszlávia kormánya sohasem mondott le Szlovén-Karintia visszacsatolásáról és nem szünt meg ezért harcolni..."

Titkos alku 1947-ben az angol kormánnyal

A jugoszláv kormány hazugsága és kétkulacsossága annál nyilvánvalóbb, minthogy az angol miniszterekkel az emlitett tárgyalásokat a szovjet kormány elől eltitkolva, a Szovjetunió háta mögött folytatták. Mint ismeretes, Kardelj április 20-i levele egy szót sem szól arról, hogy a jugoszláv kormány tájékoztatni szándékozik Anglia kormányát a Szlovén-Karintia kérdésében tett engedményeiről. A szovjet kormány előtt semmi sem volt ismeretes ezekről a tárgyalásokról egészen addig a pillanatig, amikor 1947 júliusában Jugoszlávia egyik képviselője Bécsben az ausztriai szovjet politikai tanácsos helyettesével folytatott beszélgetés során el nem szólta magát erről. Csak ezután fordult a szovjet kormány belgrádi nagykövete útján kéréssel a jugoszláv kormányhoz, hogy teremtsen világosságot ebben a kérdésben. 1947 augusztus 5-én beszélgetés folyt le A. I. Lavrentyev szovjet nagykövet s Tito miniszterelnök és helyettese, Kardelj között. A szovjet nagykövet kérésére, hogy tájékoztassák a szovjet kormányt azokról a tárgyalásokról, amelyeket Noel Bakerral folytattak Belgrádban, Tito eleinte kijelentette, hogy ezeken a tárgyalásokon a jugoszláv kormány kitartott a Szlovén-Karintiával kapcsolatos hivatalos javaslatai mellett, amelyet a Külügyminiszterek Tanácsa elé terjesztett, de E. Kardelj nyomban kijavította, amennyiben elismerte, hogy Noel Bakert a Szlovén-Karintiával kapcsolatos minimális területi igényekről is tájékoztatták. A jugoszláv kormány 1949 augusztus 3-i jegyzékéből azonban ismeretessé vált, hogy Noel Baker angol miniszterrel közölték a jugoszláv kormánynak azokat a javaslatait, amelyeket Kardelj 1947 április 20-i levele fejtett ki és amelyek a jugoszláv kormánynak a Szlovén-Karintiára vonatkozó mindennemü területi igényéről való lemondását foglalták magukban.

Ezek a tények elsősorban arról tanuskodnak, hogy a jugoszláv kormány még 1947 nyarán tájékoztatta az angol

kormányt a Szlovén-Karintiára vonatkozó területi igényekről való lemondásáról, elültkolva ezt a Szovjetunió kormánya elől. Másodszor, ezek a tények arról tanuskodnak, hogy a jugoszláv kormány kétkulacsosan viselkedett mind 1947-ben, mind pedig később is, amikor olyan színben tüntette fel magát, mintha küzdene Szlovén-Karintiáért, noha valójában a jugoszláv kormány már két évvel ezelőtt az angol kormány képviselőivel kötött titkos alkuban lemondott Szlovén-Karintiáról. Harmadszor ezek a tények arról tanuskodnak, hogy a nyugati hatalmak, miután tájékozva voltak arról, hogy Jugoszlávia lemondott Szlovén-Karintiáról, még élesebben léptettek fel a jugoszláv területi igények ellen, ami lehetetlenné tette a szovjet kormány számára, hogy elkert írjen el a jugoszláv igények megvédése ügyében.

Mi magyarázza a jugoszláv kormánynak ezt az árnyló magatartását Szlovén-Karintiával kapcsolatban és ezt az aljas kétkulacsosságát a Szovjetunióval szemben? Milyen célt követett ezzel?

Nyilvánvaló, hogy ezzel azt a célt követte, hogy mesterségesen nézeteltérést szítson a Külügyminiszterek Tanácsában. Ezt a jugoszláv kormány Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország szélsőséges, leginkább agresszív imperialista köreinek érdekében tette, mely köröknek érdekük fűződik ahhoz, hogy fenntartsák az ellenséges hangulatot a Szovjetunió iránt és a háborús hisztériát.

Ebben az esetben a jugoszláv kormány a Szovjetunió ellenfeleként és ellenségeként, mint a külföldi imperialista körök ügynöke lépett fel.

Amikor a jugoszláv kormánynak ez a sötét játéka nyilvánvalóvá vált, a szovjet kormány természetesen nem kívánt részese lenni ennek a piszkos politikának, amellyel a jugoszláv kormány becsapja Jugoszlávia népeit.

Világos az is, hogy a szovjet kormány ezután már nem léphetett fel Jugoszlávia területi igényeinek védelmében, mint hogy a jugoszláv kormány, mint az most kiderült, maga mondott le ezekről az igényekről, amikor 1947-ben titokban megegyezett az angol kormány képviselőivel és ezzel a szovjet kormány számára lehetetlenné tette a jugoszláv igények további védelmezését.

A jugoszláv kormány gazul rágalmazza a szovjet kormányt

Mivel a jugoszláv kormány érzi kapituláns helyzetének reménytelenségét Szlovén-Karintia kérdésében és látja, hogy nem sikerül a közvélemény elől eltitkolnia Kardelj levelét, amelyben a jugoszláv kormány lemond Szlovén-Karintiáról, a rágalmazó kitalálások harmadik változatához folyamodik. Azt állítja, hogy a szovjet küldöttek ösztönözték a jugoszláv kormányt, hogy az Ausztriával szemben támasztott jugoszláv területi igények kérdésében egyezkedjék a nyugati hatalmakkal és hogy a jugoszláv kormány „csak azért volt hajlandó ebben a kérdésben engedményeket tenni mert ezt a szovjet kormány követelte".

Igaz, hogy a szovjet küldöttek a négy hatalom képviselőinek Moszkvában, Bécsben és Londonban 1947-ben, 1948-ban és 1949-ben tartott tanácskozásain, ahol beszédeikben nyíltan és becsületesen védelmezték Jugoszláviának Ausztriával szemben támasztott területi és minden egyéb igényeit, leleplezték a jugoszláv kormánynak ezt a hazug állítását. A jugoszláv kormány mégis igyekszik elrejtőzni ezek elől a tények elől és jobbnak látja piszkolódással foglalkozni.

Igaz, hogy a szovjet kormány leleplezte a jugoszláv kormánynak ezt a hazug állítását, augusztus 11-i jegyzékében emlékeztetve, hogy 1947 novemberében a Szovjetunió jugoszláviai nagykövete a jugoszláv külügyminiszter megkeresésére az utóbbival közölte: a Szovjetunió nem lát okot arra, hogy Jugoszlávia Ausztriával szemben csökkentse területi igényeit. A jugoszláv kormány mégis elsiklik a tény felett, úgy tesz, mintha nem venné észre.

Az igazság az, hogy a szovjet kormány leleplezi a jugoszláv kormány ezen állításának hazug voltát és augusztus 11-i jegyzékében emlékeztetett arra, hogy 1948-ban a Szovjetunió jugoszláviai nagykövete ismét megerősítette a szovjet kormánynak a jugoszláv területi igények csökkentésének időszerűtlen voltára vonatkozó álláspontját és ugyanakkor leleplezte Bebler londoni tanúsított több, mint gyanús magatartását. A jugoszláv kormány azonban itt is elsiklik e tény felett és vaknak teteti magát.

Miről beszélnek e tények, ha nem arról, hogy a jugoszláv kormány gazul rágalmazza a szovjet kormányt és képviselőit, azt állítva, hogy azok ösztönözték a jugoszláv kormányt, hogy mondjon le Jugoszlávia területi igényeiről és hogy a jugoszláv kormány csak azért volt hajlandó területi engedményeket tenni, „mert a szovjet kormány ezt követelte"?

Felmerül a kérdés: Ha a szovjet kormány területi engedményekre ösztönözte a jugoszláv kormányt, miért nem kapcsolódott Kardelj leveléhez és miért nem egyezett bele a jugoszláv kormánynak e levélben kifejtett javaslataiba, melyek Jugoszlávia területi igényeinek teljes vagy részleges feladását ajánlották. Mivel magyarázható ez?

Valóban, ha a szovjet kormány a jugoszláv kormányt területi engedményekre biztatta, úgy miért nem értett egyet Kardelj levelével? Miért utasította el Kardelj javaslatát? Gondolt-e valaha erre a jugoszláv kormány?

Nem gondolja-e a jugoszláv kormány, hogy ennek a kérdésnek már puszta felvetése is rombadönti a jugoszláv kormánynak mindazon rágalmazó kitalálásait, amelyek szerint a szovjet kormány állítólag arra ösztönözte a jugoszláv kormányt, hogy mondjon le Jugoszlávia területi igényeiről?

Megengedhető-e egyáltalán a lemondás a maximális területi követelésekről? Megengedhető-e adott esetben a maximális területi igényeknek minimálisakkal történő felcserélése? Igen, megengedhető, de csak két feltétel mellett; ha ezt a szükségesség írja elő, azaz nincs remény, hogy az adott pillanatban a maximális követelések megvalósuljanak és ha a jugoszláv kormány felelősséget vállal az ilyen engedményekért. Miért nem egyezett bele a szovjet kormány Kardelj javaslatába? Először azért, mert a Kardelj javasolta engedményeket nem okolta meg a szükségesség, azaz lehetőség volt a maximális területi követelések megvalósítására. Másodszor azért, mert a jugoszláv kormány nem vállalt felelősséget a Kardelj levelében körülírt területi engedményekért. A jugoszláv kormány azt akarta, hogy az engedményekért ne ő, hanem a szovjet kormány vállalja a felelősséget. Természetes, hogy a szovjet kormány nem egyezhetett bele ilyen, Jugoszlávia népeinek becsapására irányuló szélhámos mesterkedésekbe.

A jugoszláv kormány úgy igyekszik beállítani a dolgot, mintha Kardelj annak következtében küldte volna levelét Visinszkijnek, hogy a szovjet képviselők kompromisszumos megoldásra törekedtek Szlovén-Karintia kérdésében, hogy Kardelj levele ilymódon válasz Visinszkij javaslataira. Csakhogy Kardelj levelében még csak célzás sincs arra, hogy az válasz valamiféle javaslatokra vagy méginkább a szovjet képviselők követeléseire. Ellenkezőleg E. Kardelj levele nem hagy kétséget a felől, hogy nem válaszul írják a szovjet képviselők valamilyen „követeléseire", hanem magának Kardeljnak kezdeményezésére. Ez látható Kardelj levelének első mondatából:

„Mivel fennáll a lehetőség, hogy Jugoszláviának Ausztriával szemben támasztott területi követeléseit jelenlegi formájukban teljes egészében el fogják vetni és ha Ön új javaslatot kíván tenni, én ebben az esetben felhívom figyelmét azokra a kérdésekre, amelyek a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság számára annyira fontosak, hogy szükség volna rájuk nézve pozitív megoldást találni."

Mint látható, Kardelj levele nem válasz Visinszkijnek valamilyen javaslatára, vagy követelésére. Mert ha Kardelj levele válasz lett volna Visinszkij valamilyen javaslatára vagy követelésére, akkor ebben az állt volna: „Mivel Ön új javaslatot kíván tenni", vagy „tekintve, hogy Ön új javaslatot szándékozik tenni". Csakhogy a levélben valami egészen más van, mégpedig: „Ha Ön új javaslatot kíván tenni". Következőleg Kardelj levele nem válasz Visinszkij valamilyen javaslatára vagy követelésére, hanem Visinszkijhez intézett kérdés: Nem kíván-e Ön új javaslatot tenni?

Mint ismeretes, a szovjet kormány Kardelj kérdésére tagadólag válaszolt, azaz azt mondta, hogy nem kíván olyan új javaslatot tenni, amely revízió alá veszi Jugoszláviának Szlovén-Karintiára vonatkozólag támasztott igényeit. A szovjet kormány azt felelte, hogy nincs szükség a jugoszláv igények felülvizsgálatára és ha a jugoszláv kormány kitart álláspontja mellett, akkor magára kell vállalnia a felelősséget a területi engedményekért és csak abban az esetben, ha a jugoszláv kormány magára vállalja a felelősséget ezekért az engedményekért, lesz a szovjet kormány hajlandó arra, hogy a külügyminiszterek tanácsában védelmébe vegye ezt az új álláspontot, mint a jugoszláv kormány álláspontját.

Mint ismeretes, a jugoszláv kormány a szovjet kormányra igyekezett hárítani a területi engedményeket és nem vállalta magára a felelősséget ezekért az engedményekért, mert el akarta titkolni Jugoszlávia népei elől új kapituláns álláspontját. A világosság kedvéért mi alább idézzük Kardjel levelének azt a részét, amely a jugoszláv kormánynak Jugoszlávia területi igényeiről való lemondására vonatkozik.

„Moszkva, 1947 április 20.

Igen tisztelt Visinszkij elvtárs!

Mivel fennforog az a lehetőség, hogy az Ausztriával szemben emelt jugoszláv területi követeléseket jelenlegi formájukban teljes egészében el fogják vetni és ha Ön új javaslatot kíván tenni, ebben az esetben fel kívánom hívni az Ön figyelmét olyan kérdésekre, amelyek a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság számára annyira fontosak, hogy szükséges volna számukra pozitív megoldást találni. Ezeknek a kérdéseknek pozitív megoldása a legminimálisabb kielégítését jelentené azoknak a követeléseknek, amelyeket a jugoszláv területi igények tartalmaznak. Az első kérdés a Zsvabek és Labod villamoserőműtelepekre vonatkozik. A miniszterek tanácsa előtt mondott beszámolómban hangsúlyoztam, milyen különleges fontossággal bírnak ezek a villamoserőműtelepek a jugoszláv elektromos ipar számára. Zsvabek és Labod villanyerőműveket az Anschluss után építette — lényegében a háború alatt — az Alpen Elektrowerke Aktiengesellschaft Wien nevű német cég, mégpedig az 1926. évi megegyezéssel ellentétben. E megegyezésben Ausztria kötelezettséget vállalt arra, hogy Jugoszlávia előzetes beleegyezése nélkül nem épít semmit a Dráván. Ezek a villanyerőművek tehát Ausztria nyugati övezetében lévő német tulajdonok. Ezekből — a párisi jóvátételi konferencia döntését aláíró államokkal együtt — Jugoszláviának is meg kell kapnia jóvátételének egy részét. Továbbá ezeket a villanyerőműveket úgy építették, hogy figyelmen kívül hagyták Jugoszlávia elektromos iparának szükségleteit és mostani kihasználásuk mellett hatalmas veszteségeket okoznak, egyes hónapokban körülbelül egymillió kilowatt-órát.

A kérdést meg lehet oldani kisebb határkiigazításával és erre irányultak Önnek egy tervet két változatban. Végső esetben pedig a kérdést meg lehet oldani úgy is, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságnak különleges jogokat biztosítanak ezen erőművek igazgatásában. Mellékelem egy ilyen megoldás tervét.

A második kérdés a karintiai szlovének nemzetiségi jogainak különleges védelmére vonatkozik. Mindama tapasztalatok után, amelyeket a szlovén nép Ausztriával kapcsolatban szerzett, csaknem biztosra vehető, hogy a szerződés aláírása után erőteljes németesítő kísérletek kezdődnek. Még azok a demagóg intézkedések is (például a kétnyelvű iskolák helyreállítása), amelyeket Ausztria Németország összeomlása után tett Karintiában — legalább is papíron —, hogy nemzetiségi jelen türelmesnek mutassa magát, ma már tényleges nem valósulnak meg. Nagy jelentősége volna tehát ezért, annak, ha a szerződésben el lehetne érni, hogy a már törvényerőre emelkedett intézkedéseket kiegészítenék és mint a szerződés alkotó részei, teljes egészükben a négy hatalom ellenőrzése alá kerülnének. Mellékelem egy ilyen módozat fő alapelvének tervezetét.

Felhasználom az alkalmat, hogy üdvözöljem Önt, Teljes tiszteletek: Kardelj.

Az első változat által kijelölt terület 210 négyzetkilométer nagyságú és az 1934. évi osztrák népszámlálás szerint 9396 lakója van.

A második változat tervezete megközelítően 63 négyzetkilométernyi területet foglal magában, melynek az 1934. évi osztrák népszámlálás szerint 3150 lakosa volt.

A szovjet emberek megvetik a szökevényeket

A jugoszláv kormány augusztus 20-i jegyzékében követeli a szovjet kormánytól, hogy az különös tisztelettel, sőt szeretettel viseltessék iránta és hogy ez a tisztelet és szeretet jusson kifejezésre a jugoszláv kormányhoz intézett szovjet jegyzékekben, hogy a jegyzékek ne tartalmazzanak olyasmit, ami sértheti a jugoszláv kormány önimádatát, vagy megbántaná a jugoszláv kormányt. A jugoszláv kormány azt állítja, hogy így kívánják ezt a „nemzetközi szabályok".

A szovjet kormány kénytelen megállapítani, hogy a jugoszláv kormány lehetetlent kíván tőle.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a jugoszláv kormány dezertőit a szocializmus és demokrácia táboraiból, átszökött az imperializmus és fasizmus táborába. Meg kell jegyezni, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény nem tűrheti a szökevényeket. Még kevésbé táplálhat valami, a szeretethez hasonló érzést a szökevények iránt. Mi több: mindenki előtt ismeretes, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény megveti a szökevényeket.

Természetesen a szökevényeknek többféle fajtája van. Vannak véletlenszülte dezertőrök, akik gyávaságból követték el tettüket, remélvén, hogy így megmentik bőrüket. Vannak másfajta, rosszakaratú dezertőrök is. Ezek nemcsak azért dezertáltak, hogy bőrüket megmentsék, hanem azért is, hogy ártsanak annak a táboruak, amelyből megszöktek. Meg kell állapítani — bármennyire szomorú is ez, — hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény a jugoszláv kormányt nem a véletlen, hanem a rosszakaratú dezertőrök közé sorolják.

Meg kell állapítani továbbá, hogy a rosszakaratú dezertőröknek is több fajtája van. Vannak rosszakaratú dezertőrök, akik érzik bűnüket, szívesen átélik szégyenüket és igyekeznek észrevétlennek maradni, elrejtőzni a világ szeme elől, majd, hogy nem szeretnyes viselkednek. Vannak azonban olyan rosszakaratú dezertőrök is, akik szégyenükből jövedelmező mesterséget csinálnak, hangoskodva dicsekednek dezertálásukkal, mintha az valami féle hősiesség lenne, a szinre lépnek, hogy megugassák azt a tábort, melyből megszöktek, szemérmetlenül dicsekednek azzal, hogy bármikor megugathatják azt a tábort, hogy következésképen nem valami közönséges dezertőrök, hanem hősök. Pontosan úgy, mint Krilov meséjében „Ej a vakaros olyan erősnek képzeli magát, hogy megugatja az elefántot!"

Meg kell állapítani — bármennyire szomorú is ez —, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény a jugoszláv kormányt éppen az ilyen rosszakaratú, dicsekvő dezertőrök közé sorolja.

Ilyen az az általános légkör, amelynek közepette a szovjet kormánynak végeznie kell munkáját.

Reméljük, a jugoszláv kormány megérti, hogy nem számíthat a szovjet kormány részéről kedvességre és még kevésbé tiszteletre.

Moszkva, 1949 augusztus 29.

Tito judáspénzért tartja a markát Washingtonban

A jugoszláv kormány hivatalosan 25 millió dollár kölcsönt kért az amerikai export-import banktól — jelenti az AFP. Az imperialisták belgrádi ügynöke most már teljesen ledobva álarcát, nyíltan koldul gazdájától. Tito viszontszolgálatként — a Reuter szerint — stratégiai fémek szállítását ajánlotta fel az USA-nak.

Ostromállapot Fiumében

Tito pribékjei a „Partizánka" jugoszláv hajó tűzesetét és a rijekai (Fiume) olajfinomító égését ürügyül használják arra, hogy egész Jugoszláviában tömegesen tartóztassák le a kommunistákat. Rijekában kihirdették az ostromállapotot. A jugoszláv állampolgárok tömegesen menekülnek Olaszországba a rendőrség terrorja elől.

A hatóságok terrorja ellenére terjed a sztrájkmozgalom Finnországban

A finn dolgozók harca a béremelésért egyre újabb iparágakra terjed át. Tamperében, Finnország második legnagyobb ipari központjában a fémipari munkások kedden béremelést követeltek. Ha követelésüket szeptember 2-ig nem teljesítik, akkor sztrájkba lépnek. Több más iparág dolgozói is béremelést követelnek. A helsinkii vasutasok is

béremelési ultimátumot adtak át,

amely két hét multva jár le.

A Svéd Kommunista Párt stockholmi szervezete a svéd fővárosban tömeggyűlést rendezett. Az ott elfogadott határozat felszólítja Svédország minden dolgozóját: tettekkel valósítsa meg a sztrájkoló finn dolgozókkal vállalt szolidaritását.

A Magyar Dolgozók Pártja nagybudapesti pártválasztmányi ülése

A Magyar Dolgozók Pártja nagybudapesti pártbizottsága szerdán kibővített nagybudapesti választmányi ülést tartott, amelyen megtárgyalták a termelékenység csökkenését előidéző hibák megszüntetésének módját és a munka termelékenységének fokozását. Az értekezleten megjelent Rákosi Mátyás, az MDP főtitkára, Szakasits Árpád a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Gerő Ernő államminiszter, az MDP főtitkárhelyettese, Marosán György könnyűipari miniszter, az MDP főtitkárhelyettese, Zsofinyecz Mihály nehézipari miniszter, Kossa István pénzügyminiszter, Vas Zoltán a Tervhivatal elnöke, Drahos Lajos, az országgyűlés elnöke, Apró Antal, a Szaktanács főtitkára és Pongrácz Kálmán, Budapest polgármestere is. Az ülésen Kovács István, az MDP nagybudapesti pártbizottságának titkára tartott beszámolót.

Kovács elvtárs beszámolóját holnapi lapunkban közöljük.

Kiáltsatok „nem"-et a háborúnak!

A béke hívei világkongresszusa állandó bizottsága gigászi világtüntetésre szólítja a népeket

A béke hívei világkongresszusának állandó bizottsága az október 2-i nemzetközi békenapra felhívást intézett a világ népeihez:

„Világ asszonyai és férfiai!

Miként 1914 augusztusában és 1939 szeptemberében, úgy most is veszély fenyegeti a békét. Miként akkor, úgy most is haszonra és hatalomra éhes maroknyi ember újabban atombombával fenyegetőzve visszautasítja a nemzetek közötti békés tárgyalásokat és a szolgálatába szegődött kormányokkal újabb háborús szövetséget szervez.

A béke hívei világkongresszusának állandó bizottsága elhatározta, hogy október 2-án nemzetközi napot rendez a békéért vívott harc jegyében — ennek az október 2-i nemzetközi békenapnak új állomást kell jelentenie a békéért folytatott küzdelemben és meg kell erősítenie a béketábort.

Világ asszonyai és férfiai! Október 2-án kiáltsatok „nem"-et a háborúnak. Mutassátok meg október 2-án gigászi világtüntetéssel a béke hívőinek mindent elsöprő erejét.

Munkások, értelmiségiek, asszonyok és férfiak! Korra, vallásra, politikai felfogásra tekintet nélkül, kényszerítsük rá a békét a háborús uszítókra hiszen valamennyiünk életét egyformán veszélyeztetik, mert a bomba nem válogatna közöttünk. Ha egyesült erővel lépünk akcióba, nincs az a hatalom, amely legyőzhetne bennünket. Közös erővel megnyerjük a békéért vívott csatát, az élet csatáját!

A BÉKE VILÁGKONGRESSZUS ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGA."

A héten teljesen befejezik a cséplést Baranyában

Mindent el kell követni, hogy az elsők közé kerüljünk a begyüjtésben

A vármegyei operatív bizottság szerdai ülésén megállapították, hogy a járási operatív bizottságok működése még nem olyan rugalmas, ahogy azt a begyüjtés fontossága megkívánja. A szentlőrinci járásban bizonyos javulás tapasztalható, azonban

még mindig nincs kellőképpen tudatosítva a mekényesiek felhívása számtalan fa'uban.

Megállapítható, hogy ahol a népi szervek, élen a pártszervezetekkel, kellőképpen tudatosították a begyüjtési versenymunka jelentőségét, ott az egész község, sőt a járások begyüjtési eredményei is kiugrottak. De most már be kell következnie a fordulatnak a megye dolgozó parasztsága részéről, hogy

Baranya a szégyenteljes utolsó helyről az elsők közé kerüljön az országos versenyben.

Teljes fordulatot a begyüjtésben!

Az operatív bizottság a cséplléssel kapcsolatban megállapította, hogy a járások közül a mohácsi, pécsváradi és a villányi járásban teljesen befejeződött a cséplés és

a hét végén az egész megyében befejezést nyer.

A tarlóhántást 83 százalékban végezték el a megye dolgozó parasztjai. A tarlóhántásban élen jár a mohácsi járás 97 százalékos teljesítménnyel. Igen sok helyen már megkezdték a keverőszántást és az ősziek vetésének előkészítését, amelyhez

elegendő vetőmag és magtisztítógépek állnak rendelkezésre.

Rendet teremtenek a „feketeföldek" körül

A továbbiakban a begyüjtés kérdésével kapcsolatban megállapította az operatív bizottság, hogy a megye területén igen sok községben a tartalékföldekből önkényesen igénybevett úgynevezett „fekete földeken" folytatnak gazdálkodást egyesek. Ezekután sem a kishaszonbérletet, sem a beszolgáltatási kötelezettséget, sem az adót nem fizetik,

Tehát súlyosan megkárosítva a dolgozók államát, szabotálják a hároméves terv sikeres befejezését és szabotálják a jövő évi kenyerünket biztosító terménybegyüjtést.

A „feketeföldek" művelői ellen a legszigorúbb eljárást indítják meg és a megyei operatív bizottság kivizsgáltatja az ilyen tartalékföldekkel bíró községek begyüjtési helyzetét.

A cséplési visszaéléseket és a begyüjtési szabotálást fokozottabban ellenőrzik és az eddiginél még szigorúbb megtorlásban részesülnek azok, akik

a nép kenyeréből piszkos egyéni üzleteket kötnek.

A téli szervek és a közigazgatás vidéki szervei kíméletlenül pellengérezzék ki a begyüjtés szabotálóit és nevük kerüljön a szégyentáblára.

A begyüjtés pontossága végett az operatív bizottság megtiltja a terményfelvásárlóknak, hogy vételijegy nélkül, bónra átvegyenek bármilyen tételben gabonát. A SZÖVOSZ megyei központja és a TERNEVALL erre már felhívta a szövetkezetek figyelmét és

súlyos pénzbírságot helyez kilátásba a bónra vásárló terménygyüjtő számára.

Egyébként az operatív bizottság foglalkozott a terményvásárlók fizetésének kérdésével is és illetékes felsőbb szerv útján annak sürgős rendezését kérte. A termények ellenértékének kifizetése zavartalan, a terményszállítások is zökkenőmentesen folynak.

A mezőgazdasági igazgatóság részéről elkészített és a földmüvelésügyi miniszter által jóváhagyott

az 1949/50-es őszi—tavaszi szántás és vetési tervet ismertessék az ülésen.

A vasárnapi járási értekezleteken a megye parasztsága örömmel fogadta a tervet, amely teljesen a gazdák kívánsága szerint készül el. A községre előirányzott növényféleségekből a község vetésterülete alapján az arra a célra készített nyomtatványon

a dolgozó paraszt saját maga választja ki azt a növényt, amely neki a legjobban megfelel.

Ezt a tervet minden gazda és egyben minden község szeptember 11-ig köteles elkészíteni a kiküldött nyomtatványon. A tervszerű gazdálkodást elősegítő szántás-vetési terv lényeges könnyebbséget jelent a tavalyi módszerrel szemben.

A fűtőház dolgozói az alkotmányt és új élmunkásaikat ünnepelték

Szerdán délután zsúfolásig megtöltötték a pécsi fűtőház dolgozói a vasúti oktatási termet, hogy ünnepeljék a dolgozó nép alkotmányát, az új élmunkásokat és azokat az elvtársakat, akiket a pécsi igazgatóság kiváló munkájukért pénzjutalomban részesített. Az oktatási termet erre az ünnepségre gyönyörüen feldíszítették.

Bácsvári elvtárs, üzemi bizottsági elnök megnyitója után Horváth János elvtárs, üzemi bizottsági titkár beszélt az új alkotmányról. Elmondotta, hogy a magyar nép történelmében az elmult hónapban alapvető változás történt. A Magyar Dolgozók Pártja, élén Rákosi Mátyás elvtárssal megadta a dolgozó népünk régi vágyát, Népköztársaságunk alkotmányát, amely törvény erejével bástyázza körül eddigi politikai és gazdasági eredményeinket és egyúttal utat mutat a szocializmus építésére. (Éljen Rákosi! — zengett kórusban.) Útmutató volt számunkra a nagy sztálini alkotmány. (Éljen Sztálin!)

Ezután Varga Ferenc területi titkár szólott az új élmunkásokhoz. Kérte őket, hogy ezután is járjanak a termelés élén, mert az élmunkásjelvény viselése kötelezettséggel is jár. Majd hatalmas ünneplés közepette tűzte ki Lindner József elvtárs főmozdonyvezető és Darazsac Ferenc elvtárs, lakatos mellére a csillogó élmunkásjelvényt.

Az élmunkásjelvények kiosztása után Gyócsi Jenő elvtárs, a pécsi igazgatóság vezetője nyujtotta át Légrádi Mátyás és Győri-Kis István elvtársaknak az igazgatóság pénzjutalmát, azért a kiváló munkájukért, amelyet a teherfuvartatás túlteljesítése terén értek el.

Az új élmunkások nevében Lindner elvtárs tett ígéretet, hogy öntudatos kommunistákhoz méltóan ezután is a termelés élén fognak járni. A lelkes ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Fogadás a VIT-vendégek tiszteletére

Szerdán délután a Pécsett tartózkodó VIT-küldöttek tiszteletére a MINSZ sajtófogadást rendezett az MNDSZ székházában, ahol feltett kérdésre hazájukról, ottani helyzetükről s magyarországi élményeikről beszélgettek. Ezután a megyeházára mentek a küldöttek, ahol Baranya főispánja, Bobánovits Jenő elvtárs adott részükre fogadást.

A feldíszített teremben, Sztálin, Lenin és Rákosi elvtárs képe alatt terített asztalok mellé ültek a küldöttek s a város, megye tömegszervezetek, élmunkások, bányászok képviselőivel, közvetlen, meleg hangulatban beszélgettek.

— Mindannyiunknak, akik itt vagyunk, egy a célunk, s ehhez a célhoz segített közelebb a Világifjúsági Találkozó: a béke, a haladás, a szocializmus ügyéhez — mondotta Bobánovits elvtárs üdvözlő beszédében.

Az asztalok mellett egymást érik a kérdések és feleletek, a tolmácsok alig győzik a fordítást. Mennyi mindent szeretnénk tudni róluk, s mennyire érdekli őket minden részlete a mi életünknek, újjáépítő munkánknak. Az egyik csoport középpontjában Glock Imre élmunkás beszél a francia bányászküldöttel. Elmondja a küldött, milyen nehéz helyzetben vannak hazájában a bányászok, s szorgalmasan jegyzi a mi eredményeinket, adatokat a bányászok életéből.

Távolabb Felczán Andor elvtárs, a nagypécsi pártbizottság titkára Libanon és Szíria küldötteivel beszélget hazájukról Franciaországról, ahol most élnek. Dr. Ernst Jenő elvtárs a kínai, mongol és ausztráliai küldöttekkel merült beszélgetésbe, lelkes figyelemmel hallgatják és feleletek közvetlen kérdéseire. A vietnami küldöttel a Magyar—Szovjet Társaság titkára beszélget, Gorkijról, Tolsztojról, persze tolmács segítségével. Dr. Huszár elvtárs Izrael állam képviselőjével beszélt harcuk mostani helyzetéről, kormányukról, amit mint mondja, dollárért, az amerikaiaknak adtak el.

Felcsendül a DIVSZ-indító. Nyolctíz nyelven éneklik, de egy a hangja, s ez a legszebb hangszerelés, ahogy a francia, olasz, angol, arab, kínai, maláj szavak összecsengenek. A béke és a szabadság vágya és akarása csendül fel az ajkakról. A küldöttek ma hajnalban utaznak vissza Budapestre, s onnan tovább hazájukba.

Újabb 400 mázsás feketecséplést lepleztek le

Ujabb 400 mázsás cséplési visszaélést lepleztek le a kerületi főkapitányság nyomozói Baranyában. Jantal Péter kozármislenyi felelős cséplőgépvezető, Bodonyi Márk pécsudvardi lakos ellenőr, Kisdeli István cséplőgéptulajdonos és Arr Gyula egerági lakos, ellenőr követtek el sorozatos cséplési visszaéléseket, amiknek következtében a nyomozás eddigi adatai szerint *400 mázsa kenyérgabonát nem írtak be a hivatalos mázsakönyvekbe.*

A rendőri nyomozás megállapította azt is, hogy Auth György pécsdevecesri, Füke István kozármislenyi, Varun István személyi kulákok is részesei a bűncselekményeknek. A rendőrség valamennyit őrizetbe vette és átadta az államügyészségnek. Ezt az ügyet is a közeljövőben tárgyalja a munkásbíróság.

Megválasztották a bányászküldötteket az országos újítókongresszusra

A pécskörnyéki bányatelepek újítói és élmunkásai értekezletre jöttek össze a pécsújhegyi kultúrházban, hogy megválasszák azokat az elvtársakat, akik az újítók és feltalálók országos konferenciáján képviselik a pécsi bányamunkásságot. Bors Antal elvtárs termelési felelős megnyitója után Fehér János elvtárs központi kiküldött hangsúlyozta, hogy az újító konferenciák jelentőségét emeli, hogy azon a magyar újítók és élmunkások színejaván kívül száz magyar tudós is résztvesz. Ezenkívül szovjet sztahanovisták, újítók, élmunkások és komszomolisták is képviseltetni fogják magukat. Ez csak fokozza a konferencia jelentőségét. Az eddigi szép eredményeinket a magyar munkásosztálynak, a hatalmas Pártunknak és annak vezetőjének, Rákosi elvtársnak köszönhetjük. A szép eredmények mellett természetesen vannak hibáink is. Ezek kiküszöbölésére szélesebb téren kell megszervezni az újító- és munkamódszerátadási mozgalmat.

A tájékoztatóhoz Csóti István elvtárs szólt hozzá elsőnek. Kifogásolta, hogy náluk Szent István-aknán 3—10 kisebb-nagyobb újítás van és nem kapnak senkitől sem támogatást, még arra sem tartották érdemesre az illetékesek, hogy megnézzék azokat.

Radó főmérnök, mint kerületi újítási felelős önkritikát gyakorolt. Elmondotta, hogy ott a hiba, hogy nincs egy olyan megbízott, aki kizárólag az újításokkal foglalkozna. Józipovics elvtárs technikus is helyesli Csóti elvtárs hozzászólását.

Ezután megválasztották azokat a küldötteket, akik az országos újító- és feltalálóértekezleten a pécsvidéki bányamunkásságot képviselni fogják.

Ezért tud teljesíteni Berta József 4. csapata

149·45 százalékot

Egy hónapja tartják az elsőséget. A fekete táblán Berta József 4. csapata mellé mindig egyest írt a fehér kréta. Augusztus 30. Előirányzat 33 csille, teljesítés 47, százalékban 142.42. Egész hónapi teljesítmény százaléka: 149.45. Ugy-e szép? Az bizony.

A pécsbányatelepi Széchenyi-aknán a IV—V. szint között a 7. telepen dolgoznak Bertáék. Mi a „titka" jó munkájuknak? Berta József így mondja elsőre: „Az, hogy valamennyien kommunisták vagyunk. Ez az első." De sokat hallottunk jó munkájukról, sokat hallottunk Berta Józsefről is. „Jó csapatvezető... ismeri az embereit... szeretik is... Pedig az kell, mert ha egy csapat nem hallgat a vezetőre, megette a... szóval dolgozni csak egyetértésben lehet." Így mondják az elvtársak és így is van. Rengeteg múlik a jó csapatvezetőn. Valóban olyannak kell lennie, mint a harcban a katonának, a parancsnoknak. Ismerje a terepet, ismerje minden emberének képességeit.

Reggel, leszállás előtt már együtt vannak, megbeszélik a csapat „haditervét". És amikor lent vannak, már mindenki megy a fáért, tudja, milyen mennyiség kell.

— Másfél órát takarítunk meg ezzel. A negyedik és ötödik szinten azonnal hozzuk a fát, egyszerre indul a munka — mondja Berta elvtárs... Mennyi minden kell ahhoz, hogy kijöjjön a százalék, hogy tizenhét csillével többet tudjanak kiadni egy nap.

Például nagyon ismerni kell az elvtársakat. Berta József tudja, melyik embere hova felel meg. Ezért küldi Szomor Ferencet az ácsoláshoz, ahol a támfákat rakja be. A három kemény legény: Hock Antal, Nagy Károly, Krancz Károly kerül a „szenelésbe". Ott van közöttük, mintha ezer szeme volna, mindenre ügyel, benne él a munkában. Minden napot új feladatnak tekint és az őszhajú, keményarcú bányász elvtárs nyugodtan fekszik le mindennap. Elvégzi a feladatot. Bányászbecsülettel.

Munkaidő alatt nem sokat beszélnek. Evés közben egy kicsit. Sok szó esett az alkotmányról mostanában. A Rákosi elvtárs beszédét követő napon, hogy komolyan ültek ott a fejtésben, evés közben erről fordult a szó:

— Kemény rendet fektet az le. Mi vagyunk benne valamennyien. Én is, az asszony is, a gyerek, meg a meszesi ház is.

— Hát sok minden belekerült, az biztos — teszik hozzá és latni mindegyik szaján ott van valami, mindegyik homloka mögött él egy gondolat arról, amit az alkotmánytól kapott, amit az alkotmány biztosit számára.

De Berta József nemcsak a politikában, de az életük apró-cseprő eseményeiben is velük van. Elmondanak neki sok mindent s ha tud, segít.

Mi kell még a jó csapathoz? Öntudatos fegyelem. Megfogadni a jó szót. És nem mulasztani egyetlen műszakot sem, pontosan jönni, kihasználni minden percet.

A Berta-csapat általában el szokott késni a feljövetelnél, ezt nem röstellik, ebben mindig ők az utolsók.

— **Nálunk nincs igazolatlan** műszakmulasztó se. Megmagyarázták, hogy aki nem dolgozik tisztességesen, nem teljesíti mindennap egyformán a kötelességét, nem maradhat a csapatban.

Igy dolgoznak.

— Fickós egy brigád az, — mondja Disztl Ádám. Kicsit borus a hangja. Nem értjük, büszképek kellene lenni a csapatra. Igen, de Disztl Ádám csak volt a tagja a csapatnak. Most más, fontos munkára osztották be, de a szíve húzza vissza a csapathoz.

— Ugy dolgoztunk együtt, mintha testvérek lettünk volna... öröm volt munkára jönni. Sokat dolgoztunk, de sokat is kerestünk. Meg volt az eredménye így is a munkának. Igy is? És még hogyan? Erre Berta József 4. válaszolt, beszélgetés közben.

— Tudja az valamennyi — itt a csapat tagjaira gondol — mi a kötelességük. A munka nem céltalan, a legnagyobb cél viszi előre. Tudjuk az ország a miénk, és meg akarjuk tartani. És tovább fejleszteni, minél hamarabb... a szocializmust.

*

Ezért dolgozik a brigád, kerülnyen, munkás, kommunista öntudattal. Elérik-e? Igen, mert utat tör hozzá a jó munka, amelyen büszkén világítanak a határkövei a napoknak, a fehér számok: a 149.45 százalék.

Lorenz Mária

A pécsi Magasépítési NV versenyre hívta ki a komlóiakat

Értesítjük a Dunántúli Napló Szerkesztőségét, hogy a Pécsi Magasépítési Nemzeti Vállalat dolgozói augusztus 26-án megtartott üzemi értekezletük határozata alapján munkaversenyre hívták ki a Komlói Bányavidéki Nemzeti Vállalat dolgozóit.

A verseny tárgya a komlóiak részéről a dombóvári, míg a pécsiek részéről a szekszárdi azonos terjedelmű, nagyságú és azonos értékű középítkezés. A verseny pontjai: A szerződések határidejének pontos betartása, illetve megrövidítése, 40—80 százalékos túlóra csökkentés, teljesítmény fokozás havonta 3—5 százalékos a munkaidő teljes kihasználása, önköltségcsökkentés 3—8 százalékig, brigádmozgalom kibővítése, időbéres órák csökkentése és a keresetek havi pontos elkészítése.

Szakítsunk a versenyfelhívást egyenként is magukévá tették és komoly elhatározással ígérik, hogy minden alaposan átgondolva, jánkadás nélkül munkájukba nem csak teljes erejüket és szaktudásukat, hanem jókedvüket és tudásukat is beleadják. Tudjuk, hogy a komlóiakban kemény versenytársakra találunk, tudjuk, hogy a komlóiak három héttel előbb kezdték meg az építkezést, ennek ellenére reméljük, hogy a verseny pálmáját nekünk sikerül megszerezni.

A verseny állásának egyes fázisairól időnként értesítjük a Dunántúli Napló szerkesztőségét. Elvtársi üdvözlettel:

Izsáki Imre pártitkár — Kollár Elemér ÜB elnök.

Mozi

APOLLO 7-ig
Vérpezsdítő, páratlanul izgalmas kalandorfilm!
Mandzsu bestiák
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 7-ig
Zenés, humoros vígjáték
Csak a papa meg ne tudja!
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 7-ig
Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték
Égi szekér
FIGYELEM! Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

Minden szám után percekig zúgott a taps

Az igazi népi kultúrát csillogtatta meg a honvéd művészegyüttes

Felejthetetlenül szép élményben volt része Pécs dolgozóinak kedden este a Széchenyi téren. A honvédség központi művészegyüttese adott gazdag és magasszínvonalú kultúrműsort. A közönség számára egészen szokatlan volt az, hogy katonák ily módon, ekkora felkészültséggel szerepeljenek a nép kulturális kincseinek bemutatásában. A műsort Nagy Mihály hadnagy vezette be, azután szinte végeláthatatlan sorban következtek a pompásnál-pompásabb népi táncok, amelyek nemcsak szórakoztattak, hanem tanítottak is.

Ilyen volt mindjárt az első tánc, amely azt szimbolizálta, hogy a szabadság gondolatában hogyan egyesültek 1848, 1919 és 1944 nagy eseményei. A szabadságot a vörös zászló jelképezte, amelyet legelsőnek 48-as honvédek lobogtattak, majd 19-es katona vette át, hogy végül 1944-ben géppisztolyos magyar partizánok kezébe kerüljön. Ezután egy 48-as toborzótánc következett, amely azt ábrázolta táncban, hogyan fogott össze a magyar nép szabadságának kivívására. Csikósok fokosokkal, polgárok és köznemesi ifjak villogó kardjaikkal, honvédek fejezték ki táncban a magyar nép örömét a szabadság felett és elszántságát a küzdelemben. A táncszám csúcspontja az volt, amikor kibontották a Kossuth zászlót.

A következő szám a kardtánc volt, amit szűk feketenadrágos, csizmás daliák táncoltak, kezükben villogó karddal, a közönség lélegzetfojtva figyelte a kardok szikrázását és azt a hihetetlen ügyességet, amellyel a tucatnyi táncos szökdécselt a hegyes szerszámok között. A számnak olyan átütő sikere volt, hogy többezer torokból harsant fel az ismétlést követelő kiáltás. A puskatánc modern változata volt a kardtáncnak, a néphadsereg egyenruhájában öltözött honvédek táncolták puskával kezükben. A zenét egyetlen pergő dob szolgáltatta. Ennek ütemére mutatták be egy puskásraj harci mozdulatait. Nagy sikere volt a kalotaszegi táncnak is, de a kardtánchoz hasonló tomboló sikart aratott a „gyakorlat után" című tánc, amelynél kedvesebbet, elevenebbet és vidámabbat alig láttunk még. Katonák és lányok incselkedését mutatta be és a közönség itt is kikövetelte az ismétlést.

A táncok közé mindenütt egy-egy szóló énekszámot, vagy kettőst iktattak be és elmondhatjuk, hogy a magyar nép táncait és dalait még nem láttuk ilyen pompás csokorba összekötve.

Erre csak annak a hadseregnek a katonái képesek, amely izigvérig a népé és fiai nemcsak fegyverrel szolgálják a szabad hazát hanem azzal is, hogy megismertetik a néppel igazi kultúrájának kincseit. A színpompás, gazdag előadás felbecsülhetetlen szolgálatot tett néphadseregünk és a magyar kultúra ügyének, a közönség szívébe zárta a honvédeket és ráébredt népünknek a letűnt uralkodóosztályok által feledésre és elmulásra ítélt kincseire.

Még nem alakult ki a végleges helyzet a labdarugóbajnokságban

Talán amióta labdarugóbajnokságokat rendeznek az országban, nem volt még olyan felfordulás, mint ebben az évben. Az egyesületek átszervezését, a fúziókat mindenhol az utolsó hétre hagyták, érthető tehát, hogy milyen zavart okoz három nappal a bajnokságok megindulása előtt, hogy még mindig

nem alakult ki a csoportok

végleges formája. A kaposvári egyesületek fúziója következtében a KMTE helye üres az NB II-ben (az új kaposvári csapat, a KRAC sorsolása alatt fut tovább!), amelyre a szabályok értelmében a legjobb kieső, a Székesfehérvári Lokomotívot osztotta be az MLSZ. A fehérváriak a KMTE sorsolása alatt játszanak majd. Így tehát megürült az NB III. délnyugati csoportjában a fehérváriak helye, amelyre itt is a legjobb kieső, a Pécsi MEFESZ jön vissza. A kaposvári fúzió következtében nem vehet részt előző híradásunkkal ellentétben a kaposvári tartalékcsapat az NB III-ban, tehát még egy hely szabadon marad. Ide teljesen igazságtalan lenne beosztani azt a paksi csapatot, amely az utolsó mérkőzéseire nem állt ki és az igazolások terén is több szabálytalanságot vétett. A hivatalos fórumok tehát a Nagymányoki Torpedo beosztását javasolják a KVSE helyére.

Tekintettel arra, hogy az NB III. sorsolása már napvilágot látott és a csapatok már készülnek vasárnapra, most erősen fő a fejük az illetékeseknek, készítsenek-e új sorsolást, vagy sem. Az máris bizonyos, hogy a MEFESZ első két mérkőzését nem játszaná le az NB III-ban, mert játékosai még szabadságon vannak. A Délnyugati Kerület első osztályában is érdekes helyzet állott elő. A tanács megszavazta a tizenhatos létszámot, de ehhez

nem járult hozzá az MLSZ

Nagy baj nincs, mert a MEFESZ és a Nagymányok esetleges távozása esetén adva van a tizennégyes létszám. Ebben az esetben pedig új sorsolást kell készíteni, mert akkor a szezont két héttel hamarabb be tudják fejezni. Éppen a bizonytalanságra való tekintettel az alsóvetségi bajnokság rajtját a kerület egy héttel elhalasztja. A mohácsiak és a somogyvasasiak egyébként sem tudták volna kiállni, mert a fúziót későn hajtották végre és a játékosigazolások még nem álltak rendelkezésükre. Remélhetőleg egy-két napon belül teljesen tisztázódik a helyzet.

Új vezetőség a Pécsi Lokomotív élén

Hosszú hetek tárgyalása eredményeképpen, a Párt és a szakszervezet elgondolásai alapján újjáalakult a Pécsi Lokomotív vezetősége, amelyben döntő többségben fizikai dolgozók kaptak helyet. Az egyesület új vezetősége a következő:

Elnök Gyócsi Jenő, titkár Werbőczi József, titkár h. Szörényi István dr. ifjúsági megbízott Pálkuti György, nő. megbízott Pintér Éta, propaganda és oktatási felelős Barakonyi Géza, MHK felelős Varga István. Az egyes szakosztályok vezetői a következők: labdarugás Joó János (intéző dr Mintál Tibor), Kosárlabda Bóta László, atlétika Werbőczi József, torna Csaba Andor, ökölvívás Márton János, asztali tenisz Horváth Gyula, tenisz Erdőhonyár Lajos (intéző Cserfai József), birkózó Török Gusztáv, motor Martin László, vívó dr Udvarhelyi Dénes, röplabda Pintér Éta, télisport Tannics János, sakk Radnóti István.

KÉSZÜLNEK A SZOVJET SZÍNHÁZAK AZ ÚJ ÉVADRA

Már csak rövid idő választja el a szovjet színházakat attól, hogy kapuikat megnyissák az új évad színházi közönsége előtt, — írja a Szovjetszkoje Iszkusztvo (Szovjet Művészet) című lap egyik legutóbbi száma. A színházak vezetői a nyári időszakot felhasználták arra, hogy átgondolják és terveket készítsenek arról, miképpen oldják meg a most következő évadban a rendezők és színészek legmegfelelőbb feladatokkal való megbízását.

A legnagyobb gondot természetesen az 1950-es évad bemutatására kerülő darabjainak kiválasztására fordították. A szovjet közönség megnövekedett igényességgel bírálja a bemutatott műveket és ezért a szovjet színházak sikerei a darabok eszmei tartalmasságától és értékes művészi kivitelétől függnek. A darabok jelentősen járulnak hozzá a dolgozók kommunista neveléséhez.

Elsősorban a legjobb szovjet szerzők darabjai kerülnek az új évad folyamán bemutatásra. Erős iramban folynak már a próbák mindenfelé azokból a színdarabokból, melyek a Nagy Októberi Forradalom évfordulóját fogadják bemutatóikkal. Az évfordulós ünnepén olyan színművek kerülnek bemutatásra, melyek a forradalom és a szovjet élete nagy vezetőinek: Leninnek, Sztálinnak életével kapcsolatosak, amelyek a szovjet nép életét s kommunizmust építő hősies munkáját mutatják be.

NÉPNEVELŐ MUNKA A FALUN

„Először közzétettük meg azt az agitációs módszert, amely annyira jellemző nagy testvérpártunk a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tömegmunkájára" — e szavakkal dicsérte meg *Rákosi elvtárs* a Párt népnevelőit jó választási munkájukért.

Rákosi elvtárs dicsérete arra kötelezi a népnevelőket, hogy állandóan emeljék elméleti tudásukat, javítsák a népnevelő munkát.

A Párt Agitációs Osztálya a „Népnevelő kiskönyvtár" sorozatban új füzetet bocsátott ki — *„Népnevelő munka a falun"* — címmel, azért, hogy a bolsevik agitáció néhány módszerének, valamint a népnevelők munkaválasztási tapasztalatainak országos méretekben való ismertetésével megkönnyítse, eredményesebbé tegye a népnevelő munkát és a népnevelők ennek alapján vizsgálják meg saját munkájukat, küszöböljék ki a hibákat, emeljék a népnevelő munka színvonalát.

A füzet négy főkérdés köré csoportosítja mondanivalóját: megvizsgálja a választási tapasztalatokat, megjelöli a népnevelő munka legfontosabb politikai feladatait, útmutatást ad arra, hogyan kell megszervezni a falusi népnevelő munkát és végül ismerteti a falusi népnevelő munka módszereit.

Mint követendő példát állítja a népnevelők elé a *Bolsevik Párt* agitációs módszerét: *„A kommunista népnevelő a falu népének tanítómestere, ő a falu lelke, a termelő munka motorja. Ott él a dolgozó parasztok között, összeforr velük, ismeri gondjukat, bajukat, segítőjük és támogatójuk, tanácsadójuk és vezetőjük..."*

Ehhez a munkához igen sok hasznos útmutatást, tanácsot ad a népnevelőknek a népnevelőcsoportoknak a *„Népnevelő kiskönyvtár"* sorozat új füzete. *Csoportértekezleteken dolgozzák fel részletesen tartalmát. Vitassák meg abból a szempontból, hogy mit és hogyan alkalmazzanak abból saját falujukba, saját munkaterületükön.*

Ebben a kiadványban csak vázlatosan vannak ismertetve a népnevelők előtt álló legfontosabb feladatok. *A részletes feladatokat a hetenként megjelenő „NÉPNEVELŐ"-ből kapják az elvtársak. A „NÉPNEVELŐ MUNKA A FALUN" című füzetet használják a népnevelő elvtársak kézikönyvként, melyből nagy segítséget kapnak arra, hogy megjavítsák a falusi népnevelő munkát, hogy továbbra is érdemesek legyenek Rákosi elvtárs dicséretére.*

Megalakult a Muzsika Hangversenyrendező KV

Hatáskörébe tartozik mindenfajta nyilvános hangverseny, zenekari, kamarazenei kórus, szólók, könnyű zene, tánczene, szabadtéri előadás, kabaré, variété, tánc, előadások, valamint bel- és külföldi művészek szerepeltetésének a megrendezése. Az új nemzeti vállalat a népművelési miniszter felügyeleti hatáskörébe tartozik és vezérigazgatója Zolnai Jenő zongoraművész, aki eddig a Magyar Zeneművészek Szabad Szakszervezete főtitkáraként működött.

RADISCSEV

Kétszáz évvel ezelőtt, 1749. augusztus 31-én született Radiscsev, a nagy orosz forradalmár író és filozófus, aki 1802-ben halt meg. 1790-ben jelent meg az „Utazás Pétervárról Moszkvába" című könyve, amelyben bátran fellépett az önkényuralom és a jobbágyrendszer ellen. A könyv kihívta II. Katalin haragját és gyűlöletét. „Radiscsev Pugacsovnál is gonoszabb lázadó!" — mondta Radiscsevre. A jobbágyság járma alatt nyögő orosz parasztság szenvedéseinek ábrázolása, tiltakozás a nagybirtokosok önkénye ellen, az abszolutizmus gyűlölete — ez volt a könyv legfőbb tartalma. A jobbágyok életének sötét képeivel együtt azonban Radiscsev könyve megmutatta az orosz nép kiváló vonásait: az ész és a jellem erejét, a szabadságvágyat, a munkaszeretetet. Radiscsev az abszolutizmus megdöntésére hívta fel a népet. A cár — „minden gonosztevőnél kegyetlenebb gonosztevő", — írta „Szabadság" című ódájában. 1790 júliusában Radiscsevet elfogják és a petropavlovszki erőd kazamatájába vetették. Halálraítélték, utóbb Szibériába való számüzetésre változtatták az ítéletet. Radiscsev, a nagy orosz gondolkodó és szabadságharcos nevét a világ első szocialista országának népei nagyrabecsülik.

Egyesültek a kaposvári csapatok

Hosszú tárgyalások eredményeképpen a három kaposvári egyesület, a KMTE, KRAC és a KVSE kimondotta egyesülését és a jövőben Kaposvári Dolgozók SE néven indulnak a bajnokságokban. A KDSE az NB II-ben a KMTE sorsolásával játszik, második csapata az NB III-ban a KVSE helyén (vasárnap Pécsre jönnek a Postásokhoz) szerepel. Azonkívül a kerületi elsőosztályban egy, a másodosztályban két- és az ifjúsági bajnokságokban ugyanennyi csapattal vesz részt. Az új kaposvári csúcsegyesület igen nagy játékerőt képvisel.

Játszataink a vasárnapi Toto-ra

DOROG—SZOMBATHELYI LOKOMOTIV: A hazai pálya miatt a dorogiakat tartjuk esélyesebbnek, bár meglepetés is könnyen elképzelhető. 1, 2. — MATEOSZ—FERENCVÁROS: A Ferencvárost tartjuk esélyesebbnek, 2, 2. — ELŐRE—SZENTLŐRINC:: A nagyobb rutin a SZAC mellett szól, a vilmoscsapat egyelőre gyengélkedik, 2, x. — VASAS—DEBRECENI LOKOMOTIV mérkőzés a Vasas moszkvai szereplése miatt elmarad. — KISPEST—GYŐRI ETO: Az erősen megerősödött vidéki csapattal szemben csak kétséges hazai győzelem képzelhető el, 1, x. — CSEPEL—SOROKSÁR: A csepeliek otthon játszanak, minden bizonnyal meg is nyerik a mérkőzést, 1, 1. — UJPEST—SALGTC: Az ujpestiek nyerik ezt a mérkőzést, 1, 1. — MTK—MAORT: Nem valószínű a kanizsaiak pontszerzése a jó MTK-val szemben, 1, 1. — BP. LOKOMOTIV—BÉKÉSCSABA: A vasutascsapat határozottan esélyes, bár a csabaiak nagyon jól szerepelnek a Nyári Kupában, 1, x. — SZEGED—UJSZEGEDI MTE: A volt NB I-es csapat látszik sokkal erősebbnek, 1, 1. — SALGÓTARJÁNI VASAS—DIÓSGYŐR: A mégerősödött vendégcsapat pontot, sőt egy pontokat szerezhet Tatabányán, 1, 2. — PBTC—POSTAS: A pécsi csapat jó benyomást kelthet vasárnap, de nagyon kell vigyázni a nyáron pompásan szerepel: Postások ellen, 1, x. — POTMÉRKŐZÉSEK: OROSHÁZA—KECSKEMÉTI MTE: Teljesen nyílt mérkőzés, döntetlen körüli eredménnyel, x, 2. — KAPOSVÁRI DSE—POLGÁRI SÖR: Az egyesült kaposvári csapat nagy játékerőt képvisel, kérdés, mennyire értik meg majd egymást a játékosok, 1, 1. — TATABÁNYA—PÉCSI LOKOMOTIV: Már a döntetlen eredmény is hatalmas siker lenne a pécsieknek, 1, 1. — TOKOD—AUTÓTAXI: A vendégcsapat jobb, 2, x.

Keszler leigazolták a Dinamó részére

Az újhegyi szurkolók nagy örömmel értesültek arról, hogy az MLSZ Keszler III-t, az MTK-ból visszaigazolta a Dinamó részére. A jeles csatár már játszik is a vasárnap délelőtti mérkőzésen Futó II-vel együtt.

* **A kaposvári csapatok egyesülése** következtében az NB. II. Nyugati csoportjában megüresedett egy hely, amelyre — mint a legjobb kieső — a Székesfehérvári Lokomotív pályázik a legnagyobb esélyel. Ebben az esetben fennáll az NB. III-ban is egy üres hely, amelyre viszont ezek szerint a Pécsi MEFESZ-t kellene beosztani.

* **Rostának porcelvállása van.** A vasárnapi Nyári Kupa mérkőzésen leesett Rostának porcmű térd van szüksége, hogy újból játszhasson a csapatban. A vasutasok vezetőségét nem töri le a vasárnapi gyenge szereplés. Werbőczi titkár szerint Tatabányán más csapat, egészen más játékfelfogásban lép majd pályára. Vezér és Nagy egészségesek, vasárnap már játszanak. A kapott értesülések szerint a Lokomotív leigazolta Kolláth Ferencet.

* **A Magasépítési NV és a Kokszművek NV** dolgozói barátságos futballmérkőzést tartanak szombaton d. u. ½5 órai kezdettel a Verseny (Hun) utcai pályán.

* **A játékvezetők edzését** csütörtökön délután 7 órakor a Tüzér-utcai sportpályán tartják meg.

Sétarepülés

szeptember 4-én a pécsi repülőtéren

Részvételi díj autószállítással együtt

Ft 15·—

Jegyelővétel:

MASZOVLET UTAZÁSI IRODA

Széchenyi-tér 9—10.

(Telefon: 26-23)

és a repülőtéren

BÚCSÚSOROK

A SZOVJET MŰVÉSZEKRŐL

Munkatársunknak alkalma volt résztvenni néhány budapesti hangversenyen. Zenei tapasztalatairól az alábbiakban számol be.

A nagy zenei élményekkel kapcsolatban mindenekelőtt azt kell megállapítani, úgy a zene- és énekversenyekkel, valamint a különböző hangversenyekkel kapcsolatban, hogy a zenei képzés olyan egyedülállóan fejlett és tökéletes a Szovjetunióban, hogy a versenyző fiatal művészek egészen csodálatos zenei élményt nyujtottak. Elsősorban kell megemlítenünk a „kis Ojsztrah"-t (ahogy Budapesten nevezik), a nagy David Ojsztrah fiát. Gazdag elmélyüléssel, csillogó technikával és remek tónussal, zengő érchangon játszik, a hegedűverseny első díját nyerte. A második díjat nyert lengyel hegedűművésznő szintén igen szép teljesítményt nyujtott. Petrov, a fiatal basszista, tömören zengő, éles basszusán ritkán hallható zenei élménnyel ajándékozta meg lelkes hallgatóságát. Szerepelt a versenyben egy fiatal szovjet kürtművész is, ki úgy játszott a kürtön, ezen a nehéz hangszeren, olyan könnyedén, bravurosan, mintha csak valami hűros hangszer lett volna. Kürthangja pedig olyan volt, amilyet még nem hallottunk, olyan puha, olyan lágy, olyan különlegesen szép. Szintén első díjat nyert a fuvós csoportban.

Alkalmunk volt a nagy Ojsztrah Dávid és Lev Oborin zongora-hegedű szonátaestjét is végighallgatni. Felejthetetlen volt. Mindkettőn a világ első muzsikusai. Kondrasin, a moszkvai nagy opera karmestere zenekari hangversenyt vezényelt. Csajkovszkij muzsikáját ilyen tökéletes, finom tolmácsolásban még nem élvezhettük. A kényes pesti közönség rajongása olyanfokú volt, hogy alig akarták a művészeket a gyönyörűen feldíszített dobogókról, színpadokról elengedni.

Pénteken este az Operaházban magyar díszhangversenyen különösen a MEFESZ tánccsoportja és együttese aratott, különlegesen nagy sikert a Ludas Matyi c. látványos táncjáték és Kodály: Székelyfonó részletének hibátlan előadásával. A Londonban első díjat nyert munkáskórus, a Vásárhelyi kórus szereplése is igen érdekes volt. Tökéletesen hangzó, fegyelmezett, remekül kidolgozott együttes. Olyan magas kultúrával énekelnek, hogy bátran elmondhatjuk, a legjobb magyar férfikart ismertük meg a válogatott munkásénekkarban. Budapest népe a szereplő művészeket tomboló lelkesedéssel és szeretettel mélyen a szívébe zárta és a VIT zenei produkcióji hosszú ideig tartó, mély művészi élményekkel ajándékozták meg a közönséget.

(hm)

Kaposváron azt hiszik, hogy Pécsett van, Pécsett azt, hogy Kaposváron, közben Mohácson állítólag dolgozik

a MÉMOSZ területi titkársága

Legfőbb ideje volt, hogy a Párt irányt mutatott

Tegnapi számunkban közöltük a Párt Politikai Bizottságának határozatát a MÉMOSZ munkájáról. Ez a határozat kommunista éleslátással és őszintességgel világít rá az építőiparban politikai, oktatási, termelési és szervezési téren mutatkozó hibákra és rávilágít a hibák kiküszöbölésének útjára. Ezért elhatároztuk, hogy nyilatkozatot kérünk a MÉMOSZ területi titkárságától a határozattal kapcsolatban.

A Pécsi Magasépítési NV vállalatvezetője szerint Kaposváron van a területi titkárság, a Magasépítési NV szakszervezeti titkára szerint is Kaposváron van a felsőbb szervezet. Így vélekedett még Lesnyik György elvtárs is, a pécsi ipari csoport vezetője is.

Ezekután beszéltünk a kaposvári MÉMOSZ-szal, ahol Márton Lajos megyei és városi titkár a következőket mondotta.

— **Baranya nem tartozik hozzánk szervezetileg és nincs is Kaposváron olyan területi titkárság, amelyhez tartozna.**

— Mi a magunk részéről — folytatta Márton elvtárs — **teljes egészében magunkévá tesszük a Politikai Bizottság határozatát és hálásan köszönjük a Pártnak, Rákosi elvtársnak, hogy a határozattal segített bennünket.** Az ehavi tervünk már igyekszik kiküszöbölni a hibákat. Nem topogunk már egyhelyben. Megindul a politikai és az oktatási munka és új alapokra helyezzük a termelést, — de azt elvtárs, hogy Baranya MÉMOSZ szempontból hová tartozik, azt nem tudjuk.

Ezek szerint

A MÉMOSZ baranyai középszerve, a területi titkárság szörényszálán eltűnt.

Pécsett azt hiszik, hogy Kaposváron van. Kaposváron egyszerűen nem tudják, hogy hol van.

Az MDP baranyamegyei bizottsága termelési osztályának a vezetője, Lakatos József elvtárs világította meg a tényleges helyzetet: hol is a baranyai MÉMOSZ titkárság.

— Való helyzet az — mondotta Lakatos elvtárs —, hogy a MÉMOSZ alapszervek nem ismerik a saját felépítettségüket.

— Tény, hogy Kaposváron volt a területi titkárság, de a Szabad Nép kritikája után, melyet a mohácsi építkezésekről gyakorolt, gyorsan Mohácsra költöztek, azonban

az alapszervezeteket erről az átköltözésről egyszerűen nem értesítették.

— Így aztán az alapszervek nem tudják, hogy hol van a területi titkárság és van-e egyáltalán. Folytatódik a kérdés, ha a középszerv nem működik, akkor miért nem értesíti ki az alapszerveket, ha pedig működik, akkor hogyan működik az alapszervek nélkül.

— Éppen itt volt az ideje, hogy Pártunk Politikai Bizottsága megadta az irányvonalat, miután rámutatott a MÉMOSZ hibáira szervezési és termelési téren.

Arról, hogy Baranyában termelési téren is komoly hibák mutatkoztak, meggyőződtünk a területi titkárság keresése közben.

Beszélgettünk Keresztes Mihállyal, a Pécsi Magasépítési NV szakszervezeti és üb. titkárával, aki arra a kérdésünkre, hogy miképp áll a munkamódszerátadási mozgalom, így válaszolt:

— Igen, mi is bevezettük, hogy **az egyik rakja a téglákat, a másik adogatja, a harmadik pedig malteroz.**

— Elvtárs — mondottuk — nem a téglaátadásról van szó, hanem a munkamódszerátadásról, ahol a jobb szakmunkások segítik a gyengébbeket.

— **Ja, az más, azt nálunk a brigádok csinálják. A jobb brigádok magukkal ragadják a gyengébbet...**

Ez a semmitmondó frázis sem tudja elleplezni, hogy a szakszervezeti titkár sincs tisztában a termelés olyan fontos kérdésével, mint a munkamódszerátadás. Hasonló helyzet mutatkozott az egyéni verseny kérdésénél, amit összetévesztett a raktárak közötti versennyel, majd végül

nem tartotta elképzelhetőnek, hogy a téglarakásnál, a falfelhúzásnál egyéni verseny induljon.

Keresztes elvtárs gyenge arra a posztra, ahová a szakszervezete állította és ha már odaállította, nem törődött a továbbképzésével.

A Pártban Lakatos elvtárs a termelésről még a következőket mondotta:

— A termeléssel kapcsolatos minisztertanácsi határozat után Pártunk nagypécsi szervezete és a szakszervezet közös megyei építési konferenciát tartott, melynek egyik pontja a tapasztalatcsere-munkamódszerátadási mozgalom volt.

— Ezen az értekezleten résztvett a Pécsi Magasépítési NV ÜB-titkára is és az értekezlet határozata szerint

elsősorban a Nemzeti Vállalatnál kellett volna bevezetni a munkamódszer átadását és íme, éppen az ÜB-titkár nincs tisztában a mozgalommal!

Ez is bizonyítja, hogy a MÉMOSZ egyes szervezetei még termelési vonalon sem hajtották végre a miniszstertanács határozatát.

— Ma már tisztában vagyunk a hibákkal és ismerjük a kivezető utat — fejezte be nyilatkozatát Lakatos elvtárs — a Párt termelési osztálya segítséget nyújt majd a MÉMOSZ-nak, hogy a Politikai Bizottság határozata nyomán az építőmunkások szakszervezete méltó legyen a harcos hagyományokhoz és élenjárjon a termelésben.

MUNKÁNK FOLYTATÓDIK

Írta: GUY DE BOYSSON, a DIVSZ elnöke

Augusztus 28-ika nem jelenti Találkozónk végét. Emléke felejthetetlen számunkra, nyolcvanegy ország tízezer delegáltja leírhatatlan lelkesedéssel tett hitet itt a béke mellett. A VIT kirobbanó megnyilatkozása lett az ifjúság forró kívánságának: békében élni és szebbé tenni az életet. Az a mozgósítás, amelyet a VIT teremtett, a továbbiak során erősödni fog a tömegek lelkében. Azok a tapasztalatok, amelyeket itt szereztünk, erősítenek bennünket tovább abban a harcban, amelyet a béke hívei a háborús uszítók ellen folytatnak az egész világon.

A VIT sikere komoly mértékben köszönhető magyar barátainknak. Biztosíthatjuk őket, hogy egyetlen küldött sem fogja elfelejteni azt a fogadtatást, melyben ebben az országban részesült. A küldöttek az itt tapasztaltak alapján gondolkodnak a népi demokráciáról és erősíti őket az a tudat, hogy ezek sikere nem utolsó sorban köszönhető a harcos ifjúságnak.

A VIT azzal, hogy összegyűjtötte a világ ifjúságát, megerősítette bennünk azt a hitet, hogy a népek szolidárisak a békéért, az imperializmus ellen folytatott harcban, s hogy ennek a harci szolidaritásnak eredményeznie kell a világ demokratikus erőinek mindig szorosabb egységét.

Találkozónk minden megnyilvánulása kifejezte és aláhúzta a Szovjetunió vezető szerepét a béke és a haladás erőinek egyesülésében. Az elnyomott népek ifjúsága a saját szemével győződhetett meg a lenini Komszomol hatalmas eredményeiről. A lenini Komszomol mindenütt sportban, kultúrában, a művészetben kivívta a maga számára az első helyet. Ilyen ifjúságot csak szocialista ország nevelhet. Példaképünknek, a hatalmas lenini Komszomolnak útján akar haladni a világ minden népének ifjúsága. Felejthetetlen lesz számunkra találkozásunk az imperializmus fiatal áldozataival, a gyarmati ifjúsággal, a görögökkel és a szabad kínai ifjúsággal, azokkal a fiatalokkal, akik fegyverrel a kézben harcolnak békénkért.

Munkánk folytatódik. A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség II. Kongresszusa néhány napon belül leszögezi a világ ifjúságának legfőbb kötelességeit. Midőn a delegátusok visszatérnek hazájukba, a VIT lelkesedése az ifjúság széles rétegeiben csak növekedni fog, erősíteni fogja az ifjúság mozgósítását, hatalmas erővel ragadja majd magával a világ egész ifjúságát abban a közös harcban, melyet mindannyionknak meg kell vívnia a népek boldogságáért.

A KOMBÁJNOSOK *megtartották ígéretüket*

Mint hatalmas, falánk szörnyetegek nyelik aratás idején a Szovjetunió végtelen búzamezőin az érett, aranysárga gabonát az arató-cséplőgépek. Az arató-cséplőgép, a kombájn, nemcsak arról híres, hogy forradalmasította a mezőgazdasági munkát, hanem arról is, hogy kormánykerei mellett a szocialista munka nem egy hőse, a Szovjetunió legkiválóbb dolgozói ülnek. Közülük való Konstantin Borin, a kombájn-aratás mestere is, aki a nemrégiben lezajlott Prágai Világbéke Kongresszusom a Szovjetunió egyik képviselője volt. Borin egyébként *tagja a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának* is.

Tizennégy éve dolgozik kombájnon Borin és ez alatt az idő alatt 26.00 hektár gabonát aratott le, 2 millió kg súlyú búzát csépelt el. Nemcsak ő, számos tanítványa is híres lett teljesítményéről a szovjet földeken.

Borin élete szorosan összenőtt az arató-cséplőgépekkel. Ott volt már a születésüknél és mint elsőéves kombájn-vezető a „Sztalinyec I" típusú géppel az előírt 800 hektár helyett 2040 hektár gabonát aratott le. Aztán, ahogyan jöttek az egyre újabb, tökéletesebb típusok, a Sztalinyec II, a Sztalinyec III, a Sztalinyec IV, Borin munkája is tökéletesedett, az ő teljesítménye is emelkedett.

A kombájn-aratás mesterét azonban nemcsak a kubáni mezőkön ismerik. Mióta *a Timirjazev Akadémián zsúfolt padsorok előtt tanítja a kombájn történetét*, tanítványai közül sok lett élmunkás, 1948-ban pedig már 100 volt azoknak a száma, akik magas kitüntetést kaptak, közülük hét pedig a Szocialista Munka hőse lett.

Honnan jöttek, honnan nőttek ki ezek a nagyszerű emberek, mi a magyarázata annak, hogy kétkezi munkásokból, parasztokból a Szovjetunió Legfelső Tanácsának tagjai, egyetemi tanárok kerültek ki?

A kombájnosok története alig 14 esztendőre nyulik vissza. Nem hosszú idő és mégis bővelkedik a munka frontján vívott harc számtalan dicsőséges csatájában. A kombájn és a kombájnosok történelmét 1935 december 1 óta tartják számon. *A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottságának ülésterme*ben 200 ifjú kombájn-gépész és gépésznő ült. Köztük Borin, a 26 éves kombájn-vezető. *Az emelvényen pedig a Párt és a kormány vezetői foglaltak helyet, élükön Sztálinnal, a Szovjetunió nagy tanítómesterével. Sztálin, mielőtt megkezdte volna történelmi beszédét, barátságosan elbeszélgetett a kombájnosokkal.* Megszólította a gyerekképű Borint is, nem akarta elhinni, hogy már 26 esztendős. Borin egy életre szóló büszkeséggel mondotta:

— **Fiatal vagyok, mert** a Szovjetunióban élek, ahol szép és jó élni.

Aztán Sztálin megkezdte nevezetes beszédét.

— *Az Önök sikerei jelentősek elvtársak*, — mondotta. — *Rászolgáltak, hogy a Párt és a kormány köszöntse Önöket, de még nagyobbak a feladatok, amelyeket a Szovjet Haza Önökre bíz. A kombájn jelentősége óriási. Hozzásegít a gyors betakarításhoz és hatalmas veszteségektől óv meg.*

A kombájn-gépészek lelkes ígéretet tettek akkor.

— A törpegazdaságok, a faekék és az agyonhajszolt parasztlovak államából megteremtjük a traktorok és kombájnok országát, a világ legerősebb mezőgazdaságát, — szólt az ígéret, amelyet becsülettel meg is tartottak.

Utcaseprőből — VÁLLALATVEZETŐ

Várhidi Ádám egyike azoknak a munkásoknak, akiket a Párt és népi demokráciánk kormányzata az újonnan alakult pécsi községi vállalatok egyikének, a Köztisztasági KV-nek élére vezetőként helyezett. Várhidi Ádámról eddig nem esett szó. Nem interjuvolta meg senki. A „mélyből" jött egyszerű, dolgos ember. Azt mondtuk, hogy Várhidi Ádámról nem esett szó eddig, pedig igen sokan ismerik őt. Hiszen 19 évig söpörte Pécs város utcáit. Mondjuk ki nyíltan, utcaseprő volt a városnál.

*

Nem titkolja örömét, de azt sem, hogy első pillanatban szóhoz sem tudott jutni a meglepetéstől és aggódott, hogy nem tud megfelelni. De aztán arra gondolt, hogy a Párt, a mi nagy Pártunk, amely ennyire megbízott benne, hogy felelős pozícióba helyezte, mellette áll és támogatja őt munkájában. Ugyanezt ígérték munkatársai is.

Most egy kicsit restelkedik is pillanatnyi kicsinyhitűségéért és szinte önmagának mondja:

— Pedig nem vagyok bátortalan ember, 12 éves korom óta magam kerestem meg a kenyerem, mert a szülői házban 9 gyerek lévén, egyre nem sok jutott apám sovány keresetéből. Változatos életem során voltam mezőgazdasági munkás, bányász, bolti szolga. Sok oldalát láttam az életnek és a szememet mindig nyitva tartottam. A felszabadulás örömünnep volt számomra, mert tudtam, hogy most a munkások ideje jött el. Amikor pedig beléptem a Pártba, mintha iránytűt kaptam volna kézbe, világos lett előttem a követendő út. Szilárdan hittem, hogy a munkásosztály felemelkedése engem is felemel. Ma ennek kétségtelen bizonyítékát kaptam meg. Örömömben osztoznak munkatársaim és szűkebb családom is, feleségem és 7 gyerekem.

Szikár alakját most kihúzza, mintha ismeretlen erőknek feszítené nekí.

— Az anyagiak kevésbé érdekelnek, nem tudom, hogy ebben az állásban mi lesz a fizetésem, büszke vagyok arra, hogy gyerekeimet tisztességesen neveltem, a nélkülözéstől mindig sikerült megóvnom őket.

Búcsúzóul ennyit mond: Szegény ember fia vagyok, így életem végig életemet és ragaszkodom azokhoz, akik ugyanebben a sorsban éltek. A magam esetéről azt mondhatom, nincsen benne semmi csodálatos, mindenkivel megtörténhetik, aki szereti munkásosztályát, annak nagy vezetőjét a Pártot és becsületesen, öntudatosan dolgozik munkahelyén.

És mégis kitört a háború...

— Persze apátok nem törődik semmivel. Arra nincs gondja, hogy mi leggyen a sóval, a cukorral és a gyufával. Ő ilyenkor is elmegy dolgozni és ngakamon a gond — így kezdte jókor reggel Smuczné és végigjárta a tekintetét hat saját gyermekén.

A méltatlankodó szózat után csend lett a lakásban, csak az egyik ruhásszekrényből hullt alá halk sarranással valami fehér por: só vagy cukor és a legkisebb, a Lajoska szipákolt, ahelyett, hogy kifujta volna az orrát.

Peti törte meg a csendet.

— Mama, akkor talán mi elmegyünk lasztizni...

— Mit beszélsz te kölyök, még most is a labdázáson a fejed? Tiszta apja fia! Az nem fontos, hogy mit eszünk ebédre, de enni ezért szeretsz. Értsétek meg: nincs egy megveszekedett fillér a házban, sőt 94 forinttal tartozunk Juliászéknak, hatvan valamennyivel Mülkéknek, meg a jó ég tudja, hogy még kinek. Minden pénz elment arra a vacak sóra, a nyavalyás cukorra és arra a fafejű gyufára. És tegnap sem volt háború...

— Most ne álljatok itt tovább, hanem mindegyik pakoljon fel és gyerünk vissza.

Senki sem tudta, hogy mit kezdjen a hirtelen jött szabadsággal. Az apa, aki mindig ott ült a kályha mellett, a kályhát is elhagyta, a gyerekek pedig, akik mindig az udvaron játszottak, most ott ültek a kályha mellett, mint a kis fecskék a fészekben.

*Smuczné kapkodva járt-kelt a konyhában, a szobában, a kamrában, mintha valami nagy ünnepre készülődne. Kiszedte a szekrényből a tiszta ruhákat, a kamrából a tegnap sem vett lisztet, a sót, a cukrot, a gyufát, a petróleumot, a szappant, a gyertyát, a mosószódát, a szódabikarbónát, a fűszereket, a kávét, a teát, a cikóriát, a mustárt, a szalonnát, a kolbászt, a szalámit, a lekvárt, a mézet, a szilvát, a mákot, a diót, a mandulát, a mazsolát, a kakaót, a vaníliát, a rumot, a bort, a pálinkát, a likőrt, a szódavizet, a gyógyszereket, a kötszereket, a kötőtűket, a gombokat, a cérnát, a gyapjút, a varrótűket, a gombostűket, a fésűket, a fogkefét, a fogkrémet, a borotvát, a borotvakrémet, a borotvapengét, a cipőkrémet, a cipőfűzőket, a cipőkefét, a ruhakefét, a ruhafogasokat, a ruhaszárítót, a ruhacsipeszeket

Hírek

SZEPTEMBER 1. CSÜTÖRTÖK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Szent György gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 28. T: 27-71, Szent Mór gyógyszertár, Bajcsy-Zsilinszky-utca 33. T: 25-78. Szűz Mária gyógyszertár Doktor Sándor-utca 1. T: 25-79. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Egyed, prot.: Egyed. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt, időnkint élénkebb szél. Változó felhőzet, többfelé újabb eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet kissé emelkedik.

— **A pécsi törvényszék uzsoraegyesbírája** Beldics Márk szalántai földművest két hónapi fogházra, egyévi jogvesztésre és 500 forint pénzbüntetésre ítélte, mert 7 mázsa búzát vásárolt vásárlási engedély nélkül. Sztanics Mihály szalántai földműves a nála történt cséplés alkalmával 60 kiló búzát nem iratott be. 600 forint pénzbüntetésre és egyévi jogvesztésre ítélte az uzsorabíró. Az ítéletek nem jogerősek.

— **Túlteljesítették a tervet a halászok.** A Szovjetunió tavain dolgozó halászok munkaverseny keretében végzik munkájukat. Az azerbejdzsani állami halfeldolgozó vállalatok és a halászati kolhozok olyan kiváló munkát végeztek, hogy a féléves tervet határidő előtt teljesítették. Különösen sikeres volt a tavaszi halászat, az Apseron, Csaszmasz, és Kizil-Buru halász flottáinál, ahol már május közepére az egyéves tervet is befejezték.

Értesítjük a közülefeket, tömegszervezeteket, iskolákat stb., a lap számára esetenként beküldött közleményeket csak egyízben tudjuk leközölni helyhiány miatt.

— **A sásdi kapitányság őrizetbe vette** Tóth József 24 holdas felsőegerszegi földművest, aki a helyi földművesszövetkezet felelős cséplőgépvezetőjét arra akarta rávenni, rongálja meg a gépet, hogy ne tudja elvégezni a cséplést. Átadták az államügyészségnek.

— **Feketevágásért kéthónapi fogház.** Mátyás Ignác óbányai hentes és mészáros engedély nélkül borjút vágott. Nem jogerősen 2 hónapi fogházra, egyévi jogvesztésre ítélte a törvényszék.

— **Zsebmetszőt fogtak a siklósi vásáron.** Lakatos Vilma többszörösen büntetett bajai őszeres megjelent a siklósi vásáron, ahol az egyik asszony zsebéből kiemelte 130 forintot tartalmazó pénztárcáját. Tettenérték és azonnal bekísérték a rendőrségre. Átadták a pécsi ügyészségnek.

— **1,000.000 magyar hold megmentéséről** szénsavas trágyázással közöl jelentőségteljes cikket az ÉLET ÉS TUDOMÁNY. A Pavlov-centennárium alkalmából a lélek mibenlétét kutatja, az ókori piramisépítkezések szerkezeti és technikai titkait ismerteti, a fogbetegségek és a táplálkozás összefüggéséről közöl érdekes és hasznos tudnivalókat. A legolcsóbb képes hetilap ára 80 fillér.

— **A Magánalkalmazottak Szakszervezete** közli, hogy a szeptember közepén megindúló szaktanfolyamaira a jelentkezési határidőt szeptember 5-ig meghosszabbította. Ez után jelentkezéseket már nem fogadnak el. Bármely szakszervezet tagjai jelentkezhetnek délelőttönként a Magánalkalmazottak titkárságán (Apáca-u. 2. sz.). Akik ezidőszerint állásban nincsenek, a Munkaerőgazdálkodási Hivatal (Apáca-u. 8.) beutalásával vehetők fel akkor is, ha nem szakszervezeti tagok.

— **Bánfai klinikai látszerész új címe:** Boltívköz 2. Optika — foló — játék. (x)

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Blauhorn Györgyi** mozdulatművészeti iskolájába beiratás 1-től 10-ig, d. u. 5—7-ig. Színház-tér 2. Tel.: 11-69. Tánc, — balett, — akrobatika. Külön kisfiú csoport és felnőtt fogyógimnasztika. (x)

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Török József gilvánfai középparaszt begyüjtési versenyre hívja ki a megye dolgozó parasztságát

A mekényesi dolgozó parasztok felhívására a begyüjtési verseny fokozása érdekében már eddig is számtalan baranyai község válaszolt és tett ünnepélyes ígéretet arra, hogy a begyüjtési versenyben a községek dolgozó parasztsága szívvel-lélekkel kiveszi részét. Most ismét újabb csatlakozást jelentettek be a fokozott versenymunkához. Sumony község dolgozó parasztsága elhatározta, hogy népi demokráciánk erősödése érdekében 100 százalékig teljesíti a begyüjtést és ezen felül „C" vételi jegyre minden fölös gabonát a terménygyüjtőhöz szállítanak.

Ugyancsak Török József gilvánfai középparaszt a DÉFOSZ-szervezet útján versenyre hívja ki Baranya valamennyi dolgozó parasztját a begyüjtés 1000 százalékos teljesítésére, amit nagyrészben már teljesített. Ezek a példák követésre találnak, mint ahogy a mekényesiek példája is útmutatás volt minden dolgozó paraszt számára a megyében.

Pártélet

Csütörtökön, szeptember 1-én este 7 órakor összevont üzemi és területi népnevelő- és pártmunkás-értekezletet tartanak a Munkás Kultúrházban. Előadó: Benedek András.

Pénteken, szeptember 2-án este fél 6 órakor titkári értekezletet tartanak a Rákóczi-út 68. sz. pártházban. Kérik az elvtársak pontos megjelenését.

Az MDP siklósi külv. alapszervezet felhívja az alapszervezet népnevelőit és utcabizalmiait, hogy a ma este 8 órára hirdetett népnevelő-értekezlet az összevont népnevelő-értekezlet miatt elmarad, de az elvtársak megjelenni tartoznak este fél 7 órakor az alapszervezet helyiségében, ahonnan együtt vonulnak fel a Doktor Sándor kultúrházba.

Jogos bírálat

A pécsi AVESZ röpgyűlésén a pártszervezet és a szakszervezet megrovásban részesítette az üzemi pártszervezet tagjait és az üzem többi dolgozóját. A megrovásra az adott okot, hogy a tömegmegmozdulásokon és pártgyűléseken az üzem dolgozóinak alig 40 százaléka vesz csak részt. Ebben a nemtörődömségben a pártvezetőség a pártfegyelem meglazulását látja, ami annál is súlyosabb, mert az osztályharc mind élesebbé válik. A dolgozóknak tudatában kell lennie annak, hogy a szocializmus ügyét csak így tudjuk előbbre vinni, ha a Párt irányítását maradéktalanul végrehajtják és magukévá teszik. Az AVESZ dolgozói a megrovás után belátták mulasztásukat és megígérték, hogy a jövőben nem maradnak távol a gyűlésekről és felvonulásokról.

Nagy György
munkáslevelező.

Az olvasó hangja

HÁLÁSAN KÖSZÖNJÜK PÁRTUNKNAK

A pécsi fűtőházból többünket Kácsfürdőre utaltak be 10 napi üdülésre. Itt minden olyan szép, az ellátás olyan kitűnő és bőséges, hogy alig találunk szavakat megelégedésünk kifejezésére. Hálatelt szívvel gondolunk Pártunkra, amely lehetővé tette, hogy a dolgozók is részesülhessenek ilyen nagyszerű üdülésben. Talán soha nem éreztük annyira, mint itt, hogy az ország valóban a miénk, a dolgozóké lett. Mindezért csak annyit ígérhetünk, hogy még jobban, még lelkesebben dolgozunk azon, hogy hazánk mielőbb a szocializmus boldog országa legyen.

Szabadság!

Szabó Ferencné
Rétei Priker László
MÁV fűtőházi dolgozók

Kereskedők hírei

A Szabad Nép Baráti Kör ma, csütörtökön délután 6 órakor előadást tart a trockizmusról. Kérik a kartársakat, hogy teljes számban vegyenek részt.

Sportszakosztály vezetők és működő tagok ma, csütörtökön 6 órakor együttes ülést tartanak. Teljes számú megjelenést kérnek.

MNDSZ hírek

— **A kertvárosi MNDSZ csütörtökön** este 6 órakor vezetőségi, 7 órakor rendes nagygyűlést tart központi előadóval.

Szakszervezet

A szakszervezet megyei káderosztálya felhívja a megye összes szakszervezeti káderesét, valamint ÜB káderesket, hogy 2-án, pénteken d. u. 2 órakor a szakszervezeti székházban (Színház-tér 1.) tartandó káderes értekezleten igazolvánnyal ellátva pontosan jelenjenek meg.

Fodrászmunkások! 4-én, vasárnap d. e. 10 órakor rendkívüli díszközgyűlés. Kérik a szaktársak pontos megjelenését.

KIOSZ HIREK

Építőiparosok! (a vasárnapi számban részletesen közölt iparok) 24 óra alatt jelentsék be a titkársághoz, hogy hány munkavállalót foglalkoztatnak és ezek közül hányat teljesítménybérben és hányat időbérben. A szükséges nyomtatványok titkárságunknál kaphatók.

Pénteken, 2-án, délután 6 órakor a szíjgyártó szakcsoport a székházban értekezletet tart.

A szakcsoporti titkárok a nekik kiadott tagsági bélyegekkel 24 óra alatt számoljanak el a titkári hivatalban és szeptember hónapra tagdíjbefizetéseket az újabb rendelkezésig ne fogadjanak el.

Tanügyi hírek

A Janus Pannonius gimnáziumban a javítóvizsgálatok szeptember 3-án, szombaton délelőtt 8 órakor kezdődnek.

Az állami körzeti szakirányú iparostanulóiskolában (Rét-u. 41.) szeptember hónapban önálló nőiszabó mesterek és segédek részére továbbképző nőiszabóipari szakrajztanfolyam indul. Előadó Péteri József budapesti nőiszabóiparos. Elegendő jelentkezés esetén külön kezdő és haladó tanfolyam indul. Jelentkezni lehet az intézet igazgatójánál szeptember 10-ig.

Általános iskolai tanfolyam indul szeptember 12-én. Bővebb felvilágosítást a háztartási alkalmazottak szakszervezete nyujt.

A siketnéma gyermekekre is vonatkozik az iskolakötelezettség törvénye. Ezért az érdekelt szülők a legsürgősebben kérjék gyermekük felvételét valamelyik siketnéma intézetbe. Felvételi tájékoztatóval és a felvételhez szükséges nyomtatványokkal (1 Ft 20 fill. postabélyeg beküldése mellett) készséggel szolgál a Siketnémák orsz. nevelő és tanintézete, Vác, Március 15-e tér 6. szám.

— **STEFÁN IRÉN Mozdulatművészeti Studióban szeptember 1-től megkezdődnek a beiratások, mindennap d.u. 5—7 óráig.**

Ügyes, megbízható

kiszolgálónőt

azonnalra felveszünk.

Gumiház,
Ferenciek-utca 8. (14.248)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

1949. szeptember 1-én, d. u. 3 órakor Pécsett, Kálvária-u. 72. sz. alatt hagyatékból származó bútorok és egyéb ingóságok bírói árverésen kiadatnak.

Jobszt végrehajtó.

SZIGORLÓ ORVOS különbejáratú bútorozott szobát keres azonnalra. Cím: Rákóczi-út 13/a. Iller. (4062)

LOROSPINCE villanyvilágítással, a budai részen bármilyen célra kiadó. Bővebbet: Fiume-u. 21. Palágyi (4066)

KITÜNŐ karban lévő, 250-es motorkerékpár olcsón eladó. Vitéz-utca 20/1 Telefon: 30-11. (4069)

TÜZOLTÓKÉSZÜLÉKET vennék (minimax). Cím: 4065 szám alatt a kiadóban.

2—3 SZOBÁS családi házat megvételre keresek, 2 szoba komfortos lakáscsere lehetőséggel. Címeket „Készpénz 14.240" jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ egy jelenleg is használatban lévő „Cech" gyártmányú napraforgócséplő, 60 q napi teljesítménnyel. Dob átállításával mindenféle hüvelyes és apró magvak cséplésére alkalmas. Cím: Lengyel Zoltán, Old. (4075)

KERESEK 2 öreg mellé szolid, megbízható mindenes házvezetőnőt. Lehet időseb is. Cím: 4072 szám alatt a kiadóban.

HIRDETMÉNY

A földmüvelésügyi miniszter 15.008/49. számú rendelete alapján (Magyar Közlöny 175. sz.) értesítem a gazdálkodókat, hogy 1. a vetésterv szerinti területen a rozsot október hó 15-ig, az őszi búzát október hó 31. napjáig kell elvetni. A búzából holdanként legalább 100 kg tisztított és csávázott, rozsból pedig 90 kg tisztított vetőmagot kell felhasználni; 2. az őszi mélyszántást december hó 15. napjáig kell elvégezni; 3. a kukorica és napraforgó termést október hó 30-ig kell letörni és betakarítani; 4. a visszamaradt szárrészeket november hó 15-ig kell levágni és betakarítani. Aki szántási és vetési kötelezettségének a vonóerő vagy felszerelési tárgy hiányában nem tudna eleget tenni, köteles azt szeptember hó 5. napjáig, az őszi mélyszántásra vonatkozóan pedig október hó 1. napjáig a város polgármesterének (Városháza I. em. 39. sz.) írásban bejelenteni.

(14.243) **Polgármester.**

KIFOGÁSTALAN, rendes 55—65 éves nővel, ki a háztartás vezetésében jártas, megismerkedne házasság céljából, egyedülálló, független, nyugdíjas ember. Cím: 4061 szám alatt a kiadóban.

HASZNÁLT irodai íróasztalt keresünk. Ajánlatokat: 26-72 telefonra kérünk.

LAKÁS BUTORRAL átadó. Cím 4060 szám alatt a kiadóban.

BÉRBEADNÁM jóforgalmú cetyasütőüzememet teljes felszerelésével. Cím 4064 szám alatt a kiadóban.

RAKTÁRHELYISÉG garagenak is alkalmas, kiadó. Bajcsy Zsilinszky-u. 10. gépmühely. (14.134.)

KÁLVÁRIA-UTCA 52. számú ház beköltözhető lakással eladó. (4041)

39-91 a telefonszáma ifj. Tamás Kálmán motoros faffürészelő vállalatának, György-utca 6. szám. (4044)

SZOLID, dolgozó személynek ágy kiadó. Perczel-utca 34. Fischerné. (13.567)

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe. Klimó-u. 4. Tel.: 12-41. (13495)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
Felelős kiadó: **Ács József**
A nyomdáért felel: **Vértes Ferenc**
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

SZEPTEMBER 1-TŐL
a *Tettye vendéglőben*
minden este
Czéczi Horváth Géza
szalon- és tánczenekara muzsikál

Szőlő
600 n-öl prima, 3 szobás, parkettás, modern, azonnal átvehető lakással eladó. BOD közvetítőnél. (14.236)

HÁZ 4 lakásos, legprimább építkezésű az Ágoston-térnél olcsón eladó. BOD közvetítő.

INTÉZETI, ISKOLAI LEANY ÉS FIÚ
ruhaszövetek
kabát, felöltő anyagok! Agynemű, függöny, flaneli, mosó és bélésárukt
MEGBIZHATO KISZOLGALAS!
Benedek Károly
CÉGNÉL, PÉCS, FERENCIEK-U. 8.

Gazdasági uj ház
a szigeti részen, kocsibejáró, tágas udvar, stb. eladó. BOD közvetítőnél.

Családi ház
Szentimre-u. 3. szám alatti 1x3 szobás, kerttel eladó. BOD közvetítőnél.

Üzletház
Ferenciek-utca 7. szám, melyben a Ruppert-féle textil üzlet is van olcsón eladó. Kizárólag BOD közvetítőnél, Deák-utca 1.

HÁZ nagy kerttel a budai részen, 35 ezerért eladó. BOD közvetítőnél.

Üzletházak a központ szívében, 40—50 ezer forint évi bérrel, ajándék árakon eladók. BOD közvetítőnél.

Öröklakás
1x2 szoba, előszoba stb. — 1x2 szoba, hallos stb. — 1x3 szoba, előszoba stb. — 1x3 szoba hallos, stb. eladók BOD közvetítőnél.

Családi ház
elfogadható 3 szobás, 500 n-öl kerttel, külterületen, gazdálkodásra alkalmas eladó 28 ezer BOD közvetítő, Deák-utca 1. sz. (14.242)

FIGYELEM! *FIGYELEM!*
Az óriási sikerre való tekintettel
1949 szeptember 1-én csütörtökön este fél 10 órai kezdettel még 1 napig a NÁDOR-BAN fellép
KARÁDI KATALIN
és POGÁNY LÁSZLÓ uj műsorral

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 203. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — PÉNTEK, 1949 SZEPTEMBER 2

130 tagu Komszomol-küldöttség látogat el Dé dunántúlra

Farkas Mihály elvtárs felhívására a bányászifjúság boldogan jelentkezik a tisztképző akadémiára

A MESZHART-bányák 104'8 százalékra teljesítették az augusztusi előirányzatot

Felvesszük a harcot a fegyelmezetlenség ellen a termelés emeléséért

Rákosi Mátyás elvtárs felszólalása az MDP nagybudapesti értekezletén

A Magyar Dolgozók Pártja Nagybudapesti Pártbizottságának kibővített nagybudapesti pártválasztmányi ülésén — mint tegnap jelentettük —, Kovács István, az MDP nagybudapesti pártbizottságának titkára tartott beszámolót. Bevezetésül a felszabadulás óta elért hatalmas politikai és gazdasági eredményeket, valamint a hároméves terv eddigi eredményeit ismertette.

Egyszázalék önköltségcsökkentés 300 millió megtakarítás

— Amikor azonban megállapítjuk, hogy a magyar munkásosztály általában véve jól teljesítette feladatait, és ennek eredményeként hatalmas sikereket ért el — folytatta beszédét Kovács elvtárs —, nem mehetünk el szó nélkül a még meglévő hiányosságok mellett. A munka termelékenysége, amely szocialista építésünknek döntő tényezője, a legtöbb iparban egy helyben áll és több iparágban visszaesett. Még ha a nyári szabadságolás figyelembe vesszük, akkor is

komoly visszaesést jelent, hogy az egész gyáriparban a 100 forint munkabérre jutó termelési érték februártól júliusig több mint 17 százalékkal visszaesett.

Miközben tehát a Tervhivatal kimutatása szerint ebben az évben a reálbérek átlagos színvonala 20.2 százalékkal emelkedett, addig a munka termelékenysége csökken. Ha megnézzük, hogy mit jelent az iparban 1 százalékos önköltségcsökkentés, a következőket kapjuk: 1949 júliusában a gyáripar bruttó termelési értéke a bányászattal és építőiparral együtt 2430 millió forint volt. Ez egész évre kivetve kb. 30 milliárdos termelést jelent. Ha az önköltségcsökkentés révén ennek 1 százalékát takarítjuk meg, úgy 300 millió megtakarítás mutatkozik, ami

megfelel 6000 kétszobás lakás (fürdőszobás) árának, 300 millióból több mint 10.000 traktor, több mint 7500 új kórházi férőhely, több mint 4500 új általános iskolai tanterem létesíthető.

A visszaesés főoka a munkafegyelem és az egyéni felelősség hiánya

— Pártunk Központi Vezetősége — folytatta — és Rákosi Mátyás most döntő, központi feladatként állítja a nagybudapesti kommunisták, a dolgozók elé: szervezzük meg jobban a termelés munkáját, fokozzuk a munka termelékenységét,

termeljünk többet, jobban és olcsóbban dolgozó népünknek!

— A munka termelékenysége visszaesésének fő oka a munkafegyelem és az egyéni felelősség hiánya. Ezen a téren öntudatos, áldozatvállaló munkásainknál javulást tapasztalunk, de általában véve komoly lazaság van. Az üzemek nagy többségében még százával fordulnak elő késések. Egyes üzemekben

feltűnően és megokolatlanul sok a táppénzes-beteg munkás.

— Egyes munkások nem azzal törődnek, hogy a dolgozó nép javára többet, jobbat és olcsóbban termeljenek, hanem még azt sem termelik meg, amit a kapitalistáknak a felszabadulás előtt. Ezzel magyarázható, hogy

még mindig magas a selejt.

A sok selejtgyártással zavarják a terv végrehajtását, mert a termelési tervet csak abban az esetben teljesítjük, ha nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is elérjük az előirányzatot.

A vállalatvezető és a műszaki vezető személy szerint felelős

Kovács elvtárs ezután hangsúlyozta, hogy minden öntudatos munkásnak és elsősorban a kommunistáknak kötelessége, hogy felvegyék a harcot a munkafegyelmet rombolók ellen és megmagyarázzák, hogy a munkafegyelem elsőrendű politikai kérdés is, mert ez a munkásoknak a munkához, a rendszerhez, a szocialista építéshez való viszonyát fejezi ki. A továbbiakban rámutatott arra, hogy

a munka termelékenysége stagnálásának és visszaesésének egyik fontos oka, hogy a normarendezés szervezeti előkészítése sok hibával járt.

Jóllehet, a Párt és a Szaktanács megmondották: a normákhoz hozzányúlni nem szabad, mégis több esetben előfordult, hogy a munkások jelentékeny mértékben ténylegesen túlteljesítették a normákat, az üzem vezetősége azonban azt nem fizette ki.

— Nyilvánvaló — mondotta —, itt az ellenség keze játszik közre, hogy a munkásokat visszatartsa a termeléstől. A leghatározottabban el kell ítélni a vállalatvezetőknek és a kalkulánsoknak ezt a megengedhetetlen magatartását és meg kell követelni, hogy e téren is pontosan hajtsák végre Pártunknak és a Szakszervezetnek, a kormánynak határozatát:

ne nyuljunk a normákhoz!

Kovács István ezután több példát sorolt fel arra, hogy a vállalatvezetők igyekeznek a felelősség vállalása alól kibújni, majd így folytatta:

— A munkafegyelem lazulásáért

személy szerint felelős a gyár vállalatvezetője, műszaki vezetője is.

A vállalatvezetőknek tudniok kell, hogy a meggyőzés mellett szükség van fegyelmezetlen munkások ellen való kemény fellépésre is. A vállalatvezetőknek a szocializmus építése, népünk felemelkedése érdekében kötelessége kemény szigorral fellépni mindenkivel szemben, aki megszegi a munkafegyelmet és sérti a termelés érdekét.

Kovács elvtárs ezután rámutatott arra, hogy a legtöbb műszaki vezető egyéni felelőssége távolról sem kielégítő. Meg kell követelni minden egyes műszaki vezetőtől, mestertől és munkástól, hogy a maguk területén tudásuk legjavát adják, hogy biztosítsák a kapitalista munkafegyelemnél fejlettebb, a szocialista öntudaton alapuló szocialista munkafegyelmet. Úgy kell megszervezni az üzemekben a munkát, hogy minden munkás a saját meghatározott, konkrét munkájáért viselje a felelősséget, mert

személyes felelősség nélkül szó sem lehet a termelékenység emeléséről és a minőség megjavításáról.

— Az egyéni felelősség következetes megvalósítása mellett másik döntő feladatunk alapvetően megváltoztatni a munkások viszonyát a termeléshez, a szocializmus építéséhez. A dolgozó tömegek munkához való viszonyának javulásában

döntő szerepe van a széles tömegeket átfogó szocialista egyéni versenynek.

Komoly kihatással volt nálunk a munkafegyelem meglazulására, a termelékenység visszaesésére, hogy a versenymozgalom új, magában véve nagyon helyes formája, a brigádmozgalom, a munkamódszerátadás, a párosverseny és a tapasztalatcsere elvonták a figyelmet arról, ami a versenyben a legfontosabb: a tömegmozgalomról. Ma nálunk a munkásoknak csak egy töredéke vesz részt az egyéni versenyben, így a munkaverseny nem teljesítette hivatását.

Kommunista példamutatást!

A Nagybudapesti Pártbizottság titkára ezután a kommunista pártagoknak a termeléshez való viszonyával foglalkozott és számos példát sorolt fel, amikor a kommunisták valóban a munka igazi harcosaivá válnak és 170—190 százalékos teljesítményt érnek el. De vannak olyan pártagok is, — folytatta — akik nem hajtják végre a tervet, nem tartják be a munkafegyelmet, selejtesen dolgoznak és mégis azt hiszik magukról, hogy kommunisták. Pedig

kommunista és rossz, fegyelmezetlen munkás: ez a két fogalom összeférhetetlen.

Minden kommunista önként és lelkesen vegye ki részét a szocialista egyéni versenyből és példamutatásával szervezze be a versenybe a pártonkívüli munkástömegeket.

Csak az lehet jó kommunista és még inkább jó népnevelő, aki személyes jó munkájával, munkafegyelmével ad példát.

S félreérthetetlenül meg kell mondanunk: csak az lehet funkcionárius az üzemben, aki maradéktalanul teljesíti a termelésben a kötelességét.

A szakszervezetek felelősségéről szólva, Kovács István ezután megállapította, hogy azok még mindig nem hajtották végre a szükséges fordulatot a termelés felé. Munkájukban sok a formalitás, a munkaversenyt nem irányítják megfelelően, sokat beszélnek róla, de nem mélyülnek el a problémákban. Erősödik a bürokrácia a szakszervezetek vezetésében,

a szakszervezeti vezetők kezdenek elszakadni a tömegektől és sok szakszervezeti funkcionáriusnak meglazult a kapcsolata a Párthoz is.

Rá kell mutatnunk arra is, hogy a fentebb említett hiányosságokért üzemi pártszervezeteink és pártbizottságaink is felelősek.

— A jövőben a pártszervezet politikai munkájának eredményét a termelési eredményeken, az egyéni verseny tömegmozgalommá való fejlesztésén, a munkafegyelem megszilárditásán, a munka termelékenységének emelésén keresztül fogjuk lemérni. A pártszervezet politikai nevelőmunkáját a terv végrehajtásának szolgálatába kell állítani, a pártmunka súlypontját a műhelyekbe és a brigádokhoz kell helyezni s

a termelési munkáért személyesen a pártbizottság titkára és az egész pártbizottság felelős.

A feladatot kemény munkával és harccal végrehajtjuk

Összefoglalva Kovács István a következőket állapította meg:

1. Meg kell szüntetni a munkafegyelem terén meglévő lazaságokat és megerősíteni a szocialista munkafegyelmet. Helyre kell állítani az egyéni vezetést, az egyéni felelősséget s hogy ezt megvalósíthassuk, a vállalatvezetőknek és a munkásoknak is el kell sajátítaniok a technikát. 2. Rendet kell teremteni a bérfronton úgy, ahogy azt a termelés érdeke megkívánja. 3. Az egyéni versenyt hatalmas, tömegeket átfogó mozgalommá kell fejleszteni. 4. Törődni kell a műszaki értelmiséggel, segíteni kell őket a termelésben előttük álló feladatok megoldásában. 5. A Pártnak és a szakszervezetnek fordulatot kell végrehajtania a termelés felé. Döntő központi feladattá kell tenni a termelésben előttünk álló feladatok megoldását.

— A nagy feladatok megoldásához vegyünk példát a hatalmas Szovjetunió dolgozóitól, hős kommunistáitól. Lelkesítse munkásosztályunkat az a tudat, hogy új társadalmi rend megalapításában, a szocializmus rendjének gyakorlati megvalósításában vesz részt. Ezen a választmányi ülésen — fejezte be nagy tetszéssel fogadott beszédét Kovács István — a nagybudapesti kommunisták, öntudatos munkások nevében

megfogadjuk, hogy azt a feladatot, amelyet Pártunk Központi Vezetősége és vezérünk, Rákosi Mátyás elénk állít, kemény munkával és harccal végrehajtjuk

és példát mutatunk az egész ország dolgozó népének, hogyan kell kommunista módra építeni a munkások államát, a szocialista országot.

A nagyjelentőségű beszámoló után a MAVAG, a Röck-gépgyár, a Lánggépgyár, a WM vállalatvezetőinek, valamint Zsofinyec Mihály nehézipari miniszter, Hevesi Gyula, a Tervhivatal főtitkára és Mekis József, a Vasas Szakszervezet főtitkárának felszólalása következett, majd Apró Antal, a Szakszervezeti Tanács főtitkára lépett a mikrofónhoz. Hangsúlyozta, hogy minden előfeltétel megvan ahhoz, hogy emeljük a munka termelékenységét. Pártszervezeteinknek és szakszervezeteinknek most az lesz a feladatuk, hogy a munkafegyelem és a termelékenység fokozására politikai és szervezeti intézkedések egész rendszerét **dolgozzák ki.**

Rákosi Mátyás:

A munkafegyelem megerősítése most elsőrendű pártfeladat

A hozzászólások után Rákosi elvtárs, az MDP főtitkára emelkedett szólásra.

— A magyar munkásosztály, mint népi demokráciánk vezetője, eddig megfelelt azoknak a követelményeknek, amelyeket a történelem elé állított, ezért nyugodtan beszélhetünk nehézségeinkről is, amelyek jelen esetben gazdasági életünkben mutatkoznak. Négy kérdést akarok ezzel kapcsolatban felvetni: a termelési fegyelem és az egyéni felelősség, a munkaverseny, a norma és az értelmiséghez való viszony kérdését.

— A fegyelem az utolsó időben meglazult. Gyáraink üzemvezetői között egyre több a régi ipari munkás és ezek a munkásgyárvezetők megfeleltek a várakozásnak és igazolták, hogy lényegében jól választottuk ki őket. Egy részüknél azonban az a hiba mutatkozott, hogy a munkásból lett igazgató volt munkatársaival szemben nem tud eléggé fegyelmet tartani.

Ezen a téren rendet kell teremteni, helyre kell állítani a fegyelmet.

Több mint ezer ipari munkást állítottunk üzemek élére. Most ellenőrizzük őket.

Meg fogjuk állapítani, hogy kik azok, akik nem válnak be, akik nem tartanak fegyelmet,

akik a munkásság elmaradt, öntudatlan, még az ellenség befolyása alatt álló részének népszerűségére pályáznak, ahelyett, hogy az öntudatos jó munkásokra vennék az irányt. Az ilyen vállalatvezetőket el fogjuk távolítani és felelősségre fogjuk vonni.

— Mindjárt hozzátehetem, hogy itt nemcsak a munkásigazgatókról van szó. Hasonlót tapasztalunk a mestereknél és a művezetőknél is.

Vissza kell tehát állítani az egyéni felelősséget.

Az igazgató felel az egész gyárért, a művezető-mester a maga részlegéért.

Rákosi elvtárs nyomatékosan ismételte: Helyre kell állítani az egyéni felelősséget és ezen keresztül a munkafegyelmet ott, ahol ez meglazult.

— Nem lehet pártunknak olyan munkástagja, aki a termelés terén nem fegyelmezett és aki a szocializmus adta jogokkal és lehetőségekkel visszaél.

A munkafegyelem megerősítése most elsőrendű pártfeladat.

Az ellenség, amelyet nyílt politikai harcban megvertünk, most a munka frontján kísérletezik és meg akarja bontani a munkások között a fegyelmet. Szerencsére a mi pártunk éber, erős, és ezen a téren is az öntudatos munkások segítségével és helyeslésével rendet fog csinálni.

— A verseny legelterjedtebb formája nálunk most a brigádmozgalom. Brigádba azonban nem lehet minden munkást betömöríteni, mert a brigád már magasabb versenyforma. Sok helyen nem is hajtható végre.

A legszélesebben elterjeszthető és szinte minden munkásra alkalmazható versenyforma az egyéni verseny.

A Szovjetunióban a munkások 85 százaléka áll egyéni versenyben. Az egyéni verseny természetesen nem

zárja ki, hogy az egyéni versenyző ugyanakkor brigádban ne versenyezhessen.

— De nemcsak a munkaversennyel van baj. Utána néztem a dolognak és kiderült, hogy

az illetékesek valamilyen okból az üzemek egymásközti versenyét is elsorvasztják

úgy, hogy ezen a téren kivétel nélkül az egész ipari vezetésünkben hiba van.

— A norma körül kétségkívül a legnagyobb hiba a normalazítás. Ahova csak nézünk, mindenütt azt tapasztaljuk, hogy a normát február óta fellazították. Ha az általános órabért megnézzük, ma már valamivel magasabb, mint februárban volt a normák rendezése előtt, ugyanakkor pedig a termelékenység nem egyszer tíz, sőt 15 százalékkal esett. Ez kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a normát fellazították bércsalással és egyéb machinációkkal. Ez ellen természetesen minden erővel fel kell venni a harcot. Ugyanakkor küzdeni kell az ellen is, hogy az egyszer megállapított normát bármilyen okból újra szigorítsák. Még mindig kevesebb baj származik abból, ha a kissé lazán megállapított normát meghagyjuk, mint hogyha három-négyhetenkint újra megállapítjuk, vagy megszorítjuk, mert az ilyesmi a munkást idegesíti, mérgesíti és végeredményben a termelés rovására megy. Ezért helyes az iparügyi minisztériumnak és a szakszervezetnek az a közös utasítása, hogy

az egyszer megállapított normához ebben az évben nem szabad hozzányúlni.

— A normalazítókkal szemben, de azokkal szemben is, akik a megállapított normán folyton szigoritanak, fel kell lépni.

Fegyelmi és büntető intézkedéseket kell tenni azokkal szemben, akik a szocializmus építését ilymódon gyengítik. Erre annál inkább szükség van, mert másfél év óta hallunk ezekről a bajokról, de egyetlen esetről sem tudok, ahol elrettentő példát statuáltak volna.

— Az értelmiséget jobban meg kell becsülni, mint, ahogy ez eddig történt. És természetesen

a technikai értelmiségnek a tudását el kell sajátítani.

A mi munkásigazgatóink akkor fogják megállni a helyüket, ha erejük megfeszítésével elsajátítják a mérnököt, a technikának legalább azt a részét, amely saját gyárukra vonatkozik. Nyomecz elvárs a Ganz-vagonból azt mondta, hogy minden reggel behívatja egyik, vagy másik mérnökét és attól tanul, mert érzi, hogy különben nem tud megfelelni a rábízott feladatoknak és nem tudja ellenőrizni, hogy helyesek-e a neki benyújtott javaslatok. Sok munkásigazgató ahhoz a közmondáshoz tartja magát, hogy akinek az Isten hivatalt adott, annak észt is ad. Ez nem mindig válik be. Előre kell látni, hogy három-négy éven belül megjelennek a munkásokból lett mérnökök is a gyárban, akik a munkásigazgatókkal szemben más követelményekkel lépnek fel.

A jó pártmunkás próbaköve a termelés

— Az egész Pártnak, a vezetésnek csak úgy mint az egyes kommunistának, meg kell értenie, hogy változtatni kell a termeléshez való beállítottságukon.

Nem lehet jó pártmunkás az, aki rosszul termel.

A jó pártmunkás próbaköve a jó termelés. Önmagát csalja az a pártitkár, aki eldicsekszik az üzemben végzett jó politikai munkájával és ugyanakkor bevallja, hogy üzemében rosszul folyik a termelés. A kommunista politikai öntudatnak mérője elsősorban a termelés emelése. A két kérdés szorosan összefügg egymással. Ha a kommunista igazgató, vagy előmunkás nem feel meg a termelésben, akkor a politikájával is hiba van. Az olyan munkás, akinek a zsebében van a kommunista párttagsági könyv, ugyanakkor bércsalást követ el, vagy betegséget szimulál, vagy egyik gyárból a másikba vándorol, az ezzel azt mutatja, hogy nem öntudatos és hogy nem való a mi pártunkba. Az ilyen munkást figyelmeztetjük, próbáljuk megjavítani, de ha ez nem használ, akkor azt mondjuk neki, hogy: kívül tágasabb.

Pártunknak fel kell venni a harcot a fegyelmezetlenség minden formájával szemben és pártvonalon is megtorlást kell alkalmazni azokkal szemben, akik pártunk tekintélyét, befolyását, eredményeit rossz munkájukkal kompromittálják.

Még egyszer ismétlem: nem lehet valaki jó kommunista, és ugyanakkor rossz munkás.

— A mi pártunk az ország vezetője, reánk hárul ennek megfelelően a vezetéssel járó felelősség is. Meg kell értenem a gazdasági életben dolgozó minden kommunistának, vezetőnek és egyszerű munkásnak egyaránt, hogy

a szocializmus építése a termelés vonalán is, nemcsak a pártmunkában, nagyobb felelősséget ró reánk.

Az elvtársak politikai munkájának a mérője a termelési vonalon végzett munka eredménye. Azért jöttünk ide össze, hogy az elvtársak ezt most az őszi termelési kampány kezdetén megértsék. Munkásaink pihentek a nyáron, most új lendülettel foghatunk a tennivalókhoz. Az elvtársak feladata gondoskodni arról, hogy ezt a lendületet a fegyelem helyreállításával, a hibák kiküszöbölésével fokozzák, mi pedig majd támogatni fogjuk őket és együtt folytatjuk a szocializmus építését, melyben már annyi sikert mutattunk, amelyért annyi vért és verejtéket izzadtunk.

Az MDP nagybudapesti kibővített választmányának határozata

— Hároméves tervünk sikeres befejezéséhez közeledik, január elsején pedig megkezdjük első ötéves tervünk megvalósítását. Lerakjuk és megszilárdítjuk a szocializmus gazdasági alapjait. A szocializmus építésében döntő jelentőségű a munka termelékenységének emelése. Nagy tanítónk, Lenin szavai szerint: „A munka termelékenysége, ez végeredményben az új társadalmi rend győzelme szempontjából a legfontosabb, a legfőbb dolog".

A termelékenység emelésének követelménye azt jelenti, hogy egy-egy munkásra eső termelésnek hónapról-hónapra, évnegyedről-évnegyedre emelkedni kell. Ez elérhető részben az által, hogy a munkás egyre jobban elsajátítja a termelés fogásait, egyre inkább mesterévé válik szakmájának, részben az által, hogy egyre tökéletesebb gépekkel és szerszámokkal, egyre jobban megszervezett munkán dolgozik. A gép, a szerszám, a munka szervezettsége valóban állandóan javul. — Ennek ellenére a munka termelékenysége az iparban az utóbbi időben viszonylagos csökkenést mutat.

Pártunk politikai bizottsága ismételten felhívta a figyelmet a termelékenység terén uralkodó visszás helyzetre. A Politikai Bizottság utasítását követve a nagybudapesti pártválasztmány 1949 augusztus 31-i ülésén megvitatta termelékenység elégtelen növekedésének kérdését, megjelölte ennek legfontosabb okát.

A határozat ezután részletesen ismerteti ezeket az okokat, majd így folytatódik:

A munka termelékenységének biztosítása érdekében a nagybudapesti kibővített pártválasztmány elhatározza:

1. A munkafegyelem terén tapasztalható lazaságok megszüntetése érdekében az üzemekben következetesen érvényesíteni kell az egyéni felelősség elvét. A vállalatvezető egyénileg felelős az egész üzem termelési és bérkérdéseiért, de meg kell állapítani a maga területén a műszaki vezetőknek, művezetőknek és mestereknek is a felelősségét. Szigorúan meg kell büntetni, súlyosabb esetben munkahelyéről el kell távolítani azt, aki az anyagot könnyelműen pazarolja. Biztosítani kell, hogy többet, jobbat, olcsóbban termeljünk.

2. A bérezésben arra kell törekedni, hogy minél tökéletesebben megvalósítsuk a szocializmus alkotmányunkban is lefektetett elvét: „Mindenki képességei szerint, mindenkinek munkája szerint". A jó szakmunkásoknak munkájuknak megfelelő bért kell fizetni. Meg kell akadályozni a normák lazítását, de a teljesítménynek megfelelő bért a túlteljesítés mértékére való tekintet nélkül ki kell fizetni. A kiemelkedő teljesítményt elért dolgozókat példaként kell a többi dolgozó elé állítani.

3. A munkaversenyt széles tömegmozgalommá kell fejleszteni. Ennek érdekében a verseny egyéb formáinak megtartása mellett a fősúlyt az egyéni versenyre kell helyezni. Gondoskodni kell róla, hogy minden versenyben résztvevő munkás tudja, milyen konkrét feladatot kell végrehajtania. A nagybudapesti kommunisták kötelessége, hogy önként csatlakozzanak az egyéni versenyhez és kiváló munkával mutassanak példát a pártonkívüliek.

4. A munkásból lett vállalatvezetőknek el kell sajátítaniok a vállalatuk megfelelő vezetéséhez szükséges technikai ismereteket. Emelni kell az üzemi munkásság technikai tudását, szakképzettségét, arra kell törekedni, hogy minél több segédmunkás képezze át magát szakmunkássá, minnél több szakmunkás fejlessze tovább magát szakmájában és minnél több tanulónak biztosítsunk megfelelő műszaki kiképzést. Mindebben komoly segítséget kell nyujtania a műszaki értelmiségnek.

5. A nagybudapesti kibővített pártválasztmány felhívja a szakszervezetek figyelmét arra, hogy a termelés és a termelékenység emelésének kérdését munkájuk középpontjába kell állítaniok. minden erejükkel hozzá kell járulniok a munkafegyelem megszilárdításához. Örködniök kell a bérezés helyes alapelveinek következetes megvalósításán, törekedniök kell arra, hogy a munkaversenyben a legszélesebb tömegek vegyenek részt, elő kell mozdítaniok a munkásság szakmai képzését.

6. Üzemi pártszervezeteink és kerületi pártbizottságaink kötelessége, hogy gondoskodjanak az egyéni felelősség következetes megvalósításáról, a munkafegyelem emeléséről és a termelékenység terén tapasztalható hiányosságok és visszásságok megszüntetéséről. Kötelességük, hogy a fegyelem megszilárdításában a legmesszebbmenő támogatást nyujtsák a vállalatvezetőknek, a művezetőknek, a mestereknek, a műszaki értelmiségnek. Az üzemi pártszervezet tagjainak és elsősorban a műhelypártitkároknak és az aktivának élen kell járni a termelékenység fokozásában is. Ezen túlmenően minden pártagra és tagjelöltre nézve érvényesíteni kell pártunk szervezeti szabályzatának azt a követelését, hogy a kommunista járjon élen a termelés terén, mutasson példát a munkafegyelemben, a szakmai képesség emelésében.

A nagybudapesti üzemek dolgozói a termelékenység területén mutatkozó hiányokat ugyanúgy meg fogják szüntetni, a hároméves terv minden részletében való teljesítésének feladatát, ugyanúgy meg fogják oldani a kommunisták példamutató vezetésével, mint minden más feladatot, amelynek megoldására pártunk felhívása nyomán harcba indultak.

A nagybudapesti kibővített pártválasztmány ígéri Pártunk Központi Vezetőségének, hogy az ország legnagyobb pártszervezetének tagjai, Nagy-Budapest kommunistái minden erejükkel hozzájárulnak a hároméves terv minden részletében és idő előtt való teljesítéséhez és ezzel előkészítik ötéves tervünk megvalósításának biztos előfeltételeit és lerakjuk a szocialista Magyarország szilárd gazdasági alapjait.

130 tagú Komszomol-küldöttség látogat el Déldunántúlra

Pécsett vasárnap délután és este adnak pompás műsort

Öt év óta nem kapott ilyen kedves, ilyen nagyszerű vendégeket Baranya, Somogy és Tolna vármegye népe, mint az elkövetkező napokban. A hatalmas Szovjetunió 130 fiatal tagja, százharminc Komszomolista látogat el hozzánk és ad káprázatos műsort szombaton Kaposváron, vasárnap Pécsett és hétfőn Szekszárdon.

Ujjuk diadal út kell, hogy legyen és az is lesz, mert a három megye népe forró szeretettel, határtalan lelkesedéssel fordul feléjük. Mindenütt diadalkapuk, virágok, zászlók várják őket és a városok, falvak népe, akik látni akarják őket. Útjukra virág hull és kíséri őket száz és száz éljen, forró, lelkes taps. Érezzük milyen megtiszteltetés számunkra a jövetelük, érezzük, mit jelentenek ők nekünk. Végtelen hálával és szeretettel fordulunk feléjük. És nemcsak a fiatalság, de az édesanyák is rajongva néznek ezekre a fiatalokra, fiaik, lányaik példaképeire.

A vendégek: a „Nyirfácska" tánccsoport, a Sztálingrádi autógyár munkásénekkara, a Hattyú c. balett két balerinája, egy akrobata táncospár, egy hegedűművész és egy szólóénekes. Valamennyien olvastunk, hallottunk már róluk és csodálatos, igaz, népi művészetük eltörölhetetlen nyomot hagy majd valamennyiünkben.

Kaposváron, Szekszárdon a Párt Megyei Bizottsága fogadja az érkezőket, akik Pécsre vasárnap délelőtt tizenegy órakor jönnek autobusszal. Rövid pihenőjük után délután három órakor a Széchenyi-téren adnak számunkra először műsort, este 9 órai kezdettel pedig ünnepi díszelőadás lesz a színházban.

A délutáni előadáson a Magyar Dolgozók Pártja nevében *Szikra* Sándor elvtárs baranyamegyei titkár és a MINSZ nevében *Rácz* Tamás megyei titkár köszönti őket. Valamennyiünk nevében szólnak, valamennyiünk nevében mondják el, milyen végtelen örömmel és lelkesedéssel vártuk és fogadtuk őket, a hős lenini-sztálini Komszomol kiküldötteit, a világ ifjúságának példaképeit.

Húsz nemzet kiküldöttei már megérkeztek a DIVSZ kongresszusára

Csütörtökön reggel megérkezett Budapestre a Szovjetunió ifjúságának küldöttsége. A küldöttség tagjai között van Alexander Sashov, az ismert szibériai komszomolc, Maria Rozsneva, a szövőmunkások fokozott minőségi termelésének kezdeményezője, Natalje Koroleva kolhozmunkásnő, a szocialista munka hőse, Ivan Kozsedur, a Szovjetunió háromszoros hőse, Alexej Mereszjev, a Szovjetunió hőse, Szergej Mergeljan, a fizika és matematika tudományának 24 éves doktora, Maria Icskova, a gyorskorcsolyázás világbajnoka, Nina Litvinova, egy fehéroroszországi tanítónő, Zoja Tumanova, a „Pionirszkája Pravda" főszerkesztője, Antonia Maszova, a moszkvai kémia-technikai intézet hallgatója és még sokan mások.

Ugyancsak a küldöttséggel érkezett Vladimir Szetiszotcsnij, az ukrajnai Komszomol központi bizottságának titkára, Peter Mazerov, a fehéroroszországi Komszomol központi bizottságának titkára, a Szovjetunió hőse, Ilian Zodelava, a gruziai Komszomol központi bizottságának titkára, Viktor Gavrilov, Moszkva városi Komszomol bizottságának titkára, Vaszili Zajzsikov, a leningrádi kerületi és városi Komszomol titkára és mások.

A küldöttség vezetője Nikolaj Mihajlov, a lenini összszövetségi kommunista ifjúsági szövetség központi bizottságának titkára, a DIVSZ alelnöke.

A DIVSZ-kongresszuson résztvevő küldöttek közül a Szovjetunió és küldöttségén kívül Lengyelország, Románia, Olaszország, Ausztria, Kína, India, Indonézia, Irán, Irak, Palesztina, Izrael, Egyiptom, az USA, Németország, Dánia, Szabad Görögország, köztársasági Spanyolország, Vietnam és Francia-Északafrika küldöttsége is megérkezett Budapestre.

A szovjet jegyzék világvisszhangja

A prágai lapok nagy címekkel közlik a szovjet jegyzék szövegét. A Prace megállapítja, hogy a szovjet jegyzék alapján

teljesen meghiusulnak a jugoszláv kormány kísérletei, hogy elfitkolja árulását.

Minden lengyel lap feltűnő címekkel közölte a szovjet jegyzéket.

A londoni lapok is hosszú részleteket idéznek a jegyzékből. A Mancherster Guardian megállapítja, hogy a szovjet válaszjegyzék teljes mértékben kimutatja a jugoszláv jegyzék gyengéjét.

Minden olasz lap közölte a szovjet választjegyzéket. Az Unita hangsúlyozza, hogy a szovjet kormány

leleplezte a jugoszláv diplomácia hamis és kétkulacsos politikáját és leleplezését okmányokkal támasztja alá.

A newyorki lapok vezető helyen, nagybetűs címekkel közölték a szovjet válaszjegyzék szövegét. Részletesen közölték a dán, holland, svéd, bolgár, albán, finn és ausztráliai lapok is.

Azok a jegyzékek, amelyeket a szovjet kormány júliusban és augusztusban a jugoszláv kormányhoz intézett, sarokba szorították a belgrádi fasisztákat — írja a Rude Právo. A belgrádi sajtó és rádió hosszas hallgatása sem tudta feltartóztatni a felháborodásnak azt a hatalmas hullámát, amelyet a jugoszláv kormány-klikk áruló politikája a demokratikus világban keltett. A Tito-féle fasiszták sorsa nem lesz más, mint a több szökevényé.

Megvetik őket azok, akiket eláruit és végül megvetik őket azok is, akiknek oldalára átállott.

A Tito-féle fasiszták nem kerülhetik el az igazságos büntetést.

A csütörtöki albán lapok megállapítják, hogy a szovjet kormánynak a jugoszláv kormányhoz intézett legutóbbi jegyzéke újabb csapás a belgrádi burzsoá-nacionalista árulóklikkre, amely a jugoszláv népet romlásba döntve igyekszik kiszolgálni imperialista gazdáit.

Győzött a Vasas Moszkvában

Nyolcvanezer főnyi közönség jelenlétében zajlott le a Vasas—Torpedo mérkőzés

Kissé borús időben 80.000 főnyi közönség jelenlétében került sorra csütörtökön délután Moszkvában a Vasas—Torpedo (Moszkva) labdarúgómérkőzés.

Posztnyikov, a Szovjetunió minisztertanácsa mellett működő testnevelési és sportbizottság alelnöke mondott üdvözlő beszédet, amire Hegyi Gyula válaszolt. A himnuszok elhangzása után a csapatok játékosai virágcsokrot és díszzászlót cseréltek, majd Latuosev játékvezető sípjelére megkezdődött a játék. A Vasas első eredménytelen lefutása után az első percekben szovjet csatárok kapura lőnek, de Turai szépen véd. Ezután Mező erős labdája érinti a kapufát, majd a Torpedo éles lövését szögletre menti Turai.

Szép Vasas-támadások következnek, különösen Szilágyi I. játszott jól. A 18. percben ő szerzi meg a vezetést is. (1:0) A 30. percben kevés híján egyenlít a Torpedo, de magyar kapu előtti kavarodásban nem sikerül gólt szerezniök. A 34. percben sikerült Gyemengyev révén kiegyenlíteniök. (1:1) A hátralevő időben a Torpedo sok gólhelyzetet kihagyott.

A második félidőben az első percek mezőnyjátékkal teltek el, majd a Torpedo veszélyes támadását szögletre menti. Vasas-támadások következnek gyorsiramú játékkal. Később változatos, élénk mezőnyjáték, amelyben a Torpedo támad többet, de a Vasas védelem kitűnően szerel. Az iram egyre fokozódik. A 21. percben Szilágyi révén szerzi meg a Vasas a második gólt. A Torpedo sorozatos támadásokkal igyekszik egyenlíteni és sok veszélyes helyzetet teremt, de a Vasas védelem, különösen Ulmann kitűnően működik. A Torpedo két szögletet is elér egymás után, de nem hoz eredményt. A mérkőzés befejezése után a csapatok kapitányai melegen kezet szorítanak és a közönség lelkes tapssal köszönte meg a játékot.

*

Stockholmi jelentés szerint a finn Viljo Heino 10 ezer méteres síkfutásban 29 p. 27.2 mp. idővel új világcsúcsot állított fel és ezzel megdöntötte Zatopek világrekordját.

A hegyháti járás az első, a szentlőrinci a második a begyüjtésben

A lemaradt járások és községek vegyenek példát a kötelességüket becsülete esen teljesítőktől

A terménybegyüjtés elmult heti kiértékelése élénken szemlélteti azt a kettősséget, ami Baranya lemaradásának országos viszonylatban is egyik fő oka, az, hogy amíg a megyében lévő járások és községek egy része teljes odaadással teljesíti begyüjtési kötelezettségét, addig egyes vidékeken szégyenteljes lemaradások történtek. Ezeken a helyeken még mindig nem érte el kellő fokát a falusi párt- és tömegszervezetek jó felvilágosító munkája. Pedig a követendő példa ott áll előttünk, maguk a baranyai dolgozók legöntudatosabbjai szolgáltatják. Ilyen példa

a hegyháti járás dolgozó parasztsága

amely az A. és B. vételi jegyre 99.2 százalékban, a C. jegyre 56.5 százalékban teljesítette az utolsó heti ütemtervet. A járások között második lett a szentlőrinci járás 77.6 százalékos A. és B. begyüjtési és 41.7 százalékos C.-gabona beadással. Soron következik a pécsváradi járás, Pécs város, aztán a siklósi járás, a pécsi járás, a mohácsi járás, villányi járás és Mohács város.

Mekényes tartja első-égét

Azokban a járásokban, ahol az operatív bizottságok,

a népi szervek keményebben vitték a szabotálók elleni harcot, a felvilágosító munkát, ott a helyzet javult

és így ugrott most előre a szentlőrinci járás a siklósival szemben.

A járásokhoz hasonlóan még mindig nincs meg a kellő megértés, ügybuzgalom sok faluban. Arra kell, tehát venni az irányt, hogy

minden község kövesse a mekényesiek példáját követsék Baranyajenő dolgozó parasztjait,

akik 159 százalékban teljesítették a terménybeadást. De példát mutat a kis Mecsekfalu is, ahol augusztus 24-ig 108 százalékban teljesítették a beadást és ünnepélyesen kijelentették, hogy amint teljesen készen lesz a tarlóhántás, még jobban emelik a begyüjtést.

A begyüjtési ütemtervet legjobban teljesítő községek még Regenye 105, Kisújbánya 105, Kölked 93, Drávaszerdahely 109, Kisdér 195, Tengeri 128, Korpád 114 százalékos ütemterv teljesítéssel. Ezek a községek élen járnak a kötelességteljesítésben.

Bosta eredménye a legrosszabb az egész megyében

De a jók mellett ott találjuk a rosszakat is. Ilyen Ófalu, ahol 59.500 kilogramm helyett 17.600 kilogramm kenyérgabonát adtak be,

csak 29 százalékban teljesítve az az ütemterv előirányzatát.

Azért történhetett meg ez a lemaradás, mert a népi szervek nem állnak hivatásuk magaslatán és elkapták az élen a csatlósok sem teljesítették a beadást. A hegyháti járásban Palé község elsők közt fejezte be a cséplést és mégis eddig csak 40 százalékos a begyüjtési eredménye,

míg a pécsi járás községei között Bosta a legutolsó, 26 százalékkal.

A bostaiak a járásban elsők voltak a szavazás befejezésében, de most úgylátszik a terménybeadásnál az elsőbbséget megfordítva értelmezik. Nagypeterd is csak 39 százalékban teljesített. Mi az oka ennek, ha nem az, hogy a népi szervek nem néznek utána a verseny állásának, elhanyagolják a tudatosító munkát és

a Bötkös Sár László, Kakas és a többi kulák demagógiájának engedtek teret.

Ugyancsak érdemes volna utána nézni, hogy a bezedeki és lippói kulákok vajjon miért vonják ki még mindig magukat a begyüjtés alól? A magyarbólyi, villánykövesdi körjegyzőségekben, de a szentlőrinci járásban a kisbicsérdi, királyegyházai körjegyzőségekben is ideje volna már hozzálátni a komoly, tudatosító munkához, de úgy, hogy

a népi szervek vezetői saját maguk mutassanak példát

a begyüjtés maradéktalan teljesítésével.

Rendelet a pécsi és baranyai adófelügyelőségről

A pénzügyminiszter most megjelent rendelete szerint a pécsi pénzügyigazgatóság területén Pécs és Mohács városokban, azonkívül Sásd és Siklós nagyközségekben adófelügyelőséget szerveznek. Az adófelügyelőségek illetékességi területe megegyezik a megszűnő állami adóhivatalok illetékességi területével azzal, hogy

a megszűnő pécsváradi és szentlőrinci állami adóhivatalok területe a pécsi adófelügyelőséghez tartozik.

A rendelet szerint a forgalmiadókkal kapcsolatos teendőket a pécsi és sásdi adófelügyelőség területére a pécsi, a mohácsi és siklósi területére pedig a mohácsi adófelügyelőség látja el.

Uj adóhivatalokat is szerveznek a megye területén

már meglévő és államosított adóhivatalokon kívül a megye valamennyi nagyközségében és körjegyzőségi székhelyeken, kivéve Kölked községet, amely a mohácsi, Nagytótfalu községet, amely a siklósi, Máriakéménd községet, amely a szederkényi, Gerde községet, amely a szabadszentkirályi és Mecsekjános községet, amely a komlói adóhivatal illetékességi területéhez tartozik.

ELUTAZTAK A VIT-VENDÉGEK

Csütörtökön hajnalban utaztak el a Világifjúsági Találkozó vendégei, akik három napon keresztül Pécsett és a közeli községekben ismerkedtek meg dolgozó népünkkel, eredményeinkkel, falusi és városi dolgozóinkkal. Három szeretetteljes, lelkes nap emlékével a szívünkben álltak a vasúti kocsik ablakaiban, ahol mintegy ötven szitista lelkes énekkel, fel-fel törő éljenzéssel és hurrázással búcsúzott el a kedves vendégektől.

A kocsik tele voltak virággal, a küldöttek meghatottan, csókkal búcsúztak. A Dinsz-induló hangjai mellett gördült ki a vonat, melynek ablakából hosszan, sokáig integettek a küldöttek és virágokat dobtak a megszerzett „testvéreik" a magyar fiúk közé. Valamennyien megacélosodva harcolnak majd tovább a szabadság, a béke, a szocializmus ügyéért.

FELHIVÁS!

Vasárnap 130 tagú Komszomol küldöttség látogat el városunkba. A Széchenyi téri előadásra, valamint az esti színházi előadásra mindenki váltsa meg egyforintos belépőjegyét. Ez a jegy hozzájárulás a küldöttek megvendégeléséhez, hiszen mindnyájunk vendégei a hős komszomolisták.

A MESZHART-bányák 104.8 százalékra teljesítették az augusztusi előirányzatot

Az aknák közül Pécsbányatelep az első, 2. Vasas, 3. Mecsekszabolcs

A mecsekszabolcsi értekezlet óta a MESZHART-bányák dolgozói, felismerve és kijavítva a hibákat, lelkes, jó munkával dolgoztak a termelési előirányzat túlteljesítéséért. Ki akarják köszörülni a csorbát az elvtársak és az értekezlet óta mindannyian öntudatosan, nagy lendülettel végzik nehéz munkájukat. Az eredmény nem is maradt el, mert augusztusban mind a három telep a munkaversenyben kiváló eredményeket ért el. *Pécsbányatelep 105.8 százalékkal az első helyre került*, második lett Vasas, — amelynek pedig komoly lemaradást kellet behoznia — 104.3 százalékkal Harmadik helyen Mecsekszabolcs áll, azonban itt is túlteljesítéssel 104.2 szalékkal. *Az augusztusi havi átlag 104.8 százalék, tehát 4.8 százalékkal több mint az előirányzat* és reméljük, hogy ezzel a Meszhart dolgozói elindultak az úton, hogy behozzák lemaradásukat, a szocialista munkaverseny és hároméves tervünk győzelméért.

Vesztegető kulákokat vettek őrizetbe

A pécsváradi kapitányság vesztegetés bűntettének kísérlete miatt őrizetbe vette Tarr Mihály martonfai kulákot, Takács Mihály perekedi kulák 18 éves fiát, Simon János 47 holdas, Besenczi Mihály 38 holdas perekedi kulákokat és Takács Mihály perekedi földművest. Az őrizetbevétel azért történt, mert a kulákok megszegték alkalmazottaik kollektív szerződését és amikor a DÉFOSZ ezért bevonta tőlük a tagsági könyveket, felkeresték a helyi titkárt és 500 forintot ajánlottak fel számára, ha a könyveket nála hagyja. A DÉFOSZ titkár azonnal feljelentést tett ellenük a pécsváradi kapitányságon.

A rendőrségi eljárás Perekeden és Martonfán egyaránt általános örömet váltott ki, mert közútálatnak örvendő kulákokról van szó. Felmerül azonban a kérdés, hogyan lehetnek tagjai a mai napig annak a DÉFOSZ szervezetnek, amelynek kimondottan csak dolgozó parasztok és földmunkások lehetnek tagjai.

Befejezte a miniszterközi bizottság Baranya megye költségvetésének felülvizsgálatát

Dr. Gárdai István belügyminiszteri osztály anácsos vezetésével miniszterközi bizottság tíz napon keresztül vizsgálta felül Pécsett Baranya megye ház artásának és 297 községének az ötéves terv első évére vonatkozó nemzeti költségvetését és azt lényegtelen változtatásokkal jóváhagyta.

A bizottság megállapította, hogy a baranyai költségvetések reális keretek között mozogtak és ezért elismerését fejezte ki a megye vezetőségének. A miniszterközi bizottság a tárgyalások során több ízben kiszállt az alispánnal együtt a megye községeibe és a helyszínen ellenőrizte a jegyzők munkáját.

„Köszönjük a Szovjetuniónak és Pártunknak"

Az alkotmányt és az új élmunkásokat ünnepelték a Közüzem és a Vasút dolgozói

A pécsi Közüzemek dolgozói lelkesen ünnepelték a Magyar Népköztársaság új alkotmányát és az új élmunkásokat.

Blankó Miklós elvtárs üzemi bizottsági titkár megnyitója után Dulánszki Nándor elvtárs igazgató beszélt az új alkotmányról, hangsúlyozva, hogy mint eddigi összes eredményeinket, alkotmányunkat is a felszabadító Szovjetuniónak és Rákosi Mátyás elvtársnak köszönhetjük. (Éljen Sztálin! Éljen Rákosi — hangzott ütemesen)

Ezután Fürdős Ferenc elvtárs, a Vízművek új osztályvezetője szólott az új élmunkásokhoz.

— Ma azokat a dolgozókat ünnepeljük, — mondotta — akik megértették a szocialista munkaverseny jelentőségét és példaképeink, a hős szovjet dolgozók útmutatása szerint kiváló teljesítményükkel hozzájárultak hároméves tervünk sikeres befejezéséhez.

Fürdős elvtárs beszéde után Blankó elvtárs hatalmas lelkesedés közben osztotta ki Schtrompf Nándor, Szabó Sándor és Zaracsi Imre elvtársaknak az élmunkásjelvényeket.

A kitüntettek nevében Szabó Sándor elvtárs mondott köszönetet Pártunknak, Rákosi elvtársnak, valamint a Szakszervezeti Tanácsnak a szép kitüntetésért. Igéretet tett, hogy munkájukkal még fokozottabban építik a szocializmust. A lelkes ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

A pécsi pályafentartás és forgalom dolgozói a Vasutas Sportcsarnokban jöttek össze, hogy ünnepeljék alkotmányunkat és az új élmunkásaikat.

A szakszervezeti elnök megnyitója után Varga Áron elvtárs üzemi bizottsági titkár beszélt az alkotmányról, hangsúlyozva, hogy a Szovjetunió támogatása és Pártunk irányítása nélkül nem tudtuk volna elérni eredményeinket és azok koronáját, az alkotmányt. (Éljen Sztálin! Éljen Rákosi! Éljen a Párt! — hangzott az ütemes ünneplés)

Ezután Varga Ferenc elvtárs területi titkár beszélt a munkaverseny fontosságáról és azokról, akik ebben a munkaversenyben a legtöbbet és legjobbat nyujtották az új élmunkásokról. Majd átadta a büszke kitüntetéseket a boldog tulajdonosoknak, Angyán Lajos és Nagy Dezső elvtársaknak. A hallgatóság percekig ünnepelte az új élmunkásokat. Az ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

AHOL A DOLGOZÓK FIAIBÓL A JÖVŐ TECHNIKUSAIT NEVELIK

Az új gépipari gimnázium felkészülve várja a tanévkezdést

Alakuló értekezlet. Tizenhatan ülnek a hosszú asztal mellett. Igazgató, tanárok, műhelyoktatók. Pedagógusai az új gépipari gimnáziumnak. A levegőben komoly hangulat, az indulás frissesége, kedve van. Megbeszélik feladataikat így tizenhatan, tantárgyak, osztályok felosztását. Felkészülnek. Tíz nap és a fiatalok serege jön, hogy megtanulja mindazt, amivel jó, képzett, művelt technikusokká válik, vagy amivel, ha tehetsége és kedve van hozzá, elindulhat a magasabb iskolára, műegyetemekre.

Tanerő hiányunk nincs...

— néz végig jólesően a munkatársain az igazgató. — Igy ahogy vagyunk, eleget tudunk tenni kötelességeinknek.

Három gépészeti és egy villamos tagozat indul ebben az évben. Kevés volt a helyiség az igaz. Fenyegetett a nagy akadály.

— De segítettünk rajta, mert két hatalmas szobát, amit idáig adminisztrációs munkákra használtunk fel, átépítjük, berendezzük. Mindennél fontosabb, hogy egyre több és több gyerek jusson tanuláshoz. Mi összébbhuzódunk egy kicsit... — mondja Schindler igazgató.

S az adminisztrációs szobákat megtölti élettel majd negyven-ötven gyerek és ennyivel

több erőnk lesz,

akivel építjük a nagy Tervet, a holnapot.

Elosztódnak a tisztségek, hamar kerülnek be a nevek, ismerik már egymást és mindenki a megfelelő helyre kerül. Termelési felelős... propagandista... sajtófelelős... dekorációs a fiatal Meiszterics István lesz.

— A régieket le kell szednünk, azok a múlt év eseményeit tükrözik, most új célkitűzéseink vannak, falaink is sugározzák azt, amire készülünk, ötéves tervünk nagy munkáját — beszélik meg mindjárt. S azután így rendre minden részort gazdát kap.

Két óra felé jár az idő, de senki sem siet, új és új kérdések kerülnek napirendre, nemigen halasztják a problémákat. Megbeszélik, megvitatják azonnal.

Az igazgatói szoba asztalán kimutatások fekszenek. S itt tudjuk meg, hogy az iskola idáig 148 tanulót vett fel. Ezek közül 60, tehát több mint a fele, gyárimunkás, 43 paraszt, 30 ipari munkás, 13 kisiparos, 12 értelmiségi származású. Valóban

a nép fiai kerültek ide.

Visszamegyünk a tanáciba. Már vége a beszélgetésnek, s a kérdés után, hogy készülnek mint pedagógusok az új fiatal sereg fogadására, csend lesz. Medovarszky László szólal meg elsőnek:

— Valamennyien négy hetes átképző, ideológiai tanfolyamon vettünk részt. Ugy érzem, itt valamennyiünkben termékeny talajra találtak az ott hallottak és tanultak. Tudjuk merre visz az út és akarunk menni rajta: az új emberért.

Beszél a felvételi vizsgákról, ahol bebizonyosodott, hogy a munkásfiatalok túlnyomórésze egészen kiváló tehetséggel rendelkezik.

— Miránk vár azután a feladat, ezt ébren tartani, fejleszteni, helyes irányba vinni.

Azután a gépészmérnök Zádor József beszél. Kedvet kaptak és most már végig fut a szó.

— A tanulókörök mellett megvalósítjuk a szakköröket,

műhely köröket.

Aki akar külön ezekre bejár, tervezhetnek, rajzolhatnak, konstruálhatnak kedvükre. Ez felkelti az érdeklődésüket s előre viszi az eredményeket.

— És terveket akarunk kiépíteni, ugyanúgy, mint a gyárakban, persze a mi lehetőségeinkhez képest — szólal meg Meiszterics István, aki most jött haza az Ujpesten tartott hat hetes műszaki továbbképző tanfolyamról.

A sort Lőrincz József tanár szavai zárják le, ünnepélyesen, komolyan. Ugy hangzik, mintha fogadalom lenne:

— Mindnyájan azon leszünk, hogy mint Lenin elvtárs mondotta: minél több, hétköznapi szürke tehetséget valósítsunk meg.

Bányászn-épnevelő értekezletek

Szeptember 2-án összevont bányász-népnevelő értekezleteket tartanak: Pécsbányatelepen este 7 órakor, előadó Csizmadia Ferenc. — Pécsújhegy, este 7 órakor: Lang József. — Mecsekszabolcs-telep este 7 órakor: Lakatos József. — Vasas este 7 órakor: Takács József. — Komló este 6 órakor: Vadon Antal. — Nagymányok este 6 órakor: Rubes Ferenc.

Mozi

APOLLO 7-ig
Harc a fehérgárdisták és sárga bérenceik ellen!
Mandzsu bestiák
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 7-ig
Zenés, humoros vígjáték
Csak a papa meg ne tudja!
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor.

PARK 7-ig
Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték
Égi szekér
FIGYELEM! Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

A SZOVJET FILM FELADATAI

Amikor a krimi ütközet nagy szovjet győzelmét megörökítő „Harmadik csapás" című filmalkotás a moszkvai mozik vásznára került, az Iszkusztvo Kino (Filmművészet) folyóirat így kezdte bírálatát: „... csak a szovjet művésznek adatott meg, hogy magasba emelkedjék mint a sas s onnan tekintse át a történelem eseményeinek jelentőségét és mélységét. Felismerje a történelmi folyamatok törvényszerűségét s mindezt művészi alkotásba öntse.

A tanulni vágyó és a valóságot megismerni akaró közönség elvárja művészeinktől, hogy az őt legjobban érdeklő, életbevágó kérdésekre adjon választ". A „Harmadik csapás" alkotó művészei eleget tettek a közönség emo követelményeinek.

Megmutatta a marxi-lenini stratégia, a sztálini hadvezetés törvényszerű győzelmét, a még oly jól felszerelt ellenséges hadigépezettel szemben. Megmutatta a szovjet nép összefogásának erejét. Ugyanakkor lelkesítő ábrázolását adta a szovjet hazafiságból fakadó egyéni hősiességnek Csmiga matróz alakjában. A Csmigához hasonló hősök mérhetetlen sorát ismerjük a szovjet nép történetében. A Honvédő Háború legkiemelkedőbb hőstettei közé tartozik az „Ifjú Gárda" igaz története is. Az „Ifjú Gárda" filmjén keresztül a hős szovjet ifjúság legkedvesebb barátja és követendő példája lett a nézők milliónak. Buzdítja őket a szabadságért és békéért folytatott harcra és megerősíti az igazságos ügy győzelmének hitében.

„Azok közé az emberek közé tartozott, akik a mindennapi életben egyszerűségükben nem válnak ki a többiek közül, de ha életükben, vagy hazájuk életében kritikus percek következnek, lelkük hatalmasságával kiemelkednek. Az ilyenek képesek hatalmas megpróbáltatásokat elviselni, a halálba is emelt fővel mennek és ez a halál a nép számára a legyőzhetetlen élet örök szimbólumaként marad meg".

Így ír Vanszlova, litván író, népe fiatal, de nagy hőséről, Marita Melnikajtéről, akit a német megszállók az ellenállási küzdelemben való részvételért bitófa alá állítottak. A Komszomol-leány azonban ott is bátran viselkedett: „Éljen Szovjet-Litvánia" — kiáltotta összegyűlt népe felé. Az ő élete is filmre került és e három filmalkotás is, mint számtalan más, ékesen bizonyítja, hogy a szovjet film megfelel a nagy zsdánovi követelményeknek: nemzetközi jelentőségű feladatot teljesít — új emberi erkölcsre tanítja az emberiséget.

A békéscsabai dolgozók lelkesen ünnepelték a pécsbányatelepi ének- és zenekart

Augusztus 19-én, pénteken hajnalhan indultunk útnak. Békéscsabán az ottani Erzsébet-helyi Földmunkás Énekkar fogad bennünket. Mi az utazás alatt megegyeztünk már a fogadás műsorában, de ötletünk ötlet maradt, mivel a meglepetés bennünket ért azzal, hogy vendéglátóink a bányászhimnusz vegyeskari letétét énekelték el tiszteletünkre.

Szálláshelyeinkre vezettek mindannyiunkat, aztán a város hé helyén adtunk szerenádot. Minden dalos kezében égő bányászlámpa fénylett s így vonultunk át a városon s közben egy-egy kijelölt ponton megállottunk és elénekeltünk egy számot, illetve zenekarunk

egy-egy zeneművet

játszott a helyiek tiszteletére. Egyik helyen a Défosz, másutt a Párt, újabb alkalomkor a polgármester-asszony fogadta tisztelgésünket. A kis hangversenykörút végezével szállásunkon ízletes csabai kolbász és hablicsér kenyér várta a megérdemelt delosokat, de olyan hely is akad., ahol kiránlott csirkével fogadták a bányászokat.

A csehszlovák VIT küldöttség is vendége volt a városnak, így aztán az összeseregelt lakosság a csehekkel együtt üdvözölt bennünket, igen lelkesen. Zászlóerdő közepette vonultunk végig az utcákon s a menet végéhez csatlakozott azután a közönség. A hosszú sor végét látni sem lehetett. Elvonulásunk útja végesvégig színesen dekorált jelszóözön: Ilyen szövegeket olvashattunk: „Éljenek a széncsata hősei!"

„Éljenek a hős pécsi bányászok"

„Üdvözöljük a bányász ének- és zenekart!", stb

Félórás menetelés után elérkeztünk az ünnepi népgyűlés színhelyére. Hatalmas, gyönyörű park várt bennünket, persze ez is kellően feldíszítve. A tömeg felvonulása közel háromnegyed óráig tartott. Aztán megkezdődött az ünnepi közgyűlés. A magyar Himnusz és a Köztársasági dal hangjai után a bányászok részéről üdvözlő beszédet mondott Lugosi György bányamérnök, a Széchenyi-akna üzemvezetője. A gyűlés szünetében a bányászok énekkara énekelt bányász árgyú kórusműveket. Óriási sikerünk volt!

Este következett a hangversenyünk. Közel nyolcezer ember előtt lépünk dobogóra. A csehszlovák kultúrgárdával közösen szerepelünk.

Csupa ünnepi műsorszám

következett: Endre Béla: Koldusok Éneke, Arma-Pál Endre: Madrid védői, Dunajevszkij: Drága föld és a Szlatin kantáta, mind újabb állomása volt a bányászok zene és énekkultúrájának. Levonulásunk előtt zúgva, tapsolva követelték még tőlünk a Bányászhimnuszt. Befejezésül zenekarunk a csehszlovák zenekarral együtt közösen játszotta el az „Egy a jelszónk, a béke" c. indulót s ezt három nyelven énekelték a jelenlévők. Az Internacionáléval fejeződött be az est.

Másnap, vasárnap, sétahangversenyt tartottunk, a helybeli Földmunkások énekkarával együtt. Délután barátságos labdarugómérkőzés tartottunk a a békéscsabai Bohn-gyár csapatával. A mérkőzést mi nyertük meg 3:2 arányban. Este újabb hangversenyt adtunk a Földmunkások Énekkarának klubhelyiségében. Ekkor adtuk át magunkkal hozott

ajándékainkat a vendéglátó

énekkarnak. Egyik ajándékunk egy bányász és egy paraszt kézfogását ábrázoló iparművészeti remekmű, a másik egy bányarészlet, vágányon mozgó csillével. Mi egy díszes emléklapot kaptunk és a Földmunkás Énekkar egyesületi zászlójának igen szép, kicsinyített mását.

Az ünnepi aktus után hajnalig tartó táncmulatságban volt részünk.

Hétfőn reggel a „Merkur" szövőipar üzemét tekintettük meg, majd Magyarország második malmát, az Is ván-gőzmalmot. Rengeteg látnivaló akadt mindkét alkalommal a bányászok számára és a meleg fogadtatás, amely minden útunkat, minden szereplésünket végigkísérte, elkerülhetetlen nyomot hagyott mindegyikünkben. Innen mondunk köszönetet Békéscsaba minden dolgozójának azért a szeretetért, amiben részünk volt. És mindenekelőtt a Pártnak, amely megszervezte a háromnapos vendéglátást a legkifogástalanabb, legyelmezettebb formában.

Laky József

Vasárnap indul a bajnokság

A Dinamó és BTC Pécsett, a Lokomotív Tatabányán játszik. — Kezdenek az NB III-ban is

Hosszú szünet után vasárnap ismét pályára lépnek a labdarúgócsapatok. Megkezdődik az új bajnoki év és kezdődik a bajnokságért a pécsi NB I-es csapatért vívott küzdelem. A helybeli NB II-es csapatok újra külön utakon járnak, mindegyik maga próbál szerencsét. A pécsi közönség mindenesetre újra reménykedik. Remél, hogy a klubsovinizmus ezúttal nem állja a fejlődés útját. Kaposvárott az egységben látják az erőt, Pécsett még mindegyik csapat bízik a maga erejében.

Pécsett két mérkőzés lesz vasárnap.

Délelőtt az újhegyi pályán fél 11-kor játszák le a nagy érdeklődéssel várt Dinamó—SFAC találkozót.

Az újhegyi szurkolók Keszler megszerzése fölötti örömükben elfeledték a múlt vasárnapi gyenge játékot és győzelemben reménykednek. A hazai környezet és a jó csatársor erre fel is jogosítja őket. Keszlert nem kell bemutatni, jobb mint volt, Futó is jól mutatkozott be, tehát a csatársorral nem lesz baj. Az elgondolás szerint Futó középen játszik és Horváth I. lesz a jobbösszekötő. A soproniaknak igen jó hírük van Pécsett. A hazai pálya és a környezet azonban a Dinamó esélyét domborítja ki és bár tartunk a SFAC-tól,

két-háromgólos Dinamó győzelmet tartunk valószínűnek.

A másik pécsi mérkőzésen a BTC fogadja a Nyári Kupában pompásan szerepelt Postás csapatát. Nehéz mérkőzés lesz, a pestiek nagy formában vannak. A börgyárlak igen jó benyomást keltettek vasárnak, az erősítések jól mutatkoztak be. Jelen pillanatban a csatársort tartjuk jobbnak a pécsi csapatban, a védelemnek jobban kell játszani a technikás Postás csatárok ellen. Minden bizonnyal a vasárnapi csapattal játszik a BTC, legfeljebb Solymár beállításáról lehet szó. Az esélyek latolgatásánál a hazai pálya döntő lehet, és ha a csatársornak jól kijön a lépése,

több góllal is megterhelheti a Postás kapuját.

A BCT több mint egy éve nem veszített el hazai mérkőzést, most is győzelme várható. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzés 5 órakor kezdődik.

Szinte leküzdhetetlen akadályok előtt áll a Pécsi Lokomotív. A nemrég NB I-es Tatabánya ellen, az „oroszlánbarlagban" kell szerepelnie. Ha csupán az elmúlt vasárnapi játékot vesszük figyelembe, kevés sikert jósolhatnánk. De a hétközi edzésen jól mozgott Szöllősi, az új középcsatár, ő játszik Tatabányán. A kapuban Kovács véd. Nagy még sérült, a közvetlen védelem változatlan összeállításban készült. Szó lehet balfedezetben Kövesi játékáról. A csatársorban több elgondolás van, minden attól függ, vajjon játszik-e Kolláth vasárnap. Rosta hosszú kényszerpihenőre kényszerül. Tatabánya igen jó formában van, csak egy játékosa távozott el. Otthon félelmetes játékerőt képvisel. A közvélemény általában négy-ötgólos vasút vereségre számít, mi

a szerencsét is belekalkulálva tisztességes vereségre számítunk.

Az NB III-ban a MEFESZ három első mérkőzésére haladékot kapott a pécsi Postás vasárnapi ellenfele bizonytalan. Ezek szerint egyedül a PAC játszik itthon a bátaszékiek ellen. Döntetlenizű mérkőzés lesz. Az újonc Erdőgazdasági mindjárt nehéz ellenfelet kapott a Dombóvári VSE személyében annak otthonában. Már a minimális vereség is siker lenne. A PMSE-nek is igen „rázós" mérkőzésre van kilátása Komló a jó formában levő bányászcsapat ellen. Aligha szerez pontot. Szászvár minden bizonnyal legyőzi a szekszárdiakat otthon, az SBTC ugyancsak esélyes otthonában Szigetvár csapata ellen. Jó küzdelmet és hazai győzelmet ígér a Barcs—Nagyatád találkozó is.

A DUNÁNTÚLI HÉTFŐ

vasárnaptól kezdve két teljes oldalon közli a legfrissebb sportesemányeket. Részletes bírálatokat ad a mérkőzésekről, hozza az NB I-es mérkőzések eredményeit is és sok apróság, sporthír számol be a Délnyugat minden sportmegmozdulásáról.

Nagyszabású hegyi motorverseny jövő vasárnap

A Szabadságharcos Szövetség pécsi csoportja a legutóbbi háztömbkörüli motorverseny sikerein felbuzdulva szeptember 11-én nagyszabású mecseki hegyiversenyt rendez a multkori hegyiverseny útvonalán. A 2780 méteres pályán a fővárosból mintegy 20—25 élversenyző méri össze tudását a pécsi és vidéki legjobb versenyzőkkel. A nevezések beérkezte után hozzák nyilvánosságra a résztvevők neveit, értesülésünk szerint a magyar élgárda legjobbjai jönnek Pécsre.

Huszonhét új taggal szaporodott a JT

A labdarúgó Játékvezetők Testülete komolyan felkészült az új idényre. A soproni edzőtáborban 37 délnyugati játékvezető vett részt, ahol elméleti és gyakorlati tudásukat kimélyítették. A következő szezon komoly feladatot ró rájuk is. „Megnövekedett az érdeklődés a labdarúgás iránt — mondotta Schwara Nándor főtitkár — több csapat nevezett, a mi létszámunkat is bővíteni kellett. A tanfolyamokon igen jó szerepelt hallgatók közül huszonheten tették le sikerrel a gyakorlati vizsgát." Megtudtuk, hogy a JT mindent elkövet a rend fenntartása érdekében, a szabályok ellen vétő játékosokat a legszigorúbban megbüntetik. NB I-es keretbe Páldi, Darázsi, Kassai, Rolléder és Csik játékvezetőket jelölték. A vasárnapi fordulóra a következőket küldték ki: Dinamó—SFAC partjelzők Szebenyi és Papp. BTC—Postás mérkőzésen Szarka és Molnár Gy. Az NB III. mérkőzéseket a következők vezetik: DVSE—Erdőgazdasági Rolléder, Komló—PMSE Mecseki, PAC—Bátaszék Csik, Szászvár—Szekszárd Páldi, SBTC—Szigetvár Kassai, Barcs—Nagyatád Kaposvárról.

* A Tornaszövetség délnyugati kerülete szombaton este fél kilenc órai kezdettel a Hullámfürdőben nagyszabású díztornát rendez. A bemutatón résztvesznek a legjobb pécsi női és férfi tornászok Várkői Ferenc és Tas Olga olimpikonokkal az élen.

Az eredeti beosztások és sorsolások maradnak érvényben

Az utóbbi napokban elterjedt tűziós láz zavarba hozta az MLSZ vezetőit, ezért a következő hivatalos közleményt adták ki: *„A szeptember 4-én kezdődő bajnoki rajtnál az eredeti csoportbeosztás és sorsolás a hivatalos. Az időközben eszközölt változtatásokat tehát figyelmen kívül kell hagyni. Az egyesülések, helycserék és névváltoztatások kérdését az MLSZ mégegyszer felülvizsgálja."* A közlés után egyelőre még tovább tart a bizonytalanság, mert ezek szerint a kaposvári fúziót sem lehet keresztülvinni. Sportkörökben remélik, hogy a hét végére véglegesen tisztázódik a helyzet és vasárnap rendben elkezdődnek a bajnoki mérkőzések.

* A BTC és Postás gyermektornászok részére is megindulnak pénteken az edzések. A Postás gyermektornászai pénteken délután 3 órakor, a BTC gyermektornászai pedig 4 órakor feltétlenül jelenjenek meg a Makár-utcai iskola tornatermében.

* A szeptember 3—4-én Debrecenben megrendezésre kerülő vidék atlétikai bajnokságokra a délnyugati atléták erős edzésekkel készültek fel. A már közölt versenyzőkön kívül a következő női versenyzők utaznak Debrecenbe: Kosztelnik, Bogdán és Sasvári Nagykanizsai MAORT, Sugár, Bucsányi PAC Közüzem, Fülöp, Krisztián és Söjtörné P. MEFESZ.

Sétarepülés
szeptember 4-én
a pécsi repülőtéren
Részvételi díj
autószállítással együtt
Ft 15·—
Jegyelővétel:
MASZOVLET
UTAZÁSI IRODA
Széchenyi-tér 9—10
(Telefon: 26 23)
és a repülőtéren

A Burszki fölött nyugodtan hullámzott a tavaszi éjszaka. Ognyev és Pánev a traktor mellett szunyókáltak...

... A Volga felől lassan csúszik a hasán Slenka. Odacsúszik és egy vésővel többször beledöf a traktorba. Aztán elrohan. Kis rögök gurulnak le a lába nyomán és csobbannak a szakadék fenekén a vízben.

— Nesze nektek!... — morog Slenka és végigszalad a Volga partján.

Ognyev felijed álmából és felkiált:

— Dávid alszol?

— Micsoda? — nyujtózott Pánov.

— Alszol, kérdem te ör! Úgy tetszik nekem, mintha valaki itt járt volna.

— Ki lett volna itt? Mi jut eszedbe?

— Kicsoda? Akadhat valaki.

Ognyev néhány lépést tett oldalra. A domb alatt észrevette a nyomokat a fűben. Körülnézett a szakadékban, lenézett a reggeli világosságban szürkülő Volgára, visszajött és morogta:

— Valaki volt itt.

— Kicsoda hát?

— Nyomok vannak. Valaki volt.

Pánov mégremegett a reggeli hidegben.

— Nikoláj — kiáltotta és megrancigálta a ponyvát. — Kelj fel, csinálj gyorsan egy próbát, mielőtt a nép összeszalad. Mindjárt itt lesznek.

Nikoláj odalép a traktorhoz, mint lovász a lovához, benzint tölt bele, megforgat. — Eltörhetett valami, de nem tudom, hogy hol — ja a fogantyut. A traktor remeg és trombitál, majd elakad és elnémul.

— Na, itt van. Mi az? Eldugult, vagy mi?

Ognyev megremegett.

A traktor ordítása az egész falut felébresztette. Kígyózó, keskeny ösvényeken futottak völgyeken és szakadékokon keresztül szállongó porközepette, hangosan kiáltozva Bruzski felé.

— Na, úttörők! — kiáltja az élenfutó Csiszik. — Na, mutassátok meg, hogy a ti lovatok többet ér-e mint a mienk?

— Mit mutassunk meg? — dobta oda Nikoláj. — Mindent felszántok tisztán.

— Csak szántsál először — nevetett Petyka. — Különben még téged is...

Ilja Maximovics sűrű szemöldökei alól néz a traktorra. Kezeit hónalja alá dugja, csak a szakálla mozog. A szél fújja oldalra és a hosszú, ősz szakáll széles vállán keresztül lobogtatja. A tömeg mintha csak a föld alól nőtt volna ki, ellepte Bruszkit.

— Nem... nem fog elindulni — törte meg a csendet határozott hangon Slenka. — Isten úgy segítsen, hogy nem fog elindulni...

Utána egész sereg hang hallatszott:

— Nem hagyja magát felkantározni?

— Várj, jövök én is segíteni!

— Fogd be magad Stepán, majd akkor szaladni fog!

PANFJOROV:

A győzhetetlen traktor*

A traktor, mint valami hatalmas szürkéskék bogár csúszott tovább, egyenletesen felturva az ugart.

Az ekékések csikorogva mélyültek be a föld kemény kérgébe, a traktor magasra szórta és dübörögve ment tovább, a meredélyen felfelé. Bruszki dudvával telenőtt ugarát feltörve. A parasztok túlordították a traktor dübörgését.

— Ahá! 20 centiméter.

— 25.

De Csizsik még mindig nem esett kétségbe.

— Egész szépen szánt, de nagyon lassan megy. Lovakkal gyorsabban mehet.

— Gyere utánam! — kiáltott oda neki Nikoláj.

Csizsik kiállt a tömegből és a traktor után ment. Nikoláj bekapcsolta a második sebességet. Csizsik előreugrott, aztán karját lógatva, lábaival a szántásba süllyedve futott a gép mellett.

— Ne maradj vissza! — kiáltották a tömegből. — Ne maradj el!

Amikor aztán a traktor a nyirfaligethez érkezett és Csizsik úgy lihegett mintha nehéz terhet vinne fel a hegyre, Nikoláj odakiáltott neki:

— Na, utolérjelek?

— Nem, csak kifárasztod a gépet... Jól van.

És levetette magát a fel szántott puha földre.

A tömeg hangos nevetéssel kísérte Csizsik és a traktor harcát. A traktor mégegyszer feldübörgött, felnduit hegyre és a görönyökel feltörve, eltávozott Bruszki másik vége felé.

* Részlet a „Virágzó élet" című szovjet regényből.

A bári állami gazdaság PÉLDÁT MUTAT

A Magyar Dolgozók Pártja baranyamegyei bizottsága legutóbbi ülésén elismeréssel emlékeztek meg arról a jelentékeny szervező munkáról, amit a bári állami gazdaság két vezetője, Nagy József elvtárs igazgató és Brunner Tibor elvtárs főagronómus végeztek az állami gazdaság működésének kiszélesítésére. A bári gazdaságról ilyen viszonylatban nem esett szó még, hiszen néhány hónappal ezelőtt mint szerény háromszáz holdas üzemegység az ormánypusztai állami gazdasághoz tartozott. Nevezetessége pedig a két évvel ezelőtt alapított állami baromfitelep volt, amely igen szerény keretek között indult, de ma már egyike a legszebbeknek az országban.

Az az elismerés, ami az állami gazdaság két jól dolgozó vezetőjét érte, nem magánügy, még kevésbbé az a munka, amivel ezt kiérdemelték. Baranyában és Somogyban már több állami gazdaság működik, melyeknek vezetői és dolgozói bizonyára érdeklődéssel tanulmányozzák a hetek alatt nagyüzemmé fejlesztett bári állami gazdaság elindulásának történetét és a mezőgazdaság e szocialista szektorának hatalmas megerősödését.

A községben kanyargó, poros országút hirtelen zökkenővel pazar cementúttá változik, amint az egykori Matyasovszky-kúria elé érünk. Hja, szép dolog volt Magyarországon kapitalistának lenni, mert még az országút is más volt a háza táján, nehogy a por beszálljon a fásított és gyepesített parkba, meg az ódon kastély ablakain. Persze semmiképen sem kívánjuk felszántatni az országút eme kis darabján épült betonutat, erről szó sincs. Inkább azt akarjuk, hogy az országút többi részén lévő parasztházak ugyanilyen műúthoz jussanak. Ez meg is lesz rövidesen, mert néhány kilométerrel odébb már dolgozik a legkorszerűbb útépítő gép, amely egész szélességben betonná változtatja az út porát. Erre vezet ugyanis a Mohács—budapesti nagy műút.

Ugyanígy megifjult a kastély is, amiben az állami gazdaság igazgatósága helyezkedett el. Az épület újra festve, színei melegen köszöntik az érkezőt. A választófalakkal kisebb helységekre osztott nagy termek még a honfoglalás képét mutatják. Nem kerülhetett sor arra, hogy megfelelő berendezéssel ellássák. Másra kellett az idő és a pénz. De erről beszéljenek Nagy és Brunner elvtársak, akik ezt a nagyüzemet elindították.

— A munka nem volt kicsi — kezdi Brunner elvtárs. — és valóban jól esett, a Pártunkról elhangzó elismerés. Hangsúlyoznunk kell azonban azt, hogy Pártunk segítsége és bírálata nélkül semmit sem tehettünk volna. De nem is tettünk. Minden lépésünknél kikértük a Párt tanácsát és jóváhagyását. Nagy elvtársammal néhány hétte! ezelőtt érkeztünk ide, kezünkben az összes „papírokkal". Ezek azonban csak papírok maradtak volna, ha mindent a hivatalos szervektől várunk. De munkánknak sikerülnie kellett, mert segített a Párt.

— Amint mondtuk, elindultunk a papírokkal és 300 hold földdel. Kerestünk, kutattunk, melyek azok a földbirtokok, amiket tulajdonosaik hajlandók felajánlani az állami gazdaságnak. Tevékenységünk átnyult Tolnába is, Alsónyék, Várdomb és Decs községekben sikerült 1400 holdas földterületet összehozni. Szilágy és Berkesd pusztákon meg 1100 holdat. Ezeknek egy részét bérbekaptuk. Jelen pillanatban a bári állami gazdaság 10.000 hold felett rendelkezik, amiből 8.000 hold szántó. Sikerült Alsónyék, Várdomb és Decs részére 4 traktort, Szilágy és Berkesd részére pedig 2 traktort biztosítani.

— Minden törekvésünk az hogy egész szántóterületünket gépekkel műveljük meg, mert hiszen az állami gazdaságnak saját példájával kell bizonyítania a gépesített nagyüzemi termelés fölényét és előnyeit a kisüzemi gazdálkodás felett. Igénybe vettük a pécsváradi és németbólyi gépállomások gépeit is azzal, hogy megkötöttük velük a talajművelési szerződést.

A domboldalakat legelők létesítésére használjuk fel. Ezeken juhnyájakat, marhákat és csikókat nevelünk.

A következőkben hatalmas számokat hallunk arról, hogy milyen nagyarányú állattenyésztés indul meg a bári állami gazdaságban, amely üzemegység korában mindössze szárnyasok és nyulak tenyésztésével foglalkozott. Az elkövetkező három nap alatt 300 darab szarvasmarha érkezik a gazdaságba. Ebből 150 hízlalásra beállítandó ökör lesz, 150 pedig törzskönyvezés alá kerülő szűz üsző tenyésztési célokra. A napokban érkezett 1000 darab birka és ezer darab 15—20 kilogrammos malac tenyésztési anyagként.

Kétségtelenül hatalmasak a kilátások, amiket a felvázolt számok jelentenek, de valamit látni is szerettünk volna a számokon kívül.

Az idő már alkonyba hajlik, *ezért csak a legközelebbi látnivalók megtekintésére jut időnk. Az országút tulsó oldalán fekszik a baromfitelep. A domboldalon igen barátságos képet nyujtanak a baromfipaloták és baromfi vikendházak. Néhány percre „átugrunk" a pár kilométerre lévő Erdőföld-pusztára is, ahol 53 hizott ökör várja a Belgiumba való szállítást. Az istállóban az időpontnak megfelelően már a puha almon nyújtóznak a fényesszőrű kövér marhák, amelyek közül a legtöbb 8 és fél mázsán felül van. Nagy elvtárs kedvtelve veregeti meg egyiknek-másiknak a farát.*

— Jót esznek belőle a belga polgártársak! — A szomszédos istállóban szinte ennek a képnek az ellentétét látjuk. Itt száz darab tehén áll, amelyek úgyszólván üdültetésen vannak itt. A földalap birtokából kerültek ide, előbb kisparasztoknál voltak használatba, akik azonban — mint a tehenek kiálló csontjai bizonyítják — nem részesültek kellő gondozásban. — Nézze meg őket elvtárs egy hónap mulva — biztat Brunner elvtárs.

A tiszta istálló, a langyos tehénillat és a nyugovó nap vörös fénye békéssé és barátságossá teszi az istállót, ahová a közeli napokban bevezetik a villanyt. Kigyullad a villany Erdőföldpusztán is, akárcsak az állami gazdaság többi üzemében és a belőle áradó fény szimbólumként árad szét a gazdaság határain túl, mint a szocializmus világító tornyának fénye.

Ruzsits Endre

Bányászok ünnepelték NÉPHADSEREGÜNKET

Farkas elvtárs felhívására a bányásziffjúság boldogan jelentkezik a tisztképző akadémiára

A Honvéd Művészegyüttes szerdán este Mecsekszabolcson a bányavidék dolgozóinak adott kultúrműsort. A Hősök-terét ebből az alkalomból feldíszítették, bejáratánál diadalkaput állítottak fel „Van hazánk, van mit védenünk" felírással.

A műsor és az ezt megelőző nagygyülés iránt lelkes érdeklődés nyilvánult meg. A műsor kezdetére mint egy ötezer főnyi hallgatóság gyült egybe a téren és környékén. Félnyolc óra után érkezett meg *Sólyom* László elvtárs altábornagy, *Szűcs* István elvtárs vezérőrnagy, *Zelk* Zoltán elvtárs író és *Vadon* Antal elvtárs, az MDP megyei bizottsága politikai munkatársa.

Hegedüs elvtárs bevezető szavai után a zenekar a Himnuszt játszotta, majd *Miklós* Gyula MDP körzeti titkár lépett a mikrofon elé és a Magyar Dolgozók Pártja nevében üdvözölte a mecsekszabolcsi dolgozókat, a megjelent bajtársakat és a Honvéd Művészegyüttes tagjait.

Legjobb fiataljaink szent kötelessége

Vadon Antal elvtárs, az MDP baranyamegyei bizottsága nevében köszöntötte a vendégeket. Amikor megemlékezett Farkas Mihály elvtárs augusztus 5-i felhivásáról, a tömeg lelkesen éljenezte Farkas Mihályt. Rámutatott arra, hogy a honvédelmi miniszter szavai szerint hadseregünk főtisztjeinek 65 százaléka már munkás- és parasztifjakból kerül ki. (Lelkes taps) A hadsereg ma már a népé, feladata a nép országának megvédése, *legjobb fiataljaink szent kötelessége tehát résztvenni benne.*

Steckl György SZIT-ifjú Petőfi „Feltámadott a tenger" című versét adta elő. Utána *Sólyom* László elvtárs, altábornagy szólt az egybegyültekhez.

— Azért jött Mecsekszabolcsra, — kezdi beszédét — hogy megmagyarázza a mecsekszabolcsi bányászifjúságnak, miért kell nekik az első sorokban elfoglalni helyüket a néphadsereg tisztikarában. Az arcokon sugárzó lelkesedésből azonban azt látja, hogy *itt sok beszédnek helye nincs.*

Arról beszélt ezután, hogy néphadseregünk feladata megvédeni azt a munkát, amelyet a dolgozó nép szerte az országban olyan szerényen és olyan eredménnyel folytat. *Ennek a hadseregnek a feladata a béke védelme,* amelyet érdemes megvédeni, amelyért érdemes áldozatot hozni. Ez az ország sajátunk, a dolgozó néné.

— Az imperialisták és lakájaik azért akarják számüzi azt a rendet, amelyet mi építünk, mert tudják, hogy ha felnőtt, megerősödik a szocializmus, akkor többé semmi meg nem akadályozza a szocializmus győzelmét az egész világon.

— Kire számíthatunk békénk védelmében, ha elsősorban nem az ország színe-javára, a dolgozó nép fiataljaira. *Az ő feladatuk, hogy magukra vállalják a haza védelmének megtisztelő feladatát.* Nem állunk egyedül a béke védelmében, *mert hatalmas béketábor sorakozik fel mellettünk, amelynek leghatalmasabb ereje a legyőzhetetlen nagy Szovjetunió.* (Hosszantartó lelkes, ütemes taps)

A magyar nép katonaerényeit Sztálin elvtárs is nagyra becsüli

— A magyar nép elsősorban szabadságharcaiban, a katonaerények ragyogó példaképét mutatta fel. Nem kisebb ember ismerte el ezt a katonai erényt, mint maga a nagy Sztálin. (Lelkes taps) A magyar küldöttség másfél évvel ezelőtt Moszkvában tett látogatása alkalmával mondta Sztálin elvtárs, hogy *ismeri a magyar katonát és katonai erényét nagyra tartja.* Ennél nagyobb dicséretet magyar katona nem kaphatott.

— Olyan tisztikarra van szükségünk, amely erkölcsi tekintetben példamutatóan a legénység és az egész dolgozó nép előtt jár. Ilyen fiatalságot adjatok nekünk!

Hosszantartó lelkes taps és éljenzés kísérte Sólyom László altábornagy bajtárs beszédét.

Utána Buzási Mátyás SZIT-titkár mondott köszönetet a beszámolóért, majd felhívta a bányászifjakat, jelentkezzenek tisztképző iskolára, mert a néphadsereg tagjának lenni büszkeség, tisztjének lenni dicsőség.

Ezután megkezdődött a műsor, amely felejthetetlen volt a mecsekszabolcsiak számára. Biztosak vagyunk, hogy az elhangzott beszédek és műsor után még többen követik annak a 24 bányászifjúnak a példáját, akik már boldogan jelentkeztek Farkas Mihály hívó szavára.

Az ünnepi est az Internacionálé eléneklésével ért véget.

„NAGYBRITANNIA A PELLENGÉREN"

Az Economist köztudomásúan az angol tőkésosztály gazdasági hetilapja. Igy aztán természetes, hogy hozzáragadt a jelző: Anglia legtekintélyesebb gazdasági szócsöve. Kinek higyjünk, ha nem az Economistnak amikor a kapitalista világ belső enyelgéséről, civódásáról van szó? Ugy hisszük, e téren nyugodtan elfogadhatjuk az Economistnak a tőkések által annyira elismert tekintélyét.

Az Economist nagy cikket irt legutóbb azzal a címmel, amit idézőjelben most mi is címül adtunk. A hosszú irás nem áll másból, csak kétségbeesett védekezésből. Szegény Nagybritanniát érdemtelenül pellengére állították okvetetlenkedő partnerei, az Egyesült Államoktól Belgiumig. Mindenki őrajta veri el a port, azért, mert a nyugati gazdasági helyzet oly messze áll a rózsától, mint Makó Jeruzsálemtől. „Az érvek láncolata szerint — irja az Economist — Nagybritannia alacsony termelésével, merev ellenőrző intézkedéseivel, kétoldali kereskedelmi politikájával és túlértékelt sterlingjével tönkretette mind az európai, mind a világkereskedelmet és igy elsősorban felelős azért, hogy a Marshall országok nem birják fedezni dollárdeficitjüket és hogy a dollárszűke árnyéka ráfekszik minden további európai felépülés reményére". Igaz, hogy Amerika Hangja egy héten legalább két-három izben számol be arról, hogy menynyire virágzik a kereskedelem Európa dollár-boldogitotta tájain, de hát mi inkább a burzsoázia oly nagy tiszteletének örvendő Economistnak hiszünk, mármint annak, hogy nem virágzik, hanem egyszerüen és kérlelhetetlenül: tönkrement. Hogy ki tette tönkre, ennek megállapitását odabizzuk. A Marshall-terv legközelebbi ülésén ezt majd bizonyára behatóan megvitatják. Persze kétségeink vannak afelől, hogy rájönnek-e a dolog nyitjára. Attól tartunk, hogy a gazda szidja a kocsist, a kocsis meg az ökröt — példa mintájára Amerika minden bűnt Anglia nyakába varr, az Franc országéba, végül pedig meg fognak egyezni abban, hogy a kapitalizmus válságáért tulajdonképpen Luxemburg a felelős...

Akad azonban más kedves tanulság is az angliai tőkések gazdasági közlönyében. Talán sokan emlékeznek arra, hogy a „munkáspárti" kormányzat gyakran elmélkedett arról, hogy mindaz, amit most Angliában végbevisz az tulajdonképpen szocializmus, még akkor is, ha ennek semmi külső jele sem mutatkozik. Csak ez más út, nem a forradalmi és igy tovább. Most az Economist néven nevezi a gyermeket. Abból az alkalomból, hogy Amerika részéről az a borzasztó vád éri: a válság azért fejlődött ki és növekszik, mert Angliában szocialista kormányzás van. Hogy itt is szószerint idézzünk, a bajok „a munkáspárti kormány szocialista tanaiban gyökereznek." Ezt az elviselhetetlen vádat 56 sorban tényekkel utasítja vissza a burzsoáziát oly nagy igyekezettel kiszolgáló „munkáspárt" nevében a vérig sértett Economist. Végül epésen leszögezi: „Ha ez szocializmus, csak annyit mondhatunk, hogy az Egyesült Államok éppen úgy gyakorolta, mint Nagybritannia". Nesze neked Truman, te is vagy olyan „szocialista", mint Attlee vagy Bevin!

Ime, igy enyelegnek a Marshallországok egymásközt, bizva abban, hogy az Economistot senki se figyeli a nyugati gazdasági szakértőkön kivül. Bármennyire is kellemetlen számukra, de még a távoli Magyarország déldunántúli dolgozói is szívesen megtudnak egyetmást az Economistból. Például azt, hogy újból e nagytekintelyü lapot idézzük: „Most azonban, 1949-ben a háttérben meghúzódó összhangtalanság Európa és Amerika között kezd felszinre kerülni egy zátonyhoz hasonlóan, amelyet egy időre eltakart a szökőár." Ez a zátony már kiemelkedett a frázisok, a hazugságok hullámaiból és az Economist beismerése szerint is megfeneklett rajta a Marshall-terv nagy gonddal összeeszkábált kalózhajója.

EGYETLEN DOLGOZÓ PARASZT *SE HAGYJA ELVESZNI A PRÉMIUMOT*

Amig a nép kormánya hatalmas anyagi áldozatokkal segítette a dolgozó parasztságot, addig a parasztság egy része ajándékként elfogadta a kedvezményeket és most, amikor bebizonyíthatná segítőkészségét államával szemben, a terménybegyüjtés teljesítésével, ennek ellenkezőjét teszi. Hallgattak a kulákokra, uszályába kerültek, szócsöveivé lettek a begyüjtés ellen agitáló falusi reakciónak és nemcsak a nép államát, de önmagukat is megkárosítják a késedelmeskedéssel.

A begyüjtés első szakaszában megállapított 5 forintos mázsánkénti jutalom lejárta után két napig, szombat estig van érvényben a mázsánként két forintos jutalom. Még elérhető azok számára is, akik jóval korábban fejezték be a cséplést és a mai napig spekuláltak, halogatták terményük beadását. Minden gazdá használja ki ezt az utolsó két napot és a két forintos prémiumot fordítsa gyermekei vagy saját maga előnyére. És álljon be abba a táborba begyüjtésének időbeni teljesítésével, amelyben Baranya és Somogy becsületéért, a begyüjtési verseny sikeréért, önmaguk boldogulásáért sorakoznak fel az öntudatos dolgozó parasztok ezrei, a begyüjtési verseny hősei.

MEGTANULTÁK A GYORSVÁGÁST AZ ESZTERGÁLYOSOK

A GYÁRKÖZI SZTAHANOVISTA ISKOLÁN

Az utóbbi években az élenjáró munkatapasztalatok terjesztésének új formái keletkeztek. Ilyen — egyebek között — az üzemközi sztahanovista iskola. Alig egy évvel ezelőtt a leningrádi „Linotip" üzemben létesült az első ilyen iskola. Főjellegzetessége abban áll, hogy itt különböző vállalatok munkásai tanulnak, ami lehetővé teszi a munka legtermékenyebb módszereinek elsajátítását.

A „Linotip"-nél szerzett tapasztalatok mérlegelése után a gép- és műszerkészitő munkások szakszervezete Központi Bizottságának elnöksége elhatározta, hogy a tapasztalatok kicserélése érdekében üzemközi sztahanovista iskolákat állit fel Moszkvában, Szverdlovszkban, Harkovban, Kievben, Penzában és Taskentben. Az első iskola májusban kezdte el működését a „Kompresszor" üzemben.

Az iskola vezetősége a következő feladatot kapta: meg kell tanitani 22 esztergályost a gyorsvágás eljárására, hogy a fémmegmunkálás élenjáró módszereinek oktatói lehessenek saját vállalatuknál. A sztahanovisták és mérnökök szeretettel látták a munkához. A „Kompresszor" üzem legjobb gyorsvágói: Bodrov, Karobkov, Berszenyev, Szuhacsev, Birjukov és Barisov elvtársak gyakorlatilag oktatták az esztergályosokat a gyorsvágás módszereire, a hengerfelületek esztergályozására, a nyilások csiszolására, stb.

A napokban fejezték be az első moszkvai üzemközi sztahanovista iskola növendékei a tanfolyamot. A Szakszervezet Központi Bizottságának elnöksége az eredményeket a tanulókkal, előadókkal, a „Kompresszor" üzem képviselőivel és a Gép- és Műszergyártási Minisztérium képviselőivel együtt tárgyalta meg. Az elnökségi ülésen tett bejelentésükben Banaker, Aganyin, Szoloznyov, Maszlov és más sztahanovista elvtársak igen jó véleményt adtak az iskola munkájáról.

— A „Kompresszor"-ban való foglalkozás segitségemre volt, hogy gyakorlatilag elsajátitsam az esztergályozás gyorsitott módszerét és megszerezzem a szükséges elméleti ismereteket, — jelentette ki a bolsevik gépgyár mestere — Aganyin elvtárs. — Teljesen felkészültnek érzem magam, hogy sztahanovista gyorsesztergályozási iskolát vezessek fiatal munkások részére. Az értekezlet résztvevői egész sor javaslatot tettek. Szükséges a tanulási terv kiszélesítése, főleg gyakorlati foglalkozásokkal, amelyek a gyors eljárású megmunkálást nagyobb számú alkatrészen mutatják meg.

A „Kompresszor"-ban létesült első üzemközi sztahanovista iskola kezdte el a legjobb munkatapasztalatok tervszerű, tömeges elterjesztésének a vállalatoknál. Sok értékes tapasztalatot gyüjtöttek a moszkvai és leningrádi üzemek sztahanovistái. Ezeket az munkatapasztalatokat mindenkinek el kell sajátitania.

Hírek

SZEPTEMBER 2. PÉNTEK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Szent György gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 26. T: 27-71, Szent Mór gyógyszertár, Bajcsy-Zsilinszky-út 33. T: 25-78. Szűz Mária gyógyszertár Doktor Sándor-utca 1. T: 25-79. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: István, prot.: Levente. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, néhány helyen, fő-eg a délutáni órákban eső, zápores, zivatar. A meleg tovább tart.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szíves figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékeltünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot postafordultával beküldeni.

— **A belügyminiszter rendeletet adott ki,** amelynek értelmében a gazdasági albizottságok határozatait és javaslatait a jövőben nem a Tervhivatalhoz, hanem a Népgazdasági Tanácshoz kell felterjeszteni.

— **Fegyelmi eljárás megindítását** rendelte el a szentlőrinci járás főjegyzője Cser János csébényi községi bíró ellen és azonnali hatállyal felfüggesztette bírói tisztségétől. Az intézkedésre az adott okot, hogy Cser János ellen az ügyészség hivatali sikkasztás miatt eljárást indított.

— **A népjóléti miniszter elrendelte** a harkányi Lujza-tó vizének a kicserélését, illetve a tóaljának betonnal való burkolását. Miután ez a fürdőidény megszakítását és ezzel a Nemzeti Vállalatnak anyagi kárt jelentene, a vállalat vezetője a határidőt az idény befejezése utánra kérte.

— **KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK! 3-án, azaz szombaton délután 4 órára mindenki saját érdekében jelenjen meg a MINSZ Diákszövetség városi titkárságán (Janus Pannonius-u. 11.)**

— **Az uralj fémöntők sikerei.** Az egyik novo-tagili Martin-üzemben újabb automatagépet állítottak be. Ez jelentősen meggyorsítja a termelést. Július folyamán ez az üzem 154 gyorsműtétet végzett. Munkaverseny folyik a Martin-kemencék javítási munkálataiban is. A terv az egyik Martin-kemence általános javítására tíz teljes napot irányzott elő. A versenyben ezt a munkát hét és fél nap alatt végezték el. A nagy Martin-kemencék generáljavításában ez az eredmény országos csúcsteljesítményt jelent.

— **Újabb fegyverrejtegetőket fogott el a rendőrség.** A rendőrség őrizetbe vette Bakó István, Hárságyi József, Lázár János, Ján Ádám és Kerbl János hosszúhetényi lakosokat titkolt fegyvertartás miatt. Összesen 6 darab golyós, 6 darab sörétes fegyvert, 2 pisztolyt és 250 darab töltényt találtak náluk.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **A Pécsi Izr. Hitközség** értesíti híveit, hogy a templomülések bérbeadása megkezdődött. Felkérnek mindenkit, hogy tavalyi helyét 10-ig váltsa ki, mert tovább nem foglalják azt fenntartani. (x) (14.251)

— **Vasút sportpályán** felejtett szürke kabátomat a becsületes megtaláló hozza vissza, Bajcsy Zs.-út 20. szám alá. (x)

— **Csoportos kedvezményes filmlátogatás.** A Magyar—Szovjet Társaság üzemi szervezetei és tagjai részére az Apolló filmszínházban szeptember 2., 3., 5. és 6-án a „Mandzsu bestiák", Park filmszínház 2., 3., 5. és 6-án „Égi szekér", Uránia filmszínházban 2., 3., 5. és 6-án a „Csak a papa meg ne tudja" című filmek megtekintésére mindegyik napon a 7 és 9 órai, az Uránia filmszínházban a 6 és 8 órai előadásra. Jelentkezés az előadás napján dé-előtt 10 óráig a pénz (személyenként 1.50 forint) lefizetésével a Magyar—Szovjet Társaságban.

— **Új rádióvevő.** Észtország egyik tallini rádiógyárának munkaközössége egy új hatlámpás rádióvevő-készülék tömeges kibocsátását kezdte meg. A tudományos kutatóintézet és a kereskedelmi kamara szaktanácsa nagy elismeréssel nyilatkozott az új készülékről, amelyből már az első napokban 2500 darabot adtak el.

„Magunk győződtünk meg a termelőcsoport előnyeiről"

Szederkény és Monyoród dolgozó parasztjai látogatást tettek Remény-pusztán

Két község, Szederkény és Monyoród dolgozó parasztsága tanulmányi kirándulást tett a Remény-pusztai termelőcsoportnál. A látottakról így számoltak be:

„Szederkényből is huszan, Monyoródról is huszan mentünk Remény-pusztára. Férfiak, nők és ifjak, hogy személyesen győződjünk meg arról, hogyan történik a munka megszervezése és hogyan történik a termés elosztása a termelőcsoportban. Remény-pusztára érve az intézőbizottság elnöke, Varga Lajos elvtárs nagyon szívesen fogadott bennünket és bőséges, kimerítő magyarázattal mutatott meg mindent. Varga Lajos elvtárs a Szovjetunióban is járt a parasztküldöttséggel és elmondotta ottani élményeit is.

Megtudtuk, hogy a reménypusztai termelőcsoportnak milyen nehéz körülmények között kellett elindulniok és örömmel láttuk azt az új életet, amit maguk teremtettek meg.

Megnéztük a kollektíva grafikon tábláját és Varga elvtárs megmagyarázta, hogyan történik a munkák után az egység kiszámítása, amit mindannyian nagyon helyesnek és igazságos módszernek tartunk. Meggyőződtünk arról is, hogy nem kell senkinek sem a másik helyett dolgozni. Megtudtuk azt is, hogy az állam mennyire segíti a termelőcsoportokat. Láttuk az állam által adott 18 darabos törzstehenészetet, a szerződésesen hízlalt sertésállományt és a tenyészetet. Mindezt láttuk és nagyon örültünk, hogy saját szemünkkel győződhettünk meg a termelőszövetkezet példátmutató munkájáról. És meggyőződhettünk arról, hogy a csajka-mese valóban a reakció és a kulákság rémmeséje. Láttuk, hogy mindenkinek a csoportban megvan bőven a szükséglete kenyérből, húsból, zsírból, tejből és mindenki a saját háztartását vezeti, azt eszik, amit akar és különben jobban élnek, mint az egyéni gazdaságokban. Miután mindezeket láttuk, hallottuk, további jó munkát kívánva azzal búcsúztunk, hogy jövőre már ők jöjjenek megnézni a szederkényi közösen termelő csoportot.

Szentkereszti József
szövetkezeti ügyvezető."

„Lesz majd nektek is villanytok"

FALU-VÁROS TALÁLKOZÓ BOGÁDMINDSZENTEN

A PÉCSI SZIGETI PARTSZERVEZET vasárnap falujárásra indult, hogy meglátogassa a testvérré fogadott hegyszentmártoni pártszervezetet.

Asszonyok és lányok, idősebbek és fiatalok boldog izgalommal készültek a találkozóra, és a teherautón szorongók közül többnek táskájában rejtőzött valami kedves, apró ajándék, amit valamelyik hegyszentmártoni elvtársnőnek, vagy elvtársnak szántak. A hegyszentmártoniaknak szánt másik meglepetés az volt, hogy a kiránduláshoz csatlakozott a határvadászok kultúrcsoportja, zenekara s népi táncosai, no meg az MSZT leányai, akik a honvédekkel együttesen készülnek népi táncbemutatóra.

#

A LELKES HANGULATBA és örömbe egy kis üröm is vegyült, amikor a sörgyár által kikölcsönzött teherautó felmondta a szolgálatot, de a honvédek hamar segítségüket adták. Később meg kiderült, hogy a program még más változást is szenved, mert a Hegyszentmártonba tervezett falujárás Bogádmindszenten rekedt meg. Bogádmindszenten ugyanis búcsú volt és a környékbeli falvak lakossága, így a hegyszentmártoniak is, nem maradhattak el erről a „nagy eseményről".

Φ

A KOCSMA UDVARAN a határvadászok zenekara muzsikálni kezdett, majd nagy lelkesedéssel fogadták a honvédek bejelentését: Negyed óra mulva kultúrműsort adunk az iskola udvarán. — A búcsú közönsége otthagyott „csapot-papot" és tódult az iskola udvarára. Várakozásában nem is csalódott, mert az egy órás kultúrműsorban gyönyörködhetett néhány szép énekkari számban, népi táncokban és szavalatban, amit a szereplő kultúrcsoportok adtak elő.

Előadás után a közönség és szereplők visszatódultak a kocsma udvarára, ahol a honvédek jól megforgatták a falu leányait. A kocsma udvarát egyetlen karbidlámpa fénye világította meg, mert Bogádmindszenten még nincsen villany. Biztatták az itteniekt a pécsiek:

— Lesz nektek is az ötéves tervben, hiszen hallottátok Rákosi elvtárs ígéretét: Minden faluban lesz villany. Csak dolgozzatok jól, akkor hamarabb lesz.

-Φ-

SZÓ KERÜL a gabonabegyüjtésről is, ez inkább a férfiak beszédtárgya. Kiderül, hogy Hegyszentmártonban a hét végén fejezték be a cséplést, addig 79 százalékra teljesítették kötelezettségüket, de ez a szám már azóta is lényegesen javult. A hegyszentmártoni községházán elhelyezett táblára éppen Tivanovácz Imre elvtárs, a párttitkár neve került, mint legjobban teljesítő gazda, 260 százalékkal. Havas Lajos, Nagy József és Lovrenesics Lajos 140—150 százalékkal szerepeltek. De ott volt Esküdt József 45 holdas kuláknak a neve is, aki még ma is csak töredékét teljesítette beadási kötelezettségének. A bogádmindszentiek közül Sáfrány József jár elöl a begyüjtésben 1254 százalékkal.

Gruber és Pozsgai elvtársak, a szigeti pártszervezettől közrefogják Tivanovácz párttitkárt és a tagjelöltfelvételről kérdezgetik.

— Van jelentkező bőven, de alaposan megnézzük, hogy kit engedünk be a Pártunkba — hangzik a válasz.

Δ

Akadna beszélnivaló akár hajnalig is, de az idő elhalad a késő éjszakába és nem sok idő mulva ott robog a kocsi az országúton és a falvak csendjét a „Falujáró induló" rohamosan népszerűsödő dallama veri fel.

Olvasó Hangja

KÜLÖN PIACOT KÉRNEK A KISÁLLATTENYESZTŐK

Mi, kisállattenyésztők kérelemmel fordulunk a Dunántúli Napló Szerkesztőségéhez, hogy kérésünket az „Olvasó Hangja" rovatban leközölni szíveskedjék. Tudomásunk szerint Budapesten is és a többi vidéki városban szombaton délután 2 órától este 7 óráig külön piacot létesítettek a kisállattenyésztők részére és itt ki-ki a maga tenyésztét értékesíti, illetve vérfrissítés céljából cserét eszközöl, nyúl, galamb, kanári stb. háziállatra. A piac létesítése városunk jövedelmét is fokozná, ezenkívül a háziállatok szélesebb körben való tenyésztését is szolgálná. A piac színhelyének megállapítását az illetékes hatóságra bízzuk.

Több galambász és nyulász.

Kereskedők hírei

Dr. Illyés Éva, a moszkvai egyetem ösztöndíjas hallgatója 3-án, szombaton este 8 órai kezdettel előadást az szovjetúnióbeli élményeiről a részlet kerthelységében. Felszólalásokra és hozzászólásokra készségesen ad választ. Belépés díjtalan.

A szervezési csoport felkéri a szazas felelősöket, hogy a Kereskedők Tesületében ma, pénteken délután 6 órakor tartandó megbeszélésen feltétlenül megjelenni szíveskedjenek.

MNDSZ hírek

A siklósi külvárosi MNDSZ ma este 7 órakor nőnapot tart dr. Döbrentey Ilona központi előadóval. Kérik az asszonytársak pontos megjelenését.

A Budai I. MNDSZ csoport pénteken 7 órakor nőnapot tart dr. Kovács István előadóval. Kérik a tagok pontos megjelenését.

Szakszervezet

A szakszervezet megyei káderosztálya felhívja megyei összes szakszervezeti káderesét, UB kádereseket, UB titkárokat, hogy 2-án délután 2 órakor a szakszervezeti székházban (Színház-tér 1.) tartandó káderes-értekezleten, igazolvánnyal ellátva pontosan jelenjenek meg.

Természetjárás

A Pécsi Természetbarátok Turista Egyesülete 4-én egésznapos gyalogtúrát vezet. Útirány: Teltye, Kisrét, Kantavár és Kőlyuk; vissza Wolf menedékház. Találkozás: vasárnap reggel 7 órakor a Teltyén. Vezető: Mészáros Dezsőné. Ügyeletes: Wolf József menedékháznál Deutsch Imre, Mészáros Dezső menedékháznál Krizmanits Gyula.

— **Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.**

VESZEK konyhabútort, hálóberendezést, varrógépeket, ezőnyegeket, szekrényeket, ágyakat. Molnár, Kossuth Lajos-út 77. (14.253)

ÁTADNÁM szoba-konyhás lakásomat annak, ki költözködési költségemhez hozzájárul. Cím 4081 szám alatt a kiadóban.

EGYSZERŰBB bútorozott szobát keresek azonnalra. Leveleket 14.250 számra a kiadóba kérek.

ELADÓ üzletberendezés, szelon, előszobafal, vasasztal, duplalétra, ablakrács; fotelszék. Klimó-utca 8. (4075)

SZŐLŐ a Csoronika elején, közvetlen a szülészeti klinikánál, 600 n-öl, prima szőlő ajándékáért eladó. Megbízott Bencze közvetítő, Városház-u. 2. (14.252)

Olcsó ponty
8.50, 10.00, 11.50 forint a
Halcsarnokban
Irgalmas-u. 26. Telefon: 18-52.
Balatoni sütő—haresa kapható

Szakszervezet

A szakszervezet megyei káderosztálya felhívja megyei összes szakszervezeti káderesét, UB kádereseket, UB titkárokat, hogy 2-án délután 2 órakor a szakszervezeti székházban (Színház-tér 1.) tartandó káderes-értekezleten, igazolvánnyal ellátva pontosan jelenjenek meg.

Természetjárás

A Pécsi Természetbarátok Turista Egyesülete 4-én egésznapos gyalogtúrát vezet. Útirány: Teltye, Kisrét, Kantavár és Kőlyuk; vissza Wolf menedékház. Találkozás: vasárnap reggel 7 órakor a Teltyén. Vezető: Mészáros Dezsőné. Ügyeletes: Wolf József menedékháznál Deutsch Imre, Mészáros Dezső menedékháznál Krizmanits Gyula.

— **Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.**

VESZEK konyhabútort, hálóberendezést, varrógépeket, ezőnyegeket, szekrényeket, ágyakat. Molnár, Kossuth Lajos-út 77. (14.253)

ÁTADNÁM szoba-konyhás lakásomat annak, ki költözködési költségemhez hozzájárul. Cím 4081 szám alatt a kiadóban.

EGYSZERŰBB bútorozott szobát keresek azonnalra. Leveleket 14.250 számra a kiadóba kérek.

ELADÓ üzletberendezés, szelon, előszobafal, vasasztal, duplalétra, ablakrács; fotelszék. Klimó-utca 8. (4075)

SZŐLŐ a Csoronika elején, közvetlen a szülészeti klinikánál, 600 n-öl, prima szőlő ajándékáért eladó. Megbízott Bencze közvetítő, Városház-u. 2. (14.252)

Olcsó ponty
8.50, 10.00, 11.50 forint a
Halcsarnokban
Irgalmas-u. 26. Telefon: 18-52.
Balatoni sütő—haresa kapható

280/1949. vh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LV. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a szekszárdi járásbíróság 1949. évi 536, 535 számú végzése következtében dr Litvay Béla ügyvéd által képviselt, Bátaszéki Takarék és Hitel Szövetkezet végrehajtató javára 2000 + 2000 + 2000 forint és járulékai erejéig 1949. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 10.750.— forintra becsült következő ingóságokat, ú. m. házibútorokat, gazdasági gépeket és egyéb ingókat nyilvános árverésen eladom.

Ezen árverésnek Bátá 195. sz. folyt. a szálláson leendő foganatosítására **1949. évi szeptember hó 8. napjának délutáni 2 óráját** határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében — készpénzfizetés mellett — a legtöbbet igérőnek, szükség esetén a becsáron alul is, de legfeljebb a becsérték kétharmadáért el fogom adni.

Szekszárd, 1949 aug. 19.

Szebényi Sándor
bírósági végrehajtó.

ÖRÖKLAKÁS: Olcsó, összkomfortos, elő, háromszobás, Szabadság-út 56. földszinten, olcsón. Declevairoda. (4083)

ÜZLETHÁZAK: Vásárcsarnokkal szemben, nagy telekkel, Bajcsy Zs.-út 22. — Ferenciek-utca 37/2. — Szabadság-út 15. eladja: Declevа-iroda, Ferenciek-utca 14. (4083)

KERESEK családi házakat, öröklakásokat. Vevőim magas árat fizetnek. Telefon: 19-97 Declevairoda. (4083)

2000—3000-ig keresek kölcsönt 100 százalékos visszatérítéssel, fedezet van. Ajánlatokat „Ocendestársi haszonrészesedésre 4082" számra a kiadóba kérek.

KERESEK a belvárosban beköltözhető, kisebb méretű, modern családi házat, kerttel. Cím: 14.232 szám alatt a kiadóban.

KÁLVÁRIA-UTCA 52. számú ház lakással eladó. (4041)

SZOLID, dolgozó személynek ágy kiadó. Perczel-utca 34. Fischerné. (13.567)

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe, Klimó-u. 4, Tel.: 12-41. (13495)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
Felelős kiadó: Ács József
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

ELADÓ INGATLANÁT
jelentse be nálam, rövid uton eladom
készpénzzel kifizettetem
BENCZE közvetítő,
VÁROSHÁZ-UTCA 2 SZÁM

MINDENNEMŰ ELADÓ INGATLANOK
nagy választékban kaphatók, ajándék áron
Forduljon bizalommal, ha venni óhajt
BENCZE közvetítőhöz
VÁROSHÁZ-UTCA 2. SZÁM

Szőlő
600 n-öl prima, 3 szobás, parkettás, modern, azonnal átvehető lakással eladó. BOD közvetítőnél. (14.236)

Családi ház
elfoglalható 3 szobás, 500 n-öl kerttel, külterületen, gazdálkodásra alkalmas eladó 28 ezer BOD közvetítő, Deák-utca 1. sz. (14.242)

Tornász GARDEN-PARTY a Hullámfürdőben, szombaton este fél kilenc órai kezdettel. Belépődíj 2 forint

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM. 204. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZOMBAT, 1949 SZEPTEMBER 3

Dadalkapu, virágeső és határtalan szeretet várja a Komszomol küldöttségét

A város vezetősége és a Népbolt letöri a piaci spekulációt

Ma teljes heti rádióműsor

GYŐZELEMRE VISSZÜK A TERVET

Az imperialista sajtó rosszindulatú, ködösítő rágalmai a tények megcáfolhatatlan erejétől foszlanak szerte. Külföldi vendégeink saját tapasztalatuk alapján mérik fel alkotó munkánk hatalmas eredményeit és vonják le azokból a tanulságot. Csodálkozó elismeréssel beszélnek iparunk és mezőgazdaságunk hatalmas arányú fejlődéséről, a terv végrehajtásának számadatairól. Lelkesedésük fokozódik, amikor arról beszélnek, amit a számadatok kifejeznek: a vidám, boldog, megelégedett életről, növekvő jólétről, népünk optimizmusáról, a jövőbe vetett hitéről. Megnyilatkozásaikban szinte kivétel nélkül mindig párhuzamot vonnak a saját országaik viszonyai és a nálunk tapasztaltak között. A nyugatról érkezett küldöttek, a marshallizált országok fiatajai mondják: így szeretnének ők is élni, mint mi, a két életszínvonalat, az övéket és a mienket nem is lehet összehasonlítani. Az övék a kapitalizmus törvényeinek megfelelően állandóan süllyed, a mienk a szocializmus törvényeihez híven állandóan emelkedik. Rajongva beszélnek a nálunk jegy nélkül kapható hófehér kenyérről, a jó minőségű ruhákról, az olcsó szórakozási lehetőségekről, mindenről, ami a válság mocsarába süllyedő, amerikai imperialisták bilincsében vergődő nyugati országok dolgozói számára ma még elérhetetlent jelent.

És jól látják rajtunk, hogy sikereinkre, eredményeinkre mi is büszkék vagyunk. Látják, hogy munkánknak, életkedvünknek újabb lendületet adnak azok az eredmények, amelyeket alkotmányunkban rögzítettünk és amelyek kiinduló alapot jelentenek munkánk fokozásához, eredményeink további gyarapításához, a szocializmus építéséhez.

Minek köszönhetjük, hogy 4 évvel a felszabadulás után ma itt tartunk? Elsősorban annak, hogy Pártunk helyes politikáját magáévá tette a dolgozó nép, megfogadta útmutatásait akkor is, amikor keserves napokat éltünk. Nem a gyomron keresztül nézte a munka kérdéseit, hanem perspektívájában — Pártunk által nyujtott távlatokban — látta meg a mindennapi munka jelentőségét azokban az időkben is, amikor összébb kellett húzni a nadrágszíjjat, amikor az infláció posványa már-már elnyeléssel fenyegetett, amikor még az ország kormánykerekénél ott ült a reakció is. Hősi áldozatokra volt képes a munkásosztály, mert tudta, hogy a megfeszített munka eredményeként eljön az az idő, amikor ő lesz a hatalom birtokosa, magának fog dolgozni és ő fog üdülni a Mecsekben és a Balaton partján. Dolgozó népünk megértette és híven követte Pártunkat, tudott élni a Szovjetunió által adott szabadsággal és önzetlen támogatással. Ez eredményeink, sikereink titka.

Eddigi eredményeink mellett világosan kell látni fejlődésünk perspektíváit: a 3 éves terv után az 5 éves terv következik. De beszélhetünk-e az 5 éves tervről, amikor még kemény 4 hónap áll előttünk ahhoz, hogy a 3 éves tervet befejezzük? Igen, beszélhetünk és beszélnünk is kell róla azért, hogy ez újabb erőforrás legyen munkánk fokozásához, a 3 éves terv sikeres befejezéséhez. Ma a legdöntőbb feladatunk a 3 éves terv sikeres befejezése. El kell érnünk, amit forrón szeretett, bölcs vezérünk Rákosi elvtárs jelölt meg számunkra feladatként, hogy ne csak globálisan, végösszegében, hanem minden részletében teljesítsük a tervet.

A Magyar Dolgozók Pártja nagybudapesti választmányának ülése erre a kérdésre irányította figyelmünket. A terv teljesítésének hatalmas nemzeti és nemzetközi jelentősége van. Döntő fontosságú egész népünk számára azért, mert az 5 éves tervvel a szocializmus építése szilárd alapját rakjuk le. Nemcsak gazdaságilag, de politikailag is erősödünk a 3 éves terv minden részletében való teljesítésével. Erősítjük népi demokráciánkat, a munkásosztály hatalmát, erősítjük a proletárdiktatúrát. Szilárdítjuk azt a bástyát, amit hazánk a békefront arcvonalán jelent, továbbfejlesztjük népi hadseregünket, amely a békéért folytatott harcunk egyik fontos tényezője. A 3 éves terv és a békéért folytatott harc sikere azonban nemcsak ezen a területen függ össze. Igen nagy a terv megvalósításának jelentősége példaadó erejénél fogva: tervgazdaságunk sikerei, a szocializmus építése élő, követendő példát jelent a gyarmati iga alatt nyögő népek számára is és ez a példa újabb milliókat nyer meg az imperialista elnyomás lerázásáért, a béke megvédéséért folytatott harc számára. Nagy nemzeti, nemzetgazdasági ügy, de ezen belül egyéni ügy is számunkra a terv időben való befejezése, mert közvetlenül kihat mostani és távolabbi életszínvonalunk emelkedésére is.

A nagy népgazdasági tervek sikeres megvalósításának jelentőségét világosan látják a szovjet dolgozók. Az ő példájukból tanulnunk kell. Sajátítsuk el tőlük az áldozatvállalásnak, a helyes munkának képességeit, amelyekkel idő előtt teljesíteni tudták a háború előtti ötéves terveket, a világ legfejlettebb iparával és mezőgazdaságával látva el a szovjet államot, sikerrel felépítve a szocializmust. Most ismét határidő előtt teljesítik a háború utáni ötéves tervet. El kell sajátítani tőlük azokat a módszereket is, amelyekkel biztosítják munkájuk sikerét: a tömegmozgalommá nőtt egyéni versenyeket, a munka termelékenységének szüntelen emelését, a normák bátor túlszárnyalását.

Látnunk kell, hogy nálunk is ezek a legfőbb biztosítékai a terv sikerrevitelének. Ahogy Rákosi elvtárs beszédében mondotta: tömegmozgalommá kell szélesíteni az egyéni versenyeket, mindenekelőtt meg kell teremteni ennek alapfeltételét, azt, hogy a terv reá vonatkozó részleteit minden egyes munkás megismerje és így felelősséggel tudja vállalni annak teljesítését, illetve túlteljesítését. Ki kell küszöbölni azt a csorbát, amit a munka termelékenységének visszaesésénél tapasztalunk. Minden dolgozónknak tisztában kell lennie azzal, hogy a termelékenység fokozása az egyik alapfeltétele a szocializmus felépítésének. „A munka termelékenysége, ez végeredményben az új társadalmi rend győzelme szempontjából a legfontosabb, a legfőbb dolog. A kapitalizmust az győzheti le véglegesen és az fogja legyőzni, hogy a szocializmus a munkának új, sokkal magasabb termelékenységét hozza létre" — szegezte le Lenin elvtárs. Többet és jobban kell termelnünk a kapitalistáknál. Több és jobb minőségű terméket kell előállítanunk, hogy gazdaságosabbá tegyük társadalmunkat, emeljük a dolgozók jólétét, hogy még nagyobb összegeket fordíthassunk beruházásokra és újra még több terméket juttathassunk a dolgozóknak.

A terv minden részletében történő sikeres végrehajtásában a kommunistáknak kell jó példával elöljárni személyes termelő munkájukkal és dolgozó társaik politikai felvilágosításával. Nekik kell elsősorban feltárni a hiányosságokat, felkutatni azokat a helyi problémákat, amelyeknek megoldása révén előbbrevinni a munkát. Nekik kell levinni a dolgozó tömegek közé a Párt útmutatását, nekik kell mozgósítani a dolgozó népet a terv sikeres befejezésére.

Nagy és komoly feladatot jelent a terv sikeres befejezése. Nem kis mértékben azon múlik itt is a győzelem: milyen mértékben tudatosítjuk jó politikai felvilágosító munkával dolgozó népünkben ezeknek a feladatoknak jelentőségét. Nem kétséges, hogy munkásosztályunk, dolgozó népünk megérti a feladatot, a hároméves terv sikeres befejezésének jelentőségét és a munka termelékenységének fokozásával, a tömeges egyéni versenyzések eszközével győzelemre viszi országépítő hároméves tervünket.

A békefront katonái győzelmükben biztos harcosok

Farkas Mihály elvtárs beszéde a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség második kongresszusának megnyitóján

Az ifjúság harcos ünnepnapjai, a béke növekvő erejét bizonyító Világifjúsági Találkozó után megkezdődött a munka kongresszusa. A feladat: az ifjúság nemzetközi méretekben kibontakozó hatalmas frontját felkészíteni a további feladatokra, hogy a nagy Szovjetunió vezetésével megvédje legdrágább kincsét: jövőjét, életét, békéjét. A kongresszus tanácskozása előtt megállapított napirendnek ez az első és középponti kérdése. Nemcsak a világ ifjúsága, de a világ minden dolgozója azzal a biztos tudattal nézhet a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség kongresszusa elé, hogy feladatát a fiatalság forradalmi lendületével, lángoló lelkesedésével kiválóan meg fogja oldani s ezzel tovább fogja erősíteni a békefrontnak rábízott, döntő szakaszát.

A DIVSZ tanácsa csütörtöki ülésén elfogadta a végrehajtó bizottságnak a második kongresszus napirendjére vonatkozó javaslatát. E szerint a kongresszus napirendje a következő:

1. A DIVSZ működése az első kongresszus óta. A DIVSZ feladatai a békéért, a demokráciáért, a népek függetlenségéért és az ifjúság jobb jövőjéért folyó harcban.
2. A felülvizsgáló bizottság beszámolója.
3. A DIVSZ vezető szerveinek megválasztása.

A tanács elfogadta a végrehajtó bizottság javaslatát arra vonatkozólag is, hogy az egyes delegációk hány szavazattal rendelkeznek. Végül a tanács elfogadta a legutolsó tanácsülés óta benyújtott csatlakozási kérelmeket.

Huszonhat országnak 36 szervezete 3,300.000 fiatal képviseletében — kérte felvételét a DIVSZ-be.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkársága, Trygve Lie főtitkár nevében táviratot küldött a kongresszushoz. A táviratban a főtitkár sok sikert kíván a kongresszus munkájához.

Nyolcvannégy nemzet zászlóinak erdeje

Pénteken az Országház épületét, a Kossuth Lajos-tér házait és a környező útvonalakat 84 nemzet zászlóinak erdeje díszíti a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség második kongresszusa alkalmából. Gyönyörű díszben, ünnepi pompában várta a képviselőház ülésterme, a kongresszus színhelye is a megnyitás pillanatát. Már a kora délutáni órákban megindul a világ minden részéből a magyar fővárosba érkezett küldöttségek bevonulása a parlament épületébe. Lassan megtelik az ülésterem.

A világ ifjúsága képviselőinek színes sokasága között ott láthatjuk a hős lenini-sztálini Komszomol küldötteit

és közöttük a Szovjetunió többszörös hősét, a világ ifjúságának példamutatóját, az „igaz embert": Mereszjev ezredest, a szovjet haza kitüntetéseivel mellén.

A megnyitó ünnepségen Dobi István miniszterelnök és Farkas Mihály honvédelmi miniszter vezetésével a kormány több tagja is megjelent.

A megnyitó ünnepségre megérkezett Jiri Hronek, a Nemzetközi Ujságíró Szövetség főtitkára is. Nagy taps közben vonulnak fel a DIVSZ vezetőségi tagjai. Guy de Boysson elnök, N. A. Mihajlov alelnök, Kitty Hookham, Bert Williams és Frances Damen.

A nagy taps csitultával Guy de Boysson megkezdte megnyitó beszédét. Először is

köszönetet mondott a magyar népnek, nagy vezérének, Rákosi Mátyásnak, valamint a Magyar Ifjúság Népi Szövetségének a baráti vendégszeretetért,

amellyel Budapesten a VIT és a kongresszus valamennyi résztvevőjét fogadták.

— A második DIVSZ-kongresszus olyan időszakban nyílik meg — mondotta —, amikor a háborús gyujtogatók kettőzött erőfeszítéssel törekszenek újabb világkatasztrófa felidézésére. Az elmult évek során a béke és a demokrácia erői hatalmas léptekkel haladtak előre. Hatalmas bátorítást jelent az egész világ dolgozói számára az a csodálatos nagy eredmény, amelyet a Szovjetunió ért el, ahol a nagy Sztálin által vezetett nép és ifjúság ereje — a háború számtalan pusztítása ellenére — nem csupán azt tette lehetővé, hogy az újjáépítés hatalmas lendülettel folyik, hanem azt is, hogy a termelés már is jóval felülmúlta a háború előttit.

— Az elmúlt négy év során a DIVSZ tagjainak létszáma

30 millióról 60 millióra emelkedett.

A mostani kongresszuson — az imperialisták által támasztott nehézségek ellenére — sokkal több küldött vesz részt, mint az első kongresszuson és a képviselt országok száma is nagyobb.

Ez a siker igazolja, hogy a szövetség helyes utat követett és bátran lépett fel a béke, a demokrácia és az ifjúság érdekeinek védelmében,

Guy de Boysson beszédét a kongresszus küldöttei hatalmas tapssal fogadták. A tapsvihar elültével Farkas Mihály honvédelmi miniszter, a Magyar Népköztársaság kormánya és népünk szeretett vezére, Rákosi Mátyás nevében üdvözölte a kongresszust.

Farkas Mihály a kormány és Rákosi elvtárs nevében üdvözli a DIVSZ II. kongresszusát

— A Magyar Népköztársaság kormánya és népünk szeretett vezére, Rákosi Mátyás nevében (hatalmas taps) meleg baráti szeretettel üdvözlöm a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség második kongresszusát, annak minden küldöttjét.

— Má már minden túlzás nélkül meg lehet állapítani, hogy az ifjúsági világtalálkozó hatalmas nemzetközi sikere nyomán tovább fejlődik és erősödik a béke frontja szerte a világon.

Tegye ez a kongresszus széttéphetetlen erővé a békéért harcoló ifjúság egységét.

Ha ezt teszi, úgy teljesítette kötelességét és feladatát.

— A béke sikeres megvédése összefonva van a szabadság megerősítésével. Csak a szabadság talaján virulhat és lehet tartós béke. Nem véletlen, hogy a béke legszilárdabb bástyája és legjobb védelmezője, az emberi szabadság legfejlettebb országa: a szocialista Szovjetunió és a békéért folytatott küzdelem zseniális vezére, az emberi szabadság legnagyobb harcosa, a mindannyiunk által szeretett és megbecsült Sztálin generalisszimusz. (A kongresszus hosszan élteti Sztálin elvtársat) Nem véletlen, hogy a Szovjetunió oldalán a világbéke frontjának első sáncaiban ott foglalnak helyet a szocializmus felé haladó népi demokratikus államok. Ott van a Szovjetunió vezette béketábor első soraiban a Mao-Ce-Tung vezette hatalmas kínai nép, (nagy taps), az új demokratikus kínai birodalom. Ott vannak a szabadságukért küzdő gyarmati népek.

— Tévednek azok, akik abban az illúzióban ringatóznak, hogy majd megfélemlítéssel és terrorral valósra válthatják háborús terveiket.

A békefront minden nappal erősebb és szilárdabb

és ez a kongresszus is hatalmas mértékben hozzá fog járulni a béke világfrontjának megerősítéséhez.

— Csak a gyávákat lehet megfélemlíteni és terrorral elhallgattatni.

A békefront katonái azonban nem gyávákból, hanem győzelmükben biztos harcosokból állanak és ezért mi nem a békéért könyörgők, hanem a békéért harcolók mozgalmát építjük.

Az ifjúság békemozgalmának élén ott halad Lenin, Sztálin hős ifjúsága, a dicső Komszomol, az az ifjúság, amely fényesen kiállta a tűzpróbát, amely népe oldalán a legtöbbet tette a béke, a szabadság, a haladás ügyéért.

Farkas Mihály elvtárs végül jó munkát kívánt a kongresszusnak. Beszédét az ifjúság egységes világfrontja, a Szovjetunió és Sztálin éltetésével fejezte be.

Farkas Mihály beszédét szinte percenként szakította félbe a zúgó tapsvihar. Amikor beszédében a szocialista Szovjetuniót és annak nagy vezérét, a szabadság legnagyobb harcosát, Sztálint említette, elemi erővel zúgott fel a taps.

Teljes negyedórát tartott, míg a feledhetetlen ünneplés alábbhagyott.

A beszéd befejeztével a küldöttek ismét lelkesen, hosszú-hosszú percekig ünnepelték a Szovjetuniót, Sztálint és a magyar nép vezetőjét, Rákosi Mátyást.

Anglia már öt évvel ezelőtt támogatta Titot

Egy angol tiszt feljegyzései fényt vetnek a világtörténelem egyik legnagyobb árulására

Basil Davidson, aki a háború alatt angol összekötő tiszt volt Jugoszláviában, kiadta feljegyzéseit Tito és az angolszászok kapcsolatairól. Davidson munkája választ ad arra a kérdésre, vajjon mi az oka annak, hogy az összes európai ellenállási mozgalmak közül

egyedül Tito élvezte az angolok hathatós támogatását?

Basil Davidson hangsúlyozza: az angol külügyminisztérium igen sokáig gondolkozott azon, segítse-e Titot vagy sem? Végül is az Intelligence Service emberei győzték meg a külügyminisztériumot arról, hogy Tito más bánásmódot érdemel, mint a francia partizánok, a görög Elasz, vagy a lengyel földalatti ellenállási mozgalom. Davidson maga 1945-ben szavatosságot vállalt Titonak Nyugat iránt táplált „baráti érzelméről", Rankovics pedig — mint írja —, már 1943-ban „bizalmat ébresztő férfiú volt."

Pierre Courtade ismert francia publicista Davidson könyvével foglalkozva, megállapítja: azon a napon, amikor Tito háthatámadta a görög szabadságharcosokat a Vici hegyen,

drámai fényben bontakozott ki Churchill öt évvel ezelőtti politikája.

Churchill ugyanakkor, amikor beleegyezett Tito támogatásába, megtámadta az Elaszt. E kettős magatartás oka az, hogy Churchill biztos volt Randolph fia küldetésének sikerében. (Mint ismeretes, Churchill fia a háború vége felé a brit kormány külön megbízottja volt Tito mellett.)

Így tárul fel előttünk

egy olyan árulás, amelyhez leghető kevés volt a világtörténelemben.

Világos hogy olyan emberek, mint Tito és társai, akik ilyen sokáig képesek a kétszínűségre, legjobb eszközei ennek a provokációs politikának, amelyet az angolszászok titkos szolgálatai irányítanak.

Az egész haladó emberiség megveti és gyűlöli a Tito-bandát

Mint Moszkvából jelentik, a Tito-klikk kétkulacsos és áruló politikáját leleplező újabb szovjet jegyzék a világ érdeklődésének homlokterében áll.

A csehszlovák lapok közül a Rude Pravo megállapítja, a szovjet válaszjegyzék leleplezi, hogy a Tito-klikk már régen baráti kapcsolatokat tart fenn az angol—amerikai imperialistákkal és

leleplezi azt a piszkos szerepet is, amelyet Tito a háborús úszítók hidegháborújában játszik a Szovjetunió ellen.

A Tito-fasisztáké sorsa olyan lesz, mint minden dezertőré sorsa. Nem kerülhetik el igazságos büntetésüket.

A román sajtó megállapítja, hogy a fasiszta belgrádi háborús úszítók leleplezésével a Szovjetunió újból nagy szolgálatot tett a béke, a demokrácia és a népek közötti kölcsönös megértés és a jugoszláv nép felszabadítása ügyének.

A lengyel Tribuna Ludu hangsúlyozza, hogy a szovjet válaszjegyzék világos választóvonalat húz a burzsoá-nacionalizmus és az önrendelkezési jog marxista értelmezésén alapuló igaz hazafiság között.

A demokratikus német lapok közül a Neues Deutschland kiemeli, hogy a nyugati imperialisták nemcsak a legyőzött országokat akarják csatlósaikká tenni, hanem nyugati partnereiket is.

Az osztrák sajtóban és közvéleményben különleges figyelmet kelt a szovjet kormány jegyzéke. — Az Österreichische Volksstimme ezt írja:

1945-ben Sztálin megakadályozta Ausztria felosztását. A Szovjetunió szilárd helytállása buktatta meg azt az angol tervet, hogy dunai monarchiát hoznak létre.

A jugoszláv kormánynak Szlovén-Karinthia irányában tanusított áruló magatartása okozta, hogy a külügyminiszterek tanácsában az imperialista köröknek megfelelő viszály támadt.

Bőven foglalkoznak a szovjet válaszjegyzékkel a holland, belga, olasz, kínai és a többi ország lapjai is.

Ma van a kétforintos prémium utolsó napja

Ma van az utolsó nap, amikor prémiummal lehet beadni a gabonát. Szeptember 3-a a C-vételi jegyre leadott gabona 2 forintos jutalmának határideje. Az utóbbi napokban a dolgozó parasztság erősen fokozta hazafias kötelességének teljesítését és nem kétséges, hogy az utolsó napon különösen megszaporodik a begyűjtő szervek munkája.

Losonczy Géza elvtárs államtitkárt a népművelési minisztérium politikai államtitkárává nevezik ki

A kormány Dobi István miniszterelnök elnökletével pénteken délelőtt minisztertanácsot tartott.

Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes előterjesztésére a minisztertanács hozzájárult, hogy a miniszterelnök Losonczy Géza miniszterelnökségi politikai államtitkárt tiszte alól való felmentése és népművelési miniszteriumi államtitkárrá történő kinevezése iránt a Magyar Népköztársaság elnöki tanácsához előterjesztést tegyen.

Gerő Ernő államminiszter előterjesztésére a minisztertanács jóváhagyta a Népgazdasági Tanács 1949 évre szóló munkatervét.

A minisztertanács a pénzügyminiszter előterjesztésére elfogadta a népművelési minisztérium ez évi költségvetését.

Az igazságügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács rendeletet fogadott el a Magyar Népköztársaság címerének használatáról.

A görög demokratikus haderő egységei támadásba lendültek

A görög demokratikus haderő parancsnoksága közli, hogy a demokratikus haderő egységei a közép-macedóniai Belesz-hegységben indított támadásaik során kiűzték az ellenséget néhány állásából. A demokratikus haderő más egységei Szmolikasz-vidéki Szkurca-Szamarina községben megtámadták a monarcho-fasiszták 21. könnyű gyalogsági zászlóalját, amely — miután súlyos veszteségeket szenvedett — gazdag zsákmányt hagyva hátra, kénytelen volt visszavonulni.

„Alulírott a békére szavazok"...

Vasárnap kezdődik Franciaországban a békeszavazás

Vasárnap kezdődik Franciaországban a békeszavazás, amelyet a békevilágkongresszus franciaországi bizottsága rendez az október második nemzetközi békenap előkészítésének keretében. A szavazólapok a következő szöveget tartalmazzák:

„Alulírott a békére szavazok, mert nem akarom, hogy Franciaország ismét harctérré változzék és a halál martalékává legyen. Nem akarom, hogy százmilliárdokat pazaroljanak katonai célokra, amikor az állami kiadások roppant súllyal nehezednek a nép vállára és tűrhetetlenül fokozzák a nyomort. A nemzetközi békenap alkalmából tudomására hozom békeakaratomat a francia kormánynak és egyben szolidaritást vállalok a béke hiveivel az egész világon."

Páris környékén sok vasmunkás tiltakozó sztrájkba lépett, követelve kizárt társaiknak visszavételét. Az issy-i Voisin-gyár dolgozói szintén beszüntették a munkát, hogy tiltakozzanak többszáz dolgozó tervezett elbocsátása ellen.

Ujabb tömegtüntetést rendeztek a bresti körzet dolgozói az egyre terjedő munkanélküliség ellen. A katonai hitelek csökkentését és az újjáépítés megindítását követelik.

Bebrits elvtárs felavatta a Nyugati-pályaudvar darabáruraktárát

Most készült el Európa egyik legmodernebb, 700 méter hosszú átrakó darabáruraktára a Nyugati-pályaudvaron. Az átrakódó darabáruraktár nagymértékben meggyorsítja és olcsóbbá teszi a darabáru forgalmát. Az átadási ünnepségen megjelent Bebrits Lajos közlekedésügyi miniszter is. Felszólalásában rámutatott arra, hogy a MÁV-nak ez az új alkotása a hároméves terv újabb diadalát jelenti.

Nagy ember- és anyagveszteséget szenvedett a Kuomintang a fucsaui és lancsaui harcokban

Az Uj-Kína hírügynökség peipingi jelentése szerint a kínai néphadsereg összefoglaló hadijelentése szerint Fucsau környékén 50.000 Kuomintang katonát semmisítettek meg. Elfoglalták a tartományi fővárost, két tengeri támaszpontot és kilenc körzeti székhelyet. Hét hadosztályt teljesen, négy hadosztályt és két hadsereget részben megsemmisítettek. Lancsau elfoglalásánál 23.000 főnyi Kuomintang haderőt semmisítettek meg. Az ellenség halottakban és sebesültekben több mint 10.000 embert veszített, 13.000 pedig fogságba esett.

A kapitalista zűrzavar torkonragadta Amerikát

„Kapitalista zűrzavar" címmel Courtade az Humanité vezércikkében a Marshall-terv válságát elemzi.

Az amerikaiak nem vásárolnak európai árucikket — írja — sőt minden eszközzel kivitelüket akarják fokozni, a Marshall-államok viszont nem tudnak amerikai árukat venni,

mert nincs elég dollárjuk. Az amerikaiak le akarják értékelni az európai pénznemeket és le akarják szállítani a béreket. Ez természetesen csak az európai dolgozók életszínvonalának újabb süllyedéséhez vezet, ami viszont ezután megnehezíti az amerikai áruk kivitelét.

Ebből a kutyaszorítóból az amerikaiak úgy keresnek kutat, hogy

nem fogyasztási cikkeket, hanem hadfelszerelést erőszakolnak rá a Marshall-államokra,

fokozzák az amerikai tőke behatolását és általában háborús politikát folytatnak.

A kapitalista zűrzavar már torkonragadta az amerikaiakat. A jelenlegi nehézségekből a kivezető utat nem a kapitalisták, hanem a békés együttműködésért küzdő népek mutatják.

Már Jolin is, a Marshall-terv európai tanácsának elnöke elismerte a Marshall-terv kudarcát. A helyzet súlyosabb, mint hét hónappal ezelőtt gondoltuk — mondta.

Hazaérkezett a moszkvai békeértekezleten résztvett magyar küldöttség

A Szovjetunió országos békeértekezletén résztvett magyar küldöttség tagjai, pénteken délután a menetrendszerű repülőgéppel visszaérkeztek Budapestre. A repülőtéren az MNDSZ és a SZOT képviselői ünnepélyesen fogadták őket.

A megérkezés után Jóború Magda, a küldöttség vezetője kijelentette, hogy a békeértekezlet nagy nemzetközi esemény volt és

nagymértékben hozzájárult az imperialistaellenes nemzetközi békefront megerősítéséhez.

Az értekezleten résztvettek a népi demokráciák, valamint több imperialista ország dolgozóinak képviselői is, amiben kifejezésre jutott, ezeknek az országoknak dolgozói tudatában vannak, hogy

a Szovjetunió áll a béketábor élén.

Harustyák József nyilatkozatában a Szovjetunió szakszervezeti tanácsa szeretetteljes üdvözletét tolmácsolta a magyar dolgozóknak.

Rusznyák István professzor elmondotta, hogy mély benyomást tett az értekezlet résztvevőire az a nyugodt bizalom, amely eltölti a szovjet népet.

A szovjet ifjúság a jövőben is magasra emeli a proletáriátus zászlaját

Mihajlov elvtárs cikke a Pravdában a VIT-ről

Mihajlov elvtárs, a Komszomol központi bizottságának titkára a budapesti VIT kapcsán a következőket írja a Pravdában:

— A Világifjúsági Találkozó hatalmas megnyilvánulása volt a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség és a Nemzetközi Diákszövetség soraiban tömörült demokratikus ifjúság erejének.

A találkozó szemléltetően mutatta meg, miként növekszik az ifjúság nemzetközi demokratikus mozgalma a békéért, a demokráciáért, a népek függetlenségéért és az ifjúság szebb jövőjéért.

A VIT meggyőzően mutatta meg, hogy milyen sikereket képes elérni az új demokráciák országainak ifjúsága, amely szilárdan áll a szocializmus zászlaja alatt. A találkozó tanuskodott arról is, hogy

mennyire megnövekedett a demokratikus ifjúság ereje a kapitalista országokban.

— A találkozó megmutatta azt a határtalan szeretetet, amellyel a Szovjetunió iránt viseltetnek mindazok, akik előtt drága a demokrácia és a békéért vívott harc. Megmutatta, hogy

az egész haladó emberiség milyen szeretettel és tiszteletteljel viseltetik zseniális vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs iránt.

— A Lenin és Sztálin-nevelte szovjet ifjúság a jövőben is magasra emeli a proletár nemzetköziség zászlaját és következetesen kiáll a béke ügyéért és a népek barátságáért.

A Komszomolszkája Pravdában Kocsemaszov elvtárs megállapítja, hogy a VIT fontos határkő volt a haladó ifjúság nemzetközi egységének további megszilárdítása útján.

A találkozó együttal újabb csapás volt az imperialista háborús uszítókra,

a béke és a demokrácia ellenségeire.

Truman tudott mindenről...

A Washington Times Herald a nemrégiben kipattant megvesztegetési botránnyal kapcsolatban Trumant megvádolja a botrányban szereplő személyek védelmével. Azt írja a lap, hogy Truman ezeket az embereket régtől fogva ismeri és tudott mindenről. Egyet sem bocsátott el közülük, még szemrehányást sem tett nekik, sőt megvédte ezeket az embereket.

Szabotálta a kulák a vetés-előirányzatot, fogházra ítélték

A pécsi törvényszék uzsorabirája pénteken tárgyalta Krizmanics Tivadar 35 holdas kökényi kulák közellátás érdekeit veszélyeztető bűnügyét. Az elmult évben kormányrendelet írta elő, hogy a gazdáknak szántóterületük 30 százalékát kenyérgabonával kell bevetniök. Krizmanics Tivadar 10 hold helyett mindössze 3 holdat vetett be kenyérgabonával, a törvényszék ezért 2 hónapi fogházra és egyévi jogvesztésre ítélte.

Németország szovjet övezete adósságmentes

A szocialista és kapitalista államok ellentétes irányú gazdasági fejlődésére, illetőleg visszafejlődésére fényt vet Friz Selbmannak, a német gazdasági bizottság elnökének legutóbbi nyilatkozata is. Selbman kijelentette, hogy

Németország szovjet övezetének már nincs adóssága,

kereskedelmi mérlege pedig kedvező. A keleti övezet kétéves terve csupán kezdete a további gazdasági tervek sorozatának, amelyek Kelet-Németország békeiparának szilárd alapját teremtik meg.

Ugyanakkor Nyugat-Németország behozatalának 50 százaléka az Egyesült Államokból jön. Ennek következtében

a nyugati övezetek máris tízmilliárd márkával tartoznak az Egyesült Államoknak.

Harkány gyógyfürdőn

a fürdők és gyógyszálló az idényt

október 15-én zárja

kád-, medence- és strandfürdő, a nemzeti vállalat éttermei és szállodája ez időpontig az érdeklődő vendégek rendelkezésére áll.

MECSEKVIDÉKI GYÓGYFÜRDŐK ÉS ÜDÜLŐK N. V.

Sétarepülés

szeptember 4-én a pécsi repülőtéren

Részvételi díj autószállítással együtt

Ft 15·—

Jegyelővétel:

MASZOVLET UTAZÁSI IRODA

Széchenyi-tér 9—10

(Telefon: 26 23)

és a repülőtéren

— **Áramszünet lesz** 4-én, vasárnap reggel fél 7 óráról egyneged 8 óráig a központi kapcsolóberendezés javítása miatt az egész város területén. Áramszünet lesz továbbá reggel 7 óráról 8 óráig: a Mészkemence, Bokor, Bolgár, Diz-malom, Baranyavár, Pélmonostor, Darázs, Diós, Gyula, Álmos, Tátos, Huba, Géza, Csaba utcákban. A Pécsváradi országúton, Cassián-telepen, Pasamalom-dülőben, Zsolnay Vilmos u. keleti részén. — Ugyancsak áramszünet lesz reggel 7 óráról délelőtt 10 óráig a Mohácsi országúti déli részén, Üszög állomáson és Üszög-puszán.

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres vesszőket vásárolhat állami engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abaúr 532. (14.300)

BOSTÁN NEMCSAK A TORONYÓRA JÁR A „RÉGI" SZERINT

— Hol lakik a községi bíró? — kérdezzük az első arrajárótól, amint beérünk Bostára, a pécsi járásnak eme szomorú községébe. A terménybegyüjtésben Baranya legrosszabbul teljesítő községe Bosta, amely az ütemtervet eddig mindössze 26 százalékig teljesítette. Ez a százalék még az egész megye átlagosan rossz eredményeinek is messze mögötte marad. Mi lehet ennek az oka? Ezt szerettük volna megtudni a községi bírótól. De ezt a választ kaptuk:

— *Benn van Pécsen.*

— Hát a helyettes bíró?

— *Benn van Pécsen.*

— Milyen nap lehet ma, hogy Bostáról mindenki bement Pécsre?

— Dehogy mentek kérem, úgy vitték őket!

Lelepleznek a feketecséplőket

Hát persze, hogy vitték, mert a kérdezettek valamennyije és még egy csomó kulák a cséplőgéptulajdonossal és a cséplési ellenőrrel együtt *125—130 mázsa gabonát feketén csépelt el* és az egész csak úgy derült ki, hogy Imrő József az egyik fekete cséplő gazda összeveszett a cséplési ellenőrrel és feljelentette.

A község jóformán néptelen. Az úton vesszőkosárral a kezében zömök, őszülő bajuszú parasztember közeledik. A tikkasztó melegről, meg az elmaradt esőről szóló mindennapi formában kezdve a beszélgetést, megtudjuk, hogy Gyenis György 12 holdas középparaszt, akinél érdeklődünk: mi az oka annak, hogy *Bosta ilyen fekete lett?* Nem kockáztat véleményt, nem érzi magát rá illetékesnek és a közelben álló zsuptetős háza felé int, a terménybegyüjtő ott lakik, az bővebbet tud mondani. A maga dolgáról azonban szívesen nyilatkozik.

— *Én tiszta vagyok* — jelenti ki nem kis büszkeséggel. — 36 mázsa búzám termett, 16 mázsa 28 kilogramot beadtam.

— És a C-vételi jegyre mennyit adott le?

— Semmit.

Hogy miért, azt nem indokolta meg.

A terménybegyüjtő — nem tudja

Felkaptatunk a domboldalon a terménybegyüjtőhöz. Vinczen Istvánnak hívják, EPOSZ tag és MHK sportfelelős. Hogy mennyi a község begyüjtési előírása? *Nem tudja!* Hogyan áll a begyüjtés a mai nappal? *Nem tudja,* mert Eszterágra, egyik szomszédos községbe is szállítottak beadásra szánt gabonát. A tájékozottsága általában igen szűkkörű a begyüjtéssel kapcsolatban, ennek ellenére hangoztatja, hogy *„a helyzet nem olyan sötét"*, mint ahogy első pillantásra látszik. Szerinte az elmaradás főoka az, hogy a cséplést csak két nappal ezelőtt fejezték be a községben. Az is nehézséget okozott, hogy a cséplés elején, amikor a beadási kedv nagyobb volt és jó ütemben indult, nehézségek voltak a raktárral, amelynek céljára ideiglenesen az iskolát vették igénybe. *Ide mindössze két vagón búza fér el* és amikor betelt, nem kanott diszpozíciót a gabona elszállítására. Kénytelen volt tehát a begyüjtést megállítani. Bevallja azonban azt is, hogy ez a kezdet kezdetén volt, tehát nem lehet igazi ok a lemaradásra.

A feketecséplésre tereljük a szót. Puhatolózunk, hogy mi a véleménye a falunak a lakat alá került kulákokról. *Meglehetősen óvatos a nyilatkozattételben.* Elhárítja a választ azzal, hogy nem volt itthon, amikor elvitték őket. De a kulákbefolyás alá került kisparasztokat azzal menti, hogy a cséplési ellenőr olyanoknak is eltitkolt családtagonként egy-egy mázsát, akik nem voltak benn a feketecséplési összeesküvésben. Ez nyilván azért történt, hogy *az egész falut érdekeltté tegyék a bűncselekményben* és így a titkot megőrizhessék.

A Párt munkájáról nem tudnak semmit. Amikor párttagok nevei után érdeklődünk, nem tudnak mondani egyet se. Ugy, látszik *az itteni pártszervezet „illegalitásba" vonult.*

— Valami nagy mozgalmat nem csináltak — véli Vincen István, a gabonabegyüjtő. Hosszú puhatolózás után végre kisütik, hogy a harangozónő tagja a Pártnak és mivel közeleg a dél, nemsokára itthon lesz. Óránkra pillantunk és megállapítjuk, hogy dél már jócskán elmúlott.

— Hohó — mondja Vincen — Bostán egy órával később harangoznak. Tudja, a régi szerint.

Hát igen, *Bostán sok minden a „régi" szerint történik és valószínűleg ez a legfőbb oka a lemaradásnak.*

Ezt a véleményünket nem is titkoljuk a terménybegyüjtő előtt, aki immáron harmadszor mondja el, hogy nem olyan sötét a dolog, mert 82 mázsát leadtak C vételi jegyre is.

Mit csinál a pártszervezet és a DÉFOSZ? Semmit!

Mindent összegezve megállapíthatjuk, hogy *sem a pártszervezet, sem a DÉFOSZ, sem a község vezetői nem tettek semmit a begyüjtés sikerének érdekében,* mindehhez hozzájárult még az is, hogy a község Garé körjegyzőségéhez tartozik, amelynek vezetőjét, Galina Ádámot ugyancsak letartóztatták, mert sem Bostával, sem a többi községével nem törődött, ehelyett kulákjait dédelgette. Hogy Tóth István, Gál Lajos és alsó Mihály István gazdák nem adtak be egy szem gabonát se, amint az a garéi körjegyzőségen megtekintett kartotékokból kiderül. Hogy Bosnyák János 16 holdas gazda pedig, akinek 39 mázsa búzája termett, 252 kg rozsot vetett oda a magyar népnek. Hogy a tarlóhántás teljes elmulasztásában Horváth Mihály 13 holdas bostai gazda vezet, aki *többszöri türelmes felszólítás ellenére sem hajlandó a tarlóhántást elvégezni,* ez mind egy egy „színfolt"-ja a mulasztások tengerének.

A feketecséplés felderítése és a főkulákok kiemelése óta bizonyos „javulás" mutatkozik a terménybegyüjtés ütemében, ez azonban inkább a megszeppenésnek tulajdonítható és nem az öntudatos kötelességteljesítésnek. A pécsi járási pártbizottságnak és a becsületes bostaiaknak oda kell hatni, hogy ez a helyzet mielőbb megváltozzék.

Egyre nagyobb érdeklődés kíséri a Szovjetunióban járt paraszti küldötteink beszámolóit

A megye dolgozó parasztjai egyre fokozódó érdeklődéssel és mind nagyobb tömegekben vesznek részt a Szovjetunióban járt parasz küldöttek beszámolóin. Legutóbb Erdősmecskén négyszáz dolgozó paraszt férfi és nő hallgatta meg Csörgő Kálmán elvtárs beszámolóját a Szovjetunióban látottakról. Ugyancsak a püspökbányi állami gazdaságban és Fazekasbodán voltak lélekes gyűlések. — Az értékes hozzászólások és az a lelkesedés, ahogy a Szovjetuniót járt parasztküldötteket kérdésekkel ostromolták a baranyai falvak dolgozói, bizonyítják a nagy érdeklődést a Szovjetunió iránt. A beszámolókon a községekben megalakult termelőcsoportok is részvesznek. Olyan nagy az érdeklődés a beszámolók iránt, hogy hétköznapokon is összeül a falu lakossága, hogy meghallgassák parasz küldötteink beszámolóit, értékes tapasztalatait.

Az Országos Községi Törzskönyvbizottság véleménye

a baranyai falvak névváltozásáról

Az idén tavasszal Németbóly képviselőtestülete, a népi szervek, a pártok és tömegszervezetek vezetői elhatározták, hogy a község nevének „Magyarujvár"-ra változtatásának engedélyezését kérik a belügyminisztertől. Ezt az elhatározásukat azzal indokolták, hogy a község a kitelepítés következtében magyar lett és szabadulni szeretnének a multra emlékeztető községnévtől.

Mielőtt a megye illetékes szervei határozhattak volna az ügyben, az alispán Németbóly község kérelmét felterjesztette véleményezés végett az Országos Községi Törzskönyvbizottsághoz, amelynek válaszát most közölték a megye alispánjával.

Az Országos Községi Törzskönyvbizottság véleménye szerint a község neve ősi magyar név, 1255-ben Bool, 1267-ben Boul, 1380-ban pedig Bal néven szerepelt már. Ezért indokolatlan a teljes községnév megváltoztatása, mert csak a „Német" jelző kifogásolható, de nem a mintegy 800—900 éve használatos ősi magyar „Bóly" név. Minthogy azonban Baranyában két Bóly is van és a nemzetiségre utaló megkülönböztető jelzőnek — mondja a leirat — ma már nincsen jogosultsága, helyesebb lenne a nagyobb lélekszámú Németbólyt Nagybóly-nak, míg a kisebb lélekszámú Magyarbólyt pedig Kisbóly-nak elnevezni.

Németbólyhoz hasonlóan névváltoztatási kérelemmel fordult a belügyminiszterhez Németpalkonya és Németmárok község lakossága is. Az ő ügyükben az Országos Levéltár mondott véleményt és hasonló álláspontra helyezkedett, mint a Községi Törzskönyvbizottság. Mindkét községnév ősi magyar, 1398-ban, illetve 1296-ban találkozunk már nevükkel Morueh, illetve Polkona formában. Ezekben az esetekben is csupán a „Német" jelző elhagyására van szükség.

Szászvár bányaközség ugyancsak kérelmet nyujtott be azirányban, hogy nevét Bányavárra változtathassa. Az Országos Községi Törzskönyvbizottság a kérelmet elutasítja, mert a Szászvár elnevezés semmiféle kapcsolatban nincs az újabkori sváb betelepüléssel. A község neve még a XII. századból ered és minden valószínűség szerint egy „Száz" nevű ember mint első települő, nevét viseli. Az 1401-ből származó iratokban Zar, 1439-ben pedig Zaar néven szerepel, bizonyára némi elírás folytán. Így tehát Szászvár marad Szászvárnak.

Diadalkapu, virágeső és határtalan szeretet várja

a Komszomol-küldöttséget

Baranya és Pécs fiatalsága és egész dolgozó népe lázas izgalommal készül nagy ünnepére, a százharminc tagú Komszomol küldöttség fogadására. Gödre az első község, ahol a hős Komszomol küldöttei a megye területére lépnek. Itt fogadja őket a MINSZ megyei titkára, Rácz Tamás elvtárs és a hegyháti járás párttitkára, Dudás János elvtárs. A falu lázasan készül az ünnepre, kocsikkal hordják a zöldet, a feliratokat készítik az ifik, a lányok a kertek virágait nézegetik mindenütt. Mélő fogadást készítenek elő a legkedvesebb vendégeknek.

Amerre eljönnek, mindenütt virág, diadalkapuk, a faluk üdvözlő, ujjongó népe várja őket. Vasárnap déli tizenkét óra harminc perckor ér Pécsre az autobusz. Az első diadalkapunál, amelyet a Zsolnay-gyár előtt állítanak fel, Felczán Andor elvtárs, a Magyar Dogozók Pártjának városi titkára és Diófási Sándor elvtárs MINSZ városi titkár fogadja vendégeinket. A Zsolnay-gyártól fel egészen a Széchenyi-térig 4000 ifi áll sorfalat és virágcsőt hint a küldöttek kocsija elé. A Fémipari iskolánál, az Irgalmasok-utcájának sarkán diadalkaput állítanak fel, ezeket a Zsolnay-gyár, Magasépítési NV és a Bőrgyár ifijei készítik el.

A Széchenyi-téri fogadóbizottságot Friesz János ifi élmunkás vezeti. A küldöttek rövid pihenő után délután 3 órakor a Széchenyi téren kultúrműsort adnak. A műsor előtt Szikra Sándor elvtárs, az MDP megyei titkára és Rácz Tamás, MINSZ megyei titkár köszönti egész Baranya minden dolgozója nevében. A kultúrműsorról a szovjet filmesek a készülő nagy VIT filmhez felvételeket készítenek.

Este a színházban 9 órai kezdettel ünnepi díszelőadás lesz. A kultúrgárda szereplői: a moszkvai Sztálin autógyár énekkara, melynek tagjai valamennyien dolgozó fiúk, lányok, de énekkudásukat megirigyelheiné akármelyik hivatásos énekkar. Orosz, ukrán népdalokat és tömegdalokat énekelnek. Fellép a „Hattyucska" című balett két szereplője, a Nyárfárska női tánccsoport, melynek tagjai táncukban a szovjet nép lelkét, az élet szépségét és változatosságát mutatják be. Szólóénekes és hegedűművész is közreműködik, valamennyien az orosz kultúra kiváló képviselői és művészetükkel még közelebb hozzák népünkhöz a szovjet népet, meginkább megtanuljuk szeretni és ismerni, mert ez a művészet a szívhez szól.

Az esti műsor után a vendégek üdülőbeli szállásukra mennek, ahonnan hétfőn reggel tíz órakor indulnak, hogy tovább vigyék csodálatos, gazdag kultúranyagukat és hétfőn este már Szekszárd dolgozó népe gyönyörködhet nagyszerű előadásukban.

A város vezetősége és a Népbolt letöri a piaci spekulációt

Rendszeresen megszervezik az árufelhozatalt

Hetek óta panaszkodnak a háziasszonyok, hogy a pécsi hetipiacokon hétről-hétre a zöldségfélékben és gyümölcsökben állandóan áremelkedés tapasztalható annak ellenére, hogy egyes zöldségfélének most van a szezonja. Az árak olyannyira emelkedtek, hogy jóval túlhaladják a budapesti piaci árakat. Ezzel a kérdéssel foglalkozott a város vezetősége is.

Elismerték, hogy a háziasszonyok panasza teljesen indokolt.

Nyomban érintkezésbe léptek a Népbolt Nemzeti Vállalat vezetőségével és megállapodtak abban, hogy a Népbolt támogatni fogja a város vezetőségét abban, hogy az indokolatlanul magas árakat letörje és a spekulációt felszámolja. A Népbolt illetékes osztálya azonnal hozzáfogott az árufelhozatal megszervezéséhez, aminek máris eredményei vannak. Pénteken Somogy vármegyéből teherautókon nagyobb mennyiségű paradicsomot, zöldpaprikát, almát, körtét és szilvát hoztak, amit

a szombati piacon a múltheti áraknál lényegesen olcsóbban visznek piacra.

Ragoncsa elvtárs a Népbolt vállalatvezetője szerint azonban ez csak kezdet. Néhány napon belül teljesen elkészülnek az árufelhozatal megszervezésével és akkor annyi árut tudnak majd biztosítani a pécsi dolgozóknak, amivel majd sikerül teljesen letörni az indokolatlan drágaságot.

Rossz tejfelt és túrót hozott forgalomba a Délsajt NV

Az utóbbi időben sok panasz érkezett a város vezetőségéhez, hogy a Délsajt Nemzeti Vállalat által küldött tejfel és túró élvezhetetlen, savanyú. Tegnapi nap folyamán is két kanna tejfelt küldtek vissza, ami teljesen élvezhetetlen volt. A város vezetősége is kivizsgálta a hozzáérkezett panaszokat és megállapította, hogy a panaszok valóban fennállnak. Nyomban érintkezésbe léptek a Délsajt Nemzeti Vállalat vállalatvezetőjével, aki azonnal intézkedett, hogy az élvezhetetlen tejfelt és túrót kivonják a forgalomból.

Ebben az ügyben felkerestük a Délsajt Nemzeti Vállalat vezetőjét, aki elmondotta, hogy a rossz áru forgalomba hozatalát egyes dolgozók nemtörődömsége, hanyagsága okozta és minden szükséges intézkedést megtett, hogy ez többé elő ne fordulhassan. Arról is gondoskodott, hogy megfelelő szakember kerüljön a tejfel és a túró gyártásához. Ezektől az intézkedésektől reméljük azt, hogy végre rend lesz a tej frontján is, ami eddig bizony igen sokszor volt kifogásolható.

Mozi

APOLLO 7-éig
Harc a fehérgárdisták és sárga bérenceik ellen!
Mandzsu bestiák
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 7-éig
Zenés, humoros vígjáték
Csak a papa meg ne tudja!
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 7-éig
Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték
Égi szekér
FIGYELEM! Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

A baranyai terménybegyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

azok a földmivesszövetkezetek, amelyek a falu gazdájával, a Pártszervezettel és a begyüjtési kampány felelősével, a DÉFOSZ szervezettel egységesen, a begyüjtés nemzeti feladatát nemcsak a terményátvétel gyakorlati munkájával, hanem a szövetkezeti bolton, a jól előkészített tagértekezleten keresztül és a vezetőség, tagság minden lépésében végzett tudatosító munkával, az egyéni meggyőzés eszközével, a szövetkezeti és a gépállomások cséplőgépeinek helyes kihasználásával, a cséplés ütemének fokozásával járultak hozzá a begyüjtés ütemének gyorsításához.

Az egyéni beadási versenyben, a kötelességteljesítésben példát mutatók nagy táborát növelték: Dékány Ferenc PELLÉRDI kisparaszt, aki azzal segítette elő falujának versenyeredményét, hogy az előirt 120 kilogramm kötelezettsége helyett 418 kilogrammot adott be és ezzel 345 százalékban teljesítette a beadási. Markó János TORMÁSI lakos, 12 holdas dolgozó paraszt az előirt 219 kilogramm helyett 1431 kilogrammot adott be, 662 százalékban túlteljesítve kötelezettségét. De ugyanígy a sok közül Kovács Lajos KÖLKEDI 4 és fél holdas dolgozó parasztot, a 160 kilogramm helyett, 2019 kilogrammot beadva, 1260 százalékban teljesítette a beadási.

HÁTRÁLTATÓI

azok a népi, operatív bizottságok, amelyek szemet hunynak a kulákok, a szabotáló elemek rémhireinek, akik az ellenséges nevelői, tudatosító munka helyett maguk is csüggedtségi vá lnak a reakciósoknak és téfiességükkel, az osztályellenesség felé mutatott megalkuvó sajnálkozásaikkal, a begyüjtési szabotálók nyilvános kipellengérezésének elmulasztásával egyre inkább elszakadnak a dolgozó parasztság rétegétől és a kulákok prédájára hagyják a falu becsületét, községük begyüjtési versenyének hanyatlását.

Csakis így veszik a bűnösöket a begyüjtés szabotálására az olyan elemek, mint Pelez Ferenc HERCEGSZABARI gazda, aki az elmult hét kiértékelésig az előirt 528 kilogramm kötelezettségét még egyáltalán nem teljesítette, holott 1700 kilogramm búzája termett, Vörös István SZAJKI 21 holdas gazda előirása 4482 kilogramm, de ebből mindössze 153 kilogrammot teljesített, azaz 3 százalékot. Ugyancsak Glück János MECSEKJÁNOSI 19 holdas gazda 826 kilogramm kötelezettségéből ezideig semmit sem teljesített, vagy Baries Márk SZALANTAI 22 holdas gazda, aki 3174 kilogramm beadási kötelezettséggel szemben még egy kilogrammot sem adott le.

Dunántúli NAPLÓ RÁDIÓ műsora

1949 szeptember 5-től szeptember 11-ig

Hétfő

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
8.00: Hanglemezek.
11.30: d'Indy: Is ar — szimfonikus változatok.
11.45: Fiatalok. Palotai Boris elbeszélése.
12.15: A házi-együttes játszik.
13.00: A Vasutasok és Hajósok Szabad Szakszervezete zenekara játszik.
14.15: Marjay Erzsébet és Dóry József énekel, Tolnai András gordonkázik.
15.00: Az Apor-Bágya együttes műsora.
15.30: A Rádió asszonyrovata.
15.45: Harc a termelékenység növeléséért.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság alkotmánya.
17.10: Jascha Heifetz hegedül.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.15: Daloljunk velünk! A Bartók Béla Szövetség dal-negyedórája.
18.30: Kolláry Olga és Somogyváry Lajos énekel.
19.00: Szegény megboldogult. Rádiójáték. Irta Stanley Houghton.
19.30: Falurádió. 1. A Falu Hangja. A Szovjetunióban járt parasztdolgozók válaszolnak a hallgatók kérdéseire.
20.55: Dallal, verssel a Szovjetunión keresztül. Közreműködik Hajnóczy Lívia és Ujlaky László.
22.15: Sibelius: II. szimfónia. Előadja a Finn Rádió Zenekara.
23.00: A II. Világifjúsági Kongresszus szól a világ fiatalságához.
23.20: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Látogatás egy gumigyárban.
7.35: Magyarnóták.
8.10: Hedi zenés kalendárium.
9.00: Könnyű zene.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Élő antológia.
15.00: Händel: Vizi zene — szvit.
16.00: Mi újság a Rádióban?
16.15: Tomiko Kanazáva énekel, zongorán kísér Lee Müller.
16.45: Kívánsági mikrofon.
17.00: Copland: Rodeo — balettszvit.
17.20: Van-e kozmopolita befolyás a magyar képzőművészetben? Pogány Ö. Gábor és dr. Székely Zoltán rádióvitája.
17.40: A moszkvai rádió zenekara játszik.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: Tabányi Mihály tánczenekara játszik, Karády Katalin énekel.
20.00: Falurádió. Egy falu — egy nóta.
20.20: Hangos újság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.25: Mi történik a világgazdaságban?
21.40: Mi újság a sportvilágban?
22.05: Badacsonyi György énekel, Radics Béla Jenő zenekara magyarnótákat muzsikál.

Kedd

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták. Hanglemezek.
8.00: Lengyel műsor. A lengyel rádió Budapesten tartózkodó vezetőinek tiszteletére.
11.30: Zenekari muzsika.
12.15: Kalmár Rezső és Komáromi Andor szalonegyüttese játszik.
13.00: Hanglemezek.
14.15: A Nikolics-fivérek klarinétegyüttese játssza saját átírásait.
15.00: A Főiskolások Kamarakórusa énekel.
15.30: Hanglemezek.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Kezdődik az iskolaév.
17.30: Glier: Sah-Szenem — nyitány.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Brahms: Kettős versenymű (a-moll).
19.00: Magyar népi muzsika. Közreműködik Buday Mária és Tóth Lajos (ének) és a kamaraegyüttes.
19.30: Falurádió. 1. A Falu Hangja. 2. Versenyben az ország kenyeréért. A begyűjtési verseny hírei. 3. Rendeletismertetés. 4. Gondoskodjunk kukorica-vetőmagról.
20.55: Zenopotámia XXVII. díszhangversenye.
22.20: Előadás a studióban: Feng-Dá útkel a folyón. Eseményjáték. Irta Gömöri Endre. Személyek: Féng-Dá — Ujlaki László; Feng-Si — Szemethy Endre; Csang-Kai-Sek — Horváth Tivadar; Hirota — Tapolczay Gyula; Doihara — Kelei László; Tada — Rozsos István; Roosewelt — Szegedi Szabó István; Hopkins — Táray Ferenc; Stillwel — Képesi József.
23.00: A II. Világifjúsági Kongresszus szól a világ fiatalságához.
23.20: Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Szovjet hősök a polgárháború korszakában. Előadás.
7.35: Cseh hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Könnyű zene.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Gyermekrádió.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Hanglemezek.
16.00: Karácsonyi Elly és Lendvai Andor énekel.
16.30: Századunk Hangja. Irodalmi antológia.
17.00: Dolgozók Zeneiskolája.
17.30: A Rádió tánczenekara játszik, Vámosi János énekel.
18.30: A Rádió szabadegyeteme.
19.00: „Tomy és társa". Anday Ernő—Szilágyi László—Tamássy Pál operettje. Közreműködik Fekete Pál, Raffay Erzsi, Fenyvessy Éva, Rátonyi Róbert, Somló Sándor, Melódia együttese.
20.00: Csajkovszkij: Változatok egy rokokó témára.
20.15: A Népbolt hangos híradója.
20.20: Hangos újság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi újság a sportvilágban?
22.05: Nemes Rózsa énekel, Csorba Gyula zenekara magyarnótákat muzsikál.

Szerda

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Mozgalmi dalok.
8.00: Hanglemezek.
11.30: Brahms: 1. vonósnégyes.
12.15: A házi-együttes játszik, Tóvizy Irén énekel.
13.00: Hanglemezek.
14.15: A Rádió tánczenekara játszik, Vándi Magda énekel.
15.00: Az ifjúság hangja.
15.30: Uj lemezeink.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság alkotmánya.
17.00: Hírek. Hangos újság.
17.30: Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Mi az eszperantó?... Az elmult hét rádióműsorából választ a közönség.
19.00: Két térkép, két világkép. Összeállította Csillag István.
19.25: Falurádió Gergely Miklós vidám jelenete.
19.55: Totóhíradó.
20.55: A Rádiózenekar játszik. Közreműködik Lukács Margit és Pogány László (ének).
22.20: Budapesti szerenád. Közreműködik Szilvássy Margit, Galsay Ervin, Zempléni Kornél, Kosztyál János és a Budapesti Zenekar. Zongorán kísér Turán László.
23.00: A II. Világifjúsági Kongresszus szól a világ fiatalságához.
23.20: Hanglemezek.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Egészségügyi negyedóra.
7.35: Magyarnóták.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Szórakoztató zene.
10.15: Hanglemezek.
14.30: A görög színház. Beszélgetés a művészetről. Közreműködik: Gáti József, Lukács Margit, Simon Zsuzsa, Szakáts Miklós.
15.40: Petőfi kora. Bem tábori nyomdája.
16.10: Mi újság a Rádióban?
16.25: A földkerekség egyharmadán.
16.40: Szabó Zsuzsa zongorázik.
17.00: Magyarnóták.
17.30: 1. A tervgazdálkodás kérdései. A szovjet építőipar.
18.00: Énekel a Hutter és Level-gyár „Ürkel" kórusa.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: Hány nyelven beszél, aki magyarul beszél? Laczkó Géza párbeszéde.
19.15: A Rendőrzenekar játszik.
20.00: Közért híradó.
20.05: Falurádió.
20.20: Hangos újság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi újság a sportvilágban?
22.05: „Türelem ének". Közreműködik Neogrády Magda és Kovács Dénes (zongora). Fábry Edi (ének). Zongorán kísér Kurtág György. Jánossy Judit verseket mond.

Csütörtök

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.20: Hanglemezek.
7.45: Hanglemezek.

ÁLLANDÓ MŰSORSZÁMOK:

KOSSUTH:

6.00: Falurádió,
6.30: Hajnali muzsika,
7.00: Hírek, Lapszemle,
7.20: Reggeli zene,
8.30: Műsorzárás,
12.00: Déli harangszó, hírek,
14.00: Hírek,
14.15: Hírek szerb nyelven
16.00: Rádióiskola,
16.55: Műsorismertetés,
17.00: Hírek,
17.10: Szovjet napok, szovjet emberek,
17.50: Hírek oroszul,
18.00: Hírek szerb nyelven,
20.00: Hírek,
20.15: Hírek németül,
22.00: Hírek, Hangos újság,
24.00: Hírek,
0.10: Hírek franciául
0.20: Hírek angolul,
0.40: Műsorzárás.

PETŐFI:

5.30: Hajnali muzsika,
6.45: Reggeli torna,
7.00: Reggeli zene,
8.00: Hírek, Lapszemle,
10.00: Hírek,
10.50: Rádióiskola,
11.30: Műsorzárás.
17.00: Ötórai tea,
20.30: A Rádió Szabadegyeteme,
21.00: Hírek,
21.15: Tíz perc sport,
23.00: Műsorzárás.

11.30: Szabadegyházak vallásos félórája.
12.15: A hangnak lenge szárnyán...
13.00: Lőrinczy Pál művészegyüttese játszik.
14.15: Gyermekrádió.
15.00: Hanglemezek.
15.30: A Rádió asszonyrovata.
16.00: Rádióiskola. Az emberi hang.
16.40: A Szovjetunió a béke és demokrácia bástyája. VI.
17.00: Hírek. Hangos újság.
17.30: Hanglemezek.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Külpolitikai híradó a baráti népek országaiból.
19.00: Előadás a studióban: Karenina Anna. Rádiódráma. Leo Tolsztoj regénye. Személyek: Karenina Anna — Lukács Margit; Vronszkij gróf, kapitány — Szakáts Miklós; Alexandrovics Karenin — Balázs Samu, Anna bátyja — Pécsi Sándor; Dolli, Szjiva felesége — Komlós Juci; Szerpuhovszkij tábornok — Ujlaki László; Alexandr, Vronszkij bátyja — Lengyel Vilmos; Szerjózsa, Anna kisfia — Balázs Laci; Lidia Ivanovna grófnő — Eőry Kató; Vaszilij Lukics, Szerjózsa tanítója — Szemethy Endre.
20.55: Csütörtökön este... Irta Tardos Péter. Elmondja Jánosi Judit. Közreműködik Ákos Stefi, Pufnoky Gábor, Balassa Tamás, Vándy György és a Rádió tánczenekara.
22.20: Sztálin-díjas zeneszerzők művei. A moszkvai rádió ajándéka. Hanglemezről. Dvarionasz: Hegedűverseny.
23.00: A II. Világifjúsági Kongresszus szól a világ fiatalságához.
23.20 Sztálin-díjas zeneszerzők művei. A moszkvai rádió ajándéka.
0.20: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Bulgária iparosodása.
7.35: Hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Pécsi Pocher Antal cimbalmozik. Török Károly zenekara magyar nótákat muzsikál.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Operarészletek.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Uj lemezeink.
16.00 Szív küldi szívnek szívesen.
16.30: Franciaország szól Magyarországhoz.
17.00: A Zeneművészeti Főiskola növendékeinek műsora.
17.45: Leonid Gribov, az önfő. Eseményjáték.
18.00: Falurádió. 1. A jövőnket építjük. Rádiójáték. 2. Ahol a kukafarkú sikmalacka túr.
18.30: A Zsoldos-fivérek együttese játszik.
19.15: Operaelőadás. Verdi: Álarcosbál.
21.10: Hangos újság.
21.50: Mi újság a sportvilágban?
22.10: Verdi: Álarcosbál c. opera II. felvonásának közvetítése.

Péntek

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.30: Hanglemezek.
11.40: A tarhosi énekiskola. E. Kovács Kálmán riportja.
12.15: A házi-együttes játszik, Lukács Éva énekel.
13.00: Hanglemezek.
14.15: Szórakoztató zene.
15.00: Verdi, az olasz szabadságharc dalnoka. Előadás.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság alkotmánya.
17.30: Uj lemezeink.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Színes szőttes. Közreműködnek: Demeter Hedvig, Gáborjáni Klára, Rosti Magda, Gáti József, Kárpáti Zoltán, Lengyel Vilmos, Szakáts Miklós, Marjay Erzsébet és Petra László énekel, zongorán kísér Halmy Ferenc. Rendező Szécsi Ferenc.
19.30: Falurádió. 1. A Falu Hangja. A magyar dolgozó parasztság élő ujságja. 2. Versenyben az ország kenyeréért. A begyűjtési verseny hírei.
20.55: Tánczene. Hanglemezek.
21.55: A Népbolt hangos híradója. Előadja Fekete Pál együttese.
20.20: A Rádiózenekar játszik, vezényel Lehel György. Közreműködik Sebők György (zongora). 1. Csajkovszkij: b-moll zongoraverseny, 2. Csajkovszkij: Vonósszerenád.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Kertészeti tanácsadó.
7.35: Hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Könnyű zene.
10.15: Orosz muzsika.
14.30: Bodonyi István hegedül, Bodonyi Anikó zongorázik.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Grieg: Szimfónikus táncok.
16.00: Vécsey Ernő zongorázik, Berki Géza gitározik, Erdélyi Antal nagybőgőn játszik, Rácz Vali énekel.
16.45: Kívánsági mikrofon.
17.00: Mozgalmi dalok. 1. Székely Endre—Raics István: Zúgjatok csak traktorok (Vasasok Közp. Ének- és Zeneegyüttese, vezényel András Béla), 2. Arma Pál—Raics István: A békéért harcolni kell (Vasasok Közp. Ének- és Zeneegyüttese, vezényel András Béla), 3. a) Moldvai csángó-dal, Jankovich Ferenc szövege: Soj, a mi lobogónkat, b) Tardos Béla—Gál Zsuzsa: Falujárók indulója (MDP rendezőgárda központi kórusa vezényel Révész László. Hanglemezek.
17.10: Az ifjúság hangja.
17.30: A magyar Rádiótudományos fejtörő negyedórája. Szerkeszti Szalai Sándor.
17.50: Fényi János tánczenekara játszik.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: Tánczene. Hanglemezek.
19.20: Régi magyarnóták.
20.00: Falurádió.
20.20: Hangos ujság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Dalok.
22.15: Dimitrov népének ünnepére. A Magyar Rádió köszönti Bulgáriát, felszabadulásának 5. évfordulóján. Összeállította Raics István.

Szombat

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták.
11.30: Brahms: C-dur zongoraharmas.
12.15: A házi-együttes játszik.
13.00: Hanglemezek.
14.15: Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték.
14.30: Magyar Enciklopédia.
15.00: Zenei kaleidoszkop.
15.30: Gyermekrádió.
16.05: Jsargil meséi. Gorkij novelláját rádióra irta Somogyi Gyula.
16.25: Kövecses Béla énekel, zongorán kísér Varga Pál.
17.10: Debussy: Kis szvit.
17.25: A Népbolt hangos híradója.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Koczé Gyula zenekara magyarnótákat muzsikál.
19.00: Szépesi muzsika. A Harmónia zenekar játszik, vezényel Majorossy Aladár. 1. Majorossy: Két paszteltkép, 2. Frank: C-moll szimfónia.
20.55: Vidám zenés hétvége. Irta Solti János. Közreműködik Hajréczi Lívia, Orosz Júlia, Lantos Olivér, Kelei László, a Hurikán együttes, Tóth—Vásárhelyi József és a Rádió tánczenekara.
20.20: Erre a vásárra én is felmegyek!... A földmüvelésügyi minisztérium riportja.
22.25: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Az Élet és Tudomány műsora. Küzdelem a szárazság ellen.
7.35: Hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
9.45: Görög gyermekek műsora.
10.15: Révész Ottó zongorázik, Dömötör Károly énekel.
10.50: Hanglemezek.
14.30: Román népi muzsika Tóki Horváth Gyula zenekara játszik.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Részletek Puccini: Bohémélet című operájából.
16.30: Falurádió.
17.10: Előadás a studióban.
18.25: Otto Libich zongorázik.
19.00: Hanglemezek.
20.00: Népnevelők negyedórája.
20.15: Hanglemezek.
21.05: Hangos ujság.
22.00: Mi ujság a sportvilágban?
22.20: A moszkvai rádió műsorából. A moszkvai rádió ajándékfelvételei.
23.00: Szív küldi szívnek szívesen.

Vasárnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.25: Szív küldi szívnek szívesen.
9.00: Hanglemezek.
9.30: Evangélikus vallásos félóra.
10.00: Görögkeleti istentisztelet közvetítése a Petőfi-téri templomból.
10.45: Külügyi negyedóra.
11.00: Mozgalmi dalok.
11.15: A Rádiózenekar játszik. Közreműködik Sándor Renée (zongora).
12.45: Csárdások: 1. Grossmann: Csárdás (Radics Gábor és zenekara), 2. ifj. Berkes Béla és zenekara csárdásokat játszik, 3. a) Zöld erdőben jártam, b) Egyszer esik eszterdőben karácsony, c) Egy cica, két cica, 4. Bura Sándor és zenekara csárdásokat játszik.
13.00: Molnár Lajos tánczenekara játszik.
13.30: Hangos ujság.
14.15: Unnepi hanglemezek.
15.00: Suki Antal zenekara játszik. Sárossy Ferencné és László Imre énekel.
16.00: Scholz János gordonkázik, zongorán kíséri Petri Endre.
16.30: Szív küldi szívnek szívesen.
17.10: A prágai Vlach-zenekar játszik.
17.40: Hanglemezek.
18.15: Janácek: Lasské tance. Hanglemez.
18.30: Falurádió.
19.30: Joviczky József énekel, zongorán kíséri Kerekes János.
20.55: Vidám Rádiószínház: Egy menyecske két ura. Antofrancese Grazzini novellája nyomán irta Bihari Klára. Rendező Rácz György.
22.15: Sporthangképek.
22.30: Totóhírek.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

8.00: Magyar muzsika.
9.00: Fejtörő sétа Zenopotámiában.
10.15: Hanglemezek.
11.40 Vasárnapdélutáni Rádiószínház: Kisfiam. Személyek: Apa — Kemény László; Anya — Ladomerszky Margit; Vasvári — Kardos Jóska; Marjusa — Ungvári Marica.
12.00: Térzene. A Pénzügyőr Zenekar játszik.
13.00: A Néphadsereg híradója.
13.20: Hanglemezek.
14.00: Roósz Emil együttese játszik, közreműködik Vajda Júlia (ének).
15.00: Nagy elbeszélők. A lelkész. Tolnai Lajos elbeszélése.
15.20: Országh Tivadar hegedül, zongorán kíséri Arató Pál.
15.45: Vasárnapi krónika.
16.00: Halló vasárnap délután! Közreműködik Angyal Nagy Gyula, Rafael Mária (ének), Hegyi Géza (zongora), Vadas Ágnes (hegedű) és a Scala zenekar.
17.00: Magyar Parnasszus.
17.40: Komoly zene — vidám zene. Irta Romhányi József. Elmondja Csengery Judit. Közreműködik Birkás Lilian, Faragó András (ének), Szeszler Tibor (oboa) és a Budapesti Női Vonós-négyes.
18.30: Tánczene. Hanglemezek.
19.00: „A búgócsiga-király".
20.00: Respighi: Madarak. Hanglemez.
20.20: Közvetítés Varsóból. A lengyel rádió heti szórakoztató műsora a magyar rádió hallgatóinak.
21.15: Hanglemezek.
21.45: Előadás a studióban: Vadorzók. Rádiódráma. Irta és rendezi Ispánki János.

Többet törődjenek a gépállomási tanácsok és a szövetkezetek a szerződéskötésekkel

Baranyában eddig hat gépállomás működik. Tudvalevő, hogy a gépállomások és a dolgozó parasztság szerződéskötése kampányának felelős gazdája falun a gépállomás és az alközpont. A gépállomásoknak kell elsősorban felvenni a kapcsolatot a községi szervekkel, szövetkezetekkel és kiépíteni a kampány sikerének érdekében az alapos szervező munkát. Azonban ha megnézzük ennek a mozgalomnak eddigi állását, akkor azt tapasztaljuk, hogy még nem eléggé rugalmasan kezelik ezt a döntőfontosságú kérdést azok a szervek, amelyeknek elsősorban kötelessége, hogy a dolgozó parasztság idejében biztosíthassa magának az őszi-tavaszi munkák elvégzését.

Azt látjuk, hogy a dolgozó parasztság érdeklődése örvendetes a gépállomások munkája iránt, de egyes helyeken ezt az érdeklődést nem gyümölcsöztetik eléggé a kampány sikerének érdekében. Ez történt több községben is, ahol a szerződések megkötése eléggé késett, mert az érdeklődést nem karolták fel azonnal azok, akikre ez tartozik. Főhiba, hogy a gépállomási tanácsok megalakultak, de azóta úgyszólván egyszer sem ültek össze, hogy a gépállomások körzetébe tartozó termelőcsoportok, földművesszövetkezetek és az egyénileg dolgozó parasztok szerződéskötését megszervezzék, s ezzel elkerüljék az esetleges tájékozatlanságból fakadó zavart. Kevés a tudatosító munka a földművesszövetkezetek részéről is. Ezeket a hanyagságokat sürgősen ki kell küszöbölni és a szerződéskötéseket kampányszerűen kell megkötni.

Államosították a vidéki színházakat

A belügyminiszter pénteken leiratban értesítette a megyék alispánjait és a városok polgármestereit, hogy az egységes művészeti politika biztosítása érdekében a Népgazdasági Tanács

a vidéki színházak állami kezelésbe való vételét határozta el.

Ezzel kapcsolatban a belügyminiszter úgy rendelkezett, hogy a városok, megyék és községek ezidei költségvetésébe felvett és még fel nem használt pénzösszegeket zárolni kell, a jövő évi költségvetésben előirányzott összegeket pedig hitelkeretnek kell tekinteni és azokat csak belügyminiszteri engedéllyel lehet felhasználni. Értesíti még a belügyminiszteri leirat arról is a törvényhatóságok vezetőit, hogy

színházak részére a jövőben pénztámogatást nyujtani nem lehet.

A Népgazdasági Tanácsnak ez a döntése azt jelenti, hogy a most kezdődő őszi idénytől kezdve a pécsi és kaposvári Nemzeti Színház is az államosított színházak sorába tartozik.

A FOGYASZTÓ, A PÉK ÉS A KERESKEDŐ EGYARÁNT ÖRÜL A SZABAD KENYÉRNEK

Csütörtökön reggel a péküzletekben és élelmiszerkereskedésekben sokkal gyorsabban és vidámabban ment a munka, mint hosszú időn át, pontosan nyolc esztendőn keresztül azelőtt. A kiszolgáló eleinte az évek során át beidegződött mozdulattal nyult balkezével a jegy, jobbal pedig az olló után, de aztán hamar megszokta, hogy most *két jelentős mozdulattal is kevesebb kell a jó termés és a népköztársaság kormányának gazdaságpolitikája következtében ahhoz, hogy kiszolgálja a kiló, vagy kétkiló kenyeret.*

Az egyik főutcai péküzletben a család egyik tagja áll a kiszolgálóasztal mögött. *A polcokon virítanak az illatos barna és félfehér kenyerek, vesszőkosarakban a mosolygó zsemlyék és sóskiflik.*

Vége a jegyragasztásnak

— Hogy mit jelent nekünk a kenyérjegy megszűnése, azt szinte el sem tudom mondani. Képzelje el — mondja őszinte örömmel a hangjában — mennyivel könnyebb most már a mi helyzetünk is. *Először is vége a jegyragasztásnak.* Ha erős forgalmunk volt, igen sok esetben késő éjszakai órákig ragasztott az egész család. Ennek is vége. És vége annak, hogy mindenki „kidekázva" vásárolta kenyerét, hogy igen kiszámított beosztással elég legyen egy hónapra a fejadag. És vége annak is, hogy kenyér nélkül kellett elengedni valakit akkor, amikor nekünk volt még kenyerünk, de a vásárlónak nem volt jegye.

— *Hálásak vagyunk a Népköztársaság kormányának,* hogy eltörölte a kenyérjegyet is, most már még szívesebben és könnyebben szolgálhatjuk ki vevőinket.

Hasonlóképpen gondolkodik a jegyeltörlésről az élelmiszerkereskedő is.

— **Már az első napon érezhettük,** hogy szabad teljesen a kenyér, *mert jóval többet vásároltak a dolgozók, mint egyébként.* Fontosnak tartom azt, hogy a barnakenyér is nagyon izletes, olcsó és korlátlan mennyiségben kapható. Ez is életszínvonunk emelkedésének a jele. Mint kereskedő különösen örülök annak is, hogy a jegy megszűnésével sok surlódást tudunk kiküszöbölni, amik bizony gyakran előfordultak a különböző rendeletekkel kapcsolatban, amit sokan nem tudtak és nekünk kellett megmagyaráznunk is. *Népköztársaságunk gazdaságának erősségét mutatja a kormánynak ez a dolgozók és a mi számunkra is jelentős ajándéka.*

Rákosi elvtárs igérte — meg is valósult

A jegyeltörlésnek mindenki örül, a legboldogabb azonban az első számú érdekelt: a dolgozó.

— Nem szégyellem, én nagyon kenyeres vagyok, *sohasem volt elég a jegyem* — mondja az egyik üzletben egy kenyeret vásárló napszámos.

Öten vagyunk otthon, de sokszor majdnem én magam megettem volna fejadagunk felét is, pedig nem mondhatom, hogy más nem került volna az asztalra. Most már ehetek annyit, amennyi csak kell, képzelje el, *mennyire örülök én ennek.* És örülök annak is, hogy Pártunk és Rákosi elvtárs újra megvalósította ígéretét és a mi Népköztársaságunk már annyira van, hogy szabad kenyeret tud adni a dolgozóknak akkor, amikor a nyugati országok még milyen messze vannak élelmezés terén tőlünk. Itt is csak azért történhetett meg, mert dolgozók vezetik az országot.

Nyolc év után végre megszabadultunk a kenyérjegytől is és ezzel eggyel ismét kevesebb azoknak a nem kívánt dolgoknak a száma, amik a sohasem felejthető bűnös multra emlékeztetnek...

Könyv- és papirüzletek új zárórája szeptemberben

A kereskedelmi miniszter rendelete szerint szeptember 6-tól, szeptember 30-ig könyv-, papír- és irószerüzleteket az egész ország területén köznapokon fél 8 órától egyfolytában d. u. 6 óráig szabad nyitvatartani.

A vezetőség „titkosan" tanácskozik, a határozatok papíron maradnak

„Minden terv annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle" — mondotta Lenin elvtárs.

Az ÜB iroda ajtaja zárva van. Bent az asztalok körül a bizottság tagjai ülnek.

— Nem lehet bemenni — mondja a kijövő tarkaruhás nő — titkos dologról tárgyalnak.

Betekintünk az ablakon, a titkos tanácskozók kezükkel bizonygatják, hogy igazat mond az illető, aki pár perces várakozásra biztat. A nap forrón süti a poros udvart és mi tagadás, nem kellemes a napsütötte helyen várakozni. Valószínű ugyanezen a véleményen van az egyik munkás is, mert elhúzódott a hűvösre, abbahagyva munkáját, nagyokat sóhajtva kémleli az égboltot. Még nincs ebédidő, de már megunta a munkát és idő előtt pihenőre tér.

Jó félórát várakozunk, a munkással együtt különböző célokért. Én az ÜB-t várom, ő pedig az árnyékban az ebédidőt.

Közben eszükbe jut, hogy az építési értekezleten a pécsi Magasépítési NV pártszervezete a munkafegyelem megszilárditását is elfogadta. Ime egy példa, hogyan valósították meg. De egyáltalán ki tud az építési értekezlet határozatairól és terveiről. A dolgozók közül nagyon kevesen.

Végre megnyílik az ÜB irodája és kilép rajta az egyik „titkos" tanácskozó, aki az arrahaladó tűzoltóparancsnok panaszát hallgatja.

— Nem vagyok én „közönséges" tűzoltó", nem vagyok hajlandó havi 715 forintért ilyen felelősségteljes munkát vállalni.

A panaszkodó ezelőtt kőműves volt, most pedig tűzoltóparancsnok. Semmi más munkája nincs, mint a felügyelet, ezért kevesli a 715 forintot.

Ilyen és hasonló megjegyzéseket gyakorta lehet hallani a Magasépítőnél. Úgy látszik, csak a Párt és szakszervezet

nem tud róla

vagy nem hajlandó tudomásul venni. És sok munkás nem a munkaversenyen, önköltségcsökkentésen, hanem azon töri a fejét, hogyan lehetne munka nélkül minnél többet kipréselni a vállalattól. Például feltűnő sokan panaszkodnak, hogy gyomorbajuk van. Egy munkás éppen erről beszélt.

— Elmegyek olyan helyre dolgozni, ahol nincs üzemi konyha és megfizetik a kosztpénzt és a keresetem heti 250 forint lesz majd.

Ez a „gyomorbaj" oka. Ezt akarják a legtöbben, hogy majd igazolják számlákkal a költségeiket.

Ide vezetett a tudatosító munka, a munkafegyelem megszervezésének hiánya.

A brigádmunkáról, egyéni versenyről csak hírből tudnak.

— Megkezdték a brigádok szervezését, de nem volt köszönet benne — mondja Novákovics Lajos —, mert egy brigádba összevonták a jó szakmunkásokat, a másikba pedig csak a gyöngébbek kerültek volna. Ezeknek

elment a kedvük

és nem alakítottak brigádokat, mert játták, hogy nem tudnak a másikakkal lépést tartani.

— A pártszervezet gyenge munkája a bajok fő oka — folytatja Novákovics Lajos. Öt hete nem volt se pártnap, se taggyűlés, se szakszervezeti nap. Igy nem lehet jó munkát végezni. Hát nem! Az építési konferencia után a Magasépítés NV pártszervezete nekilátott a szervezésnek. Szép, hangzatos terveket készítettek, de abból jóformán semmit sem valósítottak meg.

Végre bekerülünk az ÜB irodába és megtudjuk, hogy mi az a „titkos" tanácskozás. Az MDP Politikai Bizottságának a MÉMOSZ-al kapcsolatos határozatát tárgyalták. Ez volt

a szigorúan „titkos"

Keresztesi elvtárs az ÜB titkár méltatlan hangon válaszol, mikor megkérdezzük tőle, hogy miért csak most foglalkoznak vele

— Még csak tegnapelőtt jött ki a határozat.

A faluj ságon többhetes papírrongyokat zörget a szél, és nyoma sincs a Politikai Bizottság és a MÉMOSZ határozatának. Még csak most dolgoznak ki a tervet a teendők végrehajtására és csak ezután kezdenek neki a tudatosító munkának. Attól félünk, hogy ugyanarra a sorsra jut ez is, mint az előző határozat, hacsak gyökeres fordulat nem következik be a pártszervezet, a szakszervezet és üzemi bizottság eddigi munkájában. Ennek most már haladéktalanul meg kell történnie és betű szerint meg kell valósítani Pártunk Politikai Bizottságának döntő fontosságú határozatát.

Hegesztő-készülék a mellényzsebben

A Szovjetunióban kisebb műhelyek részére kiváló teljesítményű elektromos hegesztőberendezést hoztak forgalomba. Az új készüléknek könnyű kezelhetősége mellett nagy előnye, hogy 110 voltos, közönséges világítási árammal is működik.

H. B. Lim üzenetet visz a maláj asszonyoknak...

A főispáni fogadáson találkoztunk H. B. Limmel, a Világifjúsági Találkozó maláj kiküldöttével. Fizikai intézetünk professzorával beszélgetett Londonról, egyetemünkről, az új diákságról. Rámnézett és egy kérdést tett fel a professzornak.

— Hány tagjuk van most az MNDSZ-ben? — fordítják le a kérdést. Ezzel megindul közöttünk a beszélgetés Malaya nőmozgalmáról, az asszonyok életéről, helyzetéről ott és nálunk.

— **Malayában a lányokat,** nagy szegénység miatt eladják a jövendőbeli férjnek. Bizonyos összegért az veszi meg, aki akarja, és azzal köteles élni azután.

Ha dolgozik, gumiföldeken, vagy ónbányákban, a férfiak keresetének hatvan százalékát kapja, bár ugyanolyan munkát végez, mint azok. Előrejutásra nincs semmi remény.

H. B. Lim sötét szemében végtelen szomorúság és izzó gyülölet lobog. Malaya angol gyarmat és ez a „magasabb rendű" fajta elnyomója népének, elnyomója a fejlődésnek, emberibb, jobb életnek.

— **A család? A gyerekeket,** bár a törvény úgy szól, hogy 12 éves koruk előtt nem szabad alkalmazni, ott találni a gumiföldeken, bányákban. A család nyomorúsága viszi őket oda. Ezek pedig a nők keresetének hatvan százalékát kapják.

És ezért néz végtelen csodálkozással és boldogsággal H. B. Lim a mi iskoláinkra, otthonainkra, gyerekeinkre és asszonyainkra. Ma már ők is küzdenek szabadságukért. Megkérdem, hogy illegális harcukban résztvesznek-e az asszonyok?

— Igen, résztvesznek, százával és ezrével állnak a férfiak mellé. Vöröskeresztes szolgálatot teljesítenek, az organizációhoz komoly segitséget adnak. Több mint 25.000 asszony harcosa van illegális mozgalmuknak.

— Ezek már fel is vették és állandóan tartják a kapcsolatot a demokratikus nőszövetséggel. A Budapesten tartott kongresszusról tudtak, de részvételükre nem volt mód, az illegalitásból nem tudtak átjutni.

Igy élnek. Elmondja H. B. Lim, hogy még mielőtt eljöttek volna ide, már tudott Magyarországról, és sokszor beszéltek rólunk az asszonyokkal. Egyenjogúság... Ma még csak 25.000 asszony harcol a Maláj földön a szabadságért, egyenjogúságért, emberibb életért. De holnap? H. B. Lim elmondja, hogy napról-napra nő a számuk. Napról-napra lelkesebb harcosai lesznek a függetlenségi mozgalomnak.

H. B. Lim, ha hazamész, mondd el a maláj nőknek, hogy egyetlen pillanatig se törjön meg bennük a lendület, a harci készség, mond el nekik, hogy nálunk láttál női minisztert, főispánt, hogy láttad azt a felszabadult, boldog örömöt, ahogy itt nálunk az asszonyok élnek és mond el nekik, hogy ezért érdemes harcolni. És még valamit szeretnék ha elvinnél nekik. Népköztársaságunk 50. §-ának szövegét. Igy szól:

„A Magyar Népköztársaságban a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek. A nők egyenjogúságát szolgálják munkafeltételeiknek a férfiakkal azonos módon való biztosítása, a terhesség esetére a nőknek járó fizetett szabadság, az anyaság és a gyermek fokozott törvényes védelme, továbbá az anya- és gyermekvédelmi intézmények rendszere."

És ebben az országban nem papirra vetett szó, hanem lerögzitett valóság.

L. M.

„A fejlődés a közös, társas termelésre vesz irányt... A szocialista építésnek eredményeképen könnyebbé, eredményesebbé, válik a földet művelő munka" (Rákosi Mátyás.)

Megjelent

A TERMELŐSZÖVETKEZETI CSOPORTOK EREDMÉNYEI KÉPEKBEN ÉS SZÁMOKBAN

című füzet.

Termelőszövetkezeti mozgalmunk eredményei és az egyes csoportok egyesztendős munkája országszerte kiváltotta a dolgozó parasztság hatalmas arányú érdeklődését. Ez a képes füzet igen alkalmas arra, hogy dolgozó parasztságunk széles rétegeivel megismertesse a termelőszövetkezeti csoportok munkáját, eredményeit és előnyeit az egyéni gazdálkodással szemben.

Pártszervezetek, népnevelők a termelőszövetkezeti csoportokat népszerűsítő munkájuk során terjesszék ezt a brossurát — mint munkájuk nagy segítőjét — a dolgozó parasztság széles rétegei között.

22 oldal, ára: 50 fillér.

Kiadja: Földmívelésügyi Minisztérium Sajtó- és Propaganda Osztálya.

Kapható: MDP-pártszervezetekben, Szikra-könyvesboltokban és tömegszervezetekben: DÉFOSZ, EPOSZ, Földmívesszövetkezetekben.

Szervezetek megrendelhetik: Propagandaanyag Terjesztő, Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 15.

A tudós és műhelyvezető kicserélik tapasztalataikat

A BAJKÁL TÓ környékén az áthatolhatatlan őserdők mélyében a XVIII. század elején még volt egy kevés szabad föld, ahová a földesúri robottól elnyomott munkások, parasztok menekültek. A Balege folyónál találtak vasércet, abból nyílhegyet, kopjákat, kovácsoltak. Ezen a területen alakult később a petrovszki vasgyár. A kis gyár másfél évszázadon keresztül fennállott, de igazi fejlődésnek csak a sztálini ötéves tervek idején indult. A petrovszki gyárban dolgozik Viktor Tumanov munkás, aki még 1905 körül, az első orosz forradalom idején került a gyárba. Az öreg munkásnak már nem kellene dolgoznia, az állam eltartaná, de Tumanov nem tud élni munka nélkül. Körülötte sok minden történt az utóbbi években. Látta maga előtt óriássá növekedni a kis petrovszki üzemet és mindebből jól tudja, hogy a szocialista Szovjetunió gondot visel még a Bajkál tó környékén elterülő vidékre is. Tumanov már most befejezte az ötéves tervét úgy, hogy az 1951-re előirt termékeken dolgozik.

A BAJKÁLI ACÉLHENGERLŐ műhely kollektívája sokat gondolkozik a munka termelékenységének fokozására készített terveken. Nemrég minden brigád egyéni statisztikát állított fel, amelyből pontosan kitűnik, hogy mennyi hengerelt fém esik egy váltásra, mennyivel maradtak el, mennyi generátorgázt, villanyenergiát takaritottak meg. Ezeket az adatokat minden nap bevezetik az elszámolási könyvbe és tíznaponként kiértékelik az eredményeket.

A Bajkáli Acélhengerlő Üzem Vezetője a közelmultban részt vett Szverdlovszkban az urali kohászok tanácskozásán. Itt ismerkedett meg Pjotr Umrihin professzorral, akitől megtudta, hogy az urali politechnikai intézet a gyorsított olvasztás technikáján dolgozik. Nikolaj Taraszov a műhely vezetője örömmel fogadta azt a hirt és megbeszélte a professzorral, hogy rendszeresen leveleznek majd és kölcsönösen kicserélik tapasztalataikat.

A POLITECHNIKAI intézettel való kapcsolat lehetővé tette, hogy a petrovszki gyár megjavítsa a kiolvasztott fém minőségét és lerövidítse az olvasztás időtartamát. Az új eljárással a gyár évi 1.200.000 rubelt takarit meg. A petrovszki gyár kohászati üzeme sokezer kilométer távolságra van az ország központi körzeteitől. A gyár kollektiv életében azonban nem érezhető ez a távolság. A Bajkál-vidéki kohászok kötelezettséget vállaltak, hogy 3,320.000 rubel forgóalapot szabadítanak fel és 5 százalékkal több árut termelnek

Élnek

SZEPTEMBER 3. SZOMBAT

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Szent György gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 28. T: 27-71, Szent Mór gyógyszertár, Bajcsy-Zsilinszky-út 33. T: 25-78. Szűz Mária gyógyszertár Doktor Sándor-utca 1. T: 25-79. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Mansvét, prot.: Hilda. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt déli, délnyugati szél. Nyugat felől növekvő felhőzet. Többfelé eső, esetleg zivatar. A meleg tovább tart.

— **A népjóléti miniszter** dr. Klekner Béla szabadszentkirályi körorvost nyugállományba helyezte.

— **OTI orvosi ügyelet.** szept. 4-én: a Széchenyi-térről a Zsolnay-gyár felé eső területen: dr Molnár Gyula orvos (lakik Felsőmalom-u. 8, telefon: 39-04), a Széchenyi-térről a Tüzérlaktanya felé eső területen dr Siska Valér orvos (lakik Doktor Sándor-u. 7., telefon: 16-63), látja el az ügyeletes szolgálatot lakásán. OTBA orvosi ügyelet: A város nyugati részén: dr. Visegrády Lajos orvos (lakik: Doktor Sándor-u. 39, telefon: 26-90), a város keleti részén dr Mayer Gyula orvos (lakik: Zsolnay Vilmos-utca 6, telefon: 23-22) tart ügyeletes szolgálatot.

— **Gorkij est.** Az Állami Villamosenergiaszolgáltató Nemzeti Vállalat 3-án, szombaton este 8 órakor családi estet összekötött Gorkij-estet rendez Légszeszgyár-utca 13. számú helyiségében. A nagyszabású Gorkij-estre vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **MÁV ügyeletes orvos,** szept. 4-én dr Visegrády Lajos, lakik Doktor Sándor-u. 39. Tel.: 29-90.

— **Esküvő:** Trinter Eleonóra és Világos Antal szept. 30-án, d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket a Szent István kápolnában. (Minden külön értesítés helyett.) (x)

— **Esküvő:** Beczó Erzsébet és Majoros István postaalkalmazott ma este 1/27 órakor tartják esküvőjüket a Ferencrendiek templomában. (Minden külön értesítés helyett!) (x)

— **A meszestelepi SZIT műsoros családi estet** rendez szombat este 8 órakor a meszestelepi Pártházban, melyre szeretettel vár mindenkit a SZIT-szervezet. Tánc! Büfé! Sorsolás! Belépődíj nincs, önkéntes adományokat szívesen látnak az ifik.

— **Tankönyveit** jegyeztesse elő még ma. Olcsó Könyvesbolt, Irányi D.-tér tizenhárom. (x)

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Tanügyi hírek

A kertvárosi iskola igazgatósága felhívja az összes tanköteles gyerekek szülőit, hogy szombaton este, 1/28 órakor fontos megbeszélést tart.

Beiratások a városi Zenekonzervatóriumban. September 5-én és 6-án d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig régi hangszeres és énekes növendékek beírása. 7-én d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig új kezdő növendékek jelentkezése (lehetőleg szülőkkel). 8-án d. u. 3 órakor különbözeti és pótvizsgák. 9-én d. e. 9—12-ig új haladó hangszeres növendékek felvételi vizsgája, d. u. 2-től új előképzős növendékek és ének felvételi vizsgája. (szolfézs). 13-án d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig új előképzősök és a tavalyi első szolfézs osztályosok beiratkozása. 14-én d. u. 3-kor az összes növendékek beosztása. 15-én rendes tanítás.

A **Pécs-mecsekszabolcsi általános** iskola f. hó 3-án (szombaton) este 1/28 órai kezdettel a Szakszervezet székházában műsorral egybekötött Szülői Munkaközösségi ülést tart.

Mindig modern, mindig új
HERMANN-tánciskola!
Tanfolyamkezdés szeptember 12-én a Munkáskultúrházban
MA össztánc!

Mindhárom csapatunknál bizonytalan az összeállítás

A Lokomotív szerdai edzésén Nagy és Rosta kivételével minden játékos részt vett, a csapat tagjai javuló formát árultak el. Kövesi és Szőllősi is játszottak, Kolláth elégedett volt velük, előbbi balfedezet, utóbbi középcsatárt játszik a Tatabánya ellen. Még nem döntöttek, hogy a két új kapus közül melyik szerepel. A Dinamo kétkapus edzésen sikerrel mutatkozott be Futó és a másik „újonc". Keszler Matyi. Futó lesz a középcsatár, Bencze I. és III. játszanak a közvetlen védelemben. Réfi lesz Gróf helyett a középhátvéd. A jobbösszekötő helyén vagy Horváth I., vagy pedig Horváth II. játszik. A BTC edzésén mintegy 80 játékos vett részt, az első csapat, az ifi, majd az utánpótlás ellen játszott. A multvasárnapi csapat játszik, de lehet, hogy Solymár is helyet kap középhátvéd poszton.

A Dunántúli Hétfő

vasárnaptól kezdve nagy sportrovattal jelenik meg. Két oldalon hozza a délnyugati csapatok mérkőzéseiről a részleteket, bírálatokat és beszámol az NB I-es csapatok mérkőzéseiről is. A szerkesztőség a pécsi sportközönség régi kívánságának tesz eleget akkor, amikor sokkal nagyobb terjedelmet ad a sport részére. A Dunántúli Hétfő Pécsett a koraesti órákban jelenik meg, de sok vidéki helyen is megkapják már vasárnap este az olvasók a lapot.

A BTC leszállította a belépőjegyek árát

A Pécsi BTC vezetősége közölte velünk, hogy a szurkolók kérelmét méltányolja, azt teljesen indokoltnak tartja és NB II-es mérkőzéseire az eddig érvényben volt jegyárakat már vasárnaptól kezdve mérsékli. Ezzel lehetővé akarják tenni, hogy a kispénzű dolgozók is minden megerőltetés nélkül megnézhessék az NB II-es mérkőzéseket. Reméljük, hogy a bőrgyáriak példáját a másik két egyesület is követi!

*A vasárnapi BTC Postás mérkőzés előtt 4 órakor a Bőrgyár—Vasas újonc csapata játszik, azt megelőzően pedig a BTC II. a Sopiana csapatát fogadja barátságos mérkőzésre.

Rendezték a bajnokságok beosztását

Hosszú huza-vona után az MLSZ a magyar legfelsőbb sportvezetéssel ülést tartott és véglegesen rendezte a beosztások kérdését. Az augusztus 31-ig benyujtott egyesülési kérelmeknek helyt adtak és az egyes csoportokban a következő változtatást eszközölték: Az NB II. Nyugati csoportjában a Kaposvári DSE (KMTE, KRAC, KVSE fúzióból alakult csapat) a KMTE sorsolásán fut tovább, míg a KRAC helyére a Székesfehérvári Lokomotív került (vasárnap Nagykanizsán játszik az NVSE ellen). Az NB III. pécs-kaposvári csoportjába bekerült a Pécsi MEFESZ, míg a másik szabad helyért a Nagymányoki Torpedó és a Nagykanizsai TE szeptember 4-én és 8-án kétfordulós osztályozó mérkőzést játszik.

* **Kosárlabda.** Magyar Kosárlabda Szövetség Pécsi Kerülete 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Vasutas Sportcsarnokban fanácsülést tart, amelyre az egyesületi vezetőket és a kerület minden egyes játékosát meghívta. Itt kerül sor a kerületi bajnokság első három helyezettjeinek éremdijazására is. Előtte 10 órakor az 1949—50. évi kerületi bajnokság sorsolását ejti meg a Kerület, amelyre az érdekelt egyesületek vezetőit vagy képviselőit okvetlenül elvárja.

Pártélet

Felkérjük az alant felsorolt elvtársakat, hogy szombaton délután 3 órakor a pécsi pártbizottság üzemszervezési osztályán jelenjenek meg. Csorbics József, Pleskó Kálmán, Mór, József, Illés József, Czigler Gyuláné, Ragoncsa Vengel, István József, D. Kovács József, Bágyi Frigyes, Deák Mátyás, Molnár Lajos, Rohán János, Kovács László, Kirschner Andor, Pintér István, Arnold István, Marics István, ifj. Juczi József, Mihály Ferenc, Deák Lajos, Istókovics József, Bánkuti Antal, Tarnóczi János, Pintér Józsefné, Sári Sándor.

R. gárdisták figyelem! Vasárnap délelőtt fél 9-re a pécsi pártbizottságon jelenjenek meg egyenruhában.

MNDSZ hírek

Az MNDSZ szigeti csoportjának szeptember 4., vasárnap délelőtt 10 órára meghirdetett zászlóavatási ünnepsége — tekintettel a hős Komszomol ifjúság pécsi látogatására — elmarad és 11-én, a jövő vasárnap tartjuk meg.

Szakszervezet

Értesítik a szállítómunkás-tagokat, hogy 4-én délelőtt 11 órakor választmányi gyűlés lesz a Zrinyi-utcai szakszervezetben. Kérik a tagok pontos megjelenését.

— **A Tenyészállatforgalmi Nemzeti Vállalat** tenyészkanca vásárt rendez az alábbi helyeken: szeptember 5-én nyolc órakor Pécsett, az országos vásáron, 6-án délelőtt 8 órakor a szentlőrinci vásártéren, délután 2 órakor Szentlőrincen. September 7-én 8 órakor Németbólyon az országos vásáron, délután 2 órakor a mohácsi vásártéren, 8-án reggel 8 órakor Szebényben a községi vendéglőnél, délután 2 órakor Pécsváradon a Lovass malomnál, 9-én reggel 9 órakor Selyén a vásártéren, 10-én 8 órakor Sásdon a vásártéren. A tenyészkanca vásáron törzskönyvezett vagy törzskönyvezésre alkalmas — tehát csak jó minőségű — hidegvérű és melegvérű kancákat vásárolnak 3—6 éves korban.

MA DISZNÓTOR a Csoronikában!
Mindennap
Igali Horváth Károly cigányzenekara muzsikál. (14.154)
Aranyhegyi Rizling-silváni!

Pécsujhegy Délelőtt 1/2 11 óra

Dinamó—SFAC

NB II. bajnoki.

Előtte 1/2 9 órakor előmérkőzés

— **Őrizetbe vette** a sásdi kapitányság Tóth András gödreszentmártoni kulákot, mert 5 mázsa árpát és 34 kiló búzát nem vezettetett be a hivatalos mázsakönyvbe.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Elitélt fegyverrejtegetők.** A pécsi törvényszék büntető tanácsa Szikra János babarci és Györkös István kákicsi lakost forgópisztoly rejtegetéséért 1—1 hónapi fogházra és 3 évi jogvesztésre ítélte jogerősen.

KÁLVÁRIA-UTCA 52. számú családi ház eladó. (4041)

EGYSZERŰBB bútorozott szobát keresek azonnalra. Leveleket 14.250 számra a kiadóba kérek.

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe. Klimó-u. 4. Tel.: 12-41. (13495)

SZOLID, dolgozó személynek ágy kiadó. Perczel-utca 34. Fischerné. (13.567)

KOMBINÁLTSZOBA, rekamié, asztal székekkel csillár, tűzhely és egyéb bútorok eladók. Cím: Liszt Ferenc-u. 5. sz. (14.284)

Bérautó
Telefon: 14-78

Bontásból terméskövet és féltéglát adok
ingyen
annak, aki elviteti. Pécs, Lőcse-u. 1. szám.

DUNANTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
Felelős kiadó: Ács József
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.054

CSALÁDI HÁZAKAT, öröklakásokat magas áron veszek ügyfeleimnek. Decleva-iroda. Ferenciek-utca 14. (4102)

JÓFORGALMU ÜZLETHEZ segítőtársat keresek 3—4 szerrel. Lehet nő is. Ajánlatokat 4101 számra a kiadóba kérek.

KÉT diákot teljes ellátásra felveszünk. Cím 4099 számra a kiadóban.

EGYSZOBÁS, komfortos, belvárosi lakásomat elcserélem kétszobás, gazdasági lakással. Egyenruházati NV. Széchenyi-tér 18. (4043)

KORPA és vöröslisztet szabadon kapható a Türr-malomban. (14.277)

KERESEM azt a jószívű asszonyt, ki hozzám hű feleség lenne. Én 32 éves, özvegyember vagyok, állásban 800 forint havi keresetem van és biztos állásban vagyok. Csakis komoly asszony v. lány válaszát várom. Pécs, Mészkemence-utca 19. Szenf György, este 7—8 közt.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkát karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

ELADÓ gyermekágy, álló írógéppel, redőnyös irattszekrénye, zeneszekrény, vasmosdó. Klimó-u. 8. (4075)

1—2 személyre takarítást vállalok, esetleg főzést is. Üres szobáért. Címeket: „Magányos nő 4078" jeligére a kiadóba kérek.

SZÉP egy-szoba, előszoba, konyhás lakásomat elcserélném közel a belvároshoz, egy vagy két szoba, összkomfortos lakásért, magas költségmegtérítéssel. Cím: 4073 szám alatt a kiadóban.

EGY vagy két szoba összkomfortos lakást keresek magas költségmegtérítéssel. Cím: 4074 szám alatt a kiadóban.

Déldunántúli Takarékpénztár javára végrehajtást szenvedő ellen 4776.60 Ft tőke és jár. erejéig a pécsi Járásbíróság Pk. 13836/1949. sz. a. Ft. 9.344 Ft 50 fillérre becsült ingóságok, vendéglői székek, asztalok stb. Kossuth Lajos-u. 1. sz. alatt (Nick udvar) 1949. szeptember 5-én délelőtt 9 órakor bírói árverésre kerül. (14.282)

NYILT-TÉR*)

Feleségemtől szük: Unger Máriától különváltan élek, érte semmiféle anyagi felelősséget nem vállalok.

B. Kiss András
MESZHART munkás
Pécs, Lámpásvölgy 9886 hrsz.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A szentlőrinci járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

850/1949. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT.

Özv. Mayer Györgyné zalatai lakos végrehajtatónak Weiszmann Antal (nős Weisz Máriával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 100 q búza tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a Bükkösd községben fekvő, s a Bükkösdi 686 számú telekkönyvi betétben felvett végrehajtást szenvedő nevén álló A. +. 1-2 sorszám alatti 301. hrsz. lakház udvarral 332. n-öl 4.200 Ft 302 hrsz. kert az Alsóudvartelek dülőben 977. n-öl területű ingatlanra 351 Ft. Összesen 4.551 F. kikiáltási árban. **Az árverést 1949. évi szeptember hó 7 napján délután 3 órak r Bükkösd községházánál fogják megtartani.**

Az árverésre kerülő ingatlanokat a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adhatók el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 %-a, amelyet a magasabb igéret ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Szentlőrinc, 1949. évi március hó 18. napján.

Dr. Magyar Ferenc s. k. vezető járásbíró.

A kiadmány hiteléül: olvashatatlan aláírás telekkönyvvezető.

PARK-vendéglőben
mától kezdve SOMOGYI ZSUZSI harmonika- és zongoristanő felléptével az
„UNIVERSAL"
jazz-együttes játszik.
Jó hangulat, szórakozás! Legujabb slágerek!
PRIMA BOROK, OLCSÓ ÁRAK!
Minden szombaton reggelig nyitva!
Ma és holnap házi disznótoros vacsora!

Házak alkalmi vétele
A Páios templom közelében beköltözhető 3 szobás családi villa 600 n-öl gyümölcsössel, 35.000 Ft-ért. A Majorossy-u.-nál emeletes ház 1x3, 2x2 szobás lakással alkalmi árért. Emeletes masszív ház 18.000 Ft-ért. Gyümölcsös szőlővel a Hadapródnál olcsón. A központban 5 lakásos ház, 20 és 25.000 Ft-ért.
Telek a központban, bekerítve lezárható kapuval, 8.000 Ft-ért. Ujvilág-u. 24. sz. ház 10.000 Ft-ért. A Kaposvári-u.-nál, masszív ház 1x2 és 1x1 szobás lakással, 18.000 Ft-ért. A Fiume-u.-nál, új adómentes 2 szobás összkomfortos lakással, kerttel 35.000 Ft-ért. A Kassa-u.-nál új adómentes ház 1x3 és 1x2 szobás komfortos lakással, 38.000 Ft. A Tettye-u.-nál új adómentes ház 1x2 szobás komfortos és 2x1 szobás lakással, kerttel, 24.000 Ft-ért. Öröklakások. 1, 2, 3 szobások, olcsón ELADÓK.
Megbízott, **BENCZE** közvetítő, Városház-u. 2. sz. (14.283)

FIGYELEM! *FIGYELEM!*
NEM TUDJA? GYŐZŐDJÖN MEG, HOGY OLCSÓN ÉS JÓL SZÓRAKOZNI, CSAK A
Szőlősi árnyas kerthelyiségében lehet
Elsőrendű uzsonnák. Cigányzene.
Szíves pártfogást kér SZŐLLŐSI GYULA
Vendéglős, Makai István-u. 34. sz.

Szőlő
600 n-öl príma, 3 szobás, parkettás, modern, azonnal átvehető lakással eladó. BOD közvetítőnél. (14.236)

Családi ház
elfogadható 3 szobás, 500 n-öl kerttel, külterületen, gazdálkodásra alkalmas eladó 28 ezer BOD közvetítő, Deák-utca 1. sz. (14.242)

Tornász GARDEN-PARTY a Hullámfürdőben, szombaton este fél kilenc órai kezdettel. Belépődíj 2 forint

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 205. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — VASÁRNAP, 1949 SZEPTEMBER 4

Élenjáró művészettel ajándékozza meg a pécsieket a Komszomol kultúrbrigádja

A Hofherr-gyár dolgozói versenyre hívták ki az összes üzemek dolgozóit a háromeves terv időelőtti befejezésére

Meghosszabbították a gépállomásokkal kötendő szerződés határidejét

A társas termelés felé fordul a dolgozó parasztság

(R. I.) *„A mezőgazdaságban a szocialista építés még a kezdet kezdetén van. A demokratikus állam birtokai és a termelőszövetkezetek még csak apró szigetek a paraszti birtokok tengerében, de így is már világosan látható, hogy a fejlődés a közös, társas termelésre vesz irányt"* — állapította meg Rákosi Mátyás elvtárs, az országgyűlésben, a népköztársaság alkotmányának benyújtásakor. Az országos jelenség helytálló dél-dunántúli vonatkozásban is. Itt is az a helyzet, hogy a dolgozó parasztság tekintélyes rétegei indultak meg a föld közös, nagyüzemi megmunkálása felé. Nyugodtan mondhatjuk, hogy a falu legelevenebb problémája ma a termelőcsoport, a dolgozó parasztság mérlegeli az eddig tapasztaltakat, számot vet jövőjével s ha nem is határozta még el magát, de a problémával többségében jóindulatúan foglalkozik.

Ezt az állítást tények támasztják alá. Mi mást bizonyítana az, hogy — mint az egész országban — úgy a dél-dunántúli megyékben is általában megháromszorozódik a termelőcsoportok száma, ugyanakkor a már meglévőkhöz nagy számmal csatlakoznak újabb dolgozó parasztok. Pedig köztudomásuan nem a mennyiségi gyarapodást tekintjük egyetlen szempontnak, sőt döntő a minőség, az, hogy csakis olyan termelőcsoportok alakuljanak, amelyek megállják helyüket, jó eredményeket fognak elérni s így vonzóvá tudják tenni a társas gazdálkodást az egyéni gazdálkodók előtt.

Az sem közömbös számunkra, hogy a dolgozó parasztságnak milyen rétegei indultak meg a szocialista gazdálkodás felé. Első évben túlnyomó többségben a kishaszonbérlethez jutott agrárproletárok és részben újgazdák alakítottak termelőcsoportokat. Most már más a helyzet. Hogy példát hozzunk: tavaly Baranyában a termelőszövetkezetek tagjainak 58 százaléka volt nincstelen, míg az idén a termelőcsoportok tagjainak 54 százaléka 5—10 holdig terjedő birtokkal rendelkezik és további 21 százaléka 10—15 holdas gazda, tehát e két kategóriához pontosan háromnegyedrészük tartozik. Az új termelőcsoportok birtoka csaknem kizárólag saját földből tevődik össze és azok is, akik eddig még földjük bizonyos hányadát kívülhagyták, most igyekeznek mindet bevinni a termelőszövetkezetbe.

Mindez általánosítható, leszögezhetjük, hogy már a régi gazdák és köztük elég jelentős számmal középparasztok is, résztvesznek az új, a jövő gazdálkodási módjában.

De a dolgozó parasztságnak a társas, nagyüzemi termelési forma felé való fordulása nemcsak a hivatalosan megalakuló termelőcsoportokban mutatkozik. A kérvényezőknek egy részét az állam nem fogja elismerni, mert nem látkellő biztosítékot arra, hogy egészséges, példamutató gazdálkodást tudnak folytatni. Valószínű, hogy ezeknek a kezdeményezéseknek jó része mégsem fog elsorvadni, hanem az elkövetkező gazdasági év során ki fogják küszöbölni a fennálló hibákat.

Mi az oka annak, hogy dolgozó parasztságunk mind nagyobb tömege bizalommal tekint a termelőcsoportokra és önkéntesen, minden kényszer nélkül ezt a termelési formát választja?

A döntő ok nyilvánvalóan az elmúlt év tapasztalata. A falu dolgozói láthatták, hogy ebben sem volt igazuk a kizsákmányolók rágalmainak, rémhíreinek, amelyek a termelőcsoportok pusztulását jósolták meg, épúgy, mint ahogy már annyiszor megjósolták „pontos" időre az egész világ pusztulását, a világ végét is. Nem, a termelőcsoportok nem estek szét, nem mentek tönkre, ellenkezőleg: sokkal emberségesebb munkafeltételek mellett, sokkal nagyobb eredményt mutattak fel s most a gazdasági év végén tagjai bőségesen élvezik is egész évi munkájuk gyümölcseit. Ez természetesen nem véletlenül történt így. Nyilvánvaló, hogy a föld nagyüzemi társas megművelése haladottabb, magasabbrendű formát jelent a szétes, kicsinyes, egyéni gazdálkodásnál. A termelőszövetkezet kiválóan tudja alkalmazni a gépeket és a modern technika minden vívmányát, azok segítségével lényegesen megkönnyíti a dolgozók munkáját és ugyanakkor megnöveli a termésátlagot is. Általánosnak mondható az a kép, — ami alól csak egy-két elmaradottabb csoport a kivétel — hogy a termelőszövetkezet földjén 20—30, sokszor 100 százalékkal több terem, mint a mellette levő egyéni gazdaságban. Így Lippón a csoportban 15 mázsa termett zabból holdanként, a csoporton kívül 7, búzából 10 mázsa, az egyéni gazdaságokban 8, de így történt ez a tolnamegyei rekettye-pusztai csoportban és így tovább. A kisparaszti gazdálkodókban ez az eredmény a még lappangó kételyeket szétoszlatta. Ezért történhetett az, hogy a vókányi gazdák, miután megnézték a termelőcsoport munkáját, rögtön kérték a Pártot: hadd alakíthassák meg ők is a maguk csoportját. A termelőcsoportok látogatásának általában igen nagy hatása van a dolgozó parasztságra, ami természetes is, hiszen legjobban saját tapasztalata győzi meg az embert.

Különösen nagy érv most a termelőcsoportok mellett a gazdasági év végén történő osztózkodás. Kiderült, hogy a termelőcsoportokban nagyon jól boldogul a parasztság, de különösen fennáll ez a legfejlettebb, hármas számú típusra, ahol nagyrészt a végzett munka arányában osztják meg a tiszta jövedelmet. Somogy megyében a Szilonics-pusztai csoportban a legjobban dolgozó tag 9.300 forintot kapott, a szigetvári-ban 8.300 forintot és így tovább. Az egy családra eső átlagos évi jövedelem általában meghaladja a 7.000 forintot, ugyanez a helyzet Baranyában és Tolnában is. Pedig a termelőcsoportok távolról sem eszik fel jövőket. Bőven tartalékolnak a jövő esztendőre és a fejlődésre, a beruházásra is gondolnak. A Szilonics-pusztaiak például 33.000 forintot tettek félre az üzemgazdasági alapra, 30.000 forintot ruháznak be és 35.000 forint kölcsönt visszafizetnek. Így aztán nincs elzárva a haladás útja, jövőre minden bizonnyal még nagyobb sikerrel számolhatnak.

Mindezek az eredmények nem születtek volna meg, ha a munkásosztály, az állam nem támogatja a legmesszebbmenőkig a termelőcsoportokat. *„Minden társadalmi rend csakis meghatározott osztály pénzügyi támogatásával jöhet létre... Most be kell látnunk és meg kell valósítanunk a gyakorlatban, hogy az a társadalmi rendszer, amelyet a szokásos méreteken túlmenően kell támogatnunk a szövetkezeti rend. De ezt a rendet a szó igazi értelmében kell támogatnunk, vagyis e támogatás alatt az olyan szövetkezeti mozgalom támogatását kell érteni, amelyben ténylegesen résztvesznek a lakosság tényleges tömegei"* — tanít bennünket Lenin elvtárs. És népi demokráciánk állama, a munkásosztály a szó igazi értelmében támogatta is a tényleges termelőszövetkezeteket. Szinte nehéz is röviden összefogni a segítés terjedelmes sorát: kezdetben kiegészítette a tagok fejadagját, olcsó cukorhoz, ruhához, közszükségleti cikkekhez juttatja őket, pénzkölcsönt nyújt, műtrágyát, gépeket, aratógépeket ad olcsón és hitelbe a termelőcsoportoknak a géphasználatot lényegesen olcsóbbá tette, nemesített vetőmagot juttatott nekik, termelési szerződést kötött velük, rendkívül kifizetődő törzstehenészeteket és különféle törzstenyészeteket bízott rájuk, a gabonabegyüjtésnél hatalmas könnyítéseket nyújtott és így tovább. Akármilyen részletesen is sorolnánk az eddig juttatott állami segítséget, az mind eltörpül amellett, amit a termelőcsoportok a jövőben fognak kapni. Természetes, hogy az a hatalmas segítség, amit csak a társas, nagyüzemi gazdálkodást folytatók élvezhetnek, mély hatással van az egyéni gazdákra. Ez is oka annak, hogy a még kívülállók is meghányják-vetik a csoportalakítást vagy a csoportokhoz való csatlakozást.

A termelőcsoportok nagy eredményei mellett vannak még jelentős fogyatékosságok is. Senkisem várhatta azt, hogy minden egyszerre, tökéletesen fog menni, valamennyi termelőcsoportunk kívül-belül egyszeriben ragyogni fog, nem lesz benne semmi kivetnivaló. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy most aztán gyengeségeik felett szemet hunyjunk. Nem mehetünk el például szó nélkül amellett, hogy néhány termelőcsoportunk összetételében elkülönül a falu dolgozóitól, hogy esetleg csak párttagokból vagy más meghatározott korlátozás szerint tevődik össze. *„A bolsevikok, a kommunisták ereje abban van, hogy az aktív pártonkívüliek millióit tudják pártunk köré csoportosítani. Nekünk bolsevikoknak nem lettek volna azok a sikereink, amelyeket ma felmutathatunk, ha nem tudtuk volna a Párt részére a pártonkívüli munkások és parasztok millióinak bizalmát megnyerni. Ehhez pedig mi kell? Ehhez az kell, hogy a párttagok ne határolják el magukat a pártonkívüliektől, hogy a pártemberek ne gubózzanak be párttagságukba..."* — figyelmeztet bennünket a szektás veszélyre Sztálin elvtárs. Meg kell javítanunk a termelőszövetkezetek termelési eredményeit is. Türhetetlen állapot az, hogy van olyan csoport, amely egyes termelésekben rosszabb eredményt mutat fel, mint az egyéni gazdálkodók. Minden meglévő hiba kijavításánál döntő az, hogy a termelőcsoportokban jó pártszervezeteink legyenek, hogy érezzék a Párt állandó gondoskodását, ellenőrzését, hogy támaszkodni tudjanak munkájukban, minden problémájukban a Pártra.

Ez a legfőbb biztosíték arra, hogy az élesedő falusi osztályharc frontján keményen helyt fognak állani. Termelőszövetkezeti mozgalmunk harcban keletkezett, de még kíméletlenebb harcban fog megerősödni és győzedelmeskedni. A falu kizsákmányolói, a kulákok minden eszközt megragadnak arra, hogy a vesztüket jelentő új társadalmi rend kialakulását meggátolják. Megpróbálnak bejutni a termelőcsoportba és belülről robbantani, ha ők maguk nem is csúszhatnak be, beküldik megbízottjukat. Kihasználják a csoportok minden hibáját, felnagyítják a botlásokat, féktelen rágalmakat szórnak rájuk. De elmennek — mint ahogy Debrecen határában tették — a gyilkosságig, vagy a gyújtogatásig is. A kulákok elkeseredett dühvel veszik tudomásul, hogy a falu dolgozói mind inkább nem a bűnös, vérrel beszennyezett, más nyomorbadöntésén alapuló kapitalista úton akarnak járni, hanem rátérnek az egész dolgozó parasztság jólétét, biztonságát, megbecsülését jelentő társas, nagyüzemi gazdálkodásra. Építik azt az új életet, amit tavaly augusztusban Kecskeméten Rákosi Mátyás elvtárs történelmi jelentőségű beszédében meghirdetett: *„Ha fel akarjuk emelni mezőgazdaságunk színvonalát — és vele együtt dolgozó parasztságunk életszínvonalát — ehhez ugyanúgy mint az iparban a nagyüzemi termelési eszközök, a modern gépek, traktorok, talajművelő gépek, műtrágya, nemesített vetőmag, kémiai védőszerek, stb. bőséges alkalmazása szükséges. Csak a nagyüzemi termelés adhat a falunak anyagi jólétet és kultúrát: villanyt, vízvezetéket, kórházat, szülőotthont, mozit, könyvtárat, jó iskoláztatást, emberi életet és mindazt a szabad fejlődési lehetőséget, amelytől ma a dolgozó paraszt és gyermeke el van zárva. Mindenki tudja, hogy mindezt néhány holdas szétszórt paraszti parcellából nem lehet megteremteni".*

Az elmúlt év tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a termelőcsoportokba tömörült dolgozó parasztság megindult efelé a szép jövő felé. Még a kezdet kezdetén tartunk, de élvezve a Szovjetunió felbecsülhetetlen barátí támogatását, felhasználva harci bőséges tapasztalatát, Pártunk és Rákosi Mátyás irányításával el fogjuk érni az elénk kitűzött nagy célokat!

Az egész világ ifjúsága résztvesz a békéért folyó harcban

A DIVSZ-kongresszuson a felszólaló küldöttek megbélyegezték az imperialisták háborús uszítását

Szombaton délelőtt fél 11 órakor nyitották meg a DIVSZ-kongresszus második napjának tanácskozásait. Az ülésen Hsiao Hua, a kínai küldöttség vezetője elnökölt. Danga Szurum, a mongol küldöttség vezetője a mongol forradalmi ifjúsági szövetség üdvözletét tolmácsolta a kongresszusnak, majd Grigorisz Faragosz, Szabad Görögország küldöttségének vezetője lépett a mikrofon elé. Percekig tartó ütemes taps köszöntötte.

A kongresszusi küldöttek helyükről felállva éljenezték a görög szabadságharc szervező és vezető forradalmi szervezetét, az EPON-t.

— Az imperialisták — mondotta — Görögországban támaszpontot igyekeznek nyerni a hatalmas Szovjetunió és a demokráciák elleni támadó terveikhez. A görög szabadságharcosok azonban meghiusítják az imperialisták terveit. Elmondta, hogy az EPON fiataljai állandóan tanulmányozzák a hős kínai Komszomol szerepét a nagy Honvédő Háborúban és

a Komszomol nagyszerű példája lelkesíti őket a fasiszták elleni harchan.

Ezután Délkorea képviselője, Duo-Xu-Enkm szólalt fel. Rámutatott arra, hogy az amerikai uralmat Korea dolgozói nem tűrik tovább. Megkezdődött a hatalmas partizán-tevékenység, amely állandó félelemben és rettegésben tartja az elnyomókat.

Alig egy év alatt a partizánok 77 tartományt szabadítottak fel.

A szombat délutáni ülést Jozef Grohman, a Nemzetközi Diákszövetség elnöke nyitotta meg. Jiri Hronek, a Nemzetközi Ujságíró Szövetség főtitkára, a szövetség üdvözletét tolmácsolta a kongresszusnak. Mi azt valljuk — mondotta — a sajtónak a nép kezében kell lennie, mert csak így teljesítheti hivatását. Emlékezzünk olvasóink politikai és kulturális színvonalán és könyörtelenül leleplezni a nép ellenségeit. Rámutatott végül

a haladó ujságírók és az ifjúság együttműködésének fontosságára.

Ezután Jero Grozef, a bolgár ifjúság képviselője szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy a bolgár fiatalok a DIVSZ céljait a magukénak tekintik. A bolgár fiatalok példát és lelkesedést merítettek és merítenek a szovjet ifjúság harcából.

Teljes erőnkkel tiltakozunk az angol és amerikai imperialisták háborús gyujtogatása ellen.

— mondotta. A nagy tapssal fogadott beszéd után a costaricai ifjúság nevében Danilo Jimenez rámutatott arra, hogy hazájában az amerikai imperialisták akadályozzák meg a nép és az ifjúság felemelkedését.

A kongresszus ezután egyhangú lelkesedés közben táviratot intézett a béke híveinek állandó bizottságához, melyben bejelenti, hogy

az egész világ ifjúsága egyre tevékenyebb részt kíván venni a békéért folyó harcban.

A szombati ülés ezután 18 órakor véget ért. Szombaton este a kongresszus résztvevői az Operaház előadásán vettek részt. Vasárnap reggel folytatják a tanácskozásokat.

Rendelet az őszi szántásról

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a traktorokkal és traktorekékkel végzendő kötelező őszi szántásról. A rendelet szerint a szövetkezetek és egyéni gazdálkodók, ha őszi szántási kötelezettségüknek vonóerő hiányában nem tehetnek eleget, szeptember 5-ig szóban vagy írásban kötelesek bejelenteni ezt a községi elöljáróságnak, városokban a polgármesternek. A bejelentésen rajta legyen a név, az ingatlan nagysága, fekvése, a kívánt szántás mélysége meg az, hogy a bejelentő kötött-e szerződést ingatlana felszántására gépállomással. A bizottságnak az idegen vonóerővel felszántandó területről őszi traktorszántási tervet kell készíteni és ezt szeptember 15-ig meg kell küldeni a járási gazdasági felügyelőnek. A bizottság a traktortulajdonosokat a szántási tervre figyelemmel szántási munkára kötelezheti, a szántóképes traktorhoz nem tartozó traktorekét, vagy egyéb felszerelési tárgyat ideiglenes használatra igénybevehet. A járási gazdasági felügyelő a traktortulajdonost a járás területén bárhol szántásra kötelezheti, ha az őszi felszántás elvégzése megkívánja, az üzemképtelen, de könnyen üzemképessé tehető traktorokat és traktorekéket a tulajdonosnak ki kell javíttatnia.

A szántási kötelezettség teljesítését a mezőgazdasági igazgatóság, járási gazdasági felügyelő és a népi bizottság ellenőrzi. A traktor és traktorekе használatáért az Országos Árhivatal által megállapított díjat kell fizetni.

A Hofherr-gyár dolgozói versenyre hívták ki az összes üzemek dolgozóit a hároméves terv időelőtti befejezésére

A Hofherr-gyár ünnepélyes szakszervezeti napján Mekis József elvtárs, a vasipari dolgozók szakszervezetének főtitkára is megjelent és felszólalásában rámutatott arra, hogy

a munkafegyelem és az egyéni felelősség területén komoly javítani valók vannak.

Erdélyi Jenő, most kitüntetett élmunkás dolgozó társai lelkes helyeslése és éljenzése mellett felolvasta a gyár dolgozóinak határozatát, amelyben a gyár dolgozói egyebek között ezeket szögezik le:

„Igérjük, hogy eddigi hibáinkat és hanyagságainkat kiküszöbölve, döntő fordulatot veszünk a munka termelékenységének emelésére. Vállaljuk, hogy

hároméves tervünket a Párt határozatainak végrehajtásával minden részletében a határidő előtt 16 nappal: 1949 december 15-ére teljesítjük.

A munkafegyelem megszilárditásával havi termelésünket 12 traktorral emeljük.

A nagybudapesti pártbizottság választmányának egyéni felelősségre vonatkozó határozatait magunkra nézve kötelezőnek tartjuk és munkánkban, valamint magatartásunkban, a műszaki értelmiséggel egyetértésben meg fogjuk valósitani. Ezért

megszervezzük és kiszélesítjük az egyéni versenyt. Tovább fejlesztjük a munkamódszerátadási mozgalmunkat. Tovább fejlesztjük újító mozgalmunkat.

Fenti feladatok végrehajtásánál példaképül áll előttünk a hatalmas Szovjetunió, amellyel együtt méltóképpen akarjuk ünnepelni a győztes Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulóját.

Szeretetünket és tiszteletünket a Nagy Októberi Szocialista Forradalom emlékére — a vállalt feladatokon túlmenően — 2 traktor elkészitésének felajánlásával jelképezzük.

Felhivjuk az összes üzemek dolgozóit, hogy a nagybudapesti pártválasztmány határozatát tegyék magukévá és

fogadják el versenyfelhivásunkat a hároméves terv időelőtti befejezésére,

mert ezzel pártunk és Rákosi elvtárs vezetésével hozzájárulunk az ötéves terv előfeltételeinek megteremtéséhez s meggyorsitjuk a szocializmus épitését.

A szakszervezetek az MDP útmutatása alapján harcot indítanak a termelékenység emeléséért

A Szakszervezetek Országos Tanácsa a szakszervezetek főtitkárainak részvételével szombaton értekezletet tartott, amelyen ismertették az MDP nagybudapesti pártbizottsága kibővített választmányának határozatát.

A főtitkári értekezlet határozata alapján a jövő hét folyamán az összes szakszervezetek központi vezetőségi ülést, majd ezt követően országos üzemi bizottsági értekezletet tartanak, amelyeken meghatározzák a szakszervezetek feladatait, a munka termelékenységének emeléséért folytatott harcban. Ezeken az értekezleteken a szakszervezetek határozatot hoznak, alkalmazva az MDP határozatait a szakmák speciális viszonyaira.

Tovább terjed a finn dolgozók sztrájkja

Helsinki jelentés szerint a finn dolgozók rendületlenül harcolnak követeléseik teljesitéséért.

Szeptember elsején általános kőművessztrájk kezdődött.

A kikötőmunkások folytatták a sztrájkot. A fafeldolgozó és élelmiszeripari dolgozók száma állandóan emelkedik. Az élelmiszeriparban további üzemek dolgozói csatlakoztak a sztrájkhoz.

Helsinki munkássága nagygyűlésen búcsúzott attól a két már irtól,

akit a rendőrök gyilkoltak meg.

A nagygyűlés több mint 30.000 résztvevője élesen tiltakozott a „szociáldemokrata" kormány munkásellenes rendőrterror-politikája ellen.

Katkó István elvtársat,

a tehetséges fiatal irót és ujságirót, a Dunántúli Napló belső munkatársát Pártunk magasabb beosztásba helyezte. A lapunk kötelékéből kivált Katkó elvtárs közel három esztendeig dolgozott Pécsett, és közben egyideig Kaposváron, mint a Somogyi Ujság szerkesztője. Jó munkát végzett, mint a kommunista sajtó vasmunkásból lett ujságirója. De mint iró is sokat fejlődött, irányitója lett a Batsányi Társaságnak és szerkesztője a Dunántúl irodalmi folyóiratnak. Most, hogy búcsút veszünk tőle, megköszönjük neki lelkes, odaadó munkáját és elvtársi szeretettel kivánunk neki sok sikert uj beosztásában.

Baranya továbbra is az utolsó helyen szerepel a gabonabegyüjtési versenyben

A gabonabegyüjtés helyzetéről közzétett és az augusztus 27-i állapotokat mutató jelentés azt bizonyitja, hogy tovább fokozódik a gabonabegyüjtési verseny irama. Egyre szélesedik a parasztság közötti egyéni versenymozgalom. Az egyéni versenyek fő jelszava most már ez: „Ki ad be több gabonát „C" vételi jegyre az államnak?" Az október másodikáig előirányzott gabonabeadási kötelezettséghez viszonyitva a megyék közötti verseny állása a következő:

1. Bács-Bodrog vármegye, amely az október 2-ig előirányzott mennyiséget A, B és C vételi jegyre 103.45 százalékban teljesitette. 2. Csanád vármegye 77.49 százalékkal, 3. Békés 76.5 százalék, 4. Csongrád 75.83 százalék, 5. Veszprém 75.50 százalék, Pestmegye 71.97 százalék, 7. Győrmegye 70.71 százalék, 8. Esztergom-Komárom 68.32 százalék, 9. Vasmegye 68.27 százalék, 10. Zala 64.63 százalékos teljesitéssel. Utolsók: Borsod, Zemplén, Hajdu, Abauj, Bihar, Szabolcs, Heves és Baranya megyék.

A „C" vételi jegyre a szabad gabona beadási versenyben az augusztus 27-i ütemtervhez viszonyitva a megyék állása a következő: 1. Bács-Bodrog 168.92, 2. Győr megye 128.02, 3. Szatmár 106.84, 4. Veszprém 85.88, 5. Zala 84.67, 6. Vas 84.42, 7. Sopron 82.62, 8. Békés 68.10, 9. Szabolcs 58.54, 10. Csanád megye 55.98 százalék. Az utolsó helyen kullognak: Nógrád, Borsod, Tolna, Hajdu, Heves, Fehér és Baranya vármegyék.

Számos helyen a kulákok egyáltalán nem, vagy csak jelentéktelen százalékban teljesitik gabonabeadási kötelezettségüket. Ezekkel szemben a közellátási hatóságok eljárnak, elszámoltatják őket és meghiusitják késleltető törekvéseiket.

Újabb repülőgépekkel segítik az amerikai imperialisták a monarcho-fasisztáka

A görög demokratikus haderő főparancsnoksága közli, hogy a demokratikus haderő egységei Ruméliában megtámadtak egy ellenséges zászlóaljat és jelentős veszteséget okoztak annak. A Peloponnézoson megsemmisitettek egy ellenséges különitményt.

Szombaton hivatalosan közölték, hogy az Egyesült Államok a nemrég küldött 49 vadászgép után újabb 30 Dakota típusú gépet küld a monarcho-fasisztáknak. Az amerikai intervencionisták a közvélemény félrevezetése céljából azt állitják, hogy nem harci, hanem szállító repülőgépekről van szó.

Kitüntették a sajtó élmunkásait

Rövid ünnepség keretében osztották ki szombat délben az Ujságiró Szövetségben a magyar sajtó 24 munkásának a „Kiváló munkáért" kitüntetést. Az MDP és a miniszterelnökségi sajtóosztály nevében Pajzs István elvtárs üdvözölte a sajtó élmunkásait s rámutatott arra, hogy a magyar ujságirásnak követendő legnagyobb példaképe a szovjet sajtó.

Azután Aranyossi Pál elvtárs, a MUOSZ főtitkára átnyujtotta a kitüntetéseket Szilágyi Edit, Vigyázó Piroska, György István (Szabad Nép), Fenyő Béla, Ujlaki László, Völgyi Tibor (Magyar Távirati Iroda), Gedeon Pál, Oroszi István (Népszava), Polgár Dénes (Világosság), Bánk Tibor (Szabad Föld), Bassa Tibor (Magyar Nap), Pális Pál (Friss Ujság), Katona Éva (Szikra), Bars Sári (Nőmunkás), Fekete Gyula, Horváth József (Szabad Szó), Mérli István, Nagy Tibor (Kis Ujság), Feleki László (Népsport), Grandmierre Lajos (Tiszántúli Néplap), Gerencsér Ferenc (Magyar Alföld), Vajda Márton (Nyirségi Magyar Nép), Varga Dezső (Viharsarok), Csaba Imre (Dolgozók Lapja) Tatabánya.

A magyar-csehszlovák pénzügyi egyezmény ratifikálása

A Magyar Népköztársaság kormánya és a Csehszlovák Köztársaság kormánya ratifikálta azt a jegyzőkönyvet, amelyet 1949 július 25-én Magyarország és Csehszlovákia képviselői irtak alá és amely véglegesen rendezi a két ország között ezidáig függőben levő fontos pénzügyi és gazdasági kérdéseket. Ezek rendezettlensége hosszú időn keresztül zavaró tényezőt jelentett a két ország gazdasági kapcsolatai területén. A ratifikációval életbelépő jegyzőkönyv az április 16-án kelt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási egyezmény szellemében biztositja a két állam szorosgazdasági együttműködését és kapcsolatainak továbbfejlesztését.

Jól szerepeltek a délnyugati atléták Debrecenben

Szombaton délután a Mezőkémia Osobánc-utcai tornatermében tartották meg a Mezőkémia—Pécsi Lokomotiv első bajnoki asztalitenisz mérkőzést. A mérkőzést fölényen győzelemmel a Mezőkémia nyerte. *A Pécsi Lokomotivból Halász és Golocs egy-egy győzelmet szerzett.*

A debreceni nagyerdei stadionban szombaton délután kezdődtek meg a Magyarország 1949. évi országos vidéki atlétikai bajnokságának küzdelmei. Eredmények: Első nap eredményei: férfi versenyszámok. 100 méteres síkfutás, 1. Solymosi (Délnyugat), 11.2 mp. 1500 méteres síkfutás 3. Baranyai (Délnyugat) 4:03.2 perc.

Rúdugrás: 1. Tasnádi (Délnyugat) 330 cm. 2. Bakó (Délnyugat), 400 méteres síkfutás 1. Solymosi (Délnyugat) 50.1 mp. 110 méteres gátfutás: 1. Lippai (Délnyugat) 15.9 mp. 2. Dulgyovai (Délnyugat) 16.2 mp.

Az első nap eredményei alapján a pontverseny a következőképen alakult: 1. északnyugat 60 ponttal, 2. délnyugat 53 pont. A versenyeket vasárnap folytatják.

A tartalékcsapatok bajnokságának első mérkőzését szombaton délután játszották le az Előre Sport-utcai pályáján. Előre II—SZAC II 6:1 (3:0).

Szombaton délután kezdődtek meg az 1949/50. évi labdarúgó bajnokság mérkőzései. Az őszi forduló első összecsapásán a SZAC és az Előre csapatai mérkőztek. Eredmény: SZAC—Előre 4:3 (2:0).

A szombat délutánra kiirt teniszmérkőzések a nagy esőzés miatt elmaradtak.

FORRÓ SZERETETTEL

Nyugati és gyarmati fiatalok népes csoportja, a DIVSZ II. Kongresszusának küldöttei jártak nemrégen Baranya megyében. Amikor felutazásuk előtt megkérdeztük tőlük, mi tetszett leginkább magyarországi tapasztalataik során, egy francia ifjúmunkás igy válaszolt: „Nagyon sok élményben volt részünk, a saját szemünkkel láttuk, hogy hogyan épül a szocializmus. Láttuk, hogyan vált egy elmaradt, a fasizmus igája alatt nyögő országból virágzó, boldog ország. De legjobban maga a szocializmust épitő ember ragadott meg. Nemcsak a Világifjúsági Találkozó csodálatos megmozdulását és az Uj kenyér napját éreztük ünnepnek, hanem ünnepelni látszott a magyar nép akkor is, amikor a gyárakban és falvakban kerestük fel a dolgozókat. Éreztük nálatok, hogy a munka valóban dicsőség és becsület dolga. Ez az élmény fájdalmas, de ugyanakkor boldogító is volt. Fájt, amikor arra gondoltunk, hogy az amerikai nagytőke és francia csatlósai minden erejükkel azon vannak, hogy a mosolyt lehervasszák a francia ifjúság és a francia nép arcáról, de ugyanakkor nagy örömmel töltött el bennünket, hogy megvalósulva látjuk mindazt, amiről ma még csak álmodunk és amelynek megvalósításáért Franciaországban még harcolunk".

A francia ifjúmunkás szavai az egyik legfőbb tanulságot tükrözték, amelyet a Világifjúsági Találkozó a magyar ifjúságnak adott. A magyar ifjúság egészének nyilt alkalma közvetlenül meglátni, hogy mit jelent számunkra a népi demokrácia. Ha eddig a reakció fecseghetett „nyugati életformáról", akkor most ifjúságunk és egész népünk tapasztalhatta, milyen életformát szán nekünk a külső és belső ellenség. Ez az életforma a tőke uralmát jelenti, a munkások és parasztok, a dolgozó nép kegyetlen elnyomását, háborús uszitást, nyomort, vért és könnyeket. Népünkben és ifjúságunkban tudatosodott, hogy mennyire boldog és szerencsés ország Magyarország. Ez a felismerés növelte a forró szeretetet Pártunk és Rákosi elvtárs iránt. Növelte a hála és hűség érzését a bennünket felszabadító és békénket őrző hatalmas Szovjetunió és nagy vezére, Sztálin iránt.

Az öntudat megnövekedése magyarázza azt a soha nem tapasztalt lelkesedést és szeretetet, amellyel a magyar nép és az ifjúság a hős lenini Komszomol felé fordult. A Komszomol küldöttség volt a Világifjúsági Találkozó főhőse. Öntudatukkal, magatartásukkal, művészetükkel bizonyitották be, hogy legendás hirű szervezetük a világ ifjúságának élenjáró csapatát alkotja. Ittartózkodásukkal és közvetlen példamutatásukkal is nevelték ifjúságunkat.

Budapesten a Világifjúsági Találkozó hatalmas sikerű kultúrmegmozdulásai közül kimagaslottak a szovjet kultúrműsorok. Bármilyen nagy teremben is rendezték meg azokat, a hely mindig kevésnek bizonyult és a szovjet művészek ünneplése minden esetben átcsapott a Szovjetunió, Sztálin elvtárs és a Komszomol ünneplésébe.

A magyar nép forró szeretetének megnyilvánulását látjuk most is, amikor három dunántúli megyét, Baranyát, Somogyot és Tolnát éri az a megtiszteltetés, hogy a Komszomol nagy, 130 tagú tánc- és énekcsoportja jön el hozzánk. Falu és város egyaránt lelkesen készül drága vendégeink fogadására. Ifjúságunk szervezetei elsősorban az ifjúmunkások SZIT csoportjai soha, létezésük óta ilyen lelkesedéssel nem készültek semmire, mint most.

A Komszomol iránti, szavakkal el nem mondható szeretetnek magyarázatát nem lehet egyszerűen megtalálni. Szól ez a szeretet leghatalmasabb barátunknak és segitőnknek, a Szovjetuniónak, a világ népei nagy vezérének, Sztálin elvtársnak, szól a Bolsevik Pártnak, amelynek elsősorban köszönhető a szocalizmus országának megteremtése, amely munkában és harcban edződött acélossá, amely a világ legnagyszerűbb embereit, a szovjet embereket neveli soraiban.

Szól ez a szeretet annak az ifjúsági szervezetnek, amelynek a magyar ifjúság Pártunk, Rákosi elvtárs mellett a legtöbbet köszönhet. Nemcsak azt, hogy a bennünket felszabadító Vörös Hadsereg soraiban számtalan Komszomol ifjú harcolt és adta vérét, életét hazánk szabadságáért, nemcsak azt, hogy most a Világifjúsági Találkozó ideje alatt ittlétükkel és példájukkal hatalmas lendületet adtak mozgalmunknak, hanem azt is, hogy fejlődésünk egész útján példát mutattak a magyar ifjúságnak.

A nagy Honvédő Háború idején a Komszomol megmutatta, hogyan kell az ifjúságnak harcolnia az elnyomók, a hóditók ellen. A felszabadulás után a magyar ifjúság nagy tömegeinek nyilt alkalma megismerni a hős lenini Komszomol példáját. Megtanított a Komszomol arra, hogy minden eredmény, minden fejlődés előfeltétele a Kommunista Párt vezetése, a Párt szeretete. Megtanított arra, hogy hogyan kell talpra állitani az ifjúságot a békéért vivott harcban, hogyan kell öntudatos, igaz embereket, szocialistákat nevelni.

Pártunk tanitása mellett a Komszomol példája lelkesitette ifjúmunkásainkat, amikor szivvel-lélekkel vették ki részüket a termelésből, a munkaversenyből, szocialista hazánk épitéséből.

A Komszomol példája mutatta meg nekünk, hogy ifjúságunk legfőbb feladata a tanulás, hogy ifjúmunkások, dolgozó parasztok százezreinek kell megostromolnia és bevennie a tudomány várát. Mozgalmunk épitésében is a Komszomol példája tanit bennünket. Ezen keresztül értettük meg, hogy a magyar ifjúság fejlődését csak úgy érhetjük el, ha mindenekelőtt az ifjúmunkások mozgalmát, a SZIT-et erősitjük és az ifjúmunkásokra támaszkodva épitjük a magyar ifjúság teljes egységét.

Mindez együtt magyarázza meg a magyar ifjúságnak azt a határtalan szeretetét, amellyel példaképünk, a szovjet ifjúság felé fordul. Ez magyarázza azt a lelkesedést, amellyel a három dunántúli megye ifjúsága készül vendégeink fogadására és ez magyarázza meg az ifjúmunkásoknak, a dolgozó parasztfiataloknak és diákok ki nem mondott, de mindenütt érezhető fogadalmát: ezután még fokozottabban fogják követni a hős lenini Komszomol példáját!

CSAK EGY MONDAT

Nyugat-Németországban óriási arányokat öltött a csempészet. Vámügyi ellenőrzés során 200 millió cigarettát, több mint egy millió kiló kávét, 300.000 kiló csokoládét, motorkerékpárokat, sőt vitorlás jachtokat is foglaltak le. A csempészáru túlnyomó része amerikai eredetű.

*

Szántó Zoltán párisi magyar követ bemutatkozó kihallgatáson jelent meg Shuman külügyminiszternél.

*

A bécsi Kärtner Strassen lévő „Budapest" kiállitó helyiségben megnyilt a Magyar Hét keretében rendezett magyar könyvkiállitás.

*

A nyugatnémetországi vasutigazgatóság közölte, hogy az amerikai és angol övezetben „takarékossági okokból" tizezer vasuti munkást bocsátanak el.

*

Novemberre elkészül az Árpád-híd budai feljárója.

*

A moszkvai rádió ismertette a DIVSZ-kongresszus megnyitó ünnepségének részleteit és azt a meleg ünneplést, amelyben a megjelentek Sztálint és a Szovjetuniót részesitették.

*

A holland kormány megtagadta a vizumot a szovjet szakszervezti küldöttségtől, amelyet a holland szakszervezeti Szövetség amszterdami kongresszusára hivtak meg.

KÉT ÜZEM ELINDULT

a Rákosi elvtárs által kijelölt úton

Kevés papír van az asztalon, s nem ül „munkába temetkezve" mellette senki. Egy üzemi párttitkár asztala, de olyan üzemi párttitkáré, aki többet van kint az üzemben, mint az íróasztalnál. Igy is helyes. Meglátszik ez a termelésen? Meg.

A Sopiana gépgyárban *a termelékenység január óta 30 százalékkal emelkedett.* Pedig az üzem nehéz munkakörülmények között dolgozott. Kis üzemekbe szétszórva, szoroskodtak a gyár leégése után. És mégis! Az elvtársak mégis megmutatták, hogy ahol öntudatos munkások vannak, ahol a dolgozók felismerték új viszonyukat a termeléshez, ha erőfeszítésekkel is, de teljesíteni lehet a tervet, lehet úgy dolgozni, hogy például *az egy emberre eső teljesítmény értéke januárban 11.—, augusztusban pedig 14.50 Ft legyen.*

Sok hibát kell kijavítani

— De azért, amikor elolvastuk Rákosi elvtárs beszédét, úgy éreztük, hogy nálunk is van javítani való, hogy még ennél jobban is lehet dolgozni — mondja Wéber Károly elvtárs, az üzemi párttitkár.

Nézzük csak meg sorjában, hol érezték találva magukat a Sopiana dolgozói.

— Mindenhol — mondják mosolyogva. *Mindenütt lehet és kell még fejleszteni, javítani.*

Lássuk a főbb hibákat.

— Itt van mindjárt a táppénzesek kérdése. Feltűnt, hogy az utóbbi időben *igen sok a táppénzesünk.* Nem sokáig töprengtünk. Az OTI-val felülvizsgáltattuk a betegeket. Az eredmény? — mosoly fut Mihályi elvtárs, ÜB-titkár arcára. — Az eredmény az volt, hogy másnap 8—9 ember bejött dolgozni.

A kommunista próbaköve a jó termelés

Menjünk tovább. Wéber elvtárs gondolkozik. Sorra vesz mindent.

— A másik legfontosabb talán: az esztergaműhelyben kevés az ember...

— De ennek talán nem maguk az okai Wéber elvtárs. — A jó kommunista példája az, ahogy felel.

— Mi is... igen mi is hibásak vagyunk. Nem oldottuk meg, mint az öntödénél tettük, a szakmai átképzést. *Nem tettünk meg mindent, amit megtehettünk volna.*

És elmondják, hogyan lehetne még javítani az eredményeken jobb munkamegszervezéssel is. Egy-két helyen az üzemben új mestereket állítottak be, ezek nem tudják úgy megszervezni a munkát, hogy az folyamatos, zökkenőmentes legyen. *De segítenek nekik. És ezt is leküzdik.*

— Ezért vagyunk kint többet az üzemben. Igy lehet segíteni, ha látjuk a hibát.

A Sopianában — az eredmények mutatják — él az elvtársakban az, amit Rákosi elvtárs mondott: *Nem lehet jó pártmunkás az, aki rosszul termel.* A jó pártmunka próbaköve a jó termelés... Rá kell nekünk arra térni, hogy a kommunista politikai öntudatának mérője elsősorban a termelés emelése.

„Küldjetek ki valakit"

Nézzünk meg egy másik gyárat, ahol nem ilyen jók az eredmények, de ahol az elvtársak Rákosi elvtárs beszéde után elindultak a hibák kijavítására.

A bőrgyári ÜB-iroda nem éppen csendes hely. Állandóan cseng a telefon, percenkint nyílik az ajtó is. Szentgyörgyvári elvtárshoz szólnak:

— Te, küldjél ki valakit az Erdődi helyett, nem tudunk kezdeni... — halljuk.

— Dehát *miért nem csináltok egyszer meg ti is valamit, miért kell kibújni a nehezebb feladat elől.* Ha van egy nehezebb kérdés, nem nyultok hozzá — néz az elvtársra Szentgyörgyvári János, termelési felelős.

Lám itt az első hiba. A munkavezető feladata lenne egy munkás behelyettesítése. Nehéz a feladat, nem csinálja meg, az ÜB-re bízza.

A Bőrgyár betegsége: az egyéni felelősség hiánya

— De nem ez a legnagyobb — mondja Vasvári József titkár. Mi hát a legnagyobb? Rákosi elvtárs sokat és szigorúan beszélt róla.

— *Az egyéni felelősség hiánya. Ez a bőrgyár legnagyobb betegsége* — mondják el az elvtársak. Példákat akarunk hallani. Sajnos van elég.

Kiadják az utasításokat és nem hajtják végre, vagy nem jól hajtják végre. Kiadták, hogy az oltott meszes kádakat rendesen kell használni, úgy, hogy egy kádat végig kihasználnak és utána kezdik meg a másikat. Ezt félreértették, *a kádban lévő leiszaposodást is felhasználták meszezésre.* Ennek következtében a bőrpórusokba bekerültek a kavicsok, a hasítógépnél csorbulást idéztek elő, bőrelhasítások történtek. Minőségi romlás állt elő, szortiment esés.

Vagy nézzük Bukács Mihály esetét, aki *észrevette, hogy a lefolyóba egy bőr került, de nem szólt a munkavezetőnek róla,* a bőr eltömte a kanálist, a gyárból lefolyó összes piszkos víz kijött és tönkretette a kádban lévő vegyianyagot. A kár 600.— Ft, de lehetett volna sokkal több is. *Ha viszont rögtön szól, meg lehetett volna menteni az anyagot.* Bukács Mihály nem érezte át az egyéni felelősséget. Pedig tagja Pártunknak. És felvetjük a kérdést: Vajjon viszonyulhat így egy kommunista a munkájához, a termeléshez? Nem viszonyulhat. Rákosi elvtárs mondotta, hogy *a kommunistáknak élen kell járniuk a termelésben.*

Meg kell szűnnie a kapitalista módszernek

Tovább kell mennünk. A műszaki vezetés kérdése következik. *A műszaki vezetők a régi „sziszténa" szerint, profitra dolgoznak még mindig.* Olyan bőrt gyártanak, ami többet hoz. Nem kerültek ki a kapitalista termelés módszereiből, úgy ahogy kellett volna. Nem ellenőrzik a kiadott utasításokat sem.

De nézzük a holnapot a Bőrgyárban. Brunner Béla elvtárs, a párttitkár elmondja, hogy az üzemi háromszög tervet készít *az egyéni felelősség levezetésére egészen az egyszerű munkásig.*

— Mindenkinek felelősséget kell vállalni azért, amit végez, legyen az akár a látszólag legjelentéktelenebb munka is.

Két üzem Rákosi elvtárs beszéde után. Hibáikból és eredményeikből tanulnia kell a többinek, hogy *a mult, a kapitalista termelés felett győzelmet arasson az új:* a jobb, gazdagabb, emberibb élet alapja: a szocialista termelés.

Lorenz Mária

Mozi

APOLLO *7-éig*

Harc a fehérgárdisták és sárga bérenceik ellen!

Mandzsu bestiák

Előadások: vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor
hétfőn 5, 7, 9 órakor

URÁNIA *7-éig*

Zenés, humoros vígjáték

Csak a papa meg ne tudja!

Előadások: vasárnap 4, 6, 8 órakor
hétfőn 6, 8 órakor

PARK *7-éig*

Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték

Égi szekér

Előadások vasárnap: 4, 6 és 8 órakor
Hétfőn: 6 és 8 órakor.

Karikagyürük

órák, ékszerek nagy választékban, TÓTH ÉS CSIKÓS precíziós órásmestereknél Pécs, Ferenciek-u. ca 19.

Meghosszabbították a gépállomásokkal kötendő szerződés határidejét

A földművesszövetkezetek vezetőségének fokozni kell a felvilágosító munkát

A gépállomásokkal kötendő szerződés határideje eredetileg augusztus 31-én zárult volna. Tekintettel arra, hogy a földművesszövetkezetek — nem tudtak teljes súllyal belekapcsolódni a kampányba,

még szeptember első felében is folyik a szerződéskötés.

Azonban ismét le kell szögeznünk, hogy a kampány sikere érdekében a földművesszövetkezetek igazgatóságának felvilágosító gyűlések előkészítésével és az eddiginél tevékenyebb munkával kell a földművesszövetkezeti tagság és a gépállomás közötti kapcsolatot kimélyíteni.

Amíg a termelőszövetkezeti csoportok megyeszerte megkötötték már a gépállomásokkal az egész évi gépi munkát biztosító szerződést, addig az egyénileg gazdálkodó parasztok

nemcsak az egész évi munkákra köthetnek szerződést, hanem az egyes munkafolyamatokra is.

Tehát az őszi keverő, vagy mélyszántásra és a tarlóbukdácsra, boronálásra épúgy, mint a vetés elvégzésére. A szerződéssel az állam ismét nagy kedvezményt nyújt a dolgozó parasztságnak, mert az egész évi munkának díját természetben lehet fizetni.

Ennek háromnegyed részét november 1-ig, negyedrészét pedig a következő évben a terménybetakarítás után.

A gépi művelés — ezt már minden dolgozó paraszt tudja — nemcsak jobb, de olcsóbb is. Egy hold búza összes talajmunkájáért, beleértve a tarlóhántástól a simításig minden munkát, 135 kilógramm búzát fizet a gazda, aki nemcsak a nagyobb terméshozamot biztosítja magának a gépi művelléssel, de emellett 10 százalék kedvezményben és ingyenes szaktanácsadásban is részesül. Ha a szerződő, a dolgozó paraszt nem tud terménnyel fizetni, készpénzzel is leróhatja a munkadíjat.

A szövetkezetek termelési felelősei és igazgatósági tagjai keressék a kapcsolatot a gépállomások vezetőivel és

a felvilágosító munkát közösen vigyék a pártszervezetek segítségével

és elsők legyenek a szerződés megkötésében. Vegyék fel a harcot a kulák rémhírekkel szemben, amelyekkel azt akarják elérni, hogy a szegény, fogatnélküli parasztság ne vegye igénybe a gépállomás traktorait és továbbra is legyenek ráutalva a kulákok igazuzsorájára.

AZ ÉLENJÁRÓ MŰVÉSZETTEL AJÁNDÉKOZZA MEG A PÉCSIEKET

A KOMSZOMOL KULTÚRGÁRDÁJA

Ma délben érkeznek városunkba. Már állnak a diadalkapuk, áll az emelvény a Széchenyi-téren, lángvörös, piros-fehér-zöld pompájában és várja őket. De nemcsak a küldöttségek, mi is várjuk őket szívünk forró szeretetével, lelkes rajongással. Mánfa, Mecseknagyszabolcs, Pécsbányatelep is mind ünnepi díszbe öltözött fogadásukra, hogy amerre eljönnek, útjuk diadalút legyen. Minden ifi úgy készül erre a napra, mint a legszebb ünnepre. És az is lesz, felejthetetlen élmény valamennyiünk számára.

Vendégeink, a hős Komszomol küldöttei a hatalmas szocialista ország, a Szovjetunió kiváló művészei. Csodálatos műsorukban már gyönyörködtek a pestiek, székesfehérváriak, kaposváriak. S akik látták őket, mind arról beszélnek: „Csodálatos élmény volt... soha, soha nem lehet elfelejteni amit nyujtottak..." Nem lehet eldönteni, hogy kik aratnak nagyobb sikert, a Sztálinról elnevezett moszkvai autógyár vegyeskara-e, amely népi dalok, tömegdalok tökéletes, tiszta tolmácsolásával ujjongó, felszabadult érzést váltott ki mindenkiben, vagy a Nyiriácska táncegyüttes, melyben húsz fiatal táncosnő az élet változatosságát, színességét mutatta meg hajlékony, gyönyörű táncában, vagy a csodálatos balettszám, a „Hattyu halála" vagy a tisztahangzású, tökéletes technikájú hegedűszám. Minden bizonnyal mi sem fogjuk tudni eldönteni. A műsor minden száma bennünk marad, bennünk él és megmutatja a követendő utat a legigazibb művészet, a szocialista, realista művészet felé.

Az ünnepi műsort a déli fél 1 órai Széchenyi-téri fogadtatás után, délután három órakor a Széchenyi-téren, este 9 órakor pedig a pécsi Nemzeti Színházban adják a komszomolista művészek.

Miért nem szerepelnek az új élmunkások között a legjobb MESZHART-dolgozók?

Aki olvassa a Dunántúli Naplót, az megfigyelhette, hogy nap-nap után hallunk beszámolókat a pécsi és baranyai üzemekről, hogy hogyan ünneplik az új élmunkásokat. Az olvasó észrevehette azt, hogy éppen a MESZHART, ünnepségei nem szerepelnek a pártsajtóban. Sokan kérdezték is már, hogyan, a MESZHART-nál nincsenek új élmunkások? Sajnos nincsenek — hangzik a bizonytalan válasz. És miért nincsenek? Talán senki sem dolgozott jól a MESZHART bányákban? Nem! Nem itt a hiba. A hiba a kerületi bányászszakszervezetnél történt. Lang József elvtárs kerületi titkár szabadságra ment. Helyettesének Micheluti Ferenc elvtársnak meghagyta, hogy az élmunkás jelöltek névsorát a kitűzött határidőig, augusztus 18-ig haladéktalanul küldje fel a Szakszervezeti Tanácshoz. — Micheluti elvtárs azonban megkésve küldte fel a jelöltek névsorát a Szakszervezeti Tanács illetékes osztályához, amikor ott már lezárták az új élmunkások névsorát. A MESZHART dolgozók tehát hiába várják a legjobb dolgozóik kitüntetését, hiába akarták ünnepelni őket a szocialista munkaverseny hőseit. Az illetékesek remélik, hogy a Szakszervezeti Tanács utólagos intézkedéssel a kérdést megoldja, ettől függetlenül azonban a kerületi bányászszakszervezet a felelősség a késedelmes adminisztráció miatt.

A Ferenc- és a Szent István-aknán hétfőn alakul meg az üzemi pártszervezet

Pártunk Központi Vezetőségének Szervező Bizottsága határozatot hozott a bányász pártszervezetek megalakítására. Uj, hatalmas tervünk, az ötéves terv megvalósításához feltétlenül szükséges, hogy felszámoljuk a bányászok közötti politikai munka elmaradottságát. A bányákban előforduló hibák, úgy termelési, mint politikai vonalon arra mutatnak, hogy nem fordítottunk elég gondot a bányász elvtársak öntudatának, politikai képzettségének fejlesztésére, *nem alakítottunk pártszervezeteket a bányákban.*

Ezt bizonyították a pécsi MESZHART bányáknál előforduló hibák, ezt hozta ki döntő módon a Mecsekszabolcson tartott értekezlet is.

Ezt a hiányosságot szünteti most meg a bányász üzemi pártszervezetek megalakulása. *A városi és járási pártbizottságokban külön bányásztitkárokat állít be a Párt.* A szervezetek aknánként alakulnak meg, később ezeket kiterjesztik, illetve felbontják kerületi pártszervezetekre is.

A pártbizalmi és népnevelő rendszert a fejtések és külszíni termelési egységenként építik ki a szervezetek. A határozat foglalkozik a vidékről bejáró munkások közötti fokozottabb agitációs munkával. Ennek hiányát is leszögezte a mecsekszabolcsi értekezlet és a *Szervező Bizottság határozata most ezen a téren is komoly változást hoz.*

A megalakuló üzemi pártszervezetek feladata lesz a termelési kérdések, politikai felvilágosító munka és oktatás megszervezésének munkája.

A MESZHART bányáknál hétfőn két aknán alakul meg üzemi pártszervezet. Ferenc-aknán *Felczán* Andor elvtárs, MDP városi titkár, a Szent István-aknán *Städinger* István elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja megyei bizottságának szervezője méltatják a bányász üzemi pártszervezetek megalakulásának jelentőségét.

A baranyai terménybegyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

azok a falusi elvtársak, azok a népnevelők, akik a begyüjtésben személyes jó példával, begyüjtésük maradéktalan teljesítésével jártak elől és ezzel a legjobb agitációt nyujtották. Elősegitői azok a SZIT és EPOSZ-fiatalok, akik a Világifjúsági Találkozó szellemében népnevelő munkát fejtettek ki, egyenként meggyőzve a begyüjtésben lemaradt gazdákat és ezzel is erősítették a béketábort. A falnak ifjúsági szervezetei jó munkájukkal és a szabó ülők telepítésével elősegítették a begyüjtést.

Az egyéni kötelességteljesítésben kitűntek az elmult hé eredményei alapján: Görbicz János PELLÉRDI dolgozó paraszt, aki az előirt 548 kilogramm beadási kötelezettsége helyett 1084 kilogrammot rótt le, 185 százalékban teljesítve túl kötelezettségét. Kemény Árpád KISJAKABFALVAI 3 és fél holdas kisparaszt 124 kilogramm előirt mennyiség helyett 710 kilogrammot adott be 572 százalékban túlteljesítve kötelezettségét. Zeier János NAGYBUDMÉRI 7 holdas kisparaszt 475 kilogramm előirt beadási kötelezettség helyett 1538 kilogrammot adott be a terménygyüjtő raktárba és ezzel 321 százalékban teljesítette hazafias kötelességét.

HÁTRÁLTATÓI

azok a jegyzők, akik a kulákok elszámoltatásának kérdését elhanyagolják, nem kezelik az elszámoltatás ügyét úgy, ahogy azt a dolgozó nép állama megkívánja. A begyüjtés hátráltatói azok a jegyzők is, akik elnézik a legkisebb szabálytalanságot is, és keztyüs kézzel bánnak a kulákokkal. Nem bírságolják meg őket úgy, ahogy azt a rendelet is előirja, és nem növelik 5 százalékkal, 15 napi késedelem után pedig 10 százalékkal beadási kötelezettségüket.

Ha a jegyzők kellő szigorral járnának el hatáskörükben, akkor nem volna bűnössége Nagy Józsi EGYHÁZBÉRI 30 holdas kuláknak ahhoz, hogy a mai napig is csak 45 százalékban teljesítse kötelezettségét. De községe szégyene Hegedüs Miklós ÁTAI 20 holdas gazda is, aki 2997 kilogramm beadási kötelezettségére még egyetlen kilót sem adott be. Túlfogott kuláktársain Harsányi János ÓFALUSI kulák, akinek 238 hold földje van, beadási kötelezettsége 23.813 kilogramm, amire begyüjtést még nem teljesített. Nem marad el mögötte cimborája, dr. Rézső János SZÜRI kulák sem, aki 19.935 kilogrammból semmit sem teljesített és Mézes János KISHARSÁNYI 60 holdas kulák, aki közel két vagon előirással szemben eddig csak 21 százalékban teljesítette kötelezettségét.

NAP A KÜLPOLITIKÁBAN

„A béke tábora hatalmas és gyorsan növekszik, a béke tábora az egész világot átfogja." Rákosi Mátyás szavai tömören összefogják és jellemzik a hét eseményeit. Az eltelt hét nap tovább szélesítette a békefront rohamosan növekvő, hatalmas támadásba lendült arcvonalát.

A magyar népi demokrácia nagy büszkesége, hogy otthalad a béke híveinek élcsapatában, szorosan követve a világbéke legnagyobb őrét, megingathatatlan támaszát, a Szovjetuniót. Hogy hazánk elismert élharcos a világ népeinek legdrágább kincséért folyó küzdelemben, arra bizonyíték a nálunk rendezett Világifjúsági Találkozó, amely nyolcvannégy nép bátor fiait látta vendégül. A forró lelkesedésű, felejthetetlen Találkozó a békefront egyik legfontosabb szakaszán aratott döntő sikert: a világ ifjúságának sorai között, azok közt, akiket az imperialista halálgyárosok a harmadik világháború lövészárkaiba szeretnének terelni, akiknek életét, vérét, jövőjét immár egy emberöltőn belül harmadszor kívánja a végvonaglásban vergődő kapitalizmus. Az ifjúság földrészeket beharsogó „nem"-et kiáltott az amerikai nagytőke gyalázatos tervére, ahogy Rákosi elvtárs értékelte a negyedmilliós tömegű zárónagygyűlésen: „A világ ifjúságának ez a hatalmas seregszemléje új erőforrás, új energiák termelője és meghatványozza a haladó ifjúság lelkesedését, győzelmébe vetett hitét és harcát az egységért."

Picasso: Békegalamb

De a munka nem állt meg. Szervezetileg meg kell szilárdítani a VIT hatalmas eredményeit, meg kell alapozni az új győzelmeket. Ezért ült össze fővárosunkban pénteken a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség II. kongresszusa, hogy hatvanmillió ifjú nevében meghozza határozatait. A nagyfontosságú tanácskozás az imperialisták minden rosszindulata, beavatkozása ellenére több nemzet küldötteivel és kétszer annyi ifjú képviseletében ült össze, mint az enyhébb nemzetközi légkörben lezajlott első kongresszus.

A békefront támadásának felfokozásához döntő mértékben járult hozzá a világ jobb jövőért, szabadságért, függetlenségért harcoló népek nagy vezetőjének, a Szovjetuniónak a napokban zárult békekonferenciája. A szövetséges tanácsköztársaságok képviselői, a szovjet emberek Sztálinhoz intézett üzenete az egész világ népeihez szól: „Nincs az az erő, amely megingathatná akaratunkat, hitünket, megbonthatná a népek egységét, a háborús úszítók, az imperialista tábor emberevői elleni harcban. Eltökélt szándékunk, hogy minden erőnket feláldozzuk a béke oltárán."

Ez a hatalmas erő, amely minden földrészen és minden országban bátran felveszi a harcot a háborús úszítókkal szemben, meg kell végre mutassa szervezettségét, hatalmas arányait. Ezért hívja fel a népeket a Béke Hívei Világkongresszusának Állandó Bizottsága, hogy október másodikán gigászi világtüntetéssel mutassák meg a béke híveinek mindent elsöprő erejét. „Közös erővel megnyerjük a békéért vívott csatát, az élet csatáját!" — szól a felhívás, tolmácsolva az egész emberiség meggyőződését.

Hitvány szökevények

A békefront ökölcsapásaitól megzavarodott imperialisták végső eszközeikhez nyulnak. Látják, hogy életre-halálra megy a küzdelem, érzik a szoruló hurkot nyakuk körül, amit saját népeik is kemény kézzel húznak. Eddig álcázott szövetségeseikről, a nagytőke rejtett lakáiairól is lerántották a leplet, a Vatikántól Titóig. A szocialista táborba belső bomlasztóul beépített trockista Tito-bandára különösen fontos feladatot biztak. Rá várt az a becstelen feladat, hogy kommunista álarcban a béke táborán belül állítsák fel az imperialisták ügynökségét. A Szovjetunió keresztülhúzta ezt a tervet. E héten s azelőtt kiadott jegyzékeiben megmutatta a jugoszláv nép és a világ dolgozói előtt „a szocializmus és demokrácia árulói, a minden emberségből kivetkezett, féktelen fasisztákká vált" titoista csőcselék igazi arcát. A hangoskodó, „szégyenükből jövedelmező mesterséget csináló" hitvány szökevények cselekedeteiről szinte naponta ad hírt az új szövetségessel dicsekedő nyugati sajtó, amikor vagy a Jugoszlávia függetlenségét megkövetelő gazdasági tárgyalásokról, vagy a hős görög szabadságharcosok hátbatámadásáról számol be. Az árulók a történelemben eddig mindig elérték megérdemelt bűnhődésüket. Nem lesz ez alól kivétel a haladó emberiség gyűlöletétől körülvett jugoszláv kormány sem!

Kapitalista marakodás

A kapitalista világ belső ellentmondásai, a Marshall-terv bevallott csődjének jegyében folynak az előkészületek a washingtoni angol-amerikai gazdasági tárgyalásokra. A harcias sajtó- és rádiónyilatkozatok arra mutatnak, hogy a nyáron félretett problémákat most meg fogják tudni oldani. Az Egyesült Államok pénzügyi körei teljes behódolást, feltétel nélküli megadást követelnek Angliától, elsősorban azt, hogy pénzét a Wall Street igényei szerint értékelje le. Ez a lépés az angol gazdasági válság megerősödéséhez és Anglia eddigi gazdasági pozíciónak összeomlásához vezetne. Cripps, a brit gazdasági csúcsminiszter egyelőre ellenáll az amerikai nagytőke fokozódó nyomásának. Hogy ki marad alul, az még kétséges, egy azonban biztos: igen éles összecsapásra számíthatunk Washingtonban, ami még jobban meg fogja tépázni a nyugati blokkok tekintélyét és újabb mély sebet fog ejteni a tőkés országok állítólagos egységén.

Megvesztegetési botrány a Fehér Házban

Wogan tábornok, Truman elnök szárnysegéde most minden valószínűség szerint a legismertebb személyiség lett az Egyesült Államokban: neve, tekintélyes politikusok és tábornokok, miniszterek és gyárosok neveivel együtt nap mint nap ott díszeleg az amerikai lapok első lapjának szenzációi között. Hőstetteinek kivizsgálásával egész szenátusi bizottság foglalkozik.

Mi tette oly híressé az elnök katonai szárnysegédét? Megvesztegetés. Wogan tábornokhoz, a Fehér Házba futnak össze annak a megvesztegetési botránynak a szálai, amelyben egyrészről a legmagasabbrangú állami tisztviselők, másrészről a katonai rendelésekből meggazdagodni óhajtó iparmágnások vettek részt. Hogy hány dollár és mennyi természetbeni juttatás ütötte Wogan zsebét, az még egyelőre kideríthetetlen. Kezdetnek azonban beismerte, hogy két vállalkozótól nagyértékű jégszekrényeket kapott „ajándékba". A „New-York Herald Tribune" szavai szerint a Wogant megajándékozó vállalkozók a katonai rendelések kiosztása alkalmával „megkülönböztető előnyökben részesültek."

A „New-York World Telegramm" közlése szerint a botrányban más igen magas pozíciójú személyek is ludasak, akiknek a nevét azonban egyelőre titokban tartják. Az ujság az első oldalon hagyott is üres helyet a nevek számára. A hely azonban nem sokáig maradt üresen. Másnap már közölte a sajtó, hogy a csikágói gyárosok ugyanolyan jégszekrényeket küldtek — természetesen szintén ajándékba! — Synder pénzügyminiszternek, Winsonnak, a Legfőbb Bíróság elnökének, valamint Connelynek, az elnök titkárának.

A már leleplezett, megvesztegetett személyiségek között van Feldmann táornok, az amerikai hadsereg élelmezési szolgálatának főnöke, White tábornok, a vegyiharci alakulatok vezérkari főnöke, valamint egész sor más katonai és állami nagyság, akik különböző „ajándéktárgyakat", vagy meztelen dollárokat kaptak a nagyiparosoktól.

A szenátúsi bizottsággal párhuzamosan folytatja a vizsgálatot a képviselőház bizottsága is. E vonalon a figyelem középpontjában Louis Johnson hadügyminiszter áll, aki többmilliós állami rendeléseket eszközölt B-36 mintájú bombavetőkből a Consolidated Walthey Aircraft Corporation társaságnál, amelynek az elnöke maga Johnson volt. Magától értetődő, hogy a hadügyminiszternek sok segítőtársa akadt, akik most igyekszenek megakadályozni a további leleplezéseket. A sajtó közlése szerint „az igazságügyminisztérium nem engedte meg a bizottságnak, hogy megismerkedjék az ügyre vonatkozó anyagokkal", amelyek fényt deríthetnének a megvesztegetésnek és a katonai rendelések kiadásának kapcsolatára.

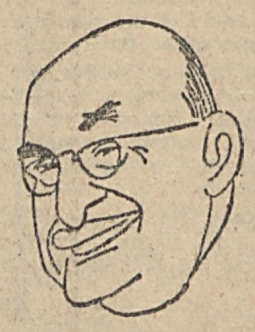

A kínos ügy egyre nagyobb hullámokat ver. A Wasington Times Herald vezércikkben vádolta meg Truman elnököt, hogy a megvesztegetési botrányban szereplő személyeket védelmébe vette.

Egyre mélyül a válság Amerikában

A reakciós Revue Politique et Parlementaire című francia folyóirat az amerikai gazdasági életet kommentálva megállapítja, hogy az Egyesült Államokban egyre szaporodnak a gazdasági válság jelei. A lap szerint könnyen lehetséges, hogy az Egyesült Államokban a teljes munkanélküliek száma 10—15 millióra emelkedik. A lap hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok vezetői mind a Fehér Házban, mind kapitalista körökben 1944 óta szüntelenül a válság gondolata nyugtalanítja. Ez a félelem határozza meg az Egyesült Államok politikáját.

CSÁPÁJEV, A POLGÁRHÁBORÚ LEGENDÁS HŐSE

Vaszilij Ivanovics Csápájev az első világháború alatt, a front lövészárkában tanult meg írni-olvasni. Bajtársai kinevették.

— Zsoltárénekes lesz belőled, úgy olvasol! — mondták.

Csápájev nem törődött a gúnyolódással. Pugacsovról, Jermákról olvasott, de Hannibálról és Garibaldiról is. Arra készülődött, hogy a nép vezére legyen és Pugacsovhoz hasonlóan a gazdagok és a véreskezű cár ellen vezesse a szegényeket.

1917 nyarán kapcsolódott be a nyikolájevszki bolsevik szervezet munkájába. Teljes energiáját annak szentelte, hogy a Volga mentén vörösgárdista osztagokat szervezzen az ellenforradalmárok elleni küzdelemhez. Özönével jelentkeztek csapataiba az önkéntesek, egész hadosztály alakult belőlük.

Ragyogó győzelmek hoztak dicsőséget Csápájevnek, aki mindig az első vonalban volt található vörösszegélyű, fekete kucsmájában, fekete úttalvetőjében, amely szárnyak módjára lebegett a szélben. Szerette száguldó hadosztályait nevetve elvezetni.

Igazi bolsevikké Dimitrij Furmánov nevelte, akit politikai biztosként küldtek Csápájev mellé. Furmánov Csápájevben felébresztette az érdeklődést a tudás iránt, megtöltötte politikai öntudattal és igazi bolsevik hadvezért faragott belőle.

A polgárháború legendás hősét, miután az uráli fronton győzelmet győzelemre halmozott csapatai élén érte el az ellenséges golyó 1919 szeptember 5-én. Lovából lebukó teste elmerült az Ural hideg hullámaiban. Emléke azonban kitörölhetetlenül él a szovjet nép szívében.

MUNKÁBAN A GÉPEK A SZOVJET FÖLDEKEN

(Képes parasztküldötteink szovjetunióbeli látogatásáról)

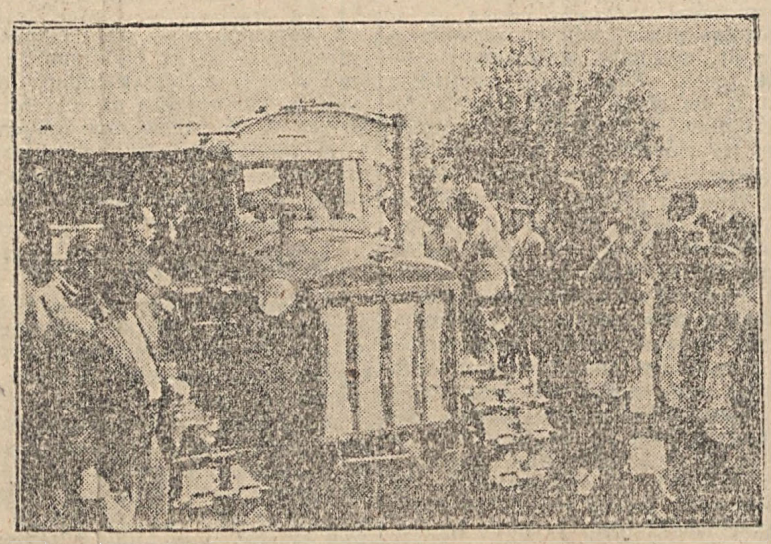

Ezt a traktort, melyet képünkön látunk, nagy büszkeséggel mutatták be a szovjet dolgozók a magyar küldötteknek. Mert ez a traktor már a sztálingrádi traktorgyárban épült. Ott, ahol néhány esztendővel ezelőtt még ágyuk dörögtek és ahol vandál módon pusztitottak a németek. A traktor — sokezer társával együtt — a szovjet dolgozók újjáépítő sikerét bizonyítja.

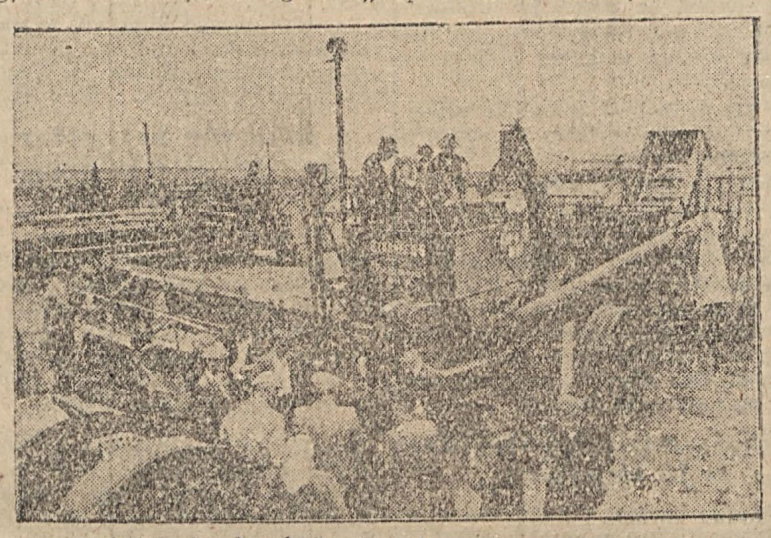

60 traktor, 36 kombájn és sok más, aratásra, cséplésre, a föld megmunkálására alkalmas gép van a szandétovi gépállomáson. A magyar parasztküldöttek gyönyörködve nézik a gazdag gépparkot. Még a gépek alkatrészeit is megvizsgálják, hogy itthon a mi munkánk javítására használhassák fel a Szovjetunióban tanultakat.

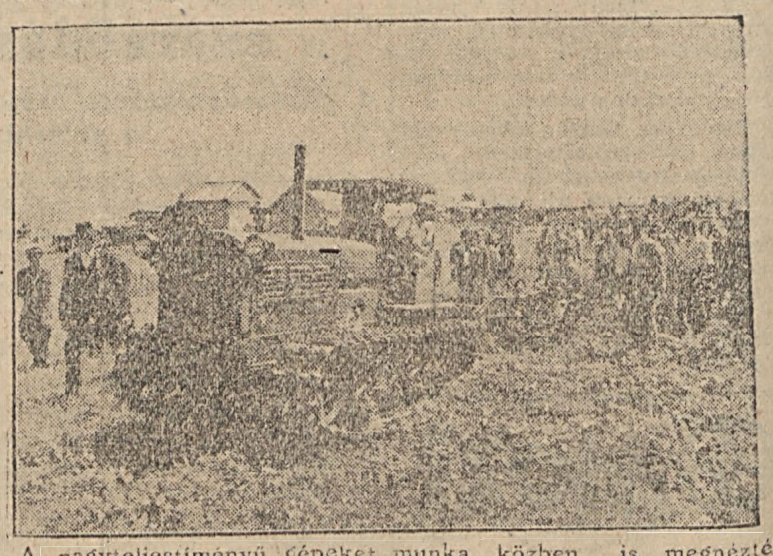

A nagyteljesítményű gépeket munka közben is megnézték küldötteink. Andrej Jevtusenkó traktorvezető büszkén mutatta be nagyteljesítményű hernyótalpas traktorát. A traktor négyes ekét vontat maga után, mélyen megforgatva a jól termő földet. Küldötteink elismeréssel figyelik a gyors, alapos munkát: így aztán lehet jól dolgozni!

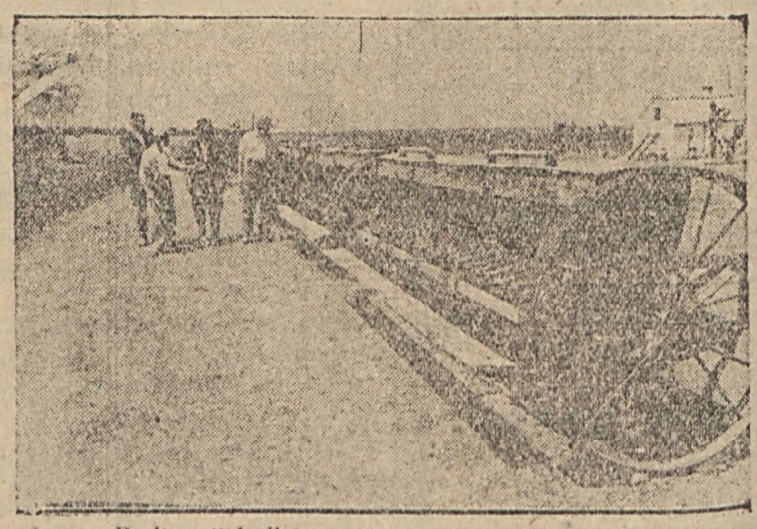

Ime, a Budjonnij kolhóz egyik gyönyörű gépe: 24 sor vető-gép. Így aztán lehet jól dolgozni — ismerik el a magyar parasztküldöttek. A világ legfejlettebb szocialista mezőgazdaságában a legkitűnőbb gépekkel szerelték fel a kolhózokat. Egy embernek soha nem lehetnek ilyen gépei, melyek megkönnyítik, eredményesebbé teszik munkáját. A kolhóz, a közös gazdálkodás, az állam segítsége lehetővé teszi a gépi munkát.

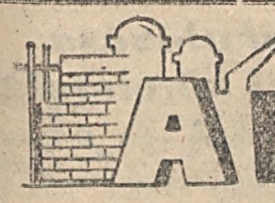

A KOMBINÁT a bírálat után

Hat hete annak, hogy a minisztertanács foglalkozott az építőipar döntő kérdéseivel. Megállapították a hiányosságokat és megjelölték a követendő utat. Egy héttel később Pártunk központi lapja, a Szabad Nép megvizsgálta az ország legnagyobb építkezését. Ez annál fontosabb teendő volt, mert igazi arányai az ötéves tervben bontakoznak ugyan ki, de már most is, a háromévés terv végén, többszázmillió forintos létesítményt jelent. Könnyebb a dolgokat az elindulásnál orvosolni, mint később, amikor már szétburjánzottak. A kritika kemény volt, de jogos. Lássuk, mennyiben volt hajtóerő és iránymutató.

Mintha minden egyszerre napirendre került volna

Ekli elvtárs, a kombináttelepítő párttitkára kis csoport közepén áll a háromemeletes munkáspalota tövében. Itt vaspálcák csörömpölnek, néhány méterrel odébb zúg a kisvasút motoros mozdonya, betonkeverőgépek robaja, közben egy-egy harsány kiáltás. A csoportból hol egyik, hol másik csoportvezető szól az elvtárshoz:

— Azt okvetlenül meg kell nézni, Ekli elvtárs!

Ebből az „okvetlenből" igen sok van és meg is indulnak. De Ekli elvtársnak marad ideje arra is, hogy egy-egy mellette elsiető munkást, mint valami régi ismerőst kérdezzen meg:

— Nos, hogy megy a dolog?

A válaszok csaknem kivétel nélkül lelkesek. De nem szabad a felszín rabjául esnünk...

Egy félszer formájú födél alatt motoros téglafűrészelő működik. Gépesítés. A falon dolgozó kőműves nem idomítja a téglát kalapácsával faragva, elvégzi ezt sokkal hamarabb és szebben a fűrészelő. Kis kép ez, de jellemző. Ilyen „apróságokkal" lépten-nyomon találkozunk. Mintha a minisztertanács határozata és a Szabad Nép bírálata után egyszerre került volna napirendre valamennyi kérdés. Önköltségcsökkentés, újítás, munkamódszer átadás, brigádmozgalom, páros verseny, párt- és szakszervezeti élet, nevelés, szociális problémák, — talán bele se lehet gyömöszölni egy cikk keretei közé.

Ez még csak a kezdet

Hamza István, a betonkeverők brigádvezetője átképzősökkel is dolgozik.

— Könnyű ma nekünk, az én időmben a mester csak választási malacért volt hajlandó munkakönyvet adni annak, aki már évek óta dolgozott szakmunkán. Ma a „választási malacot" a lelkes munka helyettesíti.

Bertók Imre csoportvezető kubikos csoportja 150—170 százalékig teljesíti a normát és így első a magasépi építkezésen, a maga 16 emberével. Az a fájdalmuk, hogy a mostani munkaszakaszban csökkent a kubikus szakmunka és a szállításhoz „vetették" be őket. Persze itt is megállják a helyüket, ugyanolyan jól, akárcsak a betonkeverésnél, ahol csúcsteljesítményként 240—260 keverést adnak le naponta.

— Ez mégcsak a kezdet. — hangsúlyozza Ekli elvtárs, — most kell kinevelnünk azokat, akik jövőre az igazi munka megindulásakor oszlopai, káderei lesznek az építkezésnek. Vitassák csak meg az elvtársak a Politikai Bizottság MÉMOSZ-bírálatát, meg Rákosi elvtárs beszédét, amit a nagybudapesti pártválasztmány előtt mondott. Sok, nagyon sok a feladat a szocialista termelési módszerek kialakításában. Nagyon kellenek a munkások soraiból kiemelkedő vezetők.

Itt Ekli elvtárs sietve meg is jegyzi, hogy a Bertók csoportból a napokban emelték ki Seres Lászlót, az élenjáró munkást, aki most üzemi könyvelést végez, vagy itt van ifj. Boros Ferenc, aki kubikus csoportvezetőből szélesebb munkaterület vezetője lett.

Bertók Imre 16 embere nevében keményen kézszorítással és ezzel a mondattal fejezi be a beszélgetést:

— Benne vagyunk a brigádalakításban, hogy a munkánk még jobb legyen.

Megszűnt a függőónos méricskélés

Hermann József vezetése alatt az egyik ácscsoport teljesítménye 140 százalékos átlagot ért el. Ők csinálják a „zsaluzást" a készülő betonmunkákhoz. Munkájukban idő- és anyagmegtakarítást érnek el, amikor a fa-anyag-készlet hiányosságai miatt kiiktattak bizonyos megszokott kiméretési formát. Sok vitájába került a megcsontosodott formákhoz ragaszkodó munkavezetőséggel, de végül is győzött és erre igen büszke.

A következő emeleten megint egy újítással találkozunk „a falazó kalodával". Ez lényegében nem más, mint egy párhuzamosan rögzített léc, amit felállításkor beméreznek, ezzel elkerülik a függő ónnal való méricskélést. A léceken ki van jelölve a téglasorok vastagsága is, így a munka gyerekjátékká válik. Ez teszi lehetővé, azt, hogy néhányhetes tanoncot például kényelmesfalazásra bocsássanak.

Lefekvés előtt „haditerv"

Általában a fiatalokat merészen állítják be a munkába. Farkas Ilona a 17 éves szigetbeli lányka serényen rakja a szürke habarcsra a téglasort egy szikár kőműves-szakmunkás társaságában, élő bizonyítékaként az alkotmánynak, amely egyenjogúvá tette a nőt. Barna piros arcát, serényen mozgó kezét nehezen tudnánk elképzelni a varróasztal mellett, ami régen az egyetlen munkaterület volt fiatal lányok számára. Ilona egyik hajtása annak a csemetének, amelyből új munkásnemzedék sarjadzik.

Ez már Fábik II. József területe. 8 tagú kőművesbrigádjával 150 százalék teljesítményt ért el. A brigádban legkisebb kereset 219 forint volt hetenként. Fábik elvtárs ezzel magyarázza a sikert:

— Rájöttünk, hogy nagyon meg könnyíti a másnapi munkát, ha este lefekvés előtt „haditervet" csinálunk másnapra.

Fábik atyai tekintettel néz végig az emelkedő falakon.

— Ilyen építkezésnél még nem dolgoztam...

Ekli elvtárs vállára teszi a kezét:

— Nem is tudja Fábik elvtárs, hogy a tavaszon milyenen fog dolgozni még!

A fordulatot meghozta a Párt

A fenti sorok kockái egy filmpróbának. Búcsúzás előtt megkapjuk az összefoglalót. 15 újítást jelentettek be. Az önköltsége 3—5 százalékkal csökkentették, 16 brigád dolgozik, rendszeresen pártnapokat és szakmai képzést tartanak. Az Ekli elvtárssal tartott séta azt mutatta, hogy gégászlak a kezdeti szép eredmények, s ezeket annak köszönhetjük, hogy a Párt kezébe vette a munkát.

De az eredményeket mindezek ellenére sem szabad eltúloznunk. Jócskán akadnak még hibák is. A fejlődésben csak az első lépcsőfoknál tartunk. Szerencsétlen dolog lenne, ha a kezdeti eredmények lazuláshoz, önelégséghez vezetnének. Brigádok vannak, de munkájuk még rendszertelen, kapkodó, felszínes, brigádnaplót csak néhányuk vezet: a Fábik, a Nyéki, a Kőműves, a Horváth és a Sváger brigád. Teljesen hiányzik még a páros versenyek megszervezése. Fokozni kell a bizalmiak és a népnevelők munkáját. A pártszervezet ma még csak váz. Életet kell kiölteni. Ez pedig semmiesetre sem felülről lefelé, hanem alulról felfelé történhetik. Azt a feszülő erőt, amit a pártszervezet megalakulása szított fel, ösztökélni kell fogni, teremtő erővé, tervszerű munkává kell kovácsolni.

A fordulat megtörtént a mohácsi építkezésnél. Most várjuk a szakadatlan, felfelé ívelő fejlődést.

Ruzsits Endre.

„Köszönöm mindazt, ami szép és jó lett életemben"

Tizennégy felejthetetlen nap: Tordas, aztán Budapest, a VIT. A Tordason eltöltött napok az igazi pihenés napjai voltak. A volt nagyúri kastély minden kényelme azokat szolgálta, akik ezt meg is érdemelték, a termelő munkásokat. A gyönyörű parkban élveztük a természet szépségét, pihentünk, olvastunk és a kovácsszakmában eltöltött 48 esztendő után jutott időm sajátmagam művelésére is, olvashattam Pártunk kiadványait és a szépirodalmi könyveket. Délutánonként jártuk a környéket és elbeszélgettünk a falu lakosságával. Ellátásunk kitűnő volt és szórakozásunk is akadt bőségesen.

A tordasi gyönyörű 14 nap után Budapestre utaztunk a VIT-re. Felejthetetlen élmény volt. A világ minden részéből jött fiatalok meggyőztek mindenkit, hogy mennyire élő valóság a nagy Szovjetunió vezette béketábor legyőzhetetlen ereje. Egyik este a VIT ünnepség után egyik régi elvtársamat látogattuk meg meg felcségemmel. Kitűnő vacsora várt bennüket. Vacsora közben az imperialisták aljas rágalmairól beszélgettünk éppen, amikor a vendéglátó elvtársam odament a rádiójához és bekapcsolta „Amerika Hangját", amely éppen a szegény, nyomorgó magyarokat sajtnálta. Erre mi szegény, éhező magyarok, falladozva nyeltük le a nevetéstől a csirkehúst és egy jó pohár bor mellett sajnáltuk magunkat.

Aztán a VIT-en eltöltött szép napok is végetértek és hazautaztunk, hogy felfrissülve újból a termelő munkához lássunk, hogy Népköztársaságunk erejét növeljük. A szívembe véstődött, hogy minden, ami szép és jó lett az életemben, a Szovjetunió-nak, Pártunknak és Rákosi elvtársnak köszönhetem, mert minden jót tőlük kaptam, amit azelőtt csak a dologtalan úri bitangok élvezhettek.

Kiss Mihály
MESZHART kovácssegéd.

A SZOVJETUNIÓ BIRÓSÁGAI ÉS ÜGYÉSZSÉGEI

Az orosz történelem legjobbjai élesen elítélték a cárizmus idején működő, önkényuralmat kiszolgáló, reakciós orosz bíróságokat. Tolsztoj „Feltámadás"-a hű képet rajzol az akkori bíróságok álnokságáról és képmutatásáról.

Az Októberi Forradalom után a szovjetállam egyik főfeladata az új, valóban demokratikus, valóban független, valóban szabad szovjetbíróság megszervezése volt. Az új bíróságok, amelyek a szovjetállam dolgozóinak jogát és érdekét védelmezték, hamar tekintélyt és népszerűséget szereztek a nép előtt.

A Szovjetunió alkotmánya lerögzíti azokat az alapelveket, amelyeken a szovjet igazságügyi szervek: bíróságok és ügyészségek felépülnek.

A bíróságok demokratizmusa mindenekelőtt abban jut kifejezésre, hogy minden szovjetember számára egységes ítélkező fórumot jelentenek. A bíróság tagjait, az ügyek többségét tárgyaló néptörvényszékek bíráit a helyi körzet polgárai választják meg általános, közvetlen, egyenlő és titkos szavazással. A fellebbezési bíróságok tagjait is választják.

A szovjet bíróságok, ritka kivétellel nyilvánosan tárgyalnak. Az ügyek elbírálásában választott ülnökök is résztvesznek. Ezek a bírák valamennyi jogát gyakorolják. A Szovjetunió alkotmánya szerint minden vádlottnak joga van védelemre, szabadon választhat védőt magának, de ha akarja, személyesen is megvédheti magát. A szovjet igazságszolgáltatás szellemét nagyszerűen tükrözi az alkotmány 112. szakasza. Eszerint: „A bírák függetlenek és csupán a törvénynek vannak alávetve." Ez annyit jelent, hogy semmiféle személyes hivatali, vagy egyéb befolyás nem lehet hatással a bíróságok ítélethozatalára. A bírákat csak a tényállás és saját lelkiismeretük irányíthatja.

A Szovjetunióban a bírák és az ügyészek tekintélyes, népszerű emberek. A szovjetemberek bizalommal fordulnak az ügyészhez, ha úgy érzik, hogy jogaikban megsértették. A Szovjetunió alkotmánya a Szovjetunió főügyészére bízza a legfelsőbb felügyeletet afölött, hogy a törvényeket a minisztériumok, az alájuk rendelt intézmények és a szovjet dolgozók betartsák.

Megjelent

A DOLGOZÓ NÉP AKOTMÁNYA

címmel egy füzetben

RÁKOSI MÁTYÁS BESZÉDE,

melyet az Országgyűlés 1949 augusztus 17-i ülésén mondott el és a

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYÁNAK VÉGLEGES SZÖVEGE.

Rákosi elvtárs nagy beszéde az alkotmányról minden kommunistának és minden öntudatos dolgozónak útmutatás arra, hogyan kell alkotmányunkkal foglalkozni, hogyan kell ismertetni.

Népnevelők terjesszék a füzetet a dolgozók legszélesebb tömegei között. A brossura anyaga a szemináriumokon is feldolgozásra kerül.

64 oldal ára: 1 forint.

Kapható: MDP-pártszervezetekben és Szikra-bizományosoknál, könyvesboltokban és az összes tömegszervezetekben.

Megrendelhető: Propagandaanyag-Terjesztő, Budapest IV., Deák Ferenc-utca 15.

Sok csepegő szárazt kapok a TERMELŐCSOPORTTÓL

Mintha csak tegnap történt volna. Március 16-án, az első munkanapon együtt mentek ki a mezőre. Oly közelinek tűnik ez a nevezetes nap, most, amikor az első nagy állomáshoz értek, a termelőcsoport első eredményének elszámolásához. Volt idő, amikor a munka mellett kemény harcot vívtak a csoport becsületéért a reakciós rémhírekkel, a kulákok aknamunkájával szemben. De ez most már csak rossz emlék. Nem tud erőt venni rajtuk semmiféle ellenséges hirverés, mert a harcban eggyé forrott, a közös munkában megedződött és most a jó eredménytől anyagilag megerősödött csoport valóban a szocialista munka erős vára lett Babarcon.

*

— A község főutcáján teherautó robog végig, hatalmas porfelhőt hagyva a szétrebbenő libanyájnak és harsány énekszó jelzi útját a kisutca felé. Vidám gyermeksereg kapaszkodik az autó két oldalához, amire nagy betűkkel van festve „Állami Mezőgazdasági Gépüzem". A hatalmas tehergépkocsi ügyesen fordul be a keskeny udvarra. Ifj Tóth Ferenc portájára. Az autó ott áll a trágyaelepnél és a felnőttek mellett a gyerekek is szaporán villázzák az autóra a trágyát. —

— Mi nem szekerezünk, mondja id. Tóth Ferenc, mert leszerződtünk a némethólyi gépállomással és így még a trágyát is az autó viszi a mezőre. Csak így lehet a legjobb eredményt elérni, bár igaz, hogy eddigi munkánknak is megvolt az eredménye...

— De mennyire — teszik hozzá a többiek.

Megrakják az autót, aztán szép sorjában elmondja id. Tóth Ferenc, a termelőcsoport elnöke, hogy március 16-tól augusztus 1-ig elvégzett közös munkájuknak mi lett az eredménye. —

— A múlt évben ötödmagammal lástól vakulásig dolgoztam az aratásban egy üzedért, a kukoricánapraforgót negyediért munkáltuk meg és az egész év gürcölésének az lett az eredménye, hogy a fejadagom alig, hogy megvolt és ha nem dolgoztam volna dohánnyal, akkor az az ezer forint készpénzkeresetem sem lett volna meg, amit a fejadagom mellett szereztem... de ezt egy egész év alatt az egész családdal... De most az idén már egészen más a helyzet. Botra támaszkodva lépeget a tornác felé. Elrugja a lábát pár napja a csoport egyik lova, így egy-két napra kiesett a munkából. A tűző napban homlokáról feljebb tolta sapkáját és mosolyogva formálta szavakba, beszámolóját.

— A csoportban egyedül dolgoztam családomból, ugyanazt a munkát, mint a többi és emellett mint az intézőbizottság elnöke, a csoport ügyes-bajos dolgait is intéztem. Elértem a legtöbb munkaegységet könnyen, megerőltetés nélkül...

— 112 munkaegységem volt augusztus elsején, amikor a félévi elszámolást megcsináltuk. De a legkevesebb egységgel bíró csoporttag is megelégedett, mert futja mindenre a keresetből, ami az élethez kell. — A tiszta jövedelmünk 50.518 forint. Ezt tizenhárom csoporttag között osztjuk fel a legközelebbi csoportértekezleten, mert a pénz már itt van. Ez a tiszta jövedelem 113 hold földön végzett közös munkánk eredménye és ebből beruházásra és az üzemgazdaságra 14.615 forintot tartalékolunk, a többit elosztottuk a munkaegységek alapján és egy munkaegységre 33 forint esik. Nagy dolog ám ez, de nem csak mi tudjuk, hanem az egész falu is látja, hogy mit jelent a közös gazdálkodás. A beszélgetés közben előkerül a ceruza és kiszámítjuk, hogy id. Tóth Ferenc az előlegpénzek, a takarmányárának, a tavalyi fejadagkiegészítés és az idei öt személy utáni fejadag árának levonása után 2439.50 forintot tesz ki, — a 112 munkaegységre még 4546 forint készpénzt kap kézhez. —

— Ennyi pénzem még sohasem volt — mondja id. Tóth Ferenc és mindjárt felsorolja, hogy mi mindenre fordítja a százasokat:

— Legelőször kerékpárt veszek magamnak, meg a fiamnak is, mert messze vannak a földek a gyalogjáráshoz, aztán felruházkodunk, mert most telik a félévi munkából. Ennivalóra nincs gondunk, így hát ruházkodunk, de jövőre még többet tartalékolunk a csoport beruházására. —

Egy hang szólal meg az elnök mellett, Sármány Andorné; aki ötödik lett a munkaegységével és az előlegek levonása után 2859.60 forintot kap mint középeredményt:

— Csak annyit szeretnénk mondani, hogy versenyben állunk Remény pusztával és úgy érezzük, hogy a versenyben megállunk a helyünket...

A babarci „Béke" termelőszövetkezetnek az elmúlt fél évben 13 tagja volt, de most már 17 taggal folytatja munkáját.

Az utcán egy öreg svábasszony, Müller Józsefné bámul az udvartól kirobogó „trágyásautó" után és fejcsóválva mondogatja:

— Mi van ezekkel a tábásokkal, én még életemben nem ültem autón, ezek meg a trágyát is autóval viszik a mezőre... Azután sóhajtva mondja: bárcsak a mienket is kivinnék...

*

Idős Tóth Ferenc és csoportjának eredménye az egész környék dolgozó parasztságának példamutatásul szolgál, hogy a termelőcsoport, a közös gazdálkodás az egyetlen út a könnyebb munka, a gondtalan élet, a virágzó mezőgazdaság és a dolgozó parasztság felemelkedése felé.

Harkány gyógyfürdőn

a fürdők és gyógyszálló az idényt

október 15-én zárja

kád-, medence- és strandfürdő, a nemzeti vállalat éttermei és szállodája ez időpontig az érdeklődő vendégek rendelkezésére áll.

MECSEKVIDÉKI GYÓGYFÜRDŐK ÉS ÜDÜLŐK N. V.

TÁNCOLNAK A NÉP FIAI, LÁNYAI

Este nyolc óra felé jár az idő. Az iskola utcára néző ablakain csak a lámpák fénye csillan meg, különben sötéten, csukva áll mind. Magányos csendjükbe csak a földszinti tornateremből szűrődő villanyfény és lábdobogás, zene zavar bele. Ott próbál most a pécsi vasutas-postás tánccsoport. Tizennégy lány és tizenhat fiú lába alatt hajlik, zuhog a padozat, hegedű, klarinét, furulyák szólnak, valaki túlkiabálva ezt a zsibongást, vezényel közben...

Keszthelyi Lajos vasúti fogalmazót kérjük meg, beszéljen a táncegyüttesről, amelyet az ország legjobbjai között tartanak számon.

— **Elsősorban, kikből áll** a tánccsoport?

— Vasutasokból, azok között is a pályamunkásokból válogattuk ki a javát. De ebbe a táncsoportba olvadtak be a postások táncosai is és a diákszövetség néhány tagja. Büszkék vagyunk rá, hogy hét táncoktató van a csoportban.

— Ezek szerint önálló ötletekkel is bővítik az új táncszámokat?

— De mennyire. Öten-hatan összeülnek és teljesen maguk állítják össze a számot. Most éppen két újabb kompozíció készül.

— Az egyik egy kalotaszegi, a másik egy orosz kompozíció. Sokat tanultunk a napokban itt szerepelt honvéd művészegyüttestől. Pompásan táncolnak! De minden olyan filmet is megnézünk, ahol például a szovjet művészek népi táncait, illetve a különböző népi tánccsoportok számait láthatjuk. S mivel mindig igyekszünk valami újat kapcsolni a régi táncszámokhoz, mindig érdekes minden próba. Tessék körülnézni, milyen élvezettel csinálják.

Valóban. Mintha réten futkosó, hajladozó gyermekek lennének, olyan játékos kedvvel próbálnak mind. A lányok égőpirosra gyúlt arca ragyog a tánc szédületében, a fiuk haja arcukba hull, de valami ősi hév üt ki mindegyiken, féktelenek és villámgyorsak. Két táncost is magunkhoz hívunk. Egy lányt, egy fiút.

Bihácsi Katalin MÁV pályamunkás. Egészen fiatal, barna, kékszemű, élénk kislány. Megkérdezzük, mit táncol legszívesebben. Nem tud válaszolni. Nem megilletődésből, hanem minden táncot **szeret.** És nagyon szeret táncolni! Később azért mégis megemlít egyet, az nagyon érdekes. „Románkának" hívják.

Halász András is pályamunkás. Tizenhét éves, de már négy éve táncol. Mesélik róla, hogy egész nap cementet hord a vállán s néha haza sem megy, egyenesen próbára fut és olyan frissen táncol, mintha egész nap pihent volna. Megkérdezzük tőle, mi volt eddig a legnagyobb sikerük. Nem tud válaszolni rá. Nagyon sokszor történt, hogy alig engedték le a színpadról őket.

Majd ismét a tánccsoportról, illetve a vasutas kultúrgárdáról beszélgetünk. Megtudjuk, hogy szinte minden vasárnap valamelyik vasúti gócponton szerepel a tánccsoport, legtöbbször pártnapokon. Kéthetenként ideológiai előadásokat tartanak a csoport tagjai részére. Legtöbbjük a marxista-leninista kört is elvégezte. Sikerről is sokat beszélhetnek. Az országos vasutas kultúrversenyen fölényes győzelmet arattak. Zenekaruk is megnyerte az 1949-es vasutas versenyt, annak ellenére, hogy a zenekar tagjai az utazószemélyzetből állanak. Minden próba és verseny áldozatot jelent számukra, mert a kilométerpénzek elvesztésével jár. És mégis olyan odaadással dolgoznak, aminek eredménye az említett győzelem is.

Jelenleg a fűtőházi Munkás Színjátszó Kör három egyfelvonásost tanul be, amelyet a vasutas szakszervezeti kultúrestek egyikén fognak előadni. Ezek az estek különben minden két-három hétben megismétlődnek. Szombaton például egy nógyűlésen szerepelnek, ahol a Vasutas Családvédelmi Egyesület összeolvad az MNDSZ-szel.

Irodalmi köre is van a szakszervezetnek. Egyelőre még saját körükben művelgetik az írás mesterségét, de, mint halljuk, már kapcsolatokat keresnek a Batsányi János Irodalmi Társasággal és intenzívebb működést kívánnak folytatni. Bátaszéken is él ötven irogató dolgozó. Sokat beszélgetünk még problémákról, melyek megoldásra várnak, Keszthelyi Lajos megemlíti, hogy nagy nehézséget okoz még a kulákok viselkedése, akik a tánccsoport részére kikölcsönzött parasztruhákért egy-egy alkalommal 20-20 forintot követelnek. Ez igen megnehezíti a szerepléseket.

Befejezzük a beszélgetést.

„Elvesztettem a zsebkendőmet, megvert anyám érte..." — játsza a négytagú zenekar. Középen néhány lány táncol még körben, körülöttük fiúk forognak. Leng a lányok szoknyája, mint virág a szélben és szőke, barna hajak hullámai csapódnak a felporzott, fénylő levegőben. Előttem színes, kacagó forgatagban táncolnak a nép lányai, fiai. Munkás és értelmiség forog összefogózva, gondtalanul, hogy még a néző is kábul belé.

(K)

SIRATÓ ÉNEK

A második világháború kitörésének évfordulójára írta Ján Kostra, a neves csehszlovák költő az alábbi verset:

Nem térnek vissza már, kiket agyongyötörtek;
a vértanuk sora körülfonja a Földet.
O, hányan vannak, kik estétől reggelig
hallgatják: hogy zokognak holt szeretteik!

S bezárni nem lehet e szörnyű álmoskönyvet:
a lapok börtönéből a holtak kiszöknek;
öklét rázza a férfi, szeme holt parázs,
a gyermek karja csüng, a teste vézna váz,
az asszony megrándul, vádló kezének árnya
ráhull a házak vérben fürdetett falára.

Nincs béke már — a sír él, dobban és hörög,
s amerre elvonult az ártatlan csapat:
nyomukból, mint örök nyílt sebből, vér csöpög
s lelkünkben nem csitul a bánat és harag.
Hallom a hangjukat: „Kinek tüzében égünk,
hóhérainkat adjátok ki nékünk..."

A forró könnyfolyók nem, nem apadtak el,
Az elfulladt sikoltás még visszhangra lel.
A roppant katlanba milliók teste dőlt
S élnek, hiába csapták rájuk a fedőt.

Körülöttük a föld reszket és dübörög,
sírnak, sikonganak — a gyötrelmük örök —:
Töviskoszorúnkat széttépi csonkezünk
a gyáva gyilkosok felett ítélkezünk...

Ki tartja számon a megkínzottak hadát?
Vajjon ki hallja meg a vértanuk szavát?
Nem térnek vissza már többé, kiket megöltek,
véres koszorúként fonják körül a földet.

Valóság volt mindez, vagy borzalmas álom?
Valóság volt! — De új Nap int a láthatáron;
a téboly és a szenny fölöttünk elviharzott,
szabad ember, a tiszta fényben mosd meg arcod!

Képes Géza fordítása.

A tankötelesek beiskolázása alapvető állampolgári kötelesség

Az új alkotmány a művelődéshez való jogot az alapvető állampolgári jogok közé sorolja. Alkotmányunk ezen intézkedésének különös jelentőséget ad a szeptember 5—8-ra kitűzött általános iskolai pótbeiratás. Az a szülő, aki júniusban valamilyen okból nem iratkozhatta be gyermekét, most eleget tehet szülői és állampolgári kötelességének. Minden állampolgár kötelessége, hogy eleven tartalmat adjon az alkotmányban szentesített művelődési jogának és teljes sikerre vigye a pótbeiratások ügyét. Népi demokráciánk elvárja a tömegszervezetektől, a szülői munkaközösségektől, az úttörőszervezettől, a magyar népi ifjúság szervezeteitől, a szakszervezetektől, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségétől és egyénileg a dolgozóktól is, hogy a pótbeiratás teljes sikeréért lelkiismeretesen működjék közre.

Hívják fel az ingadozó szülőket a tankötelezettség elemi kötelességének teljesítésére. A népi demokrácia iskolapolitikája lehetővé teszi többek között az ingyen tankönyvekkel, a tanulmányi segélyekkel, a szegényebb szülő számára is, hogy gyermekét taníthassa. Be kell vinni a köztudatba, hogy nem elég, ha a tankötelesek kivétel nélkül beiratkoznak, rendkívül fontos az is, hogy a tanév kezdetétől minden nap rendszeresen látogassák az iskolát, mert csak így alapozhatják meg ismereteiket és ezzel jövő szerepüket az új magyar szocialista társadalomban.

Az iskolai év tanévnyitó ünnepélyeit az általános iskolákban és gimnáziumokban a városokban szeptember 10-én, délután 5 órakor, a községekben és falvakban szeptember 11-én, délután 3 órakor tartják.

A tanítás szeptember 12-én, hétfőn kezdődik.

A szovjet rádió magyarnyelvű adásainak műsora

Első adás (nyári magyar idő) 18.00—18.30 a 19.78, a 30.74 és a 25.08 méteres hullámhosszon. Tartalma: 1. Moszkvai lapok szemléje. 2. Híradás. A második adás ideje 20.00—20.30, a 25.08, a 30.80 és az 1115 méteres hullámhosszon. Tartalma: 1. Híradás, 2. Riport, beszélgetés, karcolat, kommentár vagy szemle az „Élet a Szovjetunióban" tárgykörből. 3. Nemzetközi tárgyú cikk vagy kommentár. Ezenkívül a második adásban hétfőn kommentár: A népi demokrácia országaiban. Kedden szemle: „Szakszervezeti élet a Szovjetunióban". Szerdán beszélgetés: „Harcoló erők a békéért vívott harcban". Csütörtökön szemle a Novoje Vremja című folyóirat anyagából. Pénteken riport vagy „Szovjet sztahanovistákkal beszélgetés: „Átadják tapasztalatukat a magyar munkásoknak". Szombaton beszélgetés: „A Szovjetunió a szocializmus országa". Vasárnap 14 órakor a 19.78 és a 25.08 méteren koncert szovjet szerzők, orosz és nyugateurópai klasszikusok műveiből, szovjet művészek előadásában. 18 órakor a 19.78, 25.08 és 30.74 méteren szépirodalmi műsor (Montázsok és szemelvények szovjet írók és orosz klasszikusok legkiválóbb műveiből). 20 órakor a 25.08, a 30.80 és az 1115 méteren Drajasev nemzetközi tárgyú hírmagyarázata.

HAT HÉT MULVA ELKÉSZÜL A PÉCSI PETŐFI-SZOBOR

Ismeretes, hogy a centenáris Petőfi-szobor pályázat zsűrije Borsos Miklós budapesti szobrászművész tervét fogadta el és Pécs városa azonnal megbízta a két és félméteres bronzszobor elkészítésével.

Mivel a talpazat építését hamarosan meg kell kezdeni, hogy a november 28-án tartandó ünnepélyes leleplezésre minden részletmunka befejeződjék, Borsos Miklós pénteken éjjel Pécsre érkezett, hogy a szobor pontos helyét kijelölje.

Ezzel kapcsolatban felkerestük a jeles fiatal művészt, hogy felvilágosításokat kapjunk a szoborra s annak elhelyezésére vonatkozólag.

— Különös mondanivalóim nincsenek, — kezdte Borsos Miklós — hiszen a szobrász mondanivalóit a szobor mondja el. De azért annyit elárulhatok, hogy a szobor a szakértők szerint is sokban különbözik az eddigi Petőfi-portréktól, mivel a nemzeti romantikus hős helyett a fiatal, zseniális költő és forradalmár alakját igyekszik visszaadni.

— Milyen stádiumban van most a szobor?

— A gipszforma már megvan. Most fogjuk bronzba önteni. A talpazata pilisborosjenői kő. Három méter magas lesz. Elvetettük az új, kipróbálatlan anyagokkal való kísérletezést.

Szombaton délelőtt aztán Dudánszky Jenő tanácsnok és dr. Bajcsa András aljegyző kíséretében a Mórkollégium előtti 48-as téren kijelölték a szobor helyét. A talpazattal együtt közel hat méter magas mű mögötti fák igen hatásosan fogják kiemelni a nagy költő emlékművét.

A szobor Borsos Miklós szerint hat héten belül teljesen elkészül.

Pécs ismét egy szép szoborral gazdagodik ősszel. Reméljük, hamarosan újabb szobrok leleplezése következik és a város képe művészeti vonatkozásban is gazdagodik.

TURGENYEV: APÁK ÉS FIUK

Turgenyev, a nagy orosz író halálának 3-án volt 66. évfordulója. Gogolj 1847-ben a következőt írta Anyenkovnak: „Rajzolja meg nekem a fiatal Turgenyev arcképét, hogy fogalmat alkothassak róla — az emberről is, mert mint írót, részben már ismerem. Amennyire az olvasottak alapján megítélhetem, tehetsége a jövő nagy ígérete". Néhány évvel később Gogolj megerősítette a véleményét: „A mai irodalom legnagyobb tehetsége Turgenyev."

Bjelinszkij rámutatott Turgenyev művészetének jellemző sajátosságaira: mély átérzője a mának, éles megfigyelő, kiragadja a lényeget. Bjelinszkij nagyra becsülte Turgenyevnek azt a képességét is, ahogyan az orosz tájat megrajzolta. Turgenyev realista művész volt. Regényei, elbeszélései az orosz társadalmi élet néhány évtizedének művészi rajzát adják, benne vannak kora panaszai, bűnei és kérdései. Az élethű ábrázolások és képek széles sora bukkan fel könyveinek lapjain.

Dobroljubov szerint Turgenyev állandó eleven kapcsolatban állt korával. Ez biztosította sikerét az olvasóközönség körében. Ha műveiben felvetett egy kérdést, az hamarosan általános beszédtárgy lett. Az orosz irodalomnak ez a klasszikusa nemesi környezetben nevelkedett, mégis egyik leghaladottabb szellemű képviselője volt korának. Lenin gyakran idézte Turgenyevet és különösen csodálta hatalmas erejű nyelvezetét. Turgenyev halálának évfordulójára közöljük Apák és Fiúk című regényéből az alábbi kis részletet.

Egyik szomszéd földbirtokosra fordult a szó.

— Szemét kis arisztokratácska — jegyezte meg egykedvűen Bazarov, aki Pétervárott találkozott volt vele valahol.

— Ha szabad kérdeznem — kezdte Petrovics Pável s szinte remegtek az ajkai, — az ön feliogása szerint ez a két szó, „szemét" és „arisztokrata" tán ugyanazt jelenti?

— Én „arisztokratácská"-t mondtam — felelte Bazarev, lassan szürcsölgetve a teáját.

— Az igaz, de én föltesem, hogy ön ugyanolyan véleményen van az arisztokratákról is, mint az arisztokratácskákról. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én nem vagyok ezen a véleményen. Merem állítani, hogy bárgyen mindenki szabadelvű és a haladást szerető embernek ösmer, de éppen ezért én tisztelem is az igazi arisztokratákat. Gondoljon csak, tisztelt uram (ezeknél a szavaknál Bazarov ráemelte tekintetét Petrovics Pávelre) gondoljon csak tisztelt uram — ismételte dühösen — az angol arisztokratákra. Ők egy betűt sem engednek a jogaikból, de éppen azért mások jogait is tiszteletben tartják, megkövetelik, hogy velük szemben mindenki teljesítse a kötelességét s éppen ezért ők is eleget tesznek a kötelezettségeiknek. Angliában az arisztokrácia hozta létre és tartja fönn a szabadságot.

— Ezt a nótát már sokszor hallottuk — felelt Bazarov, — de voltaképpen mit akar evvel bizonyítani?

— Evvel, igen tisztelt uram, azt akarom bizonyítani, (Petrovics Pável, mikor haragudott, szándékosan mondott „evvel" helyett „ezzel"-t, bár nagyon jól tudta, hogy ilyen szót a nyelvtan nem ösmer. Ez a furcsaság a Sándor cár korabeli idők hagyományainak volt a maradványa. Az akkori nagyurak azokban a ritka esetekben, amikor az anyanyelvükön beszéltek, olykor „ezzel"-t, másszor „eztvel"-t használtak s evvel azt akarták mondani, hogy: mi, kérem tősgyökeres oroszok, de együttal mágnások is vagyunk, akiknek meg van engedve, hogy magunkat az iskolai szabályokon túltegyük) — ezzel azt akarom bizonyítani, hogy az ember saját méltóságának az érzése és saját maga iránt való tisztelet nélkül — már pedig az arisztokratában ezek az érzések ki vannak fejlődve — szó sem lehet a közjó... a közjó épületének megfelelő alapjairól. Az egyéniség, igen tisztelt uram, lám ez a fő, az emberi egyéniségnek erősnek kell lenni, mint a szikla, mert rajta épül föl minden. Én például nagyon jól tudom, hogy önnevelgésnek méltóztatik tartani az én szokásaimat, az öltözködésemet és végül külső csinra való törekvésemet, pedig mindez az önbecsülés, a kötelességérzet, igenis uram, igenis a kötelességérzet érzéséből fakad. Én, igaz, hogy falun az istenháta mögött élek, de azért nem hagyom el magamat.

— Bocsásson meg, Petrovics Pável — szólt Bazarov, — ön tisztelt önmagát és mégis összetett kézzel ül itt, ugyan mihaszna van ebből a közjónak? Inkább ne tisztelné magát és tenne valamit.

Petrovics Pável elsápadt.

— Ez egészen más kérdés. Eszem ágában sincs, hogy önnek elmagyarázzam, miért ülök én itt összetett kézzel, mint ahogy ön szíves volt magát kifejteni. Csak azt akarom mondani, hogy az arisztokratizmus elv, már pedig elvek nélkül a mi korunkban csak erkölcstelen vagy léha emberek élhetnek. Ezt megmondottam már Arkadijnak is, mindjárt a megérkezése után való napon, most pedig csak ismétlem. Nem úgy van, Nikoláj?

Petrovics Nikoláj bólintott a fejével.

— Arisztokratizmus, liberalizmus, progresszus, principiumok, — szólt ekőzben Bazarov, — csak elképzelni mennyi idegen... és haszontalan szót! Orosz embernek egyáltalán nincs szüksége rájuk.

Hírek

SZEPTEMBER 4. VASÁRNAP

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Szent György gyógyszertár, Kossuth Lajos-u. 28. T: 27-71, Szent Mór gyógyszertár, Bajcsy-Zsilinszky-u. 33. T: 25-78. Szűz Mária gyógyszertár Doktor Sándor-utca 1. T: 25-79. — **HÉTFŐTŐL:** Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-utca 1. T: 20 23. Meitha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József" gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Róza, prot.: Rozália. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen záporeső, zivatar. A meleg tovább tart.

— **Filmpropagandisták figyelem!** A Magyar—Szovjet Társaság felkéri a filmpropagandistákat, hogy folyó hó 5-én, hétfőn délután 6 órakor a társaság helyiségében tartandó aktivaülésen megjelenni szíveskedjenek.

— **A város segítsége a falunak.** A dunyepetrovszki ipari vállalatok az aratás idejére több mint 800 teherautót küldtek segítségül a vidéki kerületekbe. Ezek a gépkocsik eddig már több százezer pud gabonát szállítottak a gyűjtőhelyekre. A városi lakosságból több mint 15 000-en segítenek a kolhozparasztoknak a termés betakarításában.

— **Elejegyzés:** Krassó Edith és Vida Attila jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) (x)

— **Az adóhivatal közli,** hogy a földhöz, házhelyhez juttatottak terhére, valamint a juttatott lakóépületek után a fizetendő előlegeket az 1949. évre az adófőkönyvekben kivetette. Az adófőkönyvekbe az adóhivatal szeptember 5-től 15 napon át közszemlére kiteszi azzal, hogy az előleg mérve ellen az érdekelteknek a közszemlére tétel utolsó napját követő naptól számított 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz lehet fellebbezni.

— **Társasgépkocsijáratok menetrendváltozása.** Hétfőtől kezdve a PVKV autóbuszmenetrendje a következőképp módosul: A gyárvárosi vonalon hétköznaponként reggel 5.15 órakor a Felsőipariskolától kifelé, a Hősök-terétől 5.30 órakor befelé indul kocsi. A bálicsi vonalon 10.15 és 13.15 órakor a Széchenyi-térről, a Bálicsból 10.30 és 13.30 órakor indul kocsi. A 21.15-ös járat elmarad. A Márirok-úti vonalon reggel a Széchenyi-térről 6.55 és 7.40 órakor, a Márirok-útjától vissza 7.05 és 7.50 órakor indul kocsi.

— **A Magyar—Szovjet Társaság** felkéri azon tagjait, akiknél könyvtári könyvek vannak kikölcsönzésben, hogy 6-án, kedden és 8-án, csütörtökön délután 5-től 7 óráig azokkal feltétlenül elszámolni szíveskedjenek.

— **Fűszeresek lisztbefizetése** a Kereskedők Testületében hétfőn délután 6 órától 8 óráig. Befizetők KISOSZ tagsági igazolványukat hozzák magukkal.

— **A mecsekszabolcsi bányászok** „jó szerencsé" dalárdája péntek este szép kultúrműsorral szórakoztatta a mecseki szállóban üdülő dolgozókat. Azután egy társaságos összebarátkoztak, a vendéglátók hálásan megköszönték a bányászelvtársaknak a nívós kultúrműsort.

— **A Nemzeti Parasztpárt** pécsi szervezete elhívja tagjait, hogy 6-án este fél hét órai kezdettel taggyűlést tart. Feltétlen és pontos megjelenést kér a vezetőség.

A szocialista munkaversenyek nagyszerű eredményeit tárja elénk

a város és falu találkozója

a budapesti nemzetközi

Őszi vásár

szeptember 16 — október 2

Városliget.

50 SZÁZALÉKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY Magyarország összes vasútvonalain. Vásári igazolványok kaphatók az IBUSZ kirendeltségeinél és a vásár tb. képviselőinél. (14.299)

Meghalt Horváth Imre elvtárs, bőrgyári élmunkás

Pénteken a déli órákban rövid szenvedés után elhunyt Horváth elvtárs élmunkás, bőrgyári timár, a bőrgyári Kossuth brigád megalapítója és közszeretetben álló vezetője. Horváth Imre 1913-ban Patosfán, Somogymegyében született paraszti családból. Szülei korán elhaltak. 16 éves korában bekerült tanoncnak a pécsi bőrgyárba, ahol szorgalmas és kitartó munkával megbecsülést szerzett magának munkatársai körében. Munkatársai közül ő ismerte fel legelőször a szocialista munkaverseny jelentőségét és megalakította a boxos műhely első brigádját, a Kossuth-brigádot. Munkatársaival mindig élen járt a termelésben és legutóbb is az előírt tervet a brigád az ő vezetésével 120%-ra teljesítette. Ez év elején munkája elismeréseként megkapta az élmunkás kitüntetést és vezetője lett az élmunkás- és újító körnek. Horváth Imre elvtársat nemcsak a gyár munkásai gyászolják, hanem a Pécsi BTC és a sportolók is. A BTC labdarúgó szakosztályának volt a vezetője és komoly érdemei vannak a BTC sportsikereinek elérésében.

Még mindig magasak az árak a piacon

Szombaton a hetipiacon ismét nagy volt a felhozatal. A Népbolt NV is felhozott néhány teherautó árut Somogyból. Ennek tudható be az, hogy az árakban némi árcsökkenés állott be, amelyek azonban még mindig igen magasak a budapesti piaci árakhoz. A város- és Népbolt vezetőségének mindent el kell követni, hogy jó meg-szervezzék az árúfelhozatalt és ezáltal minél több zöldségféle kerüljön a pécsi piacra, hogy leférjék a még mindig működő spekulációt. A piaci árak egyébként a következők voltak: Fejeskáposzta 160—200, kelkáposzta 160—250, vörőkáposzta 250—300, kárfiol 300—400, kalarábé 140—200, cukorborsó 200—300, zöldbab 200—260, paraj 260—300, főzőtök 60—100, paradicsom 80—180, burgonya 30—45, uborka 200—300, cékla 150—200, zöldpaprika 150—350 vöröshagyma 40—60, fokhagyma 300—400, vegyeszöldség 30—40 (csomó), csövestengeri 10—15 drb, bab 100—220, lencse 200—250, dió 500—650, mák 700—800, őszibarack 200—350, alma 50—180, körte 100—300, szilva 70—120, szőlő 200—300, görögdinnye 80—100, sárgadinnye 100—120.

HERMANN-tánciskola

szeptember 12-én hétfőn kezdődik a Munkáskultúrházban.

MA össztánc!

— **Ügyvédi hír.** Dr. Sik Jenő ügyvéd irodáját Apáca-utca 1. szám alá helyezte át. (x)

— **Bánfai** klinikai fényszerész új címe: Bolíny-köz 2. Optika — fotó — játék. (x)

— **A szülők úgy határoztak,** hogy gyermekruhát Herkéné vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tan. (x)

— **Igazolványkép** három darab 10 forint **Cherven** fényképésznél, Ferenciek-utca 31. (x)

— **Szalmazsákok,** használt zsák, papírzsák, lótakarók, felmosó már 3.80-ért kapható Bagoly Kenderüzletben Bajcsy Zsilinszky-u. (szemben a hal. Tel.: 12-16. (x)

— **Rádiót HORGAS**tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek

Sztipics tánciskolája szept. 13-án

kezdődik a **Hőegyletben** MNDSz székház

14 karátos **karikagyűrű** függő, lánc stb. **svájci órák** részletre is **Bálintnál** Színházzal szemben 13-29 **Használt aranyat és ezüstöt veszek.**

Pártélet

Felhívás! A megyei nyilvántartóba adatjavításra leadott tagsági könyvek elkészültek, azok átvételére az átvételi elismervénnyel sürgősen jelentkezzenek az érdekeltek.

Az olvasó hangja

KÉRELEM A MÁVAUT-HOZ

Az orfűi, mecsekszakálli, mecsekrákosi, tekeresi, és bánosi lakosok nevében kérelemmel fordulok a Dunántúli Napló szerkesztőségéhez. A MÁVAUT-nál odahatni szíveskedjenek, hogy az orfűi feltételes megállónál ne hagyják le a várakozó utasokat. Próbáljanak olyan megoldást találni, hogy az itt várakozó 10—15 utas ne legyen kénytelen gyalog bejönni Pécsre azért, mert a vasútállomás közelében lévő autóbuszmegállónál megtöltik az autóbuszt. Kérjük soraink közlését, hogy ennek alapján a MÁVAUT mielőbb intézkedjen ügyünkben.

Üdvözlettel.
Herczegh Jenő
bánosi lakos.

*

Kérjük a MÁVAUT vezetőségét, hogy a fenti panasz orvoslása érdekében sürgősen intézkedjék.

JÓL MŰKÖDIK A MÁLOMI MNDSZ

A málomi MNDSZ-csoport egy szegénysorsú fiú részére, aki az új tanévben kollégiumba kerül, „kollégiumi batyut" gyűjtött, melynek tartalma egy lepedő, egy törülköző, ing, alsónadrág, zokni, zsebkendő ezenkívül cipőtisztító és mosdófelszerelés. Ugyancsak az MNDSZ asszonyok javíttatták meg az iskola táblájáit és a gyermekek részére mosdókészletet vásároltak. Üdvözlettel:
Fodor Ferencné.

ÜZEMI HÍRADÓ

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 2-án. 1. Mecsekszabolcs 97.7 százalék, 2 Pécsbánya elep 84.5 százalék, 3. Vasas 77.5 százalék.

SOPIANA GÉPGYÁR MUNKAVERSENYÉNEK ÁLLÁSA A 34-IK BÉRHÉTEN. Brigádban: 1. Juczi János öntő brigádja 122 százalék, 2. Tóth Zoltán műszaki brigádja 118 százalék, 3. ifjú Mihály Ferenc öntőlisztító brigádja 116 százalék. Egyénben: 1. Körmendi Gyula ön ő 163 százalék, 2. Hergert András öntő 144 százalék, 3. Juczi János öntő 142 százalék.

Tanügyi hírek

A Mátyás Király-utcai dolgozók iskolájának igazgatósága felkéri volt tanulóit, hogy okmányaik átvétele végett minél előbb jelentkezzenek. Egyidejűleg felhívja mindazokat, akik a polg. isk. vagy a gimn. II. és III. osztályát végezték, a saját érdekükben minél előbb jelentkezzenek az általános iskola elvégzésére. Jelentkezni hétfőtől d. e. 8 és d. u. is lehet a dolgozók iskolájának igazgatói irodájában.

A pécsi körzeti szakirányú iparosanulóiskolában a beiratkozások szeptember 5—10-ig lesznek naponta 8—12-ig és 4—7-ig. A beiratkozó tanulók legutóbbi iskolai bizonyítványukat és tanszerződésüket vigyék magukkal. Beíráskor 25 forint tanszerdíj fizetendő. Szeptember hónapban szerdavizsgát tartunk, az érdekelteket 10-ig jelentkezzenek.

A kereskedő tanulóiskola igazgatósága közli, hogy a beírások utolsó időpontja szeptember 5-én és 6-án délután 3—6 óráig a Zichy Gyula-u. 2. szám alatti iskolában.

A dolgozók kereskedelmi középiskolája (közgazdasági gimnázium) szeptember 19-én kezdődik. A beírások időpontját és az osztályok nyitására vonatkozó tudnivalókat a VKM idejében közölni fogja (Zichy Gyula-utca 2.).

A Mátyás király (volt Hunyady) **utcai** ált. iskola igazgatósága ezúton értesíti az érdekelt szülőket, hogy az intézet felső tagozatába beíró leánytanulók a Makár-utcai ált. iskolában nyernek átírást. Ezzel szemben a volt Zichy-u. cai ált. iskola körzetének a Hadnagy-, Pacsirta-utcák és a Koronika-dűlő felére eső része és a volt Makár-, Mátyás Király (volt Hunyady) utcai ált. iskolai körzet felső tagozatának fiútanulói a Mátyás Király-utcai általános iskolába kötelesek beiratkozni.

Eredmények és hibák az MHK szervezése körül

A KOMLÓI KÖRZETBEN összesen 640 személy nevezett az MHK-ra — mondta Bódosi Mihály dr., a komlói MHK körzet szervezője. — A próbázatások megindulása előtt 87 sportoló máshova távozott, így 553-an maradtunk. Az első időszakban 412 benevezett próbázott, ami a próbázatandók 74.5 százalékának felel meg.

Ezek a számadatok nem fejezik ki hűen az a komoly munkát, ami ennek a körzetnek lelkes és áldozatkész vezetői végeztek. Bódosiéknak dr. több segítőtársai akadtak a környéken: Mánfán Kovács József bányász, Magyarszéken Szabó János vájár, Mecsekjánosban Kovács Rudolf újgazda, Mecsekpölöskén Reisz Károly újító. A szervezetthez kijelölt szervezők nem gondoskodtak megfelelő felvilágosító munkáról, ezért bizonyos lemorzsolódás volt tapasztalható. Ezeken a hiányosságokon kellett sürgősen segíteni.

AZ EDZÉSEK MEGTARTÁSA IS fontos kelléke az MHK próbázatásoknak. Míg sok helyen minden edzés nélkül folytatták le a próbázatásokat, addig a komlói körzetben rendszeres edzések voltak. Saját magunk is szemtanúi voltunk egy alkalommal, amikor legalább 150 fiatal lépett pályára a sportpályát és a legkülönbözőbb sportágakkal foglalatoskodtak. De a napló is élénk sportéletet rögzített még hőfokhére.

Kimagasló eredmények is születtek ilyen jó előkészítések után, akik felszerelést kaptak és rendszeres továbbképzést biztosítottak számukra. Bódosi dr. ezekről a következőket mondta:

Az eredmények magas- és távolugrásban, valamint súlylökésben a legjobbak. A fenti jók közül egy sem volt olyan, aki azelőtt sportolt, ezek mind EPOSZ és SZIT tagok, akik előtt nagy fejlődés mutatkozik.

A KIMAGASLÓ EREDMÉNYEK AZUTÁN sok vezetőben az a meggyőződés kellett, hogy az egyes versenyszámokban az országos színvonal igen alacsonyak, azokat könnyen lehet teljesíteni. Komló is ezen a véleményen volt és különösen a kislabdával tör ennó célbadobást tartottak könnyűnek.

Épülő kritikát akarunk gyakorolni akkor, amikor az első fél év apasztalatai alapján a hibákra is rámutatunk. A komlói, de úgy tudjuk más körzetekben a legnagyobb baj az volt, hogy a vállalatvezetők jelentős részében kevés érdeklődést tanúsítottak a sportmozgalom iránt és pl. komlói viszonylatban a SZIT ifjúság csekély érdeklődése szintén megjelent volt. A munkásifjaknak sokkal jobban kell éreznie, hogy ez a sportmozgalom mennyire érdekük van és hogy a napi sportvezetés mindegyikükre részéről kötelező akarja tenni a sportolást. Az egyik jelentésben azt is olvastuk, hogy a ő megszervezésükre sem előtte, sem utána nem volt kiadva megfelelő káderek az MHK-ra, vagy bárki is jelölték, azok nem voltak eléggé megfelelők.

A MÁSODIK HIÁNYOSSÁGOT A FALUSI sportpályák kérdésének tapasztaltuk. Minden községben meg kell valósítani a sportpályát labdarúgó-pálya és magas-, valamint távolugrópályával. Ezek létrehozására a községek öt éves ervben komoly összegeket kellene előirányozni. Az egyik sportvezető jelezte, hogy ennek rendezésére központilag kellene utasítani a községeket, mert több helyen a régi rendszer mostohaságával kezelik a sportügyet. A komlói körzetben nem is egy községben a legtehetősebb társulatok és a jegyzők makacsságán múlik, hogy nincs még megfelelő sportpálya.

A jó munka mellett tehát hiányosságok is vannak. Ezeknek a felismerése is a komlói körzet eredményes és jó munkáját dicséri, látszik, hogy a problémákkal a legaprólékosabban foglalkoztak. Végignéztük a következő időszakra elkészített terveiket, látjuk, hogy helyenként készséri atlétikai edzés, községek közötti tekebajnokságokat és az MHK próbák anyagából községek közötti csapatversenyeket terveznek. Komlón jól fogták meg az MHK kérdését, a magyar sport fellendítésének érdekében lelkes, becsületes, jó munkát végeznek.

Tóth Zoltán.

Délelőtt játszik a Dinamó és a BTC

Lapzártakor jelentik: A Dinamó és a BTC vezetősége úgy határozott, hogy a közönséggel együtt részt akar venni a Komszomol-ünnepségen. Ezért a Dinamó—SFAC mérkőzést Újhegyen vasárnap délelőtt 9 órakor rendezik.

Amennyiben a budapesti Postás-csapat időben Pécsre érkezik, úgy a BTC—Postás mérkőzést vasárnap délelőtt 9 óra kezdettel a Verseny-utcai pályán megtartják. Ellenkező esetben a BTC mérkőzése elmarad.

LABDARUGÁS. Dinamó—SFAC NB II. bajnoki. Újhegy, d. e. 9 óra. Dinamó: Krausz — Bencze I., Bencze III. — Németh, Réfi, Kresz — Bárdosi, Horváth I., Futó, Keszler, Bencze II. — **BTC—POSTÁS NB II. bajnoki. Verseny-u., d. e. 9 óra.** BTC: Sarbak — Kisgál, Mike — Ligeti, Solymár, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Leipám II., Karácsonyi. — **BTC kölyök—P. Lokomotiv kölyök.** Verseny utca 4 óra. — **BTC II.—Sopiana barátságos.** Verseny-utca, fél 3 óra. — **PAC-Közüzem—Bátaszék NB III. bajnoki. Tüzér-utca, fél 11 óra. — Tatabánya—Pécsi Lokomotiv NB II. bajnoki. Tatabánya 5 óra.** P. Lokomotiv: Kovács — Szegedi, Baranyi — Meggyes, Galambos, Kövesi — Zombori, Hirczi, Szőlősi, Tura, Vezér. — **Vidéki NB III. mérkőzések:** Dombóvári VSE—Pécsi Erdőgazdaság. Komló—PMSE, Szászvár—Szekszárd, Bares—Nagyatád, SBTC—Szigetvár.

ÖKÖLVIVÁS: Nagykanizsai VSE—PAC-Közüzem öt csapat bajnoki. Nagykanizsa 11 óra.

ATLÉTIKA: Debrecenben kerületek közti atlétikai viadal.

ASZTALI TENISZ: Elektoromos—Pécsi Lokomotiv NB I. bajnoki. Budapest 11 óra.

Szakszervezet

Sütőmunkások részére 5-én, hétfőn délután 5 órakor a norma és vele kapcsolatosan bérkiszámítás módját ismertetik. Saját érdekében minden elvtárs feltétlen jelenjen meg.

Fodrászmunkások! Ma délelőtt 10 órakor rendkívüli díszközgyűlés. Tagkönyvét mindenki vigye magával.

A Hivatásos Zenész Szakszervezet első haladó szemináriuma összefoglaló vizsgáján a hallgatóság kitűnő eredménnyel adta tanujelét politikai szakszervezeti képzettségének. Móricz elvtárs záróbeszédében elismerését fejezte ki a szakcsoportnak az oktatás terén elért sikeres eredményekért.

KIOSZ HÍREK

Az Ipartestület ma, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel közgyűlést tart. Napirenden szerepel az Ipartestület felosztásának kérdése.

A KIOSZ vasárnap délelőtt 10 órakor KIOSZ napot tart.

A férfiszabó szakcsoport kedden, 6-án este 7 órakor taggyűlést tart. (Tárgy: a KIOSZ tagdíj rendezése).

Órák, ékszerek, JEGYGYŰRŰK

Krimker és Sánta

órás és ékszerészeknél,

Jókai-tér 9. szám 1307

javítást vállalunk.

— **Tankönyveit jegyeztesse elő még ma.** Első Könyvesbolt, Irányi D.-ér tizenhárom. (x)

Rónai tartós ondolálása

megóvja haját a töredezéstől

Rónai fodrász-szalon, Kossuth Lajos-u. 8. szám

Nyitva: reggel fél 8 tól délután 5 óráig.

Őszi ruháit, felöltőjét tisztíttassa, festesse GIRET

festődében, vegytisztító üzemében, **Deák-u. 4.** Szakszerű, gyors munka biztosítva.

MNDSZ hírek

Minden kedden reggel 8 órakor a Széchenyi-térről a gyermekek részére kirándulást szervez az MNDSZ pedagógus Szülői Munkaközösség felügyelete mellett. Találkozás a Nagy Lajos gimnázium előtt. Élelmet mindenki vigyen magával.

Hétfőn délután 6 órakor csúcsvezetőségi ülés a székházban. (Mária-u. ca 24. sz.)

A városi csoport szeptember 12-től újabb általános iskolai tanfolyamot szervez mely esti előadások keretében nyujtja a teljes általános iskolai tananyagot. A tanfolyam teljesen ingyenes. Felvételi nyerhet minden dolgozó nő, aki az elemi iskola 4 osztályát elvégezte. Jelentkezés a székházban, Mária-u ca 24. sz. és a háztartási alkalmazottak szakszervezeténél.

Könyvtári órák minden szerdán 6—6 7 óráig a székházban.

Szeptember hó 8-án 5 órakor az MNDSZ székházában iskolai felelősi értekezlet. Szeptember 7-én, szerdán délután 4 órakor a Zsolnay-gyár napközi otthonában szülői értekezlet lesz gyermekorvos előadóval.

Szeptember 5—12-ig az összes alapszervezetekben nőnapokat az ügyvezetők tartanak. Felkérik az ügyvezetőket, hogy az előadás anyagáért 5-én, hétfőn délelőtt 10 órára menjenek be az MNDSZ városi titkárságára.

— **Blauhorn György** mozdulatművészeti iskolájába beiratás 1-től 10-ig, d. u. 5—7-ig. Színház-tér 2. Tel.: 11-69. Tánc, — balett, — akrobatika. Külön kisfiú csoport és felnőtt fogyógimnasztika. (x)

— **ŐSZI nagytakarításhoz tisztítószereket, valamint festékárukat előnyösen szerezheti be nálunk: KISS JÓZSEF festékkereskedésben, Bajcsy Zsilinszky-út 4**

— **Bártfai Márta** mozdulatművészeti iskolájában tanítás kezdete szeptember 12. Beiratások naponta 4—6 között. Széchenyi-tér 7. szám alatt. I. em. (x)

Ludtalpbetétet
gipszmásolat után készít
DEUTSCH
ort. cipészm. Hal-tér 1.

Szép rekamiét, fotellt, szeziont legolcsóbban
Bárány
kárpitostól
szerezhet be. Pécs, Munkácsy M.-u. és Fürdő-u. sarok.

Vétel - Eladás - Csere

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karóráz veez **HENTZ,** Jókai-tér 2, sz

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál, — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

PRIMA állapotban lévő 4 hengeres gépkocsi 6 darab 90 százalékos gumival olcsón eladó. Tel.: 17-35. (14.230)

KOMBINÁLTSZOBA, rekamié, asztal székekkel csillár, tűzhely és egyéb bútorok eladók. Cím: Liszt Ferenc-u. 5. sz. (14.284)

MÁRKÁS, rövidzongorát vennék. Cím: Kaposvári-u. 20. Telefon: 37-79. (14,305)

100—125-ÖS, jó állapotban lévő motorkerékpárt keresek megvételre. Kapitány János Pécs, Klimó-utca 2. (14,304)

PIANINÓ és egy rövidzongora eladó. Szijjártó hangolónál. Anna-utca 28. sz. Telefon: 12-61. (14,301)

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő sport gyermekkocsi eladó. Érdeklődni: Felsőmalom-u. 24. Győriéknél. (4112)

RUDGE 360-as szóló motorkerékpár, négysebességes, lábkapcsolós, modern tokkozott szelepű, új gumikkal eladó. Cím: Adamik Antal Pécs, Teréz-utca 1. (4176)

KOMBINÁLTSZOBA eladó. Cím Doktor Sándor-u ca 29. földszint 5. ajtó. (4145)

GYÖNYÖRŰ kombinált szoba, úrszoba gyermekágy, csillár stb. eladó. Cím: 14 317 szám alatt a kiadóban.

GENERÁLOZOTT Opel Olimpia személykocsi prima gumikkal, kifogástalan állapotban eladó, esetleg bérbeadó. Érdeklődni telefon: 39-66. (4160)

VILÁGOS keményfabútor és egy szürke kosztüm eladó. Esztergályos János-utca 81. szám. (4153)

ZONGORÁT, használtat veszek. Részletes leírást kér árajánlattal: Gombor Lajos, Püspöknádasd. (4152)

FÉLHÁLÓ gyermekketrec, mosdóteknők kettőslétra eladók. Rákóczi-út 40. (4200)

ELADÓ 110-es villanyáramkörű „Sanax" vibrációs masszázs készülék. Fiume-u. 39. II. e. 11. ajtó. (4182)

SZAKSZERŰ
rádió és villanyjavítások
hangerősítő kölcsönzés.
DUDEK
Rádió, Ferenciek-u'ca 50/2.

175-ÖS Jáva motorkerékpár alkalmi áron eladó. Doktor Sándor-u. 2. Vendéglő. (4184)

ELADÓ egy jókarban lévő fehér, mély gyermekkocsi matracaal. Teréz-u. 17. sz. (4190)

125-ÖS „Mátra" motorkerékpár prima állapotban, olcsón eladó. Cellag-u. 3. Inkeller. Megtekinthető 8—2 óráig. (4196)

EGY új, kétszemélyes rekamié bordó huzattal alkalmi áron eladó. Cím: 4195 szám alatt a kiadóban.

HASZNÁLT, fehér sport gyermekkocsi kifogástalan állapotban olcsón eladó. Székesfehérvár-u. 1/2. (4189)

45 LITERES rézüst aljával, lisztesláda és többféle holmi eladó. Kossuth Lajos-út 58. szám. (4179)

MOTORKERÉKPÁR, 250-es, gardántengelyes Dresch eladó vagy jókarban lévő kismotorért elcserélhető. Pécs, Citrom-u. 6/2. szám. (4186)

Kifogástalan állapotban lévő
200 cm³
Méray-Puch
eladó. Balatonyi, Hal-tér 1

PING-PONG asztalt vásárolnék alkalmi áron. Cím: 4147 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ jókarban lévő vajszínű mély gyermekkocsi. Pécs, Kiskereszt-u. 13. sz. Monostor. (4139)

STEPPELT sportkocsi, ebédlőbútor eladó. Doktor Sándor-u. 29. II. em. (4138)

BOROSHORDÓK használt és újak, tengerimorzsoló, szekfű rosta, 3 és 4 lóerős motorok eladók. Érdeklődni lehet: Bajcsy Zsilinszky-út 6. fűszerüzletben. (4131)

EGY 100 literes prés, egy szőlődaráló és két kád eladó. Cím: 14.332 szám alatt a kiadóban.

Rétesalma
40, 60, 80 fill'ér, fajgyümölcsök ételvésre és fogyasztásra, CSEMEGEPARADICSOM kapható, megrendeléseket felveszek és házhoz is szállítok.
Höfler
Ferenciek-utca 14.

SACHS motoralkatrészek eladók. Megtekinthetők: Mó'é szerelőműhely, Nagy Lajos-utca 11. (14.334)

HOSSZÚKOCSIS írógép eladó. Érdeklődő címét 14.333 számra adja le a kiadóban.

TÁTRA 4 hengeres, személyre vizsgázott furgon prima gumikkal, alkalmi áron eladó. Szerelőműhely, Bajcsy Zsilinszky-út 12. (4133)

DRAPP sport gyermekkocsi eladó. Bányatelepi-út 27. (4135)

JÓKARBAN lévő boroshordó, 500 literes eladó Közép-deindol 13. (4129)

JÓKARBAN lévő sportkocsi eladó. Mezőzél-utca 37. földszt. jobbra. (4130)

ELADÓ 1 mesterecselő, régi mesterhegedű és háromnegyedes hegedű jutányos áron. Bartók Béla-u. 17. (4124)

ELADÓ fekete bőrhátú kabát, kosztümök, szalónmunka középtermetre, Gábor-utca 4. II. em. (4121)

JÓKARBAN lévő ablakok, ajtók, tokkal eladók. Bővebbet: Pécsváradi-út 15. (4118)

RÖVID, mátrás, kerekszőrcs, kitűnő zongora eladó. Ilona-utca 11. (4117)

MODERN sport gyermekkocsi eladó. Ferenciek-utca 14. Textilüzlet. (14,308)

GYERMEKÁGY matraccal eladó. Ferenciek-utca 23 emelet. Steinerné. (14306)

SZIL vagy nerzbundát, gyermekketrecet, táskarógépet vennék. Címeket 14.322 számra a kiadóba kérem leadni.

ÖSSZEADÓGÉP, billentyűs, papírszűrő eladó. Rajkovics, Anna-utca 4. (14.321)

TANGÓHARMONIKÁT, törpeszuper rádiót, negyvenkettes bilgerit keresek. Ajánlatot „Ármegjelöléssel 14.323" jeligére a kiadóba kérek.

EGY sportkocsi eladó. Dr Vándy Andrea 22. (4170)

SÖRÖS VENDÉGLŐ ebédasztal, mélyhűtőszekrény eladó Mecsek-u. 16. (4172)

EGY 250-es prima motorkerékpár eladó. Cím: Zöldfa-utca 21. (4174)

IRÓGÉPET, számológépet irodám részére vennék. Farkas Deák-u. 3. (14.320)

KERESEK megvételre jó állapotban lévő ping-pong asztalt. Telefon: 29-68. Dr Szabó. (4110)

JÓKARBAN lévő sport gyermekkocsi eladó Mecsek-u. 11. (4109)

KÖZÉPTERMETRE fekete férfiruha, vőlegényi ruhának is jó, eladó. Torda-utca 2. (4088)

CSEKÉLY hibával egy futűrészelőgép eladó. Pucher-u. 12. (4093)

Autósok figyelem!
HASZNÁLT
autóhulladékgumit
magas áron veszek. KONKOLY GUMIÜZEM, Rákóczi-út 17.

BÉKEBELI plüss dívány eladó. Kálvária-utca 32. (4097)

1500-AS Fiat autó sürgősen eladó, v. veep-ért elcserélhető. Válasz: Komló Nagy Ferenc, Bányahivatal. (4103)

80 DARAB melegágyi keret üveggel eladó. Kővári András Pécs, Pécsváradi-út. 425 (4107)

EGY DARAB jókarban lévő 120x125 ablak és egy új ajtó eladó, Józan Ferenc, Kovácstelep. (4079)

BUZA és árpaszalma, gyermekketrec és egy fehér sportkocsi eladó. Felsővámház-utca 34. (4080)

FEHÉR, majdnem új, mély gyermekkocsi eladó. Mátyáskirály-utca (volt Hunyadi-utca) 23. (14.274)

ELADÓ az
Első Pécsi Redőnygyár
teljes felszereléssel ese'leg bármilyen gyümölcsösért vagy bármiért elcserélhető. Rákóczi-út 17. Gumiüzem.

NÉGYKERÉKŰ kézikocsi eladó. Ferenciek-utca 38. (14,275)

CSINOS fiatal nő keresi 35—45 év közötti, jómegjelenésű, művelt férfi ismeretségét, szórakozás, esetleg házasság céljából. Leveleket „Vigasz 4077" jeligére a kiadóba kér.

TANGÓHARMONIKA (80 basszusos) olcsón eladó. Sebestyén Lajos-utca 24. sz. (Gründler-utca). (14.336)

PLÜST bármilyen méretben veszek, anyagot vagy címet Bagoly cégnél kérem leadni. Bajcsy Zs.-út 16. (14.337)

RÖVID, fekete zongora eladó. Ugyanott 2 diáklány teljes ellátására felvételik. Cím 4167 szám alatt a kiadóban.

GYŰMÖLCSSZÁLLÍTÓ kocsikerékre tömör gumi újra kapható. Contgraf Lajos, Rákóczi-út 38. Tel.: 21-79. (14,319)

Lemezjátszó álló zeneszekrényt, alul lemeztartóval, megvételre keresek
Kovács rádió
Ferenciek-utca 2 szám

KÜLÖNFÉLE

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe Klimó-u. 4. Tel.: 12-41. (13495)

SZOLID, dolgozó személynek ágy kiadó. Perczel-utca 34. Fischerné. (13,567)

RAKTÁRHELYISÉG garagenak is alkalmas, kiadó, Bajcsy Zsilinszky-u. 10. gépműhely. (14.134.)

Polgárkocsi-ülések
és Eszterházi-kocsi, polgárkocsik kaphatók. Kovács D. Lajos kocsigyár ónál, Bajcsy Zs.-út 26.

TŰZOLTÓTÖMLÖK, ponyvák, használt zsákok, kötéláru, dr. Ernőházynál, Bajcsy Zsilinszky-út 2. (14.341)

KIS diáklányt vagy fiút teljes ellátásra felvesznek. Ihászné Pécs, Perczel-u. 38. szám. (4185)

Rádió 18 havi részletre
OKA utalványra.
Rádiójavítás, villanyszerelés
szakszerűen és gyorsan
KIS és FALUHELYI
cégnél, Bajcsy Zsilinszky-út 5. Telefon: 34-01.

BÚTORT most vegyen! **FRANKFURTER-nál**
Felsőmalom-utca 9. szám

URAIM! Keresek üzleti érzékkel bíró 60 évestől magányos, intelligens embert, ki egy kis pénzösszeggel hozzájárulna az üzlethez. Leveleket „Sürgős 4187" jeligére a kiadóba kérek.

TELJES ellátásra 3 leányt vagy fiút elfogad tanítócsalád. Almásy, Zrínyi-u. 3. szám. (4191)

Fonott butor
négy szék, + asztal 315 Ft, papírkosár 12.40 forint. Kosarak, táskák, papucsok legolcsóbban
Kosárboltból
Rákóczi-út 40.

VARRÓGÉP, írógép, számológép eladás, vétel, javítás. Kovács műszerészné, Városházával szemben. (14.329)

Rádiókészülékek
150—800 Ft-ig.
Javítás, szerelés, villamossági cikkek
Nowotarsky,
Kossuth L.-út 59. (Villamos kitérőnél.)

KERÉKPÁRMŰSZERÉSZMŰHELYT óvadékkal rendelkező műszerészmesternek elszámolásra átadnám. Cím: 14.326 szám alatt a kiadóban.

DIÁKOT teljes ellátásra felveszek. Mező-él-utca 1. II. 6. (4091)

ÖN IS SZÉP LESZ, ha
Iris krémet vesz
SIMONYI DROGÉRIA,
Rákóczi-út 39/c.

DIÁKOT elvállalok teljes ellátással Rét-utca 39/1. I. em. 3. (4100)

DIÁKOKNAK bútorozott szoba ellátással is kiadó. Ugyanott gépírást vállalok Megyeri-u. 8. II. em. 5. (4106)

Vízvezetékszerelés
csatornázás, mindenféle szivattyús kutak javítása
ifj. Gyulai József
Majorossy Imre-u. 2. Telefon: 10-87.

SZERÉNYIGÉNYŰ szobatársnőt vagy diáklányt keresek, utcai, egészséges szobámba. Cím: 14,295 szám alatt a kiadóban.

KOSZTHELYET keresek VI. gimnazista öcsém részére, lehetőleg pedagógusnál. Ajánlatokat: Matisa Gyula Siklós, címre kérem. (4084)

Állás—Foglalkozás

ALKALMAZÁST nyerhet idősebb, jóelkű nő, ki öreg, ágybanfekvő nő gondozását vállalja, háztartását önállóan ellátja. Jelentkezés: hétfőn 4—6 óra között. Nagyvárad-utca 6. földszint. (4203)

TISZTA mindenes és lelkiismeretes gyermekleányt felveszek. Jelentkezés vasárnap ötig. János-u. 1. II. 17. (4188)

TÁRSULHAT 5—6 ezerrel jól jövedelmező kisipari üzembe. Cím: 4168 szám alatt a kiadóban.

KÉT diáklány vagy fiú teljes ellátását vállalom. Mária-utca 29. (4144)

TISZTVISELŐ-CSALÁD teljes ellátással, mosást is beleértve, diák-tartást vállal, a szükséghez képest instruálással is. Csepel-utca 3. (4143)

DIÁKOT vállalok teljes ellátással. Megye-utca 11. (4125)

SYELZHAMMER zongora azonnal bérbeadó. Szigeti-út 9. (4114)

HEGEDŰÓRÁKAT ad oklevelés zenetanárnő. Kossuth-út 52. I. 1. (4113)

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel együtt átadó. Cím: 14,309 szám alatt a kiadóban.

DIÁKOKNAK csendes, délifekvésű szobában, fürdőszobával, kellemes otthont nyujtok. kitűnő ellátással. Heinerné, Kossuth Lajos-út 40. Udvarban. (4120)

ÖNÁLLÓAN, jól főző szakácsnő állást vállal. Vojkovics Julianna Szigetvár, Bástya-u. 33. (4157)

EGY háromtagú családhoz vidékre, középkorú, önálló, mindenes főzőnő felvételik szept. 15-re vagy okt. 1-re. Cím: 4123 szám alatt a kiadóban.

BÚTOR

OLCSÓN eladó: kombináltszoba, szekrények, csőágy jószőrmatraccal, vesszőszékek, előszobafal. Nyár-u. 8. (4193)

Legszebb, legolcsóbb
konyha- és hálószobabútort Somogyváritól
részletre. Bajcsy Zs.-út 10.

LAKÁS

BEKÖLTÖZHETŐ, kertes, családi házat keresek megvételre, 2—3 szobásig. Szabadság-út 44, (14.235)

EGY vagy két szoba összkomfortos lakást keresek magas költségmegtérítéssel. Cím: 4074 szám alatt a kiadóban.

SZÉP egy-szoba, előszoba, konyhás lakásomat elcserélném közel a belvároshoz, egy vagy két szoba, összkomfortos lakásért, magas költségmegtérítéssel. Cím: 4073 szám alatt a kiadóban.

KERESEK mielőbb kettő, esetleg egyszobás lakást. Minden költséget térítek. Címeket: „Tisztviselő 14.339" jeligére a kiadóba kérek.

ELCSERÉLNÉM központi fekvésű, szép 2 szoba-konyhás lakásomat, kisgyermekeknek alkalmas, kertes, napos kétszobásért. Jelentkezést „Villa vagy családi ház előnyben 4205" jeligére a kiadóba kérek.

NAGY szoba-konyha-spejz, mellékhelyiségből álló lakásomat elcserélném hasonlóval a budai részen. Cím: Zsolnay Vilmos-u'ca 37. (4183)

MÁRTÍROK-ÚTJA 28. számú egyszobás konyhás, éléskamrából álló lakásomat elcserélném a budai részen hasonlóért (4178)

2 SZOBA, összkomfortos, régibérű lakásomat elcserélném hasonló egyszobásért. Címeket 14,303 számra a kiadóba kérek.

ELCSERÉLNÉM régibérű, 1 nagy utcai szoba-konyha és spejzos lakásomat 2 szobáért, lehetőleg összkomfortosért. Költséget megtérítem. Cím 4149 szám alatt a kiadóban.

LAKÁS bútorral átadó. Megtekinthető: hétfőn délután 5—7-ig. Cím 4140 szám alatt a kiadóban.

2 VAGY 1 SZOBÁS, lehetőleg komfortos lakást keresek. Minden költséget térítek. Madách Imre-u. 25. (4189)

EGYSZOBÁS, komfortos, belvárosi lakásomat elcserélem kétszobás, gazdasági sertéshizlaló lakással. Cím: 4142 sz. alatt a kiadóban.

EGY vagy két-szobás, összkomfortos lakást keresünk költségmegtérítéssel, esetleg bútorral, Cím: Doktor Sándor-u. 24. Kaufmann. (4111)

ELCSERÉLNÉM 1 szoba-konyhás lakásomat hasonlóra vagy 2 szoba-konyhásra. Damjanics-u. 34. (4181)

SZOBA-KONYHÁS lakást, társbérletet keresek költségmegtérítéssel. Címeket: 4177 számra a kiadóba kérek.

Szőnyegjavítást, tisztítást olcsón vállalok. Perzsaszőnyegeket legmagasabb áron veszek
SIMON MARGIT IRGALMASOK-U. 6. SZ. Telefon: 22—95.

ELCSERÉLNÉM belvárosi, kétszobás-konyhás lakásomat, ugyancsak belvárosi egy vagy kétszobás, előszobás, fürdőszobás lakásra. Cím: Csanádi, Deák-u. 5. (4119)

2 SZOBÁS lakásomat elcserélném mázsnyós házért vagy házfelügyelőségért, a város bármely részén. Cím: 4126 szám alatt a kiadóban.

EGY-SZOBÁS lakásomat, fél söét diófa hálóval együtt odaadnám szoba-konyhás ugyanilyen lakásért. Megbeszélés hétfőn, a Sebészeti klinikán. Gelencsérné. (4162)

ELCSERÉLNÉM 2 szoba, előszobás, baromfi, disznótartásos lakásomat, egyszobás összkomfortosért. Címeket: „Sürgős 4164" jeligére a kiadóba kérek.

KERESEK a belvárosban vagy közelében kétszobás, összkomfortos lakást, igényjogosultnak, költségmegtérítésével. Ajánlatokat: Sürgős 4166" jeligére a kiadóba kérek.

EGY szoba-konyhás lakást keresek költségmegtérítésével, azonnalra. Telefon: 32-05. szám. (4171)

KERESEK a belvárosban vagy a budai külvárosban 3 szobás vagy 2 szoba-hallos lakást, költségmegtérítéssel. Bodó, Megye-utca 11. (4143)

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek 3 kis vagy 2 nagy szoba és mellékhelyiségekből álló lakást. Összkomfortos nem lényeges. Hegyalja-u. 20. földszint.

PÉCSI 2 szoba összkomfortos lakásomat elcserélném budapesti vagy budai, 1 szoba-hallos, összkomfortossal. Cím: 4096 szám alatt a kiadóban.

SZOBA-HALLOS, két, esetleg háromszobás lakást vagy nem drága öröklakást keresek költségmegtérítéssel. Cím: Dr Mezey Pécsbányatelep, Bányakórház. (4085)

SÜRGŐSEN keresek költségmegtérítéssel 2—3 szobás lakást a belvárosban. Esetleg siklósi lakással cserélném. Közvetítőt díjazok. Cím: Csokonai-u. 30. ez. (4053)

Bútorozott szoba

EGYSZERŰBB bútorozott szobát keresek azonnalra. Leveleket 14,250 számra a kiadóba kérek.

ÁLLANDÓ tartózkodásra egy szép szobát keresek ellátással. Lapterjesztő NV. Kossuth Lajos-út 40. (14.335)

BUTOROZOTT szoba különbejárattal férfi részére azonnalra kiadó. Cím: 4165 szám alatt a kiadóban.

PEDAGÓGUS házaspár keres bútorozott szobát konyhahasználattal vagy társbérletet. Cím: 4197 sz. alatt a kiadóban.

BUTOROZOTT szoba két férfi részére teljes ellátással kiadó. Cím: Felsőmalom-utca 16/1. Vetőné. (4137)

BUTOROZOTT szoba konyhahasználattal kiadó. Telefon: 38-09. (4116)

BUTOROZOTT szoba férfinek kiadó Mária-utca 34. udvarban jobbra 1. ajtó. (4115)

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szoba fürdőszoba használattal azonnalra is kiadó a Zrinyinél. Cím 4122 szám alatt a kiadóban.

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással egy férfi részére kiadó. Szigeti-út 85 sz. (4128)

BUTOROZOTT szobát keresek esetleg konyhahasználattal. Cím: Gottesman-pince Széchenyi-tér 13., Tóth. (4132)

INGATLAN

HÁZAK: Üzlethéz a Vásárcsarnokkal szemben, Bajcsy Zsilinszky-utca 22. — Ferenciek-utca 37/2. — Szabadság-utca 13. — Összkomfortos elő, háromszobás földszinti és ugyanolyan emeleti lakással, Bajnok-utca 6. — Háromszobás Nyár-utca 9. — Báthory-utca 14. Szigeti-út 89. összkomfortos lakásokkal csak 23 ezer. — Visnya Ernő-utca 56. összkomfortos elő, háromszobás. — Öröklakások: összkomfortosak, Szabadság-út 56., elő, háromszobás olcsón. — Hullámfürdő-nál háromszobás, Szőlők-telkek nagy választékban. Tel.: 19-97. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4181)

GYÁRVÁROSI templomnál 1 családi ház elfoglalható lakással eladó. Cím: Oreolya-utca 10. (4201)

KERESEK családi házakat, öröklakásokat, vevőim magas árat fizetnek. Decleva-iroda. Tel.: 19-97. Ferenciek-utca 14. (4181)

KISEBB családi házat sürgősen keresek. Címeket: Pécsbányatelepi-út 8. sz. alá kérek. (4136)

KÁLVÁRIA-UTCA 52. számú családi ház eladó. (4041)

3500 NÉGYSZÖGÖL szőlőmet siklóson szüretkor eladnám vagy elcserélném pécsi ingatlanért. Cím: 4198 szám alatt a kiadóban.

HÁZAK. Családi házak, gazdasági házak, kertes házak, öröklakások, szőlő minden árban vásárolható. Molnár ingatlanközvetítő. Ferenciek-u. 36. (14.324)

VENNÉK háromszoba, összkomfortos, szép családi házat, lehetőleg belterületen. Ajánlatokat „Készpénz 4150" jeligére a kiadóba kérek. (4150)

BEKÖLTÖZHETŐ házak eladók. Öröklakás, 2 szobás 4500 Ft. 2 szobás olcsón. Ugyanilyen 13 ezer, több ház szőlő eladó nálam. Pál iroda. Nagyflórián-utca 1. (4146)

VESZEK jó állapotban lévő családi házat, beköltözhetőt, 2 belvárosban vagy annak közvetlen környékén, 1x3 szobahallos és 1x2 szoba-hallos lakásokkal. Kettős ház előnyben. Ajánlatokat: „5 szobás lakást adok cserébe 4158" jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ Garai-utca 4. számú ház, nagyon kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet: Munkácsy Mihály-u. 31. szám. Kovácsnál. (4141)

MIHÁLY-UTCA 17., Alsóbalokány-utca 71. számú házak 20—20 ezer forintért eladók. Érdeklezni csak Jánossy ingatlanirodában lehet. Rákóczi-út 40/1. sz. (14.285)

ÜGYFELEM részére 1 szoba-hallos, összkomfortos vagy garzon, beköltözhető öröklakást veszek. Jánossy iroda. Rákóczi-út 40/1. (14.286)

KOMBINÁLTSZEKRÉNY eladó. Bányatelepi-út 4. (4173)

ÓDEUTSCH sötét háló jutányosan eladó, Kisfaludy-u. 4/1. Érdeklődni lehet délután 4—6-ig. (4175)

UJHEGYEN, második dűlőben 108 számú présház szőlővel eladó. Érdeklődni: Seitovszky-téglagyár, Pécsváradi-út 5. szám. (4105)

FALUDY FERENC-UTCA 3. sz. villa eladó. Ára 30.000 Ft. Jánossy ingatlaniroda. Rákóczi-út 40/1. (14.286)

270 NÉGYSZÖGÖL gyümölcsös eladó. Érdeklődni lehet: Zsolnay V.-u. 6. hátul az udvarban. (4104)

KETTŐ egyszoba-konyhás öröklakás nagyon olcsón eladó. Érdeklődni gyapjúfonó. Bajcsy Zs.-út 12. (14.261)

SÜRGŐSEN keresek beköltözhető családi házakat, öröklakásokat és villákat. Jánossy, Rákóczi-út 40/1. (14.286)

Házasság - Levelezés

HÁZASSÁG céljából 51 éves, vidéki, gyermektelen iparos hozzáálló nőt keres. Cím: Bogdásai postafiók. (4154)

Pécs thj. város polgármesteréről.
42.203/1949. VII. sz.
Városháza II. em. 87. sz.
Tárgy: Pécsi Víz- és Csatornamű és Fürdők Községi Vállalat alapítása.

HIRDETMÉNY

Pécs thj. város közönségének előterjesztésére a Belügyminiszter a földmívelésügyi és népjóléti miniszterrel egyetértésben 5.264—8/9/1949. III.—3. B. M. sz. rendeletével elrendelte a városi Víz- és csatornamű és a fürdő közüzemeknek községi vállalattá alakítását.

A községi vállalat cége: Pécsi Víz- és Csatornamű és Fürdők Községi Vállalat.

Székhelye: Pécs.

Tárgya: a) víz termelése, elosztása, értékesítése és a vízmű létesítményeinek fenntartása.

b) a város területén lévő szenny- és csapadékvizek elvezetése, szennyvíztelep üzembentartása, valamint melléktermékeinek hasznosítása.

c) közhasználatú fürdők létesítése, fenntartása és üzembentartása.

Tartama: határozatlan idő.

A községi vállalat felett a felügyeletet a belügyminiszter gyakorolja. Az 1949. évi X. tc. alkalmazása szempontjából a vállalat tárgya szerint illetékes a földmívelésügyi miniszter, aki jogkörét az Országos Vízgazdálkodási Hivatal útján gyakorolja és a népjóléti miniszter.

Pécs, 1949 augusztus 30.

Kranz Pál
polgármester.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen jó férj, édesapa, testvér és kedves rokon

Németh János

ny. Meszhart szivattyú kezelő

elhalálozása és temetése alkalmából részvétük nyilvánításával, a temetésen való megjelenésükkel, koszorúk és virágok küldésével mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Ugyancsak ezúton mondunk hálás köszönetet a Pécsújhegyi üzemi bizottságnak, az újhegyi MDP-nek, az újhegyi szakszervezet és az újhegyi MDP zenekarának, valamint a mezőgazdasági iskola megjelent növendékeinek.

A gyászoló család.

Pécs thj. város polgármesteréről.
42.206/1949. VII. sz.
Városháza II. em. 87. sz.
Tárgy: Pécs Köztisztasági Községi Vállalat alapítása.

HIRDETMÉNY

Pécs thj. város közönségének előterjesztésére a belügyminiszter a népjóléti miniszterrel egyetértésben 5.264—8/11/1949. III.—3. B. M. sz. rendeletével elrendelte a városi szeméttuvarozó üzemnek községi vállalattá alakítását.

A községi vállalat cége: Pécsi Köztisztasági Községi Vállalat.

Székhelye: Pécs.

Tárgya: a városi utcák, terek tisztántartása, öntözése, az ipari és háziszemét összegyűjtése, elfuvarozása, szeméttelep fenntartása és hasznosítása, gépi és fogatos járművek tartása és ezek karbantartása, javítási munkáinak elvégzése és járművek hasznosítása.

Tartama: Határozatlan idő.

A községi vállalat felett a felügyeletet a belügyminiszter gyakorolja. Az 1949 : X. tc. alkalmazása szempontjából a vállalat tárgya szerint illetékes miniszter a népjóléti miniszter.

Pécs, 1949 augusztus 30.

Kranz Pál
polgármester.

Pécs thj. város polgármesteréről.
42.204/1949. VII. sz.
Városháza II. em. 87. sz.
Telefon: 30-01. 125 mellékállomás.
Tárgy: Pécsi Közlekedési Községi Vállalat alapítása.

HIRDETMÉNY

Pécs thj. város közönségének előterjesztésére a belügyminiszter a közlekedés- és postaügyi miniszterrel egyetértésben 5.264—8/9/1949. III.—3. B. M. sz. rendeletével elrendelte a városi Villamosvasút és Tárnagépkocsi üzemeknek községi vállalattá alakítását.

A községi vállalat cége: Pécsi Közlekedési Községi Vállalat.

Székhelye: Pécs.

Tárgya: a) géperejű, közforgalmú villamosvasút építése, üzembentartása és fenntartása.

b) közforgalmú társasgépkocsi járművek beszerzése, üzembentartása és fenntartása.

Tartama: Határozatlan idő.

A községi vállalat felett a felügyeletet a belügyminiszter, a szakfelügyeletet a közlekedés és postaügyi miniszter gyakorolja.

Pécs, 1949 augusztus 30.

Kranz Pál
polgármester.

Pécs thj. város polgármesteréről.
37.388/1949. VI. sz.

FELHÍVÁS

Az építésügyi minisztérium 186/1949., valamint a belügyminisztérium 3815/8/1949/III/1—2. számú körrendeletei alapján felhívom a város területén (Pécs-Szabolcs területén is) építkezőket, vállalkozókat, hogy mindennemű építkezésre szabályszerű hatósági engedély szükséges.

Aki engedély nélkül építkezik, az 1937 : VI. tc. 27., 28. §-ai alapján kihágást követ el, az államrendőrség büntetésül az ingatlan értékének 1/10. részéig terjedhető pénzbírságot is szabhat ki.

A fentiek alapján a legnyomatékosabban felhívom az építkezni szándékozókat, vállalkozókat és kisiparosokat, hogy mindennemű építkezésre a munkálatok megkezdése előtt szabályszerű, tervekkel felszerelve kellő időben kérjenek a város I. fokú építésügyi hatóságától (Városház, III. em. 120.) hatósági építési engedélyt.

Pécs, 1949. évi szeptember hó 2-án.

A polgármester nevében:
Dulánszky Jenő s. k.
tb. műszaki tanácsos.

Minden gyermek álma vágya, Inselt akta, Inselt táska!
Saját készítésű BÖRÖND, AKTATÁSKA, HÁTITASKÁK nagy választékban kaphatók
INSELT LÁSZLÓ böröndös és lő diszműves mester
KOSSUTH LAJOS ÚT 8 Telefon 17—81. BIZALOM TAG!

NYILT-TÉR*)

Felszólítom az illetőt, aki tévedésből elvitte iratokat tartalmazó aktatáskámat augusztus hó 30-án, hogy a legsürgősebben adja le a Rákóczi-út 62. számú irodánk portáján, vagy Szondy-u. 37. számú lakásomon. Ha visszahozza jutalomban részesül, ha nem, átadom a rendőrségnek.

Lantos Mihály
Meszes, Szondy-u. 37.

*) E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Jó szemüveget ÉDEN drogériában
vegyen. OTBA szállító. Színház mellett.

13-61
a Miboltnak motoros tűzifafűrészelő vállalatának telefonszáma. Telefonhívásra is házhoz megyünk. (10.13*)

Tűzifafűrészeléshez
árcsázzuk a 15-69-es Friedrich, Doktor Sándor-u. 13 szám. Gyors, pontos, olcsó!

Első Pécsi Bőrgyár RT. vállalatvezetősége, Üzemi Bizottsága, az újító és élmunkáskör, a BTC. labdarúgó szakosztálya, valamint az összmunkásság, továbbá a legszorosabb munkatársai, a boxos műhelyek tudatják, hogy

HORVÁTH IMRE
élmunkás

f. hó 2-án, 12 óra 30 perckor meghalt.

Benne a legjobb munkatársat és barátot, tanítót vesztettük el.

Folyó hó 5-én, délután fél 5 órakor kísérjük fájdalmas szívvel utolsó útjára a központi temetőben

„Csak az hal meg, akit elfelejtenek!"

Bútort legolcsóbban **Budai Butorházban** vehet. Nagy választék mindennemű bútorokban.
Üzem. üzlet Felsővámház-utca 35. szám.

Sodronykerítést a készítőnél vegyen!
Sodronyágybetétet, mindennemű redőnyt készít, javít szakszerűen, olcsón és gyorsan
Eiter Sándor
sodronyfonó és redőnyüzeme Pécs, Zsolnay Vilmos-u. 1. Tel.: 28-49.

MODERN SÖTÉT hálószobák LEGOLCSÓBBAN Mecsek Bútorüzemből
BAJCSY ZSILINSZKY-ÚT 43. SZÁM.

Átmeneti, kuli és ballonkabátok állandóan raktáron
KNIPL és FRIESZ cégnél
Pécs, Ferenciek utca 1. Telefon: 22-69

HÁZ nagy kerttel a budai részen, 35 ezerért eladó. BOD közvetítőnél.

Legtartósabb sodronybetétek, összecsukós vaságyak, tűzhelyek
PISKUR GYÖRGY
lakatos sodronyfonó üzemében készülnek
Siklósi-út 20. Vásártérrel szemben. Telefonszám: 12-06.

Csepel 100 cm³, Wanderer 100 cm³,
250 cm³ ujtipusu Jáwa,
Wanderer ballon és teherszállító kerékpárok
ifj. FEHÉR-nél,
Rákóczi-út 69 sz. — Telefon 20 21.

FIGYELEM
DEÁK-KIRÁLY-HERNÁDI jazz-együttes
ismét *a „Pécsi Gödörben"!*
Prima fajborok, olcsó árak! Nyitva reggel 5-ig

INTÉZETI, ISKOLAI LEÁNY ÉS FIÚ
ruhaszövetek
kabát, felöltő anyagok! Ágynemű, függöny, flanell, mosó és bélésáruk!
MEGBIZHATÓ KISZOLGÁLÁS!
Benedek Károly
CÉGNÉL, PÉCS, FERENCIEK-U. 8.

Üzletház
Ferenciek-utca 7. szám, melyben a Ruppert-féle textil üzlet is van olcsón eladó. Kizárólag BOD közvetítőnél, Deák-utca 1.

Mély- és sport-gyermekkocsik
nagy választékban. Javításokat jól, olcsón és gyorsan készítünk.
Schmidt gyermekkocsi üzem,
Doktor Sándor-utca 22. sz.

Eladó ingatlanok!

Üzletházak: Szigeti-úton 20.000 Bajcsy Zs.-utcában (uj piacternél) nagy területű. Kossuth-úton (Király-u.) több üzlettel, szép komf. lakással. **Villa:** 3 szobás beköltözhető lakással, nagy gyümölcsössel 32.000 Ft. **Öröklakások:** Cca. 50 drb. különböző nagyságban és árban. **Szőlők:** 5—600 n-ölesek 6—12.000-ig.

Vevőim részére keresek eladó házakat, öröklakásokat és szőlőket.

Eperjessy Jolán
Munkácsy Mihály-u. 1. Telefon: 30-16.

Del-Ka

Bizalom tag
CIPŐ- és ÁRUKERESKEDELMI R. T.
pécsi fióküzletében KOSSUTH L.-ÚT 7.
nagy választék NŐI-, FÉRFI RUHASZÖVETEKBEN, BALLONKABÁT és VIHARKABÁTOKBAN, NYÁRI SZÍNES NŐI RUHAANYAGOKBAN, NŐI és FÉRFI DIVATÁRUKBAN.
O. K. Á. utalvány beváltó helye.
Bizalom tag

Családi ház
Szentimre-u. 3. szám alatti 1x3 szobás, kerttel eladó. BOD közvetítőnél.

Rövidárut, divatárut
legolcsóbban
GYENES-től Irgalmasok-utca 6. sz.

Cianoztasson
megszabadul az élősdiektől, minden munkát jótállással végzünk.
Első Pécsi Féregirtó Vállalat
(36 éves cég). Teréz-u. 13. Tel 10-11. CIANKAMRA egyes daraboknak Zsolnay-u. 1. Nurnberger, Tel.: 19-79, sz. 14.293)

Gazdasági uj ház
a szigeti részen, kocsibejáró, tágas udvar, stb. eladó. BOD közvetítőnél.

Esslingeni faredőnyök
készítése és javítása
BÖGRI JÓZSEFNÉL KLIMÓ-UTCA 4. SZÁM Telefon: 12—41.

HÁZ 4 lakásos, legprimább építkezésű az Ágoston-térnél olcsón eladó. BOD közvetítő.

NŐI-(leányka), FÉRFI-(fiú) NYÁRI és ŐSZI RUHÁK, KABÁTOK stb
közismerten legelőnyösebb
beszerző helye
Heinemann Henrik
ruhakereskedése 1.9.7
PÉCS, SZÉCHENYI-TÉR 7.
Bizalom tag! Bizalom tag!

Üzletházak a központ szívében, 40—50 ezer forint évi bérrel, ajándék árakon eladók. BOD közvetítőnél.

Ma disznótoros vacsora
EGERSZEGI-nél (Szkókötető)
Autobusz indulás pontosan fél 6 órakor a Bárány elől

Pályázati hirdetmény.
Az ócsárd község
BÁBAI ÁLLÁSRA
pályázatot hirdetek. A szabályszerűen felszerelt kérelmek szeptember 20-ig adandók be a Garéi körjegyzői hivatalhoz.
Garé, 1949. évi augusztus 30-án.
Korompai Dezső körjegyző.

VIKTÓRIA női fodrászat
Apáca-utca 4. sz. alá költözött.
Molnár József
fodrászmester

Népszuper
18 havi részletre, rádiójavítás, hangerősítők, villamossági cikkek
KOVÁTS
Ferenciek-utca 2. Telefon: 34-92.

Üveg- és porcellán
Irgalmasok-u. 10.
Telefon: 13-33.

Sertés eteté-re
burgonya és kukorica
házhoz is szállítva Horváthnénál
Nagy Lajos utca 11

Korpa és vörösliszt
szabadon kapható a
Türr-malomban

Órát, ékszert SCHMIDT-től
Kossuth Lajos-út 69. szám Használt órákat magas áron veszek. (14.209)

Bérautó
Telefon: 14-78

39—91 telefon száma
ifj. Tamás Kálmán
motoros fafűrészelő vállalatnak.
György-utca 6. sz.

Mielőtt ingatlant venne vagy eladna, keresse fel a
Jánossy
ingatlanirodát
Pécs, Rákóczi-út 40/1.

Magyarmecske község
országos állat- és
kirakodóvásárját
1949. évi szeptember hó 7-én tartja meg. Vészmentes helyről, járlatokkal mindenfajta állat felhajtható.

Gépforgács
egy nagy szekér 15 Ft. ab telep
Hordógyár
Nagy Jenő-u. 30.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Viharkabát,
esőkabát, leányka és fiu esőgallérok,
gumicsizmák nagy választékban
legolcsóbban kaphatók a
Gumiházban
Pécs, Ferenciek-utca 8. szám
Bizalom tag

Garantált jóminőségű
olajfesték, bútorzománc,
ecset, meszelő, kelléáruk és tisztítószerek
nagy választékban **Erdős** festéküzletben, Kossuth-út 42, Tel 26 60

Családi ház
elfoglalható 3 szobás, 500 n-öl kerttel, külterületen, gazdálkodásra alkalmas eladó 28 ezer BOD közvetítő, Deák-utca 1. sz. (14.242)

Textilárut, bútorszövetet,
SZŐNYEGET, FÜGGÖNYT, linóleumot, paplant, takarót, ballon és nylon kabátot legolcsóbban beszerezheti
Haas Fülöp és Fiai Rt. áruházában
PÉCS, IRGALMASOK-U. 4.
Bizalom tag! O.K.A. utalványok beváltó helye.

Női őszi átmeneti kabátok és kulikabátok
óriási választékban kaphatók
Forum Divatházban
Kossuth Lajos-út 34. szám

Szőlő
600 n-öl prima, 3 szobás, parkettás, modern, azonnal átvehető lakással eladó. BOD közvetítőnél. (14.236)

Jóminőségü készbútorokat
háló és kombinált szobát, konyhát
vásároljon
Golváth Sándor asztalosmesternél,
KLIMÓ-UTCA 31. SZ.

Megnyílt a város
VIRÁGÜZLETE
Kossuth L.-u. 1. sz.
Olcsó áron vásárolhat virágcsokrot, cserepes virágot, dísznövényt és koszorút.
A Városi Díszkertészet síroknak virággal való beültetését és gondozását, valamint díszítését VÁLLALJA.
Cim: Damjanich-u. 11. szám.

Öröklakás
1x2 szoba, előszoba stb. — 1x2 szoba, hallos stb. — 1x3 szoba, előszoba stb. — 1x3 szoba hallos, stb. eladók BOD közvetítőnél.

Rádió csillár
O. K. Á. utalványra is hanglemez
sportcikkek
football-labdák
nagy választékban, részletfizetésre is
RICHTER JÓZSEF cégnél
Pécs, Kossuth L.-út 21 A régi helyen

Iskolatáskák, aktatáskák, női táskák, böröndök
NAGY VALASZTEKBAN
ZAKOVSZKY-tól
bőrönd- és bőrdiszműáru kereskedő
Pécs Széchenyi-tér 9—10 Telefon: 17-33 „BIZALOM" tag

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 206. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — KEDD, 1949 SZEPTEMBER 6

Tomboló sikert arattak Pécsett az élenjáró szovjet kultúra művészei

Szabó Károly elvtárs vájár az új tanügyi főigazgató

Ünnepélyesen megalakult a pártszervezet a Szent István- és a Ferenc-aknán

VÁLSÁG ŐFELSÉGE

A kapitalista társadalomban a válságot elkerülni nem lehet. Régi törvény ez, és kiegészíthetjük egy újabbal is: a válságot a kapitalista társadalomban elhallgatni sem lehet — nem lehet legalábbis az idők végtelenségéig. Ezt a szabályt az a körülmény is megerősíti, hogy Truman elnök a közelmúltban elmondott rádióbeszédében ilyen beismerésekre kényszerült: megfigyelhető „bizonyos ágazatokban a munkaerők foglalkoztatottságának zsugorodása" (értsd: több mint 16 millió a teljes és részleges munkanélküli), „a termelés egy kissé mélyebb színvonalra esett vissza, mint a mult évi" (értsd: körülbelül félév alatt húsz százalékkal), „az ország gazdasági élete hanyatló irányzatot mutat" (értsd: az amerikai dolgozók nyomora naprólnapra elviselhetetlenebbé válik).

„Az amerikaiak — írja a Die Weltwoche című svájci lap — elsápadnak a rémülettől már akkor is, ha rágondolnak az új gazdasági válságra." Márpedig ennek az egyre mélyülő válságnak ezer jelét láthatják minden órában, helyesebben mondva: érezhetik a saját bőrükön.

Mert a válság rohamos léptekkel, megállíthatatlanul terjed. Azzal kezdődött, hogy raktáron maradtak a nem létfontosságú, nem közszükségleti cikkek: autók, írógépek, rádiókészülékek, hűtőkészülékek, bútorok, órák. Azután a szállodatulajdonosok kezdtek nyugtalankodni, mert valahogy egyre inkább ritkább csoda lett a vendég. Sor került később a taxikra is. Az emberek inkább választották az olcsóbb földalattit, mint az autobuszt, sőt a közlekedésnek egy még ennél is olcsóbb, tehát hozzáférhetőbb eszközét: a saját lábukat. Idén januárban már az áruházak tulajdonosai is elkezdtek panaszkodni: nincsenek vevők. Februárban kiderült, hogy a pamutszövetek fogyasztása 30 és fél százalékkal csökkent, a cipőipar pedig 26.8 százalékkal csökkentette termelését. Utoljára került sor az élelmiszerekre. A hegyekké halmozódott áruk felett a hústermékek és konzervek gyárosai kezdtek siránkozni. A búzaliszt termelés is visszaesett 20.4 százalékkal.

Júniusban a Dun and Bretstreet nevű statisztikai hivatal ijesztő számot közölt: 1949. első öt hónapja alatt körülbelül 4000 cég jutott csődbe.

Ez volt tehát „az üzleti tevékenység átmeneti lanyhulása". A Válság Őfelsége folytatta sötét körútját az országban — és először persze a dolgozók ajtaján kopogtatott.

Az amerikai haladó párt nemzeti bizottsága azt jövendöli, hogy a télen tíz millió teljes munkanélküli lesz az országban. Számuk most hatmillió. Egyedül New-Yorkban egymillió van belőlük, a családtagokat is beleszámítva. A Massauchusets állambeli Laurance városka 35 ezer textilmunkása közül például 22 ezer vesztette el munkáját. A textil, konfekciós és egyéb könnyűiparból a munkanélküliség, a New-York Times jelentése szerint átcsap a gépgyártásra, az acéliművekre és más iparágakra.

Hogy mennyire nem gond az amerikai tőkések számára a dolgozók gondja, arra hadd említsünk itt fel egy példát. A munkanélküliek egyik küldöttségének sikerült bejutnia Berkley-hez, az Egyesült Államok alelnökéhez. Az ország egyik legmagasabb méltósága és a munkanélküliek között a következő beszélgetés zajlott le:

Mr. Berkley (mélyen elgondolkozva): „A mostani gazdasági hanyatlásnak a fogyasztók az okai, akik nem vásárolják az árukat."

Munkanélküliek (elcsodálkozva pillantanak az alelnökre): „De mi valamennyien fogyasztók vagyunk. Nincs pénzünk, hogy vásárolhassunk, már hetek óta nem kapunk munkabért, mert nincs munkánk".

Mr. Berkley (könnyedén): „Ó, én más fogyasztókra gondolok".

Munkanélküliek: (már nem birják fékezni felháborodásukat): „Miféle másokra? Vannak közöttünk fogyasztók New Englandból, a középső államokból, az Atlanti-óceán parvidékéről, középnyugatról és Délről. Miféle más fogyasztókról beszél?"

Válaszul erre az amerikai Naw York Post című ujság szavai szerint az államfő helyettese mentegetődző hangon valami olyasfélét mormogott, hogy ő semmit sem tehet, ő csak alelnök...

Az ujság nem idézi azokat a szavakat, melyekkel e látogatás után a munkanélküliek jellemezték az Egyesült Államok alelnökét.

„Ha tisztviselő vagy munkás vagy, akkor a segélyek bizonyos eszközöket bocsátanak rendelkezésedre a megélhetéshez a munkában beállt szünet alatt" — vigasztalja olvasóit a Liberty című folyóirat egyik cikkében.

A szerző persze jobbnak tartja a munkanélküli segélyek kérdésének hosszabb taglalását mellőzni Megvan rá az alapos oka. Mert a munkanélküli segély a legtöbb esetben nem más, mint egyszerűen: blöff.

Ime, néhány bizonyíték: A hatvan millió „polgári munkaerőből" az Egyesült Államokban csak nem egészen harminc milliónak van joga a munknélküli segélyhez. Az amerikai biztosítási rendszer — tegyük hozzá: a tőkések szájaize szerint készült biztosítási rendszer ugyanis — a dolgozóknak több mint felét kizárja a munkanélküli segélyből.

És a többiek? Legnagyobb részük a legkülönfélébb okokból nem kapja meg a segélyt. Egyik ok: elmultak különféle határidők, törölték őket a névlistából. Másik: nem kapnak segélyt, mert nem voltak hajlandók csökkentett munkabérért dolgozni. És ott a többi ok, melyek közül számtalan a burzsoázia hatalmas segítőtársában: a szövevényes, ezerarcú bürokráciában gyökeredzik. Ezer ürüggyel tagadják meg a segélyek folyósítását: „rossz magaviselet", „munka indokolatlan elhagyása ez mind egy lehetőség a segély elsikkasztására. De meg kell még jegyezni, hogy a segélyek különben is nevetségesen kicsik, a száraz kenyérre is alig elegendőek.

Az amerikai kormány nemrégiben kiadott egy könyvet „A szabadság ajándékai" címen. Ez a szépen bekötött könyv édeskés, hazug képek gyüjteménye az „amerikai munkások jólétéről". A könyv persze nem kerül az éhező amerikai dolgozók elé, akiknek nemhogy könyvre, de kenyérre sincsen pénzük. Ezt a hazugsággyüjteményt „exportra termeltek".

És míg a könyv esetleges olvasói, a marshallizált országok lakói az amerikai dolgozóknak a csak a képeken látható „fényűző életében" gyönyörködnek, addig az amerikai kontinens egész szélességében, a Csendes-óceántól az Atlanti-tengerig bevonulását tartja Válság Őfelsége a maga kiküszöbölhetetlen kíséröivel: az éhséggel, munkanélküliséggel, kétségbeeséssel és halállal...

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának fogadásán

Rákosi Mátyást ünnepelték a világ ifjúságának kiküldöttei

A Komszomol főtitkárának nagyjelentőségű beszéde a DIVSZ-kongresszuson

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa vasárnap este az Országházban fogadást rendezett a DIVSZ második kongresszusa résztvevőinek tiszteletére. A fogadáson megjelentek az Elnöki Tanács tagjai, élükön Szakasits Árpád elnökkel és Olt Károly titkárral, a kormány tagjai, élükön Rákosi Mátyással, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának, az államtitkári karnak több tagja, a honvédség és rendőrség képviselői, a magyar politikai, tudományos és kulturális élet sok más kiválósága, valamint a diplomáciai kar számos tagja és a termelésben és tanulásban legjobb eredményt elért fiatalok nagy számban.

Amikor Rákosi Mátyás megérkezett a parlament kupolacsarnokába, a magyar és külföldi fiatalok lelkes tapssal és éljenzéssel üdvözölték a magyar nép bölcs vezetőjét.

A szovjet és kínai, az angol, francia, amerikai fiatalok egyaránt köréje gyültek. Egy gyarmati fiatal kihúzta jelvényét kabátja hajtókájából és átnyujtotta Rákosi Mátyásnak, aki mosolyogva köszönte meg az ajándékot, majd egymásután szorított kezet a külföldi fiatalokkal és szívélyesen elbeszélgetett velük,

orosz, angol, francia, német vagy olasz nyelven válaszolva üdvözletükre.

Midőn távozása előtt végigjárta a parlament folyosóit és termeit, hogy elbúcsúzzék a külföldi ifjaktól, megismétlődött ugyanez a jelenet: amerre ment, mindenütt felzúdult az éljen és a hurrá.

A világ demokratikus ifjúságának küldöttei rövid magyarországi tartózkodásuk alatt is megtanulták tisztelni és szeretni a magyar nép bölcs vezetőjét, a nagy Sztálin legjobb magyar tanítványát.

A béke leghűbb harcosa a Sztálin elvtárs által vezetett szovjet állam

A DIVSZ vasárnap délelőtti ülésén került sor A. N. *Mihajlov*, a Komszomol főtitkárának felszólalására.

— A szovjet nép ellenségei a béke és a demokrácia ellenségei — kezdte beszédét. — Az angol, amerikai imperialisták és csatlósaik gyalázatos célra törekednek. A legelképzelhetetlenebb rágalmakat és hazugságokat terjesztik a Szovjetunió ellen. Szerencsére minden nap kevesebb és kevesebb ember akad, aki hitelt adna ezeknek a hazugságoknak és rágalmaknak.

Az üléstermet zsúfolásig megtöltő kongresszusi küldöttek hatalmas, lelkes tapsvihara közben jelentette ki:

— A széles tömegek, a haladó emberek milliói igen jól tudják, hogy

a béke és a népek közötti barátság leghűbb, legőszintébb és legkövetkezetesebb harcosa a Szovjetunió, Sztálin elvtárs, a dolgozók nagy vezére által vezetett szovjet állam,

a béke és a demokrácia biztos támasza az egész emberiség fáklyája és reménye.

Elmondotta felszólalásában Mihajlov, hogy a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának vezetésével a szabad szovjet ifjúság a termelés terén is győzelmet győzelemre halmoz.

Évről-évre több azoknak a fiatal munkásoknak a száma, akik határidő előtt teljesítik évi normájukat.

A Komszomol 30. évfordulójának tiszteletére másfélmillió fiatal munkás fejezte be határidő előtt az évi norma teljesítését. Több, mint 450.000 fiatal munkás fejezte be idő előtt az ötéves terv ráeső részét.

A következőkben elmondotta Mihajlov, hogy a Szovjetunióban mintegy 34 millió ember tanul elemi- és középiskolákban. Több mint egymillió diák tanul a főiskolákon. Az államháztartás ebben az évben szociális kultúrpolitikai intézményekre

119.2 milliárd rubelt irányzott elő, vagyis 12.9 százalékkal többet mint 1948-ban, ez az összeg az egész államháztartásnak 34.8 százalékát képezi.

Jellemző, hogy az USA-ban a közoktatási előirányzat az egész államháztartás költségeinek 1.6 százalékát képezte, a hadigépezet fejlesztésére pedig az egész költségvetés 32 százalékát irányozták elő.

A továbbiak során Mihajlov hangsúlyozta, hogy a szovjet nép önfeláldozóan dolgozik a szocialista haza gazdasági erejének növelésén.

— **Minél erősebb lesz a szovjet állam, minél erősebbek lesznek a népi demokrácia országai, minél erősebb lesz az egységes demokratikus tábor** — mondotta —, annál kevesebb lesz a lehetőségük az imperialistáknak arra, hogy egy új háborút robbantsanak ki.

A szovjet államot nem lehet megfélemlíteni sem atombombával, sem a felbérelt propagandisták hisztérikus ordításaival.

Szavait állandóan félbeszakították a fiatalok lelkes tapsai és különösen nagy viharral tört ki a taps, mikor ezt mondotta:

— A béke ügyét védelmezni annyit jelent, mint erősíteni az összes demokratikus erők és a Szovjetunió barátságát és együttműködését.

— A szovjet küldöttség biztosítja a DIVSZ kongresszusát — mondotta befejezésül —, hogy a Szovjetunió ifjúsága minden erejével azon lesz, hogy az ifjúság demokratikus mozgalmának egységét megerősítse, hogy aktívan együttműködjön a DIVSZ-ben s

minden erővel támogasson minden olyan kezdeményezést, amely a békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és az ifjúság jobb jövőjéért folytatott harc érdekét szolgálja.

Beszédének befejezése után a kongresszus résztvevői leírhatatlan lelkesedéssel, tomboló tapsviharral ünnepelték a Szovjetunió Lenini Komszomolt és a világ népeinek szeretett, bölcs vezérét, Sztálint.

Ezután az elnök javaslatára a kongresszus

táviratban üdvözölte a Mexikó-City-i latinamerikai békekongresszust.

„Együtt harcolunk a latin-Amerika népeivel a szabadságért és a jobb jövőért" — írták a táviratban.

A kínai tapasztalat: az amerikai imperializmust meg lehet verni

A Komszomol főtitkárának felszólalása után az osztrák delegáció vezetője beszélt, majd Hollós Ervin, a MINSZ főtitkára. Ő következik sorban a brazil, a trieszti, az iraki, a román, az iráni, az olasz és a német küldöttek beszédei.

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség II. kongresszusa 4. napjának tanácskozásai hétfőn 9 órakor kezdődtek az olasz Dánio Valori elnökiésével. A madagaszkári küldött felszólalása után Hsiao Hua a kínai néphadsereg tábornoka lépett a mikrofon elé. Hatalmas taps köszöntötte a hős kínai ifjúság küldöttségének vezetőjét.

— Ma több imperialista kormány kiált segítségért az amerikai imperializmus felé — mondotta. — Nem veszik észre, hogy

az amerikai imperializmus fényesre mázolt hajója léket kapott és aki rászáll, az amerikai imperialistákkal együtt elsüllyed.

Csang-Kai-Sek sorsa figyelmeztető példa. A kínai nép tapasztalatai arra tanítanak, hogy

az amerikai imperializmust meg lehet verni.

Befejezésül a kínai nép mély háláját fejezte ki a Szovjetunió és a nagy Sztálin iránt, majd éles szavakkal elítélte a Tito-klikk árulását.

Ezután következett a venezuelai küldött, majd Jozeph Grohman, a Nemzetközi Diákszövetség elnökének felszólalása, aki a DIVSZ elnökségének hatalmas tapsviharа közben nyujtotta át a Nemzetközi Diákszövetség zászlaját.

A cseh ifjúsági szövetség elnökének beszámolója után az osztrák baloldali szocialisták küldötte, majd Arab-Palesztina, Kanada, Bolivia, Lengyelország ifjúságának képviselői, aztán Gavrilov, Moszkva ifjúságának képviselője következett.

— Olyan körülmények között — mondotta —, amikor elszánt küzdelem folyik a béke hívei és a háborús gyujtogatók között,

nekünk még magasabbra kell emelnünk a békéért folyó harc zászlaját, még szorosabbra kell zárni soraink és keményebben „nem"-et kell mondanunk az angol-amerikai imperialistáknak.

Nem akarunk új háborút, nem akarjuk, hogy az ifjúság áldozatkész lelkéből váljék egy kis csoport imperialista használnáért. Fogadjuk meg, hogy minden erőnket, energiánkat a békéért, demokráciáért, nemzeti függetlenségért, az ifjúság jobb jövőjért folytatott harc ügyének szenteljük. Moszkvát, az új világ központját Lenin és Sztálin zseniálitása változtatta át az emberi fejlődés hatalmas, progresszív erejévé.

Száz és százmillió egyszerű ember tekint nagy reménnyel és szeretettel Moszkvára, a népek szabadságának és függetlenségének zászlóvivőjére.

Moszkva ifjúságának hősies munkáját egy óhaj hatja át, hogy szovjet hazánk még szebb, még erősebb legyen. Éppen ebben látjuk az egész világ békéje megőrzésének egyik legfontosabb feltételét.

Ezután a felháborodás hangján szólt a Tito-klikk gyalázatos árulásáról. Tito, az aljas áruló, júdás-módra becsapta a jugoszláv népet és áruló módon, orvul hátba támadta a demokrácia táborát.

De mi tudjuk, hogy élnek Jugoszláviában a népi erők, amelyek rendre utasítják a megvesztegetett Tito—Rankovics neofasisztáit és visszavezetik az országot a demokrácia táborába.

A nagy tapssal fogadott beszéd után az angol küldött üdvözölte a kongresszust. Rámutatott arra, hogy a Szovjetunió barátainak tábora Nagybritanniában egyre növekszik.

Az indonéz küldöttnek felszólalása után Albánia és Izrael küldöttének felszólalása után a héfői kongresszus végetért. A tanácskozást kedden reggel folytatják.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa által megválasztott kormány lelette a hivatali esküt

A minisztertanács tagjai személyében nem történt változás

A kormány a szeptember 2-án tartott minisztertanácson elhatározta, hogy a Magyar Népköztársaság alkotmányának életbelépése folytán lemond. Dobi István miniszterelnök a kormány lemondását a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának szeptember 3-án bejelentette.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa szeptember 5-én tartott ülésén a minisztertanács elnökévé egyhangúlag Dobi Istvánt, elnökhelyettesévé Rákosi Mátyást, államminiszterré Gerő Ernőt, a minisztertanács tagjainak pedig külügyminiszterré Kállai Gyulát, belügyminiszterré Kádár Jánost, honvédelmi miniszterré Farkas Mihályt, pénzügyminiszterré Kossa Istvánt, igazságügyminiszterré Ries Istvánt, nehézipari miniszterré Zsofinyec Mihályt, könnyűipari miniszterré Marosán Györgyöt, földmívelésügyi miniszterré Erdei Ferencet, külkereskedelmi miniszterré Rónai Sándort, belkereskedelmi miniszterré Bognár Józsefet, építésügyi miniszterré Darvas Józsefet, közlekedés- és postaügyi miniszterré Bebrits Lajost, népművelési miniszterré Révai Józsefet, vallás- és közoktatásügyi miniszterré Ortutay Gyulát, népjóléti miniszterré Ratkó Annát választotta meg. Ezek szerint a minisztertanács tagjai személyében változás nem történt.

A minisztertanács elnöke és a minisztertanács tagjai Szakasits Árpád, az Elnöki Tanács elnökének kezébe letették a hivatali esküt.

A minisztertanács ezután Dobi István elnöklésével megtartotta első ülését.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának törvényerejű rendelete a vallásoktatásról

A Magyar Közlöny szeptember hatodiki száma az Elnöki Tanács következő törvényerejű rendeletét közli:

1. §. A Magyar Népköztársaság alkotmányának 54. §-ában foglalt, az állam és az egyház különválasztására vonatkozó rendelkezésnek megfelelően a vallásoktatás az iskolákban nem kötelező.

2. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetésének napján lép hatályba, végrehajtásáról a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

Budapest, 1949. évi szeptember hó ötödikén.

SZAKASITS ÁRPÁD s. k.
OLT KÁROLY s. k.
A Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Tanácsának titkára.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a törvényerejű rendelettel kapcsolatban az alábbi végrehajtási utasítást adta ki:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1949. évi ötödik számú törvényerejű rendeletében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Az 1949/50. tanévtől kezdődően a vallásoktatás nem kötelező.

2. §. Azok a szülők, akik gyermekeik vallásoktatását kívánják, legkésőbb szeptember hó 15-ig szóban, vagy írásban az iskolában ezt a szándékukat bejelentik.

3. A vallásoktatás költségeinek fedezéséről a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

4. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1949. évi szeptember hó 5. napján.

ORTUTAY GYULA s. k.
vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A magyar repülés felejthetetlen ünnepe

Gyönyörű napsütéses időben, százezer néző jelenlétében vasárnap délelőtt tartották meg az OMRE felejthetetlenül szép repülőnapját. A repülőtér tornyán egy nagyméretű MDP zászló lengett, rajta Sztálin jelmondatával: „Repüljetek magasabban, messzebbre, gyorsabban mindenkinél!" Tíz óra után néhány perccel felhangzott a köztársasági induló és Rónai Rudolf őrnagy, az OMRE főtitkárhelyettese, megtette jelentését Farkas Mihály honvédelmi miniszternek. A jelentéstétel után a repülőnap megnyitó száma következett:

kötszáz motoros, kétszáz vitorlázó, kétszáz modellező és negyven ejtőernyős növendék földi díszfelvonulása.

A honvédzenekar hangjai mellett vonultak fel gyönyörű rendben a repülőoverállos pilótanövendékek.

A felvonulás még tartott, amikor a repülőtér légterében motoros gépek jelentek meg. A légi díszfelvonulást vörösászlós vezérgéppel Rédei György, az OMRE főtitkára nyitotta meg, majd

három fecsketípusú repülőgép Lenin, Sztálin és Rákosi Mátyás lobogóra festett képeit hozta.

Mögöttük huszonegy Csíz-típusú repülőgép haladt diszoszlopban. Ezután a repülőmodellezők sikló-, vitorlázó-, gumi- és benzinmotoros bemutatót tartottak. Olyan mutatványokkal kápráztatták el a közönséget, amilyet még Magyarországon nem láttak.

Ezután ismét a maga nemében egyedülálló, eddig még be nem mutatott gyakorlatra került sor.

Két Fecske-típusú gép egymással drótkötéllel összekötve, forduló gyakorlatot végzett.

A mutatvány hallatlan pontosságot követelt, milliméterre egyforma sebességgel és magasságban kellett repülniök, nehogy a legkisebb eltérés következtében az egyik gép magával rántsa a másikat.

Hatalmas tetszést aratott a ballonvadászat. Három Csíz-gép vette fel a harcot az ég felé szálló vörös ballonokkal. A harminc léggömbből mindössze hat tudott megszökni.

A repülőnap legizgalmasabb műsorszáma az ejtőernyős ugrás volt. A MASZOVLET Li. 2-es típusú gépéből ezer méter magasságból kilenc ejtőernyős ugrott ki. A bátrak sportjának művelői kioldással ugrottak, pillanatok alatt szétterült fejük felett a fehér gomba és lassan, lebegve értek földet.

Ezerötszáz méteres magasságból ugrott ki Solymosi Ferenc oktató, aki az időzített ugrást mutatta be.

Feszült érdeklődéssel figyelte mindenki, amikor a gép alatt kis fekete pont jelent meg, percekig zuhant és már jól ki lehetett venni az emberi alakot, amikor végre kibomlott az ejtőernyő. Solymosi karján stopperórával mérte azt a pillanatot, amikor elkövetkezik az idő ejtőernyője kioldására. Kiugrása után mintegy ezerkétszáz métert zuhant és a meghatározott célban, a repülőtér közepén ért földet.

Az utolsó szám a csillagrepülés volt, amelyet húsz Csíz-típusú gép hajtotta végre. Ötágú csillag alakjában végzett repülésük azt bizonyítja, hogy a magyar repülők a hatalmas Szovjetunió hős pilótáinak példáját követik, akik a Honvédő Háború idején halálmegvető bátorsággal szálltak szembe a fasisztákkal és támogatták a Vörös Hadsereget a döntő győzelem elérésében.

Több mint egymillió párisi tüntetett és szavazott vasárnap a béke mellett

Hatalmas sikerrel zajlott le vasárnap a Páris melletti vincennesi parkban az Humanité népünnepélye, amelyet a békéért folytatott harc jegyében rendeztek meg.

A park bejáratánál és a park belsejében elhelyezett

100 urna előtt egész nap sorban álltak az emberek, hogy leszavazhassanak a béke mellett.

Nagy sikert aratott a Szakszervezeti Világszövetség újjáépítési szakosztálya által rendezett kiállítás, amely a népi demokráciák újjáépítési eredményeit mutatta be.

A több mint egymilliós közönség nagy érdeklődést mutatott a magyar pavillon iránt.

Hasonló érdeklődés nyilvánult meg az iránt a pavillon iránt, amely a VIT-ről számolt be képekben.

A kora reggeltől késő estig tartó ünnepségen

megjelent a Francia Kommunista Párt egész vezetősége Thorezzel, Duclos-val és Marty-val az élen.

A délután folyamán Marcel Cachin, az Humanité főszerkesztője beszédet mondott, amelyben megbélyegezte az imperialisták háborús politikáját. Hangoztatta, hogy a népek — a Szovjetunió irányításával — megakadályozzák a háborús őszítők terveinek megvalósítását. Vegyék tudomásul a háborús gyujtogatók, — mondta — hogy a francia nép sohasem fog fegyvert a Szovjetunió ellen.

A vincennesi ünnepély a béke napja volt, amelyen egymillió párisi forró ragaszkodását fejezte ki a Kommunista Párt iránt.

Thorez a Francia Kommunista Pártnak a munkanélküliség ellen vívott harcáról mondott nagy beszédet a párisi környéki Champingban, amelynek lakosságát különösen súlyosan érinti a munkanélküliség. Thorez vázolta a Kommunista Pártnak a munkanélküliség megszüntetésére irányuló tervét és rámutatott, hogy ezeket a kormány rendszeresen szabotálja. Hangoztatta, hogy

Franciaországban mindig ijesztőbb méreteket öltő munkanélküliség a Marshall-terv egyenes következménye.

A munkanélküliség csak akkor szűnik meg Franciaországban, ha a dolgozók és a munkanélküliek egységfrontja kiharcolja az amerikaiak által sugalmazott politika teljes felszámolását.

A magyar protestánsok válasza az Osservatore Romano rágalmaira

A magyar protestánsok „Hungarian Church Presse" című hivatalos sajtótudósítója nyilatkozatot tett közzé, megállapítva, hogy az Osservatore Romano egyik legutóbbi számában valótlanságoktól hemzsegő „tudósítás" jelent meg a magyar protestánsok helyzetéről. A közlemény minden egyes állítása annyira nyilvánvaló hamisítás, hogy bárki megcáfolhatja, aki kis mértékben is ismerős a magyar protestánsok viszonyaival.

A tudósítás sorra cáfolja az Osservatore Romanoban közölt állításokat, majd megállapítja: „a Vatikán lapjának mostani tudatosan rosszindulatú és valótlan megnyilatkozásában nem iránt unk való felelősséget látunk, hanem visszakívánását annak a rendszernek, amely ellen történelmünk során olyan sokat küzdöttünk és áldoztunk."

Csütörtökön csak NB I. mérkőzések lesznek

A Magyar Labdarúgó Szövetség elnöksége hétfői ülésén úgy döntött, hogy az eredeti tervtől eltérően szeptember 8-án, csütörtökön csak az NB I. osztályban lesznek bajnoki mérkőzések, az alsóbb csoportokban nem kerül sor bajnoki találkozóra. Igy csütörtökön játszák le Győrött a Győri Vasas ETO—MTK mérkőzést, amelynek a játékvezetője Lantos lesz. Továbbá Debrecenben a Debreceni Lokomotív—Dorog mérkőzést, ennek játékvezetője Krémer lesz.

Az újító kongresszus elé

Szeptember 24—25-én tartják meg Budapesten az országos újító kongresszust, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg dolgozóink körében. A Szovjetunióban már a dolgozók legszélesebb rétegeit foglalkoztatja az újító mozgalom, amint az abból a cikkből is kivilágük, amelyet Kaszatkin professzor a találmányok és felfedezések intézetének igazgatója írt a Literaturnaja Gazetában, válaszul a lap olvasóinak leveleire. A tanulságos cikk így hangzik.

A szovjet nép energiáját az új sztálini ötéves terv időelőtti teljesítésére fordítja. Szakadatlanul növekedik a találmányok és újítások száma. Az elmult évben például, — írja Kaszatkin professzor — az újítási javaslatok a tavalyihoz képest 42%-kal növekedtek, s a megtakarítás, mely alkalmazásukból fakad, 50%-kal emelkedett. Az alkotó munka egyre inkább jellemző vonása lesz munkásainknak, kolhozparasztjainknak, értelmiségünknek. *A nehézgépiparban például minden ötödik munkás és mérnök rendelkezik már valamiféle hasznos újítás kezdeményezésével.*

A kormány még 1947-ben hozott egy határozatot az újító találmányok alkalmazására vonatkozólag, melynek következtében jelentékenyen megrövidült az ideje a felfedezések használatbavételének. De ezt a határozatot már a jelenlegi évre lényegesen kibővítik: az újítások gyors felhasználása céljából a minisztériumok és vállalatok munkatervébe be fogják kapcsolni a munkásújításokból származó eredmények felhasználását.

— Helyesen javasolja a Literaturnaja Gazeta több olvasója, hogy az egyes vállalatok költségvetésük keretében kisérleti üzemeket hozzanak létre, új gépek készítésének tapasztalataira. Ezeket az üzemeket képzett szakmunkások, mérnökök vezessék, akiknek nagy gyakorlati és szervezői tapasztalataik vannak. Helyes az is — írja Kaszatkin professzor válaszában, — hogy az újító felfedezések felhasználásából származó megtakarítás eredményeiből a vállalatok újítóikat anyagi jutalomban részesítsék.

Az újítóknak részt kell venniök új találmányaik elkészítésénél és ott, ahol új munkamódszereiket tanulják a többi munkások, hogy a termelésben való felhasználás ne szenvedjen késedelmet. Az újító kisérleti laboratóriumot korszerű felszereléssel kell ellátni, olyannal, mely lehetővé teszi az ott alkotó munkások, technikusok számára, hogy a legkomolyabb, legelmélyedőbb munkát végezzék az új konstrukciókon. Kaszatkin professzor helyesli Ignátyev gépkonstruktőr javaslatát, mely szerint minden újítóról vezessenek egy úgynevezett „folyószámlát", melyen az egyes újító-felfedezéseket és azok felhasználását vezetnék. Ez hasznos képet mutatna minden konstruktőr alkotó munkájáról.

Tanácsai között a találmányi intézet vezetője az újítók figyelmébe ajánlja, hogy ne foglalkozzanak egyszerre többféle témával, egy-egy elképzelés megoldását vezessék végig a kísérleti laboratóriumban, sőt vegyenek részt a termelésben való bevezetésénél is és csak azután kezdjenek új feladathoz. A szakszervezetek igen nagy segítségére vannak az újító felfedezőknek s a jövőben még nagyobb segítséget fognak nyujtani azáltal, hogy időszakonként tanácskozó konferenciákat fognak összehívni az újító felfedezők tapasztalatainak kicserélése céljából. A levélírók javaslatai alapján rövidesen várható egy kézikönyv kiadása, mely kezdettől fogva tartalmazni fogja az összes létrehozott újításokat és felhasználásukat.

Elűzték a Kuomintang-kormányt az Indokínával és Burmával határos tartományból

Tegnap rendkívül nagyjelentőségű hír érkezett Kínából. A francia hírügynökség jelenti, hogy Kunmingben, Jünnan tartomány fővárosában katonai felkelés tört ki. Luhon tábornok, a tartomány katonai kormányzója, fellázadt a Kuomintang-kormány ellen és

nyolc korszerűen felszerelt ezred élén átvette a hatalmat Kunming felett.

A Kuomintang-kormány helyi képviselőit felszólították, hogy negyvennyolc órán belül hagyják el a várost. A hírt az angol Reuter-ügynökség hongkongi tudósítója is megerősítette.

A Kuomintang-kormány jünnani bukása azért nagyjelentőségű, mert

ez a tizenkétmillió lakosú tartomány határos Francia-Indokínával és Burmával.

Kunming maga fontos vasúti csomópont, amelynek közvetlen összeköttetése van a Francia-Indokínában fekvő Hanoi városával.

Az amerikai monopolisták az angol dolgozók életszínvonalának leszállítását követelik

Az amerikai sajtó megítélése szerint nem valószínű, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Kanada közötti tárgyalások az angol gazdasági válsággal kapcsolatos megbeszélések alkalmával

olyan hathatós rendszabályokat hoznának, amelyek Anglia pénzügyi nehézségeit enyhítenék.

Az amerikai sajtó nem számol azzal a lehetőséggel, hogy az Egyesült Államok megegyezzenek Anglia képviselőivel egy kielégítő és nagyobbmérvű pénzügyi „segítségben".

Az amerikai lapok szerint amerikai vető-körökben mindössze arról van szó, hogy

Angliát „valamilyen" jelképes segítségben részesítik,

azonban ennek is az az ára, hogy az angol kormánynak bele kell egyeznie az angol dolgozók életszínvonalának leszállításába.

Mint a tehéncsordával...

Szeptember elsején, — írja Zsukov a Pravdában — Marjolin, az „Európai együttműködési bizottság" titkára kijelentette, hogy Európa nem az életképesség útján halad, helyzete rosszabb, mint fél évvel ezelőtt és mindezért az amerikai válság felelős. Közölte, hogy az amerikai képviselőház a Marshall-hiteleket csökkentette és a nyugateurópai országokból a dollárblokk országai felé irányuló kivitelt leszállította.

Marjolin váratlan kijelentései bombaként hatottak.

Mindenki Washingtonból várta a választ. Ez meg is érkezett. Hoffmann, a Marshall-terv igazgatója, a hírhedt amerikai pénzember teljes cinizmussal kijelentette,

sokkal jobb lett volna, ha Marjolin hallgat, mivel a dollárok Uncle Sam zsebében vannak, nem pedig az övében.

Most Marjolinnak és társainak félre kell állnia, helyettük maga Hoffmann fogja eldönteni, kinek mennyi dollárt ad és kinek nem ad semmit.

Mr. Hoffman — írja Zsukov — cowboyos kecsességgel suhintotta meg ostorát, mintha tehéncsordával volna dolga.

Az ostorsuhintás Párisban nem nagy tetszésre talált. Ez az epizód is tanuskodik az imperialista tábor belső ellentéteinek növekedéséről.

Hat telitalálat a TOTON

Az e heti Toto-fogadásra összesen 240.173 szelvény érkezett. Kifizetésre kerül 396.285 forint. Hat darab 12 találatos egyenkint 22.015 forintot, 211 darab 11 találatos fejenkint 625 forintot, 3528 darab 10 találatos fejenkint 35 forintot nyert. A győztes szelvény: Dorog—Szombathely (2:0) 1, MATEOSZ—Ferencváros (1:3) 2, Előre—SZAC (3:4) 2, Vasas—Debrecen elmaradt, Kispest—ETO (4:0) 1, Csepel—Soroksár (1:2) 2, Ujpest—Salgótarján (3:3) x, MTK—MAORT (6:1) 1, Bp. Lok.—Békéscsaba (6:1) 1, Szeged—Ujszeged (3:0) 1, Salg. Vasas—DVTK (1:1) x, PBTC—Postás (2:1) 1, Orosháza—Kecskemét (1:0) 1.

Virágesővel és forró szeretettel ünnepelte Pécs a Komszomol művészcsoportját

A délutáni és esti bemutatón tomboló sikert aratlak az élenjáró szovjet kultúra képviselői

Már Mecsekszabolcson kezdődött. Diadalkapu és sok-sok virág, bányász fiatalok és „öregek" kivörö lelkesedése köszönti a küldöttekkel behuló kocsikat. A komszomolisták kihajolnak a kocsikból, nevetve, vidáman integetnek vissza. És a mosoly nem hervad el az arcukról, csak fényesebb lesz, amikor megérkeznek a budai vámhoz. Itt Felczán Andor elvtárs, az MDP városi titkára, Diófási Sándor elvtárs MINSZ városi titkár, a város, rendőrség, MNDSZ képviselői, az úttörőpajtások kedves serege fogadja őket. A kocsik lelassítanak, a SZIT-ista lányok a kocsikhoz szaladnak, hatalmas szegfűcsokrok kerülnek a küldöttek karjaiba. A vasutas zenekar a Szovjet Himnuszt játsza. Állunk a diadalkapu alatt és mindenkit valami különös melegség, lelkes szeretet tart fogva.

Diadalút végig a városon

És így haladunk végig a városon. Diadalkapuk, úttörők, Rgárdisták sorfala, virág és virág, vörös és piros-fehér-zöld szalaggal átfogott ablakok, jelszavak mindenütt. A Széchenyi téren az emberek sűrű sorokban sorakoznak, mindenki előrehajol, hogy *ha csak egy pillanatra is, de láthassa őket.*

A legkedvesebb vendégek kiszállnak a kocsikból, négyes sorokban vonulnak éljenzés és taps között a Nádor szálló elé. Itt *Friesz* János ifi élmunkás köszönti őket Baranya megyei és Pécs város dolgozói és tanuló ifjúsága nevében. *Anyiszimov elvtárs válaszol a küldöttek nevében.* Sztálin elvtárs nevével fejezi be és mielőtt lefordítanák üdvözletét, felzúg, mint az orkán a taps: Éljen Sztálin! S azután: Sztálin! Rákosi! Éljen a szovjet-magyar barátság. Csak zúg, nem akar szünni az éljen. Virágszőnyegen mennek, virágok hullnak rájuk, amikor belépnek a szállóba. S vonulásuk közben kedves jelenet játszódik le. Igor Bezrodnij jön, a múlt héten nálunk járt hegedűművész. Megismerik és tapsolva, nevetve kiáltják feléje: *Igor... Igor.* Ő is mosolyogva integet vissza. Látszik örül, hogy megismerték.

Rövid pihenő után a vendégek az Udülőszállóban díszebéden vettek részt. A küldötteket Felczán Andor elvtárs köszöntötte, szavaira Anyiszimov elvtárs válaszolt.

Tizezernyi ünneplő tömeg a Széchenyi-téren

Délután a tűző nap és meleg ellenére tizezernyi ember vonult fel a Széchenyi térre. Minden csupa szín, az épületeken zászlók, jelmondatok, címerünk, Komszomol, DIVSZ jelvény. Virágok, zöld ágak, lángpiros színben pompázó hatalmas emelvény, virágoserepek zölddel, piros zászlócskákkal. Mindenütt a készülődés láza lobog. S azután megindul a szervezetek áradata. Pécs dolgozói, fiataljai és legkisebbjei, a lelkes úttörőpajtások vonulnak fel. A katonák díszszázada, az államvédelmi osztály képviselői is megérkeznek. *Megtellik zászlókkal a tér, csillogó szemű, boldog emberek állnak kint,* akik arcukat úgy fordítják a színpad felé, mint a sokáig szobába zárt ember néz a nap felé. De olyan éltető meleget is éreznek, amikor fél négykor felvonul az emelvényre *a Komszomol százhúsztagú küldöttsége.* A katonazenekar a szovjet és magyar Himnuszt játsza. Azután *Szikra* Sándor elvtárs, MDP megyei titkár szava zúg át a téren. Tízezrek nevében mondja:

— *Szívünk teljes melegével köszöntünk benneteket,* a hős leninі Komszomol delegációját, a megyei kommunisták és megyénk összes dolgozója nevében. — Szavai nyomán feltör a taps, éltetik a Komszomolt, a Szovjetuniót, Rákosi, Sztálin elvtársakat.

A Szovjetunió útmutatásával mi is megteremtjük a szocialista kultúrát

— Másodszor érte Pécs városát az a kitüntetés, hogy a Szovjetunió kiváló művészeinek tolmácsolásában ismerheti meg egész dolgozó népünk a a világ élenjáró kultúráját, a szovjet kultúrát. *Ilyen magas színvonalon álló, a dolgozó nép vágyait, törekvéseit hűen kifejező, a nép küzdelmével összeforrott kultúra csak a szocializmus hazájában bontakozhatott ki.* A szocialista kultúra lendítő, mozgósító erő a Szovjetunióban a szocializmus építésért folyó hatalmas munkának. A szocialista kultúra a béke harcos megvédésére mozgósít, a szocialista haza„ a dolgozó nép hazájának védelmében.

Elmondotta Szikra elvtárs, hogy a magyar nép még csak az első lépéseket tudta megtenni a szocialista kultúra megteremtése felé, *de ezen az úton is példaképünk, segítő erőnk, útmutatónk a szovjet nép.*

— Éljen és viruljon a szovjet és magyar nép széttéphetetlen barátsága, *éljen a békéért küzdő népek, a világ haladó embereinek nagy vezére, Sztálin elvtárs, éljen Lenin és Sztálin elvtársak nagy tanítványa, népünk forrón szeretett vezére, Rákosi elvtárs* — fejezi be beszédét Szikra elvtárs. A tízezrek ajkáról feltör a lelkes éljen, percekig éltetik a Szovjetuniót, Sztálin elvtársat Rákosi elvtársat. Felzúg a bajtársak soraiból a „Hajrá" az egész tér hangos, zeng a felszabadult, ujjongó hangoktól.

A magyar nép, a magyar ifjúság jó úton halad

A MINSZ nevében *Rácz* Tamás elvtárs köszönti a szovjet küldötteket:

— Boldog örömmel mondunk köszönetet, hogy éljöttetek hozzánk ti, akiket életükben, harcukban és munkában példaképünknek tekintünk. — Szavai nyomán újra szárnyrakap az éljenzés: Éljen a Komszomol!" és visszhangozzák a falak: Éljen a Komszomol. A küldöttek nevében *Anyiszimov* elvtárs válaszol:

— Ha hazatérünk hazánkba el fogjuk mondani, hogy tanúi voltunk annak a nagy felemelkedésnek, amelyen a magyar ifjúság keresztül ment. *El fogjuk mondani, hogy a magyar nép, a magyar ifjúság új úton halad és építi szebb jövőjét, a szocializmust.* A mi ügyünk a béke és a békés élet megvédése. S ez az ügy győzni fog, mert igaz, s mert harcunkban a Szovjetunió vezet. — „Megvédjük a békét! Éljen Sztálin! Éljen Rákosi! így zúgnak a dolgozók.

Friesz János élmunkás felolvassa az ifjúság levelét, amit a haladó emberiség nagy vezéréhez, Sztálin elvtárshoz *írtak* hálájuk és forró szeretetük megnyilvánulásaként.

Minden műsorszám felejthetetlen élményt nyujtott

Ezután kezdetét veszi a csodálatos műsor. Soha ilyen művészi élménye nem volt még Pécs város dogozóinak, mint ezen a délutánon. Minden egyes szám után percekig zeng a taps, a zúgó éljen. Este a színházban ismétlik meg újra a műsort. *Minden szó kevés, és szintelen ahhoz a szépséghez, amit a Komszomol-küldöttek nyujtottak nekünk magasrendű művészetükkel.* A moszkvai Sztálin-autógyár díjat nyert énekkara Alexandrov, Dunajevkij dalokat énekel, szárnyaló hangjuk betölti a teret. Végtelen rajongással és szeretettel esendül fel ajkukról a Sztálin kantátában a világ szabadságszerető népeinek vezére, Sztálin elvtársnak neve.

Azután káprázatos szépségű balettet táncolnak Pliszeckája és Jurij Kondrátov. Mintha nem is érintenék a földet, olyan könnyű a táncuk. Mint a legszebb szobor, olyan egy-egy kép róluk. Azután egy tangóharmonika trió következik. Szurkov, Motov és Gabrilov adják elő, Fantázia népi dallamokra. Majd egyik legnagyobb sikerű szám, az akrobata tánc következik. Hajlékonyság, szépség és erő van Raisza Kalacsova és Mihail Plyicin bemutatójában. Zúgó éljenzésre ráadást kellett adni a nagyszerű művészeknek.

A Rimszkij Korzakov: Aranykakas c. operájából játszik ezután Igor Bezrodnij hegedűművész. A kristálytiszta, csodálatos szépségű hangok betöltik a színházat és bezárja a szíveket egy csoda világba. Hosszú tapsot kap a fiatal művész.

Hatalmas sikere van a telt, gyönyörű hangú Helizavéte Csavdarnak is. Különösen Rosina áriájával arat zúgó tapsokat. Mindenkit ámulatba ejt szépségével, könnyedségével és mély, tartalmas, kifejező mozdulataival Maria Pliszeckája nagyszerű száma: „A hattyu halála..." Ezt követőleg a „Nyirfácska" táncegyüttes suhan a színpadra. Festői szép ruhájukban, finom mozgásukban annyi a szépség és tiszta költészet, hogy mindenki boldog örömmel nézi őket. Mikor körbejárnak, mintha nem ők mennének, hanem a színpad forogna velük.

Roza Boglánova kazah énekesnő fergeteges sikert arat két népdallal. Különös színű, édes hangja, kitűnő ritmusérzéke felejthetetlenné teszi énekét. Ujra és újra kitapsolja a lelkes közönség. A kedves bájos művésznő nem énekelt többet, de a lelkes közönség kárpótlást kapott a „Fiatal lányok táncá"-ban.

Hétfőn reggel háromszáz pécsi ifjúmunkás búcsúztatta a küldötteket. Virágcsokrok, felcsendülő ének, zúgó éljenzés, baráti kézszorítások, lelkes kiáltások: ezek a színfoltok. De a mélyebb tartalom, amit a Komszomol-művészek látogatásának szálai még szorosabbra fűztek: a szovjet és magyar fiatalok széttéphetetlen barátsága, mely a jobb jövőért és a békéért harcol.

Homokot kevert a gabonába a kulák

Hétfőn átadta a rendőrség a pécsi államügyészségnek özvegy Rausch Istvánné 33 holdas gordisai kulákot és Sándor fiát, mert a beszolgáltatott kenyérgabonába homokot kevertek. Átlagban minden mázsa gabonában húsz kiló volt a homok. Rauschék különben más módon is igyekeztek megkárositani a dolgozókat, nemcsak a begyüjtéssel kapcsolatban. Mezőgazdasági alkalmazottaiknak ugyanilyen homokozott terménnyel fizettek. Az ellenük lefolytatott rendőri nyomozás során kiderült az is, hogy mezőgazdasági dolgozóikkal nem kötötték meg a kötelező kollektiv szerződést. Ügyüket az uzsorabiróság tárgyalja.

Szabó Károly elvtárs, mecsekszabolcsi vájár az új tanügyi főigazgató

Átszervezték a pécsi iskolák tantestületét

Az újtipusú ember kialakításához, a szocialista neveléshez újtipusú iskolák és egész iskolapolitikánk új utakra irányitása szükséges. Ezek a követelmények megkívánják tanügyi szervezeteink átalakítását. Jelentős újitás ezen a téren, hogy a tanfelügyelőségek megszűnnek ezzel szemben a tanügyi főigazgatóságok egy megyére korlátozzák működésüket.

A pécsi tanfelügyelőség szombattól kezdve megszünt és az új felépitésü főigazgatóság, mely huszonö tagga dolgozik, veszi át a tanügyi irányitást az általános iskoláktól kezdve a gimnáziumokig. Uj főigazgatót is kapott a tanügyi főigazgatóság Szabó Károly elvtárs mecsekszabolcsi vájár személyében, mig Dombi Béla az eddigi főigazgató mint helyettes vezető folytatja működését.

— A feladat nem könnyü — mondja Szabó Károly elvtárs, akit szombaton délelőtt iktattak hivatalba — de a kommunistáknak mindenütt meg kell állni a helyüket. Igy kivánja a Párt és a munkásosztály érdeke.

A bányában eltöltött tizennyolc nehéz év után a népi demokrácia tankerületi főigazgatónak emelte ki Szabó Károly vájárt. Régi, hűséges tagja a mozgalomnak. Mint ifjúmunkás már 1920-ban tagja volt az ifjúkommunisták mozgalmának. Az őnségszirájk idején is ott volt az elvtársak között.

Ugyancsak munkáskáder került a főigazgatóságon a személyzeti osztály élére is: Wirth Aladár elvtárs személyében.

Lényeges változások történtek az iskolaigazgatók személyében is. A gyárvárosi általános iskola igazgatója Meskó Gyula a pedagógiai gimnázium élére került, a pécsbányatelepi bányászgimnázium igazgatója Fábián Pál. A belvárosi általános leányiskola helyén létesitett gyakorló iskola igazgatását Görcs László, a leánygimnázium igazgatója látja el. A Szabadság-uti leányiskola élére Pataki Mikós, az istenkuti általános iskolához Hámori Ferenc került igazgatónak. A gyárvárosi iskola vezetését Bolla Ferenc vette át. A kertvárosi iskola igazgatója, Békés János, a Mátyás király-utcaié Szilágyi Béla, a Makár-utcai iskoláé Mozsgai Sándor, a belváros ifiiskola igazgatója Vajda János. Változatlan az Ágoston-téri általános iskola vezetése Bátori Jenő a Fürdő-utcaié, Péter Ernő a Bártfai-utcaié. A Felsővámház-utcai általános iskola igazgatója Farkas Tivadar, a mecsekszabolcsi iskola vezetője Rónaszéki Nándor.

Az iskolák átszervezésénél, a tanerők átcsoportositásánál is az volt a legfőbb törekvés, hogy az iskolák nevelőtestülete megfeleljen a nagy feladatnak: a szocializmus építésének.

Kommunisták vagyunk, élen akarunk járni a termelésben

Ünnepélyesen megalakult az üzemi pártszervezet a Szent István- és Ferenc-aknán

> „Az előttünk álló feladatok, az ötéves terv megindítása megköveteli, hogy a bányászok közötti politikai munka elmaradottságát felszámoljuk. A Szervező Bizottság ezért szükségesnek tartja a bányákban az üzemi pártszervezetek létrehozását."

Igy szól Pártunk Központi Vezetősége Szervező Bizottságának határozata. És a bányász elvtársak örömmel köszöntik ezt a határozatot és végrehajtását, mert nemcsak Pártunk vezetősége, de az öntudatos bányász-elvtársak is érezték az üzemi pártszervezetek hiányát.

A Szent István-akna előcsarnokában vörös drapériák, rajta új címerünk, piros-fehér-zöld zászlók, fenyőkeretben egy mondat: Éljen győzelmeink szervezője és irányitója, Rákosi elvtárs, éljen a Párt". A Párt, amely most új, erős sejtekkel, a bányász üzemi szervezetekkel erősödik. Az értekezletet Miklós Gyula elvtárs országgyülési képviselő nyitja meg.

Stádinger István elvtárs, a megyebizottság szervező titkára tart politikai beszámolót. Beszél a nap nagy jelentőségéről, a komoly feladatokról, melyek az új pártszervezetre hárulnak. A termelés kérdéseiről, döntő hibákról és hiányosságokról.

— De megvan a biztositékunk arra, hogy ezeket a hibákat kiküszöböljük, hogy új lendülettel és erővel folytassuk munkánkat, a terv győzelmes befejezéséért, melynek 2 év és öt hónap alatti teljesitésére éppen a pécsi bányászok indították el a mozgalmat. Bizunk saját erőnkben, bizunk Pártunkban, mely eddig bármilyen feladat végrehajtását napirendre tűzte, megtudta valósitani.

Lelkes taps kiséri Stádinger elvtárs szavait, s a szemek valóban bizalommal keresik meg a teremben Rákosi elvtárs képét. Egymásután szólalnak fel az elvtársak. Szavaikból a hibák feltárása, őszinte elismerése és javitani akarása csendül ki. Ezután a javasolóbizottság elnöke felolvassa az új pártszervezet vezetőségét. Titkár: Miklós Gyula elvtárs lett.

A vezetőség nevében Miklós Gyula elvtárs köszöni meg a bányász elvtársaknak bizalmát és igéri, hogy jó munkájukkal igyekeznek méltók lenni a Párt és a munkások bizalmára.

*

Szépszámú tagság jött össze a Ferenc-akna felolvasó termében is, hogy tanuja legyen az üzemi pártszervezet megalakulásának.

A taggyülést Heller József elvtárs nyitotta meg, hangsúlyozva a mai nap döntő jelentőségét a Ferenc-akna életében. Ezután Felczán Andor elvtárs, a nagypécsi pártbizottság titkára tartotta meg politikai beszámolóját. Rámutatott arra, az új szervezeti felépités mellett szükséges, hogy emelkedjék az elvtársak öntudata, fejlesszék magukat politikailag, a fejlettebb elvtársak neveljék az elmaradottakat. Minden egyes elvtársban tudatossá kell válni, hogy a kommunistáknak élen kell járni a termelésben.

Felczán elvtárs beszédét többször is lelkes éljenzéssel szakitotta meg a hallgatóság. Ezután megválasztották a pártszervezet vezetőségét. Majd Jantacska József, az új párttitkár köszönte meg a tagság előlegezett bizalmát.

Mozi

APOLLO 7-éig
Harc a fehérgárdisták és sárga bérenceik ellen!
Mandzsu bestiák
Előadások 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 7-éig
Zenés, humoros vigjáték
Csak a papa meg ne tudja!
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 7-éig
Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték
Égi szekér
FIGYELEM! Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szives figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékelünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot postafordulóval beküldeni.

A baranyai terménybegyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

azoknak a községeknek dolgozó parasztjai, akik a mekényesiek versenyfelhivását elfogadva nem csak papiron, hanem a gyakorlatban is határidőre eleget tettek begyüjtési kötelezettségüknek és a verseny lelkes munkájával sigi ettek ahhoz, hogy a dolgozók asztalára minél előbb kerüljön a nagyobb és fehérebb kenyér. Elősegítői azok a dolgozó parasztok, akik egyéni versenyhivásukkal és a begyüjtés túlteljesitésének önkéntes felajánlásával vitték előbbre a terménygazdálkodás sikerét, mint Matoricz Mihály DRÁVAVÁNYI szegényparaszt, aki levélben hivta ki a megye dolgozó parasztjait és 24 órán belül úgy teljesitette beadási kötelezettségét, hogy két holdja után 40 kiló adógabona helyett 792 kilogramm búzát és 435 kilogramm rozsot adott le.

Az egyéni teljesitésben élen járók között van Gálos József GYÓDI 3 holdas szegényparaszt, aki 100 kilogramm helyett 800 kilogrammot, az előirt mennyiség 800 százalékát adta be. Osváth István KÉKES. Dl 2 holdas szegényparasz az előirt 32 kilogrammal szemben 365 kilogrammot szolgáltatott be, 700 százalékkal járulva hozzá a begyüjtés sikeréhez. Ugyancsak példát mutatott községe dolgozó parasztságának Sipos Ferenc PÜSPÖKLAKI 7 holdas kisparaszt, aki 352 kilogramm helyett 1900 kilogrammot adott be, 550 százalékban teljesitve kötelezettségét.

HÁTRÁLTATÓI

azoknak a községi pártszervezetek, népi bizottságok, DÉFOSZ szervezetek vezetői és tagjai, akik nem szorgalmazzák a begyüjtési versenyt és nem járnak elöl jó példával. Hátráltatói azok a terményfelvásárlók, akik nem végeznek felvilágositó munkát, sőt a kulákok rémhireit a gyüjtő helyiségben tovább adják és nem kezelik úgy a begyüjtés kérdését, mint jövő tervgazdálkodásunk politikai, gazdasági alapját. Nem tisztük ki a törvényesen megjáró minőségi felárakat és ezzel a beltenjes gazdálkodásnak, a szerződéses termelésnek értelmét, lényegét elhomályositják a dolgozó parasztok előtt.

Hátráltatói mindazok, akik a falvakban felelősek azért, hogy a szégyenfáblára, pellengérre kerüljenek az olyan emberek, mint Farkas József SZABADSZENTKIRÁLYI kulák, aki 1932 kilogramm kötelezettség helyett csak 4084 kilogrammot szolgáltatott be, azaz 40 százalékot, vagy mint Dobrika István PÜSPÖKSZENTERZSÉBETI 19 holdas gazda, aki 1308 kilogramm előirással szemben még egyetlen kilogrammot sem adott le. De ugyancsak szabotálja a begyüjtést Patacsi Ferenc CSERKUTI 17 holdas gazda, ki az előirt 1847 kilogrammból még semmit sem teljesitett.

ÜZEMI KÖNYVTÁR 171 EZER KÖTETTEL

A Sztálin-autógyár ez évben ünnepli alapításának huszonötödik évfordulóját. A fényes ünnepségek, a nagyszerű munkateljesítmények valóban feledhetetlenné teszik ezt a jubileumot. A szokásos ünnepi eseményekhez azonban ezidén újabb járult. A gyár pártszervezetének kezdeményezésére az üzemben nagy könyvbazárt szerveztek. A hatalmas gyártelep forgalmasabb helyein, tetszetős külsejű kioszkokban, Moszkva kilenc legnagyobb könyvüzlete árusít könyveket.

Az árusító helyeken nagy választékban találhatók a marxizmus-leninizmus klasszikusai, szépirodalmi művek, technikai kézikönyvek, szakmai tájékoztató a termelőmunkához. Már az első nap több mint háromezer autógyári munkás vásárolt könyveket a bazárban. Az eladott könyvek értéke húszezer rubel.

A Sztálin-autógyár példája nem egyedülálló. A Szovjetunió szakszervezeteinek X. kongresszusa nagyjelentőségű határozatot hozott a szakszervezeti könyvtárak növeléséről és kiterjesztéséről. Ebben az évben hetvenmillió rubel áll a szakszervezetek rendelkezésére, könyvbeszerzés céljára. Ez majdnem kétszerese a háborúelőtti kiutalásoknak. A Kongresszus határozata mozgósította a szakszervezeti és üzemi könyvtárakat, az üzemek munkásait. Valamennyi szovjet üzemben és intézményben soha nem látott könyvagitáció folyik. Ennek arányait felmérhetjük, ha arra gondolunk, hogy a szakszervezetek körülbelül nyolcezer klub, kultúrház és kultúrpalota felett rendelkeznek, több mint nyolcezer könyvtáruk és mozifelszerelésük van.

A magnitogorszki fémmunkások kultúrpalotájának 171 ezer kötetes könytára van, a könyvtárnak pedig 25 ezer olvasója. Fiókkönyvtárak és 24 mozgókönyvtár egészíti ki még a központi kölcsönkönyvtárt. Ennek az egy könyvtárnak a méreteiből fogalmat alkothatunk arról a hatalmas kultúrmunkáról, amelyet a szakszervezetek végeznek. Az üzemi könyvtáraknak 51 ezer tagot számláló olvasóaktivájuk van: könyvagitátorok, könyvpropagandisták. A szakszervezeti könyvtárakban működő közel 2500 olvasói tanács feladata, hogy megjavítsa a könyvtárak munkáját, szervező munkával maguk is hozzájáruljanak ahhoz, hogy a könyv az olvasóhoz eljusson.

A szovjet dolgozók az üzemi könyvtárak és mozgókönyvtárak könyveit gyakran veszik igénybe és a könyvek tartalmát megbeszélik egymás között. A szovjet olvasó mindig arra törekszik, hogy másokat is megnyerjen az olvasás örömének. És ez nem nehéz feladat.

Szendrő József az új pécsi színigazgató

Kinevezték az új színigazgatókat. A pécsiek számára két érdekes név jelent meg a közleményben. Az egyik a volt pécsi színész, Horváth Jenő neve, aki az elmult szezonban már a szegedi színház igazgatója volt. Horváth most a debreceni színház vezetését kapta meg. A másik név új a pécsi színházlátogató közönség számára. — Szendrő Józsefet nevezték ki a pécsi színtársulat élére. Mivel az utolsó napokig egészen más nevek keringtek a levegőben, azért ez a megbizatás meglepetésnek számit. Reméljük, hogy az új igazgató vezetése alatt visszanyeri a színház régi jóhirét és a társulat névsora is kielégitő lesz. A tagok névsora napokon belül nyilvánosságra kerül.

A próbák szeptember 15-én kezdődnek, a nyitás október 1-én lesz. A többi vidéki színház igazgatójának névsora a következő: Szegedi Állami Színház: Benkő Miklós, Miskolc: Szendrő Ferenc, Győr: Gál István, Cegléd—Szolnok: Márki Géza, Bányászstaggione: Horváth Ferenc.

A pécsi honvédzenekar ma Kaposváron ad hangversenyt

Pécs és Kaposvár kultúrkapcsolatainak kimélyítése mindkét városban ismét napirendre került az illetékeseknél és ennek következtében mint az első eredményről számolhatunk be arról, hogy ma, kedden este 7 órakor mutatkozik be a kaposvári közönség előtt a Szabadságparkban kétórás nagyszabású térzene hangversenyével a pécsi honvédzenekar. Az országoshirű, negyventagú fúvószenekart Csáky Nándor százados, a pécsi filharmónikusok karmestere vezényli. A műsoron Csajkovszkij, Glinka, Verdi művei képviselik a komoly zenét és Strauss, Lehár stb. a könnyű muzsikát.

A „virágos Kaposvár" közönsége szeretettel várja a néphadsereg pécsi honvédzenekarát, amelynek nívós műsora bizonyára maradandó művészi élmény lesz.

Magyar-szovjet nap Villányban

A Magyar—Szovjet Társaság rendezésében nagyszabású ünnepély volt Villányban. Dr. Illyés Éva ösztöndijas moszkvai egyetemi hallgató tartott beszámolót a Szovjetunióbeli élményeiről. Beszélt a szovjet ember hétköznapi életéről, munkájáról. Az ipar- és mezőgazdaság fejlődéséről, a szovjet kultúráról. Az érdekes beszámolót hatalmas tömeg hallgatta nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel. Az előadás után a hallgatók több kérdést tettek fel, jeléül annak, hogy rendivül érdekelte őket az előadás.

Délután az állami Nagy Lajos gimnázium színjátszó csoportja mutatta be K. Szimonov: Az orosz kérdés c. színművét. Villány részéről Polonyi Márta üdvözölte a színjátszókat, majd Sáposi Gábor, a csoport vezetője ismertette a darab célját. A kiválló előadás alatt sokszor felhangzó taps jelezte, hogy a közönség megértette a darab lényegét. A kiválló együttesnek teljes tapssal köszönték meg a kiválló előadást. Az együttesből kiemelkedett Sáposi Gábor kiválló játéka. Partnernője, Hübner Klára, valamint Kellényi Lóránt, Szirmai Béla és Bakay Miklós Czéhmann Jenő és Háász J. alakítása érdemel elismerést. A nivós előadás újabb lépés volt a szocialista kultúra terjesztésének munkájában.

MUNKÁS ZENESZERZŐK

A moszkvai Népművészetek Összszövetségi Házába naponta érkeznek működő zeneszerzők művei. A Trud egyik legutóbbi száma érdekes cikkben számol be az újonnan beérkezett zeneművekről.

— Szép lelkes muzsika — mondta Akszjuk, a zenei osztály vezetője a Trud munkatársának — és egy kottacsomóra mutatott. — Formenkov lakatos már régen ír zenét. Még a szöveget is maga írja. Gyárának kórusa nagy sikerrel mutatja be dalait. Aztán itt van Knyázev, az egyik moszkvai gépgyár munkása. Hatvan esztendős most. Csapájev legendás diviziójának hős tagja volt. Néhány dalában megénekelte a hírneves hőst. Egy dala Sztálinról, egy pedig a hős Hadseregről különös sikerrel került bemutatásra már nem egyszer a rádióban is. — Vagy itt van a moszkvai kenyérgyár egy munkásának „Sztálingrád" című szerzeménye, nemrégen elhunyt nagy költőnk, Lobogyov-Kumács versére. Giorgij Grankij mozdonyszerelő a komszomolról írt lelkes szép zenét, amelyet az állami zeneműkiadó a közeljövőben ki is ad.

ASZTALOS ISTVÁN:

Történt az utcán

Így kezdődött. Egy kutya szimatolgatott az utca szemetében. Szürke, lompos, olyan alázatos városi kutya, mely a szemétben s az emberek jóvoltából él. Sovány, piszkos, olyan senki kutyája. Feltűnők csak hasáról lelógó emlői voltak, látszott, valahol valami vacokban kölykei lehetnek, azok szívhatták olyan laposra testét.

Nem maradt az utcának zuga, amit fel ne keresett volna. Az eldobott almacsutkától kezdve mindent megevett. Már nagy tapasztalatai lehettek, olyankor cirkált, mikor még nem járt a városi szemetes, de már a cselédek kitették a szemetet a járda szélére. Azokat aztán rendre végigszaglászta.

Az utca másik végében lakott egy jószívű mészáros, aki mindennap odadobott neki valamit. Ezt hagyta utoljára, előbb végigszaglászta az utcát.

Na, a kutya megállt egy szemetesládánál s valami különösebb falatot kaphatott, mert se látott, se hallott. Nem vette észre, hogy közeledik egy városi gyerek, egy olyan szeplős városi fiú. Óh, erről is voltak tapasztalatai s ha látta volna jönni a fiút, kikerülte volna, de nem látott semmit, nyakig a szemétben turkált.

A fiú a kutyához ért. Arcára csúnya mosoly szélesedett. Felemelte lábát s teljes erejéből a kutyába rugott.

A kutya lefordult a járdáról, de igyekezett lábára állani s akkor érte a második rugás. Ösztönszerűen a láb után kapott, valamit elért a fogával s a fiú nadrágja a többi mellé új lyukat kapott.

A fiú felkiáltott.

Egy ember arra nézett. — Mi az, te gyerek?

Megharapott az a dög, né... mutatott a fiú a távolodó kutya felé. — Nekem jött és megharapott.

— Neked ment? Hátha veszett... — szólt izgatottan az odaszóló és követ ragadva a kutya után dobta.

— Mi történt? — kérdezte egy másik kiváncsi.

— Egy veszett kutya megharapta ezt a gyereket — szólt a dobáló s másik kő után hajolt.

Egy asszony, aki ott hallgatta a szavakat, ijedten kiabálni kezdett a szembejövőkre. — Vigyázzanak, veszett kutya.

A hang, mint vízbe dobott kő hulláma, úgy terjedt szét.

Már vagy négyen szaladni kezdtek a kutya után, tele torokkal kiáltozva. — Veszett kutya, veszett kutya! — Aztán mind többen és többen vették át a kiáltást s mind többen és többen csatlakoztak az üldözőkhöz.

A kutya nem értette a dolgot. Szaladt, hogy háta mögött hagyja a veszélyt. Kikerült az utca közepére és szaladt. De gyenge volt, fáradt, nem bírta a hajszát.

Egy esernyős polgár, vörös arccal rohant az üldözőkkel. Csupa tettvágy volt, tele rosszakarattal a kutya iránt. Erőlködéstől vékony hangján vezényelt. Elébe kell vágni!... Meg kell kerülni!... Le kell ütni!... Rendőrt... Rendőrt!...

A kutya már támolygott. Jó pár ütés érte.

Hirtelen meglátta a mészárszéket s a mészárszék előtt a jószívű mészárost. Ösztönösen szaladt oda, az egyetlen ember volt, akit közelebb érzett magához.

A mészáros rémülten ugrott félre a feléje kúszó kutya elől s kézzel-lábbal kapálódzni kezdett. Egyik rugása eltalálta a kutyát, mely most félőrülten a rémülettől, menekült tovább.

— Meg akart marni — nyekegte a megijedt ember s kövér arcáról szaporán törülgette a verejtéket.

A kutya beszaladt egy kis utcába. Szerencsétlenségére csákutca volt. Elért egy magas deszkapalánkig, ott megállt, szűkölve a félelemtől.

Már félig agyon volt verve, mikor megérkezett egy rendőr. Az elővette szolgálati revolverét s közeledett a kutya felé.

A kutya csak állt reszketve, véresen. Szemeit a rendőrre szegezve várt. A rendőr megállt. Egy dörrenés... a kutya lassan ledőlt a kerítés mellé. Lábai reszketve merevedtek meg, túlduzzadt emlőiből csepegett a tej.

Egy asszony megjegyezte. — Kölykei lehettek.

A tömegben elhalt már az izgalom, sokan már sajnálni kezdték a kutyát.

— Szegény! — tört ki a vörösarcú polgár, aztán ernyőjét karjára akasztva, elindult a többiek után.

A Dinamó nagy fölénnyel, a BTC keservesen győzött

Súlyos vereséget szenvedett a Lokomotív

Vasárnap megindultak az új bajnoki év küzdelmei. A pécsi mérkőzések kezdési időpontjai bizonytalanok voltak, ennek ellenére mindkettőt megtartották. A Dinamó a várakozásnak megfelelően jól szerepelt és nem kevesebb, mint 10 gólt rugott az újonc soproni csapatnak. A BTC gyenge játéka meglepetés, össze kell szokni az új csapatnak. A vasutasok Tatabányán játszottak és a papirformának megfelelően, vereséget szenvedtek, bár a kapott hat gólt kissé soknak tartjuk. Részletes eredmények:

DINAMÓ—SFAC 10:1 (5:1).

Pécsújhegy, 1200 néző, vezette Bebesi. Dinamó: Krausz — Bencze I., Bencze III. — Németh, Réfi, Kresz — Bárdosi, Horváth I., Futó, Keszler, Bencze II. — **SFAC:** Magyar — Márkus, Pintér — Budai II., Ősze, Soproni IV. — Soproni II., Németh, Szondi, Budai III., Vámos.

Már az ötödik percben Bencze II. megszerezte a vezetést (1:0), amit védelmi hibából Szondi egyenlített. (1:1). Még abban a percben Keszler lőtt gólt 11-esből, (2:1) Nagy hazai fölény után Futó lőtt három gólt, már 5:1. Szünet után Bárdosi kezdi el a góllövést, (6:1), majd Futó követi a jó példát, (7:1). Teljesen visszaesik a vendégcsapat, a Dinamó csak játszadozik. Bencze II. két gólja (9:1) után a végeredményt Horváth I. állítja be, (10:1).

Bírálat. Az első tizenöt perctől eltekintve a hazai csapat végig kezében tartotta a mérkőzés irányítását és könnyedén érte el góljait. A csatársor végig jól játszott, a védelem a szünet után feljavult, akkor szinte egykapura játszottak. A SFAC fizikus nyugati futballt játszott: mezőnyben formásan adogatnak, a kapu előtt azonban elveszett a tudomány. A hazai győzelem teljesen megérdemelt, egy pillanatig sem volt kétes. Egyénileg Krausz. Németh, Bárdosi, Futó, Keszler. Bencze II., illetve Szondi, Soproni III. és II, valamint Vámos voltak jók.

BTC—POSTÁS 2:1 (2:1).

Verseny-utca, 2500 néző, vezette Lantos. BTC: Sarbak — Kisgál, Solymár — Lichtner, Horváth, Rákóczi — Kalics, Kövér, Berki, Leipám II., Karácsonyi. — **Postás:** Krasznai — Sárvári, Simon — Tóth, Tihanyi, Gombai — Garami, Huber, Arzenovics, Lőrinc, Kassai.

Idegesen kezdenek a csapatok, majd a BTC enyhe mezőnyfölényt harcol ki. A 18. percben Kalics szögletét Leipám II. nagy fejessel küldi a hálóba, 1:0. Két perc multva Solymár hazaadását Lőrincz elcsípi és kiegyenlít, 1:1. A 32. percben Leipám II. fordulásból leadott erős lövése bement, 2:1. Később Krasznai megsérül, kórházba szállítják, Lőrinc véd helyette. Szünet után nagyon ellaposodik a játék. Hiába kerül fölénybe a BTC, a csatársort könnyen szétspricceli a kemény Postás védelem. A hazai védelem is jól áll a lábán, ennek köszönhetően, hogy a Postás szórványos, de roppant veszélyes támadásai nem vezetnek eredményre. A 35. percben a kötéssel visszatérő Krasznaival kiegészül a Postás. Az eredmény nem is változik.

Bírálat. A BTC váratlanul gyenge napot fogott ki. A védelem az elején megingadozott, a fedezetek elkalandoztak, a csatároktól alig látunk valamit. A Postás végig lelkesen és nagy erőbedobással játszott, igen jó együttes. Egyénileg Sarbak, Kisgál, Horváth, Leipám II játéka emelkedett az átlag fölé.

TATABÁNYA—P. LOKOMOTIV 6:0 (2:0).

Tatabánya, 3000 néző, vezette: Szalai. Tatabánya: Bertói — Triff-Árkosi, Szabó — Zsiros, Kónya, Majtány — Dóra, Berki, Balla, Nagy, Lázár. — **P. Lokomotív:** Kovács — Szegedi, Baranyi — Meggyes, Szurovka, Hamar — Zombori, Hirczi, Szöllősi, Tura, Vezér.

Az első veszélyes támadásokat a pécsi jobbszárny vezette, Szöllősi hibáz, majd Zombori nagy lövését védi Bertói. Negyedóra mulva feljön a TSC és nagy fölényt harcol ki. A 12. percben Nagy lövésével megszerzi a vezetést, (1:0). Utána Vezér előtt nyílna alkalom az egyenlitésre. Az első percben esik a második gól. A második félidő a hazai együttesé. Balla, Lázár, Nagy góljaival és Nagy büntetőjével hatra emeli a gólok számát. Ebben a játékrészben nagyon visszaesett a Vasut, csatársora teljesen szétesően, védelme ugyancsak gyengén játszott.

Bírálat. Jó kezdés után nagyon visszacsúszott a Lokomotív. Különösen védelmének gyenge játéka volt szembetűnő, úgyhogy a TSC könnyedén érte el góljait. Egyénileg Bertói, Kónya, Nagy, Balla, illetve Baranyi és Tura játszottak jól.

A szovjet bajnok legyőzte a Vasast

Vasárnap Moszkvában 100.000 néző előtt mérkőzött a Vasas a szovjet bajnokság élcsapatával, a Dinamóval. A pesti csapat fáradt volt az előző mérkőzésről, erőt eltekintve a Dinamó nemcsak erőnlétben, de tudásban is felette állt a Vasasnak, azt 5:0 (2:0) arányban megérdemelten fektette kétvállra. A kemény Dinamó védelem könnyedén utasította vissza a sokszor feleslegesen cselezgető Vasas csatárok támadásait.

* **NB I-es eredmények.** Soroksár—Csepel 2:1 (2:0). Nagy meglepetés. Salgótarján—Tárna—Ujpest 3:3 (1:0). **Az újpestiek otthon vesztettek pontot. MTK—MAORT 6:1 (3:1). Minden részében jobb volt a pesti csapat.** Kispest—ETO 4:0 (1:0). A győrieknek még össze kell szokni. Ferencváros—MATEOSZ 3:1 (0:1). Remek hajrá vágott ki a Fradi. Dorogi Tárna—Szombathelyi Lokomotív 2:0 (1:0). A hazai csatársornak jobban ment.

* **Egyéb NB II-es eredmények:** SVSE—Várpalota 2:2 (2:1). Igazságos eredmény. GYVSE—Magyar Pamut 2:1 (2:0). Keserves győzelem. Kaposvári DSK—Nagykanizsai VSE 2:1 (0:1). Jól kezdett a kaposvári élcsapat, Perutz—Dohánygyár 4:1 (1:1). Szünet után jó volt a pápai csapat. Kőbányai DSE—Székesfehérvári Lok. 2:1 (1:1). Ennyire jó a Polgári Sör?

* **Németh Imre a Katowicében** rendezett nemzetközi atlétikai versenyen nagyogó dobásaival 59.57-re javította a saját 59.02-es kalapácsvető világcsúcsát. Gyarmati Olga ugyanott 11.7-el új országos csúcsot futott a 110 méteres gáton.

* **A Pécsi Lokomotív** aszfaltcsapata nehéz ellenfelekkel került össze az első fordulóban és kétfős vereséget szenvedett. A Mezőkéméndi 13:2 arányban kapott ki. Vasárnap az Elektromos 13:5 arányú győzelmet ért el ellenük. A Tromos ellen Halász, Pék (2—2) és Francia szerzett győzelmeket.

NB. III eredmények

Komló—PMSE 3:2 (2:1). Komló, 1500 néző, vezette Páldi. Az első félidőben Komló támad főleg, jobban kihasználja helyzeteit. A PMSE Hámori sérülése miatt az 5. perctől 10 főre olvad. Szünet után már játszik a sérült játékos, akkor a vendégcsapat igen sokat támad. Góllövők: Huszti (2), Pákozdi, illetve Metelka és Wagner I. (11-esből). Jók: Zsótér, Huszti és Fáskerti, illetve Böhm, Wagner és a sérült Hámori.

PAC Közüzem—Bátaszék 1:0 (0:0). Pécs, 200 néző, vezette Csik. Általában gyenge, idényeleji mérkőzést vivott a két csapat. Az első félidőben mindkét oldalon sok volt a tervszerűtlen csapkodás, szünet után fölény harcolt ki a pécsi csapat, amit csak nehezen tudott gólra váltani. A gólt Láber lőtte. A PAC-ból Dávid, Baner, Láber és Ferenc, míg a bátaszéki csapatból Lidloff Martin és Tasselmayer játszottak jól.

Dombóvári VSE—Erdőgazdasági NVSE 4:0 (1:0). Dombóvár, 1000 néző, vezette Rolléder. A dombóvári együttes végig nagy fölényben játszott, rengeteg veszélyes támadást vezetett, csatársora sokat lőtt kapura. A pécsi csapat igen megillettődötten játszott, csak kapusának kiválló védése mentette meg őket a nagyobb arányú vereségtől. A DVSE mind a négy gólját a jó formában lévő Bánhegyi lőtte. Jók: Nagy, Nyirai, Bánhegyi, illetve Strausz (a mezőny legjobbja), Jámbós és Farkas.

Szászvár—Szekszárd 4:1 (1:1). Szászvár, 1000 néző, vezette: Mecsei. Az első félidőben a vendégek egyenrangúak voltak, sőt a vezetést is ők szerezték meg. Szünet után a 7. percben Keresztes lesérül, innen nagy fölénybe kerül a bányászcsapat és biztosan szerzi meg a győzelmet.

* **Nagykanizsán osztályozót** játszott az NB III-ba való bejutásért az NTE a Nagymányoki Torpedóval. Nagy meglepetésre a nagymányoki csapat igen jó játékkal 3:1 arányú győzelmet aratott. A visszavágót csütörtökön játszák le Nagymányokon.

Szép, bizony szép... Na majd nekünk is lesz!

Minden kérdésre pontos választ kaptak a látogatók a Remény-pusztai termelőcsoportban

— Nézzétek csak meg, nehogy aztán hiba legyen.

— Még a kisebbik fiad után is jár valami, aki segített az aratásnál, a kötözésnél.

— Azt számoljátok ki, mennyi pénzem van még benn. Nem akarok egy fillér tartozást sem.

Amikor befordulunk a poros országútról, három kis fiatal fa árnyékából beszélgetés üti meg fülünket. Egyébként már legfőbb ideje volt, hogy betérjünk a termelőcsoportba. Manapság annyi autó futkorászik, hogy csak győzze az ember a port nyelni.

— Csak maradjanak elvtársak, majd kerítünk széket. Folytassák, amiben benne vannak.

— A Latin elvtárs ruhát akar venni — magyarázza Kovács elvtárs — a gyerekeinek. 400 forintot kér. Most azt nézzük, mennyi van még neki benn. A járandóságával azt csinál, amit akar.

Egyhamar kiszámolják, hogy még háromszor annyit is nyugodtan kiadhatnának.

— Elég lesz a 400 forint?

— Elég. Hadd gyűljön csak év végire.

Na ez megvan. Most már indulhat a beszélgetés. Bemegyünk a hűvös és tágas kultúrterembe.

— Mi ujság van Remény-pusztán?

— Akad itt mindig. Most talán az a legnagyobb, hogy alig lehet találni valakit itthon. Bementek a hintón, meg a féderes kocsin a városba, megnézni a Komszomolt.

Olyan csendes valóban az udvar, mintha nem is lakna benne 18 termelőcsoportbeli dolgozó család. Olyan csendes, mintha soha hangos szó nem esnék benne.

— Bezzeg máskép találnának bennünket péntek este. Akkor bizony van zsinat, sokszor még éjfélig is elvitatkozunk. Mert hát a csoportértekezletnek kell dönteni minden kérdésben.

Sorolják, hogy mi mindent kellett tőviről-hegyire jól megforgatni. Az a kényeg, hogy a végén mindenki megelégedésére szépen megegyezzenek.

— Szabadság elvtársak!

Most vesszük csak észre, hogy a nagy beszélgetés közben befutott egy teherautó. Mágocsiak és mekényesiek. Jöttek körülnézni, tapasztalni, hogy aztán amit tanultak, hasznosítsák az ő termelőcsoportjukban.

Kézfogás üdvözlés után letelepszenek a padokra. Bontogatják ki a kis batyut, szedik elő a jóféle hazait. Előkerül a hús, a málkostészta. Varga elvtárs biztatja őket:

— Csak falatozzanak elvtársak, aztán majd elbeszélgetünk!

Hamar meg is vannak. Azért jöttek, hogy minél többet halljanak, lássanak. Tele vannak kérdésekkel. Legelőször is azt szeretnék tudni: honnan indult, miből lett ez a csoport. És Varga elvtárs el is mondja, szépen sorjában, úgy, ahogy történt.

— Nagyrészt agrárproletárok voltunk. Akadt közöttünk régi birtokos is. Itt vagyok én is. Középparaszt az apám, én meg 6 holdas gazda vagyok. Tizenketten indultunk. Nagyok voltak a nehézségeink. Legtöbbnek nem volt meg a fejadagja, disznót se tudott ölni, szinte a hátán hozta el, amije volt. Egyikünk kuláktól jött négytagú családdal, összesen egy pár csizmával. Amit pedig itt az elhagyott úribirtokon találtunk 48 telén, azt jobb nem elmondani. Az egész, mint egy nagy trágyadomb. És ma? Nem akarok sokat beszélni, nézzenek körül. Nem találnak egy családot se, ahol mindenkinek ne jutott volna már új ruha és új cipő. Három fiatalnak van kerékpárja, le is törlesztették. Van amelyik már motoron töri a fejét.

Tetszik a beszéd. Azért, mert igaz. Mindennek utána lehet járni, meg lehet nézni, nincs benne semmi hamisság. Varga elvtárs különben is őszintén beszélt. Nemcsak a jót mondja el, hanem a rosszról sem feledkezik meg.

— Nem szépítünk mi semmit. Minek csapnánk be egymást? Nézzék meg a lakásainkat. Bizony nem a legszebbek. De tudjuk, hogy a mi rossz lakásunk nem végleges megoldás. Első a törzstenyészet, meg a többi. Nem telik el sok idő, lesz mindannyiunknak kis családi háza! Dehát nem is egészen egy esztendő alatt nem megy minden.

Aztán dőlnek a kérdések. A látogatók mindent szeretnének tudni.

— Mennyi egy tag átlagos keresete? Hogy jutottak törzstenyészethez? Mi történik a betegekkel? Hogy lesz a szecskavágás? Az asszonyok mit dolgoznak? Tovább.

Bizony nem egy nap, de még három is kevés volna mindnek a megválaszolására. Alig győznek rá felelni Varga elvtársék.

Tisztán és pontosan kezelt grafikont támasztanak ki. Minden apró kocka egy munkaegységet jelez.

— Vegyük csak az átlagot. Itt van ez a közepes nagyságú oszlop. Ez az elvtársunk is december óta van a csoportban. Eddig 4000 forint a keresete. Megvan az egész évi fejadagja, van hízója és ami a legfontosabb: még nem adtunk el semmit. A szerződésre kapott sertéseket csak most szállítjuk, nem adtunk el egy borjut se. Annál többet vásároltunk. A jövőre is gondolunk. Az üzemgazdasági tartalékon kívül a jövedelem 10 százalékát befektetjük. Például az a tervünk, hogy villanymotort állítsunk be a kutakhoz és a vizet mindenfelé odavezessük, ahol csak szükség van rá.

— Hogy jutottunk törzstenyészetekhez? Az állam adta. Olyan a mi államunk, mint az apa, aki ad a gyermekének, amit csak tud, hogy boldoguljon vele. Kikeresi, hogy hova mit érdemes adni. Így jutottunk mi a törzstenyészetekhez. Nem gazdálkodtunk velük rosszul, hogy csak a tehenészetet nézzük: 80 darabra akarjuk fejleszteni. Iparkodunk, meg is lesz.

Minden kérdésre pontos a válasz. Elmondják, hogy januártól a jövedelem 2 százalékát félreteszik a betegek és öregek istápolására. Hogy az asszonyok kezdetben, míg nem látták a munka értelmét, nem igen akartak dolgozni. Most az első elszámolás után, hogy minden sor kapálásért pénzt kaptak, már alig lehet visszatartani őket a dologtól, mindegyik keresni akar.

A szecskát persze gőppel vágják. Varga elvtárs kintjárt a Szovjetunióban, gyakorlatban tapasztalta, micsoda jótétemény az ember számára a gép.

— Mi is azt akarjuk elérni, hogy mint náluk, a munka 90 százalékát az ember helyett a gép végezze. Ez így van, ha hiszik, ha nem. Az ember inkább csak felügyel, könnyen elvégzi a munkáját, ráér mindenre. Persze, joguk van a kétkedésre. Ha nekem az édesanyám lett volna ott, talán még neki is nehezen hinném el. De hogy én magam a saját szememmel láttam, így hát tudom, micsoda nagyszerű a szovjet mezőgazdaság!

Amikor a sok kérdezgetés kicsit csillapodik, Kovács elvtárs nagy helyesléssel fogadott javaslatot tesz:

— Most már aztán nézzék meg a gazdaságot is!

Körüljárnak mindent. A magtártól a sertéshizlaldáig alaposan szemügyre veszik a gazdaságot. Tetszik is nagyon.

— Szép, bizony szép... Na majd nekünk is lesz! Nem kell más, csak becsületes munka... Jövőre már hozzánk is jöhetnek látogatóba, Mekényesre... Nekünk könnyebb lesz, mert mi vagy új, vagy régi gazdák vagyunk, mindegyikünknek van lovunk, meg tehenünk. Nem indulunk olyan messziről...

Így vélekednek a mágocsiak és a mekényesiek. Alig győznek nézelődni, mindent kívül-belül, a legapróbb részletekig látni akarnak. Nagyon sajnálják, amikor búcsúra kerül a sor.

— Sokat tanultunk elvtársak. Így aztán könnyebb lesz a jó úton járni.

Felkapaszkodnak a teherautóra. Kibontják a szép vörös zászlót. Ahogy megindulnak, az udvaron felharsan a rádió hangszórója. Valaki az irodában kinyitotta. Egyikük megszólal:

— Az uraság munkára szóló kolompja helyett most ez van. A rádió. Ez a kolomp.

És a „kolompon" megszólal egy hang:

— A mesterművek sorozatában felolvassuk Gorkij novelláját...

Az autó megindul. Mint egy vörös bádoglemez úgy csattog a szélben a kibontott zászló.

R. I.

Csak tisztított vetőmagot vessünk

A legsürgősebben meg kell kezdeni a vetőmagok szelektorozását

Az őszi vetési időszak kezdetén talán úgy nem állt előtérben a kérdés, mint éppen most, milyen vetőmagot juttassunk a földbe?

A lelkiismeretes gazda minden gondolkodás nélkül tudja, mi a kötelessége: csakis tisztított magot szabad vetni! Az elmúlt évi terméseredmények bizonyítják, hogy az 1948. évi termésünkben milyen hatalmas kárt okozott a temérdek gyom és a bundásbogár és milyen nagy kárt jelentett a gyommagvakon kívül a rozzsal, árpával kevert gabona. Óriási kára volt ebből egész nemzetgazdaságunknak és parasztságunknak. Kormányzatunk az 1948/49-es gazdasági évben minden eszközzel segíti a dolgozó parasztságot és felvilágosító munkával, magtisztító gépek beállításával lehetővé tette, hogy az idén már sokkal magasabb termésátlagot értünk el a nagyobbmérvű vetőmagtisztítás folytán.

Ezt az irányt még fokozottabban kell követnünk az új gazdasági évben is. A megyei operatív bizottság az összes szervek útján gondoskodott arról, hogy Baranya minden járásában kellő számú vetőmagtisztító gép (szelektor, rosta, triőr) legyen és ezzel lehetőség nyílt arra, hogy minden községben a népi szervek létrehozzuk a „vetőmagtisztító szolgálatot". — Minden szelektor, akár szövetkezeti, vagy magánkézben van, a legsürgősebben kezdje meg a vetőmagtisztítást, hogy az idegen magtól mentes vetőmaggal még inkább fokozzuk a jövőévi terméseredményt. A falusi Párt- és DÉFOSZ szervezetek, valamint az operatív bizottságok szorgalmazzák, hogy a faluban, de az egész megyében egyetlen kiló vetőmag se kerüljön tisztítatlanul elvetésre.

Megkezdte működését Pécsett a Gyógyáruértékesítő Nemzeti Vállalat déldunántúli fiókja

Nagy jelentősége van Pécsett, a Láng-utcában megnyílt Gyógyáruértékesítő Nemzeti Vállalatnak. Nemcsak Baranya, hanem Somogy, Tolna megyéket, sőt Zala és Fejér megyék egy részét is innét látják el a jövőben gyógyszerekkel. *Már az indulásra közel kétmillió forint értékű különböző gyógyszer érkezett és azóta is érkeznek teherautókon a szállítmányok.* A fiók megnyitása lehetővé teszi, hogy a légértékesebb gyógyszerek is szinte órák alatt eljussanak a rendeltetési helyekre.

Az ünnepélyes megnyitásra Pécsre érkezett a belkereskedelmi minisztérium részéről *Klinger* elvtárs csoportvezető, a Nemzeti Vállalat részéről pedig *Lóránt* Miklós vezérigazgató, *D. Szabó* József személyzeti osztályvezető, az üzemi pártszervezet és üzemi bizottság kiküldötte. A pécsi városi pártbizottságot *Csizmadia* Ferenc elvtárs képviselte. Nagy számban vettek részt az ünnepélyes megnyitáson a pécsi gyógyszerészek és drogisták is. A beszédek után *Hámvas* Ervin elvtárs gyógyszerész vállalatvezető bemutatta a hatalmas raktárt, amelynek gyógyárú készlete máris a déldunántúli dolgozók egészségvédelmének szolgálatában áll és újabb bizonyítékát adja annak, hogy népi demokráciánkban a legfőbb érték valóban az ember.

Így versenyeznek egy szovjet üzemben

A Mikojan-kötőgyár új gyártmányok előállítására tért át. Műselyem, mintás rászon és néhány újfajta kötöttáru termelését kezdték meg. A gyár dolgozói szem előtt tartották, hogy az új gyártmányoknál azonnal gondot fordítsanak a kifogástalan minőségre is.

Az üzemi bizottság versenyt írt ki a kiváló brigád elnevezésért. Két asztalosnő: Plotnyikova és Filatova volt a kezdeményező. Az üzemi gyűlésen elmondták tapasztalataikat szeljetnélküli munkájukról. Alig néhány nap múlva már 23 brigád ostromolta a versenyben az elsőséget és áramlott az elsőrendű minőségi áru a raktárakba. De szeljet még mindig akadt. Fontos volt tehát, hogy a legjobb munkások és brigádok munkamódszerét általánosítsák.

Az üzemi bizottság ekkor műhelyenként megszervezte a tapasztalatcserét. Először Pascsenko kötőnő gyűjtötte maga köré társait, részletesen elmagyarázta nekik, hogyan kell legelőnyösebben kezelni a gépet, mint kell beállítani a fonalat, hogy kiküszöbölje a minőség rovására eső hiányosságokat.

Ilymódon az üzemben öt asztalosvista-iskola alakult, amelyekben jelenleg negyvenen tanulnak. A munkamódszer-átadást a legjobb segédmesterek és munkásnők vezetik. Az eredményre jellemző, hogy Aladinszkaja munkásnő, aki hosszú időn át normáját sem tudta teljesíteni, ma már élmunkás.

Rendszeresítették az üzemben a kiváló brigádok összejöveteleit. Bevonták a versenybe a mérnököket és a műszaki dolgozókat, akik arra törekedtek, hogy a termelés elmaradt területeit támogassák.

A legérdekesebb, a gyárban megalakult vegyesbrigádok munkája, amely oda fejlődött, hogy láncszerűen egyesítették az összes munkafolyamatot. Most mindegyik gombolyító két kötőnőt lát el fonallal, a kötőnők kiszolgálják a szabászokat, azok pedig a varrónőket. A vegyesbrigádok tagjainak keze alatt szinte repül a munka. A brigádverseny keretében egyéni verseny folyik, ami különösen emeli a munka termelékenységét és a dolgozók életszínvonalának állandó javulását.

AZ A LEGJOBB ÚT, AMIT MI JÁRUNK A MAGYAR DOLGOZÓKKAL

Délszlávok beszélnek az áruló Tito-klikk által nyomorba taszított jugoszláv kisparasztokról

Bosnyák Marján arcát kiverte a hidegverítók, amikor megtudta, hogy majdnem belekerült a „csőbe". Igazán nem volt szép az öreg Zdenácz Páltól, hogy zsizsikes gabonát hozott be a raktárba. Meg akkor se szép ez, hogyha valaki a kisparasztok közé tartozik. Az átkozott fukarsága vitte rá erre és most megtörtént a baj. Az sem segített, hogy rögtön észrevette a turpisságot és visszamerette a zsákba. *Az ottmaradó zsizsikek gyorsan megfertőzték a majdnem 300 mázsás búzahalmot.* Csak ilyen fukár emberek ne lennének a világon — mondogatja és erre minden oka megvan, mert az öreg Zdenácnak a kamrájában még további *7—8 mázsa tavalyi zsizsikes búzát találtak.* Szerencse, hogy idejében észrevette Bosnyák és a gyors hatósági intézkedés elejét vette annak, hogy a csaknem 3 vagón búza használhatatlanná váljék.

Alsószentmártonban is sokat kapott a népi demokráciától

Mit mondtak volna róla a Pártban, hiszen csak nemrégiben érte a kitüntetés, hogy felvették tagjelöltnek. Magusics Mihály, aki fent ül a búzás zsákok tetején rábólint:

— Bizony nem hiába figyelmeztet bennünket a Párt az éberségre.

Mind a két ember, aki velünk szemközt ül, dolgozó paraszt és az Alsószentmártont lakó délszláv nemzetiség közül valók. Szemük tiszta és lelkes. Állkapcsuk kissé széles és kemény, mint általában a délszlávoké. Ők horvátoknak mondják magukat.

— *Szorgalmas, dolgos nép ez a miénk, csak néha feledékeny kissé.* Elismerik, hogy mit köszönhetnek a magyar népi demokráciának, de bizony akadnak közülük, akik hallgatnak a papra, meg a kulákokra. Arra már nem igen gondolnak, hogy a felszabadulás előtt mindennap legalább 150 földtelen, vagy kisföldű dolgozó parasztember *járt robotolni a környékbeli uraságiföldekre,* vagy a kulákokhoz. Azóta mindegyik a maga gazdája lett, földet kapott a demokráciától, megerősödött és *mindene megvan, amiről azelőtt csak álmodott.*

Titoék a kulákokat dédelgetik

Ezzel szemben mi van odaát Jugoszláviában, ahol a délszláv nép nyakán a Tito-klikk ül. Nem egyszer jönnek odaátról kettős birtokosok és ők mesélik, hogy *a szegény- és kisparasztoktól utolsó szemig elviszik a termést beszolgáltatás fejében.* Ott aligha lehetne Zdenác Pálnak 8 mázsa tavalyi búzája.

— Bizony — szól közbe egy idősebb borostás arcú ember, az időközben odagyülekezők közül — a hugom is mondta, hogy sírnak a gyerekek odaát egy karaj kenyér után. *Aztán nem tud venni magának cipőt, de még egy fejkendőt se, mert nincs semmi.*

— Dehogyis nincs — veti ellen Magusics — *ván nekik kulákszövetkezetük.* Majd nevetve elmeséli, hogy „odaát" kulákok alakítottak termelőszövetkezetet. Nem is csoda hát, ha nincs a jugoszláv népnek kenyere, amikor *az országukat eladó Tito-klikk még a kulákokat is rájuk szabadította.*

— Nyomor és nyomor — mondja újra az előbbi borostásarcu — emellett még egy hónapi kényszermunkára is elviszik a szegényparasztokat lakóhelyüktől távol, amint hallottam az átjövőktől.

Ránca szedjük a kulákokat, akár magyar, akár sokac

Alig tudnak hova lenni a csodálkozástól az átjövők, amikor hallják, hogy itt már teljesen szabad a kenyér, mennyi jószágunk van, meg, hogy *nálunk mindent lehet vásárolni, amit csak akarunk.* Nálunk is máskép volt, amikor még a kulákok szabadon garázdálkodtak — veszi át a szót Bosnyák, amikor sertésbeszolgáltatási kötelezettség volt kivetve a falura, *mindig a szegényparaszté került leadásra, a kulácé meg megmaradt.* Majdnem így volt még tavaly is a gabonabeadással. A 30 holdas kuláknak a birtoka 6—7 családtag nevén volt, így mindegyiket kisparasztnak kezelte a velük összejátszó jegyző, így aztán a 10—12 holdas dolgozó paraszt megfizette, amit a kormány előírt, *a kulák pedig a markába nevetett.*

— Az idén azután máskép csináltuk. Azokat, akik egy asztalnál esznek, egy kalap alá vettük és a földjeiket összeadva a valóságban is egy család kezében lévő kulákbirtok után kell nekik beszolgáltatni. *Itt ebben az országban a nép parancsol. A nép rendezi az életet és ránca szedjük a kulákot akár magyar, akár sokac. Tetszik is ez nekünk, mert így igazságos.*

Rendben megy a begyűjtés

Hogy tetszik, az meglátszik a gabonabegyűjtésen. *A község előírása 1700 mázsa kenyérgabona volt, de a legutóbbi héten összeszámlált mennyiségek 2060 mázsát tettek ki.* Büszkék vagyunk rá, hogy ilyen szép az eredmény és elsők is akarunk lenni mindenben.

— Itt közöttünk nincsenek barátai a Titonak — mondja Magusics, — aki a háborús uszítók szolgája lett. A háborúból haszna csak azoknak van, akik a népeket összeuszítják. Az amerikaiaknak, akik a Tito-klikket is bátorítják. A mi jótétünk azt mutatja, hogy a legjobb út az, amit mi járunk a magyar néppel együtt, vezetőnkkel, a Szovjetunióval. Békességben dolgozunk, jogunk van itt mindenhez éppen úgy, mint a magyaroknak...

Hírek

SZEPTEMBER 6 KEDD

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-u. ca 1. T: 20-23. Merlha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Ida, prot.: Zakariás. — **IDŐJÁRÁS:** Gyenge szél, kevés felhő, helyenkint reggeli köd. A meleg tovább tart. Távolabbi kilátások: Az időjárásban néhány napig változás nem lesz.

Élmunkásavatás

Vasárnap délelőtt bensőséges ünnepség keretében adták át Leikauf Tibor elvtársnak, a Pécsi Szikra Nyomda NV gépszedőjének a jó munkája jutalmául az élmunkáskitüntetést. Az ünnepséget a köztársasági induló hangjai nyitották meg. A Párt nevében Tursits Imre elvtárs köszöntötte a nyomdai dolgozók új élmunkását. Hidas János elvtárs a Nyomda és Papíripari Dolgozók Szakszervezetének pécsi területi központja nevében beszélt, majd Szegedi József elvtárs, a Szakszervezetek Szakmaközi Bizottságának kiküldötte meleg szavak kíséretében adta át a kitüntetést Leikauf Tibornak, aki ígéretet tett, hogy a jövőben is jó kommunistához méltóan dolgozik. Sülkei József elvtárs a vállalatvezető helyett és az ÜB nevében köszöntötte az ünnepeltet, majd az ünnepi gyűlés az Internacionálé eléneklésével fejeződött be.

— **Nemrég bírálatot írtunk a szentlőrinci** járásról, amely szerint a járás községeinek mintegy fele nem volt kellőképpen tájékoztatva a mekényesiek versenyfelhívásáról, amellyel a begyűjtés fokozását kívánták szolgálni. Örömmel tapasztaljuk, hogy azóta Sumony és más községek után most újabb két község, Marócsa és Sellye dolgozó parasztsága fogadta el a mekényesiek kihívását. Ez mutatja, hogyha a pártszervezetek és a DÉFOSZ rugalmasabb felvilágosító munkát fejtenek ki, akkor a falvak dolgozó parasztjai megértik a begyüjtési verseny országos jelentőségét és csatlakoznak a versenyzők nagy táborához.

— **Az új iskolaév előkészületei Litvániában.** Az új tanév küszöbén jelentős mértékben megnövekszik a Litván Köztársaság iskolahálózata. Több mint 80 új elemi- és középiskolát építenek. Az új iskolaévben már 2777 elemi iskola, 660 alsógimnázium és 170 gimnázium fog működni. Különösen megnövekszik a nem teljes középiskolák száma az általános hétosztályos oktatás bevezetésével kapcsolatban. Az új iskolaévre 59 iskolakönyvet adtak ki, összesen 1.3 millió példányban.

— **Őrizetbe vette a rendőrség** Molnár Istvánné csányoszrói lakost, mert engedély nélül borjúhúst hozott be Pécsre. Áladták az ügyészségnek.

— **Orvosi hír:** Dr Albert Ármin gyermekorvos újból rendel, Anna-u. 16. szám. (x) (4214)

— **Új rádióerősítő.** A voronyezsi rádiógyár 500 új „Tub-5" típusú rádióerősítőt adott át a forgalomnak. A készülékek mindegyike 50—50 rádióhallgatóhely műsorállomását biztosítja. A készülékeket a körzet falvaiban állítják fel.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Molnár Margit** gyors- és gépíróiskolájában (Pécs, Ferenciek-utca 14. sz. II. em.) az előadások szeptember 9-én kezdődnek (x) (4217)

— **Nincs jobb poloskairtó** a Nexnél, mert az elpusztítja a petéket is. Vigyázat! Valódi Nex kizárólag Éden-, Kollár-, Vénus és Werie drogériában kapható. (x) (4218)

— **75 éves a rigai gázgyár.** A rigai gázgyár fennállásának 75 éves jubileumát ünnepli. A jubileum alkalmából a gyár munkásai díszgyűlésen vettek részt, ahol a lett Legfelsőbb Tanács Elnökségének kitüntetéseit kiosztották a gyár élmunkásai között. A gyár a lett főváros legelső üzemeinek egyike, melynek munkásai a háborúelőtti termelési színvonalat már 1948-ban túlteljesítették.

— **A rendőrség letartóztatta** és átadta az államügyészségnek Szalff László, Laufer János és Major Miklós szakadári lakosokat közélelmezés érdekét veszélyeztető bűncselekmény elkövetése miatt.

— **Közli az adóhivatal** a szőlősgazdákkal, hogy a bor árvételére búzafölddadóval kapcsolatban a pénzügyminisztérium Geiger Kálmán pécsi, Felsőmalom utca 21. szám alatti lakost bízta meg. Az adó borok tehát ott adandók le.

Lippó, Németbóly és Vajszló becsületet szerzett Baranyának a mezőgazdasági versenyben

A tavaszi mezőgazdasági verseny országos kiértékelése megtörtént és a megyék között Baranya a huszonkettedik helyre került. Ez azt jelenti, hogy amíg más vármegyékben a versenyt alaposan megszervezték, tudatosították és komoly tömegmozgalommá vált, addig nálunk Baranyában a legtöbb helyen ismét csak papírforma volt, inkább közigazgatási aktatologatássá, mint a tervszerű munka elősegítőjévé vált. Figyelmeztetés ez valamennyi falusi tömegszervezet, de elsősorban a falu gazdája, a pártszervezet felé, hogy a jövőben a kezdeményezést, az irányítást nem egy, hanem két marokra kell fogni és jó gazdához méltóan kell a verseny ügyét kezelni.

Az üröm mellett azonban öröm a számunkra, hogy az ország legjobb versenyző községei között a hetedik helyen találjuk Lippót, a nyolcadikon Németbólyt és a kilencediken Vajszlót. A három község dolgozó parasztjai felé csak a legteljesebb elismeréssel tekinthetünk. Ezekben a községekben a pártszervezetek, a DÉFOSZ, az MNDSZ és az ifjúság lelkes versenymunkát fejtettek ki a dülőfelelősökkel egyetemben, akiknek gárdája élen járt a versenyszerű munkában. A dülőfelelősi rendszer kiállta a próbát és a megyéből elsők közt szereplő három községben nem a közigazgatásra bízták, hanem önmaguk intézték a verseny ügyét. Ezekben a községekben a begyüjtés üteme is szembetűnően jobb, mint a környékbeli falvaké. Meglátszik, hogy már a tavaszi munkákban összeforrott a falu és meglátszik, hogy komolyan vették a versenyt.

A jól szervezett verseny biztosította a jó talajelőkészítést, a nemesített vetőmagvak, és műtrágya alkalmazását, a többszöri kapálást és gyomirtást, az idejében való begyüjtést és általában mindazt, ami a 3 éves és az 5 éves terv teljesítéséhez a mezőgazdaság részéről elengedhetetlen. Ez különösen fontos most is, amikor az új őszi-tavaszi szántásvetési terv végrehajtásához fognak hozzá a dolgozó parasztok.

A lakóházépítkezés élmunkásainak villámgyors módszerei

A Szovjetunió fővárosában egyre nagyobb méreteket ölt a sokemeletes háztömbök építkezése. *A lakóházak építői fejlett építő kultúrával, az új technika célszerű hasznosításával dolgoznak. Az élmunkások pedig nagy termelékenységű „villámgyors" módszereket alkalmaznak.*

Tapasztalat szerint a házépítés ott a legjobb, ahol szilárd ipari bázis áll rendelkezésre. Az építkezési alkatrészek gyári elkészítése, a felhasználandó anyagok folyamatos szállítása, a beosztás előkészítő és szerelő munkára, *jelentékenyen meggyorsítja a lakóháztömbök használatba adását és kihasználását.* Az építkezéseket országszerte felszerelték hatalmas emelődarukkal, kompresszorokkal, gyors emelőkkel, szállítószalagokkal, keverőkkel, festékfúvó gépekkel. Az építkezésnek ez a sokrétű gépesítettsége rendkívül megkönnyíti, folyamatossá és gyorssá teszi az emberek munkáját. Természetesen a házépítkezés ütemének fokozásához szükséges a gépiberendezések célszerű alkalmazása és *az építkezési munka szervezésének és technikájának tökéletesítése.*

Hogy milyen sokat lehet tenni ebben az irányban, mutatja a sztahanovisták tapasztalata. *Savjugin* és *Korolov* moszkvai kőműves-újítók pl. javasolták a kistermelékenységű „kettős" (egy kőműves és egy kéz alá dolgozó) rakás módszere helyett az új „ötös" tagozott módszert. Két segédmunkással a legképzettebb mester rakja ki a homlokzatot, a második mester a fal belső részét, míg a harmadik befejezi a rakást. Ezzel az új módszerrel a főváros legjobb kőművesei *egy váltás alatt 12—17 ezer téglát raknak be.*

Moszkva legjobb vakolója, Iván *Kutjenkov*, kidolgozta és sikerrel alkalmazta a „villámgyors" módszert az építkezés belső legbonyolultabb részére. Ennél az új módszernél egy ember teljesítménye brigádban négyszeresére emelkedett.

A szocialista verseny új formái, az élmunkás tapasztalatok, egyre szaporodnak. Elismerésreméltó *Szkitjov*, kujbisevi festő újítása. *Tutov* mérnökkel együtt kidolgozta és alkalmazta a *brigád minőségi teljesítményének fokozására a kölcsönös ellenőrzés rendszerét.*

A pártszervezetek és gazdasági vezetők egyre több gondot fordítanak arra, hogy minél jobban elterjesszék a házépítések újítóinak tapasztalatait. Nagy figyelmet szentelnek a tervezés minőségére, szélesebb területen és merészen hasznosítják a hatalmas háztömbök építésének új módjait.

Anyakönyvi hírek

Születések: Perlaki Miklós, Kumli János, Puskás Rozália, Lakatos György, Danku József, Bakonyi Szilvia, Hódi István, Rausch János, Kovács Mária, Erdő Bonyár Adrien, Krácsa Zsuzsanna, Mayer Alice, Tkalecz István, Bagó Olga, Bánhídi Mária, Óbányai Irén, Balázs György, Bandicz József, Bandicz Jenő, Kozári Mária, Kozári Irén, Mikolics Mária, Mikolics Anna, Bózsa Irén, Haller Zsuzsanna, Tóth József, Papp Gábor, Bertrám Antal, Kis Lajos.

Házasság: Bányai Ferenc műszerész és Berghoffer Mária, Pető Antal nyugdíjas vasutas és Kuklis Julianna, Loránd Márton főkántor és Váradi Katalin, Szabó Dezső szakács és Győző Katalin, Dankó Mihály ny. bányász és Nyárai Erzsébet, Rétháti Ede egyetemi altiszt és Gergelics Klára okl. gyermekgondozónő, Balogh József OTI hivatalsegéd és Gombár Margit, Vénig Ferenc kereskedő s. és Szabadella Anna, Hámori Győző Meszhart műszaki s. tiszt és Herrfurt Gabriella, Leksz Tibor textilkereskedő s. és Tóka Irén, Kovács Ferenc pályamunkás és Cservenka Ilona, Majoros István postatiszt és Becző Erzsébet, Világos Antal MÁV villanyszerelő és Trinter Eleonora, Lévai Miklós villanyszerelő és Fenyővári Rozália, Hőnig Pál géplakatos és Reszli Aranka.

Halálozás: Virág Gyuláné sz. Kovács Katalin 48 éves, Michel Jakabné 52 éves, Csampai Rezső 64 éves, Horgos János 59 éves, Németh János 48 éves, özv. Vida Istvánné sz. Ádám Julia 73 éves, Vesztprémi Zoltán 4 hónapos, Novák Károly 18 éves, Bácsó József 3 hónapos, Bayer János 17 éves, Mártonfi Pálné sz. Perger Ilona 74 éves, Hermann József 73 éves, Papa József 62 éves, Fodor Józsefné sz. Bernáth Mária 56 éves, özv. Kiss Gyuláné sz. Fehér Julia 59 éves, Strák Erzsébet 55 éves, Horváth Katalin 72 éves, Orsós Mária 9 éves, özv. Kovács Józsefné sz. Nagy Anna 55 éves.

Szakszervezet

Magánalkalmazottak hírei. Szeptember 6-án, kedden este 8 órakor városi bizottsági összevezetőségi ülés lesz. Kérik a kartársak pontos megjelenését.

Kereskedők hírei

Ma délután 6 órakor az összes sportszakosztály közös ülést tart. Kérik a vezetők pontos megjelenését.

* **A Pécsi Tipográfia** asztalitenisz csapata vasárnap Németbólyban az ottani EPOSZ-t 9:2 arányban legyőzte. A győzelmeket Csabai, Novák (3—3), Leipám (2), Kocsis, illetve Gálos (2) és Szemere szerezték. A két egyesület női csapata is mérkőzött, itt a hazaiak 6:2 arányú győzelmet arattak.

NYILT-TÉR*)

Feleségemtől, Papp Rozáliától 1949 május hó elsejétől különváltan élek, érte semmiféle felelősséget azóta nem vállalok.

Boda János
Pereked.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Pártélet

A Budai I., Budai II., belvárosi Pártszervezet Bolsevik Párt története szemináriuma a szokott helyen szerdán, 7-én este 7 órakor folytatódik.

MNDSZ hírek

A Budai MNDSZ kedden, 6-án rendes nőnapot tart. Kérik, hogy úgy a tagok, mint a nőnevelők és az énekkarba jelentkezettek teljes számban jelenjenek meg.

Tanügyi hírek

A pécsi **állami pedagógiai fiúgimnázium** igazgatósága értesíti a szülőket, hogy 1949. évi szeptember hó 7-én délután 6 órakor szülői munkaforrosságára való tekintetére, kívánatos, hogy a szülők teljes létszámban jelenjenek meg.

Ált. iskolai énekszaktanítói tanfolyam nyílik szeptemberben a városi zenekonzervatóriumban. A tanfolyamra csak tanítói vagy tanári oklevél birtokában vehetnek fel hallgatókat. Kellőszámú jelentkező esetén délutáni órákban is tartanak tanfolyamot olyan nevelők számára, akik tanítanak. A tanfolyam időtartama előreláthatólag egy tanév. Jelentkezés lehetőleg levelezőlapon (adatokkal) Pécs város zenekonzervatóriuma, Mátyás király-u. 15. sz. címére.

Azok a tanulók, akik a testnevelési gimnáziumra jelentkeztek vagy jelentkeznek, szeptember 10-én reggel 8 órakor a Janus Pannonius gimnáziumban (Pécs, Zichy Gyula-u. 6.) tartandó felvételi és orvosi vizsgán sportfelszereléssel jelenjenek meg.

A pécsi állami körzeti szakirányú iparostanulóiskolában (Rét-u. 41.) szeptember hónapban önálló női szabómesterek és segédek részére továbbképző nőiszabóipari szakrajztanfolyam indul. Jelentkezni lehet az intézet igazgatóságánál szeptember hó 10-ig.

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen édesapa, nagyapa, dédapa, após és kedves rokon

Hermann József
cipészmester

elhalálozása és temetése alkalmából részvétük nyilvánításával, a temetésen való megjelenésükkel, virágok és koszorúk küldésével mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Községi Temetkezési Vállalatnak a temetés szép rendezéséért.

Pécs, 1949 szept. 6.

Gyászoló gyermekei.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen jó anyánk, nagyanyánk, testvér és kedves rokon

Kiss Gyuláné

elhalálozása és temetése alkalmából részvétük nyilvánításával, a temetésen való megjelenésükkel, virágok és koszorúk küldésével mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Ugyancsak ezúton mondunk hálás köszönetet a mozi alkalmazottainak, akik a temetésen való megjelenésükket és virágok küldésével mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Községi Temetkezési Vállalatnak a temetés szép rendezéséért.

Pécs, 1949 szept. 3.

Gyászoló család.

Gyárvárosi templomnál egy családi ház elfoglalható lakással, eladó. Cím: Orsolya-utca 10. (4223)

EZOSTPÉNZT, esetleg, hallókészüléket, műfogsor karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe. Klimó-u. 4. Tel.: 12-41. (13496)

IRÓGÉPET, számológépet irodám részére veszek. Farkas, Deák-u. 2. (14.320)

ÁLLANDÓ tartózkodásra egy szép szobát keresek ellátással. Lapterjesztő NV, Kossuth Lajos-út 40. (14.335)

KIS diáklányt vagy fiút teljes ellátásra felveszek. Illésné, Pécs, Perczel-u. 38. szám. (4196)

DIÁKOT teljes ellátással vállalok. Mogyi-utca 11.

MINDENT veszek. Mindenféle használt bútort, sodronyt, matracokat, íróasztalokat, varrógépeket, konyhaberendezést, rézbogárcsot, fürdőkádakat, lehet zománcos is, tollat, üveget, mindenféle férfi és más ruhaneműt és minden lim-lomot. Hagyatéki dolgokat is. Hívásra házhoz és vidékre is megyek. Krampfhardt Jánosné özvegy, Bajcsy Zs.-út 26. (14.343)

ÜZLETTÁRSAT keresek 4—5000 forinttal. Lehetőleg saját autóval. Rentábilis üzlet. Halaszthatatlan jellegre. Cím 4207 sz. alatt a kiadóban.

BELVÁROSI bútorozott szoba fürdőszoba használattal férfi részére kiadó. Cím: 14.347 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ tolfedős tükör, szalon, hármasszekrény. Veszek mindennemű bútort. Klimó-utca 8. (4208)

SZEPTEMBER tizedikével különbejáratú bútorozott szobát keresek, az állomáshoz közel, fürdőszoba használattal. Leveleket: „Márnok 4213" jeligére a kiadóba kérek.

KÖLTÖZKÖDÉS miatt kombinált szoba olcsón eladó. Cím: Siklós, Pécsi-út 36. (4206)

OSALÁDI házat keresek a belvárosban készpénzért. Leveleket: „Lakás nem fontos 4209" jeligére a kiadóba kérek.

FELSŐVÁMHÁZ-UTCA 53. számú, magasföldszintes, 3 szobás, előszobás, fürdőszobás, masszív családi ház fás udvarral és gyümölcsöskerttel szabadkézből eladó. (4216)

ELADÓ egy teljesen új, Volek, keresztháros, páncélos zongora. Csak privátnak. Cím: 4215 szám alatt a kiadóban.

VASUTASOK! Mártírok (Bánffy) -utcai nagy szoba-konyha, előszoba, mellékhelyiséges, régibérű, szép lakásomat elcserélném 2 szobásért. Érdeklődés: Sebőknél, Városháza, I. em. 48. szoba (4219)

HASZNÁLT bútorok, 2 jégszekrény és egy átépítésre alkalmas félszer (cseréppel fedett) eladó. Doktor Sándor-u. 33. (4220)

DIÁKLEÁNYT teljes ellátásra vállalok. Cím: 14.345 szám alatt a kiadóban.

VIKTÓRIA női fodrászat
Apáca-utca 4. sz. alá költözött.
Molnár József
fodrászmester

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pécsett, Bajcsy Zsilinszky-út 22. és 24. szám alatt 1949 szept. 9-én, délelőtt 10 órakor bútor, húsüzemi berendezés árverezetik.

(14.344) Jobszt végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

2520 forintra becsült bútorok Pécsett, Kálvária-utca 5. sz. alatt 1949 szeptember 8-án, délelőtt fél 9 órakor bírói árverésen eladatnak.

(4222) Mitsky bírósági végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pk. 15.123/1949. sz.

1949 szeptember 6-án, délelőtt 9 órakor bútorok, férfiruhák Pécs, Deák-utca 2. alatt bírói árverésen eladatnak.

(4211) Jobszt bír. végrehajtó.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-87
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok beváltó helye

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 207. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZERDA, 1949 SZEPTEMBER 7

12 évi fegyházra emelte fel a Tábla a mecsekrákosi kulák büntetését

Büszkén jelentkeznek a munkásfiatalok Farkas elvtárs felhívására

Elsők akarnak lenni a gyódiak a begyüjtési versenyben

SZÜNTESSÜK MEG A „PERCEK LOPÁSÁT"

(M. F.) Pártunk nagybudapesti választmányának értekezlete a termelés kérdései felé irányította figyelmünket. A nagybudapesti választmány megállapította azt, amit valóban több üzemünkben tapasztalhatunk: hogy a munkások egyrésze fegyelmezetlenül vesz részt a termelésben, akadnak olyanok is, akik igyekeznek magukat kivonni a termelőmunkából. Ez a termelésben komoly hátrányokat okoz, azt jelenti, hogy a fegyelmezetlen lógó munkás hátráltatja a szocializmus megvolósulását.

A munkafegyelem igen fontos kérdése a termelésnek. Nem tudjuk jó eredményeinket fokozni, nem tudjuk a termelékenységet növelni, ha a munkások egyrésze közönbösen, fegyelmezetlenül végzi munkáját és nem törődik azzal, hogy milyen hatalmas károkat okoz akár az üzemben a munkaidő „ellógása", akár a munkából való kimaradás, akár a hanyag, selejtszaporító munka. A munkafegyelem hiánya csak a termelékenység rovására mehet. A termelékenység fokozása nélkül pedig nincs szocializmus, nincs fejlődés, csak egyhelybentopogás. Ezért nyugodtan állíthatjuk, hogy a fegyelmezetlen munkás ellensége a szocializmusnak.

A multban a tőkésnek is érdeke volt, hogy üzeme minél többet termeljen, a munkások munkája minél több hasznot hajtson számára. Bőségesen gondoskodott fegyelmező eszközökről. Az egész államhatalom, rendőrség, csendőrség, a spiclik kiterjedt hálózata és hajcsárok tömege rendelkezésére állt ahhoz, hogy elejét vegye minden lazaságnak és mulasztásnak. A tőkés a munkában mutatkozó lazaságot, figyelmetlenséget lopásnak tekintette, amely őt megkárosítja, s törvényei lehetővé tették, hogy úgy is torolja meg. Másrészt viszont a tőkés mindent elkövetett, hogy a munkásokat minél hosszabb ideig dolgoztassa, mert ez számára hasznot jelentett. Már Marx Károly megállapította „A Tőke" című művében, hogy a profitszerzés egyik „finomabb" módja, amikor a tőkés a munkaidő kezdete előtt már néhány perccel megindítja a gépeket, néhány percet elcsíp az ebédidőből és néhány perccel később állítja le a gépeket a munkaidő végén. A tőkés nem igyekezne ilyen módszerekkel „perceket lopni", ha ezek a percek nem lennének számára igen értékesek. Ma már gyárainkban nem zsákmányolja ki a tőkés a munkást, senki sem törekszik a munkás munkaidejének meghosszabbítására vagy pihenőidejének megrövidítésére. A gyár a népé, a munkásé, a munkaidő értékes percei is a munkásoké lettek, a dolgozó nép javát szolgálják. Ma ezeket az értékes perceket a fegyelmezetlen munkás lopja el mulasztásával munkástársaitól és önmagától, osztályától és az egész dolgozó néptől!

Ezt a lopást eddig nem torolták meg az üzemekben. Azok a munkások, akik munkájukat becsületesen végzik és megértik: mit jelent saját gyárainkban a szocializmusért dolgozni, joggal háborodtak fel a mulasztások miatt és igyekeztek meggyőzni az önkéntes fegyelmet nem ismerő munkásokat. Ezen kívül más alig történt a munkafegyelem megszilárdítására.

Már néhány héttel ezelőtt felhívta figyelmünket a termelékenység kérdésére az Országos Tervhivatal félévi jelentése. Megállapította a jelentés, hogy a termelékenység növekedése aránytalanul elmaradt a termeléstől, a termelés emelkedése ellenére az egy munkásra eső termelési érték nem növekedett. Pártunk nagybudapesti választmányának értekezlete rámutatott ennek okaira és ezek között egyik legfontosabb ok: a munkafegyelem lazasága. Nemcsak a mulasztásokban, az egész műszakokról való elmaradásban mutatkozik ez, hanem a termelést gátló hanyagság legkülönbözőbb formáiban.

A mohácsi selyemgyárban például hosszú ideig sok volt a selejt. A selyemszövetbe piszok került, elolajozódott, hibás volt a szövet. Kiderült, hogy a szövőgépek munkásai nem figyelték a gépeket, hanyagul kezelték a szövetet, inkább beszélgettek egymással, mint a szövés menetére figyeljenek. Ez is fegyelmezetlenség és éppenolyan káros, mint a munkaidő megcsonkítása, a mulasztás. A megyefai kőbányában, a csányoszrói fűrésztelepen és a legtöbb vidéki üzemnél azt látjuk, hogy a munkások legjobb esetben egy-két hétig dolgoznak az üzemben, azután odébbállnak, másik üzembe mennek vagy a mezőgazdaságban vállalnak munkát. Ezek a vándorló munkások nem érzik magukénak az üzemet, nem látják érdeküket a termelésben, csak azért dolgoznak, hogy heti bérüket megkapják, a termelés menetével nem törődnek. Szemmel látható, hogy azok az üzemek, amelyekben ilyen vándorló munkások dolgoznak, elmaradnak a termelésben.

Hasonló ehhez az, amit a hirdi kőbányában tapasztalhattunk. A munkások egyrésze némi földdel is rendelkezik és amikor eljön az ideje a mezőgazdasági munkának, napokra vagy hetekre egyszerűen otthagyják a gyárat. Ezek a jelenségek komoly kárt okozhatnak. Nemcsak azzal, hogy a fegyelmezetlen, a termelés iránt közömbös munkások a maguk munkaidejét lerövidítik, a maguk munkadarabját selejtté teszik, hanem azzal is, hogy a becsületesen dolgozó, öntudatos és fegyelmezett munkásnak szinte elveszik a kedvét a munkától, szinte kérkednek azzal, hogy őket nem érdekli az üzem, őket nem lehet megbüntetni, mert otthagyják az üzemet, hogy nekik van saját kis földjük, ami „függetleníti" őket, a többi munkástól.

A fegyelmetlenségek kiküszöbölése kemény feladat. A munkásosztag azonban meg fogja oldani ezt a kérdést, mert az öntudatosak, a tisztánlátók többségben vannak és egyre sokasodnak. Egyre több munkás érzi át teljesen azt, hogy mit jelent a munkásosztálynak, saját magának dolgozni, mit jelent kommunista munkával szocializmust építeni. Ahogy növekszik az öntudatos, fegyelmezett munkások száma, úgy találnak egyre több módot is arra, hogy a fegyelmezetlenséget megszüntessék. Ugy, ahogyan például a Pécsi Bőrgyárban megtalálták módját a szimulánsok ellenőrzésének. Maguk a munkások szervezték állandó beteglátogatást, a betegek megsegítését összekötötték az ellenőrzéssel. A valóban beteg munkást, aki arra rászorul, segélyben részesítik, viszont akit táppénzcsaláson érnek, azt szigorúan megbüntetik és kizárják maguk közül. A Sopiana gépgyárban az üzemen belüli időpocsékolásnak vetettek véget egyszerű módszerrel. A becsületesen dolgozó, egymással versenyző munkások nyilvánosan megszégyenítik azt, akit „lógáson" érnek. Ez és a kommunista munkások példamutatása kiirtja a Sopiana gépgyárban a „percek lopását". Persze nagy segítségükre van az új gyárépület is, amelyről minden munkás úgy beszél, hogy az egyenesen nekik épült, a sajátjuk, a sajátjukban pedig szégyen és bűn a fegyelmezetlenség, a hanyagság, a selejtes munka.

A munkásosztály a kommunisták példamutatása nyomán egyre jobban megérti, hogy a szocializmust csak erős munkafegyelemmel lehet építeni. Meggyőzik a tudatlanokat és kivetik maguk közül azokat, akik az ellenség malmára hajtják a vizet, akik tudatosan lazítják a fegyelmet és rontják munkástársaik munkakedvét. Pártunk, mint mindig, most a nagybudapesti választmány értekezletén is rámutatott a legdöntőbb hibákra és a legsürgősebb feladatokra és ezzel újabb támaszt nyújtott a termelés hőseinek, az öntudatos kommunista munkásoknak. Rákosi elvtárs beszédében irányt mutatott és munkásságunk, amely az ő útmutatása nyomán akar továbbhaladni, megtalálja a módját a hibák kiküszöbölésének, a munkafegyelem megszilárditásának, a termelékenység emelésének, a szocializmus egyre fokozódó ütemű építésének.

Rendőrsortűz a milánói munkásokra

Általános sztrájkkal és tömeggyűléssel tiltakozik a súlyos provokáció ellen a munkásság

Milano ipari negyedében, Sesto San Giovanni-ban, tegnap súlyos provokációra került sor az olasz kormány részéről a milánói munkásság ellen. Scelba belügyminiszter rendőrei fegyverrel támadtak a munkásokra és

az aljas támadás során tizenkét munkás megsebesült.

Ez a gaztett egyenes következménye a tömeges munkáselbocsátásoknak, a vállalatok felszámolásának és a termelés mesterséges csökkentésének, amelyet a Marshall-terv és az amerikai tőke beáramlása idézett el.

Hétfőn a Breda-gyár munkásainak néhányszáz tagú küldöttsége fel akarta keresni a gyár igazgatóságát, hogy a megígért segély folyósítását kérje. Az igazgatóság négy héttel ezelőtt ugyanis megállapodott a Breda-gyár 1800 munkásával, hogy munkanélküliségük tartama alatt 4000 lírás segélyt folyósít részükre. Az ígéretet nem tartották be és az elbocsátott munkások a legsúlyosabb helyzetbe kerültek Ezért került sor a küldöttség útjára.

A munkásküldöttség a gyár előtt fegyveres carabinieri-osztaggal találta magát szemközt.

A csendőrök parancsnoka nem engedte be a munkásokat a gyárba. A küldöttség vezetője mintegy két órán keresztül hiába követelte, hogy bocsássák be az igazgatósághoz. Déli féltizenkét óra körül teherautókon megjelent a milanoi rendőrség riadóosztaga, a hirhedt „Celere". Az állig felfegyverzett rohamrendőrök körülzárták a munkáscsoportot és brutálisan rátámadtak a küldöttség tagjaira.

A fegyvertelen munkásokat puskatussal ütötték.

Már ekkor több sebesülés történt.

A megtámadott munkások egy részének sikerült kiszabadulnia a rendőrgyűrűből. Értesítették a többi gyárak munkásait, akik

azonnal beszüntették a munkát és társaik segítségére siettek. Ekkor a rendőrök tüzet nyitottak a munkásokra. A lövöldözés során tizenkét munkás súlyosan megsebesült.

Az aljas provokáció után, délután négy órakor a munkások tömeggyűlést tartottak Milánó ipari negyedében, amelyen megjelent a Kommunista Párt helyi szervezetének több vezetője. A Szakszervezeti Szövetség és a Munkás Szövetség az éjszaka folyamán rendkívüli vezetőségi ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy

Milánó és a környék összes üzemei kedd reggel kilenc óráról tizenkettőig általános tiltakozó sztrájkot rendeznek.

Tíz órakor nagyszabású tömeggyűlést tartanak, a Munkás Szövetség székháza előtt, amelyen megbeszélik a további teendőket.

A milánói eset megmutatja, hová vezetnek a Marshall-terv áldásai. Nemcsak nyomort és az életszínvonal süllyedését, hanem ártatlanul kiontott munkásvért is követel az amerikai monopoltőke.

„Hazámban egyre erősödik az a tömegmozgalom, *amely békét és jogokat követel*"

Az Egyesült Államok küldötteinek felszólalása a DIVSZ-kongresszus ötödik napján

Kedden reggel 9 órakor kezdte meg a DIVSZ második kongresszusa ötödik napi tanácskozásait. A kongresszus jelentőségét mutatja az is, hogy

az egész világon a nagy eseményeket megillető részletességgel foglalkoznak a kongresszus üléseivel.

A moszkvai rádió megállapította, hogy a kongresszuson elhangzó minden felszólalás kifejezésre juttatja, hogy a világ demokratikus ifjúságának képviselői helyeslik a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség tevékenységét és hangsúlyozák, hogy

a világ ifjúsága határozottan és energikusan támogatja a béketábor küzdelmét a békéért, a háborús uszítók támadó tervei ellen.

A kongresszus keddi ülésén Le Duc vietnami küldött elnökölt. — Elsőnek Pablo Garcia, Portorico ifjúsága nevében szólt az elnök referátumához, majd nagy taps közben

a kínai küldöttség egyik tagja bejelentette, hogy a tízmillió lakosú Jünan tartomány felszabadult, miután a kormányzó és a tartomány egész hadserege megadta magát.

A Wall Streetnek nem sikerült megnyerni az ifjúság tömegeit

David More, az Egyesült Államok fiataljainak üdvözletét tolmácsolta.

— Különösen melegen üdvözöljük a szovjet ifjúságot — mondotta — amellyel nagy vezetőnk, Roosevelt idején elidőzhetetlen barátságot kötöttünk.

— A Wall Street hatalmas gépezete minden részében recseg-ropog. Az amerikai imperialistákat az egyre jobban fenyegető pusztító válság rémképe kergeti öngyilkos politikájukba. Ennek a politikának az áldozata az amerikai ifjúság.

A hatalmas hadikiadások miatt nevetségesen kis összegek jutnak csak egészségügyre, közoktatásra, lakásépítésre, a munkanélküliek biztosítására. Hazámban egyre erősödik az a tömegmozgalom, amely békét és jogokat követel.

— A Wall Streetnek nem sikerült megnyerni bűnös terveik számára az ifjúság tömegeit — fejezte be felszólalását. — A haladó amerikai ifjúság, híven demokratikus hagyományaihoz, bátran küzd továbbra is a fasizmus ellen. Hű marad a hős szovjet ifjúsággal kötött szétválaszthatatlan barátsághoz és sohasem engedi meg, hogy a Wall Street imperialistái felhasználják a világ népei, különösen pedig a szovjet ellen.

Az amerikai küldött felszólalását hosszantartó lelkes taps fogadta, majd H. B. Lim, Malaya küldötte mondott beszédet. Ashah Hunbaraci, a török ifjúság képviselője elmondta,

az amerikai imperialisták háborús támaszponttá akarják kiépíteni Törökországot.

A mi népünk nem fog idegen érdekekért harcolni és nem hajlandó Trumant kiszolgálni — mondotta.

Dario Valori, az olasz szocialista ifjúság képviselője hangsúlyozta, hogy sok nyugati országban teljesen meghamisították a szocialista nevet.

Ezután az algíri ifjúság küldötte Kraba Hamou, majd a holland haladó ifjúság nevében Betey Zee Handelaar beszélt. Kijelentette:

a haladó holland ifjúság szolidáris az indonéz nép szabadságharcával, tiszteletet és csodálatot érez az indonéz nép és ifjúsága iránt.

Indonéz elvtársaink biztosak lehetnek: Hollandia haladó ifjúsága folytatja harcát az imperialista holland kormány ellen.

A következő felszólaló Andrey Balke, az ausztráliai haladó fiatalok küldötte volt.

A délutáni ülésen Non György elnökölt.

Elsőnek a délafrikai Gassin Jadmat szólalt fel. Elmondotta, hogy

az afrikai nép 85 százaléka, hat és félmillió ember írástudatlan. Minden 100 ezer emberből 2.500 tüdőbeteg.

Ezután Szemicsasztnij, a szovjet-ukrajnai fiatalok küldötte, a Komszomol ukrajnai központi bizottságának titkára beszélt. Hangoztatta, hogy a Szovjetunióban, a szocializmus országában, már régen megvalósult mindaz, amiről a kapitalista országok fiataljainak millióri álmodoznak és amért harcot folytatnak.

A világ ifjúsága tudja, hogy egy nemzetközi szervezet van az ifjúság részére, a DIVSZ, amely szilárdan küzd az ifjú nemzedék békéjéért, fejlődésért, ragyogó jövőjéért.

A Szovjetunió ifjúsága kész ezekért a célokért továbbra is kitartóan harcolni.

Frederick Jansen anglikán lelkész, az Egyesült Államok küldöttségének tagja, Luu Duo Pho, Vietnam hős ifjúságának küldötte, végül Libanon, Szíria, majd a dán, a belga és a luxemburgi kiküldött felszólalása után a keddi ülés végetért.

„A tanulók szociális megoszlása terén döntő változásról beszélhetünk"

Ortutay miniszter tájékoztatója az iskolaigazgatók értekezletén

Az új iskolaév megkezdése alkalmából az általános és középiskolák igazgatói országszerte értekezletekre ültek össze. A budapesti iskolaigazgatók értekezletén Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter adott általános tájékoztatót.

Hangsúlyozta, hogy az alkotmány hatálybalépésével teljessé vált a fordulat éve az oktatás terén is.

A pedagógusok egyik legfőbb feladata az új alkotmány tanítása, megismertetése, megszerettetése minden ifjúval.

Az általános iskolák nívóját tovább kell fejleszteni. A tanulók szociális megoszlása terén most már

döntő változásról beszélhetünk.

Az általános iskoláknál a lemorzsolódás veszélye szűnőben van.

Az új tanulmányi rendről szólva bejelentette a miniszter, hogy

rövidesen megjelennek az új tankönyvek.

Nagy örömmel fogadták azt a bejelentését, hogy néhány héten belül megjelenik az új iskolai rendtartás.

Végül hangsúlyozta, hogy döntő kérdés a tanulmányi színvonal emelése és a tanulmányi fegyelem megszilárdítása is.

— Munkánkban vezessen bennünket az a hála és szeretet, amelyet nagy példaképünk, a Szovjetunió iránt érzünk

és az a hála és szeretet, amelyet mindnyájunknak éreznünk kell az országot vezető munkásosztály, a Magyar Dolgozók Pártja és annak vezetője, Rákosi Mátyás iránt.

A megjelentek felállva, szűnni nem akaró tapssal és éljenzéssel ünnepelték Sztálin generalisszimuszt, Rákosi Mátyást és a Pártot.

A Vörös Csepel és a Ganz-hajógyár *felel a Hofherrnek*

Október 31-ére teljesíti a hároméves tervet a Ganz-hajógyár

Alig három napja, hogy a Hofherr-gyár dolgozói határozatot hoztak a hároméves terv határidő előtti teljesítéséről. Azóta eltelt három nap újból bebizonyította: A dolgozók széles tömegei megértették Rákosi Mátyás, az MDP szavát, a terv minél előbbi teljesítésének hatalmas jelentőségét. Sorra jelentik be a gyárak, üzemek, műhelyek: Csatlakozunk a hofherristák határozatához, előbb fejezzük be mi is tervünket.

A Ganz-hajógyár munkásai kedden délután tartott értekezletükön nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy fokozottabb munkafegyelemmel

október 31-ére teljesítik a tervet és november 30-ára részleteiben is befejezik a vállalt feladatokat.

Csatlakozunk a Hofherr-gyár kihívásához — mondja a határozat — és megfogadjuk szeretett vezérünknek, Rákosi Mátyásnak, hogy útmutatásai szerint végezzük munkánkat.

A WM csőgyár dolgozói szintén nagy lelkesedéssel határozták el, hogy

november 7-ére, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulójára befejezik a hároméves tervet.

A rádió közvetíti a gyárak dolgozóinak a hároméves terv előbbi befejezéséért indított mozgalomhoz csatlakozó gyűléseit

Az MDP nagybudapesti pártbizottsága választmányának határozata és a Hofherr-gyári dolgozók országos felhívása után az üzemek sorra jelentik be csatlakozásukat a hároméves terv időelőtti befejezéséért indított mozgalomhoz. A rádió közvetíti a csatlakozó gyűléseket és a szerdai nap folyamán két ízben iktatja műsorba egy-egy gyár értekezletét. A Kossuth-Rádió 18 óra 15 perctől 18 óra 45 percig sugározza a Ganz-hajógyár röpgyűlését, amelyen a dolgozók elhatározták, hogy termelési tervüket a határidő előtt 31 nappal teljesítik. A Petőfi-Rádión 19 órától 19 óra 15 percig a WM csatlakozó gyűlését közvetítik. Ezeken a műsorokon kívül a „Hangos Ujság" naponta hangképeket ad a jelentősebb üzemi értekezletekről.

Kozsedub, a Szovjetunió háromszoros hőse, Mereszjev, az „igaz ember" és a Komszomol küldöttségének többi tagja

életükről számoltak be a tiszteletükre adott sajtófogadáson

Kedden délben sajtófogadást rendeztek a DIVSZ második kongresszusán résztvevő Komszomol-küldöttség tagjai tiszteletére. Losonczy Géza államtitkár nyitotta meg a sajtóértekezletet.

— Ezzel a sajtóértekezlettel — mondotta — annak a magyar demokratikus közvélemény részéről sürgető formában megnyilvánult általános óhajnak kívánunk eleget tenni, amely szeretne a szovjet küldöttséggel és tagjaival közelebbről is megismerkedni. Guy de Boysson mutatott rá arra, hogy

„az egész ifjúság előtt kell azokat a nagyszerű lehetőségeket ismertetni, amelyek a szovjet fiatalok előtt állanak a szocializmus országában".

Szolgálatot tesznek minden népnek

A szovjet ifjúság küldöttei, akkor, amikor ennek a feladatnak eleget tesznek, valóban az egész fiatalságnak és minden népnek tesznek szolgálatot.

Ezután Kocsemaszov, a Komszomol központi bizottságának titkára bemutatta a szovjet küldöttség tagjait.

— Küldöttségünk tagjai között van — mondota — Kozsedub elvtárs, a Szovjetunió háromszoros hőse, aki

a hazánk szabadságáért folytatott harcban 62 repülőgépet lőtt le.

Itt van Mereszjev elvtárs, az „igaz ember", akinek bátorságát és állhatatosságát az egész világon jól ismerik (zúgó taps). Falusi ifjúságunkat Koroljeva elvtársnő, a szocialista munka hőse képviseli és Zikina elvtársnő, akit magas terméseredményekért kétszer tüntettek ki. A szocialista ipar képviselője, Rozsnyeve elvtársnő kezdeményezte a nyersanyagmegtakarításra irányuló mozgalmat. Saskov, fiatal szibériai acélöntő két hónap alatt **több, mint 2000 tonna acéllal teljesítette túl a normát. Küldöttségünk tagjai között vannak a szovjet értelmiség képviselői, a Komszomol vezető munkatársai is.**

Mereszjev beszél önmagáról

A szovjet ifjúság küldöttsége híven képviseli és jelképezi azokat az eredményeket, amelyeket a szovjet kormány, a Kommunista Párt és Sztálin elvtárs ért el az ifjúság nevelésében. A szovjet ifjúság a DIVSZ második kongresszusát kimagasló eseménynek tekinti a világifjúság életében.

A szovjet ifjúság biztos abban, hogy ez a kongresszus elősegíti a világ ifjúságának a békéért és szabadságért folytatott harcát.

Azután az ujságírók kérdéseket intéztek a Komszomol-küldöttség tagjaihoz. Elsőnek Mereszjevet kérték, beszéljen életéről és mondja el jövő terveit.

— Életem ugyanolyan volt — mondotta — mint minden szovjet emberé abban az időben, amikor a szovjet nép a német fasisztákat zúzta szét — felelte Mereszjev.

Ami a jövőt illeti, egyetlen tervem a tanulás.

Hatalmas, zúgó taps fogadta szavait. Forró szeretettel ünnepelték az „igaz embert", aki millióknak mutatott példát az önfeláldozó hősiességben.

Kozsedub repülőalezredes, a Szovjetunió háromszoros hőse elmondotta, hogy

19 éves korában vezetett először repülőgépet és ettől kezdve élete szorosan összeforrt a sztálini légierővel.

— Szeretett vezérünk, Sztálin elvtárs tanítását követve, hogy sohasem elégedjünk meg az elért eredményekkel, a hadiakadémián igyekszem fejleszteni tudásomat és tanítom a fiatal repülőket, hogy megtudják védeni hazánk építő, békés életét — mondotta Kozsedub.

Iszakova kétszeres koreselyavilágbajnoknő elmondotta, hogy a szovjet kormány és a Kommunista Párt

minden szovjet sportolónak biztosítja az anyagi előfeltételt, hogy minél eredményesebben képezhesse magát.

Koroljeva, a szocialista munka hőse, brigádvezető, a kolhoznők életéről beszélt. A háború alatt — mondotta — „mi nők helyettesítettük a férfiakat a legfelelősségteljesebb helyeken. Igy lettem 17 éves koromban brigádvezető a kolhozban.

Az ő családja például ebben az évben a munkateljesítményért 24 tonna burgonyát, 10 tonna zöldséget és 14.000 rubelt kapott.

Kerimov, az azerbejdzsani Komszomol központi bizottságának titkára beszámolt az ifjúságnak a termelésben elért nagyszerű eredményeiről. Rozsnyeva, a kupavinszki textilkombinát szövőnője, a nyersanyagmegtakarítási mozgalom kezdeményezője arról beszélt, hogy a kiváló eredményt elért ifjúmunkások hogyan segítik társaikat a munkában.

Szaljanova, az üzbegisztáni Komszomol központi bizottságának titkára elmondta, hogy a szovjet nők életéről a legjobban saját köztársasága, Üzbegisztán példáján keresztül számolhat be. A Nagy Októberi Forradalom előtt, az üzbég nők úgyszólván rabságban éltek.

Azóta a legkülönbözőbb tudományágakban képezik magukat egyetemeken és a legmagasabb posztokra is eljuthatnak, szabadon és boldogan élnek.

Végül Kocsemaszov beszámolt a szovjet diákságnak a nemzetközi békemozgalomban kifejtett tevékenységéről, majd Losonczy államtitkár zárta be az értekezletet.

A SZOT távirata:

Folytassa bátran harcát a finn munkásosztály

A Szakszervezetek Országos Tanácsa táviratot küldött Rautelinnak, a finn építőmunkások szakszervezete főtitkárának. A táviratban a Szakszervezetek Országos Tanácsa 1.600.000 magyar szervezett dolgozó nevében forró elvtársi üdvözletét küldi a harcbanálló finn munkásosztálynak, a szeptember elsején sztrájkbalépett finn építőmunkásoknak. A magyar dolgozók, — mondja a távirat — akik felszabadultak az imperializmus, kapitalizmus rabsága alól, harcos üdvözletüket küldik a sztrájkban álló finn munkástársaiknak és szolidaritásuk kifejezéseül 50.000 forintot ajánlanak fel és küldenek a küzdelemben álló finn munkások támogatására. Folytassa bátran harcát a finn munkásosztály a győzelem kivívásáért.

Szervezetten, gyors ütemben megindult az őszi vetés a Szovjetunióban

A szocialista rendszer előnyei következtében a szovjet mezőgazdaság

szinte ugrásszerűen fejlődik.

Fejlődésének egyik alapja az őszi vetés sikeres elvégzése.

A kolhozparasztok, a gép- és traktorállomások és szovhozok dolgozói az idei szocialista verseny során új sikereket értek el az őszi búza és őszi rozs terméshozamának emelésében.

Egyre több azoknak a kiváló földmívelőknek a száma, akik hektáronként 35—40 mázsa őszi búzát takarítanak be.

Az őszi vetés majdnem mindenütt megindult. A vetési munkálatok sokkal szervezettebben, gyorsabban és jobban folynak mint tavaly. Szovjet—Ukrajnában például szeptember elsejére

több mint egymillió hektárral nagyobb területet vetettek be, mint tavaly ugyanebben az időszakban.

Az őszi vetés sikerét a traktorállomány észszerű kihasználása, az egésznapos szántás megszervezése, a traktorok egy váltás alatti teljesítményének fokozása biztosítja, mert ez a módja a talajelőkészítés megjavításának az őszi vetések számára.

„Harry jópajtásai"

A Newyork Herald Tribune a washingtoni megvesztegetési botránnyal

A Newyork Herald Tribune a megvesztegetési botránnyal foglalkozva felveti a kérdést:

hogyan keveredett a Truman-kormány ebbe a szennyes ügybe?

A válasz az, hogy Truman legjobb pajtásainak és bizalmasainak, Vaughan tábornoknak és Snyder pénzügyminiszternek és magának Trumannak is az a vezérelvük: Bizalmas és politikailag hűséges barátaik minden állami hivatal viselésére méltóak és alkalmasak.

A közönség még nem is sejti, mennyire szenved a kormányzat azoktól a jórészt Missouri-beli egyénektől, akik „Harry jópajtásai".

Mert a pajtáskormányzás nemcsak egyes „pajtások" kinevezéséből áll. A „pajtásoknak" is vannak „pajtásaik".

A lap ezután számos ilyen „pajtást" sorol fel, akiket Vaughan és Snyder vezető állásokba neveztett ki. Mikor Truman a megvesztegetések felől értesült, megtiltotta, hogy Maragont, a kijáró ügynököt tovább is behozassák a Fehér Házba. Régi pajtását, Vaughan tábornokot azonban továbbra is megtartja. A tábornok pedig változatlanul jópajtása Maragonnak...

Mc Carthy szenátor, a washingtoni szenátus albizottságának egyik tagja kijelentette,

javasolni fogja a megvesztegetési botrány vizsgálata során Costellonak, a hírhedt rablóvezérnek megidézését.

Costello koronatanu lesz ebben az ügyben, mert sok mindent tud a kijáró ügynökök üzelmeiről.

„Megteremtjük az új, iparosított Mandzsuriát"

Északkelet-Kína három éve — számokban

Az Ujkína hírszolgálat mukdeni jelentése szerint Lin-Feng, az északkeletkínai kormányzóbizottság elnöke az északkelet kínai népi kongresszus előtt beszámolt az elmult három év munkájáról. Az északkeleti népi felszabadító hadsereg az elmult három évben 1,230.000 főnyi ellenséges katonát adott a népi felszabadító hadseregnek.

A földreform eredményeként több, mint hatmillió 200 ezer hektár földet, nagyszámú állatot és gazdasági felszerelést osztottak ki a parasztoknak.

A mandzsuriai iparvidék felszabadulása után nagy lendülettel láttak hozzá az ipar fejlesztéséhez. Ez év végén 300 ezer munkás fog dolgozni az állami tulajdonban levő vállalatokban. Az állami bányák 9 millió tonna szenet, az erőművek 300.000 kilowatt áramot fognak termelni.

Mandzsuria felszabadítása csak első lépés volt a 10.000 mérföldes menetben, amely Kína felszabadításához vezet. Résen kell lennünk az imperialisták és lakájaik szabotázskísérleteivel szemben.

Sokat kell tanulnunk és elsősorban a Szovjetuniótól kell tanulnunk.

A munkásságra és parasztságra támaszkodva, minden forradalmi erőt tömörítve a Kínai Kommunista Párt észak-keleti bizottságának vezetése alatt kétségtelenül megteremtjük az új, iparosított Mandzsuriát.

Míg a bábok tárgyalnak,

az indonéz nép felszabadító mozgalma hatalmas lendületet vett

Augusztus 28-án nyílt meg Hágában az úgynevezett kerekasztal-konferencia, amelynek feladata úgy látszik a holland-indonéz konfliktus végleges rendezése — írja Gidaszpov, a Szovjet Tájékoztató Iroda munkatársa.

A Hágában ülésező bábok a gazda nélkül csinálják számadásukat.

Még a holland polgári lapok is, kénytelenek beismerni, hogy az indonéz nép nem vesz részt azokban a „hosszadalmas vásári alkudozásokban", amelyeket tárgyalásoknak neveznek. Erről tanuskodik

a nemzeti felszabadító mozgalom újabb hatalmas fellendülése az országban.

Most a harc nemcsak Jávában és Szumatrában, hanem Borneoban és a szigetvilág többi szigetein is folyik. A nemzeti demokratikus front jegyében valamennyi becsületes indonéz hazafi együtt harcol a kommunistákkal. Indonézia ura Indonézia hősi népe, amely elvet mindennemű egyezményt az imperialistákkal.

Vas megye vezet a tarlóhántási versenyben

A begyüjtés mellett országszerte nagy lendülettel folyik a tarlóhántási verseny is.

A tarlóhántási versenyben eddig Vas megye vezet 96.8 százalékos teljesítménnyel.

Csongrád megyében a tarlók 80 százalékát törték fel. Jól halad a munka Csanád megyében is. Mindkét megyében a kis- és középparasztság csaknem teljesen elvégezte már a tarlóbuktatást, csak a kulákok szabotálása rontja az eredményeket. Borsod megye területén is nagy lendületet vett a tarlóhántás.

Több községben a kulákok szabotázsa rontja az eredményt.

Hajdunánáson Csohány Zsigmond 118 holdas kulák egyetlen barázdát sem szántott fel a megszabott határidőre. Hasonlóan felszántatlan maradt Csohány Ferenc 78 holdas földje is. Szabotálás miatt a bíróság Csohány Zsigmondot 24.000, Csohány Ferencet 12.000 forint pénzbüntetéssel sujtotta. Borsod megyében is több ítéletet hoztak a tarlóhántás elmulasztásáért, ahol a bíróság eddig 10 kulákot ítélt el súlyosan.

A gyódiak elsők akarnak lenni a begyüjtési versenyben

A pártszervezet és a DÉFOSZ példamutató, jó munkájával eddig 138 százalékot teljesítettek

Sárguló kukoricatáblák közt kanyargó dülőúton bukdácsol a motorkerékpár és mögötte hatalmas porfelhő nehezedik a napszítta növényzetre. Az akácással rejtett völgy hirtelen tárul elénk és a fordulóban üres szekerek haladnak az egy házsoros faluvégen hazafelé. A kocsiderékban üres zsákok hevernek. Pár órával előbb még feszült bennük a gabona, amit délelőtt öntöztek a vagónba. A szemközti dombnak futó házsor elvezet a szövetkezetig, ahol a koradélutáni nyárutóban árnyékkereső embereket találunk.

Beszélgetnek. Szó esik a várható kukoricatermésről, a szőlő éréséről, aztán, mint a nap legérdekesebb témájáról, a begyüjtésről. Nemcsak ma tészik ezt, hanem amióta a kévék asztagba kerültek, azóta

nincs olyan öreg és fiatal,

aki úton-útfélen ne arról beszélne, hogy „Nekünk is az elsők között kell lenni...” A cséplés megkezdése óta a párttitkár, Krum Mátyás elvtárs ott volt mindenütt, ahol a gép elment, és míg a másik faluban volt cséplési ellenőr, addig a 18 tagú pártszervezet minden egyes tagja és a DÉFOSZ vezetői, Füzes Jánossal élenjártak a begyüjtéssel és a felvilágosító munkával.

Igy, — a beszéd fonalát követve, — feltárul előttünk Gyód kisközség harca a begyüjtés sikeréért. A gyódiak megállták a sarat. Az elmult héten 138 százalékban teljesítette az egész község a begyüjtést.

— Hogy csináltuk? — tünődik el a kérdésen Krum elvtárs. — Hirtelen nem is tudnám elmondani... Az igaz, hogy a pártszervezetünk minden egyes tagja, de a DÉFOSZ, az MNDSZ és a földmívesszövetkezet tagsága is elmondta mindenkinek, hogy a begyüjtés hazafias kötelesség, fizetség azért a sok mindenért, amit a munkásosztálytól, a Párttól kaptunk.

— Az emberek megértették ezt, nem is kellett nagyon magyarázni és egyre másra

csatlakoztak a versenyhez

Ma már több, mint harmincan állunk egymással egyéni versenyben... Én magam is 130 százalékban adtam be és azon felül 323 kilót szabadon C vételi jegyre. A mi falunkban 51 gazdának van beszolgáltatása, ebből negyvenöten túlteljesítették a kötelezettséget.

Nem véletlen tehát, hogy Gyódon a begyüjtés ilyen szép eredményt hozott, hiszen a község gazdája, a pártszervezet példát mutatott.

— Ugy éreztük, hogy a mi kötelességünk a példamutatás — szólal meg Gálos József elvtárs, a szövetkezti ügyvezető. — Nekem csak három holdam van, de kihívtam versenyre Perl Antal elvtársat, akinek 7 holdja van és a 100 kilós kötelezettségemet 10 mázsa 27 kilóval teljesítettem, 1027 százalékban...

— Versenyben áll az egész falu, — szólott felém a párttitkár. — Az alkotmány és az új kenyér ünnepén elfogadtuk a mekényesiek felhívását, régen volt falunkban olyan ünnepi hangulat...,

álltuk is a szavunkat.

De versenyen vagyunk még a körjegyzőségi székhellyel, Keszü községgel is.

— Mi vezetünk — jegyzi meg valaki és egy percre szótlanná válik a kis csoport. Aztán visszaemlékeznek a kenyérjegy eltörlésére.

— Akkor láttuk igazán, hogy mennyire segíti a dolgozó népet a kormány és ha nem egy, hanem két géppel csépelünk, akkor mi már régen elfelejtjük a begyüjtést. De így is igyekeztünk, hiszen csak a mult szombaton fejeztük be a cséplést. A héten még fokozzuk az ütemet, mert első akarunk lenni a megyében...

Ezt úgy mondta, olyan határozottsággal Krum elvtárs, hogy abban benne volt az egész falu keménye elhatározása. És az eddigi eredmény mutatja, hogy ez nemcsak elhangzott szó marad, hanem

meg is valósítják.

A gyódiaknak nincs kövesútjuk, nincs villany a faluban, csak telefon kapcsolja össze őket a külvilággal. De a pártszervezet jól dolgozik, vannak jó népnevelők, férfiak, asszonyok, ifjak, akik elmondják mindenkinek, hogy az 5 éves terv nekik is meghozza az új utat, sőt a villanyt már a jövő héten bevezetik a 3 éves terv ajándékaként. A Farkas-dombról már idelátszik az új villanyoszlopok hosszú sora.

A kis csoportból az oszlopok felé mutatnak és csak annyit mondanak:

— Érdemes volt versenyezni...

Pravitz Lajos

Negyvenöttagú társulata lesz az államosított pécsi színháznak

Értekezletet tartottak a népnevelésügyi minisztériumban a színházak államosításával kapcsolatban. Az értekezleten a minisztérium képviselőin kívül résztvettek az MDP városi és megyei propagandaosztályának vezetői és a vidéki városok kultúrális vezetői. Az értekezleten úgy határoztak, hogy a nagyobb városok színi kerületi székhelyek lettek. Ezek közé tartozik Pécs is. Hét társulatot szerveztek meg az ország különböző vidékeire és ezek államosított színházban játszanak. Pécsre vonatkozólag zárolták a színház hiteleit és az új szezonban állami rendszerű költségvetésben gondoskodtak a teljes anyagi fedezetről.

A színészek névsorát az új színigazgatóknak kiadták már, akik aztán összeültek és részleteiben is megtárgyalták az új évad problémáit. Az új vezetés új alapokat, fegyelmezettebb színházat jelent. Az értekezlet foglalkozott a közönségszervezés kérdésével is, amelyet a Párt támogatásával fognak végrehajtani. A dologi kiadások, az épület karbantartásának költségei, továbbra is a törvényhatóságot terhelik, de ezenkívül semmiféle szubvenciót nem fizetnek.

A pécsi társulat a műszaki személyzettel együtt negyvenöt főből fog állani. Ezen a kereten belül két komplett gárda működik majd. Egyik tájszínházként járja állandóan a vidéket, míg a másik együttes a város színházában játszik.

Szegeden megszünik az operatársulat és helyette operastaggione járja az ország nagyobb városait. A staggione tagjait részben a szegedi opera eddigi együtteséből, részben Budapestről válogatták össze.

A társulatok meghatározott műsorral játszanak s így nem fordulhat elő, hogy egészen nívótlan darabokkal „szolgálják” egyes színigazgatók a szocialista kultúrát. Az új szezon elé úgy a bennfentesek, mint a színházbajáró közönség, nagy érdeklődéssel tekintenek.

Baranyai általános iskolák új igazgatói

A közoktatásügyi minisztérium Farkas József dinnyeberki tanítót Bakkósd-Megyefára, Pichler István magyarbólyi tanítót Villányba, Remény Ferenc kárászi tanítót Magyaregregyre, Csizi Kálmánt Ujpetrére, Bartos Józsefet Sellyére, Fülöp Jenőt Vókányba, Horvátovics Györgyöt Szederkénybe, Szántó Lajost Dunaszekcsőre, Győrfi Jánost Egyházaskozárra, Bernits Ferencet Siklósra nevezte ki általános iskolai igazgatónak.

Árusítson a piacokon is tejet a Délsajt NV

Ismeretes, hogy az őstermelő csak a Délsajt NV-nak adhatja el a tejet és csak az hozhatja forgalomba. Tejet bőséges mennyiségben lehet kapni a Délsajt NV fióküzleteiben. Azonban felhívjuk a Délsajt NV vezetőségét igéretének betartására. Azt ígérték, hogy a piacokon árusítóhelyeket állítanak fel. Különösen fontos ez a gyárvárosi és az Irányi Dániel-téri piacon, mert tudvalévő, hogy azokon a helyeken, ahol a dolgozók többsége lakik, nincs fiókja a Délsajt NV-nek és így a háziasszonyok kénytelenek a tej beszerzése miatt a belváros közepéig bejönni. Reméljük, hogy a közeli napokban nemcsak a Széchenyi-téri tejcsárdában, hanem a gyárvárosi piacon is mérni fogják mindannyiunk fontos táplálékát, a tejet.

AKIK MEGÉRTETTÉK RÁKOSI ELVTÁRS TANÍTÁSÁT

Mikor kezébe került az ujság és meglátta az első oldalon a címet, összeráncolta homlokát. Végiggondolta az elmult hónapokat. A reggeleket, amikor nehezen álltak neki a munkának dolgozó társai. Eszébe jutott, hogy a termelés kérdéseiről alig-alig beszéltek reggelizés közben, annál inkább napirenden volt a futball és sok más napi esemény. Nem azért, mintha sportról és sok egyébről nem kellene beszélni. Erről is kell. De azért több szó esthetett volna a termelésről is. Néha furcsállotta a dolgot, sokszor sajátmagát is elkapatta a tere-ferével és a hosszúranyult reggeli sokszor jócskán belenyult a munkaidőbe.

— **Elógtuk az időt**— korholta magát gondolatban. Most, mikor magunknak dolgozunk, most lazsálunk? És eszébe jutott a tökés hajcsároskodása, aki pár perces cigarettapödrésért is kirugással fenyegette. A párttitkár pedig csak annyit mondott Kondorosi Istvánnak, aki igazán sokat lógott.

— Szaktárs, gondolja meg a dolgot, helyes ez így?

Egy szóval se mondta, hogy kirúgom, sőt jóindulatúan tanította. És mégse látta világosan dolgozó társainak egy része a két világ közötti különbséget. Napirenden voltak a késések, a munkaidőnek nem teljes kidolgozása és a sok „beteg”, akiről maga is tudta, hogy semmi bajuk. De ennek ellenére elhallgatta.

— **Mulasztottam? Igen!** — Továbbolvasta az ujságot és soronként világosodott meg előtte, amit régóta érzett, de még senkisem öntötte szavakba gondolatait. Most itt az ujság és olvassa az útmutatást, azt, amiért ő is harcolt: a többtermelésért a munkafegyelem megszilárdításáért.

Eszébe jutott a nap, mikor az élmunkásjelvénnyel hazaért. A felesége büszke tekintetére, amiben benne volt — a jövőben még jobban kell dolgoznod, hogy példát mutass a többieknek. Érezte ezt maga is. A munkában nem is volt hiba, teljesítette a kötelezettségét még jobban, mint azelőtt, de mindaz, amit az ujságban olvasott, új feladatokat tár elébe.

— A jövőben másképpen lesz — még jobban meg kell fogni a dolog végét.

Letette az ujságot. Eloltotta a villanyt és pihenni tért.

Reggel megint együtt volt dolgozó társaival, akik szerették, mert kommunista a javából, azok közül való, aki példát mutatott valamennyiöknek. Első élmunkása a gyárnak. Nézték és figyelték őt azelőtt is. Látták, ahogy ott állt a korongos asztal mellett és félmeztelenre vetkőzve izzadó homlokkal dolgozik. A normát hétről-hétre átlagosan 150 százalékra teljesítette. Nem azért, hogy pénteken a fizetési tasakban több legyen. Érezte, hogy a munkát nem csak azért végzi, de világosan nem tudta szavakba önteni, hogy mi az, ami sarkallja.

Látták, ahogy pártmunkát végzett, figyelték szavait, amint dolgozó társainak magyarázott, de gyökeres fordulat munkájában, magatartásában Rákosi elvtárs beszéde óta következett be.

Most már nem hagyta szó nélkül a lógások kérdését. Hozzászólt a problémához és ezután történt, hogy az üzemi gyülés után elhatározták: — Nekünk kell példát mutatnunk, nekünk kommunistáknak. — És ez nemcsak kimondott szó volt. Azelőtt azt mondogatták, hogy — majd behozzuk. Most azonban a reggeli és ebédidő már nem nyúlik bele a munkaidőbe és sürűn hangzik fel beszélgetés közben „nekünk kell példát mutatni, kommunistáknak a munkafegyelemben és a termelésben.” Példát is mutattak.

A Zsolnayban megszűnt a lógás, a termelés emelkedik. Rótflug Gyula elvtárs pedig, aki eddig is példát mutatott, boldog, hogy elvtársaiban ugyanolyan változást idézett elő Rákosi elvtárs tanítása mint őbenne.

(Kászon)

Három fióküzletet létesít Mohácson a pécsi államosított húsüzem

A pécsi államosított húsüzem, amióta új munkásvezetőt kapott, hatalmas fejlődésen ment keresztül. Az állandó zavarokkal küzdő üzemből, szilárd alapokon nyugvó üzem lett. Ma már a háziasszonyok is elismerik, hogy a húsüzem dolgozói jó munkát végeznek, hiszen mindenféle hentesárut korlátlan mennyiségben és kifogástalan minőségben lehet kapni. Valóban jó munkájuknak elismeréseként a húsipari központ a pécsi húsüzemet azzal a feladattal bízta meg, hogy Mohácson három fióküzletet állítsanak fel a mohácsi dolgozók ellátására. Ebben az ügyben *Császár* elvtárs, vállalatvezető elmondotta, hogy szeptember 15-én már megnyílnak Mohácson az új fióküzletek. A fióküzleteken kívül egy állandó lerakat is lesz, ahol tárolni fogják a töltelék és húsféléket. Elmondotta továbbá azt is, hogy a vágásokat Mohácson végzik, a töltelékeket ellenben a pécsi üzemben fogják gyártani és innét viszik a mohácsi fióküzletekbe.

A három fióküzlet felállításával Mohácson is megoldódik a dolgozók húsellátásának problémája.

NAGY ILONKÁT BEIRATTÁK A KÖZGAZDASÁGI LEÁNYGIMNÁZIUMBA

Fél hat felé jár az idő. Az igazgatói irodából gépkopogás hallatszik. Különben csend van. A beiratkozások jórésze már megtörtént. Ötvenkét halványzöld-lapu iskolai bizonyitvány fekszik az asztalon. Nevek: Werdecker Etel. Megnézzük a felvételi lapot is. Magyarszéki élmunkás lánya, Halász Anna, apja földmüves. Testvéreinek száma: 4. Tehát öten vannak otthon, de Anna tanulni jön Pécsre. És így lehet folytatni végig. Dolgozó parasztok és munkások gyermekei kerültek az állami közgazdasági leánygimnáziumba is. De mellettük találunk tisztviselő és műszaki értelmiségi gyermekeket is.

Uj tanulók újtipusú iskolában — mondja Achátz Imre, az igazgató. — És a nevelők is új úton akarnak haladni, a szocialista nevelés útján.

Beszélgetünk az új iskoláról, amelyet a kereskedelmi középiskolából szerveztek át. Elmaradt tantárgyairól s arról, amivel bővült a tananyag. Politikai gazdaságtant tanulnak, filozófiát, mely a történelmi materializmussal ismerteti meg őket, közigazgatási és jogi ismeretek, gyakorló iroda: ezek az új tantárgyak. Több órával bővül a természettudományok ismereteinek órája is, hogy amint a társadalomtudományban megismerkednek az objektiv törvényszerüségekkel, éppúgy megismerjék az objektiv valóságot a természettudományok terén is a fiatalok.

— S tőlünk kerülnek majd ki a jövő vállalatvezetői, a népboltok, nemzeti vállalatok vezető emberei. Ezekre a nem kis feladatokra készitjük elő legjobb tudásunk szerint az ifjuságot, hogy valóra váltsa azokat a reményeket, amelyeket hozzájuk fűzünk, hogy bebizonyithassák, érdemes volt áldozatot hozni értük.

Most nézzük meg az új iskola egyik tanulóját, Nagy Ilonát.

Majláth-u. 27. Sokablakú, símafalú ház. Hátul az udvarban, sok virág mellett nyilik a tiszta, fehérfüggönyös ajtó. Nincs rajta névjegy, de az előszoba, ahová benyitunk, barátságos, rendes. Nagy Lajos elvtárs jön elénk. Bevezet a szobába. Nagyné varr, Ilonka könyvből néz föl, itt van a nagynéni is, beszélgetnek. Végtelen kedves békességet sugároz ez az otthon. Egy sörgyári gépész otthona.

Emellett az asztal mellett ülnek akkor is, amikor a „családi tanács” elhatározta, hogy Ilonka tovább tanul. Bár nagy gond a bátyja taníttatása is, de most már könnyit az állam, a fiú is kap tanulmányi-segélyt, Ilonka is. Menni fog a dolog. Az ismertető füzet fölött összehajolt az édesanya, apa és Ilonka barnahajú feje. Átlapozták rendre szépen. Aztán megállapodtak, hogy közgazdasági gimnáziumba lesz a beiratkozás.

— Igy mehetek akár egy szép nagy Népboltba is, vagy vállalatvezetőnek, vagy üzembe... — mondja Ilonka és a szemén látni, hogy vonul fel benne gondolatban, amiről beszél.

Nagy elvtársék arról beszélnek, hogy mennyivel könnyebb most tanittatni a gyerekeket.

A fiam kap 70, Ilona 40 forint segélyt. Ez éppen elég ahhoz, hogy iskolaszereket, meg ami szükséges a tanuláshoz, megvegyük.

Elmondja Nagy elvtárs, hogy azelőtt hetenkint keresett 24—26 pengőt és a fiáért havi 10 pengő tandijat kellett fizetni.

Nagy pénz volt az. Sokat küzködtünk, hogy tanulni tudjon. — De Nagy elvtársban benne volt az akarat és benne maradt a vágy, ő is szeretett volna tanulni, de nem lehetett. A nagydobszai uradalom bognármestere nem tudta fiát kollégiumba adni. Nem tellett arra. Örültek, ha éltek.

— A kollégiumokba nem a mifajtánk került akkor — szól közbe a nagynéni is.

És mit mond Ilonka?

— En tudom mit jelent ez a segély. Ezt nem mindenki kapja, csak azok, akik jól tanulnak és szükségük van rá. Mi kapjuk, akiknek az édesapjuk munkás, dolgozó ember. Es én nagyon, nagyon fogok tanulni, hogy ne legyek érdemtelen erre a segitségre.

Komoly kis ember Nagy Ilona. Nem fogunk csalódni benne.

L. M.

Mozi

APOLLO 7-éig

Háre a fehérgárdisták és sárga bérenceik ellen!

Mandzsu bestiák

Előadások 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 7-éig

Zenés, humoros vígjáték

Csak a papa meg ne tudja!

Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 7-éig

Akik az ellenséget és a női szíveket legyőzték

Égi szekér

FIGYELEM! Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

MOSZKVA a Szovjetunió szíve, dicsősége, büszkesége 802 ÉVES

A 802 éves Moszkva — akárcsak ma — évszázadokon át az orosz élet központja és szíve volt. Kezdve attól, hogy 1147-ben Dolgorukij herceg parancsából épült házakból megteremtette, nem került le többé a világtörténelem lapjairól. Moszkva az orosz államiság bölcsője és a nemzeti egyesülés központja lett. Mindig a lelke volt annak a földnek, amelynek szabad és nemzeti földdé kellett lennie és ez a fordulat — amikor a nép ura lett hazájának — 1917 október havában következett be. Azóta Moszkva a szovjet népek szíve, dicsősége és büszkesége. A nép és Moszkva viszonya is elmélyültebb ma, mint valaha.

Moszkvában, a Vörös-tér mauzóleumában

pihen Lenin,

aki megmutatta az emberiségnek a szocializmushoz vezető utat. Moszkvában él Lenin munkájának folytatója, Sztálin. Itt fogadták el a Szovjetunió népei Sztálin művét, a Szovjetoroszország népeinek alkotmányát. Itt születtek meg a sztálini ötéves tervek, amelyek gyökeresen megváltoztatták az egész ország arculatát. Ma a szovjet ember szemében Moszkva nemcsak az ország központja és fővárosa, hanem a haladás fáklyavivője, az új szovjet kultúra jelképe is.

Amikor a fasiszta hadsereg Moszkva külvárosai előtt állt, az egész szovjet nép megértette, mit jelent a Moszkváért vívott ütközet. Ezért életre-halálra harcolt, védte Moszkvát: szabadságát, életét és hazája jövőjét. Moszkvából irányították minden front, az egész háborús termelés és a nagy győzelmek szervezésének munkáját.

Sztálin dolgozószobájában

születtek meg a Szovjet Hadsereg ragyogóan végrehajtott haditervei. S amikor elnémultak a fegyverek, Moszkvában gyűltek össze a nép választottjai, hogy elfogadják az új ötéves tervet és megnyissák a szovjet nép előtt a jövőbe vezető még szélesebb utat.

*Moszkva hatalmas, **sokszáz négyzetkilométer területű város. Több, mint egy hónapig tartana, ha valakinek eszébe jutna gyalog végigmenni háromszor utcáin. Ha ezeket egymás mellé tennénk, Leningrádtól a Fekete-tengerig érne. A Szovjetunió fővárosa az elmúlt tíz esztendő alatt hatalmas változáson ment keresztül. Sztálin maga dolgozta ki 1935-ben Moszkva újjárendezési tervét, amelynek legfőbb elve az emberről való gondoskodás. Az óriási méretű új építkezésekkel megváltoztatták a régi külvárosok képét és külsőség, vagy felszerelés tekintetében eltűnt a különbség a munkásnegyedek és a város központja között. A régi lerakodóhelyek, szemétdombok helyén új parkok épültek és***

az ősi város

— bár megőrizte történelmi arculatát — a tágas, egyenes utak, nagy terek, hatalmas hidak városa lett.

Egyes helyeken, hogy az utcákat kiszélesíthessék, a régi házakat néhány tíz méterrel is odébb tolták. Az emberről való gondoskodás elve hatotta át azt a törekvést, hogy az újjárendezésben a lakosságnak a lehető legtöbb kényelmet és otthonosságot biztosítsanak.

Moszkva, a Szovjetunió szíve, millió és millió lakosa között a Szovjetunió minden nemzetisége megtalálható. Moszkva a szovjet kultúra központja is. A szovjet tudományos kutatómunka a főváros tudományos intézeteinek roppant hálózatára támaszkodik. Különleges szerepe van a szovjet értelmiség kinevelésében is. Nemcsak a művészeti élet, hanem

az egész népművelés központja

is. A Párt és a szovjet kormány Moszkvában a főiskolák hatalmas hálózatát létesítette, amely az egész ország számára kádereket nevel. Nagyüzemi és szakmunkásképző iskolái, munkásklubjai mintául szolgálnak az egész országnak.

Az Októberi Forradalom győzelme óta Moszkva nemzetközi jelentősége felmérhetetlen. Nemcsak az igazi forradalmi gondolat, hanem a győzelmes proletár forradalom példájaként egyetlen világközponttá vált. Soha sehol nem gyakorolt még elmélet olyan hatást távoli országok és világrészek sokmilliós tömegeire, mint a marxizmus-leninizmus, amelynek Moszkva az őrzője és megvalósítója.

Ez a szó: Moszkva — sokat jelent. Jelenti a szabadságért folytatott győzelmes harcot. Jelenti a békéért küzdő emberiségnek és a világ ifjúságának az utat a boldogabb, fényesebb jövő felé.

Felkészültek az üzemek AZ ŐSZI KULTÚRMUNKÁRA

A nyári pihenésnek ideje lassan végetér, a szabadságokról bevonuló dolgozók frissen, újult erővel fognak hozzá nemcsak a termelő munkához, de a kulturális tervek megvalósításához is.

A Déldunántúli Sajt- és Vajtermelő NV szeptember 11-én Véménden ad kultúrműsort. Elhatározták, hogy minden hónap végén műsoros családi estet, minden pártnapon kultúrműsort ad a kultúrgárda. Novemberben egy háromfelvonásos színdarabot szeretnének előadni.

A pécsi Bőrgyár igen dús programmal szerepel az ősszel. Jelenleg versenyben állanak a Wolfner-Bőrgyárral. Feltételek: három szakszervezeti napon műsor-adás, három pártnapon szintén, négy falujárás, havonta két tömegdal betanítása az üzem összes dolgozójával és egy háromfelvonásos színdarabbal kell szerepelni a pécsieknek Pesten, a Wolfner-gyáriaknak Pécsett. Ugy tudjuk, hogy a pécsi bőrgyár dolgozói a „Viharos alkonyattal" indulnak a versenyben. Ezenkívül minden hónapban 2 falujárást bonyolít le a kultúrcsoport a népnevelő csoporttal karöltve. Havonta egyszer a Szovjetunió nagyjainak népszerűsítése van műsoron. A közeljövőben Puskin és Gorkij jelentőségét méltatják.

A Zsolnay-gyár kultúrbrigádja szombatonként, illetve vasárnaponként falujárást végez. Szeptember 24-én Gorkij-estet tartanak, majd a Sörgyár, Bőrgyár és a Sopiana-gépgyár színjátszóival közösen háromfelvonásos színdarabot kívánnak betanulni és előadni. Különben az említett üzemekkel egyetemben Központi Színjátszó Csoportot fognak alakítani. A hét végén élmunkás-ünnepségen szerepelnek műsorral.

A bányászok, vasútasok és a többi üzemek dolgozói ugyancsak lelkesen készülnek.

Amint látjuk, az őszi szezón komoly kultúreseményeket hoz magával. Most már az a fontos, hogy a gazdag és változatos program nívós legyen. Akik egy szocialista állam építését tűzték ki maguk elé, nem engedhetnek semmiféle engedményeket a nívótlanságnak és a leninj-marxi szellemet a leghatékonyabb, legtisztább eszközökkel kell diadalra vinniök. Reméljük, dolgozóink kultúrbrigádjai maradék nélkül végzik el ezt a munkát.

ILLÉS BÉLA:

Szomorúan zúg a ticsihai erdő

Három nap és három éjszakán át tartó harc volt mögöttünk. Negyedik nap ismét ránk támadtak.

Napkeletkor két-három egészségügyi katona kimerészkedett az erdőből. A honvédek megértették, hogy mit keresnek. Áskálkal felfegyverzett szovjet katonák a ticsihai erdő és a sík puszta földön húzódó magyar állások közötti hatalmas mezőn. Nem lőttek. Mikor bizonyossá lett, hogy a magyarok nem zavarják meg a temetést, közel háromszáz szovjet katona ment ki a senki földjére — sírt ásni.

Egy helyet valóságos kis hegy emelkedett a merev, mozdulatlan honvédekből. Itt egész, rohamra induló zászlóaljat kaszált le a gépfegyvertűz és az újabb rohamhullám ugyanott tört meg, ahol az előtlejáró csatársor került el a letaposott füvön.

Tizenötezer halott — sok halott.

A járőr két foglyot hozott be: Egy vézna olasz katonát és egy csontos magyar honvédet. A magyar igazolta kéményseprő, nehéz agyagszínű kezét.

A ticsihai tölgy-, bükk-, cser-, hárs- és fenyőerdő téglaalakú, majdnem szabályos ékja. Két kilométer széles, tizenegy kilométer hosszú. Két kilométer szélességben veri hátát a Donnak, tizenegy kilométernyire nyúlik be a síkságba, amelyet a magyar csapatok tartanak megszállva. — Legészakibb pontja annak a Donkanyarnak, amelynek déli partján Urtv falu áll — állták a támadó előtt. Ezt a kenyanulatot nevezték el a magyar honvédek Halálkanyarnak, még ticsihai ütközet előtt, az első urivi csatában — pontosan egy hónappal a ticsihai halálroham előtt — egy egész magyar ezred pusztult el. A 18-ik magyar honvédezred. Az ezred, amikor őthetes gyaloglás után a Donhoz ért, parancsot kapott, hogy azonnal rohamozza meg az orosz hídfőállás déli pontját, az Irivi hegyeket. Az ezred parancsnoka huszonnégy óra halasztást kért, hogy a hosszú, nehéz meneteléstől fáradt katonák kipihenjék magukat. A magyar ezredes egy német őrnagy kűldte rohamra, bizonyos Freiherr von Golzenau. Az ezred elpusztult...

Ticsiha Urtvtől — légvonalban tizenkét kilométer. Közöttük egy hatalmas kert fekszik és egy sötétzöld mocsár, melynek apró szigetei szinte bevehetetlen erődök. A mocsárnak megfejthetetlen titka van. Ezt a titkot napfelkelte előtt nap mint nap kikiáltja, de a valomást senki sem tudja megfejteni. A mocsár, ha nincs eső, vagy hó, napfelkelte előtt — sír.

Az öregek nagyapáiktól úgy hallották, hogy az anyák bűnéből meg nem született gyerekek lelke sír a mocsárban. A tudósok kétlőkép még nem találtak vegyi formulát a jelenségről beszélnek, nagy hőkülönbségekről, hirtelen hőváltozásokról.

Vologya hadnagy, a fordítónk és a fogoly magyar honvéd új elméletet állítottak fel.

A dolog így történt.

Valamivel éjfél után beállított a bunkerbe Vologyja Oldner Vlagyimir, az ezred magyar fordítója. Azért jött, hogy kihallgassa a magyar foglyot. A honvéd békésen horkolt.

— Költsd fel! — ajánlotta Vologyjának.

— Aludjon! Van időm.

A honvéd, mintha álmában értené az orosz szót, kinyitotta a szemét. Vologyja mellé ült. Sokáig beszélgettek. Vologyja zsebéből tőkmag került elő. A fogoly nak is adott egy marékkal. Beszélgetés közben tőkmagot rágtak.

— Na, mit tudtál meg tőle? — kérdezte Levin.

— Német gépiegyverek vannak a magyar állásokban, németül tudnak. És SS. Azok kimondhatatlan nevű parancsnoka lujszolta rohamra a honvédeket. Jány Gusztávnak — erre esküszik a honvéd — a határ előtt magas néme kitüntetést adtak. Ezzel fizették a németek tizenötezer életért. Az olasszal a honvéd a sírok között találkozott, — azt hiszi róla, hogy szökevény. Magáról csak annyit mond, hogy koldus zsellér. Asszony varja otthon és négy gyerek

— Az órám azt mondja, hogy rövidesen hajnalodik állapította meg Ignatyov. — Indulnom kell. A két fogoly és Vologyja velem jön.

Levin és én elkísértük Ignatyovot. Mire elértük az erdő szélét, — megvirradt. A mocsár sírni kezdett.

Az olasz sűrűn vetette magára a keresztet. A magyar honvéd lehajtotta a fejét. Valamit morgott. Vologyja kemény szóval válaszolt neki.

— Mit mond a magyar? — kérdezte Levin.

— Azt mondja, hogy azok a magyar gyerekek sírnak így, akiknek apját háborúba hajtották a németek.

— És te mit feleltél?

— Azt feleltem neki, hogy itt azok a gyerekek sírnak, akiket az idegen betolakodók gyilkok halára.

— A honvéd is sír — mondta Levin.

— Igazán sír? — kérdezte Ignatyov. — Annak örülök. Ha sír, akkor talán tudja akkor talán megérteti, hogy eddig... Azt hiszem, remélem, hogy ebből az emberből még igaz ember lesz. Valószínűleg igazat mond, mikor azt állítja, hogy az ő gyerekei is sírnak. Én hiszek neki! Nézzétek meg a kezét és a szemét... És ihiszem neki, hogy most a magyar gyerekek is sírnak.

Cigarettát adott a honvédnek és tüzet is adott neki.

(Részlet Illés Béla: „Fegyvert s vitézt énekel" című most megjelent kiűnő könyvéből. Révai kiadás.")

Elkészült a kerületi bajnokságok őszi műsora

Hosszú huzavona után végre sikerült Délnyugaton is elkészíteni a labdarugóbajnokságok végleges beosztását. A tanács hétfői ülése után azután az érdekelt egyesületek jelenlétében megtörtént a sorsolás is. Az első osztályban 11-én kezdenek, a másodosztály legtöbb csoportjában csak 18-án. A tanácsülés úgy határozott, hogy a nagylétszámú tolnai csoportot két részre osztja. Nagy vita után Szentlőrinc átkerült a dombóvári csoportba és helyére Szederkény jutott be a pécsi másodosztályú csoportba. Általában a csapatok a nagy utazási költségekre panaszkodtak, különösen a pécsi kisegyesületek, mondva, hogy Pécsett már az NB III. egyesületek sem rendelkeznek bevétellel, a kerületi bajnokságokban szereplő egyesületek pedig gyér közönség előtt kénytelenek rendezni a mérkőzéseket. Az egyes csoportokban az első fordulók így alakulnak:

Kerületi első osztály. IX. 11.: PBTC II.—Mázа, Mecsekszabolcs—Németbóly, Siklós—Bonyhád; Dinamó II—P. Lokomotív II., Paks—Komló, Vasas—Mohács, Tolna—Zsolnai. IX. 18.: PBTC II.—Bonyhád, Mecsekszabolcs—P. Lokomotív II., Dinamó II.—Mohács, Paks—Vasas, Zsolnai—Németbóly, Tolna—Mázа. IX. 25.: Vasas—Tolna, Mohács—Paks, Komló—Dinamó II., P. Lokomotív II.—Siklós, Bonyhád—Németbóly, Németbóly—PBTC II., Mázа—Zsolnai.

II. osztály. Mecseki csoport. IX. 18.: P. Lokomotív III.—Dinamó III., Hird—PBTC III., Bátа—Pécsvárad, Vasas II—Véménd, Hosszúhetény—Mohács II. — IX. 25.: Véménd—P. Lokomotív III., Dinamó III.—Hird, PBTC III.—Bátа, Pécsvárad—Hosszúhetény, Mohács II.—Vasas II.

Pécsi csoport. IX. 11.: Magasépítés Szederkény, Kokszmű—Erzsébettelep, Tarcsa—PMSE II., Sopiana—Mecsekszabolcs II., PAC II.—Postás II., Pécsi MEFESZ II. szabad. — IX. 18.: Magasépítés—PMSE II., Kokszmű—Mecsekszabolcs II., Tarcsa—Postás II., Sopiana—PAC II., P. MEFESZ II—Erzsébettelep, Szederkény szabad. — IX. 25.: PAC szabad, Postás II—Sopiana, Mecsekszabolcs II—Tarcsa, PMSE II—Kokszmű, Erzsébettelep—Magasépítés, Szederkény—P. MEFESZ II.

Dombóvári csoport. IX. 18.: D. Postás—Pincehely, Hőgyész—Regöly, Tolnanémedi—Mágocs, SBTC II—DVSE II., Szentlőrinc—Sásd. — IX. 25.: DVSE II.—D. Postás, Pincehely—Hőgyész, Regöly—Tolnanémedi, Mágocs—Szentlőrinc, Sásd—SBTC II.

Országsági csoport. IX. 18.: Drávapalkonya—Vókány, Nagyharsány—Harkány, Téseny—Erdőgazdasági NVSE II., Villány—Sellye, Beremend szabad. — IX. 25.: Sellye—Drávapalkonya, Harkány—Nagyharsány, Vókány—Téseny, Beremend—Villány, Erdőgazdaság szabad.

Nagyon jól szerepeltek a délnyugati atléták Debrecenben

Vasárnap folytatták Debrecenben a vidéki atlétikai bajnokságokat, amelyen a délnyugatiak ugyancsak jól szerepeltek. Kalapácsvetésben Bender győzött 45.3-al. Manzini harmadik lett (39.87), Resz negyedik (36.98). 800 méteren Bérczi harmadik (1:58.9), Baranyai negyedik (1:59) helyre futott be. Kosztelnik a 80 méteres női gátfutásban új kerületi csúccsal, 12.4 mpel győzött. A súlylökést Söjtör megerőltetés nélkül 14.12 méteres dobással nyerte. Solymosi 200 méteren csak a győzelemre ment (22.6). A női távolugrást Kosztelnik nyerte 509 cm-el. Dulgyovai második lett magasugrásban 178 cm-es ugrásával. Söjtör a diszkoszvetésben 40.54-et dobott, ezzel a negyedik lett. A 200 méteres női síkfutást Bogdán nyerte 26.9-es idővel. A 400-as gáton kettős győzelem született: Lippai 57-et, Dulgyovai 57.5-öt futott. Hármasugrásban Lippai harmadik (13.16) lett. A MASZ vándorzászlóért folyó pontversenyt Északnyugat nyerte 131 ponttal, a hosszútávon gyenge délnyugatiak előtt, akik 121 pontot szereztek, harmadik Észak volt 97 ponttal.

Bőrgyár—Vasút barátságos mérkőzés csütörtökön

Az MLSZ elnöksége a résztvevő csapatok nagy örömére úgy döntött, hogy a szeptember 8-i bajnoki fordulót csak később, október 18-án játszák le az NB I-es csapatok kivételével. Tekintettel arra, hogy ezen a napon munkanap van, különösen az NB III-as egyesületeknek okozott volna komoly nehézséget a csütörtöki forduló. A pécsi csapatok közül a vasutasok és a bőrgyáriak megállapodtak, hogy csütörtökön délután negyed 6 óra kezdettel barátságos mérkőzést játszanak egymással. Ez a találkozás igen érdekes lesz, mert nemcsak a két csapat erejére ad feleletet, hanem hozzásegíti az egyesületeket, hogy az új játékosokat megfelelően beillesszék a csapatokba. Mindkét egyesület a legjobbjait próbálja ki csütörtökön. A vasárnap szerepelt csapatokon kívül minden bizonnyal sok kerül néhány újonc bemutatkozására (Mike, Fenyvesi, Szőllősi, Kövesi, Nagy L. stb.). A két egyesület közeledését mi sem bizonyítja jobban, minthogy megállapodtak egymással, hogy a mérkőzés után — az eredménytől függetlenül — közös baráti vacsorát rendeznek. A mérkőzés olcsó helyárak mellett tekinthető meg.

Változás a sorsolásban

Az NB II. sorsolásában néhány változás történt, ezért a KMTE helyére mindenhol a Székesfehérvári Lokomotívot kell beírni. A szeptember 25-i bajnoki fordulót szeptember 18-án játszák le, míg a szeptember 8-i forduló valószínűleg októberben (az MLSZ elnöksége szerint 18-án, de az is munkanap!) kerül sorra. Az NB III. pécs kaposvári csoportjának sorsolásába a Székesfehérvár helyére mindenhol a Pécsi MEFESZ, míg a KVSE helyére u. Nagymányok (értesülésünk szerint a Nagykanizsai TE nem áll ki a visszavágóra) irandó.

* **Az Erdőgazdasági NVSE** (volt Dendra) úgy igyekezett enyhíteni a pécsi nagy pályahiányon — nagyon helyesen —, hogy mérkőzései és edzései a mecsekszabolcsi pályán rendezi. Igy a mecsekszabolcsi sportközönségnek is jut minden vasárnap komoly sportesemény, mert az ENVSE és a házigazda Mecsekszabolcs felváltva rendezik otthon mérkőzéseiket. A szabolcsi bányászok szeretettel várják a pécsi munkáscsapatot.

A PAC Közüzem úszói és vízilabdázói Komlón és Pécsváradon

A PAC Közüzem úszószakosztálya is bekapcsolódott a rendszeres falujárásba. A múlt vasárnapi beremendi vendégszereplés után most Komlóra és Pécsváradra látogattak el. Komlón a kora délutáni órákban tartották jólsikerült úszó és vízilabda bemutatójukat. A komlói műsor befejeztével Pécsváradra mentek át a gárda és ott nagy érdeklődés mellett rendezték meg az úszó és vízilabda műsort. A közüzemiek falujárásukat tovább folytatják és a jövő vasárnap is ellátogatnak valamelyik uszodával rendelkező baranyai faluba.

Eheti osztályzataink

Dinamó 26, BTC 30, Lokomotív 33

Dinamó: Krausz 2 — Bencze I. 3, Bencze III. 3 — Németh 2, Réfi 3, Kresz 3 — Bárdosi 2, Horváth I. 2, Futó 2, Keszler 2, Bencze II. 2. Összesen 26. *PBTC:* Sarbak 2 — Kisgál 2, Solymár 3 — Lichtner 3, Horváth 2, Rákóczi 3 — Katics 4, Kövér 3, Berki 4, Leipám II. 2, Karácsonyi 2. Összesen: 30. *Lokomotív:* Kovács 3 — Szegedi 2, Baranyi 2 — Meggyes 3, Szurofka 4, Hamar 4 — Zombori 3, Hirczi 3, Szőllősi 3, Tura 2, Vezér 4. Összesen 33. *A hét válogatottja:* Krausz — Kisgál, Baranyi — Németh, Horváth, Kresz — Bárdosi, Horváth I., Futó, Keszler, Karácsonyi.

* **A Tornaszövetség Délnyugati Kerülete** szombaton este igen jól sikerült díszornát rendezett a Hullámfürdőben. A nagyszámban megjelent közönség szebbnél-szebb gyakorlatokat látott. A tornászlányok ritmika, gerenda és mű-szabadgyakorlatokat, míg a férfi tornászok lólengő gyakorlatokat mutattak be. Különösen az olimpikon Tass Cigánynak és Várkői Ferencnek volt nagy sikere.

* **NB III. mérkőzések.** SBTC—Szigetvár 8:0 (5:0), Simontornya—Bólyi Nyes, megérdemelt győzelem. Góllövők: Baum I. (4), Ünnep (2), Homdás és Dobrádi. — Barcs—Nagyatád 4:1 (1:1). Barcs. Szüne után nagyon feljött a Barcsi MTE. Góllövők: Póla, Juhász, Kocsis, Hompola, illetve Kanizsai.

* **Barátságos mérkőzések.** Zsolnay SE—Szentlőrinc 7:2 (4:2). Jól játszott a pécsi csapat az idegen pályán. Mecsekszabolcs—Sörgyár 2:0. (1:0). BTC II.—Sopiana 5:2 (3:0), Mórágy—Véménd 4:3 (2:2).

Vörös Sarok az üzletvezetőségen

A MAV pécsi üzletvezetőségének bejáratánál reánk köszönt a Vörös Sarok. Messziről úgy tűnik fel pompás színeivel, mintha a vörös mezőben szivárvány játszadozna. A vörös muskátlik koszorújából kimagaslik a sarlókalapácsos szovjet zászló. Alatta nagy tanítónk, Lenin elvtárs arcképe és felénk sugárzik új címerünk is, mint a magyar munkásság és a dolgozó parasztság győzelmének hirdetője. Lejjebb, fehér alapon pirossal festett rajzok. Balról egy munkára-harcra kész atléta. Mellette egy traktor szánt új barázdákat a magyar ugaron. Középen hatalmas gyárüzem, aztán egy nagy hajó úszik hatalmas hullámokat. Jobbszélen egy erdő mutatja a magyar táj szépségeit. És képek mutatják be a Szovjetunió élenjáró iparát és mezőgazdaságát, a következő felírással: Utunk a szocializmushoz vezet.

Még a napsugár is becsodálkozik az ablakon, hogy szemtanuja legyen a Vörös Sarok felavatásának. Szigetvári Illés elvtárs mondja az avatóbeszédet.

— Ez a Vörös Sarok mutassa minden dolgozónak azt az utat, amelyet a hatalmas Szovjetunió már megtett és amelyet mi is meg akarunk tenni.

— Úgy van, úgy van — zúg fel a helyeslés és mindenki együtt érez Szigetvári elvtárssal, amikor ezt mondja:

— El nem múló hálával és forró szeretettel gondolunk azokra a hős szovjet katonákra, akik életüket és vérüket áldozták azért, hogy a magyar nép szabad legyen, hogy mi is építhessük a szocializmust.

Pintér elvtárson látszik, hogy szeretne valamit mondani, de szavai helyett egy könnycsepp buggyan ki a szemesarkából. Pintér elvtárs tudja, a Vörös Sarok felavatása olyan ünnep, amit egyetlen dolgozó sem felejthet el. És amikor bárki a dolgozók közül elhalad majd a Vörös Sarok mellett, gondoljon arra: hogy mindent, felemelkedésünket, boldogulásunkat a Szovjetuniónak köszönhetjük. Varga Ferenc elvtárs is arra gondol most, ahogy a Vörös Sarokban gyönyörködik, hogy csak úgy védhetjük meg békénket, ha Pártunk vezetésével nem rés, hanem bástya vagyunk a Szovjetunió vezette békefronton.

Szigetvári elvtárs befejezte beszédét, de senki sem mozdul. A csillogó szemek elárulják, hogy a Vörös Sarok elkészítése nem volt hiábavaló munka.

Még sokáig álltak ott az elvtársak. Gyönyörködve nézegették a képeket, a felírásokat.

— Ragyogóan sikerült — állapították meg valamennyien. — Horváth János elmenőben a bejárattól még-egyszer visszanézett és nem állhatta meg szó nélkül:

— Innen merítjük majd mindig munkánkhoz az új erőt.

„ŐSSZEL MÁR ÉN IS OTT LESZEK A KOSSUTH-AKADÉMIÁN"

Büszkén és boldogan jelentkeznek a munkástiatalok legjobbjai Farkas elvtárs felhívására

„A mi honvédségünk a dolgozó nép honvédsége, a béke és a boldogulás serege." (Rákosi.)

A Sztáhánov-brigád egyik legelkesebb tagja. Tizennyolc éves. Most másodszor jelentkezett a Kossuth-Akadémiára.

— Már tavaly el akartam menni, de akkor azt mondták, még fiatal vagyok — sugározza be az arcát a kisfiús mosoly. Aztán komolyra változik:

— De most már semmi akadálya sem lesz. Ősszel ott leszek köztük én is. Hívott bennünket Farkas elvtárs és mi szívesen megyünk. Nem is szívesen: Boldogan.

Sokat beszélnek erről az üzemben a fiúkkal. Egy-kettő húzódozik, pedig szeretne katonatiszt lenni, de fél. „Nem vagyok én olyan okos... meg szeretem itt a munkát" mondják.

— Miért, azt hiszed ott nem tudják, hogy honnan jöttünk, úgy törődnek velünk, hogy jobban se kell — mondja Feri és olyan szépen beszél a fiúknak az akadémiáról, hogy előbb ingadoznak egy kicsit, de az „egyet alszom rája" után jelentkeznek ők is.

Wégner Feri régi vágya teljesül most. Mindig katona szeretett volna lenni. A multban nem vették föl, mert bányász volt az apja. Sőt nem is akármilyen bányász. 1937-ben résztvett az éhségsztrájkban. Rajta volt a feketelistán. Persze mennie kellett, nem türték meg a sztrájk után. Németország fogadja be őket. Ott is bányában dolgozik az idősebb Wégner Ferenc.

1941. Szomorú év. Wégner Ferencet maga alá temeti a bánya. Három gyermekkel marad az özvegy idegenben. Egyetlen utat érez, csak haza.

— És azóta ő dolgozik hármunkért — bújik a kevés szó mögé Feri mély szeretete munkásédesanyja iránt. — Most én is segítek már neki.

Feri a bőrgyári boxosban dolgozik. De volt már bányász is. Nem fél a mukától. Nem a könnyebb életért megy tiszti iskolára. Hanem?

— A mi életünket, az édesanyámét, a gyárat itt — néz ki az ablakon is — mindent, ami az új életet jelenti, azt akarom védeni. Tudom: most biztositéka vagyunk a békének. De nem fogok akkor se félni, ha harccal kell megvédeni azt, ami a miénk.

Feri nem lelkesedik könnyen, de ha rábíznak valamit, ha egyszer egy munkára beáll, akkor azt végig is csinálja, nem hullámzik nála... Igy mondja az ifi titkár. Elhisszük, mert Wégner Ferenc szavai is erről beszélnek.

*

A normát átlagban szárharminc százalékra teljesíti. De volt már 158-on is. Jó munkás Farkas Elemér, a Magasépitési NV egyik ifjúmunkása. És jó katona lesz. Mert ő is jelentkezett a Kossuth-Akadémiára.

— Sokat olvastam az új hadseregről. És láttam őket itt kint a téren. Mennyire mások, mint a régi hadsereg tisztjei, katonái. Élen járnak a kultúra terén is. Magasabb célok vezetik őket.

— És jöjjenek a fiúk, sokan legyünk mindannyian, egy hatalmas brigád.

De tudja, hogy az Akadémia nemcsak kötelességeket jelent, hanem vidám, tartalommal teli élet vár ott rájuk. S nem puszta szavakként, hanem mint az elkövetkező évek biztos ígérete él benne a tudat: „Most szép lenni katonának..." Igen, most, amikor a miénk az ország. A népé, amelyet az új hadsereg véd, melynek tisztjei a dolgozó nép legjobb fiai.

„Azért vagyunk, hogy a nép igazságának érvényt szerezzünk"

Az ítélőtábla 12 évi fegyházra emelte fel a mecsekrákosi gyilkos kulák büntetését

A pécsi törvényszék július közepén mondott ítéletet a mecsekrákosi gyilkos kulák és társai ügyében, akik mint ismeretes, agyonverték Nagy József gazdasági munkást. Az ítélet többek bántalmazásából származó halált okozó súlyos testi sértésben mondotta ki bűnösnek a vádlottakat, ezért

Karácsony Józsefet kétévi, Hobán Károlyt 1 évi, id. és ifjabb Bugyik Gyulát, Baksa Józsefet és Kovács Sándort 8—8 hónapi börtönre, míg Sütő Lajost 4 havi fogházra ítélte.

Az enyhe ítéletet a közvélemény felháborodással fogadta, mert a bíróság úgy bírálta el a felháborító bűntényt, mint egy kocsmai verekedést, holott egy kizsákmányolt dolgozó tervszerű halálrakínzásáról volt szó.

Egymást mentegetik a vádlottak

Hétfőn került a bűnügy a tábla elé. A vádlottak, kezdve Karácsony Józseftől, az embertelen kuláktól a cinkostársakig, megmaradtak eredeti vallomásuk mellett, igyekeztek a főbűnösnek alibit teremteni és mindent részegségükkel magyarázni.

Szemérmetlenül alkudoztak az áldozatra mért ütések száma fölött, hogy ezzel kisebbítsék bűnüket.

Délután került sor az orvosszakértő véleményadására, aki három csoportba osztotta az agyonvert cseléd testén található sérüléseket;

mindegyik csoport önmagában is halálos volt.

Igy a bíróság megállapítása szerint is, valósággal háromszor verték agyon Nagy Józsefet.

Azután a perbeszédek következtek. Dr. Huszár István államügyészségi elnök vádbeszédében megdöbbentő képet rajzolt erről a bűncselekményről, amely szinte páratlanul áll a bűnügyi krónikában és

kiáltó bizonyítéka a kulákok vadállatiasságának.

A vádbeszéd bevezető része abból indult ki, hogy népi demokráciánkban a legfőbb érték a dolgozó ember, de Mecsekrákoson nem tekintették annak, mert mintegy 20 ember vonult fel azért, hogy — mint a tanuk is vallották, „cirkusznak tekintve" gyönyörködjék egy dolgozó ember agyonverésében. A bűncselekményt

az amerikai négerlincselésekhez hasonlította

és megrázó színekkel rajzolta meg a jelenetet, amikor a középkori kegyetlenséget megszégyenítő módon támadtak a fához kötözött, magával tehetetlen emberre és három és fél órán át ütötték, verték, majd mint egy rongyot az istálló szalmájára dobták.

Karácsony, a kulák igy akarta eldönteni a munkaügyi pert,

igy akart megszabadulni a kollektiv szerződés kötelezettségei alól,

hogy zsebében maradhasson Nagy Józsefnek, a kizsákmányolt dolgozónak járó pénz. Agyonvertek egy embert alljas indokok alapján és a törvények mindössze több ember által halált okozó súlyos testi sértést állapítottak meg. A Nagy Józsefék joggal kérdezik: hát ennyit érhet az elsőfokú bíróság szemében a dolgozó ember? Joggal várják, hogy most az ítélőtábla magyarázza meg a Karácsony Józsefeknek, hogy

ezek a Nagy Józsefek, a dolgozó nincstelen fölmunkások nem az ő szabad prédájuk,

nem társadalmi kivetettek, hanem övék az ország, melyet verejtékes munkájukkal építenek.

Példás ítélet

A védőbeszédek elhangzása után az ítélőtanács tanácskozásra vonult vissza, majd este fél 10-kor dr. Kocsis Mihály elnök kihirdette az ítéletet. Az ítélőtábla a törvényszék ítéletét részben megsemmisítette és bűnösnek mondta ki Karácsony Józsefet sanyargatással súlyosbított személyes szabadság megsértésének bűntettében, ezért őt

12 évi fegyházra, Hobán Károlyt, mint tettestársat ugyancsak előbbi minősítésében 4 évi fegyházra, ifj. és id. Bugyik Gyulát fejenként 3 évi fegyházra, Baksa Józsefet és Sütő Lajost, mint bűnsegédi bűnrészeseket másfél évi börtönre, Kovács Sándort pedig 2 évi fegyházra ítélte,

míg az ifj. Kolozsvári Bélát felmentette.

Az ítélet indokolása megállapítja, hogy Karácsony saját dolgozóját ülőtte és ő vezette az egész sanyargatást. Karácsony kulák, aki az őt körülvevő demokratikus renddel szemben áll, azt bírálja és szabotálja. Az ítélőtábla, mint az indokolás kimondja, egyetért a főügyész okfejtésével:

azért vagyunk itt, hogy a nép igazságának érvényt szerezzünk.

Az ítélőtábla jogászilag szigorú ítélete nem önmagáért van, hanem Nagy Józsefekért, akik eddig ki voltak szolgáltatva falusi kizsákmányolóiknak.

Az ítélet nem jogerős.

„Valamennyien éreztük, hogy miénk az ország"

Tarka levelezőlap csomó. Hegyek képe, Badacsony, Mátra, a Balaton és a Duna, parkok, szállodák. Egy halom levél is. Dolgozók irták, fürdőkről, üdülőhelyekről. A lapok között akad olyan is, amit külföldről irtak. Várnából, Zakopáneből. A sorokból boldog öröm és frisseség árad. Mélységes hála Pártunk iránt, amely nemcsak programjába iktatta, hanem meg is valósította, hogy a fürdő-, üdülő- és gyógyhelyeket a dolgozók részére kell biztositani. Az ország üdülőinek 95 százalékát ebben az évben már a dolgozók vették igénybe.

*

Azok, akik e levelezőlapokat és leveleket küldték szerkesztőségünkbe a Balaton partjáról, Visegrádról, a Mátrából és az ország sok-sok más üdülőhelyéről, gondolhattak-e még néhány év előtt is arra, hogy valaha saját szemeikkel eleven valóságban is megpillantják ezeket a tájakat. Képeslapokból ismerték már őket régebben is, hiszen egész képsorozatokat láttak arról, hogy grófnő avagy gyárosnő itt mutatta be bájait, országnak, világnak.

És mindez mégis valóság lett. A „felsőbb tízezernek" épített szállodákat a dolgozók újjáépitették, de most már maguknak. Terraszaikon és parkjaikban a dolgozók és dolgozó asszonyok lába alatt zizeg a homok, vagy koppan a lépcső. A zenekar nekik muzsikál és a pincér eléjük teszi le az ízletes ennivalót. Az ellenséges hírverés azt hazudja, hogy ez csupán kirakatvívmány. Háromszázezer tanu bizonyítja az ellenkezőjét.

*

Harkányból hetenként kapunk több levelet. Többségüket bányászelvtársak irják. Hadd idézzünk ezekből az egyszerű sorokból, amelyek túláradó örömről és büszke öntudatról tanuskodnak. A pécsbányatelepi dolgozók egyik csoportja irta: „Megálltunk a gyönyörű Terrasz vendéglő előtt és valamennyien egyet gondoltunk. Azt, hogy valamikor ide munkásember a lábát be sem tehette. Elkülönített helyük volt a fürdőben is. Büszkén és vidáman mentünk a vendéglőbe, együtt étkezünk itt valamennyien és otthon érezzük magunkat.

Petka elvtárs ezt irja: „A hangadók mi vagyunk a fürdőben, a sétányokon. Az étteremben elvtársiasan együtt étkezünk az iszaphordó öreg munkás, a bányászvendégek, a vasutas elvtársak, akárcsak a fürdő igazgatója. Akadt köztünk dolgozó, aki első nap csak a szék sarkára mert ráülni, félve, de néhány nap elteltével teljesen otthon érezte magát. Valamennyien éreztük, hogy mienk az ország."

A Nyíregyháza melletti Sóstó fürdőről irja Kovács Lajosné elvtársnő: „Gyönyörű itt minden és úgy vagyunk, mint egy nagy család. A kosztunk jobb és izletesebb, mint otthon. De még szórakoztatásunkról is gondoskodnak. Esténként jazz zenekar játszik nekünk. Nagyon jó itt lenni és hálával gondolok Pártunkra, hogy ezt a szép szociális intézkedést lehetővé tette, hogy mi dolgozók egész évi munkánk után két hétre kiszabadulunk gondból és munkából.

*

De nemcsak leveleiket olvastuk nyaraló elvtársainknak, láttuk is őket a Balaton partján fürödve a nap sugaraiban és megifjult mozdulatokkal lubickolni a hűs hullámokban. Szabó Sándor elvtárs kovácssegéd mondta el nekünk:

— Soha ennyire nem éreztem, hogy ez az ország mindenestül a mienk. Mint most, amikor a városi nyaraló ablakából kitekintek a Balatonra.

— Még jobb munkával és hűséggel köszönöm meg a Pártnak, hogy idejöhettem — ezt mondta.

Igen, sok köszönni való van Pártunknak, amely minden eredményünknek szülője. És háromszázezer szív dobog forró hálával és szeretettel, amikor ezekre az eredményekre gondol. Pártunkra, az erős kézre, amely ezt a háromszázezert és a többi sokszázezert a mélyből a csúcsra, a ragyogásba emelte.

PUSZTASÁG HELYETT VIRÁGZÓ ÉLET

Ukrajna legdélibb részén, a herzoni-pusztán, ahol gyakorta pusztító vihar dühöng és a tikkadt utas elé csak a délibáb varázsol vizet, nemsokára kizöldül a homok. A terméketlen sivatagot erdők szegélyezik majd, az erdősítési terv végrehajtása után kihajlanak a kertek, a hőség erejét felváltja a szellő jótékony hűvös lehellete, amely az idetelepítendő víztárolók és tavak felől fog érkezni.

A szovjet ember azonban nemcsak a pusztát akarja élővé varázsolni, hanem azt is eléri, hogy ahol a gyilkos forróságban az állatok sem tudtak megélni, bőség legyen a jószágokban.

Aszkánia-Novában

A herzoni puszta közelében áll Aszkánia-Nova. Itt van Mihail Fjodorovics Ivanov intézete, az új állatfajták tenyésztő telepe. Az intézet tudományos munkáját jelenleg — az 1935-ben elhunyt Ivanov első tanítványa — Leonid Grebeny vezeti.

Aszkánia-Nova munkája arra irányul, hogy a délukrajnai forró éghajlathoz idomuló háziállatokat hozzon létre. Még Ivanov kezdte el az „Aszkánini szlyeppei fehér" elnevezésű sertés kitenyésztését, az innen való és az angol fajta kereszteződéséből. Az új sertésfajta nagyságra, zsirhozamra, fejlődőképességre épp olyan, mint a legjobb angol fajták, de sokkal szaporább, erősebb és teljesen alkalmazkodik a déli éghajlathoz.

Ivanov részletes útmutatást dolgozott ki az állattenyésztőknek a keresztezésre szolgáló példányok kiválogatásához, hogy az utódokban a fajta legjobb tulajdonságai öröklődjenek. Ivanov tanitása kiterjed: arra is, hogyan folyjék az állatok helyes nevelése. A táplálék adagolása és minősége rendkívül befolyásolja az új fajta kialakulását.

Új állat: a hegyi merino

Aszkánia-Novában új juhfajtát is kitenyésztettek, helyi juh és idetelepített merinói keverékéből. A legérdekesebb azonban, hogy az Ivanov-telepen Grebeny akadémikus vezetésével teljesen új állatfajtákat is kitenyésztettek. Az öszvér — ez a keverékfaj — pl. nem szaporodik. Aszkánia-Novában sikerült létrehozni szaporodó keverékfajokat, igy a zebra és a bizon szaporodó leszármazottját. A juhok nem igen élnek meg a meredek hegyeken. A sziklákon viszont muflonok — vad bárányok — tanyáznak, ezek apró, szivós állatok. A muflon és az aszkániai juh keresztezésével hozták létre a hegyi merinót, amely erős mint a muflon, de nagytermetű, mint a juh és ugyanolyan finomszálú gyapja van. A hegyi merinó ma kitűnően megél és áttelepitve szaporodik a Kaukázus hegyeiben.

A strucc háziállat lesz

Leginkább figyelemreméltó az a kisérlet, amely az Ivanov-telepen arra irányul, hogy struccból, antilopból, szarvasból és zebrából — vadon élő állatokból — háziállatokat szelidítsenek és az emberek szolgálatába állitsák. Kétségtelen, valamikor az összes háziállat vadállat volt. Évszázadok, évezredek kellettek hozzá, amig háziállattá nevelődtek. Aszkánia-Novában teljesen gyakorlott módszerrel már második nemzedékre sikerül a szelidítés.

Valamikor a délukrajnai pusztákon otthonosan mozgott a strucc, a zebra, a szarvas és más vadállat. Igaz, akkor a puszta helyén még erdő és viziélet is volt. Később az emberek kiirtották az erdőt és pusztává tették a földet. Ma a szovjet emberek a sztálini természetátalakító tervvel újra virágzóvá teszik a pusztát és mire kifombosodnak a most ültetett erdők, a vidék újra benépesül azokkal az állatokkal, amelyek egykor itt honoltak és új állatfajtákkal is.

Hírek

SZEPTEMBER 7. SZERDA

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-utca 1. T: 20-23. Mer'ha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Kassai v., prot.: Regina. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt északi, északkeleti szél, változó felhőzet. Néhány helyen, főleg a délutáni órákban, záporeső, esetleg zivatar. A meleg kissé mérséklődik.

Vörös

szegfűcsokrok tengerével árasztották el a Pécsett járt komszomolista kultúrgárdát, úgy a Széchenyi-téren, mint a színházi előadás alkalmával. A fiatalok forró kézszorításokat váltottak, sőt a lányok egymással még csókokat is. Az egyik csokrot egy fiatal rendőrtisztviselő, Endrődi Miklós adta át a színházban a moszkvai Sztálin automobil gyár énekkarának. Nem tudni, talán lámpalázában, vagy szándékosan-e, de éppen a legcsinosabb énekes komszomolkának nyújtotta át a virágokat. Ő is megkapta a kézszorítást, sőt egy meleg pillantást is. Előadás után a rendőrtisztviselő felkereste az énekkart. Autogramot és emléksort kért a komszomolkától, aki a következőket írta a papírra: „Egy drága pécsi elvtársnak! Emlékezzen ránk, mi mindig együtt leszünk Önökkel a békéért és a népi demokráciáért folyó küzdelemben. 1949. szeptember 4. Zója. Moszkva-Pécs." Rendőr elvtársunk eltette az emléksorokat és bizonyára sokáig, nagyon sokáig emlékezik majd a felejthetetlen szépségű előadásra, no meg talán Zójára is. Ennek bizonyságául elhatározta, hogy minden év szeptember 4-én vörös szegfűcsokrot küld Zójának a Sztálin automobil gyárba.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szíves figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékeltünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot postafordultával beküldeni.

— **MESZHART szénbányák munkaversenyének** állása szeptember 5-én. 1. Mecsekszabolcs 97.3 százalék, 2. Pécsbányatelep 86.2 százalék, 3. Vasas 83 százalék. Havi átlag 90.3 százalék.

— **Martinszky János,** a tehetséges, Mohácson élő festőművész-tanár negyvenéves korában elhunyt. Martinszky, a Mohácson élő haladó szellemű értelmiség egyik vezetője volt. Témáit úgyszólván kizárólag a mohácsi népéletből vette. Budapesten önálló kiállítása alkalmával komoly sikert ért el. Sokat foglalkozott a tehetségesen rajzoló gyermekekkel és jelentékeny gyűjteményt szedett össze azok munkáiból. A pécsi képzőművész-csoport egyik legtehetségesebb tagját veszítette el benne.

— **A gyárvárosi iskola köszönete.** A pécsgyárvárosi iskola valósággal újjáépítve, a pincétől a padlásig kitakarozva, kifestve, feldíszítve várja az 1949—50-es tanév megnyitását. Az ország első iskolája külsejében és belső díszítésében is kisugározza azt a szeretetet, melyet Pécs dolgozói elhalmozzák. Az iskola szülői munkaközössége, gyermekserege és nevelőtestülete most, az új tanév küszöbén hálás szívvel mond köszönetet mindazoknak akik munkájukkal, vagy adományaikkal az iskolát új köntösbe példát mutattak. Példát mutattak arra, hogy áldozatos munkával nagyszerű lehet cselekedni a közért, a gyermekért, a jövőért, az épülő szocialista Magyarországért.

— **Halálozás.** Lukács István f. hó 5-én elhunyt, temetése f. hó 7-én délután 3 órakor lesz a központi temetőben. (x)

— **A városi szabadművelődési felügyelőség** a mai naptól kezdve 8 órától 16 óráig tart hivatali időt. Felek fogadása minden nap 11—13 óráig.

— **A siklósi járási rendőrkapitányság** jelentése szerint a kémesi pusztánál a Drávából női holttestet fogtak ki. A nyomozás megállapítása szerint a holttest Beilovics Anna felsőszentmártoni lakossal azonos, aki még augusztus 15-én ismeretlen körülmények között fulladt a Drávába.

— **A népbíróság** Schibelhut János 47 éves erdőmecskei földműves, ment 1943-ban önként belépett a Volksbund szervezetbe és ott aktív munkát fejtett ki, majd pedig 1944-ben SS lett, 1 évi börtönre 10 évi politikai jogvesztésre és vagyonának elkobzására ítélte. Az ítélet jogerős.

Szabályozták az olajosmagvak forgalmát és felhasználását

Az olajosmagvak forgalmát és felhasználását szabályozó új rendelet értelmében az idén is változatlanul 60 kilogram napraforgómagot tarthat vissza a termelő háztartási szükséglete címén minden személy után. A tavalyival azonos a rendeletnek az a része, mely szerint a gazdálkodó visszatarthatja a vetőmagot, a részes munkások járandóságát, az éves szegődményesek, továbbá a mezőgazdasági főfoglalkozású haszonbérbeadók fejadagját. A közületi gazdaságokban és jogi személyek gazdaságában napraforgómagot csak a tényleges mezőgazdasági munkát végző alkalmazottak részére lehet visszatartani.

Vámülés az új gazdasági évben tavalyitól eltően nincs, csak vámcsere. Vámcserére jogosultak azok, akik fentiek szerint napraforgómagot tarthatnak vissza. A rendelet szerint vámcserére csak napraforgómagot lehet, tökmagot nem, az illetékes községi elöljáróságnak a gabonalapon kiállított engedélye alapján. A vámcserére jogosult, legfeljebb 60 kilogram napraforgómag olajra és olajpogácsa darára való átcserélésre kaphat engedélyt. Az új rendelet szerint vámcserére a napraforgómagot hatósági terménybegyűjtőnek kell D-vételi jegyre átadni. A rendelet lehetővé teszi, hogy napraforgómag felesleget a gazdák vetőmag feljavítás céljából egymásközt kicserélhessék, de a felesleget eladni csak terménygyűjtőnek lehet és szállítási igazolvánnyal szállítható takarmányozásra felhasználni nem szabad. A napraforgómagon kívül egyéb olajos magvakkal a gazdálkodó szabadon rendelkezik.

A tőzegfejtést is villamoserővel végzik a Szovjetunióban

A tőzegfejtés munkáját a Szovjetunióban már régen traktorokkal és traktorra kapcsolt különféle gépekkel látják el. A saturai vállalat mérnökei a pusztosinoi tőzegtermelő egyik szakaszán gyakorlatban kipróbálták a tőzegtermelés villamosítására készült tervüket. A szakaszhoz vezetéket építettek, ásógépek segítségével kábeleket helyeztek a földbe, a kábelek mentén felállított töltőállomásokba kapcsolják be a mozgó villanytelepeket, amelyek a gyűjtőgépekhez közvetítik az áramot. Az eddig használt gyűjtőgépből árammal hajtott magánjárógépeket szerkesztettek s a géphez kapcsolták a fejtődobot. Így egyetlen gépsor keletkezett, amely összegyűjti a kiszáradt tőzeget, ezzel egyidőben az új rétegeket.

A vizienergia segítségével kitermelt tőzeg összegyűjtését is villamosították. A hatalmas vízsugárral kimosott tőzeg vezetékeken keresztül a szárító-mezőre kerül. A saturai mérnökök villamosgépsort szerkesztettek, amely motoros gyűjtőgépből és szállítógépből áll. Az első gép a mezőn áthaladva összegyűjti a tőzeget és a mellette lévő másik gépbe rakja, a mező végén pedig a második gép kirakja.

Mindkét új villamos gépsor nemzetgazdasági szempontból igen nagy jelentőségű.

Megkárosította cséplőmunkásait

A rendőrkapitányság nyomozó osztálya megállapította, hogy ifj. Szomor Dezső bánfai lakos lakásán nagymennyiségű gabonát tárol. A helyszínre kiment nyomozók Szomor lakásán 763 kg. búzát és 250 kiló lisztet találtak. A nevezett cséplőgépbérlő a nyomozóknak azt állította, hogy a lakásán lévő búza a cséplőgép keresete, de a lefolytatott nyomozás megállapította, hogy Szomor lakásán lévő gabona bűnös úton került hozzá. Ifj. Szomor a cséplőgépnél dolgozó munkásait Orsós Imrét és özv. Mátyás Jenőnét több mint öt mázsa gabonajárandósággal megkárosította. Ifj. Szomort a rendőrség őrizetbe vette.

— **A közellátási hivatal felhívja** a méhészeket, hogy a méhetetés céljára igényelt cukorra az utalványok megjöttek. Szeptember 7-től az utalványok a közellátási hivatalban átvehetők. A közellátási hivatal egyben közli, hogy a pótigénylések még nem jöttek meg.

— **A Szabadságharcos Szövetség** vasárnapi motorversenyére jegyek elővételben kaphatók az összes üzemekben és Nemzeti Vállalatoknál, az IBUSZ-nál, a Sportszerkereskedelmi NV Kossuth Lajos-utcai üzletében és a Szabadságharcos Szövetségben. Az elővételben vásárolt jegyek ára 2.— forint, míg a helyszínen vásárolt jegyek ára 3.— forint. Jegyeket elővételben szombaton 13 óráig lehet vásárolni.

— **Lopásért őrizetbe vették.** Varga István vásári árus, Erzsébet-utca 14 szám alatti lakos feljelentette Udvari Anna véméndi lakost, aki távollétében ingóságokat lopott el tőle 850 forint értékben.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkenél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Gyermekek és felnőttek** rajz és festés oktatását ismét megkezdem. Jelentkezőket felveszek Gádor, János-utca 12. Plakát- és reklámtervezést is vállalok. (x)

— **Elveszett** szeptember 6-án délelőtt a Széchenyi-téri Népbolttól az Irgalmasok kórházig vezető útvonalon egy fekete női pénzárca kb. 190 forinttal és többféle iratokkal. A károsult egy szegény asszony, aki kéri a becsületes megtalálót, hogy a kiadóhivatalban megtudható címre adja át a pénztárcát tartalmával együtt. (x)

— Rádiót adokvás-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.

Az olvasó hangja

MI VAN A BÁNYAMUNKÁSOK LAKÁSÉPÍTŐ SZÖVETKEZETÉBE BEFIZETETT ÖSSZEGEKKEL?

Mi, bányamunkások annak idején beléptünk a Pécsvidéki Bányamunkások Lakásépítő Szövetkezetébe és bizonyos összegeket be is fizettünk a részünkre építendő házak céljaira. Sajnos a szövetkezet részünkre semmit sem épített, és azóta sem esett szó, hogy nehezen megkeresett és megnélkülözött pénzünk hova lett. Nem tudjuk elképzelni azt a lehetőséget, hogy valaki minket, bányamunkásokat így megkárosíthassan, a legnagyobb nyilvánosság előtt. Nem tudjuk, hogy kérelmünkkel hova forduljunk, ezért Szerkesztő elvtársat kérjük meg ennek kikutatására, hogy pénzünkhöz juthassunk.

Lorencsics László
és Ehr Mihály bányászok.

*

Elvtársaink kérésének eleget téve, kideritettük, hogy pénzük az Országos Szövetkezeti Hitelintézet pécsi fiókjánál van zárolt számlán. Az érdekelt szövetkezeti tagok hivassanak össze közgyűlést. Evégett forduljanak szakszervezetük ügyészéhez, aki a szükséges formaságokat díjmentesen elintézi.

Szakszervezet

Fodrászmunkások 7-én, szerdán 1/2 7 órakor taggyűlés. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

KIOSZ HÍREK

A vendéglátóipari szakosztály közli tagjaival, hogy a szokásos csütörtöki szakmai összejövetel megváltozott. 8-án d. u. 5 órakor a KIOSZ. székházban fontos értekezlet. Előtte fél négy órakor vezetőségi és tízesbizalmi értekezlet. 15-én Birkenstock Jánosnál, 22-én Szőllősi Gyulánál, 29-én Karpetz Istvánnénál.

A kárpitos szakcsoport szerdán este fél hat órakor a progresszív tagdíj kivetési tárgyában gyűlést tart minden kárpitos kartás saját érdekében pontosan jelenjen meg.

A festőfedő szakcsoport szerdán este 7 órakor tagdíjkivetés ügyben gyűlést tart.

SZTIPICS tánciskolája szeptember 13-án, kedden kezdődik a Nőegyletben, MNDSz székháza. (x)

Közellátás

LISZTOSZTÁS

A közellátási hivatal értesíti a fűszerkereskedőket és a lakosságot, hogy 9-től (péntek) kezdődően szeptember hónapra a 69/A és 70. számú közellátási jegyek 1., 2., 3. számú kockáira összesen 2.10 kg. finomlisztet és a 4-es kockára 0.40 kg. főzőlisztet szolgáltat ki. A közellátási hivatal felhívja a fűszerkereskedők figyelmét arra, hogy az 1., 2., 3. jegykockát egybe, a 4-es jegykockákat pedig külön kell elszámolásokra felragasztani.

SPORT

Két hét mulva indul a kosárlabda NB I

A kosárlabda Nemzeti Bajnokság első osztályában Pécsről két férfi és két női csapat indul. A szövetségben már kisorsolták az első fordulók mérkőzéseit, s ezek szerint két hét mulva, szeptember 18-án az első fordulóban a P. MEFESZ férfi, és a Postás női csapatai szerepelnek itthon, míg a Lokomotív férfi és női játékosai Budapestre utaznak. Pécsetet a P. MEFESZ—Bp. Postás férfi és a Pécsi Postás—Bp. Postás női mérkőzések kerülnek majd sorra, míg a Lokomotív budapesti ellenfelei a BSE férfi és női csapatai lesznek.

* **Dohánygyár—Téseny 5:0 (2:0).** Iskolajátékkal győzött a szépen és helyesen játszó tésenyiek ellen a dohánygyári csapat.

✝

Dr. Winis Nándor úgy a maga, valamint édesanyja, *özv. Winis Gáborné* nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják jóbarátaikkal és ismerőseikkel, hogy édesapja, illetve férje

Id. Winis Gábor

gazdálkodó

életének 85. házasságának 59. évében váratlanul elhunyt.

Temetése szeptember hó 8-án délután 3 órakor lesz a központi temető ravatalozó helyiségéből. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot szeptember hó 7-én reggel 7 órakor, a Ferencrendiek templomában mutatjuk be az Egek Urának.

Gyászolják: menye, *dr Winis Nándorné*, szül: *Vrannay Erzsébet*, unokái *Winis Gábor* és *Winis Anna*, valamint a *Winis* és *Vrannay* családok és a széleskörű rokonság.

Áldott emlékét szeretettel őrizzük.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetemet fejezem ki a szentlőrinci járásbíróság tisztviselőkarának és az ügyvédi karnak, valamint mindazoknak, akik felejthetetlen és pótolhatatlan férjem

Németh György

nyug. végrehajtó

temetése alkalmával virággal, vagy akár csak megjelenésükkel is, szeretetüknek és ragaszkodásuknak adtak kifejezést.

Özv. Németh Györgyné
Szentlőrinc.

VÉSZEK ágyakat, szekrényeket, konyhabútort, hálóberendezést, varrógépeket, szőnyegeket. Molnár, Kossuth L.-út 77. (14.359)

BÉRAUTÓKAT keresünk mindennapos elfoglaltságra. Jelentkezni: Lapterjesztő Nemzeti Vállalatnál, Kossuth L.-út 40. (14.358)

BUDAPESTI 1 szoba-konyha-spejzos lakásomat elcserélném pécsi lakásért. Érdeklődni: Szita alhadnagy Pécs, Tavasz-utca 3. szám. (4226)

MAGAS költségtérítéssel keresek 1—2 szobás lakást, lehet külterken is. Ajánlatokat: „Sürgős 4225" jeligére a kiadóba kérek.

VETOMATICTISZTITÓ kézi és géphajtásra alkalmi áron eladó. Cimtgraf Lajos, Rákóczi-út 38. Tel: 21-79. (14.357)

MAGÁNYOS, 30—40 év közötti nőt 2 személyes háztartás vezetésére azonnal felveszek. Lehet vidéki is. Kaposnyák Ferenc mészüzem, Alsóhavi-dűlő 1. Telefon: 27-16. (Bányatelepi-út mellett). (14.356)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkát és karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

REDŐNYÖKET javíttassa Bögri redőnyüzemben. Klimó-u. 4. Tel.: 12-41. (13495)

3 KERÉKRE KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 2500 Ft. Völgyi asztalosnál, — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

MARHÁS, rövidzongorát vennék. Cím: Kapcsos-u. 20. Telefon: 37-79. (14.305)

IRÓGÉPET, számológépet irodám részére veszek. Farkas, Deák-u. 2. (14.320)

BELVÁROSI bútorozott szoba fürdőszoba használattal férfi részére kiadó. Cím: 14.347 szám alatt a kiadóban.

SZEPTEMBER tizedikével különbejáratú bútorozott szobát keresek, az állomáshoz közel, fürdőszoba használattal. Leveleket: „Mérnök 4213" jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ egy teljesen új, Volek, keresztpúros, páncélos zongora. Csak privátnak. Cím: 4215 szám alatt a kiadóban.

ÁLLANDÓ tartózkodásra egy szép szobát keresek ellátással. Lapterjesztő NV, Kossuth Lajos-út 40. (14.335)

50 NÉGYZETMÉTER gőzölt bükkfaparketta eladó. Cím: 4224 sz. alatt a kiadóban.

KOMBINÁLTSZOBA használt állapotban eladó és még többféle tárgyak. Mária-utca 34. I. em. Kiván. (4221)

PRIMA állapotban lévő 250-es motorkerékpár eladó. Cím: Pátz-u. 20/1. sz. (4228)

BUTOROZOTT szoba egyetemistának, esetleg két kisebb diáknak kiadó. Tordas-utca 9. Neményi.. (4230)

LAKÓHÁZ beköltözhető, autobuszmegállónál, gazdálkodási területtel és ólakkal eladó. Cím: 4229 szám alatt a kiadóban.

KERÉKPÁRT használt, de jó állapotban lévőt vennék. Ajánlatokat 14.363 számra a kiadóba kérek.

HÁZ. Emeletes, nagyon szép, összkomfortos, háromszobás lakásokkal, — kertes udvarral — egyik háromszobás olcsón eladó. Alkalmi vétel. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4231)

ÖRÖKLAKÁS: Szabadság-út 45. földszinti, összkomfortos, háromszobás olcsón. Decleva-iroda, Ferenciek-u. 14. (4231)

KERESEK családi házakat, öröklakásokat. Ügyfeleim magas árat fizetnek. Telefon: 19-97. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14., szám. (4231)

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres vesszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 535. (14.300)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat

KOCSMÁJA

a benne lévő mészárszékkel és egyéb tartozékaival, valamint a kocsmához tartozó kerttel és 1 kat hold szántóföldjével **1949. évi szeptember hó 25-én délután 2 órakor** az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat tanácstermében 1950. évi január hó 1-től 3 évre bérbe lesz adva, nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár 30 q búza, bánatpénz 500.— forint.

Vidéki árverezők újkeletű vagyoni és erkölcsi bizonyítvány tartoznak bemutatni. Egyéb felvilágosítás a társulat Elnökénél tudható meg.

Egyházasharaszti Legeltetési Társulat.

HIRDETMÉNY

A földművelésügyi miniszter 15.008/1949. számú rendelete alapján (Magyar Közlöny 175. sz.) értesítem a gazdálkodókat, hogy 1. a vetésterv szerinti területen a rozsot október hó 15-ig, az őszi búzát október hó 31-napjáig kell elvetni. A búzából holdanként legalább 100 kg. tisztított és csávázott, a rozsból pedig 90 kg. tisztított vetőmagot kell felhasználni; 2. az őszi mélyszántást december hó 15-napjáig kell elvégezni; 3. a kukorica és napraforgó termést október hó 30-ig kell letörni és betakarítani; 4. a visszamaradt szárrészeket november hó 15-ig kell levágni és betakarítani.

Polgármester.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RÁDÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: **SZIKRA SÁNDOR**
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: **Vértes Ferenc**
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 208. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — CSÜTÖRTÖK, 1949 SZEPTEMBER 8

Nyolcévi fegyházra ítélték az állomáselvigyázót súlyos mulasztásért

Takarékoskodni kell a vízzel

Szeptemberben megnyílik az új piactér

Falusiak nem árusíthatnak tüzifát

Maradéktalanul hajtsuk végre az őszi szántás-vetési tervet!

Írta: KERESZTES MIHÁLY földmívelésügyi államtitkár

Az idei év jó terméseredményei bizonyítékul szolgálnak arra, hogy mit jelent, ha a tervgazdálkodás eszközeit alkalmazzuk a mezőgazdaságban. Hogy termésátlagaink jelentősen növekedtek, azt nemcsak a viszonylag kedvező időjárásnak, dolgozó parasztságunk szorgalmának, hanem az állam eredményes támogatása mellett elsősorban annak köszönhetjük, hogy az 1948—49. évre előirányzott vetéstervet csaknem 100 százalékban sikerült végrehajtani: *a jó terméseredmények legelső és alapvető tényezője volt a szántás-vetési terv idejében való gondos elvégzése.* A tarlóhántás a mult év nyarán meghaladta a 3 és félmillió kat. holdat és 7.8 millió kat. hold őszi mélyszántást végeztünk el. Ekkora terület soha azelőtt nem került időben megművelésre. De hogy menynyire nem az időjáráson múlott a terméseredmények kedvező alakulása, azt mi sem bizonyítja jobban, mithogy a július végén és augusztus elején bekövetkezett forróságot az ősszel mélyenszántott kapásnövények alig érezték meg, míg a gyenge talajmunkát kapott vetéseket alaposan megégette.

Ugyanis jelentős része van a magas terméshozam elérésében annak is, hogy a mult évben 95%-ban elvégeztük a gabonavetőmagvak tisztítását és a búza csávázását. Ennek lett az eredménye, hogy dolgozó parasztságunknak egészséges tiszta búzája termett, hogy a táblák nem virultak a pipacstól, szarkalábtól és búzavirágtól, valamint egyéb gyomtól, hogy az üszög fekete pora nem lepte be az arató és cséplőmunkást. A jó növényápolás, a kapálás, egyelés pontos és megfelelő elvégzése természetesen ugyancsak kihatott a növények fejlődésére. A tervszerű munkának köszönhetjük, hogy megszüntethettük a kenyérjegyet és a kenyér minőségét kifogástalanra javítottuk. Összegezve: a *jó eredményt elsősorban mezőgazdaságunk gépesítésének és annak köszönhetjük, hogy dolgozó parasztságunkban tudatossá vált a szántás-vetési terv maradéktalan végrehajtásának jelentősége és teljesítette azt!*

Ez az eredmény annál inkább is jelentős, mert a szocializmus építésének mind az iparban, mind pedig a mezőgazdaságban a tervszerű termelés az alapja. Hároméves tervünk végén, ötéves tervünk kezdetén az elmúlt év tapasztalatait felhasználva, a földművelésügyi kormányzat kidolgozta új országos vetéstervünket. A megkezdett munkát tovább folytatva az 1949/50. évi terv pontos végrehajtása még inkább megnöveli a mezőgazdaság eredményeit. A terv a dolgozó parasztság terve, mert kívánságainak figyelembevételével, képviselőinek bevonásával készítettük el. Végrehajtása önkéntes a dolgozó parasztság számára és minden dolgozó parasztnak érdeke annak teljesítése, feladata jelentőségének tudatosítása. Végrehajtásához, a határidők pontos betartásához a munkások és a dolgozó parasztok állama hatalmas segítséget nyujt. Ezért valósítottuk meg a szerződéses traktorszántást, a 31 millió forintos csere-vetőmagakciót, ezért kötünk termelési szerződést, indítunk csávázó brigádokat és bocsátunk olcsó áron műtrágyát dolgozó parasztságunk rendelkezésére.

Mik azok a legfontosabb teendők, melyek a jövő év mezőgazdasági termelésének sikerét biztosítják?

El kell érnünk a földek legjobb megmunkálását a vetések alá. Tehát a *még hátralévő tarlóhántási munkát a legrövidebb időn belül be kell fejezni,* hogy utána az őszi ek alá szükséges vetőszántással és a tavasziak alá szükséges mélyszántás elvégzésével megfelelő talajápolással a legjobb vetőágyat készíthessük el.

El kell érnünk, hogy feltétlenül jóminőségű, tiszta és egészséges magot vessünk. A jó minőségű vetőmag minden dolgozó paraszt számára elérhető. De el kell érnünk azt is, hogy *egyetlen szem mag se kerüljön tisztítás nélkül a földbe.* A vetőmag-tisztítás jelentőségét minden dolgozó parasztnak fel kell ismernie, a rendeletet nem mint kényszert kell végrehajtania, hanem mint a kormányzat részéről a dolgozó parasztság érdekében tett intézkedést. A mult évben a búzavetőmag csávázása elérte a 95%-ot. Most arra kell törekednünk, hogy minden búzamagot elvetés előtt megcsávázzunk, hogy még kisebb területre szorítsuk vissza az üszögfertőzés lehetőségét.

Végül, de nem utolsósorban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy *a mostani termést kellő időben és gyorsan betakarítsuk,* mert a jövő évi vetőmagnak, dolgozó népünk ellátásának, állatállományunk takarmányozásának ez lesz az alapja.

A szántás-vetési terv végrehajtása nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdés is. A terv mint mondottuk, a dolgozó parasztság, a dolgozó nép terve. A kulákság nagyon jól tudja azt, hogy végrehajtása egyik legfontosabb láncszemét képezi mezőgazdasági termelésünk fejlesztésének, dolgozó parasztságunk életszínvonala emelésének. Éppen ezért támadja minden oldalról. A falusi kizsákmányolók tudják, hogy minden kapavágás, melyet a tervszerű gazdálkodás érdekében teszünk, a kizsákmányolás lehetőségének sírját ássa, éppen ezért szeretnék rémhirekkel, a tervgazdálkodás elleni izgatással a dolgozó parasztság munkáját megakadályozni. Minden dolgozónak érdeke, hogy a kulák ezen mesterkedését leleplezze, hogy ne legyen az országban egyetlen olyan dolgozó parasztsem, aki ne tudná, mi hárul rá az országos terv végrehajtásából.

A Párt és a DÉFOSZ-szervezetek vezetésével, embertől-emberig menő munkával legyünk azon, hogy a szántás-vetési terv ne maradjon papíron, hanem *a dolgozó nép, az ötéves terv sikere érdekében maradéktalanul végrehajtsuk, hogy népi demokráciánk tovább erősödjék és még szilárdabb bástyája legyünk a béke táborának.*

Az Egyesült Államokat minden eddiginél nagyobb sztrájk fenyegeti

Tüntető tömeg fogadta az angol minisztereket Newyorkban

Megkezdődtek Washingtonban az amerikai, angol, kanadai pénzügyi tárgyalások. Bevin és Cripps megérkezett az Egyesült Államokba.

Tüntető tömeg fogadta Bevint és Crippset, amikor Newyork kikötőjében partraszálltak.

A tüntetők öklüket rázva körülvették az angol miniszterek gépkocsiját és fel akarták borítani. A tüntetők ellen lovasrendőr csoportot és rendőri riadóautókat küldtek. Végül is nagyobb gyalogos rendőrcsapatnak

gumibot-rohammal kellett utat nyitnia az angol miniszterekne.k.

A brit külügyminiszter kijelentette az amerikai ujságíróknak, hogy minden időszerű kérdést megvárgyalnak. Reméli — fűzte hozzá —, hogy sikerül megoldást találni a dollárválság ügyében.

Bevin reményei minden bizonnyal valóra válnak: a dollárválság ügye megoldást nyer a washingtoni tárgyalásokon.

A megoldás azonban csak az lehet, hogy Nagybritannia engedelmesen teljesít minden amerikai követelést: leértékeli a fontot, beengedi az amerikai monopóliókat gyarmatbirodalma egész területére és hozzáfog egyes iparágainak felszámolásához.

Anglia fegyvertelen a Wall-Streettel szemben

A világsajtó — pártállásra való tekintet nélkül — egyöntetűen tárgyalja meg a washingtoni értekezlet kilátásait. Minden lap hangoztatja, hogy a gazdaságilag legyengült Angliának semmiféle fegyvere nincs a Wall Streettel szemben. Egyes államok már annyira biztosak a font leértékelésében, hogy erre állítják be egész kereskedelmi politikájukat. Jellemző például Argentina magatartása.

Mint ismeretes, az argentin kormány nemrégiben nagyterjedelmű kereskedelmi egyezményt kötött Angliával. Az egyezmény értelmében mindkét állam megkezdte a szállításokat. Peron argentiniai elnök nagy sietve rengeteg húsárut küldött Angliába.

Nagymennyiségű árucikket indítottak útnak az angol kormány is Argentina felé.

Az argentin hatóságok azonban július közepe óta nem vették át az angol árucikkeket.

John Balfour buenosairesi brit nagykövet megjelent Argentina új külügyminiszterénél, dr. Hipolito Jesus Paznál és tiltakozott a szerződés megsértése ellen. Azt a választ kapta, hogy az angol árukat „technikai" nehézségek miatt nem vehették át. A valóság az, hogy

az argentin kormány a font közeli leértékelésére spekulál és a már behajózott angol árucikkeket leértékelés után olcsóbban akarja átvenni.

Egyetértenek a munkásság elleni magatartásban

Az angol lapok, amelyek az argentin ügyről beszámolnak, megjegyzik, hogy ekkora presztizsveszteség nem érte Angliát az utóbbi évtizedekben.

Egyetlen olyan pontja van a washingtoni napirendnek, amelyben nem lesz véleménykülönbség az USA és Nagybritannia képviselői között. Ez az a terv, amelynek értelmében

a munkások és alkalmazottak reálbérét csökkenteni akarják.

A pénzvilág útonállói a közeledő gazdasági válságtól a dolgozók életszínvonalának csökkentésével akarnak menekülni. Ebben a kérdésben Anglia és Amerika megtalálja a közös hangot, bármilyen áldatlanul is közöttük az ellentét más téren.

Az Egyesült Államokban és a marshallizált nyugateurópai államokban a kizsákmányolt munkásság mozgalma egyre nagyobb méreteket ölt.

Amerikát minden eddiginél hatalmasabb sztrájkhullám fenyegeti.

Szeptember 13-án jár le a hatvannapos határidő, amelyet a munkáltatók kaptak. A Le Monde washingtoni tudósítója szerint, a határidő lejárta után

hárommillió amerikai munkás kezdi meg a sztrájkot az acél-, szén-, gépkocsi-, villany- és gumiiparban.

Franciaországban is egymást érik a kisebb-nagyobb sztrájkok. A Francia Kommunista Párt a legközelebb a nemzetgyűlés elé viszi a kormány politikáját. Jaques Duclos, a Francia Kommunista Párt nemzetgyűlési csoportjának elnöke levelet intézett a nemzetgyűlés elnökéhez. Bejelentette, hogy interpelláció kíván a nemzetgyűlés elé terjeszteni a kormány ama határozatai ügyében, amelyek megkönnyítik az idegen tőke beáramlását Franciaországba.

Az olasz munkások válasza a provokációra:

A sokmilliós szervezett dolgozó le tudja állítani a termelést az egész országban

Olaszországban óriási felháborodást váltott ki a kormány hétfői aljas provokációja a milánói munkásság ellen. A munkások, miután visszaverték a rendőrség fegyveres támadását,

kedden háromórás tiltakozó sztrájkot tartottak. A sztrájk időtartama alatt óriási méretű tömeggyűlést rendeztek.

A milánói Szakszervezeti Szövetség titkára mondott beszédet a nagygyűlésen.

— Ha a rendőrségnek vannak páncélos gépkocsijai és fegyverei, hogy megtámadja a védtelen munkásokat — mondotta —, a Szakszervezeti Szövetség viszont sokmilliós szervezett taggal rendelkezik.

E millók, ha nincsenek is fegyvereik, meg tudják állítani a vonatokat, a villamosokat és a termelést az egész országban.

A tömeggyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelynek értelmében a munkások lankadatlanul folytatják a harcot a dolgozók jogainak megvédéséért.

Az olaszországi bankalkalmazottak sztrájkja változatlan erővel tovább folyik. Torinóban a szakszervezeti szövetség kezdeményezésére kedden délben egyórás általános sztrájkot tartottak, hogy kifejezzék a munkásság együttérzését a sztrájkoló bankhivatalnokokkal.

„Eltökélt szándékunk, hogy fokozzuk a faji megkülönböztetést"

— jelentette ki a délafrikai miniszterelnök

Johannesburgi jelentés szerint Délafrikában, az angol birodalom egyik társországában

teljes nyíltsággal és szemérmetlenséggel virágzik a fasizmus.

Daniel Malan miniszterelnök kijelentette, hogy „az európai faj védelme érdekében" minden állampolgár köteles lesz olyan személyazonossági igazolványt hordani, amely megkülönböztetést tesz az európaiak, a színes bennszülöttek és az indiaiak között — jelenti a Reuter.

Közölte azt is, hogy

pártjának eltökélt szándéka fokozni a faji megkülönböztetést.

A délafrikai kormány az indusok parlamenti képviseletét már megszüntette és most elhatározta, hogy Cape tartományban eltörli a színes lakosság szavazati jogát is.

A bonni Bundestag megnyílása megpecsételi *Németország kettészakítását*

Bonnban most nyílik meg Nyugat-Németország különálló úgynevezett paralementje, az úgynevezett „Bundestag".

Ezzel megpecsételődik Németország kettészakítása.

A választásokon a legantidemokratikusabb módszerekkel azt a pártot és azokat az elemeket juttatták hatalomra, amelyek

annakidején a nemzeti szocialistákat segítették hatalomra,

hogy azután szétzúzzák a weimari német köztársaság rozoga szerkezetét. Konrad Adenauer, a többségével hatalomra került keresztény demokrata unió vezére, programmnyilatkozatában megerősítette azok véleményét, akik az angolszász segítséggel létrehozandó államszövetségtől Európa békéjét féltik. Programmját három pontban foglalta össze: 1. A nyugati hatalmak „konzultálják" a szövetségi kormányt védelmi kérdésekben. 2. Nyugat-Németországot be kell kapcsolni az Atlanti Szövetségbe. 3. Nincs helye a gazdasági és politikai együttműködésnek Kelet-Németországgal. Ezt a nyilatkozatot Adenauer később kiegészítette azzal, hogy

vissza kell állítani az 1937. évi német határokat.

Az angol-amerikai tőkés monopóliumok, mint ismeretes, mindent elkövettek, hogy nyugatnémet hadiipar ismét teljes kapacitással dolgozhassék. Ezért állítottak fel különböző fedőnevek alatt katonai jellegű német egységeket, nevezzék azokat akár munkaszázlóaljaknak, akár pedig ipari rendőrségnek. Mindezek az alakulatok volt náci tisztek vezetése alatt állanak. Európa és a világ népei azonban nem felejtették el,

milyen vérfürdőt hozott a világra revánsszellem, amely most angol-amerikai védnökség alatt ismét erőre kap,

hogy résztvegyen a világbéke elleni imperialista összeesküvésben.

A kínai néphadsereg már átlépte Szecsuan tartomány határát

Az Ujkina hírügynökség peipingi jelentése szerint a néphadsereg egységei áttörték a Kuomintang kiépített védelmi vonalát a Csiniing hegységben és folytatják előnyomulásukat Han-Csung irányában, Szecsuan tartomány határán.

A Kuomintang arcvonal hátamögött harcoló partizáncsoportok egyre nagyobb tevékenységet fejtenek ki a tibeti határvidéken is. Siaso várostól délre egy 600 főből álló tibeti partizáncsoport megsemmisített egy Kuomintang-egységet, amely a néphadsereg előrenyomuló csapatai elől tibeti területre akart menekülni.

A DIVSZ-kongresszus megválasztotta az elnöki tanácsot

Ma lesz az ünnepélyes záróülés

Szerdán reggel kilenc órakor André Tollet a CGT. titkára nyitotta meg a DIVSZ második kongresszusának hatodik napi tanácskozásait. Elsőnek Tun Shein, Burma küldötte szólalt fel. Elmondotta, hogy egy évi és öt hónapi nemzeti felszabadító mozgalmuk során sok sikert értek el.

Burma hatvan százalékát felszabadította a győzelmes néphadsereg.

Megfogadjuk — mondotta —, hogy a világ ifjúságával együtt harcolunk a szocializmus országa, a hatalmas Szovjetunió irányításával a békéért, a demokráciáért és a jobb jövőért.

A fasizmus ellen küzdő spanyol ifjúság nevében Luis Callego szólalt fel. Hangoztatta, hogy Spanyolországban talán brutálisabban mint bárhol,

a klérus visszaél az ifjúság valásos meggyőződésével és minden erejével segíti Francot szörnyű terveiben,

hogy a spanyol ifjúságot az imperialisták szolgálatába kényszerítse. Spanyolország ma pokol, amelyben az ifjúság részére csak egy út lehet: harcolni a Franco-fasisztáik ellen. Ebben a küzdelemben példaképünk a nagy hősnő, a spanyol nők és a Kommunista Párt vezetője Dolores Ibarruri Passionaria. A spanyol ifjúság mélységes tiszteletet és szeretetet érez a Szovjetunió iránt, amely a demokráciának és a béke erőinek az élén áll.

A fiatal kommunisták a béke legbátrabb harcosai

Kutty Hookham, a DIVSZ titkára felszólalásában a budapesti Világifjúsági Találkozó jelentőségére mutatott rá. Mint mondta, a mai ifjúság jól tudja, hogy a fiatal kommunisták — élükön a hős komszomolokkal — a legbátrabb harcosai a békének, mindannak, ami szép és nemes. Ezért

megtiszteltetésnek érezzük, hogy a béke nagy ügyéért folytatott harcunkat a fiatal kommunistákkal együtt vívjuk.

Masmartin kubai, Belkhiti marokkói és Remigi haiti küldött felszólalása után Tollet elnök felolvasta a béke hívei párisi világkongresszusa állandó bizottságának a kongresszushoz intézett üdvözlő táviratát.

Larsen norvég küldött szólt ezután, majd Karppinen, a finn demokratikus ifjúsági szövetség elnöke beszélt arról, hogy a finn munkásosztály egyre élesebb harcot vív a burzsoázia ellen. A harcot a Finn Kommunista Párt vezeti.

Az újzélandi és equadori küldött felszólalása után szünet következett.

A délutáni ülésen Borothy Hynds előterjesztette az elnökség összetételéről szóló javaslatot. Utána René Beneuzet, a francia lányoknak a béke érdekében folyó aktivizálódásáról beszélt. Paraguy ifjúsága nevében Luis Basalbria szólott.

A küldöttek hatalmas tapsa közben a görög szabadságharcosok egyenruhájában megjelent Pashalis fiatal macedon küldött beszélt. Hangoztatta, hogy a görögországi macedónok a görög monarchofasiszták elnyomása alatt élnek, de a macedon nép a hős görög nép fiaival együtt harcol szabadságáért és nemzeti jogaiért.

Az ellenség között van Tito áruló bandája is.

A Tito-klikk nagyszerb sovinizmusa már 1943-ban lelepleződött, amikor Titoék el akarták szakítani a macedon szabadságharcosokat a görög szabadságharcosoktól. Titoék és kenyéradó gazdáik, az amerikai imperialisták

tévednek, ha azt hiszik, hogy megtörhetik a macedon és a görög nép erejét.

A tuniszi, a svéd, a kolumbiai, a perui és az egyiptomi felszólaló után az elnök javaslatára elhatározták, hogy a sztrájkoló milánói vasmunkások ellen elkövetett rendőri brutalitások miatt

tiltakozó táviratot küldenek az olasz belügyminiszternek és kifejezik szolidaritásukat a milánói sztrájkoló munkásokkal.

Százhetvenhét tagból áll az elnökség

A kongresszus ezután egyhangú lelkesedéssel elfogadta a titkárság által előterjesztett javaslatot a DIVSZ elnöki tanácsának megválasztására. A DIVSZ elnöki tanácsa 177 tagból áll. A szovjetorosz és a többi szövetséges köztársaságok Komszomol szervezeteit Mihajlov, Selepin, Kocsemaszov, Fjodorova, Peszijak, Szemicsasztnij, Maserov, Romanovszkij, Agyenkova, Krumins, Turvanova, Gavrilov és Szaljanova képviselik.

A Magyar Ifjúság Népi Szövetségét Non György, Hollós Ervin, Gábor Zoltán, Gosztonyi János és Szalai Béla képviselik az elnöki tanácsban.

Az elnöki referátum feletti vita végetért. A most megválasztott elnöki tanács csütörtök délelőtti ülésén választja meg a DIVSZ titkárságát. A kongresszus ünnepélyes záróülése csütörtökön 15 órakor kezdődik.

„A dolgok rendben mennek"

Bebrits Lajos miniszter elvtárs látogatása Mohácson

Bebrits Lajos elvtárs, közlekedésügyi miniszter szerdán délben nagy bizottság élén Mohácsra érkezett. Megtekintette mindhárom NV munkaterületét. Bátaszékre is ellátogatott és ötóra tájban indult vissza Budapestre. Elindulása előtt munkatársunknak a következő nyilatkozatot adta:

— A kombináttal kapcsolatos munkák minden területen a legnagyobb rendben és jó ütemben folynak. A Mohács-budapesti országút építése jól halad, ugyanígy a Mohács-Bátaszék közötti vasútvonal építésének előmunkálatai is. A lakóteleptől a Dunáig vezető csatornaépítés munkálatainál nehézségeket okoz a Duna magas vizállása, de rövidesen túljutunk ezen is. A vasútra lényegesen nagyobb terheket rónak az építéssel megnagyobbodott szállítások, mint amilyent akár az utolsó békeév, 1938 szállításai, de megbirkózunk velük.

Kértük, mondjon még valami érdekeset olvasóink számára. A kérdésre mosolyogva ezt felelte:

— Az a legnagyobb szenzáció, hogy a dolgok rendben mennek.

A miniszertanács rendelete a Magyar Népköztársaság címerének használatáról

A Magyar Közlöny szeptember 7-i száma közli a minisztertanács rendeletét az új címer használatáról. A rendelet szerint a Magyar Népköztársaság címerét állami és más közületi vállalatok és üzemek csak külön engedélylap alapján használhatják. A címer használatára vonatkozó engedély pontosan megszabja a címer használatának módját. A minisztertanács elnöke az engedélyt bármikor visszavonhatja.

Az állami hatóságok, hivatalok, intézetek és egyéb intézmények 1950 április 30-a után csak az új címert használhatják. A fenti idő eltelte után a középületekre is a Magyar Népköztársaság címerét kell elhelyezni. A műemlék jellegével bíró épületeken az emlékműveken a korábbi címer meghagyható. Az ilyen épületeken és emlékműveken csak abban az esetben kell a népköztársaság címerét is feltüntetni, ha ez művészeti műtörténeti szempontból nem esik kifogás alá.

Tito elérkezett a fasizmushoz

— írja a Kominform lapjának legújabb száma

A Tartós Békéért Népi Demokráciáért most megjelent száma „Arcátlan fasiszta zsarnokok" címmel vezércikket közöl a Tito-klikk magatartásáról. A vezércikk megállapítja: Tito szovjetellenes és marxistaellenes útra tért burzsoá-nacionalista klikkje Jugoszláviában

most eljutott oda, ahol kommunistaellenes tevékenységének végződnie kellett: a fasizmushoz.

Az ilyen népellenes rendszer csakis katonai, rendőri terrorral tarthatja fenn magát — folytatja a lap. Ezért korántsem véletlen, hogy

Jugoszlávia katonai táborrá alakult át.

Tito annakidején kijelentette, hogy a német megszállók elleni partizánháború teljes kibontakozása idején Jugoszláviában háromszázezer ember állt fegyverben. Most, amikor nincs is háború külső ellenséggel, Jugoszláviában egyedül a katonaság és a rendőrség keretében nem kevesebb, mint

nyolcszázezer ember áll fegyverben, nem is számítva a fegyveres titkos rendőrséget és a „civil" rendőröket.

Tito klikkjének támasza Jugoszláviában éppen ez a katonai, rendőri apparátus.

A vezércikk hangsúlyozza, hogy Jugoszláviában

mind nagyobb arányban folyik a harc a Tito-klikk ellen.

Ezt többé Rankovics sem képes titokban tartani. Az országszerte működő földalatti kommunista szervezetek tagjainak száma egyre növekszik. Tito—Rankovics klikkjének arcátlan fasiszta zsarnokai pusztulásra vannak kárhoztatva.

Mereszjev és Kozsedub, a Szovjetunió hősei a magyar repülők között

Szerdán délután Mereszjev ezredes és Kozsedub alezredes, a sztálini légierők két nagyszerű hőse az egyik repülőtéren meglátogatta a magyar repülőket. Alig jött meg a látogatás híre, már két honvéd kezében ott ragyogott egy-egy gyönyörű ezüst repülőgépmodell, két másik repülő pedig virágot szerzett a mindnyájan határtalan szeretettel és csodálattal nézték azt a két embert, akik a dolgozó társadalomért folytatott harcukban olyan bámulatos hősiességgel küzdöttek. Fergeteges hurrá és éljenzés fogadta a szovjet hősöket.

Mereszjev ezredes csak nehezen jutott szóhoz, mert a magyar fiúk lelkesedése nem ismert határt. Mereszjev átadta a Komszomol és a Sztálin légierők üdvözletét. Az üdvözlés hallatára a magyar repülők percekig éltették Sztálint és a szovjet hadsereget. Mereszjev ezredes ezután harctéri élményeinek egyes epizódjairól beszélt, majd a magyar repülők feladatairól is szólott.

— Sajátítsátok el a repülés tudományát, — mondotta — a magyar légierő harcos pilótájaként szolgáljátok a nép érdekeit. Minél erősebb a hadseregünk, minél erősebb a légierőnk, annál kevesebb veszély fenyegeti a békét. Amikor beszédét a szovjet és magyar hadsereg barátságának éltetésével fejezte be, ismét felcsattant az óriási tapsvihar és a hurrá.

Zúgott a taps akkor is, amikor Kozsedub alezredes, a Szovjetunió háromszoros hőse kezdett beszélni arról, ami a magyar repülőket legjobban érdekli: a csodálatos légiharcokról. Elmondotta, hogyan tanult meg harcolni sztálini módra és hogyan sikerült legyőznie légiharcokban az ellenséget.

Megkezdődött a mexicoi békekongresszus

Mexico-Cytiben szeptember 5-én megnyílt összamerikai békekongresszuson többezer küldött vett részt, valamennyi amerikai ország képviseletében. A kongresszuson Lombardo Toledano, a Latinamerikai Szakszervezeti Szövetség elnöke hangsúlyozta, hogy a tartós békéért folytatott mostani küzdelem voltaképpen folytatása a fasizmus ellen csatatereken vívott harcnak.

Hegyi Gyula a magyar labdarúgásról

Hegyi Gyula sportállamtitkár, a Szovjetunióban tartózkodó magyar sportküldöttség vezetője elmondotta, hogy a szovjet és magyar sportolók közti baráti kapcsolatok szorosabbra fűzésére érkeztek a Szovjetunióba. A Vasas két mérkőzésén látni lehetett, hogy mindkét szovjet csapat, a Torpedó és a Dinamó kitűnő játékosokkal rendelkezik. Egyetlen szovjet labdarúgó sem törekszik játékával személyes sikerre, mindannyian az egész csapat sikeréért küzdenek. Sajnos, ez mindennél jobban jellemzi a szovjet és magyar labdarúgók közti különbséget. Ezt a stílust kell nekünk is követni.

Az a meggyőződésünk, hogy az ilyen baráti mérkőzések megerősítik és elmélyítik a szovjet és a magyar nép közti barátságot — mondotta Hegyi Gyula sportállamtitkár.

Győzött a magyar vizilabdacsapat

Ünnepélyes keretek között nyitották meg Milánóban a nemzetközi vizilabda hatostorna küzdelmeit. A világ legjobb hat vizilabda csapatának találkozója ez a torna. A magyar csapat az első napon pompás küzdelemben 3:2 arányban győzte le Európa legjobbjának tartott Svéd csapatot. Magyarország csapata a következő összeállításban vette fel a küzdelmet: Jenei — Kiss, Kislégi — Szittya — Lemhényi, Szívós, Vágó II. Góllövő: Szívós 2, Lemhényi.

A hatos torna többi eredményei: Belgium—Franciaország 3:1, Hollandia—Olaszország 4:1. Ez a mérkőzés két perccel a befejezés előtt félbeszakadt, mert a durván verekedő olasz játékosok közül a játékvezető kettőt kiállított és ezek közül az egyik a játékvezetőt is megsértette.

Szeptember és október folyamán mindenütt megindul az építőipari szakmunkásképzés

Az építőiparról szóló minisztertanácsi határozat kimondotta, hogy az új szakmunkások tízezreinek munkábaállítására átképző- és továbbképző tanfolyamokat kell indítani és hogy az építőiparban dolgozó nőket tömegesen kell bevonni a szakmunkásképzésbe.

Az építésügyi minisztérium a közlekedés- és postaügyi minisztériummal egyetértésben elkészítette rendelettervezetét az építőipari átképző tanfolyamok végrehajtásáról. Az átképző tanfolyamok betanított segédmunkásokat szakmunkásokká képeznek át, egyelőre a kőműves, ács, állványozó, vasbetonszerelő, tetőfedő és épületburkoló szakmában. Az átképző tanfolyamokat az illetékes miniszter szervezi meg állami, nemzeti, vagy községi vállalatok keretében. Az átképző tanfolyamok időtartama 12 hónap és szeptember és október hónapokban indulnak meg.

A Szovjetunió önzetlen támogatásával Bulgária dolgozó népe kitartóan halad a szocializmus útján

1949 szeptember 9-e emlékezetes nap marad a bolgár nép történelmében — írja a Szovjet Tájékoztató Iroda munkatársa. Ezen a napon

Bulgária dolgozói, élükön a Kommunista Párt vezette munkásosztállyal, hazájuk történelme során első ízben vették kezükbe az államhatalmat.

Az 1944 szeptember 9-i népi felkelés a dicső szovjet hadsereg támogatásával győzelmet aratott és megsemmisítő csapást mért a hitlerista megszállókra, valamint szövetségeseikre, a bolgár fasisztákra.

Az ország felszabadulása után az Egyesült Államok és Anglia vezető köreinek nyílt támogatásával megkísérelte a reakció a Hazafias Arcvonalat belülről bomlasztani és a Kommunista Pártot elszigetelni. Mindezek

a kísérletek azonban kudarcba fulladtak.

A népi demokratikus hatalom sikerrel tölti be a proletáriátus diktatúrájának funkcióját a kapitalista elemek felszámolásában és a szocialista gazdaság megszervezésében. A bolgár nép — teljesítve kétéves tervét —

hozzálátott Bulgáriában a szocializmus alapjainak lerakásához, a nagyszabású ötéves mezőgazdaságfejlesztési terv keretében.

Bulgária az ország iparosítása és villamosítása útján, valamint a mezőgazdaság gépesítése révén 15—20 év alatt eléri azt, amihez kapitalista feltételek között legalább 100 év lenne szükséges.

Az ipari termelés már 1948-ban 71.5 százalékkal túlhaladta az 1939. évi színvonalat,

1949. második negyedében 101.6 százalékra teljesítették az ipari termelési tervet.

Az iparban foglalkoztatott munkások száma az előző év megfelelő időszakához képest 29.6 százalékkal növekedett.

A Bulgária felszabadulásának ötéves fordulójára rendezett munkaversenybe több mint 450.000 ember kapcsolódott be.

Felejthetetlen élmény lesz az idei Őszi Vásár

Alig egy hét választ el bennünket a Budapesti Nemzetközi Őszi Vásár megnyitójától. A szeptember 16-án nyíló vásár mind méreteiben, mind tartalmában

felülmúl minden eddigi ipari- mezőgazdasági kiállítást.

Az 150.000 négyzetméteres parkban felépített vásárváros átfogó képet ad dolgozóink eredményeiről, melyeket a hároméves terv során a Szovjetunió segítségével és a Magyar Dolgozók Pártja vezetésével értek el: de a vásár nemcsak a múlt felé mutat, hanem elénk vetíti a jövőt is: az ötéves terv nagyszerű célkitűzéseit.

A vásár központjában a Szovjetunió és a népi demokráciák több, mint 10.000 négyzetméteres összterületű pavillonjai állanak,

valamint a magyar nehézipar, bányászat és kohászat, építőipar, vegyipar, élelmiszer-, textil-, bőr-, gumi-, szőrme- és ruhakonfekcióipar csarnokai foglalnak helyet. A magyar mezőgazdaság és a dolgozó parasztság szövetkezeti mozgalma 5000 négyzetméteres kiállítási területen mutatkozik be a közönségnek.

A Budapesti Nemzetközi Őszi Vásár várható óriási forgalmára való tekintettel

a MÁV is megerősíti szerelvényeit.

A vidéki vásár-látogatóknak biztosított MÁV félárú vasúti kedvezményt csak az veheti igénybe, aki a vásárigazolványt kiváltja. Elutazás előtt a kiinduló vasúti állomáson bélyegzetessük le az igazolványt, majd a vásár pénztáránál újra ütessük rá a bélyegzőt igazolványunkra.

Az idei vásárlátogató felejthetetlen élményt szerez az őszi vásáron.

A tervszerű termelés, a szocialista munkaverseny, a munkásújítók, észszerűsítők és feltalálók nagyszerű eredményei bontakoznak ki a látogató előtt és bepillantást nyerünk a jövőbe is: a vásár pompás dokumentációs anyaga elénk vetíti a fejlődést, melyet az ötéves terv biztosít a dolgozó népünk számára.

MINDEN ELŐKÉSZÜLET MEGTÖRTÉNT

az őszi szántás és vetés sikerének biztosítására

A baranyamegyei operatív bizottság szerda délelőtti ülésén nagyfontosságú határozatokat hozott az 1949/50-évi őszi-tavaszi szántás és vetési tervről.

A Népgazdasági Tanács és a földmű-velésügyi miniszter jóváhagyta a Baranya megyére szóló szántás-vetési tervet a következő gazdasági évre és így elérkeztünk ahhoz az új szakasz-hoz, amikor

megyénk is részesévé lett az ötéves terv első gazdasági tervévének megalapozásának.

Előfeltétele a jó munkának, hogy a népi szervek a Párt irányításával jól működjenek együtt, hogy végezzük be teljes egészében a tarlóhántást szeptember 15-ig. Ugyancsak sürgősen be kell fejezni a termelési szerződések kötését is, hogy

a kellő mennyiségű vetőmagot időben lehessen leszállítani.

Megkezdődött a vetőmagcsere

Máris gondoskodás történt a szükséges műtrágyamennyiség tárolására és a megyében 25 földművesszövetkezetnél, min. elosztónál elegendő műtrágya van raktáron. A vetőmag biztosítva van

a vetőmagcserét a TERNEVAL megkezdte

és szeptember 30-ig a dolgozó parasztok a gyűjtőraktárakban kicserélhetik a rosszminőségű vetőmagjukat.

A vetőmagtisztítást is meg kell kezdeni időben. A megyében közel száz szelektor és többszáz triőr rajonirozása meg történt,

a községek értesítést kapnak, hová kell vinni a magot tisztítani.

Egyes községekben máris versenyre készülnek a szelektorok kezelői, hogy melyik tisztítja a legjobb magot.

Az összes szántást december 10-ig kell elvégezni

A szántási terv végrehajtásához megvan a szükséges igaerő és traktorlétszám. A megye összes szántását — az őszi vetések alá és a tavasziak alá a mélyszántást a rendelkezésre álló erővel a terv szerint

december 10-ig el kell végezni.

Hogy ez a szántás határidőre pontosan készen legyen, minden dolgozó parasztnak egyenként kell a reá eső munkát felelősségének tudatában elvégezni. A népi szervek készítsenek szántási tervet a helyi viszonyoknak megfelelően, hogy

fennakadás ne legyen a fogatos és gépi erő kihasználásában.

A községi szántási tervet szeptember 15-ig kell elkészíteni, tehát ekkor már tudni kell, melyik községben hány holdat fogattal és mennyit traktorral szántanak majd fel. Ismét a DÉFOSZ-ra hárul a döntő feladat, hogy a pártszervezetek és valamennyi tömegszervezet segítségével aprólékos, mindenre kiterjedő tanácsadással vigyék sikerre a szántási terv végrehajtását.

A vetési terv végrehajtásánál a faluban feltalálható vetőgépeket vegyék számba és

osszák be úgy, hogy mindenkihez eljusson.

Az idén már mindenkinek csak vetőgéppel szabad vetni, mert ezzel is elősegítjük a magasabb terméseredményt. A búza vetési ideje legkésőbb október 31. Nem szabad hitelt adni annak a rossz tanácsnak, hogy „nálunk nem szokás korán vetni".

Nem a hagyományok irányítják a munkánkat, hanem a szakszerűség

és ezért mindenkinek be kell tartani a vetési időpontot. — A rozsot legkésőbb október 22-ig kell elvetni. Az őszi árpa vetését négy hét alatt kell elvégezni, hogy legkésőbb október 8-ig a földbe jusson.

A baranyai dolgozó parasztságnak most az az elsőrendű feladata, hogy kihasználva a kedvező adottságokat — ha már a begyüjtésben nem tudtunk az élre törni,

a szántást, vetést időben pontosan végezzük el.

És kötelessége minden falusi dolgozónak ellenőrizni, hogy a kulák az idén beveti-e a szántóföldjének 35 százalékát kenyérgabonával, nehogy a vetőmagot ismét elfeketézhesse az éberség hiánya miatt.

Ujabb kulákgazság derült ki

Tavaly a kötelező 33 százalék helyett csak 18-20 százalékot vetettek el

Nagyszabású kulákszabotázsra jöttek rá az ellenőrző bizottságok. Az történt, hogy — mint közudomású — tavaly 33 százalék kenyérgabonát kellett elvetni és minden termelő a szántóterületének egyharmadáig tarthatta vissza a vetőmagot. — Ezzel szemben most derült ki az, hogy

a kulákok ugyan megkapták az engedélyezett vetőmagmennyiséget, de azt nem vetették el.

Igy igen nagymennyiségű fölös gabonához jutottak, mert átlagban csak 18—22 százalékát vetették el a szántóterületnek a 33 százalék helyett. A kulákok ezzel a galádsággal félrevezették a kis- és középparasztságot, amelynek arról panaszkodnak, hogy nem bírják a terheket, közben kijátszva a népi szervek éberségét kevesebbet vetett a mult őszel és

az így megmaradt nagymennyiségű fölös vetőmaggal üzérkedtek.

A dolgozó kis- és középparasztok már tavaly is ezek miatt a szabotáló kulákok miatt nem tudott élre törni a begyüjtési versenyben. A dunaszekcsői Benkőnétől Nyugaszenterzsébetig az egész megyében megtalálhatók ezek a tervszabotálók, népköztársaságunk, a dolgozó parasztok ellenségei. Ezért a községi népi szervek nézzenek jól a faluban lévő kulákok vetésterülete után, leplezzék le őket, hogy lesujthasson rájuk a nép igazsága.

Még szeptemberben megnyílik az új piactér

Régi vágya valósul meg a pécsi háziasszonyoknak, azzal, hogy néhány napon belül elkészül az új piactér az Alsómalom és a Bajcsy-Zsilinszky utca között. De nemcsak a háziasszonyoknak, hanem a város vezetőségének is régi problémája volt a régi piacterek felszabadítása és más célokra való felhasználása. Ezért a város vezetősége mindent elkövetett, hogy az új piacteret minél előbb átadhassa a forgalomnak.

Megnéztük az új piacteret, ahol már az utolsó simításokat végzik. Nagy örömére szolgál majd a háziasszonyoknak, hogy esős időben nem kell sáros, latyakos piacokon mászkálni. A következő évben készül a piactér teteje is és így minden igényt kielégítő fedett vásárcsarnok áll majd a pécsi és környékbeli háziasszonyok rendelkezésére.

A város vezetőségétől nyert értesülés szerint az új piacteret még ebben a hónapban átadják a forgalomnak. Még az ősz folyamán elkészül a piactér területén a vendéglőhelyiség is, amelyet a város vesz át házi kezelésbe.

Takarékoskodni kell a vízzel

Ahol megállapítják a pocsékolást ott a vizet elzárják

A szárazság mindenütt érezteti hatását. A csapadékhiányt természetesen megérzik az egyszerű kutak épúgy mint a városi vízművek. A hiba nem is ott lenne pécsi viszonylatban, hogy a vízműveknek nincs elég forrása, amely elegendő vizet tudna szolgáltatni Pécs város részére. A hiba ott van, hogy a pécsiek egyszerűen nem vesznek tudomást arról, hogy a nagy szárazság csökkenti a források vízbőségét és úgy öntözik a vizet, mintha tengerből mernék. Ezért fordul elő az, hogy a város magasan fekvő részeire a vízgyüjtők alacsony vízállása miatt nem tudnak felnyomatni vizet.

A város vezetősége az ivóvíz biztosítása érdekében felhívja a lakosságot, hogy a kerti öntözést haladéktalanul szüntesse be, ellenkező esetben a város vezetősége kénytelen lesz radikális intézkedéseket hozni és azokban a kerületekben, ahol megállapítják, hogy a szokottnál több vizet pocsékolnak el, ott a vezetékeket naponta rövidebb-hosszabb ideig elzárják.

A vízművek állandóan ellenőrzik majd a házakat és ahol vízpocsékolást állapítanak meg, ott az eljárást haladéktalanul megindítják. Minden pécsinek kötelessége tehát, hogy a vízzel takarékoskodjék, nehogy egyesek nemtörődömsége, és hanyagsága miatt esetleg egy egész városrész víz nélkül maradjon.

Ópiumos teát adott a csecsemőknek

másfélévi fogházat kapott

Gondatlanság által okozott emberölés vétsége címén emelt vádat az ügyészség László Józsefné gyermekklinikai alkalmazott és társai ellen. — 1947 április 28-án éjjel mint bábanövendék teljesített szolgálatot a szülészeti klinikán. Hogy a csecsemők nyugodtan aludjanak, két deci vízbe nyolc csepp ópiumot csepegtetett és ezzel megitatta a csecsemőket. — Reggelre Kiss Zsuzsanna 9 napos csecsemő meghalt. Tizenkilenc csecsemőnek adta be László né az ópiumos teát és az azonnali orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy a többi apróság nem halt meg.

A bíróság a szerdai napon tárgyalta László né és társai bűnügyét és László Józsefnét 1 évi és hat hónapi fegyházra, Ludányi Annát, akit azért terhelt a felelősség, mert László nénak, mint bábanövendéknek kiengedte vinni a szobából az ópiumot, hat hónapi fogházra ítélte. A harmadrendű vádlottat, Kurucz Józsefnét felmentették.

A vádlottak az ítéletben megnyugodtak, de a vádat képviselő ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Fokozódott a begyüjtés üteme

Megyeszerte befejezték a cséplést

A vármegye területén a cséplés teljesen befejeződött, csupán egy-két községben van még vissza egy-két napi cséplési munka. A cséplés folyamán a tiszta csépléssel és a becsületes, gyors munkával kitűnnek a gépállomások gépei és a földművesszövetkezeti cséplők is. A legjobb eredmények között találjuk a szentlőrinci gépállomás egyik gépének teljesítményét, amely

Magyarmecskén 34.06 vagónos teljesítménnyel a község valamennyi dolgozó parasztjának elismerését vívta ki.

A nagyhajmási szövetkezeti cséplőgép viszont 46.29 vagónos teljesítményét egész idényben csak 3 órai üzemzavarral folyamatosan végzett munkával érte el. A nagyarányú cséplési visszaéléseket úgyszólván teljes egészében a magángépeknél követték el.

A begyüjtés fokozott ütemében is érezhető a cséplési munka befejeződése.

Remélhető, hogy az élenjáró községek mellé igen sok község csatlakozik ezen a héten.

A járások között a hegyháti, szentlőrinci és mohácsi járások begyüjtési eredményei mutatkoznak a legjobbnak.

A begyüjtésnél a községi népi bizottságok a most folyó elszámoltatásokkal egyidőben készítsenek kimutatást azokról, akik még nem teljesítették a begyüjtési kötelezettségüket és a népnevelők, a bizottsági tagok látogassanak el ezekhez a gazdákhoz, hassanak oda, hogy ezek is megértsék a begyüjtés országos jelentőségét.

A takarmányfélék begyüjtését is szorgalmazni kell.

Bár eddig a takarmány viszonylag eredményesen gyűlt, a továbbiakban azonban fokozni kell ezt a részét is a begyüjtésnek.

Fegyverrejtegető orvvadászok

Augusztus utolsó napjaiban orvvadász razziákat tartott a rendőrség Hosszúhetényben és környékén. A razzia alkalmával Takács Mátyás és ifj. Takács Tibor Hosszúhetény szőlőhegyi lakosoknál 2 darab német Mauserpuskát, 2 darab kétcsövos sörétes vadászpuskát, ezenkívül 150 darab Mauser töltényt, 22 géppisztoly töltényt, 18 magyar karabély töltényt és egy darab német géppuska csövet találtak. Kihallgatásuk során arra hivatkoztak, hogy a németek által elszórt fegyvereket ifj. Takács Tibor gyüjtötte össze és azért nem szolgáltatták be, mert az erdő szélén laknak és féltek esetleges támadástól. Mindkettőt őrizetbe vették és átadták a pécsi államügyészségnek.

Máskép lesz minden elvtársak!

A pártszervezet gondjaiba veszi a legényotthonok lakóit

„A legényotthonokban is megalakítjuk a pártszervezeteket, az új munkásokkal úgy politikai, mint szakmai vonalon behatóan foglalkozunk, megismertetjük és megszerettetjük velük munkájukat." Igy szól a határozat, az augusztus 21-i nagy bányászaktíva határozata. Nézzük meg, mit valósítottak meg belőle Pécsbányatelepen.

— Semmit... — mondja Tárnai Ferenc körzeti párttitkár. S amikor kicsit meghökkenve nézünk rá, újra elismétli:

— Igy ahogy mondom semmit.

Sok volt a munka és a sok fontos mellett ez elmaradt. — Ez nem fontos? — kérdezem meg a párttitkárt. — De fontos, de annyi minden volt még emellett. Persze tudom, hibásak vagyunk."

Hallgatva indulunk a legényotthonok felé. Vajjon milyen kép fogad. Az úgynevezett alsó legényotthonban tízen vannak. Fehérre meszelt szoba, vaságyak, pokrócok. Az asztalon ételmaradék, a földön is kenyérhéja, szalma. A sarokban mosdó, az ágyakkal szemben szekrény. Négyen vannak a szobában.

Ismerkedjünk meg velük.

Nógrádi István, 17 éves. Csolyospálosról jött. Apja? Földműves, két holddal. Nem sok igaz? El kellett jönni a Pistának, saját lábára állni, pénzt keresni, hogy élni tudjon.

Kék szeme köré már odarajzolódott a fekete karika, szőkés haját már megfogta a szénpor. Nehezen indul meg a beszélgetés. A munka nehéz, de meg lehet szokni. Az embereket is. Hogy segítenek-e?

— Persze, hogy segítenek. A barátság a munkásnép között meg volt mindig — lép beljebb Gréci Imre, a kiskunmajsi volt gazdasági cseléd. Egy kuláknál dolgozott.

Aztán előjön, hogy hiányzik az otthon, hogy itt mást nem csinálnak, mint schichtre mennek, esznek és fekszenek estig, azután alszanak. Ennyi az életük. Hogy járt-e valaki náluk a Párttól, szakszervezettől?

— Nem járt itt senki. Pedig nem haragudnánk érte, ha törődnének velünk. Szívesebben maradna az ember. Igy azt sem tudjuk, hogy holnap itt leszünk-e még.

— Bizalmi? Olyan nincs nekünk — mondják egyszerre. Pedig ügyesbajos dolgunk volna elég. Jó lenne érezni, hogy törődnek velünk. Érdemes is lenne. Nógrádi Istvánnal beszélgetünk, nyílt eszű gyerek, Gréci Imrének úgy mutatja meg a kulák igazi arcát, mintha örökké erről beszéltek volna.

A párttitkár hallgatva néz ránk. Érzi, hogy itt kellett volna segítség és kell is. Később beszélni kezd ő is az emberekkel. Ismerkednek. Mozdul az első lépés. Oldódnak az emberek, apróságokkal jönnek elő: megindultak. Beszélnek a multkori tábortűzről, arról, hogy jó lenne máskor is, hogy szívesen olvasnának, szívesen vennének részt a Párt, a szakszervezet, a SZIT munkájában.

— Megválasztják a bizalmit, aztán megindulunk — búcsúzik el tőlük a párttitkár. Mi pedig megígérjük, hogy egy hónap mulva újra eljövünk. És akkor biztos máskép fogadnak bennünket.

— Úgy legyen — mondják rá a búcsúszót a szoba lakói.

A felső legényotthon egyes szobájában huszonöten vannak. Nagy Mihály, szentetornyai, Balog Sándor orosházai napszámos fül velünk szemben. De itt vannak a többiek is. És hamarosan bent vagyunk a beszélgetésben.

— Bizony nem bánnánk, ha törődnének velünk egy kicsit. Tanulnánk is szívesen. Akár szakmai vonalon, akár politikailag. Hisz közöttünk is vannak párttagok. Most nincs semmi közösségi élet itt. Együtt eszünk, alszunk. És egykettő együtt dolgozik. Ez minden. De jó lenne máskép. A ti nagyobb közösségetekben — mondják a párttitkár felé.

— Meglesz elvtársak — mondja Tárnai Ferenc. A hangja nagyon komoly. Nem is ígéret ez. Több annál. Fogadalom. Elbúcsúzunk tőlük. Kint hosszú hallgatás után szólal meg a párttitkár.

— Meg fogom szervezni a legényotthon felelőst, a bizalmiakat kiépítjük, aktivákat, akik a szakszervezetbe, Pártba hozzák őket. Lássák, hogy nemcsak bányászok vagyunk, hanem kommunisták is.

Falusiak nem árusíthatnak tűzifát

Razziát tartottak a város illetékes szervei, hogy véget vessenek a tűzifával való üzérkedésnek. Tudvalevő, hogy tüzifát csak a TÜKÉRT útján lehet forgalomba hozni. Ennek ellenére a falusiak semmibevéve a rendeletet, továbbra is árusítanak tüzifát a városban. Ennek okar a város vezetősége a végére járni és sorozatos razziákon ellenőrzik, hogy kik azok, akik megszegik a törvény rendelkezéseit. A rendelet ellen vétőket megbüntetik.

Mozi

APOLLO 14-éig
Munkásőrökről a náci terror ellen.
Idegen kikötő
Svéd film.
Előadások 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 11-éig
Az akarat és kitartás csodája:
Egy igaz ember
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 14-éig
Magyarra szinkronizált szovjet film.
Az ellenség háta mögött...
Végzetes éjszaka
Főszereplő: Borisz Andrejev.
Előadások 6 és 8 órakor.

SZTIPICSNÉL
SZOMBATON SZEZONNYITÓ
Össztánc
a volt Nőegyletben

Ki a selejttel a kölcsönkönyvtárakból!

A Párt és az illetékes kormányhatóságok egymás után jelentetik meg a szellemi selejt kiküszöbölését irányzó felhívásaikat, rendeleteiket. Könyvnapok küzdenek olcsó, jó könyvekkel a ponyva ellen, az ujságok hosszú hasábokat áldoznak a nívótlan szellemi termékek elleni harcban.

Ezzel szemben könyvesboltok kirakataiban tovább virit sárga-piros címlapjaival a félpengős „Marokkói cowboj", meg a „Köszönöm Mr. Motó", a magán-kölcsönkönyvtárak kisasszonyai. Herczeg Ferenc: „Gótikus ház" című remekét dugják a határozatlan bakfis orra alá és megjegyzik:

— Ezt olvassa el, édes. Bájos irás. Különben is Herczeg. Nem lehet rossz.

Razziát tartottunk hát a kirakatok előtt, kölcsönkönyvtárakban, persze inkognitóban s belelestünk néhány strandtáskába is: kik hódítják az olvasók zömét, melyek azok a müvek, amikre előjegyezteti magát az olvasó? A „Filléres kölcsönkönyvtár" című ponyvaterjesztő cégét is meglátogattuk.

Kirakata szinte világgá kiáltja, amit elhallgatnia kéne: félpengős regények, néhány jellegzetes, régi „Nova" kiadás és méltó társai díszelegnek, népszerüsítő reklámaikként a mult sikátor-irodalmának. A kora délelőtti órában öten is válogatnak a rongyossá olvasott papirözönben. Egy tizenhétévesnek látszó suhanc rövid fontolgatás után kiválaszt egy „szépcímlapu" könyvet. „Öt pálma szigete" — olvassuk a tábla feliratát. Félpengős.

A polcokon Big-Bill és Kockás Pierre „kalandjairól" firkált összevalamit valaki s mivel nyomdai úton állították elő, a könyvkötő pedig egybefüzte, most könyvként árulja, árulgatja a környezetéhez alkalmazkodó magastartásu tulajdonos, aki, mivel „jobb kunesaftnak" tart bennünket, Cronint ajánl és Bromfieldet. Akkor szerényen visszautasítottuk csak, de most követeljük már az ilyen könyvtárak sürgős felülvizsgálását! Ki a könyvtárakból a szellem selejtjeivel! És ha már minden kereskedőtől megkívánják, hogy szakember legyen, a könyv terjesztését különösen óvatosan biztosítsák az illetékesek! Az ország szellemi, ideológiai tisztulásáról van szó!

A strandon és a sétatéren egyenesen diadalát üli a ponyva.

Megszámoltuk: egy alkalommal tizenhét selejt szabadult ki a kölcsönkönyvtárakból és összesen két irodalmi mű érte el, hogy a délutáni pihenéshez társul vették őket.

Egy sétatéren olvasó fiatalemberrel aztán vitába is szálltunk. Földi Mihály „Viszony" című könyvét olvasgatta. Félig elfekve a sárga padon, belesüllyedve a „mű" világába.

— Mi a foglalkozása? — kérdezzük.

Elsápad, aztán gúnyosan felel:

— Semmi köze hozzá!

Véginézünk rajta. Csőnadrágja van, sárga, pirosmintájú nyakkendője, apró csomóra kötve fönn és kék selyeming sötétlik ki divatos zakója alól. Ez az ifjúság nem a jövő ifjúsága.

Nagyon sok kiküszöbölni való van még, de a helyzet erőteljes ütemben javul. A dolgozó tömegeknek már nem kellenek Kockás Pierre kalandjai és Földi Mihály „Viszony"-a. Lenint és Marxot, Sztálint, Rákosit olvas és Móricz Zsigmondot, Nagy Lajost és a szovjet irodalom jeleseit.

Uray Tivadar és Turay Ida a pécsi színtársulat állandó tagjai

A pécsi színház államositásával kapcsolatban a társulatot is teljesen átszervezték. A tavalyi társulat tagjai közül állitólag egyedül Bakos László maradt meg. Bázsa Éva és Kautzky József Szegeden játszanak az új szezonban, Kozaróczy József a miskolci színház gazdasági felelőse lett, Jánoky Sándor Miskolcra került, Serfőző Ilona a Bánya-staggionehoz szerződött. A díszlettervező személye változatlan. Ütő Endre ebben a szezonban is nálunk csillogtatja meg művészetét. Vele együtt újra Pécsett marad Tóth József díszletmester is.

Két ismert pesti név is szerepel az új társulat névsorában: Turay Ida és Uray Tivadar. Az új primadonna Mátray Vera lesz. Természetesen a teljes társulat még több érdekes nevet tartalmaz. Egészen rövid időn belül a teljes névsor is nyilvánosságra kerül.

Minden idő-szerű politikai és gazdasági kérdésre választ ad

az Anyag- és Adatszolgáltatás

A pártfunkcionáriusoknak, pártoktatóknak, pártmunkásoknak, a Párt minden tagjának részleteiben is ismernie kell az időszerű politikai és gazdasági kérdéseket, azok elméleti vonatkozásait.

A marxizmus-leninizmus klasszikusainak tanulmányozását döntően megkönnyitik az olyan segédeszközök, mint az Országos Oktatási Osztály folyóirata az „Anyag- és Adatszolgáltatás". Az Anyag- és Adatszolgáltatás legújabb száma (8) az idevágó cikkek egész sorát tartalmazza. Közli pl. a *Magyar Népköztársaság Alkotmányának* végleges szövegét. Peszljak „A béke ifjú harcosainak kongresszusa" c. cikkében a II. Világifjúsági Kongresszus jelentőségét méltatja.

A tények és számok erejével bizonyitja M. Paronov: „A Szovjetunió és a népi demokratikus országok gazdasági együttmüködése" c. cikkében, hogy a „népi demokratikus országok dolgozói szoros együttmüködésben a Szovjetunióval erősitik nemzetgazdaságunk szocialista elemeit".

Érdekes részleteket közöl „A Párt legközelebbi feladatai falun" címmel R. Zambrovszkij elvtársnak az Egyesült Lengyel Munkáspárt titkárának a Párt Központi Bizottsága előtt mondott beszámolójából. — G. Obocskin „A marxizmus leninizmus kimagasló alkotása" címen Sztálin elvtárs „Anarchizmus, vagy szocializmus" művének újabb orosznyelvü kiadását méltatja.

A lap közli továbbá Molotov elvtársnak a Sz. U. Kommunista (b) Pártja Központi Bizottságának 1937 évi teljes ülésén mondott beszédét „A japán-német trockista ügynökök kártevésének, diverziójának és kémkedésének tanulságai" címmel (II).

Fentieken kivül az Anyag- és Adatszolgáltatás legújabb száma még számos rendkivül érdekes és értékes cikket közöl.

Indul az új tanév a filmakadémián

A Szovjetszkoje Iszkusztvo legutóbbi száma érdekes cikkben ismerteti a szovjet filmminisztérium jelentését a filmakadémia elmúlt évéről és a most következő tanévről. Az ukrán köztársaság filmminisztere, Petrenko közölte, hogy az elmúlt évben másfélszeresére emelkedett a kiválóan végzett akadémiai hallgatók száma. A múlt évben a hallgatók részvételével 40 kisfilmet készitettek. Ivan Pirjev most készülő „Vidám vásár" és Pluskó „Bátor emberek" című filmjeiben sok akadémista szerepel. Jellemző a filmművészet iránti nagy érdeklődésre a szovjet ifjúság körében, hogy a 165 helyre, 700 jelentkező adta be kérvényét. Az értekezlet javasolta, hogy új tantermeket épitsenek, hogy intézetük eleget tegyen a fejlődő szovjet filmművészet és az iránti megnyilvánuló érdeklődésnek.

Chopin-ünnepségek Lengyelországban

Chopin, lengyel zeneköltő halálának 100. évfordulóját méltó keretek között ünnepli Lengyelország. A legszélesebb tömegek számára hozzáférhetővé teszik Chopin életművének megismerését, népszerű kiadásban kiadták összes alkotásait, a lengyel rádió valamennyi adóállomása lengyelországi és külföldi Chopin-hangversenyeket közvetitett. A Népi Lengyelország arra törekedett, hogy főleg azok ismerkedjenek meg Chopin halhatatlan alkotásaival, akik az elmult korszakokban nem látogathattak hangversenyeket. A legjobb együttesek és szólisták szüntelenül járják a távoleső falvakat, városkákat, ellátogatnak az üdülőhelyekre, ahol lengyel munkások és parasztok töltik pihenőjüket és terjesztik a lengyel zenét forradalmasító nagy hazafi müzsikáját. A sziléziai bányamedencében most rendezték meg az idei IV. Chopin-fesztivált, a legkitünőbb lengyel művészek részvételével.

Pécsi atléták Bukarestben

September 10 és 11-én Bukarest ben nagyszabású nemzetközi atlétikai viadalt rendeznek, melyen a román atlétákon kivül elindulnak a legjobb lengyel, csehszlovák, bolgár és magyar atléták. A Magyar Atlétikai Szövetség a jelenleg legerősebb magyar atlétacsapatot küldi a bukaresti versenyre. A csapatot a legutóbbi versenyek eredményei alapján állitották össze és abban helyet kapott három kiváló pécsi atléta, *Söjtör, Solymosi* és *Lippai is.* Söjtör a súlylökésben, Solymosi 400 méteren és a váltóban, mig Lippai a 110 és 400 méteres gátfutásban indul. A pécsi versenyzők csütörtökön reggel utaztak el Pécsről Budapestre, ahonnan csütörtökön este indulnak útnak Buarestbe. Söjtör és Solymosi az idény végére nagyszerű formába lendült, igy tőlük kiemelkedő eredményt várunk, de szép szereplésre számitunk Lippainál is.

Vándoredző a Délnyugati Kerületben

Megérkezett Pécsre Király Tivadar, labdarugó edző, aki ezentúl gyakrabban járja majd a baranyai és tolnai falvakat. Megtudtuk tőle, hogy az OSH és a Szakszervezeti Tanácstól kapott megbizást a vidék ellenőrzésére.

Sebes Gusztáv küldött — mondotta, — hogy két edzőtársammal igyekszünk vidéki tehetségeket kibányászni a magyar labdarugás részére.

Ne ijedjenek meg az egyesületek, nem arról van szó, hogy elvisszük a jó erőket, hanem arról, hogy nyilvántartásunk legyen róluk. Hogy ellenőrizni tudjuk edzéseiket, figyelemmel kisérhessük fejlődésüket.

Elmondotta még Király Tivadar, hogy ő maga is tart majd edzéseket vidéki tehetségek részére. Természetesen nem a pécsi csapatokról van szó, mert — amint mondotta — ott jó kezekben van az ifjúság. Nagyon kiváncsi a bányavidék labdarugóira, már nagyon sokat hallott a komlói, szászvári, nagymányoki labdarugókról.

Király Tivadar kedden a BTC és a Lokomotiv edzéseit nézte végig és elragadtatással nyilatkozott az ott folyó jó munkáról és a sok jó labdarugóról. Az alszövetségi vezetőkkel kidolgoztak egy részletes müsort, beosztják a vidéki falvakat és a közeli napokban megkezdi a rendszeres munkát.

Jóslataink a vasárnapi TOTO-ra

Kispest—Ferencváros: A szezon első rangadója. A mérkőzést az Üllői úton rendezik, már csak ezért is, 1, 1. **Előre—Szombathelyi Lokomotiv:** Nehéz jósolni, hajszállal a hazai csapatot tartjuk esélyesebbnek, 1, 2. **Csepel—MAORT:** A kanizsai csapatnak nem sok sikert jósolunk Csepelen 1, 1. — **Debreceni Lokomotiv—Soroksár:** A soroksáriak legyőzték a Csepelt idegenben, jobbnak tartjuk őket a debrecenieknél, mégis feltételezzük, hogy a hazai csapat nagyon akar majd, 1, 2. **MATEOSZ—Dorog:** Ez is nagy mérkőzés lesz, jobb a MATEOSZ, de gólratörőbb a Dorog, 1, 2. **Ujpest—ETO:** Az újpestiek pontot vesztettek a Sal-BTC ellen otthon. Az ETO sem gyengébb ellenfél, 1, x. **SVSE—SFAC:** Sopronban már rangadóval kezdődik, amellett nagyon „harapós" a hangulat a két egyesület között, x, 2. **GYVSE—Pécsi Lokomotiv:** Bár a pécsi vasutasoknak mindig ment Győrben, most valószinüleg kikapnak, 1, x. **NVSE—Tatabánya:** Melege lesz a TSC-nek a kis pályán, 2, 1. **MAVAG—Diósgyőr:** A pesti vasasok gyengén kezdtek, most is könnyen kikaphatnak, 2, 1. **Pécel—Tokod:** A hazai csapat esélyes az újoncokkal szemben, 1, 1. **VISCOSA—UMTE:** A vendégek Bőripari Dolgozók SE néven játszanak és most határozott pontszerzési reményekkel utaznak Nyergesujfalura, 2, x. — Pótmérkőzések. **Orosháza—Makó:** Hazai győzelem várható, 1, x. **Sátoraljaujhely—Mátészalka:** Itt is a hazai csapat az esélyes, 1, 1. **KMTE—Dohánygyár:** törölve. **Ganz—III. ker. TVE:** Nyilt mérkőzés, 1, 2

Lokomotiv NB I-es asztalitenisz csapata itthon játszik

A pécsi vasutasok alaposan megerősített csapata az NB I-ben szerepel. Elmúlt szombaton és vasárnap versenyeket szenvedtek ugyan a Mezőkémiától és az Elektromostól, de ez nem adhat végső következtetéseket a csapat játékerejére. Jól tudjuk, hogy pl. a Mezőkémia a világbajnokcsapat tagjaiból áll. A pécsi vasutasok nagyon készülnek a pécsi első hazai mérkőzésre, amikor ugyancsak nagy ellenfelet kapnak a pesti Postás személyében.

* **A kereskedők „Kövérek és Soványak"** revansmérkőzése közkivánatra szeptember 10-én, délután 5 órakor a Verseny u. pályán. Utána klubest. — Kövérek: Zsolnai — Deutsch, Schwarcz — Bálint, Földes I., Horváth — Hermann I., Vincze, Mihályi, Diamant, Vigh. — Soványak: Stark — Babocsay, Grünbaum — Molnár, Fischer, Tészás — Blum, Körös, Kovács, Sebők, Hadrévi.

* **Nagykátán országos ifjúsági** birkózóverseny rendeztek, melyen elindultak a P. Lokomotiv versenyzői is. Lakatos István a váltósúlyban a második helyet szerezte meg. Elért eredménye igen értékes, mert az ország legkiválóbb ifi birkózói indultak a versenyen. Vasárnap a budapesti EPOSZ rendez ifjúsági birkózóversenyt, ezen elindul a Lokomotiv teljes ifi csapata.

Ma délután BTC—Lokomotiv mérkőzés

A pécsi közönség nagy érdeklődéssel várja a ma délután sorra kerülő „barátságos rangadót". A mérkőzésre mindkét csapat a legjobbjaival áll ki. Értesülésünk szerint a BTC összeállitása ez lesz: Sarbak — Kisgál, Solymár (Mike) — Lichtner, Horváth, Rákóczi — Katics (Szopka), Kövér, Berki, Leipám II., Karácsonyi. — A vasutasok is a lehető legerősebb összeállitásban lépnek pályára: Kovács (Nagy) — Szegedi, Baranyi — Meggyes, Galambos, Kövesi — Zombori, Hirczi (Kelenfi), Szőllősi, Tura, Vezér (Hirczi). A mérkőzést a két egyesület első helyárak mellett rendezi a Verseny utcában délután negyed 6 órai kezdettel. Egyébként érdeklődtünk a két csapat vezetőinél a vasárnapi gyenge szereplés okai felől. Mintál dr. imérő szerint Szurofka teljesen felmondta a szolgálatot, ez okozta a nagy vereséget. Néhány játékosón már a javulás jelei mutatkoznak. Opatával is beszéltünk, aki egyrészt Horváth Imre szakosztályvezető halálának tudja be a játékosok letörtségét, másrészt annak a bizonytalanságnak, amely a mérkőzés megrendezésével kapcsolatban állt elő.

Nagyszabású motorverseny

A Szabadságharcos Szövetség pécsi csoportjának motoros szakosztálya vasárnap délután nagyszabású motorversenyt rendez a Mecseken. Megnyitóbeszédet Kenéz István alezredes, a Szabadságharcos Szövetség országos főtitkára mond. A verseny rajtja az Üdülő szállónál lesz és ugyanoda futnak be a versenyzők. A verseny, melyen 20—25 országos viszonylatban is legjobb versenyző indul, délután 3 órakor kezdődik. Jegyek elővételben 2 forintos árban az összes üzemben, tömegszervezetben és a Szabadságharcos Szövetség székházában kaphatók.

* **A Dinamó csütörtökön az Erőgazdasági NVSE ellen játszik** edző mérkőzést. Eredetileg a szászváriakat várták Ujhegyre, de a vendég bányászcsapat lemondta a mérkőzést. — Ujhegyen a vezetők elégedettek a csatársor bemutatkozásával és igyekeznek majd a védelmet felerősiteni.

* **A magyar tornászválogatott** keret a svájci tornászválogatott ellen készül. A viadalra szeptember 17-én kerül sor. A magyar csapat tagjai igen jó formában vannak és hogy ez a formát versenyig még fokozni tudják, kéthetes edzőtáborba vonulnak. Várkői Ferenc is elutazott az edzőtáborba, hogy minél jobban fel tudjon készülni a nagy ellenfelek ellen. Az edzőtáborban főleg a szovjet tornászoktól látottakat tanulják a versenyzők.

* **A vármegyei sportfelügyelőség** közli, hogy pénteken délután 5 órai kezdettel a Balokány-fürdőben úszásból MHK próbázást tart. 50 és 200 méteres úszásból próbázhatnak a jelentkezők. A sportfelügyelőség ezúton is felhivja azokat, akik még az első időszakban nem próbáztak mindenből, feltétlenül jelenjenek meg a pénteki próbáztatáson.

OSAK:

Egy mozdonyvezető jegyzetei

Ma térem vissza otthonról az újjászületett 2-3-2 mozdonyon. Ujra mi visszük a „Vörös nyilat".

Éjjel-nappal dolgozott az üzem. Becsület dolgának tartottuk a „fejedelmi mozdony" újjáépitését. Sokan még ünnepnapon is csak a szeretett géppel foglalkoztak. Vaszilij Szemjonovicsot hányszor küldte a műhelyfőnök:

— Menj már haza pihenni!

— Majd ha ezt a foglalatot elkészitettem — felelte. De alig fejezte be egyik munkát, már kapott a másik után.

Jó visszaemlékezni a derekas munkára. Mikor megérkeztek a kolomi gyár mérnökei, a mester szük szobája pillanatok alatt hanggyabollyá változott. A falak megteltek vázlatokkal. Parázs vita folyt a mesterek, tervezők és munkások között. A mérnökök végre több javaslatunkat elfogadták. Hajnaltájban jutottunk pihenőhöz.

Üzemünk szinte felmérhetetlen változáson ment át a háború óta. Az emelőműhelyben találkoztam az „utolsó mohikánnal", Abramicsevvel, ő az egyetlen segédmunkás. Ma már minden munka gépesitett. A munkások rég elfeledkeztek azokról az időkről, amikor a mozdonyműhelyben például csavaros kéziprés működött.

Lebedjanszki tervező régi barátom, s megmutattam neki készülő könyvemet, amelynek „Tanácsok fiatal mozdonyjavitóknak" lesz a címe. Lebedjanszki sokszor utazott mozdonyomon és azon próbált ki újitásokat, amelyeket a gyárban dolgozott ki. Tréfásan „tanácsadóm"-nak szólit. A napokban a tervezőirodában vázlatot mutatott nekem:

— No, itt van az új személyvonat-mozdony, amelyről az én „tanácsadóm" annyit álmodozott! Eljött azzetnél ideje, el fog készülni.

A gyárban természetesen hallani akarták a mozdonyvezetők véleményét is a tervről. Barátságos beszélgetés során meghallgattak engem is, ajánlottam, több újitás között azt is, hogy a dugattyú és a levezető csatornát túlhevitett gőzzel táplálják, mert anyagmegtakarítással jár. Sokat vitatkoztunk a vezetőfülke műszereinek elhelyezéséről. A gyár tervezői megigérték, hogy figyelembe veszik javaslataimat. Minden számitás igazolja, hogy az általam javasolt készülék 10 százalékos fütőanyag megtakarítást eredményez.

A kérdést megvitatta a technikai tanács, helyeselték és jóváhagyásra beküldték a Szövetségi Tudományos Kisérleti Intézetbe. Ezzel kapcsolatban nagy öröm ért. Kislányom, Ljuszja, aki egyik tudományos kisérleti intézetben dolgozik, egy napon nevetve mondta:

— Papa, te úgy látszik túl akarsz tenni rajtam! ... — S megmutatta a vasutas ujságot, amelyben közölték, hogy engem, Podorozsnyák esztergályost és Zadorszkij villanyhegesztőt felvettek a Vasuti Tudományos Technikai Társaságba.

Nem sokkal ezután érkezett meg a „Vörös nyil" Moszkvába. Külföldi vendégek csodálták meg a „fejedelmi mozdonyt".

Mikor a tolmács útján afelől érdeklődtek, hogy melyik külföldi gyárban készült, büszkén válaszoltam:

— Ezt a mozdonyt szovjet emberek, szovjet gyárban, szovjet fémből, szovjet mérnökök tervei alapján építették és most még tökéletesebb mozdonyok tervein dolgoznak.

*

Tegnap Lebedjanszki tervező meglátogatott, órák hosszat hajoltunk a gépvázlatok fölé. Látom már nincs messze az idő és kipróbálhatjuk az első új személyvonati mozdonyt, amelyet nemrég átvitattunk.

AMIRŐL AZ ÜZEMI BETEGLÁTOGATÓK JEGYZŐKÖNYVEI TANUSKODNAK

Elhatároztuk, hogy a pécsi Bőrgyár beteglátogatóival körsétát teszünk, hogy megbizonyosodjunk arról: valóban vannak-e olyan munkások, akik betegség ürügyével húzzák ki magukat a termelőmunkából.

Nem volt szerencsénk. *A beteglátogató-csoport „pillanatnyilag" (azaz közel egy hónapja) nem működik.* Csak most kezdik el újra a beteglátogatást. Ma nem mennek ki. Viszont tegnap volt látogatáson egy beteglátogató-pár, annak a jelentése itt fekszik az üzemi bizottság szociális ügyosztályának asztalán.

A jelentés elmondja, hogy Ilia Mária és Marton Sándorné meglátogatták Máthé Jánost, aki szeptember 3-án jelentett beteget. *Mellhártyagyulladása van.*

A látogatók nem mennek üres kézzel

A betegséget orvos állapította meg, s a látogatók is meggyőződhettek róla, hogy Máthé János valóban otthon fekszik, lázas beteg. Javaslatot is tesznek: Azt ajánlják, hogy mivel Máthé János már másodszor kapott a száraz, meleg cseresműhelyben mellhártyagyulladást, a *vállalatvezetőség tegye át egy másik műhelybe.*

A beteglátogatások tulajdonképpeni célja éppen az, hogy megvizsgálják a beteg körülményeit és javaslatot tegyenek megsegítésére vagy — mint Máthé János esetében — a munkahely megváltoztatására. *A látogatók sohasem mennek üres kézzel a beteghez.* Az üzemi szakszervezet szociális osztálya külön alappal rendelkezik arra, hogy a beteglátogatók mindig vehessenek valami apró ajándékot. Férfiaknak cigarettát, esetleg bort, nőknek virágot, vagy más kedves apróságot szoktak vinni. Nem ritka eset az sem, hogy a látogató — ha szükség van rá — *elvégzi a beteg helyett a házkörüli munkákat,* vacsorát főz, mosogat, kimossa a betegség alatt összegyűlt szennyes ruhákat, kitakarít.

Hirtelen gyógyuló „betegek"

A bőrgyári munkásoknak eszerint szinte kellemes a betegség, amíg a beteglátogató-csoport tagjai rendszeresen kijárnak hozzájuk. Ebből következne az is, hogy ha esetleg néhány hétig szünetel a látogatás, akkor a betegek számának csökkennie kellene.

A gyakorlat sokszor ellentmond az okoskodásnak. Ebben az esetben is. A kimutatások ugyanis arról beszélnek, hogy a látogatás szüneteléso alatt *nemhogy csökkent volna a betegek száma, hanem felemelkedett ötvenre.* Viszont most, amikor még éppencsak elhatározták a látogatások megkezdését, máris *„hirtelen meggyógyult"* a betegek egy része és ma már csak 26 beteget jelentettek be a művezetők. Erősen valószínű, hogy ezek a „hirtelen gyógyuló" betegek csak azért lettek olyan hirtelen egészségesek, mert *tartottak a beteglátogatók megjelenésétől.* Mert a beteglátogatók sem mindenkivel olyan kedvesek. Ha észreveszik, hogy valaki csak szimulál, azonnal jelentik az üzemorvosnak. Az megvizsgálja és ha úgy találja, hogy valóban nem beteg, akkor mehet vissza a munkahelyére, ha odaengedik munkatársai, akik minden másnál jobban megvetik az ilyen csalást és tetetést, ami őket és a nép államát károsítja meg.

Ilyen eset is előfordult. A legnevezetesebb az az eset volt, amikor a beteglátogatók ajándékokkal felszerelve megjelentek az egyik betegnél. Arra számítottak, hogy a betegnek komolyabb segítségre is lesz szüksége, mert *már régóta, kilenc hónapja nyomja az ágyat.* De mikor odaértek, kiderült, hogy a „beteg" minden egyebet csinált, csak éppen az ágyat nem nyomta. Utánanéztek és az orvosi vizsgálat kideritette, hogy *a munkás vigan dolgozhatott volna — ha lúdtalpbetétet kap.* Semmi más baja nem volt, mint az, hogy a talpboltozata megereszkedett és emiatt nehezére esett a járás.

Ezt magyarul lúdtalpnak nevezik és az orvosok szerint szinte minden ember lúdtalpat kap, aki hosszabb ideig kénytelen kemény és egyenes talajon járni. De hogy valaki a lúdtalpa miatt kilenc teljes hónapig jogtalanul táppénzt húzzon és kilenc hónapig kivonja magát a termelőmunkából — *ez szinte példátlan dolog még a leggyakorlottabb szimulánsok történetében is.*

Olyasmi viszont számtalanszor megtörténik a Bőrgyár beteglátogatóival is, hogy — legtöbbnyire hétfőn — a művezetők új betegeket jelentenek. Erre kimennek hozzájuk és ez elég ahhoz, hogy *kedden reggel már hiánytalanul — kissé pirulva — jelentkezzenek munkahelyükön.*

A beteglátogatás eszerint igen hasznos intézmény. A betegek számára is, mert megkönnyíti gyógyulásukat és az egészségesek számára is, mert megakadályozza, hogy a szimulánsok meglopják őket. De az eddigiekből úgy látszik, hogy a beteglátogatók működése mégsem elég. Nem elég, mert alig, hogy abbahagyták a látogatást, azonnal megjelentek a táppénzcsalók, mert megelégedtek azzal, hogy a szimulánsokat egyszerűen dolgozni küldjék, mert a szociális ügyosztály még most is — miután a Párt nagybudapesti választmánya keményen rámutatott ezekre a hibákra és megmutatta a követendő eljárást is — kijelenti, hogy nem mondja meg a táppénzcsalók és a vizsgálatnál felelős OTI orvos nevét, mivel *„sajnálja őket és nem akarja, hogy bajba kerüljenek."* Ebben a kérdésben pedig nem lehet sajnálkozni. Aki ilyen alattomos módon károsítja meg munkástársait, az a legszigorúbb büntetést érdemli.

Menjünk be és válasszunk

Zsúfolt raktárak, olcsó árak a cipőüzletekben

Ma már kissé meg kell erőltetni az emlékezetünket, hogy magunk elé idézhessük: mennyi csámpás volt közöttünk. Félretaposott sarokkal és [illegible] talppal koptatták a kövezetet. A felsőrészük sem volt mindig kifogástalan. Sok volt köztük a koravén-formájú, ráncos, repedezettbőrű. Elvesztették fiatalos, csillogó színüket és helyette valami szürke sápadtság ülte meg a bőrüket, ami talán legjobban az út porához hasonlított.

Régen volt ez már, több évvel ezelőtt. Ma már szinte hihetetlen, hogy akkor a cipőüzlet előtt megállni és az aranynyal mért cipészműremekeket — még akkor is, ha „használt" jelzésű táblácska díszelgett rajtuk — megcsodálni csak sóhajok kíséretében lehetett és vágyálom volt a lábunkra képzelni egy-egy ilyen üvegkalitkába zárt ritka lényt.

Ez már elmult. Tegnap láttam csak igazán, hogy mennyire elmult. Egy kirakat előtt állt két ember. Szorosan összetartózhattak, mert szorosan egymás mellett állták, sőt karjaikat is egymás derekára fűzték. Három sorban álltak a cipők a kirakatban, sarkukkal karcsú üvegoszlopokra támaszkodva.

A két ember beszélgetett.

— Válasszunk egyet, ez a régi már úgyanis tönkrement — mondta a nő és arra se érdemesítette a tönkrement jószágot, hogy ránézzen, vagy legalább rámutasson, csak a lábával tett egy kis mozdulatot.

Vártam, hogy a férfi azt mondja, hogy jó ez még, nem kell új. De nem ezt mondta.

— Válasszunk — szólt röviden.

Azután válogattak. Sokáig, mert közben elmentem mellettük és visszafelé jövet még ott találtam őket. Akkor állapodtak meg egy 88 forintos világosszínű kecses tipuscipőnél. Aztán bementek és biztosan meg is vették. Nem vártam meg, mert ma a cipővétel nem úgy megy, mint néhány évvel ezelőtt, hogy a kereskedő bizalmas mosolygással hozott elő egy pár cipőt: „Nézze kérem, az utolsó pár, csak magának megszámítom kétszáz forintba." Nem, ez régen elmult. Most az ember válogat. És különösen a nők.

Δ

Van is miből válogatni és ami a legfőbb: van miből megvenni, mert az ára ma már nem magas. Nem is igen látunk csámpás cipőt. A kirakatokban ott állnak a fiatalos színekben és töretlen fénnyel ragyogó cipők, 19-es gyermektopánkától 46-os „csónakig" — és nemcsak állnak, hanem el is fogynak. Augusztus 18-tól szeptember 1-ig egyedül a Cipőértékesítő NV pécsi kirendeltsége 140.000 pár cipőt osztott szét a kiskereskedőknek és a Népbolt fiókoknak. A cipőgyárak pedig ontják az utánpótlást. Mióta egy gyár csak egyféle cipőt gyárt, például a bonyhádi csak férfi, a szigetvári pedig csak az úgynevett „ágó" női cipőket, azóta egyre jobbak is.

Igyekezniök is kell a cipőgyáraknak, mert a dolgozók igényei egyre magasabbak lesznek. A Népbolt bányatelepi fiókjainál például arról panaszkodnak, hogy nem vásárolnak náluk, mert kevés a választék. Persze nincs is náluk annyi, mint a pécsi elosztónál, de azért van 8—10 féle. Mégis, különösen a bányászasszonyok és bányászlányok inkább vásárolnak a városi kereskedésekben, nehogy véletlenül is ketten egyforma cipőt hordjanak.

#

Itt sincs azért minden hiba nélkül. A nyár elején kerestek a könnyű nyári cipőket, női szandálokat és szandaletteket, de nem volt. Most megjött, amikor már nem érdemes megvenni. Jó lesz erre vigyázni, mert a dolgozó ma már megválogatja, hogy mit húz a lábára. Ma már nemcsak azt nézi, hogy melyik az olcsóbb, hanem azt is, hogy melyik a szebb és jobb, melyik való nyárra és melyik télre. Ma nem az a jelszó a cipőknél, hogy „mindegy csak talpa legyen", hanem az, hogy „válogassunk!" Cipőgyárainknak és cipőkereskedőinknek pedig arra kell ügyelni, hogy a munkás és dolgozó paraszt valóban válogathasson.

Súlyos mulasztásért 8 évi fegyházra ítéltek egy vasúti állomásfelvigyázót

Súlyos szolgálati mulasztások következtében majdnem vasúti katasztrófa történt július 29-én este háromnegyed 10 óra körül Kisbicsérd és Mecsekalja-cserkut között a nyílt pályán, mert egymással szembe menesztettek két tehervonatot. Az egyik Dombóvár felől Pécsre tartott, a másik Pécsről indult el 23 kocsival. A két szerelvénynek Kisbicsérden kellett volna találkoznia.

Az utolsó pillanatban elhárított összeütközésnek okozója elsősorban Hajnal József kisbicsérdi MÁV állomásfelvigyázó volt, aki

a két szerelvény keresztezését önkényesen áthelyezte a mecsekaljai állomásra,

erről azonban értesítést nem adott, ellenben szembeindította a vonatot, bár telefon útján tudta, hogy a Pécsről jövő szerelvényt Mecsekalja tovább engedte.

A vasúti szerencsétlenséget úgy sikerült elkerülni, hogy a zavaros jelzésekre felfigyeltek a különböző szolgálati helyeken dolgozó vasutasok és mind Kisbicsérden, mind pedig Mecsekalján figyelmeztették a zavarra a szolgálattevőket.

Igy sikerült a térközőr segítségével a két teherszerelvényt a nyílt pályán megállítani,

mielőtt az összeütközés bekövetkezett volna.

A vizsgálat megállapította, hogy Hajnal Józsefen kívül mulasztás terheli Berta Lajos mecsekaljai MÁV segédtisztet, Fekete Sándor mecsekaljai és Aracs József kisbicsérdi váltókezelőket.

Az ügyet szerdán tárgyalta a törvényszék büntető tanácsa, amely Hajnal Józsefet közforgalmi közlekedés biztonság megzavarásának bűntette miatt

8 évi fegyházra, hivatalból való elmozdításra,

Berta Lajos MÁV távirászt és Fekete Sándor váltókezelőt hivatali kötelesség megszegésének vétségéért 1—1 évi fogházra és állásukból való elmozdításra ítélte, míg Aracs Józsefet felmentette. Megállapította a bíróság Hajnal Józsefnél a szándékosságot, mérlegelte, hogy már 24 esetben volt büntetve szabálytalanságokért, valamint azt, hogy a népi köztársasággal semmi kapcsolata nincs,

inkább nyugati kapcsolatai vannak, idegen érzelmű.

Az ítélet ellen dr. Huszár István ügyészségi elnök súlyosbításért, az elítéltek pedig enyhítésért fellebbeztek. A példás ítélet a vasutasság körében helyesléssel találkozott, mert elsősorban ők ítélik el a szándékosságból és hanyagságból okozott mulasztásokat.

Somogyi elvtárs öreg fejjel azért tanul, hogy taníthasson

— Kérem Valantin Katajev „Hajrá!" című könyvét — mondotta a könyvtárosnak.

Néhány perc mulva könyvvel a kezében megindult hazafelé. Még aznap nekilátott az olvasásnak. Három este a késő éjszakai órákig olvasta, míg a végére jutott. Megállapította, hogy a munka és a küzdő akarat diadalmas éposza ez a regény.

— Igy kellene dolgozni nálunk is, akkor nem lenne olyan drága az építkezés — gondolta magában Somogyi János elvtárs, a Pécsi Magasépítési NV szakmunkása.

Másnap még kritikusabb szemmel figyelte a munkáját, mint azelőtt. És maga elé képzelte a könyvben olvasottakat. Különbséget tett a könyvben szereplők munkája és saját munkájuk között. Nem volt nehéz neki megállapítani, hogy ők mennyire le vannak maradva. Ekkor határozta el, hogy ő is áttér a szovjet minta követésére, a futószalag rendszerű falazásra. Elhatározását tett követte. Már az első napi kísérletezés után rájött, hogy kisebb fáradsággal sokkal többet lehet falazni, ha a szovjet módszerrel dolgozik. És máris megszületett a másik elhatározás: mint szakoktató ezután szovjet minta szerint fogja tanítani az átképzés alatt álló munkatársait.

Az emberek általában nem lelkesednek az újításért, idegenkednek tőle. Igy volt ez Somogyi elvtárs csoportjánál is. Először hiába magyarázta el munkatársainak, hogy a szovjet minta szerinti munkamódszer a helyes és csak azzal tudjuk az építési szorzószámot csökkenteni. Míg ott volt a hátuk mögött, úgy csinálták, ha elment, újból visszatértek a régihez. Somogyi elvtárs azonban nem olyan legény, aki meghátrál az első sikertelenségre.

Nem arra tanította őt a Párt és Rákosi Mátyás elvtárs. Megtanult küzdeni kommunista módra a multban a bérharcok idején, miért ne küzdene most is, amikor arról van szó, hogy hogyan lehetne többtermeléssel az önköltséget lecsökkenteni és ezzel nemzetgazdaságunk alapjait megerősíteni.

Látja, hogy Tóth Ferenc és Brukner János nem úgy dolgoznak, ahogy elmagyarázta. Odamegy hozzájuk és elismétli nekik:

— Elvtársak! Ugy csináljátok, hogy egyik a maltert rakja végig a falon, a másik téglarakással menjen utána és így tovább. Ha mindenki mindig ugyanazt a munkamozzanatot végzi, gyorsabban dolgozhattok. Sőt azzal is időt nyertek, hogy nem kell minden pillanatban szerszámot cserélni. És ami szintén nagyon fontos, nem kell annyit hajladozni a szerszámokért. Ha így csináljátok, meglátjátok, estére nem fáradtok el.

— Már így szoktuk meg — válaszolt Tóth elvtárs. — De azért én is helyesnek tartom azt, amit te magyaráztál szaki — mondotta némi gondolkodás után.

Igy dolgozik Somogyi elvtárs, a jó kommunista és a jó agitátor, aki mindent észrevesz és a hibákra azonnal figyelmezteti munkatársait. De nemcsak ezt teszi! Megmagyarázza milyen munkamódszerrel lehet könnyebben, többet termelni. Szabad idejében késő éjszakáig szakkönyveket olvas csak azért, hogy képezze magát, hogy elsajátítsa a szovjet munkamódszereket, hogy azokat másoknak is átadhassa. Somogyi elvtárstól tanulhat minden kommunista.

Gról József.

ORSZÁGÚT A TENGEREN ÁT

Baku, az olajváros, a Káspi-tenger partján fekszik. A város gyorsan növekvő fejlődése szükségessé tette, hogy a legrövidebb idő alatt teherautók számára járható összeköttetést létesítsenek a város és az Apseronszk-sziget között.

A sziget néhány kilométerre fekszik a tengerparttól. Hidat építeni? Ilyen híd építése tengeteg pénzbe kerül, a mély tengervízben a pillérek alapozási munkái nem jelentenek könnyű feladatot. A több kilométer hosszú híd vonóhatrakomángyszámra nyelné a vasat és cementet. Ezenkívül az építkezése sokezer munkáskezet foglalkoztatna.

A szovjet mérnökök elhatározták, hogy a szigetre nem hidat, hanem — országútat építenek. Hozzá is láttak a terv megvalósításához. Az út megépítéséhez nem kell sem vas, sem cement. A tengerparton bőségesen található kőből és homokból kiváló utat lehet építeni.

Hogyan oldották meg ezt a nagyszerű mérnöki feladatot? A part egyik pontján kőzúzdát létesítettek és a követ a létesítendő útvonal két széle mentén egyszerűen beszórták a tengerbe és megszilárdították. Így két párhuzamos gát létesült, amely védelmet nyujtott a hullámok és a tenger mozgása ellen. Egy másik helyen a parton erős vízsugárral homokot mostak ki s a homokot vízzel keverve egy csövön át a két elkészült kő-úgy közé vezették. A homok a csendes vízben leülepedett, a töltés egyre nőtt. Végül is a tenger vize fölé emelkedett és az út egyre tovább haladt a tengerben a sziget felé. Ilyen módon szállítóeszközök nélkül, kevés munkással, gyorsan és olcsón felépítették a szovjet mérnökök a több kilométer hosszú tengeri utat.

A VÖRÖS OKTÓBER KOLHOZ LABORATÓRIUMÁBAN

— Széles lépcsőn haladok fel a Vörös Október kolhoz kultúrházának második emeletére, — írja a Literaturnaja Gazeta tudósítója. — A tágas szobában könyvszekrények, széles asztalok, tervrajzok, kimutatások, gabonakalászok mintadarabjai. Az asztalokon mikroszkopok, próbacsövek, tudományos eszközök. Ez itt a kolhoz mezőgazdasági laboratóriuma. 24 esztendős kékszemű leány, Valja Gagarinova vezeti a laboratóriumot.

— Sok dolgom van — meséli Valja, — volt idő, mikor nitrogént is magam állítottam elő. Tudja mi az? — kérdezi tőlem. — A műtrágyagyár készítésénél használják. A műtrágyázás után kolhozistáink hektáronként 5 mázsával több búzát arattak. Most meg a Micsurin-intézetből új almaoltványokat hoztak — szükségünk is van rá! — Látja mennyi munkám van?

Valja nem agronómus és nem agrokémikus. 1942-ben fejezte be a 10. osztályt és 1946-ban talán egy hónapot járt mindössze a Timirjázev mezőgazdasági akadémia tanfolyamára. Ez az egész agronómiai képzettsége. De a kolhoz laboratóriumában végzett néhány éves munkája megismertette őt szakkönyvekkel, amelyekből sok mindent tanult.

Gyakran járnak Valjához kolhozparasztok, fiatalok, öregek, a Szocialista Munka Hősei, egy-egy kérdést megbeszélni. És abban, hogy a Vörös Október kolhozban nem kevesebb, mint 15 Szocialista Munka Hőse van, Valja szerepe nem csekély.

— Ahány folyóirat, annyi újdonság — folytatja Valja —, a mi tudósaink napról-napra adnak valami újat szántóföldi munkára. És ezeket az újításokat hamar el kell sajátítanunk, alkalmaznunk kell helyi viszonyainkhoz. — A könyvekre mutat — enélkül a felszerelés nélkül bizony nem lenne olyan bőséges aratásunk, mint amilyen most volt. De nemcsak a tudomány segít bennünket. Gyakorlati tapasztalatainkat mi is közöljük az intézetekkel és így mi is segítjük, előrevisszük a tudósok munkáját.

Hírek

SZEPTEMBER 8. CSÜTÖRTÖK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-u ca 1. T: 20-23. Mer'ha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szen József gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: K. B. Asszony, prot.: Mária. — **IDŐJÁRÁS.** Mérsékelt északi, északkeleti szél, változó felhőzet, néhány helyen főleg Keleten zápores, zivatar. A meleg kissé mérséklődik.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szíves figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékeltünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot posta fordultával beküldeni.

— **MESZHART szénbányák** munkaversenyének állása szeptember 6-án. 1. Mecsekszabolcs 97.4 százalék, 2. Pécsbányatelep 88.6 százalék 3. Vasas 84.6 százalék. Havi átlag 91.6 százalék.

— **A Megyeri-kertvárosi** álf. általános iskola szülői munkaközössége, valamint a helyi MNDSZ ezúton mond köszönetet az Agrária keményítőgyár Béke-bragádjában dolgozó Kerekes Gyula és a Szabadság-bragádban dolgozó Gódi Ferenc dolgozóknak, akik az iskolánk 2 tantermét és irodahelyiségét, szabadidejüket feláldozva, kimeszelték.

— **Esküvő.** Lajos Mária és Egerszegi Tibor ma este 6 órakor tartják esküvőjüket a Pálosok templomában. (x) (4240)

— **Kigyulladt és leégett Pécsett,** Sebestyén-utca 25. számú ház udvarán a fáskamra. A kihivott tűzoltóknak sikerült a tűz tovaterjedését megakadályozni. A tüzet minden valószínűség szerint egy gondatlanul eldobott cigarettacsutka okozta. A kár 3000 forint.

— **A magyarmecskei rendőrség** járőre tettenérte Sáfrány János helybeli hentest éppen akkor, amikor két darab hizott sertést vágott le engedély nélkül. A rendőrség a levágott sertéseket lefoglalta és átadta a közellátási hivatalnak, a feketevágó hentes ellen pedig megindult a bünvádi eljárás.

— **Halálozás.** Simonfai Pistike szeptember 6-án ikilencedik évében rövid szenvedés után elhúnyt. Temetése 8-án délután fél 3 órakor lesz a pécsi központi temető ravatalozójából. Gyászolják szülei, testvérkéi, nagyszülei és a széleskörű rokonság. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot 9-én reggel 7 órakor a ferencrendi plébániatemplomban fogják a Mindenhatónak felajánlani. (x)

— **A Dunántúli Napló** szeptember 6-i, keddi számában „A baranyai terménybegyüjtés sikerének hátráltatói" című cikkünkbe sajnálatos hibából kifolyólag az alábbi téves adat került be: ... „Farkas József szabadszentkirályi kulák, aki 1032 kilogramm kötelezettsége helyett csak 4085 kilogramot szolgáltatott be" stb. — A fenti szöveg helyesbítve így értelmezendő: Farkas József szabadszentkirályi kulák, aki 10.032 kilogramm kötelezettsége helyett csak 4085 kilogrammot szolgáltatott be.

— **Bánfai klinikai** látszerész új címe: Boltív-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Blauhorn Györgyi** mozdulatművészeti iskolájába beiratás 1-től 10-ig, d. u. 5—7-ig. Színház-tér 2. Tel.: 11-69. Tánc, — balett, — akrobatika. Külön kisfiú csoport és felnőtt fogyógimnasztika. (x)

— **Száz forint jutalmat adok** a becsületes megtalálónak, aki kedden délután Sikondán „Jenő 1913. X. 29." vésséssel ellátott jegygyűrűt megtalált. Cím: 4235 szám alatt a kiadóban. (x)

— **Izületi és paralizises bénulások** kezelése orvosi utasításra, gyógymasszázs, gyógytorna, Skoda kozmetikában. Kazinczy-u. 1. Tel: 31-58. (x)

— **Elveszett** kedden barnafoltos Bobi kutyánk. Kérjük a megtalálót jutalom ellenében adja át Orsolya-u. 35. alatt. (x) (4241)

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Megnyílt a siklósi és mohácsi új Népbolt-áruda

Az állami kereskedelem fokozatos térhódítása lehetővé tette a Baranya-megyei Népbolt részére is, hogy új árudákat nyisson.

SIKLÓSON volt az 59. sz. áruda ünnepélyes megnyitása. Gróf Kálmán községi bíró üdvözölte a Népbolt megjelent vezetőit és a község lakosainak nevében nagy örömének adott kifejezést, hogy végre Siklósra is bevonult a Népbolt. Ezután Ragoncsa Vendel elvtárs, vállalatvezető hangsúlyozta, hogy a Népbolt a dolgozók zavartalan és olcsó árukkal való ellátását biztosítja. A Népbolt megjelenése Siklóson azt jelenti, hogy a falusi dolgozóknak ezentúl nem kell bemenni a városba, mert ugyanazokat a jóminőségű iparcikkeket, ugyanolyan olcsó áron megkapják a siklósi árudában is. A Párt nevében Kráth elvtárs köszöntötte a Népboltot. A megnyitó után megindult a vásárlás, alig győzték az alkalmazottak a kiszolgálást.

A MOHÁCSI ÉPITKEZÉSEKNEL nagy tömeg várta a tehergépkocsit, amely Pécsről a Népbolt kultúrgárdáját hozta. Közben az utolsó simításokat is elvégezték a szép, nagy áruda díszítésén és a Himnusz hangjaival megkezdődött az ünnepség. Ragoncsa Vendel elvtárs vállalatvezető a Népbolt dolgozóinak üdvözletét tolmácsolta a hatalmas mohácsi építkezéseknél közreműködő munkásoknak. A munkások nevében Vollár elvtárs üzemi párttitkár tett ígéretet, hogy az ott dolgozó összmunkásság mindig támogatja majd a Népboltot. Este kultúrműsort rendezett a kultúrgárda. Az Internacionalé elhangzása után egyszerre tele lett a bolt vásárlókkal, akik örömmel vették tudomásul, hogy mindent lehet kapni, minden olcsó és ezentúl nem kell hosszú útat gyalogolni, ha vásárolni akarnak.

Kyeszterov az orosz repülés hőse

Nyeszterov csak egyike az orosz repülés hőseinek, akik különösen a második világháború idején százával bizonyították be kiváló tudásukat. A repüléstudomány fejlesztésében és a levegő meghódításában mindig vezető hely illette meg az orosz tudósokat, feltalálókat és pilótákat. Nyeszterov a levegő meghódításának úttörői közé tartozott és még jóval az első világháború előtt végzett gépével olyan mozdulatokat, amelyek csak a modern repülés történetében váltak ismeretessé.

Abban az időben Zsukovszkij, az orosz repülés gondolatának óriása, egy sor aerodinamikai kisérletet folytatott, amelyek arra irányultak, hogy fejlesszék a repülőgépek technikáját. Öven évi szakadatlan munkássága alatt mintegy 180 különböző tanulmányt irt a repülés kérdésével kapcsolatban. 1892-ben jelent meg új, rendkivül érdekes munkája „A madarak lebegéséről". Zsukovszkij e művében arra törekedett, hogy megoldja a siklórepülés problémáját.

Nyeszterov 1913-ban Zsukovszkijnak ezt az irását vette alapul, amikor Kiev fölött repülőgépével felszállva a repülés történetében először megcsinálta a „dugóhúzót".

Nyeszterov nevét világgá repítette a hír, a legbátrabb bravúrrepülőnek tartották. Példaképe lett azoknak a szovjet repülőknek, akiket a rekordok megvalósítására már Sztálin lelkesített azzal az utasitással, hogy magasabbra, távolabbra és gyorsabban repüljenek mindenkinél. A szovjet repülők és tudósok új eredmények ezreivel gyarapitották a repüléstudományt. S a szovjet repülés fejlődésének üteme épp úgy bámulatba ejti az egész világot, mint annak idején Nyeszterov, aki már akkor „zuhanórepülést" végzett gépével, amikor a többi országok pilótái erre még gondolni sem mertek.

Fegyházra és börtönre ítélt feketecséplők

A munkásbíróság Harmat-tanácsa szerdán tárgyalta a dunaszekcsői feketecséplési ügyet, amelynek hat vádlottja volt. Zeleni Gyula dunaszekcsői lakos, mint cséplési ellenőr működött lakóhelyén. A falu gazdáinak feketén csépelt, a mázsakönyvbe nem vezette be az elcsépelt gabonamennyiséget. Ezzel több mint húsz mázsa gabonát vont el a közellátástól. A munkásbíróság példás ítéletet hozott. Zeleni Gyulát 5 évi fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és a községből való kitiltásra ítélte.

A feketén csépeltető gazdákat is megfelelő büntetéssel sujtotta a bíróság. Id. Szemelácz József 1 évi börtönt és 3 ezer forint vagyoni elégtételt, Csiszár József 10 hónapi börtönt, 3 ezer forint vagyoni elégtételt, Miklósa István 8 havi börtönt, Mikola György 6 havi börtönt, Nagy István 10 havi börtönt, Herr Ferenc 6 havi börtönt kapott. Ezenkívül a munkásbíróság mindannyiukat ötszáz forinttól ezer forintig terjedő vagyoni elégtételre ítélte. A cséplőgépkezelő Schmidt Károly 3 hónapi fogházat kapott, mert elmulasztotta a mázsakönyv vezetését. Az ítéletek jogerősek.

Az olvasó hangja

PORTALANITSÁK A VASÚT-UTCÁT

A dolgozók kérésére a közelmultban ugyan kijavították a Vasút-utcában az úttestet, de a régi állapot csak annyiban változott, hogy a fekete por helyett most fehér por száll az úttestről a járdán siető dolgozókra. Ismételten kérjük a Vasút-utca úttestének és ha lehetséges, járdájának is végleges rendbehozatalát, illetve portalanitását a Bőrgyár dolgozói, a vidékiek és valamennyi arra járó dolgozó nevében:

Erb Mária.

*

Elvtársnőnk és valamennyi arrajáró dolgozó megnyugtatására örömmel közölhetjük, hogy a város illetékes hatósága még a mai nap folyamán megkezdi a Vasút-utca úttestének portalanitását. Az úttest rendbehozatalára még ezideig nem történt intézkedés, de reméljük, hogy ez a kérés is megértésre és orvoslásra talál.

A Hullámfürdő vendéglőben a tornász-ünnepély után részünkre felszolgált 11 forintos bor élvezhetetlen lőre volt. Kérdést intéztünk a vendéglőshöz, aki szivarral a szájában egykedvűen kijelentette, hogy senkinek nem küldött meghívót, akinek nem tetszik, menjen oda, ahova akar. Nagyon kérjük a város vezetőségét, hogy panaszunk ügyében a szükséges intézkedést mielőbb megtenni szíveskedjék, hogy hasonló eset a jövőben ne ismétlődhessen meg.

Decsi Horváth Pál
és az összes tornászok.

A KISIPAROSOK LISZTJEGYE

Az alábbi kérdéssel fordulok a közellátási hivatalhoz. Rendszeresítenek-e lisztjegyeket a kisiparosság részére is? Eddig ugyanis, mint önellátók voltunk nyilvántartva. Most, hogy a népi demokráciánk biztositotta a jegynélküli kenyeret, szeretnénk, ha a kisiparosok is kapnának lisztjegyet. Ezúton kérem a közellátási hivatalt, hogy nyujtson tájékoztatást, hogy mi lesz a teendőnk nekünk, akik eddig mint „önellátók" voltunk nyilvántartva.

Kinder Pálné
Felsőhavi-u. 7.

*

Fentiekre válaszolunk, hogy az úgynevezett „önellátók" is kapnak lisztjegyet, tehát keressék fel a közellátási hivatalt, ahol azt átvehetik.

— **Sáfár János kákicsi gazda** udvarán a fáskamra, a benne lávő 700—800 forint értékü aprított fával és gazdasági felszereléssel együtt leégett. A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

SZTIPICS tánciskolája szeptember 13-án, kedden kezdődik a Nőegyletben, MNDSz székháza. [x]

Értesítjük a kereskedőket, hogy a Pécsi Rövid és Kölöntáru Nagykereskedelmi NV

Ruházati osztálya

Pécs, Irgalmasok-utcája 5. szám alatt megnyilt, ahol dús választékban kaphatók az összes női, férfi és gyermekruhák, kabátok stb. Kérjük szives megrendeléseiket. Pécs Rövid és Kölöntáru Nagykereskedelmi NV ruházati osztálya Pécs, Irgalmasok-utcája 5. Telefon: 17-93.

Pártélet

Ma délután 6 órakor a falujáró népnevelők értekezletére a falujáró kultúrgárdák vezetői is menjenek be a megyei bizottságra. Megyei Bizottság Propaganda osztály.

Figyelem! Wéber Kálmán és B. Nagy Gusztáv elvtársak szemináriumi hallgatói péntek délután 4 órakor jelenjenek meg a Dr. Sándor Kultúrházban.

5 pécsi bolgár kolónia ünnepe

A pécsi bolgár kolónia tagjai szeptember 9-én ünneplik Bulgáriának a hős szovjet hadsereg által történt felszabadulását. Ebből az alkalomból 9-én reggel a Fiume-utcai bulgár kápolnában megemlékezést tartanak, majd fél tizkor együttesen levonulnak a temetőbe és ott megkoszorúzzák a Szovjet hősi emlékművet. Ezúton is felhívják a pécsi bolgár kolónia tagjait, hogy a megemlékezésen és a temetőben teljes számban jelenjenek meg.

Megjutalmazott újító

Ünnepélyesen adták át Kiss József hentesnek, az Államositott Húsüzem dolgozójának az újításáért kapott 600 forint jutalmat. Kiss elvtárs sokat gondolkodott azon, hogy a zsírolvasztóüst kiürítésénél, hogyan lehetne időt és fáradságot megtakarítani. Eddig a hatalmas üstből nagy fáradsággal a földön lévő hordókba merték ki a forró zsírt, innét a mázsára kellett cipelni, majd onnét az egészet felemeleve a tárolókádba önteni. Kiss elvtárs újításával, a zsírolvasztóüst tetejére egy tölcsért, a falon keresztül a mérlegszobába pedig egy csővezetéket szereltetett. Most a forró zsírt egy merőkével a tölcsérbe öntik és az a vezetéken keresztül a mérlegen lévő hordóba ömlik, itt lemérik, majd egy szivattyú segitségével újból a vezetékbe kerül a zsír, amely tovább viszi a tároló medencébe.

Tanügyi hírek

A **Közgazdasági gimnázium** igazgatósága felszólítja a tanulókat, hogy 8án (csütörtök) délelőtt 9 órakor fontos megbeszélés céljából valamennyien jelenjenek meg az iskola udvarán. (Zichy-u. 6.)

A **pedagógiai leánygimnázium** tanulói csütörtökön délután 4 órakor jelenjenek meg az intézetben.

Szakszervezet

A **Pedagógus Szakszervezet** pécsi csoportja felhívja tagjait, hogy 8-án (csütörtökön) délután 6 órakor a Nagy Lajos gimnázium dísztermében szakszervezeti napot tart. Valamennyi tagtárs megjelenése kötelező.

Kereskedők hírei

A **Szabad Nép baráti köre** összejövetele a Kereskedők Testülete ében ma, csütörtök délután 6 órakor, melyen a világnézeti szeminárium hallgatói is jelenjenek meg.

KIOSZ HIREK

A **fodrászok KIOSZ szakosztálya** pénteken este 7 órakor fontos ügyben ülést hív egybe. A nem KIOSZ tagok megjelenése is fontos.

Pénteken este 7 órakor a KIOSZ világnézeti tanfolyam folytatódik azok részére, akik a péntek csoportokba voltak beosztva.

A **bádogos és vízvezetékszerelő szakcsoport** csütörtök este fél 6 órakor gyülést tart a progresszív tagdijkivetés ügyében.

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 18-32, 18-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési dij: havi 12.— forint.
Csekkszámlaszámunk: 313.064

MNDSZ hirek

A **rendőrségi MNDSZ** 8-án nőnapot tart, melyre kérik a tagok szives megjelenését.

Közlik az összes területi csoport propagandistáival, hogy augusztus 8-án délután 5 órakor propagandaértekezleten jelenjenek meg a székházban (Mária-utca 24.)

Szeptember 9-én délután 5 órakor üzemi nőfelelősi értekezlet a székházban (Mária-u. 24.). Kérik az üzemi nőfelelősök pontos megjelenését.

A kertvárosi MNDSZ csütörtökön este 6 órakor nőnapot tart, amelyen egy kollégiumba menő kis lánynak kollégiumi ba yut adnak át. Kérik az asszonyárakat minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Minden külön értesítés helyett

✝

Dr Németh Lászlóné szül: dr Guth Ilona, dr Guth Mária, dr Garadnay Béla, mint az elhunytnak mélyen sújtott gyermekei, fájdalomtól megtört szívvel, de a Mindenható akaratában megnyugodva tudatják, hogy a legönfeláldozóbb édesanya, anyós, nagyanya, testvér, illetve rokon

özv. dr. Guth Béláné

szül: Kühnel Ilona

f. évi szeptember hó 6-án d. u. ¼ 6 órakor 61 éves korában, a haldoklók szentségével megerősítve visszaadta jóságos lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat f. hó 8-án, csütörtökön délután 4 órakor helyezzük örök nyugalomra a központi temetőben.

Az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 9-én, reggel fél 8 órakor lesz az Ágoston-téri plébániatemplomban az Urnak bemutatva.

Pécs, 1949. évi szept. hó 7-én.

Drága emléked örökké élni fog szivünkben.

Kühnel Márton fivére, Kühnel Mártonné sz. Bartha Emmi sógornője, *dr Garadnay Béláné sz. Vörös Magdolna* menye, *dr. Németh László* veje, *Lacika, Hugica, Zsuzsika, Csikie* unokái, valamint a *Kónya, Komlós, Vörös* és *Németh* család.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

REDŐNYEIT javíttassa Bögri redőnyüzembe Klímó-u. 4. Tel.: 12-41 (13495)

RAKTÁRHELYISÉG garagenak is alkalmas, kiadó. Bajcsy Zsilinszky-u. 10. gépműhely. (14.134.)

ÁLLANDÓ tartózkodásra egy szép szobát keresek ellátással. Lapterjesztő NV. Kossuth Lajos-út 49. (14.335)

BÉRAUTÓKAT keresünk mindennapos elfoglaltságra. Jelentkezni: Lapterjesztő Nemzeti Vállalatnál, Kossuth L.-út 40. (14.359)

KERÉKPÁRT használt, de jó állapotban lévőt vennék. Ajánlatokat 14.362 számra a kiadóba kérek.

ELADÓ fekete, bőrhátú kabát, kosztümök, szalon munka, Gábor-u. 4. II. em. (4121)

118-AS Ifi motorkerékpár, prima állapotban lévő eladó. Rákóczi-út 66. az. hátul az udvarban, szerelőműhelyben. (4242)

HÁLÓSZOBABUTORT, kombinált, esetleg úriszobát is vennék jó állapotban. Címeket 4237 számra a kiadóba kérem leadni.

SZŐLŐ: 480 négyszögöles, átvehető lakóházzal, nagyon sok gyümölcsfával, Istenkuti iskolánál. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4239)

RÁTESALMA 40 fillér, fajkörte enni és eltevésre 80 fillértől 1.50 Ft-ig, szilva 1.— Ft. Hüfler, Ferenciek-u. 14. (14 378)

JÓKARBAN lévő Olimpia személyautó eladó. Pécs, Szabadság-út 48. Telefon: 17-53. (4234)

MAGAS ÁRBAN veszünk süllyesztős és szekrényes varrógépeket. Vacus Pál cég Bolthy-köz.

OPEL P. 4-es autó eladó vagy Topolinóval elcserélhető. Tel: 19-95. (14.374)

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok beváltó helye

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 209. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — PÉNTEK, 1949 SZEPTEMBER 9

A mohácsi kombinát dolgozói kijavítják a hibákat

Jó szőlőtermés igérkezik Villányban

Az általános iskolák tanerőinek új beosztása

Pártszervezeteink álljanak a termelés élére

„A jó pártmunka próbaköve a jó termelés. Önmagát csalja az a párttitkár, aki eldicsekszik az üzemben végzett jó politikai munkájával és ugyanakkor bevallja, hogy üzemében rosszul folyik a termelés." — mondotta Rákosi elvtárs a nagybudapesti pártbizottság kibővített választmányának értekezletén.

Eddig nem minden pártszervezetünknek volt különösebben szívügye a termelés. Rábízták ezt az igen fontos feladatot a gyárak vezetőire, az üzemi szakszervezetekre és rendszerint csak akkor ellenőrizték a gyárvezetőség vagy üzemi szakszervezet munkáját, amikor komoly hibák kerültek napvilágra. Sokhelyütt megfeledkeztek üzemi pártszervezeteink vezetői arról, hogy Pártunk politikájához épp úgy hozzátartozik a termelés kérdése, mint házhoz a tető, hogy Pártunk politikai eredményei a termelésben elért eredmények nélkül mit sem érnek. Ezek a pártszervezetek a napi gondokba elmerülve elfeledkeztek harcaink végső céljáról, a szocializmusról, amelynek lényege éppen az, hogy a kapitalizmusnál tökéletesebb termelési, társadalmi rendszer, amely a használati cikkek minden eddiginél tökéletesebb és bőségesebb előállításával teszi egyre magasabbá a dolgozók életszínvonalát. A sok fától elvesztették a szemük elől az erdőt, mint például a pécsi Bőrgyárban, ahol a pártszervezet igen jó káderekет adott vezetőállások betöltésére, igen jól megszervezte a népnevelők munkáját, de közben nem vette észre, hogy a kezdetben szépen megindult brigádmozgalom visszafejlődik, a versenyszellem szinte teljesen elhal és ennek nyomai már a termelés visszaesésében is jelentkeznek. A jól megszervezett népnevelők kitűnően tudatosították a gyár dolgozóival a munkások között Pártunknak a mezőgazdaságban folytatott politikáját, a titoisták aljas árulását, a békefront sikereit, de elfelejtettek foglalkozni a termeléssel. Folytathatnánk a sort a Kokszművekkel, ahol szép gyűléseken beszéltek a béke megvédéséről és a szocializmus építéséről de közben nem vették észre, hogy a termelékenység már teljes esztendeje egy szinten áll, vagy a pécsújhegyi centrálé pártszervezetével, amelynek figyelmét a személyi kérdések vonták el a termeléstől.

Láthattuk azonban ennek ellenkezőjét is. Ahol a pártszervezet tevékenyen foglalkozott a termeléssel, ott a termelékenység emelkedett, a selejt és önköltség csökkent. A Sopiana gépgyárban a pártszervezet legjobb tagjait mozgósította a termelés megjavítására és ebben az üzemben, amely még nem is egy évvel ezelőtt a gyengén működők közé tartozott, ma olyan egyéni és brigádverseny folyik, a termelékenység vonala olyan merészen tör felfelé, hogy nyugodtan állíthatjuk példaként valamennyi üzemünk elé. Ez a példa is élénken bizonyítja, hogy ahol a Párt komolyan foglalkozik a termeléssel, ahol a kommunisták nemcsak a felszólalásokban, hanem a termelő munkában is élenjárnak, ott a termeléssel nem lehet hiba.

Döntő fontosságú, hogy ez ne csak néhány, hanem valamennyi üzemünkben így legyen. Ma a termelés megjavítása, a termelékenység állandó és egyre fokozódó emelése éppen olyan lényegbevágó feladat, mint amilyen volt a hatalom megszerzése és a gyárak állami tulajdonbavétele. Azért hoztunk óriási áldozatokat eddig, azért vívtunk késhegyre menő harcot a tőkésosztállyal és az azt támogató reakció minden formájával, hogy most a politikai és gazdasági hatalom birtokában biztosíthassuk az áruk minél nagyobb bőségét, a dolgozók soha nem látott jólétét. Most már közvetlenül a szocializmusért harcolunk és *ennek a harcnak döntő fegyvere a termelés, a több, jobb és olcsóbb áru.* Ez ma Pártunk politikája s ezt követnie kell a Párt minden szervezetének és minden tagjának. Pártunk, mint a jó gazda, jól előkészítette a szocializmus talaját, hogy a gyümölcs jól megérjen és az ország dolgozói learathassák. Most a Párt vezetésével és irányításával folytatott munkánk és harcaink gyümölcse megérett, le kell aratnunk. Az aratás is nehéz munka, talán minden más munkánál nehezebb, de lehet-e jó gazda az, aki egész évi fáradozásának eredményét veszni hagyja csak azért, mert nehéz az aratás? A jó gazda — akármilyen nehéz is — örömmel, fáradtságot nem ismerve fog hozzá az aratáshoz. Ebben a munkában ismét az élcsapat tagjainak, a kommunistáknak kell elöljárniok, a pártszervezeteknek kell kezükbe venni minden üzemben a termelés irányítását.

Munkánk és harcunk minden pillanatában, a szocializmusért folyó küzdelem minden problémájában egyenes úton és teljes biztonsággal haladhatunk, ha a hatalmas szocialista állam, a Szovjetunió harcban és békés építőmunkában kipróbált példáit nem tévesztjük szem elől. *Pártszervezeteink nem tévedhetnek le a helyes útról, ha a belső és külső ellenség elleni harcról győzelmesen kikerült, a diadalmas szocialista építőmunkát biztos kézzel vezető nagy példaképünk, a Szovjetunió Kommunista Pártja módszereit tanulmányozzák.*

Tanuljanak pártszervezeteink a Szovjetunió Kommunista Pártjának Sztálin-kerületi pártszervezeteitől, amelyek nemcsak felnevelték a termelés hőseinek, a technológia forradalmárainak nagy seregét, hanem gondoskodtak arról is, hogy ezeknek az újítóknak a tapasztalatait széles körben elterjesszék és népszerűsítsék. Tanuljanak a Scserbakov-selyemszövő kombinát pártszervezetétől, amely rövid idő alatt 500 munkást tanított meg az élenjáró munkamódszerekre, s amelynek valamennyi kommunista tagja Sztahánov kezdeményezését követi, a munkástömegek vezetője és szervezője. Vegyék át a Bolsevik Párt tapasztalatait, amelyek arra tanítanak bennünket, hogyan lehet kinevelni a tőkés rend elnyomott bérrabszolgáiból az újtípusú, gondolkozó és kezdeményező munkást, megtanítanak arra, hogy *a mindent átfogó tömeges agitáció és a mélyrehatló egyéni felvilágosítás együtt biztosítják a kommunista módon gondolkodó munkások nevelését,* akik a munkát nem elátkozott örökségként ránkmaradt robotnak, hanem új világot teremtő, életünket betöltő hivatásnak tekintik és minden eddiginél magasabbra emelik a munka termelékenységét.

Ez ma pártszervezeteink feladata. Ennek végrehajtásáért felel a dolgozó nép előtt, saját üzeme dolgozói előtt minden pártszervezetünk.

A demokrata ifjúság rendíthetetlenül bízik *ragyogó jövőjében*

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség második kongresszusának záróülése

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség kongresszusának küldöttei csütörtökön délután záróülésre ültek össze. A küldöttek, akik 60 millió demokratikus fiatalt képviselnek, az elmult hat nap folyamán megvitatták a világ ifjúságát érintő valamennyi fontos kérdést és egyhangú lelkesedéssel foglaltak állást a haladás, a béke, a szabadság és a demokrácia ügye mellett.

A záróülésen a kongresszus főtitkárságának vezetője, Ivan Basev bejelentette, hogy a délelőtti tanácskozások alapján a következő tagokat javasolják a DIVSZ elnökségébe.

Újra Boyssont választották elnöknek

Elnök: Guy de Boisson (Franciaország). A küldöttek felállva, hosszasan tapsolnak a DIVSZ újonnan megelnökének. Alelnökök: Mihajlov (Szovjetunió), Liai-Cse-Ce (Kína), Frances Dalton (USA), Hynds (Anglia), Zdenek Hejzlar (Csehszlovákia), Satyapal Dang (India.)

A küldöttek hatalmas tapssal és éljenzéssel fogadták az elnökség tagjainak névsorát.

Mihajlov nevének említésekor hosszú percekig zúgott a taps és éljenzés.

Guy de Boysson elnök bejelentette, hogy a DIVSZ elnökségének indiai tagja, rendőri üldözetés miatt nem jöhetett el a kongresszusra. A kongresszus üdvözletét küldte India hős fiataljainak és szolidaritását fejezte ki a szabadságukért harcoló indiai fiatalok iránt.

Ezután felolvasták a DIVSZ végrehajtó bizottsága tagjainak névsorát, akiket a DIVSZ tanácsa választott meg. A végrehajtó bizottság főtitkára Enrico Boccara (Olaszország), titkárok: Berth Williams (Ausztrália), Kutty Hockmann (Anglia), Szergej Romanovszkij (Szovjetunió) Ivan Basev (Bulgária), Jiri Morabszki (Lengyelország), pénztáros: Leo Figueres (Franciaország). A végrehajtó bizottság tagjai: Ignácio Gallego (Köztársasági Spanyolország), Aage la Cour (Dánia), Nikos Akritidis (Szabad Görögország), Hoang Minh Chinh (Vietnam), Non György (Magyarország), Sen Min (Északkorea), Szarva: Sarmini (Irán), Flavio Bravo (Kuba), Meir Benain (Brazilia), Einch Honecker (Németország), Gueye Abuleye (Északafrika), Gheorghe Frolescu (Románia).

A kongresszus határozati javaslata

A felolvasott nevek után felzúgott a taps, a kongresszus ezzel jelezte, hogy egyhangulag jóváhagyja a DIVSZ tanácsának választmányát.

Amint felolvasták a neveket, felhangzott az éljenzés: „Éljen a Komszomol!" „Éljen Sztálin, Rákosi!" „Passionaria, Thorez!"

Ezután Kutty Hockham ismertette a Guy de Boysson referátumával kapcsolatos határozati javaslatot.

A határozati javaslat megállapítja, hogy a kongresszus, miután megvitatta Guy de Boysson beszámolóját, jóváhagyja a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség és vezető szerveinek tevékenységét a békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért folyó küzdelemben.

A határozat ismerteti a DIVSZ küzdelmeit az Egyesült Államok és Anglia reakciós, agresszív törekvései ellen, amely elsősorban az ifjúság jövőjét fenyegeti szerte a világon.

A DIVSZ második kongresszusa 60 millió fiatal nevében támogatja a béke hívei világkongresszusának határozatait

és minden ifjúsági világszervezetet felszólít, hogy tevékenyen vegyen részt e határozatok megvalósításában, a nemzeti, városi, üzemi, falusi bizottságok megalakításában és munkájában, valamint a béke hívének más szervezetében.

A kongresszus üdvözli és támogatja a Szakszervezeti Világszövetség javaslatát, hogy október 2-a a béke védelmének nemzetközi napja legyen és felhívja az egész demokratikus ifjúságot, hogy tevékenyen vegyen részt e nap előkészítésében.

A kongresszus ünnepélyesen kijelenti, sok millió fiatal nevében:

A demokratikus ifjúságnak szilárd elhatározásá, hogy küzdjön az egész világ tartós békéjéért, a népek közötti barátságért, minden támadó cselekedet és az új háború veszélye ellen.

A második kongresszus felszólít valamennyi ifjúsági szervezetet, hogy támogassák India, Vietnam, Burma, Malaja, Indonézia és más gyarmati és függő országok küzdelmét szabadságukért és függetlenségükért.

A kongresszus mély együttérzését fejezi ki a Köztársasági Spanyolország és a demokratikus Görögország ifjúságával és felhívja az ifjúsági szervezeteket, hogy

minden erejükkel támogassák a spanyol és a görög népnek a békéért és a függetlenségért folyó harcát.

A DIVSZ második kongresszusa erélyesen tiltakozik az imperialisták végzetes politikája ellen, amellyel elfojtják a haladó mozgalmakat és megtagadják a jogokat az ifjúságtól.

Zárjuk szorosabbra sorainkat a békéért és a demokráciáért folyó küzdelemben

A kongresszus felhívja a figyelmet arra, hogy a kapitalista államokban a dolgozó ifjúság helyzete az utóbbi években rohamosan rosszabbodott. A legelemibb politikai és gazdasági jogok hiánya, egyre növekvő munkanélküliség, az árak emelkedése, a bérek csökkentése, a szórakozási és művelődési idő hiánya, a gyermekmunka kizsákmányolása s mindenekfelett a bizonytalan jövő — ez a mai kapitalista társadalom képe.

A DIVSZ második kongresszusa teljes mértékben támogatja azt a harcot, amelyet Franciaország, Olaszország, Nagybritannia és más marsallizált országok munkásai folytatnak az életszínvonaluk ellen intézett támadással szemben.

A határozat megbélyegzi az ifjúsági egység megbontására irányuló törekvéseket és felhívja valamennyi ország fiataljait: egyesüljenek és zárják szorosabbra soraikat a békéért és a demokráciáért folyó küzdelemben s hogy erősítsék meg a DIVSZ-szel való együttműködésüket.

A demokratikus ifjúság rendíthetetlenül bízik ragyogó jövőjében.

Hogy kivívjuk a győzelmet, minden erőnket a békéért és a népek közti barátságért folyó harcnak kell szentelnünk.

Egységbe ifjúság! Előre a tartós békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért!

A kongresszus nagy lelkesedéssel fogadta el a határozati javaslatot, majd Boysson elnök felszólította a kongresszust, fogadják el Novikov szerzeményét, a DIVSZ indulóját az ifjúság himnuszául. A küldöttek helyükről felugranak, felzúg a taps, majd éneklés szakítja félbe a tapsot.

A DIVSZ-induló hangjai zúgnak a magyar országgyűlés termében. A világ fiatmjai ezzel nyilvánítják, hogy elfogadták a javaslatot.

Ivan Basev a kongresszushoz érkezett táviratokat ismertette, majd az ajándékok átadására került sor. Elsőnek a Szovjetunió Komszomol ifjúsága adta át ajándékát — a Komszomol vörös selyem zászlaját — a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség elnökségének, aztán a többi nemzet fiai nyujtották át ajándékaikat. Ezután Boysson a világ ifjúságához intézett békefelhívást olvasta fel, majd felcsendültek a „Carmagnola" forradalmi dalhangjai és a különböző nemzetek dalai és indulói. Ezzel a kongresszus véget ért.

Este az ifjúság fáklyás békefelvonulást rendezett.

Békét, földet, az ipar felett ellenőrzést

követelt Togliatti nápolyi beszédében

Az „Olasz kommunista sajtó hónapja"-nak bevezetéseképpen Olaszország nagyobb városaiban és községeiben tüntetéseket gyűléseket és népünnepélyeket rendeztek. A kommunista sajtó fejlesztéséért és erősítéséért indított országos kampány kiemelkedő eseménye a Nápoly ipari külvárosában az Unita, az Olasz Kommunista Párt központi lapja tiszteletére rendezett ünnepség volt.

Az ünnepségen 100.000 munkás, paraszt, hivatalnok és demokratikus értelmiség vett részt.

A gyűlést Togliatti elvtárs, az Olasz Kommunista Párt főtitkára üdvözölte. Beszédében kijelentette:

— A Marshall-terv súlyos válságot eredményezett Olaszországban. A válság következtében szakadatlanul nő a munkanélküliség. Olaszország egyre nagyobb léptekkel halad a lejtőn lefelé, mert

az ország életét ismét ugyanazok a csoportok irányítják, amelyek a fasizmus alatt vezető szerepet játszottak.

A kormány csak a nemzet kis részének érdekeit védi.

Követeljük, hogy Olaszország szakítson azzal a politikával, amely országunkat elkerülhetetlenül új világháború örvényébe taszítja.

Követeljük, hogy Olaszország támaszkodjék a demokratikus nemzetközi politika legkiválóbb hagyományaira, kezdjen békepolitikát, nyujtson kezet a Szovjetuniónak, a népi demokráciáknak, a felszabadított Kínának és minden népnek, teremtse meg velük az együttműködést az egészséges európai gazdasági élet helyreállítása érdekében.

— A mi országunk belső helyzetét illeti.

adjanak földet a dolgozó parasztoknak, teremtsék meg a dolgozó nép ellenőrzését az ipar felett és csökkentsék, illetve semmisítsék meg az országot most kormányzó plutokraták kiváltságait.

Éljen és virágozzon a baráti és szövetséges *Bolgár Népköztársaság!*

Rákosi Mátyás elvtárs távirata a felszabadulásának ötödik évfordulóját ünneplő bolgár néphez

A bolgár nép lelkesen készül szeptember 9-ének, a felszabadulás napjának megünneplésére. Az épületeket zászlókkal, jelszavakkal és plakátokkal díszítették fel.

A gyárak és üzemek dolgozói külön munkaversenyeket rendeztek a felszabadulás ötödik évfordulója tiszteletére.

A kitűzött terveket majdnem mindenütt túlteljesítették. Különösen a dimitrovgrádi bányászok tűntek ki. A főváros egyes utcáinak lakói díszítési versenyre hívták ki egymást.

A felszabadulási ünnepségekre **szovjet küldöttség érkezett Szófiába, Bulganyin marsall vezetésével.** A küldöttséget a repülőtéren Cservenkov, Vlaszkov, Giorgi és Trajkov miniszterelnökhelyettesek, Poptomov külügyminiszter, Damjanov honvédelmi miniszter, valamint a bolgár közélet számos más kiemelkedő képviselője fogadta.

Díszünnepség az Operaházban

Csütörtökön este a Magyar Szabadságharcos Szövetség díszünnepséget rendezett az Operaházban az Elnöki Tanács Elnökségének, a kormány több tagjának, Bulgária budapesti követségének, a Függetlenségi Népfront, a tömegszervezetek képviselőinek jelenlétében.

Kossa István elvtárs pénzügyminiszter mondott beszédet Bulgária nemzeti ünnepe alkalmából.

Kossa elvtárs beszéde elején hangsúlyozta, hogy szeptember 9-e nemcsak az új népi demokratikus Bulgária megszületésének napja, mi magyar dolgozók is megemlékezünk arokról, akik életüket adták népeink szabadságáért, a nagy Szovjetunióról, amely mérhetetlen áldozatokat hozott a népek felszabadítására és ünnepeljük a fasizmus elleni harc győzelmének nagy szervezőjét, Sztálint.

Beszámolt ezután arról a hatalmas történelmi átalakulásról, amelyet öt esztendő alatt Georghi Dimitrov vezetésével, a Kommunista Párt irányításával a bolgár munkásosztály és az egész bolgár nép megvalósított.

A sikereket azért tudták elérni, mert élvezték a nagy Sztálin és az áldozatkész népek mérhetetlen szeretetét és segítségét.

A magyar nép és kormányzatunk az első pillanattól kezdve nagy figyelemmel és szeretettel kíséri a bolgár nép nagy erőfeszítését szocialista hazájának építéséért. Népeink baráti együttműködése mindkét nép jólétét is fokozza és nagyban hozzájárul szabadságunk és függetlenségünk biztosításához.

A bolgár nép testvéri barátsága és szoros kapcsolatai a népi demokráciákhoz és elsősorban a Szovjetunióhoz, természetesen nem találkozik az imperialista országok tetszésével, amelyek Titot is felhasználják arra, hogy megakadályozzák a szocializmus erősítését. Tito és bűnös bandájának sorsa bizonyítja, hogy

akik áruló módon dezertálnak a szocializmus és a demokrácia táborából, a kapitalisták hitvány cselédjeivé züllnek.

Önmagukat fosztják meg a Szovjetunió és a testvéri népi demokráciák segítségétől, erkölcsi, politikai és gazdasági támogatásától azok, akik népük árulóivá lettek.

Georghi Dimitrov élete világosan példázza előttünk, hogy egy kis nép fiai is az elsők közé emelkedhetnek a legnagyobbak között, ha ingadozás nélkül a haladás ügyét szolgálják.

Magyar küldöttség utazik Szófiába

Bulgária felszabadulásának ötödik évfordulója alkalmából magyar küldöttség utazott Szófiába. A küldöttség vezetője Kovács István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának tagja, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének titkára. A küldöttség tagjai: Darvas József építésügyi és Rajk Anna népjóléti miniszter.

A magyar dolgozó nép örömmel látja a szövetséges bolgár nép hatalmas eredményeit

Rákosi Mátyás elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára Bulgária felszabadulásának ötödik évfordulója alkalmából a következő táviratot intézte Valko Cservenkov elvtárshoz, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága főtitkárához:

„Valko Cservenkov elvtársnak, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága titkárának, Szófia.

A Magyar Dolgozók Pártja nevében forró üdvözletemet küldöm abból az alkalomból, hogy Bulgária dolgozó népe most öt esztendeje a hatalmas Szovjetunió diadalmas hadseregének segítségével megszabadult a fasiszta önkényuralomtól.

A bolgár dolgozó nép a Bolgár Kommunista Párt, a bolgár dolgozó nép nagy fiának, a mi halhatatlan emlékezetű Dimitrov elvtársunk vezetésével legyőzte Bulgária belső ellenségeit, kiépítette a Bolgár Népköztársaságot és a nagy Szovjetunió támogatásával hozzáfogott a szocializmus építésének nagy művéhez. A bolgár nép ezen az úton haladva sikeresen építi a szocializmust országában.

A magyar dolgozó nép mélységes örömmel látja a baráti és szövetséges bolgár nép hatalmas eredményeit. Szívből kívánja, hogy Bulgária népe a Bolgár Kommunista Párt vezetésével további nagy sikereket érjen el a béke megtartásáért és a szocializmus felépítéséért folytatott küzdelmében.

Éljen és virágozzon a baráti és szövetséges Bolgár Népköztársaság!

Forró elvtársi üdvözlettel

RÁKOSI MÁTYÁS

a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára."

Szakasits Árpád elvtárs, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Mincso Nejcsevhez, a Bolgár Népköztársaság nagy nemzetgyűlése prezidiumának elnökéhez, Dobi István, a Magyar Népköztársaság miniszertanácsának elnöke Vaszil Kolarovhoz, a Bolgár Népköztársaság külügyminiszteréhez intézett üdvözlő táviratot.

Öt éve szabad Bulgária

A dolgozó bolgár nép ma ünnepi külsőségek között ünnepli meg a legnagyobb ünnepét, a „Szabadság Napját", felszabadulásának öt éves évfordulóját. *Ezen a napon a hálás bolgár nép tekintete a nagy Szovjetunió és annak lángeszű vezére, Sztálin felé fordul, mert tudja, hogy a Szovjetunió döntő segítsége nélkül országának felszabadulása elgondolhatatlan lett volna.*

Öt évvel ezelőtt, tíz éves nehéz és véres harcok után, 1944 szeptember 9-én az egyesült néptömegek, támogatva a népfelkelők harci egységeitől, a hadsereg hazafias katonáitól és tisztjeitől, határozott csapással mindörökre szétzúzta a monarcho-fasiszta diktatúrát és történelmében először a hatalom birtokosa a dolgozó nép lett.

„Szeptember 9-i fegyveres népfelkelés döntő fontosságú történelmi fordulatot jelent országunk fejlődésében — mondotta a nemzetközi munkásosztály halhatatlan fia, a bolgár nép tanítója és bölcs vezére, Georgi Dimitrov, a bolgár Kommunista Párt VI Kongresszusán tartott beszámolójában. — *1944 szeptember 9-én a politikai hatalmat kiragadtuk a kapitalista burzsoázia, a kizsákmányoló monarcho-fasiszták kezéből s a munkásosztály és annak kommunista élcsapata aktív és vezető részvételével, a nép nagy többségének, a falu és a város dolgozóinak a tulajdonába juttuk. A Szovjet Hadsereg döntő segítségével győzedelmeskedő szeptember 9-i felkelés feltárta országunk előtt a szocializmus fejlődésének útját".*

Az elmúlt öt esztendő alatt a népi hatalom határozott politikai, gazdasági és kulturális reformokat hajtott végre Bulgáriában, melyek következtében az egész ország arculata megváltozott. A munkásosztály és annak felejthetetlen fia, a bolgár nép tanítója, Georgi Dimitrov vezetésével, a Szovjetunió és a baráti népi demokráciák segítségével a Hazafias Front Népi Kormánya közvetlenül a szeptember 9-i felkelést követő napokban szétzúzta a monarcho-fasiszta államigazgatást és hozzálátott a népi hatalom kiépítéséhez. 1946 decemberében népszavazással Bulgáriát népköztársasággá kiáltották ki. 1946-ban az Alkotmányozó Nemzetgyűlés megszavazta a népköztársasági alkotmányt, mely törvényesítette a bolgár nép szeptember 9-i győzelmét. Az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokból, mint az ország első pártja, a Kommunista Párt került ki, amikor is a szavazóknak több mint 90%-a szavazott rá, ily módon is elismerve a Párt vezető szerepét.

Az ipart államosították, a magántőkétől elvontak 5.552 ipari vállalatot, a bányákat és a bankokat. Megtörtént a földosztás, melynek során 128.825 család között 224.483 hold földet osztottak szét, míg az állami földmíves gazdaságoknak 122.451 és a termelőszövetkezeteknek 1.667 holdat. A népi hatalom likvidálta a magánkereskedelem részvételét a kül- és a belső nagy-kereskedelemben és nagymértékben korlátozta annak részvételét a kiskereskedelemben is. Széles hálózatban épülnek ki a HOREMÁG (KÖZÉRT) és a szövetkezeti üzletek és raktárak, melyek a közeljövőben teljesen ki fogják szorítani a magántőke részvételét a kiskereskedelemben is.

A népi hadsereg megtisztult a népi hatalmat ellenző tisztektől és a teljesen újjászervezett népi miliciával a néphatalom gránitbástyájává vált.

A bolgár dolgozók, elsősorban a bolgár munkásosztály addig ismeretlen lendülettel látott hozzá gazdaságának fejlesztéséhez és *hozzákezdett a szocializmus alapjainak lerakásához.* 1945-ben a bolgár ipar 14.7%-kal termelt többet, mint 1944-ben, 1946-ban 2.3%-kal, 1947-ben pedig újabb 19.3%-kal többet mint 1944-ben. Csak egy évre figyelve meg a statisztikai adatokat, a különböző iparágakban a munka termelékenysége 17.9%-tól (len és kender feldolgozó ipar) 114.8% (lelmezési) és 161%-ig (kémiai ipar) emelkedett. Sikeresen terjed az önköltség csökkentési akció. 1948-ban a cukoriparban az önköltség 25.64%-kal csökkent az 1947. évhez viszonyítva. Sikerrel zárult le 1948-ban a kétéves gazdasági terv végrehajtása is. Ebben az évben az ipari termelés 71%-kal nagyobb volt, mint a háború előtti években és nagy nehézségek — három évig tartó aszály és a mezőgazdaság rendkívül nagyarányú felaprózódottsága — ellenére a mezőgazdaság termelése eléri az 1939-es színvonalat. Ez alatt a két év alatt az építkezés nagy arányokat öltött; az építkezési beruházások meghaladták 77 milliárd levát.

Az első kétéves terv volt voltaképpen a tervgazdálkodás próbája Bulgáriában és annak sikeres befejezése után *ez év elején több tapasztalattal és nagyobb merészséggel kezdődött meg az első öt éves dimitrovi gazdasági terv végrehajtása, melynek főcélja Bulgária teljes mértékű iparosítása.*

A bolgár nép életszínvonala minden elmúlt nappal emelkedik. A dolgozó parasztság a munkásosztály vezetésével és a kormány bőkezű támogatásával a kulákok korlátozásáért folyó harcban építi a társadalmi szektor alapjait a mezőgazdaságban. 86 traktorállomás és közel 1600 termelőszövetkezet, melyek 900.000 hold földet művelnek meg, meggyőzően mutatják a szocialista szektor az iparos szövetkezeti mozgalom is.

A bolgár népköztársaság életének demokratikus átváltoztatásában nagy hatást gyakorolt ez év május 15-én lezajlott községi tanácsok és népbírák választása. A választás fontos állomás az ország reakciós maradványainak megsemmisítésében. *A népi tanácsok megválasztásával alapvonásokban felépült a népi demokrácia államhatalma és az ország dolgozói előtt feltárultak a szocialista fejlődés kimeríthetetlen lehetőségei.*

Ezek az eredmények, ezek a sikerek elképzelhetetlenek a Szovjetunió önzetlen segítsége, a népi demokráciákkal való szoros együttműködés nélkül. Tudatában ennek, a Hazafias Front Kormánya még 1944 szeptember 9-én figyelmen kívül hagyva az angol-amerikai imperializmus bolgár ügynökének bomlasztó agitációját, sikeresen vett részt a hitleri Németország elleni honvédő háborúban. 1944 szeptember 9-től Németország feltétel nélküli megadásáig két bolgár hadsereg vállvetve a Vörös Hadsereggel küzdött Jugoszlávia és Dél-Magyarország felszabadításáért. A honvédő háborúban nyolc hónapig tartó kemény harcokban a bolgár nép több mint 32.000 halottal és sebesülttel, vérrel mosta le a monarcho-fasisták által Bulgáriára nyomott szégyenfoltot. A háborúban való részvételével Bulgária kiharcolta magának azt a jogot, hogy a lehető legméltányosabb békeszerződést írjon alá.

A bolgár népi demokrácia határozottan a béke, demokrácia és haladás erőihez alkalmazta külpolitikáját és kölcsönös baráti együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződéseket kötött a szomszédos testvéri demokratikus országokkal, élükön a Szovjetunióval. *„A Szovjetunióval kötött baráti, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződés Bulgária számára felmérhetetlen kincs és a bolgár népnek azt a határozatát fejezi ki, hogy tüzön, vizen át együtthaladjon legnagyobb védelmezőjével, a Szovjetunióval, mellyel a barátság úgy szükséges a bolgár népnek, mint a nap és a levegő minden élőlény számára" (Georgi Dimitrov).*

Ma Bulgária nemzetközi helyzete teljesen megszilárdult. A bolgár dolgozó nép nem zavartatja magát se a háborús bujtogatók kardcsörtetéseitől, sem pedig a Tito és Rankovics horda belgrádi janicsárjainak szégyenletes árulásától és provokációitól. Ma Bulgária nincs egyedül. Bulgária szilárdan áll a Szovjetunió vezette demokratikus államok táborában és határozottan visszaveri az imperialista háborús gyujtogatók minden támadását, mely a béke bástyájának reáeső része ellen irányul.

Szeptember 9-én a bolgár nép történelmi számadást tesz a megtett útról és elkönyveli mindazon eredményeket, melyeket az ország életének különböző szakaszaiban elért.

Cripps „súlyos álmatlanságban szenved"

A Washingtoni angol delegáció vezetői közt *erősödnek a nézeteltérések*

Washingtonban szerdán este megkezdődnek az amerikai-brit-kanadai pénzügyi tárgyalások. Az első ülésen a szokásos bevezető felszólalások hangzottak el. Az angol delegáció kevezetője,

Bevin és Cripps között egyre erősödnek a nézeteltérések.

Úgy látszik, hogy Cripps helyzete rövidesen tarthatatlanná válik az angol kormányban. Erre mutat az Exhange angol hírügynökség legutóbbi jelentése, mely szerint Cripps svájci gyógykezelése során

nem épült fel teljesen és jelenleg is súlyos álmatlanságban szenved.

Ilyen körülmények közö — mondja a jelentés — kormánykörökben felteszik a kérdést, meddig láthatja el még terhes hivatalá? Máris felmerülnek olyan tervek, hogy

Crippset felmentik a gazdasági csúcsminisztérium vezetése alól

és csak a pénzügyminisztérium vezetését hagyják a kezében. Uj gazdasági csúcsminiszterként: Harold Wilsont, a jelenlegi kereskedelemügyi minisztert említegetik.

A nyugati hatalmak félbeszakították az osztrák szerződéstervezet tárgyalásait

A TASZSZ jelenti Londonból: Ismeretes, hogy a külügyminiszterek tanácsának párisi ülésszakán az osztrák szerződés több alapvető kérdésében megegyezés jött létre. A külügyminiszterek tanácsa utasította a helyetteseket, folytassák a munkát és legkésőbb szeptember 1-ig állapodjanak meg az egész szerződéstervezetben.

Kilenc cikkely tárgyában a külügyminiszterhelyettesek nem tudtak megegyezni. Ezek között van az ausztriai német aktívákra, a szövetséges hatalmak osztrák területén levő vagyontárgyaira, Ausztria háború előtti és háború utáni tartozásaira, a hontalanok kérdésére és más kérdésekre vonatkozó cikkelyek.

A szeptember 1-i ülésen az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország képviselői kijelentették, hogy „nincs felhatalmazásuk a munka folytatására" és javasolták a külügyminiszterhelyettesek munkájának felfüggesztését. Ilyen módon az osztrák szerződés előkészítésére irányuló tárgyalások félbeszakadtak.

A leningrádi Zenit 2:0 arányú győzelmet aratott a Vasas felett

Csütörtök délután került sor a Vasas labdarúgó csapata leningrádi mérkőzésre, amelyet óriási érdeklődés előzött meg. A Vasas kapujában Turai helyett a szintén jó formába levő Bakó védett.

Az első félidő gól nélkül telt el. Az első percekben a Zenit óriási iramot diktált, de a Vasas védelme Bakóval az élén kitűnően helytállt. Az első tíz perc után a Zenit csatárai egymás után vezették támadásokat a Vasas kapu ellen. A Vasasnak egy szép támadása után Szilágyi lövését a Zenit kapusa fogta.

A második félidő hrmadik percében érte el a Zenit csapata az első gólt. Ezután változatos játék alakult ki. Mindkét csapat sokat támadott. A Zenit védelem Ivanov kapussal az élén több szép magyar akciót meghiusított. Rövidesen ismét a Zenit csatárai támadtak és a 20. percben Bakó hibájából megszerezték a második gólt.

Ezután a Vasas sorozatos támadásokat vezetett, a mérkőzés utolsó része pedig Zenit támadásokkal fejeződött be.

Teljes forduló az NB I-ben

Csütörtökön délután teljes forduló volt az NB I-ben. Eredmények: **Kispest—SZAC 1:1 (1:0)** Góllövők: Budai, illetve Magyar. — **Ferencváros—Előre 2:0 (1:0).** Gólövő: Deák (2). — **MAORT—Ujpest 2:2 (1:1).** Gólövő: Szepesi, Molnár, illetve Halasi (2). — **ETO—MTK 1:1 (1:1).** Gólövő: Kapitány és Horváth. — **SalBTC—Csepel 1:1 (1:0).** Gólövő: Guberda, illetve Marosvári. — **Szombathelyi Lokomotív—MATEOSZ 3:2 (1:1).** Gólövő: Hitka, Varga, Papp, illetve Borbély és Bártfai. — **Debreceni Lokomotív—Dorog 4:2 (2:1).** Gólövők Koczián, Vihor, Teleki (11-esből) és Komlósi, illetve Kánczel és Aspirány.

VERESÉGET SZENVEDETT A MAGYAR VIZILABDACSAPAT MILÁNÓBAN

Olaszország—Magyarország 3:1 (0:1)

Végig óriási iramú mérkőzés. Góldobó: Kislégi.

PBTC—Pécsi Lokomotív 2:0 (2:0). Barátságos mérkőzés.

A ZSOLNAY-GYÁR DOLGOZÓI ÍGÉRIK RÁKOSI ELVTÁRSNAK:

A TERVET IDŐ ELŐTT TELJESÍTIK, A MUNKAFEGYELMET MEGSZILÁRDÍTJÁK, A TERMELÉKENYSÉGET NÖVELIK

Csütörtökön délután nagy lelkesedéssel ünnepelték a Zsolnay-gyár dolgozói a szocializmus építésének élharcosait, az új élmunkásokat. A dolgozók teljes számban felvonultak az ünnepi díszbe öltözött kultúrterembe. Az ünnepségen képviseltette magát a nehézipari minisztérium, a Finomkerámiai Központ és a budapesti MÉMOSZ is.

Az ünnepség a Köztársasági Induló eléneklésével kezdődött, amit a gyári dalárda adott elő, majd Kovács Schmidt József szakszervezeti elnök üdvözölte az új élmunkásokat és a budapesti kiküldötteket. Az üdvözlések után Fülöp Ferencné üzemi bizottsági titkár mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy most, amikor az élmunkás-kitüntetéseket kiosztjuk, hálával fordulunk a nagy Szovjetunió és Pártunk felé. Felhívta a dolgozókat, hogy fokozni kell a munka termelékenységét, hogy Pártunk Rákosi elvtárs vezetésével győzelemre vihesse a szocializmusért vívott harcot és a Szovjetunió által vezetett békefrontot. Éljen Sztálin, éljen Rákosi! — zúgott fel az éljenzés és a gyár dolgozói felállva percekig ünnepelték a munkásosztály két nagy vezérét.

Az ünnepi beszéd után Fülöp Ferencné kiosztotta Jáger Mihálynak, Lakatos Józsefnek, Kárpáti Józsefnek, Csordás Mihálynénak, Horváth Istvánnénak és Szász Péter ifjúmunkásnak az élmunkás kitüntetéseket és a gyár ajándékául az ezüst dísztárgyakat.

Ezután a gyári dalárda mozgalmi indulókat énekelt, majd a dolgozók virágcsokrokkal üdvözölték a kitüntetetteket, akiknek nevében Lakatos József mondott elcsukló hangon köszönetet a Pártnak, a Szakszervezti Tanácsnak és a gyár dolgozóinak a nagy kitüntetésért. Ígéretet tett dolgozó társai nevében, hogy ezután még nagyobb akarással és lendülettel fognak dolgozni, hogy a kitűzött célt, a hároméves tervet maradéktalanul befejezhessük.

Ezután Dallos Kovács József vállalatvezető, Kovács János MÉMOSZ kiküldött, Siklósi Ferenc, a nehézipari minisztérium kiküldötte és Király Lajos a Finomkerámiai Központ nevében szólott a dolgozókhoz.

Végül Kovács Schmidt József felolvasta a Rákosi elvtársnak és a Szakszervezeti Tanácsnak küldött táviratát: „A pécsi államosított Zsolnay-gyár dolgozói szeretettel üdvözlik Rákosi Mátyás elvtársat, a magyar nép forrón szeretett vezérét abból az alkalomból, hogy élmunkásaikat kitüntették. Ígéretet teszünk arra, hogy a hároméves tervet idő előtt teljesítjük, a budapesti Pártválasztmány határozatát magunkévá tesszük, a munkafegyelmet megszilárdítjuk és ezen keresztül a termelékenységet növeljük."

A lelkes hangú ünneplés az Internacionálé eléneklésével ért véget.

A DOHÁNYGYÁRBAN IS MEGINDULT AZ EGYÉNI VERSENY

CSAK A TERMELÉSI FELELŐS NEM TUD RÓLA

Az UB irodában Poszek Lajos elvtárs, a termelési felelős tördeli a kezeit: — Elvtársaim én szervezek reggeltől estig. Nincs éjjelem, sem nappalom, egy órám nem jut társadalmi életre, belefáradok a munkába. Igazán nem rajtam múlik, hogy nincs a Dohánygyárban egyéni verseny. Nálunk, hogy úgy mondjam, lehetetlen egyéni versenyt kezdeni, mert nincs két egyforma műhely, nincs két egyforma gép, nincs két egyforma ember. Nálunk vannak kitűnően működő brigádok, a brigádok alakításáért mindent megtettem, de egyéni verseny nincs és ez igazán nem rajtam múlik...

Hát nem is Poszek elvtárson múlott. Pedig ha tudná, milyen büszkén jelentené: „Ma reggel hatalmas lendülettel megindult nálunk a munkások egyéni versenye." De nem tudja, hogy mi történt ma reggel. Majd mi elmondjuk:

Schneider Lajosné élmunkásnő brigádjának ma reggeli értekezletén röviden beszélt a brigádhoz tartozó elvtársnőkkel. A kivülállóknak elárulhatjuk, hogy *ez a brigád az ország egyik legjobb kézicsomagolást végző brigádja,* két élmunkás tagja van, az előírt 75.000 cigaretta helyett naponta 95.000 darabot számolnak meg és csomagolnak százas dobozokba és például a brigád egyik tagja, *Balázs Kálmánné a múlt hónapban átlagos 142 százalékos teljesítménye alapján kapta meg a bérét,* ami annyit jelent, hogy a hóvégi elszámoláskor 540 forintot vett kézhez, pedig a Dohánygyárban az a szokás, hogy *15-én előlegként már kiadják a félhavi bér 80 százalékát.*

Ehhez a brigádhoz beszélt ma reggel Schneider Lajosné. Röviden elmondta, hogy a brigádnak sikerült országos elismerést szereznie, azonban más brigádok is egyre jobb teljesítményre törekszenek és ha brigádon belül nem fejlesztik a versenyszellemet, akkor a brigád le fog maradni.

— Éppen ezért — mondta Schneiderné — *versenyezni fogunk, hogy meglássuk, hogy ki a legjobb ebben a brigádban.* A magam részéről kihívom Balázs Kálmánné elvtársnőt, aki maga is élmunkás.

— Nem fogok szégyenben maradni — válaszolt Balázs Kálmánné — ma már versenyben is leszünk. Rendben van?

Hogyne lett volna rendben? Már csak abban állapodtak meg, hogy mik legyenek a verseny feltételei. *A lényeg az, hogy ki csomagol több cigarettát hibátlanul.* A többi feltétel mind ehhez tartozik.

A brigád többi tagja sem maradt tétlenül. Nekiláttak, hogy versenytársat keressenek maguknak és megkössék a versenyszerződést, úgy, mint Schneiderné és Balázsné. Persze ez nem ment egészen csendben. Ónódi József elvtárs, az UM III-as gép műszerésze is felfigyelt a tanácskozásra.

— *Hát maguk csak most kezdik?* — kérdezte egy kicsit fölényesen. Aztán mielőtt folytatta volna, gépéhez ment, ott leakasztott a falról egy papírlapot és hozta diadalmasan.

„Versenyszerződés". Ez állt a papírlapon felül és ami utána következett, arról szólt, hogy *Dombi Ferenc, az UM I-es szivarkakészítő gép műszerésze versenyre hívja ki Ónódi Józsefet, az UM III-as gép műszerészét.* Schneiderné kezébe vette a lapot, nézegette, aztán ő mosolyodott el.

— És mondja — kérdezte ártatlanul — *mi a verseny mostani állása?* Mert a szerződés azt mondja, hogy már hónapok óta versenyeznek.

Ónódi elvtárs erre zavarbajött. Hát igen. Versenyeztek ők becsülettel, csak éppen azt nem nézték meg, hogy ki győz a versenyben és menynyire sikerült teljesíteni a feltételeket.

Majczánné, a kézigyártásból is hozzászól a dolgokhoz. Náluk is folyt már eddig az egyéni verseny, nem is úgy, mint Ónódiéknál. Minden reggel odaszólt a szomszédjának: *„Na kinek lesz több máma?"* És aki a munka végéig több cigarettát töltött, az győzött. *Csakhogy erről a versenyről még nem tudott senki.* A maguk szórakozására csinálták, egyszer sem írták fel az eredményeket, az meg eszükbe sem jutott, hogy állandóan vezessék. Pedig érdemes lenne feljegyezni, mert *Majczánné 3.200 darab cigarettát töltött meg kézzel egy óra alatt. Ez a norma 148 százaléka.*

Ma reggel tehát kiderült, hogy *lehet a Dohánygyárban versenyezni egyénenként* és kiderült, hogy versenyeznek is a munkások, *ha Poszek elvtárs, a termelési felelős nem is tudott róla.* Csak éppen helytelen formában zajlottak le ezek a versenyek, mert senki sem magyarázta meg, hogyan kell jobban. De hogyan is érték volna el verseny nélkül azt, hogy *a pécsi dohánygyár az ország többi dohánygyárai között az első lett 56 ponttal,* míg a többi nyolc gyár összesen csak 69 pontot tudott szerezni és ebből a másodiknak is már csak 27 pont jutott? Csak a verseny adhatta a műszerészeknek is azt az ötletet, hogy egy kis átszervezés után, *a szovjet sztahanovisták példáját követve egy műszerész három gépet kezeljen.*

*

Persze Poszek elvtárs minderről nem tehet, mert ő nagyon elfoglalt ember. De azért a munkások megtalálták a módját a helyes egyéni versenynek, ezt a példát sorra követik nemcsak a csomagolóban, a gyártásnál és a műszerészek között, hanem végig a gyár minden osztályán és biztos, hogy a Dohánygyár hamarosan még jobb eredményekkel dicsekedhet.

Mészáros József.

Mozi

APOLLO *14-ig*

Munkásökölllel a náci terror ellen.

Idegen kikötő

Svéd film.

Előadások 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA *11-éig*

Az akarat és kitartás csodája:

Egy igaz ember

Főszereplők: Kadolsnyikov, Tamara Makarova

Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK *14-éig*

Magyarra szinkronizált szovjet film.

Az ellenség háta mögött...

Végzetes éjszaka

Főszereplő: Borisz Andrejev.

Előadások 6 és 8 órakor.

Az általános iskolák tanerőinek új beosztása

A tanítók és tanárok szombaton jelentkezzenek szolgálati helyükön

A tankerületi főigazgató felhívja a pécsi állami általános iskolai tanítókat és tanárokat, hogy szolgálati helyükön 10-én, szombaton, délelőtt 9 órakor valamennyien jelenjenek meg. A tanerők beosztását az alábbiakban közöljük.

KERTVÁROSI ISKOLA:

Kis Horváth Jenő, Vasenszki Ernő, Müller Klára, Baffi László, Pataki Vilmos, Kovrig Aranka, Velényi Jenőné, Papp Lászlóné, Sáfrány József, Egyed Jenőné, Kerekes Sándor, Békés János, Timina Erzsébet.

FÜRDŐ-UTCAI ISKOLA:

Dr. Ortai Józsefné, Böhm Márta, Dévényi László, Lóránd Márton, Bartek József, Baka Mária, Tamási Mártonné, Hal Árpád, Juhász Lajos, Péter Ernő, Ifjú Irma, Dani Sándor, Dobó Gézáné, Simon György, Hajnal Ernő, Tóth Istvánné.

MAKÁR-UTCAI ISKOLA:

Mozsgai Sándor, Szécsény Mihályné, dr. Regős Istvánné, Declava Géza, Dombai Miklós, Hegedüs Ferenc, Huszti Sándorné, Iványi József, Klencsár Béla, Klencsár Béláné, Kontrohr Tivadar, ifj. Kovács András, Kun Béla, Kun Béláné, Lonkai Mária, Marton István, Vágó Imre, Varga Mária, Tihanyi Ferencné, özv. Péteri Józsefné, Kellner Róbertné, Szabó Gabriella, Ember Györgyné, dr. Tóth Istvánné, Békés Jánosné, Balla Mária, Varga János.

FIUME-UTCAI ISKOLA:

Bezzeg Zoltán, Devich Miklósné, Bálványi Lajos, Cseresznyés József, Dózsa Béla, dr. Fekete Béla, Gergelics Jolán, Horváth József, Kozma Mária, Lakatos József, Muszti László, Pál Sámuelné, Pető Lászlóné, Rozgonyi Miklósné, Sreier Istvánné, Szentürmai Gyuláné, Lazári Viktor, Horváth Lajosné, özv. Fogel Dömötörné, Asszonyi Lászlóné, dr. Boros Istvánné, Nagybátonyi Erzsébet, Lenkefi Sándor, dr. Simándiné, Perjés Péter, Borbély Ilona, Palásti Gabriella.

BELVÁROSI FIÚISKOLA:

Dr. Csernyánszki Gézáné, Illésfalvi György, Koszter Melánia, Palatinszki Vilmos, Resch Ottóné, Szinder Jenő, Temesi Róbertné, Vajda János, Vértes István, Siptár Ernő, Török Elemér, Tircsi Polikárp, Szalmási Sándor, Vladimir Andrea, Keserű Jánosné, Gyulavári Lászlóné, Hámor János, Peti Lőrinc, Bőczy Antalné.

BARTÓK-UTCAI ISKOLA:

Özv. dr. Deák Péterné, dr. Domján Mihályné, dr. Fábián Istvánné, Hamvas György, Finta Zoltánné, Katsányi Sándorné, Linder Ernőné, Mikicsér Rudolfné, Nagy Jánosné, Sipos Gizella, Szikszai Rezső, Szörényi József, Tóth Gáborné, Gáspár János, Lachner Géza, Sors Konrádné.

GYÁRVÁROSI ISKOLA:

Laczkó Sándor, Tóth Sarolta, özv. dr. Vókányi Árpádné, Bolla Ferenc, Bolla Ferencné, Bajcsi Gyula, özv. Bárdos Gyuláné, Beleki Vendel, Bujtár József, Keserű István, Neszmély Ferencné, Pálfi Sándor, Pogány Rezső, Rozs Márta, Varga Ida, Simonyi Gusztávné, Kajdi Lajos, Barlai Józsefné, Radnai István Vida Júlia, Rajnai Henrikné, Örsi Ferencné, Odor István, dr. Zamosnyiné, Deményi Margit.

SZABADSÁG-UTI ISKOLA:

Rácz Mária, Váncsa Júlia, Országh Margit, Muszti Lászlóné, Palalinszki Vilmosné, Horváth Erzsébet, Sárközi Józsefné, Angyal Endre, Pataki Miklós, özv. dr. Murányi Józsefné, Winter Józsefné, Varga Józsefné, Süler Ferenc, Schulcz Ferencné, Váczi Ferencné, Müller Róbertné, Pusztai Jánosné, Beretvás Gizella, Vásárhelyi Etelka.

ÁGOSTON-TÉRI ISKOLA:

Dr. Fekete Miklós, Magyar Mária, Bátori Jenő, dr. Antoni Alfonzné, Budai Lajosné, Gádor Emil, Jobbágy Kálmánné, dr. Kanizsai Lászlóné, Kovács Emília, Maróti Imre, Méhes Gyula, Rajczi Péterné, Szegő Józsefné, Somos József, Pál Györgyné, dr. Székely Istvánné, Imre Jánosné, Bátori Adél, Kocsi Eleméréné, Telegdi Lászlóné, Keresztes Kálmán, Tóth Kálmán, Nyers Jenőné, Bogdán György.

MÁTYÁS KIRÁLY-UTCAI ISKOLA:

Dobai József, Kádár Lajos, Bikfalvi Irén, Sebestény Zoltánné, dr. Mihályiné, Szilágyi Béla, Balázs Vilmos, özv. Bérci Pálné, Éltető Sándorné, dr. Habek Józsefné, Tantó István, Tantó Istvánné, dr. Tóth István, Római Márton, Schreier István, Szantai István, Örsi Erzsébet, Kovács Tituszné, Vrabely Mária, Mosonyi Ferenc, Simon György, Szörényi Józsefné, Polgár Istvánné.

EGYETEM-UTCAI ISKOLA:

Katona Mária, dr. Gádoros Mihályné, dr. Trinn Józsefné, Bartos Lászlóné, Doborján Ferencné, Fazekas Istvánné, Hegedüs Béláné, Horváth József, Liszt Ferencné, Márfi Ilona, Ozorai Teréz, Hopper Ferencné, Szelényi Pál, Váci Ferenc, Lenkefi László, Szegő Teréz, Arató Piroska, Csermely Ilona, Merkle József, Dombai Miklósné.

FELSŐ VÁMHÁZ-UTCAI ISKOLA:

Bőczi Antal, Farkas Tivadar, Farkas Tivadarné, Gerzsó Géza, Horváth Margit, Horváth Gyula, Jahn Jakab, Miltényi Mária, Farkas Szilárdné, Simon Károlyné, Cser Ferenc, Galsai Pongrácné.

ISTENKUTI ISKOLA:

Hámori Ferenc, Hámori Ferencné, Reichart László, Reichart Lászlóné, Baranyai Katalin.

PED. GIMN. GYAK. ALT. ISKOLA:

Balázs Jánosné, dr. Bodor Imréné, Dobó Olga, Jankovich Györgyi, Kiss Erzsébet, dr. Kiss Pálné, Herbert Jánosné, Pervein Elvira, Vértesi Jolán, Salamon Vilma, Wéber Mihályné, Binder Irén, Farbaky Gézáné, Csaba Ferenc, Geldinger Aladárné, Kerényi József, Kiss László, Klug György, Keresztury Józsefné, Motil Emil, dr. Molnár Endréné Derlik Edit.

PÉCSBÁNYATELEPI ALT. ISKOLA:

Rónaszéki Nándor, Krivanek Vilmos, Sass Ernő, Németh Vince, Kőszegi István, Pinkóczi Károly, Szuhovszki Bertalan, Radó Jánosné, Halmos Ferencné, Csermák Margit, Mánfai Mária, Acsádi Dénesné, Takács Irén, Fülöp Ibolya, Zakariás Margit, Orsós Lászlóné, Barabás Ilona, Lakatos István, Bodi Dezső, Turányi Károly.

PÉCS-SZABOLCS:

A tantestületnek ugyanazok a tagjai, akik a mult tanévben voltak.

MESZES-TELEP:

Stocker Teréz, Bartek Margit.

GYÓGYPEDAGÓGIAI INTÉZET:

Tantestülete ugyanaz, ami tavaly volt.

ÁRVAHÁZ:

Fazekas István, Jánkfalvi Ottóné.

A baranyai terménybegyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

azok a cséplőmunkások, dolgozó kis- és középparasztok, akik pedig a munkájuk és begyüjtésük teljesítése mellett öntudatosan, az ügyhöz méltó komolysággal segítik leleplezni a feketecséplőket és meghiusítják a visszaéléseket határozott fellépésükkel. Elősegítői azok a középparasztok, akik nem hallgatva a kulákok sutogására, teljesítették kötelességüket államunkkal szemben és az ingadozók felé mutatott példával emelték községük begyüjtésének eredményeit.

Az elmult hét teljesítményét különösen elősegítették: Tóth Péter 6 holdas ÓCSÁRDI kisparaszt, aki 216 kilogram előírás helyett 1326 kilogrammot teljesített, 623 százalékos eredménnyel. Iveszics Lukács 5 holdas SZALANTAI kisparaszt 103 kilogramm előírással szemben 609 kilogrammot rótt le 591 százalékos túlteljesítéssel. De ismét emelte az egyébként is első helyezését Zsiga Sándor MEKENYESI 9 holdas újgazda, aki 1500 százalékos teljesítményét 1663 százalékra emelte.

HÁTRÁLTATÓI

azok a szövetkezeti terményfelvásárlók, akik elhanyagolják a vételijegyek azonnali kiállítását és bonokat adnak a szigorú utasítás ellenére és a hatóságok felé. Jelentéseiket sem készítik el pontosan, mint Pilgermayer György és Bősz Ronald nagykozári és romonyai felvásárlók. Pilgermayer legutóbbi jelentésében 250 mázsával kevesebbet jelentett, mint előző héten. De veszélyezteti a begyüjtött kenyérgabonát az olyan nemtörődömség, mint amit Bodán állapítottak meg, ahol az ajtót egy gyerek is kinyithatja és nem gondoskodnak az őrzésről sem.

Hátráltatók azok a gazdák, akik a cséplés befejeztével sem fokozzák a begyüjtést. Így Deák Ferenc MÁLOMI kulák, aki 42 holdja után 8723 kilogramm helyett csak 3167 kilogrammot adott be 36 százalékos teljesítménnyel. De lemaradt Gyenis József NAGYHARSÁNYI 18 holdas gazda is, akinek előírása 644 kilogramm és eddig még semmit sem teljesített és Csőre Lajos MAGYARMECSKÉN, mert 12 holdja utáni 490 kilogramm kötelezettségéből semmit sem adott be.

ÚJ SZOVJET SZÍNDARABOK

A szovjet ember mindnyájunkért harcol. Harcban fegyverrel, békében szerszámmal a kezében. Szerszám s ha kell, fegyver a toll is. A szovjet író ezzel harcol a fejlődést gátló régi maradványok és a legádázabb ellenség: az imperializmus ellen. Nikolaj Virla

„KARHOZOTTAK ÖSSZEESKÜVÉSE"

című, a szovjet színházakban nagy sikerrel bemutatott darabjában a népi demokráciák őszödi esztendős harcait látjuk viszont a színpadon. Az imperialista ügynökségeket leleplező s a kommunisták győzelmét ábrázoló mű bemutatója óta új művek egész sora indult harcba az imperializmus és ügynökeik elleni küzdelem „irodalmi arcvonalán".

Különösen érdekes és — számunkra is! — fontos a lenini Komszomol-Színházban nemrég bemutatott

„CSALÁDI HÁZ A MELLÉKUTCÁBAN"

című darab a Tur fivérek műve. A „Családi ház" lakói nem holmi ártalmatlan családtagok. A darabban szó sem esik az Egyesült Államokról vagy Angliáról, mégis mindenki előtt világos, hogy a történet színhelye annak az államnak a nagykövetsége, amely szerte a világon vezeti és szervezi a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni „nagy összeesküvés" újabb és újabb fejezetei. A darab főszereplője Annabella Bucar, aki egy szovjetellenes amerikai-néme kémakcióba keveredik és eközben ráébred arra, hogy saját országának diplomáciája a német fasisztákkal is összefogva készül a háborúra. Leleplezi a színmű az amerikai kémszolgálat legveszedelmesebb módszerét is. A főszereplő Annabella Bucart arra akarják felettesei kitanítani, hogy a diplomata feladata a nép közé keveredni és a gyenge jellemű embereket az imperialista ügy szolgálatába állítani. Az izgalmas darab az imperialista kémek, ügynökök aljas bandájával szemben megmutatja a hazáját forrón szerető szovjet embert és egy-egy jelenetben felvillantja a népi demokráciák új emberének arcát is.

Szergej Mihalkov darabja, az

„ENGEDJETEK HAZA!"

ismét „más oldaláról" mutatja be a mindenre elszánt dollárbanditák. Mihalkov drámájában azoknak a szerencsétlen szovjet gyerekeknek szívetképző sikoltása hallatszik, akiket Hitler fasisztái raboltak el hazájukból, az angolok és amerikaiak szabadították fel és most ugyanők tartják fogságban, meggyalázva minden erkölcsi törvényt és jogszabályt. Ez a megrázó dráma „munka közben" leplezi le az imperialista hóhérokat. Látjuk, hogyan akarják az angolok és amerikaiak a gyerekekkel elfeledtetni hazájukat, anyanyelvüket és azokat a magas eszményeket, amelyekre már kisgyerek korukban nevelték őket.

A „Találkozás az Elbán" című film szerzője, Ljev Sejnyin

„VÉGZETES ÖRÖKSÉG"

címen írt új darabot, amely mulatságos és maróan szatirikus jelenetek során mutatja be a pénzéhez amerikai diplomaták, ujságírók és kereskedelmi emberek jellemét. A szóbanforgó örökség egy amerikai milliomos hagyatéka, amelyből illő százalékot kap az, aki az örököst megtalálja. — A százalékra éhes ügynökök hada erre odautazik, de legnagyobb megdöbbenésükre útjuk sikertelenül végződik. Az üzlet nem sikerül, mert a szovjet örökösök egyszerűen kiebrudalják a pénzhajhász, jellemtelen alakokat.

Követendő példa a munkás és értelmiségi kultúrgárdák együttműködésére

A pécsi pénzügyigazgatóság dolgozói meghívták a pécsi Bőrgyár népi tánccsoportját, kultúrestjükön való vendégfellépésre. Szerdán este találkozott a két csoport a pénzügyigazgatóság nem nagy, de barátságos kultúrtermében. A bőrgyáriak is hozzátartozóikkal jelentek meg, úgy, hogy zsúfolásig megtöltött teremben folyt le a műsor.

Maróti András köszöntötte a vendégeket a pénzügyi dolgozók nevében. Beszédében hivatkozott arra a fordulópontra, amely e napon a fizikai és szellemi dolgozók találkozásával bekövetkezett.

— A mai naptól fogva — mondotta többek között Maróti András — egyre szorosabb lesz a kapcsolat a Bőrgyár és a pénzügyigazgatóság dolgozói között s ezt a kezdeményezést soron követi majd sok más olyan találkozás, amelynek célja minden esetben a legmélyebb barátság megteremtése lesz.

Az üdvözlő szavak elhangzása után *Rubin* Hugó pénzügyi tisztviselő ült a zongorához és Verdi: „Rigoletto"-jából játszott részleteket. A hatalmas tapsot aratott zongoraszám után következtek a bőrgyári népi tánccsoport tagjai. A népviseletben bevonuló négy táncospárt már megjelenésekor nagy siker aratott. Furulyaszó mellett járták a mutatós, vidám kanásztáncot, aztán egyre nagyobb hévvel a többit. Major László bőrgyári segédmunkás szólótánca pedig teljesen kidolgozott művészi produkció volt.

A tánc alatt is újabb vendégek érkeztek, úgy, hogy csakhamar a falak mellett is megtelt minden talpalattnyi hely. A hangulat egyre emelkedett és a tánccsoport elvonulása után a pénzügyi dolgozókból alakult tánczenekar megszólalása mintegy jel volt a közös szórakozásra. A bőrgyári munkáslány a pénzügyi tisztviselő karjai között forgott, a csinos pénzügyőr-leány a bőrgyári munkással fogózott össze.

Igen jóleső látvány volt a zenekar tagjai közt látni *Grozdics* József munkás pénzügyigazgatót, aki pisztonon játszotta végig az estet. Késő éjszaka ért véget a jólsikerült összejövetel, a legjobb hangulatban.

pécsi zenekultúrának és szerencsés bevezető volt a két város között most már remélhetőleg minél erőteljesebben meginduló kulturális kapcsolatoknak.

Meghódította Kaposvár dolgozóit a kitűnő pécsi honvédzenekar

Az újul erővel és az eddigieknél még sokkal szélesebb keretek közötti megindult rendszeres Pécs—kaposvári kultúrkapcsolatok első vendégeit, a pécsi honvédzenekart szeretettel várta, fogadta és kétnapos vendégszereplése után szívébe zárta a kaposvári közönség.

A zenekar a kaposvári helyőrség katonai parádéin kívül öt fellépést — közöttük három önálló hangverseny — adott. Azt hisszük ehhez a teljesítményhez nem kell kommentárt fűzni. A honvédzenekar helyes kultúrpolitikáját, céltudatosságát bizonyítja

a cukorgyár többszáz dolgozója számára adott üzemi hangverseny,

annak valóban nívós, komoly és a nemes könnyű zenéből egyaránt gyönyörű műsora.

A Csajkovszkij, Glinka, Verdi és Schubert művek hiánytalan intonálása ellenére mi a könnyű zene mestereinek, Strauss, Lehár, Suppé stb. műveinek remek színvonalú előadásában látjuk Csáky Nándor kitűnő stílusérzékű karmester főerősségét, aki bebizonyította, hogy a békebeli „Platzmusik"-ok által agyonsanyargatott művekből is lehet fúvószenekarral magasabbrendű művészetet adni.

A pécsi honvédzenekar megérdemelten nagy sikert aratott Kaposváron, azonkívül

jó hírverője és képviselője volt a pécsi zenekultúrának és szerencsés bevezető volt a két város között most már remélhetőleg minél erőteljesebben meginduló kulturális kapcsolatoknak.

Egy kolhozelnök tudományos munkája

Nyolc esztendeje végezte Sz. Mirzoján a Tudományos Intézetet Jerevánban. Mikor visszatért szülőfalujába, az ottani kolhoz rövidesen elnökévé választotta. A magas hegyek vidékén, ahol a kolhoz elterül, még senki sem kísérelte meg az őszi vetést. Mirzoján a kolhozparasztokkal együtt elhatározta, hogy alkalmazni fogják az őszi vetést, méghozzá olyat, amely a hegyes vidéken is bő aratást nyujt. A mult évben kezdeményezésüket már siker koronázta. Földjük egy kis részén már fagyálló gabonát arattak, összel 15 hektárt vetettek, 2500 méterrel a tenger szintje felett. A kolhozparasztok előzetes becslése szerint hektáronként mintegy 225 mázsa gabona várható. Mirzoján kolhozelnök gyakorlati tapasztalatainak anyagát összegyüjtötte és tanulmányt irt „Őszi vetés Arménia magas hegyvidékein" címmel. A jereváni Mezőgazdasági Tudományos Intézet elhatározta, hogy Mirzoánt e tanulmányának alapján tudós tagjai közé fogja sorolni.

Ragyogó eredmények a szovjet atlétikai bajnokságokon

A moszkvai Dinamó stadionban össz-szövetségi atlétikai bajnokságokat rendeztek, amelyen egész sereg pazar eredmény született. A 800 méteres női síkfutásban Vasziljeva 2:14.8-as idővel győzött. A női gerelyvetésben a

hazánk is ismert Szmirnickaja „csak" 49.99 métert hajított. Ebben a számban az ifjúsági Zibina 47.48 méterrel új ifjúsági csúcsot állított fel. Mint érdekességet említjük meg, hogy a londoni olimpián az osztrák Bauma 45.57-es eredménnyel szerzett aranyérmet. Súlylökésben a sokoldalú Lipp győzött 15.97-el, míg a 110 méteres gátfutók minden különösebb megerőltetés nélkül beállította a 14.4-es csúcseredményt. A 200 méteres gátfutás előfutamában Lunyev 24-es új országos csúcsot futott. Komarov a 400 méteres síkfutásban idén már másodszor állította be a 48.6-os csúcseredményt. A 200 méteres női síkfutásban az egyik előfutamban Szecsenova 25.2-vel győzött, a másikban még ifi Hnikina 25.7-es idővel legyőzte a tavalyi bajnokot Duhovicsot.

Itthon játszik a Dinamó és a BTC, nehéz feladatot kapott a Vasút

Az NB II-ben vasárnap a harmadik fordulót játszák le, mert a másodikat októberre halasztották. A sorsolás kedvez a Dinamónak és a BTC-nek, mert ismét itthon játszanak, annál nehezebb a dolguk a vasútasoknak, mert újra utazniok kell, mégpedig nem is olyan könnyűnek látszó mérkőzésre. A két hazai mérkőzést az egyesületek külön pályán, de egyidőben bonyolítják le. (Jövő vasárnap megegyeztek, hogy a bőrgyáriak rendeznek délelőtt).

A Verseny-utcai pályán a BTC az újonc Várpalotai Tárna csapatát fogadja.

A vendégek az elmult évben nagy fölénnyel nyerték csoportjuk bajnokságát és pompásan mutatkoztak be az NB II-ben (Sopronban pontot szereztek). Pécsett még nem láttuk őket, csak jó hírük jutott el hozzánk, tehát jogos az érdeklődés a mérkőzés iránt. A BTC gyengén kezdett elmult vasárnap, de a vezetők szerint a héten igyekeztek minden hibát kiküszöbölni.

A papírforma kétgólos hazai győzelmet ígér.

A délután fél 5 órakor kezdődő mérkőzés előtt a BTC II.—Mázsa kerületi bajnoki mérkőzést játszák le.

Újhegyen nagy érdeklődéssel várják a kaposvári nagycsapat pécsi bemutatkozását. Az KDSE csak kondíciófölénnyel győzött elmult vasárnap Nagykanizsán, azóta bizonyára a csapatösszeállításon is javítottak. A Dinamó nagyarányú győzelme után teljesen indokolt az újhegyi szurkolók nagy érdeklődése a vasárnapi mérkőzés iránt. A Dinamó védelmének azonban sokkal jobban kell játszani, mint vasárnap. Azt hisszük, hogy a Nyári Kupában Kaposvárott elszenvedett legutóbbi vereség nem törte meg a Dinamó KMTE elleni sikersorozatát és a két csatársor közti különbséget, nemcsak a hazai környezetet figyelembevéve

két-háromgólos Dinamó-győzelmet várunk.

A fél 5 órakor kezdődő mérkőzés előtt a Dinamó—Lokomotiv második csapatai játszanak a bajnoki pontokért.

A Lokomotívot Győrbe szólítja a sorsolás. A GYVSE-ben is sok az új játékos, ezek még nem szoktak eléggé össze, mult vasárnap csak keserves győzelmet arattak. Otthon mindenesetre nagy előnnyel indulnak. A pécsi vasútasok nagyon gyengén kezdtek, minden csapatrészükkel baj volt Tatabányán. A védelmet Galambos beállításával bizonyára megerősítik, de mi lesz a csatársorral? Ha csak a papírformát vennénk alapul, nem lenne vitás a győri vasútasok győzelme, nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy

éppen a DAC ellen ment mindig a Vasútnak

és a tavasszal is, amikor mindenki nagyarányú veréségre számított, pontot hoztak el a győri pályáról. Bízunk a vasútasok formajavulásában, de még így is minimális veréségükre számítunk.

A többi mérkőzések közül kiemelkedik a SVSE—SFAC és a NVSE—TSC mérkőzés.

A JT várja az üzemi dolgozókat

Megkezdődtek a labdarúgóbajnokság küzdelmei, amelyre nemcsak a csapatok készültek fel, hanem a játékvezetők is. Megírtuk már, hogy a Játékvezetők Testülete négy helyen 700 tagja részére edzőtábort rendezett és a délnyugatiak népes csapata a soproniban vett részt, mégpedig igen jó eredménnyel. Sopronban a szakelőadásokon és az ideológiai kiképzésen kívül rengeteg gyakorlati oktatás is volt, amit majd a délnyugati futballbirák bizonyára jól tudnak gyümölcsöztetni.

Két igen fontos újítás vár gyakorlati megvalósításra. Az egyik az, hogy alaposan megnőtt a határjelzők szerepe, a másik pedig az, hogy most vizsgázik az átlós játékvezetés. Megvalljuk őszintén, hogy itt Délnyugaton nem nagyon lelkesednek érte. Még egy igen érdekes újítást is bevezettek: ezentúl minden héten csütörtökön délután a Tüzér-utcai pályán maguk a játékvezetők is tartoznak erőnléti edzést tartani. Nem fordul elő a jövőben, hogy játékvezető rossz erőnléte miatt nem tudja megfelelően követni a mérkőzést.

Mégis a legfontosabbnak a JT országos felhívását tartjuk, amelyet új tagokat toboroznak.

— Megnövekedett az érdeklődés a labdarúgás iránt — mondotta Kassai József, az ismert pécsi játékvezető — szerencsére az egyesületek száma is megnőtt. Mi csak 80-an vagyunk Pécsett, ezzel szemben egy vasárnapra 50—60 mérkőzést kell lejátszani. Honnan vegyük a határjelzőket? Különösen az üzemi dolgozókat várjuk szeretettel és azokat a labdarúgókat, akik már szegre akasztották a cipőket. Ne hagyják abba a labdarúgást, jöjjenek közénk, segítsék ők is előre a magyar labdarúgás ügyét!

K. PAUSZTOVSZKIJ:

Kahiáni jelentése

A jelentések mindig nagyon fáradságosak voltak Kahiáni számára, viszont mindig matematikai pontossággukkal tünt ki.

„A heves délnyugati szél, szélsebesség 11" — irta Kahiáni —", erős hullámverést okozott. A Kaparcsa-folyó torkolatánál, három kilométerre Politól, a hullámverés hatalmas homokfalat állitott, úgy, hogy a folyam megrekedt. Egyidejüleg borzalmas felhőszakadás kezdődött és hat óra hosszat esett.

A Rion, Kaparcsa, Civa, Hopi és tucatnyi apró folyócska viharosan kilépett medréből és elöntötték az egész partvidéket.

A város utcáin az ár a második emelet magasságáig emelkedett. Az árviz által felriasztott állatok a városba és a kikötőt képező szigetre igyekeztek. A sziget megmenekült az árviztől. Különösen sok kigyó tünt fel.

Az árviz nagy károkat okozott a munkálatokban, de ezek a károk mégsem olyan jelentősek, semmint a felhőszakadás méretei szerint gondoltuk.

A családidii főcsatornánál az ár a gátak elszakitásával fenyegetett. Ezzel háromévi munka vált volna semmivé. A munkások és Gabunia mérnök hősiességének hála, a katasztrófa elhárítható volt.

A munkálatokat éjszaka, puszta kézzel végezték. Az egyetlen exkavátor, pótalkatrészek hiánya miatt, nem működött. A hiányzó alkatrészek helyi öntését célzó kisérlet időhiány folytán meddő maradt. A helyzetet az exkavátor vezetője, az angol Jim Bearling mentette meg. Családidi állomásról gyalogosan hozta a csatornához a pótalkatrészeket.

Az erdőn keresztül útjában több sérülést szenvedett és sok vért vesztett. Ennek ellenére a gépet idejekorán a fenyegetett szelvényre vezette és példás hidegvérrel dolgozott a gátszakadás elrekesztésén.

Gabunia mérnök trópikus malária rohama ellenére vezette a munkálatokat. Súlyosan megbetegedett és tüdőgyulladással fekszik a politi kórházban. Az éjszakai munka idején Jefrem Csanturia munkás Családidiben életét vesztette.

A kolmatációs körzet kiállta a próbát. A gátak és zsilipek nem szenvedtek kárt. Pahomov mérnök 24 órás szolgálatal vezette a károlhárító munkálatokat.

Az Abasidze vezetése alatt működő térképező csoport, amely a Nedoard-csatorna felvételezését végezte, három napig nem adott hírt. A kutatások, tapasztalt vezetők hiányában, eredménytelenek. A vidék egyetlen ismerője, Gulia, maga is a csoporttal volt. A tegnapi nap folyamán a csoport teljes számban visszatért Családidiba. Velük együtt Vano Ahmetelli, a szőrmetenyészintézet segédje, akit munkásaink az erdőben megmentettek.

Az ültetvények, Lapsin botanikus jelentése szerint, ügyszólván semmilyen kárt nem szenvedtek.

Ezidőszerint a munkálatokat újra megkezdtem, hogy a folyótorkolatokban lerakódó homokot eltakarítsuk. Ez az árvizek főoka.

Kahiáni pontot tett, azután összeráncolta a homlokát. A jelentés túlságosan költőinek tünt előtte. Egy pillanatig dondolkozott és két szót huzott keresztül: „Viharosan kiléptek medrükből" és „borzalmas felhőszakadás". Más költői kifejezéseket nem talált.

— Az ördögbe is! — dörmögte Kahiáni — nagyon ragályos betegség ez a... ez a költészet.

eá-inápá-e őe

K. Pauszlovszkij

A szovjet bajnokság állása:

1. M. Dinamó	26	20	3	3	76:18	43
2. CDKA	25	19	1	5	73:24	39
3. Zenit	26	16	7	3	42:26	39
4. Szpartak	26	16	6	4	70:29	38
5. M. Torpedó	26	13	8	5	50:31	34
6. K. Dinamó	27	13	6	8	38:34	32
7. L. Dinamó	28	11	8	9	46:42	30
8. Tb. Dinamó	27	9	9	9	44:42	27
9. VVSz	28	10	7	11	36:36	27
10. H. Lok.	29	9	9	11	34:41	27
11. K. Szovov	28	8	10	10	33:47	26
12. M. Lok.	28	10	6	12	27:44	26
13. Nyeftyanyik	28	5	10	13	22:35	20
14. Sz. Torpedó	27	5	9	13	24:40	19
15. Mi. Din.	26	6	5	15	28:61	17
16. J. Dinamó	28	6	4	18	29:61	16
17. Daugava	28	6	3	19	17:52	15
18. Sahtyor	29	4	7	18	18:64	15

* **Indul a kerületi bajnokság.** A kerületi első osztály egyik legérdekesebb mérkőzése a Dinamó—Lokomotiv rangadó lesz. Erdekes lesz a BTC II—Mázsa mérkőzés is, ahol elég erős csapattal áll ki a BTC. Mecsekszabolcson a Németbóly, Somogyon Mohács csapata szerepel, míg a Zsolnay SE Tolnára utazik.

Két NB III. mérkőzés vasárnap dél előtt

Bajnoki mérkőzéseket játszanak vasárnap az NB III-ban is. Az egyesületek még nem játszanak vasárnap, így a PMSE szabadnapos lesz. Pécsett a Tüzér u.-ában két mérkőzés kerül lejátszásra. Fél 9 órakor a Postás—Szigetvár mérkőzésen hazai győzelem várható annak ellenére, hogy a Postások alaposan meggyengültek. A PAC Közüzem fél 11 órakor könnyűnek ígérkező mérkőzést játszik a Szekszárdi Törekvés együttesével. A Pécsi Erdőgazdaság Marcaliba utazik és valószínűleg vereséget szenved a másik újonc csapattól. Nagy mérkőzés lesz Komlón, ahol a Nagymányok szerepel. (Remélhetően bekerül az NB III-ba!) Hazai győzelmet ígér a Szászvár—Nagyatád mérkőzés is. A DVSE-nek labdarúgó könnyű ellenfél jutott a bátaszékiek személyében.

— BALOG-TÁNCISKOLA szept. 14-én kezdődik a Vasutas Otthonban. Vasárnap megnyitó össztánc. [x

A MOHÁCSI KOMBINÁT DOLGOZÓI

KIJAVÍTJÁK A HIBÁKAT

Pártunk Politikai Bizottságának bírálata a MÉMOSZ eddigi munkájáról és Rákosi elvtárs beszéde a nagybudapesti pártbizottság ülésén, nagy visszhangot keltett a mohácsi kombinát dolgozóinak körében. Ez a visszhang maga is bizonyítéka annak, hogy a Párt szervezetein keresztül egyre inkább gazdája lett az ötéves terv országosan is legnagyobb méretű létesítményének. Ez a visszhang aktíva értekezleten jutott kifejezésre, amit a mohácsi szakszervezeti székházban tartottak. Az értekezleten megjelentek a kombinát építésén dolgozó mindhárom nemzeti vállalat párt- és szakszervezeti funkcionáriusai. Az értekezlet egész folyamán megérződött

az egyéni felelősség előtérbe jutása.

Azé az egyéni felelősségé, amely messze űzi a szűk prakticizmusnak még szűkebb olyan formáját, amely nem lát túl a maga beosztásán, szűkebb munkakörén.

Valóban, a szocialista hazáját építő dolgozóknak és még inkább funkcionáriusaiknak nyitott szemekkel kell járniok és minden hibát észre kell venniük. Az értekezlet előadója Eckl Gyula elvtárs volt, aki ismertette a MÉMOSZ-t ért bírálatot, valamint az elkövetett hibák kijavításának útját. Felvetette ezután mit kell tenni ezen a téren a kombinát építkezésénél. Hangoztatta, ez a munkaterület sem sziget, itt ugyanazok a hibák tapasztalhatók, mint az építőipar más munkahelyein. Van feladat bőségesen, biztosítani kell, hogy a MÉMOSZ munkájában és a gyakorlati munka területén

Pártunk politikája érvényesüljön.

Meg kell szervezni a tömegnevelés munkáját, különben lehetetlenné válik új vezető káderek nevelése. Fontos ez szakmai és politikai vonalon egyaránt. Kultúrcsoportokat, könyvtárakat kell szervezni, azután foglalkozni kell elsősorban az építőiparunk égető kérdéseivel. Az önköltségcsökkentéssel, a munkaversennyel.

Itt elsőrendű feladat a brigádmozgalom mellett az egyének közötti verseny. Gondoskodni kell arról, hogy a szovjet építőipar nagyszerű eredményeit, újítását bevezessük még akkor is, ha egyes vezetők félve és vonakodva nyúlnak ehhez a kérdéshez. De éppen ilyen fontos feladat a szociális kérdések megoldása. Ez a probléma különösen jelentékeny a kombinát építkezésének mostani stádiumában, amikor a lakótelep még nem épült fel és az egyre növekvő munkáslétszámnak megfelelő szállást, étkezést és tisztálkodási lehetőséget kell biztosítani.

A felszólalók közül Garancz elvtárs mutatott rá a mohácsi építkezéseknél tapasztalható hiányosságokra. Kiemelte, hogy egyes vezetők a népszerűségre való törekvés miatt elállnak a kényelmetlen, de szükséges feladatok megoldásától. Hangoztatta, hogy

a női munkát meg kell becsülni,

mert ez egyre nagyobb szerephez jut demokráciánk építésében.

Aradi elvtárs, mint volt hadifogoly és így közvetlen szemlélője a szovjet munkások teljesítményének, a szovjet építőipar eredményeiről szólt és azt példaképül állította az értekezlet elé. Pártai elvtárs a brigádmozgalomról szólt, Major elvtárs pedig a politikai oktatás hiányosságait említette. Hangsúlyozta, oda kell hatni, hogy minden megdolgozott munkáért kifizessék az érte járó becsületes bért.

Az értekezlet ezután 23 pontból álló határozati javaslatot fogadott el, amely részletesen kijelölte a hibák kijavításának útját. Növelik a pártszervezetek befolyását, a pártbizalmi és népnevelő csoportokat megerősítik, sajtópropagandát indítanak, a dolgozók legjobbjait szakmai és pártiskolára küldik, hasznosítják

a szovjet építőipar tapasztalatait.

A szakmai átképzést, amely jelenleg csak a magasépítésnél van meg, kiterjesztik másik két nemzeti vállalatra is. A termelés kérdéseit rendszeres statisztikai munkával dolgozzák fel és a termelési munkatervet mindenegyes munkahelyig feldolgozzák, hogy mindenegyes dolgozó tisztában legyen a ráeső feladatokkal. Szigorúan lépnek fel az elkésőkkel és a szimulánsokkal szemben.

Kidolgozzák az egyéni versenyek feltételeit, a brigádversenyek szervezését. A munkamódszer átadást széles mozgalommá teszik. A munkásosztály vezető szerepét kidomborítják abban is, hogy vezető posztokra fokozottabban és merészebben állítanak be munkáskádereket. Kiszélesítik az újító mozgalmat. Még fokozottabban segítik elő a női segédmunkások szakmunkássá képzését és a női munkások vezető szerephez való juttatását. A három nemzeti vállalat összefog a szociális téren mutatkozó hiányok kiküszöbölésére. A határozati javaslat ezzel fejeződik be: Minden erővel rajta leszünk, hogy végrehajtsuk Pártunk felhívását és a hibákat kijavítva, következetesen harcoljunk szeretett vezérünk és tanítónk, Rákosi elvtárs vezetésével a szocializmus építéséért.

A kombinátnál dolgozó elvtársak vállalták a feladatok végrehajtását. A mi szemünk és az egész ország szeme rajtuk van, hogyan teljesítik feladatukat.

Tíz év alatt tízszeresére emelkedett a cementtermelés

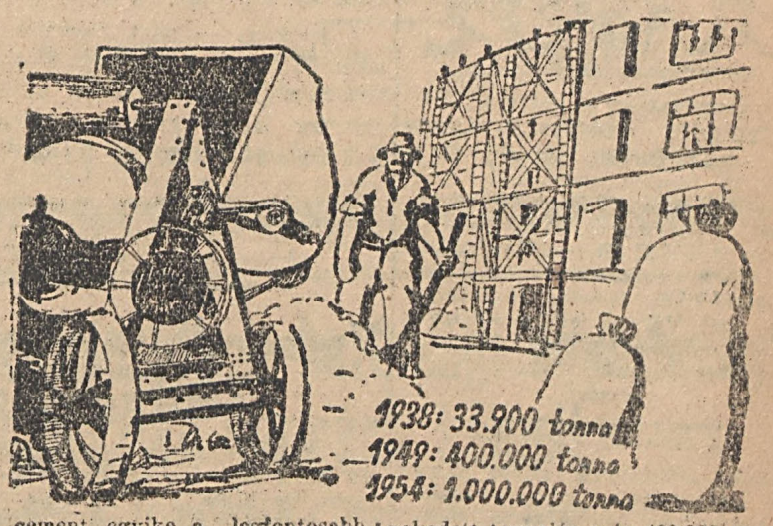

A cement egyike a legfontosabb építési anyagoknak. A hároméves terv nagy építkezéseihez elengedhetetlenül szükséges volt a cementtermelés nagyfokú növelése. A terv utolsó évében, 1949-ben ez a megnövekedett termelés már 400.000 tonnára emelkedett, szemben az 1938. évi 33.900 tonnával, amelynek több mint tízszerese.

Az ötéves terv végére, 1954-re 1 millió tonna cementet gyártunk.

A Pártnak köszöni

Szabó Gáspár elvtárs, hogy zsellérből politikai tiszt lehetett

Az új háromemeletes munkásbérház neve lassan kialakult. Utcamegjelölése nincs, de ha azt mondják róla, hogy élmunkásház, akkor mindenki tudja, hogy róla van szó. Nevét nyilván onnét kapta, hogy több élmunkás lakik benne. Lakik persze más is. Bányász, postás, kistisztviselő, katonatiszt. Egyben azonban mindnyáján hasonlítanak egymáshoz: sorsuk összefonódott a munkásosztályéval. Ott voltak a munkásosztály hatalmáért vívott harcban és itt vannak az építésben és az ezt követő felemelkedésben is. Lenn az udvaron mosott ruhák vitorláiba akaszkodik a szél. Fent az egyik nyitott folyosó vaskerítésére támaszkodva bányászkülsejű apa tartja karján gyermekét és tekint föl a Mecsek oldalában elnyúló város panorámájára.

Az egyik ajtó fölött nagy vörös csillag. Itt Szabó Gáspár elvtárs lakik feleségével és három gyermekével. A munkásosztály felemelkedését legjobban az ő sorsán keresztül mérhetjük le.

Szabó elvtárs politikai tiszt, százados. A kétszobás lakásban nagy a felfordulás. Ennek pedig igen nyomós oka van. Szabóné otthon volt a gyerekekkel a hevesmegyei Tarnazsadányban, ma érkezett vissza és távollétében megérkezett a most vásárolt két szoba bútor. Éppen annak felbontása, a csomagolásból való kihámozása folyik. Gyuszi, a legidősebb Szabó gyerek harapófogóval fejti le a léceket. Néhány bútordarab már a helyén áll. A kettős rekamié, a szekrények, a gyerekek szobájában a rekamiékon felhalmozott ágymemű és a konyhában a vadonatúj almazöld konyhabútor. És Szabóné szeme boldogan tekint szét birodalmán.

A gyerekek hangos „előre"-vel és felemelt ökölle köszöntenek. Letelepszünk az egyik fotőjbe és lapozgatunk a család sorsának könyvében. Szabó Gáspár nem barátja a sok szónak.

— Zsellér volt az apám és zsellér voltam én is. 11 éves koromban már a mezőn dolgoztam — meséli. — Kulákok cselédje voltam. Az rúgott belém, aki akart. Tudom mi az tizenharmadért aratni. Sokat csikorgattam a fogamat, de a harc módját nem találtam meg. A Donnál fogságba kerültem. Ott nyílt fel a szemem. Aztán partizánként harcoltam Hitler hordái ellen.

A rövid mondatok mögött sok minden van, kötetnyi élmény és ugyanannyi szenvedés. Ezek azonban csak az elbeszélés alatt megkeményedő arcban és a szemüveg mögött felvillanó sötét szemekben olvashatók.

— Már 1945-ben hazakerültem — folytatja, és Pártunk harcosaként küzdöttem a munkásosztály hatalmáért. Pártunk aztán úgy határozott, hogy a honvédségnél van a helyem. A Petőfi-Akadémia elvégzése után kerültem Pécsre, mint politikai tiszt és új beosztásomban is a munkásosztályt képviselem.

Szabóné is úgy véli, hogy az élete kötetre terjedő. Ő maga is zsellérek gyereke. 50 filléres napszámért dolgozott valaha, többszáz munkással telezsúfolt pajtában aludt a szalmán a többi summással. Szeme önkéntelenül is a vadonatúj bútorokra téved.

— Férjemmel úgy kerültünk össze, mint az ujjam, később se lett semmink, mint egy szekrényünk és három gyerekünk.

— Az sohasem fordult meg a fejemben, hogy eljön az idő, amikor katonatiszt felesége leszek. Falunkban századosi rangban lévő katonatisztet nem is láttunk. Az őrmester akkora úr volt, ha summás is volt, hogy a többi summáson keresztül nézett. Mindent, mindent a Pártnak köszönhetünk.

GAZDAG TERMÉST IGÉRNEK A HÍRES VILLÁNYI SZŐLŐSKERTEK

Az állami borpincészet már javában készülődik a szüretre

Messziről úgy tűnik, mintha egy regiment puskás ember állna vigyázzállásban, a karóknak csak a vége látszik ki és bokrosan ölelik körül a dúslevelű szőlőindák. Tán félnapig is eltartana, ha megszámlálnók a szabályos távolságra álló tőkéket, amelyek ezrével mutogatják csipkés leveleik alól a duzzadt gyöngyszemeiket.

Ilyentájt egyre sűrűbbek a vendégek a lugasok árnyékában és barackérés idején sem látni annyi kosaras, kerékpáros embert a szurdokok felől jönni, mint amikor az első méhcsípte szőlőfürttől mézesen tapadnak össze az ujjak.

A híres villányi szőlőhegyen a gondosan megkapált tőkék sorát járva arra gondolunk, hogy az egyik táblában valamikor Albrecht „főherceg", a másikban a kapitalista világ ismert alakjai, a Telekiék dolgoztatták éhbérért munkásaikat és nemcsak az embert, de még a szőlőt is kizsarolták. És amióta a rossz gazda helyébe végre az igazi, az egész magyar nép, az állam lépett, azóta ezek a szőlőtőkék itt, a villányi hegyoldalon, vagy Villánykövesden, a siklósi hegy alján dúsabban teremnek, a vén, elszáradtnak hitt tőkék is sok helyen újra kihajtottak, mintha megéreznék, hogy most van itt az ő idejük, hogy vesszőt teremjenek és tüzesebb bort adjanak, mint azelőtt.

Most már nem sokáig csalogatnak a tőkék, már készül a hely számukra, hogy fehér a fehérrel, fekete fürt a feketével összesimulva gazdagítsák a magyar bor hírét idehaza és idegenben is.

— Csok már jó murcival kínálhatnánk meg, — mondogatja Lakatos András üzemegységvezető, az állami gazdaság villányi pincéjében. — Ugy fogadjuk majd az első puttonyt, mint egy menyasszonyt...

A villányi „menyasszony" nem várat sokáig, az biztos. És hogy nagyon várják, az meglátszik a nagy készülődésen. A két méter széles pinceajtó mögött lázas munka folyik. Munkások, az állami borpincészet alkalmazottai szinte elvesznek a hatalmas kádak, a többméter magas hordók között. A borfejtő gépek tompán zúgnak, a nagy hordókon egész gumicső-rendszer húzódik végig.

Van itt 120 hektós hordó nem is egy, a beszögellésekben francia típusú ovális alakú és egy másik helyiségben négy 190 hektóliteres beton hordó, aminek a belseje üvegből van. Villanyfény mellett történik a bor kezelése és a boltozat majdnem egy méter vastagon téglából ván kirakva, felette 5—10 méteres földréteg.

— Már elkészítettük a hordókat, efelől szüretelhetünk, — mondja Kauder József pincemester.

De a pincemester másra is emlékszik. Arra, hogy akkor nem volt megállása, annyit dolgozott és emellett csak tengődött, most meg nyolc órát kell csak dolgoznia és megkapja a kollektív bért, amiből gondtalanul megél.

A pince egyik folyosójának végéből tompán csillog felénk a boltozatig felrakott többezer új palack, rövidesen megtöltik a tavalyi óborral.

A gépek egy része, a prések, kádak, erjesztők, a nagy présházban vannak, szemben a pincével, ahonnan harsány „fogd erősen..., ne ereszd" kiáltások hallatszanak. Belépve egy csomó fiatalembert látunk, akik hatalmas kádat csúsztatnak a helyiség egyik végéből a másikba.

Egyetemisták. Az Agráregyetem kertészeti és szőlészeti hallgatói, akik nyári gyakorlatra jöttek ebbe a nagyszerűen felszerelt szőlészeti mintagazdaságba.

— Tizennégyen vagyunk, egy brigádban dolgozunk. Ez már a harmadik csoport itt a nyár folyamán és mondanom sem kell, mennyire örülünk, hogy mi éppen a szüreti időszakban leszünk itt — lelkendezik Czinczek György, az egyetemisták brigádvezetője.

Valamennyien szívvel-lélekkel végzik a munkát, hisz azelőtt is azt csinálták. A brigádvezető Kárpunhalason volt a Zsina-pusztán cselédgyerek és nemsokára szőlészeti szakemberként segíti a tervgazdálkodást.

A présházban négy irányban vezet a kisvasút, mellette jobbra-balra tizenkét különböző nagyságú prés áll. Van közte olajnyomású és olyan motoros hajtású prés is, ami percenként egy mázsa szőlőt présel ki úgy, hogy előzőleg a fürtöt leszemezi.

A híres „villányi vörös" teljesen zárt erjesztőkádakban 6—8 nap alatt a régi egyhónapos erjesztés helyett — lefejtik. A fertőtlenítéshez is hozzákészülnek, rézgálicos mésszel fertőtlenítenek minden sarkot, nem marad egy penészgomba sem. A présház falán körbe a legkülönbözőbb szőlészeti eszközök sokasága várja, hogy munkába kerüljön, amikor végre elérkezik a várva-várt szüret napja.

Gazdag élet — BOLDOG ARATÁS

Az alkony homálya belepte a búzatáblákat. Leontij Kohán, az aratás végző géposoport brigádvezetője kiadta az utasítást: a munka abbahagyására. A munkanap azonban a gépkezelők számára még nem ért véget. Kézilámpák fénye mellett megvizsgálják a traktor motorját, a kombájnon minden csapágyat, a szállítószalagot, a cséplőléceket és megerősítik a csavarokat. Ha hiba van, azonnal kijavítják, hogy másnap esetleg munka közben el ne akadjanak.

A Thälmann-kolhoz szérűje népes. Különös élénkség uralkodik a mázsa körül, ahol Ljatif Muradov brigádvezető és Rágim Aszádov munkacsoportvezető figyel a mérések adatait. Megfeszített erővel dolgoznak, hogy reggel útnakindíthassák a gabonaszállítmányt a gyűjtőállomásra. Időnként megkérdik a fuvarost, van-e még zsák raktáron. A válasz megnyugtató: nem marad reggelre üres szekér a kolhozban. A mázsa mellett kíváncsi szemek figyelik a gabona minőségét, hozzáértő kezek markolnak a zsákokba és a lámpafénynél méregetik a magok súlyát. Szégyen volna, ha a kolhoz földjein hiányzó gabonaszemek csengő csillogjanak.

Másnap reggel — a terménybeadás első napja — valóságos ünnepéllyé válik a körzetben. A begyűjtő állomáshoz vezető úton vagy száz szekér és húsz tehergépkocsi sorakozik fel. Ez a „vörös menet". A kocsikon vörös lobogók lengenek, a gépkocsik oldalán felirat: „Kolhozparaszt testvérek! Jó szállást aratást!"

A lovak szőrényébe mezei virágokat és piros szalagot fonnak a leányok. A vezérkocsi lovának nyakában csengő csilingel.

A begyűjtő helyen, a térségen tömeggyűlésé alakul az érkezők tábora. Amerre nézel, ragyogó, örömteli arcok. Lelkes beszédek hangzanak el.

— A kenyér a mi kincsünk és szabadságunk — mondja Murdov brigádvezető. — Minél többet adunk az országnak, annál jobban él az egész szovjet nép. A kolhozföldek valamennyi dolgozója nevében jelentem: fogadd hazánk szerény ajándékunkat! Köszönet a mi drága vezetőnknek, barátunknak és tanítónknak, Sztálinnak azért, hogy boldoggá és gazdaggá tette életünket.

— Biztosítsuk Sztálin elvtársat arról, hogy annyi gabonát adunk, amennyire csak szüksége van az országnak! — kiáltja Alijev, az egyik munkacsoportvezető.

Ezen az egy napon 100 tonna termény érkezett a begyűjtőállomásra, de a szérűkön nem kisebbedett az aranyszemű búza garmadája. A körzet kolhozai kötelezték magukat, hogy határidőre teljesítik beadási kötelezettségüket és minél előbb akarják megtéríteni a gépállomásnak a természetben fizetés címén neki járó terményt is.

Hírek

SZEPTEMBER 9. PÉNTEK
ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-utca 1. T: 20-23. Merha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — NÉVNAPOK: Róm. kat.: Gorgonius, prot.: Ádám. — IDŐJÁRÁS: Mérsékelt északkeleti, keleti szél. Változó felhőzet. Főleg a délutáni órákban záporeső, zivatar. A hőmérséklet tovább csökken.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szíves figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékelünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot postafordultával beküldeni.

— A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember hó 7-én. 1. Mecsekszabolcs 97.7 százalék, 2. Pécsbányatelep 90.2 százalék, 3. Vasas 87.3 százalék. Havi átlag 92.8 százalék.

— Kultúrműsorral, tánccal egybekötött búcsúztató rendez a MINSZ a pécsi Kossuth Akadémiára jelentkezett fiatalok tiszteletére szombaton este 8 órai kezdettel a Janus Pannonius-utcában a MINSZ városi titkárságának helyiségében. (Volt Belv. Kat. kör.) Az estre minden felnőttet és ifit sok szeretettel várnak.

— A pécsi DÉFOSZ felhívja tagjainak figyelmét, hogy 10-én, szombaton délután 6 órai kezdettel vezetőségi ülést, 11-én délelőtt 9 órai kezdettel pedig taggyűlést tartanak (Zrínyi-utca 13. sz. alatt).

— Felhívás a gazdálkodókhoz! Pécs város közellátási hivatala felhívja a gazdálkodók figyelmét arra, hogy a az 1949. évben termett kukorica és napraforgó termést legkésőbb október 30. napjáig köteles leörni és betakarítani, a visszamaradott szárrészeket pedig legkésőbb november 15. napjáig a rendes gazda gondosságával levágni és behordani, illetve kúpokba rakni. Aki önhibájából a kukorica és napraforgószár betakarítására megszabott kötelezettségének nem tesz eleget, kihágás követi el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

— A golyóscsapágy — orosz találmány. Leningrádban a kohászok értekezletén Cseburkov moszkvai mérnök előadása során rendkívül érdekes dokumentumra mutatott rá a technika történetéből. Állítása az állítják, hogy a golyóscsapágyakat először Angliában és Németországban használták a mult század végén. Csebrukov mérnök bebizonyította, hogy a golyóscsapágyat először Oroszországban alkalmazták már a XVIII. században.

— A Baranyavármegyei Mezőgazdasági Igazgatóság a mai nappal hivatali helyiségét áthelyezte Kisfaludi-utca 1. szám alá, míg az állattenyésztési osztály Kisfaludi-utca 3. szám alá költözött. A hivatalos idő változatlanul: reggel 8 órától délután 4 óráig.

— A polgármester felhívja a város lakosságának a figyelmét, hogy a mai nap folyamán a Vasut-utcát olajozás miatt lezárják, így semmiféle járművel ebben az utcában közlekedni nem lehet.

— A pécsi víz, csatorna és fürdők K. V. vezetősége értesíti a közönséget, hogy szeptember 12-től a Pelőfi-utcának a Makár-utca és a Doktor S.-utca közötti szakaszán a forgalom, csatornaépítés miatt, zárva lesz.

— A Dunántúli Napló csütörtöki számában az ópiumos csecsemőhalál ügyével kapcsolatban László Józsefné gyermekklinikai alkalmazottnak volt feltüntetve. Nevezett nem a gyermekklinikán, hanem a szülészeti klinikán volt alkalmazásban.

— Az elmult évben észlelt nagyarányú egér- és pocok-kártétel megelőzésére a megyei operatív bizottság máris intézkedett, hogy a vármegye részére elegendő mennyiségben rendelkezésre álljon hatékony egérirtószer.

— Csoportos kedvezményes filmlátogatás. A Magyar—Szovjet Társaság üzemi szervezetei és tagjai részére az Apolló filmszínházban szeptember 9, 10, 12 és 13-án az „Idegen kikötő", a Park filmszínházban 9, 10, 12 és 13-án a „Végzetes éjszaka", az Uránia filmszínházban 9 és 10-én az „Egy igaz ember", 12 és 13-án az „Égő város" című filmek megtekintésére, mindegyik napon a 6 és 8 órai, az Apolló filmszínházban a 7 és 9 órai előadásra. Jelentkezés az előadás napján délelőtt 10 óráig a pénz (személyenként 1.50 forint) lefizetésével a Magyar—Szovjet Társaságban.

Baranyai dolgozó parasztok is kapnak begyüjtési jutalmat

A kormány — mint ismeretes — kétmillió forint jutalmat oszt ki azok között a dolgozó parasztok között, akik az idei begyüjtés folyamán példamutató kötelesség teljesítéssel segítették elő a terménybegyüjtést. A DÉFOSZ baranyamegyei központjában már folyik a begyüjtési verseny kiértékelése és örömmel állapítható meg az, hogy bár Baranya az országos eredményekben messze lemaradt a többi vármegyék mögött, mégis igen szép számmal vannak a megyében olyan dolgozó parasztok, akik népnevelő, felvilágosító munkájukkal és hazafias kötelezettségük 100 százalékos és azon túlmenő teljesítésével kiérdemlik a kétmillió forintos jutalom rájuk eső részét.

Versenyben állnak a Tolna-Baranyai Téglagyárak NV üzemei

A Tolna-Baranyai Téglagyárak NV sásdi üzeme szocialista munkaversenyre hívta ki a nemzeti vállalat valamennyi téglagyárát, hogy *az építőanyagiparban a téglagyártás terén mutatkozó szűk keresztmetszetet eltüntessék.*

A versenyfelhívásra a Tolna-Baranyai Téglagyárak NV valamennyi üzeme nevében válaszolt, a hozzá érkezett lelkes hangú, csatlakozást bejelentő levelek alapján valamennyi téglagyár nevében elfogadta a versenyt és megállapította a verseny feltételeit. Ezek szerint a tolnai és baranyai téglagyárak *a mennyiség és minőség javításáért, a szabatos normával elért teljesítmény növeléséért, a selejtcsökkentésért, a munkafegyelem fokozásáért és a szénfelhasználás csökkentéséért léptek versenyre egymással.*

A nemzeti vállalat válaszában megállapítja, hogy a két megye téglagyárainak 1%-os termelésemelkedése hetenként 10 nagy családiház építését teszi lehetővé.

Gondosan el kell végezni a vetőmagcsávázást

Az elmúlt évben az őszi vetőmagcsávázást dolgozó parasztságunk példaadó munkával végezte el és ezzel lecsökkentette a háborús évek folyamán elterjedt nagyarányú üszögfertőzést. A nedves csávázás helyismeretes elvégzése ebben az esztendőben sem maradhat el, mert csak így biztosítható a dolgozók kenyere, a jó termés. A csávázási módok közül a leghelyesebb a nedves csávázás és minden termelő úgy a saját, mint az ország érdekeit szolgálja, amikor az egyébként olcsó eljárással, 3 kilogramm búza értékű csávázószerrel holdankint 200 kilóval nagyobb terméseredményt biztosít. Az idei vetéshez szükséges csávázó oldathoz minőségileg ellenőrzött rézgálicot minden földműves-szövetkezetnél be lehet szerezni. A földművelésügyi minisztérium útnak indított Baranyába egyelőre öt csávázó egységet, amelyek a megye különböző pontjain gyakorlati és elméleti oktatást adnak a helyes csávázásról, majd néhány nap mulva több csoport fogja végiglátogatni a községeket a csávázás beindítása végett. Ugyancsak a mezőgazdasági igazgatóság gondoskodott megfelelő mennyiségű csávázódobról, amelynek állandó üzembentartásával, mindenki részére hozzáférhetőségről, a községi operatív bizottságok és a DÉFOSZ szervezetek gondoskodnak.

Nem érkezett meg a különleges méretű épületfa — ez késleltetí a gyárvárosi kultúrház építkezését

Régi kívánsága volt a gyárvárosi dolgozóknak a kultúrház építése. A város vezetősége teljesítette a dolgozók kívánságát és tavaly tavasszal meg is kezdték a hatalmas kultúrház építkezését, azonban közbejött akadályok miatt félbe kellett szakítani a munkálatokat. Ez év tavaszán újból megjelentek a pécsi Magasépítési Nemzeti Vállalat dolgozói és felhúzták a falakat.

Mindenki örömmel figyelte a szorgalmas munkát, aztán megint leállt az építkezés, mert a hatalmas méretű épülethez nem volt előkészítve megfelelő méretű épületfa. A város vezetősége az ügyben felkereste a Magasépítési NV vezetőségét, ahol elmondották, hogy a vállalt kötelezettségüknek eleget tudnak tenni, mert minden remény megvan arra, hogy a közeljövőben megkapják a szükséges faanyagot és akkor azonnal hozzáfognak az épület tetőzetének az elkészítéséhez, még a fagy és tartós eső beállta előtt.

Reméljük, hogy a pécsi Magasépítési NV vezetői mindent elkövetnek, hogy a szükséges épületfa valóban megérkezzék és ha megérkezik, azt azonnal beépítik az épületbe.

Az olvasó hangja

A Bányászszakszervezet Pécs-meszesi csoportjának levelére válaszolva kérjük, hogy a szülői munkaközösség vezetője szerkesztőségünkbe sürgősen szíveskedjék bejönni.

KÖSZÖNJÜK A KOMSZOMOL KÜLDÖTTEINEK...

Rég láttam Pécs utcáit és házait úgy fellobogózva, mint most, amikor az ifjú szovjet művészeket várta a város lakossága. Megérkezésük híre hullámzásba hozta a város apraját-nagyját egyaránt. Utjukat éljenzés, virágeső, lelkesedés kísérte. A délutáni Széchenyi-téren tartott ünnepséget, a szebbnél szebb műsorszámokat hatalmas tömeg nézte végig. Az esti előadást pedig szűnni nem akaró tapssal fogadta a közönség. Sokan hangoztatták, hogy napokig elhallgatnák és végignéznék az ilyen ritkaságszámba vehető, káprázatos szépségű előadást.

Az igazi szocialista kultúrát hozták városunkba a béke előharcosai, a hős leninі komszomolisták. Pécs város közönsége azzal búcsúzott el a Komszomol békét, kultúrát, örömöt hozó csapatától, hogy vigyék magukkal a mi szeretetünket, hálánkat és köszönetünket a felejthetetlen szép napért.

Szabadság!

Szitás János

Tanügyi hírek

Az ipari leányközépiskolában az évnyitó-ünnepély ez eddigi rendelkezésekkel ellentétben nem 4 órakor, hanem délután 5 órakor kezdődik szeptember 10-én szombaton, amelyre az igazgatóság kéri az összes szülők és szalásadók megjelenését. A növendékek kivétel nélkül megjelenni tartoznak.

Felhívják az iparostanuló tartó mesterek figyelmét, hogy az állami Iparostanulóiskolában az utolsó beiratkozási nap szeptember 10-én van 8—12-ig. Aki e határidőt nem tartja be, csak büntetés befizetése ellenében iratható be tanulóját.

A Mátyás király (volt Hunyadi) úti iskola igazgatósága értesíti az érdekelt szülőket, hogy az áll. iskola felső leánytagozatát is megnyitja, így mindazok a leánytanulók, akik az elmult iskolaévben ennek az iskolának tanulói voltak, itt folytathatják iskolai tanulmányaikat. Ugyszintén itt nyer elhelyezést a volt belvárosi áll. leányiskola 83 leánytanulója is. Ezeket az iskola igazgatósága névszerint értesítette uj beosztásukról. Az intézetben a tanévnyitó ünnepély 10-én, szombaton 17 órakor lesz, amelyen a tanulók szüleikkel együtt jelenjenek meg.

— Rádiót HORGAStól! Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.

Uj NV Pécsett

Néhány nappal ezelőtt nyilott meg a Rákóczi-út 46. szám alatt, a volt Schreiber-féle fakereskedő telepén a Pécsi Tüzelőszer és Építőanyagértékesítő Nemzeti Vállalat. Az uj NV feladata lesz ellátni a pécsi lakosságot tüzelőanyaggal. A tüzelőszer eladáson kívül azonban az uj vállalat deszka, épületfa, cement és cserép beszerzésével és eladásával is foglalkozik. Az uj vállalat most van szervezés alatt. A Rákóczi-úti főtelep mellé még megkapták raktár céljaira az Irányi Dániel-tér volt Eisner Dóczi-féle fatelepet is. A két raktár máris várja a nagyarányú tüzifa és szén szállítását. Az NV élére Kántor János meszestelepi vájár került, akinek a személye biztosíték arra, hogy az uj Nemzeti Vállalat is, mint a többi, a dolgozó népet szolgálja.

Munkaverseny az Állami Biztositónál

Az Állami Biztosító NV pécsi kirendeltségének dolgozói az üzemi munkásság mozgalmát követve elhatározták, hogy a szellemi munka terén is megindítják a munka megjavításának mozgalmát. Ennek érdekében határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kötelezettséget vállalnak a munkafegyelem megszilárditására, az egyéni felelősség növelésére és a szellemi dolgozók versenyének kialakítására. A határozat többek között előírja a késések megszüntetését és a hivatalos idő pontos betartását, a túlórák 10 százalékkal való csökkentését és az ügyletkötések 5 százalékos emelését. Az Állami Biztosító NV dolgozóinak kezdeményezése — amellett, hogy az üzemi munkásságtól átvett kifejezések: selejtcsökkentés, a termelés emelése, a határozat egyes pontjait komolytalanná teszik — igen jó példa arra, hogy a szellemi dolgozók is kivehetik részüket a szocialista munkaszellem megvalósításában.

— A szülők úgy határozták, hogy gyermekruhát Herkénél vásároljak! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— Augusztus 28-i fonyódi fürdővonaton elvesztettem irattárcámat benne MDP tagsági könyvem és iratok. Kérem a becsületes megtaláló, az iratokat címemre portósan küldje vissza, az irattárcát megtarthatja.

Bakonyi József
Sellye.

KÉPES ALBUM JELENT MEG a nemzetközi munkásmozgalom nagy harcosáról,

G. DIMITROV

elvtárs életéről.

Az album elénk tárja Lenin és Sztálin nagy tanitványának és fegyvertársának, a Szovjetunió hü barátjának, a meg nem alkuvó forradalmárnak, a nagy kommunista vezetőnek harcos életét. Az album képekben és irásban bemutatja a fasizmus elleni harc nagy alakját, ragyogó vádbeszédében a lipcsei per hősét, aki ott állt a fasizmus elleni harc első sorában, aki állhatatosan harcolt a börtönökben sinylődő kommunistákért is és különösen szivén viselte szeretett vezérünk, Rákosi elvtársnak kiszabadítását. Az album közli Dimitrov elvtárs rövid életrajzát és a Kommunista Internacionálé VIII. kongresszusán mondott nagyjelentőségü beszédének legfontosabb részleteit is. Az album leveleket, irásokat közöl olyan magyar dolgozóktól, akiknek alkalmuk volt a felszabadult Bulgáriában találkozni Dimitrov elvtárssal, akinek irányitásával a Bolgár Kommunista Párt vezette bolgár munkásosztály, a bolgár nép nagy léptekkel halad a szocializmus épitése útján.

„Dimitrov elvtárs élete — mint azt a moszkvai gyászjelentés utolsó sorai mondják — kimagasló példaként szolgál mindazoknak, akik a békéért, a demokráciáért, a kommunizmusért küzdenek."

32 nagy oldal. Dimitrov elvtárs többszinnyomású képmásával.

ÁRA 2.— FORINT.

Kiadja a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége, Agitációs Osztály — Kapható: MDP pártszervezetekben, Szikra bizományosoknál, könyvesboltokban, könyvkereskedésekben, IBUSZ-pavilonokban.

Szervezetek megrendelhetik: MDP Propagandaanyag Terjesztő. Budapest, IV. Deák Ferenc-utca 15.

Uj NV Pécsett

Néhány nappal ezelőtt nyilott meg a Rákóczi-út 46. szám alatt, a volt Schreiber-féle fakereskedő telepén a Pécsi Tüzelőszer és Építőanyagértékesítő Nemzeti Vállalat. Az uj NV feladata lesz ellátni a pécsi lakosságot tüzelőanyaggal. A tüzelőszer eladáson kívül azonban az uj vállalat deszka, épületfa, cement és cserép beszerzésével és eladásával is foglalkozik. Az uj vállalat most van szervezés alatt. A Rákóczi-úti főtelep mellé még megkapták raktár céljaira az Irányi Dániel-tér volt Eisner Dóczi-féle fatelepet is. A két raktár máris várja a nagyarányú tüzifa és szén szállítását. Az NV élére Kántor János meszestelepi vájár került, akinek a személye biztosíték arra, hogy az uj Nemzeti Vállalat is, mint a többi, a dolgozó népet szolgálja.

Munkaverseny az Állami Biztositónál

Az Állami Biztosító NV pécsi kirendeltségének dolgozói az üzemi munkásság mozgalmát követve elhatározták, hogy a szellemi munka terén is megindítják a munka megjavításának mozgalmát. Ennek érdekében határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kötelezettséget vállalnak a munkafegyelem megszilárditására, az egyéni felelősség növelésére és a szellemi dolgozók versenyének kialakítására. A határozat többek között előírja a késések megszüntetését és a hivatalos idő pontos betartását, a túlórák 10 százalékkal való csökkentését és az ügyletkötések 5 százalékos emelését. Az Állami Biztosító NV dolgozóinak kezdeményezése — amellett, hogy az üzemi munkásságtól átvett kifejezések: selejtcsökkentés, a termelés emelése, a határozat egyes pontjait komolytalanná teszik — igen jó példa arra, hogy a szellemi dolgozók is kivehetik részüket a szocialista munkaszellem megvalósításában.

— A szülők úgy határozták, hogy gyermekruhát Herkénél vásároljak! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— Augusztus 28-i fonyódi fürdővonaton elvesztettem irattárcámat benne MDP tagsági könyvem és iratok. Kérem a becsületes megtaláló, az iratokat címemre portósan küldje vissza, az irattárcát megtarthatja.

Bakonyi József
Sellye.

Pártélet

Pénteken, 9-én este ½6 órakor üzemi propagandisták, propagandisták, népnevelő-felelősök és a tömegszervezetek káderei részére értekezletet tartanak a Rákóczi-út 66. sz. alatt lévő székházban.

MNDSZ hirek

A Budai I. MNDSz csoport pénteken este 7 órakor műsoros tea-estet tart, amelyen egy kollégiumba menő lányának kollégiumi batyut adnak át. Kérjük az asszonytársak minél nagyobb számban való megjelenését.

Természetjárás

A Pécsi Természetbarátok Turista Egyesülete 10-én, szombaton este éjjeli túrát vezet. Irány: Pécsbányatelep, Wolf József menedékház, Lapis vadászház, Mészáros Dezső menedékház. Találkozás szombaton este 9 órakor az Ágoston-téren. Vezető: Kiss Tivadar. Wolf József menedékházi ügyeletes: Deutsch Imre, Mészáros Dezső menedékházi ügyeletes: Szlabányi Tibor.

NYILT-TÉR*)

Feleségem Bázler Mihályné szül.: Ehman Emil ől kü önvállan élek, érte anyagi felelősséget nem vállalok.

Bázler Mihály
Pécs, Magyarországi-út 4. sz.

*) E rovatban közöltakért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

VESZEK hálóberendezést, konyhaberendezést, varrógépeket, szőnyegeket, bútorféléket. Molnár, Kossuth L.-út 77. (14.386)

ELADÓ fekete, bőrkabát, kosztümök, szalón munka, Gábor-u. 4. II. em. (4121)

KERESEK házakat, öröklakásokat, ügyfeleim magas árat fizetnek. Tel: 19-97. Declava-iroda. Ferenciek-u. 14. (4244)

PÉCSI, belvárosi 1 szoba-konyhás, speizos lakásomat elcserélném budapestiért, vagy bútorral együtt eladó. Cim: 4343 szám alatt a kiadóban.

HÁZ: kettőszoba, átvehető lakással, életjáradékkal eladó. Átvételhez tizenezer kell. Telek: kertvárosi iskolánál 156 n-ölös. Declava-iroda, Ferenciek-u. 14 sz. (4249)

KERÉKPÁRT használt, de jó állapotban lévőt vennék. Ajánlatokat 14.362 számra a kiadóba kérek.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

MAGAS ÁRBAN veszünk süllyesztős és szekrényes varrógépeket. Vasas Pál cég Bolt v-kör. (14.375)

ELADÓ márkás szató, 6, majdnem uj gumival, teljesen üzemképes, olcsón. Schäffer, Ferenciek-utca 9. (4245)

ZOMÁNC fürdőkádat vennék. 18-09 telefonon. (4248)

IRÓGÉPET vennék, jó állapotban lévőt. Cimeket 14.384 számra a kiadóba kérek.

ÖSSZEADÓGÉP, (papirrafos) irodai irógép megbizásból olcsón eladó. Lejtőiroda. Deák-utca 2. (14.385)

ÁRVERÉS.

Szeptember 9-én délután ½4 órakor Hirden traktor, cséplőszekrény, sertések stb. bíróilag árverésen eladatnak.

Mitsky végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Pécsett szeptember 12-én d. e. 9 órakor Ferenciek-u. 48. sz. a. és folytatva Ferenciek-u. 52. sz. a. és Helmu. 2. sz. a. üzletberendezést, irószereket, nyomdagépet, zongorát és rádiót bírói árverésen eladok.

Jobszt végrehajtó.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 3. — Telefon: 15-32, 15-61
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-37
A nyomdáért felel: VÁRTESY FERENC
Előfizetési dij: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 813.064

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 210. SZÁM — ARA 60 FILLÉR — SZOMBAT, 1949 SZEPTEMBER 10

Örömmel kötnek szerződést a dolgozó parasztok a gépállomásokkal

A nemzeti vállalatok a három és félnapos kocsifordulóért

Súlyos büntetést kaptak a Kémeti feketén csépeltetők

TANÉVNYITÓRA

Uj tanévet nyitunk és ez a tanév nemcsak annyiban különbözik a tavalyitól, hogy 1948 szeptember helyett 1949 szeptembert írunk. Nemcsak kezdetét jelenti ez a nap egy új évnek. Uj tanuló sereg, új szellemtől átitatott nevelők, új feladatok állnak az induló tanév küszöbén. Mindenütt munkások, dolgozó parasztok és haladó értelmiségiek gyermekei állnak meg kicsit elfogódott arccal az új tanév kapujában, mely számunkra olyan szélesen tárult ki, mint még soha ezelőtt.

Az elmult év nyarán adta ki a Magyar Dolgozók Pártja programmnyilatkozatában a jelszót: *„Az általános műveltség, a szaktudás, a haladó nemzeti és emberi kultúra kincseit hozzáférhetővé kell tenni a dolgozó nép legszélesebb rétegei számára, megszüntetve a vagyonos osztályok műveltségi monopóliumát"*. A programnyilatkozat, mint minden, amit a kommunisták magukévá és az egész dolgozó nép elé tűztek, nem maradt írott szó. A program szellemében megindultak a tettek. Tizenötezer VII. és VIII. osztályos tanuló kapott ez áprilisában és júniusában 40—40 forintos tanulmányi segélyt, a VIII. osztályosok pedig ezenkívül negyvenforintos utalványt is kaptak, hogy most ősszel középiskolába iratkozva, tanszerekre, könyvekre beválthassák. A középiskolás tanulókból szeptembertől kezdve 11.500 havi 50 forintos és 2.000-nél több havi 100 forintos tanulmányi segélyt kap.

Ez a lépés gátat emelt a lemorzsolódás ellen, kedvet adott a dolgozó szülőknek, hogy továbbtanítassák gyermekeiket, mert látták, hogy a kormány, a nép állama segítséget nyujt, áldozatot hoz az új értelmiség kineveléséért, melyhez az alapot a dolgozók gyermekeiből válogatták ki. Az anyagi segítséggel egyidőben megindult a felvilágosító munka is. Harc, hogy a szülők ne adják el egy tál lencsért, azért, hogy a gyerek holnap, vagy holnapután pár forintot hoz a házhoz, nemcsak a fiatalság, de egész népünk jövőjét. Meg kellett értetni dolgozó népünkkel azt, amit Sztálin elvtárs mondott: *„A munkásosztály nem lehet országának igazi ura, ha nem érti meg, hogy a műveletlenség állapotából ki kell lendülnie, ha nem képes arra, hogy megteremtse a saját maga értelmiségét, ha nem hódítja meg a tudományt és nem fog akához érteni, hogy a gazdasági életet tudományos alapon irányítsa"*. Népünk megértette ezeket a szavakat, bízott a Párt, a dolgozók államának segítségében, de bízott saját erejében is, készen volt arra, hogy áldozatot hozzon, hogy hatalmát megtartsa és gyermeke taníttatásával az egész magyar nép boldog szocialista jövőjét építse.

A harc szívós volt, de az eredmény ma már lemérhető. Középiskoláinkba szemben a múlt tanév 8—9 százalékával hatvan százalékban kerültek be munkások, dolgozó parasztok és haladó értelmiségiek gyermekei. Ezzel megteremtettük az alapot, megadtuk az anyagát az épületnek. S az épület tervrajzát is megadta a Magyar Dolgozók Pártjának programnyilatkozata: *„Az iskola minden fokozatának, a népiskolától és általános iskolától a főiskoláig — az egész magyar nép, de elsősorban a jövő nemzedék demokratikus szellemű és munkára való nevelését, a reakciós közszellem és előítéletek maradványainak lerombolását kell szolgálnia"*.

Az új tanulósereghez megalakultak az újtípusú iskolák: közgazdasági, mezőgazdasági gimnáziumok növénytermesztési, állattenyésztési, kertgazdasági és erdőgazdasági, ipari gimnáziumok, vas, fém, gépipari, bánya és kohóipari, vegyészeti, textilipari és építőipari tagozattal.

Vajjon van-e szükség ennyi tanult fiatalra? Kérdezték a szülők, bisz a mult tapaszatalata azt bizonyította, hogy a tanult emberek százai, ezrei maradtak állás nélkül. De erre a kérrésre választ adott Gerő elvtárs: *„Öt év alatt nem kevesebb, mint 100.000 új magas képzettségű szakemberre lesz szüksége az országnak. Mert nyilvánvaló, hogy az új technikai felszerelés, az új gépek, az új, magasabb színvonalú ipari és mezőgazdasági termelés mind több és több szakembert követel meg"*. És ezek az újtípusú iskolák fogják kinevelni ezeket a szakembereket, hogy biztosítsák vele ötéves tervünk, felemelkedésünk útját.

De ez egymaga nem lett volna elegendő, ha nem teremtjük meg hozzá a népi kollégiumokat, ha nem adjuk meg a lehetőséget, hogy a vidéki dolgozók gyermekei csaknem minimális költséggel eljuthassanak iskoláikba. Pártunk, népköztársaságunk már ebben a tanévben 38.000 munkás- és parasztszármazású fiatal számára biztosítja a kollégiumi elhelyezést és ez a szám évről évre emelkedik.

Az újtípusú iskolákhoz újtípusú nevelők is kellenek. Nevelők, akik lelkesen, ideológiailag felvértezve vállalják a szocialista ember kiformálását, azt, hogy új, kommunista embert kovácsoljanak. Pedagógusok, akik képesek arra, hogy olyan embereket neveljenek, akik hisznek a dolgozó nép nagy ügyében és annak győzelméért semmilyen nehézségtől sem riadnak vissza. A nevelők komoly átképzést kaptak a nagy feladatnak elvégzésére. A dolgozó nép állama azonban nemcsak feladatokat ró a pedagógusok elé, megjavítja anyagi helyzetüket és célul tűzte ki társadalmi megbecsülésük fokozását is.

Nem lesz azonban teljesértékű a munkánk, ha a gyermek és a pedagógus mellett nem áll csatasorba a szülők serege is. A nevelés három fontos tényezője: a gyermek, a pedagógus és a szülő. Ezek aktív együttműködése nélkül minden áldozatunk hiába való, minden energia kárbavész. Csak együttesen tudjuk megoldani azokat a nagy feladatokat, amit iskolapolitikánk maga elé tűzött.

Megérezte dolgozó népünk, hogy az iskola nemcsak a dolgozók gyermekeié, de a dolgozóké is lett, részük van annak irányításában, munkájában, jogaik és kötelességeik vannak az iskola életében. A forintok százezrei, megjavított padok, kifestett tantermek, felszerelt tanulókonyhák ezermestermühelyek beszélnek arról a lelkes, áldozatkész, fáradhatatlan munkásságról, amit a szülői munkaközösségek végeztek az elmúlt évben. És erre számítunk ebben az új tanévben is, mert mint új életünkben minden, a szülői munkaközösségek is a fejlődés útján járnak.

Mindazok pedig, akikért ez a sok áldozat, munka és harc történt: az új fiatalság tudjuk nem lesz hálátlan. Az új fiatalságban öntudat és lelkes szeretet ég azok iránt, akik útjukat segítik: A Magyar Dolgozók Pártja, az ifjúságnak nagy barátja; Rákosi elvtárs és a magyar nép alkotmánya iránt. Ez a fiatalság, amely megbódította iskoláinkat biztos alapja jövőnknek, bázisa a szebb, jobb holnapnak, a szocialista Magyarországnak.

A lengyel hatóságok leleplezték a barátsági egyezményt lábbal tipró jugoszláv kormány kémeit

Lengyel jegyzék a jugoszláv kormányhoz

A lengyel külügyminisztérium csütörtökön a következő jegyzéket nyujtotta át a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság varsói nagykövetségének:

A lengyel biztonsági szervek megállapították, hogy egyes jugoszláv megbízottak, akiket különböző hivatalos feladatok teljesítésére küldtek Lengyelországba, egy idő óta lengyel területen kémtevékenységet folytatnak. Megállapítást nyert, hogy Petrovics Milics jugoszláv állampolgár, a jugoszláv közlekedésügyi minisztérium hivatalos kiküldötte, akit a jugoszláv hatóságok 1948 márciusában küldtek Lengyelországba, hosszú idő óta kémtevékenységet végez azzal a céllal, hogy aláássa Lengyelország gazdasági és hadi potenciálját.

1949 augusztus 29-én Petrovicsot kémkedés vádjával letartóztatták. A chorzowi irodájában végrehajtott házkutatás során lengyel ipartelepekre vonatkozó néhány titkos okmányt találtak. Ezek az okmányok teljes mértékben megerősítették, hogy Petrovics kémtevékenységet folytat Lengyelországban. A vizsgálat ebben az ügyben tovább folyik.

Fény derült Petrovics Milics lengyel területen folytatott propaganda tevékenységére is. E propagandatevékenység kimutathatóan arra irányult, hogy Lengyelországban ellenséges érzületet támasszon a demokratikus tábor népei ellen és teljes összhangban áll a lengyel földalatti fasiszta tevékenységgel. Ez a reakció mindenben megfelel a jugoszláv kormány fasiszta, népellenes magatartásának.

Az a tény, hogy a jugoszláv kormány szervei egyik képviselőjük útján már 1948 márciusa óta kémtevékenységet folytatnak lengyel területen, jellemzően mutatja, hogy a jugoszláv kormány ellenséges magatartása a demokratikus Lengyelország és a béke táborához tartozó országok iránt milyen hosszú időre nyúlik vissza. Az olyan kémtevékenység, amilyet Petrovics, a jugoszláv közlekedési minisztérium képviselője Lengyelországban kifejtett újabb bizonyítéka a jugoszláv kormány demokráciaellenes, imperialista-baráti politikájának, amely a döntő nemzetközi problémákban is megnyilvánul. Ez a tevékenység mutatja, hogy a jugoszláv kormány egyre jobban a nemzetközi reakciós erők szolgájává válik.

A lengyel közvélemény és a lengyel kormány teljesen tudatában van annak, hogy a fent ismertetett tényekért nem a jugoszláv népre, hanem kizárólag a jugoszláv kormányra hárul a felelősség.

A lengyel kormány 1946 március havában barátsági és kölcsönös segélynyujtási egyezményt kötött a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kormányával. A fent említett tények világánál a lengyel kormány kénytelen megállapítani, hogy a jugoszláv kormány ezt az egyezményt lábbal tiporta és semmissé tette — nyílt ellentétben Jugoszlávia népeinek és a lengyel nemzetnek törekvéseivel és érzelmeivel.

A lengyel kormány meggyőződése: Jugoszlávia népei egész biztosan nem fogják megengedni, hogy az imperialista háborús uszítókkal való együttműködésnek és a nemzeti függetlenség feladásának útjára taszítsák őket.

Titoisták ma a reakció és imperialista támadás élcsapata

Cservenkov bolgár miniszterelnökhelyettes beszéde a szófiai felszabadulási ünnepségen

A szófiai városi színházban tartott díszülésen a kormány nevében Valko Cservenkov miniszterelnökhelyettes beszédében többek között a következőket mondotta:

— Felszabadulásunk ünnepén első szavunkat — a forró elismerés és mély hála hangját, — a Szovjetunióhoz intézzük, annak dicsőséges és legendás hadseregéhez, a Szovjet Hadsereghez, a szovjet népek nagy vezéréhez és tanítójához, a bolgár nép és **az egész haladó emberiség nagy vezéréhez és tanítójához, Sztálin generalisszimuszhoz.**

Független nemzetként való fennállásának alapja a megingathatatlan bolgár—szovjet barátság.

— A szocializmust eláruló Tito-klikk most a rágalom és a kihívó hazugság áradatát zúdítja a Szovjetunió felé.

Ez a klikk gyalázatosan dezertált az imperialisták táborába

és, hogy kedvébe járjon newyorki és londoni gazdáinak, igyekszik aláásni a jugoszláv népek természetes bizalmát és barátságát a Szovjetunió iránt, amelynek hadserege őket is felszabadította a német iga alól. A Tito-klikk aljassága és árulása, amelyet legutóbb a szovjet jegyzékek oly erélyesen lelepleztek, a legkézenfekvőbb módon mutatja, hogy az áruló nacionalizmus az ellenség zászlaja.

Bulgária szilárdan áll a Szovjetunió vezette béketáborban

— A titoisták ma ez alatt a zászló alatt jelentkeznek, mint a reakció és az imperialista támadás élcsapata. Ez alatt a zászló alatt szítanak egyenetlenséget és zavart a Balkánon, mint a kapitalista restauráció, az új szovjetellenes hadjárat imperialista terveinek ügynökei. A titoisták semmilyen szocializmust nem építenek,

semmi köze nincs és nem is lehet a szocializmushoz annak a Gestapo-terrornak, amely Jugoszláviát népeit fenyegeti.

— A mi országunk szilárdan a Szovjetunió-vezette béketáborban áll. Első hazafias kötelességünk minden erőnkkel támogatni a bolgár—szovjet barátságot, a népi demokratikus országokkal fennartott barátságot. Minden erőnkkel részt kell vennünk az új háborús uszítók elleni békemozgalomban, amelynek élén a Szovjetunió halad.

Cservenkov ezután ismertette az 1944 szeptember 9-e óta elért eredményeket, amelyek következtében „megszületett az új, független dimitrovi Bulgária."

Hangoztatta, hogy az ipar területén a termelés 71.5 százalékkal multa felül a háború előtti színvonalat. Ipa unk ezen a téren jelentős eredményei — mondotta — elsősorban annak a felbecsülhetetlen gazdasági segítségnek köszönhetők, amelyeket hazánk a nagy Szovjetuniótól kapott.

— Amikor most áttekintjük népünk történelmi sikereit, mély fájdalommal gondolunk arra, hogy Georgi Dimitrov, vezérünk és tanítónk nincs többé. Hódolva az ő halhatatlan emlékének, kegyelettel adózunk annak a sokezer hősnek és vértanunak is, akik az ő nevével ajkukon áldozták életüket az ügy győzelméért 1944 szeptember 9-én.

Feladatainkat Georgi Dimitrov elvtárs fogalmazta meg a Bolgár Kommunista Párt ötödik kongresszusán elmondott jelentésében.

Ez a mi programmunk. Ezt a programmot végrehajtjuk.

E program szerint a Szovjetunió és a népi demokráciák segítségére támaszkodva lerakjuk a szocializmus alapjait.

Damjanov tábornok napiparancsa

Szófiai jelentés szerint Damjanov tábornok, nemzetvédelmi miniszter szeptember 9-e alkalmából a hadseregéhez intézett napiparancsában kiemeli a nagy Szovjetunió és a lángeszű Sztálin testvéri támogatásával népünk biztosan halad a szocializmus útján és becsületesen teljesíti azt az eskűt, amelyet nagy vezérünk és halhatatlan tanítónk Georgi Dimitrov emléke előtt tett.

A kínai néphadsereg felszabadította Kansu tartomány legnagyobb városait

Az Új-Kína hírügynökség pejpingi jelentése szerint a kínai néphadsereg

gyors ütemben folytatja Kansu tartomány felszabadítását.

Néhány nappal ezelőtt a néphadsereg kötelékei

bevonultak Lancsouba, a tartomány fővárosába

és elfoglalták Sininget is. Az utóbbi fontos ipari és közlekedési gócpont. Számos textil- és porcellángyár került teljes épségben a felszabadítók kezére. A néphadsereg csapatai Lancsou felszabadítása után benyomultak Csingha tartományba is, ahol három várost foglaltak el.

A hadműveletek során több, mint 20.000 főnyi Kuomintang egységet semmisítettek meg.

A néphadsereg gyors előnyomulásával teljesen elvágta a nyugat—északkínai és déli Kuomintang csapatok közötti összeköttetést.

A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága a legújabb győzelmek alkalmából

táviratilag üdvözölte a néphadsereg parancsnokait és katonáit.

Lenin-renddel tüntették ki Judint

Moszkvai jelentés szerint a Szovjetunió Legfelső Tanácsának elnöksége Judin elvtársat, a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája lapjának, a „Tartós békéért, népi demokráciáért" főszerkesztőjét 50. születésnapja alkalmából a munkásosztály és a szovjet állam szolgálatában végzett kiemelkedő munkájáért a Lenin-renddel tüntette ki.

Kitűzték a főtárgyalást Rajk László és társai bűnügyében

Rajk László és társai elleni büntető ügyben a budapesti népbíróság az ügyészség által benyújtott vádiratot a vádlottaknak kézbesítette és a főtárgyalást szeptember 16-ára tűzte ki.

Az MDP Központi Vezetőségének közleménye

A Magyar Dolgozók Pártjának Központi Vezetősége Justus Pált, Horváth Zoltánt és Pálffy Györgyöt, mint idegen, imperialista hatalmak kémeit és a magyar nép ellenségeit a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai sorából kizárta.

A görög demokratikus kormány szilárdan hisz a demokratikus mozgalom legyőzhetetlenségében

Az ENSZ-hez intézett jegyzékben a Szovjetunió békejavaslatának elfogadását kéri

A szabad görög rádió jelenti:

A szabad görög hírügynökség közli annak az emlékiratnak a szövegét, amelyet az ideiglenes görög demokratikus kormány az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez intézett.

A görögországi helyzet a mult évben lefolyt közgyűlési vita óta lényegében nem változott — állapítja meg a jegyzék. Mi következetesen folytatjuk békepolitikánkat, ellenségeink azonban ragaszkodnak a háborús megoldáshoz. Az athéni kormányzókörök három év óta állandóan azt ismételgetik, hogy fegyveres ellenállásunkat „rövid idő alatt leverik." A valóság ezzel szemben az, hogy

ellenállásunk egyre jobban kiterjed.

A jegyzék visszapillantást vetve a görög nép új ellenállási mozgalmának okaira, adatokkal bizonyítja a demokratikus kormány békepolitikáját.

Amikor a Szovjetunió az angolok és amerikaiak kérdésére válaszolva közzétette görög békejavaslatait — folytatja az emlékirat — mi az egész görög nép érzelmeit híven követve, alapul fogadtuk el a javaslatot a tisztességes, demokratikus megállapodáshoz. Meggyőződésünk, hogy

a béke helyreállítása nemcsak a görög nép létkérdése, de hozzájárulás a világbéke ügyéhez.

Ezzel szemben ellenfeleink, akik pusztán külföldi beavatkozásnak köszönhetik hatalmukat, nem akarják a békét, mert nem merik összemérni erejüket velünk becsületes választási küzdelemben.

Az emlékirat végül a következőket mondja: „Az a puszta tény, hogy ellenfeleink vonakodnak a négy nagyhatalom felügyelete alatt megtartandó általános választások kiírásától, ahogyan azt a szovjet terv javasolja, minden jóhiszemű ember előtt kétségtelenné teszi: melyik oldalon van az igazság és mit kíván a béke érdeke a görög kérdésben.

Mi szilárdan hiszünk demokratikus mozgalmunk legyőzhetetlenségében, mégis, a görög nép békekívánságához híven, ismét kijelentjük, készek vagyunk egy tisztességes, demokratikus megállapodásra.

Az ENSZ elveihez való ragaszkodástól vezettetve azt az óhajunkat fejezzük ki: fogadják el az illetékesek haladék nélkül a Szovjetunió által a görögországi megbékélés érdekében előterjesztett gyakorlati jellegű javaslatot.

Az amerikai titkosrendőrség az ENSZ tisztviselőit is ellenőrzi

Hágai jelentés szerint a De Waarheid beszámol arról, hogyan üldözik az amerikai hatóságok az Egyesült Nemzetek Szervezetének tisztviselőit. Az amerikaiak hírhedt titkos rendőrsége

az FBI állandó felügyeletet gyakorol az ENSZ titkárságának tagjai felett.

Az ENSZ tisztviselőit, noha diplomáciai előjogokkal rendelkeznek, az amerikai hatóságok állandóan zaklatják. Az amerikai külügyminisztérium utasította az FBI-t, hogy vegye különleges megfigyelés alá az ENSZ alkalmazottait és

igyekezzék kompromitáló adatokat gyűjteni

a „nemkívánatos" tisztviselőkről.

A csendesóceáni amerikai terveket derékban törné ketté a demokratikus Vietnam

A Pravda közli Majevszkij cikkét a vietnami nép szabadságharcáról. Majevszkij előjáróban rámutatott arra, hogy a francia sajtó közlései szerint

a vietnami nép ellen 140.000 főnyi hadsereget vetettek harcba. Ebben a hadseregben igen nagy számban vesznek részt német és olasz háborús bűnösök.

A francia beavatkozók állati kegyetlenkedései a fasiszta hóhérok véres gazdetteit elevenítik fel. Ennek a szégyenletes „küldetésnek" tevékeny részvevői az angolszász imperialisták, akik ösztönzik és fegyverekkel látják el a francia gyarmatosítókat.

A Wall Street mágnásai a fiatal vietnami demokratikus köztársaság ellen francia intervenciót a csendesóceáni amerikai terveik szerves alkotórészének tekintik. Az amerikai tervek lényege az úgynevezett csendesóceáni szövetség.

Ezt a szövetséget középen vágná ketté a demokratikus Vietnam.

A nemzetközi reakció semmilyen álnok mesterkedése sem tudja azonban megtörni a nép akaratát, hogy kivívja országa szabadságát és függetlenségét — fejezi be cikkét Majevszkij.

Hatalmas siker a bécsi magyar héten

Rendkívül nagy érdeklődés jegyében folynak Bécsben a magyar hét eseményei, amelyet a Magyar Kultúrkapcsolatok Intézete rendez. Először a könyvkiállítás nyílt meg és a kiállítás reggeltől estig zsúfolt a látogatóktól. A következő napon megnyílt a dokumentációs fotokiállítás is.

A kiállításokon kívül előadások sorozata gazdagítja a bécsi magyar hét programját. Az első előadást Szita János, a Népgazdasági Tanács titkára tartotta a magyar népi demokrácia gazdasági eredményeiről. Az előadással a bécsi sajtó rendkívül élénken foglalkozott. Másnap Mihályfi Ernő, a Kultúrkapcsolatok Intézetének elnöke tartott nagy érdeklődéssel fogadott előadást a magyar népi demokrácia kulturális eredményeiről. Nagy sikerrel szerepelt a kiállításon a békéscsabai ifjúmunkások táncegyüttese is. Ezenkívül érdekes magyar filmeket, kultúrfilmeket is mutattak be a bécsi közönségnek.

Moszkva és Leningrád építőmunkásainak versenye

Moszkvába megérkezett a leningrádi építőmunkások küldöttsége. A küldöttség a sztahánovista kőművesek, vakolók és festők munkamódszereivel ismerkedik meg. A leningrádiak megszemlélték a futószalagrendszerű lakásépítést, tanulmányozzák a lakóházak összeállításának technikáját, a vakolás gépesítési eljárásait és az építészet egyéb újításait.

A leningrádi és moszkvai építőmunkások ellenőrzik az évi terv időbeli teljesítésére kötött megállapodás végrehajtását. A moszkvai építőmunkások kötelezték magukat, hogy az év végéig a kitűzött feladaton felül 6000 négyzetméter lakóhelyiséget építenek, a leningrádiak pedig, hogy idő előtt befejezik az iskolák helyreállítását és építését. Ugyancsak konkrét kötelezettséget vállaltak a minőség javítására és az építkezés olcsóbbá tételére.

Moszkva és Leningrád építőmunkásainak eredményeit a versenybizottság — a Lakóházépítkezési Munkások Szakszervezetének Központi Bizottsága — fogja megállapítani.

Vas megye vezet a tarlóhántásban

98·69 százalékos teljesítéssel

A tarlóhántás munkálatai az egész ország területén tervszerűen haladnak. A megyék versenyében a most kiadott hivatalos jelentés szerint Vas megye vezet, amely 98.69 százalékát teljesítette eddig a tarlóhántási munkának. Utána következik Zala 94.96 százalékkal, Sopron 90.49 Veszprém szintén 90.49, Fejér 89.71, Somogy 89.44 százalékkal. A tarlóhántási versenyben igen elmaradt Zemplén megye, ahol 54.97 százalékban teljesítették a tarlóhántás munkáját. A megyék sorrendjében az utolsó Heves megye 41.48 százalékkal.

„Győzelemre visszük a békéért és boldogságért folyó szent harcot"

A DIVSZ kiáltványa a világ ifjúságához

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség kongresszusa a világ fiatalságához kiáltványt intézett, amelyben a háborús uszítók elleni harcra hívja a világ demokratikus ifjúságát.

Egyesüljünk, valamennyi ország fiataljai — mondja a kiáltvány — fajra és vallásra való tekintet nélkül, egyesüljünk, hogy győzelmesen megvédjük a békét. Biztosítsuk az október 24 nemzetközi békenap hatalmas sikerét, melyen a népek világgá kiáltják majd egyöntetű akaratukat, hogy „nem"-et mondjanak a háborúnak. Az ifjúság bátran és bizalommal helytáll a béke csatájában, amely az élet csatája. Egységbe ifjúság! Előre a tartós békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért!

Több külföldi DIVSZ-küldöttség hazautazott

Pénteken reggel a Keleti pályaudvaron a magyar ifjúság képviselői búcsúztatták a DIVSZ-kongresszusán résztvett délafrikai, svájci, izraeli, angol, holland, ciprusi, perui és boliviai küldötteket, akik a kongresszus befejeztével visszaindultak hazájukba, hogy ott tovább harcoljanak szabadságukért és a világbéke megvédéséért. Később a román és bolgár küldöttséget búcsúztatták, majd a csehszlovák és a lengyel küldöttség indult vissza hazájába a Nyugati pályaudvarról.

ISMERJÜK FEL AZ ELLENSÉGET!

„Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, hogy elvtársaink úgy a pártbeli, mint a pártonkívüli bolsevikok, megismerkedhessenek a külföldi kémszervezetek kártevő, diverziós és kémkedési tevékenységének céljaival, feladataival, gyakorlatával és technikájával." Ezeket a szavakat Sztálin elvtárs a trockista kémbanda leleplezése után 1937 márciusában, a moszkvai perek idején mondta. Ma, 12 évvel később, Sztálin elvtárs szavai időszerűbbek, mint valaha. A trockizmus az imperialisták fő fegyverévévált. Titoék troakista kémbandája az imperialisták rohamcsapatát képezi a béke és a szocialista építés elleni harcban. Tito és Rankovics bandája napról-napra bizonyítják, hogy a trockizmustól a fasizmusig igen rövid az út.

Nemrég jelent meg „A nagy összeesküvés", Sayers és Kahn — a két haladó amerikai ujságíró könyvének kiadása. A dolgozók alig 3 hét alatt úgyszólván teljesen szétkapkodták a több tízezer példányban, 12 forintos árban megjelent könyvet, mely leleplezi azokat az aljas módszereket, amelyekkel az imperialisták 1917-től napjainkig a Szovjetunió és a világ békéje ellen törtek. A könyv leleplezi azt az imperialista törekvést, hogy a trockistákon keresztül hatoljanak be a munkásosztály szívébe, a Pártba.

A könyv sikere azt mutatja, hogy a magyar dolgozók megértették Sztálin elvtárs figyelmeztető szavát: meg akarnak ismerkedni az ellenséggel és annak becstelen módszereivel, hogy eredményesen vehessék fel a harcot ellene.

Az a jelszó, hogy „A könyv fegyver a dolgozók kezében", ebben az esetben különösen találó. „A nagy összeesküvés" eseményein keresztül világosan látjuk, hogy az imperialisták minden kísérlete hiábavaló volt. Céljukat nem érhették el, mert a párt lesulytott, soraiból kilökte és megsemmisítette a trockista kémeket. Azért nagy segítség számunkra ez a könyv, mert rendelkezésünkre bocsátja azokat a gazdag tapasztalatokat, amelyeket a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja szerzett sorainak az ellenségtől való megtisztítása folyamán. A párttagok és pártonkívüliek széles tömegének kell megismernie a Szovjetunió, a világ békéje és biztonsága ellen irányuló nagy összeesküvés történetét, emlékezetünkbe vésve a SZUK(b)P Központi Bizottságának figyelmeztetését: *„Ne felejtsük el, hogy mennél reménytelenebb az ellenség helyzete, annál szívósabban folyamodik a szovjethatalommal folytatott harcában szélsőséges eszközökhöz, mint a pusztulásra ítéltek egyedüli eszközeihez. Ezt nem szabad elfelejteni és ébernek kell lenni".*

Hétszázezer tagja van a négyéves magyar úttörő mozgalomnak

Közel négy éve, 1945-ben alapították az úttörő mozgalmat, amely megalakulásakor azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a magyar tanulóifjúság legfiatalabb rétegét a munka szeretetére, hazaszeretetre nevelje, hogy méltó utánpótlása legyen a nagy, egységes, demokratikus ifjúsági mozgalomnak.

Ebben a munkában nagy segítséget jelentettek a Szovjetunió pionírmozgalmának tapasztalatai.

Az úttörőnek munkáját becsülettel kell ellátnia, elsősorban az iskolai tanulmányok terén. Ennek felismerése eredményezte a jótanulási mozgalmat.

Az úttörő mozgalomnak, amelynek jelenleg hatezer csapatban mintegy 700 ezer tagja van, több mint 75 százaléka vesz részt a tanulmányi versenyben.

A mozgalom tagjainak tanulmányi összeredménye 5.3 százalékos javulást mutat.

Népi demokráciánk ajándékai: az általános iskola, a tanulmányi segélyek, a tankönyvek, a kollégiumok, a nyári táborozások, az úttörő vasút még növelték azt a szeretetet és ragaszkodást, amelyet a mozgalom tagjai, a Magyar Dolgozók Pártja és annak vezetője: az úttörők nagy tanítója, Rákosi Mátyás és Gerő „pajtás" iránt éreznek.

Az úttörők nyári programjának központjában a csillebérci úttörő köztársaság állt. Az úttörő vasút, amely népi demokráciánk legszebb ajándékai közé tartozik, hét kilométer hosszú.

Most ünnepelte egyéves fennállását és ez alatt az idő alatt 600 ezer utast szállított.

A vasutas szolgálatot végző pajtások megismerkednek a vasutas mesterség minden változatosságával.

Az úttörő mozgalom munkájában felhasználja a szovjet nevelés mesterének, Makarenkonak tapasztalatait és minden igyekezetével azon van, hogy tagjaiból hazájához, népéhez hű, érte dolgozni tudó, művelt, erkölcsös, szocialista ifjúságot neveljen.

Magyar siker az öttusa pisztolylövésben

A nemzetközi öttusaverseny második számát, a pisztolylövést Szondi nyerte 192 körrel, második Wéber (Svájc) 184 körrel, harmadik Karácsony 182 körrel. Csapatversenyben első Magyarország A) csapata 9 ponttal, második Svájc 17 ponttal, harmadik Magyarország B) csapata 28 ponttal.

CSAK EGY MONDAT

Strauss Richard, a híres zeneszerző csütörtökön Garmisch-Partenkirchenben meghalt.

*

Az október másodikán tartandó nemzetközi békenap alkalmából a bányászszakszervezetek nemzetközi szövetsége felhívást intézett a bányászszakszervezetekhez. A felhívás a békéért folytatott harcban való szilárd helytállásra szólítja fel a világ minden bányászát.

*

Sümegen befejezték a vízmű építését 52 nappal a kitűzött határidő előtt és 21 nappal hamarabb a versenyben vállalt határidőnél. Ezzel a sümegi építkezésvezetőség országos viszonylatban második lett a munkaversenyben egy ponttal az első helyezett mögött.

*

Csütörtökön két tagból álló szovjet szakszervezeti küldöttség érkezett Prágába háromhetes látogatásra Osipov, a szovjet szakszervezetek titkára vezetésével. A küldöttség több ipari üzemet látogat meg és megbeszéléseket folytat az egyes szakszervezetek vezetőivel.

*

A prágai Nemzetközi Vásár 50 éves jubileuma alkalmából Vas Zoltán miniszter az Országos Tervhivatal elnöke vezetésével magyar küldöttség utazik Prágába. A küldöttség tagjai Zsofinyecz Mihály nehézipari miniszter, Bognár József belkereskedelmi miniszter, Ajtai Miklós könnyűipari államtitkár és az ipar és közlekedés több vezető személyisége.

*

A lengyel rádió műsorigazgatója, Sygmund Mlynarski és zenei osztályának vezetője, Roman Jasinski Budapestre érkezett, hogy a magyar rádió vezetőségével tárgyalásokat folytasson a lengyel rádió műsorcsereegyezmény kibővítésére.

*

Több amerikai törvényhozó szeptember hó 20-án Franco felhívására Spanyolországban megbeszélést folytat Francoval, a Spanyolországnak nyújtandó kölcsön lehetőségeiről.

*

Bulgária felszabadításának ötödik évfordulója alkalmából a Magyar Szabadságharcos Szövetség a Bolgár Népköztársaság elnöki tanácsához, a Magyar Írók Szövetsége a bolgár írókhoz intézett üdvözlő táviratot.

*

A minisztertanács Dobi István elnökletével pénteken ülést tartott. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalt.

Eddig 23.397 katasztrális hold!

A dolgozó parasztok örömmel kötnek szerződést a gépállomásokkal

A gépi munkák szerződéses elvégzésére Baranya gépállomásai teljes egészében felkészültek. A leszerződött területeket már javában szántják és amerre a traktorok járnak, ott mindenütt örömmel láthatja a dolgozó parasztság, hogy tökéletes és olcsó munkával, — anélkül, hogy különös gondja lett volna rá — fel van szántva a földje, mégpedig alaposan.

A hat gépállomás eddig összesen 29.397 katasztrális holdra kötött szerződést a dolgozó parasztokkal. Ennek egy részét már fel is szántották. A gépi munkákra kötött szerződéskötésben ezen a héten *első lett a pécsváradi gépállomás 8958 holdra* és második a mágocsi gépállomás 7046 holdra kötött szerződéssel.

A jó megszervezésen és a földművesszövetkezetek tevékenységén múlik, hogy a szerződéskötési kampányban, milyen területet szántat fel a dolgozó parasztság egyéni gazdaságában. *A termelőszövetkezeti csoportok kivétel nélkül leszerződtek az összes mezőgazdasági munkák elvégzésére* és így — mint a babarci termelőcsoportnál is — még a trágyát is teherautóval szállítják a földekre, mert a szerződés erre is vonatkozik. Ezenkívül a németbólyi gépállomások az állami gazdaságok munkájába is besegítenek.

Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztoknak még egy hét áll rendelkezésükre, hogy ha eddig nem volt alkalma, *úgy a szeptember 15-ig meghosszabbított határidőt kihasználva, szerződést köthet a legközelebbi gépállomással a szántási és vetési munkák elvégzésére.* Nemcsak az egész szántási munkafolyamatra, hanem egyes munkarészekre is le lehet szerződni, pl. csak keverőszántás, vagy csak vetés, vagy őszi mélyszántásra, amire éppen szüksége van, amit önmaga nem képes elvégezni. Viszont, ha leszerződött terményfizetésre, de nincs elegendő terménye az idén, *akkor a novemberig esedékes 75 százalékos munkabért készpénzben is kifizetheti* és a jövő évi termésből természetben kiegyenlítheti, de ugyanakkor a most termény helyett befizetett pénzt visszakaphatja. Mindenképpen előnyös a terménybeni fizetés, mert ezzel 10 százalékos kedvezményben részesül a dolgozó parasztot.

A szeptember 15-ig hátralévő néhány nap alatt a kampány szervezői, a földművesszövetkezetek és a gépállomások minden traktoristája az eddiginél nagyobb ügybuzgalommal, hatékonyabban működjön közre a szerződéskötéseknél.

Baranya első legyen a szántásban és vetésben

Vasárnap gyűléseken tárgyalja meg a dolgozó parasztság a tervet

Vasárnap Baranya minden községében összegyülnek dolgozó parasztjaink, hogy együttesen megtárgyalják községük új őszi-tavaszi szántás-vetési tervét. Ezek a népgyűlések tanujelét adják majd annak a megértésnek, a haladás utáni vágynak, amellyel dolgozó parasztságunk fogadja az új szántásvetési tervet.

Az a tény, hogy minden falusi dolgozó önmaga készíti az idén egyéni vetéstervét azt jelenti, hogy szerves részesévé, egyenkénti erőforrásává válik a megye, de az egész ország vetéstervének végrehajtásában. Az új gazdasági évet alapozzuk meg ezzel a szántásvetési tervvel és ezzel biztosítjuk a dolgozók jó és bő kenyérellátását, úgy, hogy soha többé ebben az országban ne legyen kenyérgondja senkinek sem.

A vasárnapi **népgyűléseken tehát** arról fognak tárgyalni a falusi dolgozók, a népi szervek, a dolgozó parasztasszonyok és parasztfiatalok, hogy miként lehet községük szántás-vetési tervét a legrövidebb idő alatt úgy végrehajtani, hogy ezzel Baranya első legyen az országban.

Fokozott árufelhozatallal letörik a piaci kereskedők spekulációját

A Népbolt szervezési osztálya nagy apparátussal látott hozzá a piaci árak letöréséhez. A Népbolt vezetőségétől nyert értesülés szerint a piaci spekulánsok hada lepi el a falvakat és

a Népbolt által már lekötött árukra rákínálnak.

Ilyen eset fordult elő Cecén is, ahol a Népbolt nagyobb mennyiségű paradicsomot és paprikát kötött le és amikor szállításra került a sor, Csilléri nevű kulák kofának adta el a lekötött árut, mert az 30 fillért ígért rá kilónként a Népbolt által megállapadott árra. Ez sajnos nem egyedül álló eset. Felsorolhatnánk egy csomó falut, ahol

a pécsi kofáknak már kiépített bázisuk van és kezükben tartják az árak irányítását.

Ezekre a jelenségekre felhívjuk a város vezetőségének a figyelmét. Mégis csak tűrhetetlen állapot, hogy egyesek még mindig a dolgozók verejtékén akarnak meggazdagodni. Ideje lenne már a piaci árusok dolgai után nézni, mert ők sem ártatlanok abban, hogy a pécsi piac még mindig jóval drágább a budapestinél. A dolgozók védelme érdekében halaszthatatlanul szükséges, hogy a város — éppen úgy, mint tavaly — kapcsolódjék be a vidékről való árufelhozatalba.

A bőséges árufelhozatal lehetetlenné tenné azokat, akik a dolgozókat ki akarják uzsorázni.

Egyébként a Népbolt a szombati napra is több teherautó paradicsomot, paprikát és gyümölcsöt hoz Somogy vármegyéből a pécsi piacra a jelenleginél jóval olcsóbb áron. Már ettől a felhozatalától is olcsóbbodást várhatnak a pécsi háziasszonyok. A következő héten jedig Kiskunhalas és Kalocsa környékéről előreláthatólag már vagontételben özönlik a zöldségféle a pécsi piacra. Ezzel reméljük, hogy végleg sikerül letörni majd a piaci spekulációt.

Fegyházra és börtönre ítélték a németi feketecséplőket

A munkásbíróság Harmát-tanácsa csütörtökön tárgyalta a Németi községben történt nagyarányú feketecséplést. Az ügy fővádlottja a cséplőgép ellenőre, Teklovics Ilona patacsi lakos volt. Július és augusztus hónapokban Teklovics Ilona és Vidovics Márk cséplőgépfelelős a kulákok kérésére családtagonként 2 mázsa gabonát csépelt feketén, amiért anyagi juttatást kaptak a kulákoktól. Ezzel a fekete cséplők 100 mázsa gabonát vontak el a közellátástól.

A munkásbíróság Teklovics Ilonát 2 évi fegyházra, 5 évi hivatali és politikai jogvesztésre és a községből 5 évi kitiltásra ítélte. Az ítélet dobszó útján közhírré tételét is elrendelte a munkásbíróság. Vendenácz Magdolna, a gőzgép tulajdonosa 8 havi börtönt, 5 évi politikai és hivatali jogvesztést kapott, valamint elrendelték gőzgépének elkobzását. Vidovics Márkot, a cséplőgép bérlőjét 2 évi fegyházra, 5 évi politikai jogvesztésre ítélték és iparának 5 évre való elvonását rendelte el a munkásbíróság. Krizics Márk büntetése 6 havi börtön, 3 évi politikai és hivatali jogvesztés és a községből 1 hónapra tiltották ki. Ezenkívül 1200 forint vagyoni elégtételre és az ítélet dobszó útján való közzétételére ítélték.

NEM CSÚSZHAT MÁR BE A CSILLE AZ EREZSKÉBE

Valami szorongó, nyugtalan érzés fogta el mindig, ahogy lenézett az ereszkére. A ferde vágat leszaladt az alsó szintre, a sín fényesen szaladt végig rajta. Ezen gurultak le a csillék a felső vágatból.

Egy vas elzáró volt a sínek kezdeténél, hogy ne csússzon be a csille, de ez, miután rögzíthetően ki- és bekapcsolható volt, könnyen alkalmat adott arra, hogy esetleg a csillés elfelejtse visszaállítani és becsússzon a csille. És? Esetleg számos halálos sérülés okozzon az ott dolgozóknak.

Vereckei Lajos minden alkalommal, amikor arra járt érezte ezt a furcsa érzést. Aztán gondolkozni kezdett, hogyan lehetne jobban biztosítani az ereszkékben dolgozókat.

Rajzolni kezdett. És megszületett a megoldás. A fordítókorong után, két sínoszlopra drótkötélen keresztbe egy másik sínt eresztenek. A csille ennek fut neki, ez ad jelzést a vitlakorongkezelőnek, aki átkapcsol és ezután fut le a csille az ereszkékbe.

— Egyszerű kis dolog ez — néz föl a rajzról Vereckei elvtárs. Igen egyszerű, mégis védi a bányásztársai életét, egészségét, testi épségét. Kis dolog ez? Ugy-e nem.

Vereczkei elvtárs műszakmester. — Mint takarítófiú kezdte lent a bányában és ezt sohasem felejti el. Munkatársai érdekeit úgy tartja szem előtt, mint a magáét. Vagy még annál is jobban.

Tapasztalatcsere a pécsi Bőrgyár és a Wolfner között

A nagybudapesti Pártbizottság határozata óta az üzemekben egyre szélesedik a munkaverseny a hároméves terv teljesítése és túlteljesítése érdekében. Az üzemek dolgozói egymás után lépnek versenyre más gyárakkal és az üzemek közötti párosverseny az eddiginél is nagyobb méreteket öltött.

A jó munkát végzett brigádok újabb versenykihívásokkal válaszolnak a Pártbizottság határozatára, míg a többiek, akik kevésbé jó munkát végeztek önkritikával és munkateljesítmény javítással igyekezzenek eddigi mulasztásaikat behozni.

A pécsi Bőrgyárban tartott üzemi termelési értekezleten a gyár vezetősége a munkásokkal együttesen kiértékelte a budapesti Wolfner bőrgyárral folyó párosverseny eredményeit.

A májusi és júniusi eredmények a pécsi Bőrgyár győzelmét hozták

a versenypontok megfelelő betartásával. Az augusztusi verseny kiértékelésére a gyár vezetősége, az üzemi háromszög, a versenytárs elutaztak Budapestre, hogy a visszalévő verseny időtartamára a teljesítményeket a lehető legnagyobbra emeljék és a közös megbeszélés és kiértékelés alapján lendületet adjanak a párosversenynek.

A pécsi Bőrgyár dolgozóinak egy része tapasztalatcsere látogatásra utazott el a gyár vezetőségével együtt.

Az értekezleten felvetett hiányosságoknak megfelelően a gyár üzemrészeinek azok dolgozói mentek tapasztalatcserére, ahol a teljesítmény az utóbbi hónapokban a legalacsonyabbra esett vissza. Igy a „meszes", a „talpas" és a „telítő" dolgozói.

A párosverseny versenypontjai az eddigieknél is szigorúbb elbírálás alá esnek.

A tervfegyelem a nyereségrészesedés befizetése, a termelékenység fokozása, a minőség javítása és a kultúrverseny az eddigieknél még nagyobb méreteket öltött. A gyár dolgozói nem elégedtek meg az eddigi eredményekkel, ami szerint a májusi párosverseny kiértékelésén 17 ponttal a júniusit 4.2 ponttal nyerték, hanem az üzemi pártszervezet megindító irányítása mellett az eddigi teljesítményeket még magasabbra akarják emelni.

Ezt a célt szolgálja a most lefolytatandó tapasztalatcsere látogatás is, hogy az eddigi eredményeket túlszárnyalva a lehető legrövidebb időn belül teljesítsék, illetve túlteljesítsék a hároméves tervet.

Mozi

APOLLO *14-éig*

Munkásökölléssel a náci terror ellen.

Idegen kikötő

Svéd film.

Előadások 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA *11-éig*

Az akarat és kitartás csodája:

Egy igaz ember

Főszereplők: Kadolsnyikov, Tamara Makarova

Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK *14-éig*

Magyarra szinkronizált szovjet film.

Az ellenség háta mögött...

Végzetes éjszaka

Főszereplő: Borisz Andrejev.

Előadások 6 és 8 órakor.

SZTIPICSNÉL

MA SZEZONNYITÓ

összfánc

a volt Nőegyletben

A csatornázatlan városrészeken is ki lehet hordani a szemetet

A pécsi Köztisztasági K. V. felhívja a háztulajdonosokat, hogy a város csatornázatlan részein szemétkihordást vállal kosaranként 60 fillérért. Mindazok, akik a Köztisztasági K. V. által akarják a szemetet kihordatni, azt a községi vállalatnál azonnal jelentsék be akár írásban, levelezőlapon, vagy személyesen is. A későbbi bejelentéseket esetleges kocsihiány miatt nem vehetik figyelembe. Bejelentést az alábbi címre kell tenni: Pécsi Köztisztasági K. V., Zólyom-utca 2. Tel.: 31-47, 28-24, 16-85, reggel 7 órától délután fél 4 óráig.

Készítik a kollégiumi batyukat az MNDSZ asszonyok

Szerte az országban mozgalom indult, hogy a népi kollégisták elől, akiknek még a csekély felszerelés beszerzése is nehézségekbe ütközik, elhárúljon minden akadály és komoly „batyukkal" szép felszereléssel indítják el a kis kollégistákat az MNDSZ asszonyok.

*

Egy hete kezdték a gyüjtést. Egy hete... No lám és most itt fekszik a két csomag és Zsarik Antalra vár. Hogy jött össze? Bognár Józsefné hozta a párnát. Tárnainé a törülközőt, Bóna Ernőné a zsebkendőt. De résztvett a „batyuzásban" az egész szervezet, a rendőrasszonyok MNDSZ szervezete.

— Nem tudom elmondani, milyen hálás vagyok asszonytársaim segítségéért — mondja Zsarikné —. Nélkülük nem tudna kollégiumba menni Antal fiam. Egyedül még ezt a kevéset se tudtuk volna előállítani.

— Azért vagyunk mi, hogy segítsünk egymáson — néz rá mosolyogva Loki Istvánné. — Szívesen hozunk áldozatot, akár többet is. Zsariknénak befelhősödik a szeme. Hat gyerek van otthon, nehéz az élet, de milyen jól esik érezni azt, hogy körülveszik az asszonyok, hogy segítenek. Tényleg asszonytársai valamennyien.

Megkezdődik a nőnap. Az előadó a békéről, a béke védelméről beszél. Aztán elérkezik a kedves, meleg pillanat. Kalmár Istvánné adja át a csomagot Zsarik Antalnak. A nyurga, kedvesarcú fiú komoly arccal veszi át és meghatódott hangon mond köszönetet az asszonyoknak. Mind ott vannak körülötte. A szívüket adták a csomaggal. Komoly kis „stafirungot" kapott Antal. Párna huzattal, lepedő, törülköző, zsebkendő, zokni, fogkefe, fogkrém, szappantartó, illatos, finom szappannal, cipőkefe. Egyszóval teljes felszerelés a kis kollégistának, hogy semmiben ne szenvedjen hiányt.

És szívük szeretetét, együttérzésüket is odaadták minden darabbal.

Az autobuszon történt...

Az autobusz hozott össze négyünket. Pécsbányatelep felé gurult végig velünk a Mária-utcán. Az Ágoston-téren még semmit sem tudtunk egymásról. Ott kezdődött.

— Szabad a jegyeket kérem! — töri magát előre a fiatal kalauz. Megáll egy asszonynál és csak akkor figyelünk fel, amikor az megszólal:

— Hová megyek? A gimnáziumba. Visszahozom a fiam értesítőjét. Én oda nem adom... — mondja harciasan.

— Nem-e? — néz rá mosolyogva a kalauz. Pedig szép iskola az, és a legjobb lesz. Higyje csak el.

Egy kalauz. Hallgatod? Iskoláról beszél egy asszonynak. Glézer Rudolfnak hívják. Nem tudom párttag-e, de hogy népnevelő, az biztos.

— Szép, na jó szép, de én nem bányásznak akarom a gyereket. Ő se annak szeretne menni.

— Nem is bányászgimnázium lesz az ott — szólal meg egy szürkeruhás fiatalember az asszony mögött. — Csak bányászgyerekeket tanítunk benne javarészt. De ugyanolyan reálgimnázium lesz mint a Nagy Lajos, vagy a volt Pius, vagy akármelyik itt bent.

Az asszony bizalmatlanul néz egy percig a hozzászólóra. Benne van a szemében egy kicsit, „Maga honnan tudja?"

— Jöjjön csak be hozzám az irodába és ott mindent megbeszélünk szépen. Jó lesz? — kérdezi a szürkeruhás férfi. „Hozzám az irodába..." hirtelen elmosolyodik az asszony, picit el is pirul:

— Talán az igazgató úr?

A szürkeruhás férfi vidám mosolya előbb felel mint a szó. „Igen az vagyok." A kalauz fölöttük áll és mosolyog. Ő most már nem is beszél. Jó kezekben érzi az ügyet.

— Igen, mert annyi mindent beszélnek össze — mondja békülékenyen az asszony. — Azt mondták, hogy bányászatot tanulnak, meg hát hosszú az út is oda. Innen az Ágoston-térről járjon ki a fiam.

Az igazgató, Fábián Pálnak hívják, elmagyarázza, hogy szükségmegoldás ez, kevés a férőhely és a munkásgyerekeknek feltétlenül biztosítani akarják a tanulási lehetőséget. És autobuszkedvezményt is kapnak.

Lassan kiérünk. Ők elől mennek, sürün forog köztük a szó. Ketten nézünk utánuk. A kalauz meg én.

Lemegyek a bányába, elintézem amiért indultam. Visszafelé a megállónál ismerősre bukkanok. Az előbbi útitársnőmre. Odalépek hozzá. Beszélgetni kezdünk. Lesnyik Gyulánénak hívják, a férje a Magasépítési Nemzeti Vállalatnál dolgozik.

— Hát csak beirattam a Gyuszit — mondja jóleső mosollyal. Mintha kicserélték volna. — Csudaszép iskola ez — teszi hozzá — és az igazgatója is rendes ember. Igaz hogy fiatal, de érti a dolgát az biztos. Szóval jó helyre kerül a fiam.

Lesnyikné saját személyével győződött meg róla hogy helytelenül ítélt az új iskoláról. Aztán, hogy látta, nem makacskodott, csak a szó igazáért. Hanem beiratta a fiát szépen. És Gyuszi Pécsbányatelepen jár majd a gimnáziumba.

L. M.

Dunántúli NAPLÓ RÁDIÓműsora

1949 szeptember 12-től szeptember 18-ig

Hétfő

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták.
11.30: Hanglemezek.
11.45: Szovjet nyelvészet. Papp Ferenc előadása.
12.15: A házi-együttes játszik. Iván Valéria énekel.
13.00: Az 1. honvédkerületi zenekar játszik, vezényel Pongrácz Géza.
14.15: Hanglemezek.
15.00: A moszkvai rádió műsorából. A moszkvai rádió ajándékfelvételeiből.
15.30: Női szemmel... A Rádió asszonyrovata.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A magyar népköztársaság alkotmánya. „A magyar népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka".
17.10: Szív küldi szívnek szívesen.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. A szálinyi alkotmány napja alkalmából.
18.15: Dalolj velünk! A Bartók Béla Szövetség dal-negyedórája.
18.30: Jószomszédság muzsikája. Lengyel népzene a Kárpátokban. Bartók János előadása hanglemezekkel.
19.00: Előadás a studióban: „A tengerpart i város". Pauszlovszkij novellája nyomán írta Vass Róbert. Rendező Körmöczi László dr.
19.30: Falurádió.
21.00: Sztálin-díjas zeneszerzők művei. A moszkvai rádió ajándékfelvételei.
22.20: Miért menjek az őszi vásárra?
22.25: Tánczene. Hanglemezek.
23.00: Magyar muzsika.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Beszélgetés a Martin kemencénél.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Könnyű zene.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Élő antológia. Irta Kántor László, Polgár István, Takács István és Várnai Ilona. Közreműködik Gáborjáni Klára, Kárpáti Zoltán, Lengyel Vilmos és Pándi Lajos.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Balakirev: Tamara (Conservatoire zenekar, vezényel Pierre Coppola). Hanglemez.
16.15: Porcleky Margit énekel, zongorán kíséri Strausz György.
16.45: Zenekari művek.
17.20: A hónap könyve. Lenin az irodalomról. Ismerteti Király István.
17.40: A Magyar Rádió műsora a WM gyár Martin-műhely dolgozóinak. „A tánc története". Irta Romhányi József. Elmondja Hajnóczy Lívia és Bán György. Hanglemezekkel.
18.30: A rádió esti iskolája.
19.00: Herrer Pál tánczenekara játszik.
20.00: Falurádió.
21.00: Szív küldi szívnek szívesen.
21.25: Mi történik a világgazdaságban? Előadás.
21.40: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Népessy Lucia énekel, Szegedi Farkas József zenekara magyarnótákat muzsikál.

Kedd

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták.
12.15: Ilniczky László szalónzenekara játszik.
13.00: Hanglemezek.
14.15: Könnyű orosz muzsika. Gáspár Zsigmond hegedül, Turán László zongorázik. Gáspár Zsigmond műsora.
15.00: Ifjúsági kórus. A Pedagógus Szakszervezet műsora. Énekel a MEFESZ Zeneművészkör Vegyes kara. Vezényel Simon Zoltán.
15.30: Vally Gabriella énekel, zongorán kíséri Bágya András.
16.00: Rádióiskola.
17.30: Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Gondoskodás az anyákról és gyermekekről.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Kamarazene.
18.45: A Magyar Rádió műsora a Ganz Hajógyár dolgozóinak. Magyar népi muzsika. „Szerelem, szerelem". Ránki György népdalfeldolgozásai. Közreműködik Boros Jolán és Mindszenti Ödön (ének) és Toki Horváth Gyula zenekara.
19.15: Falurádió.
21.00: „Testvérnépeink könnyű zenéje". Közreműködik Ákos Stefi, Lantos Olivér (ének), Szamosi Anna (hegedű), Holéczy Ákos (szaxofon), a Fólhy-hármas, a Holéczy-együttes és a Harmónia Művészegyüttes, vezényel Tibor György. Szövegét írta Képes Géza, elmondja Demeter Hedvig. Rendező D. Sulczer Gabriella.
22.20: Előadás a studióban.
23.10: „Ősök és utódok". Johann Christian Bach és Mozart. Raics István előadása.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: A Kaspi-tó partján. Előadás.
7.35: Hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Balettzene.
10.15: Hanglemezek.
11.10: Gyermekrádió.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Bach: Chaconne (filadelfiai zenekar, vezényel Stokowski). Hanglemez.
16.00: Kompolti Györgyi és Solti Károly énekel. Zongorán kísér Somló Sándor.
16.30: Századunk hangja. Irodalmi antológia. Szerkeszti Hegedüs Zoltán. Iszakovszkij, Sztálin-díjas költő. Összeállította Neményi Ödön.
17.00: Dolgozók Zeneiskolája. Szerkeszti D. Huszár Klára.
17.30: Csajkovszkij: Aurora násza (londoni filharmonikusok zenekara, vezényel Efrem Kurtz). Hanglemez.
18.00: Tánczene. Hanglemezek.
18.30: Fényképezési tanácsadó. Szerkeszti Madas László. Neveléstudományi folyóiratszemle.
19.00: „A bugócsiga-király".
20.00: Wagner: Rienzi — nyitány. Hanglemez.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Régi magyarnóták. Virágos Mihály énekel, Hegedüs György zenekara magyarnótákat muzsikál.

Szerda

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.30: Részletek a cseh antológiából.
12.15: A házi-együttes játszik. Közreműködik Szőnyi Olga (ének).
13.00: Hanglemezek.
14.15: A Pallós Trio énekel. Magyary Imre hegedül.
15.00: Az ifjúság hangja.
15.30: Chopin: h-moll szonáta (zongora: Dinu Lipatti). Hanglemez.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A magyar népköztársaság alkotmánya. Az államhatalom legfelsőbb szervei.
17.30: Rimszkij-Korszakov: Reftenetes Iván — nyitány (liverpooli filharmonikusok zenekara, vezényel Constant Lamber). Hanglemez.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. A koszinóiak hazafias kezdeményezése.
18.30: Mi tetszett?... Az elmult hé rádióműsorából válasz a közönség
18.55: Szabad Népek Hazája. Harcos ifjúság. Összeállította Békés István. Közreműködik Bánki Zsuzsa, Gábor Miklós, Horváth Ferenc, Szabó Sándor és a MEFESZ-kórus. Vezényel Simon Zoltán. Zongorán kísér Kardos István. Rendező Körmöczi László dr.
19.25: Falurádió.
19.55: Totóhíradó.
21.00: A Rádiózenekar játszik, vezényel Somogyi László. 1. Beethoven: I. szimfónia, 2. Szervánszky: Szimfónia.
22.20: Budapesti szerenád.
23.20: Monique de la Bruchollerie zongorázik.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Magyarnóták. Hanglemezek.
8.10: Szvitek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Miért szép? Petőfi: Levél Arany Jánoshoz című versét ismerteti Füsi József.
15.00: Rádióiskola.
15.45: Magyar Múzsa. Költők hangja a századokon át. Szerkeszti Képes Géza. Koncesdalok Táncsics Mihály mellett.
16.25: A földkerekség egyhatodán. Szovjet híradó.
16.40: Cser Timea énekel, zongorán kíséri Kurtág György.
17.00: Magyarnóták.
17.30: A tervgazdálkodás kérdései. Koksz magyar szénből.
17.45: Motoros tanácsadó. Szerkeszti Hornung Andor.
18.00: A Bartók Béla Szövetség énekkara énekel.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: Beszélgetés az erő és tömeg helyes értelmezéséről. Turchányi György párbeszéde.
19.15: Szép esti muzsika. Hanglemezek.
20.05: Falurádió.
20.20: Hangos ujság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Változatok egy Dante-téma felett. Közreműködik Petri Endre (zongora) és Gál József. Hanglemezek.

ÁLLANDÓ MŰSORSZÁMOK:

KOSSUTH:
6.00: Falurádió,
6.30: Hajnali muzsika,
7.00: Hírek, lapszemle,
7.20: Reggeli zene,
8.30: Műsorzárás,
12.00: Déli harangszó, hírek,
14.00: Hírek,
14.15: Hírek szerb nyelven
16.00: Rádióiskola,
16.55: Műsorismertetés,
17.00: Hírek,
17.10: Szovjet napok, szovjet emberek,
17.50: Hírek oroszul,
18.00: Hírek szerb nyelven,
20.00: Hírek,
20.15: Hírek németül,
22.00: Hírek, Hangos ujság,
24.00: Hírek,
0.10: Hírek franciául,
0.20: Hírek angolul,
0.40: Műsorzárás.

PETŐFI:
5.30: Hajnali muzsika,
6.45: Reggeli torna,
7.00: Reggeli zene,
8.00: Hírek, Lapszemle
10.00: Hírek,
10.50: Rádióiskola,
11.30: Műsorzárás.
17.00: Ötórai tea,
20.30: A Rádió Szabadegyeteme,
21.00: Hírek,
21.15: Tíz perc sport,
23.00: Műsorzárás.

Moszkva magyarnyelvű adásai

MOSZKVA: 18.00—18.30, 19.78, 25.8, 30.74 méteres rövidhullámsávon; 20.00—20.30, 25.8, 30.8 méteres rövid- és 1115 méteres hosszúhullámsávon. Ezenkívül minden vasárnap 14.00—15.00: a 19.78 és 25.8 méteres rövidhullámsávon hangverseny a magyarországi rádióhallgatóknak.

22.40: Csajkovszkij: Romeo és Júlia — nyitány. Hanglemez.

Csütörtök

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.30: Händel: Nyitány-szvit (vonószenekar, vezényel Maurice Miles). Hanglemez.
11.45: Két halál. A. Szerafimovics elbeszélése.
12.15: Hanglemezek.
13.00: A Honvéd Határőrség Főparancsnokság fúvózenekara játszik, vezényel Helényi Gyula.
14.15: Gyermekrádió.
15.00: Hanglemezek.
15.30: Női szemmel... A rádió asszonyrovata.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Szovjetunió, a béke és demokrácia bástyája. VII.
17.30: Csajkovszkij: Andante cantabile (firenzei ünnepi játékok zenekara, vezényel Vittorio Gui). Hanglemez.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Imperialisták szovjet szemmel.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Szomszédaink — barátaink. Kultúrhíradó a baráti népek országaiból.
19.00: Előadás a studióban: Tűz Henrik Sienkiewicz drámája.
21.00: Csütörtökön este... Irta Petróczy István. Elmondja Mednyánszky Ági. Közreműködik Hollós Ilona, Pogány László, az Apor-Bágya énekegyüttes és a Rádió tánczenekara.
22.20: A moszkvai rádió műsorából. A moszkvai rádió ajándékfelvételeiből.
23.00: Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Magyarnóták.
8.10: Operarészletek.
9.00: Bardócz Dénes énekel, Bodrics Antal zenekara magyarnótákat muzsikál.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Schubert: Esz-dur trio. Előadja Solymos Péter (zongora), Ney Tibor (hegedű) és Banda Ede (gordonka). Várnai-szöveg.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Végh Katalin és Pál Imre énekel, John Antal és Hidas Hajós Éva harmonikázik. Zongorán kísér Turán László.
16.30: Lengyelország szól Magyarországhoz.
17.00: A Magyar Rádió műsora az Általános Fonó dolgozóinak.
17.45: Felfedezők és feltalálók.
18.00: A Piccadilly tánczenekar játszik, Kishegyi Árpád énekel.
18.40: Kérdezz — felelek!
19.00: Részletek Csajkovszkij: Anyegin c. operájából.
20.45: Moszkovszkij: Téma és változatok (londoni rádió zenekara, vezényel Denis Wright). Hanglemez.
21.05: Hangos ujság.
21.45: Mi ujság a sportvilágban?
22.05: Szív küldi szívnek szívesen.

Péntek

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Vásárból.
11.30: Hanglemezek.
12.15: Hanglemezek.
13.00: Hanglemezek.
14.15: A házi-együttes játszik, Roósz Emil hegedül.
15.00: Kalandozások a zene történetében. „A nápolyi iskola". Lehel György előadása hanglemezekkel.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. Időszerű elméleti kérdések. Kassai Géza előadása.
17.30: Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Mezőgazdaság.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Előadás a studióban: A szabadság árnyékában. Aczél Tamás és Vajda István rádiódrámája. Rendező Cserés Miklós.
19.30: Falurádió.
21.00: A Rádió tánczenekara játszik.
22.20: A Rádiózenekar játszik, vezényel Koródi András. Olasz operaest. Közreműködik Gyurkovics Mária, Németh Anna, Palló Imre
23.25: A dalirodalom remekei. XVII. Richard Strauss. Közreműködik Sándor Judit (ének). Zongorán kísér Sebők György. A bevezetőt írta Zurányi Antal.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Magyarnóták.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Burlola László gordonkázik, zongorán kíséri Turán László. 1. Glazunov: Chant du Menestrel, 2. Popper: Mazurka, 3. Godard: A tavon, 4. Gocus: Scherzo, 5. Schubert: Allegretto grazioso, (
15.00: Rádióiskola.
15.40: Martiny Lajos zongorázik, Radics László hegedül, Schlotthauer József nagybőgőn játszik, Beamter Jenő vibrafonon játszik, Putnoky Gábor énekel, a Bartók-együttes játszik.
16.45: Kíváncsi mikrofon.
17.00: Üzenetek a Vásárból.
17.30: Az ifjúság hangja.
17.50: Szerkeszd te is műsorunkat! A rádió válaszol a dolgozók leveleire.
18.00: Szimfónikus táncok. Hanglemezek.
18.30: A rádió esti iskolája.
19.00: Orosz tánczene. Hanglemezek.
19.20: A Vásárhelyi kórus énekel, Rácz Aladár cimbalmozik, zongorán kísér Rácz Aladárné. Ezt az adásunkat a varsói rádió is közvetíti.
20.00: Falurádió. Egy falu — egy nóta. A Falurádió ajándékműsora a termelésben élenjáró dolgozóknak.
20.20: Hangos ujság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.40: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: A moszkvai rádió műsorából. A moszkvai rádió ajándékfelvételei.

Szombat

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták.
11.00: Üzenetek a Vásárból.
11.30: Zongoramuzsika.
12.15: A házi-együttes játszik. Kenedy Róbert énekel. Hangfelvétel.
13.00: Hanglemezek.
14.15: Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték.
14.30: Petőfi kora: Lészen ágyú. Rádiójáték Gábor Áron életéről. Irta Séd Teréz és László Endre.
15.05: Zenei kaleidoszkóp.
15.30: Gyermekrádió.
16.05: Előadás a studióban: „A kardnyelő halála". Sahia nyomán írta Thurzó Gábor. Rendező Szász Péter.
16.25: Üzenetek a Vásárból.
17.10: Tánczene. Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Hogyan él, mivel szórakozik a szovjet ember?
18.30: Id. Veres Károly zenekara magyarnótákat muzsikál.
19.00: Szép esti muzsika. A MÁV Szimfonikus Zenekar játszik. Vezényel Szőke Tibor.
21.00: Vidám zenés hétvége. Irta Palásti Pál, e-mondja Szakáts Miklós és Apor Noémi. Közreműködik Marton Éva, Rátonyi Róbert (ének), Hajdu Péter (harmonika), Turán László (zongora) és a Rádió tánczenekara.
22.20: Tánc éjfélig. Közreműködik: Rácz Vali és Solti Károly (ének), a Rádió tánczenekara, Csorba Dezső zenekara és a Könnyű [illegible] együttes.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Hanglemezek.
8.10: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
9.45: Görög gyermekek műsora.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Népek zenéje. „Népek indulói". Berlioztól — Alexandrovig. Kreutzer Sándor előadása. Hanglemezekkel.
15.00: Rádióiskola. A Rádióiskola tarka műsora.
15.40: Mindenki operája. Részletek Puccini: Tosca c. operájából. Hanglemezekkel.
16.30: Falurádió. Mi ujság a szövetkezetekben?
17.10: Közvetítés a Vidám Színházból: A filmcsillag.
20.00: Népnevelők húszperce.
20.20: Közvetítés a Katowice-ból. A lengyel rádió heti szórakoztató műsora a magyar rádió hallgatóinak. (Darvas).
21.05: Hangos ujság.
22.00: Mi ujság a sportvilágban?
22.20: Hanglemezek.
23.00: Szív küldi szívnek szívesen.

Vasárnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

9.00: Balettzene. Hanglemezek.
9.30: Unitárius vallásos félóra a stúdióból.
10.00: Evangélikus istentisztelet közvetítése a Deák-téri evangélikus templomból.
10.45: Külügyi negyedóra. Dr. Kálnoky György előadása.
11.00: Csárdások. Hanglemezek.
11.15 Üzenetek a Vásárból.
12.15: Dalok.
12.30: A Vásárhelyi kórus népi kórusokat énekel.
13.00: Varja Anna és Petri Endre kétzongorás műsora.
13.30: Hangos ujság.
14.15: Ünnepi hanglemezek.
15.00: „Erdélyi muzsika". Román táncok, székely nóták. Közreműködik Vaikai Szabó Gyula (ének) és Kőrösi Dudás Zoltán zenekara.
16.00: Mozart: D-dur hegedűverseny Szigeti József és a londoni filharmonikus zenekar, vezényel Thomas Beecham). Hanglemez.
16.30: Novák Mária énekel, zongorán kíséri Mura Péter.
17.10: Tánczene. Hanglemezek.
18.15: Hanglemezek.
18.30: Falurádió. A Falu Hangja. A magyar dolgozó parasztság élő ujságjának ünnepi száma.
19.30: Zempléni Kornél zongorázik. 1. Bach: háromszólamú invenció, 2. Beethoven: As-dur szonáta Op. 110., 3. Bartók: Szvit.
21.00: Vidám Rádiószínház: Botrány a nagymisén. Prosper Mérimée szatírája. Fordította Mészöly Dezső. Rádióra alkalmazta László Anikó. Rendező Rácz György.
22.15: Hangképek a vasárnap sportjáról.
22.30: Totóhírek.
23.00: Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

8.00: Balettzene.
8.30: Falurádió.
9.00: Fejtörő séta Zenopotámiában. Tabi Erwin és Gyöngyi László vidám csevegése sok hanglemezzel.
10.00: Zenopotámia postája.
10.15: Magyar művek.
11.40: Vasárnapdéli Rádiószínház: Az elveszett csecsemő. Hangjáték.
12.00: Térzene. A Vasutasok és Hajósok Szakszervezetének zenekara játszik. Vezényel Pécsi József.
13.00: A Néphadsereg híradója.
13.20: Hanglemezek.
13.30: Medgyaszay Vilma énekel, zongorán kíséri Kardos István.
14.00: A házi-együttes játszik, Herendi Manci és dr Szedő Miklós énekel.
15.00: Nagy elbeszélők. Füsi Jeszkár Móricz Zsigmond elbeszélése.
15.20: Uzenetek a Vásárból.
15.45: Vasárnapi krónika.
16.00: Halló, vasárnap délután! Közreműködik Fekete Pál, Neményi Lili (ének) Vig György (szaxofon), Sándor János (hegedű) és a Rádió tánczenekara.
17.00: Magyar Parnasszus. A magyar rádió irodalmi folyóirata. Szerkeszti Kolozsvári Grandpierre Emil.
17.40: Komoly zene — vidám zene. Irta Romhányi József, elmondja Csengery Judit.
18.30: „Szép Galathea".
19.30: Tánczene. Hanglemezek.

KETTŐT LÉPETT ELŐRE

a németpalkonyai termelőcsoport

A pitvarra kihallatszik a hangos szó. A lóról beszélnek. Kevés, kevés a négy ló. A földes konyhában ketten vitatkoznak, Mangliár István és Baróti András. Baróti nem sajnálja a lovát, mert hiszen, Selymes is hozza, ez összesen kettő, aztán ott van még a „táblásnak" a két lova. De ez mind kevés.

— Nem baj — rekeszti be a vitát Mangliár, ott lesz a traktor és ott lesznek az államtól kilátásba helyezett igás állatok.

Ez a helyzet, amikor Péter Józseffel és Pintér Antallal belépünk a vitatkozók közé.

Arról van itten szó, hogy a németpalkonyaiak az elmult gazdasági évben megpróbálták az egyes mintájú táblás művelést. Tizenketten voltak akkor, közöttük az öt kishaszonbérlő, akik a Winkler professzor egy tagban lévő 58 holdjával mentek a táblásba. Tulajdonképen nem volt semmi baj. 32 holdat felszántattak a Pfeil és Horváth traktorával és ebből 28 és fél hold szerződéses őszi búza volt. A többit is bevetették rendesen napraforgóval, kukoricával, zabos bükkönnyel. A kapálást és az aratást egyénileg végezték a táblások. A cséplést és a behordást már együtt. Büszkék is voltak rá erősen, amikor kiderült, hogy az egyéni gazdálkodók búzatermése hat mázsa volt, míg az övék nyolc.

— Azok, akik elinduláskor gúnyolódtak — mondja Péter József, — most meghökkentek. A műtrágya megtette a magáét. Nekik hat volt, nekünk nyolc.

Bennünket elsősorban az érdekel, hogy az első számú táblácsoport hogyan jutott el, milyen úton a hármas számhoz, a közös termelőcsoporthoz?

— Az utat azonban nemcsak ez mutatta — mondja a vékonyarcú Mangliár. — Szerintem abból indult ki az egész, hogy Keresztes Ádám kilépett. Elment az Állami Tógazdaságba és a bevetett földet otthagyta nekünk, a táblásnak. Közösen műveltük meg. Voltak zökkenők, de ez nemhogy visszariasztott volna bennünket, inkább arra tanított meg, hogy a közös munka sokkal eredményesebb. Az eredményekből legtöbbet tanultak azok, akik kívül álltak. Ők a nehézségeket nem látták, de annál inkább az eredményeket.

De közben érlelődött az elhatározás: közös csoportot csinálunk. Jöttek az új tagok tizenöten és hozzák magukkal 7—10 holdas földterületüket. Csak a kis szőlődarabkák, meg a ház körüli kert marad kívül. Baróti András, a községi bíró csak erre várt. Nem lépett be a táblásba. Nem látta haladásnak. Most ezt mondja:

— Hét hold földem, öt darabban van. Semmi értelme nem lett volna, ha bemegyek az I-esbe. Nem is lehetett volna. Rákosi elvtárs megjelölte az utat: közös munkával nagy darab földön együtt így gyarapodhatunk, mi dolgozó parasztok és így lesz boldogabb a népünk a szocializmus útján.

Néhány nappal ezelőtt kapták meg az értesítést, hogy termelőcsoportjukat engedélyezték. Húsz család szeme ragyogott fel és a tervek napok alatt határozott alakot öltöttek.

Övék lesz a Winkler professzortól bérelt 58 hold szántó, természetesen tovább is haszonbérletben. A 15 új tag 95 hold földjét hozza be. Megkérvényezték a földalap 80 hold földjét és a további kishaszonbérleteket is beszámítva 330 holdnyi területen indulnak el a ragyogó jövő felé.

Tudják és érzik maguk mögött a Párt, a nép államának erejét és segítő készségét. Elmúlik az átok, ami egyéni gazdálkodásukat majdnem lehetetlenné tette: az igás állatok teljes hiánya. Boldogan mesélik:

— Kapunk 30 tehenet, 200 birkát és hízósertéseket. A szükséges épületek megvannak a Winkler-pusztán. A kisharsányi gépállomás traktorai készen állnak a szántásra. Megvan a vetésterv...

Az értesítés után rögtön megalakult a termelőcsoport vezetősége. Péter lett az intézőbizottság elnöke és Mangliár a titkár. Megállapodtak abban, hogy nem mindent biznak a növénytermesztésre. Az állattenyésztést is fontosnak tartják, mert akármi történhet és egyik a másikat kihúzza a bajból.

A beszélgetés közben Péter és Mangliár között vita alakul ki. Egyik sem akar rosszat. De Péter úgy vélekedik, hogy „azért bánjunk csínján az állami segítséggel, mert azt is meg kell fizetni. Inkább most a kezdetnél hozzunk áldozatot, nehogy nagyon megterheljük magunkat. Majd csak túlleszünk a kezdő bajokon.

Megnézték Remény-pusztát. Irigykedve beszélnek arról, amit ott láttak. Ott villany van, vízvezeték, sertéshízlalda, nekik mindezt ezután kell megvalósítani.

Szemeik azonban mindezeken túl más feladatokat is látnak. A felemelkedés útján sok tennivaló akad. Szemeik előtt már kirajzolódott a pusztán létesítendő gyermekjátszótér, a könyvtár, a kultúrterem, a téli szemináriumok és a szakképzés dolga. Mangliárné a baromfitenyésztést, a varrást és a kézimunkát tanítja és kedvelteti meg a csoport asszonyaival. És mindezek után egyetlen kemény elszánást nyilatkozott ki a csoport elnöke, Péter József:

— A németpalkonyai „Dózsa" termelőcsoport csak azért is megmutatja minden gúnyolódónak és kishitűnek, hogy boldogul. Ugyanúgy máskép beszélnek rólunk egy év mulva, mint ahogy máskép beszéltek, amikor jól sikerült nekünk az első számú táblás.

Ruzsits Endre.

A nemzeti vállalatok a három és félnapos kocsiforduló sikeréért

Értekezletre jöttek össze a pécsi üzletvezetőség párt- és szakszervezeti vezetői, valamint a nemzeti vállalatok vezetői, hogy megvitassák, hogyan lehet elősegíteni a 2.000 tonnás tehervontatás megvalósítását és ezen keresztül a három és félnapos kocsiforduló zavartalan biztosítását.

Varga Ferenc elvtárs területi titkár megnyitója után Gyócsi Jenő elvtárs igazgató üdvözölte a vasúti értekezleteken első ízben megjelent nemzeti vállalatok vezetőit. Ezután ismertette a vasútnál megindult

2.000 tonnás mozgalom

órási jelentőségét.

— A vasút mindent megtett a siker érdekében — mondotta Gyócsi elvtárs. A vasút kötelessége a felek gyors és pontos kiszolgálása, ezzel szemben a vasút kéri a felek teljes mértékben való támogatását.

Ezután Alter László elvtárs igazgatóhelyettes a szállitmányozási rendszer megváltoztatásáról és az egyes nemzeti vállalatoknál tapasztalt hibákról beszélt, amelyek akadályokat gördítenek a forgalom zavartalan lebonyolítása elé. Kiemelte, hogy a Mecseki NV-nél több esetben előfordult, hogy a szénnel megrakott kocsik indulásra készen voltak és akkor derült ki, hogy nem is tudják, milyen irányba kell azokat továbbítani.

Alter elvtárs beszámolója után Borbély Istvánné az ÁFORT NV nevében felhívta a vasút figyelmét arra, sokszor előfordul az, hogy az árut tolatás miatt nem tudják kiés berakni. Izsáki Imre elvtárs a pécsi Magasépítési NV részéről bejelentette, hogy ők a kocsikat azonnal kirakják. Bereczki István a Kokszművek részéről azt kéri, ha különböző rendelkezéseket kap a vasút a kocsik megrakására, azt a felekkel is közöljék. Egyébként ők is minden támogatást megadnak a vasútnak.

Sági József a MESZHART részéről azt javasolja, hogy az üszögi szénszállitással kapcsolatban a helyszínen összeülve történjen döntés a hibák kijavítására.

A bőrgyár nevében Misángyi Károly kifogásolta, hogy ők sokszor éjjel is kirakják a vagónokat és azok a kirakás után sokszor

órák mulva is ott állnak

Hajós Ferenc a posta nevében a mozgóposta kezeléséhez hosszabb időt kér. Javasolta, hogy a mozgókocsit állitsák be az utasok kiszállása után a posta csonkavágányára.

Utolsónak Kalmár József, a Türrmalom vezetője tett igéretet, hogy az öt órás vagónkirakást éjjel-nappal teljesiteni fogják.

A felszólalásokra Gyócsi és Alter elvtársak válaszoltak, majd Csizmadia Ferenc elvtárs, a pécsi városi pártbizottság tagja felhívta a vasutat és a vállalatokat, hogy a szoros kapcsolatot állandóan tartsák fenn egymással, hogy az őszi csúcsforgalmat és a 2.000 tonnás mozgalmat minél tökéletesebben tudják megvalósítani.

A rendkivül érdekes és tanulságos értekezlet az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Az amerikai magyarok üdvözlik az új alkotmányt

Az amerikai magyarok Clevelandban tartott „Magyar jövő" konferenciájáról a küldöttek egyhangúan elfogadott határozati javaslata alapján lelkes táviratban üdvözölték a Magyarok Világszövetségét, a Népköztársaság alkotmányának törvénybe iktatása alkalmából.

GYERMEKPARADICSOM

Vidám gyermekkacagás tölti be a „Vörös Október" gyár munkásainak gyermekvárosát. Moszkvától 100 kilométerre épült ez a gyönyörű, évszázados fenyő-övezte paradicsom. A sztálini alkotmány biztositja minden dolgozó számára az eredményes munka utáni pihenést. Azonban nemcsak a dolgozók számára nyilik lehetőség, hanem gyermekek számára is. A gyermekvárosban minden a gyermeké! A gyermekhad egész nap a szabad levegőn játszik, szórakozik.

A gyermekváros virágos kertje is, mint minden ebben a városban, a gyermekeké. Amint látjuk, a virágot le is szedhetik. Igy kedveltetik meg a szép szeretetét velük. Azonkívül apróbb feladatokkal is megbizzák őket. Most éppen azzal, hogy az ebédlőasztalt diszitsék fel virágokkal. Ezt a a munkát a gyermekek boldogan vállalják, mosolyogva, felszabadultan fognak a „munkához".

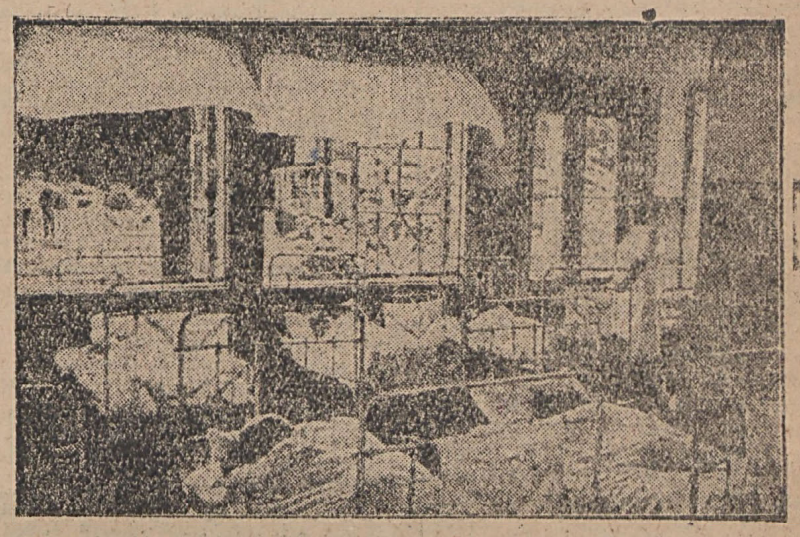

Hófehér ágyban, levegős, sok ablakú szobákban „pihenik ki az ebéd fáradalmait" a kis szovjet polgárok.

A TADZSIK ASSZONYOK BOLDOGSÁGA

MINT TÉLBE A VIRAGOT HOZÓ üde tavasz, úgy tört be Tadzsikisztánba a szabadság... A valamikor elnyomott nép asszonyai nagy határozottsággal és gyorsan végeztek a régebbi elnyomottsággal és kábultsággal, melyben éltek. Nem ritka köztük a tudományos pályán működő asszony. A volt munkások, béresek leányaiból ma mérnökök, vegyészek, tanárok lettek. Hatalmas utat tettek meg a tadzsikisztáni nők a kultúra felé, — ki hitte volna valaha, hogy egy tadzsik lány angolul szavalja Shakespearet, értékes előadást tart angol nyelven Wilderről vagy Dickensről?! Sok művész fejlődött köztük: találunk muzsikusokat, táncosnőket, írónőket egyaránt. Rengeteg nő működik tanári pályán.

AMIRÓL A MULTBAN NEM IS álmodhattak a tadzsik nők, ma eljutnak a közigazgatás legmagasabb állásaiba is, és teljes joggal intézhetik sorsukat. A A Köztársaság Legfelsőbb Tanácsában 86 képviselő helyét nő tölti be. A kerületi és helyi tanácsokba pedig a tadzsik nép több, mint négyezer nőt választott be.

A tadzsik nő nemcsak politikai, hanem teljes gazdasági szabadságot is kapott. Munkaideje napi 6—8 óra, szemben a környező keleti országokkal, ahol a nőket naponta 16—18 órán keresztül dolgoztatják a legelviselhetetlenebb körülmények között. A tadzsik nő, — mint minden szovjet nő — teljesen egyforma bért kap a férfiakkal. Sok tadzsik nő kapta meg már eddig is a Szocialista Munka Hőse címet, — s ez nem is csoda, mert ilyen körülmények között a munkát valóban becsület és dicsőség dolgának érzik.

SZÁMOS MÁS MÓDON IS gondoskodik a szovjet állam a tadzsik nőről. Gyermekeik a gyönyörű bölcsődékben, napközi otthonokban kényelmes, egészséges és biztonságos otthonra találnak, míg anyjuk dolgozik. Szabadon süti már a nap a tadzsik asszony fátyoltól megszabadított arcát... Minden tekintetben teljesen szabad: szabadon választja férjét, nyugodtan, elégedetten, gond nélkül nevelheti gyermekeit... Nagy dicsőség sokgyermekes anyának lenni: eddig is száz meg száz tadzsik asszonyt tüntettek ki „Anyahős", „Anyai dicsőség" érdemrendekkel. Az állam anyagi segítséget is nyujt a sokgyermekes anyáknak.

A tadzsik nők tudják, kinek köszönhetik életük tavaszát. Állandóan újabb és újabb kimagasló munkateljesítménnyel róják le hálájukat a szovjet állam, a nagy Sztálin iránt...

NÉPSZERŰSÉG *és ami mögötte van*

Kérdezzünk meg csak valakit a pécsi Börgyár színes-birkás műhelyében, vagy a szomszédos műhelyekben, hogy milyen ember Bajomi László?

— Rendes ember a művezetőnk — fogják mondani — nincs vele soha semmi baj. Még egy keményebb szót sem hallottunk tőle.

Csak néhányan emlékeznek rá, azok, akik már régebben, a felszabadulás előtt is dolgoztak vele együtt — mint Szilágyi József is a meszesműhelyben — hogy Bajomi László nem mindig volt ilyen csendes, rendes, jóindulatú ember. Amikor még nem a munkásoké volt a gyár, sokszor hallottak tőle keményebb hangokat is. Sőt...

Azóta azonban új gazdát *kapott a gyár és Bajomi művezető ilyen gazdát még nem szolgált, mert ez maga a munkásság. Megpróbált alkalmazkodni ehhez a gazdához is. Ugylátszik sikerült, mert különben a színes-birkásban nem neveznék jó és rendes embernek. A baj éppen az, hogy kissé túlságosan alkalmazkodott. Most már nem veszi észre, ha a munkás hibát követ el. Azaz észreveszi — hiszen a szeme nem romlott ez alatt a pár év alatt és szakmáját sem felejtette el — de nem teszi szóvá, nem küszöböli ki, hanem elleplezi.*

Egy alkalommal lakkbőröket készítettek a műhelyben. Ehhez, az előirásoktól eltérően száraz bőröket használtak. A benzines lakkfesték az amúgyis száraz bőröket mégjobban kiszárította, úgyhogy egy csomó bőr egészen használhatatlanná vált.

Az ügyben vizsgálat is indult *azonban ott volt Bajomi László is, a „munkásbarát" művezető és a vizsgálat eredménye az lett, hogy a tönkrement bőrökért senki sem felelős.*

Az „alkalmazkodás" egyik módszere volt Bajomi Lászlónál az is, hogy annakidején belépett a Pártba. A felülvizsgálatkor mint osztályidegent kizárták. Azóta különösen óvakodik attól, hogy szóvátegyen valami hibát.

— Nincs vele semmi baj — így mondja Horváth Lajos — csak megmondja, hogy mit csináljunk, aztán végzi ki-ki a maga dolgát.

Pedig néha nem ártana megmondani a hibákat, mert hibák — mint a lakk-eset is mutatja — adódnak még ma is.

Bajomi László nincs egyedül ezzel a hibával. A népszerűségkeresés hibáját elkövetik még olyan emberek is, mint Harnik István elvtárs gyártásvezető, aki pedig teljesen megtalálta már helyét a gyárban, a gyár új gazdái között, akinek a munkája nyomán javul az áru minősége, javul a termelés és aki maga is komoly újításokkal járult hozzá az önköltségcsökkentéshez.

Harnik elvtárs részvényese a gyárnak. A munkások tudják ezt és ő attól tart, hogy ha valami népszerűtlen dolgot tenne, akkor szemére vetnék vagy komolyabb kellemetlenségeket okoznának.

Nem örvendett nagy népszerűségnek az az intézkedés, hogy a gyár nem fizet ki előlegeket. Különösen azok előtt nem, akik rendszeresen előlegeket vettek fel.

Harnik elvtárs a néhány *rendszeresen előleget kérő munkás előtt sem akarta elveszteni népszerűségét, s ezért inkább saját pénzéből adott kölcsönt, minthogy a hozzáforduló munkás kérését megtagadja. Helytelen volt az eljárása, mert ezzel egy a munkásokra és a gyárra egyaránt hasznos intézkedést játszott ki, s ezzel fegyelmezetlenségre, az utasítások megszegésére adott példát.*

A gyár új gazdái, a munkások nem ilyen alkalmazkodást kérnek a termelés régi vezetőembereitől. Nem az szolgál hasznukra, ha elnézik, leplezik a hibákat, hanem az, ha a hibákra rámutatnak, megmagyarázzák az egyes munkásnak, hogy mit kíván az egész munkásság érdeke. Harnik elvtárs és a Börgyár többi művezetője, üzemvezetője és gyártásvezetője már eddig megmutatták, hogy szívesen és őszinte jóakarattal dolgoznak a termelőmunka megjavításáért. Vetkőzzék le félénkségüket és találják meg a munkások előtti népszerűség megszerzésének igazi módját: tudásukkal segítsék elő minden téren a több, jobb és olcsóbb termelést.

M. F.

Hírek

SZEPTEMBER 10. SZOMBAT

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-utca 1. T: 20-23. Mertha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József" gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Tol.: Miklós, prot.: Erik. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt, időnkint élénkebb szél, változó felhőzet, több helyen záporeső, zivatar. A hőmérséklet keleten kissé még csökken, nyugaton alig változik.

Pszkov vidékének újjászületése

A napokban volt öt éve, hogy a pszkovi terület felszabadult a német fasiszta megszállás alól. A terület dolgozói ezalatt a rövid idő alatt az állam segítségével óriási munkát végeztek. A romok helyén új városok és falvak épültek. Azokon a földeken, amelyeket elborított a gaz, most lent és búzát termelnek. A földeken traktorok dübörögnek, a réteken gulyák, nyájak legelnek. Ujból füstölögnek a gyárkémények. Az elmult öt év alatt helyreállitottak vagy újonnan szerveztek 3143 kolhozt, 39 gép- és traktorállomást, 38 szovhozt. A dolgozó parasztok megszabadultak a háború egyik súlyos hagyatékától, az agyagviskóktól. A felszabadulás óta 70 ezer lakóházat épitettek, 19.339 gazdasági és kulturális épületet emeltek. Évről-évre nagyobbodik a vetésterület, emelkedik a terméseredmény. Az utolsó öt év a lentermelés területe több mint 10.5-szörösen megnövekedett. Sok kerület a burgonyatermelésben túlszárnyalta már a háborúelőtti színvonalat. Lendületes fejlődést mutat a kulturális újjáépítés is. 1145 iskolát, két tudományos intézetet, 7 szakiskolát, 22 gyermekotthont és 41 óvodát nyitottak. Nagyszámban állitottak helyre vagy építettek kultúrházakat, klubokat, könyvtárakat és filmszínházakat.

FELHÍVJUK

a vidéki előfizetőink szives figyelmét arra, hogy a mai lapunkhoz csekket mellékeltünk és kérjük annak felhasználásával az előfizetést és az esetleges előfizetési hátralékot postafordultával beküldeni.

— **A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember hó 8-án.** 1. Mecsekszabolcs 97.8 százalék, 2. Pécsbányatelep 91 százalék, 3. Vasas 89.2 százalék. Havi átlag 93.5 százalék.

— **Nőmunkás az anyagmegtakarító mozgalom élén.** A Kalinin városban levő „Vörös Csillag" cipőgyárban a bőrök észszerűbb szabásával az év kezdetétől több mint 240 ezer kvadrát bőrt takarítottak meg felsőrésznek, talpnak és saroknak használható részből egyaránt. A megtakarított mennyiségből 13 ezer párnál több lábbelit készítettek. A nyersanyag megtakarító mozgalom élén egy szabásznő, Presznova áll, aki munkamódszerére betanította a fiatal munkásokat. Brigádja egymaga 10 ezer kvadrát felsőbőrt és több mint 6 ezer kvadrát bélésanyagot takarított meg.

— **Esküvő.** Kapitány Judith és Bánfia József adóügyi főtiszt f. hó 10-én fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Székesegyház Corpus Christi kápolnájában. (Minden külön értesítés helyett.) (x) (4233)

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Kovács Gyula villamosellenőrt és feleségét, kislányuk, Marika 1 éves korában, szeptember 8-án meghalt Pécsett. Temetése szeptember 10-én, szombaton délután fél 3 órakor lesz a központi emeleőben. Halálát szülei, kis nővérkéje és a rokonság gyászolja. (x) (4275)

— **MÁV ügyeletes orvos vasárnap** dr. Viola Lajos, lakik Pécsváradi-országút 63. T: 10-08.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Nőnapot tart** hétfőn este 7 órakor a Magyar Dolgozók Pártja pécsbányatelepi csoportja helyiségében. Előadó: Dr. Fábián Pál. Mindenkit szeretettel meghív a vezetőség.

— BALOG-TÁNCISKOLA szept. 14-én kezdődik a Vasutas Otthonban. Vasárnap megnyitó összetánc. [x]

52 ezer forint munkabér meg fizetésére kötelezték egy németbólyi kulákot

A munkaügyi bizottság szerdán tárgyalta Sziebert Ferenc németbólyi kulák ügyét, aki

évek hosszú sora óta rövidítette meg két gazdasági cselédjét, visszatartva jogos bérüket.

1938 óta dolgozik nála Hesszenberger Adám és 1941 óta Spezer Vendel. Mindkettőjüknek egész évre 400 forint bért fizetett, holott a kollektiv szerződés szerint a havi bér jár közel ehhez az összeghez.

A munkaügyi bizottság a két alkalmazott elmaradt béreként 52.725 forintot itélt meg.

A gazdasági cselédek ilyen mérvű kizsákmányolásából jött létre Sziebert vagyona, amely jelenleg is 4 tanya a hozzávaló földekkel, a mohácsszigeti halastó, a többholdas szőlő, és a két mohácsi ház.

Budapesti, kaposvári és szombathelyi mo'orosok *a vasárnapi pécsi versenyen*

A Szabadságharcos Szövetség vasárnapi mecseki versenyét igen nagy érdeklődés előzi meg. A versenyre Budapestről, Kaposvárról és Szombathelyről érkezett nagyszámú nevezés. Budapestről eddig táviratban 8 versenyző indulását jelezték, míg Szombathelyről egy versenyző nevezett. A pécsiek közül a legjobbak, Kramfard, Botlik, Adamik, Farkas, Hajdu, Beok veszik fel a küzdelmet. A versenyt pontosan fél háromkor kezdik el, de felkérik a közönséget, hogy két órára mindenki foglalja el helyét, mert az útvonalat a verseny kezdete előtt fél órával lezárják. Jegyváltás mindenkinek kötelező.

Felkészültek csapataink a vasárnapi fordulóra

A csütörtöki Verseny-utcai barátságos mérkőzés a vasárnapi előkészületek jegyében folyt le. A BTC védelme végig jól állt a lábán, itt Solymár megbízható játéka volt örvendetes. A csatársorban Berki és Kövér is feljövőben van. A vasutasoknál a második félidőben beállított Nagy kapus igen jó benyomást keltett. A csatársor szánalmasan vergődött. Kolláthnak itt igen sürgősen tenni kell valamit. Vezér teljesen formán kívül van, Turát felesleges cselezéseiről kell leszoktatni. Szőllősi nem lő kapura.

A BTC összeállítása nem változik. A vasutnál már több változás várható. Nagy kerül a kapuba. Kövesi és Nagy a fedezetsorban játszik, Megyges előremegy jobbösszekötőnek és Hirczi játszik szélen. A balszárny változatlan.

Ujhegyen nagyon kiadós kétkapus edzést tartottak csütörtökön. Az első csapat az Erdőgazdaság ellen játszott az első harmadban és két gólt lőtt a csatársor. A mutatott játék alapján továbbra is bízunk a csatársor gólképességében. Vasárnapra nem változtat csapatán Reinhold edző.

* **A szovjet atlétikai bajnokságok** során szerdán Kanaki 58.59 méterre javította a kalapácsvető csúcsot és Németh Imre után a világ idei második legjobb eredményét érte el.

* **NB I. mérkőzések vasárnap:** MTK—SZAC, Kispest—Ferencváros, MATEOSZ—Dorog, Ujpest—ETO, Csepel—MAORT, Előre—Szombath. Lok., Debrecen—Soroksár.

* **Kerülti atlétikai verseny.** A Pécsi MEFESZ atlétikai szakosztálya szombaton délután 4 órai kezdettel kerületi atlétikai versenyt rendez az egyetemi sporticsarnok edzőpályáján. A versenyen a legjobb pécsi férfi és női versenyzők indulnak. Versenyszámok: Nők: 60 méter síkfutás, távol, magas, súly, diszkosz, gerely. Férfiak: Távol, magas, súly, diszkosz, gerely, kalapács.

* **A Szabadságharcos Szövetség** pécsi csoportjának kerékpáros szakosztálya felkéri kerékpáros versenyzőit és a kerékpár-sport kedvelőit, hogy 10-én, szombaton este 7 órakor a székházban jelenjenek meg.

* **A vasárnapi mérkőzések közül** a Postás—Szigetvár fél 9-kor, a PAC—Szekszárd mérkőzés fél 11-kor kezdődik a Tüzér-utcában, míg a délutáni NB II-es mérkőzéseket fél 5-kor kezdik.

* **KISOSZ kövérek—soványak** visszavágó mérkőzése ma, szombaton délután 5 órakor a Verseny (Hun) utcai pályán. A közölt összállításon kívül játszanak még Herke, Heinemann II., Födes II., Spirer. E mérkőzés után az Egészségügyi Alkalmazottak SS—KISOSZ játszanak barátságos mérkőzést.

— **OTI orvosi ügyelet vasárnap.** A Széchenyi-térről a Zsolnay-gyár felé eső területen dr. Molnár Gyula orvos (lakik Felsőmalom-u. 8. T: 39-05) A Széchenyi-térről a Tüzérlaktanya felé eső területen dr. Linka László orvos (lakik Szigeti-út 44. T: 31-64) látja el az ügyeletes szolgálatot. — OTBA orvosi ügyelet: A város nyugati részén dr. Miskolczy Vilmos (lakik Munkácsy M.-u. 27. T: 29-96). A város keleti részén dr. Mayer Gyula (lakik Zsolnay Vilmos-u 6. T: 23-22.) orvosok tartanak lakásukon ügyeletes szolgálatot.

— **Az istenkuti szülői munkaközösség** közli, hogy a nyári napközi otthonban lévő takarókat, ruhákat vasárnap délután az MNDSZ gyűlés előtt okvetlen vigyék el tulajdonosaik, mert további őrzésükért nem vállalnak felelősséget. A szülői munkaközösség és az MNDSZ tagjai a vasárnap délutáni gyűlésen saját érdekükben feltétlenül jelenjenek meg.

— **A baromfitenyésztés fejlesztése kirgiziában.** Az állattenyésztés hároméves terve szerint a kirgiz kolhozok közösségi baromfiállományának 1951-ig több mint ötszörösen meg kell növekednie. A Köztársaság földművelésügyi minisztériuma megkezdte a már működő keltetőtelepek kiszélesítését és új keltetőtelepek szervezését. Ez év végére már teljesen berendezik Dzsalad-Abad, Narin, Toknak városok új keltetőállomásait és kiegészítik a szakemberek mostani létszámát is.

— **A Kereskedők Testületében** ma szombaton este 9 órai kezdettel a sportszakosztály műsoros klubestet rendez. Az elnökség a tagoknak családjaikkal minél nagyobb számú megjelenését kéri.

— **A MÁVAUT értesíti** az utazó közönségét, hogy vasárnap reggel 8 órakor indul egy járat Sikondára és onnan vissza 19.15 perckor indul, amely Pécsre 20 órakor érkezik.

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF** cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21.

— **Az MNDSZ szigeti csoportja** vasárnap, szeptember 11-én délelőtt 10 órai kezdettel tartja zászlóavató ünnepségét. Délután 6 órai kezdettel kerti ünnepély műsorral, katonazenével és tánccal. Vendégeket szívesen látnak.

— **Filmek az urali falvakban.** A szvordlovszki területen van egy régi falu, amelynek régen Tyormaja (sötét) volt a neve. Mikor a falut villamosították, nevét Szvetlaja-ra (világos) változtatták. A villanyárammal együtt megjelent a film is az urali falvakban. A kolhozparasztok nagy érdeklődéssel nézik most a szovjet filmművészet alkotásait. Szvetlaja lakossága látható a mozivásznon saját falujának fejlődését is, mert erről a szvordlovszki studió dokumentumfilmet készített.

— **Elveszett** egy aktatáska a magyarmecskei vásárkor. József Attila irodalmi pályázatom „Jutka férjhez megy" című egyfelvonásos színművem másolata és más értékárgyam volt benne. Kérem a becsületes megtaláló küldje el az alábbi címre: Tóth Ernő író-költő Pécs, László-u. 4. szám. (4252)

Szakszervezet

A vendéglátó ipari munkások szeptember 13-án délután fél 4 órakor taggyűlést tartanak Zrinyi utca 13 szám alatt.

KIOSZ HIREK

A vendéglátóipari szakosztály értesíti éttermet tartó vendéglős és kifőzdés agjait, hogy üzletükben csak a Közellátási Hivatal által kiutalt liszből főzhetnek. Lisztigénylésüket a szakosztály irodájában három napon belül jelentsék be.

SZTIPICS tánciskolája szeptember 13-án, kedden kezdődik a Nőegyletben, MNDSz székháza [x]

Pártélet

Komlón, Szászváron és Mecsekszabolcson vasárnap délután 6 órakor nyilvános Pártnap lesz. 12-én, hétfőn délután 6 órakor a dr. Doktor Sándor kultúrházban nyilvános összevont Pártnap. Mohácson, hétfőn délután 6 órakor nyilvános Pártnap.

Szombaton, azaz 10-én délután 5 órakor az MDP pécsi pártbizottsága (Rákóczi u. 68) káderes értekezletet tart.

R. G. figyelem! Az összes R. G. vasárnap, 11-én 12 óra 30 perckor a városi pártbizottságon, Rákóczi-út 68 sz. alatt egyenruhában megjelenni kötelesek.

Kérik az alább felsorolt elvtársakat, hogy 10-én, szombaton délután 4 órakor a Munkáskaszinóban pontosan jelenjenek meg: Kovács István, Tarnóczi János, Csorbits József, Plesko Kálmán, Istókovics József, Illés József, Misák Sándor, Schneider András, Nagy Lajos, Deák Lajos, Czigler Gyuláné, Moór József, Kirschner Andor, Molnár Lajos, Deák Mályás, István József, Rohán János, Ragoncsa Vendel, András, Endréné, Pintér István, Sári Sándor, Bágyi Frigyes, Arnold István, Farkas József, Császár Károly, Dallos Kovács József, Juczi János, Maries István, Onódi Kornélia, Bánkuti István, Kovács László, Lukácsovics Sándor, Takács József.

MNDSZ hírek

Az MNDSZ siklósi külvárosi csoportja asszonykör alapvizsgát tartott. Az MNDSZ asszonyok közül 22-en vettek részt a szemináriumon és vizsgán. Nagy Józsefné lelkes munkájának meg volt az eredménye, mert az asszonyok nagyszerű eredményel vizsgáztak. Ropoli Lászlóné méltatta a szeminárium jelentőségét, Hidvégi Lászlóné és Szabó Józsefné szavait. Szabóné végül megköszönte az előadó odaadó munkáját. A vizsga a Köztársasági Indulóval ért véget.

Az olvasó hangja

TOLVAJOK GARÁZDÁLKODNAK A KERTVÁROSBAN

A kertvárosi lakók nevében szeretném az illetékes hatóságok figyelmét az Olvasó Hangja útján felhívni arra a tűrhetetlen állapotra, amely a kertváros lakóit napok óta izgalomban tartja. Éjjelenkint megjelenik egy csendesen suhanó autó, egy-egy ház előtt megáll, annak udvaráról csirkéket, kacsákat, az éléskamrákból pedig élelmiszert vive magával, továbbmegy. Mire a ház lakói felébrednek, a tettesek már eltüntek. Azonnali intézkedést kérünk.

Bognár Ferenc
és a kertváros sok károsult lakója

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 315.064

Tanügyi hirek

— A **Fürdő-utcai általános iskola** Szülői Munkaközössége felhívja a szülők és tanulók figyelmét, hogy az iskola ünnepélyes tanévnyitója ma, szombaton délután 5 órakor lesz.

A **Fiume-utcai ált. iskola,** a Mekár-utcai (volt Zichy Gyula-utcai) ált. iskola, a pécsi gépipari gimnázium (volt felsőipariskola) az építőipari és bányaipari gimnázium, a Szabadság-uti áll. ált. iskola, a közgazdasági gimnázium igazgatósága felhívja összes tanulóit, hogy ma, szombaton délután 5 órakor, míg a Fiume-utcai ált. iskola felső tagozatának tanulói délután 4 órakor, az alsó tagozat 5 órakor (az úttörők egyenruhában) a tanévnyitó ünnepélyen megjelenni kötelesek. Ugyancsak felkérik a növendékek szüleit is, hogy a tanévnyitó ünnepélyen szintén szíveskedjenek megjelenni.

NYILT-TÉR*)

Decsi Horváth Pál állításai az Olvasó Hangjában személyemmel szemben rosszindulatú valótlanság.

Császár Lajos
Hullámfürdő vendéglőse

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres vesszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.300)

MÁRKÁS, rövidzongorát vennék. Cím: Kaposvári-u. 20. Telefon: 57-79. (14.505)

MAGAS ÁRBAN veszünk süllyesztő és szakrényes varrógépeket. Vasas Pál cég Bolfv-kör. (14.375)

ÖSSZEADÓGÉP, (papírraíró) irodai írógép megbízásból olcsón eladó. Leíróiroda, Deák-utca 2. (14.585)

ELCSERÉLNÉM pécsi, szoba, összkomfortos lakásomat, pesti 2 szoba összkomfortossal. Sallai, Légszeszgyár-utca 12. (4265)

EGY sötét hálószoba, előszobaszekrény eladó. Megtekinthető délután 6 és 8 között. Majorossy Imre-utca 4. földszint 2. (4264)

EGY DIÁKLÁNY vagy fiú teljes ellátásai felvételik. Cím: Láng-u. 4. (4262)

IRODÁNAK vagy fodrásznak alkalmas üzlethelyiség átadó. Ajánlatokat: „Kossuth Lajos-utcában 14.390" jeligére a kiadóba kérek.

WC-CSÉSZÉT vennék. Ajánlatokat „Jó állapotban 14.391" jeligére a kiadóba kérek.

DIÁKLÁNYT fogad ellátásra gimnazista kislánya mellé tanárnő. Megye-utca 11. (4257)

TELIHÁLÓT vennék. Címeket 14.392 számra a kiadóba kérek.

EGY jókarban lévő, keményfából készült, bádoggal kibélelt henteskocsi olcsón eladó. Mecsekalja-Ujváros, Dárda-út 1. szám (4275)

KERESEK családi házat, összkomfortost, beköltözhetőt. Cím: Kisfaludy-u. 18. Telefon: 33-23. (4272)

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok beváltó helye

HULLÁMFÜRDŐ ETERMÉBEN MA
NAGY „MÁRIA" EST. Belépődíj nincs!

Közkivánatra
ma disznótoros vacsora
a PARK vendéglőben
SOMOGYI ZSUZSI harmonika és zongora számaival, PAPP ERNŐ mókáival kitünő hangulat!
Olcsó árak!
Szombaton reggelig nyitva!

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 211. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — VASÁRNAP, 1949 SZEPTEMBER 11

Lelkes hangulatban tartották meg a tanévnyitó ünnepélyeket

Megérkezett 12 új baranyai termelőcsoport engedélyokirata

A Zsolnay-gyár korongos brigádjai csatlakoztak a Hofherr versenyfelhívásához

Vádirat
a Rajk László és társai elleni bűnügyben

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A budapesti államügyészség elnöke Rajk László és társai elleni bűnügyben a következő vádiratot küldte a budapesti népbíróságnak:

„A demokratikus államrend megdöntésére irányuló bűntett és más bűncselekmények miatt Rajk László és társai elleni bűnügyben a nyomozás iratait a következő

VÁDIRAT

benyujtása mellett küldöm meg. Vádat emelek:

I. Rajk László ellen,

aki 1909 március 8-án Székelyudvarhelyen született, nős Földi Júliával, egyetemi képzettségű tanár, volt külügyminiszter, budapesti lakos,

a) egyrendbeli, az 1945. évi VII. törvénycikkel törvényerőre emelt 81/1945. M. E. rendelet 13. §-ának 4. pontja és az 1440/1945. M. E. rendelet 10. §-ának 5. pontjába tüköző háborús és népellenes bűntettek,

b) egyrendbeli folytatólagosan elkövetett, az 1930. évi III. t. c. 60. §-ának 2. pontjában meghatározott és a 61. §. 3. bekezdése szerint minősülő hűtlenség bűntette,

c) és egyrendbeli, az 1946. évi VII. t. c. 1. §-ának 1. bekezdésében meghatározott és folytatólagosan elkövetett, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntette.

II. Pálffy György ellen,

aki 1909 szeptember 16-án Temesvárott született, nős Sármány Katalinnal, Ludovika akadémiai végzettségű, volt altábornagy, budapesti lakos,

a) egy rendbeli, az 1946. évi VII. t. c. 1. §-ának 1. bekezdésében meghatározott és folytatólagosan elkövetett, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntette,

b) egy rendbeli folytatólagosan elkövetett, az 1930. évi III. t. c. 60. §-a 2. pontjában meghatározott és a 61. §. 2. pontjában meghatározott és 61. §. 3. bekezdése szerint minősülő hűtlenség bűntette,

III. Brankov Lázár ellen,

aki 1912 július 17-én Starij Becsején született, nőtlen, jogi egyetemet végzett, volt jugoszláv követségi tanácsos, budapesti lakos,

a) egy rendbeli, az 1946. évi VII. t. c. 1. §-ának 1. bekezdésében meghatározott és folytatólagosan elkövetett, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntette,

b) egy rendbeli folytatólagosan elkövetett, az 1930. évi III. t. c. 60. §-a 3. pontjában meghatározott és a 61. §. 3. bekezdése szerint minősülő kémkedés bűntette,

c) valamint a Btk. 69. §-ának 1. pontja szerinti felbujtói bűnrészességben elkövetett, a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság bűntette,

IV. dr. Szönyi Tibor ellen,

aki 1903 december 31-én, Budapesten született, nős Bernstein Annával, orvosi egyetemet végzett, orvos, volt országgyűlési képviselő, budapesti lakos,

a) egy rendbeli, folytatólagosan elkövetett, az 1930. évi III. t. c. 60. §-a 2. pontjában meghatározott és a 61. §. 3. bekezdése szerint minősülő hűtlenség bűntette,

b) egy rendbeli, az 1946. évi VII. t. c. 31. §-ának 1. bekezdésében meghatározott és folytatólagosan elkövetett, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntette,

V. Szalai András ellen,

aki 1917 február 6-án Pécsett született, nős Glied Zórával, műegyetemet végzett, tisztviselő, budapesti lakos,

a) az 1945. évi VII. t. c.-vel törvényerőre emelt 81/1945. M. E. rendelet II. §-a 5. pontjában meghatározott háborús bűntett,

b) egyrendbeli folytatólagosan elkövetett, az 1930. évi III. t. c. 60. §-ának 3. pontjában meghatározott és a 61. §. 3. bekezdése szerint minősülő hűtlenség bűntette,

c) valamint egyrendbeli, az 1946. évi VII. t. c. 1. §-ának 1. bekezdésében meghatározott és folytatólagosan elkövetett, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének bűntette miatt,

mert

Rajk László és társai szervezkedést kezdeményeztek és vezettek, amelynek célja az 1946. évi I. t. c.-kel törvénybe iktatott demokratikus államrend erőszakos megdöntése volt.

I.

a) Rajk Lászlót 1931-ben kommunista röpiratokkal kapcsolatban a rendőrség Budapesten őrizetbe vette. Miután írásban kötelezte magát, hogy besúgó lesz, sógora, Bokor Lajos rendőrkapitány közbelépésére szabadlábra került. Ettől az időtől kezdve mint rendőri besúgó és provokátor működött az egyetemen. 1932-ben lebuktatta Schöpflin Gyulát, Olt Károlyt és társait, Birki Ágnest, Széll Jenőt és csoportjukat. 1934-ben a rendőrség az építőmunkások közé küldte. Az építőmunkások között ebben az időben erős volt a kommunista szervezet. 1935-ben Rajk provokációja következtében egy építőmunkás-sztrájkkal kapcsolatban 200 letartóztatás történt.

Ezután Rajk egy időre eltünt: a rendőrség Csehszlovákiába küldte, hogy a magyar kommunisták külföldi kapcsolatait kémlelje ki. A spanyol polgárháború kitörése után Rajk a magyar titkos rendőrségtől azt a feladatot kapta, hogy utazzon Spanyolországba, jelentse: a felszabadító háborúban ki vesz részt a magyar kommunisták közül s egyben igyekezzék a Rákosi-zászlóaljban bomlasztó tevékenységet kifejteni. Rajk e provokációs és trockista működése Spanyolországban gyanut keltett. Vizsgálat indult ellene, minden funkció viselésétől eltiltották, majd kizárták a Pártból.

A spanyol szabadságharc vereségo előtt Franciaországba szökött, ahol a saint-cyprieni, gursi, verneti internálótáborokban megismerkedett a külföldi kémszervezetek jugoszláv ügynökeivel, akik — mint Bebler, Koszta-Nagy, Gosznjak, Maszlarics, Mrazovics, stb. — Rajkhoz hasonlóan Spanyolországban, vagy később az internálótáborokban folytatták provokációikat.

E táborokba beépültek a francia, az amerikai kémszervezetek és a Gestapo. Egy napon megjelent Rajknál Noel H. Field, az „Office of Strategic Service" (OSS) nevü amerikai kémszervezet egyik svájci vezetője és közölte vele, hogy feletteseinek külön utasítására haza kivánja segiteni. Vernetbe érkezett egy német küldöttség is, amelynek vezetője, egy Gestapo őrnagy, hivatta Rajkot és közölte vele, hogy Magyarországra küldi „munkára".

Rajk hazaérkezése után azonnal jelentkezett a politikai rendőrségen régi főnökénél, Hain Péternél, Szálasi későbbi rendőrkapitányánál. Rajk erről igy vall:

> **„Elmondottam neki mindent, amit Spanyolországban és Franciaországban megtudtam. Hain közölte velem, hogy a Gestapo-tiszt az ő kérésére segitett rajtam."**

Hain utasitására Rajk, akinek külföldi üzelmeit nem ismerték itthon, bekapcsolta a földalatti kommunista mozgalomba Gayer Imre provokátort. Gayer besugása alapján elfogták és kivégezték Schönherz Zoltánt, a Kommunista Párt titkárát és meggyilkolták Rózsa Ferencet. Rajkot, hogy le ne leplezödjék, ugyancsak letartóztatták, de csak hathónapi fogházra itélték. 1944 decemberében a nyilas katonai nyomozók, másokkal együtt, Rajkot is letartóztatták és 1945 márciusában Sopronkőhidán katonai bíróság elé került. A tárgyalás ügyésze, dr. Jánosi Ferenc erről ezt vallja:

> **„A tárgyalás során Rajk László védekezésképpen előadta, hogy a rendőrséggel régóta kapcsolatban áll, amelynek nem egy esetben komoly szolgálatot teljesitett."**

A zárt tárgyaláson megjelent és Rajk László érdekében közbelépett bátyja, Rajk Endre nyilas államtitkár. Rajkot felmentették, ügyét áttették a polgári bírósághoz, amely később már Bajorországban szabadlábra helyezte Rajkot, négy vádlotttársát azonban kivégezték.

Rajk László tehát a Horthy-rendőrség és a Gestapo besugója és provokátora volt: ezzel háborús és népellenes bűntettet követett el.

b) 1945 május végén Rajk László visszatért Magyarországra. Multját sikerült ellepleznie és megjátszotta a sokat üldözött, a spanyol harcokban megedzett kommunista szerepét. A Magyar Kommunista Párt nagy budapesti titkára, országgyűlési képviselő, belügyminiszter, majd külügyminiszter lett. Természetesen folytatta régi tevékenységét. Erre vonatkozóan vallomásában beismeri:

> **„Állandóan és rendszeresen tájékoztattam az amerikai hírszerzőket a belügyminisztérium, majd később a külügyminisztérium minden kérdéséről."**

Az amerikai kémkedés Magyarországon egyre inkább a külföldi felderités jugoszláv kémeit, Tito küldötteit tólta előtérbe. Aljasul visszaélve azzal a testvéri rokonszenvvel, melyet a magyar demokrácia a jugoszláv dolgozó néppel szemben táplált, Tito diplomáciai képviselői és egyéb hivatalos küldöttei attól a pillanattól kezdve, hogy 1945 elején Magyarországra tették lábukat, a legarcátlanabb módon épitették ki kémhálózatukat.

Elsősorban Rajk Lászlót állitották szolgálatukba, akinek rendőrspicli és kém multját ismerték. Rajk készséggel adta Ciemil ezredesnek, a jugoszláv katonai bizottság vezetőjének, Mrazovics jugoszláv követnek, Brankov követségi ügyvivőnek és a hozzáforduló jugoszláv kémek hosszú sorának a legkülönbözőbb információkat. A bizalmas adatokat, melyeket, mint miniszter a magyar viszonyokról, a Szovjet Hadseregről, a szovjet diplomáciai testületről, stb. megtudott, a jugoszláv kémeknek adta át. Átadta például a Nagy Ferenc-féle összeesküvés felderitése közben a nyomozat aktáit a jugoszláv kémeknek, akik ezt rögtön továbbitották az amerikai követségre. Államtitkárát, dr. Szebenyi Endrét utasitotta, hogy a jugoszláv kémek által követelt minden bizalmas adatot szolgáltasson ki. A jugoszláv kémszolgálat utasitására maga mellé vette, mint belügyminiszteri sajtófőnököt, Cseresnyés Sándor kémet, akiről tudta, hogy azelőtt az angol felderitésnél dolgozott s aki közte és a jugoszláv követségen működő kémek között az összeköttetést megkönnyitette.

Rajk László, mint miniszter és az országgyűlés tagja, tehát közhivatali megbizásával visszaélve, a magyar állam érdekeit súlyosan veszélyeztető titkokat közölt idegen hatalmakkal, ami által kémkedés, hűtlenség bűntettét követte el.

c) A jugoszláv kémek előtérbenyomulása azzal függött össze, hogy a felszabadult Jugoszláviában a Rajkhoz hasonló amerikai kémek, provokátorok és trockisták — akik közül a Gestapo 1941-ben. Rajkkal egyidőben, csak a francia táborokból kémmunkára vagy százötvenet küldött haza, — jutottak uralomra. Ezek a kémek képezték Tito közvetlen körének zömét és rendszeresen szoritották vissza a jugoszláv partizánok becsületes, a néphez hü elemeit. A sikeren felbuzdulva az amerikai imperialisták nem kisebb célt tüztek maguk elé, mint, hogy a népi demokráciák országait Titoék segitségével a maguk oldalára állitsák. Rajk erről igy vall:

> **„Rankovics jugoszláv belügyminiszter egyenesen megmondta nekem, hogy a népi demokratikus államoknak Jugoszláviával és Titoval az élükön kell, hogy egyesüljenek."**

E cél elérésére a jugoszláv, az amerikai és egyéb kémszervezetek teljes erejükkel támogatták Rajkot. 1946 novemberében elárendelték neki dr. Szönyi Tibort, aki Svájcban az OSS nevü amerikai kémszervezet vezetőjének, Ellan Dullesnek utasitására az ottani magyar trockista emigránsokból kémcsoportot szervezett. Ezt a kémcsoportot Tito svájci és franciaországi ügynökei segitségével Dulles 1944—45 telén amerikai hadirepülőgépen Belgrádon át, mint jugoszláv tiszti bizottságot Magyarországra, a Szovjet Hadsereg hátába dobta. Rajkhoz kapcsolták a jugoszláv felderitők 1946 nyarán Pálffy Györgyöt, Horthy hadseregének fasiszta tisztjét. Pálffy, aki saját bevallása szerint 1945 nyara óta beszervezett jugoszláv kém volt, megjátszotta a kommunista szerepét: fokozatosan altábornagy, a határőrség parancsnoka, majd a honvédelmi miniszter helyettese lett.

A cinkostársak segitségével Rajk szélesen elágazó szervezetet hozott létre, ahova csak lehetett magas állásokba juttatta az imperialisták ügynökeit, főleg volt trockistákat, provokátorokat, kémeket. Igy jutott a rendőrség és a külügyminisztérium vezető állásaiba Szász Béla, az angol Intelligence Service Délamerikából hazaküldött kéme, Major Frigyes, a „CIC" amerikai kémszervezet ügynöke. Marshall Lászlót, a francia „2-iéme bureau" kémét a rendőrség politikai nevelésével bizták meg, a trockista Oszkó Gyula és Mátyás László, rendőrezredesek lettek.

A politikai rendőrségbe Rajk beépitette dr. Beck Jánost, Ráth Károlyt, Kovács Ferencet, Kálcsics Józsefet és más régi kémbarátait. Korondy Béla volt csendőrszázados, mint rendőrezredes kapta azt a megbizatást, hogy volt csendőrökből, horthysta tisztekből különleges belügyi készültségü zászlóaljat szervezzen.

Pálffy ugyanakkor a honvédséget rakta meg fasiszta, horthysta tisztekkel. Szönyi pedig az államaparátusban, a gazdasági posztokon és a Kommunista Pártban igyekezett ügynökeit elhelyezni. A népi demokrácia híveit, különösen a munkásokat és a parasztokat Rajk és kémbandája rendszeresen kiszoritották a rendőrségből, a hadseregből, az államapparátusból, ugyanakkor kiszabadították az internáló táborokból az odakerült kémeket és provokátorokat.

Politikai téren is nagy aktivitást fejtettek ki. Rajk felesége lett a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének főtitkára. A Népi Kollégiumok Országos Szövetségén keresztül, melyet Rajk a belügyminisztérium alapjaiból bőven támogatott, kiterjesztették befolyásukat a diákok, az ifjúság egy részére. Rajk, mint „tiszteletbeli épitőmunkás" az épitőmunkások szakszervezetén keresztül megkisérelte befolyását a szakszervezetekre is kiterjeszteni. Rajk lett a Magyar-Jugoszláv Társaság elnöke, stb.

A Rajk-féle szervezkedés mellett a jugoszlávok saját külön kémszervezeteiket is kiépitették. Visszaélve a magyar népi demokrácia bizalmával, beépültek nemcsak az állami szervekbe, de a politikai pártokba, gazdasági intézményekbe, társadalmi egyesületekbe is. Szervezetük olyan szerteágazónak és jelentősnek látszott, hogy Rajkra és bandájára támaszkodva 1947 őszén már irányt vettek a magyar népi demokrácia megdöntésére, Brankov Lázár, a jugoszláv követség volt ügyvivője erről a következőket vallja:

> **„Kémhálózatunk lassankint átfogta az államapparátus valamennyi ágát, a hadsereget és a rendőrséget. Ugyanez a kémhálózat 1945-től kezdve benyomult a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt vezetőségeibe is, valamint számos társadalmi és politikai szervezet vezetőségébe. Az államapparátusban, valamint a hadseregben lévő kémhálózat segitségével a jugoszláv kormány Magyarország területén nagyarányú kémtevékenységet folytatott a magyar kormány ellen. Ez tette lehetővé, hogy Rankovics jugoszláv belügyminiszter Tito tervei szerint konkrét intézkedéseket tehetett a kémhálózaton keresztül a magyar kormány megdöntésére, Magyarország államrendjének megváltoztatására".**

E terv végrehajtásának előkészületeit szolgálta Tito magyarországi látogatása 1947 decemberében. Ez a látogatás — mely sokban hasonlitott egy hódító bevonulásához Budapestre — a jugoszláv vezetők gondosan előkészitett tervei szerint történt és az volt a célja, hogy Tito, valamint Jugoszlávia tekintélyét Magyarországon megnövelje, mint ahogy Rajkék és jugoszláv cinkosaik állandóan arra törekedtek, hogy megpróbálják

Titot mesterségesen népszerüsíteni és a Szovjetunió hatalmas népszerüségét csökkenteni. Budapesti látogatásáról visszatérve Tito Kelebián, a jugoszláv határ közelében vadászat ürügye alatt egy napot tartózkodott. Vonatján utazott Rajk belügyminiszter is, aki már előzően ismételten tárgyalt Titoval és a jugoszláv vezetőkkel. Kelebia állomásán Tito vonatán Rankovics jugoszláv belügyminiszter magához kérette Rajkot. Brankov tolmácsolásával részletesen közölte vele a tennivalókat.

> „A terv — mondotta Rajk László vallomása szerint Rankovics — abban áll, hogy észrevétlenül, a szomszéd államok kormányainak éberségét kijátszva, Belgrád központtal fokozatosan Jugoszlávia köré tömörítsék a népi demokratikus országokat".

Ennek előkészítését szolgálta az úgynevezett Balkáni Szakszervezeti Szövetség, a Balkáni Sportszövetség, a Balkáni Ifjúmunkás Szövetség, a Balkáni Nőszövetség stb., melyeknek központja mind Belgrád volt. A magyar belpolitikára vonatkozóan Rankovics utasította Rajkot, hogy

> „orientálódjék a nacionalista, soviniszta elemekre, a hadseregben, a rendőrségen, az államapparátusban, a kispolgári erőkre a városokban, de különösen a falun."

Rankovics közölte Tito utasításait, mely szerint Rajk arra vegyen irányt, hogy likvidálják a magyar állam és a Kommunista Párt jelenlegi vezetőit, hogy ennek megtörténte után Magyarország vezetését Rajk vegye kézbe. Rajk ezt a megbizatást vállalta és fokozta tevékenységét.

1948 márciusa óta azonban szaporodtak a jelek, amelyek azt mutatták, hogy a jugoszláv-amerikai tervek kezdenek leleplezödni. Mint a Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, Rajk értesült arról, hogy a Tájékoztató Iroda leleplezni készül Titoék árulását. Erről a készülődésről folyamatosan értesítette Titoékat.

A Tájékoztató Iroda határozatának nyilvánosságra hozatala leleplezte és meg is hiusította Titoék tervét. Ezért Titoék közölték Rajkkal, hogy a változott helyzetnek megfelelő új taktika kidolgozására Rajknak titkos találkozást kell létrehoznia Rankovicscal, a jugoszláv belügyminiszterrel. Ez a titkos találkozás 1948 október elején Klein Antal, horthysta földbirtokos Paks melletti vadászterületén létre is jött. A magyar határőrség parancsnokának, Pálffynak segítségével Rankovics két kísérőjével együtt illegálisan átjött a határon és találkozott Rajkkal, akit Mrazovics budapesti jugoszláv követ és szeretője, Tarisznyás Györgyi, paksi tanítónő kalauzoltak a találkozás színhelyére. A megbeszélés, amely egy csőszházban folyt le, két és fél óráig tartott.

Rankovics közölte Rajkkal az új tervet, amelyre vonatkozólag aláhúzta, hogy az Tito személyes munkájának eredménye és rajta kívül csak Djilasz és Kardelj ismeri. Közölte, hogy a Tájékoztató Iroda határozata után a régi célok megvalósítása érdekében új utakra kell térni. Közölte Tito „lángeszü" tervét arra vonatkozólag, hogyan fogja fokozatosan a jugoszláv népet a Szovjetunió ellen fordítani és hogyan viszi át a népet a nyugati imperialisták táborába és egyben, hogyan szándékozik megnövelni a népi demokratikus államok reakciós erőit és biztosítani szervezeti összefogásukat és hogyan akarják őket az imperialisták oldalára, a Szovjetunió ellen állítani.

> „Tito — mondotta Rankovics — e cél megvalósítására az új helyzetben három feladatot jelölt meg. Először Jugoszlávia népeinek mozgósítását a Szovjetunió ellen. Másodszor a népi demokratikus államok szovjetellenes erőinek növelését és szervezeti összefogását. Harmadszor felhasználni a nemzetközi kérdésekben a Szovjetunió és az angol—amerikai államok közötti nézeteltéréseket. Az utóbbi esetben nekünk a Szovjetunióval szemben a nyugati hatalmakra kell támaszkodnunk. Tito lángeszüen megoldotta ezt a problémát, kidolgozott egy tervet, mely szerint a jugoszláv nép szovjetbarát hangulatát fokozatosan likvidálni lehet".

Ennek a tervnek lényegét kifejtve Rajk azt vallja:

> „Ennek a lángeszü tervnek alapvető elvei — mint Rankovics velem közölte — a következők: Először csak bírálattal illetik a Kominform határozatát, utána a határozatot rágalomnak minősítik, de ebben a periódusban még semmi esetre sem bírálják a Szovjetuniót. Ellenkezőleg, ebben a szakaszban kiemelik a Szovjetunió iránti barátságot".
>
> „Utána — folytatta Rankovics —, mi fokozatosan és egyre erőteljesebben arról kezdünk beszélni, hogy a Szovjetunióra hárul a felelősség azért, hogy nem tudjuk megvalósítani a jugoszláv ötéves tervet és ezzel kapcsolatban a szocialista építés terveit és különösen őket tesszük felelőssé azért, hogy nem tudjuk megvalósítani a néptömegek életszínvonalának beigért növekedését. Ez a propaganda kétségkívül nagyon hatásos lesz — jelentette ki Rankovics — ennek segítségével a mi népünknek a Szovjetunió iránt táplált barátsága gyülöletté alakul át... Tito számításai szerint — mondotta Rankovics — ez a propaganda a mi néptömegeink előtt egyengeti az útat annak igazolására, hogy Tito miért orientálódik a nyugati nagyhatalmak felé, ahelyett, hogy a Szovjetunióra venné az irányt."

Magyarországra vonatkozólag, Rajk vallomása szerint:

> „Tito a legközelebbi időkben éles kampányt kezd a magyar kormány és állam vezetői ellen. Rákosit revizionizmussal fogják megvádolni és azzal, hogy vezetése alatt a magyar kormány Jugoszláviától el akarja szakítani a magyarlakta területeket. Miután ilyen módon ellentéteket keltenek a magyar és a jugoszláv nép között, a megfelelő pillanatban ezt a kérdést a jugoszláv parlamentben felvetik. Ezt az akciót határincidenseek fogják követni, amelyekért Jugoszlávia Magyarországot teszi majd felelőssé."

Ezek a határincidensek a Rankovics által kifejtett terv szerint azt a célt szolgálták volna, hogy Jugoszláviának formális ürügyet szolgáltassanak erőszakos katonai beavatkozásra Magyarország ellen, a magyar terület egy részének fegyveres megszállására.

Ez a beavatkozás akkor történt volna meg, amikor a Szovjetúnió valamilyen nemzetközi bonyodalommal kapcsolatban el lett volna foglalva. A fegyveres katonai akció egy részét képezte volna a jugoszláv hadsereg magyar egyenruhába öltözött részének átdobása a határon, valamint az angol és amerikai megszállási övezetekben összegyüjtött, ugyancsak magyar egyenruhás csendőrök, nyilasok és horthysták Jugoszlávia területén történő átvonulása Magyarországra.

A tervhez tartozott a magyar kormány egyes minisztereinek, elsősorban Rákosi Mátyásnak, Farkas Mihálynak és Gerő Ernőnek „fizikai megsemmisítése".

Rankovics az aggodalmaskodó Rajkot megnyugtatta, hogy nekik nagy gyakorlatuk van e téren:

> „Tito ellenségei közül jó néhányan beszélhetnének azokról a módszerekről, melyekkel Tito és ő (Rankovics) ellenségeiket eltüntetik".

Rankovics azt javasolta Rajknak, hogy a magyar kormány vezető minisztereinek meggyilkolását Pálffy és a hadseregben levő emberei vegyék magukra.

> „Gondolkozzanak — mondta Rankovics — ennek a likvidálásnak a változatain és pedig úgy, hogy egyiknél valamilyen szerencsétlenséget okoznának, a másiknál öngyilkosságot, a harmadik hirtelen betegségben halna meg vagy pedig megölnék őket a lakásukon és később megfelelő magyarázatot adnának, hogy például szökés közben lelőtték".

Rankovics befejezésül közölte Tito utasításait és feltételeit.

> „A jugoszláv segítség az új magyar kormányra olyan természetes kötelezettségeket ró Jugoszláviával szemben, amelyek nem képezhetik vita tárgyát. A magyar külés belpolitikai kérdéseket, melyeket én és Rob Anton irányítunk, valamint a honvédség kérdéseit, mind összhangba kell hozni Jugoszlávia érdekeivel. Másodszor: a magyar iparnak a jugoszláv gazdasági tervek végrehajtására áldozatot kell hoznia."

Rankovics közölte utasításait az új kormányra vonatkozólag. Az új kormány miniszterelnöke Rajk László, belügyminisztere Rob Anton (a jugoszláv kémszolgálat, UDB egyik, magyarországi vezetője), hadügyminiszter Pálffy György jugoszláv kém. Rankovics hozzátette:

> „Titonak nem lesz kifogása az ellen, ha az eljövendő kormányban résztvesznek a Szociáldemokrata Párt nyugatra menekült vezetői és több személy Nagy Ferenc köréből."

A politikai utasítások között szerepelt az a követelés is, hogy Rajk támaszkodjon Horthy és Szálasi híveire, a katolikus reakcióra, a kulákokra és az utóbbival kapcsolatban hangsúlyozza Jugoszlávia példáját, ahol „Tito nem folytat harcot a kulákság ellen". Végül közölte Rankovics, hogy a kormány fegyveres megdöntésére saját katonai szakértőjét bocsátja majd Rajk rendelkezésére.

Rajk László vállalta Tito utasításainak végrehajtását. Budapestre érkezése után megbízta Pálffy Györgyöt, hogy a köztársaság megdöntésére tegye meg a hadseregen belül a megfelelő fegyveres előkészületeket. Pálffy, aki saját külön vonalán már értesülve volt a Rankovics által közölt tervről, jelentette Rajknak, hogy az előkészületeket már megkezdte és ismertette vele a fegyveres fellépés tervének részleteit.

Rajk László hasonlóképpen utasította Szőnyi Tibort, hogy ugyancsak tegye meg az előkészületeket: készítsen elő pártkonferenciát, amelynek feladata lett volna a Magyar Dolgozók Pártját Rajk vezetése alá helyezni. Rankovics a maga részéről két pribékjét, Joanovicsot és Jojkicsot, két politikai gyilkosságban járt egyént, mint jugoszláv diplomatákat Magyarországra küldte. Azzal a feladattal bízta meg őket, hogy Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes meggyilkolását előkészítsék.

Mindezeket a terveket keresztülhuzták a reakciós elemek és kémek ellen foganatosított rendszabályok, melyek eredményeképpen Rajk híveinek jelentékeny részét eltávolították a hadseregből, a rendőrségből, az államapparátusból. Május közepén pedig megkezdődött az összeesküvők letartóztatása.

A fent felsorolt tényekből kiviláglik, hogy Rajk László az 1946. évi I. t.-c.-ben megalkotott demokratikus államrend, valamint a köztársaság kormányának erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedést kezdeményezett és annak vezetésével büntettet követett el.

II.

a) Pálffy György 1909-ben született. Jómódú polgári családból származik. Mint Ludovika akadémiát végzett hivatásos tiszt a második világháború előtt egy évet szolgált az olasz fasiszta hadseregben és onnan mint meggyőződéses fasiszta tért vissza. A Horthy-hadsereg tisztjeként résztvett Kárpát-Ukrajna megszállásában és ezzel kapcsolatban írásbeli dicséretet kapott az akkori honvédelmi minisztériumtól. A hadseregből felesége származása miatt ki kellett lépnie és ez módot adott neki arra, hogy 1945 elején, mint „németellenes" tiszt belépjen az új hadseregbe. 1945 nyarán már a jugoszláv felderítő szervezet kémeként működött. Ugyancsak már 1945-ben felvette az összeköttetést Rajk Lászlóval.

Rajkkal folytatott sorozatos tárgyalásokon megismerte és elfogadta állam- és népellenes szervezkedésének célkitüzéseit. Pálffy feladata a szervezkedés katonai vezetése volt. Rajkkal egyetértésben a honvédségen belül védte és előtérbe tolta a reakciós, horthysta, fasiszta tiszteket, fontos parancsnoki állásokba helyezte azokat, akikről biztosan tudta, hogy aljas célkitüzéseit és utasításait vakon követik. 1947-ben Rajk utasítására fokozta tevékenységét és a fegyveres összeesküvéssel kapcsolatos mozgósítási kérdések begyakorlására riadóztatásokat, katonai összevonásokat stb. rendezett.

Pálffy összeköttetésbe lépett Lozits ezredes — a budapesti jugoszláv katonai attasé — közvetítésével Nedelkovics jugoszláv ezredessel. A találkozás Rómában történt 1947 decemberében a partizánkongresszuson, ahol Nedelkovics Tito közvetlen utasításait közölte Pálffyval. Biztosította Pálffyt, hogy Tito céljai megvalósulnak, mert a célokat az amerikai Egyesült Államok támogatják.

1948 októberében, miután Rajk Paksot titkosan találkozott Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel, Pálffy megerősította a köztársaság megdöntésére irányuló fegyveres előkészületeket. Elkészítette és írásban lefektette a tervet, amelyet tíz zászlóaljjal vélt megvalósítani. E zászlóaljaknak Pálffy azt a feladatot szánta, hogy szálljak meg a fontosabb középületeket, a postát, a rádiót, a pártközpontot, valamint a vidéki ipari gócokat. — Ugyancsak tervet dolgozott ki a kormány tagjainak, Rákosi Mátyásnak, Farkas Mihálynak és Gerő Ernőnek meggyilkolására. Ezt a feladatot Korondy Béla rendőrezredes, volt csendőrszázadosra bízta, akinek a Korondy által már megszervezett különleges zászlóaljon kívül egy tisztekből alakított különítményt is rendelkezésére bocsátott volna. A tervet Nagybudapest térképvázlatán lerögzítette és hivatali páncélszekrényében őrizte mindaddig, amíg bűntársai letartóztatásáról nem értesült. Ekkor titkárnője, Rosenfeld Edit segítségével a terveket elégette.

Pálffy György tehát az 1946. évi I. t. c.-ben megalkotott demokratikus államrend és köztársaság erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével büntettet követett el.

b) Pálffy György 1945 óta a jugoszláv kémszolgálat ügynöke volt. — Brankov Lázárnak, a jugoszláv követség tanácsosának, a jugoszláv kémszervezet magyarországi vezetőjének sorozatosan átadta a honvédség bizalmas okmányait és adatait. A katonai politikai osztály beosztottait a Brankov által kért adatok kiszolgáltatására utasította. Pálffy György ezt a kémszolgálatot Lozits ezredes, jugoszláv katonai attasé részére folytatta, majd ennek leváltása után Zsókail ezredesnek, a jugoszláv követség katonai attaséjának bocsátotta rendelkezésére.

Pálffy György, mint altábornagy és a honvédség főfelügyelője, tehát, mint közhivatalnok, hivatali megbizatásával visszaélve, a magyar állam nemzetközi, katonai és gazdasági helyzetét érintő titkokat idegen állam hatóságaival közölt. Ezzel az ország érdekeit súlyosan sértve, kémkedés, hűtlenség büntettét követte el.

III.

a) Brankov Lázár a jugoszláv belügyminiszternek magyarországi főrezidense volt. Kezdetben a jugoszláv katonai misszió vezetője, majd a követség első tanácsosa, később a jugoszláv követség ügyvivője lett. Magyarországra küldetése előtt, 1945 elején Ciemil Obrád ezredes, a jugoszláv katonai misszió vezetője Tito kifejezett utasítására hivatkozva a misszió tagjainak feladatát — Brankov vallomása szerint — a következőkben szabta meg:

> „Tito, Kardelj és Rankovics számítanak arra, hogy a misszió tagjai Magyarországon való tartózkodásukat felhasználják, hogy kémanyagot szerezzenek a magyar kormány politikai és gazdasági intézkedéseiről, valamint hírszerzést végezzenek a magyarországi szovjet csapatokról. Értésünkre adta, hogy szoros kapcsolatot kell létesítenünk az angol—amerikai megbízottakkal és el kell kerülnünk, hogy a Szövetséges Ellenőrző Bizottság szovjet vezetőségének, különösen Vorosilov marsallnak befolyása alá kerüljünk."

Brankov ennek megfelelően éveken keresztül tartotta fenn az összeköttetést Rajkkal, Pálffyval és a magyar demokratikus állam ellen összeesküvő más elemekkel. Ő volt az, aki Rajkhoz kapcsolta Pálffy Györgyöt.

Ő volt, aki Rajk László Pálffy György és mások szervezeteit egybehangolta. Ő irányította Rob Anton jugoszláv kém működését, akit az ő követelésére a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének titkárául választottak és aki az országgyülésnek is tagja lett.

Brankov volt a tolmács Rajk és Rankovics 1947 decemberében Kelebián folytatott tárgyalásán. Reá, mint Tito és Rankovics bizalmi emberére, hárult az a feladat, hogy a Magyar Köztársaság megdöntésére irányuló tervek kivitelét szorgalmazza és ellenőrizze. Amikor a Tájékoztató Iroda közleménye után ez a szerep megnehezült, Rankovics egyenes utasítására Tito ellen fordult és erről nyilvános nyilatkozatot is adott. Titokban pedig folytatta a köztársaság megdöntésére irányuló működését.

Brankov Lázár tehát ezáltal az 1946. évi I. t. c.-ben megalkotott demokratikus államrend és demokratikus köztársaság kormányának erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével büntettet követett el.

b) Brankov Lázár a jugoszláv hivatalos kémszervezet fővezetője volt Magyarországon. Több, mint négy éven át Rajk Lászlótól, Pálffytól és az ügynökeiként beszervezett egyéb magyar kémek egész sorától folyamatosan szerzett be titkos adatokat. Erre a tevékenységre közvetlenül Titotól kapott utasítást. Ő volt Tito legszívósabb ügynöke.

Brankov Lázár egész magyarországi tartózkodása alatt állandóan kémkedett, ezzel a kémkedés büntettét követte el.

c) 1948 nyarán Brankov Lázár magához rendelte a jugoszláv kémszervezet tagját, a budapesti jugoszláv követség sajtóattaséját, Zsivko Boarovot és közölte vele, hogy Moics Milos, a magyarországi jugoszlávok egyik vezetője a Tájékoztató Iroda határozata mellett foglal állást és ezért félő, hogy leleplezi Titoék magyarországi működését. Brankov azt az utasítást adta Boarovnak, bírja rá Moics Milost, hogy ettől a szándékától álljon el és ha Moics Milos kitartana álláspontja mellett, akkor ölje meg. Brankov az utasítás után átadta Mrazovics jugoszláv követ revolverét Boarovnak, aki 1948 július 10-én éjjel Moics Milost annak lakásán több revolverlövéssel meggyilkolta.

Brankov Lázár tehát Zsivkó Boarovot rabírta arra, hogy Moics Milost előre megfontolt szándékkal megölje, vagyis gyilkosságra való felbujtás büntettét követte el.

IV.

a) dr. Szőnyi Tibor 1903-ban született. 1930-tól 1945-ig, amikor mint amerikai kém Magyarországra jött, kizárólag külföldön élt. 1938-ban Svájcban bukkant fel, ahol a háború alatt az ottani magyar emigránsokból, trockistákból csoportot szervezett. Csakhamar összeköttetésbe lépett Hoel H. Field-el az amerikai kémszolgálat egyik vezetőjével, majd ennek főnökével, Allan Dulles-el, aki az Office of Strategie Service (OSS) nevű USA kémszolgálat európai főnöke volt. Field az úgynevezett „baloldali" elemekből toborzott kémekre specializálta magát és hozzátartoztak a különböző nemzetiségű svájci emigráns kémcsoportok.

Dulles utasítására Szőnyi Tibor kapcsolatba lépett Miss Lamparral, a bukaresti jugoszláv követség jelenlegi első tanácsosával, aki a háború alatt Svájcban Tito és az Egyesült Államok közös kéme volt és Szőnyihez hasonlóan, anyagi ellenszolgáltatás fejében kémszolgálatokat végzett Dullesnek. Szőnyi vallja, hogy 1944 decemberében neki és csoportjainak Miss Lampar hamis igazolványokat adott át, melyeken Szőnyi és csoportjának tagjai, mint Jugoszláviába utazó tisztek szerepeltek.

Szőnyi Tibort és kémcsoportját a svájci és amerikai felderítő szervezet Svájcból Marseillesbe juttatta, ahol Latinovics, az akkori marseillesi jugoszláv konzul (jelenleg svájci jugoszláv követ) elintézte az amerikai kémszolgálat ottani vezetőjével, hogy a kémcsoport rendelkezésére amerikai katonai repülőgépet bocsássanak. Minthogy akkor még folyt a háború, speciális katonai repülőgép használatára az amerikai főhadiszállás adott engedélyt.

Szőnyi elmondja, hogy Belgrádban a belügyminisztériumban jelentkeztek, ahol bemutatták Lampar és Latinovics kémektől kapott igazolványaikat. Kovacsevics jugoszláv őrnagynak. Az őrnagy elhelyezte őket a jugoszláv politikai rendőrségen, az Oznán. Néhány napon át kioktatta őket, majd megfelelő kísérettel Noviszádon és Szubotican keresztül mint jugoszláv tiszti missziót Szegedre küldte. Szegeden Kalakaticu őrnagy, az Ozna ott tartózkodó tisztjének utasítására Szőnyiék a jugoszláv igazolványokat megsemmisítették.

Szőnyi és kémbandája idővel jelentős pozicióba került. Szőnyi maga a Kommunista Párt káderosztályának vezetője lett, ami lehetővé tette, hogy a vele megérkezett amerikai kémeket, vagy azokat, akiket Rajk hozzá utasított, megfelelő állásokban helyezze el. Szőnyi és az általa elhelyezett kémek az általuk megszerzett titkos belpolitikai és gazdasági feladatok egy részét közvetlenül Budapesten adták át megbízóiknak, részben pedig futárok útján Svájcba küldték az Egyesült Államok ottani kémszolgálatának.

Szőnyi 1947 februárjában külön utasítást kapott arra, hogy Szász Béla, Ádám György és Máté Iván amerikai kémeket fontos közigazgatási beosztásba helyezze el. 1946 őszén Allan Dulles utasítására Szőnyi működését Rajknak rendelte alá és rendelkezésére bocsátotta kémcsoportját is. Szőnyi Tibor, aki nemzetgyülési képviselő is volt, tehát közhivatalnok, hivatali megbízásával visszaélve, a magyar állam nemzetközi és gazdasági helyzetét

érintő titkokat, az állam érdekeinek külön sérelmére, idegen állam hatóságaival közölt, kémkedett, hűtlenség bűntettét követte el.

b) Szőnyi Tibor csoportjának tagjait 1945 januárjában történt hazatérése után a legkülönbözőbb állami, közigazgatási és fontos gazdasági pozíciókba helyezte el. Így többek között elhelyezte Vági Ferencet a miniszterelnökségi sajtóosztályra, Földi Ivánt a Magyar—Szovjet Olajvállalathoz, majd az utóbbit minisztériumba, Balabán Pétert a rádió szerkesztőségébe, Módos Györgyöt a tervhivatalba, dr. Kálmán Andrást a népjóléti minisztériumba, dr. Kuti Gyulát az orvosszakszervezetbe. Kémcsoportját Szőnyi 1947 februárjáig mintegy kéthavonként rendszeres megbeszélésekre hívta össze. Ez időpont után konspirációs okokból már csak egyenkint tárgyalt velük. Az értekezleteken utasította kémszervezetének tagjait, hogy kapcsoljanak be új embereket is a kémszervezetbe, olyanokat, akik ellenségei a népi demokráciának.

Szőnyi állandóan informálta Rajkot az általa beszervezett kémek beosztási helyéről és szervezetét Rajk rendelkezésére bocsátotta. Rajk viszont rendszeresen informálta Szőnyit saját célkitűzéseiről, valamint azokról az utasításokról, amelyeket Titotól, illetve Rankovicstól kapott. 1949 tavaszán Szőnyi Tibor több alkalommal tárgyalt Rajk Lászlóval a köztársaság megdöntéséről és a hatalom erőszakos megszerzéséről.

Szőnyi Tibor tehát az 1946. I. t. c.-ben megalkotott államrend és a magyar demokratikus köztársaság kormányának megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével bűntettet követett el.

V.

a) Szalai András 1917-ben született. 1935-ben rendőri besúgó lett. Ettől kezdve hol Jugoszláviában, hol Magyarországon volt provokatőr. Mint rendőri besúgó, 1942-ben Juhász Antal csendőrnyomozónak kiszolgáltatta a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség vezetőségi tagjait: Ságvári Endrét, Orbán Lászlót és Lakos Évát. Hogy leleplezését elkerüljék, kis büntetést szabtak rá, amelyet 1944-ben a sátoraljaújhelyi börtönben töltött, ahol folytatta besúgói tevékenységét. Abban az időben a sátoraljaújhelyi magyar és jugoszláv politikai foglyok kitörést készítettek elő. Szalai András a kitörés, illetve a szökési terv általa megtudott részleteit jelentette Lindenbergnek, a börtön parancsnokának. Minthogy a börtönparancsnok az árulás folytán ismerte a kitörési tervet, megtette az ellenintézkedéseket. A kitörés következtében 14 foglyot megöltek vagy később kivégeztek. Szalai András pedig besúgása jutalmául szabadlábra került.

Szalai András tehát a politikai foglyok meggyilkolásának, illetve törvénytelen kivégzésének bűnrészességével háborús büntettet követett el.

b) Szalai András a jugoszláv kémszervezet számára hosszú időn keresztül tevékenykedett Magyarországon. Brankov vallomása szerint

„Szalai életre-halálra oda volt kötve Rankovicshoz és az UDB-hez, mely kézben tartotta azzal, hogy ismertette a sátoraljaújhelyi börtönben elkövetett árulását".

Szalai András először Szmiljanics jugoszláv őrnagy megbízásából kémkedett, aki mint a jugoszláv jóvátételi hivatal vezetője, dolgozott Magyarországon. Később Brankov követségi tanácsoshoz kapcsolták, majd pedig Sebjanicz nevű jugoszláv kémhez.

Kémtevékenysége közben Brankov megbízásából megszerezte többek között a határvédelmi előkészületekre készített térképvázlatot és kiegészítő feljegyzéseket. Titkos adatokat szolgáltatott ki a minisztertanács bizalmas határozatairól és egyebekről. Szalai összeköttetésben állt Rob Anton jugoszláv kémmel is, akinek elárulta az üzemek államosításáról szóló törvény előkészületeit, a törvény nyilvánosságra hozatala előtt.

Szalai András tehát katonai jellegű és a magyar állam fontos nemzetközi érdekeit és gazdasági helyzetét érintő titkokat kikémlelt és ezeket illetéktelen külföldi személyeknek továbbítva, az állam érdekeit súlyosan veszélyeztette, ami által a kémkedés és hűtlenség bűntettét követte el.

c) Szalai András, mint a jugoszláv kémszervezet ügynöke, a kémszolgálat által megjelölt egyéneket az államgépezet fontos pozícióiba helyezte el. Az elhelyezettek működését a jugoszláv kémszervezet utasításainak megfelelően összefogta és irányította Szalai András így helyezte el a külügyminisztériumba Rex Józsefet és Brankov utasítására keresztülvitte, hogy Rex a külügyminisztériumban maradhatott akkor is, amikor alaposan gyanusították, hogy a jugoszlávoknak kémkedett. Ugyancsak így helyezte el a Jóvátételi Hivatalba Hegedűs József volt rendőrszázadost, jugoszláv kémet. Szalai keresztülvitte, hogy Rob Anton, a jugoszláv kémszolgálat magyarországi hírszerzőjét képviselőnek jelöljék. 1948 szeptemberében, Rob Anton korábbi utasítására Kovacsevics Milenko jugoszláv kémet a pártiskolán helyezte el. Ezeket a kémeket állandóan vezetése alatt tartotta.

Szalai András tehát ezáltal az 1946. évi I. t. c.-ben megalkotott demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezet egyik vezetője volt.

VI.

Ognyenovics Milan, született 1916-ban. Mint magyar állampolgár Rob Antonnak, a jugoszláv kémszolgálat vezetőjének beszervezett kéme volt. Rob Anton utasítása szerint kapcsolatba lépett Blázsics Józseffel, a budapesti jugoszláv követség titkárával, a jugoszláv kémszolgálat másik ügynökével. Blázsics felszólítására Ognyenovics Milan kötelezvényt írt alá arról, hogy mint jugoszláv hírszerző fog működni. Blázsics utasításai szerint jugoszláv hírszerző ügynökként beszervezte Kovacsevics Metiát, Bratzkov Milost, Gromcsics Jovant, Suput Milánt. Rajtuk keresztül be politikai természetű és egyéb titkos adatokat szerzett meg. Ezeket az adatokat havonta jelentésbe foglalta és a jugoszláv kémszolgálat rendelkezésére bocsátotta. A kémszolgálat ennek fejében rendszeres pénzbeli díjazásban részesítette.

A magyar állampolgár Ognyenovics Milan e működésével a kémkedés, hűtlenség bűntettét követte el.

VII.

Korondy Béla született 1914-ben. A Horthy fasizmus alatt, mint csendőrszázados szolgált. Pálffy György intézte el igazolását és őrnagyi rangban becsempészte a demokratikus honvédségbe. Pálffy ezután Rajk László kémszervezetének megerősítése végett Korondyt a belügyminisztériumnak adta át, ahol Rajk rendőrezredessé neveztette ki. Rajk azt a feladatot adta Korondynak, hogy volt csendőrökből, horthysta katonatisztekből, továbbszolgáló altisztekből és egyéb fasiszta csőcselékből olyan — számára megbízható — zászlóaljat szervezzen, mely a köztársaság ellen feltétlenül rendelkezésre álljon. Miután Rajk László közölte vele, hogy kormányellenes fegyveres összeesküvésről van szó, Korondy megkapta Pálffy Györgytől az összeesküvés tervének végrehajtására szóló utasításokat. 1948 júliusában, Korondy vallomása szerint, Pálffy neki a következőket mondotta:

„Ismeri az utasításokat, melyeket Rajktól kaptam. Kijelentette, hogy meg kell szerveznem Budapest fontos objektumainak elfoglalását. Kijelentette továbbá, hogy számíthatok egy általa megszervezett különleges századra, mely megbízható horthysta tisztekből áll. Pálffy közölte, hogy a kormány kijelölt tagjainak, Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő tartózkodási helyét le kell figyelteinem és letartóztatásukat egyszerre foganatosítsam. Kijelentette, hogy minden ellenállás esetén azonnal fegyvert kell használnom".

A tárgyalás végén Pálffy azt is közölte Korondyval, hogy a kormány erőszakos eltávolítása feltétlenül sikerül, mert a jugoszláv haderők karhatalmi támogatását megkapja.

Korondy Béla tehát az 1946. évi 1. t. c.-ben megalkotott demokratikus államrend és a demokratikus köztársaság kormányának erőszakos eltávolítására szervezkedést vezetett, ami által büntettet követett el.

VIII.

a) Justus Pál 1905-ben született. 1932 óta a magyar politikai rendőrség besúgója volt. A fasiszta rendőrségen Hain Péternek és másoknak „J. U." fedőjel alatt a kommunista szervezkedésből sorozatosan adatokat szolgáltatott.

Ezáltal, mint a fasiszta hivatalos szerv besúgója működött, tehát népellenes bűntettet követett el.

b) Ismerve Justus rendőrbesúgó szerepét, Csemil Obrad ezredes, a budapesti jugoszláv katonai misszió vezetője, valamint Jávorszky őrnagy, a misszió tagja, Justust a jugoszláv kémszolgálatba állították. Mint nemzetgyűlési képviselő, a Szociáldemokrata Párt vezetőségi tagja és a Magyar Rádió elnöke, Justus információkat gyűjtött és ezeket továbbította a jugoszláv kémszervezetnek.

Justus Pál, aki egyébként régi trockista és számos nemzetközi trockista kémmel személyes összeköttetést tartott, különösen a Szociáldemokrata Párt, a Kommunista Párt és később a Magyar Dolgozók Pártja viszonyairól adott a jugoszláv kémszervezetnek bizalmas információkat, az adatokat hol írásban foglalva, hol pedig a jugoszláv kémszolgálat ügynökének élőszóval adta át.

Titoék olyan fontosnak tartották Justus kémszolgálatait, hogy megtiltották, hogy a budapesti jugoszláv követségen működő kémek tartsák vele az összeköttetést. E helyett Justustól Rankovicsnak erre a célra kijelölt külön megbízottja vette át mindenkor az információs anyagot.

Justus Pál a jugoszláv követségen kívül a budapesti francia követség kultúrattaséja, Francois Gachot számára is kémkedett. Átadta neki a jugoszlávok számára gyűjtött kémanyag jelentékeny részét. Külön, részletesen közölte vele a Szociáldemokrata Párt, majd a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségi ülésein megszerzett bizalmas adatokat, a Magyar Rádió szervezeti, igazgatási és technikai kérdéseinek bizalmas adatait.

Justus Pál, mint nemzetgyűlési képviselő és a rádió alelnöke, tehát közalkalmazott, a magyar állam fontos érdekeit, nemzetközi és gazdasági helyzetét érintő titkos adatokat kikémlelt abból a célból, hogy azt idegen államok hatóságának tudomására hozza, amely cselekménye az állam érdekeit súlyosan sértette, ezáltal kémkedés, hűtlenség bűntettét követte el.

c) Justus Pál hozzá közelálló személyeket trockista szemináriumba szervezett, őket a demokrácia ellen nevelte és állandó irányítása alatt tartotta. Csoportja közvetlenül Rankovics jugoszláv belügyminiszterhez kapcsolódott.

Justus Pál tehát az 1946. évi I. t. c.-ben megalkotott demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervet vezetésével bűntettet követett el.

*

A vádirat tárgyalására az 1945. évi VII. t. c.-kel törvényerőre emelt 81/1945. M. E. rendelet 2. §-a, az 1440/1945. M. E. rendelet 15. §-a, illetve az 1946. évi VII. t. c. 11. §-a szerint a budapesti népbíróság illetékes és hatáskörébe tartozik.

Az elrendelt előzetes letartóztatás fenntartását indítványozom. A megidézendők jegyzékét a vádirathoz csatolom.

INDOKOLÁS

Rajk László és társai olyan szervezkedést létesítettek, mely célul tűzte ki az alkotmányos törvénnyel biztosított magyar demokrácia megdöntését, Magyarország függetlenségének megsemmisítését, az ország idegen szolgaságba taszítását. Rajk és bandája azt a célt tűzték maguk elé, hogy kiszakítsák Magyarországot a béke védőinek táborából, mely egyedüli biztosítéka népünk szabadságának, boldogulásának, országunkat odaláncolják az imperialista háborús fronthoz s ezzel az imperialisták csatlósává, játékszerévé alacsonyítsák. Ezt a célt megbízói a jugoszláv állami mai vezetői, Tito, Rankovics, Kardelj és Djilasz fegyveres segítségével remélték megvalósítani.

Rajk és bandája meg akarták semmisíteni a magyar népi demokrácia minden nagy vívmányát, a parasztoknak kiosztott földet vissza akarták adni a nagybirtokosoknak, a bányákat, a gyárakat a nagytőkéseknek, a dolgozó népet újra bilincsbe verni és újra halálomra juttatni a magyar nép nyugatra szökött ellenségeit.

Az összeesküvők Magyarországot jugoszláv gyarmattá akarták süllyeszteni, annak a Titonak gyarmatává, aki bandájával együtt megszökött a szocializmus és a demokráciák táborából, átszökött a külföldi tőke és a reakció táborába és ilyen módon Jugoszláviát az imperialisták csatlósává tette.

Rajk és társai tervei mögött az amerikai imperializmus állott, amely a német és osztrák megszállási zónában már összegyűjtötte láncos kutyáit, azokat a nyilas, fasiszta, horthysta volt tiszteket, volt csendőröket, akik arra számítanak, hogy, mint 1944-ben, újra térdig gázolnak a magyar dolgozó nép vérében és újra, — ezúttal nem a német fasizmus, hanem az amerikai imperialisták érdekében — áruba bocsáthassák Magyarországot, ezzel elpusztítsák, megsemmisítsék felszabadulásunk, újjáépítésünk minden eredményét.

Rajk László és társai e bűnös, aljas célok elérésére semmiféle gazságtól nem riadtak vissza. A vád a vádlottak beismerésével, az iratokhoz csatolt és a főtárgyaláson ismertetendő iratokkal és feljegyzésekkel bizonyított. A vádat mindenben igazolja azoknak a tanuknak vallomása, kiknek kihallgatására a vádiratban indítványt tettem.

A vádlottakkal szemben cselekményük beszámíthatóságát, megbüntethetőségüket és az eljárás megindítását kizáró ok nem forog fenn, ezért a velük szemben megemelt vád törvényre alapított."

„Truman a hidegháború Napoleonjának pózába vágta magát"

Zaszlavszkij írta a Pravdában: A washingtoni Fehér Házban nemrég tartott sajtóértekezleten a következő eset játszódott le: Truman elnök a második világháború kitörésének tizedik évfordulójával kapcsolatban kijelentette:

„rendkívül örül, hogy véget ért a háború és sajnálja, hogy ezt hidegháború követte".

Az Egyesült Államokban állandóan növekszik azoknak a száma, akiket többé nem lehet becsapni. A nép tudja, hogy az Egyesült Államok külpolitikája arra irányul, hogy megakadályozzon minden béketörekvést, hogy háborút készítsen elő, amit a békéről való fecsegéssel palástolnak.

Ez a politika vezette az Egyesült Államokat zsákutcába.

Truman, hogy palástolja a dolgok igazi állását, a hidegháború Napoleonjának pózába vágta magát. Emlékszünk rá, Hitler hasonló módon pózolt a valódi háború idején, hogy igazolja esztelen politikáját és továbbra is port hintsen a német nép szemébe. Mindenki tudja, mivel végződött ez a komédia.

Az amerikai lapok szorgalmasan fáradoznak azon, hogy elnökük tekintélyét megmentsék, Truman szavainak értelmet adjanak. Hiábavaló fáradság, nincs értelmük.

A Ce Soir cikksorozata a Tito-klikk árulásáról és rémuralmáról

Az MTI párisi jelentése szerint a Ce Soir pénteki száma „Tizenhat hónap" Titonál cikksorozat közlését kezdte meg a Tito-klikk véres diktatúrájáról. A cikksorozat szerzője dr. L. Jury ausztráliai orvos, aki nemrég tért vissza Jugoszláviából.

Dr. L. Jury első cikkében leírja, hogy

a jugoszláv nép nagy többségében leírhatatlan megdöbbenést keltett az a tény, hogy a jugoszláv vezetők elveszették a Szovjetunió és a népi demokráciák barátságát.

Az egyszerű párttagokat, akik a gyűléseken nyilvánosan azonosították magukat a Tájékoztató Iroda határozatával, haladéktalanul megfosztották állásuktól és a legtöbbjüket letartóztatták. Titoék nem tűrték, hogy a szakadást bárhol szabadon megtárgyalják. A szakszervezeti és pártgyűléseken a kormány részéről jóváhagyott hivatalos közleményeket olvasták fel

és előre elkészített hűségnyilatkozatokat szavaztak meg.

A határozatokat azután úgy hozták nyilvánosságra, mint a tömegek egyhangú kiállását a Tito-klikk mellett.

A gyűlések elnöksége erőszakkal megakadályozta, hogy a jelenlevők bírálják a határozati javaslatokat.

Tito hivatalos propagandaszervei az árulás álcázására egyidejűleg a nyugati hatalmakat is bírálták. Erről azonban hamarosan lemondtak. A Tito-banda most levette álarcát.

Tömegesen vetik börtönbe a volt partizánokat, a munkásmozgalom kipróbált harcosait és a jugoszlávok ezreit, akiknek egyetlen bűne, hogy nem értettek együtt a Tito-klikkel.

Egymásután végzik ki, vagy kínozzák halálra a foglyokat. A spanyolországi nemzetközi brigád egy volt jugoszláv származású tisztjének például kiszúrták a szemét és eltörték az ákacsát. A családtagok nem látogathatják meg a politikai foglyokat és a hozzátartozókat kivégzés esetén nem értesítik. A letartóztatottak túlnyomó része eltűnik.

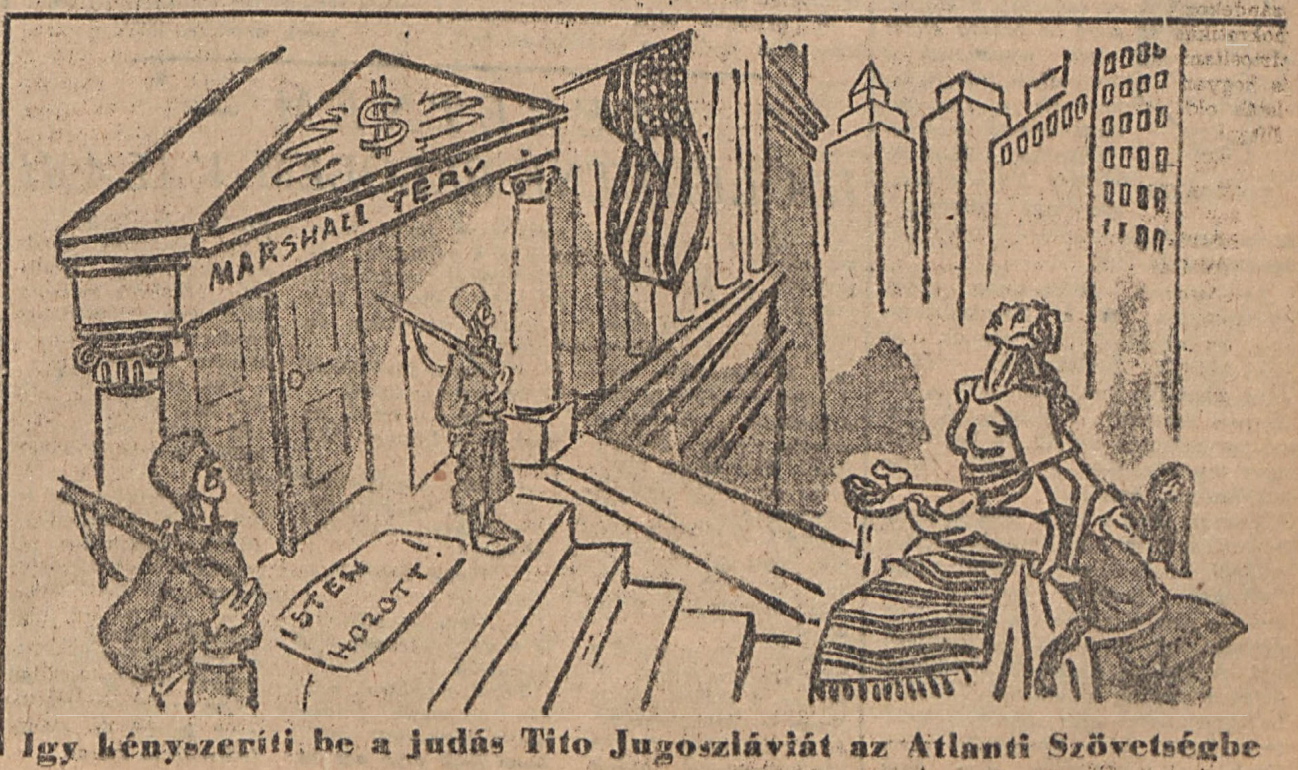

Így kényszeríti be a judás Tito Jugoszláviát az Atlanti Szövetségbe

7 NAP A KÜLPOLITIKÁBAN

Militarizálás, beszervezés a háborús Atlanti Paktumba, gyarmatosítás — ez az a terv, amit az amerikaiak keresztül akarnak hajszolni Nyugat-Németországban, ez az a mérnylet, amivel az imperialisták az egész emberiség békéjét újra fenyegetik. Ennek a bűnös politikának friss hajtása a nemrég lezajlott nyugat-német választási komédia és a legújabb felvonás: a bonni parlament összeülése.

A szovjet- és kommunistaellenes hecc-kampány jegyében lefolytatott választáson köztudomásuan az „amerikai párt", a Keresztény Demokrata Unió szerezte meg a legtöbb szavazatot. A harmadikutas angol hetilap, a „News Statesman and Nation" a választás után ijedten írta: *„A hatalom visszakerült a gázkamra üzletembereinek kezébe".* Világos pillanatukban az angol tőkések is felriadtak: azokat segítették Nyugat-Németországban hatalomra, akik annak idején ki akarták radirozni, Hitler szavával élve: „coventryrozni" akarták Angliát, akik minden városukat Coventryhez hasonlóan porig akartak rombolni.

Az imperialisták kedvencei, akik most a Keresztény Demokrata Uniót támogatják, ugyanazok, akik azelőtt Hitler pénzelői, a „Német Birodalmi Ipari Szövetség" tagjai voltak, — a német nagytőkések. Az ő emberük a Keresztény Demokrata Unió főnöke, a bábkormány „kancellárja", dr Konrad Adenauer. Nevükben jelentette ki a bonni „parlamentben", hogy fel kell állítani a német „nemzetvédelmi erőket" és fel kell venni Nyugat-Németországot az Atlanti Paktumba.

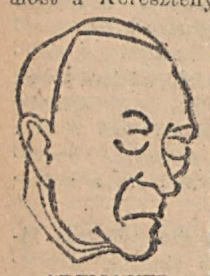

ADENAUER

A nyugatnémet dolgozók felháborodással fogadják az imperialisták bábjátékát, amelynek nem is leplezett célja a teljes gyarmatosítás. Az amerikai tőke áramlik be Nyugat-Németországba és olyan feltételeket ró az engedelmes, áruló Adenauer kormányra, hogy például az amerikai tőke teljes adómentességet élvez új vadászterületén.

A német nép keleten és nyugaton egyaránt azért a hármas célért küzd, amelyet a választások során a Kommunista Párt hirdetett meg és amelyet másfélmillió szavazattal támogatott a nyugatnémet munkásosztály: *egyesíteni Németországot, gyorsan megkötni a békét és mielőbb kivonni a megszállókat.* Ez az a zászló, amit a bonni parlamenti komédia és minden imperialista igyekezet ellenére a német dolgozók diadalra fognak vinni.

Akik a sortűznél is erősebbek

Nemcsak Nyugat-Németországban használják fel a régi fasisztákat az imperialisták, hanem mindenütt, ahová lábukat beteszik. Igy Olaszországban is. *„Olaszország mind mélyebbre csúszik a lejtőn, mert az ország életét ismét ugyanazok a csoportok irányítják, amelyek a fasizmus alatt vezető szerepet játszottak". Togliatti elvtárs Nápoly százezerfőnyi tömeggyűlésén így foglalta össze hazája pillanatnyi helyzetét.*

TOGLIATTI

És valóban, Olaszország egyik mintapéldája lett a Marshall-tervnek, az amerikai „segítségnek", az imperialisták „áldásainak". Több, mint kétmillió munkanélkülit a De Gasperi kormány is elismer. A gyárak egymásután zárják be kapuikat, mert így követeli a Wall Street bankárainak érdeke.

Miattuk nem kaptak bért a gyárleszerelés ellen két hónapja küzdő milánói Breda-üzem dolgozói sem. Hatvanezer munkás sorsáról volt szó, — nem hagyták magukat. Küldöttségekkel sürgették megsegítésüket. A fasiszta barbárságig süllyedt olasz kormány, a véreskezű Scelba belügyminiszter ezer pribékjét küldte a jogos bért követelők ellen. Tankokkal rohamozták meg őket, sortüzet adtak le rájuk. De az olasz munkásság ismeri erejét, tudja, hogy *a hatalom nem az amerikaiak pojácáinak, hanem az ő kezükben van!* Közáporral kergették el a gyilkosokat és teherautókon üldözték el őket vissza gazdáikhoz.

Az olasz dolgozók az elmúlt hónapokban ismételten megmutatták: erejük hatalmas és legyőzhetetlen. Ha Milanó rendőrparancsnoka nehéztüzérséggel fenyegetőzik, ők az általános sztrájk fegyveréhez nyulnak, ami megbénítja az egész ország életét. Olaszországban mind jobban érik a leszámolás. Nincs messze az idő és az olasz munkásosztály megmutatja: *nemcsak Milanó gyáraiból képes kizavarni az árulókat, hanem az egész országból.*

Az USA 49. állama

Az angol kormányférfiak mosolygva indultak útnak Angliából. Arcukról bizonyára eltűnt a fényképezőgépnek vágott kényszeredett mosoly, amikor az amerikai dolgozók felháborodottan, tüntetéssel fogadták az amerikai nagytőke lakájait. Ime ez az angol kapitalistákról alkotott amerikai vélemény: *a dolgozó nép gyűlölettel fordul velük szembe, a Wall Street urai pedig nyíltan úgy írnak és beszélnek róluk, mint a „szemtelen koldusokról".*

A brit kormányférfiak a brit birodalom végrendeletét mentek megtárgyalni e héten Washingtonba. Igaz, hogy a hírek szerint a delegáció két vezetője, a minden szolgálatra kapható Bevin és az angol tőkések külön érdekeit bátortalanul hangoztató Cripps között ellentétek mutatkoznak, de itt nincs más lehetőség: alá kell írni mindazt, amit Snyder úr, az Egyesült Államok mindenható pénzügyminisztere parancsol. Ő diktál és akár tetszik Crippsnek, akár nem, *minden bizonnyal le fog kelleni értékelni a fontot és be kell engedni minden megkötöttség nélkül az amerikai tőkét az angol gyarmatokra.*

SNYDER

Snyderék majd megelégedetten dörzsölhetik markukat. Ha nem is festik rá egyelőre a zászlóra, de *Anglia ma már az Egyesült Államok negyvenkilencedik állama.*

A SZOVJET PÁNCÉLOSOK NAPJA

Szeptember 11-én ünnepli a szovjet nép a páncélosok napját. E napon a szovjet hadsereg páncélos egységei nagyszerű felvonulásukkal tesznek hitet a szovjet nép törhetetlen békeakarata mellett.

A Szovjetunió a páncélosok hazája és elvitathatatlan, hogy a tankok és acélfegyverek alkalmazása terén is első a világon. A harckocsi építésének nagy orosz hagyományai vannak. Az első kitűnő minőségű acélpáncélt 1854-ben Obuhov mérnök irányítása mellett készítették. A XIX. és XX. században az orosz mérnökök és technikusok előljártak a harckocsitervezésben és építésben. Az első világháborúban kiváló tervezők munkáját azonban nem használhatták fel, mert a tankok tömeges gyártását megakadályozta a cári Oroszország technikai elmaradottsága.

A tanképítés és tankgyártás a szovjet hatalom éveiben lendült fel. A Szovjet Hadsereg számára az első tankokat a „Szormovo" gyár munkásai készítették 1920-ban, Lenin felhívására. A tanképítés különös lendülettel indult meg a Sztálini ötéves tervek idején. 1934-től 1939-ig a Szovjet Hadsereg harckocsiállománya háromszorosára növekedett, a tankegységek tűzereje pedig megnégyszereződ ött.

A második világháború alatt Sztálin hadvezéri zsenialitással dolgozta ki a tankcsapatok felhasználásának legkorszerűbb módszereit. A szovjet páncélosok a náci fasizmus elleni küzdelemben a hősiesség ragyogó példáját adták. Győzelmesen harcoltak a Sarkvidéken, Bjelorusszia erdős, mocsaras területein, a Kárpátok hegyei között.

A páncélos erők alkalmazásának klasszikus példája a sztálingrádi hadművelet. Rjabin és Volszkij tábornokok tankegységei döntő szerepet töltöttek be a 330 ezer főnyi német hadsereg bekerítésében és megsemmisítésében. A berlini csatában a szovjet páncélos erők megmutatták, hogyan kell kiterjedt, átkaroló hadműveleteket egyesíteni egy nagyváros elleni frontális támadással.

A szovjet harckocsik a fasisztákkal vívott harc első napjaitól kezdve bebizonyították előnyüket. A szovjet tankok nemcsak kiváló minőségűek voltak, hanem mennyiségük is kiemelkedő volt. A háború utolsó három évében a szovjet gyárak több, mint harmincezer tankot, terepjáró és páncélkocsit gyártottak. A tankgyártás minőségét és mennyiségét nem csökkentette az sem, hogy számos gyárat keletre kellett telepíteni. Kovin vezérőrnagy, a Szocialista Munka Hőse, az egész világon ismert tervező olyan nehéztankot tervezett, amely mozgékonyság, páncélzat és tűzerő tekintetében a legjobb a világon.

A szovjet kormány kitűnő teljesítményeikért kitüntette a harckocsik tervezőit, építőit és kezelőit, a hős szovjet katonákat. Negyedmillió páncélos katonát tüntetett ki rendjelekkel, érmekkel és 1100 közülük a Szovjetunió Hőse címet kapta. A tanképítők közül több mint húszezret tüntettek ki, a legkiválóbb tervezőknek pedig a kormány a Szocialista Munka Hőse címet adományozta.

A szovjet páncélosok ereje a háború után egyre növekszik. A szovjet hadsereg és tankhadosztályai éberen őrködnek a kommunista társadalmat építő szovjet emberek munkája fölött.

SZERETNÉM — HA LEHETNE BELŐLEM VALAMI

Az ifjúság — a nemzet jövője. A Szovjetunióban a kommunizmus építőinek ifjú nemzedéke egyre egészségesebb, erősebb, képzettebb és műveltebb lesz. A népi demokrácia országainak fiatalsága szintén jobb jövőjét építi. Soraikban nincs helye az életuntságnak, hitetlenségnek és közönynek. E fiatalok tudják, hogy a jövő a maguk kezében van és hogy minden út nyitva áll előttük.

De korántsem így él a kapitalista országok ifjúsága. A párizsi „Paris Press — Intransigeant" a közelmultban hosszú kérdéssorozattal fordult másfélezer fiatal franciához. A válaszolók között voltak munkások, főiskolai hallgatók, kisiparosok, parasztok és tisztviselők.

— Hisz-e jövőjében? — kérdezte az újság.

— Nem, — felelte az ifjak és a leányok 28.3 százaléka.

— Hisz-e önmagában?

— Nem, — jelentette ki a fiatalemberek 45.4 százaléka.

— Van-e valamilyen eszménye?

— Nincs, — válaszolta a megkérdezetek 52.8 százaléka...

Tehát majdnem minden harmadik francia máris lemondott arról, hogy jobb jövő vár rá. Minden második nem bízik magában, tehát semmire sem törekszik... Lehet-e méltóbb ítélet arra a társadalmi rendszerre, amely az országban uralkodik!

Nos, és azok a kevesek, akik úgy nyilatkoztak, hogy van eszményük, amiről álmodoznak?

— Szeretném, ha lehetne belőlem valami! — felelte egyszerűen és talpraesetten az ifjak és leányok 13 százaléka.

— Akármi — csak valami lehetnék... Ez az az álom, amely a mai francia ifjúság nagyobb része számára mindig csak kétes és elérhetetlen álom marad.

A SZOCIALISTA MUNKA HŐSEI

1936-ban Moszkvában összeült az ipari vezetők konferenciája, amelynek napirendjén a sztahánovista mozgalom eredményeinek kiértékelése szerepelt. Sztahánov forradalmi újítása kiterjedt a termelés valamennyi ágára. Ez a konferencia a szocialista termelésben fordulópontot jelentett, mert ettől az időtől kezdve újítások, munkaversenyek sora hatalmas mértékben emelte a Szovjetunió iparának termelékenységi fokát és sor kerülhetett a mezőgazdaság nagyszabású gépesítésére is. Képünkön Sztálin elvtárssal látjuk a konferencia néhány résztvevőjével beszélgetés közben. A küldöttek büszke örömmel számolnak be Sztálin elvtársnak a termelésben elért eredményekről.

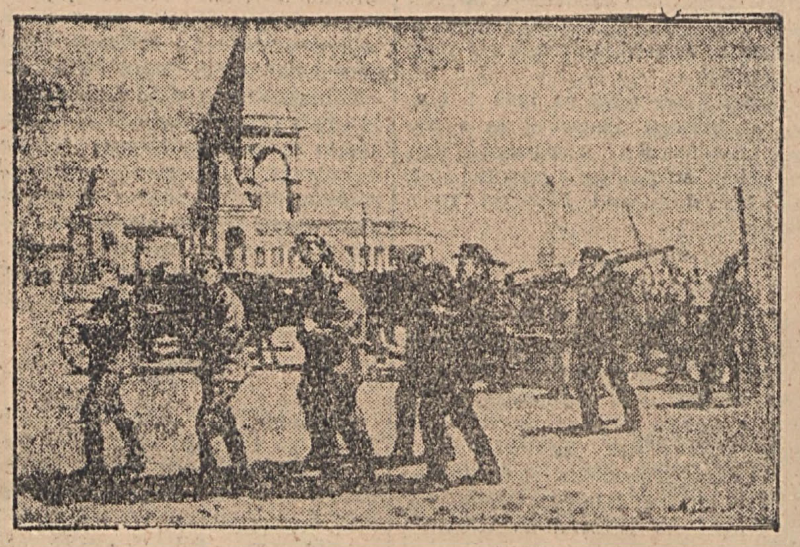

A szocialista építés kezdetén, harminc évvel ezelőtt, mozgalom indult a Szovjetunióban. A mozgalom a moszkva-kazáni vasútvonalon indult el. A rendes munkanap befejezése után a munkások és a tisztviselők néhány órai munkával rendbe hoztak 4 mozdonyt és 16 vagónt. A kommunista önkéntes munka hamarosan elterjedt az egész országban. 1920 május 1-én „országos Szubbotnik"-ot rendeztek, melyen Lenin elvtárs is megjelent. Lenin elvtárs „nagyszerű kezdeményezésnek" nevezte az első kommunista szubbotnikokat.

A munkaverseny a föld alatt is folyik. A nehéz bányamunka nagy részét nem az ember, hanem a gép végzi. Sztáhánovnak, aki szintén bányász volt, sok követője van. A. Pasnyin élmunkás, a Szocialista Munka Hőse villanyfúróval dolgozik.

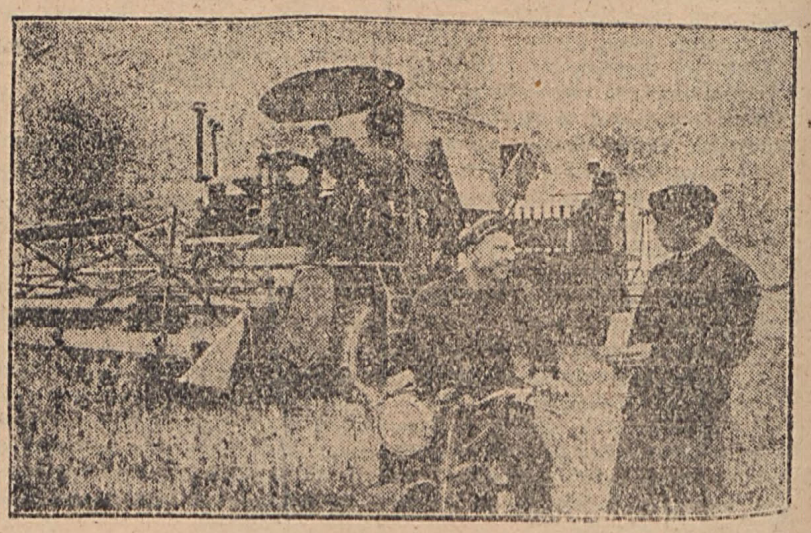

A Szovjetunióban a mezőgazdasági munkát a lehető legnagyobb mértékben gépesítették. G. Sztorozsev, aratógépkezelő, élmunkás, a Szocialista Munka Hőse, aratógépével 17—18 hektár területet arat le naponta. A munkát két részletben végzi, G. Sztorozsev munkáját végeztével átadja a gépet az őt leváltó társának és motorkerékpárján hazaindul.

Bulganyin marsall megbélyegezte a judás Titot és cinkosait, Szófiában mondott beszédében

Fényes ünnepségek Bulgáriában a felszabadulás évfordulóján

Szófiai jelentés szerint fényes külsőségek között ünnepelte meg pénteken a bolgár nép 1944 szeptember 9-nek, az antifasiszta fegyveres felkelésnek ötödik évfordulóját. Bulgária városaiban és falvaiban népes felvonulásokat, hatalmas ünnepélyeket és tömeggyűléseket rendeztek.

Szófiában a Dimitrov-mauzoleumnál felállított dísztribün előtt reggel nyolc órakor kezdődött a hatalmas arányú felvonulás.

A dísztribünön a Bolgár Kommunista Párt központi vezetőségének és Vaszil Kolarov miniszterelnök vezetésével a minisztertanácsnak tagjai,

Bulganyin marsall vezetésével a Szovjetunió kormányküldöttsége,

a Hazafias Arcvonal részéről Poptomov főtitkár, a diplomáciai kar tagjai, élükön Bodrov szovjet követtel, a külföldi vendégek, a kulturális küldöttségek és a tábornoki kar foglaltak helyet.

Határozhosszat tartott a felvonulás

Az ünnepség kezdetén Damjanov tábornagy, bolgár hadügyminiszter díszszemlét tartott a hadsereg felett. A hadsereg impozáns felvonulása után Szófia dolgozóinak felvonulása következett, amely

reggel 9 órától délután három óráig tartott.

A felvonulás elején sokszáz nemzetiszínű és vörös zászlót, valamint a népi demokratikus országok zászlóit vitték. A menetben messze láthatóan a baráti országok vezetőinek, Sztálin generalisszimusznak, Mao-Ce-Tungnak, Rákosi Mátyásnak, Klement Gottwaldnak, Gheorghiu Dejnek, Boleszláw Bierutnak Enver Hodzsának, Nikosz Zahariadisznak, Dolores Ibarurrinak, Amurice Thoreznek és Palmiro Togliattinak

képét vitték lelkes szeretettel a bolgár dolgozók.

A menet élén óriási táblát vittek ezzel a jelszóval: „Dimitrov elvtárs, esküszünk, hogy hazánkban felépítjük a szocializmust!"

A Szovjetunió és Bulgária elszakíthatatlan testvérisége

A szófiai Városi Színházban rendezett díszülésen Bulganyin marsall, a szovjet küldöttség vezetője mondott beszédet. A szovjet hadsereg korszakalkotó győzelme megteremtette a lehetőséget, hogy a bolgár nép a Kommunista Párt és annak vezetője, Dimitrov irányítása alatt

ledöntse a gyűlölt királypárti fasiszta rendszert.

A bolgár nép kezébe ragadta a hatalmat és a fasizmus ellen fordított fegyvert. A szabad Bulgária harcosai a szovjet hadsereg harcosaival vállvetve vitézül harcoltak a német betolakodók ellen.

Megemlékezett ezután a bolgár nép századokon keresztül folytatott szabadságharcáról a török elnyomók ellen, később pedig a német iga lerázásáért. Ebben a harcban

alakult ki a bolgár népnek a közösen kiontott vérrel megpecsételt testvérisége a Szovjetunió népeivel.

A jövő a kommunizmusé

— Mi, a szovjet nép, nagyra értékeljük a bolgár nép hűségét és szeretetét a Szovjet Hadsereg iránt, — folytatta Bulganyin marsall, majd rámutatott a bolgár népnek a felszabadulás óta elért hatalmas sikereire, amelyek gazdasági és politikai téren egyaránt egy új Bulgária keletkezését jelentik. Megállapította, hogy

ezeket a sikereket a Bolgár Népköztársaság alkotmánya rögzíti és törvényesen biztosítja,

majd összehasonlította ezeket az eredményeket a Marshall-tervhez csatlakozott országok romlásával és rávilágított arra, hogy ma már az egész világ dolgozó népe tudja: csak a szocializmus biztosítja a nemzeti függetlenséget, az igazi demokráciát és a dolgozó tömegek életszínvonalának állandó emelkedését.

Figyelmeztetett Bulganyin marsall arra, hogy

a béketábor megszilárdulása felkelti a nemzetközi imperialisták, a háborús úszítók gyűlöletét

és minden eszközt megragadnak a békeszerető népek megfélemlítésére. Ezután beszélt a demokrácia és szocializmus táborának állandó erősödéséről.

— A jövő a kommunizmusé — mondotta — a történelmet nem lehet visszafordítani, nem lehet elpusztítani a demokratizmus és szocializmus fiatal erőit. Elmondotta, hogy a béketábor csak a Szovjetunió és a demokratikus országok közötti szoros barátságból merítheti erejét, s

aki ezt a barátságot elárulja, az imperialista keselyük áldozatává lesz.

Példa erre a jugoszláv nép, amelyet a judás Tito és cinkosai, akik a szocializmus táborából az imperializmus és fasizmus táborába szöktek át, elárultak.

— Az egész haladó emberiség megbélyegzi ezeket a megvetendő árulókat — mondotta —, akik imperialista gazdáik utasításait hajtják végre. A jugoszláv nép azonban hallatni fogja szavát.

az árulók nem fogják elkerülni népük szigorú ítéletét.

Végül kifejtette: a felszabadult népek csak úgy maradhatnak a szocializmus útján, ha szoros barátságban vannak a Szovjetunióval és a népi demokratikus országokkal. A bolgár nép Dimitrov emlékéhez és ravatalánál tett történelmi fogadalmához híven, szilárdan ezen az úton halad Lenin és Sztálin tanításait követve.

Köszönőlevél Sztálin generalisszimuszhoz

A díszgyűlésről köszönő levelet küldtek Sztálin generalisszimuszhoz. A levél a többi között a következőket mondja:

— A legyőzhetetlen Szovjet Hadsereg testvéri és döntő segítségével népünk véget vetett a népellenes, véres fasizmusnak és népi demokratikus kormányzatot létesített. Akkor történt ez, amikor népünk létének legválságosabb napjait élte, amikor Bulgária ellenségei az ország új megszállását készítették elő. Népünk örök hálával tartozik a nagy Szovjetúniónak, hősies Kommunista (bolsevik) Pártjának és személy szerint Önnek, Sztálin elvtárs, drága tanítómesterünk és vezérünk, a haladó emberiség tanítómestere és vezére. Hálával tartozunk a hathatós és önzetlen támogatásért, amelyben részesített és szüntelenül részesít bennünket. Hálával tartozunk területi épségünk, nemzeti függetlenségünk megőrzéséért. Hálával tartozunk lerombolt gazdasági életünk helyreállításáért és továbbfejlesztésért, népünk jobb sorsának megalapozásáért és a szocializmus építéséért.

— **Országunk fejlődésének minden egyes napja egyre inkább megerősíti** felejthetetlen tanítómesterünk és vezérünk, Dimitrov elvtárs szavait, aki ezt mondotta: „A szovjet néppel való barátság ugyanolyan nélkülözhetetlen számunkra, mint amilyen nélkülözhetetlen a napfény és a levegő minden élőfény számára."

— Népünk — folytatja a levél — saját tapasztalatain és Jugoszlávia népeinek tragikus sorsán okulva tökéletesen megérti, hogy a Szovjetunió atyai gondoskodása, védelme és támogatása nélkül nem lenne lehetséges sem a szocializmus építésére irányuló erőfeszítés, sem országunk szabad nemzeti léte. A bolgár nép legmélyebb megvetéssel sujtja a Tito-klikk gyalázatos rágalom- és provokációs hadjáratát a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen és tudja, hogy ezzel a Tito-klikk amerikai gazdáit szolgálja.

— **Hívek maradunk Dimitrov elvtárs nagyszerű végrendeletéhez,** amely kötelességünkké teszi, hogy megőrizzük és elmélyítsük a szovjet néppel való testvéri kapcsolatainkat. Országunk dolgozói mindig is a békés és demokratikus népek családjához tartoztak és a jövőben is szilárdan ehhez a családhoz fognak tartozni, amelyet a legyőzhetetlen Szovjetunió és a nagy Sztálin vezet.

A nemzeti ünnepre megérkezett a szovjet búzaküldemény

Szófiai jelentés szerint a győzelem és felszabadulás szeptember 9-i ünnepségére érkeztek meg Burgasz kikötőjébe az első szállítmányok abból a 160 ezer tonna búzából, amelyet a Szovjetunió küld Bulgáriának. Burgász és vidékének dolgozói és paraszt jai lelkes, lelkes felvonulással fogadták a kikötőbe befutó első két szovjet hajót, amelyek 2500 tonna szovjet gabonát hoztak. A kikötőben egybegyűlt sokezerfőnyi tömeg lelkesen éltette a bolgár és a szovjet népek testvéri barátságát. A város dolgozói viharos, meleg ünneplésben részesítették a szovjet hajók legénységét.

A Komszomol művészegyüttesének búcsúelőadása *a budapesti Városi Színházban*

Pénteken este mégegyszer megteltek a széksorok, még egyszer eljöttek Budapest dolgozói, hogy gyönyörködjenek a szovjet ifjúság nagyszerű művészetében, a Városi Színházban, ahol a leningrádi ipariskola növendékeinek harmonikazenekara nyitotta meg a fiatal szovjet művészek műsorát, egyben a viharos, szűnni nem akaró ünneplés sorozatát.

A nézőteret zsúfolásig megtöltő közönség visszatérő vastapsa, amelyivel Galina Izmailova felejthetetlen népi táncát, Roza Badlanova gyönyörű énekét, a csodálatos balettáncosokat, Igor Bezrodnij hegedűművészt és a többi nagyszerű szovjet művészt ünnepelte, különösen a világhírű Alexadrov-kórust, az szólt a magasabb szocialista művészetnek.

Vendégeink visszautaztak hazájukba, de a magyar dolgozók szívében örökre itt maradnak. Emlékezni fogunk mindig a Komszomol ifjú művészeire, akik a szépség és a szocialista ország szabad, magas kultúráját imertették meg velünk. Tanultunk tőlük és a tanultakat ezen a téren is hasznosítani fogjuk.

Dolgozó parasztságunk érdeke, hogy nemesített vetőmagot vessen

A vetésterv teljesítéséhez szükséges vetőmag biztosítva van. Az állam 432.000 mázsa nemesített vetőmagot ad a dolgozó parasztságnak, ami mintegy 31 millió forint értékű segítségnek felel meg. Ez az összeg már az ötéves terv mezőgazdasági beruházásainak egy része. Nagy előnyt jelent a dolgozó parasztság számára az is, hogy az akciót a helyi földművesszövetkezetek bonyolítják le, így a parasztság mentesül a drága fuvarköltségtől is, mert az igénylő a vetőmagot helyben, a földművesszövetkezeteknél kapja meg.

Az akció lebonyolítása a következő feltételek mellett történik: 110 kg búzáért 100, 100 kg rozsért 90, 100 kg ősziárpáért 100 kg nemesített vetőmagot kap a gazda cserébe. Az ősziárpánál a tízszázalékos különbözetet készpénzben kell megfizetni.

Magyar sikerek a bukaresti atlétikai versenyeken

Szombaton délután kezdődött meg Bukarestben a román nemzetközi atlétikai bajnokság első napja. *Kalapácsvetésben* első lett Németh Imre (magyar) 57.13 méteres, második Petike (magyar) 51.71 méteres dobással. A *80 méteres női gátfutásban* első Gyermati Olga (magyar) 12 mp. idővel, második Lassel (román) 12.4 mp. negyedik Kovács-Buna (magyar) 13 mp., hatodik Lőrinczi (magyar) 13.6 mp. idővel. A *800 méteres férfi síkfutásban* első Talmaciu (román) 1:54.2 p. (román csúcs), második Hires (magyar) 1:54.7 p., negyedik Bakos (magyar) 1:55.8 p.

Szombaton délután a Margit-szigeten folytatták a nemzetközi tenisz bajnokság küzdelmeit. Eredmények: Asbóth—Krájczik 6:3, 6:0, 6:1. Asbóth, Ádám—Viziru, Varalullis 4:6, 6:1, 6:2, 6:4.

100 méteres síkfutás: 1. Csányi (magyar) 10.7 mp. 2. Varasdi (magyar) 10.8 mp.

100 méteres női síkfutás: 1. Sicherova (csehszlovák) 12.4 mp. 2. Egri (magyar) 12.6 mp., 3. Lohász (magyar) 12.7 mp.

Női gerelyhajítás: 1. Zatopkova (csehszlovák), 46.32, második Rohonczi (magyar) 39.28 m. 3. Umbrai (magyar) 36.61 m.

Rúdugrás: 1. Homonnai (magyar) 400 cm, 2. Zsitvai (magyar) 400 cm.

5000 méteres síkfutás: 1. Zatopek (csehszlovák) 14:24 p. 2. Bácsfalvi (magyar) 14:54.4 p.

Férfi súlylökésben második lett: Németvári (magyar) 13.70.

4x400 méteres váltó: 1. Magyarország 3:17.4 p., 2. Csehszlovákia, 3) Románia.

Női magasugrás: 1. Modrachova (csehszlovák) 150 cm. 2. Mala (csehszlovák) 150 cm. 3. Rohonczi (magyar) 150, 4. Csáki (magyar) 140, 5. Soós (magyar) 140.

A férfi távolugrásban negyedik lett Csányi (magyar) 6.80 m.

A magyar csapat győzött a belga vízilabdázók ellen

Genovai jelentés szerint pénteken este a nemzetközi vízilabda hatostorna mérkőzések során az alábbi eredmények születtek:

Olaszország—Svédország 5:1 (3:0). Hollandia—Franciaország 4:0 (3:0). Magyarország—Belgium 4:2 (2:0). A mérkőzés magyar támadásokkal indult. A vezető gólt Lemhényi dobta Szittyá átadásából a második percben. Az ötödik percben Szittya szép leúszással szerezte meg a magyar csapat második gólját. A második félidő elején Vágó a harmadik gólt is megszerzi. Ezután lefékezett a magyar csapat és a belgák Isselöe két góljával 3:2-re javítottak. A magyar csapat nagyszerű hajrával válaszol a gólokra és a játékidő utolsó percében Vágó átadásából Szittya állítja be a végeredményt. A magyar csapat végig egységesen jól játszott. Szombaton este Magyarország Hollandia ellen játszik.

Izgatott és összeszurkálta a DÉFOSZ elnökét

10 évi fegyházat kapott

A rögtönítélő bíróság Antal tanácsa szombaton tárgyalta a szándékos emberölés büntettének kísérletével vádolt Rózsa Orbán tabódi lakos bűnperét. A vádlott azért került a rögtönítélőbíróság elé, mert ez év augusztusban a faluban tartott táncmulatságon több társával szövetkezve megverte, majd

megszurkálta a tabódi DÉFOSZ elnökét, Juhász Pétert.

Rózsa Orbán már régóta ellenséges magatartást tanusított a helyi DÉFOSZ elnöke ellen és azt többször megfenyegette és közben nyiltan izgatott a faluban a szövetkezeti mozgalom ellen. A vádlott és családja Bukovinából került a Horthy-éra alatt Tabódra és a felszabadulás után a vádlott apja a földosztó bizottság elnöke lett.

Mint ilyen a tisztségét saját családja részére hasznosította, fiainak és közvetlen hozzátartozóinak bőkezűen osztogatott földet és egyéb ingóságot.

A falu számos dolgozó parasztja, aki nem részesült a vádlott édesapjának „bőkezűségében", az utóbbi időben a szövetkezetbe tömörült. Ezt a vádlott Rózsa Orbán és családja nem jó szemmel nézte és „Amerika Hangját" hallgatva állandóan lázította a népi demokráciánk és a szövetkezeti mozgalom ellen.

Ez év augusztus 29-én Tabódon táncmulatságot rendezett a helyi DÉFOSZ szervezet. A mulatságon megjelent Rózsa Orbán több társával együtt, annak ellenére, hogy

a DÉFOSZ megmozdulásain addig soha sem vettek részt.

Megérkezésük után azonnal botrányt okoztak és a zenekaron összeveszve megzavarták a mulatságot. Majd verekedést provokáltak és annak során Rózsa Orbán késéyel, több szúrást ejtett a DÉFOSZ-elnök Juhász Péteren, akit csak a gyors orvosi beavatkozás mentett meg az életnek.

A tanuk egybehangzó terhelő vallomása után a vádat képviselő dr. Huszár István ügyészségi elnök mondotta el vádbeszédét.

— A DÉFOSZ elnökök és titkárok nevében, akik becsülettel viszik a falu osztályharcát és becsülettel viszik előre a falu szocialista építését,

a legszigorúbb ítéletet kérem

— mondotta.

A rögtönítélő tanács szándékos emberölés kísérletének büntette miatt

Rózsa Orbán vádlottat 10 évi fegyházra

és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

Tadzsikisztán leninabadi területén 42 mozgókönyvtárat szerveztek, amelyek a földeken is felkeresik a kolhózok brigádjait és munkásrajait.

CSAK EGY MONDAT

Moszkvából hétfőn reggel indulnak haza a Vasas sportolók.

*

Prágában, Bukarestben, Tiranában nagy ünnepségeket rendeztek a bolgár felszabadulás évfordulóján.

*

Szkladán Ágoston, a Magyar Népköztársaság prágai követe meglátogatta dr. Vaceket, a csehszlovák főváros főpolgármesterét. A magyar követ a látogatás után koszorút helyezett el az ismeretlen katona prágai síremlékére.

*

A gabonabegyüjtés edgidi eredményei szerint a dolgozó parasztság az idén négyszer annyi gabonát ajánlott fel önként, mint tavaly. 8.4 millió mázsa gabona gyült be eddig.

*

Ünnepélyesen nyitották meg Prágában a férfi és a női röplabda-világbajnoki küzdelmeket.

*

Cripps a washingtoni sajtóklubban kijelentette, nagyon sok ember életszínvonalát kell Angliában tovább leszállítani, amíg Anglia meg nem oldja pénzügyi válságát. Londonban e kijelentés alapján számolnak az angol élelmiszeradagok közeli újabb leszállításával.

*

A svéd békehét hétfőn kezdődik meg Stockholmban nagy tömeggyűléssel.

*

Szombaton kezdődött egész Albániában az albán-szovjet barátság hónapja, amely hatalmas tüntetésekkel, politikai és kulturális megnyilvánulásokkal juttatja kifejezésre az albán nép barátságát és ragaszkodását a dicső szovjet nép iránt.

*

A Mexico Cityben folyó békekongresszuson a szónokok elszánt küzdelemre hívták fel az elnyomott népeket az amerikai imperialista háborús uszítók ellen.

*

A newyorki értéktőzsdét újabb áresési hullám borította el. Minden valószínűség szerint szeptember 14-én acélipari sztrájk kezdődik az Egyesült Államok egész területén.

*

A budapesti iskolákban szombaton délután tartották a tanévnyitó ünnepségeket. A nagybudapesti középiskolák első osztályosainak 49 százaléka munkásgyermek.

*

A szovjet labdarugó-bajnokságban a moszkvai Dinamó nyert.

FIGYELEM! Kiskereskedők — Szövetkezeti és Népboltárudák! Értesítjük vásárlóinkat, hogy üzleti óráink 8—2-ig vannak. Szombaton 8—12-ig. Vásárlás és vevőfogadás csak ez idő alatt eszközölhető. Tisztelettel: Pécsi Rövid és Kötöttáru Nagykereskedelmi N. V. Pécs, Kossuth Lajos-u. 12. és Ruházati osztálya: Pécs, Irgalmasok-u. 5. Pécsi Nagykereskedelmi N. V. Pécs, Kossuth Lajos-u. 13. sz. 4346.

Igy lett háromszoros élüzem
A KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT

Horváth István elvtárs a közlekedési vállalat üzemelője 1947 augusztus elején a vállalat hároméves tervét nézegette. A selymes papiron az adatok tömkelege sorakozott egymás alá.

Új autobuszok. Várótermek, végállomáson melegedő...

— De honnan? — tette fel a kérdést magában — Pénz erre a célra nincs, az kell másra, hisz rombadöntve a fél ország. És ekkor jó ötlete támadt. Megpróbáljuk az udvaron heverő autobuszroncsokat összeállítani, vagyunk mi itt elegen jó szakmunkások. — gondolta magában.

Roncsokból kocsipark

Igy kezdődött...

Másnap jelentkezett Dulánszky Nándornál, a Közüzem vezetőjénél és előadta elgondolását. Dulánszky elvtárs felcsillanó szemmel helyeselt Horváth elvtársnak, aki még aznap magaköré gyüjtötte legjobb munkatársait és megmagyarázta, hogy miről van szó.

— A tervet, akármilyen nehézségek árán is, de megvalósítjuk — hangzott az egyöntetű válasz.

Igy folytatódott.

Megkezdődött a komoly munka a Közlekedési Vállalatnál. Legsürgősebben egy teherkocsit állítottak össze a roncsokból, hogy ezzel élelmiszert tudjanak behozni a városi dolgozóknak. Hihetetlenül gyors idő alatt készült el a teherkocsi és Horváth elvtárs mindenütt az élen járt a munkában.

A kocsipark közben állandóan bővült és néhány hónap alatt a nyolc kocsiból álló park megduplázódott. A dolgozók pedig örömmel látták, hogy már nem kell órákat várni a megállóhelyek előtt. Különösen a pécsbányatelepi és mecsekszabolcsi bányászasszonyok örültek a közlekedési dolgozók jó munkájának.

A jó munka elismerése

A pártszervezet irányításával végzett jó munkáért a Közlekedési Vállalat kétszer egymásután elnyerte az élüzem kitüntetést, ami további fokozott munkára sarkalta a dolgozókat, akik közül többen élmunkás kitüntetést kaptak.

A nagy munkában már elfogytak a roncsok. Erre Budapestről hoztak a Beszkárttól. Volt még ott elég. Ezekből készültek a Rákosi, Gerő, Petőfi és Kossuth nevét viselő autobuszaink. Az autobuszok száma húszra szaporodott és most már lehetővé vált, hogy a négy főjárat mellé még nyolc járatot lehessen beállítani a dolgozók érdekében. Ezért harmadszor is megkapták az élüzem kitüntetést.

Közben a dolgozók kényelméről sem feledkeztek meg, mert a tervben ezek is szerepelnek. Először a fémipari szakiskolánál készült el a fedett váróterem, majd sorjában a többiek, a mecsekszabolcsi, a pécsbányatelepi. A garázs előtti villamos végállomásnál a melegedő is gyors ütemben készült el.

— Erre a dolgozók érdekében feltétlenül szükség van — mondotta Király József elvtárs az egyik szakszervezeti gyülésen.

Megvalósult a terv

Ez már nem is volt benn a tervben, de szükség volt rá és elkészült. A gépkocsiszín teteje omladozóban volt. A rozoga tetőt vasbetón tető váltotta fel. Új központi fűtőberendezést létesítettek a garázsban. Fejlesztették a javítóműhelyeket és géperőre berendezett asztalosműhelyt állítottak fel.

A villamosokon a dolgozók érdekében újításokat vezettek be. A kocsik egy részét már ajtókkal látták el, hogy a vezetőt megóvják a hidegtől és a huzattól. Most ülőkéket szerelnek fel a kocsivezetők számára, hogy ne legyen olyan járasztó a szolgálat.

A terv, amelynek végrehajtását az első pillanatban maga Horváth elvtárs is kétségbevonta, majdnem teljes egészében megvalósult. A közlekedési alkalmazottak kiváló munkát végeztek, amelyet a Párt irányításával valósítottak meg és amelyért az egész város dolgozóinak elismerését kivívták.

Gróf József

Kedden tartják meg az összevont pártnapokat
Pécsett, Mohácson és a bányavidéken

A vasárnapra és hétfőre hirdetett összevont pártnapokat közbejött akadályok miatt kedden délután 6 órai kezdettel az alábbi helyeken tartják meg Pécsett a Doktor Sándor kultúr húzban, ahol Szirmai István elvtárs központi előadó tart politikai beszámolót. Komlón Szikra Sándor elvtárs az MDP megyei titkára az előadó Mecsekszabolcson, Ács Lajos elvtárs központi előadó ismerteti a legutóbbi idők bel- és külpolitikai eseményeit. — Mohácson Eckl Gyula elvtárs a kombinát üzemi pártszervezetének titkára tart beszámolót, míg Szászváron Vadon Antal elvtárs, az MDP megyei bizottságának politikai munkatársa lesz az előadó. Ugyancsak összevont pártnap lesz Vasason, ahol Stádinger István elvtárs, az MDP megyei bizottságának szervező titkára és Pécsbányatelepen, ahol Lakatos József elvtárs tart beszámolót. Ugy Pécsett, mint Mohácson, valamint a bányavidékeken a tagság részéről a keddi pártnapok iránt mindenütt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Megérkezett 12 új baranyai termelőcsoport miniszteri engedélye

A nyár folyamán hatalmas arányú érdeklődés indult meg a termelőcsoportok iránt. A megye dolgozó parasztságának igen tekintélyes száma magáévá tette a nagyüzemi gazdálkodás, a szocialista munkamódszerekkel való termelés gondolatát és ennek eredményeképpen szép számmal alakultak meg szeptember 1-e előtt a termelőcsoportok.

Most érkezett le a földmüvelésügyi miniszter leirata a vármegyei mezőgazdasági igazgatósághoz, amely szerint újabb 12 termelőcsoport működését engedélyezte. A piros-fehér-zöld színnel keretezett engedély-okiratok még itt fekszenek a Mezőgazdasági Igazgatóságon és 1—2 nap mulva már kézbe kapják azok a termelőszövetkezeti csoportok, amelyek a jobb és boldogabb életmódot biztosító szövetkezeti társasgazdálkodást választották. Az engedély-okiratokat az alábbi termelőszövetkezeti csoportok kapták: A máriakéméndi földmüvesszövetkezet „Petőfi", az egyházaskozári „Rákóczi", a németpalkonyai „Dózsa", a mekényesi „Uj alkotmány", a majsi „Táncsics", a hássági „Kossuth", a pécsváradi „Dózsa" az újpetrei „Dózsa" III. típusú csoport, a lovászhetényi „Dózsa" II. típusú, az ági „Vöröscsillag" és a belvárdgyulai földmivesszövetkezet „1. sz. Táncsics" I. típusú csoportja.

Lelkes hangulatban tartották meg a pécsi tanévnyitó ünnepélyeket

Megélénkült a város szombaton délután. Mindenütt fehér inges lányok, fiúk siettek, mosolygó szülőkkel, virágokkal, az iskolák felé. Ma délután indították népköztársaságunk első tanévét szerte az országban. Uj tanulók, új nevelők állnak küszöbén és fogadják meg ezen a napon, hogy ezévi munkájukban még következetesebb, jobb, lelkesebb harcosai lesznek új életünk kialakításának, melynek alapköve az ifjúság. Az az ifjúság, melyet új szellemtől átitatott nevelők formálnak szocialista emberré.

Mindenütt lelkes hangulatban folytak le az ünnepélyek. Nézzünk meg közülük egyet az általános iskolák ünnepélyéről és egyet a középiskolákból.

*

Uttörők sorfala várta a szülőket és az érkező elsősosztályosokat, a Fürdő-utcai általános iskola kapujában. A Himnusz eléneklése után, ünnepélyes hangulatban kezdte meg beszédét Péter Ernő, az iskola igazgatója. Köszöntötte a szülőket, az iskola kapuját először átlépő kis pajtásokat. Beszélt alkotmányunkról, és ötéves tervünk hatalmas perspektiváiról. Elmondotta, hogy az új tanévben milyen új feladatok várnak a nevelőkre, szülőkre, gyermekekre.

A Magyar Dolgozók Pártja nevében Varga László elvtárs köszöntötte az új tanév küszöbén a nevelőket, szülőket és gyermekeket.

— Az ifjúság kövesse nagy barátjukat és népünk szeretett vezérét, Rákosi elvtársat — mondotta.

A szülői munkaközösség nevében Péterfia Lajosné beszélt, majd Csiszár Pistike szavalata után Rácz Péter úttörőpajtás tett fogadalmat a jó tanulásra, kitartó munkára. A Köztársasági Indulóval ért véget az ünnepély, melyen lelkes tapssal, szeretettel éljenezték népünk nagy vezérét, Rákosi elvtársat és Sztálin elvtársat.

Az ipari leánygimnáziumban szintén lelkes hangulatban nyitották meg a tanévet. Ugy a növendékek, mint a pedagógusok megfogadták, az iskola létének három évét arra használják fel, hogy a szocializmus építésének értékes munkásokat neveljen. Néhány szavalat, énekkari szám és népi tánc tették színessé az ünnepséget. Az MNDSZ küldötte pedig komoly közös munkára ösztönözte a szülőket, növendékeket

Kisajátította magának a babarci földművesszövetkezetet egy kizsákmányoló volt földbirtokos és gyáros

A SZÖVOSZ küldött közgyülése határozatot hozott arról, hogy a szövetkezetekből eltávolítják a kizsákmányolókat, a dolgozó nép valamennyi ellenségét. A határozatot azóta tettek is követték és tennivaló akadt is bőségesen, mert a gazdasági élet területéről kiszorult kizsákmányoló elemek a szövetkezetet használták fel sokhelyütt menedékül. Igy történt ez a babarci földmivesszövetkezet esetében is, ahová, *mint a szövetkezet könyvelője furakodott be Radó Frigyes.* A könyvelő az elmult években a kizsákmányolásnak több formáját űzte, előbb, mint malombérlő, majd egy dobozgyár társtulajdonosa Mohácson, ezek mellett egyideig több mint 400 hold földön gazdálkodott. Volt alkalmazottai tudnak beszélni viselt dolgairól. A kizsákmányoláshoz szívósan ragaszkodó Radó mindig tudott új bázist találni, ha az egyik nem bizonyult időállónak, vagy eléggé hasznot hajtónak. *Hosszú időn át bérelte a mohácsi átkelési üzemet is* és méregdrága viteldijakkal szipolyozta ki a dolgozó parasztok ezreit.

Az „élelmes" Radó a népi demokráciában is feltalálta magát, földet, házat és jószágokat szerzett juttatásként. Az természetesen eszeágában sem fordult meg, hogy a földet maga művelje. Másokkal dolgoztatni sokkal könnyebb. A juttatott házat bérbeadta. Mint egykori adótisztviselő nyugdíjat élvezett, ezen felül *a szövetkezetnél is szép fizetése volt.* Ennek ellenére aztán amikor megmelegedett, a szövetkezetet a magáénak tekintette. A pénzküldeményeket felvette mindenféle meghatalmazás nélkül, a szövetkezetnek folyósított célhiteleket, a szerződéses napraforgóra és sertéshízlalásra szánt előlegeket hónapokig nem fizette ki a dolgozó parasztoknak, mert az összeget más célra használta fel.

Amikor éhségét mindez nem elégítette ki, *a szövetkezeti terményfelvásárlót rá akarta bírni hamis utalvány kiállítására, hogy jogtalanul pénzt vehessen fel.* Ugyanilyen bűnösen járt el a földmivesszövetkezet keretében alakult közös termelőcsoport tagjaival szemben is, amikor OTI bejelentésüket többszöri figyelmeztetés ellenére is elszabotálta. Emiatt négy gyermekszülés és egy súlyos műtét kórházi költségeit az érdekelt csoport tagoknak maguknak kellett viselniök.

Üzelmeinek a szövetkezeti tagrevizió vetett véget, Radót, mint osztályidegen, kizsákmányoló elemet kizárták a szövetkezetből. Ő azonban még most sem adta meg magát. A szövetkezet postáját erőszakosan és önkényesen a saját lakására vitette és tovább is úgy kezelte a szövetkezet ügyvitelét, mintha saját egyéni cége lenne. *Visszaéléseit csak a legkeményebb fellépés szüntette meg.*

Radó ténykedése mérhetetlen kárt okozott a földmivesszövetkezetnek, mert nemcsak lelkiismeretlenül sáfárkodott javaival, hanem bomlasztott is.

A Sopianában lendületesen folytatódik az egyéni és brigádverseny

A Sopiana gépgyár brigádvezetői és versenybizottsága összevont ülésen értékelték a elmult négy hét munkáját. A beszámoló alapján megállapították, hogy a brigádgyülések és a brigádnapló vezetése sablonossá vált, ellaposodott és elhatározták, hogy ennek kijavítására ezentúl a brigádnak mindig más-más tagja vezeti a brigádnaplót, ezenkívül pedig minden brigádban bevezetik a felelősök rendszerét.

Az elmult négy hét eredményei alapján az üzem brigádjai közül az első helyet Juczi János öntőbrigádja érte el 113 százalékos teljesítménnyel, második Deák József esztergályos 112 százalékkal, harmadik a Benecsik (volt Jeckl) brigád 111 százalékkal.

Egyéni versenyben a 31. és 32. bérhéten Jeckl József 151, illetve 134 százalékkal lett első, a 33. és 34. bérhéten pedig Körmendi Győző 152, illetve 153 százalékos teljesítményt ért el. Az üzemen kívüli kihívások során Herger András öntő Szabadella Lajos Zsolnay gyári korongost, Juczi János öntő Eichert József Zsolnay-gyári korongost, Horváth József és Havasdi József mázolók a Hofherr-gyár mázolóbrigádját hívták ki versenyre. — Juczi János brigádja is bejelentette, hogy versenyre hívja ki a Hofherr-gyár öntőbrigádját, s a verseny feltételeit személyesen tárgyalják meg. Ezenkívüi számos más kihívás is történt, többek között a rádió újságtója alapján Szatykó József öntő a Kistext gyárból Tóth Mária szövőnő, Juczi János pedig ugyancsak a Kistext gyárból Horváth Mária élmunkás szövőnőt hívta ki versenyre, amelynek feltételei: a legmagasabb teljesítmény elérése és a selejt legkisebb százalékra való csökkentése.

REPÜLŐGÉPPEL A KOLHOZMEZŐK FÖLÖTT

A kolhozfalu dolgozói meggyőződtek arról a hatalmas haszonról, melyet a repülés jelent a mezőgazdaság számára. A repülőgépeket évről-évre nagyobb mértékben veszik igénybe. Igy járt például az odesszai közigazgatási terület gluskovi kerületének „Komintern", „A termés napja", „Sztáltin", „Igazság" nevü termelőszövetkezetének és több más kolhoznak vezetősége. De lássuk, hogyan jellemzi a mezőgazdasági repülés munkáját a „Komintern"-kolhoz elnöke, Bugrij elvtárs:

— A repülőgép — mondotta, — számunkra igen hasznos eszköz. Ahol a búzát repülőgéppel műtrágyáztuk, ott egy hektáron 4—5 métermázsával több termést nyertünk, mint a trágyázatlan szakaszokon. Ezenfelül, minden hektárnál két munkanapot és két igavonó-munkanapot takarítottunk meg.

Nagyon fellendült ebben az évben a kertgazdaságok repülőgépről való megmüvelése. A repülőgépek a kerteket kora tavasszal olajjal bepermetezték, hogy megsemmisítsék az almamoly hernyóit, még mielőtt a gubókból kikelnek volna. A kerteket kombinált oldattal és a rovarokra nagy hatással bíró új szovjet preparátummal, a „DDT"-vel permetezik.

Pilótáink ugyanilyen sikereket értek el a szőlők megmüvelésénél, hol több mint 30 ezer hektárt tisztítottak meg a peronoszpóra és filoxéra betegségek pusztító tevékenységétől.

Tavasszal néhány kerületből riadójelek érkeztek, hogy a lucernát megtámadta a phitonomus. Megsemmisítésükre haladéktalanul bevetették a repülőerőket. Köztudomású, hogy a phitonomus teljesen megsemmisíti a lucerna első kaszálását és lehetetlenné teszi, hogy a lucerna magot hajtson. A lucernavetések új rovarirtókkal — hexaclorannal és „DDT"-vel való permetezésénél három-négy nap leforgása alatt teljesen megsemmisülnek a kártevő-rovarok. Ezt a munkát ilyen gyorsan csak a repülőgépek tudják végrehajtani, melyek sikeresen el is végzik feladatukat.

Számos repülőgép folytat küzdelmet a középázsiai köztársaságok és Azerbajdzsán gyapotültetvényein élősködő rovarokkal szemben és sikerrel óvják meg ezeket az ültetvényeket a veszélyes ellenségektől.

A szovjet nép hatalmas lelkesedéssel lépteti élete a természet átalakítására vonatkozó zseniális sztálini tervet. Ebben a munkában az utasszállító flotta repülői is aktivan résztvesznek. Légi fényképeket készítenek a terepről, hogy meghatározzák azokat a helyeket, melyek az erdősávok ültetése szempontjából legracionálisabbak, facsemetéket, magvakat szállítanak, a már meglévő védőerdősávokat megtisztítják a kártékony rovaroktól. Pilótáink, repülőtechnikusaink és egyéb szakembereink a szocialista munkaversenyben aktivan résztvesznek, a repülőgépek magas termelékenységü munkájáért küzdenek és a sztahanovista munka példáját mutatják.

A sztálini repülés dolgozói a mező- és erdőgazdaság szakembereivel és a kolhozistákkal szorosan együttmüködve, tudásukat és tapasztalatukat a szovjetunió megerősítésének és felvirágoztatásának nagy ügyére fordítják.

Mozi

APOLLO 14-éig
Munkásökölléel a náci terror ellen.
Idegen kikötő
Svéd film.
Előadások vasárnap 3-5-7-9 órakor.
hétfőn 5, 7, 9 órakor

URÁNIA 11-éig
Az akarat és kitartás csodája:
Egy igaz ember
Főszereplők: Kadotsnyikov, Tamara Makarova
Előadások: vasárnap 4, 6, 8 órakor
URÁNIA HÉTFŐI MÜSORA:
A varsói gettó végnapjai:
Égő város
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 14-éig
Magyarra szinkronizált szovjet film.
Az ellenség háta mögött...
Végzetes éjszaka
Főszereplő: Borisz Andrejev
Előadások vasárnap: 4, 6 és 8 órakor
Hétfőn: 6 és 8 órakor.

UTAT A TÖMEGEK BIRÁLATÁNAK!

Nem mindig ott van a hiba, ahol az üzemi gyűléseken hibákról beszélnek. Ha a gyűlésen egészséges bírálat formájában kerül a nyilvánosság elé, arra nyugodtan azt mondhatjuk, hogy már nem is hiba, mert ha a tömeg megvitatja, ebből a vitából majdnem kivétel nélkül minden esetben megszületik a kijavítás módja is. Sokkal nagyobb baj az, ha a bírálat hiányzik, mert akkor a kis hiba megdagad, újabb, mind nagyobb és nagyobb hibák ragadnak mellé, megindul a lavina, amely végül is könnyen maga alá temetheti az üzem vagy szervezet egész vezetőségét.

A kaposvári cukorgyárban is így, a munkásság egészséges bírálatának hiánya miatt nőttek a bajok mindaddig, míg most már az üzemi pártszervezet vezetősége tehetetlenné vált velük szemben és *új vezetőséget kell választani.* A kaposvári húsüzemben viszont a bátor kritika mutatott rá egy súlyos visszaélésre és tette lehetővé az ellenség eltávolítását. A bonyhádi zománcgyárban a vállalatvezető és szűkebb köre nem tűri a kritikát, *a munkások félnek megmondani véleményüket.* Meg is sínyli ezt az üzem fejlődése. A simontornyai bőrgyárban azonban a munkásság kritikája rámutatott a hiányosságokra és az eddig sűrűn előforduló kieséseket kiküszöbölte.

Folytathatnánk *szinte valamennyi üzem felsorolásával.* Mindegyik azt bizonyítja, hogy a kommunista módon gyakorolt építő kritika hatalmas mértékben lendíti előre az üzem fejlődését, *a bírálat hiánya pedig súlyos bajok forrásává válhat.* Az alulról jövő kritikát ezért nem elnyomni, hanem támogatni, a tagságot nem megfélemlíteni, *hanem bátorítani kell.*

A pécsújhegyi villamoscentrálé és szénelőkészítőmű gyűlésein már hosszú idő óta hiányzik a kritika. De nemcsak a gyűléseken, hanem a faliujságon is. Pontosabban: *a faliujság, a kritikának és önkritikának ez az éles fegyvere egyszerűen nincs is.*

Talán nincs hiba a pécsújhegyi üzem vezetőségében? Talán minden zökkenő és botlás nélkül vezeti az üzemvezetőség és az üzemi pártszervezet az üzem életét? *Nem, erről szó sincs!*

Nem mindig volt ez így Pécsújhegyen. Egy évvel ezelőtt, vagy még előbb, komoly szerepe volt a bírálatnak a gyűléseken és faliujságon egyaránt. Felszólalásokban és faliujságcikkekben tárgyilagosan, építő módon rámutattak a hibákra és javaslatok hangzottak el azok kiküszöbölésére.

De most nem így van és ennek az az oka, hogy a helyi munkásüzemvezető a Párt tanítását nem értette meg, *elfelejtette, hogy a Pártnak kell az üzemben az irányító és vezető erőnek lennie, elnyomta a párttagság és a helyi pártszervezet építő kritikáját.*

De hibás a helyi pártszervezet is, mert nem emlékedett feladata magaslatára és nemcsak elnézte a helyi üzemvezetőség hibáit, hanem maga is csatlakozott azokhoz, szinte úgy, *mintha a pártszervezet titkára kenyéradójának tekintette volna az üzemvezetőt* és tartott volna attól, hogy elveszti munkáját az üzemben, ha rámutat a hibákra és feladatát betöltve, mint az üzem életének igazi irányítója lép fel.

— *Az elvtárs pártellenes és a reakciót segíti, mert támadja a pártvezetőséget... A szaktárs a demokrácia ellen üszít, mert támadja a munkás-üzemvezetőséget.*

Ez volt a válasz a felszólalásokra és ez később általánossá vált. A faliujságcikkeket pedig eltávolították vagy ki sem engedték tenni. Így az üzem dolgozói *elvesztették a kedvüket a bírálat gyakorlásától.* Nem mertek nyíltan javasolni a hibák kijavítását, hanem csak suttogva beszéltek a bajokról.

Arról suttogtak többek között, hogy *a vezetőségben egy baráti társaság került felül,* amelynek első gondja az alulról jövő kritika elnyomása és a barátok és rokonok elhelyezése a különböző pozíciókba.

Ez a suttogás *ártott a munkafegyelemnek, ártott a termelésnek, ártott az egész üzem fejlődésének.* Hogy volt-e valami igazság a suttogásban, csak akkor tudhatjuk meg, ha megismerkedünk a vezetőség működésével.

A legutóbbi vezetőségi ülés, amelyen üzemi bizottsági titkárt jelöltek, így zajlott le: Az egyik vezetőségi tag D. F. munkást ajánlotta titkárnak. A vállalatvezető felszólalt és elmondotta, hogy D. F. kisnyilas volt (ő maga is bevallotta), tehát tisztségre alkalmatlan. Helyette ajánlotta V. L.-t. Egy másik vezetőségi tag erre elmondta, hogy V. L. szintén alkalmatlan, mert tavaly megkárosította az üzemet. *Fontos nyersanyagot vitt el az üzemből, azt saját használra értékesítette,* emiatt meg is büntették. V. L.-t erre két vezetőségi tag vette védelmébe (egyikük sógora a jelöltnek). Azzal érveltek, hogy mi kommunisták megbocsátunk a kis bűnösöknek. A jelölés sikerült volna, ha egyik éberebb vezetőségi tag nem tiltakozik azzal, hogy *a kisbűnösnek valóban megbocsátunk, de azért nem tesszük őket saját vezetőinkké.*

A vezetőségi ülés zárt. De szinte lehetetlen, hogy a munkások ne tudják meg, mi történt ott. Ha pedig tudják és nincs alkalmuk a tagság előtt nyíltan megvitatni és megállapítani, ki itt a hibás, *ha nem nyitnak utat a tömeg kritikájának, ebből bomlasztó pletyka, áskálódás származik.* A vezetőség néhány tagjának helytelen munkája bizalmatlanságot kelt a tömegekben Pártunk iránt és az üzem vezetői iránt. Ez már súlyos hiba, hatalmas károkat okozhat, ezért feltétlenül meg kell előzni. A pécsújhegyi vezetőségnek is utat kell nyitni az alulról jövő építő kritika előtt, *mégpedig haladéktalanul!*

AZ ANYAKÖNYVI HIVATAL TÚLTELJESÍTI A „NORMÁT"

Legyünk statisztikusok? Akkor szürkén és egyszerűen csak azt írjuk, hogy Pécsett 1939 első felében 270 ifjú pár kötött egész életre szóló szerződést, 1949 első felében pedig 375. A kaposvári statisztikus is „jó eredményt" értékel, mert 1939-ben egész évben 245-en, idén pedig csak az első félévben 179-en határozták el, hogy örökké és visszavonhatatlanul egymáshoz kötik életüket. Még Szekszárd sem maradt le, mert ez alatt a tíz év alatt, amelyből pedig csak négy év volt a békés fejlődésé, 20 százalékkal emelkedett a házasságkötések száma. De mi nem vagyunk statisztikusok és ezeket a számokat is csak azért írtuk le, hogy megkereshessük, mi van mögötte.

Aki már belekóstolt a házasélet örömeibe és ki is tartott elhatározása mellett, annak örökké emlékezetes marad a házasságkötés előtti boldog időszak. Egy szóval sem állítjuk azt, hogy azért volt boldog ez az időszak, mert a házasság előtt volt. Nem, a házasfelek túlnyomó részét sértenénk meg, ha ezt állítanánk. Hanem boldog ez az időszak, mert ekkor zajlanak le a legédesebb tervezgetések, a gyönyörű képzelgésbeli tündérpaloták építgetése, azok a párbeszédek, amelyek megszépítik és paradicsomként állítják elénk a jövőt.

Azaz ne ragadtassuk el magunkat. Ez a tervezgetés nagyon sokszor, mondhatnánk legtöbbször így zajlott le:

— Mennyit is keresel? — kérdezte a feleségjelölt szórakozottan, talán már századszor, mintha újra- és újra elfelejtené.

— Húsz pengőt hetenként — válaszolt erre 1939-ben a türelmes férjjelölt. De hogy az esélyeit el ne rontsa, hozzátette:

— Tíz év multva már egész biztos, hogy harmincra megy fel.

Erre alapozódott a tervezgetés, amely ott kezdődött, hogy mi lesz majd tíz év multva, amikor meglesz majd az a bizonyos heti harminc. De könnyen vegyük üröm az örömbe, ha eszünkbe talált jutni: mi lesz, ha munkanélkülivé válik a családot alapító munkásfiú?

A tervezgetés ma szilárdabb alapokon nyugszik. A munkanélküliség kérdése, hogy ezen kezdjük, szóba sem kerülhet. A kereset sem játszik már nagy szerepet. Gond nélkül alapíthatnak családot. Persze a megélhetés érdekli a házasulókat, de most a kérdést így teszik fel:

— Képzeld mi mindent tudunk majd venni az ötéves tervben.

És ebből indul most a tervezgetés, hogy már nemcsak nekik, hanem a gyereknek — vagy gyerekeknek, hiszen addigra lehet kettő is — bőven jut mindenre.

Egyszóval megállapíthatjuk, hogy ma nincsenek a fiataloknak anyagi aggályaik. Ma a legfontosabb kérdés nem ez, hanem az: „Szeretsz, vagy nem?" És miért ne szeretnék egymást, mikor nincs más gond.

Hát ezért emelkedett a „termelékenység" az anyakönyvi hivatalokban.

Most már MI VEZETJÜK A FALUT!

Egyik oldalon a pincesor, másik oldalon alacsony házak. Most bokáig érő por, esős időben nyilván térdig érő sár. Még terepjáróval is kockázatos lenne a behatolás ebbe az utcába, amit az újpetreiek büszkeséggel vegyes humorral „Angyalföldnek" neveznek. Ülünk vagy tizenketten a szobában. A beszélők közül legalább hárman a Szekeres családhoz tartoznak. Az öreg Szekeres a konyhában telepedett le a nyitott ajtó közelében és tekintetével végigsimítja fiait. Bizony nyolc fiút nevelt fel, akik most mind a népi demokráciáért dolgoznak és küzdenek. A legkisebb most újonc, a nagyobbak egyike párttitkár.

Szegényparasztok mind, akik itt ülnek, de valamennyije tisztséget visel a közügyek intézésében. Többségükben párttagok, csak Szekeres Gyula nem, aki már a tagzárlat után jött haza négyéves hadifogságból. A beszélgetés mindunalan visszatér a most

megalakult termelőcsoportra,

amely a legnagyobb lesz Baranyában. Ötvenkét család társul benne a közös gazdálkodásra, 103 munkabíró taggal. Az engedélyük megjött és önkéntelenül is határkőnek tekintik ezt az eseményt: Ujpetre és a maguk életében. És igazuk is van. Ez az esemény egyuttal határköve annak a küzdelemnek is, amit Ujpetre szegény parasztsága a vezetésért vívott meg. Van közöttük olyan, aki már 1945 óta itt él. A biharmegyeiek 1946-ban telepedtek ide.

Gerebicz Károly a legidősebbek közé tartozik, a hét közé, akik a pártszervezetet megalakították. Jól emlékszik még: a Kisgazdapárt, — de nem a mostani, hanem a Nagy Ferenc féle — vitte a vezetőszerepet. Glaub Józsefnek, Wágner Péternek, Schönberger Józsefnek a kulákoknak igen nagy hangjuk volt. Ott ültek mindenütt: a községi elöljáróságban, a legelőosztási társulatban, erdőbirtokosságban, Nemzeti Bizottságban. Hű szövetségeseik voltak a Szociáldemokrata Párt és Nemzeti Parasztpárt bizottsági tagjai is. Ha a Kommunista Párt javasolt valamit ennek a három pártnak a 9 képviselője mindig

leszavazta a kommunistákat

akik a szegényparasztságot képviselték. De kijutott a vezetőszerepből a 21 „vitézi" család tagjainak is, akik a déli határvidékről, partizánok elől menekülve telepedtek ide le.

Szabó József a népi bizottság elnöke községi elöljáró, a népjóléti bizottság tagja és a most alakuló termelőcsoport intézőbizottságának tagja a bihariak éneklő hanglejtésével mondja róluk:

— Ezek még ma is kellemesen emlékeznek egykorú pátrónusukra és megülik a Miklós napot. Össze is tartanak mindenben. Dölyfösen hangoztatják, hogy őket nem lehet kihagyni a vezetésből.

— Már pedig én aszondom nem lesz ez addig igazi demokrácia, amíg ők a porondon vannak, — véli Dorottya Lőrinc — és piros, gömbölyű arca még jobban nekipirosodik.

A hatgyermekes Szabó még ma is keserűen emlékszik meg arról a kikkről, amelyik itt Deák Rókus földigénylő bizottsági elnökkel az élen osztotta a javakat. Akinek a képe nem tetszett az bizony csak „angyalföldi" házat kaphatott. Önmagukról persze nem feledkeztek meg.

— 1946-ban még igen

nagy urak voltak „vitézék"

Amikor egy ízben Krancz elvtárs itt volt és vörös zászlóval felvonultunk — meséli Gerebicz — még volt bátorságuk kiköpni a kommunisták előtt.

De az újpetrei szegényparasztok nem adják fel a küzdelmet. Az első diadal az volt, amikor a reakciós „vitéz" Somorjai jegyző ellen négy község fogott össze és sikerült is állásából kiakolboltani 1947-ben. Lassú, szívós küzdelemmel azután rendet csináltak a legeltetési társulatban is, meg az erdőbirtokosságban is. Legutolsó győzelmük a földművesszövetkezet megtisztítása volt. Ezelőtt egy hónappal történt ez meg, amikor a régi vezetőséget leváltották és újat választottak a „rongyosokból".

A jelenlévők közül Szekeres Gyula került be a földművesszövetkezet felügyelőbizottságába, Csalló János, aki az előbb olyan büszkén vallotta magát a „rongyosokhoz" tartozónak, igazgatósági tag lett.

Valamennyien

cselekvés lázában égnek

ezek a szegényparasztok és az eredmények végső összefogásánál legnagyobb eredménynek állítják közös termelőcsoportjuk megalakulását. Ennek elnöke Szekeres Gyula lesz, aki a fogság évei alatt közelről látta a kolhozok munkáját és gyarapodását. Szilágyi Gyula, Szabó József, Csalló János és Szalma Lajosné lettek az intézőbizottság tagjai. A termelőcsoport megalakulásának körülményeit Szabó József, az éneklőhangú biharmegyei foglalta össze a legkifejezőbben:

— Hej elvtárs! úgy zengett az ég körülöttünk, akkora vihar volt, hogy azt hittük elsüllyedünk. Nem a tagokkal volt baj, hanem azokkal, akik meg akarták akadályozni a termelőcsoport megalakulását. Már úgy volt, hogy szedjük magunkat és egyenesen Rákosi elvtárshoz megyünk. Biztosak voltunk benne, hogy pártunkat fogja.

Ugyláttszik most már elcsendesült a vihar csapkodása, és az ujpetrei szegényparasztok boldogan készülnek a termelőcsoport elindítására. Tán legnagyobb boldogságuk a többi között az, hogy a termelőcsoportnak

külön pártszervezete lesz

Búcsúzáskor éreztük kemény parasztkezek szorítását érezzük, ezekben a szorításokban valami különös melegség és elszántság volt. Szekeres Gyula a kézszorításon kívül ezzel búcsúzott:

— Nem félünk senkitől és semmitől, mert tudjuk, hogy a Párt és Rákosi elvtárs van mögöttünk.

R. E.

Munkásújítók összetett brigádjai

Néhány hónappal ezelőtt a kovrovói motorkerékpárgyár munkásújítóinak egy csoportja, amelynek élén Nikolaj Korobov mérnök áll, bejelentette a gyár újító és találmányirodájának, hogy ezentúl összetett brigádként fog dolgozni. A brigádban helyet foglal a gyár kohászati osztályának hat újítója, különböző technikusok, mérnökök, munkások. A brigád az önköltség csökkentésére, a termelés meggyorsítására és a nyersanyaggal, üzemanyaggal és villamosenergiával való takarékoskodás fokozására összpontosítja figyelmét.

A gyárban most 11 összetett brigád dolgozik és azokban a gyár 45 legjobb munkásújítója vesz részt. Az összetett brigádok mindjárt a megalakulások első hetében bebizonyították, hogy könnyen oldanak meg olyan feladatokat, amelyekkel azelőtt az újító egyedül nem tudott megbirkózni. Ezzel egyszersmind lehetővé vált, hogy rövidebb idő alatt alkalmazhassák az újító javaslatokat. Korobov mérnök összetett brigádja már három hónap alatt néhány egyszerű és eredeti tökéletesítést oldott meg. Ebben az évben már 100 rubel megtakarítást értek el.

Különszoba

A Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama. (A Magyar Népköztársaság Alkotmányából.)

Népköztársaságunk következetesen végrehajtja a munkások és dolgozó parasztok honfoglalását. Az élet minden területén megszünteti a származás és vagyon kiváltságait. Ennek a törekvésnek egyik lépése volt a legutóbb kiadott népjóléti miniszteri rendelet, amely a közkórházakban megszüntette a különszoba intézményét.

Országunkban még nincs annyi közkórház, amennyire szükségünk lenne. Nincs kórház, amelynek minden férőhelyét ne használnák ki a legalaposabban. Sajnos még nem mondhatjuk el, hogy kórházainkban mintaszerűek lennének az állapotok. Bizony előfordul, hogy különféle fertőző betegségben szenvedők egy osztályra kerülnek és bizony előfordul, hogy a közös kórtermekben a könnyebb betegek álmát háborítja szenvedő társaik nyögése és jajgatása. Gyógyulásukra nem éppen jó hatással volt a haldoklók hallhörgése sem.

Mindezen nem lehetett segíteni, mert nem volt mód az ilyen betegek elkülönítésére. A kórházakban található különszobák egészen más célra kellettek. Azokban a vagyonosok helyezkedtek el, akik a különszobával nemcsak a külön orvosi kezelést, de a külön nyugalmat is megvásárolhatták.

Készséggel elismerjük, hogy a közkórházak bevételeiben komoly tételt jelentett a különszobákból származó jövedelem. Vegyünk csak egyetlen kórházat, a mohácsi László kórházat. Itt a rendelet megjelenésekor 15 különszoba volt, amiket 27 forintos különdíj fizetése mellett bocsátottak a vagyonosok rendelkezésére. A különszobákat ebben a kórházban átlagosan 3000 ápolási napon keresztül adták bérbe. Ez 81.000 forint bevételt jelentett a kórháznak, de ugyanakkor ennél az összegnél sokkal magasabb értékű minuszt a közös kórteremre utaltak nyugalmában. Nem becsülhető le pusztán az a tény sem, amit a 27 forinttal nem rendelkező betegek számára megalázásában jelentett a vagyoni megkülönböztetés.

A mohácsi kórház különszobáiban —, de bizvást elmondhatjuk ezt a somogy- és tolnamegyei közkórházak különszobáiról is — a rendelet megjelenésének pillanatában vagyonos kereskedők, kulákok és egyéb kizsákmányolók ápoltatták magukat. Kijárt nekik a külön koszt, a külön látogatási idő és a megkülönböztetett kiszolgálás. A személyzet zokszó nélkül tűrhette rigolyáikat és majd összetörte magát, hogy „magas" megelégedésüket kiérdemelje a nem túl bőkezű borravalókért.

A paradicsomnak vége. A különszobákból elkülönítő szobák lettek és olyanok kerülnek ide, akiknek feltétlenül nyugalomra van szüksége, vagy olyan, aki szenvedéseivel a mások nyugalmát zavarná. A különszoba megszűnése tehát feltétlenül előnyösebb állapotokat teremtett kórházainkban és elégtételt szolgáltatott az egyenlőség elvének. A rendelkezés egyelőre csak a népjóléti minisztérium hatáskörébe tartozó közkórházakra szól, de nem érinti a kultuszminisztérium tárcája körébe eső egyetemi klinikákat és nem érinti a magánkórházakat és szanatóriumokat. Ez utóbbiak egymagukban is „különszobát" jelentenek a vagyonosok számára, akik az itt kért hatalmas összegeket meg bírják fizetni. A következő lépés az legyen, hogy a klinikák és magánszanatóriumok is a dolgozók gyógyulását szolgálják.

Szocialista szellemű mai darabokat, ideológiailag képzett tehetséges színészeket

EZT VÁRJÁK A DOLGOZÓK AZ ÁLLAMOSÍTOTT SZÍNHÁZTÓL

Az új színházi szezon kezdetét hatalmas átformáló munkálatok előzték meg és a nagy reform hullámai még e pillanatban sem csitultak el. A színházi „rendteremtés" sel párhuzamosan foglalkozott a Párt a drámairodalom kérdésével, amely csak együtt tárgyalható az előbbi problémával. Az a válság, amely kétségkívül létezett és ma is számolnunk kell vele, csak átmenet éppenúgy, mint átmenet volt például az infláció is.

A drámaírók feladatáról szólva

Sztálin mondása

magyarázza meg teljes világosságában e kérdést: *„Az életben mindig haldoklik valami körülöttünk. De az, ami haldoklik nem egyszerűen teszi ezt, hanem nem akar meghalni, küzd a lét ért, iparkodik eltávolítani az elmulást. Az életben mindig valami új születik. De ami születik, az nem egyszerűen megy végbe, hanem szűköl, kiabál, le akar mondani a létezés jogáról. Harc a régi és az új, a haldokló és születő között — ime, ez fejlődésünk alapja".* Az idézet, amely a drámairodalommal kapcsolatos, szinte ugyanolyan érvénnyel szól minden probléma területére, amely a színház fogalmával függ össze. „Ha a régi és az új" között. Ez az évad már mutatni fogja az „új" konturjait, első, talán nem is feltűnő, de kilométerköve lesz a fejlődésnek.

A vidéki színházak államosítása nagy részlete

ennek az átalakulásnak

A közeljövőben indul a szezon, az új színigazgatók a most alakított társulataik névsorát már kezeikben tartják. A közönség még nem ismeri a részleteket, csak vár. Az öntudatos munkásnak és dolgozó parasztnak, a haladó értelmiségnek már komoly követelései vannak az új színházzal szemben. *Erről az igényről nyilatkozott most néhány dolgozó lapunknak.*

Fekete Ibolya kőművesek mellett dolgozik. Huszokét éves, pirospozsgás leány. A malterosláda mellett hajolgat éppen. Kifordított kezefejével megtörli gyöngyöző, napégett homlokát, aztán felel.

— *Elsősorban életből vett mai darabokat és jó színészeket várok az új színháztól.* Hallottam, hogy nevesebb pesti színészek is Pécsre jönnek és bizony ennek is örülök. Mi, akik nem igen utazgathatunk Pestre, éppúgy kíváncsiak vagyunk a jeles művészekre, mint a fővárosiak.

— Aztán valamivel

olcsóbb színházat

is szeretnék. Nekem még mindig drága a földszint.

Bognár Ferenc rendőr-szakaszvezető a Széchenyi-téri forgalmat irányítja. Egy kis forgalom-szünetben őt is megszólítjuk. Szabatosan, öntudatosan válaszol:

— Mit várok az új színháztól? Sokat. *Nagyon sokat.* Az államosítás után azt hiszem jogom van hozzá. Elsősorban az újszellemű darabokat várom. *Olyan darabokat, amelyek elsősorban nevelnek a szórakoztatás mellett.* Tanulni akarok a színházban! Példákat, példaképeket szeretnék látni. Remélem ismét lesz bérlet?

Kis Károly városi fogalmazó az értelmiség nevében szól hozzá az új színház kérdéséhez:

— Én azt várom, amit évek óta vár már a pécsi közönség. *Elsősorban kivétel nélkül tehetséges, ideológiailag képzett színészeket.* Nem alakíthat művészit újszellemű darabban az a színész, aki nem azonos életszemléletében is a színpadra vitt alakokkal.

Olyan színészek kellenek, akik okmolyan veszik a színházat, a közönséget. És olyan fővárosi színészek jöjjenek ebbe a városba, akik nem tartják „rangjukon" alulinak a vidéki színházban való szereplést. *Az államosított színház szerintem teljes biztosítéknak látszik.* Ha jó társulatot kapunk, jó darabokkal, akkor a legrövidebb időn belül a közönség is bizonyítani fogja, hogy nem közömbös a színházzal szemben és zsúfolt házak néznek végig majd minden előadást, *amint arra példa a Szovjetunió.*

Fehérváry György gyárimunkás a magyar íróktól vár nagyon sokat.

— Nagyon sok már a téma, — mondja többek között — ideje már, hogy színpadon lássuk őket. Ha minden magyar író csak egy darabot írna egy évben, szerintem megszűnne a darabválság. Én ugyan nem vagyok író, de nem hiszem, hogy ne akadna ezerszámra téma ebben az országban, amely alkalmas arra, hogy

darabot írjanak belőle

— Aztán jó színtársulatot várok dolgozó társaimmal együtt. Olyanokat, akik kirakat magánélet nélkül tudnak élni, dolgozni és büszkék arra, hogy egy szocialista ország művészei lehetnek.

Ime: ez a dolgozók véleménye, igénye az új színházi évaddal kapcsolatban. Nekünk csak egy hozzáfűzni valónk van: az a dolgozó társadalom, amely ilyen igényeket támaszt művészeivel, íróival szemben, az komoly segítője lesz a művészetnek és irodalomnak.

„Nagyon jól esett a kedves figyelem"

A városházi dolgozók kultúrműsort adtak az Üdülőszálló beutalt vendégeinek

A pécsi városházi alkalmazottak kultúrgárdája hangversenyt rendezett az Üdülőszállóban, a beutalt dolgozók szórakoztatására. A nívós, jólválogatott műsorból kiemelkedett Horgos János szavalata, Kis Károlyné, Somos Jenő és Tomanek Nándor énekszámai, dr. Banka Pál hegedűszólója és Bán János zongoraszámai. Hatalmas sikert aratott a VAOSZ énekkara is. A Béke-indulót meg kellett ismételniök. A gyönyörű dal refrémjét a hallgatóság együtt énekelte az énekkarral. Kis Károly konferansziéja szellemes összekötője volt a műsornak.

Az est befejeztével Sárkádi Henrik, a beutalt dolgozók legidősebb tagja, megköszönte a szereplők közreműködését pár meleg szóval. A kitűnő hangulatot emelte Horváth Gyuláné vendég „beugrása", aki viszonzásul a városházi dolgozóknak, orosz dalokat énekelt meglepően fejlett énektudással. A hallgatóság között helyetfoglaló Fergelt István MESZHART fűtő és Kiss Mihály MESZHART kovács, a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik az esettel kapcsolatban.

— Nagyon jól esett ez a kedves gesztus — mondotta Fergelt István — Legközelebb a munkatársaimat is elcsalom ide. Itt érezni azt az egységet legjobban, ami lassan kibontakozik a dolgozók társadalmában.

— Örülök annak, hogy ilyen világ van. — lelkesedett Kis Mihály — Nagyon szép volt a műsor. Remélem hamarosan egy másik követi.

A vendégek és a kultúrcsoport tagjai a késő éjszakai órákig együtt szórakoztak az Üdülő éttermében.

Hedda Zinner:

SZTÁHÁNOVISTÁK

Figyelmesen figyelünk szavára,
ő meg beszél, csendesen, szerényen,
mintha földbe fúródna a lába,
szilárdan áll fenn az emelvényen.

Életéről beszél, melyet szeret,
munkájáról, amely az élete:
„Célunk csupán a munkában lehet,
a munka lett életünk lényege".

Mindenkihez intézi a szavát,
főleg Egyhez s mosolya rárebben,
mint aki hű ismerős és barát
s a mosoly szól: Te jól értesz engem!

— Beszélj kedves — és Sztálin bólogat —
beszélj tovább, beszélj nekünk egyre...
Érdeklődik, kérdést tesz fel sokat,
mintha ő is bányamunkás lenne.

Kérdi Sztálin: — Hát otthon hogy vannak?
De a vájár munkájáról beszél,
keze gátat nem vethet a tapsnak,
pedig tapsból a bányász mit se kér.

— Most, szól végül, veszek egy zongorát
és sok dolgot, ami tetszik nekem...
Sztálin nézi: Mondd elvtárs, mondd csak hát
zongorát? S tudsz játszani ezen? —

Fatörzsként áll fenn az emelvényen,
mintha földbe fúródna a lába,
a Barátnak kezet nyujt keményen:
— Nem, Sztálin elvtárs, de nemsokára!

Ford.: Pető Miklós

Jan Rainisz, a forradalmár költő

Eredetileg Jan Pleksannak hívták. Egy alkalommal találkozott egy parasztlal, akinek nem volt lova és önmagát fogta be a szekér rudja mellé. A keserves lehertől kínlódó, szekérbefogott ember látványa megdöbbentette a költőt. Pénzt akart adni neki, hogy lovat vásároljon. A paraszt nem fogadta el a pénzt:

— Sokan vannak hozzám hasonlók, valamennyin nem segíthetsz — mondotta.

— Mi a neved? — kérdezte a költő.

— Rainisz — felelte a paraszt.

A szívós, kitartó és áthatatos harc jelképeként Jan Ploksan felvette ezt a nevet és ettől kezdve munkáit Rainisz néven írta alá.

Versei, cikkei és színművei elnyerték a nép bizalmát és szeretetét. Életét a munkásmozgalomnak szentelte és elsők között lépett be az Orosz Szociáldemokrata Munkáspárt tagjai sorába. Házát felajánlotta a titkos összejövetelek céljaira.

Itt ismerkedett meg Lenin munkásságával és alakította ki a maga forradalmi környezetének légkörét. Résztvett az 1905-ös forradalomban, amelynek levereté-se után elmenekült hazájából, de tovább folytatta munkáját a szabadság kivívásáért.

A forradalmár lett költő vágya beteljesült. A nagy orosz nép testvéri támogatásával Rainisz hazája, a Szovjetunió szabad köztársaságainak nagy családjába lépett.

Barabás Tibor:

EGY BÁNYÁSZ ÉLETE

Most, hogy életemet számbaveszem, nem győzök eleget csodálkozni azon a balgatag hiedelmen, mely azt tartja, hogy aki már megszenvedte a magáét, az egy életre letudta a bajt, a bánatot. Tudom, jobb lenne már valami vidám történetet mondani életemből, valami nyájas, kedves dolgot, amely felvidámítja a szívet. De én arra gondolok, hogy az igazságot írjam, az igazság pedig olyan szomorú, amilyennek itt bemutatom.

Alighogy Miskolc vidékén is befészkelte magát a Horthy-banda — én csak így nevezem őket —, máris tapasztalnom kellett, hogy csehországi szenvedéseimet nem írták javamra. Október elsejével a bányaigazgatóság feljelentésére ismét Miskolcra vittek a csendőrök. Az úton nem bántottak, nem ütöttek bennünket. Nagyon közel volt a kommün, féltek, hogy hátha még visszájára fordulhat minden.

Én, aki libapásztor koromban megsírattam egy elgázolt libát is, elföldeltem, keresztfát tűztem ki a sírjára, én mindig értetlenül álltam az emberek vérszomja előtt. Féltem-e? Féltem. Már minden formájában ismertem az emberi gazságot. Rettegtem attól is, hogy családomnak kell majd lakolni „bűneimért." De bűn volt-e az, hogy fájt a bányásztestvérek elnyomatása, hogy minden módon segíteni akartam rajtuk, hogy szidtam a bányaurak és a gondnok urak cudar gőgjét és a munkásokat megrövidítő csalafintaságát?

Horthy Miklós „hősei" sem a csehek, sem a románok ellen nem harcoltak. Vitézségük nem állt egyébből, mint amit itt elbeszélek.

Miskolcon mindenki rettegett Szin József főhadnagy nevétől. Az úgynevezett Csabai-kapunál ütötte fel tanyáját. Pribékjei és a csendőrök idehurcolták a környék szocialista, kommunista munkásait, bányászait, parasztjait és azokat, akik a felsőbb osztályokból mellénk. álltak. Kínzószobáiban, botozótermében jajongott a szegény nép. Sok embert megöltek itt, kihallgatás, ítélet nélkül. Voltak, akik eszüket vesztették a fájdalmaktól, mások a kínzástól való féltükben felakasztották magukat, vagy kiugrottak az emeleti ablakokból.

Szin József főhadnagy elé vezettek. Mokány fekete ember volt, angolosra nyirt bajusszal. Amint beléptem, a hadnagya valamit odasúgott neki; erre elémugrott, nekem esett, öklözött, pofozott, rúgott teljes erejéből.

— Te dög kommunista bitang, megdöglesz a kezem alatt.

Le sem lehet írni a gyalázkodásokat, a szidalmakat. Minden szavát rúgás, ütés követte. Üvöltött, torkán kidagadtak az erek. Néha megszédültem az ütéstől, máskor meg úgy éreztem, hogy arcába kell vágnom, de nem tettem. Tudtam, hogy nyomban lelőne.

— Vigyétek be ezt a dögöt a botozóba és verjétek, amíg lélek van benne, de ha nem döglik meg, ti fogtok megdögleni!

Ezzel berugdaltak egy keskeny szobába, amelynek ablakai előtt matracok, vagy mik voltak. Egy priccshez kötöztek a bátor katonák. Suhogott a bot. Hasító fájdalmat éreztem. Aztán megint lecsapott a bot, újra és újra...

Amikor eszmélethez tértem, levittek egy pincébe. Félholtravert emberek jajgatása, sírása fogadott. A pince sötét volt. Csak lerogytam a földre. Ekkor sikoltást hallottam: „Uramisten, ne taposson el, nem tudok elmozdulni!" Lassan kitapogattam a pincét. Emberek egymás hegyén-hátán. Se priccs, se szalma. Nadrágom rojtokban lógott a fenekemen és csupa véres lucsok voltam. Álltam, álltam. Amikor már nem bírtam tovább, le akartam ülni, de rájöttem, hogy ilyen sebes testtel a piszkos kőpadlóra ülni rosszabb a verésnél. Mégis leroskadtam. Éjszaka a hideg keservesen megkínzott bennünket. Az emberek foga vacogott: nem szűnt a jajveszékelés.

— Addig fogunk itt dögleni — mondta valaki — amíg a sebeink be nem gyógyulnak.

— Ha ugyan meg nem ölnek bennünket addig...

A munkásember élete történetét a testén hordja. Örök jelvényem nekem az én eltört ujjam, a merev derekam. Ha a lábamra nézek, látom magam a kő alatt és hallom Brandi János hangját: „Ne robbantsatok az istenért, amíg van remény."

Legalábbis az én testem olyan mint egy történelemkönyv.

Öt hétig voltam Szin József birodalmában, de ennek az öt hétnek minden órájára különkülön emlékezem.

Szabadulásom előtt felvezettek a főhadnagy úrhoz. Kegyes volt. Csak kétszer rúgott belém és aztán csendesebben így szólt:

— Idehallgas, te büdös kommunista. Most azután vagy befogod a pofádat és dolgozol, amíg meg nem döglesz, vagy ha még egyszer ide visszakerülsz, akkor befejezted az életedet. Megértetted, te barom?

— De kérem, tessék a bányától megkérdezni... — hebegtem.

— Te marha, hiszen azok jelentettek fel... — mondotta.

November 22-én kiléptem a kaszárnya kapuján. Gyalog indultam neki a tizenhatkilométeres útnak. Hideg szél süvített az úton, messziről feltűnt a kolónia. A házak tótágast álltak a hold fényében, egybeolvadtak az árnyékukkal. Éjfélre járt; élfél volt a világban is.

Azon az éjszakán nem húnyta le a szemét a család. Juliskám sírt és átkozódott. Ferim azt mondta, hogy megöli még ezt a főhadnagyot!

A kisebbek elaludtak. A kályha parazsa halványan világított. Juliskám fogta a kezemet és sírt. Ilyen tündérmeséken nevelődtek az én gyermekeim.

Másnap munkába álltam. Plotényinél kellett jelentkeznem.

— Hát magával mi történt — fogadott, mintha mit sem tudna semmiről.

— Csak az történt, amit a Plotényi urék akartak. Megtörtek, megkínoztak.

— Már hogy mi?... hogy képzeli ezt? Megőrült maga?

— Nem őrültem én meg, Szin József főhadnagy úr megmondotta, hogy kik juttattak engem oda. Elég baj az, hogy most nekem, mint a megvert kutyának, vissza kellett ide jönnöm. Dehát az ember örökké csak tanul. Most is sokat tanultam, főmérnök úr. Talán még egyszer hasznát is látom majd ennek a sok tanulásnak.

Nem tudom, hogy megértette-e? Én megmondtam neki, ahogy akkor lehetett.

— — — — — — — — — — — —

A bányában a felvigyázó a fülem hallatára így szólt:

— Én az ilyen veszett kommunistákat, mint amilyen ez, nem kínoznám egy percig sem, hanem nyomban felakasztanám.

A bányászok csak hallgatták, nem szóltak. Én is hallgattam.

A Zsolnay két korongos brigádja csatlakozott a Hofherr-gyár versenyfelhívásához

A Hofherr-gyár dolgozóinak versenyre hívása a 3 éves terv időelőtti teljesítésére napról napra szélesedik. Egymás után csatlakoznak a gyárak dolgozói, hogy bebizonyítsák lelkesedésüket a szocialista építés mellett. A mai napon a Zsolnay-gyár két brigádja az alábbi levélben csatlakozott a Hofherr-gyáriak versenyre hívásához.

„Mi, a Zsolnay-gyár korongos brigádjainak tagjai olvastuk Rákosi elvtárs beszédét, amit a Nagybudapesti Pártbizottságban mondott és rádöbbentünk arra, hogy mennyi alapvető hibát kell kiküszöbölnünk a termelés folyamatából és a munkafegyelem megszilárdítása körül, hogy a szocializmus építését gyorsítani tudjuk. A Hofherr-gyár dolgozóinak versenyfelhívására elhatároztuk, hogy valamennyien belekapcsolódunk a 3 éves terv időelőtti befejezésének versenymozgalmába és a magunk területén maradék nélkül végrehajtjuk a verseny célkitűzéseit. Olyan munkát fogunk végezni, hogy az eddig hátralévő időben az előirányzatot 17 százalékkal túlteljesíthessük a magasfeszültségű szigetelő gyártásánál és ennek megfelelően a gyár a 3 éves tervet 20 nappal előbb fejezhesse be. A siker érdekében két új brigádot alakítunk és elfogadva a Hofherr-gyári dolgozók versenyrehívását, vállaljuk a versenyt. Ezenkívül a munkafegyelem megszilárdítására kiküszöböljük az eddig hosszúra nyult reggeli és ebédidőt és a napi munkaidőt a teljes mennyiségében a legjobb tudásunk szerint kidolgozzuk, hogy az előirányzatunkat a megadott százalék mennyiségben a lehető legmagasabbra emeljük. Alulírott Horváth Nándor és Nyerges István brigádvezetők és a brigádok tagjai a termelés emelésén túl a selejtet 20 százalékkal csökkentjük és kötelezzük magunkat, hogy egymást a legmesszebbmenőkig támogatjuk, hogy célkitűzésünk, a 3 éves terv idő előtti befejezését minél előbb teljesíteni tudjuk."

Reméljük, hogy a Zsolnay-gyár korongos brigádjaihoz hasonlóan a többi pécsi üzem brigádjai is csatlakoznak az országos versenymozgalomhoz a 3 éves terv túlteljesítésére.

Legfőbb érték az ember

Befejezték a szilikózis vizsgálatokat a MESZHART-bányákban

Egy hétig dolgoztak Pécsbányatelepen az OTI. népegészségügyi osztályának kiküldött orvos munkatársai, a helyi kórház vezetőivel, a pécsi OTI. orvosokkal együtt és ezeidelig kétezer bányászt vizsgáltak felül. Dr. Timár Miklóssal beszélgettünk a csoport vezetőjével:

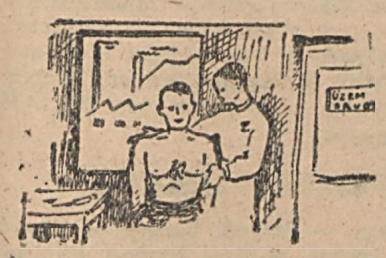

— A pécsvidéki bányákból sok szilikózis megbetegedésről kaptunk jelentést, ez vetette fel egy alapos vizsgálat lefolytatását. Az OTI a Tudományos Tanács anyagi támogatásával megindította ezeket a vizsgálatokat és lefolytatjuk nemcsak a pécsi, de valamennyi bányában és üzemben.

A vizsgálat folyamán nemcsak átvilágítások történnek, hanem sok felvételt is készítenek, ami pontosabb diagnozishoz vezet. Itt említette meg dr. Timár, hogy a filmet a Tudományos Tanács bocsátotta rendelkezésre, és azt a váci filmgyárban csinálták.

— Kitűnően megfelel a célnak és nagy megtakarítást jelent a külföldi filmmel szemben — mondja Timár dr. — A vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy

szükséges volt a vizsgálatot megcsinálni, mert valóban van szilikózis, a pécsi bányákban.

Szombaton zártuk le a vizsgálatot, ami után a kiértékelés a központban történik.

A vizsgálat célja a foglalkozási betegségek megelőzése. Ennek első lépése volt ez a vizsgálat. Az adatok azután az orvosok és mérnökök kezébe kerülnek és közösen dolgoznak ki a megelőzés módozatait.

Élmunkás avatás Komlón

Komlón ünnepélyes szakszervezeti nap keretében osztották ki az élmunkás-jelvényeket. Kovács József műszaki osztályvezetőhelyettes beszélt a komlói bányászokhoz, majd Piegl János elvtárs, a Bányamunkások Szabad Szakszervezetének kiküldötte átadta az élmunkásjelvényt Bortus Imre I., Potpácz Vincze, Dobos József, Onódi Pároly, ifj. Jáhn Vilmos, Horvai György, Seemayer Imre és Tayer István bányászoknak. A kitüntetett új élmunkások nevében Jáhn Vilmos tett ígéretet arra, hogy a jövőben még nagyobb lendülettel veszik ki részüket a termelő munkából.

Orosz tanfolyam az egyetemen

Az Egyetem Orosz Intézete a most kezdődő egyetemi tanévben nyelvi és orosz irodalmi tanfolyamokat hirdet. E tanfolyamokra egyetemen kívülálló érdeklődők is beiratkozhatnak. A beiratkozás vendéghallgató minőségben az egyetem rektori hivatalában történhetik. A beiratkozás és a tanfolyamok látogatása díjtalan. A tanfolyamok előadója dr. Boros Istvánné az egyetem Orosz Intézetének igazgatója. További tájékoztatást az érdeklődőknek készséggel nyújt az Orosz Intézet Igazgatósága. Rákóczi-út 80.

A második Horváth fiú is jelentkezett a Kossuth Akadémiára

Velény községben is nagy örömmel fogadta a falu fiatalsága Farkas elvtárs felhívását. Özv. Horváth Istvánné gyermekei közül már a második fiú jelentkezett a Kossuth-Akadémiára. Az első tisztté avatva a mult hónapban hagyta el az akadémiát, a kisebbik most jelentkezett a felhívásra. Özv. Horváthné férjét a nyilasok kivégezték, s a demokrácia adott nekik földet, és most hat holdon gazdálkodnak, míg a multban cselédei voltak a grófnak. Özv. Horváthné büszke, boldog örömmel adja fiait a honvédségbe, mert tudja, hogy a mi új életünket, békénket védik meg. Az ő példája álljon minden magyar anya előtt, hogy minél több munkás- és parasztfiatal kerüljön honvédségünk élére, melyről Rákosi elvtársunk azt mondotta, hogy a béke és a boldogulás serege.

— A szakszervezetek megyei titkársága felhívja a területi és szakmai szakszervezeti titkárokat (ü. b. titkárokat nem), hogy a megyei bizottság értekezletén, hétfőn délután 3 órakor feltétlenül jelenjenek meg.

MA BALOGNÁL
megnyitó összтánc
A VASUTAS OTTHONBAN
TÁNCISKOLA
szept. 14-én este 8 órakor kezdődik

JEGYGYŰRŰK
órák, ékszerek
KRIMKER és SÁNTA
órás és ékszerészeknél
Jókai-tér 9 szám
Javítást vállalunk

— Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerélek.

Flirek

Egy francia dolgozó a magyar viszonyokról

A Pécsett járt francia szakszervezeti sportolók közül elbeszélgettem Félix Broch elvtárssal, a csoport politikai vezetőjével. Először arról érdeklődtünk tőle, hogy a francia bányászok hogyan fogadták a nagy sztrájk idején a magyar bányászok részéről nekik küldött segítséget. Nagy örömmel hallottuk válaszát, hogy a francia bányászok között milyen határtalan örömet és hálát váltott ki a magyar bányászok szolidaritásának ez a kézzelfogható megnyilvánulása. A magyar viszonyokról szólva a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott arról, hogy itt nálunk, mindenütt a dolgozók vannak vezetőhelyen. A beszélgetés további folyamán összehasonlították a magyar és a francia dolgozók helyzetét, ami összehasonlíthatatlanul jobb nálunk, mint Franciaországban. Ezután az általános viszonyok feletti csodálkozását fejezte ki, többek között a kenyérjegy eltörlését említette meg. — Ugyanakkor nálunk még mindig egymásután vezetik be a legkülönbözőbb jegyeket — mondotta. Beszélgetésünk végén elmondotta, hogy ők a nagy Szovjetuniótól és a népi demokráciáktól várják a segítséget, majd forró szeretettel búcsúztunk el egymástól.

Elvtársi üdvözlettel:
Banó József
pénzügyi dolgozó

SZEPTEMBER 11. VASÁRNAP

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Sipőcz-gyógyszertár, Apáca-utca 1. T: 20-23. Mentha-gyógyszertár, Doktor Sándor-utca 47. T: 13-53. „Szent József" gyógyszertár, Pécsváradi országút 27. T: 23-37. — **HÉTFŐTŐL:** Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-81. „Petőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. T: 28-94. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Protus és Jác. prot.: Teodóra. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt északkeleti, keleti szél, változó felhőzet, néhány helyen, főleg nyugaton és délen kisebb eső. A hőmérséklet alig változik.

Verőfényes

Ősz köszöntött ránk és tavaszt hozott a szeptemberi napokba. Több helyen újra virágot bontott az orgona és kedves lia fürtjeivel örvendeztet meg bennünket. Illatos, szép ágakat hozott be szerkesztőségünkbe Andics Ferenc cserkuti lakos, a pécsi egyetemi könyvtár szakaltisztje. Huszonkétéves orgonafája virágzott ki újra és a vidám, szépszínű virágok megtöltik illattal az egész szerkesztőséget. De bármily kedves a természet játéka, a „konkurrensek", a sétatér fái, a kibomló fényes vadgesztenyék kopogása, a zizzenő levelek már azt susogják, hogy hamarosan, végérvényesen és visszavonhatatlanul beköszönt az ősz.

— **Filmpropagandisták figyelem!** A Magyar—Szovjet Társaság felkéri a filmpropagandistákat, hogy folyó hó 12-én, hétfőtől d. u. 6 órakor a társaság helyiségében megjelenni szíveskedjenek. Felkérjük a filmpropagandistákat, hogy a mozibérletekkel számoljanak el.

— **A Szakszervezeti Tanács megyei titkársága** felhívja azokat a fiatalokat, akik színművészi, filmművészi, rendezői vagy filmoperatőri pályára kívánnak menni, hogy a hét folyamán, legkésőbb péntekig önéletrajzukkal jelentkezzenek a megyei titkárságon. Jelentkezzenek azok is, akik már beadták jelentkezésüket a Színművészeti Főiskolára.

— **50 éves iparosjubileum.** A KIOSZ pécsi fodrászszakosztálya pénteken este bensőséges ünneplésben részesítette Rónai István pécsi fodrászmestert abból az alkalomból, hogy 50 éve önálló iparos. Kovács Ferenc a fodrászszakosztály díszelnöke melegen méltatta a jubiláló Rónai munkásságát, majd díszes emlékplakettel ajándékozták meg. Rónai István meghatottan köszönte meg kartársai ünneplését.

— **Felhívják** a Hegyalja-utca és környékének lakóit, hogy a villamosvezetékek mentén gyermekeiket ne engedjék sárkánnyal játszani, mert a sárkánnyal a villamos vezetékeket rongálják, a közbiztonságot veszélyeztetik és magukra, valamint a járókelőkre a vezetékek elszakításával életveszélyt okoznak.

— **Betörők garázdálkodtak Szentlőrincen.** Dési György szentlőrinci postamester lakásába ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak és onnét 800 forint értékű ruhaneműt elvittek. Ugyanakkor a lakás melletti hivatalba is betörtek, de onnét már nem tudtak semmit sem elvinni, mert a postamester a zajra felébredt és erre a betörők elmenekültek. — Hidegkuti László szentlőrinci lakos lakásába ismeretlen egyének álkulccsal behatoltak és 1.300 forint értékű ruhaneműt elvittek. — Varga Imre szentlőrinci géplakatos műhelyébe a műhely lakatját lefeszítve behatoltak és egy kerékpárt elloptak.

— **Betörtek a lippói földmüves szövetkezet helyiségébe** ismeretlen tettesek és onnan 600 forintot tartalmazó kézitáskát és 400 forint értékű ingóságot elvittek. A tettesek kézrekerítésére a nyomozás megindult.

— **Menetrendváltozás a gyárvárosi, postavölgyi és nagyárpádi vonalon.** A gyárvárosi vonalon este 22.15 órakor a dolgozók kérésére próbaképpen egy hétig a Széchenyi-térről indul egy járat a Hősök-teréig. A postavölgy—nagyárpádi vonalon az esti 20 órás járat helyett 19 órakor indul a kocsi a Széchenyi-térről, 19.20 órakor a postavölgytől és 19.30 órakor nagyárpádról indul a kocsi.

— **A Pedagógus Szakszervezet Nőbizottsága** háziipari szabó-varró tanfolyamot rendez dezdők és haladók részére. Jelentkezés a Ped. Szakszervezet irodájában: Szepessy u. 2. Kezdés napját a Dunántúli Napló közli.

— **Az Állami Zálogház és Árverési Csarnok N. V.** Pécs, Kaziczy-u. 2. 1949. szeptember hó 23-án árverést tart. Árverésre kerülnek az 1949. évi július hó végéig lejárt, de nem rendezett zálogtárgyak, valamint az önkéntesen felajánlott tárgyak. A kiállítás 8 órakor, az árverés 10 órakor kezdődik. (x)

— **Hermann tánciskola szept. 12-én,** hétfőn este 8 órakor kezdődik. — Mai összтánc a Munkás kultúrházban. (x)

— **Igazolványkép három darab 10 forint Cherven fényképésznél,** Ferenciek-utca 31. (x)

— **Bánfai** kémiai játszerész új címe: Boltív-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herbénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **PLÜST** bármilyen méretben veszek, anyagot vagy címet Bagoly cégnél kérem leadni. Bajcsy Zs-út 16. (x)

— **Blauhorn Györgyi** mozdulatművészeti iskolájában a tanítás 12-én kezdődik. Beiratás naponta d. u. 3-tól. Telefon: 11-69. (x)

— **Értesítem Pécs, szigeti külváros** tehéntartó gazdáit, Szakszervezet a pásztor fizetését júliustól havi 649.50 fillérre állapította meg visszamenőleg 12 forintot darabonként minden gazda megfizetni tartozik.

Derjanics János

ÁBRÁNDBÓL — NÉPI TÖMEGMOZGALOM

„A megvalósított ábránd" című könyv Micsurinról szól. A könyv kifejti, még nem fordult elő, hogy tudományos mozgalom ilyen széles népi jellege öltsön. Ez csak a szocializmus hazájában lehetséges, ahol a haladó tudományt a nép érdekeinek szolgálatába állították. Milenuskin által a Lenin Mezőgazdaságtudományi Akadémia történelmi ülésszakára, amelyen győzelmet aratott a micsurini biológia, csődbe juttatva a mendelizmus-morganizmus reakciós elméletét. A Bolsevik Párt és a szovjet kormány felismerte, hogy Micsurin munkája az állam és a nép érdekeit szolgáló ügy, ezért a legnagyobb gondoskodással vették körül.

Milenuskin könyve kitűnően rajzolja meg Micsurin alakját. E szigorú és idegnek tetsző tudóst, akinek minden percét elfoglalja munkája, lángoló hév fűtötte, hogy gazdaggá tegye hazáját, népét. Ábrándjaiban gyönyörű szocialista városok merültek fel, mindenütt virág és a gyümölcsfák ezrei. Olyan életről álmodozott, amelyben minden ember asztala roskadozik a gyümölcstől, a határban jól megművelt szántóföldek táblái húzódnak és az udvarokat gazdag gyümölcsöskertek veszik körül.

A „Két agrobiológus" című fejezet Burbank ismert amerikai növénynemesítőt állítja szembe Micsurinnal és meggyőzően mutatja be, mennyire különbözik a szovjet tudós sorsa a kapitalista ország tudósáétól. A tehetséges Burbank teljes magányosságban dolgozott a kalmárszellemű világban. Burbank nevét ma már csak a szakemberek ismerik, míg Micsurinnak számtalan követője van, ügye az egész szovjet népé. Különösen a fiatalok olvassák érdeklődéssel a könyveket, amelyeket a természet nagy átalakítójáról írtak és éppen napjainkban, amikor a szovjet nép a természet átalakításának sztálini tervén dolgozik.

A szövetkezetek kezébe kerül a sertésértékesítés

Megszabadítják a dolgozó parasztságot a kupecektől

A baranyamegyei SZÖVOSZ kedden Pécsett tartja nagygyűlését a Munkás Kaszinó nagytermében. A nagygyűlésen a szövetkezeti mozgalom legfontosabb kérdései kerülnek megvitatásra, köztük a sertésértékesítésnél a kupeckereskedelem megszüntetése és

az állatfelvásárlás szövetkezeti kézbe való vétele.

Szövetkezeti mozgalmunk ezzel az intézkedéssel újabb lépést tesz a fejlődés útján. Megszűnik a dolgozó parasztságnak a kupecektől történt kiuzsorázása és a szegényparaszt nagy gonddal felnevelt jószága becsületes áron kerül forgalomba. Különösen jelentős ez a lépés, ha figyelembe vesszük, hogy

a kupecek még a legutóbbi időben is befurakodtak szövetkezetünkbe

és ott romboló aknamunkát fejtettek ki a dolgozó parasztság érdekei ellen.

A kedden reggel 9 órakor kezdődő nagygyűlésen a megye dolgozó parasztjainak küldöttei nemcsak ezt a kérdést, hanem egyre erősödő és terebélyesedő szövetkezeti mozgalmunk más, igen fontos kérdéseit is megvitatják.

Köller Jánosné,

a mechanikai szövőgyár bajai telepének élmunkás szövőnője egyéni versenyre hívta ki a gyapjúszakma összes szövőit. A verseny során az nyerheti el a „Legjobb gyapjúszövő" elnevezést, aki a hároméves terv üzemi részlettervéből a reá eső feladatokat legelsőnek és legpontosabban teljesíti.

A
MAGYAR DOLGOZÓK
LEGJOBBJAI
TERMELÉSÜK
SZINE-JAVÁT
ÁLLÍTJÁK KI
a budapesti nemzetközi
őszi vásáron
szeptember 16 — október 2
Városliget.
Féláru utazásra jogosító vásárigazolvány kapható az ŐSZI VÁSÁR tb. megbízottainál és az IBUSZ kirendeltségeinél. Élmunkások és mintagazdák ingyen látogatják a vásárt, üzemi dolgozók 3.— Ft-os dolgozójeggyel.

Hörök

Marika munkaterve

Péti Marika sokat hallott már a tervekről. Az iskolában is magyarázták, hogy van nekünk hároméves tervünk és halotta, hogy ezt követi majd egy még nagyobb, ötéves terv. Marika megfigyelte, hogy Anya is mond ilyeneket: „Tervszerűen kell beosztanom az időmet ..., meg Ilon néninek azt mondta a multkor mosolyogva, hogy „Én úgy látom legokosabb a háztartásba is bevezetni a tervgazdálkodást".

Marika buksijában sok megmaradt a tervről. S most, hogy olvasta, 12-én megkezdődik a tanítás az iskolában, elhatározta, hogy ő is tervet készít. Péntek délután neki is ült, s estefelé, bár többszöri áttrás után és csuklóig tintásan, de elkészítette a tervet.

Kukkantsunk bele nézzük meg, milyen pontok szerepelnek Péti Marika úttörőpajtás munkatervében:

1. Első naptól kezdve figyelni fogok az órákon, nem beszélgetek és nem fogok veszekedni, hogy Kovács Évit mellém ültessék.

2. Első naptól kezdve jól akarok tanulni, a leckét előbb csinálom meg és csak azután rajzolok, az úttörő dekorációkat is csak azután csinálom. Azután játszom csak, ha minden feladatomat elvégeztem. A számolásból mindennap még egy negyedórát fogok tanulni, mert abból tavaly ötösöm volt és idén én is éltanuló akarok lenni. Ahhoz meg jobban kell számolnom is.

3. Nem fogom elcserélgetni a holmijaimat se a radírt, se tollszárat, se ceruzát.

4. Órsi gyűléseken figyelmezett leszek és nem kiabálok, amikor nem kell.

5. Horváth Klárival együtt fogom tanulni a magyart és megmagyarázom neki a nyelvtant, mert ő azt nem érti.

6. Édesanyának szótfogadok, ugyanúgy a tanároknak is. Pistával sem fogok veszekedni, mert ő a bátyám és ő már éltanuló, biztos jobban tud mindent, mint én.

7. Ezt a tervet meg is valósítom.

És a végén oda van kanyarítva szépen, pontosan:

Péti Marika.

Úttörőhírek: Huszonöt bányász úttörő nyaralt Mekényesen. A mecsekszabolcsi pártszervezet még a választások alatt szoros barátságot kötött Mekényes dolgozóival, ennek eredménye volt a kis úttörőcsapat üdültetése is.

A pécsi úttörők köszönetüket fejezték ki a Magyar Dolgozók Pártjának, azokért a felejthetetlen élményekért, amit a VIT-el kapcsolatban nyertek úttörőpajtásaink. A VIT előkészítésével kapcsolatos dekoráció versenyt az Egyetem-utcai iskola úttörőcsapata nyerte meg és jutalmul egy szép zászlót kapott az úttörőközponttól.

Lejebb kell szorítani a magas piaci árakat

A szombati pécsi piacon a nagy felhozatal ellenére is még mindig magasak az árak. A múlt hetihez képest egyes cikkek olcsóbbak, de a főzelékek és a gyümölcs még mindig elég drága volt. Az árak így alakultak: Fejeskáposzta 160—2, kelkáposzta 180—260, vöröskáposzta 200—280, karfiol 300—400, kalarábé 120—160, forma 8, cukorborsó 220—260, zöldbab 150—250, paraj 250—300, főzőtök 60—80, paradicsom 60—140, burgonya 30—45, uborka 200—250, saláta drb. 60—100, cékla 150—200, zöldpaprika 160—300, vöröshagyma kg. 40—60, fokhagyma 300—400, vegyeszöldség cs. 40—50, szemestengeri 60—100—120, bab 100—180, lencse 180—240, dió 400—700—800, mák 6.50—800, citrom 170, mandula 600—800, őszibarack 160—360, alma 60—200, körte 80—160, szilva 60—120, szőlő 180—300, sárgadinnye 100—120, görögdinnye 60—80.

Tanügyi hírek

A vármegyei sportfelügyelőség felhívja az iskolák testnevelő tanárainak a figyelmét, hogy a diákok MHK próbáztatása ügyében haladéktalanul lépjenek érintkezésbe a Baranya I. próbáztató bizottsággal. Azok a testnevelő tanárok, akik még nem vették át az összes MHK igazolványokat, azokat azonnal kérjék el dr Csernus Kálmán vármegyei sportfelügyelőtől.

A pécsi áll. Körzeti Szakirányú iparostanulóiskola közli az ifjúsággal, hogy az 1949—50 tanév ünnepélyes megnyitása 12-én délután 6 órakor lesz az intézet díszermében. A tanévnyitó ünnepélyre ezúton hívják meg a szülői munkaközösség tagjait, a tanulótartó mestereket és a tanulóifjúságot.

Kereskedők hírei

Fűszeresek liszthefizetése a Kereskedők Testülete-ben hétfőn délután 6 órától 8 óráig. Befizetők KISOSZ tagsági igazolványukat hozzák magukkal.

A könyv- és papírüzletek Pécsett szeptember 12-től 30-ig, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 8 órától fél 2 óráig és délután 3 órától 6 óráig, szerdán reggel 8 órától délután 6 óráig és szombaton reggel 8 órától délután 3 óráig egyfolytában tartanak nyitva. A Kereskedők Testülete figyelmezteti az alkalmazottakat foglalkozató kereskedőket, hogy szombat kivételével az alkalmazottak részére a két órás ebédszünetet váltott rendszerben mindenkor biztosítani kötelesek.

— Szalmazsákok használt zsák, papírzsák, takarók, felmosó már 3.80-ért kapható Bagoly Kenderüzletben Bajcsy Zsilinszky-u. tizenhatban. Tel.: 12-16. (x)

KIOSZ HIREK

— **Az Erdőgazdasági NV által** égetett háztartási és ipari faszénre a KISOSZ és KIOSZ tagjai rendeléseiket a Pécsi Koksz-Szén-és Fakereskedő irodában, Kamilli Károly Pécs, Városháza-utca 2. Tel: 26-52 kérik megtenni. (x) (14.432)

A KIOSZ kádármakcsoportja értesíti tagjait, hogy ma délelőtt 10 órakor Rákóczi-út 24. szám alatt taggyűlést tart. A tárgy fontosságára való tekintettel, kérik a tagok feltétlen és pontos megjelenését.

KIOSZ nőiszabó szapcsoport 12-én, hétfőn este 7 órakor taggyűlés tartanak. Minden tag a saját érdekében feltétlenül jelenjen meg.

MNDSZ hírek

Szeptember 12—18-ig a következő helyeken tartanak nőnapokat. Magasépítési N. V. 12-én fél 7 órakor, előadó: Rajnai Györgyné, Kokszmű 12-én 7 órakor, előadó: Nagy Gyuláné; Budai II. 13-án 7 órakor, előadó: Héder Sándorné; Belváros 14-én 6 órakor, előadó: Marosi Pálné; Gyárváros 14-én 7 órakor, előadó: Szűcs Istvánné; Nyomdászok 15-én 4 órakor, előadó: Hirsch Ferencné; Rendőr-asszonyok 15-én 6 órakor, előadó: Vidaházi Gizella; Kertváros 15-én 7 órakor, előadó: Hillebrandt Mária; Budai I. 16-án 7 órakor, előadó: Vértes Ferencné; Szigeti cs. 16-án 7 órakor, előadó: Felczán Andorné; Siklósi cs. 16-án 7 órakor, előadó: Fábián Anna; Istenkut 18-án 5 órakor, előadó: Molnár Anna. Felkérjük az előadókat, hogy az előadás anyagáért 12-én, hétfőn délelőtt 10 órára jöjjenek be a központba, Mária-utca 24.

Csúcsvezetőségi ülés 12-én, hétfőn este 6 órakor a székházban.

Szeptember 13-án, kedden délután 5 órakor ügyvezetői értekezlet a székházban.

A csúcsvezetőség minden tagja, valamint minden területi csoport ügyvezetői és propagandistái vasárnap, 11-én délelőtt 9 órára a székházban értekezleten okvetlenül jelenjenek meg.

Iskola-felelősi értekezlet 15-én, csütörtökön délután 5 órakor lesz a székházban, Mária-utca 24.

Területi csoportok: Budai I. Kossuth Lajos MDP Pártház, Budai II. Vöröskereszt-utca, Szigeti cs. Alajos uta 2., Siklósi cs. Szabadság-úti Pártház MDP, Kertváros MDP Pártház, Gyárváros óvoda, Magasépítési N. V Rákóczi-út, Rendőr-asszonyok József-utca 11., Kokszmű Kokszgyár, Istenkuti cs. iskola.

Az MNDSZ siklósi külvárosi csoportja a pénteki nőnapon megható ünnepség keretében adta át az első batyut Kozma Erzsikének, aki azért meghatottan mondott köszönetet. A batyumozgalom jelentőségét Váncsa Júlia tanítónő méltatta.

Az MNDSZ dolgozók ált. iskolája hétfőn megkezdődik. Kérjük azokat az asszonyokat, akik jelentkeztek, hogy hétfőn d. u. 5 órakor a volt zárda iskolában az első emeleten jelenjenek meg.

Az olvasó hangja

ÉLETMENTŐ RENDŐRÖK

Kiszemártón községben özv. Kálmán Jánosné kutakásától fivérével, Miskó Lajossal, aki felett a meglazult föld beszakadt és a szerencsétlen embert betemette, annyira, hogy csak fellantott keze látszott ki. Növére jajveszékelésére felfigyeltek a szolgálatí útjukon kerékpáron arra haladó rendőrök, Monek Ferenc őrmester és Balogh László próbarendőr. Azonnal a helyszínre siettek és valósággal a tíz körmükkel ásták ki Miskó. A derék rendőrök mielőtt még megköszönhették volna az önfeláldozó munkájukat, kerékpárra ültek és folytatták szolgálati útjukat. A falu népe ezúton mond nekik köszönetet. Egyben köszönjük Népköztársaságunknak, hogy ilyen rendőröket, ilyen hősöket nevel.

Szabó Józsefné
MNDSZ titkár.

PORTALANITSAK A BARTÓK BÉLA UTCÁT IS

Az Olvasó Hangja útján kérjük a város vezetőségét, hogy a Bartók Béla utcát mielőbb portalanítsák, mert a járművek haramas porfelhőt vernek fel, aminek következtében sem nappal, sem éjjel a lakásokat szellőztetni nem lehet. Mivel forgalmas utcáról van szó, kérjük, hogy kérésünket a lehető legrövidebb időn belül teljesíteni szíveskedjenek.

Elvtársi üdvözlettel:

Faluhelyi Ernő
Pécs, Bartók Béla u. 11.

*

Elvtársunk kérésére érintkezésbe léptünk a város illetékes osztályával, ahol azt a választ kaptuk, hogy a portalanításhoz szükséges olajat megrendelték és annak leszállítása után a Bartók Béla utcát azonnal portalanítják.

VIGYÁZATLAN BÁNYÁSZAINK FIGYELMÉBE!

A Széchenyi aknán készülő bányászok, akiket a MESZHART vasutja szállít munkahelyükre, meggondolatlanul ugrálnak le és fel a már mozgásban lévő vonatra. Így történt, hogy Keszler Ferenc fiatal bányász, aki a vonatvezető figyelmeztetése ellenére sem szállt fel a vonatra, hanem csak akkor, amikor mozgásban volt, a lépcsőn megállva a kijárati kapu oszlopába fejét olyan erősen ütötte be, hogy agyvérzéssel szállították a kórházba. Ezúton hívom fel a bányászelvtársak figyelmét a fokozottabb figyelemre és feltétlen elővigyázatosságra, mert csak úgy tudjuk elkerülni a balesseteket.

Balogh László vonatvezető.

Megjelent a
Falusi
NÉPNEVELŐ
legújabb, 38. száma.

TARTALOMBÓL:

„A Szovjetunió hatalmas ereje a béke biztosítéka — erről tanuskodnak a Jugoszláviához intézett jegyzékek is." A Szovjetunió két jegyzéke fényesen bebizonyította, hogy Tito és bandája a háborús uszítók szolgálatában áll és gazdáik utasítására uszít a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen. „Győzelmesen halad a befejezés felé a kenyérgabonabegyüjtési verseny." A „Népnevelő" e cikke a falusi munka egyik legfontosabb kérdésében ad útmutatást.

A Szocializmus Országa ma és holnap"

A. Andrejev elvtársnak, a SZK(b)P Központi Bizottság tagjának a Párt XVIII. Kongresszusán mondott beszédéből. Andrejev elvtárs az őszi szántás-vetési munkák sikeres elvégzéséhez látta el a bolsevikokat útmutatásokkal. Népnevelők, pártszervezetek alaposan tanulmányozzák át e cikket és most, a szántás-vetési terv végrehajtásánál használják fel a bolsevik tapasztalatokat.

„A kommunista öntudatról."

„... a szocializmus építése a termelés vonalán is, nemcsak a pártmunkában nagyobb felelősséget ró ránk. Az elvtársak politikai munkájának mérője a termelési vonalon végzett munka eredménye" — mondotta Pártunk és népünk nagy vezetője, Rákosi elvtárs.

Népnevelők csoportértekezleten vitassák meg ezt a kérdést és vonják le a tanulságokat saját munkájukra.

ÁRA 20 FILLÉR.

Előfizetési díj: negyedévre 2.— Ft.

A TERV ÉS A SPORT

Az üzemi dolgozók tizezreinek nyujtott sportolási lehetőséget hároméves tervünk

A HÁROMÉVES TERV adott Magyarországon soha nemlátott tömegek kapcsolódtak be a sportba és a termelés eredményeiből a sport részére adott juttatás, valamint a szakszervezetek helyes irányítása azt eredményezte, hogy ma sportéletünk 60—70 százalékát az üzemi sport teszi ki.

Az üzemi sport rengeteget köszönhet a hároméves tervnek. Amikor azt olvassuk, hogy a diósgyőri vasgyárban 4000 munkás vesz részt az üzemi sportmozgalomban, hogy Csepelen, Ózdon, Győrben több százra tehető a rendszeresen sportoló munkások száma, látnunk kell, hogy a termelés eredményeinek növekedése milyen hatást ért el a sport területén is.

A SPORTOLÓ MUNKÁSTIZEZREK részére számtalan új sporttelep létesült, megindult a hatalmas nemzeti népstadion építkezése. Vadonatúj sporteszközök, felszerelések kerültek elő, megindult az egészséges tömegsportolás. A sportolni vágyók részére az Országos Sport Hivatal megindította az alapfokú bajnokságokat, amelyekbe több sportágban az üzemi csapatok ezrei kapcsolódtak be országszerte. Azután — ugyancsak a sport részére adott nagy támogatás hatására — a sport lassan beállt a nemzet egyetemes igényeinek a szolgálatába, kialakult a Munkára Harcra Kész sportmozgalom, és rövid idő alatt közel ötszázezer férfit és nő mozgatott meg.

Baranyában is kézzelfogható fejlődésen ment keresztül az üzemi sport a hároméves terv sikerei nyomán. A régi vérszegény bányászegyesületek élre törtek és ma például a komlói bányászegyesület tizennégy működő szakosztályával a legszebb reményekkel kecsegtet. Vajjon vásárolhattakra volna a komlóiak tízezer forint értékű vadonatúj vívófelszerelést, ha a bányászok történetesen nem teljesítették volna a hároméves tervben reájuk háruló feladatokat? — Azután a többi megnövekedett bányászegyesület, a szászváriak, pécsbányatelepiek, szabolcsiak is mind örömmel ragadják meg a feléjük nyujtott segítő kezet.

ITT PECSETT IS juttatott a Terv az üzemi sport részére. Ha nem is olyan nagy mértékben, mint Diósgyőrben vagy Csepelen, de sportolnak a Börgyárban, a Sopiana gépgyárban, a Zsolnay-gyárban, Kokszművéknél, Sörgyárban. A felszabadulás ezek közül egynéhányan legfeljebb csak egy kifosztott labdarugószertárt találtak.

A sportolók érzik, hogy a munka gyümölcseiből mennyi jutott nekik. Ez talán abból látszik a legjobban, hogy a sportolók döntő többségének viszonya megváltozott a munkához. Gyökeres átalakuláson ment keresztül az utóbbi két év alatt a sportolók munkaerkölcse és igen sokat beszéltünk közülük, akik a gyárban elvégzett jó munkájukat jobban becsülik, mint vasárnaponként a rúgott gólokért kapott tapsokat. A sportolók valóban érzik, hogy az eddigi hatalmas fejlődés az eddigi jó termelés eredménye és tudják, hogy csak akkor jöhetnek az újabb támadások, csak akkor biztosíthat népköztársaságunk új lehetőségeket a felemelkedésre, ha sikeresen befejezik jó munkájukkal a hároméves terv hátralevő hónapjait.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

LABDARUGÁS. Ujhegyi pálya: Dinamó—KDSE NB II. bajnoki, délután fél 5 óra. — Dinamó: Krausz — Bencze I., Bencze III. Németh, Réti, Kresz — Bárdosi, Horváth I., Futó, Keszler, Bencze II. KDSE: Boldog — György Lieber — Ruczek, Dacsev, Szöllősi — Borsfai (Bódis), Hlavács, Kiss, Kertész Ditrói. — Dinamó II.—P. Lokomotív II. ker. bajnoki, délután 3 óra. Kokszmű—Erzsébettelep II. oszt. bajnoki, délután 1 óra.

Verseny utca: PBTC—Várpalotai Tárna NB II. bajnoki, délután fél 5 óra. PBTC: Sarbak — Kisgál, Solymár — Lichtner, Horváth, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Leipám II., Karácsonyi. — PBTC II.—Mázai Tárna ker. bajnoki, délután 3 óra.

Tüzér utca: PAC Közüzem—Szekszárd NB III bajnoki, délelőtt fél 11 óra. PAC: Dávid — Márffy, Lukács — Czibulka, Gajcsi, Kozári — Barta, Ferenc, Léber, Németh, Lovig II. — Postás—Szigetvár NB III bajnoki, délelőtt fél 9 óra. Postás: Jakabfy — Mohácsi, Borbás — Bereczki, Tamási, Huber — Nádasdi, Csabai, Garami, Schwiegel, Czakó. — PAC II.—Postás II. oszt bajnoki délután 1 óra. — GYVSE—Pécsi Lokomotív NB II. bajnoki, Győr. Fél 5 óra. P. Lokomotív: Nagy — Szegedi, Baranyi — Kövesi, Galambos, Nagy — Zombori, Meggyes Hirczi, Tura, Vezér.

MOTORSPORT: A Szabadságharcos Szövetség pécsi kerületének nagyszabású hegyi motorversenye a Mecseken. Kezdete délután fél 3 óra.

ASZTALITENISZ: Pécsi Lokomotív—Bp. Postás NB I. bajnoki, reggel 9 órakor a Nagy Lajos gimnázium dísztermében. (P. Lok: Pék, Halász, Golácz, Francia, Patkó.

KOSÁRLABDA: Villámtorna délelőtt 10 órától az egyetemi tornacsarnokban a Pécsi MEFESZ I. és II. csapata, Pécsi Postás és a Szombathelyi Lokomotív férficsapatai, a Szombathelyi Lokomotív és a Pécsi Postás női csapatai.

• **A Pécsi MEFESZ elkezdte az őszi** előkészületeket. Edzések kedden és csütörtökön délután 5 órakor. A vezetőség az első és ifi csapat játékosain kívül a következők megjelenését kéri: Gill, Tihanyi, Dános dr., Marosics, Vass, Jegesi, Csonka, Hegedüs, Naumov, Petri, Hegyi, Somogyi, Szeranczi és Garai.

• **Hamar István a Pécsi Lokomotív** labdarugója és Kertész Györgyi, a vasutasok kosárlabdázója szombaton tartották esküvőjüket.

Rónai tartós ondolálása
megóvja hajat a töredezéstől
Rónai fodrász-szalon, Kossuth Lajos-u. 8. szám
Nyitva: reggel fél 8-tól délután 5 óráig.

Gyümölcstermelők! Szőllősgazdák! Figyelem!
Mindennemű gyümölcsfacsemete, úgy mint ŐSZIBARACK, KÖRTE, ALMA, KAJSZI, SZILVA, az összes Pécsett nevelő fajtákban már most előjegyeztethető. Kossuth L.-u. 1. szám alatti virágüzletünkben, vagy Damjanich-u. 11. sz. alatti irodánkban. Pécsi Kertészet Községi Vállalat. Kossuth L.-u. 1. és Damjanich-u. 11 Tel.: 30.01 178 mellékállomás.

ÉDESSÉGBOLT N.V. IV. Lerakat Pécs
Új címe:
Rákóczi-út 33. Tel.: 11-30

Órát és aranyárut Bálintnál
Színházzal szemben
Javításokat gyorsan, jó állással eszközlünk.

Iskolaecsetek, gombfestékek, tubus olajfestékek nagy választékban kaphatók Kiss József festékkereskedésben, Bajcsy Zs.-út 4.

ÜZEMI HIRADÓ

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 9-én. 1. Mecsekszabolcs 98.2 százalék, 2. Pécsbányatelep 92.3, 3. Vasas 90.7 százalék. Havi átlag 94.5 százalék.

A Dohánygyár egyéni munkaversenyének eredménye augusztus hónapban a következő: 1. Balázs Kálmánné élmunkásnő 142 százalék, 2. Üzv. Fodor Józsefné 119 százalék, 3. Mészáros Józsefné 118 százalék.

Szakszervezet

A Szakszervezeti Tanács Megyei Titkársága felhívja a megye egész területén a kéthónapos Népszava kampány alatt és jelenleg is működő szakmai, szakszervezeti, üzemi Népszava bizottságokat (titkár, propaganda felelős, oktatási felelős) és a pécsi szaksz. népnevelőket, bizalmiakat, akik ebben a munkában részt vesznek, hogy a Szakszervezeti Tanács által a szakszervezeti székházban tartandó ünnepélyes díjkiosztáson feltétlenül jelenjenek meg szeptember 15-én, csütörtökön délután fél 5 órakor.

Fodrászmunkások! Kedden, 13-án délután fél 6 órától fél 8 óráig alapfokú szemináriumra és szakmai tanfolyamra jelentkezés. — Ugyancsak kedden este 7 órakor vezetőségi és „Élmunkáskör" gyűlés. Mindenki pontosan ott legyen.

Házfelügyelők szakszervezete 13-án 6 órakor tisztújító taggyűlést tart. Kérik a tagok pontos megjelenését, tagkönyvét mindenki hozza magával.

Anyakönyvi hírek

Születések: Györki Anna, Eiligsfeld Mária, Haller Zsuzsanna, Tóth József, Papp Gábor, Bertrám Antal, Böröcz Éva, Pejk Mária, Toldi Előd, Börzsei Ibolya, Ori István, Kiss Lajos, Boros György, Nagy B. Zsuzsanna, Kolumbán Tibor, Molnár Katalin, Szakács Éva, Debreceni József, Németh László, Szabó István, Kovács Zsuzsanna, Kovács Anna, Schiller Mária, Kovács Júlia, Kisasszondy Edit, Korb Antal, Martinecz István, Kis László, Halász Zsuzsanna, Tóth Zsuzsanna, Barics Ibolya, Dékány Ilona, Urbán Ernő, Horváth István, Kordé József, Sekutor Éva, Makai Judit, Németh István, Szendrődi Judit, Molnár Erzsébet, Bágyi Ibolya, Szilágyi Gyula, Hasenauer Erika, Bárdos Zsuzsanna, Istókovics József, Schreer Mária.

Házasság, Egerszegi Tibor építésztechnikus és Lajos Mária, Somorjai Ferenc P. K. tisztv. és Lugosi Vanda, Hamar István MÁV iroda s. tiszt és Kertész Györgyike MÁV ir. s. tiszt, Makk Miklós sütősegéd és Bodovics Anna NV munkás, Kriszt Sámuel kereskedő s. és Villant Edit, Budai Miklós bányász és Fischer Matild, Huszár István adóhiv. tisztv. és Gilica Jolán dobozgyári munkás, Bánfai József adóügyi főtiszt és Kapitány Julianna női szabó s., Borbás János rakodómunkás és Koller Julinna, Rohán János Zsolnay-gyári munkás és Nagy Erzsébet női szabó s., Nagy Gábor rendőrtizedes és Nyitrai Gizella, Sánta Albert festőművész és Molnár Margit műkőgyári munkás.

Halottak: Farkas Ágnes, Somogyi Ferencné, Horváth Imre, Bátai Jánosné, özv. Szavinszki Antalné, Cukor Jánosné, Lukács István, Misángyi Jánosné, Juretich Erzsébet, Nizsnik Gyula, Csötönyi János, Wéber Mária Teréz, Ódor Gyuláné, Bálint Ferenc, Winis Gábor, Biró Józsefné, László Ilona, Kőműves Sándor, Simonfai István, Nagy Ferencné, özv. dr. Guth Béláné, Kovács Anna, Győr János, Pál József,

Minden külön értesítés helyett.

✝

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett édesanya, testvér, anyós, nagyanya, illetve kedves rokon

özv. Karpinszky Gézáné

folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor, 59 éves korában, hosszas szenvedés után, a haldoklók szentségével megerősítve elhunyt.

Drága halottunkat folyó hó 12-én délután fél 4 órakor helyezzük örök nyugalomra a központi temetőben.

Az engesztelő szentmiseáldozatot folyó hó 13-án, reggel fél 8 órakor mutatjuk be az Ágoston-téri plébániatemplomban.

Pécs, 1949 szeptember 11.

Drága emléked örökké élni fog szívünkben.

A gyászoló család.

Közellátás

BE KELL JELENTENI A LAKÁSVÁLTOZÁST

A szeptember hó folyamán kiosztásra kerülő új lisztjegyek zavartalan kézbesítése végett a városi közellátási hivatal felkéri mindazokat, akik az utóbbi hónapokban lakást változtattak, új lakcímüket a rendőrségi bejelentőszelvény egyidejű bemutatásával saját érdekükben a hivatalos órák alatt haladéktalanul jelentsék be a hivatal Pécs, Perczel-utca 2. szám alatti helyiségében.

Ludtalpbetétet
gipszmásulat után készít
DEUTSCH
ort. cipészm. Hal-tér 1.

Vétel - Eladás - Csere

VESZEK hálóberendezést, konyhaberendezést, varrógépeket, szőnyegeket, bútorféléket. Molnár, Kossuth L.-út 77. (14,386)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

MAGAS ÁRBAN veszünk süllyesztős és szekrényes varrógépeket. Vasas Pál cég Boltív-köz. (14,375)

ÖSSZEADÓGÉP, (papírraíró) irodai írógép megbízásból olcsón eladó. Leíróiroda, Deák-utca 2. (14,385)

RITKA alkalmi vétel. „Siemens" gramofonos világvevő rádió 1860 forintért. Megtekinthető. Palai műszerésznél, Széchenyi-tér 2. szám. (14,393)

REKAMIÉ majdnem új eladó. Bajcsy Zs.-út 12 Gyapjúfonó. (14,397)

KALMÁRROSTÁKAT, jókarban lévőket megvételre keres a Terményforgalmi NV kirendeltsége Pécs, Széchenyi-tér 13. sz. Ajánlatokat fenti címre kérjük. (14,396)

EGY favágógép csekély hibával eladó. Vöröskereszt-utca 12. (Pucher-utca. (4266)

PRIMA állapotban lévő motorkerékpár eladó. Cím: Vitéz-utca 20/1. (4268)

FEKETE férfi télikabát, magas termetre, prima állapotban eladó. Ugyanott gyermek hócipő kifogástalan, eladó. Telefon:: 18-05. (4263)

KERESEK „Schöberl-ágyat" megvételre. Telefon üzleti órák alatt: 33-52. (14,403)

AUTOGEJZER vízmelegítő Vörösrézből, fürdőszobára vagy ipari célra, eladó. Pótz, Deák-utca 1. (4258)

KITŰNŐ „Pfaff" varrógép eladó, érdeklődni lehet hétfőtől, Dulánszky-utca 4. földszint 1. 11—14 óra között. (4255)

DKW Super sport, 2 személyes, új gumikkal, kívül-belül újszerű állapotban, átköltözés miatt sürgősen, olcsón eladó. Fogyasztása 6 liter. Érdeklődni csütörtökig telefon: Mágocs 11. (4254)

ELADÓ egy uszályos, fehér menyasszonyi ruha. Kölcsön is adom. Cím: Béla-utca 8. (4246)

ORVOSI műszerek eladók. Cím: 4250 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ keveset használt fürdőkád. Kiskereszt-utca 24. (4325)

MELEGÁCYI ráma üveggel eladó. Kővár András, Pécsváradi-út 425. kocsma. (4323)

HASZNÁLT és új zsákokat és jutát veszek. Kárpitos, Rákóczi-út 47. (14,419)

ELADÓ egy jókarban lévő női kerékpár. Megtekinthető hétfőtől. Művész fotó, Színház-tér 2. (4331)

KÖZÉPMÉRETŰ Hardtmuth cserépkályha kifogástalan állapotban eladó. Papnövelde-u. 27. (4327)

ELADÓ használt, jókarban lévő ablak tokkal együtt, 160x90. Szigeti-út 176. Pap István. (4324)

MOZIGÉP, jókarban, üzemképes állapotban olcsón eladó. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14,425)

250-ES Ariel kifogástalan állapotban lévő motorkerékpár eladó vagy oldalkocsiért elcserélhető. Szíjj kárpitos, Doktor Sándor-u. 9. (14,401)

ELADÓ hegedűk, cselló, nagybőgő. Árpád-utca 17. (4302)

KOCSMAI jégszekrény eladó. Nagyárpád 111. hrsz. (4285)

FÉNYEZETT szőbaasztal eladó. Zólyom-utca 9., 4. ajtó. (4287)

KERESEK magas költségmegtérítéssel egy rendesebb szoba-konyhás lakást, lehetőleg a belvárosban. Cím: 4297 szám alatt a kiadóban.

KETTŐ darab 12 hónapos, keresztezett csirke eladó. Tinódy-u. 9. (4305)

ALIG HASZNÁLT Csepel 100-as motorkerékpár eladó. ifj. Fehér, Rákóczi-út 69. Telefon: 20-21. (14,428)

ELADÓ kerti székek és diszek (Zsolnay fatörzsek) tükör, bölcső, alabástrom virágállvány, gázrezsó, gyermekruhák és cipők. Megtekinthető délutánonként. Tettye-tér 10. (4344)

OPEL OLIMPIA kitűnő állapotban eladó vagy esetleg bérbeadó. Tel: 39-66 (4340)

11 HP SIEMENS villanymotor 20 kalapácsos darálóval olcsón eladó. Baritz szerelőműhely, Zsolnay V.-u. 42. szám. Telefon: 30-98. (4336)

ELADÓ: világos komplett háló, festett kombináltszoba, konyhabútorok, szekrények, ágyak; asztalok; vitrinek; ebédlők; képek; tükrök; szalón és bőrgarnitúra; előszoba-falak; üvegfalak; csillárok; ajtók; ablakok; 750 kg-os tizedesmérleg, folytonógő fajancos teremkályha; cukrászkályha; nagy üzemi kályha; sátorállvány; nyugágyak; vásárosládák; akác oszlopok stb. Nürnberger, Zsolnay V.-u. 1. Telefon: 19-79. (14,429)

JÓKARBAN lévő fürdőszobaberendezést veszek. Leveleket „Jókarban 4291" jeligére a kiadóba kérek.

KOMBINÁLTSZEKRÉNY eladó. Kazinczy-utca 3. (4289)

100-AS SACHS jó motorkerékpár eladó. Fenyvesi, Katalin-u. 1/1. 1—4 óráig. (4300)

FIAT Topolinó eladó. Érdeklődni vasárnap 12 óráig. Szabadság-u. 36. Ferencné. (4299)

FÉRFIKERÉKPÁR jó állapotban eladó. Szabó János Pécs, Nagyvárad-utca 13. (4309)

ELADÓ asztalitűzhely, tűztőkályha, rézüst, káposztáshordó; székek; szekrény; toalettükör; lószerszám. Nagyfürdő-u. 14. szám. (4313)

EGY kifogástalan állapotban lévő 250-es Puch motorkerékpár eladó. Pécs, Pécsváradi-út 2. Tulipán-csárda. (4314)

FÉL TONNÁS teherautó eladó, vagy elcserélhető motorkerékpárért. Cím 4316 szám alatt a kiadóban.

750-ES BMW oldalkocsis motorkerékpár üzemképes állapotban eladó, vagy kisebbért elcserélhető. Sudár Imre Pécs, Állami Fatelep, Nagy Lajos-u. 14. (4362)

ELADÓ 4 üléses kisautó, vagy Topolinóra cserélek. Schaffer, Ferenciek-u. 9. (4310)

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő, nagyteljesítményű kézihajtású daráló eladó. Ferenciek-utca 12. iroda. (14,407)

FIGYELEM! Irógépvevők, vállalatok Olympia hordozható írógépek alkalmi áron. Megtekinthető Palai műszerésznél, Széchenyi-tér 2. szám. (14,408)

JÁVA motorkerékpár legújabb típus, modern, új, alkalmi áron eladó. Megtekinthető Palai műszerésznél, Széchenyi-tér 2. szám. (14,408)

OPEL SUPER személyautó kitűnő állapotban eladó. Varga, Mecsek garage, Rákóczi-út 34. szám. (4298)

MÁRKÁS fényképezőgépet vennék. Érdeklődni Gumiház Pécs, Ferenciek-utca 8. szám. (14,416)

PARADICSOM befőzéshez üvegek kaphatók a Little pezsgőgyárban, Szt. István-tér 12 (4343)

MAGAS árat fizetek férfi és női márkás karórákért és szerkezetekért. Beizer órásmester, Ferenciek-utca 50/2. (14,417)

KERESEK megvételre fajtiszta, drótszőrű foksi kölyökkutyát. Cím: Jákli István Okorág, Baranya megye. (4363)

BOROSHORDÓK és 2 hektós vasprés eladó. Keidl Ádám, Nagyárpád, 52. sz. (4288)

LAKÁS

ÁTADNÁM egy szoba-konyhás lakásomat, költöztetés térítéséért. Kálvária-u. 44. szám. (4276)

KETTŐ egyszoba-konyhás öröklakás nagyon olcsón eladó. Érdeklődni gyapjúfonó, Bajcsy Zs.-út 12. (14,398)

SZOBA-KONYHÁS lakást keresek költségmegtérítéssel, esetleg kevés bútorral. Címeket: 4201 számra a kiadóba kérek.

SZOBA-KONYHÁS lakást keresek sürgősen, költözködési költséget megtérítem. Ajánlatokat: Tel: 14-95-re. (4264)

1 SZOBA-KONYHÁS lakást keresek költségmegtérítéssel. Cím: Gyógyszeráruértékesítő NV. Lánc-utca 22-24. (4256)

BELVÁROSI, végibérű, kétszoba-konyhás lakásomat elcserélném hasonlóért. Perczel-utca 34. (4169)

KÖLTSÉGMEGTÉRITÉSSEL keresek 3 kis vagy 2 nagy szoba és mellékhelyiségekből álló lakást. Összkomfortos nem lényeges. Hegyalja-u. 20. földszint.

FIGYELEM:
DEÁK-KIRÁLY-HERNÁDI jazz-együttes
ismét *a „Pécsi Gödörben"!*
Prima fajborok, olcsó árak! Nyitva reggel 5-ig.

1 VAGY 2 szobás, összkomfortos lakást keresek költségmegtérítéssel, esetleg bútorral, október közepére, lehetőleg Kórház-tér közelében. Esetleg nagy lakás kettéosztásában is részt veszek anyagi támogatással. Ajánlatokat „Értelmiségi 4290" jeligére kérem a kiadóba leadni.

FELSŐMALOM-UTCAI, 2 szoba-hallos, modern, összkomfortos lakásomat 3 szobás hasonlóért elcserélném a belvárosban vagy a Makár-utca környékén. Címeket: 4283 számra a kiadóba kérek.

SÜRGŐSEN keresek költségmegtérítéssel összkomfortos lakást. Hargitay, Szabadság-út 1. szám. (4292)

ELCSERÉLNÉM 1 szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakásomat hasonlóért, egy vagy két szobásért Költséget megtérítek. Tompa M.-u. 33. (4307)

KERESEK szoba-konyhás lakást költségmegtérítéssel vagy bútorral, lehetőleg a piac közelében, lehet ezuterén is. Tettye-utca 37. Jankóné. (14,414)

MAGAS költségtérítéssel keresek 1—2 szobás lakást. Lehet külterületen is. Ajánlatokat „Sürgős 4325" jeligére a kiadóba kérek.

2 SZOBA-HALLOS pécsi lakásomat elcserélném hasonló budapestiért. Cím: 4322 szám alatt a kiadóban.

UJPESTI szoba-konyha-spejzos lakásomat elcserélném pécsivel. Pécsi Börgyár. (4325)

LAKÁS, egyszobás azonnal átvehető. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4361)

ELCSERÉLNÉM Mártírok-utca 28 számú szoba-konyhás lakásomat, budai külvárosi hasonlóval. (4337)

EGY szoba-konyhás lakást keresek azonnalra, költségmegtérítéssel. Telefon: 32-05. (4342)

ELCSERÉLNÉM belvárosi, utcai, kétszobás, komfortos lakásomat, kétszoba-hallos, vagy családiszobás lakásért, esetleg költséget térítek. Cím: 4339 szám alatt a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM lakásomat budapestivel, Perczel-utca 19. földszt. (4345)

MÉHÉSZETET adok szoba-konyhás lakásért. Cím: 4361 szám alatt a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM 2 szobás, fürdőszobás lakásomat 3—4 szobás lakásra. Leveleket: „Ráth-utca környéke 4357" jeligére a kiadóba kérem.

INGATLAN

VENNÉK szőlőt vagy gyümölcsöst épülettel a városhoz vagy autobuszhoz közel. Részletes leírást árral 14.402 szám alatt a kiadóban kérek leadni.

MECSEKEN, a fenyves szélén villa áthelyezés miatt sürgősen eladó. Nyaralásra, gazdálkodásra igen alkalmas. Érdeklődni lehet: Bárányteető, Biczó József. (4270)

KERESEK családi házat, összkomfortosat, beköltözhetőt. Cím: Kisrókus-u. 18. Telefon: 38-23. (4272)

HÁZAK (beköltözhetők is), öröklakások (cserével beköltözhetők), gazdasági házak, üzletházak, szőlők, gyümölcsösök eladók. Jánossy közvetítő, Rákóczi-út 40/1. sz. (14,411)

KERESEK jól fizető ügyfeleimnek családi házakat, lakásokat, öröklakásokat. Tel: 19-97 Decleva-iroda. (4350)

GYÁRVÁROSI templomnál családi ház elfoglalható lakással eladó. Orsolya-utca 10. szám. (4341)

ELADÓ Garai-utca 4. sz. ház kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet: Munkácsy Mihály-utca 31. Kovácsmű. (4311)

ELADÓ Szigeti-részen egy háromszobás, új családi ház. Érdeklődni: Aidinger János-utca 11. felső csengő. (4317)

HÁZAK és szőlő. A Kaposvári-utcánál kertes családi ház, 1x2 és 1x1 szobás lakással 17.000. A Pinusnál új ház, kocsibejáróval, gazdálkodásra alkalmas 30 ezer. A belváros szélén legmasszívabb, emeletes ház 2x2 komfortos és 1x2 szobás lakással, ajándékárért. Alsó Makár-úton villatelek bekerítve, lezárható kapuval, prima termő szőlő és gyümölcsössel beültetve, olcsón eladó. Szőlő a Rácvárosi templomnál a legprímább termő, 600 n-öl, épület nélkül 11.000 forintért eladó. Megbízott Beneze közvetítő, Városház-utca 2. szám. (14.415)

MUNKÁCSY MIHÁLY-U. 41. számú ház olcsón. Nagypostavölgyben 1 egy szoba-konyha, kamra, pince és verandás ház, nagy gazdasági területtel telekáron eladó. Jánossy közvetítő, Rákóczi-út 40/1. (14,411)

ÖTSZÁZÖTVEN négyszögöl prima szőlő ajándékáron, szürettel eladó. Tibori, Ürögi-út. (4356)

HÁZAK: Tőkebefektetésre. Saroküzlethház, Ferenciek-utca 37/2. Szabadság-u. 15. Hihetetlen olcsón. Vásárcsarnoknál Bajcsy Zs.-út 22., nagy kerttel. Összkomfortos, háromszobás. Pucher-utca 27. sz. Öröklakás nagyon olcsón, Szabadság-u. 56. Gyümölcsös lakóépülettel, Istenkuti iskola mellett 11.000. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4349)

ELADÓ Mészes-telepen egy tető alatt lévő, 2 szoba, összkomfortos ház. Érdeklődni: Mészertelep, Apáffi-utca 16. sz. (4301)

BEKÖLTÖZHETŐ házak eladók, elő, 2 szobás 13.000, 2 szobás 8500, 2 szobás 75000 Ft. Több ház van nálam eladásra. Pál-iroda, Nagyflórián-u. 1. (4284)

BEKÖLTÖZHETŐ kisebb családi ház külterületen, autobusznál ólakkal, szőlővel eladó. Cím: 4338 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ INGATLANOK: Uj piactérnél nagyterületű üzletház. Szigeti-úton gazdasági ház. Kossuth L.-úton (Király-u.), Ferenciek-utcában, több nagyértékű üzlet és bérház potomárért. Beköltözhető belvárosi családi ház. Villa a Magaslati-útnál 600 n-öl gyümölcsössel 30.000 Ft. Öröklakás 3 szobás, beköltözhető. Nem beköltözhető kisebb-nagyobb házak, öröklakások, kis szőlők és gyümölcsösök alkalmi árban, nagy választékban. Eperjessy Jolán közvetítőnél, Munkácsy M.-u. 1. szám. (Irgalmasok átellenében) (14.426)

HÁZAK: Azonnal beköltözhető 8 ezer, 12 ezer, 17 ezer, 30 ezer. Egyéb házak már 5500 forintól felfelé minden árban. Több kertes és gazdasági ház. Szőlő minden árban. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14,425)

KÜLÖNFÉLE

BELVÁROSI női divatszalonhoz iparengedélyes, gyakorlott társat keresek. Cím: 4279 szám alatt a kiadóban.

RAKTÁRHELYISÉG kiadó. Deák-u. 19. szám alatt. (4278)

COMBATELEP létesítéséhez teles társat keresek, megfelelő helyiséggel és trágyával rendelkezem. Tel: 25-38. (14,406)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14,440)

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál, — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

Sertés etetésre
burgonya és kukorica
házhoz is szállítva **Horváthnénál**
Nagy Lajos-utca 11

SAISON üzlethez keresek 5—10.000 Ft tőkét magas haszonrészesedésre, megfelelő biztosítékkal. Címeket kérem „Régi kereskedő 4329" jeligére a kiadóba.

ZONGORÁZNI tanulnék, jó jazz-zongoristától. Ajánlatokat „Jazz 14.424" jeligére a kiadóba kérek.

MECSEKSZABOLCSON, Magyarnémeti-út 192 szám alatt lévő kocsma teljes felszereléssel, árverés útján, szeptember 18-án a helyszínen bérbeadó. Puskarics Mihály. (4318)

KÖNYVELÉST tanulnék szakembertől. Ajánlatot „Átíró 4318" jeligére a kiadóba kérek.

DIÁKLÁNYT teljes ellátásra felvesznek. Rákóczi-út 63. em. jobb. (4319)

MÁRIA NAPRA ha olcsó, szép, ízléses kivitelben akarnak **VIRÁGOT VÁSÁROLNI, keressék fel a ROZSA VIRÁGSZALONT.** Jókai-tér. Tel.: 28-22. **Vágott virágok, cserepes virágok és virágkoszorúk állandóan raktáron.**

RÁKÓCZI-UTON lévő szabómühely teljes felszereléssel kiadó. Cím: István-u. 29/1. szám. (4360)

LIBATÖMÉSHEZ társat keresek 1000 Ft tőkével. Leveleket „Jól kifizetődik 4358" jeligére a kidóba kérek.

KERESEK 3000 Ft kölcsönt pontosan három hónapra. A kamat magas természetbeni részesedés. Ingó és ingatlanfedezet van. Leveleket: „ December 4359" jeligére a kiadóba kérek.

EGY Neobarok úriszoba eladó. Ugyanott menyasszonyiruha kölcsönzés. Címe 4333 szám alatt a kiadóban.

BÚTOR

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő hálószobabútor eladó. Hegyalja-utca 13. (4274)

EGY hálószobabútor eladó. Szőlő-utca 3/1. szám. (4294)

CSONTSZÍNŰ kombinált szoba és konyhabútor eladó. Cím: Lenke-utca 4. szám, földszint 2. (4286)

KIFOGÁSTALAN kombinált szoba eladó. Mihály-utca 4. szám. Megtekinthető egész nap (4280)

EGY használt szelon olcsón eladó. Felsőmalom-utca 16/1. Lombosi. (14.422)

SÖTÉTHÁLÓ jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet: Kisfaludy-u. 4/1. délután 5—6-ig. (4332)

KOMBINÁLTSZOBA eladó. Cím: Doktor Sándor-u. 29. földszint 5. ajtó. (4347)

EGY világos háló eladó. Cím: Vasgerenda-utca 33. sz. (14.431)

Állás—Foglalkozás

RENDSZERETŐ, megbízható, jól főző mindenest felveszek. Ajánlatokat „Komoly 4271" jeligére a kiadóba kérek.

MINDENESLEÁNYT, gyermekszeretőt, vagy esetleg bejárónőt felveszek. Tettye-utca 53. szám. (14.409)

MOTOROS tüzifafűrészelőgépomhez gyakorlattal bíró munkatársakat keresek Kapitány János Pécs. Klimó-u. 2. (14.420)

ZONGORÁMAT (prima bécsi márka) bérbeadom. (Szt. István-tér 13. Prohászka Otthon. (4296)

KETTŐ vagy egyszobás, összkomfortos lakást keresünk költségmegtérítéssel. Ugyanott átadó 2 szobás társbérlet. Eladó egy teljesen jó állapotban lévő fehér, mély, steppelt gyermekkocsi. Érdeklődni bármely nap 6—7 óra között. Cím: Bencze Tibor, Deák-utca 12. (4304)

MUST, szentmiklósi murci kimérés, Megyeri-út 10. (4282)

39-91 a telefonszáma ifj. Tamás Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának. György-utca 6. szám. (4293)

PIANINÓT vagy rövidzongorát bérbe vennék. Ajánlatokat 4334 számra a kiadóba kérek.

KISEBB háztartásom vezetésére megbízható jobb, fiatal nőt keresek családtagul. Cím: 14.421 szám alatt a kiadóban.

SZEPTEMBER 15-re mindenesnek elmennék. Schiffert, Pécsbányatelep, Istenáldásvölgy 7. szám. (4303)

FŐZNI is tudó mindenest felveszek. Beresényi-utca 8. I. em. (4306)

IDŐS NŐ mellé ápolónőt teljes ellátással keresek. Jelentkezés IBUSZ-ban (Városház-épület). (4355)

Bútorozott szoba

BUTOROZOTT szobát keresek, konyhahasználattal. Cím: 4277 szám alatt a kiadóban.

DOLGOZÓ nőnek vagy fölsőkolásnak bútorozott szoba kiadó. Mátyás Flórián-utca 34. szám. (4260)

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szoba férfi vagy diák részére kiadó. Sebestyén Lajos-utca 36. sz. (4321)

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szobát keresek azonnalra, a fiume-utca környékén. Címeket: „Sürgős 4320 jeligére a kiadóba kérek.

BUTOROZOTT szoba házaspárnak kiadó. Kossuth Lajos-út 69. emelet jobbra. (4281)

BELVÁROSBAN elegánsan berendezett, féregmentes, különbejáratú szobát keres medicus, fürdőszobahasználattal, teljes ellátással. Terményben is fizetne. Cím: Barna Anna Pécs, Kossuth Lajos-út 28. (4295)

Házasság - Levelezés

FÉRJHEZ menne két rokonnő, egyik 56 éves, iparral rendelkezik, másik 45 éves, kis vagyonkával. Pontos címmel ellátott leveleket „Rendes asszonyok 4259" jeligére a kiadóba kérünk

KERESEK 60 év körüli élettársat iparos, kereskedő vagy nyugdíjast. Kevés pénzem és nyugdíjam van. Cím: Caesar János gépész, Hird. (4232)

MEGISMERKEDNÉK feltétlenül intelligens fiatalemberrel. Levelet „Jóbarát 4335" jeligére a kiadóba kérek.

KÖZÉPKORÚ, celnos özvegyasszony ingatlannal, komoly 40—50 év közötti diplomás úr ismeretségét keresi házasság céljából. 1—2 gyermek nem akadály. Leveleket: „Karácsony 4330" jeligére a kiadóba kér.

NYILT-TÉR*

Felkérjük mindazokat, akiknek üzleteikben vagy kirakataikban volt Schütter szappangyári reklám van, hogy azokat f. hó 15-ig eltávolítani, vagy eltávolítás végett üzemünknek sürgősen bejelenteni szíveskedjenek.

Norma olaj és szappanipari Nemzeti Vállalat III. számú telepe Pécs, Dr. Doktor Sándor-u. 14.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen édesapánk

id. Winis Gábor

temetésén megjelentek, koszorút, virágot küldtek, vagy szeretetüknek más módon való nyilvánításával fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is őszinte köszönetet mond a

GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Keresek KETTŐ butorozott szobát

fürdőszoba és konyhahasználattal BELTERÜLETEN

Címeket „JÓL FIZETŐ 14394" jeligére a kiadóba kérek.

Rádiókészülékek

150—800 Ft-ig.

Javítás, szerelés, villamossági cikkek

Nowotarsky,

Kossuth L.-út 59. (Villamos kiférőnél.)

13-61

a Miboltunk motoros tüzifafűrészelő vállalatának telefonszáma. Telefonhívásra is házhoz megyünk. (19.138)

Polgárkocsi-ülések

18 Eszterházi-kocsi, polgárkocsik kaphatók, Kováts D. Lajos kocsigyár ónál, Bajcsy Zs.-út 26. 87

Népszuper

18 havi részletre, rádiójavítás, hangerősítők, villamossági cikkek

KOVÁTS

Ferenciek-utca 2. Telefon: 34-92.

Üveg- és porcellán

Irgalmasok-u. 10.

Telefon: 13-33.

Tüzifafűrészeléshez!

árcsázzuk a 15-69-et, Friedrich, Doktor Sándor-u. 13 szám. Gyors, pontos, olcsó!

SZAKSZERŰ

rádió és villanyjavítások

hangerősítő kölcsönzés,

DUDEK

Rádió, Ferenciek-utca 50/2.

KATOR

a legtökéletesebb poloska-, sváb- és légyirtószer. SIMONYI drogéria, Rákóczi-út 39/c. (14.314)

Órát, ékszert SCHMIDT-tól

Kossuth Lajos-út 69. szám Használt órákat magas áron veszek. (14.209)

Jó szemüveget ÉDEN drogériában

vegyen. OTBA szállító. Színház mellett.

Autósok figyelem!

Autók, motorok, traktorok generáljavítását lemezmunkával, fényezéssel teljes garanciával vállalom Remeznicsek Ferenc, autó és motorszerelő Pécs, Bajcsy Zsilinszky-utca 12. Tel.: 39-12.

Az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat

KOCSMÁJA

a benne lévő mészárszékkel és egyéb tartozékaival, valamint a kocsmához tartozó kerttel és 1 kat. hold szántóföldjével 1949. évi szeptember hó 25-én délután 2 órakor az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat tanácstermében 1950. évi január hó 1-től 3 évre bérbe lesz adva, nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár 30 q búza, bánatpénz 500.— forint.

Vidéki árverezők újkeletű vagyoni és erkölcsi bizonyítvány tartoznak bemutatni. Egyéb felvilágosítás a társulat Elnökénél tudható meg.

Egyházasharaszti Legeltetési Társulat.

Tárgy: Közületek tulajdonában lévő gazdaságok adatszolgáltatása.

FELHÍVÁS!

Felhívom a város területén működő 1. termelő csoportokat, 2. a miniszterium gazdaságait, 3. közbirtokosságokat, 4. a Mallerd gazdaságot, 5. az egyházakat, 6. közlekedési vállalatokat, (posta vasút); földalapot, 3 nap alatt jelentsék, hogy kezelésükben lévő és a város területén fekvő gazdaságuknak összesen mekkora a területe, pontosan hol fekszenek, (utca, dűlő) a gazdaság területéből hány hold van saját tulajdonban, hány van haszonbérbe adva, vagy véve, mekkora az esetleges illetmény, vagy javadalmi föld.

Be kell jelenteni, hogy az összterületből mennyi a szántó, kert, rét, szőlő, legelő, erdő, nádas és földadó alá nem eső területen. A szövetkezeti termelő csoportnak nyilatkoznia kell arra vonatkozólag is, hogy kik vannak a csoport tagjai közül az I. II. III. csoportban, közölni kell a termelő csoportnak végül az engedély okirat számát.

Pécs, 1949. évi szeptember hó 10-én.

Polgármester.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-52, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Rádió csillár hanglemez O. K. Á. utalványra is sportcikkek football-labdák nagy választékban, részletfizetésre is

RICHTER JÓZSEF cégnél

Pécs, Kossuth L.-út 21. A régi helyen.

Mély- és sport-gyermekkocsik

nagy választékban. Javításokat jól, olcsón és gyorsan készítünk.

Schmidt gyermekkocsi üzem,

Doktor Sándor-utca 22. sz.

Bútort legolcsóbban **Budai Butorházban** vehet.

Nagy választék mindennemű bútorokban.

Üzem, üzlet Felsővámház-utca 35. szám.

Minden gyermek álma vágya,

Inselt akta, Inselt táska!

Saját készítésű BÖRÖND, AKTATÁSKA, HÁTITÁSKÁK nagy választékban kaphatók

INSELT LÁSZLÓ böröndös és táskaműves mester

KOSSUTH LAJOS ÚT 8 Telefon 17—81. BIZALOM TAG!

Rádió 18 havi részletre

OKA utalványra.

Rádiójavítás, villanyszerelés szakszerűen és gyorsan

KIS és FALUHELYI

cégnél, Bajcsy Zsilinszky-út 5. Telefon: 34-01.

BUTORT most vegyen! **FRANKFURTER-nál**

Felsőmalom-utca 9. szám

Esslingeni faredőnyök

készítése és javítása

BÖGRI JÓZSEFNÉL KLIMÓ-UTCA 4. SZÁM Telefon: 12—41.

Esőkabát, nylonkabát, ballonkabát, gyermek esőgallérok, gumicsizmák

legolcsóbban kaphatók a

Gumiházban

Pécs, Ferenciek-utca 8. szám

Bizalom tag

16x550 es piros autótömlők kaphatók.

Iskolatáskák, aktatáskák, női táskák, böröndök

NAGY VALASZTÉKBAN

ZAKOVSZKY-tól

böröndös és bőrdiszműáru kereskedő

Pécs, Széchenyi-tér 9—10. Telefon: 17-33. „BIZALOM" tag

NŐI-(leányka), FERFI-(fiú) NYÁRI és ŐSZI RUHÁK, KABÁTOK stb

közismerten legelőnyösebb beszerző helye

Heinemann Henrik

ruhakereskedése 139 7

PÉCS, SZÉCHENYI-TÉR 7.

Bizalom tag! Bizalom tag!

Átmeneti, kuli és ballonkabátok állandóan raktáron

KNIPL és FRIESZ cégnél

Pécs, Ferenciek utca 1. Telefon: 22-69

Legtartósabb sodronybetétek, összecsukós vaságyak, tűzhelyek

PISKUR GYÖRGY

lakatos sodronyfonó üzemében készülnek

Sikiósi-út 20. Vásártérrel szemben. Telefonszám: 12-06

Cianozzon

megszabadul az élősdiektől, minden munkát jótállással végzünk.

Első Pécsi Féregírtó Vállalat

(36 éves cég). Teréz-u. 13. Tel 10-11. CIÁNKAMRA egyes daraboknak Zsolnay-u. 1. Nurnberger, Tel.: 19-79. sz. (14.293)

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM 212. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — KEDD, 1949 SZEPTEMBER 13

A pécsi munkások és bányászok gyűlölettel fordulnak szembe Rajk áruló bandájával

Melegen búcsúztatták a Kossuth Akadémiára jelentkezett bányász fiatalokat

Fegyházat és börtönt kaptak a bostai feketecséplők

Amit a vádiratból tanultunk

Kevés idő, mindössze két nap telt el azóta, hogy a sajtó és rádió ismertette a budapesti államügyészség vádiratát a Rajk-banda ügyében. De ez a rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy a dolgozó magyar nép egységes, izzó gyűlölettel forduljon szembe az imperialistákkal és mindenre kapható ügynökeivel s ugyanakkor egységes, forró szeretettel még szorosabban sorakozzék fel népi demokráciánk, Pártunk és bölcs vezérünk, Rákosi Mátyás mellé.

A vádirat tárgyi tényekkel és a bűnösök beismerésével bizonyította be, hogy az évtizedes tapasztalatokkal rendelkező, hétpróbás hazaárulók Magyarországot meg akarták fosztani a legdrágábbtól, szabadságától és hazánkat az imperialisták gyarmatává akarták süllyeszteni. Négy évszázadon keresztül népünk bőségesen ontotta vérét, adta oda legjobb fiait azért, hogy végre függetlenül, szabadon, emberhez és nemzethez méltón élhessen. Rajk hitvány zsoldoshada most ezt akarta ebek harmincadjára vetni, Tito banditái és a közös gazda, az amerikai nagytőke prédájául dobni. *„Rankovics jugoszláv belügyminiszter egyeneen megmondta nekem, hogy a népi demokratikus államok Jugoszláviával és Titoval az élükön kell, hogy egyesüljenek"* — szól Rajk vallomása. *„Az államapparátusban, valamint a hadseregben lévő kémhálózat segítségével a Jugoszláv kormány Magyarország területén nagyarányú kémtevékenységet folytatott a magyar kormány ellen. Ez tette lehetővé, hogy Rankovics jugoszláv belügyminiszter Tito tervei szerint konkrét intézkedéseket tehetett a kémhálózaton keresztül a magyar kormány megdöntésére, Magyarország államrendjének megváltoztatására"* — így vall Brankov Lázár. — Magyarország Tito csizmája, idegen fasiszták, az amerikai imperializmus pribékeinek rémuralma alá került volna.

Minden becsületes hazafi szenvedélyes gyűlölettel ítéli el ezt a galád tervet. Nem akarunk Tito és a Wall-Street bankárainak csatlósai, nem akarunk gyarmat lenni! Mi ragaszkodunk független, szabad Magyarországunkhoz, a dolgozó népé lett hazánkhoz!

Minden eddigi vívmányunkat porrá akarták zúzni, fel akarták számolni a munkásosztály, a dolgozók politikai uralmát, gazdasági hatalmát, emberi sorba való felemelkedést. Igen, mondjuk ki nyiltan: veszélyben volt a dolgozó parasztság földje, veszélyben volt a gyárak, bankok államosítása, veszélyben volt a hároméves terv minden nagy eredménye és az ötéves terv boldog, jólétet jelentő jövője. Veszélyben volt a magyar dolgozó nép hazája!

„A népi demokrácia híveit, különösen a munkásokat és parasztokat Rajk és kémbandája rendszeresen kiszorította a rendőrségből, a hadseregből, az államapparátusból; ugyanakkor kiszabadították az internáló táborokból az odakerült kémeket és provokátorokat." Bandájukba, ebbe az aljas söpredékbe természetesen nem tudtak beszervezni egy munkást, egyetlen becsületes dolgozó parasztot sem, az ellenük vívott harcban rájuk nem támaszkodhattak. Kik voltak Rajkék támaszai? Így szólt a jugoszláv tömeggyilkos Rankovics utasítása: *„Orientálódjék a nacionalista, soviniszta elemekre a hadseregben, a rendőrségen, az államapparátusban, a kispolgári erőkre a városokban, de különösen falun. Titonak nem lesz kifogása az ellen, ha az eljövendő kormányban* [illegible] *Szociáldemokrata Párt nyugatra menekült vezetői és több személy Nagy Ferenc köréből"*. A vádirat megállapítja: *„A politikai utasítások között szerepelt az a követelés is, hogy Rajk támaszkodjon Horthy és Szálasi híveire, a katolikus reakcióra, a kulákokra és az utóbbival kapcsolatban hangsúlyozza ki Jugoszlávia példáját, ahol Tito nem folytat harcot a kulákság ellen"*. Rajkék ezt a tanácsot egykönnyen megfogadhatták és meg is fogadták. Ők, akik már az 1930-as evek elejétől Horthy és később Szálasi beépített kémei voltak, minden finnyáskodás nélkül paktáltak az angol és amerikai övezetekben már összegyűjtött csendőrökkel, nyilasokkal, horthystákkal, a katolikus reakcióval, a jobboldali szociádemokratákkal, a kulákokkal, az egész politikai alvilággal. Erről volt szó, ez volt a szervezkedés célja: visszasegíteni a nyeregbe az elvesztett paradicsomot olyan szenvedélyesen visszakívánó úri Magyarországot, a nagybirtokos, nagytőkés csőcseléket.

Minden dolgozó magyar ökölbe szorítja kezét és keményen, messzehallhatóan, a tengerentúlig visszhangozva kiáltja, hogy a földet, gyárat, bankot, iskolát, saját hazánkat nem adjuk! Ez az ország végre a miénk, dolgozóké és most már mindörökké a miénk is marad!

De talán akkor forr fel a munkásosztály, dolgozó parasztságunk és értelmiségünk vére a legjobban, amikor megtudta Rajkék eddigi gyilkosságait és tervezett merényleteit. Nem emberek ezek, szörnyű fenevadak, akik aljasul vérpadra juttatták a legnagyobb hősöket, az illegális kommunista mozgalom harcosait és most ugyanilyen hideg számítással akarták legyilkolni a magyar nép legnagyobb fiait, Rákosi Mátyást, Gerő Ernőt, Farkas Mihályt és hazánk többi nagy államférfiát. Ime, Rákosi Mátyás volt az imperialistáknak és az árulóknak legnagyobb ellenfele, akinek legyilkolására Tito két kitűnően bevált hóhérát küldte diplomata álarcban Magyarországra. Ha ő volt a nép ellenségei szemében a legnagyobb szálka, ha az ő életére törtek elsősorban, úgy ez újabb bizonyíték, újabb tanulság arra, hogy Rákosi Mátytás a dolgozók legnagyobb barátja, igazi, elhivatott vezére.

A dolgozó tömegek gyűlöleténél most csak lángoló szeretetük nagyobb. Válaszuk egyöntetű és határozott: pártállásra való tekintet nélkül, az eddiginél is bensőségesebb, túláradó szeretettel veszik körül hazánk nagy fiát, Rákosi Mátyást, a kommunisták pártját, azt a győzelmes erőt, amelynek minden eddigi sikerünket, boldogulásunkat köszönhetjük.

Ezek után nyilvánvaló, hogy Rajk bandájának árulásának leleplezése, felszámolása *a nemzet nagy ügye, egész dolgozó népünk életbevágó érdeke.*

De nemcsak nemzeti ügy ez, — nemzetközi is. A kémszervezet felgöngyölítése fényt derített arra az imperialista gépezetre, amelyet a népi demokráciákba építettek be. Hazánk ezzel felbecsülhetetlen szolgálatot tett az egész szocialista, népi demokratikus tábornak, az egész békefrontnak.

Véglegesen lelepleztük a fasiszta provokátorok legdíszesebb példányait, a titoistákat. Most már napnál világosabb: a Tito-ügy nem 1948-ben kezdődött, amikor a Kominform nyilatkozata megbélyegezte őket, Titoék hitvány árulásának, az imperialistáknak tett szolgálataiknak mély gyökerük van. Hadd idézzünk a vádiratból: *„Az amerikai kémkedés Magyarországon egyre inkább a külföldi felderítés jugoszláv kémeit, Tito küldötteit tolta előtérbe. Tito diplomáciai képviselői és egyéb hivatalos küldöttei attól a pillanattól kezdve, hogy 1945 elején Magyarországra tették lábukat, a legarcátlanabb módon építették ki kémhálózatukat.* És más helyütt: *„Brankov Lázár a jugoszláv hivatalos kémszervezet fő vezetője volt Magyarországon. Több, mint négy éven át Rajk Lászlótól, Pálffytól és az ügynökeiként beszervezett egyéb magyar kémek egész sorától folyamatosan szerezte be a titkos adatokat. Erre a tevékenységére közvetlenül Titotól kapott utasítást. Ő volt Tito legszívósabb ügynöke"*. Bőségesen hozhatnánk fel idézeteket annak igazolására, hogy Tito fasiszta banditái már 1945-ben, sőt azelőtt is az amerikai imperialisták ügynökei voltak, akik a jugoszláv nép hősies németellenes harcát is úgy irányították, hogy a náci imperializmus helyébe az amerikai tőkések behatolását készítsék elő. Végre tiszta a kép, ott áll előttünk minden aljasságával és embertelenségével a Tito-rendszer, az elvetemült fasiszta fenevadak zsarnoksága.

Rajkék népellenes terve olthatatlan szovjetellenességen épült fel. Céljuk az volt, hogy egy úgynevezett „balkáni uniót" szervezzenek a népi demokráciák helyén, az atombomba-politikának szerves részeként. Ez a terület lett volna az új, szovjetellenes háború kiindulási pontja, Magyarország az újabb háború felvonulási területe, a magyar nép az Amerikában készített ágyúk véres tölteléke. Olthatatlan gyűlölet a Szovjetunióval szemben és olthatatlan gyűlölet a néppel szemben, — a kettő összetartozik. Újra megtanulhatjuk: *aki a Szovjetunió ellensége, az hazánk, a magyar nép ellensége is, a Szovjetunió ellenségei hazaárulók! Minél jobban szereti valaki hazáját, annál forróbban kell, hogy szeresse a szocializmus országát, a népek szabadságának, függetlenségének megingathatatlan támaszát, a Szovjetuniót.*

Dolgozó népünk állásfoglalása már két nap alatt kialakult. Mindaz, ami a tárgyaláson napvilágra fog kerülni, csak még jobban meg fogja erősíteni szenvedélyes gyűlöletét az árulók iránt. Népünk határozott válasza egyöntetű és szilárd: minél jobban támadnak az imperialisták, minél becstelenebb eszközökkel próbálják a nép hatalmát hazánkban megdönteni, annál szilárdabban állunk saját rendszerünk, a dolgozók állama, a Magyar Dolgozók Pártja és forrón szeretett nagy szabadsághősünk, bölcs vezérünk, Rákosi Mátyás mellett!

A Rajk-féle összeesküvés felszámolása súlyos csapás a háborús gyujtogatók számára

A világsajtó a Rajk-Tito összeesküvésről

A Rajk László és társai elleni bűnügyben kiadott vádirattal az egész világsajtó foglalkozik.

MOSZKVA: A Pravda reggeli számában közli a vádirat teljes szövegét. A moszkvai rádió hétfő reggeli hírszolgálatának főadásában szó szerint adta a Rajk és társai ügyében kiadott vádiratot. A TASZSZ-iroda szintén teljes egészében, kommentár nélkül közölte a Rajk-banda ellen kiadott vádiratot.

PRÁGA: Vasárnap valamennyi csehszlovák lap hírt ad arról, hogy a magyar népbíróság e hó 16-án kezdi tárgyalni Rajk László és társai bűnperét. A lapok megemlékeznek arról is, hogy az ügyészség kiadta az áruló Rajk László és társai ellen vádiratot, amelynek legfőbb pontjait a Rude Pravo részletesen ismerteti.

BUKAREST: A bukaresti rádió vasárnap esti román nyelvű adásában közölte, hogy a magyar külügyminisztérium sajtóosztálya a Budapesten akkreditált külföldi ujságírók előtt ismertette a Rajk és társai bűnperében kiadott vádiratot.

Le akarták rohanni Magyarországot

LONDON: A Times bő kivonatban ismerteti a vádiratot. A cikk címe: „A nagy összeesküvés". Hosszasan ismerteti a vádiratot a Daily Worker is diplomáciai levelező tollából a következő címmel: „Összeesküvés a magyar miniszterek meggyilkolására". A Daily Express budapesti levelezőjének cikkét közli: „Tito összeesküvése Magyarország lerohanására" címmel, amelyben a vádirat bő tartalmát közli.

Rövidebben, de részletesen ismerteti a vádiratot az Observer, a Sunday Times, a Manchester Guardian Budapestről keltezett Reuter-jelentés nyomán, a Daily Herald pedig bécsi levelezőjére hivatkozva.

A magyar dolgozók megvédik vívmányaikat

NEWYORK: A Newyork Herald Tribune az United Press alapján majdnem egy hasábot kitöltő budapesti jelentést közöl címlapján a Rajk és társai bűnügyében kiadott vádiratról. A vádirathoz megjegyzést nem fűz.

PARIS: A francia sajtó vezető helyen foglalkozik a Rajk-banda elleni bűnügygyel. A lapok kivétel nélkül ismertetik a vádiratot. A vasárnapi Humanité Dimanche első oldalán négy hasábon keresztül közli a vádirat részleteit a következő bevezetéssel: „A Rajk-féle összeesküvés felszámolása súlyos csapás a háborús gyujtogatók számára. Az összeesküvés szétzúzása a magyar népnek a mostani rendszer iránti ragaszkodásáról tanuskodik. A világ minden részéből származó fiatalok ezrei szemükkel látták azt a lendületet, amely a fiatal magyar köztársaságot a szocializmus felé viszi."

A vasárnap esti Ce Soir „Csúcsgengszterek" címmel vezércikkben foglalkozik a Rajk-üggyel. A feleplezett és letartóztatott összeesküvők — írja a lap — közönséges gonosztevők módjára „beköpték" cinkosaikat, akik nem mások, mint a Tito-banda és Allen Dulles, az amerikai titkos szolgálat európai főnöke.

Az Humanité hétfői számában részletesen ismerteti a vádiratot. A lap vezércikkében Etienne Fajon a többi között azt írja: „A vádiratban foglalt tények bizonyítják, hogy az imperialista hatalmak nem hajlandók belenyugodni azokba a demokratikus változásokban, amelyek Közép- és Kelet-Európában a második világháború befejezése óta bekövetkeztek. A magyar népi demokrácia sikerei magyarázzák az összeesküvést. Sztálin már 12 évvel ezelőtt megállapította: „Minél nagyobb sikereket ér el a szovjet munkások és parasztok állama, az osztályellenség annál elkeseredettebb harci eszközökhöz nyul."

Szerves része volt az összeesküvés az imperialista háborús előkészületeknek

A Tito—Rajk-féle összeesküvés szerves részét alkotja az imperialista háborús előkészületeknek. A Magyar Népköztársaság ébersége, az a túl nagy sietség, amit az összeesküvőkre idegen uraik kényszerítettek, végül az a tény, hogy nehéz összeesküvést szítani olyan rendszer ellen, amely az egész népre támaszkodik, lehetővé tette az összeesküvés szétzúzását. A becsületes franciák a Rajk-ügy tárgyalásának fényénél még inkább meggyőződhetnek arról a veszélyről, amelyet az imperialisták háborús mesterkedései idéznek elő, ugyanakkor meggyőződhetnek a béke erőinek fölényéről.

A Liberation részletesen ismerteti a vádiratot. Kiemlei, hogy Rajk saját vallomása szerint adatokat szolgáltatott a belügy- majd a külügyminisztérium működéséről az amerikai titkos szolgálatnak. Hangoztatta, hogy az összeesküvők Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő életére törtek. Az összeesküvést Tito sugalmazta.

Tyihonov: A bátor jugoszláv nép

Tyihonov, a nagy szovjet író cikket irt a Tito-klikkről:

— Jugoszlávia — írja Tyihonov — a Tito—Rankovics-bűnszövetkezet jóvoltából tulajdonképpen marshallizált országgá válik.

Az imperialisták azt akarják, hogy elmaradt agrárország legyen,

amely mezőgazdasági nyersanyagot és élelmiszert szállít nekik. Ugyanakkor a dolgozók ellátása napról-napra rosszabbodik. A családtagok havonként, vagy kéthavonként 75 dekagramm lisztet kapnak, de olyan eset is előfordul, amikor beteg sertés húsát adagolják ki.

Cukrot csak feketén lehet vásárolni.

Tyihonov hangoztatja, hogy a bátor jugoszláv nép gyüjti az ellenállás erőit. A nép sorsa nem Tito zsarnokságától függ. A jugoszlávok, élükön hős élcsapatával, a munkásosztállyal, elegendő erőt találnak önmagukban, hogy véget vessenek Tito—Rankovics gyűlölt Gestapo-rendszerének és visszatérjenek a szocializmus igazi építőinek testvéri családjába.

Attlee fél Churchill győzelmétől

és ezért már novemberben választat

Washingtoni jelentés szerint Pearson amerikai rádió hírmagyarázó az angliai választások kérdésével foglalkozva közölte azt az értesülést, hogy a választásokat valószínűleg még a kitűzött időpont, 1950 előtt tartják meg. Pearson szerint Bevin a washingtoni tárgyalásokon közölte Achesonnal, hogy még ez év novemberében megtartják a választásokat. Azután pedig a fontot leértékelik, hogy a felelősséget az amerikaiakra háríthassák. 1950-ig Anglia gazdasági helyzete valószínűleg annyira rosszabbodik, hogy a konzervatív párt és Churchill győzelmétől lehetne félni.

A szovjet nép határtalan lelkesedéssel ünnepelte meg a páncélosok napját

Moszkvai jelentés szerint a szovjet nép határtalan lelkesedéssel ünnepelte meg a páncélosok és tanképítők napját. Moszkvában a Sztálin nevét viselő parkban

75.000 főnyi résztvevő hallgatta meg a nagy honvédő háború hőseinek, a szovjet páncélosoknak háborús visszaemlékezéseit és előadásait.

A parkokban és sporttelepeken sportversenyeket és mérkőzéseket tartottak. A Szokolnyiki parkban 50.000 főnyi közönség szórakozott a késő éjszakai órákig. Moszkvát éjszaka a páncélosok ünnepének tiszteletére rendezett hatalmas tűzijáték fénye világította meg. A Szovjetunió más városaiban, Leningrádban, Kievben, Bakuban, Taskentben hasonló ünnepségek voltak.

A Vörös Hadsereg központi székházában a tankisták napján megnyílt „A szovjet tankisták és tanképítők kiállítása".

A kiállítás anyaga visszatükrözi a szovjet páncélosok erejét, amelynek oroszlánrész jutott a fasiszta Németország és az imperialista Japán felett aratott győzelemben. A hadműveletek vázlata és a nagyszámú kép világos képet ad a páncélos csapatok szerepléséről Moszkva alatt, a sztálingrádi ütközetben, a kurszki és berlini csatákban és a nagy honvédő háború más ütközeteiben a hitleristákra mért vereségben.

A szovjet sajtó nagy cikkekben méltatja a páncélosok napjának jelentőségét. A szovjet nép

ma megbecsüléssel emlékezik meg — írja a Pravda vezércikke — dicsőséges fiairól, a tankistákról és a tanképítőkről.

Sok európai népet szabadított fel a fasiszta iga alól a szovjet hadsereg, amelyen és elsősorban a dicsőséges tankisták haladnak. Sztálin elvtárs vezetésével a szovjet hadsereg a világ hatalmas erejű hadseregévé lett. Sztálin nevéhez fűződik a szovjet páncélosok és gépesített alakulatok létrehozása és fejlesztése.

Katonai technikánk tökéletessége mindig felülmulta az ellenségét.

A szovjet emberek békés munkája napról napra újabb sikereket hoz a kommunista társadalom építésének nagy ügyéhez. Népünk — amelyet békés, alkotó munka foglal el — a győzelem népe, hatalmas, szikraszilárd, biztos a maga erejében és

az emberiség élcsapataként halad a békéért, a demokráciáért vívott küzdelemben.

A béke védelme a világ minden népeinek ügye. A szovjet nép békés, alkotó munkája felett dicső fegyveres erői állnak őrt.

Amerika meg akarja kaparintani az angol gazdasági élet legfontosabb pozícióit

Snyder szerint Cripps hallgatólagosan beleegyezett a font leértékelésébe

Moszkvai jelentés szerint Marinin, a Pravda nemzetközi szemléjében a washingtoni pénzügyi tárgyalásokról egyebek közt ezeket írja:

Csak naiv emberek hihetik azt, hogy a washingtoni hármas tanácskozásoknak elsősorban az angol gazdasági élet mély válságával kapcsolatos kérdések megoldása lenne a feladata. Valójában a három ország tanácskozásának összehívásával az amerikai kormánykörök

az Egyesült Államok gazdasági válságának további kibontakozását igyekeznek gyöngíteni és fékezni.

Az amerikai kormánykörök az angol válságot mindenképpen kihasználják arra, hogy véglegesen kezükbe kaparintsák az angol gazdasági élet legfontosabb pozícióit és ezzel együtt az egész brit birodalmat.

A Wall Street Anglia elleni támadását nemcsak szóbeli fenyegetések pergőtüzével, hanem gazdasági szankciókkal is kíséri. Sőt, hogy Angliát térdre kényszerítse,

Washington a marshallizált országokból, Franciaországból, Belgiumból, Olaszországból angolellenes tömböt alakít, amely arra hivatott, hogy „kollektív nyomást" gyakoroljon Angliára.

A Times beismeri, hogy a washingtoni tárgyalások csupán annak a drámának az előjátéka, amely hosszabb időszak alatt fog lejátszódni a világpolitika nagy színpadán.

— Bárhogyan is igyekeznek a dráma résztvevői — írja befejezésül Marinin — nem tudják kiküszöbölni azokat a mély és egyre éleződő ellentéteket, amelyek az Egyesült Államok és Anglia között mutatkoznak.

A TASZSZ newyorki jelentése szerint a Daily Mirror című lap írja, hogy

Snyder amerikai pénzügyminiszter határozatlan törekszik az angol font leértékelésére.

Snyder megállapítja, — írja a lap hogy Cripps hallgatólagosan ebbe már beleegyezett.

Angliát eladják az amerikai uzsorásoknak — írja a Daily Worker

Mint a Reuter iroda jelenti Washingtonból, Nagybritannia égető dollárhiányának „enyhítésére" a washingtoni pénzügyi értekezlet programmot fogadott el „az amerikai tőke befektetésének támogatására a sterling-övezetben". Eszerint „az USA bátorítja és támogatja a beruházási terveket, Nagybriannia pedig mindent elkövet, hogy elhárítsa a beruházás útjában álló akadályokat."

Hogy mit jelent ez a „megegyezés" és mit jelent a „bátorítás", arról a konzervatív Daily Express így ír: A kormány ismét elad bennünket az amerikaiaknak.

A washingtoni megegyezés az amerikai nagytőke győzelme és az angol nemzet elárulása — írja a Daily Worker. A washingtoni döntés azt jelenti, hogy Angliát eladják az amerikai uzsorásoknak. Ennek az árulásnak az lesz az eredménye, hogy saját munkaadóink és kizsákmányolóink mellett „az amerikai gazda" is megjelenik a helyszínen.

Tito Csangkajsek sorsára jut

Az MTI prágai jelentése szerint a csehszlovákiai bányásznap alkalmából Rudolf Slansky, a Csehszlovák Kommunista Párt főtitkára beszédében többi között ezeket mondta:

— Amíg nyugaton nőttön nő a munkanélküliség és az új válság rohamosan bontakozik ki, a népi demokráciákban napról-napra fokozódik a termelés. Csehszlovákiában a kétéves terv végén az ipari termelés 11.5 százalékkal volt több mint a háború előtt és ez év júliusában 18 százalékkal volt több, mint tavaly júliusban.

Legjobb reményekkel tekinthetünk a jövőbe, ezért nem nyugtalanít bennünket a nyugati imperialisták uszítása. Nem nekünk, hanem nekik van okuk félelemre. Az imperialistákat nem menti meg új ügynökük, Tito sem.

Tito sorsa sem lesz más mint Csang-Kaj-Sekéé, hiába akarja a legdurvább terrorral igába hajtani a jugoszláv népet.

Az ATA tiranai jelentése szerint a Zerii Popullit rámutat, hogy a belgrádi trockista klikk egyre mélyebben süllyed az imperializmus pocsolyájába.

Egymást érik az áruló cselekmények, amelyekkel Tito bandája meg akarja szerezni a szocializmus és demokrácia legádázabb ellenségeinek, a Wall-Street pénzmágnásainak „bizalmát".

Szolgálataik „jutalmául" az Export-Import Bank nevű amerikai kormányügynökség húszmillió dollár kölcsönt engedélyezett Titoéknak. Jugoszlávia árulóinak és szökevényeinek politikája következtében az amerikaiak már is úgy járnak el Jugoszláviával, mint Törökországgal és minden más állammal, amelyet „támogatásban", vagy „hitelben" részesítenek — folytatja a lap.

Átnyujtották az új tankönyveket Ortutay Gyula kultuszminiszternek

Az új tankönyveket Mérei Ferenc, az Országos Neveléstudományi Intézet igazgatója és a Tankönyvkiadó Nemzeti Vállalat vezérigazgatója ünnepélyesen adta át hétfőn délután Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

Ortutay Gyula kultuszminiszter az új tankönyvek átvétele alkalmával köszönetet mondott mindazoknak, akik a tankönyvek nagyjelentőségű munkájában résztvettek.

Az MNDSZ rádióüdvözlete az elsőosztályosoknak

Hétfőn reggel az iskolákban mindenütt megkezdődött a tanítás. A tanítás megkezdése előtt az MNDSZ rádión keresztül szeretettel köszöntötte az elsőosztályosokat. — Arra kérünk benneteket — hangzott az MNDSZ üdvözlete — szeressétek az iskolát és tanuljatok szorgalommal, mert a ti munkátokkal és jó tanulástokkal segítitek a szocialista Magyarország építését.

Hazaérkeztek a Szovjetunióból a Vasas labdarúgók

Hétfőn délután megérkeztek Moszkvából a Vasas labdarúgók. A moszkvai repülőtéren búcsúztatásukra megjelent a szovjet sportvezetők közül Posztnyikov és Szoboljev. A labdarúgókat hozó különrepülőgép, amelyet a szovjet kormány bocsátott rendelkezésükre, délután 15 óra 35 perckor szállott le a budaörsi repülőtéren. A Szovjetunióban járt vezetők közül Gáspár Sándor, a Vasas elnöke válaszolt az üdvözlésekre és kijelentette, „a Szovjetunióban szerzett tapasztalatokat itthon hasznosíthatjuk a magyar sport számára." Az üdvözlőbeszédek elhangzása után az FTC szurkolói hatalmas virágcsokrot nyujtottak át Hegyi Gyula sportállamtitkárnak.

*

A prágai férfi röplabda világbajnokság és női Európabajanokság keretében a férfi csapatok mérkőzésében Magyarország—Belgium 3:0 (15:8, 15:13, 15:2).

Lengyelország—**Románia 3:0.**

Franciaország—Magyarország 3:1 (15:17, 15:12, 15:2). Női csapatok mérkőzése.

A férfi csapatok mérkőzésében Csehszlovákia—Hollandia 3:0, Szovjetunió—Románia 3:0.

Nincs tizenkettes találat a Toto-ban

A szeptember 11-i Totomérkőzésekre 251.133 szelvény érkezett. Tizenkét találatos szelvény nem volt. 11 találatot 23-an értek el, nyereményük körülbelül 6.000 forint. Tíz találatot 233-an értek el, a nyeremény 590 forint. A kilenctalálatos szelvények száma 2425, nyereményük fejenként 55 forint.

Kispest—Ferencváros (2:0) 1, Előre—Szombathely (1:5) 2, Csepel—MAORT (2:0) 1, Debrecen—Soroksár (2:2) x, MATEOSZ—Dorog (2:6) 2, Újpest ETO (1:1) x SVSE—SVAC (1:3) 2, GYVSE—P. Lokomotiv (7:0) 1, NVSE—TSC (1:7) 2. MAVAG—Diósgyőr (0:5) 2, Pécel—Tokod (4:1) 1, Viscosa—UMTE (4:3) 1.

Újító-mozgalmunk júliusi eredménye: 20.5 millió forint évi megtakarítás

Az Országos Találmányi Hivatal közlése szerint újító-mozgalmunk

július hónapban 20.5 millió forint évi megtakarítást eredményezett.

A júliusban benyújtott újítási javaslatok száma is 60%-kal több, mint az elmúlt hat hónap átlaga és 17 százalékkal multa felül a júniust. Az eredmények bizonyítják, hogy az újító gazdasági életünk minden pontján fokozottan kiveszik részüket a termelés előrevitelével.

Újító-mozgalmunk nemcsak mennyiségi, hanem minőségi téren is fejlődik.

Nyugat-Németország a fasiszta reakció melegágya

— *írja Marinyin a Pravdában*

A TASZSZ moszkvai jelentése szerint hosszantartó kulisszák mögötti próbák után elkezdte teljes működését az úgynevezett bonni parlament, amely nagy többségben a quislingek gyülekező helye — írja Marinyin a Pravdában.

Ezek úgyan németül beszélnek, de az Egyesült Államok politikai kalandorterveivel teljes összhangban amerikai pénzzel támogatják őket.

A bonni parlament választási komédiája és a parlament első lépései teljesen világosan megmutatták, hogy az angol-amerikai tömb nyiltan a fasizmus újjáélesztésére vett irányt Nyugat-Németországban. Nem hiába sietett Pius pápa üzenetében már is új programot adni a német fasisztáknak. A Vatikán azt követeli, hogy

a „nyugatnémet állam" felépítésében „korporativ" állam legyen, mint annakidején Mussolini feketeinges bandáinak Olaszországa volt.

A fasiszta reakció támadásaival szemben a német nép demokratikus erői egységbe tömörülnek a szakadárok és az árulók, a fasiszták utódai és dédelgetőik elleni harcra.

A moszkvai medence széncsatájának újabb diadala

A moszkvai szénmedence bányászai a magukra vállalt magasabb szocialista termelési terv teljesítéséért folytatott harcukban újabb sikereket értek el. Szeptember 8-ára, a kitűzött időre teljesítették a szénkitermelési, a szénszállítási és az előkészítő munkákkal kapcsolatos idei kilenchónapos tervet. Augusztusban az átlagos napi széntermelés az elmúlt év augusztusához viszonyítva 16.4 százalékkal, a munka termelékenysége pedig 15 százalékkal emelkedett.

A kínai néphadsereg a tibeti határnál

A kínai néphadsereg győzelmes előnyomulásáról ma reggel újabb jelentések érkeztek. A néphadsereg Kansu tartományban működő hadoszlopa

közeledik a tibeti határhoz.

A csapatok parancsnokságánál megjelent egy tibeti küldöttség és átadta a határvidéken élő tibeti lakosság üdvözletét. Kifejtették a tibeti nép meggyőződését, hogy

a kínai néphadsereg meghozza a felszabadulást Tibet lakosságának.

A Csekiang tartomány tengerparja előtt fekvő Csusan szigeten fellázadt a Kuomintang tengerészet egyik egysége, kivégezte parancsnokát és átpártolt a néphadsereghez. A felkelők birtokukba kerítettek egy hadihajót és

a felszabadított terület egyik kikötőjébe érkeztek, ahol jelentkeztek a néphadsereg parancsnokságánál.

Az átpártolt egység a Kuomintang haditengerészet első hadosztályához tartozott.

A Weiss Manfréd NV értelmiségi dolgozói versenyre hívják az ország adminisztratív dolgozóit

Az MDP nagybudapesti pártbizottságának határozata nyomán a magyar dolgozó társadalom minden rétege megmozdult, hogy a termelékenység fokozásáért megindított harcban részt vegyen. A Weiss Manfréd NV bér- és személyzeti ügyvitel igazgatásának dolgozói is felhívással fordultak az ország valamennyi 500 főnél többe. foglalkoztató vállalat dolgozójához. A felhívás

október elsejétől december 31-ig terjedő időszakra, munkaversenyre szólítja a vállalatok azonos munkakörben foglalkoztatott dolgozóit.

A verseny célja, hogy az adminisztrációs munkák idejét a minimálisra csökkentsék. A versenyben résztvevő üzemek vállalják, hogy a verseny befejezésének időpontjáig legalább három más vállalat adminisztrációját és bérelszámolási rendszerét a helyszínen tanulmányozzák. Amennyiben a saját rendszerüknél jobbat találtak, saját vállalatiknál is — a helyi viszonyoknak megfelelően — bevezetik.

Húszéve főtitkár Harry Pollitt

Az MTI londoni jelentése szerint a londoni Szent Pongrác-kerületi városházán tartott nagygyűlésen lelkesen ünnepelték Harry Pollitt-ot abból az alakolmból, hogy húsz év óta főtitkára az angol Kommunista Pártnak. Compbell, a Daily Worker szerkesztője, üdvözlő beszédében hangoztatta, hogy a Kommunista Párt az egyetlen angol párt, amelynek haladó politikája az angol nép érdekeit képviseli.

CSAK EGY MONDAT

Kolarov miniszterelnök meleghangú táviratban köszönte meg Sztálinnak a szeptember 9-i nemzeti ünnep alkalmából a bolgár néphez intézett jókívánságait.

*

A DÉFOSZ vándorzászlaját kapta az országos versenyben nyertes dánszentmiklósi gyümölcstermelő szövetkezet.

*

Két angol vállalattól több mint ezer munkást bocsátottak el megrendelések hiánya miatt.

*

A japán munkás-parasztpárt egységfront alakítását javasolta japán összes haladó pártjainak a Joshida-kormány megdöntésére.

*

Tokióban egy nagy hadianyaggyár, amelyet a fegyverszüneti megállapodás értelmében már régen likvidálni kellett volna, felrobbant és a főváros 1500 házát szétrombolta.

*

Az olasz tengerészek sztrájkja három napja tart. Nápoly, Genova, Trieszt és Velence kikötői megbénultak. Genovában két utasszállító hajó vesztegel, köztük a Vulcania nyolcszáz Newyorkba készülő utasával.

*

Az Egyesült Államok több nagyobb üzemében vannak munkássztrájkok. Több helyen tömegesen bocsátanak el munkásokat, a sztrájkolók helyett pedig hivatásos sztrájktörőket alkalmaznak.

*

A moszkvai Dinamó—Leningrádi Dinamó labdarugó bajnoki mérkőzés 2:2 arányú döntetlennel végződött.

*

A Budapesten járt albán ifjúsági küldöttség beszámolót tartott a DIVSZ-kongresszusról. A küldöttség vezetője elmondta, hogy a kongresszus hatalmas erővel hallatta az egész világ demokratikus ifjúságának hangját a béke és szabadság mellett, az új háborúra uszító imperialisták ellen.

Az aljas imperialista bérencek a mi hatalmunkat akarták szétrombolni

A pécsi munkások, bányászok gyűlölettel fordulnak szembe Rajk áruló bandájával

Az üzemek dolgozói mélységes felháborodással, izzó gyűlölettel olvasták a lapokban és hallgatták a rádióban Rajk és bandájának aljas terveit. A vádirat, amely a fasisztáktól alávaló ügynökeinek, az ország függetlensége, a magyar nép szabadsága, kemény munkával elért eredményeink ellen irányuló galád cselszövéseit hozta nyilvánosságra, óriási visszhangot keltett a dolgozók körében. Egyetlen sújtó ökölle kovácsolta a dolgozó nép izzó gyűlöletét az imperialisták és azok felébredt ügynökei ellen. Ez az ököl sújt le az árulókra, a népek szabadságára, országunk függetlenségére törő bitangokra. S ez az ököl fordul gazdáik, az imperialista és fasiszta felbujtók felé is. Az egyszerű emberek, a munkájukból élő és munkájukkal jövőt építő emberek tíz- és százezrei szállnak szembe kemény és engesztelhetetlen gyűlölettel a felszabadult népek gyarmatosítására törekvő imperialistákkal és fasiszta bérenceikkel.

A tőkést akarták újra a nyakunkra ültetni

Somogyvári János, a Norma II. olajgyár dolgozója a gyár gépeit javítja, előkészíti azokat a hároméves terv utolsó időszakára, sőt már az ötéves tervre, egyrészt azért, mert ők már túlteljesítették a hároméves tervet, másrészt, mert az ötéves terv megindítása előtt ez az utolsó javítás. A most javított gépeknek hibátlanul kell futniok az ötéves terv első évében.

— Hiába dolgoztunk volna eddig, hiába teljesítettük volna túl a tervet, hiába vettük volna át a gyárat a tőkéstől — mondja, szorosan markolva a csavarkulcsot —

ha ezeknek a gazembereknek sikerül a tervük.

Mert azt akarták ezek a piszkosak, hogy a tőkések újra visszakerüljenek a gyárakba és az ötéves terv helyett itt is Marshall-terv legyen. A tőkés jött volna, mi meg, akik annyit dolgozunk azon, hogy ez a mi gyárunk az ötéves tervben megállja a helyét,

mehettünk volna az utcára.

Úgy, ahogyan Franciaországban, Olaszországban, de még Angliában is milliók futkosnak hiába kenyér után. De nekünk még rosszabb lett volna, mert mi már megkóstoltuk a szabadságot, mi elkezdtük magunknak építeni az országot és a szocialista jövőt és nem hagytuk volna magunkat. Ezek a banditák az amerikai fegyverekkel munkásvérben akarták gázolni, hogy

Magyarország is gyarmat legyen, amit ki tudnak zsarolni,

ki tudnak éheztetni az amerikai tőkések hasznára. Rajk, ez a sötétlelkű ravasz spicli, társaival együtt ezt akarta. A nyakunkra akarták hozni Titoék fasiszta bandáját, hogy bennünket is éppúgy elnyomorítsanak, ahogyan a jugoszláv népet nyomorgatják. Ezzel a csavarkucsal verném agyon őket, ha lehetne...

Gyilkos gazemberek

Mágocsi Istvánné élmunkás a Dohánygyárban. A dohányleveleket válogatja, s ezt a munkáját olyan jól végzi, hogy ezért kapta a jó munkásnak kijáró legmagasabb kitüntetést. Haragtól és gyűlölettől villámló szemmel mondja:

— Ezek a gyilkos gazemberek már arra is vetemedtek, hogy

meg akarták ölni Rákosi elvtársat, a mi szeretett vezérünket,

aki idáig elvezetett bennünket, aki nélkül ma nem élhetnénk ilyen gondtalanul és szabadon. Meg akarták ölni Gerő elvtársat, aki annyit fáradozott azon, hogy a háború romjait eltakaríthassuk. Meg akarták gyilkolni Farkas elvtársat is,

aki a mi hadseregünk élén a békét védi.

Rajk, aki egész életében a fasisztákat szolgálta, befurakodott közénk és a legjobb kommunisták százait juttatta börtönbe és végeztette ki. Cinkostársaival egyetemben becsaptak mindenkit, jóbarátnak akartak látszani, hogy hátbaszúrhassanak bennünket. Azt mondjuk nekik is, meg azoknak is, akik felbérelték őket, Titonak, meg az ő gazdáinak, az amerikaiaknak, hogy

velünk nem lehet olyan könnyen elbánni, mint ahogy tervezték.

Aki hozzánk próbál nyulni, a mi szabadságunkhoz, a mi Pártunkhoz, forrón szeretett Rákosi elvtársunkhoz, az meghal!

Le akarták rombolni, amit magunknak építettünk

Kovács Mihály bányász. Benne talán még élénkebben él a múlt, mert rámég élesebben vágott a kötél. Emlékszik a bányabárók, iparmágnások „fényes" korára.

— Akkor büntetés büntetés követett,

most élmunkások vagyunk, jutalmat kapunk, olyan helyeken nyaralunk, ahová soha be sem tehettük a lábunkat.

Barátaim Kossuth Akadémiás tisztek lettek, s egyszerű bányászasszonyunkból városi tanácsnok. Ez az életünk most, most, amikor a hatalom a miénk, a munkásoké. Épülő új életünknél ott vagyunk mindenütt a vezető helyen. S ezt akarták szétrombolni ezek az aljas bérencek.

Rajk és bandája vissza akarták állítani azt a multat, amikor bennünket ember számba sem vettek.

De rájuk az a sors vár, amit nekünk szántak az árulók, gyilkosok. A hatalmat megszereztük és meg is tartjuk!

Kovács Mihályné még emlékszik a munkásnyúzókra, a pécsi bányák rémeire: Jakabra és Sillaira.

— Ezeket akarták

újra a nyakunkba szabadítani, vagy még rosszabbakat.

De megismerik a kezünket, amit eddig építeni használtuk, mert sujtani is tudunk, ha kell.

Attól a Szovjetuniótól akartak elszakítani bennünket, amelynek mindent köszönhetünk

A Pécsi Fém- és Lakatosárugyárban dolgozik egy préselőgép mellett. Aszszony. Munkájáért annyi bért kap, mint a férfiak. S nyitva áll előtte minden út. Gárdosi Aladárné, munkásnő. Egy épülő gazdag ország szabad dolgozója.

Mérhetetlen gyűlölettel beszél Rajkékról, sötét szemében izzik a megvetés.

— Le akarták tépni bennünket a Szovjetunió oldaláról. Hogy ez mit jelent, azt mi tudjuk. A Szovjetuniótól való elszakadás a békés, szabad élettől, a jobb, gazdagabb jövőtől, az emberi élettől való elszakadást jelenti. Látta elvtársnő a kapu alatt a Komszomol fiatalok képét? Tudja, mindennap elnézem őket és azt mondom magamban, ha nekem lesz gyermekem, olyan legyen, mint azok a hős fiatalok.

Nem felejthetjük és nem felejtjük el, hogy a szabadságunkat, hogy a lehetőséget, amivel máig eljutottunk csak nekik köszönhetjük.

És a jövőt is. S amikor a Szovjetuniót szeretjük, akkor magunkat, a biztos holnapunkat, békés teremtő életünket, gyerekeinket, házainkat, otthonainkat szeretjük.

— Ezt akarják elvenni tőlünk ezek a bitangok. Attól akartak elszakítani, akinek keze építi az egész haladó világot, Sztálin elvtárstól. De tévedtek. Mi szeretjük népünket, szeretjük a Szovjetuniót. És irgalom nélkül elbánunk azokkal, akik ezt a láncot szét akarták tépni.

*

És megkérdezhetnénk még közülük tizet, százat és ezret. Mind ezt mondanák. Mert százezrek szívében csapott magasra az izzó gyűlölet lángja Rajk és bandája ellen, százezrek és százezrek követelik, hogy megkapják méltó büntetésüket.

Összevont pártnapok

Pécsett, a bányavidéken és Mohácson

A Magyar Dolgozók Pártja Pécsett és a bányavidéken kedden este 6 órakor összevont nyilvános pártnapokat tart. Pécsett a Doktor Sándor kultúrházban Görgényi Dániel vezérőrnagy, Komlón Szikra Sándor, az MDP megyei titkára, Mecsekszabolcson Újhegy, Meszes, Mecsekszabolcs-falu és telep részére Ács Lajos, Szászváron Vadon Antal, Nagymányokon Köhler Lajos, Mázán Gergely Lajos, Vasason Vasas I, Vasas II, Somogytelep és falu részére Stádinger István, Pécsbányatelepen Borbálatelep, Erzsébettelep és Pécsbányatelep részére Lakatos József, végül Mohácson Eckl Gyula, Megyei Bizottság tagjai lesznek az előadók.

Melegen búcsúztatták a Kossuth Akadémiára jelentkezett fiatalokat

Farkas elvtárs hívó szavára megmozdultak a fiatalok és a pécsi üzemek, bányák, gyárak a legjobb ifikat küldték, adták a Kossuth Akadémiára, hogy a dolgozó nép fiai legyenek tiszteltjei új néphadseregünknek.

A kis pécsi csoportot lélekemelő, kedves ünnepély keretében búcsúztatták szombaton este a MINSZ városi székházban. Az est kultúrműsorában részt vett a Magánalkalmazottak zenekara Lóránd Márton vezényletével, szavalatok, zenekari számok, népi tánccsoport és színdarab tették kedvessé és felejthetetlenné ezt az estét az indulók számára. S az a lelkes szeretet, amivel az otthoniak búcsúztatták a Kossuth Akadémiára induló fiatalokat végig kísérte őket munkájukban, tanulásukban és segíti őket ahhoz, hogy valóban a néphez hű katonák legyenek.

Termelési értekezleteket tartanak szerdán Pécsett és a bányatelepeken

A Magyar Dolgozók Pártja szerdán 14-én, délután 6 órakor a Doktor Sándor kultúrházban összevont termelési értekezletet tart. Az értekezlet előadója Deák Lívia elvtársnő.

Mecsekszabolcson s Komlón, ugyancsak szerdán este 6 órakor, mindkét helyen a szakszervezeti székházban lesz termelési értekezlet.

Mecsekszabolcson a termelési értekezlet előadója Szikra Sándor elvtárs. Az értekezlettel egybekötve a MESZHART győztes kerületének, körletének és csoportjának átadják a „Szocialista munkaverseny" zászlót.

A komlói értekezlet előadója Lakatos József elvtárs.

Fogházat és börtönt kaptak a bostai feketecséplők

A munkásbíróság uzsoratanácsa hétfőn tárgyalta a bostai feketecséplők bűnügyét. A vádirat szerint Bostán július 25-től augusztus 25-ig Gáspár József pécsi lakos cséplési ellenőr és Tóth János bércséplő, mintegy 42 családnál családtagonként 1 mázsa gabonát hagyott meg, illetve nem vezetett be az ellenőrző könyvbe. Ezzel a nagyarányú bűncselekménnyel 160 mázsa gabonát vontak el a közellátástól.

Az uzsorabíróság példás ítéletet hozott a feketecséplők ellen. Gáspár József 2 év 6 hónapi fegyházat, Tóth János 3 évi fegyházat kapott. Ezenkívül az uzsorabíróság elrendelte Tóth János iparengedélyének elvonását és cséplőgép részének elkobzását. A feketecséplőtől gazdák közül Békési Pál 2 évi és 6 hónapi fogházat, Imrő József 2 év és 6 hónapi fogházat, Kuti István 8 hónapi, Nyul József 1 évi, Szekeres István 6 hónapi, ifj. Bóli István 6 hónapi börtönt és özv. Benkő Józsefné 20 napi fogházat kapott.

Fizetni kell a munkásaikat kizsákmányoló kulákoknak

Az alispán két munkaügyi perben mondta ki az utolsó szót. Gyene József drávapiski lakós panasza az volt, idős és ifjú Gazsi István drávapiski kulákok ellen, hogy 1946 május 1-től 1947 február 28-ig, majd 1948 április 1-től október 31-ig dolgozott náluk és nem kapta meg az előírt munkabért. Az első időszakról 1700, a másik időszakról 2.800, vagyis összesen 4500 forint bért tartották vissza.

A munkaügyi bizottság 4000 forint megfizetésére kötelezte a zsíros parasztokat, akik azonban megtagadták az elmaradt munkabér kifizetését. Így az ügy I. fokon a siklósi járási főjegyzőhöz került át. A járási főjegyző Gyene Józsefet elutasította igényével. A panaszos fellebbezése folytán az alispán vette bírálat alá az ügyet és kötelezte a kulákokat a véghatározat kézhezvételétől számított három nap alatt 4000 forint megfizetésére.

Ugyancsak a munkaügyi bizottság döntését erősítette meg az alispáni véghatározat Rácz András mezőgazdasági munkás esetében is, és az őt dolgoztató Kulusity Ferenc Mohácssziget, sárháti lakost 2640 forint elmaradt munkabér megfizetésére kötelezte.

Zászlót avatott a szigetivárosi MNDSZ

Ünnepe volt vasárnap a Szigeti város asszonyainak. Az MNDSZ csoport zászlót avatott. Az Alajos u cai helyiség falait és udvarát pompásan feldíszítették. Az ünneplő hallgatóság sorában ott voltak a rendőrség, honvédség, a tömegszervezetek és hatóságok képviselői. A Magyar Dolgozók Pártja városi bizottságának nevében Tálos József elvtárs mondott ünnepi beszédet, az MNDSZ városi bizottsága nevében pedig Vértes Ferencné elvtársnő szólt a Szigetiváros asszonyaihoz. A zászlóanya szerepére a szigetivárosi asszonycsoport legkorosabbját, Mihálovics Lajosnét kérték fel, aki egyszerű, meghatott szavakkal emlékezett meg a munkásmozgalomról és a zászlóról, ami ezt a mozgalmat vezérelte. Az ünnep műsorán szavalatok is szerepeltek, majd jelmondatok kíséretében felavatták a zászlót.

Romániában az új tanévben lényegesen kibővül a magyarnyelvű oktatás

A román egészségügyi minisztérium Erdély több városában bábaképző, védőnőképző- és egészségügyi segédszemélyzet-képző iskolát létesített. A magyarlakta vidékeken az oktatás nyelve ezekben az iskolákban is magyar lesz.

Ugyancsak magyar tannyelvű tagozatai lesznek az erdélyi városokban felállítandó közigazgatási-műszaki iskoláknak és élelmezéstudományi középiskoláknak is.

A baranyai terménybegyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

voltak azok a cséplési ellenőrök, felelős gépvezetők, de minden egyes cséplőmunkás, akik feladatukhoz méltó buzgalommal és becsülettel fáradoztak azon, hogy a cséplési munkát minél kevesebb szemveszteséggel és minél rövidebb idő alatt végezzék el. Most a cséplés befejeztével megállapíthatjuk, hogy az ellenőrök, a gépvezetők és főleg a cséplőmunkások nagyrésze teljesítette e kötelességét azokkal szemben, akik a kulákok bűntársaivá voltak feketéztek a nép kenyerével.

Az egyéni begyüjtésben kitűnt Hari István 4 holdas NÉMETBÓLYI dolgozó paraszt, akinek előírása 280 kilogramm volt és ezzel szemben 1171 kilogrammos beadással 306 százalékot túlteljesített. Martini Lajos LIPTÓD előírása 810 kilogramm, leronása 2463 kilogramm, 300 százalékos begyüjtéssel. De elsők között van Kruzdich József PÜSPÖKNADASDI 9 holdas kisparaszt is, aki 150 kilogramm előírással szemben 660 kilogrammot adott be és ezzel 400 százalékban teljesítette hazafias kötelességét.

HÁTRÁLTATÓI

azok a népi szervek, népnevelők, jegyzők, akik a begyüjtési kampány folyamán nem tekintették elsőrendű kötelességüknek, hogy a falu helyi adottságainak megfelelően a jó példát mutató, hazafias, kötelességét helyesen teljesítő dolgozó parasztokat kiemeljék a többiek előtt és hogy a szabotáló, cséplési feketézésen, a begyüjtés nem teljesítésén rajtakapott kulákot és egyéb, a begyüjtést gátló elemeket a szégyenfáblára fegyék. Hátráltatói mindazok, akik a begyüjtési versenyt csak papíron vitték, mint Szabadszentkirályon, ahol a DÉFOSZ titkár saját személyében fogadta el Mekényes felhívását, de a falu nem tudott róla, a párttitkár is csak az ujságból értesült, hogy a község elfogadta mekényesi kihívást.

Hátráltatói mindazok, akik még a mai napig sem teljesítették kötelezettségüket a begyüjtésben. Így Gutra Árpád MAGYARBÓLYI lakos 512 kilogramm előírásból még semmit sem teljesített, Báyer János LIPPÓ gazda a 2050 kilogramm előírásból ezideig semmit, és Bagó István KISDÉRI lakos 567 kilogramm kötelezettségéből ugyancsak még semmit sem adott be.

Mozi

APOLLO 14-éig
Munkásökölle a náci terror ellen.
Idegen kikötő
Svéd film.
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 14-éig
A varsói gettó végnapjai:
Égő város
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK 14-éig
Magyarra szinkronizált szovjet film.
Az ellenség háta mögött:...
Végzetes éjszaka
Főszereplő: Borisz Andrejev.
Előadások 6 és 8 órakor.

Sztipics tánciskolája
este 8 órakor
MA kezdődik
a NŐEGYLETBEN
(MNDSZ ...ház)

KRASZNODON HŐSEI — *A NÉP HŐSEI*

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa hat évvel ezelőtt adományozta a Szovjetunió Hőse címet az Ifjú Gárda komszomol-szervezet szervezőinek és vezetőinek.

A németek 1942 júliusa végén támadták meg a Donyec-medencében fekvő Krasznodon városát. Tömeges mészárlások, emberek kínzása, rablások és kivégzések, fiatalok százainak rabszolgamunkára való elhurcolása jelezte ottlétüket.

Ekkor alakult meg a Komszomol egyik földalatti szervezete, az Ifjú Gárda. Vezetői Oleg Kosevoj, Ivan Zsemnuhov, Szergej Tdulenyin, Uljána Gromova, Ljuba Sevcova és Ivan Turkenics voltak. A legidősebb is alig töltötte be tizenkilencedik évét. Mindenki, aki belépett az Ifjú Gárda tagjai sorába, a következő esküt tette:

„Én, belépve az Ifjú Gárda soraiba, fegyvertársaim előtt, sokat szenvedett szülőföldem előtt, az egész nép előtt ünnepélyesen esküszöm: feltétel nélkül teljesítek bármely feladatot, amelyet vezető bajtársam reám bíz. A legszigorúbban titokban tartok mindent, ami az Ifjú Gárdában végzett munkámat érinti. Esküszöm, hogy könyörtelenül boszszút állok a felégetett és lerombolt falvakért és városokért, embereink véréért, a harminc hős bányász kínhaláláért. És ha ehhez a bosszúhoz életemre lesz szükség, ingadozás nélkül feláldozom. Ha kínzások hatására, vagy gyávaságból ezt a szent esküt megszegem, legyen nevem s családom örökre átkozott, engem pedig büntessen bajtársaim kemény keze! Vérért vért! Halálért halált!"

Az Ifjú Gárda tevékenysége egyre jobban élénkült, tagjainak létszáma száz fölé emelkedett. Amikor a Szovjet Hadsereg felszabadító osztagai közeledtek a Donyec-medencéhez, az Ifjú Gárda előkészületeket tett a város elfoglalására. Ekkor sötét árulás vetett véget működésüknek.

A fiatal fiúk és leányok szemtől-szembe kerültek a fasiszta hóhérokkal, de egy sem feledkezett meg adott esküjéről, a gyermekek mindvégig hűek maradtak fogadalmukhoz. Az ifjú hősök meghaltak, de az ügy, amelyért életüket adták, diadalmaskodott.

*

Milyenek voltak az Ifjú Gárda tagjai? Válaszul egy részletet közlünk a világsikert aratott színműből.

(Színhely: *Kosevojék lakóházának egyik tágas szobája. Nappal van, a nap fényesen süt be az ablakon.*)

OLEG: (belép) Szumszkoj folyton az iránt szaglászik, mi történt a gabonatőzsdével — már harmadik napja az egész vidéken erről suttognak. Természetesen, semmit nem mondtam el neki. Pedig — az igazat megvallva — kedvem lett volna, igen... kedvem lett volna mindent elmondani. Majd ha a mieink itt lesznek, akkor mindent el lehet mondani. Akkor majd azt mondjuk: A Tjulenyin, a Ljuba Sevcova — ők csinálták... nézzétek! Ők voltak azok! (lelkesülten) Ugye, hogy így lesz!

SZERGEJ: Ugyan már! Te magad is tudod, hogy mi nem ezért...

OLEG: Hallgass — nem látod, hogy milyen büszke vagyok rátok! Te az én emberem vagy! (Turkenicshez) Mindenki itt van?

VÁLJA: Ljuba még hiányzik.

ULJA: A tőzsde-eset után újra kezdődtek a letartóztatások. Tegnap az egész utcát végigkutatták.

OLEG: Nálatok is voltak?

ULJA: Bennünket kihagytak, de Vitja apját elvitték.

TURKENICS: Minden éjszaka történik valami — ez dühíti őket annyira.

OLEG: (szenvedélyesen) Hadd dühöngjenek!

NINA: Itt van Ljuba! (Oleg kimegy és visszatér Ljubával)

OLEG: Mondj el most nekünk mindent sorjában, Ljuba.

LJUBA: (aki megbízásból Vorosilovgrádban volt) Mindenekelőtt megparancsolták nekem, hogy adjam át a kerületi partizánvezérkar harcos bolsevik üdvözletét az ifjúgárdista elvtársaknak, vagyis — nektek.

ZSORA: Éljen!

LJUBA: Mindent elmondtam, azt is, amit mi csinálunk. (Oleghez) Elmondtam, hogy a te javaslatodra ötösével szervezkedtünk. Tudod, mit mondott Precenko?... Azt mondta: ügyes gyerek ez a ti Olegetek!

OLEG: Igazán ezt mondta?

LJUBA: Általában megállapította, hogy eltaláltuk a szervezkedés és a harc leghelyesebb módját. Kicsiny csoportokat kell alakítani, de mindenütt ott kell lenni — így mondta. S azt is mondotta, hogy a vidék bolsevikjei számítanak ránk és hogy segítenünk kell az embereknek a küzdelemben.

SZERGEJ: Ez az!

OLEG: (boldog arccal) Ez azt jelenti, hogy az Ifjú Gárdát elismerték! Igen, igen — gondoljátok csak el! A mi életünk már nem a miénk, hanem a párté — a népé!...

*

... S a nép, amelyért életüket adták, kitörölhetetlenül szívébe véste az ifjú hősök emlékét.

A szabadművelődési felügyelőségek felkészültek az őszi kultúrmunkára

A kultúrprogrammok megindulását jelenti az ősz beköszöntése. A társadalmi szervek, kultúrcsoportok nagy része már összeállította őszi műsortervét, hogy az életszínvonal emelkedésével párhuzamosan haladó, egyre nívósabb szellemi életünkben kivehessék az őket megillető részt. E kampány élén a kultúra hivatalos ellenőrző és irányító szerve, a Szabadművelődési Felügyelőség halad, amely a Párt támogatásával végzi munkáját. Ennélfogva érthető, hogy ütemtervünkben a legdúsabb programm, legmesszebbmenő feladatok szerepelnek. A városi és a vármegyei Szabadművelődési Felügyelőségek szeptemberi ütemtervében például többek között a következő terveket találhatjuk, amelyek megvalósítására várnak.

Minden héten a tömegszervezetek vezetőivel értekezlet, minden hét csütörtökjén falujáró értekezlet, analfabéta tanfolyamok, szervezési munkálatai, azok költségvetésének összeállítása. Mohácson egy analfabéta tanfolyammal egybekötött analfabéta-oktatóképző tanfolyam megindítása, mely szeptember 19-én indul, három délszláv kultúrcsoport vándorszerepléséhez előkészítése. A Pécsről kiszálló falujáró kultúrbrigádok műsorának, szereplésének ellenőrzése, népi táncoktató tanfolyamok előszervezése, ugyanez a bábjátszók részére.

Helyi szabadművelődési bizottságok megalakítása azokban a községekben, ahol még nincsen, rádiókörök megalakítása ugyanilyen feltételekkel, új tömegszervezeti szabadszínjátszó csoportok alakítása, új bábjátszó csoportok alakítása, zenekarok és énekkarok felülvizsgálása, megtisztítása, a vármegye területén lévő összes könyvtárak nyilvántartásbavétele, selejtezése, összevonása. Orfű községben társadalmi úton épített kultúrház felavatása, hangos keskenyfilm vetítés a falvakban, két gépállomás diapozitívvel való ellátása, az új szezónban tájszínház működésének megszervezése, Mohács kultúrvonalának átszervezése, a csoportos színház és mozilátogatási akció kiszélesítése és a hangos keskenyfilmszolgálat iskolai vonalra való kibővítése stb.

Amint látjuk a szabadművelődési hivatalok felkészültek az őszre. Hatalmas programmjukkal a tömegszervezeteket is fokozottabb munkára szoros bekapcsolódásra kényszerítik s ezzel lüktetőbbé élesztik a város és a vármegye községeinek kulturális életét.

Iskolaépítkezés Bjelorussziában

Bjelorusszia iskoláinak száma már a mult évben elérte a háborúelőttit. Az új iskolai évtől kezdve a köztársaságban 11.857 elemi, hétosztályos és középiskola fog működni, majdnem kétszázzal több, mint az utolsó háborúelőtti évben. Jelentősen növekedtek a közoktatási célokat szolgáló állami kiutalások. Összegük 1.450 millió rubelt, — a köztársaság 1949. évi költségvetésének egyharmadát teszi ki. A falvakban 400 új hét osztályos és 100 tízosztályos iskola nyílik meg. Állami költségen épül 67 iskolaépület, mely összesen újabb 18.000 tanuló befogadására alkalmas.

ILLÉS BÉLA:

Voronyezsi éjszaka

Délután négy óra körül parancsot kaptam: azonnal jelentkeznem kell Safarenko gárdatábornoknál.

1943 január 12-én, este tizenegy óra húsz perckor jelentkezem Safarenko tábornoknál.

Üljön le! Még megihatunk egy csésze teát.

Az asztalul szolgáló ládán vilharvert szamovár dorombolt. Szótlanul ittuk az erős georgiai teát. A tábornok időnként felállott és a falra kifeszített térképhez lépett. A térképen a kanyargó Dón volt látható. Voronyezstől Karatoljákig. Kétoldalt apró zászló: a Szovjetunió és Magyarország zászlói.

A tábornok karórájára nézett.

— Itt az idő, — mondotta. — Mehetünk.

Négyen mentünk ki a fagyos hómezőre. A tábornok, az adjutáns, egy tüzérezredes és én. Körülöttünk olyan tökéletes csend, amilyet csak a harctéren lehet hallani. Hallható, fülsértő, ijesztő csend. Csak a fagyott hó reccsent egyet-egyet, óvatosan lépkedő lábunk alatt.

A bunkertól úgy százötven méternyire egy jégkéreggel bevont cserfa alatt állapodtunk meg. Ot már négy tiszt várt ránk. Szó nélkül fogtunk kezet.

— Lefeküdni! — intézkedett a tábornok.

— Van egy óra időnk. Játszunk egy parti sakkot, Ivanov — mondotta Safarenko, a zömök, gumilabdafürgeségű tábornok, aki most szokatlan halkan beszélt, a tőle megszokott heves kézmozdulatok nélkül.

Előkerült a sakktábla. Felállították a figurákat. A tábornok megtette az első lépést, aztán a telefonhoz lépett. Jó negyven percen át nem vált meg a készüléktől. A sakkfigurák táncoltak a kockás táblán. Nem volt szükség emberi segítségre: maguktól dőltek le.

0 óra 54 perc.

— Mehetünk!

Tíz perc multva ismét ott állottunk a cserje alatt. A tábornok ismét számolt. Ötvennyolc... Ötvenkilenc... ötvenkilenc... harminc... negyven... Ivanov!

Ivanov órnagy gyors egymásutánban három rakétát lőtt ki. Egy vöröset, egy zöldet és ismét egy vöröset.

A tábornok megfogta a balkarom.

— Fázik? Azt ajánlom...

Nem hallottam, hogy mit ajánlott. Köröskörül olyan vihar támadt, amilyet se azelőtt, se azóta nem hallottam. A Tatárheggyekről és a Don balpartjáról, mint később megtudtam: több mint nyolcszáz nehéz és középkaliberű ágyú nyílott tüzet a Ticsiha és Urív közötti magyar állások ellen.

— Gyerünk vissza a bunkerba! — ordította a fülembe a gárdatábornok.

Most nem hallottuk a hó recsegését, pedig már nem óvatosan lépkedtünk.

A magyar állások mögött egyszerre nyolc-tíz helyen támadt hatalmas tűz. Irtózatos robbanások rázták a földet.

A bunker falai remegtek. — Ez a tüzérségi előkészítés — mondotta Safarenko. — Ivanov, ez a mi támadásunk.

Ivanov bólintott. Ugyanolyan nyugodtan, mint a sakkjátszma közben, kiadta a parancsokat. Ugyanolyan nyugodtan, mint a sakkjátszma közben, kiadta a parancsokat. Ugyanolyan nyugodtan, mint a sakkjátszma közben, kiadta a parancsokat.

*

KÉSZITEM A MAGAM VETÉSTERVÉT

Ahol az alvégi poros utca elágazik Bicsérd irányába, ott áll a sarkon Lukácsék sárgára festett kis háza. A kövesút felé néző ablakszemei szerényen húzódnak meg a fonnyadt lombok mögött, mintha az Éva József kulák terpeszkedő kúriája elől szeretne elbújni, amelyik a túlsó soron az első hajlatban hivalkodik a szemlélőre.

Bent az udvaron, az estébe forduló szeptemberi késő délutánon ebédhez készülődik a ház népe. Lukács néni meg a menyecskelányuk a kis konyhában teszik a dolgukat, míg az udvar végéből a fészer felől tompa huppogás hallatszik.

A fészer előtt nagy halom napraforgó szemvesztett tányérja hever, benn a fészerben pedig id. Lukács József ütögeti serényen a napraforgó fejeket. A száraz szemek zizegve hullanak a fészer alján lévő kupacba. A napraforgó az idén jól sikerült, még a madarak se csipkedték. Nyilván erre gondolhatott Lukács József is, miközben szaporítgatta az olajmag-rakást.

— Termeltem volna én akkor is napraforgót, ha nem írják elő, — mert ha nem csurran, csöppen. Sok mindenre jó, ha ezzel is foglalkozik az ember, — mutatott Lukács József a rakásra. Aztán előjött a szó a lovakról, amiket most a vője hajtott el a szekérrel. Benéztünk az istállóba is, ahol a kis csirkék kaparásztak az üszők körül. Aztán bekerültünk a tiszta szobába.

Itt könyvek fölé hajolva találtuk ifjabbik Lukács Józsefet, a földmívesszövetkezet igen tevékeny, lelkes ügyvezetőjét és Sarbak Béla elvtárs párttitkárt, a termelési felelőst.

Szövetkezeti ügyeket tárgyaltak. A két ajtó közti asztalon a szövetkezeti ujságok és a Szabad Nép között kis papirlap fehérlik elő. Nyomtatott betűsorok, üres rubrikák fölött vastagbetűs cím: Vetésterv az 1949/50. gazdasági évre. Alatta a gazda neve: id. Lukács József, lakóhely Szabadszentkirály, szántóterülete 10 és fél hold.

Ahogy kézbe vesszük a vetésterv nyomtatványt, megszólal Lukács bácsi:

— Ez az én vetéstervem, most töltöttem ki, a fiam segített hozzá — és ujjával odamutatott, ahol az őszi búza rovatába be van irva „3 kh 800 n.-öl".

— Ugye megvan a 35 százalék? ... Én betartom az előirást, már csak azért is, mert magam is igy tartom jónak, hadd legyen jövőre még több gabonatermés. De van itt más is, amit tervbe vettem — magyarázza tovább.

— Még az őszi elvetek háromnegyed hold árpát is, de olyant is belevettem a tervbe, amit eddig a faluban senki sem termelt: szöszösbükkönyt. Leszerződtem egy holdra, de bíborherét is kötöttem egy holdat, igy aztán hat és egynegyed holdra kerekedett az őszi vetésterületem.

Lukács gazda belejött a magyarázatba. Egyszerű szavakkal, de önérzettel a hangjában sorolta el, hogy a még fennmaradó 4 és egynegyed holdat a tavaszi vetéseknek szánta és ebbe háromnegyed hold tavaszi árpát, másfél hold kukoricát, sőt egy hold új lucernát is elvet majd tavasszal.

— A magam példáján tudom, hogy igen hasznos ez, amikor az ember saját maga mondhatja meg, hogy miből mennyit akar vetni, igy tényleg hozzásegíthetünk az egész falu vetéstervéhez.

— Nem sok a földem, dehát ami van, nem lehet megnyujtani, igy aztán a kicsibe is olyant vetek, ami annyit jövedelmez, mintha feliével nagyobb földön gazdálkodnék.

Kis szünet után még hozzáteszi:

— Már annyi biztos, hogy ha én a mostani tervem szerint vetem el idén a gabonát, sokkal többre megyek vele. Tavaly is jónak tartottam, hogy a szerződéses termelésnél meg volt szabva a terület. Jó pénzt hozott a ricinus is, meg a napraforgó is a nemesített gabonával együtt, de az idén azt gondolom, sokkal több közünk van a tervhez, mert magunk csináljuk.

Aztán meg versenyezni is akarok, ahhoz meg éppen tervszerű munka kell. A falunk is versenyben van, nem maradhatok le én sem. A fiam is szövetkezeti ember, mit szólnának a faluban, ha mi nem végeznénk jó munkát. Hát én ezért igyekeztem ezt az első vetéstervemet jól elkészíteni. Megtanultam, hogy amit a mi kormányunk tanácsol, az jó és minden dolgozó parasztnak vállalnia kell ebből a tervből a részét, hát én is vállalom szivesen a rámesőt.

A kis szobába lassan beosont az alkonyat. Lukács József egyéni vetésterve ott fekszik az asztalon figyelmeztetőül, hogy amit beirtak a rubrikákba, azt szorgalmas, jó munkával határidőre meg kell valósitani.

P. L.

Feldolgozták az ipari üzemek dolgozóinak szociális és egészségügyi helyzetét

A népjóléti minisztérium elrendelte, hogy a tiszti főorvosi hivatalok dolgozzák fel az üzemek dolgozóinak szociális és egészségügyi helyzetét. Ennek megfelelően Baranyában és Somogyban az összes üzemekről és dolgozóikról készítenek jelentést a tiszti főorvosok. A jelentésekben a legaprólékosabb gonddal adják meg az üzemek egészségügyi viszonyainak képét. A munkafolyamatból származó megbetegedések alakulását az utolsó félévben előfordult balesetek számát és más fontos adatokat, amelyek pontosan tükrözik majd azokat az eredményeket, amiket a szocializmus felé haladó népi demokráciánk jelent a dolgozók életében és munkájában. Az üzemek adatainak összegezése érdekes következtetésekre nyújt alapot, de egyúttal feltárja a tennivalókat is.

„Ifjúmunkások, kövessétek Rákosi elvtárs útmutatását"

A Magyar Ifjúság Népi Szövetségének elnöksége örömmel üdvözli a WM kerékpár 1. ifjúmunkásainak lelkes versenyfelhívását. A WM kerékpár 1. ifjúmunkásai vállalták, hogy a hároméves tervet november 30-ig teljesitik.

Ifjúmunkások! Elvtársak! Vörös Csepel fiataljaihoz hasonlóan legyetek jó harcosai annak a mozgalomnak, amely az MDP vezetésével az üzemekben, gyárakban a termelékenység fokozásáért, a hároméves terv időelőtti teljesítéséért folyik.

Rákosi Mátyás elvtárs szerető gondoskodással mutatta meg hibáink kijavításának helyes módját. Az útmutatást megfogadva, megszilárditjuk a munkafegyelmet, minden ifjúmunkásra kiterjesztjük az egyéni versenyt, fokozzuk a termelékenységet, minden erőnkkel azon leszünk, hogy határidő előtt befejezzük országépitő hároméves tervünket.

Ennek érdekében: 1. Megszüntetjük a késéseket, indokolatlan hiányzásokat. 2. Az egyéni versenyt kiterjesztjük. Az ifjúmunkások hivják versenyre egymást a normák túlteljesítésére, a többtermelésért, az önköltség és a selejt csökkentéséért. 3. A fokozott takarékossággal az anyag és hulladék összegyüjtésével hároméves tervünk időelőtti teljesitését szolgáljuk. 4. Biztositanunk kell valamennyi ifjúmunkás szakmai továbbképzését. 5. Az épitőiparban dolgozó ipari munkásokat mozgósitjuk, hogy a Pártunk által kijelölt 15 százalékos önköltségcsökkentést elérjük. E feladatok teljesitésében is követnünk kell a Komszomol nagyszerű példáját.

EGY FALUSI HÁZ BOLDOG LAKÓI

A Dzsurék sztyeppei folyócska partján kis házikó áll. Vidámfehéren kandikál ki a sárga napraforgók, lila mákvirágok színes pompájából. Ahogy rátekintesz, jólétet, boldogságot sugároz magából... Vajjon ki lakik benne?

Mint mesebeli anyóka, úgy fogad a kis ház küszöbén a hófehérhajú, de bájosan fiatalarcú Maria Zajkina. Minden mesébe illő itt: kis szoba, a könyvespolc tarka könyveivel, a szekrényekből kiáramló izes levendulaillat... Micsurin könyvei, mezőgazdasági tanulmányok, szépirodalom sorakoznak az állványon, fölöttük pedig Sztálin képmása.

Maria Zajkina fürgén terit, s megjelenik az asztalon az illatos méz, friss tej, s egy csupor-ban málna és eper. S a kis szobában sorra ismerkedünk meg a mesebeli anyóka családtagjaival, — fényképekről.

Ime, ez a szép, szőke fiatal lány az ő kislánya. Már orvos! S ez a villogószemű, göndör fiú: Pjort, büszke katonatiszt!

Csöpp, szőke kislány nyit be. Napsugár szökken a nyomába. — Fogadott kisunokám! — mondja Maria Zajkina. — Felneveljük, s ha igaz, hogy tehetséges, zenére tanittatjuk majd.

Azt hinné az ember, hogy Maria Zajkina férje legalábbis brigádvezető, traktorállomás gépésze, vagy ehhez hasonló tisztséget tölt be... De egyik sem. Egyszerűen: pásztor, a „Vörös Frontharcos" kolhoz pásztora. S ne bigyeszsze senki az ajkát csalódottan, mert a pásztor a szovjet hazában nem lebecsült ember! Jó munkájáért megbecsülik, tisztelik a kolhozban! Keresete, minden külön juttatás nélkül, 10.000 rubel és 80 mázsa gabona évente.

A kis ház gardéját messze a falatól, nyájőrzés közben találjuk. Ki hinné, hogy ez az alacsony, szikár kis öregember milyen komoly szaktekintély a faluban, s hány pásztort nevelt fel! Műveltsége, tudása hires. 40 éves korában tanulta meg a betűvetés és olvasás tudományát, de ma már mezőgazdasági szakkönyveket olvas. A kolhoz klubjában előadásokat tart, s a fiatalok nagy figyelemmel hallgatják a kiváló szakembert...

...Valamikor futóhomok, puszta ság volt a „Vörös Frontharcos" kolhoz helyén. Ma kertek virítanak, erdősávok zöldellnek, széles víztárolók csillognak itt. Éjszakánkint messze világit a kolhoz villanytelepének fénye... A felszabadult emberi munka csodát művelt... A szovjet emberek magukkal ragadják szerencséjüket!

Mit jelent a Benkő-családnak a 122 százalék?

Száhuszonkét százalék. Műszakonként harminchárom forint és 9 fillér. Szép teljesitmény és szép pénz ugy-e? Benkő János elvtárs, mecsekszabolcsi vájár is igy gondolja. Már hosszú idő óta tartja igy a normáját. És nem is akar engedni belőle.

— Mert ha megfogom jól a munkát, akkor menni kell annak. S ezzel a jó munkával tartozom kis családomnak, de a nagyobbnak, a dolgozók közösségének is.

A kis család egy kedves asszony, egy mosolygó vidám kislány, Marika. Ma volt először iskolában. A pécsbányatelepi gimnáziumban. „Nagyon meg vagyok elégedve, mert ott csak dolgozó gyerekek vannak" — mondja Marika nagyon komolyan.

Körülnézünk a kis otthonban. Az egyik sarokban rádió, rendes, szép bútorok, szőnyegek, kedves képek. Az asztalon gőzölög a leves. Marika beszéd közben oda-oda néz. Nem csoda, tényleg finom illata van.

— Most kaptam ruhát is, olyan szép sötétkéket, hogy legyen, ha majd kivonulunk, meg itthonit is, — büszkélkedik a család legfiatalabb tagja.

— És hát idén akarunk egy kis malacot is — mondja Benkőné mosolyogva. — Mégis csak kiadósabb úgy. Olcsóbban jövünk ki.

Nemcsak akarják, meg is lesz. Benkőné nagyon büszke az urára. „Rendes, dolgos ember. Mindenki tudja róla és mi is megérezzük azt bizony, hogy ő nem muszájnak néz a munkát, hanem szívvel végzi. Meg is látszik a konyhánkon."

— Meg van az eredménye a munkának az igaz. És nemcsak ez a követlen eredmény — tölti fel a napkát fekete, szénporos arcáról Benkő János — hanem az, amit már az inflációban tudtunk mi bányászok, hogy mi adjuk a hajtóerőt a motorokhoz, gyárak gépeihez, mozdonyok kerekéhez, a meleget a kórházakban, otthonokban. És tudjuk, hogy ez mind visszatér hozzánk. A mozdony, a gyár termékei, üdülők, kis lakásunk melege. Tudtuk és tudjuk, hogy érdemes dolgozni. Jobban és többet mindennap. Mert mindennap jobb és szebb lesz vele az életünk.

Sok tennivaló vár a húsüzemi pártszervezetre

A pécsi államositott Húsüzem pártszervezete gyenge lábon állt eddig. A volt vállalatvezető, a valóban hentesi terjedelmű Stein László, aki a tőkésektől játszotta át magát furfanggal állami szolgálatba és Kaposváron érte utol balvégzete, uszályába kerítette a volt párttitkárt, aki egyébként maga is befurakodott elem volt és most jól megérdemelt büntetését tölti. Ők ketten összefogva, amennyire csak lehetett, *elzüllesztették az üzemi pártszervezetet.* Gátat emeltek minden értékes kezdeményezés elé és manipulációkkal, a bérek helytelen alkalmazásával, a kritika elfojtásával igyekeztek elvenni a munkások kedvét a munkaversenytől, újitástól, pártmunkától és mindentől, ami a munka megjavitását, a munkások felemelkedését jelentette volna.

Mindent elölről kell kezdeni

Bánkuti elvtárs, az új párttitkár, az új vezetőséggel együtt nehéz feladatot kapott, amikor átvette a húsüzemi pártszervezet vezetését. Ő maga igy mondja:

— Őszintén megvallva, amig Steinék itt voltak, magam sem végeztem pártmunkát és különösen nem volt alkalmam megtanulni azt, hogy egy üzemi pártszervezetet hogyan kell helyesen vezetni. *Most elölről kezdtünk mindent és még akadály az is, hogy legjobb párttagjaink szabadságon vannak.*

Ha Bánkuti elvtárs és a vezetőség még nincs teljesen tisztában feladataival, legjobb, ha megpróbáljuk elmondani ezeket a feladatokat és azt is, hogyan lehetne legjobban megbirkózni velük.

Az első feladat a mult bűneinek nyomait eltüntetni. Ha Steinék elrontották a munkakedvet, vissza kell azt adni a munkásoknak. Igen *helyes lépés volt eddig a teljesitménybérezés bevezetése.* (A munkások 80%-a már norma alapján dolgozik a Húsüzemben.) Igy a munkások bére az addigi heti átlagos száz forintról 130 forintra emelkedett, sőt jobb teljesitménnyel többet is kereshetnek. A teljesitménybér első eredménye: máris az, hogy a nemrég megállapitott normát a munkások átlag 105%-ra teljesitik, de sokan ennél többet is elérnek.

Ez azonban még nem elég. A pártszervezetnek ne csak arra legyen gondja, hogy a teljesitménybér jó legyen, hanem meg is kell magyarázni a munkásoknak, hogy *azért kaphatnak több bért, mert most már a saját üzemükben dolgoznak,* ahol nincs tőkés kizsákmányolás, ahol a Párt vezeti a dolgozókat.

A Húsüzemnek *szép faliujságja* van. Nem is egy, hanem kettő, a bejárat két szemközti falán. Csakhogy ezeken az ujságokból kivágott jelmondatokon és képeken kívül nincs más. Milyen jó lenne és milyen sokat tanulhatnának az üzem dolgozói, ha a faliujságon láthatnák: *„Rábai Gyula elvtárs és Csuli József elvtárs ezen a héten 108 százalékot teljesitettek."* Mert igy van, az üzem 25 kommunista munkása közül a legtöbben kitűnnek jó munkájukkal. De nem beszélnek róla, s igy a példa nem talál követőre.

Tapasztalatcsere — a fiókban

Ugyanigy vagyunk a tapasztalatcserével. Az üzem két munkása a kaposvári testvérüzemnél töltött néhány napot, hogy az ottani jó munkamódszereket áthozza. Ez azonban hiábavaló költség és fáradtság, ha *a tapasztalatcsere-látogatásról szóló jelentést a fiókban őrizgetik.* Arra való az, hogy minden munkás megismerje és aszerint javitson munkáján.

Az üzem *második lett az ország valamennyi húsüzeme közül,* mert a munkások értik a szakmájukat, mindannyian jól dolgoznak. De tudják-e, hogy ez milyen nagy dicsőség számukra és mennyi kötelességet jelent? *A pártszervezet dolga, hogy ezt jól megmagyarázza.*

Matosi Mihály elvtárs az üzemből került a Sertésforgalmi NV élére. A dolgozók legtöbbje azonban úgy vélekedik, hogy *„Matosinak szerencséje volt."* A pártszervezetnek meg kell magyaráznia, hogy Matosi elvtárs azért kerülhetett oda, mert Pártunk következetesen végrehajtja, hogy *a vezetőállásokba jól dolgozó öntudatos munkások kerüljenek.*

Hogyan magyarázza meg mindezt a Pártszervezet? Ugy, hogy munkába állitja üzemi népnevelőit. A Húsüzemben azonban nem működnek a népnevelők. A vezetőségnek tehát első gondja legyen a népnevelők megszervezése és ezzel nem szabad még addig sem várni, amig a szabadságon lévők hazajönnek.

Sok minden szükséges még ahhoz, hogy egy pártszervezet jó munkát végezhessen. A Húsüzemnél azonban most ez a legfontosabb feladat, tanulhat ebből sok más üzemi pártszervezet is.

Kilencvennégymillió tankönyv

Az Oroszországi Szocialista Tanácsköztársaság közoktatásügyi miniszterének rendeletére az új iskolaév megkezdéséig 94 millió tankönyvet készitenek el. Augusztus 1-ig a tankönyveket kibocsátó állami Könyvkiadó Vállalat 65,800.000 könyvet bocsátott ki, tehát teljesitve a tervet.

„HADD DUNSZTOLÓDJON A KULÁK"

Gilvánfa község szegény- és középparasztjai, akik kemény munkával igyekeznek részt venni országunk felvirágoztatásában, már hosszabb idő óta felháborodással és megvetéssel kisérik a község legzsirosabb kulákjának, Hajdu Jánosnak életét és viselkedését. Amikor azt mondjuk, hogy zsirosparaszt, ez a jellemzés a szó legszorosabb értelmében ráillik Hajdu Jánosra, aki 106 kilójával és földgömbnyi pocakjával valóban zsirosparaszt. Neki semmiből sem elég annyi, mint másnak, vagy akárcsak más kulláknak is. Már első házasságát a „legszentebb" kulák hagyományok szerint intézte. Feleségét akként választotta meg, hogy az 70 holdat hozott magával hozományként. Ennek eladásából és a maga birtokából vásárolták meg Tyoszicséktől a Júlia-majort. Ezt a Júlia-majort ugyan a földosztás megtépázta, de azért még mindig elegendő maradt Hajdu Jánosnak. Annyira elegendő, hogy jó módjában azt se tudja mit csináljon. Régebben, amig lehetett, a földet gyüjtötte. Az utóbbi időben az asszonygyüjtésre adta a fejét.

Nyilván felbosszantotta az is, hogy feleségének 70 holdja, amit bevetettek a Júliamajorba, odasirt a földosztásnál. Az asszony becse 70 holddal és 20 évvel alább szállott. A semmitevésben 106 kilóra zsirosodott kulláknak bőségesen maradt ideje. Ezt úgy „hasznositotta", hogy megosztotta a kocsma és az asszonyok között. Az utóbbiakra nyilván nem férfiúi bájai hatottak, hanem a kulákbirtokból adódó anyagi lehetőségek.

Úgy mondják azonban, hogy Gilvánfa basája elég szükkeblű az ilyen javak szétosztásában. Háreme tagjai számára nem vásárolt sem diadémokat, sem kösöntyüket, inkább búzavalutában fizette szolgálatukat. Feleségé, az egykori 70 hold szállítója, nem vállalkozott a Valideh Szultánné szerepére, ezért külön élt tőle.

Ez volt a helyzet a mostani gabonagyüjtés végén, amely erősebben sujtotta a kulákot mint a mult években. Megszakadó szivvel és fogcsikorgatva adta le a kötelező mennyiséget. Gutaütéstől lila képe még lilábbra sötétült, amikor háremére és a nép raktáraiba került szép búzahegyeire gondolt. Valaget. Visszatartotta hát különélő felesége búzafejadagját és azt semmi rimánkodásra sem volt hajlandó kiadni. A kulák és kulákné pertpatvarában komikus epizód történt, amelyről a község dolgozó parasztjai számoltak be levélben. A mult napok egyikén, amikor a fejadagtól megfosztott különélő feleség a kulákportán tartózkodott, hogy fejadagját sürgesse, észrevette, hogy a hájtömeg a magtár-padláson tartózkodik. Gyors mozdulattal rázárta hát a feljáró ajtaját és elfutott. A kulák lejövetkor hasztalan dörömbölt az ajtón, nem akadt senki a környéken a szegényparasztok közül, aki az ajtót felnyissa. A levél igy fejeződik be: hadd dunsztolódjon a kulák a padláson és üljön ra a fejadagjaira."

Olvasóink

SZEPTEMBER 13. KEDD

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Forgalmas rend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61. „Pelőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-4. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. — NÉVNAPOK: Róm. kat.: Notburga, prot.: Ludovika. — IDŐJÁRÁS: Mérsékelt szél. Változó felhőzet, egy-két helyen, főleg keleten, kisebb eső lehet. A hőmérséklet alig változik.

Felemelő

látványnak voltak tanui vasárnap este a Széchenyi-téri járókelők. A sötétedő tér homlokzatán felállított emelvényen egyenruhás úttörő fiúk és leányok jelentek meg és rögtönzött műsort adtak a pillanatok alatt összesereglett közönségnek. A jelképes tábortűz a Himnusz eléneklésével kezdődött, majd Reif Erzsébet úttörőleányka beszélt a kispajtásokhoz az új alkotmányról s annak jelentőségéről a tanulóifjúság számára. Talpraesett beszédében hangoztatta a szegény gyermekek számára megnyílott lehetőségeket a továbbtanulás felé. A beszéd után a Fiume-utcai általános iskola úttörői egy kis jelenetet adtak elő, majd a többiekkel együtt munkásindulókat énekeltek, élén az úttörő-indulóval. Beimel Károly, a Felső-Vámház-utcai iskola úttörőcsapatának tagja, harmonikaszámokat játszott igen tehetségesen, majd az úttörőlánykák táncokat adtak elő. A látványos műsort az egybegyűlt közönség lelkesen megtapsolta.

— **A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember hó 10-én.** 1. Mecsekszabolcs 100.6 százalék, 2. Pécsbányatelep 93.3 százalék, 3. Vasas 92.3 százalék. Havi átlag 96.2 százalék.

— **1 millió kilométer — gyári javítás nélkül.** Nagyezsgyinszk állomás gépésze Alekszandr Kirepev 25 éve vezet mozdonyt az Ural vasutvonalán. A szállításnál eltöltött 25. szolgálati éve jubileuma alkalmából lokomotívján a milliomodik kilométert futja a gép gyári javítása nélkül. Kirejev a Vasutasok Szállini Napjának tiszteletére új termelési sikert ért el: mozdonya a millión felül júliusban 10 ezer kilométert futott, ami jelentékenyen felülmulja a havi normát.

— **A Jogász-Szövetség világnézeti előadás-sorozatának** megnyitó előadását Bakán József elvtárs 14-én, szerdán délután 6 órakor tartja meg a „Társadalmi formák fejlődése" címmel az Előtábla földszinti szakszervezeti helyiségében.

— **„Jároszlavka" a nagysúlyú szarvasmarha.** 1951-re 34 millió szarvasmarhája lesz a Szovjetúniónak. Ezek között nagyszámmal szerepelnek a „jároszlavkák", ezek a kiváló hízómarhák. „Szülői" ugyancsak kiváló agrártudósok, akik a fajta létrehozásakor gondosan vigyázzak a növendékállatok helyes kiválasztására és nevelésére. A Jároszlavka átlagos súlya 5—600 kg, (jóval magasabb a hollandi, svájci fajtáknál húsa kövér, ízletes.

„Kiváló Munkás-t" avattak az egyetemen

Hétfőn este jöttek össze a Pécsi Tudományegyetem dolgozói, hogy ünnepeljék a „Kiváló Munkás" kitüntetést nyert munkatársukat Deli György elvtársat. Az ünnepi gyülés szónoka dr. Szabolcsi László az Orvos Egészségügyi Szakszervezet kiküldötte méltatta Deli elvtárs munkásságát. Elmondotta, hogy Deli elvtárs nemcsak a kertészetben állta meg a helyét, ahol éveken keresztül dolgozott, hanem ott is, ahova a demokrácia állította, az egyetem gazdasági igazgatóságának személyzeti osztályának az élén. Ezután átadta a „Kiváló Munkás" jelvényt Deli György elvtársnak, aki meghatott hangon mondott köszönetet a kitüntetésért a Magyar Dolgozók Pártjának és nagy vezérének Rákosi Mátyás elvtársnak, akinek irányítása mellett a magyar dolgozó nép biztosan halad a szocializmus felé.

A lelkes hangulatú ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Elkészült a Tettye-szálló

Azzal, hogy a Mecsek Szálló egész évben a beutalt dolgozók üdültetését szolgálja, az a helyzet állott elő, Pécsett, hogy a Nádor szálló nem tudja lebonyolítani az egyre növekvő idegenforgalmat. Ennek a hiányosságnak a kiküszöbölése vezette a város vezetőségét arra, hogy a Tettye-vendéglő melletti lévő villaszerű épületet tulajdonába vegye és idegenek elszállásolására berendezze. Néhány héttel ezelőtt indultak meg az átalakítási munkálatok, amelyek most befejezést nyertek. A minden kényelemmel ellátott szobák máris készen várják a szálló megnyitását, amely a Tettye vendéglőhöz hasonlóan a város kezelésében működik. Ez pedig biztosítéka annak, hogy olcsó szobák álljanak majd a városunkat kedvelő és szépségében gyönyörködni vágyó idegeneknek. Az ünnepélyes megnyitást szeptember 15-én tartják meg.

Növendék bikaborjú felvásárlás Baranyában

Ujabb nagyarányú növendék bikaborjú felvásárlást rendez a mezőgazdasági igazgatóság a Tenyészállatforgalmi Nemzeti Vállalattal karöltve. A felvásárlás alkalmával a törzskönyvelt tehenektől származó növendék bikákat szerződéses lekötés alapján felvásárolják és ugyanakkor a kiszálló bizottság növendékbika minősítést is végez.

Felvásárlási helyek és időpontok: szeptember 14-én, délelőtt fél 9 Kelemenliget, 10 Vajszló, 12.30 Zaláta, 15 Sellye, 16.30 Kárászpuszta, 17.30 Kárászpuszta állami gazdaság, 15-én 8 órakor Vasas, 10 Hird, 13 Püspökszenterzsébet, 16 Pécsvárad, 16-án 8 órakor Bükkösd, 10 Szentlőrinc, 12 Nagypeterd, 14.30 Szentdienes, 16.30 Csobokapuszta állami gazdaság, 20-án 8 órakor Szabadszentkirály, 10.30 Pécsbagota, 13.30 Baksa, 16.30 Bogádmindszent, 21-én 8 órakor Görcsöny, 11 Pellérd, 14.30 Garé, 17 Harkány, 22-én 8 órakor Siklós, 11 Villány, 14 Beremend, 16 Idamajor, 23-án 8 órakor Magyarbóly, 10 Lippó, 12 Ormánypuszta, 14.30 Németbóly, 27-én 8 órakor Kozármisleny, 10 Birján, 13.30 Szederkény, 15.30 Borjád, 28-án Hercegszabar 8 órakor, 10.30 Mohács, 12.30 Véménd, 16.30 Dunaszekcső, 29-én 8 órakor Komló, 10 Kárász, 12.30 Mágocs, 14 Nemerő-puszta, 15.30 Kaposszekcső, október 4-én, 8 órakor Mánfa, 9.30 Magyarszék, 11.30 Ligetpuszta, 13.30 Oroszló, 16 Abaliget. 5-én 8 órakor Sásd, 10.30 Tormás 13 Vásárosdombó, 16 Margitmajor. 7-én 8 órakor Berkesd, 11.30 Pécs, 13 Kővágószőllős, 15 Reménypuszta.

A fenti vásárló helyekre a körzetükbe tartozó községek tenyésztő gazdái pontos időben hajtsák fel növendék bikáikat.

KIOSZ HIREK

A KIOSZ cukrász szakcsoportja az új hivatalos árak ismertetése tárgyában 13-án, kedden d. u. 5 órakor gyűlést tart.

A húsipari szakosztály 14-én, szerdán este 7 órakor szakcsoporti gyűlést tart a progresszív tagdíj megállapítása tárgyában.

A KIOSZ asztalos szakcsoportja 14-én, szerdán este 7 órakor a tagdíj megállapítása tárgyában, valamint a legújabb rendeletek szerinti kalkuláció ismertetésére gyűlést tart. A tárgy fontosságára való tekintettel kérik a tagok és (nem KIOSZ tagok) feltétlen megjelenését.

A KIOSZ kádár szakcsoportja 14-én, szerdán este 7 órakor fontos ügyben gyűlést tart.

Kereskedők hírei

Dohányárusok a Kereskedők Testületében ma, kedden este 1/2 8 órakor szakosztályi ülést tartanak. Az elnökség a trafikosok teljes számú megjelenését kéri.

Kereskedők adóbefizetése. A Kereskedők Testülete felhívja az adóközösségi tagokat, hogy adótartozásukat a Testületben haladéktalanul rendezzék be.

— **A berkesdi körorvost** dr. Bende Károlyt a népjóléti minisztérium saját kérelmére Dunaboodányba helyezte és megbízta ott a körorvosi teendők ellátásával.

— **A szülők úgy határozták,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Elvesztettem** világos, drappszínű kötöttkabátomat vasárnap délután a mecseki motorversenyen. Kérem a megtalálót, hogy illő jutalom ellenében adja le a Friedrich könyvkereskedésben, Széchenyi-tér 9. (x) (4376)

— **Az Állami Hirdető Nemzeti Vállalat** pécsi kirendeltsége értesíti a vállalatokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a kiugrótáblák és portálhirdetések után járó 1949. évi második félévi díjak esedékessé váltak, s egyben kéri szíveskedjenek azokat haladéktalanul befizetni. Az Állami Hirdető Nemzeti Vállalat pécsi kirendeltsége felhívja azokat a vállalatokat, kereskedőket és iparosokat, akik többszöri írásbeli és szóbeli felhívás ellenére az 1949. évi első félévi díjat mindezideig még nem fizették be, 3 napon belül fizetési kötelezettségüknek tegyenek eleget, mert ellenkező esetben az 1.670/1949. komm. sz. rendelet értelmében az adóhivatal ezen díjat 100 százalékos felárral közadók módjára fogja behajtani. (x)

* NB. I. eredmények: MTK—SZAC 2:1, Ujpest—V. ETO 1:1, Dorog—MATEOSZ 6:2, Csepel—MAORT 2:0, Szombathelyi Lokomotiv—Előre 5:1, Kispest—Ferencváros 2:0, Soroksár—Debreceni Lokomotiv 2:2. A bajnokságban a Kispest vezet 5 ponttal, 7:1-es gólaránnyal.

— RÁDIÓT RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21

Ujjáépítették és portalanították a Vasút-utcát

Hétfőn reggel átadták a forgalomnak az újjáépített és portalanított Vasút-utcát. Már hosszabb idő óta kérték a Vasút-utca környéki dolgozók a város vezetőségét, hogy a nagy forgalomra való tekintettel javítsák meg és portalanítsák a Vasút-utcát, mert egy autó, vagy kocsi áthaladása után percekig fekete porfelhő lepi el a környéket, amely veszélyezteti a dolgozók egészségét. A város vezetősége helytadott a dolgozók e régi és jogos kívánságának. Néhány nappal ezelőtt megjelentek a köztisztasági üzem dolgozói és rohammunkával építették újjá az utca burkolatát, a környéki lakók legnagyobb örömére. A város a Majláth-utcát is portalaníttatja és néhány napon belül átadják a portalanított utcát a város közönségének.

Az olvasó hangja

A FIUME-UTCAI LAKÓK KÉRÉSE

Mint a Fiume-utcai, városi bérház egyik lakója intézkedést kérek, hogy utcánkat a lehető legsürgősebben portalanítsák. Ugyanis a mentőállomástól a Fiume-utcai bérház felső sarkáig, szinte 10 percenként elrobogó autók hatalmas porfelhőt idéznek elő, úgyhogy lakásainkban a csukott ablak mellett is ujjnyi vastagon rakódik le a por.

Szilágyi Ferenc
Fiume-u. 39.

*

A kéréssel kapcsolatban eljártunk a város műszaki ügyosztályán és ott ígéretet kaptunk, hogy már a legközelebbi napokban sor kerül a Fiume-utca portalanítására.

Szakszervezet

Az építőipari munkások szakszervezete 13-án, kedden d. u. 6 órakor bizalmi ülést tart Színház-tér 1. szám alatt. Minden üzemi bizalmi pontos megjelenését kérjük.

A házfelügyelők szakszervezete ma délután 6 órai kezdettel tisztújító taggyűlést tart központi előadóval (Színház-tér 1.)

— BALOG-TÁNCISKOLA szept. 14-én kezdődik a Vasutas Otthonban.

KOMBINÁLTSZEKRÉNY, rekamié, konyhaberendezés, gyermekágyak, szekrények, bútorfélék Molnárnál, Kossuth Lajos-út 77. (14.445)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz

MAGAS ÁRBAN veszünk süllyesztős és szekrényes varrógépeket. Vasas Pál cég Bolcsv-köz. (14.375)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

MECSEKSZABOLCSON, Magyarszéki-út 192 szám alatt lévő kocsma teljes felszereléssel, árverés útján, szeptember 18-án a helyszínen bérbeadó. Puskarics Mihály. (4315)

ELCSERÉLNÉM belvárosi 2 szoba-hallos, összkomfortos, modern, földszinti lakásomat, hasonló belvárosi 1 szobahallos vagy két kis szobás, modern, összkomfortosért. Cím 4377 szám alatt a kiadóban.

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel, forgalmas helyen átadó. Cím: 14.441 szám alatt a kiadóban.

IDŐSEBB hölgyet keresek kereskedelmi levelezés tanításához. Leveleket 14.437 számra a kiadóba kérek.

HÁZAK, 3 és 2 szobás családi házak átvehető lakással, szőlők helyben és vidéken 3500 n-öl termésel 25.000 forintért. Eladja Kún ing. iroda, Jókai-tér 11. (4373)

JÓKARBAN lévő sötét, keményfa háló és egy alig használt Singer süllyesztős varrógép eladó. Bővebbet: Szövetség-u. 1. szám. Trafik. (4365)

EGY teljesen új menyasszonyi ruha olcsón eladó vagy bérbe kiadó. Cím: Nyíl-utca 30. (4366)

Minden külön értesítés helyett

†

Özv. Tiglmann Károlyné szül. *Bitter Anna,* mint az elhúnyt mélyensújtott felesége, valamint gyermekei, vejei, menyei, unokái és a széleskörű rokonság nevében tudatja, hogy

Tiglmann Károly

volt szabómester

folyó évi szeptember hó 12-én délelőtt fél 9 órakor, 70 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat f. hó 14-én, szerdán délután fél 4 órakor helyezzük örök nyugalomra a központi temetőben lévő sírboltba.

Az engesztelő szentmiseáldozatot f. hó 14-én reggel fél 8 órakor az Ágoston-téri plébániatemplomban fogjuk az Urnak bemutatni.

Pécs, 1949 szeptember 12.

Drága jó emléked örökké élni fog szívünkben!

Gyászolják: Tilda, Manci, Paula, Annus leányai, *Vilmos* és *József* fiai. *Torma József, Maróti Mihály, Roitner Antal* és *Czett János* vejei. *Tiglmann Vilmosné* és *Tiglmann Józsefné* menyei. *Tiglmann Vilmos, Tiglmann Klári, Czett Anni, Maróti Edit* és *Maróti Tilda* unokái.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak a kedves ismerőseinknek, jóbarátainknak és jóakaróinknak, akik kis

Pistikénk

halála és temetése alkalmával szeretetük és részvétük nyilvánításával, a temetésen való megjelenésükkel, koszorúk és virágok küldésével soha el nem múló fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Fentiekért külön is köszönetet mondunk Pistikénk kis osztálytársainak, a Fiume-utcai általános iskola kis diákjainak.

A Fiume-utcai városi bérház kedves családjainak és azok gyermekeinek, valamint a MÁV. igazgatósági kedves munkatársaknak.

Pécs, 1949 szeptember 10.

A gyászoló Simonfai család.

NAGYOBBMÉRETŰ párcélszekrény eladó. Bajcsy Zs.-út 12. vasüzlet. (4367)

NYUGALMAZOTT tanárnő vagy tanítónő számtanezakos, keressen fel. Bíró. Kossuth-tér 1. szám. (14.438)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros faffürészelő vállalatának György-utca 6. szám. (14.442)

LEÁNY Boceksy ruha, magas termetre és férfi kabát eladó. Juhász, Gyula-u. 4. (4375)

KOMOLY angolmechanikás zongorát keresek készpénzért. Ajánlatot „Márkás 4369" jeligére a kiadóba.

UJBOR szentmiklósi murci. Megyeri-út 10., kimérés. (4370)

CÉPIRÁST, másolást stb. vállalok. Kálvária-utca 41. (4371)

GYERMEKÁGY, 9 méter kókuszszőnyeg eladó. Doktor S.-u. 58. (4372)

GYÜMÖLCSÖS és rét, 900 n-öl, ürögi részen 6000 Ft. Szőlőföld egyenes helyen 900 n-öl 7000 Ft. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-u. 36. (14.439)

6—10.000 FORINTTAL társat (társnőt) ennivaló üzlethez keresek. Címeket „Ennivaló 4374" jeligére a kiadóba kérek.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 18-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevátó helye

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 213. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZERDA, 1949 SZEPTEMBER 14

Tettekkel felelnek a pécsi dolgozók Rajkék aljas terveire

Éjjel-nappal szántanak a gépállomások traktorosai Baranyában

Megrendszabályozza a város a Mecsekről lezúduló vizet

Az elveszett paradicsomért

Az az óriási felháborodás, melylyel a magyar dolgozók a vádirat nyilvánosságra hozatala után Rajk és társai ellen fordultak, bizonyítja, hogy dolgozó népünk minden rétege megértette: mindnyájunk szebb életét, békéjét, nyugalmát, építőmunkáját és felemelkedését veszélyeztette Rajknak és társainak gyalázatos terve.

„Rajk és társai szervezkedést kezdeményeztek és vezettek, melynek célja a demokratikus államrend megdöntése volt" — mondja a vádirat.

Mit jelent nekünk ez a demokratikus államrend?

Jelenti mindenek előtt a szabadságot. Azt, hogy felemelt fővel járunk, bátran nézünk szembe mindenkivel, hogy nem kell megalázkodnunk senki előtt, azt, hogy este nyugodtan hajtjuk álomra fejünket. És ennél sokkal többet: jelenti a munkásosztály hatalmát, jelenti az esztergályosokat, az öntőket, a bányászokat, a dolgozó parasztokat a minisztériumokban, a hadseregben, a rendőrségen, a közigazgatásban. Jelenti a munkásokat a vállalatok élén, jelenti magát az államosítást. Azt, hogy a munkásoké, a dolgozóké a gyár, a bánya, hogy a dolgozók gazdái lettek a termelőeszközöknek, a gépek rabszolgáiból a termelés irányítói lettek. Jelenti azt, hogy a munka az üzemben többé nem a tőkés hasznát növeli, hanem a dolgozók életszínvonalát, hogy a teljesítmény emelése nem a tőkésnek jelent alkalmat még nagyobb kizsákmányolási lehetőség megszerzésére, vagy még fényűzőbb életre, hanem ruhát, cipőt, ízesebb, több élelmet, jobb életet a dolgozóknak könyvekkel, kultúrával, szórakozással.

Jelenti a dolgozó parasztság, a volt földnélküli nincstelenek milliónak a földet, melyért századokon keresztül hiába sóvárogtak, s mind azt, ami ezzel együtt jár: a fehér kenyeret, a tehénet az istállóban, a hízót az ólban. Jelenti a középparasztság tömegeinek a nyugodt termelést, azt, hogy terményeiért megkapja a becsületes árat, hogy munkájának gyümölcsét nem veszi el tőle sem a bank, sem a végrehajtó. És jelenti, — immáron egyre nagyobb számú parasztnak — a jövő biztos útját, a gyors, biztos felemelkedést: a föld társas megmunkálását.

Jelenti az asszonyoknak az egyenjogúságot, az egyenlő munkáért az egyenlő bért, azt, hogy „a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek" — amint azt alkotmányunk mondja. Jelenti az ifjúságnak, a dolgozó nép fiainak, a munkások és parasztok gyermekeinek az iskolák kitárt ajtaját, a biztos jövőt, a vágyak teljesülését, jelképezze azokat akár az orvos kése, akár a mérnök vonalzója vagy éppen a katonatiszt egyenruhája.

Jelenti mindnyájunknak az alkotmányt, az alkotmányban biztosított jogot a munkához, a fizetett szabadságot, az üdülést a Balatonon, a Mátrában, vagy a Mecsekben, az ingyenes orvosi gyógykezelést, az egészséget, a biztonságot, azt, ami szép az életben, azt ami azelőtt csak egy kisszámú, szűk kizsákmányoló réteg előjoga volt.

Ezeket az előjogokat akarta biztosítani ismét régi birtokosaik számára Rajk és bandája. És a vádirat után már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy nem „valami mást" akartak Rajkék. Ma már mindenki előtt tisztán áll, hogy egyszerűen a multat akarták visszahozni. Ma már mindenki látja, hogy Rajkékkal a megvert, letűnt szétzúzott, de végleg még meg nem semmisített múlt indult gyilkos rohamra, előretolva a legelszántabb gonosztevőkből: kémekből, ügynökökből, provokátorokból, lealjasodott árulókból álló rohamcsapatát.

Minden kétséget kizárólag kitűnik a vádiratból, hogy restaurációs kísérletről, a mult visszaállításának kísérletéről volt szó. Olyan kísérlet volt ez, melyről Lenin kimutatja, hogy a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet idején a burzsoázia restaurációs reményéből fakad, amikor „*. . . a megdöntött kizsákmányolók, kik megdöntésüket nem várták, abban nem hittek, arra, még csak gondolni sem akartak, tízszeres energiával, dühödt seznvedéllyel, százszorosra felfokozott gyűlölettel vetik magukat a harcba a tőlük elvett paradicsom visszaszerzéséért, családjaikért, melyek oly édesdeden éltek, melyeket most a „csőcselék" pusztulásra, nyomorra (vagy pedig „közönséges" munkára) ítélt*".

„Dühödt szenvedély, százszorosra felfokozott gyűlölet", ez jellemezte Rajkék támadását is, melylyel össze akarták zúzni, mindazt, ami a magyar dolgozók számára értéket jelent. Dühödt szenvedéllyel törtek a gyárak államosítására, százszorosra felfokozott gyűlülettel akarták megfosztani a parasztot a földtől, a munkásosztályt a hatalomtól, a nőket az egyenjogúságtól, a fiatalokat a felemelkedést jelentő tanulástól, mindannyionkat, minden magyar dolgozót a szabadságtól, a jobb élettől, az élet minden szépségétől.

Százszorosra felfokozott gyűlölettel akarták szétzúzni mindazt, amit népi demokráciánk Pártunk vezetésével a Szovjetunió támogatásával öt év szívós munkája árán felépített. Még az emlékét is el akarták törölni ennek az öt évnek, hogy minden ott folytatódjék, ahol öt évvel ezelőtt megszakadt.

Dühödten támadt a politikai élet hordaléka, a fizetett kémek, megvásárolt ügynökök és árulók szennyáradata, hogy ismét meggörbítse a kiegyenesedett munkás gerinceket, hogy ismét törvénnyé tegye a munkások elleni véres erőszak minden formáját.

Féktelen gyűlölettel támadtak a parasztok földjére, hogy megfosszák őket mindattól, amit a népi demokrácia adott nekik, hogy ismét uralomra juttassák falun is a kizsákmányolást, a multhoz képest legfeljebb annyi változtatással, hogy most nemcsak a csendőrszuronyok és kakastoll árnyékában, hanem Tito pribékjének, az UDB emberének, Anton Rob géppisztolyos gyilkosainak védelme alatt. Mert ezt akarták mint „új elemet" belevinni gyilkos uralmukba Rajk és bandája: a féktelen terrort, melyet Belgrádból irányítottak volna közvetlenül, közvetve Amerikából. Vért, gyilkosságokat, melyekben a belgrádi pribékeknek már megfelelő gyakorlatuk van, melyről, mint Rankovics mondotta Rajknak „Tito ellenségei közül jó néhányan beszélhetnének". Azonban nem beszélnek, mert a hullák nem szoktak beszélni, mint ahogy nem beszéltek volna a magyar munkásoknak és dolgozó parasztoknak azok a lemészárolt ezrei és tízezrei sem, akik áldozatául estek volna a Horthy és Szálasi pribékjein is túltevő új Orgovány, Siófok, Tamási rendezőinek.

A gyűlölet azonban nem egyoldalú. Nemcsak Rajkék bizonyították be minden tettükkel, hogy gyűlölik a magyar munkásokat, utálják, lenézik a dolgozó parasztokat. Az ő gyűlöletüknél is van nagyobb gyűlölet. Az, amit a magyar dolgozók éreznek a kémek, az árulók, a gyilkos terroristák iránt. Ez a gyűlölet soha nem volt még olyan izzó, mint most a főtárgyalás előtti napokban. Varga Ernő a Norma clajgyár munkása nemcsak saját véleményét, hanem minden magyar dolgozó véleményét fejezte ki, amikor azt mondta, hogy az *„életemre törő ellenségemnél is jobban gyűlölöm ezeket a bitangokat, mert az csak engem akar megölni, de ezek mindent el akartak pusztítani, amiért élni érdemes"*.

És ezt mondja, hasonlóképpen nyilatkozik minden dolgozó. Ezt mondják, mert megtanulták gyűlölni az ellenséget és mert mind el vannak szánva, hogy a Párt és Rákosi Mátyás vezetésével megvédjék új, szebb életüket, gyárukat, földjüket, iskolájukat, alkotmányukat az imperialisták kémei, a fizetett ügynökök, a gyalázatos hazaárulók minden gyilkos kísérlete ellen.

Vádirat az egész világ reakciója ellen

A nemzetközi sajtó fokozott érdeklődéssel fordul a Rajk-banda bűnpere felé

Valamennyi csehszlovák lap feltűnő helyen és nagy részletességgel ismerteti a vádiratot, amelyet a budapesti ügyészség az áruló Rajk László és társai ügyében kiadott. A prágai lapok nagy része még csak cikkei címében foglal állást az üggyel kapcsolatban.

A Prace, a Csehszlovák Szakszervezeti Szövetség lapja „Leplezték a besugó Rajkot" cím alatt ismerteti a vádiratot és elsőnek fűz megjegyzést az ügyhöz. A lap a többi között ezeket írja:

— Rajk letartóztatása után a felháborodás moraja zúgott végig a magyar dolgozók táborán. Az imperialista hatalmak azt hitték, hogy a népi demokrácia időleges átmeneti rendszer és hogy a forradalmi erők fellendülése után nyugalmi állapot következik be, amelyet kihasználhatnak a maguk céljaira. A népi demokratikus országokban azonban győzött a haladás, mivel ezek az államok saját népeik akaratára és erejére, valamint a Szovjetunió erkölcsi segítségére támaszkodnak.

A szennyes munkát Titora hárítják

— Csak a Tito-vezette Jugoszlávia hagyott más úton — folytatja a Prace. — Az imperialisták a háborúban és a háború utáni években szerzett tapasztalataik alapján tudták, hogy Tito hajlandó úgy táncolni, ahogy a nyugati imperialisták fütyülnek.

Az imperialisták úgy játszanak Titoval, mint valami bábúval és azt a szennyes munkát végeztetik vele, amit maguk végezni nem akarnak.

Tisztán látjuk, hogy Rajk milyen útra akarta vinni Magyarországot és kiknek az érdekében szerette volna megdönteni a magyar népi demokráciát. Rajk, Tito és a hozzájuk hasonló árulók, akiknek egész tevékenysége a népek érdekei ellen irányul, akik a legsötétebb gaztettektől és gyilkosságoktól sem riadnak vissza, világos parancsot kaptak uraiktól, azt a feladatot, hogy uszítsanak a Szovjetunió ellen.

— Rajk László és társai ügyében kezdődő tárgyalás

nemcsak a magyar reakció elleni bűnper, hanem egyben vádirat az egész világ reakciója ellen,

amely nem riad vissza semmiféle eszköztől, hogy megmentse hatalmát — fejezi be a Prace.

A bolgár dolgozók megelégedéssel kísérik az igazságos pert

A bolgár Általános Munkásszövetség lapja, a Trud, „Defetisták gonosz összeesküvése" című cikkében írja:

— A magyar nép árulói az angol, amerikai imperializmus és Tito—Kardelj, Djilasz, Rankovics jugoszláv trockista szolgálatába szegődtek. Rankovics jugoszláv áruló parancsait végrehajtva, Rajk igyekezett a szomszédos népi demokráciák országai kormányának életerejét kijátszani, előkészítve ezeknek az országoknak — ha kell, fegyveres erővel is — Jugoszláviához csatolását. Rajk, mint a Magyar Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, rendszeresen tájékoztatta Titot az elkövetkező leleplezésről.

Rajk odáig ment, hogy Jugoszlávia magyarországi katonai beavatkozását készítette elő az ország megszállását a fasiszta-titoista jugoszlávok által.

Rankovics utasítására Rajk előkészítette Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő — a magyar nép hű fiainak — meggyilkolását.

A bolgár dolgozók undorral értesültek Rajknak, a titoisták eszközének aljas szovjetellenes és népellenes tevékenységéről

és megelégedéssel kísérik az angol—amerikai imperialisták zsoldjába szegődött bűnös trockista banda ellen indított igazságos pert.

Romániában az összes kedd reggeli lap közli a Rajk és bűntársai ügyében kiadott vádirat szövegét.

A bécsi lapok terjedelmes kivonatban közlik a hírt a vádiratról.

Svájcban a Neues Zürcher Zeitung ismerteti a vádiratot, közli Rajk főcinkosainak nevét, adatait és ismerteti a bandavezér kapcsolatait a vádlottakhoz. A genfi Voix Ouvrier

„Az amerikaiak készítették elő Svájcban és Belgiumban a Magyar Népköztársaság elleni összeesküvést"

cím alatt foglalkozik a vádirattal.

A brüsszeli Drapeau Rouge részletesen közli a vádiratot. A brüsszeli Le Soir szintén részletesen foglalkozik a vádirattal.

A Rajk-ügy vádiratának bizonyítékai megcáfolhatatlanok

A francia sajtó kedden még fokozottabb érdeklődéssel fordult a magyarországi jelentések felé. A katolikus La Croix „Államellenes összeesküvés Magyarországon" címmel számol be a vádiratról és a Rajk-ügy közeli tárgyalásáról.

A France Soir három pontban foglalja össze a vádakat: 1. Rendőrspicli és provokátor. 2. Kém és áruló. 3. Összeesküvő.

A Le Monde első oldalon feltűnő helyen, hírügynökségi jelentések alapján számol be a vádiratról, kiemeli, hogy

Rajk bűntársai között ott vannak az amerikai kémszolgálat, az Intelligence Service és a francia Deuxieme Bureau, a francia kémszolgálat emberei.

„Rajk, volt magyar miniszter bevallja bűneit" címmel a Ce Soir terjedelmesen ismerteti a vádiratot, összefoglalja a Rajk elleni vádakat, majd így folytatja: Tagadhatatlan bizonyítékok súlya alatt Rajk mindent beismert.

A Rajk-ügy vádiratának bizonyítékai megcáfolhatatlanok.

— írja az Humanité, majd megállapítja: Ha Franciaországban hasonló perre került volna sor a háború előtt, nem kerülhetett volna uralomra a vichy-i kormány és nem parancsolhattak volna olyan árulók, mint Bonnet és Pétain.

A lengyel sajtó részletesen közli a vádirat szövegét. A Tribuna Ludu teljes szövegében közli a vádiratot a következő címekkel: „Provokatőrök, a Gestapo és az angol-amerikai kémszervezet ügynökei, fasiszták és trockisták szervezkedtek Tito és klikkje utasítására imperialista kémkedésre, összeesküvésre Magyarország és a népi demokráciák ellen.

A per végleg leleplezi a titoistákat

A többi lapok a következő címeket adják: „A népi Magyarország árulóinak dicstelen pályafutása" — írja a Zreczpospolita. A Zseie Warszavy így ír: „Rajk és hét cinkosa az amerikai kémszervezet szolgálatában elárulta Magyarországot". A Tribuna Ludu ezt a címet adja: „A provokátorok füstbe ment tervei". A cikkben megállapítja, hogy a vádirat megmutatja a magyarországi titoista-imperialista ügynökök süllyedésének teljes mélységét. A vádiratban közölt tények kétségtelenné teszik, hogy

a titoisták már jóval a Tájékoztató Iroda határozata előtt, az imperialisták kezére játszottak a népi demokráciákban való kémkedés és diverzáns tevékenykedés érdekében.

A Tribuna Ludu megállapítja, hogy a titoisták és imperialista gazdái rosszul számítottak. A Rajk-per végleg leleplezi a titoistákat, mint az imperializmus szolgáinak gonosz bandáját és

megmutatja a Magyar Dolgozók Pártjának erejét, amely megsemmisíti az ellenséges ügynököket.

A nemzetközi munkásmozgalom undorral és felháborodással ítéli a titoista és imperialista provokátorok bandáját. Újból bebizonyosodott, hogy a Szovjetunióval, a szocializmus fellegvárával szemben elfoglalt álláspont a nemzethez való viszony próbaköve. A munkásosztály pártja, amely éberségével meghiúsította az osztályellenség mesterkedéseit, a párt, amelyet a marxizmus és leninizmus elvei vezérelnek — legyőzhetetlen erő — fejezi be a Tribuna Ludu.

A szocializmus útját végigjárni a proletariátus diktatúrája nélkül lehetetlen

Konstantinov a Pravdában rámutat arra, hogy a népi demokratikus országok keletkezése és fejlődése egész sor fontos elméleti kérdést vetett fel. A népi demokratikus rendszer keletkezését a történelmi fejlődés menete készítette elő. A szovjet csapatok nemcsak felszabadították ezeket az országokat a fasiszta önkényuralom alól, hanem megakadályozták azt is, hogy ezeket az országokat az angol-amerikai imperialisták szállják meg és teljes lehetőséget nyújtottak az országok népeinek, hogy maguk döntsenek sorsuk felett.

Ugyanilyen fontosnak és szükségesnek bizonyult a Szovjetunió segítsége a népi demokratikus országok további fejlődése során is. Ezekben az országokban a dolgozók szeretettel nevezik Sztálin elvtársat tanítójuknak, barátjuknak és atyjuknak.

Osztálytényegében az állam a népi demokratikus országokban a város és falu dolgozóinak hatalma, élükön a munkásosztállyal és ennek kommunista élcsapatával.

Következésképpen ez az állam a proletariátus diktatúrájának egyik formája. A népi demokratikus országok a szocializmus útjára léptek, de

ezt az utat végigjárni a proletariátus diktatúrája nélkül lehetetlen.

Mint a tapasztalat megmutatta, a népi demokratikus rendszer a jelenlegi történelmi helyzetben sikeresen meg tudja valósítani és meg is kell valósítania a proletariátus diktatúrájának funkcióit a kizsákmányolók ellenállásának elnyomását, a kapitalista elemek korlátozását, kiszorítását s azután felszámolását, a dolgozó tömegek bevonását a szocialista építés ügyébe, a szocialista gazdasági élet megszervezését, az ország védelmét és a kapcsolatok megszilárdítását más országok dolgozóival.

Most a népi demokratikus országok már kitűzték az öt és hatéves terveket, amelyek célja a szocializmus alapjainak felépítése. A gazdasági élet parancsnoki pozíciónak birtokában az állam a népi demokratikus országokban irányítja a gazdasági életet, biztosítja a tervgazdálkodást és a népgazdaság szakadatlan emelkedését.

Ugyanakkor, amikor a nyugateurópai országok elháríthatatlanul súlyos gazdasági válságba süllyednek, a népi demokratikus országok a felemelkedés útján vannak.

Komoly csapás a Tito-Rankovics fasiszta klikkre

Konstantinov cikke végén kommentárt fűz a Rajk és társai ügyében kiadott vádirathoz. Ez az okmány teljesen meggyőző erővel mutatja meg — írja — milyen álnok terveket szült a megvetésre méltó banda, amely célul tűzte ki, hogy

megfossza a magyar népet a demokratikus vívmányaitól, kiszakítsa a szocializmus táborából és odadobja martalékul az imperialistáknak.

A Rajk-banda leleplezése és szétverése komoly csapás a Tito—Rankovics fasiszta klikkre.

EZÉRT ÉGNEK EL A FRANCIA ERDŐK

Nyugateurópa amerikai „jótevői" a marshallizálás legkülönbözőbb eszközeiből építették fel kiterjedt rendszerüket. Vannak ebben fenyegetések, gazdasági nyomás, amerikai hadihajók látogatása idegen kikötőkben, hivatalos értekezletek, kulisszákmögötti tanácskozások, korbács és édesség. De ebben a rendkívül gazdag fegyvertárban is először nyer alkalmazást az erdőtűz.

Franciaország délnyugati részén, Bordeaux város felett, azokban a kerületekben, amelyek régtől fogva híresek voltak erdőségeikről, szürke, fojtogató füst terjeng. Ez azoknak az óriási erdőtüzeknek a füstje, amelyek akadálytalanul lángolnak már több mint egy hónapja.

A francia ujságok jelentései szerint eddig több mint 200 ezer hektárnyi erdő égett le. A tűzben elpusztult több mint 100 ember. Elpusztultak nemcsak környékbeli lakók, de francia katonák is, akik a tűz ellen „fejlett technikával", vízbeáztatott rőzsével védekeztek.

A nemzetgyűlésen a Franciaország délnyugati megyéiből való kommunista képviselők követelték a kormánytól, hogy a legsürgősebben és a leghatározottabb rendszabályokkal vessen véget az erdőtüzeknek. Csak egy hónappal az erdőtüzek kezdete után, amikor már lehetetlen volt tovább halogatni a választ ezekre a követelésekre, küldött a belügyminiszter 3 ezer katonát és két repülőgépet az erdőtüzek megfékezésére, vagyis sokkal kevesebbet, mint amennyi katonaságot és felszerelést a repülőmotor-tervező és építő társaság repülőgépgyárainak sztrájkoló munkásai ellen vonultatott fel. Ramadier konvédelmi miniszter teljesen elzárkózott az erdőtüzek elleni harctól, kijelentvén, hogy ez nem reá tartozik.

A francia reakciós sajtó hosszú ideig elhallgatta a katasztrófa arányait. De amikor már lehetetlen volt hallgatni, semmire sem kötelező panaszokkal állt elő a kormány „nemtörődömsége" ellen. Igy például az „Aube" ujság az egészet „tragikus véletlennek" tulajdonította és az „éberség és kezdeményező szellem hiányának".

De csakugyan ennyire közönyösek lettek volna Franciaország uralkodó körei az erdőtüzekkel szemben?

Erre a kérdésre segit megadni a választ az amerikai vegyipari társaságok fokozott tevékenysége Franciaországban és a degaulleisták összeesküvői mozgolódásának szemmel látható megélénkülése.

Közvetlen a háború előtt Franciaország második helyet foglalt el a világon a szkipidar feldolgozásában. A szkipidar alapanyagát a híres gascognei erdőből kapta, amely az ország délnyugati felében van. A dolgok ilyetén állása sehogy sem tetszett az amerikai vegyipari trösztöknek. Már régóta szövögették terveiket a francia piac meghódítására. És mig az államosított repülőgépipart a francia uralkodó körök hosszú gazdasági megtorlásokkal fojtogatják, addig a favegyipari iparra az erdőtüzek mértek súlyos csapást. Emellett a tüzeknek a gyújtogatók elgondolása szerint nemcsak a fát kellett elpusztítaniok, hanem együttal ürügyet kellett volna szolgáltatniok a demokratikus szervezetek, elsősorban a francia kommunisták üldözésére, a fokozott rendőri terror igazolására és a talaj előkészítésére egy katonai fasiszta diktatúra felállítására.

Erről egészen nyiltan beszéltek már két évvel ezelőtt az úgynevezett „kék terv" ügyének vádlottjai. Most ugyanezt akaratlanul kifecsegte az „Aurore-France Libre" degaullista ujságocska, amely azt igyekszik elhitetni, hogy a tüzek megszüntetésének egyetlen módja: átadni a hatalmat De Gaullenak.

De míg az első célt, nevezetesen a francia erdőségek megsemmisítését elérték és a francia favegyipar kiheverhetetlen csapást szenvedett, addig a francia demokrácia ellen irányuló provokáció csúfosan megbukott. A bűn színhelyén tettenérték a gyujtogatókat, a volt vichy-i rendőröket, a szökevény Gestapo-embereket és az egész többi reakciós söpredéket, akiktől a szálak nagyon is szemmel láthatóan De Gaulle pártjához és a párt vezéréhez vezettek.

Franciaország kormányzó körei, amikor elindították a tüzeket, mint a marshallizálás eszközét, egyáltalában nem gondoltak arra, hogy ezek a tüzek fényükkel mégjobban belevilágítanak azokba a sötét zugokba, ahol Franciaország amerikai gyarmatosítói és francia lakájaik szövik összeesküvésük hálóját a francia nép ellen. És bár a reakciós sajtó és az uralkodó körök egyes személyei igyekeznek elködösíteni az erdőtüzek keletkezésének kérdését és el akarják terelni a közvélemény figyelmét azokról a célokról, amelyeket a gyujtogatók el akartak érni, ezek a tüzek a felháborodás lángját lobbantották fel a franciák millióiban.

A washingtoni látszat-intézkedésekért
Angliának súlyos árat kellett fizetnie

Az angol, amerikai, kanadai pénzügyi tárgyalások „eredményeiről" hivatalos jelentést adtak ki. A jelentés azokról az „intézkedésekről" beszél, amelyek segítségével „remélni lehet", hogy Anglia dollárdeficitje 1925-re megszűnhetik. A jelentésekből világosan kitűnik, hogy

Washingtonban semmit sem oldottak meg.

Anglia nem kapott kölcsönt, sem újabb segélyt és még a megegyezés „vérzéscsillapító pontjai" is nagyrészt feltételekhez kötöttek vagy esetlegesek. Amerika beleegyezett Nagybritanniának más országokkal szemben fennálló tartozásainak „további tanulmányozására". Végül a három tárgyaló ország „további tárgyalásokról intézkedett".

Mindezekért a sok látszatintézkedésekért Angliának súlyos árat kellett fizetnie.

A Daily Express szerint a washingtoni egyezmény „csődtömeggondnokoknak" adta át az angol birodalmat.

Párisi gazdasági körök szerint Nagybritannia a washingtoni tárgyalásokon súlyos engedményeket kényszerült tenni az USA javára, hogy az

beleegyezzék a font leértékelésének az angliai választások utáni elhalasztásába.

Terv szerint novemberben tartják a választásokat, januárban leértékelik a fontot. A munkáspárti miniszterek ennek fejében belementek a társadalombiztositási összegek nagymértékű csökkentésébe és

előnyös feltételek mellett elhelyezkedési lehetőségeket biztosítottak az amerikai tőkének Angliában és a gyarmatokon.

Kénytelenek voltak beleegyezni egy állandó angol, amerikai, kanadai gazdasági tanács felállításába, ami lényegében azt jelenti, hogy a Wall-Street hatékonyan ellenőrizni tudja majd Nagybritannia és dominiumainak gazdasági életét. A washingtoni megegyezésről nyilvánosságra hozott közlemény világosan mutatja az angol vereséget.

Hitler hívei a nyugatnémet bábállam élén

A kommunisták tovább folytatják a harcot Németország egységéért

Bonnban hétfőn délután összeült a „Bundesversammlung" és a nyugatnémetországi bábállam „szövetségi elnökévé" dr. Theodor Heusst választotta meg, aki 1939-ben Hitlert dicsőítő cikket irt egy náci hetilapban.

Berlini jelentés szerint a nyugatnémet parlament kommunista frakciója a hétfőn lezajlott elnökválasztással kapcsolatban nyilatkozatot adott ki.

A kommunisták a nyugatnémet parlament keretén belül is minden erejükkel folytatják a harcot Németország egységének helyreállításáért — mondja a nyilatkozat. A kommunisták elnöknek Hans Bohn szakszervezeti vezetőt jelölték és felszólították a szociáldemokratákat, csatlakozzanak ehhez a jelöléshez. *A szociáldemokrata párt azonban visszautasította ezt és igy nem lehetett megakadályozni Theodor Heuss megválasztását.*

A Neues Deutschland rávilágit arra, hogy *Heuss Hitler hatalomra jutása után teljesen kiszolgálta a nácikat.* Nem kevésbbé sötét Adenauernek, a kijelölt miniszterelnöknek politikai multja is. *Adenauer kölni polgármesteri tisztségét a hitleri időkben is megtartotta.* A második világháború befejezése óta Adenauer a brit imperialisták hűséges kiszolgálója. *Kohler, a Bundestag elnöke, szintén elősegítette a nácik hatalomrajutását.*

Riedelberg, MacLoy amerikai főbiztos politikai tanácsadója magához hivatta Karl Arnoldot, a nyugatnémet parlament elnökét és kijelentette: *az Egyesült Államok nem egyezhet bele, hogy Németország Anglia gyarmata legyen.* Nyugat-Németországban az amerikai vonal lesz az irányadó és semmi más. Riedelberg még azt is hozzátette, hogy az Egyesült Államok Nyugat-Németországban a gyarmati politikában már jól bevált elvekhez fog alkalmazkodni.

Géppuskás terror az olasz tengerészek ellen

Az olasz tengerészek sztrájkja változatlanul tart. Saragat tengerészeti miniszter utasítására a rendőrség több hajó legénységét géppuskával kényszerítette szolgálatba. Szánalmasan csődöt mondott az olasz kormánynak az a kísérlete, hogy a sztrájkot „Kominform-összeesküvésnek" tüntesse fel. Közismert tény, hogy a tengerész szakszervezet vezetője, Giulietti kapitány nem is kommunista, hanem köztársasági párti.

Heves harcok Tráciában

A Szabad Görög Rádió jelenti, hogy szeptember 11-e óta heves harcok dúlnak Tráciában és főleg Chaidon községben. Vici környékén a demokratikus hadsereg földalatti erőinek tevékenysége napról-napra fokozódik. A demokratikus hadsereg Nyugatmacedóniában harcoló egységei több falut elfoglaltak.

Szovjet versenyző nyerte a viziindítású modellversenyt

A hajduszoboszlói nemzetközi repülőmodellverseny során kedden a mechanikus motorok viziindítású modelljeinek versenyét bonyolították le. Az egyéni versenyben Michael Vaszilcsenko (szovjet) győzött, 2. Vaskó Mihály (magyar), 3. Benedek György (magyar). Az eddigi eredményeket figyelembe véve a csapatversenyben 1. Magyarország, 2. Szovjetunió, 3. Románia.

*

A trencsénteplici sakkverseny állása a tizenötödik forduló után: 1. Pachman (csehszlovák), 2. Stahlberg (svéd), 3. Szabó (magyar).

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni bűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaáruló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely leleplezi az árulást dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legaljasabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben. Kiadja a miniszterelnökség sajtó osztálya.

Robeson, Wallace, Chaplin üzenetei a newyorki békevédelmi kongresszushoz

A newyorki amerikai békevédelmi kongresszus hétfői záróülésén ismertették Paul Robeson viaszlemezre felvett üdvözletét, mert a nagynevü néger antifasiszta harcos nem vehetett részt a kongresszuson. Ugyancsak felolvasták Henry Wallace üzenetét is, amelyben kifejtette, hogy a világ népei mindaddig követelik a békét, amig az meg nem valósul. Chaplin a kongresszushoz intézett üzenetében szintén a békéért folytatott harc szükségességét hangoztatta.

Truman a Vatikán államtitkárává akarja kineveztetni Spellmant

A Le Front cimü brüsszeli napilap arról ad hirt, hogy mint közeli lehetőséggel kell számolni Spellman bíboros, newyorki érseknek vatikáni államtitkárrá való kinevezésével. Truman személyes képviselője a pápánál, Myron Taylor, megtette a lépéseket, hogy a vatikáni államtitkári állás betöltése a washingtoni kormány kívánsága szerint történjék. A bíboros el fog követni mindent, hogy az USA külpolitikájának szellemében vezesse a vatikáni ügyeket.

Az őszi szántási, vetési tervet teljes mértékben végre fogjuk hajtani

Mezőgazdaságunk ötéves terve már 1949-re feladatául tűzte ki, hogy egy talpalatnyi föld se maradjon megmunkálatlanul és bevetetlenül, hogy bőségesen biztosítsuk az ország kenyérellátását. Ennek érdekében

az ország szántóföldi területének 35 százalékán kenyérgabona vetését irányozzák elő.

Fejlődő iparunk megnövekedett szükségletei az ipari növények vetésterületének 20 százalékos növelését teszik szükségessé. Fokozódik az ország takarmányszükséglete is. Állatállományunk szaporodása következtében a takarmánynövényeink vetésterületét a tavalyihoz képest 6 százalékkal növeltük.

A földmivelésügyi kormányzat az egész ország területére kidolgozta a vetésterv, amely

mindinkább érvényesíti a tájtermelés szempontjait is.

Dolgozó parasztságunk nagy lelkesedéssel vett részt a részletterv kidolgozásában, mert tisztában van a vetés országos jelentőségével. Mezőgazdaságunk ötéves tervének első évi részletterve végrehajtásához minden feltétel biztosítva van. Az időjárás is kedvez a terv végrehajtásához. Minden jel arra, mutat, hogy

a tervet teljes mértékben végre fogjuk hajtani.

Az anyagi eszközök biztosítása mellett a legnagyobb erélyel fel kell lépnünk népi demokráciánk ellenségeivel, a kulák reakcióval szemben, mert bizonyosra vehető, hogy az őszi munkák során élesebbé válik az osztályharc a falu dolgozói és kizsákmányolói között.

Minden négy percben egy-egy ház készül el a Szovjetunióban

A föld egyetlenegy országa sem szenvedett olyan óriási károkat a világháború alatt, mint a Szovjetunió. Hitler banditái a városok és falvak ezreit rombolták le azokon a területeken, amelyeket rövid ideig megszállva tartottak. Sem Anglia, sem Franciaország — egyetlen kapitalista ország sem pusztult el annyira, mint ezek a területek, de

egyetlen tőkés országban sem volt olyan nagyszabású és gyorsiramú az újjáépítés munkája, mint a Szovjetunióban.

A háború befejezése óta eltelt négy évben 51 millió négyzetméter kiterjedésü lakást építettek vagy állítottak helyre, a falvakban pedig 1,600.000 paraszthász épült. Az építkezés üteme olyan gyors, hogy az Oroszországi Szovjet Köztársaságban például minden négy percben elkészül egy-egy parasztház.

Amerika kormányzói nagy reklámot csapnak az „amerikai életformának", de a világ egyszerü emberei jól tudják, mi rejlik a nagyhangú propaganda mögött. Nézzük például a lakáskérdést. Az Egyesült Államokban a lakások 20 százaléka nyomortanya. Ezekben az odukban tengődik az Egyesült Államok lakosságának harmadrésze.

Ötszázezer amerikai család autópótkocsiban vagy sebtében összetákolt viskóban kénytelen meghúzódni.

A Szovjetunióban, ahol a nép saját sorsának ura és a szocialista rendszer előnyeit élvezi, nemcsak helyreállították a lerombolt városok és falvak ezreit, hanem új lakóházak milliót is építettek.

A pécsi dolgozók az aljas tervekre *tettekkel felelnek*

Izzó hangulatú összevont pártnap a Munkáskultúrházban

Kedden délután hatalmas tömegben özönlöttek Pécs kommunista dolgozói a Munkás Kultúrház felé, hogy az összevont pártnapon megismerkedjenek a Pártunk, népünk és országunk ellen szőtt aljas összeesküvés vezetőinek sötét terveivel és kifejezést adjanak mélységes gyűlöletüknek az imperialisták, azok bérencei és ügynökei felé.

A Zsolnay-gyár kultúrgárdájának rövid műsora után Deák Lívia elvtársnő nyitotta meg az összevont pártnapot, majd Görgényi Dániel vezérőrnagy elvtárs lépett a mikrofon elé, hogy beszámoljon Pécs dolgozói előtt Rajk kémbandájának és az őket felbérlő jugoszláv fasisztáknak alattomos cselszövéséről.

Szabadságunkra törtek

Görgényi vezérőrnagy elvtárs azzal kezdte el beszédét, hogy Rajk és bandája, szövetkezve az imperialistákkal és a fasiszta Tito gyülevész embereivel, el akarta adni hazánkat, le akarta rombolni mindazt, amit eddig kemény küzdelemmel és fáradságos munkával elérhettünk, meg akarták semmisíteni szabadságunkat.

— Az aljas merénylők Pártunkra és forrón szeretett Rákosi elvtársunk életére akartak törni — mondotta Görgényi elvtárs és

az udvar hatalmas négyszöge felzúgott: Éljen Rákosi! Vesszenek az árulók! — Percekig tart a mindent elsöprő, hatalmas erejű ütemes taps,

amellyel ünneplik azt, hogy a gaz merénylők terve nem sikerült, ünneplik Pártunkat, Rákosi elvtársat, akinek ébersége megmentette hazánk függetlenségét, megmentette dolgozó népünket a fasiszta banditák elnyomásától.

Ez újra meg újra megismétlődik, amikor Görgényi elvtárs elmondja: most látjuk, mitől óvott meg bennünket a Párt és Rákosi elvtárs.

Vesszen Rajk és bandája! — zúg fel ezrek torkából a gyűlölet, megvetés és harag a piszkos hazaárulók ellen.

Ezrek ünneplik a Szovjetuniót

— A magyar népnek sohasem volt gyűlöletesebb, veszedelmesebb ellensége, mint ez a minden gazságra kész kémbanda — folytatja Görgényi elvtárs, majd ismerteti az árulók ellen emelt vád indokolását. A tömegből felzúg a felháborodás és megvetés morajа, amikor az aljas terv részleteit hallgatja.

Elmondja Görgényi elvtárs, hogy ez a minden aljasságra kapható banda el akart szakítani bennünket felszabadítónktól, hatalmas barátunktól, a Szovjetuniótól.

Felállva, szűnni nem akaró ütemes tapssal köszöntik a nagy Szovjetuniót, „Éljen a Szovjetunió! Éljen Sztálin!" — hangzik, mint az orkán,

visszaverődve a falakról és a tömegek hálájának és ragaszkodásának hatalmas fergetegévé növekszik.

Arról beszél Görgényi elvtárs, hogy kiket akartak ezek a gazemberek az új kormány tagjaivá tenni. Elvtelen kémeket, idegen, imperialista államok lepénzelt fasiszta bérenceit, földbirtokosokat, gyárosokat, munkásárulókat.

Azután bemutatja Tito gyülevész zsoldosait, akik segíteni tudták volna az „új magyar kormányt", saját alávaló embereiket és ezért a segítségért árat kértek volna. Nagy árat: a nép nyomorát, elpusztítását, terrort, bör önt, gyilkosságokat, kényszermunkát. — Rajkéknak azonban ez sem volt nagy ár az ő hatalmukért.

— De nem számoltak népünkkel, amely Pártunk vezetésével, a Szovjetunió segítségével sikerrel valósítja meg a hároméves tervet és az ötéves tervvel lerakja a szocializmus alapjait.

Éljen Rákosi! Éljen a Párt! Vesszenek az árulók! — harsan fel újra meg újra és percekig tart, míg a felháborodás és megvetés hangjai elülnek.

— Rajk és bandája ellensége volt a Pártnak, a magyar népnek — mondja Görgényi elvtárs — és ez a népellenesség együttjárt a szovjetellenességgel. A Szovjetunió, nagy felszabadítónkat szidták és rágalmazták.

A beszéd hátralévő részét egyre sűrűbben szakítják meg a tapsviharral kísért felkiáltások és

a beszéd végén összeolvadva hosszú percekig visszhangzik a dolgozók szeretete és hálája a Szovjetunió, a Párt és Rákosi elvtárs felé, a dolgozók gyűlölete, megvetése és haragja a népek sárbatiprására szövetkezett, fasizmust élesztgető aljas, sötétlelkű banditák ellen.

Válaszunk: mind többet termelünk

Deák Lívia elvtársnő záróbeszédében a pécsi dolgozók mélységes megvetését fejezi ki a függetlenségünk ellen acsarkodó kémbanda és háborús gyújtogató társaik ellen. Igéri, hogy

a pécsi dolgozók ezekre az aljas tervekre tettekkel felelnek.

Tettekkel, amelyek a hároméves tervet valósítják meg, tettekkel, amelyek a szocializmus alapjait rakják le.

— Azzal válaszolunk gaz ellenségeink sötét terveire, hogy mind többet és többet termelünk, hogy hazánk még erősebben, még szilárdabban álljon ellen minden ellenséges kísérletnek. Azzal válaszolunk, hogy még szorosabban, még odaadóbban zárkózunk fel Pártunk és drága Rákosi elvtársunk mögé.

Ezt fejezi ki a távirat is, amelyet az összevont pártnap résztvevői Rákosi elvtárshoz küldenek.

A pécsi kommunisták, minden pécsi dolgozó, a munka frontján fog keményen harcolni a békéért, hazánk megerősítéséért, a szocializmusért.

Ma délután termelési értekezletek Pécsett és a bányatelepeken

A Magyar Dolgozók Pártja szerdán, 14-én, délután 6 órakor a Doktor Sándor kultúrházban összevont termelési értekezletet tart. Az értekezlet előadója Deák Lívia elvtársnő.

Mecsekszabolcson s Komlón, ugyancsak szerdán este 6 órakor, mindkét helyen a szakszervezeti székházban lesz termelési értekezlet.

Mecsekszabolcson a termelési értekezlet előadója Szikra Sándor elvtárs. Az értekezlettel egybekötve a MESZHART győztes kerületének, körletének és csoportjának átadják a „Szocialista munkaverseny" zászlót. — A komlói értekezlet előadója Lakatos József elvtárs.

A város megrendszabályozza a Mecsekről lezúduló vízáradatot

A pécsi utcákat egy-egy nagyobb eső után árvízszerűen önti el a Mecsekről alázúduló víztömeg. Nem egy esetben pincék, lakások, üzlethelyiségek lesznek tele vízzel. Szükséges lenne egy olyan gyűjtőcsatorna, amely a mecseki vízáradatot levezeti. Már a múltban igen sokat beszéltek ennek a szükségességéről, de mint minden más hiányosságot ezt is

a demokratikus városvezetés számolja fel.

A nagyszabású terv megvalósításának első lépése a Petőfi-utca alácsatornázása esővíz gyűjtésére, illetve levezetésére. Ezt egybekötik az utca útburkolatának kicserélésével. Mindenki előtt ismeretes, hogy a lánglelkű forradalmi költőnkről elnevezett utca girbe-görbe macskakövekkel van kirakva. Éppen ezért járművek részére szinte használhatatlan.

Hétfőn reggel már meg is jelentek a dolgozók

a csatornázáshoz szükséges földmunkálatok elvégzésére.

Lázas gyorsasággal folyik a munka, mert két hónap alatt be akarják fejezni a Szigeti-úttól a Makár-utcáig terjedő részt. A földmunkálatok máris olyan előrehaladott állapotban vannak, hogy szerdán reggel már megkezdhetik a csatornázási munkákat.

Ez csak az első lépés a vadvizek pusztításának megakadályozására. Az ezután következő években

a város minden évben két millió forintot fordít majd esővízgyűjtő és levezető csatornák építésére.

Ezzel Pécs lakóinak régi vágya válik valóra, amelyre a múltban sohasem volt pénz.

Szovjet bányászkiállítás Pécsújhegyen

A Donyec-medence bányászainak életéről rendez kiállítást a Bányaipari Dolgozók Szabad Szakszervezete a pécsújhegyi kultúrház nagytermében szeptember 17-től 22-ig.

A kiállítás újabb, szoros kapcsolatot létesít a szovjet és a magyar dolgozók között. Megismerteti bányászainkat szovjet bányásztestvéreik életével és hősies munkájával, amelyből a mi bányászaink is sokat tanulhatnak.

Mozi

APOLLO *14-éig*

Munkásökölléel a náci terror ellen.

Idegen kikötő

Svéd film.

Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA *14-éig*

A varsói gettó végnapjai:

Égő város

Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

PARK *14-éig*

Magyarra szinkronizált szovjet film.

Az ellenség háta mögött: ...

Végzetes éjszaka

Főszereplő: Borisz Andrejev.

Előadások 6 és 8 órakor.

DOLGOZÓK ÍRJÁK A RAJK-BANDÁRÓL

Mióta Rajk és társai bűne a vádiratban a széles tömegek elé került és világosság derült arra az aljas cselszövésre, a pécsi üzemek dolgozóinak levelei tömegesen érkeznek szerkesztőségünkbe. A levelekben élesen állást foglalnak Rajkék ellen és szilárdan kiállnak a nép érdekeit védelmező Magyar Dolgozók Pártja és a dolgozók nagy vezetője, Rákosi Mátyás mellett.

Szabadon akarunk továbbra is élni

Rajk és társai bűnügyével kapcsolatban megjelent vádiarat világosan feltárja azt az aljas szervezkedést, amelyel a Magyar Népköztársaságot akarták megdönteni. Mi, a pécsi Dohánygyár dolgozói a legnagyobb megvetéssel fordulunk az árulók felé, mert az eddigi eredményeinket és a szabadságunkat akarták elvenni. Vissza akartak taszítani bennünket abba az évszázados elmaradottságba és nyomorba, amiben a Horthy-rendszer urai tartották a magyar népet. Mi nem akarunk többé szolgaságot és nyomort, mi szocializmust akarunk építeni és szabadon akarunk továbbra is élni a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével! Az aljas Rajk-bandának halállal kell bűnhődnie, hogy elmenjen mindenkinek a kedve attól, hogy a dolgozó magyar nép szabadsága és élniakarása ellen valamikor is támadni merjen.

A dohánygyári dolgozók.

Minden becsületes dolgozót a legmélyebb gyűlölet tölti el

Megdöbbenéssel és mélységes útálattal hallgattam a rádióban az elvtelen trockista banda elleni vádiratot. És azt hiszem, velem együtt, minden becsületesen gondolkodó dolgozó a legmélyebb gyűlölettel áll szemben azzal a határtalan cinizmussal és vérszomjas kegyetlenséggel, az egész ország meggyilkolására elkészített tervvel, amely az országot az imperialisták karmába, a népet pedig a régi népnyúzók kezére akarta juttatni.

Valamennyi munkástársam véleményét fejezem ki, ha azt mondom, hogy ennek az aljas bandának a leleplezése és könyörtelen megbüntetése még szilárdabbá teszi bennünk a hitet Pártunk és Rákosi elvtárs iránt, s ígérjük, hogy ennek az alattomos ellenségnek a felszámolása után még biztosabban és határozottabban fogunk kitűzött célunk, a szocializmus felé haladni.

ifj. Pozsgai Antal
a Hamerli kesztyűgyár munkása.

Az aljas terv nyomort, szenvedést hozott volna nekünk

Vasárnap reggel megdöbbenve olvastam a Rajk és aljas bandája vádiratát. Hirtelen nem is tudtam megérteni, hogy lehetnek emberek ennyire feneketlenül aljasak. Mi, üzemi dolgozók, akik a Horthyék rendszerének minden szenvedését és nyomorát végigéltük, a legnagyobb undorral fordulunk Rajk és bandája ellen. Újra nyakunkra akarták hozni a tőkéseket és újra kiszolgáltatott embereket akartak ebben az országban. Ennek az aljas tervnek a részei világosan megmutatják, hogy mivé akarták tenni országunkat. Nyomor, szenvedés, — ez jutott volna osztályrészül újra nekünk, dolgozóknak. Szerencsére Rákosi elvtárs és Pártunk Politikai Bizottsága időben leleplezte a hazaáruló Rajk és bandájának terveit.

Mi, a Norma olajgyár II. telepének dolgozói a leghatározottabban követeljük, hogy a magyar igazságszolgáltatás a legszigorúbb büntetést szabja ki rájuk.

Várga Ernő
olajgyári munkás.

Szilárdan állunk a Párt mellett

Amint az egész magyar közvéleményt, úgy a mi gyárunk dolgozóit is erősen foglalkoztatja a Rajk és társainak összeesküvése. A bűnügy, csak most vált ismeretessé a dolgozók előtt teljes valóságában. Azt az aljas aknamunkát, amit Rajk és társai folytattak, eddig nem láttuk világosan és most derült csak igazán fény arra, hogy milyen veszedelmes mérgeskígyókat melengettünk. A felháborodás, ami az Agrária keményítőgyár dolgozóit eltölti, arra készteti bennünket, hogy a nyilvánosságon keresztül követeljük: a bűnösök vegyék el méltó büntetésüket!

Az Agrária keményítőgyár dolgozói ezúton is mégegyszer ígéretet teszünk arra, hogy a jövőben is szilárdan állunk a Magyar Dolgozók Pártja mellett és munkával fogjuk megvalósítani a szocializmust, hogy erőssé tegyük országunkat és ilyen árulók többé ne juthassanak szerephez még átmenetileg se.

Hoffer István
az Agrária keményítőgyár dolgozói nevében

El akartak pusztítani mindnyájunkat a gyalázatosak

A termelőszövetkezet irodájában együtt ül a csoport intézőbizottsága. Majd minden este ott ülnek mostanában, nagyon sok megbeszélni valója van egy ujjonnan alakult csoportnak. Különösen, ha olyan nagy terveik vannak, mint a lovászhetényieknek.

Most éppen az állatokat vették számba, amiket a tagok be visznek a szövetkezetbe. 39 ló, 24 tehén, 87 juh — kezdi olvasni Benkő elvtárs az összesített kimutatást.

Pedig ez csak az, amit a tagok behoznak. Ehhez jönnek majd még a törzstenyészetek. Tehénből, sertésből.

— Meg fogjuk kapni azokat is meglátjátok — mondja Benkő elvtárs. — Minket is fog támogatni a kormány, ahogy a többi csoportokat támogatta már eddig is.

— A mi kormányunk — teszi hozzá Boros Sándor elvtárs, különös nyomatékkal hangjában. Azonban mindenki érti, hogy mire céloz. Mindnyájan tudják, hogy a Rajk-ügy jutott neki eszébe, mint ahogy nekik, a többieknek is mindunlalan eszébe jut.

— A mi kormányunk — ismétli még egyszer Boros Sándor — az támogat bennünket, míg Rajkék egész biztosan először minket zúztak volna széjjel.

— Idegen pribékeket akartak ismét ránkhozni, megfosztani bennünket a földtől, a szabadságtól — folytatja ismét Boros elvtárs.

Az arcok elsötétülnek a kezek ökölbeszorulnak, ahogy ezek a szövetkezeti parasztok belegondolnak a gyalázatos kémek sötét terveibe. Hosszan, sokáig tárgyalják még a Rajk-banda gyilkos szándékait, aztán lassan indulnak hazafelé. A falu már csendes, a szövetkezeti házban is kialszik az utolsó villany, csak a lelkekben ég tovább, izzik, lángol a gyűlölet a halálos ellenség iránt.

*

Vörös Józsefékné a vacsoránál ül a család. Vörös József parasztpárti. Azelőtt napszámos volt, a demokráciától 6 holdat kapott Lovászhetényben. A vejének, aki itt ül vele az asztalnál, 8 holdat adtak. Először csak ők kezdenek beszélgetni, az asszonyok eleinte inkább csak hallgatják a szót.

— Sokat küzdöttem, sokat próbáltam én azelőtt — mondja az étel felett elgondolkodva Vörös József. — Tudom, mi az más kapcájának lenni, kuláknak dolgozni, vagy még annak se, mert nem kell az ember schova. Éppen azért azt is tudom, hogy amit Rajk és a többi bitang akart csinálni, az nemcsak a kommunisták ellen irányult.

— Mindnyájunk ellen — teszi hozzá emelt hangon. A kés nagyot koppan az asztalon, amint leteszi. Pár pillanatra abbahagyja az evést, mintha attól tartana, hogy kifordul a szájából a falat az útálattól. Hároméves unokája felrebben az erős hangra, ijedten néz a nagyapját. Sohse szokot ilyen mérges lenni. Ő még nem tudja, hogy van neki miért. Ő még nem tudja, hogy az ő életéről, mindnyájuk életéről volt szó. A földjükről, az állatokról, a fehér kenyérről, amit esznek, nyugodt családi otthonukról s arról, hogy belőle egy boldog, vidám szabad nemzedék tagja lesz-e, vagy pedig olyan élete lesz, mint amilyen a nagyapjáé volt a felszabadulásig, mindenkitől kizsákmányolva, hajszolva, eltaposva.

*

Vagy öt asszony áll a szövetkezeti bolt előtt. Zag Mihályné viszi köztük a szót.

— Egy szobám volt, két ágy volt benne hatunk számára, ebbe a nyomorúságba akartak visszataszítani. Hát ha nekem a tíz körmömmel, kaszával, kapával kellett volna küzdenem, akkor is harcoltam volna az ellen, hogy ezt visszahozzák azok a bitangok.

A többi asszony helyesel. Látszik rajtuk, hogy megértették, milyen veszedelmet jelentett mindannyiunk számára. Rajkék gyalázatos mesterkedése. Látszik Tóth Józsefnén, Merkás Györgynén, Kávai Istvánnén, mindannyiukon.

Így fogadták a lovászhetényi dolgozó paraszok a vádiratot, mely lerántotta a leplet a kémek gyilkos terveiről. Másnap falugyűlés volt a szövetkezeti házban, mert az lett a pártnapból, hisz ott volt az egész község. Megvitatták a vádiratot. Sokan szóltak hozzá, de a legnagyobb taps Boros Sándor hozzászólását követte. Ő ugyanis azt mondta felszólalása végén:

— Erre az aljas kísérletre pedig úgy válaszolunk, hogy még gyorsabban, még lelkiismeretesebben végezzük el az őszi munkákat, hogy ezzel is bebizonyítsuk hűségünket Pártunk, a munkásosztály, Rákosi elvtárs és kormányunk iránt.

KULTÚRMUNKA a termelékenység emeléséért

A sztálini ötéves terv időelőtti teljesítéséért folytatott harc napjaiban a kultúrmunkások számára nem lehet magasztosabb és nemesebb feladat, mint a szovjet emberek hősi munkájának dicsőítése, a szocialista munkaverseny élenjárói tapasztalatainak terjesztése, a város és a falu dolgozói összes erőinek mozgósítása a népgazdaság fejlesztésére. Erre kell irányítaniok erőfeszítéseiket a kluboknak, könyvtáraknak, kultúr- és üdülőparkoknak, múzeumoknak.

Példamutató kultúrpalota

A Szovjetunióban sok kultúrintézmény mutat példát arra, hogyan kell résztvenni az ötéves terv időelőtti teljesítéséért folyó küzdelemben.

A Sztálin-autógyár kultúrpalotájának minden osztályában a dolgozók mozgósításának szellemében folyik a munka. A palota több mint tízezer látogatója hallgatott az utóbbi időben kiselőadást a munkatermelékenység növelésének és a termelési költségek csökkentésének módozatairól. Az autógyár legjobb sztáhánovistái és mérnökei számoltak be munkamódszereikről.

A gyár III. számú öntőműhelye teljesítette legjobban a havi előirányzatot, neki ítélték a vándorzászlót. A kiemelkedő esemény méltó megünneplésére a kultúrpalota külön jutalomestet rendezett a műhely dolgozói számára. Ezt az estét az öntőműhely sztáhánovistáinak szentelték: Az előcsarnokban a műhely munkájáról kiállítást rendeztek, a kultúrpalota termeit az öntőműhelyek legjobb munkásainak arcképei díszítették. Egy helyen felállították a műhelyvezető mester munkahelyének élethű mását, máshelyen szemére bocsátották a műhely munka-ereklyéit: a vándorzászlót, a brigádnaplókat, a „dicsőség-könyvet", amelyben megörökítették az öntőműhely minden fontos eseményét és munkahőstetteit.

A jutalomest műsorában nagy hangversenyt rendeztek, előzően azonban a műhely főnöke előadást tartott, hogyan teljesítik idő előtt az ötéves tervet, majd kiosztották a sztáhánovisták között a jutalmakat.

Kultúrparkok, múzeumok, könyvtárak

A kultúr- és üdülőparkok is szerveznek estéket az élenjáró üzemeknek, a terven felüli megtakarítás kezdeményezőinek. Legutóbb pedig ünnepélyeket rendeztek azon üzemek tiszteletére, amelyek már teljesítették ötéves tervüket.

Kitűnően népszerűsítette az ötéves terv időelőtti végrehajtását a kurszki néprajzi múzeum. A könyvtárak az ötéves tervről, a szocialista munka hőseiről, az ipari és mezőgazdasági termelés élenjáróinak tapasztalatairól szóló irodalmat népszerűsítik. A Szovjetunió kultúrintézményei, mindazok, melyek a kultúrmunkában résztvesznek, tevékenyen közreműködnek a népgazdasági terv teljesítéséért folyó küzdelemben. Feladatuk, hogy fejlesszék a dolgozóknak a munkához való szocialista viszonyát, népszerűsítsék az élenjárókat, bírálják a lemaradókat, segítsék a dolgozókat, hogy szakmájukat tökéletesen elsajátítsák, előrehaladjanak politikai és kulturális fejlődésükben. Zsdánov szavaival: „Öntudatos szovjet polgárnak lenni azt jelenti, hogy a párt és a szovjet állam politikáját megértjük és minden erővel törekszünk megvalósítására. A szocialista öntudat meggyorsítja a szovjet társadalom előrehaladását, megsokszorozza erőinek és hatalmának forrásait".

Minden dolgozó részére lehetővé teszi a Szikra „A nagy összeesküvés" megvásárlását

A Szikra könyvkiadó pécsi fiókja most értesítette a Baranya, Somogy és Tolna megyei üzemeket, vállalatokat, hogy a nemrég megjelent, Sayers-Kahn: „A nagy összeesküvés" című új, olcsó-áru művét kedvező fizetési feltételek mellett bocsátja a dolgozók rendelkezésére. A könyv, amelynek a Rajk-banda bíróság elé állítása adt aktualitást, a régi 18 forintos ár helyett, 12 forintba kerül, de ez az összeg is heti 2 forintos részletekben fizethető.

Azonkívül, hogy a mű, mint olvasmány is érdekfeszítő, irodalmi erővel bíró, minden demokratikusan gondolkodó ember tájékozottságát bővíti. Átfogó képet ad, a trockista árulók és imperialista megbízóik kegyetlen módszereiről. Rajkék bandájának orosz képét látjuk ebben a könyvben leplezetlen őszintességgel. Minden dolgozónak el kell olvasnia ezt a művet.

A Szikra Könyvkiadó ezzel kapcsolatban versenyt is hirdet, amelynek keretén belül a százalékosan legjobb eredményt elérő üzem könyvtára részére 100.— forint értékű Szikra könyvet ajánl fel és portómentesen szállítja a győztes címére.

Fasiszta filmet mutattak be a kudarcba fulladt velencei filmversenyen

A velencei film-festival csúfos kudarca erősen foglalkoztatja az olasz sajtót. Még a reakciós sajtó is kénytelen bevallani, hogy az idei velencei film-verseny teljesen az amerikai film-monopóliták szolgálatában állott és egyetlen célja az volt, hogy ingyen reklámot nyujtson az amerikai filmeknek. A római Messaggero azt írja, hogy a műsoron szereplő nyolc amerikai film egytől-egyig „undorító kotyvalléknak" bizonyult.

Jellemző, hogy az olasz sajtó a velencei film-verseny kudarcának főokát abban látja, hogy a versenyen hiányoztak a Szovjetunió és a népi demokratikus országok filmművészetének élenjáró alkotásai.

Az Unita azt jelenti, hogy harminc olasz író és ujságíró — különféle pártok tagjai — tiltakozó levelet intézett a velencei film-festival vezetőségéhez a „Fiemma che non si spegne" (Az olthatatlan láng) című film bemutatása miatt. Levelükben megállapítják, hogy a film a fasiszta támadó háborúkat heroizálja és fasiszta szempont szerint „értékeli át" a népek felszabadító harcát.

Ezen az egy példán is láthatjuk azt a különbséget, amely a Marianske Lazneban tartott filmverseny és a velencei versenykomédia között van. Míg Marianske Lazneban az élenjáró haladó filmművészet diadalát ünnepelték, addig a velencei filmverseny a burzsoá filmgyártás hanyatlását, belső korhadtságát és az újraéledő fasizmus szemtelenségét bizonyította.

Magyarország nyolc bemutatójával

szerepel a Párisban székelő Nemzetközi Színházi Intézet folyóiratának új számában. A nyolc pesti bemutató, amelyről a folyóirat beszámol, a következő: Az ifjú gárda, Csongor és Tünde, A csendháborító, Erényes otthon, a Kispolgárok, A király nevében, Othello és elveszett levél.

A Szovjetunióban befejeződtek a lövészbajnoki versenyek

A szovjet tömegsport-rendszer nevelte ki a világ legjobb lövészeit

Moszkvai jelentés szerint a szovjet lövészbajnokság utolsó napján újabb összszövetségi rekordot állítottak fel. A fegyveres erők öttagú csapata a 300 méteres összetett hadipuskaversenyben az elérhető 6.000 találatból 5.456-ra tett szert és teljesítményével rekordot állított fel. Az egyéni összetett hadipuska versenyben a bajnoki címet Avilov, a Dinamó tagja szerezte meg, aki 1121 eredménnyel szintén rekordot ért el. A hadipuskaverseny résztvevői újból bebizonyították a szovjet lövészek magas klasszisát. A versenyben indult 56 lövész közül 35 az összetett számban 1060 találatnál többet ért el. A 13 napos lövészbajnoki versenyben hét egyéni és öt csapatrekordot állítottak fel. A rekordok közül Kupko két rekordja jobb a világcsúcs eredményénél, Avilov rekordja pedig a világcsúcs beállítását jelenti.

Sokat tanultak a magyarok a szovjet röplabdázóktól

A Főiskolai Világbajnokság röplabda tornáján a kiváló szovjet női és férfi csapattól nagyon sokat tanultak a mieink. A szovjet játékosok mesterei a röplabdának. Nagy felkészültségről tettek tanuságot mind a férfi, mind pedig a női csapat tagjai. Állóképességük, rugalmasságuk, gyorsaságuk, leütő készségük valósággal csodálatos. A magyar szakvezetők szerint a szovjet röplabdázók elsősorban azzal érték el a játéknak ezt a magas színvonalát, hogy tudományosan foglalkoznak a röplabdával és a szokatlanul erős edzések mellett a kiegészítő sportágakban is edzik magukat. Ha a magyar edzők és játékosok jól használják fel a világ legjobb röplabdázóitól a tanultakat és látottakat, akkor a magyar röplabdasport is hamarosan megindul a komoly fejlődés útján.

Kerületi bajnokság

Dinamó II.—Pécsi Lokomotiv I. 7:0 (6:0). Fölényes, nem várt győzelem. Góllövők: Bezerédi (2), Csirke (2). Horváth II., Keszler II. és Turai. PTC II.—Mázai Tárna 2:1 (2:1). A mérkőzést Kiss játékvezető a második félidő 15. percében lefujta, hogy a fő mérkőzést elkezdhessék. Sikló—Bonyhád 2:0 (1:0). Sikló. Nagy meglepetés a bonyhádi csapat veresége. II. osztály: Sopiana—Mecsekszabolcs II. 5:0 (2:0), Kokszmű—Erzsébettelep 4:0, PAC-Közüzem II.—Postás II. 2:0 (2:0). A többi mérkőzés eredményét holnapi számunkban közöljük.

A pécsi szurkolók óhaja: kövessük a kaposvári példát!

Több pécsi labdarúgó szurkoló aláírásával levél érkezett szerkesztőségünkbe, amelyben a pécsi drukkereknek azt a kívánságát tárják a nyilvánosság elé, hogy Pécs sportja mielőbb kövesse a kaposvári példát. „Aki látta a KDSK—Dinamó mérkőzést, az meggyőződhetett arról, milyen áldásos hatásai vannak az élcsapatok egyesülésének. Nem véletlen, hogy a múltban a kaposvári csapatok külön-külön sem tudták legyőzni az újhegyieket, és most egyesülve éppen a Dinamó otthonában sikerült elégtételt venniük az eddigi vereségekért" — írják a pécsi szurkolók, akik a továbbiakban kérik a pécsi élcsapatok vezetőségeit, hogy mielőbb üljenek össze a pécsi fúzió megtárgyalására.

Igen jól szerepeltek vasárnap a pécsi motorosok

A vasárnapi motorverseny mint már jelentettük kitűnően sikerült. A Szabadságharcos Szövetség pécsi csoportja nagy meglepetéssel szolgált a pécsi közönségnek olyan versenyzők is elindultak (Szabó, Puhony), akiket már régóta vártak Pécsett és akiik kivételes tudásukat meg is csillogtatták. Pécsi szempontból igen értékesek az eredmények, hiszen a pécsi versenyzőknek nemcsak a fővárosi élversenyzők nagyobb versenytapasztalataival, hanem a kitűnő speciálgépével is meg kellett küzdeni. A vendégek igaz, hogy a legtöbb számban elvitték a pálmát, mint abszolut győztesek, de a kerületi pontszerző verseny a pécsiek győzelmét hozta itt a következő volt a sorrend: 100 kcm (5 kör): 1. Horváth János MSZHSZ Nagykanizsa, 14:7.2; 2. Ádám Sándor MSZHSZ Kaposvár (Csepel); 3 Palkó József (Csepel) MSZHSZ Nagykanizsa. 125 kcm (5 kör): 1. Kustyán MSZHSZ Pécs (Zetka) 15.29; 2. Farkas István Pécs (Csepel). 250 (10 kör): 1. Krampfardt András (NSU) Pécs 22.30:4; 2. Székely Pécs (Puch); 3. Farkas I. (Gilera) Pécs. 350 kcm (12 kör): 1. Boltik László (Vellocette) Pécs. 500 kcm (15 kör): 1. Ivan Ivanov Kaposvár (Viktoria) 31:46.8. Oldalkocsi (3 kör): 1. Kömüves Sándor Kaposvár (Zündapp) 4:08.2. (utasa Györfi Károly).

* **NB III. bajnoki:** SBTC—Barcsi VSE 2:1 (2:0). Simontornya, vezette Darázsi. Nehéz győzelem, gyenge a hazai csatársor. Góllövők: Ünnep és Dobrádi, illetve Takács.

Nagyon gyengén kezdett a Lokomotiv

A Nyugati csoport tabelláján a második forduló után Tatabánya vezet nagyszerű gólarányával. A bárgyáriak — bár még nem meggyőző a formájuk — nem vesztettek pontot. A Dinamó vasárnapi veresége nagy meglepetés volt, jelenleg az hatodik helyen állanak. A vasutasok igen rosszul kezdték a szezont, bár ebben nagy szerepet játszik a számukra hihetetlenül kedvezőtlen sorsolás. A rossz gólarány sürgős intelem a vezetőség felé: még nincs késő, javítani kell! Jelen pillanatban ez a sorrend:

A NYUGATI NB II. ÁLLÁSA:

1. Tatabánya	2	2	—	13:1	4
2. GyVSE	2	2	—	9:1	4
3. Perutz	2	2	—	8:2	4
4. PBTC	2	2	—	6:2	4
5. Kaposvár	2	2	—	5:3	4
6. Dinamó	2	1	— 1	12:4	2
7—8. Kőbánya	2	1	— 1	3:3	2
7—8. Postás	2	1	— 1	3:3	2
9. SFAC	2	1	— 1	4:11	2
10. Székesfehérvár	2	—	1 1	3:4	1
11. SVSE	2	—	1 1	3:5	1
12—13. Várpalota	2	—	1 1	3:6	1
12—13. D. Lend.	2	—	1 1	3:6	1
14. M. Pamut	2	—	— 2	1:2	—
15. NVSE	2	—	— 2	2:9	—
16. P. Lokomotiv	2	—	— 2	0:13	—

Eheti osztályzataink

BTC 30, Dinamó 34, Lokomotiv 35

PBTC: Sarbak 2 — Kisgál 3, Solymár 3 — Lichtner 3, Horváth 2, Rákóczi 3 — Katics 3, Kövér 3, Berki 3, Leipám II. 2, Karácsonyi 3. **Összesen 30. — Dinamó:** Krausz 3 — Bencze I. 2, Bencze III. 4 — Németh 3, Réfi 2, Kresz 3 — Bárdosi 2, Horváth I. 3, Futó 4, Keszler 3, Bencze II. 5 (kiállították). **Összesen: 34. — Lokomotiv:** Nagy II. 4 — Szegedi 2, Baranyi 4 — Kövesi 2, Galambos 4, Nagy I. 4 — Zombori 3, Meggyes 3, Hárczi 3, Tura 2, Vezér 4. **Összesen: 35. — A hét válogatottja:** Sarbak — Szegedi, Solymár — Kövesi, Réfi, Rákóczi — Bárdosi, Horváth I., Berki, Leipám II., Karácsonyi.

22.950 szakszervezeti sportegyiet működik a Szovjetunióban

A szovjet szakszervezetek a mult esztendőben 265 millió rubelt költöttek a sport fejlesztésére. Emellett az állami társadalombiztosító költségvetéséből még 307 millió rubelt fordítottak sporttal kapcsolatos kiadásokra. A háború utáni ötéves terv végére már 30 sportfőiskolája és 110 sporttechnikuma lesz a Szovjetuniónak. Jelenleg 22.950 szakszervezeti sportegylet működik. A szovjet dolgozók kiváló sportteljesítményeit bizonyítja, hogy a 119 szovjet csúcsot és 19 világcsúcsot szakszervezeti sportolók állították fel.

* **Megkezdődött Londrindedben** (Anglia) a hatnapos nemzetközi motorkerékpár megbízhatósági verseny. Tizenegy nemzet képviseletében 237 válogatott versenyző — köztük a legjobb magyar kismotorosok — indult el a 275 mérföldes elsőnapi útvonal lefutására.

* **Vecsésen** legutóbb Lengyel Tibor játékos (Vecsési SZMTK) többizben tetlleg bántalmazta a játékvezetőt, mert az kizárta a játékból. Az MLSZ a magáról megfeledkezett játékost örökre eltiltotta a labdarúgástól.

J. KOSZTYUKOV:

Aki mer és aki nem mer

Nyárutói reggel. Napi műhelylátogatása előtt Kvasnyin gyárigazgató eltökélte, hogy miután a takarítónő mindent kiforgatott helyéből, rendet teremt az irodasztalán. Amint a naptárt gondosan áttette a hamutartó, s a hamutartót a trapper helyére, kopogtattak.

— Na, kezdődik az első jelenet — motyogta Kvasnyin s arcára öltötte a tevékeny ember töprengő kifejezését.

Régi ismerőse, Birjózkin lakatosmester lépett be.

— Te vagy az, Birjózkin? — mosolyodott el az igazgató. — Mi jót hozol kora reggel? Talán az esztergapad nincs meginl a kedvedre, mi?

— Hát körülbelül — egyezett bele Birjózkin. — Valahány pad, Pável Matveics, valahogy olyan... hogy nem is tudom már minek nevezzem... Mint a szűk cipő, vagy mi: ha az ember gyorsítani akarja a lépést, hol szorít, hol tör.

— Ha szorít a cipő, vidd vissza oda, ahol vetted, majd kicserélik. De térjünk a dologra. Mi baj?

— Én azt indítványoznám, Pável Matveics, hogy cseréljük ki az esztergapad csapágyberendezését. Mert tudja, most, hogy fokozunk kell a fordulatszámot, a meglévő csapágyak...

Birjózkin hadonászó mutatóujja alt motolázott a rajzok, számlák és az igazgató mellkasa között.

— Lassan hékás! Ne izgulj! — intette le Kvasnyin. — Nem a villamosra akarsz felszállni! Szépen sorjában, hogy megértsem... Tehát, véleményed szerint, ha mi a fordulatszámot egyharmadával fokozzuk, akkor... — szemét mélyen a homloka alá húzva, hol suttogva, hol hangosan számolni kezdett — akkor az annyi, mint... ha — mondjuk — ezer fordulatot veszünk... ezer osztva háromma!... nekünk van vagy ötven ilyen esztergapadunk... az akkor annyi mint... Nagyszerűen kijön, pajtás! Ragyogó fiú vagy! Tudod mit, Birjózkin? Hadd csak te itt szépen a számításodat, én majd áttanulmányozom s kisütök valamit...

Miután kikísérte látogatóját, az igazgató elgondolkozott.

„Meg kell hagyni, értékes indítvány — fontolgatta — csak hogyan lásson hozzá az ember? Ujításról van szó. Ki tudja, beválik-e?... Majd kikérem a Központ tanácsát".

Két óra mulva Kvasnyin már a Központ igazgatójának munkaszobájában ült s egyre bizonygatta:

— Megértl Ön, Mihail Fjódorovics, milyen óriási fontossága van ennek a termelésben? Gondolja el: mi lázasan kutatunk mindenféle lehetőség után, mozgósítunk minden rendelkezésünkre álló forrást, itt pedig... De minek annyit beszélni! Kiváló szakembernek is bütyök nő a homlokára, mire egy ilyen fogós kérdést megold. Az én Birjózkinom meg lepipálta a szakembereket... Én nyomatékosan kérem Önt, Mihail Fjódorovics...

— Mit rímánkodol itt nekem? — vágott közbe a Központ igazgatója. — Tudtommal te vagy a gyárigazgató! — Hát, ha meggyőződésed szerint a dolgra szükség van, intézkedj magad!

— Én vagyok... persze... kétségtelenül... világos... csakhogy, ki tudja, Mihail Fjódorovics... Talán mégis firkanthatna valami kis rendeletecskét?

— Firkanthatok én olyat, hogy nem sok örömed lesz benne. Intézd el magad!

Kvasnyin két napig törte a fejét, mit válaszoljon Birjózkinnak.

Harmadnap estefelé aztán elhatározta, hogy magához kéreti Birjózkint.

— Elég a bolondériából! — gondolta s akkorát csapott az asztalra, hogy az óra nagymutatója öt perccel előrezökkent s a hamulálcából kiugráltak a cigarettavégek.

— Miért vagyok én tulajdonképpen ilyen határozatlan? Egyszerűen megmondom neki, hogy itt a negyedév végén, attól kell érni magunkat, a tervben. És egyáltalán... nem árt, ha egy kicsit vár még azzal a racionalizálással. A következő negyedévben majd kigondolunk valamit...

Becsöngette az altisztet:

— Menj, hívd ide Birjózkint.

Kisvártatva már jött is a géplakatos. Olajos kezét törölgette.

— Már tegnap is jártam itt — szólalt meg köszönés helyett a mester. — De nem engedtek be. Azt mondták, hogy spanyolnáthád van.

— Spanyolnáthám?... Ja igaz... kissé gyöngélked tem... Ma már semmi bajom, csak szúr a derekam. Nyilván az esőtől... Nos, a dolog a következő: én alaposan áttanulmányoztam az indítványodat... és hát... annyira a szíveden viseled a termelés érdekeit és... és általában...

— Ugyan-ugyan Pável Matveics — mondotta Birjózkin zavart mosollyal — nem várok köszönetet. A köz érdekében tettem.

— Persze-persze. Hiszen én is. Csakhogy van ám úgy, hogy a köz érdekében fel kell áldozni az egyéni érdekünket... Nos, neked is ezt kell tenned...

— Én már két álló napja nem voltam otthon, s ha kell, még egy hétig se megyek. De erre már nem kerül sor. Mindent megesmáltunk a főmérnökkel. Jöjjön nézze meg, hogy dolgozik...

— A főmérnök?

— Nem, az esztergapad.

— Az esztergapad? Várj csak, várj csak. Miféle esztergapad?... Ja, igen-igen... Értem! Az, amelyikről szó volt. Már azt hittem, valami másról beszélsz. Szóval átalakítottátok?

Kvasnyin kigombolta az ingenyakát s halántékát törölgette.

— Tehát... minden rendben van? Köszönöm, köszönöm. Mindig tudtam, hogy te... egyszóval derék legény vagy! Ezért is hivatlalak, hogy megmondjam neked... Érted? Most pedig gyerünk, megnézzük, hogyan sikerült a dolog. Csak előbb hazatelefonálok. Megmondom, hogy ma hazamegyek. Dolog idő, dolog oda, de ugyebár, a családját sem hanyagolhatja el egészen az ember.

(„Krokodil")

Új barázdát szánt a traktor

Olyan kihalt most minden, mintha sose töltötte volna be a levegőt a gépek dübörgése, mintha sose festette volna kékre a traktorokból felszálló benzingőz. Az udvaron az iroda előtt egynéhány új alkatrész, még ki sincs csomagolva, most érkezett. A szín alatt szelektor. Mást azonban nem igen látni. Embert se. Germán János elvtárs, a pécsváradi gépállomás vezetőjét és a gépállomás adminisztrátorát találjuk csak az irodában.

— Minden emberünk, minden traktorunk kint van — válaszol Germán elvtárs, amikor szóvá tesszük neki a nagy csendet. Beszélgetés közben eszembe jut az az értekezlet, ami Pétsett volt a gépállomási szerződés kötések megindulásakor. Akkor is beszélgettünk Germán elvtárssal. Akkor még nem kötöttek egyállalán szerződést. De Germán elvtárs nem esett kétségbe.

— **Megmagyarázzuk a dolgozó parasztoknak** a szerződés előnyeit — mondotta akkor. — Majd meglátja elvtárs, lesz szerződés, csak győzzünk eleget tenni valamennyinek.

Azóta a pécsváradi gépállomás jó hány ezer holdra kötött szerződést állami birtokokkal, termelőszövetkezeti csoportokkal, egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokkal.

— A legtöbb szerződést kötöttük a megye összes gépállomása között — mondja most egy kis büszkeséggel a hangjában. Mentünk egyik községből a másikba, megmagyaráztuk a dolgozó parasztoknak, hogy milyen előnyökkel jár a szerződés.

Közben megérkezik a gépállomás vontatója, üzemanyagot hoztak. Kimegyünk mi is az udvarra, olyan jól esik végre az élénkséget látni, amint serényen rakodnak lefelé, traktor fojtott dübörgését hallani, ami úgy hozzátartozik a gépállomás hangulatához.

Rajkékra terelődik a szó. Hiába, ha nem is akarja az ember, nem tud szabadulni a gondolattól. Most is arról beszélünk, hogy lám a gépállomásokat is megsemmisítették volna a többi vívmányokkal együtt.

— Hogy visszaállítsák azt az időt, aminek emlékeként csak ez a felírás maradt meg — mutat a szemközti falra Germán elvtárs, melyen nagy betűkkel díszeleg a következő felírás:

„Ne nyulj a faáruhoz, sem a gyümölcsfához, mert nem a tied!"

— Egy fakereskedő raktára volt itt, — magyarázza meg a hivalkodó felírást az egyik eltvárs, aki ismerős a régi helyzettel.

„... mert nem a tied" — idézi halkan Germán elvtárs a felírást. Itt most már minden a miénk és ezt akarták visszavenni tőlünk Rajkék — teszi hozzá.

Később ismét a szántásról beszélgetünk. Lovászheténybem, Trefortpusztán, az erdősmecskei állami gazdaságban, a nagykozári termelőcsoportnál, Szilágypusztán, Berkesden, Máriakéménden dolgoznak a traktorok. És Pécsváradon.

Pécsváradról Szenterzsébet felé menet az egyik dűlőt Svábok földjének nevezik. Elég jó földek vannak erre, nem termettek rosszul az idén se. Már messziről hallatszik a traktor dübörgése, hol felerősödve, hol meg ismét elhalkulva, aszerint, hogy erre hozza-e a szél a hangot, vagy pedig elfújja más irányba a felvert porral együtt.

A traktor úgy töri magát előre, mint egy tank a győzelmes ütközetben. Pedig az ütközet itt már eldőlt. Akkor, amikor Kovács István négy és félholdas kisparaszt elhatározta, hogy nem hallgat azokra, akik el akarták ijeszteni a szerződéstől.

Dübörögve megy előre a traktor, nyomában az eke belevágódik a kemény földbe, ritka porfelhő száll fel utána. Komlódi József keményen tartja kezében a kormánykereket, olajos zubbonyába bele-belekap a szél.

Szánt.

Mintahogy szántanak minden felé a gépállomás traktorai. Törik a kemény földet, dübörgésüket elviszi a szél nemcsak a pécsváradi, hanem a szenterzsébeti berkesdi, máriakéméndi határba is.

Szántanak minden felé. Szántanak az állami gazdaságok hatalmas tábláin, szántják az új barázdákat a frissen alakult termelőszövetkezetekben, az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok földjein. És dolgozó parasztok hajolnak le utánuk és megelégedett arccal morzsolják kezük között a rögöket.

Szántanak mindenfelé. Olajosruhájú traktoristák hajolnak a gépre s munkájuk nyomán szaporodnak, gyorsan sorakoznak egymás mellé az új barázdák.

Békés József.

Mindenben segítségükre leszünk

Tanárok beszélnek a középiskolák munkás- és parasztfiataljairól

Legtöbbjük félt az első órától és a félelem elmúlt az első órán. Miért? Ki segített? Segítettek a nevelők, az új ember kovácsai, akik hivatásuknak érzik: tanítani, akik megérezték Sztálin elvtárs szavainak igazságát: „A világ valamennyi értékes javai közül a legértékesebb és legdöntőbb tőke az ember. Éppen ezért az embereket gondosan és figyelmesen kell nevelni, mint ahogy a kertész gondozza kedvenc gyümölcsfáját".

Az igazi nevelő, aki nem elfoglaltságának, hanem életcéljának tekinti a nevelést, mindenüt szeretettel, végtelen sok segítenakarással

várta az új tanév, új tanítványait

a hatvan százalékban bekerült munkás és paraszt gyerekeket.

Ez a szeretet feloldotta az első órák nehézségeit, ez tette otthonossá a bekerült fiatalok számára az iskola falait, számukra még idegen falait.

Mit mond róluk Selymes Ferenc, a pécsi Janus Pannonius gimnázium tanára.

— Nem is hiszi mennyivel más érzéssel megyek be hozzájuk, mint a régiekhez. Ezek a gyerekek nem úgy ülnek ott, mint akiket a szüleik odavertek, ímolt, vagy közömbös arccal. Ezek a gyerekek lesik a szavamat, olyan végtelen nagy kultúrszomj van bennük, hogy örömmel számukra átadni mindent.

Beszélgetünk róla, mit akar tenni értük, hiszen ezek a gyerekek, különösen a falvakból bekerültek, most átmeneti nehézségekkel küzdenek.

— Tudjuk ezt, megéreztük az első órában. De bátorítani kell és fogjuk ezeket a gyerekeket, fokozottabb gonddal és szeretettel foglalkozik velük az ember. Tanulókörök, a kollégiumban esti tanfolyamok olyan tantárgyakból ahol nehézségeik vannak, például helyesírás, matematika, orosz nyelvből. Tanulókörökön belül egy gyerekkel is többet lehet foglalkozni. Kérdeznek és felelünk. Így könyebben tanulnak.

— És még valami nagyon fontos. Megismerni őket. Mindegyiket külön-külön. Megismerni a gondolatvilágát, problémáit, csak így lehet megtalálni az utat a segítséghez. S ezt valamennyien nagyon szeretnénk.

Fiatal, kedves arcú tanárnő. Arról beszél, hogy milyen felszabadultan érzi magát ezek között a gyerekek között, mennyire más a hangulat, milyen jó, hogy nem kell „katedráról beszélni" tanárnői hozzáférhetetlen tekintélyét tartani, hanem egy őszinte, barátságos kapcsolat épül ki nevelő és gyermek között.

— Ők már megkérdeznek bennünket rögtön, ha valamit nem értenek, és ha kell, elmondjuk mindaddig, míg valóban tudatukig ér, amíg valóban megértik. És nagy ereje van annak is — mondja Ortay Jolán —, hogy a tantárgyakat necsak megismertessük,

de meg is szerettessük.

És ha ez megvan, akkor már segítettünk.

Debreceni László a Nagy Lajos gimnáziumban tanít. Örömmel nézi az új generációt, komoly arcukról sugárzik a lelkes munka fénye.

— Ezeket a gyermekeket meg kell tanítanunk legelőször tanulni. Ez is fontos, mint a gyárakban a munkánál, hogy tanuljon valaki. Kevesebb erővel, jobban, alaposabban elérhet az anyagokhoz, ha megmutatjuk mi, nevelők a tanulás helyes útját.

S ennek a közös munkának meg lesz az eredménye. Be fogja bizonyítani ez az eredmény, hogy a magyar nevelők méltók voltak arra a bizalomra, amellyel az egész magyar nép kezükbe adta a jövőt, az új ember kialakítását.

A PÁRT A TANÍTÓNK!

Így lett a Szocialista Munka Hőse Jekáterina Tretyjakova

Mostanában gyakran kérdezik tőlem, hogyan lettem a Szocialista Munka Hőse? — kezdi elbeszélni történetét Jekáterina Tretyjakova munkacsoportvezető.

— Nem egyszerre történt. Az életben szerintem nincs olyan nehézség, ami megakadályozhatná, hogy a szovjet ember valami nagyot, dicsőt el ne érjen. Azért nincs, mert a Párt tűzi elénk a feladatokat és tanít bennünket.

Apám földműves volt. Egyetlen lovacskáján fuvarozott fát az erdőből a városba. Így kereste kenyerét, mert abban az időben szűkösen táplált bennünket a föld, amelyre az idő sok futóhomokot hordott, laza, száraz volt, a szél könnyen hardta. De manapság már úgy terem, hogy az öregek csak úgy csodálkoznak rajta. — Ilyet még nem láttak, — mondogatják. A mult évben olyan búza ért be rajta, hogy sok helyen lefeküdt, csak sarlóval tudtuk learatni. Csépeltünk is 20.5 hektáron, hektáronként 29.33 mázsát.

Amikor még iskoláslány voltam, apám nem küldött munkára a kolhozba. — Ismerd meg előbb a magad munkáját, — mondotta —. Tanulj! De engem vonzott a cséplés, ahol sok a nép és vidámak az emberek. Egyszer egyedül kimentem a mezőre és odamentem a cséplőgéphez. Eleinte nem tudtam, mihez fogjak. A munkacsoportvezető odaállított az asztaghoz, hogy rakjak kévét. Reszkettem, hátha nem fog menni. Sietségemben a tövével előre nyujtottam a kévét a gépésznek. Kinevettek, de megtanultam a kéverakást.

Azután beléptem a Komszomolba. Apám kezdett velem szemben több bizalommal viseltetni. Arató-cséplőgépkezelői tanfolyamra mentem Minuszinszkba, jó eredménnyel végeztem el és beültem egy „Sztalinec" gép kormánykereke mögé. Öröm volt ezt a szárazföldi hajót kormányozni, az aranysárga búzatengeren vezetni. Megtisztelő munka! „Novaja zsizny" nevű kolhozunkban a gyümölcsös 23 hektárra nőtt. Öröm volt látnom az ágakon az első virágot, az első almát. Még jobban kezdtem dolgozni és hinni a munkámban. Meggyőződtem munka közben arról, hogy a természetet le lehet győzni, át lehet alakítani.

A kolhozban megszervezték a mezőgazdasági munkacsoportot. A kolhozvezetőség azt ajánlotta: legyek és a munkacsoportvezető. Abban az időben a kolhoz komszomolszervezet titkárnőjeként dolgoztam. Ez a munka megtanított a szervezésre, önfegyelemre, megtanultam vezetni az embereket. Figyelmesen hallgattam és teljesítettem a kolhoz mezőgazdászának utasításait. Tanultam nála az agrotechnikai tanulókörökben. Liszenko akadémikus módszere szerint „Milytur-0321"-es meleg levegővel felmelegített búzát vetettünk el.

Munkacsoportom lányait a kolhozparasztok „Vesznyánká"-nak, „Tavaszvirágnak" hívják, mert mi, ahogyan mondják, tavasszal a varjaknál és a pacsirtáknál is hamarabb jelenünk meg a mezőn. Éreztük, hogy figyelmesek hozzánk és törődnek velünk, hát mi se sajnáltuk a vetés gondozására sem az erőt, sem az időt.

1949 február 23-án reggel, vetéshez készülődtünk, televényföldet fuvaroztunk a mezőre. Váratlanul behívtak az irodába. Bemegyek. A kolhoztanács elnöke a „Szocialista Munka Hőse" magas címmel köszönt rám, átadja a kerületi bizottság párttitkárának telefonsürgönyét. Zavarbajöttem, a szívem megtelt örömmel.

Visszatértem a mezőre, közöltem a boldogító hírt munkacsoportommal. Ott helyben elhatároztuk, hogy ebben az évben szocialista versenyre hívjuk ki a szomszédos „Karsznaja Niva" kolhoz ifjúsági csoportját.

Szovjet tudósok megtalálták a bányaléghelleni védekezés módját

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája geológiai intézetében új eljárást dolgoztak ki arra, hogyan lehet könnyű és biztos módszerrel eltávolítani a metánt a bányák szénrétegeiből. A bányagáz a múltban igen sok szerencsétlenséget okozott és állandóan veszélyezteti a bányászok egészségét. Grigorij Lidin, a kuznyecki szénmedencébe kiküldött kutatóbizottság vezetője a következőket mondotta az új eljárásról:

— A legutóbbi időkig az volt a tudományos felfogás, hogy a bányagázok kiválasztását nem lehet megvalósítani. A szovjet tudósok azonban megtalálták ennek a módját. Különleges lyukakat fúrunk a gáztalanítás céljából a szénrétegekbe, ezeken keresztül a gázt a föld felszínére vezetjük és ipari célokra használjuk fel. A kuznyecki szénmedence egyik bányájában, ahol kutatásainkat végeztük, a szénrétegeken át furt lyukakon 24 óránkint 700—800 köbméter metángázt vezettünk a felszínre.

Megjelent a városi üzemi

NÉPNEVELŐ

külön száma.

Tartalomból:

HOGYAN DOLGOZZAK FEL NÉPNEVELŐINK A RAJK-BANDA BŰNÜGYÉNEK VÁDIRATÁT?

Népnevelőink alaposan tanulmányozzák át a vádirat teljes szövegét és a Népnevelő e számát, amelyben meg vannak adva azok a szempontok, amelyek szerint mutassák meg a dolgozóknak a Tito—Rajk-banda elvetemült aljasságát.

A vádirat külön füzetalakban is megjelent. Pártszervezeteink, népnevelőink gondoskodjanak széles körben való terjesztéséről.

Ára 20 fillér

Csodálatos gyümölcsfa, amely háromszor ad gyümölcsöt

Régi legendák szerint volt egy olyan gyümölcs, mely a levelekből nőtt ki és sohasem fogyott el, mert a letépett levelek helyére új gyümölcs termett. A Kísérleti Állomás 1849-ben alakult meg, de tulajdonképpen csak az Októberi Forradalom után kezdte meg munkáját ez a kísérleti állomás, melynek célja a déli szubtrópikus növények északi meghonosítása. A micsurini agrobiológia tudósai Liszenko vezetésével most egy olyan körletet teremtettek, mely a vegetatív periódus alatt háromszor hoz gyümölcsöt.

A VEZETŐSÉG ÉRTEKEZIK

Reggel 8-kor kerestem a vállalatvezető elvtársat. Az Első Pécsi Szurokfehérítőben dolgozom és észrevettem hogy a rossz nyersanyag eldugulással fenyegeti a derítőmű kigyócsöveit. — Egyszóval igen fontos lett volna, hogy a vállalatvezető elvtárstól utasítás kérjek; mit tegyek? Ezért kerestem. Az ajtón azonban csak Bencs elvtárs nézett ki a kopogtatásra és azt mondta, hogy várjak, mert ők most értekeznek Leültem és vártam. Az iroda ajtaján nincs párna, hallottam is, hogyan zajlik az értekezlet. Így zajlott:

Egy hang (ahá.. az a Kovács Jóska, a termelési felelős) így szólt:

— Szóval elvtársak arról van szó, hogy a munkafegyelem meglazult, meg kell keresnünk a módját, hogy megszilárdíthassuk.

— Igen — mondta szigorú hangján Javecz elvtárs (ő a vállalatvezetőnk) — a munkafegyelem nálunk gyenge lábon áll.

— Néha félnapokat elbeszélgetnek — toldotta meg Bencs Vendel az UB titkár — vagy egyszerűen csak üldögélnek.

— Ejnye — gondoltam — ezek rám célozgatnak. Dehiszen éppen őket várom csak hagyják abba, majd nem ülök itt. Most éppen valaki hadar odabenn.

... mert képzeljétek elvtársak, ez a Kovács a javítóból odahozza nekem a reszelőjét (ez egyébként a versenyfelelősünk hangja, a Vojcsek elvtársé), odahozza és azt mondja: „Nézze elvtársam, hogy elkopott". Jó, hát elkopott, a reszelővel reszelnek. Elkopott. Rendben van. De miért hozza hozzám? Azt mondja, ilyen szerszámmal nem lehet versenymunkát végezni. Hát mondtam én, hogy ilyen szerszámmal versenyezzen? Nna?

— Hát igen — tette hozzá Bencs elvtárs — bajok vannak. A desztilláló üzemben is. A csövek folytos elgörbülnek, mert jobban fűtenek, mint kellene.

Mit tagadjam, kezdtem elszundikálni. Tíz órát mutatott a folyosón a falióra, mikor felriadtam a Kovács Jóska hangjára:

— Szóval elvtársak, arról van szó, hogy a munkafegyelem...

— Tartsunk öt perc szünetet — indítványozta Javecz elvtárs.

Az indítványt elfogadták, kijöttek és beszélhettem Javecz elvtárssal. Azt mondta, hogy ereszem le, mielőtt eldugul.

Kisiettem, de már késő volt. Mindegy, most már így is, úgy is le kell ereszteni a forró szurkot a tartályból, hát leeresztettem. Miután eldugult.

Visszamentem, hogy megmondjam: most már sürgősen kell gondoskodni jobb anyagról, hogy mire kitisztítjuk a dugulást, újra kezdődhessen a munka.

Bencs elvtárs kinézett az ajtón és azt mondta: várjak, mert az értekezlet hamarosan befejeződik.

De nem fejezik be. Félizenkettő. — Kimegyek az üzembe, megmondom, hogy csináljanak valami mást, ha befejezték a dugulást kijavítani. Persze már befejezték. Addig is, míg jön a jobb anyag, a gyárudvart fogják takarítani.

Visszamegyek. Éppen Kovács Jóska szól:

— Szóval elvtársak, arról van szó...

— A múltkor is — hallom újra Vojcsekot — odajön hozzám a Kiss, a darálóból és azt mondja, rosszak a préspofák. Ha rosszak, ki kell javítani. Mi vagyok én? Versenyfelelős vagyok. A préspofákat javítsa ki a javítómű. hely.

— javítóműhelynek az a dolga — teszi hozzá Bencs.

Most a derítőről van szó. De arról nem beszélnek. Visszaesik majd a termelés. Megint jön majd a felelősségrevonás a termelékenység csökkentése meg a magas üzemköltség miatt. — Miért nem fejezik be már egyszer?

— Szóval elvtársak... — ez persze Kovács Jóska.

— Egy óra elvtársak, zárjuk le az értekezletet — indítványozza Javecz elvtárs

Az indítványt elfogadták, az értekezletet lezárták. Elcsípem Javecz et és kezdem magyarázni, hogy mi a helyzet a derítőműről. Figyelmesen hallgat és jön velem ki az ajtón. A derítőmű munkásai már befejezték az udvar takarítását is, most nem tudják, mit csináljanak. Ott állnak ölen egy csomóban és nyilván a vezetőséget szidják. Ha ez nem menne a termelés rovására, azt mondanám, jólteszik. De Javecz már észrevette őket.

— Odanézzetek — szólt a többieknek — micsoda fegyelmezetlenség. — Mi itt összetörjük magunkat az üzemért és ők nem dolgoznak. Ezért csinálnak a termelékenység.

— Hát igen — mondta Bencs — az ember kiköpheti a tüdejét, akkor sem javul meg itt a munkafegyelem.

Hírek

SZEPTEMBER 14. SZERDA

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61. „Petőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. — **NÉVNAPOK:** Prot.: Szerén. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, egy-két helyen, főleg kelelen záporeső, zivatar. A hőmérséklet egy-két fokkal csökken.

Népbolt-avatás

Kedden délután 5 órakor kedves ünnepség keretében nyitották meg Pécsett a volt Pohli-féle üzlet helyén a 64. számú Népbolt árudát, amely egyúttal már a tizennyolcadik. A megnyitó ünnepségen Krancz Pál elvtárs, Pécs polgármestere, Kovács László elvtárs, a városi pártbizottság részéről, Nagy László elvtárs, a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének területi titkársága részéről és nagyszámú közönség volt jelen.

Ragoncsa Vendel elvtárs, a baranyai Népbolt NV vállalatvezetője adta át a boltot Pécs város közönségének és beszédében többek között megemlítette, hogy ebben az üzletben nem lesz pultalatti árusítás, nem luxusüzlet többé, mert ezzel is a dolgozók mindennapi életét akarjuk jobbá és szebbé tenni. Krancz Pál elvtárs meleg szavakkal méltatta a dolgozók munkájának eredményeként létrejött újabb népboltot.

— Abban a reményben adjuk át a város dolgozóinak, hogy úgy mint eddig — nevéhez méltóan — városunk dolgozóinak minden igényét kifogja elégíteni és ehhez az NV dolgozói is teggenek meg mindent a maguk részéről.

Az ünnepélyes átadás után a Diákszövetség fúvószenekara az Internacionálét játszotta. Utána a közönség a fehérköpenyes árusítókkal bevonult az üzletbe, ahol elragadtatással szemlélték Pécs legszebb népboltjának gyönyörű modern berendezését, elsőrangú áruit és máris megindult a vásárlás a csemege, fűszer és háztartási cikkek osztályán.

— A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember hó 12-én. 1. Mecsekszabolcs 100.8, 2. Pécsbányatelep 94.1 százalék, 3. Vasas 93.4 százalék. Havi átlag 96.8 százalék.

— Száraz jég gyártása. Szverdlovszkban felépítették és üzembe is helyezték az új jéggyárat. A gyár úgynevezett száraz jeget állít elő. A száraz jeget 42 kilogrammos tömbökben gyártják. A jégtömbök hőmérséklete mínusz 80 fok.

— Élelmezési-tudományi tanfolyam indul. A tiszti főorvosi hivatal közli, hogy az Országos Élelmezési Tudományi Intézet szep. 15-től december hó 15-ig élelmezés-higiénikus tanfolyamot rendez. A népjóléti minisztérium az újonan kiképzett élelmezés-higiénikusokat kívánja az eddig kizárólag kémiai vizsgálatot végző ellenőrző vizsgálatokra kiküldeni. A tanfolyam ingyenes. Szükség esetén az arra rászorulóknak lakást és ellátást biztosítanak. A tanfolyamra pályázók bélyegmentes kérelmüket és részletes önéletrajzukat szeptember 15-ig dr. Tarján Róbert igazgató, Országos Élelmezési Tudományi Intézet, Budapest, IX. Gyáli-út 3/a küldjék be.

A Pedagógus Szakszervezet Nőbizottsága által rendezendő háziipari szabó-varró tanfolyam szeptember hó 19-én (hétfőn) délután 6 órakor kezdődik a Pedagógiai Főiskola gyakorló általános iskolájának (volt zárda) I. emeleti munkatermében. Részvételi díj pedagógus szakszervezeti tagoknak 25 forint, nem tagoknak 30 forint. Jelentkezés a Pedagógus Szakszervezet irodájában (Szepesy-u. 1.) vagy kezdéskor a helyszínen.

— Kaucsuk-növény termelése Leningrád vidékén. A kokszagiz növény tudvalevőleg a gumigyártáshoz szolgáltat értékes nyersanyagot. Egy Leningrád-környéki laboratórium tudományos dolgozói Liszenko úttörő munkája nyomán olyan kokszagiz növényt honosítottak, amely annak a vidéknek éghajlati viszonyai közt is megél. Most választják ki a kokszagiznak azt a fajtáját, amely ennek a fontos iparnövénynek nagyarányú termelését teszi majd lehetővé a leningrádi területen.

— Igazolványkép három darab 10 forint **Cherven** fényképésznél, Ferenciek-utca 31. (x)

— BALOG-TÁNCISKOLA ma kezdődik a Vasutas Otthonban. [x]

Köszönjük a bírálatot

A pécsújhegyi üzem dolgozóinak válasza

Vasárnap „Utat a tömegek bírálatának" című cikkünkben foglalkoztunk a pécsújhegyi munkás-üzemvezetőség és pártszervezet egyes tagjainak helytelen munkájával. A pécsújhegyi dolgozók ezzel kapcsolatban levelet intéztek hozzánk, amelyben bírálatot mondanak a vezetőség munkájáról. A levél idevonatkozó részei így hangzanak:

„A cikkhez csak annyi hozzátennivalónk van, hogy igen enyhén írták meg, mert az üzemben mutatkozó hibáknak sokkal súlyosabb okai vannak..."

A levél felsorolja ezeket az okokat, majd így folytatja:

„A cikk megjelenése után a vezetőség olyan lett, mint megbolygatott darázsfészek, órákhosszat tartottak a megbeszélések és ezeken azt keresték, hogy honnan eredhet a cikk, kinek a „sugallatára" mertek a nagy nyilvánosság elé vinni ezeket az ügyeket. Keresik a „tettest", ahelyett, hogy önkritikát gyakorolnának és vagy kijavítanák a tényleg meglévő hibákat, vagy ha úgy látják, hogy erre képtelenek, lemondanának."

A levél ismét példákat sorol fel a helytelen munkáról és többek között megállapítja, hogy ha valaki bírálni akarta a vezetőséget, azt nemcsak a gyűlésen dorongolták le, hanem elbocsátással is fenyegették. Jellemző, hogy a bíráló cikk „tettesének" azonnali eltávolítását is tervezik. Végül így fejezik be a levél írói:

„A cikkben gyakorolt bírálatért és bátor kiállásért köszönetünket fejezzük ki.

A pécsújhegyi üzem dolgozói"

Ehhez a levélhez nem kell magyarázat. A pécsújhegyi üzem vezetősége példát mutatott arra, hogyan nem szabad a kritikát fogadni. A pécsújhegyi dolgozók pedig csak most ébredtek tudatára annak, hogy a Párt a jogos, építő kritikát nemcsak nem ítéli el, hanem minden eszközzel támogatja is és aki ezt a kritikát nem képes elviselni, nem tarthat számot arra, hogy kommunistának nevezzék.

Kiszorítják a kupeceket a sertésfelvásárlásból

Nagyjelentőségű értekezletet tartottak a földművesszövetkezetek

Nagyjelentőségű értekezletet tartottak a megyei földművesszövetkezetek ügyvezetői és sertésfelvásárlói Pécsett, a Doktor Sándor Munkáskultúrházban. Mintegy 300 vidéki szövetkezeti ember jött össze, valamennyi szövetkezet képviseltette magát, hogy egyesült erővel hozzanak olyan határozatokat, amelyekkel a kisembereket nyúzó kupeceket a legsürgősebben távolítsák el elsősorban a sertésértékesítés vonaláról.

Az értekezletet Szekeres László elvtárs nyitotta meg, majd Bokor Tibor a SZÖVOSZ megyei központja részéről ismertette a kupecek kiszorításának szükségességét. Rámutatott arra, hogy szövetkezeteink fejlődésében határkő ez a gyűlés, mert a kizsákmányoló kupecek kiszorításával újabb lépést teszünk a szocializmus felé. A dolgozó parasztok közül azok irányítják majd a felvásárlást, akik tudják, hogy hol és hogyan lehet segíteni dolgozó paraszttársukon.

Beszédének további részében felhívta a jelenlevőket, hogy legyenek éberek, ne hagyják befurakodni a szövetkezetbe a kupeceket. Ezután Sági Vilmos, a Sertésforgalmi Nemzeti Vállalat képviseletében szakmai és az új sertésfelvásárlással kapcsolatos szervezeti kérdésekről tartott beszámolót. A szövetkezeti felvásárlók nem lábon veszik többé az állatokat, hanem kilóra és azonnal a mázsánál fizetnek. Bejelentette, hogy Baranyában 5 gyüjtőhely lesz, úgy mint Pécs, Vajszló, Mohács, Szentlőrinc, ahol a körzetbe beosztott szövetkezetek a felkínált sertéseket jelentik és az állatokat autóval elszállítják a gyüjtőhelyekre.

Végül a több mint 20 felszólaló a szövetkezetek nevében örömmel üdvözölte az értekezlet legfontosabb határozatát, a kupecek kiszorítását a sertésfelvásárlásból.

Használjunk műtrágyát az őszi vetéseknél

Fejlődő mezőgazdaságunk egyre nagyobb mértékben használja ki a talaj termőerejét. A talajtól elvont táperőt pótolni kell, ha azt akarjuk, hogy a talaj termőereje ne csökkenjen. Ezt szolgálja a természetes trágya mellett a műtrágya alkalmazása. A kormány gondoskodott arról, hogy a dolgozó parasztság mefelelő mennyiségű műtrágyához juthasson és lehetővé tette, hogy azt kedvező feltételek és árak mellett meg is vásárolhassa. A műtrágyázást alkalmazni kell az őszi vetéseknél is. A szerződéses termelők a műtrágyát hitelbe kapják a legközelebb levő földművesszövetkezeteknél, még azoknak a növényeknek a részére is, amelyekre szerződést nem kötöttek. A műtrágyák közül a szuperfoszfátot 50 forintért, a péti sót 80 forintért lehet vásárolni.

Apa és fiú egy iskolában

Sopronban befejeződött a textilgyári művezetők előkészítő tanfolyama.

A mintegy száz tanfolyam közül legelsőnek a soproni fejezte be munkáját. A hathetes időtartam alatt nem csökkent a hallgatók száma s még csak egyetlen igazolatlan hiányzás sem történt. A hallgatók munkájuk elismeréseül könyvjutalomban részesültek, amelyeket egyöntetűen üzemük könyvtára részére ajánlottak fel. Egyik érdekessége a tanfolyamnak, hogy egy apa és fia — ifjabb és idősebb Horváth László — is résztvett rajta.

— HERMANN tánciskola szerda helyett csütörtökön este 8 órakor lesz megnyitva a Szakszervezeti Székházban (volt Corso.) Színház-tér. (x)

— A szülők úgy határozták, hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4 Bizalom tag. (x)

KIOSZ HIREK

A kádáripárosok és az asztalos szakcsoport szerdán este 7 órakor; a járműgyártó szakosztály (bognár, kovács, autószerelő, autófényező és kocsikárpitos), valamint a lakatosipari szakosztály csütörtökön este 6 órakor, míg a cipészipari szakcsoport csütörtökön este 7 órakor progresszív tagdíjmegállapítási taggyűlést tart. Kérik a tagok feltétlen megjelenését.

A sütők részére 14-én, szerdán és 16-án pénteken az akkord-bérek kiszámolására tanfolyamot tartanak, melyre kérik a sütőmestereket, hogy saját érdekükben jelenjenek meg.

A KIOSZ népnevelők ma este 7 órakor a Szabadság-út 2. szám alatti nagyteremben gyűlést tartanak. Kérik a kartársak megjelenését.

KISOSZ HIREK

Kérik a faszenet árusító kereskedőket, hogy az Erdőgazdasági NV által égetett **háztartási faszénre** a rendeléseiket a faszénlerakat irodájában (Városház-u. 2, Kamilli iroda, tel: 26-52) leadni szíveskedjenek. (x)

— **Ujabb termelőszövetkezeti csoportok alakultak.** Az őszi mezőgazdasági munkák megindulása során egyre több termelőszövetkezeti csoport megalakításáról érkeznek jelentések. A földművelésügyi minisztérium 6 nap alatt 78 termelőszövetkezet működését engedélyezte. A legtöbb termelőcsoport a harmadik, legfejlettebb gazdálkodást jelentő típus szerint kívánja folytatni szövetkezeti gazdálkodását, mert működése során tapasztalatból ismerték meg e csoportok előnyeit és azt, hogy a harmadik típusú termelőszövetkezeti csoport gazdálkodása adja a legmagasabb termelési eredményeket.

— Rádiót SORGAStól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.

Pártélet

A Budai I. alapszervezet népnevelői és bizalmiai szeptember 14-én, szerdán este 7 órakor értekezletet tartanak. Feltétlen megjelenést kér a vezetőség.

MNDSZ hírek

A Budai I. MNDSZ csoport szerdán este 7 órakor vezetőségi ülést tart rendkívül fontos ügyben. Kérik a vezetőségi tagok és az ulcabizalmiak pontos megjelenését.

Szakszervezet

Magánalkalmazottak szakszervezete Szeptember 14-én, délután 4 órakor nyugdíjas alosztály taggyűlést tart Apácautca 2. szám alatt. Előadó lesz.

A Bőripari Munkások Szakszervezetének Pécsi Csoportja 14-én délután 5 órakor vezetőségi és választmányi értekezletet tart.

Tanügyi hírek

A dolgozók közgazdasági gimnáziumának igazgatósága felhívja valamennyi hallgatóját (az I. osztályba felvételre jelentkezetteket is), hogy a felvételhez szükséges kérdőív kitöltésére még a mai nap folyamán délelőtt 10—12-ig vagy délután 4—6-ig jelentkezzenek az intézet igazgatóságán, Zichy-utca 6. sz. alatt. A jelentkezés elmulasztása a tanulmányok folytatásának lehetőségét kétségessé teszi. Azok tehát, akik ezt a felhívást olvassák, közöljék a tanulmányi beiratkozni szándékozó társaikkal is.

A dolgozók óvónőképző intézetének ünnepélyes tanévnyitása 17-én, szombaton délután 6 órakor lesz. Az első osztályra beírt tanulók már délután 4 órára jelenjenek meg, alkalmassági orvosi vizsgálatra. A rendes tanítás 19-én délután fél 5 órakor kezdődik.

Az olvasó hangja

Kedves Olvasók Hangja!

A sétatér és játszótér ma nem a kiváltságosaké és azok gyerekeié, amellett mindenütt eltörölték már a botbüntetést és pofozást. Mégis megtörténhetett, hogy Heréb József sétatéri parkőr kisfiamat — valami apró csínytevésért — megfogta, egy félreeső helyre cipelte és ott megverte. Kisfiam játszópajtásai és a járókelők megbotránkozva látták az esetet. Véleményem szerint ez az eljárás megengedhetetlen, különösen ma, amikor gyermekeinket öntudatos emberekké akarjuk nevelni. Ha a gyermek pajkosságával bajt okoz, mód van arra, hogy az őr szüleinek jelentse, s azok neveljék meg a kis csínytevőt. Az illetékeseket felhívom arra, hogy az ilyen túlkapásokra hajlamos alkalmazottakat, akik kisgyermekekkel ilyen módon akarják éreztetni felsőbbségüket, tanítsák meg a mai szellemnek megfelelőbb fegyelmezési módszerekre.

Strenger József
OTI főorvos

LEVÉL AZ ANYÁKHOZ

Kedves Asszonytársak! Az Olvasó Hangja útján szeretnék hozzátok szólni. Édesanyák, kiknek rátermett fiai vannak, küldjétek el őket a tisztképző Akadémiára. Az én fiam szintén akadémián volt. Ez év nyarán avatták. Kedves asszonytársaim ilyen megható ünepségen még nem vettem részt. Az avatás után boldogan öleltük magunkhoz fiainkat. Mi, dolgozó asszonyok soha nem mertük volna gondolni, hogy a mi fiainkból valaha tiszt lesz. Rákosi elvtárs azt mondotta: Miénk az ország, magunknak építjük. És megtanított bennünket arra is, hogy csak az az ország lehet a népé, melynek hadserege a nép fiaiból áll, mert csak ezzel a hadsereggel tudjuk a szocializmust építeni és a békét megvédeni.

Egy boldog édesanya
Papp Imréné, Pécs.

KONYHABERENDEZÉS, kombinált szekrény, ezekrények, ágyak, gyermekkocsik, tükrök, bútorfélék Molnárnál, Kossuth Lajos-út 77. (14.457)

VARRÓGÉP vétel—eladás—csere. Eladó használt kerékpárok. Vasas cégnél, Boltív-köz. (14.375)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál. — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres veszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.500)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának. György-utca 6. szám. (14.442)

ELCSERÉLNÉM belvárosi, 2 szoba-hallos, összkomfortos, modern, földszinti lakásomat, hasonló belvárosi 1 szobahallos vagy két kis szobás, modern, összkomfortosért. Cím 4377 szám alatt a kiadóban.

TIZENNYOLC hold föld felszereléssel bérbe vagy részért való művelésre kiadó. Érdeklődni fűszerüzletben, Ráth-u. 12. (4368)

KERESEK azonnalra vagy október 1-re megbízható, gyermekszerető, jól főző, fiatal nőt, minden házimunkára. Jelentkezés délután 3—6 óra között, Deák-utca 25. szám, II. emelet. (14.453)

ELADÓ hízók továbbhizlalásra, kárpitozott székek asztallal, fotőlyök, konyhaszekrény, előszobafal, lóerőmatrac, gyapjú ebédlőszőnyeg, írógéppel, Nyár-utca 8. szám. (4381)

ÜZLETHÁZ. Huba-utca 14. szám. Minden elfogadható áron eladom. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4384)

KERESEK családi házakat, öröklakásokat, jól fizető ügyfeleimnek. Telefon: 19-97. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4384)

MEGBIZHATÓ beiárónőt vagy bentlakó mindenest keresek. Cím 14.448 sz. alatt a kiadóban.

UJ HÁZ, 2x2 szobás, modern olcsón. Öröklakás pazar 2 szoba-hallos. Gazdasági ház 500 n-öl területtel a Malom-utca táján eladó. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. szám. (14.455)

ELCSERÉLNÉM 4 szobás, kertes lakásom, disznó és baromfitartással, belvárosi 2 szobás, komfortos lakással, esetleg költségmegtérítéssel. Tel: 14-38. (4379)

KERESEK költségmegtérítéssel 2 szoba-hallos, összkomfortos, belvárosi lakást. Cím: 4380 szám alatt a kiadóban.

PERZSABUNDA kifogástalan állapotban, középtermetű nőnek olcsón eladó. Buzássy Ábel-út 4. (4360)

TANÁRNŐ keres tiszta, bútorozott szobát a Pius közelében. Címeket a gimnázium kapusához kérek. (4378)

BUTOR: masszív diófa tükrös kredenc, tükrös, kombinált könyvszekrény és ebédlőasztal eladó. Érdeklődés délelőtt dr Györgynél, Deák-u. 7. (14.449)

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Pályázat a Pécsbányatelepi Gesztenyés beiakarítására és értékesítésére. Pályázatok beadási határideje: 1949 szeptember 15. (4382)

Napos csibe

SZENTLŐRINCEN

utolsó keltetésből csütörtökön még kapható, előjegyzés nélkül is.

Szentlőrinci keltető állomás

DUNANTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-43
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 513.064

MEGHIVÓ

A MESZHART BÁNYAIGAZGATÓSÁG MDP SZERVEZETE

folyó hó 17-én (szombaton) d. u. 5 órai kezdettel nagyszabású

szüreti mulatságot rendez

a Munkás Kultúrházban, melyre mindenkit szeretettel meghívunk

RENDEZŐSÉG

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 214. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — CSÜTÖRTÖK, 1949 SZEPTEMBER 15

Naponta kétszer közvetíti a rádió a Rajk-banda főtárgyalását

Délszláv dolgozó parasztok megvetéssel beszélnek az imperialisták bérenceiről

Teljes erővel megkezdődött a szántás Baranyában

Az imperialisták láncos kutyái

„Rajk László és társai ... semmiféle gazságtól nem riadtak vissza" — olvassuk a vádirat indokolásában. Vajjon miért vállalkoztak a legaljasabb, még a csikágói gengsztereket is megszégyenítő feladatokra a leleplezett összeesküvők? Azért, mert megfizetett kémek, elvetemült hazaárulók, és lapuló orvgyilkosok voltak, akik gátlás nélkül teljesítették megbízóik, az amerikai, angol, francia és jugoszláv kémközpontok parancsait.

A vádirat bizonyítékai nemcsak Rajkról és söpredék bandájáról rántották le az álarcot, de reflektorfénybe állította az imperialista titkos szolgálatok boszorkánykonyháit is, ahonnan a legmegrögzöttebb besugók és diplomatafrakkba öltözött banditák indultak el, hogy megkíséreljék aláaknázni, szétzúzni és megsemmisíteni a szocializmus útjára lépett népek békés életét, építő munkáját.

A Magyar Népköztársaság ellen is ilyen aljas terveket szőttek az imperialisták és bérenceik, az emberiség szemetjei. Rajk és társai is meg akarták semmisíteni felszabadult életünk és országunk minden nagyszerű vívmányát, el akarták adni legdrágább kincsünket: szabadságunkat és függetlenségünket, gyarmattá akarták süllyeszteni hazánkat, kiszolgáltatva a dolgozó magyar milliókat az imperialisták, Titoék, a nyugaton készenlétbe helyezett nyilas csőcselék és a határainkon belül ugrásra készen álló reakciós és fasiszta elemek kénye-kedvének, szadista bosszújának. Vérbe, pusztulásba, háborúba akarták taszítani ezek a sötét gazemberek azt a népi demokráciát, amely magas állami és pártfunkcióba emelte őket és annak a munkásosztálynak élete és hatalma ellen törtek, amelynek hajbókolva keresték kegyeit a népgyűlések pódiumain.

Nem véletlen az, hogy a kémbandában nincsen egyetlen munkás, egyetlen dolgozó paraszt, egyetlen becsületes értelmiségi, hanem Rajktól Justusig valamennyien hétpróbás kalandorok, priorált kémügynökök, politikai gengszterek voltak. Nincs közöttük egyetlen megtévedt kisember, valamennyien emberiességükből kivetkőzött gyilkos banditák, akiket féktelen nagyravágyás és piszkos anyagi érdekek vezettek az imperialisták zsoldjába.

A bandafőnök Rajk, mint a vádirat is megállapítja, hivatásos besúgó, és kém már 1931 óta. A felszabadulás előtt népünk legjobb fiait, a kommunisták rettenthetetlen vezetőit juttatta rendőr és hóhér kézre. Az ő lelkén szárad Schönherz Zoltán és Rózsa Ferenc elvtársak mártirhalála is. Rajkot a spanyol polgárháború után az amerikai kémszolgálat és a Gestapo közös megegyezéssel küldte a francia internáló táborból Magyarországra. Ettől kezdve megszakítás nélkül az imperialistáknak és titoista rohamcsapatuknak dolgozott egészen letartóztatásáig. Mint az árulás és kémkedés minden hájjal megkent pribékjei, a trockisták, Rajk és társai is behatoltak a Kommunista Pártba, hogy a munkásosztály élcsapatát, vezető erejét bomlasszák szét. Rajk és társai undok, fekete pókokként szőtték a nagy összeesküvés szálait. Szívósan dolgoztak az ellenség kezére. *„Állandóan és rendszeresen tájékoztattam az amerikai hírszerzőket a Belügyminisztérium, majd később a Külügyminisztérium minden kérdéséről"* — vallotta kihallgatásakor Rajk.

Vagy nézzük meg a véreskezű Tito magyarországi kémfőnökének, Brankov Lázárnak tevékenységét. A jugoszláv követség volt ügyvivője így vallott: *„Kémhálózatunk lassanként átfogta az államapparátus valamennyi ágát, a hadsereget és a rendőrséget. Ugyanaz a kémhálózat 1945-től kezdve benyomult a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemorata Párt vezetőségébe. Az államapparátusban, valamint a hadseregben lévő kémhálózat segítségével a jugoszláv kormány Magyarország területén nagyarányú kémtevékenységet folytatott a magyar kormány ellen. Ez tette lehetővé, hogy Rankovics jugoszláv belügyminiszter Tito tervei szerint konkrét intézkedéseket tehetett a kémhálózaton keresztül a magyar kormány megdöntésére, Magyarország államrendjének megváltoztatására"*.

És folytathatjuk a sort Pálffy Györggyel, a volt horthysta tisztttel, aki kommunistának álcázta magát, de ugyancsak fizetett bérence volt az imperialistáknak, Titoéknak. Mindenre kapható brávó, aki odáig vetemedett, hogy pontos tervet dolgozott ki Pártunk vezetőinek Rákosi, Gerő és Farkas elvtársak meggyilkolására.

Szőnyi Tibor szennyes élete is beleillik bármelyik kalandorregénybe. Az amerikai kémszervezet hírhedt főnökének Allan Dullesnek az ügynöke. Svájcból küldik Magyarországra, beférkőzik a Pártba, magas tisztségekbe könyököli be magát és kommunista erkölcsről prédikálva úgyszólván valamennyi imperialista hatalom kémeit bejuttatja az állami apparátusba és a Párt különböző funkcióiba.

Becstelenségben és árulásban méltóan sorakoznak társaikhoz Szalai András, Ságvári Endre és a sátoraljaújhelyi börtön 64 kommunistájának gyilkosa, Justus Pál, a megrögzött trockista, a jugoszláv és francia kémközpont beépített, megfizetett embere. Sztálin elvtárs megállapítása a trockista árulókról, hogy *„Külföldi államok kémszervezeteinek utasításai szerint működő kártevők, kémek és gyilkosok, gaz, elvtelen bandája"* — pontosan jellemzik a Rajk-bandát is.

Vérlázító még rágondolni is arra, hogy ez az alvilági söpredék akarta kiszakítani Magyarországot a Szovjetunió vezette békefrontból, ezek a banditák akarták bekergetni népünket egy újabb háborúba, ezek a kalandorok akarták eladni hazánkat és nyakára ültetni dolgozó népünknek a bosszútól lihegő gyárosokat, bankárokat, földbirtokosokat és a nyugatra szökött hazaárulókat. Ezek a férgek és sátáni gonoszságú megbízóik tervezték, hogy népünk vezetőit elpusztítják, hogy a Gestapot és túlszárnyaló Tito-terrort, az éhezést, nyomort és a csendőrbrutalitás rémségeit hozzák vissza Magyarországra.

Vajjon kinek és kiknek érdekében állott, hogy fasiszta rémuralmat szabadítsanak Magyarországra? A választ kiolvashatjuk Churchill emlékirataiból és az imperialisták egyéb, a Szovjetunió által napvilágra hozott okmányaiból. Ezek szerint a világuralomra törő imperialisták különleges feladatokat szántak a Közép- és délkeleteurópai népi demokráciáknak. Ezekből az országokból — épúgy, mint az első világháború után tették — hídfőállást akartak kiépíteni a Szovjetunió ellen. Azt hitték, hogy a népi demokrácia ingatag rendszer lesz és az általuk megindított bomlasztó tevékenységgel olyan fordulatot idézhetnek elő, amelyet az imperialisták felhasználhatnak céljaik elérésére. Ezeknek a gyalázatos terveknek bázisául szolgált Tito és bandája. Mert Titoék nem a Kominform határozata óta dezertáltak az imperialista táborba. Tito és válogatott kémekből álló klikkje kezdettől fogva csatlósa volt a monopól-tőkének, a háborús uszítóknak.

Az imperialisták a Tito-bandával nemcsak Magyarország, hanem a többi népi demokrácia életére is törtek. Albániába, Bulgáriába, Lengyelországba, a demokratikus Görögországba is elküldték kémeiket, provokatőrjeiket. Ezek a sötét tervek azonban most, a Rajk-banda leleplezésével kudarcba fulladtak. A vádirattal kapcsolatos világvisszhangnak ezért nem véletlenül az a legjellemzőbb megállapítása, hogy a magyarországi összeesküvés leleplezése az amerikai imperializmus és titoista rohamcsapatának súlyos veresége, a békefrontnak pedig újabb nagy sikere. Valóban, *a pénteken kezdődő nagy perben nemcsak Rajk és társai ülnek majd a vádlottak padján, hanem az egész nemzetközi reakció, amely nem riad vissza semmiféle eszköztől sem, hogy korhadozó, szétmálló hatalmát valamiképp megmentse.*

A Magyar Dolgozók Pártjának és nagy vezérének Rákosi elvtársnak ébersége tehát felbecsülhetetlen szolgálatot tett az egész demokratikus frontnak a Magyarország ellen kitervelt összeesküvés leleplezésével és felgöngyölítésével. Nemcsak a dolgozó magyar népről háritotta el a szabadságunkra, békénkre törő fasiszta rohamot, nemcsak a legveszedelmesebb, legjobban álcázott ellenséget tettük ártalmatlanná, de az egész világ előtt újból bebizonyította, hogy a Tito-klikk az amerikai imperializmus terroristákból, orgvilkosokból, fasiszta vérebekből álló rohamcsapata.

A magyar dolgozó milliók és a baráti népi demokráciák azzal válaszolnak az imperialistáknak és bérenceiknek, a Tito—Rajk-bandáknak, hogy *áltörhetetlen sziklafalként, hűséggel és forró szeretettel állnak békénk, függetlenségünk és szocialista építésünk hatalmas őre, a nagy Szovjetunió mellett* és még az immagját is kiirtják azoknak, akik életünkre törnek.

Az egész világ munkásosztálya örül az árulók leleplezésének

A nemzetközi sajtó továbbra is vezető helyen foglalkozik a Rajk-üggyel

A nemzetközi sajtó továbbra is részletesen és vezető helyen foglalkozik Rajk és társainak bűnügyével.

Az Obrana Lidu, a csehszlovák hadsereg lapja írja: „Rajk volt magyar külügyminiszter és társainak letartóztatása magára vonta a világ közvéleményének figyelmét.

A nyugati imperialisták és segítőtársuk, Tito keserűséggel látják, hogy elvesztették kiszolgálóikat, akik a legocsmányabb módon elárulták országukat és népüket.

A bűnper egyben arról is tanuskodik, hogy a népi demokráciák elég elővigyázatosak és éberek ahhoz, hogy könyörtelenül eltávolítsanak minden árulót soraikból. A Rajk-ügy tanulságul szolgál a dolgozó népnek, megmutatja, hogy az osztályellenség, a nemzetközi imperializmus és annak Tito-féle segítőtársai igyekeznek és a jövőben is igyekezni fognak felszámolni a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a haladó értelmiség vívmányait, amelyeket a népek legjobb fiai kemény harccal és töménytelen áldozattal vívtak ki. A bűnper kétségbevonhatatlan bizonyítékokat szolgáltat majd arra nézve is, hogy

a Tito-féle trockisták bekapcsolódtak a Szovjetunió és a népi demokráciák ellenségeinek arcvonalába.

A népi igazságszolgáltatás fényszórója kellőképpen meg fogja világítani Tito, Rankovics és a többi hatalombitorló áruló politikáját, azokét, akik csak terrorral, gyilkosságokkal és az angolszász imperialisták segítségével tudják ideiglenesen fenntartani hatalmukat.

A Szovjetuniótól való eltávolodás a hazaárulással egyenlő

A keddi lengyel lapok közül a Trybuna Ludu (Az Egyesült Lengyel Munkáspárt központi lapja) teljes terjedelmében közölte a Rajk-bandát leleplező vádiratot. Kommentárjában a következőket írja:

A Rajk-banda elleni vádirat teljes mélységében mutatja meg az imperialista—titoista ügynökség erkölcsi fertőjét.

Kiderül a vádiratból, milyen eszközöket használnak a belgrádi renegátok és milyen eszközökkel akarták magyar cinkosaik népüket a pusztulásba vinni. Tito nem elégszik meg a háborús uszító szerepével, hanem megkísérli a népi demokráciákat is rávinni az általa követett útra.

Tito a legveszélyesebb imperialista kém,

aki — mint az imperialisták főügynöke — provokátorait és gyilkosait bejuttatta a munkásmozgalomba. A vádiratból kiderül, mi lett volna a sorsa Magyarországnak és milyen sorsot szántak az imperialisták és a Tito-klikk a többi népi demokráciának. De Tito támadása nem sikerült. A nemzetközi munkásmozgalom és az uralomra került magyar nép a Szovjetunióra támaszkodva elég erős ahhoz, hogy megvédje magát azok ellen, akik elárulták a Szovjetuniót és — ami ezzel együtt jár —, elárulták saját népeiket.

A szerdai Zycie Warszawy (Az Egyesült Munkáspárt lapja) a következőket írja: A vádirat megmutatja, milyen szoros kapcsolatban állt Rajk az imperialista államok kémjeivel, köztük Tito Jugoszláviájának kémeivel. Tito, Rankovics, Kardelj és Djilasz nevei szorosan összefonódnak a tengerentúli háborús uszítók és európai kémeik nevével. A haladás ellenségei az antikommunizmus és a szovjetellenesség közös platformján állnak, tekintet nélkül a köztük levő különbségekre a kitűzött célok tekintetében.

Rajk és bandájának árulói tevékenysége ismét arra tanít, hogy a Szovjetuniótól való eltávolodás a hazaárulással egyenlő.

A Rajk-per egyuttal Tito és klikkjének a pere. A Tito-klikk már akkor megkezdte aknamunkáját szomszédai ellen, amikor a Szovjetunió és a népi demokráciák a jugoszláv kormányt szövetségesüknek tekintették. Tudjuk, hogy az imperialisták minden eszközt megragadnak a haladás elleni küzdelmükben, de egyre nyugodtabbak vagyunk:

a történelem az árulók ellen dolgozik és a társadalmi igazság győzedelmeskedik.

A népi demokráciák munkásosztályainak kíméletlenül el kell bánniok ellenségeikkel

A párton kívüli Rzeczpospolita vezércikkének véleménye a következő: Az az árulási sorozat, amelyet Rajk és társai elkövettek, arra vall, hogy

Tito és csoportja a legkülönlegesebb fasiszta eszközökkel dolgozik

és a fasizmus politikáját követi.

A vádirat bebizonyítja, hogy a belgrádi rezsim már a Tájékoztató Iroda határozatai előtt is együttműködött az imperialistákkal és kétszínű játékot folytatott a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen. Minden fasiszta rezsimnek, minden Tito-féle rezsimnek automatikus következménye, hogy a demokrácia és a haladás elleni küzdelemben árulókkal, gyilkosokkal, provokátorokkal dolgoznak. Rajkot már a háború előtti multja, Tito és belügyminiszbere, Rankovics cinkosává teszi. A szovjetunió ellen fellépve, a Balkán vezetőszerepére vágyva, Tito, a jugoszláv nép létérdekei ellenére, eladta magát az amerikai imperialistáknak. Tito elárulta a szocializmus ügyét, a béke és a demokrácia, de mindenekelőtt saját népe ügyét és a legsovinisztább elemekkel szövetkezett.

A budapesti per megmutatja, hogy a népi demokráciák munkásosztályainak kíméletlenül el kell bánniok ellenségeikkel.

Az árulók leleplezése azt bizonyítja, hogy a munkásosztály meg tudja védeni hazáját az imperialisták és belgrádi ügynökeik ellen.

A munkásmozgalom elég erős, hogy leleplezze az árulókat

Az Humanité szerdán is vezércikkben foglalkozik Rajk és bandája ügyével és ismét megbélyegzi a trockista Francireurt, amely a dühöngő szinte tajtékozva szórja üszéli rágalmait a Szovjetunióra és a népi demokráciákra, mert kém, rendőri besúgó, imperialista ügynök és gyilkos „elvbarátait" Magyarországon leleplezték és ártalmatlanná tették.

— A Francireur trockistáinak ez a magatartása persze nem meglepő — írja az Humanité — hiszen a Francireur a háború előtti gyalázatos emlékű, a munkásosztály megosztására törekvő L'Oeuvre módjának hirdeti magát. E lap főszerkesztője a műnchenista Deat — mint ismeretes — Franciaország árulója lett. A háború előtti trockista árulók Hitler és a Gestapo szolgálatában álltak, a budapesti per vádlottai viszont elismerték, hogy Titot és Tito imperialista gazdáit szolgálták. Doriotékat, Titoékat, Rajkékat, Pálffyékat valamennyien ahhoz a klikkhez tartoznak, amelyet a kapitalizmusnak sierült megrontania és amelyet mint saját eszközöket használtak a munkásmozgalomban.

A munkásmozgalom azonban elég erős ahhoz, hogy leleplezze és kitűzze őket soraiból.

A burzsoázia akkor sem adja fel a küzdelmet, amikor a munkásság győzelemre jut. A szocializmus felé haladó magyar nép kemény harcot folytat

a belső és külső reakció ellen. A Magyar Dolgozók Pártjának ébersége és a Szovjetunió értékes tapasztalatai segítségével a magyar népnek sikerült ezeket a mesterkedéseket idejében észrevenni, az árulókat leleplezni és ártalmatlanná tenni.

Ennek az egész világ munkásosztálya és különösen a francia munkásosztály csak örülhet. Egyedül az imperialista tábor vezetői és ezeknek szócsövei dühöngenek.

A Franc-Tireur ezek között az első sorban lihegedik.

Az Humanité ezenkívül feltűnő helyen beszámol az MDP által rendezett munkásgyűlésekről, amelyeken keményen megbélyegzik Rajk és bűntársaik árulását. Magyar lapszemlét is közöl az ügyről.

Számos francia lap hírügynökségei jelentések alapján ismerteti a Rajk-banda leleplezésének magyarországi visszhangját.

A Szovjetunió és a népi demokráciák elleni mesterkedések születésük pillanatában halálra vannak ítélve

A szerda reggeli bukaresti lapok is hosszú cikkekben foglalkoznak a Rajk és kéttársai elleni bűnüggyel.

A Scanteia, a Román Munkáspárt Központi lapja szerint Rajknak és bandájának leleplezése világszerte szenzáció erejével hatott. A Román Népköztársaság dolgozói nagy megelégedéssel fogadják, hogy a magyar munkásosztály és a Magyar Népköztársaság hatóságainak ébersége révén napvilág derült erre a gaztettre és sikerült lerántani a leplet a Magyar Dolgozók Pártjába befurakodott gaz árulókról és imperialista ügynökökről.

Csak saját népük és a Szovjetunió elleni gyűlölettől izzó fejekben, csak a Titohoz és Rajkhoz hasonló elvetemült imperialista ügynökök elméjében születhetett meg az a nevetséges gondolat, hogy a népi demokratikus rendszereket fasiszta típusú államcsínnyel egyik napról a másikra megváltoztathatja.

A népi demokráciák rendszere mély gyökereket vert a dolgozó néptömegekben, mert e tömegek érdekeit és kívánságait képviseli. A népi demokráciák a nagy Szovjetunió segítségével megdöntötték a nagybirtokosok és tőkések uralmát, felszabadították a dolgozó tömegeket és az egész dolgozó népet a szocializmus, a szabadság és a függetlenség útján vezetik.

A România Libera azt írja, hogy nem elszigetelt jelenségről van szó, hanem olyan hosszúlejáratú tervről, amelyet az imperialisták akkor agyaltak ki, amikor megértették a kommunista és munkáspártok fontos szerepét azokban az országokban, amelyekbe az angol-amerikai gengszterek nem nyomulhatnak be.

Az Universul írja: Látszólag azt hihetnők, hogy Magyarország egyik belpolitikai kérdéséről van szó. Az ottani árulók cselszövései azonban mindazokat érdeklik, akik szeretik a népek békéjét és szabadságát. Magyarországon nem csupán az állam és a magyar nép demokratikus intézményei ellen irányuló összeesküvést leplezték le, hanem ismét lerántották a leplet a háborús uszító imperialisták bűnös mesterkedéseiről.

A Bukarestben megjelenő *Románia Magyar Szó* első oldalon közölt cikkében ezeket írja: A Rajk-féle összeesküvés elbukott, mint ahogyan sorra elbuktak a hasonló összeesküvések Magyarországon és a népi demokrácia többi országaiban. Kudarcba fulladtak, mert a tömegektől elszigetelten álltak az egyre izmosodó népi erővel szemben.

A *Glasul Armatei*, a hadsereg lapja rámutat, hogy a Tito-klikk számára angol-amerikai gazdái írták elő a szerepet és az volt a kitűzött feladata, hogy szakadékot támasszon a Szovjetunió és a népi demokráciák között.

Ahol a népé a hatalom és a vezetés a kommunisták kezében van, ott nem érhet el sikert ellenséges összeesküvés

Szófiai jelentés szerint az egész bolgár sajtó igen nagy figyelmet szentel a Rajk-ügynek. Valamennyi szófiai nagy lap részletesen ismerteti a vádiratot. Az *Izgrev* vezércikkében rámutat arra, hogy a Rajk és cinkostársai ellen szóló vádirat rendkívül érdekes politikai okirat. Ez a dokumentum bőséges adatokat szolgáltat arra, kinek a részére és milyen eszközökkel szőtték a hazaárulók összeesküvésüket a magyar népi demokratikus hatalom ellen.

A *„Zemedelsko Zname"* vezércikkében megállapítja, hogy Tito mögött az amerikai imperializmus áll. Az imperialisták érzik, hogy helyzettük meggyengült a Szovjetunióval szemben és most olyan árulókra és kémekre építenek, mint Rajk. A népek haragja a kalandor imperializmus ellen napról-napra nő.

További külföldi visszhang a Rajk-banda leleplezéséről

Az MTI párisi jelentése szerint a *Ce Soir* beszámol arról, hogy a magyarországi dolgozók gyűléseken bélyegzik meg a Rajk-banda tagjait, a Titoklikket és imperialista gazdáikat és ragaszkodásukat fejezik ki a magyar népi demokrácia, a Magyar Dolgozók Pártja és annak vezetője, Rákosi Mátyás iránt.

A *Newyork Herald Tribune* közli, hogy John Foster Dulles szenátor fivérének, Allan Foster Dullesnek neve kapcsolatba került az összeesküvéssel.

A *londoni Daily Worker* beszámol arról a felháborodásról, amellyel a magyar nép a Rajk-banda dühös tevékenységét leleplező vádiratot fogadta. A *Times* budapesti levelezőjének jelentése alapján megállapítja, hogy a külföldi lapok tudósítói a legteljesebb szabadságot élvezik munkájuk lebonyolításában.

A szabad görög rádió részletesen ismertette a Rajk és bűntársai ellen kiadott vádiratot.

A rádió naponta kétszer közvetíti a Rajk-banda főtárgyalását

A Magyar Rádió péntektől kezdve naponta kétszer helyszíni közvetítést ad Rajk László és bűntársainak főtárgyalásáról.

A Magyar Rádió Rajk László és bűntársainak főtárgyalásáról péntektől kezdve naponta 19 órától 20 óráig és 21 órától kezdődően helyszíni közvetítést ad.

A berlini parancsnokok elfogadták a szovjet küldöttség javaslatát

A TASZSZ berlini jelentése szerint szeptember 12-én Berlin négy parancsnoka tanácskozásra ült össze. Az ülésen megvitatták és

elfogadták a szovjet küldöttségnek azt a javaslatát, hogy vonják be a német szervezetek képviselőit is a Berlin életének normalizálásával kapcsolatos kérdések megoldásába.

Kelet- és Nyugat-Berlin német képviselői és szakértői a parancsnokok javaslatainak és utasításainak megfelelően találkozóra ülnek össze a város általános kérdéseinek megvitatására.

A határozat alapján a parancsnokok indítványozták Kelet- és Nyugat-Berlin illetékes német képviselőinek, hogy

teremtsenek kapcsolatot velük a város életének normalizálása tárgyában korábban előterjesztett szovjet javaslatok tisztázására,

különösen a lakosság orvosi ellátásának megjavításával kapcsolatos javaslat tárgyalására, hogy megfelelő intézkedéseket hozhassanak.

Togliatti:

A diktatura és terror politikája már nem lesz hosszú életű Olaszországban

Togliatti, az Olasz Kommunista Párt főtitkára Terniben 50.000 főnyi közönség előtt, a „Kommunista Sajtó Hónapjának" megindulásával kapcsolatban nagy beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy hiába indítottak rágalom- és provokációs hadjáratot az olasz dolgozók és élcsapata, a Kommunista Párt ellen, nem sikerült a dolgozókat, elsősorban a munkásosztályt visszavonulásra és a jogairól való lemondásra kényszeríteni.

A De Gasperi és Scelba vezetésével indított hadjárat ellenére az Olasz Kommunista Párt tagjainak száma egy év alatt 200 ezerrel emelkedett.

A mostani gazdasági és politikai helyzet óriási veszélyeket rejt magában a dolgozók, a középosztály és az olasz nemzet túlnyomó többsége számára.

Az Egyesült Államok egyre növekvő gazdasági válsága átterjed Európába.

Ennek jelei már Olaszországban is tapasztalhatók. Ezek a jelek a növekvő munkanélküliség, az ipari termelés csökkenése és a dolgozók további tömegeinek elbocsátása, a mezőgazdasági termények árainak esése s ugyanakkor a kenyér árának növekedése. A tömegek napról-napra saját bőrükön érzik a válság jeleinek hatását.

Togliatti emlékeztetett arra, hogy konkrét javaslatokat tett a fenyegető veszély elhárítására, de a kormány ezeket a javaslatokat — azzal az indokolással, hogy kommunista javaslatok — elvetette. A kormányon ülő urak — mondotta — ne ringassák ábrándokban magukat.

A diktatura és a terror e maroknyi csoportjának a politikája már nem lesz hosszú életű.

Olaszország újjáéled ugyanúgy, mint ahogyan megújhodik a világnak az a fele, amely országuk határaitól egész a Csendes Óceánig terjed.

A kormány politikája az amerikai imperialisták malmára hajtja a vizet és Olaszországot új háborúba viszi. Azt a veszélyt mindenkivel meg kell értetni, hogy meg lehessen változtatni a kormány politikájának irányvonalát.

A veszély láttára egységbe kell tömörülni pártállásra, vallásra és politikai nézetekre való tekintet nélkül.

Ennek az egységfrontnak a válság és a háborús veszély elhárítására kell irányulnia. Mi tudjuk, hogy az olasz nép túlnyomó többsége kész ennek megvalósítására.

Togliatti végül ezzel kapcsolatban a sajtó szerepére mutatott rá.

Az olasz matrózok bérharcának első sikere

A sztrájkoló olasz matrózok bérmozgalmukban elérték első sikerüket.

A hajóstársaság elfogadta a sztrájkolók követelését

és beleegyezett abba, hogy szeptember 1-től visszamenőleg kifizeti az olasz matrózok kiegészítő bérét. Saragat kereskedelmi hajózási miniszter azonban hivatalos közleményben bejelentette, hogy a kormány továbbra is ellenáll a sztrájkolók követeléseinek.

Az általános olasz munkásszövetség közleményt bocsátott ki, amelyben szolidaritást vállal a tengerész szakszervezeti szövetséggel.

„Az angol birodalom az Egyesült Államok tulajdona lesz" — írja a szélső jobboldali Daily Mail

Egy napja, hogy befejeződtek a washingtoni tárgyalások és

máris megindult az amerikaiak összpontosított támadása az angol font ellen.

Eugene Black, a teljesen amerikai irányítás alatt álló nemzetközi Ujjáépítési Bank elnöke, a megnyitó ünnepi ülésen mondott beszédében kijelentette, hogy

le kell értékelni azokat a pénznemeket, amelyeknek értéke „nem felel meg a valódi helyzetnek".

Black-nek beszéde hideg zuhanyként érte azokat a londoni politikai és sajtóköröket, amelyek abban a hiú ábrándban ringatóztak, hogy a font leértékelése most lekerül az amerikai napirendről.

Az angol kapitalista körök mélységes elkeseredésére jellemző, hogy még a szélső jobboldali Daily Mail is a legélesebb hangot használja.

A lap vezércikke szerint, ha az angol gyarmatbirodalmat megnyitják az amerikai tőke előtt, úgy „a birodalom az Egyesült Államok tulajdona lesz és Anglia a Wall-Street függvényévé változik".

A Daily Worker így ír: „Az amerikaiak azért ragaszkodnak a font leértékeléséhez, hogy

polcon áron szerezhessék meg Anglia minden értékét.

Ugyanakkor rendkívül jellemző, hogy az amerikai tőkések még a drága áron megfizetett látszatengedményeket is sajnálják angol „barátaiktól".

George Malone nevadai szenátor a szenátus keddi ülésén tiltakozott az amerikai vámdíjszabás leszállítása ellen és az angol font leértékelését követelte. Hugh Butler nebraskai szenátort különösen az háborította fel, hogy a washingtoni egyezmény értelmében Anglia esetleg másutt is elköltheté a Marshall-dollárokat.

A washingtoni tárgyalásokról írva a Newyork Times hangsúlyozza, hogy a válság megoldása csak „ideiglenes" jellegű

és felmerül a kérdés: „Merre megyünk most?"

A szovjet sajtó külföldi sajtóhangokat idéz a most véget ért angol-amerikai-kanadai pénzügyi megbeszélésekkel kapcsolatban.

A washingtoni tudósítók többségének véleménye már a pénzügyi tárgyalásokról kiadott hivatalos közlemény előtt megegyezett abban, hogy

a tárgyalások nem hoztak semmiféle gyakorlati eredményt,

csupán ígéreteket és félintézkedéseket, melyek nem segítenek Anglia egyre rosszabbodó gazdasági helyzetén.

Wilson, az United Press megfigyelője, rámutat arra, hogy az értekezleten elfogadott határozatok

nem alkalmasak az angol válság leküzdésére.

Az Evening Standard washingtoni levelezője írja: A most Washingtonban kötött angol-amerikai pénzügyi egyezménynek az lesz az eredménye, hogy

Angliában tovább csökkentik a szociális intézkedésekre előirányzott és már most sem kielégítő összegeket.

„Több korbácsot, kevesebb ennivalót"

Az Izvesztija nemzetközi szemléje rámutat arra, hogy milyen marakodás folyik egy idő óta a nyugateurópai marshallizált államok között a terv második évére szóló amerikai „segély" felosztása körül.

Az amerikai kereskedelmi minisztérium adatai szerint az Egyesült Államok júniusban 406 millió dollár értékű árut szállított a marshallizált országokba és ezekből csupán 65 millió dollár értékű árut importált. A nyugateurópai országok nyakán egyre szorosabbá válik a dollárhurok. Ugyanakkor az amerikai Marshall-„segély" összege egyre kisebb lesz. Az amerikai sajtó közleményei szerint az Egyesült Államok a Marshall-terv alapján előirányzott alacsonyabb összegért nyugateurópai partnereitől még nagyobb engedményeket igyekszik elérni.

A Marshall-terv Franciaországot például az Egyesült Államokkal szemben olyan függő helyzetbe juttatta, mint Mac Arthur megszállási rendszere Japánt. A „több korbácsot, kevesebb ennivalót" politika segítségével próbálják az amerikai kormánykörök a nyugateurópai marshallizált államok rovására enyhíteni a gazdasági válság csapásait.

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni bűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaáruló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely lerántja az álarcot dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legaljasabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben. Kiadja a minisztertanács sajtó osztálya.

15 kiló a postai csomagok súlyhatára

A közlekedés- és postaügyi miniszter a postacsomagok új határát 20 kg-ról 15 kg-ra szállította le. Átmenetileg december 31-ig 15 kg-nál nehezebb csomagot is elfogad a posta szállításra.

„Izzó gyűlöletet érzünk az aljas árulók és kimondhatatlan forró szeretetet Rákosi elvtárs és Pártunk iránt"

Mecsekszabolcs, Pécsújhegy, Meszestelep és Komló bányászai méltó választ adtak az imperialisták áruló bérenceinek

Már jóval a pártnap megkezdése előtt csoportokban jöttek a bányászok, bányászasszonyok, öregek, fiatalok a mecsekszabolcsi szakszervezeti székházba, hogy meghallgassák Ács Lajos elvtárs, központi kiküldött beszámolóját Rajk bandájának aljas terveiről és kifejezést adjanak mélységes gyűlöletüknek. A pécsújhegyiek és a meszestelepiek zárt sorokban vonultak fel élen az új egyenruhás zenekarral. A menet végét egyenruhába öltözött úttörők zártá.. be. A pártnap megkezdésére a dolgozók zsúfolásig megtöltötték a hatalmas székházat, sőt nagy tömeg szorult ki az utcára, udvarra.

A köztársasági induló eljátszása és Miklós Gyula képviselő elvtárs üdvözlő szavai után Ács Lajos elvtárs lépett a mikrofon elé, hogy beszámoljon Rajk bandájának és Titoék fasisz.a aknamunkájáról, amellyel romba akarták dönteni eddigi eredményeinket és szolgaságba, gyarmati sorba akarták taszítani népünket.

Vesszenek az árulók!

Ács elvtárs beszél. Ahogy egymásután sorolja fel a bizonyítékokat, úgy fokozódik az izzó gyűlölet a hallgatóságban Rajk és Titoék aljas kémbandája iránt. Amikor arról szól, hogy Rajkék forrón szeretett Rákosi elvtársunk, Farkas és Gerő elvtársak életére akartak törni, egy emberként zúgott a teremben:

Éljen Rákosi! Vesszenek az árulók!

A dolgozók percekig tartó éljenzéssel és tapssal adnak kifejezést örömüknek, hogy Pártunk és forrón szeretett vezérünk Rákosi elvtárs ébersége megmentette hazánk függetlenségét, megmentette Pártunkat, dolgozó népünket a fasiszta uralomtól. — Majd arról beszél Ács elvtárs, hogy Rajkék bandája, hogyan akart bennünket elszakítani a hatalmas barátunktól, felszabadítónktól a Szovjetuniótól.

„Éljen a Szovjetunió! Éljen Sztálin! Sztálin—Rákosi! — zúgott a kiáltás, mint a fergeteg.

Még fokozottabb munkával építjük a szocializmust

Egymásután szólalnak fel ezután az elvtársak. Elsőnek Keresztes János elvtárs kért szót.

— Mi, pécsvidéki bányászok mély megdöbbenéssel és undorral vettünk tudomást Rajk és Titoék aljas munkájáról. A mi gyűlöletünk határtalan a banditák tömeggyilkosok iránt, akik polgárháborúba akarták sodorni épülő hazánkat. Mi bányászok erre az aljasságra fokozottabb munkával felelünk

és még biztosabban és határozottabban fogunk Pártunk vezetésével kitűzött célunk, a szocializmus felé haladni.

Heller József elvtárs arról beszélt, hogy a kémbandának leleplezése és könyörtelen megbüntetése még szilárdabbá teszi bennünk a hitet Pártunk és Rákosi elvtárs iránt.

— Ezután még forróbban fogjuk szeretni Pártunkat és Rákosi elvtársat. Ez a válaszunk! — fejezte be felszólalását.

A többi felszólaló is hitet tett Pártunk és Rákosi elvtárs iránti hűségükről, valamint arról, hogy

több és jobb munkával fognak vá-

laszolni Rajkék gyilkos bandájának.

A Rajkék iránti izzó gyűlöletben, Pártunk és Rákosi elvtárs iránti szeretet és örömteli ragaszkodás jegyében lefolyt pár nap az Internacionálé eléneklésével ért véget.

„Piszkos gazemberek"

Máskor is ott szokott lenni a három kép. Sztálin, Lenin és Rákosi elvtársak képe a vörös, piros-fehér-zöld drapériákon a komlói Kultúrházban. De ma virágkoszorús keretben vannak a képek. Tüntetni akarnak ezek a virágok. Válaszolni azoknak az aljas, szemét bitangoknak, akik a Szovjetunió oldaláról akarták leválasztani népünket. Válasz:

Szeretjük Sztálint a nagy vezért, szeretjük Lenint, vezérlő eszméink bölcsét, szeretjük Rákosi elvtársat, dolgozó népünk nagy fiát.

S az így feldíszített teremben száz és száz bányász és bányászasszony ül, feszült, fénylő figyelemmel az arcán.

Szikra Sándor elvtárs, a Párt megyei titkára beszél. Szavai nyomán végigvonulnak a jelenlevők szemei előtt a piszkos banda üzelmei, egész aljas aknamunkájuk részletei a maguk valóságában. Gyakran felzúg a moraj:

„Piszkos gazemberek".

És mikor Szikra elvtárs az árulók által alakított „kormány" névsorát mondja el, „Rajk László miniszterelnök, Rob Anton belügyminiszter, Pálffy György hadügyminiszter lett volna". Mindenünnen felhangzik: „Pont ezekre lett volna szükség, aljas árulók."

Éljen a Szovjetunió! Éljen a nagy Sztálin!

Amikor Szikra elvtárs arról beszél, hogy ezek a bitangok meg akarták gyilkolni Rákosi elvtársat, mint ha valóban forrón szeretett nagy vezérünk életét akarták volna védeni vele, úgy zúgott fel:

— Éljen Rákosi! Éljen Rákosi! —

és nem akart szűnni az éljenzés, a taps.

Az arcok kigyúltak, kivirágzott a lelkes mosoly az asszonyok arcán, forróság hullámzik végig a termen.

— Ezek a férgek nem tudták milyen erőt mozgósítanak maguk ellen. Egész dolgozó népünket megerősíti ez az úgy elszántságában, gyűlöletében, a szabadságunkra, békénkre törő áruló bandával és azok fölbérlőivel, az imperialistákkal szemben.

És elmélyíti szeretetünket, ragaszkodásunkat a nagy Szovjetunióhoz, a bölcs Sztálin elvtárshoz, Rákosi elvtárshoz, a Párt és vezetőihez, új államformánkhoz, egész új életünkhöz, rendszerünkhöz.

— mondja Szikra elvtárs és szavaira felzúg a lelkes taps és ad bizonyítékot arra, hogy Komlón is így érzik: hogy a bányászok is így érzik.

A felszólalások? Talán összefoglalja Juhász Ferenc elvtárs felszólalása:

— Két érzés van bennünk: az egyik az engesztelhetetlen izzó gyűlölet Rajk és bandájával szemben és forró, elmondhatatlan szeretet Rákosi elvtársunk, Pártunk és népünk iránt.

Fokozzuk a termelést: ez a válaszunk

Erről beszélnek a felszólalók valamennyien, a bányászok, asszonyok, ifik. És méltó választ adnak:

— Még nagyobb hűséggel és ragaszkodással fordulunk Pártunk és vezetői felé. Termelési eredményeinkkel,

a munkafegyelem megerősítésével, a munkaverseny fokozásával, brigádok és egyéni versenyek fejlesztésével,

jobb, több munkával, jó szervezéssel dolgozunk, hogy hároméves tervünket mielőbb befejezhessük és ötéves tervünket sikeresen megindíthassuk. Ez a válaszunk.

Pénteken tartják a pécsi termelési értekezletet

A Magyar Dolgozók Pártja termelési értekezletét korábbi közlésünktől eltérően pénteken délután fél 6 órakor tartja a Munkás Kultúrház nagytermében. Az értekezleten Deák Lívia elvtársnő ismerteti a termelés vezetőinek feladatát a hároméves terv időelőtti befejezésében és az ötéves terv megindításában.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Hazánk újabb Görögország lett volna

Rajk László és társai olyan szervezkedést szőttek, amely ha sikerül, hosszú időre visszavetette volna országunkat a demokratikus fejlődésben. Polgárháborút akartak, arra a sorsra akarták juttatni országunkat, mint amilyen Görögországban uralkodik. Mert mi becsületes dolgozók nem hagytuk volna eddigi eredményeinket megsemmisíteni!

Rajk és bandája el akarták adni országunkat az idegen imperialista hatalmaknak és ránk szakadt volna az a sok szenvedés, ami ezekben az országokban a dolgozók sorsa. Vissza akarták állítani a nagybirtok rendszert és a földet, amit a parasztságnak adtunk, egyszerűen el akarták venni. Meg akarták dönteni az aljas árulók népköztársaságunkat, amiért a magyar nép évszázadok óta harcolt. Rajkék nem riadtak vissza semmilyen bűnös aljas gazságtól se, le akarták gyilkolni a dolgozók vezetőit, a kommunistákat és Pártunk vezetőit. Nyakunkra hozták volna újra a tőkéseket, a szivaros, munkásnyúzó gyárosokat. Nem számított volna a rengeteg vér, csak egy volt a fontos nekik, hogy a dolgozókat újra elnyomják.

Hosszú évtizedeket éltem én a mult rendszerben és most utálattal nézek Rajkra és társaira, mert azt akarták, hogy a munkásosztály úgy éljen, mint akkor. Ezek a nyomorult, aljas összeesküvők a munkásosztály haragjával találják magukat szembe, ami elsöpri őket a földről, mert mi dolgozók élni és becsületesen dolgozni akarunk! Építeni akarjuk szabad és független országunkat és azt akarjuk, hogy itt ebben az országban gondtalan életet éljen minden dolgozó. Ezért harcolunk, dolgozunk és célkitűzéseinket Pártunk segítségével végre is hajtjuk.

Keffel Jakab
Sopiana gépgyári dolgozó

Ki akarták ragadni kezünkből a hatalmat

Mi, a Szent István-téri négyhetes pártiskola hallgatói megdöbbenéssel olvastuk a Rajk és bandája elleni vádiratot. Ezek a minden emberi mivoltukból kivetkőzött bérgyilkosok, semmitől se riadtak vissza céljaik elérésében. Mi, a pártiskolán megtanultuk, hogy milyen véres áldozatokat kellett hozni a Szovjet Hadseregnek, hogy hazánkat a fasiszta hordáktól felszabadítsa. A magyar dolgozó nép, Pártunk és szeretett Rákosi elvtársunk vezetésével, újjáépítette lerombolt országunkat és a dolgozó nép kezébe került a hatalom. A munka minden gyümölcse ebben az országban a dolgozó népé, azoké, akik évtizedeken keresztül el voltak nyomva.

Ki akarták ragadni kezünkből a hatalmat, újra nyomorba akartak taszítani bennünket. Éppen ezért a legmesszebbmenőkig elítéljük Rajkék aljas, elvtelen bandáját.

Kikerülve a pártiskoláról, minden erőnkkel azon leszünk, hogy az itt tanultakat átadjuk dolgozó társainknak, hogy ezzel felfegyverkezve a jövőben még öberebben őrködhessenek a dolgozók hatalma felett. Valamennyien munkások és dolgozó parasztok vagyunk, akik saját bőrünkön tapasztaltuk a régi rendszer kizsákmányolását. Ebből soha többet nem kérünk! Követeljük: az ítélet legyen intő példa, hogy a jövőben ne merjen többé eszébe jutni senkinek nehezen megkapott szabadságunkat veszélyeztetni.

Szent István-téri négyhetes pártiskola hallgatói

Hálánk kimondhatatlan

Én egyszerű munkásember vagyok. Sokat szenvedtem a mult rendszer alatt. Munkanélküliség, nyomor, nélkülözés volt a sorsom a többi dolgozóval együtt. Kiszolgáltatott emberek voltunk, akiket a tőkések, az úgynevezett munkaadók alig vettek ember-számba. Így éltük le életünk hosszú éveit, míg megjött a várvavárt felszabadulás. Elsöpörték a nyakunkon ülő bitangokat örökre ebből az országból. A sokat szenvedett magyar népből szabad nemzet lett. A munkásosztály az elmult közel öt év alatt olyan sokat teremtett és kapott ebben az országban, hogy ezt gondolni se merték volna soha. Mind nagyobb jólét, szabadság, béke, munka, — egyszóval mindene megvan a dolgozó népnek ebben az országban.

Ezt a sok hosszú harc és nélkülözés árán megszerzett jólétet és szabadságot akarták megsemmisíteni azok az aljas gazemberek, akik hosszú évek óta szőtték aljas tervüket a dolgozók ellen. Kimondhatatlan hálával fordulunk Pártunk és vezetőnk Rákosi elvtárs felé, hogy megakadályozták Rajk és bandájának terveit és nem sikerült újra nyomorba dönteni a magyar dolgozó népet. Gyűlölettel nézek rájuk és dolgozó társaim nevében egyöntetűen követeljük, hogy példás büntetést szabjon ki rájuk az igazságszolgáltatás.

Mi, dolgozók ígérjük, hogy a jövőben még nagyobb lendülettel végezzük munkánkat, hogy országunkat minél erősebbé és gazdagabbá tegyük.

Uher György
olajgyári munkás

Mozi

APOLLO 21-éig
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 21-éig
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor

PARK
Szeptember 15-én szünnap
Holnap 16-án:
DISZMAGYAR

Fegyházra és börtönre ítélt feketecséplők

A pécsi munkásbíróság szerdán vonta felelősségre Sértő Gyula cséplési ellenőrt és Kiss Ferenc cséplőgép felelős vezetőt közellátás érdekeit veszélyeztető bűntett miatt.

A vádlottak Németi községben 514 mázsa gabonát nem vezettek be a hivatalos könyvekbe.

A munkásbíróság fejenként 2 évi és 6 hónapi fegyházra, öt évi hivatal- és politikai jogvesztésre, Németi községből 1—1 hónapi kitiltásra, az ítéletnek dobszó útján való közzétételére, Kiss Ferencet ezenfelül iparengedélyének elvonására és

a cséplési iparától ötévi eltiltásra ítélte.

Vádlottársaik közül Majorácz Mátyást hathónapi, Sokacz Márkót nyolchónapi, Horváth Andrást hathónapi börtönre, háromévi hivatal és politikai jogvesztésre ítélte, egy-egy hónapra kitiltotta Németi községből. Majoráczot és Sokaczot 500—500 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte, valamint az ítéletnek dobszó útján való közzétételére. Majorácz 38, Sokacz 12, Horváth 19 mázsa kenyérgabonát vont el a mázsakönyvbe való be nem jegyzéssel a közellátás elől.

Teljes erővel megkezdődött a szántás

Minden dolgozó paraszt jól készítse el a vetéstervét

A baranyamegyei operatív bizottság szerdai ülésén a begyűjtés, valamint az őszi szántási-vetési munkálatok kérdésével foglalkozott. Megállapította az operatív bizottság, hogy a megye egész területén befejeződött a gabona cséplése, jelenleg már csupán az apró magvak cséplése folyik.

A gabonacséplés befejeztével most már kiértékelhető, hogy melyik gépek végezték a cséplés folyamán a legjobb munkát.

A versenyben állott gépek közül minden járásban a gépállomások gépei érték el a legjobb eredményeket.

Utánuk pedig a szövetkezeti gépek következnek. A szentlőrinci járásban a legjobb eredményt a szentlőrinci gépállomás Magyarmecske községben cséplt gépe érte el, utána pedig az AMG szentlőrinci gépe, majd a kisasszonyfai földművesszövetkezet gépe következnek.

A járásban a begyűjtési versenyben Kisdér áll a legelső helyen,

mely ütemterv szerinti előírását 180 százalékra teljesítette. Utána következik Tengeri 109 százalékos, majd Sósvejtike 103 százalékos teljesítéssel. A begyűjtésben a legrosszabbak a járásban Denesháza, Nagybicsérd és Katádfa községek. A járásban a tarlóhántást 95 százalékban készült el.

A Hegyháti járás munkáját illetőleg megállapította az operatív bizottság, hogy

a járás végig élen járt a begyűjtési kampányban.

A járásban Mekényes teljesítette legjobban begyűjtési kötelezettségét, míg a legrosszabb Palé község. A tarlóhántást a járás területén 97 százalékban végezték el.

A mohácsi járásban a begyűjtésben Kölked és Püspökmárok községek érték el a legjobb eredményt, míg a legrosszabbak Nagynyárád és Majs.

A járás területén a tarlóhántást 98 és fél százalékban végezték el eddig.

A pécsváradi járásban Kisujbánya jár az élen a begyűjtésben, míg legjobban Ófalu van elmaradva. A cséplési versenyben Berkesd község áll az első helyen.

A siklósi járásban Drávaszabolcs és Drávaszerdahely, a villányi járásban Kiskassa, a pécsi járásban Gyód, Tekeres és Dános községek járnak elől a begyűjtésben.

A megye több helyén

megkezdték a kulákok elszámoltatását, melynek folyamán a saját hibájukból nem teljesítők ellen eljárást indítanak.

Megállapította az operatív bizottság, hogy az őszi szántási munkálatok az egész megye területén megindultak. Néhány helyen ugyan még folyik a tarlóhántás, de

a legtöbb helyen már vetés alá szántanak.

Az operatív bizottság a továbbiakban megállapította, hogy a népi bizottságoknak mindenütt az őszi szántási-vetési munkálatok szorgalmazására kell ráállniok. Ezt a munkát kell támogatnia a DÉFOSZ-nak és a többi tömegszervezetnek is. Mindenek előtt fontos, hogy

minden gazdálkodó helyesen készítse el a vetéstervét.

Ez csak úgy lehetséges, ha a dolgozó parasztok egyéni vetéstervüket összehangolják a község vetéstervével. A

A szántás-vetési munkákban igen nagy feladat hárul még a dűlőfelelősökre,

akiknek kötelessége lesz segíteni a dűlőjükben lévő parasztokat és ellenőrizni a szántási és vetési munkálatokat.

Az operatív bizottság gyűlésén a DÉFOSZ részéről ismertették az őszi szántási-vetési munkálatokkal kapcsolatos versenyterveket. A tervezet szerint

a legnagyobb versenyző egység a község lesz, melyen belül az egyes dűlők, továbbá az egyes gazdák is versenyezni fognak.

Ezeken kívül természetesen megindul a gépállomások, az állami gazdaságok, a termelőszövetkezetek és a földművesszövetkezetek versenye is.

A magyar tudományos világ is készül

A PAVLOV-CENTENÁRIUMRA

1949 szeptember 27-én lesz 100 éve, hogy megszületett Iván Petrovics *Pavlov*, a nagy orosz élettan tudós, *a materialista tudomány előharcosa.*

A Magyar Tudományos Tanács a Magyar-Szovjet Társasággal és az Orvosegészségügyi Szakszervezettel karöltve *országos méretekben ünnepli meg ezt a dátumot.* A magyarországi Pavlov-ünnepségek intéző-bizottsága ünnepi ülést rendez szeptember 27-én a Zeneakadémia nagytermében. *A vidéki egyetemeken is ünnepi üléseken emlékeznek meg Pavlovról,* aki az idegrendszer legmagasabbrendű tevékenységének élettanát megalapozta és kifejlesztette. A tudományos beszámolókon kívül népszerű felolvasásokat és ismertetéseket tartanak a budapesti és vidéki üzemekben, középiskolákban és egyetemeken. Kiadásra kerül Popovszkij könyve Pavlovról, valamint népszerű brosura és Pavlov faliképe.

A Magyar Tudományos Tanács pályázatot ír ki a Pavlov működésével kapcsolatos *legkiválóbb tudományos kutatások díjazására,* ennek emlékéremmel való kitüntetésére és Pavlov-emlékszobor készítésére. A magyar sajtó és rádió is kiveszi részét az ünnepségekből, budapesti és vidéki mozikban előadják az „Új utakon" című Pavlov filmet.

Pavlov évfordulóját az egész szovjet nép megünnepli. Tudományos kongresszusok méltatják érdemeit, ahol az elhangzott beszámolókat a legnevesebb szovjet fiziológusok, Pavlov tanítványai tartják. *Ünnepi üléseket rendeznek a jubileum alkalmából valamennyi szovjet városban.*

Pavlov szülőházában Rjazanban, 800 népszerű felolvasás hangzik el, ezenkívül kerületi orvosi konferenciát is tartanak, amely Pavlov tanítása klinikai alkalmazásának problémájával foglalkozik.

Vasziljev szigeten — ez Leningrád egyik kerülete — abban a házban, ahol Pavlov utolsó éveit élte, *emlékmúzeumot nyitnak.* Új anyaggal egészítik ki a Pavlov Múzeumot, amelyet abban a kísérleti orvostudományi intézetben rendeztek be, ahol a zseniális fiziológus 50 évig dolgozott és ahol az anyagcserével és a feltételes reflexekkel kapcsolatos kutatásait végezte el.

A jubileum alkalmával számos könyvet és brosurát bocsájtanak ki a Szovjetunióban. Pavlov összes műveinek 5 kötetes kiadását, válogatott műveinek 1 kötetes kiadását és így tovább. — Rövidesen kinyomtatják a híres *„Pavlovi Szerdák"* jegyzőkönyveit. Ezeken az értekezleteken beszélte meg a nagy tudós az előtte való héten végzett tudományos kutatások eredményeit tanítványaival. A folyóiratok külön jubileumi számot adnak ki az évfordulón és a Szovjetunió mozgóképszínházai levetítik a most készülő Pavlov dokument-filmet.

Pavlov ünneplése alkalmából akaratlanul is emlékezetünkbe idézzük azokat a szavakat, melyeket 1935-ben, egy évvel halála előtt mondott: *„Régen a tudományt elidegenítették a néptől, de én most mást látok: a tudományt tisztelik és értékelik. Emelem serlegemet a világ egyetlen kormányára, amely értékeli és forrón támogatja a tudományt, — országom kormányára!"*

Országszerte megkezdődött az MHK második időszaka

A nyári holtidény után az egész országban megkezdték a Munkára Harcra Kész sportmozgalom második időszakára előírt próbáztatásainak lebonyolítását. Az első időszak anyagából a nevezettek nagy száma sikerrel próbázott, bár az ifjúság szereplése itt az őszi iskolai hónapokra marad. Az MHK irányító bizottsága úgy határozott, hogy a felnőttek közül is azok, akik valamely elfoglaltságuk miatt a tavasszal, illetve a nyáron elmaradtak, az egész próba anyagát összetehetik. A vizsgáztató bizottságoknak nagy gondot okoz majd a megfelelő sportolási hely előteremtése, mert amíg az első időszak a sportlelépre szólította a sportolókat, addig most már a céllövés, úszás, kerékpározás, kosárradobás, tekézés és a téli sportokhoz, majd később teremről, illetve megfelelő térről kell gondoskodni.

— Változtatunk a próbáztatások eddigi rendjén — mondotta dr. Csernus vármegyei sportfelügyelő — sűrítjük a próbanapokat, a kiemelkedő tehetségek további foglalkoztatásáról gondoskodunk. A tanulóifjúság ezrei teszik le Pécsett rövid hetek alatt egyszerre a két időszak próbáit és azonnal megkapják a jelvényeket.

Az úszószámok is elmaradnak az őszi időre, amit a magunk részéről kis hibának tartunk. Most már a hűvösebb idők beálltával a sportolók érthetően idegenkednek a szabadban való úszástól. Ennek ellenére egészen érdekes, sőt meglehetősen kedélyes volt a szombat délutáni első pécsi úszópróbáztatás, melyre kicsi, de lelkes társaság gyűlt össze a városi fürdőben. A fiatalabb korosztály könnyen rászánta magát a vetkőzésre, az idősebbek elcinte nem kis gyanakvással nézegették a kristálytiszta medencét. Először néhány versenyző ugrott a vízbe.

— Könnyű nekik — sóhajtotta mellettünk két idősebb ember, miután bátortalen hátraugrottak a kifröccsenő víz elől — ők már megszokták a vizet.

Az úszók után néhány ifjúmunkás következett, akik közül Bencze Antal úszott a legjobban. Végre az idősebb korosztály képviselői is rászánták magukat és elszánt ugrás után ők is nekifogtak a 200 méteres távnak. Meglepően hamar úszták le a távot, amiben a hideg víz is segítségükre volt. A végén a bizottság és az úszók egyformán elégedetten távoztak: több mint a fele aranyfokozatot ért el.

Megvizsgálták a Szovjetunióban lehullott meteort

A napokban vitték el Moszkvába annak a nagy meteornak szilánkjait, amelynek zuhanását június 11-én az ural számos vidékén megfigyelték. A földhöz közeledve a meteor széthullott és hatalmas, mintegy 150 négyzetkilométernyi területen „kőeső" hullott.

— Kihallgattuk a szemtanukat és összeállítottuk a meteorhullám teljes képét — mondja K. Krinov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája tudósa, aki kiutazott a csaljabinszki területre. A meteor óriási sebességgel repült déli irányban. A meteorhullást 350 km sugaru körben meg lehetett figyelni. A meteor széthullása körülbelül 22 kilométer magasságban következett be. A szilánkok mintegy 150 négyzetkilométer kiterjedésű területen hullottak le. A legnagyobbak 36—40 kg súlyúak. Egyikük egy méter 70 cm mélységben fúródott be a földbe.

Magyarországon egyre többen olvassák Lenin és Sztálin műveit -- állapítja meg a Pravda

A Pravda szeptember 2-i számában „Lenin és Sztálin műveinek kiadása" címmel beszámol a Szikra Könyvkiadó hatalmas munkájáról a szovjet klasszikusok magyarnyelvű kiadásával kapcsolatban.

Magyarországon nagy érdeklődés mutatkozik a marxizmus-leninizmus klasszikusainak művei iránt, — írja a Pravda — és az ország legnagyobb könyvkiadója, a Szikra egyre újabb és újabb kiadásban jelenteti meg Lenin és Sztálin munkáit magyar nyelven.

A továbbiakban a Pravda statisztikát közöl az 1948. január 1-től mostanáig megjelent Lenin- és Sztálin-kiadásokról. Közli, hogy ezalatt az idő alatt a Szikra 19 Lenin-művet adott ki, amelynek összpéldányszáma elérte a 782.000-et.

Sztálin magyar nyelvre lefordított műveinek példányszáma, ugyanebben az időszakban elérte a 790.000-et. „A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Története" 1948 januártól 1949 szeptemberéig 204.000 példányban jelent meg. Sztálin: „Rövid életrajz" 100.000 példányban, — fejezi be cikkét a Pravda.

Harminc éves az Azerbajdzsáni Egyetem

A bakui Kirov Állami Egyetemet a szovjet hatalom teremtette meg 30 évvel ezelőtt. Ezzel lehetőséget nyujtott arra, hogy olyan területen, ahol a forradalom előtt jóformán alig volt írni-olvasni tudó ember, a tudósok és szakemberek egész sorát képezték ki. Fennállása óta falai között több mint háromezren szereztek diplomát. Az azerbajdzsáni egyetemnek nyolc fakultása van, katedráin 413 professzor és előadó működik. Az egyetemi intézet tudósai — az azerbajdzsáni szovjet köztársaság szükségleteinek megfelelően — a köztársaság természeti kincseit, gyógyforrásait és szubtropikus flóráját tanulmányozzák.

Kultúra MŰVÉSZET

MOHÁCS dolgozói önálló színházat akarnak. Ezzel kapcsolatban tárgyalásokat folytat már a város vezetősége a vármegyei Szabadművelődési Felügyelővel. Ha a tárgyalások a továbbiakban is sikeresen haladnak, a mohácsi Kombinát dolgozóinak kulturális életében jelentős emelkedést hoz az állandó színház működése.

VANDORKEPKIALLITAS mutatja be az üzemek dolgozóinak a Komszomol életét. Az üzemről-üzemre járó, ismeretterjesztő kiállítás már nagy sikert aratott a MINSZ-ben és a honvédségnél. E pillanatban a vasutasok ismerkednek a hős szovjet ifjúság történetével.

NAGYJELENTŐSÉGŰ

határozatot hozott a Szovjet Író Szövetség, amelynek értelmében a szovjet írók lemondanak Magyarországon megjelenő szépirodalmi műveik szerzői díjáról azért, hogy ebből a pénzből fel lehessen szerelni a magyarországi üzemi könyvtárakat a szovjet írók tudományos és szépirodalmi műveivel. A könyvtárakciót a Magyar Szovjet Társaság bonyolítja le. A könyvtáralapítási akciót vidéken Diósgyőrben kezdik. Mindenütt kultúrműsor keretében egy-egy magyar író ismerteti a dolgozók előtt a könyvtáralapítás jelentőségét. A mohácsi Kombinátban Aczél Tamás tart előadást, a pécsi bányavidéken szeptember 29-én Devecseri Gábor és Vasvári István.

Ismét két mérkőzés lesz vasárnap Pécsett

A sorsolás szerint megint a Dinamó és a BTC játszanak itthon. A börgyáriak délelőtt játszák le mérkőzésüket a Verseny-utcában. Változatlan csapattal, jó hangulatban készülnek az elmúlt vasárnap biztos győzelmet aratott SFAC ellen. A Dinamó rejtekhelyre vonult és csak vasárnap a mérkőzés előtt jönnek haza. Nagy a készülődés a Tatabánya ellen, csapatukon nem változtatnak, győzelmet remélnek. A Lokomotiv keddi edzésén ismét új csapat körvonalai bontakoztak ki. Kelenfi helyet kap a csapatban, talán a védelemben. Meggyes visszamegy fedezetnek. A csatársor ebben az összeállításban készül: Zombori, Hirczi, Szőllősi, Tura, Vezér, Szombaton utaznak Pápára.

Szombaton délután is lesz „bajnoki" mérkőzés Pécsett

Szombaton délután 4 órakor a Verseny-utcai pályán komoly „bajnoki" mérkőzés keretében csapnak össze egymással a pécsi ügyészek és ujságírók. Értesülésünk szerint az ügyészek között szerepelni fog majd a nagy népszerűségnek örvendő Bene dr. és Kerényi, míg a másik oldalon Márki Imre és a labdarúgókörökben közismert Tóth Zoltán kergeti majd többek között a kerek labdát. A nagy érdeklődéssel várt összecsapás megtekintése teljesen díjtalan lesz.

NB III. Pécs—kaposvári csoportja:

1.	PAC-Közüzem	2	2	—	—	13:0	4
2.	SBTC	2	2	—	—	10:1	4
3.	Szűszvár	2	2	—	—	7:1	4
4.	DVSE	2	2	—	—	8:2	4
5	Komló	2	2	—	—	10:3	4
6.	Marcal	1	1	—	—	2:1	2
7.	Barcs	2	1	—	1	5:3	2
8.	Postás	1	—	1	—	2:2	1
9.	Szigetvár	2	—	1	1	2:10	1
10.	PMEFESZ	—	—	—	—	—	—
11.	PMSE	1	—	—	1	2:3	—
12.	Bátaszék	2	—	—	2	2:5	—
13.	Erdőgazda	2	—	—	2	1:6	—
14—15.	Nagym.	1	—	—	1	1:7	—
14—15.	Nagyatád	1	—	—	1	1:7	—
16.	Szekszárd	2	—	—	2	1:16	—

A Szovjet bajnokság állása

1.	M. Dinamo	27	20	4	3	78:20	44
2.	CDKA	26	19	2	5	74:25	40
3.	Spartak	27	17	6	4	76:29	40
4.	Zenit	26	16	7	3	42:26	39
5.	M. Torpedo	27	14	8	5	52:31	36
6.	K. Dinamo	28	14	6	8	42:37	34
7.	L. Dinamo	29	11	9	9	48:44	31
8.	Tb. Dinamo	28	10	9	9	45:42	29
9.	VVSZ	29	10	8	11	37:37	28
10.	H. Lok.	30	9	9	12	37:45	27
11.	M. Lok	29	10	6	13	47:46	26
12.	Kr. Szovj.	29	8	10	11	33:53	26
13.	Sz. Torpedo	28	6	9	13	26:40	21
14.	Nyeftanyik	29	5	10	14	22:36	20
15.	Mi. Dinamo	27	6	5	16	30:64	17
16.	Daugava	29	7	3	19	20:55	17
17.	J. Dinamo	29	6	4	19	29:63	16
18.	Sahtyor	29	4	7	18	18:64	15

* A játékvezetők edzése csütörtökön 6 órakor a Tüzér-utcai sporttelepen.

Jóslataink a vasárnapi Toto-ra

UJPEST—FERENCVAROS: A szezon első rangadóján a Fradi egységesebbnek látszik. Az Ujpest gyengén kezdett. x, 1. — ELŐRE—MATEOSZ: Két gyengén rajtolt csapat közül a tapasztaltabb esélyes. 2, x. — SOROKSÁR—MAORT: A soroksáriak otthon esélyesek az össze nem szokott kanizsaiak ellen. 1, 1. — MTK—SZOMBATHELY: A hazai csapatot látjuk jobbnak. 1, 1. — DEBRECEN—SALGÓTARJÁN: Nagyon jól indult a bányászcsapat, még idegenben is meglepetést okozhatnak. 2, 1. — CSEPEL—SZAC: Jó csapat a SZAC, viszont gyengén kezdett a Csepel. Igaz, hogy otthon játszanak. 1, x. — VASAS—ETO: Elég nyílt mérkőzésnek ígérkezik. Jobb a Vasas, viszont az ETO-nak már néhány bajnoki mérkőzés van a lábában. 1, x. — KISPEST—DOROG: Győz a Kispest, bár a dorogiak múlt vasárnap nagy meglepetést csináltak. 1, 1. — SZOLNOKI LOK.—BÉKÉSCSABA: A hazai csapat győzelme várható. 1, x. — MISKOLCI LOK.—DIÓSGYŐR: Hazai győzelem, esetleg döntetlen eredmény várható. 1, x. — DINAMÓ—TATABÁNYA: Remélhetőleg az új hegyiek vasárnapi veresége csak véletlen volt. Nagyon kell vigyázni a kitünő TSC-re. 2, 1. — FÁSOK—III. KER. TEXTIL: Nyílt mérkőzés. A hazai csapat hajszálfal esélyesebb. 1, 2. — PÓTMÉRKŐZÉSEK: MÁVAG—ÓZD: A Mávag gyengélkedik, az ózdi vasasok jól erősítettek. 2, x. — OROSHÁZA—MAGYAR TEXTIL: Hazai győzelem várható. 1, x. — PERUTZ—PÉCSI LOKOMOTIV: A pécsiek rosszul rajtoltak, ezzel szemben a Perutz eddig mindkét mérkőzését meggyőző formában nyerte. 1, 1. — PBTC—SFAC: Igen jól játszott a SFAC elmúlt vasárnap, mégis a pécsieket tartjuk jobbaknak. 1, 1.

Alszövetségi bajnokság

I. oszt. SIKLÓS—BONYHÁD 2:1 (1:1). MECSEKSZABOLCS—NÉMETBÓLY 1:0 (1:0). A szabolcsi csapat csak nagy küzdelem után szerezte meg a két pontot a felkes németbólyiak ellen: VASAS—MOHÁCS 0:0. A két egyesület csapat első mérkőzése nagy küzdelem után pontosztozkodással végződött. Mindkét csapat még idényelejei formában játszott. KOMLÓ II.—PAKS 3:0. A Paksnak lejátszott mérkőzésen nagy meglepetésre a vendégek győztek a gyenge napot kifogó paksiak ellen. TOLNA—ZSOLNAY 8:2 (2:0). A második félidőben eldurvult a játék, a játékvezető Tadicsot és Ámont kiállította. A pécsiek nagy veresége meglepetés.

II. osztály. PMSE II—TARCSAPUSZTA 11:2 (5:2). A bányatelepi fiúk idegenben is győzni tudtak. A tarcsaiaknak még sokat kell fejlődni. BONYHÁD II.—SZEKSZÁRD II. 5:1 (1:0) Barátságos mérkőzés

Ifjúsági bajnoki: VASAS—MOHÁCS 6:2 (4:1).

MESE A RIDEG FOLYÓK PARTJAIRÓL

A jukagirek — szovjetország egyik kis nemzetisége. Valamikor a Léna középső folyásától az Anadirjáig nyúló hatalmas területeken laktak. Kegyetlenül kizsákmányolták, becsapták ezt a népet a helyi hercegségek hivatalnokai: a papok és az amerikai rablókereskedők, akik a drága prémekért utaztak ide. A jukagir népnek a Nagy Októberi Forradalom új életet hozott. Kolhozai gazdagságukról híresek. A jukagir nép körében sok mese kering. Az öregek még ma is mesélnek arról, hogy milyen keserű sorsuk volt a multban. Az itt közölt Az élelmes varjú című népmese is érdekesen tanuskodik erről:

*

Mikor történt ez, találd ki!
Az éhes varjú repült a folyó mentén. Meghallotta, hogy a gyalogösvényen az ágak recsegnek, felült hát egy fára. Nézi-látja, hogy egy ember jön a tenger felől. „Ki lehet ez?" — kérdezte a harkálytól. „Ellenség", — mondta a harkály. „Kárr — kiáltotta a varjú. — „Kárr! Amerikai kereskedő jön. Ismét eljött a prémekért", — és elhatározta, hogy vele repül.

Egyszercsak az amerikai egy öreg vadász sátrához ért. Az öreg rénszarvashúst főzött. Megvendégelte a jövevényt, ízes velőscsontot adott neki, jó zsíros darabot. Ettek, ettek és amikor jóllaktak, az öreg kidobta a csontot a sátor elé, a vendég pedig — a tűzbe. Megharagudott a varjú az amerikaira, mert nem dobta a csontot a küszöb elé. „Zsugori ember, — állapította meg. — Meg kell büntetni".

Az amerikai megnézte a prémeket és azt mondta az öregnek: — Az áru a vitorláson van, gyere el hozzám.

— Nem én vásárolok tenálad, — válaszolt az öreg, — hanem te énnálam. Hozd el hát az árudat hozzám a sátorba.

Elment az amerikai, s útközben szidja az öreget. Vissza is menne, meg nem is; úgy érzi, az öreg megbántotta őt, a gazdag kereskedőt. Mégis visszatért, de rossz szándékkal. Ahogy a tajgán keresztül jött, sárga mohát tépett és a dohány közé rakta. A parton lehullott leveleket szedett és öszszekeverte a teával. Jó, hogy a varjú mindezt látta.

— Itt van az áru öreg, — mondja az amerikai. — Csakhogy többet hoztam neked, mint amennyi járna, pótolj egy keveset hozzá. Az öreg az árut az egyik kezébe vette, a bőröket a másikra fektette. Felemelte az egészet. Kitűnt, hogy az amerikai áruja nehezebb. — Itt van még tíz kékrókafarok, — mondta az öreg.

Mindent beraktak a zsákba és az amerikai megelégedetten távozott. Megy a tajgán keresztül és énekel. De az élelmes varjú ráült a zsákra és nézegette: „Elkísérlek téged a tengerentúlra is".

Az amerikai megállt: elfáradt. A varjú felült egy fára, közben a kereskedő a zsákot egy bokor alá rejtette és betért az egyik házba, mert nagyon megszomjazott. Ivott, majd megtömte a pipáját. „Itt az idő", — gondolta a varjú. Mohát hordott össze, kiszedte a zsákból az összes bőrt, áthordta az öreg sátrához. Odarakta a sátor bejáratához.

Az öreg sokáig aludt, aztán felébredt. Elhatározta, hogy megtömi a pipáját. Rágyujtott a dohányra, de annak mohaszaga volt. Az öreg teát tett a fogára, abban fölevelek voltak. „Áh, te, ilyen-olyan! Tengerentúli ördög!" — káromkodott az öreg. Körülnézett, a sátor bejárata előtt prémek hevertek szerte-szét.

Valószínűleg feléledtek a vadállatok — mondta csodálkozva. Megérezték, hogy idegen földre akarják vinni őket és kiszöktek a zsákból. Összeszedte a bőröket és visszavitte a sátorba.

Ugyanabban az időben az amerikai megérkezett a partra. Beült a csónakba és dicsekedett a társainak: — Nézzétek mennyi szőrmét vettem. Mind kék- és ezüstróka!

— Mutasd meg nekünk! — mondták azok. A kereskedő kibontotta a zsákot, abban moha volt. — Aj-aj-aj! — kiabált. — Ebben a tajgában a félelmetes varázsló lakik, még jó, hogy minket is át nem változtatott.

A varjú a fáról kiabált: „Kárr, úgy kell neked! Máskor nem csapod be a jukagireket".

MÉG A NÁCIKNÁL IS JOBBAN UTÁLJUK TITOT

Dólszláv dolgozó parasztok megvetéssel beszélnek az imperialisták bérenceiről

Egy község a többi közül. Olyan, mint majdnem minden baranyai község: A házak díszítése, a férfiak fekete bársony nadrágja, az asszonyok rövid, bő szoknyája, a fejkendő alól kikandikáló jellegzetes hajviselet azonban elárulja, hogy a község lakosságának túlnyomó része délszláv.

Az egyik ház szérűskertje felől a cséplőgép egyenletes búgása kicsit furcsán hat az őszies délutánon. Hisz az emberben a cséplőgép hangja összenőtt a forró július—augusztusi napokkal. Igaz, hogy itt sem gabonát csépelnek, hanem fenyert. Most csépelték el Vrancsics Gergelyét is. Elég szépen fizetett, látszik arcán a megelégedés, mely csak akkor sötétül el, amikor a Rajk, majd a Tito-ügy jön szóba.

Nekünk éppen olyan ellenségeink voltak, mint a magyaroknak

Vrancsics Gergely 8 holdas régi gazda, arca gyülöletet fejez ki, hogy az ember azt várja, ha megszólal még a gép zúgását is túl fogja harsogni hangja. Ehelyett lassan, minden szót átgondolva kezdi.

— *Mi tudjuk, hogy Rajkék nekünk ép olyan ellenségeink voltak, mint a magyar dolgozó parasztoknak.* Tudjuk, hogy minket épúgy ismét szolgaságba akartak taszítani ezek a bitangok, mint a többi akármilyen nemzetiségű dolgozót. Hisz talán nem így van Jugoszláviában?

Keserű vádként hangzik a kérdés el annak a délszláv nemzetiségű dolgozó parasztnak szájából. A többiek, akik a cséplésre várnak (mert nem a gép megy szérűről szérűre, hanem idehozza a többi gazda is a csépelni való fenyert) *helyeslőleg bólogatnak.* Mindnyájan délszláv nemzetiségű dolgozó parasztok, akik azonban már eddig is tisztán látták, hogy *Titoék uralma csak a nyomorba, szolgaságba dönti határontúli testvéreiket.*

— Én figyelmesen elolvastam a vádiratot — folytatja tovább Vrancsics Gergely.

— Aki nem tudja, hogy kicsodák a jugoszláv nép mostani vezetői, az olvassa csak el figyelmesen. *Kémek, árulók uralkodnak most túl a határon.*

Aztán arra terelődik a szó, hogy meddig fog még Tito bandája a jugoszláv nép nyakán zsarnokoskodni.

— A jugoszlávok mondása akkor az volt — idézi Vrancsics Gergely: *„Minél több kivégzés — annál több partizán."* Én tudom, hogy most is így van

Mennél több embert gyilkolnak le Titoék, mennél többet vetnek börtönbe, annál nagyobb lesz azoknak száma, akik fellázadnak ellenük.

— Tako, tako — úgy, úgy — bólogatnak a többiek. Aztán az egyik még hozzáteszi:

— *Nem kell nálunk Tito senkinek.* Jobban gyülöljük mi őket tán még a németeknél is. Mert azokról tudtuk, hogy ellenségünk, de róla azt hittük, hogy barátunk. Most látjuk, hogy sohse volt az.

Jobban gyülölik még a németeknél is, mondják. *Pedig talán sehol nem gyülölték úgy a fasisztákat, a bundosokat, mint itt.* Ez aztán megmutatkozott néha igen közvetlen formában is. Például mikor Sajnovics elvtárs félholtra vert egy volksbundistát.

Tönkre akartak tenni bennünket

— És most ezekkel, mindenfajta fasiszta csőcselékkel szövetkezve akartak bennünket tönkre tenni — mondja. — Vele a községháza előtt találkoztunk, szikrázó gyülölettel beszél ő is Rajkék gyalázatos terveiről.

— Látszik, hogy Rajkék Titotól tanultak — folytatja —, hisz az is németeket, volt SS-eket vitt a jugoszlávok nyakára. *Biztos a jugoszlávok közt nem akadt már elég, aki hajlandó lett volna gyilkolni és hajcsároskodni a parancsukra.*

Sajnovics János 8 hold földet kapott a magyar népi demokráciától. Azelőtt gazdasági cseléd, részesaratő, bányász, kútásó, az égvilágon minden volt.

— *Míg mozogni tudok, addig harcolnék ezek ellen a bitangok ellen, akik a multat akarták visszahozni* — mondja. És a körülállók, akik tudják, hogy Sajnovics elvtárs hatodmagával 150 bundistát zavart ki a kocsmából, akik tudják, hogy három hónapig keresték a csendőrök, hogy őt tárgyaláson állt a katonai bíróság előtt, nem is kételkednek egy pillanatig sem a szavában.

— Zdrávo Mijó — bácsúzunk Zsifkovics Györgyné 3—4 éves kisfiától. Az anyjával beszélgettünk. Aktív tagja az MNDSZ-nek és a délszláv szövetségnek is.

— Nem tetszett az soha nekünk — mondotta beszélgetés közben, hogy *a Délszláv Szövetség vezetői, mind túlról valók voltak. Most már tudjuk, hogy Tito és Rajk hozták őket a nyakunkra.* Nem volt ezeknek más céljuk, minthogy felhasználjanak bennünket aljas céljaikra.

Egy község a többi közül. Olyan, mint a többi dunántúli község. A házak díszítése, a férfiak feketebársony nadrágja és az asszonyok hajviselete árulja csak el, hogy lakóinak túlnyomó többsége délszláv. Nem különbözik semmiben a többi községtől, abban sem, hogy itt is izzó gyülölettel, határtalan megvetéssel beszélnek Rajk és Tito áruló, gyalázatos bandájáról.

(—kés)

„Megmondták a népnevelők előre, hogy nem lesz sérelmünk

A tagosítás Nagyharsányban is a dolgozó parasztságot segítette

Ennek a vidéknek a mondavilága azt tartja, hogy a harsányi hegy úgy született meg, hogy az ördög felszántotta a síkságot. Valóban a harsányi hegytől a turonyi dombig tartó dombvonulat, amely a síkság szélén emelkedik, egészen olyan, mint a földből kifordított egyetlen gigászi barázda. Aztán az ördög — és ezzel mi egészítjük ki a mondák körét — átadta az ekét is, meg a síkságot is a grófoknak és a kulákoknak. Az „ördög" által itthagyott ilyen rendet népi demokráciánk változtatta meg.

Ilyenféle gondolatok szarjadzanak ki bennünk, amikor a községháza udvaráról feltekintünk a fölénk magasodó hegy éles gerincére.

A házikó, a hegy tövében szinte játékszernek tűnik, a ki-bejáró emberekkel együtt, akik töprengő arccal mennek be és örömtől sugározva jönnek ki. Nagyharsányban ugyanis tagosítás folyik. A létesítendő állami gazdaság 700 holdját egy tagba hozzák össze. Magát az állami gazdaság létesítésének tervét is örömmel fogadta a szegényparasztság, amely eddig jórészt a kulákoknál cselédeskedett. Az új állami gazdaság most majd kiszabadítja a szegényparasztokat a kulákrabság alól, sok-sok szegényparasztnak nyujt állandó foglalkoztatást. Nem is szólva arról, hogy a fejlett, jól gépesített mezőgazdasági nagyüzem termelési segítséget is fog nyujtani a dolgozó parasztságnak és emellett eleven példával bizonyítja számunkra a helyes gazdálkodást, a jövő útját.

De örülnek a tagosításnak a kis- és középparasztok is. Örömük legfőbb oka az, hogy a községtől 4—6 kilométerre fekvő földjük, helyett, ami most az állami gazdaság táblájába kerül, ugyanolyan, vagy még jobb minőségű földet kaptak a portájuktól egy-másfél kilométerre. A 4—6 kilométeres távolság különösen azokat a kisparasztokat sújtotta, akiknek nem volt igás állatjuk és a 4—6 kilométeres távolságra történő fuvarért 30 forintokat fizettek a kulákoknak.

A tagosító bizottság előtt ki van terítve a község határának térképe. Az idő lassan alkonyba hajlik, mára mindjárt bejezik a munkát. Néhány dolgozó paraszt még a szobában tartózkodik. Elégedett hangon vitatják a számukra kedvező megoldást.

Csabai István 9 holdas gazda juttatott földje négy és fél kilométer messze volt. A téli trágyázás, meg a tavaszi cuppogó sár ugyancsak próbára tette egypár lovának erejét és Csabainak is sok idejét rabolta el. Erdős János 6 holdas gazda ugyancsak 4—5 kilométer távolságra lakott földjétől. Boldogan ujságolja:

— Most a falu mellett, az országút szélébe kaptam csereföldet. Bizony, amíg a „régire" leértem a pusztán lévő dűlőbe, más már félholdat felszántott. Elindultam hajnalban és a barázda végénél szalonáztam ebédkor. Most egy kilométerre is alig van az új, így hazajárhatok meleg ételt ebédelni.

— Vagy vegyük a trágyahordást. Hajnalban keltem, mire a földön a kocsi trágyát ledobtam, dél volt. Szerettem azt a régi földet, de örülök a tagosításnak, mert az „új" talán még jobb minőségű is, amellett, hogy közel van. Így hát az újat még jobban szeretem.

Negyven gazdát érintett a tagosítás, akik közül 29 kisparaszt volt, 11 pedik kulák. Mondanunk sem kell, hogy a tagosításnál a kedvező megoldást csak a kisparasztok számára keresték. Schlott István szerint nem is tartottak a kisparasztok a tagosítástól.

— A népnevelők megmondták előre, hogy semmi sérelem nem háramlik ránk.

A tagosító bizottság elnöke, Kovács János gyüdi kisparaszt is elégedetten mesél eddigi munkájukról. Nem volt semmi huza-vona, a kisparasztok megérteték a tagosítás célját. Helyeselték, örültek neki. Sokan inkább azt sajnálták, hogy az ő földjük nem esett bele a táblába és kívül maradtak a tagosításon.

A nagyharsányi, meg a többi baranyai vagy somogyi kisparasztok a tagosításon keresztül ismét érezhették, hogy népi demokráciánk minden rendelkezése a dolgozók nagy Pártjának programja szerint, az ő érdekükben történik.

Akik békéteket és boldogságotokat védik

Népi demokráciánk honvédelmi kormányzata tiszti iskolát létesít Pécsett. Ilyen intézmény már a ferencjózsefi időktől kezdve volt Pécsett: a Hadapród iskola. Emlékezetesek még az idősebb pécsiek előtt a sötétkék ruhába öltöztetett arisztokrata és dzsentri csemeték, akik pávaskodva, osztályuk egész gőgjével mentek végig az utcákon.

Ezt az iskolát a benne lévő növendékekkel és osztályokkal együtt elsöpörte a történelem. Helyére most új iskola kerül. Másfajta növendékekkel. Egy más osztály fiaival. Ezeket a keményarcú, barnabőrű növendékeket nem a paloták és kastélyok, hanem az üzemek és bányák népe küldi ide.

Készül már az iskola

A laktanya udvara most még kissé csatatérhez hasonlít. Az udvar hosszában végig lapos földhányás mutatkozik, alatta bővebb átmérőjű víznyomócső, amit azért kellett lefektetni, hogy az emeleteken is bőven legyen víz, mert a Habsburgok idején épült kaszárnyában ennek a hibának a kijavítására hosszú évtizedekig nem kerülhetett sor.

Állványok, téglahalmok, homokkupacok. A hatalmas területű udvar keleti oldalán hatalmas építkezés körvonalai bontakoznak ki. Épül a fedett lőtér, a kultúrterem és tornacsarnok. A falak még csak egy méterre vannak kinn a földből, de október 1-re készen lesz. Farkas Mihály elvtárs kívánja így. Éjjel nappal dolgoznak rajta váltott műszakokkal.

Ellentétben az udvaron

látható rendetlenséggel a készen álló épületben szinte desztillált tisztaság és rend uralkodik. A régi épület megifjulva, korszerűsítve várja a dolgozók iskolába vonuló fiait, a tiszti iskola növendékeit.

A likacsos, puha kőből készült lépcső, amin katonanemzedékek bakancsai koptattak mélyedést, a falmentén cementcsempét kapott. Ujra festve csillog minden.

Dienes Ödön alezredes igen büszke a rendre és a tisztaságra és nagyitót ajánl egy porszem felfedezésére. Az épületben kultúrterem is van, de itt sem találjuk meg a kaszárnyákat jellemző ridegséget. A falakon zászló és jelmondatok, az emelvény előtt pedig új barna karosszékek.

Menet közben Hegyi János őrnagy, politikai tiszt tájékoztat bennünket az iskola szervezésének állásáról:

A növendékek csak a jövő hónapban vonulnak be, addigra teljesen elkészülnek az építési és átalakítási munkálatok. A tanári kar már együtt van és három hónapos előkészítő tanfolyamon készül fel az oktatásra. A tanárok és oktatótisztek testületének összeállításánál is teljes mértékben érvényesült a munkásosztály térhódítása.

A folyosón mappával a hóna alatt nyulánk, barnaarcú százados jön velünk szembe. Amint megszólítjuk, elmondja, hogy Árvai Mihálynak hívják és januárban még a salgótarjáni acélgyárban dolgozott mint géplakatos. Most pedig itt az iskolán tanár lesz. A baranyai fülnek szokatlan palócos kiejtéssel mondja el, hogy a szakmáját megtanulni se volt könnyű dolog, így hát menni fog ez az új szakma is. Ebben nem is kételkedünk, mert ezek az új munkástanárok napi 14—15 órai kemény munkával egészítik ki katonai tudásukat és készülnek fel oktatói feladatukra.

Dienes alezredes arról

a magasabbrendű fegyelemről beszél, ami itt minden egyes tisztet eltölt. Az oktatásnak ez a lényeges alapfeltétele, mert nem csupán a szabályok szigorú alkalmazásával teremtik meg a növendékekben, hanem az oktatók példamutatásával.

Hegyi őrnagy azt hangsúlyozza, hogy a tiszti iskola a legelevenebb kapcsolatot tartja fenn a dolgozó nép életével és mindennapi kérdéseivel, azonnal reagálnak minden eseményre, amely akár a termelés vonalán, akár a politikai életben történik.

A termek egy része még üres, más részükben kopácsolás, a munka zaja hallatszik, de egy hónap mulva megtelnek azokkal a munkásfiatalokkal, akik az üzemekből és a dolgozó parasztság köréből jöttek, hogy vezetői legyenek a dolgozó nép hadseregének.

GYÜJTŐTÁBOR a Szabadság-szobor árnyékában

Pirinsky, az amerikai szláv bizottság főtitkára az Ellis islandi gyüjtőtáborból levelet irt Prágába a csehszlovákiai szláv bizottságnak. Az a körülmény — irja levelében —, hogy az amerikai hatóságok gyüjtőtábort létesitettek a Szabadság-szobor árnyékában, mindennél jobban rávilágit a reakció képviselőinek politikájára, amellyel a fasizmus útjára akarják terelni az Egyesült Államokat. Átveszik a német fasiszták legbarbárabb módszereit, kegyetlenül üldözik és gyilkolják a négereket és Ku-Klux-Klan-szerű szervezetek segítségével terrorizálják a lakosságot.

HARC AZ IDŐÉRT

A kohók felől forró, szárazlehelet ömlik. Mikor felnyitják a tisztitónyilást, körös-körül mindent éles fény ragyog be. Olyan fénnyel izzik a láng, hogy belelátni olyan, akárcsak a napba. Megszólal a jelzőharang: a hídarú fejünk felett 17 tonnás tartályba repíti a folyékony vasat.

A novo-tagili kohómű martinüzemébe érdeklődők jöttek munkamódszereket tanulni. Itt van a Szerov-gyár kohásza is, figyelmesen nézegeti szaktársainak munkáját. Minden, ami itt látható, lelkesíti a vendégeket.

A munka minden folyamatát *gépesitették, de ami a tagiliak legnagyobb büszkesége: önműködővé tették a gépiberendezést. Minden kohó mellett állvány, önműködő iránytiberendezéssel. Kürt hangja szól — ez az önműködő szelepirányító jelzése: csökken a láng a kohóban, aztán újult erővel csap fel. 7—8 perc mulva ismét jelez az automata... mennyi időt fordított a kohász ennek a szelepirányitásnak kézi lebonyolitására. A kohászokról azt mondják „vezetik az öntést" s ez a kifejezés egész pontosan határozza meg a kohászok szerepét az új, gépesitett, önműködő üzemben. A novo-tagili kohász szinte egyáltalában nem végez fizikai munkát, az izomerő felhasználása, nehéz munka végzése szinte teljesen feleslegessé vált. A kohász csak irányitja az öntés munkáját, figyelemmel kiséri az acélgyártás folyamatát. A régi közmondás nem illik a tagili kohászokra: „a jó hir a kályha mellett ül, a rossz meg világgá fut", mert a tagiliak jó hire bizony világgá futott.*

Az igazi dicsőség perszе *a tagili gyorsöntőké, mindenekelőtt Sálimové. Vidám, derüskedvű ember Sálimov, 24 esztendeje dolgozik a Martin-üzemben. Délről jött az Uralba, a háború alatt egy donyeci gyárból, hogy itt. Tagilban folytassa a harcot a hazára rátörő ellenséggel szemben. Nemrégen meg is jelent egy kis könyvecske a sztahánov-munkáról. Sálimov neve diszelgett a fedelén. A könyvecskében Smogin mérnök részletesen kifejti a legkiválóbb gyorsöntő munkamódszereit.*

A kommunista kohász az elsők között volt, aki elsajátította az automata-kohó kezelését. Rövid idő alatt le kellett szoknia évek hosszú során kialakul régi munkamódszeréről. Persze ez nem volt könnyű és nem ment egyszerre. Rövidesen bebizonyította Sálimov, hogy az automata-berendezés segitségével a kohász uj erőre tesz szert. Rájött, micsoda távlatok nyilnak előtte, hogy uj ötletekkel gazdagitsa az eddigi tapasztalatokat.

Sálimov bátran és határozottan járt az uj úton, régi tapasztalatai, melyeket sok esztendőn keresztül gyüjtött, szintén jó hasznára váltak, hogy az uj gépesitett körülmények között a gyorsöntés rekordjait tudja elérni. Rövidesen három és fél — négy órával rövidebb idő alatt végezte munkáját, mint a többi kohász.

Más kohászok is bekapcsolódtak *az időért folytatott csatába. Sálimov a komszomolisták közé állt kohásznak és Ptasnyikov asszisztensévé fogadta. Néhány öntéssel megmutatta, hogyan kell megszervezni a munkát a brigádban. Ilyen „egyetemet" más kohók mellett is vezetett. Ezúton egyre-másra tünek ki az üzemben a gyorsöntők.*

Az üzem főkohásza kidolgozott egy tervet a kohók átalakitására, hogy a termelékenységet megkétszerezzék. A megkettőzött gyorsöntések pótolták az átépités ideje alatt leállitott kohók termelését. A kohászok megnyerték az időért folytatott csatát és ezt a küzdelmet folytatják. Júliusban hallatlan mennyiségü gyorsöntést végeztek, de leginkább Alekszandr Szizojen tünt ki 12 gyorsöntéssel.

Hírek

SZEPTEMBER 15. CSÜTÖRTÖK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61. „Pelőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztúry gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat. Fájdalmas Szűz; prot.: Edit. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt délkeleti, déli szél. Változó felhőzet, több helyen, főleg délnyugaton, kisebb eső. Az éjszakai lehülés gyengül, a nappali hőmérséklet alig változik.

Két új brigád alakul a Bőrgyárban

Az egyik a Waschetta-műhely dolgozóiból, akik már előterjesztették megalakulás iránti kérelmüket. Ebben a brigád céljául tűzi ki a hároméves terv rájuk eső részének pontos teljesítését, a selejt 5 százalékos csökkentését, (azaz, mivel a selejt most 5 százalék, ennek teljes kiküszöbölését) és a termelés 5 százalékos emelését. A másik brigádot az ifjúmunkás-lányok akarják alakítani. A brigád feladatainak megbeszélése már folyik. A brigádtagok megállapodtak abban, hogy az ifjúmunkás brigádot a hősi halált halt Zója Kozmogyemszkájáról „Zója Brigád"-nak nevezik el.

— **A Pedagógus Szakszervezet pécsi csoportja** vasárnap délután 4 órai kezdettel a dr. Doktor Sándor kultúrházban ünnepélyes keretek között osztja szét a „Nevelj jobban" mozgalom legjobbjainak szánt jutalmakat.

— **A meszestelepi SZIT-szervezet** leányai dekorációs versenyre hívják ki a bányászkerület SzIT szervezeteinek összes leányait.

— **Tűz ütött ki** kedden délután Fazekas Antal villányi lakos porán. Leégett 25 mázsa széna és egy présház. A kár 15.000 forint. A tüzet a gazdálkodó hároméves kisfia okozta, aki gyufával játszadozott.

— **Eljegyzés.** Bodzai Margit és Röder László jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) (x)

— **Növekszik a termelés Kiev újjáépített cukorgyáraiban.** A kievi területen kitűnő termést ígér a cukorrépa. A kievi cukorfeldolgozó ipari központ a cukorgyárakat a termelésnek megfelelően kibővíti. Megindult három új cukorgyár építése Szmeljanszkban, Lucsenban és Ivankovoban, így a termelt cukor mennyisége 900 ezer métermázsával lesz több, mint az elmúlt évben volt.

— **Talált tárgyak:** Atlantisz László, Ferenciek-u. 12. sz. alatti lakos megtalálta Rétz Ilona Diákszövetségi tagkönyvét. A tagsági könyv átvehető délelőtt 10 óra után délután 4—7 óráig a szerkesztőség titkárinál.

— **Elveszett** 14-én délután ½5—6 óra között (Ifj. Fehér) Rákóczi-út sarok és Zsolnay-utca szakaszán egy bőrtáska szerszámokkal. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. Máté, Rákóczi-út 57. (x)

— **A szülők úgy határoznak,** hogy gyermekruhát Herkénél vásárolják! Pécs, Ferenciek-u. 4. Bizalom tag. (x)

— **Bányai kémikai** látszerész új címe: Bolfív-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— **RÁDIÓT RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Szovjet bányászok életéről szóló kiállítás nyílik meg Pécsújhegyen

A pécsvidéki bányászok Pécsújhegyen magasszínvonalú kiállításon ismerkedhetnek meg a szovjetunió bányászainak életével. A Bányaipari Dolgozók Szabad Szakszervezete rendezi a Donyec-medence bányászainak életéről és hősies munkájáról szóló kiállítást, amelyet

a pécsújhegyi kultúrház nagytermében szeptember 17-től 22-ig,

reggel 8 órától este 8 óráig lehet megnézni.

Népünk a nagy szocialista Szovjetunió mutatta úton halad a szocializmus felé és ezen az úton örömmel kell megragadnunk minden alkalmat, amikor a szovjet emberek munkájával, a szocialista állam munkásainak életével megismerkedhetünk és abból tapasztalatot meríthetünk saját jövőnk alakításához.

Elsősök között

Harminckét gyerek ül nagy, barna iskolapadok között. Olyan kicsik, hogy szinte elvesznek bennük. Csak fürtös fejecskéjük látszik ki a padból. Élénk figyelemmel kísérik Liszt Ferencné tanítónő szavait.

— Szeretitek a mesét gyerekek?

Egyszerre, zajosan felel az egész osztály. A tanítónő színes, szép mesébe kezd. A szőke, barna bultsi fejecskék előrehajolnak. Annyira lekötik őket a mese, hogy szinte együtt élnek Ottóval, a mese hősével, s vele együtt csodálkoznak a szakadó eső után előtűnő pompázó, szép szivárványon.

— Ó — hangzik a kis ajkakon, — ó —, s észre sem veszik, hogy egy betűvel ismerkedtek meg a sok közül.

— Ki szeretne írni?

Sok párnás kezecske nyúlik a levegőbe.

— Én is! Én is! — hangzik mindenfelől.

Egy kicsit meghökkennek, amikor krétát kapnak kezükbe. De azért bátran kiállnak a nagy, fekete táblához. A kis Ferike a legügyesebb, ő írja a legszebb „ó" betűt. Ezután a padon kis ujjacskájukkal rajzolgatnak. Megfogom Erdősi Lacika kezét. Segítek neki. Mindjárt jobban megy. Most már önállóan rajzolgatja a szép „ó" betűket.

Beszélgetni kezdünk.

— Mi is volt a tanévnyitón?

— Ki volt írva, hogy „Éljen a Köztársaság!"

— Én meg azt láttam, hogy kint volt a Rákosi bácsi képe! — mondja a másik.

Egy kicsit megilletődnek, amikor kérdezzük tőlük, hogy ki is az a Rákosi bácsi.

— Ő a Rákosi pajtás!

— Nem igaz, mert elvtárs!

A végén egy pufókképű kisfiú kivágja:

— Ő a mi vezérünk!

— Jól feleltetek, apróságok. Azonban Rákosi elvtárs nemcsak a ti vezéretek, ő az egész magyar nép vezére és nagy barátja. Neki köszönhetitek ti, fiatal életek, hogy nyugodtan tanulhattok. És ha szorgalmasak lesztek, előttetek áll a biztos, boldog jövő.

Úgy látszik érezték ők is, amit mi gondoltunk. Rá volt írva fénylő, okos kis arcocskájukra.

Rá volt írva még akkor is, amikor búcsúzásképpen felhangzott a Lacikák, Jánoskák, Béluskák és Sándorkák ajkán a Köztársasági Induló.

Bátran és öntudatosan énekelték: „Milliók ajka zengi bízón: Éljen a Köztársaság!"

H. M.

Az olvasó hangja

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Ezúton mondunk köszönetet mi, Kálvária-domb környéki lakók a Szőlő-utca rendbehozataláért. Egyidejűleg az Olvasó Hangja útján kérjük a város vezetőségét, hogy a környék utcáit, de különösen a Mihály-utcát a tél beállta előtt ideiglenesen rendbehozatni szíveskedjen. Bízunk abban, hogy a város vezetősége kérésünknek eleget tesz és panaszunkat kivizsgálás után orvosolja. Üdvözlettel:

Andrássi Mátyás, Miklai József, Maticsek Ágoston, Csizmadia Ferencné, Keller János, Mosonyi István, Jankó Mária, Fazekas Jánosné.

*

Elvtársaink kérésére közöljük, hogy a város illetékes ügyosztályánál eljártunk és ígéretet kaptunk az utcák rendbehozatalára.

Iváncsics István buzsáki lakos telkén tűz ütött ki. Leégett egy istálló, egy pajta, egy kocsiszín és egy sertésól 6000 forint értékben. A tüzet Iváncsics gondatlansága okozta azzal, hogy az égő petróleumlámpát az istálló ablakába tette és az ott elvó baromfiak a lámpát levették és az istállóban lévő széna azonnal tüzet fogott.

Egyhavi munkabér — öt forint?

Dr. Karl Lajos közismert pécsi könyvkereskedőnél dolgozott 1910 óta Madarász Jánosné háztartási alkalmazott. Dr. Karl anyja nyolc évvel ezelőtt meghalt, s azóta Madarászné bejáró háztartási alkalmazott lett és heti 30 órát dolgozott. Ezért a munkájáért

dr. Karl havonta összesen öt forintot fizetett.

A háztartási alkalmazottak szakszervezete eljárt Madarászné ügyében és megállapította, hogy

dr. Karlnak 8.000 forint munkabért kell visszamenően kifizetnie.

Dr. Karl az összeg kifizetését megtagadta, ezért a szakszervezet feljelentést tett ellene.

KIOSZ HÍREK

Értesítik a KIOSZ világnézeti tanfolyamok hetedik és pénteki csoportjába beosztott hallgatóit, hogy a tanfolyamvizsga 16-án, pénteken este 7 órakor lesz.

A KIOSZ lakatos, valamint járműgyártó szakcsoportja csütörtökön, 15-én este 6 órakor, cipészipari és műszerész szakcsoport 7 órakor; pénteken este 6 órakor sütő, szűcs, valamint villanyszerelő szakcsoport taggyűlést tart a progresszív tagdíj megállapítására.

Jön! Jön!

a napokban

Pécsre

az ország legnagyobb négy árbocos utazó cirkusza, az

OLYMPIA-CIRKUSZ

Figyelje falragaszunkat!

KIZAVAR-LAK

A balatonmenti villák és nyaralók homlokzatát díszítik az ilyen szerfeletti őrületes feliratok: Vár-lak, Hív-lak, Harap-lak. Ezek a többi villát díszítő Anna-lak, Manci-lak és egyéb „lak" felirattok alapján ítélnek és nyilván arra szolgálnak, hogy egyrészt világgá kürtöljék a villa gazdájának végtelen szellemességét, másrészt ahányszor villájába lép, figyelmeztesse a felirat a tulajdonost, hogy itt vidáman kell élni, gondot és bánatot félre kell dobni.

Innen csenhette az őrületet Arnold János Zsinkó István-utca 3. szám alatti lakatosmester, az egyénileg működő lakatosárugyár tulajdonosa, amikor műhelyének bejárata fölé nagy fekete betűkkel ezt íratta: „Kizavar-lak". Szinte látjuk az öreg süket „gyártulajdonost", amint hallókészülékét vakargatva így tűnődik:

— Lak? Hm. Ez nem rossz. Tényleg örülni fog ide belépni és látni, hogyan dolgozik nekem ez a hat ember. Ezt ki kell írni: „lak" Azám, de ez kevés, eléje is kell valami. Női név legyen? Nem. Akkor pajzánkodni fognak és nem dolgoznak (márminT a munkások). Valami vidám dolog leggyen? Nem. Akkor ránéznek, nevetnek és nem lehet erélyesen fellépni. Olyasmi kell, ami megmondja, hogy itt dolgozni kell és aki nem dolgozik nekem eleget, az repül. Leggyen talán Kirúg-lak? Vagy Kidob-lak? Egyik se jó. A „Kirúg-lak" túl goromba, a „Kidob-lak" jelentené, hogy én valakit felemelek és kidobom. Ez fizikai munka. Egy gyártulajdonos nem végezhet fizikai munkát. Kizavar-lak? Ez jó lesz! Pocsékul hangzik, de pont azt mondja, amit akarok.

Így került aztán a felirat a műhely bejárata fölé. Csak egy hibája van, amire Arnold úr nem számított. Nem derül ki belőle, hogy ki kit fog innen kizavarni.

MNDSZ hírek

A siklósi városi MNDSZ ma este 7 órakor összevezetőségi ülést tart. Kérik a vezetőségi és választmányi tagok pontos megjelenését.

A kertvárosi MNDSZ csütörtökön este 7 órakor nőnapot tart központi előadóval. Kérik az asszonyirsak minél nagyobb számban való megjelenését.

Szeptember 16-án délután fél 5 órakor üzemi nőmegbízottak részére értekezlet tartanak az MNDSZ székházban (Mária-u. 24.).

ÜZEMI HÍRADÓ

MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 13-án. — 1. Mecseknádasabolcs 100.9 százalék, 2. Pécsbányatelep 94.7 százalék, 3. Vasas 94.6 százalék. Havi átlag 97.3 százalék.

A SOPIANA gépgyár munkaversenyének állása a 35. bérhétben. Brigádban: 1. Juczi János öntőbrigádja 137 százalék, 2. Tóth Zoltán műszaki brigádja 123 százalék, 3. Deák József esztergályosbrigádja 117 százalék. — Egyéniben: 1. Körmendi Győző öntő 184 százalék, 2. Exner András esztergályos 172 százalék, 3. Koller Agoston esztergályos 172 százalék.

A ZSOLNAY-GYAR munkaversenyének állása a 34. bérhéten. Brigádban: 1. Papp Ferencné sajtoló üzemi brigádja 136 százalék, 2. Nyerges István korongos brigádja 117 százalék, 3. Sipos Lajosné sajtolóbrigádja 117 százalék. Egyéniben: 1. Schoblocher Józsefné sajtoló 162 százalék, 2. Máj József tokkorongos 147 százalék, 3. Bócz Jenő korongos 143 százalék.

A BŐRGYÁR szeptember 15-én indítja szakmunkástovábbképző tanfolyamát, az Ujító- és Élmunkáskör vezetésével. A tanfolyamon egyrészt a segédmunkások nyernek szakmunkássá való átképzést, másrészt a szakmunkások ismerkedhetnek meg a szakmájukhoz tartozó legjobb munkamódszerekkel.

Szakszervezet

A **Szakszervezeti Tanács** megyei titkársága felhívja azokat a fiatalokat, akik színművészi, rendezői vagy filmoperatőri pályára kívánnak menni, hogy a hét folyamán, legkésőbb vasárnap délelőtt 9 óráig önéletrajzukkal jelentkezzenek a megyei titkárságon. Jelentkezzenek azok is, akik már beadták kérvényüket a Színművészeti Főiskolára.

A Szakszervezeti Tanács megyei titkársága felhívja a megye egész területén a kéthetenként Népszava kampány alatt, és jelenleg is működő szakmai, szakszervezeti, üzemi Népszava bizottságokat (titkár, propaganda felelős, oktatási felelős) és a pécsi szakszervezeti népnevelőket, bizalmiakat, akik ebben a munkában részt vesznek, hogy a Szakszervezeti Tanács által a szakszervezeti székházban tartandó ünnepélyes díjkiosztáson feltétlenül jelenjenek meg szeptember 15-én, ma délután fél 5 órakor.

A háztartási alkalmazottak szakszervezete szeptember 15-én, este 6 órakor gyűlést tart a Színház-tér 1. szám alatt.

Az élelmezési szakcsoport felkéri az üzembizalmi és huszas bizalmi elvtársakat, hogy 15-én 6 órára pontosan jelenjenek meg. Az élelmezési munkásokat e hó 24-ig tagságukba rendezzék. Rendezetlen tagkönyvek október elseje után érvényüket vesztik.

Ismét itthon játszanak a vasutas asztali teniszezők

A Pécsi Lokomotív NB I-es asztalitenisz csapata vasárnap nemvárt nagy győzelmet aratott a nagyhírű budapesti Postás ellen. Néhány játékosa igen biztató formát árult el. Vasárnap ismét hazai mérkőzésre készülnek a vasutasok, ellenfelük a jóképességű Debreceni VAOSZ együttese lesz. A pécsiek határozottan esélyesek a vasárnapi győzelem után. A mérkőzést vasárnap délelőtt 9 órakor rendezik a Nagy Lajos gimnázium dísztermében.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő:
RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Roham-légyirtás Pécsváradon

A legyek nyüzsgő, röpködő áradata, különösen ilyenkor ősszel is, nemcsak kellemetlen, hanem veszélyes is, mert minden légy a legkülönbözőbb fertőző betegségek csíráinak millióit hordja magán.

Pécsvárad most megmenkül ettől a veszélytől. A népjóléti minisztérium

négy mázsa DDT port adott a falunak, 10.000 forint értékben,

s a falu lakói kollektív munkával permetezik be a házak és istállók falát, hogy a pécsváradi legyek ne őszi végelgyengülésben, hanem azonnal pusztuljanak el. A falu minden dolgozó parasztja örömmel üdvözli Népköztársaságunk kormányának ezt az intézkedését, amellyel a falu egészségét védi.

†

Horváth Béláné, mint az elhunytnak mélyen sújtott leánya, fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejthetetlen drága jó édesapa, nagyapa

Bánffy Gyula

f. hó 12-én 21 órakor, életének 63., házasságának 13. évében, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Temetése f. hó 15-én délután 4 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából.

Gyászolják: *leánya, unokája* és a széleskörű rokonság.

Szívünk soha meg nem szűnő szeretete őrködik áldott felett!

Pécs thj város polgármesteréől. Üzemgazdasági ügyosztály II. 86. Előadó: dr. Szász Károly 42.223/1—1949. VII.

Tárgy: Pécsi Kertészet Községi Vállalat alapítása.

HIRDETMÉNY.

A belügyminiszter 5.364/8-5-1949. III. sz. rendeletével Pécsi Kertészet Községi Vállalat alapítása rendeltetett el. A községi Vállalat címe: Pécsi Kertészet Községi Vállalat, Székhelye: Pécs, Damjanich-u. 11. sz.

Tárgya: Kertészet és faiskolai tevékenység minden ágazatával foglalkozni. Tartama: Határozatlan idő.

A vállalat felett a felügyeletet a belügyminiszter gyakorolja, illetékes minisztere a földmívelésügyi miniszter.

Erről Pécs thj. város és Baranya vármegye közönségét értesítem.

Pécs, 1949. évi szeptember 12-én.

Polgármester.

FÜRDŐSZOBAKÁLYHA, kombinált tűzhely, konyhaberendezés, szekrények, gyermekágyak, gyermekkocsik, bútorfélék Molnárnál, Kossuth-u. 77. (14.459)

EZÜSTPENZT, ezüstöt, brillánsot, márkát karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

VARRÓGÉP vétel—eladás—csere. Eladó használt kerékpárok. Vasas cégnél, Bolfív-köz. (14.375)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tarnai Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának Győrgy-utca 6. szám. (14.442)

BÚTOR: massziv diófa tükrös kredenc, tükrös kombinált könyvszekrény és ebédlőasztal eladó. Érdeklődés délelőtt dr Györgynél Deák-u 7. (14.449)

ÚJ HÁZ, 2x2 szobás, modern olcsón öröklakás pazar 2 szoba-hallos, Gazdasági ház 500 n-öl területtel a Malom-utca táján eladó. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. szám. (14.455)

BEKÖLTÖZHETŐ öröklakás eladó. Leveleket 4391. számra a kiadóba kérek.

HÁZFELÜGYELŐI állást keresek. Cím a kiadóban.

HÁZFELÜGYELŐNŐT keresek kétszobás lakással

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 215. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — PÉNTEK, 1949 SZEPTEMBER 16

Mától kezdve kétszer közvetíti a rádió a Rajk-per főtárgyalását

Mecsekszabolcs dolgozói december 20-ra teljesítik a 3 éves tervet

Elkészítették őszi vetéstervüket a baranyai dolgozó parasztok

GYILKOSOK A NÉP BÍRÓSÁGA ELŐTT

Rajknak és bandájának pere ma indul. Bíráik elé állnak a feketelelkű gonosztevők. Annak a népnek képviselői ítélkeznek felettük, amelynek elvesztésére szőtték aljas terveiket. A nyolc vádlott mindegyike a büntető törvénykönyvben felsorolt bűncselekményeknek olyan halmazával „dicsekedhet", amelyek közül már egyért is halált érdemelnek. Az elvetemültségnek olyan széles skáláját produkálták, mint még kevesen a magyar büntetőkrónikában. De ez nem is csodálatos. Amire saját elvetemültségükből nem futotta, amire az ő találékonyságuk hiányosnak bizonyult: azt bőségesen pótolták tanítómestereik: az imperialisták, a nemzetközi kémfőnökök, a bérgyilkosság nagymesterei.

Ezek az aljasságban megedzett banditák nagy tapasztalatokra tettek szert az elmúlt évtizedekben, hiszen nem egy rohamcsapatot szerveztek már a szabadság és béke bástyája, a Szovjetunió ellen. Az sem csoda tehát, ha összeesküvéseik — amelyeknek legutóbbi láncszeme a Rajk-féle összeesküvés — úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik dudva a másikhoz. Ez érthető is. Ugyanannak a növénynek hajtásai, amely a rothadó kapitalizmus szennyéből, véres iszapjából nőtt ki. Ezeknek a minden aljasságra képes nemzetközi szervezeteknek tevékenysége akárhonnét is indult el, következménye mindig emberek és népek megkínzása és meggyilkolása volt. A cél is egy: a halódó kapitalizmus felfrissítése. Erre pedig legalkalmasabb a népek vére, javaik elrablása. A célhoz vezető út mindig dolgozók hullahegyein át vezet: intervenciók szervezése az ország határain kívül, a reakció söpredékének egybefogása a határokon belül, a leghűbb hazafiak legyilkolása, — egyformán jó eszköz a kívánt cél elérésére.

A visszataszító eszközöknek egy ilyen garnitúrája kerül most a magyar nép bírái elé s rajtuk keresztül a haladó emberiség ítélő közvéleménye elé.

Rajk Lászlónak és bandájának nem kell szégyenkezniök megbízóik előtt. Imperialista gazdáinak legtöbb elismerésére azonban a főnök tarthat számot: Rajk László, aki idestova két évtizede működik sötét pályáján, amely most bizonyosan az akasztófáig ível. Már ifjúkorában elkötelezte magát, mint kém és besugó Horthy rendőrségének. Működésének határkövei a kommunista földalatti mozgalom legjobb harcosainak sorozatos lebuktatása. Schönflin Gyula, Olt Károly és társai, Birkl Ágnes, Széll Jenő és társai, azután egy építőmunkás sztrájkkal kapcsolatos tömegletartóztatás, emberek véres megkínzatása és börtönbeli szenvedései mutatják Rajk Lászlónak kém, besugó és provokátori pályáján elért „sikereit". Érdemei elismeréséül külföldi megbízatást kapott, tőle telhetően hozzájárult a spanyol nép hősi harcának elbuktatásához. A spanyol szabadságharc sokezernyi harcosának kiontott véréből ráeső részt neki kell viselnie. Az ő lelkén szárad Schönherz Zoltán elvtárs, az illegális Kommunista Párt egyik bátor élharcosának elfogatása és kivégeztetése, ugyanígy Rózsa Ferenc elvtárs, az illegális Szabad Nép szerkesztőjének meggyilkolása is.

Mindezek után nincs meglepő abban, hogy Titoval és klikkjével, a jugoszláv nép gyilkosaival kötött szövetséget a magyar nép legjobb vezetőinek, elsősorban Rákosi Mátyásnak, Farkas és Gerő elvtársaknak meggyilkolására. Tito pribékje, Rankovics, a legelszántabb terroristáit adta mellé, két politikai gyilkosságban jártas „diplomata" személyében, hogy az aljas merénylet biztosan sikerüljön.

Szennyes bandájának többi tagja „méltó" a főnökhöz. A magyar nép három legjobb fiának meggyilkolásához Pálffy György készítette a részletterveket. Korondy Béla, a volt rendőrezredes, az egykori csendőrtiszt vállalta a kivitelt. Brankov Lázár, a véreskezű Tito magyarországi diplomatája hűséges segítőtársa volt mindenben és szemléltetően is bemutatta neki a jugoszláv terrorizmus munkamódszereit, amikor az utasításon kívül saját revolverét adta a gyilkos Zsivko Boarovnak Muics Milos meggyilkolására. Az ötödrendű vádlott, Szalai András, csak sorrendben az ötödik, de aljasságban „előkelőbb" sorrendet érdemelne. Az ő besugása okozta a kommunista ifjúmunkás szövetség legendás vezetőjének, Ságvári Endrének halálát, míg a sátoraljaújhelyi börtönben történt árulása 64 politikai fogoly kivégzését jelentette.

A bíróság elé álló elvetemült banda portréjához a legsötétebb vonást talán a gyilkosságok sorozata és a gyilkos tervek adják még, amelyeket nemzetük meggyilkolásával akartak betetőzni. Mi mást jelent a jugoszláv nép gyilkosával Titoval való szövetkezés? Mi mást jelent Horthy fenevadjaival, a csendőrökkel, a Horthy-tisztekkel, a magyar reakció nyugatra menekült és gyűlölettől tajtékzó söpredékével való szövetkezés? Mi mást jelent a legvadállatiasabb kizsákmányolókkal, a kulákokkal való szövetség? Mi mást az amerikai milliomosok támogatása? Népi demokráciánk rendszerének megdöntése a dolgozó nép kezébe jutott hatalom, gyárak, föld visszavételét és ezzel népünk életerejének elvágását jelentette volna. Vagy nem gyilkosság-e az, ha egy szabad népet újból rabláncra fűznek? Nem gyilkosság-e az, ha egy dolgozó népet visszakényszerítenek a kapitalizmus jármába, amely új világháborút forral, új tömeggyilkosságba akarja belesodorni a dolgozókat. Rajk és banditái voltaképpen kilenc millió rendbeli gyilkossággal vádolva állnak bíráik előtt. De a vádlottak padján ott ülnek velük Tito és hóhérai és az egész förtelmes nemzetközi reakció is.

A magyar népbírák és a haladó világ közvéleménye méltó ítéletet mond az emberbőrbe bújtatott szörnyetegek felett. Az ítélet meszszehangzóan fogja hirdetni, hogy a magyar nép megvédelmezi saját uralmát, népi demokráciáját, hogy erős kézzel számol le árulóival és hűségesen követi Pártját, Rákosi Mátyást a boldogsága, szép jövője, — a szocializmus felé vezető úton.

A Tito és terrorlegényei felett kimondott ítélet végrehajtása pedig a jugoszláv népre vár.

Nincs olyan erő a világon, amely elszakíthatná Magyarországot és a népi demokrácia országait a Szovjetunió vezette nagy béketábortól

A világsajtó a Rajk-bűnügy mai tárgyalásáról

A TASZSZ-iroda moszkvai jelentése szerint a Rajk-banda leleplezett aljas árulásával szemben egyre fokozódik a magyar nép felháborodása — jelenti a TASZSZ. Országszerte tartott gyűléseken a magyar dolgozók gyűlöletüket fejezik ki a néparuló gengszterbandával szemben. Ezeken a gyűléseken egyhangúlag követelték a szabadság, a függetlenség és a demokrácia ellen szervezett és a magyar nép vezetőinek meggyilkolására, valamint a magyar nép imperialista leigázására szövetkezett aljas árulók szigorú megbüntetését.

Ezek az elvetemedett kémek és árulók testileg, lelkileg Tito fasiszta bandájának és az angol—amerikai imperialistáknak zsoldjába szegődtek. A gyűléseken résztvett dolgozók egyhangúlag megállapítják, hogy

nincs olyan erő a világon, amely elszakíthatná Magyarországot és a népi demokrácia többi országát a békeszerető népek nagy táborától, amelynek élén a szocializmus hazája és minden dolgozó kiváló vezetője és tanítója, a bölcs Sztálin áll.

Határt nem ismerő, sajtékzó dühhükkel a népi demokráciák ellen fordultak

és az elvesztett kincsek visszaszerzése érdekében mindent elkövettek.

Rajk László és aljas bandájának leleplezése újabb súlyos csapást mért az imperializmusra. Jelentősen gyengítik a háborús uszítók táborát és erősítik a népi demokráciák szilárd együttesét.

A londoni Daily Worker közli a Rajk ellen kiadott vádirat háromhasábos terjedelmű kivonatát. Címlapján nagy cikket közöl Kartun-nak, külügyi szerkesztőjének tollából, aki egyébként a lap egyik tudósítójaként a tárgyalásra Budapestre utazott. A cikk kifejti, hogy

a Rajk-per fel fogja fedni az imperialista kémkedés hálózatát, amelynek tevékenysége még a spanyol polgárháború előtt kezdődött

s amely az angol és amerikai ügynökök százait csempészte be a kelet-európai kommunista pártok soraiba. A Rajk-per tárgyalása történelmi jelentőségű lesz és

le fogja leplezni Tito aljas üzelmeit, valamint a nyugati hatalmak ama törekvését, hogy hídfőt építsenek a Balkánon.

Lelepleződnek az árulás nemzetközi összefüggései

A Rajk és bandája ellen kiadott vádirat megvilágítja azokat az összefüggéseket, amelyek megmutatják, milyen célokat követ és milyen módszereket alkalmaz az imperialista reakció a népi demokratikus államok elleni hadjáratban — írja a pozsonyi Pravda. A vádirat megmutatja azt a tényt, hogy

a nemzetközi imperializmus belülről igyekszik megbontani a népi demokratikus országokat,

kémek, árulók és politikai kártevők segítségével igyekszik bomlasztani ez államok vezető erőit, a kommunista pártokat. Az imperialisták nagy jelentőséget tulajdonítottak Jugoszláviának azokkal a tervekkel kapcsolatban, amelyek a tőkés rendnek a népi demokratikus államokban történő felújítására vonatkoztak. Azért fűztek nagy reményeket Jugoszláviához, mert ebben az országban a trockistáknak, a burzsoá nacionalistáknak, a szocializmus álarcában fellépő imperialista ügynököknek sikerült kezükbe kaparintaniok az államhatalmat. Így lehetővé vált, hogy mint a Kommunista Pártok Tájékoztató Irodájának 1948 júniusában hozott határozata hangoztatta — Jugoszláviát közönséges burzsoá köztársasággá, a nemzetközi imperializmus gyarmatává fokozzák le. Sőt mi több, mint a Rajk elleni vádiratból kitűnik,

szélesen elágazó összeesküvést szőttek a Szovjetunió vezetése alatt álló egész haladó tábor ellen. A Rajk és társai elleni bűnper hozzájárul majd az árulás nemzetközi összefüggéseinek leleplezéséhez

és megmutatja, milyen alávaló módszereket használnak a szocializmus árulói és az imperializmus ügynökei, akiket Magyarországon a Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar munkásosztálynak és a magyar népköztársaság népi demokratikus szerveinek ébersége következtében sikerült leleplezni. Ez a bűnper éppen ezért nemzetközi jelentőségű ügy.

Titoék ellenséges ügynökökkel akarták megvalósítani a „jószomszédi és testvéri" kapcsolatokat

Amikor az albán népbíróság igazságos ítéletet hozott Koci Dzodze trockista áruló ellen — írja a Bulgár Távirati Iroda — egyik szellemi felbujtója Milovan Djilasz, a „Wall-Street marxistája" keserű könnyeket hullatott szánalomra méltó ügynökének sorsa miatt, akit „nagy forradalmárnak" mondott. Érdekes megjegyezni, hogy

ugyanebben a sirató cikkében a trockista ideológus már előre megsiratta Rajk Lászlót, egykori magyar belügyminiszter sorsát, aki szerint ez szintén „nagy és hű forradalmár".

A Rajk és bandája ügyében kiadott vádirat megcáfolhatatlan bizonyítékokkal igazolja, hogy Tito-klikkjének árulása nem 1945-ben kezdődött azzal a beszéddel, amelyet Tito Ljubljanában mondott és

nem azzal a szemtelen nyilatkozattal, amelyet Djilasz a Szovjet Hadseregről és vezetőiről tett.

Amikor Jugoszlávia hős népei felkeltek a fasiszta barbárok ellen, Misa Lompar, a szarajevói egyetem teológiai hallgatója és Latinovics Lázár trockista kalandor Svájcba menekült és ott az Office Strategic Service — az amerikai kémszervezet — európai központjában és e központ főnökénél, Dullesnél szerzett gyakorlati kiképzést. Latinovics Lázárt Titoék marseillesi konzullá nevezték ki.

Ma meghatalmazott miniszter és egyik leghívebb embere Rankovics miniszternek.

Misa Lompar, az amerikaiakkal Svájcban működő európai kémközpontjának másik volt „gyakornoka" követségi tanácsos lett a berni jugoszláv követségen, majd Tito és Rankovics e téren szerzett „nagy tapasztalatait" méltányolva

később követségi tanácsosként Bukarestbe küldték.

Az amerikai kémszolgálat egy másik ügynökét, Ciemul Obrand ezredest előbb Budapestre, majd Szófiába, végül Londonba küldték ki.

Tito az angol és amerikai kémszolgálat munkatársa, nemzetközi ügynökökkel akarta megvalósítani a „jószomszédi és testvéri" kapcsolatokat a népi demokráciákkal.

Az ő segítségükkel építette be Albániába — az albán nép leigázására olyan nemtelen árulókat, mint Koci Dzodze. Hasonló — sőt még nemtelenebb ügynököket küldött Tito Magyarországra, közvetlenül azután, hogy a hős szovjet hadsereg felszabadította az országot.

A budapesti tárgyalás történelmi jelentőségű lesz

A román rádió hírmagyarázója foglalkozva Rajk László és társai összeesküvésével, megállapította, hogy a bűnperben elkészült vádirat leleplezte az aljas banda tervét.

Az imperialisták lába alól így kicsúszott a talaj,

elvesztették a gazdag olajmezőket, a kimeríthetetlen szénbányákat, a hatalmas erdőket és mindazt, amit eddig

Gyarmattá akarták süllyeszteni a népi demokratikus országokat

A Rabotnicseszko Delo csütörtöki száma rámutat arra, hogy

a Rajk-féle összeesküvés során világosság derül arra az együttműködésre, amely az imperialisták főhadiszállása és a Jugoszláviában uralmon levő klikk között a népi demokráciák ellen fennállott.

Nyilvánvalóvá lett, hogy a titoisták csoportja nem egyéb, mint imperialista ügynökség. Feladata, hogy merényleteket szervezzen és felforgassa a népi demokratikus országok belső rendjét, hogy elszakítsa őket a Szovjetuniótól és, hogy Belgrád vezetése alatt az imperialisták gyarmatává, a Szovjetunió elleni háború ugródeszkájává alakítsa azokat.

A lap Budapestre küldött külpolitikai szerkesztőjének, Eduard Szaphirnak tollából színes cikket közöl arról a felháborodásról, amely az összeesküvés felfedezése nyomán a magyar dolgozók soraiban Rajk László és trockista kémbandája ellen zúdult.

A jugoszláv sajtó nem meri cáfolni a tényeket

A római Unita nagy figyelmet szentel a Magyarországon leleplezett trockista összeesküvésnek.

A jugoszláv sajtó — írja — nem meri megcáfolni a tényeket.

Mose Pijadenak, a jugoszláv trockista Rosenbergjének, több napra van szüksége, hogy néhány hazugságot agyalhasson ki. Tito nem gondolta, hogy a Magyar Népköztársaság hatóságai ilyen gyorsan le tudják leplezni áruló mesterkedéseit. Nem kétséges, hogy a magyarországi összeesküvés leleplezése súlyos csapást jelent a Tito-klikk számára.

A svájci Die Tat című reakciós lap is beismeri, hogy Rajk és Pálffy magyar titoizmust készített elő.

Varsó: A Lengyel Távirati Iroda jelenti Budapestről, hogy ott és más magyar városokban további gyűléseken foglalkoznak Rajk és cinkosai ügyének közeledő tárgyalásával. Határozatokat fogadnak el, melyekben megbélyegzik a bűnözők áruló tevékenységét. *A gyülések résztvevői megfogadják, hogy még szorosabban zárkóznak fel az MDP és Rákosi Mátyás köré.* Hangsúlyozzák, hogy a termelés fokozásával járulnak hozzá a népi Magyarország további megerősödéséhez.

Bukarest: A román parasztság lapja, a *Frontul Plugarilor* vezércikkben foglalkozik a magyar árulók küszöbönálló perével. A Román Népköztársaság dolgozó népe felháborodással bélyegzi meg a Rajk-klikk gaztettét és meg van győződve arról, hogy a banda elveszi méltó büntetését.

Tirana: Az egész albán sajtó csütörtökön reggel teljes egészében közölte a Magyar Népköztársaság államügyészségének vádiratát, Rajk László volt magyar külügyminiszter és társai ellen, akik jugoszláv trockisták és amerikai imperialista ügynökök közreműködésével meg akarták dönteni a népi hatalmat.

A moszkvai rádió a Rajk-banda elleni vádirat visszhangjáról

A moszkvai rádió közölte, hogy a Pravda hasábokon át ismerteti milyen visszhangot keltett külföldön a magyar államügyészség vádirata Rajk és cinkostársai ügyében. Kiemelte a moszkvai rádió, hogy a magyar lapok vezércikkben foglalkoznak Rajk kémbandájának ügyével.

Részletes ismertetést ad a moszkvai rádió arról, hogyan foglalkozik a világsajtó a vádirattal és a bűnügy hátterével.

A Magyar Távirati Iroda moszkvai tudósítója jelenti, hogy a szovjet lapok bőven foglalkoznak a Rajk-kémbanda bűnperének nemzetközi visszhangjával. A Pravda az Izvesztija, a Krasznaja Zvjezda, a Trud, a Komszomolszkaja Pravda és a Szocialiszticseszkoje Zemlegelje párisi, szófiai, londoni, newyorki, prágai, bukaresti és varsói TASZSZ jelentéseket közölnek a per nemzetközi visszhangjáról.

A TASZSZ budapesti jelentése beszámol a Szabad Nép és a Szabad Szó cikkeiről, idézi a munkásoknak a Népszavához írott leveleit és

megemlékezik az üzemekben tartott tömeggyűlésekről, amelyek mutatják, hogy az ország dolgozó népe egyöntetűen azt mondja, hogy nincs és nem lehet olyan erő, amely Magyarországot és a többi népi demokratikus országokat kiszakíthatná a békeszerető államok nagy táborából,

amelynek élén a szocializmus hazája, a Szovjetunió halad, a dolgozók zseniális vezére és tanítója, a bölcs Sztálin vezetése alatt.

A szovjet nép nagy érdeklődéssel fogadta a vádirat közlését és benne az angolszász imperializmus aljas mesterkedéseinek újabb leleplezését látta.

A Szovjetunió iránti magatartás a munkásosztályhoz való hűség próbaköve

Az MTI párisi jelentése szerint az Humanité csütörtöki számában Etienne Fajon a lap első oldalán az elméleti cikkek rovatában a Rajk-banda elleni pert politikai síkon elemezve „Próbakő" című cikkében a többi között a következőket írja:

„A Szovjetunió iránt tanusított magatartás valóságos próbakő. E próbakő teszi lehetővé, hogy

különválasszák a munkásosztály érdekeiért, jövőjéért küzdő tisztességes embereket azoktól az ügynököktől, akiknek feladata, hogy a munkásosztály soraiban az osztályellenség munkáját elvégezzék.

Azok, akik szovjetellenes politikát folytatnak, mint a Francia Kommunista Párt háború előtti árulói: Frossart Gitton és Doriot is, valamennyien Hitler-fasisztákká váltak és hazaárulókként fejezték be életüket. A renegátok és a Kommunista Párthoz és a Szovjetunióhoz hű munkások, mert ezek a többi dolgozók legjobb vezetői a kapitalista kizsákmányolás ellen vívott harcban.

Titoellenes ujságokat és röpiratokat terjesztenek Belgrádban

Belgrádban Tito-klikk ellenes ujságokat terjesztenek. A lap címoldalán — mint a Reuter-iroda jelenti Belgrádból — nagybetűkkel ez olvasható: „Jugoszláv munkások és minden tisztességes dolgozó! Szabadítsátok meg magatokat a véres Tito-Rankovics rendszertől."

A Newyork Herald Tribune belgrádi tudósítója szintén említést tesz Tito-elenes röpiratokról, amelyeket a jugoszláv kommunisták terjesztenek Belgrádban.

Városi kényelem a szovjetfalvakban

A szovjet nép páratlan eredményeket ért el a falvak szocialista átalakítása terén. Döntő változások történtek a falvak tervezésében és építkezésében. Megszüntették az évszázados hiányokat. Sok falut — ha egészség elen területen épült — új helyen újból felépítettek. A kolhozparaszt kulturális szükségletének kielégítésére fokozatosan megvalósítják a falu gyökeres átépítését, rendezését, fásítását, villamosositását, rádióval, mozival és telefonnal való ellátását. A Szovjetunióban tömegjelenség, hogy a városi kényelmet átültetik a falvakba. Az átrendezések során kielégítik a kolhozparasztság mindjobban növekvő igényeit a lakó- és középületek szépsége és kényelme, az üzemi épületek gyakorlati berendezése tekintetében. A Szovjetunió mai faluépítészete megszünteti a régi, alacsony, apróablakos paraszthazakat. A falvakban tágas, világos lakóházak épülnek, célszerű és jó belső elrendezéssel, modern bútorokkal. Az építkezéseknél támogatják és fejlesztik a népmüvészetet, ragaszkodnak a hagyományokat. Kiemelkednek a kolhozfalvak külső képében a parasztság szociális életformáját szemléltetően kifejező középületek. Ilyenek a klub és a falu szovjet épülete, a kolhoz vezetőségének háza, a könyvtár, a szociális és kulturális célokat szolgáló épületek.

A kolhozparasztság munkája mindinkább azonosul az ipari munkával. Ez az oka, hogy a szocialista falu építészetében olyan jelentékeny helyet foglalnak el az üzemi épületek. Nagy lehetőségeket nyit meg a falu szépítése előtt a természetátalakító terv. A talajvédő erdőövezetek létesítése maga után vonja a falvak fásítását is. A falvakban a kolhozparasztok kultúrparkokat, gyümölcsösöket, füves játszótereket létesítenek, fásítják az utakat és dülőket, a középületek, intézmények és lakóházak udvarát. A kolhozfalu építkezésére típustervet készítenek. Erre a legkiválóbb építészkádereket állítják munkába, hogy biztosítsák a kolhozfalvak művészi és technikai szempontból egyaránt tökéletes építkezését. A típustervek egyúttal lehetővé teszik azt is, hogy a faluépítkezéseknél alkalmazzák a haladó technika minden vívmányát.

Az egész világsajtó képviseleti magát *a Rajk-ügy tárgyalásán*

A rádió naponta kétszer közvetíti a Rajk-banda főtárgyalását

A Magyar Rádió Rajk László és bűntársainak főtárgyalásáról mától kezdve naponta 19 órától 20 óráig és 21 órától kezdődően helyszíni közvetítést ad.

A Rajk-per tárgyalása a legnagyobb nemzetközi nyilvánosság előtt zajlik le. A Pravda Boris Polevjot, az „Egy igaz ember" világhírű szerzőjét küldte el. A TASZSZ-irodát két tudósító képviseli. Lengyelország öt tudósítójával vesz részt a tárgyaláson. Csehszlovákiát Koucky, a Rude külpolitikai rovatvezetője és M. Ezrovics, a pozsonyi Pravda főszerkesztője és bolgár részről a BTI egyik szerkesztője és a Bolgár Kommunista Párt központi lapjának szerkesztője lesznek jelen. Román részről a román TI munkatársa Spitareanu és Scanteia szerkesztője, Brumaru vesz részt a tárgyaláson. A francia Humanitét Lescure, a Le Mondeot Karsky, a farncia Távirati Irodát Houte képviseli. Olaszországból jelen lesz Pastore szenátor, az Unita munkatársa és Palumbo, a Corriere della Sera tudósítója. A londoni Daily Worker-t Derek Kartun helyettes főszerkesztő és Freyer parlamenti szerkesztő képviseli. Állandó budapesti tudósítója képviseli a Timest, Daily Expresst és a Reutert. Ott lesz Josef Kinsbury-Smith, az Internacional News Service főszerkesztője, akinek Sztálin legutóbb interjut adott. A felsoroltakon kívül belga, norvég, svájci és köztársasági spanyol ujságirók vesznek részt a tárgyaláson.

Tovább esik a font

Zuhan az angol állampapírok árfolyama

Londoni jelentés szerint Bevin és Cripps washingtoni kapitulációjának hatása most kezd valójában kibontakozni, amikor az amerikai sajtó újra megkezdte éles fontellenes hadjáratát. A rossz hangulat fokozódását a londoni rádió is kénytelen beismerni. Tegnap még — hangoztatta a londoni rádió bemondója — sok ujság optimistán vélekedett Cripps és Bevin washingtoni nyilatkozatáról,

ma már a legtöbb lap fogalmazása a levertséghez jár közel.

A londoni értéktőzsdén ismét nagyon zuhant az angol állampapírok és ugyanakkor jelentősen emelkedett az aranybánya részvények árfolyama, ami félreérthetetlenül a font aláértékelésének előjele. Londoni jelentések szerint most már véglegesen megrendült a bizalom a font állandó értékében és

a city-ben már nemcsak a font új árfolyamát, de a leértékelés közeli időpontját is tudni vélik.

Az amerikai sajtóhadjárata újra és teljes erővel lángolt fel. Bevin és Cripps optimista nyilatkozataira célozva a Wall-Street Journal gúnyosan jegyzi meg: Nem érti, hogy az angol miniszterek „miért olyan megelégedettek" a washingtoni kérdésekkel? A Newyork Herald Tribune szerint a washingtoni határozatok a szükséges gyógykezelésnek csak első részét képviselik és hátra van még a fekete leves, a font leértékelésének keserű pirulája.

A washingtoni tárgyalások még jobban kiélezték az angol-amerikai ellentéteket

Az MTI párisi jelentése szerint a washingtoni tárgyalások a helyett, hogy elsimították volna az angol-amerikai ellentéteket, még jobban kiélezték azokat — írja az Humanité. Megállapítja, hogy a washingtoni értekezlet a kapitalista világot egyre jobban megrázó válság egyik tünete. A válságot ezek a tárgyalások csak még jobban elmélyítették. A kapitalista zűrzavar magában az Egyesült Államokon belül is növekszik. A washingtoni pénzügyi megbeszélések ismét feltárták, milyen Kutyaszorítóba juttatták a kapitalista világot saját belső ellenségei.

A pécsi egyetem hétfőn tartja ünnepélyes tanévnyitóját

A pécsi tudományegyetem tanévnyitó ünnepi közgyűlését szeptember 19-én, hétfőn délelőtt fél 12 órakor tartja az egyetem aulájában. Az ünnepségen a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében dr. Szántó György minszteri főosztályvezető vesz részt. Dr. Lissák Kálmár lelépő rektor beszámolója után dr. Boros Béla rektor olvassa fel „A szintheticus gondolat jelentősége a szemészetben" című értekezését. Dr. Rudolf Lóránt jog- és közigazgatástudományi kari dékán tanévmegnyitó beszédet mond. Utána Szabó György, a közoktatásügyi miniszter képviselője szólal fel. Dr. Farádi László egyetemi magántanár az MDP részéről üdvözli az ifjúságot.

Az egyetem tanácsa az ünnepségen szívesen látja és meghívja a város érdeklődő dolgozó társadalmát. Az egyetemi előadások szeptember 20-án, kedden kezdődnek meg.

Harustyák József beszámolója a moszkvai békeértekezletről

Harustyák József, a SZOT elnöke, aki a magyar küldöttség tagjaként résztvett a moszkvai békeértekezleten, csütörtökön a rádióban beszámolót tartott.

— A szovjet nép kemény munkával védi a békét — mondotta. — A szovjet nép tudja, hogy minden mázsa gabona, minden tonna szén, minden új gép, minden új felfedezés, minden új lakóház és iskola

mind-mind a Szovjetunió és a szovjet nép erejét fokozza és mindez egyben a békét is szolgálja.

A szovjet küldöttek, akik a kongresszuson felszólaltak, kivétel nélkül elmondták, hogy a maguk területén ott ahol dolgoznak, akár az iparban, akár a mezőgazdaságban, a tudományban vagy művészetben, munkájukkal miképpen erősítik hatalmukat, miképpen erősítik országukat. Elmondották: tudják, hogy

minél erősebb az ország és minél egységesebben zárkóznak fel Sztálin mögött, annál jobban tudják védeni a békét.

A moszkvai békeértekezlet után a magyar nép feladata a békéért folyó harc reáeső szakasza is világossá vált. A béke biztos védelmét mi is csak úgy tudjuk elérni, ha követjük a Szovjetunió dolgozóinak példáját, a hős sztahanovistákat.

— Mi is csak úgy tudjuk a szocializmust és a békét jól szolgálni, ha szeretett Pártunkat,

a Magyar Dolgozók Pártját, szeretett vezérét, Rákosi Mátyást követjük, célkitűzéseit elfogadjuk,

a nemzetgazdasági terveket teljesítjük és ezzel teremtünk hazánkban olyan helyzetet, amelynek segítségével valóban megvalósíthatjuk Rákosi Mátyás szavait, hogy „Magyarország nem rés, hanem erős bástya a béke frontján".

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni bűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaárulló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely leleplezi az álarcot dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legaljasabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben.

Kiadja a miniszterelnökség sajtó osztálya.

Tito megkezdi a kártalanítások fizetését az angol vállalatoknak

Az AFP londoni jelentése szerint a City köreiben úgy tudják, hogy

Jugoszlávia szeptember végén megkezdi a kártalanítások fizetését azoknak az angol társaságoknak, amelyeknek Jugoszláviában levő vállalatait 1946-ban államosították.

Az 1948 decemberében kötött angol—jugoszláv egyezmény a kártalanítások összegét 4.5 millió fontban állapította meg. Más jelentés szerint Nagybritannia 8 millió font hitelt adna Jugoszláviának, ennek ellenében Jugoszlávia fát és élelmiszert szállítana.

Kibővíti a sportközvetítését a Rádió

A Magyar Rádió a moszkvai rádió mintájára kibővíti sportközvetítéseit. Vasárnaptól, szeptember 18-tól az esti sporthangképeken és a naponkénti sporthíradón felül a mérkőzésekkel kapcsolatosan helyszíni közvetítést is ad a nagyobb fontosságú labdarugó eseményekről. Így már az Ujpest—Ferencváros mérkőzés második félidejét is közvetíti 17 órától a Kossuth-rádió hullámhosszán. A jövő heti Ferencváros—MTK mérkőzést már teljes egészében közvetíti a Rádió.

Október 2-án véget ér a nyári időszámítás

Október 2-án, a nyári időszámítás véget ér és hatályba lép a téli időszámítás. Ennek megfelelően október 2-ra hajnalban három órakor az órákat egy órával vissza kell igazítani.

CSAK EGY MONDAT

Erősödik a latinamerikai népek ellenállása az USA-imperialisták és ügynökeik háborúra uszító terrorpolitikájával szemben.

*

A hároméves terv keretében a népjóléti kormányzat támogatásával Debrecenben szép otthont létesítettek a gyengetüdejű gyermekek gondozására.

*

Bakuban Batoktin a 400 méteres pillangóuszásban 5 p 48 mp idővel új szovjet csúcsot ért el.

*

Budapesten vasárnap ünnepélyes keretek között adják át a forgalomnak a Sztálin-téri új autobuszpályaudvart.

*

Mihajlovnak, a Komszomol főtitkárának vezetésével szovjet ifjúsági küldöttség utazott repülőgépen Tiranába, hogy résztvegyen az albán ifjúság egyesülési kongresszusán.

*

Három család, öt bankszindikátus tartja kezében a 106 legnagyobb amerikai vállalatot.

*

A győri textilgyárak elfogadták az újpesti textilgyárak versenyfelhívását.

Zárt egységekben adják meg magukat tisztekkel együtt a Kuomintang-csapatok és kijelentik, hogy harcolni akarnak a néphadsereggel Kína felszabadításáért.

*

A római statisztikai hivatal legújabb kimutatása szerint Olaszország lakosságának 41.8 százaléka nem keres többet 22.000 liránál, ami a létminimumnak pontosan a felét jelenti.

*

Genua, Nápoly és Triesz kikötőjének matrózai, a kormány fenyegetése ellenére is folytatják a sztrájkot.

Mecsekszabolcs dolgozói december 20-ra vállalták a terv teljesítését

A pécsvidéki bányászok lelkesen csatlakoztak a Hofherr-gyár versenyfelhívásához

Termelési értekezletet tartottak a pécsbányatelepi és mecsekszabolcsi bányászok. Ezeken az értekezleteken jelentették be a bányák dolgozói csatlakozásukat a Hofherr gyár versenyéhez, mindenütt kihangsúlyozva, hogy a pécsvidéki bányászoknak is ez a válaszuk Rajk és bandájának piszkos áruljására:

a munka termelékenységének emelése, a hároméves terv időelőtti befejezése.

A mecsekszabolcsi szakszervezet szépen feldíszített kultúrtermében jöttek össze a mecsekszabolcsi és pécsbányatelepi aknák legjobbjai. Az értekezletet ünneppé avatta a kerületi, körlet- és csapat vándorzászlók átadása a verseny győzteseinek.

Büszkék a pécsbányatelepiek

A mecsekszabolcsiak nevében Zóna István adja át a kerületi vándorzászlót.

a győztes pécsbányatelepieknek.

Balvin Nándor munkatárs veszi át az aranybetűs vörös zászlót a jelenlevők lelkes tapsa közben.

A pécsbányatelepiek büszkék az eredményre

és jóleső érzéssel néznek majd aknájukon öt napon át kigyuló vörös csillagra, mely további jó munkára lelkesíti valamennyiüket.

A körletversenyt Mecsekszabolcs, illetve a Grosz 1. sz. körlet nyerte, akik 125 százalékra teljesítették az előirányzatot. — Fogadjuk, hogy

még jobban dolgozunk hároméves tervünk mielőbbi befejezéséért

és ezen vándorzászló lesz a lelkesítőnk — veszi át a zászlót Grosz elvtárs.

A legjobb csapat címét a vasasi 39. sz. csapat nyerte el, ahol Girsik István vezetésével 108 százalékra teljesítették az előirányzatot.

Kedves, közvetlen szavakkal beszél Umnov elvtárs a győztesekhez.

Mindenütt megindult a mozgalom a hároméves terv időelőtti befejezéséért és remélem, hogy

a mi bányászaink sem maradnak el,

hanem elsők lesznek ebben is. Ehhez kívánok nagyon sok sikert.

Mosolyogva tapsolnak Umnov elvtársnak és a szemekben benne él az ígéret.

Szikra Sándor elvtárs: Tovább kell fokozni eddigi eredményeinket

Azután Szikra Sándor elvtárs, a Párt megyei titkára kezdi meg beszédét. Az ünnep átváltozik valóban értekezletté, amelynek célja, hogy megnézze, konkretizálja a lehetőségeket az eredmények fokozásához, a határozatok végrehajtásához.

— Mi bányászok és kommunisták vagyunk és

eddigi eredményeinket úgy tekintjük, mint a további győzelmek alapját,

nem állunk meg itt, hanem ennek a sikernek útján haladnunk kell tovább. A mi eredményeink még jobb munkára serkentsenek bennünket, de még nagyobb ellenállásra, aknamunkára kényszerítik ellenségeinket, akik fékevesztett dühükben a legalávalóbb eszközökhöz nyúlnak, hogy megállítsák győzelmeink folyamatát.

Beszél Szikra elvtárs Rajkék bandájáról,

elsötétülnek a szemek, mindenkiben feszül a gyűlölet az aljas árulók iránt. Azután Rákosi elvtárs beszéde alapján részletesen kitér a termelés minden fontos kérdésére: a munkaverseny, a termelékenység növelése, az önköltségcsökkentés, a munkafegyelem megszilárdítása, az igazolatlan műszakmulasztók, a szimuláns betegek kérdésére, az egyéni verseny fontosságára, a kommunisták élenjáró szerepe a termelésben, a munkások viszonya a műszaki értelmiséghez kerülnek napirendre.

Döntő fontosságú a tanulás szakmai és politikai vonalon

— Minden becsületes bányásznak éreznie kell — folytatta Szikra elvtárs —, hogy az egész munkásosztály érdekében tanulnia kell,

szakmai és politikai vonalon egyaránt.

Meg kell szervezni a vájárok és segédvájárok továbbképzését. A Párt legyen irányítója és ellenőrzője a termelésnek, a szakszervezet pedig tekintse feladatának a munkaverseny megszervezését, a munkafegyelem megszilárdítását, a termelés és a termelékenység megjavítását. Meg kell végre állapítanunk,

ki miért felelős, tisztázni a határokat, üzem, párt, szakszervezet között.

Szikra elvtárs beszéde után számtalan hozzászólás hangzik el. Ezek a hozzászólások beszélnek megerősödött szeretetről, ragaszkodásról

Pártunk és vezetői példaképünk, a nagy Szovjetunió iránt,

beszélnek arról, hogy munkával felelünk az aljas brigantiknak. De beszélnek a javaslatokról is, amelyek konkréten meghatározzák, hogy tudunk munkánkon javítani. Heller József elvtárs javaslatára, hogy üljön össze a műszaki értelmiség a fizikai dolgozókkal, Börzsei Antal műszakmester hozzászólása felel.

— Örömmel fogadjuk ezt a javaslatot, mert

kánkat és hozzásegíti az igazi megkönnyíti, megjavítja a munegyüttműködéshez.

Börzsei munkatárs elmondja, hogy a Ferenc aknai csapatoknál megállapították a leszállási időt, a munka kezdetének, a munka befejezésének idejét. Az egyéni felelősség kiépítése mellett megszilárdítják a munkafegyelmet és így jobb munkával visszaszerzik az elveszített zászlót.

Egymásután szólalnak fel az elvtársak, mindig lelkesebb a hangulat.

A Grosz 1. számú körlet versenyre hívja ki az összes körleteket, hogy melyikük fejezi be hamarabb a tervet.

Lelkes taps fogadja a kihívást. Aztán felolvassák a határozatot, melyet csatlakoznak a kerületek a Hofherr gyár felhívásához.

Mecsekszabolcs dolgozói december 20-ra vállalják a terv teljesítését.

0.7 százalékra csökkentik az igazolatlan műszakok számát, a betegeket 2 százalékkal, megszervezik a beteglátogató bizottságokat, csökkentik a hamu és palaszázalékot, vállalják a csille megtöltésénél a 6 q helyett 6.10 q-ás létszámot, 14 százalékkal csökkentik az önköltséget, versenyt indítanak az elővájási csapatok is.

Pécsbányatelep december 22-ére vállalta a terv teljesítését,

egy százalékra csökkentve az igazolatlan műszakmulasztások számát, 2 százalékkal a betegeket, százszázalékra teljesíti a beruházásokat, szintén megszervezik az elővájási csapatok versenyét. Ugyancsak tizennégy százalékkal csökkentik az önköltséget, a versenybe bevonják a külszíni munkásokat is.

Ezek a határozatok Mecsekszabolcson, Pécsbányatelepen. S a bányászok azzal váltak el, hogy ezeknek a határozatoknak megvalósítására a legapróbb részletig kidolgozzák azokat a feladatokat, melyek minden magyar bányászra várnak a határozat teljesítésében, hogy valóban győzelmesen, időelőtt fejezzük be ötéves tervünk, boldogulásunk, jövőnk alapját: a hároméves tervet.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Ezekben a vadállatokban nem volt emberi érzés

Az undor és megvetés semmiséghez, amit Rajk és becstelen bandája iránt érzek. Nem mindennapos ügy ez. Ha rágondolok, hogy mit akartak ebből az országból csinálni, akkor az elmúlt húsz év összes keserűségét érzem.

Rajk és cinkosai a legpiszkosabb eszközökhöz nyúltak, hogy a munkásság vezetői és szépen fejlődő demokráciánkat tönkretegyék. De aljasságukat kellő pillanatban Pártunk vezetői lefleplezték és most a megérdemelt sors vár rájuk, az ami a rablógyilkosokra várni szokott: halál. Enyhén szólva rablógyilkosok voltak, de valójában olyan aljas bűnöző nincs is, mint amilyen Rajk és vadállati bandája volt. Mert a legelvetemedettebb gyilkosban is kiütközik az emberi érzés, de ezekben ebből semmi se volt, mert a sorozatos árulásokkal a dolgozók legjobbjait juttatták a hóhérok kezére. És most az egész dolgozó magyar népet, az emberek milliót akarták kiszolgáltatni a hóhér imperialistáknak és hű talpnyalójának, annak a bűnös Titonak.

Mi, dolgozók semmitől sem rettenünk vissza, ha szabadságunkról és boldog életünkről van szó. Dolgozni fogunk a jövőben még fokozottabban országunkért, hogy soha többé ne jöhessen vissza a múlt rendszer elnyomása.

Tomola Károly
Norma-gyári munkás

A postások távirata Rákosi elvtárshoz

A pécsi postás dolgozók a következő szövegű táviratot intézték Rákosi Mátyás elvtárshoz:

Rákosi Mátyás elvtársnak, Budapest. A pécsi postás dolgozók megvetéssel és gyűlölettel gondolnak Rajk és áruló bandájára. Kérjük, hogy bűnükhöz mélló súlyos büntetéssel sújtsák őket. Ígérjük, hogy az árulásra munkánk jobb és gyorsabb elvégzésével válaszolunk. Éljen a Párt! Éljen szeretett vezérünk, Rákosi Mátyás!

Bűnhődjenek halállal!

A vádirat megjelenése óta sokat gondolok arra, hogy mennyi borzalom lett volna ebben a békés, boldog országban, ha a Rajk-banda terve sikerül. Mit is akart Rajk az aljas áruló? Vissza akarta ültetni nyakunkra a gyárosokat! Ide, a Hamerli kesztyűgyárba, vissza akarta hozni a Hamerli-dinasztiát, amely hosszú éveken keresztül nyúzott bennünket. Nem lett volna szabad életünk, fehér kenyerünk, ruhánk és békés életünk, szenvedés zúdult volna ránk.

Nekünk, nőknek az egyenjogúságunkat is eltörölték volna. De mi, nők nem fogjuk engedni, hogy hazánkból újra csatatér legyen, hogy fiainkat legyilkolják, hogy rettegve bujjunk az óvóhelyre nyomorogva, nélkülözve szenvedjünk. Nem engedjük meg, hogy jólétünket, boldogságunkat egy közönséges, vadállati Horthy-besúgó egyszerűen sárbatapossa.

Azt üzenjük Rajknak és bandájának, hogy az eddigi eredményeinket meg fogjuk védeni és soha többet nem engedjük, hogy ebben az országban a tőkések és azok kiszolgálói uralkodjanak. A dolgozó nők követelik, hogy ezek az aljas árulók halállal bűnhődjenek aljas tetteikért és cselszövéseikért!

Friedl Antalné
Hamerli kesztyűgyári munkásnő,

Az egész magyar népet pusztulásba vitték volna

A Népfront tagjai és a becsületes pártonkívüliek is köszönik a Pártnak és Rákosi elvtársnak a fasiszta összeesküvés leleplezését

A Rajk-féle aljas kémbanda leleplezése és letartóztatása az egész magyar dolgozó népet mentette meg a fasiszta rémuralomtól, a kegyetlen elnyomástól, gyarmati kizsákmányolástól, az imperialista bérencek fegyveres csőcselékének vérfürdőjétől. Rajk és gonosztevő bandája nem egy réteg, nem egy párt vagy néhány ember ellen szövetkezett az imperialisták fasiszta ügynökeivel, hanem az egész dolgozó magyar nép ellen. Ez az aljas összeesküvés nem a Magyar Dolgozók Pártjának saját belső ügye, hanem az egész nemzet ügye, amely egyformán érint minden becsületes dolgozót, akár tagja a Pártnak, akár a Népfront más pártjához tartozik, akár pártonkívüli.

A Magasépítési NV egyik dolgozója:

A MUNKÁSSÁG TÖBBTERMELÉSSEL FELEL AZ ALJAS ÁRULÓKNAK

Novákovics Lajos elvtárs a Magasépítési NV-nél dolgozik. Része volt a munkásmozgalomban már a felszabadulás előtt és *része volt az öntudatos munkásokat sujtó üldözésben is.* Hosszú időt töltött távol az országtól, mert a régi rend urai nem tűrték meg, hontalanná tették az osztályához hű, öntudatos munkást.

— Ezek az aljas gazemberek — mondja — rohamcsapatot szerveztek ellenünk, amolyan igazi gyilkosokból, és egyéb gonosztevőkből álló rohamcsapatot, amely *megakarta semmisíteni mindazt, amiért mi harcoltunk és dolgoztunk.*

— Ők rombolni, pusztítani akartak, a régi rendet akarták visszahozni, Horthy csendőreit akarták a nép nyakára ültetni, háborút akartak indítani a békeszerető népek ellen és *legelőször a Szovjetunió ellen.* Mi pedig azt akarjuk, hogy békében építhessük tovább az országot, *biztosan mehessünk a szocializmus felé,* hogy új rendet valósítsunk meg.

— Ők a gyilkosok bandáját küldték előre rohamcsapatnak, mi pedig *a brigádokban a többtermelésért, a selejt ellen, az önköltség csökkentéséért harcolunk* és a termelés javításával ütünk vissza azoknak, akik megpróbálták tönkretenni eredményeinket, megpróbálták háttérből szúrni a Pártot és vele együtt az egész országot.

— Mi a munkapadok mellett és az épülő házak állványain harcolunk az ellenség ellen. *Akkor fogunk győzni, ha túlteljesítjük a tervet és felépítjük magunknak a szocializmust.*

Pártonkívüli történelemtanár:

NÉPKÖZTÁRSASÁGUNKAT SEMMIFÉLE ÖSSZEESKÜVÉS NEM TUDJA MEGDÖNTENI

Hámor János, a belvárosi általános iskola történelemtanára, a tanári szobában irataiba merülve dolgozik. Pártonkívüli.

— A lapokban olvastam a vádiratot — mondja felnézve munkájából — és mélységesen megdöbbentett az a kegyetlenség és cinizmus, ahogyan a hazaáruló csoport előkészítette a gaztetteit.

— Jól tudom, hogy a történelem kerekét nem lehet visszafordítani. *A fejlődés egyedül abba az irányba mutat, amelyen mi most haladunk.* De jól látom azt is, hogy a mi rendszerünk, a dolgozók hatalmán alapuló népi demokrácia, amely új társadalmi rendet épít a dolgozók számára, *ma már olyan erős, hogy azt semmiféle kémbanda és gyilkos horda nem döntheti meg.* Az olyan kiváló emberek, mint Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő — akiket az összeesküvők le akartak gyilkolni — biztosítják, hogy a dolgozók hatalma állandó maradjon, egyre erősödjön és fejlődjön. Nem vitás egy pillanatig sem, hogy *minden becsületes pártonkívüli dolgozó mögéjük sorakozik fel, a haladás és fejlődés része akar lenni* és éppen ezért a legmélyebben elítéli a hazaáruló politikai kalandorokat, akik eddigi fejlődésünket és a jövőnket akarták megsemmisíteni.

Parasztpárti tisztviselő:

A NÉPFRONT VALAMENNYI TAGJA A LEGSZIGORÚBB ÍTÉLETET KÖVETELI

Dombos Károly paraszti származású tisztviselő, a Nemzeti Parasztpárt tagja.

— Tisztán látjuk valamennyien — fejti ki véleményét — hogy ez az ocsmány összeesküvés nemcsak a Népfrontot vezető Magyar Dolgozók Pártja ellen irányult, hanem *a Népfrontban tömörült valamennyi demokratikus párt ellen is,* sőt azt sem mondhatjuk, hogy politikai pártok ellen szövetkeztek Rajk banditái a fasisztákkal, Titoval és annak parancsolóival, *hanem az egész dolgozó magyar nép ellen.* Az egész magyar nép sínylette volna meg ezt a gyilkos merényletet, a magyar dolgozók véreztek volna abban a háborúban, amit ezek a lelketlen kalandorok fel akartak idézni.

— *A Népfrontban tömörült minden demokratikus érzelmű ember a haladás híve, ezért a hazaáruló összeesküvők az egész Népfront erejével találják magukat szemben,* s a Népfront minden demokratikus pártjának valamennyi tagja a legszigorúbb büntetést követeli népünk orvgyilkosai ellen.

Kossuth-díjasok, élmunkások, mintagazdák díjtalanul tekinthetik meg az Őszi Vásárt

A Szakszervezetek Országos Tanácsának javaslatára a Budapesti Nemzetközi Őszi Vásár rendezősége elrendelte, hogy a Kossuth-díjasok, kitüntetett élmunkások, kiváló munkáért jelvénnyel kitüntetett, munkaérdemrenddel és mintagazda kitüntetéssel rendelkező dolgozók a vásár területére bármilyen időpontban belépti díj nélkül léphetnek be.

Mozi

APOLLO 21-éig
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 21-éig
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor

PARK 19-éig
Amikor még a ruha tette az embert...
Díszmagyar
Főszereplők:
Benkő Gyula, Bánki Zsuzsa, Lázár Mária.
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

FIGYELEM! FIGYELEM!
1949 szept. 17-én szombaton és 18-án vasárnap ½9 órakor
A PÉCSI NEMZETI SZINHÁZBAN
VIDÁM ZENÉS HÉTVÉGE
Fellépnek: LANTOS OLIVER, VADAS ZSUZSA, Hertelendi Hanna, Felleg Tamás, Kabos László, Barna Pál

OKTÓBER 29-ÉN NYIT
AZ ÁLLAMOSÍTOTT PÉCSI SZÍNHÁZ
Az igazgató nyilatkozott a társulatról és munkatervéről

Szendrő József, az új pécsi színigazgató, a népművelésügyi minisztérium egy kiküldöttje, a város főjegyzője, főügyésze és a színház műszaki személyzete a város műszaki ügyosztályának megbizottjával együtt az új színházi évad előkészítésével kapcsolatban értekezletet tartott a városházán. Az értekezleten Penninger Antal, az operastaggione vezetője és szervezője is megjelent, hogy az állandó színtársulat székhelyén a staggione vendégjátékairól tárgyaljon.

Szendrő József igazgató bejelentette, hogy *a pécsi színtársulat szeptember 15-én tartja első ünnepélyes társulati ülését a kaposvári színházban.* Október 1-től 28-ig játszanak Kaposváron, *a pécsi megnyitó pedig október 29-én lesz.* Móricz Zsigmond „Uri muri" című szindarabját mutatják be ekkor, majd a „János vitéz" következik.

A társulat névsora

Az új társulat névsorában sok fiatal, Pécsett még ismeretlen színész és színésznő szerepel. A rendező valószínűleg Várady György lesz, akit már ismer a pécsi közönség. A régi társulat tagjai közül a következőket látjuk viszont Pécsett: Bázsa Évát, Szendrey Ilonát, aki két évvel ezelőtt szerepelt, Sándor Böskét, Papp Ibolyát. Régi ismerőseket üdvözölhetünk Fesztoráczy Katóban, Papp Istvánban, Bessenyei Ferencben, Majtényi Gabiban, Hukváry Jenő karmesterben és Ütő Endre díszlettervezőben is. A Fővárosi Operettszínháztól szerződött Pécsre Mátray Mária primadonna, a Vígszínháztól Máté Erzsébet drámai hősnő, Gáti Vilma és Koppány Miklós ösztöndíjasok a budapesti Nemzeti Színháztól szerződtek színházunkhoz, Andai Béla buffókomikus pedig a Pódiumtól, Gordon Zsuzsa a Színművészeti Főiskola hallgatója volt még tavaly. Temesváry Szabó László másodbonviván a Royal-varieté színésze volt, Károlyi István és Szabó Samu jellemszínészek Szegedről jöttek. Az új táncoskomikus Csengery Aladár. Az új tagok között szerepelnek még: Arany Kató, Kormos Lajos, azonkívül Miklós Klára hősnő. Titkárok: Mándoky Kálmán és Bossányi József, titkárnő Szabó Sári. Borvető János bonviván, aki jelenleg Budapesten a „Dohányon vett kapitány"-ban játszik, amennyiben nem szerződik a pesti Operaházhoz, szintén Pécsre kerül.

Szendrő József a budapesti Nemzeti Színház tagja volt, a Belvárosi Színház és a rádió rendezője, írófordító és dramaturg. Szendrő az új évaddal kapcsolatban kijelentette, hogy *egyik főtörekvése a klasszikus vonal megerősítése lesz.* Többek között színre akarja hozni Shakespeare: „Szentivánéji álom" című művét és az „Othello"-t is. Elmondotta még, hogy a vendégjátékok rendszere megváltozik. A szabad pesti színészek együtt próbálnak a helyi társulattal s míg a darab műsoron lesz, addig játszanak benne. Állandó vendége lesz a pécsi színháznak Uray Tivadar is. Ezenkívül a régi értelemben vett vendégszereplés sem szűnik meg. A budapesti színházak munkaversenyben vannak: *ki ad több vendéget vidéknek.* Különben egy nap mulva mutatják be a Belvárosi Színházban a „Moszkvai jellem"-et, amelyet Szendrő József rendezett. *Az igazgató Pécsett is betanítja a darabot és munkaversenyre hívja ki a pesti együttest.* A cél: ki adja jobb előadásban a színművet. Az új igazgató kijelentette még, hogy társulatát igen erősnek tartja és bizakodva néz az új szezon elé.

Ősbemutatók, nyolc operaelőadás

Megtudtuk utólag még, hogy *az együttes 46 fő művészből és karból fog állani,* 24 tagú lesz a műszaki személyzet és kilenc tagú zenekar érkezik, amelyet a pécsi zenekarokból esetenként felerősítenek. Ősbemutatót ígért még Szendrő József, *külön előadásokat az úttörők részére* és egy zenés meseoperett is színrekerül: Mihalkov: „Vidám álom"-ja, azonkívül *Barát Endrétől mutatnak be egy bányászdarabot.* A legsikeresebb pesti darabokat a fővárosi premierekkel együtt mutatják be.

Penninger Antal, az ország egyetlen operastaggione vezetője is nyilatkozott az együttes szerepléseivel kapcsolatban. *Pécsett 8 operaelőadás lesz összesen,* ebből három a szakszervezetek számára, 5 a nagyközönség részére. A 90 tagú együttes 27 városban fog játszani. Élvonalbeli szólisták is vendégszerepelnek a lehető legtöbbször.

Október 4 és 5-én szerepel először a staggione Pécsett. Mint eddig minden esetben, ez évben is Pécsett lesz az operaegyüttes ősbemutatója December 28-án a „Gianni Schichi" és balett szerepel. Ismét hozzák a „Traviátát" is. Az operatársulat is a decentralizáció jegyében járja a vidéket. A Pécsett már jól ismert „guruló opera" fokozott ütemben igyekszik kivenni a szellemi felemelkedést jelentő harcban a maga részét.

A igarkai gyermekek könyvet írnak

Igarka nevét bizonyára igen kevesen hallották nálunk. Ez egy kis szovjet város a sarkkörön túl, mely most töltötte be alapításának 20. évét.

Gorkij egyszer levelet kapott a sarkkörön túl élő gyermektől, amelyben közölték vele, hogy meg akarják írni Igarka történetét. A nagy író helyeselte a gondolatot. Kérte, hogy a kéziratot küldjék el hozzá. A könyv annakidején meg is jelent. A „Mi igarkaiak" — ez volt a címe a műnek — most kibővül, a sarkkörön túli gyermekek megírják második kötetét.

Szamuil Marsak, a nálunk is jól ismert „12 hónap" szerzője, aki a gyermekek megkértek a kézirat bírálatára, a Literaturnaja Gazetában válaszol a levélre: „Teljes lelkemből üdvözlöm az igarkai úttörők és iskolások kezdeményezését, melyet annakidején Gorkij is meleg szeretettel részesített. Szovjet íróhoz méltó kötelességemnek tartom, hogy az új könyv fiatal szerzőinek segítséget nyújtsak".

Kultúra MŰVÉSZET

AZ ÉLET ÉS TUDOMÁNY legújabb számában rendkívül érdekes és aktuális cikk foglalkozik a repülőtechnika háborúutáni hihetetlen fejlődéséről. Hasznos közlemény ismerteti az igazságos normamegállapítás módszereit, valamint az almafák ellenségének, az almamolynak károkozó tevékenységét és az ellene való küzdelem eszközeit. Az új számban azonban a geológia, az orvostudomány, a csillagászat, a vadászat kedvelői, sőt a háziasszonyok is megtalálják érdekes és tanulságos heti olvasmányukat.

MILLIÓK

„Két világ" — ez a címe Kondrasova és Tjurin most megjelent könyvének (Szikra kiadás). A könyv szerzői a parasztság sorsát írják le a Szovjetunióban és Amerikában, ezt a merőben ellentétes két világot. A tanulságos könyv egy részét közöljük az alábbiakban.

Azok az emberek, akik Amerikában éltek, ott nemcsak szegénységet láthattak. Mesébeillő fényűzést is láttak azoknál, akik számára dolgozniok kellett.

„Chicago még a gazdagság és szegénység ugyanazon a földön való létezését törvényerőre emelő kapitalizmus szempontjából is nebázkes, esetlen és kellemetlen város. Talán sehol a világon nem fonódott oly szorosan egymásba mennyország és pokol, mint éppen itt, Chicagoban. A Michigan-avenue márvánnyal és gránittal borított felhőkarcolóinak tőszomszédságában ott tekeregnek a undorító, piszkos és bűzös mellékutcák... Akadnak olyan nyomorúságos utcák, amelyek úgy festenek, mintha földrengés pusztított volna: kidőlt kerítések, rozoga viskók elferdült tetői, girbe-görbén tekerőző vezetékek, halomnyi rozsdás szemét, törmelék, félig szétmállott cipőtalpak, rongyokban szaladgáló kóbor kisgyermekek... És mindez a világ leggazdagabb városainak egyikében, vagy talán éppenséggel a világ leggazdagabb városában látható!"

Így írták le amerikai benyomásaikat Ilf és Petrov szovjetírók. Erről számolnak be a jelenlegi kolhozparasztok is, akik egykor Amerikában jártak.

— A szegénység és a gazdagság — jegyzi meg Macuk — ott egymás mellett él. Néha, amikor az ember az egyik utcából átmegy a másikba, azt hihetné, hogy egy másik bolygóra került.

Évről-évre jobban elmélyülnek, kiszélesednek ezek az ellentétek.

Az Egyesült Államok egész vagyona, valamennyi kincse és értéke a pénzarisztokrácia kis rétegének kezében összpontosul. Ez a pénzarisztokrácia az Egyesült Államok igazi ura. Az ő rendelkezésükre áll az egész jólét, a gazdagság minden forrása és minden előnye. És ezek a pénzarisztokraták alaposan ki is használják helyzetüket: a dolgozó nép millióit meglopják, kiuzsorázzák, kizsákmányolják.

Az amerikában élt kolhozparasztok hallották Henry Ford csodálatos történetét, amely szerint Ford, aki minden erejét a pénzszerzésre összpontosította, állítólag becsületes munkával szerezte vagyonát. A mesét hallották, de nem hittek benne. A józan, egészséges ész azt mondta nekik, hogy akármilyen becsületesen is dolgoznak, ezzel a becsületes munkával mégsem tudnak soha életükben milliókat szerezni. Legvérmesebb álmaik is csak arra irányultak, hogy majd egyszer megtakarítanak maguknak egy kis pénzt, aztán hazatérnek a szülőföldjükre és földet vásárolnak. Egyéb célkitűzésük nem is volt. Erről tanuskodik az a tény is, hogy a forradalom után, amikor reális lehetőségét látták annak, hogy Oroszországban földet kapjanak, fogták magukat és hazautaztak.

Nem álmodoztak milliókról, amikor Amerikába utaztak és akkor sem gondoltak a milliókra, amikor évek multán visszatértek hazájukba. Hazatérve csak egy dolgot akartak: szabad földön szabad emberként dolgozni. S aztán, anélkül, hogy remélték volna, mégis milliókat szereztek...

A szövetkezet számvevője, Grigorij Pávlovics Bulgákov adatai a száraz számadatok tükrében mutatják meg a kolhoz hatalmas fejlődését és vagyonának állását. A kolhoznak 1947 decemberében már csaknem hatmillió rubel, pontosabban 5,884.418 rubel vagyona volt. Egyetlen kolhozparaszt, a kolhoz vezetőségének egyetlen tagja sem álmodott azelőtt — Amerikában vagy a cári Oroszországban arról, hogy egykor milliomos is lehet belőle. Sőt még azt sem tudták volna elképzelni, hogy mi is tulajdonképpen egy millió. A millió a cári Oroszországban a szó szoros értelmében elvont fogalom volt a parasztság számára. Egyszerűen nem értették meg, mi is az a millió és ha történetesen beszéltek is róla, ez valahogyan így hangzott: Ha elkezded a gombjaidat számolgatni, ha reggeltől estig folyton számolod őket, elölről hátra és hátulról előre, akkor öt esztendő mulva elérkezel a millióhoz. És nagyon is reálisan, megfogható módon létező majdnem hat milliót mondhatnak magukénak a kolhozparasztok!

Amikor egyszer megkérdezték John Rockefellert, hogyan sikerült neki a milliókat összeszedni, közvetlen egyszerűséggel csak ennyit válaszolt:

— Az uristen adta nekem a pénzt!

A Lenin nevét viselő kolhoznak azonban sem az uristen, sem a gazdag nagybácsi nem adott akárcsak egyetlen kopeket sem. És az igazság az, hogy John Rockefeller sem kapott egy huncut centet sem az Istentől, hanem a dolgozók kizsákmányolásával, meglopásával szerezte egész hatalmas vagyonát.

A kolhoz senkit sem zsákmányol ki. Amije van, a kolhozparasztok becsületes munkájával és a szovjet állam messzemenő támogatásával szerezte. A szovjet uralom és a kolhozrendszer nyitott meg a kolhozparasztság előtt a gazdagsághoz, jóléthez és kultúrához vezető utat.

— Úgy látszik, becsületes munkával is lehet milliókat szerezni — fordulunk Kornej Zsdirákóhoz.

Kornej bólint a fejével.

— Lehet hát, — csak éppen nem Amerikában.

— Hogyne lenne lehetséges — fűzi hozzá Pseuko —, csak éppen nem Kanadában.

— Persze, hogy lehetséges, de csak a szovjetunióban, — fejezi be Edward Garrington amerikai földműves, aki most már maga is kolhozparaszt itt a Lenin kolhozban.

Újabb Szovjet világcsúcs az atlétikában

Kedden Moszkvában nagyszabású atlétikai versenyt rendeztek, amelyen a moszkvai 3x800 méteres női váltó 6:54-es idővel új világcsúcsot futott. Ugyanezen a versenyen Bulancsik 14.2-re javította a 110-es gátfutás országos csúcseredményét. — Bakuban rendezték a szovjet mű- és toronyugróversenyeket. A női műugrást Verejina nyerte nagy küzdelem után 134.8 ponttal. A férfiaknál Zsigalov megvédte bajnoki címét, káprázatos légmunkával dolgozott. A toronyugrásban a férfiaknál Barkan főiskolai bajnok lett az első, míg a nőknél Krutova győzött. Moszkvában a Moszkva folyón öt napon át folytak az evezősversenyek, amelyeknek csapatversenyét a Krilja Szovjetov nyerte 726 ponttal a Dinamó (701) és a CDKA (652 pont) előtt. — A leningrádi városi teniszversenyeken 292 versenyző indult, ahol a férfi egyest Nyegrebeckij nyerte.

A Dinamó—Tatabánya mérkőzés a vasárnapi forduló érdekessége
Délelőtt lesz a BTC—SFAC találkozó — Pápára utazik a Lokomotiv

Vasárnap ismét két mérkőzés jut Pécsnek. A sorsolás szeszélye úgy hozta, hogy ismét itthon játszik a Dinamó és a BTC, viszont a vasútasok megint nagyon nehéz ellenfelet kaptak Pápán, a gólképes Perutz személyében.

Már délelőtt megrendezik fél 11 óraj kezdettel a PBTC—SFAC találkozót.

A soproniak elmult vasárnap biztosan nyerték meg a hazai rangadót és a tudósítások szerint különösen a csatársoruk játszott nagyszerűen. Pécsre ezúttal bizakodó hangulatban jönnek. A bőrgyáriak ezzel szemben elmult vasárnap csak a hajrában kerekedtek felül, még több javítanivaló akad a csapat játékán. A közvetlen védelem jó, a szélsőfedezeteknek azonban több gondot kell fordítani a védekezésre. A csatársort tartjuk annyira jónak, hogy sikerrel birkózzék meg a vendégek még mindig sokat bizonytalankodó védelmével. Feltételezzük a BTC formajavulását és azt, hogy jól felfogásban küzdik végig a mérkőzést és kétgólos győzelmüket tartjuk valószínűnek. A mérkőzés előtt a PBTC—P. Lokomotív ifjúsági bajnoki mérkőzést játszák le.

Nagy érdeklődéssel várja a pécsi közönség a délután 4 órakor Ujhegyen sorrakerülő Dinamó—Tatabánya mérkőzést.

Az újhegyi fiúk elmult vasárnap nagy meglepetésre hazai pályán szenvedtek vereséget, ugyanakkor a Tatabánya hét gólt rugott a kanizsai „oroszlánbarlangban". Hatalmas küzdelemre van kilátás. A Dinamó ezen a héten rejtekhelyen készült fel a mérkőzésre, így a csapatról hírek nem érkeztek. Az itthonmaradt vezetők szerint nem várható változás a csapatban, sérült nincs. A TSC-nek komoly híre van itt Pécsen is. Egy év az NB I-ben rajtuk is érezteti a hatást. A tatabányaiakat tartják mindenütt a bajnokság esélyesének, ők eddig ennek megfelelően is szerepeltek. A Dinamónak csak akkor adhatunk komoly esélyt, ha csatársora úgy játszik, mint az első mérkőzésen, a védelme viszont sokkal jobban. Az eredmény közel lesz a döntetlenhez, bár a Dinamó éppen ilyenkor szokott kitenni magáért.

A vasutasokat ismét félve engedjük el Pápára.

A Perutz a jóformában lévő pécsi csapatokat is könnyedén verte otthonában, a vasutasoknál legfeljebb még csak formajavulást tételezhetünk fel. A Perutz mindkét mérkőzését könnyedén nyerte otthon, csatársora igen jó. A vasutasok még nem találták meg csapatukat, még mindig kísérleteznek. Ezúttal is más csapattal utaznak el, mint az első két mérkőzésen. Kolláth a védelem megerősítését igen fontosnak tartja Bessenyeiékkel szemben. A csatársorral még mindig komoly bajok voltak, nem sikerült még egy gólt sem lőniök. Most itt is új összeállítással kísérletezik az edző és a szurkolók véleménye szerint ez látszik a legjobb megoldásnak. A Lokomotív játékosai nagyon fogadkoznak, hogy mostmár ők is eredményesebb játékkal rukkolnak elő, mi mégis ismerve a pápai pálya „rejtelmeit", óvatosságból egy-két gólos vereséget jósolunk.

Három NB III. bajnoki mérkőzés egy műsorban

Az NB III. vasárnapi mérkőzéseiből négy jut Pécsre, ebből az Erdőgazdaság—Bátaszék mérkőzést Mecsekszabolcson játszák le. A Tüzér-utcai pályán délután a következő mérkőzéseket bonyolítják le: fél 1 órakor Postás—Barcs, fél 3 órakor Pécsi MEFESZ—Nagymányok és fél 5 órakor PAC Közüzem—Nagyatád csapatai találkoznak. Mindhárom mérkőzés igen érdekesnek ígérkezik, azokat első helyárakkal rendezi a három pécsi egyesület. A PMSE Marcaliba látogat, ahol nehéz mérkőzést vív az újonc hazai csapattal. Komlón a bányászcsapat látszólag könnyű ellenfelet kapott a szigetváriak személyében, viszont Szászváron nagy harc lesz a Szászvár és az SBTC között. A jó formában lévő Dombóvári VSE biztos győztesnek látszik a Szekszárdi Törekvéssel szemben.

Teljes üzem a kerületi bajnokságokban

A kerületi elsőosztályban egyik legérdekesebb a Dinamó II—Mohács találkozó lesz. Mecsekszabolcson nagyon készülnek a Lokomotív II. ellen. A BTC II. a bonyhádiakkal, a Zsolnay SE Németbóly csapatával játszik. Pakson a Vasas, Siklóson a Komló II, Tolnán a Mázai Tárna szerepel. A másodosztály minden csoportjában megindulnak a bajnoki mérkőzések vasárnap, úgyszintén az ifjúságiaknál is, ahol mindjárt Bőrgyár-Vasút rangadóval kezdenek vasárnap a BTC—SFAC mérkőzés előtt.

Megindulnak az alapfokú küzdelmek

Baranya falusi csapata már több, mint egy hónapja állandóan kérdésekkel ostromolják a labdarúgószövetséget: mi lesz az alapfokú bajnokságokkal? Végre tegnap levél érkezett Budapestről, amelyben azt írja az országos szövetség, hogy október első vasárnapján megindulnak a bajnoki mérkőzések az alapfokú bajnokságokban. A nevezési határidő szeptember 30. Több csoportot alakítanak úgy, hogy mindenhol még november hónapban befejezhessék a mérkőzéseiket. Jelentkezéseket írásban és szóban az MLSZ délnyugati kerületénél, a bajnokságok szervezőjénél, Molnár József titkárnál kell eladni.

Balla, Bánhegyi és Huszti lőtték eddig a legtöbb gólt

Olvasóink kérésére az idén is közöljük bennünket érdeklő NB II. és NB III. csoport legjobb góllövőinek a listáját. Az első két forduló után az NB II-ben Balla TSC öt gólt lőtt. Utána négy góllal Nagy TSC és Futó Dinamó következnek. Három gólt lőttek: Lázár TSC, Bencze II. Dinamó, Orbán Perutz, Kalmár I. GYVSE és Gondos II. Polgári Sör. — Az NB III-ban öt góllal Bánhegyi DVSE és Huszti Komló vezetnek. Herke PAC, Baum I. SBTC, Böröcz I. Szászvár négy gólt szereztek, míg Léber PAC, Ünnep SBTC és Schmelz Komló három ízben találtak a kapuba. Két gólosok: Németh és Barta PAC, Szabó BVSE, Dobrádi SBTC és Horváth Szászvár.

Megkezdte új pályájának építését az Erdőgazdasági NVSE

Arról értesültünk, hogy az Erdőgazdasági NVSE megkezdte új sporttelepének építését a régi temető területén levő MALLERD fatelep helyén. „Szerencsések vagyunk — mondotta Holota Jenő sportfelelős — mert alig kell valami talajmunkát végezni. A terület szép, a pálya füves talaja kitűnő. Négy állandó munkás mellett nap-nap után az egész vállalat dolgozói rohammunkával láttak neki a munkának és úgy tervezzük, hogy két hét mulva már edzést is tartunk a pályán". Megtudtuk még, hogy labdarúgópálya mellé röplabdapályát és fedett tekepályát építenek.

* Komlón Huszti és Pákozdi sérülése kiújult. Utóbbi reménytelen egy hét pihenés után rendbejön, de Husztira legalább öt—hat hétig nem számíthat az egyesület. A komlói ökölvívók egyébként vasárnap Pécsbányatelepen szerepelnek.

* Szegedre mennek vasárnap az Erdőgazdasági NVSE teniszezői, hogy résztvegyenek a város teniszbajnokságain. Az egyesület motorszakosztálya a meglevő két motorkerékpár mellé még egy 125 kcm-es Csepel motort vásárolt.

TÓFŰN MÁR MINDEN GAZDA ELKÉSZÍTETTE VETÉSTERVÉT

ÉS CSAK TISZTÍTOTT MAG KERÜL A FÖLDBE

— Nem. A vetéstervet nem kényszerítik rá a dolgozó parasztokra — mondja Zászlós Sándor elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja tófűi titkára, egyben községi bíró. Csak a kulákoknál lesz kötelezőleg előírva, hogy mit kell nekik termelni. Nekünk dolgozó parasztoknak az a kötelességünk, hogy, úgy állítsuk össze vetéstervünket, hogy az megfeleljen a község vetéstervének. Itt van például az ősziárpa. Ebből 30 hold van a község vetéstervében. Ha a gazdák vetésterveit összesítjük, a benne lévő őszi árpáknak ki kell együttesen adni a 30 holdat.

Zászlós elvtárs egészen belemelegszik a magyarázatba, egész kis előadás lesz a beszélgetésből, amit Molnár Ferenc 18 holdas középparaszttal kezdett.

\#

A beszélgetés a szövetkezeti bolt előtt folyik, ahol az utca térré szélesedik. Balra oldalt a templom látszik, előtte poros fákkal, jobbra a felszabadulási emlékmű a vörös csillaggal, a tófűiek egyik büszkesége. A másik büszkesége a tófűieknek a szövetkezeti bolt, melyet saját erejükből rendeztek be, rohammunkával rendbehozva a berendezéstől kezdve a széles árkon átvezető kis hídig mindent.

Molnár Ferenc helyesli Zászlós elvtárs szavait és készségesen elismeri a bő magyarázat után, hogy bizony ő egy kissé kevés búzát vett fel a tervébe.

A vetéstervet minden gazda elkészítette Tófűn. Gyűléseken ismertették, hogy miért van rá szükség, hogy nem termelhetünk a világba, hanem tervszerűvé kell tenni termelésünket.

Népnevelő értekezlet. Péterfalvi István, Schwarcz János, Beja Illés és a többiek figyelmes arccal hallgatják Zászlós elvtársat.

— A népnevelő legfontosabb feladata most az őszi szántás-vetési munkálatok időbeni elvégzésére mozgósítani a dolgozó parasztságot. Fontos az, hogy minden gazdát felvilágosítsanak, a vetőmagtisztítás, a szelektorozás szükségességéről.

Beja elvtárs nehézkes parasztkezeslassan jegyzi a feladatokat jegyzetfüzetébe.

Φ

Bede István 15 holdas középparaszt. Becsületesen megműveli a földjét, szép búzája termett az idén is. Ugy gondolta, talán nem is szükséges szelektoroztatni.

— Szép tiszta búza ez — mutatja Beja elvtársnak, amikor az felkeresi. Beja elvtárs belemarkol, nézegeti, szemeket vesz ki belőle. Ha konkoly, vagy más fűmag nincs is benne, apadt, nem ép szem bizony ebben is akad.

— Csak jó volna ezt megszelektorozni — mondja — és végül megállapodnak, hogy Bede István is kitisztítja búzáját.

\+

A szövetkezeti ház udvarán duruzsol a szelektor. Oldalán két zsák, egyikbe a tiszta vetőmag folyik, a másikba a szemetes, egészségtelen szemek. Kezelője kis feljegyzést vezet a szelektorozó gazdákról. Feljegyzésében a második Bede István.

— Ő maga is csodálkozott amikor készen voltak, hogy mennyi apadt, sérült szemet kivett a szelektor — mondja a kezelő.

Most éppen Erdélyi Ferenc búzáját szelektálják.

— Inkább nem vetek semmit, minthogy szemetet vessek, amikor itt áll a rendelkezésünkre a szelektor — mondja.

Pedig az ő búzáját se lehet szemétnek nevezni. Dehát nincs olyan tiszta búza, amire rá ne férne még a szelektorozás.

Lassan már sötétedni kezd. A gazdák azonban egyre jönnek a vetőmagnak szánt gabonával. Igyekezni kell és a tófűiek igyekeznek is. A szántással is, a szelektorozással is, a vetéssel is.

Tudják, hogy most már az ötéves tervnek dolgoznak, az ötéves terv sikeréért, mindnyájunk felemelkedéséért, mindnyájunk bolodogságáért, szebb életéért.

A szocialista haza hű és áldozatkész fiaivá kell nevelni az ifjúságot

A pedagógus szakszervezet országos titkári értekezletén vitatta meg a nagybudapesti pártválasztmány határozatát.

Béki Ernő főtitkár utalt arra, hogy az iskolai nevelés vonalán is hiányosságok mutatkoztak, ezeket ki kell küszöbölni. Felszólította a pedagógusokat, minden erővel törekedjenek arra, hogy

munkájukkal emeljék a nevelés színvonalát és még jobban segítsék az ország dolgozó népét a szocializmus építésében.

A főtitkári beszámolóhoz egymás után szóltak hozzá a megyei és városi titkárok, akik megbélyegezték Rajk és bandája aljas hazaárulását. A gyűlés résztvevői

viharosan éltették a Szovjetuniót, a bölcs vezérét, Sztálint, a Magyar Dolgozók Pártját és a magyar nép nagy vezérét, Rákosi Mátyást.

Az értekezlet egyhangú lelkesedéssel határozatot fogadott el, amely többek között ezt mondja: A szocialista országépítés jobb, eredményesebb munka követelményét támasztja a nevelőkkel szemben is. Csak az a nevelő szolgálja a szocializmus építését, aki

alaposan ismeri a marxi—lenini elméletet, aki szocialista szellemben nevel és ennek megfelelő módszert alkalmaz.

A nevelőknek szabad, békeszerető, optimista, munkára és harcra kész ifjúságot kell formálniok. Olyan ifjúságot kell nevelniök, amely hű és teremtő, boldog és áldozatkész fia lesz a szocialista hazának, rajongó híve a békeszerető népek nemzetköziségének és a szocializmus hatalmas védőbástyájának, a dicsőséges Szovjetuniónak.

A határozat felhívja a nevelőket, hogy az MDP nagybudapesti pártválasztmányának határozata szellemében dolgozzanak.

A romokon új élet támad

Sztálingrád már szebb, mint valaha

A VOLGÁN LASSAN HALAD lefelé a gőzös. Már nem messze van Sztálingrád kikötőjétől és az utasok kíváncsian tódulnak a korlátokhoz, hogy megpillanthassák a dicsőséges várost.

A Sztálingrád középpontjában emelkedő dombon, a Mamajev Kurgan tetején még láthatók a repülőbombák, aknák, a gránátok becsapásainak ásító tölcsérei, de az emelkedő épületek körül az állványok, mellettük a betonkeverők és daruk, a téglával, cementtel, deszkával megrakott sürgő-forgó teherautók az újjáépítés, a lüktető munka diadalát hirdeti.

Sztálingrád diadalmas óriásként emelkedik ki az üszkös hamuval borított romok közül. Amikor az ellenség a város alá ért, a traktorszerelők elhagyták munkapadjaikat, a kohászok az olvasztókat — fegyvert ragadtak és a Szovjet Hadsereg katonáival együtt hősiesen visszaverték a hitleristák vad támadásait.

A VÁROS GYŐZÖTT, de győzelmét szörnyű pusztulással kellett megfizetnie. Ma a romokon új élet támadt. A Volga partján már ott áll az első sztálini ötéves tervek gyermeke: a híres traktorgyár. Futószalagjáról szakadatlanul gördülnek az új traktorok. Már dolgoznak a kenyérgyárak, a cukorkagyárak. Ahol nemrég még romok sötétlettek, most a Pobjeda-filmszínház fogadja a közönséget.

Sztálingrád munkásai, mérnökei, városi alkalmazottai ugyanolyan sikert értek el az újjáépítésben, mint a harcokban. Most a háború után már a sztálini ötéves terv idő előtti teljesítéséért küzdenek. A „Sztálingrádot Ujjáépítő Főigazgatóság" munkásai, mérnökei és alkalmazottai hat nappal a kitűzött határidő előtt fejezték be az építő munka félévre előirányzott tervét.

A VÁROS HELYREÁLLITÁSI TERVÉT a Szovjetunió építészeti akadémiája dolgozta ki. A város újjáépítési tervének fő hangsúlyát a monumentális középületek adják meg. A technika legkorszerűbb vívmányaival ellátott lakóházak minden elképzelhető kényelmet biztosítanak a lakóknak. Sztálingrád zöld lombruhába öltözött. Az utcákon és tereken ötször annyi fát és bokrot ültettek, mint amennyi a háború előtt volt.

Este ezer és ezer villanylámpa fénye tükröződik a Volga vizén. A kertek pihenő sztálingrádiakkal telnek meg, a szellő a zenekarok hangját hordozza. Sztálingrád, a dicsőséges város ma már szebb és hatalmasabb, mint valaha.

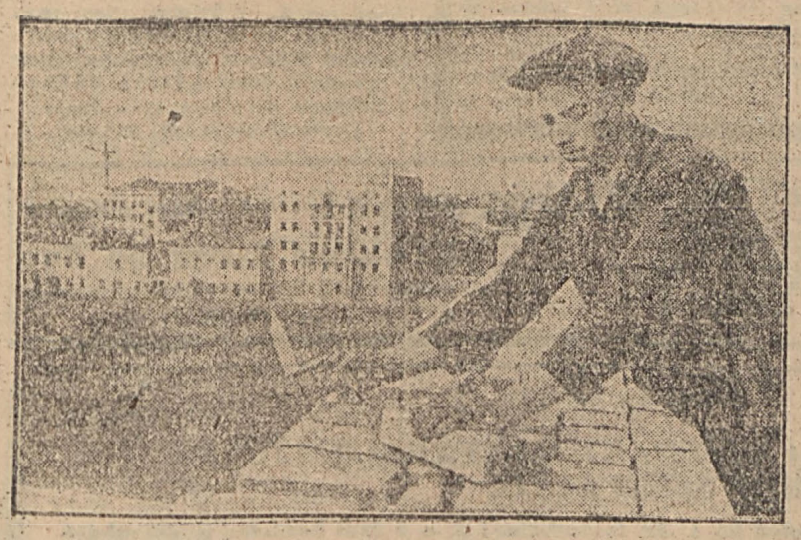

Képünk V. Fjodorovot, a legkiválóbb sztálingrádi kőművest mutatja be, aki legjobb munkatársaival a Gorkijról elnevezett színház újjáépítésén dolgozik.

Követendő példa *a jó egyéni versenyre*

A pécsi Bőrgyár üzemi bizottságán a termelési felelős irattartójában egyre szaporodnak az egyéni versenyre való kihívások. „Szerződés" vagy „Kihívás" cím áll rajtuk nagy betűkkel vagy még anngi sem, hanem csak egy elkanyarított nagybetű teszi ünnepélyessé a darab papirt: „Bejelentem, hogy versenyre hívtam ki..." és aztán elmondják a versenypontokat, hogy a két versenyző miben akarja összemérni erejét és tudását. Ezek között van egy teleirt lap, amely arról tanuskodik, hogy Sutyor János és Leipám István egyéni versenyre léptek egymással.

„Sutyor János és Leipám István, a boxosműhely bőrpuhító munkásai szeptember 1-j kezdettel, december 31-ig egyénileg versenyben állnak egymással."

— Ezt mondja az első bekezdés. A két gép a boxosműhelyben egymás mellett áll. A bőr puhítására szolgáló pofás kar ütemesen nyulik ki és kapdos a bőr után. A szélső gépen Sutyor elvtárs igazgatja a bőrt, mellette Leipám elvtárs. Nem egymásra sandítanak, mint várná az ember a versenyzőktől, hanem a gépre irányul minden figyelmük. Egyszerre hagyják abba a munkát, mikor elhívjuk őket.

— Hallottam Rákosi elvtárs beszédét — válaszol Sutyor elvtárs a kérdésünkre —, gondoltam, nekünk is kötelességünk, hogy így segítsük a hároméves terv túlteljesítését. Hát ezért hívtam ki versenyre a barátomat.

— Én meg elfogadtam, mert versenyezni nemcsak a sportpályán dicsőség, hanem itt még sokkal nagyobb — teszi hozzá Leipám elvtárs, aki neves sportoló, a BTC közismert labdarugója.

„1. pont: Fejenként heti egy órát töltünk azzal, hogy egy-egy munkástársunkat betanítjuk a gép melletti munkára. A tanítással átadjuk saját munkamódszereinket is."

Katics Lajos is ott áll már a szépen sorakozó bőrpuhító gépek közül az egyik előtt. Ki hinné, hogy néhány héttel ezelőtt még csak csillét tolt, nehéz bőröket cipelt és takarított? Nagy szakértelemmel forgatja már a bőrt a kapkodó gép padján és nem sok idő kell már ahhoz, hogy ő is versenyre hívjon ki egy másik bőrpuhító szakmunkást.

Őt már Sutyor és Leipám elvtársak tanították, egymással versenyezve. És most örömmel újságolják:

— Van egy szaktársunk, aki szakmunkás ugyan, de kérte, hogy tanítsuk a mi módszereinkre és rövidesen új tanulók is jönnek.

„2. pont: A selejtet 15%-kal csökkentjük, a minőséget megjavítjuk, százszázalékig kiküszöböljük a szakadást és bőrtörést."

A gép alatt apró bőrdarabok hevernek. Ez a selejt. És selejtté válik az a bőr is, amit túlságosan megpuhítanak, annyira, hogy szakadozóvá lesz és az is, amit nem eléggé puhítanak meg. A verseny végére ilyennek nem szabad lennie.

— Mert nálunk úgy van — magyarázza Sutyor elvtárs —, hogy nem mindegy hogyan fogja meg az ember a bőrt és hogy teszi a gépbe. Ha sorkat járatom egy helyen a gépet, gyenge lesz a bőr, szakad. Ha nem járatom eleget, akkor kemény marad és törik. Ide már tudás kell, gyakorlat és érzés.

Itt látjuk majd meg — teszi hozzá Leipám elvtárs —, hogy ki dolgozik jobban. Ez a lényege a mi versenyünknek, hogy sok jó bőr kerüljön ki a kezünkből.

„3. pont: Karbantartjuk a gépeinket, takarékoskodunk az energiával, tisztántartjuk a gép környékét."

Elsőnek Sutyor elvtársat szólítottuk meg. Kihúzta a bőrt a gép pofái közül és hagyta üresen járni. Nem sokáig, mert Leipám elvtárs, mikor őt is odahívtuk, leállította a magáét és útközben Sutyor elvtárs gépét is kikapcsolta.

Erről nem is beszéltünk. Ők sem fogják egymás szemére hányni. Benne van ez a versenykihívás utolsó pontjában, amit azonban nem írtak le, mert az természetes, annak úgy kell lennie, szocialista versenyt másképp nem lehet elképzelni. Ez a pont ez lett volna: „Segítsünk egymásnak a verseny pontjainak teljesítésében."

Ilyen pont nincs az írott versenyszerződésben. Ezért az, amit láttunk, az „energiamegtakarítás" pontjához tartozik.

*

Még van néhány pontja az egyéni versenyszerződésnek. Köztük ott van az is, hogy a késéseket teljes mértékben megszüntetik. Ezzel nem várnak december 31-ig, már szeptember 1. óta egyikük sem késett egyetlen percet sem. De a hatodik pont is megmutatja, milyen emberek versenyeznek itt. A hatodik pont a rendszeres olvasásra vonatkozik. Elsősorban a pártsajtót olvassák rendszeresen, de nemcsak olvassák, hanem terjesztik is és olvasnak könyveket a gyár könyvtárából. Tudják mi történik körülöttük, tudják, milyen jövő áll előttük és ez tanította meg őket arra is, hogy versennyel építsék a szocializmust.

A többi „szerződés"-hez, vagy „kihívás"-hoz hasonló történet tartozik. Mind ilyen egyszerű és mind ilyen csodálatraméltó. Mind együtt pedig a szocializmus építésének nagy története.

Hatalmas erőforrást kapott az MNDSZ az üzemi nőcsoportokkal

Uj határkőhöz érkezett a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége. A múlt hónapban megkezdte az üzemi csoportjainak szervezését. *Uj erőkkel frissülnek mindenütt a csoportok, az üzemi asszonyok szózai és ezrei visznek új vérkeringést a régi szervezetekbe.*

Az üzemekben megszűnt az eddigi szakszervezeti nőbizottság. Az asszonyok önkéntes belépések alapján, tehát nem automatikusan, jönnek át az MNDSZ táborába és ez az önkéntes jelentkezés biztosítja, hogy *valóban odavaló elemek, értékes, lelkes munkásasszonyok kerüljenek mindenütt az üzemekben megalakult MNDSZ szervezetek élére, de csoporttagnak is.*

Az MNDSZ megalakulása óta, de különösen az áprilisi egyesülési kongresszus óta komoly fejlődést mutatott politikai és szervezeti téren. Széles táboruk a választások alkalmával is megmutatta ezt a fejlődési fokot, megmutatta, hogy az *asszonyok megértették a Párt irányának helyességét, azért munkát, áldozatot szívesen vállalnak.* De teljes erejében a szervezet nem bontakozhatott ki, amíg az üzemi asszonyoknak csak töredék része volt bent a szervezetben.

Az üzemi csoportok megalakulásával *a munkásasszonyok itt is elfoglalják az őket illető vezető szerepet, mind a funkcionáriusok, mind a tagság között* és lehetővé válik, hogy az MNDSZ a valóságban is az egész magyar nőtársadalom egységes nőszervezete legyen. Az üzemi asszonyok részvétele, munkája és befolyása döntő módon erősíteni fogja a még gyakran ingadozó asszonyokat és elősegíti a szocializmus építésében való következetes részvételüket.

A nehézipari újítók augusztusi megtakarítása 23.5 millió forint

A nehézipari minisztériumhoz tartozó vállalatoknál az újítómozgalom páratlan arányokban fejlődött. Augusztusban összesen 2.494 újítást nyújtottak be, amelyek a júliusban elért 10.5 millió forinttal szemben 23.5 millió forint évi megtakarítást jelentenek.

Új munkamódszerekkel dolgoznak a termelőcsoportok

Termelőszövetkezeti csoportjaink tavaszi versenye során számos csoport ért el kiváló eredményt. A termelőszövetkezetek általában 20—25 százalékkal jobb terméseredményt mutattak fel, mint az egyéni gazdálkodók, de többen vannak, például a debrecentelepi, szarvasi, újkígyósi és tiszalöki csoportok, amelyek 40, sőt 50 százalékos terméstöbbletet értek el. Az új munkamódszerek alkalmazása, a brigádmozgalom megerősödése az egyes termelőszövetkezeti csoportokon belül, meggyorsították a munkát és jelentősen csökkentették a termelés költségeit. Számos csoportban egy traktorral három vetőgépet és boronát vontattak egyidőben. Az újítások a nagymértékű költségcsökkentés mellett jelentősen fokozták a tagok jövedelmét is és ezen keresztül hozzájárultak szövetkezeti mozgalmunk megerősödéséhez.

Hírek

SZEPTEMBER 16. PÉNTEK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61. „Pelőfi" gyógyszertár. Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Kornél, prot.: Edit. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, többfelé, főleg az ország nyugati felében, eső. A hőmérséklet alig változik.

— **A pécsbányatelepi SZIT-szervezet** 18-án este 7 órai kezdettel nagyszabású szüreti mulatságot rendez, melyre mindenkit szeretettel várnak az ifik.

— **MÁV ügyeletes orvos** 18-án dr. Gyopár Jenő, lakik Kossuth Lajos-út 23-25, telefon: 16-65.

— **Terjed a minőség-brigád mozgalom.** Fegyenko propagandista (Dnyeprope rovszk) elgondolását tartotta az ifjúmunkásoknak Csutkin kezdeményezéséről. Néhány nap multva az ifjúság három kiváló minőségű termelő brigádot szervezett és a komszomolisták kezdeményezésére hamarosan valamennyi munkaterületen hasonló brigádokat alakítanak. Így terjed Csutkin kezdeményezése, a kiváló minőségű brigád mozgalma.

— **Az adóhivatal felhívja** a búzaföldadó és mezőgazdaság fejlesztési járulék, valamint az együttesen kezelt közadó elb. fizetésére kötelezettek figyelmét arra, hogy tartozásaikat termény beszolgáltatásával, illetőleg tartozásaiknak forintban való befizetésével azonnal rendezzék, mert a behajtási eljárás a határidőkosokkal szemben azonnal megindul. Közli az adóhivatal egyben, hogy az elszámoltatási eljárást is folyamatba tette.

— **Falujárók figyelem!** Ma este 6-kor a Doktor Sándor kultúrházban előadás. Pontos megjelenést kérünk.

— **A szentlőrinci járási rendőrkapitányság** őrizetbe vette Kasza József 42 holdas kulák cséplőgéptulajdonos rózsafai lakost, mert Bodorfa-pusztán az apró magvak kicsépelésén megtagadta.

— **Egerszegi József vágópusztai** lakoshoz ismeretlen tettesek betörtek, ahonnan ruhaneműeket és 100 forint készpénzt elvittek. A tettesek kézrekerítésére a nyomozás megindult.

— **A rendőrség gépjárműosztálya felhívja a** bérautósokat, hogy hiányzó rendszámtáblák átvétele végett mielőbb jelentkezzenek Kossuth-tér 5., I. em. 115. sz. szobában.

— **A rádió-relé** mellett új bányásztelepen felszerelték az utcai villanylámpákat. A pécsbányatelepi munkahelyükre járó meszestelepi bányászok nagy örömmel vették ezt tudomásul. Nem kell nekik többé az úgynevezett „schneider" közben sötétben botorkálniok, ha munkahelyükre igyekeznek.

— **Foglalkoztunk azzal az állapottal,** hogy azok a bányászok, akik házépítési részesedésüket befizették, de házépítésben nem részesültek, nem kapják vissza pénzüket. Most kormányintézkedésre ez az összeg felszabadult a Pécsvidéki Bányamunkások Szövetkezeténél, s ennek folytán az igényjogosult bányászok már kellő igazolás (nyugta, személyazonossági igazolás) ellenében átvehetik a befizetett összegeket.

— **MINSZ-hírek.** A jövő hét folyamán a MINSZ tolnamegyei összes alapszervezeténél ifi napot tartunk, amelynek időpontját a járási titkárságok közlik a szervezetekkel. Az ifinapokra a járás és megye küld előadót. A helyi titkárok hívják meg a község egész fiatalságát. MINSZ megyei titkársága.

— **Óriási érdeklődés** előzi meg a Pécsi Nemzeti Színházban, szeptember 17-én, szombaton és 18-án vasárnap este fél 9 órai kezdettel színre kerülő Vidám Zenés Hévége című műsoros estet. Fellépnek Budapest kedvencei: Lantos Olivér, Vadas Zsuzsa, Kabos László, Hertelendy Hanna, Fellegi Tamás, Barna Pál. Az érdeklődésre való tekintettel jegyek az IBUSZNÁL is elővételben kaphatók. (x) (4396)

— Rádiót HORGAStól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek

A begyüjtés sikerének

ELŐ-EGÍTŐI

A terménybegyüjtés sikeréért vívott harc lényegében már eldőlt, és pedig a népi demokrácia, a dolgozó parasztok óriási győzelmével. Mint minden harcnak ennek is voltak hősei, akik elöljártak a küzdelemben, példájukkal buzdították a többieket. Ilyenek voltak SUMONYBAN Demeter József, aki 131 kg-os kötelezettsége helyett 831 kilót adott be 634 százalékra teljesítve kötelezettségét. MAGYARTELEKEN Mihály Iván, aki 357 kg helyett 19 mázsa 71 kilót adott be. KEMSÉN Szamek József 465, Dezse József 422 százalékos eredménnyel. Élen jár a beguüjtésben PÜSPÖKLAKON Sipos Ferenc 7 holdas kisparaszt, aki 3 és fél mázsás kötelezettségét 330 százalékra teljesítette, midőn 19 mázsát adott be a szövetkezetbe, KÉKESDEN Osváth István 700 százalékos teljesítéssel. De rajtuk kívül számos hőse van még a begyüjtésnek, olyanok, akik 120—130—140 százalékra teljesítették kötelezettségüket, erejükhöz mérten hozzájárulva a begyüjtés sikerének előmozdításához.

HÁTRÁLTATÓI

A kulákok nem voltak hajlandók saját jószántukból eleget tenni kötelezettségüknek, nem teljesítették, vagy csak kis százalékban teljesítették begyüjtési kötelezettségüket. A kulákok elszámoltatása megindult és a kulákoknak most a hatóságok emberei előtt kell számot adniok, hova tették, vagy hova akarták tenni gabonájukat. Számot kell adnia Deák Lajosnak KACSÓTÁN, aki a 29 holdja után kivett 53 mázsából mindössze 9 mázsát volt eddig hajlandó beadni. És megkérdezik NYUGATSZENTERZSÉBETEN Birk Hermann 72 holdas kulákot is, hogy miért nem teljesíti teljes egészében kötelességét. De a dolgozó parasztok között is vannak olyanok, akik nem tettek eleget kötelességüknek. Ilyenek BAKSÁN Csermák József, SZENTDIENESEN Jankovics József, akik egyáltalán nem adtak még be semmit, CSIKÓSTÖTTÖSÖN Ambrus Károly, SZALATNAKON Csiszár Ferenc. A begyüjtésnek még nincs vége, vége akkor lesz, ha minden dolgozó paraszt becsülettel eleget tett kötelezettségének.

Szadista csendőrbesugó levente-főoktató a népbíróság előtt

Népellenes büntettel vádolva került csütörtökön a pécsi népbíróság elé Kajdy Aladár molnár, somogyfajszi lakós, aki a háború alatt levente-főoktató volt Hosszúhetényben. A vádirat szerint Meiszter Ödön, Ferenc János, Kraut József, Radó István és Mátyás Marcell hosszúhetényi lakosokat 1944 tavaszán a csendőrségnél politikai magatartásuk miatt feljelentette és ezzel segítséget nyújtott rendőrhatósági őrizetbevételükhöz. Az alájarendelt leventéket tettleg bántalmazta, közülük főleg a baloldali magatartást tanusító bányászok gyermekeit ütlegelte, megpofozta, megrugdosta, lealacsonyító jelzők használatával kommunistáknak nevezte őket. A tárgyaláson kihallgatott tanuk a bántalmazások tekintetében nagyrészt terhelően vallottak. A bíróság a vád és a védelem indítványára elrendelte a bizonyításkiegészítést és a tárgyalást elnapolta.

Újabb 11 termelőcsoport kapott engedélyt

A földmüvelésügyi minisztérium újabb 11 termelőcsoport működését engedélyezte Baranya megyében. Az engedélyezett csoportok kivétel nélkül a III. típus szerint kívánnak működni. Megérkezett az engedély az ivánbattyáni, ságvári, a magyarsarlósi, Petőfi az albertpusztai Dózsa, az apátvarasdi Szabadság, a nagynyárádi Dózsa és Kossuth csoportoknak, a nagykozári Szabadság, az erdősmecskei, az udvari Petőfi, a szederkényi Dózsa, a bogdása—körcsönyepusztai Szabhmári csoportoknak. Az engedélyezett csoportok megkezdték munkájukat.

Megnagyobbították a komlói iskolát

Az egyre jobban népesedő komlóiak számára szűknek bizonyult az eddigi iskolaépület már hosszabb idő óta. Annak ellenére, hogy a megye egyik legmodernebbül felszerelt iskolája volt tágas, világos tantermekkel, túlzsúfoltsága miatt nem felelt már meg a követelményeknek. Ezért volt szükséges, hogy az épületet a hároméves terv keretein belül lényegesen megnagyobbítsák. A nyár folyamán hozzá is kezdtek egy új szárny hozzáépítéséhez, amely lehetővé teszi, hogy megszüntessék az eddigi zsúfoltságot. A hozzáépített rész falai már várják a tetőzet felszerelését. Ígéretünk szerint néhány napon belül a tetőzet is elkészül és akkor ünnepélyes keretek között adják át a gyermekeknek, akik ezt a gondoskodást jobb tanulással hálájukban megköszönik.

Opata edzi az ujságírókat a szombati mérkőzésre

Mint már csütörtöki számunkban jeleztük, szombaton délután 4 órakor a Verseny-utcai pályán a pécsi ujságírók és az ügyészek mérik összes labdarúgótudásukat. Az ujságírók Opata Zoltán, a BTC kiváló edzőjét kérték fel az edzésre. Annyit máris elárulhatunk, hogy az edzés fényes sikerrel záruit: az erőnléttel nem lesz baj szombaton! Ügyészkörökben sem kisebb a készülődés láza. Tárgyalási szünetekben is az összeállításról folyik a szó, s egy bizonyos: minden ügyész ott lesz szombaton a Verseny-utcában.

Szakszervezet

A Magánalkalmazottak Szakszervezetének Nőbizottsága 19-én, hétfőn este 6 órai kezdettel a Népbolt kultúrtermében (Széchenyi-tér 16.) női taggyűlést tart.

Képkiállítás a szovjet bányászokról

A pécsváradi bányászok Pécsújhegyen magasszínvonalú kiállításon ismerkedhetnek meg a szovjetunió bányászainak életével. A Bányaipari Dolgozók Szabad Szakszervezete rendezi a Donyec-medence bányászainak életéről és hősies munkájáról szóló kiállítást, amelyet a pécsújhegyi kultúrház nagytermében szeptember 17-től 22-ig, reggel 8 óráról este 8 óráig lehet megnézni. Népünk a nagy szocialista Szovjetunió mutatta úton halad a szocializmus felé és ezen az úton örömmel kell megragadnunk minden alkalmat, amikor a szovjet emberek munkájával, a szocialista állam munkásainak életével megismerkedhetünk és abból tapasztalatot meríthetünk saját jövőnk alakításához.

ÜZEMI HÍRADÓ

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 14-én. **1. Mecsekszabolcs 101.1. százalék, 2. Vasas 95.7 százalék, 3. Pécsbányatelep 95.3 százalék. Havi átlag 97.9 százalék.**

A BŐRGYÁR lakatosműhelyének brigádja elfogadta a Sopiana gépgyár üzőbrigád versenykihívását. A verseny részletes feltételeit a két versenyző-brigád közös megbeszélésen állapítja meg.

A szászvári bányászok javaslatot fogadtak el, amelyben leszögezték, hogy a munkafegyelem megszilárdításának az érdekében a megrögzött műszakmulasztókat fegyelmi bizottság elé viszik és azok ügyét a legnagyobb nyilvánosság előtt tárgyalják le.

A BUDAPESTI Wolfner-bőrgyár és a Pécsi Bőrgyár között május 1. óta folyó munkaversenyben eddig a Pécsi Bőrgyár jár élen. A verseny első három hónapjában a Wolfner-bőrgyár 151.7, a Pécsi Bőrgyár pedig 210.7 pontot szerzett. A Bőrgyár egyébként nemcsak a párosversenyben, hanem az országos munkaversenyben is jó eredményeket ért el és a legutóbbi kiértékelés szerint a Hajdúsági és a Szombathelyi bőrgyárak után a harmadik helyet foglalja el az ország bőrgyárai között.

Természetjárás

A Pécsi Természetbarátok Turista Egyesülete 18-án egésznapos turát vezet Sikondára. Útirány: Tettye, Dömörkapu, Kisrét, Kanavár, Mélyvölgy, Sikonda. Találkozás: Vásárnap reggel 7 órakor. Vezető: Krizmanits Gyula. Menedékház ügyeletes: Mészáros Dezső menedékház: Pozsgai Károly, Wolf József menedékház: Deutsch Imre.

MA és minden pénteken szálkamentes
HALÁSZLÉ
és egyéb különlegességek a
SOPIANAE SÖRÖZŐBEN
SZOMBATON EGÉSZ ÉJJEL NYITVA!

Pártélet

Az MDP városi szervezete által pénteki hatállyal hirdetett titkári értekezletet szombaton déli 1 órakor tartják meg.

MNDSZ hírek

A siklósi külvárosi MNDSZ ma este 7 órakor nőnapot tart központi előadóval. Kérik az asszonytársak minél nagyobb számban való megjelenését.

Szombaton délután 4 órakor a rendőr-asszonyok MNDSZ csoportja bábszínházat tart, mindenkit szeretettel vár a rendezőség (József-utca 15.)

A szigeti MNDSZ pénteken este 7 órakor Gorkij-estet tart központi előadóval. Ugyanekkor az asszonytársak ünnepélyesen beveszik a zászlószegeket. A szigeti MNDSZ kéri a közületeket és csoportokat, hogy pénteken a zászlószeg beverésére jelenjenek meg.

Az MNDSZ Budai csoportja Gorkij-estet tart ma, pénteken este 7 órai kezdettel. Előadó: Vértes Ferencné.

Tanügyi hírek

A pécsi Pedagógiai Főiskolán (Janus Pannonius-utca 5. sz. a.) a beiratkozások az 1949—50. tanév első felére szeptember 17-én, 19-én és 20-án délelőtt 8 órától 14 óráig történnek. A beiratkozáskor az I. évfolyamra felvett hallgatók hozzák magukkal a felvételről szóló értesítéseket s az ebben megjelölt eredeti okmányokat. A II. évesek leckekönyvükkel jelentkezzenek. Javító- és pótkolloviumok ideje: október hó 1—5 napjáig. Javító- és pótvizsgálatok ideje: október 7. napján (reggel 8 órakor).

Minden külön értesítés helyett.

✝

Schmidt Györgyné és Bingold Kálmán, mint az elhunyt mélyen sújtott gyermekei, úgy a maguk, mint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legjobb édesanya

özv. Bingold Jánosné

sz. Moosz Franciska

f. hó 14-én délután fél 7 órakor, életének 91. évében hosszas szenvedés után, a halotti szentségekkel megerősítve, áldott jó lelkét visszaadta Teremtőjének.

Szeretett halottunkat f. hó 16-án, pénteken délután 3 órakor kísérjük utolsó útjára a központi temető ravatalozó csarnokából a r. k. egyház szertartása szerinti beszentelés után.

A dolo lelke üdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot f. hó 17-én, reggel 7 órakor, a Szen Ferencrend plébániatemplomában fogjuk a Mindenhatónak felajánlani.

Pécs, 1949 szeptember 15-én.

Gyászolják még Jugoszláviában élő leánya, vője, unokái és dédunokái.

Drága emléked szívünkben örökké élni fog.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

ELADÓ HÁZAK. Felsővámház-u. 2. sz. sarok és Felsőbalokány-u. 6. sz. alattiak olcsó áron. Bod közvetítőnél. (14.468)

VARRÓGÉP vétel—eladás—csere. Eladó használt kerékpárok. Vasas cégnél, Boltív-kör. (14.378)

HÁZ, masszívan épített, 2x2 szobás a Hullám-fürdőnél 28 ezer. Bod közvetítő. (14.468)

KALMÁRROSTÁKAT, jókarban lévőket megvételre keres a Terményforgalmi NV kirendeltsége Pécs, Széchenyi-tér 13. sz. Ajánlatokat fenti címre kérjük. (14.396)

UJ HÁZ, 2x2 szobás, modern olcsón. Öröklakás pesar 2 szoba-hallos. Gazdasági hás 300 n.-öl területtel a Malom-utca táján eladó. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. szám. (14.455)

BELVÁROSI bútorozott szoba férfi részére kiadó. Cím: 14.457. szám alatt a kiadóban.

KERESEK családi, gazdasági házakat, öröklakásokat. Ügyfeleim magas árat fizetnek. Decleva-iroda, tel: 19-97. (4400)

BUTOROK és berendezési tárgyak eladók. Majorossy-u. 5. sz. alatt. (4386)

CSALÁDI HÁZ, hall. kettőszoba, télikerttel, terrasszal — lakás elfoglalható — négyszáz négyszögöl, egyszáz gyümölcsfa, szőlő. Ötvenötezerért. Decleva-iroda. Ferenciek-utca 14. (4400)

SZÁRAZ vagy kiszáradt körte, cseresznye, szilva, almafa rönköket 6—15 cm vastagságig v. egész fákat veszek. 1.2 méter hosszú tanszmiszót megvételre keresek. Ajánlatokat 4397 számra a kiadóba kérek.

250-ES NSU motorkerékpár kitűnő állapotban eladó. Cím: Felsővámház-u. 52. (4401)

ÖRÖKLAKÁS, összkomfortos, háromszobás — Szabadság-út 56. földszint — nagyon olcsón. Decleva-iroda. (4400)

SZOBÁT üresen albérletbe keresek azonnalra, bárhol. Tel: 19-95. (4398)

FAJTISZTA, pár hónapos hím pulikutyát vennék. Cím: 4395 sz. alatt a kiadóban.

CSERÉPKÁLYHÁT veszek hiányosat is, Friedrich, Bajcsy Zs.-út 12. (14.463)

HÁZAK: A Kaposvári-utcánál masszív, kertes ház 1x2 elő és 1x1 szoba-konyhás lakással, rövid ideig, potom 20.000-ért. Szőlős, gyümölcsös telek teljesen beköltözve, az Alsómakár-úton olcsón. Emeletes ház a Petrezselyem-utcában potom 28.000-ért. Telek a központban ajándék árért. A belvárosban nagyértékű ház 28.000 forint ajándékárért eladó. Megbízott Bencze közvetítő, Városház-u. 2. (14.467)

RÉTESALMA —.40, —.60 fillér, dunsztkörte 80 fillér, Höfler, Ferenciek-u. 14. (14.465)

UJ HÁZ a Kossuth Lajos-útnál elfoglalható 3 szobás, pazar halos lakással és még 2x2 szobás, halos eladó. Bod közvetítőnél. (14.468)

DUNANTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevá tó helye

MEGHIVÓ

A MESZHART BÁNYAIGAZGATÓSÁG MDP SZERVEZETE

folyó hó 17-én (szombaton) d. u. 5 órai kezdettel nagyszabású

szüreti mulatságot rendez

a Munkás Kultúrházban, melyre mindenkit szeretettel meghivunk.

RENDEZŐSÉG

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM. 216. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZOMBAT, 1949 SZEPTEMBER 17

Szászvár 8, Komló 5 nappal előbb fejezi be a hároméves tervet

Asszonyok beszélnek az összecsküvésről

Közigazgatási dolgozók a szántás-vetés sikeréért

Tito amerikai ügynök

Rajk László mindent beismert a nagy per első napján

A budapesti népbíróság különtanácsa pénteken délelőtt kezdte meg a Vasas székház nagytermében a Rajk László és társai elleni bűnügy tárgyalását. A Vasas székház nagyterme már a tárgyalás megkezdése előtt zsúfolásig megtelt. A közönség soraiban ott ült a bűnügy tárgyalására Budapestre érkezett számos küföldi ujságíró, a különböző külföldi lapok és hirügynökségek állandó budapesti tudósítói, valamint a magyar sajtó és rádió képviselői.

A fogházőrök kilenc óra után néhány perccel vezették elő a vádlottakat. Ezután bevonultak a terembe dr. Jankó Péter tanácselnök vezetésével a népbíróság különtanácsának tagjai. Jankó tanácselnök a tárgyalást megnyitva bejelentette, hogy a budapesti népbíróság különtanácsa a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedéssel és hűtlenség büntettével vádolt Rajk László és társai bűnügyét fogja tárgyalni. Ezután megállapította, hogy a vádlottak és védőik jelen vannak. Utána a vádlottak személyi adatainak felvételére került sor.

Megkezdődik Rajk kihallgatása

Az elnök elrendelte a vádirat felolvasását és utána megkezdte Rajk László kihallgatását.

Elnök: Megértette a vádat?

Rajk: Igen.

Elnök: Bűnösségét elismeri?

Rajk: Elismerem.

Elnök: Az egész vonalon?

Rajk: Az egész vonalon.

Elnök: Térjen tehát részleteiben az eseménysorozatra, lehetőleg, amennyire az összefüggések megengedik, időrendben. Kezdjük azon, hogy 1936-ban illetőleg 1931-ben ön

hogyan került a horthysta rendőrség szolgálatába?

Rajk: 1930-ban tértem vissza Franciaországból, ahol egy esztendeig tanulmányúton voltam, mint francia-szakos tanárjelölt. Franciaországban ismerkedtem meg a haladó eszmékkel és kezdtem ismerkedni a marxizmussal. Amikor hazajöttem, Magyarországon kapcsolatot kerestem a marxista felfogású emberekkel, anélkül, hogy a Kommunista Pártnak, vagy a Kommunista Párt más szervezetének tagja lettem volna.

1931-ben őrizetbe vettek olyan vádlottakkal kapcsolatban, akik valamilyen kommunista szervezet tagjai voltak.

„Vállaltam a kommunisták besúgását"

— Őrizetbevételem után rokonom, Bokor Lajos rendőrkapitány mindjárt felkereste Heténvit, aki akkor a budapesti főkapitányság vezetője volt. Hetényi, Bokor közbenjárására, Bokor jelenlétében magához hivatott és közölte velem, hogy amennyiben olyan nyilatkozatot adok, hogy a magyar rendőrség számára a Kommunista Párt mozgalmában vagy az általa szervezett mozgalmakban felderítő munkát végzek és annak eredményét a rendőrség tudomására hozom,

abban az esetben szabadlábra helyeztet. En Hetényinek erre a felszólítására vállaikoztam ilyen nyilatkozat aláírására.

Hetényi akkor behivatta Borszéki nevű detektivjét, utasította, hogy az én letartóztatásom körülményeiről vegyen fel jegyzőkönyvet. Ez megtörtént, közben Hetényi megfogalmazta a nyilatkozatot, amely azt tartalmazta, hogy vállalom a horthysta rendőrség részére a Kommunista Párt által szervezett mozgalmakban felderítő munkák végzését és

a tudomásomra jutott adatokat a rendőrséggel közlöm.

En ezt a nyilatkozatot Bokor Lajos és Borszéki jelenlétében aláírtam. Így történt a horthysta rendőrséghez való beszervezésem.

Elnök: Mi lett a fejleménye ennek? Hogyan dolgozott ön a vállalt kötelezettség értelmében?

Rajk: A fejleménye az lett, hogy mindjárt az aláírás után együttmaradtam Hetényivel, aki négyszemközt közölte velem, mint egyetemistának azt a feladatot adja, hogy

a forradalmi kommunista mozgalmakba igyekezzek behatolni és ott felderítő munkát végezni.

En ezt vállaltam.

Az első „lebuktatás"

— Az én „tájékoztatásomnak" lett az eredménye az, hogy 1932-ben Stoltét és még többeket, velem együtt tizenhetet, a rendőrség őrizetbe vett. Engem nyilvánvalóan azért, hogy a gyanut elterelje arról, hogy a rendőrség beszervezett embere vagyok.

Elnök: Ki volt az a Stolte?

Rajk: Szintén magyar-francia szakos tanárjelölt volt és 1931 végén vagy 1932 elején — nem emlékszem pontosan a dátumra —

ő kapcsolt az egyetemista kommunista mozgalomhoz.

Később tudtam meg, hogy Stolte szintén a rendőrség embere volt. A Kommunista Párt 1933—34-ben le is leplezte és mind, rendőrprovokátort a pártból, illetve a kommunista ifjúmunkás szövetségből kizárta.

Elnök: Mikor tudta meg, hogy Stolte rendőrprovokátor?

Rajk: Erről nem volt tudomásom, a letartóztatás idején különböző adatokból sejtettem, de bizonyosan csak akkor tudtam meg, amikor a párt kizárta.

Behatolás az ifjúmunkások és az építőmunkások közé

Vallomását folytatva Rajk kijelenti:

— Feltételeztem,

engem nyilván azért ítéltek el — három hónapot kaptam —, hogy a gyanut rólam elterelje.

Szabadulásom után Hetényi ismét azzal bizott meg, hogy folytassam tovább az egyetemisták közötti felderítő munkát. „Tájékoztatásaimnak" lett az eredménye az, hogy 1933 első hónapjaiban Birki Ágnest, Széll Jenőt, több társával együtt őrizetbe vették és megint őrizetbe vettek engem is, nyilván azért, hogy a gyanut elterelje rólam. Vizsgálati fogságban tartottak, de

a tárgyaláson felmentettek.

Ez volt az első szakasza az én ilyen irányú tevékenységemnek.

Elnök: Eddig az időpontig hány izben tett jelentést Hetényinek?

Rajk: Azt nem tudnám megmondani. Lényegében az egyetemi diákszervezkedésről folyamatosan „tájékoztattam"; nemcsak a személyekről, hanem a személyek által végzett munkáról is. Hetényi kapcsolatba hozott Somhor-Schweinitzerrel és

ő bízott meg azzal, hogy kapcsolatot próbáljak teremteni a Kommunista Ifjúmunkás Szövetséggel és ott végezzek felderítő munkát.

Sikerült is kapcsolatot találnom a szövetséggel és annak központi propaganda szervében kaptam beosztást. Az volt a feladatom, mint a propaganda-osztály egyik vezető tagjának, hogy egyrészt az ifjúmunkás szövetség központi nyomdáját próbáljam felderíteni, másrészt akadályozzam a propagandaanyagok elkészítését és terjesztését. A nyomdát felderíteni nem állt módomban.

Mivel a propagandaanyagot én írtam és a terjesztés tőlem függött, azt természetesen akadályozni tudtam.

Lényegében a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség keretében más tevékenységet nem is fejtettem ki, mert ottlétem nagyon rövid ideig tartott. Közben ugyanis lehetőség nyílt arra, hogy a MEMOSZ-ba, a Magyar Építőmunkások Országos Szövetségébe tagként beiratkozzam. Beiratkozásom nem saját kezdeményezésemre történt.

— 1934 vége felé Magyarországon Gömbössel erős fasizálódás kezdődött. Gömbös 1935-ben napirendre tűzte a szakszervezetek likvidálását és

Mussolini fasiszta munkaszervezetei mintájára korporációs munkásszervezeteket akart létesíteni.

— A nagyipari munkásság, beleértve az építőmunkásságot is, komoly ellenállást tanusított ez ellen a politika ellen és az építőmunkások nagy, általános sztrájkot akartak kezdeményezni. Ezért bízott meg Sombor-Schweinitzer azzal, hogy a MEMOSZ-ban végezzek felderítő munkát.

Sikerült bejutnom és jelentést tettem a szervezkedésről és a személyekről is.

A sztrájk azonban mégis kirobbant és általános jelleget öltött. A sztrájkot Sombor-Schweinitzer utasítására úgy sikerült leszerelnem, hogy javasoltam az építőmunkásoknak, tartsanak nagy utcai tüntetést. Az új Lipótvárosban robbant ki a hatalmas tüntetés és ez alkalmat adott a rendőrség beavakozására.

Körülbelül 200 embert őrizetbe vettek.

Elnök: Ön tehát ezt a tüntetést előre megfontolt szándékkal tervezte? — Azzal a célzattal, hogy megfelelő okot szolgáltasson a rendőrségnek a közbelépésre?

Kémkedés Csehszlovákiában

Rajk: Igen. Az építősztrájk befejezése után Sombor azt mondotta, helyesnek látja, hogy bizonyos időre eltünjek Magyarországról.

Utasított, menjek Csehszlovákiába.

A magyar—csehszlovák határt illegálisan léptem át.

Elnök: Milyen feladatot kapott a rendőrségtől erre az útjára?

Rajk: A rendőrség feltételezte, hogy a külföldről Magyarországra, a Kommunista Párt számára küldött illegális anyagot Salgótarjánon át hozzák be Csehszlovákiából. A rendőrség azzal bízott meg, hogy próbáljam ezt felfedni.

A felderítés semmi eredménnyel nem járt,

mert nem akartam magamat lelepleztetni, mint kommunista párttagot és a magyar rendőrségnek bármikor módja lett volna, hogy külföldi tartózkodásom alatt is leleplezzen engem a magyar kommunisták előtt.

Elnök: Tehát azért csinálta ezt, hogy tovább alakoskodjon a Kommunista Párt előtt?

Rajk: Igen, ezért csináltam.

Csehszlovákiai tartózkodásom alatt, 1937-ben kaptam Sombortól azt az üzenetet, hogy menjek ki Spanyolországba.

Trockista propaganda a spanyolországi Rákosi-zászlóaljban

Elnök: Hogy került Spanyolországba?

Rajk: Spanyolországba úgy kerültem, hogy Csehszlovákiából hamis iratokkal Párisba utaztam, ott megkerültem a francia párt központi szervezetét, amely a spanyolországba indultakat politikailag ellenőrizte, majd csatlakoztam egy csoporthoz és ezzel keltem át a spanyol határon. Sombor-Schweinitzertől kettős megbízást kaptam, egyrészt, hogy

megtudjam a Rákosi zászlóaljban — a magyar egységnek ez volt a neve — a neveket, másrészt pedig politikai bomlasztó munkával hassak oda, hogy a Rákosi zászlóalj harci ütőképességét csökkentsem.

Az első feladatnak nem volt nehéz eleget tenni, hiszen mindannyian ismertük egymást. A másodiknak azzal tettem eleget, hogy 1938-ban az ebroi harcok előtt, mint a Rákosi zászlóalj pártitkára, mesterségesen napirendre tűztem Haas Lászlónak, a zászlóalj egyik tisztjének politikai fegyelmi ügyét, hogy ezzel politikai ellentéteket szítsak. Emellett

a Rákosi-zászlóaljban trockista propagandát is kifejtettem.

Ennek az lett a következménye, hogy amikor a pártvezetőség a Haas-ügyet tárgyalta, a zászlóalj kommunista tagjai leleplezték trockista magatartásomat.

Lényegében tehát visszafelé sült el az egész dolog,

engem a pártból kizártak.

Elnök: Mikor történt ez?

Rajk: 1938 júniusában, az ebrói ütközet előtt. Ennek az egész politikai tevékenységnek és a Haas-ügy tárgyalásának az lett az eredménye, hogy a Rákosi zászlóalj ütőképessége — a zászlóalj igen fontos front szakaszon harcol

éppen a spanyol köztársasági csapatok egyik legdöntőbb ütközete előtt rendkívül legyengült.

Elnök: Az ön távozása után a Rákosi zászlóalj folytatta működését?

Rajk: Igen, folytatta. Spanyolországi „tevékenységem" azzal zárult, hogy még mielőtt a harcok befejeződtek volna,

1939 februárjában dezertáltam, megszöktem Spanyolországból.

Így kerültem francia internálótáborba. Ide jutottak és velük együtt voltak később a visszavonuló nemzetközi és spanyol egységek is.

Elnök: Az egész Rákosi zászlóalj megmaradt állománya ide került?

Rajk: Igen.

Elnök: Jugoszláv vonatkozásban mi volt a helyzet?

Rajk: A jugoszlávokkal Spanyolországban nem voltam érintkezésben mert

a jugoszláv egységek teljesen más szakaszon voltak.

Együttműködés a jugoszláv trockistákkal

Elnök: És a francia internálótáborban?

Rajk: A francia internálótáborban, Saint Cyprienben, Grusban és Vernetben is együtt voltam jugoszlávokkal. A francia internálótáborokban rendkívül erős trockista tevékenység folyt.

Ennek legfőbb szervezői és egyszersmind végrehajtói is jugoszláv csoportbeliek voltak.

Körülbelül 150-en lehettek, akik a jugoszláv csoportban ilyen irányú tevékenységet folytattak. A fontosabb személyek között volt Koszta-Nagy, Milics, Vukmanovics, Stefanovics, Québer. Ezek voltak a fontosabb személyek. Ezek a személyek szervezték és irányították a többi nemzetiségi csoportban élő trockista frakciók „munkáját" is.

A magyarok közül Major Frigyest, Cseresnyést és saját magamat tudom felemliteni.

Elnök: Hol találkozott velük?

Rajk: A francia internálótáborban és szoros kapcsolatban voltam ezekkel a jugoszlávokkal és velük együtt magam is ezt a trockista politikát folytattam a táborban.

Jugoszláv trockistákkal együtt a francia titkosszolgálat zsoldjában

Elnök: Azt mondja, hogy trockista politikát folytattak, mi volt ennek a csoportnak az álláspontja?

Rajk: Lényegileg pár szóval azzal tudnám vázolni, hogy teljesen elvtelen politikai alapon állva

mindennek, ami a forradalmi munkásmozgalom érdekében való, cáfolása és bomlasztása.

Elnök: Menjünk tovább.

Rajk: Grusban, később pedig Vernetben, mint trockista tevékenységet kifejtő volt nemzetközi brigádista a „2-ieme bureau" a francia hírszerző szerv tisztje több alkalommal megbízott hivatott és

tájékozódott arról, ami a táborban folyik.

Egyizben láttam az említett jugoszláv trockista csoport vezetőit, Koszta Nagyot, Vukmanicsot, Milicset és másokat, akik ugyanúgy a „2-ieme bureau"-ba mentek, vagy onnan jöttek. Ebből nyilvánvaló volt előttem, hogy

ezek a jugoszlávok valóban a „2-ieme bureau" beszervezett emberei

és épp úgy, mint jó magam annak utasításait hajtják végre.

Elnök: További célja nem volt önnek a „2-ieme bureau" tisztjének?

Rajk: További célja velem kapcsolatban az volt, hogy ilyen tevékenységet az ő vezetése és irányítása alatt kifejtenek a jugoszlávok döntően a

jugoszláv csoporton belül, de más csoportok felé is,

épp olyan tevékenységet vállaljak a magyar csoportban.

Én természetesen ezt végre is hajtottam.

Elnök: Körülbelül mekkora volt annak a tábornak a létszáma, ahol e bomlasztó tevékenységet folytatta?

Rajk: A tábor létszáma változó volt. Grusban körülbelül 20.000 volt a spanyol repülőkkel, tankistákkal és egynéhány más egységgel, az 11-ik hiszem a Lister divízióval együtt.

A közvetlen, a kifelé ható „munkába" csak a magyarokra terjedt ki működésem.

Ennél azonban több szerepem volt, mert mint említettem a jugoszláv vezetőkkel szoros kapcsolatom volt és velük együtt mintegy én is a vezetőséghez tartoztam.

Elnök: Meddig volt ön ezekben a táborokban, hogyan került el onnan?

Rajk: 1941-ig voltam a francia táborban Vernetben. — 1941 tavaszán ugyanis megjelent egy német munkatoborzó bizottság, amely Németországban különböző építkezések és más munkálatok elvégzésére toborzott munkásokat. Ez már Petain Franciaországában, Észak-Franciaország német megszállása idején volt.

Ennek a német toborzóbizottságnak vezetője egy Gestapo vagy Abwehr őrnagy volt, a német nevét nem tudom.

A bizottság néhány napos működése után ez az őrnagy magához hivatott és azt javasolta nekem, hogy jelentkezzem én is Németországba munkára, Németországból ő hazasegített engem Magyarországra. Meg is mondta, hogy azért teszi ezt a javaslatot, mert

Hain Péter, a magyar rendőrség politikai osztályának vezetője fordult hozzá azzal a kéréssel, hogy engem, mint a magyar rendőrség régóta dolgozó beszervezett tagját, ügynökét, segítsen haza Magyarországra

és ő más megoldást a hazajuttatásra nem talált, csak ezt.

A nácik a jugoszláv ügynököket is hazasegítették

— A német őrnagy személy szerint Koszta Nagy, Vukmanovics és mások után is érdeklődött, azt kérdezte, hogy milyen tevékenységet fejtettek ki a táborban. Megmondta, hogy azért érdeklődik nálam, mert ha Hain Péter fordul hozzá azzal a kéréssel, hogy hazasegítsen engem, akkor az én véleményemre ad és a maga szempontjából megbízható embernek tart, mégpedig:

a jugoszlávok, körülbelül 150-en azzal a kéréssel fordultak hozzá, hogy segítse hazatérésüket Jugoszláviába.

örömmel vette tudomásul a jugoszláv trockisták elutasítását és nekem azt mondta, hogy kérésüknek eleget fog tenni, hazasegíti őket Jugoszláviába.

Elnök: Tud-e ön arról, hogy ezek a jugoszláv személyek milyen kapcsolatban voltak az akkori időkben Jugoszláviában a Hitlerékkel kiszolgáló vezető rendszerrel?

Rajk: Nyilvánvalónak tartom, hogy ha a „2-ieme bureau" tisztje után ők a Gestapoval felvették az érintkezést és egyenesen a Gestapohoz fordultak, hogy segítse őket haza Jugoszláviába,

akkor a Gestapo őket továbbra is kézbentartotta, saját embereinek tekintette és feladatokkal küldte őket haza.

Elnök: Ön erre akkor is gondolt, vagy csak most?

Rajk: Akkor is gondoltam erre.

Elnök: Szóval akkor is gondolt erre, ennek tudatában volt. Folytassa tovább.

Jelentkezés Hain Péternél

Rajk: Németországból én Magyarországra jöttem haza ugyancsak azon az úton a német határőrségek...

Elnök (közbevág): Volt valami párbeszéd ön és Gayer Imre között?

Rajk: Gayer Imre ugyanígy kellett haza Magyarországra mint én.

Elnök: Ki volt ez a Gayer Imre?

Rajk: Gayer Imre Délamerikából jött Spanyolországba, foglalkozása: nem tudtam. A francia internálótáborban ő is jelentkezett munkára Németországba és velem együtt került Németországba. Majdnem ugyanabban a hónapban,

1941 augusztusában jöttünk át mindketten Németországból Magyarországra, Budapestre.

Elnök: Ismerte közelebbről Gayer politikai beállítottságát és működését?

Rajk: Gayer Imrének politikai beállítottsága nyilván nem lehetett más, mint nekem. Egyébként nem fordult volna a Gestapohoz. Amikor én hazajöttem, akkor Gayer Imrét kapcsoltam a Kommunista Párthoz és...

Elnök (közbevág): A rendőrséggel felvette a kapcsolatot?

Rajk: Igen,

előzetesen felvettem a rendőrséggel a kapcsolatot.

Elnök: Útját nyilván jelentkeznie kellett a rendőrségen.

Rajk: Jelentkeztem is Hain Péterről, aki nekem meg is mondta, hogy ő kérte a Gestapotól, hogy engem küldjön haza. Hain Péternek volt az az utasítása, hogy

én Gayer Imrét kapcsoljam a Kommunista Párt valamelyik szervéhez, hogy ott felderítő munkát végezzen.

Ez meg is történt.

Rózsa Ferenc és Schönherez Zoltán megöletése

— Engem a rendőrség internált nyilván azért, hogy ha Gayernek munkája lebukáshoz vezetne, a gyanú ne terelődjék rám. 1941 októberében internáltak. Én Gayer Imrét a Kommunista Párt előtt úgy jellemeztem, mint aki teljesen megbízható értelmes ember, politikailag fejlett és felelős munkát lehet rábízni és hogy egyszersmind

ő lesz az, aki a hazatérő volt spanyolországi magyar harcosokat igazolni fogja a párt számára.

Elnök: Tette ezt annak dacára, hogy — mint előző szavaival mondotta — tudta, hogy ennek épp az ellenkezője igaz? Folytassa.

Rajk: 1942-ben nagyméretű letartóztatások voltak Magyarországon az úgynevezett függetlenségi mozgalomból. Később értesültem arról, hogy ez a nagyméretű letartóztatás döntően Gayer Imre tevékenységének az eredménye.

Felderítő munkája alapján vették őrizetbe Rózsa Ferencet is, aki a kínzásokba pusztult bele a letartóztatása ideje alatt, valamint Schönherz Zoltánt, aki később halálos ítéletet kapott és akit felakasztottak.

Miután Gayer Imrét én kapcsoltam a kommunista párthoz, természetesen a nyomozás engem sem hagyhatott ki. Engem is őrizetbe kellett, hogy vegyenek. De szándékosan enyhítő körülményeket tekintve, hogy a kapcsolás után engem leinternáltak és

mindössze hat hónap börtönbüntetést kaptam.

Elnök: Ennek letelte után internálták önt úgy, hogy csak 1944 októberében szabadult?

Rajk: Csak 1944-ben, 1944 októbere után a katonai kémelhárító nem tudva arról, hogy a magyar rendőrség beszervezett ügynöke vagyok és a hadihelyzet következtében őrizetbevételem után mindjárt néhány nappal Sopronkőhidára kerültem.

Elnök (félbeszakítja): Az internálásból való szabadulás után ön nem beszélt Hain Péterrel?

Rajk: De igen. Éppen ő adta át a megbízást, hogy

a Magyar Frontban próbáljak felderítő munkát végezni.

Ez azonban nem sikerült, mert a katonai kémelhárító a Magyar Front katonai vonalát fegöngyölítve engem is őrizetbe vett anélkül, hogy még bármiféle tevékenységet kifejtettem volna Hain Péter felé. Sopronkőhidán katonai bíróság elé kerültem.

A nyilas államtitkár menti őcsét

A tárgyaláson zárt tárgyalást kértem, félve attól, hogy mint volt spanyolországi harcost, a Magyar Frontban résztvevőt, — mert ilyen vádiratom volt — esetleg súlyosan elítélnek, vagy halálra ítélnek.

A zárt tárgyaláson felfedtem, hogy 1931 óta egész tevékenységemet a rendőrség szolgálatában fejlettem ki és kérem errevonatkozóan megidézni Sombor-Schweinitzert és Hain Pétert. Továbbá igénybe vettem bátyámat, Rajk Endrét, aki

akkor a készletgazdálkodás kormánybiztosa volt, a Szálasi-kormányon belül.

Ő a tárgyaláson mentőtanúként meg is jelent és ennek a két ténynek köszönhetem, hogy a vádat elejtették.

Elnök: Hogyan vallott a tárgyaláson?

Rajk: Nem kellett vallanom.

Elnök: Nem ön, hanem a fivére hogyan vallott?

Rajk: Olyan szellemben, hogy

engem politikailag a rendszer szempontjából teljesen megbízhatónak tart

és értem kezességet vállal. E két tény alapján a vádat elejtették, ügyemet áttették formális okok miatt a polgári bírósághoz. Ennek tárgyalására azonban nem került sor, mert a hadihelyzet miatt egész Sopronkőhidát evakuálták, menekült a Szálasi-kormány, Magyarország felszabadult, engem éppen úgy, mint a többi foglyot, Németországba vittek.

„Hogy le ne leplezzenek kémszolgálatot teljesítettem Amerikának"

Szünet után folytatták Rajk vádlott kihallgatását.

Elnök: Tehát a felszabadulás után hazatért Budapestre. Vázolja az itteni dolgokat.

Rajk: Amikor hazatértem Budapestre, tevékenységem a Kommunista Párt vezetősége előtt nem volt ismeretes, úgy ismertek engem, mint a Kommunista Párt legjobb tagját. Éppen ezért mindjárt hazajövetelem után a pártban magas funkciót kaptam,

a budapesti pártszervezetnek lettem a titkára.

Nemsokkal azután felkeresett egy Kovács nevezetű ember, aki az amerikai katonai misszió tagja. Ez 1945 augusztus-szeptember körül lehetett. Ő közölte velem azt, hogy az amerikai zónában tartózkodó Sombor-Schweinitzertől üzenetet kapott, amelynek értelmében tudja, hogy én a horthysta rendőrségnek dolgoztam. Ennek az adatnak a birtokában Sombor-Schweinitzer

Németországból az összeomlás után jöttem haza.

Elnök: Németországban találkozott azzal a Stolte-val, akiről már szó volt?

Rajk: Találkoztam, vele együtt mentünk Németországba. Megmondtam neki, hogy hazajövök, ő közölte viszont, hogy tovább megy és lehetőleg az amerikai zónába igyekszik jutni. Kértem, hogy ha ott értesíteni tudja Sombor-Schweinitzert

közölje vele, hogy én visszatértem Magyarországra.

Elnök: De az amerikai kémszervezetet illetően nem adott valami megbízatást Stoltenak?

Rajk: Emlékezetem szerint nem.

Elnök: hogy keressen az ön számára amerikai kapcsolatokat?

Rajk: Én Sombor-Schweinitzért mondtam emlékezetem szerint.

Persze nem tartom kizárt dolognak, hogy az is felmerülhetett.

Az elnök ezután negyedórás szünetet rendelt el.

Amerika jobboldali kormányt akart uralomra juttatni

Elnök: Tehát Kovácsnak a belpolitikai helyzet olyan kérdéseiről kellett tájékoztatót adni, amelyeket ő máshonnan nem tudhatott volna meg?

Rajk: Igen, éppen ezért bírt jelentőséggel a tájékoztatás az 1945-ös választások előkészületeiről, főleg a baloldal részéről történt előkészületeiről, Kovácsot tájékoztattam arról is, hogy a kommunista párt értesülés szerint és értékelés szerint Magyarországon a különböző jobboldali elemek, a Horthy—Szálasi-rendszer hívei, a trockisták, a Weishaus-csoport, a jobboldali pártok, mint a kisgazdapárt, a szociáldemokrata párt jobbszárnya

erős szervezkedésbe kezdtek, üzemekbe, intézményekbe, hivatalokba, mindenüvé a népi demokrácia-ellenes nacionalista, soviniszta, szovjetellenes elemeket igyekeznek elhelyezni.

Kovács alezredes nekem azt mondta, hogy neki erről van tudomása, hiszen ez nem az Egyesült Államok tudta nélkül történik, hanem ellenkezőleg, megfelelő áttételekkel ugyan, de az Egyesült Államok vezetésével az irányításával, mert

fő törekvésük Magyarországon a baloldali forradalmi szocialista elemek felszámolása és egy jobboldali kormányzat uralomrajuttatása.

Éppen ezért az én feladatom az, hogy mindenről, amik ezeknek az elemeknek a felszámolására irányul a kommunista párt részéről, informáljam őt. Másrészt pedig a pártban viselt tisztségemnél fogva hassak oda, hogy ezek az elemek lehetőleg zavartalanul fejthessék ki a már említett politikai tevékenységüket.

„Igyekeztem bomlasztani a pártot"

— Mielőtt én Kovácscsal kapcsolatba kerültem volna, korábban is volt az amerikaiak részéről kísérletezés arra, hogy engem beszervezzenek, mint az amerikai hírszerző ügynökség emberét. A vernali internálótáborban történt, hogy

egy Field nevezetű amerikai állampolgár aki tudomásom szerint Közép- és Kelteurópa amerikai hírszerző ügynökségének vezetője volt a polgárháború befejezése után felkereselt engem az internálótáborban.

Hivatkozott arra, hogy Washingtonból utasították: beszéljen velem és segítsen engem abban, hogy a táborból kiszabaduljak és hazajöjjek Magyarországra. Ő meg is mondotta, hogy azért szeretnének engem hazajuttatni, hogy mint le nem leplezett kommunistát a párton belül az amerikaiaktól kapott utasítás szerint dolgozva

a pártot igyekezzem dezorganizálni, bomlasztani, lehetőség szerint a párt vezetését is a kezemben tartani.

A Fielddel való találkozásommal azonban meg is szakadt kapcsolatom az amerikaiakkal, mert ő akkor érkezett a táborba, amikor én a már előbb adott módon a Gestapo-őrnagygyal megállapodtam abban, hogy Németországon keresztül hazajövök. Ehhez a megállapodáshoz tartva magam én elzárkóztam Field elől, nem fogadtam el javaslatát, nem vettem igénybe az ő felajánlkozását.

Kik voltak a jobboldali ellenforradalmi erők?

Elnök: Menjünk tovább.

Rajk: Szóval, visszatérve: Kovács alezredes, az Egyesült Államok budapesti katonai misszijának egyik tagja 1945 végén, vagy 1946 elején — már nem emlékszem rá pontosan — összehozott engem Himmler Mártonnal. Himmler Márton ebben az időben Magyarországon járt, a magyar háborús bűnösöket szállította Magyarországra az amerikai megszállási övezetből. Ez a találkozásom Himmler Mártonnal tulajdonképpen csak ismerkedési találkozó volt, semmi különösebb kérdésről közöttünk szó nem esett. Himmler Mártonnal másodszor és utoljára 1946 őszén beszéltem, amikor

ő Magyarországon — ahogyan nekem említette: tokmányőrben, illetőleg illegálisan járt.

Himmler Márton meg is mondotta akkor nekem, hogy ezt az utazást ő azért iktatta be programjába, mert velem fontos megbeszélni valója van. Közölte velem azt is, hogy

Magyarországon a különböző jobboldali erők döntően Nagy Ferenc vezetése, Kovács Béla, Varga Béla vezetése alatt állanak.

A kisgazdapárti jobboldali erők, valamint a Kovács Imre vezetése alatt álló nemzeti paraszti párti jobboldali erők, Peyer, Szeder, Kéthly, Szélig vezetése alatt álló jobboldali szociáldemokrata erők, valamint a szervezettel nem rendelkező, de igen aktívan dolgozó földalatti horthysta és volt Szálasi erők

nagy tevékenységet fejtenek ki a kormányhatalom átvételére, a baloldali forradalmi erők, azaz a Kommunista Párt és a baloldali szociáldemokraták eltávolítására a kormányhatalomból.

Nekem azt a feladatot akarja adni, hogy a jobboldali erők uralomrajutásának biztosítása végett hassak oda, hogy a baloldali forradalmi erők legnagyobb egységének, a Kommunista Pártnak az erejét bomlasszam olyanképpen, hogy a Rákosi vezetése alatt álló pártban

én egy külön frakciót szervezzek Rákosi ellen.

Akár sikerült ezt a frakciót széles alapokra helyeznem, akár nem, propagandával mindenképpen vigyem bele a köztudatba, hogy van egy Rajk-frakció, szemben a Rákosi vezetése alatt álló kommunista párttal. Himmlernek az volt az elképzelése és nyilván nem egyéni elképzelése volt, hanem

hozzátartozott az Egyesült Államok általános politikájához,

hogy ha sikerül legalább propagandával belevinni a köztudatba, hogy a Kommunista Párton belül nincs egység, hanem az én vezetésem alatt van egy erős szovjetellenes és amerikai orientációjú nacionalista frakció, ez már olyan dezorientálódást, irányvesztést, zavart jelent a baloldali erők táborában, amely

könnyebben lehetővé teszi a jobboldali erők felülkerekedését.

Elnök: És eltorlaszolhatja a szocialista fejlődés útjait.

Rajk: Igen, hiszen a végcél egy polgári demokratikus rendszer létrehozása, azaz...

Elnök: Milyen kormányzattal?

Rajk: Polgári demokratikus kormányzattal, de természetesen kapitalista tartalommal, a kapitalizmus visszaállításával.

Az amerikaiak magyarországi kémhálózatukat átadták a jugoszlávoknak

Elnök: De személy szerint az ön vezetésével?

Rajk: Nem. Amikor én Himmlerrel beszéltem, arról nem volt szó, hogy kinek a vezetésével. Nem is nagyon lehetett szó, mert hiszen akkor

Nagy Ferenc, Kovács Béla és más figurák is voltak még a magyar közéletben.

Himmler Márton, amikor velem közölte ez a feladatot, egyszersmind közölte velem azt is, hogy minden valószínűség szerint vele, vagy általában az amerikai hírszerző szervek képviselőivel ez lesz az utolsó beszélgetésem, mert

ők az egész hálózatukat átadják a jugoszlávoknak és a jövőben a további tennivalóra az utasításokat jugoszláv vonalon fogom megkapni.

Amerikai részről még egyetlen egy kapcsolatom volt csak, ez Chapin amerikai követtel való, nem állandó jellegű, időnkinti titkos érintkezésem. Más kapcsolatom amerikai hírszerző szervekkel nem volt.

Elnök: Az amerikai kapcsolatoknak volt valami befolyása Cseresznyés, Marschall, Major, Szász stb. elhelyezésére?

Rajk: Igen. Elfelejtettem mondani, hogy Himmler Márton 1946 végén, amikor beszéltem vele és ő kifejtette az elmondott programot, egyszersmind közölte velem azt is, hogy kihasználva az én belügyminiszteri hatáskörömet — mert akkor már belügyminiszter voltam —

igyekezzem egyrészt a vezető állásokba számukra megbízható embereket, azaz az amerikaiak

Tito és Rankovics amerikai kém

politikáját folytató vagy az amerikai hírügynökségbe beszervezett embereket

elhelyezni nemcsak a belügyminisztériumban, hanem kihasználva a Magyar Kommunista Pártba betöltött funkcióimat, valamint a kormányban elfoglalt helyemet, igyekeztem az államapparátus más területén ilyen fajta elemeket elhelyezni.

Én a későbbiek folyamán részint Himmlernek erre az utasítására, részint más utasításra — arra azt hiszem jobb ha később térek ki — el is helyeztem a belügyminisztériumban Cseresnyés Sándort, aki a jugoszláv hírszerző szerveknek, 2-ime bureaunak volt a beszervezett embere, Major Frigyest, aki az amerikai CIC hírszerző ügynökségnek volt az ügynöke, Szász Bélát, aki az angol Intellingence Service-nek volt az embere.

Azonkívül Kovács alezredes már 1946 elején hozzám kapcsolta Szőnyi Tibort, aki az ő beszervezett emberük volt.

Szőnyi Tibort használtam fel arra, hogy a Kommunista Párt szervezeti vonalán különböző állásokba, különböző jobboldali nacionalista, soviniszta, szovjetellenes erőket helyezzenek el.

Elnök: Vázolja ön most azt a káderpolitikát, amelyet részben ön saját maga, részben Szőnyi Tiboron keresztül végzett az említett célok érdekében.

Rajk: Ennek a káderpolitikának a lényege az volt, hogy lehetőség szerint az államéletnek azokon a területein, amelyek a hatalomátvétel szempontjából döntőek, legyenek megbízható emberek, akikre a népi demokratikus rendszer megbuktatása szempontjából számítani lehet.

Meg kell jegyeznem azonban, hogy ez a káderpolitika 1946-ban, amikor én Himmler Mártonnal beszéltem, még csak felmerült, de nem realizálódott.

A realizálás már nem a Himmler Mártonnal való megbeszélés alapján, hanem a Tító és Rankovics utasítása és politikai tervei alapján történt.

Ez azonban természetesen végső fokon egy és ugyanaz a vonal volt, mert arra, hogy

Tito és Rankovics az amerikai hírügynökséggel szorosan és szervesen együtt dolgoztak, különböző tények és rendelkezésemre állnak.

Mindenekelőtt a francia internálótáborban szerzett tapasztalatok, amikor is saját magam győződtem meg róla, hogy olyan személyek, akik a mai Jugoszláviában döntő, vezető állami állásokat töltenek be, a „2-eme bureau" beszervezett ügynökei voltak és a Gestapo útján kerültek haza.

Elnök: Himmler a kapcsolat tartását átadta a jugoszláv tényezőknek?

Rajk: Igen.

Elnök: Most beszéljen arról, hogyan kezdődtek a kapcsolatok jugoszláv hivatalos tényezők és ön között. Majd így jutunk el azután a Rankoviccsal való találkozásig.

Rajk: A jugoszláv hírszerző szervekkel nekem az amerikai hírszerző szerveitől teljesen függetlenül 1945-ben volt már kapcsolatom, Brankovval,

Ekkor még nem tudtam, hogy ők szorosan együtt dolgoznak az amerikaiakkal.

Brankovval a NEKOSZ különböző ünnepségei alkalmával találkoztam. Egy ilyen ünnepség alkalmával ismerkedtem meg. Később pedig, amikor belügyminiszter lettem, röviddel rá, 1946 tavaszától ő mint a jugoszláv katonai missziójának akkori vezetője, gyakran felkeresett engem a belügyminisztériumban. Már a NEKOSz-ismeretségem alkalmával is

nagyon is helyesnek tartotta a NÉKOSZ politikáját azért, mert nacionalista alapokon állott.

és utalt arra, hogy a NÉKOSZ kicsinyben az, ami a nagy jugoszláv ifjúsági mozgalom fejlesztett formában, ugyancsak nacionalista alapon.

Ezzel kapcsolatban már abban az időben beszélt nekem Tito politikájáról, aki a háború befejeződése után nacionalista alapon igyekszik a maga politikáját érvényre juttatni. Ugy igyekezett nekem beállítani Brankov Titonak ezt a politikáját, mintha a második világháborúban megváltozott összes történelmi helyzetnek egy új taktikája lenne a szocializmus építésében.

Amikor belügyminiszter lettem, ő erre minduntalan visszatért és fel kellett fedeznem ezekben a beszélgetésekben, hogy ő azért irányítja így a velem való tárgyalásait, hogy kipuhatolja, milyen az én beállítottságom a Szovjetunió iránt, a Kommunista Pártnak szovjetbarát politikáját folytató vezetői iránt, tehát Rákosi, Gerő, Farkas és mások iránt, mennyiben szimpatizálok, rokonszenvezek Tito nacionalista politikájával.

mennyiben vannak még bennem ezek a politikai beállítottságok.

Brankov az én válaszaimból meggyőződhetett arról, hogy én nemcsak rokonszenvezek Titoval, de helyeslem az ő nacionalista és lényegében szovjetellenes politikáját. Ennek következtében lett Brankov magatartása olyan nyílt, hogy megmondta nekem egyenesen: ő Magyarországon a jugoszláv hírszerzésnek a vezetője és kér engem arra, mint belügyminiszter, hogy különböző adatokat szolgáltassak ki neki,

adjak tájékoztatásokat a magyar politikai helyzetről, különböző államtitkokat képező dolgokról és így tovább.

Brankovval ez volt az érintkezésemnek, kapcsolatomnak a lényege.

Elnök: Az ön internálótáborból származó ismeretségei szóba kerültek?

Rajk: Szóba kerültek. Brankov a vele való beszélgetések alapján mindenesetre olyan benyomást, sőt meggyőződést szerezhetett rólam, hogy én azokkal a politikai szempontokkal, amiket ő felemlített,

Népfront nacionalista alapon. Ifjúsági mozgalom nacionalista alapon — egyetértettem.

Ezt abból tudom következtetni, hogy 1947 nyarán, amikor én Jugoszláviába mentem nyaralni, rendkívül melegen, sőt szinte tüntető előzékenységgel fogadtak.

fontosnak tartja ennek az apró munkának is elvégzését, hogy minden eszközzel be legyenek biztosítva arról, hogy én az ő utasításaiknak eleget fogok tenni. Egyébként megnyugtattak engem, — mondotta Rajk — hogy önrám ők nem apró munkát akarnak bízni, ismerik az én képességeimet, a kormányban és pártban elfoglalt helyzetemet és

én reám ők nagy politikai feladatokat fognak háríta ni.

Tito az amerikaiak kezében

És ezzel kapcsolatban megmondotta, hogy később sok mindenről fogunk még beszélni, egyelőre

Tito nevében is vegyem utasításnak azt, hogy hajtsam végre azokat a feladatokat — amennyiben még nem tettem volna nekik teljesen eleget —, amelyeket 1946 végén Himmler, tehát az amerikai hírszerzés egyik vezetője mondott nekem.

Elnök: Akkor is hivatkozott ő Himmlerre?

Rajk: Ezzel kapcsolatban is említette újból, hogy őket pontosan értesítették a Himmlerrel való beszélgetésemről, erről tud Tito miniszterelnök és ő is. Ezeket az utasításokat fenntartják, amennyiben nem tettem volna eleget, tegyek eleget ezeknek. Különösképpen aláhúzták azt, hogy

a Kommunista Párton belül minél tevékenyebben hassak oda, hogy egy erős Rákosi-ellenes frakció, azaz nacionalista, szovjetellenes frakció alakuljon ki.

Itt meg kell jegyeznem azt, hogy ez alkalommal, mint ahogy mondottam, ténybelileg kellett meggyőződnöm arról, hogy Tito miniszterelnök, Rankovics belügyminiszter és más vezető államférfiak között és az amerikai hírszerző szervek között szoros kapcsolat van és az volt a feltevésem, ami bennem később még jobban megerősödött, hogy

ennek a kapcsolatnak Tito miniszterelnök, Rankovics belügyminiszter és mások, valamint az amerikaiak között régebbi keletűnek kell lennie,

mert hiszen újkeletű kapcsolattal lehetetlen egy ilyen teljes együttműködés. Nincsenek és később sem szereztem erre vonatkozólag, illetőleg nem láthattam ténybeli beigazolást. De ma sem tudok szabadulni attól a feltételezéstől, hogy az amerikaiak magát Titot is minden valószínűség szerint vagy már a fasiszta Jugoszlávia idejéből Titot kompromittáló adat birtokában, vagy pedig a második világháború tartama alatt Titonak az amerikaiakkal való érintkezésével kapcsolatban Titora kompromittáló adat birtokában kézben tartják épp úgy, mint

ahogy a már Franciaországban beszervezett többi, mai jugoszláv államférfit is.

Rajk ezután a Brankov útján Titóéknak teljesített kémkedésről beszélt.

Elnök: Milyen természetű volt ez az adatszolgáltatás? Ténybelileg mire terjedt ki?

Az államtitkok kiszolgáltatása Titonak

Rajk: Kiterjedt például, ami a jugoszlávokat, a jugoszláv kormányt rendkívül érdekelte — a magyar költségvetésre. Azután a Nagy Ferenc-féle, illetőleg a Független Kisgazdapárt jobboldala által, a Kovács Béla és mások által vezetett összeesküvés adataira. Megkapták tőlem a rendőrség működési és szolgálati szabályzatát. Kérték tőlem és megkapták Magyarország közigazgatási térképét. Mindezek lényegében államtitkot képeznek és mint államtitkot kapták meg tőlem Brankovon keresztül a jugoszláv körök.

Elnök: Katonai területre nem terjedt ki az adatszolgáltatás?

Rajk: Katonai területre nem terjedt ki azért — jóllehet én akkor ezt nem tudtam, később szereztem róla tudomást, mert nekik

katonai vonalon külön hálózatuk volt közvetlen Pálffyhoz.

Rankoviccsal való első találkozásom után a Brankovval való érintkezésem új jelleget kapott. Mint ahogy Rankovics nekem jelezte a beszélgetés alkalmából, egymásután érkeztek az ő részéről utasítások. Alighogy visszatértem, a Brankov útján továbbított egyik ilyen utasítás az volt, hogy minden eszközzel hassak oda, hogy a rendőrség, valamint a honvédség vezető posztjaira a mi politikánknak megfelelő, tehát nacionalista, soviniszta, szovjetellenes, számunkra megbízható elemeket helyezzek el.

Ezzel kapcsolatban nyomatékosan felhívta a figyelmet arra is, hogy nem elég csak ilyenfajta elemeknek az elhelyezése vezető posztokban, hanem igyekezzék odahatni, hogy a rendőrség egésze és a honvédség egésze mint fegyveres alakulatok Tito politikájának befolyása alá kerüljenek, azaz nacionalista, szovjetellenes tartalommal

az Egyesült Államok felé való orientálódással telítődjenek meg.

Ennek megvalósítására Rankovics az üzeneten keresztül javasolta rendőrküldöttségek küldését Jugoszláviába, ahol a rendőr és honvéd küldötteket minden jóval el fogják látni, Tito személyét közöttük népszerűsítik, Jugoszláviának minden előnyét és nagyszerűségét, — mint ahogy szólt az üzenet — be fogják nekik mutatni, hogy ezáltal a legjobb benyomással hazatérve, ők a rendőrségen és a honvédségen belül jugoszlávbarát politikát folytassanak. Megjegyzem, hogy a rendőrküldöttség kiküldése Jugoszláviába meg is történt, hogy ne legyen az egyoldalúság miatt nagyon feltűnő a dolog, a jugoszlávok is küldtek ide cserealapon egy jugoszláv rendőrküldöttséget.

Megtudtam, hogy Szőnyi Tibort is átadták a jugoszláv vonalra

Ugyancsak a honvédségen és a rendőrségen belüli jugoszlávbarát politikának az elmélyítésére Rankovics javasolta, hogy honvéd tiszteket és rendőrtiszteket hoznak javaslatba a kormánynál, jugoszláv honvéd- illetőleg rendőrtiszti iskolákra való küldése végett, hogy ott teljes egészében a Tito-rendszer és Tito politika számára megbízható fegyveres vezető embereket faragjanak belőlük.

Rankovics Brankovon keresztül egy másik alkalommal üzente azt is, hogy

nem csak a honvédség és rendőrség vezető helyein, minisztériumokba, közhivatalokba, üzemekbe, községi, városi intézményekbe, mindenhova igyekezzék nacionalista, soviniszta szovjetellenes angolamerikai barát elemeket elhelyezni.

Meg is nevezte, hogy erre a célra felhasználhatom Szőnyi Tibort is, aki a Kommunista Párt vonalán ezt a politikát elősegítheti. Így tudtam meg azt, hogy Szőnyi Tibor is, aki az amerikaiaknak volt a beszervezett embere, már mint ilyen került haza Jugoszlávián keresztül Magyarországra, az amerikaiak részbeni feladatok ellátására ugyancsak átadták a jugoszláv vonalra. Azért mondom, hogy részbeni feladatok ellátására, mert az én tudomásom szerint

Szőnyinek a jugoszláv vonaltól függetlenül az amerikaiakkal mindvégig szoros, közvetlen kapcsolata volt.

(A tárgyalás további anyagát a vasárnapi számban közöljük)

Rankovics: Kapcsolatban állunk az amerikaiakkal

Rajk további vallomása fényt derít Rankovicscsal való itteni találkozására.

Rajk: Rankovics, a vendéglátó gazda néhány udvarias szava után, hogy meg vagyok-e elégedve a helyzettel stb., rövidesen rátért az ő utasításának tulajdonképpeni céljára.

Megmondta nekem, hogy ő tud róla, hogy én a magyar rendőrséggel kapcsolatban állottam

és ő egyenesen Tito utasítására azért jött le most Abázziába, hogy közölje velem: Amennyiben én a jövőben nem fejtenék ki olyan politikai magatartást, amellyel mindenben alátámasztom Magyarországon Tito politikáját,

úgy le fognak engem leplezni.

Rankovics meglehetősen gúnyos magatartással kihúzott a zsebéből egy fényképmásolatot, amit elolvasás végett átadott nekem. Én abban a fényképmásolatban

felfedeztem annak a nyilatkozatnak fényképmásolatát, amelyet 1931-ben Hetényinek adtam letartóztatásom alkalmával,

mint annak körülményeiről itt már beszámoltam. Meg is kérdeztem Rankovicstól, hogyan került az ő kezébe ilyen dokumentumról egy ilyen fényképmásolat. Talán a jugoszláv fasiszta rendőrségnek volt korábban kapcsolata a magyar rendőrséggel és onnan kaptak adatokat, mint ahogyan ki szokták cserélni egymással a fasiszta rendőrségek az információt? Vagy milyen formában?

— Rankovics erre azt válaszolta, hogy nem a jugoszláv fasiszta rendőrség irattárából került ez elő, ha nem az amerikaiak adták át. A horthysta rendőrség irattárát nyugatra mentették át, amikor a kormány és különböző hatósági szervek nyugatra menekültek a háború befejező szakaszában és ez az irattár az amerikai zónában az amerikaiak kezébe került.

Rankovicstól megkérdeztem, milyen alapon adhatták át neki az amerikaiak ezt a fényképmásolatot. Rankovics azt válaszolta, semmi értelme sincs, hogy egymás előtt zsákbamacskát áruljunk, annál kevésbbé, mert látnom kell az ő teljes politikájukat és kapcsolataikat.

Ő megmondhatja nekem, hogy az amerikaiakkal ők kapcsolatban állanak.

Ez mindenekelőtt az a kézenfekvő tény, amely előttem első alkalommal bebizonyította, hogy nemcsak a már Franciaországban beszervezett jugoszlávok voltak szoros kapcsolatban az amerikaiakkal, hanem

a jugoszláv kormánykörök tagjai közül is többen, beleértve Tito miniszterelnököt, Rankovics belügyminisztert is.

Itt ki kell térnem arra, hogy miután Rankovics nekem ezt a fényképmásolatot felmutatta, én azt mondtam neki, hogy teljesen felesleges ennek a fényképmásolatnak a birtokában engem formálisan is beszervezni, hiszen én úgy is politikailag egyetértek velük. Rankovics erre azt mondta, hogy én mint belügyminiszter megérthetem, hogy ő mint belügyminiszter szakszerűségi szempontból

Ünnepélyes keretek között megnyílt a Budapesti Nemzetközi Őszi Vásár

Az Őszi Vásár pénteki ünnepélyes megnyitásán megjelentek a kormány tagjai, a külföldi diplomáciai testület tagjai, a népi szervek és társadalmi egyesületek vezetői, a tábornoki kar képviselői, Kossuth-díjas művészek, élmunkások és a magyar közélet számos kiemelkedő személyisége. A vásárt Szakasits Árpád, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke nyitotta meg.

— Ez a most kezdődő vásár — mondotta — nemcsak hároméves tervünk sikerét igazolja, és azt, hogy ez a terv szilárdan reális alapokra épült, gondos előrelátással és a dolgozó magyar nép iránt érzett határtalan bizalommal, hanem

feltárja készülő ötéves tervünk hatalmas perspektíváját is.

Ez a vásár népünk legyőzhetetlen élniakarását, munkásaink, dolgozó parasztjaink és alkotó értelmiségünk tehetségét, öntudatát és hazaszeretetét, a szocialista tervgazdaság és a szocialista munkaverseny győzelmét is hirdeti.

— Erősek vagyunk, mert dolgozunk, mert hiszünk ügyünk igazságában, mert hiszünk a békében, a béke egyre gyarapodó nemzetközi táborában, annak a hatalmas tábornak dicsőséges vezetőjében, a Szovjetunióban. (Szűnni nem akaró viharos taps és éljenzés.)

— Nagy szövetségesünk újra tanujelét adta barátságának és segítőkészségének, amikor hatalmas kiállítási anyagot bocsátott vásárunkra.

Több mint 7.000 négyzetméteres kiállítási területen kerülnek bemutatásra azok a szovjet gépek, amelyeknek majd a mi ötéves tervünk végrehajtásában is nagy szerepük lesz és azok a mezőgazdasági masinák és szerszámok, amelyeket parasztküldötteinknek módjukban volt a Szovjetunióban megcsodálni és amelyeknek másai elindulnak majd a magyar mezők felé, hogy

a szocializmus felé haladó mezőgazdaságunk embert felszabadító gépesítésének legyenek előmozdítói és segítői.

Szakasits Árpád beszéde után az ünnepség résztvevői először a Szovjetunió, majd a népi demokráciák pavilonjait keresték fel, majd sorra látogatták a magyar nehézipar gépeit és a vásár egész területét.

Szobek András elvtárs az új moszkvai nagykövet

A minisztertanács Dobi István elnökletével pénteken délelőtt ülést tartott. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a minisztertanács elnöke a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsához felterjesztést tegyen a politikai államtitkároknak tisztükben való megerősítése és dr. Pesta László miniszterelnökségi politikai államtitkárnak tiszte alól való felmentése és egyidejűleg pénzügyminisztériumi politikai államtitkárrá való kinevezése iránt.

A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a külügyminiszter az Elnöki Tanácshoz felterjesztést tegyen Szobek András elvtárs moszkvai nagykövetté való kinevezésére, egyben Molnár Eriknek a moszkvai nagykövetség vezetése alól való felmentése és egyetemi nyilvános rendes tanárrá való kinevezése iránt.

Az igazságügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács rendeletet fogadott el a mezőgazdasági termelés érdekében egyes ingóságoknak végrehajtás alól való mentesítése, valamint a szolgálati viszonyból eredő járandóságok lefoglalásának újabb szabályozása tárgyában.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács rendeletet fogadott el az egyetemi gyógyszerészképzés újabb szabályozásáról.

Dunántúli NAPLÓ RÁDIÓműsora

1949. szeptember 19-től szeptember 25-ig

Hétfő

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Hanglemezek.
11.45: A cseh Don Quijote regénye. Szalatnai Rezső előadása.
12.15: A házi-együttes játszik. Közreműködik Ágai Karola (ének).
13.00: A Pénzügyőr-zenekar játszik. Vezényel Józsa Sándor.
14.15: Könnyű zene.
15.00: Dvorszky Etelka néger spirituálokat énekel.
15.30: Női szemmel... A Rádió Aszszonyrovata.
15.45: Az elmult hét eseménye.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság Alkotmánya. Az államigazgatás legfelsőbb szervei.
17.10: Orosz szórakoztató zene.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.15: Dalolj velünk!
18.30: Tánczene. Hanglemezek.
19.00: Előadás a stúdióban: Gorkij Amerikában. Eseményjáték. Összeállította Barát Endre.
19.30: Falurádió. A Falu Hangja. A magyar dolgozó parasztság élő ujságja.
21.00: A Rádiózenekar játszik, vezényel Lehel György. Közreműködik Sebők György (zongora).
22.20: A moszkvai rádió műsorából.
23.00: Magyar muzsika. Közreműködik Inselt Kató és Nemes Katalin (zongora), a Forrai Kamarakórus és a Tátrai vonósnégyes.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Albánia a művelődés útján. Előadás.
7.35: Magyarnóták.
8.30: Heti zenés kalendárium. Hanglemezekkel.
9.20: Balettzene.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Élő antológia.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.15: Szirtes Pap György trombitál. Martiny Lajos zongorázik.
16.45: Kíváncsi mikrofon.
17.00: Soproni Mária zongorázik.
17.20: Krupszkája és a munkáranevelés kérdése. Előadás.
17.40: A Magyar Rádió műsora a Magyar Optikai Művek dolgozóinak. A Magyar Szovjet Társaság hangversenye.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: A Zsoldos fivérek együttese játszik.
20.00: Falurádió.
21.05: Hanglemezek.
21.15: Mi történik a világgazdaságban?
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Régi magyarnóták. Hajdu Anna énekel, Szendlay László zenekara játszik.

Kedd

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Hanglemezek.
12.15: Sovinszky László szalónzenekara játszik.
13.00: Magyarnóták.
Közben: 13.30: Hírek németül.
14.15: Kertész Kornél zongorázik. Radics László hegedül. Lukácsi Margit énekel. Pege Aladár nagybőgőn játszik.
15.00: Ifjúsági kórus.
15.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.40: Az elmult hét eseménye.
17.30: Orosz népdalok.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Hanglemezek.
19.00: Magyar népi muzsika. A szabadságharc zenéje. Várhelyi Antal népdalfeldolgozásai. Közreműködik Fodor János, a Kamarakórus és a Rádiózenekar tagjaiból alakult együttes. Ismétlés hangfelvételről.
19.30: Falurádió.
21.00: „A magyar könnyű zene abécéje". Irta Zoltán Pál. Elmondja Barragh Éva és Viktor Gedeon.
22.20: Előadás a stúdióban: Pavlov. Ünnepi eseményjáték a nagy orvostudós életéről születésének 100. évfordulójára. Rádióra alkalmazta ifj. Bartha Lajos. Rendező Ispánki János.
23.30: Tánczene. Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Leonid Pervomajszkij, Petőfi fordítója. Előadás.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek. 1. Musszorgszkij: Hovanscsina — előjáték (NBC szimfonikusok, vezényel Toscanini). 2. Rachmaninov: II. szimfónia — e-moll (newyorki szimfonikusok, vezényel Dmitrij Mitroponlis).
11.10: Óvodások műsora. Mese az óvodáról.
14.30: Gyermekrádió.
15.00: Rádióiskola. 1. Hegyek születése és pusztulása. (Földrajz.) 2. Táncos lábbal árkon-bokron át.
15.40: Hanglemezek.
16.00: Reményi Zsuzsa hárfázik.
16.30: Századunk Hangja. Irodalmi antológia. Szerkeszti Hegedüs Zoltán. Jakub Kolasz, a Sztálin-díjas bjelorusz szovjet költő. Összeállította Neményi Ödön. Közreműködik: Demiány Éva, Romvári Gertrud, Szende Mária, Mádi Szabó Gábor, Szabó Sándor és Viktor Gedeon. Rendező Rácz György.
17.00: Dolgozók zeneiskolája.
17.30: Mozart műveiből.
17.45: A Rádió tánczenekara játszik. Pogány László énekel.
18.30: Fényképezési tanácsadó. Szerkeszti Madas László.
19.00: Folyóiratszemle. Anyag- és adatszolgáltatás. Szalai Sándor előadása.
19.15: Szép esti muzsika.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Hanglemez.
22.20: A Ney-Banda vonósnégyes játszik.

Szerda

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Hanglemezek.
12.15: A házi-együttes játszik. Közreműködik Burtula László (gordonka).
13.00: Tánc és dallam.
14.15: Lőrinczy Pál művészegyüttese játszik.
15.00: Az ifjúság hangja.
15.30: Az Opera műhelyéből. Kiszely Gyula beszélget Sándor Judittal.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság Alkotmánya. „Az államhatalom helyi szervei".
17.30: Hanglemez.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. A kupavini szövőnők.
18.15: Termelési híradó.
18.30: A magyar Rádió válaszol a dolgozók leveleire.
18.55: Szabad Népek Hazája.
19.25: Falurádió. A Falu Hangja. A magyar dolgozó parasztság élő ujságja.
19.55: Totóhírek.
21.00: A Rádiózenekar játszik, vezényel Mura Péter.
22.20: Budapesti szerenád. Irta Devecseri Gábor. Elmondja Szörényi Éva. Közreműködik Gyurkovics Mária és Palló Imre dr (ének), a Forrai Kamarakórus, vezényel Forrai Miklós, Hernádi Lajos (zongora) és a Budapesti Zenekar. Rendező Tamássy Zdenkó.
23.00: A moszkvai rádió műsorából.
23.45: Orosz tánczene. Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

5.30: Hajnali muzsika.
7.35: Hanglemezek. I. rész: Orosz művek. II. rész: Magyar művek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Az új Páris. Johann Wolfgang Goethe meséje. Felolvassa Kárpáti Zoltán.
15.00: Rádióiskola. 1. Nyár a magyar költészetben. 2. Tíz perc szovjet muzsika.
15.45: Petőfi kora. „Világosnál, Világosnál..." Fahidy József és Székely György rádiójátéka.
16.25: A földkerekség egyhatodán. Szovjet híradó.
16.40: Eszenyi Irma énekel, dr Vasadi Balogh Lajos zongorázik. „Népdalok és népi táncok."
17.15: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
17.30: A rádió esti iskolája. 1. Magyar nyelv és helyesírás. 2. Számolás, mérés.
18.00: A Bartók Béla Szövetség képviseletében a Posta Járműtelep Énekkara énekel: Vezényel Paulovits Géza. Zongorán kísér Dankó Aladár.
19.00: A tervgazdálkodás kérdései. A kazak kolhozok villamosítása.
19.15: Kelényi György tánczenekara játszik.
20.00: Hanglemezek.
20.20: Hangos ujság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Operettrészletek. Roósz Emil együttese játszik. Közreműködik Marjay Erzsébet és Külkey László (ének).

ÁLLANDÓ MŰSORSZÁMOK:

KOSSUTH:
6.00: Falurádió,
6.30: Hajnali muzsika,
7.00: Hírek, lapszemle,
7.20: Reggeli zene,
8.30: Műsorzárás,
12.00: Déli harangszó, hírek,
14.00: Hírek,
14.15: Hírek szerb nyelven,
16.00: Rádióiskola,
16.55: Műsorismertetés,
17.00: Hírek,
17.10: Szovjet napok, szovjet emberek,
17.50: Hírek oroszul,
18.00: Hírek szerb nyelven,
20.00: Hírek,
20.15: Hírek németül,
22.00: Hírek, Hangos ujság,
24.00: Hírek,
0.10: Hírek franciául,
0.20: Hírek angolul,
0.40: Műsorzárás.

PETŐFI:
5.30: Hajnali muzsika,
6.45: Reggeli torna,
7.00: Reggeli zene,
8.00: Hírek, Lapszemle,
10.00: Hírek,
10.50: Rádióiskola,
11.30: Műsorzárás.
17.00: Ötórai tea,
20.30: A Rádió Szabadegyeteme,
21.00: Hírek,
21.15: Tíz perc sport,
23.00: Műsorzárás.

Moszkva magyarnyelvű adásai

MOSZKVA: 18.00—18.30, 19.78, 25.8, 30.74 méteres rövidhullámsávon; 20.00—20.30, 25.8, 30.8 méteres rövid- és 1115 méteres hosszúhullámsávon. Ezenkívül minden vasárnap 14.00—15.00, a 19.78 és 25.8 méteres rövidhullámsávon hangverseny a magyarországi rádióhallgatóknak.

Csütörtök

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyarnóták.
11.30: A Szabadegyházak vallásos félórája a stúdióból.
12.15: Indulók.
13.00: Somló Sándor Melódia-együttese játszik.
14.15: Gyermekrádió. A Rádió Gyermekujság műsora. Szerkeszti Pápa Relli.
15.30: Női szemmel... A Rádió Aszszonyrovata.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A sztálini ötéves terv a Nagy Honvédő Háború után.
17.30: Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Megemlékezés Iván Petrovics Pavlovról.
18.15: Termelési híradó. (Ember).
18.30: Szomszédaink — barátaink. Külpolitikai híradó a baráti népek országaiból.
19.00: Előadás a stúdióban: Az áruló, Gorkij regényenyomán irta Zsolnay Vilmos. Fordította Kálnoky László.
21.00: „Csütörtökön este..." Irta Zoltán Pál. Elmondja Jánossy Judit és Lengyel Vilmos. Közreműködik Karády Katalin, Vámosi János (ének), Tabányi Mihály (harmonika), Roósz Emil (hegedű) és a Rádió tánczenekara.
22.20: Tánczene. Hanglemezek.
22.30: Szív küldi szívnek szívesen.
23.00: Muzsikáló városok. III. Lipcse. Irta Barna István. Rádióra alkalmazta Szobotka Tibor. Közreműködik Rösler Endre (ének), Schneider Hédy (zongora), Demeter Hedvig és Kárpáti Zoltán. Hanglemezekkel. Rendező Várnai Péter.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Hanglemezek.
9.00: Szabó Jenő énekel, Zemplén Müller József zenekara magyarnótákat muzsikál. 1. Ha meghalok, csillag leszek — népdal, 2. Hét csillagból van a Göncölszekere — népdal, 3. Beterelték a ménest a kárámba — népdal, 4. Nincs énnekem szebb tanyám — népdal, 5. Tejben fürdik az én rózsám — népdal, 6. Arra alá kerek erdő — népdal, 7. Kilyukadt a kötőn — népdal, 8. Sej, haj ne feküdj a szénaboglya tövébe — népdal, 9. Oláh József—Egerszegi Géza: Zúg a vihar a Bakonyban, 10. Mi füstölög ott a síkon — népdal, 11. Dóczy József: Nádfedeles kis házikóm, 12. Már mínálunk babám — népdal.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Hanglemezek.
15.00: Rádióiskola. 1. Az ipar és kereskedelem az ókorban. (Történelem). 2. A gőzgép. (Fizika).
15.40: Szív küldi szívnek szívesen.
16.00: Balassa Tamás zongorázik, Kovács Andor gitározik. Boros József nagybőgőn játszik.
16.30: Albán-est.
17.00: Chopin művek.
17.15: Spanyol műsor. Jeney Alice énekel. Kovács Barna gitározik.
17.45: Felfedezők és feltalálók.
18.00: Tánczene.
19.00: Kérdezz — felelek!
19.20: Operaközvetítés. Bizet: Carmen. Opera négy felvonásban.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?

Péntek

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Dukas: A bűvészinas — szimfónikus költemény. Hanglemez.
11.40: Élet a pesti budai hajóhídnál. Csatkai Endre előadása.
12.15: A házi-együttes játszik, Eyssen Irén énekel.
13.00: Magyarnóták.
14.15: Hanglemezek.
15.00: Kalandozások a zene történetében. Rimszkij—Korszakov. Darvas Gábor előadása. Hanglemezekkel.
16.00: Rádióiskola. 1. Orosz nyelvi anfolyam haladóknak. 2. Népzene. (Huszár).
16.40: Marxista-leninista negyedóra. Időszerű elméleti kérdések. Kassai Géza előadása.
17.30: Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.30: A Nép Rádiószínháza: „Mint a tenger árja..." Román György rádiódrámája. Rendező Ispánki János. Személyek: Li, orvos — Tapolczay Gyula; Tong ügyvéd, barátja — Bárdi Odön; An Nih, Li fiatal felesége — Ferrari Violetta; Ifjabb Li — Ungvári László; Csang, a néphadsereg hadnagya — Szakáts Miklós; Liu, őrmester — Szemethy Endre; Fiú — Bánffy András.
19.30: Falurádió. A Falu Hangja. A magyar dolgozó parasztság élő ujságja.
21.00: Tánczene. Hanglemezek.
22.20: A Rádiózenekar játszik. Vezényel Sebestyén György. 1. Haydn: Üstdob szimfónia, 2. Szoszakovics: V. szimfónia.
23.25: Schumann: Esz-dur zongoraquintett, Op. 44. (Zongora: Artur Schnabel és a Pro Arte vonósnégyes). Hanglemez.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Rövid séta a bakteriumok világában. Előadás.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
14.30: Kövesdi Pál olasz dalokat énekel. Zongorán kísér Hajdu István.
15.40: Hanglemez.
16.00: Spiegel Anni, Rátonyi Róbert és a Hurrikán-együttes énekel. Tábor Jenő fagotton játszik. Zongorán kísér Kardos István.
16.45: Kíváncsi mikrofon.
17.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
17.30: Az Ifjúság Hangja.
17.50: Tabányi Mihály Pinocchio tánczenekara játszik.
18.30: A Rádió esti iskolája.
19.00: Csárdások.
19.20: A Magyar Rádió műsora az Ocil Gépgyár dolgozóinak.
20.00: Falurádió.
20.20: Hangos ujság.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából.

Szombat

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.30: Kamarazene. 1. Boccherini: D-dur vonósnégyes (Poltronieri quartett). 2. Schubert: Két tétel a d-moll vonósnégyesből. (Bruinier quartett). Hanglemezek.
12.15: Hanglemezek. 1. Johann Strauss: Szerelmi dalok (filharmonikus zenekar). 2. Johann Strauss: Kék Duna keringő (filharmonikus zenekar, vezényel Erich Kleiber). 3. Johann Strauss: Érettségi bál (bécsi szimfónikus zenekar, vezényel Dorati Antal).
13.00: Hanglemezek.
14.15: Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték.
14.30: Magyar Enciklopédia. A magyar rádió tudományos folyóirata. Egy könyv útja.
15.00: Zenei kaleidoszkop.
15.30: Gyermekrádió.
16.05: Előadás a stúdióban: „Az anya". Rádiójáték N. Tyihonov nyomán.
16.25: Francia népdalcsoport. Nádor Magda énekel, zongorán kíséri Hajdu István.
17.10: Tánczene. Hanglemezek.
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. Éljen Gorkij!
18.30: Orosz népzene. Toki Horváth Gyula zenekara muzsikál.
19.00: „Szép esti muzsika". Hangfelvétel.
21.00: Vidám zenés hétvége. Irta Csillag István. Elmondja Lengyel Vilmos. Közreműködik Gerard Laboch, Vály Gabriella (ének), Fóthy János (zongora), Beamter Jenő.
22.20: A „Szív küldi szívnek szívesen" jutalomhangversenye a júliusi pályázat nyerteseinek.
23.20: Tánczene. Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.35: Hanglemezek.
9.00: Népszerű operarészletek.
9.45: Görög gyermekek műsora.
10.15: Mesterek muzsikálnak. 1. Mendelssohn: Hegedűverseny (Yehudi Menuhin és a Colonne zenekar, vezényel Enesco). 2. Liszt: Esz-dur zongoraverseny (Artur Rubinstein és a dallasi szimfónikus zenekar, vezényel Dorati Antal). Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
14.30: Népek zenéje. Boros Jolán cseh dalokat énekel. Zongorán kíséri Kardos István.
15.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.00: Színházi közvetítés.
19.00: Debussy: Kis szvit. a) Csónakon, b) Díszkíséret, c) Menuett, d) Balett (londoni szimfonikusok).
19.15: Falurádió. Így dolgozunk a szövetkezetekben.
20.00: Népnevelők húszperce.
20.20: Tánczene. Hanglemezek.
22.20: Szív küldi szívnek szívesen.

Vasárnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.00: Reggeli zene.
8.00: Hírek.
8.25: Szív küldi szívnek szívesen.
9.00: Hanglemezek.
10.00: Görögkeleti istentisztelet közvetítése a Petőfi-téri görögkeleti templomból.
10.45: Külügyi negyedóra.
11.00: Chopin műveiből. 1. Fantasie impromptu (zongora: Emil Sauer), 2. Ké étüd (zongora: Niki a Magaloff), 3. Asz-dur mazurka (zongora: Jan Paderevski), 4. e-moll keringő (zongora: Moritz Rosenthal). Hanglemezek.
11.15: A Rádiózenekar játszik.
13.30: Hangos ujság.
14.15: Ünnepi hanglemezek.
15.00: Sárossy Ferencné és Szalay László énekel, ifj. Veres Károly zenekara magyarnótákat muzsikál.
16.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
17.10: Közvetítés Prágából. A Vlach zenekar játszik. Ismétlés hangfelvételről.
18.15: Híres énekesek filmdalai.
18.30: Falurádió. A magyar dolgozó parasztság élő ujságjának ünnepi száma.
19.30: Engel Iván zongorázik. 1. Bach: 4 duett, 2. Bartók: Nyolc darab a Mikrokosmosból, 3. Bartók: Két siratóének.
21.00: Vidám Rádiószínház. I. Antal Ambrózy Ágoston és Kovács Dénes vidám rádiójátéka. Rendező Rácz György.
22.15: Hangképek a vasárnap sportjáról.
22.30: Totóhírek.
23.00: Beethoven műveiből.

PETŐFI-RÁDIÓ

8.30: Falurádió.
9.00: Fejtörő séta Zenopotámiában.
10.15: Operettől a táncig.
11.15: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.40: Vasárnap déli Rádiószínház.
12.00: Tánczene. Az I. honvédkerületi zenekar játszik, vezényel Pongrácz Géza.
13.00: A Néphadsereg híradója.
13.20: Artur Rubinstein zongorázik.
13.30: A Világirodalom Kincsesháza.
14.00: A házi-együttes játszik. Ladányi Ilona és Angyal Nagy Gyula énekel.
15.00: Nagy elbeszélők. Szomszédok. Alexander Goncsár, a Sztálin-díj nyertesének elbeszélése. Fordította Éber Istvánné.
15.20: A moszkvai rádió műsorából.
15.45: Vasárnapi krónika.
16.00: Halló, vasárnap délután!
17.00: Magyar Parnasszus. A Magyar Rádió irodalmi folyóirata. Szerkeszti Kolozsvári Grandpierre Emil.
17.40: Komoly zene — vidám zene.
18.30: Hanglemezek.
19.00: Rimszkij—Korszakov: Spanyol capriccio. Hanglemez.
19.15: Stúdióoperett.
20.20: Közvetítés Krakkóból. A lengyel rádió heti szórakoztató műsora a magyar rádió hallgatóinak.
21.15: Szív küldi szívnek szívesen.
22.00: Színes szöveg.

Szászvár nyolc, Komló öt nappal előbb fejezi be a hároméves tervet

A mecseki bányák dolgozói fokozott munkával válaszolnak Rajkék aljas összeesküvésére

Termelési értekezletet tartottak a Mecseki Szénbányák NV. dolgozói a komlói kultúrházban. A termet zsúfolásig megtöltötték a komlói, szászvári, nagymányoki bányászok legjobbjai. — Ezen az értekezleten jelentették be a komlói bányászok, hogy csatlakoznak a Hofherr-gyár versenyfelhívásához, ezzel válaszolva Rajkék aljas árulására. Bejelentették azt is, hogy

a szászváriak nyolc nappal, a komlóiak pedig öt nappal előbb befejezik a hároméves terv végrehajtását.

Az értekezleten Lakatos József elvtárs, a Párt megyei termelési felelőse mondott beszédet.

Politikai és szakmai hiányosságok

Bevezetőben megállapította, hogy a Mecseki Szénbányák ezideig nem teljesítették a hároméves terv előirányzatát.

A termelékenység terén 2.5 százalékos a visszaesés január óta, viszont az igazolatlan műszakmulasztók száma 2 százalékkal emelkedett.

A továbbiakban rámutatott arra, hogy ezek a hibák a politikai nevelés hiányosságára vezethetők vissza. Kihangsúlyozta, hogy a pártszervezetek nem vettek részt a termelő munka irányításában és megszervezésében. A szakmai továbbképzésre sem fordítottak gondot. Az üzemi háromszög pedig egyáltalán nem teljesítette feladatát.

Döntő kérdés a személyi felelősség

Ezután kitért a hibák sürgős kijavításának módozataira.

Elsősorban a politikai nevelés terén kell gyors és jó munkát végezni.

Meg kell szervezni a munkaversenyt, a normák kérdését is rendezni kell, fel kell állítani a körleti üzemi háromszögeket is. Kihangsúlyozta, hogy

a termelésért a vállalatvezető és a párttitkár felelős.

Végül felhívta a figyelmet az újító- és tapasztalatcseremozgalom fontosságára.

Lakatos elvtárs beszéde után Császti elvtárs üb. titkár felkérte a dolgozókat, hogy szóljanak hozzá az értekezlet anyagához. A többszöri felszólítás ellenére sem akadt hozzászóló, ami azt bizonyítja, hogy

a MASZ-bányáknál a politikai nevelés terén valóban nagy hiányosságok vannak.

A dolgozók még mindig nem értik meg, hogy a bánya, amelyben dolgoznak az övék és annak irányításában, vezetésében nekik is részt kell venni. A termelési értekezletek éppen azt a célt szolgálják, hogy a dolgozók közösen vitassák meg azokat a problémákat, amelyekkel elősegíthetik a termelés fokozását, az életszínvonal emelkedését, egyszóval a szocializmus építését.

A Bőrgyár ifjúmunkásai is csatlakoztak a Hofherr-gyár versenyfelhívásához

„Mi, az Első Pécsi Bőrgyár ifjúmunkásai elfogadjuk a Hofherr-gyár versenykihívását" — Így kezdődik a bőrgyári ifik versenykihívása, amelyben célul tűzték ki, hogy

a hároméves tervet két év, négy hónap és három hét alatt teljesítik.

Egyben szocialista versenyre hívják az ország összes, de különösen Pécs város minden ifjúmunkás brigádját, valamint egyéni versenyzőit. Külön párosversenyre hívják ki a Hofherr-gyár dolgozóit.

A verseny szeptember 19-én kezdődik és december 31-én végződik.

A versenypontok között szerepel a késések kiküszöbölése, a termelékenység emelése, minőségi termelés fokozása, önköltségcsökkentés, ideológiai képzettség, MHK próbázások és a pártsajtók közös megvitatása. A versenyfeltételeket ifjúsági napon vitatták meg és fogadták el a bőrgyár ifjúmunkás dolgozói.

Közigazgatási dolgozók a szántás-vetés sikeréért

Az őszi szántás-vetési terv az ötéves terv első részlettervét jelenti mezőgazdaságunkban. Ennek megfelelően tehát legfontosabb feladatunk, hogy az őszi szántás-vetési terv megvalósítását minden erővel sikerre vigyük.

Az őszi szántás-vetési munkálatok sikeres elvégzésének érdekében közre kell működnie minden falusi dolgozónak. Ez a megfontolás indította arra a vasasi jegyzőség közellátási kisegítőit, akik a szántás-vetési terv végrehajtásának adminisztrációs munkáit végzik, hogy *versenyre hívják ki a megye valamennyi jegyzőségének hasonló munkakört betöltő dolgozóit.*

A versenyfelhívásban, melyet Kovács István, Bánfai József közellátási kisegítők és Árvai János aljegyző írtak alá, a politikai felvilágosító munkát, a népi szervek és a tömegszervezetek munkájának támogatását, az összes tervek és jelentések határidőnbelüli pontos elkészítését, egyéni versenyek szervezésében való közreműködést, az összes őszi mezőgazdasági munkálatok *időbeni elvégzésének elősegítését jelölik meg szempontokként.*

ASSZONYOK BESZÉLNEK a gyalázatos összeesküvőkről

A népi demokrácia egyenjogúságot adott a nőknek.

Munkánkért ugyanolyan fizetési kapunk, mint a férfiak. De nemcsak a munkában értük el, ezt az egyenjogúságot, hanem az élet minden terén. Van főispánunk, miniszterünk, falusi bírónk, vállalatvezetőnk, egyszóval az élet minden ágába, minden helyére elkerülhetünk, ha kedvünk és tehetségünk van hozzá.

— Ezt akarták tőlünk elvenni Rajk és gazember bandája. El akarták venni a csecsemőotthonokat, gyári étkezőket, a balatoni üdülőnket — mondja ökölbe szorult kézzel Hirsch Ferencné bőrgyári munkásnő — el akarták venni

GYERMEKEINKTŐL

AZ ISKOLÁZÁS LEHETŐSÉGÉT.

Mi asszonyok nem is tudjuk elmondani, mennyire hálásak vagyunk Rákosi elvtársnak és milyen csodálattal tölt el bennünket az ő nagyszerű veezetése és ébersége, amivel ezt az áruló bandát, aljas brigantikat felelepleztе. Újra ő mentett meg bennünket a végső pusztulástól.

Egy üzemi asszony, szavaiban benne él száz és száz üzemi asszony. De nemcsak a város, hanem a falu is elítéli, megveti, forró, izzó gyűlölettel beszél róluk.

— Mi asszonyok, különösen a falusiak sötétségben, elnyomottan éltünk, az élet jó, napsugaras oldalát nem ismertük. Százan és százan közülünk írni sem tudnak. Ma tanfolyamok indultak ezekért és szövetkezetbe,

BIRÓNAK, FŐISPÁNNAK,

MINDENÜVÉ BEKERÜLTÜNK

— mondja Horváth Istvánné velényi dolgozó parasztasszony. — A Rajk-banda a sötétségbe, reménytelenségbe akart visszalökni valamennyiünket.

De ugyanilyen fojtogató gyűlölet él a fiatalokban is. Kakas Annával beszélünk. Még csak 17 éves, de már a pécsbányatelepi ÜB tagja.

— Édesapám is mozgalmi ember volt — meséli. — Azért kellett neki meghalnia. Amikor megbetegedett még orvosi segítséget sem kapott. Mennyire szeretném ha láthatná, hogy megváltozott körülöttünk minden amióta a Szovjethadsereg felszabadított bennünket. Ha láthatná ha tudná, hogy annyit keresek, hogy édesanyámat is eltudom tartani. Ezért csak megvetéssel és gyűlölettel tudok azokra gondolni, akik bizalmunkba férkőzve aljas módon el akarták venni tőlünk szabadságunkat, függetlenségünket, meg akarták semmisíteni eddigi eredményeinket, vissza akarták hozni a multat, s annak átkos rendjét. Nem kérünk a multból, amiért apám is meghalt. Mi a szocializmus útján járunk, s erről az útról sem Rajk és bandája, sem imperialista megbízóik nem tudják le téríteni a magyar népet.

MIT FEJLŐDTÜNK, AMIÓTA

SZABADOK VAGYUNK,

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Eltaposssuk a férgeket

Azok, akik ellen most folyik a per, és a többi gonosztevő, bérencek bérencei. Mintaképük, a fasiszta Tito maga is bérence az amerikai imperialistáknak és Rajkék ennek a gonosztevőnek a szolgálatába szegődtek. Gyűlölni való banda ez a kémekből és gyilkosokból álló társaság.

Mi munkások az ilyen utálatos férgeket sárbatapossuk és megyünk a magunk útján a szocializmus felé. Pártunk és nagy vezérünk Rákosi elvtárs megmutatta nekünk, hogyan kell kemény kézzel elbánni az ilyen árulókkal és megtanított bennünket arra, hogyan kell dolgozni, ha jobb jövőt akarunk építeni magunknak. Mi úgy akarunk dolgozni, ahogy Rákosi elvtárs tanított és megvalósítjuk magunknak a szocializmust.

GARZÓ SÁNDOR
A Pécsi Fém- és Lakatosárugyár munkása.

Vigyázott ránk nagy Pártunk és Rákosi elvtárs

Rajk és bandája elárulta a munkásosztályt, elárulta a szocializmust. Pártunkra és a mi forrón szeretett vezérünk, Rákosi elvtársra merte emelni a kezét. Kérlelhetetlenül le fogunk számolni ezekkel a többszörös gazemberekkel. Azt üzenjük nekik, hogy a munkásosztály hatalmát nem lehet megdönteni, mert vigyáz rá a munkásosztály nagy Pártja és szeretett vezére Rákosi elvtárs.

Nem tűrjük, hogy egy pillanatig is arra gondoljon valaki, hogy a magyar munkást mégegyszer vissza lehet vinni a megalázottságba, nyomorba, munkanélküliségbe, inségmunkába, a kapitalista multba. Mi előre nézünk, a szocialista jövő felé. Aki ellenünk tör és háborút akar kirobbantani, annak akár fegyverrel is neki megyünk. Elhatároztam, hogy ezentúl még az eddiginél is többet és jobban fogok dolgozni, hogy a családom, a gyermekem és az egész munkásosztály boldog jövőjét megvédjem, országunk erősítésével, munkával fogok harcolni az ellenség ellen.

BOCZ JENŐ
Zsolnay-gyári koronggos

Eberebbek leszünk és fokozzuk a termelést

Rajk és cinkostársai, ezek az elvetemült hazaárulók Tito és az amerikai kapitalizmus kezére akarták játszani azt az országot, amelyet a magyar munkásosztály és dolgozó parasztság olyan nagy erőfeszítéssel épített fel a háború romjaiból. Amíg mi munkaversenyeket szervezünk, brigádokat alakítottunk a termelés javítására, munkánk tökéletesítésére, addig ők a sorainkba furakodva hátba akartak támadni bennünket.

Népi demokráciánk acél ökle úgy sujt le rájuk, ahogy azt megérdemlik. Mi pedig megfogadjuk, hogy ezután éberebbek leszünk a befurakodók ellen és termelő munkával, szocialista munkaversennyel erősítjük hazánkat, hogy se belülről, se kívülről ne tudják hasonló aljas fasiszták megtámadni.

GULYÁS JÓZSEF
Első Pécsi Bőrgyár

A KÖZÖS MUNKA EREDMÉNYE:

OÁZIS A PUSZTASÁGBAN

Végeláthatatlan sztyeppén terül el a Vorosilov-kolhóz. A távolban parányi házak, a juhászok vándorlakásai, juhkarámok. Még távolabb sötét vonal: ez már az erdősáv, mögötte hatalmas búzatenger.

A napszítta agyagos talajon tavaly jelentek meg az árokásó gépek és a traktor-vontatta, kubikos taligát felváltó földhordó gépek. A munkálatokat a falusi szovjet elnöke sürgette: „Víztárolót kell építeni!"

Összehívták a lakosságot, mely lelkesen jóváhagyta a falusi szovjet javaslatát. Nemcsak a Vorosilov-kolhóz, a szomszédos „Második Ötéves Terv" nevű kolhóz is építőbrigádokat állított ki. Így azután ez év februárjában már gát zárta el a szántókat a tavaszi vizek elől. A traktorvontatta hatalmas talajásó ekék és a földhordó gépek munkájának eredményeként több mint 25.000 köbméter földet töltöttek a gátra és a feltartóztatott tavaszi vizekből három kilométeres átmérőjű tó képződött a sztyeppén.

Nyár közepén a kolhózelnök kijelentette: „A munka befejeződött, őszre a vízkészlet 2,700.000 köbméter lesz a tóban."

Kezével előre mutatott: „Itt, ahol még soha nem termett meg zöldség, most veteménysorok húzódnak. A kolhóz kertésze nyolc hektárt beültetett, de jövőre a veteményeskert területét megháromszorozzuk."

A szovjet emberek erőfeszítése, a kolhózparasztok munkája eredményeként tó támadt a sztyeppén, a kietlen pusztaságban. A jó víztől emelkedik teheneik tejhozama. Ezrével uszkálnak már a tükörpontyok a tóban, mely mellett libát-kacsát lehet majd nevelni.

NEM JÖTTEK HAZA ÜRES KÉZZEL

a Dohánygyár küldöttei a tapasztalatcsere-látogatásról

A Dohánygyár az elmúlt napokban tapasztalatcsere-látogatásra küldte ki a szegedi és sátoraljaújhelyi dohánygyárakhoz Poszek Antal termelési felelős és Kiss Antal újítási megbízott elvtársakat. A kiküldöttek hazafelé tartó útjukon feláldozták egy éjszakájukat, ezzel egy napot takarítottak meg, s ezt arra használták fel, hogy megátogassák az óbudai és lágymányosi dohánygyárat, valamint a Köbányai-uti tanműhelyt.

A látogatás igen szép eredménnyel járt: a kiküldött két elvtárs közel ötven apróbb-nagyobb, de egytől-egyik igen értékes újdonságot hozott magával, s ezeket a közeljövőben a pécsi dohánygyárban is megvalósítják.

Az egyik így szerzett értékes újítás a vágógépekre vonatkozik és segítségével elérik, hogy a vágógép nagyobb pontossággal vágja megfelelő finomságúra még a rosszabb minőségű dohányt is. A másik, ugyancsak a vágógéppel kapcsolatos újítással a gépkezelő munkáját teszik könnyebbé, úgy, hogy a gépet egyhelyről szabályozhatja.

Nagyobb termelékenységet tudnak elérni azzal az újítással, amelyet az egyik dohánygyárban láttak. Ennek lényege, hogy a csomagológép öntöttvas meghajtóláncát préselt acélból készült lánccal cserélik ki és így a gép fordulatszámát veszély nélkül fel tudják emelni. A külföldről vásárolt drága meghajtóláncok megóvására bevezetik azt is, hogy a láncokat zárt és olajjal telt tokokban futtatják, s ezzel kopásukat kiküszöbölik.

A szivarkagyártás munkáját könnyíti meg az, hogy a tapasztalatok alapján a szivarkagyártógép ragasztóanyagtartályába géppel hajtott keverőt szerelnek és ezzel kiküszöbölik az állandó kézi kevergetést és rázogatást.

Csökkenti az önköltséget a lenszalagfeszítő szerkezet, amely a gépeken használatos lenszalagot az eddigi hirtelen és egyszerretörténő állítás helyett fokozatosan és a lenszalag teherbírásának éppen megfelelő súllyal feszíti ki.

A dohányáruk jobb minőségét szolgálják a szállításnál alkalmazható újítások, amelyek egyrészt feleslegessé teszik az áruknak többszöri kézzel való megfogását, másrészt megszüntetik a szállítás alatti rázkódást.

Látták a küldöttek, hogy az ülőmunkával foglalkozó munkások és munkásnők forgatható és rugalmas székeken ülnek, ami megkönnyíti munkájukat és nagyobb teljesítményt tesz lehetővé.

A tapasztalatcsere eredményeit néhány hét múlva láthatjuk majd a Dohánygyárban, amely egyébként szintén számos tapasztalatot adott a többi dohánygyár részére.

Mozi

APOLLO 21-éig
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások: 5, 7, 9 óra.

URÁNIA 21-éig
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor

PARK 19-éig
Amikor még a ruha tette az embert...
Díszmagyar
Főszereplők:
Benkő Gyula, Bánki Zsuzsa, Lázár Mária.
Előadások kezdete: 6 és 8 órakor

Megérkezett
és MA este 8 órai kezdettel tartja nagy megnyitó
díszelőadását
az
OLYMPIA-CIRKUSZ
Pécsett a Vásártéren
20 nemzetközi világattrakció
Előadások kezdete esténként 8 órakor, vasárnap délután 4 és 8 órakor

Hírek

SZEPTEMBER 17. SZOMBAT
ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61., „Pelőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. sz. — **NÉVNAPOK:** Sz. Ferenc, prof.: Ludmilla. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen kisebb eső. Helyenkint reggeli köd. A hőmérséklet nyugat felől kissé süllyed.

— **OTI orvosi ügyelet.** A Széchenyi-térről a Zsolnay-gyár felé eső területen: dr. Bartha Vilmos, lakik: Kiskirály-utca 17. A Széchenyi-térről a Tüzérlaktanya felé eső területen: dr. Miskolczy Vilmos, lakik: Munkácsy Mihály-utca 27., tel.: 29-96 tart ügyeletes szolgálatot lakásán. — **OTBA orvosi ügyelet:** A város keleti részén dr. Mayer Gyula, lakik Zsolnay Vilmos-utca 6., tel.: 23-22. A nyugati részen dr. Bánky József, lakik Apponyi-tér 6., tel.: 34-64.

— **A pécsi Kokszmű Üzemi Pártszervezete és az MNDSZ** szeptember 17-én este 8 órakor az üzem kultúrtermében Gorkij-emlékestet rendez. Vendégeket szívesen látnak.

— **Halálozás.** Berencz Márton szeptember 15-én, 82 éves korában elhúnyt Pécsett. Temetése szeptember 17-én, szombaton délután 3 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából. Halálát felesége, gyermekei, menye, vejei, unokái, dédunokái és a rokonság gyászolja. (x)

— **A DÉFOSZ pécsi csoportja** felhívja azoknak a figyelmét, akik kishaszonbérbe bírnak területet, a szerződéseket sürgősen kössék meg, ellenkező esetben a termés nem szedhetik le és meg is büntetik őket. Ugyancsak felhívják azokat a kimondottan fölművelésssel foglalkozó pécsi DÉFOSZ tagokat, akiknek akár saját, juttatott földjük, vagy kishaszonbérletük van, hogy a vasárnap délelőtt 10 órakor a Zrínyi-utca 13. sz. alatt tartandó gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

A KIOSZ énekkari elnöksége felkéri az összes tagjait, hogy ma, szombaton este 7 órakor a megbeszélt helyen családtagjaikkal együtt megjelenni szíveskedjenek. Olcsó és meleg ételekről gondoskodás történt.

— **A tiszti főorvosi hivatal közli,** hogy a népjóléti miniszter rendelete értelmében minden munkavállalót foglalkoztató kisipari üzem (szabó, cipész, asztalos, lakatos, stb.) egészségügyi ellenőrző könyvet köteles beszerezni. Az egészségügyi ellenőrzést hatósági (városi) orvosok végzik. Az ellenőrzőkönyv beszerezhető: KIOSZ-nál, Szabadság-út 2. Ára: 3.60 forint.

— **A galambászok, nyulászok és kisállattenyésztők piacát** minden szombaton délután 2 órától az Irányi Dániel-téri placon a gépipari gimnázium mögött engedélyezte a városi tanács. Az érdekeltek minél nagyobb számban jelenjenek meg eladás vagy esetleges csere eszközlése végett.

— **Dobszai Pál** 28 éves, nőtlen magyaregregyi lakos Frommer-pisztolyával agyonlőtte magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség volt.

— **A kereskedők sportszakosztályvezetői és működő tagjai ma,** szombaton délután fél 6 órakor fontos ügyben összejövetelt tartanak. Megjelenés kötelező.

— **Óriási érdeklődés** előzi meg a Pécsi Nemzeti Színházban, szeptember 17-én, szombaton és 18-án vasárnap este fél 9 órai kezdettel színre kerülő Vidám Zenés Hétvége című műsoros estet. Fellépnek Budapest kedvencei: **Lantos Olivér, Vadas Zsuzsa, Kabos László, Hertelendy Hanna, Fellegi Tamás, Barna Pál.** Az érdeklődésre való tekintettel jegyek az IBUSZNÁL is elővételben kaphatók. (x) (4396)

— **Rajztanfolyam** felnőtteknek és gyermekeknek okt. 1-én ismét elkezdődik. Jelentkezés Gádor, János-utca 12. szám. Plakát- és reklámtervezést is tanítok. (x) (1436)

— **Az alábbi talált tárgyak** igazolt tulajdonosai jelentkezzenek a kapitányság házipénztáránál: egy női pullover, gépkocsivezető sapka, egy férfi esernyő, egy aktatáska, egy tejeskanna, egy cigarettatárca, egy pénztárca (pénz nélkül), egy pár férfi félcipő és kettő darab húszforintos.

Diófási Sándor is jelentkezett...

Szeptember végén indulnak el a tisztképző akadémiára azok a baranyai munkásfiatalok, akik lelkesen csatlakoztak Farkas elvtárs felhívásához. Öröm és büszkeség tölti el szívüket, ha arra gondolnak, hogy tisztek lehetnek. Fiataljaink megértették, hogy hadseregünk valóban akkor a népé, ha vezetői is a nép fiaiból kerülnek ki.

Diófási Sándor elvtárs, ifjúmunkás is jelentkezett a tiszti tanfolyamra.

— Úgy érzem, hogy nekem is a néphadseregben a helyem — mondja lelkesen —. Farkas elvtárs felhívására rögtön megszületett bennem az elhatározás és most büszkén és boldogan megyek, mert ki tudná népköztársaságunkat jobban megvédeni, mint mi, a nép fiai?

Megkérdezzük tőle, nem lesz-e furcsa itthagyni azokat az elvtársakat, akikkel olyan megértésben működött együtt.

Úgy érzem, hogy nem — válaszolja —. Hiszen ahova megyek, az ottani elvtársak éppúgy kedvesek lesznek nekem, mint az itthonmaradtak.

Szóba kerül a leleplezett összesküvés is. Izzó gyűlölettel beszél Rajkról és kémbandájáról.

— Éppen a Rajk-ügy szilárdította meg bennem azt az elhatározást, hogy katona légyek. Tudom, ha néphadseregünk erősödik, ezzel népi demokráciánkat is erősítjük. És ha népi demokráciánk erős, akkor le tudunk számolni valamennyi ellenségünkkel.

Így beszél Diófási elvtárs, a Bőrgyár volt ifjúmunkása, aki a választások óta mint városi MINSZ titkár működött és munkáját igen eredményesen végezte. Biztosak vagyunk benne, hogy néphadseregünknek éppen olyan kitűnő tisztje lesz, mint amilyen becsülettel helytállt a termelés frontján és az ifjúsági mozgalom irányításában.

Fegyházra és börtönre ítélték a kozármislényi feketecséplőket

Bodonyi Márk cséplési ellenőr és ifj. Auth György cséplőgéptulajdonos vezető Kozármislény községben 39 csépeltetőnél 170 mázsa búzát és 100 mázsa árpát nem jegyeztek be a mázsakönyvbe. Közellátás érdekeit veszélyeztető bűntett miatt

a pécsi munkásbíróság Bodonyit 2 évi és 6 hónapi, Authot 2 évi fegyházra,

mindkettőjüket ötévi hivatal- és politikai jogvesztésre, a községből egyhónapi kitiltásra és az ítéletnek dobszó útján való közzétételére ítélte. Jantal Pétert, aki hozzájárult az érdekelteknek ahhoz az elhatározásához, hogy szabálytalanul fognak cséplni mint

bűnsegédi bűnrészest egy évi és hat hónapi börtönre

háromévi hivatal- és politikai jogvesztésre, 5.000 forint vagyoni elégtétel megfizetésére, egy hónapi kitiltásra és az ítéletnek dobszó útján való közzétételére, Varró István gazdát, aki 5 mázsa gabonát feketén csépeltetett

hathónapi börtönre,

500 forint vagyoni elégtétel megfizetésére és egyhónapi kitiltásra ítélte. Varró Józsefné vádlottat felmentette.

Megérkezett az Olympia nagycirkusz

Ma érkezett városunkba az ország tényleg legnagyobb cirkuszvállalata, a 4 árbócos Olympia cirkusz és ma este 8 órai kezdettel tartja nagy, káprázatos megnyitó díszelőadását, a Vásártéren felállított sátorpalotájában.

A cirkuszban 20 nemzetközi világattrakció gondoskodik arról, hogy a közönség legnagyobb megelégedését érdemelje ki. Az Olympia cirkusz fővárosi sikerei után a pécsi közönséget is megfogja hódítani. 2000 személyt befogadó nagy sátorpalota a legnagyobb kényelmet nyujtja a közönségnek és a cirkusz igazgatósága mindent elkövetett, hogy Pécs város közönsége ezúttal is a legjobbat, a legszebbet kapja, melyet egy cirkusz csak nyujthat. (x) 4424)

Börtönt kapott a gépromboló kulák

A pécsi munkásbíróság ma tárgyalta Matisa Elemér és Matisa Ferenc igali kulákok ügyét, akik ellen a hároméves terv végrehajtását veszélyeztető bűntett kísérlete miatt emelt vádat a munkásbíróság. Matisa Ferencet az enyhítő körülményekre való tekintettel 6 hónapi börtönre és háromévi hivatalvesztésre ítélte. Bályját felmentette. Az ítélet szerint Matisa Elemér traktorát szabotálás miatt igénybevették, Matisa Ferenc emiatt vasdarabot engedett be a traktorba és ezzel megkezdte a gép rombolását.

Szakszervezet

A Szakszervezeti Tanács Megyei Titkársága értesíti az üzemi és szakszervezeti propaganda és kultúrfelelősöket, hogy a Szakszervezeti Tanács Kultúrautója szeptember 19-én, hétfőn Pécsre érkezik és délután 5 órai kezdettel a szakszervezeti székházban bábszínház előadást tart, melyre a gyermekeket szeretettel hívják. Este 8 órai kezdettel ugyancsak a székház nagytermében nívós és értékes kultúrelőadás. A kultúrcsoportok teljesszámú és a szakszervezeti tagok minél nagyobbszámú megjelenését kéri a titkárság. Belépődíj nincs.

A Szakszervezeti Tanács Megyei Titkársága közli az illetékesekkel, hogy a Szín- és Filmművészeti Főiskola felvételi bizottsága vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a felvételi vizsgálatokat. Akik az iskolára jelentkeztek vagy jelentkezni akarnak, vasárnap délelőtt háromnegyed 10 órakor a szakszervezeti székház nagytermében jelenjenek meg.

A famunkások szakszervezete 17-én, szombaton délután 6 órakor ülést tart. Kérik a tagok pontos megjelenését.

A szállítómunkások értesítik tagjaikat, hogy Földvári Kálmán temetése 18-án lesz. Gyülekezés a Zrínyi-utcai székházban, a temetés napján 2 órakor.

— **A meszestelepi MNDSZ bányászasszonyai** csütörtökön este 7 órakor igen szép bensőséges ünnepséget tartottak. Egy falusi kislányuk, aki erre a tanévre kerül kollégiumba, átadták a bányászasszonyok ól gyüjtött „babyut". A babyut a kollégiumi élethez szükséges felszerelésből állították össze.

— **Izabellatöld és Alber puszta** lakótelepülések nevüket Hódunaira illetőleg Erdőfüre elnevezésre kívánták változtatni. Az Országos Községi Törzskönyvbizottság hozzájárult a kérelem névváltoztatásokhoz, bár nem látja igazolva a községek indokolását, hogy a lakosság a múltban ezeket használta volna, mielőtt a főhercegi nevekkel jelölték meg őket.

— Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21

ÜZEMI HÍRADÓ

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 15-én. 1. Mecsekszabolcs 101.2 százalék, 2. Vasas 96.6 százalék, 3. Pécsbányatelep 95.8 százalék. Havi átlag 98.2 százalék.

A MAGASÉPÍTŐ Nemzeti Vállalat műhelyeiben és építkezésein ma már 54 brigád dolgozik. Kezdik kifejleszteni a brigádok és egyének közötti versenymozgalmat is, de ezen a téren még csak az első lépéseket tették meg. Szép eredményt ért el a vállalat telepén dolgozó kilenc brigád, amelyek együttes átlagos teljesítménye az előírt normának 140.2 százaléka.

A KOMLÓI Fóris Ferenc brigád tagjai elhatározták, hogy december végéig a brigád minden tagja legalább egy alapfokú szemináriumot elvégez. Remélik, hogy elhatározásukat a többi brigádok is követni fogják.

FIGYELEM! FIGYELEM!
1949 szept 17-én szombat n és 18-án vasárnap ½9 órakor
A PÉCSI NEMZETI SZINHÁZBAN
VIDÁM ZENÉS HÉTVÉGE
Fellépnek: LANTOS OLIVÉR VADAS ZSUZSA
Hertelendi Hanna Fellegi Tamás Kabos László Barna Pál

ÜZLETÜNKET folyó hó 21-én
a Kossuth Lajos-út és Majorossy I.-utca sarkán levő
Népbolt helyére áthelyezzük
SCHWARTZ vaskereskedés

Pártélet

A megye minden községi pártszervezetében vasárnap délelőtt 11 órakor pártnapokat tartunk. Egyeduli a szentlőrinci járás községeiben lesznek a pártnapok délután 3 órakor.

Káderesek figyelem! Az MDP nagypécsi Pártbizottsága 17-én, szombaton délután 5 órakor káderes-értekezletet tart. Kérik a káderes elvtársak pontos megjelenését.

MNDSZ HÍREK

A rendőrségi MNDSZ asszonyok részére 19-én 5 órakor a József utcai székházban kisgyűlést tart az ügyvezető. Kérik az asszonytársak megjelenését.

A kertvárosi MNDSZ 17-én, este 8 órai kezdettel műsoros családi estet rendez a Nyárfás-majori párthelyiségben.

SPORT

Ma délután 4 órakor: Ujságírók—Ügyészek

A Verseny-utcában sorrakerülő mérkőzésen a két csapat így áll fel: Ujságírók: Horváth — Márki I, Koppányi — Mihalik, Fülöp, Kászon — Békés, Tóth, Engl dr., Gróf, Márki II. Ügyészek: Bajna II — Szabó, Szepes dr. — Pozsgai, Hajdu, Domján — Duna dr., Bene dr., Hoffer, Kerényi dr., Sándor.

Kosárlabda

Vasárnap megkezdődnek a kerületi kosárlabda bajnokság küzdelmei. A bajnokságban 9 női és 15 férfi csapat vesz részt, ami a kosárlabda-sport nagyarányú fejlődését mutatja. A 24 kerületi csapaton kívül 9 csapat a Nemzeti Bajnokságban küzd a bajnoki pontokért.

Részletes műsor és játékvezetőküldés vasárnapra:

Szekszárd: SZTMSE—Tolnai Textil női és férfi. Vezeti: Szikszay A—Mikuska.

Bátaszék: BVSK—PVSK férfi, női; BVSK—PVSK ifi. Vez.: Rendeki—Szikszay.

Szigetvár: Szigetvár—Komló férfi. Vezeti: Egyed—Szittya.

Pécsvárad: PTSE—BTC férfi. Vezeti: Borsos—Horn.

Pécsett: Postás—MEFESZ I. férfi. Vezeti: Motil—Lovrics. (Kedd, 6 óra.) A BTC a Pécsvárad elleni női mérkőzését lemondta. — Postás—MEFESZ női és a Postás—MEFESZ II. férfi mérkőzést közös megegyezéssel elhalasztották. — A vasárnapi NB I. mérkőzések közül a P. MEFESZ—Bp. Postás férfi és Pécsi Postás—Bp. Postás női mérkőzéseket játszák le a vasutas sportcsarnokban délután 3, illetve 2 órai kezdettel. A Pécsi Lokomotív férfi és női csapata Budapesten a BSE ellen játszik.

* **Atlétikai kerületi versenyt rendez** mű délután 4 órakor a PAC a Tüzér-utcai pályán.

* **Lokomotív—Győri ETO ökölvívó mérkőzés vasárnap.** Az NB II. ökölvívó csapatbajnoki mérkőzések során a vasutasok vasárnap a Győri ETO, országos viszonylatban is kiváló együttesét fogadják. A csapat összeállítását vasárnapi számunkban közöljük. A mérkőzést este 8 órai kezdettel a munkáskaszinó udvarán, rossz idő esetén a vasutas sportcsarnokban rendezik.

* **Csak a Lokomotív változtat összeállításán.** — A vasutasok edzésén Meggyes szerencsétlenül esett, bokáján megsérült, nem vállalhatja a vasárnapi játékot. Igy a vasutasok Pálpán ebben az összeállításban játszanak: Nagy II. — Szegedi, Kelenfi — Nagy I., Kövesdi, Baranyi — Zombori, Hirczi, Szöllősi, Tura, Vezér.

Műsoros diákismerkedő

A pécsi Diákszövetség a MINSZ keretén belül műsoros ismerkedő estet rendez szombaton este 8 órai kezdettel, a Nagy Lajos gimnázium termeiben. Belépődíj 2 és 4 forint. Jó bor, büffé, tánc éjfél után két óráig. — Mindenkit szeretettel vár a rendezőség.

KIOSZ HÍREK

Kovács, bognár szövetkezeti tagok adóügyben, szakosztályi tagok munkavállalási ügyben vasárnap, 18-án délelőtt 9 órakor értekezletet tartanak. A tárgy fontosságára való tekintettel, kérik minden tag pontos megjelenését.

Bérbesorolási nyomtatványok megérkeztek. Kaphatók a KIOSZ titkárságán.

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres vesszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.300)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

UJ HÁZ, 2x2 szobás, modern olcsón. Öröklakás pazar 2 szoba-hallos. Gazdasági ház 500 n-öl területtel a Malom-utca táján eladó. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. szám. (14.455)

ELADÓ HÁZAK. Felsővámház-u. 2. sz. sarok és Felsőbalokány-u. 6. sz. alattiak olcsó áron. Bod közvetítőnél. (14.458)

UJ HÁZ a Kossuth Lajos-útnál elfoglalható 3 szobás, pazar hallos lakással és még 2x2 szobás, hallos eladó. Bod közvetítőnél. (14.468)

HÁZ, masszívan épített, 2x2 szobás a Hullám-fürdőnél 28 ezer. Bod közvetítő. (14.468)

CSALÁDI HÁZ Antónia-utca 2. szám alatt, 1x2 elő és 1x1 szoba-konyhás lakással, igen masszív épület rendkívüli olcsó árért eladó. Megbízott Bencze közvetítő, Városház-u. 2. (14.472)

BEKÖLTÖZHETŐ kis családi ház eladó. Cím: 4404 szám alatt a kiadóban.

200-AS James motorkerékpár prima állapotban eladó. Ujvilág-utca 8. (4413)

HÁZAK: összkomfortos lakás átvehető, hall, kettőszoba, télikert, terrasz, 400 n-öl gyümölcsös, szőlő, 55.000. — Üzletház, Huba-utca 14. nagyon olcsón. — Péter-utcánál új, kétezer kettőszobás, lakás átvehető. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. szám.

KERESEK házakat, öröklakásokat, szőlőket, lakásokat. Tel: 19-97. Decleva-iroda. (4421)

NAGY gyakorlattal, órakönyvelést vállalok Pécsett és környéken. Leveleket „Megbízható 4420" jeligére a kiadóba kérek.

GARZONLAKÁST keresek, költséget megtérítem. Generálozott Ford Eifel kocsimat eladnám. Szabó, József-utca 7. (4413)

KERESEK 2 hengeres motorkerékpárhoz gyujtómágnest. Cím: Bujdosó Imre kovácsmester, Esztergályos János-u. 10. (4409)

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek szoba-konyhás lakást sürgősen, a budai részen. Címeket kérem 14.474 sz. alatt a kiadóba leadni.

ELADÓ iskolahegedük, mesterhegedük, cselló, nagybőgő jutányos árért! Árpád-utca 17. (4405)

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 30-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevá tó helye

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 217. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR. — VASÁRNAP, 1949 SZEPTEMBER 18

A termelési értekezlet eredménye: kijavítják hibáikat a pécsi üzemek

191 százalékban teljesitette a normát a pécsbányatelepi Farkas Ferenc brigád

Minden erővel az őszi szántás-vetési terv teljesítéséért

Pálffy György a fegyveres felkelés előkészítéséről, Brankov Lazar Titoék angolszász kapcsolatairól

vallott a kémbanda főtárgyalásának második napján

Besugás, árulás, gyilkosság és újra besugás. Horthy rendőrsége, Gestapo, francia, amerikai és jugoszláv kémszervezetek, — csak a nevek változnak, a gazda és a cél ugyanaz. Elbuktatni a magyar nép hősi harcát, a kapitalista kizsákmányolás visszaállitása, hátbatámadni a spanyol nép szabadságharcát, meggátolni, hogy dolgozó népünk kerüljön hatalomra, megdönteni uralmát, vérrel és szennyel elárasztani hazánkat. Szövetkezni mindenkivel, aki ellensége a nép szabadságának, az ország függetlenségének, a Szovjetunió nak, a szocializmusnak.

Rajk és bandája nem volt válogatós, kiszolgálta a nemzetközi reakció minden rohamcsapatát, Horthy pribékjeitől az amerikai titkos szolgálatig és Titoig. Az eszközökben sem válogattak: a hősök és a tömegek hideg lemészárlása számukra természetes, szükséges és helyes cselekedet volt. „Politikus ember vagyok — mondta Rajk László — az ABC-jét ismerem a politikának". Előre tudta, bekalkulálta, hogy a hazaárulás sok vért kiván.

Rajk, a fővezér és a nálánál nem kevésbé bűnös gonosztevők vallanak a vasmunkások budapesti székházában. A nép bírái előtt, akik összeültek, hogy tételet mondjanak a magyar történelem leghitványabb kártevői felett. Vallanak, sorolják a felháborító szörnyűségeket. Minden szavukra figyelnek, minden szavukból tanulni akarnak a tárgyalóterem hallgatóságát kitevő munkások, dolgozó parasztok és a rádió mellett az egész dolgozó magyar nép. Meg akarjuk ismerni legelvetemültebb ellenségeinket, módszereiket, azért, hogy további harcaink, fejlődésünk során a per által nyujtott rengteg tapasztalatot hasznosithassuk.

De nemcsak mi tanulunk, magyarok, tanul ebből a fertelmes bűnperből minden népi demokrácia, az egész nemzetközi munkásmozgalom és az egész demokratikus tábor, a békefront. A leleplezés határai nem szűkülnek le a mi országunk határainál. A Rajk-ügy éles fényt derit az egész imperialista kémhálózat működésére. Lerántja a leplet elsősorban azokról a fasiszta hóhérokról, akik ma az amerikai nagytőkének legelszántabb rohamcsapatát képezik: a Tito banditákról.

Nincs vita, nincs kétely többé. A szocializmust, a szabadságot, az emberek boldogulását gyülölő amerikai nagytőke az ügynökök piszkos hálójával fonta be a hős jugoszláv népet és ugyanezt próbálta megtenni a mi hazánkkal is. De népünk legjobb fiai és köztük elsősorban az imperialisták által annyira gyülölt, a dolgozók által oly forrón szeretett Rákosi Mátyás, keresztül húzta a bűnös terveket. Ahogy a gyilkosok vallanak, szinte látni, amint cselekedeteik mindig egy szilárd sziklafalba ütköztek. Rajkék most a tárgyaláson szomorún jegyzik meg egy-egy alkalomnál, hogy ezt vagy azt a tervüket nem tudták végrehajtani, hogy szemrehányásokat és ami ezzel jár, kevesebb fizetést kaptak megbizóiktól, hogy a Szovjetunió és az általa vezetett Kominform, az egész béketábor és a Párt hogyan tette tönkre egymásután a „legzseniálisabb" terveket is.

Igen a Párt volt az, amely nemcsak egyik nagy sikert aratta a másik után, hanem végül is kiharcolta eddigi legnagyobb győzelmét, azt, hogy a hitvány árulókat, ezeket a minden emberségből kivetközött fenevadakat, az amerikaiak és Tito fizetett ügynökeit, a dolgozó nép mindenre kapható gyilkosait leleplezte. A Párt e nagy győzelem után még nagyobb lendülettel és eredménnyel fogja vezetni dolgozó népünket előre, szabadságának és boldogulásának fényes útján!

Közös bázis a jobboldali szociáldemokratákkal

A tárgyalás első napján, mint tegnap arról lapunk beszámolt, Rajk László elismerte bűnösségét „az egész vonalon". Vallott a Horthy rendőrségnek 1931-től tett szolgálatairól, az egyetemi mozgalomban, a Kommunista Ifjúmunkás Szövetségben és a MEMOSZ-ban végzett felderitő, besugó tevékenységéről. Részletesen felfedte spanyolországi bomlasztó munkáját, a francia kémszervezettel és a Gestapoval kiépült kapcsolatait. Elmondta, hogy — mint a jugoszláv trockistákat, akik ma az uralmat bitorolják, — őt is a Gestapo hozta vissza Magyarországra. A függetlenségi mozgalomban végzett romboló, áruló tevékenysége után beszámolt arról, hogy Sombor-Schweinitzer átadta őt az amerikai kémszolgálatnak, amely később bekapcsolta őt a „jugoszláv vonalba". Felfedte Tito, Rankovics amerikai kémtevékenységét, a Rankoviccsal lefolyt első találkozását, végül azokat a szolgálatokat ismertette, amelyeket számunkra teljesitett.

Ennek során Rajk elmondja, hogy az 1947-es választásokon Rankovics utasitására

igyekezett a Barankovics Párt és a Pfeiffer Párt választási propagandáját elősegiteni.

Az ő utasitására támogatta a jobboldali erők új tömörítését és azon igyekezett, hogy a Kommunista Pártnak, a jobboldali szociáldemokraták ellen meginditott harcát lecsillitsa.

— Ezzel kapcsolatban utalt Rankovics arra, hogy a jobboldali szociáldemokraták az ő tudomása szerint — hogy honnan tudott róla azt nem tudom, — a választásokat, a választási hadjáratot és majd a választási eredményeket igyekeznek felhasználni

zsarolásra a Kommunista Párt ellen különböző vezető állami állásoknak az elhódítására.

— Ezen az alapon — szólt az üzenet — kitűnő lehetőség kinálkozik arra, hogy az államélet különböző területén, de különösképpen a rendőrség karhatalmi alakulatainál, az államvédelmi szerveknél, valamint a honvédségnél vezető állásokba jobboldali szociáldemokratákat juttathassanak be. Rankovics meg is okolta, hogy miért javasolja ezt:

a jobboldali szociáldemokratákkal mindenesetre van egy közös bázis, az, hogy ők is az Egyesült Államokra és Angliára orientálódnak, szovjetellenesek

és éppen ezért, ha ők vannak benn a hadseregben, rendőrségnél, a fegyveres alakulatoknál, az államapparátus különböző területein, az megfelel a mi politikai céljainknak is.

— Végül még egy utasitás jött Tito és Rankovics részéről 1947. második felében

a belügyminisztériumi pártszervezetek felosztalására.

Igyekezne kell az egész rendőrséget, honvédséget, mint fegyveres erőket kivonni a Kommunista Párt, általában a népi demokrácia befolyása alól és minél inkább jobboldali politikai befolyás alá helyezni. Ennek egyik eszköze — szólt az üzenet indokolása — az, hogy én oszlassam fel a rendőrségen belül valamennyi pártszervezet működését és ezzel

lényegében egycsapásra két legyet tudok ütni.

Először is kihúzom a rendőrséget a népi demokratikus politika befolyása alól, ezenfelül a Kommunista Párt politikai befolyása és ellenőrzése alól. Másrészt pedig, mint belügyminiszter

pártellenőrzés nélkül teljhatalmú urává és vezetőjévé válhatok a rendőrségi szervezetnek, magamtól teszem függővé az egész alakulatot és mint ilyen, alkalmas lesz majd egy kormányellenes megmozdulásnál, mint teljesen megbizható, egységes fegyveres alakulat.

Ezt kellett volna a rendőrség mintájára később a honvédségnél is végrehajtani.

Katonai blokk létrehozása a Szovjetunió ellen

— Az üzeneteken keresztül kapott feladatok végrehajtása és korábban az amerikaiaktól kapott feladatok végrehajtása összefolyt.

Belügyminiszteri működésem alatt kémtevékenységet fejtettem ki, egyrészt az amerikai hirszerző szervek számára, később, amikor ezek átadták Jugoszláviának, csak Jugoszlávia számára.

Belügyminiszterségem idejére esik még egy ilyen adatszolgáltatás. 1948-ban átadtam Brankovnak a Tájékoztató Iroda határozatát szóbelileg, mert irásban nekem nem volt meg, hetekkel azelőtt, mielőtt nyilvánosan megjelent volna.

Az elnök kérdésére Rajk elsorolja, hogy milyen kémeket helyezett el vezető állásokba Szőnyivel együtt.

— Én részint Szőnyivel az amerikaiak révén is közvetlen kapcsolatban voltam, részint pedig Rankovics is utasitott, hogy Szőnyin keresztül dolgozzam.

Szőnyi nekem beszámolt arról, hogy az én utasitásomra az államapparátusba, a Pártba, a fegyveres alakulatoknál és intézményeknél és más területeken hányat, kiket helyezett el.

Miután Rajk a beépitett kémekről felvilágositást adott, megjegyzi:

— Ezek mellett az elemek mellett

a belügyminisztériumban kifejezetten horthysta elemek is voltak rendőrségi vonalon, mint például Korondy, akiről tudtam, hogy csendőrtiszt volt és mint ilyet vettem át Pálffytól.

— Belügyminisztériumi működésem alá tartozik azon túl, hogy ilyen jobboldali, vagy ellenséges elemeket helyeztem állásba, hogy az amerikai hirszerző szervektől, vagy Brankoviestól kapott üzenetek, utasitások alapján igyekeztem elősegiteni más vonatkozásban is a jobboldali elemeknek az előretörését a magyar belpolitikában.

Eleget tettem annak is, hogy Magyarországról különböző jobboldali vezetőpolitikusok kiszökhessenek, miután leleplezték őket.

Igy Varga Béla, Peyer Károly, Szélig, Sulyok, Pfeiffer, mind az én belügyminiszterségem alatt hagyták el az országot.

Az elnök több iratot mutat meg Rajknak. „Nézze meg, ezt maga irta?" — kérdi, amint az emelvényre lépő Rajk elé teszi az irásokat. Rajk elismeri, hogy

az internálótáborokból egész sor jobboldali trockista ügynököt kiengedett.

— Én ezeknek szabadlábrahelyezését szintén azért rendeltem el, — mondja — hogy ezzel a jobboldali szervezkedéseket elősegitsem.

Ezután a kelebiai találkozót ismerteti. Elmondja, hogy a Tito vezetése alatt álló jugoszláv küldöttség tiszteletére a kormány vadászatot rendezett. Ennek során Rankoviccsal, Brankov tolmácsolása segitségével hármasban beszélgetett.

— Összefoglalva a politikai részét annak, amit Rankovics itt nekem mondott, a következőket adhatom elő:

Oda kell hatni, hogy a felszabadulás után keletkezett népi demokratikus országok népi demokratikus kormányzati rendszerét megbuktassuk, szocialista fejlődésüket megakadályozzuk, a demokratikus forradalmi erőket részint elhódítsuk, elszakitsuk a Szovjetunió oldala mellől, részint pedig, ahol ez másképpen nem megy, megsemmisitsük.

A népi demokratikus kormányzati rendszerek helyett mindezekben az országokban polgári demokratikus rendszereket kell létrehozni, azaz

a szocializmushoz való fejlődés helyett a kapitalizmust kell visszaállitani.

Ezek a polgári demokratikus kormányok a Szovjetunió helyett az Egyesült Államokra orientálódnak.

Jugoszlávia, illetőleg Tito, a jugoszláv kormány vezetése alatt egy államközi szövetséget alkotnának, amely államszövetség az Egyesült Államokra támaszkodna. Ez az államszövetség egyszersmind egy katonai blokkot is alkotna a Szovjetunió ellen.

Rajk elmondja, hogy kérdéseire Rankovics megmagyarázta: Tito látszólag a szocializmus épitését szolgáló intézkedéseit. Ezeket, mint azt Rankovics ismételten aláhúzta „kénytelenek voltak megtenni" a jugoszláv dolgozó néptömegek nyomása alatt. De már kezdet-kezdetétől nagyon fontosnak tartották, hogy

a valóban forradalmi szocialista elemek ne juthassanak hatalomra Jugoszláviában.

Miután a népi demokráciákban a jobboldali erők sorra súlyos veréseget szenvedtek, megváltozott a helyzet. Rankovics kifejtette: „a helyzet annyira megváltozott, hogy Jugoszláviának az eddigi tartalékszerepet betöltő mivoltát fel kell adnia és magának Jugoszláviának kell előtérbe lépnie.

Jugoszlávia kell, hogy legyen a szervező és irányitó a népi demokratikus országokban, a népi demokratikus kormányzati rendszerek megdöntésére és az Egyesült Államokra támaszkodó államszövetség, katonai blokk létrehozására, szemben a Szovjetunióval.

Rankovics ismételten aláhúzta, hogy mindez Tito utasitása. Rankovics kifejtette, hogy Tito értékelése szerint

ezt a politikát álcázva, megtévesztő módon kell végrehajtani.

A Jugoszlávia köré való tömörülést kezdetben a szovjet barátságot és a népi demokratikus országokkal való barátságot hangsúlyozva kell létrehozni. Egyidejűleg ezzel komoly lépéseket kellett volna tenni minden népi demokratikus országban Tito utasitása szerint a kifejezetten jobboldali, reakciós erők gyors tömörítésére, készenléti állapotba helyezésére, hogy

adott időpontban, akár fegyveresen, azaz kényszereszközökkel is el lehessen távolitani az uralmon lévő népi demokratikus kormányokat.

Elnök: Magyarországot illetően Ön kapta ezt a feladatot?

Rajk: Igen.

Rajk a felelős az egész magyarországi program végrehajtásáért

Elnök: És a magyarországi kormánytényezőkkel szemben kifejtendő ténykedésére nem kapott különös feladatot?

Rajk: A feladat az volt, hogy Magyarországon meg kell dönteni a népi demokratikus kormányzati rendszert,

természetesen a népi demokratikus kormányzat tagjait le kell tartóztatni, — ezen belül a legveszedelmesebbeket — ahogy Rankovics mondotta, végső esetben likvidálni is kell.

(A tárgyaló teremben moraj zúg végig.)

Elnök: Kik voltak ezek személy szerint?

Rajk: Személy szerint

mindenekelőtt Rákosira, Gerőre, Farkasra gondolt.

Elnök: Csak gondolt, vagy kifejezetten mondotta?

Rajk: Ő kifejezetten felemlitette ezeket. És megmondta azt, hogy

ennek az egész magyarországi program végrehajtásának felelősévé engem fognak tenni...

(újabb moraj).

Rajk ezután ismerteti Titonak Magyarországra vonatkozó helyzetértékelését, az erőket, amelyekre szerinte épiteni lehetett. Általában az összes reakciós erők elsorolta előtte Rankovics. Ugyanakkor ismertette előtte, hogy a Marshall-tervnek is lesz olyan kihatása, amely a népi demokratikus országok gazdasági helyzetét van hivatva megnehezíteni. Egy másik szempontra is felhivta Rankovics a figyelmét, mondván: „Nyilvánvalóan számitásba kell venni az Egyesült Államok, általában az angolszászok részéről egyre fokozódó háborús provokációs politikát".

Elnök: Tényleges jugoszláv fegyveres segitséget ígért?

Rajk: Igen, ígért.

— Többek között nagyon aláhúzta Rankovics azt, hogy az angol Labourpárt (Munkáspárt) valamint a blumisták és a saragotisták részéről, tehát francia és olasz jobboldali szocialisták részéről, az angol jobboldali munkáspárt részéről az Egyesült Államok egész Marshall-tervét és háborús provokációs politikáját alátámasztó, rendkívül erős propaganda fog megindulni a népi demokratikus országok ellen, kihasználva döntően az egyes országokban lévő jobboldali szociáldemokraták csatornahálózatát.

Elnök: A kelebiai találkozás után amerikai hivatalos tényezővel beszélt ön erről a dologról?

Rajk: (vontatottan): Beszéltem amerikai hivatalos tényezővel. Igen. Ez 1948 tavaszán történt.

Chapinnal, az Egyesült Államok budapesti követével beszéltem erről.

Chapin kissé habozott, hogy előttem nyilatkozzék-e. Később nyilatkozott és azt mondotta: tudomása van erről a tervről és az Egyesült Államok Jugoszlávia politikájának végrehajtása elé nem fog akadályokat gördíteni.

Ez kézenfekvővé tette előttem, hogy Tito nem egyszerűen személyi hiúságból akart több ország vezére lenni egy államszövetség élén, hanem bemutatta kidolgozott tervét az amerikaiaknak, azok jóváhagyták, vagy éppen közösen dolgozták ki

és Tito és kormánya egyszerűen csak végrehajtója ennek a tervnek.

Az elnök ezután rövid szünetet rendelt el, majd folytatódik Rajk kihallgatása. Rajk a kelebiai utasítások végrehajtásáról elmondja, hogy a munkásosztály kivonását a Szovjetunió befolyása alól nem sikerült végrehajtania és a reakciós erők tömörülését sem. Számításait a két munkáspárt egyesülése és az ezzel járó hatalmas tisztulás keresztülhúzta.

— Mindenünnen eltávolították a már beépített embereinket.

Nem sikerült a Mindszenty által vezetett katolikus reakció tevékenysége és propagandája sem, amire Tito sokat épített.

Döntően nagy csapást mért erre az egész tervre, a Tájékoztató Iroda határozata, amely leleplezte Tito politikáját s ezzel lényegében le is zárult Tito politikájának első szakasza, amikor álcázva megtévesztő baráti magatartást tanusítva akarta elérni az egyes országokban a népi demokratikus kormányzat megdöntését.

Tito „zseniális áthangolási terve"

— A Tájékoztató Iroda határozata után, ha jól emlékszem augusztusban felkeresett Brankov és közölte velem, hogy Rankovics feltétlenül találkozni akar velem, az új helyzet megvitatására és a feladatok megbeszélésére. Mrazovics saját autóján vitt le Pakson túra Klein Antal vadászterületére Biritó-pusztára, ahol Rankovics már várt engem egy csőszkunyhóban két kísérőjével. Később tudtam meg, hogy Rankovicsnak Magyarországra való illegális utazását Pálffy, mint a határvadászegységek parancsnoka készítette elő, ő segítette át a határon.

Rankovics a megváltozott körülményekkel együtt megváltozott módszerekről beszélt Rajknak. A következőket mondotta:

„Három döntő feladatot kell elvégezni. Az első, ami magára Jugoszláviára hárul: Jugoszlávia népeinek mozgósítása a Szovjetunió ellen. A második: a népi demokratikus országokban a szovjetellenes erők növelése és megszervezése, a reakciós erők készenléti állapotba helyezése. A harmadik feladat: kihasználva az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti ellentéteket adott időpontban fegyveres, erőszakos úton a népi demokratikus kormányhatalom megdöntése Magyarországon."

Ezután Rankovics kifejtette Tito „zseniális áthangolási tervét". Erre azért volt szükség, mert a jugoszláv néptömegekben pár esztendős Tito propaganda után is sokkal mélyebben él a szovjetbarátság, semmint ők azt feltételezték volna. Az áthangolási terv lényege az, hogy először csak barátilag bírálják a Tájékoztató Iroda határozatát, később rágalomnak minősítik, végül felelőssé teszik a Szovjetuniót azért, hogy rosszindulatúan meg akarja akadályozni Jugoszláviát a szocializmus fejlődésében és ezzel indokolttá teszik az Egyesült Államok felé való fordulást.

Az összes reakciós erők összefogása

— Megmondta Rankovics azt, hogy a döntő hangsúly nemcsak a szovjetellenes propagandán van, hanem

az összes létező, minden árnyalatú reakciós erőnek az összefogásán,

tehát a nacionalista elemektől a szovjetellenes elemektől kezdve egészen a volt fasiszta elemekig. Mert — mint ahogy ő mondotta — minden eszközt, amit csak fel lehet használni a cél érdekében, gyorsan harcba kell vetni, mielőtt még az egyes népi demokráciákban további megszilárdulás következhetnék be. Meg is nevezte, hogy olyan elemekre is támaszkodhatunk, mint

régi katonai tekintélyekre, például Vörös János volt hadügyminiszterre és másokra, akiket fasiszta multjuk miatt bocsátottak el a rendőrség, vagy a honvédség kötelékéből.

Ezen az alapon hívta fel a figyelmemet, hogy nagyobb aktivitást fejtsünk ki a kulák elemek megnyerésére, tömörítésére, mint eddig.

— Rankovics aláhúzta Titonak leghatározottabban álláspontját, hogy a Tájékoztató Iroda határozata után

többé már nem lehet szó a hatalom síma, békés úton való átvételéről, a politikai főerők megnyerése útján, hanem erőszakosan, fegyveres állampuccsal kell a népi demokratikus rendszert megdönteni.

— Döntően aláhúzta Rankovics, figyeljek fel arra, hogy már abban az időben, tehát 1948 októberében, amikor én vele beszélgettem,

Mindszenty minden eddiginél sokkal élesebb, leplezetlenebb politikai támadást vezet a magyar kormány ellen. Rankovics megmondotta, hogy ez nem Mindszentynek a saját feje és terve alapján történik.

A népi demokratikus országokban a további demokratikus szocialista fejlődés megakadályozására a Vatikán minden erejét is harcba kell vinni.

— Erre mondotta Rankovics azt, hogy Titonak a végcél elérése érdekében nemcsak egy „zseniális áthangolási politikája" van, hanem

Tito, az Egyesült Államok, Anglia, általában a nyugati nagyhatalmak és a Vatikán között megvan az összehangolt politika is a népi demokratikus országok demokratikus kormányainak megdöntésére.

Rankovics biztosította arról, nemcsak a magyar fegyveres erővel számoljanak, hanem számottevő jugoszláv egységekkel is. Mivel Tito nem bízott a magyar egységekben, ezért az összes magyar egységeket a magyar területre átdobott jugoszlávokkal fogják „bekeretezni".

— Külön felhívta a figyelmet arra: **Tito feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a puccsal egyidőben őrizetbe kell venni a magyar kormányt és annak három tagját; Rákosit, Gerőt, Farkast, fizikailag mindjárt az első akciónál meg kell semmisíteni, magyarul szólva le kell gyilkolni őket.**

(Morajlás). Ez az a három ember, akit Tito annyira veszélyesnek tart, hogy a likvidálásukhoz fizikailag feltétlenül ragaszkodik és döntően jugoszláv káderekből álló egységgel akarja ezt a feladatot végrehajtani. Mert — mint ahogy ő mondotta — **nekik kitűnő tapasztalataik vannak, hogyan kell emberekkel leszámolni.**

Elnök: Más fegyveres segítséget nem ajánlott?

Rajk: Emellett a fegyveres erő mellett tervek kidolgozásánál számításba vette Tito a Nyugaton, angol—amerikai zónában tartózkodó

volt Horthy- és Szálasi-féle katonai, rendőrségi, csendőrségi fasiszta egységeket.

Ezek az egységek Jugoszlávián keresztül fognak visszajönni és arra az időpontra, amikor a puccsot végre kell hajtani, ezek az erők is rendelkezésre fognak állani.

Kiprovokált határincidensek

Rajk elmondta, hogy ezeknek az erőknek átdobása érdekében Tito fel akarta élesztení Magyarországgal szemben a revizió vádját. Tervbevették a határincidensek tömegének kiprovokálását. Titonak ez a terve teljes egészében meg is valósult. 1948 végétől kezdődőleg a jugoszláv kormány valóban hivatalosan is felvetette Magyarország ellen a revizionizmus vádját. A jugoszláv részről provokált határincidensek is körülbelül ugyanebben az időben elkezdődtek, sőt

nem egy esetben a magyar határőröknek brutális legyilkolásával fejeződtek be.

Ezzel a tervvel volt összefüggésben az is, hogy a Magyarországon lakó délszlávok részére szláv nyelvű röpiratokat készítettek, amelyek éles támadásokat tartalmaztak a magyar kormány ellen, továbbá szovjetellenes rágalmakat, nem egy izben nagyon baráti hangot ütve meg az Egyesült Államok felé.

Magyarország Jugoszlávia gyarmata

Elnök: Milyen követeléseket támasztott Rankovics Jugoszlávia részéről Magyarországgal szemben?

Rajk: Először

a fegyveres erők felett akartak teljes rendelkezési jogot biztosítani maguknak, tehát a honvédség és a rendőrség felett.

Hogy ez megvalósuljon, Tito közölte velem: leghatározottabb kívánsága, hogy Pálffy legyen a honvédelmi miniszter, mint az ő megbízható embere, valamint Rob Antal, jugoszláv ügynök, a belügyminiszter. Tito természetesen szemelőtt tartva a végcélt azaz egy államblokk létrehozását.

olyan külpolitikát követelt Magyarország részéről és erre garanciát —, amely mindenkor összhangban áll Jugoszlávia külpolitikájával, azaz külpolitikailag is alárendelt viszonya a jugoszláv kormányhoz.

Végül, mivel Jugoszlávia iparilag fejletlenebb ország, követelte, hogy akár a magyar érdekek háttérbeszorításával is

a teljes magyar ipart elsősorban a jugoszláv ötéves terv és gazdasági politika megvalósításának kell alárendelni.

Teljes alárendelést követelt belügyi, katonai, külpolitikai vonalon és ipari kiszolgálást is. Ennek biztosítását személyemben látta, akit miniszterelnöknek akart, továbbá Pálffyban és Rob Antalban. Azt is üzente Rankovicson keresztül, hogy

semmi kifogása az ellen, ha ebben a kormányban helyet kapnak a nyugatra menekült Nagy Ferenc hívei és a nyugatra menekült szociáldemokraták közül is néhányan.

Tehát lényegében egy jobboldali kormány alakítása volt Tito elképzelése.

Legmesszebbmenő kegyetlenkedés, mészárlás

Elnök: Mit gondol, ha magyar területre kerültek volna ezek a fasiszta és jugoszláv egységek, akkor ezek itt mit csináltak volna?

Rajk: Mindenesetre

a legmesszebbmenő kegyetlenkedés, mészárlás lett volna

azokkal a demokratikus erőkkel szemben, melyek őket az országból kiszorították, a kapitalizmust fokozatosan likvidálták, a földeket felosztották, az üzemeket, bankokat államosították és így tovább.

Erre nyilvánvalóan gondoltam, hiszen politikus ember vagyok, az ABC-jét ismerem a politikának.

Rajk ezután a fegyveres felkelés előkészítéséről vall. Elmondja, hogy már 1948 nyarán beszélt Korondyval arról, hogy bizonyos speciális fegyveres egységet kell szerveznie a magyar politikai vezetők megsemmisítésére.

Tehát a fegyveres beavatkozás nem Paksonmerült fel először, hanem már korábban.

A paksi találkozó után Pálffyt és Szőnyit beavatta a Rankoviccsal való tárgyalás anyagába, Pálffyt utasította a hadseregben levő összes alkalmas erők létrehozására. Szőnyi Tiborral olyan értelemben beszélt, hogy neki állami vonalon és káderpolitikai vonalon kell végrehajtani az erőknek ezt a mozgósítását.

— Azonban ezek az intézkedések, amiket én megtettem a végrehajtásnál már olyan nehézségekbe ütköztek, hogy nem sok jött ki belőlük. Először is,

akire Tito legjobban számított, Mindszentyt a magyar kormány intézkedésére őrizetbe vették

és ezzel az egész katolikus reakcióra épített reakciós erők mozgósítása csődöt mondott. A Tito féle erőösszpontosításra egyik csapás a másik után következett be 1948 végétől a magyar központi kormányhatalom, a népi demokrácia óriási tempóban megerősödött. Tito és Rankovics részéről rendkívüli idegesség mutatkozott Magyarország irányában. Brankov Rankovics utasítására közölte velem, hogy

nincsenek megelégedve a fejlődéssel Magyarországon.

— Brankov, Rankovics utasítására áprilisban azt közölte velem: semmi szükség sincs arra, hogy pesszimisták legyek. Egyrészt a csapatösszevonások a magyar határon rendben mennek, másrészt pedig a nyugaton tartózkodó Horthy-fasiszta katonai egységekkel Kisbarnaki Farkas Ferenc személyében a kapcsolatuk is megvan.

— Nekem mindenesetre kellett valamit produkálnom, — ámbár Mrazovicsnak már novemberben kijelentettem, hogy egy ilyen puccs végrehajtására még gondolni is esztelen dolog — hogy valamit mutassak, jelentettem Brankovon keresztül, hogy

Szőnyi révén tervbe vettem a nyár végére egy konferenciát, amelyen megtárgyaljuk a dolgot.

Görögország elárulása

— Brankov és Mrazovics közölte velem Rankovics utasítására Tito üzenetét, hogy ők nemcsak Magyarország intervenciós támogatására gondolnak, hanem

igyekeznek ugyanakkor a Magyarországot körülvevő szomszédos népi demokráciák részéről is megfelelő kedvező körülményeket teremteni egy ilyen akció végrehajtására Magyarországon.

Rajk ezután elmondta Tito üzenetét, amely Bulgáriával szemben komoly nemzetiségi incidensek felidézését jelölte meg és azt, hogy Albániával egykettőre elbánnak, bekebelezik Jugoszláviába. Rankovics már Pakson elmondta, hogy Görögország felé nincs értelme tovább takargatni politikájukat, érdekük, hogy az Egyesült Államok minél hamarabb megszilárdítsa a maga bázisát. Ezért irányt vesznek a demokratikus szabad Görögország elszigetelésére, hogy mint ahogy Rankovics kifejezte magát

elszigeteltsége miatt megfulladjon, a monarchista erők fölénybe kerekedjenek.

— Mint ahogy ő mondotta, amellett, hogy egy puccs idejére az Egyesült Államok fognak a Szovjetunió ellen valamit tempírozni, hogy lekössék a Szovjetunió kezét, ők maguk is fognak gondoskodni az egyes népi demokratikus országokban is különböző apróbb-nagyobb zavargásokról, hogy teljes legyen a kavarodás.

Persze a végcél ezekben a népi demokratikus országokban is a hatalom megdöntése és a kapitalizmus restaurálása volt.

Az elnök még egy kérdést intéz Rajkhoz: hogy hívták apját és nagyapját? Kiderül, hogy nagyapja neve Reich, száz származású,

a vádlott törvényellenesen használja a Rajk nevet.

Az elnök a tárgyalást bezárta és bejelentette, hogy azt másnap reggel folytatják.

Pálffy György: Bűnösnek érzem magam

A budapesti népbíróság külön tanácsa szombaton délelőtt folytatta Vasas székház nagytermében a Rajk László és társai elleni bűnügy tárgyalását.

Miután Rajk Lászlóhoz a népbírák, sem az ügyész, sem a védő nem intézett kérdést, Pálffy György vádlottat vezették elő.

Pálffy György az elnök kérdésére kijelentette, hogy a vádat megértette, bűnösnek érzi magát.

A továbbiakban elmondta:

— A Horthy-hadseregben akartam katonai karriert csinálni. Feleségem zsidó származású volt, mint hivatásos tiszt, akkor nem tudtam elvenni, ezért, bár fasiszta beállítottságú voltam, a hadsereget elhagyni kényszerültem. Csak 1944-ben láttam, hogy Magyarországot nem Anglia és Amerika, hanem a Szovjetunió fogja megszállni. Ebből arra következtettem, hogy Magyarországon a háború befejezése után a Kommunista Pártnak nagy befolyása lesz, hogy

Magyarországon szocializmus fog kialakulni.

Ez nem felelt meg politikai álláspontomnak.

Elnök: Szülei mik voltak önnek?

Pálffy: Polgári családból származom. Apám bankigazgató volt, nagyapám kulák. Egy évig Olaszországban, az olasz fasiszta hadseregben voltam, az is nyomot hagyott rajtam. Mindez együttvéve azt eredményezte, hogy

az a várható alakulás Magyarországon, ami 1944-ben már előreláthaló volt, nem felelt nekem.

Elnök: Milyen álláspontot foglalt el ezzel szemben gyakorlati téren?

Pálffy: Gyakorlati téren arra törekedtem, hogy megtaláljam helyemet ebben a várható kialkuló rendszerben, de

nem azért, hogy ezt a rendszert őszintén szolgáljam, hanem, hogy magas állami pozícióba jussak

és ezt felhasználjam az én változatlan politikai elképzeléseim szolgálatában, vagyis a nyugati burzsoádemokráciák, a nyugati imperialisták érdekében.

Együttműködés Rajkkal a hatalom átvételére

Ezután a Rajkkal való kapcsolatairól vall Pálffy.

— 1946 tavaszán, amikor a katonapolitikai osztály vezetése mellett a határőrség főparancsnoka lettem, észrevettem, hogy Rajknak az érdeklődése fokozódik irántam. Ettől kezdve

Tanulmányozzuk! Ismertessük! Terjesszük!

Sayers-Kahn.

A nagy összeesküvés

A könyv az imperialisták és trockista bérenceik szovjetellenes ellenforradalmi összeesküvésének történetét írja le. Megismerjük belőle azokat a módszereket, amelyekkel az imperialisták hatalmas arányú kémháborút folytattak a Szovjetunió ellen. Egyszersmind megismerjük, hogy a Bolsevik Párt hogyan zúzta szét ezt az aljas kémbandát.

432 oldal, ára: 12.— forint.

Sztálin:

A pártmunka fogyatékosságairól s a rockista és egyéb félkulacsosok felszámolását célzó rendszabályokról

Sztálin elvtárs beszéde és zárszava a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Vezetőségének 1937 március 3-i ülésén. Olyan mély és gazdag, sokoldalú írás ez, amelyet nem elég többször elolvasni, hanem gondosan, elmélyülten kell tanulmányozni minden kommunistának és minden magyar dolgozónak. Az imperialisták magyarországi trockista ügynöksége, a kémek és árulók elleni harcunkban hatalmas fegyver kezünkben Sztálin elvtárs és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tapasztalatai.

56 oldal, ára: 1.— forint.

Kapható: MDP-pártszervezetek és üzemek Szikra-lerakatainál, Szikra-könyvesboltokban, könyvkereskedésekben.
Pártszervezetek megrendelhetik Propagandaanyag Terjesztő.
IV. Deák Ferenc-utca 15. Szikra Könyvkiadó, V., Vörösmarty-tér 4. szám.

Rajk már nyiltabban beszélt előttem, és

destruáló kritikája a pártvezetőséggel szemben, a Szovjetunióval szemben nyiltabbá vált.

Még jobban fokozódott ez 1946 végén és 1947 elején, amikor Rajk már belügyminiszter volt. Akkor már nyiltan beszéltünk a kialakulóban levő rendszer ellen és az ellen a fejlődési perspektiva ellen, ami akkor már látszott. Arról is beszéltünk már akkor, hogy tenni is kell valamit, elképzeléseink érdekében, hogy aktiv harcra, cselekedetre van szükség.

Az aktiv fellépésnek végcélja és egyben eszköze az volt, hogy a hatalmat megragadjuk, az országban hatalomhoz jussunk, kormányra jussunk.

Elnök: Hogyan gondoltak hatalomhoz jutni?

Pálffy: Ugy képzeltük, hogy elsősorban a rendőrséget és a hadseregel igyekszünk olyan személyes eszközzé kiformálni, amelyre nyugodtan támaszkodhatunk a hatalom átvételére irányuló törekvéseinkben. Szabotáltam a munkáskádereknek a hadseregbe való behozatalát. Az alatt a három év alatt, amíg a katonapolitikai osztály vezetője voltam,

oda egyetlen munkásember, még alsóbb vezetői pozicióba sem jutott.

Ezzel szemben tömegesen hoztam vissza a régi Horthy-hadseregnek részben nyugatos, egyébként fasiszta, soviniszta beállítottságú tisztjeit, támogattam, magas pozíciókba juttattam, Korondyt, aki csendőr volt, a határőrségnél fontos pozicióba tettem, később Rajk kérésére a belügyminiszteriumnak engedtem át, ahol

ő fontos beosztásba tette és ezredessé nevezteite ki.

Igy jártam el számtalan más ilyen volt Horthysta tiszttel is.

Szovjetellenes propaganda — trockista módon

— Azt hangoztattam, hogy egyáltalában nincs szükség a fejlődés érdekében proletárdiktatúrára, hanem mi békésen belemehetünk a szocializmusba. Nem arra van szükség, hogy a Párt vezesse az országot, hanem arra, mint Jugoszláviában, hogy egy népfrontszerű szervezet, amelyben osztályhelyzetre való tekintet nélkül a népesség minden rétege, a városi, a falusi burzsoázia is helyet foglal és ez adja meg a vezető szerepet.

trockista módon — persze óvatosan és burkoltan — szovjetellenes propagandát vittem a politikai vezetésbe.

Továbbá ilyen romboló tevékenységem volt a katonapolitikai osztályon, ahol mint a pártszervezet elnöke tudatosan ilyen diktatórikus rendszert vezettem be.

— Általában a hadseregben a pártszervezeteket a mi terveink szempontjából akadályoknak láttam, úgyhogy arra törekedtem, hogy ezt az akadályt az útból félretegyük. Erre sor is került 1947-ben, amikor Rajk visszatért Jugoszláviából.

Lozits ezredes, jugoszláv katonai attasé is helyeselte, sőt szorgalmazta ezt.

Ilyen romboló munkát végeztem mint a határőrség főparancsnoka is. Ott az volt a célom, hogy a szomszédos népi demokratikus országokkal kialakuló egységet akadályozzam. Igy csehszlovák és román viszonylatban a határőrségnél elhelyezett horthysta tiszteken keresztül igen könnyen tudtam határincidenseket teremteni.

Lezáráttam önkényesen a határt a kettős birtokosok előtt.

Ezzel elértem azt, hogy a túloldali parasztok magyarellenessé váltak, mert az ő gazdasági érdekeiket sértette ez az intézkedés, az ottani parasztok pedig, akik nem mehettek át aratni vagy vetni, népidemokrácia-ellenesekké váltak. Románia és Magyarország, valamint Csehszlovákia és Magyarország között ezek az intézkedések feszült viszonyt idéztek elő.

Konkrét romboló tevékenységet a déli határon Lozits utóda, Zsokalj katonai attasé kérésére végeztem.

Célom egyrészt az volt, hogy ne lehessen a magyar hadsereget felhasználni háború esetén, az imperialisták támadása esetén a Szovjetunió és a népi demokráciák mellett, másrészt, hogy engedelmes eszköz legyen a hadsereg a mi kezünkben a hatalom átvételére irányuló tevékenységünkben.

„Számíthatunk Jugoszlávia és Amerika támogatására"

Elnök: Erre vonatkozólag mikor állapodtak meg Rajkkal?

Pálffy: 1947 tavaszán beszéltünk Rajkkal arról, hogy a hatalmat minden áron meg kell szerezni. Ekkor úgy fogalmaztuk meg: Még fegyveres erőszak árán is. Ekkor mondotta Rajk, hogy

mi számíthatunk Jugoszlávia támogatására, számíthatunk Titonak, Rankovicsnak s általában a jugoszláv vezetőknek a támogatására

akikkel neki már régóta fogva vannak bizonyos jó kapcsolatai. Visszatérés után elmondotta, hogy tárgyalt Rankoviccsal, más vezetőkkel is. Tájékoztatta Rankovicsot a mi elképzeléseinkről, Rankovics nemcsak, hogy helyeselte ezt, hanem a leghatározottabban ebben az irányban befolyásolta Rajkot, utasítást adott neki arra, hogy irányt kell vennünk a hatalom átvételére és ajánlotta a fegyveres puccsot, mint ennek egyetlen eszközét. Ehhez Titonak és a jugoszláv kormánynak segítségét és támogatását is megígérte és kilátásba helyezte azt, hogy

nemcsak Jugoszlávia lesz e mögött a vállalkozás mögött, hanem ott lesznek az Amerikai Egyesült Államok is,

amelyekkel neki, már mint Titonak és Rankovicsnak, jó kapcsolatai vannak még a második világháborúból.

Rankovics a puccs időpontjául 1949 tavaszát jelölte meg

Elnök: Mit tud ön Rajknak Rankoviccsal való további kapcsolatairól?

Pálffy: Tudok egy találkozásról, amely 1947 végén az ismeretes Titolátogatáskor történt. Tudok Rajknak egy másik találkozójáról is Rankovicscsal. Ez 1948 októberében történt.

Ez illegális, titkos találkozó volt, Magyarországon zajlott le.

Rajk elmondta nekem, hogy találkozott valahol a Dunántúlon Rankoviccsal, akit tájékoztatott arról, hogyan áll a mi tervünk végrehajtása. Rankovics elégedetlenkedett, nem volt megelégedve az ütemmel, sürgette az ütemet és

ugyanakkor konkrét utasításokat is adott.

A puccs fegyveres fellépés időpontjául 1949 tavaszát jelölte meg Rankovics, mint legkésőbbi időpontot. A puccs végrehajtására is adott Rajknak irányelveket. Legkésőbb 1949 tavaszán végre kell hajtani a hadsereg és rendőrség megbízható egységeivel

a Párt vezetőségének eltávolítását, a kormány eltávolítását, új pártvezetőség és új kormány létesítését.

A pártvezetést és az új kormányt általában az ország vezetését Rajknak kell átvennie. A fegyveres puccs döntő része, — ahogy Rankovics kifejezte Rajk szavait idézem — sikerének előfeltétele

a Párt vezetőinek, Rákosinak, Farkasnak, Gerőnek letartóztatása, ellenállás esetén még fizikailag megsemmisítése is.

Ehhez is segítséget ígért Rankovics.

— Egyébként Rankovics irányelve az volt, hogy a puccsot végre kell hajtani, megtepetésszerűen a budapesti kulcspontok megszállásával, az előbb említett letartóztatásokkal, utána kiáltványt kell közzétenni, amely egyelőre még minegy fedezésül,

színlelésül hangoztatja a Szovjetunióval való baráti viszonyt, de már emelje ki a Jugoszláviával való szoros szövetséget.

A kiáltványtól függetlenül azonban azonnal meg kell kezdeni az országnak a szembefordulását a Szovjetunióval és Jugoszláviával szoros szövetségben átvitelét az Amerikai Egyesült Államok táborába. Rankovics még azt is mondotta, hogy

Tito kijelentése szerint az új kormánynak miniszterelnöke Rajk lesz, a honvédelmi miniszter pedig én.

Pálffy ezután az elnök kérdéseire részletesen beszámolt a Brankovval, a Lezits és Zsokalj ezredesekkel — az UDB embereivel való kapcsolatairól, továbbá a római partizánkongresszuson 1947. decemberében

Nedelkovics ezredessel folytatott bizalmas megbeszéléseiről.

Elnök: De ettől eltekintve ön kémszolgálatot teljesített Brankov, Lezits, Nedelkovics és Zsokalj részére, milyen természetű adatokat szolgáltatott?

Kémkedés Jugoszlávia részére

Pálffy: Brankovnak, a honvédség akkori szervezeti felépítését adtam át. Ezenkívül a szovjet hadseregnek az országban állomásozó egységeiről az általam ismert adatokat. Ugyancsak azokat a gazdasági és politikai természetű híreket, adatokat, vagy terveket, amelyeket a Pártközpontban tudtam meg.

Lezitsnek elsősorban katonai adatokat adtam, a hadsereg részletes szervezetét, felszerelését, a tisztikar összetételére vonatkozó ilyen kimutatásokat,

bizalmas jelenéseket a hadseregbeli politikai helyzetről, adatokat a hadiiparról. Zsokaljnak ugyanilyen természetű adatokat adtam.

Elnök: Visszatérve erre a paksi találkozóra, ön milyen utasítást kapott és mi foganatosított Rankovicsnak a határon való átjuthatása érdekében?

Pálffy: Rajk nekem annyit mondott:

segítsem elő egy fontos jugoszláv személyiségnek nyugodt, zavartalan illegális átlépését a határon

és még ugyanaznap vissza. Én azt vállaltam a Mohács alatti szakaszt választották ki. Tudtam, hogy ott nagyon kicsi az őrség létszáma ahhoz, hogy ne a járőrök karjaiba fusson bele az autó. Ezután közöltem Rajkkal ezt a szakaszt. Amikor Rajk nekem elmondotta a Rankovicscsal való találkozást és a vele folytatott megbeszélést,

akkor tudtam meg, hogy Rankovics volt ez a fontos személy

és akkor tudtam meg, hogy valóban át is jött.

Pálffy jugoszláv parancsra készítette el a fegyveres felkelés tervét

Elnök: Most arról beszéljen összefoglalva, milyen utasítást kapott ön, vagy Rajk a jugoszláv kormányférfiaktól a magyar kormány egyes tagjai ellen megszervezendő terrorcselekmények vonatkozásában.

Pálffy: 1944 őszén Nedelkovics már arról beszélt, hogy a fordulat során, amelyet Magyarországon végre kell hajtani,

a pártvezetőséget el kell távolítani.

Zsokalj útján kaptam meg Rankovicstól, hogy a fegyveres puccs végrehajtásának kezdetén a párt és a kormány három vezető tagját, Rákosit, Farkast és Gerőt le kell tartóztatni és

ellenállás esetén meg kell semmisíteni őket.

Ez az utasítás érkezett hozzám két vonalon is, Titotól és Rankovicstól.

Elnök: Mit tett ön ennek az utasításnak a végrehajtása érdekében?

Pálffy: Korondy ezredesnek lett volna a feladata a terv szerint, hogy három csoportot hozzon létre, amelyek Rákosinak, Farkasnak és Gerőnek egy időben való letartóztatását késő esti órákban foganatosítják és szükség esetén, ellenállás esetén pedig meggyilkolásukat. A terv az volt, olyan napon kell csinálni a puccsot, amikor a három politikus biztos, hogy Budapesten van, tehát

vagy a Politikai Bizottság ülésezésének, vagy a miniszterlanácsnak a napján.

Időpontul este 11 órát vagy azon túl lévő időpontot jelölt meg, amikor biztos, hogy előbb-utóbb a lakásukra érkeznek. Korondyval én erről a kérdésről beszéltem is konkrétan. Ez 1949 áprilisában volt, pár nappal május elseje előtt.

Korondy már tudta a feladatát Rajktól, de én vele részletesebben átbeszéltem.

Elnök: Fegyveres felkelésre kitől kapott utasítás? Mikor készítette el és milyen tartalommal?

Pálffy: Két közvetítőn keresztül kaptam utasítást, de végeredményben egy személytől, Rankovicstól, mert Zsokalj és Rankovics szavait tolmácsolta. A konkrét tervet én dolgoztam ki. 1948 novemberében vagy decemberében. Szóval is elmondtam Rajknak nagyjában tervemet, aminek az volt a lényege, hogy

tíz zászlóaljjal a honvédség részéről és rendőregységekkel kell végrehajtani a puccsot.

Budapesten bizonyos kulcspontokat és néhány munkáslakta kerületet, ahol ellenállásra számíthatunk, kell ezekkel az erőkkel megszállni. Ezzel egyidőben közvetlenül a megszállás előtt kell végrehajtani az előbb említett három politikus letartóztatását kis csoportok által.

Az egész fegyveres erő felett én leszek a parancsnok, a rendőregységnek pedig Korondy ezredes lesz a parancsnoka.

Ez volt az általános tervem. Ezt Rajk jóváhagyta. A részletes terv kidolgozására később kaptam utasítást.

Elnök? Kitől?

Pálffy: Rajktól. A késének az volt az oka, hogy egy sor esemény jött közbe, amelyek miatt folyton halogatni kellett.

1948 őszén a megindult párttisztogatás arra kényszerített bennünket, hogy várjunk, mert nem tudtuk, hogy kit érint, esetleg éppen azokat az embereket, akikre bazíroztunk.

1949 elején fokozatosan térfoglaltak a rendőrségnél és a hadseregnél a munkáskáderek. Ez megint részben felborította a tervet. Ezért 1949 márciusában utasított Rajk arra, hogy most már nem halogathatjuk tovább az időpontot,

ki kell tűznünk május végére, vagy június elejére dolgozzam ki a részletes tervet.

— Mi már Rajk jugoszláviai útja után, 1947 nyarán, amikor jugoszláv utasításra konkrét feladat volt a puccsra való készülődés, akkor beszéltünk arról, hogy próbamozgósításokat végzünk, amit el is végeztem.

Az első lépés lett volna a Párt vezetőinek meggyilkolása

Elnök: Mi lett volna a tervben az a gombnyomás, ami hivatva lett volna megindítani az egész apparátust?

Pálffy: Az egésznek a megindítása annak a három tizes csoportnak a közbelépése lett volna, amelynek feladata volt Rákosinak, Farkasnak, Gerőnek az esti órákban való letartóztatása.

Elnök: Szóval

az első lépés lett volna Rákosi, Gerő és Farkas meggyilkolása?

Pálffy: Igen.

Elnök: Németh Dezsőt milyen kémfeladatokkal bízta meg Moszkvában?

Pálffy: 1948 második felében, már a Tájékoztató Iroda határozata után közölte velem Zsokalj, hogy

amíg nem volt Tájékoztató Iroda, addig szabadabban kémkedhetett,

a határozat után nehezebb helyzetben lesznek s ezért fontos, hogy Németh dolgozzék nekik, közöljem Némethel, hogy Mrázovics, aki azelőtt Budapesten volt jugoszláv követ s azután Moszkvába került követnek, felveszi Némethtel a kapcsolatot. Hogy Németh milyen szovjetellenes anyagot adott át Mrázovicsnak, nem tudom.

Elnök: Ön azt említette, hogy az 1949 május elsejei ünnepségek főpróbáján beszélt Korondyval. — Ugyanakkor beszélt ön Rajkkal is?

Pálffy: Nem. Rajkkal május elsején beszéltem. A felvonulás alatt, amikor lementünk a tribün mögé,

arról beszéltünk, hogy most már nem lehet tovább halogatni a puccs kirobbantását.

Rajk azt mondta, hogy feltétlenül kieszközli a jóváhagyást Rankovicstól május végére vagy június első napjaira. Ez azért volt sürgős, mert Rajkkal arról beszéltünk, hogy úgy látszik,

szaporodnak a bizalmatlanság, sőt a gyanakvás jelei nemcsak vele szemben,

mert ezt már régebben megállapítottuk, hanem velem szemben is.

Pálffy és Rajk szembesítése

Elnök: Rajk László, jöjjön ide. (Rajk az elnöki emelvényhez lép).

Elnök: Megfelel a valóságnak az, amit Pálffy György említett most, hogy 1949 május elsején a felvonulás alkalmával ön azt mondta neki, hogy a közeljövőre most már feltétlenül ki fogja eszközölni Rankovics hozzájárulását a fegyveres felkeléshez és, hogy

a dolog most már tovább nem halogatható?

Rajk: A valóságnak olyan értelemben felel meg, hogy én Pálffynak valóban mondottam: hogy az egész tervet Rankovicsnak át fogom adni jóváhagyás végett.

Nem a puccs időpontjának a napirendre tűzéséről volt szó.

és, hogy én Pálffynak ezt mondottam, az önmagából adódik a tegnapi vallomásomból. Tito és Rankovics követelte...

Elnök: Ne magyarázzon most. Nem a magyarázásról van szó. Ön azt mondja, így alakult?

Rajk: Igen.

Elnök: Pálffy György pedig azt mondotta, úgy folyt le abeszélgetés, ahogy ő vallotta.

Rajk: Nem az időpontról beszéltem.

Elnök: Pálffy György, fenntartja vallomását?

Pálffy: Igen.

Elnök: Mondja a szemébe!

Pálffy: Fenntartom.

Elnök: Rajk László, menjen a helyére.

Elnök Pálffyhoz: A jugoszláv tényezőkkel való kapcsolata folyamán ön tőlük milyen célkitűzéseket hallott az önök fegyveres felkelésének sikere esetére?

Pálffy: Röviden összefoglalva arról volt szó, hogy a mi fegyveres puccsunknak az volt a célja politikailag, hogy

Magyarországot leszakítsa a Szovjetunió és a népi demokratikus országok táboráról

és szoros szövetségben Jugoszláviával...

Elnök: Csak Magyarországot vagy előbb Magyarországot, azután Lengyelországot?

Pálffy: A mi fegyveres puccsunk Magyarországot volt hivatva leszakítani, de Zsokalj már hangsúlyozta, hogy

egy hosszú tervszerű folyamatnak része lesz ez a magyarországi momentum.

Legközelebb erre kerül sor Lengyelországban. Ez a tervszerű folyamat az Amerikai Egyesült Államok céltudatos munkájának lesz az eredménye. Politikailag lényegében ez volt tehát:

az országot átvinni az amerikai Egyesült Államok gazdasági és politikai befolyása alá és belpolitikailag a szocializmus felé fejlődő népi demokrácia helyett burzsoá diktatúrát létesíteni.

Elnök: Erről kifejezetten volt szó?

Pálffy: Nedelkovics ezt kifejtette nagy perspektivákban.

Elnök: A népbíró uraknak van kérdésük: Nincs. A népügyész úrnak?

Titoék valamennyi népi demokráciában kémkedtek

Alapi: Van kérdésem. Ön az előbb vallomást tett arról, hogy a Titoklikk a népi demokráciákban kémtevékenységet folytatott. Milyen államokra terjedt ki ez a tevékenység?

Pálffy: Valamennyi népi demokratikus országra.

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni hűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaáruló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely lerántja az álarcot dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legalja sabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben. Kiadja a miniszterelnökség sajtó osztálya.

Alapi: Amikor ön Korondyval találkozott, azt mondotta ön, hogy bizonyos ellenállás esetén szükséges az, hogy Korondy fegyvert használjon. Viszont az ő utasításuk feltétlenül az volt, hogy meggyilkolják Rákosi miniszterelnökhelyettest, Farkas és Gerő minisztereket. Lényegében tehát ez az ellenállásra való hivatkozás csak ilyen elkendőzés, nemde?

Pálffy: Én úgy fogtam fel. Rankovics egyénisége világossá tette előttem, hogy

csak szépségtapasztrom volt az, hogy „ellenállás esetén", lényegében arról volt szó, hogy meg kell ölni őket.

Alapi: Ön a katonapolitikai osztály vezetője volt. Ennek az osztálynak az volt a feladata, hogy a kémtevékenységet meggátolja, leleplezze a kémeket. Igaz-e az, hogy ön, mint ennek az osztálynak vezetője, ön is egy főkém volt?

Pálffy: Igaz.

Alapi: Nincs más kérdésem.

Elnök: Védő úrnak?

Védő: Nincs.

Elnök: Rajk László, van valami észrevétele vádlottársának vallomásával kapcsolatban?

Rajk: Nincs. Az előadottakkal egyetértek.

Az elnök szünetet rendelt el.

Brankov csak részben ismeri el bűnösségét

Szünet után Brankov Lazar harmadrendű vádlottat vezetik elő.

Elnök: (Brankovhoz) megértette a vádat?

Brankov: Megértettem.

Elnök: Elismeri bűnösségét?

Elismerem (rövid szünet után) részben, de nem teljesen.

Elnök: Önnek az állambiztonsági hatóságánál, az úgynevezett UDB-nél milyen beosztása volt?

Brankov: 1945-ben, amikor Magyarországra jöttem, akkor úgy jöttem, mint a jugoszláv katonai misszió tagja. Később, 1947-ben a katonai misszió vezetője lettem és 1947 végén követségi tanácsos. Az UDB-nek Magyarországon dolgoztam 1948 szeptemberéig.

A jugoszláv katonai misszió 1945-ben kezdte meg a kémkedést Magyarországon

Elnök: Mióta kezdődött Magyarországon ez a kémszolgálat?

Brankov:

A kémszolgálat 1945-ben kezdődött, amikor az első jugoszláv katonai misszió Magyarországra érkezett.

Rankovics szervezte meg. Mielőtt a misszió elindult Belgrádból, a katonai misszió akkori vezetője Cicmil ezredes, Titotól személyesen kapott utasításokat. Cicmil elmondotta: Tito elvárja tőlünk, hogy jó munkát végezzünk Magyarországon. Ez nagyon fontos, mert

Magyarországon nem stabil a helyzet és fontos, hogy jó hírszerző szolgálatot szervezzünk meg.

A második utasítás az volt, hogy Magyarországon fel kell venni a kapcsolatot az ottani angol és amerikai megbízottakkal, akik ugyanúgy a Szövetséges Ellenőrző Bizottságnál dolgoztak. A harmadik az volt, hogy a misszió tagjainak arra kell vigyázniok, hogy

semmi esetre se essenek a Szövetséges Ellenőrző Bizottságban működő szovjet katonai misszió befolyása alá.

Ez volt a lényege ezeknek az utasításoknak. Cicmil foglalkozott azzal, hogy felvegye a kapcsolatokat az angol és amerikai megbízottakkal a Szövetséges Ellenőrző Bizottságban. Jávorszky őrnagy akkor az UDB és Rankovics belügyminiszter főrezidense és megbízottja volt Magyarországon. Neki az volt a feladata, hogy szervezze meg a hírszerzést Magyarországon,

építsen ki kémhálózatot Magyarország területén.

Az neki is a feladata volt, hogy kémkedjen a szovjet hadsereg ellen, amely akkor Magyarország területén volt.

Kovács őrnagy volt az, aki különösen foglalkozott a szovjet ügyekkel és a Szovjet Hadsereggel, mert már Jugoszláviában is ezzel foglalkozott, amikor Tito fővezérkaránál dolgozott. Engem azzal bízott meg, hogy jóvátételi dolgokkal foglalkozzam és gazdasági kérdésekkel. Ezeket a feladatokat különböző módszerekkel valósítottuk meg. Lehet nyugodtan mondani, hogy ezek a módszerek machiavellista módszerek voltak, mert

Rankovics olyan utasítást adott, hogy a cél elérésére mindent szabad megtenni.

A missizó tagjai is így dolgoztak. Embereket beszervezés érdekében leleplezéssel fenyegettek, azután pénzt, állásokat ígértek, aztán erőszakos módszereket is alkalmaztak, embereket vittek el, raboltak el Magyarország területéről.

Elnök: Tudna példákat mondani?

Brankov: Igen. Mielőtt közvetlenül válaszolnék, el akarok mondani egy konkrét esetet Rob Antal országgyűlési képviselőről. Mikor őt a magyar hatóságok le akarták tartóztatni,

hamis útlevéllel követségi gépkocsin átvittük Jugoszláviába, illegálisan a magyar—jugoszláv határon.

Ez úgy történt, hogy amikor Rajk belügyminiszter útján, aki a jugoszláv hírszolgálat egyik ügynöke volt és Szalai András útján, aki szintén ügynöke volt, megtudtuk, hogy Robot le akarják tartóztatni. Rankovicstól utasítás jött, hogy

Robot minden áron minél hamarabb Jugoszláviába kell vinni, hogy ne tartóztassák le.

Akkor én megadtam az utasítást Blázicsnak, hogy szervezze meg ezt — erről Mrázovics követ is tudott — az ő tudtával történt ez. Blázics kiállított egy hamis útlevelet és ezzel Rob átment a határon Jugoszláviába.

Elnök: Kiket szerveztek még be a magyar állampolgárok közül, kik váltak kémszerveztük tagjává:

Brankov: Először is

a legnagyobb ügy számunkra Rajk volt.

Rajk belügyminiszter, később külügyminiszter. Aztán a második volt Pálffy György altábornagy, a honvédelmi miniszter helyettese. Azután Szalai András.

Rajkot Rankovics belügyminiszter személyesen szervezte be.

Szalait Szmiljanics őrnagy szervezte be. Justust, aki ugyanúgy jugoszláv ügynök volt, Jávorszky őrnagy szervezte be. Ognyenovicsot Blázics követségi titkár szervezte be.

Mindezek a diplomaták az UDB emberei voltak.

Elnök: Ki volt az ön közvetlen felettese?

Brankov: Közvetlen felettesem Rankovics belügyminiszter volt.

Elnök: Kik voltak azok a jugoszláv diplomaták, akik Magyarországon kémtevékenységet, romboló munkát folytattak?

Brankov: 1945-től kezdve Cicmil ezredes, a katonai misszió vezetője, Jávorszky őrnagy, Kovács őrnagy, később Mrázovics, Jugoszlávia budapesti követe, én, Szmiljanics őrnagy, aki később a konzulátusi osztály vezetője lett, Devecsics, a konzulátusi osztály vezetője, Jankovics tanácsos, Gavrilovics kereskedelmi attasé, Csacsinovics és Jovics, a kereskedelmi attasé helyettesei, követségi tisztviselők, Tobicz Lázár, Grek Nikola követségi tisztviselők.

Az elnök kérdéseire Brankov részletesen elmondja Horváth Zoltán szerkesztő, Szebenyi Endre államtitkár, Cseresznyés Sándor belügyminisztériumi sajtófőnök, Horváth-Phőnix Ottó rendőralezredes, Rex József és Gondi Ferenc belügyminisztériumi főtisztviselők és társaiknak az amerikai jugoszláv kémhálózatba való beszervezését.

Elnök: Talán maga Rob is az önök beszervezettje volt?

Brankov: Robot Jávorszki szervezte be 1945-ben. Rob a háború alatt Jugoszláviában a Jugoszláv Kommunista Pártnak a tagja volt és provokatív tevékenysége miatt kizárták a pártból. 1941-ben Magyarországra jött és itt is maradt. Rankovics, aki ismerte Rob esetét

engedélyt adott arra, hogy Robot beszervezzék és ha jól dolgozik, akkor Tito előtt rehabilitálni fogja őt.

Azóta Rob állandóan dolgozott mint az UDB egyik fontos ügynöke. Külön kémhálózatot irányított és közvetlen kapcsolatokat tartott Rankovicscsal.

Elnök: Ennyi név talán elég is lesz, hogyan történt Rajk beszervezése?

Brankov: Rajkkal kapcsolatban voltunk már 1946-ban és ezek a kapcsolatok nagyon barátiak voltak. Én és Jávorszky őrnagy és Cicmil ezredes sokszor találkoztunk Rajkkal, beszélgettünk vele és

előttünk már akkor ismeretes volt Rajknak nacionalista beállítottsága és törekvése az egyéni uralomra Magyarországon.

Erre vágyott. Tudtuk azután, hogy ő nincs jóviszonyban Rákosival, Farkassal és Gerővel. Vele nyíltan beszéltünk. Formálisan Rankovics belügyminiszter szervezte be őt. Én ezt Mrázovics követtől tudtam, aki nekem egy alkalommal erről beszélt. Rankovics az amerikai vagy angol barátoktól kapott anyagot, amelyben az volt, hogy Rajk — azt hiszem 1931-ben —

a magyar horthysta rendőrségnek besugója volt.

Ennek alapján Rankovics beszervezte Rajkot. Ennyit mondott Mrázovics követ.

Az elnök ezután a többi vádlott beszervezéséről kérdez.

Brankov: Pálffy Györgyöt nem volt nehéz beszervezni azért, mert első találkozásunk alkalmával nyilvánvaló volt, hogy nacionalistáról van szó és

Tito nacionalista vonala neki már akkor szívügye volt.

Sokszor találkoztam vele és ő már akkor adott készségesen minden anyagot a honvédelmi minisztériumból.

Titoék szövetsége jugoszláv hazafiak gyilkosával

Szalai Andrást Szmiljanics őrnagy szervezte be, aki tudott arról, hogy Szalai 1944 márciusában Sátoraljaújhelyen, ahol 70 politikai fogoly —

jugoszláv és magyar kommunisták — kitörést készítettek elő a börtönből, elárulta a tervet.

Szmiljanics ezt megtudta és ezzel megfenyegette Szalait. Szalait ennek az alapján beszervezték. Attól az időtől ő a jugoszláv hírszerző szolgálat egyik fontos ügynöke volt.

Elnök: Titoék tehát ebben az esetben

egy olyan egyénnel szövetkeztek, akiről tudták, hogy jugoszláv hazafiaknak, kommunistáknak a vére szárad rajta.

Brankov: Igen.

Elnök: Ilyen személy volt Titoék szövetségese?

Brankov: Igen.

Elnök: Justust hogyan szervezték be?

Brankov: Justus beszervezéséről csak annyit tudok mondani, hogy őt Jávorszky őrnagy szervezte be 1945-ben vagy 1946 elején. A jugoszláv hírszerzőszolgálatnak Franciaországban sikerült adatokat szereznie arról, hogy a háború előtt Justus a horthysta rendőrség besúgója volt. Ezeknek az adatoknak alapján már beszervezték Justust. Attól az időtől ő volt a jugoszláv hírszerzőszolgálat egyik fontos ügynöke. Annyira fontos volt, hogy

Rankovics külön kapcsolatot teremtett vele.

Az anyagot közvetlenül Belgrádból külön futárokkal küldte Pestre Justusnak.

Elnök: Önök csupa fasiszta rendőrspicire specializálták magukat?

Brankov: Én már az előbb megmondtam, hogy 1945-ben Rankovics ilyen utasítást adott:

Fontos, hogy jó hírszerző szolgálatot, hálózatot építsünk ki Magyarországon és nem fontos, hogy milyen módszerekkel.

Elnök: Jó volt azután ez a kémhálózat?

Brankov (vonakodva): Hát ez véleményem szerint nagy kémhálózat volt, amelynek sikerült majdnem minden társadalmi, politikai szervezetbe, az államapparátusba benyomulni.

Elnök: És milyen anyagot kaptak ezen a hálózaton keresztül? Politikai, gazdasági, katonai titkokat vagy mikét?

Brankov: Politikai, gazdasági, katonai titkokat.

Elnök: Példaképpen soroljon fel egy párat.

Tito még a háború ideje alatt 1944-ben vagy lehet, hogy még 1943-ban az év végén engedélyt adott arra, hogy az angol és amerikai katonai misszió az ő fővezérkarához jöhessenek Jugoszláv területre.

Elnök: Kik voltak ezek az angol-amerikai katonai megbízottak, akik megjelentek 1943-tól kezdve Tito fővezérkaránál és a tartományi vezérkaroknál?

Brankov: Tito vezérkaránál akkor az amerikai katonai misszió tagjai voltak Hamilton ezredes, Fire és Farts alezredesek. Az angol misszió tagjai voltak Mc Lane tábornok, Salwin és Moore alezredesek, azután Churchill Randolph őrnagy, Churchill Winston fia. Ezek az angol-amerikai tisztek Tito fővezérkaránál voltak. Azután a tartományi vezérkaroknál ugyanúgy voltak angol-amerikai katonai képviselők.

Elnök: Mi volt az angolszász elgondolás azon keresztül, hogy oda ezeket a hírszerzőket a vezérkarhoz behelyezik, tud erről valamit mondani?

Brankov: Hát az elgondolás az volt, hogy

először is volt egy jól kidolgozott terv, amelyet az angolok és amerikaiak Churchillel kidolgoztak még a háború alatt.

A terv olyan volt, hogy ahogyan már szokás, nem angol-amerikai katonák vérével akarták azt elérni, hogy a Balkánt a befolyásuk alá (gondolkozik a kifejezésen) tegyék, hanem ezt ezeken a tapasztalt hírszerzőkön keresztül akarták elérni és ilyen módon akarták befolyásuk alá vonni az akkori jugoszláv vezetőket.

Angolszász ügynökök a vezető posztokon

— Cicmil nekem azt állította, hogy különösen Kardelj, Djilasz és Rankovics voltak azok, akiket sikerült az angol-amerikaiaknak szolgálatukba állítani még a háború alatt. De 1947-ben és 1948-ban, amikor én lettem főrezidense az UDB-nek, akkor nekem módom volt betekintést nyerni az UDB titkos irataiba és ott megláttam azt, hogy

vannak sokan a jugoszláviai vezetők és tisztek között, akik úgy vannak feltüntetve, hogy a háború alatt és a háború után is kapcsolatokat tartanak az angol-amerikai hírszerző szolgálattal.

Például emlékszem, hogy a horvát fővezérkarnál, mint gyanúsak és mint angol-amerikai barátok vannak feltüntetve Marko Belinics, a horvát kormánynak mai minisztere...

Elnök: Hogy mondta? Belinics?

Brankov: Igen, Belinics, Marko Belinics, azután Mrázovics Karlo mai moszkvai nagykövet, Szerbiában Sztambolics Petár, aki ma a szerbiai kormány elnöke, Boszniában Abda Mumu, a boszniai Kommunista Párt központi vezetőségének titkára, a macedóniai vezérkarnál Aposztolovics Mihajlov altábornagy és Vukmanovics Szvetozár altábornagy, a vajdasági vezérkarnál

Elnök (közbevág): Ki az a Vukmanovics?

Brankov: Vukmanovics most a jugoszláv központi kormánynak minisztere. Azután a vajdasági vezérkarnál Orovics tábornok, Veszelinov Jován, a vajdasági központi pártbizottság titkára és Jojkics, ennek a bizottságnak a tagja.

Elnök: Ez az a Jojkics, akit azután ideküldtek?

Brankov: Igen, azonos ezzel. Azután a szlovéniai vezérkarnál Miha Marinko, aki ma a szlovéniai kormány elnöke, Kidrics, aki a központi kormányban ma iparügyi miniszter és a gazdasági főtanácsnak titkára... nem titkára, elnöke... (gondolkozik). Aztán Leszkosek Franc, miniszter, a mai jugoszláv központi kormányban. Csodálkoztam, hogyan lehet, hogy ilyen személyek, akiket azzal gyanusítanak, hogy az angol-amerikai hírszolgálatnak ügynökei, Jugoszláviában igen magas pozíciókban lehetnek. Erről beszéltem Jávorszkival is, aki szintén magas pozícióban van az UDB-nél. Ő már részletesebben beszélt erről a kérdésről és azt mondta, hogy

Rankovics is tud erről és vannak az UDB-ban emberek, akik nem helyeslik ezt, de nyilvánosan nem mernek erről beszélni, mert mindez legfelsőbb utasításra történik.

Beszéltem erről egyszer Milicsesel is, de magam is észrevettem a háború alatt, hogy a jugoszláv pártban és hadseregben már a háború alatt tényleg folyt a harc, a vita Kardelj, Djilasz, Rankovics emberi között és Zsujovics, Hebrang és Jovanovics vezérezredesek között, aki a háború alatt a partizán fővezérkarnál vezető volt.

Kapcsolat a jugoszláv és az angol-amerikai kémszervezet között

Brankov: Például Pálffytól megkaptunk

a honvédelmi minisztériumból mindent, a legtitkosabb anyagot is.

Megkaptunk egy titkos térképet Magyarországról, amely nagy katonai titok volt. Adatokat kaptunk a határőrségek elhelyezéséről. A belügyminisztériumtól, Rajktól, Szebenyitől például az Államvédelmi Osztály munkájáról, módszereiről, az Államvédelmi Osztály harcáról az angol-amerikai kémszolgálatok ellen itt Magyarország területén, amely ugyancsak nagyon fontos volt. Nagy Ferenc-féle összeesküvésről is megkaptuk az anyagot.

Cicmil 1947 elején eljuttatta az amerikai követségre.

Úgy tudom, hogy a legfontosabb anyagot már 1945-től kezdve kicserélte Cicmil Edgecombe tábornokkal és tudom, hogy Popovics hadnagy, aki Cicmil adjutánsa, segédtisztje volt, a konkrét adatokat zárt borítékban vitte Edgecombe tábornoknak.

Elnök: Ezenkívül milyen együttműködésről tud még Magyarországon az önök hírszerző szolgálata és az itt működő angol-amerikai hírszerző szolgálat között?

Brankov: Konkréten tudok egy esetet, amely már 1945-ben volt, amikor Rankovics belügyminiszter segítségével

az amerikaiaknak sikerült egy kémcsoportot küldeni Svájcból Magyarország területére.

Akkor ezt a kémcsoportot Rankovics segítségével átdobták a Szovjet Hadsereg háta mögé

Elnök: Ez a Szőnyi-féle kémcsoport?

Brankov: Ez a Szőnyi-féle kémcsoport volt.

Még a háború alatt Tito engedélyével Rankovics, Kardelj és Djilasz emberei kapcsolatokat teremtettek az amerikai és angol hírszerző szolgálattal, nemcsak jugoszláv területen, hanem külföldön is.

Amikor Cicmil ezredest visszahívták Magyarországról — ő most londoni követ — akkor ezek a kapcsolatok az angol-amerikaiakkal megszűntek. Én azt hiszem, azért szűntek meg, mert féltek, hogy ezek a kapcsolatok tudódnak itt Magyarországon és akkor jobbnak látták, hogy

ezeket a kapcsolatokat Belgrádon keresztül bonyolítsák le.

De 1948-ban a Tájékoztató Iroda határozata után, kiéleződött a helyzet és Rankovics akkor újból utasítást adott — ez 1948 szeptemberében volt —, hogy

fel kell venni újból a kapcsolatot Magyarország területén az angol-amerikai hírszolgálattal.

Ez 1948 októberében történt, amikor én Belgrádban voltam. Én már Rankovicscsal kezdtem beszélni, amikor Djilasz is bejött és azt mondotta, éppen most beszélt Titóval, aki tárgyalt az amerikai és angol megbízottakkal. Belgrádban és megegyezett abban, hogy

ezek készek segítséget nyújtani Tito kormányának, nemcsak gazdasági segítséget, hanem politikai segítséget, sőt katonai segítséget is, ha Tito kormánya hajlandó lesz harcolni a Szovjetunió ellen.

Akkor azt mondotta, hogy ezt el kell fogadni, mert az amerikaiak és az angolok lettek természetes szövetségeseik. Rankovics ezután hozzáfűzte azt is, hogy

ez az együttműködés már konkréten meg is van más országokban és nemcsak a népi demokrácia országaiban, hanem meg kell teremteni Magyarországon is.

Tito árulása a háború alatt

Elnök: Milyen magatartást tanusítottak Jugoszláviának a jelenlegi vezetői a második világháború alatt Jugoszlávia népeivel szemben?

Brankov: Én arról azt tudom mondani, hogy ez az árulás, amelyet Tito, Kardelj, Djilasz, Rankovics, a nemzetközi munkásmozgalom, Jugoszlávia népei és a Szovjetunió ellen elkövettek,

nem a Tájékoztató Iroda határozata után, vagy idején történt, hanem még hamarabb.

Amikor később Jávorszkival egyszer beszéltem — ez már a Tájékoztató Iroda határozatának idején volt — akkor azt a véleményét nyilvánította, hogy

az egész anyag, amelynek alapján letartóztatták Zsujovicsot és Hebrangot, nem felel meg a tényeknek,

hanem az igazi okok már a háború alatti okok voltak, mert már akkor harc folyt Zsujovicsal és Hebranggal. Ők egy másik politikai vonalat képviseltek és semmiképpen sem helyeselték ezt a barátkozást az angol-amerikai hírszolgálattal, az angol-amerikai politikával. Nem voltak hajlandók együttműködni. Különösen Rankovics volt itt fontos, mert ő volt a szervezési titkár, a káderosztályt vezette, aztán a hírszerző szolgálatot, kémelhárító szolgálatot. Az egész párt apparátusa az ő kezében volt, sikerült saját embereit mindenhova betenni. Neki sikerült akkor mindazokat, akik nem helyeselték ezt a vonalat, amelyet Tito-Kardelj-Djilasz és Rankovics a háború alatt vittek, különösen az együttműködésnél, eltávolítani és a pártiagok előtt úgy beszéltek róluk, mint akik baloldali elhajlók. És az is megtörtént például — erről beszéltek sokat a partizánok, már 1944-ben, — hogy ilyen esetekben ezeket az embereket, akiket baloldaliaknak tartottak s akik a Szovjetunió hívei voltak és nem voltak hajlandók az angol-amerikaiakkal szorosan együttműködni —

ezeket a háború alatt olyan helyekre küldték, ahol biztos volt, hogy elesnek.

Elnök: Arról tud-e valamit, hogy Tito és környezete ugyancsak az angolszászokkal való hírszerző kapcsolatoknak az ápolására küldte ki a jugoszláv hírszerzőket, ügynököket?

Brankov: Igen. Tudom, hogy Svájcba küldtek egy ilyen megbízottat, ez volt Lompar Mihajlov, vagy Misa, aztán Franciaországba, Marseillesbe Latinovicsot, Lamparnak az volt a feladata, hogy minél szorosabban együttműködjék az ottani angol-amerikai hírszolgálattal.

Ő kapcsolatban állott Allan Dullessal, az amerikai stratégiai hírszerzőszolgálat vezetőjével,

aki Svájcban tartózkodott. Franciaországban, Marseillesban Latinovics volt az, aki ugyanúgy szoros kapcsolatokat létesített az ottani amerikai hírszolgálattal. Már említettem, hogy ezek ketten voltak azok, akik segítettek Szőnyi Tibor kémcsoportjának átszállítását Magyarország területére a Szovjet Hadsereg hátamögé. Aztán Londonban volt Velebit tábornok, akiről ismeretes volt, hogy beszervezett angol ügynök. Ez a Velebit Tito megbízottja volt és

minden anyagot, amelyet a háború alatt a jugoszláv hírszerző szolgálat összeszedett, ő az angoloknak átadott.

Ebben olyan anyagok voltak, amelyek a Szovjet Hadseregről is szóltak.

Elnök: Milyen pozícióban vannak most ezek az emberek?

Brankov: Hát például Velebit magas pozícióban volt a háború után, ő volt a külügyminiszter első helyettese. Aztán Misa Lampar Bukarestben első követségi tanácsos, Latinovics svájci követ. Jovanovics Vaszo ugyanúgy magas pozícióban van az UDB-nél. Ő az az ember, aki Pesten is volt, mint követségi tanácsos, akit a magyar hatóságok kiutasítottak 1948 októberében.

Elnök: Ciemil Obrad micsoda most?

Brankov: Londonba küldték követnek.

Elnök: Hát mi a feladata ennek az ellenzéki csoportnak?

Brankov: Ennek a csoportnak a feladata az kell, hogy legyen, hogy eltávolítsák a mai kormányt és a párt vezetőit. Akkor Rankovics tanácsokat adott Rajknak és azt mondta,

olyan emberekre kell támaszkodniok, akik segíteni fogják, hogy Magyarországon egy burzsoá demokratikus kormány alakuljon meg.

Természetes, hogy elsősorban a trockista elemekre kell támaszkodnia a pártban, mert már ezek úgy is folytatnak harcot Rákosi ellen a pártban. Azután a nacionalista, soviniszta elemekre kell támaszkodnia Magyarországon, a katolikus hívőkre, különösen a falun a kulákokra és

példaként kell hozni a jugoszláv esetet, ahol nem folytatnak harcot a kulákok ellen.

Egyszóval Magyarországnak kell haladnia Jugoszlávia útján.

Elnök: Ön az előbb azt mondta, hogy itten kezdetben olyan dolgokat hallott, hogy Jugoszlávia majd valami „speciális szocializmust" fog megvalósítani.

Brankov: Igen.

Elnök: Tehát, amit ön most itt elmondott: Rajk vegye kezébe a hatalmat, nacionalista, soviniszta elemekre, a kulákokra, az egyházi reakcióra támaszkodjék, miféle gazdagítása a marxizmusnak? Vagy miféle „speciális szocializmus"?

Brankov: Itt nincs...

Elnök: Miről volt itt szó?

Brankov: Itt nincs ellentét, hanem csak álcázásról van szó.

Elnök: Hát erről beszéljen.

Brankov: Amikor a szocializmusról, a marxizmus gazdagításáról volt szó, az a jugoszláv népnek szólt.

Hangképek a rádióban a tárgyalásról

A rádió vasárnap hangképeket ad a Rajk-banda bűnperének főtárgyalásáról.

A Kossuth-Rádió vasárnap délután 15 órától 16 óráig, a Petőfi-Rádió 19 órától 20 óra 30 percig hangképeket ad a Rajk-kémbanda főtárgyalásának első két napjáról.

Elnök: Kelebián a vasúti kocsiban, amikor ön tolmácsolt, nem mesélte el Rankovics Rajknak, hogy mi Titoék soha nem akartunk szocializmust?

Brankov: Igen. A lényege ez volt, csak nem ilyen szavakkal.

Elnök: Szóval volt ilyesmiről szó?

Brankov: Igen. Rankovics a végén hangsúlyozta, hogy

amit ő mondott nem a maga nevében mondta, hanem Tito nevében beszélt. Ezt a végén megmondta.

Elnök: Most mondja el azt, hogy mint az UDB magyarországi főmegbízottja, milyen utasításokat kapott 1948 októberében Rankovics jugoszláv belügyminisztertől és Djilasztól a magyarországi államcsíny előkészítésének meggyorsítása érdekében?

Brankov: Emlékszem, ezen a találkozón Rankovics panaszkodott Rajkra és pontosan, szóról-szóra emlékszem, hogy úgy fejezte ki ezt:

„Hogy ha Rajk határozottabban cselekedne Magyarországon, akkor egy éjszaka alatt elintézhetnék Rákosit".

Azt hiszem, Rankovics akkor mondotta, meg kell sürgetni Rajkot ebben az ügyben, hogy határozottabban cselekedjék.

Elnök: Tud valamit arról, hogy Tito és Rankovics milyen gyakorlati intézkedéseket tett a jugoszláv-magyar határon és egyébként is magyar területen abból a célból, hogy Rajk László-t segítsék a magyar államrend megdöntése érdekében?

Brankov: Igen, akkor szó volt arról októberben, hogy Magyarországon nem lehet semmit békés módon végrehajtani, mert

már világos, hogy a Párt és a nép Rákosi, Farkas és Gerő mögé áll és egyetlen kitűt egy sokkal határozottabb cselekvés.

Ezzel kapcsolatban volt a katonai segítség is. Szóbajött az is, hogy a határincidensek, amelyek a magyar-jugoszláv határon voltak, kell, hogy bevezetői legyenek ennek a fegyveres akciónak.

Elnök: Milyen előkészületekről tud ön, amelyeket Tito és Rankovics tettek a magyar kormány egyes tagjai elleni terrorcselekmények végrehajtása érdekében?

Brankov: Rankovics nem volt Rajk munkájával megelégedve és ezért meg akarta sürgetni a dolgot. E célból szakértőként ő küldött Jugoszláviából két UDB-embert, akik tapasztaltak, járatosak voltak a politikai gyilkosságokban. Ezek Jovanovics és Jojkics voltak, az UDB ügynökei. Ők Budapestre érkeztek 1948 októberében és

figyelték Rákosi lakását, különösen Rákosi személyével foglalkoztak.

Jovanovicsot később kiutasították a magyar hatóságok. Jojkics pedig 1948 végén visszatért Belgrádba. Rankovics ezt a merényletet mintegy bevezetőnek tartotta az államcsíny végrehajtására.

Tito tervei a népi demokráciákban

Elnök: A világháború után Titonak és társainak, közvetlen mukatársainak Rankovicsnak, Kardeljnek, Djilasznak Magyarországot illetően és a többi szomszéd ország vonatkozásában milyen elgondolásai voltak?

Brankov: Részletesebben, konkrétebben, kevesebbet tudok mondani a többi államokra vonatkozó terveikről, de ami Magyarországot illeti, sokkal többet tudok mondani, mert ezeknek a terveknek végrehajtásánál én is résztvettem a jugoszláv kormány utasítására. Ez a terv abban állott, hogy Jugoszlávia kell, hogy egy központi vezető állam legyen a Balkán és Középeurópában és hogy

Jugoszlávia szervezzen meg egy blokkot egy balkáni középeurópai blokkot, amely inkább nyugatra és nem a Szovjetunióra fog orientálódni.

Ez úgy volt, hogy ők igyekeztek olyan benyomást kelteni, mintha Tito gondolta volna ki ezt a tervet és a pártiagok és a nép előtt úgy magyarázni, hogy ez valami új a marxizmusban, a történelmi fejlődésben, amellyel Tito gazdagította a marxizmust és a történelmi fejlődést. Szóval a pártiagok és a jugoszláv nép előtt úgy tüntették fel, de mivel tudjuk, hogy mik voltak az angol-amerikai tervek a Balkánon és Középeurópában és milyen viszonyban voltak Tito, Kardelj, Rankovics és Djilasz az amerikai hírszolgálattal, világos lett, hogy nem ők — Rankovics és Djilasz — agyalták ki ezt a tervet, hanem

ők csak végrehajtói voltak egy tervnek, amelyet valaki más gondolt ki. Igazi sugallmazói voltak még a háború alatt McLean tábornok, Churchill Randolf.

Ezután arról beszél Brankov, hogyan akarták Titoék az összes népi demokráciákat befolyásuk alá vonni. Ugyanúgy, mint Magyarországon, igyekeztek terveiket megvalósítani más környező államokban is.

Brankov: Rankovics említette, hogy Romániában is ilyen terv volt, de ez a terv nem teljesen sikerült ott. Említette Patrascanu akkori igazságügyminisztert, aki ugyanúgy Tito vonalán volt és Tito terveit akarta megvalósítani Romániában, de

a romániai párt Központi Vezetősége idejében eltávolította Patrascanut és elszigetelte őt a pártiot.

Mondotta, hogy majd folytatni kell újból a munkát ott is. Konkréten tudom, hogy ezzel foglalkozik Zoe Ranko követségi tanácsos és később odaküldték Lompar Mihajlot, aki a háború alatt Svájcban volt Tito megbízottja. Lengyelországban emlékszem, mikor az a Gomulka eset volt, akkor

nagy reményt fűztek hozzá, hogy Gomulka megvalósítja Tito elgondolásait Lengyelországban

és várakozó álláspontot voltak. Azt hitték, hogy Gomulkának sikerülni fog ez az akció a Lengyel Kommunista Pártban. De ahogy ismeretes, Gomulka nem hajtotta végre, beismerte, hogy ez helytelen vonal volt és egyszer

Rankovics panaszkodott is, hogy egészen újból kell kezdeni Lengyelországban.

Albániában volt egy nagy komoly kísérlet, hogy az albán kormányt megbuktassák, de ez meghiusult. Ott dolgoztak Zgyergya Josip és Zlatics Szavo. Ők voltak Tito megbízottai, akik dolgoztak ezen a terven.

Titkos megegyezés szovjetellenes akcióra

Elnök: 1948 októberében Rankovics és Djilasz mit mondtak önnek arról a titkos megegyezésről, amely Tito és az angolszászok között létesült a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni akcióra, harcra vonatkozóan?

Brankov: Djilasz akkor azt mondotta, úgy emlékszem pontosan, hogy Tito amerikai és angol megbízottakkal tárgyal Belgrádban és

megegyezett velük abban, hogy ők fognak segíteni a Tito-kormány szovjetellenes harcában és nemcsak gazdasági segítséget, hanem politikai és katonai segítséget is fognak adni Titonak, ha folytatni fogja a harcot a Szovjetunió ellen.

Rankovics is hozzáfűzte, hogy fel kell venni a kapcsolatot megint Magyarországon az angol-amerikai hírszolgálattal és velük együtt kell működni, hogy erősítsék a harcot a magyar kormány megdöntésére. Szóbakerült az is, hogy milyen lesz az új kormány. Rankovics említette, hogy Rajk miniszterelnök lesz az új kormányban. Pálffyt említette, mint hadügyminisztert, azután arról is beszélt, hogy a jobboldali szociáldemokraták, akik külföldön vagy nyugaton vannak, szintén résztvesznek majd az új kormányban. Emlékszem,

említette Bán Antalt is, aki még a háború előtt Rankoviccsal volt kapcsolatban.

Tudom, az UDB irataiból, hogy Bán Jugoszláviában régi rendőrspicli volt.

Elnök: 1948 októberében ön Rankovics jugoszláv belügyminisztertől milyen utasítást kapott, hogy provokációs nyilatkozatot tegyen a Tito kormánnyal való szinlegesi szakításról?

Brankov: Októberben Rankovics egyenesen megmondta nekem, Magyarországon most olyan a helyzet, hogy régi módszerekkel többé nem lehet dolgozni. A magyar hatóságok olyan emberek lettek, hogy a követségi tagoknak már majdnem lehetetlen lesz a munkájuk. Utasítást adott nekem, hogy menjek vissza Budapestre, hagyjam el a követséget és

adjak egy nyilatkozatot, amelyben elítélem Tito politikáját és mint politikai emigráns maradok Magyarországon,

mint emigráns, akit Tito üldöz. Rankoviestól kaptam még konkrét utasításokat, hogy mit kell tennem Magyarországon. Az utasítások, amelyeket ő nekem akkor adott, ezek voltak:

Először is meg kell nyernem a Magyar Dolgozók Pártja vezetőségének a bizalmát. A második, hogyha megnyerem ezt a bizalmat, akkor én észrevétlenül tovább tartsam a kapcsolatot a magyar összeesküvőkkel, főként Rajk és Rankovics közöl, mert ez nagyon fontos, majdnem a legfontosabb kérdés az egészben. További feladatom volt az is, hogy az összeesküvéssel kapcsolatban felvegyem az összeköttetést még néhány fontos jugoszláv ügynökkel, akik Magyarországon voltak. Ezek: Szalai András, Ognyenovics Milán, aztán Hegedüs József, aki a Magyar—Jugoszláv Társaság vezetőségi tagja volt. Végül pedig valamilyen anyagot kell szereznem, amely valamilyen módon kompromittálni tudná a magyar pártot és a jugoszláv politikai emigránsokat is. A végén azt mondotta, hogy a kapcsolatokat velem úgy fogja tartani, hogy két hónap múlva Budapestre mint követségi tanácsost, Sakota Dusánt fogja küldeni és akkor Sakota lesz a kapcsolat Rankovics és köztem.

Két hétig Budapesten voltam, ingadoztam és nem hajtottam végre ezt az utasítást.

Ekkor Belgrádból diplomáciai posta útján egy levél jött Rankovicstól, amelyben felelősségre von azért, hogy miért nem hajtottam végre még mindig az utasítást. Említette azt is, hogy ebben az esetben, ha nem fogom végrehajtani ezt az utasítást, akkor megfelelő intézkedéseket fog tenni.

Végül mégis, sajnos, elhatároztam, hogy végrehajtom ezt az utasítást.

Ezek után megtettem ezt a nyilatkozatot Rankovics utasítására, amelyben megmondtam, hogy szakítok Tito politikájával és kezdem az utasításokat, bár akaratom ellenére, teljesíteni.

Ezután Brankov arról beszél, hogy a gyakorlatban hogyan hajtották végre Rankovicsnak az utasításait a magyarországi államcsíny előkészítésében, azután, hogy 1948 októberében provokatív módon megtette a Tito-kormánnyal való szakítást nyilvánító kijelentését.

Miért kellett Molcs Milost eltenni láb alól

Elnök: Hát Molcs Milos meggyilkolásáról mit tud?

Brankov: Molcs volt a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének egyik vezetőségi tagja. Ő volt a jugoszláv UDB egyik ügynöke is és ő volt személyes kapcsolatban, azt hiszem, már a háború előtt Rankoviccsal. Amikor a Tájékoztató Iroda határozata megjelent,

Molcs azzal kezdett fenyegetni, hogy le fogja leplezni Rankovicsot és az UDB magyarországi működését.

Rankovicsot értesítettük a Molcs-esetről. Válaszul Rankovicstól utasítás jött, hogy Molcsot likvidálni kell. Mrázovicshoz fordultunk, mert fontos kérdés volt, amelyben a követ tudta nélkül nem volt szabad semmit tenni. Amikor Mrázovics az egészet megtudta és Rankovics egyenes utasítását elolvasta, az mondta, hogy ezt végre kell hajtani. En ellene voltam és más javaslatot tettem. Mrázovics akkor meghagyta és azt mondotta:

ha én félek, akkor ő odaadja a saját revolverét, hogy gyilkoljam meg Molcsot.

Rankovics utasításai szentek. Azután mindjárt — Blázics és én voltunk ott — megbízta Blázicsot, hogy hajtsa végre ezt az utasítást. Odaadta a pisztolyát Blazicsnak. Blazic ezt az ügyet Boarov Zsivko saját ötletével szervezte meg és mint ismeretes,

Boarov Mrázovics revolverével meg is gyilkolta Molcsot.

Elnök: Erre majd még visszatérünk.

Ezután a tanácselnök a tárgyalás folytatását hétfőn délelőtt 9 órára tűzte ki.

„Speciális szocializmus"

Elnök: Talán arról beszéljen először, hogy ön a saját tevékenységét illetően Titotól, Rankovicstól, vagy Djilasztól, vagy általában a felsőbb jugoszláv vezetőségétől milyen utasításokat kapott és hogyan vitte ezeket végbe.

Brankov: Már 1945-ben mikor Magyarországra jöttem, akkor is már valami említés volt arra, hogy a magyarországi helyzet nem stabil. Rankovics 1947-ben nyíltan megmondotta, hogy Magyarországon olyan a helyzet és olyan politikai vonal érvényesül, amely Jugoszlávia érdekei ellen irányul.

Elnök: Ezt nem így mondjuk, hogy Jugoszlávia érdekei ellen, hanem olyan irányzat érvényesül, amely ellentétben áll a Tito-klikk törekvéseivel.

Brankov: Úgy akarom mondani. Rankovics említette, hogy az a vonalat, amely nem egyezik meg Jugoszlávia terveivel, Rákosi, Gerő és Farkas folytatják Magyarországon, de

ugyanakkor vannak vezetők a pártban, akik más véleménnyel vannak. Akkor már említette, hogy Rajk az az ember, akit népszerűsíteni kell Magyarországon

és a kémhálózaton keresztül Rákosi, Gerő és Farkas tekintélyét csökkenteni. Ez volt az első utasítás ilyen irányban. 1947 végén, amikor Tito a kormánydelegációval Budapesten járt, ezek a tervek már megérlelődtek és konkrét formát öltöttek, különösen egy találkozón, amely Kelebián történt Rankovics belügyminiszter és Rajk magyar belügyminiszter között. Ezen a találkozáson én mint tolmács szerepeltem.

Rankovics ekkor konkrét utasításokat adott Rajknak, aki már 1945-től kezdve, ahogy mondottam, a jugoszláv hírszolgálatnak beszervezett kéme volt.

Gerő Ernő államminiszter beiktatta Házi Árpádot az ÁEK elnöki tisztébe

Ünnépélyes keretek között iktatta be Gerő Ernő államminiszter, a népgazdaság elnöke Házi Árpádot, Pest vármegye volt alispánját az Állami Ellenőrzési Központ elnöki tisztségébe. Az ÁEK dolgozói nevében Szabó Piroska országgyűlési képviselő üdvözölte a megjelenteket, majd hatalmas tapsvihar közben Gerő Ernő a Népgazdasági Tanács elnöke emelkedett szólásra.

Az Állami Ellenőrzési Központ munkája csak akkor lehet eredményes, ha a dolgozók tömegeire támaszkodik. Az ÁEK-nak bizonyos tekintetben sokkal inkább mint valaha legtöbb állami szervnek munkájában a népi demokrácia munkáját kell megvalósítania, a munkásosztály politikáját. Ez azt jelenti, hogy az állami ellenőrzés munkájában nagyfokú éberséget kell tanúsítani nemcsak a hanyag, fegyelmezetlen, laza, korrupt elemekkel és jelenségekkel szemben, hanem mindig és minden egyes esetben azt is keresni kell, vajjon nem bujik-e el az ilyen jelenségek mögött az osztályellenesség és népellenesség.

Rajk és bandája most folyó pere kell, hogy figyelmeztetés legyen az Állami Ellenőrzési Központ dolgozói számára és arra, hogy munkájukban az eddiginél több és nagyobb éberséget tanúsítson.

ÍRÓK AZ ÁRULÓKRÓL

Semmi esemény nem okoz olyan megdöbbenést, undort és gyűlöletet egy országban, mint a hazaárulás. Árulás! Nincs szörnyűbb tett ennél. Az árulót még az ellenfél sem becsüli, még az is rázkódik tőle, aki használ veszi. Érthető hát az a hangos undor és felháborodás, ami Rajk és bandája leleplezése után kitört a népből. Táviratok özöne és ákok sora követte a hírt.

Az írók is — minden kor haladó szellemű férfiával egyetemben az árulók ellen irányítani a nép, az olvasó haragját és egyben a maguk gyűlölete, megvetése is leplezetlenül csapott fel a hangban, amely hazaárulóról, vagy bármiféle árulóról beszélt. A költők lettek legpregnánsabb alakjai az élő ellenszenvnek. Féktelen hazaszeretetük tette mindegyikőjüket a gyűlölet lángoszlopává, amelyben az aljasság minden kis piszka hamvad.

Ha a műveket figyeljük, néha nem is leljük benne a kimondott szitkot, az ellenszenv kinyilatkozását, csak a „hős" jellemzésében, a leírás formájában találkozunk az író undorával alakjával szemben.

Móricz Zsigmond nemrég megjelent regénytrilógiájában, a „Rózsa Sándorban" az áruló alakjának beállításával érezteti érzelmeit annak magatartásával, tettével szemben. Az alábbi részletben nem is történik semmi, csak megismerteti az olvasóval az író az egyik betyárt, Pisze Matyit, aki árulójává válik később Rózsa Sándornak. Nem kell külön magyarázat ahhoz, hogy miképpen érez Móricz Zsigmond e figurával szemben, leleplezi őt ebben maga az írás:

„Szennyes embernek szennyes a barátja" . . .

„Pisze Matyi úgy evett, mint a kérődzők. Lassan nyámmogva, a fogai is rosszak voltak, nem udott velük harapni. Nagy, tülökforma orra lógott, mint valami érett ugorka, ami éppen az ő arcának a közepibe van felakasztva s keskeny szája lassan forgatta az inye közt, a rossz fogak közt kerülgetve a kemény kenyeret, meg a rághatatlan avas szalonnát."

„Csak a szegedi urakkal kell jóba lenni". — állapítja meg később magában Pisze Matyi és arra jön rá sunyi eszével, hogy számára egyetlen kifizetődő valami az árulás.

Aztán megteszi, amit tervez. Csendesen, alattomosan.

Móricz Zsigmond nem igen szidja a betyárt. Más az ő módszere. Csak beszél róla. Jellemzi, a gondolataiban turkál, de érezni, hogy mutató ujjai szinte reszketnek az undorodástól. Utálja ezt az embert az író, de foglalkoznia kell vele, mert szüksége van rá, hogy elrettentő példát mutasson, hogy ellenszenvet szerezzen az áruló ellen.

A költő már nem ilyen óvatos, nem ilyen csendes. Az ő ajka már az átok kapuja, amelyen át kizúdul a harag és megvetés. Petőfi a „Nemzethez" című versében így figyelmezteti népét:

„Hol az ellen, kérdezed? ne kérdezd,
Mindenütt van, a hová tekintesz,
S legnagyobb és legveszélyesebb az,
Ki mint testvér simul kebleidhez.
Köztünk van a legnagyobb ellenség,
A czudar, az áruló testvérek!
S egy közülük százakatront el, mint
A pohár bort az egy cseppnyi méreg.
A halálos ítéletet rájok!
Százezerszer sujtson bár a hóhér,
Bár a házak ablakán folyt is be
Az utcáról beáradó vér!
Könnyű bánni ellenségeinkkel,
Ha kivesznek e belső bajtársak . . ."

Félremagyarázhatatlan utasítása ez a vers a hazafinak a hazaáruló ellen. *„Könnyű bánni ellenségeinkkel, ha kivesznek a belső bajtársak"* — szól a költő és igaza vitathatatlan, mint minden zsenié.

Julius Fucsik: „Üzenet az élőknek" című börtönnaplójában megemlékezik egy Mirek nevű emberről, aki besug a őt és társait. Mikor megtudta, hogy elárulták és hogy kik voltak azok, szinte összeroskadt bele. Így ír naplójában erről az időszakról:

„Első napjaim a Petschek-palotában nem multak éppen könnyen. A legnagyobb ütés, amit kaptam, mégis ez volt. Halálra készültem fel, nem árulásra."

„Nézzétek, ez egykor egyenes gerincű ember volt, aki nem futamodott meg a golyók elől a spanyol arcvonalon és nem rokkant meg a francia gyüjtőtábor kegyetlen megpróbálásai közepette. Most elsápad a Gestapo-ember kezében mozgó pálca láttán és hogy bőrét megmentse, árulásba kezd. Mennyire a felületen lakozott ez a tisztesség, hogy néhány ütés ledörzsölhette! Tisztességes csak olyan felülete volt, mint meggyőződése. Erőt mutatott a tömegben, egyivású bajtársak gyűrűjében erős volt, mert rájuk gondolt. Most elszige elten, a sanyargató ellenségtől bekerítve, teljesen elveszti erejét. Mindent elveszít, mert magára kell gondolni. Erőt vesz rajta a gyávaság s ez indítja az árulás útjára".

„A gyáva többet veszít sajátmaga életénél. Mirek is többet veszített ennél".

Ime, egy tipusa az árulónak! A gyáva, aki önnön bőrének menté sére használja sokak életét.

Aragon a nagy francia költő „Képes világ" című verse így emlékezik meg az árulókról:

A szíved és az ing között
Csak éppen késnek van helye
Tul kora, tul késő van-e
Az árulás itt lődörög.
Az elnyomás titkos szele
A fickók szava elbolondít
Sok furcsa főt hogy hátrafordít
Szétszórnak bennünket vele".

Így szólnak az írók és a költők s velük zúdul a nép haradja kiszolgáltatói ellen.

A fiatal magyar költő, F. Nagy László „A Judás" című versében Titóék árulását pellengérezi és az öntudatos kommunista költő szemléletével látja már az árulót: *„Átnak hiresség! Népé az érdem, ki ujra rab lett alatta s szabadsága oly kicsinyre csappant, mint a tömlöcök ablaka".*

Rajkék tehát nemcsak a néppel, hanem minden szellemi óriással is szembeszálltak, mikor saját nemzetüket a kalandorok piacára akarták vinni. És ennyi hatalommal szemben tehetetlen volt minden áruló és tehetetlen lesz az idők végezetéig.

Mint Eluard mondja:

. . . „Eljött már a szeretet
az összezárkózás órája,
hogy győzzünk és megbüntessük
őket".

—k—

Vladimir Majakovszkij:

FELHÍVÁS

Szószátyár
szenny után
most terror tettre tért
a bamba britteket
kormányzó
sok buta:
csordákat
szőrtak
földjeinkre szerteszét
van mordályégető,
orgyilkos,
kém
és bandita.
Fehérgárdista
örjöngésre
válaszul
a strázsán
légy
mindenre
kész!
Szemet szegezz!
Tekintet ne lazuljt
Képébe nézz!
Ravaszra kéz!
Miénk
minden raktár,
minden híd,
minden út.
Magunké,
a sajátunk,
s javunkkal összenőve
Országot tartsatok,
álmatlant, szigorút,
magunk
vagyunk köztársaságunk őre!
Olyan
védőket vár e hon határa,
kik
végső dobbanásig
állnak helyt a sorba.
Felelj
a monarchista fickó
pisztolyára
munkás-paraszt
ifjúság
szoros sorokba forrva.
Szánj rá
a Komszomolra
sok napot-hetet!
Nézz
éberebben
a sor közé előbb.
Vajjon
valóban komszomolcok mind ezek?
Vagy
pusztán
komszomolcot mímelők?
Elvtárs,
ott jobbfelől
az ellen sáncot ás
Magadra vess —
ha nem készülsz neki!
Szilárdság.
építés,
elszánt
leszámolás!
a ránkszorult csordának
majd nyakát szegi!

Volkov varsói szovjetnagykövet ellen elkövetett trockista merényletre válaszol ez a költemény.

Fi'm e került Szeszlakov kőműves o'thona

A mozivásznon egyenes, széles utca tünik fel. Kétoldalt csinos lakóházak, barátságos iskolaépületek szegélyezik... Egy pillanatra hatalmas ipari vállalat épülete villan fel, majd monumentális kultúrház látható... Az uráli Kamenszk városát mutatja be a film. Kamenszk az ötéves tervek éveiben épült az Iszety folyó partján. A város felépítésében az élen járt Grigorij Szesztakov moszkvai kőműves. A kohóipari munkások ezrei azokban a házakban laknak, amelyeket ez a híres kőművesmester és tanítványai emeltek. Szesztakov két lánya is ebben a városban dolgozik, egy-egy szakmunkás az alumíniumgyárban, a másik pedig a technikai főiskola hallgatója. A film bemutatja azt az ünnepet, amelyet az öreg kőműves harmadik lányának tiszteletére rendezett. A fiatal lány most tért haza otthonába a cseljabinszki orvosi egyetem elvégzése után. Szesztakov kőműves családjának története nem egyedülálló eset, nem ritkaság a Szovjetunióban. Ezt az egyszerű életet mutatja be „Az uráli Kamenszk városban" című rövidfilm, amelyet a napokban fejezett be a szverdlovszki filmstudió.

Kultura MŰVÉSZET

A SZOVJETUNIÓ Legfelsőbb Tanácsa a munka Vörös Zászló-rendjével tüntette ki Alexandr Nikolájevics Neszmejanov akadémikust ötvenedik születésnapja alkalmából a kémiai tudomány fejlesztése és a tudományos káderek nevelése terén szerzett érdemeiért.

*

OKTÓBER 5-ÉN rendezi a Magyar—Szovjet Társaság Pécsett ifjabb Baranyában a Pavlov-ünnepségeket. Kiváló előadók fogják méltatni a nagy szovjet tudós munkásságának jelentőségét.

A szerző hasonló című könyvéből vettük az alábbi részletet, amely a hires „Ifjú Gárda" hőstetteiről, a Komszomol háború alatti partizánharcairól ad hű részleteket. Az Ifjú Gárda, Oleg Kosevojjal az élen, ödeláldozó bátorsággal védte hazáját a betolakodók hordáival szemben. Az ő városukban is akadt áruló. A következőkben arról beszél a szerző, miként viselkedett az Ifjú Gárda az árulóval szemben.

Vas Zo tán:

„Halhatatlan ifjúság"

Mozielőadást hirdetnek a németek. A rendezők a bevételt a német vöröskereszt, de még inkább a saját zsebük hasznára fordítják. S a krasznodoniak kénytelenek jegyeket vásárolni.

Csend van a moziban. Mintha nem is szórakozni, hanem temetni jöttek volna a nézők.

Eloltják a villanyt. Az előadás megkezdődik. A vásznon megjelennek a „mindig győző", „Sztálingrádot elfoglaló" német csapatok.

Valaki ebben a pillanatban hangosan kiáltja:

— Áll még Sztálingrád! Védi a Vörös Hadsereg!

S a következő kiáltás után, ugyanaz a „valaki" a sötétség minden takaró leple alatt röplapokat szór szét a nézők feje felett.

Kapkodják a nézők. Legalább egy példányt szeretne abból mindenki szerezni.

Közben kigyullad a villany.

„Tüz van" — kiáltja ebben a pillanatban „valaki" és menekül mindenki.

De a nézők zsebében akkor már ott van a röpirat. A „díszelőadás" csúfos kudarcba fullad.

Felelnek érte a rendezők! De főként azért felelnek, mert a nagy kavarodásban eltünt az ünnepély dísze: egy féltve őrzött horogkeresztes zászló.

— Jó lesz mosogatórongynak — gondolja hazafelé vivő útján a „valaki", a díszelőadás hivatlan „főrendezője": Szergej Tjulenin.

*

Szergej ezekben a napokban egy másik vakmerő csinyt is elkövet.

Megnevettetj vele Krasznodont.

S „nevető város", nagy szó ez a német hódítók és a Gestapo uralma alatt. Különösen, ha egy városszerte megvetett Gestapo-ügynök a nevetés tárgya, akinek Prozsek Vászja segítségével Szergely plakátot tüzött a hátára.

A mit sem sejtő áruló nyugodtan sétált az utcán a plakáttal a hátán.

S mint valami kétlábon járó hirdetőoszlop, hirdette magáról:

„ÁRULÓ!
ELADTA MAGÁT A NÉMETEKNEK!
HALÁL A JÚDÁSOKRA;
I. G."

A Gestapo ügynök, miután végigjárta az utcákat, bement a hivatalába. S jelentéseiért a főnöktől talán még dicséretet is kapott.

De ahogy a Judás kifelé ment a szabából, a főnök elnémult a dicsérettel.

Sőt, káromkodott, mint egy valódi német fuvaros. Ordítva szidta ügynökét, hogyan lehet valaki olyan állat, hogy az Ifjú Gárda plakátját hordja a hátán és nem veszi észre.

De keresték is a németek a röplapterjesztőket, a nyomdát, a „bűnösöket".

Nagy jutalmat ígértek az I. G. leleplezőjének.

De az Ifjú Gárdának nem akadt árulója.

Krasznodon népe hallgatással védte gyermekeit, az igazság ügyének hős harcosait.

*

Védte az Ifjú Gárdát két komszomolka is, akiket Gromova Ufjána csempészett be a Gestapo szolgálatába.

A lányok csak egyszerű takarítónők voltak a Gestapoban. Az Ifjú Gárda szempontjából azonban ez a legfontosabb munkakör. A lányok sokat vannak egyedül az irodákban és mindent megnézhetnek, megvizsgálhatnak. Kinyithatják a szekrényeket és a fiókokat is. S egyebek közt megszerzik a német szolgálatba szegődött árulók névsorát.

Kincs ez az Ifjú Gárda számára. Irányító a veszedelmek terén. A Stáb, amely így mindenről tud, ami a Gestapoban történik, idejekorán tehet óvintézkedéseket és kikerülheti a provokátorokat.

A városi elöljáróság hivatalában is van az Ifjú Gárdának megbizottja. Az szerzi a hamis igazolványokat.

Szergej Levasov, a Stáb megbízásából, az Orts-kommandó garázsában dolgozik. Akkor tünik el onnan, amikor már három négytonnás katonai teherkocsit tönkretett.

Rádija Jurkin az egyik kőszénbányába megy dolgozni és ismételt rongálással megnehezíti, hogy a németek szenet kapjanak.

Több Ifjú Gárda-tag a német robbanóaknagyártó műhelyben dolgozik. Salétromot szereznek, hogy robbanóanyagot készíthessen az Ifjú Gárda.

Ezzel egyidőben a Stáb megbízásából, az Ifjú Gárda tagjaiból Moskov Jevgénij „mükedvelő színpadi együttest" szervez, amely esténkint a volt Gorkij-klub helyiségeiben szórakoztatja a német tiszteket és katonákat.

Igen! Énekelnek, muzsikálnak, táncolnak és bohóckodnak a gyülölt fasiszták előtt az Ifjú Gárda tagjai. De a németek tizetnek is olyan árat a muzsikáért, amitől szédül a fejük.

Azzal, hogy klub „alkalmazottai", az Ifjú Gárda tagjai, kitünően álcázzák magukat, másrészt „próbák" ürügye alatt akkor és annyian gyülnek össze a klubban, ahányszor az Ifjú Gárda érdeke, a haza érdeke megkivánja.

Sőt! Mivel a német tisztek és katonák orgiái hajnalig tartanak, a Színpadi Együttes alkalmazottai kimaradási engedélyt is kapnak, ami pedig éltető levegő az Ifjú Gárda számára. Hiszen csak éjszakánként lehet röplapokat kiragasztani és pusztítani a klubból hazafelé tartó részeg németeket.

S a Gestapo még csak nem is tudja, hogy hol kezdje el a „bűnösök" nyomozását.

Tudja a Gestapo, hogy ismét és újból az „I. G." cselekedett, de még álmukban sem gondolnak a Gestapo-tisztek arra, hogy személyesen ismerik az Ifjú Gárda tagjait: az énekeseket, a muzsikusokat, a táncosokat.

A Színpadi Együttes ugyanis egész éjjel szemük előtt van s a mindig zsúfolt klubban nem igen venni észre, ha közben el-eltünik egy egy énekes, vagy muzsikus, hogy a balalajkáját fegyverrel felcserélve, harci feladatot hajtson végre.

S Krasznodon lakosai „hazafiatlan magatartásukért" még meg is vetették a klub „alkalmazottait".

Akik a Gestapoban szolgálnak, azokat még a hozzátartozóik is megtagadják. Kiköpnek előttük az utcán.

Nem értette és nem is érthette meg Krasznodon, hogy becsületes szovjet szülők gyermekei, szovjet iskolák neveltjei, miként süllyedhettek a szovjet nép gyilkosai, a Gestapo szolgáivá.

TAPASZTALATCSERE — *munkások nélkül*

Pécsbányán találkoztunk velük. Fekelén, szemesen szálltak ki a kasból, úgy mint a többiek. Vidáman, nevetve mondják; „Hát tényleg olyan feketék a pécsi bányászok, mint hírből hallottuk..." Náluk nem ilyen poros a bánya. Körülnéznek, mindenre figyel a szemük. Nem maguknak gyűjtik, a sokszáz dorogi bányásznak.

Tizenketten vannak. Kifürdenek, azután értekezletre jönnek össze az üzemvezető szobájában.

Miért csak a műszakiak?

A mieink közül csak üzemvezető és bányamesterek vannak jelen. Pécsbányatelepen „műszaki" kérdésként kezelték a tapasztalatcserét, úgy látszik nem tartották szükségesnek, hogy egy jó csapatvezetőt, vájárt, akár csillést is meghívjanak az értekezletre Ugy gondolták rájuk nem tartozik? Hisz minden bizonnyal a dorogi elvtársak nemcsak a bánya berendezését, műszaki vonalát, de munkamódszereit is megnézték. S erről mégis csak jó lett volna ha a csapat-brigádvezetők, vájárok, csillések is beszélnek.

Közvetlen hangulatban indul meg az értekezlet. Szilárd József az első felszólaló:

— En azt szeretném, ha a mi sujtóléges munkahelyeinken is annyi gép dolgozna mint itt. —

Azután beszélnek a „gurítókról" az úgynevezett feltöréses fejtésről. Nagyon jónak tartják, megpróbálják nálunk is keresztül vinni. Neve ve mondják, hogy miközben jönek a gurítón, lehoznak a tél készletet.

Ujság volt számunkra az itt látott alacsony csillék, amit szintén hasznosítani lehet Dorogon, a balesetelhárítási plakátokról, ami újszerűeknek, nagyon jóknak tartottak és felkérték e mieinket esetleges cserére. Nálunk diapozitíves vetítő géppel a balesetelhárító előadásokon színesen meg tudják magyarázni a veszélyeket. Szívesen elküldik ezeket a diapozitíveket a pécsi bányászoknak, cserébe kérnek a plakátokból.

— Nagyon helyes és jók a csapat-teljesítmények ellenőrzése, a csillékbe dugott fapálcikákkal. Ezt is megpróbáljuk otthon megvalósítani. —

Megfigyelték, hogy a fakocsin alul fogak vannak.

— Nagyon helyes, mert nem csúszik le így a fa. — Ugy jönnek elő a kérdések, ahogy lent látják őket, nem rendszerezve, hanem a meglátás sorrendjében.

Ami jó, és ami helytelen volt a megbeszélésen

— De megmondjuk a hibákat is — folytatja Székely mérnök. — A hatodik szinten egy fejtésben voltunk, ahol már 2.60 méterre bent voltak, 1.40-et fúrt még előre az ott dolgozó munkás és egyetlen ácsolás, biztosítás nem volt a vájatban.

Munkaerőgazdálkodás a következő kérdés. A pécsiek inkább arról beszélnek, hogy honnan hoznak munkásokat, hogyan maradnak meg, nem igen hallani szót a mi nagy műszakmuszatásainkról; pedig érdemes lett volna megkérdezni, hátha a dorogiak, még mielőtt visszaadnánk a látogatást, tudnának egy-két jó szempontot adni ehhez.

Nem beszéltek a munkaversenyről sem, illetve csak annyit, hogy a dorogiak 2. aknáján jól megszervezték, a pécsiek ha eljönnek, megnézhetik és így össze lehet hasonlítani. Nem beszéltek a brigádmozgalomról, egyéni versenyről. Kik beszéltek volna? A műszaki embereket a műszaki kérdések érdeklik és a vájárok, csapatvezetők, brigádvezetők nem voltak ott.

Sajnos a dorogiak közül is kevesen képviseltették a fizikai dolgozókat. Igy azután a tapasztalatcsere bezárult a műszakvezetők szögébe. Vajjon — ez-e a tapasztalatcsere mozgalom célja. Nem ez. Hanem az, hogy bővítve tapasztalatainkat a termelés minden vonalán fokozzuk eredményeinket. Lehet ezt a munkások nélkül? Nem lehet.

Ez a tapasztalatcsere szolgáljon tehát tanulságul a pécsieknek, akik rövidesen visszaadják a látogatás, hogy ők nemcsak műszaki vonalról, de a termelés minden vonalán hozzák el tapasztalatukban Dorogról, mindazt, ami jó és nekünk is hasznunkra lehet.

Lórencz Mária

Az MSZT többszáz kötet könyvet ad a baranyai dolgozóknak a szovjet írók ajándékából

Száz-száz szépirodalmi kötet könyvet küld ajándékba a Magyar-Szovjet Társaság a pécsbányatelepi, mecsekszabolcsi bányák és a mohácsi kombinát dolgozóinak. A Szovjet Irószövetség tagjai lemondottak Magyarországon megjelenő könyveik írói tiszteletdíjáról és ebből az összegből egészítik ki az üzemek könyvtárait. Ebből az akcióból származnak a fenti száz-száz kötetes könyvtárak is. Ez nemcsak baráti gesztusa a szovjet íróknak, hanem bizonyítéka annak is, hogy szellemi felemelkedésünkhöz komoly segítséget kívánnak nyujtani. A könyveket Pécsbányatelepen szeptember 22-én, Mohácson 26-án és Mecsekszabolcson 29-én adják át ünnepélyes keretek között.

191 százalék!

A pécsbányatelepi András-aknán dolgozó Farkas Ferenc 3. brigád pénteki műszakján 191 százalékban teljesítette az előirányzatát. A napi előirányzat 85 csille volt, a brigád ezen a napon 163 csillét adott ki. Nagyszerű teljesítményük alkalmából a Magyar Dolgozók Pártja nevében Szikra Sándor megyei titkár elvtárs táviratilag köszöntötte a brigád tagjait.

A szántás-vetési terv győzelmes megvalósításáért

Őszi szántás-vetési tervünk végrehajtása egész nemzetgazdaságunk, ötéves tervünk szempontjából döntő jelentőségű feladat. Azokat a termelyeket, amelyeket most vetünk el és amelyek alá most kell elvégeznünk az őszi mélyszántást, már 1950-ben, tehát az ötéves terv első évében fogjuk learatni.

A most megindult őszi szántás-vetési terv tehát már első részletterve az ötéves tervnek, sikere az ötéves sikerét mozdítja elő, sikertelensége az ötéves tervet hátráltartja. Ezért döntő fontosságú, hogy az őszi mezőgazdasági munkálatok időbeni eredményes elvégzését minden község, a Párt irányításával a népi bizottságon keresztül az összes tömegszervezetekig munkája középpontjába állítsa.

a a népi bizottságok helyét meg akarjuk állapítani ebben a munkában, röviden meg kell néznünk a többi szervek munkáját is. Elsősorban a Párt feladatát, nehogy a munkakörök, a feladatok elhatárolttsága azt eredményezze, hogy a népi bizottság belekap a Párt feladatába, a Párt magára vállalja a DEFOSZ teendőit s mindez végül is odavezessen, hogy a sok bába között elvesszen a gyerek, az őszi mezőgazdasági terv hiánytalan végrehajtása.

A Párt a falu gazdája. A Párt, mint minden községet érintő feladatnál végzi a legfelsőbb irányítást és ellenőrzést az őszi munkálatok elvégzésénél is. A DEFOSZ a verseny gazdája.

Szervezi a gazdák egymásközti versenyét, szervezi a dűlők közti versenyt. Szervező, felvilágosító és ellenőrző munkával odahat, hogy a verseny minél szélesebb tömeget mozgasson meg, igazi tömegmozgalommá váljon. A többi tömegszervezetek feladata, hogy munkájukkal támogassák a Párt munkájának gyakorlati keresztülvitelét, saját tömegeiket mozgósítsák a Párt által kitüzött feladat elvégzésére, adott esetben az őszi mezőgazdasági munkálatokra. Ez gyakorlatilag széleskörű felvilágosító munkát jelent a tömegszervezetek (az EPOSZ, MNDSZ részéről.

Mi ezután a népi bizottságok feladata? A népi bizottságokra háruí az összes konkrét feladatok gyakorlati megvalósítása.

Melyek ezek a konkrét feladatok? A népi bizottságoknak mindenek előtt gondoskodnia kell a még meg nem hántott tarlók azonnali buktatásáról. El kell készítenie a népi bizottságnak a falu szántási tervét. Gondoskodniok kell arról, hogy minden dolgozó parasztot idejében el tudja végezni a szántási munkálatokat. Ennek érdekében minden egyes dolgozó parasztról tudniok kell, hogy gondoskodott-e traktor-szántásról, vagy áll-e rendelkezésére megfelelő igaerő a szántás elvégzésére. Ennek a munkának elősegítésére a népi bizottságnak számba kell vennie a község rendelkezésére álló gépi és fogatos erőt.

A népi bizottságnak ki kell jelölnie, hogy a községben hol kell megkezdeni a szántást és mennyit kell felszántani gépi erővel és mennyit fogattal. Természetesen először a vetés alá való szántást kell elvégezni és csak aztán foghatnak mind a traktorok, mind a fogatok az őszi mélyszántáshoz. Mindezeket a feladatokat csak úgy oldhatja meg a népi bizottság, ha pontos szántási tervet készít és annak végrehajtását rendszeresen ellenőrzi. A községben dolgozó magántraktorok üzemanyagszükségletének ellátására a népi bizottságnak üzemanyagfelelőst kell beállítania, hogy a magántraktorosok részéről ne merülhessen fel kifogásként az üzemanyaghiány.

A községi vetésterv elkészítése szintén a népi bizottság feladata, ugyanakkor gondoskodnia kell erről is, hogy minden gazda saját maga elkészítse vetéstervét összehangolva a község vetéstervével, a továbbiakban pedig a vetés zavartalan és időbeni elvégzésének biztosítása a feladat.

Ennek érdekében a község rendelkezésére álló vetőgépeket és fogatos erőket ismét előre be kell osztaniok. Munkájukkal biztosítaniok kell egyrészt, hogy senki le ne maradjon a vetésben, másrészt pedig, hogy mindenki vetőgéppel vessen.

A népi bizottságok további feladatai: gondoskodnia kell, hogy minden gazdának jó vetőmag álljon rendelkezésére, s hogy ezért minden gazda nemesített vetőmagra cserélje szokvány gabonáját, minden vetőmagot szelektorozzanak, minden gazda elvégezze a csávázást. Gondoskodnia kell továbbá a népi bizottságnak arról is, hogy megfelelő mennyiségű műtrágya álljon a gazdák rendelkezésére.

Ezeknek a feladatoknak egyrészét már el kellett végezniök a népi bizottságoknak és amennyiben bárhol is még nem történtek volna meg, azonnal pótolni kell a lemaradást és ugyanakkor hozzá kell látni a további feladatok megoldásához.

A népi bizottságok munkája döntő jelentőségű az őszi mezőgazdasági terv végrehajtásánál, tekintve, hogy a fentiek szerint a gyakorlati feladatok megoldása az ő vállukon nyugszik.

A terménybegyüjtés sikeréért vivott küzdelemben megerősödött népi bizottságaink, ha nem feledkeznek meg arról, hogy az őszi munkák elvégzése is harci feladat, — melyet a kulákok támadásai közepette kell megvívni, — a Magyar Dolgozók Pártjának iránymutatásával és támogatásával, a Défosszal és a többi tömegszervezetekkel együttműködve minden bizonnyal sikerrel oldják meg ezeket a feladatokat, az ötéves terv győzelmének biztosítása érdekében.

Ez a mi válaszunk!

Ki akarták ütni a hatalmat a munkásosztály kezéből. Vissza akarják játszani a gyárat a tőkésnek, a földet a grófoknak, hercegeknek. El akarták rabolni mindnyájunk szabadságát, meg akarták semmisíteni minden eddigi vívmányunkat a kémek, árulók, szabotőrök, bűnözők, gyilkosok, fenevadak. Sárba akarták tiporni nehezen megszerzett szabadságunkat. Legjobbjainkat akarták orvul meggyilkolni, a háború minden borzalmát, vért szenvedést halált, nyomorúságot akartak ránk szabadítani. Mit válaszolnak erre a dolgozók. Mit válaszolhatnak? Kötelet nekik! Csak ez? Nem, a dolgozóknak van más válaszuk is.

Az öntödében döngöli a homokot a formába Körmendi Győző elvtárs. Gondosan, nagy körültekintéssel és mégis gyorsan. A folyékony vasból, ami ebbe a formába kerül majd, lendítőkerék lesz. Fontos része a gépnek, ez adja át az erőt, a mozgást, Körmendi elvtárs vigyáz, hogy hiba ne legyen rajta. Nem is lehet hibája az ő keze között. Két hete egyetlen lendítőkerék sem ment selejtbe.

— Versenyben dolgozunk — mondja egyszerűen. — A multkor hívtam ki a Zsolnay-gyárból Jáger Mihály korongost, hogy megfússuk, ki tud kevesebb selejttel többet termelni és kihívtam a mi gyárunkból a festők brigádvezetőjét is. Azt hiszem, egyedül ez lehet a helyes út ahhoz, hogy elérjük célunkat, a szocializmust.

Körmendi elvtárs jól ismeri Pártunk határozatát a termelésről. Nem kell ezt részletezni; azóta telt el ez a bizonyos két hét, a selejtnélküli két-két, és mint a két héten 184%-ra teljesítette a normáját. De ez a két hét más okból is nevezetes Körmendi elvtársnak és ez ad még nagyobb jelentőséget a Párt felhívásának és a norma túlteljesítésének. Körmendi Győző ezóta elvtárs, egy héttel ezelőtt tüntette ki a Párt bizalmával és emelte jó munkájáért tagjai sorába.

— Ezt a kitüntetést meg is akarom érdemelni — emeli fel a fejét — azzal, hogy most még jobban dolgozom. De nemcsak azért kell jobban dolgoznom, hogy én saját személyemben érdemeket szerezzek. Azért kell, mert így segíthetem meg az országot, az országban a munkásosztály hatalmát, így segíthetem én is megvalósítani a szocializmust, ami felé a Párt vezet bennünket.

Éppen most tárgyalják azoknak a bűnperét, akik nem ezt akarták. A Rajk-féle gyalázatos kémbandának az ügyét, akik azt akarták, hogy a gyár és a profit legyen újra a tőkésé és az ő fasiszta barátaiké. Ellenünk szőttek gyilkos tervet. Hát amit én csinálok, az válasz erre a tervre. Minden egyes lapát homoknál, amit a formába teszek, én azt válaszolom: Ti a tőkéseket akartátok a nyakunkra? — én a szocializmust építem. Ti fasiszták akartatok bennünket meggyilkoltatni? — én Pártunkat erősítem, hogy megvédhessen a kémek és gyilkos fasiszták ellen.

A lendítőkerék adja a gépnek az erőt, a verseny a termelőmunkának ad lendületet. Körmendi elvtárs azt is tudja, hogy a termelő munka ad erőt a munkásosztálynak, az erősíti a népi demokráciát. Válaszol tehát azoknak, akik a népi demokrácia, a szocializmus építése ellen törtek. Azzal válaszol, hogy erősíti a népi demokráciát, építi a szocializmust: 184%-ra teljesíti a normát és egyetlen formát sem hagy selejtbe menni.

Mészáros

Szabó András felszabadulás *előtt i életét a feketen robot, a korahajnalltól késő estig tartó emberfeletti munka taposómalma jellemezte. Dolgozot., dolgozott és harmadszor is csak dolgozott. Még örülni sem volt ideje, vagy sírni. Pedig az utóbbira bőven szolgáltatták okot az intézők, ispánok és a többi hajcsárok, akik Frigyes „főherceg" herceglaki birodalmát igazgat ák. Négy évet szolgált ebben a „birodalomban" Szabó András, aztán egy másik, még nagyobb birodalomba került, ahol 24 évig cselédeskedett. A birtok urát „herceg" Montenuovónak hívták.*

— Szabó András ? holdat kapott. Ezen kezdett el dolgozni két tinóval és nagyon sok verítékkel. Dolgozott szorgalmasan, egyik évben úgy, mint a másikban, szántott-vezett, aratott, vett két lovat, tavaly már sikerült neki felruházni aratás után az egész családot

Begyüjtési kötelezettségét *jóval túlteljesítette, télen két hetet üdült jutalomképpen Galyatetőn.*

Az idén is becsülettel eleget tett kötelezettségének a beszolgáltatásban és a tarlóját is az elsők között szántotta fel. Összeállító ta vetéstervét, majd neki fogott a szántásnak. Kész van most már ezzel is.

Ép a vetőmagnak való gabonát hordják le a padlásról, amikor betoppanunk. Szép ház, gondozo t udvad, nagy is álló. Szabó András a szövetkezetbe akarja vinni a gabonát szelektoroztatni, de szívesen vár egy pár percet, hogy egy kicsit elbeszélgessünk a Rajk ügyről:

— Most, amikor már úgy érezzük, hogy túl vagyunk a nehezén, most akartak bennünket megfosztani mindentől. Hangja megváltozik, nyugodt tempója izzó gyülöletbe csap át.

Megfojtani, eltaposni, *szolgává, cseléddé, mások rongyává akartak tenni bennünket ismét. — Hát őket kell eltaposni, mint a férgeket. Hisz azok.*

— Ezt válaszoljuk mi Rajknak, meg minden cinkosának Jugoszláviában, Amerikában vagy bárhol a világon. Azzal válaszolok, hogy fogom a gabonát és elvetem szelektoroztatni. Azzal, hogy idejében szántok, azzal, hogy csávázok, azzal, hogy idejében beleteszem a magot a földbe.

— És menjen el Békás-pusztára, nézze meg akármelyik dűlőt Németbóly határában. Meglátja, hogy az emberek dolgoznak mindenütt. Meglátja, hogy minden talpalatnyi földet felszántunk. Nézzen körül a határban, nézze meg Fleskonics András földjét, vagy Szabó Mályását, Rebényi Lajosét és a többiekét.

— Meglátható raj uk mi a mi válaszunk.

Békés

ÉPÜL ÉS SZÉPÜL PÉCS

Őrjáraton a város polgármesterével

A város vezetőivel megnéztük a fogyamában lévő építési munkálatokat. Az út első állomása Postavölgy. A villanyoszlopok mellett napbarnított munkások dolgoznak az út kövezésén és kiszélesítésén, a postavölgyiek legnagyobb örömére.

— Eddig teljesen elvoltunk zárva a külvilágtól. Sötét ség uralkodott felettünk. Most már van villanyunk, autobusz járatunk és lesz köves útunk is a demokrácia jóvoltából — mondja az egyik lakó, miközben széles mosollyal nézi a henger nyomán kibontakozó kövesút alapját.

Az autó továbbsuhan velünk a városi gazdaság felé. A kertvárosiak vidáman lépkednek az új betonjárdán azzal a tudattal, hogy jöhet az eső meg a hó, nem kell már nekik bokáig érő sarat taposni. Utközben még benézünk a városi építési anyagraktár telepére is. Éppen akkor tolat be egy henger az újonnan épített garázsba.

A városi gazdaság telepén is nagy a sürgés-forgás. Rohammunkával húzzák fel két új lakás falát. A munkában a két boldog tulajdonos is segédkezik, a város két kocsisa, akikkel azelőtt senki sem törődött.

— A multban számtalanszor fordultunk a polgármesterhez. Meg sem hallgattak bennünket, mert kocsisok voltunk — mondja az egyik elvtárs, — Most az első kérésre elintézte a polgármester elvtárs — és hálás tekintettel néz Krancz elvtársra.

Sok időnk nincs s máris megyünk tovább. Utközben látjuk, hogy a Tüzér utcai sportpálya tribünje alatt elkészült már a játékos-kijáró és rendbe hozzák az öltözőket is a sportolók nagy örömére.

A Petőfi utca sarkán nagy kupac föld előtt áll meg az autó. Két és fél méteres árokból dobálják ki a munkások a földet. Odébb Keszthelyi elvtárs többedmagával már készíti a betonesatomát.

— Sietnünk kell nagyon a munkával, mert ha egy kiadós esőt kapunk előbb a munkánkat a víz — mondja Keszthelyi elvtárs. De máris dolgozik tovább, a Petőfi utcaiak érdeklődésétől kísérten. Az egyik lakó nem is állhatta meg szó nélkül.

— Most már majd nem kell félve kémlelnünk az eget. Nem önt el bennünket a vízáradat. A Párt, a demokrácia csatornázásról is gondoskodik.

Innét a Tettyére vezet az útunk. Hatalmas henger tapossa a köveket földbe a romok alatt.

Bekötő utat építenek a Szatmári utcára, lenyesve a meredek részt amely eddig gátolta az autobusz közlekedését. Az út elkészültte után megindul az új autobuszjárat a Tettyére, ahol délre lakó dolgozók érdekeit szemelőtt tartva páros járatként Székely Bertalan, Magaslati-út, Tettye-tér, Szatmári, Tettye és a Mindszenty utcákon keresztül.

Mindjárt terepszemlét tartunk a Tettye déli részén, amelynek parkírozása okvetlenül szükséges, mert vadul burjánzik a gaz. Krancz elvtárs összehúzott szemöldökkel rövid ideig gondolkodik, majd röviden csak ennyit mond.

— Megvalósítjuk.

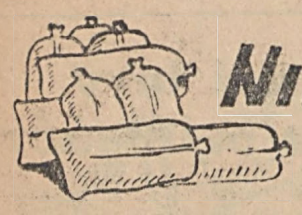

Nincs ebben boszorkányság

Fülhasogató sertésvisítás veri fel az udvar csendjét, így a hang után nem nehéz megtalálni az ólak környékén szorgoskodók csoportját. Nagyon elfoglaltak. Hatan-nyolcan erőszakolnak fel a kocsira egy-egy 160 kilós hízott sertést és amikor tíz darab fenn van, lezárják a kocsit. Egymás után gördülnek ki a szállítmányok. *Eddig 120 darabot szállítottak el.* Az utolsó negyvennel még várnak.

Varga elvtársat, a termelőcsoport elnökét alig akarják elengedni, de végre mégis sikerül kiszakítani a szállítás izgalmaiból.

Beváltotta-e Reménypuszta a hozzáfűzött reményeket? Ezt próbáljuk összegezni Varga elvtárssal, akinek az adatok összeszedéséhez nem igen kell feljegyzésekhez nyulnia.

— Azt hiszem — mondja derült arccal —, mindennél többet mond az az érdeklődés, amivel nemcsak a környék, hanem a messzebb vidék dolgozó parasztjai kísérik munkánkat és eredményeinket.

— Vegyük csak a búzát. *Ebből átlagos termésünk 11 mázsa volt holdanként, míg a környékbeli egyéni gazdálkodóknak legjobb esetben 7—7.5 mázsa,* rozsból kevés vetésünk volt, de 14 mázsás átlagot értünk el. *A szerződéses sörárpából 12 mázsa volt az átlag.* Kukoricából nem tudjuk mennyi lesz, mert a mienk még zöld. Holott a környékbeli gazdák közül igen sokan már nemcsak letörték, hanem a szárakat is levágták.

— Nem mondom az érdeklődésük és csodálkozásuk jól esik nekünk, de hát nincs benne semmi boszorkányság, hogy ezeket az eredményeket elértük. Tulajdonképpen jobbak is lehettek volna, *de mi csak decemberben kezdhettünk hozzá a munkához,* így az őszi szántást-vetést nem mi végeztük. Tavasszal aztán igyekeztünk helyrehozni mindent. Megkapta a föld a hengerlést, a fogasolást, a péti sót, meg a szuperfoszfátot. Gondoztuk, mint az édes gyermekünket. Igy értük el az eredményt. *84 mázsa búzát adtunk le C. jegyre, így beadásunkat 145 százalékra teljesítettük.*

— A környékbeli egyéni gazdák közül különösen a kökénypusztai kisparasztokkal tartunk fenn kapcsolatot. Berki András kérdezgette is közülük: hogy a csudába termett nekünk annyival több, mint nekik? Megmagyaráztuk, hogy náluk ökörfogat az igaerő, nálunk meg szántási időben még éjjel is dübörög a traktor. *Mélyebb a barázdánk, mint az övék. Minőségi a vetőmagunk is.*

— Elhatároztuk, nemcsak tanácsot adunk, hanem „kalácsot" is. A gabonabeadás után maradt még 80 mázsa minőségi vetőmagunk. Ezt elcseréltük velük. Persze nem üzletet csinálunk, búzát búzáért, kilót kilóért. Azt persze lassan megértik majd, hogy az eredmények nem tisztán külső okokkal magyarázhatók és érzik ezt ők maguk is. *Ezért érdeklődnek egyre inkább csoportunk belső élete iránt.*

Egy pillanatra elgondolkodik, de a kívülről behangzó sertésvisítás visszarántja a valóságba és az eredményekhez hozzáteszi: *sertéshízlalásból kerestünk 28.000 forintot, ökörhízlalásból 17.000 forintot,* havi 3000—3200 liter tejet adunk el... De nem adunk el semmit állatszaporulatunkból. Nem adjuk a 22 borjut, a 130 malacunkat, meg a négy csikót. Ezeket mi neveljük fel. És mégis sikerült minden. Egész évre szóló talajművelési szerződést kötöttünk a szentlőrinci gépállomással és még ezenkívül 400 üzemóra vontatást is biztosítottunk szállításaink lebonyolítására. *Őszi búza alá már az utolsó holdakat szántjuk.*

— Ezek az eredmények valamennyiünk eredményei és sikerei. Hogy az egyénnek mit jelentett? *Jelentett új csizmát, új ruhát, kerékpárokat, a levágásra kerülő hízott sertést,* a közösség által fizetett lakást, fűtést és betegellátást. Szorgalmas munkájuk ellenében nyugodt, biztos megélhetést.

Varga elvtárs szavai elcsendültek a csendes irodában, de hogy ezek nem puszta szavak, azt bizonyítja, hogy a mostanában megtartandó tagfelvételnél négy új család kíván belépni termelőcsoportjukba, hogy részese legyen Reménypuszta lakói felemelkedésének.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Ezzel válaszolok a bitangoknak...

Rajk László. E név mögött húzódik meg a magyar dolgozók legelvetemedettebb bitangja, aki a történelem folyamán valaha is napvilágra került. A társai egyáltalán nem különböznek tőle, egyformák ezek, mint két tojás. Az összeesküvők tervei világosak, mindenki előtt. A banda tervei, hála Pártunknak és Rákosi elvtársnak, nem sikerültek. Én a dolgozók nevében a legnagyobb büntetést kérem Rajkra és társaira. A jövőben még jobban és többet fogok dolgozni, hogy hazánk még erősebb és boldogabb legyen. Ezzel válaszolok a bitangoknak: Rajknak és társainak.

Kaszper Lajos
bőrgyári munkás

Vállalunk minden harcot...

Mi szellemi dolgozók, innen az íróasztal mellől üzenjük Rajkéknak és azoknak, akiket még illett: Aki kezet mer emelni Népköztársaságunkra, gazdasági vívmányainkra, aki orozva leakarja dönti a szocializmus építőit, azok a dolgozó nép haragjával és erejével találják magukat szembe. Nem hagyjuk magunkat többé tönkre tenni. Nem leszünk többé kiszolgáltatott nyomorgó páriák. Ezt soha nem fogjuk megengedni. Vállalunk minden harcot, de az eredményeinket nem hagyjuk prédára sem Rajknak, sem pedig Titonak.

Ráth István

Verejtékes munkánkat akarták megsemmisíteni

Ma, amikor túlvagyunk a felszabadulás utáni nehézségeken és állnak a hídjaink, termelnek a gyárak és munkánk eredményét végre a dolgozók élvezik, akkor akadnak olyan bitangok, mint Rajk és társai, akik a magyar dolgozók verejtékes munkáját megakarják semmisíteni. Kik ezek az emberek, vagy inkább emberbőrbe bujtatott bitangok? A dolgozó emberek legelszántabb ellenségei, akik nem riadtak vissza semmitől. Tudják meg Rajkék, Titoék és gazdáik, az amerikai kapitalisták is az ítélettől, hogy a magyar dolgozók milyen kíméletlenül sújtanak le ellenségeikre.

ifj. Opova Ferenc
Sopiana gépgyári dolgozó

Az ÁVESZ és a húsüzem válasza

Az ÁVESZ dolgozói röpgyűlést tartottak, amelyen foglalkoztak Rajk és kémbandájának ügyével. A röpgyűlés a következő határozatot hozta: „Mi úgy felülnek erre az aljas kísérletre, hogy még szilárdabban állunk ki Pártunk mellett és munkával, a munkafegyelem megszilárdításával, az egyéni felelősség fokozásával járulunk a 3 éves terv időelőtti befejezéséhez, a szocializmus alapjainak lerakásához." Az ÁVESZ SZIT szervezetének röpgyűlése ugyanilyen értelmű határozatot hozott.

Az Államosított Húsüzem dolgozói is röpgyűlésen fejezték ki mélységes felháborodásukat és gyűlöletüket az árulók és gonosztevők ellen és ígéretet tettek arra, hogy ezentúl az eddiginél is fegyelmezettebben, éberen és teljes erejük latbavetésével dolgoznak a népi demokrácia megerősítéséért és a szocializmus mielőbbi győzelmes megvalósításáért.

A kiváló minőség sztáhánovista iskolái

Nyizsnij-Tagil vállalatainál 240 „kiváló minőség sztáhánovista iskolája" létesült. Valentin Juzsakov, az Ural Vagóngyár sztáhánovistája létesítette először az ilyen iskolát brigádja számára. Megismertette a munkásokat a gép helyes felépítésével és a prés helyes kezelésével. A munkahelyen való közvetlen tanulmányozás tette lehetővé Juzsakov brigádjának, hogy csak kiváló minőségű alkatrészeket termeljen. A városi munkaversenyben a brigádvezető a „legjobb préselő" nevet nyerte el.

A Novo-Tagili gyár Martin műhelyének különleges képesítésű munkásai *befejezték tanulmányaikat a kiváló mintőség sztáhánovista iskoláiban.* Salimov és Bolotov acélöntőmesterek, továbbá Loginov és Poljákov csatornaelőmunkások jó előadóknak bizonyultak. Minden iskolai foglalkozást szabályszerűen, közvetlenül a munkahelyen vezettek le. Ez lehetővé tette a brigád munkájában rejlő hibák gyors feltárását. *Gyakran az előadók álltak az acélöntők helyére és gyakorlatban mutatták meg, hogyan kell a kemencenyílást befalazni és a kemencét fűteni.*

A műhely mérnökei aktív részt vesznek a tanfolyam szervezésében. Tanácsokat adnak, előadásokat tartanak az egyes technikai kérdésekről. A sztáhánovista iskolákban való tanulás segítette az acélöntőket abban is, hogy júliusban teljesen megszüntették a selejtet és jelentősen túlteljesítették az acélöntési tervet. *A legutóbbi hónap folyamán a novo-tagiliak 138 gyorsöntést végeztek.*

A Zsolnay-gyár dolgozói is csatlakoztak a Hofherr versenykihíváshoz

A Zsolnay-gyár dolgozói pénteken délután röpgyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ők is csatlakoznak a Hofherr-gyár felhívásához, a hároméves terv idő előtti befejezéséhez. Ezzel egyben válaszolni akarnak Rajk és Tito aljas bandájának, akik ki akartak bennünket szolgáltatni a nyugati imperializmusnak, meg akarták semmisíteni eredményeinket. A határozati javaslat, amelyet a gyár dolgozói nagy lelkesedéssel egyhangúlag elfogadtak, így hangzik:

Mi, a Zsolnay-gyár dolgozói, elfogadjuk a Hofherr-gyár dolgozóinak versenyfelhívását a hároméves terv idő előtti befejezésére. Magunkévá tesszük a nagybudapesti pártválasztmány határozatát és annak alapján elvállaljuk és megfogadjuk, hogy a hároméves tervet húsz nappal a határidő előtt, tehát 1949. december hó 11-ére teljesítjük. Ennek elérése érdekében vállaljuk, hogy a nagyfeszültségű szigetelő termelést a tervév hátralévő négy hónapjában a 22 vagónos előirányzat helyett 25.6 vagónra teljesítjük, a 350 mázsás edénytermelési előirányzatot decemberre 600 mázsára, a kőagyagcső termelést 16 vagónról 22-re emeljük. A selejtcsökkentést a termelés minden vonalán visszük, a munkafegyelmet teljes egészében megvalósítjuk.

Megnyílott a pécsújhegyi kiállítás a szovjet bányászok munkájáról

Szombaton délután nyitották meg Pécsújhegyen a Donyec-medence bányászainak munkájáról és életéről szóló kiállítást.

A pécsújhegyi kultúrház nagytermében, a színpadról Sztáhánovnak, a híressé vált bányásznak hatalmas, élethű képe néz szembe a bejárattal. Sztáhánov érdeme, hogy felismerte a szocialista munkaverseny jelentőségét és rájött arra, hogyan lehet új módszerekkel megsokszorozni a termelést.

Amit a teremben négy sorban álló hatalmas képeken látunk, az már Sztáhánov művének, a Sztáhánov-mozgalomnak eredménye. Az előtér képei a szovjet bányaipar hatalmas vívmányait mutatják be. Az elsőn Lenin elvtárs, a nagy szocialista forradalom bölcs és dicső vezére a Szovjetunió Bolsevik Pártjának vezetőivel együtt hatalmas farönköt visz a Kreml „kommunista szombatján." Ezzel mutatta meg, kommunista módon, hogy a termelékenység emeléséért vívott harc, a szocialista ország felépítése, a társadalomért végzett munka becsület és dicsőség dolga, a kezdeményezés, amely megindította az újszellemű munkát, nagy és nemes.

Mellette A. M. Egorov bányamunkás, aki már az 1953. májusára előírt tervet végzi el. Utána sorra a szocialista munka fejlődését látjuk a csákánytól a hatalmas bányakombájnokig, amelyek százszorosára emelik a széntermelést és ebben a nehéz és veszélyes munkában az embert, a szocialista társadalom legdrágább és legféltettebb kincsét helyettesítik.

Izzó, folyékony acél ömlik szikrázva hatalmas formákba a másik képsorozaton. A bányászok munkája adja a kiváló acél millió tonnáit a szocialista országnak. Végtelenbe vesző távvezetékek szállítják az elektromos energiát odébb. Ez is a földalatti harc hőseinek, a bányászoknak köszönhető.

Pável Ivánovics Drobisev is részese ennek a nagy küzdelemnek a többtermelésért, a szocialista ország erősítéséért és a kommunizmus felépítéséért. Az utolsó képen Pável Ivánovics Drobisev kiszáll az aknából. Bányásztársa a sztalinói színházba hívja előadásra. Pavel Ivanovics előbb hazarobog motorkerékpárján. Otthon már várja felesége, aki szintén most tért haza, miután a napközi otthonból hazahozta kislányát. Megebédelnek, Drobisev háza melletti kertjében még utánanéz kis szőlőjének, aztán átnézi a legújabb műszaki irodalmat. Este érte jön barátja saját autójával és a két család vidáman, gondtalanul indul a sztalinói színházba.

Ezt mutatja a kiállítás és amit mond: az, hogy a magyar bányászok is úgy fognak élni szocialista országunkban, mint Pavel Ivánovics Drobisev, de ahhoz úgy is kell dolgozni, mint ő, mint ahogyan a Szovjetunió minden bányásza dolgozik.

Ünnepélyes tanévnyitás az egyetemen

A pécsi tudományegyetem tanévnyitó ünnepi közgyűlését szeptember 19-én, hétfőn délelőtt fél 12 órakor tartja az egyetem aulájában. Az ünnepségen a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében dr. Szántó György miniszteri főosztályvezető vesz részt. Dr. Lissák Kálmán lelépő rektor beszámolója után dr. Boros Béla rektor olvassa fel „A syntheticus gondolat jelentősége a szemészetben" című értekezését. Dr. Rudolf Lóránt jog- és közigazgatástudományi kari dékán tanévmegnyitó beszédet mond. Utána Szántó György, a közoktatásügyi miniszter képviselője szólal fel. Dr. Farádi László egyetemi magántanár az MDP részéről üdvözli az ifjúságot. Az egyetem tanácsa az ünnepségen szívesen látja és meghívja a város érdeklődő dolgozó társadalmát. Az egyetemi előadások szeptember 20-án, kedden kezdődnek meg.

LUDTALP

Csöme Krisztián az ágy szélén ült és merengve vakarta nagy lábujját. Fájdalmas gondolatokba mélyedt. Emlékek rohanták meg. Ezek között a legveszedelmesebbek voltak a legfrissebbek. A szabadságnak most lett vége, még fülébe csengett a jazz és elevenen állt előtte a kéklő hegyek vonala.

— Nagyon rövid volt — dohogott magában. Elkelt volna belőle háromszor annyi. Ez az óhajtás komoly agymunkára sarkalta Csömét.

Barátunkat nyugodtan nevezhetjük „régi motorosnak", mert büszkélkedett azzal, hogy századunk szociális létesítményeiből a legnagyobb karajt ő kanyarította le. Bizonyíték erre vitrinje, amire most önkéntelen pillantást vetett. Az ott felhalmozott tárgyak merőben különböznek minden más vitrintárgytól. A szenvedélyes vadász agancsokat akaszt szobájának falára, zergetollat a kalapja mellé, Csöméneк azonban egészen más trofeákra specializálta magát. Egészen különös sorozata van azokból a tárgyakból, amelyek a gyatra emberi test hiányait vannak hivatva pótolni. A vitrinben egymás mellett sorakoznak: gumivánkos, gyógyfűző, ágyfál, szemüveg, sérvkötő és más hasonló dísztárgynak éppen nem nevezhető holmi. Pillantása végigsiklik a tárgyakon és büszkén áll meg egy üvegszemen. Ezt legutóbb cserélte el egy kevéssé használt műfogsorért.

Mit szaporítsuk a szót, Csöme Krisztián az OTI-val folytatott harc bajnoka. Egyben az összes létező emberi betegségek tudósa és művésze. Amikor az üzemben huzatos helyen dolgozott, sürgősen reumát kapott. Az első ilyen próbálkozás adta az ötletet, hogy komoly tanulmányozás alá vesse az „Orvos a családban" című könyvet. Az ilyen műveknek az a jó tulajdonsága, hogy az olvasó felfedezi magán a betegségek legkülönbözőbb fajtáit. A hypochondriának ezt a mindinkább eluralkodó hullámát egyébként igen sikeresen szolgálta a néhány év előtti tanító film. Ennek megtekintése után egy szabómester felfedezte magán a különböző nemibetegségek összes fajtáit és öngyilkos lett.

Csöme barátunkat azonban az ilyesféle tudomány nem döbbenti meg, ő a betegséget nem elképzeli, hanem megjátsza, komoly tanulmányok alapján. A felsorolt trofeák mindegyike egy-egy jól megjátszott betegség eredménye. Ugyszólván jutalomjátéknak is nevezhetnénk. Őszinte sajnálkozás járta át szívét, hogy a vitrinbe nem tehette oda a Császárfürdőn, a Balfon és Harkányban töltött gyönyörű napokat. Igaz, hogy az onnét küldött képeslapok kétségtelenül bizonyítják ezeket a diadalokat is.

De ez mind a multé. Itt a legkinzóbb probléma.: Ott a műhely. Könyökig a piszokban. Már napok óta kínozza a kérdés hogyan lehetne ezen változtatni.

Egy pillanatra abbahagyja nagy lábujja vakarását és a könyvespolchoz lép, ahol tekintélyes számú orvosi kötet sorakozott. S ebesen lapozni kezdett bennük és ahogy végigfutott a jólismert oldalakon, egyre sötétebb lett az arca.

— Penészes dolgok ezek, lejátszott darabok, a főorvos már jól ismeri. Elpirulnék szégyenletemben, ha ilyen ócskaságokkal jelentkeznék.

Az idegbénulást a tükör előtt gyakorolta, egyik szemhéját félig lecsukva. A karjaiban és lábaiban jelentkező hasongatást a hozzávaló fintorokkal komoly tanulmány tárgyává tette. Az ideges gyomorfájás szintén öreg dolog.

Idegesen csapta össze a könyvet. Úgy érezte magát, mint a művész, aki „kialkotta" önmagát. Megsemmisülten rogyott az ágy szélére és önkéntelen mozdulattal tovább vakarta nagy lábujját. Ekkor villant fel az isteni szikra. Ludtalppal még nem kísérletezett. Biráló szemekkel mérte végig bütykös lábfejét és úgy érezte, mint amikor Kolombus Kristóf a Sancta Mária fedélzetéről meg pillantotta Amerika partjait.

Másnap reggel a főorvos szánakozó arccal nézett Csöme barátunkra, aki vonagló arccal adta elő, szörnyű fájdalmait, amik a lábszárától kezdve agyáig nyilallnak. Csöme úgy mellékesen jegyezte meg, végtelenül sajnálja, hogy az üzemben termelési teendőit nem tudja ellátni, pedig a legnehezebb feladatok az ő vállán nyugszanak. Országos érdek, hogy fájdalmai mihamarabb megszűnjenek, különben odalesz a termelékenység, a szocialista munkaverseny és a többi. Sürgős pihenésre van szüksége.

*

Csöme barátunk méltóan régi hírnevéhez kilenc hónapig húzta a tápénzt eme legutóbbi sikeres akciója révén. Arany napjainak végét az szakította meg, amikor Kovács István elvtársnak a Nagybudapesti Pártválasztmányi ülésén mondott beszéde nyomán egy taggyűlésen emlegetni kezdte Csöme ludtalpát. Csöme elvesztette a paradicsomot. A szitkozódásban a huszárőrmesterek által teremtett csúcsteljesítmény felülmúlása után sürgősen kicserélte orvosi könyvtárát. Csömét pedig az üzem cserélte ki.

Ruzsits Endre.

A pécsi üzemek kijavítják a hibákat

Termelési értekezletet tartott a 15 legnagyobb ipari vállalat

A 15 legnagyobb pécsi üzem termelési vezetői értekezletet tartottak, hogy megbeszéljék a pécsi üzemi pártszervezeteknek, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottsága és a Nagybudapesti Választmány határozata alapján követendő politikáját és az üzemi munkás-vezetők feladatait.

Az értekezletet Czárt Ferenc elvtárs nyitotta meg és rámutatott: csak úgy tudunk helyt állni a béke védelmében és csak úgy tudjuk biztosítani a szocializmus építését,

ha a termelés kérdését pártszervezeteink központi kérdésévé tesszük.

Deák Lívia elvtársnő kezdte meg ezután beszámolóját.

A termelés fokozásával válaszolunk az összeesküvőknek

— Döntő jelentőségű ez az értekezlet — mondotta — elsősorban azért, mert ma kezdődött meg a Tito—Rajk összeesküvés bűnpere, a trockista kémhálózat felszámolása.

— Ez az aljas összeesküvés a legveszélyesebb, de nem az első és nem is az utolsó. Mindaddig, amíg kapitalizmus van a földön, addig a békés termelőmunka veszélyben van. Csak

a termelőmunka fokozásával és javításával, a munkásosztály hatalmának megerősítésével, a szocializmus felépítésével háríthatjuk el ezt a veszélyt.

Eredmények

— Nem lebecsülendők eddigi eredményeink — folytatta — ezután. A termelékenység számos üzemünkben örvendetesen növekedett. A Bőrgyárban például 13, a Zsolnay-gyárban 3.4 százalékkal. Az önköltségcsökkentésben a Dohánygyár ért el kimagasló eredményt. A pécsi dolgozók öntudatát és fejlődését mutatja a Sopiana gépgyár példája, ahol a leégés után is

teljes erővel folytatták a munkát,

ami a termelés hatalmas növekedésében jelentkezik.

— A Zsolnay-gyári munkások között a szocialista munkaszellem fejlődésére jellemző, hogy 61 élmunkás van az üzemben és 110 munkás részesült összesen 69 ezer forint értékű jutalomban.

Gyárainkban 159 brigád dolgozik

és kezd kifejlődni az egyéni verseny is.

Fogyatékosságok

Rámutatott ezután Deák Lívia elvtársnő a pécsi üzemekben mutatkozó hibákra és hiányosságokra.

— Elsősorban a munkafegyelem terén mutatkozik még javítanivaló. A Hamerli keszlyűgyárban még mindig gyakoriak a késések, de

legnagyobb hibák a munkafegyelem körül a Magasépítési NV.-nél mutatkoznak

Ha kisebb mértékben is, de valamennyi üzemnél van még tennivaló ezen a téren.

Megállapította ezután, hogy a teljesítménybér egyik legfontosabb eszköze a termelékenység növelésének.

Példaként elmondotta, hogy a Kokszműveknél egy normamanipuláció hetekig rontotta a munkakedvet, viszont követendő példaként említette a Dohánygyárat, ahol a helyes norma, felvilágosító munkával összekötve

hatalmasan fellendítette az üzem munkáját.

Tanuljunk a szovjet példákból

A tapasztalatcseréről szólva

elmondotta a Zsolnay-gyári Kispapné és a dohánygyári Brassóiné élmunkásnők tanító munkáját,

akik jobb munkamódszereiket átadva a gyengébb munkásoknak, azokat is a maguk magas színvonalára emelték.

Megállapította, hogy ha a pécsi üzemek valamennyi rejtett tartalékukat fel tudnák kutatni és hasznosítani,

a termelékenységnek közel 50—60 százalékos emelkedését érhetnénk el.

A Szovjetunió tapasztalatai alkalmazásának döntő fontosságáról is szólt és példaként elmondotta látogatását egy szovjet üzemben, ahol

a munkások munkaidő után mindennap néhány órát tanulnak,

hogy emeljék politikai és technikai felkészültségüket.

Rendszeresítik az értekezleteket

A beszámoló után elsőnek Gyurasits elvtárs, a Zsolnay-gyár küldötte szólalt fel. Ismertette a Zsolnay-gyári munkások határozatát, amelyben csatlakoznak a Hofher-gyári dolgozók felhívásához és

vállalják a terv időelőtti teljesítését.

Ezután elmondta, hogy a Zsolnay-gyárban is van hiba a munkafegyelmezetlenség terén s ez ellen a legkeményebben felveszik a harcot.

Juczi János élmunkás az egyéni versenyek hatalmas lendítő erejéről beszélt és elmondta személyes tapasztalatait. Mágocsi Jánosné dohánygyári élmunkásnő pedig arról a tapasztalatcseréről számolt be, amely lehetővé tette, hogy

az élmunkás kitüntetést elnyerje.

Czeti József helyettes szakszervezeti megyei titkár hangsúlyozta, hogy az üzemi háromszögek legdöntőbb feladata a termelést hátráltató szűk keresztmetszetek felkutatása és kiküszöbölése. Király Lajos a Magasépítési NV vállalatvezetője a vállalat fejlődéséről számolt be. Lakatos József szakszervezeti megyei titkár javasolta, hogy

a termelési értekezleteket rendszeresítsék

és az üzemi háromszögek tagjai ezeken rendszeresen számoljanak be.

Felszólalt az értekezleten valamennyi vállalat kiküldötte és igen értékes tapasztalatokat adtak át a többi üzem vezetőinek.

Idő előtt teljesítik a tervet

A felszólalásokra Deák Lívia elvtársnő válaszolt. Megállapította, hogy üzemeink és azok munkásvezetői — amint a felszólalásokból is kitűnt — képesek arra, hogy

a hároméves terv idő előtti befejezésének és az ötéves terv megindításának hatalmas feladatát megoldják,

ezzel erősítsék Népköztársaságunkat és méltó választ adjanak az ellenünk törő orvgyilkos kémbandának.

Végül Czárt Ferenc elvtárs határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben az értekezlet részetvevői összefoglalják a pécsi üzemekben elvégzendő konkrét feladatokat és

vállalják azoknak maradéktalan megoldását.

A határozati javaslatot hatalmas lelkesedéssel fogadták el az üzemek küldöttei.

Üzemi pártszervezet alakult a Széchenyi-aknán

A pécsbányatelepi bányászok nagy lelkesedéssel alakították meg a Széchenyi-aknán üzemi pártszervezetüket. A nagy előcsarnokban még az erkély is megtelt bányászokkal, akik nagy figyelemmel hallgatták Gregor Sándor elvtárs megyei bizottsági tag előadását.

— A pártra nagy feladatok várnak a termelésben lévő hibák kiküszöbölésében — mondotta —, és ehhez a munkához szükség van az elvtársak segítségére. Munkájukban tekintsék példaképnek a nagy Szovjetunió Bolsevik Pártját, a szovjet embereket, a sztahánovistákat. Minden kommunistának, öntudatos munkásnak törekednie kell arra, hogy megvalósítsa és biztosítsa üzemeinkben a szocialista munkafegyelmet, az egyéni felelősséget és így hároméves tervünk győzelmével induljunk hatalmas ötéves tervünk megvalósítására.

Gregor elvtárs beszéde után megválasztották a vezetőséget. A pártszervezet titkára: Echter Antal, káderes Schanzl Gyula, propagandista és agitációs felelős Garai Gáspár, oktatási felelős Varga Lajos, csapatvezető felelős Farkas Ferenc 3., gazdasági felelős Móricz Sándor, műszaki felelős Tóth Ferenc X., ifjúsági felelős Kókai Sándor, szakszervezeti felelős: Fonyódi Dávid.

A begyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

VÖKÁNYBAN Kaufman Imre, aki 286 kilogrammos előírásával szemben 10 mázsa 60 kilogrammot adott be 400 százalékra teljesítve kötelezettségét. Hozzájárult a győzelemhez UJPETRÉN Németh Adolfné, aki magányos özvegyasszony lévén 363 kilogramm helyett 21 és fél mázsát adott be és ezzel 594 százalékra teljesítette a dolgozók állama iránti kötelezettségét. Elősegítette a győzelem kivívását Jánosházi László szintén UJPETRÉI lakós, aki 4 mázsa helyett 25 mázsát adott be. NÉMETPÁLKONYÁN pedig Gászt Ede, aki 572 százalékra teljesítette begyüjtési kötelezettségét. A begyüjtési harc még nem ért véget. Sikeresen folyik tovább a falvakban. A dolgozó parasztok minden erejükkel oda kell, hogy hassanak, hogy az eddig elért sikereket még magasabb fokra emeljék.

HÁTRÁLTATÓI

PÜSPÖKNÁDASDON Körmendi Ferenc, PÜSPÖKLAKON Szőllősi István 12 holdas gazda, akik eddig még semmit nem szolgáltattak be. Nem járult hozzá a győzelem kivívásához. VILLÁNYKÖVESDEN Pandur János, MAGYARBOLYON Antal József 15 holdas gazda, akik eddig még szintén nem adtak semmit. Hozzájuk hasonlóan LIPPÓN Bózsa János és Bayer János 14—14 holdas gazdák még egy kiló gabonát sem adtak be a szövetkezetbe. A kulákok elszámoltatása megindult. Ötölük hivatalos hatósági közegek kérik számon, hogy miért nem tettek eleget kötelezettségüknek. A dolgozó parasztoknak azonban saját maguktól kell beállniuk, hogy a begyüjtés teljesítése megtisztelő kötelezettségük, nem teher, hanem becsület és dicsőség dolga.

Hírek

SZEPTEMBER 18. VASÁRNAP

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Irgalmasrend gyógyszertár, Széchenyi-tér 5. sz. T: 29-61. „Pelőfi" gyógyszertár, Rákóczi-út 28. T: 13-14. Keresztény gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 81. — **HÉTFŐTŐL:** Weber gyógyszertár, Városháza sarok. T: 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos-utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsekalja. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: K. sz. József, prot.: Titusz. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt, időnkint élénkebb szél, változó felhőzet, több helyen záporeső, esetleg zivatar. A hőmérséklet egy-két fokkal süllyed.

— **OTI orvosi ügyelet.** September 18-án a Széchenyi-térről a Zsolnay-gyár felé eső területen az orvosügyeletet nem Bartha Vilmos dr., hanem dr. Gyopár Jenő látja el lakásán (Kossuth Lajos-út 23—25., tel.: 16-65).

— **A belügyminiszter jóváhagyta** a baranyavármegyei Kéményseprő Községi Vállalat alapító levelét. A vállalat megalakulásával kapcsolatosan egyébként elrendelte megyeszerte és városszerte a kémények újbóli összeszámlálását. Ezt a munkát december 31-ig kell végrehajtani. A miniszteri leiratban pontos utasítások vannak a Kéményseprő Községi Vállalat ügyvitelére nézve is.

— **Eljegyzés.** Szabó Lívia és Tihanyváry László folyó hó 18-án tartják eljegyzésüket. (x)

— **OTBA orvosi ügyelet.** A mai napon az OTBA orvosi ügyeletet a város nyugati részén dr. Rajki János orvos (lakik Rákóczi-út 73/c, tel.: 30-23) látja el lakásán.

— **Házasság:** Homann Katalin volt Kaszánovits Ferencné és Cser Csaba házasságot kötöttek. (x)

— **Az új tanév megindulásához** az ukrán iskolások 33,102.000 tankönyvet kaptak. Az iskolakönyvek kiadása több mint háromszorosára növekedett mult évhez képest. Az ukrán tanulóifjúság azonban nemcsak több, hanem szebb könyvet is kap kezébe az idén, mivel a művészi kivitelre és nyomdatechnikára is jóval nagyobb gondot fordítottak már, mint az előző évben. A tankönyvek kétharmada, mintegy 20 millió, kemény kötésben került kiadásra.

— **A somberek polgári olvasókör** nevén bejegyzett ingatlant a belügyminiszter Somberek község közönségének juttatta.

— **Filmpropagandisták figyelem!** A Magyar—Szovjet Társaság felkéri a filmpropagandistákat, hogy folyó hó 19-én, hétfőn délután 6 órakor a társaság helyiségében megjelenni szíveskedjenek. Felkérjük a filmpropagandistákat, hogy a mozibérletekkel számoljanak el.

— **Balesetek. Józsa Magda** 12 éves erzsébettelepi, Bessenyei-utca 3. sz. alatti lakos szombaton reggel a hat méter magas diófáról leesett és jobb alkar, valamint jobb lábszártörést szenvedett. — Bogdán József 21 éves városi köztisztasági alkalmazott Alsóhavi-utca 16. számú lakos. Kisfloriánés Anna-utca sarkán a városi szemétkihordó autóból menetközben az utca aszfaltjára esett. Szerencsére csak kisebb zuzódásokat szenvedett.

— Rádiót HORGAStól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készülékeket beszerelek.

JEGYGYŰRŰK
órák, ékszerek
KRIMKER és SÁNTA
órás és ékszerészeknél
Jókai-tér 9 szám
Javítást vállalunk

Kedden délután 6 órakor minden kerületi pártszervezetben pártnapot tartunk. Az üzemekben termelési értekezletet és szakszervezeti napokat tartunk.

A népnevelő szemináriumi előadók kedden délután 5 órakor a Doktor Sándor Kultúrház nagytermében feltétlenül jelenjenek meg.

Városi Pártbizottság.

— **A Köztisztasági Vállalat** felhívja a háztulajdonosok és bérlők figyelmét a köztisztasági rendeletre, mely előírja a járdák reggel 7 órára való letisztítását. A felhívás azért vált szükségessé, mert igen sok háztulajdonos, de különösen a bérlők nem tulajdonítanak különösebb figyelmet erre a közegészségügyi szempontból igen fontos rendeletre. Vannak bérlők, akik egyáltalán nem is akarják tudomásul venni, hogy az általuk bérelt ingatlan előtt a járdát tisztán kell tartani. Naponta reggel 6—7 óráig le kell tisztítani a járdát, annál is inkább, mert 7 órakor a köztisztasági utcaseprők kezdik meg a munkát és aki később söpri le, az kétszeres munkát ad az utcaseprőknek, továbbá az iskolába menő gyermekeket is megkíméljük attól, hogy porfelhőben menjenek az iskolába.

— **A drávamenti „Zrínyi Miklós" Vadásztársaság** alapszabályainak látmozását megtagadta a belügyminiszter, a geresdi és hirics römai katolikus gazdaköröket pedig feloszlatta.

Kulák megvesztegetők

A siklósi járási rendőrkapitányság őrizetbe vette és a pécsi államügyészségnek átadta cséplési visszaélés miatt Poros György bosszúhetényi cséplőgép tulajdonost, Kormos Péter cséplőgép ellenőr ipacsfai lakost, Lajkó István cséplőgépvezető felelős Kovácshidai lakost. Az őrizetbevettek megállapodtak Molnár Gyula 41 holdas, Józsa Lajos 26 holdas és Kovács László 34 holdas ipacsfai kulákokkal, hogy részesedés fejében nem vezetik be az elcsépelt kenyérgabona egy részét a hivatalos mázsakönyvbe. Az eddigi megállapítások szerint 94 mázsa búzát vontak el a közellátástól. A lefoglalt búzát a harkányi földmüvesszövetkezet vette át. A kulákok ellen is megindult a bűnvádi eljárás.

— **Szalmazsákok,** használt és új zsákok, felmosók már 3.80-ért kaphatók. Bajcsy Zsilinszky tizenhat, kenderüzletben. (x)

— **Budapesti utamról visszatérve** újdonságokkal várom kedves hölgyközönségemet. La-Belle kozmetika, Kossuth u. 25. emeleten. (14.508)

— **Az Állami Villamosenergia Szolgáltató N. V. Pécsi Üzletigazgatósága** felhívja a figyelmet arra, hogy a Mecseken az Üdülő-szállónál, az Üdülő gyalogútján, a Kardos-úton a közvilágítási égőket ismeretlen egyének sorozatosan kidobálják és ezáltal a közvagyont rongálják és a közlekedést is zavarják. Kérjük a város közönségét, hogy ezen vandál lámpapusztítókat a legközelebbi rendőrőrszemnek, a lehetőséghez képest, adják át, vagy, ha ismerik őket, jelentsék fel a rendőrségen, vagy az Állami Villamos energia Szolgáltató N. V. Pécsi Üzletigazgatóságánál: Pécs, Légszeszgyár-u. 13. (x)

— **Rajztanfolyam** felnőtteknek és gyermekeknek okt. 1-én ismét elkezdődik. Jelentkezés Gádor, János-utca 12. szám. Plakát- és reklámtervezést is tanítok. (x) (1436)

— **Elvesztette** Spularics János mecsekszabolcsi lakos MDP tagsági könyvét. Kérik a megtalálót, hogy az MDP mecsekszabolcsi pártszervezetnél leadni szíveskedjék.

— KATOR legtökéletesebb poloska- és légyirtó. Simonyi drogéria, Rákóczi-út 39/c

Mozi

APOLLO *21-éig*
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások vasárnap 3-5-7-9 órakor.
hétfőn 5, 7, 9 órakor

URÁNIA *21-éig*
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor
vasárnap fél 4. 6 és fél 9 órakor

PARK *19-éig*
Amikor még a ruha tette az embert...
Díszmagyar
Főszereplők:
Benkő Gyula, Bánki Zsuzsa, Lázár Mária.
Előadások: vasárnap 4, 6, 8 órakor
hétfőn 6, 8 órakor.

Államosított Mestrits J. Gépjárműipari r. t.
Pécs, Munkácsy Mihály-u. 35.
VÁLLAL: Személy, teher, Diesel és traktor motorok, autóvillamos berendezések, nyersolajadagolók szakszerű javítását. Karosszéria javítás. Garage, Szervice. Éjjel-nappal benzin eladás. — Jót felszerel, alkatrész-raktár.— Telefon: 26.72.

Figyelem!
Szövetkezetek, cipőkereskedők és bőrkiskereskedők!
Megnyílt a
Cipő-, Bőr- és Cipőkellék Nagykereskedelmi Nemzeti Vállalat
Központi iroda! Pécs, Rákóczi-út 36. sz. Telefon: 21-49.
Cipőosztály: Pécs, Rákóczi-út 36 sz. Telefon: 21-49.
Bőr- és Kellékosztály: Pécs, Apáca-u. 2. Telefon: 28-64.
Nagy választék, dús raktár!

A Hörők

Jó munkát Pajtások!

Pajtásaink megkezdték az új évet, nyaralásban kipihenték a mult év fáradtságát és most újult erővel fognak a tanuláshoz. Mindannyian érdemrendet szeretnének kapni és minél több hetes osztályzatot. Ha nem is válik mindenkinél valóra ez a kívánság, reméljük, hogy ebben az évben mindenki javítani fog tavalyi eredményein. De nemcsak a tanuláshoz kell a friss erő, sok új feladat vár az úttörő mozgalomban is a pajtásokra. A csapatok új pajtáscsaládokkal erősödtek és újjászervezve őrseiket megkezdik az őrsi foglalkozásokat, ezermesterkedést, tanulást, kultúrmunkát. A sok új feladathoz jó úttörő kedvet kíván a szerkesztő pajtás.

Palota az úttörőknek

Nálunk, amint tudjátok, megépítettük az úttörőköztársaságot, úttörővasutat, a Szovjetunióban majdnem minden városban a felnőtt pajtások szép kivitelezésű palotákat építettek a kis pajtásoknak. Minszkben már a háború előtt építettek ilyen gyermekközpontot, de a hitleristák barbár módon teljesen lerombolták. A város dolgozói elhatározták, hogy ismét felépítik gyermekeiknek az úttörőpalotát. Tervüket meg is valósították. Az ünnepélyes avatáson a Bjelorussz szovjet szocialista köztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese a kormány és a Párt nevében üdvözölte az egybegyülteket, majd Kazakov, a köztársaság közoktatásügyi miniszterének helyettese átadta az úttörőknek a felépült palota kulcsát. Másnap ismét gyermekkacagástól és vidám zsibongástól volt hangos az épület.

KÖSZÖNET

Egy úttörőpajtásunk köszönete, aki az MNDSZ asszonyok batyumozgalmában kapott felszerelést kollégiumi elhelyezéshez. „Először köszönetet mondok a fölszabadító Vörös Hadseregnek, élén Sztálin elvtársnak, hogy az elnyomás alól fölszabadított bennünket. Másodszor köszönetet mondok Rákosi pajtásnak, hogy meghozta nekünk ezt a lehetőséget, hogy egy munkásgyerek is eljuthat oda, ahova valamikor csak a gazdagok gyereke jutott, a továbbtanuláshoz. És köszönöm a kertvárosi MNDSZ-nek az ajándékot, amíg élek nem fogom elfelejteni.

Viszt Mária.

Üzenetek: Mátyás kir.-utcai ált. ált. iskola fiú- és leánytanulói: Köszönetteket a legközelebbi számunkban hozzuk. Irjatok máskor is. Fejér Márti: Megkaptam a szép beszámolót, sajnos a többi pajtások nem igen siettek vele, így a verseny elhúzódik. Viszt Mária: Kedves leveled megkaptuk, írj máskor is, örömmel várjuk. Előre!

Szakszervezet

A Szakszervezeti Tanács Kultúrautója szeptember 19-én, hétfőn Pécsre érkezik és délután 5 órai kezdettel a szakszervezeti székházban bábszínház előadást tart, melyre a gyermekeket szeretettel hívják. Este 8 órai kezdettel ugyancsak a székház nagytermében művós és értékes kultúrelőadás. A kultúrcsoportok teljesszámú és a szakszervezeti tagok minél nagyobbszámú megjelenését kéri a titkárság. Belépődíj nincs.

A Szakszervezeti Tanács Megyei Titkársága közli az illetékesekkel, hogy a Szín- és Filmművészeti Főiskola felvételi bizottsága vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a felvételi vizsgálatokat. Akik az iskolára jelentkeztek, vagy jelentkezni akarnak, vasárnap délelőtt háromnegyed 10 órakor a szakszervezeti székház nagytermében jelenjenek meg.

21-én, este 6 órára az összes oktatási felelősök feltétlenül jelenjenek meg a megyei titkárságon, félemelet. Felhívják a tárgy fontosságára az elvtársak figyelmét, az értekezletről senki el ne maradjon.

A megyei titkárság felszólítja a megye egész területén levő üzemi bizottságokat és szakszervezeti csoportokat, hogy 20-án, kedden délig jelentsék, hogy üzemükben, ill. szakszervezeti csoportjuknál ki a kultúrfelelős.

A Magánalkalmazottak Szakszervezete folyó hó 19-én, hétfőn délután 6 órakor a Népbolt kultúrtermében (Széchenyi tér 16.) nőgyűlést tart. — Közreműködik a Magánalkalmazottak Énekkara.

A textil és ruházati dolgozók szakszervezete helyicsoportja 19-én, hétfőn 6 órakor szakszervezeti napot tart. —

A Pedagógus Szakszervezet értesíti tagjait, hogy 18-án, vasárnap délután 4 órakor a dr. Doktor Sándor Munkáskaszinóban három pedagógus „Kiváló munkás" kitüntetésben részesül és ugyanakkor lesz a „Nevelj jobban" versenymozgalom díjkiosztása is. Előadó: Béki Ernő orsz. főtitkár. Valamennyi tagtárs megjelenése kötelező.

KIOSZ HIREK

Az építőipari szakosztály ma délelőtt 9 órakor a progresszív tagdíj kivetése tárgyában gyűlést tart.

Besorolást nyomtatványok megérkeztek. Kaphatók a KIOSZ titkári irodájában.

Kereskedők hírei

Kisgyűlések: A KISOSZ vezetősége felhívja az összes kartársak figyelmét, hogy az alább közölt időpontban a Testület helyiségében szakosztályonként kisgyűléseket tart. Hétfőn délután 6 órakor textil és rövidáru kereskedők, kedden délután 6 órakor fűszer és vegyeskereskedők, csütörtökön délután 6 órakor piaci és vásári kereskedők, pénteken délután 6 órakor tüzelőanyag, üveg, vas, drogéria és illatszer kereskedők, szombaton délután 6 órakor bőr, cipő, könyv, papír és borkereskedők, vasárnap délelőtt 10 órakor dohányárusok. A szakosztály tagjainak megjelenése kötelező.

Füszeresek lisztbefizetése a Kereskedők Testületében hétfőn délután 6 óráig 8 óráig, a befizetők KISOSZ igazolványukat hozzák magukkal.

— **Bánfai** klinikai látszerész új címe: Boltív-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— **Igazolványkép** három darab 10 forint **Cherven** fényképésznél, Ferenciek-utca 31. (x)

— Jutalmat kap, aki meghozza fehérsárga foltos fiúkó névre hallgató kutyámat. Alsó Havi-u. 6. (x)

— Hordómosó szóda, kénlapok, savak, olajok, lakkok, mindennemű háztartási és piperecikkek. Óhimüller vegyszerkereskedésben Pécs, Rákóczi út 74.

szücs,
Felhívjuk a szabó,
kesztyüs,
cipész,
sapkás,
kisiparosok figyelmét, hogy a Pannonia N. V. helyén megalakult a Szőrmekereskedelmi N. V.
Budapest, VI., Király-utca 35. sz.
A kisiparosságot közvetlenül látjuk el szőrmeárukkal a vásár tartama alatt 50 %-os utalási kedvezménnyel.
Tekintsék meg raktárunkat.

Az olvasó hangja

KÖSZÖNET A PORTALANÍTÁSÉRT

Kedves Polgármester Elvtárs!

A közelmultban ötvenkét dolgozó elvtársam nevében kértem a Majláth-utca portalanítását. Az utca portalanítása meg is történt. Ez azt jelenti, hogy a város vezetősége jó munkát végez. Amit ígér, azt teljesíti. Kérem Polgármester Elvtársat, hogy kérésünk gyors elintézéséért az Olvasó Hangja útján fogadja köszönetünket.

Elvátrsi üdvözlettel:
Kőnig Ferenc

*

Az Olvasó Hangja útján kérjük a város vezetőségét, hogy a Makay István-utcát is portalanítsák.

Szabó József
Makay István-u. 21.

*

A Makay István-utca lakóinak kérésére közöljük, hogy a város műszaki ügyosztályánál történt érdeklődésünkre azt a választ kaptuk, hogy az utcák portalanítására a költségvetésben biztosított fedezetet már teljesen kimerítették, mert a tervbevettnél is több utcát portalanítottak, így a Makay-utca portalanítására, bármennyire indokolt is az, az idén nem kerülhet sor.

ÜDVÖZLET GALYATETŐRŐL

Mint a pécsi dohánygyár élmunkásnője, Galyatetőről küldöm üdvözletem a pécsieknek. Felejthetetlen szép napokat töltök itt, büszkén mondhatom, hogy életem legszebb napjait élem itt. Igérem, hogy ezentúl még nagyobb szorgalommal és erős akarattal dolgozom népi demokráciánk erősödéséért és a szocializmusért.

Elvtársi üdvözlettel
Schneider Lajosné
Pécsi Dohánygyári élmunkásnő.

AUTOBUSZ MEGÁLLÓT KÉR MESZESTELEP

Miután már annyi sérelmet és kérést elintéztek az Olvasó Hangja útján, kérjük szíveskedjenek eljárni a mi ügyünkben is. Meszestelep alsó végén már volt autóbuszmegálló, a vasoszlop még ma is ott áll, melyre a megállóhely tábla volt erősítve. Kérjük, hogy itt ismét létesítsenek egy megállót, már csak azért is, mert demokráciánk alatt Meszespuszta és a reá való környéke beépült bányászlakásokkal és a meszespusztalaknak vagy Meszes-középre, vagy a Kazonczi-utcai megállóhoz kell menni, ami rossz idő esetén elég kellemetlen. Bízva ügyünk sikeres és gyors elintézésében vagyunk

Elvtársi üdvözlettel:
Rajnai József és a többi érdekelt
Meszestelep.

*

Fentiekre értesítjük az érdekelt meszestelepieket, hogy kérésüket továbbítottuk a PVKV. vezetőségéhez, ahol gyors kivizsgálás után rövidesen intézkedni fognak, hogy amennyiben indokolt a megállóhely kérése, úgy az létesítést nyerjen.

ÜZEMI HIRADÓ

MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 16-án. 1. Mecseksz. 101.3 százalék, 2. Vasas 96.6 százalék, 3. Pécsbányatelep 96.2 százalék. Havi átlag 98.5 százalék.

A ZSOLNAY-GYÁRI Nyerges István koronogos brigádja versenyre hívja ki Horváth Nándor koronogos brigádját. Ugyanakkor Szász Péter koronogos SZIT brigádja kihívta a gyár összes prigádjait párosversenyre.

A KOMLÓI Fóris Ferenc SZIT brigád tagjai elhatározták, hogy a párt és szakszervezeti napokat közösen kiegatják, rendszeresen népnevelő munkát végeznek és havonta egyszer egy kultúrfilmet közösen látogatnak.

SOPIANA gépgyár munkaversenyének állása a 36-ik bérhéten. Brigádban 1. Juczi János öntőbrigádja 145 százalék, 2. Bakó Lajosné női tisztviselő brigádja 143 százalék, 3. Bencsik János lakatosbrigádja 123 százalék. — Egyénben 1. Körmendi Győző formázó 181 százalék, 2. Szili Ferenc lakatos 178 százalék, 3. Juczi János öntő 150 százalék.

A BÖRGYÁR ifjúmunkásai nem a Hofherr, hanem a Wolfner-gyár dolgozóit hívták ki párosversenyre.

— Népszupert csak szeptember 25-ig vásárolhat részletre Dudek rádió, Ferenciek-utca 50/2

Munkás- és parasztfiatalok a pécsi sportgimnáziumban

Kissé megkésve érkezett Pécsre a kultuszkormány intézkedése, hogy Pécsett állítják fel a harmadik magyar sportgimnáziumot. Főleg ennek volt betudható, hogy aránylag kevesen jelentkeztek az első évfolyamra.

— Bizony mi is meglepődtünk eleinte, hogy csak ennyien jelentkeztek — mondotta Ambrus Géza igazgató. — A baranyai tolnai és somogyi ifjuság főleg az esztergomi és kiskunfélegyházai testnevelési gimnáziumba iratkoztak.

Ennek ellenére *36, legnagyobb részben munkás és dolgozó paraszt családból származó fiatal jelentkezett az iskolába, amely* egyelőre a Janus Pannonius gimnáziumban kapott otthont.

A felvételi vizsgálatokat nagy alapossággal végezték. Dr. Hepp Ferenc budapesti Testnevelési Főiskolai igazgató jelenlétében nyolc középiskolai tanár működött közre és a vizsgák után mindössze nyolc ifjú nem jelent meg. Az igazgatótól megtudtuk, hogy a jelentkezettek nagyrésze csak most látott először talajtornát, de majdnem mindegyikben nagy tehetséget fedeztek fel. *Volt 570-es távolugró és 150-es magasugró is a felvettek között.* Sok tanuló sportolt rendszeresen azelőtt, azokkal persze nem volt semmi baj a felvételnél.

Végignéztük a fiúk tornaóráját. Kipirult arcú, ragyogó szemű fiatalság. Jóleső volt nézni, amint szinte egymással versengtek, hogy melyikük végzi el jobban, hibátlanabbul az előírt gyakorlatokat. Igen jó anyag, akik valóban alkalmasak lesznek arra, hogy majd később a főiskolára kerüljenek *és a magyar dolgozók gyermekei oktassák a testnevelés fontosságára.* De nemcsak mint testnevelőkre van rájuk szükség, hanem mint a jövő atlétáira, torászaira és más, nehezebb sportágak méltó képviselőire. Pécs eddig is a magyar sport egyik fellegvára volt. Az eddigi kimagasló eredmények elismeréseképpen került ide a népi demokrácia egyik legújabb vívmánya, a sportközépiskola, amely jótékony hatását biztosan érezteti majd egy-két év mulva a város sportéletében. *(G. L.)*

Megbeszélést tartottak a baranyai sportvezetők

Siklósi Géza, bányászszakszervezeti osztályvezető, az Országos Sport Hivatal megbizásából a hét végén két napot töltött Pécsett, hogy a pécsi és baranyai sportvezetőkkel a magyar sport időszerű kérdéseiről megbeszéléseket folytasson. Pénteken délután az MHK pécsi irányítói, később a testnevelő tanárok, szombaton pedig a városi és járási sportfelelősökkel és próbáztató tagok részére volt beható értekezés, amelyen Siklósi Géza a Munkára Harcra Kész sportmozgalom legidőszerűbb politikai, szervezési és gyakorlati kérdéseit ismertette. Rámutatott az országos viszonylatban tapasztalt hibákra és felhivta a figyelmet, hogy az MHK-ba elsősorban az üzemi és falusi ifjúságot kell beszerezni. Bejelentette, hogy október 9-én általános MHK próbanapot tartanak az egész országban. Ezután az alapfokú labdarúgó, röplabda, asztalitenisz és sakk-bajnokságok megszervezését és lebonyolítását ismertette a résztvevőkkel.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

LABDARUGÁS Verseny-utca PBTC—Soproni FAC NB II. bajnoki, délelőtt fél 11 óra. PBTC: Sarbak — Kisgál, Solymár — Lichtner, Horváth, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Lcipám II, Karácsonyi. — **PBTC—Pécsi Lokomotiv** ifjusági bajnoki, délelőtt háromnegyed 9 óra. **PBTC II. Bonyhád** kerületi bajnoki, délután 1 óra. — **Pécsújhegy: Dinamó—Tatabánya NB II. bajnoki délután 4 óra.** Dinamó: Krausz — Bencze I, Bencze III. — Németh, Réfi, Kresz — Bárdosi, Horváth I, Futó, Keszler, Bencze II. **Dinamó II.—Mohácsi SZSE** kerületi bajnoki, délután 2 óra. **Dinamó—Hosszúhetény** ifjusági bajnoki délelőtt 10 óra. **Kokszmű—Mecseksz.abolcs II.** II. oszt. bajnoki, reggel 8 óra. **Tüzér-utca: PAC Közüzem Nagyatád NB III. bajnoki,** délután 4 óra. **PMEFESZ—Nagymányoki Torpedo NB III. bajnoki,** délután fél 3 óra. **Postás—Barcsi MTE NB III. bajnoki,** délután fél 1 óra. **Pécsszabolcs: Erdőigazgatóság NVSE—Bátaszék NB III. bajnoki,** délután 4 óra. **Mecsekszabolcs—P. Lokomotiv II.** kerületi bajnoki, délután fél 3 óra. — **Pápa: Pápai Perutz—Pécsi Lokomotiv NB II. bajnoki,** délután 4 óra. P. Lokomotiv: Nagy II. — Szegedi, Kelenfi — Nagy I, Kövesi, Baranyi — Zombori, Hirczi, Szőllősi, Tura, Vezér. — **NB III. mérkőzések:** DVSE—Szekszárd, Komló—Szigetvár, Szászvár—SBTC, Marcali—PMSE.

KOSÁRLABDA. Vasutas sportcsarnok: Pécsi MEFESZ—Bp. Postás NB I. férfi bajnoki, 2 óra. Pécsi Postás—Bp. Postás NB I. női bajnoki, 3 óra.

ÖKÖLVIVÁS. Munkáskaszinó, vagy a vasutas sportcsarnok: Pécsi Lokomotiv—Győri ETO NB II. bajnoki mérkőzés, este 8 órakor.

Alapfokú röplabdabajnokság indul

kiírta az 1949/50. évi kétfordulós röplabda-bajnokságokat. A nevezési röplabda bajnokságokat. A nevezési űrlapok már kimenek az egyesületek, tömegszervezetek részére. A bajnokságot két csoportban, szenior és úttörő, bonyolítják le. A csoportbeosztásoknál figyelemmel lesznek arra, hogy az utazási költségeket lehetőleg a legminimálisabbra lecsökkentsék. A bajnoki mérkőzések a tervek szerint szeptember 25-én indulnak. A megyei sport felügyelőktől kapott értesülés szerint igen nagy az érdeklődés a bajnokságok iránt.

— **Találtak** egy gyermekkabátot, két retikül. Igazolt tulajdonosok a talált tárgyakat a kapitányság házipénztárában átvehetik.

* **Elmarad a mára kiírt** Pécsi Lokomotiv—Debrecen VAOSZ NB I-es asztalitenisz mérkőzés, mert a debrecenieknek visszaléptek a bajnoki küzdelmektől. A vasutas asztaliteniszezők Mohácsra mennek az ottani szakszervezeti csapat elleni mérkőzésre.

* **Nagy érdeklődés előzi meg** kosárlabda körökben a szezon első fordulójában Pécsett sorrakerülő mérkőzéseket. A MEFESZ és a Postás is jól megerősítette csapatát, így komoly reményük van arra, hogy a kitűnő fővárosi ellenfelek ellen is sikerrel megállják helyüket.

— Műszövés — műstoppolás Kolbertné, Szabó Rózsinál, Mária u. 45. Flórián szobornál,

Rónai tartós ondolálása
megóvja hajat a töredezéstől
Rónai fodrász-szalon, Kossuth Lajos-u. 8. szám
Nyitva: reggel fél 8 tól délután 5 óráig.

Felhívás!
Ö sze Cipész Munkaközösségeknek és Cipész Szövetkezetek!
Felhívjuk figyelmüket, hogy a
tipus lábbeli anyag igénylő utalványokat
címünkre mielőbb küldjék be!
Pécsi Cipő-, Bőr- és Cipőkellék Nagykereskedelmi Nemzeti Vállalat
Központi iroda: Pécs, Rákóczi-út 36. szám.

Pártélet

A szemináriumi előadóképző hallgatói 20-án, kedden 18 órakor a Doktor Sándor Kultúrházban a Weber, B. Nagy és Mihály szemináriumon feltétlenül jelenjenek meg.

A Budai I. alapszervezet 20-án, kedden bizalmi és népnevelő értekezletet tart. Az érdekelt elvtársak pontosan jelenjenek meg.

MNDSZ HIREK

Szeptember 19-től 25-ig a következő helyeken tartanak nőnapokat. Kokszmű 19-én 7 órakor, előadó: dr. Hahn Elemér. Magasépítés NV 20-án, 7 órakor előadó: dr. Lakatos János, Budai II. 20-án 7 órakor, előadó: dr. Vende János. Belvárosi 21-én 6 órakor, előadó: dr. Frankl József, Gyárvárosi 21-én 7 órakor, előadó: dr. Benkő György, Rendőr-aszonyok 22-én 6 órakor, előadó dr. Hargitai Ferenc, Kertvárosi 22-én 7 órakor, előadó: dr. Vende János, Budai I. 23-án 7 órakor, előadó dr. Dvorszki Kornél, Szigeti 23-án 7 órakor, előadó dr. Miskolczi Vilmos, Siklósi 23-án 7 órakor, előadó: dr. Szontágh Ferenc, Istenkuti 25-én 5 órakor, előadó Gáti István.

Csúcsvezetőségi ülés 19-én, hétfőn délután 6 órakor a székházban.

Ügyvezetői értekezlet 20-án, kedden délután 5 órakor a székházban.

Jól dolgozik a házfelügyelők nőbizottsága rövid időn belül két vándorbabakelengyét készített, ezenkívül egy kollégiumi bayut adott át egy kis diáknak.

Anyakönyvi hírek

Születés. Zsdrál Márk, Ruppert Mária, Csákány Mária, Imrő Zoltán, Imrő Aranka, Márkvárt Irén, Pál Mária, Varga Márta, Verőike József, Steib György, Kaszás Irén, Csécs Magdolna, Ivanova Csaba, Sándor Mihály, Baranyabán Miklós, Keller László, Király Dezső, Dékány Ferenc, Kelemen Judit, Csikor András, Kosaras Ferenc, Bereczky Edikó, Pató Géza, Wolf Gyula, Sipos Anna, Kőhidi Károly, Czifra Ildikó, Krizmanics Jenő Szolcsányi Edit.

Házasság: Marinka János magántisztviselő és Babos Piroska földhivatali tisztv. Kiss István bányász és Korcsmár Katalin, Meszlényi József szabó segéd és Gothár Lujza NV tisztv., Péter László MÁV ir. segéderő és Schiffler Mária, Csiki János műszaki tisztv. és Kövesi Margit, Nevrivi Károly Széchenyi aknán házgondnok és Székelyi Ilona, Papp János MÁV tisztv. és Gerlach Ida postai tisztv., dr. Csaba Ernő MÁV ir. segéderő és Pohmert Erzsébet postatiszt, Máj Lajos ált. napsz. és Szalai Erzsébet ált. napsz., Dörnyei Jenő gépkocsivezető és Süle Irma, Krommer Antal üvegcsiszoló és Varga Juliánna, Polcz József magántisztv. és Beinschordt Mária, Vörös Ferenc repülőgépépítő és Aracs Margit, Bors Elemér sörgyári tisztv. és Czéh Ida sörgyári tisztv. Horváth István MÁV lámpakezelő és Drávavölgyi Mária, Cser Csaba villanyszerelő s. és Hóman Katalin női szabó s. Bánfai Béla adóügyi tisztv. és Krasznai Katalin tanítónő.

Halálozások: Özv. Horváth Józsefné özv. Kaprinczky Gézáné, Kosztatics Jánosné, Tiglmann Károly, özv. Willmann Árpádné, Bogdán Gyula, Kő Mária, Göbölös Ibolya, Wochaja Apollónia, özv. Mészáros Ferencné, Keresztes László, Kiss Ernő, Németh Imre, Dobri Ferenc, Pavlák József, Bánfi Gyula, Berencz Márton, Földvári Kálmán, Kovács István, özv. Bingold Jánosné, Vincze Simonné.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen Édesanyám, nagyanyánk, testvér, anyós, illetve szeretett rokon

özv. Karpinszky Gézáné

elhunyta alkalmából a temetésen és gyászmisén való megjelenésükkel, koszorúk és virágok küldésével, vagy részvétüknek bármi módon való nyilvánításával fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Ugyancsak ezúton mondunk köszönetet munkatársnőinek a küldött virágokért és a temetésen való megjelenésükért.

Pécs, 1949 szeptember hó 17.

A gyászoló
ROPOLI-CSALAD.

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek 3 kis vagy 2 nagy szoba és mellékhelyiségekből álló lakást. Összkomfortos nem lényeges. Hegyalja-u. 20. földszint.

Köszönetnyilvánítás.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjem, apánk, apósunk, nagyapánk, illetve szeretett rokon

Tiglmann Károly

elhalálozása alkalmával a temetésen való megjelenésükkel, virágok és koszorúk küldésével mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Kőszégi Temetkezési Vállalatnak a temetés szép megrendezéséért.

Pécs, 1949 szeptember 17.

GYÁSZOLÓ CSALÁD

Ludtalpbetétet
gipszmásolat után készít
DEUTSCH
ort. cipészm. Hal-tér 1.

LAKÁS

ELCSERÉLNÉM Hegyalja-utca 41/3. sz. alatti szoba-konyha, kamrás, gyönyörű fekvésű lakásomat, 2 szobásért, vagy ugyanekkoráért. (14.493)

TÁRSBÉRLETI lakást keresek vagy meglévő, modern, társbérleti lakásomat elcserélném hasonlóért. Dr Németh, Makár-utca 24. (4435)

SZOBA-KONYHÁS lakást keresek sürgősen, költségmegtérítéssel. Cím 14-95 telefonon. (14.487)

1 SZOBA, hallos lakás költségmegtérítéssel kerestetik. Cím: 4426 szám alatt a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM 3 szoba, összkomfortos lakásomat hasonló kétszobással, esetleg szoba-hallossal. Cím: Mártírok-u. 28. sz. (4403)

PÉCSI szoba-hallos lakásom elcserélném budapesti, szoba, komfortos lakásért. Cím: dr Hantai, Pécs, Uzsok-u. 6. (4390)

MODERN, kettőszoba-hallos, összkomfortos lakásomat elcserélném kisebb kétszobásra, vagy egyszoba-hallosra. Cím: 4.433 szám alatt a kiadóban, vagy telefonon hétköznap 10—1-ig, 24-18-as számra.

ELCSERÉLNÉM belvárosi, 3 szoba-hallos, összkomfortos, modern lakásomat hasonló 2 szobásra, költségmegtérítéssel. Cím: 4468 szám alatt a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM egyszobás, fürdőszobás lakásomat kettő szobáért. Csapó, Móré Fülöp-utca 39. sz.

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSRE keresek 2 kisebb vagy 1 nagy szoba-konyha, mellékhelyiségekből álló lakást, a belvárosi iskola közelében. Leveleket „Sürgős 4460" jeligére a kiadóba kérek.

ELCSERÉLNÉM egyszobás lakásomat szobakonyhás lakásért, esetleg egy nagyobb szobáért. Cím: 4458 szám alatt a kiadóban.

SZOBA-KONYHA, fürdőszobás lakásomot elcserélném 2 szobásra. Cím 4457 szám alatt a kiadóban.

SZOBA-KONYHÁS lakás költségmegtérítéssel áradó. Megtekinthető vasárnap délután 3—6-ig. Alajos-utca 19. (4454)

ELCSERÉLNÉM 4 szobás lakásomat nagy kerttel, disznó és baromfitartással (lakbér havi 75 forint), belvárosi, 2 szoba, komfortos lakásért. Vagy költségmegtérítéssel keresek. Telefon: 14-38. (4449)

ELCSERÉLNÉM Orsolya-utcai szoba-konyhás lakásomat házmesteri lakásért, vagy egy szoba-konyhásért a belvárosban. Érdeklődni Rákóczi-út 28. házfelügyelő. (4444)

KETTŐSZOBÁS, konyhanélküli, vagy egyszobás garzon földszinti vagy elsőemeleti lakást keresek a belvárosban, cserére egyszobás lakás ellenében. Ajánlatokat Nessel ingatlan iroda, Apáca-u. 1. címre kérek. (14.509)

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek szoba-konyhás lakást sürgősen, a budai részen. Címeket kérem 14.474 sz. alatt a kiadóba leadni.

ELCSERÉLNÉM 3 szoba, összkomfortos lakásomat 1 szoba-hallosért. Cím: 4477 szám alatt a kiadóban.

INGATLAN

HÁZAK, beköltözhetők 8.500, 12.000, 16.000, 2 szobás 300 n-öl gyümölcsössel 13.000, 2 szobás 800 négyszögöl gyümölcsössel 15.000, 3 szobás úri lakással, 600 n-öl gyümölcsössel 30.000 Egyéb házak 5.500 forinttól felfelé minden árban. Szőlő minden árban. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14.503)

ELADÓ kis családi ház beköltözhető lakással. Mohácsi országút 29. (4407)

EGY egyszoba-konyhás öröklakás nagyon olcsón eladó. Érdeklődni gyapjúfonó, Bajcsy Zs.-út 12. (14.479)

UTCAI garzonlakásomat átadnám annak, aki bútoromat is megveszi. Ugyanitt egy kombinált varrógép is eladó. Megbízottam Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14.503)

CSERÉVEL beköltözhető házak, villák, öröklakások. Mezőgazdasági ingatlanok. Eladja Jánossy, Rákóczi-út 40/1. szám. (14.492)

HÁZAKAT, villákat, öröklakásokat, szőlőket, gyümölcsösöket megvételre keresek. Jánossy, Rákóczi-út 40/1. (14.492)

ELADÓ 2 szoba-konyhás családi ház, összes mellékhelyiségekkel, életjáradékos, autobusz megállónál. Azonnal beköltözhető. Cím: 4430 sz. alatt a kiadóban.

BEKÖLTÖZHETŐ 3 szoba, összkomfortos, hallos ház a belvárosban, 2x2 szobahallos, összkomfortos Budán eladó. Ez utóbbi külön-külön is megvehető. Jánossy Rákóczi-út 40/1. (144.92)

INGATLANOK: Kovácstelepen új ház, kétszobás, olcsón. Összkomfortos, hall, kettőszoba, télikert, lakás átvehető, gyümölcsös és szőlővel. Belvárosban hall, háromszobás lakás átvehető. Háromszobás fürdőszobával, gyümölcsfásudvarral 19500 Üzletház, Huba-utca 14. olcsón. Öröklakás, Szabadság-út 56. földszinten, olcsón. Szőlő, kettőszobás lakással. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14.

KERESEK házakat, öröklakásokat, szőlőket, jól fizető feleimnek. Tel: 19-97. Decleva-iroda. (4497)

SAROKHÁZ kerttel eladó. Magyarürögi-út 2. szám. (4470)

300 NÉGYSZÖGÖL telek gazdálkodásra alkalmas, azonnal beköltözhető épülettel eladó. Bühe Ferenc, Ferencik-u. 15. sz. (4459)

BEKÖLTÖZHETŐ kisebb lakóház kerttel, szőlővel, új ólakkal eladó. Cím: 14.510 szám alatt a kiadóban.

2—3 SZOBÁS, összkomfortos, kertes házat vennék vagy bérelnék, esetleg nagyobbat megosztva. Pozsony-u. 2, sz. földszint 1. délután 3. (4481)

ÁTVEHETŐ házak eladók. Elő, kétszobás 13 ezer, 2 szobás 8 ezer. Gazdasági ház olcsón. Több ház van nálam eladásra. Pál iroda, Nagyflórián-utca 1. szám. (4476)

ELADÓ Szigeti részen egy új, 3 szobás családi ház. Aidinger János-u. 11. felső csengő. (4445)

ELADÓ Garai-u. 4. számú ház kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet Munkácsy Mihály-utca 31. Kovácsnál. (4446)

ELADNÁM Citrom-utcában lévő házamat. Eladás cserével is lehetséges, szőlő, gyümölcsös, vagy külvárosi, gazdasági épületért. Érdeklődni Margit János, Rákóczi-út 17. (14.506)

Vétel - Eladás - Csere

FÜRDŐSZOBAKÁLYHA, konyhakredenc szekrények, ágyak, gyermekkocsik, tükrök, bútorfélék Molnárnál, Kossuth Lajos-út 77. (14.516)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál. — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

CSERÉPKÁLYHÁT veszek hiányosat is. Friedrich, Bajcsy Zs.-út 12. (14.463)

VENNÉK használt könyvállványt vagy könyvszekrényt. Ajánlatokat 14.501 jeligére a kiadóba kérek.

Fonott butor
négy szék, + asztal 315 Ft, papírkosár 12.40 forint. Kosarak, táskák, papucsok legolcsóbban
Kosárboltból
Rákóczi-út 40.

HASZNÁLT férfiruhákat, télikabátokat magas áron vesz. Hetényi Dezső, Zsolnay Vilmos-utca 13. (14.500)

KERESKEDŐNEK alkalmas, csomaghordó kerékpárom eladó. Marx-út 44. sz. Végvári. (14.499)

2 DARAB szürke, éves süldő eladó. Cím: Kovács-telep, Brassó-u. 2. (4450)

KOMPLETT ezüst evőkészletet keresek megvételre. Ajánlatokat „Evőkészlet 14.507" jeligére a kiadóba kérek.

MENYASSZONY! ruha eladó. Vörösmarty-u. 5. Vincze. (4436)

3½x4½ MÉTERES, jó állapotban lévő ebédlőszőnyeg, jégszekrény, spediterkocsi eladó. Cím: 4437 szám alatt a kiadóban.

MASSZÍV, steppelt, mély gyermekkocsi eladó. Erdélyi, Anna-u. 20. (4440)

PERZSABUNDA és kékróka eladó. Petrezselyem-u. 44. II. (4438)

FAJTISZTA, párhónapos, hím pulikutyát vennék. Cím: 4441 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ fél szőlőtermés, 2 db 7 hónapos süldő, 1 éves kecske és 7—8 kocsi érett trágya. Zerge-u. 14. (4443)

ÜZLET vagy kapunak alkalmas 2 szárnyas ajtó eladó. István-u. 13. (4394)

KÖTŐGÉP, finom és durva kötésre, kellékeivel együtt eladó. Trapp Károly kereskedő, Beremend. (14.445)

JOKARBAN lévő férfikerékpár olcsón eladó. Petőfi-u. 14. (14.488)

ÜZEMKÉPES, 220 köbcentis Puch motor eladó 1200 forintért. Rákóczi-út 14. (4406)

ELADÓ egy 500-as, oldalkocsis DKW motorkerékpár. Érdeklődni hétfőn 9—2-ig Percze-utca 14. (4417)

HOSSZÚ zongora 350 forintért eladó. Ebédlőszéket veszek. Cím: 4410 szám alatt a kiadóban.

MÉLY gyermekkocsi eladó. Doktor Sándor-u. 28. Kereszturi József. (4408)

100-AS Sachs olcsón eladó. Megtekinthető Liszt Ferenc-u. 12. 8—12-ig. (4411)

EGY keveset használt harmonium olcsón eladó. Szirmai Ferenc igazgató-tanítónál, Felsőmindszent. (4428)

PRIMA szentmiklósi újbor 6 forint. Megyeri-út 10. (4432)

ELADÓ: hálók, ebédlők, vitrinek, szalón és bőrgarnitúrák, szekrények, hármaszekrény, könyvszekrény, asztalok, tükrök, képek, csillárok, virágállványok, gramofonok, előszobafalak, üvegfalak, üzletberendezések, kapuajtók, 750 kg-os tizedesmérleg, cukrászkályha, nagy üzemi kályha, folytonégő fayanc teremkályha, akácoszlopok, sátorállvány, mákdaráló, stb. Nürnberger, Zsolnay V.-utca 1. sz. Telefon: 19-97. (14.518)

ALIG használt 100 köbcentis Csepel motorkerékpár eladó. Ifj. Fehér, Rákóczi-út 69. Tel: 20-21. (14.519)

EGY 100 literes szőlőprés és egy prima 1500 literes keményfa kád eladó. Cím: 14.520 szám alatt a kiadóban.

ABLAK: 1 db új, Teschauer ablak eladó. Nürnberger, Zsolnay V.-u. 1. szám. Telefon: 19-79. (14.515)

EGY darab modern irodai írógép eladó. Sebestyén Lajos-utca 17. (14.513)

MEGVÉTELRE keresek jó, használatban lévő fürdőkályhát. Ajánlatokat: Sík textilüzletbe kérek. Széchenyi-tér 8. Tel.: 14-22. (14.512)

ELADÓ egy használt szezlon. Nagy Lajos-utca 13. Szalaváriné. (4455)

ELADÓ egy új, kétszemélyes rekamié és egy használt szezlon. Megye-utca 3. sz. Kárpitosnál. (4456)

EGY tangóharmonika eladó. Báthory-utca 20. (4431)

2 DARAB szép hízó továbbtartásra eladó. Diós-út 42. Mészáros. (4434)

SZŐLŐPRÉST, 100 literest keresek megvételre. Schein András, Munkácsy Mihály-u. 28. (14.494)

SÜLLYESZTŐS Singer varrógép eladó. Ugyanott márkás zongora bérbeadó. Johan, Színház-tér 2. (4433)

ESZTERHÁZY kocsi, új és használt, különböző kivitelben és lakkozott polgárkocsi eladó. Majláth-utca 8. Viandt. (14.523)

TÉGLÁT, falraakasztható hosszú faliszekrényt, keskeny, hosszú asztalt (pult) vennék. Cím: 14.521 szám alatt a kiadóban.

HOSSZÚKOCSIS írógépet (70—80 cm. kocsival) vennék. Leveleket: „Gyöngybetűs előnyben 14.522" jeligére a kiadóba kérek.

KISFILMES fényképezőgépet vennék. Ár, márka és fényerő megjelölésével. Leveleket „Készpénz 4478" jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ épületfa, 5 és fél méteres 40 darab új léc. Báthory-u. 4. (4482)

300-AS Jeep motor eladó. Majláth-u. 8. (4467)

350-ES Raleigh motorkerékpár olcsón eladó. Cím: Kisállomás, 2/a. őrház. (4475)

500-AS Ariel motorkerékpár, 10 kg-os mérleg, 2 db 25 literes tejeskanna olcsón eladó. Kiss Ernő-utca 8. (4472)

250-ES NSU kitűnő állapotban eladó. Felsővámház-utca 52. (4474)

ELADÓ iskolahegedűk, mesterhegedűk, cselló, nagybőgő jutányos árért! Árpád-utca 17. (4405)

VESZEK varrógépeket, szőnyegeket, hálószobákat, konyhaberendezést, bútorféléket. Molnár, Kossuth Lajos-út 77. szám. (14.517)

Állás—Foglalkozás

INTELLIGENS, megbízható nő, házvezetőnőnek ajánlkozik. Cím: 4399 szám alatt a kiadóban.

PERFEKT géphímzőnőt azonnalra felveszek. Gépazsúrt vállalok. Varga Józsefné műhímző, József-u. 38. (4480)

NAGY gyakorlattal órakönyvelést vállalok Pécsett és a környéken. Leveleket „Megbízható 4420" jeligére a kiadóba kérek.

BÚTOR

KÜLÖNFÉLE bútorok, valódi mahagóni ebédlő, afrik matrac eladó. Megtekinthető hétfőtől délelőtt 10—12, délután 4—6-ig. Szent István-tér 12. (4419)

BUTOR, sajátkészítményű kombinált szekrény és hálószobaberendezés eladó. Auer asztalosnál. Majorossy-u. 7. (4463)

VENNÉK kombináltszekrényt, rekamiét, asztal és székeket. Címeket: 14.525 számra a kiadóba kérek.

EGY modern, sötét háló eladó. Cím 4448 szám alatt a kiadóban.

KOMPLETT fehér hálóbútor eladó. Ráth-u. 4. (4453)

DIÓFA, nagyméretű ebédlőasztal eladó. Megye-utca 15/1. (4452)

KÜLÖNFÉLE

DIÁKFIÚ teljes ellátást kaphat. Cím: 4439 szám alatt a kiadóban.

VENDÉGLŐI iparengedéllyel rendelkező egyén 3000-rel társat keres. Csaposi állást vállalok. Ajánlatokat 4442 számra a kiadóba kérek.

KÉT CÓBE felestartásra kiadó. Ugyanott 2 db házőrző komondor eladó. Cím: Báthory-utca 2/1. (4415)

BÁTHORY-UTCA környékén sertésólat keresek bérbe. Cím: Báthory-u. 2/1. sz.

HOVID, kereszthúros zongora bérbeadó. Makár-utca 72. (4422)

ELADÓ 2 szoba-konyha-speizos épülethez való összes tetőfa. Továbbá 2000 db új cserép és 2 db 120x90-es, új, duplaszárnyas tükörablak. Ugyanott egy 3 éves Siementhali tehén is eladó. Nagy István, Mecsekalja, volt Káptalani Borpince. (4425)

ÜZLETHELYISÉG Kossuth-utcában kitűnő helyen, szép kirakattal, berendezéssel együtt azonnal átadó. Cím: 4429 sz. alatt a kiadóban.

PATKÁNYFOGÓ kutyákat keresek azonnalra. Kelemen, Irányi D.-tér 8., harmadik emelet 8. (4469)

SERTÉST felhízlalásra vállalok. Szigeti-út 78. (4473)

HOFHERR-SCHRANTZ volt képviselőjénél, Molnár Józsefnél Pécs, Kisflórián-utca 2. megrendelhetők a nevezett gyár ekéihez szántóvasak és kormánylemezek. Ezenkívül serleges kutak, a szám megadásával SKF-golyóscsapágyak stb. Az eladó használt gépeket szíveskedjenek nálam bejelenteni. (4451)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának, György-utca 6. szám. (14.442)

Házasság - Levelezés

RÓMAI KATOLIKUS, 45 éves, tiszta multú úrinő nyugdíjjal és családi házzal férjhez menne, állami állásban lévő úrhoz. Leveleket 14.502 számra a kiadóba kér.

MEGISMERKEDNÉK házasság céljából komoly iparos férfivel 40 évig. Lakásom fixfizetésem van. Leveleket „Nyugodt otthon 4389" jeligére a kiadóba kérek.

FELESÉGUL vennék gyermekszerető csinos, házias, tisztaságkedvelő, protestáns asszonyt, leányt 30-ig. Tanítónő varrónő előnyben. Válaszleveleket „Értelmiségi 4427" jeligére a kiadóba kérek.

Bútorozott szoba

MAGÁNYOS nő részére bútorozott szoba kiadó. Cím: 4412 szám alatt a kiadóban.

MAGAS ÁRAT FIZETEK

női és férfi **karórákért és szerkezetekért. REIZER** órásmester, Ferenciek utca 50/2. (14.498)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pk. 10949/1949. 1949. szeptember 20-án d. e. ½ 10 órakor Pécsett Kossuth Lajos-utca 62. alatt textilárúk, selymek bíróilag elárverezetnek. Mátics s. k. bír. végrehajtó.

NYILT-TÉR*

FELHIVAS!

Kegyelet Biztosító Egyesület vezetőségének tudomására jutott, hogy felelőtlen egyének egyesületünk működésével kapcsolatban megtévesztés céljából valótlanságokat híresztelnek. Ezért ez úton is értesítjük a tagjainkat, hogy az egyesületünk életében semmi féle változás nem áll be és így az az alapszabálya szerint továbbra is működik.

(14.514) Vezetőség.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

✝

Vincze Simon, László, György az elhúnyt férje, gyermekei, testvérei és rokonai fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legönfeláldozóbb feleség, édesanya, testvér és rokon

Vincze Simonné

szül.: Fernesz Rozália

szeptember 16-án 1/45 órakor életének 43. évében a haldoklók szentségével megerősítve visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat f. hó 18-án, 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a központi temetőben.

Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 19-én, reggel 8 órakor lesz a Ferencesek templomában.

Drága emléked örökké élni fog szívünkben!

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem

Pápa József

elhúnyta alkalmával a temetésen való megjelenésükkel, koszorúk, virágok küldésével, részvétnyilvánításukkal együttérzésüket nyilvánították, ezúton mondok hálás köszönetet.

Külön kívánok köszönetet nyilvánítani férjem barátainak a temetésen nagyszámban való megjelenésükért, valamint a Községi Temetkezési Intézetnek a temetés megelégedésünkre szolgáló szép megrendezéséért.

özv. Pápa Józsefné

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pécsett, Lenke-u. 4. sz. alatt motorkerékpár, rádió, 5900.— Ft becsértékben szeptember 22-én, délelőtt 10 órakor bírói árverésen eladatik.

Miiski végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Kisherenden 5. szám alatt szeptember hó 22-én, délután 3 órakor üsző, tűzifa, gazdasági szerek, 10.350.— Ft becsértékben bírói árverésen eladatnak.

Miiski végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pk. 13.286/1949. sz. ügyben 5840 Ft becsértékű ingóságok: asztalos kombinált gép, gyalúpad, íróasztal elb. 1949 szept. 27-én háromnegyed 10 órakor Pécsett, Váradi Antal-u. 9. sz. alatt bírói árverésen el fognak adatni.

Miiski végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Pécsett, Rákóczi-út 72. és Rákóczi-út 13/b. sz. alatt 1949 szeptember 21-én délelőtt 10 órakor bútorok és egyéb ingóságok bírói árverésen eladatnak, 11.550.— Ft becsértékben.

Miiski végrehajtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Sásdon 1949 szeptember 21. napján délután 2 órakor 1 db fehén, 1 db üsző, 2 db ló, 2 db süldő, 1 kocsi bírói árverésen eladatnak, 10.000, 450, 3900, és 500 forint becsértékben.

Máthé végrehajtó.

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Szőkéd községben, a lemondás folytán üresedésben lévő

BÁBAÁLLÁSRA

pályázatot hirdetek. Az illetményeke a 4.960/1948. Korm. sz. rendelet szabályozza.

Sajátkezűleg írt pályázati kérelmek, a születési anyakönyvi kivonattal, iskolai végzettségi bizonyítvánnyal, oklevéllel, továbbképző tanfolyamokról szóló bizonyítványokat, hat hónapnál nem régibb keletű tiszti orvosi bizonyítvánnyal, erkölcsi bizonyítvánnyal, politikai igazolási okmánnyal felszerelve úgy küldendők be hozzám, hogy azok legkésőbb 1949. évi október hó 1-ig beérkezzenek hivatalomba.

A kinevezés napjáról később fogok intézkedni.

Pécs, 1949 szept. hó 10-én.

dr Hetessy György
járási főjegyző.

Az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat

KOCSMÁJA

a benne lévő mészárszékkel és egyéb tartozékaival, valamint a kocsmához tartozó kerttel és 1 kat. hold szántóföldel 1949. évi szeptember hó 25-én délután 2 órakor az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat tanácstermében 1950. évi január hó 1-től 3 évre bérbe lesz adva, nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár 30 q búza, bánatpénz 500.— forint.

Vidéki árverezők újkeletű vagyoni és erkölcsi bizonyítványt tartoznak bemutatni. Egyéb felvilágosítás a társulat Elnökénél tudható meg.

Egyházasharaszti Legeltetési Társulat.

Mindennemű szűcs és szőrmemunkát, irhabunda készítését vállalja **Blanka** szűcsmester. Klimó-utca 1/c

Tüzifafűrészeléshez!

tárcsázzunk a 15-69-es. Friedrich, Doktor Sándor-u. 13 szám. Gyors, pontos, olcsó!

Rádiókészülékek

150—800 Ft-ig.

Javítás, szerelés, villamossági cikkek

Nowotarsky,

Kossuth L.-út 59. (Villamos kitérőnél.)

Polgárkocsi-üléseket

és Eszterházi-kocsi, polgárkocsik kaphatók. Kováts D. Lajos kocsigyárónál, Bajcsy Zs.-út 26.

Jó szemüveget ÉDEN drogériában

vegyen. OTBA szállító. Színház mellett

13-61

a Miboltunk motoros tűzifafűrészelő vállalatának telefonszáma. Telefonhívásra is házhoz megyünk. (10.138)

Országos vásár

Szabadszentkirályon

1949 szeptember 21-én.

Népszuper

18 havi részletre, rádiójavítás, hangerősítők, villamossági cikkek

KOVÁTS

Ferenciek-utca 2. Telefon: 34-92.

Sertés etetésre

burgonya és kukorica

házhoz is szállítva Horváthnénál Nagy Lajos-utca 11

Üveg- és porcellán

Irgalmasok-u. 10.

Telefon: 13-33.

Legszebb, legolcsóbb

konyha- és hálószobabútort Somogyváritól

részletre. Bajcsy Zs.-út 10.

ÜZLETÜNKET folyó hó 21-én

a Kossuth Lajos-út és Marossy I.-utca sarkán levő

Népbolt helyére áthelyezzük

SCHWARTZ vaskereskedés

NŐI-(leányka), FERFI-(fiú) NYÁRI és ŐSZI RUHÁK, KABÁTOK stb

közismerten legelőnyösebb beszerző helye

Heinemann Henrik

ruhakereskedése 139

PÉCS, SZÉCHENYI-TÉR 7.

Bizalom tag! Bizalom tag!

Bútor legolcsóbban **Budai Butorházban**

vehet. Nagy választék mindennemű bútorokban.

Üzem, üzlet Felsővámház-utca 35. szám.

Legtartósabb sodronybetétek, összecsukós vasúgyak, tűzhelyek

PISKUR GYÖRGY

lakatos sodronyfonó üzemében készülnek

Siklósi-út 20. Vásártérrel szemben. Telefonszám: 12-06

Rádió 18 havi részletre

OKA utalványra.

Rádiójavítás, villanyszerelés

szakszerűen és gyorsan

KIS és FALUHELYI

cégnél, Bajcsy Zsilinszky-út 5. Telefon: 34-01.

Minden gyermek álma vágya.

Inselt akta, Inselt táska!

Saját készítésű BÖRÖND, AKTATÁSKA, HÁTITASKÁK

nagy választékban kaphatók

INSELT LÁSZLÓ böröndös és bőrdiszműves mester

KOSSUTH LAJOS ÚT 8 Telefon 17—81. BIZALOM TAG!

Del-Ka

Bizalom tag

CIPŐ- és ÁRUKERESKEDELMI R. T.

pécsi fióküzletében KOSSUTH L.-ÚT 7.

nagy választék NŐI-, FÉRFI RUHASZÖVETEKBEN, BALLONKABÁT és VIHARKABÁTOKBAN, NYÁRI SZÍNES NŐI RUHAANYAGOKBAN, NŐI és FÉRFI DIVATÁRUKBAN.

O. K. Á. utalvány beváltó helye.

Bizalom tag

Cianoztasson

megszabadul az élősdiektől, minden munkát jótállással végzünk.

Első Pécsi Féregírtó Vállalat

(36 éves cég), Teréz-u. 13. Tel 10-11. CIÁNKAMRA egyes daraboknak Zsolnay-u. 1. Nurnberger, Tel.: 19-79. sz. 14.293)

Esslingeni faredőnyök

készítése és javítása

BÖGRI JÓZSEFNÉL KLIMÓ-UTCA 4. SZÁM Telefon: 12—41.

BUTORT most vegyen! **FRANKFURTER**-nál

Felsőmalom-utca 9. szám

Sodronykerítést a készítőnél vegyen!

Sodronyágybetétet, mindennemű redőnyt készít, javít szakszerűen, olcsón és gyorsan.

Eiter Sándor

sodronyfonó és redőnyüzeme Pécs, Zsolnay Vilmos-u. 1. Tel.: 28-49.

Mély- és sport-gyermekkocsik

nagy választékban. Javításokat jól, olcsón és gyorsan készítünk.

Schmidt gyermekkocsi üzem,

Doktor Sándor-utca 22. sz.

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól hetenként jelenik meg.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.

A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelenése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.

Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

Rádió csillár hanglemez sportcikkek

O. K. Á. utalványra is football-labdák

nagy választékban, részletfizetésre is

RICHTER JÓZSEF cégnél

Pécs, Kossuth L.-út 21 A régi helyen

Átmeneti, kuli és **ballonkabátok** állandóan raktáron

KNIPL és FRIESZ cégnél

Pecs, Ferenciek utca 1. Telefon: 22-69

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 218. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — KEDD, 1949 SZEPTEMBER 20.

Hatalmas lemaradással indították el Baranyában az őszi mezőgazdasági versenyt

Ünnepélyesen megkezdődött az új tanév a pécsi egyetemen

Felavatták Szaván a 3 éves terv hatszázadik falusi telefonállomását

Véres fasiszta diktatúra a népi demokrácia helyett

— ez volt Szőnyi vallomása szerint az összeesküvők célja

Dr. Jankó Péter tanácselnök 9 óra után néhány perccel nyitotta meg a Rajk László és bűntársai elleni bűnper hétfői tárgyalását. Dr. Alapi Gyula népügyész intézett kérdéseket Brankov Lazarhoz.

Népügyész: A Magyarországra érkező jugoszláv katonai misszión, amelynek tagjai közé ön is tartozott, szeretettel fogadták Magyarországon? Mivel viszonozták ezt a szívélyes fogadtatást a jugoszláv misszió egyes tagjai?

Brankov: Barátságosan fogadtak és állandóan mint barátok érintkeztek velünk. Be kell ismernem, hogy nekem sokszor kellemetlen volt, szégyenkeznem is kellett volna, hogy olyan utasításokat kellett végrehajtanom, amilyeneket Belgrádból kaptunk.

Azok ellen kellett dolgozni, akik minket barátságosan fogadtak.

Az utasítások olyanok voltak, hogy kémszervezeteket kell szervezni olyan módszerekkel, amelyekről már beszéltem. Aztán összeesküvés megszervezése. Mindez azok ellen irányult, akik a magyar népi demokrácia vezetői voltak.

Népügyész: Ismer-e ön még olyan eseteket az eddig említetteken kívül, amikor elraboltak és Magyarország területéről erőszakkal elhurcoltak Jugoszláviába olyan személyeket, akik magyar állampolgárok voltak?

Brankov: Emlékszem még ilyen konkrét esetre, ez 1947 elején januárban történt. Akkor erőszakkal vittek Jugoszláviába Mikula Ferenc magyar állampolgárt. Csacsinovics szervezte meg ezt az akciót. Közreműködött még, azt hiszem, Grek Nikola. Egy hét múlva Mikulát megint visszahozták Budapestre.

Belgrádban arra kényszerítették, hogy az UDB részére dolgozzon.

Népügyész: Tud-e ön arról, hogy jugoszláv diplomáciai küldetésben levő egyének más országokban is folytattak olyan kémtevékenységet és romboló tevékenységet azokon az országokon felül, amelyeket ön már a vallomásában említett?

Brankov: Igen, tudok arról, hogy ilyen módszerekkel dolgoztak, hasonló utasításokat is kaptak mint én itt Magyarországon, Albániában, Bulgáriában, Romániában, Lengyelországban, Csehszlovákiában.

Különösen Csehszlovákiában nagyon erős munka folyt.

Amikor Belgrádban voltam, Rankovics említette Drndicset, aki akkor a katonai attasé helyettese volt Prágában és egyben az UDB főrevidense. Rankovics azt mondta, Csehszlovákiában Drndicsnek sikerült jó kapcsolatokat kiépítenie az ottani csehekkel és szlovákokkal, akik a háború alatt nyugaton voltak. Neki a legnagyobb sikere Szlovákiában volt, ott a szlovákiai nacionalistákra és Hlinka-gárdistákra támaszkodott. Rankovics utasítása szerint kihasználta a nacionalista ellentéteket a csehek és szlovákok között.

„A Gestapotól is lehet sokat tanulni"

Népügyész: Mondja el pontosan, hogy hogyan válogatták ki a beszervezésre alkalmas egyéneket Magyarország területén, a magyar kormány ellen?

Brankov: Mint a legalkalmasabb módszert, Rankovics olyan utasítást adott, hogy

lelövéssel való fenyegetéssel kell beszervezni őket.

Népügyész: Zsarolni őket?

Brankov: Igen. Különösen azokat, akik kompromittálva voltak. Például, akik a régi horthysta rendőrségben dolgoztak, Szálasiék számára dolgoztak, a Gestapo ügynökei voltak, az amerikai-angol hírszolgálattal együttműködtek.

Ilyen elemekkel kell elsősorban felvenni a kapcsolatokat, mert az bizonyult be, hogy ezek lettek a legjobb ügynökei.

Ezeket jobban kézben lehetett tartani és ők hajlandók voltak dolgozni is.

Ezek természetesen Gestapo módszerek voltak.

Rankovics ezt nem is titkolta és azt is említette, hogy a Gestapotól is lehet sokat tanulni. Véleményem szerint

hasonló módszereket bizonyosan használtak az angol-amerikaiak is,

Titoval és Rankoviccsal együtt. Tudom például, hogy még a háború alatt a partizánok sokat beszéltek arról, hogy

Rankovics egyszer egy kis csoporttal német kézre került és akkor ezt a csoportot kivégezték, csak Rankovicsnak sikerült néhány hét múlva kiszabadulnia.

Népügyész: Nem lett semmi baja?

Brankov: Nem volt semmi baja. Akkor beszélték, lehetséges, hogy Rankovicsot annakidején már beszervezték a németek. Azután arról is sokat beszéltek például a háború alatt, hogy

Tito 1941-ben, 42-ben Grélejen tárgyalásokat folytatott, tárgyalt a németekkel, hogy abbahagyja a harcot, ha a németek beleegyeznek abba, hogy kormányt alakítson Jugoszláviában.

Ilyen tárgyalások voltak és erről sokat beszéltek. 1943 közepén, amikor a Szovjet Hadsereg nagy győzelmeket aratott a német hadsereg felett, Tito abbahagyta ezeket a tárgyalásokat, de akik tudták arról, hogy tárgyalásokat folytat a németekkel, azokat olyan helyekre küldték, ahol biztos volt, hogy elpusztulnak. Akik nem helyeselték Tito politikai vonalát, azokat baloldalinak minősítették és ugyanúgy bánták el velük.

Népügyész: Milyen bélyegzőket, magyar bélyegzőket használt fel Rob Anton hamis útlevelek készítéséhez és ki volt az a követségen működő jugoszláv egyének közül, aki Rob Antont átvitte a határon?

Brankov: Rob hamis útlevelet kapott, amelyet a konzulátusi osztályon állítottak ki neki. Ilyet nemcsak Rob Anton, hanem többen is kaptak, akik Jugoszláviába illegálisan utaztak. Egész kollekció volt különböző pecsétekből, magyar pecsétekből is és

akármikor magyar vizumokat adtak a magyar külügyminisztérium nélkül.

Ilyen útlevéllel Rob Anton átment Jugoszláviába. Ezzel foglalkozott először Szmiljanics, aki a konzulátusi osztály vezetője volt, később Blázsics foglalkozott ezzel.

Népügyész: Mondja meg pontosan: Moics Milos magyar állampolgár meggyilkolásában milyen közvetlen szerepe volt Rankovicsnak és Titonak?

Brankov: Moics meggyilkolása

Rankovicsnak megismételt írásos utasítása alapján történt.

Rankovicstól rejtjelezett sürgöny jött, amelyben az volt, hogy Moicsot likvidálni kell és hogy ezt meg kell szervezni.

Népügyész: Nem volt kétséges senki előtt, hogy ez meggyilkolást jelent?

Brankov: Nem volt.

Népügyész: Ön látta ezt a rejtjelzett utasítást?

Brankov: Igen, mert ilyesféle utasításokat olvastunk Mrázovics követ, én, meg a követségi titkárok.

Népügyész: Nincs több kérdésem.

Elnök: Brankov Lazar védőjének van kérdése? (Nincs). Rajk László védőjének? (Nincs). Üljön le Brankov Lazar. (Brankov a helyére megy).

Szőnyi közvetlen kapcsolatban állt az OSS vezetőjével

Elnök: dr. Szőnyi Tibort vezessék be.

Elnök: (Dr Szőnyi Tibor a bírói emelvény elé áll). Megértette a vádat?

Szőnyi: Megértettem.

Elnök: Elismeri bűnösségét?

Szőnyi: Elismerem bűnösségemet.

Elnök: Önt az amerikai kémszolgálat Svájcban beszervezte. Mondja el, mikor és milyen körülmények között történt ez a beszervezés részleteiben.

Szőnyi: Az amerikai titkos szolgálattal

1944 őszén Svájcban kerültem kapcsolatba.

A háború alatt én, mint politikai emigráns 1938 végétől kezdve Svájcban tartózkodtam. A baloldali politikai emigránsok között az angol és különösképpen az amerikai Egyesült Államok titkos hírszerző szervei már a háború első esztendejében igen aktív munkát fejtettek ki. Svájcban volt a háború alatt az amerikai katonai stratégiai hírszerző szolgálat, az úgynevezett Office of Strategic Service európai központja, amelynek vezetője Allan Dulles volt, mint európai megbízott. Hivatalosan Allan Dulles a berni amerikai követség beosztottja volt. Ténylegesen európai vezetője volt az OSS-nek. Amikor 1944 nyarán nyilvánvalóvá vált, hogy a kelet-európai és közép-európai országok egy részét a szovjet csapatok fogják felszabadítani, akkor

az amerikai hírszerző szolgálat Allan Dulles vezetésével munkájának középpontjába azt a feladatot állította, hogy az oft levő politikai emigránsok között, különösen a baloldali kommunista csoportok között, kémeket szervezzen be azzal a célkitűzéssel, hogy ezeket azokra a területekre, amelyeket a szovjet csapatok szabadítanak fel, a kommunista pártok elleni aknamunkára beépítse. Ennek a munkának a során kerültem én is kapcsolatba az amerikai hírszervezettel.

Dulles segítői és közvetlen munkatársai voltak ebben a feladatban a jugoszláv kémek, nevezetesen Lompar Misa, aki akkor Zürichben hivatalosan az ottani jugoszláv emigráns csoport vezetője volt, ténylegesen amerikai kém volt már akkor és Dulles közvetlen segítőtársa. Később Lompar Misa Zürichben főkonzul lett, hivatalos diplomata. Ugyancsak segítőtársa volt Dullesnek Latinovics jugoszláv kém és egy Confine nevű jugoszláv kém. Ezeknek feladata az volt, hogy kapcsolatot építsenek ki a különböző politikai emigráns csoportokkal.

— Én vezetője voltam egy magyar politikai emigráns csoportnak, amely 1942 végén, 1943 elején a Magyar Függetlenségi Front svájci csoportja néven létesült. Ez a csoport diákokból, értelmiségiekből állott, politikailag ingadozó elemekből, akiket én 1944-ben, éppen Lompar Misa befolyása alatt, szervező munkája nyomán

soviniszta szellemben és amerikabarát szellemben neveltem.

Lompar Misa ezt a munkát részben a velem tartott közvetlen kapcsolaton keresztül, részben a csoportnak egy másik tagján, Vági Ferencen keresztül végezte el, aki megbízásomból tartotta a közvetlen kapcsolatot Lompar Misával. Az én csoportom arra a nézetre jutott, hogy

a háború után Magyarországon nekünk a Kommunista Párton belül kell elhelyezkednünk és általában olyan politikai irányvonalat kell képviselnünk, támogatnunk és érte harcolnunk, titkos vagy nem titkos eszközökkel, amely Magyarországot az Amerikai Egyesült Államok oldalára állítja.

Amikor Lompar, aki, mint mondottam, szoros kapcsolatban állott csoportommal, tudomást szerzett arról, hogy a csoport ezt a politikai álláspontot elfogadta, akkor — 1944 szeptemberében — azt a javaslatot tette nekem, hogy

lépjek kapcsolatba közvetlenül Allan Dullessel, az OSS vezetőjével.

Már előzetesen tudomásom volt arról, hogy Lompar és Field nemcsak a magyar politikai emigráns csoportokkal foglalkoztak, hanem más politikai emigráns csoportokkal is. Így konkrét tudomásom volt arról, hogy a csehszlovák csoporttal, nevezetesen Pavlikkal, aki ott élt akkor, ilyen kapcsolatot építettek ki, továbbá egy német trockista csoporttal, konkréten Lengyelország politikai emigráns csoportjaival. Vagyis

ezt a munkát nemcsak a magyar csoportnál, hanem az összes kelet- és középeurópai politikai emigráns csoportoknál elvégezték.

Formális beszervezésem 1944 november végén történt

— 1944 szeptemberében Vági Ferenccel együtt egy memorandumot dolgoztam ki, amely arról szólt, hogy csoportomban, csoportom tagjainak és magamnak elsősorban a háború utánra, milyen politikai elképzelésem van és kifejtettem, hogy

hajlandók vagyunk és szükségesnek tartjuk az amerikai szervekkel együttdolgozni a háború után.

Ezt a memorandumot eljuttattam Lomparon keresztül Dulleshez és akkor,

1944 szeptember végén létrejött az első személyes találkozásom Allan Dullessel Bernben. Azután egészen hazatértemig, 1945 januárig rendszeresen találkoztam Dullessel. Formális beszervezésem az amerikai kémszervezethez 1944 november végén történt meg Bernben.

Dulles kikérdezett arra vonatkozóan, hogy nekem Magyarországon milyen lehetőségem van a Kommunista Pártba beépülni. Amikor én erre megadtam a megfelelő felvilágosítást, akkor ellátott engem feladatokkal. Dullessel megegyeztem abban, hogy hazatértünk után kapcsolatba fogunk egymással maradni, mégpedig olyan módon, hogy én a kapcsolatban a „Péter" fedőnevet fogom használni és Dulles „Wagner" néven fog szerepelni.

Tito és Dulles titkos kapcsolata

Elnök: Lompar Misáról beszélt már. Most összegezve: Neki mi volt a szerepe az ön beszervezésében?

Szőnyi: Lomport Misa közvetlen munkatársa volt Dullesnek. Igyekezett csoportomat politikailag amerikai-barát szellemben — a háború utáni tevékenységgel kapcsolatban — befolyásolni. Igyekezett csoportomból engem, mint a csoport vezetőjét megnyerni az amerikai kémszervezet számára, amit eredménnyel el is végzett. Tevékeny részt vett az utazás, a kémcsoport Magyarországra való átdobásának megszervezésében és segítséget nyújtott ebben a tekintetben.

Lompar még közreműködött a bizalmas, titkos híranyag továbbításánál, amelyet én Dulles részére küldöttem.

Tudomásom volt már akkor arról, hogy

1944-ben Tito, jugoszláv miniszterelnök és Dulles, az amerikai hírszerző központ akkori európai vezetője között titkos kapcsolat jött létre.

Tárgyalások folytak hivatalos amerikai körök és Tito között a háború utánra vonatkozó közös munkájuk, közös taktikájuk kidolgozására azzal a céllal, hogy a Balkánon Tito, mint központi személy szervezze és irányítsa a Szovjetunió és a kommunista pártok ellen irányuló romboló munkát. Ezt a tényt én 1944 őszén Lompar Misától több alkalommal kapott részletes beszámolóból tudom.

Elnök: Mondja el, kik voltak annak a csoportnak a tagjai, akiket ezután szervezett meg az amerikai hírszolgálat megbízásából?

Szőnyi: Név szerint csoportom tagjai voltak: Vági Ferenc, Kálmán András, Demeter György, Kuti Gyula, Dobó János, Földi Iván, Demeter Györgyné, Hódos György, Balabán Péter és Somló György.

— 1944 novemberében Dulles azt az utasítást adta, hogy csoportommal készüljek fel a hazatérésre. Az útra a csoportnak csak azok a tagjai indultak el, akiket az én javaslatom alapján erre kijelöltek. Rajtam kívül Vági Ferenc, Demeter György, Kuti Gyula, Kálmán András és Dobó János. Ezekkel együtt jöttem haza Magyarországra. A csoport többi tagját utasításomra otthagytuk. Megbíztam Földi Iván-t a további munkával, azzal a feladattal, hogy amíg haza nem tér Magyarországra, addig utasításomra egy-

mást sem végezne a magyar kormány ellen irányuló romboló munkát, másrészt pedig konkrét feladatot adtam:

a bizalmas, titkos kém-híranyag továbbítását Fieldhez és Fielden keresztül Dulleshez.

— Azt mondotta Dulles, hogy az utazást Lompar Mihajlo fogja megszervezni és anyagi részéről Field fog gondoskodni. Ez így is történt. Lompar Mihajlo hamis papírokkal látott el. Ezek az igazolványok azt bizonyították, hogy mint jugoszláv tiszti küldöttség megyünk Jugoszláviába.

— A Lompar Misától kapott igazolványokkal, hamis papírokkal Marseillesbe mentünk. Lompar utasítása szerint és ott jelentkeztünk Latinovics jugoszláv főkonzulnál, aki már tájékozva volt érkezésünkről és utazásunk céljáról, jellegéről. Latinovics összekötött bennünket még Marseillesben az amerikai katonai felderítő szervekkel, amelyeket „g"-nek neveztek. Beajánlására az amerikai katonai hatóságok külön repülőgépet bocsátottak rendelkezésünkre a továbbutazáshoz, amellyel Marseillesből Nápolyba és Nápolyból egyenesen Belgrádba repültünk.

Tehát utazásunk első részében az amerikai és jugoszláv hírszerző szervek szorosan együttműködtek és átdobásunkat Magyarországra létrehozták.

Belgrádban a Lompar Misától kapott levél alapján Kovacsevics összekötött engem Kalafatics Nikolaj OZNA őrnaggyal, aki aztán megszervezte továbbutazásunkat Magyarországra.

Elnök: Az ön előadása szerint tehát a kémcsoportnak Magyarország területére juttatásában a jugoszláv és amerikai hírszerző szolgálat között világosan felismerhető együttműködés volt.

Szőnyi: Igen, a legszorosabb együttműködés volt.

Elnök: Összegezze a maga lényegében még egyszer ezt az együttműködést a részletek elhagyásával.

Szőnyi összefoglalja az elmondottakat, közben felemlíti, hogy Kalafatics azt mondotta:

Az amerikai titkos szolgálat részére szánt kémanyagot Budapesten Cicmil Obrad ezredesnek, a jugoszláv katonai misszió akkori vezetőjének s a Szövetséges Ellenőrző Bizottság tagjának adjam át,

aki ezt az anyagot őhozzá, Kalafaticshoz Belgrádba fogja eljuttatni, ő pedig a hivatalos Kurir útján fogja az Ozna szervein keresztül Latinovicshoz elküldeni, Latinovics pedig Lomparhoz és Lompar közvetlenül Allan Dulleshez fogja eljuttatni.

Három út a kémanyag továbbítására

Elnök: Mi volt a rendelkezés arra nézve, hogy a magyar területen gyűjtendő híranyagot, kémanyagot, milyen úton juttassák el megbízóikhoz?

Szőnyi: Dulles Bernben megadta a hírtovábbítás útját. Utasítása az volt, hogy Magyarországra visszaérkezve igyekezzünk én magam és a csoportnak többi tagjai, a Kommunista Pártba beépülni és ott lehetőleg befolyásos, magas tisztséget elérni és

ezt a pozíciót arra felhasználni, hogy a Kommunista Párton belül egy amerikabarát politika mellett álljunk ki, végezzünk szervező munkát és ilyen célra igyekezzünk más komoly politikai pozícióban lévőket is megnyerni.

Továbbá azt a feladatot adta, hogy fontos politikai természetű és gazdasági természetű híranyagot juttassunk el hozzá. Ennek a híranyagnak a továbbítására három utat adott meg. Az egyik út volt Budapestről Cicmil ezredesen keresztül, Latinovics marseillesi jugoszláv konzulhoz és onnan Lompar Mihajlovhoz Zürichbe vezetett. Lompar közvetlenül Dullesnek adta át a híranyagot. Ez volt az ő kapcsolatuk.

Ezt a hírvonalat 1945-ben és 46-ban rendszeresen felhasználtam híranyag továbbítására.

A másik vonal Fielden keresztül ment.

Földi Ivánt, aki Svájcban maradt, biztam meg azzal, hogy az általam küldött híranyagot Fieldhez továbbítsa. A harmadik lehetőségként Dulles megadta azt, hogy a berni amerikai követség 2. számú irodájában én, mint „Péter" álnevű, „Wagner" álnevű részére leadhatok híranyagot. Ez a három hírvonal állt rendelkezésemre.

Elnök: Az amerikai és a jugoszláv hírszerző szervek általában hogyan dolgoztak együtt a kémeknek a kiválasztásában és Magyarországra küldésében?

Szőnyi: Igen szoros volt az együttműködés, amit személyes tapasztalatomból állapítottam meg, a hazautazásunk megszervezésénél, valamint a titkos kémanyag továbbításánál. Azonkívül a jugoszláv és amerikai kémszervezeteknek az együttműködése kiterjedt annak a kapcsolatnak a kiépítésére is, amely 1944-ben közvetlenül létrejött Tito és Dulles között. Értesültem arról, hogy tárgyalások folynak együttműködésükre vonatkozóan a háború után a balkáni országokban, az európai országokban, olyan célkitűzésekkel, hogy

a Szovjetunió és a kommunista pártok ellen irányuló romboló aknamunkában Tito, jugoszláv miniszterelnöknek központi vezető szerep jusson.

„Csoportom tagjai feladatukat végrehajtották"

Elnök: Az ön által szervezett csoport milyen egyébirányú romboló munkát fejtett ki a magyar államrenddel szemben és milyen úton juttatták el a kémanyagot az amerikai hírszerző szervekhez?

Szőnyi: Természetesen elhallgattam, hogy az amerikai titkos szervekkel kapcsolatban álltunk és így negtévesztéssel nekem sikerült nindjárt kezdetben a Magyar Kommunista Párton belül igen jelentős munkakörbe, pozícióba kerülni. Ezt a pozíciómat én azután arra használtam fel, hogy

a csoportom többi tagját is beajánlással, részben a Pártban, részben más állami vagy gazdasági funkcióba befolyásos, komoly helyre helyeztem el.

Így elhelyeztem Vági Ferencet először sajtóvonalon, azután pedig később a miniszterelnökség sajtóosztályán. Kálmán Andrást a népjóléti minisztériumba juttattam komoly beosztásba. Demeter Györgyöt először a Kovács-gépgyárban, később a Danubia üzemvezetőjeként és azután a haditechnikai intézetben helyeztem el. Később, amikor hazatértek Magyarországra, a csoportom többi tagjait is elhelyeztem. Balabán Pétert a rádiónál fontos beosztásba és később Földi Ivánt, amikor hazaérkezett Magyarországra, a Magyar-Szovjet Olajvállalatnál vezető állásba helyeztem el.

— Azt az utasítást adtam nekik, hogy munkahelyükön, amelyet az említett módon az én beajánlásomra kaptak, igyekezzenek látszólag eredményes, jó munkát végezni és így előrejutva komoly befolyásos pozícióra szert tenni. Igyekezzenek munkahelyükön az amerika-barát politika számára elsősorban és a hírszerzés számára munkatársakat megnyerni. Megbíztam őket arravonatkozóan is, hogy a Párt vezetőségének politikája ellen ellenpropagandát fejtsenek ki munkaterületükön, munkatársaik között.

Csoportom tagjai ezeket a feladatokat végrehajtották.

— A hírszerzés terén 1945-ben és 46-ban rendszeresen küldtem Dulles részére híranyagot. A fő hírvonal Cicmil Obrad ezredesen keresztül ment. Ilyen híranyag volt az infláció leküzdésére vonatkozó tervekről, más gazdasági intézkedésekről, a Kommunista Párt erőviszonyairól, vagyis általában politikai és gazdasági bizalmas természetű híranyag, amely rendelkezésünkre állott.

— Földi Iván 1946 májusában hozott nekem egy lezárt levet Fieldtől, amelyben három amerikai kémnek a neve szerepelt és pedig Szász Béla, Ádám György, Máté Ivánnak nevei, akiket az amerikai kémszolgálat már előzetesen beszervezett. Én később Szász Bélát és Ádám Györgyöt fontos pozíciókba helyeztem el.

Dulles üzente: Szőnyi vegye fel a kapcsolatot Rajkkal

— Amikor Földi Iván visszatért 1946-ban Svájcba, én azt az utasítást adtam neki, hogy készítse elő a csoport még ottmaradt tagjainak és saját magának hazatérését Magyarországra és ugyanakkor beszélje meg Fielddel, hogy a kapcsolatot miképpen fogjuk fenntartani. Field azt a választ küldte, hogy a kapcsolat helyreállítása hamarosan be fog következni. Ez tényleg azután olyan módon következett be, hogy

én egy külön futár útján értesítést kaptam Allan Dullestől arra vonatkozóan, hogy Rajk Lászlóval vegyem fel a kapcsolatot.

Elnök: Mikor milyen módon vette fel azután ezt a kapcsolatot?

Szőnyi: Rajk Lászlóval 1946. november végén vettem fel a kapcsolatot. 1944-ben novemberben, Dullessel folytatott beszélgetésünknél Dulles megkérdezte tőlem, hogy ismerem-e Rajk-Firtost? Én megmondtam, hogy személyesen nem ismerem, de tudom, hogy kicsoda. Ő erre elmondotta nekem, hogy Rajk-Firtossal — Firtos volt Rajknak a spanyol háborúban a fedőneve — még a spanyol polgárháború idején Franciaországban megismerkedeett. „Péter vegye fel a kapcsolatot Wagner franciaországi ismerősével" — azaz Rajkkal, szólott egy 1946-ban küldött szóbeli futárüzenet. Átadtam Rajknak az üzenetet, hogy én vagyok Péter és Wágner megbízásából veszem fel vele a kapcsolatot.

Rajk erre azt mondotta, hogy már tud rólam.

— 1947 és 1948 folyamán a helyzet gyökeresen megváltozott. A népi demokrácia erői Magyarországon igen jelentős mértékben megerősödtek. Ebben a helyzetben

nyilvánvaló volt, hogy csak erőszakos beavatkozással lehet megváltoztatni a helyzetet és Magyarországnak a népi demokrácia és a szocializmus útján való előrehaladását megakadályozni.

Az is nyilvánvaló volt — és ezt a Rajkkal folytatott megbeszéléseinken megállapítottuk, — hogy Magyarországon csupán belső erőkkel egy ilyen erőszakos változás végrehajtására képtelenek vagyunk. 1947 nyarán Jugoszláviába tett utazása után

Rajk beszámolt nekem Rankovics belügyminiszterrel folytatott tárgyalásáról.

Akkor fejtette ki nekem először a magyar kormányrendszer, a népi demokratikus kormányzat megdöntésére irányuló tervet. A konkrét terv részleteit 1948 februárjában ismertette Rajk.

— A politikai helyzet 1948 folyamán azonban további változáson ment keresztül. Magyarországon a népi demokrácia erői, különösen a Kommunista Párt tömegbefolyása rohamos léptekkel megnövekedett és ugyanakkor Jugoszlávia helyzetében is igen döntő jelentőségű változás következett be azáltal, hogy a Tájékoztató Iroda nyilatkozata után, 1948-ban Tito és társai szerepe leleplezződött. Rajk nekem 1948 júliusában közvetlenül a Tájékoztató Iroda nyilatkozatának megjelenése után kifejtette, hogy sokkal elővigyázatosabban kell dolgoznunk, de a feladatok végrehajtásától nem kell eltérnünk.

Az összeesküvés legfőbb irányítói Tito, Rankovics és az amerikai titkos szolgálat

— Rajk 1948 augusztusában említette nekem először

Titonak és Rankovicsnak a Balkán Szövetség létrehozására vonatkozó tervét.

Tehát az összeesküvőknek így, a különböző szakaszokban különböző módszerekről, különböző taktikai célkitűzésektől eltekintve, azonos volt a célja:

a magyar népi demokratikus kormányrendszer megdöntése és helyére egy polgári demokratikus, burzsoá-demokratikus kormányrendszer létesítése Magyarországon.

Rajk szerepe az volt, hogy ő arisa a közvetlen kapcsolatot az összeesküvés, a fegyveres puccs szervezőivel, legfőbb irányítóival:

Tito miniszterelnökkel, Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel és ezeken keresztül az amerikai titkos szolgálattal.

Magyarországon az ő kezében futottak össze az összes szálak, amelyeknek az összeesküvésben, a fegyveres puccs szervezésében valamilyen szerepük volt. Ő, a káderosztály vezetője, minden területen a párt, gazdasági és állami életében fontos helyekre olyan embereket helyeztem el, akik az összeesküvés szempontjából megnyerhetőnek, felhasználhatónak, megbízhatónak tartottam. 1949 április végén az a feladatot kaptam Rajktól, hogy kezdjem el kiszemelni azokat a számunkra megbízható személyeket, akik

mint delegátusok résztvehetnének egy olyan pártkonferencián, melynek feladata a puccs utólagos legalizálása lett volna.

Elnök: Tud ön arról, hogy a magyar kormány ellen, nevezetesen annak egyes tagjai ellen, terrorcselekményeket is terveztek?

Szőnyi: Rajk László akkor, amikor 1949 májusában a puccs részletes, konkrét tervéről nekem kimerítő tájékoztatást adott az említett beszélgetésünknél a pártközpont üdülőjében május első hetében, körülbelül két héttel a letartóztatások előtt, egyebek között azt mondotta, hogy tervbe van véve — és ő ezt Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel megbeszélte —

a vezető magyar államférfiaknak, nevezetesen Rákosi, Farkas és Gerő miniszterelnök fizikai megsemmisítése.

Azt is mondotta, hogy ennek a tervnek a végrehajtásában jugoszláv részről Rankovics terve és ígérete szerint segítséget fogunk kapni.

Elnök: Ön mit szólt ezekhez a terrorcselekményekhez?

Szőnyi: Ezzel a tervvel nem értettem egyet (mozgás) és meg is mondtam ezt Rajknak.

Rajk azonban igyekezett engem befolyásolni és nekem nem volt bátorságom, hogy ezt a tervet a magyar hatóságok előtt lelepleztem.

Elnök: Sőt a tervet a továbbiakban is szolgálta.

Szőnyi: A továbbiakban is végrehajtottam a tervvel kapcsolatban Rajktól kapott utasításokat.

Elnök: Ki volt a tervezett fegyveres felkelés külföldi megalmazója?

Szőnyi: Rajkkal folytatott beszélgetéseimből tudok arról, hogy Rajk kezdetétől fogva az összeesküvés tervének kidolgozásában szoros kapcsolatot tart fenn jugoszláv vezető politikusokkal,

Titoval, Rankoviccsal, a tervekre vonatkozóan onnan kapta az utasításokat.

Nekem először 1947 júliusában mondotta el, hogy jugoszláviai szabadságideje alatt részletes tárgyalást folytatott Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel, átbeszélte tervünket, utasításokat kapott arról, és

ugyanakkor ezekről a tervekről az amerikai titkos szolgálat vezetőivel folytatnak tárgyalást.

együttesen dolgozzák ki azokat a terveket, amelyekre vonatkozóan azután Rajknak adnak utasítást. 1948 februárjában tájékoztatott engem Rajk, Tito magyarországi tartózkodása alatt jugoszláv vezető politikusokkal folytatott tárgyalásairól. Az összeesküvés konkrét tervéről, ami a fegyveres puccs tervét illeti, 1949 elején tájékoztatott engem Rajk. Elmondotta ezt az egész tervet

Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel a legalaposabban átbeszélte, hogy a tervnek minden egyes részletéről Tito is tájékozva van és a terv kidolgozásában személyesen résztvett.

Elmondotta azt is, hogy az időponti kérdésében is az amerikai titkos szolgálat és Rankovics útmutatásai, szempontjai szerint fognak eljárni. Amikor a nemzetközi helyzet megfelelőnek látszik, akkor kerül majd sor a terv gyakorlati végrehajtására.

A puccs után Amerika támogatta volna Magyarország felvételét az UNO-ba

Elnök: Ez az egész tervezett fegyveres felkelés a magyar kormányzattal, a magyar állammal szemben milyen hatalmak érdekét szolgálta?

Szőnyi: Ez a terv, a magyar népi demokratikus kormányrendszer megdöntésére irányuló összeesküvés terve természetesen azoknak az érdekét szolgálta, akik a tervet kidolgozták, akik a tervnek értelmi szerzői voltak, vagyis az amerikai és jugoszláv közös terveknek volt az egyik része. Az összeesküvés, a puccs részét képezte a Balkán Szövetség tervének. Jugoszláviának ebben a szövetségben vezető, döntő szerep jutott volna és

ezen belül Tito jugoszláv miniszterelnök, mint az amerikai hivatalos köröknek megbízottja és bizalmi embere lett volna a Balkán Szövetség vezetője.

Elnök: Az amerikai Egyesült Államok képviselői és a jugoszláv kormánykörök között ezen a vonalon milyen együttműködésről tud?

Szőnyi: Már 1944-ben létrejött az együttműködés Tito miniszterelnök és az amerikai titkos szolgálat európai központjának vezetői között, amikről én részben saját tárgyalásaim, részben Vági Ferenc tárgyalásai során értesültem. A későbbiekben Rajk László nekem részletesen minden egyes alkalommal elmondotta — amikor mi az összeesküvés terveiről tárgyaltunk — hogy a terveket úgy részleteiben, mint egészében jugoszláv vezető politikusok, nevezetesen Tito miniszterelnök és Rankovics belügyminiszter együttesen dolgozták ki az amerikai vezető körökkel. Tehát ebből is kitűnik, hogy

ezekben a kérdésekben jugoszláv és amerikai vezető körök között a legszorosabb együttműködés állandó összeköttetés és a kérdéseknek állandó megtárgyalása forog fenn.

Ezután Szőnyi az elnök kérdéseire elmondotta a fegyveres felkelésre vonatkozó terveket. Szőnyi vallomása megegyezett Rajkéval. Szőnyi vallomása során kijelentette: Tudomása van arról, hogy Rajk ígéretet kapott arra vonatkozólag, hogy

a puccs sikere esetén, amikor Rajk lenne a miniszterelnök, az amerikai Egyesült Államok támogatná Magyarország felvételét az Egyesült Nemzetek Szervezetébe, az UNO-ba.

(A tárgyalóteremben moraj fut végig.)

Szőnyi: Káderpolitikában Rajk utasítására ismert amerikai kémeket juttattunk fontos pozíciókba. Így először Szász Bélát Rajk személyes utasítására fontos vezető állásba helyeztem el a külügyminisztériumba. Ugyancsak fontos vezető állásba helyeztem el Ádám Györgyöt. Azután gazdasági téren fontos vezető állásba helyeztem el a CIC nevű amerikai kémszervezet régi tagját, Major Frigyest, Szalai András káderpolitikámban is felhasználtam, mint helyettesemet. De ezenkívül

minden területre igyekeztem fontos vezető helyekre igazi karrierista, elégedetlen, politikailag megbízhatatlan elemeket helyezni, akiket később azután céljainkra felhasználtunk.

Tanulmányozzuk! Ismertessük! Terjesszük!

Sayers-Kahn.

A nagy összeesküvés

A könyv az imperialisták és trockista bérenceik szovjetellenes ellenforradalmi összeesküvésének történetét írja le. Megismerjük belőle azokat a módszereket, amelyekkel az imperialisták hatalmas arányú kémháborút folytattak a Szovjetunió ellen. Egyszersmind megismerjük, hogy a Bolsevik Párt hogyan zúzta szét ezt az aljas kémbandát.

432 oldal, ára: 12.— forint.

Sztálin:

A pártmunka fogyatékosságairól s a trockista és egyéb kétkulacsosok felszámolását célzó rendszabályokról

Sztálin elvtárs beszéde és zárszava a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Vezetőségének 1937 március 3-i ülésén. Olyan mély és gazdag, sokoldalú írás ez, amelyet nem elég többször elolvasni, hanem gondosan, elmélyülten kell tanulmányozni minden kommunistának és minden magyar dolgozónak. Az imperialisták magyarországi trockista ügynöksége, a kémek és árulók elleni harcunkban hatalmas fegyver kezünkben Sztálin elvtárs és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tapasztalatai.

56 oldal, ára: 1.— forint.

Kapható: MDP-pártszervezetek és üzemek Szikra-lerakatainál, Szikra-könyvesboltokban, könyvkereskedésekben.

Pártszervezetek megrendelhetik Propagandaanyag Terjesztő.

IV., Deák Ferenc-utca 15. Szikra Könyvkiadó, V., Vörösmarty-tér 4. szám.

Elnök: Kémtevékenységet is folytatott ebben az időszakban, vagyis a Rajkkal való kapcsolatoknak időszakában?

Szőnyi: Hírszerző tevékenységet is folytattam, de közvetlen kapcsolatom az amerikai hírszerző szervekkel akkor már nem volt, csak Rajkon keresztül.

Elnök Magyarország kül- és belpolitikájában milyen lényegi változtatásokat terveztek az összeesküvés esetleges sikere esetére?

Szőnyi: Magyarország belpolitikájában igen messzemenő politikai és gazdasági változások voltak tervbe véve. A politikai változások között szerepelt elsősorban új kormány létrehozása, azután tervbe volt véve — mintaképül a jugoszláv helyzetet véve — olyan változás, hogy

a pártoknak, elsősorban a Magyar Dolgozók Pártjának a szerepe az ország politikai életében, háttérbe szoruljon

és helyébe a Népfront, egy kiszélesített bázisú népfront szerv lépjen. A kiszélesítés abban az irányban történt volna, hogy

a kulákságot a népfronton belül politikai képviselethez juttatták volna.

Gazdasági téren arról volt szó elsősorban, hogy fokozatosan a népi demokrácia összes lényeges vívmányait újra megsemmisítettük volna: azaz

a gyárakat, a bankokat és a bányákat a tőkéseknek visszaadni, a földosztás vívmányait részben megsemmisíteni.

Fokozatos változások voltak külpolitikai vonatkozásban is tervbevéve. Azt a célkitűzést, hogy Magyarországot a Szovjetunió és a népi demokráciák oldaláról átállítani az Amerikai Egyesült Államok oldalára, mint fokozatosan, lassan akartuk végrehajtani. Erre azért volt szükség, mert tisztában voltunk azzal, hogy

a magyar dolgozó nép soraiban óriási a rokonszenv a Szovjetunió iránt és ugyanakkor hiányzik teljesen, vagy igen nagy mértékben a rokonszenv Amerika iránt és ezért egy ilyen változást csak lassan, fokozatosan lehetett volna végrehajtani.

Még azzal a tervvel kapcsolatban is, hogy az Egyesült Államoktól gazdasági segítséget vegyünk igénybe, ez olyan elképzelés volt, hogy ennek is valamilyen burkolt formában, nem nyíltan, mint amerikai kölcsönnek kellene megtörténnie, mert

az ilyen amerikai kölcsönnel szemben a magyar dolgozók körében nagy volna az ellenállás. Szóval a taktika az volt, hogy ugyanolyan módszert alkalmazzunk, mint Jugoszlávia is alkalmazott.

Elnök: Beszéljen arról, hogy kémtevékenységükért ön, vagy esetleg ha tud róla, Rajk milyen pénzeket kaptak, milyen anyagi ellenszolgáltatásokat kaptak?

Szőnyi: Csoportom tagjai, nevezetesen Vági Ferenc és Demeter György tudomásommal 1943—44-ben

rendszeresen kaptak Fieldtől anyagi támogatást. Ugyanezt én is két alkalommal.

(Zaj a teremben).

Elnök: Befejezte?

„Idegorvos vagyok, most saját tapasztalatomból állapítom meg: nincs szó kényszerről, szuggeszcióról, gyógyszerről"

Szőnyi: A kérdésekre a választ befejeztem, de engedélyt kérek arra, hogy még egy kijelentést tegyek, ami nem függ össze a kérdéssel. Én nyíltsággal elmondottam mindazt, amit a váddal kapcsolatban ebben az ügyben tudok és tudtam. Részleteiben pontosan elmondottam.

— Cselekedeteimet megbántom és gyakorlom őszinteségemmel — mennyire ez így megkésve és ilyen körülmények között lehetséges — jóvátenni bűnös cselekedeteimet. Ezt azért tartom most szükségesnek itt kifejezésre juttatni és hangsúlyozni, mert tapasztalatból tudom azt, hogy politikai természetű pereknél, bizonyos körök és a tolforgatásnak bizonyos bajnokai azt a mesét szokták híresztelni, hogy a vádlottak beismerő vallomása kényszerrel, vagy bizonyos gyógyszereknek, injekcióknak vagy szuggeszcionak a hatása alatt jön létre.

Én orvos vagyok, sőt idegorvos és azelőtt is tudtam azt, hogy ilyesmi lehetetlen. Most azonban saját tapasztalatomból állapítottam meg, hogy ilyesmiről szó sincs.

Az én őszinte beismerő vallomásomnak egyetlen oka az, hogy én elhatároztam, hogy őszinte leszek azért, hogy azt a keveset, amit még lehet, egy ilyen súlyos bűncselekménnyel összefüggésben jóvátenni, jóvátegyem. Ezért tudtam nyílt és őszinte lenni. Ezt akartam megmondani.

A tőkés uralom véres formája alakult volna ki

Elnök: A népbíráknak van kérdésük dr. Szőnyi Tibor vádlotthoz? A népügyész úrnak?

Népügyész: Van kérdésem: Amennyiben az önök szervezkedésének terve sikerül és akkor a terv szerint Magyarországra bevonult volna Kisbarnaki Farkas Ferenc Ausztriából a nyilasaival együtt, mi lett volna magának ennek a puszta bevonulásnak így a konkrét és gyakorlati következménye?

Szőnyi: Tisztában vagyok ma azzal, hogy a következményeiben és a további kialakulásában végül is nem egy burzsoá-demokratikus köztársaság, hanem

a fasiszta uralomnak, véres uralomnak valamilyen új formája következett volna be ugyanolyan gyakorlati következményekkel, vagy hasonló gyakorlati következményekkel, mint a multban a véres fasiszta diktatúrában.

Bekövetkezett volna az, hogy a gyárosok visszakapják a gyáraikat, a földesurak nagyrészt a földjeiket, a bankárok a bankokat, vagyis a magyar dolgozó nép minden olyan vívmányától, amelyet a népi demokráciában elért, újra megfosztott volna.

A tőkés uralomnak véres formája alakult volna ki Magyarországon.

Népügyész: És mi lett volna a nők egyenjogúságával?

Szőnyi: Nyilvánvaló, hogy idővel ez is megszünt volna.

Népügyész: Ön tagja volt a cionista mozgalomnak?

Szőnyi: A csoportomnak volt cionista tagja. Ezzel kapcsolatban ismeretes előttem, hogy általában

a cionista mozgalom szoros kapcsolatban állott az amerikai titkos szolgálattal

és a szervezetük igen szorosan együttműködött az amerikai titkos szolgálattal.

Szalai András beismeri, hogy a pécsi rendőrség szervezte be besugónak

Elnök: Szőnyi Tibor védőjének van kérdése? (A védelemnek nincs kérdése.) Az eddig kihallgatott vádlottak védőinek ugyancsak nincs kérdése? (Nincs) Üljön le Szőnyi Tibor. (Szőnyi helyére megy.) Kérem bevezetni Szalai András vádlottat. (Szalai András a vádlói emelvény elé áll.)

Elnök: Megértette a vádat?

Szalai: Igen, megértettem.

Elnök: Elismeri bűnösségét?

Szalai:

Igen, elismerem bűnösségemet.

Elnök: Beszéljen arról, hogy a Horthy-rendőrség mikor szervezte be önt és hogyan?

Szalai: A Horthy-rendőrséggel kapcsolatban voltam. Beszervezésem 1933-ban történt.

Beszervezett Réti detektívfelügyelő, a pécsi rendőrség politikai csoportjának vezetője.

A beszervezésre úgy került sor, hogy 1932-ben bekapcsoltak az illegális kommunista mozgalomba. A mozgalom rendőrkézre került, én magam is letartóztatásba kerültem. Letartóztatásom ideje alatt

gyáván és áruló módon viselkedtem.

Felfedtem kapcsolataimat. Vallomásommal hozzájárultam ahhoz, hogy a már letartóztatásban lévő kapcsolataimat súlyosan elítéljék. Az én ügyemet árulóhoz méltóan enyhén kezelték. Kihallgatásom folyamán Réti detektívfelügyelő felvetette előttem, hogy lépjek a rendőrség szolgálatába. Én ezt vállaltam.

1934-ben azt a feladatot kaptam Rétitől, hogy puhatoljam ki azokat a személyeket, akik a lebuktatott kommunista mozgalom letartóztatásából még kimaradtak.

Én beférkőztem ezeknek a személyeknek bizalmába és Réti tudomására hoztam mindazokat, akiket ismertem.

Közöltem Juhász Antal csendőrnyomozóval, hogy a Szociáldemokrata Párt Országos Ifjusági Bizottságában kommunisták működnek. Megneveztem a kommunistákat mint vezetőket, akik ezt a munkát irányítják, így

nevezetesen Ságvári Endrét, Orbán Lászlót és Lakos Évát.

(Felháborodott moraj a közönség soraiban). Orbánt nem sikerült letartóztatni, de vallomásommal nagyban hozzájárultam ahhoz, hogy Lakos Évát, aki egy másik ügyből kifolyólag került rendőrkézre, súlyosan elítéljék. A rendőrségen az én magatartásomat árulóhoz méltón ujra csak enyhén kezelték.

— Később be kellett vonulnom munkaszolgálatra. Parancsnokom Rugonfalvi Kiss Károly százados, tudott az én áruló magatartásomról és felszólított, hogy számára is végezzek besugó munkát.

Én ezt a munkát újra vállaltam.

Tudomására hoztam mindazokat, akik a munkaszázadunkban voltak, mint spanyol harcosok, a Nemzeti Brigád tagjai és, hogy kik dolgoznak rosszul. Rugonfalvi Kiss Károly, akiket én megneveztem, súlyosabb munkakörülmények közé juttatta és ezzel büntette. Rugonfalvi Kiss Károly a későbbiek folyamán

az én árulásomat ezer pengő pénzjutalommal jutalmazta.

(Felháborodott zaj a közönség soraiban).

A sátoraljaújhelyi vérengzés

Elnök: És mi történt Sátoraljaújhelyen?

Szalai: A bíróság, hogy leplezze az én provokátori működésemet, büntetést mért rám. A sátoraljai börtönbe kerültem. Lindenberg hadnagy,

a börtön parancsnoka tudott arról, hogy én a rendőrségen áruló magatartást tanusítottam,

felhivta a figyelmemet arra, hogy végezzek számára is hasonló munkát, egyben kilátásba helyezte, hogy ez esetben büntetésem jelentékeny részét el fogja engedni. Vállaltam azonnal Lindenberg megbizatását.

1944 januárjában közöltem Lindenberggel azt, hogy a foglyok kitörést terveznek.

1944 márciusában közöltem Lindenberggel a kitörés vezetőjének a nevét.

Elnök: Milyen foglyok voltak azok, akik a kitörést szervezték?

Szalai: Szerb antifasiszták és kommunisták. Lindenberg árulásom jutalmául a börtönből kiengedett. 1944 március 11-én kerültem ki a börtönből és március 21-én megtörtént a kitörés.

Egyetlen egy ember sem tudott kitörni és megmenekülni.

A foglyok kitörését vérbe fojtották, 54 embert kitörés közben lelőttek, további tizet kitörésük után a statáriális bíróság kivégeztetett. (Zaj a közönség soraiban).

Kém-szolgálat Jugoszláviának

Elnök: Ki szervezte önt be a jugoszláv hírszerző szolgálat ügynökévé? Erről beszéljen most.

Szalai: A felszabadulás után áruló tevékenységemet a Párt előtt elhallgattam, így a párttagok sorába felvettek. Fontos beosztást kaptam.

Az országos központ munkatársa lettem, a propagandaosztályon dolgoztam. A jugoszláv hírszerző szervek 1946 tavaszán szervezték be.

A beszervezést Szmiljanics őrnagy végezte, aki a jugoszláv katonai misszió tagjaként tartózkodott az országban. Szmiljanicson kívül a jugoszláv hivatalos megbizottak közül Brankov őrnaggyal kerültem kapcsolatba.

Elnök: Minő kémfeladatokat kapott Szmiljanicstól és Brankovtól?

Szalai: Szmiljanicstól kapott feladataim a következők voltak: Elsősorban konkrét híranyag szerzése. Másodsorban politikai propaganda végzése harmadsorban a Szmiljanics által megnevezett jugoszláv hírszerző szervek ügynökeinek különböző állami és gazdasági funkcióban való elhelyezése. Szmiljanics rendkívüli módon érdeklődött a magyar belpolitikai viszonyok iránt.

— Szmiljanics feladatot adott számomra a politikai propaganda-munka terén is. Azt mondotta, hogy fel kell használnom hivatali beosztásomat és szerveznem kell az ország területén Jugoszlávia propagálására előadásokat. Az előadásoknak célja kizárólag az volt, — ahogyan engem Szmiljanics megbizott — hogy

népszerüsíteni kell Tito Jugoszláviájának politikai viszonyait és a titoista vezetők személyét.

Szmiljanics egész politikai eszmefuttatásában a magyar gazdasági élet mélyen alá volt rendelve Jugoszlávia gazdasági életének. Építeni azt az országot kell — ahogy Szmiljanics ezt nekem mondotta — ahol a népi demokrácia fejlettebb és ez Jugoszlávia.

És az, hogy Jugoszláviát építse a magyar ipar

(Felháborodott moraj) az nemcsak Magyarország érdeke, hanem Szmiljanics beállítása szerint az összes népi demokráciák érdeke.

— Szmiljanics nagyon sokat beszélt nekem a Szovjetunióval való viszonyról is és azt a feladatot állította elém, hogy

az előadásoknak ezt a célt kell szolgálniuk, hogy áthangolják Magyarország lakosságát szovjetbarát hangulatból jugoszlávbarát hangulatba.

Szmiljanics utasításának megfelelően az általam irányított előadók vigyáztak arra, hogy a Szovjetunió szerepét elhallgassák úgy a jugoszláv népfelszabadító háború idején, mint az újjáépítés korszakában.

Elnök: Milyen kémfeladatokat kapott ön Brankovtól?

Szalai: Szeretnék még arra rátérni, Szmiljanicstól feladatot kaptam arra vonatkozóan is, hogy személyeket fontos pozicióba helyezzék. Szmiljanicstól feladatot kaptam arra, hogy

Rob Antont, a jugoszláv titkos szolgálat ügynökét, az 1947. évi választásokon olyan helyre kell jelölni, hogy feltétlenül a magyar parlament tagja legyen.

Vállaltam Szmiljanicsnak ezt a feladatát és Rob Antont olyan helyre jelöltem, ahol a megválasztása biztosítottnak látszott. Szmiljanics azt a feladatot is adta, hogy

Hegedüs Józsefet, aki rendőrszázados volt, helyezzem el a Jóvátételi Hivatalban,

hogy így egy beszervezett ügynökükön keresztül közvetlen is láthassa a Jóvátételi Hivatal munkáját. Szmiljanicsnak ezt az utasítását végrehajtottam és Hegedüs Józsefet a Jóvátételi Hivatalban elhelyeztem.

Elnök: Brankovtól ön külön kémfeladatokat is kapott?

Szalai: Kémfeladatokat teljesítettem Brankov kérésére és Rob Antalon keresztül.

Beszámoltam az 1948 tavaszán végbemenő államosításokról.

Hivatali működésemet használtam fel, hogy a minisztertanács titkos határozatát idő előtt közöljem Rob Antalon keresztül Brankovékkal. Az államosítás végrehajtása után pedig részletes közlést adtam az államosítás lefolyásáról.

Információ az államvédelmi szervről és a tagfelülvizsgálásról

— Brankovtól más feladatot is kaptam — folytatta Szalai —, amelyet Rob Antalon keresztül teljesítettem. Ez a feladat az volt, hogy puhatoljam ki, hogy a Tájékoztató Iroda határozatával kapcsolatban

mi az a terv, ami tulajdonképpen a Párthoz fogalkozatja.

Résztvettem egy zártkörű ülésen, ahol informáltak bennünket a Tájékoztató Iroda közeli határozattervezetéről. Beismerem, hogy Rob Antalon keresztül Brankov rendelkezésére juttattam ezt az anyagot. A Tájékoztató Iroda határozata után Rob Antal, mint ismeretes, megszökött az országból...

Elnök: Most jön Semjanics. Erről beszéljen.

Szalai: Rob Antal közölte velem, hogy jelentkezni fog az a megbizható egyén, akivel fel kell vennem a kapcsolatokat... Semjanics jelentkezett. Rob Antal szökésével megüresedett a Délszláv Szövetség főtitkári posztja és

Semjanics rendkívüli módon érdeklődött az iránt, hogy mik a tervek Rob Antal szökése után.

Az egész jugoszláv hírszerző szolgálatot, ahogy Semjanics nekem elmondta, Brankov utasítására arra használta fel, hogy a hírszerző szervek ügynökeit elküldi a délszlávlakta vidékre, hogy ezek az ügynökök titkos előadásokat, titkos összejöveteleket tartva

a délszláv lakosságot a magyar kormány elleni állásfoglalásra bírja.

Világos volt előttem, hogy a jugoszláv követségnek a munkája nyilt beavatkozás Magyarország belügyeibe. Tervünk nem sikerült. Bár mozgósították az általam ismert valamennyi hírszerzőt.

A délszláv lakosság legnagyobb része a Tájékoztató Iroda határozatával azonosította magát.

Közöltem Semjaniccsal, hogy azok a délszlávok, akik azonosították magukat a Tájékoztató Iroda határozatával és Moics Milost akarják jelölni a főtitkári székbe. Semjanics e név hallatára rendkívül izgatott lett és azt mondotta, hogy várják ezzel, ő majd megbeszéli a követséggel, Brankovval ezt a kérdést. Rövid idő mulva közölte:

Brankov azt mondotta neki, hogy Moics Milost a budapesti követség Tito ellenségének tekinti és Moics Milos könnyen az életével játszhat,

ha elfogadja a Tájékoztató Iroda határozata mellett állást foglaló délszlávok jelölését. Moics Milost ezután a beszélgetés után két nappal a lakásán meggyilkolták. Világos volt előttem, hogy

a gyilkosságot csak a budapesti jugoszláv követség követhette el.

Elnök: Milyen híranyagot szolgáltatott Semjanics kezéhez?

Szalai: Semjanics kezéhez szolgáltattam egy híranyagot, hogy a Jugoszláviából illegális úton átkerült propagandaanyagot eljuttassák a magyar nép minél szélesebb rétegei-

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni bűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaáruló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely leleplezi az árulást dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legaljasabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben. Kiadja a miniszterelnökség sajtó osztálya.

bez. Semjanics félt attól, hogy a magyar hatóságok őt le fogják leplezni és

egyik napról a másikra elhagyta az országot.

Nehány hétig kapcsolat nélkül maradtam és ekkor került sor Brankov provokatív átállására, amit előttem felfedett és ettől az időtől kezdve Brankov személy szerint vette át már a kapcsolatot.

— Brankov részére híranyagot szolgáltattam arra vonatkozólag, hogy az államvédelmi szerveink milyen intézkedéseket foganatosítanak a határ megerősítésére, hogy lehetetlenné tegyék jugoszláv ügynökök határontúli átdobását. Brankov nagyon örült ennek az anyagnak és igen jól fel is tudta használni.

Informállam őt arról 1949 januárjában, hogy hogyan megy végbe a felülvizsgálás a Magyar Dolgozók Pártjában.

1949 áprilisában informáltam Brankovot arról, hogy a hadsereg szervezete bizonyos változásokon megy keresztül, bevezetik a politikai tiszti intézményt és a politikai főcsoportot. Brankov utasított arra, hogy vegyem fel a kapcsolatot Rex Józseffel, aki a külügyminisztériumban dolgozott és

aki az új jugoszláv titkos szolgálatnak szintén beszervezett ügynöke volt.

Az árulás bére

Az elnök kérdéseire Szalai elmondja, miként helyezett el különböző fontos funkciókba Szőnyivel, mint a Párt káderosztályának vezetői, amerikai és jugoszláv kémeket, fasisztákat és karrieristákat.

Szalai: Közös jellege káderpolitikánknak az volt — vallja —, hogy

mind a ketten kártevőket helyeztünk a gazdasági és állami élet különböző posztjaira.

Elnök: Mivel szemben?

Szalai: A mai rendszerrel szemben.

Elnök: A magyar népi demokratikus rendszerrel szemben káros elemeket igyekeztek elhelyezni az állami és gazdasági élet vezető posztjaira. A népbírák kérdése? (Nincs) A népügyész úrnak?

Népügyész: Van kérdésem. Amikor ön a sátoraljaújhelyi fogházban volt, akkor ott jól tudta, hogy a kitörésnek, amikor lelepleződik, következményei lesznek. Ennek a felkelésnek az áldozata 64 ember. A munkaszolgálatból való leszerelése alkalmából ön bizonyos pénzt kapott.

Szalai: Ezer pengőt kaptam.

Népügyész: Ez afféle vérdíj volt.

Szalai: Vérdíjról nem lehet beszélni, miután vér nem tapad hozzá, de kétségtelen, hogy áruló magatartásom jutalmául kaptam ezt az ezer pengőt (Felháborodott moraj a teremben).

Népügyész: Az árulás bére volt ez.

Szalai: Árulás volt.

Elnök: Védelemnek van kérdése? (Nincs.) Üljön le Szalai András.

Ognyenovics Milán a délszláv vidékeken lázított

Az elnök Ognyenovics Milán vezetett elő.

Elnök: Megértette a vádat?

Ognyenovics: Igen, megértettem.

Elnök: Elismeri bűnösségét?

Ognyenovics: Elismerem, hogy bűnös vagyok.

Elnök: Beszéljen arról, hogy mikor és ki szervezte önt be a jugoszláv hírszerző szervek ügynökévé?

Ognyenovics: 1948 május végén Blazsics József, a jugoszláv konzulátus vezetője, aki tulajdonképpen jugoszláv hírszerző ügynök volt Magyarországon.

Elnök: Milyen kémfeladatokat, vagy egyéb romboló feladatokat kapott ön?

Ognyenovics: Beszervezésem után a hivatalos jugoszláv személyektől, Blazsicstól azt a feladatot kaptam, délszláv titkári állásomat arra használjam, hogy

a délszláv vidéken nagyszabású kémhálózatot szervezzünk meg a jugoszláv hírszerzés számára.

A Blazsics által megjelölt személyeket beszerveztem.

Elnök: Főkép a tanítókat?

Ognyenovics: Igen. Ezeket ellátam utasítással, hogy milyen híranyagot kell gyűjteniök.

Elnök: Ön jelentette Blazsicsnak, hogy a magyar hatóságok önt magukhoz rendelték?

Ognyenovics: 1948 június 11-én a magyar hatóságok a Boarov-gyilkossággal, a Moics-üggyel kapcsolatban engem több délszláv vezetővel együtt letartóztattak. Hét napi őrizet után szabadonbocsátottak. Amikor Blazsics csak újból felvetem a kapcsolatot Blazsics kérte, hogy

menjek a délszláv falvakba, ott illegálisan terjesszem a Jugoszláviából érkező kormányellenes sajtótermékeket és gyűjtsek anyagot a magyarországi politikai, gazdasági helyzetről.

Elnök: Ön azután kapott egy feladatot, hogy össze kell hívni a Délszláv Szövetség vezetőségét. Emlékszik ilyesmire?

Ognyenovics: Ez a Tájékoztató Iroda határozatának megjelenése után volt. A határozat megjelenése után a magyar hatóságok behívtak, hogy nyilatkozzam a Tájékoztató Iroda határozataival kapcsolatosan. En akkor bemenen em a jugoszláv követségre. — Brankov akkor azt az utasítást adta nekem, a magyar hatóságokkal azt ne közöljem, hogy nem fogunk felépni a Tito politika mellett, sem a Tájékoztató Iroda határozata mellett. Természetesen Brankovtól ez csak manőver volt, mert

Brankov határozott utasítást adott nekem, hogy a Délszláv Szövetségnek Tito politikáját kell támogatnia Magyarországon

és mint Ognyenovics vallomásából kiderül, azt végre is hajtotta.

Elnök: Mit tud ön a jugoszláv követség tagjai által itt Magyarországon erőszakolt propagandaanyagról?

Ognyenovics: Tudomásom volt, hogy a jugoszláv követségre többizben Jugoszláviából érkeztek illegális magyar kormányellenes sajtótermékek.

Elnök: A népbíróknak van kérdésük? (Nincs).

Népügyész: Nincs kérdésem.

Elnök: A védelemnek? (Nincs).

(A tárgyalás további anyagát lapunk szerdai számában közöljük).

Tatabánya nyerte Ujhegyen a bányászrangadót

Nehezen győzött a PBTC — vereséget szenvedett Pápán a Lokomotiv

Pécsi szempontból ismét a várakozás alatt sikerült a vasárnapi forduló. A legnagyobb érdeklődés kétségtelenül az újhegyi bányászrangadót előzte meg. A jól játszó Tatabánya igen értékes pontot vitt el a gyenge csatárjátékot mutatott Dinamótól. A TSC komoly bajnokjelöltje a Nyugati csoportnak. A börgyáriak ismét megszerezték a két pontot, bár formájuk még korántsem kielégítő. A vasút — amint általában a közvélemény várta — tízes vereséget szenvedett Pápán. Részletes eredményeink:

TATABÁNYA—DINAMÓ 2:1 (1:0)

Pécsújhegy, 3000 néző, vezette Dankó.

TSC: Gál — Triff, Árkos — Kónya, Szabó, Zsiros — Majtány, Berki, Dóra, Balla, Nagy, Lázár.

DINAMÓ: Krausz — Bencze I., Réfi — Bencze III., Németh, Kresz — Bárdosi, Horváth II., Futó, Keszler, Bencze II.

A 20. percben Lázár révén szerzi meg a vezetést a TSC. Egyidejűleg még a vendégcsapat veszélyeztet, azután feljönnek a hazaiak is, de a csatárok nem tudják eredményesen befejezni a támadásokat. Horváth II., Bárdosi, majd Keszler hibázik jó helyzetekben. Szünet után is a TSC támadások veszélyesebbek, a 15. percben Dóra közelről megszerzi a második gólt. Rövid ideig feltámad a hazai csapat és Horváth II. révén gólt ér el a 22. percben. Utána mindkét csapat több veszélyes támadást vezet, de az eredmény már nem változik.

BIRÁLAT. Váratlanul gyenge napot fogott ki a Dinamó csatársor, ami vereségre vezetett a jó védelemmel bíró és mezőnyben sokkal fervszerűbben játszó TSC ellen. Igen jó elvezetes mérkőzés volt. Jók: Gál Szabó, Kónya, Majtény, Dóra, Nagy, illetve Réfi, Bárdosi és helyenként Bencze I. és Krausz.

PBTC—SFAC 4:2 (1:1)

Pécs, 1500 néző, vezette Boros.

PBTC: Sarbak — Kisgál, Horváth — Solymár, Lichtner, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Leipám II., Karácsonyi.

SFAC: Fekete — Nagy, Márkus — Budai II., Ősze, Soproni IV. — Soproni II., Németh, Szondi, Budai III., Sinkovics.

Már az 1. percben hálóba jut Karácsonyi szabadrúgása, 1:0. Ezután húsz percig jól játszik a BTC, majd fokozatosan visszacsúszik és Budai III.-nak sikerül távoli szabadrúgással kiegyenlíteni, 1:1. Szünet után jó támadás végén Berki fejel a hálóba, 2:1. A gól után egész sereg helyzetet hagy ki a hazai csatársor. A SFAC a 28. percben Ősze révén kiegyenlít, 2:2. Már már úgy látszik, hogy meglepetés születik, amikor Karácsonyi két gólja bebiztosítja a győzelmet.

BIRÁLAT. Jó kezdés után visszaesett a BTC, a csatársor rengeteg támadást befejezetlenül hagyott. A SFAC igen mutatósan játszott a mezőnyben. Az eredmény igazságos. Jók: Karácsonyi, Kisgál, Lichtner, Rákóczi, illetve Soproni IV., Budai III., Fekete és Ősze.

PERUTZ—P. LOKOMOTIV 3:1 (2:0)

Pápa, 3000 néző.

PERUTZ: Radics — Vastag, Simon — Szalóki, Glázer, Kalocsay dr. — Besenyei, Vámos, Rauch, Orbán, Perényi.

P. LOKOMOTIV: Nagy II. — Szegedi, Kövesi — Kelenfi, Nagy I., Baranyi — Zombori, Hirczi, Szőllősi, Tura, Vezér.

Hazai fölénnyel kezdődik a mérkőzés, bár a változatos, jóiramú mérkőzésen Vezér és Hirczi előtt is alkalom nyílik a gólszerzésre. A 26. percben Besenyei keresztlabdáját Rauch fejjel továbbítja a hálóba, 1:0. A 42. percben Orbán labdájával Rauch kiugrik és a kifutó kapus mellett a kapuba lő, 2:0. Szünet után is többet támad a Perutz. A 20. percben Orbán szabadrúgását Rauch fordulásból lövi a léc alá, 3:0. A 32. percben Szőllősi szépít az eredményen, 3:1.

BIRÁLAT: A pápai csapat végig többet támadott, győzelme megérdemelt. A pécsi csatársor puha játékával nem boldogult a kemény Perutz védőkkel. Egyénileg Rauch volt a mezőny legjobbja, kívüle Glázer, Simon, illetve Szegedi, Vezér és Nagy II. játszottak jól.

EGYÉB NB II. EREDMÉNYEK: Kaposvár—SVSE 1:0 (1:0). A EDSE harmadik mérkőzését nyeri idegenben. Szív. Lokomotiv—Magyar Pamut 4:1. NVSE—Győri VSE 2:1. Postás—Várpalotai 3:2. Dohánygyár—Polgári Sör 4:2.

Cripps rádióbeszédben bejelentette a font leértékelését

Két héten belül egyharmaddal emelik a kenyér árát Angliában

A Wall Street összpontosított támadása az angol gazdasági élet ellen meghozta az első eredményt: hétfőre virradó éjjel hivatalosan közölték, hogy az angol fontot leértékelik.

Sir Stafford Cripps brit pénzügyminiszter vasárnap érkezett vissza Washingtonból Londonba. Megérkezése után azonnal összeült a minisztertanács. A minisztertanács befejezése Cripps rádióbeszédet mondott, amelyben

bejelentette a fontsterling árfolyamának csökkentését. Az Angol font eddigi 4.03 dollár helyett 2.80 dollárt fog érni.

A pénzügyminiszter beszédében elismerte, hogy ez az elhatározás ellentétben áll júliusi alsóházi nyilatkozatával és hozzáfűzte, hogy

„nem volt más megoldás."

Cripps végül még azt mondta: „A washingtoni tárgyalásokon jutott arra a meggyőződésre, hogy a fontot le kell értékelni".

Az angol pénzügyminiszter bejelentése nyomán számos államnak sürgősen döntenie kell saját valutája leértékelésének kérdésében. A ma reggeli jelentések szerint

India, Ujzéland, Norvégia és Izrael máris úgy határozott, hogy leértékeli valutájának árfolyamát.

Olaszországban vasárnapra rendkívüli minisztertanácsot hívtak össze. A minisztertanács határozatáról még nem érkezett jelentés. — Franciaországban a minisztertanács ma ült össze. A belga miniszterelnök kijelentette, hogy a belga frankot nem értékelik le. E kijelentés azonban nem keltett feltűnést, minthogy a belga frank sorsát már régebben teljesen a dollárhoz kötötték.

Angliában ma a bankokat és tőzsdéket zárva tartják, hogy a pánikot elkerüljék.

Ez az intézkedés azonban nem akadályozza meg az életszínvonal jelentős drágulását. Az angol hírszolgálat már közölte, hogy

a kenyér árát két héten belül egyharmaddal emelik.

A font árfolyamának csökkentése azt jelenti, hogy Anglia végleges bedobja a dereka az amerikai monopol-kapitalisták előtt. Az árfolyamcsökkentés megnyitja az utat az amerikai tőke beáramlására.

A jövőben nemcsak az anyaországban, hanem a brit gyarmatokon is egyeduralkodó lesz a dollár.

Cripps pénzügyminiszter, aki az angol tőkések érdekeit képviseli, megkísérelte az ellenállást, a Wall Street azonban — mint várható volt — erősebbnek bizonyult. Meglepetésnek számít az, hogy

az árfolyamot a vártnál erősebb mértékben csökkentették.

A leértékelés világos bizonyítéka arra, hogy az amerikai és angol monopolisták megegyeztek: a gazdasági válság terhét az angol népre bízzák. A font árfolyamának leértékelése ugyanis elkerülhetetlenül maga után vonja az árak drágulását.

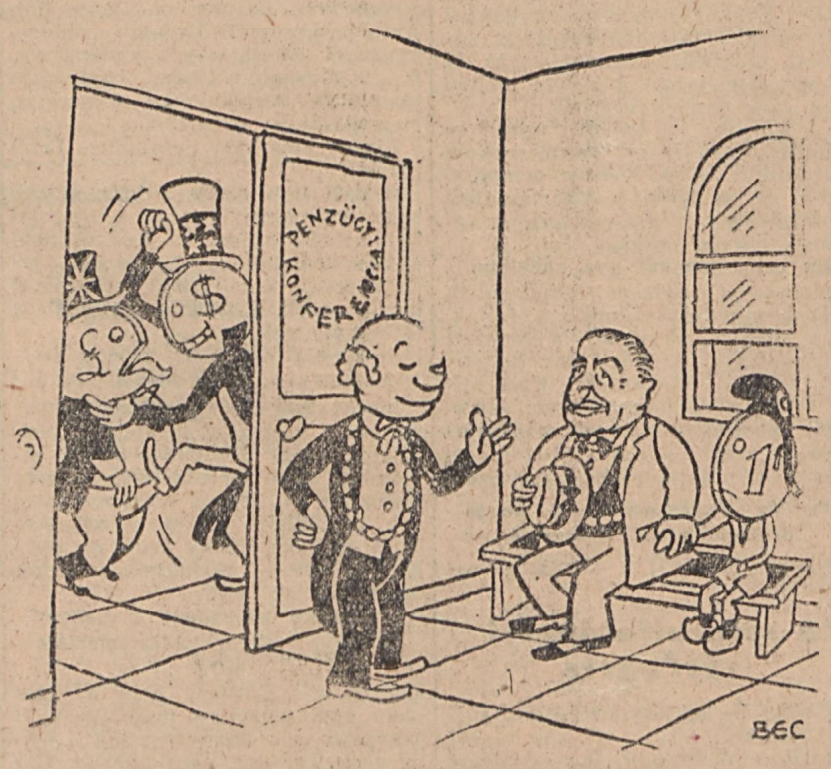

Ez a rajz néhány nappal ezelőtt a washingtoni tárgyalások idején jelent meg a Francia Kommunista Párt lapjában. Miközben a tárgyaló teremben a dollár fojtogatja az angol fontot, az inas a várakozó francia frankot így nyugtatja meg:

— Már csak néhány perc türelem, míg a tárgyalás befejeződik. Aztán rögtön önre kerül a sor...

NB III. eredmények

Barcs—Pécsi Postás 1:0 (1:0). Tüzér utca, vezette Rolléder. Az első félidőben a vendégek támadásai veszélyesebbek. Szünet után sokat támad a Postás, de gólképtelen csatársorával képtelen az eredményen változtatni. A vendégek győzelme megtepetés, de megérdemeltnek mondható. Góllövő: Takács. Jók: Nagy, Kövári, Takács, illetve Mohácsi, Huber és Ujj.

Nagymányoki Torperdo—P. MEFESZ 10:0 (3:0). Tüzér-utca, vezette Darázsi. A pécsi csapat egy percig sem tette vitássá a vendégek győzelmét. A mérkőzés végig igen gyenge színvonalon mozgott. A gólokat Pálffy (4), Khizi (3), Weber (2) és Tóth (11-esből) szerezték. Jók: Weber (a mezőny legjobbja), Németh, Khizi és Szabó, illetve Szabó dr. és helyenként Németh.

Komló—Szigetvár 5:1 (3:1). Komló, 1200 néző, vezette: Bácsván. A tartalékos Komló még nagyobb arányban is győzhetett volna, végig nagy fölényben játszott. Góllövők: Orosz (2), Schmelz, Huszti, Szám I., illetve Törzsök. Jók: Orosz, Alt, Zsótér, illetve Köves és Reinfeld.

PAC-Közüzem—Nagyatád 3:1 (3:0). Tüzér-utca, vezette Kassai. Az első félidőben megérdemelt vezetéshez jutnak a pécsiek, szünet után a vendégek is szóhoz jutnak, de csak szépíteni tudnak az eredményen. Igazságos eredmény. Góllövők: Léber (2) Barta, illetve Kanizsai. Jók: Gajcsi, Lukács, Léber, Lovig II., illetve Póznai, Gazsi és Kanizsai.

Marcali—PMSE 4:3 (2:1). Marcali 800 néző, vezette Horváth Z. Csunya mérkőzés, inkább küzdelem volt a pályán. A bányatelepiek gyengén védő kapusuk miatt vesztettek. Góllövők: Benkő (2), Cserháti (2), illetve Szabó, Wagner II. és Gyimesi. Jók: Wondrák, Mandi, illetve Böhm és Wagner II.

Erdőgazdasági NVSE—Bátaszéki VSE 3:0 (1:0). Mecsekszabolcs 500 néző, vezette Megyer. Szép mérkőzés, a pécsi csapat végig nagy fölényben és jó játszott, győzelme nagyobb arányú is lehetett volna. Góllövők: Bicsáki, Farkas és Magyar. Jók: Bicsáki, Schwarz, Magyar, Farkas, illetve Kalász.

Ennyi nyerő még nem volt a Totóban

A Totofogadás vasárnapi fordulójában 12 találatos szelvény volt 1.050 darab, a nyeremény fejenkint 135 forint. 11 találatos 12.400 darab, nyernek fejenként 10 forintot, tíztalálatos 42.000 darab, nyernek fejenként 3.30 forintot. Beérkezett összesen 266.342 szelvény. (Fenti eredmény nem hivatalos).

Ujpest—Ferencváros 1:4, 2, Előre—MATEOSZ 0:6, 2, Soroksár—MAORT 3:2, 1, MTK—Szombathely 3:2, 1, Debrecen—Salgótarján 3:2, 1, Csepel—Szentlőrinc 3:0, 1, Vasas—V. ETO 0:0, x, Kispest—Dorog 2:0, 1, Szolnoki L. B.—Csaba 2:1 1, Miskolci Lokomotiv—Di. VTK törölve, Dinamó—Tatabánya 1:2, 2, Fások—III. ker. 1:2, 2, MÁVAG—Ózd 1:4, 2.

* **NB I. eredmények:** Ferencváros—Ujpest 4:1 (1:0), Soroksár—MAORT 3:2 (2:1), MTK—Szombathelyi Lok. 3:2 (2:2), MATEOSZ—Előre 6:0 (2:0), Csepel—SZAC 3:0 (2:0), Kispest—Dorog 2:0 (2:0), Debreceni Lok.—Salgótarján 3:2 (1:0).

* **Svájc—Magyarország 347.45: 344.50.** Torna. A magyarok a lovon elidegeskedték a gyakorlatokat, máskülönben nyerhettek volna. Sántha dr. betegen versenyzett. Várkői főlengésben harmadik (9.65), talajtornában ugyancsak harmadik lett (9.70), míg az egyéni összetett versenyben 57.55 ponttal ötödik helyen végzett és Baranyai után a magyar csapat második legjobb embere volt.

Baranya dolgozó parasztsága válaszolt a Rajk-bandának

Vasárnap hatalmas lelkesedéssel elindították az őszi mezőgazdasági versenyt

Nem vasárnap hangzott el először a dolgozó parasztok részéről az, hogy „ez a mi válaszunk." Elhangzott számtalanszor, mióta a Rajk-banda elleni vádirat nyilvánosságra került és még sokkal sűrűbben, mióta az aljas áruló kémek ügyének tárgyalása megkezdődött. Dolgozó parasztok mutattak a frissen felszántott barázdákra, a most megtisztított vetőmagra, vagy az újonnan bevetett földekre: Ez a mi válaszunk. Ebben a szellemben zajlottak le vasárnap a baranyai községekben a dolgozó parasztok gyűlései. Nem volt egyetlen gyűlés sem, ahol a dolgozó parasztok ne hangsúlyozták volna, hogy a termelő munka fokozásával, az őszi szántás-vetési terv gyors és pontos megvalósításával akarnak válaszolni Rajkéknak.

Hogy ezeket a munkákat a legjobban végezzék el, hogy egymást serkentsék a dolgozó parasztok, elindították Baranyában az őszi mezőgazdasági versenyt is. *Községek, egyéni gazdák, termelőcsoportok, állami gazdaságok, gépállomások, földmívesszövetkezetek hívták ki versenyre a többieket,* hogy ezzel is méltó választ adjanak az árulóknak, hogy elindítsák a versenyt, melynek, nyerje azt meg Bár, Németbóly vagy Lippó, *az egész dolgozó magyar nép lesz az igazi győztese.*

A kultúrház zsúfolásig megtelt nagytermében ismertette az összesküvő banda gyalázatos terveit Ujpetrén Soós Jenő elvtárs, országgyűlési képviselő, a DÉFOSZ megyei titkára.

Amikor Soós elvtárs befejezi beszámolóját, percekig éltetik a Pártot, Rákosi elvtársat és a Szovjetuniót. De nem ez az egyetlen válasz, hanem az is válasz Rajkéknak, amit most Baranyai József községi bíró olvas fel, félpercenként fel-felcsattanó taps közepette. *Baranyai József Ujpetre község dolgozó parasztjai nevében őszi szántás-vetési versenyre hívja ki Baranya megye valamennyi községét.*

„Hogy ezzel is válaszoljunk a Rajk-banda gyalázatos árulására, és hogy tervszerű munkával építsük a szocializmust" — amint a község nevében tett felhívásában mondja.

A verseny pontjai a következők: *1. Népnevelő munkával odahatunk, hogy minden egyes dolgozó paraszt versenyre keljen az őszi szántás-vetés kitűzött idő előtti elvégzésére. 2. Őszi kalászosokat háromszori, de legalább kétszeri szántással vetjük. 3. Az őszi magvak tisztítását, csávázását minden dolgozó paraszt elvégzi. 4. A traktorral való szántást a legnagyobb mértékben megszervezzük. 5. Minden dolgozó paraszt vetőgéppel vet. 6. Dűlőfelelősök szervezik és ellenőrzik a munkát. 7. A község termésátlagának növelése, ennek érdekében gépek, műtrágya, nemesített vetőmagvak, növényvédőszerek használatának fokozása.*

Még zúg a taps, midőn Baranyai József helyére Hofer Vendel dolgozó paraszt lép, aki *Baranya összes dolgozó parasztját hívja ki az őszi munkák versenyben való elvégzésére.*

De nemcsak a községek és az egyéni dolgozó parasztok, hanem a termelőszövetkezetek versenyét is elindították. A termelőcsoportok közül *a lippói termelőszövetkezet indította el a versenyt.* Ez a csoport már eddig is megmutatta, hogy példaként állítható a baranyamegyei termelőcsoportok elé és erről tanuskodik most a versenyfelhívás is. Felvilágosító munka, minden őszi munka határidő előtti elvégzése, gépi munka, műtrágya, növényvédőszerek használatának fokozása szerepel a versenypontok között.

És még valami. *A termelékenység fokozása.*

Ugyanekkor Mágocson a földmívesszövetkezetek közötti versenyt indították el a szövetkezeti dolgozó parasztok. Ezerötszáz ember jelenlétében folyt le Mágocson a gyűlés. Ott volt úgyszólván a község minden dolgozó parasztja, köztük táblák alatt az *„Uj barázda"* és az *„Uj élet"* termelőcsoportok tagjai is.

Melyik szövetkezet köt több szerződést az ÁMG-vel, melyik szervezi meg jobban a szántást, vetőmagellátást, szelektorozást, vetőgépek biztosítását, melyik szövetkezet helyez el több kisgépet, műtrágyát, melyik nyujt nagyobb támogatást a termelőcsoportoknak, melyik aktivizálja jobban a tagjait a versenyre.

Balázs János szövetkezeti igazgatósági tag ismerteti ezeket a feltételeket, majd Vass János lép az emelvényre. Indítványozza, hogy *küldjenek táviratot Rákosi elvtársnak. Hatalmas tapssal fogadják el a dolgozó parasztok, hogy üdvözöljék mindnyájunk szeretett bölcs vezetőjét.*

Ugyancsak megindult a verseny az állami gazdaságok között is, melyet a Bári Állami Gazdaság kezdeményezett, míg Németbolyon a gépállomások versenyét indították el a németbólyi traktoristák.

Ugyanitt Világos József traktorista *egyéni versenyre hívta ki a gépállomás többi dolgozóit.*

A verseny megindult. Egyéni dolgozó parasztok, termelőszövetkezetek, községek, állami gazdaságok, gépállomások, földmívesszövetkezetek indultak versenybe, hogy tervszerű munkával járuljanak hozzá az ötéves terv megvalósításához, egymással vetélkedve vigyék előre fejlődésünket, mely *töretlen úton halad a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével.* És ha ezt valaki gátolni akarná, annak vesznie kell, mint ahogy pusztulnia kell Rajknak és áruló bandájának is.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Erős az a nép, amely a Szovjetunió mellett áll

A Rajk bandának tárgyalásából leszűrhetjük a tanulságot, hogy aki bármely formában és modon az imperialisták közé kerül, vagy azokkal szimpatizál, menthetetlenül a dolgozók ellenségévé válik, fokról-fokra tovább süllyed és aljasodik egészen odáig, mint ahogy Rajk és bandája.

A legnagyobb tanulsága azonban az egész Rajk ügynek az, hogy a Párt éberségén és a Szovjetunió vezette béketábor erején megtörik az imperializmusnak minden cselszövése, amivel sorainkat megakarják bontani! Nyilvánvaló lett a tárgyalá folyamán a banda célja, de az is, hogy erős az a nép, amely a Szovjetunió vezette béketábor mellett áll.

Gyurasits József
Zsolnai-gyári dolgozó

Fokozottabban dolgozunk a Terv sikeréért

Hálánkat és nagyrabecsülésünket fejezem ki Pártunknak azért a szilárdságáért, amivel leleplezte és első pörte Rajk és aljas bandájának összeesküvését. Mi, dolgozók hálánk és nagyrabecsülésünk jeléül ígéretet teszünk arra, hogy még fokozottabban dolgozunk a 3 éves tervünk sikeréért annak időelőtti befejezéséért. Ahhoz, hogy ezt megtudjuk valósítani, békére és nyugodt alkotó munkára van szükségünk. Mi, dolgozók a bűnösök halálbüntetését követeljük, hogy példamutatás legyen mindenkinek a számára: milyen sors vár azokra, akik a dolgozó nép összessége ellen mernek fellépni.

Krassó János
bőrgyári munkás

Halált követel minden dolgozó

Mindennap hallgatom Rajk és bandájának tárgyalását. Csupa patinás gazember mind, akik helyet foglalnak ebben a társaságban. A becsületes dolgozó csak megdöbbenéssel és gyűlölettel tud beszélni az ilyen aljas emberekről, akik tudatosan végezték aljas cselszövéseiket, hogy a dolgozók szabad országából Jugoszláviához hasonló börtönt csináljanak. Irtózatos még csak rágondolni is, hogy egy szép napon elveszítsük mindent, amit Népköztársaságunk eddig adott a dolgozóknak! Szerencse Rajk és bandájának ezt az aljas munkáját leleplezte Pártunk vezetősége, Rákosi elvtárssal az élen, megszabadította a dolgozókat ezektől a bitangoktól.

Ipolyi József
Norma-gyári dolgozó.

Az egyetem új ifjúsága és tanári kara tudja, hogy mivel tartozik a dolgozó népnek

Ünnepélyesen megkezdődött az új tanév

Hétfőn délelőtt nyíltak meg az egyetem kapui, szélesre tárulva azok előtt, akik eddig csak elenyésző százalékban jutottak el a főiskolákra: a munkás- és szegényparaszt fiatalok előtt. Az egyetem dísztermét most más arcok töltötték meg, *fejkendős asszonyokat is látni, egyszerű, nyíltarcú munkásasszonyokat.* És a fiatalok nagyrésze is más, mint tavaly, vagy azelőtt. Csupa friss, lelkes arc. *Ezeket valóban a tudásvágy, a kultúrszomj hozta ide.* A vörös drapériáról biztatón nézett rájuk népköztársaságunk címere. Mintha azokat a sorokat mondaná, amit Alkotmányunk fektet le: *„A Magyar Népköztársaság biztosítja a dolgozóknak a művelődéshez való jogát."* És a sok Kis Jóska, Szabó Péter, Nagy Ferenc megértették ezeket a szavakat, melyeknek valóságát egészen szívük mélyéig érezték, amikor felcsendült a Himnusz és megkezdték az egyetem tanévnyitó közgyűlését.

Hálás köszönet a Pártnak

Dr. Lissák Kálmán lelépő rektor számolt be az elmúlt évről, mely hasonlóan életünk más vonalához, rohamos fejlődést mutatott.

— Amikor tisztségemtől megválok, nem mulaszthatom el, hogy *ne emlékezzem meg mélyen átérzett hálával a Magyar Dolgozók Pártjáról és annak szeretett vezéréről, Rákosi Mátyásról, akinek bölcs útmutatásai és segítő keze az egyetem életének minden vonatkozásában a legfőbb irányítónk és segítségünk volt.*

Rákosi elvtárs nevére felzúgott az egész terem, a taps betöltötte a termet. *„Éljen Rákosi! Éljen a Párt!"* hangzott újra és újra olyan lelkesedéssel, amilyent még sosem hallottak a falak.

A lelépő tanács nevében Lissák Kálmán dr. köszöntötte dr. Boros Bélával az élén az új tanácsot:

— Tisztségük átvétele alkalmából kívánjuk, hogy az ötéves terv kezdetével a szokottnál nehezebb, felelősségteljes feladataikat az egyetem összes dolgozóival karöltve, és egyetértően az ifjúsággal is, *minél sikeresebben, eredménnyel oldják meg, hogy így egyetemünk méltóképpen kivehesse részét a további építő munkából, hogy minél hamarabb felépíthessük a szocialista Magyarországot.*

Az új rektor, dr. Boros Béla így válaszolt:

— Amikor a sokoldalú, de szép feladatokkal szembe kell néznem, nehéznek érzem az előttem álló utat, de mégsem csüggedek, mert tudom, hogy törekvésemben nem vagyok egyedül, *mögöttem vannak Pártom, tanártársaim és az egyetem minden dolgozója, azok kollektiv alkotó ereje.* Bízom abban, hogy segítségükkel egyetemünk hajóját szilárdan fogjuk kormányozni. Ehhez kérem jószándékú megértő támogatásukat.

Az egyetemnek szakembereket kell nevelnie

Lelkes, szívből jövő tapssal köszöntötték a fiatalok a közvetlen, egyszerű szavakat, majd dr. Boros Béla tudományos értekezést olvasott fel. Ezután dr. Rudolf Lóránt jog- és közigazgatástudományi dékán szólt a fiatalokhoz.

— Az új ifjúságnak el kell szakítania az önzés bilincseit, *meg kell valósítania a személyes felelősséget sajátmagával, a közösséggel, embertársaival szemben.* Ez az új embertípus átérzi és *soha nem feledkezik meg a dolgozó magyar nép hálára kötelező erőfeszítéséről,* mely lehetővé teszi a munka termelékenységének emelésével az egyetemek, diákjóléti intézmények fenntartását, a tudományos intézetek működését, az élet és tudomány fejlődését — mondotta Rudolf professzor.

Dr. Szántó György kultuszminisztériumi főosztályvezető a miniszter képviseletében szólott az egyetem minden dolgozójához, a hallgatókhoz és tanárokhoz. Rámutatott arra, hogy *az új egyetem célja és feladata, azon keresztül, hogy az oktató intézményből nevelő intézetté is válik, szocialista tervgazdálkodásunk számára szakemberek képzése.* Ez a cél lelkesítse a fiatalokat tanulásban, életük minden pillanatában.

Határozottan ki kell állni a haladás mellett

A Magyar Dolgozók Pártja nevében dr. Farádi László egyetemi magántanár mondott beszédet a fiatalokhoz:

— A magyar népi demokrácia nemcsak a kultúrához való jogról gondoskodik, *de megteremti a jog gyakorlásához szükséges anyagi előfeltételeket is.* Az anyagi feltételek forrása a mi dolgozó népünk munkája, népgazdaságunk hároméves terve és annak eredményei.

— A szocializmus felé haladó hazánk egyetemének is határozott, *nyílt állásfoglalással kell kiállnia az emberi haladás mellett és élen kell járni a tiltakozásban az emberi haladást és kultúrát gátló mindennemű beavatkozás ellen.* És itt várnak a nagy munka, amit az új ifjúsághoz méltó módon kell elvégeznetek.

Dr. Farádi László beszéde után a lelkes, egyetemi tanévnyitó az Internacionálé eléneklésével zárult.

„A falut most már hallja a város"

Szava községben vasárnap avatták fel a hároméves terv hatszázadik falusi telefon állomását

Lobogódíszt öltött vasárnap Szava, a kis baranyai község. Diadalkaput emelt, virág- és lombkoszorúk kerültek a házakra. Már napok óta meszelték, csinosították az épületeket. Reggel 9 óra felé a környező községekből Diósviszlóról, Csarnotáról, Bisséről, Turonyból és Máriagyűdről szekérkaravánok indultak Szava felé. A lovak és szekerek felvirágozva, felszalagozva, rajtuk pedig a falvak dolgozó népe jelmondatokkal, zászlókkal.

Az ünneplés az újonnan felállított telefonállomásnak szólt, annál is inkább, mert Szava éppen a hatszázadik község, amely a hároméves tervben telefont kapott. A pécsi posta dolgozói ugyancsak nagy számmal jelentek meg és a drapériákkal díszített vasútállomás budapesti vendégeket várt, akik

MOTOROS KULONVONATON ÉRKEZTEK

11 óra körül. A posta budapesti dolgozóinak küldöttsége kísérte el a munkásból lett vezérigazgatóját, Katona Antalt. Az állomásról végeláthatatlan sorban indult el a falu lakossága és az ideseregleti vendégek az ünnepség színhelye, a postaügynökség házához, ahol a telefont felszerelték. A szépen dekorált emelvényen foglaltak helyet a Párt és a hatóság képviselői.

A köztársasági induló eléneklése után Harmath István, a pécsi postaigazgatóság egyik élmunkása nyitotta meg az ünnepséget. Az eső egyre kitartóbban és sűrűbb cseppekben kezdett hullani, de ez nem csökkentette a hallgatóság érdeklődését. A többszázfőnyi tömegből egyre gyakrabban dördült fel a taps, amikor

A TELEFONÁLLOMÁS LÉTREJÖTTÉRŐL

beszélt Harmath István, arról a munkáról, amelyben ő maga is résztvett, és amely a kitűzött időnél egy nappal hamarabb készült el. Harmath István beszédéből megtudtuk azt is, hogy a pécsi postaigazgatóság, amelynek területe Baranya, Tolna, Somogy és Zala déli része, alaposan kivette részét a falvak telefonosításából, hiszen az országban felszerelt telefonállomásoknak csaknem egy negyedét, szám szerint 146-ot a pécsi posta dolgozói létesítették.

Kicsinyek és nagyok feszült figyelemmel hallgatták ezután Katona Antalt, a posta vezérigazgatóját, aki a telefon jelentőségét méltatta hallgatóságának.

— A falu hangját most már hallja a város — mondotta egy helyen. Mindenki érezte, hogy ez így is van, hogy akármi történik is

SZÁMITHATNAK A VÁROSRA,

hiszen percek alatt értesíthetik mindenről. De azt is tudják, hogy kinek köszönhetik ezt. Rákosi elvtárs nevének említésekor fergeteges szűnni nem akaró taps viharzott fel, a hallgatók mindegyikének eszébe jutott az, amit Rákosi elvtárs mondott: „Nem lesz az ötéves terv végén olyan falu, amelynek ne lenne telefonja, villanya és bekötőútja. Szavának nem kellett 5 évig várni az ígéret beteljesülésére."

A felháborodásnak és az utálatnak kifejezései hangzottak el, amikor a Rajk-bandáról beszélt a szónok. „Fuj! Kötélre velük!" És elszánt volt a fogadalom, amit a község nevében tett Sudár Ferenc párttitkár: „A szántás-vetési munkák jó teljesítésével adjuk meg a választ a népünk és vezetőnk, szabadságunk és békénk ellen törő gazoknak."

Az ünnepségre nagyon készültek a posta dolgozói is. Kitűnő zenekaruk kihozta magával zongorájukat is. A fák sűrű, esőtől védő lombjai alól most becipelték a ház szűk szobájába és a hangszóron keresztül az esőverte utcán felcsendültek a dalok hirdetve, hogy a falu és város megtalálta egymás kezét.

Nagy siker az Olympia cirkuszban

Nagy sikerrel mutatkozott be Szombaton a vásártéren felállított Olympia Cirkusz. A cirkuszt megtöltő közönség szokatlan nagy tapssal jutalmazta a gyorsan pergő nagy világattrakciókat, az egész előadást el nem múló jókedv és csodálat kísérte végig. A műsor kiemelkedő attrakciói közül a 4 Brabanti lábzsonglőrök, Carodini a humoros varázsló, 3 Motroff a görgőn, 2 Fleit vidám köszörűsök, 3 Rissay a testkultúra képviselői, 2 Fergel excentrikus akrobaták. Négyes táncospár, a Dénes Liliputi társulata, Deddy, Karesi és Tomy a fővárosi Cirkusz mókacsinálói. Végül pedig Cristoff a francia herkules csodálatos produkciói ejtették bámulatba a közönséget. A megérdemelt nagy siker esténként ismétlődik meg az Olympia Cirkusz sátorpalotájában 8 órai kezdettel.

Mozi

APOLLO 21-éig
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 21-éig
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor

PARK
Szeptember 20-án szünnap
Holnap 21-én:
Veszélyes vizeken

Fodrászmunkások! Ma, kedden este fél 7 órakor rendkívüli taggyűlés. — Mindenki pontosan jelenjen meg.

Hírek

SZEPTEMBER 20. KEDD

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsekalja. — **NÉVNAPOK:** R. kat: Euszták, Prot. Friderika. **IDŐJÁRÁS** kedd estig. Mérsékelt szél, változó felhőzet, többnyire eső. A hőmérséklet alig változik.

— **A Magyar Jogász Szövetség** világnézeti előadássorozatában „Az Állam" címmel Ruttkay György pécsi egyetemi tanár 21-én, szerdán d. u. 6 órakor tart előadást az Ifjúsági Otthon földszinti termében.

— **Több mint ezer gyerek sereglett össze** hétfő délután a szakszervezeti székház nagytermében. Élénk szivajgásuk betöltötte a nagytermet, s a vidám kacagás, beszélgetés csak akkor ült el, amikor a Szakszervezetek kultúrautójával érkezett bábjátékos színház két bájos mesejátékát mutatott be. Marchak: Mese a kis bakkecskéről, és „A tornyocska" volt a darabok címe, amit nagy lelkesedéssel tapsolt végig a „nagy" közönség.

— **Halálozás.** Hauk Ádám f. hó 18-án elhunyt. Temetése f. hó 20-án, kedden d. u. 1/4 4 órakor lesz a központi temető ravatalozócsarnokából a családi sírboltba, a r. kat. egyház szertartása szerinti beszentelés után. Gyászolják: felesége, leányai, vejei, unokái, dédunokái és a széleskörű rokonság. (x)

— **Orvosi hír.** Dr. Szántó László bőrgyógyász, gyermekorvos Deák-u. 3. újból rendel. (x)

— **Izgatott a demokrácia ellen.** A népbíróság Rihmer tanácsa hétfőn befejezett Hollósi Lajos siklósi lakos demokráciaellenes izgatási ügyében. A vádlott vásári kereskedő, aki Mezőszilason (Veszprém megye) a kocsmában demokráciaellenes kijelentéseket tett. A népbíróság a büntetett előéletű vádlottat 3 évi börtönre, 10 évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte.

— **Kigyulladt és leégett** vasárnap délután Pécsujhegyen a 11-es számú ház tetőzete. A kivonult pécsujhegyi tűzoltók csak két órai nehéz munkával tudták a tüzet eloltani. A ház, amely a MESZHART tulajdona 15.000 forint értékű kárt szenvedett. Sebesülés nem történt. A megállapítás szerint a tűz keletkezésének az volt az oka, hogy a deszkafüzfal mellé építették a tűzhelyet, amelytől a tüzfal átmelegedett és lángra lobbant.

— **Kisiklott a mecsekszabolcsi** vasútállomáson a Vasas felől jövő szerelvény egy kavicsot szállító kocsija — A forgalom ennek következtében megbénult, csak átszállással lehet lebonyolítani. Sebesülés nem történt. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy idézte elő a kisiklást.

— **Megnyílt a tettyei szálloda.** Már közöltük, — hogy szálloda hiány részbeni csökkentése végett a város vezetősége a Tettye vendéglő melletti villaszerű épületet szállodai célra átalakíttatta. Az új szállodát szombaton délután nyitották meg ünnepélyes keretek között Szlebi Antal városi tanácsnok. A modernül, új bútorokkal és ágyneműkkel berendezett 26 személy befogadására alkalmas szálloda olcsó árakkal áll a vendégek rendelkezésére.

— **Halálos gázolás történt** a Pécsbányatelepet és Ujhegyet összekötő bányászvasútvonalon. Egy tehervonat tőből levágta Szegleti József napszámos fejét. A balesel, vagy esetlegesen öngyilkosság megállapítására bizottság vizsgálatot tartott a helyszínen.

— **Talált tárgyak:** karikára fűzött kulcscsomó és 1 darab aktatáska, — Igazolt tulajdonosaik a kapitányság házipénztárában átvehetik.

Elfogott a rendőrség egy betörőbandát

A közelmultban a felsőgyükési szőlőkben két présházbetörést követtek el egy ifjakból álló betörőbanda. Először Matolcsi Lászlóhoz törtek be. A présházajtót benyomva hatoltak a lakásba és onnan 3600 forint értékű holmit vittek el. Mivel bort nem találtak betörtek a szomszédos Péter Győző kereskedő présházába is és onnan 300 forint értékű holmit és bort vittek magukkal. A rendőrnyomozók a tetteseket kézrekerítették. Velencei Lajos 20 éves gyárvárosi lakos, Pintér (Kopasz) Károly 19 éves Barátúr-utcai lakos, a betörésért és lopásért már háromizben büntetett Szubin Krisztina és Peterácz Ilona volt szigetvári lakos személyében. A betörők a lopott holmikkal a tettyei kőbánya mögötti erdőben tanyáztak heteken át. A lopott dolgokat Szubin Krisztina értékesítette.

A pedagógusok a Párt segítségével megoldják a rájuk bízott feladatokat

Három nevelő „Kiváló munkás" kitüntetést, 28 könyvjutalmat kapott

Vasárnap délután a Munkáskultúrház zsufolásig megtelt nagytermében Béki Ernő elvtárs, a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetének országos főtitkára *kioszlotta a „Kiváló munkáért" jelvényeket és a „Nevelj jobban" mozgalomban kitünt pedagógusoknak a könyvjutalmakat.*

A lelkes, meleghangú ünnepség a Himnusz hangjaival kezdődött, majd Rónaszéki Nándor, a Pedagógus Szakszervezet vármegyei titkára nyitotta meg az ünnepélyt.

Ezután Béki Ernő mondotta el ünnepi beszédét. A „Nevelj jobban" mozgalom célja — mondotta bevezetőben — a szocialista iskola és a szocialista nevelés alapjainak megteremtése. *Ezt a feladatot legjobban a pécs-gyárvárosi állami általános iskola oldotta meg,* mert ebben az iskolában fejlődött ki a legszorosabb kapcsolat a pedagógusok, tanulók, a Párt és a munkásosztály között. A „Nevelj jobban" mozgalom szép eredményeket ért el, azonban tovább megváltoztak azok a tényezők, amelyek létrehozták. Az új tanév alapvetően különbözik a mult évitől. Megszüntették a régi uralkodó osztályok kulturális monopóliumát és *a közép és főiskolák kapuit megnyitottuk a munkásosztály és a dolgozó parasztság gyermekei előtt.* Uj feladatok várnak a pedagógusokra, nagyobb és felelősségteljesebb munka, de érezniök kell azt, hogy *nem lesznek egyedül, velük lesz a Magyar Dolgozók Pártja, az államhatalom és a tömegszervezetek támogatása,* amely segítségével megfogják oldani jövendő feladatukat. Végül a Rajk-banda összeesküvésével foglalkozott.

Béki Ernő nagy tapssal fogadott beszéde után átadta a „Kiváló munkáért" kitüntetéseket *Meskó* Gyulának, *Krivanek* Vilmosnak és *Csernay* Klárának, majd az alábbi 28 pedagógusnak osztotta ki a „Nevelj jobban" mozgalomban kisejtett kiváló munkájuk jutalmaként a könyvutalványokat: Dr. Ambrus Géza, Barabás Ilona, Barrois Béla, Bátori Jenő, dr. Czéh Károly, Fazekas Istvánné, dr. Fábián Pál, Feke e Ilona, Gádor Emil, Hermann István, Csaba Ferenc, Kerényi József, Keserü István, Kiss Ferenc, Merkle József, Meszléri Ibolya, Rádfai Edit, Péter Ernő, Rónaszéki Nándor, Sebők Béla, dr. Selymes Ferenc, dr. Temesi Mihály, Turák Jánosné, Temesi Károly, Végh István és Veyse Keresztély. Ezután átadták a Centenáriumi Emlékbizottság Petőfi-emlékplakettjeit Rónaszéki Nándornak és Csernay Klárának.

A kitüntetettek nevében Meskó Gyula köszönetét fejezte ki a Magyar Dolgozók Pártjának és nagy vezérének Rákosi Mátyásnak, valamint a Pedagógusok Szakszervezetének. Ezután határozati javaslatot terjesztett a taggyűlés elé, amelyben *háláját és köszönetét fejezte ki az MDP-nek és Rákosi Mátyásnak a háromévos terv és az újjáépítés eredményeiért és a Rajk-féle összeesküvés leleplezéséért, kérve, hogy az igazságszolgáltatás keze a legkeményebben sujtson le a magyar nép árulóira.*

A hozzászólások során Heid Jenő az MDP megyei bizottsága, Szabó Ferenc a SZOT megyei bizottsága, Szabó Károly a tankerület, Garai Gáspár Pécsbányatelep dolgozói, Fenyvesi Károly pedig az élmunkások nevében mondott köszönetet a pedagógusoknak eddigi eredményeikért és biztosította őket további támogatásáról.

A lelkes hangulatú ünnepség az elnöki záró szó után a Közársaságí induló eléneklésével ért véget. Az ünnepség után kultúrműsor következett.

Zászlót avatott a Magyar Dolgozók Pártja Pécs-állomási szervezete

Szombaton este zászlóavató ünnepséget tartott az MDP Pécs-állomási alapszervezete a Vasutas Sportcsarnokban. Az ünnepség megkezdése előtt a vasutas zenekar játszott, majd Szigetvári Elek elvtárs ünnepi megnyitót, Gyócsi Jenő elvtárs, munkásigazgató pedig ünnepi beszédet mondott. — Vezessen ez a zászló a munkaversenyben is diadalra! — mondotta és arról a győztes harcról emlékezett meg, amelyet a Párt folytat a szocialista ország megvalósítása érdekében. Czárt Ferenc, a nagypécsi pártbizottság tagja kiemelte a szocialista munkaverseny jelentőségét, azt az eredményes erőfeszítést, amely egyrészt hozza gazdag gyümölcseit az ország életében, Éltette ezután a Pártot, amely megakadályozta, hogy Rajkék hazaáruló bandája végrehajtsa aljas tervét.

Ezután következett a zászló átadása és átvétele. Molnár Istvánné elvtárs, élmunkásnő, zászlóanya adta át a gyönyörű vörös-arany zászlót Kulcsár József elvtársnak, az állomási alapszervezet titkárának. A zászlószegek beverése után ifj. Kiss Ferenc szavalta Szurkov:: „A győzők" cimű verset, nagy sikerrel. Az ünnepség végén a vasutas zenekar az Internacionálét játszotta. Ezt követőleg a kultúrgárda adott szórakoztató műsort.

Börtönre ítélt feketecséplők

Az uzsorabíróság Szendrődi tanácsa a hétfői napon tárgyalta a szentdienesi feketecséplők közellátás érdekeit veszélyeztető bűnügyét. Szentdienes községben ez év augusztus hónapjában cséplést végzett a faluban Horváth József cséplőgép-ellenőr és Jobbágy Antal cséplőgép-bérlő, a gép felelős vezetője. Az elcsépelt gabona mennyiségét nem vezették be teljes egészében a cséplési könyvbe és ezzel 70 mázsa gabonát vontak el a közellátástól.

Az uzsorabíróság Horváth József cséplési ellenőrt egy és félévi börtönre, 5 évi politikai és hivatal jogvesztésre, 500 forint vagyoni elégtételi fizetésére ítélte. Ezenkívül, a bíróság mellékbüntetésként elrendelte a vádlottnak a községből félévre való kitiltását és a büntetés dobszó útján való közzétételét. Jobbágy Antal másodrendű vádlottat a bíróság 1 évi börtönre, 5 évi politikai és hivatali jogvesztésre és a községből három hónapra való kitiltásra ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett. Az ítélet nem jogerős.

MNDSZ HIREK

A gyárvárosi MNDSZ 21-én, nőnapot tart orvosi előadóval. Kérik az asszonytársaka: minél nagyobb szám ban jelenjenek meg.

KIOSZ HIREK

Kedden este 7 órakor a KIOSZ építőipari szakosztálya (ács, előfedő, kőművesmester, kőműves iparos, kőfaragó, cementárukészítő, kéményseprő, kályhás, építőmester) fontos ügyben gyűlést tart.

KIOSZ faeszlergályos, faműrészelő, festő, kefekötő, parkettázó szakcsoportja 20-án, kedden este 6 órakor a progresszív tagdíj megállapítása tárgyában gyűlést tart. Az illetékes szakcsoportok tagjai feltétlen megjelenését kérik.

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Szakszervezet

Fodrászmunkások, akik tagdíjhátralék miatt tagságukat veszítették a most lévő tagtoborzás keretében visszaszerezhetik összjogosultságukat. Jelentkezés a keddi és csütörtöki pénztárórákon. Szemináriumra és szaktanfolyamokra szintén lehet jelentkezni.

— **Rajztanfolyam** felnőtteknek és gyermekeknek okt. 1-én ismét elkezdődik. Jelentkezés Gádor, János-utca 12. szám. Plakát és reklámtervezést is vállalok. (x) (1436)

— **A Nemzeti Parasztpárt** pécsi szervezete felhívja tagjainak figyelmét arra, hogy ma, 20-án délután fél 7 órai kezdettel taggyűlést tart. — Feltétlen és pontos megjelenést kér

KALMÁRROSTÁKAT, jókarban lévőket megvételre keres a Terményforgalmi NV kirendeltsége Pécs, Széchenyi-tér 13. ez. Ajánlatokat fenti címre kérjük. (14.596)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József, fodrászmester. (14.440)

Pártélet

KEDDI PÁRTNAPOK

Ma, kedden este 7 órai kezdettel a következő helyeken tartanak pártnapokat: Pécsbányatelep, előadó Lendvai József, Borbálatelep előadó: Bakán József, Erzsébettelep előadó: Veress Gyula, Meszestelep: előadó: Izsák József, Ujhegy telep előadó: Gábor Sándor, Szőlőhegy (Ujhegy) előadó: Illés József, Mecsekszabolcs telep előadó: Havas József, Mecsekszabolcs falu előadó: Láng György, Somogy telep előadó: István János, Somogy falu előadó: Bernáth János, Vasas telep előadó: Csizmadia Ferenc, Vasas falu előadó: Czárt Ferenc, Hársas telep előadó: Drilos Kovács József, Komló előadó: Städinger István, Nagymányok előadó: Vadon Antal, Szászvár előadó: Drák Ferenc, Máza előadó: Takács József, Váralja előadó: Rubes Ferenc, Budai I. előadó: Radó István, Budai II. előadó: Czeit József. Belváros előadó: Kászon József, Gyárváros előadó: Várkonyi Ferenc, Kertváros előadó: Vértes Ferencné, Siklósi Pleskó Kálmán, Szigeti előadó: Láng Györgyné. Az előadások kedden dél előtt 12 órakor a pécsi pártbizottságon a sillabuszt vegyék át.

Ma délután 5 órakor a Dr. Doktor Sándor Kultúrház nagytermében minden népnevelő szemináriumi előadó feltétlenül jelenjen meg.

Gépjárművezető-képző tanfolyam

Az Állami Autóműszaki Intézet IX. hó 26-án nyitja meg Pécsett az Állami Műszaki Középiskolában (Rákóczi ú. 79. sz.) második alapfokú tanfolyamát. A tanfolyam 6 hétig tart és a motorkerékpár, személygépkocsi és tehergépkocsivezetés teljes elméleti és gyakorlati anyagát felöleli. A tanfolyamra 60 hallgató nyerhet felvételt, elsősorban személy- és tehergépkocsivezető kiképzésre. Kizárólag motorkerékpárvezetői kiképzésre csak az ez után fennmaradó helyekre fogadunk el jelentkezést. A gyakorlati oktatás az Intézet saját személy- és tehergépkocsijain történik. A tanfolyam díjai:

motorkerékpár elmélet	75 Ft
személygépkocsi elm. gyak.	300 Ft
tehergépkocsi elm. gyak.	360 Ft
személygépkocsi csak elm.	200 Ft
tehergépkocsi csak elm.	210 Ft
személygépkocsi és tehergépkocsi elm. gyak.	450 Ft

Felhívjuk a figyelmet, hogy a gépjárművezetés hivatásszerű gyakorlására csak az Intézet tanfolyamán szerzett vezetői igazolvány jogosít. Az Áll. Autóműszaki Intézet hallgatói részére, vidékről való bejárás esetén, ha a tanfolyam székhelyén fizetéssel járó foglalkozásuk nincs, és ezt a körülményt kellőképpen igazolni tudják, a Máv mérsékelt áru havibérletjegyet ad ki. A tanfolyamra jelentkezni a rendőrség gépjárműosztályán (Kossuth Lajos-u. 5. I. em. 115.) lehet: A tandíj jelentkezéskor fizetendő.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek szoba-konyhás lakást sürgősen, a budai részen. Címeket kérem 14.474 sz. alatt a kiadóba leadni.

ÖRÖKLAKÁS 1x2 szoba hallos legmodernebb eladó **Bod** közvetítőnél. (14.531)

Minden külön értesítés helyett.

†

Fonyó Istvánné sz. Wondra Paula úgy a maga, mint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtól mélyen sújtva jelenti, hogy forrón szeretett édes huga

Wondra Emilia

hosszú szenvedés után szept. hó 16-án reggel 1/2 10 órakor hűn szeretett barátnője karjai között Istvándiban csendesen elhunyt és visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat szept. hó 18-án d. u. 1/2 3 órakor mély részvét mellett Istvándiban helyezték nyugvó helyére.

Lelkeüdvéért az engeszt. első szentmise áldozatot f. hó 22-én reggel, 1/2 8 órakor az Ágostonteri plebánia templomban mutatják be az Egek Urának.

Gyászolják még: **Fonyó István** sógora, **dr. Csernus Józsefné** sz. **Fonyó Györgyike** unokahúga, **Fonyó Miklós** unokaöccse, **dr. Csernus József** unokasógora, **Valérka** keresztfia. **Iger Margit** hűn szeretett barátnője és a széleskörű rokonság.

HASZNÁLT férfiruhákat, télikabátokat magas áron vesz. Hetényi Dezső, Zsolnay Vilmos-utca 13. (14.500)

KERESEK házakat, öröklakásokat, szőlőket ügyfeleimnek. Tel.: 19-97 **Decleva,** Ferenciek-u. 14. sz.

ÖRÖKLAKÁS a Szabadság-út 56. számú új házban 1x3 szobás modern, eladó **BOD** közvetítőnél. (14.531)

EMELETES HÁZ a Jókai térnél ajándékáron alul 26 ezer eladó. **BOD** közvetítőnél. (14.531)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros faműrészelő vállalatának. György-utca 6. szám. (14.442)

ELCSERÉLNÉM belvárosi, modern garzon lakásomat egy szoba konyhás lakásra. Cím: 4439. szám alatt a kiadóban.

HÁBORU ELŐTTI Perhepar májfinomkenőtiót keresek megvételre. Klímó-u. 8. sz.

LAKÓTÁRSNŐT (diák leányt) kosztra felveszek Mihály-u. 11. sz. (4487)

BUTOROZOTT szoba kiadó férfi részére. Bartók Béla-utca 9. (volt Árpád-utca.)

ELADÓ egy keveset használt ipari varrógép. Cím: 4486. szám alatt a kiadóban.

MAGAS ÁRAT fizetek női és férfi karóráért és szerkezetért. Reizer órásmester. Ferenciek-u. 50/2. (14.523)

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: **RADÓ ISTVÁN**
Felelős kiadó: **SZIKRA SÁNDOR**
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 30-27
A nyomdáért felel: **Vértes Ferenc**
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevá tó helve

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól
hetenként jelenik meg.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.
A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelentetése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben ez ellen él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl, majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.
Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-374

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZERDA, 1949 SZEPTEMBER 21

Az őszi mezőgazdasági versenyben való lelkes csatlakozással válaszol Baranya dolgozó parasztsága Rajkék árulására

Szalai András útja a pécsi sztrájktöréstől a hazaárulásig

Honvédnapon búcsúztak a tisztképző iskolára induló pécsváradi járási fiatalok

A tanuk mindenben megerősítették a kémbanda gyalázatos bűnlajstromát

A népbíróság szerdán délelőtt folytatja a főtárgyalást

A népbíróság hétfőn délután Korondy Bélát és Justus Pált hallgatta ki. Erről az alábbiakban számolunk be:

Elnök: Korondy Béla álljon ide. Megértette a vádat?

Korondy: Igen, megértettem

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Korondy: Igen.

Elnök: Mondja el, milyen rangban és milyen beosztásban és mennyi időn keresztül teljesített ön csendőrségi szolgálatot a Horthy-rezsim alatt?

Korondy: A Ludovika Akadémia és a csendőrtiszti tanfolyam elvégzése után 1939-ben kerültem ki a csendőrségre, mint hadnagy. 1942-ig különböző vidéki beosztásokban, 1942-től pedig Budapesten az államvédelmi központ vezetőhelyettesének segédtisztjeként teljesítettem szolgálatot.

Korondy a továbbiakban beszámolt felszabadulás utáni karrierjéről: A hozzá hasonló múltú Pálffy először a katonapolitikai osztályra, majd a határőrség főparancsnokához helyezi fontos beosztásokba.

Pálffyval együtt fasiszta tiszteket igazolnak, ezekkel raknak meg minden fontos katonai poziciót.

Tevékenységünk minden iránya az volt — mondja —, hogy lehetőleg minél több Horthy-hadseregbeli tisztet mentsünk meg a felelősségrevonástól és ezeket a demokratikus hadseregnek különböző beosztásaiban helyezzük el.

Volt csendőrtisztek vezető állásokban

Elnök: Beszéljen arról, hogy ezt a tevékenységet, amelyet már megkezdett a honvédelmi minisztérium keretében, a belügyminisztériumnál hogyan folytatta?

Korondy: 1946 novemberében kerültem át a belügyminisztériumba. Itt hasonló kép fogadott, mint ami a határrendőrségnél, illetve a katonapolitikai osztályon volt.

A vezető beosztásokban volt csendőr és rendőrtisztek voltak.

1947 tavaszán kaptam utasítást Rajkitól arra, hogy szervezzek meg egy különleges gépesített, gyorsan mozgó zászlóaljat. Ez a zászlóalj komoly fegyveres erőt jelentett, amely az akkori viszonyok között nehézfegyverekkel, gépesített egységeivel bármilyen katonai feladat önálló megoldására alkalmas volt Magyarországon. Ez volt az a zászlóalj, amelyre Rajk puccs esetén elsősorban számíthatott.

Elnök: Ki volt ennek az összeesküvésnek belföldi és külföldi vezetője?

Korondy: Az összeesküvésbe engem először Rajk László vont be, később aztán Pálffy György is felvette velem a kapcsolatokat.

Elnök: A külföldi irányító, sugalmazó ki volt? Tud erről?

Korondy: Velem Pálffy annyit közölt, 1949 áprilisában, hogy Jugoszláviából titoista vezetői is tudtak az összeesküvés tervéről, fegyveres támogatást ígértek a puccs esetére és ez minden bizonnyal biztosítani fogja részünkre a sikert. Arról különben személyes tapasztalataim is voltak, hogy Rajk László a jugoszláv titoista vezetőkkel kapcsolatban volt, mert 1947-ben, amikor Tito budapesti tartózkodása után Kelebiára vadászatra mentünk le, Rajk tárgyalt Rankovicscsal és Gyilasszal.

Elnök: Ön, mint ennek az összeesküvésnek résztvevője, milyen feladatot kapott saját személyét illetően?

Korondy: Rajktól azt a feladatot kaptam, ami az ő terve volt, hogy én szervezzek egy olyan különítményt volt csendőr-, rendőr- és honvéd tisztekből, akiknek segítségével

a kormány tagjait, elsősorban Rákosi, Gerő és Farkas minisztereket őrizetbe tudjuk venni.

Elnök: Amit most mond, az nem egészen egyezik azzal a meghatározással, amit az előbb valott, hogy fizikai megsemmisítés.

Korondy: Kérem, az ugyanaz.

Elnök: Rajkkal ön mikor beszélt utoljára?

Korondy: Rajkkal 1948 októberében, a belügyminisztériumban beszéltem utoljára. Ez alkalommal azt mondotta nekem, fontos az, hogy a rendőrségnél lévő poziciómat megtartsam, mert az összeesküvéssel kapcsolatban tervei nem változtak és ezek végrehajtásában a rendőrségnél szükség van rám.

Elnök: A védelemnek van kérdése? Nincs.

Elnök: Üljön le Korondy. Justus Pál vezessék elő.

Justus: Trockista meggyőződésem tett a rendőrség szövetségesévé

Elnök: Justus Pál, megértette a vádat?

Justus: **A vádat megértettem.**

Elnök: Elismeri bűnösségét?

Justus: Elismerem bűnösségemet és őszintén sajnálom, amit elkövettem. (Felháborodott moraj).

Elnök: Beszéljen először is arról, mikor és milyen körülmények között szervezte be önt Hain Péter a Horthy-rendőrség besugójává?

Justus: 1930—31-ben én már kialakult trockista meggyőződéssel bírtam, amelynek lényege a Szovjetunió és a Kommunista Párt elleni küzdelem volt. 1930-ban létrehoztam egy trockista szervezetet is, amelynek „Opozició" volt a neve. Annak, hogy

a szervezet tevékenysége kizárólag az illegális Kommunista Párt ellen irányult,

az lett a következménye, hogy a horthysta rendőrség nemcsak tűrte, hanem kifejezett jóakarattal támogatta ezt a mozgalmat. Maga a beszervezés a következőképpen történt: 1932 augusztusában egy összejövetelen rajtaütött a rendőrség Hain Péter személyes vezetésével. Miután az összes többieket kihallgatásuk után szabadlábra helyezték, engem Hain Péter külön behívott dolgozószobájába és ott azt mondotta, hogy bár módjában volna engem súlyosan megbüntetni és egyéb fenyegetésekkel is élt, ennek ellenére eltekint ettől, amennyiben hajlandó vagyok a rendőrségnek rendszeresen jelentést adni.

Ezt a... (gondolkozik) felszólítást én elfogadtam.

Elnök: Kiket súgolt be a földalatti forradalom résztvevői közül a politikai rendőrségnél?

Justus: (Hosszabb habozás után) 1932 végétől 1936-ig külföldön tartózkodtam. 1936 nyarán jöttem vissza és eközben azt az utasítást kaptam a politikai rendőrségtől, hogy elsősorban a kommunisták és a kommunista szimpatizánsok munkájáról tegyek jelentést, főleg azokról, akik a Szociáldemokrata Párt és a különböző munkás kultúrszervezetek legális keretei kihasználva dolgoznak.

Ezután Justus elmondja, hogy

1936-tól 1941-ig rendszeresen minden párttevékenységről értesítette a rendőrséget.

— Összefoglalólag azt szeretném mondani a rendőrségnek végzett besugó munkámról, hogy... (habozik) bár Hain Péter fenyegetésekkel kényszerített arra, hogy ezt a szerepet elvállaljam, mai szemmel egész világosan látom, hogy

trockista meggyőződésem és tevékenységem tett engem először a rendőrség tényleges szövetségesévé.

Elnök: A lényege ennek az idáig tárgyalt kémtevékenységnek az, hogy a szociáldemokrata pártszervezetben teljesen felderítette a politikai rendőrség előtt a kommunista befolyás érvényesülését.

Justus: Amit tudtam, azt elmondtam a rendőrségen.

Elnök: Az előbb már el akarta kezdeni franciaországi időszakát. Milyen feladatokat végzett ugyancsak a magyar politikai rendőrség megbízásából?

Justus: 1932-ben, amikor Hain Péter hivatott, elmondtam neki, hogy miután elvesztettem állásomat, Párisba akarok költözni és ott mint újságíró dolgozni. Hain erre azt válaszolta, hogy csak azzal a feltétellel járul hozzá külföldi utazásomhoz, ha

ott is folytatom a rendőrségnek tett szolgálatomat,

oly módon, hogy Párisba érkezésem után jelentkezem az ottani magyar követségen és ott fogom megkapni a további utasításokat.

1932 végén utaztam el, de csak több, mint egy esztendővel később jelentkeztem a párisi követségen, mert időközben hosszabb időt töltöttem Bécsben és Berlinben.

Mindkét helyen ottani trockistákkal kerültem kapcsolatba, köztük a nemzetközi trockista mozgalom vezetőivel.

Ezután — az elnök kérdéseire — párisi tevékenységéről számol be Justus. Elmondja, hogy mint közismert trockista, „nem tudta feladatát elvégezni" a franciaországi magyar kommunisták között, azok bizalmatlansága miatt. A felszabadulás után a J/17 fedőszámú, rendőrspicli, trockista Justus habozás nélkül folytatta szovjetellenes tevékenységét.

Justus: A francia titkos szolgálat számára engem

a budapesti francia követség attaséja, François Gachot szervezett be.

akit én körülbelül 1938 óta ismertem.

Elnök: Tartalmilag milyen információkat szolgáltatott?

Justus: A felszabadulás előtt főleg a két munkáspárt viszonyáról, a két munkáspárt közötti súrlódásokról, az egyesülés után a Magyar Dolgozók Pártja központi vezetőségi üléseiről és egy sor különböző készülő és többé, vagy kevésbé bizalmas jellegű kormányintézkedésről. Például — nem emlékszem valamennyire —

a szövetkezeti kérdésben, azután a kulákok elleni, a klerikális reakció elleni előkészületben lévő és más hasonló kormányintézkedésekről és párthatározatokról.

Justus közvetlen kapcsolata Rankovicscsal

Az elnök kérdéseire Justus részletesen beszámol az amerikai jugoszláv kémszervezetbe való beszervezéséről. A beszervezést Jávorszky őrnagy végezte el.

Elnök: Ezzel tehát ön a jugoszláv hírszerző szerveknek beszervezett ügynöke lett.

Justus: Igen.

Elnök: Mint ilyen ügynök, milyen kapcsolatba került ön magával Rankovics belügyminiszterrel?

Justus: Jávorszky már ezen az első találkozáson azt mondotta nekem, hogy Rankovics kifejezett utasítására fordul hozzám. Azután azt mondotta, Rankovics olyan fontosnak tartja az én szerepemet, hogy nem a Budapesten dolgozó jugoszláv ügynökökkel fogok kapcsolatban állni, hanem

külön futárok útján magával Rankovics belügyminiszterrel.

Elnök: Mikor és milyen első feladatot kapott ezután közvetlenül Rankovicstól?

Justus: (Rövid gondolkodás után) Az első ilyen közvetlen feladatot nem az első találkozás alkalmával, hanem 1948 áprilisában kaptam, amikor Rankovics külön megbízottjaként egy magát Vadas Ferencnek nevező ember jelentkezett nálam és Rankovics megbízásából (gondolkodik) közölte velem, hogy

a főfeladat a Szovjetunió befolyása elleni küzdelem Magyarországon.

Rankovicsnak az az információja, hogy nemcsak két részből fog állni az egyesült munkáspárt, tehát a volt szocialdemokratákból és a kommunistákból, hanem a Kommunista Párton belül is van egy elég erős csoport ilyen nacionalista-kommunista csoport és próbáljak ezen az úton informálódni és evvel kapcsolatot keresni.

Már 1944-ben amerikai tisztek parancsoltak a jugoszláv hadseregben

Elnök: A két munkáspárt egyesülése után milyen feladatokat kapott Rankovicstól?

Justus: A formális egyesülés után csak egyizben találkoztam már Rankovics megbízottjával, ismét Vadassal éspedig 1948 őszén. Ekkor Vadas is, mint Rankovics személyes utasítására felvázolta előttem az egész tevékenységemnek a perspektíváját, a távolabbi célját. Azt mondotta, hogy az ő céljuk — és feltételei, hogy ez a cél az enyém is, —

Magyarországot elszakítani a Szovjetuniótól és a többi népi demokráciától és Jugoszlávia mellé állítani.

Ez azonban csak úgy lehetséges, hogyha a jelenlegi kormányt megdöntik. Rankovics megbízásából kérdez engem, hogy milyen erőket tudnék ilyen irányú mozgalomnak a rendelkezésére bocsátani.

Elnök: Most összegezze azt, hogy a jugoszláv hírszerző szervektől, hivatalos tényezőktől kapott megbízatásokat ön mennyiben foganatosította, milyen lépéseket tett?

Justus: Szabad még az előbbivel kapcsolatban? Azt hiszem, hogy van jelentősége.

Elnök: Honnan szerezte ezeket az adatokat?

Justus: Én a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja voltam s ezen a réven megvoltak ezek az információim. Ezenkívül átadtam Gachot-nak a jugoszlávok számára gyűjtött anyag egy részét is, végül pedig több felvilágosítást adtam neki a Magyar Rádió szervezeti és politikai kérdéseiről.

Elnök: Tessék.

Justus: 1948 októberében, tehát az utolsó találkozás alkalmával én feltettem a kérdést Vadasnak, hogy végeredményben hogyan képzelik ők azt hogy Jugoszlávia egyedül szembefordul a Szovjetunióval, az összes népdemokráciákkal? Milyen erők felett rendelkeznek? Erre Vadas, ha nem is betű szerint, de nagyon értelmű célzásokat tett arra, hogy igen erős szövetségesekre, igen erős nemzetközi támogatásra számítanak és

számíthatnak, amit én már akkor sem érthettem másképp, mint úgy, hogy angolszász, különösképpen amerikai támogatással számolnak és ezt ismét Rankovics nevében közölte velem.

Már akkor eszembe jutott az, hogy 1944-ben, amikor én Jugoszláviában tartózkodtam és a jugoszláv hadsereg tagja voltam, nagyon sok angol, de főleg amerikai tisztet láttam és már akkor az volt a helyzet, hogy

egészen jelentéktelen, szóval alacsonyabb rangú amerikai tisztek adtak utasításokat jugoszláv törzstiszteknek és tábornokoknak, szóval ők voltak a tényleges irányítók és urak Jugoszláviában.

Ez volt az, amit hozzá akartam fűzni.

„Két illegális csoportot szerveztem"

Elnök: Megismétlem az előző kérdésemet, hogy a jugoszláv hírszerző szervektől kapott utasításokat ön mennyiben hajtotta végre?

Justus: A helyzet az, hogy elég hamar láttam, hogy nem a jelentések voltak a legfontosabbak, hanem bekapcsolásom a jugoszlávok által a magyar népi demokrácia ellen mozgósított erők közé.

A feladat az volt, hogy szedjem össze mindazokat az elemeket, amelyek szemben állnak a magyar népi demokráciával.

Elnök: Hogyan szedte össze ezeket az elemeket?

Justus: Mindenekelőtt

az eddiginél intenzívebb propagandát, agitációt folytattam a magyar népi demokratikus rendszer ellen,

különböző kül- és belpolitikai kérdésekben a kormány és a Párt álláspontjával ellentétes álláspontokat próbáltam terjeszteni. Azután magam

két illegális csoportot szerveztem.

az együttet egy szűkebb körűt, teljesen megbízható politikai híveimből, a másik tágabb és nagyrészt intellektueleket magában foglaló csoport volt. Azután az egyik ilyen pártellenes frakció vezetőjével, akit régebben ismertem, Demény Pállal, már 1946-ban felvettem a kapcsolatot, szóval még mielőtt jugoszláv szolgálatba kerültem volna. Ő ugyanis a börtönből illegálisan levelet írt nekem és arra kért, hogy az ő frakciójának a tagjait hozzam be a Szociáldemokrata Pártba és helyezzem el. Ezt megtettem, illetve igyekeztem végrehajtani Azután

egy sor bizalmas információt adtam Rankovics megbízottainak.

Még azt akartam mondani, hogy ezt a tevékenységet, amelyet most összefoglaltam, részben még a jugoszláv kémszolgálattal való kapcsolat előtt megkezdtem, de azt is, amit megkezdtem,

kifejezetten Rankovics személyes utasítására erősítettem, fokoztam.

Titonak a példája, az a tény, hogy Rankovics ügynökei és megbízottai állandóan egy egészen nagyszabású magyarországi mozgalomról beszéltek a rendszer ellen, az, hogy többé vagy kevésbé nyíltan az amerikai kapcsolatokra és amerikai támogatásra hivatkoztak, fokozta és lényegesen erősítette az ilyen tevékenységemet.

A tanácselnök ezután a főtárgyalás folytatását kedd reggel 9 órára tűzte ki.

Megkezdik a tanukihallgatást

A népbíróság kedden reggel folytatja Rajk László és bűntársai bűnügyének tárgyalását. Jankó Péter tanácselnök kilenc óra után néhány perccel megnyitja a tárgyalást. A fogházőr jelenti, hogy Justus Pál vádlottat előállította.

Elnök: A népbíróság tagjainak van kérdésük? (Nincs). A népügyész urnak? (Nincs). A védelemnek? (Nincs). Jöjjön le Justus Pál.

Elnök: Következik a bizonyítás.

Az elnök elsőnek dr. Bokor Lajos tanút kéri a különtanács elé, ki az elnök kérdésére elmondja, hogy nyugalmazott rendőrkapitány,

Rajk Lászlóval sógorsági viszonyban áll,

nincs haragban vele.

Elnök: Hogyan, milyen körülmények között szervezte be 1931-ben Hetényi Rajk Lászlót?

Bokor: 1931 őszén megjelent a hivatalomban Rajk László bátyja, Rajk Gyula. Közölte velem, hogy öccsét előállították a főkapitányságra és őrizetbe vették. Arra kért, hogy intervenciójuk érdekében

Én vállalkoztam erre az intervencióra.

A politikai osztály vezetőjéhez, Hetényi Imre főkapitányhelyetteshez mentem. Erre Hetényi behívatta Rajk Lászlót és az íróasztalán elétehelyezett egy gépírásos nyilatkozatot. Azt mondta, hogy amennyiben Rajk László ezt aláírja, az ellene indított büntetőeljárást azonnal beszünteti, őt pedig haladéktalanul szabadonbocsátja.

Rajk ezután a nyilatkozatot aláírta.

A nyilatkozatban körülbelül ez volt: A'uirott Rajk László kötelezem magam arra, hogy minden tudomásomra jutó olyan esetet, amely a bolseviz.musnak, illetőleg a kommunista forradalomnak magyarországi előkészítésére vonatkozik, bizalmasan haladéktalanul fel fogom jelenteni a rendőrség politikai osztályának.

Így történt, ezzel az aktussal Rajk László beszervezése.

Rajk eredményesen dolgozott a rendőrségnek

Ezután Rajk László csehszlovákiai útjáról folyik a tanúkihallgatás.

Elnök: Ön kapott közlést Sombor-Schweinitzertől, aki a politikai rendőrség helyettes vezetője volt, 1936-ban Rajk Lászlónak Csehszlovákiába való illegális átdobását illetően?

Bokor: Igen. 1936 tavaszán felkeresett engem Sombor-Schweinitzer és bizalmasan közölte velem, hogy

Losonc és Salgótarján között egy kommunista futárszolgálat van,

amelynek tagjai illegálisan szokták átlépni a határt és neki az a gyanúja, hogy ez a futárszolgálat tartja az érintkezést a csehszlovákiai és magyarországi kommunisták között. Közölte, hogy ennek a futárszolgálatnak a felderítésére Rajk Lászlót szemelte ki. Arra kért, járjak el Rajknak Csehszlovákiába történő átdolgozása ügyében, hogy

Rajk Csehszlovákiában úgy tűnhessék fel, mint aki Magyarországon üldözött politikai menekült.

Vállalkoztam, hogy ezt feladatot teljesítem. Rajk átdolgozása detektív kíséret mellett meg is történt.

Elnök: Tud arról, hogy Rajk csehszlovákiai útjával kapcsolatosan a politikai rendőrségtől újabb utasítást kapott?

Bokor: Csak annyit tudok, amennyit Sombor-Schweinitzer nekem ennek az ügynek a bevezetése során, mint előbb is említettem elmondott.

Elnök: Arról tud-e, hogy Rajk a kapott feladatot Csehszlovákiában hogyan teljesítette?

Bokor: Az átdolgozást követő néhány nap múlva alkalmilag találkoztam Sombor-Schweinitzerrel.

Ő azt mondta, hogy Rajk, mint a hozzá érkezett jelentésekből kitűnik, a kapott feladaton eredményesen dolgozik.

Elnök: A népbíráknak van kérdésük a tanúhoz? (Nincs). A népügyész úrnak? (Nincs). A védelemnek? (Nincs). Rajk László, nincs valami észrevétele?

Rajk: Semmi megjegyzésem nincs.

Az építőmunkások sztrájkjának megbuktatása

Jöjjön be Borszéki Oszkár tanú.

Elnök: Foglalkozása?

Borszéki: Nyugalmazott rendőrnyomozó alezredes. Az elnök kérdéseire Borszéki Bokor tanuvallomásával egyezően

részletesen elmondja Rajk rendőrbesugói beszervezését.

Elnök: Tud arról valamit, hogy Rajk László lebuktatott, kiadott a politikai rendőrségnek egy illegális csoportot 1932-ben?

Borszéki: 1932-ben Hain Péter kijelentette előttem, hogy Rajk besúgása és agent provocateursége révén

sikerült a főiskolások illegális csoportját felgöngyölíteni.

Ugyancsak Hain Péterről szerzett tudomás: arról, hogy Rajk László besugása és agent provocateursége révén ki lehet emelni az illegális nyomdát és Kőbánya környékén az illegális kommunista röpcédulák terjesztőinek nevéhez tudott jutni.

Elnök: Hát arról tud-e, hogy 1935-ben Rajk megbuktatta az építőmunkások sztrájkját?

Borszéki: 1935-ben maga Hetényi mondta el nekem, hogy

Hain Péter Rajk működésével nagyon meg van elégedve

és legutóbb megbízta őt, hogy furakodjon be a MÉMOSZ sztrájkbizottságába és ott provokáljon valamilyen sztrájkot és mint sztrájkbizottsági tag vegye rá a MÉNOSZ vezetőségét, hogy valamilyen nagyobbszabású tüntetést rendezzen.

Rajk ennek a feladatnak teljesen eleget tett,

provokálta a tüntetést, de Hain Péter rövid idejében beavatkoztak ebbe, megakadályozták és egyben a kitört sztrájkot likvidálták. Ezzel kapcsolatban 200 munkást helyeztek rendőri eljárás alá.

Szálasi híve vagyok — védekezett Rajk a hadbíróságon

Ezután dr. Jánosi Ferenc volt hadbíró százados kihallgatására került sor. Jánosi ügyvédként résztvett a Szálasi-féle hadbíróság 1945 márciusában az ellenállási mozgalom egy csoportjának ügyében tartott tárgyalásán. Itt tárgyalták Rajk ügyét is. Rajk mindenekelőtt tagadta bűnösségét, vallja Jánosi. Arra vonatkozóan, hogy

úgy ő, mint családja a Szálasi-rendszernek híve

a jogkörrel felruházott államtitkári minőségben lévő Rajk Endre testvérbátyja kihallgatását kérte.

A bíróság Rajk Endrét kihalgatta, aki kijelentette, hogy

testvéröccse, Rajk László, nem folytatott semmi baloldali tevékenységet,

illetőleg igazolta azt, hogy a rendőrség részére Rajk László már 1931-től kezdve Szálasiig bezárólag, Szálasi ideje alatt is, tevékenységet fejtett ki. Igazolta továbbá, hogy testvéröccse, Rajk László a rendszernek nem ellensége, hanem híve.

Elnök: Rajk László a tárgyaláson a politikai rendőrséggel való együttműködését hogyan hozta fel mentségére és ezzel kapcsolatban kiknek a megidézését kérte a tárgyalásra?

Jánosi: Elsősorban

Heténynek, majd Hetényi utódjának Sombor-Schweinitzernek és Szálasi politikai vezetőjének, Hain Péternek a kihallgatását kérte.

Elnök: Ön a haditörvényszék elnökétől milyen utasítása kapott ebben az ügyben, mint a vád képviselője?

Jánosi: Közvetlenül a perbeszédek előtt kaptam egy utasítást arra vonatkozólag, hogy csak röviden foglalkozzam Rajk László ügyével és különösképpen arra utasított, hogy

ne foglalkozzam Rajk Lászlónak a politikai rendőrséggel való kapcsolatával.

Elnök: A fasiszta bíróság ezek után milyen ítéletet hozott Rajk ügyében és milyent a többi vádlottársa ügyében?

Jánosi: Ebben az ügyben

Rajk Lászlót felmentették a hazaárulás vádja alól,

a többi vádlottra vonatkozóan igen súlyos büntetést szabott ki, részben halálos büntetést, részben pedig a legsúlyosabb szabadságvesztés büntetést, életfogytiglani fegyházat.

Rajk üzenete Sombor-Schweinitzerhez, az amerikai kémhez

Az elnök azután Stolte István kihallgatását rendeli el.

Elnök: Ön milyen külföldi hírszerző szerv munkatársa? Mondja el a beosztását, a szervezet nevét, adatait.

Stolte: Az amerikai titkos szolgálat, közelebbről a CIC, a Counter Intelligence Corp munkatársa voltam 1945 május 27-től 1947 szeptember 1-ig.

A felsőbajorországi Roseinheim városban székelő Supregian kötelékébe tartoztam, mint nyomozó.

Elnök: a Horthy-rendszer politikai rendőrségének hány éven keresztül dolgozott ön?

Stolte: Megszakítással dolgoztam 1934 közepétől körülbelül 1935 végéig, majd ismét 1939 közepétől egészen a német megszállás kezdetéig, vagyis 1944 március 19-ig.

Elnök: Rajk önhöz egy kéréssel fordult, hogy Németország amerikai zónájában keresse fel a Horthy-rendszer volt politikai rendőrfőnökét, Sombor-Schweinitzert és közölje vele, hogy

Rajk elindult már Budapestre Németországból, keresse fel.

Stolte elismeri, hogy így történt.

Az elnök kérdésére: „Sikerült-e azután önnek az amerikaiaknál Sombor-Schweinitzert megtalálnia?" — Stolte így válaszolt:

— 1945 vége felé értesültem arról, hogy Sombor-Schweinitzer a felsőbajorországi traumsteini CIC-irodában dolgozik, mint ezen irodának hivatalos alkalmazottja. Később megtudtam, hogy mint a CIC traunsteini irodájának magyar tanácsadója, illetőleg összekötője szerepelt és

döntően fontos ténykedést fejtett ki Magyarországra kiküldött kémek és politikai ügynökök kiválasztásában, illetve beszervezésében.

1946 januárjában felkerestem és elmondottam neki Rajk László kérését, illetve üzenetét. Sombor-Schweinitzer ekkor bemutatott a traunsteini CIC főnökének. Emlékezetem szerint mr. Clodwell-nek nevezte magát.

Bartha Albert és ifjú Nagy Ferenc bűneinek eltusolása

Elnök: Jöjjön be dr. Szebenyi Endre. (Szebenyihez). Mit tud ön Rajk Lászlónak a belügyminisztériumban kifejtett tevékenységéről, amikor Rajk László a minisztériumot felhasználta, hogy az akkori közfelháborodásellenes összeesküvés egyes részvevőit, így Bartha Albertet, ifj. Nagy Ferencet megmentse?

Szebenyi: Donáth és társai összeesküvési ügyének nyomozási ügyét a belügyminiszter, maga Rajk László vezette. A nyomozás során

súlyosan terhelő adatok mutatkoztak Bartha Albert akkori honvédelmi miniszter, valamint Nagy Ferenc miniszterelnök fia, ifj. Nagy Ferenc, akkori washingtoni követségi attaséval szemben.

Rajk mindkét ügy jegyzőkönyveit magához vette és utasítást adott a nyomozást végző községeknek, hogy az említettekkel szemben a nyomozást ne folytassák. Tudomásom van arról és pedig Rajk László közléséből, hogy Rajk 1947 február havában a belügyminiszteriumi dolgozószobájában magához hivatta Bartha Albertet, közölte vele, hogy ellene terhelő adatok vannak az összeesküvési ügy nyomozása során, ajánlotta neki, hogy mondjon le honvédelmi miniszteri állásáról és

kifáradásba helyezte, hogy ellene a nyomozást tovább folytatni nem fogja. Bartha állásáról le is mondott és később megszökött az országból.

Rajk 1947 február végén felkereste Nagy Ferenc miniszterelnököt, közölte vele, hogy az összeesküvést úgy nyomozása ifj. Nagy Ferencre nézve terhelő adatokat produkált, kifáradásba helyezte azt, hogy vele szemben nem folytatja a nyomozást. Nagy Ferenc e közlés után

értesítette ifj. Nagy Ferenc washingtoni követségi attaséát, hogy ellene nyomozás van folyamatban

és ennek lett a következménye, hogy amikor a magyar kormány ifj. Nagy Ferencet Budapestre visszahívta, nem tért vissza, úgyhogy a kormány később állampolgárságától is megfosztotta.

Rajk eltünteti a reá nézve kompromittáló brosurát

Elnök: Mit tud arról, hogy a most szóban volt összeesküvés nyomozása során Rajk László a nyomozati anyagból

kiemelt bizonyos államrendellenes brosurákat, melyeket Szentiványi lakásán találtak,

úgyszintén kiemelt egy olyan levelet is, amely leleplezte volna Nagy Ferenc akkori miniszterelnök részvételét?

Szebenyi: Van tudomásom Rajk Lászlónak erről a tevékenységéről Dr. Szentiványi Domokos, volt rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter lakásán lefoglaltak egy brosurát, amely terhelő adatokat tartalmazott az összeesküvésben szereplő egyes személyekkel szemben, sőt kompromittáló adatokat Rajk Lászlóra vonatkozóan is, annyiban, hogy egyik bekezdésben Szentiványi arról írt, hogy

a kormányon belül működik egy nacionalista csoport és ennek vezetője maga Rajk László.

Rajk a brosurát magához vette, a nyomozás alól elvonta és a nyomozást vezető szerveket, személyeket magához hívatva utasította őket, hogy a brosura tekintetében a gyanusítottakhoz ne intézzenek kérdéseket. 1947 januárjában az egyik gyanusított lakásán lefoglaltak egy levelet, amely arról szólt, hogy

egy ellenforradalmi csoport működik és ennek vezetője Nagy Ferenc.

Rajk ezt a levelet is magához vette és elvonta a bizonyítási eljárás alól. Rajk a nyomozás során és a belügyminiszteriumban is igyekezett odahatni, hogy

lehetőleg saját embereit hozza be.

Így alkalmazta részben ott, részben az államvédelmi osztályon régi bárátait: Ráthot, Horváthot, Kálcsicsot és így igyekezett a rendőrségen azokat az embereket — így Marshall Lászlót, Vállányi Andrást, Horváth-Königsberg Ottót és másokat, akiket saját embereinek tekintett, előre vinni olyan helyekre, ahol lehetőleg minél több anyag és minél nagyobb hatáskör fut össze kezükben.

Elnök: Mit tud Rajk Lászlónak a jugoszláv hírszerző szervekkel, így Brankov Lázárral folytatott együttműködéséről?

Szebenyi: Rajk Lászlót 1946 március végén vagy április elején nevezték ki belügyminiszterré és akkor közölte velem, hogy egyik főfeladatának tartja azt, hogy

a legszorosabb viszonyt keresse a Jugoszláviát képviselő szervekkel, mert szerinte Jugoszlávia a népi demokrácia példaképe és Tito Jugoszláviájának mindinkább vezető szerepe van és lesz a Balkánon és Középeurópában.

Közölte azt is, hogy éppen ezért ő megbeszélést folytatott az illető jugoszlávokkal és megegyezett abban Ciornil Obrad ezredessel, valamint Brankovval, hogy mindenképpen segíteni fogja munkájukat és minden olyan információt — akár szóban, akár írásban — meg fog adni Magyarországra nézve, amire nekik szükségük van. Brankov útján engem is utasított, hogy

amennyiben Brankov valamely adatot kér, még ha ez az adat bizalmas is, szolgáltassam ki neki és erről neki tegyek jelentést.

Ezt meg is tettem.

Elnök: Jelen volt ön 1947-ben Rajk László szobájában, amikor ő Brankovtól azt az utasítást kapta, hogy a jugoszláv—magyar határon lévő magyar területi sávból el kell távolítani azokat a személyeket, akik ellenségesen viszonyulnak a Tito-rendszerhez?

Szebenyi: Igen, jelen voltam.

Rajk a megbízatás teljesítésére nyomban utasította a jelenlevő Horváth-Königsberg Otto rendőralezredest.

Horváth Ottó az utasítást teljesítette és mintegy 70 magyar családot betelepített az ország belsejébe.

1947 május első hónapjaiban többekkel együtt jelen voltam Rajk László hivatali dolgozószobájában, amikor Bozsanics Nikola rendőrezredes, jugoszláv hírszerzőnek

egy dossziéban az államvédelmi szerv és a belügyminisztérium felépítésére, kádereire vonatkozó bizalmas adatokat adott át.

Elnök: A népbíráknak van kérdésük? (Nincs). A népügyész úrnak? (Nincs). A valomás által érintett Rajk Lászlónak, Brankov Lázárnak van észrevétele? (Nincs).

Rajk a spanyol trockisták vezetőjével is kapcsolatban állott

Cseresznyés Sándor tanú jöjjön be.

Elnök: Beszéljen arról, mennyi ideig teljesített ön szolgálatot az angol kémszolgálatnál és a szolgálat során milyen kémekkel állott kapcsolatban?

Cseresznyés: 1944 januárjában kerültem a Psychological Warfare Branchhoz, amely az angol kémszervezet egyik szerve volt és 1946 októberéig teljesítettem ott szolgálatot. Rautlidge őrnaggyal és Sunders-sal álltam kapcsolatban.

Elnök: A jugoszláv kémszolgálattal mikor került kapcsolatba?

Cseresznyés: 1944 szeptemberében Baribban, Olaszországban vettem fel a kapcsolatot a jugoszláv OZNA-val.

Baribban Lőwy Sándor OZNA-századossal, Klagenfurtban egy Péter nevű egyénnel, Belgrádban Szoporda Szvetozár OZNA-őrnaggyal, majd Csacsinovics Rudolffal, a budapesti jugoszláv követség kereskedelmi missziójának helyettes vezetőjével álltam kapcsolatban.

Elnök: Az angol és jugoszláv hírszerző szolgálattól milyen általános feladatokat kapott Magyarországot érintően?

Cseresznyés: Azt, hogy

Budapesten keressem fel régi barátomat, Rajk Lászlót és ő el fog engem helyezni a belügyminisztériumban.

Elnök: Tud arról, hogy kik voltak a tagjai ennek a trockista csoportnak, amelyet Rajk szervezett a franciaországi internálótáborban?

Cseresznyés: Rajk a francia internálótáborokban trockista aknamunkát folytatott, maga köré gyűjtötte a szovjetellenes, demokráciaellenes, kommunistaellenes elemeket és abból egy trockista csoportot formált. A csoport tagjai közül emlékszem Gayer Imrére, Mátyás Lászlóra. Rajk azt a célt tűzte ki maga elé, hogy

a Nemzetközi Brigád magyar csoportját megosztja, demoralizálást szit soraikban, a Szovjetunió ellen fordítja őket.

Elnök: Tud-e valamit Rajk Lászlónak a spanyol trockisták vezetőjével való kapcsolatáról?

Cseresznyés: 1939 októberben a verneti koncentrációs táborban Rajk László szoros kapcsolatot teremtett Enrique Gironellar-ral, a spanyolországi Poum nevű trockista-párt helyettes főtitkárával. Ez a Gironellar az 1937. évi május 2-i véres barcelonai felkelés során

Franco kormányával, Franco hatóságaival és a fasiszta kormánnyal,

a fasiszta hadsereggel együttműködve felkelést szervezett a köztársasági hadsereg, a köztársasági kormány ellen.

A barcelonai népbíróság 1938 szeptemberében halálra ítélte. Sikerült megszöknie francia területre, ahol Rajk László kapcsolatot teremtett vele a verneti koncentrációs táborban. 1940 tavaszán ezt a Gironellart azután Mexico-Citybe menteték ki a francia titkos szolgálat emberei.

Munkásszármazásuak nem kerülhettek a belügyminisztériumba

Elnök: Segítette önt Rajk László azoknak a kémfeladatoknak a belügyminisztériumban való végrehajtásában, amelyeket ön az angol és jugoszláv hírszerzéstől kapott?

Cseresnyés: Amikor hazatértem Magyarországra, elmondtam Rajknak kapcsolataimat az angol és jugoszláv kémszervezettel. Rajk László azt válaszolta erre, hogy

ő mindent tud, mindenről értesülve van.

Közölte velem, hogy a belügyminisztériumi sajtóosztály vezetésével engem bíz meg. Azt mondotta, hogy a sajtóosztály feladata, az ő személyének, személyes politikájának országos méretű propagálása, ugyanakkor

a magyar kormányzat más személyiségeinek, elsősorban Rákosi Mátyás, Farkas Mihály, Gerő Ernő jelentőségének háttérba szorítása.

Elnök: Tud ön valamit Fischer Gyulának, Zilahinak, Korondynak, ezeknek a reakciós beállítottságú egyéneknek a pályafutásáról?

Cseresnyés: Rajk László gyűlölte a munkásosztályt.

Megakadályozta, hogy a munkásszármazású egyének a belügyminisztérium felelős vagy legfelsőbb pozícióiba kerüljenek.

Ellenben megtöltötte a belügyminisztériumot volt reakciós, horthysta köztisztviselőkkel, csendőr- és rendőrtisztekkel és egyéb demokráciaellenes elemekkel, mert tudta, hogy ezek az ő felforgató terveinek készséges eszközei lesznek.

Fischer Gyula, aki 1944-ben, a német megszállás idejében egy munkásszázad parancsnoka volt, az elnöki ügyosztály vezetője lett.

A városi osztály ügyeit dr. Zilahi László, dúsgazdag nagypolgár intézte. Korondy és más horthysta csendőrök ezredesi rangban vezették a belügyminisztérium felelős rendőrségi osztályait.

Elnök: Rajk Lászlóval kapcsolatban ön a jugoszláv kémszolgálattól milyen feladatokat kapott és hogyan hajtotta ezeket végre?

Cseresnyés: Azt, hogy

tudakoljam meg Rajk Lászlónak hűségét, Rajk Lászlónak barátságát Jugoszlávia iránt.

Többszöri beszélgetésből meggyőződtem arról, hogy Rajk László gátlás nélkül hive Titonak és ugyanakkor gyűlölettel viseltetik a magyar kormány vezető személyiségeivel, a magyar népi demokráciával szemben.

Azt mondta, hogy a magyar kormány kül- és belpolitikáját is jugoszláv mintára kellene vinni.

Rajk László gyűlölettel beszélt a magyar kormány egyes személyiségeiről, különösen kifogásolta azt, hogy a magyar kormány, a magyar politika intézését többek között elsősorban Rákosi Mátyás, Farkas Mihály, Gerő Ernő stb. végzik,

holott ő, Rajk László van hivatva arra, hogy Magyarország sorsát, Magyarország politikáját irányítsa és vezesse.

Elnök: Csacsinovics jugoszláv kém hogyan értékelte Rajk László személyének jelentőségét Tito terveivel kapcsolatban?

Cseresnyés: 1947-ben Csacsinovics azt mondotta, hogy Rajk László személyét és tevékenységét Belgrádban különleges figyelemmel kísérik és számítanak rá.

Igy folyt le a paksi találkozó

Ezután dr. Tarisznyás Györgyi kereskedelmi iskolai tanárnőt hallgatták ki tanúként.

Elnök: Ön Mrazovics jugoszláv követtel hogyan ismerkedett meg?

Tarisznyás: Egy vadászaton, amelyet Klein Antal vadászterületén, a Paks melletti Biritópusztán tartottak. Azután Mrazovics többször felkeresett Pakson és én is meglátogattam őt a jugoszláv követségen.

Elnök: Mrázovics 1948 szeptemberében önhöz egy konkrét kéréssel fordult, hogy valami vadászatot tegyen lehetővé Klein Antal vadászterületén a barátaival.

Tarisznyás: Igen. 1948 szeptemberében a házunk közelében találkoztam Mrazovicscsal. Ekkor kért meg, beszéljek Klein Antallal,

hogy lehetővé, hogy néhány barátjával a legközelebbi napok egyikén lejöhessen Biritópusztára vadászni.

Klein Antal és Mrazovics egy vendéglőben mindjárt megbeszélték, hogy a legközelebbi napok egyikén le is jön vadászni. Ekkor Mrazovics arra kért, hogy én is kísérjem el a vadászatra.

— A legközelebbi napok egyikén kimentünk a szekszárdi országúton a 116-os kilométerkőnél levő MÁVAUT megállóhoz. Innen néhányszáz méterre várakozott kocsin Klein Antal. Körülbelül egy félórai várakozás után feltűnt Mrazovics autója, amelyből ő és egy zöld lodenkabátos, sötét szemüveget viselő férfi szállt ki. A rendőrségen történt szembesítés során megtudtam, hogy

az illető Rajk László volt külügyminiszter.

Felültünk a kocsira és Biritópuszta irányába mentünk. Klein Antal magyarázta meg, hogy merre menjünk el a legközelebbi csőszkunyhóba. Mrazovics és a zöld lódenkabátos férfi magukhoz vették a két vadászpuskát és elindultak a jelzett irányba.

— Amikor odaértünk a csőszkunyhóhoz, észrevettem, hogy

ott egy férfi várakozik vadászruhában, vadászpuskával.

Körülbelül negyvenéves lehetett s középmagas termetű. Feltűnt, hogy ezt a férfit nem mutatták be. Ők azután a kunyhó előtt fel-alá sétálva beszélgettek és Mrazovics tolmácsolt kettőjük között.

— Néhány szót megértettem a beszélgetésből, például azt, hogy Mrazovics Jugoszláviáról beszélt és

azt mondta, hogy cselekedni kell.

Azután valami Pálffyról is beszéltek, akiből hadügyminiszter lesz. Többször hallottam említeni Rákosi és Farkas miniszterek neveit is. Amikor elváltunk Mrazovics azt mondta, hogy ne szóljak erről a találkozásról senkinek.

Elnök: Jöjjön ide kérem (Tarisznyás a bírói emelvényhez lépett). Az itt ábrázolt képen

felismeri azt a személyt, aki a csőszkunyhónál várakozott?

Nézze meg.

Tarisznyás: (Megnézi a képet) Igen, felismerem.

Elnök: Határozottan felismeri?

Tarisznyás: Igen.

Elnök: Megállapítottam, hogy az a kép, amelyen a tanu a szóbanlévő személyt felismerte,

Rankovicsnak az iratoknál elfekvő fényképe.

Ezután Klein Antalt hallgatják ki.

Elnök: Mondja el, mikor, milyen körülmények között ismerkedett meg Mrazovics követtel?

Klein: Mrazovics jugoszláv követ gyakran járt le Tarisznyáshoz Paksra.

Az elnök kérdéseire Klein elmondta, hogyan készítette elő Mrazovics követ kérésére a biritópusztai „vadászatot".

Elnök: Rajk Lászlónak milyen szerepe volt ezen az úgynevezett vadászaton?

Klein: Kérem

én Rajk Lászlót nem ismertem, nem ismerem, soha nem láttam.

(Derültség.) Most hatóságilag szembesítettek vele, akkor ismertem fel benne azt a férfit, aki akkor Mrazovicscsal zöld lodenkabátban és szemüveggel ott volt.

Elnök: Most is felismeri benne?

Klein Antal: (Hosszasan végignézi Rajk Lászlót és társait) Igen.

Elnök: A népbíráknak van kérdésük a tanuhoz? (Nincs.) Népügyész úr? Védelem? (Nincs.) Észrevétel, Rajk László?

Rajk: Nincs.

Pálffy utasítására a határőrség vezérkari főnöke is kémkedett

A tárgyalás Németh Dezső kihallgatásával folytatódik.

Elnök: Mondja el, mikor és milyen körülmények között szervezték be önt a jugoszláv hírszerző szervekhez és a jugoszláv hírszerzők közül kikkel állott ön kapcsolatban?

Németh: 1945 őszén a honvédelmi minisztériumban megismerkedtem Pálffy Györggyel. Beszélgetéseink folyamán meggyőződtem arról, hogy

mindketten soviniszták vagyunk és ellenségei a népi demokratikus rendszernek.

1946 őszén Pálffy segítségével én lettem a határőrség vezérkari főnöke. A határőrségnek ebben az időszakában Pálffy volt a főparancsnoka. 1946 végén, vagy 1947 elején Pálffy közölte velem, hogy kémkapcsolatban áll Brankov Lázár jugoszláv megbízottal.

Utasított, hogy Brankovot részletesen informáljam mindenről a határőrséggel kapcsolatban, ami őt érdekli.

Én beleegyeztem ebbe. Két-három nappal később felkerestem Brankovot és abban állapodtunk meg, hogy a Brankov által kért kémadatokat minden esetben én fogom hozzá személyesen elvinni. Így is történt és minden katonai titkot kiszolgáltattam.

Elnök: Hát a határvadász csapatokra, a határok őrzésére vonatkozóan kapott ön utasításokat a jugoszláv hírszolgálattól?

Németh: Igen. Kaptam, természetesen ugyancsak Brankovon és Pálffyn keresztül. Elsősorban azt az utasítást kaptam, hogy

a határőralakulatoknak a tisztikarát, mindenekelőtt régi fasiszta, soviniszta beállítottságú tisztekkel töltsem fel és ezeket állítsam vezető pozíciókba.

Azonkívül a jugoszláv-magyar határra vonatkozólag azt az utasítást adták, hogy ezen a határon a lehető legkisebb létszámú alakulatokat tartsuk, hogy a jugoszláv hírszerző szervek által kiépített illegális forgalmat minél kevesebb zavarral lehessen lebonyolítani. A jugoszláv hírszerzőszervek adtak utasítást még a szovjet, a román és csehszlovák határ kikémlelésére is.

Kémkedés Moszkvában Titoék részére

Elnök: Mikor ön 1948-ban Moszkvába került, mint katonai attasé, kapott ön Pálffytól valami speciális feladatot?

Németh: Igen, hogy

igyekezzek titkos adatokat szerezni a szovjet hadsereg szervezeti felépítésére, fegyverzetére, anyagi ellátására, és fegyelmére vonatkozólag.

Mrazovics jugoszláv moszkvai nagykövettel 1949 tavaszán vettem fel Moszkvában a kapcsolatot, Mrazovics Pálffyra, Brankovra hivatkozva közölte velem, hogy ő fogja velem tartani a jugoszláv hírszerző szervek utasítására, a hírszerző szervek nevében a kapcsolatot. A legközelebbi előre megbeszélt találkozó alkalmával

írásban, zárt borítékban átadtam Mrazovicsnak az általam előzőleg összegyűjtött kémanyagokat, amelyek a szovjet hadseregre vonatkozó adatokat tartalmaztak.

Ezeket a kémadatokat elsősorban annak a bizalomnak alapján tudtam megszerezni, amelyet velem szemben, mint baráti katonai attaséval szemben

elsősorban a szovjet hadsereg tisztjei és a népi demokratikus országok katonai attasei tanusítottak.

A Magyar-Jugoszláv Társaságnak Titot kellett népszerűsíteni

Ezután Rex József tanu kihallgatására kerül sor.

Elnök: Mondja el, hogy ön mióta működik együtt a jugoszláv hírszerző szervekkel?

Rex: 1945 augusztus óta.

Elnök: Ki szervezte önt be a jugoszláv hírszerzők közé?

Rex: Brankov Lázár.

Elnök: A beszervezésnél Brankov önnel szemben felhasznált valami önt kompromitáló anyagokat?

Rex: Igen. Brankov közölte velem, hogy Rankovics kompromittáló anyagot küldött személyemre vonatkozólag, hogy

a háború alatt én 1941-ben megszöktem a partizánalakulattól, ahol szolgáltam és ezt a körülményt elhallgattam a Magyar Kommunista Pártba való belépésemkor.

Elnök: Milyen kémfeladatot kapott Brankovtól a magyar külügyminisztérium területére?

Rex: Brankovtól azt a feladatot kaptam, hogy

bizalmas anyagot gyűjtsek és adjak neki át a külügyminisztérium szervezeti felépítésére vonatkozólag.

Elnök: Hogyan lett ön a Magyar—Jugoszláv Társaság titkára?

Rex: 1945 szeptemberében Brankov utasított, hogy igyekezzem megszerezni a Magyar—Jugoszláv Társaság titkári pozícióját, mint a jugoszláv hírszerző szerveknek egy fontos posztját. Ez meg is történt. Nemsokára megválasztásom után Brankov kifejtette, hogy

a Magyar—Jugoszláv Társaságnak minden igyekezettel azon kell lennie, hogy Titot és kormányát széles magyar néptömegek előtt népszerűsítse.

Elnök: Mondja, igaz az, hogy ön a belgrádi magyar követségen ellopott bizonyos magyar államtitkokat képező anyagot és azt átadta egy Dobrovics Péter nevű jugoszláv hírszerzőnek?

Rex: Igen.

Elnök: Ön azután Belgrádból hazarendeltek Budapestre és felújította kapcsolatát Brankovval?

Rex: Amikor visszatértem Belgrádból, Brankov utasítására gyűjtött bizalmas anyagot a külügyminisztérium működéséről, az állami hivatalok működéséről és néhány karakterisztikát vezető állami funkcionáriusokról.

konzul kijelentette, hogy vízumot nem fogok kapni, mert nem akarok nekik dolgozni és meg akarok lógni. Azután letartóztattak.

Hribár: (Folytatja) Két nap múlva gépkocsin erőszakkal Belgrádba vittek.

Elnök: Belgrádban az UDB-nél?

Hribár: Utasítottak arra, hogy nekem Magyarországon a magyar kormány ellen kell hírszerző munkát végeznem és

egyben összekötő szerepet akartak rámbízni a jugoszláv és angol hírszerző körök.

Amikor nem akartam ebbe beleegyezni, akkor megfenyegettek, hogy engem is megsemmisítenek.

Boarov Zsivko vallomása Moics meggyilkolásáról

Ezután Boarov Zsivko, volt jugoszláv követségi tisztviselőt hallgatta ki a népbíróság.

Elnök: Önnek a jugoszláv hírszerzők között Magyarországon milyen szerepe volt.

Boarov: Én a jugoszláv hírszerzőszervek egyik magyarországi munkatársa voltam. Ezt a szerepemet a jugoszláv követségi sajtóattaséi beosztásommal takartam. Brankov 1947-ben utasított arra, hogy vegyem kezembe a Magyar-Jugoszláv Társaságot, hogy

irányítsam a jugoszláv kormány politikájának megfelelően, úgyszintén a Társaság folyóiratát a Déli Csillagot

politikájának népszerűsítésére.

Elnök: Moics Milost ön ölte meg, mondja el, milyen szerepe volt Brankovnak ebben a gyilkosságban. Kitől kapta Brankov az utasítást, ki adta át önnek, kié volt a fegyver.

Boarov: 1948-ban a Tájékoztató Iroda határozatának megjelenése után Blázsics közölte jelenlétemben Brankovval, hogy

egyik ügynökünk, Moics Milos magáévá tette a Tájékoztató Iroda határozatát

és nyilvánosan fel akar lépni a magyar sajtóban Titoék ellen. Ezzel kapcsolatban Brankov jelentést tett Belgrádban és onnan választ kapott Rankovicstól, amely szerint Tito utasítása az, hogy

Moicsot dobjuk át Jugoszláviába, ha pedig ez nem sikerülne, fizikailag semmisítsük meg.

— Ezt a feladatot én nem akartam vállalni. Ekkor Brankov és Blázsics Mrazovics követhez vezettek. Mrazovics ismételte a feladatot, az utasítást, amely Belgrádból érkezett és én nem mertem visszautasítani.

Ekkor Mrazovics átadta pisztolyát a feladat végrehajtása céljából.

Ezután én elmentem Moics lakására július 10-én este. Próbáltam őt meggyőzni, hogy hagyja el eredeti szándékát, próbáltam őt magammal a követségre vinni azzal, hogy ott beszéljen Brankovval. Azonban Moics mindent elutasított. Akkor kezdtem fenyegetni, hogy a fejével játszik, mire goromba szavakra került a sor és dulakodásra.

Dulakodás közben elvesztettem a fejem és rálőttem Mrazovics pisztolyából.

Azután elmentem a követségre és jelentettem az esetet Brankovnak, mivel Mrazovics követ már nem volt Magyarországon.

Brankov Tito-ellenes állásfoglalása blöff volt

Az elnök ezután Hegedűs Józsefet vezetteti be.

Elnök: Mióta működött ön együtt a jugoszláv hírszerző szervekkel?

Hegedűs: 1944-ben a jugoszláv hadseregben voltam katona. Ekkor szervezett be engem a hírszolgálat ügynökének Stummberg József OZNA-őrnagy, majd 1945 január végén illegálisan jöttünk át Stummberg Józseffel és Nikola Krekkel.

Elnök: A jugoszláv hírszerzők közül Magyarországon ön kikkel állt kapcsolatban?

Hegedűs:

Brankovval, Jávorszky őrnaggyal, Szmiljanics Nikola OZNA őrnaggyal és Boarov Zsikovval, aki szintén OZNA tiszt volt.

Elnök: Brankovtól milyen feladatot kapott a Magyar-Jugoszláv Társaság munkájára vonatkozóan?

Hegedűs: 1948 januárjában mondotta nekem Brankov, hogy nekem a jugoszláv hírszerző szervek érdekében a Magyar-Jugoszláv Társasághoz kell mennem,

a vidéki és budapesti csoportok kémhálózatát kell kiépítenem.

Elnök: Tud valamit Brankovnak magyarországi kémtevékenységét illetően a Tito-kormánnyal való színleges szakítást követő időkből?

Hegedűs: 1948 november 29-én Brankov mondotta, hogy

a magyar lapokban megjelent nyilatkozata, amely szerint szakít Titoval

és kormányával, csak színleges, továbbra is kitart Tito és kormánya mellett és megkért, hogy részére továbbra is gyűjtsek kémanyagot.

A tárgyalás Hribár Lyubica kihallgatásával folytatódik.

Elnök: Hogyan vonták önt be Jávorszky és Csacsinovics Magyarország elleni kémtevékenységébe?

Hribár: 1947 nyarán Csacsinovics megmutatott egy jugoszláv ujságot, amelyben írták, hogy

az én bátyámat Jugoszláviában, mint kormányellenj összeesküvés résztvevőjét letartóztatták.

Kijelentette, hogy ha én nem egyezem bele abba, hogy dolgozom az UDB részére, akkor bátyámat halálraítélik. Így kerültem kapcsolatba a jugoszláv hírszerzőkkel.

Elnök: Hogyan tartóztatták le és vették őrizetbe a jugoszláv követség épületében?

Hribár: 1947 decemberében Csacsinovics elküldött engem a jugoszláv konzulátusra, kihasználva vízumkérelmemet. Ott Szmiljanics

„Tito és Rankovics utasításai szentek"

Elnök: Brankov Lazarnak van valami észrevétele?

Brankov: Van. Körülbelül így volt de vannak eltérések is vallomásaink között. Amikor az utasítás Rankovicstól, Titotól megjött, ellene voltam, hogy Moicsot meggyilkolják és azért fordultunk Mrazovics követhez. Blazsics meg én, hogy a követ döntse el ezt az ügyet. Mrazovics azt mondotta, hogy

Tito és Rankovics utasításai nekünk szentek és ezt végre kell hajtani.

Boarov még egy ideig vonakodott majd mindhárman még egyszer a követhez mentünk és akkor úgy történt a követnél a beszélgetés, ahogy Boarov elmondta.

Elnök: Szóval ő nem ellenezte Brankov sem ellenezte.

Boarov: Nem.

Elnök: Mondja szemébe, hogy ő sem ellenezte.

Boarov: (szembefordulva Brankovval) Nem.

Brankov: Elleneztem.

Elnök: A szembesítés eredménytelen üljön a helyére Brankov.

Elnök: Földi Iványt állítsák elő. (Földihez) Mondja meg, mit tud ön Szőnyi Tibor vádlottnak az amerikai és jugoszláv hírszerző szervekkel tartott kémkapcsolatáról, gyakorlati kémtevékenységéről?

Földi: Az 1943—44-es években tagja voltam Szőnyi Tibor svájci kémcsoportjának, továbbá később az 1945—46-os években futárszolgálatot teljesítettem Szőnyi magyarországi kémcsoportja és az amerikai, valamint a jugoszláv kémszervezetek svájci szervei között. 1944 tavaszán Szőnyi Tibor Genfben személyes kapcsolatba lépett Field Noel-lal, az amerikai kémszolgálat tagjával. 1944 szeptemberében

Szőnyi Tibor Bernben kapcsolatba lépett Dulles Allan-nel, az amerikai stratégiai kémszolgálat európai vezetőjével.

Dulles Szőnyi Tibort az amerikai kémszolgálat ügynökeként szervezte be. Dulles megbízásából Szőnyi 1944 nyarán, illetve őszén, késő őszén, az amerikai kémszolgálat javára történő kémkedésre és aknamunkára szervezte csoportjának tagjait, név szerint Vági Ferencet, Demeter Györgyöt, Demeter Györgynét, Kálmán Andrást, Dobó Jánost, Kuthy Gyulát, Hódos Györgyöt, Balabán Pétert és engem. 1945 első három hónapjában Szőnyi Tibor Dulles megbízásából megszervezte és lebonyolította kémcsoportja egy részének Magyarországra, a Vörös Hadsereg hátországába való illegális átdobását.

Szőnyi kémcsoportjával 1949 májusig a gyakorlatban hajtotta végre az amerikai és jugoszláv kémszolgálat által rájabízott feladatot, kémkedést és kártevést.

Elnök: Most mondja el, milyen feladatokkal érkezett meg ide, Magyarországra Szőnyi csoportja?

Földi: Dulles Allan 1944 őszén arra utasította Szőnyit, hogy kezdje meg kémkedését, káros tevékenységét a magyar kormány érdekei ellen.

szabotálja a népgazdasági terveket s általában az állami és gazdasági élet minden területén fejtsen ki romboló és dezorganizáló munkát.

Field Noel amerikai kém szervezte meg Szőnyi kémcsoportjának a svájci határon való illegális átjuttatását, továbbutazásukat Marseillesbe és ezt az akciót 4000 svájci frank összeggel támogatta.

— 1945 novemberében Szőnyi budapesti lakásán titkos értekezlet zajlott le, amelyen Szőnyin és rajtam kívül kémcsoportjának egy másik tagja, Vági Ferenc is résztvett. Szőnyi ezen a megbeszélésen arra utasította Vágit, hogy az ország politikai és gazdasági életére vonatkozó kémanyagot különfutárok és jugoszláv kémek útján juttassa el az én genfi címemre, hogy azokat én átadhassam Fieldnek és az ő közvetítésével Dullesnek.

Ettől az időtől kezdve egészen 1946 augusztusáig rendszeresen kaptam Vágitól kémjelentéseket és ezeket Fieldnek és azon keresztül Dullesnek továbbí ottam Svájcba.

Elnök: A kémjelentések általában milyen úton mentek?

Földi: Egy részét én közvetítettem többrendbeli magyarországi utazásaim alkalmából.

A kémjelentések zöme azonban a jugoszláv kémek közvetítésével került Magyarországról Svájcba.

Az útvonal, amelyen Budapestről Genfbe a kémjelentések haladtak, a következő volt: Ciemil czredes, a jugoszláv katonai misszió vezetője — Budapest —, Kalafatics őrnagy, az OZNA jugoszláv katonai kémszolgálat felelős beosztoltja, — Belgrád —, Latinovics jugoszláv konzul és egyben jugoszláv kém — Marseilles — és végül Lompar Mihajlo, a jugoszláv kémszolgálat svájci vezetője, ugyanakkor magasrangú konzulátusi beosztolt — Genf. Ő tőle kaptam kézhez én a kémjelentéseket és továbbítottam Field amerikai kémhez és rajta keresztül Dulleshez.

Az amerikai és jugoszláv kémszolgálat már háború alatt együttműködött

Elnök: Mit tud az amerikai jugoszláv hírszerző szervezetek összeköttetéseiről, közös kémtevékenységéről és általában a magyar államrend elleni közös aknamunkájáról a felszabadulást követő időszakból?

Földi: Már a háború alatt

Lompar jugoszláv kém volt az, aki kapcsolatot teremtett kémcsoportunk és az amerikai kémszolgálat szervei között.

Ugyancsak jelntős, sőt döntő szerepet játszottak a jugoszláv kémek az amerikai kémszolgálattal együttműködve kémcsoportunknak Magyarországra való átdobásában. Latinovics jugoszláv kém volt az, aki kapcsolatot teremtett Marseillesben kémcsoportunk és a G. 2. amerikai kémszolgálat szervei között. Belgrádba érkezve az OZNA a legmesszebbmenő segítséget nyujtotta Szőnyi Tibor kémcsoportjának. A Vörös Hadsereg által felszabadított Szegedre való utazást Kalafatics őrnagy, az OZNA beosztoltja szervezte meg. Genfben 1946 elején Field is, Lompar is a velem való megbeszéléseik során említették, hogy egymással szoros kapcsolatban állnak, sőt Field 1946 augusztusában egy beszélgetés során azt is közölte velem, hogy

külföldi ügynökeivel való titkos levelezését a jugoszláv diplomáciai szolgálat hivatalos futárjai közvetítik.

éppen úgy, mint ahogy Szőnyi kémcsoportjával való kapcsolatát is nagyrészt ezeken keresztül bonyolítja le.

(A tárgyalás további anyagát lapunk csütörtöki számában közöljük.)

Megkezdődött az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése

Flushing Meadowsból jelentik: Kedden helyi idő szerint 11 óra 20 perckor megnyílt az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének negyedik ülésszaka. A közgyűlés elnökévé Carlo Romulot, a Fülöpszigetek küldöttét választották meg. Lesser Pearsont, Kanada külügyminiszterét, a kanadai küldöttség vezetőjét a közgyűlés negyedik ülésszaka tartamára a politikai bizottság elnökévé választották.

A. J. Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere hétfőn repülőgépen érkezett meg Newyorkba, hogy résztvegyen az ENSZ közgyűlése negyedik ülésszakának munkájában. Vele együtt érkeztek Newyorkba a közgyűlés negyedik ülésszakán résztvevő szovjet küldöttség tagjai.

Visinszkij a newyorki repülőtéren megérkezésekor a laptudósítóknak a következő nyilatkozatot adta:

— Amerikai földre lépve az önök közvetítésével mindenekelőtt üdvözölni akarom az Amerikai Egyesült Államok népét. A szovjet küldöttség azzal a határozott kívánsággal érkezett a közgyűlés ülésszakára, hogy

hozzájáruljon az Egyesült Nemzetek Szervezete megszilárdításának ügyéhez.

A küldöttséget ezzel kapcsolatban az a meggyőződés vezeti, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete — mint Sztálin, a szovjet kormány elnöke mondta — komoly eszköz a béke és a nemzetközi biztonság megőrzésére. Kétségtelen, hogy

a közgyűlés sikeresen oldhatja meg az előtte álló legfontosabb feladatokat,

ha az Egyesült Nemzetek tagállamai őszinte igyekezettel barátilag együttműködnek és, ha az ENSZ alapokmány céljainak, valamint elveinek megfelelően cselekszenek.

Sztálin és Rakosi elvtársak távirata a nyolcvanéves Cachin-hez

Marcel Cachin elvtárs, a Francia Kommunista Párt egyik alapító és vezető tagja, aki több mint harminc esztendeje főszerkesztője az Humanitének, kedden töltötte be 80. évét. Ebből az alkalomból Sztálin elvtárs meleghangú üdvözlő táviratot intézett Cachin elvtárshoz, akiről a Pravda méltató cikket közölt. Rákosi Mátyás elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára levelet intézett Cachin elvtárshoz, tolmácsolva az egész dolgozó magyar nép nevében forró üdvözletét és jókívánságait ahhoz a férfiúhoz, aki a francia és a nemzetközi kommunista mozgalom egyik legrégibb, legkeményebb és legállhatatosabb élharcosa. A Csehszlovák Kommunista Párt központi bizottsága, a Kínai Kommunista Párt és a többi kommunista párt is üdvözlő táviratot küldött Cachin elvtárshoz.

Leértékelték a francia frankot, a kanadai dollárt, a finn márkát és a svéd koronát

A font leértékelése elkerülhetetlenül hatalmas drágasági hullámot indít meg Angliában. A londoni rádió már be is jelentette, hogy két héten belül 25 százalékkal emelik a kenyér és a liszt árát.

A marshallizált országok kormányai ugyancsak az amerikai tőke parancsainak teljesítését választják a dolgozók érdekei ellenére.

Az egyre súlyosbodó gazdasági nehézségekkel küzdő francia kormány ismét leértékelte a francia frankot.

A francia frank új árfolyamát a dollárhoz viszonyítva az eddigi 272 helyett 350-ben állapították meg, ami 27 százalékos értékcsökkenésnek felel meg. A fontsterlinghez viszonyítva azonban a frankot 10 százalékkal felértékelték, míg az eddig 1 fontért 1097 frankot fizettek, ezentúl csak 980 frankot fizetnek.

A marshallizált országok fővárosaiban továbbra is teljes a zürzavar. A leértékelőkhöz újabb országok csatlakoztak. A dollárhoz viszonyítva

a finn márka árfolyamát 30, a svéd korona értékét 44, a kanadai dollár értékét 10 százalékkal csökkentették.

A közeljövőben a holland forintot is leértékelik. Bankkörökben arra számítanak, hogy az év vége előtt sor kerül a svájci frank, és a lira leértékelésére. A nyugatnémetországi központi bank minden rendszabályt megtett a nyugati márka leértékelésének előkészítésére.

Valószínűleg leértékelik az osztrák schillinget is.

Washingtoni jelentés szerint a közeljövőben a latinamerikai országok is valószínűleg leértékelik pénzüket.

Joggal állapítja meg a Die Abend című bécsi lap, hogy a marshallizált országok valutakrachja pánikot kelt szerte Nyugat-Európában. A font leértékelése befejezi Nyugat-Európa átalakítását amerikai gyarmattá.

Félmillió bányász sztrájkol Amerikában

A newyorki rádió jelentése szerint az amerikai szénbányászok munkabeszüntetése már húsz államra terjed ki. Eddig ötszázezer bányász lépett sztrájkba. Az acélipari bérvita megoldására Washingtonban összehívott értekezlet eredménytelenül végződött. Murray, a CIO elnöke a tárgyalások meghiusulása után ultimátumot intézett az acélipari konszernhez, fogadják el a közvetítő bizottság javaslatait, mert különben az acélipari munkások szombaton az egész országban sztrájkba lépnek. Amennyiben a sztrájk valósággá válik, az amerikai gazdasági élet a legsúlyosabb helyzet elé kerül, amellyel 1946 óta meg kellett küzdenie. Kiéleződött a helyzet a cipőkocsi iparban is.

Szovjet repülőgép-modellezők

Végetért a Magyarországon rendezett nagy nemzetközi repülőmodellezőverseny. A kiértékelések megállapították, hogy a szovjet hőreakciós modeli 200 km-es sebességgel száguldott körpályáján. Ezzel az eredménnyel a Szovjetunió csapata megelőzte a csapatversenyben Magyarországot is és a nemzetközi verseny győztesekén végzett.

A repülőgép-modell szerkesztés a Szovjetunióban tömegsport. A Moszkvakörnyéki központi repülőgép-modell hangárban nemrég lezajlott repülőgép-modellezési versenyt nemcsak a fiatalok, hanem a felnőtt sportemberek is nagy figyelemmel kísérték. A versenyen jelen voltak a népi demokráciák repülő-szervezeteinek képviselői is. Mint mondották, soholsem láttak olyan sok és változatos típusú repülőgép-modellt, mint e mérkőzésen.

— Sok nemzetközi repülőgép-modell versenyen vettem már részt — mondotta Benedek doktor, a magyar repülőgép-szerkesztés tudós vezetője — de még soholsem láttam annyi érdeklődőt, mint itt és ilyen fejlett repülőgép-modell szerkesztési technikát. A repülő-modell szerkesztés nagy lendületét az magyarázza, hogy a szovjet ifjúság ebben a sportban látja a repülés felé vezető utat. A lurés szovjet repülők gyerek- és diákkorukban repülő-modell szerkesztéssel foglalkoztak. A szovjet kormány gondoskodása folytán, a szovjet repülő-modell szerkesztés technikai színvonalában és sporteredményeiben vezetőszerepet tölt be világviszonylatban. Minden világrekord birtokosa szovjet modellező.

A moszkvai légügyi intézet hallgatónője: Alla Karinyicsenko, nagyteljesítményű modellt szerkesztett. Modelljével, amely kis Diesel-motorral van felszerelve, több mint három órát volt a levegőben és 3687 méter magasságot ért el. A kitűnő teljesítményű kis gép indulási helyéről hetven kilométerre ért földet. Nemzetközi rekordot értek el a faroknélküli és autógiro típusú modellek. A verseny legfiatalabb résztvevőjének, a tizenhárom éves armavéri úttörőnek, Hacsatur Vaajannak repülőszárnytípusú gépe tizenhét percig és harminhat másodpercig maradt a levegőben. A litván repülő-modelltervező: Motekajtisz háromszor szárnyalta túl a különleges modellek terén elért angol csúcsteljesítményt. Gumimotoros helikopter modellje két percig és 2.2 másodpercig volt a levegőben és 890 métert repült.

A szovjet modellezők nemcsak megdöntötték a nemzetközi csúcsteljesítményeket, de a repülőgép-modellek legbonyolultabb új típusait szerkesztik meg. A legutóbbi verseny a szovjet repülőgép-modellezés magas színvonalát bizonyítja.

Meglepetések a kerületi bajnokságokban

Több meglepetés született a délnyugati kerületi bajnokságok legutóbbi fordulójában. Részletes eredmények:

I. osztály: Mohácsi SZSE Dinamó II. 1:1 (0:0). Pécsújhegy, vezette Molnár. Nagy küzdelemben igazságos eredmény született, mindkét csapat sok gólhelyzetet kihagyott. **PBTC II.—Bonyhád 4:1 (2:0).** Verseny-utca, vezette Mecseki. A hazai csapat végig kezében tartotta a mérkőzés irányítását, győzelme ebben az arányban is megérdemelt. **P. Lokomotív II.—Mecsekszabolcs 2:1 (1:1).** Mecsekszabolcs, vezette Szkupa. Szünet után jobban játszott a vasutas csapat és értékes két pontot szerzett. **Siklós—Komló II. 3:2 (2:1).** Siklós, vezette Papp. A siklósiak ebben az évben komoly szerepet akarnak játszani a kerületi bajnokságban. Javuló játékkal megérdemelt győzelmet arattak. **Vasas—Paks 4:2 (3:0).** Paks, vezette Szarka. A paksiak már a második vereséget szenvedik el otthonukban. A vasasi egyesületnek igen használt a két csapat fúziója. **Németbóly—Zsolnay SE 1:0 (1:0).** Vásártér, vezette Szebeni. A jelenlegi Zsolnay elég gyenge játékerőt képvisel, hazai veresége nagy meglepetés. A vendégcsapat lelkes játékának köszönheti a győzelmet.

II. osztály. Vasas II.—Véménd EPOSZ 6:2 (0:1). Vasas, vezette Erdősi. Szünet után feltámadt a bányászszív és megfordította az eredményt. **Postás II.—Tarcsapuszta 3:1 (2:0).** Tarcsapuszta, vezette Bánki M. Idegenben is jól játszott a PSE utánpótlás. **Erzsébettelep—PMEFESZ II. 3:2 (3:1).** Tüzér-utca, vezette Maros völgyi. Az egyetemi csapat nagyon gyengén játszott, az eredmény igazságos. **Hőgyész—Regöly 5:1 (3:1).** Hőgyész, vezette Bizse. A hazai csapat megerőltetés nélkül győzött. **Szentlőrinc—Sásd 2:1 (2:1).** Szentlőrinc, vezette dr. Duna. Meglepetésre igen szoros eredmény született, a vendégek lelkesen játszottak. **Magasépítés—PMSE II. 1:1 (1:0).** Vásártér, vezette Bernhardt. Igazságos eredmény, a csatársorok gyengén működtek. — **Mecsekszabolcs II.—Kokszmű 2:1 (0:1).** Pécsújhegy, vezette Kulcsár. Szünet után a nagyobb tapasztalattal rendelkező vendégcsapat ragadta magához a kezdeményezést. **Sopiana—PAC Közüzem II. 8:0 (1:0).** Vásártér, vezette Császár. Szünet után nagyon kijött a lépés a vasasoknak, a PAC ekkor csak lézengett a pályán. **Harkány—Nagyharsány 4:1 (1:0).** Nagyharsány, vezette Kovács B. A hazai csapatot itt is a nagyobb tapasztalat győzte le. A harsányiak lelkesen játszottak. **Hosszúhetény—Mohács II. 4:3 (2:0).** Hosszúhetény, vezette Sutyor. Szünet után nagyon feljött a mohácsi csapat, majdnem elvitte az egyik pontot.

Ifjúsági bajnokság. DVSE Pécsi MEFESZ 2:1 (2:0). Tüzér utca, vezette Ambrus. Nehéz győzelem. **Dinamó—Hosszúhetény 17:0 (5:0).** Pécsújhegy, vezette Jelenszky. Fölényes győzelem. **P. Lokomotív—PBTC 3:0 (0:0).** Verseny-utca, vezette Oppe. A nagyobb erőnlét győzött. **Komló—Erdőgazdaság 3:0 (0:0).** Mecsekszabolcs, vezette Budán. Szünet után kifulladtak a hazai gyerekek. **Mecsekszabolcs—PAC Közüzem 5:3 (2:2).** Mecsekszabolcs, vezette Szabó J. Nehezen győzött a tavalyi bajnok. **Postás—PMSE 4:1 (2:0).** Tüzér-utca, vezette Nagy F. Megérdemelt győzelem.

E heti osztályzataink
PBTC 20, Dinamó és Lokomotív 32

PBTC: Sarbak 3 — Kisgál 2, Horváth 3, Solymár 3 — Lichtner 2, Rákóczi 2 — Katics 4, Kövér 3, Berki 3, Leipám II. 3, Karácsonyi I. Összesen: 29. — **Dinamó:** Krausz 2 — Bencze I. 3, Réfi 1, Bencze III. 3 — Németh 3, Kresz 3 — Bárdosi 2, Horváth II. 4, Futó 4, Keszler 3, Bencze II. 4. Összesen: 32. — **P. Lokomotív:** Nagy II. 2 — Szegedi 2, Kövesi 2, Kelenfi 3 — Nagy I. 3, Baranyi 4 — Zombori 3, Hirczi 4, Szőllősi 2, Tura 4, Vezér 3. Összesen 32. — **A hét legjobbjai:** Nagy II. — Szegedi, Réfi, Bencze III. — Lichtner, Rákóczi — Bárdosi, Kövér, Szőllősi, Leipám II., Karácsonyi.

* **Dombóvári VSE—Szekszárd 4:2 (3:1).** Dombóvár, vezette Schwara. NB III. bajnoki. A szekszárdi csapat váratlanul nehezebb ellenfélnek bizonyult, bár a hazai csatársor több helyzetet kihagyott. A győzelem megérdemelt.

* **Felkérik a PAC Közüzem** úszóit, hogy a debreceni útal kapcsolatban ma este 6 órakor okvetlen jelenjenek meg.

Váratlanul jól szerepeltek a Vasutas öklözők

Vasárnap este nagy érdeklődés mellett rendezték meg a Pécsi Lokomotív—Győri ETO NB II. ökölvívómérkőzést, amelyet a győriek 10:6 arányban nyertek meg. A vasutasok jó szereplése a jóhírű ellenféllel szemben nagy meglepetés. Részletes eredmények (elől a pécsiek): Göttlinger veszt Balaskó ellen. A pécsi fiú jól tartotta magát. Wagner veszt Trimmel I. ellen. Sokkal jobb volt a győri versenyző. Kovács győz Trimmel II. ellen. A pécsi fiú jól mozgott. Nagy veszt Horváth ellen. Az újonc Nagy szoros mérkőzést vívott. Horváth győz Svetz ellen. A pécsi fiú még sokat fejlődhet. Balatinc átesett a súlyhatáron, Szabó ellenfél nélkül győzött. Farkas győzött Takács ellen. Majdnem kiütés lett a végén. Tantos erőfölénnyel veszt Gorgosilitz ellen. Nagy kiütéssel kezdett a pécsi fiú, ettől elbizakodott lett. A pécsi vasutasok sok jó versenyzőjük távozása miatt meggyengültek, ennek ellenére a mostani jó szereplés biztató a jövőre nézve.

Most válik majd igazán kommunistává a tagság

Örülnek a vasasi bányászok az üzemi pártszervezetnek

Amikor hazafelé mentek az alakuló taggyűlésről, megkönnyebbülést éreztek valamennyien. Olyan érzés volt ez, mint amikor valaki hosszú úton nagy kincset visz és végre biztonságba helyezheti. Ilyen feloldódott örömmel köszöntötték a vasasi bányászok az üzemi pártszervezet megalakulását. „Régen kellett volna már,

sokat várunk tőle

elsősorban a termelésben..." Így beszélgettek róla, míg mentek a széles völgyön át, a cigaretták kék csíkját, könnyű szalagját húzva maguk mögött. Néha-néha hosszút hallgattak, s a gondolat befutotta az előttük álló utat, az előttük álló feladatokat.

Wawra János így beszélt róla:

— Nagy bizalmunk van benne. Most jobban tudjuk majd a termelést biztosítani, több embert lehet beállítani, aki felelős lesz a termelésért. És oktatni fogjuk az elvtársakat, mind inkább kommunisták lesznek a párttagokból és a kommunisták? A kommunisták lelkiismeretesek munkájukban élen járnak, példát mutatnak.

Így javul majd meg a termelés, anélkül, hogy csodaszerre várnának. Öntudatosabbak lesznek, becsületesebbek és igazabbak a munkájukhoz. Ehhez segít és vezeti el őket a Párt, a pártszervezet.

*

Kocognak a csillekerekek, hosszú szerelvény gurul végig a sineken, a szellőztető nagyszájú csöve fújja magából a levegőt, fénypászta hull ki a vájat egyik részénél. Duzsi István dolgozik itt, munkatársával. Elővájás, de már szépen ad szenet is.

— Megvan ám már az előirányzat — emelkedik fel jó nagyot fújva Duzsi elvtárs. Tizenöt méter volt az egész havi előirányzata.

Már kész is

A többi aztán százon felül viszi a normát. Büszkén szalad végig Duzsi elvtárs szeme a vágat falán, biztos ácsolásán. Tegnapról kezdünk beszélni, közelebbről a pártszervezet megalakulásáról. Örül neki. Nemcsak úgy, hogy mondja. Benne él mélyen ez az öröm. Komolyak a szavai:

— Azért is jó, mert most meglátjuk, hogy a vidékiek milyen párt életet élnek. Eddig lefizették a tagdíjakat, aztán készen érezték magukat, minden Párthoz való kötelességben. Így azután az sem volt csoda, hogy nem éreztek semmi lelkiismeretfurdalást, amikor műszak helyett otthon kapáltak, arattak.

— Bíznak-e, — kérdem meg tőle — az új vezetőségben; valóban a legjobbakat választották?

— Azokat. De még nekik is segítenünk kell. Ha mi nem támogatjuk őket nem végezhetnek jó munkát. Mi vagyunk az erő és ők irányítanak, hogy jó helyre kerüljön ez az erő.

Benkő Bélával már kint találkozunk, műszak után. Szívesen beszél a pártszervezetről. Arról, hogy a termelésen meg kell és meg fog látszani az új kincsük serkentő ereje. S még valamiről:

— Itt fogjuk megtanulni, hogy

még éberebbek legyünk

és még hamarabb és könnyebben bánjunk el az olyan áruló, szemét bitangokkal, mint Rajk és bandája. Megtanuljuk még jobban, még igazabban szeretni a Pártot és gyűlölni ezerszeresen azokat, akik Pártunk életére: a mi életünkre törnek.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Halállal bűnhődjenek a bitangok

Most világosodott ki a tárgyalás folyamán előttem, hogy mi is volt Rajknak és bandájának a célja, hogy mi lett volna a sorsunk nekünk dolgozóknak. Köszönet és hála illeti meg a munkásosztály vezetőit, élükön Rákosi elvtárssal, hogy ezektől a gazemberektől megszabadítottak bennünket. Válaszul mi, dolgozók ígérjük, hogy a Népköztársaságunkat megvédjük, ha kell fegyverrel is és soha nem engedjük, hogy ilyen bitangok valaha is uralomra jussanak. A többi dolgozó társaim és jó magam nevében követeljük, hogy ezek az országfelforgató, gyilkos bitangok halállal bűnhődjenek.

Zapádi Lajos
kokszgyári munkás

A Szovjetunió vezetésével megvédjük a békét

A Baranya vármegyei Földhivatal dolgozói üzemi gyűlést tartottak és Rákosi elvtárshoz küldött táviratban követelték, hogy halállal büntessék meg az árulókat. Őszinte hálánkat és szeretetünket fejezzük ki a Párt és nagy vezére Rákosi elvtárs iránt abból az alkalomból, hogy Rajk és bandáját, ezt az imperialista, Tito-zsoldos kémbandát leleplezte és megmentette a magyar dolgozó népet egy újabb háború borzalmaitól. Mi, a Földhivatal dolgozói ígérjük, hogy a béketáborban — amelyet a nagy Szovjetunió vezet továbbra is szilárdan állunk és békénket ha kell életünk árán is megfogjuk védelmezni. A hazaáruló kémbanda leleplezése alkalmából ígérjük, hogy még jobban megszilárdítjuk a munkafegyelmet és az egyéni verseny fokozásával dolgozunk a magyar nép boldogabb jövőjéért, a békéért, a szocializmusért.

A földhivatali dolgozók nevében:
Abelovszki József
és Okály Gergely

Pusztuljanak a férgek

A pécsújhegyi dolgozók egyöntetűen azt követelik, hogy pusztuljon az a gyilkos kémbanda, amely megakarta semmisíteni békés építő munkánkat. A pécsújhegyi dolgozók megmutatták a náciknak is, hogy a magyar nép boldogulásáért harcolnak, amikor a felszabadulás előtt őrt álltak a gyár épségéért. Ezért a fasiszta bitangok bombát dobtak a dolgozók közé és Hufnágel és Roszprim munkások életüket vesztették. Most újra őrt állunk és azt üzenjük Rajk összeesküvő bandájának, hogy minden dolgozó szilárdan sorakozik a Magyar Dolgozók Pártja és a proletár nemzetköziség zászlaja alá, amiért minden dolgozó, ha kell, életét is feláldozza.

Szitás János
pécsújhegyi dolgozó

Ez a mi válaszunk Rajkék árulására

LELKES CSATLAKOZÁSOK az őszi mezőgazdasági versenyhez

Vasárnap hangzottak el Baranyában az első versenykihívások az őszi mezőgazdasági munkák versenyben való elvégzésére. A lelkes gyűléseken, melyeken a kihívások elhangzottak, a dolgozó parasztok mindenütt hangsúlyozták, hogy

ez együttal válasz Rajkék áljas kísérletére is.

A kihívások elhangzottak. Ujpetre kihívta a megye összes községét, a lippói termelőcsoport az összes többi baranyai termelőcsoportokat, a gépállomásokat Németbóly, az állami gazdaságokat Bár, a földművesszövetkezeteket Mágocs. Három nap telt el azóta és máris

mindenfelé a megyében megmozdult a dolgozó parasztság,

hogy csatlakozzék a versenyhez a többtermelésért, a szocializmus építéséért, a dolgozók életszínvonalának felemeléséért. Ez a mi válaszunk, kiáltják ugyanakkor oda azoknak, akik ismét szolgaságba, nyomorba akarták kényszeríteni a dolgozó parasztokat.

A községek közötti versenyhez elsőnek Németbóly dolgozó parasztsága csatlakozott.

A németbólyi dolgozó parasztok vállalják, hogy minden búza, rozs, árpa vetőmagot szelektálnak, a csávázást 100 százalékban elvégzik, a vetőszántást és a vetést a kitűzött határidőn belül hajtják végre. Ugyancsak vállalják a németbólyiak, hogy nemesített vetőmag, műtrágya és

növényvédőszerek fokozott használatával emelik termésátlagukat

és hogy a községben egyetlen talpalattnyi föld nem marad megműveletlenül.

Ugyancsak csatlakozott a községek közötti versenyhez Mekényes község dolgozó parasztsága is. A mekényesiek csatlakozásukban kötelezik magukat, hogy

az őszieket alá háromszor szántanak.

A megyei versenyhez való csatlakozással egyidejűleg a mekényesiek elindítják a versenyek népszerű formáját, a párosversenyt is, midőn

párosversenyre hívják ki Bár község dolgozó parasztságát.

Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok mellett természetesen a termelőszövetkezetek sem maradnak ki a versenyhez való csatlakozásból, sőt ebben is az élen járnak.

A termelőszövetkezeti csoportok közül elsőnek a mekényesi „ÚJ ALKOTMÁNY" termelőcsoport jelentkezett.

A csoport bejelentette csatlakozását a lippói csoport által megindított versenyhez és ugyanakkor párosversenyre hívta ki a mágocsi „Uj barázda" termelőcsoportot. Hasonlóképpen bejelentette csatlakozását a termelőcsoportok közti versenyhez a villányi termelőcsoport is.

Három nap telt el a versenykihívások elhangzása óta. Ez a három nap azonban elegendő volt, hogy máris egymásután jelentkezzenek dolgozó parasztok, termelőszövetkezetek versenyre. Baranya dolgozó parasztsága válaszol.

Szabályozták a felek fogadását a városházán

Egy régebbi miniszteri rendelet szabályozta a városi hivatalok munka-, valamint a felek fogadási idejét. Azonban a pécsiek ezt a rendelkezést nem tartották be. A belügyminisztérium újabb felhívására a város vezetősége elrendelte, hogy csütörtök reggeltől kezdve a munkaidő fél nyolctól délután három óráig tart. Egyben szabályozták a felek fogadási idejét is. Eddig a tisztviselők az egész munkaidő alatt a felek rendelkezésére álltak. Ez maga után vonta azt, hogy a felek egésznapos jövés-menése akadályozta a tisztviselők munkáját. Az új rendelkezés most lehetőséget nyujt arra, hogy a nyugalmat kívánó munkát is el lehessen végezni a felek zavarása nélkül. Ezért szerda kivételével feleket csak egy óráig szabad fogadni. A szerdai nap egészen a felek rendelkezésére áll.

A mecsekszabolcsi kerület az élen

A MESZHART mecsekszabolcsi kerülete elérte a termelés százszázalékát a havi előirányzat átlagában. Hétfőn este kigyulladt a vörös csillag Szent István és Ferenc aknákon, hogy hirdesse a mecsekszabolcsi bányászok hősies, öntudatos munkájának dicsőségét. Az aknák dolgozóit a MESZHART igazgatóság szép eredményük elérése alkalmából határozatban köszöntötte és köszönetet mondott a dolgozók kiváló munkájáért.

Mozi

APOLLO *21-éig*
Zenés bohózat
Gyerünk Gyurka
Főszerepben: George Formby.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA *21-éig*
Shakespeare világhírű tragédiája.
HAMLET
2 és félórás műsor. Előadások kezdete 6 és fél 9 órakor

PARK *23-áig*
Szerdától péntekig, szeptember 21—22—23-án.
Az önfeláldozás, hősiesség filmje.
Veszélyes vizeken
Szereplők: Kadocsnikov, Kalinkina, és Romanov.
Előadások 6 és 8 órakor.

Nagy a sikere a pécsújhegyi szovjet bányász kiállításnak

A pécsújhegyi kultúrházban a Magyar—Szovjet Társaság és a Szakszervezet rendezésében megnyilt képkiállítást, amely a szovjet bányászok életét és munkáját mutatja be, vasárnap már csoportosan látogatták a bányászdolgozók. A Donyec-medencében dolgozó szovjet bányász magasabbszínvonalú boldog élete és a bányamunkában alkalmazott, nálunk ismeretlen gépek, a bányamunka magas technikája egyaránt nagy érdeklődést keltettek. A munkások nemcsak érdeklődéssel, hanem lelkesen és nagy megelégedéssel nézték végig a kiállítás képeit és közben megelégedéssel állapították meg, hogy a mi országunk is a fejlődésnek abban az irányában halad, amelyet a Szovjetunió mutat és a mi munkásaink szocialista versenyei nálunk is meghozzák majd azokat az eredményeket, a magasszínvonalú életet és gépesített munkát, amelyet a szocialista Szovjetunió már megvalósított. Hálatöltötte el a látogatás résztvevőit azért, hogy Pártunk Központi Vezetősége és Rákosi elvtárs megakadályozta Rajk orvgyilkos kémbandáját abban, hogy dolgozóink elől ezt a boldog jövőt elzárják.

A kiállítás megtekintése után a dolgozók elhatározták: ezentúl meg jobban igyekeznek, hogy a szovjet dolgozók nyomdokain haladjanak és Pártunk vezetésével mielőbb megvalósíthassák nálunk is a szocializmust.

AZ ÁRULÓ SZALAI ANDRÁS ÚTJA

a pécsi sztrájktöréstől a tömeggyilkosságig és hazaárulásig

„Beszervezett Réti detektívfelügyelő, a pécsi rendőrség politikai csoportjának vezetője" — vallotta Szalai András, a Rajk-féle kémbanda egyik vezetője a népbíróság előtt.

Csak a munkásmozgalom régi harcosai emlékeznek már arra a Ländler Ervin nevű fiatal diákra, aki az 1930-as évek elején jött Pécsre. *Már első útja álnok és áruló volt.* A munkásokhoz fordult segítségért, azokhoz, akiknek megvetésére és gyűlöletére tanították már gyermekkorában. Értelmes és ügyes embernek mutatkozott és képmutatásával bizalmat is tudott gerjeszteni, ezért a munkások bevették maguk közé.

A Zrínyi-utca 13-ban nem gyanakodtak reá

A Zrínyi-utca 13. volt a pécsi munkásmozgalom fellegvára. Itt jöttek össze megbeszélésre, itt készítették elő a sztrájkokat és itt tartották a forradalmi szemináriumokat. *Ländler mindig ott volt és a megbeszélés másnapján Réti pontosan tudott mindent, amiről a megbeszélésen szó volt.*

A vezetőség megpróbált védekezni az árulás ellen. Mind szűkebb és szűkebb körre vonta össze a titkos megbeszéléseket, hogy megtudja: ki az áruló. *Ländlerre (mai nevén Szalairа) azonban nem gyanakodtak, a legszűkebb körön is belül maradt.* És Réti a megbeszélés másnapján újra tudott mindenről.

A szakszervezet forradalmi csoportja juttatta be Szalait a Sopiana gépgyárba is, ahol akkor *a munkásmozgalom legaktivabb harcosai dolgoztak.* A tőkés rosszul fizetett itt is, mint mindenütt. A munkások néhány filléres bérjavításért akartak sztrájkbalépni. *De a sztrájk nem sikerült, mert Réti pontosan tudott a munkások minden lépéséről.* A munkások keresték az árulót. Akkor Szalai — hogy a gyanút elterelje magáról — krétával felírta a gyár falára: *„Keffel a spicli".*

Keffel Jakab elvtárs a szakszervezet forradalmi csoportjának hű tagja volt. Ez a féreg, akit a munkások bizalmukba fogadtak, nem szégyelte a munkásmozgalom becsületes tagját meggyanusítani, csakhogy tovább űzhesse aljas játékait. *A pécsi dogozók csak most tudták meg, hogy ki volt a besúgó.*

— Csak most tudtam meg — mondja mély felháborodással Keffel elvtárs, aki ma is a Sopiana művezetője — hogy *milyen aljas árulót akartam én akkor becsületes munkára nevelni.* A gazember már akkor két könyökkel törtetett és félrerúgott mindenkit, aki az útjába került, de mi elhitettük magunkkal, hogy ez „a fiatalság élelmessége". Pedig nem az volt, hanem a leggyalázatosabb áruló törtetése. *Mindig „fölfelé" akart jutni, olyan munkakörbe, ahol nem kell dolgozni, hanem mások dolgoznak neki. Most aztán egészen fönn lesz. Az akasztófán, mert oda kell jutnia.*

Keffel elvtárssal együtt csak most tudták meg a pécsi munkások, hogy *miért bukott el Pécsett a mozgalom minden kezdeményezése, miért kerültek rendőrkére a munkásság legforradalmibb, legöntudatosabb tagjai,* csak most tudták meg, hogy milyen aljas, gyalázatos féregre pazarolták bizalmukat és most nyílt meg csak az a rejtély, aminek nem tudtak nyitjára jönni; hogyan, milyen eszközökkel tarthatta kézben Horthy rendőrsége olyan biztonsággal és pontosan a kommunisták minden megmozdulását. *Csak most derült fény arra is, hogyan sikerülhetett Ländler-Szalainak a komlói Népszava-agitáción résztvevő három ember közül egyedül visszatérnie bántódás nélkül.*

Végetért a „karrier"

Igy kezdte az áruló pályafutását Pécsett és azután folytatta egyre nagyobb arányokban. Ő árulta el a kommunista ifjúság hős vezetőit, Ságvári Endrét, Orbán Lászlót és Lakos Évát, akiknek arcképeit a Pártba való befurakodása után lelkiismeretfurdalás nélkül akasztotta íróasztala fölé. A munkaszolgálaton ezer pengő judáspénzért árulta el munkaszolgálatos társait. Sátoraljaújhelyen már 64 kommunistának okozta halálát és most egy egész országot akart sírbadönteni hozzá hasonló társaival együtt.

Ez volt a gyáva spicli „karrierje". Most pedig ott áll a népbíróság előtt. Remegés, megbánás nélkül ismételgeti: „Elárultam..." „Vállaltam a „munkát"... Áruló magatartást tanusítottam..."

A Sopiana-gépgyár munkásai az egész ország dolgozóival együtt megvetően köpnek ki neve hallatára és új erővel készülnek az öntőformák vagy az esztergapad fölé hogy több és jobb munkával erősítsék országunkat és Pártunkat a Szalaihoz hasonló árulók és megbízóik, az imperialisták ellen.

Hírek

SZEPTEMBER 21. SZERDA

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt: gyógyszertár, Mecsek-alja. — NÉVNAPOK: Róm. kat.: Máté ap., prot.: Máté. — IDŐJÁRÁS: Mérsékelt szél, felhős, párás idő. Reggel helyenként köd, sokfelé eső, estefelé zivatar. A hőmérséklet alig változik.

— **Doktorráavatás.** Kedden délután avatták a jog- és államtudományok doktorává Sásdi Tibor ujságíró kollégánkat. Dr. Sásdi Tibor pár évvel ezelőtt az Uj Dunántúlnál kezdte ujságirói pályafutását.

— **A vendéglátóipari munkások jubileuma.** A pécsi Vendéglátóipari Munkások Szakszervezete 22-én, csütörtökön tartja 110 éves jubileumi ünnepségét budapesti kiküldöttekkel. Program a következő: délelőtt 11 órakor csoportfényképfelvétel, délután fél 4 órakor futballmecscs a Sörgyár csapatával a Sport-utcai pályán. Hat órakor a Munkás Kultúrházban jubileumi beszámoló, este fél 9 órakor műsoros est a Munkás Kultúrházban, utána tánc. Mindenkit szeretettel vár a vezetőség.

— **Az Irgalmasok utcájában** tegnap délben egy nagy fuvaroskocsi felborult. A kocsi zabosbükkönnyel el zsákokkal volt megrakva. A zsákok kirepedtek és az Irgalmasok utcáját elönlötte a zabosbükköny. Pár percig a forgalom is leállt.

— **Balesetek.** Az állami közgazdaságtani gimnázium udvarán Majlát Irén 18 éves tanuló futás közben elesett és combtörést szenvedett. A mentők kórházba szállították. — Vincze Lajos 20 éves pécsi, Lugos-utca 6. szám alatti bőrgyári munkás lábára munka közben tömény-sósav csöppent, ami a lábfején kimarta. Sérülésével kórházba szállították. — Bál János 72 éves, Fürj-utca 13. szám alatti lakos a pécsi Magasépítési NV-telepén faforgácsológép mellett dolgozott. Munkaközben egy fadarab visszavágott és Bál János jobbkarját eltörte.

Megnyílt a Papírértékesítő NV

Ünnepélyes keretek között nyitották kedden a Papírértékesítő NV pécsi fiókját ideiglenes helyiségében, a Kossuth Lajos-utcai volt Szőnyi-féle üzletben. A Papírértékesítő NV országos vezetősége nevében Romhányi Gábor tartotta a megnyitóbeszédet.

— A Nemzeti Vállalatok a szocialista kereskedelem előfutárai — mondotta Romhányi elvtárs —. Célunk az, hogy a NV-ken keresztül elvigyük áruinkat nemcsak a nagyobb vidéki városokba, hanem a legeldugottabb faluba is. Ezután Kelemen elvtárs, az új áruda vezetője szólott a Papírértékesítő NV jelentőségéről és ezzel átadták az új fiókot a forgalomnak.

— Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerálok.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

548.50 Ft követelés erejéig 2715 forintra becsült ingóságok, közöttük bútorok, — 1949. évi szeptember 21-én fél 12 órakor Pécsett, Szigeti-út 35. majd Székely Bertalan-u. 81. sz. alatt bírói árverés alá kerülnek, a becsérték kétharmad részénél nem alacsonyabban.

Mitsky bír. végrehajtó.

Honvédnapon búcsúztak a tiszképző iskolára induló pécsváradi járási fiatalok

Pécsváradon honvédnapot rendeztek. Ezen résztvett a pécsi honvédzenekar és egy honvéd kultúrgárda is. Az ünnepségeket a SZIT-isták, az úttörők és a vidék küldöttenek zenés felvonulása előzte meg. Az ünnepélyt *Vertike* István járási MDP titkár nyitotta meg. Beszédében hangoztatta, hogy ma már nem az arisztokraták-ból, hanem a dolgozó nép fiaiból tevődik össze a honvédség tisztikara.

A honvédség nevében *Gyuska* János százados szólt a falu dolgozóihoz és az ifjúsághoz.

— Örömmel látjuk, hogy ez a járás is ad az új honvédségünk tisztikarába dolgozó parasztfiatalokat, akik majd megvédik az alkotó magyarság békéjét és szabadságát. Ma katonának lenni dicsőség és legszentebb hivatás! — mondotta többek között.

A pécsváradi járásból több mint húsz parasztfiatal jelentkezett Farkas elvtárs felhivására a tisztképző iskolára. A jelentkezők nevében *Pécsi* György mondott beszédet.

— Mi, akik elmegyünk közületek, mind azon leszünk, hogy minden erőnket és tudásunkat, békénk és szabadságunk megvédése érdekében használjuk fel. Ti pedig itthon, a Párt és Rákosi elvtárs útmutatása mellett haladva jobb és többtermeléssel építsétek tovább a szocialista Magyarországot.

Az ünnepségen megjelent nagyszámú közönség lelkes éljenzéssel és szűnni nem akaró tapssal kisérte végig az egész ünnepséget. A beszédek és beszámolók után a honvéd kultúrgárda színvonalas műsorszámokkal szórakoztatta a lakosságot. Az ifjúság nevében *Molnár* Gyula járási MINSZ titkár köszönte meg a honvéd kultúrgárda közreműködését.

A Pártnak és Rákosi elvtársnak köszönhetjük

Megkezdik a piskói iskola építését

16 négyzetméter. Nem nagy terem lehet az, amelynek 16 négyzetméter az alapterülete. Négy méter az egyik fal, négy a másik is. Ez még a szobák közt is inkább kisebbnek számít.

Ekkora az a piskoi iskolaterem, amelyben 82 iskolaköteles piskói gyerek, fiú és lány oktatása történik. Ekkora szobában összezsúfolva tanulják meg a piskói emberkák az írás, olvasás nehéz mesterségét. Iskola ugyanis nincs Piskón, egyetlen lakószoba szolgál tanterem céljaira.

De már nem sokáig. A piskóiak most kapták meg a 70 ezer forintot az iskola felépítésére. Ebből az alkalomból a piskói dolgozók levélben mondtak köszönetet a Magyar Dolgozók Pártjának, melynek támogatásával mostmár hozzáfoghatnak, hogy korszerű iskolát építsenek gyermekeik számára. Levelükben a többi között a következőket írják:

„Ki se lehet mondani, hogy községünk minden dolgozója mennyire örül, hogy végre egészséges, rendes iskolát építhetünk gyerekeink számára. Most, amikor az iskola építéséhez szükséges 70.000 forintot megkaptuk, hálás köszönetünket küldjük a Magyar Dolgozók Pártjának és bölcs vezérének, Rákosi elvtársnak. Tudjuk, hogy a Párt és az ő segítsége segítette hozzá a piskói dolgozók gyerekeit is a tanuláshoz.

Ezt az összeget azokban a napokban kapjuk, amikor Rajk és áruló gyilkos társaik a bíróság előtt állanak. Azt a fejlődést akarták ők meggátolni, aminek ez az iskola csak egy pici része lesz. Mindnyájunk életét akarták tönkretenni. Férgek voltak, akiket férgekként kell eltaposni."

A levelet Kövesi Gyula MDP titkár, Bencze Gyula községi bíró és Perics Péter tanító irták alá.

Üzemi bizottsági választás a Rövid- és Kötöttáru Nemzeti Vállalatnál

A pécsi Rövid- és Kötöttáru Nagykereskedelmi NV dolgozói megválasztották üzemi bizottságukat. A nemzeti vállalat dolgozóinak ünnepélyes gyűlésén Nagy László elvtárs, a kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének megyei titkára rámutatott arra, hogy a megválasztandó üzemi bizottság a dolgozók újabb térhódítását, a szocializmus egy újabb oszlopának felépítését jelenti. Idézte Sztálin elvtársat, aki megállapította: „A szocialista kereskedelem megvalósítása a mi igazi bolsevik ügyünk. A kereskedelemben foglalkoztatottak, beleértve az egyszerű elárusítókat is, feltéve ha becsületesen dolgoznak, a mi igaz ügyünk megvalósítói."

Elmondotta, hogy a Népköztársaság alkotmánya a kereskedelmi dolgozóknak is ugyanazokat a jogokat biztosítja, mint az ipari dolgozóknak, de ugyanazokat a kötelességeket is rója rájuk, ezért kérte, hogy minden kereskedelmi alkalmazott teljes erejével igyekezzen fejleszteni szocialista kereskedelmünket.

Gyulai Ferenc elvtárs, a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete központjának kiküldötte üdvözlő beszéde után a nemzeti vállalat dolgozói egyhangúan és hatalmas lelkesedéssel választották meg az NV üzemi bizottságát.

Fegyházra ítélték a pogányi feketecséplőket

A munkásbíróság Harmat-tanácsa kedden tárgyalta a pogányi feketecséplők közellátás érdekeit veszélyeztető bűnügyét.

Július és augusztusban Pogány községben cséplést végzett Szemelróth János cséplőgép tulajdonos, mint a cséplőgép felelős vezetője és Böröcz Mihály kövágószőllősi lakos, a cséplőgép ellenőre. A cséplés során a gazdáknak minden családtag után egy-egy mázsa búzát hagytak meg, amit nem vezettek be a cséplési könyvbe. Ezzel a közellátástól 170 mázsa gabonát vontak el.

A munkásbíróság Szemelróth Jánost 2 évi fegyházra, 5 évi hivatali és politikai jogvesztésre és a községből 1 hónapra való kitiltásra ítélte. A bíróság ezenkívül mellékbüntetésként a cséplőgép elkobzását és az ítélet dobszó útján való közzétételét is elrendelte. Böröcz Mihályt 2 évi fegyházra, 5 évi politikai és hivatali jogvesztésre és Kővágószőllős területéről 1 hónapi kitiltásra ítélték.

Az olvasó hangja

UTIRÁNY SZERINT SZÁMOZZÁK MEG AZ AUTOBUSZOKAT

Minden elismerést megérdemelnek a Közüzem dolgozói azért, mert munkájukkal elősegítették, hogy kényelmes közlekedési eszközök álljanak az utasok rendelkezésére. Azonban ezzel kapcsolatosan még egy kérésünk lenne: a közlekedő autóbuszokra kérünk útirányt jelző táblát elhelyezni az utasok gyors és könnyebb tájékozódása céljából.

Elvtársi üdvözlettel:
Szentesi Flórián.

*

Elvtársunk kérését közöltük a PVKV-val, ahol értésünkre adták, hogy éppen a napokban tartott értekezleten vették tervbe az autobuszok útirányi jelző táblákkal való ellátását.

MNDSZ HIREK

A siklósi külvárosi MNDSZ ma este 7 órakor összvezetőségi ülést tart. Kérik a vezetőségi és választmányi tagok pontos megjelenését.

Kereskedők hírei

Népnevelő iskola előadása a Kereskedők Testületében ma, szerdán este 7 órakor, melyen a népnevelő kereskedők pontosan és teljes számban jelenjenek meg.

KIOSZ HIREK

A KISOSZ bőröndös, fehérnemű, gumijavító, kalapos, kelmefestő, kesztyűs, kötő-szövő és szijártó szakcsoportja 21-én, szerdán este 6 órakor a progresszív tagdíj kivetése tárgyában gyűlést tart.

A KISOSZ asztalos szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az elmúlt szerdáról elmaradt árkalkulációs ismertetését 21-én, szerdán este 7 órakor tartják meg.

Szerdán este 7 órakor a ruházati iparosok részére kisgyűlést tartanak.

Vásári és piaci iparosok 22-én, csütörtökön este rendkívüli gyűlést tartanak.

ÜZEMI HIRADÓ

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 19-én. 1. Mecsekszabolcs 102.6, 2. Vasas 98.3 százalék, 3. Pécsbányatelep 96.7 százalék. Havi átlag 99.9 százalék.

A PÉCSI közlekedési vállalat gépkocsi osztályának adminisztrációs dolgozói versenyre hívták ki a villamososztály adminisztrációs dolgozóit.

A KOMLÓI bányászok elhatározták, hogy a tapasztalatcsere mozgalom feltendítésének az érdekében bizottságokat alakítanak. A bizottság feladata lesz kijelölni a mozgalomban résztvevőket. Egyébként a komlóiak szeptemberben Szászvárra, októberben Oroszlányra, novemberben Pécsbányára, decemberben pedig Nagymányokra mennek tapasztalatcserére.

Szakszervezet

Magánalkalmazottak hírei: Délután 6 órakor a Korzó épületében taggyűlés, amelyre valamennyi kartárs megjelenését kéri a titkárság. Előadó: Bajai Ferenc elvtárs, a központ termelési osztályának vezetője. Az új tagok felvétele a taggyűlésen történik, miért is ezúton őket is meghívják.

A háztartási alkalmazottak szakszervezete, csütörtökön este 6 órakor gyűlést tart, a Színház tér 1 sz. alatt. Minden szaktársnő megjelenése kötelező. — A háztartási alkalmazottak szakszervezete felhívja tagjai figyelmét, hogy akik még 1949-ben nem voltak szabadságon, üdülve nyaraláson, azok jelentkezzenek a szakszervezetben, mert még lehet jelentkezni Harkány, Hajduszoboszló és egyéb különböző üdülőhelyekre.

Szakszervezeti megyei oktatási bizottság felhívja az összes vállalatvezető és üzemvezető elvtársak figyelmét, hogy a vállalatvezetői tanfolyam anyaga megérkezett. Az anyag átvehető az Adófelügyelőség 8-as számú szobájában, Sárdi elvtársnál. Ára: 14.50 forint. Egyben felhívják az ÜB figyelmét, hogy ezt az anyagot azoknak is át kell venni, akik a vállalatvezetéssel kapcsolatban bármilyen munkakörben dolgoznak. — Az összes oktatási felelősök 24 órán belül a náluk lévő szemináriumi anyagokkal, vagy azok árával az oktatási felelősnél, felelősség terhe mellett számoljanak el.

NYILT-TÉR*)

Az oszrói Urbéres Birtokosság ól átvett kocsma előző bérlőjéért — névszerint Kamu Lajos, jelenleg hirics lakos, Kanizsai József, jelenleg csányoszrói lakos — felelősséget nem vállalunk, semmiféle adósságukat át nem vetjük, az esetleges fennálló követeléseket nem ismerjük el.

Földműves Szövetkezet Csányoszró.

Csányoszró, 1949 szept. 18-án.

Kudár Dezső, Szőke János.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

ÖRÖKLAKÁS 1x2 szoba hallos legmodernebb eladó. **BOD** közvetítőnél. (14.531)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkát kurrót vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál, — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

GAZDASÁGI HÁZ 800 négyszögöl, egyszobás csak 13.500, lakás átvehető. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4447)

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres veszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.300)

EMELETES HÁZ a Jókai térnél ajándékáron alul 26 ezer eladó. **BOD** közvetítőnél. (14.531)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros faforgácsoló vállalatának, György-utca 6. szám. (14.442)

ÖRÖKLAKÁS a Szabadság-út 56. számú új házban 1x3 szobás modern, eladó **BOD** közvetítőnél. (14.531)

HÁLÓBERENDEZÉS, varrógép, fürdőszobakályha, gyermekszobaszekrény, konyhakredenc, bútorfélék Molnárnál, Kossuth Lajos-út 77. (14.536)

VILLA, 3 szobás, komfortos, beköltözhető lakással, 600 n-öl gyümölcsössel eladó. Eperjessy, Munkácsy M.-utca 1. (14.534)

KERESEK házakat, öröklakásokat, szőlőket, lakásokat ügyfeleimnek. Tel.: 19-97. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4447)

VENNÉK kandalló tűzhelyet és egy jóhangú rövid zongorát. Cím: 14.537 sz. alatt a kiadóban.

BELVÁROSBAN családi ház beköltözhető, 3 szobás komfortos lakással eladó. Eperjessy, Munkácsy M.-u. 1. szám. (14.534)

BUTOROZOTT SZOBÁT keresek. — MÁVAUT, Hal-téri kirendeltség. Pokornyi. (14.533)

KERESEK 200 forint kölcsönt csendestársi haszonrészesedésre. 100 %-ot fizetek vissza. Ajánlatokat „Haszonrészesedés 4495" jeligére a kiadóba kérek.

ÖRÖKLAKÁS, összkomfortos, kettőszobás, belvárosban 14.000. Decleva-iroda. (4447)

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szobát keresek a városban. Állandóra. Címeket 4496 számra a kiadóba kérek.

SÜRGŐSEN eladó: szekrény, színes kerubinálrozoba, darabonként is. Nyár-utca 8. (4494)

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-43
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól hetenként jelenik meg.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.

A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelentetése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben elevenen él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl, majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.

Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

Figyelem!

Szövetkezetek, cipőkereskedők és bőrkiskereskedők!

Megnyílt a

Cipő-, Bőr- és Cipőkellék Nagykereskedelmi Nemzeti Vállalat

Központi iroda: Pécs, Rákóczi-út 36. sz. Telefon: 21-49.
Cipőosztály Pécs, Rákóczi-út 36. s. Telefon: 21-49.
Bőr- és Kelléktosztály: Pécs, Apáca-u. 2. Telefon: 28-64.

Nagy választék, dús raktár!

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

IV. ÉVFOLYAM, 220. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — CSÜTÖRTÖK, 1949 SZEPTEMBER 22

A Zsolnay gyár dolgozói munkaversenyre hívtak ki öt pécsi üzemet

Kiosztották a nyereségrészesedést a Börgyárban és a Dohánygyárban

A hegyháti járás vezet az őszi mezőgazdasági munkálatokban

NÉPÜNK HALÁLT KÖVETEL AZ ÁRULÓKRA

Alapi Gyula népügyész vádbeszédében összefoglalta a példátlan árulás tanulságait

A népbíróság kedden délután befejezte a tanuk kihallgatását. Soron következett dr. Kálmán András kihallgatása.

Elnök: Mit tud Szőnyi Tibor vádlottnak az amerikai és jugoszláv hírszerző szervekkel való kémkapcsolatáról?

Kálmán: 1944 elején Szőnyi Tibor kapcsolatba lépett Genfben Fielddel, aki az Egyesült Államok stratégiai kémszervezetének volt a tagja.

Field számomra ismerős emigránsoknak pénzbeli segélyt nyujtott át és ezzel szorosan magához kötötte őket. Szőnyi Tibornak is állandó anyagi támogatást juttatott Field

és ezáltal elérte azt, hogy Szőnyi teljesítette azt a kívánságát, amelyet vele szemben támasztott. Ugyancsak ebben az időben, 1944 elején, Szőnyi Tibor kémkapcsolatot létesített egy Lompar Misa nevű jugoszlávval, aki a jugoszláv kémcsoport megbízottja volt Svájcban. Lompar javaslatot tett Szőnyi Tibornak arra, hogy őt is összekapcsolja Dullessel. Csoportunk vezetősége megbízta Szőnyit azzal, hogy tárgyaljon Dullessel. Szőnyi memorandumot készített Dulles számára, amelyben késznek jelentette ki magát és a csoportot arra, hogy a háború után visszatérve Magyarországra, az Egyesült Államok részére szolgálatokat végez.

1944 őszén Szőnyi többízben találkozott Bernben Dullessel.

— A Dullestől kapott utasítások értelmében Szőnyi Tibor megkezdte a hazautazás előkészítését. A hazautazáshoz döntő segítséget nyujtottak a jugoszláv hatóságok és a jugoszláv kémszervezetek.

Ez Dulles utasítására történt.

Lompar gondoskodott arról, hogy a hazautazó csoportunk hat tagja fel legyen szerelve hamis jugoszláv okmányokkal. Marseillesben a G. 2. nevű amerikai kémszervezet megadta az engedélyt az utazásra és biztosított csoportunk számára

amerikai katonai repülőgépeket, amellyel Belgrádba utaztunk.

Itt egyenesen az OZNA épületébe vittek bennünket. Kalafatics őrnagy kijelentette: hajlandó arra, hogy a Svájcban, az amerikai kémszervezetnek küldendő jelentéseink továbbításában közreműködjék, amennyiben ezeket a kémjelentéseket Magyarországon az itteni jugoszláv katonai misszió vezetőjének, Ciemil ezredesnek átadjuk. A magyar határt az OZNA gépkocsiján léptük át. Szőnyi elmondta, hogy miben állanak konkréten a Dullestől kapott utasítások. Azt mondotta, hogy csoportunk tagjainak el kell helyezkedniök a magyar gazdasági és állami apparátus legfontosabb pozicióiban és

kárlövő, romboló munkát kell végrehajtani a magyar demokrácia ellen kéminformációkat gyüjteni.

A kémkapcsolatot a jugoszláv és amerikai kémszervezetekkel pedig csoportunknak fenn kell tartania.

Elnök: Hogyan teljesítették ezeket a kémfeladatokat és általában a romboló tevékenységet?

Kálmán: 1945-től 1947 elejéig csoportunk rendszeresen illegális összejöveteleket tartott részben Szőnyi, részben Demeterék és az én lakásomon. Ezeken az összejöveteleken Szőnyi utasításokat adott a csoport tagjainak — akiket elhelyezett különböző jelentős pozíciókba, hogy miképpen végezzenek romboló munkát. Nekem utasításokat adott, hogy a népjóléti miniszteriumban, amelynek egyik vezető állásába bejutottam, hogyan szabotáljam a kormány intézkedéseit.

Szőnyi utasításait én teljesítettem is.

Ezenkívül röviddel a megérkezésünk után résztvettem két kémjelentés elkészítésében.

A kitörés visszaverésekor 54 foglyot lemészároltak és pár nappal később a katonai honvédtörvényszék vészbírósága 11 foglyot kivégeztetett.

Ezután Vándori Györgyi nyelvtanárnő kihallgatására került sor.

Elnök: Ön Justus Páltól milyen feladatokat kapott, amelyeknek államellenes jellegük volt?

Vándori: 1948-ban, közvetlenül a két munkáspárt egyesülése előtt Justus arra utasított engem, hogy

szervezzek illegális csoportot abból a célból, hogy ő folytathassa azt a trockista kádernevelést, amelyet előzőleg a Szociáldemokrata Párt keretén belül működő szemináriumokkal és kollégiumokkal már elkezdett.

Azt az utasítást is adta, hogy rendszerellenes nézeteit ne csak az illegális csoport körében terjesszem, hanem közöljem azokkal a volt szociáldemokratákkal is, akikről tudom, hogy trockista beállítottságúak. Ebben az időben Justus, aki

az illegális központi vezetőségnek tagja volt,

az illegális összejöveteleken többször tartott külpolitikai és belpolitikai beszámolót. Szembehelyezkedett a kormány külpolitikájával, rágalmazta a kormány tagjait és különösen élesen támadta a kormány külpolitikáját, a Szovjetunió felé való orientációjával kapcsolatban. Ez az illegális csoport 1948 tavaszától 1949 májusáig működött.

Elnök: Felismeri ezekben az írásokban önnek sajátkezűleg vezetett naplóját?

Vándori: Igen, felismerem.

Elnök: Ezekben a naplókban szerepel 1948 október 10-én:

„Árulás lenne nem harcolni ez ellen a rendszer ellen."

(Moraj a teremben) majd egy másik helyen: „Kedvem van harcolni a diktatúra ellen, meg kell találnom a kapcsolatot a szabad európaiakkal". Emlékszik erre?

Vándori: Igen. 1946 őszétől kezdve Justus arra utasított engem és az illegális csoportot, hogy erősebben kell felkészülnünk a magyar népi demokrácia elleni aktív harcra. Szövetségeseket a magyar népi demokrácia elleni harchoz a nyugati hatalmak között és Titoéknál kell keresnünk. Justus, amikor a „szabad európaiakról" beszélt, ezeket a nyugati hatalmakat és Tito Jugoszláviáját értette. Én ebben a naplóban Justus megjegyzéseit jegyeztem fel.

Elnök: Justus Pálnak van valami észrevétele?

Justus: a tanuvallomás

lényegében megfelel a valóságnak.

Alapi Gyula megkezdi hatalmas vádbeszédét

A népbíróság különtanácsa szerdán folytatta Rajk László és társai bűnügyének tárgyalását. A tárgyalás negyed tíz óra után néhány perccel nyitotta meg dr. Jankó tanácselnök. Feltette a kérdést: A bizonyítás kiegészítése irányában van-e indítvány?

Sem a népügyésznek, sem a vádlottak védőjének nincs indítványa a bizonyításkiegészítésre.

Elnök: Ennek következtében a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítom.

Felkérem a népügyész urat vádbeszédének megtartására.

(Feszült izgalom fut végig a hallgatóság sorain.)

Dr. Alapi Gyula népügyész: A tárgyalás, amely közel egy hete folyik itten Rajk László és összeesküvő társai bűnügyében, joggal keltett hatalmas visszhangott dolgozó népünkben, külföldi barátainkban és külföldi ellenségeink között egyaránt.

— Ennek a pernek rendkívüli fontossága van. Túlzás nélkül állíthatom:

ennek a pernek jelentősége nemzetközi.

Hiszen nemcsak olyan vádlottak felett kell ítélkezni, akik kezet emeltek Népköztársaságunk államrendjére, demokráciánk nagy vívmányaira, hanem egyben olyanok felett is, akik összeesküvő tevékenységükben, a szocializmust építő magyar dolgozó nép külföldi imperialista ellenségeinek voltak az eszközei, dróton rángatott bábui.

A vádlottak padján itt nemcsak Rajk és társai ülnek, hanem külföldi gazdáik, imperialista felbujtóik is Belgrádban és Washingtonban.

A vádlottak padján a magyar népi demokrácia esküdt ellenségei ülnek. Nagy Ferenc és összeesküvő társasága is esküdt ellensége volt a magyar népi demokráciának. Mindszenty is, aki szintén elvette megérdemelt büntetését. Rajk László és cinkostársai többek között abban különböznek a Népköztársaságnak ama ellenségeitől, akikre az elmúlt esztendőkben sujtott le a demokratikus igazságszolgáltatásunk büntető keze, hogy

ezek rendszerré emelték az álnokságot és az álcázást.

Nem nyílt ellenségként támadtak, hanem sötétben bujkálva, befurakodva népi demokráciánk vezető pártjába és köztársasági államgépezetünkbe.

— Hadd hívjam fel a népbíróság figyelmét arra, hogy például Rankovics és Rajk hírhedt paksi találkozójáról 1948 októberében öten is vallanak, így dr. Klein Antalon, dr. Tarisznyás Györgyin, Rajkon kívül Pálffy és Brankov is. De különböző részleteket világítanak meg, olyanokat, amelyekről csak egyikük tudhatott, és meg kell állapítani, hogy

mégsincs semmi ellentmondás közöttük sem időben sem tényben

és éppen ezekről a különböző oldalról megvilágított részletek és egyezésük bizonyítja azt is, hogy a színtiszta igazságról van szó.

— Hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy Rajk és Rankovics titkos tárgyalásának kelebián 1947 decemberében lényegében ugyanaz volt a tartalma, mint Pálffy tárgyalásainak Nedelkoviccsal, a római partizánkongresszuson. Ez az egyezés azt bizonyítja, hogy

egy szétágazó összeesküvésről volt szó, egy olyan galád tervről, amelynek megvalósításához több oldalról fogtak hozzá,

olyan tervről, amelyért a vádlottak külföldi megbízóik utasítása szerint éveken át cselekményeiket összeegyeztetve dolgoztak.

— Meg kell állapítanom, hogy például Rajk és Brankov lényegében teljesen egyezően adják elő Titoék úgynevezett stratégiai tervét

a népi demokráciák belső bomlasztásáról, a Szovjetunióval való szembefordításukról

és az áruló jugoszláv vezetők szerepéről ebben a tervben.

A nüanszbeli a részleteket illető eltérések errevonatkozóan Rajk és Brankov vallomásában éppen azt bizonyítják, hogy Brankov is Rajk is egymástól függetlenül értesültek ezekről a tervekről és saját élményeik alapján adják elő ezeket. A lényeg mégis megegyezik. Mindkettőjük vallomásából kitűnik, hogy

a Tito-klikk céljai a Tájékoztató Iroda ismeretes határozatai előtt ugyanazok voltak, mint a határozat után.

Csak a módszerek és az eszközök változtak a Tájékoztató Irodának Titoékat leleplező határozata után. Pálffy a saját kapcsolatain, Lozits és Zsokalj jugoszláv ezredeseken keresztül ugyanazokat az utasításokat kapta, mint amelyeket Rajk kapott közvetlenül, vagy közvetve Rankovicstól. Ha Pálffy és Rajk vallomásában voltak lényegtelen eltérések a részleteket illetően, — így például a tervezett puccs időpontjára vonatkozóan — ezek az eltérések azt mutatják, hogy

Veszedelmesebb és gyűlöletreméltóbb ellenséggel állunk szemben, mint eddig bármikor

— Csúszó-mászó, alattomos kigyókkal állunk szemben,

veszedelmesebb és gyűlöletreméltóbb ellenséggel, mint eddig bármikor.

Népi demokráciánk eddig leleplezett és ártalmatlanná tett ellenségei is összejátszottak a külföldi imperialistákkal és állami rendünk megbuktatására törtek. Rajk László és bűntársai szintén a külföldi imperialisták cselédjei és szolgálói voltak, de specialitásuk, ennek a bűnpernek a sajátossága abban áll, hogy a külföldi imperialisták parancsainak közvetítőiként, főügynökeiként, az imperializmus rohamcsapataként

az a jugoszláv vezető klikk lép fel, — Tito és bandája — amely ma leigázza Jugoszlávia hősi népeit és bitorolja a hatalmat Jugoszláviában.

A tárgyalás adatai alapján megállapíthatjuk, hogy a vádirat valamennyi állítása, a nyomozás valamennyi adata teljes bizonyítást nyert. A vádlottak és a tanuk vallomásai, a szembesítések eredményei maradéktalanul beigazolták a vádat, megerősítették a vádiratot. Akikben a tárgyilagosságnak és az elfogulatlanságnak a legkisebb maradványa van, annak el kell ismernie, hogy

a főtárgyaláson a vádlottak, valamint a nagyszámú tanu vallomásaiból, ezek sokoldalú összevetéséből és a perben szereplő tárgyi bizonyítékokból teljes fény derült az igazságra.

— Ebben az összefüggésben nemcsak azt kell kiemelni, hogy a vádlottak teljesen szabadon védekezhettek és védekeztek, hanem azt is, hogy ugyancsak az eseménynek az egyes vádlottak és a tanuk különböző oldalait, más más részleteit egymástól függetlenül világították meg, s hogy

a bíróság által megejtett szembesítések tisztázták azokat az árnyalatbeli eltéréseket is, amelyek egyes részletkérdésekben a vádlottak valomásaiban itt-ott előfordultak.

Éppen ezáltal kaptunk világos képet ennek a hitvány bűnszövetkezetnek a galád munkájáról, éppen ez tette lehetővé nem utolsó sorban, hogy a főtárgyaláson a való tényállás az igazságnak megfelelően a maga teljességében kibontakozzék.

Szalai Pécsett önként ajánlkozott besúgónak

Réti Miklós kihallgatása következett ezután.

Réti a váci fegyintézetben tölti büntetését.

Elnök: Emlékszik arra, hogy Szalai András vádlottat hogyan szervezte be a politikai rendőrség és milyen jelentéseket adott Szalai a politikai rendőrségnek a forradalmi munkásmozgalomról?

Réti: 1933 májusában a pécsi csendőrség nyomozó alosztálya feleplezett egy kommunista szervezkedést és elfogta annak tagjait.

Szalai a kihallgatáson önként, minden részletre kiterjedő pontossággal jellárta a szervezkedés egész tárgyi anyagát, minden személyi vonatkozásban.

A bíróság annakidején honorálta is az ő magatartását, csupán egyévi próbára bocsátotta, a szervezkedés résztvevőit viszont súlyosan megbüntette. Az ítélet után Szalait figyelmeztettem, hogy keressen fel néha hivatalomban és számoljon be magatartásáról. Erre őszt felelte nekem: „Kérem, nem kell engem féltení, mert nekem már elegem van a kommunizmusból és áttértem a józanabb polgári világszemlélet vonalára". Álláspontjának igazolására

önként, saját kezdeményezéséből felajánlotta a besúgói szolgálatot.

Mindenesetre ennek a besúgásnak eredménye az, hogy az 1933-ban lezajlott szervezkedés óta egészen a felszabadulásig Pécsett nem jött létre kommunista szervezkedés.

Elnök: Mi történt a Sopiana-gépgyár körül?

Réti: Szalai 1935 tavaszán jelentette nekem, hogy a Sopiana-gyár munkásai bérsztrájkra készülnek, közölte a hangadó munkások nevét is. A rendőrség figyelmeztetésére a gyárigazgatóság megfenyegette a munkásokat. A munkások nem mertek sztrájkot csinálni és így nem tudták kiharcolni jogos bérkövetelésüket.

„Beszéljen hangosabban"

Ezután az elnök Lindenberg Lajost hallgatta ki.

Elnök: Milyen hivatali beosztása volt önnek az 1943-44-es években?

Lindenberg: A honvéd vezérkar főnöke sátoraljaújhelyi fogházának voltam parancsnoka tartalékos hadnagyi rangban.

Elnök: Hangosabban beszéljen.

Lindenberg: Igen.

Elnök: Tud ön hangosabban beszélni, a fogházban nyilván nem ilyen csendesen beszélt. Milyen következményekkel járt a politikai foglyok felé az, hogy Szalai András ott valami szökési tervről jelentést tett?

Lindenberg: 1944 januárjában tett először Szalai András jelentést arról, hogy a szerb politikai foglyok egymás között összesúgnak és valami szökési tervről beszélnek. Ezt a jelentését megismételte 1944 február havában konkrétebb formában, amikor már kitörésről, szökésről beszéltek és megnevezte a kitörés szervezőit. A kitörés 1944 március 21-én történt.

Rajk és Pálffy is azt mondták itt a főtárgyaláson, amit egymástól függetlenül tudtak meg

a maguk saját jugoszláv kapcsolatuk révén.

— A tárgyaláson, tisztelt Népbíróság, nemcsak a vádiratban foglalt vádak igazolódtak be teljes mértékben, hanem új fontos tények is napvilágra kerültek, amelyek sem a vádiratban, sem a nyomozás során nem merültek fel. Így például új volt Brankov vallomásában, hogy Titoék bomlasztó munkájukat az imperialista kémszervezettel karöltve, nemcsak valamennyi népi demokratikus országban folytatták,

hanem olyan kapitalista országokban is, amelyekben erős munkásmozgalom van,

széles tömegbefolyással rendelkező kommunista pártok vannak. Uj volt ugyancsak Brankov vallomásában az a leleplezés is, hogy a fegyveres puccs megvalósítása a magyar demokrácia államférfiainak meggyilkolása után alakítandó új kormányban

Titoék Bán Antalnak is szerepet szántak. Ezt eddig nem tudtuk, csak a tárgyaláson vallotta be Brankov,

aki egyben leleplezte Bán Antalnak és az amerikai-jugoszláv uralkodó köröknek igazi kapcsolatait. Kiderült, hogy Bán Antalt is azért akarták Titoék bevenni az új magyar kormányba, mert régi jugoszláv rendőrkém volt, akit ilyenmódon ugyanúgy, mint a többieket, Rajkot, Rob Antont, kézben tartottak.

Bizonyítást nyert, hogy Titoék már a háború alatt is szovjetellenes politikát folytattak

— Rajk vallomása alapján bizonyosfokú új megvilágításba került Titoék egész politikája a háború befejezése óta, sőt a háború befejezése előtti időben is. Rajk a tárgyaláson elmondotta Rankovicscsal folytatott kelebiai tárgyalása alapján, hogy

Amerika utasítására jugoszláv vezetők már közvetlenül a háború befejezése után, sőt már a háború alatt is szovjetellenes politikát folytattak,

hogy Jugoszláviának azonban kezdetben csupán a tartalék szerepét szánták ebben a szovjetellenes hadjáratban és a nyílt szovjetellenes politika útjára csak akkor tértek rá, amikor a szocialista erők a népi demokráciákban csapást-csapásra mértek a reakció erőire és nem lehetett többé a reakció hatalomrajutására számítani ezekben az országokban.

— Hogy ez a magán-tárgyaláson felmerült új mozzanat megfelel a valóságnak, azt maguk a tények bizonyítják: Titoék egész politikája.

Rajk vallomása a paksi találkozóról és arról, hogy Rankovics mit mondott Pakson a demokratikus Görögország elszigeteléséről, megfullasztásáról, tökéletesen egybevág azzal, ami azóta történt Titoék és a görög monarcho-fasiszták egységfrontjában a görög szabadságharcosok ellen.

— Rajk vallomása a paksi találkozó egyes részleteiről megmagyarázza a görög monarcho-fasiszták és a Tito-féle jugoszláv fasiszták közös készülődését a kis Albán Népköztársaság függetlensége ellen, Albánia felosztására és — ahogy azt Rankovics Pakson mondotta — bekebelezésére.

Rajk közönséges kém, idegen hatalmaknak eszköze, összeesküvő, aljasságokra készülő bandita

— Ismétlem, tisztelt Népbíróság, hogy a főtárgyaláson elhangzott vallomások teljes egészében beigazolták a vádakat. Rajk Lászlóról beigazolódott, hogy

1931 óta rendőrkém és provokátor, aki saját szavai szerint folyamatosan tájékoztatta Horthy rendőrségét

és hajtotta végre Hetényi, Schweinitzer, Hain Péter utasításait. Beigazolódott róla, hogy a Horthy-rendszer alatt több, mint egy évtizeden át szállította az áldozatokat a rendőrségnek, árulta el a földalatt küzdő forradalmi munkás-mozgalmat.

— Provokátor volt a kommunista diákok sorai között, rendőrkézre juttatta társait, provokátor volt az építőmunkások között. — Beigazolódott, hogy

provokátor volt Spanyolországban

és, hogy gazdáit szolgálta a francia internálótáborokban is. Beigazolódott, hogy nemcsak a magyar rendőrségnek szolgált, hanem, ismét saját szavai szerint — „természetesen vállaltam a szolgálatot a francia kémszervezet „2-eme bureau" számára is". Beigazolódott róla, hogy

Hain Péter révén kapcsolatba került a Gestapóval,

majd a német fasizmus bukása után a Gestapó örökébe lépő amerikai kémszervezet ügynökévé lesz, amellyel már a francia internálótáborban kapcsolatba került Field, az Office Strategic Services, az OSS nevű amerikai kémszervezet egyik sváji vezetője révén. Beigazolódott, hogy Rajk már 1945-ben tudatosan azzal tért haza, hogy

az amerikai kémszervezetnek fog szolgálatokat teljesíteni.

Ezzel az üzenettel küldte provokátortársait Soltét, Sombor-Schweinitzerhez, akiről tudta, hogy Németország amerikai zónájában tartózkodik és az amerikai kémszervezet szolgálatában áll.

— A felszabadulás után a Kommunista Párt soraiban rendszeresen szolgálta az amerikai kémszervezetet,

Kovács Alezredes és Himmler Márton közvetítette hozzá az amerikai imperialisták utasításait, a Kommunista Párt bomlasztásáról, a jobboldali erők titkos támogatásáról.

1946-ban Rajkot, — mint ahogy ő maga mondotta — átteszik a jugoszláv vonalra, jugoszláv ügynökké válik anélkül, hogy megszünne amerikai ügynök lenni. 1947 nyarán Abbáziában, 1947 decemberében Kelebián, 1948 októberében Pakson Rankovics jugoszláv belügyminiszterrel tárgyalja meg

a magyar demokrácia aláaknázására és megdöntésére irányuló terveket

és veszi át, mint közönséges ügynök az összeesküvésre, a gyilkosságokra, a fegyveres puccsra vonatkozó utasításokat.

— Beigazolódott Rajkról, hogy pártjának magas funkcionáriusaként, mint bel- és mint külügyminiszter közönséges kém volt,

idegen hatalmak eszköze, összeesküvő, aljasságra készülő bandita.

Szőnyi, Szalai, Ognyenovics, Korondy, Justus bűnlajstroma

— Szőnyi Tiborral beigazolódott, hogy a háború alatt amerikai kémmé lett, hogy Svájcban Noel H. Field és Allan Dulles-től kapott utasítást; az ő irányításukkal

magyar emigránsokból kémcsoportot szervezett, hogy az amerikai kémszervezet jugoszláv ügynökeinek segítségével érkezett haza Magyarországra.

Brankov részes abban a gyilkosságban, amelyet Rankovics utasítására a budapesti jugoszláv követség szervezett

és amelynek célja az volt, hogy eltegyék láb alól Moics Milost, attól tartva, hogy Moics Milos leleplezi Magyarországon folytatott kémtevékenységüket és bomlasztó üzelmeiket.

Magyarországi tevékenysége az amerikai és jugoszláv kémszervezetek szolgálatába állott. Beigazolódott, hogy

amerikai és jugoszláv kémeket helyezett el a Magyar Köztársaság fontos közigazgatású állásaiban

abból a célból, hogy bomlasszanak, szabotáljanak, kémkedjenek. Beigazolódott, hogy Szőnyi Tibor Rajk László egyik legfontosabb segítőtársa volt a Magyar Népköztársaság megdöntésére irányuló szervezkedésben.

— A főtárgyalás beigazolta a Szalai András ellen felhozott vádakat. Kiderült, hogy Szalai 1935-től hol Jugoszláviában, hol Magyarországon volt provokatőr. Beigazolódott, hogy

az ő lelkén szárad a sátoraljaújhelyi börtön politikai foglyainak elárulása, 64 ember megölése, törvénytelen kivégeztetése.

Beigazolódott, hogy Szmiljanics jugoszláv őrnagy Szalai Andrást éppen provokatőri tevékenységének ismeretében szervezte be a magyarországi jugoszláv kémszolgálatba. Beigazolódott, hogy Szalai András fontos államtitkokat szolgáltatott ki rendszeresen a jugoszláv kémszervezetnek.

— A tárgyalás

Ognyenovics Milan rendszeres kémtevékenységét is beigazolta,

mint ahogy megerősítette azokat a vádakat is, amelyeket a vádirat Korondy Béla ellen emelt. Beigazolódott, hogy Korondy, a fasiszta csendőrszázados, Rajk és Pálffy jóvoltából került a rendőrségre. Ott azzal a céllal tevékenykedett, hogy

a demokrácia karhatalmából demokráciaellenes fegyveres erőt képezzen.

Bebizonyosodott, hogy Rajk és Pálffy utasítására előkészítette a fegyveres puccsot, különleges — úgynevezett fegyveres különítményt szervezett és előkészítette Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő meggyilkolását.

— Justus Pálról a tárgyalás bebizonyította, hogy 1932 óta rendőri besúgó, hogy Magyarországon, hogy Franciaországban egyaránt kiszolgálta Horthyékat. De bebizonyosodott az is, hogy

Justus, Horthyék besugója, Titoék és a francia kémszervezet ügynökévé lett, hogy a budapesti jugoszláv követségnek, majd közvetlenül Rankovicsnak és a budapesti francia követség sajtóattaséjának, Gachot-nak gyüjtötte és szolgáltatta ki rendszeresen a magyar politikai és gazdasági életről szóló kémanyagot, államtitkokat,

előbb a Szociáldemokrata Párt, majd a Magyar Dolgozók Pártja központi vezetőségi ülésein megszerzett bizalmas adatokat. Bebizonyosodott, hogy Justus besugói és hírszerzői mivoltában úgynevezett ideológiai bomlasztó munkát is végzett, rendszeres demokráciaellenes úgynevezett nevelőmunkát végzett. Környezete egész tevékenységét a Népköztársaság megdöntésére irányuló összeesküvéssel hangolta össze, amelynek élén Titoék megbízásából Rajk László állott.

Pálffy, a meggyőződéses fasiszta volt Rajk legfontosabb cinkosa

— Pálffy Györgyről a tárgyalás során beigazolódott, hogy meggyőződéses fasiszta volt, aki kétkulacsos módon férkőzött a Kommunista Pártba, eleve azzal a szándékkal, hogy

megtévessze a párt és az állam vezetőit és a demokrácia hadseregét, a demokrácia megbuktatására alkalmas eszközzé változtassa.

Beigazolódott, hogy rendszeresen és tervszerűen igyekezett fasiszta tisztekkel átitatni a honvédséget. Beigazolódott róla, hogy már 1945 óta jugoszláv ügynökké vált, Lozsits és Zsokalj jugoszláv katonai attasék éppen

népellenes érzelmei alapján szervezték be a jugoszláv kémhálózatba.

Beigazolódott, hogy Pálffy már 1947-ben a római partizánkongresszuson megtárgyalta Nedelkovics jugoszláv ezredessel a magyar népi demokrácia megbuktatására irányuló összeesküvés politikáját és egész taktikáját.

Pálffy volt a népellenes összeesküvés vezetőjének, Rajk Lászlónak legfontosabb cinkosa.

Az ő feladata volt a tervezett puccs katonai előkészítése és végrehajtása.

Pálffy dolgozta ki a tervet Rákosi Mátyás, Gerő Ernő és Farkas Mihály meggyilkolására,

három, egyenként 12 emberből álló gyilkos különítmény felállítására. Tőle ered a puccs mozgósítási terve, ő adta az utasítást Korondynak a gyilkosságok és a katonai puccs végrehajtására. Beigazolódott, hogy

Pálffy igen fontos katonai titkokat árult el

és egy idegen ország kémszervezetének, rendszeresen tájékoztatva a jugoszláv ügynököket a magyar hadsereg szervezetéről, elhelyezkedéséről, a határőrségről, a magyar hadiiparról.

Brankov egyik főszervezője volt a magyar demokrácia megdöntésének

— Brankovról a tárgyaláson beigazolódott, hogy mint a jugoszláv katonai misszió vezetője, mint a jugoszláv követség tagja

egyik fő szervezője volt a magyar demokrácia aláaknázására és megdöntésére irányuló szervezkedésnek.

A legaktívabban segített kiépíteni a jugoszláv kémhálózatot Magyarországon. Brankov volt Rankovics főmegbizottja, ő ellenőrizte Rajk összeesküvő tevékenységét, ő közvetítette Titoék parancsait magyarországi ügynökeinek.

— Beigazolódott, hogy

Brankov színleges átállása Titoék táborából a demokrácia és a szocializmus híveinek táborába, Titoék és Rankovics utasítására történt

azzal az aljas szándékkal, hogy így aktívabban és eredményesen vehet részt a Magyar Népköztársaság megbuktatására irányuló szervezkedésben. Beigazolódott, hogy

Restaurálni akarták Magyarországon a kapitalizmust

— Tisztelt Népbíróság! Nem elég a vádlottak bűneit ismerni ahhoz, hogy ítélkezzünk felettük. Ismerni kell ennek az összeesküvésnek politikai hátterét, céljait és tartalmát. Látni kell ennek az összeesküvésnek teljes politikai összefüggését ahhoz, hogy felismerhessük a vádlottak bűneinek egész horderejét.

— Tulajdonképpen miről volt itt szó, igen tisztelt Népbíróság, mik voltak ennek az összeesküvő bandának politikai céljai? Ennek felderítésével sem kell a vád képviselőjének sokat vesződnie, hiszen a főtárgyalás teljes világosságot derített céljaikra.

Röviden szólva restaurálni akarták Magyarországon a kapitalizmust.

Vissza akarták állítani a nagybirtokosok és tőkések uralmát.

Rajk László é Pálffy György félreérthetetlen nyiltsággal beszéltek erről. Világossá lett a főtárgyaláson, hogy Rajk amerikai és jugoszláv gazdái megbízásából előbb arra törekedett, hogy segítsen megakadályozni a demokratikus és szocialista erők győzelmét a magyar reakció felett. Később, amikor a magyar munkásosztály vezette demokratikus erők felülkerekedtek és megkezdték az előrehaladást a szocializmus felé,

az összeesküvők a Magyar Népköztársaság erőszakos megbuktatására, a régi rend restaurálására törekedtek.

A Rajk-kormány a véres fasizmus kormánya lett volna

A Rajk vezetése alatt álló és a fegyveres puccs sikere után felállítandó koalíciós kormány — Nagy Ferenc híveivel, a jobboldali szociáldemokraták képviselőivel, Rajkkal, Pálffyval, Rob Antonnal egyetemben — a kapitalizmus restaurálásának,

a népi demokrácia vívmányai megsemmisítésének kormánya lett volna.

Nem véletlen, hogy Rankovics a fegyveres puccs előkészítése idején Rajkék lelkére köti a jobboldali erők tömörítését, a nacionalista és soviniszta elemek, a klerikális és a kulák reakció felhasználását. Kell-e bizonyítani, hogy egy kormány, amely magában foglalta volna a jobboldali szociáldemokratáktól Nagy Ferencig és Mindszenty hiveiig a magyar reakció minden válfaját,

a magyar népi demokrácia felszámolásának, az államosítások megsemmisítésének, a földreform likvidálásának kormánya lett volna.

Nyilvánvaló az is, hogy ez az új kormány Rajkék vezetésével nemcsak egyszerűen a nagybirtok és a nagytőke restaurálásának a kormánya lett volna, hanem fasiszta típusú kormány. Olyan kormány, amely

véres terrorral, tízezrek legyilkolásával igyekezett volna felszámolni demokráciánk történelmi vívmányait.

Hiszen a katonai puccs végrehajtását nemcsak Pálffy és Korondy horthysta tisztjeiből álló különítményei végezték volna, hanem, amint azt Rankovics Rajkkal Pakson közölte,

az amerikai és angol övezetekben megszervezett régi nyilas és csendőralakulatok is.

A legmeszebbmenő kegyetlenkedés, mészárlás következett volna

— A fasiszta Pálffy erről azt mondta: teljesen tisztában voltam azzal, hogy egy ilyen megindított folyamat nem áll meg félúton. Tudtam, hogy nincsenek langyos középutak — mondotta Pálffy és így folytatta: „Vagy-vagy. Egy ilyen burzsoá demokratikus célú vállalkozás a magyar politikában, akár akarjuk, akár nem,

visszamegy egészen a Horthy fasizmusáig.

És azzal is tisztában voltam, hogy egy ilyen visszatérés a fasizmust jellemző brutális rendészeti elnyomást is jelent a munkásokkal szemben."

— Így vallott Pálffy a főtárgyaláson. Rajk maga cinikus nyíltsággal jelentette ki, hogy ő politikus ember létére tisztában volt ezekkel a következményekkel, tudta, hogy mi történt volna Magyarországon, ha Pálffy, Korondy és Rankovics jugoszláv és magyar fasisztái működni kezdtek volna. Ezt mondotta erről Rajk: „Mindenesetre

a legmesszebbmenő kegyetlenkedés, mészárlás következett volna

azokkal a demokratikus erőkkel szemben, akik őket, már mint a nyilasokat az országból kiszórították, a kapitalizmust fokozatosan likvidálták, a földeket felosztották, az üzemeket, bankokat államosították stb. Erre nyilvánvalóan gondoltam — mondotta Rajk — hiszen politikus ember vagyok, ismerem a politika ABC-jét." Ime,

Rajk szerint a dolgozó tömegek szolgaságba taszítása, legjobb képviselőik ezreinek lemészárlása mint politikai ABC.

Így tanulta meg Rajk a fasizmus ABC-jét mestereitől és gazdájától, Titotól, aki ezt a politikai ABC-t a szerb, horvát, szlovén nép és Jugoszlávia népeinek hátán hajtja végre.

— Az is nyilvánvaló tisztelt népbíróság, hogy

Rajkék összeesküvése a magyar függetlenség eladására, a nemzeti szuverenitás felszámolására irányul.

Ez a banda arra szövetkezett, hogy idegen igába hajtja Magyarországot, hogy hazánkat külföldi gyarmattá tegye, hogy kormányát idegen kémekből és ügynökökből állítsák össze, hogy

önálló és független Magyarország helyét idegen fülfyszóra táncoló idegen ügynökök parancsait végrehajtó, a magyar nemzeti érdekeket eláruló rendszert teremtsenek.

Rankovics Rajkkal való kelebiai és paksi találkozóján nem csinált titkot abból, hogy mint ő Jugoszlávia vezető szerepén, hiszen a jugoszláv katonai egységeket is azért akarták Titoék és Rankovicsék a puccs végrehajtására magyar területre átdobni, mert

nem bíztak meg a Pálffy és Korondy által megszervezendő magyar csapatokban sem

és ezért, mint Rajk kifejtette, jugoszláv egységekkel akarták „bekeretezni" a magyar egységeket.

Tito parancsnoksága a magyar hadsereg felett, jugoszláv tisztek a magyar tisztek felett, jugoszláv fennhatóság a magyar állam felett ez az értelme a „bekeretezett" Rajk László műszónak.

— A paksi találkozón Rankovics közölte a jugoszláv úgynevezett igényeket a hatalom átvétele után. Rajk erről, ezekről az igényekről a következőket mondta:

„Először a fegyveres erők felett akartak teljes rendelkezési jogot biztosítani maguknak, tehát a honvédség és rendőrség felett.

Hogy ez megvalósuljon, Rankovics közölte is velem: Tito feghatározottabb kívánsága, hogy Pálffy legyen a honvédelmi miniszter, mint az ő megbízható embere, valamint Rob Antal, a jugoszláv ügynök, belügyminiszter. Tito természetesen szem előtt tartotta a végcélt, azaz egy államblokk létrehozását. Olyan külpolitikát követelt Magyarország részéről és erre garanciát, amely

mindenkor összhangban áll Jugoszlávia külpolitikájával, azaz külpolitikailag is alárendelt viszonyt a jugoszláv kormányhoz.

Minden öntudatos magyar dolgozónak ökölbe szorul a keze

Végül, mivel Jugoszlávia iparilag fejletlenebb ország, követelte, hogy akár a magyar érdekek teljes háttérbe szorításával is, a teljes magyar ipart, elsősorban a jugoszláv ötéves

terv és gazdaságpolitika megvalósításának kell alárendelni. Nem csodálkozom,

ha minden öntudatos dolgozó magyarnak, akiben a hazafias becsületérzésnek egy szikrája él, ökölbe szorul a keze,

ha ezeket a hazaáruló, egész nemzetünket lebecsülő és meggyalázó terveket hallja. Nemcsak Rajk és bandája hazaáruló munkája, függetlenségünket árúba bocsátó aljas tevékenysége világosodik meg előttünk, ha ezeket a Tito-féle feltételeket és igényeket halljuk, hanem egyben az is kiderül, hogy

milyen mérhetetlen soviniszta gőg, micsoda nagyzási mánia él Titoban és bandájában,

milyen lenézés van bennük a magyar nép iránt. Egymagában az a tény, hogy komolyan dolgozhattak arra, és komolyan számbavehették tervük megvalósítására azt, hogy a magyar nép eltűrne egy ilyen leigázási, mutatja, hogy

semmibevették a magyar nép ragaszkodását függetlenségéhez, hogy kigunyolták népünk nemzeti becsületét,

soha arra, hogy saját ügynökeikből állítsanak össze a magyar államnak kormányt, sor nem kerülhetett volna, de jellemző Titora, Rankovicsra és jellemző azokra, meg Pálffyra, hogy erre komolyan gondoltak.

Ki akarták tépni országunkat a hatalmas békefrontból és szembe akarták fordítani a Szovjetunióval

— Ezeknek a gyalázatos terveknek, gyalázatos feltételeknek, ezeknek a becsületünkbe gázoló feltételeknek fényénél értékelhetjük legjobban a nyugati imperialista rádióknak és sajtóknak azt az igyekezetét, hogy

Rajkot és cinkostársait valamiféle „nemzeti vonal" képviselőivé avassa.

London és Washington uralkodó körei az angol s amerikai imperialisták szóvivői számára nemzeti vonal képviselője az, aki 18 éven át hivatásszerűen foglalkozott besúgással és árulással, aki kicsinyben és nagyban árulta a hazát külföldi imperialistáknak, kémfőnököknek, Noel H. Fieldtől, Allan Dullestől, a Deuxieme Bureaun és Gestapon keresztül Tito és Rankovics kémszervezetéig.

— Tisztelt Népbíróság! Abból, hogy Rajk és cinkostársai a magyar függetlenség elárulására szövetkeztek,

szervesen következik, hogy ki akarták tépni országunkat a hatalmas demokratikus béketáborból és szembe akarták fordítani a Szovjetunióval.

Itt ugyanannak az éremnek két oldaláról van szó. Rajkék azért voltak szovjetellenesek, mert a Szovjetunióban látták — és teljes joggal — a békénk és a magyar függetlenség legfőbb támaszát és védelmezőjét. És megfordítva, azért voltak szovjetellenesek, mert a béke és a magyar nép függetlenségének ellenségei voltak.

A magyar népi demokrácia egész politikai fejlődése bizonyítja, hogy aki a Szovjetunió ellensége, az egyben a Magyar dolgozók hatalmának és az ország függetlenségének és békéjének is ellensége.

— Igen tisztelt Népbíróság! Természetes, hogy az összeesküvők, akiknek célja a kapitalizmus restaurálása, a fasiszta típusú véres diktatúra bevezetése, az ország függetlenségének elárulása és imperialisták számára való gyarmatosítása volt, figyelmüket és erőfeszítésüket annak a politikai erőnek, annak a nagy pártnak a meggyengítésére és kiszélesítésére fordították, amely

Magyarországon a dolgozó nép győzelmeinek a szerzője, amelynek politikai céltudatosságán és harci elszántságán megtört a belföldi és külföldi reakció minden próbálkozása.

Aki népünk vezetőjére, Rákosi Mátyásra akarja felemelni véres kezét az a nép hatalmának és jólétének is orvgyilkosa

— Nem véletlen, hogy Rajkék és Szőnyiék imperialista gazdáiktól Bullestől, Brankovicsig és Titoig a Magyar Kommunisták Pártjának, a Magyar Dolgozók Pártjának harcképtelenné tételére kaptak megbízást.

Az ellenség is megtanulta, hogy a Párt a nép, a demokrácia, a népköztársaság őre és védelmezője és megtanulta azt is, hogy a népi demokrácia ledöféséhez azoknak a vezetőknek a likvidálása szükséges, akik a párt élén, a magyar munkásosztály, a dolgozó népünk ügyének legjobb védelmezői és egyben népi demokratikus kormányunk biztos támaszai.

— Nem véletlen tehát, hogy a népi demokráciánk megbuktatására irányuló összeesküvő terv szerves és döntő része a Magyar Dolgozók Pártja legjobb vezetőinek kikapcsolása, „ártalmatlanná tétele", elsősorban pedig Rákosi Mátyás, Gerő Ernő és Farkas Mihály meggyilkolása volt. Érthető, hogy

dolgozó népünk milliós tömegei elsősorban az összeesküvőknek ezen a galád tervén háborodtak fel, ösztönösen megérezvén, hogy aki pártunk és népünk vezetőjére, Rákosi Mátyásra akarja felemelni véres kezét, az egyben a nép hatalmának, felemelkedésének és jólétének is orvgyilkosa.

— Igen tisztelt Népbíróság! A nyugati imperialista körök szóvivői, ezzel a perrel kapcsolatban, hogy kétségbe vonják a magyar demokrácia igazságszolgáltatásának a tárgyilagosságát, azt állítják, hogy ez a per tulajdonképpen Tito és társainak a pere, hogy

ebben a perben tulajdonképpen nem is Rajk László és társai ülnek a vádlottak padján.

Nem tagadom, hogy ebben jóadag igazság van. Igazság szerint nemcsak a közvetlen tetteseket, hanem a felbujtókat is a vádlottak padjára kellene ültetni. Való igaz, hogy a magyar népbíróság Rajk László és összeesküvő bandája felett ítélkezik,

politikai és morális értelemben ítélkezik Jugoszlávia árulói, Tito, Rankovics, Kardelj, Gyilasz bűnszövetkezete felett is.

Ennek a pernek nemzetközi jelentősége éppen abban áll, hogy a demokrácia és a szocializmus jugoszláv szökevényei és árulói felett is ítéletet mondunk. Leleplezzük kétkulacsosságukat, álnokságukat, a demokrácia és szocializmus elleni cselszövéseiket, orgyilkos terveiket és tetteiket egyaránt.

Ez a per leleplezte Titoékat, Jugoszlávia mai kormányférfiainak zömét, mint az amerikai imperialisták szövetségeseit, mint az imperialista kémszervezetek közönséges ügynökeit.

A tárgyaás bőséges bizonyítékokat szolgáltatott arra vonatkozólag, hogy Titoék klikkjének kapcsolatai az imperialistákkal nem a Tájékoztató Iroda ismeretes határozata után jöttek létre, hanem régi keletűek. Mik erre a bizonyítékok?

— Rajk elmondta vallomásában, hogy a francia internálótáborokban tucatjával működtek olyan jugoszlávok, akik hozzá hasonlóan kapcsolatban állottak a francia kémirodával és kiket

hozzá hasonlóan a Gestapo segített vissza Jugoszláviába.

Hadd tegyem hozzá Rajk vallomásához, hogy a magyar tapasztalatok alapján feltétlenül valószerű, hogy ezeknek az embereknek nagy részét annakidején Pál jugoszláv régenshercegtől fasiszta rendőrsége küldötte ügynökként Spanyolországba éppen úgy, mint ahogy Rajkot Horthy rendőrsége küldte.

Kémek és árulók a jugoszláv kormányban

— Rajk és Brankov vallomásából kiderült, hogy

ezek az emberek ma vezető kormányzati állásokat töltenek be a mai Jugoszláviában.

Titoék bizalmi emberei és az amerikai kémszervezet vezetői között már a második világháború idején fennálló kapcsolatokról vallott itt Brankovon kívül Szőnyi Tibor is. Szőnyi sváji trockista csoportja

az amerikai és a jugoszláv kémszervezet szoros együttműködése révén került 1945-ben vissza Magyarországra.

Misa Lompar a háború alatt Svájcban, Latinovics Marseilleben, Velebit Londonban, Jovanovics Bariban egyszerre voltak Titoéknak és az amerikai angol kémszervezetnek ügynökei. Ezek az emberek ma is vezető férfiak Jugoszláviában, Titoék legközelebbi bizalmi emberei, ami azt bizonyítja, hogy

régi és jelenlegi tevékenységük az amerikai kémszervezetekkel való kapcsolatuk Titoék tudtával, megbízásából és jóváhagyásával történt és történik.

A tárgyaláson kiderült az is, hogy a budapesti jugoszláv katonai misszió vezetője, Ciemil ezredes, 1945-ben Tito egyenes utasítására lépett szoros kapcsolatba az angol katonai misszió vezetőjével, Edgecombe tábornokkal és

vele dolgozott együtt a Szövetséges Ellenőrző Bizottság szovjet tagozata és Vorosilov marsall ellen.

A Tito-klikk szovjetellenessége tehát régi keletű. Együttműködése az angol-amerikai imperialistákkal a Szovjetunió ellen nem a Tájékoztató Iroda határozata utáni időkből származik. Brankov bevallotta, hogy a jugoszláv katonai misszióban Jávorszky és Kovács ezredeseknek már 1945-ben külön megbízatása volt a Magyarországon levő szovjet megszálló hadsereg elleni kémkedés.

— Rajk megbízásából dr. Szebenyi Endre, akkori belügyi államtitkár

a Nagy Ferenc-féle összeesküvés egész anyagát átadta Ciemilnek, aki azt eljuttatta Anglia és Amerika budapesti megbízottaihoz.

Brankov elmondta, hogy Kardelj jugoszláv miniszterelnökhelyettes 1946-ban Ciemilnél sürgette a magyar belső helyzetről szóló jelentést azzal az indokolással, hogy azt az anyagot sürgősen át kell adni az angol és amerikai követségnek.

— A Tito-klikk belső és régi kapcsolatait az amerikai kémszervezetekkel bizonyítja az, hogy Himmler Márton 1946-ban

Rajkot formálisan átadta és alárendelte Rankovicsnak

és hogy Rankovics Rajk 1931-ből származó besúgói nyilatkozatának a fényképmásolatát, amelyet nyilván Schweinitzer adott át a magyar rendőrség archívumával együtt az amerikaiaknak és amelynek a segítségével Abáziában 1947 nyarán formálisan is jugoszláv ügynököknek szervezte be az akkori magyar belügyminisztert, csakis az amerikai kémszervezet jóvoltából kaphatta meg.

Kiderült Tito, Kardelj, Rankovics és Djilasz sötét multja és aljas szerepe

— Mindezek a tények és Brankov vallomása a jugoszláv partizánharc kulisszatitkairól, új megvilágításba helyezik Tito, Kardelj, Rankovics és Djilasz egész multját, egész szerepét a jugoszláv partizánharcban.

Titoék a partizánvezérkarhoz küldött amerikai és angol hírszerző tisztek révén már a háború alatt az amerikai és az angol imperializmusra vették irányt és együttműködtek vele a Szovjetunió ellen, ugyanakkor, amikor a szovjet hadsereg Jugoszlávia felszabadulásáért onfolta vérét.

A Zsujovics és Hebrang elleni harc, Titoék harca volt azok ellen az igaz jugoszláv hazafiak ellen, akik már a partizánháború idején ellenezték az angol és amerikai imperialistákkal és kémszervezetekkel való együttműködést. Brankov vallomásának egyik drámai és megdöbbentő része az, amely arról szól, hogy

Titoék tudatosan küldték a partizánharc alatt a biztos halálba, a becsületes jugoszláv kommunisták ezreit,

azzal az előre megfontolt szándékkal, hogy így biztosítsák hatalmukat a háború befejezése után az országban és a pártban.

— A jugoszláv uralkodó klikk és az imperialista kémszervezetek közötti együttműködés tényében könnyebben válik érthetővé Titoék működése Magyarországon.

Könnyebben érthetjük meg a jugoszláv követség által alkalmazott módszereket a magyar népi demokrácia alaknázására.

Miután idegen kémszervezetek szolgálatában állottak és eltanulták tőlük a nyugati hírszerző szervezetek skrupulus nélküli, minden erkölcsi és emberi szempontot lábbal tipró gengszter módszereit, ők maguk ugyanezeket a módszereket alkalmazzák, budapesti követségünket gengszter módszereket alkalmazó kém- és összeesküvő központtá építi ki.

— Jellemző Rankovicsra, hogy Rajk László Abbáziában hogy zsarolja meg, hogy nem elégszik meg a Rajk által felajánlott politikai együttműködéssel, hanem kinyúzva zsebéből Rajk 1931-es besugói munkát vállaló nyilatkozatát,

annak rendje és módja szerint jugoszláv besugónak szervezi meg

és mint ilyennel, bánik vele a jövőben. Jellemző ezekre a titoista gengszter-módszerekre, hogy magyarországi ügynökeiket kizárólag régi Horthysta besúgókból, horthysta provokátorok közül toborozzák. Nemcsak Rajkra vonatkozik ez, hanem Rob Antalra, Szalai Andrásra, Bán Antalra, az apró spicli-szolgálatokat és a nagy politikai ügynöki szolgálatokat teljesítő jugoszláv ágensekre egyaránt.

— Nem csodálatos, hogy az amerikai kémszervezet és az Intelligence Service iskolájában kitanult, a Gestapo-módszereket dicsérő

Rankovics-bandítákat, kémeket, gyilkosokat küld Magyarországra jugoszláv diplomáciai köntösben,

hogy meggyilkoltatja — félve a leleplezéstől — Moics Milost, hogy Joanovics és Jojkics személyében gyilkossági szakértőket küld Budapestre, hogy a budapesti jugoszláv követség konzuli osztálya

útlevélhamisítással, emberrablással, szöktetéssel foglalkozik.

Nem különös ezek után, hogy a Magyar Népköztársaság elleni fegyveres puccs szervezésének főközpontja a budapesti jugoszláv követség, hogy a Tito-klikk provokációkkal, határincidensekkel, fegyveres segítséggel, az amerikai és angol megszállási övezetben levő

magyar fasiszta egyéneknek jugoszláv területen való átengedésével kész megsegíteni a magyar népi demokrácia megdöntésére irányuló összeesküvőket.

Titoék programja: Az imperialisták kiszolgálása a demokrácia és a szocializmus elleni harcban

Ezek a gengszter-módszerek természetesen velejárói a jugoszláv árulók politikai programjának. Erre a politikai programra is bőséges fényt derített ez a főtárgyalás. A lényege ennek a politikai programnak

a nyugati imperializmus kiszolgálása a demokrácia és a szocializmus elleni harcban, elsősorban Délkelet-Európában.

Rajk és Brankov elmondották Titoék programját a jugoszláv hegemóniáról, a Jugoszlávia vezetése alatt megszervezendő balkáni államszövetségről. A jugoszláv vezetés ebben az államszövetségben arra szolgált volna, hogy

ezeket az országokat fokról-fokra a Szovjetunió ellen fordítsák és kiszolgáltassák az imperialistáknak.

Rajk Rankoviccsal folytatott abbáziai, kelebiai és paksi tárgyalásai alapján kimerítő és pontos képet rajzolt Titoék politikájáról, amely ennek a Szovjetunióval szemben ellenséges imperialista szolgálatban álló balkáni blokknak a létrehozására irányult.

— A Tito-klikk politikájának két szakasza volt. Az első szakaszba, amikor a kelet-európai országokban még nem dőlt el a harc a polgári reakció és a népi demokrácia között és a népi demokrácia erőinek harcában még számítani lehetett a reakció felülkerekedésére, Titoék tartalékban maradtak, még nem mutatták ki foguk fehérjét, még nem léptek fel nyíltan az amerikai imperializmus szovjetellenes rohamcsapataként.

Ilyen rohamcsapatként csak a kelet-európai fejlődés második szakaszában léptek fel, amikor a demokrácia és a szocializmus erői ezekben az országokban már döntő győzelmet arattak

és a szovjetellenes imperialistabarát politika erőinek szervezését már nem lehetett rábízni a nyílt reakció szétvert csapataira.

A tartalékból nyílt imperialista rohamcsapat lett

— Ennek a két szakasznak felelt meg az is, hogy Titoék a Tájékoztató Iroda határozatáig még kísérleteztek a népi demokrácia békés fejlődésének úgynevezett békés úton való megakadályozásával és csak ezután vesznek irányt terrorista, puccsista módszereknek az alkalmazására.

— Ahogyan a háború utáni első esztendőkben Jugoszlávia még tartalékban volt és csak később vált nyílt imperialista rohamcsapattá, ugyanúgy Rajk sem volt mindjárt a magyar demokratikus fejlődés első idejében homloktérben álló figurája, hanem

csak segédeszköze a belső és külföldi reakciónak és csak később, a magyar mukásosztály döntő győzelmei után, a különféle reakciós erőknek a szétverése után került homloktérbe és vált Titoék miniszterelnökjelöltjévé,

a magyar reakciónak legalább is ideiglenesen főfigurájává. Titoék és imperialista gazdáik nem Rajk szép szeméért vettek őreá irányt, hanem azért, mert Nagy Ferencre, Mindszentyre már nem vehettek irányt. De a kulák reakció, a klerikális reakció erőiről akkor sem mondtak le, amikor már Rajkra vettek irányt.

Rankovics Pakson külön figyelmeztette Rajkot a klerikális reakció felhasználásának fontosságára,

kifejtve, hogy Rajk fegyveres puccsának sikeréhez feltétlenül szükséges, hogy az országban ne egy Pócspetri legyen, hanem, hogy az egész ország egy nagy Pócspetrivé változzék.

— A gengszter-eszközöknek és gengszter-programoknak ilyen szükségszerű velejárója a sötétbenbujkálás, a maszkirozás, a politikai álcázás, a kétkulacsosság gengszter-művészete.

Rankovics leckét ad Rajknak ebből a művészetből, kifejti neki Tito úgynevezett „zseniális" áthangolási tervét

arról, hogyan fogják a jugoszláv néptömegeket fokról-fokra a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen hangolni. Az álcázásnak ezt a gengszter művészetét készültek alkalmazni Magyarországon is, ahol a Rajk-féle új kormány a puccs után kiáltványt akart kiadni a Szovjetunió iránti változatlan „barátságról",

ugyanakkor felajánlva közvetítő szolgálatait a Szovjetunió és a Jugoszlávia közötti konfliktusban.

Rajk és bandája Rákosi meggyilkolására készülve, az ország leterítésére készülve, a szovjet-magyar barátság útjáról letérve egyben a magyar dolgozók becsapására készülődik.

Fasiszta, gyilkos, kommunistavérről csepegő kezét baráti parolára akarja nyújtani a Szovjetuniónak,

hogy ezzel homokot szórjon a magyar dolgozók szemébe.

— Tisztelt Népbíróság! Ezzel az úgynevezett politikai programmal és ezekkel a módszerekkel folyt a jugoszláv árulók és kémek aknamunkája nemcsak nálunk, hanem az összes népi demokratikus országokban, mint ahogy azt megmutatták Brankov, Pálffy és Rajk vallomásai Titoék kapcsolatairól, ügynökeik aknamunkájáról, Albániától Lengyelországig és Romániától Csehszlovákiáig.

A vádlottak padján ülnek az amerikai imperialisták is

— Igen tisztelt Népbíróság! Nemcsak Rajknak és bűntársainak jugoszláv gazdái ülnek ezen a főtárgyaláson a vádlottak padján, hanem

Titoék gazdái is, a nyugati, elsősorban az amerikai imperialisták.

Az amerikai kémszervezetek különleges bomlasztási módszereire derít fényt ez a főtárgyalás. A tárgyalás anyagából ugyanis kitűnik, hogy az amerikai kémszervezetek még a hitlerellenes háború idején

jó előre készülnek a szocializmus és a demokrácia erői elleni harcra.

Nemcsak hogy úgymondjam, bizonyos normális diplomáciai és politikai eszközökkel, hanem a demokratikus erők, a forradalmi munkáspártok belső bomlasztásának alattomos eszközeivel is.

Rankovics mögött Field és Dulles árnyéka áll.

— A Rajk-féle összeesküvési per leleplezésére az amerikai imperialisták szokásos tagadással és szokásos módszerek szerint ismételten kerek tagadással válaszolnak. Kovács alezredes nyilatkozott, hogy Rajkkal soha életében nem találkozott.

Chapin, az Egyesült Államok volt budapesti követe kijelenti, hogy Rajkkal soha nem ebszélt, Rankovicscsal való kelebiai találkozásáról és Tito terveiről.

Az amerikai kémszervezetnek a vezetői tagadnak és alibit próbálnak bizonyítani. De milyen alapon tagadnak, amikor politikájuk, tetteik bizonyítanak.

Igaz, vagy nem igaz, hogy Ausztria amerikai zónájában most is ott vannak katonai egységekben megszervezve Kisbarnaki Farkas Ferenc fasiszta csapatai?

Mire tartogatják őket, ha nem olyan célokra, amilyenekre itt a főtárgyaláson derült fény? Milyen alapon tagadják, hogy Allan Dulles úrnak köze volt Szőnyi Tibor kémcsoportjához, amikor Allan Dullesnek a fivére, John Foster Dulles 1948. tavaszán, tehát éppen akkor, amikor Titoék és Rajkék fokozott aktivitásba léptek, jelentette be az amerikai imperializmus úgynevezett „operation" nevű tervét, földalatti mozgalom megszervezéséről a népi demokráciákban?

Lehullt a lepel az „Operation X" tervről

— Ennek a titkos tervnek a lényegét John Forster Dulles nyomán a svájci Die Tat című lap 1949 április 26-i száma a következőkben foglalta össze:

„A nyugat mindenekelőtt megkísérelte, hogy hozzáférkőzzék a népi demokráciák uralkodó osztályának kádereihez és elitjeihez és állítólag ezirányban várakozáson felüli eredményeket ért el"

— írja a Die Tat az idézett helyen.

Nos ebben a néhány sornyi vallomásban benne van az egész fő árgyalás anyaga, benne van Tito, Kardelj, Dgyilasz és Rankovics szőröstől-bőröstől.

Az amerikai imperialisták „Operation X" elnevezésű tervének gyakorlati alkalmazásáról hullott itt le a lepel. Mire való tehát akkor Chapin úr, Dulles úr, Kovács alezredes tagadása és alibije?

Az „egyedül üdvözítő" amerikai „demokrácia" gengszter-módszereiről, fasiszta eszközeiről és céljairól rántották le az álarcot ezen a bírósági tárgyaláson.

Itt áll előttünk ez az úgynevezett demokrácia, mint Hitler és Horthy módszereinek és Hitler és Horthy embereinek törvényes örököse. Rajkot és Stolte-t, Schweinitzert és Kisbarnaki Farkast, a fasizmustól vette át és állította szolgálatába az amerikai „demokrácia", hogy felhasználja őket a magyar nép ellen.

— Tito és Rankovics egész politikai programjának, a puccsista terveknek a sugalmazója és kieszközlője az amerikai imperializmus.

Az amerikai és angol kémszervezetek vásárolták meg a Hitler elleni háború idején Titoékat, hogy megakadályozzák Délkelet-Európa népeinek nemzeti és szociális felszabadulását,

hogy elszigeteljék a Szovjetuniót, hogy előkészítsék a harmadik világháborút. A balkáni blokknak szovjetellenes terve sem Tito fejében, hanem a washingtoni és a londoni kémirodákban született meg. A Titoék által kieszelt és a Rajk-féle kémbanda által végrehajtandó magyarországi puccs

nem érthető meg az amerikai imperialisták nemzetközi terveivel való összefüggés nélkül.

Emlékezzünk rá, mit mondott Rajk a fegyveres puccs időzítéséről, ami alatt a kedvező világpolitikai időpontnak a megválasztása értendő, tehát egy olyan időpont, amikor a Szovjetunió le van kötve, hogy a jugoszláv kalandoroknak szabad keze legyen a Magyar Népköztársaság elleni belső és külső fegyveres beavatkozásának a megvalósítására.

Az ötödik hadoszlop felszámolásáról van szó

— A tárgyalás anyagából kiderült, hogy Rajk fegyveres puccsa és gyilkosságai 1949 február és 1949 június közötti időszakra voltak időzítve. — Szőnyi a puccs utáni pártkonferenciát 1949 nyarára akarta összehívni. Páffy 1949 tavaszát jelölte meg a puccs végrehajtásának időpontjaként. Nos, emlékezzünk ennek a periódusnak a világpolitikai konstellációjára. Aligha tévedés azt állítani, hogy a berlini légihíd körül mesterségesen kiélezett konfliktus, hogy a párisi külügyminiszteri konferencia előtt mesterségesen fokozott szovjetellenes, úgynevezett hidegháború, egyebek között éppen a Rankovics és Rajk-féle „időzítés" célját szolgálták:

a Szovjetunió lekötését, a szabad kéz biztosítását a jugoszláv és magyar orvgyilkosok számára.

— Amikor a Magyar Köztársaság hatóságai ez év májusában megkezdték az összeesküvés felgöngyölítését és az összeesküvők letartóztatását, akkor nemcsak a Magyar Népköztársaság államrendjét védelmezték meg a bérgyilkosoktól, hanem

egyben keresztülhúzták a háborús uszítók terveit a nemzetközi politika egyik nem kevésbbé fontos szakaszán.

— Nem kételkedem abban, hogy a népbíróság ítéletének keménysége és köve kezetessége ennek a hazaáruló összeesküvő bandának a könyörtelen felszámolásával hozzá fog járulni az imperialista háborús uszítók agresszív terveinek további megakadályozásához.

Ez a tárgyalás és az elkövetkezendő ítélet része annak a harcnak, amelyet a világ demokratikus és szocialista erői a háborús uszítók ellen a békéért vívnak. Ebben a perben, tisztelt Népbíróság, a háborús uszítók magyarországi ügynökeinek, az imperialisták ötödik hadoszlopának a könyörtelen felszámolásáról van szó.

A társadalom söpredék elemei

— Igen tisztelt Népbíróság! Fordítsuk el egy pillanatra a tekintetünket a per politikai hátteréről, nemzetközi összefüggéseiről és vessünk egy pillantást magukra a vádlottakra. Miféle emberek, milyen társaság ez? Igen tisztelt Népbíróság! A vádlottak padján kis spiclik ülnek és nagy politikai ügynökök,

de ez a különbség, például Ognyenovics és Rajk László között csak mennyiségi, de nem minőségi különbség,

hiszen Rajk László sem az ellenforradalom miniszterelnökjeként kezdte pályafutását, nem egy nagy politikai ügynökként, hanem krajcáros rendőrspiclikként. Nem is ez az igazi különbség az egyes vádlottak között, hanem az, hogy vannak köztük közönséges fasiszták, akik gyűlölik a népet, mint Páffy és Korondy és vannak köztük olyanok, aki az árulás mesterségét a munkásmozgalomba befurakodva tanulták ki.

Közös jellemvonásuk azonban, hogy a társadalomnak a söpredék elemeiről van szó,

akik valamennyien a harmincas években egy előretörő fasizmus légkörében lettek azokká, amikké éppen lettek. Szőnyi és Rajk, Justus és Szalai annakidején odasodródtak a munkásmozgalom peremére, de az első megpróbáltatás pillanatában gyáva és gerinctelen jellemük, gyökértelen lényük következtében árulókká lettek.

— E perrel kapcsolatban a nyugati országokban bizonyos oldalról azt kérdik: hogy került ennyi áruló a forradalmi munkásmozgalom soraiba?

Furcsa, hogy éppen azok kérdik ezt, akik a legjobban tudnának felelni erre a kérdésre: a kémszervezetek, az imperialista trösztök szószólói vonnak kérdőre bennünket ezekért az árulókért, éppen azok, akik beküldötték őket a mi sorainkba, a forradalmi mozgalom belső bomlasztására.

Régi módszer ellenséges spiclik és provokatőrök beküldése a munkáspártokba. Hogy a munkáspártok nem tudták azonnal leleplezni az árulókat? Lett volna, csak a mi kezünkben az az irattár, amely a névsorokat tartalmazta!

A magyar rendőrség archivuma tudvalevően nem a mi, hanem az amerikai kémszervezet rendelkezésére áll.

— Ezzel a perrel kapcsolatban sokan felvetik ezt a kérdést is: Vajjon a tárgyaláson miért foglalkoztak csak a tények felderítésével, miért nem a vádlottak lélektanának a felderítésére is? Egy államellenes összeesküvés tárgyalásán véleményem szerint a vádlottak cselekedetei a döntőek. A lélektani motívumok felettébb mellékesek. Nem nehéz azonban megmagyarázni a vádlottak lelki fejlődését, pszichológiáját sem.

Miért lettek árulókká? Mert gyávák és gerinctelenek voltak, mert nem tudtak áldozatot vállalni.

Miért nem hagyták később abba az árulás mesterségét? Ugyanezért, amiért elkezdték: Gazdáik kezében voltak, féltek a leleplezéstől, nem volt elég bátorságuk arra, hogy maguk tárják fel szennyes multjukat.

Miért állanak? Miért nem tagadnak, vagy védekeznek? Azért, mert le vannak leplezve, mert tudják, hogy tagadásukkal nem segíthetnek magukon. Megbánás nincs bennük, csak a megorlástól való félelem.

Vallomásaik nem a megbánás, hanem a leleplezödés eredményei.

A nép érdeke a legsúlyosabb büntetést követeli meg

Éppen ezért igen tisztelt Népbíróság, nincs számunkra mentő körülmény. Mentő körülmények nincsenek, csak súlyosbító körülmények vannak. Ha kimondják az ítéletet a hazaáruló bandafőnök, Rajk felett, ne feledkezzenek meg Rózsa Ferencről és Schönherz Zoltánról, akiknek halálát okozta, ne feledkezzenek meg az elárult és börtönbe juttatott építőmunkásokról. Ha Szalai András felett ítélkeznek, jusson eszükbe a sátoraljaújhelyi börtönben meggyilkolt 64 forradalmár, akiknek halála az ő lelkén szárad. Ha Justus Pál felett ítélkeznek, ne feledkezzenek meg fedőjeléről és mondjanak ítéletet ne csak Rankovics kémjének, hanem Hain Péter „J. 17" jelzésű besugója felett is. Ha Páffy és Korondy felett ítélkeznek, gondoljanak elődjeikre, gondoljanak ezeknek példaképeire, akiket utánozni készültek: 1919 tiszti gyilkosaira, a Prónayakra és Ostenburgokra. Ha Brankovról ítéletet mondanak majd, gondoljanak a höhér Rankovicsra, akinek ez az ember egyik főügynöke volt, gondoljanak a jugoszláv hazafiak szenvedésére. Ha Szőnyiről ítélkeznek, gondoljanak gazdáira, az amerikai imperialistákra, akik a magyar népet a szenvedő, vérző görög nép sorsára akarták juttatni.

— Népünk halált követel az árulókra és én, mint a vádhatóság képviselője magamévá teszem ezt a követelést.

A kígyófejet, amely meg akar marni bennünket, szét kell taposni. Meg kell védeni demokráciánk vívmányait, nemzeti függetlenségünket, békés építő munkánkat a hazaárulóktól és orvgyilkosoktól.

Olyan ítéletre van szükség, amelyből minden imperialista kém és hazaáruló megtanulja, mi vár rá, ha kezet mer emelni népköztársaságunkra.

Veszett kutyákkal szemben a védekezésnek egy módja van: agyonverni őket. A népbíróság ítélete meghozatalánál legyen tudatában annak, hogy a legfőbb kötelessége a népet megvédeni az imperialista zsoldban álló ötödik hadoszloppal szemben.

A nép érdeke valamennyi vádlottal szemben a törvényben előírt legsúlyosabb büntetés kiszabását követeli meg.

A vádbeszéd után a különtanács folytatja a főtárgyalást.

Dr. Jankó Péter tanácselnök felhívja a védőket védőbeszédeik elmondására.

Elkerülhetetlen a drágulás Angliában

Londoni jelentés beszámol arról, hogy Angliában egyre inkább érezhetőbbek lesznek a font leértékelésének elkerülhetetlen következményei. A tömegek megélhetése rosszabbodik, miatt maroknyi csoport széditő nyereségeket vág zsebre minden munka vagy termelés nélkül. A kenyér ára 4.5 pennyről 6 pennyre emelkedett. Angliában elkerülhetetlenül megdrágulnak a legfontosabb élelmezési cikkek. A helyzetet még súlyosbítja az, hogy a szárazság következtében nagyon gyenge a belföldi termés.

Számozzák a labdarúgó csapatok játékosait, lényeges szerepkörhöz jut a kapitány

A Magyar Labdarúgó Szövetségben a napokban nagyjelentőségű újítások bevezetését határozták el: ezentúl a magyar labdarúgó csapatok játékosai is számozott mezben játszanak. Ez az újítás főként a Vasas szovjet túrájának egyik fontos tanulsága. A számozás a kapusnál egyessel kezdődik, azután a jobbhátvéd a kettes, a balhátvéd a hármas, stb., a balszélső a tizenegyes. A csapatkapitány szerepe is megszűnik egyszerű helyválasztó tisztség lenni. A csapatkapitány megkülönböztető jelzést kap — akárcsak a Szovjetunióban — és ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel lesz felruházva, mint például a Szovjetunióban Ponomarjev és társai. Vagyis nevelő, oktatja társait, a pályán felelős a rendért, a fegyelemért, sőt szakmai vonalon is ő adja ki az utasításokat. Reméljük, ezek az újítások is hasznára válnak a magyar labdarúgásnak.

A PAC-Közüzem vezet az NB III-ban

1. PAC Közüz.	3	3	—	—	16:1	6
2. Komló	3	3	—	—	15:4	6
3. DVSE	3	3	—	—	12:4	6
4. SBTC	3	2	1	—	10:1	5
5. Szászvár	3	2	1	—	7:1	5
6. Barcsi MTE	3	2	—	1	6:3	4
7. Marcali	3	2	—	1	6:4	4
8. Nagymányok	2	1	—	1	11:7	2
9. Erdőgazdaság	3	1	—	2	4:6	2
10. Postás	2	—	1	1	2:3	1
11. Szigetvár	3	—	1	2	3:15	1
12. PMSE	2	—	—	2	5:7	—
13. Bátaszék	3	—	—	3	2:8	—
14. Nagyatád	3	—	—	3	2:10	—
15. Szekszárd	3	—	—	3	3:20	—
16. P. MEFESZ	1	—	—	1	0:10	—

Jóslataink a vasárnapi Toto-ra

Ferencváros—MTK: A Ferencváros javuló formában van, bár az MTK is jó. Fradi győzelem várható, 1, x. — **Szombathely—Kispest:** Jó mérkőzésnek igérkezik. A Kispest esélyesebb, bár a hazai környezet sem megvetendő, 2, 1. — **SZAC—Ujpest:** Meglepe és is akadhat ezen a mérkőzésen, bár az Ujpest a jobb csapat, 2, x. — **MAORT—Vasas:** A vasasok nyilván fáradtak a zsúfolt program miatt, Kanizsán pontot veszthetnek, 2, 1. — **ETO—Csepel:** A közvélemény csepeli győzelmet vár, ezzel szemben az ETO igen jó csapat, 1, 2. — **Salgótarján—Soroksár:** Hazai győzelem várható, kemény mérkőzés lesz, 1, 1. — **Dorog—Előre:** Biztosan győz a bányászcsapat, 1, 1. — **MATEOSZ—Debrecen:** Esélyesebb a fuvaros csapat, de a debreceniek is győzhetnek, 1, 2. — **Pécsi Lokomotív—Dinamó:** Nagy küzdelem, szoros eredmény várható. A Dinamó jobb formában van, de a vasútnak is aktuális már a pontszerzés, 2, 1. — **Várpalota—Kőbányai Sör:** Első hazai mérkőzésén a bányászcsapat győzelme valószínűbb, 1, 1. — **Miskolci Lokomotív—Pereces:** Mindkét csapat győzhet, a bányászcsapat jobb, 2, 1. — **Magyarország—Ausztria férfi kézilabda:** Jobbak az osztrákok, a magyar lelkesedés azonban legyőzheti őket, 2, 1. — **PÓTMÉRKŐZÉSEK. Békéscsaba—MÉMOSZ:** Hazai környezetben békéscsabai győzelem várható, 1, 1. — **NVSE—Postás:** Feljutót a kanizsai csapat, sokkal esélyesebb a Postásnál, 1, x. — **Cegléd—Kiskúnhalas:** Itt is hazai győzelem várható, 1, 1. — **Kecskemét—Kőb. Lombik:** 1, 1.

Kosárlabda

Kerületi bajnoki eredmények. Férfi: Bátaszéki VSE—Pécsi VSK ifi 48:10 (28:3). Vezette Rendeki. Legjobb dobók: Goda T. 16, Kővári 12, Váradi 11, ill. Gombos 7. — **Bátaszéki VSK—Pécsi VSK: 30:15 (14:8).** Vezette Rendeki—Sziklay. Legjobb dobók: Bittner 12, Kővári 10, Sepsi 6, illetve Mórócz 5. — **Szigetvár Standard—Komló 27:26 (13:15).** Vezette Szittya és Egyed. Legjobb dobók: Rajczy 9, Szalay, Horváth I. és Horváth J. 6—6, ill. Ropoli 14, Zsibrik és Csatlós 4—4. — **Pécsváradi Traktor SE—Pécsi BTC 67:43 (30:21).** Vezette Borsos és Horn. Legjobb dobók: László 26, Hoyek 24, Wermdorfer 11, illetve Kovács és Tomcsák 21—21. **Szekszárdi Törekvés—Tolnai Textil 88:30 (44:16).** Vezette Szikszay és Mikuska. Legjobb dobók: Emericzy és Kennelt 26—26, Laczkó és Fogarasi 16—16, illetve Petrits 15 és Umbrai 7. **Női: Pécsi VSK—Bátszéki VSK 35:8 (25:6.)** Vezette Rendeki és Szikszay. Legjobb dobók: Szabó 13, ill. Szende 8. **Tolnai Textil—Szekszárd Törekvés 47:33 (22:15).** Vezette Mikuska. Legjobb dobók: Ádám 21, Kriszt 10, ill. Sorbonyi 14 és Móritz 8. A vasárnapi forduló kiírását és játékvezetőküldést a pénteki számunkban közöljük.

* **Barátságos asztalitenisz mérkőzést** játszott a PAC Közüzem csapata a Mecsekszabolcsi SE-vel. A mérkőzést szép játékkal az MSE nyerte meg 13:10 arányban. A győzelmet szerezték: Nádai és Heller 5—5, Hegedüs, Pusztafalvi 2—2, illetve Mányó, Papp, Pozsgai, Knejf és Szikszai 2—2. Az MSE csapata vasárnap Tolnára látogat el és ott méri össze erejét a jó képességű tolnai együttessel.

Jobb gólaránnyal a Tatabánya vezet

A pécsi csapatok közül csak a BTC áll még pontveszteség nélkül, csupán jobb gólaránnyal előzik meg. A Dinamó második hazai veresége után jelenleg a kilencedik helyen áll, míg a Pécsi Lokomotív még mindig az utolsó helyen kullog. Jelenleg ez a sorrend:

1. Tatab.	3	3	—	—	15:2	6
2. Perutz	3	3	—	—	11:3	6
3. PBTC	*3*	*3*	—	—	*10:4*	6
4. Kaposvár	3	3	—	—	6:3	6
5. GyVSE	3	2	—	1	10:3	4
6. Postás	3	2	—	1	6:5	4
7. Szfv. Lok.	3	1	1	1	7:5	3
8. Dohánygy.	3	1	1	1	7:8	3
9. Dinamó	*3*	*1*	—	2	*13:6*	2
10. KSDSE	3	1	—	2	5:7	2
11—12. SFAC	3	1	—	2	6:15	2
11—12. NVSE	3	1	—	2	4:10	2
13. Várpalota	3	—	1	2	5:9	1
14. SVSE	3	—	1	2	3:6	1
15. M. Pamut	3	—	—	3	3:10	—
16. P. Lok.	*3*	—	—	*3*	*1:16*	—

Elégedettek a Lokomotív atlétái

A budapesti váltóbajnokságokon kitűnően szerepelt a P. Lokomotív együttese. Megnyerték a 4x400 méteres bajnokságot, majd másnap kitűnő kerületi csúccsal lettek másodikak a 4x800-on. A jólsikerült verseny után jó hangulatban tért haza a társaság. Mind a versenyzők, mind pedig a vezetők elégedettek. — Nem is mertem arra gondolni, hogy ilyen nagyszerűen megállják majd a helyüket a fiúk — mondja Werbőczi József. Mindenki többet nyujtott, mint amit vártam, különösen Solymosival és Lippaival vagyok elégedett, de Baranyi és Kurucz is jól futott.

Jubileumi labdarúgó mérkőzés a Verseny-utcában

Ma délután 3 órakor barátságos mérkőzés lesz a Verseny-utcai pályán a Sörgyár és a Vendéglátóipar labdarúgó csapatai között. A mérkőzést a Vendéglátóipari Munkások Szakszervezetének 110 éves jubileuma alkalmából rendezik. Belépődíj nincs. A mérkőzés után tánccal egybekötött családi est lesz a Nőegylet helyiségében.

Mecsekfalun mindenki letette az MHK próbát

Lelkes ünnepség keretében bonyolították le Mecsekfalun a Munkára, Harcra Kész sportmozgalom II. időszakára eső próbáztatásokat. Mecsekfalu az első baranyai község, ahol a benevezettek 100 százaléka sikerrel tette le az MHK-próbákat és szerezte meg a jelvényt. Az ünnepség végén Szedeli Gyula, az MDP helyi szervezetének titkára adta át a sportolóknak a szép jelvényeket. Az ünnepség után igen épületes és kedves esemény történt. Ahogy a község ifjúsága örömmel nézegette az MHK jelvényeket, egyszerre csak előlépett Dicső István újgazda és a létesítendő sportpálya céljaira egy hold kaszálóját ajándékozta a mecsekfalusi ifjúságnak. A bejelentés nagy örömet és lelkesedést keltett és a jelenlévők elhatározták, hogy hamarosan rohammunkával elkezdik a pálya építését.

* **Vasasi Tárna II—Véménd 6:2 (0:2).** II. oszt. bajnoki. Vasas. Jóiramú mérkőzés, a jobban felkészült csapat biztosan nyert.

* **Némethólyi SE II—Mohácsi KSE 4:2 (3:1).** Duna Kupa. A hazai csapat az első félidőben jól játszott. Góllövők: Sréb (2), Schmidt, Dluszlusz, illetve Regős (2).

* **Birkózás.** A Pécsi Lokomotív birkózói Szalántán az ottani EPOSZ vendégei voltak. A kedvezőtlen időjárás ellenére is nagy érdeklődés előzte meg a bemutatót, amelyen a szalántai közönség lelkes tapssal jutalmazta a vasutas birkozók jólsikerült bemutatóját. A pécsiek folytatják a jövőben falujárásukat.

Erős ütemben folynak a megyében az őszi mezőgazdasági munkálatok

A begyüjtés után a szántás-vetésben is a hegyháti járás vezet

A baranyamegyei operatív bizottság szerdai ülésén a begyüjtés és az őszi szántás-vetési munkálatok állásával foglalkozott.

Megállapította az operatív bizottság, hogy *a begyüjtés tekintetében változatlanul a hegyháti járás áll az élen.* Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta az operatív bizottság, hogy a begyüjtés még nem ért véget és a népi bizottságoknak, továbbá a tömegszervezeteknek továbbra is folytatni kell a felvilágosító munkát *és fokozni kell a „C" jegyre történő beadást.*

Ennek ellenére természetesen a munka középpontjában most már az őszi szántás-vetési terv végrehajtása kell, hogy álljon. *Az őszi munkálatok a megye minden járásában folynak,* elvétve folyik már csak egy-két helyen tarlóhántás, a megye községeinek túlnyomó többségében *ezt már teljesen elvégezték.*

Kitűnően dolgozik a mágocsi gépállomás

Az őszi munkákban a begyüjtéshez hasonlóan *ismét a hegyháti járás áll az élen.* A járás jó eredményéhez nagyban hozzájárult a mágocsi gépállomás kitűnő munkája. A gépállomás traktorosai közül is *kiemelkedik Cseh Károly, aki a legjobb eredményt érte el eddig a szántási munkákban.* A járás területén vetőszántásban *a legjobb munkát Csikostöttös végezte az ütemterv 152 százalékos teljesítésével.* Ugyancsak jó munkát végeztek Kaposszekcső dolgozó parasztjai is, 144 százalékos teljesítéssel. Rozsvetésben ugyancsak Csikostöttös jár az élen a járás területén, a második ebben is Kaposszekcső 116, illetve 113 százalékos ütemterv szerinti teljesítéssel Őszi árpa vetésében *Szárász és Gerényes,* szöszösbükköny vetésében pedig Vásárosdombó és Jágónak járnak élen. *A járásban leggyöngébben Magyarhertelend és Egyházaskozár végzik az őszi munkákat.*

A dolgozó parasztok ne üljenek fel a kulákoknak

A mohácsi járásban *Liptód község érte el eddig a legjobb eredményt,* ahol az ütemterv előírása szerint szántási munkálatokat 230 százalékban végezték el. Hasonló jó eredményt értek el *Szajk községben is.* A járás területén leggyöngébbek Versend, Borjád és Hercegtöttlős községek.

A pécsi járás területén az őszi munkákban résztvevő traktorok közül eddig az üszögi földművesszövetkezetek Kozármislenyben dolgozó traktora érte el a legjobb eredményt. *A pécsi járás községei közül Belvárdgyula jár élen.*

A villányi járás területén versenyben álló traktor közül eddig legjobb eredményt *a kisharsányi gépállomás Magyarbólyban működő traktora érte el.* Ez a traktor az elmúlt hét folyamán 110 kataszteri holdat szántott fel. A járás községei közül az őszi szántás-vetési terv teljesítésében Németmárok és Kislippó járnak élen.

A szentlőrinci, pécsváradi és siklósi járásban a többi járásokhoz hasonlóan *erős ütemben folynak az őszi szántás-vetési munkálatok.*

Az operatív bizottság megállapította, hogy *a kulákok egyes helyeken késleltetik a szántás-vetési munkálatokat azzal, hogy a dolgozó parasztságot a szárazságra való hivatkozással lebeszélik a vetésről.* Az operatív bizottság felhívja Baranya vármegye dolgozó parasztságát, hogy ne üljön fel a kulákok támadásának és az ütemterv szerint végezze az őszi szántás-vetési munkálatokat.

Mozi

APOLLO 28-áig

A hazafi és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.

Két út

Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 28-áig

Egy hős partizánnő története.

MARITA

Főszereplő Tatjana Lennikova

Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 23-áig

Az önfeláldozás, hősiesség filmje.

Veszélyes vizeken

Szereplők: Kadocsnikov, Kalinkina, és Romanov.

Előadások 6 és 8 órakor.

Három új bérház épül a dolgozóknak a Megyeri-úton

A telek végében, a gyermekjátszótér nagylombú, öreg fái állnak, szemben a régi bérházak, a telken piros téglarakások mindenütt, épül a három új bérház a Megyeri-úton.

Ütemes munka folyik, a Magasépítési NV munkásai vidám fütty-szóval dolgoznak. A dolgozók házat építenek a dolgozóknak. Szép ez így. December 31-ére készen kell lenni az új épületnek, amelyekben 96 lakás lesz, ezeknek ötven százaléka 1 szobás, 25 százaléka 2 szoba és 25 százaléka 3 szoba összkomfortos lakás lesz. A modern, gyönyörű épületek büszkén néznek majd a régi házakra, és a város fölött kéklő hegyre, hirdetik, hogy ez az ország a nép hazája és minden szép és jó a dolgozó nép érdekében történik. Ezért építtetnek öt és félmillió költséggel újabb bérházakat, ezért szerelik fel minden kényelemmel csempézett fürdőszobával. Ezeket a házakat, száz meg száz másik ház követi majd, egészen addig, míg minden dolgozó egészséges, világos, szép lakásban nem élhet.

A Zsolnay-gyár dolgozói méltó választ adtak az összeesküvőknek

Munkaversenyre hívtak ki öt pécsi üzemet

A Zsolnay-gyár dolgozói elhatározták, hogy szocialista munkaversenyre hívják ki a nagyobb pécsi üzemek dolgozóit, hogy méltóképpen válaszoljanak a nép ellen összeesküvő kémbandának és jobb, fegyelmezettebb munkával túlteljesítsék a hároméves tervet. A pécsi üzemek között indított szocialista munkaverseny feltételei: a munkafegyelem megszilárdítása, a termelékenység növelése, a teljesítményi normák rendszeres túlteljesítése és a hároméves terv minden pontjának maradéktalan végrehajtása. Ezeknek a pontoknak a végrehajtását a versenyben álló üzemek közösen ellenőrzik. A Zsolnay-gyáriak kihívását a Bőrgyárban *Schmidt* Józsefné, a Sopiana gépgyárban és a Magasépítési NV-nél *Gyurasits József,* a Dohánygyárban *Fülöp Ferencné,* a Norma olajgyárban *Lovas* József elvtársak tolmácsolták. Valamennyi kihívott üzem dolgozói hatalmas lelkesedéssel fogadták el a kihívást és ígéretet tettek arra, hogy teljes erejükkel vesznek részt a versenyben.

Ezt is el akarták venni tőlünk az aljas bitangok

Ünnepélyesen kiosztották a Bőrgyárban és a Dohánygyárban a második negyedévi nyereségrészesedést

Ünnepélyes taggyűlésre gyültek össze szerdán délután a Bőrgyár dolgozói. Most került kiosztásra a második negyedév nyereségének a munkások részére visszaadott része.

Az „Ifjúmunkások" című verset hallgatják meg előbb mély csendben, majd Brunner elvtárs, a Bőrgyár párttitkára beszél a munkásokhoz.

— A Szovjetunió segítségével és a Párt vezetésével végre biztosan mondhatjuk, hogy sikeresen befejezzük a hároméves tervet. *Befejezzük, hiába próbálták meg az imperialisták nemzetközi ügynökei aljas módon megakadályozni.* — A Bőrgyár munkásainak lelkes tapsa visszhangzik a világos nagy teremben, de felhangzik a gyűlölet és felháborodás hangja is az árulók ellen.

Itt-ott lehaitják fejüket egyesek, amikor Brunner elvtárs a hibákról beszél. *Voltak, akik becsületes munkáshoz méltatlan módon csaltak a normával.* De megtörtént az is, hogy a ténylegesen elért teljesítményt nem számolták el. A bőrgyári pártszervezet éberen ügyel arra, hogy ez többé meg ne történhessen.

Vasvári József üzemi bizottsági titkár elvtárs arról beszél, hogy a mi társadalmunk megbecsüli a munkát, kitünteti és jutalmazza a jó munkást. *A munkának ezt a megbecsülését akarták semmivé tenni, a munkás jogos részét és jutalmát akarták visszaadni a kizsákmányolóknak az árulók.*

— Mi felvesszük a harcot ellenük — mondja — úgy, hogy harcolunk a fegyelmezetlenség, a hanyagság ellen, *harcolunk a több és jobb munkával, a termelékenység emelésével, a selejt és önköltség csökkentésével.*

Péterfia Lajos vállalatvezető elvtárs elmondja, hogy Anglia és 10 más ország éppen most volt kénytelen leértékelni pénzét, mert Amerika ezt kívánta. Az árulók azt akarták, hogy *nálunk is az amerikai imperialisták parancsoljanak,* hogy az imperialisták parancsára a mi szilárd, növekvő értékű *forintunk is értéktelen papírronggyá váljon.*

Kitűnik a beszámolóból, hogy a Bőrgyár munkásai jó munkát végeztek és csak önköltségcsökkentéssel 2,229.000 forintot takarítottak meg. A második évnegyedben *19.223 forintot adott vissza az állam* a gyárnak s ebből 11.730 forint jut minden munkás javára a szociális beruházások fedezésére, *7.700 forintot pedig a legkiválóbb munkások kapnak jutalmul.*

Ezután sorra léptek az asztal elé a megilletődött munkások és átvették jó munkával kiérdemelt jutalmukat, amelyet a Párt és Rákosi elvtárs mentett meg számukra a tőkések ügynökeinek karmaiból.

Helmrich Antal, Szopka Elemér, Bíró Gyula, Nagy Jenő, Szilágyi Dezső, Kovács Béla, Lingl László, Fölker Judit, Tóth Józsefné, Horváth János 14., Buzádi Teréz, id. Séta István, Rabb Józsefné, Lottka Antal, Blum József, Papp II. István 200 forintot, Peisler István, Katics János, Bank Dezső, Leipám István. Kőhalmi Lajos, Musszmann József, Deák Ferenc, Radó Györgyné, Ivasivka Mihály, Bácsván Ferenc 250 forintot, Marton József, Csirke Péter, Szántó Lajos, Fehér István, Palotai Ottó 300 forintot, Herke István 400 forintot kapott.

Most osztotta ki Péterfia elvtárs az újítók haszonrészesedését is. Dr. Tóth Géza, Vajda József és Lelovics Márton fejenként 600, Katics János 200 forintot kapott újításáért.

Herke István, Fölker Judit, Leipám István, Bank Dezső, Lottka Antal és Vajda József *köszönték meg Pártunknak és Rákosi elvtársnak a jutalmat,* azt, hogy a munkásosztály hatalmát megvédte az hogy a munkások zavartalanul élvezzék munkájuk gyümölcsét.

Tálos elvtárs, a Párt városi bizottságának küldötte világított rá ezután arra, hogy *a hatalmas és dicsőséges Szovjetunió támogatása, Pártunk bölcs irányítása vezette a munkásokat ezekhez az eredményekhez.* Kérte a munkásokat: mutassák meg, hogy méltók erre a támogatásra és vegyék ki részüket továbbra is fokozott lendülettel a szocializmus építéséből.

A Dohánygyárban hasonló ünnepélyes keretek között zajlott le a nyereségrészesedés kifizetése. Hómann Jánosné, Igaz Pálné, Hauk Károlyné, Valek Józsefné, Kelemen Józsefné, Gáll Ferencné, Pallós Andorné, Nagy József, Komáromi Ferenc, Verle Vilmos, Mied József 200, Dombi Ferenc 300, Matis Sándor 400, Várnai József 347, Mágocsi Istvánné 250, Várnai Nándor 600 forinttal részesedett a gyár második negyedévi nyereségéből.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Nem nevezhetjük őket embernek

Mély undorral olvastuk az árulók vallomásaiban, hogy míg a munkásság legszebb ünnepén, május 1-én a dolgozók ezrei ujjongva, a népi demokráciánkat és vezetőinket ünnepelve vonultak fel, addig Rajk és Pálffy, ez a két hitvány hazaáruló az emelvény mögött tárgyaltak arról: hogyan és mikor öljék meg a népet, hogyan adják a felvonuló, felszabadult dolgozók nyakába újra a kizsákmányolók igáját. Minek nevezzük ezeket az aljas képmutatókat? Mert mi munkások nem nevezhetjük őket embernek. Összeesküdtek ellenünk, akik verejtékes munkával építjük magunknak a mi országunkat, segítségül hívták legvérszomjasabb ellenségeinket, a tőkéseket, volt urakat, csendőröket, nyilasokat.

Azt üzenjük mi, hogy mi is összefogunk ellenségeink ellen. De nem úgy mint ők miellenünk. Építő munkával, páros- és brigádversennyel, műhely- és üzemi versennyel. Többet termelünk és lesz túlteljesített hároméves tervünk, lesz szocializmust építő ötéves tervünk is, mert Pártunk és bölcs, szeretett vezérünk Rákosi elvtárs biztosította nekünk éberségével a nyugodt és egyre gyorsabb fejlődést.

Juczi János
a Sopiana gépgyár élmunkása

Megháláljuk a Pártnak és Rákosi elvtársnak

Akkor akarták ránktörni az aljas trockista kalandorok, amikor népünk a dicsőséges Szovjetunió segítségével végre lerázta ezeréves bilincseit és amikor már eljutottunk addig, hogy munkánk gyümölcsét mi magunk élvezzük, amikor saját Alkotmányunk biztosítja már kemény küzdelemben és áldozatos munkával elért eredményeinket. Azt akarták, hogy újra nyomortanyák jussanak a dolgozók osztályrészéül és a mi szép új házaink helyett, hogy a kulákok földjén nyomorgó cselédek legyenek a termelőcsoportok öntudatos parasztjaiból, hogy gyárainkban a közülünk való munkásigazgatók helyett újra pénzéhes, munkásnyúzó gyárosok és gyárigazgatók üljenek. Rákosi elvtársnak és Pártunk Központi Vezetőségének köszönhetjük, hogy mindez nem sikerült nekik és mi tovább építhetjük magunknak a szocializmust. Mi ezt meg akarjuk hálálni, hogy éberen ügyelünk ellenségeinkre, még jobb és áldozatkészebb munkával növeljük nagyra az ország és Pártunk erejét.

LÉVAI JÁNOS
az AVESZ dolgozója.

Könyörtelen ítéletet követelnek a dolgozók

A bányász pártnapok résztvevői hatalmas felháborodással és leírhatatlan gyűlölettel fordulnak szembe a hazaáruló kémbandával, felszólalásaikban és határozataikban a legkönyörtelenebb elítélésüket kérik és ígérik, hogy a bányában végzett jó munkájukkal erősítik az országot, segítik a hároméves terv túlteljesítését és az ötéves terv elindítását.

VASAS FALU pártnapján Czár Ferenc elvtárs beszéde után felszólalt Hegedüs Józsefné elvtársnő, akinek férjét 1937-ben a nagy bányászsztrájk alkalmával csendőrsortűz ölte meg.

— Kíméletlenül számoljanak le azokkal a bitang árulókkal — mondotta — akik ezeket a gyilkos horthysta csendőröket akarták visszahozni a nép elnyomására.

Papp elvtárs ugyanezen a pártnapon bányásztársai nevében ígérte, hogy lendületes szocialista munkaversenynyel állnak ki Pártunk és bölcs, forrón szeretett vezérünk, Rákosi elvtárs mellett.

VASASBÁNYATELEPEN Márhoffer elvtárs javaslatára táviratot küldött a pártnap közönsége Rákosi elvtársnak, s ebben megköszöni, hogy megvédelmezte népünket a fasiszta bérencek ellen, s ígéri, hogy még szorosabban zárkózik fel Pártunk vezetői mögé és a termelés frontján üt vissza az árulókra.

BORBÁLATELEPEN az igen nagy számban megjelent bányászelvtársak elhatározták, hogy Pécsbányatelep egy héttel a kitűzött idő előtt teljesíti a hároméves tervét, hogy ezzel is megmutassák: egy emberként állanak Pártunk központi Vezetősége és Rákosi elvtárs mögött és a termelés frontján veszik fel a harcot az imperialisták ellen.

A város tömegszervezetei és a lakosság kisgyűlései sorra foglalkoznak a hazaáruló, imperialista zsoldban álló kémbanda bűnperével.

A MAGYAR—SZOVJET TÁRSASÁG pécsi csoportja határozata mélységes felháborodással ítéli el Rajk és társainak gyalázatos árulását és többezres tagsága nevében hűségnyilatkozatot tesz a Magyar Dolgozók Pártja, annak bölcs vezetője Rákosi Mátyás, a Szovjetunió és az egész haladó világ lángeszű tanítója Sztálin mellett.

AZ MNDSZ gyárvárosi kisgyűlése határozatban mond köszönetet Pártunk és Rákosi Mátyás elvtársnak azért az éberségéért, amellyel leleplezte Rajkot és bandáját és megmentette a fasiszta rámuralomtól az egész dolgozó magyar népet.

A BOKOR-UTCAI ÉS DIÓS-ÚTI LAKOSOK kisgyűlése mély hálával köszöni meg Pártunknak és Rákos elvtársnak az ország függetlensége ellen törő kémbanda leleplezéséért és kéri, hogy olyan példamutató büntetés szabjanak ki, amely elveszi a hazaárulók kedvét attól, hogy országunkat mégegyszer megkísérelje valaki eladni az imperialistáknak.

Ifjúsági termelési értekezlet lesz Mecsekszabolcson

Bányásztitkári és termelési értekezlet lesz ma este fél hétkor Mecsekszabolcson. Az értekezletet Rácz Tamás elvtárs, a MINSZ megyei titkára tartja. Az értekezleten résztvesznek a bányászkerület összes fiataljai.

Gólözönnel győzött a Vasas

Szerdán délután a Latorca-utcában játszották le a Vasas—Debreceni Lokomotív NB I. bajnoki mérkőzést, amelyet igen jó játékkal és nagy fölénnyel a Vasas csapata nyert meg 7:0 (3:0) arányban. Góllövők: Ilovszky 2, Szilágyi I., Csepregi, Szabó III., Teleki öngól és Molnár öngól.

Hírek

SZEPTEMBER 22. CSÜTÖRTÖK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsekalja. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Tamás, prot.: Mária. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, az éjszakai lehűlés erősödik, a nappali alig változik.

Új címerünknek

készítenek szorgos munkáskezek helyet a pécsi városháza tornyán. A koronát már régebben eltávolították, a címerpajzs azonban megmaradt. Most az is eltűnik. Helyébe odakerül a búza, kalapács és a vörös csillag, hirdetve a munkát, szabadságot, kenyeret, a kék mező pedig jelenti a békét, amit munkával és harccal egyaránt kész megvédeni az egész magyar dolgozó nép.

— **A Nagy Lajos dolgozók gimnáziumába** jelentkezett tanulók sürgősen jelentkezzenek az iskolában délután 4 órakor. A tanítás megkezdődött. Akik kérdőívüket még nem adták be, legkésőbb szeptember 23-ig juttassák el a vezetőhöz.

— **Ujjászületett Litván város.** Saulaj litván város a németek csaknem teljesen lerombolták. A háború befejezése óta eltelt négy év alatt a romok helyén szép, rendezett új város keletkezett. Világos, kényelmes lakóházak közt áll már egy színház is. Három filmszínház is épült és egy tanítóképző-intézet. A város ipari vállalatait helyreállították.

— **A vasasi rendőrség** házkutatást tartott Baranyai Lajos lakásán. A házkutatás során a nyomozó hatóságok egy 7.65 Frommer szolgálati pisztolyt találtak. Baranyai Lajost a rendőrség fegyverrejtegetésén őrizetbe vette és bekísérte az államügyészség fogházába.

— **Nagy forgalmat bonyolítanak le az üzbég mezőgazdasági szövetkezetek.** Az üzbég falvakban évről-évre növekedik a kereslet a könyv, rádió, kerékpár és motorkerékpár iránt. Az üzbég mezőgazdasági szövetkezetek a mult évben 9000 rádiókészüléket, 930 motorkerékpárt, 6000 kerékpárt és 8,200.000 rubel értékű könyvet adtak el. Sokan rendeltek már autót és zongorát is.

— **Talált tárgyak.** A színház nézőterén találtak 2 darab szabadságharcos jelvényt és egy darab szemüveget. Átvehetők a színház gondnokánál.

— **Elveszette** Kócsi József baksai lakos, pécsi Fürdő-utcai VIII. osztályú tanuló MHK igazolványát és a benne levő autobuszbérletet. Kérik a becsületes megtaláló, hogy a szerkesztőség titkáránál leadni szíveskedjék.

— CSAK SZEPTEMBER 24-IG vásárolhat Népszupert részletre. DUDEK-RÁDIÓ, Ferenciek-utca 50/2. (x)

Pécsi orvosok tartanak előadást a fogász-kongresszuson

Budapesten augusztus 22—23—24-én országos fogászkongresszust tartanak, amelyen a pécsi és baranyai orvosi kar több tagja is szerepel, mint előadó.

A nagy érdeklődéssel várt kongresszuson dr. Weil Emil, az Orvos-egészségügyi Szakszervezet országos főtitkára mond megnyitót, majd dr. Kende János, az OTI fogászati főosztályának vezetője ismerteti az OTI vidéki fogellátásának jelenlegi szervezetét.

A háromnapos nagygyűlés tárgysorozata két nagy szociális kérdés köré csoportosul. A falu fogellátásáról dr. Oravecz Pál egyetemi tanár, a pécsi fogászati klinika vezetője tart előadást és a falusi gyermekfogászat bevezetésére és az iskolafogászat átszervezésére tesz előterjesztést. Ehhez a tárgyhoz szól hozzá dr. Kerpel-Fronius Ödön pécsi egyetemi tanár, valamint dr. Szabó József tiszti főorvos és dr. Nagy Ilona. A falusi lakosság fogászati gondozásáról dr. Hattyasy Dezső budapesti egyetemi tanár referál. Ehhez a kérdéshez dr. Szilágyi Dezső (Selye) és dr. Krassóy Kálmán pécsi főorvos szól hozzá.

Az OTI fogellátásának fejlesztése körül is széleskörű tudományos vita várható, úgyhogy a kongresszustól a fogászati betegellátás eredményes előrehaladását várhatják a dolgozók.

A Közlekedési Vállalat műhelyének dolgozói párosversenyre hívták ki a Mestrits-garázs munkásait

Termelési értekezletet tartottak a pécsi Közlekedési Vállalat ipari dolgozói, hogy megvitassák azokat a hibákat, amelyek akadályozták a munka termelékenységének emelését.

Az értekezlet megnyitója után Kovács Gyula elvtárs, pártitkár beszélt Rajk és aljas bandájának cselszövéséről, kihangsúlyozva, hogy a galád merényletre több és jobb munkával kell válaszolniok a magyar dolgozóknak. Ezután Kékesi Nándor elvtárs, osztályvezető beszélt a munkaverseny kiszélesítésének a fontosságáról, az egyéni felelősség kérdéséről és ezek terén mutatkozó hibákról.

Kékesi elvtárs beszéde után egy másután szólaltak fel a dolgozók. Valamennyien azt hangoztatták, hogy az ő munkakörükben nem lehet versenyezni, mert csak javítással foglalkoznak és munkájuk értékét nem lehet mérni. Császma István elvtárs azonban rávilágított arra, hogy a Közlekedési Vállalatnál is lehet versenymunkát végezni, ehhez azonban politikai öntudat kell, ennek hiányában nincs a brigádmozgalom és az egyéni verseny kifejlődve. Molnár elvtárs azt javasolta, hogy vegyenek a Beszkárt-tól villamosroncsokat és azokból készítsenek új villamoskocsikat.

A felmerült műszaki kérdésekre Kékesi elvtárs válaszolt. Majd Molnár elvtárs javaslatát, hogy hívják ki párosversenyre a Mestrics-garázs dolgozóit, a dolgozók egyhangúan elfogadták.

Kukorica vetőmag biztosítása

A jövő évi kukorica vetőmagot már most, a törés idején kell biztosítani. Egészséges, nem molyos kukoricaszárról szedjük külön a beérett, nem spriccelt szemű csöveket. A cső ne legyen túl nedves, a szemek állása ne legyen laza, továbbá a cső ne legyen könnyen hajlítható.

A szedés után lehetőleg száraz, levegőjárta helyen, góréban vagy koszorúba fűzve és felaggatva külön tároljuk a vetőmagnak való kukoricát. Nagyon sok függ attól, hogy a kukoricánk a víztartalmából a jó tárolás mellett mennyit veszít, mert a rosszul tárolt nagy víztartalmú kukoricánk csirázó képességéből nagymértékben veszít a téli időszak alatt, sőt a tavaszi meleg beálltával könnyen romlásnak is indul.

A jó kukoricavetőmagtól tehát megkívánjuk, hogy elsősorban teljesen megérett, a fajtának megfelelő színű, telt és jó csirázóképességű legyen.

MECSEKSZABOLCSON és Pécsbányatelepen szeptember 29-én nyitják meg a Szovjet Író Szövetség áldozatkészségéből létrehozott két üzemi könyvtárat. Az ünnepségen a Magyar Írók Szövetségének egyik reprezentánsa és a Párt egyik kiküldötte is megjelenik. A mohácsi Kombinát könyvtárát szeptember 26-án avatják fel hasonló keretek között.

— **A falvak orvosi ellátása.** Ukrajna falvaiban 3000 orvosi segélyhely van, több mint a háború előtt. Minden évben új kórházakat, ambulanciákat és szülőotthonokat építenek. Az idén is száznál több kórház épül, melynek költségei 17 millión felüli összeget tesznek ki. A falusi lakosságot szolgáló egészségügyi személyzet létszáma is állandóan növekszik. Az idén végzett orvosi főiskolások közül 2000-nél többet irányítanak a falvakba.

— **Az olasz kikötőmunkások dolgozói után most a gépkocsivezetők és a villamoskalauzok léptek sztrájkba Rómában, Milanóban, Torinóban, Genuában, Bolognában, Firenzében és Nápolyban.** Csatlakoztak a sztrájkhoz a tej- és a húsipar dolgozói. A legközelebbi napokban a papírgyárak és a nyomdák dolgozói csatlakoznak a sztrájkhoz.

— **Elveszett** egy csomag műszaki rajz a MESZHART és Zsolnay-gyár közötti útvonalon. A megtaláló fáradságát honoráljuk, ha a csomagot leadja a Drávavölgyi R. címére Pécs, Siklósi-út 1. (x) (4503)

— **Elveszett** f. hó 19-én, hétfőn délután a Szakszervezeti Székházban, az Általános Iskolák részére megtartott Bábszínház előadás alatt egy kis szürke fiú szövetkabát. Kérem a megtalálót, hogy a Fiume-utcai általános iskola I. B) fiúosztályánál leadni szíveskedjen. (x) (4507)

Közellátás

FINOMLISZTJEGYEK KIOSZTÁSA

A közellátási hivatal felhívja a város közönségének figyelmét arra, hogy 22-én megkezdi az új finomlisztjegyek kiosztását. A lisztjegyek az egész gazdasági évre szólnak. Lisztjegyre csak az jogosult, aki finomlisztben ellátatlan. A lisztjegy átvételére jogosult személyazonosságát igazolni köteles. A lisztjegyek darabonkénti ára 2.— forint és családonként vámon belül 30 fillér, vámon túl 40 fillér kézbesítési díjat kell fizetni. A hivatal figyelmeztet mindenkit, hogy a jegyek átvételekor az átvevő győződjön meg, hogy a családnak a kézbesítési jegyzék szerint kiírt lisztjegyeket a kézbesítőtől megkapta-e, mert hiányos átvétel állítását a hivatal figyelembe nem veheti. Külön felhívja a hivatal a lakosság figyelmét arra, hogy abban az esetben ha bárkinek igényjogosultsága a lisztjegyre valamilyen okból megszűnt (pl. önellátó, elköltözött, elhúnyt stb.) a jegy nem vehető át. A már átvett és kifizetett jegyekért a jegy visszaszolgáltatása esetén a jegyek ára nem fizethető vissza.

A népjóléti intézmények és intézetek (kollégiumok, klinikák, árvaházak, egyházrendek), két azonos példányban előre elkészített névjegyzék alapján igényelhetik az ellátatlan bentlakó tagjaik részére a lisztjegyeket 26-tól a közellátási jegyirodában. (Pécs, Perczel-utca 2. szám).

A lisztjegyek egyes szelvényei csak abban a hónapban érvényesek, amelyik hónapra szólnak. A kereskedőnek a lisztjegy lejárt szelvényeire lisztet kiadni nem szabad.

A lisztjegy szelvényeit a jegyről csak a kereskedő vághatja le. Előre levágott szelvényt beváltani nem szabad. A kereskedő köteles készlete erejéig a lisztjegyek szelvényeire a megfelelő fajtájú és mennyiségű lisztet képenzfizetés ellenében kiszolgáltatni. A kiszolgáltatást nem szabad attól függővé tenni, hogy a vevő más árucikkeket is vásárolt-e.

Aki a lisztjegy igényjogosultságára ill. szelvényeinek beváltására vonatkozó rendelkezéseket megszegi és kijátsza, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással büntethető.

— **Elveszett** női ernyő vasárnap a Törpe színház 6 órai előadásán. Szíves megtaláló jutalom ellenében adja át Fischerné, Vöröskereszt-utca 7. szám alatt. (x)

— **Bánfai** klinikai látszerész új címe: Bolíviv-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

Pártélet

Népnevelők figyelem! Ma este 6 órakor üzemi és területi összevont népnevelői értekezletet tartunk. Az üzemi népnevelők tehát a területen jelentkezzenek. Propagandaosztály.

Az olvasó hangja

A KÖZMUNKAVÁLTSÁG BEHAJTÁSA

Az Olvasó Hangja útján kérem az illetékes hatóságok figyelmét felhívni, hogy a hátralékos közmunkaváltság behajtását ne azonnali végrehajtás foganatosításával, hanem előzetes felszólítás után eszközöljék.

Elvtársi üdvözlettel:
Németh Jánosné

*

Elvtársnőnk kérésére a következőkben válaszolunk: A közmunkaváltság fizetése csaknem háromnegyed éve megszűnt, így mindenkinek volt ideje arra, hogy hátralékát rendezze. Mivel az előzetes felszólítás óriási adminisztrációval jár és sajnos csak ritkán vezet eredményre, kénytelen a város a közmunkaváltság hátralékokat végrehajtás útján behajtani. Tehát mindenkinek érdeke az azonnali fizetéssel a végrehajtás megelőzése.

Szakszervezet

A háztartási alkalmazottak szakszervezete csütörtökön este, 6 órakor gyűlést tart, a Színház-tér 1 sz. alatt. Minden szaktársnő megjelenése kötelező!

A Vendéglátóipari Munkások Szakszervezetének 110 éves jubileumi közbejött akadály végett nem a Munkás-Kultúrházban tartják, hanem az MNDSZ székházban (volt Nőegylet).

A Szakszervezetek Országos Tanácsa Megyei Titkársága felhívja a járási szakmaközi, területi, szakcsoporti, üzemi szakszervezeti titkárokat, valamint ezen szervek kádereseit, hogy 24-én, szombaton délután 3 órakor a Szakszervezeti Székházban (Pécs, Színház-tér 1. sz.) tartandó rendkívüli értekezleten okvetlen jelenjenek meg. Előadó a budapesti Sz. O. T. központból jön.

Az élelmezési munkások 24-én délután fél 6 órakor szakszervezeti napot tartanak. Minden elvtárs tartsa kötelességének a pontos megjelenést. Élelmezési bizalmiak csütörtökön délután 6 órakor bizalmi ülés.

A szakszervezetek megyei oktatási bizottsága felhívja a megye összes üzemi és szakcsoporti oktatási felelősét, hogy 25-én, vasárnap délelőtt 9 órakor Pécsett a szakszervezeti székház nagytermében megyei oktatási értekezletet tartanak, melyre az összes üzemi és szakcsoporti oktatási felelősök megjelenni tartoznak.

Magánalkalmazottak hírei. 22-én, csütörtökön délután 6 órakor a volt Korzó-épületben taggyűlés. Előadó: Bajai Ferenc elvtárs, a központi termelési osztályának vezetője. Az új tagok felvétele a taggyűlésen történik, ezért őket is meghívják.

Kiosz Hírek

A KIOSZ pécsi fémiparos szakcsoportja 23-án, pénteken este 7 órakor kisgyűlést tart.

A KIOSZ élelmező és vendéglátó szakcsoportja 22-én, csütörtökön este 7 órakor kisgyűlést tart.

Vásári és piaci iparosok 22-én este 6 órakor rendkívüli gyűlést tartanak.

A bádogos ipari szakcsoport 22-én este 6 órakor fontos ügyben megbeszélést tart. A szakcsoport kéri tagjaik pontos megjelenését.

A vendéglátóipari szakosztály értesíti tagjait, hogy a folyó hó 22-i, csütörtöki szakmai összejövetel elmarad, helyette a vendéglátóipari munkások szakcsoportjának 110 éves fennállását jubileumi ünnepségen vesznek részt.

KERESEK 2000 forint kölcsönt csendestársi hozzonrészesedésre. 100 %-ot fizetek vissza. Ajánlatokat „Hozzonrészesedés 4495" jeligére a kiadóba kérek.

ÖRÖKLAKÁS 1x2 szoba hallos legmodernebb eladó. Bod közvetítőnél. (14.531)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

MAGAS ÁRAT fizetek női és férfi karórákért és szerkezetért. Reizer órásmester, Ferenciek-u. 50/2. (14.528)

39-31 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának. György-utca 6. szám. (14.442)

EMELETES HÁZ a Jókai térnél ajándékáron alul 26 ezer eladó. BOD közvetítőnél. (14.531)

TIZEDESMÉRLEGET 50—100 kg-osig és korégós petróleumlámpát keresünk megvételre. Cím: 14.541 szám alatt a kiadóban.

MEGBIZHATÓ főzőmindenest, jó bizonyítvánnyal 1-ére felveszek. Jelentkezés csütörtök délután 5—6-ig. Anna-utca 18. I. emelet. (4506)

ÖRÖKLAKÁS: 1 szoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra eladó. Cserével elfogadható. Pálffy, Fiume-u. 41. (4502)

ÖRÖKLAKÁS a Szabadság-út 56. számú új házban 1x3 szobás modern, eladó BOD közvetítőnél. (14.531)

KERESEK egy szoba-konyhás lakást komforttal, költségmegtérítés mellett. Ajánlatokat „Közületi 4504" jeligére a kiadóba kérek.

BUTOROZOTT szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Cím: 4500 szám alatt a kiadóban.

ANGOLMECHANIKÁS zongorát vagy pianinót keresek. Ajánlatokat „Kifogástalan 4501" jeligére a kiadóba kérek.

BIZTOS megélhetést nyujtó élelmezési vállalat keres 10.000 forintig társat v. társnőt. Címeket: „Élelmezés 4499" jeligére a kiadóba kérünk.

Hirdessen Birónál
PÉCS, KOSSUTH-TÉR 1. SZÁM.
Telefon: 11-86.
Ugynököm nincs!

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevátó helye

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól hetenként jelenik meg.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.
A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelenése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben ég a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.
Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

DUNÁNTÚLI
NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 221. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — PÉNTEK, 1949 SZEPTEMBER 23

A MESZHART-bányászok túlhaladták a 100 százalékot

Csak a dolgozók hibáznak a Kokszműveknél — a vállalatvezető szerint

Fiókokat állít fel a Délsajt NV a munkáslakta területeken

Szombaton hirdet ítéletet a Népbíróság Rajk és bandája felett

A csütörtöki tárgyaláson az utolsó szó jogán valamennyi vádlott felszólalt és bűnösségét hangoztatta

A Rajk-per szerdai tárgyalásán a vádbeszédek elmondása után elhangzottak a védőbeszédek is.

Elsőnek dr. Kaszó Elek, Rajk László védője szólalt fel és bizonyos „kényszerítő" körülményeket próbált felsorolni kevés sikerrel. Lényegében ő is és a többi vádlott védője úgy érvelt, mint Pálffy György védője, dr. Kovács István ügyvéd:

— A védelem alapjául szolgáló enyhítő körülményekre ebben a perben apró téglákból, sőt kavicsokból vagy még inkább porszemekből kell a védőnek összehordania, hogy ilymódon kíséreljen meg valamiféle azilumot építeni védence számára. Azt hiszem egyezően megállapíthatjuk, hogy

ennek a pernek a legfőbb vádlottai azok a nyugati imperialisták és ezeknek drótón rángatott, titoista láncos kutyái, akik bár sajnos, nem ülnek itt előttünk a vádlottak padján,

de akiknek szelleme mégis ott lebeg az összes vádlottak bűncselekményei felett. A védelem nem állíthatja azt, hogy a vádlottak ezeknek az erőknek csak vak eszközei lettek volna. Hiszen ki tagadhatná: magasképzettségű, nagy intellektusu, önálló akaratelhatározásra képes emberek ülnek előttünk. De igenis, megkockáztathatja a védelem azt az állítást, hogy a felelősség egy nagy része, mégpedig igen jelentős része ezekre a sötét hatalmakra esik. Akik megtalálták a legalkalmasabb, legkevésbbé ellenálló, leggerinctelenebb elemeket, az emberiség haladó erői ellen irányuló aljas támadásaik céljaira. — Akik kihasználtak és könyörtelenül felhasználták mindazt a jellemgyöngeséget, amely a vádlottak sajátja. Akik az embereket zsarolással, az amerikai gangszter-tempót is túlszárnyaló módon és eszközzel hazaárulókká, kémekké aljasítanak. Akik felhasználják a népüket áruhabocsátó miniszereket, a Rankovicsokat és társaikat, ezeket a minden emberi érzésből kivetkőzött szörnyetegeket arra, hogy zsebükben hordva kompromittáló iratokat, mint közönséges zsarolók bírjanak rá másokat legsúlyosabb büntettek elkövetésére. Akik lopnak és csalnak, hazudnak és hazaárulásra készteinek, judáspénzekkel fizetnek és a dolgozók véréi vásárolják.

Akik pénzeszsákjaikon ülve az emberiség üdvére törnek és akiknek bűzös lehellete kiáramlik még ennek a pernek miazmás, fertőzött légköréből is.

— Mi mindannyian tudjuk, hogy ők is fakolni fognak bűneikért és sötét erőiket meg fogja semmisíteni a világ haladó erőinek hatalmas, győzhetetlen tábora!

— Amikor a felelősségnek, a bűnösségnek jelentékeny részét ezekre az erőkre kívánja a védelem hárítani, akkor egyuttal azt is kérem önöktől, hogy ami ezeknek az erőknek a terhére esik, azt védenceink bűnösségének megállapításánál enyhítőkörülményként figyelembevenni szíveskedjenek.

A védőbeszédek elhangzása után a tanácselnök a tárgyalás folytatását csütörtök reggel 9 órára tűzte ki.

— Az is kétségtelen — ezt kereken megmondták — hogy azok az utasítások, amelyek alapján ők dolgoznak, Tito közvetlen környezetéből, a legtöbb esetben Rankovicstól, de

nem egyszer személyesen magától Titotól származnak.

Nem a jugoszláv titkos szolgálat egyik vagy másik szervének, vagy akár az egésznek a tevékenységéről van itt szó, hanem Tito személyes terve és utasításai voltak azok, amelyeket az ő megbízottai felém tolmácsoltak. — Lozsics, Zsokalj és Nedelkovics is világosan megmondták, hogy nemcsak nálunk, hanem

a többi népi demokratikus országokban is ugyanilyen tevékenységet fejtenek ki Tito más megbízottai útján, mégpedig egy összefüggő nagy terv keretében.

Tito és Rankovics, akik látták, hogy a népi demokrácia országaiban a belső reakció erői sorra vereséget szenvednek, ürügyet akartak teremteni, ürügyre volt szükségük ahhoz, hogy a kalandorok utolsó, de kedvenc eszközével, a fegyveres beavatkozással teljesítsék az amerikai parancsot.

— Én tudom, hogy a felelősségemet mindezzel nem csökkentem, de legalább részben a vallomásommal valamit jóvá szeretnék tenni ahhoz, amit a magyar népnek ártottam.

Tudom, hogy súlyos büntetést érdemlek.

Kérem a bíróságot, hogy vegye tekintetbe megbánásomat.

Elnök: Csend legyen!
Brankov: ... hogy

az igazságot megmondjam és őszintén beszéljek. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy ezt nem valami kényszer alatt tettem.

Ezt azért válaszom azoknak, akik azt fogják beszélni, hogy én valami kényszer alatt bevalloztam, vagy valami kábító szereket használtak.

— Én súlyosan megsértettem a Magyar Népköztársaság érdekeit, súlyosan megsértettem a jugoszláv nép érdekeit is, saját nép érdekeit, és az egész nemzetközi munkásmozgalom érdekeit is. Szeretnék néhány momentumra rátérni, hogy egy kicsit megvilágítsam az én szerepemet itt, Magyarországon, Tito legközelebbi munkatársai imperialista ügynökök voltak. Ők mindenhatók voltak a pártban és Tito teljesen a kezükben volt.

Kardelj, Djilasz, Rankovics, ezek hárman mindenhatók voltak a jugoszláv pártban.

és mindazokat az embereket, akik az ő politikájuk ellen mertek valamit szólni, likvidálták. Letartóztatták a politikai bizottságnak két tagját, Zsujovicsot és Hebrangot, bíróság nélkül meggyilkolták Jovanovics Vaszó vezérezredest, csak azért, mert ellene voltak Tito politikájának.

— Hogy most itt vagyok a vádlottak padján, az annak az eredménye, hogy

engedtem, hogy eszközzé váljak a Tito-klikk kezében.

valamint annak, hogy nem szakítottam a Tito-klikkel azonnal a Tájékoztató Iroda történelmi jelentőségű határozata után.

— Bízom abban, hogy a Magyar Népköztársaság bírósága akkor, amikor engem bűneimhez mérten súlyosan ítél el, figyelembe veszi az összes körülményeimet.

Várom a megérdemelt ítéletet.

Rajk: Annak a Titonak voltam az eszköze, aki az amerikai imperialisták irányításával Hitler politikáját folytatja

A népbíróság különtanácsa csütörtök reggel folytatta Rajk és társai bűnperének tárgyalását. Dr. Jankó Péter tanácselnök kilenc óra után néhány perccel nyitotta meg a tárgyalást.

Elnök: A népbíróság különtanácsa folytatja a tegnap félbeszakított főtárgyalást. A vádlottakat illeti az utolsó szó, Rajk László álljon ide.

Rajk: Tanácselnök Úr! Tisztelt Népbíróság! Abban a helyzetben vagyok, hogy nagyon rövid lehetek.

A vád tárgyát képező bűncselekménnyel kapcsolatban mindent elmondottam.

Szükségét érzem azonban annak, hogy utólag a közben felmerült kérdéseket és szempontokat illetőleg, ámbár éppen csak futólag érintve, de mégis egy-két megjegyzéssel éljek. Rá kell mutatnom arra, hogy mindazt, ami valaha is tettem és elkövettem,

mindenkor és elsősorban saját elhatározásomból, szabad mérlegelés alapján tettem és követtem el.

A különböző mellékkörülmények és egyéb kényszerítő körülmények, amelyekre utaltam kihallgatásom folyamán, csak másodrangú vagy csak egészen sokadrangú szerepet játszottak. Ebben a vonatkozásban kétségkívül fennáll azonban az, hogy

bizonyos mértékben Titonak, illetőleg Tito politikájának az eszköze is lettem.

Annak a Titonak, aki Hitler nyomdokába lépett és a Balkánon és Kelet-Európában Hitler politikáját folytatja és annak a Titonak,

akinek hátamögött, mint irányító gazdák, az amerikai imperialisták állanak.

— Befejezésképpen: Az ügyész úrnak legtöbb megállapításával teljesen egyetértek és itt természetesen nem a szinte mellőzhető és amúgy sem fontos részletkérdésekre gondolok. Most éppen ezért már eleve kijelentem, hogy rám vonatkozólag

akármilyen is legyen a népbíróság ítélete, az ítéletet igazságosnak tartom, mert az ítélet igazságos lesz.

Pálffy: Kettős elnyomásba taszítottuk volna a magyar népet

Elnök: Pálffy György lépjen ide.

Pálffy: Én azért állok a magyar nép bírósága előtt, mert a legsúlyosabb bűnt követtem el a nép és hazám ellen. Ma már tisztán látom, milyen következményekkel járt volna a mi tervünk végrehajtása:

békés építőmunka helyett véres polgárháború, emelkedő életszínvonal helyett az a nyomor, amely a marshallizált országokban van,

a dolgozók szabadsága helyett a visszatérő burzsoáziának kegyetlen elnyomó uralma, függetlenség helyett az Egyesült Államok politikai uralma, gazdasági kizsákmányolása, tetézve azzal, hogy ez kettősen érvényesült volna Amerika ügynökének, Titonak befolyásán keresztül is,

úgyhogy a magyar nép számára kettős elnyomást jelentett volna

És végül a béke és a szocialista jövő helyett az ágyútöl elék szerepe a magyar nép számára, egy újabb szovjetellenes háborúban, az amerikai tőkések profitja és az ő világuralmi törekvéseik érdekében.

Ezt eredményezte volna a mi tevékenységünk siker esetén.

És nagyon sajnálom, hogy ezt így, ilyen világosan és összefüggéseiben csak most látom és nagyon bánt, hogy ezeket a vezedelmeket a magyar nép fejére feldéztük.

— A mi esetünkből meg lehet állapítani, hogy egy széles ügynöki hálózat, ravasz tervszerűség, minden eszköznek válogatás nélküli felhasználása és állandó törekvés idegen ország belügyeibe erőszakosan, fegyveresen beavatkozni:

ezek a jellemzői Tito és jobbkeze a kalandor Rankovics módszereinek.

Brankov még csak burkoltan beszélt a politikai változás szükségességéről, ő még igyekezett a kémkedést, a beszervezéseket kölcsönös együttműködésről szóló frázisokkal ellepleznl. — Lozsics már konkrét tanácsokat adnekem a romboló munkára, Zsokalj pedig már egyenesen és kereken Rankovics utasítását közvetítl.

Brankov: Súlyosan megsértettem a magyar és a jugoszláv nép érdekeit

Elnök: Brankov Lázár.

Brankov: Itt állok a népbíróság előtt, mint a Magyar Népköztársaság ellen irányuló összeesküvés egyik részvevője, minthogy egy olyan ország bírósága előtt állok, amely a szocializmust építi, ez arra kötelez engem, mint minden más becsületes embert, aki még becsületes akar maradni... (Zajos derültség a hallgatóság soraiban.)

Szőnyi: Gaz és aljas összeesküvésünkkel szét akartuk rombolni a magyar nép szabadságát, boldogságát és békéjét

Elnök: Dr. Szőnyi Tibor.

Szőnyi: Tisztelt Népbíróság! Vallomásom során itt, a dolgozó magyar nép színe előtt teljes őszinteséggel és nyiltsággal feltártam azokat a súlyos bűnöket, amelyeket én a magyar népi demokrácia erőszakos megdöntését célzó összeesküvéssel, valamint kémtevékenységgel az amerikai és jugoszláv hírszerző szervek részére elkövettem.

Mindent elmondtam, amit ezzel az üggyel kapcsolatban tudtam.

— Őszinte megbánással és mélységes szégyenkezéssel állok itt a magyar nép színe előtt, kémek, árulók, provokátorok, kalandorok társaságában, akikhez én magam is tartoztam. Csak lehajtott fővel és lesütött szemmel tudok beszélni gaz és aljas terveinkről, amelyek

szét akarták rombolni a magyar dolgozó nép szabadságát, boldogságát, békéjét,

amelyek aljas kalandorok bandáját akarták az ország élére állítani és Magyarországot amerikai és jugoszláv gyarmati sorba akarták taszítani.

— Bűneim sorozata nem 1944 őszén kezdődött, amikor az amerikai titkos szolgálat ügynökévé lettem. 1943-ban és 44-ben Svájcban, ahol hosszú időn keresztül elszakadtam a munkásmozgalomtól,

lépésről-lépésre egyre inkább kerültem trockista körök befolyása alá.

1944-ben már nyiltan az amerikai imperializmus érdekeit szolgáló nézeteket vallottam. Politikai árulásom mágnesként vonzotta hozzám az amerikai és jugoszláv titkos szogálat ügynökeit, akiknek kerítő és közvetítő tevékenysége eredményeképpen tudatosan elvállaltam az amerikai titkos szolgálat által reámbízott feladatokat. Mint annyi sok más esetben,

a politikai árulás egyenesen az ellenség és a kémek táborába vezetett az én esetemben is.

— Súlyosak a bűneim és nem kicsinyíteni akarom azokat, amikor kijelentem, hogy a legfőbb bűnösök az értelmi szerzők, a tervek kidolgozói, a szervezők és irányítók.

Sajnos, nem ülnek itt a vádlottak padján: az imperialista Amerika háborús uszítói és velük teljesen egyetértő, egy huron pendülő Tito, Rankovics, Kardelj és Gyilasz.

Tito nem elégedett meg azzal, hogy saját népét, országát odadobja az amerikai imperialistáknak. Amerikai értelmi szerzők utasítására vállalta a népi demokráciák megdöntésére, a magyar népi demokrácia elleni provokációk szervezésére irányuló összeesküvés legfőbb irányítását.

Ez az összeesküvés, a Rajk-féle összeesküvés kezdettől fogva amerikai és jugoszláv közös irányítás alatt állott

s a közvetlen vezetést Tito és Rankovics végezték.

Tisztelt Népbíróság! Mindezeket a galádtervekat én is kiszolgáltam. A legfőbb bűnösök az amerikai hábborús gyujtogatók és Tito aljas bandája gaztetteinek tükrében az én saját bűnöm nem csökken.

Bűnösségemet teljes egészében beismerem.

Arra kérem a tisztelt Népbíróságot, hogy a büntetés kiszabásánál vegye figyelembe azt, hogy cselekedeteimet megbántam, hogy igyekeztem az ügy teljes felderítéséhez segítséget nyujtani s mindent őszintén elmondottam és hogy bűnös multammal szembefordultam.

Szalai: A munkásmozgalom elárulásától egyenes út vezetett Titohoz

Elnök: Szalai András:

Szalai: Utolsó szó jogán kívánom hangsúlyozni és kijelenteni a népbíróság előtt, hogy

az árulástól, amelyet a munkásmozgalommal szemben követtem el a multban, egyenes út vezetett Tito áruló klikkjével való együttműködésemhez.

Igy lettem cinkostársa azoknak a ké-

nekünk, gyilkosoknak, azoknak az árulóknak, akik diplomáciai álarcba öltözve végeztek kártevő tevékenységüket hosszú éveken keresztül Magyarországon, a Magyar Népköztársaság ellen. Bűneimet őszintén feltártam a népbíróság előtt.

Várom a népbíróság súlyos ítéletét, mégis azt kérem a népbíróságtól, hogy kegyelmezzen életemnek.

Elnök: Befejezte?

Szalai: Igen.

Elnök: Menjen a helyére. — Ognyenovics Milán.

Ognyenovics: Kérem a tisztelt Népbíróságot, az ítélet hozatalánál vegye figyelembe, hogy Tito bandája kihasználta súlyos anyagi körülményeimet és bevont a saját soraiba.

Korondy: Mindent Rajk és Pálffy utasítására tettem

Elnök: Korondy Béla.

Korondy: Elnök úr, tisztelt Népbíróság. Én, mint a kormányellenes összeesküvés aktív résztvevője,

teljes egészében mégegyszer beismerem bűnösségemet.

Rajk László meggyőződve arról, hogy követője és híve vagyok, 1948 márciusában bevont az összeesküvésbe. Azt az utasítást adta, hogy megbízható emberekből szervezzek egy olyan különítményt, amelynek feladata a kormány tagjait őrizetbe venni.

Rákosi, Farkas, Gerő minisztereket fizikailag megsemmisíteni.

A Rajktól kapott feladaton kívül Pálffy azt az utasítást adta, hogy az én feladatom lesz a rendőrség fegyveres erejének a parancsnokságát átvenni, ezzel Budapest fontosabb objektumait elfoglalni és megszállani és ezáltal az összeesküvés sikerét előmozdítani. Ez volt a szerepem az összeesküvésben, amelynek

vezetői itt a vádlottak padján ülő Rajk László és Pálffy György voltak.

Teljes egészében beismerem bűncselekményeimet és kérem a népbíróságot az ítélet hozatalában ezt vegye részemre figyelembe.

Justus: Minden bűnnek, amit elkövettem, alapvető oka trockista meggyőződésem

Elnök: Justus Pál.

Justus: Beismerem és beismerem a vád által terhemre rótt bűncselekményeket. Ezt az alkalmat arra szeretném felhasználni, hogy megvilágítsam, hogyan jutottam el a dolgozó nép ellenségeinek táborába. Ha visszatekintek pályafutásomra,

egy alapvető közös okát látom mindannak a bűnnek, amit elkövettem és ez trockista meggyőződésem.

Már a harmincas években szövetkeztem különböző csoportokkal és frakciókkal, amelyek harcoltak az akkor illegális kommunista mozgalom ellen. A trockista tevékenységet még akkor sem hagytam abba, amikor

Hitler megindította rablóhadjáratát a Szovjetunió ellen,

pedig akkor, a háború évei alatt, ez a trockista tevékenység egyértelmű volt a hitlerizmus objektív támogatásával.

— A felszabadulás után megnyílt volna a lehetőség arra, hogy gyökeresen szakítsak multammal és új életet kezdjek. Nem volt bennem ehhez elég erő és bátorság, de a döntő abban, hogy ez nem történt meg, ismét az volt,

hogy trockista nézeteim megmaradtak.

E nézetek következtében hamarosan a népi demokrácia elleni tervekkel kezdtem foglalkozni. Folytattam a felszabadulás után is a trockista káderek illegális nevelését, igyekeztem a kádereket a kulturális és politikai élet fontos posztjaira juttatni.

Külföldi utazásaimon rágalmaztam a magyar népi demokráciát és annak vezetőit.

Az én szerepem Rankovics utasításai szerint az volt, hogy fogjam össze a trockista és más antidemokratikus elemeket és megfelelő időpontban bocsássam ezeket Rajk László illetve a Rajk-féle összeesküvő szervezet rendelkezésére

a magyar népi demokrácia megdöntése céljából.

— Ez az lényegében, amit még egyszer akartam mondani az utolsó szó jogán, hozzátéve, hogy őszintén megbántam és nyíltan feltártam már a nyomozás során mindazt, amit tettem, mindazt, amit erről az egész probléma-komplexumról tudtam. Tudom, nem számíthatok arra, hogy higyjenek őszinteségemben,

tudom, szavakkal nem lehet jóvátenni azt, amit elkövettem.

Éppen ezért utolsó kérésem csak az, adják meg a módot arra, hogy a magyar dolgozó nép javára végzett bármilyen hasznos munkával, legalább részben jóvátehessem azt, amit ellene elkövettem.

Elnök: Befejezte?

Justus: Igen.

Elnök: Menjen a helyére. A népügyész úr kíván még felszólalni?

Népügyész: Nincs felszólalásom.

Dr. Jankó Péter tanácselnök azután bejelentette, hogy ítélethirdetésre szeptember 24-én, szombaton délelőtt kilenc órakor kerül sor.

A szovjet kormány új jegyzékében is leszögezi, hogy Olaszország megszegte a békeszerződést

A TASZSZ-iroda jelenti: A Szovjetunió kormánya ez év július 19-én jegyzéket intézett az olasz kormányhoz Olaszországnak az Északatlanti Egyezményhez való csatlakozása alkalmából. A jegyzék rámutatott, hogy az olasz kormány csatlakozása a támadójellegű Északatlanti Egyezményhez, valamint Olaszország fegyveres erői növelése és haditermelésének fokozása és békeszerződésben megállapított kereteken túl

ellentétben áll az Olaszországgal kötött békeszerződéssel.

A Szovjetunió ugyanebben a kérdésben egyidejűleg az USA, Nagybritannia és Franciaország kormányához küldött jegyzékeiben rámutatott e kormányok felelősségére akkor, amikor Olaszországot rábírták, hogy résztvegyen az Északatlanti Egyezményben.

Július 28-án az olasz kormány választ küldött a szovjet kormány fenti jegyzékére. Válaszában az olasz kormány közismert tényekkel ellentétben

a támadó Északatlanti Egyezményt, mint védelmi egyezményt igyekezett beállítani

és Olaszország csatlakozását, fegyveres erőinek fokozását és haditermelésének növelését olyan ténykedésnek tüntette fel, amely nincs ellentmondásban az olasz kormánynak a békeszerződésben vállalat kötelezettségeivel. Az USA, Anglia és Franciaország kormánya válaszában szintén igazolni igyekezett Olaszországnak az Északatlanti Egyezménybe való bevonásával kapcsolatos akciókat, utalva arra, hogy ez az egyezmény nem támadó.

Válaszjegyzéket intéztek az olasz kormányhoz:

A szovjet kormány válaszolva az olasz kormány július 28-iki jegyzékére, Olaszországnak az Északatlanti Egyezményhez való csatlakozásával kapcsolatban, szükségesnek tartja ismét jelenti, hogy teljes mértékben fenntartja azt az állásfoglalását, hogy

az Északatlanti Egyezmény támadó jellegű,

mely állásfoglalást a szovjet kormány július 19-i jegyzékében kifejtett, valamint azt a tényt, hogy Olaszország csatlakozása az egyezményhez ellentmond az Olaszországgal kötött békeszerződésnek.

A szovjet kormány egyidejűleg válaszjegyzéket intézett az USA, Nagybritannia és Franciaország kormányához, amelyekben teljes mértékben megerősíti a szovjet kormány állásfoglalását az Északatlanti Egyezmény támadó jellegéről és azzal kapcsolatban, hogy Olaszország csatlakozása ehhez az egyezményhez,

ellentmond Olaszországnak a békeszerződésben vállalt kötelezettségeivel.

A szovjet kormány jegyzékei ismételten rámutatnak arra a felelősségre, amely az Olaszországgal kötött békeszerződés megszegéséért az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányaira hárul.

Mao-Ce-Tung nagy beszédben jelentette be a Kínai Népköztársaság megalakítását

A világpolitikának kiemelkedő jelentőségű eseménye van:

Mao-Ce Tung bejelentette a Kínai Népköztársaság megalakítását.

Peipingben szerdán összeült a néhány héttel ezelőtt megválasztott kínai népi politikai tanácskozótestület. A testület ülésén Mao-Ce-Tung nagy beszédet mondott.

— A mai történelmi jelentőségű napon több mint hatszáz küldött gyült itt egybe. Ez a hatszáz küldött képviseli az ország valamennyi demokratikus pártját és csoportját, valamint a tömegszervezeteket. Ennek az egységnek megteremtését az tette lehetővé, hogy

legyőztük az amerikai imperializmus által támogatott reakciós Kuomintang-kormányt.

E példátlan győzelem lehetőségét az adta meg, hogy az egész kínai nép támogatta felszabadító seregünket. Ennek az ülésnek a kínai népi politikai tanácskozó testület nevet adtuk. Három évvel ezelőtt már volt egy ilyen konferencia, de akkor résztvettek benne a Csangkaisek-féle Kuomintang küldöttei is.

Bebizonyult, hogy ezekkel az elemekkel nem lehet tárgyalni, nem lehet velük semmiféle egyezményt kötni,

mert ők állandóan csak az alkalomra vártak, amikor letagadhatnak minden megegyezést és újból szembeszállhatnak a nép akaratával. Az akkori konferencia és az azóta elmult három év eseményei megmutatták az egész kínai népnek, hogy nem lehet kompromisszumokat kötni az imperializmus láncos kutyáival, a Koumintang-kormánnyal. Csak két lehetőség van:

Vagy legyőzzük ezeket az elemeket, vagy pedig ők győznek le és tipornak el bennünket.

Nemzetközi viszonylatban szorosan együtt kell működnünk azokkal az országokkal és népekkel, akik szeretik a békét és szabadságot, elsősorban a nagy Szovjetunióval és az új népi demokráciákkal. Amíg fenntartjuk a népi demokrácia diktatúráját és

amíg együtthaladunk nemzetközi barátainkkal és főként a nagy szovjet néppel, mindaddig legyőzhetetlenek leszünk.

— Építő munkánk középpontjában most a gazdasági újjáépítés áll. Ennek az újjáépítési munkának alapja: 475 millió lakos és 9 millió 597 ezer négyzetkilométernyi terület. Nagy nehézségek állanak előttünk, de szilárdan bízunk abban, hogy népünk hősies magatartása leküzdi majd mindezeket a nehézségeket.

— A gazdasági újjáépítéssel együtt hatalmas lesz kulturális fejlődésünk is. Elmult az az idő, amikor a kínai népet a civilizálatlan népek közé sorolták.

Elnyerjük a népek elismerését kulturális téren is.

— Honvédelmi erőnket tovább építjük. A külföldi imperializmus soha többé nem vetheti meg lábát országunk területén. Nemcsak hatalmas szárazföldi haderőnk lesz, hanem ugyancsak hatalmas légi erőnk és hatalmas tengerészetünk.

Hadd reszkessen tőlünk a belföldi reakció és a külföldi imperializmus.

Mao-Ce-Tung nagy beszédét óriási lelkesedéssel fogadta a testület. Az egész városban örömünnepségek voltak, a lakosság kitörő lelkesedéssel üdvözölte a Kínai Népköztársaság kikiáltását.

Legyőztük mind a belföldi, mind a külföldi elnyomókat

— Három év alatt a kínai nép levonta a következtetéseket, egyesítette erejét és országát átfogó egység-frontot létesített a reakció és az imperializmus ellen. Most ezen az új alapon ismét összeül a kínai népi politikai tanácskozó testület. Kijelenthetem, hogy ez a testület népi nemzetgyülés jellegével bír. Tanácskozásunk hatásköre kiterjed a következő tárgyakra: A kínai népi politikai tanácskozó testület szabályzatának kidolgozása, a központi népi kormány szabályzatának kidolgozása,

a Kínai Népköztársaság alkotmányának kidolgozása,

a kínai népi politikai tanácskozó testület nemzeti bizottságának megválasztása, a népköztársaság zászlajának és címerének megállapítása, a népköztársaság fővárosának kijelölése és munkaprogram megállapítása.

— Ha a kínai nép az elmult évszázadokban visszamaradt fejlődésében, akkor ez csak annak tulajdonítható, hogy a belföldi reakció és a külföldi imperializmus elnyomta és kizsákmányolta a kínai néptömegeket. Nagy tanítóink és előharcosaink szellemében cselekszünk.

Felszabadító harcunk során legyőztük mind a belföldi, mind a külföldi elnyomókat.

Most abban a helyzetben vagyunk, hogy kikiáltjuk a Kínai Népköztársaságot. Nemzetünk csatlakozik a békeszerető és szabadságszerető népek nagy családjához. Soha többé nem leszünk elnyomott és meggyalázott nemzet.

— Forradalmi munkánk még nem ért véget. Felszabadító harcunk még nincs befejezve. Forradalmi mozgalmunk még tovább fejlődik. A baloldali reakció és a külföldi imperializmus nem nyugszik bele vereségébe.

Minden nap és minden pillanatban résen kell lennünk.

Tovább emelkednek az árak Angliában

A tömegek a bérek emelését és a Keleteurópával való kereskedelem kibővítését követelik

Londoni jelentés szerint az angol sajtó leleplezi, hogy Attlee már akkor elhatározta a font leértékelését, amikor Cripps még Svájcban üdült.

A leértékelés után napról-napra emelkednek az árak. Az áremelkedés eddigi átlagai 25 százalékra becsülik.

Az angol szakszervezeti tömegek felháborodva tiltakoznak a munkásáruló kormány lépése ellen, amely még jobban csökkenti életszínvonalukat. Az egyesült famunkás szakszervezet határozatban sürgeti a kereskedelmi minisztert, hogy az épületfát a keleteurópai országokban szerezze be, mert az amerikai épületfa megdrágítja a házépítést.

A határozat óránkint hét penny munkabéremelést követel.

Az építőmunkások szakszervezetének tanácsa határozatban jelentette ki, hogy a font értékcsökkentésével nem lehet Angliát megmenteni és követelte a kereskedelem kibővítését Keleteurópával.

A francia munkásosztály válasza a frank leértékelésére: Egységes akció a bérkövetelések kiharcolására

Az MTI párisi jelentése szerint a CGT titkársága legutóbbi üléséről kiadott közleményében leszögezi, hogy a frank leértékelése ellentmond a francia nemzeti érdekeknek és

kizárólag azt a célt szolgálja, hogy az amerikai trösztök hasznát növelje.

A franknak ez az újabb leértékelése egyenes következménye a Marshall-tervnek. A frank leértékelése magával hozza az árak ugrásszerű emelkedését, amit a kormány úgy akar leküzdeni, hogy a dolgozók fokozott kizsákmányolásával csökkenti az áruk termelési költségeit.

A Wall-Street határozza meg a nyugatnémet márka leértékelését

Berlini jelentés szerint a nyugatnémet márka leértékelése már elhatározott tény. Jellemző, hogy Adenauer, a nyugatnémet miniszterelnök kénytelen volt a leértékelési terv részleteit

előterjeszteni a nyugati megszálló hatalmaknak és saját hatáskörében semmiféle végleges döntést nem hozott.

A nyugati hatalmak, tehát legvégső fokon a Wall-Srteet urai fogják megszabni a leértékelés arányát. Ez újabb bizonyíték arra, hogy Adenauer kabinettje csupán bábkormány, amely teljesen az angolszász imperialistáktól függ és annak utasítását vakon követi.

A Szovjetunió az ENSZ közgyülésén, mint a béke legkövetkezetesebb védelmezője lép fel

Moszkvából jelentik: Az ENSZ közgyülésének most megnyilt negyedik ülésszakán a Szovjetunió olyan hatalomként jelent meg — írja a moszkvai rádió hírmagyarázója — amely a legnagyobb mértékben járult hozzá az általános béke és a nemzetközi együttműködés ügyéhez.

A Szovjetunió a közgyülés negyedik ülésszakán, mint a béke legkövetkezetesebb védelmezője lép fel. Békepolitikáját az egész haladó emberiség támogatja. A közgyülés mostani ülésszaka csak akkor oldhatja meg sikeresen feladatát, ha a szervezet minden tagja épp oly őszintén törekszik együttműködésre, mint a Szovjetunió.

Az ENSZ gyülésén a Szovjetunió küldöttsége A. J. Visinszkij külügyminiszterrel az élén az érdeklődés középpontjában van épp úgy, mint az előző üléseken.

Makin ausztráliai küldött Ewatt ausztráliai külügyminiszternek, a közgyülés előző ülésszaka elnökének nevében rövid beszéddel nyitotta meg a közgyülés negyedik ülésszakát. Makin beszéde általános deklaratív jellegű volt. Beszédében azonban

kifejeződött az aggodalom a gazdasági válsággal kapcsolatban,

amelynek közeledte egyre jobban érezhető a kapitalista világ országaiban.

Ezután a közgyülés megválasztotta a közgyülés elnökét, névszerint Romulo fülöpszigeti küldöttet, majd a közgyülés hat bizottsági elnökét. A közgyülés alelnöki tisztségeit a szavazás eredményeként a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Franciaország, Anglia, Kína, Brazília és Pakisztán küldöttségének jutottak. Szerdán

a közgyülés plenáris ülésén megindult az általános vita.

Ugyancsak szerdán tartotta első ülését a közgyülés elnökéből, hét helyettesből és a közgyülés hat bizottságának elnökéből álló főbizottság is.

A görög monarchofasiszták újabb gyilkosságra készülnek

A Szabad Görög Rádió jelenti: A pirreneusi rögtönítélő bíróság

halálra ítélte Ketty Niszyriu Zevgu asszonyt,

mert nem volt hajlandó megtagadni a görög népi demokratikus mozgalmat.

Ketty Niszyriu Zevgu tanítónő, a görög népi forradalmi mozgalom egyik legrégibb, legodaadóbb harcosa. Nagyon népszerű a görög néptömegek között. Tevékeny harcosa volt a görög kommunista pártnak és a náci megszállók ellen alakult EAM-nek.

Többször bebörtönözték és szám. üzték.

Az egész civilizált emberiség erélyes tiltakozásának meg kell akadályoznia a monarcho-fasiszta bűnözőket az újabb aljas gaztett végrehajtásában.

Rossz vállalatvezetői beszámoló, eredménytelen termelési értekezlet a Kokszműnél

Üzemeink dolgozói termelési értekezleteken tárgyalják meg, hogyan lehet hároméves tervünket sikeresen teljesíteni és ezzel biztos alapot teremteni az ötéves terv elindításához. Valamennyi értekezlet egyúttal válasz a népi demokrácia megdöntésére szövetkezett nemzetközi gazemberek gyilkos terveire. A munkásság válasza, amely keményen és félreérthetetlenül mondja meg ellenségeinknek: *a dolgozók ebben az országban saját jövőjüket építik, ebben az építésben készek bármilyen áldozatra és erőfeszítésre is,* országukat úgy akarják megerősíteni, hogy az imperialisták és fasiszta ügynökeik még próbálkozni se merjenek megdöntésével.

A Kokszműveknél is ilyen értekezletre készült a munkásság. *Fel akarták kutatni a termelésben és munkafegyelemben*

mutatkozó hibák okait

és azt, hogy melyik üzemrészben, hol vannak olyan rejtett tartalékok még, amelyeket a hároméves terv túlteljesítésére fel kell még használni.

A munkások készültek, de a vezetőség nem. A vállalatvezető összeírta az üzemben található összes hibát, hogy *„majd megmutatja a munkásoknak, hol van a kutya elásva".* Kollár elvtárs ÜB titkár szerint ez azért is jó, mert erre sokan felszólalnak, mert senki sem fogja hagyni, hogy a hibák rajta száradjanak.

Ilyen „előkészítés" után tartották meg az értekezletet. Toller elvtárs vállalatvezetői beszámolója lett volna az, ami megindítja a termelési hibák és lehetőségek körüli vitát és

alapot ad ahhoz,

hogy az üzemrészeket képviselő munkások megállapítsák: hol menynyivel tudják javítani a termelést, mit tudnak vállalni a hároméves terv teljesítése érdekében. De ez a beszámoló egészen más irányt adott az értekezletnek, *nem fokozta, hanem rombolta a munkások munkakedvét.*

Az értekezletnek a hároméves terv túlteljesítését kellett volna szolgálnia, de nem ez volt az eredménye, mert a vállalatvezető, aki ellen joggal merült fel az a vád, hogy rossz példát mutat a munkások előtt, ezúttal ismét nem találta meg azt a hangot, amellyel a munkásokhoz kellett volna szólni, s így az üzem további munkájában döntő jelentőségű értekezlet *szinte teljesen eredménytelenné vált.*

Ez történt az értekezleten:

Bencze elvtárs, az üzemi párttitkár elmondta megnyitóbeszédét. Megvilágította a munkásság előtt álló hatalmas feladatokat és felhívta őket ezeknek a feladatoknak maradéktalan teljesítésére, hogy ezzel bebizonyítsák: *a pécsi Kokszművek dolgozói sem maradnak el az ország más üzemei mögött.*

Ezután Toller elvtárs, a vállalatvezető [illegible] el beszámolóját és úgy [illegible] tha ez nem termelési bes:

hanem vádirat lenne

a feszülten figyelő, sűrű cigarettafüst mögött feketélő kormos munkásarcok felé. Pedig itt nem a munkásokat kellene vádolni — ha már szó lehet ilyesmiről — *hanem a vállalatvezetőt, mert ő a felelős üzemért.*

A „vádirat" felolvasása megtette a hatását. Mély csend ülte meg a füstös termet, majd Schmidt József kért szót és elismerte, hogy az irodában valóban vannak hibák, de annak csak az az oka, hogy a rendeletekkel nem foglalkozik külön egy ember. Jámbor Károly viszont arról beszélt, hogy az egész üzemben baj van a munkafegyelemmel és ha azt kommunista példamutatással ki nem javítják, *abból nagy baj lesz.*

A többi felszólalás is a beszámoló rossz hangulatát ölti magára. Simek főportás szerint minden baj oka a vállalatvezetőség. Zsagár elvtárs: „Én nem veszem észre, hogy lazulna a munkafegyelem, a mi brigádunk teljesíti kötelességét!" *Hamerli Jenő szerint az a baj, hogy az írásbeli jelentéseket nem olvassa el a vezetőség.* Bottlik elvtárs arról beszél, hogy ő sokáig volt ugyan beteg, de mikor egészséges volt, akkor lelkiismeretesen dolgozott. A felszólalók hosszú sora nem tett mást,

csak a hibákat kereste

és a hibák okát persze mindig másban találta meg.

Az üzemről sötét képet festő beszámoló így rontotta el a munkások kedvét. *Pedig a Kokszművekben nemcsak hibák vannak.* Komoly, milliós megtakarítást jelentő újítást vezettek be, országos jelentőségű és eredménnyel biztató kísérletek folynak, új üzemrészek épültek és régieket újítottak fel, s az elavult üzemrészekből is kihozták a munkások a lehető legnagyobb teljesítményt.

Ezért történt, hogy ha Arnold elvtárs a kemencéről nem jelenti be, hogy *a Szegedi-brigád az 5 százalékos kiesés 3 százalékra való csökkentését vállalja* és ha Kovács elvtárs nem vállalta volna brigádja nevében a fegyelmezetlenségnek és az indokolatlan mulasztásoknak teljes kiküszöbölését, akkor *az egész háromórás értekezlet célját vesztette volna.* Mert a termelési értekezlet célja nem az, hogy ott a vezetők a munkásokat okolják a hibákért, hanem az, hogy az eredményeket tudatosítsa, a hibákat és az üzem fejlődésére felhasználható lehetőségeket egybevetve megállapítsa: hogyan tudja az üzem teljesíteni a hároméves tervet, milyen erőkkel indulhat az ötéves tervnek. A termelési értekezlet lelkesítsen, adjon még több erőt a munkákra, úgy válaszoljon az ellenünk törő aljas kémbandának, erősítse az országot az imperialisták ellen.

A MESZHART bányászai behozták a lemaradást

A szeptemberi átlaguk már 100·4 százalék

A Meszhart szénbányák munkaversenyének állása szeptember 21-én. 1. Mecsekszabolcs 102.7 százalék, 2. Pécsbányatelep 98.9 százalék, 3. Vasas 98.6 százalék. Havi átlag 100.4 százalék.

Az eredményre minden bánya dolgozója csillétől az igazgatóig egyaránt büszke. Nem volt hiábavaló a mecsekszabolcsi értekezlet, nem lett pusztába hullott szó Rákosi elvtárs szava, a pécsi bányászok megfogadták, és megmutatták, hogy öntudatos dolgozók, hogy megértették, mit jelent számukra, az egész nép közössége számára a lemaradás, lelkes munkával morzsolják le a lemaradást, fokozzák a termelékenységet és ezzel válaszolnak a Rajk-bandának.

A versenyen belül Mecsekszabolcs jár az élen 102.7 százalékkal, úgy látszik, valóra váltják fogadalmukat, amit a vándorzászló átadásakor tettek, hogy a vándorzászló csak kölcsön adják, de a következő hónapban megint csak Mecsekszabolcs akarja elvinni. A lemaradt vasasiak is felzárkóztak és erősen megközelítették Pécsbányát. Most Széchenyi- és András-aknán a sor, hogy ne adják ki egykönnyen kezükből a zászlót, amit jó munkával megszereztek, sőt mint az átadó ünnepélyen mondták, minden áron meg is akarnak tartani.

Fiókokat állít fel a Délsajt NV a munkáslakta területeken

Sok panasz érkezett hozzánk az utóbbi időben a munkáslakta területekről, ahol nem lehet tejet kapni azóta, amióta rendelet tiltja el az őstermelőt a tej behozatalától. A tejért be kell jönni a belvárosba, mert a külterületeken nincsen fiókúzlete a Délsajt Nemzeti Vállalatnak. Erre a hiányosságra egy alkalommal már felhívtuk a Délsajt NV figyelmét. Most újból kérdést intéztünk hozzájuk és azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy néhány nap múlva minden munkáslakta területen új fiókúzleteket nyitanak, ahol bőséges mennyiségben lehet majd mindenféle tejterméket kapni. Ezzel újabb gondoktól szabadulnak meg a munkáslakta területek háziasszonyai. Azt is megtudtuk a Délsajt NV vezetőségétől, hogy rövid időn belül kiküszöbölik azt, hogy a tej a déli órákban kerüljön ki az elárusító helyre. Eddig az volt a hiba, hogy kevés gépkocsi állt a rendelkezésükre, ezért újabb járműveket állítanak be, hogy a tejet már a kora reggeli órákban is ki tudják szállítani a rendeltetési helyére. Határozott ígéretet kaptunk arra vonatkozólag, hogy a Délsajt NV vezetősége mindent elkövet a dolgozók igényeinek minden tekintetben való kielégítésére.

Mozi

APOLLO 28-áig

A hazafi és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.

Két út

Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 28-áig

Egy hős partizánnő története.

MARITA

Főszereplő Tatjana Lennikova

Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 23-áig

Az önfeláldozás, hősiesség filmje.

Veszélyes vizeken

Szereplők: Kadocsnikov, Kalinkina, és Romanov.

Előadások 6 és 8 órakor.

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Megjelent füzet formájában

Vádirat Rajk László és társai elleni bűnügyben

Pártunk minden tagjának, minden dolgozónak ismernie kell a hazaáruló trockista kémbanda elleni vádiratot, amely leráncfája az álarcot dolgozó népünk e legveszedelmesebb, legaljasabb ellenségeiről.

Olvassuk! Ismertessük! Terjesszük!

24 oldal ára 20 fillér.

Kapható az MDP szervezetekben, tömegszervezetekben, Szikra-bizományosoknál és könyvkereskedésekben.

Kiadja a miniszterelnökség sajtó osztálya.

Dolgozók írják a Rajk-bandáról

Halál az árulókra!

A Bőrgyár fehérbirkás műhelyében tegnap háromszögülést tartottunk. Meg akartuk beszélni, hogy milyen választ adjunk az imperialista ügynököknek a népi demokrácia ellen elkövetett bűncselekményeire. Kevés ezekkel az aljas kémekkel szemben a megvetés és gyűlölet. Tettekre van szükség. Ovári Ferenc elvtárs megtalálta a helyes tettet: javasolta, hogy a mi krómcserző műhelyünk hívja versenyre a boxos krómcserzőt. Lingl László elvtárs bejelentette, hogy Horváth Lajos, Bognár János, Bakos Sándor és Jakab Imre elvtársak egyéni versenyt kezdeményeztek. Ez a mi válaszunk és az, hogy műhelyünk az üzemi versenyben a 8. helyről a másodikra ugrott. Mi munkások így söpörjük el az ellenünk irányuló kísérleteket, de követeljük, hogy az árulók is tűnjenek el a föld színéről. Követeljük, hogy halállal bűnhődjenek az árulók, nehogy mégegyszer megpróbálják a mi országunkat megtámadni.

Tóka István
bőrgyári munkás

Pusztuljanak a hitvány gazemberek

A leleplezett aljas kémcsoport vallomásai hatalmas felháborodást váltottak ki az üzemben. Megdöbbenéssel hallgattuk az öreg szakmunkásokat, akik részletesen elmondták azt, amit Szalai András olyan cinikusan vallott, hogy it', a Sopianában kezdte piszkos munkáját, az itteni kommunistáknak okozta először a vesztét, az itteni munkások között üzte a besugó és áruló gyalázatos mesterségét. Megtalálta méltó bűntársait és most már együtt nemcsak egy gyár munkásai, hanem az egész ország dolgozói ellen törtek, az egész népet akarták megtámadni és szeretett vezérünket Rákosi elvtársat, a Párt legjobbjaival együtt legyilkolni.

Követeljük, hogy ezeknek a hitvány gazembereknek, akik a jóbarát álarcában jártak közöttünk és közben éretünkre törtek, legyen ugyanaz a sorsuk, mint amit ők szántak nekünk: ítéljék őket halálra!

GADÓ ISTVÁN
a Sopiana-gyári SZIT nevében.

Vesszenek a bitangok

Mi városházi dolgozók az egész ország népével egyidőben röpgyűlésen tárgyaltuk meg Rajk és bűntársainak aljas merényletét.

Izzó gyűlölettel fordulunk azok ellen a fenevadak ellen, akik mindazt meg akarták semmisíteni, amiért erőnket összevetve küzdünk: a nép államát. Imperialista megbízóik utasítására el akarták tántorítani népünket a nagy Szovjetuniótól, a világ dolgozóinak bölcs vezérétől, Sztálin elvtárstól, akinek soha el nem múló hálával tartozunk és szeretettel adózunk. Tito és banditái rémuralmát akarták Magyarországra is kiterjeszteni.

Mi szellemi dolgozók a magunk helyén is jobb munkával válaszolunk az aljas tervekre és azt kívánjuk: vesszenek a bitang árulók, érje utol őket megérdemelt büntetésük, a kötél, hogy mi nyugodtan építhessük tovább országunkat.

Kiss Károly
városi tisztviselő

„Köszönjük nagy Pártunknak és forrón szeretett vezérünknek, Rákosi elvtársnak"

A Mechanikai Hordógyár dolgozói az alábbi határozatot hozták:

„Köszönjük szeretett vezérünknek, Rákosi Mátyás elvtársnak, hogy az orvgyilkos kémbandát leleplezte, mielőtt tervét végrehajthatta volna. Követeljük, hogy a nép bírósága juttassa oda őket, ahova ők bennünket akartak juttatni: ítélje halálra őket! Mi dolgozók pedig megfogadjuk, hogy még fokozottabban, még jobban fogunk dolgozni, hogy a békétábort ezzel is erősítsük és elvegyük a kedvét a Rajkhoz hasonló hazaárulóknak az ellenünk törő aljas tervektől."

Az Egyenruházati és Felszerelési Nemzeti Vállalat dolgozói levelet intéztek Rákosi elvtárshoz:

„Mi, az Egyenruházati és Felszerelési Vállalat pécsi dolgozói — írják — üzemi gyűlésünkön legmelegebb hálánkat fejezzük ki Rákosi elvtársnak a Rajk-banda leleplezéséért és követeljük számukra a legsúlyosabb megtorlást, a halálbüntetést. Egyidejűleg ígérjük, hogy fokozott munkateljesítménnyel válaszolunk az összeesküvésre és biztosítjuk Rákosi elvtársat legteljesebb hűségünkről és legőszintébb szeretetteljes ragaszkodásunkról."

A Pécsi Üveg- és Porcellánértékesítő NV dolgozói a következő határozatot hozták:

„Amíg mi szervezett dolgozók harcolunk a világbékéért és a szocializmusért, addig Rajk és a többi aljas áruló tönkre akarta tenni országunkat és harctérré akarta változtatni hazánkat. Köszönjük Pártunknak és bölcs vezetőnknek, Rákosi Mátyás elvtársnak az éberséget, amellyel megmentették a magyar dolgozó népet és megakadályozták ezt a gyalázatos bandát terve végrehajtásában.

Követeljük, hogy halállal büntessék őket aljas cselekedeteikért. Legyen az ítélet intő példa azok számára, akik népi demokráciánkkal szemben ilyen merényletre vetemednek.

A pécsi Tudományegyetem tanévnyitó ünnepélyén az egyetemi ifjúság háláját és szeretetteljes ragaszkodását fejezte ki a Magyar Dolgozók Pártja és az egész magyar dolgozó nép hivatott vezetője Rákosi Mátyás iránt, hogy leleplezte és ártalmatlanná tette az imperialisták és a velük szövetkezett Tito-klikk által felbérelt, — békénket, szocializmust építő munkánkat, függetlenségünket, elért eredményeinket veszélyeztető — elvetemült kémek és gyilkosok szervezkedését. Az egyetemi ifjúság ragaszkodását azzal mutatta meg, hogy növeli az éberséget és még áldozatosabb szocialista munkával, teljesítményei fokozásával ad méltó választ az árulóknak és az azok mögött álló imperialista erőknek.

„Mi is szeretnénk eljutni a Szovjetunióba"

— Ez csak egy kis ízelítő volt abból, amit öt hét alatt a Szovjetunióban láttunk. Napokig kellene beszélni, ha mindent el akarnék mondani és még akkor is egész biztosan kimaradna egy csomó dolog. Inkább kérem az elvtársakat, gazdatársakat, hogy tegyenek fel kérdéseket arról, amiről nem beszéltem és hallani szeretnének róla.

Ezzel szokta Csörgő Kálmán elvtárs, a Szovjetuniót járt parasztküldöttség tagja rendszerint befejezni előadását. Utána először csend, majd halk morajlás szokott végigfutni a termen, aztán megindul a kérdések sorozata.

Érdekes, hogy mi érdekli

a dolgozó parasztokat legjobban a kolhozokkal kapcsolatban.

Csörgő Kálmán elvtárs elmondja, hogy a legtöbben a kolhoz munkamódszerei iránt érdeklődnek. Hogy, mint megy a munka a kolhozban. Aztán az érdekli a dolgozó parasztokat, hogy mi van a kolhozparasztok magántulajdonában.

— Sokan csodálkoznak — mondja Csörgő Kálmán —, amikor elsorolom, hogy a kolhozparasztnak saját tulajdona a ház, a bútorok, vagyis minden, ami benne van, hogy mindnek van tehene, disznaja, sok apró jószága.

— Hogy miről is érdeklődnek még leginkább — ismétli meg a kérdést. — Hát nézzük csak. Gyűrött kis noteszt vesz elő, ez szokott mindig vele lenni. Lassan forgatja a lapokat.

Itt van például Borjádon Török Lajos — olvassa a nevet. — Azt kérdezte, hogy mikor lehet belépni a kolhozba és, hogy ki lehet-e lépni belőle. Megmagyaráztam neki, hogy belépni a gazdasági év elején lehet és ki is lehet lépni belőle, csak természetesen azt megfelelő időben be kell jelenteni.

Tovább forgatja a kis füzetet.

— Berkesd — áll meg ismét az egyik oldalon. Itt Sovosi György kérdezte tőlem azt, amit másfele is igen sűrűn meg szoktak kérdezni. Hogy hát van-e egyáltalán a Szovjetunióban örökösödés és ha van, hát hogyan megy.

Erre aztán részletesen el szoktam magyarázni, hogy a szovjetparasztok magántulajdonában levő dolgokat épúgy lehet örökölni, mint nálunk. Ott is annak hagyják, akinek akarják a házat, a bútort, az állatokat.

Tovább forgat, aztán hirtelen megáll és elmosolyodik. Mutatja a feljegyzést. „Szilágy. Szranyák János: Mikor lehet megint dolgozó parasztoknak a Szovjetunióba menni."

A mosoly lassan elhalványodik és valami különös meghatottságnak ad helyet arcán.

— Igen elvtárs — szólal meg végül vontatottan. Tudja, mennyi vágyódás csendült ki ennek az embernek a hangjából. A vágy azután, hogy meglássa a szebbet, ami felé mi is haladunk s amit ott már megvalósítottak.

Lassan, elgondolkozva forgatja tovább a lapokat. A legkülönbözőbb kérdések feljegyezve minden oldalon. Kérdések, melyek dolgozó parasztságunk érdeklődését mutatják. A hatalmas példakép, a Szovjetunió mezőgazdasága iránt.

A Pavlov évforduló előtt...

Mi van a pirulás és a sápadtság mögött

A szív olyan szivattyú, amely percenként, ha kell, akár negyven liter vért is keresztül préssel magán. Ilyen teljesítményt állapítottak meg a négyszázméteres síkfutás résztvevőinek vizsgálatánál. A futás befejezése után a gyakorlott sportoló szíve hamarosan normálisan működik, míg a működtető futóé még sokáig hevesen dobog. A szívizomzatnak az a legértékesebb képessége, hogy kellő időben gyorsan mozgósítja erejét, aztán hamarosan visszatér a normális állapothoz.

A sportversenyek tanulmányozása is bebizonyította azt a szoros kapcsolatot, amelyet Pavlov állapított meg a központi idegrendszer és a szívműködés között. A sportversenyek nemcsak az izmok és szív rendkívüli erőpróbáját jelentik. A győzelem gyakran az utolsó másodperctől függ és azon múlik, hogy a döntő pillanatban a szív és a szervezet kifejtheti-e a legnagyobb teljesítményt. Ilyenkor kerül előtérbe a központi idegrendszer irányító szerepe.

A szív legfontosabb segítői a véredények. Ezeknek a szabályozó és irányító idegközpontja a nyultagyvelőben fekszik. A szív külön idegútján küldi jelzéseit az agyba, ahonnan összeköttetést kap a nyultagyvelő érközpontjához. Az érközpont az ereket szűkíteni és tágítani tudja. Amikor a szervezet fokozott munkát végez, a szív teljesítménye megnő, ilyenkor az érközpont kitágítja az ereket. A vérnyomás tehát nem fog túlságosan megnövekedni. A bőr erei is kitágulnak és a bőr kipirul. Szükség esetén az érközpont ellenkező utasítást ad. Ilyenkor az izmok összehúzódnak, a bőr elhalványodik, a vérnyomás emelkedik. Ez az együttműködés, ami a szív és véredényreflexek között fennáll, rendkívüli teljesítőképességet biztosít. A jó sportolók és jó munkások azok, akik bizonyos mértékig szabályozni tudják véredényreflexeiket.

Tehetségek után kutat a dolgozók között a Film- és Színművészeti Akadémia

Háromtagú bizottság előtt vizsgáztak a pécsi szakszervezetben a Film- és Színművészeti Akadémiára felvett jelöltek. A felvevő bizottságnak Mohácsi Lajos, a Szaktanács kiküldötte, Szabados Piroska és Kertész Pál színészek voltak a tagjai. A nyolcvannégy jelentkező között minden foglalkozási ágat meg lehetett találni, cukrásztanulótól a gépész technikusig. A többség azonban még mindig a polgári elemekből került ki, kevés munkás és parasztfiatal jelentkezett, holott az akadémia elsősorban is rájuk akar építeni és az új színjátszást a dolgozókból lett színészekből akarja kialakítani.

A felvételi vizsga, bár a bizottság tagjai igen komoly kérdéseket, gyakorlatokat adtak fel a jelölteknek, nem szűkölködött vidám jelenetekben sem.

Egy hozzávetőleg nyolcvan kilós kis szőke lány a következő. A Tetemrehívást akarja szavalni.

— De engedjék meg, hogy végigmondjam — mondja kedves mosollyal piros, pufók arcán. „Miért?" kérdezik meg tőle nevetve.

— Mert a végén van a komoly rész, az őrülési jelenet. — Feldőng a színpadra, kegyetlen rosszul hangzik tőle a Tetemrehívás. De amikor a Tintásüveget szavalja, otthon van, mindenkit mosolyra fakaszt és bizony tehetséget mutat. Fel is veszik.

A következő egy feketeruhás lány. József Attila Késői siratóját mondja sírós hangon, átélés nélkül. A helyiztgyakorlatban sem mutat különösebb tehetséget. Amikor megmondják, hogy nem veszik fel, nem akar belenyugodni.

— Kérem, akivel eddig beszéltem, az mind azt mondta, hogy nem mindennapi tehetség vagyok — mondja sértődötten. Valóban nem mindennapi tehetség a szívósságban, mert ha színésznek nem jó, megpróbálja rendezőnek, mikor az sem megy, rajzfilmes akar lenni.

Már késő délután van, amikor felveszik az első jelentkezőt, Bonnet Kálmán közüzemi alkalmazottat, operettszakra. Kitűnő énektudása, szép színű hangja, jó megjelenése valóban alkalmassá teszi erre a pályára. A következő Tóth János filmoperatőr, s így jönnek azután sorba Kovács Irén, Árvai Zoltán, Kopácsi Ilona, Fata Mária (Helesfa) Poronyi Vera (Villány), Teszárik Mária, Dani Sándor és Vali a testvérpár, Weiszhaupt Paula. Ezek a jelöltek még két vizsgát tesznek le Budapesten és azután kerülnek hat évi komoly tanulásra az Akadémiára, hogy követve a szovjet színjátszás ragyogó útjait, megtanulják a realista színjátszást és részesévé váljanak a kúltúra vonalán szocialista építésünknek.

Előre a 5·4 pontos tanulmányi eredményért

A tatabányai Rákosi Mátyás gimnázium tanulóifjúsága versenyfelhívással fordult az ország valamennyi szak- és általános gimnáziumához a tanulmányi átlageredmény 4.7-ről 5.4 pontra való felemelése érdekében. A tatbányai gimnázium versenyfelhívására a pécsi Pedagógiai Fiúgmnázium nevelői elsők között az országban a tanulóifjúság vezetőivel egyetértésben megbeszélést tartott, amelyen lelkesen elfogadták a tatabányaiak versenykihívását. Erről levélben értesítették a tatabányai Rákosi Mátyás gimnázium nevelőtestületét és tanulóifjúságát. Reméljük, hogy a tatbányaiak versenyfelhívása Pécs és a Dunántúl többi iskoláira is buzdítólag hat és ezzel méltó választ adnak Rajk és bandájának, akik azt akarták, hogy a munkás újra nyomorban és tudatlanságban éljen.

Könyvtárt kapnak a dolgozó parasztok

A pécsi körzeti népkönyvtár őszi munkatervének teljesítését megkezdte. Szeptember végéig harmincöt helyi könyvtár felállítása fejeződik be, s ezekből máris működik egy-egy Orfün, Ócsárdon, Szalántán, Véménden, Miklóson, Harkányban, Belvárdgyulán.

A rohamosan fejlődő és terjeszkedő szervezkedés már igen komoly eredményekről számolhat be a parasztság szellemi felemelkedését irányzó munkájával kapcsolatban. A körzeti könyvtár könyvellátása is megindult már ami gyakorlatban annyit jelent, hogy hetenként körülbelül 200—300 könyv érkezik Budapestről, hogy egyre teljesebbé tegyék ezzel az az anyagot, amely a legnívósabb kultúrterjesztését van hivatva szolgálni.

A könyvtár vezetősége más vonalon is értékesíteni igyekszik a szellemi mozgalmait s ezért többek között hamarosan aktuális témákról szóló anketeket, vitadélutánokat rendez szakemberek és a könyvtár anyagának bevonásával.

Egyre fokozódik az érdeklődés egyes irodalmi, illetve ideológiai művek iránt. Legtöbben Sztálin: „A leninizmus kérdései" című művét olvassák, ami az ideológiai átképzés eredményeinek első jelének könyvelhető el.

A könyvtár irodájának falain térképen jelzik az eddig végzett munkák világosan áttekinthető grafikonját, adatait s a szünetlen beérkező anyag feldolgozása is tervszerűen, a legnagyobb pontossággal folyik. A körzeti könyvtárak munkássága igen jelentős szilárdulást hoz — az eddigi jelek szerint — szellemi életünkben, mert lelkiismeretes, előre megfontolt módszerekkel dolgozik és kitűnő, válogatott anyaggal.

Kultúra MŰVÉSZET

A Szovjetunióban nagyarányú előkészületek folynak Chopin halála századik évfordulójának megünneplésére. A moszkvai, leningrádi, kievi filmharmónai zenekarok Chopin-hangversenyeket tartanak, a moszkvai zenetörténeti múzeum Chopin-kiállítással emlékezik meg az évfordulóról. Ezenkívül könyveket adnak ki a nagy lengyel zeneszerző életéről és munkásságáról.

✵

Ady Endre és József Attila válogatott verseinek gyüjteménye nemrégen jelent meg ukrán fordításban Uzsgorodon. A gyüjtemény Ady Endre 40 költeményét tartalmazza.

✵

A bjelorusz filmstudióban elkészült a legújabb szovjet művészi filmalkotás. A film Konsztantin Zaszlonov, a hős bjelorusz partizán és bajtársai életét viszi filmre. A filmet a közeljövőben műsorra tüzik a moszkvai filmszínházak.

✵

Moszkvában a napokban gyermekképzőművészeti kiállítás nyilt meg. A termekben több, mint 200 művészi munkát állitottak ki, amelyeket a moszkvai gyermekek készitettek. A kiállított akvarelleket, ceruzarajzokat, olaj-képeket, agyag- és gipsz-szobrokat, művészhajlamú gyermekek készitették.

Ivanovón, a takácsok és szőnők városánál egy kis folyócska kanyarog, az Uvod. Tiz évvel ezelőtt a köztársasági sportversenyen Budjennij megdicsérte az ivanovói lovasokat és Uvod-folyómenti kozákoknak nevezte el őket. Nem tréfált, mert az ivanovói textilcsek bátran kiálltak lovasmérkőzésre a Don, a Kubán és a Terek őslovasaival. Már a háború előtt is első díjakat nyertek, a távlovaglásban pedig rekordot javitottak.

A Honvédő Háború során is dicsőséget szereztek az ivanovói lovasok. A front mögött huszáros rajtaütésekben, vakmerő rohamokban vettek részt. A háború után a lovas sportklub munkája újból megkezdődött. 1947-ben a köztársaságok közti versenyben az első helyet foglalták el, 1948 ban pedig a klubok versenyeiben győztek.

Persze a győzelem nem születik csak úgy magától. Komoly, megfeszitett munka folyik az ivanovói lovas sportklubban.

„KOZÁKOK" AZ UVOD FOLYÓ MENTÉN

... A lovardában akadályugró edzés folyik. A legjobb sportolók közt ott van Holodnov Valentin, fiatal villanyszerelő is. Magabiztosan ül a nyeregben. Lova a „Zsgucsij" gyors iramban rohan a másfélméteres akadály felé, — s az ugrás hiba nélkül sikerül. A nehezebb összetett akadályon is sikerül az ugrás, de a ló patájával érintette az akadály felső részét. Ez hibapont — az ugrást megismétli.

Veligykin Szergely a voltizsőr lovasokat vezeti. A 24 éves rézmunkás szenvedélyes lovas, bár elnyerte a „Vorosilov lovasa" nevet. Most már oktató. Önként vonult a hadseregbe, tudott bánni a lóval, vitézül harcolt Zsitomir, Dubno és Luck alatt. A háború után hamarosan első dijat nyert a járási lovassportversenyben, másodikat a tereplovaglásban. A köztársasági akadályversenyen harmadik lett. Nehéz a voltizsőr gyakorlat, a lovasnak gyakorlat közben le és fel kell ugrani a lóról, trappban és galoppban. Valóságos akrobatának és műtornásznak kell lennie a voltizsőrnek. Rendkívüli bátorság, ügyesség és fizikai erő a főkövetelmény.

Veligykin tanitványai közt sok a fiatal tehetség. „A voltizsőr művészetben" igen nagy sikereket ért el Szafracskin tipográfiai munkás, Razin textilmunkás, Sebajlo és Baraskinoff tanulók. A tanulás persze nem akadályugratással kezdődik. Előbb arra oktatják az újoncot, hogyan kell közeledni a lóhoz, hogyan kell felnyergelni, szőrén megülni a lovat, vagy kengyelvas nélkül pattanni a nyeregbe. Lovarda és tereplovaglás után jön csak a voltizsőr, az akadályok leküzdése.. A lovas hozzánő lovához. Lassanként a legbonyolultabb gyakorlatokkal is megbirkózik az újonc. A legtehetségesebbek a klub központi osztályában buzgólkodnak a magasabbfokú sportpályázatért.

A fiatal ivanovói munkások, tisztviselők, diákok a legtehetségesebbek. A lányok is kiváló lovasok. Most arra készülnek, hogy megvédjék az „Uvod folyómenti kozákok" sporthirnevét az összköztársasági versenyekben. A klub parancsnoka Zságorov Anton Afanaszjevics foglalkozása — főkönyvelő. Azelőtt sieléssel és tornával foglalkozott. Mikor a lósportra áttért, előbb kudarcot vallott. Bjelka nevű lova rosszul volt előkészitve. Erős tréningbe fogta. Összel már kiharcolta a Szovjetunió bajnoka cimét. Ma már örömmel adja át tudását az ifjúságnak.

— Lóóóra! — hangzik elnyujtott vezényszava.

És az Uvod-folyómenti „kozákok" vidáman lovagolnak ki a terepre, uj győzelmek uj diadalok felé!

Vasut—Dinamó rangadó vasárnap

Első vidéki mérkőzését játsza Pesten a BTC

A vasárnapi NB II. forduló kétségkívül legérdekesebb és pécsi szempontból nagy érdeklődéssel várt összecsapása a Verseny-utcában lejátszásra kerülő Pécsi Lokomotív—Dinamó helyi rangadó lesz. A mérkőzésnek az ad igen nagy érdekességet, hogy a szokott „háti derby" jellegen kívül mindkét csapat szempontjából szinte

döntő jelentőségű ez a mérkőzés.

Egy fokkal talán fontosabb a vasutasok szemszögéből, hiszen ez a szezón nagyon rosszul kezdődött nekik. Nagyrészben a kedvezőtlen sorsolás miatt jelenleg is rossz gólaránnyal, pont nélkül állanak az utolsó helyen. Ha vasárnap is vesztenek, mostmár hazai pályán, igen nehéz helyzetbe kerülhetnek és különösen a játékosok önbizalma terén szinte behozhatatlan hátrányba kerülnek.

A Dinamónak sem közömbös a két pont.

Az újhegyiek úgy indultak neki a szezónnak, hogy komolyan gondoltak a bajnokságra. Emellett két hazai mérkőzésen kikaptak és ha elvesztik most a vasárnapi mérkőzést, az majdnem azt jelentheti, hogy már eleve kiesnek a bajnokságért folyó versenyből, mert ezután jönnek majd egyrészt a nehezebb, azonkívül a vidéki mérkőzések. Érthető tehát, hogy mindkét oldalon nagy készülődés folyik. A Dinamó csapata egységesebbnek látszik és az előjelek szerint legfeljebb egy helyen, a csatársorban változtat,

ahol Horváth I. játéka került előtérbe.

A vasutasok ezzel szemben ismét két-három helyen kénytelenek változtatni, tehát a csapat még forrásban van. A bányászcsapatnak ezt az előnyét a hazai pálya ellensúlyozza. Ha a csapatrészeket hasonlítjuk össze, a védelemnél a vasutasok javára hajszál előny mutatkozik, bár a sok csere-bere itt sem használ nagyon. A Dinamó csatársora sokkal jobb, mint a vasuté, bár az újhegyieknek sokkal jobban kell játszani, mint elmúlt vasárnap. Mindent összegezve

a mérleg enyhén a Dinamó javára billen,

bár a Lokomotív némi javulását és hatalmas akarását feltételezve szoros és a döntetlenhez közeli eredményt várunk. A papírforma egygólos Dinamó győzelmet ígér.

A BTC első vidéki mérkőzését játsza Budapesten a kitűnően szereplő Dohánygyári Lendület ellen. A pestiek otthonukban

igen veszélyes ellenfelek még a legjobbak részére is.

A PBTC eddig megnyerte mindhárom mérkőzését, azonban játéka nem elégítette ki szurkolóit. A csapatban sokkal több van, mint amennyit eddig nyujtott, kérdés, vajjon elég lesz-e Budapesten az eddig mutatott forma. A védelemnek kevesebbet kell kockáztatni és a csatársornak sokkal többet kell produkálni vasárnap. A Bőrgyár egyelőre egyfélidős csapat, ami itthon esetleg nem baj, de idegenben feltétlenül vereséget idéz elő.

Értesülésünk szerint Opata nem változik,

utolsó alkalmat ad annak az egy, esetleg két játékosnak, akik eddig nem teljes erőbedobással küzdöttek. A BTC-nek is sok minden függ a vasárnapi találkozótól. Formajavulást feltételezve, döntetlen eredmény látszik a legvalószínűbbnek.

A Szovjet tornászoktól látottakat hasznosították a magyarok a svájciak ellen

A vasárnap lezajlott Svájc—Magyarország tornaviadal igen sok értékes tanulságot hozott. A verseny, mint ismeretes Svájc csapata nyerte meg kis különbséggel. A svájciak győzelme teljesen megérdemelt volt, minden szeren kitűnően dolgoztak. A gyűrűn a magyarok bizonyultak jobbnak, azonban Frey, a svájci olimpiai bajnok, nagy zerű gyakorlatot mutatott be. Korlátón már a svájciak győztek megérdemelten. Gyakorlataik szépen kidolgozottak, nagy anyagúak voltak. Nyujtson a svájciaknak ótiási siker volt. Különösen Günthard „ördögcsukája", valamint Lucy előre szaltója aratott megérdemelt sikert. A magyar csapat is jól dolgozott, de a balszerencsés lőlengő gyakorlatok miatt nem nyerhették meg a versenyt. Az FVB óta rengeteget fejlődtek a magyar fiúk. Ezen a versenyen már hasznosították a szovjet tornászoktól látottakat. Nagy súlyt fektetnek most már a kivitelre is. A pécsi Várkői pompásan dolgozott, megérdemelten került az ötödik helyre.

Röplabda villámtorna szombaton és vasárnap

Szombaton és vasárnap nagyszabású röplabda villámtornát rendeznek az egyetemi Sportcsarnok melletti szabadtéri pályán. A villámtornát a pécsi férfi csapatok részére irták ki és ez a villámtorna lesz a dr. Doktor Sándor-emlékverseny első fordulója. A villámtornára nevezni lehet az egyetemi sportcsarnokban péntek este 7 óráig. A benevezett csapatok intézői a sorsolás miatt pénteken este 7 órakor feltétlenül jelenjenek meg az egyetemi sportcsarnokban. Szombaton délután az előmérkőzéseket, vasárnap délelőtt pedig a döntő mérkőzéseket bonyolítják le.

Szeged—Pécs vívóverseny

Vasárnap a Pécsi MEFESZ rendezésében kerül lebonyolításra az egyetemi sportcsarnokban a Szegedi Postás—Pécsi MEFESZ vívóverseny. A verseny a Szabadság vándorserlegért vívott küzdelmek második fordulója lesz. A férfiaknál hármas csapatok részére kard- és tőrvívó verseny, a nőknél hármas csapatok részére tőrvívó verseny lesz. A MEFESZ vívói szorgalmas munkával készülnek fel a nagy versenyre, szép szereplést várunk tőlük. A verseny vasárnap egész nap tart. Itt említjük meg, hogy a P. MEFESZ vívószakosztálya felhívja azokat a munkás- és diákfiúkat és lányokat, akik vívni szeretnének, jelentkezzenek hétfőn, szerdán és pénteken az egyetemi sportcsarnokban 7—9-ig Varga Mihály vívómesternél. Az oktatás a kezdők és haladók részére október 1-én indul.

* **Egészségügyi dolgozók és orvosok** labdarúgó mérkőzés: tartanak 24-én, szombaton délután fél 6 órakor a Tüzér-utcai sportpályán. Az egészségügyi dolgozók felállítása: Miloita I, Herczeg, Kalmár, Molnár, Kincses, Fábián, Miloita II, Kajtár, Sranci, Kerkovits, Faludi. Az orvosok felállításukat titokban tartják, „titkos helyen" edző-táborban vannak.

* **A PAC Közüzem atlétikai szakosztálya** szombaton délután 4 órai kezdettel a Tüzér-utcai sporttelepen kerületi atlétikai versenyt rendez, a legjobb pécsi atléták részvételével. Indul Sötör József, a kiváló súlylökő is.

Pécsbányatelepen: PMSE—Erdőgazdaság

NB II-es csapataink közül csak a PMSE játszik vasárnap otthon a másik pécsi egyesülettel, az Erdőgazdasági NVSE-vel. Hazai győzelmet ígér a mérkőzés. Az eddig jól szerepelt PAC Közüzem Szigetváron is pontot szerezhet. Nehéz dolga lesz Nagyatádon az eddig magára még nem talált Postásnak. A MEFESZ-nek sem jósolunk sok jót Bátaszéken. A Komló Szekszárdon is győzhet, míg Szászvár valószínűleg pontot veszt Barcson. Érdekes lesz a Nagymányok—DVSE mérkőzés. Az SBTC esélyes otthonában Marcali csapata ellen.

Kosárlabda

Játékvezetőküldés a vasárnapi (IX. 25-i) ker. bajnoki mérkőzésekre.

Bátaszék: fél 11 óra: BVSK—Postás női Kovács és Tomcsák; fél 12 óra: BVSK—Postás férfi Kovács és Tomcsák.

Toina: 10 óra: TDSE—MEFESZ férfi Mikuska és Goda T; 11 óra: T. Textil—MEFESZ női Goda T. és Mikuska; 12 óra: T. Textil—MEFESZ férfi Goda T. és Mikuska.

Pécsvárad: 10 óra: PSZTSE—SZTMSE női Verbőczy és Bérczy; 11 óra: PSZTSE—SZTMSE férfi Verbőczy és Bérczy.

Komló: 14 óra: Komló—Mohácsi SZSE férfi Szikszay A.

Pécsett: Vasutas csarnok: 10 óra: PVSK I.—ZMSZAK férfi Rendeki és Szittya; 11 óra: PVSK—SZ. Standard női Szittya és Rendeki; 12 óra: PVSK ifi—ZMSZAK férfi Rendeki és Szittya. — Az MKOSZ Pécsi Kerülete értesíti Tagegyesületeit, hogy a MEFESZ II. férfi csapata és a Bajai SZAK férfi és női csapatai nem indulnak a Kerületi Bajnokságban. A Szigetvári ZMAK férfi csapata ellenben nevezett. Sorsolása egyezik a Szigetvári Standard női csapatáéval. — A Pécsi MEFESZ új levelezési címe: Szittya Imre Pécs, Deák-utca 9. sz.

„Most már világosan áll előttem..."

Pavlovics György délszláv középparaszt egész élete tiltakozás az árulók ellen

Szívesen mesél. És az estébe hajló őszi délutánon szavai olyan halkan hullanak, mint ahogy a hazatérő kocsik által felvert por a fák leveleire künn az utcán. Lassan, mondatokból és félmondatokból, sűrítetlenül elejtett súlyos szavakból kirajzolódik egész élete:

— 14 holdam van, középparaszt vagyok, mint a Magyarországon élő délszlávok jó része. Egész életem munkában telt el, dolgoztam a földben fiatal gyerekkorom óta. Kevés idő volt gyerekeskedni, de legénykoromban együtt táncoltam a falu többi fiataljával.

Elhallgat egy pillanatra, arcát szinte megfiatalítja az emlékezés.

— Az szép volt. Felvettük vasárnap a kivarrott fehér inget, — abban az időben két piros, két kék gombosan volt a divat és a fehér pamutból készült himzést, a „kitanje"-t jó szélesre csinálták. Ilyet ma már nem igen viselnek a férfiak, rajtam is 27-ben volt utoljára. A vállán két fekete csík húzódott kevés kis piros-kék díszítéssel. Erre vettük aztán a mellényt, mely a titatalabbaknak rózsákkal díszített kék selyemből, az idősebbeknek pedig himzett fekete bársonyból készült. Akkoriban még sokan jártak fehér bő gatyában, sőt az öregek még télen is felhúzták a gatyát a nadrág fölé.

Így jött el a háború

— Megnősültem, gyerekek születtek s ahogy multak az évek úgy szaporodtak a gondok, úgy nőttek a bajok, úgy nehezedett egyre súlyosabban ránk az elnyomás. Kutya világ köszöntött be a harmincas évekkel! A faluban minden vasárnap délután egyre halkabb lett a nótázás és egyre sűrűbb a végrehajtó látogatása.

— Tovább teltek az évek s minden év kezdte azt jelenteni, hogy jövőre még inkább másodrendű polgárai leszünk az országnak. Egyre jobban „megbizhatatlan elemek" lettünk.

A kék-piros csikokkal díszített házi szőttessel letakart ágy melletti sarokba mutat, ahol a fia vadászfegyvere függ.

— Próbáltunk volna akkor fegyvertartási engedélyt kérni! De ilyenre nem is mertünk gondolni. Örültünk, ha meghúzhattuk magunkat csendben. Dehát nem bírta mindig az ember. Egyből-egyből kitört néha a keserűség.

— Ekkor már nyiltan ott ütöttek rajtam, ahol tudtak. Kocsi kellett Pécsre, lőszert fuvarozni Nagykozárba: ott van Pavlovics György. Kétéves fiatal csikóim voltak. Végül már belőlem is kitört a keserűség. Feljelentettek, jöttek a csendőrök. Valahogy mégis csak megmenekültem, nem kerültem a Szűpanovity István sorsára, akit a Csontosi csárdából úgy elvittek a csendőrök, hogy soha többet nem látta senki.

—Amikor Mohács alól hallatszottak a lövések, már úgy éreztem, nem bírom kivárni, míg ideérnek az oroszok. Elmegyek értük — mondtam akkor a szomszédnak s amikor végre megjelentek, úgy éreztem én vagyok a legboldogabb ember a világon.

Robék és az „igazi út"

— Úgy éreztem, hogy most már szabad leszek és nyugodtan hajthatom le a fejem. Pedig de sokat kellett még aztán is nyugtalankodnom. Hogy csak mást ne mondjak, amikor Robék itt voltak...

— Annak lehet úgy jó másfél éve. Két-három nő meg férfi jött Anton Robbal, az egyik azt kezdte magyarázni nekem, hogy ők majd megmutatják az igazi utat a délszlávoknak. Meg, hogy a délszlávoknak az az első, amit Tito mond. Nem tetszett nekem, amit ez az ember beszélt és ezt meg is mondtam. „Az ilyen embereket majd megkocsikáztatjuk a Maricán" — ez volt a válasz. Később tudtam meg, hogy rabszállító autót értenek Marica alatt.

—Mindennap elolvastam a tárgyalás anyagát. Most már világosan áll előttem az egész. Az is, hogy Rozsanovics György, — aki a Horthy időkben elárult bennünket, a Magyar Élet Pártjának elnöke lett és aki engem is feljelentett — mire értette azt, hogy „majd leszek én még ismét fenn."

— Most már tudom azt is, hogy kicsoda Tito. Tudom, hogy áruló bitang és tudom azt is, hogy Rajkék csak vért, szenvedést akartak ránk zúdítani és az urak országát akarták ismét visszaállítani, meg a kulákokét.

Pavlovics György pécsudvardi középparaszt most emeli fel először a hangját. Forró, szenvedélyes gyűlölettől izzik ez a hang az áruló Tito, a gyalázatos Rajk-banda iránt. Olyan mint Orovicza Györgyé, vagy Lukács Mihályé, mint Orovicza Jánosé, vagy Palaics Györgyé. Olyan, mint minden délszláv dolgozó paraszté.

Csizmán Kálmán dűlőfelelős körülnéz a határban

A falu ilyenkor mintha egy kicsit később ébredne. Mintha később nyikordulnának meg a kutgémek, midőn az itatáshoz vizet húznak a jószágoknak, a kocsik zörgése pedig úgyszólván feltűnően elmarad. Csak a kutyák nem tisztelik a vasárnap reggelt és épúgy megugatják a kannát lóbálva tejért menő gyerekeket, mint akármelyik „közönséges" hétköznapon.

A köd mostanában már jóval később száll fel és még hét óra felé is homályossá teszi az igyekvő nap sugarait. Később azonban már az utolsó halvány párái is elszállnak s mire a férfiak lábukat a kisszékre, vagy a folyosó lépcsőjére téve kiállnak csizmájukat fényesíteni, már ragyogva táncolnak, csúsznak végig a tükörfényes csizmaszáron.

Vasárnap reggel van Csányoszrón. — Mennyi szine, zamata, hangulata van ennek. A gyerekek ott fábatlankodnak kalácsot dagasztó anyjuk körül és már orrukban érzik a frissen sült kalács illatát, ami összekeveredik a húsleves, a sült hús csiklandozó szagával és együtt valami olyan fenséges illatot árasztanak, amit nem is lehetne másnak nevezni csak vasárnapi illatnak. — Aztán kiállnak a kisajtóba és nézik a ringó szoknyában siető lányokat, akik nem is olyan régen szinte még velük játszottak, most meg már magasabban hordják az orrukat a hajukba tűzött virágnál is és legföljebb a legényekre hajlandók egy-egy odapillantást vetni, de őket még csak figyelemre se méltatják.

Csizmán Kálmán is első harangozáskor szokott elindulni kenékpárján a határba, mint a lányok a kismisére. Hétköznap bizony ez igen későnek számítana, de hát még egy dűlőfelelősnek is jólesik egy kicsit pihenni vasárnap reggel.

Mire azonban utolsót kondul a harang, már kint van a faluból a nyugati határrészen. Fiatal ember, gyorsan halad a kerékpárral, mégis jó időbe telik, míg mind a hüsz gazda földjét megnézi.

Szilvás János földjénél nem kell beszélni. Messziről látszik már, hogy szép simára van hengerezve a második szántás után. Szépen müveli a 6 holdját — gondolja magában s ugyanilyen elégedetten nézi Fekete János földjét is. Szép a Kudar Dezsőé, meg Gajdon Jánosé is. Állapítja meg. Az egyiknek 15, a másiknak 18 holdja van, becsületesen megadják a földnek ők is a munkát, mint a legtöbb középparaszt Csányoszrón.

Bosszusan áll meg azonban G. Nagy József földjénél. — Megint mehetek hozzá — gondolja — már megint figyelmeztetni kell. Eszébe jut mennyit kellett nógatnia, míg nagynehezen elvégezte a tarlóhántást. Hol a lovaknak volt valami bajuk, hol nem volt aki vezesse őket, hol meg az hiányzott aki az eke szarvát tartsa. 20 holdja van — egyidőben minden rossz, földet összevert, olyanokat, amik senkinek sem kellettek már se Csányban, se Oszrón — most azután nem nagyon bír vele.

Csizmán Kálmán azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Ahányszor csak elment előttük, mindig beszólt.

Mintahogy figyelmeztette Keresztes Kálmánt is a múltkorában, hogy még 4 hold tarlója szántatlanul csúfoskodik a határban.

Kanu Sándornénál már több baj volt. A 70 éves öregasszonynak harmados müvelő a földjét. A szülte — mintahogy az már ilyen öregasszonyoknál szokás — igencsak mindennap összepörölt a harmadosával. A sok pörölés közt aztán megfeledkeztek arról, hogy a tarlót meg kellene szántani.

Taposса tovább a kerékpárt. Még kétszer áll meg, fellr két nevet. — Ezekhez el kell menni délután. Elbeszélget majd velük, hogy is állanak a munkákkal, mi a lemaradás oka. Meghányják vetik az őszi munkák dolgát. Aztán megállapodnak, hogy holnap reggel a meglátogatott gazda is nekifog. Akkorra már megértette velo Csizmadia Kálmán, hogy nem csak a dolgozók állama iránti kötelessége, hanem saját magának is érdeke, hogy idejében elvégezzen minden munkát.

Felmerül majd biztosan a Rajk-ügy is. A mult héten is, akiről volt, mind felhozták.

A gyalázatosok, a bitangok, el akarták venni tőlünk a földet, meg akartak fosztani bennünket mindentől — mondották neki. O pedig rámutatott, hogy azzal adhatják meg a legméltóbb választ az ilyen bitangoknak, ha még sokkal felkészültebben végzik munkájukat.

A hatszázadik gazda házát is megérte már, most aztán alig hazafelé. Az édesanyja éppen akkor tesz az asztalra a gőzölgő borsót, midőn a kapun belordul. Békés József

Magyar bajnokságok Bukarestben

A bukaresti teniszstádionban csütörtökön fejezték be a Román Népköztársaság nemzetközi teniszbajnoki versenyét. Az utolsó versenynap is magyar sikerekkel zárult. Csütörtökön először Asbóth a román G. Viziruval küzdött a bajnoki címért. Asbóth—G. Ziziru 8:6, 6:2, 6:2. Asbóth győzelmével megszerezte a férfi egyes bajnokságot. Ezután került sor a férfi páros mérkőzés befejező játszmáira. Asbóth, Ádám—Cararullis, Schmidt 6:2, 7:9, 4:6, 6:2, 6:4. A Hidassiné—Fehér pár ezután legyőzte a Miskova—Jávorszki párt 4:6, 6:4, 6:1 arányban. Ezzel a vegyespárosban is megszerezték a bajnokságot.

DOLGOZÓK GYERMEKEI az egyetemen

Megnyiltak kapuikat az ország egyetemei. Ezek a kapuk szélesre tárultak és örömmel, szeretettel köszöntötték az új honfoglalókat, azokat a munkás és parasztfiatalokat, akik először léptek át döntő többséggel a főiskolák küszöbét.

A pécsi egyetem orvos karának első félévére felvett 120 egyetemi hallgató közül 40 százalék munkás és paraszt származású, az ötven felvett első féléves joghallgatónál szintén ez az arány. A Pedagógiai Főiskola 150 új hallgatója közül 31 munkás és 42 szegényparaszt származású. A diákok egy része kollégiumi elhelyezést nyert, a Doktor Sándor kollégiumban 80 pedagógiai főiskolás, 30 jogász, Nagy Lajos kollégiumban pedig az orvostanhallgatók kaptak elhelyezést.

Dr. Ernst Jenő elvtárs Kossuth-díjas egyetemi tanárral beszélgettünk az új fiatalok helyzetéről, tanulásáról. A tavaly elkezdett helyes irányban haladva tovább, idén is megszervezik a tanuló köröket, 20 tagú csoportokat, amelyek tagjai tanári felügyelet mellett tanulnak. Ezen belül kisebb csoportok alakulnak, mindenütt egy-egy jeles rendű tanulóval, akinek kötelessége, hogy tanulótársait segítse és tanulmányi eredményeiket ezzel javítsa.

— Ma a nép többségét jelentő, dolgozó osztályok gyermekei, ha még nem is özönlik el az egyetemeket és főiskolákat, de már fele részében megtöltik a padsorokat — mondotta Ernst elvtárs — és ez nemcsak azért fontos, mert a dolgozó osztályokból jelentős számú értelmiség nevelődik így ki, hanem azért is, mert az ilyen szociális származású diákok mozgalmi és ideológiai téren magukkal viszik a többi diákot is. Mi ezt a számarányt csak kezdetnek tekintjük, első lépésnek a mult müveltségi monopóliumának megszüntetése felé, amit követnie kell és követni fog a további harc a munkás és parasztfiatalok minél nagyobb számban való főiskolai továbbtanulására.

Közülük sokan már bent vannak a kollégiumban. A százkilences szobában lakik Albi István. Az apja kőművesség éd Kisvárdán. Ő is ott tanult, végig tandíjmentesen, szünetekben napszámos munkát végezve, de mégis jelesen tett le minden osztályt. Amikor tanulni kezdett, már benne élt a vágy, orvos akart lenni.

— Édesanyám sokszor mondta, tegyek le erről a tervemről. „Nagy protekció kell ahhoz fiam, nekünk meg tudod nincsen, s mennyi pénzbe kerül a tanulás". Azt mondták tegyek tanító, odáig talán el tudom vereked-ni magam — mondja Albi István.

Most itt van a kollégiumban, ismeri a keserves multat és értékeli a boldog jelent.

Szabó János Bucsuszentlászlóról került ide. Az édesapjának három és fél hold földje van. Amikor az elmult évekről beszél nehezen bujnak ki belőle a szavak. Bentlakó volt egy gimnáziumban.

— **De napevő...** s amikor kicsit értetlenül nézünk rá hozzáfűzi — szóval mindennap máshol ebédeltem. Most két éve kollégiumban élek, s azóta igyekszem elfelejteni az emlékét is azoknak a megalázó napoknak.

Két éve kollégiumban él, az ebédért, reggeliért, vacsoráért nem kell kezetcsókolnia senkinek. De a hála azért él benne. Egész népünk, alkotmányunk, új rendünk iránt, mely biztosítja számára a tanulást, meghozza álmai teljesülését, orvos lehet.

— Aki őrzi a legfőbb értékünket az embert — fejezi be Szabó János, az új tanév, új hallgatója. (L. M.)

Tanulmányozzuk! Ismertessük! Terjesszük!

Sayers-Kahn.

A nagy összeesküvés

A könyv az imperialisták és trockista bérenceik szovjetellenes ellenforradalmi összeesküvésének történetét írja le. Megismerjük belőle azokat a módszereket, amelyekkel az imperialisták hatalmas arányú kémháborút folytattak a Szovjetunió ellen. Egyszersmind megismerjük, hogy a Bolsevik Párt hogyan zúzta szét ezt az aljas kémbandát.

432 oldal, ára: 12.— forint.

Sztálin:

A pártmunka fogyatékosságairól s a trockista és egyéb kétkulacsosok felszámolását célzó rendszabályokról

Sztálin elvtárs beszéde és zárszava a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Vezetőségének 1937 március 3-i ülésén. Olyan mély és gazdag, sokoldalú írás ez, amelyet nem elég többször elolvasni, hanem gondosan, elmélyülten kell tanulmányozni minden kommunistának és minden magyar dolgozónak. Az imperialisták magyarországi trockista ügynöksége, a kémek és árulók elleni harcunkban hatalmas fegyver kezünkben Sztálin elvtárs és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tapasztalatai.

56 oldal, ára: 1.— forint.

Kapható: MDP-pártszervezetek és üzemek Szikra-lerakatainál, Szikra-könyvesboltokban, könyvkereskedésekben.
Pártszervezetek megrendelhetik Propagandaanyag Terjesztő.
IV., Deák Ferenc-utca 15. Szikra Könyvkiadó, V., Vörösmarty-tér 4. szám.

Uj név a termelékenység fokozásáért vívott harcban:

NYIKOLÁJ KLJUCSKIN

A szovjet lapok nap mint nap újabb eredményekről számolnak be a sztáhánovisták, munkásújítók, kiváló minőségü brigádok és gyárak eredményeiről. Uj és uj munkások, újabb és újabb nevek válnak országvilág előtt ismeretessé, akik az ötéves tervet jóval idő előtt fejezik be, példájukkal utat mutatnak a szovjet társadalom számára, hogyan lehet megrövidíteni a szocializmusból a kommunizmusba vezető utat. Uj munkamódszereikkel számunkra is irányt mutatnak és gyakorlati példát szolgáltatnak hároméves tervünk időelőtti teljesítésére. A Trud, a Szovjet Szakszervezetek központi lapja, első oldalán uj névvel ismerteti meg az olvasót: Nyikolaj Kljucskin uj, jelentős kezdeményezéséről számol be a rosztovi szakszervezet munka-tömegszervezési osztályának vezetője, Maszljukov.

Nyikolaj Kljucskin rosztovi mezőgazdasági gépgyári munkás kezdeményezése abban állt, hogy versenyt indított a termelékenység növelésére. Sok sztáhánovista követte Kljucskin példáját. Az elmult 2 hónap alatt nagy munkát folytattak, mely megmutatta s egyben kitágította a szük keresztmetszeteket, módot adott arra, hogy jobban szervezzék meg a munkát és elterjesszék az uj technika felhasználásával kialakult termelékenyebb munkamódszereket.

A rosztovi radiátorgyárban megnövelték a szárítócsillék vájatainak számát. Ez lehetővé tette 10 munkás felszabadítását. A szerelőműhelyben a marást és vágást 2 esztergapadon 2 munkás végezte. Most ezek a műveletek 10 esztergapadon 1 munkással készülnek.

A „Krasznij Akszaj" gyárban a kerékalkatrészek útja megrövidült, gépesítették a festőmunkálatokat és az alkatrészek hőtechnikával való megmunkálását vezették be. Ennek az lett az eredménye, hogy több mint 40 munkás szabadult fel ezen a munkaterületen.

A „Vörös kazánkovács" gyárban 773 méter összméretben rövidítették meg az alkatrészek útját. A hegesztőket felszabadították a réseknek sudártól és reszeléktől légkalapáccsal való tisztításától; ezt a munkát segédmunkásoknak adták ki. A présüzemben keresztvágó prést alkalmaztak a kazánfenékfal vágására s ezzel a művelet időtartamát 96 óráról 9 órára csökkentették, ugyanakkor 400 kilogram fémet takarítottak meg. A főműhelyben szegélyező gépeket alkalmaztak. Ez a módszer 75 ezer rubel megtakarítására vezetett. A hegesztő-üzem mérnöke, Zujev, uj gyorshegesztő módszert dolgozott ki. A vasváz-szerelő üzemben Zujov javaslata a hegesztők termelékenységét 60—80 százalékkal emelte.

Kljucskin újításának alkalmazása a „Vörös kazánkovács" gyárban a munkáslétszám szükségletét 77 emberrel csökkentette. A novocserkaszki villanyvezeték-építő gyárban a karosszéria-hegesztésről áttértek a részenkénti szerelésre. Ezen az egy munkaterületen 40 munkást szabadítottak fel. Az újítás folytán az egyes munkafolyamatoknál felszabadult munkáskezek a gyár más részén járulnak hozzá a termelés növeléséhez. Jónéhány más helyen csökkentették a váltások számát s így lényegesen emelték a termelékenységet. „Kljucskin újító munkamódszere" c. előadásokat nagyszámmal tartanak a szakszervezetek. A pártszervezet kezdeményezésére megszervezték a körzetben a munkások megbeszéléseit Kljucskinnal. Nyikolaj Kljucskin uj, nagyjelentőségü, hazafias mozgalomnak a kezdeményezője, s ez az uj mozgalom széles mederben terjed.

Hírek

SZEPTEMBER 23. PÉNTEK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsek-a. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Linus, prot.: Tekla. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, reggel több helyen köd, többfelé zápor-eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

Bartók Béla emlékezete

Szeptember 26-án lesz négy esztendeje, hogy korunk egyik legnagyobb magyar zeneszerzője, Bartók Béla, önkéntes számüzetésben Amerikában meghalt. Magától választotta ezt a megoldást, mert megalkuvást nem ismerő egyénisége nem bírt belenyugodni a nemzete létét eltiprással fenyegető nyilas-fasiszta önkényuralomba.

A kivételes lángész nem érhette meg eszméinek diadalát, a népi demokrácia azonban azzal rója le iránta háláját, hogy újra meg újra lángralobbantja emlékét.

Pécs városa, a szabadművelődéssel karöltve, vasárnap délután 6 órakor tartja meg ünnepi díszhangversenyét a Nagy Lajos gimnáziumban. Antal György, a konzervatórium megbízott igazgatója, vezeti be megemlékezésével a műsort, melynek minden száma Bartók. Közreműködnek Özörényi Olga, Sass Dezső, Veress Endre, Kürschnerné Kallivoda Olga legkiválóbb tanítványai és a konzervatórium legtehetségesebb növendékei. A rendezőség mindenkit szeretettel vár és kéri, hogy a konzervatóriumban (Mátyás király-utca 15.) mielőbb váltsa meg előre a belépésre jogosító műsort, mert az érdeklődés máris igen nagy.

— **Csoportos kedvezményes filmlátogatás.** A Magyar—Szovjet Társaság üzemi szervezetei és tagjai részére az Apolló filmszínházban 23, 24, 26 és 27-én a „Két út", a Park filmszínházban 23-án a „Veszélyes vizeken", az Uránia filmszínházban 23, 24, 26 és 27-én a „Maria" című filmek megtekintésére, mindegyik napon a 6 és 8 órai, az Apolló filmszínházban a 7 és 9 órai előadásokra. Jelentkezés az előadás napján délelőtt 10 óráig a pénz (személyenként: 1.50 forint) lefizetésével a Magyar—Szovjet Társaságban.

— **Új merinoi juhfajtát tenyésztettek ki a Szovjetunióban.** „Azerbejdzsani hegyi merino" a neve annak az igen értékes új juhfajtának, amelyet Azerbajdzsanban a szovjet juhtenyésztők hosszú szelekciós munka eredményeképp kitenyésztettek. Ennek a fajtának a juhai elég nagyok, igen erős a szervezetük és ellenálóképességük és alkalmazkodnak a hegyvidéki legeltető viszonyokhoz. Gyapjuk hosszú, finom és nagymennyiségű tiszta szálat ad. Az átlagos gyapjúhozam 9 és fél kg, a bárányokról 4 és fél kg. A gyapjúszál hossza az anyajuhokról több mint 9 cm. Ennek a juhfajtának tenyésztését már megkezdték a Kaukázuson túli köztársaságokban és az Északkaukázus hegyvidékein.

— A **Természetbarátok Turista Egyesülete** 24-én, szombaton este az Istenkuti menedékházban családi estet rendez, amelyre tagjait ezúton is szeretettel meghívja.

— **Pécsi Ingatlan Kezelő Községi Vállalat** hivatalos órái a mai naptól reggel fél 8-tól 3-ig, szombaton fél 8-tól 1-ig. (x)

— **Ma és minden pénteken** halászlé, halvacsora. Teleki vendéglőben, Szabadság-út 44. (x)

ÜZEMI HÍRADÓ

SZILÁGYI Mihály, a pécsi közlekedési vállalat gépkocsivezetője versenyre hívta ki a vállalat összes gépkocsivezetőjét.

A KOMLÓI bányászok a Hofherr-gyár felhívásával kapcsolatban elhatározták, hogy az igazolatlan műszakmulasztók számát hatvan százalékkal csökkentik.

AZ AGRÁRIA Keményítőgyárban szaktanfolyam indul a gyár munkásainak szakmai továbbképzésére.

A SOPIANA Gépgyár augusztusban 101.2 százalékra teljesítette a termelési előirányzatot.

AZ ELSŐ Pécsi Mész és Gőztéglagyár 9 cseréplehúzónője elhatározta, hogy brigádba szervezve javítja meg munkáját. A megalakuló brigád célkitűzése elsősorban a selejt 3 százalékkal való leszorítása, azonkívül a cserép-prés teljesítményének tökéletesebb kihasználása.

Köszönjük a DÉFOSZ-nak, hogy támogatott bennünket

Öt alkalmazottat foglalkoztatott és foglalkoztat most is rendszeresen Parusev Miklós kertész. És amint az már kulákoknál szokás, „természetesen" nem fizette meg nekik a kollektív szerint járó munkabért. Az öt alkalmazott végül is a DÉFOSZ pécsi szervezetéhez fordult segítségért.

Az ügy munkaügyi bizottság elé került, amely Parusev Miklós kulákkertészt kötelezte, hogy Böjti János kocsisnak 1558 forintot, Tóth Anna Benkő Margit, Bedi Anna és Böjti Katalin hónaposoknak fejenként 932 forint elmaradt munkabért fizessen meg.

A kártalanított munkások ezzel kapcsolatban levelet írtak szerkesztőségünkhöz:

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a DÉFOSZ pécsi csoportjának, amiért oly lelkiismeretesen támogatta ügyünket. Nélkülük sohasem kaptuk volna meg a nekünk jogosan járó munkabért. Most is alkalmunk volt tapasztalni, hogy nálunk az alkotmány nem papíron létezik, hanem azt a legszigorúbban betartják és betartatják. És azt is tapasztaltuk, hogy minden dolgozó bizalommal fordulhat a DÉFOSZ-hoz, mert az segít minden hozzánk hasonló szegény emberen.

Solymosinénak ez a válasza:

Tisztképzőbe adom a fiamat!

Kedves kép tárul az ember szeme elé, amikor letérve a poros utakról, beér a Budai kertvárosba. Piros házfedelek emelkednek ki a dús, zöld lombok közül. A kertekben mindenütt amerre a szem ellát, virág, és gyerekek játszanak az utcán. A kis Solymosi fiú is a játszó gyerekek között szaladgál. Ő vezet be bennünket a házba, amelynek kertjében őszirózsák fordítják fejüket az éltető nap felé.

Solymosi Béláné az udvarban a mosóteknő fölé hajolva szorgoskodik. Szíves szóval hív bennünket a lakásba. Rendes, tiszta konyha, szép szoba. Az asztalon fehér abrosz, virág. A falon Rákosi elvtárs képe.

Beszélgetni kezdünk. Az asszony szeme előtt elvonul a múlt, minden átkával, minden keserűségével.

— Nem akarjuk vissza a multat — mondja keményen. — Amikor az összeesküvőkről, haliottam, először meglepődtem, aztán elöntött a gyűlölet. Vért akartak ezek, a munkásság vérét... Mindent kezdhettünk volna előlről. Az ilyen aljas tervekre csak egy válaszunk lehet: Vesszenek az aljas árulók!

Elgondolkodik. Kisvártatva újra beszélni kezd. — De nekem más válaszom is van — mondja egyszerűen. — A fiamat tisztnek adom. A béke védője, a béke katonája lesz.

— Az úgy volt — meséli, — hogy Béla fiam egyik este a SZIT-ből jövet azzal állított be, hogy katona lesz. Tisztnek megy. Eleinte elleneztem. Nem akartam hogy elmenjen. Hiszen fiatal még. Tizenkilenc éves. Meg aztán a régi közmondásra is gondoltam: Suszter maradjon a kaptafájánál! Lakatos mesterséget tanult, űzze azt. Az uram, aki a vas- és fémmunkások szövetkezetében dolgozik, magyarázta meg, hogy a néphadsereg tagjának lenni nemcsak dicsőség, de kötelesség is. Most már tudom, hogy az én fiam a nép jogait, a mi jogunkat fogja védeni. Megvédi azokat az eredményeket, melyeket Pártunk vezetésével a magyar dolgozó nép eddig elért.

Amíg beszélgetünk, belép a kisebbik fiú, Géza. Figyeli, miről folyik a szó, aztán ő is beleszól.

— Én is tiszt leszek ám! Repülőtiszt. Ha megnövök, én is elmegyek mint most a Béla. Addig jól tanulok. Már megmondtam édesapának is. Azt mondta, elmehetek. Ugye te is elengedel édesanya?

Az asszony szeretettel néz fiát.

— Elmehetsz fiacskám, és ha tíz fiam volna, mind a tizet elengedném. És szeretném, ha minden édesanya így gondolkodna.

Amikor már távol járunk a kedves kis lakástól, még mindig fülünkbe cseng Solymosiné szava: Nekem más válaszom is van, tisztnek adom a fiamat!

Harsányi Márta

A begyüjtés sikerének

ELŐSEGÍTŐI

A terménybegyüjtés sikeréért vívott harc a dolgozó parasztság, a népi demokrácia javára dőlt el. Ebben a harcban előmozdították győzelmet azok, akik átérezve a dolgozók állama iránti kötelezettségüket messze túlszárnyalták a rájuk kivetett mennyiséget.

Ilyen DRÁVAIVÁNYIBAN Matorics Márk délszláv nemzetiségű dolgozó paraszt, aki 1469%-ra teljesítette kivetését. Hasonló példát mutatott MAGYARTELEKEN Kera Antal 6 holdas dolgozó paraszt, aki 702 kilogrammos kötelezettsége helyett 35 mázsa 67 kilogrammot adott be és így 1181%-os teljesítést ért el. Ugyancsak kimagasló eredményt ért el GYÓDON Gálos József, aki 1122 százalékra teljesítette begyüjtési kötelezettségét. Élöljárt a begyüjtés sikeréért vívott harcban Pfeiffer Béláné SZALANTAI 1125 százalékos teljesítéssel. Hozzájárult a sikerhez GÖRCSÖNYBEN Biró Péter 700 százalékos teljesítésével.

HÁTRÁLTATÓI

A begyüjtés annak ellenére, hogy eldőlt a dolgozó parasztság javára, még nem ért véget. Nem érhetett véget a begyüjtési elszabotáló kulákok számára sem. Nem ért véget KÖVÁGÓSZÖLLŐSÖN Vinczen Lajos 39 holdas kuláknak a 31 holdas Bálint Ferencné, valamint Kovács József számára sem, akik mindhárman a rájuk kirótt mennyiségnek mindössze kis hányadát adták be.

De nem ért véget a begyüjtés BOTYKAPETERDEN Hamvas József 70 holdas kuláknak sem, aki begyüjtési kötelezettségének csak mintegy negyedrészét volt hajlandó beszállítani a szövetkezetbe, NAGYKOZÁRON Sziebert István 200 holdas kuláknak sem, aki csupán 15%-ban tett eleget begyüjtési kötelezettségének. És pótolnia kell lemaradását azoknak a dolgozó parasztoknak is, akik eddig valami okból elmulasztották teljesíteni kötelességüket. Pótolni kell lemaradását TESENYBEN Szabó Imrének is, vele együtt minden dolgozó parasztnak.

Négy darab tízezres keltetőgéppel növelik a szentlőrinci állomás teljesítőképességét

Baranya vármegye gazdasági albizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a megye baromfitenyésztésének helyzetével és annak hiányosságaival. A dolgozó parasztságnak komoly jövedelmet jelentene a baromfitenyésztés, viszont a múltban az volt a helyzet, hogy a baromfitenyésztés a parasztasszony dolga volt és a belőle származott haszon — itt a tojáshozamra gondolunk — az ő konyhapénzét jelentette. Ilyen körülmények között ez a fontos tenyésztési ág nélkülözte a tervszerűséget és szakszerűséget is. A szakszerűség hiányával magyarázható az, hogy az év egy részében a ház körül és a legelőn csipegetve nőtt fel a baromfiállomány, míg az év másik felében kukorica volt a táplálóka.

A Gazdasági Albizottság mindent meg akar tenni a baromfitenyésztés elősegítésére, ezért lépéseket tesz, hogy a szentlőrinci baromfikeltető állomáson létesítsenek olyan üzemet, amely lucernamag-liszt előállításával foglalkozik. Emellett azt is megállapította a bizottság, hogy a szentlőrinci keltető állomás mai kapacitásával a háromhetenkénti 20.000 naposcsibével korántsem fedezi megyénk dolgozó parasztságának szükségleteit. A földmüvelésügyi minisztériumban tett javaslat alapján a jövő esztendő elején négy darab egyenként 10.000-es kapacitású keltetőgépet állítanak fel az állomáson.

A Gazdasági Albizottság megyénkben a legszélesebbkörű propagandát indítja a lucernamag-lisztnek takarmányként való alkalmazására.

Az olvasó hangja

A LAKÁSHELYREÁLLÍTÁSI HOZZÁJÁRULÁS FIZETÉSE

Mint a város egyik régi lakója, kérem tájékoztatásukat arra vonatkozólag, hogy a 15 százalékos lakáshelyreállítási hozzájárulás fizetése a jövő hónapra is vonatkozik-e, vagy szeptember hónappal lezárul.

Lakótársaim nevében: N. N.

*

Több ízben közöltük olvasóinkkal, hogy névtelen levélre nem válaszolunk. Tehát kérjük, hogy leveleiket minden esetben aláírni szíveskedjenek. A fenti kérdésre csak a közösségre való tekintettel válaszolunk, mivel mindenkit érdekel. A lakáshelyreállítási hozzájárulást a rendelet szerint október 1-ig kell fizetni. Az utolsó befizetés *szeptember 12-vel vált* esedékessé.

Szakszervezet

A SZAKSZERVEZETI TANÁCS MEGYEBIZOTTSÁGA értesíti a nagypécsi összes üb. és szakcsoport titkárokat, hogy folyó hó 24-én, szombaton délután 3 órára hirdetett gyűlés helyett a Pécsvárosi Pártbizottsághoz 24-én délután 1 órára menjenek.

VIDÉKI ÜB szakcsoporti titkárok és összes megyei és városi káderesek a már megadott időben (24-én délután 3 órára) a Szakszervezeti székház nagytermében jelenjenek meg.

A háztartási alkalmazottak szakszervezete felhívja tagjai figyelmét, hogy akik még 1949-ben nem voltak szabadságon, illetve nyaraláson, azok jelentkezzenek a szakszervezetben, mert még lehet jelentkezni, Harkány, Hajdúszoboszló és egyéb üdülőhelyekre.

KIOSZ HÍREK

A KIOSZ sakk-szakosztálya értesíti tagjait, hogy ma este 8 órakor gyűlés lesz.

A fodrászszakosztály ma este 7 órakor fontos adóügyben gyűlést tart.

A KIOSZ cukrásziparj szakosztálya ma délután 5 órakor rendkívüli gyűlést tart az új rendeletek ismertetésére. Kérik a tagok megjelenését.

Felhívják azokat az iparosokat, akik munkavállalót foglalkoztatnak, hogy azokat haladéktalanul sorolják be bérosztályba. Bérbesorolási nyomtatványokat az irodában. Szabadságút 2. sz. alatt kapják meg. A besorolás elmulasztása súlyos büntetést, valamint iparelvonást von maga után. Határidő: Október 4.

Közellátás

ENGEDÉLY KELL A SERTÉSVÁGÁSHOZ

A város közellátási hivatala felhívja a lakosság figyelmét, hogy sertést vágni csak vágási engedéllyel szabad. Vágási engedélyt csak az kaphat, aki igazolja, hogy a sertés saját nevelésű, vagy pedig három hónapja a tulajdonában van. Sertést vásárolni csak vásárlási jogosítvánnyal lehet. Vásárlási jogosítvány a közellátási irodában kapható.

— Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszámolok.

MNDSZ HÍREK

A siklósi városi MNDSZ ma este 7 órakor nőnapot tart. Kérik az asszonytársak pontos megjelenését.

A szigeti MNDSZ csoport pénteken este 7 órakor nőnapot tart. Előadó: dr. Miskolczi Vilmos nőorvos. Kérik az asszonytársak teljeszámú megjelenését.

A Budai I. MNDSZ csoportja ma, pénteken este 7 órakor nőnapot tart. Előadó: dr. Dworszki Kornél. A vezetőségi tagok a nőnap előtt fél 6 órára jelenjenek meg.

11/fegy/1948/10.

A pécsi ügyvédi kamarától.

HIRDETMÉNY.

A Pécsi Ügyvédi Kamara Fegyelmi Bírósága dr Pozsgay Miklós pécsi ügyvédet az ügyvédség gyakorlatától az Ür. 147. §. 1. pontja és (26.) bekezdése alapján azonnali hatállyal felfüggeszti.

A határozat jogha'ályra a Magyar Közlönyben történő közzététel napját követő napon veszi kezdetét.

Pécs, 1949 szeptember 8.

HÁLÓBERENDEZÉS, varrógép, konyhakredenc, zeűrasztal, antik szekrény, fürdőszobakályha, bútorfélék Molnárnál, Kossuth Lajos-út 77. (14.556)

JÓL főző nő felvétetik. Ferenciek-utca 19. szám. (14.559)

BELVÁROSI, szoba-konyhás-spejzos lakás bútorral azonnal átadó. Sipos László. Ferenciek-utca 44. (4515)

350-ES DKW motorkerékpár eladó. Máté szerelőműhely. Nagy Lajos-u. 11. (14.557)

TEHERAUTÓ 1 tonnás, nagyon jó karban, 5 majdnem új gumival eladó. Érdeklődni 39-82 telefonon. (4513)

JÓ ÁLLAPOTBAN LÉVŐ, 10 méter hosszú gumicsövet veszek, 34—35 átmérőtt. Cím Marosszéki borbizományos, Bajnok-utca 2. Tel: 26-79. (14.553)

MARHATRÁGYA kapható. Ditz-malom, Zsolnay-gyár alatt. (4514)

VESZEK egy duplaajtót és befalényíló ablakot tokkal. Irányi Dániel-tér. Klein. (14.558)

ÜZLETHELYISÉG, kisméretű, a Kossuth Lajos-utcában átadó. Ajánlatokat „Azonnal 14.548" jeligére a kiadóba kérnek.

ALMA, körte fogyasztásra és téli eltevésre 60 fillértől. Höfler, Ferenciek-utca 14. Nagyobb tételt házhoz is szállítok. (14.549)

VASBOGRÁCSOT 75 litertől vennék. Levelet: 4510 számra a kiadóba kérek.

IRODÁNAK alkalmas 3—4 szobás helyiséget keres sürgősen Mélyépítő NV. Címeket 4513 számra a kiadóba.

KOCSMA, Nagyközségben, gazdálkodásra alkalmas, 1400 négyszögöl gyümölcsöskerttel. Egész átvehető. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4511)

Hirdessen Bírónál

PÉCS, KOSSUTH-TÉR 1. SZÁM.
Telefon: 11-06.
Ügynökőm nincs!

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-37
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól **hetenként jelenik meg.**

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.

A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelentetése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben elevenen él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl, majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.

Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 222. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZOMBAT, 1949 SZEPTEMBER 24

Visinszkij élesen tiltakozott az ENSZ közgyűlésén Magyarország belügyeibe való beavatkozás ellen

Tömegmozgalommá szélesül Baranyában a mezőgazdasági verseny

Szerdán nyitják meg az új piacteret

JELENTŐS TANULSÁG

A dolgozó magyar nép bírósága ma mond ítéletet az elvetemült merénylők, a hidegvérű gyilkosok, hitvány hazaárulók felett. Az ítélet minden bizonnyal ki fogja fejezni azt a határtalan gyűlöletet, ami ezekkel az eltaposni való férgekkel szemben minden becsületes dolgozóban lángol.

Az ítélet napján vonjuk le a nagy per egyik legjelentősebb tanulságát.

A vádiratból, de különösképpen a vallomásokból nyilvánvaló lett: az összeesküvők aknamunkájának célpontja, aljas céljaik megvalósításának döntő akadálya a dolgozó nép nagy vezetője, kommunista pártja volt. Az út a munkásosztály hatalmának megsemmisítéséhez, a dolgozók gazdasági hatalmának felszámolásához, a véres fasiszta diktaturához, Magyarország gyarmattá züllesztéséhez egyedül a Párt félreállításán, felszámolásán keresztül vezethetett. Szőnyi így vallott: *„Annak érdekében, hogy az Amerika-barát politika érvényesülhessen Magyarországon, elsősorban a Kommunista Párt akkori vezetősége és akkori politikája ellen kellett aknamunkát végezni... Rajktól azt az utasítást kaptam, hogy elsősorban a Kommunista Párt politikája ellen kell aknamunkát végezni".* Rajk a jugoszláv hóhérokkal való kapcsolatainak felfedése során elmondta: *„Végül még egy utasítás jött Tito és Rankovics részéről 1947 második felében, a belügyminiszteri pártszervezetek feloszlatására... Igyekezni kell az egész rendőrséget, honvédséget — mint fegyveres erőket — kivonni a Kommunista Párt, általában a népi demokrácia befolyása alól".* A Párt és egyben egész népuralmunk lefejezését célozta az az alávaló terv, amelyről Rajk felháborító cinizmussal így vallott: *„Külön felhívta figyelmemet arra (Rankovics): Tito feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a puccs idejében, a puccsal egyidőben őrizetbe kell venni a magyar kormányt és annak három tagját, Rákosit, Gerőt, Farkast fizikailag mindjárt az első akciónál meg kell semmisíteni, magyarul szólva, le kell gyilkolni őket".*

Amit ebből a programból meg lehetett valósítani, azt az orvgyilkosok el is végezték. A belügyminiszteri és honvédségi pártszervezetek feloszlatását ideig-óráig valóra váltották. Jól tudták: ahol a dolgozók forradalmi, fegyelmezett éber szervezete nem áll őrt, ott szabad vadászterület nyílik a burzsoázia, az imperialisták számára. A példa ebben is a jugoszláv volt. Ahogy Szőnyi a remélt fordulat utáni átalakulásról elbeszélte: *„Mintaképül a jugoszláv belpolitikai helyzet szolgált volna. Vagyis olyan változás, hogy a pártoknak, elsősorban a Magyar Dolgozók Pártjának szerepe az ország politikai életében háttérbe kellett volna, hogy szoruljon. Helyébe a Népfront, egy kiszélesített bázisú Népfront-szerv kellett volna, hogy lépjen, mint az a szervezet, amely az ország politikai életét irányítja. A kiszélesítés abban az irányban történt volna, hogy a kulákságot a Népfronton belül politikai képviselethez juttattuk volna".* Ime Titoék receptje! Ők nagy gyakorlatot szereztek évek hosszú során abban, hogyan kell a kipróbált, derék harcosok legyilkolásával, a Párt tömegeinek lemészárlásával a dolgozók élcsapatát az útból félreállítani. Így cselekedett a második világháború során Tito, a jugoszláv népek hóhéra, amikor a hadműveleteket tudatosan úgy irányította, hogy azok megsemmisítsék a Jugoszláv Kommunista Pártot. Churchill fia nem hiába ült Tito oldalán a vezérkarban! A reménytelen csatákba, az esztelen feladatok megoldására, a biztos halálba kommunista párttagokból összeválogatott csapatokat küldtek. Így pusztult el a Jugoszláv Kommunista Párt régi 20.000-es tagságából 16.000 hős forradalmár.

Igen, a mintakép a jugoszláv példa volt az amerikai tőkések magyarországi lakájai előtt. A Párt volt a célpont, mert a Párt volt az, amely mindig útjukban állt, mindenben ellenükre dolgozott. A vallomások során, hányszor mondták el panaszosan, hogy terveik nem sikerülhettek, mert az események elképzeléseikkel szögesen ellentétes irányba fejlődtek, hogy a Párt céltudatos, szívós, döntő sikereket felmutató munkája miatt úgynevezett „békés" fordulatra nem is számíthattak, hogy nem maradt más hátra, mint a vakmerő puccs-kísérlet s az sem belföldi erőkre, hanem külföldi fegyveres segítségre támaszkodott volna. A Párt volt az a sziklafal, amelybe az összeesküvők minduntalan beleütköztek, amelyet áttörni nem voltak képesek és amelyen végül is pozdorjává tört egész alávaló szervezkedésük.

A magyar dolgozókban — párttagokban és Pártunkon kívüliekben — ezért párosul az árulók iránt érzett izzó gyűlölet a Párt iránti forró szeretettel. A kaposvári gépállomás alközpontjának dolgozói így határoztak: *„Biztosítjuk Rákosi elvtársat és a Pártot szeretetünkről és ragaszkodásunkról és ígérjük, hogy a munkánk jó, pontos és idő előtti elvégzése által mégjobban hozzájárulunk a szocializmus megvalósításához".* A begyűjtési versenyben élenjáró tolnamegyei dolgozó parasztok lelkesen mondták ki: *„Hűséggel és mélységes bizalommal követjük győzelmeink szervezőjét, lelkesítőjét, a Magyar Dolgozók Pártját és annak forrón szeretett vezérét, Rákosi elvtársunkat".* Lévai János, a pécsi ÁVESZ dolgozója így ír: *„Rákosi elvtársnak és Pártunk Központi Vezetőségének köszönhetjük, hogy tovább építhetjük magunknak a szocializmust. Mi ezt azzal akarjuk meghálálni, hogy éberen ügyelünk ellenségeinkre, még jobb és áldozatkészebb munkával növeljük nagyra az ország és Pártunk erejét".*

Így vélekednek a dolgozók. És a szavak mögött ott van a tettek aranyfedezete. Nap mint nap bizonyítják be az üzemekben, földeken, a termelés frontján, hogy a Népköztársaságunkhoz, Pártunkhoz fűződő szeretet nem holmi passzív érzés, hanem az alkotó emberek millióinak eleven, erős tudata, azoké, akik a jobb jövőt, az új életet építik.

KÍNA TÖRTÉNELMÉBEN ÚJ KORSZAK KEZDŐDÖTT:

a népi demokrácia korszaka

Az Uj-Kína hírügynökség peipingi jelentése szerint a Kínai Népi Politikai Tanácskozóestület teljes ülésének második napján Liu Sao Csi, a Kínai Kommunista Párt központi bizottsága politikai irodájának tagja szólalt fel.

— A Kínai Népi Politikai Tanácskozóestület első ülésszakának megnyitásával — mondotta —

Kína történelmében teljesen új korszak kezdődött: a népi demokrácia korszaka.

A Kínai Népi Politikai Tanácskozóestület a kínai népi demokratikus egységfront szervezeti formája és egyben a legfontosabb szerv az ország egész népét átfogó nagy forradalmi egységfront gyakorlati megvalósítására. Soha azelőtt nem volt ez az egység olyan szilárdan megalapozott, mint most. Bár az imperialisták és reakciósok még mindig mindent elkövetnek ennek az egységnek az aláásására, mi hisszük, hogy

nincs olyan hatalom a világon, amely a kínai népnek ezt a nagy forradalmi egységét alá tudná aknázni, meg tudná akadályozni.

Ennek az egységes erőnek a fénysugara el fogja árasztani az egész világot. Ez az egységes erő rövidesen végezni fog a megmaradt ellenséggel, legyűri a nehézségeket és

az elmaradt Kínát független, demokratikus, békés, egységes, gazdag és erős új Kínává építeni.

A Kínai Kommunista Párt fáradhatatlanul küzdeni fog a Kínai Népi Politikai Tanácskozóestület sikeréért, fejlődéséért és megszilárdulásáért.

— Az ország valamennyi lakosát átfogó nagy forradalmi egység szilárd politikai alappal rendelkezik. Ez az alap a Kínai Népi Politikai Tanácskozóestület közös programja. Ez a program lefekteti országunk kormányzati működésének, katonai rendszerének alapjait, meghatározza gazdasági, kulturális és nevelési politikánkat, nemzetiségi politikánkat, valamint országunk külpolitikáját.

Egészében egy népi forradalmi nemzeti építőprogram.

A Kommunista Párt felhívja az ország népét, hogy harcoljon ennek a programnak teljes megvalósításáért.

Ez a közös program magában foglalja a Kommunista Párt teljes minimális programját.

Közismert azonban, hogy a Kínai Kommunista Pártnak a minimális programmon túlmenő követelései is vannak, megvan a maga maximális programja.

Nem kétséges, hogy Kína jövője a szocializmus és kommunizmus felé mutat,

mivel Kína iparosítása eredményeként vagy szocialistává lesz vagy pedig imperialista országgá válik. Ezt a másik lehetőséget sem a kínai nép, sem a világ népei nem fogják megengedni. A Kínai Kommunista Párt a jövőben kész a szocializmus megteremtésére mindazokkal együtt, akik ugyanezt akarják. Mi jól tudjuk, hogy a nép egészét magába ölelő nagy forradalmi egységre szükség van mind a szocializmus jövőbeni megvalósításához, mind az új demokrácia megteremtéséhez. Éljen a kínai nép nagy forradalmi egysége! — fejezte be beszédét Liu Sao Csi.

Állítsunk áttörhetetlen akadályt a háborús uszítók útjába

A Szakszervezeti Világszövetség felhivása az október 2-i békenapra

Párisi jelentés szerint a Szakszervezeti Világszövetség az október 2-i békenappal kapcsolatban felhívást bocsátott ki.

— A szakszervezetek — mondja a felhívás — megelégedéssel vették tudomásul a béke hívei kongresszus állandó bizottságának döntését, amely szerint elfogadja a Szakszervezeti Világszövetségnek azt a javaslatát, hogy 1949 október 2-án rendezzék meg a békéért és a demokratikus szabadságért való harc napját. Ezen a napon az egész világ szakszervezeteinek ki kell nyilvánítaniok a béke, a népek közötti egység és a dolgozók nemzetközi szolidarításra vonatkozóan akaratukat. A Szakszervezeti Világszövetség szükségesnek tartja, hogy újból felhívással forduljon az összes szakszervezeti vezetőkhöz, az összes szakszervezeti tagokhoz: fokozzák tevékenységüket a hátralévő időszakban, ami ettől a naptól elválaszt, hogy ez a nap kifejezésre juttassa a mozgalom legszélesebb tömegjellegét.

— A Marshall-terv igája alatt nyögő és a támadó Északatlanti Szerződéshez tartozó országokban szüntelenül nő azoknak a száma, akik ráébredtek arra, hogy az állam erőforrásainak nagy részét elnyelő hadikiadások növelése nem fér össze a dolgozók jogos követeléseinek kielégítésével. A munkásosztály egysége, mellyel közös arcvonalon állanak a világ haladó erői, a béke és a demokrácia megszilárdításának egyik legfontosabb biztosítéka. Október 2-án a békéért és a demokratikus szabadságért való harc nemzetközi napján az egész világ dolgozói erőteljesen le kell, hogy leplezzék a háborús uszítókat és mindazokat, akik az egyik népet a másik ellen uszítják. Minden szakszervezetnek biztosítania kell a közös feladat végrehajtását, hogy áttörhetetlen akadályt állítsunk a háborús uszítók útjába és meghiusítsuk a hitszegő imperialista terveket.

A Szovjet Tájékoztató Iroda közli Rosztovszkij Szergej Nikolajevicsnek, a Szakszervezeti Világszövetség titkárának cikkét.

A Szakszervezeti Világszövetség — írja cikkében — még 1945-ben, első kongresszusán, határozatot hozott: „Harcolni a háború és a háború okai ellen és dolgozni a szilárd és tartós békéért, folytatni a harcot minden fasiszta kormányforma, valamint a fasizmus minden megnyilvánulása kiirtásáért, bármilyen formában működik és bármilyen néven ismeretes is az."

Ezt a határozatot lerögzítették a Szakszervezeti Világszövetség alapszabályaiban és a szövetség ennek alapján működik.

A Szakszervezeti Világszövetség az eltelt négy év alatt sikeres tevékenységet folytatott ebben az irányban.

A Szakszervezeti Világszövetség második kongresszusának döntése a békéért vívott harc világos programját adta a szakszervezeteknek. A kongresszus e döntéseinek végrehajtásaként ez év október 2-át a békéért vivott harc nemzetközi napjául jelölték ki. A Szakszervezeti Világszövetség titkársága javaslatot küldött szét minden szakszervezethez, fejtsenek ki széleskörű előkészítő munkát a béke napjának megünneplésére. A Világszövetség titkársága javaslatában felhívta a szakszervezeti központok figyelmét arra, hogy

minden gyárban, üzemben és intézményben létre kell hozni a béke hívei bizottságait.

Ezek a bizottságok a békéért vívott, minden népet átható hatalmas mozgalom megszilárdításának és szervezeti kialakításának alapjai. Napjainkban minden szakszervezeti szövetség sokoldalú tevékenységet folytat e fontos döntés végrehajtására.

A világ minden dolgozója, minden becsületes ember lelkesedéssel fogadta a béke és a demokratikus szabadságért vívott harc napjának évenkinti megünneplését.

Nem kétséges, ez a nap hozzásegít, hogy még szorosabbra tömörüljenek a béke megszámlálhatatlan hívei és jelentős arcvonalat képezzenek a háborús gyujtogatók ellen.

„Borzalmas örvény szélén állunk"

Edwards államtitkár nyilatkozata az angol gazdasági helyzetről

A font leértékelésének megvitatására összehívták az angol alsóházat, amely kedden üi össze. Platts-Mills pártonkívüli képviselő

bizalmatlansági indítványt nyujt be a kormány ellen.

Az indítványban Platts-Mills rámutat arra, hogy a leértékelés nem küszöböli ki a dollárhiányt, ellenben

nagymértékben megdrágítja a létfenntartást és munkanélküliséget okoz.

A leértékeléssel kapcsolatban elhangzó nyilatkozatok és a sajtó kommentárjai továbbra is rendkivül borúlátóak. Edwards képviselő, a hadianyagszállítási minisztérium államtitkára kijelentette:

Borzalmas örvény szélén állunk.

Egyetlen balépés az ország minden reményének végét jelenti.

Walter Lippman a Daily Mailban közölt cikkében ezt írja:

— Cripps azt akarja elhiteini az angol néppel, hogy a leértékelés nem változtatja meg érezhető módon a reálbéreket és az életszínvonalat. Ilyen politika mellett a leértékelés legfeljebb annyit ér, mint egy gennyedő daganat felvágása, a fertőzés gyógyitása nélkül. Angliának meg kellene ölszörözni kivitelét, hogy valami eredményt érjen el.

Az angol küldöttek, akik résztvettek a béke híveinek moszkvai kongresszusán, most számolnak be tapasztalataikról Londonban. A gyűlés iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy

a megjelentek nem fértek el a teremben és a szónokoknak szabad ég alatt meg kellett ismételniök előadásaikat.

Nagy figyelem kisérte Bernal professzor felszólalását. Bernal hangoztatta, hogy a Szovjetunió fejlődésének üteme teljesen magával ragadta.

A gyűlés résztvevői egyhangú határozatban fejezték ki készségüket a béke megvédésére és a háború ellen vivandó erőteljes harcra.

Lomparnak el kell hagynia Romániát

Az összes román lapok közlik azt a jelentést, hogy Lompar, a romániai jugoszláv követség beosztottja, mint ez a budapesti Rajk és társai bűnperének tárgyalásán kiderült, a háború alatt Svájcban jugoszláv kém volt és kapcsolatban állott Allan Dullessel, az amerikai kémszolgálat vezetőjével. A román külügyminisztérium a jugoszláv kormány tudomására hozta, hogy Lompar nem kívánatos személy Romániában és el kell hagynia az országot.

Az ENSZ-nek nem az a feladata, hogy a német fasiszta árulókat védelmébe vegye

Visinszkij élesen tiltakozott Magyarország belügyeibe való beavatkozás ellen

A TASZSZ newyorki jelentése szerint az ENSZ közgyűlésének főbizottsága, amelynek tagjai a közgyűlés elnökén kívül két alelnök és hat bizottság elnöke, szeptember 21-én tartotta első ülését. A Szovjetuniót a bizottságban Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője képviseli. A bizottságnak meg kell vitatnia a közgyűlés negyedik ülésszakának napirendi tervezetét.

Visinszkij a szovjet küldöttség vezetője javasolta, ne vegyék fel a napirendbe „A Görögország politikai függetlenségét és területi épségét fenyegető veszély" címmel szereplő kérdést. Rámutatott, hogy az erre a kérdésre vonakozó javaslat szerzői

igyekeznek a dolgot úgy feltüntetni, mintha Albánia és Bulgária veszélyeztetné Görögország függetlenségét és területi épségét.

Ha azonban Görögország kérdése mégis megvitatásra kerül, úgy ennek olyan tények alapján kell megtörténnie, amelyek a kérdés másfajta beállítását követelik meg. Nem Görögországnak a mesék világába tartozó veszélyeztetéséről kell beszélni ama szomszédai részéről, amelyek ellen a napirendi javaslat irányul. Ilyen veszély ugyanis nem létezik. Ez a veszély annak a zűrzavarnak a következménye, mely Görögországban a háború befejezésének pillanata óta fennáll, amiatt, mert az USA és Anglia beavatkozott Görögország belügyeibe.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének véget kell vetnie a királypárti fasiszta görög kormány rémuralmának. A Görögország politikai függetlenségét és területi épségét fenyegető veszély nem a Görögországgal szomszédos országok, hanem mindenekelőtt az Egyesült Államok részéről indul ki.

Az amerikai Egyesült Államok megfosztotta Görögországot függetlenségétől.

Visinszkij felszólalása végén ismételten javasolta, ne tűzzék ki ezt a kérdést a közgyűlés napirendjére.

Mac Neil angol küldött minden érvelés nélkül kijelentette, hogy a görög kérdést az ülésszak napirendjén kell tartani, minthogy a Balkáni Bizottság „elvégezte munkáját és jelentését a közgyűlésnek meg kell hallgatnia."

Kiru, Görögország képviselője kénytelen volt elismerni, hogy Görögországot semmiféle veszély sem fenyegeti.

A görög küldött szerint sem fenyegeti veszély Görögországot

Visinszkij másodszor is felszólalt és felhívta a bizottság tagjainak figyelmét a görög küldött következetlen és önmagának ellentmondó állásfoglalására. Kiru ugyanis elismerte, hogy a valóságban Görögországot nem fenyegeti veszély, ugyanakkor azonban javasolta, tartsák a kérdést napirenden, minthogy veszély fenyegeti az „egész világot". Világos — állapította meg Visinszkij — hogy

ezt a kérdést erőnek erejével rángatják a közgyűlés elé, bár semmiféle tényleges alapja nincs.

A lengyel küldött támogatta Visinszkij javaslatát és rámutatott a görög küldött furcsa „logikájára".

A főbizottság végül szótöbbséggel mégis elhatározta, hogy javasolja a közgyűlésnek, iktassa be a görög kérdést napirendjébe.

A Szovjetunió és Lengyelország küldöttsége a javaslat ellen szavazott, a fülöpszigeti küldött pedig tartózkodott a szavazástól.

A TASZSZ-iroda newyorki jelentése szerint az Egyesült Nemzetek közgyűlésének szerdai plenáris ülésén megkezdődött az általános vita.

Elsőnek De Freitas Valle braziliai küldött beszélt és sajnálatát fejezte ki, hogy „egyesek az Egyesült Nemzetek Szervezetét ahelyett, hogy azt szolgálnák, saját céljaikra használják fel".

Ezután Acheson az Egyesült Államok küldöttségének vezetője vette át a szót. A hírhedt „görög kérdéssel" kezdte.

Kijelentette, hogy „Jugoszlávia csökkentette, sőt valószínűleg meg is szüntette a görög partizánok támogatását".

Mindamellett „a veszedelem továbbra is fennáll" — állította Acheson és bizonyítékok nélkül vádolta Albániát a görög partizánok támogatásával.

Acheson kijelentette, hogy küldöttsége a mellett van, hogy

terjesszék a nemzetközi bíróság elé azokat az állítólagos vádakat, amelyeket a vallásszabadság állítólagos „megszegésével" kapcsolatban emelt az Egyesült Államok Magyarország, Bulgária és Románia ellen.

Ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ebben a kérdésben az Egyesült Államok „érdekelt fél". Lehetetlen észre nem venni: az a körülmény, hogy az amerikai küldöttség megismétli a reakciós zenebonát, az alaptalan és már régen megcáfolt koholmányok körül a vallásszabadság állítólagos „megsértéséről" Magyarországon, Bulgáriában és Romániában, egyáltalán

nem tanuskodik az USA küldöttségének arról a szándékáról, hogy hozzá akar járulni a közgyűlés sikeres munkájához.

Ezután az általános vita folytatását másnapra halasztották.

A bizottság ezután áttért arra a kérdésre, amely „az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartása Bulgária és Magyarország részéről" hangzatos címet viseli, valamint „az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartása Románia kormánya részéről" című „kérdésre". Ezt az utóbbi kiegészítő „kérdést" Ausztrália kormánya hozta a főbizottság elé.

Visinszkij felszólalásában rámutatott, hogy

az említett kérdéseknek a közgyűlés napirendjére tűzését megkísérlő próbálkozás nyílt beavatkozás ezeknek az államoknak belügyeibe.

Rámutatott arra is, mennyire nevetségesek azoknak állításai, akik a bulgáriai, magyarországi és romániai „emberi jogok és alapvető szabadságok kérdésének napirendre tűzését követelik

— mondván, hogy a kérdések napirendre tűzése nem sérti az ENSZ alapokmányát. Kijelentette, hogy az alapokmány több cikkelyére történt hivatkozások teljesen alaptalanok, mert azoknak ehhez a kérdéshez semmi közük sincs. Hozzátette, hogy ezeknek a hivatkozásoknak hangoztatói, például a chilei küldött, minden módon elkerülik az alapokmány második cikkelye hetedik pontjának említését, amely pedig kimondja:

„az alapokmány semminemű jogot nem ad az Egyesült Nemzetek Szervezetének, hogy beavatkozzék valamely állam belügyeibe.

Visinszkij: Ostobák és alaptalanok a Bulgáriával, Romániával és Magyarországgal szembeni vádak

Visinszkij a továbbiakban kijelentette, azok a vádak, amelyeket az USA Bulgáriával, Romániával és Magyarországgal szemben hangoztat, ostobák és alaptalanok. Rámutatott, hogy

a vallás gyakorlás a népi demokrácia országaiban teljesen szabad.

Ezek az országok azonban senkinek sem engedik meg, hogy a vallást az állam rendje ellen használja fel eszközként. Ezt azok a kormányok sem engednék meg, amelyek most az alaptalan vádakat hangoztatják.

A Mindszenty-per és a 15 bolgár lelkész ügye nem vallási kérdés, hanem a vallás álarcába burkolódzó fasizmus elleni küzdelem ügye,

a vérrel kiharcolt emberi jogok védelmében. Nincs itt szó a békeszerződések semmiféle megsértéséről, ellenkezőleg, a békeszerződések kötelezik az említett országok kormányait, hogy a fasizmus és a fasiszta szervezetek újjáteremtésére irányuló minden kísérlet ellen harcoljanak. Budapesten most nyíltan, az egész nép előtt ítélkeznek Rajk, az áruló és kém felett. Ez talán szintén a jog és a szabadság megsértése?

Hamisít és álszenteskedik, aki a fasizsta árulók ellen folyó harcot az emberi jogok és szabadságok megsértésének tünteti fel.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének — mondotta befejezésül Visinszkij — nem szabad vállalkoznia a népárulók érdekeinek védelmére.

A szavazógép azonban ismét működésbe lépett, ezt a kérdést is keresztülerőszakolták és felvették a közgyűlés napirendjére.

Az egész országra kiterjesztik az egységes OTI körzeti orvosi hálózatot

Az Országos Társadalombiztosító Intézet közli, hogy

október elsején az OTI valamennyi vidéki helyi szervének területén az egységesített társadalombiztosítói körzeti kezelőorvosi betegellátás lép életbe.

E naptól kezdve az eddigi OTI, MABI, MAHABBI, OTBA, SZASA, posta, MÁV, OB (Országos Bányatárspénztár) körzeti kezelőorvosok működnek minden betegbiztosító intézet igényjogosult tagja részére, beleértve a családtagokat is.

Október elsején az OTI a kerületi pénztárak területén fekvő minden városnak minden többlakójú házban és az utcasarkokon, ugyanígy a nagyobb többkörzetes községek utcáinak sarkán

táblát függeszt ki, amelyen az illetékes körzeti kezelőorvos neve és lakcíme szerepel.

Ezenfelül az OTI kerületi pénztáraiban, szakrendelésein, DÉFOSZ-irodában, a mentőállomásokon, tűzoltóknál, rendőrőrszobákon, üzemekben, gyógyszertárakban, pártszervezetekben, szakszervezetekben a rendelési időt is feltüntető

teljes körzeti kezelőorvosi névjegyzéket tesz közzé,

melyből minden igényjogosult megállapíthatja, hogy melyik körzeti kezelőorvoshoz tartozik.

Miután e naptól kezdve mindenki csak illetékes körzeti kezelőorvosához fordulhat, saját érdeke mindenkinek, hogy hovátartozása felől idejében tájékozódjék, mivel minden más kísérletezés csak felesleges szaladgálást okoz.

E naptól kezdve csak az tekinthető OTI körzeti kezelőorvosnak, akinek lakásán vagy rendelőjében az OTI által kiadott nagy tábla függ a hozzátartozó körzet megjelölésével.

Amennyiben az intézet igényjogosultak az új területi beosztás szerinti körzeti kezelőorvos lakcímét az említett módon megállapítani nem tudják, úgy kérésükkel forduljanak az intézet helyi szervéhez (DÉFOSZ-irodához), éjjel pedig a mentőkhöz, tűzoltókhoz, vagy rendőrőrszobákhoz felvilágosításért.

Az orvosok rendelési idejét a tájékoztató táblák mindenütt feltüntetik.

Fekvő beteghez reggel 8 óra előtt kell kihívni az orvost.

Életveszély esetén az orvos bármikor hívható.

A vidéki helyi szerveknél **október** 1-től kezdődően munkaképtelen beteget csak a tájékoztató táblákon feltüntetett illetékes körzeti kezelőorvos vehet fel és tarthat táppénzes állományban.

Hatszázezer munkás sztrájkol az Egyesült Államokban

Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államokban pillanatnyilag több mint 600.000 munkás sztrájkol — jelenti az AFP. A sztrájkolók közül 430.000 bányász, a többi vasutas, gyapotszedő munkás, azonkívül különböző iparok számos munkása.

A dokkmunkások szeptember 30-ra tervezik a sztrájk megkezdését. Az Egyesült Államok keleti partján dolgozó 65.000 dokkmmunkás, szakszervezetek és hajóépítő vállalatok között folyó tárgyalások eddig nem vezettek megegyezésre.

Nyugat-Virginiában a bányászsztrájk változatlanul folyik.

Kiírták a bulgáriai választásokat

Szófiai jelentés szerint valamennyi pénteki bolgár lap első oldalon közli a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének határozatát, amely november 27-re kiírja a választásokat, Egyidejűleg választják meg a népképviselőket a Nemzetgyűlésbe és a körzeti néptanács tagjait.

Az igazgató és a szülői munkaközösség elnöke együtt képviselik az iskolát

Október elején az egész országban szülői értekezletet tartanak

A szülői munkaközösségek szerte az országban, minden középiskolában, középfokú iskolában, általános iskolában, óvodában és napközi otthonos óvodában

október első három napján szülői értekezletet tartanak.

A szülői értekezleten a szülőkön és nevelőkön kívül képviselteti magát az MNDSZ, a Népfront, a Szakszervezetek Országos Központja, a szakmaközi bizottság, ennek hiányában a DÉFOSZ, a szabadművelődés és az ifjúsági szervezetek.

A szülői munkaközösségek októberi értekezletén szó kerül a szülők iskolájáról is, amely a helyes gyermeknevelés érdekében gondoskodik a szülők felvilágosításáról és továbbképzéséről.

Az értekezlet megtárgyalja azt is, hogy hogyan támogassák a szülői munkaközösségek az iskolákat, amelyek részére

az 1948-49. tanévben 3 millió 535 ezer forint készpénzt és 3 millió 855 ezer forint értékű ruha- és egyéb természetbeni támogatást nyujtottak.

Ismertetik majd az októberi értekezleten a szülőkkel azt az új nagyjelentőségű rendelkezést, amelynek értelmében az idei tanítási évtől kezdve **az iskolát, valamint a szülői munkaközösséget a hatóságokkal és általában a kívülállókkal szemben**

az iskola igazgatója a szülői munkaközösségek elnökével együtt képviseli.

Bejelentik a szülői értekezleten, hogy október 15-én az MNDSZ új lapot indít, amelynek négyoldalas „Szülők lapja" melléklete lesz. A szülői munkaközösségek áldozatkész munkájukkal segítik elő a gyermekek eredményes tanulását és biztosítják a demokratikus iskolapolitika célkitűzéseinek megvalósítását.

A magyarországi délszlávok megvetéssel és gyűlölettel ítélik el Tito-Rankovics ügynökeit

A Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének központi vezetősége foglalkozott a hazaáruló Rajk és aljas bandája bűnperével és ezzel kapcsolatban a következő határozatot hozta:

„A nép bírósága előtt felel Rajk és elvetemült bandája azokért a gaztettekért, amelyeket az imperialisták jugoszláviai ragadozói Tito—Rankovics bérgyilkosok utasítására követtek el Magyarország dolgozó népe és az egész haladó emberiség ellen.

Mi, délszláv dolgozók, eddig is tudtuk Titoról és bandájáról, hogy elárulta Jugoszlávia népeit és, hogy eladja az országot az imperialistáknak. De most, magyarországi kémszervezetük leleplezésével egészen világosan látjuk, hogy tulajdonképpen mire szolgált budapesti követségük. Megvetéssel és gyűlölettel ítéljük el

Titó, Rankovics ügynökeinek kémkedő tevékenységét,

mely ki akarta használni Jugoszlávia népeihez fűződő nagy szeretetünket abból a célból, hogy megdöntsék a magyar népi demokráciát. Meggyőződtünk arról, hogy Tito követsége a legközönségesebb diplomata-gyilkosokból tevődött össze, olyan politikai provokátorokból, kémekből, mint amilyen rankov Lázár, akinek gonosztevő tevékenységében népünk árulói, Ognyenovics Milán és a többiek segítettek.

Szövetségünket a legközönségesebb kémszervezetté akarták átalakítani,

amelynek élén Rob Anton jugoszláv ügynök állott, aki Brankov utasítására soviniszta gyűlöletet szított azzal a céllal, hogy a jugoszláv dolgozókat szembefordítsák a magyar dolgozókkal.

A magyarországi délszláv dolgozók nevében izzó gyűlölettel követeljük, hogy az imperialisták ügynökeit, Rajkot és bandáját a nép bírósága a legszigorúbban büntesse meg,

hogy elérje őket az a méltó büntetés, amely a nép összes árulóit el kell hogy érje. Meggyőződésünk, hogy Tito és bandáját is eléri a jugoszláv nép büntető keze és ott fognak állani Jugoszlávia népeinek bírósága előtt.

Az összes délszláv dolgozók nevében hálás köszönettel fordulunk a Magyar Dolgozók Pártjának és annak bölcs vezére, Rákosi Mátyás elvtárs felé,

az ő éberségének köszönhetjük, hogy megmenekültünk attól a sorstól, amelyet Tito, Rajk bandája szánt nekünk.

Magyarországi Délszávok Demokratikus Szövetségének központi vezetősége.

Váltás nélkül Budapestig

Ez a pécsi vasutasok válasza az árulóknak

A pécsi vasutas dolgozók nemcsak bekapcsolódtak a „2.000 tonnás" mozgalomba, hanem saját kezdeményezésükkel is igyekeznek tökéletesíteni a vasúti szállítást, hogy országunk érhálózata, a vasút, soha nem látott eredményekre legyen képes. A Rajk-féle kémbanda leleplezése után elhatározták: azzal felelnek az orvgyilkos banda terveire, hogy új módszert vezetnek be a vasuti szállításba. Eddig háromszor váltották a Pécsről elinduló mozdonyt, amíg Budapestre ért a szállítmány, most

a pécsi vasutas dolgozók kezdeményezésére ugyanaz a mozdony, amelyet Pécsett rákapcsolnak a szerelvényre, megszakítás nélkül viszi a vonatot egészen Budapestig.

Győri Kiss István pécsi mozdonyvezető vállalkozott elsőnek erre a teljesítményre és 40 százalékosan túlterhelt szénszállító tehervonatával megszakítás nélkül tette meg Budapestig a 244 kilométeres utat.

— Azért tettük ezt — mondta Győri Kiss István —, hogy válaszoljunk az ellenünk törő aljas kémbandának, megmutassuk, hogy mi a saját országunk építésében milyen nagy teljesítményekre vagyunk képesek.

A kezdeményezés hatalmas visszhangra talált az ország vasutasai között és a miskolciak, a „2.000 tonnás" mozgalom elindítói, elhatározták, hogy követik pécsi vasutasaink példáját és ők is megszakítás nélkül szállítják majd Budapestre a miskolci szenet.

Tömegmozgalommá szélesül Baranyában a mezőgazdasági verseny

Az elmult gazdasági év gabonatermése a raktárakban van. Dolgozó parasztságunk a begyüjtési terv túlteljesitésével mutatta meg, hogy cselekvő részt kiván venni a szocializmust épitő terv megvalósításában. Most uj feladatok előtt áll: az őszi szántás vetési munkák időben gondosan és terv szerint történő végrehajtása előtt

Mint azt megirtuk, vasárnap az egész megyében elindították a mezőgazdasági munkaversenyt, úgy a községek, mint a termelőcsoportok, állami gazdaságok és gépállomások.

A versenyszellemet Ujpetre szőtta fel, amikor kihivta versenyre megyénk valamennyi községét.

Mekényes versenyre hivta ki Bár mintaközséget

A kihivásnak széles visszhangja támadt. A községek egymásután fogadják el a kihivást és jelentik be csatlakozásukat a versenyhez. Mekényes község is állja a versenyt az egész megyével, azonkivül községi páros versenyre hivta ki Bár minta élközség dolgozó parasztságát.

Válaszukban hangsúlyozzák, hogy az őszi kalászosokat három szántásban vetik, és a mélyszántást határidőre százszázalékig teljesitik. Hangoztatják azt is, hogy itt, az őszi szántásvetésben akarják kiköszörülni a csorbát, amely megyénken a begyüjtésnél való lemaradásunkkal esett.

Ata község dolgozó parasztjai a szalántai körjegyzőséghez tartozó

Szalánta Németi és Pogány községek dolgozó parasztságát hivták ki.

Hangoztatják: megmutatják, hogy fejlődőképesek, hogy a munkaversenyekben megállják a helyüket és a legelső községek közé kivánnak tartozni. Föltételeikben közlik, hogy a vetőszántást ütemterv szerinti időben végzik el, az őszi árpát az ütemtervben megjelölt október 8-a helyett szeptember 30-ra, a rozsot október 20 helyett október 10-ig,

a búzát pedig október 31 helyett október 20-ig elvetik.

A szántóföldeken lévő kukoricaszárt október 5-re kivágják és hazaszállitják.

A délszlávok példát akarnak mutatni

Felhivják az emlitett községeket, hogy délszláv lakossága az elsők között kiván munkálkodni népköztársaságunk felvirágoztatásán.

Pellérd dolgozó parasztjai ugyan csak elhatározták, az Ujpetre által elindított versenyhez való csatlakozást, amely szerint

a megye minden községével versenyeznek.

Ugyanigy versenyez Keszü község is. Ők az őszieket október 20-ig kivánják teljes egészében befejezni.

A szántás-vetés versenyében teljes erővel vesznek részt az állami gazdaságok is. A bári állami gazdaság a szentlegáti állami gazdasággal versenyez, de ezenfelül

a bári állami gazdasághoz tartozó üzemegységek egymással is versenyeznek.

A liptódi üzemegység a leperdit, a leperdpusztai üzemegység viszont a püspökbólyi állami gazdaság idamajori üzemének göbölyös-brigádját hivta ki.

Az agronomusok is versenyeznek

A leperdpusztai agrónumus a liptódpusztai agrónumost hivta ki versenyre.

A bári üzemegységen belül egyéni versenyek is kezdődtek.

Nyilas Lajos kihivta Kudlóki Györgyöt, Rejtő Ede, Müller Lajos vizslaki üzemegységi kocsist a vetőgéppel teljesitendő napi norma és minőség túlteljesitésére.

A termelőcsoportok versenyét Lipó indította el. A kihivásra a mekényesi III. számú „Uj Alkotmány" termelőcsoport azzal válaszolt, hogy

Baranya összes 3. számú termelőcsoportjaival vállalja a versenyt.

Ettől függetlenül páros versenyre hivta a mágocsi „Uj Barázda" termelő csoportot, A márikéméndi III. számú „Petőfi" termelőcsoport, a szederkényi „Dózsa" termelőcsoportot, ezenkivül Márjakéménd és Kátoly község összes gazdáival áll versenyre.

A némelbólyi gépállomás a megye összes gépállomásait hivta ki versenyre az őszi munkálatokkal kapcsolatban. A kihivásra elsőnek a szentlőrinci gépállomás csatlakozott a versenyhez.

Igy lesz tömegmozgalommá a szocializmust épitő munkaverseny és igy válaszol a föld népe Rajk gaz bandájának és még gazabb gazdájának, akik el akarták taposni népünk szabadságát.

Dolgozók irják a Rajk-bandáról

Népbiráink tudják kötelességüket

Végefelé közeledik a magyar történelemben példátlanul álló összeesküvésének a pere. Mi, a pécsújhegyi szellemi és fizikai dolgozók rendithetetlenül bizunk a szocializmus győzelmében, bizunk a Pártunkban, annak bölcs vezetőjében, Rákosi elvtársban. Hisszük, hogy népbiráink tudni fogják kötelességüket és irgalmatlanul lesujtanak ezekre az aljas árulókra. Halállal kell bünhődni azoknak, akik a munkásosztály eddigi vivmányait megakarták semmisiteni és az imperialisták igájába akarták hajtani népünket.

Az itélet legyen intő példa mindenki előtt, aki kezet mer emelni a munkásosztályra. A legnagyobb ellenségei voltak az áruló összeesküvők népünknek, akik mindenre képesek voltak. Nem riadtak vissza semmitől sem, eddig is vér tapadt már a kezeikhez. Hála Pártunknak és Rákosi elvtársnak, hogy éberségével leleplezte ezeknek a bitangoknak a szándékait és megmentette a magyar népet a tengernyi szenvedéstől.

Mi dolgozók mindenre készen sorakozunk fel Pártunk vezetői mögött és megvédjük a dolgozók országát külső és belső ellenség ellen egyaránt. Megvédjük eddigi eredményeinket éss szilárdan kitartunk hatalmas pártfogónk, a Szovjetunió mellett. Aki pedig ezt meg akarja akadályozni, az Rajk és bandájának sorsára jut.

Darányi Jenő
MESZHART alkalmazott.

Nincs számukra irgalom

Mi, az Épületszerelő Nemzeti Vállalat dolgozói munkánk fokozásával válaszolunk az ellenünk összeesküvő bitangoknak. Vegyék tudomásul Rajk és társai, hogy a magyar munkásosztály a Szovjetunió segitségével, Pártunk és Rákosi elvtárs vezetésével ebből az országból a dolgozók hazáját épitette fel a romhalmazból. Ezt akarták a bitangok megsemmisiteni, akik leakarták gyilkolni országunk vezetőit és rabszolgasorsba akartak taszitani bennünket. Azt üzenjük Rajknak és bitang bandájának, hogy mi dolgozók soha nem fogunk elszakadni a dicsőséges Szovjetuniótól, amelynek a szabadságunkat, népköztársaságunkat köszönhetjük. Együtt hancolunk velük a békéért, a boldogabb jövőért a szocializmusért. Az ilyen bitangokat pedig elliporjuk mint a férgeket. Követeljük a halált számukra, mert mentőkörülmény nincs.

Sáfrány György
az Épületszerelési NV dolgozói nevében.

Szerdán nyilik meg az uj piactér

Régóta vajudó problémája Pécsnek a piactér végleges megoldása. A város rohamos fejlődésével az eddigi két piactér szűknek bizonyult. A város vezetősége a kérdés végleges megoldására ez év tavaszán megkezdte az uj piactér épitését a Bajcsy-Zsilinszky- és az Alsómalom-utca közötti telken. A jó munka nyomán máris elkészült az uj piactér. Már csak az utolsó simitásokat végzik rajta. A piactér talaját beton fedi, a viz lefolyik róla és nem kell a vizet vagy sarat taposni a vásárló közönségnek. Az uj piactér befedésére az ötéves terv folyamán kerül sor. Az uj piacon kapnak helyet a zsibárusok is.

Természetesen a Népbolt NV is kivonul teljes apparátussal a piacra, hogy letörje a kofák spekulációját. Erre a célra épitettek fedett üzlethelyiséget. Ezenkivül a piac több pontján is állitanak fel clárusitó helyeket. Máris megindult a szervezés a Népboltnál, hogy minél több és jobb árut tudjanak a megnyitásra forgalomba hozni. Az uj piactér megnyitásával egyidejüleg megszünik a Kossuth Lajos-téri piac, ahova a Széchenyi-téri autobuszállomást telepitik át.

A háziasszonyok legnagyobb örömére az uj piacot szeptember 28-án, szerdán reggel nyitják meg ünnepélyes keretek között és azt Krancz Pál elvtárs polgármester adja át a forgalomnak.

A pécsi anatómiai intézet versenyre hivta ki az ország többi hasonló intézményét

A pécsi tudományegyetem anatómiai intézete versenyfelhivással fordult az ország négy anatómiai intézetéhez. Versenyük célja, mint a kihivás sorai mondják: *„Az oktatás színvonalának emelése, nagyobb tudásu szakértelmiség nevelése a szocializmus mielőbbi felépitésének érdekében. Versenyünk fokmérője tanulóköreink elvégzett tanulmányi munkája, tanulóköreink szakmai vezetőjének lelkes oktató munkája lesz. A tanulókör munkájába a tanulókör kollektiv tanulmányi munkáját és a tanulókör tagjainak egyénileg elért tanulmányi eredményét számitjuk be".*

De nemcsak az intézeteket, hanem az egyes tanulókörök szakmai vezetőit is versenyre hivták ki a pécsi tanulóköri vezetők. Versenyük célja, hogy minél jobb és nagyobb szaktudásu demokratikus értelmiséget adjanak ötéves tervünk megvalósitásához. „Lelkes, optimista tanitással

A fűtőház és az osztálymérnökség legjobb dolgozói

részesültek nyereségvisszatérítésben

Ünnepi díszbe öltözött pénteken délután a pécsi vasutas Sportcsarnok. Az osztálymérnökség dolgozói nagy lelkesedéssel készültek a nyereség-visszafizetésből történő jutalmazásra.

Az ünnepéget Pintér Lajos elvtárs, üzemi bizottsági titkár nyitotta meg. Hangsúlyozta beszédében, hogy

ma azok részesülnek jutalomban, akik legtöbbet teszik a szocializmus győzelméért,

a munkásosztály hatalmának megerősitéséért, akik példát mutatnak dolgozó társaiknak, akik megértik, hogy a munkásosztály hatalma kötelezettségeket is ró a dolgozókra.

Ezután Sólyomvári János elvtárs beszélt a Rajk- és Tito-banda aljas mesterkedéseiről, amellyel

meg akarták dönteni a munkásosztály hatalmát és idegen járomba akarták hajtani a magyar dolgozó népet.

Sólyomvári elvtárs beszéde után került sor a jutalmak kiosztására. Nesz Károly 1000, Balázs József 400, Domján József 600, Magda József 400, Parlaki Gyula 400, Omacht János 400, Plaskovics György 400, Aszman János 400, Turóczi János 400 forint jutalmat kapott. A dolgozók egymásután vették át a borítékokat és boldogan köszönték meg a kitüntetést. A lelkes ünnepség az Internacionálé elének zésével ért véget.

A fütőház dolgozói ugyancsak ünnepségre jöttek össze a fütőház iskolatermében, hogy ünnepeljék azokat a dolgozókat, akik

országos viszonylatban derekasan megálták a helyüket a munkafronton.

Bácsván János elvtárs üzemi bizottsági elnök megnyitója után Horváth János elvtárs üzemi bizottsági titkár beszélt arról, hogy most a második negyedévi nyereségvisszatérítésnél azok az üzemi dolgozók kapnak ismét jutalmat, akik munkájukkal legjobban hozzájárultak a szocialista munka győzelmének kivivásához.

A jutalomkiosztás ünnepet jelent minden üzemi dolgozónak,

mert a nyereségrészesedés 60 százalékából szociális és kulturális juttatások és beruházások formájában a visszatérítést kapott üzemek összes dolgozói részesülnek. A fennmaradó 40 százalékot egyénenként osztják szét a legtöbb és legjobb munkát végző dolgozók között.

Ezután Sipőcz Emil elvtárs helyettes területi titkár osztotta ki a jutalmakat. Kovács György 200, Ágoston István 400, Szántó Géza 200, Csáki István 400, Huza Zoltán 400, Nenczel János 400, Bácsván János 200, Ragoncsa János 200, Tancsik Lajos 200, Gyulai Imre 200 forint jutalmat kapott.

A megjutalmazottak egyöntetüen megigérték, hogy ezután még jobban dolgoznak a Magyar Népköztársaság felvirágoztatásának érdekében.

A mohácsi délszlávok köszönőlevele Rákosi elvtársnak

A mohácsi sokacság dunai átkelési társasága közgyülést tartott. Ezen Mohács délszlávjai olyan nagy számban jelentek meg, mint még soha. A közgyülésen foglalkoztak a Rajk—Tito banda által tervezett összeesküvéssel, amely Baranya délszlávjainak szabad, békés életét is fenyegette és arra a sorsra akarta őket juttatni, amilyenben a határontúli testvéreik élnek. *Izzó hangulatú felszólalásokban tiltakozta az ellenük is tervezett merénylet ellen és kifejezték hűségüket a magyar népi demokrácia és a Szovjetunió vezette békefront iránt.*

A közgyülés köszönő táviratot küldött Rákosi Mátyás elvtársnak, a magyar nép nagy vezetőjének, melyben kifejezték személye iránti szeretetüket, ragaszkodásukat és kemény szavakkal bélyegezték meg Titonak és magyarországi cinkosainak aljas összeesküvését.

A hegyhátmarócíak nem maradnak le...

Az esti félhomály szürke körvonalakban rajzolja a falut, ahogy az akácfákkal szegélyezett úton közeledünk a község felé. Jobbról az út mellett két ökör fáradtan húzza hazafelé a féloldalra forditott ekét. Imbolygó járásuk dobbanása elveszik az út porában. Bent a házak között csak itt-ott lehet házbelit látni.

A szomszédos házsorból levezető meredek úton egy férfi futva halad lefelé. Kezében vasdarabot lóbál.

— Viszem az ekevasat a kovácshoz — kiállja a kerítésen keresztül utána szóló szomszédjának.

A kovácsmühely előtt, ahonnan a kalapács és az üllő csattogása hallatszik, megáll és kifujja magát.

— Sok a munka és igyekezni kell az embernek

ha nem akar lemaradni

— szól felénk.

— Milyen lemaradásról van szó? — érdeklődünk Gőcze Ferenctől. — Hát arról, hogy mi hegyhátmaróciak versenyben vagyunk az őszi szántásban és vetésben egymás között, meg Köblény községgel.

— Úgy kezdődött a dolog, hogy a begyüjtést a falu 180 százalékban teljesitette. Azóta a verseny nem szünt meg, hanem folytatódott a szántásra, vetésre.

— Az ősz [illegible] fejeztük — szól közbe egy tagbaszakadt parasztember — és már vetünk is.

Egymásután jönnek a dolgozó parasztok, már tizen is állunk egy csoportba és büszkén mesélnek eredményeikről.

— A vetéstervvel hogy állnak? — kérdezzük a lelkes kis csoportot. Egyszerre ötén is válaszolnak.

— Az őszi vetésterv szerint 75 holdat kell bevetnünk és

20 holdat már bevetettünk

a mai napig. De lehet, hogy még többet is, mert Dani Károly még nem érkezett be és azé nincs is hozzáadva, — mondja a másik Gőcze, a László. Azt is meg kell mondani, hogy a vetést is befejezzük ezen a héten.

— De be ám — erősitik a többiek — ezért vagyunk versenybe.

— Mondtam én már a begyüjtésnél, hogy igaza van Lábodi elvtárs párttitkárnak, versenyezni kell, akkor nem maradunk le — fűzi a szót Gőcze Ferenc.

— Úgy is lett, nem maradtunk le.

Lelkesen beszélgetnek a parasztok, ismertetik a terveiket, hogy mit miért akarnak megvalósitani.

— Eddig versenyeztünk a begyüjtésért, most pedig a jövő évi kenyerünkért.

Mindegyikük a Felvidékről való, 10—12 hold föld birtokosai, akik itt az ország dél részében, a Mecsek erdőjétől övezett völgyben alig egy év alatt gyökeret eresztettek.

— Megvan nálunk az egyetértés — mondja Lábodi elvtárs — és különösebb baj nem igen akad a faluban.

— De van baj — vág közbe Gőcze László —, szét van nagyon szórva a földünk. Na, meg termelőcsoportot kellene alakitani és még nem igen mozgattuk magunkat miatta.

— Az is meglesz, ha idén még nem, majd jövőre — bizonygatják a többiek.

A sötétség ráborul a falura, amely lassan elnéptelenedik. A felfelé haladó kocsiúton haladunk. Az egyik házból a rádió hangjai szűrődnek ki.

„Bebizonyosodott, hogy megakarták dönteni Rajkék és társaik Népköztársaságunkat."

— Ezek a bitangok tönkre akarták tenni országunkat, megint kivetett, száműzött emberek lettnük volna —, mondja gyülölettel Gőcze László.

De nem sikerült nekik

éber volt a Párt és Rákosi Mátyás. És most azért versenyezünk mi hegyhátmaróciak, hogy méltó választ adjunk a hazaáruló bitagoknak.

A hegyhátmaróciak jó úton haladnak. Egymásra találtak és versenyeznek a föld minél jobb megmüveléséért, ma még egyénileg gazdálkodnak, de nincs messze az idő és számukra is megvalósul, amire a többség vár, hogy termelőcsoportban folytathassák szorgalmas [illegible] munkájukat.

Kászon József

Mozi

APOLLO 28-áig
A hazafi és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.
Két út
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 28-áig
Egy hős partizánnő története.
MARITA
Főszereplő Tatjana Lennikova
Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 26-áig
Bátor kutatók életveszélyes harca az Északi Sarkon.
Heten a hó ellen
Főszerep: Makarova és Zsakov.
Előadások 6 és 8 órakor.

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Szombati NAPLÓ RÁDIÓműsora

1949 szeptember 26-ától október 2-ig

Hétfő

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.20: Magyar nóták.
7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Hanglemezek.
11.40: Fogják meg, tolvaji Képes Ferenc előadása.
12.15: Somló Sándor Melódia együttese játszik. Byssen Irén énekel.
13.00: A Pénzügyőr Zenekar játszik.
14.15: Hanglemezek
15.00: Hanglemezek.
15.30: A rádió asszonyrovata.
15.45: Az elmult hét eseményei.
16.00: Rádióiskola.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság Alkotmánya. „A bírói szervezet és ügyészség."
17.10: Hanglemezek. 1. Flotow: Részletek a Márta c. operából, 2. Bizet: Carmen-szvit (szimfónikus zenekar, vezényel Weingartner).
17.40: Szovjet napok. — szovjet emberek.
18.15: Daloljv velünk! A Bartók Béla Szövetség dal-negyedórája.
18.30: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hírek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

5.30: Hajnali muzsika.
6.35: Mi főzzünk?
7.20: Paloták Moszkva alatt.
7.35: Hanglemezek.
9.20: Hanglemezek.
10.15: Hanglemezek.
14.30: Élő antológia. Irták: Dobi János, Háry Ernő, Marthy Barna, Soós Magda és Tóth Gyula. Közreműködnek: Gáborjáni Klári, Surányi Magda, Szegedi Szabó István és Turgonyi Pál.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Musszorgszkij: Szökőkút jelenet a Borisz Godunov c. operából (Cserov, Makszakova és énekkar). Hanglemez.
16.00: Mi ujság a rádióban?
16.15: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.45: Kiváncsi mikrofon.
17.00: Ravel: Alborada del gracios.
17.10: A lengyel hatéves terv. Előadás.
17.30: Tánczene. Hanglemezek.
17.55: „Panni egy kissé beképzelt!" Zenés vigjáték. Előadják a csepeli WM. gyár központi munkásszínjátszói.
18.30: Könyvelési tanfolyam.
19.15: Herrer Pál tánczenekara játszik. Rácz Vali énekel.
20.00: Falurádió. A Falu Hangja.
20.30: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
21.05: Debussy: Gigues. Hanglemez.
21.15: Mi történik a világgazdaságban? Előadás.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Tolgyessy Júlia és László Imre énekel, Horváth Elemér zenekara magyarnótákat muzsikál.

Kedd

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.20: Hanglemezek.
7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Izraelita vallásos félóra.
12.15: A házi-együttes játszik. Közreműködik Madaras Gizella (fütty), L. Nagypál Béla: Diverlimento, 2. Losonczy Dezső: Virágénekek (Madaras), 3. Kardos István: Melódia, 4. D'Ambrosio A.: Canzonetta (Madaras), 5. Majláth Júlia: Köszönöm mama, 6. A Dolukengan: Kis fecske — régi örmény dal (Madaras), 7. Hacsaturjan: Tánc, 8. L. Arditi: Vágyódás — keringő (Madaras), 9. Denza: Ha te engem szeretnél, 10. Moszkovszkij: Bolero (Madaras), 11. Szterényi Dénes: Részletek a Déliháb c. operettből.
13.00: A Vasas Központi Ének és Zenecsoport együttes műsora.
13.45: Debussy: Nocturnok. Hanglemez.
14.15: Déry Tibor tánczenekara játszik.
15.00: A Brunswick Teréz Óvónőképző kórusa énekel.
15.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.00: Rádióiskola. 1. Orosz nyelvtanfolyam kezdőknek. 2. Muzsikálj velünk!
16.40: Az elmult hét eseményei.
17.30: Glier: Sah-Szenem — nyitány. Hanglemez.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Falurádió.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Mit köszönhet az emberiség Pavlovnak? Előadás.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Respighi és Brahm művek.
11.10: Ovodás műsor.
14.30: Gyermekrádió.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Hanglemezek.
16.00: Tokaji András gordonkázik, Varjas Anna zongorázik.
16.30: Századunk Hangja, Irodalmi antológia.
17.00: Dolgozók zeneiskolája.
17.30: Marton Éva orosz dalokat énekel, zongorán kíséri Somló Sándor.
18.00: A Rádió tánczenekara játszik.
18.30: Fényképezési tanácsadó.
19.00: Pavlov munkássága. Előadás.
19.15: Hanglemezek.
19.30: Szép esti muzsika. A Postás Filharmonikus Zenekar játszik. Vezényel Gergely Pál. Közreműködik Páka Jolán (ének). Johann Strauss est.
20.20: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Régi magyarnóták. Szlláray Márton énekel, Horváth Dudás József zenekara muzsikál.

Szerda

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Beethoven: F-dur vonósnégyes. Hanglemez.
12.15: Operettrészletek.
13.00: Bor Kálmán szalónzenekara játszik. 1. Pál József: Tip-Top, 2. Nádas Béla: Kis balett, 3. Delibes: Sylvia — szvit, 4. Bor Kálmán: Amikor meglátlak, 5. Lehár: Részletek a Pacsirta c. operából, 6. Kőszegi Pál: Bolero.
14.15: Magyarnóták.
15.00: Az ifjúság hangja.
15.30: Marjay Erzsébet és Kenedi Róbert énekel. Zongorán kísér Somló Sándor. Marjay Erzsébet műsora: Olasz népdalok és francia pásztordalok. Kenedi Róbert műsora: 1. Tosti: Tamo amora, 2. Olasz népdalok, 3. Mallorca-i (spanyol) népdalok.
16.00: Rádióiskola. 1. Orosz nyelvtanfolyam haladóknak. 2. Zenei kalandozások.
16.40: Marxista-leninista negyedóra. A Magyar Népköztársaság Alkotmánya. „A Magyar Népköztársaság címere."
17.30: Orosz dalok. 1. Arenszkij: Fél-álomban (Kozlovszkij) 2. Babov feldolg.: Elmentünk a kertbe (Kelo Dzsaparjidze), 3. Vasziljenko—Brjuszov: Maláji szerenád (Vinogradov). Hanglemezek.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Szerkesszd te is műsorunkat. A magyar rádió válaszol a dolgozók leveleire.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Egészségügyi negyedóra.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Csajkovszkij művek.
10.15: Hanglemezek. 1. Lesur: Sevilla csillaga — nyitány (vezényel Desormiere), 2. Berlioz: Harold Itáliában — szimfónia, a) Harold a hegyek között, b) Zarándokok indulója, c) Szerenád, d) Briganik orgiája (brácsa: Primrose és a bostoni szimfónikus zenekar, vezényel Koussevitzky), 3. Borodin: II (h-moll) szimfónia (moszkvai állami filharmonikus zenekar, vezényel Rachlin).
14.50: Az igazi Rab Ráby. Komlós Aladár előadása. Közreműködik Lengyel Vilmos és Szegedi Szabó István.
15.40: Petőfi kora. Jeltelen sirok. — Hangjáték.
16.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.25: A földkerekség egyhatodán. — Szovjet híradó.
16.40: Keringők.
17.00: Indra Margit és Nemes Zoltán énekel. Zongorán kísér Hajdu István.
17.30: A rádió esti iskolája.
18.00: A Kőbányai Kamarakórus énekel, vezényel Nagy Kálmán.
18.30: Motoros tanácsadó.
19.00: A tervgazdálkodás kérdései. A magyar festékek.
19.15: Tánczene. Hanglemezek.
20.00: Falurádió. A Falu Hangja.
20.30: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: A leningrádi filharmonikusok hangversenye. Vezényel Mravinszkij. 1. Csajkovszkij: Francesca de Rimini — szimfónikus költemény, 2. Glazunov: IV. szimfónia. (A moszkvai rádió ajándékfelvételei).

ÁLLANDÓ MŰSORSZÁMOK:

KOSSUTH:
6.00: Falurádió,
6.30: Hajnali muzsika,
7.00: Hirek, lapszemle,
7.20: Reggeli zene,
8.30: Műsorzárás,
12.00: Déli harangszó, hirek,
14.00: Hirek,
14.15: Hirek szerb nyelven
16.00: Rádióiskola,
16.55: Műsorismertetés,
17.00: Hirek,
17.10: Szovjet napok, szovjet emberek,
17.50: Hirek oroszul,
18.00: Hirek szerb nyelven,
20.00: Hirek,
20.15: Hirek németül,
22.00: Hirek, Hangos ujság,
24.00: Hirek,
0.10: Hirek franciául,
0.20: Hirek angolul,
0.40: Műsorzárás.

PETŐFI:
5.30: Hajnali muzsika,
6.45: Reggeli torna,
7.00: Reggeli zene,
8.00: Hirek, Lapszemle,
10.00: Hirek,
10.50: Rádióiskola,
11.30: Műsorzárás.
17.00: Ötórai tea,
20.30: A Rádió Szabadegyeteme,
21.00: Hirek,
21.15: Tiz perc sport,
23.00: Műsorzárás.

Moszkva magyarnyelvű adásai

MOSZKVA: 18.00—18.30, 19.78, 25.8, 30.74 méteres rövidhullámsávon; 20.00—20.30, 25.8, 30.8 méteres rövid- és 1115 méteres hosszúhullámsávon. Ezenkívül minden vasárnap 14.00—15.00, a 19.78 és 25.8 méteres rövidhullámsávon hangverseny a magyarországi rádióhallgatóknak.

Csütörtök

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Magyari Imre és zenekara csárdásokat játszik.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Ebe Stignani énekel. 1. Gluck: Ária az Orfeusz és Euridike című operából, 2. Saint-Saens: Bosszúária a Sámson és Delila c. operából, 3. Verdi: Ebo-ária a Don Carlos c. operából. Hanglemezek.
11.45: Dolores L. Pan elejev elbeszélése.
12.15: Dombay Gyula szalónzenekara játszik.
13.00: Az Offenbach zenekar játszik. Vezényel Bánfalvi Miklós.
14.15: Gyermekrádió. A Rádió Gyermekujság műsora. Szerkeszti Pápa Reli. 1. A Biribum cirkusz Párisban. Szőnyi Zoltán folytatásos gyermekregénye. 2. Pityipangók. Sümeghy Vera zenés mesejátéka. Zenéjét összeállította a Kerényi György.
15.00: Bálint Dezső hegedül. Zongorán kísér Hajdu István.
15.30: A Rádió Asszonyrovata.
16.00: Rádióiskola. 1. Orosz nyelvtanfolyam kezdőknek. 2. Hangszerek világa: A fafuvós család tagjai.
16.40: A szabadságharc öt éves terv a Nagy Hovédő Háború után.
17.30: Hanglemezek. 1. Rachmaninov: Etüd (zongora: a szerző), 2. Csajkovszkij: Dal szöveg nélkül (zongora: Emil Gilels), 3. Glazunov: Etüd (zongora: Simon Barer).
17.40: Szovjet napok — szovjet emberek.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Kulturhíradó a baráti népek országaiból.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: A Szovjetunió hajózása.
7.35: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: Bajtala József énekel. Kolompár László zenekara magyarnótákat muzsikál.
14.30: Hanglemezek.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.00: Balassa Tamás zongorázik. Beamter Jenő vibrafonozik, Schlotthauer József nagybőgőn játszik. Punoky Gábor énekel.
17.00: A Pro Musica és a Hurikán énekegyüttes énekel. Maniny Lajos zongorázik, zongorán kísér Somló Sándor. Az összekötőszöveget irta Romhányi József. Elmondja Bán György.
17.45: A technika úttörői. A repülés magyar hősei.
18.00: Tánczene. Hanglemezek.
18.25: Kérdezz — felelek! A magyar rádió tudományos fejtörő negyedórája. Szerkeszti Szalai Sándor.
19.00: Mesterek muzsikálnak.
20.10: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
20.50: Operaközvetítés. Mozart: Bastien és Bastienne. Vígopera egy felvonásban. Szövegét irta Gauthier és Villars.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: Operaközvetítés.

Péntek

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.20: Hanglemezek.
7.45: Egyveleg Schuber: műveiből.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
11.30: Hanglemezek. 1. Haydn: D-dur szonáta (zongora: Solomon), 2. Schubert: Es-dur impromptu (zongora: Cor de Groot), 3. Liszt Ferenc: A Villa d'Este szökőkútjai (zongora: Claudio Arrau), 4. Debussy: Tánc (zongora: Gaby Casadesus), 5. Albeniz: Sevilla (zongora: Artur Rubinstein).
12.15: Hanglemezek.
13.00: Ilniczky László szalónzenekara játszik.
14.15: Kiss Lajos és zenekara csárdásokat játszik.
15.00: A dallam vándorlása a zenekarban. Ádám Jenő előadása. Közreműködik a Harmonia Hangversenyzenekar.
16.00: Rádióiskola. 1. Orosz nyelvtanfolyam haladóknak. 2. Iskolai zenebrigádok húszperce. (A szép éneklés mestersége).
16.40: Marxista-leninista negyedóra. Időszerű elméleti kérdések. Kassai Géza előadása.
17.30: Borodin: Közép-Ázsia pusztáin Conservatoire zenekar, vezényel Philippe Gaubert). Hanglemez.
18.15: Termelési híradó.
18.30: Falurádió. A Falu Hangja. A magyar dolgozóparasztság élő ujságja.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hirek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.35: A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének műsora.
7.00: Hanglemezek.
7.20: Barangolás a Mecsekben.
7.35: Hanglemezek.
8.30: Hanglemezek.
9.00: Hanglemezek.
10.15: A MÁVAG szimfónikus zenekar játszik.
11.00: Hanglemezek.
14.30: Varsányi László zongorázik. Saint-Saens művek.
15.00: Rádióiskola.
15.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.00: A moszkvai rádió műsorából.
16.45: Mi ujság a rádióban?
17.00: Hanglemezek.
17.10: Az ifjúság hangja.
17.30: A tudomány úttörői; Bugát Pál, a magyar természettudomány megalapítója. Eseményjáték.
17.50: A házi-együttes játszik, Vajda Júlia énekel.
19.00: Rózsa Miklós: Téma, változatok és finálé. Hanglemez.
19.20: Közvetítés Varsónak. A Rádió tánczenekara játszik, Zágon Edina énekel.
20.00: Falurádió.
20.20: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
21.05: Szív küldi szívnek szívesen.
21.30: Mi ujság a sportvilágban?
22.00: „Ami az ábécéből kimaradt." Irta Zoltán Pál. Elmondja Parragh Éva és Viktor Gedeon. Közreműködik Ákos Stefi és Vámosi János (ének), Szamosi Anna és Szabó Sándor (hegedű). Holéczy Ákos (klarinét), Fóthy János (zongora) és a Harmonia együttes.

Szombat

KOSSUTH-RÁDIÓ

7.45: Hanglemezek.
11.30: Glinka: Sextett. Hanglemez.
12.15: Kacagás dalban elbeszélve. Dr Biernatzky Pál előadása.
13.00: Lőrinczy Pál művészegyüttese játszik.
14.15: Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték.
14.30: Magyar Múzsa. Költők hangja a századokon át.
15.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
15.40: Gyermekrádió.
16.15: Nagy orosz realisták: A cigányleány.
16.35: Tanuljunk énekelve oroszul.
17.10: Hanglemezek.
18.15: Termelési híradó.
18.35: Lakatos Vince zenekara magyarnótákat muzsikál.
23.00: Tánczene. Hanglemezek.
0.30: Hanglemezek. 1. Pick-Mangiagalli: Rózsa — intermezzo (milanoi szimfónikus zenekar, vezényel Serafin), 2. Puccini: Intermezzo a Fecskék c. operettből (milanoi Scala zenekara, vezényel Carlo Sabajno).

PETŐFI-RÁDIÓ

7.20: Az Élet és Tudomány műsora. A magyar szabadságharc geológusa: Szabó József.
7.35: Hanglemezek
8.30: Hanglemezek.
9.00: Magyarnóták.
9.45: Görög gyermekek műsora.
10.15: Hanglemezek.
11.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
14.30: Népek zenéje. Finn népi zene és táncok. Hanglefvétel.
15.00: A Rádióiskola tarka műsora.
15.40: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
16.30: Előadás a stúdióban: A fauna. E. Knoblauch darabját Sebestyén Károly fordítása nyomán rádióra alkalmazta: Szobotka Tibor. Kisérőzenéjét szerzette és a Rádiózenekar Kamarazenekarát vezényli Polgár Tibor.
17.30: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
17.55: Előadás a stúdióban.
19.00: Balakirev: Tamara. Hanglemez.
19.20: Falurádió.
20.00: Népnevelők húszperce.
20.20: A Fóthy tánczenekar játszik.
21.05: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
22.00: Mi ujság a sportvilágban?
22.20: Porteleky Margit énekel, Gáspár Zsigmond hegedül. Zongorán kísér Turán László.
22.40: Mozart: Szerenád 13 fuvóshangszerre.

Vasárnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.25: Szív küldi szívnek szívesen.
9.00: Balettzene.
10.00: Református istentisztelet közvetítése.
10.45: Külügyi negyedóra.
11.00: Uj lemezeink.
11.15: Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából.
12.15: Magyar és orosz kórusművek. Hanglfelvétel.
13.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
13.30: Hangos ujság.
14.15: Ünnepi hanglemezek.
15.00: Nyiri Erzsébet és Lontay Rajner László énekel, Rácz Zsigmond zenekara magyarnótákat muzsikál.
16.00: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
16.30: Vadas Ágnes hegedül, zongorán kíséri Sebők György.
17.10: Moszkvai séta.
18.15: Pablo Casals gordonkázik.
18.30: Falurádió.
19.30: Őszi rózsa..., Közreműködik Máthé Jolán és Tóth Lajos. Zongorán kísér Hajdu István.
21.00: Vidám Rádiószínház: Kean. Id. Alexander Dumas vígjátékát átdolgozta Csató Sándor.
22.15: Hangképek a vasárnap sportjáról.
22.30: Tolóhirek.
23.00: Magyarnóták.
0.30: Hirek eszperantóul.

PETŐFI-RÁDIÓ

8.30: Falurádió.
9.00: Fejtörő séta Zenopolámiában.
10.15: Rimszkij—Korszakov: Nagyorosz húsvét. Hanglemez.
10.30: Bányászműsor.
11.00: Hanglemezek.
11.40: Vasárnapi Rádiószínház.
12.00: A Vasutasok és Hajósok Országos Szakszervezetének zenekara játszik.
13.00: A Néphadsereg híradója.
13.20: Haydn: Gyermekszimfónia.
13.30: Gyermekdalok. Jánossy Kató és Bencze Miklós énekel. Zongorán kísér Kardos István.
14.00: A Könnyű Múzsa művészegyüttes játszik.
15.00: Nagy elbeszélők. Hajnal kürdelem. Sütő András elbeszélése.
15.20: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
15.45: Vasárnapi krónika.
16.00: Halló! Vasárnap délután.
17.00: Magyar Parnasszus.
17.40: Komoly zene — vidám zene.
18.30: Caruso énekel.
19.00: Szív küldi szívnek szívesen.
19.20: Bertók Gyula tánczenekara játszik.
20.20: Közvetítés Varsóból. A lengyel rádió heti szórakoztató műsora a magyar rádió hallgatóinak.
21.15: Szív küldi szívnek szívesen.
22.00: A Szomszédság nevében: Bolgár bemutató „Mocsár" (színmű).

MINDEN PERC KÉSÉS

az ellenség malmára hajtja a vizet

A pécsi Magasépítési NV telepének bejáratához kedden került ki a szégyentábla. Hét név sorakozott rajta tagy fehér betűkkel, de szerdán már csak kettő. A Magasépítési NV munkásai és tisztviselői megtanulták, hogy nem kellemes a szégyentáblán szerepelni, de megtanulták azt is, hogy minden percnyi késés a termelést hátráltatja, országunkat gyöngíti, minden percnyi becsületesen végzett munka viszont országunkat erősíti az imperialisták és ügynökeik ellen.

Aki nem ehhez az öntudatos többséghez tartozik, azt a szégyentábla tanítja meg arra, hogy pontosan jöjjenek az üzembe. De a szégyentábla csak azt jelzi, hogy ki lépte át későn a gyár kapuját, hogy a kapun túl mi történik, az már a dolgozók öntudatosságán, becsületessé gén és munkástársaik éberségén múlik.

Gyakori volt eddig, hogy a munkás, aki pontosan belépett a kapun, nem késett egy pillanatot sem, de az átöltözködés után nekiállt rakosgatni, piszmogni, a munka könnyebb végét keresni, ahol elkezdje és jó félóra multva fohászkodott csak neki: „No, kezdhetjük!"

A tisztviselőnő pontosan érkezett, de hét óra után még sürgősen el „kell" mesélnie reggeli vitáit a házmesterrel, a szomszéddal, a villamoskalauzzal és ez nem megy olyan rövid idő alatt. Rövid percek ezek a munkakezdés előtti nekifohászkodások de nagy kárt okozhatnak. Farkas István gépmester tudja ezt legjobban.

Minden reggel pontosan, már a munkaidő kezdeténél jóval előbb a helyén van.

— Mert ha nem lennék itt a gépek nem kezdenének pontosan dolgozni — magyarázza — ez azt jelentené, hogy hiába várnak a gépek, hiába várnak a munkások, a vállalat ellenszolgáltatás nélkül fizeti ki a bért.

— Mondjuk ajtókokat gyártunk. A fok hat gépen megy át egymásután, míg elkészül. Ha mármost valamelyik gép kezelője félórával később kezdené a munkát, azt jelentené, hogy csak annak a gépnek az állása miatt félóra alatt 50—100 forintot veszítene a vállalat. De ez az egy gép nem egyedül dolgozik, hozzá van kapcsolva a többi öt is, egymásnak dolgoznak, egymást látják el. Igy kiesik nem egy, de hat gép munkája, nem 50—100, hanem 3—600 forint lehet a kár.

A Magasépítési NV asztalosüzemében még nem fordult elő ilyesmi. Épp azért, mert Farkas István tudja, hogy a gép minden percnyi állása, minden perc, ami üresen, termelés nélkül telik el, a termelékenység rovására megy, ahány percig áll a gép, annyival később épül fel a szocializmus.

— Nézze — szólt most közbe Wágner Antal is — én már öreg ember vagyok, sokat dolgoztam a tőkéseknek is. Akkor egy-két perc nem számított. A mi tőkésünk becsapott egy másik tőkést és nem veszített semmit. De mi nem csaphatjuk be magunkat. Bennünket csak be akartak csapni. Tudja, azok a gazemberek, akik ellenünk szövetkez-

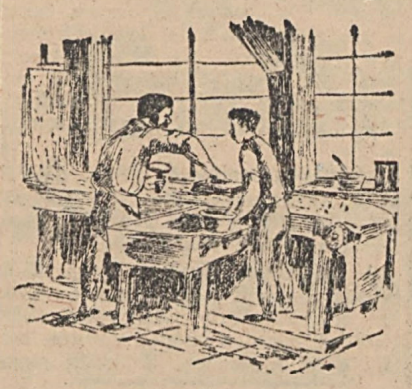

tek nyomort és csendőröket akartak hozni az országra. De nem sikerült nekik, mert ebben az országban mindenki tudja a feladatát. Rákosi elvtárs — én nem vagyok a Pártban, mert gondoltam egy ilyen öreg ember mint én, már nehézkes, úgysem veszik használt, de ha megengedik, így szólítom a mi Rákosi elvtársunkat — meg a Párt vigyázott arra, hogy ezeknek a kéméknek ne sikerüljön visszahozni a tőkéseket. Ők tudják, hogy vigyázni kell a nép jövőjére. En meg tudom, hogy a gépem egy óra alatt 250 folyóméter parkettát ad és ha félórával később kezdenénk a munkát, az már 125 méter kiesés. De csak tíz percet késsek, máris kevesebb van 47 méterrel.

Számolna Wágner Antal tovább is, hogy egy percre négy méter jut, ami még mindig komoly összeg, de csak elmosolyodik.

Minek szaporítani a szót — mondja — mi tudjuk, hogy miért nem szabad a gépnek állni, miért kell minden percet kidolgozni. Szóval nem nekünk találták ki a szégyentáblát. De vannak még egypáran, akik nem tudják. Azok csak hadd kerüljenek oda és hadd mutassanak rájuk ujjal a többiek, hogy „ni ez is a Rajknak, meg Titonak akar segíteni". Mert aki nem tudja a kötelességét és hagyja üresen futni a perceket, az az ellenségnek segít.

Farkas István és Wágner Antal nem az ellenségnek akar segíteni. — Maguknak erősítik az országot, minden percet kihasználva, hogy az ellenség itt se találjon rést. A százával épülő új házak várják az ajtótokokat, parkettát. Farkas Istvánon, Wágner Antalon és a többieken múlik, hogy idejében el is jusson oda. Ez az ő feladatuk az imperialisták elleni harcban a szocializmusért folyó harcban és minden perc gyengíti vagy erősíti a mi frontunkat. Ők és minden öntudatos munkatársuk csak azt akarják, hogy erősítse.

Mészáros Ferenc.

HATMILLIÓ PÁR CIPŐ

a hároméves terv utolsó évében

Közeledünk a három éves terv végéhez. Most, három hónappal a befejezés előtt már felmérhetjük, milyen hatalmas utat tett meg három év alatt a magyar ipari termelés. A felszabadulás után a sok nehézséggel, a munkásság áldozatos munkájával újjáépített és megindult cipőgyártás 3 millió párt cipőt termelt 1946-ban, szemben az 1938. évi 4.7 millió párral. Ez a szám a hároméves terv első évében 3.9 millióra növekedett. A terv utolsó évében már ugrásszerű emelkedés ta-

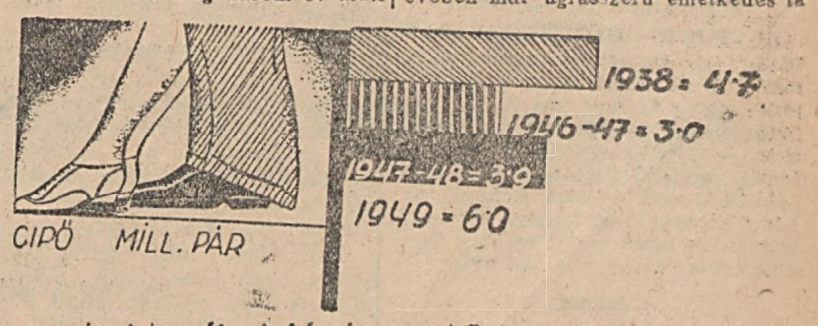

pasztalható: 1949-ben 6 millió pár bőrcipőt és 1.3 millió pár gumicipőt termeltünk. Ebből a 6 millió párból 3.9 millió gyáripari, 2.1 millió pár pedig kisipari termelés.

ZDRASZTVUJTJE MALAGYÓZSE!

Szép, egyenes sorokban ül a padok között a harmincegy gyerek. Okos, fénylő szemük, kissé kamaszos arcuk csupa figyelem. Két hatalmas fekete tábla. Rajta az orosz a-bé-cé, vagyis a „ruszki alfabét". A kis falitáblán katonás rendben sorakoznak egymás után az alfabét rejtelmes betűi, az „a, bé, vé, gé, je, i, ji és a többi. A falon kis virágtartókban piros muskátlik virítanak. Az ablakon beözönlő napsugár ráhull az újonnan bekötött füzetekre a szépen kihegyezett ceruzákra. Vígan táncol végig az orosz nyelvkönyv fedőlapján, aztán megáll az új magyar címeren. Mintha gyönyörködnék benne.

„Első orosz könyvünk". Ez a címe az ötödikes, hatodikos orosz nyelvkönyvek. Belelapozunk. Rajzok, versek, dalok, és szórakoztató olvasmányok váltják egymást. Ebből a könyvből nem lesz nehéz tanulni.

Dolmány Laci figyelmesen hajol a könyv fölé. Éppen azon a lapon nyitotta fel, amelyen Oleg Kosevojnak az „Ifjú Gárda" hősének a képe látható. Nem új neki a kép.

— Én már ismerem Olegot — mondja lelkesedve — ő vezette az Ifjú Gárdát a németek ellen. Szeretnék én is olyan lenni mint ő volt. Örülök, hogy a képe benn van a könyvemben.

— Zdrasztvujtje malagyózsel — Üdvözöllek ifjúság! — köszönti Máté Miklós tanár a diákokat. Elkezdődik az első óra. Az a-bé-cé betűivel ismerkednek. Odairányul most minden figyelem.

— Ismeritek ezeket a betűket?

A gyerekek már ismerik: előre tanulmányozták, megkérdezték. Van aki olvasni is tud. Kórusban zengik: — e, zsé, je, já, de — olyan szorgalommal és lelkesedéssel csinálják, hogy csak pár perc és már tudja is az osztály az orosz a-bé-cét.

Csak a lágyítójel neve megy egy kicsit nehezebben. Ezt többször ismétlik. — O-bo-rot-no-je-znák. O-borot-no-jeznák. Ütemesen zengve száll a levegőbe a sok tiszta gyerekhang.

— Szeretném jól megtanulni az orosz nyelvet — mondja a kis Bernáth Tibor — mert gépészmérnök szeretnék lenni. — Egy kicsit gondolkodik, majd lelkesedve folytatja:

— Igen, jól akarok tanulni, hogy ösztöndíjasként kimehessek a Szovjetunióba. Ott szeretnék egyetemre járni. Meg aztán szeretek olvasni is.

Bernáth Tibi néhány év multva már olvashatja a többiekkel együtt a nagy szocialista állam tróinak műveit, eredetiben olvashatják Lenin és Sztálin elvtárs lángelméjű tanításait. Őket már senki sem tudja majd félrevezetni.

H. M.

Az uram ott maradt a Donnál, az öcsémnek nincsen lába...

Özv. MÁRKUS GYULÁNÉ TIZ KÖRMÉVEL IS MEGVÉDI A BÉKÉT

— Anyát tetszik keresni? Anya dolgozik, a Zsolnay-gyárban. De jön mindjárt. Már fujtak... — ahogy ezt mondja Józsika a kedves, tiszta szobában a számtanfüzet előtt ülve, érezni, hogy figyeli, hogy várja mindig a fujást, és várja a kapu zörrenését, várja Anyát.

Nyílik a kapu, erős, biztos lépések kopognak végig a folyosón. Hazajött özv. Márkus Gyuláné. Ma kicsit tovább maradt a gyárban. Most folyik az MNDSZ üzemi csoport szervezése. Ő a nőfelelős, rá hárult a nagy munka. — Büszkén lobogtatja meg a kitöltött jelentkezési lapokat.

Esténként szokta kiállítani a könyveket. Másnap már viszi is a tulajdonosoknak. Hadd örüljenek.

— Mert ha nehezen is megy eleinte a dolog, nem is hiszed elvtársnő, milyen örömmel veszik azután kézbe a könyvecskéjüket. — Sok olyan asszonyt szervezett be Márkus elvtársnő, akit eddig senkinek sem sikerült mellénk állítani. Elmondja ennek a titkát:

— Az asszonyok azt hiszik, hogy a politika valami ördöngösség. Én megmagyarázom nekik, hogy a politika a bölcsőde, a napköziotthon, a balatoni üdülés, az üzemi konyhánk, a jobb ruhánk, hogy a gyerekeink tanulnak. Ez mind politika.

Igy azután nem is csoda, hogy a megszokott szólamok helyett az életükről beszélve, átáramlik az asszonyokba a lelkesedése, nem csoda ha szeretik és hallgatnak Márkus elvtársnőre az üzemben.

Pedig nem mindig volt ilyen eleven, jókedvű, sokszavú. Egyszerű, hallgatag, félénk parasztkislány volt. Otthon tizennégyen voltak testvérek, hét fiú és hét lány. Mint a mesében. De az életük nem volt olyan szép, mint a mese.

Nem volt könnyebb az aszszonyi életem se. A férjem bányász volt, a gyerekek hamar jöttek, velük a gond.

Azután jött 1943... — Szomorú, kemény év. Ebben az évben halt meg a Don mentén Márkus Gyula. Azután a két gyerekért Márkus elvtársnő bejáróno volt orvosnál, papnál, tisztnél, dolgozott cementüzemben, szőlőkben. Ez a robotos élet csak a felszabadulás után lett szebb és jobb.

— Azelőtt olyan voltam, mint a rossz zseblámpa. Azután egyhónapos iskolára kerültem Pestre az MNDSZ központba. Ott új elemet kaptam és most fényes vagyok kívül belül. Világít bennem a mi egész új életünk.

— Ne nevess ki érte, de nekem olyan boldogság volt, hogy szép szandált, kabátot vehettem magamnak a gyerekeknek, a Margitnak „dalárdás" ruhát, nekik is cipőt. Évről évre jobban telik mindenre. Ágyneműt vettem, olyan szépet, amilyenbe sohasem fekhettem azelőtt. Ezek a mi politikánk eredményei.

Kinek köszönhetjük? En tudom, hogy elsősorban a Szovjetuniónak. És ezért szeretem őket innen egészen belülről — teszi kidolgozott kezét a szívéhez. — Aztán a Pártnak és Rákosi elvtársnak, az ő munkájának, éberségének.

Rákosi elvtárs éberség? Beszélgessünk róla!

— Ő leplezte le ezeket az aljas gazembereket, Rajkot és a bitangságban hű társait. Hallgattam a rádiót, azt mondta Rajk, hogy gyűlölte a munkásokat. Hát én azt mondom, hogy mi is ugyanúgy sőt még jobban gyűlöljük őt. Gyűlöljük, mert az imperialisták kezére akarta játszani a mi országunkat. Az imperialisták pedig egyek a háborúval. És a háború? Egy azzal, hogy nincs férjem, egy azzal, hogy — megcsuklik a hangja — öcsémnek nincs lába, egy azzal, hogy holnap elvinnék, megölnék a kisfiamat is.

— Amit ők akartak, amit ők szántak nekünk, azt kapják. Mert megérdemlik. Még többet is. Mi pedig tanultunk újra. És még edzettebbek leszünk a harcban, és megfogadjuk, mi asszonyok Rákosi elvtárs zászlaja alatt újra, hogy megvédjük békénket, otthonunkat, felszabadult életünket és apát és fiút nem adunk többet ágyutöltelékül az imperialistáknak. Ezt üzenjük Rajkéknak és ezt üzenjük gazdáinak is.

Lorenz Mária

ERŐD A PUSZTÁN

A telep, ahonnan a kombájnok munkájukra kigördülnek, a Tarasz Sevcsenko gép- és traktorállomás. A huszas évek közepén errefelé, Odessza vidékén, még ritkás volt a traktor. A Sevcsenko-szovhoz helyén azelőtt egy német földesúr uradalma terült el. A szegényparasztok ábrándozni is alig mertek arról, hogy valamikor nekik is lesz gépük. — Ingyen senkinek sem adják — mondogatták gúnyosan a gazdagok.

— Aki hozzásegített bennünket a földhöz, segít majd a gépek megszerzésében is! — válaszolták a szegények, akik a környező tanyákon végül is elhatározták, megérdeklődik a szovhozban: nem bérelhetnének-e onnan traktorokat. A szovhozban megmagyarázták a dolgozó parasztoknak, vegyék számításba, hogy a traktor nem dolgozhat keskeny földsávokon — térre van szüksége.

Ez a körülmény heves vitákat váltott ki. A parasztok nagyobb része azon a véleményen volt: egyesítsék kis parcelláikat, hogy áttérhessenek a föld gépi megművelésére. Néhányan, akiket a kulákok támogattak, ellene voltak ennek. Akadtak ingadozók is. Végül elhatározták, hogy kezdetül a traktorok a szűzföldet és a parlagot művelik meg. A Sevcsenko-szovhozzal az első szerződést a Sevcsenko-tanya újtelepesei kötötték meg. A tanyaiak társas-tulajdonba vett földjének traktoros megmű-

lésére vonatkozó szerződést 1927 tavaszán írták alá.

A szovhoz-szervezte első traktoroszlopban, amelyet kiküldtek a parasztok földjére, mindössze 10 gép volt. Ez még nem volt traktorállomásnak mondható. Mégis, ezzel a néhány géppel a Sevcsenko-szovhoz történelmi jelentőségű eseménynek lett szülője: lerakta az alapját a Szovjetunió mezőgazdasági új, a gépesítésén nyugvó szocialista átalakításának. Megszületett az első gépállomás a Szovjetunióban.

Félévvel később a tanyák népe elhatározta, örökre végetvet az egyéni gazdálkodásnak és véglegesen a kolhozgazdálkodás útjára lép. Elhatározásukat levélben közölték ezt a levelet 1927 december 2-án a Bolsevik Párt XV. kongresszusán maga Sztálin olvasta fel. — Több ilyen példány kellene elvtársak — mondotta — és akkor ezt az ügyet messzi előre lehetne vinni.

A sztálini szavak hatalmas felhívásként zengtek végig az országban és az eltelt huszonhét év alatt felismerhetetlenül megváltozott Odessza vidéke. Mintha a földet is kicserélték volna. Már a kolhozrendszer első évtizedében megkétszereződött a gabonaneműek átlagtermése. Az Odessza-vidéki pusztákon úgy áll a szovjet ország első traktorállomása, mint valami erőd. Tarasz Sevcsenko unokái építik maguknak az új kolhozboldogságot.

A kis csillés is megmutatja...

Csak a mi lámpánk világít és a vágat végefelé egy másik felel a fényére. Különben sötétben, hallgatva megyünk. Egy csille robog felénk. Olyan gyorsan gördülnek a kerekek, mintha mozdony hozná. De nem lehet, hiszen egyedül fut a csille. Odaér hozzánk, most látjuk, hogy mögötte egy nyurga villanószemű fiú szalad.

— A kis Pap Jancsi — néz utána mosolyogva Maul elvtárs. — Ő a pécsbányatelepi Széchenyi-akna legfiatalabb csillése. Szorgalmas, rendes kis fickó. — Ujra zörgés, Jancsi viszi az üres. Ez a tizennyolcadik. Naponta 25—26 csillét szokott kivinni.

Alig magasabb valamivel mint a csúszda szája. Fekete arcánál csak egy árnyalattal világosabb szeme úgy figyeli az ömlő szenet, mintha arany ömlene, izmos kis keze beletúr a szénbe, igazítja, hogy minél több férjen a csillébe.

Mig a csille telik, addig beszélgetünk vele. Tizenhatéves, komoly kis munkás. Az ő korában még nem szoktak csillések lenni. De Jancsit mindenki elismeri.

— Csak olyan ereje lenne, mint amilyen ügyes és szorgalmas — néz rá apás szeretettel a csapatvezető.

— Majd leszek is — villan egyet Pap János szeme. — És azért most se vagyok én gyenge, nézze csak — hajlítja be izmos, barna karját. — Azért boxolok... teszi még hozzá.

Két éve van lent. Tizennégyéves korában kezdte. Persze akkor nem jószántából. Sok éhes száj van otthon, apja bányásznyugdíjas és Jancsi hamar belátta, hogy dolgozni kell, hogy könnyebben tudjanak élni. Most?

— Nem tudom én azt megmondani, hogyan szeretem én a bányát. Nem is akarok innen elmenni, ha volna könnyebb munka, akkor se.

Szinte nem is akarjuk elhinni. De a szemének tiszta fénye, a hangja színe erősítik a szavát. Érzik rajta, hogy őszinte.

— És csak a családért dolgozol János? — próbáljuk meg a kérdést.

— Van nekem nagyobb tervem is. Már persze úgy a többiekével együtt: megfogadtuk, hogy előbb fejezzük be a tervet. Tizenegy nappal... — mondja nagy büszkeséggel a legifjabb csillés. — Szóval ezért dolgozok és is, és ami rajtam múlik, az meg lesz téve — hangzik, mint komoly fogadalom a tizenhatéves Pap János, a bánya legfiatalabb csillésének ajkáról a szó.

Munkája és lelkesedése legyen példa kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Hírek

SZEPTEMBER 24. SZOMBAT

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsekalja. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Mária, prot.: Gellért. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt szél, változó felhőzet, néhány helyen, főleg keleten záporeső, zivatar. A hőmérséklet északon kissé emelkedik, délen alig változik.

Hatalmas

tömegben látogatják a szovjet bányászok munkáját és életét bemutató pécsújhegyi kiállítást nemcsak a bányaüzemek dolgozói, hanem a város többi dolgozója és az iskolák tanulói is. A kiállítás öt napja alatt közel ötezren fordultak meg a pécsújhegyi kultúrház nagytermében és nézték végig a szocialista munka diadalát, a szocializmusban élő dolgozó jólétét és magas kultúráját hirdető képeket. A közgazdasági leánygimnázium tanulói levélben köszönték meg, hogy a tanulságos, munkához és tanuláshoz erőt adó kiállítást megtekinthették, s a kiállítás vendégkönyvében is számtalan bejegyzés tanuskodik arról, hogy ez az értékes kiállítás mély nyomot hagyott a látogatókban, bebizonyította, hogy a szocialista jövőért érdemes küzdeni a munkapadok mellett és harcolni a jövőnk ellen törő imperialisták ellen.

— **OTI orvosi ügyelet vasárnap:** A Széchenyi-tértől a Zsolnay-gyár felé területen dr. Bartha Vilmos, lakik Kisfaludy-u. 17; A Széchenyi-tértől a Tüzér-laktanya felé eső területen dr. Várkonyi Mária, lakik Józsefu. 17/1., tel.: 16-32. — OTBA-ügyelet: A város nyugati részén dr. Rajki János, lakik Rákóczi-út 73/c, tel.: 23-30, a város keleti részén dr. Mayer Gyula, lakik Zsolnay Vilmos-utca 6., tel.: 23-22.

A pécsi Pedagógiai Főiskola tanévnyitó ünnepélyét szeptember hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a Nagy Lajos gimnázium díszermében. Műsor: A Köztársaság dala. A Főiskola mb. igazgatójának megnyitó beszéde. Szavalat. A VKM képviselőjének beszéde. Közös ének: DIVSZ induló. Drága föld. A Magyar Dolgozók Pártja kiküldöttjének beszéde. Bárdos: Ember a gátra... Énekli a főiskola énekkara. A MEFESZ kari képviselőjének beszéde. Szózat.

— **Orvosi ügyelet.** Szeptember hó 25-én, vasárnap MÁV betegeknek ügyeletes orvosi szolgálatot dr. Viola Lajos pályaorvos tart Pécsváradi országút 63. sz. lakásán, T: 10-06.

— **A KIOSZ** szeptember 24-re hirdetett családi estje közbejött akadályok miatt elmarad és október 1-én tartják meg.

— **Halálos szerencsétlenség.** A Bátaszékről Pécs felé haladó délutáni személyvonat a mecsekszabolcsi útkereszteződésnél elütötte Hernig János csokonyai lakost kocsijával együtt. Hernig János azonnal meghalt. A halálos szerencsétlenség okának felderítésére a nyomozás megindult.

— **A rendőrkapitányság őrizetbe vette** és az államügyészségnek átadta magzatelhajtás bűntette miatt Kaszás Istvánné, született Novincs Júlia pécsi szülésznőt, mert tiltott műtétet hajtott végre Kovács Józsefné pécsi lakoson ifjú Haini Józsefné közvetítésével. A rendőrség Kovács Józsefnét és Haini Józsefnét is őrizetbe vette.

— **A magánalkalmazottak szakszervezete** szakmai tanfolyamainak megnyitója 24-én, szombaton délután 5 órakor lesz a Nagy Lajos gimnázium (Széchenyi-tér) dísztermében. A megindúló szaktanfolyamokkal kapcsolatos közlésekre tekintettel is kérik a hallgatók megjelenését.

— **Pécsi Ingatlan Kezelő Községi Vállalat** hivatalos órái a mai naptól, reggel fél 8-tól 3-ig, szombaton fél 8-tól 1-ig. (x)

— **Étkezdémet** október 1-én megnyitom. Kiűnő házikoszt, bentlakást és házonkívüli vállalok. Telefon: 12-09, vagy Kardos Kálmán-utca 15. földszint jobbra. Szíves pártfogást kér Török Géza, a Menedékház volt bérlője. (x)

— **HULLÁMFÜRDŐ ÉTTERMÉBEN** ma hangulatos „FESZTIVÁL EST" Miranda tánczenekar közreműködésével. x

Mozgalmi életük 110 éves jubileumát ünnepelték a vendéglátóipari dolgozók

Csütörtökön tartotta a Vendéglátóipari Munkások Szabad Szakszervezete pécsi csoportja a szakszervezet megalakulásának 110 éves évfordulóját.

Az MNDSZ székházának nagytermében ültek össze a pécsi vendéglátóipari munkások, hogy ezt a nevezetes évfordulót megünnepeljék, visszapillantsanak a szakszervezet egyévszázados multjára és tanuljanak a mult harcaiból, hogy jobban dolgozhassanak a jövőért.

Latincsics elvtárs megnyitóbeszédében elmondotta, hogy Pécsett a főváros után elsőnek indult meg a vendéglátómunkások mozgalmi élete 1839-ben.

Kiemelkedő esemény volt a csoport életében 1921—22-ben az elsőnek megkötött kollektív szerződés 1936-ban pedig a pécsi pincérszakosztály kezdeményezte a százalékos rendszer bevezetését, amelyről a munkáltatók azt állították: „A százalékos rendszer kommunistákat nevel a pincérekből".

Latincsics elvtárs beszéde végén a vendéglátóipari munkások nevében jubileumi szalagot kötött a csoport régi zászlajára.

Ezután Zenkó Béla elvtárs, a Vendéglátóipari Munkások Szabad Szakszervezete központjának kiküldötte mondott ünnepi beszédet. Bevezetőül hangsúlyozta, hogy ez a nap nemcsak Pécs, hanem az ország valamennyi vendéglátóipari munkásának nagy ünnepe. Visszapillantást vetett a küzdelmes múltra, megállapítva, hogy a vendéglátóipari munkások követelései is csak a felszabadulás után valósultak meg.

Rámutatott ezután arra, hogy azokat a hatalmas eredményeket, amelyeket a vendéglátóipari munkások is élveznek, a leleplezett aljas kémbanda, Rajk és cinkostársai el akarták venni.

— Ezért — mondotta — mi vendéglátóipari munkások is hálásak vagyunk a Pártnak és Rákosi Mátyás elvtársnak, köszönjük, hogy 110 éves áldozatos harcunknak és a Szovjetunió felszabadító harcának eredményeit öberségével megvédte, mi is jó munkával és hűséggel viszonozzuk és a legszigorúbb büntetést kérjük az árulókra.

Beszéde után a Vendéglátóipari Munkások Szakszervezetének díszoklevelét nyujtotta át Tóth Ferenc és Szerp Gyula vendéglátóipari munkásoknak, akik 25 éve dolgoznak becsülettel és szorgalmasan szakmájukban.

A hatalmas lelkesedéssel fogadott jubileumi beszámoló után színvonalas kultúrműsorral folytatódott az ünnepség. A VAOSZ kultúrcsoportja nyitotta meg a műsort a Köztársasági Induló eléneklésével, majd énekszámok és szavalatok következtek. Kiemelkedett a műsorból Domonkai Kató két énekszáma, Horgos János szavalata, Somos Jenő éneke és a VAOSZ énekkarának számai. A Vendéglátóipari Munkások Szakszervezetének néhány tagja is szerepelt.

Összeállítási gondok a rangadó előtt

AZ UJHEGYIEK Nagymányokon tartottak edzőmérkőzést. A mérkőzés során több játékos sérülése kiújult. Igy Bárdosinak a hírek szerint a bokáján van porcleválása, Futó térdsérülése, Réfinek ugyancsak régi sérülése újult ki. Keszler sarkán gennyes seb keletkezett. Reinhold edző Keszler és Futóra számít. Bárdosi helyett valószínűleg Bezerédi játszik, míg Réfi helyére Gróf jöhet számításba. A nagymányoki balsikerű főpróba ellenére is vasárnap jó eredményt várnak.

A LOKOMOTIV kékkapus edzése jól sikerült, a játékosok feljövőben vannak. Meggyes egészséges, játszik a fedezetsorban, Baranyi balhátvéd lesz. Változás várható a csatársor jobboldalán.

A PBTC a második csapat ellen játszott. A csatársorban Berki és Karácsonyi játszott jól, rövid idő alatt hét gólt lőttek. Szombaton utaznak Pestre, ezidőszerint változatlan összeállításban a Dohánygyár elleni mérkőzésre.

* **A Pécsi MEFESZ** lemondta mindhárom labdarúgócsapatának vasárnapi mérkőzését.

* **Ökölvívás.** Vasárnap délután 5 órakor az MDP siklósi pártszervezetének székházában (Szabadság-út 30.) az Iparostanuló iskola új ökölvívó csapata a PAC Közüzem csapatával játszik barátságos mérkőzést.

* **Szombaton kezdődik Budapesten** az ezévi női kézilabda világbajnokság. Első nap a magyar—csehszlovák és osztrák—francia női mérkőzések, valamint a magyar—osztrák nemzetközi férfi mérkőzés kerül sorra.

* **Kerületi atlétikai verseny.** A PAC Közüzem atlétikai szakosztálya szombaton délután 4 órai kezdettel kerületi férfi és női atlétikai versenyt rendez a Tüzér-utcai pályán. A versenyen elindulnak a legjobb pécsi hölgy és férfi versenyzők. Súlydobásban elindul Söjtör József is.

* **Futballmérkőzés a KISOSZ—PASENVÉ** között a Pius sporttelepen ma délután fél 5 órakor. Felkérik Nébel, Muskát, Fischer Sztellár, Szabó, Holler, Bogdán, Perlaki, Turi, Győri, Szikszai, Turai, Nagy Henrich és Varga játékosokat, hogy háromnegyed 4 órakor a Tesülületben jelenjenek meg.

* **A PAC Közüzem úszói Debrecenben.** Szombaton és vasárnap Debrecenben rendezik meg a Szeged—Pécs—Debrecen hármas úszóviadal. Pécs színeit a PAC Közüzem csapata képviseli a nagy versenyen. A kék-sárga úszók már pénteken elutaztak húsz fönyi gárdával.

* **A vármegyei sportfelügyelőség** felhívja az MHK próbázók figyelmét, hogy szombaton délután 3 órakor úszó MHK próbázatás lesz a Balokány-fürdőben.

MNDSZ HIREK

Vasárnapi előadók beosztása a megyei MNDSZ nőnapokon, amelyek dél. után 3 órakor kezdődnek: Bedő Pálné Lányecsök, Rajczi Sándorné Dunaszekcső, Péter Etelka Majs, Fülöp Sarolta Sárok, Balázs H. Józsefné Nagynyárád, Nagy Gyuláné Ujpetre, Tubák Györgyné Bezedek, Vadon Antalné Ilocska, Felczán Andorné Villány, Hadas Jánosné Németbóly, Szalay Mária Németmárok, Szalontay Istvánné Kisnyárád, Szitás Jánosné Udvar, Fodor Ferencné Magyarbóly, Pintér Józsefné Virágos, Gregor Sándorné Ivánbattyán, Novákovics Antalné Püspökmárok, Fehér Jánosné Lippó, özv. Maurer Béláné Borjád, Noveczky Péterné Szűr. — Az itt beosztott előadók szombaton, 24-én délután 5 órakor az MNDSZ megyei titkárságán előadóértekezleten jelenjenek meg.

Rendkívüli csúcsvezetőségi ülés lesz 24-én 5 órakor az MNDSZ városi központban. Kérki az összes alapszervezetek ügyvezetőinek megjelenését is.

A siklósi külvárosi MNDSZ 24-én, este 8 órai kezdettel műsorral egybekötött Gorkij-estet rendez. Az aszszonytársakat és a kedves vendégeket szeretettel várják.

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF** cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21

ÜZEMI HIRADÓ

A KOMLÓI bányászok a munkafegyelem megszilárditásának az érdekében a notórius mulasztókat fegyelmi bizottság elé állítják, amely első igazolatlan mulasztás után megdorgálásban részesíti az illetőt. A második igazolatlan mulasztás után munkahelyváltozás, áthelyezés következik. A harmadik esetben a fegyelmi bizottság a munkavállalót kizárja és a sajtó útján nyilvánosságra hozza.

A ZSOLNAY-gyárban Dani Tibor és Csende István versenyszerződést kötöttek egymással. A szerződésben kötelezik magukat a normának legalább 105 százalékos teljesítésére, az általuk termelt porcellánáru óránkinti mennyiségének 24.84 kg-ról 26.08 kg-ra való emelésére, a selejt 20 százalékos leszorítására, ezenkívül a munkaidő teljes kihasználására, újítások és észszerűsítések állandó keresésére és megvalósítására. A gyárban rajtuk kívül eddig 9 versenyző pár kötött hasonló feltételekkel versenyszerződést.

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 22-én. 1. Mecsekszabolcs 102.8 százalék, 2. Pécsbányatelep 99.4 százalék, 3. Vasas 99.3 százalék. Havi átlag 100.8 százalék.

Szakszervezet

A SZAKSZERVEZETI TANÁCS megyebizottsága értesíti a nagypécsi összes ÜB és szakcsoport titkárokat, hogy 24-én, szombaton délután 3 órára hirdetett gyűlés helyett a pécsvárosi pártbizottságon 24-én délután 1 órára menjenek. Vidéki ÜB, szakcsoporti titkárok és összes megyei és városi káderesek a már megadott időben (24-én délután 3 órára) a Szakszervezeti székház nagytermében jelenjenek meg.

A szakszervezetek megyei oktatási bizottsága felhívja a megye összes üzemi és szakcsoporti oktatási felelősét, hogy 25-én, vasárnap délelőtt 9 órakor Pécsett a szakszervezeti székház nagytermében megyei oktatási értekezlet lesz, melyre az összes üzemi és szakcsoport oktatási felelősök megjelenni tartoznak. Az oktatási bizottság közli, hogy a vállalatvezetői tanfolyam anyag a tévesen meghirdetett 14.50 forint ártól eltérőleg 32 forintba kerül.

Élelmezési munkások 24-én, délután fél 6 órakor szakszervezeti napot tartanak. Minden elvtárs tartsa kötelességének a pontos megjelenést.

A fodrászmunkások vasárnap, 25-én délután 6 órakor a szakszervezeti székház nagytermében „Elmunkás kör" felsőfokú bemutatót, utána műsoros családi estet rendeznek. Belépődíj nincs.

Közellátás

A SZEPTEMBERI FINOMLISZT BEVÁLTÁSA

A közellátási hivatal közli a város lakosságával és finomliszt árusításával foglalkozó kereskedőkkel és sütőiparosokkal, hogy a most kiosztásra kerülő új finomlisztjegyek szeptember havi szelvényeit sem beváltásra felkínálni, sem beváltani nem szabad. A szeptemberi finomliszt fejadagot mindenki még a régi 69. számú, illetve 70. számú általános közellátási finomlisztszelvényeire válthatja be.

A Közellátási hivatal felhívja a sütőmestereket, hogy 26-án, hétfőn délután 2 órakor a városháza kisgyűlési termében feltétlenül jelenjenek meg.

Pártélet

A Budai II. pártszervezetben a tizedbizalmiak vasárnap délelőtt 9 órakor fontos ügyben jelenjenek meg.

Kereskedők hírei

Füszeresek lisztbefizetése a Kereskedők Testületében, hétfőn este 6 órától 8 óráig. Befizetők KISOSZ tagsági igazolványukat vigyék magukkal. A kereskedők a lisztjegy beváltó szelvényekkel a jegyek érvényességét követő hó 5. napjáig kötelesek a közellátási hivatalnál elszámolni. A lejárt lisztjegyekkel elszámolni nem lehet. A lisztjegyeket az e célra rendszeresített elszámoló lapon kell kitöltve benyujtani. A finom és főzőlisztet külön-külön elszámoló lapra kell felragasztani. A lisztjegyek egyes szelvényei csak abban a hónapban érvényesek, amelyekre szólnak. A szelvényeket a kereskedőknek kell levágnia a jegyről, előre levágott szelvényt beváltani nem szabad.

IRODÁNAK alkalmas 3—4 szobás helyiséget keres sürgősen. Mélyépítő NV. Címeket 4512 számra a kiadóba.

KOCSMA. Nagyközségben, gazdálkodásra alkalmas, 1400 négyszögöl gyümölcsöskerttel. Egész átvehető. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4511)

Az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat

KOCSMÁJA

a benne lévő mészárszékkel és egyéb tartozékaival, valamint a kocsmához tartozó kerttel és 1 kat. hold szántófölddel 1949. évi szeptember hó 25-én délután 2 órakor az Egyházasharaszti Legeltetési Társulat tanácstermében 1950. évi január hó 1-től 3 évre bérbe lesz adva, nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár 30 q búza, bánatpénz 500.— forint.

Vidéki árverezők újkeletű vagyoni és erkölcsi bizonyítványt tartoznak bemutatni. Egyéb felvilágosítás a társulat elnökénél tudható meg.

Egyházasharaszti Legeltetési Társulat.

Világvevők! 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok beváltó helye

VESZEK egy duplaajtót és befelényíló ablakot tokkal. Perczel-utca 33. Klein.

HÁZAT vennék beköltözhető lakással. Cím Lánc-utca 6. varroda. (4533)

KISEBB raktárt irodahelyiséggel azonnalra keresünk. Lehetőleg a vasút környékén. Cím: Rákóczi-út 39/d. I. emelet 3. ajtó. (4534)

KERESEK társat terménykereskedéshez. 2—3000 forint tőkével, a kamat természetbeni részesedés. Leveleket „Kukorica 4544" jeligére a kiadóba kérek.

CSALÁDI HÁZ, hall, kettőszoba, fürdőszoba stb. gazdasági épületek, gyümölcsös, szőlőlugas, — lakás átvehető. Eladja: Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4543)

GAZDASÁGI HÁZ eladó, elsőrendűen felszerelt épületekkel és nagy telekkel, beköltözhető. Cím: 4525 szám alatt a kiadóban.

CSERÉLNÉM olcsóbérű, belvárosi modern garzónlakásomat 2 szoba, összkomfortosért. Cím 4524 szám alatt a kiadóban.

2—3 SZOBÁS, összkomfortos lakást keresek. Cím: 4528 szám alatt a kiadóban.

Hirdessen Birónál
PÉCS, KOSSUTH-TÉR 1. SZÁM.
Telefon: 11-06.
Ugynökőm nincs!

SZŐLŐOLTVÁNYT, gyökeres veszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.300)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól
hetenként jelenik még.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.

A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelentetése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben elevenen él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl, majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.

Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 223. SZÁM — ARA 60 FILLÉR — VASÁRNAP, 1949 SZEPTEMBER 25

Baranya ifjúságának legjobbjai jelentkeznek a tiszti képző iskolára

Mekényes az első a begyűjtési versenyben

Több mint 7000 forint jutalmat osztottak ki a Zsolnay-gyárban

A NÉPBÍRÓSÁG ITÉLETE:

Rajk, Szőnyi, Szalai halál,

Brankov, Justus életfogytiglani, Ognyenovics kilenc évi fegyház

Pálffy és Korondy ügyét katonai bírósághoz tették át

Elhangzott az ítélet Rajk és bitang bandája felett. Milliók figyelme fordult a tárgyalóterem, a bírói emelvény felé. Vajjon elégtételt kap-e a dolgozó nép, amely ellen összeesküdtek? Levelek, táviratok és határozatok százezrei követelték a legkeményebb büntetést a kémekre, árulókra és gyilkosokra. És most, amikor az ítélet elhangzott, a feszültség után mély sóhajtás hagyja el milliók ajkát. Elégtételt kaptunk! Elégtételt kapott a dolgozó nép, amely ezerévi rabság után olyan áldozatos szeretettel csüng szabadságán és rendíthetetlen elszántsággal építi a maga boldog, szocialista országát.

A Népbíróság igazságos ítéletében a nép ökle sujtott le az imperialista hitvány eszközeire, szétzúzta őket mielőtt még pokoli terveik megvalósításához foghattak volna. A győzelem és a megnyugvás érzésével fogadja népünk ezt az ítéletet. Legyen ez az ítélet elrettentő figyelmeztetés mindenki számára: aki dolgozó népünk uralma ellen tör, azt elsöpörjük útunkból, szétzuzzuk alávaló terveit. A hazaárulókra halál vár!

Az ítélet kioltja a főcinkosok életét és örökre becsukja a börtönajtót más cinkosok után. A nép ítélete azt a sorsot juttatta nekik, amit bőségesen kiérdemeltek. De az ítéletben rejlő figyelmeztetés szól azoknak is, akiket a magyar nép lesujtó ökle nem érhet el. Szól azoknak is, akik ezeken a hitvány eszközökön keresztül törtek népünk békéjére és boldogságára. Tudják meg a Wall-Street urai, a világot leigázni akaró kapitalizmus képviselői és szennyes európai bérencei, hogy szabad országunk békéje és szocialista vívmányai nem könnyen megszerezhető árucikkek. Ha az ítélet nem is sujthatott le rájuk, de megsemmisítette terveiket és pórére vetkőztetve, egész aljasságukban mutatja meg őket a világnak. És az ítéletben lássák meg azt a jövőt is, ami rájuk vár, mert a gyilkosok, az árulók felett előbb-utóbb minden nép ítélni fog!

A magyar nép válaszolt. De az ítéletet követi a mindennapos válasz a termelés frontján. Az áldozatkész, öntudatos munka, a forró ragaszkodás ahhoz, amit az összeesküvők meg akartak semmisíteni: a Népköztársasághoz, a dolgozó nép uralmához, a három és ötéves tervhez, szabadságunkhoz, békénkhez, Pártunkhoz.

A Magyar Népköztársaság nevében!

A népbíróság különtanácsa szombaton hirdetett ítéletet Rajk László és társai bűnügyében. A különtanács tagjai: dr. Jankó Péter tanácselnök vezetésével háromnegyed 10 órakor vonultak be a terembe. A vádlottak és a hallgatóság felállnak helyükről.

Elnök: Kifogom hirdetni a népbíróság különtanácsának Rajk László és társai ellen indított bűnügyben hozott ítéletét.

„A Magyar Népköztársaság nevében! A budapesti népbíróságnak az 1946. évi VII. t.-c. 11. §-ának rendelkezéséhez képest alakult különtanácsa az 1949 szeptember 16, 17, 19, 20, 21. és 22. napján tartott nyilvános főtárgyalás alapján Rajk László és társa bűnügyében meghozta a következő

ITÉLETET:

A Népbíróság különtanácsa bűnösnek mondja ki

RAJK LÁSZLÓ (anyakönyvi kivonat szerint Rájk László) 40 éves, székelyudvarhelyi születésű budapesti lakost, magyar állampolgár, tanár, volt magyar külügyminiszter, nős, állítása szerint vagyontalan vádlottat, aki 1949 május 30. óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van, a népbírósági rendelet 15. § 5. pontában meghatározott egyrendbeli folytatólagosan elkövetett népellenes bűntettben,

az 1930. évi III. t.-c. 60. § 2. pontban meghatározott, a 61. § 3. bekezdése szerint büntetendő, egyrendbeli folytatólagosan elkövetett bűntettben és

az 1946. évi VII. t.-c. 1. §: 1. bekezdésében meghatározott bűntettben;

BRANKOV LÁZÁR 37 éves, straljbecsejei születésű, budapesti lakos, jugoszláv állampolgár, volt jugoszláv követségi tanácsos, nőtlen, állítása szerint vagyontalan vádlottat, aki 1949 július 19. óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van,

az 1930. évi III. t.-c. 60. § 1. és 3. pontjában meghatározott a 61. § 3 bekezdése szerint büntetendő egy rendbeli folytatólagosan elkövetett bűntettben,

az 1946. évi VII. t.-c. 1. § 1. bekezdésében meghatározott bűntettben és mint a Btk 69. § 2. pontja szerinti bűnsegédi bűnrészest a Btk 278. §-ában meghatározott gyilkosság bűntettében;

DR. SZÖNYI TIBOR, (1945. előtt Hoffmann Tibor) 45 éves budapesti születésű és lakos magyar állampolgár, orvos, nős, állítása szerint vagyontalan vádlottat, az 1949. május 18-a óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van,

az 1930. évi III. t.-c. 60. § 3. pontban meghatározott, a 61. § 3. bekezdése szerint minősülő egyrendbeli folytatólagosan elkövetett bűntettben és

az 1946. évi VIII. t.-c. 1. § 1. bekezdésében meghatározott bűntettben;

SZALAI ANDRÁS (1945. előtt Laendl Ervin) 32 éves pécsi születésű budapesti lakos, magyar állampolgár, magántisztviselő, nős, állítása szerint vagyontalan vádlottat, az 1949 május 18. óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van,

a népbírósági rendelet 15. § 5. pontban meghatározott egyrendbeli folytatólagosan elkövetett népellenes bűntettben,

az 1930. évi III. t.-c. 60. § 3. pontjában meghatározott a 61. § 3. bekezdése szerint büntetendő egyrendbeli folytatólagosan elkövetett és az 1946. évi VII. t.-c. 1. § 1. bekezdésében meghatározott bűntettben,

OGNYENOVICS MILÁN 33 éves, sároki születésű, budapesti lakos, magyar állampolgár, magántisztviselő, nős, állítása szerint vagyontalan vádlottat, aki 1949. július 5-e óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van,

az 1930. évi III. t.-c. 60 § 3. pontban meghatározott, a 61. § 1. bekezdése szerint büntetendő bűntettben,

JUSTUS PÁL 41 éves pécsi születésű, budapesti lakos, magyar állampolgár, a Központi Híradó volt alelnöke, nős, állítása szerint vagyontalan vádlottat, aki 1949. június 18 óta rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban van,

a népbírósági rendelet 15. § 5. pontban meghatározott egyrendbeli folytatólagosan elkövetett népellenes bűntettben,

az 1930. évi III. t.-c. 60. § 3. pontban meghatározott, a 61. § 3. bekezdése szerint büntetendő, egyrendbeli folytatólagosan elkövetett bűntettben és

az 1946. évi VII. t.-c. 1. § 1. bekezdésben meghatározott bűntettben,

A NÉPBIRÓSÁG KÜLÖNTANÁCSA EZÉRT FŐBÜNTETÉSKÉNT:

RAJK LÁSZLÓ vádlottat a Népbírósági novella 11. §. az 1930. évi III. t.-c. 61. § 3. bekezdése és az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 1. bekezdés, a Btk. 93 §-a alapján, a Btk. 90. § alkalmazásával összbüntetésül halálra,

BRANKOV LÁZÁR vádlottat az 1930. évi III. t.-c. 61. § 3. bekezdés, az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 1. bekezdés, a Btk. 278, 72, 66, a Btk. 96. § alapján, a Btk. 91. § alkalmazásával összbüntetésül életfogytiglani fegyházra,

DR. SZÖNYI TIBOR vádlottat az 1930. évi III. t.-c. 61. § 3. bekezdés, az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 1. bekezdés, a Btk. 96. § alapján, a Btk. 90 § alkalmazásával összbüntetésül halálra,

SZALAI ANDRÁS vádlottat a népbírósági novella 11. §, az 1930. évi III. t.-c. 61. § 3. bekezdés, az 1946. évi VII. t.-c. 10 § 1. bekezdése, a Btk. 96. §-a alapján a Btk. 90. § alkalmazásával összbüntetésül halálra,

OGNYENOVICS MILÁN vádlottat, az 1930. évi III. t.-c. 61. § 1. bekezdése alapján a Btk. 92. § alkalmazásával kilenc évi fegyházra,

JUSTUS PÁL vádlottat a népbírósági novella 11. §, az 1930. évi III. t.-c. 61. §. 3. bekezdés, az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 1. bekezdés, a Btk. 96 § alapján, a Btk. 91. § alkalmazásával összbüntetésül életfogytiglani fegyházra ítéli.

Ezen felül mellékbüntetésként:

Rajk László, Szalai András és Justus Pál vádlottakkal szemben a Nbnov. 1 §, az 1930. évi III. t.-c. 70 § és az 1946. évi VII t.-c. 10. § 5. bekezdése alapján,

Brankov Lázár vádlottal szemben az 1930. évi III. t.-c. 70. §, az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 5. bekezdése, a Btk. 289. § alapján,

Dr. Szőnyi Tibor vádlottal szemben az 1930. évi III. t.-c. 70. §, az 1946. évi VII. t.-c. 10. § 5. bekezdése alapján,

Ognyenovics Milán vádlottal szemben pedig az 1930. évi III. t.-c. 70. § alapján politikai jogaik gyakorlásának 10 évi felfüggesztését, ugyanilyen tartamú hivatalvesztést, úgyszintén feltalálható vagyonuk egészbeni elkobzását állapítja meg.

A különtanács a szabadságvesztés büntetésből Brankov Lázárt illetően 2 hónap 2 napot (kettő hónap, kettő napot.) Ognyenovics Milánt illetőleg 2 hónap 16 napot (kettő hónap tizenhat napot), Justus Pált illetően 3 hónapot és 2 napot (három hónapot és két napot) a nevezettek által a rendőrhatósági őrizetben, illetve előzetes letartóztatásban töltött idővel a Btk. 94. § és a II. Nbnov. 2. § 2. bekezdés alapján kiérdemeltnek vesz.

A különtanács PÁLFFY GYÖRGY és KORONDY BÉLA vádlottak ellen emelt vád tárgyában megállapítja hatáskörének hiányát, ennek eredményeként nevezettek ügyét elkülönítve, azt az illetékes katonai bíróság elé utasítja (Bp. 263. §, illetve 111. §.)

INDOKOLÁS:

A részletes tényállást, épp úgy mint annak tüzetes jogi és politikai méltatását az ítélet nyolc napon belül elkészülő írásos indokolás fogja tartalmazni. A különtanács ezidőszerint vázlatosan csupán a következőket emeli ki:

Rajk László, Szalai András és Justus Pál a forradalmi munkásmozgalomban aljas módon befurakodván, a népellenes Horthy-rendszer politikai rendőrségének besugói és provokátoraivá lettek,

a munkásmozgalomnak úgy személyileg, mint célkitűzései megvalósításában igen súlyos károkat okoztak.

A régi népellenes, fasiszta rendszernek lett besugói, provokátori szolgálataikat még olyan időpontban is teljesítették, hogy a folytatólagos cselekmény régebbi részleteinek elévüléséről sem lehet szó. Ehhez képest nevezett vádlottak bűnösségét a Nbr. 15. § 5. pontjában meghatározott népellenes bűntettben való, a váddal egyező megállapítása indokolt.

Ezzel jogi egységben állapította meg a különtanács Rajk László és Szalai András vádlottak bűnösségét a Nbr. 13. §. 4. pont, illetve 11. §. 5. pont szerint minősített cselekmények alapján is. Beigazolást nyert, hogy Rajk László az őt a magyar politikai rendőrségtől kapott megbízásra való hivatkozás mellett, a vernetii táborban felkereső Gestapo-tiszt segítségével jutott haza Magyarországra, ami — mint a fasiszta politikai rendőrség részére való további besúgásokat lehetővé tenni hivatott tény — a Nbr. 15. §. 5. pont szerinti büntett jogi egységébe olvasztandó.

Beigazolást nyert továbbá, hogy Szalai András az általa elárult

politikai foglyok kivégzéséhez besugásával hozzájárult.

Az állam érdekét súlyosan sértették

A megállapított tényállás szerint Rajk László, dr. Szőnyi Tibor, Szalai András és Justus Pál a magukat különböző módon, főként diplomáciai megbízatással álcázó jugoszláv és amerikai, sőt részben francia hírszerző szervek részére

külön-külön, egységes akarat-elhatározással, folytatólagosan, nagyszámú államtitkot szolgáltattak ki.

Ekként nevezett vádlottak cselekményének célja, hogy a titok idegen állam hatóságának jusson tudomására, már magából a cselekményből nyilvánvaló. A tényállásban megállapított vonatkozású államtitkoknak tartalmából és a kémszolgálatot teljesítő személyek jelentőségéből nyilvánvaló, hogy

az állam érdekét súlyosan sértették.

Minthogy pedig a szóbanlévő vádlottak cselekményüket vagy saját közszolgálati állásuk vagy más személy közszolgálati állásának, tehát „közszolgálati állának felhasználás'val" követ ék el, az 1930. évi III. t. c. 61. §. 3. bekezdése szerinti minősítése volt a váddal egyezően alkalmazandó.

A most mondottak vonatkoznak megfelelően Brankov Lázár vádlott cselekményére is — azzal az eltéréssel, hogy részéről az 1930. évi III. t. c. 61. §. 3. bekezdés szerint minősülő bűncselekmény az esetek nagyobb részében

már a titoknak jogosulatlanul való megszerzésével, függetlenül tehát a titok továbbadásától, megvalósult.

Ezért a különtanács Brankov Lázár bűnösségének e részben való megállapításánál az 1930. évi III. t. c. 60. §. 3. pont mellett az 1. pontra is hivatkozott.

Az Ognyenovics Milán által kiszolgáltatott adatok — már relatív értelmében, az azokat megszerző tényezők magyar államellenes szándékára figyelemben, az azokat megszerző tényezők tendők, mégis a magyar állam érdekeinek az 1930. évi III. t. c. 61. §. 3., sőt 2. bekezdés szerint minősüléséhez is szükséges, súlyos fokban veszélyeztetésére a különtanács megítélése szerint e titkok kiszolgáltatása alkalmas nem lehetett. Ezért a különtanács Ognyenovics Milán cselekményét a vádtól eltérőleg az 1930. évi III. t. c. 61. §-ának csupán 1. bekezdése szerint minősítette.

Véres, fasiszta terror előkészítése

A megállapított tényállás szerint annak ugyancsak az írásbeli indokolásra tartozó részleteiben Rajk László, Brankov Lázár, dr. Szőnyi Tibor, Szalai András és Justus Pál

résztvevői és elősegítői voltak az imperialista erőtényezők világszerte folyó azon közös célú szervezkedésének, amely szervezkedés a földkerekség haladó erőtényezői törekvéseinek akadályozására, elért eredményeinek megsemmisítésére, új háború előkészítésére irányult.

A vádlottak együttműködő szövetségesei voltak a jelenlegi jugoszláv népellenes, fasiszta terrort alkalmazó Titoklikknek, az imperialista háborús uszítók rohamcsapatának.

Ez a szervezkedés a maga egészében a vádlottakon keresztül, a vádlottak nyílt megvallása szerint, de a tényekből is bizonyossággal következtethetően akár nyíltan, akár burkolt formában, támadóan az emberi haladás, a demokrácia és a szocializmus magyarországi eredményeit, a feudalizmus felszámolását, az ipari és kereskedelmi államosítást, a nők egyenjogúsítását, a valóságos népuralom megteremtését vette célba, fenyegető megsemmisítéssel s ugyanakkor

véres, fasiszta terrort készített elő a dolgozó nép ellen.

Nem volt kétséges a különtanács előtt, hogy Rajk Lászlónak, Brankov Lázárnak, dr. Szőnyi Tibornak, Szalai Andrásnak és Justus Pálnak részvétele a szervezkedésben egyaránt vezető jellegű. A főtárgyalás során kétségtelenül beigazolódott, hogy a vádlottak által kifejtett, imént tárgyait kémtevé-

kenység is a demokratikus államrend megdöntésére irányuló céltudatos szervezkedésnek egyik részlege.

Moics Milos meggyilkolásával kapcsolatban a megállapított tényállás alapulvételével Brankov Lázár cselekménye a vádtól eltérőleg a Btk. 278. §-ban meghatározott gyilkosság bűntettében való bűnsegédi bűnrészességként volt minősíthető, miután Boarov Zsivkora azt a lelki ráhatást, amely nélkül nevezett a gyilkosságot el nem követte volna, Mrazovics követ fejtette ki, Brankov Lázár tényként megállapított közreműködése pedig nem mint felbujtás, hanem csak mint Boarov Zsivkov szándékát erősítő, cselekményét könnyítő bűnsegédi bűnrészesség jelentkezik, amely mellett a szándék előre megfontoltsága azonban változatlanul marad.

Súlyosbító körülmények

A bűntetés kiszabásánál a különtanács Rajk László, Brankov Lázár, dr. Szőnyi Tibor, Szalai András és Justus Pál terhére egyaránt

súlyosbító körülményként értékelte kémtevékenységüknek kiterjedt folytatólagosságát, cselekményeiknek rendkívüli tárgyi súlyát, amelylyel a magyar népnek és egyben az egész haladó emberiségnek, a Szovjetunió vezette béketábornak érdekeit, magát az emberi haladást alapjaiban, súlyosan, közvetlenül veszélyeztették.

Rajk László és dr. Szőnyi Tibor cselekményének ezirányú rendkívüli tárgyi súlyát fokozottan kiemeli az a körülmény, hogy ők cselekményük keretében a magyar nép érdekeit leghűségesebben képviselő és ez érdekek érvényesülését egyben a leghatásosabban biztosító, általuk jól meglátott kormányférfiaknak orvgyilkos módon életükre törtek.

Súlyosbító körülmény a szóban levő vádlottak terhére a különkülön is halálbüntetés alá eső cselekmények halmazata.

Rajk László, Szőnyi Tibor, Szalai András és Justus Pál cselekményének tárgyi súlyát és alanyi bűnösségének fokát egyaránt jelentős mértékben emeli az a körülmény, hogy saját népünknek érdekei ellenére, amely őket bizalmába fogadta, magas pozíciókba helyezte, széles hatáskörhöz juttatta,

a nép bizalmával aljasul visszaélve, a külföldi imperialista erőkkel szövetkeztek s az új hazát építő, dolgozó magyar népet eddigi munkája eredményének rombadöntésével, a magyar nemzeti és állami függetlenség megsemmisítésével az imperialista erők rabszolgaságába kívánták taszítani.

Végül Rajk László, Szalai András és Justus Pál terhére súlyosbító körülmény a terhükre fennálló többszörös halmazat és a Nbr. 15. §. 5. pontjában meghatározott bűntett folytatólagossága is.

Rajk, Szőnyi, Szalai részére nincs enyhítő körülmény

Mindezen rendkívüli súlyosbító körülmények mellett a különtanács Rajk László, dr. Szőnyi Tibor és Szalai András javára

enyhítő körülményt nem észlelt.

Általában nem értékelhette vádlottak javára enyhítőként ténybeli beismerésüket és bűnösségük elismerését sem. Ez utóbbi ugyanis

távolról sem mutatott, annak minden szóbeli hangoztatása mellett sem, a különtanács megítélése szerint őszinte, töredelmes megbánást.

Ilyen megbánásnak egyes vádlottak részéről történő hangoztatása a különtanácsra inkább a legsúlyosabb büntetéstől való félelem benyomását tette. Ami pedig a vádlottak ténybeli beismerését illeti, egy-egy vádlott ténybeli beismerésének a rendkívül nagyszámú egyéb terhelő adat mellett számbavehető, felderítő hatás nem tulajdonítható.

Nem enyhítő körülmény az sem, hogy Rajk László, Szalai András és Justus Pál akaratelhatározását becstelen, a forradalmi munkásmozgalmat eláruló multjuknak a jugoszláv kormánykörök által felfedésétől való félelem is befolyásolta. E befolyásoltságnak enyhítő hatását ugyanis teljes egészében lerontja az a körülmény, hogy

ilyen becstelen mult után annak elhallgatásával a forradalmi munkásmozgalomban ismét vezető szerepet vállalni merészeltek, amivel egyben lehetőséget adtak arra, hogy a magyar nép ellenségei őket érdekei ellenére felhasználják.

Brankov Lázár vádlott javára a különtanács alanyi bűnösségének fokát érintő bizonyos fokig enyhítő körülménynek látta, hogy tőle, mint idegen állampolgártól a magyar nép érdekeinek tiszteletbentartása viszonylagosan lényegesen kisebb mértékben volt elvárható, mint magyar állampolgár vádlottársaitól.

Saját népe érdekeinek elárulása miatti felelősségre vonása pedig elsősorban saját népére tartozik.

Ehhez képest javára enyhítő körülménynek kellett tekinteni akaratelhatározásának saját felettes kormányhatósága utasításai által való erős motiváltságát is.

Justus Pál javára részben enyhítő körülmény, hogy az általa kiszolgáltatott titkok tartalmukban viszonylagosan kisebb súlyúak, úgyszintén az, hogy az általa vezetett szervezkedés a Rajk által vezetett csoporttal való, ha csak ideiglenes elszigeteltségénél, szervezeti lazaságánál fogva viszonylagosan ugyancsak kisebbfokú veszélyességet, tárgyi súlyt mutat.

A népbíróság hivatása a nép érdekeinek védelme

Mindezeknél fogva a különtanács

a Rajk Lászlóval, dr. Szőnyi Tiborral és Szalai Andrással szemben kiszabott halálbüntetést illetően a legcsekélyebb kétsége sem lehetett.

Brankov Lázárral és Justus Pállal szemben azonban a BTK. 91. §. alkalmazását indokoltnak látva, nevezettek büntetését életfogytiglani fegyházban állapította meg.

Ognyenovics Milán terhére súlyosbító körülmény, hogy cselekményét politikailag különösen kiéleződött helyzetben követte el. Igen jelentős enyhítő hatást kell viszont tulajdonítani akaratelhatározása erős motiváltságának és a kiszolgáltatott adatok viszonylag kisebb jelentőségének. Ennek megfelelően a különtanács javára a Btk 92. §-át, ha csak kisebb mértékben is, alkalmazandónak találta.

Rámutatott végezetül a különtanács, hogy a kiszabott büntetések nemcsak a bűnösségi körülmények jogi értékelésének felelnek meg, hanem

összhangban állanak a magyar nép egészséges jogérzékével is.

A dolgozó nép, a szocializmus útján haladó magyar nép, a demokrácia, tehát önnön ellenségeinek teljes ártalmatlanná tételét, saját építőmunkájának, nemzeti szabadságának, az ország békéjének védelmét követeli az idegen imperialista zsoldban álló összeesküvőkkel és kémekkel szemben. A népbíróság hivatása a nép érdekeinek, a Népköztársaságnak védelme.

A különtanács ítéletét abban a biztos tudatban hozta meg, hogy feladatát: a nép érdekeinek szolgálatát és védelmét teljesítette.

Az ítélet a NOT elé kerül

Ezután dr. Alapi Gyula népügyész szólalt fel és jogorvoslattal élt az ítélet ellen. Rajk László, Szalai András és Ognyenovics Milán ítéletével kapcsolatban a vádtól eltérő minősítés miatt, Justus Pál és Ognyenovics esetében halálbüntetés kiszabása, illetve a kiszabott szabadságvesztés büntetés súlyosbítása végett.

A népügyész után az elítéltek védői szólaltak fel az ítélet enyhítéséért. Egyben kérték a NOT-nál szóbeli tárgyalás kitűzését.

Az ítéletnek Pálffy György és Korondy Béla vádlottakkal szemben a hatáskört leszállító rendelkezéseit, amelyeknek alapján a népbíróság ügyüket illetékes katonai bíróság elé utasította, mind a népügyész, mind a védők tudomásul vették.

Elnök: A népbíróság különtanácsa az ítéletnek Pálffy György és Korondy Béla személyére vonatkozóan áttételt rendelő rendelkezését jogerősnek nyilvánítja és ehhez képest az iratoknak a vádlottak személyére vonatkozó részét az illetékes katonai bírósághoz átteni rendeli.

A vád és védelem részéről bejelentett jogorvoslatokat a különtanács elfogadja és

az iratokat a Népbíróságok Országos Tanácsához felterjeszteni rendeli.

Egyben elrendeli az ítéletnek Rajk László, Brankov Lázár, Szőnyi Tibor, Szalai András, Ognyenovics Milán és Justus Pál védői részére való kézbesítését és megengedi, hogy az indoklásra nyitva álló határidő a kézbesítéstől számíttassék. E határidőnek elteltéig azonban az irafoknak a Népbíróságok Országos Tanácsához való felterjesztése halasztást szenvedni nem fog.

A vádlottak enyhítésért fellebbeztek

Ezután az elnök kérdést intézett a vádlottakhoz, hogy kívánnak-e az ítélettel szemben jogorvoslattal élni. Miután

a vádlottak enyhítésért fellebbeztek,

az elnök az irafoknak a Népbíróságok Országos Tanácsához való felterjesztését, a vádlottak által bejelentett perorvoslatok vonatkozásában is elrendelte.

Ezután a népbíróságok különtanácsa a népügyész külön indítványára Rajk László, Brankov Lázár, Szőnyi Tibor, Szalai András, Ognyenovics Milán és Justus Pál vádlottak előzetes letartóztatását a Btk. 330. §-ának rendelkezéséhez képest meghosszabbította. Ugyancsak elrendelte Pálffy Györgynek és Korondy Bélának az illetékes katonai bírósághoz való átkísértetését.

Ezután az elnök a tárgyalást berekesztette.

Megélénkültek a harcok Görögországban

A Szabad Görög Rádió jelenti: Epirusban a görög demokratikus hadsereg egységei Kasszidiári vidékén megtámadtak két monarcho-fasiszta századot. Az ellenség heves küzdelem után kénytelen volt állásait kiüríteni. A monarcho-fasiszták a harc közben egy foglyul ejtett sebesült szabadságharcost szörnyű kínzások után meggyilkolták.

Evvia szigetén a szabadságharcosok hátrálásra késztették a monarcho-fasisztákat, akik súlyos veszteségeket szenvedtek.

Szombaton délután bonyolították le Győrött Győr város atlétikai bajnokságainak első részét. A versenyen a 100-méteres női síkfutásban Horváth (Pécsi VSK) harmadik lett 15.5 mp idejével.

Október 2-tól új menetrend lép életbe a MÁV-nál

Az államvasutak vezérigazgatósága közli, hogy az államvasutak vonalain október 2-án új menetrend lép életbe.

A Hivatalos Menetrendkönyv téli kiadása szeptember 30-án jelenik meg.

Cannon belgrádi amerikai nagykövet titkos megbeszélései Titoval

A „Der Abend" című bécsi lap trieszti jelentése szerint titkos amerikai—jugoszláv tanácskozások folytak az adriai szigetek egyikén. A tárgyaláson Tito és bandájának több tagja vett részt. Amerikai részről — amerikai tisztek társaságában — jelen volt Cannon belgrádi amerikai nagykövet. Az amerikai—jugoszláv megbeszélésekről írja az Abend — Adria-tengeri amerikai támaszpontok felállításáról volt szó. Tito biztosította az amerikai követet, hogy a „kérdést" az Egyesült Államok megelégedésére fogja elintézni.

Megkezdődtek Budapesten a kézilabda világbajnokság küzdelmei

Szombaton délután az Előre Sport-utcai pályáján ünnepélyes keretek között nyitották meg az idei kézilabda világbajnokságí versenyeket.

Az ünnepélyes felvonulás után Drabos Lajos, az országgyűlés elnöke üdvözölte a külföldi versenyzőket. — Megtiszteltetés számunkra — mondotta — hogy alig egy hónappal a főiskolai világbajnokság befejezése után ismét ilyen hatalmas sportesemény színhelye lehet a magyar főváros. Ezeken a találkozókon is igyekszünk a népek közötti baráti kapcsolatokat kimélyíteni, mert legfőbb célunk a béke megszilárdítása. Köszönettel tartozunk az MDP-nek és nagy vezérének, Rákosi Mátyásnak, hogy minden támogatást megadott a világbajnokság sikeres megrendezéséhez.

Ezután került sor Magyarország és Ausztria női válogatott csapatainak találkozására. A magyar csapat győzött 7:2 (3:1) arányban.

A Magyarország—Ausztria közötti férfi válogatott mérkőzést szintén a magyar csapat nyerte 11:6 (5:1) arányban.

Csehszlovákia női csapata 4:2 (4:1) arányban győzte le a francia női csapatot.

CSAK EGY MONDAT

Moszkvából szovjet küldöttség utazott Tiranába az Albán—Szovjet Társaság kultúrhónapjának ünnepségeire.

A román hivatalos lap közli, hogy Theodor Iordachescut saját kérelmére felmentették építésügyi miniszteri tisztsége alól és helyébe Leontin Salajan eddigi helyettes egészségügyi minisztert nevezték ki. Avram Bunaciu igazságügyminisztert az állami ellenőrző bizottság elnökévé nevezték ki és helyébe Stelian Miculescut nevezték ki igazságügyminiszterré.

A Daily Warker közli, hogy Skóciában már 19 bányára terjed ki a sztrájk.

Tasko Nako albán földművelésügyi miniszter vezetésével 38 tagú albán parasztküldöttség érkezett Moszkvába, hogy tanulmányozza a szovjet mezőgazdasági életet.

A Newyork Post értesülése szerint Johnson amerikai nemzetvédelmi miniszter Madridba készül, hogy megbeszélést folytasson Francoval.

A japán lapok egyöntetűen hangsúlyozzák a Kínai Népi Köztársaság kormányalakításáról szóló bejelentés nagy fontosságát. Minden vezércikk, hangsúlyozza, hogy a történelemben most először lesz Japánnak olyan nagy szomszédja, amelyet a Szovjetunió támogat. Rámutatnak arra, hogy a felszabadult Kína példája elősegíti a többi ázsiai ország felszabadulását is.

Berlin nyugati övezetében a munkanélküliek száma, naponként átlag ezerrel növekszik. Szeptember 15-én számuk 238.937 volt.

A női kézilabda világbajnokságra megérkezett Budapestre a francia és osztrák kézilabdázó csapat.

Hétfőn megjelenik „Rajk és társai a népbíróság előtt" című

„Kék könyv",

amely tartalmazza az összeesküvő kémbanda tárgyalásának anyagát

a vádirattól az ítéletig

Leleplezi a nyugati imperialisták és Tito zsoldjában álló népellenes gonosztevők aljas összeesküvését, amellyel a Magyar Népköztársaságot, a dolgozó nép államát, akarták elpusztítani.

Mindenki olvassa el!

Szikra kiadás. Kapható minden könyvesboltban, IBUSZ-pavillonokban, ujságárusnál, MDP pártszervezeteknél és üzemi Szikra-lerakatoknál.

A Szovjetunió a békéért harcol, de nem fél a fenyegetésektől és a háborús uszítók csapására csapással felel

— Idézte Sztálin szavait Visinszkij az ENSZ közgyűlésén elmondott nagyhatású beszédében

A TASZ jelenti Newyorkból:

Az Egyesült Nemzetek közgyűlésének pénteki ülése a szovjet küldött beszéde iránt megnyilvánuló hatalmas érdeklődés légkörében nyílt meg. A közgyűlésen hagyománnyá vált, hogy

az egész világ népeinek legéletbevágóbb, legfontosabb kérdéseit a Szovjetunió terjeszti az Egyesült Nemzetek és az egész világ elé.

Ez nem véletlen, mert a nagy szocialista állam politikája a dolgozó emberiség érdekeinek védelmére, a népek békéjének megvédésére irányul az imperialista államok merényleteivel szemben. Éppen a Szovjetunió szállt határozottan szembe az Egyesült Államok és Anglia kormányának fegyverkezési versenygésére irányuló politikájával, amikor azt javasolta, hogy

gyakorlatban lássanak a fegyverek csökkentéséhez.

Meg kell teremteni a népek együttműködését

A Szovjetunió bátran és férfiasan szembehelyezkedett azokkal az új háborúra uszító, emberevőkhöz méltó felhívásokkal, amelyek az Egyesült Államokból, a bűnös világuralmi tervek e fészkéből származnak. A szocializmus nagy hazája

elsőnek javasolta az atombomba a támadó fegyver eltiltását,

amelyet az amerikai világuralomra törekvők zsarolása használnak a kis országokkal szemben.

A Szovjetunió határozottan elleneszte és ellenzi az Egyesült Államok és Nagybritannia kísérleteit, hogy aláaknázzák az Egyesült Nemzetek Szervezetét és támadó csoportosulásokkal helyettesítsék azt. A Szovjetunió következetesen és kitartóan leleplezi ezeket a kísérleteket

és harcol a népek közötti együttműködésért.

Az ülésterem üres volt az amerikai külügyminiszter és más küldöttek szintelen és lényegében üres felszólalása alatt, pénteken azonban zsúfolásig megtelt arra a hírre, hogy Visinszkij beszél.

Nagy taps fogadja Visinszkijt

A szónoki emelvényre lépő Visinszkijt hosszantartó taps fogadta. A szovjet küldöttség vezetőjének világos érvekkel alátámasztott és a nemzetközi együttműködés angol-amerikai ellenzőinek politikáját mélyrehatóan elemző beszédét

a küldöttek nagy figyelemmel hallgatták végig és gyakori tapssal szakították meg.

A maró gúnnyal telt szigorú rendreutasítás, amellyel magát a Szovjetunió ellen arcátlan rágalmakra elragadtatott Kuomintang küldöttet illette, sok küldöttnél lelkes tapsot, az amerikai és brit küldöttségnél pedig szemmel látható zavart váltott ki. Az amerikai és az angol küldöttség tagjai ugyanis gyakran elferdítésekhez folyamodnak abbeli kísérleteikben, hogy

hamis és képtelen vádakat hozzanak fel a Szovjetunió ellen.

Visinszkij tények felsorakoztatásával bizonyította be, hogy az Egyesült Államok és Anglia kezdeményezésére létesített Északatlanti Szövetség az Egyesült Nemzetek alaknázása. Részletesen felsorolta a szovjet kormány által felhozott tényeket, amelyek leleplezik az Északatlanti Szövetség támadó jellegét.

A kapitalista világ válságba sodródik

A csődöt mondott Marshall-terv említése nyugtalan mozgolódást váltott ki az angol, a francia és más marshallizált küldöttség tagjaiban: Bevin, Schuman, Stikker (Hollandia) és a marshallizált országok jelenlévő többi minisztere éppen, hogy

visszavértek Washingtonból, ahol parancsot kaptak pénzük leértékelésére.

A marshallizált országok népeit kifosztó devalváció szemléltető bizonyítéka a Marshall-terv igazi céljainak.

A küldöttek figyelmesen hallgatták meg a Visinszkij által felhozott tényeket, amelyek arról tanuskodnak, hogy

a kapitalista világ visszavonhatatlanul új gazdasági válságba sodródik.

Munkanélküliség, éhség — ezek a Marshall-terv következményei, amelyek ezeknek az országoknak dolgozó tömegeit nyomorba taszítják.

Az Egyesült Államokban az ipari termelés nyolc hónap alatt 17 százalékkal esett, a munkanélküliek száma pedig majdnem megkétszereződött.

A Szovjetunió ipari termelése az 1949. év második negyedében 20 százalékkal emelkedett.

Nem világos-e ezekután, melyek a haladó és melyek az elmaradott országok?

Az agresszió politikája a háború felidézésének a politikája

Visinszkij megemlítette, hogy az Egyesült Államok és Anglia eszeveszett fegyverkezési versenyt folytat, felduzzasztja a katonai költségvetését, egyre újabb és újabb támaszpontokat épít más államok területén és ezt egyre féktelenebb háborús propagandával kíséri. Súlyosan hangzanak a közgyűlés termében Sztálin szavai, amelyeket a Szovjetúnió képviselője idéz:

„Az Egyesült Államok és Anglia jelenlegi vezetőinek politikája az agresszió politikája, egy új háború felidézésének politikája".

Ezzel a hódító, önző imperialista politikával, amely miatt a kapitalista országok népeinek százmilliói szenvednek, áll szemben a Szovjetúnió politikája, a béke és az együttműködés, az ENSZ támogatásának politikája, amely Sztálin szavai szerint: „A béke és a nemzetközi biztonság fenntartásának komoly eszköze". A nemzetközi együttműködés elveihez híven

a Szovjetunió szemben állott és áll ma is a háborús tömbök és támadójellegű katonai csoportosulások szervezésével.

A kisgyűlés emelvényéről Sztálin 1934-ben mondott, Visinszkij által idézett szavai szólnak: „A mi külpolitikánk világos. Az a béke megőrzésének és a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésének politikája az összes országokkal. A Szovjetuniónak esze ágában sincs, hogy akárkit is fenyegessen, még kevésbbé, hogy akárkire is rátámadjon.

Mi a béke mellett vagyunk és a béke mellett harcolunk.

De nem félünk a fenyegetésektől és készek vagyunk rá, hogy a háborús uszítók csapására csapással feleljünk." Öt évvel később — folytatta Visinszkij — 1939 márciusában, a Szovjetunió népeinek vezére, Sztálin újból rámutatott arra: „Mi valamennyi országgal békét és a tárgyilagos kapcsolatok megerősítését akarjuk. Ezen az állásponton állunk és maradunk, amennyiben ezek az országok ugyanilyen magatartást fognak tanusítani a Szovjetunióval szemben, amennyiben nem fogják megkísérelni országunk érdekeinek megsértését".

A Szovjetunió — fejezte be Visinszkij — most is, mint ezelőtt,

hű azokhoz az elvekhez, amelyek nagy vezérének ezekben a szavaiban jutnak kifejezésre.

Óriási erkölcsi erővel hangzanak a szovjet kormánynak Visinszkij által kinyilvánított javaslatai, amelyeket az a nemes törekvés hat át, hogy biztosítsák a békét, a háború ellen fellépő, a békét és a népek közti barátságot követelő népeknek.

A szovjet küldöttség vezetőjének befejező szavait az egész terem hosszantartó tapssal fogadta.

A közgyűlés délelőtti ülésén megkezdték a főbizottság napirendi javaslatainak megvitatását. Ez a napirend az olyan fontos kérdésekkel együtt, mint a Biztonsági Tanács jelentése az atomfegyver betiltásának és a tanács állandó tagjai fegyvereinek és fegyveres erőinek egyharmaddal történő csökkentésének kérdése, a volt olasz gyarmatok kérdése, Indonézia kérdése stb. olyan kérdést tartalmaz, amelyeket

az amerikai küldöttség utasítására szedtek elő az ENSZ lomtárából, hogy újabb reakciós propaganda-hullámot indítsanak a népi demokráciák ellen.

A marshallizált országok dolgozói nemet kiáltanak a nyomorpolitikának

Moszkvából jelentik: A washingtoni pénzügyi értekezlet „eredményeit" követő záróközleményt nyomon követték 22 ország részéről a leértékelési bejelentések. Ez nyílt bevallása az állandó bizonytalanságban élő tőkés országok pénzügyi és gazdasági csődjének — állapítja meg Marinyin, a moszkvai rádió hírmagyarázója.

A 22 tőkés ország pénznemeinek sorozatos leértékelése most már az egész világ szeme előtt bizonyságot tesz arról, hogy

a hirhedt Marshall-terv szétzilálta az országok belső és egymás közötti gazdasági kapcsolatait és katasztrófába vezette őket.

Különösen megvilágosodik ez a tény, ha összehasonlítjuk a Marshall-tervvel boldogított nyugateurópai tőkés országokat a Szovjetunió és a népi demokratikus országok szocialista gazdasági rendszerével. Nyugaton a gazdasági válság egyre szélesedik, keleten viszont a népgazdaságok hatalmas fejlődést mutatnak.

Valutáink szilárdabbak mint valaha.

Az angol kormány bejelentése a kenyér és más közszükségleti cikkek árának drágításáról, világosan mutatja, hogy az USA által parancsolt leértékelés

a dolgozók életszínvonalának kárára történik.

Mind számosabb jel mutat arra, hogy az angol dolgozók milliós tömegei szembefordultak a jobboldali vezetőikkel, nemcsak Angliában, hanem a marshallizált országokban mindenütt

a dolgozók megkettőzik a harcot életérdekeik védelméért, hazájuk szabadságáért és függetlenségéért

és ezzel nemet kiáltanak az amerikai imperialisták és európai lakájaik szemérmetlen nyomorpolitikájának.

Londoni jelentés szerint az angol dolgozók létfenntartási költségeinek további emelkedését jelenti az a tény, hogy az argentin kormány a fontsterling leértékelése következtében

42 százalékkal magasabban állapította meg az Angliának szállítandó hús- és gabonafélék árát.

A dolgozók sok gyárban nagygyűlést tartottak, amelyen elemi erővel tört ki a felháborodás a megélhetési költségek emelkedése miatt. A Kommunista Párt londoni kerületének bizottsága felhívta a háziasszonyokat és a szakszervezeti tagokat, hogy a parlament összeülése napján

közöljék képviselőikkel a drágulás újabb bizonyítékait.

Gutt, a Nemzetközi Pénzügyi Alap igazgatója beismerte, hogy „a leértékelés nem vezet a gazdasági egyensúly helyreállítására". Kijelentette, hogy

a devalváló országok dollárhiánya a legközelebbi napokban még inkább fokozódik.

Anglián kívül a többi nyugateurópai országban is felháborodva tiltakoznak a dolgozók a leértékelést követő drágulás miatt. Amszterdamban számos tömeggyűlést tartottak, amelyen

a dolgozók tiltakoztak az áremelkedés és a háborús előkészületek ellen.

Emelkednek az árak Finnországban is. A Telepress jelentése arról számol be, hogy a közeljövőben várható az olasz líra leértékelése is.

„Az egész ország népi erőinek egységét fejezi ki"

— állapítja meg a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestületről az előkészítő bizottság jelentése

Az Uj-Kína hírügynökség peipingi jelentése szerint a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület értekezletének második napján Lin Cuhan, a Népi Politikai Tanácskozótestület előkészítő bizottságának helyettes főtitkára

részletes jelentést tett a tanácskozótestület előkészítő munkájáról.

A jelentés többek között megemlékezik arról, annakidején elhatározták, hogy az új Népi Politikai Tanácskozótestület előkészítő bizottsága ama 23 népi szervezet megbízottaiból fog állni, amelyek

támogatják a Kínai Kommunista Párt központi bizottságának május elsején kibocsátott jelszavait.

Azt is elhatározták, hogy a reakciós pártokat és csoportokat, azokat az elemeket, amelyek a Kuomintang-kormányt szolgálták, nem veszik fel az új Népi Politikai Tanácskozótestületbe.

Az előkészítő munka szeptemberre befejeződött.

Megválasztották a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület 662 tagját.

Az új tanácskozótestület tagjai a demokratikus pártok és csoportok, a népi szervezetek, a felszabadított területek népi kormányai, a népi felszabadító hadsereg, a nemzeti kisebbségek és a külföldön élő kínaiak képviselői. Ezenkívül azoknak a pártonkívüli demokratikus elemeknek a képviselői,

akik támogatják az új demokráciát.

A 662 küldött valóban népképviseleti testületet alkot, és az egész ország népi erőinek tökéletes egységét fejezi ki.

Cordon tábornok döntő bizonyítékai Tito háborúalatti árulásáról

Az MTI prágai jelentése szerint Cordon tábornok, a köztársasági spanyol kormány volt hadügyminiszterhelyettese, aki a második világháború idejében több mint fél esztendőt töltött Jugoszláviában, cikksorozatot kezdett a Rude Pravóban.

Cikksorozatában

bebizonyítja, hogy a Tito-banda már a második világháború idején az árulás útjára lépett.

Tito egyetlen esetben sem folytatott irtóháborút a tengelyhatalmak csapatai ellen, noha erre többízben alkalma volt. Különös lehetőség kínálkozott erre Montenegróban az olasz egységekkel szemben. Tito érthetetlen „taktikát" folytatott, saját erőit fecsérelte. Tito csapatai számára olyan értelmetlen feladatokat tűzött ki, amelyek

csak a jugoszláv erők megsemmisítésére törekedhettek.

Különösen alkalmazta ezt a módszert az első és a második proletárdandárral, amely a legerősebb kommunista kádreket, munkásokat és a legöntudatosabb, legbátrabb hazafiakat egyesítette.

1942 végén a szovjet hadsereg nagyszerű győzelmei következtében, logikus, sőt

elengedhetetlen lett volna, hogy Tito erőit a görögországi német egységek visszavonulási vonalára, azaz Északra összpontosítsa.

Ezzel megteremthette volna az előfeltételeit annak, hogy a jugoszláv egységek a megfelelő pillanatban támadó érintkezési kerassenek és találjanak a Vörös Hadsereggel. Tito ehelyett az Adriai-tenger mellett összpontosította erőit, hogy ott — mint maga mondta — „stratégiai" érintkező pontot teremtsenek a nyugati szövetségesekkel.

Ez azt mutatja, hogy Tito már a háború alatt az árulás útjára lépett, elárulta saját népét és a szocializmus ügyét.

Mint ismertes, a nyugati szövetségesek a jugoszláviai harcokat ki akarták használni minél több igazi kommunista munkás és öntudatos hazafi fizikai elpusztítására és Churchillnek, Titonak és áruló társainak az volt a tervük, hogy angol egységek vessék meg lábukat jugoszláv területen s biztosítsák az angol—amerikai imperializmus uralmát a Balkánon.

Acheson „óvatos" hadjárat indítását javasolta a Franco-uralom elismertetésére

Az MTI washingtoni jelentése szerint Acheson közölte Bevinnel, az Egyesült Államok kormánya nem tűrné, hogy a Franco-rendszer megdöntsék. Javasolta, hogy az angol és amerikai kormány indítson óvatos hadjáratot abból a célból, hogy

kedvezőbb légkört teremtsenek a Franco-kormányzat elismertetésére.

Bevin azt felelte, hogy majd megfontolja a dolgot, de hangoztatta, hogy Angliában és mindenekelőtt Franciaországban a közvélemény nagyon erősen francoellenes. Acheson és Bevin abban egyetértett:

India a legalkalmasabb arra, hogy a Távolkelet védőbástyáját építsék ki.

Megegyeztek abban, hogy India minden lehetséges pénzügyi és gazdasági segélyt megkap, Amerika pártolni fogja felvételét a Biztonsági Tanácsba.

Franciaország népe lelkesen készül az október 2-i békenapra

Moszkvai jelentés szerint a Pravda szemelvényeket közöl abból a beszédből, amelyet Aragon, a nagy francia költő mondott a tadzsik irodalom emlékünnepén.

A béke híveinek zászlaja alatt — mondotta többek között — milliárdnyi ember sorakozik fel és előttünk áll a Szovjetunió példája. A népek napról-napra világosabban látják, hogy sorsuk saját kezükben van, hogy útjukat a szovjet nép mutatja. Tőlük fogunk tanulni, hogy kivívjuk szabadságunkat, hogy más népeket el ne nyomjunk, hogy részt vegyünk a világ megváltoztatásának nagy művében, hogy a világot a béke világává teremtsük. Lenintől és Sztálintól tanuljuk meg, mit kell tennünk, hogy ne áltassuk magunkat hiú illúziókkal. Lenin és Sztálin megtanítanak arra, hogyan kell lerombolnunk a népek börtönét.

NAP A KÜLPOLITIKÁBAN

„Budapesten leleplezték a világreakciót" — írta igen találóan az egyik prágai lap. Az idézet is bizonyítja: a Rajk-banda leleplezése és felszámolása *világügy.* Nemcsak arról van szó, hogy egy mindenre elszánt, gyilkos, hazaáruló csoportot felgöngyölítettünk, sokkal többről: felfedtük megbízóikat, szövetségeseiket, gazdáikat és céljaikat is.

Elsősorban világossá vált a világ dolgozói s nem utolsó sorban a jugoszláv népek előtt Tito hitvány szerepe az amerikai nagytőke szolgálatában. Kiderült, hogy 1948 nyarán szó sem volt nála holmi „fordulatról". Akkor a Kominform emlékezetes határozata a felgyült jelenségekből állította össze kemény bírálatát, anélkül, hogy a mélyebb okokat még tisztán láthatta volna. Most derült ki, hogy Titoék árulása nem volt véletlen és nem is volt újkeletű: hosszú évek óta beépített ügynökei ők a nemzetközi reakciónak, akik ideig-óráig leplezni tudták sötét, romboló tevékenységüket. Brankov Lazar egész névsort tárt a világ elé, azokat, akik ma Jugoszlávia vezető posztjait bitorolják és ugyanakkor régi, kipróbált megbízottai az amerikai kémszervezetnek.

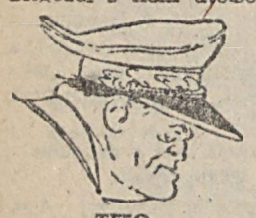

TITO

A nagy nemzetközi kémhálózatot, — amely végeredményben a nagytőkések *egységes szervezetét* jelenti — felfedte a főtárgyalás. Az amerikai Office of Strategic Service, az angol Intelligence Service, a francia Deuxieme Bureaux, a német Gestapo és a jugoszláv UDB egy vállalatnak különböző egységei csupán. *„Ez a terv, amelynek keresztülvitelét Rajk kémbandájára bízták, része a szerteágazó és valamennyi népi demokratikus ország, a béke, a demokrácia és a szocializmus egész tábora ellen irányuló összeesküvésnek. E véres összeesküvés központja az Egyesült Államokban van. A Rajk-banda leleplezése megsemmisítő csapás az imperialista összeesküvők egész frontjára s főügynökségükre Kelet- és Délkelet-Európában: a fasiszta Tito-klikkre"* — így értékeli cikkében az Izvesztija Rajkék szervezkedésének felgöngyölítését.

„Valóságos földrengés történt..."

A kapitalista világ egén tornyosulnak a fekete felhők. A mély belső válság az egyes országokban és a mind jobban kiéleződő viszony az államok között egyre inkább kibontakozik. Cripps angol gazdasági csúcsminiszter egy hete jelentette be éjszakai, gyásza[illegible] rádióbeszédében, hogy az amerikai nagyipar[illegible]ke igénye szerint az angol [illegible]ntot egyharmaddal leértékelték. Az angol [illegible]énznem sorsát eddig már 17 állam követte és még továbbiak vannak soron. *„Valóságos földrengés történt a kapitalista világban"* — állapította meg a Neues Deutschland.

A „földrengés" alaposan megrendítette a tőkés országokat. Egyedül az Egyesült Államok vezetői bíznak a várható nagy üzletben. Acheson ezt így fejezte ki: *„Washingtonban nagy megelégedéssel fogadták a font leértékelését".* Az amerikai tőkések dörzsölik markukat, de az eddigi jelek azt mutatják, hogy az ő portájukon is oly súlyos bajok vannak, hogy még a font és a többi pénznem leértékelése sem sokat segít. Erre vall a jelenleg folyó *600.000 munkást csatasorba állító hatalmas sztrájk, amelynek különös súlyt ad az, hogy 480.000 a sztrájkolókból bányász.* Ezt mutatja az az egymilliárdos newyorki tőzsdekrach is, amely a részvényesek birodalmában alapos pusztítást végzett.

De a földrengés természetesen a gyengébbeket rázta meg a legjobban. Elsősorban a legközelebbről érintett Angliát, amelynek gondjai a font leértékelése után csak megsokasodtak. A tőkések ilyen esetben mindenkor azt a megoldást választják — és ezt teszik most az angol kapitalisták is — hogy a terheket a dolgozók vállára rakják, a válságot az ő kárukra akarják megoldani. A Times így ír: *„A közönség vásárlóerejének megnyirbálására van szükség."* Es hogy ezek a szavak tettekké válnak, bizonyítja a kenyér árának felemelése, amit minden bizonnyal még jónéhány közszükségleti cikk követni fog. A Wall Street nyiltan követeli angol vazallusaitól, hogy a munkabéreket szorítsák le, így próbáljanak boldogulni.

A font leértékelése lényegileg azt jelenti, hogy *az angol világbirodalom felett a dollár lett az úr.* A washingtoni egyezmény tárt kaput nyit az amerikai tőkebefektetések előtt az eddig féltve őrzött gyarmatokon. Összeomlott zajtalanul, a zöld asztal mellett Anglia függetlenségének utolsó maradványa is.

Kína — Népköztársaság

Keleten, Ázsia és a világ legnépesebb országában egy új nagyhatalom született. Három napja ülésezik a Kínai Népi Politikai Tanácskozó Testület, amelyen 600 küldöttel az egész kínai nép képviselteti magát.

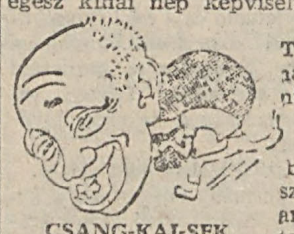

CSANG-KAI-SEK

Mao Ce Tung, a Kínai Kommunista Párt főtitkára történelmi beszédében számolt be arról a hatalmas hadjáratról, amelynek során szétverték Csang-Kai-Sek amerikai zsoldban álló csapatait, s a néphadsereg ügyszólván maradéktalanul felszabadította az egész országot. *Egy 475 millió lakósu, 9,597.000 négyzetkilométer területű hatalmas ország szakadt ki az imperializmus láncából és sorakozik fel a népi demokrácia, a szocializmus táborába.*

A Népi Politikai Tanácskozó Testület egyik döntő feladata, hogy a Kínai Népköztársaság alkotmányát kidolgozza. Amint Mao Ce Tung mondotta: *„Felszabadító harcunk során legyőztük mind a belföldi, mind a külföldi elnyomókat. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy kikiáltsuk a Kínai Népköztársaságot."* A Kínai Népköztársaság kikiáltásával Kína történelmében új korszak, a népi demokrácia korszaka kezdődik. Ez azt jelenti, hogy a 475 millió ember indul el a szocializmus, a kommunizmus felé vezető úton!

Kína nagyhatalom lesz nemcsak politikai, gazdasági és kulturális, hanem katonai értelemben is. *„A külföldi imperializmus soha többé nem vetheti meg lábát országunk területén* — jelentette ki Mao Ce Tung. — *Nemcsak hatalmas szárazföldi haderőnk lesz, hanem hatalmas légierőnk és hatalmas tengerészetünk is. Hadd reszkessen tőlünk a belföldi reakció és a külföldi imperializmus."* A független, erős, felszabadult Kína ott áll a Szovjetunió és a népi demokráciák oldalán, a szabad népek hatalmas táborában, félelmetes erejét szembeszegezi a kivert hódítókkal, az imperialistákkal.

A szavazógép újra működik

Ujra összeültek tanácskozásra az Egyesült Nemzetek tagállamai. A közgyűlés megkezdte nyilvános, teljes ülését, megindult a széleskörű vita. Sajnálatos, hogy nem abban az irányban, ahogy azt a világ békeszerető népeinek érdeke megkövetelné. Visinszkij, a szovjet delegáció vezetője Amerikába érkeztekor kijelentette: *„A szovjet küldöttség azzal a határozott kívánsággal érkezett a közgyűlés ülésszakára, hogy hozzájáruljon az Egyesült Nemzetek Szervezete megszilárdításának ügyéhez... Kétségtelen, hogy a közgyűlés sikeresen oldhatja meg az előtte álló legfontosabb feladatokat, ha az Egyesült Nemzetek tagállamai őszinte igyekezettel, barátilag együttműködnek és ha az ENSZ alapokmánya céljainak, valamint elveinek megfelelően cselekszenek."*

Nem így történt. A tanácskozásokat az amerikai diplomaták a népek érdekeinek, a világ békéjének elárulásával kezdték meg. Acheson olyan kérdéseket és olyan formában erőszakolt rá a közgyűlésre, amelyek megkerülik a nemzetközi politika égető pontjait és annak a rágalomhadjáratnak képezik szerves részét, amely a népi demokráciák és rajtuk keresztül is elsősorban a Szovjetunió ellen irányul. Mindenáron be akarta bizonyítani, hogy Görögországot Albánia részéről veszedelem fenyegeti és azt, hogy Magyarországon, Bulgáriában, Romániában megszegik a békeszerződéseket, a demokratikus jogokat „lábbal tiporják" akkor, amikor a fasisztákat, a nép árulóit leleplezik és felszámolják. Visinszkij kemény választ adott az alaptalan, durva rágalmakra. Görögország kérdésénél határozottan jelentette ki: *„A Görögország politikai függetlenségét és területi épségét fenyegető veszély, nem a Görögországgal szomszédos országok, hanem mindenekelőtt az Egyesült Államok részéről indult ki. Az amerikai Egyesült Államok megfosztotta Görögországot függetlenségétől."* A népi demokráciák védelmében így állott ki: *„Hamisít és álszenteskedik az, aki a fasiszta árulók ellen folyó harcot az emberi jogok és szabadság megsértésének tünteti fel."*

ACHESON

A szavazógép azonban újból működésbe lépett. Az áldatlan vita megindult. A világ békéjének ügyét — az első jelekből ítélve — nem igen fogja az ENSZ közgyűlése előre vinni.

PEEKSKILL

Neve és éneke beszárnyalta a világot. Ahol néhány hete járt, a Szovjetunióban és szinte egész Európában, forró lelkesedéssel ünnepelték. De otthon, a „szabadság hazájában" Paul Robeson nem énekelhetett. Peekskillben a békéről akart énekelni. Azoknak, akik békét akarnak. Munkások és kisemberek, fehérek és feketék jöttek össze, hogy hallgassák énekét, gyönyörködjenek csodálatos hangjában.

Lincselők törtek rájuk, véresre verték a négereket, elpusztították tulajdontárgyaikat. Klan kereszteket égettek, rémületben tartva az összejött emberek százait. És Trumanék rendőrsége, amelynek kötelessége lenne az annyiszor hangoztatott polgárjogok védelme, ölbetett kézzel nézték, hogyan tipornak ezen a jogokon.

A tiltakozó táviratok százait kapta Dewey kormányzó, aki azonban nem sixt megtorolni a fasiszta merényletet, aki belenyugszik abba, hogy a garázdálkodók egymásra hárítsák a felelősséget, hogy a rendőrség kibujjon a kötelességmulasztás vádja alól. Addig nem intézkedik, amíg „tisztán nem lát az ügyben".

Lehet, hogy Dewey kormányzó nem látja tisztán, hogy miről van szó. De látja az egész amerikai dolgozó nép. Látja, hogy ez az út félelmetesen hasonlít egy úthoz, ahhoz, amit Hitler és hordája jártak. Hogy ez az eset nem egy botrány csupán, nem egy világhírű éneknővész fellépésének megakadályozása. Több van mögötte. Az emberekben egyre jobban eluralkodó harcos békevágy terjedését akarták megakadályozni ezek a fasiszta provokátorok, erre akarják őket használni gazdáik, az amerikai imperialisták.

És Paul Robeson azért is visszament Peekskillbe. Hangversenye után az autóbuszon, autókon és gyalog távozó férfiakat, nőket gyermekeket kőzápor fogadta az országúton, több mint száz sebesültet okozva. Hol volt megint a rendőrség? Ort állt a többi útnál, azért, hogy elzárja azokat, hogy a távozás az emberek számára az egyetlen, a fasiszta banditák által körülállt úton legyen lehetséges. Nehogy egyetlen ember is kicsúszson a fasiszta csőcselék támadása elől.

Ez a sorsa Amerikában azoknak, akik azt merik mondani, hogy a béke jobb, mint a háború, akik meg akarják kímélni hazájukat és az egész emberiséget a harmadik világháború szörnyűségeitől.

Peekskill újabb bizonyíték, hogy a kapitalista társadalom szükségszerűen a fasizmusban keres kiutat megoldhatatlan ellenmondásaiból.

Peekskill újabb bizonyíték, hogy a kapitalista barbárság és faji őrület elpusztítja a művészetet, ha azt történetesen egy néger képviseli.

Peekskill újabb vádirat az imperializmus ellen.

A szovjet kereskedelem — BOLSEVIK ÜGY

A szovjet közgazdaság hatalmas fellendülése az áruforgalom állandó növekedésében, a szovjet kereskedelem minden ágának fejlődésében világosan jelentkezik, — írja az Izvesztija egyik legutóbbi számának vezércikke. Növekedik az ország árubősége, csökkennek az árak, emelkedik a minőség. Március elsején ismét csökkentek a fogyasztói árak és ez a szovjet kereskedelem számára újabb fejlődési lehetőséget teremt. Megnövekedett a rubel vásárlóereje, magasabb lett a munkások és tisztviselők reálbére, megnövekedett a kolhozparasztok jövedelme. *Az árleszállításokkal ebben az évben a szovjet nép mintegy 71 milliárd rubel nyereséghez jutott. A szovjet emberek látják és érzik a bölcs sztálini politika, a Bolsevik Párt és a szovjet kormány politikájának gyümölcseit.*

Az év második negyedében a kiskereskedelmi áruforgalom a mult év ugyanezen szakaszához képest 19 százalékkal növekedett. A szovjet lakosság ez év második negyedében húskészítményekből 41 százalékkal, cukrásztermékekből 40 százalékkal, cukorból 17 százalékkal vásárolt többet, mint tavaly ugyanezen időszakban. A nem élelmezési cikkekből a második negyedben 27 százalékkal vásárolt többet. Ezek a számok élénken mutatják meg a szovjet kereskedelem gyors fejlődését is.

Az állami kereskedelmi szervek, melyek ellátják a városi lakosság szükségleteit, nagy figyelmet szentelnek a falvak lakóinak figyelmes kiszolgálására is. A kereskedelem dolgozói, — írja az Izvesztija — az állam és a vásárlók érdekeit szolgálják. A szovjetországban az áruforgalom további fejlődésének lehetőségét a szocialista gazdaság töretlen fejlődése biztosítja, amely mentes mindazoktól a fekélyektől, amelyekkel a kapitalista gazdaság terhes. Azokban az országokban, ahol a tőke uralkodik, az az elv irányadó a kereskedelemben, „ha nem akarod, hogy becsapjanak, — ne vásárolj", a kereskedelmi tőke nem riad vissza az áruhamisítástól, csalástól, hogy a vásárlókból minél magasabb hasznot préseljen.

A szovjet kereskedelem alapjaiban szemben áll a kapitalista kereskedéssel. *„A szovjet kereskedelem* — mondotta Sztálin, — *kis és nagykapitalisták nélküli kereskedelem, kis és nagy spekulánsok nélküli kereskedelem. Különleges fajtája a kereskedelemnek, melyet eddig nem ismert a történelem s melyet csak mi, bolsevikek folytatunk a szovjet fejlődés feltételei között."* A szovjet kereskedelemnek egyetlen célja — hogy a legjobban kielégítse a dolgozók növekvő szükségleteit, biztosítsa a megnövekedett áruforgalmat a város és falu között és a népgazdaság egyes ágai közt.

A szovjet kereskedelem elválaszthatatlan része a tervszerű szocialista gazdálkodásnak. Ahhoz, hogy sikerrel oldjuk meg az előttünk álló feladatokat, hajlékonynak, találékonynak kell lenniök a kereskedelmi szerveknek. *Az állami-, párt- szakszervezetek és helyi szovjetek állandó bizottságai* segítséget nyujtanak a kereskedelem dolgozóinak abban, hogy az áru minél hamarabb jusson el az elosztóhálózathoz, s mindenütt bővüljön a választék, emelkedjék az áruk minősége. Tevékenykednek a termelővüzemek és forgalombahozó szervek közötti összecsiszolt együttműködésben. Megszervezik az áruházak és éttermek munkásellenőrzését. Nagyjelentőségű a szovjet kereskedelem életében az a kezdeményezés, hogy a kereskedelem dolgozói szocialista munkaversenybe léptek a vásárlók minél jobb kielégítésére. A szovjet kereskedelem további fejlesztését a kereskedelmi dolgozók politikai neveléséről való gondoskodással érjük el. *Nevelni kell bennük a haza az államfontosságú feladat rájuk eső részének öntudatát.*

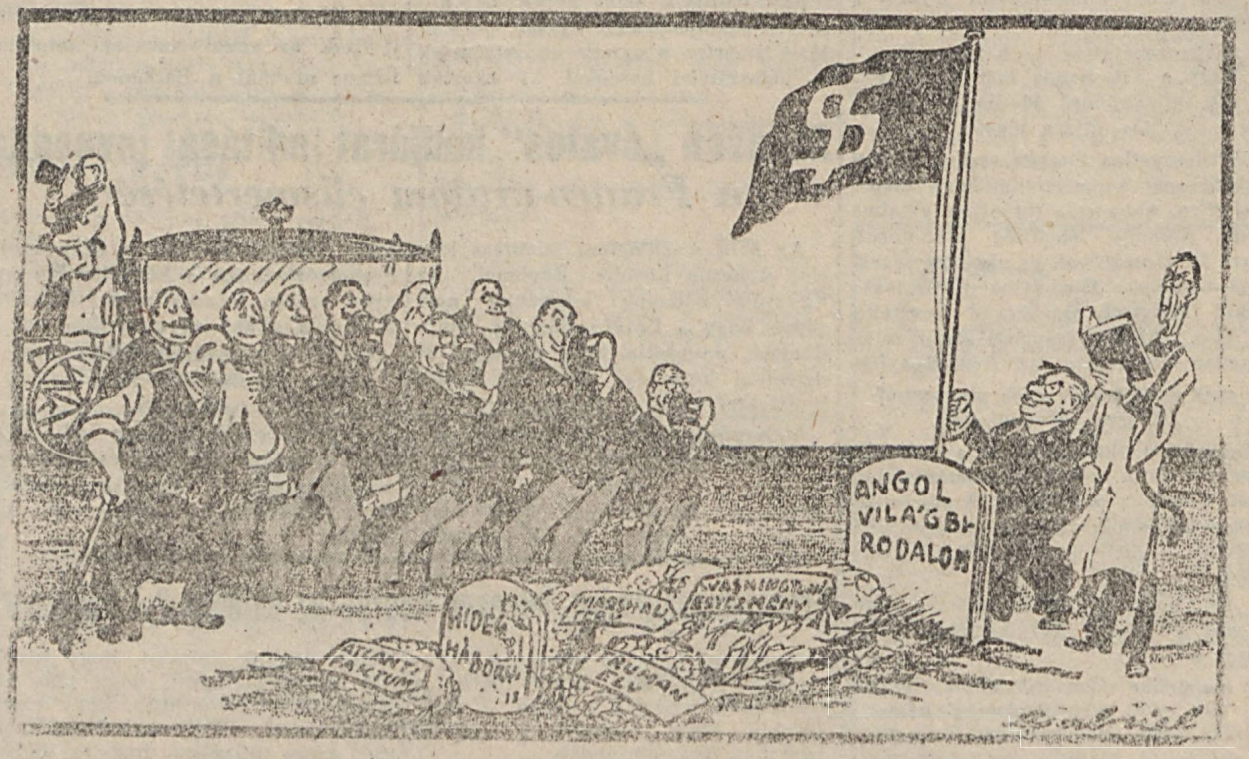

A font leértékelése a brit gyarmatokat a dollár szabad vadászterületévé változtatta. A londoni Daily Worker az angol világbirodalom furcsa temetését rajzolta meg. Bevin húzza fel a dollár gyászlobogóját, a sirásó — a Wall Street — krokodilkönnyeket ejt, az amerikai tőkések öblös cilindereik mögött derülnek a kedvük revaló histórián.

A következő felvonásnál újra érdemes lesz a művész ceruzáját koptatni, amikor az amerikai gyámság alá vett brit birodalom népei felkelnek és a kínai nép mintájára saját kezükbe veszik sorsukat. Akkor majd örökre lehervad a mosoly az amerikai tőkések arcáról...

Egy a sok közül

A Bőrgyár színesbirkás műhelyében találkoztunk.

— Szabadság Hofecker elvtárs! Hogy megy a munka?

— Hát csak megy — mondta erre — nincs semmi különösebb...

Mi különösebb is lenne? A gépek zümmögnek, mint mindig ilyenkor munkaidő alatt, az emeleten pedig a festékszóró pisztolyok azt az átható fanyar szagot terjesztik, ami nem olyan nyomasztó, nehéz bűz, mint a meszesműhelyé, de azért nem is virágillat. Ez a zümmögés és a szag hozzátartozik a színesbirkáshoz.

Hofecker elvtárs Nagyárpádon lakik. Onnan jár be mindennap, hogy reggel pontosan megkezdje a munkáját. Most negyvenéves és inaskora óta mindennap megteszi ezt az utat.

Mondjon valamit Hofecker elvtárs a munkájáról, vagy az otthoniakról.

— Mit mondjak? A normát mindig teljesítem, mindig fölötte vagyok pár százalékkal. Aztán...

Homloka megfényesedik, apró cseppek ülnek a bajusza köré. Nehéz dolog, nem szokta meg az ilyesmit, hogy magáról beszéljen. Az más, amikor népnevelő munkán van és beszél a Pártról, a tervről, a szocializmusról, vagy amikor a kisgyűlésen az aljas összeesküvőkről tart beszámolót, vagy a szaktársaknak magyaráz, hogyan lehet jobban dolgozni. Olyankor nem jön zavarba, mert tudja, miért csinálja. De miért beszéljen az ember önmagáról?

— Aztán szóltam egyszer a szaktársaknak — folytatja — mert láttam, hogy nehezen boldogulnak a gépükkel. (Öt bőrpuhítógép van itt és a szomszéd műhelyben.) Megmondtam, hogy csak szóljanak, ha valami hiba van, majd én megcsinálom. Azóta ezt az öt gépet én tartom karban. Csak azért, nehogy fennakadás legyen addig is, amíg ők jobban megtanulják a gépjavítást.

Ezt csak úgy ráadásnak csinálja Hofecker elvtárs. Ezért nem kap külön bért, nem is fogadná el.

— Így van rendjén — mondja — én vagyok a legöregebb segéd és a bérem sem lett kevesebb, mert azért a normát túl tudom teljesíteni így is.

Akkor is teljesítette a normáját, mikor két szaktársát vett a keze alá, hogy betanítsa őket.

— Ugy van — csillan fel a szeme — Varga György meg Nagy Imre éppen most hívták ki egymást versenyre. Mind a ketten úgy dolgoznak, ahogyan én mutattam. Most majd meglátom, melyikük tanulta meg jobban. Most is van két tanítványom, azok is éppen most mondták, hogy nemsokára versenyezni akarnak.

A tanításért sem jár bér. És Hofecker elvtárs nem is kérne pénzt ezért. Örül annak, hogy a szaktársak, akiket tanított, most már annyira biztosak a szakmájukban, hogy versenyeznek is egymással. Kettővel több jó szakmunkás dolgozik a Bőrgyárban és nemsokára újabb kettővel több lesz. Lehet egy ilyen munkát ennél jobban jutalmazni?

— Lett volna egy újításom is — beszél Hofecker elvtárs — a bőrpuhító gép teljesítményét sikerült megjavítanom. Be is mutattam. Nagy marhabőröket is könnyebben lehetett megdolgozni. Most is dolgozom vele, azért sikerül könnyen túlteljesíteni a normát. De valami kifogás akadt és nem fogadták el újításnak. Mondták ugyan, hogy fellebbezzek, de nem teszem. Most keresem a hibát és úgy akarom megcsinálni az újítást, hogy semmi hiba ne legyen benne és még nagyobb eredménnyel járjon. Azt hiszem, sikerül majd.

Hofecker elvtárs elgondolkozik. Az járhat a fejében, hogy mit kellene még azon a gépen javítani.

— És otthon hogy vannak? Mit csinál a család?

— A feleségem sokat betegeskedik, gyenge már. A fiammal is baj volt. Valami lókötő barátja akadt ott Nagyárpádon és azért nem ment a tanulás. Most beirattam a városba, a Fiume-úti iskolába, hetedik általánosba, mert ha jól tanul, szeretném továbbtaníttatni. Most majd meglátjuk, itt hogyan állja meg a helyét.

Azért a családi gondok sem tudják elvenni Hofecker elvtárs kedvét a munkától. Az üzemi szakszervezetben bizalmi, ezt a feladatot is el kell látni, a balesetelhárító bizottságnak is tagja és éppen most lett a műhelyháromszög termelési felelőse.

— Most délutánonként népnevelő szemináriumra is járok — teszi hozzá mosolyogva. — Szóval az igaz, hogy hétköznap alig-alig jutok haza. Pedig van egy kis szőlőm is, azt is kellene művelni. Dehát arra meg ott van a vasárnap. Mit is csinálnék vasárnap, ha nem maradna arra is egy kis munka?

Ez természetes, hiszen Hofecker elvtárs gyermekkora óta csak dolgozik és munka nélkül nem tudná elképzelni az életét. De miért nem kér ezért fizetést, kedvezményt, valamilyen ellenszolgáltatást? Hiszen 1932 óta szakszervezeti tag és a szakszervezetben tíz éven át mindig párfilléres bérjavításért harcoltak, mindig azért szálltak szembe a tőkéssel, hogy jobban fizessen. Mit szól ehhez Hofecker elvtárs?

— Hát most más a helyzet — mondja egyszerűen — most nincs tőkés, máskép harcolunk a jobb életért. Maguknak dolgozunk, úgy, mint amikor a kis szőlőmben kapálok, hogy jobb szüretem legyen. Így dolgozunk most mindannyian a gyárban és az egész országban. Kicsit több munka, egy kis áldozat, de jó is lesz a szüretünk.

A gép már várja Hofecker elvtársát. Megtörli izzadt homlokát. Ennyit még nem beszélt önmagáról talán soha. Búcsúzunk és már a kezében van a bőr, délután pedig majd elmegy a népnevelő szemináriumra. Tudja, hogy miért csinálja; egy kis áldozat ez a jó szüretért, a még szebb jövőért, a szocializmusért.

Mészáros Ferenc

Ezt is el akarták venni az összeesküvők

Ünnepélyes gyülések zajlottak le üzemeinkben. Ott, ahol a munkások eredményesen dolgoztak, ahol az előirányzott nyereségrészesedést befizette, sőt túlteljesítette az üzem, most visszakapták a dolgozók munkájuk gyümölcsét, visszakapták a nyereség egy részét, hogy üzemükben újabb vívmányokat létesíthessenek maguknak és megjutalmazhassák azokat, akik a munkából legjobban kivették részüket.

Munkásaink, az üzemekben a szocializmusért folyó harc hősei megtanulták, hogy egészen más szemmel nézzék a világot. Megtanulták, hogy ne csak a saját üzemükben lezajló eseményeket kísérjék figyelemmel, hanem azt összekapcsolják az országban, az egész világon zajló eseményekkel. Körülnéznek és látják, hogy éppen most nyerték el méltó büntetésüket azok, akik ádáz gyűlölettel nézték a munkásosztály erősödését, akik a gyárakat, amelyek a munkásság kezében nyereséggel termelnek és a nyereséget a munkásnak juttatják, vissza akarták adni a tőkésnek. De túllátnak már munkásaink az ország határán is és látják ezeknek az árulóknak a megbízóit is, akik eszeveszetten kapkodnak minden füszál után, hogy menekülni próbáljanak az általános válság mindent elnyelő mocsarából.

A munkás, aki ezen a héten megkapta a pénzzel bélelt borítékot, jól tudja, hogy ez a jutalom nemcsak azt a néhányszáz forintot jelenti, amely a borítékban lapul, hanem ennél sokkal többet. A jutalom tervünk sikerének, országunk gazdagodásának, népünk jólétének bizonyítéka.

Azt jelenti, hogy a mi tervünkért, a szocializmust építő tervért érdemes volt dolgozni, érdemes volt áldozatokat hozni, mert ennek a tervnek minden gyümölcse a dolgozóké. És ezzel a tervvel szembe tudja állítani a másikat, az imperialisták tervét. Az ő tervük: gyilkosság, háború, nyomor és pusztulás a nép számára, az ő tervük csak a dolgozó nép ellenségeinek, a tőkéseknek, nagybirtokosoknak, kulákoknak és véres pénzen felbérelt ügynökeiknek érlelt gyümölcsöt.

Összehasonlítja a két tervet és megállapítja, mint Helmrich Tntal a Börgyárban: *„Az imperialisták bérenceinek, ennek az aljas kémbandának az volt a terve, hogy kiragadja a kezünkből ezt a munkával megérdemelt jutalmat. Köszönjük Rákosi elvtársnak és Pártnak, hogy meghiusította ezt a tervet".*

De nemcsak azok, akik ezen a héten jutalmat kaptak, hanem azok is látják mindezt, akik gyermekeiket az üzem gazdagon felszerelt napközi otthonaiba, csecsemőotthonaiba viszik naponta, akik az üzemi konyha ízletes, olcsó ebédjét eszik, akik nem ijednek meg a betegségtől, mert az üzemi orvos meggyógyítja, az üzem ellátja őket.

Minden dolgozó látja és tudja, hogy a mi szocializmust építő tervünkkel hiába állítanak szembe bármilyen háborús, orvgyilkos, országromboló tervet, a mi tervünk legyőzhetetlen, mert a dolgozó nép hajtja végre a saját hasznára, és ebben a Párt és egy olyan bölcs vezető, mint Rákosi elvtárs vezeti, akinek a dolgozók hálás szívvel köszönik, hogy megmentette őket az imperialisták aljas tervétől. Az üzemek dolgozói, a termelés nyereségének részesei ezért indulnak ezek után a gyűlések után még szilárdabban, még eltökéltebben a még nagyobb eredményeket hozó ötéves terv felé.

A határon innen boldog szabad élet, *a határon túl nyomorúság és terror*

Ezt látják a kásádi délszlávok és ezért gyűlölik Titoékat

A lovak máskor így estefele csendesen szoktak ballagni. Pavlovics Pál kásádi középparaszt nem szokta hajszolni őket. Hagyja, hogy nyugodt tempóban kocogjanak hazafelé és ha a saroknál befordulva meggyorsítják lépéseiket, annak sem az ostor az oka, hanem az, hogy a lovakat ilyenkor már csábítja az illatos széna, a friss abrak. Most azonban már a dülő úton közé csap a lovaknak, és midőn a sarkon befordul a szekér, csak úgy rebbenek széjjel a megriadt aprójószágok.

Pavlovics Pál siet. Szinte lassítás nélkül fordul be a kitárt kapun és még forognak a kocsi kerekei, midőn leugrik a földre. Gyors, ügyes mozdulatokkal szedi le a szerszámot az állatokról s akasztja fel az istálló falába vert nagy szögekre. Az etetést és az itatást ugyanilyen gyorsan végzi el s ha nem lenne kész a vacsora igen türelmetlenül sürgetné a feleségét. Azonban a vacsora már ott gőzölög az asztalon, amikor gyors kézmosás után ledobja magát a székre és türelmetlen mozdulatokkal neki lát az evésnek.

A saját már menetközben törli meg és még benne van az utolsó falat íze, amikor *„Dobár vecser"-t,* mond az öreg *Ivánovicsnak,* akinek unokája egy pár hétre hazajött Pécsről és rádiót is hozott magával.

— Siess Pávó, a többiek már mind itt vannak — mondja az öreg Ivánovics, s valóban midőn csendes, de gyors léptekkel fölmegy a verandára, már ott találja *Martinovics Pált, Brezler* Ferencet, *Orsoki* Györgyöt, az öreg *Ivánovics* vejét, az összes szomszédokat, akik este össze szoktak jönni, hogy *hol feszült csendben, hol meg heves kitörések közepette hallgassák a nagy tárgyalás közvetítését.*

— Szédi — ülj le, mutatnak az egyik székre és Pavlovics Pál csendben, hogy a többieket ne zavarja, leül.

Amiről a kettős birtokosok adnak hírt

Így szokott ez minden este lenni. Először csendben, feszült figyelemmel hallgatják, hogy egyetlen szó se veszítsenek el. Aztán hol Martinovics, hol az öreg Ivánovics, hol meg Pavlovics Pál veszti el a türelmét és tör ki belőle a felháborodás.

— *A gyalázatosok... Azt akarták, hogy nálunk is úgy legyen mint Jugoszláviában.*

Érdekesen reagálnak ezek az emberek a Rajk ügyre. Míg másutt leginkább az fokozza végsőkig a dolgozók gyűlöletét, hogy Rajkék vért, szenvedést akartak zúdítani az országra, hogy el akarták venni a földet, a gyárat, hogy szolgaságba akarták kényszeríteni a dolgozókat addig Kásádon, ebben a határról alig egy kilométerre fekvő kis faluban Rajk és bandája iránt *az ízzítja a gyűlöletet, hogy Rajkék nálunk is olyan viszonyokat akartak teremteni, amilyenek ma Jugoszláviában uralkodnak.*

Mert a kásádiak pontosan értesülnek mindenről, ami a falujuktól egy kilométerre húzódó határon túl történik. Hisz úgyszólván mindennap jönnek át Jugoszláviából kettős birtokosok, akik mintha sose láttak volna kenyeret, *úgy esnek neki a fehér, foszlós kalácsoknak,* s ha bemennek a szövetkezeti üzletbe, ahol ugyan vásárolni semmit sem mernek órákat töltenek el azzal, hogy *vágyakozva nézik a zsúfolt polcokat.*

Borzalmas történeteket mesélnek ezek *a kényszermunkára cipelt parasztokról, a kulákok és Tito-legények garázdálkodásáról, kifosziott falvakról, elhurcolt emberekről.*

Ezt a sorsot szánták nekünk is a bitangok

A kásádiak tudják, hogy mit jelentett volna Rajkék árulásának sikere, a kásádiak tudják mi a különbség: népi demokráciában élni, vagy pedig *Tito fasiszta rendszerében.*

Tudja ezt Jagodics Matia is, aki midőn bejött a szövetkezeti boltba, az volt az első kérdése Süllős elvtárshoz, a boltkezelőhöz:

— „Mond Sándor, tudod-e, mit akartak csinálni ezek a Rajkék?" És választ sem várva mondta mindjárt ő maga:

— Én tudom. *Gyarmatot akartak belőlünk csinálni, kolóniát... Ó, majkomu nyegovó... Bitangságot akartak csinálni mindnyájunkkal.*

Vagy menj el este a kocsmába, ott se a mulatozás hangját hallod mostanában, hanem a rádióét. Néha annyian vannak, hogy be sem férnek a nagyterembe, ha hirtelen körülnézel ott találod Jozin Mihályt, Pluzsár Márkot, Marianovics Pált feleségestől, a két lányával együtt, Lukanics Erzsébetet és még vagy harminc-negyven délszláv dolgozó parasztot, szemükben izzó gyűlölettel. Ott volt köztük mindig Vorgics Márkné is, kivéve azt az egy napot, amit Pesten töltött. Akkor nem a rádióban, *hanem a tárgyalóteremben hallgatta a gyalázatos tervekről szóló vallomásokat.*

Vagy menj el Zetovics Vitályos, tizenhatholdas középparaszthoz. Elmondja:

— Mi tudjuk, mi történik Jugoszláviában és azt is tudjuk, hogy élünk mi. *Hogy míg ők szenvednek, nélkülöznek, addig mi szabadon dolgozunk, nyugodtan hajtjuk álomra fejünket.* Megvan — és naprólnapra mindig bővebben — mindenünk, amire szükségünk van.

Egy kilométerre laknak a határtól. Tudnak mindenről, ami odaát történik, ismerik a borzalmakat a határon túl és megismerték a békés építő munka ízét, a szabadság levegőjét a határon innen.

Én, Schámli Benő

Széles mozdulattal a rekamiére hajította aktatáskáját és a karosszékbe vágta magát, hogy csak úgy recsent.

— Phü — fujtatott nagyot.

A parkett pattogására Schámli összerezzent. Felesége hozta válcán a vacsorát. Lábujhegyen jött, hogy a nagy férjét ne zavarja gondolataiban. Az köszönés helyett, oda sem nézve megsimogatta az asszony kazját, aztán visszarogyott a karosszékbe.

A póz igen sikerült volt, ami a hosszas gyakorlat következménye Schámlink ehhez nagyon ért. Van egy varázsmondata, amit önmagának szokott mondani válságos pillanatokban: — „Benő ne hagyd magad!"

Erre a varázsmondatra ma délután különösen nagy szüksége volt. Igénybe is vette vagy tizenötször és utána mindig az asztalra csapott öklével.

— Hjah, egy jó vállalatvezető sohse jöhet zavarba.

Gondolatban végigfutott a délutáni taggyülés eseményein. Kemény dolog volt.

Lám, már héttel ezelőtt kiragasztottam a rendeletet a táblára. Szervezzenek három brigádot. A „Krapócza", a „Hohnstein" és a „Balogh" brigádokat. Az elnevezés körül semmi hiba nem volt. Sőt a brigádtagokat is kinevezte és a brigád mégse akart működni sehogy, pedig az „utasítom"..., „elrendelem"..., „megparancsolom"... stb. kezdetű rendelkezések szinte röpködtek. Úgy érezte, a maga részéről mindent megtett. Belényi mégis belekötött. Lényegében ez indította el a csatát. Egymásután szólaltak fel mások is. Egyik a normaszorítást tette szóvá, másik a kollektív besorolást. Lempek odáig merészkedett, hogy feltette a kérdést, jó kommunista-e a vállalatvezető és helyesek-e a módszerei?

Szerencsére ott volt Galócza, aki védelmére kelt.

— Türhetetlen és megengedhetetlen, hogy Schámli elvtársat ilyen bírálattal illessék, amikor éjt-nappallá tesz vállalatunk és a dolgozók érdekében. Ott van ő mindenhol, ahol munkáról van szó. Ő elnököl a gyűléseken, ő mondta a zászlóavató beszédet is, neki köszönhető a disznótorral egybekötött tervünnepély is. (Mégis csak rendes ember ez a Galócza, megérdemelte, hogy a besorolásnál jó helyre kerüljön.)

Akkor aztán ő maga, Schámli állt fel és mondta el ragyogtatását beszédét, de roméves tervet november előbb odapislantott, hogy jegyzik-e.

— Én, Schámli Benő felelősségem összes tudatában nyugodtan kijelenthetem, hogy az előttem szólók Galócza kivételével tudatosan tévednek. Nem akarok erős szavakat használni, csak annyit mondok, hogy szemlélenség az ilyesmi. Lazasság, amely szemben áll a munkafegyelemmel. Rákosi elvtárs legutóbb azt hiszem elég világosan kifejtette, hogy a munkafegyelmet helyre kell állítani. Én teljesen egyetértek vele. Az elvtársak viszont tanulják meg, hogy mi a centralisztikus demokrácia...

Amíg ezeket így végiggondolta, elfogyott a vacsora is és az íróasztalához ült, hogy az üzem központjának megírja az esedékes havi jelentést: „A munkafegyelmet helyreállítottam. A termelékenységet 10 százalékkal emeltem. A brigádvezetőket leváltottam és az egyéni versenyzőket kineveztem. A határidőre roméves tervet november előbb befejeztetem."

A csendet éles csengőberregés szakította félbe. Ajtót nyitott. Táviratkihordó állt az ajtó előtt. Schámli felbontotta a táviratot, amelyben egyszerű volt: „Értesítjük, hogy vállalatvezetői tisztségétől felmentették. Utódja megérkezéséig vezeti az ügyeket. Központ." Schámli a karosszékbe rogyott és jobb keze önkéntelen mozdulattal összegyűrte a „gyönyörű" jelentést.

(Ruzsits E.)

IVAN PAVLOV

Szeptember 26-án lesz száz éve, hogy megszületett Iván Pavlov a nagy orosz fiziológus, a materialista tudomány egyik előharcosa. Ez az évforduló igen nevezetes dátum a tudomány történetében. Pavlov jelentőségét egyrészt a biológia és az orvostudomány területén elért kiváló eredményei, másrészt az idealizmussal való szenvedélyes harca és a tudományos igazság fáradhatatlan keresése adja meg. Pavlov hosszú tudományos működése során arra törekedett, hogy megalapozza a materialista álláspontot a fiziológiával határos egész sor tudományágban, különösen a pszihológiában, a neurológiában és a pszichiátriában. A nagy orosz fiziológus a felsőbbrendű idegtevékenységéről szóló lángeszű tanításával továbbfejlesztette és gazdagította a darwinizmust és lefektette a materialista pszihológia szilárd természeti alapjait.

Zseniális megfigyelőkészsége és a természet jelenségeibe behatoló tudományos gondolkodása természetszerűleg vezette a legvégső eredmény felé, a materialista világszemlélethez. Szenvedélyesen harcolt a tudomány idealista életszemlélete ellen. Sok rosszakaratot kellett tapasztalnia azoknak a tudós ellenfeleinek részéről, akik nem osztották a feltételes reflexekkel kapcsolatos materialista következtetéseit. Kísérletei során Pavlov többek között bebizonyította, hogy a környezet, nevelés, szoktatás megszünteti az állatok „velükszületett" tulajdonságainak korlátait. Pavlov a moszkvai állatkertben bebizonyította, hogy könnyüszerrel lehet együtt nevelni a kis bárányt az oroszlánfiókkal, a fiatal rókát a kis nyullal, nem is beszélve a fiatal macska és patkány együttes neveléséről. Ezzel a felfedezésével az állattenyésztés, mezőgazdaság és neveléstan terén Pavlov forradalmasította az élettan tudományát.

A cári Oroszországban az Orvostani és Sebészeti Akadémián folytatta ifjabb éveiben munkásságát. Az akadémikusok legtöbbje ekkoriban nem a tudományt, hanem a címmel járó méltóságot nézte és nem türte a tehetséges tudósokat. Különösen a katonaorvosi akadémia főnöke nem szivlelte a fiatal Pavlovot, aki ott tanároskodott. Hiába akarta laboratóriumát felszerelni, az ellenszenves főnök meggátolta ebben.

Az orvostani és Sebészeti Akadémia igazgatósága is lenézte a fiatal professzort. Elképzelhető, milyen vélemény alakult ki ezeknek a „tudósoknak" a körében, akik a tiszteletet nem aszerint adagolták, hogy ki milyen értékes munkát végez, hanem hány kitüntetés fityeg a zubbonyán és milyen hangosan peng a szakantyúja. Köztük Pavlov be sem gombolt kabátban úgy hatott, mint aki kigúnyolja a katonai illemrendet.

Még tanítványainak is sok keserűségben volt részük. Egy tanítványát külföldi kiküldetés után sem erősítették meg tanári állásban. Ennek ellenére a diákok tüntető szeretettel álltak a nagy tudós mellé, előadásait minden alkalommal tapssal kísérték. Szenvedélyes érdeklődést tudott kelteni előadásaival, különösen rajongtak népies fordulatokkal élénkített beszédéért. Derültség öntötte el az előadó-termet, ha az epehólyagot „az epe ideiglenes raktárának", a hasat „pocaknak", a vérkeringést „a vér ideiglenes elhelyezésének" nevezte, sőt olykor parlagi kifejezéseket is használt. Annál érdekesebb volt ez, mert tudták, hogy Pavlov gondosan készül előadásaira és mielőtt hozzákezdene, előbb magának olvassa fel és ilyenkor behív magához néhány diákot, hogy előre ellenőrizze a hatást. Kísérletekkel egybekötött előadásai vonzották a diákokat.

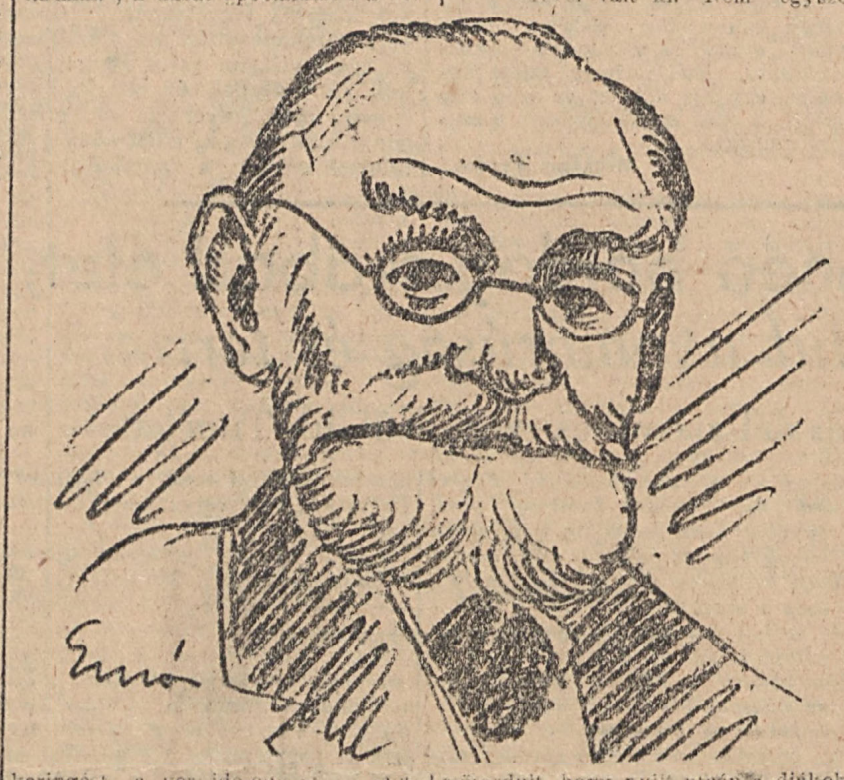

Előadásmódja teljesen szakított az Orvostani és Sebészeti Akadémián kialakult szokásokkal. Pavlovig a tanulás abból állt, hogy bemagolták a német professzorok orosz nyelvre fordított tankönyveinek egyes oldalait. Az első szemléltető kísérleteket az orosz Orvostani Egyetemen Cion professzor — Pavlov tanára — vezette be és Pavlov ezt a rendszert tökéletesítette. Jellemző, hogy a vaskalapos egyetemi urak Cion elüldözték Oroszországból.

A szenvedélyes és harcos Pavlovot azonban nem lehetett elüldözni. Tudományszomjtól átitatott egyénisége jellemezte tanítványaihoz való viszonyát is. A felületes diáknak, aki hajlandó volt puszta szavára elhinni amit mondott, csakhogy ne legyen kénytelen „kínozni a nyuszit, vagy a kutyust", ugyanesak kellemetlen megjegyzéseket kellett zsebrevágnia. Diákkörökben csodálattal beszéltek a mások számára szigorúnak és hozzáférhetetlennek tetsző professzorról, aki tanítványai felé éppen közvetlenségével és egyszerűségével vált ki. Nem egyszer előfordult, hogy nyílt utcán a diákok zsibongó csapatához csatlakozott és előre kergetve őket, harsány hangon kiáltotta utánuk:

— Hohó!... Már ennyire megrokkantak? Hiszen alig vánszorognak!

Pavlov azóta elérte az őt megillető világhírt és tekintélyt. Halála után is úgy foglalkoznak vele, mint egy élővel, mint minden halhatatlannal. A szovjet kormány nagyrabecsülte a nagy tudóst. Gondoskodással és figyelemmel vették körül még életében, hogy munkáját a legmegfelelőbben folytathassa. Koltusiban — ma Pavlovo — laboratóriumot építettek számára. Ma pedig tanítványainak nagyszámú csoportja termékenyen fejleszti tovább eszméit, amelyek a haladó tudomány iránymutatói.

Két kis gerendás szoba KOLTUSIBAN

Koltusi — a Szovjetunió ezer egyéb községétől semmiben sem különböző zuga — most világhírre tett szert. Itt alapította meg 1926-ban laboratóriumát Ivan Pavlov akadémikus, a nagy orosz fiziológus. Pavlov laboratóriuma eredetileg egy kis gerendákból épült házikóban volt és mindössze két szobából állt. A tudós az elsőben laboratóriumát rendezte be, a második dolgozószoba, ebédlő és ülésterem volt egyszerre. A szovjet kormány azonban a szerény laboratórium helyébe Pavlovnak csaknamar egész tudományos várost rendezett be hatalmas laboratórium-tömbbel, kollégiumokkal az állatok számára, lakóházakkal és mindazzal, ami a tervszerű tudományos munkához szükséges. Így jött létre Koltusiban az a biológiai állomás, amely a felsőbb idegrendszer tevékenységének evolutív fiziológiájával és pathológiájával foglalkozó nagy tudós halála után a Pavlov Intézet nevet kapta.

Az öreg tudós nagyon boldog volt, amikor látta, hogy ilyen nagyszerűen támogatják az ügyet, amelynek egész életét szentelte. Koltusi legkedvesebb gyermekévé — sokéves terveinek és reményeinek megtestesítőjévé — lett. Pavlov élete utolsó éveiben szokatlanul termékenyen dolgozott. A nagy tudós hazafi bizalommal nézett a jövőbe, mert előre látta, hogy szeretett hazájában, amely a szocializmus építésének útjára lépett, a kultúra és a tudomány páratlan virágzásnak indul.

Ivan Pavlov itt, Koltusiban foglalkozott az egyik legnagyobb és legnehezebb tudományos probléma megoldásával, a felsőbb idegrendszer tevékenysége kialakulásának tanulmányozásával és kialakulása újjainak kutatásával.

Pavlov hosszú időn át tanulmányozta a kutyák felsőbbrendű idegtevékenységét és megállapította, hogy különböző módon viselkednek a kísérletek során.

Sikerült a felsőbb idegrendszeri tevékenység négy típusát meghatároznia, amelyek nagy vonásokban egyeznek az emberre jellemző négy vérmérséklettel (a felső idegrendszeri tevékenység szangvinikus, kolerikus, flegmatikus és melankólikus típusa). De mi okozza ezt a különbséget? Milyen belső tényezők, szervek és szervezeti rendszerek (belső szekréciós mirigyek, idegapparátusok, stb.) és miféle külső tényezők (nevelés, meghatározott tulajdonságok begyakorlása, táplálkozás stb.) határozzák meg az idegrendszer típusbeli sajátságait? Öröklődhetők-e az idegrendszer típusbeli sajátságai és ha örökölhetők, milyen mértékben és milyen formában? Mindezek a kérdések, amelyek végeredményben arra a kérdésre egyszerűsödnek, hogy milyen módon alakul ki a felsőbb idegrendszeri tevékenység, csak az első lépcsőfokot képezték a főcél eléréséhez: megmutatni az emberiségnek a felsőbb idegrendszeri tevékenység típusai aktív és irányított átalakításának útját.

Pavlovnak nem sikerült a kérdést véglegesen megoldania. De tanítása, gondolatai úgy kerülnek a szovjet tudományba, mint az állatok és az ember magatartása materialista megértésének megingathatatlan alapja.

Pavlov akadémikus már 1913-ban azon véleményét juttatja kifejezésre, hogy bizonyos feltétlen reflexek, kialakulásuk mechanizmusát tekintve valószínűleg nem egyebek, mint öröklés során megszilárdult feltételes reflexek. Ezért nagy hibát követnénk el, ha a felsőbb idegrendszeri tevékenység tanulmányozásában a felsőbb idegrendszer tevékenységének kérdését elszakítanánk a központi idegrendszer fejlődésének tanulmányozásától. Éppen ezért a Koltusi intézetnek egyik alapvető feladata az idegrendszeri funkciók fejlődésének minden oldalú tanulmányozása.

Ivan Pavlov annakidején bevezette a klinikai munkában az agy működésének objektív tanulmányozását. A nagy fiziológus felvértezve az állatok felsőbb idegtevékenysége alaptörvényeinek ismeretével, továbbá szembeállítva a betegek objektív magatartását szubjektív észleléseikkel, a példák egész során ragyogóan demonstrálta azt az erőt, amely az állatok és az ember viselkedése objektív analízisének módszerében rejlik. Ezek csak az első lépések voltak az emberi magatartás pathológiájának tanulmányozásában, de máris megmutatták, hogy a Pavlovtól választott út helyes és rendkívül eredményes volt.

A Koltusi Intézet klinikáján folytatják a beteg állapotban lévő ember objektív megnyilatkozásának minden oldalú tanulmányozását. További kidolgozás alatt áll az alvással való gyógyítás módszere, amelyet ma már az intézet klinikáin sikerrel alkalmaznak, a neurotikus állapotok egész során. Az álomelméletet, amely Pavlov azon tanításán alapul, hogy az alvás, mint gátlás, kímélő szerepet játszik, pozitív eredményekre vezetett a központi idegrendszer organikus sérülésének gyógyításánál is.

Az állatok egész viselkedése (valamint a gyermekeké is bizonyos korig) a belső és külső környezet közvetlen változásaitól, a közvetlen ingerektől függ, vagy mint másként nevezik, az elsődleges jelzésektől (fény, hang, szag, az ellenség közeledése, éhség, stb.) Az ember életében viszont elsőrendű jelentőségre tett szert a szó: a beszéd — a másodlagos jelzések rendszere (a „fény", a „hang", „szag" stb szavak a reális fény, hang és szag helyett). Pavlov a második jelzőrendszerről szóló tanításnak csak a kezdetét jelölte meg. Miként alakul ki a beszéd a gyermek fejlődése során, milyen kölcsönös viszonyban van az első és a második jelzőrendszer, miben áll a beszéd felbomlása beteg állapotban — ezek és sok más hasonló kérdés áll ma a Koltusi Intézet kutatásainak középpontjában.

Ivan Pavlov tanítása összpontosítása minden haladó gondolatának, amit sok nemzedéken át felhalmoztak a hazai fiziológiában és a világ fiziológiai tudományában. Ezen tanítás hatása a fiziológia tudományának további fejlődésére felmérhetetlen. A fiziológusok XV. világkongresszusán Pavlov akadémikust joggal nevezték „a világ fiziológusai doyenjének".

Az a 13 év, amely Ivan Pavlov halála óta eltelt, megmutatta, hogy a zseniális pavlovi tanítás a szocializmus országának élenjáró tudománya dicsőségéért áldozatosan és termékenyen dolgozó szovjet fiziológusok vezércsillaga lett.

Alekszanjan nyomán

Nagyszabású ünnepségek a Szovjetunióban

A nagy orosz fiziológus születésének századik évfordulóját grandiózus keretek között ünnepli meg a haladó világ, élén a hatalmas Szovjetunióval. A jubileumot megelőző hónapban össz-szövetségi tudományos kongresszust tartott, illetve tart a szovjet tudományos világ, amelyen megemlékeznek Pavlov szerepéről a korszerű fiziológia megalapításában és kifejlesztésében. A kongresszust Moszkvában nyitják meg és Leningrádban zárják be. A beszámolókat a ma élő legnevesebb szovjet fiziológusok, Pavlov tanítványai tartják. Ünnepi üléseket tartanak valamennyi szovjet köztársaságban is.

Pécsett október elsején rendeznek centenáris díszülést

Pécsett szeptember 26—27—28-án az „Uj utakon" című, Pavlov munkásságáról szóló filmek bemutatásával áldoznak a nagy tudós emlékének, azonkívül október elsején a pécsi Nemzeti Színházban centenáris díszülést tartanak, amelyen fényes kísérőműsor keretében a Magyar Tudományos Tanács kiküldötte, dr. Hetényi professzor tart ünnepi beszédet, majd dr. Farádi László egyetemi tanár „Pécsi tudományos intézetek Pavlov nyomdokain" címmel fog előadást tartani. Az esten szerepel még Mólnár Klára hegedűművésznő és Horváth Mihály zongoraművész is.

A pécsi egyetemet dr. Ernst Jenő dr. Lissák Kálmán és dr. Szentágothai professzorok képviselik a moszkvai, illetve leningrádi Pavlov-ünnepségeken. A három orvosprofesszor szerdán délután indult a repülőgéppel a Szovjetunióba.

„Az egész emberiség üdvére"

Pavlov az 1935. évi XXV. nemzetközi élettani kongresszuson a következőket mondotta:

„Büszkén vallom magam olyan ország polgárának, amelyben a tudomány vezetőszerepet visz és a legnagyobb tiszteletnek örvend. Valóban büszkék lehetünk arra a hazára, amelyben oly fontosnak tartják a tudomány és a kultúra teljesztését és haladását. Sok évet megéltem már, de ma is boldog vagyok, hogy szeretett hazám javára és az egész emberiség üdvére dolgozhatom."

Ha nem ismernénk Pavlov és a Szovjetunió, Pavlov és a nép viszonyát, jólhangzó frázisnak látszana ez a mondat. Azonkívül Pavlov rendkívüli irtózata a nagyképű kijelentésektől, szavaiban állandóan kísértő mértéktartása is meggátolta abban, hogy alaptalan, hizelgő kijelentésekre ragadtassa el magát. E nyilatkozat mögött egy hatalmas tudós és egy hatalmas nép ragyogó kapcsolata élt akkor, amely — bizonyos tekintetben — ma sem semmisült meg.

Olyan szeretet, olyan mélységes tisztelet vette körül az öreg tudóst az orosz nép felszabadulása utáni időktől fogva, amelynek gyakorlati megnyilvánulásai nemcsak Pavlovnak az embernek, hanem a tudománynak is óriási hasznára lettek. Egy gazdagon felszerelt laboratórium, aztán a tudós rendezett életkörülményei, számtalan apró segítő körülmény mellett, mind egy új társadalmi életforma eredményeit adták át Pavlov kezeibe. Mindenben segítettek, hogy mindenkinek segíthessen. Az öncélú tudományok pusztulását jelentette akkor ez és Pavlov érezte, amit tudós ő előtte sohasem tapasztalt: egy nép áll mellette és egy olyan kormány, amely nem hajbókolásokat vesz számon, hanem eredményeket. Nem véletlen, hogy ez pont a Szovjetunióban eshetett meg. Kiszámított, természetszerű következmény volt ez a tudomány és az állam között kifejlődött kapcsolat. A régi, cári Oroszország kormánya részéről támogatás helyett legtöbbször a lenézés érte csak, támogatás szinte sóba. Boldogan érezte a világhírű tudós annak a materialista világnézetnek diadalát, amelynek ő is egyik jelentős előharcosa volt ifjú korától kezdve.

Pavlov mélységesen emberi, közvetlen magatartását bizonyította az a viszony, amely a nagy tudós és az egyes dolgozók között kifejlődött. A régi, elvont, ködökbe burkolózó tudósok magatartását Pavlov nem tette magáévá, hanem úgy élt a nép között, hogy egynek érezte magát vele, állandó tanácsadója volt a hozzáforduló munkásnak, parasztnak, együtt sátálva vitatta meg velük mindennapos problémáikat.

E magatartásának egyik következménye volt például az, hogy a méhek a Szovjetunióban idáig már hatvenhét szovhozban és kolhozban hozzászoktak a lóhere-virághoz, azokat beporozták és óriási mértékben hozzájárultak a szovjet méhészek sikereihez, míg Pavlov fölfedezése előtt messze elkerülték a lóherét. Pavlov egyszerűen rászoktatta a méheket erre a virágra úgy, hogy addig mutogatta nekik a lóherét, míg egyszer csak rászálltak és elvégezték a „beporzási".

A Nagy Honvédő Háborúban is igen nagy hasznát vették Pavlov tanainak a látás, hallás, menetelés olyan kifejlesztésénél, amely a Szovjetunió győzelméhez éppen annyira hozzájárult, mint az embernek ahhoz a felismeréséhez, hogy „feltételes reflexeiben" még rengeteg erőtartalék van s nem kell belenyugodnia senkinek abba, hogy csak annyira képes hazája, embertársai, az emberiség és önmaga javára, mint amennyi „veleszületett".

Pavlov büszkén vallotta magát a Szovjetunió polgárának és a szovjet nép büszkén vallotta magáénak Pavlovot. Míg a nyugati országok tudósai nem egyszer cserélték fel tudományos munkásságukat megélhetést biztosító foglalkozásokkal, Pavlov tanítványai már gátlástalanul fordulhattak a tudomány fejlesztése felé, mert a dolgozó nép állama a leghagyományosabb lehetőségeket adta meg számukra, a leggondosabban, gazdagabban felszerelt laboratóriumok mellett.

Pavlovban önmagát is ünnepelheti a Szovjetunió. Pavlovban a Szovjetuniót ünnepelheti a haladó világ, mert a nagyszerű eredmény csak e szocialista ország segítségével születhetett meg. Az az állam, ahol a nép ha mással nem is, de szeretetével és ragaszkodásával, a kormány mellett teljes egységével áll a tudomány támogatására, csak a legboldogabb állam lehet.

HÁROM FIATAL ELMONDJA, *hogy miért megy tisztképző iskolába*

Csordos Géza azelőtt álmodni merni csak arról, hogy valaha tiszt is lehet-ne belőle. Pedig kezdettől fogva benne élt a vágy. De amikor az iskolában arról beszéltek, hogy „ki mi lesz?" a tanító kicsinylően legyintett.

— Te akarsz tiszt lenni? Te? Oda érettségi kell. Oda csak „jó családból származó" fiúkat vesznek fel. Különben jó leszel te majd bányásznak is!

És Géza eltemette az álmait. Azt hitte örökre... Amikor a felszabadulás után elvégezte a nyolc elemit, valóban a bányába ment. Édesapja meghalt, ő lett a kis család feje. Szorgalmas volt, lelkesen dolgozott, mert átérezte, hogy „a munkánk valóban becsület és dicsőség dolga!" lett. — Brigádja, a vasasi Pernecker brigád élenjár a termelésben. Amikor meghallotta, hogy tisztképzőre jelentkezhetnek a fiatalok, megdobbant a szíve. Felelevenedtek benne az álmok. Ő, ő a bányászfiú? Tisztképzőbe? Lehetséges ez?

1

Akkor este korábban ment a SZIT-be. Amikor elkezdődött az ifjúsági nap és felolvasták a határozatot, hogy „Csordás Gézát, mint szervezetünk egyik legjobbját tiszképző iskolába küldjük" hatalmas tapsvihar tört ki. Neki zúgott a feje, sírni tudott volna a meghatottságtól. Sugárzó arccal lépett be este a tiszta kis konyhába.

— Édesanyám! Nagyanyám! Tiszt lesz a fiatok! Volt aztán öröm meg boldogság. Igaz, hiányzol majd itthon — mondta az édesanyja. — De csak menj, a Laci már ugyanis a helyedbe lép. Tudom, hogy szükség van rád. Menj hát.

Végignéz Géza okos, nyílt arcán, finom szénporfól beárnyékolt szemén és szívé elönti az öröm: az én fiam a béke katonája, a béke harcos őre lesz! Büszke leszek majd rá nemcsak én, hanem a Párt, a brigád, a SZIT, a bányászok és az egész munkásosztály. Hiszen nem egyedül nevelem, ezek mind segítenek nekem. Most azután együtt örülünk, együtt érzik velem a boldog büszkeséget.

2

Halmos József gordisai EPOSZ-ista. Apja azt a hét holdat műveli, amit a földreform juttatott számára. Nemrégiben még Jóska is szánkált, vetett, kapált, aratott. Most a gordisai földművesszövetkezet ügyvezetője. De nemsokára elmegy. Tisztnek.

— Nem is hittem volna — mondja —, hogy ez igaz lehet. Azelőtt a magamfajta szegény paraszt még csak a tiszti iskola tájékára sem merészkedett. Nem ám, hogy tisztnek! És én most elmegyek. Elmegyek és mélló katonája leszek annak a hadseregnek amely a miénk, a népé. Mindig szerettem volna tiszt lenni, de az elhatározás csak akkor érlelődött meg bennem igazán, amikor a Rajk-esetet hallottam. Suttogják a faluban a kulákok — mondja villámló szemekkel, — hogy ha Rajk el is veszett számukra, majd akad valaki aki az ő ügyüket továbbviszi. Hát ezért megyek leginkább. Ezért megyünk mi munkás és paraszt-fiatalok, hogy összefogva viszaverjünk minden olyan aljas támadást, amely a nép hazája ellen irányul, hogy megmutassuk a gordisai és a többi kulákoknak, hogy itt már semmiféle más ügy nem győzhet, csak a szocializmus ügye.

3

Kővári Antal a MINSZ Megyei Bizottságon figyelmesen hajol az irógasztal fölé. Nem régó a van itt, a választások idején került be Magyarszékről megyei SZIT titkárnak. Mielőtt idejött, a komlói bányában dolgozott. A munkában becsülettel megállta a helyét és élenjárt az ifjúsági mozgalomban is. Ő is egyike azoknak az ifjaknak, akik tisztképzőre mennek.

— Olvastam a tárgyaláson elhangzott vallomásokból, hogy Rajk és bandája, ez az utolsó társaság mit akart tenni népünkkel, országunkkal, Pártunkkal és népünk vezetőivel. Pálffy a hadseregben maga köré gyüjtötte a Horthy-rendszer fasiszta tisztjeit. Ezek nem tudták azt és nem akarták tudni, hogy milyen egy munkás élete és sorsa. Ezért tudtak ilyen aljas módon a munkásság érdekeit félretéve elárulni bennünket. Gondolkodik. Mi a nép tisztjei leszünk. Azért kell nekünk a hadsereg élére állnunk, hogy megvédjük azokat a nagy eredményeket, melyeket a felszabadító Szovjetunió segítségével és a Párt vezetésével valósítottak meg a magyar dolgozók.

*

Elmennek fiatalságunk legjobbjai a munkapadok, az ekeszarva és traktorok mellől. Elhagyják szervezetüket, üzemeiket, brigádjaikat, hogy néphadseregünk tisztjei legyenek. Dolgozó népünk szeretete és bizalma kíséri őket útjukon.

Versenyben a dolgozó parasztság

Ma egy hete hangzottak el megyeszerte az őszi mezőgazdasági versenyre való kihívások. Egyéni dolgozó paraszt, egy község egész dolgozó parasztsága, földmű vesszövetkezet, termelőszövetkezet, állami gazdaság, traktorállomás hirdette meg egész Baranyában a versenyt a többtermelésért, az életszínvonal emeléséért, az ötéves terv sikerének biztosításáért.

Óriási jelentősége van a most megindult őszi mezőgazdasági versenynek: annak az őszi szántás-vetési tervnek sikerét hivatott előmozdítani, amely már *az ötéves terv első mezőgazdasági részletterve.* Ebben a versenyben tehát már az ötéves terv sikeréért versenyez dolgozó parasztságunk, azért az ötéves tervért, mely hivatott egész nemzetgazdaságunkat gyökeresen átformálni, sokkal fejlettebb fokra emelni. De különös jelentőséget ad a versenykihívásoknak az, hogy ezek kivétel nélkül a dolgozó parasztság válaszai Rajk és bandája gyalázatos kísérletére, a versenykihívásokat a dolgozó parasztság mind egy-egy hatalmas ökölcsapásnak szánta az árulók és megbízóik terveire.

Azok a lelkeshangú csatlakozások, melyekben egyéni parasztok, egész községek dolgozó parasztjai és termelőszövetkezeti parasztok zárkóznak fel a kihívók mögé, bizonyítják, hogy dolgozó parasztságunk megértette az őszi mezőgazdasági terv és a vele kapcsolatos mezőgazdasági verseny hatalmas jelentőségét. A versenyző összes dolgozó parasztok véleményét fejezi ki a máriakéméndi Petőfi termelőcsoport felhívása, melyben párosversenyre hívják ki a szederkényi Dózsa csoportot. A következőket mondják: *„A versennyel is hozzá akarunk járulni, illetve fokozni kívánjuk az ötéves tervnek kezdeti sikerét, mert tisztában vagyunk azzal, hogy csak így tudjuk biztosítani a szocializmus építését."*

Azonban az új kihívások és csatlakozások nemcsak arról tesznek tanubizonyságot, hogy dolgozó parasztságunk elvi síkon megértette a verseny jelentőségét, hanem arról is: *megértette azt, hogy a versenynek mindenekelőtt a többtermelést kell szolgálnia.* Ehhez pedig szükséges az, hogy a versenypontok konkrétek legyenek, a versenykihívások ne általánosságban mozogjanak. Szükséges az, hogy ne olyan versenykihívások legyenek, mint amilyenek még a tavaszi verseny folyamán is voltak, mint amilyet például az egyik baranyai község kibocsátott, akkor ezt jelentették ki: „Mindent jobban végzünk el és mindenből többet termelünk, mint a kihívott község". Mennyivel más példának kiragadva Áta község idei kihívása, melyben konkréten leszegezik, hogy az őszi árpát október 6. helyett szeptember 30-ig, a rozsot október 20. helyett 10-ig, a búzát október 31. helyett 20-ig elvetik. Meghatározzák, hogy mikorra vágják le a kukoricaszárat, a napraforgót, és mikorra végzik be az őszi mélyszántást.

Ilyen versenypontok alapján már lehet versenyezni és így a verseny nem lesz homályos, megfoghatatlan valami, melyről a dolgozó parasztok legfeljebb annyit tudnak, hogy van, de hogy mit kell annak érdekében tenniök, arról sejtelmük sincs.

Az elmúlt hét tapasztalatai más tekintetben is bizonyítják, hogy a verseny szervezettebb, rendszeresebb lett. Az általánosságban mozgó versenypontokkal együtt *eltűnt a régebbi versenynek az a jellemzője is, hogy mindenki versenybe hívott mindenkit.* Hogy versenykihívások hangzottak el, természetesen nem az egész község dolgozó parasztsága, hanem csak egy szűk vezetőség részéről, gyakran az egész ország, de legalábbis az egész megye felé. Ugyanakkor a község dolgozó parasztjai azt sem tudták, hogy egyáltalán van mezőgazdasági verseny, nemhogy arról valami közelebbit is tudtak volna. A mostani kihívások, amellett, hogy csatlakoznak a megyei kihívók által meghirdetett versenyhez, *a párosverseny előnyös formáját választják,* mint például Szűr község dolgozó parasztjai, akik elfogadták Újpetre kihívását, ugyanakkor pedig párosversenyre hívták ki Göresönyt.

Ezek mellett a pozitívumok mellett azonban máris mutatkoznak bizonyos hibák is a versenyben, melyek mellett nem mehetünk el szó nélkül. A kihívások egyes helyeken *még mindig nem az egész dolgozó parasztság megmozdulásának eredményeként születnek meg, hanem a DÉFOSZ titkár, — vagy ami még rosszabb — a jegyző irodájában.* Innen adódik az, hogy például az alispán jelentése szerint a szentlőrinci járásban minden község máris versenyben áll egymással. Ha megnéznénk a szentlőrinci járás számos községét, meggyőződhetnénk róla, hogy néhány község dolgozó parasztsága még nem tud a versenyről, nemhogy azt ismernék: mivel kell nekik hozzájárulniok a verseny sikeréhez. Az, hogy a szentlőrinci járásban minden község versenyben áll, a valóságban legfeljebb azt jelentheti, hogy minden jegyző igenlő választ adott a járási főjegyző hasonló kérdésére, azért, hogy községeit jobb színben tüntesse fel. Ettől azonban a verseny még semmiesetre sem indult meg!

Ez a hibák közül a legfontosabb. És meg is határozza a legsürgősebb teendőt a mezőgazdasági versenyben. *Kokozott felvilágosító munkával el kell érnünk, hogy a verseny szele megcsapjon minden dolgozó parasztot,* hogy egyetlen egy község, egyetlen dolgozó paraszt — dolgozzon akár egyénileg, akár termelőcsoportban — ne legyen, aki ne állna versenyben, s aki ne tudná, hogy milyen feladatokat, hogyan, milyen határidőre kell megoldania, hogy a maga részéről hozzájáruljon a verseny sikeréhez. Fel kell világosítanunk minden dolgozó parasztot, hogy a maga részéről azzal adja meg a megfelelő választ az imperialisták, a kémbanda kísérletére, ha csatlakozik a versenyhez, minden erejével előmozdítja az őszi mezőgazdasági terv sikerét. Ha ezt megvalósítjuk — és meg kell, hogy valósítsuk — akkor sikerre fogjuk vinni az őszi mezőgazdasági versenyt, megvalósítjuk az őszi mezőgazdasági tervet, hozzájárultunk mindnyájunk jobb életének záloga, az ötéves terv győzelmes megvalósításához.

B. J.

AKIK VALÓBAN „a nép nevelői".

A tagosítás hírére olyan volt a falu, mint a megbolygatott méhkas. Hogyis ne lett volna, hiszen nem kevesebb, mint 130 gazda 770 darab parcelláját érintette. De már a tagosítás első napjaiban kiderült, hogy kár volt az ijedelemért, meg a heveskedésért. Rendbejött minden, ami a tagosító bizottság tapintatos és körültekintő munkájának köszönhető, no meg nem utolsó sorban a belvárdgyulai lelkes népnevelőknek.

Felvilágosítás háztól-házig

Vannak vagy harmincan. Mind régi, belvárdgyulai lakos. Így a 30 népnevelőnek szegről-végről rokona az egész falu. Ez magában is megkönnyítette munkájukat. A sógor, a koma jobban hajlott a szóra, hiszen nem idegen mondta neki, hanem a keresztfia, vagy az unokaöccse, aki nyilván nem hazudhat neki.

Amikor csak tehették járták is a falut, bár nem kis dolog ilyenkor erre időt szánni, amikor a kukoricát kell behordani, a trágyát meg kihordani. De megtették lelkesen és becsülettel. Doszpod György és Gulácsi Sándor okosan azzal érveltek, hogy a Lótenyésztő N. V. méntelepe számára egybehozott 176 hold és a Sernevál 135 hold rétje valamennyiük érdeke egyformán.

De a legjobban hatott az, amikor megkezdődött a tagosítás és a népnevelők egyike-másika már kint a folyosón megmutatta az érdekeltnek, hogy melyik parcellát szánták neki csereföldként. Megfontolhatta, meggondolhatta jó lesz-e az? És nem egy esetben egymás mellé került mászegy esetben egymás mellé került mászegy esetben egymás mellé került mászeg

Elsők leszünk a termelésben

A pécsvidéki bányász SZIT-szervezetek termelési értekezletén forró lelkesedéssel éltették a Pártot és Rákosi elvtársat

A pécsvidéki bányász SZIT-szervezetek küldöttei Mecsekszabolcson, a szakszervezeti székházban termelési értekezletet tartottak. A székház nagytermét zsúfolásig megtöltötték Mecsekszabolcs, Pécsbányatelep, Somogyvasas, Pécsújhegy, Komló és Szászvár fiataljai, fiúk és leányok, akik lelkes hangulatban, mozgalmi dalokat énekelve, várták az értekezlet megkezdését.

A DIVSZ-induló eléneklése után Kővári Gyula mondott megnyitót, majd Miklós Gyula országgyűlési képviselő, aki részt vett a Rajk-per tárgyalásán, számolt be a perről.

Szólott arról, hova akarták süllyeszteni a magyar nép sírásói a dolgozó népet, amelyet a Párt és Rákosi elvtárs mentett meg az összeesküvés következményeitől.

Veszszen Rajk és bandája, kötelet a nyakára! hangzik az ütemes felháborodott kiáltás, majd a fiatalság szűnni nem akaró tapssal lelkesen éljenzi a Pártot és Rákosi Mátyást.

Példaképünk a Komszomol

Rácz Tamás, a MINSZ megyei titkára tartott ezután beszámolót. Rámutatott arra, hogy a Világifjúsági Találkozó után a SZIT-mozgalomban komoly fejlődés és változás állott be, megövekedett a mozgalom jelentősége. Utalt a Farkas-brigád nagyszerű, kimagasló teljesítményére.

Mindezt Pártunknak és Rákosi elvtársnak köszönhetjük

— mondta, mire az ifjúság ütemesen harsogja: Békét akarunk, Rákosival haladunk! A Párt után a Szovjetuniónak és példaképünknek, a Komszomolnak köszönhetünk a legtöbbet. (Éljen a Szovjetunió! Éljen a Komszomol! — éljenez lelkesen felállva a fiatalság). A magyar ifjúság régi vágyálma teljesült akkor, amikor a VIT alkalmával találkoztak, megismerkedtek példaképünk, a Komszomol tagjaival.

Majd arról beszélt, hogy Rajk és társainak árulására a válaszuk az, hogy

az ifjúmunkások legjobbjait elküldik a tisztképző iskolákra, a brigádversenyek után párosversenyt indítanak, megerősítik szervezeteiket és tanulnak.

A bányász szervezetek fiai és leányai mindig megbízható támaszai lesznek a Pártnak.

Az ifjúság legjobbjai mennek a tisztképző iskolába

A lelkes tapssal kísért beszámoló után hozzászólások következtek. Szemes Lajos (Somogy), Téceli János (Szászvár), Kapinyai István (Pécsbányatelep), Bogár Imre (Pécsújhegy), Rezinger Anna (Mecsekhegy), Győrfi János (Komló), Hetesi Lajos (Mecsektelep), Takács József (Vasas) Hosszú N. (Hosszúhetény), Postás Piroska (Komló), Somogyi Béla (Mecsekszabolcs) szólaltak fel. Megfogadták, hogy még nagyobb erővel dolgoznak a hároméves terv sikeres befejezése és az ötéves terv megindítása érdekében,

fejlesztik tudásukat, fokozzák az éberséget és legjobbjaikat küldik a honvéd tisztképző iskolákra.

Megvetéssel fordulnak Rajk és bandája ellen, akik a népi demokrácia vívmányait meg akarták semmisíteni. Mély hálájukat fejezték ki a Pártnak és Rákosi elvtársnak az árulók leleplezéséért. (Vesszenek az árulók! Éljen Rákosi! — zúgta a fiatalság).

Leirer István, a Mecsekszabolcsi Szent Iván aknán dolgozó Rákosi SZIT-munkabrigád részéről javaslatot terjesztett elő, amelyben

versenyre hívják ki Baranya-megye valamennyi bányász SZIT-brigádját.

A szeptember 25-től december 21-ig tartó verseny feltételei között szerepel a norma 10 százalékos túlteljesítése, a palatartalom továbbcsökkentése, a fa felhasználásának és

az önköltségnek alacsonyabbra szorítása,

a biztonsági szempontok szemelőtt tartásával, a csillo jobb kihasználása a raksúlynak 600-ról 625-re emelésével és a munkafegyelemnek megszilárdítása.

Móka József komlói ifjú élmunkás egyéni verseny indítását javasolta a hároméves terv november 30-ára való befejezésére, a munkaidő jobb kihasználására, tiszta termelésre, 20 százalékos palacsökkentésre, a termelési költség csökkentésére, szakszervezeti és MDP gyűléseken való részvételre,

a SZIT munkájában aktívabb részvételre.

Az értekezlet nagy lelkesedéssel fogadta a versenyek megindítását.

Rácz Tamás válaszolt ezután a felszólalásokra, majd felolvasta a Rákosi Mátyáshoz intézendő üdvözlő távirat szövegét.

A táviratban a SZIT-aktíva részvevői forró szeretettel üdvözlik

Rákosi elvtársat,

megköszönik neki az éberséget, amelyet megmentette a magyar haza és népe az összeesküvés következményeitől. Az ígérjük azzal válaszolnak, hogy legjobbjaikat küldik a tisztképző iskolákra, a termelésben elsők lesznek és méltók lesznek a Párthoz és Rákosi elvtárshoz.

Az értekezlet Kővári Antal zárószavai után az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Mekényes az első a begyüjtési versenyben

A közellátási felügyelőség kiértékelte a gabonabegyüjtés állását és megállapította, melyek azok a községek és gazdák, amelyek a legjobban teljesítették gabonabeadási kötelezettségüket, de egyuttal azokat is, akik a legrosszabbul teljesítettek.

Ezek szerint Baranya 10 éenjáró községe a begyüjtésben Mekényes, Kisdér, Bikal, Kárász, Vékény, Szárász, Magyartelek, Téseny, Gyód és Korpád. A legrosszabb 10 község: Nagynyárád, Kislippó, Kökény, Óbánya, Nagyharsány, Dencsháza, Máriagyűd, Kisherend, Ivándárda, Cserkut.

A legjobban teljesítő gazdák: Zsiga Sándor Mekényes, Maroicz Márk Drávaivánvi, Gera Antal Magyartelek, Gáios József Gyód, Pfeffer Bélánné Szalánta, Benkő János Tésenfa, Kovacs Ferenc Mekényes, Bencsik László Kishajmás, Molnár István Gürcsönydoboka, Sipos Ferenc Püspökmak.

A legrosszabbul teljesítő gazdák: Dr. Rázsó Jánosné Szűr, Balázs József, Kisnyárád, Kála Lajos Kisnyárád, Vörös József Máriakéménd, Gyenis Sándor Nagyharsány, Radics Márk Pogány, Szlébert István Nagykozár, Szabó Imre Téseny, Hamvas József Bolykapetrend, Nunkovics Gábor Felső-Nyárád.

Azok a községek és azok a gazdák, akik jól teljesítették kötelezettségüket és megértették a gabonabegyüjtés jelentőségét, méltán nevezhetjük a kenyércsata hőseinek. — Azokat pedig akik lemaradásukkal, rossz teljesítményükkel „üntek" ki, nem nevezhetjük másnak, mint a kenyércsata szökevényeinek olyanoknak, akik nem vállalták a nép államával szemben a kötelességekből rájuk eső részt.

Több mint hétezer forint jutalmat osztottak ki a Zsolnay-gyár dolgozóinak

A Zsolnay-gyárban pénteken ünnepélyesen kiosztották a nyereségrészesedésből a gyár legjobb dolgozóinak szánt jutalmakat.

Bevezetőül a gyár egyik műkedvelője kirgiz verset szavalt a Sztálini Alkotmányról, majd Dallos Kovács József elvtárs mondta el vállalatvezetői beszámolóját.

Elmondta, hogy a gyár idén már másodszor osztja ki a nyereség egy részét a dolgozóknak és ez a nyereség a munkások áldozatkész öntudatos munkája révén most nagyobb, mint először volt. Ez egyúttal válasz Rajknak és bandájának más vívmányaink mellett, akik ezt a jutalmat ki akarták csavarni a munkások kezéből.

Beszámolt a termelés alakulásáról és megállapította, hogy *az elmúlt negyedévben a gyár túlteljesítette előirányzatát*, részleteiben: a nagyfeszültségű szigetelőnél 11 %-kal, a kisfeszültségűnél 139%-kal, edényáruknál 2%-kal, a kőagyagárunál 22%-kal. Ezenkívül lényegesen csökkent az önköltség a kemencék égetési terének jobb kihasználásával, az anyag- és energiamegtakarítással és a munkaidő jobb kihasználásával. A gyárból eddig tizenketten vállalták a norma 120 %-os teljesítését. Ez eredményezte, hogy a nyereségelőirányzatot a gyár túlteljesítette. A visszatérítés összege a második évnegyedben 18.404 forintra emelkedett, ebből 7.362 forint jut a jó munkások egyéni jutalmazására, 11.402 forintot pedig szociális beruházásokra fordítanak.

Ezután megkezdte a jutalmak kiosztását. Minden jutalmazottnál néhány szóval elmondotta, hogy mivel érdemelte ki a juttatott pénzösszeget.

Jáger Mihály 1000, Kárpáti Józsefné, Schiller Péter és Staubach Ádám 500, Berta János 400, Balázs József, Máy József, Horváth Nándor és Deák István 300, Moninger Imre 262, dr. Békés István, Horváth Ida, Szefcsik Irén, Kalmár József, Szilvás István, Tuboly Károlyné, Kovács Ferenc, Krumpach Ferenc, Jakovics Józsefné, Bárány Imre, Horváth Istvánné, Gombár Józsefné, Csordás Mihályné és Gorza József 200—200 forintot kapott.

Hamvas Jánosné ezután az üzemi pártszervezet nevében háláját és köszönetét fejezte ki a gyilkos terveket szövő kémszervezet leleplezéséért Rákosi elvtársnak és a Párt központi vezetőségének.

Czett József elvtárs a Szakszervezeti Tanács nevében üdvözölte a gyár dolgozóit.

Dr. Békés István az üzemi bizottság megbízásából számolt be arról, hogy *a nyereségrészesedésből visszatérített összeg 60%-át a csecsemő- és napköziotthon felszerelésének kibővítésére fordítják, azonkívül hangerősítő berendezést szereznek be*, hogy a gyár dolgozóival közvetlenül tudathassák az eseményeket.

Díszes csokor a leánynak,
Koszorú a szép arának,
Cserépvirág az anyáknak,
Csemetefa kertes háznak;
Bármit választ, megkapja
a Községi Vállalatba!

Pécsi Kertészeti Községi Vállalat

VIRÁGÜZLET:
Kossuth L.-u. 1.
Telefon: 21-22.

TELEP:
Damjanich-utca 11. sz.
Telefon: 23-15.

Dolgozók írják

„Ujfajta rajt" az iskolák falai között

Megélénkült a város. Mindenütt fehéringes fiúk és lányok virággal a kezükben, szüleik kíséretében siettek az iskolák felé. Most nyitották meg Népköztársaságunk iskoláinak első tanévét. A megnyitáson ünnepélyes keretek között fogadták meg a tanulók, hogy a jövőben még jobban fognak tanulni. Az elsőosztályosok dundi buksi fejecskéikkel kívánosian tekintgetnek körül az épület falai között, ahol az elkövetkező időkben elsajátítják a tudást. Öröm volt nézni a fiatalok lelkesedését, ahogy figyelmüket összpontosítva figyeltek a tanárok szavaira.

A kapukban felállított úttörő-sorfalak csillogó szemekkel várták az elsőosztályosokat, akik most bátran, sietősen léptek az iskola falai közé. Uj ifjúság ez, ami előtt új, szebb jövő áll. Érzik ezt a gyermekek szülei is, akik már nem rettegnek attól, hogy gyermekük munkás származása miatt nem tanulhat tovább. Megvan mindenki előtt a lehetőség, nyitva áll a kapu a dolgozók gyermekei előtt mindenütt. Ez mutatja mindennél világosabban, hogy ebben az országban a dolgozó népé az érvényesülés és őket illeti minden örökre ebben az országban.

Gyimesi Ferenc
Zöldfa-u. 24.

Reggel a Dohánygyárban

Fél nyolc az idő. A gyenge napsugár már vigan táncol a Dohánygyár udvarán épített kis szökőkút csillogó vizoszlopain. Közben sietős léptekkel a város minden tájáról érkeznek a dolgozók. A nap mindig magasabbra emelkedik, az éberen őrködő tűzőr árnyéka lassan fogyni kezd. Közben óráira néz, a keze a csengőhöz emelkedik, jelzi a munka kezdetét, a munkaverseny startját. A csengő hangja már ott találja őket a munkahelyükön, ellentétben az elmúlttal, mikor a csengetés után is voltak sokan, akik úgy beszélgettek, mintha nem történt volna semmi.

Búgó hangon egyszerre több villanymotor indul meg egymás után. Úgy tűnik, mintha a bekapcsolással is versenybe volnának a dolgozók. Olyan a gyár mint a méhkas. Mindenki szerényen dolgozik, a munkatempó mindenütt a lehető legnagyobb. Olyanok a dolgozók, mintha valami új erő serkentené őket, mintha valami új lendületet kaptak volna valamitől. Fiatalnak és öregnek erőt ad az előttük szilárdan álló cél, a hároméves terv sikeres befejezése és az ötéves terv sikeres megindítása, amely a munkásosztályt még magasabbra emeli.

Ezenkívül még fűti valami a dolgozókat. Előzem dolgozói szeretnének lenni, ami ilyen szorgos és lelkiismeretes munka után nem is olyan lehetetlen.

Mihaldinecz József
dohánygyári dolgozó

Azt akarták, hogy megint csak a kulákoknak legyen igazuk

Gaier Jánost nem zsákmányolhatja már ki a zsirosparaszt

Állandó félelemben élt. Soha egy nyugodt perce nem volt. Még éjszaka is gyakran felriadt álmából, mert még akkor is kísértette gazdájának, Kis-Pesti János vasasi kuláknak ordítása. Állandóan fenyegette. Ha józan volt épúgy, mint amikor részegen messzire halló üvöltéssel megjött. Azzal a különbséggel, hogy ilyenkor semmit nem nézett.

A többi kuláknál sem volt jó dolga Gaier Jánosnak. Azoknál is robotolt, azoknál is rongyoskodott, azoknál is hajnaltól napestig kellett dolgoznia. De azoknál legalább nem élt állandó rettegésben.

— Valamit tenni kell — ez járt állandóan a fejében. El kell menni a DÉFOSZ-hoz — ez volt a másik gondolata. De most akármi is lesz, megmondja az igazságot.

Eszébe jut ez a nap, amikor a DÉFOSZ-tól kimentek, hogy megvizsgálják helyzetét. A gazdája valahogy megtudta, hogy jönni fognak.

— Agyonverlek, ha csak egy szót is mersz szólni ellenem — mondotta neki. Ő megijedt.

— Minden jó, mindent megkapok, ami jár, jó dolgom van itt — válaszolt akkor a bizottság kérdéseire. Dehogy merte elmondani, hogy amija itt van — koszton kívül — mindössze négyszázötven forintot kapott, annyit, amennyi úgyszólván egy hónapra járt volna neki. Nem mondta.

— Most már azonban egy napig se várok — ezzel a gondolattal aludt el.

A továbbiakról a Vasas II. kerületi munkaügyi bizottság jegyzőkönyve számol be:

„A mai napon letárgyaltuk Gaier János munkavállaló panaszát Kis-Peti János vasasi 26 holdas gazdálkodó ellen. Megállapítottuk, hogy a munkaadó a kollektív szerződésben megállapított feltételeket nem tartotta be. Megállapítottuk továbbá azt is, hogy Gaier Jánosnak 2.861 forint jogos követelése van, melynek megfizetésére Kis-Peti Jánost kötelezzük."

Gaier Jánost megvédte a népi demokrácia. És amikor megkérdezték, hogy mit szól a Rajk-ügyhöz, így válaszolt:

— Szerintem azt akarták Rajkék, hogy megszűnjön az a világ, amiben nekem, meg a többi nincstelennek is igaza lehet. Ők azt akarták, hogy megint mindig csak a Kis-Peti Jánosoknak legyen igazuk.

Igaza van Gaier Jánosnak. Ezt akarták. S ha rajtuk múlott volna gyilkosság, vér, szenvedés, könnyek árán is megvalósították volna.

IGY DOLGOZNAK A MILLIOMOS KOLHOZPARASZTOK

A nyári nap olyan barnára égeti a bőrt, mint a frissen sült kenyérhéjat. A mezőkön friss szél fujja a kalásztengert és a széna illata árad szerte a sztyeppén. Az emberek már hajnal óta kint dolgoznak a napsütésben, aratás előtt sok a munka.

Az akszáji kolhozokat az idén nem nagyon örvendeztette meg a tavasz. Hideg napok jártak, szél, hosszantartó szárazság uralkodott ezen a vidéken. A kolhozok azonban a haladó agronómiai tudomány és a legmodernebb technikai eszközök segítségével sikeresen ellenállnak a természet viszontagságainak.

Jemeljan Sapovalov kolhozelnök csak öt évvel ezelőtt került a Sztálin-kolhoz élére. Akkoriban takarodtak ki a vidékről a fasiszták és Sapovalov romokat, düledező gazdasági épületeket talált. A szövetkezet egy év alatt talpraállt és ma élenjáró kolhoz a kerületben. A kolhoznők munkája megkezdésekor megerősítette a termelési brigádokat, de jól megnézte az embereket is, igyekezett kiismerni törekvéseiket, képességeiket. A kolhozvezetőség ma már pontosan tudja, hogy ki felelős ezért vagy azért a munkáért. Ugy osztotta be a kolhoz dolgozóit, hogy azok szinte művészi tökélyre emelték munkájukat.

A Sztálin szövetkezeti gazdaságban a legkülönbözőbb termelési ágak találhatók. Közel 1500 hektáron termelnek gabonát, széleskörű fejlettséget ért el a zöldségkertészet, de 300 hektáron gumós növényeket is ültettek. A vezetőség nemrég öntözőkészüléket szerzett be, sőt teherhajót, uszályt és három tehergépkocsit is vásároltak. Jelentősen kibővítették a közös gulyát is, úgyhogy a jól felszerelt kolhoz ebben a termelési évben egymillió rubel jövedelemre számit. A milliós jövedelem azonban nem végcélja a kolhoznak. További messzemenő tervekkel foglalkoznak a gazdaság kifejlesztése és a termelési kultúra terén.

A kolhozban igen sok jó szakember dolgozik. A zöldségtermelő brigádokban képesített mezőgazdasági szakemberek irányítják a termelést, de található a kolhozban állatorvos, mechanikus, villanyszerelő és közel 30 traktorista. A szakemberek állandóan oktatják társaikat a szövetkezet pártszervezete irányításával.

A kolhoz-pártszervezet, amelynek élén az egyik legjobb termelőnő, Táisziá Csebetarjova áll, 25 kommunistát számlál. Mindnyájan a legnehezebb és legfelelősségteljesebb munkahelyen dolgoznak. A kolhozt mintegy motorként vezeti, irányítja a pártszervezet. A kommunisták vezető szerepe a termelésen különösképpen most látható a termés betakarítása előtt.

A kommunista kolhozistákat a természet átalakításának sztálini terve foglalkoztatja. Csebetarjova elvtársnő naponta meglátogatja az erdőnemesítő csoportokat. A kolhoz már eddig kétszeresen túlteljesítette az évi fásítási tervet. A földek mentén vidám fiatal fácskák nyulnak az ég felé. Az állattenyésztés céljait szolgáló épületek javítása, építése is teljes ütemben folyik. A számítások szerint három év mulva a kolhoznak 250 fejőstehene, 1200 juha, 110 lova és 200 disznója lesz. A hatalmas Sztálin-kolhoznak 248 udvara van. Hozzávetőleg 400 embernek van munkakönyve. Két mezei, 3 zöldségtermelő, egy gyümölcstermelő brigád dolgozik a kolhoz földjein. A kolhozban a munkafegyelem mindig a vezetőség figyelmének középpontjában áll.

A munkafegyelemre azonban igen ritkán kell figyelmeztetni a kolhozistákat, mert mindnyájan tudják és látják, hogy maguknak dolgoznak és a saját holnapjukat építik.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet felhívása a dolgozókhoz!

Az eddigi OTI, MABI, OTBA, MÁV, POSTA, SZASA, MAHABBI, HÉV, DOBBI és az Országos Bányatárspénztár betegségi biztosítási ellátásra jogosult tagjaihoz.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet közli hogy 1949 okt. 1-én az OTI valamennyi vidéki helyiszervének területén az egységesített társadalombiztosító körzeti kezelőorvosi betegellátás lép életbe.

E naptól kezdve az eddigi OTI, MABI, MAHABBI, OTBA, SZASA, POSTA, MÁV és az Orsz. Bányatárspénztár stb. körzeti kezelőorvosi állások megszűnnek és csak az OTI által újonnan megbízott körzeti kezelőorvosok működnek minden betegbiztosító intézet igényjogosult tagjai részére (beleértve a családtagokat is).

1949 október 1-én az OTI a kerületi pénztárak területén fekvő minden városnak, minden többlakójú házában és az utcasarkokon, ugyanígy a nagyobb többkörzetes községek utcáinak sarkán táblát függeszt ki, melyen az illetékes körzeti kezelőorvos neve és lakcíme szerepel.

Ezenfelül az OTI kerületi pénztárában, szakrendelésein, DÉFOSZ irodában, a mentőállomásokon, tűzoltóknál, rendőrőrszobákon, üzemekben, gyógyszertárakban, pártszervezetekben, szakszervezetben a rendelési időt is feltüntető teljes körzeti kezelőorvosi névjegyzéket tesz közzé, amelyből minden igényjogosult megállapíthatja, hogy melyik körzeti kezelőorvoshoz tartozik.

Miután e naptól kezdve mindenki csak illetékes körzeti kezelőorvosához fordulhat, saját érdeke mindenkinek, hogy hovatartozása felől idejében tájékozódjék, mivel minden más kísérletezés csak felesleges szaladgálást okoz.

E naptól kezdve csak az tekinthető OTI körzeti kezelőorvosnak, akinek lakásán vagy rendelőjén az OTI által kiadott nagy tábla függ a hozzátartozó körzet megjelölésével.

Amennyiben az intézeti igényjogosultak az új területi beosztás szerinti körzeti kezelőorvos lakcímét az említett módon megállapítani nem tudnák, úgy kérdéseikkel forduljanak az intézet helyiszervéhez (DÉFOSZ irodához), éjjel pedig a mentőkhöz, tűzoltókhoz, vagy rendőrőrszobákhoz felvilágosításért. (A helyiszerv telefonja: 21-45, 21-46. Mentők telefonja: 04. stb.).

Az orvosok rendelési idejét a tájékoztató táblák mindenütt feltüntetik. Fekvő betegekhez reggel 8 óra előtt kell kihívni az orvost. Életveszély esetén az orvos bármikor hívható.

A vidéki helyiszerveknél 1949 október 1-től kezdődően munkaképtelen betegeket csak a tájékoztató táblákon feltüntetett, illetékes körzeti kezelőorvos vehet fel és tarthat táppénzes állományban.

Felhívunk minden dolgozót, hogy az új rendszer életbelépésére ismerősei figyelmét is hívja fel.

Országos Társadalombiztosító Intézet.
MÁV Betegségi Biztosító Intézet.
Posta Betegségi Biztosító Intézet.

Kimutatás az OTI pécsi kerületi pénztára egységes biztosító intézeti körzeti kezelő orvosi hálózatáról. Érvényes 1949 október 1-től.

I. körzet dr Molnár István, Mecsekalja, II. dr Linka László, Szigeti-út 46, III. dr Bartha Vilmos, Kiskirály-utca 17, IV. dr Szalánczy Elemér, Klimó-utca 3, V. dr Puskás Ödön, Báthory-utca 8, VI. dr Gyopár Jenő, Kossuth L.-út 23, VII. dr Várkonyi Mária, József-u. 17, VIII. dr Schwartz János, Rákóczi-út 73/c, IX. dr Kiss Emil Viktor, József-u. 17, X. dr Jáky Kálmán, Munkácsy M.-u. 16, XI. dr Hajnik József, Kossuth-tér 3, XII. dr Viola Lajos, Pécsváradi-oút 63, XIII. dr Uj János, Széchenyi-tér 2, XIV. dr Kovács János, József-u. 17/b, XV. Dr. Molnár Gyula, Felsőmalom-u. 8, XVI. dr Miskolczi Vilmos, Munkácsy M.-u. 27, XVII. dr Szántó László, Deák-u. 3, XVIII. dr. Bánki József, Apponyi-tér 6, XIX. dr Siska Valér, Doktor Sándor-u. 7, XX. dr Dergács Gyula, Kertváros, MDP székház, XXI. dr Liposits Ipoly, Pécsbányatelep, XXI/a dr Andik István, Pécsbányatelep, XXII. dr. Bajthay István, Bajcsy-Zsilinszky-u. 5, XXIII. dr Palotay György, Pécsújhegy, XXIV. dr. Csacskó Lajos, Bercsényi-u. 3, dr Siklóssy István Mecsekszabolcs, dr Kósa Ferenc Abaliget, dr Beagernó Miklós Babarc, dr Abádi Ferenc Bakóca, dr Gadó Antal Baksa, dr Biró László Baranyajenő, dr Szikszky József Beremend, dr Lóotz Ernő Bérkesd (helyettes), dr Szvitán Károly Bükkösd, dr Haaltz Henrik Csányoszró, dr Vida Lajos Darány (Somogy m.), dr Magyar Miklós Dencsháza, dr Mikola László Diósviszló, dr Baczur Kálmán Dunaszekcső, dr Bakács Tibor Drávafok, dr Böröczky Endre Egerág, dr Reiter Ferenc Erdősmecske, dr Fitz Károly Egyházasharaszti, dr Kaboz Ilona Fazekasboda, dr Lukács András Garé, dr Bossányi Dezső Görcsöny, dr Lubics György Gyöngyösmellék, dr Saartay Árpád Harkány, dr Vondra Gyula Himesháza, dr Krasb Mihály Hird, dr Cselényi József Hosszúhetény, dr Klimkó Izabella Ibafa, dr Sára Gyula Istvándi, dr Bartos Sándor Kémes, dr Bólosy Mihály Komló, dr Laczhegyi László Komló, dr Sófalvy Zoltán Komló, dr Bozsóky Géza Lakócsa (Somogy m.), dr Peiszer Gyula Magyarbóly, dr Keczely Ferenc Magyarmecske, dr Somfai Jenő Magyarszék, dr Czékus László Maja, dr Szunyoghy Bertalan Máriakéménd, dr Faltay János Mohács, dr Horváth István Mohács, dr Kemenes László Mohács, dr Margittay Máriusz Mohács, dr. Szűcs Ferenc Mohács-sziget, dr Merkel Keresztély Nagyharsány, dr Antony Alfonz Nagypeterd, dr Guth József Németbóly, dr Major László Németbóly, dr Lootz Ernő Pácsvárad, dr Toporczy Emil Sásd, dr Abádi Gyula Sásd, dr Borbényi László Sellye, dr Horváth Béla Siklós, dr Kis Hegedüs János Siklós, dr Fleischer Gyula Somberek, dr Klekner Béla Szabadszentkirály, dr Sándor László Szalánta, dr Jankovits Jenő Szászvár, dr Városi Antal Szászvár, dr Hunyor Gyula Szederkény, dr Bitter József Szentlőrinc, dr Muró László Szentlőrinc, dr Nagy Lajos Szigetvár (Somogy m.), dr Metz Márton Ujpetre, dr Kovács Sándor Vajszló, dr Velényi László Vasas, dr Kassai Zoltán Vásárosdombó (Kisvaszar), dr Martos János Véménd, dr Gyimóthy Jenő Villány, dr Péchy Szilágyi Ferenc Völcsey.

ÜZEMI HÍRADÓ

MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptemberben 23 án. 1. Mecsekszabolcs 103 százalék, 2. Pécsbányatelep 99.8 százalék, 3. Vasas 99.2 százalék. Havi átlag 101.1 százalék.

A KOMLÓI SZIT-brigád elhatározta, hogy az előirányzatot 5 százalékkal túlteljesítik, a palát 10 százalékkal csökkentik és a jó töltés érdekében a csilléket 20 kilogrammm szénnel jobban megrakják.

AZ UJITÓK Lapja szeptemberi száma foglalkozik Réder Ferenc és Odrobina András elvtársaknak, a pécsi Magasépítési N. V. lakatosainak újításával. Az újítás lényege, hogy az egymásrahelyezett ablakok (Teschauer ablakok) összekapcsoló szerkezeteit feleslegessé teszi, egyúttal egyszerűsíti az ablak-nyelvzárat is, úgy hogy az az eddigi négy darab helyett mindössze két darabból készül. Tömeggyártás esetén ez a találmány hatalmas megtakarítást eredményez.

A PÉCSI Bőrgyár versenytársa, a Wolfner Bőrgyár bevezette a bőrök üveglapon való szárítását. Az eddigi keretre szegezés helyett a szárítandó bőröket megfelelő nagyságú síma üveglapra ragasztják, ezzel elérik, hogy nem kell a bőrt fűrészporozni, nem keletkezik lyuk a bőrön, mint a szegezésnél, végül az eddigi 84—96 órás szárítási idővel szemben 7 óra alatt megtörténik a bőr szárazása.

CSORBITS János elvtárs, az Első Pécsi Mész és Gőztéglagyárban munkaidő alatt és után önfeláldozóan tanítja a mellette dolgozó új munkásokat. Önzetlen és eredményes nevelő-munkájáért a gyár dolgozói kitüntetésre terjesztik fel.

— **A közellátási hivatal felhívja a** a sütőmestereket, hogy 26-án, hétfőn délután 2 órakor a városháza kisgyűlési termében saját érdekükben feltétlenül jelenjenek meg.

Mozi

APOLLO *28-áig*

A hazafi és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.

Két út

Előadások: vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor
hétfőn 5, 7, 9 órakor

URÁNIA *28-áig*

Egy hős partizánnő története.

MARITA

Főszereplő Tatjana Lennikova

Előadások vasárnap: 4, 6 és 8
hétfőn 6, 8 órakor

PARK *26-áig*

Bátor kutatók életveszélyes harca az Északi Sarkon.

Heten a hó ellen

Főszerep: Makarova és Zsakov.

Előadások: vasárnap 4, 6, 8 órakor
hétfőn 6, 8 órakor.

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Hírek

Ma Bartók Béla-emlékhangverseny

Már megemlékeztünk arról, hogy Pécs város társadalma is bekapcsolódik a Bartók Béla halálának negyedik évfordulóján országszerte rendezett emlékünnep sorozatba. Ma, vasárnap este 6 órakor a Nagy Lajos gimnázium dísztermében Pécs élvonalbeli művészei és növendékei áldoznak a nagy mester művészetének. Ennek a hangversenynek keretében lép fel először Pécsett Varsányi László, a zeneakadémia fiatal művésztanára, de pompás műsort játszanak M. Graef Tildi, Molnár Klára, Weininger Margit konzervatóriumi tanárok, Özörényi Olga, Veres Endre, valamint Kalliwoda Olga és a konzervatórium növendékei. A hangverseny műsora (1 Ft 50 fill.) egyben belépőül is szolgál.

SZEPTEMBER 25. VASÁRNAP

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Weber gyógyszertár, városháza sarok. T. 17-85. Szent István gyógyszertár, Zsolnay Vilmos utca 2. T: 12-56. Szentkereszt gyógyszertár, Mecsekalja. — **HÉTFŐTŐL:** Remény gyógyszertár, Irgalmasok-utca 22. T: 23-70. Kis Szent Teréz gyógyszertár, Aradi Vértanuk-útja 1/a. T: 18-34. Kossuth gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 50. T: 32-74. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Gellért, prot.: Töhötöm. — **IDŐJÁRÁS:** Mérsékelt keleti, délkeleti szél. Kisebb felhőátvonulások, valószínűleg csapadék nélkül. Erős éjszakai lehűlés. A nappali hőmérséklet 20 fok felett. Távolabbi kilátások: Néhány napig szép idő, enyhe nappalokkal, hűvös éjszakákkal.

— **A közigazgatásnál foglalkoztatott munkaerőket** eddig minden esetben és fokozatban a KÁB jóváhagyásával a belügyminiszter alkalmazta. — Egy belügyminiszteri rendelet ezt a hatáskört most az alispánra ruházta át. Ezentúl tehát a VIII, vagy ennél alacsonyabb fizetési osztályokba tartozó megyei közigazgatási munkaerők alkalmaztatásáról az alispán dönt.

— **A polgármester közli a város la**kosságával, hogy 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Széchenyi téren közérdekű hírszolgálat útján az őszi mezőgazdasági munkálatokra vonatkozó igen fontos kormányintézkedéseket tesz közhírré. Elsőrendű érdeke minden gazdálkodónak, hogy ezt a fontos közlést feltétlenül meghallgassa.

— **A Szepessy-utca és a Széchenyi-tér sarkán lévő régi Kötő-féle vas**ágüzletet, amely a Diszkertészeti Községi Vállalat tulajdona, lebontják. A lebontást a város műszaki osztálya intézi és az épület helyén mindkét utcafront vonalában két utcafront vonalában két méter magas kerítésfalat képeznek ki.

— **Az OTI orvosi ügyeletben vál**tozás történt. Dr. Viola helyett dr. Bánky József (Apponyi tér 6, telefon: 34-64) tart ügyeletet.

— **A népjóléti miniszter** a kórházak férőhelyeinek jobb kihasználása miatt rendeletet adott ki, amely megszorítja a kórházi személyzet bentlakását. Esetenként bírálják felül, hogy szükséges-e valamely alkalmazott bentlakása a kórházépületben. Egyben felhívta a törvényhatóságok vezetőit, hogy I. fokú lakásügyi hatóságaikon keresztül a kórházi lakásból kikerülő személyzetnek biztosítsanak lakásokat.

— **Esküvő.** Perlmann Erika és Studinger Ferenc szeptember 25-én délután 7 órakor tartják esküvőjüket, a pécsi Székesegyházban. (x)

— **Teljesen díjtalanul végezhető el** a Fürdő utcai ált. ált. iskola esti előkészítő tanfolyamán a négy középiskolával egyenértékű általános iskola négy felső osztálya. Jelentkezhetnek a 16. életévüket betöltött férfiak és nők. A tanfolyam 26-án, hétfőn este 6 órakor kezdődik. Az ált. isk. 5 vagy 6, a középiskola 2. osztályának bizonyítványával rendelkezők részére külön csoport indul, rövidített munkaidővel. Bővebb felvilágosítást az iskola Igazgatósága készséggel ad, Kossuth-tér.

— SZALMAZSÁKOK, zsákvászon, felmosózsák, használt zsák kapható „BAGOLY" kenderzsületben, Bajcsy tizenhatban. [x]

— **Filmpropagandisták figyelem!** A Magyar—Szovjet Társaság felkéri a filmpropagandistákat, hogy 26-án, hétfőn délután 6 órakor tartandó aktivaülésen a társaság helyiségében megjelenni szíveskedjenek. Egyben kérik a mozibérlet elszámolásokat is.

— **A kokszmüi társasgépkocsijárat útvonalának változása.** A Pécs Közlekedési Községi Vállalat közli, hogy szeptember 26-tól, hétfőtől kezdve a kokszmüi járat ismét a régi vonalon közlekedik a basamalomi úton lévő vasúti sorompó miatt. A járat végállomása ismét a Kokszmü lesz, a menetrend pedig marad a régi.

— **Halálozás.** Ozy Nowotarski Mik**sáné, szül. Gindl Lujza, 24-én délután** 2 órakor elhunyt. Temetése szeptember 26-án, hétfőn délután fél 4 órakor lesz. Engesztelő szentmise 27-én, kedden fél 9 órakor a belvárosi plébánia templomban. (x)

— **A vármegye gazdasági albizott**sága legutóbbi ülésén foglalkozott a mezőgazdasági újítómozgalommal. A mezőgazdasági igazgatóság jelentése szerint a legutóbbi két hónapban két újítást jelentettek be. Az egyik Szokolyai Zsigmond nyug. postaellenőr kendertiloló és naprafordító cséplőgépe. A másik Lamperth Gyula nagyárpádi földműves cséplőgépe. Mindkét újítás már üzemben van. Egy harmadik a szentegáti állami gazdaság újítása a lucernaböde fogókészülék most van elbírálás alatt.

— **Villamosipari előkészítő tanfo**lyam indul, 26-án, hétfőn este 5 órakor az ipari gimnáziumban (volt felső ipariskola, Rákóczi út 79.) akik a villamosiparban gépkezelésben, szerelésben alapos kiképzést akarnak szerezni, jelenjenek meg hétfőn este 5 órakor az ipari gimnáziumban.

— **Egyházzenei hangverseny lesz az** Irgalmasrend templomában. Október 2-án, vasárnap este fél 9 órakor. Előadásra kerülnek: Pilotyhy, Arcadelt, Zoltán, Rheinberger, Händel, Luzzi, Liszt, Farkas, Abrudbányai — Kutor stb. művek. Közreműködik: Spineth Ferencné (ének) A. Zádor Judit (hegedű), Horányi Lukács (csellő), Ernőházi József (ének), Vadas Gábor, Kutor Ferenc, Angster József (orgona) és az Istenes Szent János kórusa. — Bevezető beszédet és műsorismertetést mond: Taksony József.

— **A mecsekszabolcsi rendőrjárőr** a falu mellett elterülő réten egy női holttestet talált. A nyomozás során megállapították, hogy a holttest azonos Járóka Józsefné mecsekszabolcsi lakossal. A holttesten küsérülési nyomokat találtak. Járóka Józsefné holttestét beszállították a mecsekszabolcsi temető halottasházába. A nyomozás folyik a rejtélyes haláleset körülményeinek felderítésére.

— **Étkezdémet** október 1-én megnyitom. Kitűnő házikoszt, bentlakás és házonkívüli vállalok. Telefon: 12-09, vagy Kardos Kálmán-utca 15. földszint jobbra. Szíves pártfogást kér Török Géza, a Menedékház volt bérlője. (x)

— **Elvesztette** Markovics Lajos mánfai lakos a Szabadság utcában, okmányokat tartalmazó irattárcáját. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a szerkesztőség titkáránál leadni szíveskedjék.

— Műszövés — műstoppolás Kolbertné, Szabó Rózsinál, Mária-u. 45. Flórián szobornál.

Rónai tartós ondolálása
megóvja haját a töredezéstől
Rónai fodrász-szalon, Kossuth Lajos-u. 8. szám
Nyitva: reggel fél 8-tól délután 5 óráig.

Pártélet

UZEMI TAGGYÜLÉSEK

Szeptember 28-án, szerdán az alábbi üzemekben tartunk taggyűléseket. A taggyűlés fontosságára való tekintettel minden tag és tagjelölt megjelenése kötelező. Tagsági könyvét mindenki vigye magával.

Bőrgyár (4 órakor): Kékes Ferenc; Zsolnay-gyár (4): Csizmadia Ferenc; Kokszművek (1/a3): Czárt Ferenc; Dohánygyár (5): Szlebl Antal; Sörgyár (5): Hayas József; Sopiana (4): Deák Lívia; Hamerli (4): Mihály Gyula; Norma I. (2): Tálos László; Norma II. (2): B. Nagy Gusztáv; Fém- és Lakatosárugyár (4): Bakán József.

Magasépítő NV. (5 órakor): Lendvai József; Közüzem (4): Nagy László; Közlekedés (4): Ragoncsa Vendel; ÁVESZ (4): Vértes Ferenc; Délsajt NV (6): Osztián Dezső; Szikra Nyomda NV (1/a4): Bágyi Frigyes; Téglagyár (5): Süle Ferenc; MÁLLERD (4): Alk Sándor; Népbolt NV (6): D. Kovács József; Posta (6): Jéhn József.

Húsipari (6): Mészáros Dezsőné; Vágóhíd (1): Kászon József; Egyetem (7): Lantos Tibor; Nádor-szálló (1/a4): Láng Györgyné; Üdülő (3): Osztián Dezső; Rendőrkapitányság (6): Sári Sándor; ÁVO (6): Szabó Béla; Tűzoltóság (reggel 1/a8): Kirschner András; OTI (1/a4): Mészáros Ferenc; Városháza (6): Inhoff Mihály.

Vármegyeháza (1/a6): András Endréné; Pénzügyigazgatóság (6): Barlai József; Filmszínház (4): Laki Istvánné; Cipőszövetkezet (5): Kecskés Miklós; Igazságügy (4): Pálfai Gusztáv; Türrmalom (5): Csordás György; Mestrits (5): Császma István; Belváros (6): Kubinyi István; Siklósi (6): Kovács László; Budai I. (6): Láng György; Budai II. (6); Krancz Pál; Gyárváros (6): Gábor Sándor; Szigeti (6): Tálos László; Kertváros (7): Ördög Sándor; Istenkut (7): Király József.

SZÖVOSZ (4): Pető József; Pécsbányatelep (7): Deák Lívia; Szabolcstelep (7): Csizmadia Ferenc; Szabolcsfalu (7): Györkő Antal; Erzsébettelep (7): Czárt Ferenc; Borbála-telep (7): Czett József; Meszes-telep (7): Pálkuti Antal; Ujhegy (7): Gregor Sándor; Ujhegy-szőlő (7): Varga József; Vasas II. (7): Buzás Ferenc; Vasas I. (7): Bora Antal; Vasas falu (7): Hradek Antal; Hárstelep (7): Kovács László (Kokszmü): Somogy falu (7): Arnold Sándor.

Pécsi Pártbizottság

— **Majs község képviselőtestülete** elhatározta, hogy Ormánypuszta és Erdőföld állami gazdasága közvilágítását kiépítik 2243 forint összeggel.

— **Igazolványkép három darab 12** forint Cherven fényképésznél, Ferenciek-utca 31. (x)

— **Bántaj klimkó** látszerész új címe: Boltív-köz 2. Optika — foto — játék. (x)

— **Elveszett egy kipufogódob.** Megtalálóját jutalmazom. Ujvilág-u. 8.

— **Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerélek.**

— **POLOSKÁK, csótányok, legyek ellen használjon szagtalan KATORT. Simonyi-drogéria, Rákóczi-út 39/c**

Állat arték figyelem!

A MITART értesíti az érdeklődőket, hogy

KOMPAKT

újból kapható.

A

KOMPAKT

fehérjedús,
egységes
keverék-
abrak
fokozza a jószág étvágyát,
emeli tejtojás- és
húshozamát,
elősegíti fejlődését.
15% emészthető fehérje,
45% keményítőérték.

Szállítja a

MITART

MALOMIPARI ÉS TAKARMÁNYÉRTÉKESITŐ N. V. kirendeltsége.
Pécs, Irgalmasok-utca 22 szám.
Postafiók: 74. Telefon: 30-17.
(14.599)

Hírek

Laci is megérti a nagyok dolgát...

Egy hete nem úgy megy minden, mint ahogy szokott. Eddig ha hazajött Apa, sor került arra, hogy Lacival beszéljen, sőt játszon is. Micsoda szép faragásokat tud Apa! De most néhány este csak a rádió előtt ült, komoly arccal. Laci maga is odakuporodott melléje, bár nem sokat értett abból, amit hallott. „Apa gyere segíts, nem tudom megoldani a számtanpéldámat", próbálta meg tegnap. „Várják egy kicsit Laci, majd ha befejezték az adást". Amikor elzárta a rádiót, Laci nekitámaszkodott a térdének:

— Apa mit adnak minden este a rádióban? Mit hallgatsz belőle? — kérdezte meg, nagy barna szemeit Apára emelve.

Az odahúzta magához és lassan, majdnem tagolva a szavakat, beszélt hozzája:

— Amikor te még kisebb voltál, háború volt. — Ugy-e tudod. Azt is, hogy a te édesapád meghalt. Én csak a te nevelőapád vagyok.

— De jó apa vagy... — néz rá nagyon komolyan Laci.

— A háború után, mi nagyok elkezdtünk dolgozni, hogy jó legyen újra minden, hogy felépítsük nekünk és nektek az országot. Te persze most mindjárt az üttőrököztársaságra, meg az üttőrővasútra gondolsz. De nemcsak azt építettük, hanem hidat, gyárat, benne gépeket, ruhát, cipőt, rádiót gyártottunk nektek és magunknak. A dolgozóknak. És míg mi így dolgoztunk, a nagyok között voltak árulók, akik ezt a nagy munkát mind el akarták pusztítani. Biztos hallottad te is a nevüket és tanuld is meg. Rajk és banddja. Érted? Gyűlölni kell őket, mert rosszak, mert el akarták venni tőled az iskolát, a játanulási érdemrendet, az szermestermühelyt. Én tudom, hogy te is nagyon szereted Rákosi pajtást.

— Szeretem hát — mondja gyorsan Laci — a képe benne is van az olvasókönyvembe...

— Őt is meg akarták gyilkolni Lacikám ezek a gazemberek.

Laci nem hagyja tovább folytatni:

— Apa, Apa, ha valaki bántaná Rákosi elvtársat, én úgy beboxolnék neki, hogy... — befejezni nem tudja Laci, csak ellép Apa mellől és vékony izmos kis teste előrelendül:

— Igy... látod Apa, így beboxolnék neki.

Kovács elvtárs mosolyogva néz Lacira. Aztán barackot nyom a fejére:

— Te csak úgy boxolj be nekik, hogy tanulsz sokkal többet, sokkal jobban mint eddig. Akkor mindig le tudjuk ezeket győzni, ha még annyiszor próbálkoznak is.

Laci egy percig hallgat.

— Megígérem. Ütőrő szavamra — teszi vékony kisfiús kezét Apa kezébe.

És Laci állni is fogja ütőrő szavát.

Millióknak egy a hangja...

Millióknak egy a hangja:
Vesszenek az árulók!
Elég volt már a sok harcból,
Tettre készen áll a nép!

Rajk, s bandája egyet akart:
Megsemmisíteni a magyart!
Elsöpörni milliókat,
Országunkat rommá tenni.

Tettre készen állt a nép,
S most elsöpri a gazokat.
Kik beszennyezték bűnelkkel
Dolgozóink életét.

Szabó László ütőrő,
Zsolnay Vilmos ütőrőcsapat.

A Olvasó hangja

FIGYELMEZTETÉS A MAVAUT-hoz

1949. IX. 19. én este a MAVAUT pécs-mohácsi autóbusza a pécsi nagyállomáson nem várta be a Budapest-pécsi sebesvonatot, hanem egy helytelen információ alapján, egy másik vonat beérkezését vélték a pestinek és mivel utas nem volt, üresen mentek a Hall-térre. Mivel nem az állomás forgalmi irodájában, hanem csak egy utastól érdeklődött a kocsi kalauza, ezért hibát követett el, mely hibára kérjük a MAVAUT vezetőségét felhívni, hogy az a jövőben elő ne fordulhasson.

Sok dolgozó nevében
KASZAPOVICS ANDRAS
országgyűlési képviselő.

*

Elvtársunk panaszát továbbítottuk a MAVAUT-hoz, ahol a fentiekről előzőleg tudomásuk volt, ugyanis a kalauz beszámolt a történtekről. Intézkedés történt, hogy hasonló eset ne fordulhasson elő.

JÁRDAT KERNEK A VÖRÖSKERESZT UTCAI DOLGOZÓK.

A Vöröskereszt-utca első részén valóságos akrobata mutatványokkal lehet csak közlekedni, különösen rossz idő esetén, mert az utca e részén nincs járda. Bízunk abban, hogy szerény kérésünk meghallgatásra talál és a város vezetősége panaszunkat orvosolja.

A Vöröskereszt utca dolgozói.

TELEFONFÜLKÉT KÉRNEK BORBÁLATELEP LAKÓI

Mi borbálatelepi lakósok ezúton kérjük a postaigazgatóságot, hogy településünkön egy nyilvános telefonfülkét felállítani szíveskedjék. Bármilyen sürgős ügyben, csak Pécsbányán tudunk telefonálni, ami meglehetősen messze van, különösen, ha éjjel és rossz időben kell az utat megtennünk.

Elvtársi üdvözlettel:
Trinter Jánosné, Kálmán Béláné, Bocz József.

*

Elvtársaink kérését ezúton továbbítjuk a postaigazgatósághoz, hogy azt mielőbb valósítsák meg.

A HÁZTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!

A járdákat keresztező kifolyócsatornák vas-fedőlapjai igen nagy százalékban el vannak görbülve, úgy, hogy a járókelők közül sokan elbotlanak, elveszítik a cipősarkukat, és sokszor el is esnek. A vasfedők simára kalapálása igazán nem jelentene különösebb munkát, tehát ezúton hívják fel a háztulajdonosok figyelmét, a vasfedőlapok rendbehozatalára.

CSENDHÁBORITAS A PIUS UTCÁBAN.

A Pius-utca felső részének lakói ezúton hívják fel az illetékes hatóságok figyelmét a többször megismétlődő éjjeli mulatozókra és a sajnálatosan előforduló véres verekedésekre.

Marosvölgyi F., Grünhut Dezsőné, Hegedüs Jánosné, Tóth Istvánné, Orbán Istvánné, Tóka Imre, Páva Imre, Rendeczky Jánosné.

NAGYOBB GONDOT A JEGYVALTASNAL.

Mint dolgozó özvegyasszony kérem az Olvasó Hangja rovatában soraimnak helyt adni. Vasárnap felültem Mecsekszelepen az Istenkútra induló autóbuszra. Két jegyet kértem a lajosi megállóig. A kalauz azt mondta, hogy a Széchenyi-téren váltott jegyekkel szálljak át. Az átszállásnál ugyanis ennek a kocsinak a kalauza váltott jegyet nem fogadta el és újabbat kellett kérnem. Igy utam 6 forint helyett 9.40 forintba került két személyre. Ilyesminek nem szabad előfordulni, miért is kérem a közlekedési vállalat vezetőségének figyelmét az ilyen hibákra felhívni, nehogy ez az eset megismétlődjék.

özv. PRIZECSKI JÓZSEFNÉ MESZHART dolgozó.

*

Elvtársnőnk panaszát közöltük a PVKV-vezetőségével, ahol az ügyet kivizsgálták és a kocsi kalauzát fokozottabb figyelemre utasították.

A felsőmindszentiek kosárlabda edzőtársat keresnek.

Lelkesen készülnek a megyében az alapfokú bajnokságokra

A FALU SPORTFELELŐSÉT éppen nagy embergyűrű vette körül, amikor gépkocsink befordult az abaligeti főtérre. Székely Gyula nagy sietséggel írta a neveket egy kockáspapírra, a közelállók hangosan helyeseltek, a távolabbiak érdeklődéssel figyeltek. Megtudtuk, hogy a sportfelelős azért hívta össze az ifjúságot, hogy az alapfokú labdarúgó- és röplabda bajnokságokat megbeszéljo velük és elsők legyenek a benevezettek között.

Kicsik errefelé a falvak — mondotta Székely Gyula — sportpálya meg csak egy van, az is itt Abaligeten. Mi magunk nem érezzük magunkat olyan erőseknek, hogy egyedül induljunk, de nagyon szeretjük a futballt, ezért elhatároztuk, hogy a környező falvakból egy csapatot alakítunk és benevezünk az alapfokú bajnokságokba. Bános, Husztót, Kovácsszénája, Mecsekrákos, Mecsekszakál, Oriú, Terek fiataljai örömmel csatlakoztak hozzánk.

Nagyjából minden felszerelés megvan és Csernus dr., sportfelügyelő megígérte nekik, hogy kapnak ajándékba egy röplabdát is.

— Mondják meg Pécsett, hogy siessenek a sorsolással, mert már szeretnénk játszani! — szólt utánunk egy feketehajú legény.

BEFEJEZTÉK MÁR A NAPI MUNKÁT a földeken, amikor megérkeztünk kirándulásunk céljához, Felsőmindszent községbe. Az utcán egy 19 év körüli fiatalember jött velünk szemben, vállán fűrészt hozott, kezében vigan lóbált három pár futballcipőt.

— Megyek a pályára és viszem a társaimnak a cipőt — mondja Sümegi József, aki egyébként favágó napszámos. Az idősebbek nagyrésze a nyáron abbahagyta a labdarúgást, most mi fiatalok akarjuk megmutatni, hogy mi sem vagyunk utolsók. A mi falunk is benevezett az alapfokú bajnokságba. Csak az a baj, hogy sokan csak most kezdtünk el rendszeresen sportolni és bizony nagyon jó lenne, ha jönne valamelyik városból egy edző, vagy valaki, aki pár napig itt lenne és megmutatná a legfontosabbakat.

Közben gyalogosan mi is kiértünk a pályára, ahol már jó egynéhányan rugdostak kapura. Temesi Jenő sportfelelős a másik kaputól jött felénk.

KÉSZ A KOSÁRLABDAPÁLYÁNK — mondotta — csak most az a baj, hogy nincs itt a közelben csapat, amelyikkel edzhetnénk. Hallottuk, hogy a komlói bányászoknak is van kosárlabdacsapatuk, szeretnénk, ha akár ők, akár a pécsiek egyszer eljönnének hozzánk, hadd tanuljunk tőlük.

Megtudtuk, hogy naponta népes a sportpálya, amióta híre jött az alapfokú futball- és röplabda-bajnokságoknak. Tavaly a második helyen végeztek a mindszentiek, most sem akarnak lemaradni. Talán az egész járásban nincs ekkora érdeklődés a sport iránt, mint itt. Pedig azelőtt egészen más volt a helyzet.

— Kinevették a felszabadulás előtt azt, aki sportolni akart — meséli Temesi Jenő. Nem volt sem pályánk, sem felszerelésünk. A demokráciának kellett jönni, hogy megértsék a falu vezetői a sport lényegét.

Kaptak egy területet, igaz, hogy az annyira rossz volt, hogy már legelőnek sem lehetett használni, de összefogott a falu fiatalsága és rohammunkával nagyon rövid idő alatt egészen jó kis futball- és kosárlabdapályát építettek.

TÖMEGEK JÁRNAK AZÓTA a versenyekre. A legutóbbi MHK próbáztatást több mint ezren nézték végig. Október másodikára a második időszak ünnepélyes próbáztatására készülnek most. A kis községből nyolcvannégyen nevezték. A pályát feldíszítik és nagyon örülnének, ha városi sportolókkal szép műsort rendezhetnének. A sportolók jó munkáját a helyi EPOSZ-szervezet irányítja. Elmult évben vettek a székházukba egy rádiót és esténként gyakran összejön a fiatalság egy kis beszélgetésre. Az egyik feketenadrágos fiútól hallottuk, hogy közösen hallgatták esténként a Rajk-tárgyalást.

— Tudjuk, mit veszíthettünk volna, ha sikerül az árulás, — mondja — hiszen minden semmivé lett volna, amiért eddig dolgoztunk. Mindannyian csodálkoztunk, hogy ilyen elvetemült emberek még mindig ehetik ezt a jó magyar kenyeret.

MÁR ERŐSEN SÖTÉTEDIK, amikor a legutolsók is megindulnak a házak felé. A sportfelügyelővel utoljára maradunk.

— Nagy szüreti mulatságot rendezmajd a sportegyesület, — mondja — amelynek a bevételéből asztalitenisz felszerelést szeretnénk venni. Jó lenne, ha ebből a sportágból is rendeznének alapfokú bajnokságot. Nálunk majdnem minden sportág iránt nagy az érdeklődés, a lányok kedvenc sportja a röplabda, a fiúk a futball mellett inkább a kosárlabdát űzik mellékfoglalkozásként. Majd hallanak még rólunk! — búcsúzott tőlünk Temesi Jenő felsőmindszenti sportfelelős.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

Labdarúgás: Pécsi Lokomotív—Dinamó NB. II. bajnoki. Verseny-utca, 4 óra. Pécsi Lokomotív: Nagy II — Szegedi, Kövesi, Kelenfi — Meggyes, Nagy I. — Zomborl, Hirczi, Szöllősi, Tura, Vezér. — Dinamó: Krausz — Bencze I, Réfi (Gróf), Bencze III. — Németh, Kresz — Bárdosi, Horváth I, Futó, Keszler, Bencze II. — Pécsi Lokomotív II.—Siklós ker. bajnoki, délután 2 óra. — PMSE—Erdőgazdasági NVSE NB. III. bajnoki, Pécsbányatelep, 4 óra. — Dohánygyári Lendület—PBTC NB. II. bajnoki. Budapest, délután fél 3 óra. PBTC: Sarbak — Kisgál, Horváth, Solymár — Lichtner, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Lelpám II, Karácsonyi. — NB. III. mérkőzések vidéken: SBTC—Marcali, Simontornya. BMTE—Szászvár, Barcs. NMSE—Pécsi Postás, Nagyatád. ZMSZAK—Pécsi KASE, Szigetvár. SZTMSE—Komló, Szekszárd. N. Torpedó—DVSE, Nagymányok.

Kosárlabda: Pécsi Lokomotív—BMTE NB. I. férfi. Vasutas-csarnok 14.35. Pécsi Lokomotív—DVTK NB. I. női, Vasutas-csarnok, 13.25. Pécsi Lokomotív—Bp. Tud. MEFESZ NB. II. férfi, Vasutas-csarnok, délután 15.45.

Röplabda: Pécsi csapatok villámtornája, reggel 8 órától az Egyetemi tornacsarnokban.

Vívás: Pécsi MEFESZ—Szegedi Postás serlegmérkőzés (férfi és női tőr- és kard-csapatverseny). Egyetemi sportcsarnok, reggel 9-től.

Ökölvívás: Pécsi KASE—Iparostanuló iskola, barátságos. MDP siklósi pártszervezete (Szabadság-u. 30.), délután 5 óra.

* **Torna.** A Pécsi Lokomotív felkéri leány és fiú tornászait, hogy hétfőn délután 5 órakor a sportcsarnokban az őszi országos bajnokságokra való előkészületek miatt feltétlenül jelenjenek meg.

* **Megalakult a Pécsi Közalkalmazottak Sport Egyesülete.** A PAC Közüzem együttes elnökségi és választmányi ülésén elhatározta, hogy a jövőben szakszervezeti alapon Pécsi Közalkalmazottak Sport Egyesülete néven fog tovább működni. A Pécsi KASE-nek legfőbb feladata a minőségi sporton felül a nagy tömegű pécsi közalkalmazottaknak sportolási lehetőséghez való juttatása, amit a kilenc szakosztállyal rendelkező és Krancz Pál elvtárs, polgármester vezetésével működő egyesület meg is tud majd valósítani.

Nagy lendülettel folynak az MHK próbáztatások

Baranyában és Pécsett egyre nagyobb lendületet vesznek az MHK próbáztatások. A próbáztató bizottságok fáradhatatlanul végzik munkájukat, nincs olyan nap, hogy valahol ne lenne próbáztatás. Legutóbb Gyárvároson tartottak próbáztatást a gyárvárosi úttörők részére. A próbáztatás mindvégig nagyszerű hangulatban folyt le Pécsújhegyen a Dinamó pályáján. A gyárvárosi általános iskola vezetőségét dicséret illeti meg, mert mindenben segítségére voltak a próbáztatóknak. Az eredmény nem is maradt el, mert 192 próbáztatóból több mint a fele szerzett aranyjelvényt. — Csütörtökön a Balokány-fürdőben úszásból tartottak próbáztatást. Ezen 123 jelentkező vett részt. Az úszószámokban akadt több kiemelkedő eredmény is. A próbázóknak 60 százaléka szerzett arany-jelvényt.

Szakszervezet

A SZOT megyei titkársága felhívja a szakszervezeti és üzemi szociálpolitikai felelősöket, hogy 27-én, kedden délután 6 órakor szociálpolitikai értekezlet lesz a szakszervezet megyei titkárságán fél emelet (Szinház tér 1.) Felhívják a szociálpolitikai felelősök figyelmét az ügy fontosságára és teljes számú megjelenést kérünk.

Kereskedők hírei

Elnöki és választmányi ülést tart a Kereskedők Testülete ma, vasárnap délelőtt 11 órakor. A Testület elnöksége ezen az ülésen osztja ki a VIT kirakatverseny részvevői közöt a díjakat és okleveleket.

— **Háziruhavarró tanfolyam** indul október-november hónapokban az Áll. Ipari Leányközépiskolában. Jelentkezni lehet délelőtt 9—12-ig, Anna-utca 13. sz. alatt. (x) (4549)

KIOSZ HIREK

A vendéglátóipari szakosztály értesíti meleg konyhát tartó tagjait, hogy jegyzett hatósági tisztatalványaikat hétfőn a szakosztály irodában átvehetik. Egyben közlik a városi közellátási iroda utasítása szerint, hogy a meleg konyhát vezető vendéglősök valamint kifőzdések naponta étlapot kötelesek vezetni és azt havonként összegyűjteni, hogy bármikor felmutathassák.

KISOSZ gyűlés lesz vasárnap délelőtt 11 órakor központi előadóval. —

Felhívják az iparostársak figyelmét, hogy munkavállalókat (segéd) a legsürgősebben sorolják be. Besorolás elmulasztása súlyos büntetést (iparelvonást) von maga után. A besorolási határidő október 4.

Október hó 1-én KIOSZ családi estet rendezünk, melyre a kartársakat és családtagjaikat szeretettel meghívjuk.

VENDÉGLŐ BERENDEZÉSSEL olcsón eladó. Cím: Pécs, Felszabadulás-útja 9.

MNDSZ HIREK

Üzemekben röpgyűléseket a következő helyeken tartanak: Posta 29-én, csütörtökön délután 4 órakor, előadó: Vértes Ferencné; Posta 26-án, hétfő délután fél 5 órakor, előadó: Cigler Gyuláné; Magasépítési NV-nek a Nagy József laktanya 26-án, hétfő háromnegyed 2 órakor, előadó: Cigler Gyuláné, Magasépítési NV 26-án, hétfő délután háromnegyed 3 órakor előadó: Herr Imréné; Zsolnay gyár 26-án, hétfő délután 4 órakor előadó: Vértes Ferencné; Bőrgyár 27-én, kedd délután 4 órakor előadó: Bedő Pálné; Sörgyár 28-án, szerda délután fél 5 órakor előadó: Marosi Pálné; Sopiana 26-án, hétfő délután 4 órakor előadó: Felczán Andorné; Nyomdászok 29-én, csütörtök délután 4 órakor előadó: Héder Sándorné; Egészségügyiek 29-én, csütörtök délután 6 órakor előadó: Vértes Ferencné; Hamerli kesztyű 26-án hétfő délután 4 órakor előadó Marosi Pálné; VAOSZ 26-án, hétfő fél 4 órakor előadó: Rajczi Sándorné, Pécsi Fém, lakatos 29-én, csütörtökön fél 5 órakor előadó: Cigler Gyuláné, OMTK 27-én, kedd délután 6 órakor előadó: Péter Erelka.

A héten kivételesen a területi csoportoknál a nőnapokat csütörtökön és pénteki napokon tartjuk.

Kérik az összes területi csoportokat, hogy a nőnevelő szemináriumok utolsó előadását mindenhol szerdai napra, 28-ára szervezzék meg.

Felkérik azoknak az üzemi csoportoknak nőfelelőseit, akik a téglajegyeket még nem számolták el, hétfőn reggel 9 óráig okvetlen számoljanak el központunkban, Mária utca 24.

Az Istenkuti MNDSZ értesíti tagjait, hogy 25-én, vasárnap délután 5 órakor az iskolában jelenjenek meg. Előadó: Jureczki Ferenc elvtárs.

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉSEK:

Krizmanics Jenő, Kapitány Ilona, Vázsi Sándor, Vas Ilona, Schaff József, Ács Zsuzsanna, Zana Mária, Kálmán Mária, Nagy László, Varga Éva, Berényi Péter, Soltész Ildikó, Stefán Tibor, Ódor Terézia, Komáromi Gábor, Máté István, Bors Márton, Schmidt Éva, Cseh Mária, Jeges János, Klesch Sándor, Andrell Tamás, Vig Piroska, Horváth Tibor, Wunderlich Antal, Ripszán Erzsébet, Csaba Ferenc, Sági József.

HÁZASSÁG:

Schmidt János napsz. és Kölbl Margit, Baranyai Ferenc üzemi munkás és Berta Júlianna, Czája Ottó Lajos artista és Biró Mária artista, Csenda Károly hiv. alhadnagy és Hanti Márta, Karádi Ferenc lakatos segéd és Keresnyei Mária népbolt pénztáros, Németh György bányász és Hirschler Valéria, Kiss Károly villanyszerelő és József Margit, Széles Tibor segédmunkás és Nagy Erzsébet, Studinger Ferenc műszerész és Permann Erna, Gärtner László asztalos segéd Sutyor Júlianna, Kamarás László honvéd alezredes és Páva Júlianna női szabó mester, Gelber Miklós rendőrfőhadnagy és Rittesz Margit M. D. P. politikai munkatárs.

HALÁLOZÁS:

Özv. Fridrich Jánosné, Bogdán József, Stukovics Mátyás, Stampel Józsefné, Hauk Ádám, Blaskó Ferenc, Orsós Sándor, Szegleti József, özv. Nagy Jánosné, Boros Ferenc, Boros György, Mohos Károly, Zsók Ferenc, Mikics István, Hering János, Ditrich József, Orsós József.

Ludtalpbetétet
gipszmásolat után készít
DEUTSCH
ort. cipészm. Hal-tér 1.

Vétel - Eladás - Csere

BORCSHORDÓK 50 fillér literje, egyfenekű, 7 hektós hordó, morzsológép két etető lukkal, szelelő-rosta eladó, Bajcsy Zs-u. 6., fűszerüzlet.

MODERN konyhaberendezés, kitűnő varrógép, sötét hálóberendezés, bútorfélék Molnárnál. Kossuth L.-út 77. (14.592)

200-AS James motorkerékpár prima állapotban eladó. Ujvilág-utca 8. (4560)

PIANINÓ eladó. Hosszúhetény, 91. sz. (4555)

Sertés eteté-re
burgonya és kukorica
házhoz is szállítva **Horváthnénál**
Nagy Lajos-utca 11

Rádió 18 havi részletre
OKA utalványra.
Rádiójavítás, villanyszerelés
szakszerűen és gyorsan
KIS és FALUHELYI
cégnél, **Bajcsy Zsilinszky-út 5. Telefon: 34-01.**

STEPPELT, mély gyermekkocsi eladó. Erdélyi, Anna-utca 20. (4557)

SZÉP, mély gyermekkocsi és gyermekketrec eladó. Móré-Fülöp-u. 29. (4556)

HÁROMSZÁZÖTVEN köbcentis BMW motorkerékpár eladó. Ujonnan generálozva, új gumikkal. Henéri Tompa Mihály-utca 26. (4558)

VARRÓGÉPET, használtat, jó állapotban lévőt veszek. Cím: 4551 szám alatt a kiadóban.

NŐI KERÉKPÁR eladó. Sallósi Károly, Felsőbalokány-u. 11. (4527)

100-AS CSEPEL VF gyártmányú motor és egy 2+1-es nagyteljesítményű Orion rádió olcsón eladó. Szigeti, Felső vámnál. (4520)

VARRÓGÉP, jókarban lévő eladó. Tibor-utca (volt Alsómakár-út 31. (4518)

EGY asztali tűzhely, egy fürdőkályha, egy háromalkás kályha és egy Csibi kályha eladó. Cím 4515 szám alatt a kiadóban.

Jó szeműveget ÉDEN drogériában
vegyen. OTBA szállító. Színház mellett.

CSÉPLŐGÉPPONYVA eladó. Nyíl-utca 16. szám. (4529)

AUTOGEIZER vízmelegítő, vörösréz, majdnem új, eladó. Gungl rézműves, Deák-utca. (4135)

3 VAGON búza, 1 vagón sabszalma eladó. Ujpetre 12. (4546)

125 KÖBCENTIS Puch motorkerékpár eladó. Megtekinthető: Balogh László szerelőnél, Rákóczi-út 66. (4547)

UJLAKI írógép eladó. Irányi Dániel-tér 8. északi kapu, ajtó 6. (4548)

3+2-ES varázsszemes, Philipa rádió eladó. Fuchs kárpitos, Ferenciek-u. 24. (14.565)

13-61
a Miboltunk motoros tűzifafűrészelő vállalatának telefonszáma. Telefonhívásra is házhoz megyünk. (10.138)

FÉRFI ÉS NŐI kardigánt és asztaliórát szerkezetet veszünk. Reizer órásmester, Ferenciek-utca 50/2. (14.567)

LEKVÁRNAK váló szilva kicsinyben is kapható. Méhek és méz eladó. Pécs, Zichy Gyula-utca 32. Rusz Géza. (4541)

JÓKARBAN lévő ablak tokkal és egy kapuajtó olcsón eladó. Mészkalja Magyarürög. Legközelebb a kápolnához. Werner. (4505)

ZONGORA, kettősthúros, körpáncélos olcsón eladó. Szíjjártó hangolónál, Anna-utca 28. Telefon: 12-61. (14.575)

MÉRAY-PUCH 200-as motorkerékpár kifogástalan állapotban eladó. Balatonyi, Hal-tér. (14.571)

PFAFF varrógép kifűnő állapotban eladó. Dulánszky-u. 4. földszint 1. 11—15 óráig. (4571)

MODERN ebédlőasztal, hármasszekrény, fehér zománc gáztűzhely, fekete női télikabát eladók. Megye-utca 13. (4573)

Mindennemű szücs és szőrmemunkát, irhabunda készítését vállalja **Blanka** szűcsmester. Klimó-utca 1/c

KARM ÉS HELLER 2-es őrlő és daráló 5.5 HP-s villanymotorral, prima állapotban, sürgősen eladó. Királyegyházán, Jancsik-féle darálóban. (4565)

ÜZLETAJTÓT (lehet rollótokos) kb. 220x120 méretben, üstházat üsttel veszek. Leíróiroda, Deák-utca 2. (14.589)

VENNÉK márkás rövidzongorát. Cím: 14.581. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

KÖVÉRSERTÉST karácsonyi szállításra, továbbtartással veszek. Farkas, Deák-utca 2. (14.588)

FÜRDŐSZOBAKÁLYHÁT, összecsukható ágyat, fajancemosdót, 100—200 kg-os tizedesmérleget keresek. Virág-utca 1. (14.587)

Tűzifafűrészeléshez
árcsázzuk a 15-69-el, Friedrich, Doktor Sándor-u. 13 szám. Gyors, pontos, olcsó!

OPEL OLIMPIA prima állapotban eladó. Telefon: 39-56. (4577)

100-AS Csepel és egy férfikerékpár eladó. Erzsébettelep, Kún-utca 1. (4590)

ÖSSZEADÓGÉP, papírra író, megbízásból igen olcsón eladó. Telefon: 38-10. (14.586)

MOZIGÉP, keskeny, üzemképes állapotban, felszerelésekkel, szövetkezeteknek 9000 forintért eladó. Ajánlatokat: „Szövetkezet 14.586" jeligére a Dunántúli Napló kiadóhivatalába kérek.

FÜGGÖNYT (kb. 300x260 méretűt) jó állapotban, szíl vagy nercbundát vennék. Cím: 14.585 szám alatt a kiadóban.

PERZSA futószőnyeg 540x105 olcsón eladó. Hajász, Rákóczi-út 73/c. (14.582)

HASZNÁLT hegedűt megvételre keresek. Bagoly vendéglő. (4583)

EGY Alfeid Ford személygépkocsi olcsón és sürgősen eladó. Rákóczi-út 78. Ujvári autófényező. (14.593)

300-AS Jeep motor olcsón eladó. Majláth-utca 8. sz. (4603)

EGY szabómühelyfelszerelés, egy női Singer varrógép és egy írógéppel eladó. Cím: István-utca 29/1. (4611)

HÁLÓSZOBABUTOR, prima keményfa, matracokkal, Elektrolux porszívó és villanycsillár eladó. Zsolnay-utca 18 szám. (4602)

STEYR 100-as személygépkocsi prima állapotban olcsón eladó, családi ok miatt. Érdeklődni csütörtöktől. Mágocs 11-es telefonon: (4610)

3 DRB KAROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Völgyi asztalosnál, — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.522)

TEHERAUTÓ 1 tonnás, nagyon jó karban, 5 majdnem új gumival eladó. Érdeklődni 39-82 telefonon. (4513)

Házasság - Levelezés

INTELLIGENS leány 36—40 ár körüli jobb férfi ismeretségét keresi, lehetőleg állami vagy jobb iparos legyen. Kelengye és lakásom megvan. Fényképes választ: „Szőke 4493" jeligére a kiadóba.

Polgárkocsi-ülések
és Eszterházi-kocsi, polgárkocsik kaphatók, Kováts D. Lajos kocsigyárónál, Bajcsy Zs.-út 26. 1-87

Bútorozott szoba

BUTOROZOTT szoba az Egyetem közelében kiadó. Zsinkó István-u. 1. (4575)

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó. Gyümölcs-utca 1. (4576)

CSINOSAN bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, szolid szobaúr részére kiadó. Érdeklődés: Igló-u. 1. III. 8. (4580)

BUTOROZOTT szoba két diáknak kiadó. Cím 4563 szám alatt a kiadóban.

ELEGÁNSAN bútorozott szobát keresek fürdőszobahasználattal. Címeket: Széchenyi-tér 17. trafikba kérek. (4554)

BUTOROZOTT szoba egy vagy két személynek konyhahasználattal is kiadó. Tettye-utca 26. (4559)

KERESEK bútorozott szobát, lehetőleg konyhahasználattal. Címeket 4539 számra a kiadóba.

BUTOROZOTT szoba fiatalembernek kiadó. Cím: 4589 szám alatt a kiadóban.

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással férfinek kiadó. Kálvária-utca 60. (4584)

BUTOROZOTT szobát keresek október 1-re. Leveleket: „Tisztviselő 4587" jeligére a kiadóba kérek.

BUTOROZOTT szoba diákoknak konyhahasználattal is kiadó. Megyeri-út 8. II. emelet 5. (4591)

KÜLÖNFÉLE

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

TÁRSBÉRLETÉRT elvállalnám olyan idősebb nő vagy férfi háztartásának gondozását, aki hivatalba vagy nyugdíjba van. Cím: 4526 szám alatt a kiadóban.

HÁROMAJTÓS szép fekete könyv és ugyanilyen akkaszekrény, cca. 40 négyzetméter, új 10x10 metlachit lap és 1 db 4.1/2 méter erős vasgerenda eladó. Ugyanott megbízható, jólfőző háztartási alkalmazott felvétetik Cím: 4532 szám alatt a kiadóban.

MINDENFÉLE jó állapotban lévő, használt szőrmét veszek. Alakítást, javítást vállalok. Honti szűcs, Ferenciek-utca 7. (14.576)

Népszuper
18 havi részletre, rádiójavítás, hangerősítők, villamossági cikkek
KOVÁTS
Ferenciek-utca 2. Telefon: 34-92.

KORKÓTÓ és szemfelszedőgép olcsón bérbeadó. Makár-utca 16. emelet. (4553)

ÜZLETHELYISÉG a belvárosban, Majláth-térnél átadó. Cím: Garai-u. 4. Horváth. (4545)

SZABADSZENTKIRÁLYON 36 kat. hold föld felesbérletbe október 1-től kiadó. Házszám 149. (4509)

VÁSÁROKRA Lacikonyhámhoz hozzáértő nőszemélyt, 300 forint biztosítékkal keresek. Megyeri Kertváros-u. 49. (4585)

ELCSERÉLNÉM 12 hektóliteres szőlőtelő kádamat 3—4 hektóliteres kádért. Kossuth L.-út 89. Balázs. (4597)

Rádiókészülékek
150—800 Ft-ig.
Javítás, szerelés, villamossági cikkek
Nowotarsky,
Kossuth L.-út 59. (Villamos kitérőnél.)

SZERÉNY nőnek ebédet adok megfőzésért. Báthory-utca 1/1. jobbra. (4567)

JÓFORGALMU vegyeskereskedés nagy italforgalommal eladó, vagy vezetésre átadó, esetleg társulható. Megbízottam: Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. szám. (4566)

VADHÚS, szarvas, vaddisznó állandóan kapható Húsos Kisiparosok Szövetkezetének Rákóczi-út 32. (v. Völgyes), Rákóczi-út 69. (v. Keresztes), Kossuth-téri (volt Linbrunner) üzleteiben. (4607)

ÜZLETHELYISÉG a most megnyíló piaccal szemben berendezéssel együtt átadó. Cím: 4605. szám alatt a kiadóban.

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas ingatlant keresek haszonbérbe v. részesművelésre lakóházzal, melléképületekkel. Gyümölcsfák kezelését vállalom, gazdasági tanácsokat adok. Oklevelés gazda, Szigeti-út 64. szám. (4606)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros fafűrészelő vállalatának, György-utca 6. szám. (14.442)

350-ES DKW motorkerékpár eladó. Máté szerelőműhely. Nagy Lajos-u. 11. (14.557)

KISEBB raktárt irodahelyiséggel azonnalra keresünk. Lehetőleg a vasút környékén. Cím: Rákóczi-út 39/d. I. emelet 3. ajtó. (4534)

Fonott butor
négy szék, + asztal 315 Ft, papírkosár 12.40 forint. Kosarak, táskák, papucsok legolcsóbban
Kosárboltból
Rákóczi-út 40.

BÚTOR

ELADÓK szép ebédlőbútorok. Cím: 4579 szám alatt a kiadóban.

ELADÓ fényezett, új ebédlő és kerek asztal. Zsolyom-utca 9. 4. ajtó. (4586)

KOMBINÁLTSZOBA és hálószobabútor eladó. Hargitta-utca 5. Fiume-utcából nyílik. (4593)

BUTORT most vegyen! **FRANKFURTER-nál**
Felsőmalom-utca 9. szám

Állás—Foglalkozás

JÓL FŐZŐ szakácsnő állást keres. Ellenhav Ferencné. Szilágyi Dezső-utca 29. szám. (4550)

NAPKÖZI vezetőnő állást keresek. Írjanak: „Óvónéni 4519" címre a kiadóba kérek.

A HÁZTARTÁS minden ágában gyakorlott, komoly nőt keresek azonnalra. Cím: Mária-utca 3. sz. (4536)

ELMENNE bejárónőnek egyes napokra is, szerényigényű, komoly leány. Címeket 4598 számra a kiadóba kérek.

MEGBÍZHATÓ, minden információt kitáró özvegyasszony házvezetőnői vagy bejárónői állást vállal. Ajánlatokat „Szorgalmas 4569" jeligére a kiadóba kér.

MEGBÍZHATÓ, kerékpárral rendelkező kifutófiú (18—20 éves) felvétetik. Cím: 14.579 szám alatt a kiadóban.

LAKÁS

IRODÁNAK alkalmas 3—4 szobás helyiséget keres sürgősen, Mélyépítő NV. Címeket 4512 számra a kiadóba.

BÉKEFI REMIG-UTCA 3 szám, földszint 5. alatt lévő lakásomat elcserélném szoba-konyhás-speizos, ugyanilyen lakásért, csak cserétartással, sürgősen. (4517)

LAKÁS, két szoba-konyhás vagy egy nagy szoba-konyhás kamrást keresek. Disznótartásos előnyben. Költséget térítek. Cím 4531 szám alatt a kiadóban.

1 SZOBA-KONYHA-SPEIZOS lakást keresünk. Lehetőleg sertéstartással, szigeti részen. Leveleket: „Sürgős 4530" jeligére a kiadóba kérek.

VASUTHOZ közel 2 szobás lakást keresünk, csere is lehetséges. Tel: 33-59. (4538)

EGYEDÜLÁLLÓ tanítónő kereq egy vagy két üres szobát, fürdőszoba használattal. Cím: Makár-u. vagy Hunyadi-utcai ált. isk. altisztnél. (4537)

ELCSERÉLNÉM Pécs, Tompa Mihály-u. 54 szám alatti, 1 szoba-konyhás és mellékhelyiségekkel utcai lakásomat, 2 szoba-konyhás lakással, lehetőleg a Szigeti külváros részén. Disznótartás van. Érdeklődni lehet: Tompa Mihály-utca 54. szám alatt. (4570)

CSERÉLEK szoba-konyhás házmesteri lakást. Radnai-utca 8. (4578)

ELCSERÉLNÉM szoba-konyhás lakásomat hasonlóért vagy kettőszobásért. Alsóhavi-utca 5. (4574)

OLCSÓBÉRU garzon vagy szép szoba-konyhás lakást keresek költségmegtérítéssel. Cím: 4572 szám alatt a kiadóhivatalban.

HÁROMTAGU tisztviselő család részére szoba-konyhát, esetleg egy nagy szobát keresek. Cím: 4552 szám alatt a kiadóhivatalban.

BELVAROSI nagy szobámat mellékhelyiséggel és konyhahasználattal elcserélném, szoba-hallos konyhásért. Címeket 4600 számra a kiadóba kérek.

GYÁRVÁROSI szép szoba-konyhás-speizos, disznótartásos lakásomat elcserélném gyárvárosi vagy budai-részen levő 2 szoba-konyhásért. Cím 4595 szám alatt a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM olcsóbérű, belvárosi modern garzonlakásomat 2 szoba, összkomfortosért. Cím 4524 szám alatt a kiadóban.

INGATLAN

ELADÓ kis családi ház, beköltözhető lakással. Mohácsi-út 29. (4523)

HÁZHELY. Makai István-úton 132 négyszögöl, kőanyaggal együtt eladó. Dohánygyári kapusnál. (4522)

BEKÖLTÖZHETŐ kis családi házat keresek kerttel. Cím 4542 szám alatt a kiadóban.

VENNÉK egyszobás, összkomfortos, beköltözhető öröklakást. Címeket: „Lakáscsere 4540" jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ beköltözhető ház vagy lakható szőlővel, kisebb házzal elcserélhető. — György-utca 7. (4562)

HÁROM beköltözhető családi ház gyárvároson. Három beköltözhető családi ház a belvárosban. Egy négy-szoba, összkomfortos, beköltözhető villa nagy kerttel a belvároshoz közel. Egy három-szoba, összkomfortos beköltözhető villa a szigeti részen, kerttel. Ház a szigeti részen, beköltözhetőségi lehetőséggel. Cserével öröklakások. Szőlők, gyümölcsösök nagy választékban. Eladja: Jánossy, Rákóczi-út 40/1. (14.585)

AZONNAL beköltözhető lakóház Kertváros környékén. 600 n-öl szőlő kerttel, sertésólakkal, jó gazdálkodási lehetőséggel 13.000. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 26. (14.584)

Esőkabát, nylonkabát, ballonkabát, gyermek esőgarnitúrák, gumicsizmák

legolcsóbban kaphatók a

Gumiházban

Pécs, Ferenciek-utca 8. szám

Bizalom tag

16x550-es piros autótömlők kaphatók.

Rádió csillár
hanglemez
O. K. Á. utalványra is sporteikkek
football-labdák
nagy választékban; részletfizetésre is

RICHTER JÓZSEF cégnél

Pécs, Kossuth L.-út 21. A régi helyen

Sodronykerítést a készítőnél vegyen!
Sodronyágybetétet, mindennemű redőnyt készít, javít szakszerűen, olcsón és gyorsan

Eiter Sándor

sodronyfonó és redőnyüzeme Pécs, Zsolnay Vilmos-u. 1. Tel.: 28-49.

NŐI-(leányka), FÉRFI-(fiú) NYÁRI és ŐSZI RUHÁK, KABÁTOK stb
közismerten legelőnyösebb
beszerző helye

Heinemann Henrik
ruhakereskedése 139 7

PÉCS, SZÉCHENYI-TÉR 7.

Bizalom tag! Bizalom tag!

Legújabb őszi divatmodellek megérkeztek az

ILUS SZALONBA

Kabátok, kosztümök, szövetruhák jutányos áron készülnek.
Cégv.: PAPP SÁNDORNÉ női szabómester, Klimó-utca 1/c. (14.598)

GYÜMÖLCSÖS és belső gazdálkodásra alkalmas terület cca. 900 négyszögöl 7000 forint. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14.584)

BEKÖLTÖZHETŐ kis családi ház eladó. Szőlő-utca 30. szám. (4564)

JÓKARBAN lévő kisebb szőlő új épülettel, olcsón eladó. Gazdálkodásra alkalmas. Cím: 4582 szám alatt a kiadóban.

PRIMA szántó, 2800 n-öl Pécs közelében olcsón eladó. Portmayer, Doktor Sándor-utca 35. (4583)

JÓKARBAN lévő családi ház, 2 szoba, 2 konyha, fedett kamra, pajta, hozzávaló kerttel olcsón eladó. — Bővebbet: Rosta, 19. lsz.

HÁZAT vennék beköltözhető lakással. Cím: Lenc-utca 6. varroda. (4555)

SZŐLŐ: 600 n-öl, új épülettel, felszereléssel, autobusmegállónál 16.000. Laky, Kossuth Lajos-út 59.

JÓFORGALMÚ vendéglő esetleg házzal együtt eladó. Cím: 4596 szám alatt a kiadóban.

HÁZAK, beköltözhetők, 2 szoba-konyhás 3000, 2 szoba-konyhás, 300 négyszögöl gyümölcsössel 13.000. Villaépület 240 n-öl telekkel 35.000. Szőlő 560 n-öl szép lakóházzal, felszereléssel, szürettel, 22.000. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14.584)

ELADÓ ingatlanok. Széchenyi-tér közelében bér- és üzletházak, 25, 40, 52 és 60 ezer. Belvárosban 3 szobás, nagy udvarral (mindkettő beköltözhető). Aranyhegyi gyümölcsös 1700 n-öl, kis épülettel, forrásvízzel, alkalmi árban. Szőlő, gyümölcsös beköltözhető, 3 szobás villalakással 48 ezer. Petrezselyem-utcában masszív ház olcsón. Beköltözhető 2 szobás öröklakás 10 ezer. Energessy Jolán. Munkácsy Mihály-u. 1. szám. (14.595)

KOCSMA, nagyközségben, gazdálkodásra alkalmas épületek és területtel. — Aranybánya. Decleva-iroda. (4612)

Üveg- és porcellán
Irgalmasok-u. 10.
Telefon: 13-33.

CSALÁDI HÁZ. 2x2 szobás, modern, a Hullám-fürdőnél 32 ezer. — Másik hasonló 23 ezer. — Öröklakás a központ szívében, 2 szobás garzon. — 2 szobás, mellékhelyiségekkel. — 3 szobás és 3 szobás-hallos olcsón. — Új bérház. 5x2 szobás, hallos, potom ár. — Szántóföld, 3 hold, legprimább, a Kertváros elején olcsón, részletre is. — Sarokház, fűszerüzlettel, 2x2 szobás lakással 28 ezer. — Emeletes ház a Kossuth Lajos-úton 22 ezer. — Családi villa, 1x2 szobás-hallos, kerttel. — Másik hasonló 600 n-öl kerttel 50 ezerért eladók. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. (14.600)

HÁZAK: összkomfortos, hall, kettőszobás — gyümölcsös udvar —, lakás átvehető. — Beköltözhető, összkomfortos, hall, háromszobás a Belvárosban. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4612)

ÜZLET: főútvonalon, cukorka, italok stb. árusításával, berendezésével, iparengedéllyel átadó. Biztos megélhetés. Tízezerért. Decleva-iroda. (4612)

HÁZAK: Belvárosban emeletes, több lakással, telekáron alul 22.500. — Összkomfortos több lakással, Szigeti-út 89., csak 22.500. — Háromszobás, Nyár-u. 9. — összkomfortos, kettő és háromszobás, Visnya Ernő-utca 40. és 56. — Kovácstelepen kettőszobás — gazdálkodásra alkalmas. Decleva-iroda. (4612)

ÖRÖKLAKÁSOK, összkomfortosak, hall, egyszobás-kettőszobások, háromszobások. Decleva-iroda. (4612)

VESZEK házakat, öröklakásokat, szőlőket jólfizető ügyfeleimnek. Tel: 19-97. Decleva-iroda. (4612)

ÜZLETHÁZ a Vásárcsarnokkal szemben. Bajcsy Zs.-utca 22. Decleva-iroda. (4612)

GYÖDÖN gazdasági ház — 700 négyszögöl — Egész átvehető. Decleva-iroda. (4612)

VENNÉK családi házat 15-ig, lakáscserével. Cím: 4601 szám alatt a kiadóhivatalban.

ELADÓ Patacson 2 szoba-konyhából álló ház gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsöskerttel. Bővebbet: Szabó, Megyeri-út 8.

ELADÓ ház gazdasági épülettel, 1922 négyszögöl területtel. Keszű-út, elemi iskolánál. Érdeklődni: Makár-utca 63. vagy Kertváros, Turul-u. 4. (4592)

GAZDASÁGI HÁZ eladó elsőrendűen felszerelt épületekkel és nagy telekkel beköltözhető. Cím: 4525 szám alatt a kiadóban.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a kedves rokonoknak, ismerősöknek és jóbarátainknak, akik drága halottunk

HAUK ÁDÁM

utolsó útjára elkísérték és szép koszorúikkal, virágaikkal sírját betakarták; ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló Hauk család.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen édesanyánk

özv. Nagy Jánosné

temetésén való megjelenéssel, koszorúk és virágok küldésével fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Nagy és Hopp család.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Szentkútpuszta és Szemelyben **1949 szeptember 29-én délután fél 3 órakor** bírói árverésen eladok 14.090 forintra becsült cséplőszekrényt, gazdasági gépeket, elevátort, igáskocsit, mérleget, lovakat, lószerszámot, teheneket és birkákat.

Miski végrehajtó.

A pécsi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
9294/1949. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

A Déldunántúli Takarékpénztár rt. (képv. dr Gárdos István pécsi ügyvéd) végrehajtatónak, Jakobovics László végrehajtási szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverés 4000 forint tőkekövetelés és járulékai, továbbá a csatlakozottaknak kimondott Márkusz Ferenc, behajtása végett a pécsi fekvő s pécsi 12280/4. számú belső, 3552/2/10/4. hrsz. Tóth Miklós-utca 10. számú öröklakásra és a főbelében körülírt illetőségre 10.368 forint kikiáltási árban elrendelte.

Az árverés **1949. évi október hó 18. napján d. e. 9 órakor** Pécsett, a telekkönyvi hatóság helyiségében, (Munkácsy Mihály-utca 2. sz. 52. ajtó) fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígéret ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni.

Pécsett, 1949. évi július 18-án.
dr Sigora Attila s. k.
ib. elnök.
A kiadmány hiteléül.
Farkas kiadó.

„Zrínyi" honvéd laktanya parancsnokság.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Fenti laktanya-parancsnokság az alanti mennyiségű lótrágyára f. hó 30-ára nyilvános árverést hirdet:

Árverésre kerül a fenti laktanyában tárolt kb. 25 vagón érett lótrágya. Kikiáltási ára métermázsánként 4 Ft. A nyilvános árverésen csak az vehet részt, aki a kikiáltási ár 5 százalékát min. bánatpénzt az árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnak készpénzben vagy értékpapírban (takarékkönyv) letétbe helyezi. Az odaítélésben nem részesültek részére a bánatpénz a helyszínen visszafizetésre kerül.

Az árverés helye: Pécs, Zrínyi laktanya (Szigeti-országút 30. szám). **1949. évi szeptember hó 30-án 10 órakor.**

A vételár és az azután netán esedékes adót — mely a vevőt terheli —, az árverés megtörténte után 3 napon belül kell befizetni.

Egyéb feltételek és az eladásra szánt anyag a hivatalos órák alatt a fenti cím alatt megtekinthetők.

A megvett és kifizetett anyagot a vevő köteles a megvétel napjától számított 14 napon belül, saját költségén elszállítani.

Pécs, 1949. évi szeptember 24-én.
„Zrínyi" laktanyaparancsnokság.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313,064

SCHWARTZ
VASKERESKEDÉS
ÚJ CÍME
KOSSUTH L.-ÚT MAJOROSI I.-U. SAROK
Továbbra is nagy választék:
Tűzhely, kályha, kerékpár
Háztartási és egyéb vasáruk
Tel.: 23-85.

Átmeneti, kuli és ballonkabátok állandóan raktáron

KNIPL és FRIESZ cégnél

Pécs, Ferenciek utca 1. Telefon: 22-69

Bútort legolcsóbban **Budai Butorházban** vehet.
Nagy választék mindennemű bútorokban.
Üzem, üzlet Felsővámház-utca 35. szám.

Legtartósabb sodronybetétek, összecsukós vaságyak, tűzhelyek

PISKUR GYŐRGY
lakatos sodronyfonó üzemében készülnek
Siklósi-út 20. Vásártérrel szemben. Telefonszám: 12-06.

Minden gyermek álma vágya,
Inselt akta, Inselt táska!
Saját készítésű BÖRÖND, AKTATÁSKA, HÁTITASKÁK
nagy választékban kaphatók

INSELT LÁSZLÓ bőröndös és bőrdíszműves mester
KOSSUTH LAJOS ÚT 8 Telefon 17—81. BIZALOM TAG!

Szabó 3i-es és cipész stoppoló és bajkaros varrógépek,
valamint **singer, eredeti alkatrészek kaphatók**

RAJNAI-nál igen olcsó árban

BOLTIVKÖZ 2.

Javítások szakszerűen és gyorsan készülnek.

Esslingeni faredőnyök
készítése és javítása
BÖGRI JÓZSEFNÉL KLIMÓ-UTCA 4. SZÁM
Telefon: 12—41.

Mély- és sport-gyermekkocsik
nagy választékban. Javításokat jól, olcsón és gyorsan készítünk.

Schmidt gyermekkocsi üzem,
Doktor Sándor-utca 22. sz.

Cáfnoztasson
megszabadul az élősdiektől, minden munkát jótállással végzünk.

Első Pécsi Féregírtó Vállalat
(36 éves cég), Teréz-u. 13. Tel 10-11. CIÁNKAMRA egyes daraboknak
Zsolnay-u. 1. Nurnberger, Tel.: 19-79. sz. 14.293)

A proletár nemzetköziség hirdetője, a békéért folytatott harc éles fegyvere a:

Tartós békéért, népi demokráciáért!

A Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, Bukarest.

1949. szeptember 16-tól
hetenként jelenik meg.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetilap formájában még több útmutatást, irányítást, erőt ad Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek az előttünk álló feladatok megoldására.
A „Tartós Békéért, népi demokráciáért!" gyakoribb megjelenése még több anyagot biztosít a kommunista pártok tapasztalatcseréjéről, amelynek a lap elvi, politikai cikkei mellett, eddigi nagy népszerűségét köszönheti. De több lesz az információs cikk is, amely tájékoztat a világ népeinek elszánt harcáról az imperialisták ellen a béke megvédéséért. Pártunk tagjai elsősorban funkcionáriusaink, vezetőségi tagjaink nem nélkülözhetik e lap rendszeres olvasását. Minden munkás, akiben egyetlen él a proletár nemzetköziség szelleme, minden öntudatos dolgozó fokozott érdeklődéssel nyúl, majd a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" hetenként megjelenő számaihoz, a munkásosztály e nemzetközi harcos lapjához.

Tanulmányozzuk! Olvassuk! Terjesszük!

Ára példányonként 50 fillér. Egyéni előfizetési díj negyedévre 6.— Ft. Üzemi előfizetés: Szabadnéppel együtt való előfizetés esetén az együttes előfizetési díj havonta 11.— Ft.
Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József krt. 3—5. Telefon: 138-382, 138-372

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM 224. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — KEDD, 1949 SZEPTEMBER 27

Községek, szövetkezetek, egyéni gazdálkodók csatlakoznak a mezőgazdasági versenyhez

Októberben megkezdődik a szakszervezetek oktatási évadja

Megszűnik a szappanhiány, száz mázsás tétel érkezik a napokban Pécsre

Megtisztelő kötelesség

Minden megyében a dolgozó fiatalok százai hagyják ott a munkapadot, a földet, hogy Néphadseregünket erősítsék, hogy a dolgozók hatalmát képviseljék a nép sujtó öklében, hadseregünkben. Százával küldik a legjobbakat az ifjúsági szervezetek, hogy megkeményítsék ezt a sujtó öklöt azok ellen, akik szabadságunkra, függetlenségünkre, boldog jövönkre törnek.

Farkas elvtárs felhívása nem maradt pusztába kiáltott szó. Visszhangra talált az üzemekben, a falvakban, mindenütt, ahol dolgozó ifjak nézik bizalommal és szeretettel hazánk sorsát, visszhangra talált mindenütt, ahol a dolgozó ifjak tudják, hogy a békét, alkotó szocialista jövönket csak a nép erős hadserege védheti meg, olyan hadsereg, amelyet a nép fiai vezetnek, amely a népből van a népért.

A dolgozó fiatalok százai jelentkeztek tisztképző iskolára. Látták, hogy az imperializmus aljas ügynökei, Rajk és cinkosa, Pálffy azért akarták kiszorítani a dolgozó népet a hadsereg vezetéséből, hogy az imperialisták vakon engedelmeskedő eszköze legyen. A mi fiaink, akik felháborodva hallgatták a gyalázatos árulók terveit, nem akarnak apáik sorsára jutni, akik tőkések és nagybirtokosok, idegen hódítók védelmére távol az országtól, jeltelen sírokban fekűsznek. A mi fiataljaink nem akarnak olyan katonatisztek parancsnoklása alatt harcolni, mint a mult sötétemlékű, úrifiúkból lett tisztjei, akik messze a fronttól, védett helyen dőzsöltek, míg az egyszerű dolgozókat, a közkatonákat tízezrével ölte a fagy és az éhség. A mi öntudatos fiataljaink a nép hadseregében a békéért, a szocializmust építő népi demokráciánkért akarnak őrtállni és *abban a hadseregben a vezetőnek, a tisztnek is egynek kell lennie az egyszerű honvéddel, egyformán kell gondolkoznia és éreznie vele, a tiszteknek is a dolgozó nép soraiból kell kikerülniök.* Ezért, válaszul a hazaáruló kémek gyilkos terveire, jelentkeznek most százával a gyárakból és falvakból a fiatalok, hogy elsajátítsák a hadsereg vezetésének, a béke védelmének tudományát, hogy vezetői legyenek a nép hadseregének. Úgy, amint Kővári Antal elvtárs mondotta, aki a komlói bányából került ki: *„Olvastam a tárgyaláson elhangzott vallomásokból, hogy Pálffy, ez a gyalázatos hazaáruló a hadseregben a Horthy-rendszer fasiszta tisztjeit, azokat, akik az egyszerű honvédek százait vitték halálba, gyüjtötte maga köré. Mi a nép tisztjei leszünk, megvédjük hadseregünket ezektől az árulóktól, hogy hadseregünkkel megvédhessük azokat az eredményeket, amelyeket eddig a Szovjetunió segítségével és a Párt vezetésével elérhettünk".*

Így válaszol a mi ifjúságunk a Rajk- és Pálffy-féle aljas tervekre. A dolgozók fiai a tisztképző iskolán magukévá teszik a sztálini stratégiát, a leghaladóbb, élenjáró haditudományt és majd bölcs előrelátással irányítják hadseregünket az igaz ügy, a szocializmus, a béke védésének szolgálatában.

A dolgozó fiatalok százai ezért mennek a néphadseregbe tisztnek. Csak a pécsi Magasépítési Nemzeti Vállalat 48 ifjúmunkását küldi el, Mecsekszabolcsról 24 bányászfiatal jelentkezett és a többi üzem is mind elküldi fiataljait. De nemcsak ők, hanem a megyék dolgozó parasztsága is, amely a Néphadseregre bízta a népi demokráciától kapott földjeinek megvédését, fiataljait bízza meg, hogy vezessék ezt a hadsereget a földekért, a gyárakért, a szocializmusért, a békéért folyó harcban. És még számosan vannak az üzemekben, falvakban, akik várják, hogy elfoglalhassák őrhelyüket. Sokan vannak olyanok, mint Fülöp László, a pécsi Bőrgyár ifjúmunkása, aki azt mondta: *„Én is jelentkezem katonatisztnek, hogy megvédhessem hazámat, a mi országunkat az imperialisták ellen s addig is, míg a tisztiiskolára kerülök, egyéni versenyben a termelés frontján növelem országunk erejét, hogy soha többé a Rajk-bandához hasonló árulók ne próbálhassák megdönteni".* A dolgozó nép fiataljainak legjobbjai mennek, a még hátralevő néhány napban is, a Néphadsereg tisztiiskolájára, hogy ott is érvényre juttassák a magasabbrendű szocialista társadalom rendjét: mindenkit a megfelelő helyre.

Farkas Mihály elvtárs Pártunknak, a munkásosztály élcsapatának célkitűzését valósította meg felhívásával: *A nép fiait a néphadseregbe!* És azok a fiatalok, akik erre a felhívásra most százával jelentkeztek a tisztképző iskolába, a dolgozó nép alkotmányába foglalt hazafias kötelességüket teljesítik, mert tudják: *„A haza védelme minden állampolgár számára megtisztelő kötelesség".* Megtisztelő kötelesség, de nemcsak kötelesség, jog ez, amely újabb lehetőségeket biztosít ifjúságunknak, jog, amelyet gyakorolni becsület és dicsőség, olyan jog, amellyel minden hazáját szerető öntudatos ifjúnak élnie kell.

Az öt nagyhatalom kössön egymással megegyezést a béke megszilárdítására

A szovjet küldöttség békejavaslatai az ENSZ közgyűlésén

Visinszkij szovjet külügyminiszter az Egyesült Nemzetek Szövetségének közgyűlésén a béke megszilárdításáért tartott beszéde után — amelyet lapunk vasárnapi számában ismertettünk —, a következő javaslatot tette:

A közgyűlés ítélje el az államok egész sora, de különösen az Egyesült Államok és Nagybritannia által folytatott új háborús előkészületeket, melyek ezeknek a kormányoknak a propagandájában, a fegyverkezési versenyben, a katonai költségvetés felduzzasztásában, a nehézségeknek a lakosságra való hárításában, a nagyszámú szárazföldi, tengeri- és légitámaszpontoknak más országok területén való létesítésében, más békeszerető és demokratikus országok ellen irányuló, agresszív célokat követő katonai államcsoportosulások szervezésében és agresszív célokat szolgáló más intézkedésekben jut kifejezésre.

Annak megfelelően, hogy a civilizált nemzetek már régen az emberiség ellen irányuló bűncselekménynek minősítették a mérgesgázoknak és baktériumoknak katonai célokra való felhasználását, a közgyűlés nyilvánítsa a népek lelkiismeretével és becsületével ellenkezőnek és az Egyesült Nemzetek rendeltetésével összeférhetetlennek az atomfegyver és más, a tömeges emberirtást szolgáló eszközök alkalmazását és ne tartsa megengedhetőnek, hogy továbbra is halasszák, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete gyakorlati lépéseket tegyen az atomfegyver feltétlen eltiltására és az ennek megfelelő szigorú nemzetközi ellenőrzésre.

A közgyűlés szólítsa fel az összes államokat, hogy vitáikat és nézeteltéréseiket békés eszközökkel rendezzék, ne folyamodjanak erőszakhoz, vagy erőszakkal való fenyegetéshez. A közgyűlés tegyen eleget a népeknek az új háború fenyegetésének elhárítására és a béke fenntartásának biztosítására irányuló törhetetlen akaratának és elszántságának, amely az összes országokban hatalmas népi mozgalmakban jutott kifejezésre a béke fenntartására és a háborús uszítók ellen. Tartsa szem előtt, hogy a nemzetközi béke és biztonság megőrzéséért a főfelelősséget a Biztonsági Tanács állandó tagjai — az öt nagyhatalom — viselik. A közgyűlés egyöntetűen fejezi ki azt a kívánságát, hogy az Északamerikai Egyesült Államok, Nagybritannia, Kína, Franciaország és a Szovjetunió e célból egyesítsék erőfeszítéseiket és kössenek egymással megegyezést a béke megszilárdítására.

A világ népei lelkesedéssel fogadták a szovjet békejavaslatokat

Visinszkij javaslatait a világ népei hatalmas lelkesedéssel fogadták.

A nagy külföldi lapok első oldalon számolnak be a szovjet külügyminiszter beszédéről.

A l'Humanité megállapítja, hogy Visinszkij történelmi jelentőségű javaslatai a népek szívében máris széles visszhangra találtak. Ez nem is lehet másként. A világ összes népei, amelyeket egyformán fenyeget a háború réme,

hogyne fogadnák el fenntartás nélkül a Szovjetunió bölcs és pontos körvonalazott javaslatait.

Az amerikai sajtó figyelmének középpontjában is a Visinszkij-javaslatok állanak. A New-York Times megjegyzi, hogy

a Szovjetunió javaslatai felszólítják az összes országokat, oldják meg viszályaikat erőszak alkalmazása nélkül.

A Daily Compass ezt írja: „Az UNO politikai megfigyelői úgy vélik, hogy Visinszkij az öt állam egyezményét indítványozva, nyomatékosan az USA és Anglia elé állította a béke kérdését."

Az amerikai lapok egyébként azt írják, hogy

az ENSZ küldöttségek beszédtárgyának középpontjában Visinszkij javaslatai állnak.

Az angol hírszolgálat közlése szerint Bevin, brit külügyminiszter, ma válaszol a szovjet külügyminiszter indítványára.

A Szovjetunió javaslatai az amerikai népnél megértő visszhangra találtak. A javaslatoknak óriási az erkölcsi erejük. Az a felhívás, hogy a közgyűlés teljesítse a világ valamennyi népének akaratát a háború elhárítására és az a javaslat, hogy a nagyhatalmak kössenek egymással egyezményt a béke megszilárdítására, szétzúzza a reakciós sajtó valamennyi propagandisztikus ferdítését.

Még a haladónak távolról sem nevezhető sajtó is kénytelen elismerni, hogy a Szovjetunió indítványai a béke és a nemzetközi együttműködés megszilárdítását célozzák

és a szovjet békeprogram következetességéről tesznek tanuságot.

Az USA és Anglia küldöttségei nem lépnek fel nyiltan a szovjet javaslatok ellen, amelyek támogatásra találnak a világ valamennyi népénél, de olyan közleményeket sugalmaznak a sajtónak, amelyek arra mutatnak, hogy ezek a küldöttségek megkísérlik a szovjet javaslatok elfogadásának meghiusítását.

A szovjet sajtó is beszámol arról, hogy Visinszkijnek a szovjet kormány nevében tett javaslatai óriási hatást tettek a világ közvéleményére.

A Pravdában Viktorov megállapítja, hogy

a Szovjetunió szüntelen külpolitikájának alapvető lényege a következetes, elvi és gyakorlati harc a békéért.

A békéért folytatott bátor és elszánt harc nyilvánul meg az ENSZ közgyűlésén előterjesztett szovjet javaslatokban is. A hazug és rágalmazó érveknek az az épülete, amelyet Acheson oly nagy üggyel-bajjal igyekezett felépíteni,

összeomlott a szovjet küldöttség vezetőjének, Visinszkijnek beszédében foglalt tényleges adatok és konkrét javaslatok elháríthatatlan logikájának csapásai alatt.

A közgyűlés elé terjesztett szovjet javaslatok mindegyike a legszélesebb visszhangra talált a békeszerető népek szívében, a béke valamennyi őszinte hívének szívében. A szovjet javaslatok új fejezetet nyitnak a békéért és a nemzetközi biztonságért vívott küzdelemben.

A kínai néphadsereg újabb városok egész sorát szabadította fel

Az Uj-Kína hírügynökség pelpingi jelentése szerint szeptember 23-án felszabadult Minesuan, Mingszia-tartomány fővárosa.

A népi felszabadító hadsereg előőrsei esto bevonultak a városba a lakosság örömujjongása közepette.

A tartomány öt másik városát már korábban felszabadította a népi hadsereg.

Minszia-tartományban a Kuomintang-csapatok legnagyobb része letette fegyverét vagy fellázadt a Kuomintang ellen.

Szeptember 21-én több hadosztály átállt a népi felszabadító hadsereghez. A Kanszu-tartomány északi részén és Közép-Kanszuban fekvő Santan városa is felszabadult.

A népi felszabadító hadsereg behatolt Kvantung-tartományba

és vasárnap elfoglalta a Kantontól 250 kilométerre északra fekvő Hamjung városát. Több mint 200 Kuomintang-katona került hadifogságba.

Harry Pollit beszéde az angol válság megoldásáról

Londoni jelentés szerint Harry Pollit, az Angol Kommunista Párt főtitkára sheffieldi beszédében kijelentette, hogy a „munkáskormány" a történelem legnagyobb csalását szándékozik elkövetni. Arról igyekszik meggyőzni az angol népet, hogy a font leértékelése az egyetlen eszköze a tömeges munkanélküliség megszüntetésének és Anglia gazdasági problémái megoldásának. A font leértékelése után — folytatta Pollit — mint a munkabér befagyasztása, a dolgozók életszínvonalának süllyedéséhez és a vállalkozók jövedelmének soha nem látott emelkedéséhez vezetett, úgy a leértékelés is a dolgozók, öregek és nyugdíjasok, volt katonák életszínvonalának erős süllyedéséhez vezet. Emelkednek a kenyér, ruházat, dohány és háztartási cikkek árai. A lakosság vásárló erejének csökkenése elkerülhetetlenül az angliai munkanélküliség növekedéséhez vezet. Ennek következtében a szegények még jobban elnyomorodnak és a gazdagok még tovább növelik vagyonukat.

Mindaddig nem oldjuk meg Anglia élelmezési, nyersanyag és az angol áruk piacának problémáját, amíg meg nem sokszorozzuk áruforgalmunkat a Szovjetunióval, a keleteurópai államokkal és az új népi demokratikus Kínával. Minaddig nem oldjuk meg Anglia fizetési mérlegének problémáját, amíg az Egyesült Államok kedvéért, a hidegháború nevében és az angol nagytőke érdekeiért fenntartjuk a hadikiadások elviselhetetlen terhét. Bűn a nép előtt eltitkolni azt a tényt, hogy a leértékelés mindenekelőtt az amerikai nagytőke győzelme. Anglia válságát sohasem oldjuk meg olyan politika segítségével, amely a kapitalizmus fenntartását szolgálja.

A Szovjetuniónak rendelkezésére áll az atomfegyver

A TASZSZ-iroda válasza Trumannak és a nyugati sajtónak a szovjet atomrobbantásról

Az atombombára vonatkozó hivatalos szovjet közlemény Truman elnök szeptember 23-i bejelentésére ad választ. Truman közölte, hogy az Egyesült Államok kormányának rendelkezésére álló adatok szerint az elmult hetekben a Szovjetunióban atomrobbanás történt. Egyidejüleg hasonló nyilatkozatot tett az angol és kanadai kormány is.

A TASZSZ Iroda ezzel kapcsolatban jelentette, hogy a Szovjetunióban nagyarányú építőmunka folyik és ezeknél az építkezéseknél robbantási munkálatok szükségesek. Miután ilyen robbantások nagyszámban történnek az ország különböző vidékein, lehetséges, hogy ez a tény hívta fel a külföld figyelmét. Ami az atomenergia előállítását illeti, a TASZSZ Iroda emlékeztetett arra a tényre, hogy Molotov már 1947 november 6-án kijelentette: „Az atomtitok már régen nem titok."

Ez a nyilatkozat azt jelentette, hogy a Szovjetunió már felfedte az atomfegyver titkát és hogy ez a fegyver rendelkezésére áll. Az Egyesült Államok tudományos körei Molotovnak ezt a kijelentését blöffnek tartották. Ugy vélték, hogy az oroszok nem rendelkezhetnek az atomfegyverrel 1952-nél előbb. Hiba csúszott azonban a számításukba, minthogy az atomfegyver titka már 1947-ben a Szovjetunió birtokában volt.

Ami az ezzel kapcsolatban bizonyos külföldi körökben elterjedt aggodalmat illeti — fűzi hozzá a TASZSZ jelentése —, ennek az aggodalomnak semmi alapja nincs. Ki kell jelenteni, hogy a szovjet kormány annak ellenére, hogy birtokában van az atomfegyver, ragaszkodik és a jövőben is ragaszkodni fog régi álláspontjához, az atomfegyver alkalmazásának feltétlen megtiltásához.

Révai József elvtárs:

A dolgozók ellenségeit ki kell szorítani a kultúra, az ideológia, a népművelés területéről is

Megkezdte munkáját a népművelési minisztérium

Hétfőn reggel kezdte meg munkáját a népművelési minisztérium. A minisztérium dolgozói nevében Losonczy Géza elvtárs államtitkár üdvözölte Révai József elvtárs minisztert.

Révai József így válaszolt:

— Erre a minisztériumra szükség volt azért, mert a kultúra területén a legnagyobb volt az elmaradás, a népinépi demokrácia gazdasági és politikai fejlődésével szemben, ahogy Rákosi Mátyás megállapította. Az új minisztériumra azért van szükség, hogy

állami eszközökkel gyorsítsuk ennek az elmaradottságnak a felszámolását,

hogy lehetővé tegyük a kultúra területén is a felzárkózást a népi demokrácia, a szocialista építés egyéb nagy eredményeihez, hogy az ideológiai területen is tervszerű és szervezett harcot kezdjünk a kapitalista maradványok kiszorítására, az imperialista befolyás kiküszöbölésére.

— És végül szükség volt a minisztériumra azért, mert a dolgozó osztályok felemelkedése megnövelte szomjukat a művelődésre, tanulásra — és ezt a szomjat nem oltjuk el azzal, hogy

új kultúrát adunk nekik, amely formájában nemzeti, tartalmában szocialista.

Ennek az új szocialista kultúrának nem lehet más világnézeti alapja, mint a marxizmus—leninizmus.

— Az új minisztériumra azért van szükség, hogy állami eszközökkel gyorsítsuk a marxizmus—leninizmus behatolását és győzelmét a kultúrának minden területére.

— A munkásosztály, a szocializmus ellenségei még megbújhatnak az ideológiai területeken, amikor politikailag és gazdaságilag egyik pozíciójukat a másik után szenvedték el. Sőt minél inkább kiszorítjuk őket a politikából, gazdaságból, annál jobban ragaszkodnak ideológiai pozíciójukhoz. Annál inkább, mert:

itt jobban tudják magukat álcázni és mérgezni a dolgozó nép öntudatát.

— Irányított kultúrát jelent ez? — Igen, ezt. Természetesen nem abban az értelemben, hogy már dróton akarják rángatni a kultúrát és uniformizálni akarjuk a sajtót, színházat, filmet és irodalmat.

Az irányítás, a vezetés, a kultúra az ideológia terén folyik a munkásosztály és a Párt vezető szerepéből az államban, a gazdaságban.

— Szocialista kultúrát akarunk, marxista—leninista ideológiát akarunk — tehát nem tűrhetjük az ellenséges, a polgári és imperialista ideológia uralmát, elburjánzását vagy anarchiáját. Ha szocialista társadalmat építünk, a munkásosztály, a Párt vezetésével akkor az új megteremtését, a régi lerombolását az ideológia, a kultúra területén is csak a munkásosztály, a Párt vezetheti. A művészet, az irodalom nem lehet semleges.

Harcosnak kell lennie, pártosnak, támogatnia kell népünk harcát, nevelnie kell népünket odaadásra, munkára, harcra, új hazafiságra.

— Az állam a munkásság, a dolgozók állama, nem lehet közömbös, hogy ez így lesz-e vagy nem? De tudjuk, hogy ezt egyszerű parancsszóra nem lehet elérni.

Ezért hívjuk fel együttműködésre, támogatásra a magyar irodalom, a sajtó, művészet, a film minden munkását,

állítsák tehetségüket, a munkájukat, szakértelmüket a nép szolgálatába, segítsék megteremteni új, szocialista kultúránkat.

— Ez nem uniformizálást jelent, ellenkezőleg, a sajtó legyen sokszínű, legyen más-más profilja, szóljon dolgozó társadalmunk más-más rétegeihez és egységes célért küzdve és egységes úton haladva

szóljon e rétegek felmerülő sajátos problémáiról és feladatairól.

Több bátorságot és egyéni kezdeményezést ezen a téren csak üdvözölni fogunk.

— Az épülő szocialista társadalom az élet hihetetlen gazdagodását jelenti, azt a gazdag sokszínű életet meglátni, szülésében ábrázolni, fejlődésében elősegíteni, embereit tudatosítani és nevelni:

a szocialista építéshez szükséges lelkesedést, páthoszt, hazafiságot segíteni kifejteni.

Ez a feladata az új magyar irodalomnak és művészetnek és nincs és sohasem volt ennél nagyobb és nemesebb feladat.

Példát veszünk a Szovjetuniótól

— Mindezeknek a feladatoknak megoldása közben példát veszünk a Szovjetunióról, mint ahogy példát vettünk, veszünk és fogunk venni róla gazdasági, politikai feladatainknak megoldásából.

A szovjet kultúra megismerése óriási gazdagodást jelent számunkra.

Ezt a feladatot eddig csak megkezdtük, az új minisztériumnak ez egyik legfontosabb teendője.

— A mi népművelési minisztériumunk tehát az ideológiai harc és az ideológiai éberség minisztériuma lesz.

— Éberségre a kulturális fronton épp úgy szükség van, mint a politikában és a gazdaságban.

A titoista imperialista ügynökök, a Rajk-féle összeesküvő banda elleni per figyelmeztet bennünket erre az éberségre. A kapitalista restauráció lehetőségeit ideológiai téren, népünk gondolkodásában is meg kell semmisíteni.

A néphez hű értelmiségre ezután még fokozottabban számítunk

— Az imperialisták azt hazudják, hogy mi Rajkékkal a magyar értelmiséget ütöttük a vádlottak padjára, hogy a tanuság, amit a Rajk-banda ügyéből levonunk: bízni csak a munkásokban lehet. Nem igaz. Ki méri azzal rágalmazni a magyar értelmiséget, hogy Rajkék az ő képviselői?

Ennek a deklasszált, a népet gyűlölő társadalmi gyülevész népségnek semmi köze a magyar értelmiséghez.

Ha mi kiemeljük, hogy nem volt köztük egyetlen munkás és paraszt sem, ezt nem azért tesszük, hogy értelmiségi mivoltjukat aláhúzzuk. Nem volt köztük munkás és paraszt, de nem volt köztük egyetlen igazi értelmiségi sem. A dolgozó munkásságnak és parasztiságnak épp úgy árulói, mint a néphez hű értelmiségnek.

Mi a dolgozó néphez, a népköztársasághoz hű értelmiségre ezután inkább számítunk, mint eddig.

Munkáját, szakértelmét még jobban meg akarjuk becsülni. Szembefordulnunk egyes nem eléggé öntudatos munkásrétegekben jelentkező értelmiségellenes hangulatokkal. Mi megbecsüljük a néphez hű, a dolgozóknak segítő pártonkívüli értelmiséget és számítunk munkájára.

Segíteni akarunk ennek az értelmiségnek előítéletei, bizalmatlansága, aggodalmai lekűzdésénél.

— Kérem munkatársaimat; dolgozzanak azzal a tudattal, hogy munkájuk nagy és szép munka, mert segítenek az új szocialista magyar kultúra alapjainak lerakásánál, segítenek nagy munkájában mindnyájunk példaképének és útmutatójának, Pártunk és dolgozó népünk vezérének, a mi szeretett Rákosi Mátyásunknak. A minisztérium dolgozói percekig tartó tapssal ünnepelték Rákosi Mátyást.

Ezután a minisztérium egyik munkatársnője virágcsokrot nyújtott át Révai József miniszternek és ezzel az ünnepség véget ért.

Ha egységesen cselekszünk, legyőzhetetlenek vagyunk

A Békevilágkongresszus Végrehajtó Bizottságának kiáltványa a világ asszonyaihoz és férfiaihoz

Párizsi jelentés szerint a békekongresszus végrehajtó bizottsága a következő kiáltványt intézte a világ békeszerető népeihez:

Világ asszonyai és férfiai!

A világbékét ma is, miként 1914 augusztusában vagy 1939 szeptemberében, veszély fenyegeti.

Egy haszonra és hódításra vágyó kicsiny csoport atombombával fenyegetőzik és megakadályozza a népek közötti békés tárgyalásokat. Ez a maroknyi csoport az akaratának alávetett cinkos kormányok segítségével új háborús szövetségeket hoz létre.

A katonai szövetségek és provokációk méregkeverői máris nyomorba taszítják az új fegyverkezési verseny hatalmas terhe alatt roskadozó népeiket. A munkásnak mindez a munkabér és a vásárló érték csökkentését, a munkanélküliség rémének megjelenését, a dolgozó parasztnak a kézművesnek, a kiskereskedőnek pedig a mind súlyosabb adók terhét jelenti.

A háborús kalandorok kergetői mindenfelé rendőrterrort zúdítanak a nép nyakára és szabadságjogaikat sorra megsemmisítik. A gyarmati kizsákmányolást és elnyomást is egyre súlyosbítják.

Minden eddiginél pusztítóbb háborúba szeretnék belekergetni az emberiséget. De nem 1914-et és nem 1939-et írunk. A béke erői a fasizmus legyűrésével rendkívüli megnövekedtek. Hatalmunkban áll az új háborús bűnösök megfékezése.

Ma már az emberek százmilliói fordultak össze a béke híveinek világszervezetében — felfogásra, hitre, műveltségi fokra és fajra való tekintet nélkül, valamennyien készek az emberiség életének és szabadságának megvédelmezésére.

A világ minden táján több, mint 72 országban szervezik erőteljesen a béke erőit. A legtöbb országban, nevezetesen Olaszországban és Franciaországban milliók aláírásával ellátott beadványok és hatalmas tömegtüntetések szegülnek ellen a háborús uszítók mindjobban fokozódó erőszakának.

A háborús méregkeverők okozta fenyegető helyzet egyre erőteljesebb és szélesebbkörű cselekvést követel.

Ezért határozta el a béke híveinek világértekezlete, hogy október 2-án megszervezi a BÉKEÉRT VIVOTT KÜZDELEM NEMZETKÖZI NAPJAT.

Október 2-ának a békeerők újabb nekilendülését, üdvös törekvéseinek megerősödését kell jelentse. Október 2-án nemet kiáltotok a háborúnak.

Világ asszonyai és férfiai! Hatalmas világtüntetéssel mutassuk meg a béke híveinek ellenállhatatlan erejét.

Ne tűrjük tovább a háborús költségvetések súlyos és egyre elviselhetetlenebb terhét.

Követeljük, vessenek véget a népek szabadsága és nemzeti függetlensége ellen intézett támadásnak.

Kétkézi dolgozók és értelmiségiek! Bármilyen korú és társadalmi körülmények közt élő, bármilyen hitet és felfogást valló asszonyok és férfiak, mindannyian követeljük a békét.

Életünk egyformán forog veszélyben — a bomba nem válogatna.

KÖVETELJÜK A BÉKÉT!

Ha egységesen cselekszünk, legyőzhetetlenek vagyunk: megnyerjük a béke csatáját, az élet csatáját.

A Béke Hívei Világkongresszusának Végrehajtó Bizottsága.

A „Megvédjük a békét" mozgalom felhívása a magyar néphez

A „Megvédjük a békét" mozgalom Országos Tanácsa hétfőn délután a parlament minisztertanácsi termében ülést tartott. Az ülésen a tanács megvitatta a Nemzetközi Békenap előkészületeit s a következő felhívást intézte a magyar néphez:

„A Béke Híveinek Világkongresszusa elhatározta, hogy október 2-án világszerte megrendezi a békéért folytatott harc nemzetközi napját.

Ezen a napon a világ valamennyi békeszerető népe tüntetni fog az imperialista háborús uszítók ellen és a béke védelmében még szorosabbra zárja sorait.

A magyar nép ezen a napon az első sorokban lesz azok között, akik hitet tesznek harcos elszántságukról a béke megvédése érdekében. Újra hitet tesz a békéért folytatott harc nagy vezetője: a Szovjetunió mellett, a népi demokrácia országaival való megbízható szövetség mellett, a világ valamennyi békeszerető népével való testvériség mellett.

A magyar nép azzal a jóleső érzéssel ünnepli október 2-át, hogy jelentős sikert ért el a nemzetközi békefront magyar szakaszán. Az összeesküvő kémbanda, amely a háborús uszító imperialisták és legaljasabb lakájuk, Tito zsoldjában hazánk függetlenségére és szabadságára tört, le van leplezve és elveszti méltó büntetését. A magyar népi demokrácia ezzel nemcsak békeszerető népünk legveszedelmesebb ellenségeit tette ártalmatlanná, hanem szolgálatot tett az egész nemzetközi békefrontnak.

A béke nagy nemzetközi ünnepén megfogadjuk, hogy még egységesebbek leszünk a béke védelmében, még erőteljesebben harcolunk a háborús kalandorok ellen, akik kémeket és orvgyilkosokat küldenek reánk.

Megfogadjuk, hogy még kémkedésben és leleplezésben dolgozunk, hogy munkánkkal, éberségünkkel, áldozatkészségünkkel és helytállásunkkal még inkább erősítjük népköztársaságunkat és hűen követjük országunk békéjéért és függetlenségéért, népünk szabadságáért és boldogságáért vívott küzdelmünkben bölcs vezetőnket, Rákosi Mátyást.

A „Megvédjük a békét" mozgalom Országos Tanácsa."

Nincs telitalálat a Toton

A vasárnapi totófordulóban bőven akadt meglepetés. A Vasas pontveszteségére senkisem számított. De meglepetés volt az Ujpest pontvesztesége, a csepeliek és az M. Dinamó veresége is. Ezért nem is akadt telitalálat a totóban. A totóosztály jelentése szerint tizenkéttalálatos szelvény nem akadt. Tizenegy találatot negyvenen értek el, ezek egyenként 3535 forintot kapnak. Tíztalálatot 502-en, kilenc találatot 3637-en értek el. Az előbbiek 282.50 forintot, az utóbbiak 36.25 forintot nyertek. A 12 találatos szelvény így fest: Ferencváros—MTK 1:3 2, Szombathelyi Lokomotiv—Kispest 0:4 2, SZAC—Ujpest 1:1 x, Olajosok—Vasas 2:2 x, ETO—Csepel 4:2 1, Salgótarján—Soroksár elmaradt, Dorogi Tárna—Előre 8:2 1, MATEOSZ—Debreceni Lokomotiv 8:2 1, Pécsi Lokomotiv—M. Dinamo 3:1 2, Várpalota—Kőbánya 0:2 2, Miskolci Lokomotiv—Pereces 9:1 2, Magyarország—Ausztria (kézilabda) 11:6 1, Békéscsaba MEMOSZ 1:3 2

Igazi forradalmi éberségre van most szükség

A Pravda cikke a Rajk és bandája elleni bűnperről és tanulságairól

„A béke, a demokrácia és a szocializmus táborának győzelme" című vasárnapi vezércikkében a Pravda a Rajk és bandája elleni bűnperrel foglalkozik. A lap többek közt ezt írja:

A világ szabadságszerető népei feszült figyelemmel kísérték a budapesti pert, amely leleplezte az imperialistáknak, valamint a magyar és jugoszláv bérenceiknek a demokratikus Magyarország és a népi demokrácia valamennyi országa elleni összeesküvést, a béke, a demokrácia és a szocializmus elleni bűnös összeesküvését. *A budapesti per csapást mért az imperialista táborra és meggyőzően mutatja a demokratikus tábor győzelmét, a szocializmus erőinek gyarapodását és megszilárdulását a népi demokráciák országaiban.*

A népi demokráciák országainak dolgozói a kommunista és a munkáspártok vezetésével idejekorán rájöttek az imperialisták terveire, leleplezték ügynökeiket, a nép árulóit. Miután az összeesküvő imperialisták szervezeteinek az a kísérlete, hogy a népi demokratikus rendszert a reakciós pártok segítségével megdöntsék, vereséget szenvedett, Tito fasiszta klikkjét vették igénybe, arra számítva, hogy segítségével megfojtják a népi demokratikus hatalmat Közép- és Délkelet-európa országaiban, elszakítják ezeket az országokat a demokratikus tábortól és az imperializmus frontjához láncolják őket.

Rajk hivatkozott a gyilkos Rankovics nyilatkozatára, amely szerint — minthogy a jobboldali elemek a népi demokrácia minden országában vereséget szenvedtek — Jugoszláviának kell magára vállalnia a demokratikus rendszer megdöntésének feladatát. *Az ellenségnek ez a fontos beismerése fényt vet az imperialisták taktikájára és arra a sötét, aljas szerepre, amelyet az imperializmus felderítő szerveinek szolgálatában álló Tito kémszervezetének juttattak.*

Sztálin már 1928-ban, amikor arról volt szó, hogyan építik fel a szocializmust a Szovjetunióban a kapitalista környezet viszonyai közepette, rámutatott arra: *„Ostobaság volna feltételezni, hogy a nemzetközi tőke békét hagyna nekünk. Nem elvtársak, ez nem helyes. Vannak osztályok, van nemzetközi tőke és az nem nézheti nyugodtan az épülő szocializmus országának fejlődését. A nemzetközi tőke azelőtt közvetlen katonai intervencióval gondolta megdönteni a szovjet hatalmat. Kísérletei nem sikerültek, most arra törekszik és arra fog törekedni, hogy a Szovjetunió gazdasági erejét láthatatlan, nem mindig észrevehető, de meglehetősen jelentékeny gazdasági intervenciójával gyengítse meg, úgy, hogy kártevést szervez, mindenfelé válságot készít elő az ipar egyik vagy másik ágában, ezzel könnyítve meg a jövendő katonai intervenciók lehetőségeit. Itt minden a nemzetközi tőke és a szovjet hatalom közt folyó osztályharc csomójában bogozódik össze és szó sem lehet semmiféle véletlenségről."*

A budapesti bűnper befejeződött. A bíróság a nép akaratát kifejezve ítéletet hozott a kémek és gyilkosok bandája felett és szégyenfához szegezte imperialista uraikat. Az imperializmus tervei dugába dőltek, a budapesti és belgrádi kémeket leleplezték. *Es nagy győzelme a magyar népnek, nagy győzelme a béke, a demokrácia és a szocializmus egész táborának.*

A proletárdiktatúra funkcióit teljesítő fiatal népi hatalom kíméletlenül megsemmisíti ellenségeit és éberen őrzi a nép érdekeit. A kommunista és munkáspártok megmagyarázzák a népi demokráciák dolgozóinak, hogy nem önelégültségre, hanem *éberségre, igazi forradalmi éberségre van most szükség.* A népi demokráciák országainak dolgozói a Szovjetunió világtörténelmi jelentőségű győzelmeitől lelkesítve és a szocializmus győzelmes építése terén szerzett nagy tapasztalataival felvértezve, magabiztosan tekintenek a jövőbe és az útjukban felmerülő minden akadályt lekűzdve, sikeresen fektetik le a szocializmus alapját.

Megjelent „Rajk és társai a népbíróság előtt" című

„Kék könyv",

amely tartalmazza az összeesküvő kémbanda tárgyalásának anyagát

a vádiratól az ítéletig

Leleplezi a nyugati imperialisták és Tito zsoldjában álló népellenes gonosztevők aljas összeesküvését, amellyel a Magyar Népköztársaságot, a dolgozó nép államát, akarták elpusztítani.

Mindenki olvassa el!

Szikra kiadás. Kapható minden könyvesboltban, IBUSZ-pavillonokban, újságárusnál, MDP pártszervezeteknél és üzemi Szikra-lerakatoknál.

Újabb lelkes csatlakozások az őszi mezőgazdasági versenyhez

Vasárnap múlt egy hete, hogy elhangzottak a kihívások az őszi mezőgazdasági munkák versenyben való elvégzésére. Az elmúlt hét bebizonyította, hogy Ujpetre, Lippó, Németbóly, Mágocs, Bár hangja nem volt pusztába kiáltó szó és a megye dolgozó parasztsága mindenfelé megértette a verseny óriási jelentőségét és

magáévá tette azokat a szempontokat, melyeket a kihívók megjelöltek.

A versenyben élenjárnak a gépállomások, a termelőszövetkezetek és általában gazdaságok, melyek közül eddig csaknem mind bejelentette csatlakozását.

Németmárok elfogadta Ujpetre kihívását

Vasárnap ismét számos csatlakozás történt az őszi mezőgazdasági versenyhez.

Németmárokon nagyszámú dolgozó paraszt jelenlétében lefolyt gyűlésen tárgyalták meg

Ujpetre versenykihívásának elfogadását.

A község dolgozó parasztsága úgy döntött, hogy elfogadja a kihívást és csatlakozik a többtermelésért, az élet színvonal emeléséért és az ötéves terv sikeréért indított versenyhez. Ugyanakkor a németmároki dolgozó parasztok

párosversenyre hívták ki Virágos községet.

A németmároki harmadik típusú termelőszövetkezet is megtartotta vasárnap versenygyűlését, elfogadva a lippói termelőcsoport versenykihívását. S míg a németmároki egyénileg dolgozó parasztok a virágosi egyéni parasztokat, addig

a németmároki termelőcsoport tagjai a virágosi TSZCS-t hívták ki párosversenyre.

A két TSZCS párosverseny igen érdekes lesz, mivel pontosan egyenlő nagyságú földterülettel rendelkeznek és a tagok száma között alig van eltérés.

Versenyben a szövetkezetek

Ugyancsak bejelentette csatlakozását a versenyhez Nagypall község dolgozó parasztsága is, és megindult a jelentkezés a földművesszövetkezet által megindított versenyhez elsőnek Németbóly csatlakozott,

páros versenyre hívta ki a vókányi földművesszövetkezetet.

A németbólyi földművesszövetkezet páros verseny kihívása szerint a két szövetkezet főleg abban fog versenyezni, hogy a község határához képest, melyik szelektál több gabonát és a szelektorozás önköltségét melyiknek sikerül jobban csökkentenie. Bejelentette részvételét a versenyben a baranyajenői földművesszövetkezet is, mely Sásdot hívta ki páros versenyre és csatlakozott a gödrei és bári földművesszövetkezet is.

Az előbbi Bakóczát, az utóbbi pedig Sombereket hívta ki páros versenyre.

Igen lelkes hangulatú gyűlésen történt meg az egerágí földművesszövetkezet csatlakozása. A földművesszövetkezet tagjai először a Rajk tárgyalást hallgatták együtt rádión s ezután került sor a verseny megtárgyalására.

Az egerágiak válaszolnak a Rajk-bandának

Minden egyes felszólaló hangoztatta, hogy a versennyel és

a verseny által végzett több, jobb munkával adja meg az egerági dolgozó parasztság a választ Rajk és gyilkos bandája kísérletére.

A felszólalások után hatalmas lelkesedéssel fogadta el a szövetkezet tagsága a kozármisleny földművesszövetkezet párosverseny re való kihívását.

Ezután felállt ifj. Erős János és a következőket mondotta:

— Én még külön is ütni akarok egyet Rajkékon, ezért páros versenyre, tettre hívom ki Nyul Imrét.

Versenyezzünk, ki végzi el előbb a szántást, ki tisztítja jobban a gabonát, ki csáváz jobban, ki veti el előbb az őszieket, ki vágja le előbb a naprafordó, meg a kukoricacsárat?

Igen a dolgozó parasztság ütni akar Rajkékon és ugyanakkor építeni akarja a népi demokráciát és ezért csatlakozik a versenyhez.

Százmázsa mosószappan érkezik a napokban Pécsre

Néhány napja kifogyott a pécsi üzletekből a mosószappan. Ezt a reakció azonnal különböző rémhírek terjesztésére használta ki. Éppen ezért felkeresük a Népbolt vezetőségét, mi az oka annak, hogy néhány nap óta való ban nincs mosószappan a városban. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy márisz úban van 40 mázsa mosószappan Pécs felé, ami még a szeptemberi kontingenshez tartozik. Ezenkívül még 60 mázsa jár a szeptemberi hónapra, ami rövid időn belül meg is érkezik.

A pillanatnyi zavart az okozta, hogy csak most fejeződött be a naprafordó beiakarítása, amából a mosószappan készül. Az új olajból máris megkezdődött a szappan gyártása a terv előirányzata szerint, úgyhogy a jövőben nem lesz fennakadás a szappanellátás terén. Az októberi hónapra járó 100 mázsa kontingensünket már a hónap elején megkapjuk, ami teljesen elegendő a város lakosságának az ellátásához.

Tanításban és tanulásban a Komszomol legyen a példakép

Tanévnyitó a Pedagógiai Főiskolán

A Pécsi Pedagógiai Főiskola vasárnap délelőtt tartotta ünnepélyes keretek között tanévnyitóját a Nagy Lajos gimnázium dísztermében. A Köztársasági Induló eléneklése után Szokolszky István, a főiskola mb. igazgatója mondott megnyitóbeszédet a gyönyörűen feldíszített teremben.

— Végre — mondotta — *a dolgozók gyermekei elfoglalhatták az egyetemeken is az őket megillető helyet.* Beszédében megköszönte dr. Szabó Pál Zoltánnak, az iskola volt igazgatójának jó munkáját. Majd arra mutatott rá, hogy a Pedagógiai Főiskolának marxista-leninista intézménynek kell lennie. Az innen kikerülő fiatal tanároknak *új embertípust kell formálniok a marxizmus-leninizmus gyakorlati elveinek keresztülvitele alapján.* Munkájuk nyomán meg kell teremtődnie egy szép, új korszak emberének, a szocialista embernek.

A nagyhatású beszéd után Zsobrák Piroska főiskolás leány a „Sztálinról szóló ének" c. szavalatot adta elő nagy sikerrel. A szavalat elhangzása után dr. Boros Béla, a pécsi tudományegyetem rektora, mint a kultuszminiszter megbízottja mutatott rá, hogy a főiskolai oktatás csak akkor állhat hivatása magaslatán, és csak akkor tud élni az alkotmányadta lehetőségekkel, *ha a szakmai oktatás szorosan együtthalad a világnézeti neveléssel.*

A beszéd után a hallgatóság elénekelte a DIVSZ-indulót és a Béke indulóját, majd Kövécs József, az MDP kiküldötte tartotta meg beszédét. Hangoztatta, hogy tanulni és tanítani, ez a pedagógusok kettős feladata.

— Tanulástokban és nevelő munkátokban *álljon mindenkor példaként előttetek a lenini Komszomol!* — mondotta, mire az ifjúság lelkesen éltette Sztálint, a Szovjetuniót és a Komszomolt.

Megkezdték a mohácsi vetéstervek feldolgozását

Mohács város gazdasági ügyosztályán teljes erővel folyik a mohácsi gazdák által összeállított vetéstervek összesítése, feldolgozása. Nem kevesebb, mint 3000 ilyen vetésterv feldolgozásáról van szó.

A beérkezett vetéstervekből annyi már most megállapítható, hogy a dolgozó parasztság körében a mult év óta jelentős fordulat történt, különösen az ipari növények termesztése terén. A benyújtott vetéstervekből az derül ki, hogy a dolgozó parasztság nagymértékben szerepelteti vetéstervében az ipari növényeket.

— Munkátokban segédkezet nyújtanektek a Párt, amely szeret benneteket, vigyáz rátok és őrködik békés jövőtök felett. — Ekkor újra felzúgott a percekig tartó taps, *az ifjúság éltette a Pártot és annak bölcs vezérét, Rákosi elvtársat.* A szünni nem akaró éljenzés után Kövécs József átadta Pálinkás István főiskolásnak az éltanulói kitüntetést.

Végül Szentiványi Gyuláné a MEFESZ nevében köszöntötte a főiskola első évfolyamainak hallgatóit. Köszönetet mondott a Magyar Dolgozók Pártjának és Rákosi elvtársnak azért, mert lehetővé tették, hogy a munkásság és a dolgozó parasztság gyermekei elsajátíthassák azt a tudást, ami azelőtt csak az „úri" és gazdag gyerekeknek jutott osztályrészül.

A lelkes hangulatban lefolyt tanévnyitó a Szózat eléneklésével ért véget.

Egy ifjúmunkás írja:

Kitüntetés számomra, hogy tisztképző iskolába mehetek

Amikor meghallottam Farkas elvtárs felhívását a honvédtisztképző iskolába való jelentkezésre, nagyot dobbant a szivem. Szegény dolgozó szülők gyermeke vagyok. Szüleim, akik azóta már meghaltak szegények, még gondolni sem mertek arra, hogy taníttassanak. Ha arról volt szó, hogy „jó fejem van", tanulni kellene, mindig ugyanazt a szomorú választ adták, „Beláthatod te is fiam, nem birjuk, nem lehet!" Ha most tudhatnák, hogy fiuk tisztnek megy, hogy a népi demokrácia biztosítja számára mindazt, amit a mult elvett, boldogok lennének, kimondhatatlanul boldogok.

Igen, elmegyek és tagja leszek annak a hadseregnek, amely a népé. Tudom, hogy hazánkat, a dolgozó nép szabad hazáját csak mi, a nép fiai tudjuk megvédeni. Engem ez a tudat teljesen átjárt, bennem él. Ez vezérelt akkor is, amikor a tisztképzőiskolára jelentkeztem. Magamévá tettem Rákosi elvtárs szavait: „Ránk biztos számíthatnak mindenütt, ahol a békét kell védelmezni, ahol a békéért folyik a harc." Én megfogadom, hogy a mai naptól kezdve még fokozottabban, minden erőmmel és tudásommal harcolni fogok az elnyomók és a nép ellenségei ellen, akiknek minden törekvésük az, hogy a dolgozó nép eddigi eredményeit szétrobbantsák és visszaállítsák a régi uralmat, amikor a dolgozók kizsákmányolásban és elnyomatásban éltek.

Mély utálattal és izzó gyűlölettel gondolok Rajkra és aljas kémbandájára. Ezek az utolsó bitangok el akartak tőlünk venni mindent, el akarták venni szabad hazánkat, romlásba és pusztulásba akarták dönteni az országot. De hála Rákosi elvtárs és Pártunk éberségének, idejében lesujtott Tito béreiceire. Pártunknak és a forrón szeretett Rákosi elvtársnak megfogadjuk mi, akik tisztképzőiskolára megyünk, hogy éberen fogunk őrtállni a gyárak, földek, testvéreink és munkatársaink biztonsága felett. Együtt védelmezzük meg az országot, a mi hazánkat, belső ellenségeink, az imperialisták és minden gyülevész horda ellen!

Szabadság!

Papp Sándor
SZIT ifjúmunkás.

Az ipari dolgozók legszélesebb rétegei kapnak elméleti és szakmai oktatást

Október elsején kezdődik a szakszervezetek oktatási évadja

A Szakszervezeti Tanács megyei titkársága vasárnap délelőtt tartotta a megye szakmai és üzemi szakszervezeti oktatási felelőseinek értekezletét.

Czett József elvtárs megnyitóbeszédében rámutatott arra, hogy a szakszervezet oktatási munkája csak akkor mondható eredményesnek, ha *a gyakorlat terén is megmutatkozik az elméleti színvonal emelkedésének hatása.* Ezért az oktatást a gyakorlat követelményeire, gyakorlati szempontokra kell felépíteni, különösen fontos, hogy *az üzemi oktatás tősúlyát a termelésben felmerülő gyakorlati kérdések alkossák.*

Krimis Károly elvtárs, a Szakszervezeti Tanács kiküldötte vázolta ezután a Szakszervezeti Tanácsnak az idei oktatási évadra kidolgozott programját. Megállapította, hogy mivel a szakszervezet a munkásosztály tömegszervezete, azért a szakszervezetnek *a munkásosztály elméletét, a marxi-lenini elméletet kell a dolgozók legszélesebb rétegeiben tudatosítania.* Beszélt ezután a hazaáruló Rajk-féle kémbandáról és megállapította: a reakció nem nyugszik bele vereségébe, újra és újra megkísérli majd megdönteni a szocializmust és ezek ellen a támadások ellen *az elmélet éles fegyverével kell felvérteznünk a dolgozókat.*

Máté László elvtárs, a szakszervezet megyei oktatási bizottságának ezévi munkatervét terjesztette az értekezlet elé. A munkaterv szerint október 1-én kezdődik meg az oktatási évad és az oktatás munkáját egy nyolc pontból álló ciklus vezeti be. A szakszervezeti oktatás döntő feladatai ebben az évben: *a hároméves terv befejezése és az ötéves terv megindítása problémáinak a tárgyalása,* a trockista árulók, imperialista kémek leleplezésének kérdése és a kapitalista környezet miatt továbbra is fennálló veszély és az ellene való harc megtárgyalása, *Pártunknak, a munkásosztály élcsapatának megismertetése a dolgozó tömegekkel.* Foglalkozik a szakszervezeti oktatás a dolgozóknak a munkához való új viszonyával, a kultúra fejlesztésével, a műszaki színvonal emelésével és a munkásosztály hatalmának a kérdésével. *A szakszervezeti oktatás legdöntőbb feladata a tömegek nevelése.*

A beszámolók után az oktatási felelősök szóltak hozzá az oktatás kérdéseihez, majd határozatokat hoztak, amelyben *elfogadták az előterjesztett munkatervet.*

Baranya dolgozó parasztsága így válaszol...

Nemcsak a pirostetős házak, poros út, sokszínű őszirózsákkal teli, kedves kicsi kertek, Rákosi, Lenin, Sztálin elvtársak képével díszített pártszékházak voltak egyformák. Egyforma volt Baranya minden községében az izzó gyűlölet, amellyel a dolgozó parasztság a vasárnapi kisgyűléseken Rajk és bitangságban, gazemberségben méltó társai ellen fordult.

Kökény... A kisgyűlés előadója *Bernáth* János elvtárs, rendőrőrnagy, a község felelőse. Kökényben — ők maguk mondják — 1945-ben gyűlölték a rendőröket, s nem igen lett volna tanácsos rendőregyenruhában kimenni hozzájuk. Ma? Ma már tudják, hogy az akkori rendőrséget ki vezette, tudják, hogy Rajkék rendőrsége és azok a bajtársak, akik ma járnak hozzájuk, nagyon különböznek egymástól.

Amikor a rendőrzenekar játszani kezd a közel háromszáz ember előtt, a szemek szeretettel nézik őket. Külön-külön mindegyiket szívükbe zárják.

Kökény... az első gyűlésen tizenegyen, a másodikon harmincketten, a harmadikon nyolcvanan és most vasárnap közel háromszázan jöttek el, hogy meghallgassák a Magyar Dolgozók Pártjának előadóját. Megtanulták hogy a Párt embereinek szava igaz, hogy a kommunisták szavára építhetnek, mint a kősziklára.

— Rajkék népünk szabadságát, függetlenségét vérrel és terrorral akarták elvenni, országunkat romlásba akarták taszítani. Forrón szeretett vezérünk Rákosi Mátyás elvtárs és népünk vezetői: Gerő és Farkas elvtársak élete törtek. A Párt életére — mondja Bernáth elvtárs. A Párt életére... — Kökényben szeretik a Pártot, szeretik Rákosi elvtársat, mert tudják mit tettek értük.

És beszél Bernáth elvtárs a választásról, beszél ötéves tervünkről, melyben munkával és minden áldozat készséges vállalásával egy emberként kell dolgoznia minden becsületes embernek, aki ebben az országban él és itt talált hazát.

A beszéd után körülveszik Bernáth elvtársat. Kihujják az emberekből: „Megmondhatjuk, itt fájlalják az emberek, hogy Kökényről olyan hír járja, hogy Tito-barát. Ez nem igaz." Kökényiek gyűlölik Titot és nem akarnak Jugoszlávia sorsára jutni.

Asszonyok is jönnek. Egy idős nénike közvetlen szavakkal mondja, hogy most már az asszonyokat is érdekli a politika. „Eljöttünk már mi is a főzőkanál mellől" — így mondják Bernáth elvtársnak.

Németiben katonabajtárs járt, *Nemes* Pál elvtárs, alhadnagy. Azelőtt tisztet messziről láttak. Sohase ült le közéjük egy se, hogy elbeszélgessen velük helyzetükről, életükről, gazdaságukról.

Este nyolc óra felé jár az idő. Az iskola nagy termében szól a rádió. Sok kemény, barnaarcú paraszt ül körülötte. A Rajk-ítéletet hallgatják. Mégegyszer feleelevenedik mindaz, a gonoszság, amit az aljas árulók bandája elkövetett egész népünk ellen. Mégegyszer beszélnek róluk ökölbeszorított kézzel, lobogó gyűlölettel szemükben.

Aztán előkerül a szó a termelőcsoportokról is. Hosszan, sokáig beszélnek róla. Aztán így fejezik be:

— Mi nagyon várjuk a tagosítást és ha meglesz, lesz nekünk is csoportunk. És versenyre kelünk a többiekkel. Csak egy darabba legyenek már a földek...

Beszélnek a háromléves tervről, kérdeznek az ötéves tervről. És azt mondják: Biztosak lehetnek az elvtársak, hogy szívvel és lélekkel fognak dolgozni érte, mert tudják, hogy mindannyiunkért van. A közösségért már megtanultak és a jövőben még inkább akarnak áldozatot hozni.

Nemcsak a pirostetős házak, a poros út, sokszínű őszirózsákkal teli, kedves kicsi kertek, feldíszített pártszékházak voltak egyformák. Egyforma volt Rajk és bandája elleni izzó gyűlölet, egy volt a tiszta, őszinte lelkesedés, amivel Baranya dolgozó parasztjai a munka, az áldozatvállalás választ adták.

Mozi

APOLLO 28-áig
A hazafi és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.
Két út
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 28-áig
Egy hős partizánnő története.
MARITA
Főszereplő Tatjana Lennikova
Előadások 6 és 8 órakor.

PARK
Szeptember 27-én szünnap
Holnap szerdán, 28-án:
Fáklyás lovasok

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Elősegítik a kezdő vasutas írók fejlődését

A Vasutas Szakszervezet Területi Titkársága az elmult vasárnap a területhez tartozó vasutas-írók, a Szaktanács, a Vasutas Szakszervezet Országos Központja, a Batsányi Társaság és Szabadművelődés képviselőinek részvételével írói értekezletet tartott Pécsváradon.

Az ankétot dr. Keszthelyi Lajos, a pécsi igazgatóság területi kultúrfelelőse nyitotta meg, majd Szilágyi Sándor, a Vasutas Szakszervezet Kulturosztályának képviselője ismertette az értekezlet indítóokát, jelentőségét, majd ezután a vasutas munkás-írók bemutatkozása következett.

A — lugasos — udvarban órákon át folyt a felolvasás. Mivel a megjelentek nagy része költő volt, a művek és szerzők kiértékelése gyorsabban ment.

Elsőnek Budavári Lajos Tolna—Mözs-i állomásfőnök olvasott fel néhány verset. Budavári kétségtelenül tehetséges és valószínű, hogy új irodalmunkban hamarosan találkozunk nevével.

A második szereplő Ferenc Béla állomásfelvigyázó, egy parasztcsalád kilencedik gyereke volt. Versein még erősen érezhető a mult érzelgős romanticizmusa, de néhány sorából szintén az igéret csillant fel. Herczeg Ferenc, húszéves távirda-intézőségi festő még a kezdet kezdetén áll, de elhatározta, hogy erősen tanul s mindent megtesz fejlődése érdekében.

Az értekezlet egyik megjelenése Kisgadó Ignác pécsi fékező volt, aki meglepő formakészséget, erős költői érzéket árult el verseiben. Életszemlélete azonban helytelen utakon jár. Bizonyos azonban, hogy ezt hamarosan levetkőzi. Mátyás Dezső bátaszéki főmozdonyvezető, mint drámaíró jelent elsősorban figyelemreméltó tehetséget, de „Az én apám" című verse is értékes mű. Milus János bátaszéki fékezőt már az új életforma, a munka és munkás inspirálja, nála viszont még a technika hiánya érezhető. Rozsnyói György vasuti főtiszt jelentkezett a legnagyobb verselőkészséggel. Utolsó verseiben már közeledik a realizmus felé, de még jobban kell a mélységek felé hatolnia. Szalai Károly szentlőrinci vasuti pénztáros, jó ritmusérzékkel rendelkezik, de sokat kell még fejlődnie neki is. Székely Tibor dombóvári fűtőházi munkás régóta ír már. Drámát, regényt és verset. Egyes vonatkozásokban kiforratlan még, de komoly tehetséget árul el.

Délután gyakorlati iránymutatást kaptak a vasutas-írók, majd javaslatok, ötletek hangzottak el. Megállapodtak többek között abban, hogy a Batsányi János Irodalmi Társaság néhány tagja a jövő hónapban Dombóváron és Bátaszéken irodalmi felolvasó-ülést tart a helyi írók és művészek bevonásával. Megállapodtak még egy vasutas irodalmi lap megindítására vonatkozólag is. Egyes javaslatok szerint a kezdő írókat beavatják a drámairodalom technikai rejtelmeibe is: pécsi és fővárosi színházi előadások próbáit és előadásait fogják tanulmányozni, azonkívül a Szakszervezet igyekszik odahatni, hogy az írókat könyvekkel, folyóiratokkal lássák el a közeljövőben. Az értekezlet utolsó részeként Kuti Mihály az országos nevű munkásíró Petőfitől Benjámin Lászlóig ismertette a haladó költőket igen értékes előadás keretében. Az író előadását Zöldi Sándon munkás szavalóművész gazdagította.

Az értekezletet azzal a határozattal zárták be, hogy négy-öt hónapon belül ismét megtartják valamelyik más városban, mikoris számba veszik a most szerepelt írók addig elért fejlődésének eredményeit. —k—

BARTÓK-EMLÉKHANGVERSENY

Bartók Béla-emlékünnepélyt rendezett a pécsi Zenekonzervatórium a Városi Szabadművelődési Felügyelő támogatásával, a világhírű zeneszerző halálának negyedik évfordulóján. Antal György, a zenekonzervatórium mb. igazgatója szépen felépített beszédében vázolta Bartók Béla küzdelmeit az akkori kormányzat meg nem értésével és ellenséges beállitottságával. Bartók zenei munkássága a szegényparasztság népzenéjéből indult ki. Ez pedig akkor politikai állásfoglalást jelentett. Később is, egész élete és életműve nyilt szembefordulás és harcos szembenállás az akkori politikai rendszerrel. Ez vitte önkéntes számüzetésbe is.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után a hangverseny első részében a zenekonzervatórium és Kallivoda Olga tanárnő legkitűnőbb növendékei (Mihály Vera, Pataki Aranka, Agócsy Erika, Domonkay Kató, Kovács János, Nagy Zsuzsa, dr. Teremi Gáborné, Máriás János és Losonczy Andor) adták elő Bartók legnépszerűbb műveit; mindannyiunk énekén és játékán megláttszott a gondos csiszoltság és stilusra való törekvés.

Szünet után a már beérkezett művészeké volt a szó. M. Graef Matild és Molnár Klára a remek hegedű-duokat adták elő pontos, tiszta összjátékban. Veress Endre kultúrálltan két nehéz dalt énekelt. Molnár Klára, a népszerű szonatinát játszotta stilusos átélléssel, Özörényi Olga pedig népdalfeldolgozásokat énekelt kultúrált hangon, ízes előadásban. Az est befejezéséül Weininger Margit az Allegro barbaro-t játszotta a darab jellegéhez illő dobogó, vad ritmusú hangzásban. Sikere olyan nagy volt, hogy a darabot meg kellett ismételnie. Zongorán Sass Dezső kísért elismert művészetével.

(hm)

Az orosz művészet kincsesháza

Az Állami Tretyjakov Képtár gyüjteményeiben összpontosulnak az orosz művészet legtehetségesebb és legkifejezőbb alkotásai, amelyeket az orosz nép évszázadokon át létrehozott. Pavel Mihajlovics Tretyjakov a mult század közepén alapította a világhírű képtárt. Tretyjakov figyelemmel kísérte a korabeli művészet fejlődését és már akkor úgy tekintett a képgyüjtésre, mint fontos társadalmi munkára. Gyüjteménye számára a hetvenes évek elején épületet emeltetett, amelynek homlokzatát a kilencvenes években a régi orosz építőművészet stílusában mintázták meg. 1892 szeptember 27-én Tretyjakov Moszkva városának adta át a képtárat, amely ma is az ő nevét viseli. A szovjet nép ezzel fejezi ki elismerését a képtár alapítójával szemben.

A Tretyjakov-képtár idővel orosz művészettörténeti múzeummá alakult át. Gyüjteménye zömét az orosz realista iskolának a XIX. század második felében teremtett művei alkotják. Ezt később a XVIII. századbeli orosz művészet és az új orosz művészemlékek alkotásaival egészítették ki. A képtár jelenleg 35 ezer művet foglal magába. Az orosz alkotásokon kívül megtaláljuk a Tretyjakov-képtárban a szovjet művészek ismertebb műveit. A Tretyjakov-képtár értékére leginkább talán Gorkij szavai mutatnak rá. A nagy szovjet író egy alkalommal, amikor meg akarta határozni a Művész Színház jelentőségét, ezt mondotta: „A Művész Színház olyan jó, mint a Tretyjakov-képtár, mint minden, ami a legjobb Moszkvában".

És valóban, a Tretyjakov-képtárat a mérhetetlen kiterjedésű Szovjetunió legtávolabbi zugában is ismerik és mindenki, aki Moszkvába érkezik, szent kötelességének tartja, hogy felkeresse.

A Wolfner-gyár kultúrgárdája Pécsett

A Pécsi Bőrgyár és az újpesti Wolfner Bőrgyár közötti párosverseny egyik pontja előírja a két gyár közötti kulturális versenyt is. Szombaton este ennek a kulturális versenynek a megindítására érkezett Pécsre a Wolfner Bőrgyár működvelő munkásgárdája. A Bőrgyár hatalmas kultúrtermét zsúfolásig megtöltötték a gyár dolgozói és a vendégek, hogy gyönyörködjenek a 30 tagú kultúrgárda előadásában. A Wolfner-gyári kultúrgárda a „Béke Szigete" című színművét játszotta óriási sikerrel. A Bőrgyár működvelőgárdája a jövő hónap közepetáján utazik fel a Wolfner-gyárba, hogy viszonozza a látogatást. Vasárnap a Wolfner-gyári kultúrgárda megtekintette a várost és délután indult haza.

GONCSAROV:

OBLOMOV

Szeptember 27-én van 58 éve, hogy az orosz irodalom egyik legjelentősebb alakja Goncsarov meghalt. Az orosz földesúri társadalom életképtelenségét, pusztulását jelenti Oblomov című regénye, melynek főhőse már teljesen akaratgyönge, enervált úr, akinek egész élete heverés és annyi energiája sincs, hogy a saját boldogsága érdekében elinduljon hazulról. Az „oblomovscsina" elnevezést az akaratát vesztette földesurak társadalmára alkalmazták. Az évforduló alkalmából az Oblomov c. regényből közöljük az alábbi részt:

Oblomov, aki születésénél fogva nemes ember, rangjánál fogva kollégiumi titkár, tizenkét év óta Pétervárott lakik anélkül, hogy onnan kitette volna a lábát.

Eleinte, a szülei életében, valamivel szükebben élt. Meghúzódott két szobában, negelégedett egy szolgával, a hazulról magával hozott Zacharral. De az apja és anyja halála után ő lett egyedüli ura a háromszázötven léleknyi jobbágyságnak, amelyet egy távoli kormányzóságban, csaknem Ázsiában örökölt. Ötezer rubel helyett most már hét-tizezer rubel évi jövedelme volt: ettől kezdve nagyobb lábon élt. Nagyobb szállást bérelt, szakácsot fogadott, sőt egy nokoskodást is valami családig két lovat is tartott. Ládias foglalkozásnak gondolta, mint aminő például a vadászat. Akkor még fiatal volt s ha nem is élénk, de sokkal élénkebb, mint jelenleg: akkor még tele volt különféle igyekezetekkel, mindig remélett valamit, sokat várt a sorstól és önmagától; egyre készült valami pályára, valami szerepre — mindenekelőtt látás-futás, tevés-vevés kezdődött, mindenki zavarba jött, leverték egymást a lábaikról, némelyek elbújtak attól félve, hogy a rajtuk volt öltözék nem clég alkalmas arra, hogy abban a főnök előtt megjelenhessenek. Mindez pedig azért történt — mint azt Oblomov később megtudta —, mert vannak olyan főnökök, akik az előbük kirohanó alárendelt hivatalnokoknak a hülyeségig ijedt arcában nemcsak tiszteletet látnak maguk iránt, hanem szorgalmat, sőt néha még képességet is a szolgálati dolgok iránt.

Oblomov kihúzott valahogy egy vagy két esztendőt a szolgálatban, kihúzott volna talán még egy harmadikat is, hogy valami megfelelőbb rangot kapjon, de egy különös eset miatt könnyelműen volt hivatalából korábban kilépni. Egyszer valami fontos iratot Asztrachani helyett Archangelszkbe expediált. A dolog kisült. Kutatni kezdték a tettest. A többiek mind kíváncsian lesték, mint hivatja a főnök Oblomovot, mint kérdezi őtőle hidegen és nyugodtan: ő küldte-e ezt az iratot Archangelszkbe és mindnyájan törték a fejüket. Oblomov nem várta meg a megérdemelt büntetést, hazament és orvosi bizonyítványt küldött.

Ebben a bizonyítványban a következő volt: „Én, alulírott a pecsétem idehelyezésével bizonyítom, hogy Ilja Oblomov kollégiumi titkár szívelhájasodásban a szive jobboldali kamrájának tágulásában, valamint idült lépbajában szenved, mely baja továbbfejlődéssel fenyeget s a bétegnek úgy az egészségét, mint az életét is fenyegetí, a mutatkozó bajok pedig mindenesetre a mindennapi hivatalos munkából erednek. Ennek folytán a betegségi tünetek ismétlődésének és továbbterjedésének megakadályozása szempontjából szükségesnek itélem, hogy Oblomov úr egy időre abbahagyja a hivatalba való járást s általában minden szellemi munkától, minden tevékenységtől eltiltom őt".

De ez csak egy időre volt — végre is csak meggyógyul és akkor megint mindennap meg kell jelennie hivatalában. Ezt a gondolatot Oblomov nem birta elviselni s beszélt a lemondásról. Így vázolódott — s aztán napi is járt meg többé — az ő hivatalnokoskodása.

A vasutasok nyerték a pécsi rangadót

Idegenben is győzött a BTC

Nagy közönség volt kiváncsi vasárnap délután a pécsi helyi rangadóra, amelyen a vasutasok a várakozásnak megfelelően megszerezték első idei győzelmüket. A Dinamó váratlanul gyenge napot fogott ki, a játékosok kedvetlenül, lélek nélkül játszottak. Meglepetésnek számit a BTC budapesti győzelme, amit a védelem jó játékának köszönhet. Eredmények:

P. LOKOMOTIV—DINAMÓ 3:1 (2:1).

Verseny-utca, 3500 nézö, vezette: Temesi.

P. Lokomotiv: Nagy II — Szegedi, Kövesi, Baranyi — Meggyes, Kelenfi — Zombori, Hirczi, Szőllősi, Tura, Vezér. — Dinamó: Krausz — Bencze I., Réfi, Bencze III. — Németh, Kresz — Bárdosi, Bezerédi, Futó, Keszler, Bencze II. — Kezdet. Dinamó-fölény után a 9. percben váratlan gólt ér el a Vasút, Vezér révén, 1:0. Utána Lokomotiv-fölény következik. Futó lesgólját nem adja meg a játékvezető. A 26. percben Hirczi távoli lövése Krausz hasa alatt útat talál a hálóba, 2:0. Vezérnek akad többször is jó helyzete, Krausz azonban már jól véd. A 40. percben a Dinamó 11-eshez jut, amit Keszler értékesit, 2:1. Szünet után Futó hagy ki nagy helyzetet, majd feljön a Vasút és csatársora Vezérrel az élén, igen sok helyzetet kihagy. A 34. percben Vezér hagyja ki a 11-est, majd pár perc mulva Szőllősi állitja be a végeredményt, 3:1.

Bírálat. A Vasút végig lelkesen és helyenként jól is játszott, bár a csatársor még döcög kicsit. A győzelem kis szerencsével még nagyobb arányú is lehetett volna. A Dinamó szokott formája alatt játszott, ezúttal egy csapatrésze sem tünt ki és sok volt az elvesztett labda. Egyénileg Nagy II., Szegedi, Kövesi és Zombori, illetve Krausz, Réfi és helyenként Bárdosi voltak a csapatok legjobbjai.

BTC—Dohánygyári Lendület 2:1 (1:1).

Bpest, 1500 nézö, vezette Barna B.

PBTC: Sarbak — Kisgál, Horváth, Solymár — Lichtner, Rákóczi — Katics, Kövér, Berki, Leipám II, Karácsonyi. — **Dohánygyár:** Szűcs II. — Szabó, Réti, Balla — Komoreko, Pásztor — Csepregi, Németh, Győrvári, Burghardt, Nagy IV. Heves hazai támadások után a 8. percben Csepregi átadását Nagy IV. védhetetlenül belövi, 0:1. Az ellentámadások során csak a 32. percben sikerül Katicsnak nagy lövéssel kiegyenlíteni, 1:1. Utána Leipám és Berki előtt nyilott alkalom a gólszerzésre. Szünet után heves hazai rohamok következnek, de a pécsiek védelme igen jól játszik. A 27. percben Kövér labdájával Katics megugrik és megszerzi a győzelmet jelentő gólt, 2:1. Utána több pécsi támadás következett, de csak Karácsonyi nagy kapufája jelentett eseményt.

Bírálat. Nagy küzdelemben megérdemelten nyert a sokkal jobb védelemmel rendelkező pécsi együttes. A csatároknak itt is még sokat kell javulnia. Egyénileg Sarbak, Kisgál, Horváth, Sólymár és Berki voltak a csapat legjobb játékosai, míg a pestiek közül Balla, Pásztor és Burghardt játszottak jól.

Érdekes eredmények az NB III-ban

PMSE—ERDŐGAZDASÁGI NVSE 4:2 (1:0). Pécsbányatelep, vezette Csik. A csatársoroknak különösen szünet előtt volt sok helyzetük. A második félidőben a hazai csapat fölény harcolt ki és megérdemelten győzött. Góllövők: Kalauz 2, Wagner és Krivanek, illetve Bicsáki 2. Jók: Böhm, Wagner, Kalauz, illetve Strausz és Bicsáki.

KOMLÓ—SZEKSZÁRD 5:4 (3:2). Szekszárd, vezette Swara. Az első félidőben jól és eredményesen játszott a komlói csapat, szünet után majdnem ráfizetek a könnyelmüsködésre. Góllövők: Schmelcz, Alt, Pákozdi, Huszti, Vig, öngól, illetve Sárosi 2, Szabó és Gyula. Jó: Zsótér, Alt, Schmelcz, illetve Fehér és Sárosi.

SBTC—MARCALI 8:2 (7:0). Simonornya. Az utazástól fáradt vendégcsapat csak a második félidőben volt egyenrangú ellenfél.

PÉCSI KASE—SZIGETVÁR 4:1 (3:0) Szigetvár, vezette Horváth. Az első félidőben a pécsiek váratlan lefutásokkal nagy előnyhöz jutottak. Csatáraik jól kihasználták a helyzeteket. A szigetvári támadások csak a pécsi tizenhatosig jutottak el, a KASE védelme nagyon játszott. Góllövők: Léber 2, Németh, Ferenc, illetve Göbölös. Jók: Az egész P. KASE, illetve Kecskés, Köves és Göbölös.

NAGYATÁD—POSTÁS 2:0 (2:0). Nagyatád, vezette Horváth Z. Végig nagy fölényben játszott a pécsi csapat, hallatlan balszerencsével veszített. A góllokat Kanizsai lőtte. A Postásból Tamási, Csabai, Vidus és helyenként Mohó játszottak jól.

Vereséget szenvedtek a P. MEFESZ vívói

Vasárnap délután nagy érdeklődés mellett rendezték meg az Egyetemi sportcsarnokban a Szegedi Postás—P. MEFESZ vándordíjas vívóversenyt. A szegediek mindhárom fegyvernemben sokkal jobbnak bizonyultak és végeredményben megérdemelten nyerték meg a versenyt. A pécsi vívók formájuk alatt szerepeltek, egyedül csak Szőllősi mutatott jó formát. Eredmények: **Női tőr: Szegedi Postás—P. MEFESZ 6:3.** A győzelmeket Fürdők I. (3), Fürdők II. (2), Sebestyén (1), illetve Waller Sára (2) és Waller Anna (1) szerezték. **Férfi tőr: Szegedi Postás—P. MEFESZ 6:3.** A győzelmeket Paikauer (2), Jávorkai (2), Márki (2), illetve Szőllősi (3) szerezték. **Férfi kard: Szegedi Postás—P. MEFESZ 8:1.** A győzelmeket Lévai (3), Kiss (3) és Török (2), illetve Csépfalvi (1) szerezték. Végeredményben tehát a Szegedi Postás nyerte meg a versenyt 3:0 arányban.

* **NB II. eredmények: KDSK—Perutz 0:0.** A kaposvári csapat még nem találta meg végleges csapatát. **Tatabánya—GyVSE 5:1 (3:0).** Fölényes győzelem. **SFAC—Szfv. Lok. 4:3 (4:0)** Két ellen-és félidő. **Kőbányai Sör—Várnalota 2:0 (2:0). Meglepetés. SVSE—M. Pamut 5:1 (5:0).** Pesten is győzött az SVSE.

Kosárlabda

P. MEFESZ II—Sz.-fehérvári Lokomotiv 46:38 (27:12). NB II. férfi. Vezetek Motil és Vincze. Biztosan győzött a pécsi csapat. Kosárdobó: Biedermann 13, Rendeki 10, Egyed és Börzsöny 8—8, Tomanóczy 7, illetve Pollák 21, Vida 10, Tóth 4, Devecseri 2, Takács 1.

P. Lokomotiv—Budafoki MTE 45:34 (15:19). NB I. Férfi. Vezette: Motil és Vincze. Nagy küzdelmet hozott a találkozó és csak az utolsó percekben dőlt el a mérkőzés a pécsiek javára. Kosárdobó: Masszi 14, Illinger 12, Lovrics, Szamosi 6—6, Kapusi 5, illetve Simon 12, Tófalvi 8, Koller 7, Dörflinger 3, Flekk és Abel 2—2.

Pécsi Lokomotiv—Diósgyőri Vasas 44:24 (13:7). NB I. Női. Vezette: Bánkuti és Motil. A vasutas lányok végig kezükben tartották a játék irányítását és nagy fölény mellett megérdemelten győztek. Kosárdobó: Aratóné 14, Zsibrik 9, Bencze 6, Pintér—Bernát 5—5, Burai 4, Meggyes 1, illetve Török 12, Vinnyei 10, Litzi, Novakovszky 2—2, Benke 1.

Rövid sporthírek

Ploestiben a kétnapos ifjúsági válogatott atlétikai versenyen a magyar csapat 113:97 arányban győzte le a románokat. — *Ausztria válogatott labdarúgócsapata Bécsben 3:1 (1:0) arányú győzelmet aratott Csehszlovákia válogatottjai felett.* — Vasárnap este rendezték Budapesten a magyar—román nemzetközi ökölvivó versenyt, amelyen a magyar csapat győzött 9:7 arányban. — *Debrecen—Szeged—Pécs városok közötti úszó- és vizipolóversenyt Szeged nyerte 313 ponttal, második Debrecen 211, harmadik Pécs 115 ponttal.*

* **Meglepetések az NB I-ben. MTK—Ferencváros 3:1 (1:0).** Nem volt magasszinvonalú mérkőzés, az MTK megérdemelten győzött. **Kispest—Szombathely 4:0 (1:0)** A kitűnő Kispest idegenben is fölényesen győzött. **Vasas—Olajmunkás (MAORT) 2:2 (2:0).** Szünet után feljavultak a kanizsaiak. **Dorog—Előre 3:2 (3:0).** Fölényes győzelem, az Előre gyenge csapat. **ETO—Csepel 4:2 (2:1).** Kitűnő a győriek csatársora. **SZAC—Ujpest 1:1 (1:1).** Igazságos eredmény. **MATEOSZ—Debrecen 3:2 (3:0).** Kitűnő volt a fuvarosok csatársora.

Neylon kabátokat is tökéletesen javit STELLNER gumijavító, Tichy-udvarban. Jókai-tér 11. szám alatt. (14.605)

— Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21

„NEM LEHET OLYAN ÁLDOZAT, amit ne vállalnék örömmel...”

Varga Lajos elvtárs elmondja, hogy mit kapott eddig a népi demokráciától

Reggelizés közben kitekint az ablakon. A napfényben bíborfelhők szállnak a Kokszmű és a villamos centrálé kéményéből, a hálófülke ablakából pedig a Mecsekoldal hűvös zöldje örvendezteti. Munkábainduláskor visszatekint a házra. A ragyogó ablakok mögül felesége mosolya int búcsút. Olyan szép mindez. *Olyan megnyugtató az egymást követő napok biztonságos érzete.*

Mindez százszorosan értékesebb lett Varga Lajos elvtárs MÉSZHART asztalos szemében, amikor meghallotta, milyen

pokoli tervet szőttek

Rajk és bandája a dolgozó nép ellen.

— *Úgy éreztem, mintha egyenesen ellenem és a családom ellen törtek volna.* Szinte hallottam a puska ropogását és a munkástársaim halálkiáltását — és Varga elvtárs végigsimít a homlokán, mintha rossz álmot akarna elűzni.

— Ha ezek a bitangok kerültek volna felül csak néhány napra is, nem lett volna irgalom számunkra, *akik szeretjük Pártunkat és hűségesek vagyunk népünkhöz.* Elveszett volna minden, amit Pártunk és a Szovjetunió segítségével kiharcoltunk. *Visszajött volna a mult, minden kegyetlenségével és megaláztatásával.* Jöttek volna újra a munkanélküliség keserves napjai. Reménytelen vándorlás a kenyérért az ország egyik végéből a másikig.

— Nem, ne is beszéljünk róla! Inkább arról beszéljünk — mondja Varga elvtárs, hogy mi az, amit nekem személyesen kellett volna védelmeznem. *Mi az, amit én a népi demokráciától kaptam.*

Varga elvtárs itt elsősorban említi azt, amit igen kevesen említenek és éreznek át úgy mint — Varga elvtárs.

— Itt van elsősorban a biztos kenyér. Van-e szebb érzés annál, hogy nyugodtan mehetek munkába? Ma is, holnap is. Tudva biztosan, hogy nem adják ki a munkakönyvemet, nem lódítanak az utcára. Aztán itt van a házam, amibe egy éve lakom.

A demokrácia építette nekem

ott Meszesen. A magaméban lakom. Senki sem mondhatja fel a lakást, ha a gyerekek lármáznak. Még fürdőszobánk is van.

Lajoskám VIII. általánosba jár. Az iskolában kap mindennap finom ebédet és ebédszünet után tanárok készítik elő a másnapi leckére. Azelőtt csak burzsujok engedhették meg maguknak, hogy gyerekükkel instruktor foglalkozzon. Most meg tanárok foglalkoznak velük — ingyen, hogy könnyebben tanulhassanak. Jól is tanul a gyerek! mert tudja, hogy miért tanul. Építésznémök akar lenni...

— Érdemes volt küzdeni, érdemes volt dolgozni és érdemes volt hinni a Pártunkban — mondja Varga elvtárs zengő hangon. — Pedig tudjuk jól, hogy ez még csak a kezdet. Jóformán még el sem indultunk. *Csak az ötéves terében kezdődik meg igazi felemelkedésünk.*

— Persze tudom, hogy

azt sem adják ingyen.

Keményen megdolgoztunk a hároméves terv minden vívmányáért. Mindenki emlékszik azokra a napokra, amikor korgó gyomorral mentünk ki a munkára. Ma már ezen túl vagyunk. Rendíthetetlen hittel és bizalommal nézhetünk a jövőbe. *Pártunk mutatja az utat és mellettünk áll a Szovjetunió.*

— Ha a véres polgárháborúban rettentő nélkülözések közepette harcoló görög munkástestvéreink látnák ezt a mi életünket és azt az 5 éves terv által ígért fölemelkedést, csak azt mondhatnák, amit én is mondok: *semmi áldozat sem lehet sok és dolgozó társaimmal vállalunk is mindent azért, amit népi demokráciánktól kaptunk és amit a szocialista jövő tartogat számunkra.*

Sopron megye nyerte el a SZÖVOSZ vándorzászlaját

Soproni jelentés szerint vasárnap délután szövetkezeti nagygyűlés volt Kapuvárott abból az alkalomból, hogy a SZÖVOSZ vándorzászlaját Sopron megye nyerte el a szövetkezeti tagtoborzáson elért kiváló eredményeiért. Fehér Mihály, a SZÖVOSZ oktatási főosztályának vezetője a több mint ötezer főnyi hallgatóság előtt kimutatta, hogy a termelőcsoportok országos átlagban közel kétszeresét termelik annak, mint az egyénileg gazdálkodó parasztok. Ez a tény mutatja, hogy — amint azt a magyar nép bölcs vezére, Rákosi Mátyás kecskeméti beszédében megállapította — a szövetkezés útja az a helyes út, amely felemelkedéshez vezeti a falu dolgozó népét.

A BÁNYAMESTER

Heten ülnek az asztal körül. Egyik-másik az asztal szélén, kinek hova jutott hely. Hét ember. Mosonyi Sándor bányamester és a reggeles aknászok. Így láttuk meg először Mosonyi Sándort. Így is hagytuk ott munkában, az aknászok között, hogy megkeressük a szálakat; hogy vájárok, csapatvezetők, aknászok és üzemvezető mondják el, milyen műszaki vezető Mosonyi elvtárs.

A Farkas-brigádnál jól ismerik. Gyakran jár feléjük, úgy érzik, mintha különös gondja lenne a brigádja. Pedig nehéz fejtést adott nekik. De ebben van elismerés is. Mármint az, ahogy Mosonyi elvtárs mondja: a „legkeményebb fiúkat a legkeményebb helyre.” De beszéljen róla Farkas Ferenc III, a legjobb brigád vezetője.

— *Hát én rosszat semmit nem mondhatok a Mosonyi elvtársra. Csak jót* — mondja egy kicsit mentegetőzve.

— *Nem is kell rosszat, csak ha van — oszlatom el a kételyeit. — Szívesen hallgatunk jót is.*

— *Szóval, hogy jó szakember az biztos* — mosolyog felbátorodva *Farkas elvtárs.* — *Olyan beosztása van a munkában, amilyet — pedig most végiglátogattam a telepeket, — sehol se láttam.*

Mosolyogva, mintha valami huncutságot mondana, úgy folytatja:

— *A Mosonyinak mindig van két-három biztos fejtése tartalékra. Ha valahol tűz van, elgátoljuk, aztán kész. Nem akad meg a termelés sem. Másnap reggel már új fejtésben dolgozunk.*

A képhez még egy-két ceruzavonást kapunk. Mosonyi elvtársról úgy tudják, hogy „ahol lehet segít”, úgy ismerik, hogy „mindig jókedvű”. A magatartása úgy különben?

— *Mosonyinak mindig van két-az fix* — így mondja Farkas Ferenc III.

Körvonalak vannak Mosonyi elvtársról. De nekünk kép kell róla. Élethű kép.

— *Elmondhatok róla minden rosszat?* — nevet ránk Szokola Ferenc. — *Mindjárt az elején kezdem. Ez a legnagyobb „hibája”. Nagyon tud bánni az emberekkel. Megbeszél velük mindent. Ha egyik napfennakadás van, másnap behívja a csapatvezetőket. „Elvtársak, mit csinálhatnánk?... Nézzétek, te kiadsz öttel,... te tízzel többet. Te Farkas tizenöttel, mert nálatok jobb a fejtés.” Így beszél velük. És tényleg meg is szorítják a munkatársak, másnapra megvan a hiányzó mennyiség.*

De például nagyon szigorú embernek is ismerik. S mégis szeretik. Hogy miért? Tudják, hogy ez a szigorúság nem a hajcsáré, nem basáskodás, hanem a jó munkafegyelmet teremti meg, aminek nagy része van abban, hogy Pécsbányán sok szép eredményt tudnak felmutatni.

És Szokoll elvtárs tovább beszél róla.

— *Ahol pillanatnyilag nem jutunk előre, tőle mindig megkapjuk a megfelelő tanácsokat.* — Kicsit mintha titkot súgna, úgy mondja:

— *Rugalmas ember... ahol mások órákig gondolkoznak, ott 5 tíz perc alatt megvan a megoldással. És meg is meri csinálni. Nem rágódik órákig semmiségeken.*

Átmegyünk a szobán, ahol Mosonyi bányamesterék tanácskoznak. Még mindig. Egész András-akna problémái szőba jönnek. Jókora füstben ülnek, számunkra szinte érthetetlen „tolvaj nyelven” beszélnek. Ha úgy leírnám, mit sem értene belőle legtöbbünk. De ők nagyon értik. Olyanok így, mint a legkomolyabb haditanács.

Lugosi György üzemvezető mérnökkel beszélgetünk Mosonyi elvtársról. Új vonást kap újra a rajz, majdnem kész, már meg van a „kifejezése”.

— *Mosonyi munkatárs nagyszerű szervező a munka terén. Előrelátó. És azzal, hogy alkalmazkodik a térhez, emberekhez, tudja elérni a jó eredményt.*

És mit mond végül Mosonyi Sándor magáról? Beszél az életéről, arról, hogy már a nagyapja is bányász volt, arról, hogy az élete a felszabadulásig olyan keserves volt, mint a többi bányászé.

— *A munkáért dicséret sose jutott. Csak hajsza volt. Miért? Azért, hogy az a pár csirkefogó jól éljen, a népet meg nyúzták.*

— *Most? Mindenhol mi vagyunk, munkások. És tudjuk, hogy miért dolgozunk. Nemcsak forintokért, hanem egy új rend, a mi rendünk kialakításáért, megszilárdításáért.*

Beszél az újításról, a széngyalu-ról, amit senki sem akart kipróbálni. Ő vállalta. Kinevette az egész telep. De megmutatja, hogy sikerülni fog. Belgiumi mintára készült, ha kicsit átalakítják, itt is nagy megtakarítást hozna az aknának.

— *Szóval nekünk* — így mondja *Mosonyi elvtárs.*

A százhuszonkilences szobában Tárnai Ferenccel és Szabó József titkár elvtársakkal beszélünk. Ujat tudunk meg Mosonyi elvtársról. És itt meglőrik a vonal, a kép, amit eddig róla alkottunk.

Mosonyi elvtárs nem tart elég szoros kapcsolatot a Párttal, a pártszervezet vezetőivel. Elvégzi a munkáját jól, az igaz.

Mit is mondott Rákosi elvtárs? „A jó pártmunka próbaköve a termelés. Nem lehet jó pártmunkás az, aki rosszul termel.”

De ez fordítva is áll. Lehet-e jó munkát végezni úgy, hogy nem fonódunk össze szorosan a Párttal, ha azokkal, akik a Pártot képviselik, nem dolgozunk teljes összhangban együtt? Nem lehet. Így a jó eredménynek nincs meg a célja, nincs tartalma, nincs meg az értelme. És ezen kell gondolkoznia Mosonyi elvtársnak, akiről munkatársai elismerik, hogy egyike a legjobb műszaki vezetőknek. De mi azt is akarjuk róla hallani, hogy egyike a legjobb kommunistáknak.

Lorenz Mária

NEM VETÜNK KONKOLYT

A málomi DÉFOSZ asszonyvezetői példásan megszervezték a vetőmagtisztítást

Mintha vásár, vagy legalább is piac volna a községháza környékén, olyan nagy állandóan a sürgés-forgás. Vagy pedig mintha itt volna a szövetkezet terménybeváltó helye és benne volnánk a begyűjtési kampány közepében, annyi kocsi jön-megy állandóan gabonával telt zsákokkal. Azonban ha jól megfigyeljük, rögtön meglátjuk a különbséget, hisz innen visszafelé is tele zsákokkal mennek el a kocsik.

Nem is terményleadás folyik itt, túl van azon már a málomi dolgozó parasztok legnagyobb része.

A községháza tanácstermében gépek, gabonazsákok és dolgozó parasztok. A gépek gabonatisztításra szolgáló triőrök, a gabonazsákokban részben már tisztított, részben pedig még tisztítatlan vetőmag.

— Ugyanis a szövetkezetnek nincsen szelektora — magyarázza meg a helyzetet Lukács Lajosné, a málomi DÉFOSZ elnöke. — Tavaly, ha egy dolgozó paraszt tisztítani akarta a vetőmagját, akkor vagy hetekig várnia kellett, míg a község tulajdonában levő kis triör elérkezett hozzá, vagy pedig a kulákhoz kellett mennie könyörögni, hogy két-három napi gyalogmunkáért nagykegyesen kölcsönadja a triőrjét. A harmadik lehetőség, amit sajnos tavaly még nagyon sokan voltak kénytelenek választani, az, hogy tisztítatlan gabonát vetettek el a földbe.

— Ez volt az, amit mindenképpen meg akartunk akadályozni — veszi át a szót özv. Zsebe Istvánné, a DÉFOSZ munkástagozatának vezetője.

A két asszony szavaiból aztán kibontakozik, hogyan oldották meg Málomban, hogy minden gazda idejében szelektorozhasson és egynek se kelljen magát kiszolgáltatni a kulák kénye-kedvére. A községben levő öt triört összeszedték (a gazdáknak a hivatalos díjat térítik értük) és beállították a községháza tanácstermébe. Ide jönnek most már majd egy hete a málomi dolgozó parasztok, és anélkül, hogy bárkinek is meg kellene alázkodniok, ugyancsak hivatalosan megállapított használati díj fejében megtisztítják vetőmagjukat.

— Így aztán azt is ellenőrizni tudjuk, hogy kitisztítja-e minden gazda a vetőmagját — mondja Zsebe Istvánné. — Ugyanis itt mindenkit feljegyzünk és aki nem volt itt, vagy pedig valamely szomszédos szövetkezettől, vagy a gépállomástól frást hozni nem tud, arról tudjuk, hogy még nem tisztította ki vetőmagját.

— Minden dolgozó paraszt örült ennek a megoldásnak, egyedül Kelenfi Ferenc kuláknak nem tetszett — veszi át ismét a szót Lukácsné. Ő nem akarja forgatni a triört. Azt mondta, ő majd hazaviszi a gabonát és otthon tisztít.

Persze azért, hogy ne lehessen ellenőrizni, hogy milyen gabonát vet el, — szól bele a beszélgetésbe Erős István, aki most lett kész a tisztítással. Két mázsa búzáról, egy mázsa roszról és egy mázsa árpáról állítja ki neki a cédulát Lukácsné.

— Bezzeg örültünk mi ennek a megoldásnak — folytatja tovább Erős István —. Tavaly például én is kénytelen voltam tisztítatlan magot elvetni, mert a községi triőr nem érkezett el hozzánk idejében, a kulákhoz pedig nem akartam elmenni.

Erős István helyét Földi Lajos 9 és félholdas gazda foglalja el a triőrnél. Szép, nagyszemű búzát önt bele, aztán tempós mozdulatokkal kezdi forgatni. Két teknőbe folyik a búza. Az egyikbe szép, tiszta, egészséges szemek, a másikba a szemét, a konkoly, az apadt, vagy törött szemek.

Tavaly napokat vesztettem el a legnagyobb munka idején — mondja — míg vártam a községi triőrre. Nem mentem ki a földre, mert mindennap azt mondták, hogy ma már hozzám kerül. Most meg eljöttem, lerakodtam és mindjárt neki is foghattam a tisztításnak. Az egész meg van oldva egy pár órával és egy pár forinttal és biztos leszek benne, hogy nem vetek szemetet.

A szomszédos triört Gyenis József forgatja. Jókedvű fütyörészése csak közelről hallható, egyébként elvesz a gépek zajában.

— Én próbáltam tavaly kérni a kulákoktól triört — mondja, de nem adták ide. A középparasztokra és a községére annyi volt a jelentkező, hogy nem került rám sor. Nem maradhattam el a vetéssel, mert abból még nagyobb baj származott volna, mit tehettem más, elvetettem tisztítatlanul.

Most vígan fütyörészve forgatja a triört, mellette meg Óvári István 14 holdas középparaszt dolgozik szorgalmasan. Halad is a munka és egyszercsak azon veszik észre magukat, hogy az utolsó szem is kihullott a triőrből. Akkorára már ott áll a következő gazda. Mert jönnek, egyre jönnek a gabonászsákokat, hisz Málomban minden dolgozó paraszt tudja, azzal, hogy tisztított gabonát vet nemcsak az országnak, a dolgozók államának, hanem saját magának jólétét boldogulását segíti elő.

A termelőszövetkezeti csoportok nagyszerű eredményei a Vásáron

Az Őszi Vásáron a termelőszövetkezetek kiállításán őrletesen csoportosított, képekkel illusztrált adatok, kimutatások állítottak termények mutatják be: mit nyújtott a szövetkezés a dolgozó parasztságunknak. A látogatók megcsodálják a nagyszerű eredményeket: a kocsikerék nagyságú tőkét, a rendesnél háromszor nagyobb paprikát, bibéstől, féregmentes almát, körtét, a kitűnő magyar rizst.

Mindennél meggyőzőbbek azonban azok az adatok, amelyekből kitűnik, mennyivel jobb eredményt értek el a termelőcsoportok, mint az egyéni gazdálkodók. Csak néhány példa: A pábói a kiszombori termelőcsoportnak 18, az egyéni gazdálkodóknak 10, a tótkomlósi termelőcsoportnak 19, az egyéni gazdálkodóknak 11 mázsa terméket holdanként.

TAMEL TARVA A BÉKÉÉRT KÜZD

A múlt év nyarán a „Bolsevik” kolhozban kukoricatörés idején a 130 éves Kadir Avidaba végigjárta a földeket és megvizsgálta milyen eredménnyel dolgoztak a „gyerekek”. Tamel Tarvához érve megállt, majd felszólította:

— Te gyerek, te jól dolgoztál. 130 éves vagyok, a legvénebb a faluban de ekkora tengeritermést még életemben nem láttam — mondta mosolyogva.

A „gyerek” akit Kadir megdicsért,

Tamel Tarva, 65 éves volt. Kissé furcsán hangzott, hogy gyereknek szólította, de a faluban már mindenki megszokta, hogy Kadir szemében csak gyerek.

A dicséret jogos volt. Tamel csoportja megérdemelte. Hektáronként 225 mázsa kukoricát termelt a föld a ez világrekord!

Tamel Tarva életében sok mindent látott, tapasztalt. 45 éves koráig élte a szegényparasztok életét, ősi faeke-vel szántotta földecskéjét és legeltette állatait. Más nem is érdekelte. — Gondolatai nem haladtak túl faluja, az abházini Mokva határán.

1929-ben ebben a faluban is megalakult a kolhoz és egyszeriben minden megváltozott. Tamel hamarosan megértette, mit jelent a szegényparasztoknak a közös gazdálkodás. Belépett a kolhozba és társai őt választották meg elnökké. Igen ám, de ez nem volt olyan egyszerű, kis baj volt. Tamel Tarva még a nevét sem tudta leírni, pedig egy kolhozelnöknek sok iratot kell aláírnia, mit tehetett mást, 45 éves korában megtanult írni-olvasni. Amikor sikerrel levizsgázott, boldogan kiáltott fel:

— Úgy érzem, hogy most látom csak meg a világot! A „Bolsevik” kolhoz szépen fejlődött, a parasztok gazdagodtak, míg egyszer csak ebbe a derűs, boldog életbe beleszólt Hitler gyalázatos támadása. A kolhoz fiatal férfitagjai elmentek katonának. Tamel Tarva már öreg embernek számított, nem kellett fegyvert fognia, de nem maradt otthon.

Önként elment harcolni

a Grúzia felé vezetőmesen közeledő ellenség ellen. Évekig harcolt a fronton, hatvanéves korában belépett a Pártba, s a háború diadalmas befejezése után visszatért falujába. Már nemcsak kolhoz elnök volt, hanem átvette a falusi pártszervezet titkári teendőit is. Elragadta a versenyláz, amely ellepte a hazájukat újjáépítő szovjet embereket. Egyizben Gviláva, a járási pártitkár így szólt hozzá:

— A szomszéd járásban Tamel Tarva 170 mázsás tengeritermést ért el hektáronként, a Szocialista Munka Hőse lett. Nézd, téged is Tamel Tárvának hívnak, jól dolgozol, miért ne tudnád te is ezt az eredményt elérni? Gondolkozz ezen. Ha kell, hát segítünk.

Tamel Tarva hazament és gondolkodni kezdett, de nemsokáig. Tanulásba fogott. Szakkönyveket olvasott, az agronómussal tárgyalt, papír és ceruzával a kezében számolta, hogyan lehetne egy hektáron 50.000 tengerit ültetni s miként lehetne mindegyikről legalább két csövet törni. Idáig fejlődött Tamel Tarva, hogy tudományos alapon látott a munkához. Kiszámította, hogyan kell vetni, s végül elhatározta, hogy háromszor felszántja a földet. Először januárban, másodszor februárban és harmadszor vetés előtt. S így született meg a nagy siker: a 225 mázsás világrekord termés.

Tamel Tarva nagyon örült az eredménynek, de elhatározta, hogy megdönti saját rekordját és jövőre 250 mázsás termést takarít be.

Valamiker egyszerű paraszt

voltam, azt sem tudtam mi történik a falun túl — mondotta a kolhoz-értekezleten, ahol a 250 mázsás termés ígéretét tette. — Ma már tudom mi a politika és politizálok. Tudom mi történik nálunk az országban és mi történik nyugaton. S tudom azt is, hogy a nyugatiak háborúra készülnek és a mi népünk védi a békét. Én munkámmal akarok beállni a békét védő milliók seregébe.

Hírek

SZEPTEMBER 27. KEDD

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Remény gyógyszertár, Irgalmasok-utca 22. T: 23-70. Kis Szent Teréz gyógyszertár, Aradi Vértanuk-útja 1/a. T: 18-34. Kossuth gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 50. T: 32-74. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Kozma és D., prot.: Adalbert. — **IDŐJÁRÁS:** Gyenge szél, kevés felhő, helyenkint reggeli köd. Erős éjszakai lehülés, egyes helyen talajmenti fagy. A déli hőmérséklet 20 fok körül. Távolabbi kilátások: Néhány napig szép idő, enyhe nappalokkal, hűvös éjszakákkal.

— **A dolgozók pedagógiai gimnáziumának** I. osztályába jelentkezett hallgatókat felhívják, hogy a kérdőívvel legkésőbb szerdán és csütörtökön (szept. 28 és 29) délután 6 és 7 óra között a dolg. óvónőképzőjében (Apáca-u. 23. sz. alatt) feltétlenül jelentkezzenek a miniszteri rendelet értelmében.

— **Szovjet kultúrünnepségeket rendeznek Észak-Koreában.** Észak-Koreában szovjet kultúrünnepségeket rendeznek. A tíz napig tartó ünnepségsorozat bemutatja a szovjet kultúra valamennyi területét. Több gyár munkásságra elhatározta, hogy az ünnepségek tiszteletére túlteljesíti üzemi termelési tervét.

— **A Szabadságharcos Szövetség** közli, hogy a motoros tanfolyamra kis üzemekből szeptember 28-ig korlátolt számban hallgatók jelentkezhetnek. Jelentkezni lehet: Megye-u. 20. szám alatt.

— **Felhívás a sütőiparosokhoz.** Pécs város közellátási hivatala felhívja a sütőiparosokat, hogy a hétfőre hirdetett, de elmaradt gyűlést 28-án, szerdán 14 órakor tartják meg a városháza kisgyűlési termében.

— **Magyarmecske községben** Volák Antalné, született Spajol Irma 67 éves asszony lakásában felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka súlyos betegsége volt.

— **Elveszett** szombaton 12 órakor egy szegény nyugdíjas bányász aktatáskája, melyben csak iratok vannak, amely a megtalálónak értéktelen. Kérem a megtalálót, szíveskedjen a rendőrségen leadni, vagy címemre: Steiner József Pécs, Magyarszéki-út 40. számra elküldeni. (x) (4621)

— **Nagy népszerűségnek örvend a szovjet zene Romániában.** A szovjet zene óriási népszerűségnek örvend a Román Népköztársaságban. Az orosz népdalokat mindenütt hallani, a szovjet zeneszerzők műveit sokat játszák, éneklik. A legnépszerűbb talán mégis a Sztálin-kantáta, amelynek szövegét románra is lefordították. Igen nagy az érdeklődés az orosz operák iránt. A Borisz Godunov, az Igor herceg igen nagy közönségre vonzott az elmúlt színházi évadban a román Operában. Ebben az évben mutatják be Bukarestben Glinka nagy orosz zeneszerző, Ivan Susanin című operáját.

Fogházra ítélt szövetkezeti vezető

A bíróság hétfőn tárgyalta a selyei földművesszövetkezet vezetőjének Balázs Györgynek hűtlen kezelési bűnügyét. Mint ahogy a Dunántúli Napló hírt adott róla Selyén a földművesszövetkezet raktárhelyiségét újonnan kellett faburkolattal ellátni. Balázs György a munka elvégzésére nem írt ki versenytárgyalást, hanem 1800 forintért kiadta a munkát Prenik Ádámnak és Sziklai Antalnak, akinek a mestersége molnár. A két „vállalkozó" négyzetméterenként 16 forintos árért és 26 nap alatt végezte el azt a munkát, amit a szakértői vélemény szerint 13 nap alatt kellett volna elvégezni, a munka négyzetmétere így 8 forintnál semmiesetre sem került volna többe. A bíróság bűnösnek mondta Balázs Györgyöt és 4 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

ÜZEMI HÍRADÓ

A MESZHART-szénbányák munkaversenyének állása szeptember 24-én. 1. Mecsekszabolcs 104.2 százalék, 2. Pécsbányatelep 100.3 százalék, 3. Vasas 100 százalék. Havi átlag 101.9 százalék.

A SOPIANA-gépgyár munkaversenyének állása a 37-ik hétben. Brigádban: 1. Ebert György festőbrigádja 146 százalék, 2. Juczi János öntőbrigádja 145 százalék, 3. Tóth Zoltán műszaki brigádja 137 százalék. Egyénben: 1. Körmendi Győző formázó 164 százalék, 2. Glück Nándor lakatos 160 százalék, 3. Horváth József festő 158 százalék.

Kiosztották a nyereségrészesedést a Déldunántúli Sajt- és Vajtermelő Nemzeti Vállalatnál

A Déldunántúli Sajt- és Vajtermelő NV-nál is kiosztották a visszatérített nyereségrészesedést a legjobb dolgozók részére. A vállalat kultúrtermében összegyűlt munkások előtt Oroszi János elvtárs ÜB titkár megnyitója után Kirschner András elvtárs munkásigazgató beszélt a nyereségrészesedés jelentőségéről és összehasonlítást tett a tőkés rendszer és a szocialista rend között. Beszélt az imperialista ügynökökről, akik az elnyomó és kizsákmányoló tőkéseket akarták visszahozni a munkások nyakára és köszönetet mondott Rákosi elvtársnak és a Pártnak ezért, hogy Rajkék aljas tervét megakadályozták. Ezután bejelentette, hogy a második negyedévben 11.410 forintot kapott vissza a vállalat az államtól és ennek 40 százalékát osztják ki.

Ifi Jóka, Fejes Lajos, Hász István és Schuppmannné 300, Zimmermann Mária 264, Resál István 250 és Garai Istvánné 200 forintos jutalomban részesült. A nyereségrészesedésből ebben a negyedévben már a vidéki telepek is kapnak, így Kölesd 500, Németbóly 450, Kacsóta 400, Majos és Mohács 300—300, Tamási és Hímesháza 200—200 forintot osztha ki ottani dolgozóinak.

A helyi pártszervezet nevében Fábián Jenőné pártitkár kérte a jutalmazottakat, hogy még jobb munkával segítsék elő az ötéves terv megindítását, majd Hász István mondott köszönetet többi jutalmazott társa nevében is Pártunknak, amiért megvédte a munkásokat Rajk bandájától és lehetővé tette, hogy tovább építhessék a maguk országát.

Szerdán megnyílik az új piactér

Szeptember 28-án, szerdán reggel kilenc órakor adja át a forgalomnak ünnepélyes keretek között Kranecz Pál elvtárs polgármester az új piacteret a város közönségének. Ez alkalomra a város polgármestere ezúton meghívja Pécs város összes dolgozóit, háziasszonyait, valamint a környező falvak őstermelőit. Az új piactér már teljesen készen várja a közönséget, ahol az asszonyok egyhelyben mindent bevásárolhatnak és ezzel lényeges időt takaríthatnak meg. A Népbolt NV dolgozói szeretettel várják a vásárló közönséget a részükre külön épített üzlethelyiségben. A Népbolt vezetőségétől nyert értesülés szerint mindent elkövetnek, hogy a vásárló közönség igényeit kielégítsék és hogy az árakat ők irányítsák a kofák helyett.

Élénkítik a Megyeri-uti piac forgalmát

A Szigeti-külváros és a Kovács-telep háziasszonyainak megszerzésük az új piac. Nagyobb kocsira való árút csak villamos vagy autóbusz igénybevételével tudnak bevásárolni ez pedig anyagi megterhelést jelent. Ezért a város vezetősége úgy határozott a dolgozók érdekébe, hogy a Megyeri-úti piacot kibővíti annál is inkább, mert a szomszédságában újévre elkészül a 96 lakásos három új bérház. Ennek lakói már abban a szerencsés helyzetben lesznek, hogy mellettük is lesz piac. Hogy az mit jelent, azt minden háziasszony tudja. A város vezetősége úgy oldja meg a megyeriúti piacter felbendítését, hogy a másik piacokról több árust telepít át és az őstermelők egy részét is odairányítja. Ezzel elérik azt, hogy bőséges árú áll majd a Szigeti-külvárosi háziasszonyok rendelkezésére. A Népbolt és a Délsajt Nemzeti Vállalatok is állítanak itt fel megfelelő elárusító helyeket. Ugyanígy a gyárvárosi piacra is.

Pártélet

TAGGYŰLÉSEK A MÁSZ SZERVEZETEKNÉL

Szeptember hó 28-án, szerdán este 6 órakor a MÁSZ szervezeteinek taggyűlése Komlón: előadó Deák Ferenc, Szászváron: előadó Hucker János, Nagymányokon: előadó Horváth János, Váralján: előadó Móré Gergely, Mázán: előadó Albrecht Béla. A tagok tagkönyveiket igazolás végett hozzák magukkal.

Olvasó hangja

TÖBB FOGORVOST KÉRÜNK AZ OTI-BA

Kétségbeejtő annak a háziasszonynak, vagy édesanyának a helyzete, akinek fogkezelésre kell járni az OTI-ba. Ugyanis érkezési sorrendben kapunk számot. Én egy alkalommal a 9-es számot kaptam, akkor délután fél kettő volt mire hazaértem, másnap háromra. Ez az állapot tűrhetetlen. Ha valakire nem kerül sor egyik nap, akkor másnap újra jöhet, mivel tudvalevő, hogy délután csak a dolgozók részére rendelnek. Ezenkívül maga a kezelés is több napot vesz igénybe, tehát napokon keresztül felesleges várakozással lopjuk az időt. Fentiekre való tekintettel nagyon kérjük az Olvasó Hangja útján az OTI-t, hogy még egy fogorvos sürgős beállításáról gondoskodjék.

Kovács J.-né.

*

A jogos panasszal megkeresték az OTI-t és ígéretet kaptunk, hogy a sérelem orvoslására már valószínűleg a közeljövőben sor kerül. Addig is kérik a betegek türelmét.

TANÉVNYITÁS IVÁNBATTYÁNBAN

Bensőséges ünnepély keretében zajlott le iskolánkban a tanévnyitás. Üttörőink vidám énekszóval fogadták a nagy számban megjelent szülőket. Bogyó Ferenc tanító megemlékezett a kormányzat alkotó munkájáról, a három- és ötéves tervről, majd kérte a szülők szoros együttműködését a tantestülettel a szocializmus építésére. A szülői munkaközösség nevében Wéber Miklós MDP titkár tett ígéretet az iskola messzemenő támogatására. A szülők lelkesen éltették a Pártot és Rákosi Mátyást, az üttörők pedig táviratban köszöntötték Rákosi elvtársat és biztosították, hogy jótanulással veszik ki részüket a munkából.

Kereskedők hírei

Népnevelők figyelmébe. Az e heti népnevelői előadás: a Kereskedők Testületében nem szerdán, hanem ma, kedden este 8 órakor tartják, melyen az összes népnevelők felelősség terhe mellett pontosan és teljes számban feltétlenül jelenjenek meg.

†

Özv. Arnold Ferencné sz. Bakos Anna, mint az elhúnyt mélyen sújtott özvegye, valamint leányai *Ilona és Gizella,* veje *Magyar Sándor* és kis unokája *Csaba,* Testvérei *József* és *Mihály,* a széleskörű rokonsággal együtt fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett férj, apa, nagyapa és testvér

Arnold Ferenc

kesztyűszabász

folyó hó 25-én, reggel 5 órakor, életének 46. évében hosszas szenvedés után áldott lelkét visszaadta Teremtőjének.

Szeretett halottunkat szept. hó 27-én, kedden délután 4 órakor kísérjük utolsó útjára a központi temető ravatalozó csarnokából a róm. kat. egyház szertartása szerinti beszentelés után.

Áldott lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot szeptember 27-én reggel fél 8 órakor a Pécs-Gyárvárosi plébániatemplomban fogjuk a Mindenhatónak felajánlani.

Pécs, 1949 szeptember 26-án.

Drága emléked szívünkben örökké élni fog.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Ozmálun 1949 szeptember 28-án délután 4 órakor szarvasmarhák, sertések, bírói árverésen eladatnak. (14610) Juhász végrehajtó.

20 BUTOROZOTT SZOBÁT, lehetőleg fürdőszobahasználattal, a belvárosban; raktárhelyiséget a pályaudvarnál sürgősen keres a **Mélyépítő és Mélyfúró NV.** Címeket 4629. számra a kiadóba. (x)

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-32, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313,064

ORION RADIO **Világvevők!** 9—12 havi részletre
Richter Tibor és Tsa
Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben
O. K. A. utalványok bevá tó helye

NYILT-TÉR*)

Feleségemtől, Somogyi Árpádné sz: Schreiber Magdolnától különválva élek, érte semmiféle anyagi felelősséget nem vállalok.

Somogyi Árpád hentes.
Szigetvár, Széchenyi-u. 9.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MODERN konyhaberendezés, hálóberendezés, varrógép, szalon, gyermekkocsik, bútorfélék Molnárnál, Kossuth-út 77. sz. (14.608)

HÁZMESTERSÉGET vagy kisebb takarítást vállalna lakásért vagy fűtés családi. Tar Ferenc MAVAUT, Siklósi-u. 6. (4626)

3—4 HEKTOLITER rizlingszilváni mustot rendelésre megvesznék. Ára 4.50 Ft. Cím: 4627 szám alatt a kiadóban.

SZEMÉLY- és tehergépkocsivezető állást keres. Ajánlatot: „Lehet vidékre is 4619" jeligére a kiadóba kérek.

NAGYMÉRETŰ emeletes ketrec (nyulnak vagy baromfinak) egybe vagy darabokban sürgősen eladó. Megtekinthető délelőtt 8—10-ig, Bajcsy Zs.-út 6. (4623)

ELADÓ fiatal szőlő 4000 forintért. — Ugyanitt 700 darab 2 méteres, száraz akáckaró is eladó. Érdeklődni Vákony József, Csorkuti csárdánál. (4624)

RÁDIÓ: Telefunken 4+2 és Philips 3+2 bizományból rendkívül olcsón; 2+1-es 150.— forintért eladó. Hohmann cégnél, Inczédy Dénes-u. 9/1. (14.607)

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL keresek 1-2 szobás lakást, ugyanott 100-as Sachs motorkerékpár eladó. Cím: 4618 szám alatt a kiadóban.

BORKIMÉRÉST újból megnyitottam Barla-féle ó-rizling fehér borral. Rákóczi út 6. szám. I. em. (4616)

BELVÁROSBAN lévő 2 szoba-előszoba-cselédszoba-konyha gáztűzhelyes hakásomat elcserélném belvárosi, 1 szobás összkomfortos vagy félkomfortos lakásra. Cím: 4615 szám alatt a kiadóban.

KETTŐS KÖNYVVITELRE megtanítom. Téves, hiányos könyvelést rendbehozok. Revíziókat vállalok. Cseh főtanársos Pécs, Erreth Lajos-utca 13. (4620)

KÉT FÉRFIT vagy két diákot teljes ellátásra vállalok. Ráth-u. 5. földszint 2. ajtó. (4622)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 4. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros faforgácsoló vállalatának. György-utca 6. szám. (14.443)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánszot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

FÉRFI ÉS NŐI karórát és asztaliórát szerkezeteket veszünk. Beiner órásmester. Ferenciek-utca 30/2. (14.567)

Az Országos Társadalombiztosító Intézet felhívása a dolgozókhoz!

Az eddigi OTI, MABI, OTBA, MÁV, POSTA, SZASA, MAHABBI, HÉV, DOBBI és az Országos Bányatárspénztár betegségi biztosítási ellátásra jogosult tagjaihoz.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet közli hogy 1949 okt. 1-én az OTI valamennyi vidéki helyiszervének területén az egységesített társadalombiztosító körzeti kezelőorvosi betegellátás lép életbe.

E naptól kezdve az eddigi OTI, MABI, orvosi állások megszűnnek és csak az OTI által újonnan megbízott körzeti kezelőorvosok működnek minden betegbiztosító intézet igényjogosult tagjai részére (beleértve a családtagokat is).

1949 október 1-én az OTI a kerületi pénztárak területén fekvő minden városnak, minden többlakójú házában és az utcasarkokon, ugyanígy a nagyobb többkörzetes községek utcáinak sarkán táblát függeszt ki, melyen az illetékes körzeti kezelőorvos neve és lakóhelye szerepel.

Ezenfelül az OTI kerületi pénztáraiban, szakrendelésein, DÉFOSZ irodában, a mentőállomásokon, tűzoltóknál, rendőrőrszobákon, üzemekben, gyógyszertárakban, pártszervezetekben, szakszervezetben a rendelési időt is feltüntető teljes körzeti kezelőorvosi névjegyzéket tesz közzé, amelyből minden igényjogosult megállapíthatja, hogy melyik körzeti kezelőorvoshoz tartozik.

Miután e naptól kezdve mindenki csak illetékes körzeti kezelőorvosához fordulhat, ezért érdeke mindenkinek, hogy hovatartozása felől idejében tájékozódjék, mivel minden más kísérletezés csak felesleges zaklatást okoz.

E naptól kezdve csak az tekinthető OTI körzeti kezelőorvosnak, akinek lakásán vagy rendelőjén az OTI által kiadott nagy tábla függ a hozzátartozó körzet megjelölésével.

Amennyiben az intézeti igényjogosultak az új területi beosztás szerinti körzeti kezelőorvos lakcímét az említett módon megállapítani nem tudnák, úgy kérdéseikkel forduljanak az intézet helyiszervéhez (DÉFOSZ irodához), éjjel pedig a mentőkhöz, tűzoltókhoz, vagy rendőrőrszobákhoz felvilágosításért. (A helyiszerv telefonja: 21-45, 21-46. Mentők telefonja: 04. stb.).

Az orvosok rendelési idejét a tájékoztató táblák mindenütt feltüntetik. Fekvő betegekhez reggel 8 óra előtt kell kihívni az orvost. Életveszély esetén az orvos bármikor hívható.

A vidéki helyiszerveknél 1949 október 1-től kezdődően munkaképtelen betegeket csak a tájékoztató táblákon feltüntetett illetékes körzeti kezelőorvos vehet fel és tarthat táppénzes állományban.

Felhívunk minden dolgozót, hogy az új rendszer életbelépésére ismerősei figyelmét is hívja fel.

Országos Társadalombiztosító Intézet.
MÁV Betegségi Biztosító Intézet.
Posta Betegségi Biztosító Intézet.

Kimutatás az OTI pécsi kerületi pénztára egységes biztosító intézeti körzeti kezelő orvosi hálózatáról. Érvényes 1949 október 1-től.

I. körzet dr Molnár István, Mecsekszabolcs, dr Lánka László, Szigeti-út 46, III. dr Bartha Vilmos, Kisfaludy-utca 17, IV. dr Szalánczy Elemér, Klimó-utca 3, V. dr Puchás Ödön, Báthory-utca 8, VI. dr Gyopár Jenő, Kossuth L.-út 23, VII. dr Várkonyi Mária, József-u. 17, VIII. dr Schwartz János, Rákóczi-út 73/c, IX. dr Kiss Emil Viktor, József-u. 17, X. dr Jáky Kálmán, Munkácsy M.-u. 16, XI. dr Hajnik József, Kossuth-tér 2, XII. dr Viola Lajos, Pécsváradi-út 63, XIII. dr Uj János, Széchenyi-tér 2, XIV. dr Kovács János, József-u. 17/b, XV. Dr. Molnár Gyula, Felsőmalom-u. 8, XVI. dr Miskolczi Vilmos, Munkácsy M.-u. 27, XVII. dr Szántó László, Deák-u. 3, XVIII. dr. Bánki József, Apponyi-tér 6, XIX. dr Siska Valér, Doktor Sándor-u. 7, XX. dr Dergács Gyula, Kertváros, MDP székház, XXI. dr Liposits Ipoly, Pécsbányatelep, XXI/a dr Andik István, Pécsbányatelep, XXII. dr. Bajthay István, Bajcsy-Zsilinszky-u. 5, XXIII. dr Palotay György, Pécsújhegy, XXIV. dr. Csecsék Lajos, Bercsényi-u. 3, dr Sikkésy István Mecsekszabolcs, dr Kósa Ferenc Alsóiget, dr Beagernő Miklós Babarc, dr Abádi Ferenc Bakóca, dr Gadó Antal Bakca, dr Biró László Baranyajenő, dr Szilcsky József Beremend, dr Lóóts Ernő Berkesd (helyettes), dr Szvitán Károly Bükkösd, dr Haeftz Henrik Csányoszró, dr Vida Lajos Darány (Somogy m.), dr Magyar Miklós Dencsháza, dr Mikola László Diósviszló, dr Baczur Kálmán Dunaszekcső, dr Bakács Tibor Drávafok, dr Bőrötziffy Endre Egerág, dr Reiter Ferenc Erdősmecske, dr Fitz Károly Egyházasharaszti, dr Kabos Ilona Fazekasboda, dr Lukács András Garé, dr Bossányi Dezső Görcsöny, dr Lubics György Gyöngyösmellék, dr Szontay Árpád Harkány, dr Vondra Gyula Hímesháza, dr Krash Mihály Hird, dr Cselényi József Hosszúhetény, dr Klimkó Izabella Ibafa, dr Sára Gyula Istvándi, dr Bartos Sándor Kémes, dr Bódogy Mihály Komló, dr Laczkhegyi László Komló, dr Sófalvy Zoltán Komló, dr Bozsáky Géza Lakócsa (Somogy m.), dr Peiczer Gyula Magyarbóly, dr Keczely Ferenc Magyarmecske, dr Somfai Jenő Magyarszék, dr Czékus László Maja, dr Szunyoghy Bertalan Máriakéménd, dr Faltay János Mohács, dr Horváth István Mohács, dr Kemenes László Mohács, dr Margittay Mátyás Mohács, dr. Szücs Ferenc Mohács-sziget, dr Merkel Keresztély Nagyharsány, dr Antony Alfonz Nagypeterd, dr Guth József Németbóly, dr Major László Németbóly, dr Csótz Ernő Pécsvárad, dr Toporczy Emil Sásd, dr Abádi Gyula Sásd, dr Borbényi László Sellye, dr Horváth Béla Siklós, dr Kis Hegedüs János Siklós, dr Fleischer Gyula Somberek, dr Klekner Béla Szabadszentkirály, dr Sándor László Szalánta dr Jankovits Jenő Szászvár, dr Vászolyi Antal Szászvár, dr Hunyor Gyula Szederkény, dr Bitter József Szentlőrinc, dr Muró László Szentlőrinc, dr Nagy Lajos Szigetvár (Somogy m.), dr Metz Márton Ujpetre, dr Kovács Sándor Vajszló, dr Velényi László Vásárosdombó (Kisvaszar), dr Martos János Véménd, dr Gyimóthy Jenő Villány, dr Péchy Szilágyi Ferenc Völcsey.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 225. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — SZERDA, 1949 SZEPTEMBER 28

A MESZHART 125 ezer forint nyereségvisszatérítést oszt ki a bányászok között

Eddig 3.000 hold megművelésére kötött szerződést a páprádi gépállomás

Változások az autobuszjáratokban

ÉPÍTŐ VÁLASZ

Üzemeink dolgozói hálával fogadták a nagybudapesti pártválasztmány határozatát és Rákosi elvtárs beszédét. Hálával, mert rámutatott a termelést gátló okokra és lehetővé tette, hogy a munkások világosan felismerve az üzemben mutatkozó hibákat és hiányosságokat, nekiláthassanak azokat kijavítani, jobbá és eredményesebbé tenni a termelést. Ez a hála az útmutatásért *tetteket váltott ki a munkásokból.* Hozzáláttak a munka jobb megszervezéséhez, a selejt kiküszöböléséhez, a munkafegyelem megszilárdításához. Munkásainknak ez az önmagukratalálása lelkes, szinte szenvedélyes akcióvá fokozódott, amikor nyilvánosságra került az áruló Rajk-banda pere, amikor dolgozóink megtudták, hogy mitől mentette meg őket Pártunk és Rákosi elvtárs ébersége. Mintha az árulók ellen érzett minden gyűlöletüket és felháborodásukat a termelő munkában akarták volna levezetni, olyan hévvel és jelkesedéssel fokozták a hibák kijavításának iramát, tettek felajánlásokat a terv idejének megrövidítésére és hívták ki egymást tömegesen versenyre. Az izzó gyűlölet és elsöprő felháborodás így vált tettekre, *így találta meg a munkásság a méltó választ az ellenünk törő aljas banda gyilkos terveire.* A kémbanda fasiszta fegyverek segítségével akarta rombadönteni az országot, munkásaink pedig azzal válaszoltak, hogy a maguk erejéből hozzáláttak a maguk új országának építéséhez, az ötéves terv alapjainak lerakásához. Méltó válasz volt ez, méltó munkásságunkhoz, amely nem sajnálta az áldozatokat, akkor sem, amikor romokból kellett újjáépíteni az országot, amikor papírrongyokért kellett szinte éhezve dolgozni.

Minden üzemünkben bőséges példát találunk arra, ahogyan a munkások fogadták az ellenük irányuló terveket és ahogyan válaszoltak arra. *Ha csak a Zsolnay-gyár példáját említjük, ahol elemi erővel tört fel az egyéni versenymozgalom* és ahol a munkások elhatározták, hogy válaszképpen kihívják a többi pécsi államosított üzemet versenyre a hároméves terv időelőtti teljesítéséért, az ötéves terv megindításáért. *Vagy a Sopiana gépgyárat vesszük, ahol a brigádok versenye soha nem látott lendülettel indult meg,* láthatjuk, hogy mi a munkások válasza. De válaszoltak a bányák, a többi üzemek, a hivatalok dolgozói is és minden válasz tett volt a hároméves terv túlteljesítésére, minden válasz ostorcsapásként vágta a Rajk bandáját felbérlő imperialisták arcába: ezt az országot többé nem lehet fasiszta igába hajtani, ezt a népet nem lehet többé a szocialista Szovjetunió ellen irányítani, mert ez az ország a dolgozó népé, amelyet Pártunk és Rákosi elvtárs vezet, amely nép a dicsőséges Szovjetunió példáján nevelkedik és a szocializmust építi saját országában önmagának.

Ezt mondották a tettek, de ezt mondották a munkások szóban is, írták forróhangú levelekben. *„Vegyék tudomásul Rajk és társai, hogy a magyar munkásosztály a Szovjetunió segítségével, Pártunk és Rákosi elvtárs vezetésével, ebből az országból a dolgozók hazáját építette fel a romhalmazból... Azt üzenjük Rajknak és bitang bandájának, hogy mi dolgozók soha nem fogunk elszakadni a dicsőséges Szovjetuniótól, együtt harcolunk vele a békéért, a boldogabb jövőért, a szocializmusért"* — írta Sáfrány György, az Épületszerelési NV dolgozója.

Elmondták szóban és írásban, hogy tudja meg az ország minden lakója, tudja meg a világon mindenki, barát és ellenség, hogy a magyar munkásság nem hagyja magát a kapitalista rendőrség spicljeitől, kémektől, aljas árulóktól elnyomni. Elmondták és közben a tettek válasza is egyre nőtt, egyre dagadt, lavinaként döntötte össze és temette el az imperialisták aljas, sötét terveit. Szüntelenül százával és százával érkeztek az olyan felajánlások, mint *a dombóvári talpfatelítőüzemé,* amely vállalta a 3 éves terv befejezését december 15-re, mint *a bonyhádi cipőgyárban Schwartz János munkásé,* aki 340 párról 500 párra emelte fel a naponta gyártott cipők számát, mint *a kaposvári közüzemé,* amelynek dolgozói elhatározták, hogy válaszul az imperialista ügynökök terveire egy hónappal előbb fejezik be a hároméves tervet.

Munkásaink bebizonyították, hogy jól megértették a Párt útmutatását, de megértették a leckét a Rajk-féle hazaáruló összeesküvésből is. A Párt megtanította munkásainkat arra, hogy *fegyverük a termelő, alkotó szocialista munka. A munkások ezzel az éles fegyverrel fordultak azok ellen, akik életére, munkájának eredményére, békéjére törtek.*

De nemcsak ezt tanulták meg. Megtanulták mélyen szeretni a Pártot, megtanulták, hogy a Párt és Rákosi elvtárs az, aki őket a gyűlölt ellenség bosszújától, alattomos támadásától megvédi. A határozatok és levelek százai és újabb nagyszerű tettek bizonyították be munkásságunk mély háláját, tántoríthatatlan bizalmát, amelyet ez a lecke szívük mélyébe oltott. És megtanulták azt is, hogy a hálának, bizalomnak, köszönetnek legjobb, legerőteljesebb kifejezője ismét a munka, amely megerősíti, megszilárdítja a dolgozók országát minden ellenséges támadás ellen. *A tettek, amelyekkel a dolgozók az imperialistáknak és azok bérenceinek válaszoltak, kifejezői voltak hálájuknak, szeretetüknek és ragaszkodásuknak is Pártunk és Rákosi elvtárs iránt, kifejezői voltak annak is, hogy dolgozó népünk soha el nem múló hálával gondol a felszabadító Szovjetunióra s nagy példaképét, a szocialista országot akarja követni további útján.*

A válasz, amelyet munkásságunk adott, több volt egyszerű válasznál, több volt annál a kemény ökölcsapásnál is, amelyet a szemforgató és orvul támadó imperialisták arcába vágott. *Ez a válasz egyuttal ismét előbbrevitte az egész országot,* újabb hatalmas lépést tett dolgozó népünk a szocializmus felé, a szocialista ember eszménye felé és ugyanakkor az ország tényleges anyagi megerősödését, az ötéves terv alapjainak valóban szilárd lerakását jelentette. Soha ilyen csattanó, kemény, mélyértelmű és sokatmondó válasz nem hangzott el még alattomos kihívásra, soha ilyen egyenes és őszinte válasz nem hangzott el még Magyarországon a nép ellenségeinek sötétben fogamzott, halált és pusztulást hordozó terveire. A szocializmust építő dolgozó nép olyan választ adott és ad az imperialistáknak, amely nemcsak visszaüt, hanem egyuttal épít is, építi dolgozó népünk szabad, boldog hazáját, a szocialista Magyarországot.

A világ népei nem engedik meg a háborús uszítóknak, hogy megkössék a halál üzletét

Kiszeljev beszédében a szovjet békejavaslat egyhangú elfogadására hívta fel az ENSZ közgyűlését

A TASZSZ newyorki jelentése szerint Kiszeljev, Bjelorusszia küldöttségének vezetője, az ENSZ-közgyűlés szombati teljes ülésének általános vitájában többek között a következőket mondta:

—A mult közgyűlés legfontosabb határozatát a fegyverkezés csökkentéséről, nem hajlották végre. A klasszikus fegyverekkel foglalkozó bizottság beszüntette munkáját. Ugyanez a sors jutott osztályrészül az atomenergia bizottságnak is. Ennek a helyzetnek az az oka, hogy

az Egyesült Államok és Nagybritannia uralkodó körei belebetegedtek saját világuralmuk eszelős tervébe.

A világuralom eszelős gondolata, a félelem a közelgő gazdasági válságtól és a sóvárgás a háborús nyereségre — ezek ösztönzik a Wall-Street vezető köreit a katonai kiadások mértéktelen növelésére és az új háború kirobbantásának politikájára. A Newyork Bank — jelentések adatai szerint 525 vezető tröszt jövedelme 1948-ban soha nem látott színvonalat ért el — a befektetett tőke 18—23 százalékát, amely 45.6 milliárd dollárt tesz ki az 1940. évi 9.3 milliárd és az 1945-ös 22.4 milliárd dollárhoz képest. Ennélfogva nem csodálatos, hogy

a monopolisták számára a háború a legkifizetődőbb üzlet és azok különböző módon kísérlik meg új háború kirobbantását.

A monopolisták semmit sem tanultak a történelmi leckékből. A hitleri Németország megsemmisítő vereségének és csődjének intő példaként kellett volna szolgálnia azoknak az embereknek számára, akik belebetegedtek a világuralom őrült gondolatába. Ez azonban nem történt meg.

Az Atlanti Egyezmény alapjául a dzsungel törvénye szolgál

— Tanui vagyunk annak a ténynek, hogy

az Egyesült Államok napjainkban a békét és minden népet fenyegető háborús veszély központja lett.

Az Északatlanti Egyezmény támadás az Egyesült Nemzetek szervezete ellen. Az egyezmény szenátusi vitája alkalmából sok amerikai szenátor is beismerte, hogy az egyezmény nem a béke érdekeit szolgálja, hanem háborúra vezet. A Wall-Street Journal, az amerikai tőke lapja azt írta, hogy az Atlanti Egyezmény alapjául a valóságban a dzsungel törvénye szolgál, nem pedig az Egyesült Nemzetek idealista-humanista alapelvei. A támadó szellemű Északatlanti Egyezmény logikus következménye az egyeveszett fegyverkezési verseny, éppen úgy, mint a néptömegek életszínvonala és demokratikus jogai ellen intézett támadás.

— Ugyanakkor, amikor az egész emberiség aggodalommal s nyugtalansággal követi az Egyesült Államok és néhány más pórázon haladó ország részéről egyre fokozódó háborús előkészületeket,

a Szovjetunió békeszerető politikája helyeslésre és hatalmas támogatásra talál mindazokkal, akik gyűlölik a háborút és akik számára drága a béke.

A haladás és demokrácia táborának ereje és befolyása napról-napra erősödik. A világ népei nem engedik meg a háborús uszítóknak, hogy megkössék szörnyű üzletüket, a halál üzletét.

— A gazdasági és szociális tanács nem tett megfelelő intézkedéseket olyan rendelkezések kidolgozására, amelyek előmozdították volna az ENSZ tagállamai között a kölcsönös kereskedelem fejlődését és amelyek hozzájárultak volna a háborútól szenvedett országok és területek gazdasági újjáépítéséhez. Az elmaradt országok technikai megsegítését célzó amerikai tervnek lényeges értelme az amerikai monopóliumoknak abban a törekvésében rejlik, hogy

fokozzák gazdasági és politikai uralmukat más nemzetek felett

és tönkretegyék azok hazai iparát, hogy elárasszák azok piacait amerikai árukkal és ellenőrizzék az országok stratégiai nyersanyagkészletét, ezeknek katonai célokra való felhasználása érdekében. Mi mindig amellett voltunk és vagyunk, hogy széleskörű segítséget kell nyujtani az elmaradott országoknak és területeknek, de

olyan feltételek között, hogy ez a segítség hozzájáruljon azok nemzeti fejlődéséhez politikai és gazdasági függetlenségük útján.

— A bjelorusz küldöttség teljes mértékben melegen támogatja a Szovjetunió Visinszkij szovjet fődelegátus által kifejtett javaslatait. Konkrét intézkedéseket kell kidolgozni arra, hogy az Egyesült Nemzetek minél gyorsabban megoldják azokat az alapvető nemzetközi problémákat, amelyek a fegyverkezés és a fegyveres erők egyetemes rendezésével és csökkentésével, az atomfegyvernek, ennek a támadó fegyvernek betiltásával és az atomenergiának kizárólag békés célokra való felhasználásával, egy új háború felidézésére irányuló propaganda és egy ilyen háború előkészítésére irányuló tevékenység megtiltásával függnek össze.

— A szovjet küldöttség javaslataiban világosan visszatükröződnek a népek törekvései a béke fenntartására és megszilárdítására.

A bjelorusz küldöttség felhívja a közgyűlés negyedik ülésszakának küldöttét, hogy

egyhangulag fogadják el a szovjet küldöttség javaslatait,

és ezzel teljesítsék a kötelességüket népeikkel szemben a világ békéjének megszilárdítására — fejezte be beszédét Kiszeljev.

Rákosi Mátyás elvtárs beszédet mond pénztek délután

Az MDP nagybudapesti aktívája előtt pénteken délután 5 órakor Rákosi Mátyás miniszterelnök helyettes, a Magyar Dolgozók Pártjának főtitkára beszédet mond. A beszédet a Kossuth Rádió pénteken este 7 órai adásában közvetíti.

Felhívjuk a párt- és tömegszervezeteket, hogy szervezzék meg Rákosi Mátyás beszédének tömeges meghallgatását.

Az Olasz Kommunista Párt kiáltványa stabil pénzt követel

Az Olasz Kommunista Párt Központi Vezetősége megvitatta a líra leértékelésével kapcsolatos kérdéseket és nyilatkozatot adott ki a párt állásfoglalásáról. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy

a párt a pénz stabilitásán nyugvó termelési politikát követel.

Ez a politika csak úgy valósítható meg, ha az állam tevékenyen közreműködik az egész nemzet érdekeit szem előtt tartó ellenőrzésben és megfelelő reformokat vezet be az ország gazdasági struktúrájában.

A nyilatkozat a párt állásfoglalását a következőkben szögezi le:

Követeljük a pénz megszilárdítását

és az árfolyam mielőbbi új megállapítását.

Határozottan ellenzünk minden bérrögzítést és mozgóbérskálát. követelünk minden munkás, nyugdíjas és munkanélküli számára. Olyan politikát követelünk, amelynek célja az árak és a létfenntartási költségek emelkedésének korlátozása.

A kenyér árát haladéktalanul le kell szállítani.

Nem szabad emelni a közszolgáltatások és villanyáram díjszabását. Követeljük az elektromos ipar államosítását. Követeljük a külkereskedelem kiterjesztését a keleteurópai országokkal.

A világ népei hatalmas tüntetéssé avatják az október 2-i békenapot

A TASZSZ moszkvai jelentése szerint a Trud című lap közli a Szovjetunió Szakszervezeti Szövetségi Központi Tanácsának alábbi közleményét a szakszervezetek részvételéről az október 2-i nemzetközi békenapon:

A központi tanács titkársága megvizsgálta a szakszervezetek részvételének kérdését az október 2-i nemzetközi békenapon. A központi, köztársasági, tartományi, gyári és üzemi, valamint helyi szakszervezeti bizottságokat és szaktanácsokat felhívták, hogy a *nemzetközi békenappal kapcsolatban a gyári és irodai munkások számára minden kultúrházban, klubhelyiségben és olvasótermekben, előadásokon és beszédekben ismertessék a nemzetközi helyzetet és a szovjet állam békepolitikáját.* A szakszervezetek gyári, üzemi és helyi bizottságai rendezzenek a nemzetközi békenapon és kultúrpalotákban és a kultúrotthonokban filmelőadást, amelyen ismertetik a szovjet népek harcát a béke ügyéért.

Varsói jelentés szerint a lengyel békevédelmi bizottságok képviselőinek Varsóban tartott értekezlete hozott határozata kijelenti:

Mint szemünk fényére, úgy ügyelünk a béke védelmében tömörült népek egységére. Támogatjuk a hatalmas békefrontot, amelynek élén a hős Szovjetunió és a békét védő népek vezetője, Sztálin áll. Megfogadjuk, hogy október 2-át *a béke védelmében egységesen helytálló lengyel nők hatalmas tüntetésévé avatjuk.*

A nemzetközi békenap előkészületei világszerte folynak. Nemcsak a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban, hanem *Nyugat-Európában és Amerikában is készülnek a dolgozók a béketüntetésre.* Chicagóban például az amerikai szakszervezetek nagyszabású békevédelmi értekezletet rendeznek. Az Egyesült Államok különféle részein *több mint hétszáz küldöttet választottak az értekezletre.* A gyűlésen Henry Wallace és Lombardo Toledano is felszólal.

A magyar kormány kiutasította az ország területéről a diplomata álarcba bujtatott jugoszláv kémeket, gyilkosokat

A külügyminisztérium hétfőn este szóbeli jegyzéket nyujtott á a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti követségének. A jegyzék a következőképpen hangzik:

1.

A Rajk László és társai elleni hazaárulási és hűtlenségi per népbirósági főtárgyalásán teljes bizonyitást nyert, hogy a Magyar Népköztársaság megbuktatására, vezető magyar államférfiak meggyilkolására, a kapitalista rendszer és a fasizmus visszaállítására irányuló összeesküvésében, mint felbujtók és szervezők, résztvettek Jugoszlávia jelenlegi kormányának vezető személyei. Bebizonyosodott, hogy Jugoszlávia jelenlegi vezetőinek zöme régtől fogva az imperialisták szolgálatában áll, a német Gestaponak, az amerikai és angol kémszervezeteknek ügynöke. Bebizonyosodott, hogy Rankovics, jelenlegi jugoszláv belügyminiszter 1948 októberében illegálisan átlépte a magyar határt és a Paks melletti Biritópusztán találkozott a Horthyrendőrség, az amerikai kémszervezet és a jugoszláv UDB beszervezett kémjével, Rajk Lászlóval, utasításokat adott át neki a Magyar Népköztársaság törvényes kormányának fegyveres puccsal való megbuktatására, Rákosi Mátyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő miniszterek meggyilkolására. Bebizonyosodott, hogy a gyilkosságok végrehajtására Rankovics diplomáciai köntösben Budapestre küldte, mint „szakértőket", Jojkics és Joanovics nevű UDB-ügynököket. Bebizonyosodott, hogy a Magyar Népköztársaság elleni fegyveres puccs megsegítésére a jelenlegi jugoszláv kormány vezetői Rajk Lászlónak és bűntársainak fegyveres segítséget, katonai beavatkozást ígértek és készítettek elő amelynek érdekében véres határincidensek sorozatát provokálták. A népbirósági főtárgyaláson bebizonyosodott, hogy a jelenlegi jugoszláv kormány budapesti követségének személyzete a Magyar Népköztársaság területén kiterjedt kémhálózatot szervezett és a birtokába jutott kémanyagot az angol és amerikai diplomáciai és katonai missziók kémfunkciókat teljesítő tagjainak adta át; hogy a jugoszláv kormány budapesti követsége központja volt a Magyar Népköztársaság erőszakos megbuktatására irányuló összeesküvés szervezésének.

Mindez példátlan a nemzetközi kapcsolatok történetében. Ezeket a birósági tárgyaláson bebizonyitást nyert tényeket nem lehet egyébnek tekinteni politikai bandaitizmusnál.

2.

A Magyar Népköztársaság kormánya mindezeknek a bebizonyitott és megcáfolhatatlan tényeknek alapján megállapitja, hogy a jelenlegi jugoszláv kormány az 1947 decemberében kötött jugoszláv—magyar barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási egyezmény megkötésének pillanatában már mint papirrongyot kezelte, hogy ugyanakkor, amikor a szerződést aláirta, már régen szervezte az összeesküvést a magyar demokrácia ellen. Maga a szerződés a jugoszláv kormány számára csupán eszköz volt ennek az összeesküvésnek a leplezésére. Tito jelenlegi jugoszláv miniszterelnök beszéde, amelyet a szerződés aláirásakor Budapesten tartott és amelyre a jugoszláv kormány f. évi szeptember 24-i jegyzéke hivatkozik, puszta porhintés volt a magyar nép szemébe, egyik láncszeme és kifejezése annak a hazug, aljas és kétkulacsos politikának, amelyet a jugoszláv vezetők zöme az imperialisták szolgálatában évek óta folytatott és amely a budapesti népbirósági tárgyaláson végleg leleplezödött.

3.

A Magyar Népköztársaság kormánya megállapitja, hogy a jelenlegi jugoszláv vezetők által csalárd szándékkal kötött és széttépett jugoszláv-magyar barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződés nem holmi egyoldalú és leereszkedő kegyet jelentett Magyarország iránt Jugoszlávia részéről, nem holmi ajánkékot, amely csak Magyarországnak használt.

A jugoszláv kormány f. évi szeptember 24-i jegyzékének ez a beállitása újabb kifejezése annak a soviniszta gőgnek, a magyar nép fölényeskedő lebecsülésének és annak a közönséges nagyzási mániának, amely a jelenlegi jugoszláv vezetők politikáját jellemzi és amely a demokráciáért s a szocializmusért vivott harcaink sikereire joggal büszke magyar néptömegekben csak megvető visszautasitást vált ki.

4.

Ugyanez vonatkozik a f. évi szeptember 24-i jugoszláv jegyzék megállapitásaira az 1947-ben megkötött gazdasági és kereskedelmi egyezményekről Jugoszlávia és Magyarország között. Ezek az egyezmények nem a jugoszláv kormány részéről Magyarország számára, hanem a magyar kormány részéről Jugoszlávia számára jelentettek segitséget és támogatást. Magyarország ezekben a szerződésekben komoly áldozatokat vállalt. Vállalta a magyar ipar komoly átszervezését, nagy befektetéseket a jugoszláv ötéves terv érdekében, kizárólag azért, hogy segitsen a jugoszláv népen. A magyar kormány akkor persze még nem tudta és nem tudhatta, hogy a jugoszláv kormány ezekkel az egyezményekkel nem a jugoszláv nép, hanem az imperialisták érdekeit szolgálja és azzal a rejtett szándékkal kötötte meg őket, hogy ezzel is gyengitse a magyar ipart, a magyar gazdaságot.

5.

A magyar kormány egyes vezető személyei 1945 és 1948 között néhány izben meglátogatták a jugoszláv vezetőket és tanácskoztak velük, de ha Jugoszlávia jelenlegi vezetői ezekre a látogatásokra, mint Magyarország iránti barátsági bizonyitékaikra hivatkoznak, akkor meg kell állapitani, hogy Bodóné módjára másról beszélnek, amikor a bor árát kérik tőlük. E látogatások időpontjában a magyar népi demokrácia, a magyar kommunisták vezetői még nem sejtették és nem sejthették, hogy a jugoszláv vezetők zöme imperialista kémszervezetek szolgálatában áll, nem sejthették, hogy saját népét is eláruiva, csalárd, kétkulacsos politikát üz, a demokrácia és a szocializmus ellensége. A jugoszláv kormány hivatkozásai magyar kormányférfiak régebbi jugoszláv-barát kijelentéseire, mint bizonyitékokra, saját állitólagos magyar-barát politikája mellett, képmutatóak és nevetségesek. A szóbanforgó magyar kormányférfiak semmit sem vontak vissza, hanem mindent fenntartanak azokból a régebbi kijelentésekből, amelyeket a jugoszláv népnek a német fasizmus elleni háborúban tanusitott hősiességéről tettek. De különbséget tesznek a hősi jugoszláv nép és jelenlegi vezetői között, akiknek zöme elárulva és becsapva a jugoszláv népet, Jugoszláviát az imperialisták csatlósává tette.

6.

A f. évi szeptember 24-i jugoszláv jegyzék aljas inszinuációi és rágalmai a szocialista Szovjetunióról szintén bizonyitják, hogy a jelenlegi jugoszláv vezetők az imperialista háborús uszitók rohamcsapatát alkotják, akik gazdáik, az imperialisták megbizásából hivatásszerüen foglalkoznak provokációkkal. Ezen a magyar kormány nem is csodálkozik, hiszen a budapesti népbirósági tárgyalás megállapitotta, hogy ugyanakkor, amikor a Szovjet Hadsereg hős katonái vérüket ontották Belgrád és Jugoszlávia felszabaditásáért, ugyanazokban a napokban a jelenlegi jugoszláv vezetők bizalmi emberei: Misa Lompar Svájcban, Latinovics Marseillesben, az amerikai kémszervezet szolgálatában Szőnyi Tibor kémcsoportját Magyarországra szállitották a Szovjet Hadsereg elleni kémkedés céljaira is.

7.

A Magyar Népköztársaság kormánya a leghatározottabban visszautasitja azokat a nagyhangú, gőgös és arcátlan, de egyben nevetséges kijelentéseket, amelyekkel a jelenlegi jugoszláv miniszterelnök, Tito, a f. évi szeptember 24-i jugoszláv jegyzéket a belgrádi magyar követnek átadta.

8.

Minthogy a budapesti jugoszláv követségről bebizonyosodott, hogy kémközpont, hogy tagjai gyilkosok és demokrácia-ellenes fegyveres összeesküvés szervezésével foglalkoznak, a magyar kormány elhatározta, hogy ennek a türhetetlen helyzetnek véget vet. A magyar kormány 24 órai hatállyal kiutasitja Magyarország területéről a budapesti jugoszláv követség következő tagjait: Dusan Sakota, Zecevic Slavko, Mihajlo Kilibarda, Balnozan Júlia, Duran Avdo, Kovac Anto, Lovric Milan, Milosevic Sima, Nedeljkovic Aleksander, Tatalovic Cedomir.

Egyben közli a jugoszláv kormánnyal, hogy a jövőben gondoskodik arról, hogy jugoszláv diplomáciai megbizottakként ne jöhessenek többé Magyarországra kémek és orvgyilkosok.

ROBBANT AZ ATOMBOMBA

de nem gyilkolt meg senkit, legfeljebb az imperialisták önhittségét és háborús kedvét. Truman maga jelentette be, hogy a Szovjetunióban atomrobbanás történt. Ez a bejelentés nem több és nem kevesebb, mint annak beismerése, hogy a Szovjetunió is birtokában van az atomtitoknak. A hir mélységes zavart és megdöbbenést váltott ki az imperialisták táborában. Abban a táborban, amely az atomfegyver kizárólagos birtoklásának hangoztatásával éveken keresztül zsarolt hiszékeny népeket és terelte be őket az Atlanti Szövetség aklába. Az atomfegyver volt az alapja az évek óta szitott háborús hisztériának. Milyen nagyképüen jelentették ki Trumanék nemrég, hogy az atombomba gyártási titkát nem adják ki senkinek! Azt hitték, hogy hangos kardcsörtetésükkel megfélemlithetik a világbéke következetes harcosát, a háborús uszitók legszilárdabb ellenfelét, a győzelmes Szovjetuniót.

A Szovjetunió képviselői az ENSZ több ülésszakán leleplezték az imperialistáknak azt a törekvését, hogy atomfegyverrel való fenyegetőzéssel akarják megvalósitani világuralmi terveiket. Ugyanekkor a Szovjetunió képviselői több izben kijelentették: a pusztitás, az uj háború elvakult bajnokai ne higgyék, hogy az atomfegyver kizárólag az ő szük körük birtokában van. Nem hitték el. Blöffnek gondolták Molotovnak 1947-ben tett kijelentését, hogy az atomtitok nem titok többé. A Trumannyilatkozattal és a nyugati sajtó közleményeivel kapcsolatban tett hivatalos TASZSZ-jelentés most emlékeztet Molotov 47-es szavaira.

Ime, a monopóliumok urai, az atomhisztéria prófétái rosszul számitottak, amikor azt hirdették, hogy a Szovjetunió csak 1952-re ér el az atomkutatás során a titok megszerzéséig. Ma kénytelenek beismerni saját ostobaságukat és tudomásul venni azt, hogy a világhirü szovjet tudósok az atomkutatás terén is élen járnak. Az imperialisták most kétségbeesett kapkodásukban meglepő fordulattal azt bizonygatják, hogy a szovjet tudomány felfedezése nem lepte meg őket és a dolognak nincs is olyan nagy jelentősége. Más szóval ez azt jelenti, hogy az atomfegyver elvesztette jelentőségét. Az igazság valóban az, hogy az atomfegyvernek csak addig volt jelentősége, amig ezzel, mint gondosan őrzött „titokkal" rémiszgethették a világot. Az atomfegyver most már valóban elvesztette ezt a jelentőségét.

Az atomfegyver rendelkezésére áll a Szovjetuniónak, a világbéke és a haladás zászlóvivőjének. Mégis, amikor ezt a tényt a világ tudomására hozta a Szovjetunió hivatalos közleménye, egyúttal leszegezte azt is, hogy a jövőben is ragaszkodik az atomfegyver alkalmazásának eltiltásához és szilárdan kitart a tartós békéért vivott harc politikája mellett. Ezt a következetes álláspontot hozta alá Visinszkijnek az ENSZ közgyülésén tett javaslata, amely felhivta a nemzeteket, hogy vitás ügyeik elintézéséből kapcsolják ki az erőszakot és törekedjenek a béke megszilárditására és tartóssá tételére. Ez a javaslat sohasem lehetett volna időszerübb, mint most, hogy a „titok" kiesett a világuralomra törő imperializmus kezéből és soraikban fejvesztett kapkodás mutatkozik. A világ békére vágyó népei között széles visszhangra talált a Szovjetunió békejavaslata. Mert a Szovjetuniónak nemcsak a technikai fölény, az atombomba van birtokában. A béke tántoríthatatlan védelme, — ez a Szovjetunió legyőzhetetlen fegyvere, amely mellett felsorakoznak a világ népei, amely porrá zúzza a nagyhangú háborús uszitók véres terveit.

A WM Martin-üzem dolgozói 97 nappal előbb teljesitették a hároméves tervet

Rákosi Mátyás levele az üzem dolgozóihoz

A WM Martin-üzem dolgozói szeptember 25-én, 97 nappal a határidő előtt teljesitették a 3 éves terv előirányzatát. Jó munkájuk eredményét jelentették a magyar nép nagy vezetőjének, Rákosi Mátyásnak. A Martin-üzem dolgozóinak levelére Rákosi Mátyás a következő levéllel válaszolt.

„Megkaptam szeptember 27-i értesitésüket arról, hogy a 3 éves tervben vállalt kötelezettségüket két év, 1 hónap és 25 nap alatt befejezték.

Fogadják ebből az alkalomból forró kommunista üdvözletemet és köszönetemet. Önök ezzel a jó munkával valóban méltó választ adtak az imperialisták magyarországi ügynökeinek. Biztos vagyok benne, hogy példájuk az egész ipari munkásságra, az egész magyar dolgozó népre serkentőleg fog hatni és nem marad követők nélkül.

Még egyszer köszönöm pompás teljesitményüket és sok sikert kivánok a szocializmus épitésének útján további győzelmükhöz.

Csak igy tovább!

Szabadság!

Rákosi Mátyás."

Beiktatták a budapesti itélőtábla munkásszármazású másodelnökét

A Kuria újjáépitett diszermében kedden délelőtt tartott teljes ülésén ünnepélyesen hivatalába iktatták Tari Jánost, az itélőtábla újonnan kinevezett másodelnökét, a BESZKART volt dolgozóját.

Az itélőtábla uj másodelnökének fogadalomtétele után Nagy Miklós, a tábla elnöke mondott beszédet. Megállapitotta, hogy

a kinevezés tényével kifejezésre jut alkotmányunknak az a sarkalatos tétele, hogy népköztársaságunkban minden hatalom — a birói hatalom is — a dolgozó népé.

Ries István igazságügyminiszter rámutatott arra, hogy a multban az igazságszolgáltatás és a biráskodás az uralkodó osztály hatalmát igyekezett biztositani. Ezért a nép az igazságszolgáltatás szervezetét nem érezte magáénak, szinte ellenségesen állott azzal szemben. Ez a helyzet a felszabadulás után megváltozott és

ezt a megváltozott helyzetet rögzitette le az alkotmány első szakasza, amely szerint a Magyar Népköztársaság a dolgozó munkások és parasztok országa.

Ennek természetes folyamatya, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa munkáscsaládból származó, fizikai dolgozót nevezett ki az itélőtábla másodelnökévé. Tari János beiktatása — mondotta — megváltozatja a bíróság kasztrendszer jellegét.

Az üdvözlésre Tari János másodelnök válaszolt.

Truman rosszul számitott...

A TASZSZ közleménye és Visinszkij javaslata megerősitette a béke hiveit

Londoni jelentés szerint a Truman bejelentését követő TASZSZ-nyilatkozat és Visinszkij békejavaslatai változatlanul a nemzetközi élet legnagyobb eseményei. Ezek az események

nagy örömet váltottak ki a béke táborában és csak fokozták a bizalmat a Szovjetunió iránt.

Visinszkij nagyjelentőségü békejavaslatai állanak a haladó világ sajtójának középpontjában.

„Truman rosszul számitott"

— címmel a Ce Soir vezércikkben foglalkozik Truman nyilatkozatával. A lap megállapitja, Truman kijelentései másodrangúak a népek szemében.

A népek túlnyomó többsége már régen sokkal komolyabban veszi azt, ami a béketáborból jön, mint azt, ami a háborús gyujtogatók oldaláról származik.

Az *Humanité* vezércikke a Szovjetunió békepolitikájának jelentőségét domboritja ki. A Szovjetunió javaslatai az atombomba teljes hatályon kivül helyezését követelik. Ezek a javaslatok

kétségtelenül megnyerték a békeszerető népek teljes és lelkes támogatását.

Tisztogatnak a „Fekete bizottságok"

Nyolcszáz népi származású diákot zártak ki a belgrádi egyetemekről

A jugoszláv hazafiak „Az internacionalizmus zászlaja alatt" cimü bukaresti lapja közli 92 jugoszláv egyetemi hallgató levelét. A diákok megirják, hogy a Tito-klikk különösen a VIT és a DIVSZ kongresszus óta, milyen kegyetlen fasiszta terrort alkalmaz a diákság ellen. Kibirhatatlan a helyzet az egyetemeken.

Az utóbbi időben tömegesen tartóztatták le a haladó szellemü tanárokat is.

A belgrádi egyetemen „diszeleg" ismét dr. Dusan Nedeljkovics, azelőtt Hitler, most pedig Tito hü embere, a Szovjetunió régi rágalmazója. Előadásaiban és irásaiban a színesbőrü népek alacsonyabbrendüségét vallotta és vallja még ma is. Az orvostudományi egyetem rektorává Xenofon Sahovicsot,

Sándor király személyes bárját

nevezték ki. Visszahelyezték állásába Dobro Todorovicsot, valamint Alexander Jovanovicsot, akiket a felszabadulás után a fasisztákkal való együttműködésük miatt itéltek börtönbüntetésre.

Rankovics ufusitására megalakultak az egyetemeken a hirhedt „Fekete bizottságok".

A bizottságok voltak a nyilvánosságra tasításból és megrögzött titoistákból válogatják össze. Feladatuk kirostálni az egyetemről mindazokat, akik szembehelyezkednek a Tito—Rankovics-klikk terroruralmával.

Nyolcszáz népi származású egyetemi hallgatót zártak ki eddig a Fekete bizottságok. A kizárt diákokat az UDB később letartóztatta.

Felháborítóan rossz a diákok ellátása is. A diákotthonok zsufoltak és a diákok kénytelenek a ligeti padokon és házak padlásán tölteni az éjszakát. A legutóbbi orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy a diákok többsége tüdőbajos. A Tito-klikk ezzel a diákpolitikával elérte célját:

kiszoritotta az egyetemekről a munkás- és parasztifjakat,

akik számára teljesen lehetetlen, hogy a mai lakás- és élelmezési viszonyok mellett a fővárosban folytathassák egyetemi tanulmányaikat.

Magyarország nyerte a női kézilabda-világbajnokságot

Az 1949. évi női kézilabdavilágbajnokság döntőmérkőzéseit kedden délután játszották le a csepeli stádionban. Magyarország csapata 4:1 (3:1) eredménnyel legyőzte Csehszlovákia együttesét és igy megnyerte a világbajnoki cimet. Ausztria—Franciaország 8:1 (2:1). Az osztrák csapat ezzel a győzelemmel a második helyre került.

A MESZHART 125 ezer forint nyereség-visszatérítést oszt ki a bányászok között

Ismét egy győzelem: újabb eredményünket mutatják a negyedévi nyereségvisszafizetések. A pécsi MESZHART-bányák, a bányászok kitartó, hősies munkájával nyereséget értek el és 125.000 forintot kaptak vissza nyereségrészesedés címén. Kerületek, csapatok, vájárok, segédvájárok, csillések, szállítók, műszaki vezetők jó munkájának jutalma, a dolgozók hatalmának bizonyítéka ez a nyereségrészesedés. A hasznot a multban a fökés vágta zsebre, a „fekete gyémánt" haszna a bányabárók zsebébe, bankbetétjébe vándorolt, a bányászok pedig nyomorúságos házakban, emberhez nem méltó életet éltek. De dolgozni kellett, mert mögöttük álltak a hajcsárok.

A nép államában a munkát a közösségért, saját magunk, országunk boldogulásának érzése fűti. A munka becsület és dicsőség dolga lett! De a bányászok megtanulták azt is, hogy érdemes jól dolgozni, mert a nép állama nemcsak büszke a munka hőseire, de anyagilag is értékeli munkájukat. Élmunkás kitüntetések mellett jutalmak, élüzemi címek mellett nyereség, visszafizetések sorakoznak rendre egymásután. A bányák ebben a negyedben mutattak fel először hasznot, először kerül kifizetésre ilyen nagy összeg. Azoké lesz, akiknek részük volt ennek az eredménynek kivívásában, a legjobb bányászoké, akik valóban becsületnek, dicsőségnek, hazafias kötelességnek tekintették a jó munkát.

Az ormánsági gazdák háromezer holdját műveli meg a páprádi gépállomás

Mentőállomásnak, világítótoronynak helyezték ide az Ormánság szívébe a páprádi gépállomást. Mentőállomásnak, hogy a dolgozó parasztságot megszabadítsa a földdel és a kulákokkal való küzködéstől és utat mutasson a fejlettebb termelési módszerek felé.

Páprád, ez a kis ormánsági község semmibe sem tűnik ki társai, a többi ormánsági község közül. Tán még szürkébb, még jelentéktelenebb más. sorsnál. Alig 50 ház, mintegy 700 hold. nyi szántóterülettel. Lakói túlnyomórészt középparasztok, de van közöttük a „tanyaiakkal" együtt vagy

15-20 újgazda is,

akik a kezdeti nehézségek után bizony szépen gyarapodnak.

A gépállomás a falu tövében lévő tanya épületeinek egy részét foglalja el.

Szabó Árpád elvtárs, a gépállomás helyettes vezetője szerint a környék dolgozó parasztsága erősen végzi az őszi munkákat. — A gépállomás 13 traktora közül 10 kint zúg az állomás körzetéhez tartozó földeken. Két szektorunk állandóan munkában van, hogy minél tisztább, szebb, egészségesebb vetőmag kerüljön a földbe.

Munka van bőven. A gépállomás 35 tagú dolgozójának itthon lévő részlege az aprómagvak cséplésére állítja át a cséplőgépeket. Ennek a munkának a befejezését erősen sürgetik a környék dolgozó parasztjai, akiknek egyike éppen üzenetet küldött, hogy ő kész ideszállítani kicsépelendő, csakhogy az övé kerüljön elsőnek sorra.

A gépállomás legfrissebb „szerzeménye" Nagy Ferenc

a fiatal agronomus,

aki alig több mint egy hete tartózkodik itt a gépállomáson és egész szívével átérzi feladatának minden szépségét. Hiszen ő-társa a gépállomás gépeinek. Együttesen segítik a dolgozó parasztságot fejlődése, jobb élete útjában.

A gépállomás azonban nemcsak ilyen segítséget nyújt körzetének. Az anyagi elemelkedés mellett legalább ilyen fontos feladata a szellem világosságának felgyújtása is. A páprádi gépállomás dolgozói Szabó elvtárs bevallása szerint ebben bizony nem tehettek meg mindent, amit szerettek volna. Nincs kultúrhelyiségük és nincs a falunak se, pedig a község szomjasan várja tőlük az új, a szocialista kultúrát. Eddig három kultúrestet rendeztek ta szűk kocsmahelyiségben, ahonnét kitelepítették erre az alkalomra a söntéssel együtt az egész berendezést. Még

a környékből jöttek szép számmal,

hogy meghallgassák a gépállomás kultúrgárdáját. Sajnos igen kevesen fértek be...

Kis „Csepeljén" időközben megérkezett a gépállomás vezetője, Molnár István elvtárs, akinek első dolga a cséplőgépek átállítási munkáinak és a műhelynek megtekintése.

A körzetet járta most is a talajművelési szerződések ügyében. Eddig 3.000 holdra van kötésük, amivel különösképpen azért vannak megelégedve, mert a körzetükben eddig nincsen se állami gazdaság, se termelőcsoport, amely jelentősebben „megtámogatná" a szerződéses művelésre adott holdak számát. A gépállomás dolgozói örülnek a háromezer holdnak, amelyet olyan jól munkának meg, hogy híre menjen az egész környéken.

Fülöp Laci a színesbirkás műhelyből tisztképzőbe megy

A Börgyár színesbirkás műhelyében a két aláhúzógépet Hoffecker elvtárs és Zombori Mihály ifjúmunkás kezelik. Csak úgy ég a kezük alatt a munka.

— Nem szeretném, ha lemaradnánk az üzemi versenyben — mondja Zombori Misi. Én is fokozottabb munkát akarok végezni, ezért hívtam ki párosversenyre Fülöp Lacit.

Fülöp Laci abbahagyja a szegecselést, odalép hozzánk. Magas, kékszemű fiú.

— Holnap írjuk alá a versenyszerződést — mondja kipirult arccal. — Holnaptól kezdve versenyben állunk a Misivel. A versenypontok között szerepel a gépek karbantartása, a munkaidő helyes kihasználása, a késések kiküszöbölése, minőség emelése, az elméleti képzés és a pártsajtó közös megvitatása.

— Mennyi ideig tart a verseny?

— Három hónapig.

— Nem lesz a Laci akkor már itthon, mire a verseny befejeződnék — szól a beszélgetésbe Hoffecker elvtárs. — Elmegy tisztképzőre. Elküldi a Párt és a SZIT.

— De addig versenyezünk úgy-e? — kérdezi Zombori Misi.

— Az „fix" — vágja rá biztosan Laci. Majd felénk fordulva folytatja. — Nem is tudom elmondani, milyen boldog vagyik. A Párt és a SZIT tisztképzőre javasolt. Már nem mostani, régi vágyam volt, hogy én is tisztképzőre mehessek.

— Meg aztán Rajkéknak is akarok válaszolni azzal, hogy elmegyek az iskolára.

Közben átveszi Misitől a munkát és ügyes kézzel tartja a bőrt az aláhúzógép alá. Fülöp Laci nagy szakértelemmel forgatja. Látszik, érti a munkáját. De nemcsak a munkáját érti Fülöp Laci. Érti a Párt, Rákosi elvtárs, s a haza hívó szavát is.

Hatévi fegyházra ítélték sikkasztásért Kovács Miklós volt borászati főfelügyelőt

Az elmult évben nagy feltünést keltett Pécsett, hogy a rendőrség őrizetbe vette Kovács Miklós szőlészeti és borászati főfelügyelőt különböző bűncselekmények miatt. Az első tárgyaláson Pfaff András szőlőkezelőt tanuként hallgatták ki, vallomása alapján vádat emeltek ellene is, ezért a tárgyalást elnapolták.

A törvényszék büntetőtanácsa kedden folytatta az ügy főtárgyalását.

Kovács Miklós az első vádpont szerint a Hajnal-féle festéküzletből 440 forint értékű pipere és háztartási cikkeket küldetett magának és

ezeket az árukat hivatalos pénzből fizettette ki.

A másik bűncselekményt azáltal követte el Kovács, hogy amikor a Schwarcz Ignác cég 546.20 forint értékben szerszámféléket szállított a borpincének, melynek ellenértékét a cég felvette, Kovács ezt a tételt a borpincénél sem a pénztárkönyvbe, sem pedig az anyagnyilvántartási könyvbe nem vezette be

és azokat egyéni céljaira használta fel.

Kovács azonban még ezzel sem elégedett meg. A mecsekaljai állami szőlőgazdaság napszámkönyvébe több alkalommal nemlétező napszámosok nevén heti napszámelszámolást eszközölt összesen

5.424.24 forint összegben, melyet saját maga vett fel.

A büntetőtanács mindezekért a bűncselekményekért Kovács Miklóst összbüntetésül hat évi fegyházra, valamint 10 évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte.

Hajnal Gyulát és Pfaff Andrást bűnsegédi bűnrészesség címén mondotta ki bűnösnek a bíróság. Hajnalt összbüntetésül 1000 forint pénzbüntetésre, 3 évi politikai és hivatali jogvesztésre ítélte a bíróság.

Pfaff András 5 havi fogházbüntetést,

3 évi politikai és hivatali jogvesztést kapott. Az ítélet nem jogerős.

Reánk mindenben számithat népköztársaságunk...

Kisiparosok beszélnek a népi demokráciától kapott támogatásról és az egyre javuló munkalehetőségekről

— Egy jó könnyű parasztkocsi kellene — állít be az udvarra két ember. Ketten jönnek, mert kocsivásárlóshoz két ember kell. Egy, aki veszi a kocsit és egy, aki véleményt mond róla. Lehetőleg rossz véleményt, mert akkor olcsóbb lesz.

A mester,

Wiandt László kocsigyártó

abbahagyja a bükkfa széldeszkák méregetését. Azokból malacketetővályú lesz a Sertéstenyésztő NV részére.

— Most éppen nincs ilyen kocsi — válaszol — de pár nap mulva már lesz.

A két látogató összenéz, aztán a csizmás megmondja, hogy majd a hét végén benéznek, s azzal odébbállnak.

Wiandt mester lecsapkodja kárgés tenyeréről a bükkdeszkák porát, aztán beszélgetünk.

— Hát munka, amint látja van bőven — mutat körül széles mozdulattal — tisztességesen meg lehet élni belőle, ha az ember becsületesen dolgozik. Most nem úgy van, mint valamikor, hogy a kisiparos addig gürcölt reggeltől estig, mig vagy gyáros lett belőle, vagy tönkrement. Őszintén szólva többen mentek tönkre, mint ahányan gyárossá lettek.

—A KIOSZ rendezett a számunkra szemináriumokat. Meghallgattam. Sok igazságos dolgot magyarázták el. Például azt, hogy jobb, ha minden ember a becsületes munkájából él, mint ha egy tisztességtelen módon meggazdagszik, de tönkretesz száz másikat.

— Én csak azt mondhatom, hogy a népi demokrácia és a tervgazdálkodás nagyon segített a kisiparosnak — folytatja —. Engem a háborúban elvittek katonának, fogságba is kerültem. Mire hazaértem, az árú is elfogyott, a tartalékanyag is, de a pénz is elúszott az inflációban. De már a második évben jöttek a földhözjutott parasztok. Először csak javíttatták a régi holmikat, de később már rendeltek új szerszámokat, új szekereket is. És most itt vannak a nemzeti vállalatok. Most legnagyobbrészt azoknak dolgozunk. Annyi munkát adnak, hogy

csak győzze az ember elvégezni

Meg is fizetik rendesen a jólvégzett munkát. Az első félévi jövedelem 21 ezer forint körül volt. Ebből persze lejön még az adó és egyéb kiadások, de ebből is nagyon jól meg lehet élni. Anyagot is annyit kapok, amennyi kell a munkához. Szóval a hároméves terv bennünket, kisiparosokat is fellendített. Sokat beszélgettünk egy baráti körben az ötéves tervről is, főleg Csóka Lászlóval, aki itt a szomszédban lakatosmester és az a véleményünk, hogy az ötéves terv is csak jót hozhat nekünk, akik a becsületes munkánkból akarunk megélni.

A szomszéd.

Csóka László lakatosmester

jókora személyautó körül szorgoskodik. Vásáros kereskedő lehet az autó tulajdonosa, azok szeretik az ilyen nagy kocsit, ami a terhet is jól bírja.

— Volna egy kis mondanivalóm — kezdi — a Rajk-féle kémbanda perében bennünket is vád ért. Azt vallották ezek a hazaárulók, hogy „a kispolgári elemekre akartak támaszkodni", azaz ránk, kisiparosokra is. Hát tévedtek ezek a gazemberek, mert mi fenntartás nélkül a népi demokrácia mellett vagyunk, amely megvéd és támogat bennünket. Be akarunk mi is illeszkedni a szocialista rendbe, mert a mi boldog jövőnket is csak az biztosítja és ez nem üres állásfoglalás, hanem azt is jelenti, hogy mi ezért a rendért áldozatokra is képesek vagyunk. És ott, ahol ránk szükség van, készek vagyunk az ötéves terv érdekében megtenni azt, amit Népköztársaságunk kíván.

Csóka Lászlónak sem megy rosszul. Munkája rendszeres jövedelmet biztosít számára. És az, hogy Wiandt Lászlóval ilyen egybehangzóan beszélnek, nemcsak azt jelenti, hogy baráti körben hasonlóképpen vélekednek, hanem azt is, hogy a legtöbb kisiparos így gondolkozik.

Változások az autobuszjáratokban

A piactér áthelyezésével kapcsolatban az autóbuszjáratokban a Pécs Közlekedési Községi Vállalat próbaképpen a következő újításokat vezeti be.

Piaci napokon a Kertvárosi kocsi 6.45 órától minden negyed és háromnegyedkor indul a Széchenyi térről, egész és félkor a Kertvárosból. Ezzel a kocsi az új piactérhez bevezető utcánál is megáll. A Zólyom utcai felé teles megálló ugyanakkor megszűnik.

A Mártírok úti járat minden egész és félkor a Széchenyi térről, negyed és háromnegyed órakor a Mártírok útjáról indul, mindenkor a Majláth utcán át a piacteret érintve. A kocsi megáll a Rákóczi út—Bajcsy Zs. utca, Bajcsy Zs. út—Majláth utca sarkán, valamint a Zsolnay szobornál.

A Széchenyi tér és Piactér között piaci napokon 8-tól 14 óráig 10 percenként közlekedik egy járat, melyen érvényes a villamoson kiadott 60 filléres átszállójegy és viszont.

A Piactértől a Széchenyi térig egy szakaszjegy ára 40 fillér. Ezeken a járatokon kívüli a szükség szerint közlekedő gyárvárosi, ürögi, pécsbánya telepi kisegítő járatok is az új piactérig közlekednek, kellő utas jelentkezése esetén.

Fehér kenyér mosolyog Horváthék asztalán

Frissen sült kenyér pompás illata csapja meg Horváth Rudolfné, a Zsolnay-gyári munkásasszony orrát, amint elhalad a Kossuth Lajos-utca végén lévő pékűzlet előtt. A csábító illatra belép az üzletbe, ahol szép pirosra sülve sorakoznak egymás mellett a félfehér és félbarna kenyerek. Többen vannak az üzletben, ennek ellenére sincs tolakodás, mert mindenkinek bőségesen jut szabadkenyér. Most már nem kell sorba állni, mint még egy évvel ezelőtt is a rossz, ingatagos kenyérért.

Horváthné is azokra a lapos, összerepedezett csirizes, sokszor ehetetlen veknikre gondolt, amikor belépett az üzletbe. Mikor rákerült a sor, két „veknit" kért a félfehérből, mert ő is, a gyerekei is nagyon szeretik. A hónaja alá vette a két kenyeret és elindult hazafelé. Eszébe jutott a kenyérjegy, gyors mozdulattal vette elő tárcájából a kenyérjegy-maradványokat és elhullatta az utcán. Közben visszapillantott az üzlet felé, ahonnan akkor lépett ki Lukácsné is, a munkatársnője három kenyérrel a szatyrában, aki arról nevezetes, hogy egy evésre megeszik egy kiló kenyeret.

— Nó most kedvére ehetik — gondolta magában és azon vette észre magát, hogy letört egy darabot a kenyér csücskéből.

Horváthné leánya, Ilonka már hozzákezdett a vacsorafőzéshez, amikor a mama berobogott a két friss kenyérrel.

— Ej de finom lesz ez a friss kenyér a vacsorához — mutatott Ilonka a készülő lecsó felé.

Közben a legkisebb szaladt a konyhába. Amint meglátta az asztalon a friss kenyereket, gondolkodás nélkül levágott egy hatalmas karéjt az egyik vekniből. És édesanyja meglepetésére így szólalt meg:

— Anyukám, a tanítónéni azt mondta az iskolában, hogy a hazaárulók összeesküvők el akarták venni tőlünk ezt a szép fehér kenyeret. — Annyukám pedig, aki a gyerekektől is sajnálja ezt a jó kenyeret, az csak hitvány ember lehet.

— Hát bizony hitványaknál is hitványabbak voltak azok — magyarázza Horváthné — mert azok mindenünktől megakartak fosztani. Azt akarták, hogy újból sorba álljunk a jegyre adott fekete kenyérért.

Már sötétedik, amikor a vacsora elkészült. Együtt van az egész család. Nagy karéjok fogynak el a kalácsnak is beillő kenyérből. Alig marad valami reggelre. De Horváthné nem bánja, mert lehet kapni bőségesen és biztosan tudja, hogy jövőre még jobban és még ízletesebb lesz...

Mozi

APOLLO 28-áig
A hazáj és áruló testvér gyilkos küzdelme a háború forgatagában.
Két út
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 28-áig
Egy hős partizánnő története.
MARITA
Főszereplő Tatjana Lennikova
Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 30-áig
A Ku-Klux-Klan könyörtelen terrorját mutatja be a
Fáklyás lovasok
Szereplők: HANK DANIELS, VIRGINIA PATTON.
Előadások 6 és 8 órakor.
A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Új kultúrát kapnak A DOLGOZÓK

A népművelődési minisztérium megalakulásával, illetve munkájának megkezdésével kapcsolatban Révai József elvtárs miniszter részletes beszámoló keretében foglalkozott az új minisztérium munkakörével, annak jelentőségével, útmutatást adva egyben az új kultúra terjesztői, munkásai felé.

A programadással kapcsolatban azokra a lehetőségekre szeretnénk rávilágítani, amelyek az új minisztérium tervszerű munkája nyomán támadnak hamarosan a szellemi területeken.

Már azzal a ténnyel is, hogy napirendre került a kultúra ügye, fokozottabb, lendületesebb munkára készteti a Párt a kultúrcsoportok vezetőit, illetve a csoportok minden tagját. Ezzel a munkásság ellenségei ellen irányuló harc kiszélesedése következett be, — mivel — mint Révai elvtárs mondotta — e munka alapja és kiindulópontja az a felismerés, hogy a dolgozók ellenségeit, a kizsákmányoló osztályokat nemcsak a gazdasági életből és a politikából kell kiszorítani és felszámolni, hanem a kultúra, az ideológia, a népművelés területéről.

Napjainkban a „szellemi földosztás" első aktusait éljük. A kultúra egyenlően kimért, gondosan kiválogatott értékei kerülnek a dolgozó tömegek tulajdonába, ezzel is a szocialista, a marxista-leninista ideológia képzett harcosait fogjuk üdvözölni hamarosan a munkásosztály tagjaiban.

Az irodalom, sajtó, művészet, film képviselőinek együttműködésre való felhívása a legpezsgőbb szellemi életet, a tehetséges munkásírók és művészek csatlakozása pedig a kultúra hatalmas arányú felfrissülését fogja jelenteni.

Mi magunk is teljes erőnkből azon leszünk, hogy a sajtó felé hangzott kritika alapján színesebbé, karakterisztikusabbá fejlesszük lapunk kultúrvonalát, példát adva ezzel más társadalmi szervek és orgánumok javulására is. A több bátorság, több kezdeményezés szükségessége még a főbb követelmények egyike.

Helyi viszonylatban a városi és vármegyei szabadművelődési felügyelőségek munkaprogramjában érezhető feltűnőbben az új felzárkózás a szocialista építés egyéb nagy eredményeihez. A közeli napokban indulnak meg a város, illetve a vármegye területén az oktatási munkák. Analfabéta tanfolyamok és természettudományi, ismeretterjesztő előadássorozatok kezdődnek szinte egyidejűleg, könyvolvasási versenyek indulnak felnőttek számára, filmek kiértékelését fogják gyakorolni a dolgozók, hogy csakhamar még szorosabb közelségbe kerüljön a magyar nép szellemi nívója a Szovjetunióéval, hogy ideológiailag felvértezett dolgozók védhessék a béke és a haladás ügyét.

Révai elvtárs nyilatkozata egyúttal a fokozottabb szellemi verseny elindítása is. Nevelőket és művészeket indít útnak szerte az országba, hogy a legeldugottabb falu is ugyanazt a szellemi táplálékot kapja, mint akár a főváros. Ebben a kampányban holtversenyben kell győznie tömegszervezeteknek és egyéneknek egyaránt. Mindenkinek a teljeset kell nyújtania, mert az eredmény minden dolgozóé lesz ebben az országban.

Pavlov emléke előtt hódolt a magyar tudományos világ

Rudas László mondott ünnepi beszédet a harcos materialista tudósról

A Magyar Tudományos Tanács Pavlov születésének százéves fordulója alkalmából hétfőn este díszülést tartott a Zeneakadémia nagytermében. Az elnöki emelvényen a Tudományos Tanács tagjai foglaltak helyet. A termet zsúfolásig megtöltött közönség előtt Gerő Ernő államminiszter, a Tudományos Tanács elnöke nyitotta meg az előadást. Utána dr Rudas László, a Tudományos Tanács tagja, a közgazdaságtudományi egyetem rektora tartott rendkívül érdekes előadást „Iván Petrovics Pavlov, a harcos materialista" címmel.

— Pavlov korunk egyik legjelentősebb természettudósa. Azoknak az orosz tudósoknak sorába lépett, akik nem egyszer megelőzve a nyugati kutatókat, *korszakalkotó felfedezésekkel gazdagították az emberi tudás kincsesházát.* — kezdte előadását Rudas László.

— A nagy orosz tudósok, Lomonoszov, Lobacsevszkij, Mendelejev, Timirjazev, Mecsnikov, Lebedjev és a többiek érdemeit az emberi kultúra fejlesztése terén a Szovjetunión kívül elhallgatják, tanításaik lényegét meghamisítják. Így van ez Pavlovval is. Az imperialista Nyugat tudománya, amely az idealista misztícizmus lejtőjére jutott, a gyakorlatban és elméletben egyaránt nem ismerheti el a materialista szovjet tudós, Pavlov tanításainak jelentőségét. *Pavlov materialista volt, mégpedig harcos materialista.* Erről nemcsak elméletének általános tendenciája tanuskodik, hanem számos nyilatkozata is, amelyekben hangoztatja materialista voltát.

— Pavlov személyében olyan lángeszű tudós áll előttünk — folytatta dr. Rudas László — aki új korszakot nyitott a magasabb idegtevékenység fiziológiai kutatása terén.

Ugyanakkor a tudományt a nép szolgálatába állította. „Azelőtt — mondotta Pavlov — a tudomány el volt szakítva az élettől, idegen volt a nép számára. Ma azt látom, hogy a tudományt tiszteli és értékeli az egész nép. Ez az ország élén álló kormány érdeme". Pavlov a szovjet tudós mintaképe volt. Álljon előttünk is példaképül — fejezte be előadását Rudas László.

Utána Lissák Kálmán egyetemi tanár, a pécsi egyetem prorektora, Pavlov tanításainak orvosi, élettani jelentőségéről beszélt.

Nagy a felháborodás Hollandiában és Izraelben az „Orosz kérdés" betiltása miatt

A holland lapok közlik, hogy a holland kormány betiltotta Szimonov: „Az orosz kérdés" című darabjának film változatát. A hágai közönség nagy megdöbbenéssel fogadta a kormánynak ezt az intézkedését. Tel Avivban szintén nagy felháborodást keltett a lakosság körében a darabnak a bemutató után történt betiltása. Az izraeli sajtó követeli a film- és színpadi cenzúra megszüntetését és hangoztatja, hogy a közönség kívánságára vegyék újra műsorra a darabot.

A nagy út új szakasza

A Tambov kerületi „Lenin" kolhozban ünnepélyesen megnyitották a könyvkereskedést. A kolhozparasztok már régen kívánták és sürgették az árusítás megkezdését, hiszen kolhozuk történetéről a tambovi Právda kiadásában „A Lenin kolhoz jelene és jövője" címmel már könyv is jelent meg, amely a megnyitáson díszhelyet kapott a zsúfolt polcokon.

Reggeltől estig áramlott a nép az üzletbe és mindenki könyvekkel megrakottan, mosolyogva hagyta el a helyiséget. A könyv a kolhozélet elválaszthatatlan részévé lett már s ez azt jelenti, hogy a „nagy út" egy szakaszán túljutottak.

A kolhozok élén, az évszázados paraszti életmód megváltozásának folyamán megszületett az új falusi értelmiség: a technika és természettudományok szakemberei. Ma már számtalan kolhozban megnyílt a könyvtár és a könyvkereskedés. A kolhozparasztok lakásaiból nem hiányzik a könyv, a szépirodalmi és szak-folyóiratok is sokhelyütt megtalálhatók. Az írók és hőseik nevéről úgy beszélnek, mint jó ismerősükről. Az igazság iránt érzékenyek az olvasók és olthatatlan ismeretszomjjal fogadják magukba a mély gondolatokat és érzéseket. Valóraváltak sok nagy író álma: a könyv eljutott a néphez. Nyeraszov valaha arról ámodott, hogy a paraszt Gogolt és Bjelinszkijt visz haza a boltból! „A könyv talán a legbonyolultabb és legnagyobb csoda az ember boldogulásához és jövőjéhez vezető út összes csodái közül" — írja Maxim Gorkij. „Az olvasás — tanulás" — hagyta örökül az emberekre Puskin.

A Lenin-kolhozban, a „Radiscsev hazája"-kolhozban a parasztok több mint háromszáz példány ujság és száz példány folyóiratot hozatnak és állandóan szakkönyveket sürgetnek. Könyveiket kedves, szeretett társakként féltve őrzik.

Ezért érthető, hogy a könyvkereskedés megnyitását a kultúra magasztos ünnepévé tették. A „Lenin"-kolhoz minden téren dicsőséget szerzett, gazdasága, állattenyésztése kiváló, a legjobb szakembereket nevelte és nem egy tagjának mellé díszült a Szovjetunió érdemrendje.

A LÁZADÓK VEZÉRE

1773 szeptember 28 a Pugacsov által vezetett orosz parasztlázadás kezdetének a napja. A lázadásban résztvett Pjotr Andrejevics Grinyev katonatiszt, akit a cári uralom ellen harcoló Pugacsovval való kapcsolata miatt fogságba vetettek 1774 végén szabadult ki II. Katalin cárnő parancsára. Grinyev jelen volt a lázadás leveretése után Pugacsov kivégzésénél is. A lázadók vezére megismerte a tömegben. intett neki fejével, amelyet egy perccel később már városon mutattak fel a tömegnek. Grinyev élményeit emlékirataiban jegyezte fel.

*

A kapuban egy kibitka állt, három tatár ló volt beléfogva. A nép tolongott az utcán. A tornácon találkoztam Pugacsovval. Ujj öltözetben volt, bundában és kirgiz sapkában... Maga mellé ültetett a kibitkába.

— A bjelogorszki erődbe! — szólt a szélesvállú tatárhoz, aki állva hajtotta a trojkát. A lovak megindultak és a kibitka repült.

Egyszerre Pugacsov hozzám fordult:

— Miről gondolkozik „nagyságos úr?"

— Hogyne gondolkodnám el. Tiszt vagyok és nemes ember. Tegnap még küzdöttem ellened, ma pedig egy kocsin utazom veled és életem boldogsága tőled függ.

— No és? — kérdezte Pugacsov. — Félsz?... Várj csak, mi lesz akkor, ha Moszkvába eljutok!

— Hát te Moszkvának is neki akarsz menni?

— Tudja isten. Az én utam szűk, akaratom gyenge. Emberéim mindig okoskodnak.

— Nem volna jobb, ha oothagynád őket, amíg nem késő és a cárnő kegyelméhez folyamodnál?

— Nem — felelte. — Számomra nem volna kegyelem. Folytatni fogom, ahogy elkezdtem. Lám, Griska Otrepjev is!...

— No, de tudod, mi lett a vége? Kidobták az ablakon, szétkaszabolták, megégették, hamvait ágyúba tömték és kilőtték.

— Hallod-e — szólt Pugacsov bizonyos, vad ihlettel. — Mondok egy mesét, amelyet gyermekkoromban hallottam egy öreg kalmük asszonytól. A sas egyszer megkérdezte a hollót: mondd holló madár, miért élsz te a fényes világon háromszáz évig, én pedig csak harmincháromig? — Azért étjuska — felelte a holló — mert te eleven vért iszol, én pedig hullával táplálkozom. Gondolta magában a sas: ezt megpróbálom én is. Jól van. A sas és a holló elrepültek. Egyszerre megláttak egy elhullott lovat, rászálltak és lakmározták. A holló csipkedte-csipkedte és nagyon jónak találta. A sas csipett egyet, megcsattogtatta szárnyát és mondta a hollónak:

— Nem, holló barátom, több iszom harminchárom évig eleven vért, minthogy döglött egyek háromszáz évig!

(Puskin elbeszélése nyomán)

Nagy lelkesedéssel folynak az MHK próbák

Nótaszótól hangos diákcsapat vonult végig a város utcáin. Hatalmas vörös zászlókkal és nemzeti zászlóval az élen, Sztálin, Lenin és Rákosi elvtársak képe alatt meneteltek a pedagógiai fiúgimnaziták az egyetemi sportcsarnok felé, hogy az MHK próbáin résztvegyenek. Soraik között ott találtuk nevelő pedagógusaikat is, akik átérezve a sport és testnevelés nagy jelentőségét, elkísérték első próbatételükre neveltjeiket.

Maga a vizsgáztatás is lelkes, emelkedett hangulatban zajlott le. A jövő ifjú pedagógusai 60 darab arany, 29 ezüst és 3 bronzjelvényt szereztek.

Pécsbányatelepen 206 sportoló próbázott. A gyárvárosi próbáztatások során 64 arany, 69 ezüst és 15 bronz jelvény talált gazdát. Hétfőn a Fiume-utcai és az Istenkuti iskola növendékei közül 49 fiú és 31 leány próbázott, legtöbbjük aranyjelvényt szerzett.

A következő napok MHK műsora: Szeptember 28-án a Dinamó pályán Meszesi SZIT, Ujhegyi SZIT, gyárvárosi iskola és a Dinamó részére. Október 3-án az egyetemi tornacsarnokban Zsolnay, Magasépítés és az Erdőgazdasági NV dolgozói részére. Október 5-én Mecsekszabolcson a mecsekszabolcsi SZIT és a mecsekszabolcsi iskola részére. A pécsi iskolák közül szeptember 28-án az egyetemi tornacsarnokban a Mátyás-, Makár- és Szabadság-utcai iskolák, október 1-én a belvárosi általános, felsőépítő és felsőipari iskolák, végül október 3-án a Tüzér-utcai sporttelepen a Janus Pannonius gimnázium és általános iskola növendékei próbáznak.

Papírformaszerinti eredmények az alszövetségben

Vasárnapi forduló eredményeit mindenhol valós körülmények között érték el a csapatok és az eredmények csaknem mindenhol a papírformát igazolták. Rendzavarást csak Németbólyból jelentettek. Részletes eredmények:

I. OSZTÁLY.

Komló II.—Dinamó II. 1:1 (1:1). Komló, vezette Mecseki. A hazai csapat többet támadott, győzelmet érdemelt volna. Komló II. egy tizenegyest kihagyott. Góllövők: Kiss, illetve Szirtes. Jók: Barna, Hankó, Kiss, illetve Bergmann, Gróf és Csirke.

Bonyhád—Mecsekszabolcs 1:1 (1:0). Bonyhád, vezette Marton. Az ifikkel megerősített szabolcsiak jól játszottak. Igazságos eredmény.

Vasas—Tolna 3:2 (2:2). Vasas, vezette Megyer. Nagy harc után igazságos eredmény született. A hazai csapat több helyzetet dolgozott ki.

Pécsi Lokomotív II.— Siklós 5:1 (3:0). Pécs, vezette Ránics. Végig fölényben játszott a vasutas csapat, győzelme ebben az arányban is megérdemelt. Góllövők: Eisenberg 3, Fónay és Hamar, illetve Bándos (11-esből).

PBTC II.—Németbóly 2:1 (1:0). Németbóly, vezette Nemeskéri. Kiegyensúlyozott, jóiramú mérkőzés, kis szerencsével a hazai csapat is győzhetett volna. Góllövők: Kovács II., Visnyei, illetve Neményi.

Mázа—Zsolnay SE 4:1 (2:0). Mázа, vezette Jelenszky. Inkább küzdelem volt a pályán, mint szép játék. A hazai csapat megérdemelten győzött az erőtlen pécsiek ellen. Góllövők: Csiki 2, Lóri, Feil, illetve Ámon. Jók: Földvári, Rodó, illetve Pozsgai és Ámon.

Mohács—Paks mérkőzés elmaradt, mert a paksiak egy órával a kezdés előtt lemondták a mérkőzést.

II. OSZTÁLY.

Erzsébet-telep—Magasépítés 5:3 (2:1). Pécs, vezette Sutyor. A lelkes erzsébettelepiek nagyobb tapasztalatra volt a döntő. **Mecsekszabolcs II.—Tarcsapuszta 8:0 (4:0).** Mecsekszabolcs, vezette Kovács B. A hazai csapat végig nagy fölényben játszott, tetszés szerint érte el góljait. **Villány—Beremend 2:1 (2:1).** Villány, vezette Bizse. Szünet után a vendégcsapat játszott jobban, de csatársorának nem ment a góllövés. Góllövők: Czigler, Kovács, illetve Somogyvári (11-esből). **Hosszúhetény—Pécsvárad 1:0 (0:0).** Pécsvárad, vezette Pápa. A vendégcsapat végig jobban és sokkal lelkesebben játszott, győzelme megérdemelt. Góllövő Szilárd. **Dinamó III.—Hird 7:1 (3:1).** Pécsújhegy, vezette Megyer. Az újhegyi csapat végig kezében tartotta a mérkőzés irányítását. **Sopiana—Postás II. 3:0 (3:0).** Pécs, vezette Szemen. A jó formában levő gyári csapatot nem állította különös erőfeszítések elé a Postás II. **Mágocs—Szentlőrinc 2:2 (1:0).** Mágocs, vezette Szarka. Megérdemelten szerzett egy pontot a vendégcsapat. **DVSE II.—D. Postás 2:1 (0:1).** Dombóvár, vezette Szebenyi. A helyi rangadón erős iramú mérkőzésen igazságos eredmény született. A Postás lelkesen játszott. **Mohács II.—Vasas II. 2:1 (0:0).** Mohács, vezette Kiss. A technikásabb csapat győzött.

IFJUSÁGI:

DVSE—PBTC 2:1 (0:0). Dombóvár, vezette Somfai. Gyenge mérkőzés. **Siklós—Postás 3:1 (1:1).** Siklós, vezette Császár. **Pécsi KASE—Sopiana 8:0 (3:0).** Pécs, vezette Kovács B. **PMSE—Vasas 5:2 (3:1).** Pécsbányatelep, vezette Marosvölgyi. **Mecsekszabolcs—Hosszúhetény 7:2 (2:2).** Hosszúhetény, vezette Kulcsár. **Dinamó—Mohács 2:1 (1:1).** Mohács, vezette Szilágyi. **Pécsi Lokomotív—Erdőgazdaság 5:0 (4:0).** Pécs, vezette Nagy. **Barátságos: Mohács I.—Mohács II. 10:1 (4:0).** Mohács, vezette Dallos.

Tatabánya és a PBTC pontveszteség nélkül áll

A vasárnapi forduló után a TSC vezetőremek gólarányával a PBTC előtt, már csak ketten állanak pontveszteség nélkül. A Dinamó helyzete rosszabb lett, viszont a Lokomotív megszerezte az első pontokat. A negyedik forduló után ez a sorrend:

1. Tatabánya	4	4	—	— 20:3	8
2. PBTC	4	4	—	— 12:5	8
3. Perutz	5	5	1	— 11:3	7
4. Kaposvár	4	3	1	— 6:3	7
5. GyVSE	4	2	—	2 11:8	4
6-7. Pos. és	4	2	—	2 7:7	4
6-7. Kőbánya	4	2	—	2 7:7	4
8. SRAC	4	2	—	2 10:8	4
9. NVSE	4	2	—	2 6:11	4
10. SVSE	4	1	1	2 8:7	3
11. Székesfehérvár	4	1	1	2 10:9	3
12. D. Lend.	4	1	1	2 8:10	3
13. Dinamó	4	1	—	3 14:9	2
14. P. Lok.	4	1	—	3 4:17	2
15. Várpalota	4	—	1	3 5:11	1
16. M. Pamu	4	—	—	4 4:15	—

E heti osztályzataink

PBTC 26, Lokomotív 28, Dinamó 34.

PBTC: Sarbak 3 — Kisgál 2, Horváth 2, Solymár 2 — Lichtner 1, Rákóczi 2 — Kalocs 3, Kövér 3, Berki 2, Leipám II. 3, Karácsonyi 3. Összesen 26.

Lokomotív: Nagy II. 2 — Szegedi 2, Kövesi 2, Baranyi 3 — Meggyes 3, Kelenfi 2 — Zombori 2, Hirczi 2, Szöllősi 3, Tura 4, Vezér 3. Összesen 28.

Dinamó: Krausz 2 — Bencze I. 3, Réfi 3, Bencze III. 3 — Németh 3, Kresz 3 — Bárdosi 3, Bezerédi 4, Furó 4, Keszler 3, Bencze II. 3. Összesen 34.

A hét válogatottja: Nagy II. — Kisgál, Horváth, Solymár — Lichtner, Rákóczi — Zombori, Hirczi, Berki, Keszler, Karácsonyi.

Kitüntették a legjobb főiskolai sportolókat

Vasárnap délelőtt bensőséges ünnepség keretében osztotta ki Hegyi Gyula államtitkár 13 sportág legjobb főiskolai versenyzőinek a Sportérdemérem kitüntetéseket. A kitüntetettek között a következő pécsieket találjuk: Ezüst fokozatot kaptak: Berki Ervin, Kövér Géza és Mike János labdarugók, valamint Tass Olga tornásznő, elismerést Solymosi Egon atléta és végül bronzfokozatot Várkői Ferenc testnevelő tanár, aki a versenyzők előkészítésében vette ki részét.

NB III. eredmények

Dombóvári VSE—Nagymányoki Torpedó 4:1 (2:0). Nagymányok, vezette Páldi. Nagyiramú, változatos, igen jó mérkőzés. A hazai közönség mintaszerűen viselkedett. Góllövők: Bánhegyi 3, Horváth, illetve Weber.

Szászvár—Barcsi MTE 2:1 (0:1). Barcs, vezette Dobszai. A lelkes bányászcsapat szünet után megérdemelten fordította meg az eredményt. Góllövők: Böröcz I., Savanya, illetve Juhász.

* Kosárlabda. MÁVAG—Pécsi MEFESZ 61:36 (23:7) NB I. férfi budapesti. Szünet után már jobban játszottak a pécsiek. Salgótarjáni Vasas—Pécsi Postás 31:24 (19:15). A hazai csapat szerencsével győzött.

* **Tóth Gyula** Pécsi Lokomotív a Ploestiben megtartott magyar—román ifjúsági atlétikai viadalon az 1500 méteres síkfutásban 4:23.1-es jó idővel második helyen végzett.

* Söjtör József a szombathelyi kerületi atlétikai versenyen súlylökésben 14.21, diszkoszvetésben 42.10-es eredményével győzött. Női ifi távolugrásban Krisztián 454-et ugrott.

A dolgozó paraszt, az orvos, a cipész elmondják,

hogy mit kaptak a hároméves tervtől

A kastély egyike volt azoknak a vidéki kéjlakoknak, amelyeket igen nagy számban lehet Magyarországon találni. Kívülről hatalmas oszlopok, belül tágas, teremnek beillő szobák. A szobákban kandalló, faragott bútorok, a falakon értékes képek, vagy agancsok, puskák, aszerint, hogy milyen célt szolgált a szoba, vagy pedig, hogy ebédlőnek, szalonnak, könyvtárszobának hívták-e. A kastély gróf Benyovszky Rezsőé volt.

A másik ház is a grófé volt. A házat több lakásra osztotta a számító ész, úgyhogy egy lakásra egy szoba és egy fél konyha essen. A szoba földes volt s az egészet úgyszólván a fekvőhelyek foglalták el. A berendezés nyomorúságos volt és minden, amit a szobában lehetett találni, együttvéve sem ért annyit, mint akármelyik porosodó kép a kastély folyosóján. A házban Kalocsa Károlyék laktak és gróf Benyovszky többi cselédei.

Ebben az időben Kalocsa Károlyné még álmodni is csak igen ritkán álmodott arról, hogy valamikor saját házuk lesz, két kis szobával és olyan konyhával, amelyet csak ő használ, ami teljesen az övé. És most megvalósult az álom.

Tizenhat új ház sorakozik még Görcsönyben Kalocsáéké mellé. Egyformák, kedvesek, mint a mesebeli házikók és a Kalocsáékét is csak az különbözteti meg a többitől, hogy a végéhez köből készült istálló van építve.

— Ilyennek álmodtam mindig — mondja Kalocsáné, amikor leülünk a kis szobában. De igazán sohasem reméltem, hogy valaha is lesz.

Kalocsáék újgazdák. Tíz holdat kaptak, s most már, hogy megvan a ház is, egész jól rendbejöttek.

— Tudjuk, minek köszönhetjük — mondja búcsúzóban Kalocsáné — és azt is tudom, hogyha arra kerül a sor, meg is kell mutatnunk, hogy hálásak vagyunk a házért, a földért, az emberi életért.

Azonban nemcsak az OHESZ házak épültek fel mostanában Görcsönyben. Számos házat lehet találni a községben. Komlósi János kilencholdas régi gazda háza is most közeledik befejezéshez. A házon három nagy dupla ablak csillog a délutáni napfényben.

— Ez csak a mi életünket teszi szebbé, jobbá — mutat a befejezéshez közeledő házra. — De kaptunk mi a hároméves tervben sok olyat, amiért minden gazda hálás. Ott van például a községi hídmérleg is, meg a kút a legelőn. Mindkettőt a hároméves tervben kaptuk.

Azután a tehenekről beszélgetünk. Komlósi János őszinte ember, nem panaszkodik, nem tagadja, hogy jó soruk van.

— Eleget tudunk tenni minden megerőltetés nélkül kötelezettségeinknek és ha a további építés érdekében azok még fokozódnak, becsületes emberhez méltóan azokat is vállalnánk.

S ha már elhatároztuk, hogy megnézünk egy pár új házat, amit szép számban lehet találni Görcsönyben, megnézzük még Szűcs Mihály új házát és az új körorvosi lakást is.

Szűcs Mihály középparaszt, nem régen — a tavasszal épített szép új házat. Elmondja, hogy ő tudja, milyen volt a múltban egy középparaszt sorsa.

— Nem állott másból, mint a végrehajtótól való rettegésből.

— Szívesen vállalunk minden áldozatot — mondja — azért a rendszerért, mely így támogat bennünket.

Elől három hatalmas ablak, nagy „sátortető", — ahogy Görcsönyben mondják, — kényelmes várószoba, tökéletesen felszerelt rendelő.

Dr. Bossányi Dezső körorvos lakik az új orvosi lakásban.

— Öt évig dolgoztam Döbröközön — mondja. — A rendelőn kívül egy szobám volt. Baksán egy öreg dülledező házban laktunk, ahol reggelre a takaró mindig tele volt polyvával. (A legeltetési társulaté volt a padlás.) A hároméves tervnek köszönhetjük ezt a gyönyörű lakást.

— Az ötéves terv?

— Patika kell még. Fel is van véve a község tervébe. Csupán azt kérjük, hogy már az első évben megkapjuk. Bízunk benne, hogy ezt is megoldja nekünk a kormány.

Hogy mindezért áldozatokat is kell hozni?

— Ez természetes. E nélkül nem is képzelhetjük el. És vállaljuk is mindnyájan, hisz a mi érdekünk. Mindnyájunké.

Ujgazda, régi gazda, középparaszt, orvos, Mind elmondja mit kapott a hároméves tervtől, hogy vált szebbé, jobbá élete a Terv nyomán. S ha tovább kérdezősködünk, megtudjuk, hogy az iskolát is rendbehozták, meg az óvodát is. Özvegy Berta Józsefné elmondja, hogy mióta az egészségházban fürdő is van, minden szombaton ott van. Keszthelyi István cipész pedig boldogan ujságolja, hogy a fiát felvették az egyetemre: erdőmérnök lesz belőle. S hogy eddig se került megerőltetésébe a taníttatás, mert kollégiumban volt elhelyezve a Pista.

— Mindnyájan kaptunk valamit — mondják. Valamit? Sokat!

S ha megkérdezzük tőlük: kitől? Megmondják azt is:

— A népi demokráciától, a hároméves tervtől.

Bogdán János nem áll meg a 164 százaléknál

Hogyan kezdődött? Nem sok szóval mondja el Bogdán János, a vasasi Petőfi-akna csapatvezetője. De a szavaiban jóleső büszkeség és öröm cseng.

— Egyik nap idejött hozzám a párttitkár és beszélgetés közben elmondta, hogy a Lantos Jancsi versenyre akar kihívni. Először nem szóltam rá semmit. Aztán hirtelen valami öröm és láz kapott el. Nosza, gyerünk, lássuk — mondtam a párttitkárnak.

— Hát azt majd a Lantossal beszéljétek meg — felelte mosolyogva.

Egyszóval versenyre keltek Lantos János és Bogdán János csapata. Reggel frissebben jött munkára Bogdán János. A léptei is mintha jobban vitték volna az akna felé, mint máskor.

A leszállásnál igyekezett.

Sokszor neki is szalasztották a megjegyzést: „Siess Bogdán, lehagy a Lantos Jancsi..." Napközben kihasznált minden percet, fényes izzadtságcseppek gurultak rajta végig, máskor morgolódott rá, most kicsit úgy érezte, mint a jó munka jelét.

Otthon jobban esett az ebéd, fényesebbnek látszott az ablak, békésebbnek a gyereksereg az utcán. Valami jó, meleg, büszke öröm fénylett benne.

Esténként olvasott. A Szabad Nép nagy lapjai kiterültek a konyhai tiszta asztalán. Most nem voltak idegenek, holtak a betűk. Úgy érezte, köze van hozzá. Elolvasta egy szálig. Be kell vallani, különösen azokat a cikkeket szerette, amik a versenyről szóltak. Aztán olvasta Rákosi elvtárs beszédét. Amikor odaért, hogy „...az egyéni verseny az alap", kigyulladt benne a büszkeség. Szerette volna hangosan mondani, „Rákosi elvtárs, én megtettem a magamét, megteszem ezután is." Továbbolvasta...

Másnap mégjobban ment a munka. A csillések sokszor felszóltak hozzá:

— Bogdán munkatárs, hiba lesz, Lantoséknál több a méter!

Aztán így munkával, apró-cseprő izgalmakkal ment ki a hónap.

Műszakonként 47 forintot

keresett. Otthon a felesége is megérezte a változást, fellélegzett a kis otthon. Nagy tervbe kezdtek:

— Gyűjteni kéne egy malacra — mondta egyik este az asszony.

— No csak láss neki, elbírjuk — tette hozzá büszkén. Meg is veszik ebben a hónapban még. Télen majd füstölt kolbász, hurka, disznósajt kerül Bogdán János zsebébe a műszakokra.

A Petőfi-akna nézte, figyelte a versenyt. A hónap végén valamennyien várták a kiértékelést. És a fekete tábla előtt soknn megálltak a friss kifráskor. Beszéltek is róla.

Bogdán János 164 százalékra, Lantos János 172 százalékra teljesítette az előirányzatát.

Ha beszél róla Bogdán János, elismerés van szavában Lantos János felé. De azért:

— Ebben a hónapban én akarok lenni az első — törli meg a homlokát.

Valószínű sikerül is

neki. Mert Bogdán János most már azt is tudja, hogy a verseny nemcsak azért jó és szép, mert egy kicsit benne van a virtus, nemcsak azért, mert többet keres, mert jobban telik mindenre, hanem azért is — és ma már úgy érzi, hogy ezért leginkább — mert új országot építünk, magunknak, és az ő munkája ebben a nagy építésben ott sorakozik a többi tégla mellett, és válasz ugyanúgy Rajknak és bandájának, válasz az imperialistáknak, mint a többi sok Bogdán János munkája ebben az országban akik eddig is élen jártak az áldozatvállalásban és a jövőben újabb tettekkel tesznek tanuságot áldozatkészségükről.

„A magam életén tudom legjobban lemérni *a munkásosztály felemelkedését"*

Tóth Jánosné utja az irodatakarítástól a személyzeti osztályfőnökségig

Az ajtón feltűnő szövegű tábla: „Kezét csókolom" köszöntést nem fogadunk! Kicsit várnom kell, amíg az ajtó mögé juthatok. Feltett szándékom megtudni a tábla eredetét. Időnként egy friss, határozott női hangot hallok az ajtók mögül. A csengő hang tulajdonosa Tóth Jánosné elvtársnő a baranyai Mezőgazdasági Igazgatóság személyzeti osztályvezetője. A látogató pedig, aki miatt várnom kellett komlói bányászasszony. Azért jött, hogy valami ügyben panaszt tegyen, tanácsot kérjen Tóth Jánosnétől. Mert Tóthné és a komlói bányászasszonyok között a kapcsolat ugyanolyan eleven, mint akkor, amikor Tóthné napszámos volt a MÁSZ bányaüzemnél.

Amikor bejutok az irodába megkérdem Tóthnét, ki tette ki a táblát az ajtóra és miért tartotta szükségesnek?

— Természetesen én tettem oda, én irattam ki ezt a szöveget két héttel ezelőtt. Ezzel is kifejezésre akartam juttatni, hogy alkotmányunk kimondotta a nők egyenjogúságát. Ne akarja velünk senki se elhitetni, hogy ezzel a köszöntéssel külön díszes polcra emel bennünket nőket. Amikor napszámos asszony voltam, nem köszöntek így nekem, de nem is vágytam rá. Akkor mindenképpen alsóbbrendű voltam úgyis mint nő, úgyis, mint munkás. Most pedig, hogy egyenjogúságunk nyilvánvaló, ne juttassanak engem semmiféle „előnyhöz" azzal, hogy mint nőt külön „tisztelnek".

Ez hát a tábla magyarázata, ami együttal Tóth Jánosné elvtárs harci felhívása is lehetne dolgozó nőtársaihoz. Helyénvaló ha akadnak követői.

A telefon megcsörren és a beszélgetés néhány pillanatra megszakad. Tóthné határozottan beszél valakivel, majd így fejezi be:

— Védje csak ő az osztályt, de Te csak védd a magadét, elvtárs, ez a mi kötelességünk!

Tóthnét egész élete arra tanította, hogy hűséges legyen osztályához, a munkásosztályhoz és a Párthoz. Szinte 10 éves kora óta dolgozott. Látta, hogy a munkásosztályt nem védi senki, ha maga nem védi meg önmagát. Ebben a védekezésben Tóthné is segített mindig. 1937-ben, amikor a bányabárók legmélyebbre nyomták a bányászokat, Tóthné a bányavezetők irodáiban takarított. Egy napon kezébe került egy irat, amelyből az látta, hogy a bánya többtermelésért tekintélyes jutalom ütötte a főtisztviselők markát. Ezt az iratot Tóthné elmutatta a bányászszakszervezethez. A bányászok nyílt gyűlésen fogcsikorgatva tárgyalták a dolgot. Ők nemcsakhogy jutalmat nem kaptak, de inkább még a bérüket szorították le. Nagy ribillió lett a dologból. Kiderült végül is, hogy a „bajkeverő" Tóthné volt. Egyszerűbe elbocsátották a munkából, nemcsak őt, hanem hat testvérét és édesanyját is.

Tóthnénak nagyon sok élménye van abból az időből. Látta amikor elvitték Komlóról a csendőrök a 13 bányászt, akik közül egy sem tért vissza soha többé.

Látta az összeomlást amikor a bányaurak igyekeztek tönkretenni a bányát, mielőtt megszökiek. Átélte gyermekével együtt az inflációs idők minden szenvedését. Mindezért talán mindenkinél szívig hatóbban érzi a munkásosztály felemelkedését.

— A magam életén tudom legjobban felmérni ennek a négy évnek emelkedő vonalát, a munkásosztály felemelkedését. Napszámos voltam, ma vezető tisztviselő. De tudom, nem én emelkedtem ki osztályomból, velem együtt emelkedett a munkásosztály is.

— A hároméves terv?

— Azonkívül, amit elmondtam, elég egy pillantást vetnem Komlóra, ahol felnőttem. Láttam a rozzant faházakat, amikben mi is laktunk, barakkokat a patak partján. Ma vadonatúj emeletes házak emelkednek a dombtetőn. Nekünk emelte őket a népi demokrácia. De látom a mohácsi vasmű építkezését, ahol márholnapra szöknek elő a földből a többemeletes munkáslakóházak. Ennek folytatása az ötéves terv. Azt gondolom, hogy mindez a békének épül. A békének, amely legtöbbet jelent nekünk asszonyoknak, kezdve a biztos kenyértől a munkanélküliség megszüntetésétől a nyugodt, gond- és félelemmentes álomig és kényelmes otthonig.

Az asszonyok nem felejtenek könnyen, hiszen minden gond és borzalom, ami dolgozó népünkre szakadt, legjobban őket sujtotta. Tőlük kívánta a legtöbb áldozatot.

— Azt hiszem Rajk és összeesküvő bandájs, akik mindezt újra ránk akarták zúdítani, még borzalmasabb formában, legtöbb átkot az asszonyok szájából hívták ki. Újra gyilkolást, újra éhséget, üres üzleteket, kopasz piacot. Ujra ezt akarták. Mindent inkább, mint ezeket. Inkább odaállunk mi, asszonyok valamennyien és két kezünkkel, a testünkkel védelmezzük meg a békét és azokat az eredményeket, amik a felszabadulás óta születtek. Nem hiszem, hogy volna asszony, aki ne értene velem egyet, hogy a békénket, a nyugodt életünket minden eszközzel és minden áldozattal megvédjük.

Tóth Jánosné mindezt annyi hittel, annyi elszántsággal mondja, hogy úgy érezzük, millió asszony szólalt meg az ő hangjában, millió asszony adott választ a hűség és a küzdenitudás kérdéseire.

R. E.

Új demokratikus tankönyvek a dolgozó nép fiai kezében

A népi demokrácia szélesre tárta a munkásság és a dolgozó parasztság gyermekei előtt az iskolák kapuit. Az Országos Neveléstudományi Intézet irányításával több mint 400 szakember részben új tankönyveket írt, részben a régieket átdolgozta, így biztosítva, hogy az ifjúság jó tankönyvekhez jusson. Az általános iskola alsó tagozata és a középiskolák tanulói részére 50 különböző tárgyú tankönyvet már árusítanak.

TÁVOLI KIKÖTŐKBEN

A Finn-öböl sima viztükrének hátterében fekete felhők gomolygonak: füstölnek a gyárkémények. Kirajzolódnak az Izsák-templom arany kupolái. Négy hónapig a távoli tengereket jártam, hideg csillagok, idegen ég alatt. Üdvözlégy szülőföldem! Felnyitom az útinaplót, — a távoli városok, a tengerentúli országok valahol messze elmaradnak a szürke látóhatár mögött.

Francia Szomáliban. *Szöges drótkerítés hurkolja körül Dzibutiban a sóktermelő ipartelepet. Miért? „Hogy idegenek be ne léphessenek" — állítja a prefektus. A valóság más. A szöges drótkerítés mögött rabszolgák robotolnak. Mezitlábas, meztelen emberek tapossák a medencékben lepárolódó tengerisó éles kristályait. Lapátolják a végkimerülésig. Nem is emberek ezek, hanem kiszáradt múmiák. Vékony karjuk, pipaszár lábuk, öklömnyi fejük szinte ijesztő. Só rágja vörösre-mart testüket, vérük csorog. Beszélnlők tilos. Bambám merednek a földre naphosszat. „Vademberek" — suttogja a prefektus. Ha ő végezne ilyen munkát, vajjon különb lenne? Kőládákban laknak. Nyers halat esznek. Hullanak mint a legyek. Ott földelik el őket a munkatábor területén.*

Belgiumban. *Hajnali ébredéskor számtalan dereglye és ... vesz körül hajónkat. A bárkákon fehérnemű szárad, tyúkok karattyolnak, pici veteményeskertek zöldelnek. „Mi nem belgák, vízilakók vagyunk, saját földünk van" — tréfálkesernyésen egy hajléktalan. Ezer és ezer tengerész tölti így életét, alkalmi munkából tengődve. Ugyanakkor a parti üres házakon „lakás kiadó" felirat. De a lakás évente 20—24.000 frankba kerül. Tehát inkább a dereglye. A gyerekek is ott születnek, élnek, iskola, kultúra nélkül.*

Antwerpen hatalmas kikötőjében számtalan hajó, legtöbb amerikai lobogó alatt. Detroitból hoztak gépeket, bort, rágógumit, szárított burgonyát, mezet.

Aranyért. *Uj gőzmozdonyok a kikötőben. Kiderült, hogy kazánjaik hibásak, egy hónap alatt használhatatlanokká váltak. Valaki ezt írta rájuk: „Belgiumnak — emlékül Marshalltól".*

Ugyanakkor életerős belga fiatalok munka nélkül ődöngenek. Tüntető csoportok járják az utcákat, a táblákon felirat: „A Marshall-terv munkanélkülivé tett bennünket!", „Nem leszünk az amerikai imperialisták ágyútöltelékei", „Éljen a belga Kommunista Párt", „A békéért és a Szovjetunióval való barátságért!"

Gajdenko útinaplójából.

Végefelé jár a vetés a Szovjetunióban

A Szovjetunió legtöbb kerületében már befejezték az őszi búza, zab, árpa vetését. A betakarítás is mindenütt a végefelé jár. Az idei évet az aratási munkák fokozott gépesítése jellemezte, az aratógépek közel 5 millió hektárral nagyobb területet takarítottak be, mint mult évben.

A későn érő növények betakarítása is már majdnem befejeződött. Igen nagy területen aratógépekkel takarítják be a napraforgót is. Folyik a dohány, a mahorka, a hosszúszárú és fürtös len, cirok, mustármag betakarítása. A kukoricatermés ez évben rendkívül jó.

A nem feketeföldes vidéken, mint az Uralban, Észak-Kazahsztánban, Szibériában, Keleten és a Volga-mentén az őszi vetés legkedvezőbb ideje szeptember első fele. A későbbi vetés esetén a rozs és búza még a fele termést sem hozza meg, mint az idejekorán vetett mag, sőt a késői vetés nem egyszer télen ki is pusztul. A vetés üteme ez évben gyorsabb, mint tavaly. A csaklovi vidék kolhozai túlteljesitették az őszi rozs és kiváltképpen az őszi búza vetésre vonatkozó tervet. Végeztek az őszi vetéssel a kujbisevi, szaratovi, szverdlovi vidékeken is.

Az őszi munkálatoknál rendkivül gondosan kell a vetőmagot válogatni, mert a szemetes, gözöletlen, rosszminőségü szem nem hoz eredményt. A vetési munkák minőségét ezért szigorúan ellenőrizni kell. A tudományos kutatóintézetek tapasztalata és a kolhozok gyakorlata szerint a szuperfoszfát alkalmazása rendkivül hatásos, ha a barázdákba a szemekkel egyidejüleg hintik be. A csirákat növelik és fagyállóképességét fokozzák a kis műtrágya adagok is, ha maggal együtt kerülnek a barázdába.

Bár ez évben a Szovjetunió területén az őszi szántás sokkal gyorsabb ütemben folyik, mint a mult évben, mégis állandóan gyorsítják a tarlószántást, hogy mielőbb teljesen befejeződjék, mert így jelentékenyen elősegitik a tavasszal vetendő növények kellő fejlődését is.

Hírek

SZEPTEMBER 28. SZERDA

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Remény gyógyszertár, Irgalmasok-utca 22. T: 23-70. Kis Szent Teréz gyógyszertár, Aradi Vértanuk-útja 1/c. T: 18-34. Kossuth gyógyszertár, Kossuth Lajos-u. 50. T: 32-74. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Vencel, prot.: Vence. — **IDŐJÁRÁS:** Gyenge szél, kevés felhő, helyenkint reggeli köd. Erős éjszakai lehülés, nappal enyhe meleg.

— **Dr. Schmidt Lajos**, a pécsi sebészeti klinika igazgatója csü ör ökön délután 6 órakor a sebészeti klinika tanermében tartja székfoglaló előadását.

— **Magyarnyelvű pedagógiai intézet Temesvárott.** A román közoktatásügyi minisztérium rendelete re Temesvárott pedagógiai in ézet állítanak fel. Az in éze előadási nyelve magyar lesz. Eddig 45 ha lga ó jelentkezett felvételre, akik közül 14 lányt és 21 fiút már fel is ve ek.

— **A Magyar—Szovjet Társaság** hétfő ől kezdve új he yiségben folytatja munkáját. A Széchenyi-téri orvosszakszervezet termeiből a volt Belvárosi Ka olikus Kör földszinti helyiségeinek egy részé foglalja el a Janus Pannonius-utca 11—13. szám ala i épületben.

— **Olcsóbb lett a villamosbérlet.** A város tanácsa az arcképes korlátlan villamosbérletek árát ok óber 1-től 50 forint ról 36 forint ra szállítot a le. A bérletek egy 5x5 cm-es fényképpel kiválthatók a Pécs Közlekedési Községi Vállalat forgalmi irodájában, Széchenyi-tér 16. szám alatt napon ta 7—18 óráig.

— **A Magyar—Szovjet Társaság** értesíti kultúr-, propaganda- és szervező-aktiváit, hogy 28-án, szerdán este 7 órakor központi előadóval aktíva ülést tart. Pontos megjelenést kérünk.

— **A Közüzemek telefonszámai.** Az államosított Villamos és Energiaszolgáltató NV Közüzemektől való szétválásával a Közüzemek telefonszámai megváltoztak. A hivatalos idő (7—15.30 óráig, szombaton 7—12 óráig) a Közüzemek a 31-47, 28-24, 16-85 szám alatt hívhatók. A hivatalos időn túl a vízmű a 11-88, gázgyár 16-85, PKKV forgalmi iroda 31-47 és PKKV garázs és kocsiszín a 28-24 szám alatt hívható telefonon. Az AVESZ száma 25-95-től 25-97-ig maradt.

— **Drávavölgyi Villamos Áramszolgáltató R. t.** tisztelettel közli Pécs város közönségével, hogy a most létesített MESZHART-tól kiinduló, Pécs városa Dé re elkerülő, Pellérd irányában elhaladó, 30 Kw-os távvezetékat csütörtökön, f. hó 28-án üzembe helyezi. Drávavölgyi Villamos Áramszolgáltató R. t. Szigetvár. (4632)

Kereskedők hírei

Kereskedői taggyűlést tart a Kereskedők Testülete Perczel-utcai székházában ma, szerdán este 6 órakor. A Testület elnöksége felkéri az összes tagjait, hogy ezen a fontos tárgyú ülésen teljes számban jelenjenek meg.

— Rádiót HORGAS-tól. Gyári készülékek 6—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerélek

Pk. 2438/1949.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Siklóson, végrehajtási szenvedő lakásán **1949 október 3-án, délután 4 órakor** teherautó 8000 Ft becsértékben bírói árverésen eladatik.

Juhász végrehajtó.

Jutalmat kaptak az ÁVESZ legkiválóbb dolgozói

Ünnepségre jöttek össze az Állami Villamosenergia Szolgáltató NV dolgozói a szépen feldíszített kultúrházukban, hogy köszöntsék azokat a kiváló munkát végző dolgozókat, akik a nyereségvisszatérítés összegéből jutalomban részesülnek.

Az ünnepséget Temesi Róbert elvtárs üzemi bizottsági titkár nyitotta meg, majd Bebesi Károly üzemi párttitkár arról beszélt, hogy ma nem ünnepelhetnénk és nem jutalmazhatnánk a legkiválóbb dolgozókat, ha Rajk és Titoék aljas bandájának terve sikerül. A gyalázatos terv végrehajtásának megakadályozását Pártunknak és forrón szeretett vezetőnknek, Rákosi Mátyás elvtársnak köszönhetjük. Ezt Rákosi elvtársnak és Pártunknak az eddiginél is fokozottabb munkával háláljuk meg.

Ezután Mezei Béla elvtárs munkásigazgató kiosztotta a jutalmakat. 200—240 forintot kaptak: Hammer Mátyás, Trischler György, Anti Ödön, Farkas József, Ősz János, ifj. Megyeri János, ifj. Wagner Ferenc, Kornfeld Ádám, Schaff Károly villanyszerelők, Páll János betanított munkás, Barna József és Darányi Béla pénzbeszedők, Rieger János asztalos, Nagy György kovács, Práger József festő, Vőneky Pálné, Katona László és Mayer Gedeon szellemi dolgozók. A megjutalmazottak nevében Vőneky Pálné tett ígéretet arra, hogy ezután még nagyobb szorgalommal és lelkesedéssel fognak dolgozni a szocializmus építésénél.

A lelkes ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Az őszi szántás-vetés sikerének

ELŐ-EGÍTŐI

az őszi szántás-vetési terv sikeres megvalósításának azok a dolgozó parasztok, akik igyekeznek az őszi munkákat minél előbb elvégezni. Elősegíti az őszi szántás-vetési terv megvalósítását NAGYNYÁRADON Kovács István, aki szántási munkáját már befejezte, NÉMETBÓLYON id. Pörzsölt Antal, aki 9 holdjából a mult hét végéig már 6 holdat felszántott és Pónya János ugyancsak németbólyi gazda, aki szintén elvégezte szántási munkálatait egész gazdasága területén már a mult hét végére. Előmozdítja az őszi mezőgazdasági terepek, az ötéves terv első mezőgazdasági részlettervének megvalósítását KÖKÉNYPUSZTÁN Csukor Mihály, KESZÜN pedig Vidákovics István.

Példát mutat az őszi munkákban VÖKÁNYBAN Zoltz János 19 holdas középparaszt, LAPÁNCSÁN pedig Kovács Imre, míg ILLOCSKÁN Katona István 18 holdas középparasztot lehet a dolgozó parasztság elé állítani példaként. Rajtuk kívül igen sokan vannak még minden községben, akik becsületesen végzik munkájukat elősegítve az ötéves terv sikerét.

HÁTRÁLTATÓI

azok a kulákok, akik mindent elkövetnek, hogy ha már a begyűjtés sikerét nem tehették megakadályozni, most az őszi munkálatokat késleltessék. Romboló munkájukban egyik legfontosabb érvük az, hogy „nem lehet porba vetni" tehát várjunk még a vetéssel, várjunk a szánással is. Ezenkívül természetesen nem csak másokat igyekeznek lebeszélni az őszi munkák elvégzéséről, hanem maguk is elszabotálják a szántás-vetést.

Szabotálja az őszi munkákat és ezáltal hátráltatja a terv sikeres megvalósítását SZÜRÖN dr. Rázsó Jánosné 96 holdas kulák, aki még egyáltalán nem fogott hozzá a munkához. Hozzá hasonlóan szabotál MAJSON Baberci Ádám 40 holdas kulák is.

Vannak azonban dolgozó parasztok is, akik felülnek a kulákok agitációjának és így akarva nem akarva hátráltatóivá válnak a terv sikeres végrehajtásának, mint NAGYNYÁRADON Csiba István, NÉMETMÁROKON Lengyel István, LAPÁNCSÁN Vörös József, ILLOCSKÁN Geréb József, akik földjükön részben még a tarlóhántást sem végezték el, részben pedig egyáltalán nem, vagy elenyésző mértékben végezték el az őszi munkák időszerű részét.

Két fiatal lakatos készül a szakérettségire

Néha tizenkettőig, éjfélig is ott ültek a pécsbányatelepi szakszervezet irodájában, összedugva fejüket egy-egy kérdésen. Így ment hónapokon keresztül. Most tíz napja vizsgáztak, letették a felvételi vizsgát a szakérettségihez. Szakérettségi? Igen, tizenhét hónapig újra megfeszített tanulás jön, de egy év multva leteszik az érettségit és azután elindulhatnak a műegyetemek, főiskolák felé.

Szabó Jóska MESZHART lakatos például a műegyetemre megy. Gépészmérnök akar lenni.

— Ha rajtam áll, nem lesz hiba benne. Én a magam részéről megteszek mindent. — Meg bizony. Hisz eddig is fárasztó műszak után, este a könyvek mellé ült és tanult, fáradságot, erőt, időt nem kímélve.

— Tudom segítséget kapok, hiszen a mi kormányunk, a dolgozók kormánya megteremti a lehetőséget nekünk, hogy tanulhassunk, hogy behozzuk azt, amiről lemaradtunk.

A lehetőséget igen megteremti. De a lehetőség nem elég. Élni kell vele. Vállalni kell a feladatot. Jóska vállalta, mert elért a tudatáig az, amit Sztálin elvtárs mondott; „A munkásosztály nem lehet országának igazi ura, ha nem érti meg, hogy a műveletlenség állapotából ki kell lendülnie, ha nem képes arra, hogy megteremtse a saját maga értelmiségét és nem fog ahhoz érteni, hogy a gazdasági életet tudományos alapon irányítsa." Ez így áll. És Jóska gondol az öt éves tervre, gondol Gerő elvtárs beszédére.

— Abból mindenki megértheti, hogy a ránk váró feladat: az új fiatalságnak tanulni, tanulni és tanulni kell.

Jóska inkább csak a műszakiakra gondol, mert ő azután vonzódik. Gyöngyösi Vilmos azonban tanító akar lenni. Most lakatos a MESZHART-nál. Azelőtt nem kérdezték és nem tételezték fel róla, hogy ehhez is volna kedve, tehetsége. Lakatostanító? Ugyan kérem, húsztól volna el finnyásan a szájukat.

Mi jóleső melegséggel hallgatjuk, ahogy a nagy darab, nyílt arcú Gyöngyösi Vilmos a gyerekekről beszél, róluk, akiket nagyon szeret. Tovább beszélgetünk, előkerül a katonaságnál eltöltött idő. A határvadászoknál volt.

— Én tudom, hogy kik voltak Pálffyék. Láttam mit csináltak a határon, hogyan nyitottak utat Pfeifferneknek és társainak. Gyűlölöm és utálom őket. Soha-soha nem lehetnek tanító, ha az ő aljas tervük sikerül.

De nem sikerült nekik Gyöngyösi elvtárs. Igaz? Mert van Pártunk, amelyet Rákosi elvtárs vezet, mert vannak ti Gyöngyösi Jánosok. Szabó Jóskák és mások, Kommunisták.

Szakszervezet

A zenészszakszervezet felhívja azon tagjait, akiknek kék tagsági igazolványuk van, továbbá azokat, akiknek gyakorlatos tagsági könyvük még nincsen, hogy ez a titkárságnál haladék nélkül jelentsék be. — A Hangszerkereskedelmi NV felszólítására a titkárságnál jelentkezzenek azok, akiknek hangszerre, vagy hangszerkellékre van szükségük. Részletes tájékoztatást a Titkárság ad.

Pártélet

FELHÍVJUK

üzemi és területi pártszervezeteinket hogy ma, 28-án minden pártszervezetben taggyűlés lesz. Kérjük a tagok pontos és feltétlen megjelenését.

A BELVÁROS, BUDAI I, BUDAI II, SZIGETI, SIKLÓSI, GYÁRVÁROSI ÉS ISTENKUTI PÁRTSZERVEZETEKBEN ma este 6 órai kezdettel nem pártnapokat, hanem taggyűléseket tartanak. A tárgy fontosságára való tekintettel, kérik a fenti szervezetek tagságát, hogy pontosan jelenjenek meg. Belépni csak tagsági könyvvel lehet.

MINDENKI HIRDET

Közöljük az összes területi csoportjainkkal, hogy a szerdai nőnevelő szemináriumot 28-án 7 órakor egybevonva az összes területeket, a központba Mária u. 24 szám alatt tartjuk. — Kérjük az összes területi csoportjaink nőnevelőinek megjelenését.

ÜZEMI HÍRADÓ

A ZSOLNAY-gyár munkaversenyének állása a 35-ik bérhéten. 1. Kiel Ferencné sajtoló 180 százalék, 2. Reinold Antal és Nyári Gergely korongosok 132 százalék, 3. Nagypál Mária öntőde 122 százalék.

HORVÁTH István, az ÁVESZ gépkocsivezetője munkaversenyre hívta ki Gadár István gépkocsivezetőt. Ugyanezek az ÁVESZ-nál Vőneky Pálné számlázó versenyben áll Török Mária számlázóval.

A MESZHART szénbányák munkaversenyének állása szeptember 26-án. 1. Mecsekszabolcs 104.4 százalék, 2. Pécsbányatelep 100.8 százalék, 3. Vasas 100 százalék. Havi átlag 102.2 százalék.

SZENT ISTVÁN-aknán üzemi studiót állítottak fel. A studió a telepekre, Vasasra, Pécsbányára, Mecsekszabolcsra sugározza a híreket, ismerteti a csapatok, az egyéni versenyzők eredményeit, az üzem életének eseményeit. Az új studiót mindenütt nagy örömmel hallgatják.

Az olvasó hangja

„BEPILLANTOTTUNK A DONYEC-MEDENCE ÉLETÉBE"

A Pedagógiai Leánygimnázium növendékei látogatást tettek a pécsújhegyi Szovjet bányászkiállításon és erről hosszabb levélben számoltak be, amelyből az alábbi részleteket közöljük:

Búgnak a tárnák, ömlik a szén, izzik, feszül a munka. Minden él, minden mozog, lüktet. — Mintha mi is ott lennénk a képek nyomán, ott, ahol az ember „igaz ember" és a munka becsület és dicsőség dolga. A Szovjetunió földjének gazdag ölén a Donyec-medencében a tárnák fölött, a föld mélyén, a kedves, tiszta családi házak között minden olyan nyugodt, olyan kiegyensúlyozott és mégis minden lázasan lüktet, ütemesen dobog, alkot.

A hős szovjet dolgozók keze nyomán — amint a képeken láttuk — újjáépült a háború alatt felrúgott, elpusztított Donyec-medence az ötéves terv alatt. S ez nem kis feladat volt. Ehhez öntudatos emberek, hősök kellettek, akik munkaversenyekkel, normák emelésével, minden idegszáluk megfeszítésével tudtak dolgozni, az akadályokkal megküzdeni. Így láttuk mi, a Pedagógiai Leánygimnázium növendékei, hogy a dolgozó hős szovjet munkásság valóban méltó nagy vezetőihez: Leninhez, Sztálinhoz.

A FIUME-UTCAI ISKOLA TANULÓINAK KÉRÉSE

Kedves Szerkesztő Pajtás! Nyolcszázötven tanuló és ezek szülei nevében bizalommal kérjük az „Olvasó hangja" útján a város vezetőségét, hogy alábbi kérelmünknek szíveskedjen eleget tenni. A Fiume-utcában egy autó elrobogása olyan port ver fel, hogy ez iskolánk szellőztetését lehetetlenné teszi és a külső udvaron való tartózkodást is. Ezért kérjük a város vezetőségét, hogy a Fiume-utca portalanítása ügyében intézkedni szíveskedjék.

Iskolánk a város egyik legnépesebb iskolája és pajtásainkkal együtt szívjuk a nagy port, de reméljük, nem sokáig.

Üttörő köszöntéssel pajtásaink nevében: Előre!

Méhes Károly VIII. oszt.
Terczа Károly VII. oszt.
Lajos VI. oszt.
István V. oszt.

†

Özv. Márton Edéné sz. Gálla Gabriella és gyermekei, Sándor, Margit, Géza és Zoltán bánatos szívvel jelentik, hogy a legjobb férj, szerető jó édesapa, nagyapa, após és rokon

Márton Ede

ny. állami szénbányászati főintéző

életének 72., házasságának 40. évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének fölvétele után visszaadta jóságos lelkét Teremtőjének.

Szeretett halottunkat szerdán, szeptember 28-án, délután fél 4 órakor kísérjük utolsó útjára a róm. kat. egyház szertartása szerint a pécsi központi temetőben.

Áldott lelke üdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot 28-án reggel 8 órakor mutatjuk be az Egek Urának a pécsi belvárosi templomban.

Isten nevében nyugodj békében!

Pécs, 1949 szeptember 26-án.

GYÜMÖLCSFAKAT kiváló minőségben szállítunk, árjegyzéket küldünk. Utazókat felveszünk. Dunántúli Faiskola Szombathely. (4617)

ÖRÖKLAKÁSOK: Belvárosban hall, kettőszobás. Háromszobás, Szabadság-út 56. Kizárólagosan eladja. Decleva-iroda, Ferenciek-utca 14. (4638)

TANGÓHARMONIKA, alig használt, hófehér Hohner Verdi II., 80 basszusos eladó. Cím: Szt. Imre-utca 5. (4634)

KONYHASZEKRÉNY eladó. Cím: Doktor Sándor-u. 29. földszint. (4633)

PIANINÓ Stingl gyártmányú, 3 pedálos, kitűnő, 2.800 Ft-ért eladó. Telefon: 20-89. (4658)

GARZONLAKÁSOMAT elcserélném pesttivel. Ajánlatokat „Belvárosi 14.613" jelígére a kiadóba kérek.

SZOBA-konyhás-cselédes lakás bútorral azonnal átadó. Ferenciek-utca 44. (4637)

KERESÜNK 2 havi időtartamra 5—6 mázsa teherbírású, 4 kerekű, rudas kézikocsit. Ajánlatokat: Telefon: 24-10-re kérünk. (14.615)

KÖVÉRSERTÉS továbbtartással eladó. Nyíl-utca 15. szám. (4628)

ÁGOSTONTEMPLOM környékén 2 szobás előemeleti lakásomat hasonló belvárosival elcserélném. Megtekinthető este 7—8-ig. Cím 4631 sz. alatt a kiadóban.

NYAKKENDŐK tisztítása és javítása, új nyakkendők készítése, Kossuth-út 8. (4650)

EMELETES ház a Kassa-utcánál, új, adómentes 1x3 és 2x1 szobás, komfortos lakással 36.000 forintért. Kertes ház a Xavér-templomnál 1x2 szobás, komfortos és 2x1 szobás lakással 30.000 forintért. Közműves szőlőtelek az Alsó Makár-úton olcsón. Szőlő 600 n- öl közel a városhoz új házzal 25.000 forintért. Megbízott Benczе közvetítő. Pécs, Városház-u. 2. (14.612)

CSALÁDI HÁZ. 2x2 szobás, modern, a Hullám-fürdőnél 52 ezer. — Másik hasonló 28 ezer. — Öröklakás a központ szívében, 2 szobás garzon. — 2 szobás, mellékhelyiségekkel. — 3 szobás és 3 szobás-hallos olcsón. — Új bérház, 5x2 szobás, hallos, potom ár. — Szántóföld, 3 hold, legprimább, a Kertváros elején, olcsón, részletre is. — Sarokház, fűszerüzlettel, 2x2 szobás lakással 28 ezer. — Emeletes ház a Kossuth Lajos-úton 39 ezer. — Családi villa, 1x3 szobás-hallos, kerttel. — Másik hasonló 600 n-öl kerttel 60 ezerért eladók. Bod közvetítőnél, Deák-utca 1. (14.600)

SZOLGÁLTATVÁNYT, gyűrteres vesszőket vásároljon államilag engedélyezett telepemről. Árjegyzék díjtalan. Ifj. Szedmák József Abasár 532. (14.500)

3 DRB KÁROSSZÉK, gömbölyű asztallal 300 Ft. Vályi asztalosnál. — Pécs, Színház-téri lépcső. (13.602)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 3. sz.

39-01 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros, faipari részelő vállalatának, György-utca 6. szám. (14.442)

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 3. — Telefon: 15-53, 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 18.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.061

Megjelent „Rajk és társai a népbíróság előtt" című

„Kék könyv",

amely tartalmazza az összeesküvő kémbanda tárgyalásának anyagát

a vádirattól az ítéletig

Leleplezi a nyugati imperialisták és Tito zsoldjában álló népellenes gonoszlevők aljas összeesküvését, amellyel a Magyar Népköztársaságot, a dolgozó nép államát, akarták elpusztítani.

Mindenki olvassa el!

Szikra kiadás. Kapható minden könyvesboltban, IBUSZ-pavilonokban, újságárusnál, MDP pártszervezeteknél és üzemi Szikra-lerakatoknál.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 228. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — CSÜTÖRTÖK, 1949 SZEPTEMBER 29

Pénteken délután 5 órakor

Rákosi Mátyás elvtárs beszél a nagybudapesti aktívaértekezleten

A beszédet este 7 órakor a rádió közvetíti

Felhívjuk pártszervezeteink figyelmét, hogy mindenhol szervezzék meg a csoportos rádióhallgatást

ÖTÉVES TERVKÖLCSÖN

A hároméves terv két év és öt hónap alatti befejezéséhez közeledünk. A háborúütötte sebek begyógyultak. Ujra állnak a hidak, a házak, az iskolák, a gyárak többet termelnek, mint valaha, a földeken most ér véget a dús termés betakarítása. A hős Szovjet Hadseregtől kapott szabadságot jól használtuk fel, az urak Magyarországának romjaiból rövid idő alatt boldog, szabad országot építettünk.

Pártunk vezetésével népünk új, a hároméves tervnél is nagyobb feladatra készül. Az ország az ötéves terv megindítására gyürkőzik. Az ötéves terv iparunkat majdnem megkétszerezi, az iparilag elmaradt vidékeken üzemek tucatjai nőnek ki a földből. De nemcsak az ipar fejlődik, 1954-ben már 24.000 traktor szántja a földeket. Istállók, magtárak épülnek, elmaradt mezőgazdaságunk korszerű fejlett ágává lesz népgazdaságunknak. Uj kórházak óvják, új iskolák százai nevelik a szocializmust építő embert. Életszínvonalunk ma már túlhaladta a háború előttit, az ötéves tervben a maihoz képest újabb harmincöt százalékot emelkedik. Messzire távozik a mult réme, a munkanélküliség, messzire, hogy sohase találkozzék vele többé hazánk földjén a dolgozó.

A hároméves tervet a kapitalistáknak a politikai és gazdasági hatalomból való kiszorítása révén tudtuk teljesíteni. Félkézzel ezt a harcot kellett vívni, a kalapácsot csak a másik kezünk fogta. Az ötéves terv kezdetekor már a hároméves terv időszakának politikai és gazdasági eredményeire építünk, ezért lehet a terv merészebb, ezért vállalhatjuk öt év alatt a szocializmus alapjainak lerakását hazánkban.

Az ötéves terv tehát nem egyszerűen folytatása a hároméves tervnek. Az újjáépítés tervét, az *újat építés terve* követi. A helyreállítás munkájának lendülete átcsap népgazdaságunk gyorsütemű fejlesztésévé, szerkezetének mezőgazdasági iparból, ipari mezőgazdaságivá való átalakításába. Az ötéves terv nemcsak mennyiségi, hanem *minőségi* változást is jelent népgazdaságunk fejlődésében.

Az ötéves terv többet ad, de többet is kíván. A 47 milliárdnyi beruházás teljesítéséhez új erőforrásokra van szükség. Ötéves tervünk ezekre az új erőforrásokra épít: a munka növekvő termelékenységére, a szocialista üzem önköltségcsökkentéséből fakadó nagyobb nyereségbefizetésre, a dolgozók megnövekedett öntudatán alapuló áldozatkészségre. Ezt az áldozatkészséget vette figyelembe a kormány, amikor meghirdette az ötéves tervkölcsönt. A tervkölcsön jegyzése a munkások, dolgozó parasztok, néphez hű értelmiségiek, kisemberek erejükhöz mért önkéntes anyagi áldozata hazánk iparának, mezőgazdaságának fejlesztéséért, a népjólétének emeléséért, függetlenségünk megszilárdításáért, a béke megvédéséért. Egyuttal saját boldogabb jövőjét, életszínvonalának emelését kovácsolja a dolgozó, amikor fizetéséből, megtakarított pénzéből tervkölcsönt jegyez. Nemcsak pénz formájában kapja vissza öt év alatt a jegyzett összeget, de hazánk felvirágoztatásához is hozzájárul. Ez ennek a kölcsönnek igazi kamata, ezért hazafias cselekedet az anyagi áldozat, amit a kölcsön jegyzője vállal.

A kölcsön a népi demokrácia erejének jele. Csak az a kormány fordulhat a nép széles tömegeihez, amely tudja, hogy a nép vele tart. Népünk tudja, hogy amit ad, jó helyre kerül, jól lesz felhasználva, tudja, hogy nem a kapitalista bankárokat hizlalja, pénzét nem külföldi tőkések vágják zsebre, nem a népek szabadsága ellen gyártanak belőle fegyvert.

Az első világháború után, a huszas évek közepén a pénz stabilizálása érdekében felvett népszövetségi kölcsön ahhoz a feltételhez volt kötve, hogy Smith Jeremiás, majd később Tyler, a kölcsönt nyujtó angol—amerikai tőkések két megbízottja a Magyar Nemzeti Bankban, mint „tanácsadók" az állam összes pénzügyeibe beleszólhassanak, semmi se történhessék hozzájárulásuk nélkül. Az ilyen kölcsönöket a fogyasztási és forgalmi adók növelése követte, ennek következtében a létfontosságú cikkek árának emeledése és így végső fokon árát a dolgozók fizették meg. Felhasználásukra jellemző példa Bethlenék „beruházása", a kevésszámú dőzsölő céljára épített lillafüredi Palota Szálló. A hozzátapadó panamákat még annak idején sem lehetett eltitkolni. Az erdélyi nyereménykölcsönt Horthyék állítólagos „erdélyi beruházásokra" bocsátották ki. Ebből a kölcsönből sem az ország javát szolgáló beruházások készültek, *fegyvert gyártottak belőle fasiszta háború céljaira.*

Napjaink hirhedt kölcsöne, a Marshall-kölcsön az Egyesült Államok monopólistáinak eszköze imperialista vetélytársaik leigázására. Az angol font e napokban történt leértékelése, mely nem véletlen, hogy a kenyér árának emelésével esett egybe, jól mutatja az ilyen kölcsönök „áldásait".

A Szovjetunió, a népi demokráciák kölcsönei és köztük a mi ötéves tervkölcsönünk is alapvetően különböznek a kapitalista kölcsönöktől. A mi tervkölcsönünket is a dolgozó nép nyujtotta a dolgozók államának és ezt arra használja fel, hogy erősebbé, gazdagabbá tegye az országot, még szilárdabbá a dolgozók hatalmát, függetlenségét a béke magyarországi arcvonalát.

A munkásosztály a teljesítmény növelésével, egyéni versennyel, a dolgozó parasztság az önkéntes beszolgáltatással felelt Rajknak és megbízóinak. Az ötéves tervkölcsön újabb csattanós válasz az imperialistáknak. „Kapitalizmust akartok, földesurak uralmát — *még gyorsabban építjük a szocializmust.* Nyomorba akartatok taszítani bennünket — *áldozunk az ötéves tervben megvalósuló magasabb életszínvonalért.* A Szovunió ellen akartátok fordítani országunkat — *erős bástyát építünk hazánkból, hogy helyt állhassunk a Szovjetunió vezette béketáborban".*

Válasz az amerikaiaknál kölcsönért könyörgő Titonak, akinek összeomlott nagy garral hirdetett „ötéves terve", amely csak egy szempontból tölti be „feladatát": a kapitalizmust és a nyomort restaurálja Jugoszláviában. Válasz e kölcsön az amerikai imperialistáknak: *Nem szorulunk rájuk, újra bebizonyítjuk, hogy nagyobb erő van abban az országban, amelyet a nép épit a maga számára, mint a Wall-Street minden pénzeszsákjában.*

Az ötéves tervkölcsön rémület és düh a hazai reakciónak, fogcsikorgatás az imperialistáknak. *Győzelem hát nekünk, új győzelem, melyet pártunk szervezett, a Magyar Dolgozók Pártja, élén népünk legjobb fiával, Rákosi Mátyás elvtárssal.*

A Magyar Népköztársaság kormányának felhívása az ötéves tervkölcsön jegyzésére

Magyarország dolgozó népéhez!

Hároméves tervünket, az ország helyreállításának és újjáépítésének tervét a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság, a néphez hű értelmiség és a kisemberek önfeláldozó munkája folytán ez évben, a kitűzött határidő előtt hét hónappal, két év és öt hónap alatt befejezzük. Ez a terv tette lehetővé, hogy hazánkban megkezdhessük a szocializmus építését: lerakjuk alapjait városban és falun.

A hároméves terv eredményei: a háborús károk és pusztítások helyreállítása, mezőgazdasági és ipari termelésünk gyorsütemű növekedése, dolgozó népünk életszínvonalának folyamatos emelkedése bizonyítják, hogy jól gazdálkodtunk azzal a szabadsággal, amelyet a Szovjetunió hősiesen harcoló hadserege vívott ki számunkra. Népgazdaságunk területéről a tőkés kizsákmányoló elemek mindinkább kiszorultak és megvalósult dolgozó népünk vágya: az új Népköztársaság alkotmánya. Államunk a dolgozó nép állama lett.

Az újjáépítés hároméves tervének megvalósítása után még hatalmasabb feladatokat tűzhettünk magunk elé: ötéves tervünk, a népgazdaság újjáalakításának, a szocializmus építésének terve, amelyet a Magyar Dolgozók Pártjának javaslatára a Függetlenségi Népfrontba tömörült szervezetek is magukévá tettek.

Az ötéves terv iparunk eddig példa nélkül álló fejlődését, mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolását, dolgozó népünk életszínvonalának további emelkedését, népünk kulturális felemelkedését, a város és falu közötti különbség felszámolásának megindítását jelenti. Ötéves tervünk végrehajtása során országunkat fejlett iparral rendelkező mezőgazdasági országból fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá kívánjuk fejleszteni. Mindez természetesen pénzügyi erőfeszítéseket is kíván tőlünk: a fenti célok elérésére több mint 47 milliárd forintot kell befektetnünk.

A magyar dolgozó nép felismerte, mit jelent számára az ötéves terv. Erre szavazott a május 15-i választásokon. Azóta is tömegesen érkeztek illetékes szervekhez, a kormány tagjaihoz olyan javaslatok, amelyekben a dolgozók bejelentették, hogy az ötéves terv megvalósításának további biztosítására, a termelékenység emelésére irányuló erőfeszítések mellett, erejükhöz képest, kölcsönnel is hozzá kívánnak járulni a terv sikeréhez.

A dolgozók tömeges állásfoglalása bizonyítja: a mi népünk tisztában van azzal, hogy a szocializmus építése az egész nép számára a békét, boldog jövendőt jelenti s ezért ennek érdekében további áldozatot is hajlandó hozni. A Magyar Népköztársaság kormánya ezt is számításba vette, amikor ötéves tervkölcsön kibocsátását határozta el.

Az ötéves tervkölcsön 500 millió forint összegben kerül 1949 szeptember 29-én kibocsátásra. A kölcsönt jegyzők szabadon választhatnak nyereménykötvény vagy ötszázalékkal kamatozó kötvény között. Mind a nyeremény-, mind a kamatozó kötvényekre befizetett pénzét mindenki öt év alatt teljes összegben visszakapja. E mellett a nyereménykötvényekre nyereményeket is kisorsolnak. Minden negyedik kötvény nyer, a főnyeremény félévenként százezer forint.

Az imperialisták, cinkosaik és kémeik: a leleplezett hazaárulók meg akarták semmisíteni népi demokráciánk eredményeit. Ujból a gyárosok, a bankárok, a földesurak rabságába akarták dönteni a magyar dolgozókat. A hazaárulók aljas mesterkedéseire legyen a válaszunk: fokozottabb áldozatkészség, még nagyobb szeretet és ragaszkodás népi demokráciánkhoz és vezetőihez. Legyen a kölcsönjegyzés népszavazás az ötéves terv, az ország szabadságának és függetlenségének, a békének megvédése mellett, népszavazás a szocialista építés munkája mellett.

Vegyünk példát e téren is attól a hősi szovjet néptől, amely hasonlíthatatlanul nehezebb körülmények között, nagyobb áldozatokat hozva építette fel a szocializmus országát. Mutassuk meg, hogy méltók vagyunk a nagy Szovjetunió barátságára.

Jegyezzen mindenki tervkölcsönt! Építsük ezzel is a boldog, erős, független Magyarországot!

Budapest, 1949. szeptember 29.

RÁKOSI MÁTYÁS sk.
DOBI ISTVÁN sk.

Igy kell jegyezni ötéves tervkölcsönt

A tervkölcsönjegyzést az Országos Takarékpénztár bonyolítja le. A Takarékpénztár jegyzésgyűjtőket bíz meg, akik felkeresik a kölcsönjegyzőket, úgyhogy a jegyzés mindenkinek saját lakásán is megtörténhet. A munkaviszonyban álló dolgozók munkahelyeiken jegyezhetnek kölcsönt, ezen kívül lehet közvetlenül is az Országos Takarékpénztárnál.

A kölcsönjegyző minden esetben igazolást kap, amelyen feltüntetik hogy milyen összegű kölcsönt jegyzett. A kötvényeket a jegyzett összeg befizetése után adják ki.

Azok a dolgozók, akik munkahelyükön *hetibért kapnak, 40 hét alatt, a havibéresek 10 hónap alatt* egyenlő részletekben fizethetik be a jegyzett kölcsönösszeget. A befizetés egyszerűbbé tétele végett a munkaadók kötelezik magukat arra, hogy az összeg egyenlő részleteit befizetik a dolgozók helyett, a munkabérből levonják.

A nyugdíjasok tízhavi részletben fizethetik a jegyzett összeget.

Mindenki más, tehát a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság, a kisiparosok, kiskereskedők, szabadfoglalkozásuak, a jegyzett összeg első felét tíz napon belül, másik felét 30 napon belül fizethetik, kívánatos azonban, hogy *lehetőleg egy összegben fizessék be.* A befizetés céljára a jegyzésgyűjtő csekkbefizetési lapot ad át a jegyzőnek, de lehet közvetlenül az Országos Takarékpénztár fiókjainál is fizetni.

Hogyan fizeti vissza az állam a kölcsönösszegeket?

Az ötéves tervkölcsön az ötéves terv megvalósítását szolgálja és a dolgozók részére már az általános életszínvonal emelkedésében, az árúk hatalmas bőségében és olcsóságában visszatérül.

Az állam azonban a tervkölcsönnél nemcsak ezeket a nagy közérdekű célokat szolgálja, hanem *a kölcsönjegyzők egyéni érdekeit is.* A kölcsön az egyéni takarékosság megszervezésének egy módja s mint ilyen a Szovjetunióban általános népszerűségnek örvend. A Szovjetunió lakossága az időnként kibocsátott tervkölcsönöket minden alkalommal túljegyzi. A kölcsön ebben a formájában lehetővé teszi, hogy *a dolgozók jólétük növelése érdekében összegyüjthessék pénzüket.* De a kölcsön ezen kívül még *számos más előnyt* is biztosít.

A nyereménykötvényeknél nagy a valószínűsége annak, hogy a kötvény tulajdonosa a kisorsolás alkalmával nyereményben is részesül. *Minden negyedik kötvényre jut egy-egy komoly összegű nyeremény.* A számos kisebb-nagyobb nyeremény között *félévenként kisorsolnak egy-egy százezerforintos főnyereményt* és több ötvenezer és huszonötezer forintos nyereményt is. Öt év alatt valamennyi kötvényt a nyereményekkel együtt kisorsolják *s az öt év alatt az is visszakapja a befizetett összeget, aki nyereményben nem részesült.*

A kamatozó kötvényre az esedékes *évi ötszázalékos kamatot félévenként fizetik ki,* s ezeknek a kötvényeknek a tőkeösszegét is félévenként sorsolás útján fizetik vissza.

Mindez, azt bizonyítja, hogy a tervkölcsön jegyzése nemcsak az ötéves terv békés, építő munkáját, hanem a dolgozók egyéni érdekeit is messzemenően biztosítja.

A szovjet és csehszlovák sajtó részletesen ismerteti a jugoszláv kormányhoz intézett magyar jegyzéket

Moszkvai jelentés szerint az egész szovjet sajtó részletesen ismerteti a Rajk-üggyel kapcsolatban a magyar kormány részéről a jugoszláv kormányhoz intézett jegyzéket.

A TASZSZ iroda orosznyelvű adásában

teljes egészében közli a magyar kormánynak a jugoszláv kormányhoz intézett jegyzékét.

A TASZSZ iroda a hírhez nem fűz kommentárt.

Az MTI prágai jelentése szerint valamennyi csehszlovák lap feltűnő helyen, részletesen ismerteti azt a jegyzéket, amelyet a magyar külügyminisztérium a budapesti jugoszláv követségnek nyujtott át. A lapok kiemelik, hogy

a jugoszláv diplomaták kémkedést folytattak Magyarországon.

A Rude Pravó a magyar jegyzéket ismertető közleményének ezt a címet adta: „A Tito-klikk az imperialista háborús uszítók rohamosztaga."

A Népi Politikai Tanácskozótestület egyhangú lelkesedéssel elfogadta a Kínai Népköztársaság alkotmányát

Az Új-Kina hírügynökség peipingi jelentése szerint a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület kedden tartott ülésén történelmi jelentőségű döntéseket hozott. Óriási lelkesedéssel **egyhangúlag elfogadta a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület a Kínai Népköztársaság alkotmányát.**

Elhatározta a tanácskozótestület, hogy a Kínai Népköztársaság fővárosa Peiping lesz, amelyet ezentúl ismét Pekingnek neveznek. Az új nemzeti zászló: vörös alapon a felső sarokban, a rúdhoz közelében ötágú aranycsillag, mellette ív alakban négy kis aranycsillaggal.

Az alkotmány megállapítja a Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület természetét és célját. E szerint:

„A Kínai Népi Politikai Tanácskozótestület egész Kína népe demokratikus egységirontjának szervezete.

Célja valamennyi demokratikus osztálynak és Kína valamennyi nemzetiségének összefogása minden demokratikus párt, csoport és népi szervezet útján, hogy közösen valósítsák meg az új demokráciát,

szálljanak szembe az imperializmussal, feudalizmussal és a bürokratikus kapitalizmussal,

megdöntsék a Kuomintang reakciós uralmát, kiküszöböljék az ellenforradalmi erők maradványait, begyógyítsák a háborús sebeket, helyreállítsák és kiteljesszék a nép gazdasági, kulturális és nevelésügyi munkáját, megszilárdítsák a honvédelmet és csatlakozzanak a világ **ama nemzetekhez és országaihoz,** amelyek egyenlő félként tekintenek bennünket,

megalkossuk és megszilárdítsuk a független, demokratikus, békés, egységes, virágzó és erős Kínai Népköztársaságot,

a népi demokratikus diktatúrát, amelyet a munkások és parasztok szövetségének alapján álló munkásosztály irányít."

Az alkotmány kimondja, hogy a Kínai Népköztársaság a népi demokratikus diktatúra állama, amelyet

a munkásosztály vezet,

alapja a munkás-paraszt szövetség és egyesíti valamennyi demokratikus osztályt és az ország különféle nemzetiségeit.

Rákosi elvtárs szól hozzánk

Rákosi Mátyás pénteken beszél. A nagybudapesti pártaktíván a fővárosi dolgozók legjobbjaihoz szól és rajtuk keresztül az egész magyar néphez. Rákosi elvtárs egy-egy beszéde mindig határkövet jelent, népi demokráciánk útjának egy-egy győzelmes szakaszát zárja le és a következő szakasz irányát szabja meg. Legutolsó nagy beszédét Népköztársaságunk alkotmánytervetének benyujtásakor tartotta. Több, mint négy év küzdelmét összegezte, szavai márványkőbe vésték dolgozó népünk diadalát.

Egyformán megragad bennünket a nép nyelvén szóló világos beszéde és mondanivalóinak bölcsesége. Megtanultuk valamennyien az elmult időkben, hogy amit Rákosi elvtárs mond, az mind igaz, szava kőszikla, amelyre építeni lehet. Ezért olyan nagy a várakozás, amikor híre jön, hogy Rákosi elvtárs ismét szól. Minden dolgozó ember, legyen az az üzem, vagy a mező munkása, egyforma bizalommal tekint az ő szavai elé. A vasesztergályos úgy érzi, hogy egyenesen hozzá beszél. A munkásasszony joggal hiszi, hogy csak az ő gondjával, bajával foglalkozik. A dolgozó paraszt meggyőződése az, hogy Rákosi elvtárs számba vett minden barázdát, amely az ő földjén húzódik. És ez valóban így is van. A Párt az ország gazdája, de méginkább az ennek a Pártnak és az egész magyar népnek a vezetője, akinek élete eggyéforrott minden dolgos magyar ember életével. Ezért olyan feltétlen a bizalom, amely feléje árad. Tanító nem beszélt még lelkebelátóbb szeretettel tanítványaihoz, mint népünk nagy tanítómestere, Rákosi Mátyás. Apa nem szólt féltőbb gonddal és komolysággal gyermekéhez, mint Rákosi Mátyás.

És Rákosi elvtárs most újra szól hozzánk. Beszéde újra nagy esemény lesz. Irányt mutat, amit megingathatatlan hittel követünk!

Az ENSZ napirendre tűzte a Szovjetunió békejavaslatát

A TASZSZ newyorki jelentése szerint szeptember 27-én, kedden az ENSZ főbizottsága ülést tartott, hogy megvitassa a Visinszkij által előterjesztett szovjet javaslatok napirendre tűzésének kérdését. A szovjet javaslatok — mint ismeretes —

új háború előkészítésének elítélésére és az öt nagyhatalomnak a béke megszilárdítása érdekében történő egyezmények megkötésére vonatkoznak.

Visinszkij javasolja, hogy a Szovjetunió javaslatait tűzzék az ülésszak napirendjére, sorolják a javaslatokat a legfontosabb kérdések közé, vitassák meg az elsőszámú politikai bizottságban és hozzanak velük kapcsolatban pozitív döntést.

Mc Neil angol megbízott kijelentette, hogy az angol küldöttség nem ellenzi a szovjet javaslatok napirendre tűzését,

gyakorlatilag azonban Visinszkij javaslatai ellen foglalt állást.

Azt javasolta, hogy a szovjet javaslatokat ne tűzzék önálló kérdésként napirendre, hanem az atomenergiabizottság és a klasszikus fegyverekkel foglalkozó bizottság jelentéseivel kapcsolatban vitassák meg.

Visinszkij válasza az angolszász delegátusoknak

Visinszkij erre azt felelte, hogy helytelen volna mindezeket egy hatkörbe összedobálni. A szovjet küldöttség teljesen különálló, új javaslatokat terjesztett elő,

nincs alap arra, hogy ezeket a javaslatokat bármilyen más kérdéssel összekapcsolják.

Austin, az Egyesült Államok megbízottja támogatta Mc. Neilt. Megismételte azt az elcsépelt állítást, hogy a szovjet javaslatok „propagandát" jelentenek.

Visinszkij rámutatott arra, hogy az angol—amerikai képviselők a szovjet küldöttség érveit a szovjet javaslatok védelmére állandóan „propagandának" minősítik. Ugyanezen az alapon

a szovjet küldöttség is propagandának tekintheti a szovjet javaslatokkal szemben felhozott ellenvetéseket,

csakhogy míg a szovjet javaslatok a **béke eszméjének propagandáját,** a békéért folyó propagandát jelentik, addig a Szovjetunió javaslatai ellen irányuló propaganda új háború propagandája, mert

mindenki előtt világos, hogy ki küzd a béke ellen és készül háborúra.

A bizottság többsége nem támogatta azokat a kísérleteket, amelyek a szovjet javaslatok napirendre tűzésének meghamisítására irányultak és

elhatározta, javasolja a közgyűlésnek tűzze az ülésszak napirendjére a Szovjetunió javaslatait.

A bizottság egyetlen tagja sem szavazott ez ellen a javaslat ellen. A bizottság elfogadta a szovjet küldöttségnek azt a javaslatát is, hogy az elsőszámú politikai bizottságban vitassák meg a szovjet javaslatokat. A főbizottság határozatát a közgyűlés is elfogadta.

Clementis a Szovjetunió következetes békepolitikájáról

Az ENSZ közgyűlésének hétfői ülésén folytatódott az általános vita. Elsőnek Clementis csehszlovák külügyminiszter szólalt fel. Kiemelte, hogy

a haladás a béke felé világszerte a nagyhatalmak együttműködésétől függ olyan mértékben, ahogy azok a nagyhatalmak egyhanguságí elvét alkalmazzák.

Az Egyesült Államok igyekszik a „hidegháború" folytatására és a félelem légkörének létesítésére, hogy újabb hatalmas összegeket fordíthasson fegyverkezésre, valamint más országok politikai és gazdasági leigázására.

Ha mégis a feszültség enyhüléséről és a háborútól való félelem csökkentéséről beszélhetünk,

ez a Szovjetunió következetes álláspontjának és tevékenységének, valamint annak a hatalmas mozgalomnak köszönhető, amely az emberek százmillióit foglalja magában világszerte,

akik világosan kifejezték akaratukat, hogy megőrzik a békét és harcolnak a békéért.

A csehszlovák kiküldött kiemelte, hogy ennek az ülésszaknak napirendjén olyan kérdések is szerepelnek, amelyekkel el akarják terelni a világ közvéleményének figyelmét a napirendre tűzött valóban fontos kérdésekről. Ilyen provokációs kérdések az úgynevezett balkánbizottság és a koreai bizottság kérdése.

Azok a javaslatok, amelyeket Visinszkij előterjesztett, egyszerű és hatásos módszerek az emberiség fontos kérdéseinek megoldására.

A csehszlovák küldöttség teljes mértékben támogatja a Szovjetunió küldöttségének javaslatait.

Ezek a javaslatok teljesen megfelelnek az alapokmány szellemének és elfogadásuk hatalmas mértékben emeli az Egyesült Nemzetek szervezetének tekintélyét.

Tito képviselőjének szánalmas szereplése

Siralmas és undorító látványt keltett a jugoszláv nép érdekeit áruló, csődbejutott Tito csoport képviselőjének felszólalása. Igyekezve csődbejutásának okát valamilyen külföldi erő tevékenységére hárítani, ez a küldött szemforgatóan állította, hogy állama képviselt kormány állítólag két tábor között áll, noha már régóta ismeretes, hogy

átszökött az imperializmus és az agresszió táborába.

A budapesti Rajk-per tárgyalásán feltárt tények döntő erejével szemben, amelyek az egész világ előtt bebizonyították a Tito-klikknek Délkelet-Európa népei ellen elkövetett bűneit,

csak nyomorúságos kifogásokat és alaptalan cáfolatokat hozhatott fel.

Nem kockáztatva meg, hogy nyíltan szembeszálljon a szovjet javaslatokkal és jezsuita módon igyekezett szembeállítani a közgyűlést a javaslatokkal, amelyek nem felelnek meg az új háborúra gyujtogatók szájaízének.

Pearson, kanadai külügyminiszter beszédének első része lényegében elismerését jelenti annak, hogy meghiusultak azok az angol-amerikai kísérletek, amelyek arra irányultak, hogy a Biztonsági Tanácsot az angol-amerikai tömbhaszonleső terveinek megvalósítására tegyék alkalmassá. Jellemző azonban, hogy a kanadai miniszter egy szóval sem tett említést a Szovjetunió küldöttségének arról a javaslatáról, hogy a nagyhatalmak egyezményt kössenek egymással a béke megőrzésére.

Bevin felszólalása...

Az ENSZ közgyűlésének hétfő délutáni ülésén Bevin angol külügyminiszter mondott beszédet. Bevin sok kérdést érintett, de kitért az elől, hogy egyenesen nyilatkozzék a szovjet küldöttségnek a béke biztosítására és a nagyhatalmak együttműködésére irányuló javaslatairól. Egész beszéde hemzsegett a Szovjetunió és a szovjet kormány elleni támadásoktól.

Nem riadt vissza a tények durva elferdítésétől sem a Szovjetunió politikájának befeketítésére.

Azzal vádolta meg a Szovjetuniót, hogy elnyomja Romániát, Magyarország és Csehszlovákia függetlenségét. Fenyegető célzásokat engedett meg magának, amikor kijelentette: „Mi, — az angol-amerikai tömbre gondolt — nem fogjuk nyugodtan szemlélni ennek a politikának a fejlődését. Bevin felszólalásában

külön helyet szentelt az angol-amerikai blokk újsütetű csatlósa, a Tito-klikk védelmére.

A tényekkel teljes ellentétben azt állította, hogy az atomfegyver betiltásának híve. A betiltás feltételéül az amerikai érdekeknek megfelelő „nemzetközi ellenőrzést" javasolt és felszólította a küldöttségeket, hogy

áldozzák fel országaik függetlenségét és járuljanak hozzá a terv elfogadásához.

Ezután az általános vita végetért.

Nagyszabású előkészületek a Nemzetközi Békenapra

A népi demokratikus országokban nagyszabású előkészületek folynak az október másodiki nemzetközi békenappal kapcsolatban. Varsói jelentés szerint Szilézia öntödéiben, bányáiban és üzemeiben a munkások mindenütt gyüléseket tartanak és külön békenapi bizottságokat választanak. Románia dolgozói is hatalmas népgyüléseken köszöntik október 2-át.

A béke híveinek bulgáriai országos bizottsága békehetet rendez a nemzetközi békenappal kapcsolatban. A moszkvai világkongresszuson résztvett bolgár küldöttek tartanak előadásokat a békehét keretében. A Szabad Német Szakszervezetek Szövetsége a nemzetközi békenappal kapcsolatban harcra szólította fel a német lakosságot a békéért és Németország egységéért.

Elutazott Budapestről a szovjet kereskedelmi küldöttség

A Budapesti Nemzetközi Őszi Vásár alkalmából Budapestre érkezett szovjet kereskedelmi küldöttség szerdán visszautazott a Szovjetunióba. A küldöttség budapesti tartózkodása alatt alaposan tanulmányozta népgazdaságunknak az őszi vásáron bemutatott ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi eredményeit és számos vidéki központba is ellátogatott.

A küldöttséget a repülőtéren Rónai Sándor külkereskedelmi miniszter és a külkereskedelmi minisztérium több főtisztviselője búcsúztatta. A búcsúzás alkalmával a küldöttség tagjai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a magyar népgazdaság fejlődéséről és elért eredményeiről.

Hétféle léglökéses szovjet repülőgépről ad hírt a France Soir

Az atomfegyver szovjet birtoklása, valamint Visinszkij békejavaslatait a Szovjetunió hatalmaserejű békepolitikája, minden nappal újabb erősítést és bátorítást nyujt az egyre erősödő béketábor híveinek. Ez a bizakodás, az erőnek ez a tudata nyilatkozik meg a béketábor sajtójában is.

A csehszlovák lapok kiemelik, jóllehet

a Szovjetunió régóta birtokában van az atomfegyvernek, továbbra is az atomfegyver eltiltására törekszik.

A csehszlovák sajtó hangoztatja, hogy a Szovjetuniónak ez az álláspontja ismételten bizonyítja a szovjet kormány őszinte békeakaratát.

A *Zycie Warszawa* írja: Az egész világ közvéleménye csatlakozik a Szovjetunió és a demokratikus népek békejavaslataihoz és sürgeti az atombomba használatának megtiltását.

A londoni *Daily Express* azon panaszkodik, hogy Nagybritannia nem tudna válaszolni egy atomtámadásra, mert nem rendelkezik atombombákkal.

A *France Soir* londoni különtudósítójának cikkét közli ezzel a címmel: A szovjet népi haderő rendelkezik a bombák szállításához szükséges készülékkel.

A Szovjetunióban már hétféle típusú léglökéses repülőgépet gyártanak.

A lap ezután felsorolja a címben említett típusokat.

A *Le Monde* Leo Kabarszkij atomtudós nyilatkozatát közli, aki a többek között a következőket jelentette ki: „Az atomlövedékek előállítása nem a kutatóktól, hanem az ipar teljesítőképességétől függ. Anglia megindíthatja a termelést, de **nem versenyezhet ebben a kérdésben a Szovjetunióval.**

Kanada nem tud atomfegyvert előállítani, ami pedig a francia ipari potenciált illeti, ez még az angolokénál is alacsonyabb. A közzétett nyilatkozatokból következik, hogy nem forog fenn semminemű kétség az iránt, hogy a Szovjetunióban atomrobbanás történt."

A newyorki *Daily Worker* megállapítja, hogy a washingtoni kommentárokban teljes a zűrzavar és nyilvánvaló ijedelem jelentkezik.

Az a körülmény, hogy a Szovjetunió rendelkezik az atomfegyverrel — írja a Nation című indiai napilap — megfosztja az Egyesült Államokat katonai fölényétől, amelyen az amerikai dollárnak az egész kapitalista világban való uralma felépült.

Az imperialista világ zavarával, ijedtségével és tanácstalanságával szemben a béketábor szerte a világon új erőt és bizakodást nyert a TASZSZ nyilatkozatából és Visinszkij békejavaslataiból.

LELTÁR MIATT az összes BUDAPESTI ÉS VIDÉKI lerakatainkban SZÜNETEL október 1-én az elárusítás.

Háztartási Vegyicikk Nagykereskedelmi N. V.
és
Vegyitermék Nagykereskedelmi N. V.

„Csak a hazaszeretet és a becsület kényszerít bennünket"

Szent István-aknán nem várták meg az éjfélt a tervkölcsön jegyzéssel

Már messziről fénylik az akna minden ablaka a szeptemberi estében. Fantrágyog a vörös csillag, égő színét irigykedve nézi a hold. Csillognak, ragyognak az ablakok, messzire hull a fény róluk. Szent István-aknán ébren vannak. A nagycsarnokban szól a rádió, az asztalok mellett bányászok.

— Elvtársak, csak éjfél után lehet jegyezni! — mosolyog Borbás elvtárs a körülállókra.

— Hát pedig nem várunk addig, már most akarunk. Nézze Borbás elvtárs, mi most leszállunk, mikor jövünk fel aztán? Mi pedig elsők akarunk lenni, tudja-e? — mondja Király elvtárs.

Kladivó elvtárs mindig túlteljesít

Nem is engednek a negyvennyolcból, megrohanják az asztalt. Alig győzi a ceruza, hogy leírja azt a sok számot, feljegyezze a forintok százait, ezreit, amit jegyeznek a bányászelvtársak.

A lámpák fénye megvilágítja a szenes ruhákat, aztán felszalad az arcokra. Büszkeséget, öntudatot talál ott.

Nádai József vájár lép az asztalhoz.

— Mennyit jegyez Nádai elvtárs? Négyszáz forintot?

Ölöt elvtárs, ötöt — javítja ki büszkén. Tekintete figyelmesen nézi, hogy rajzolódik ki a neve a fehér papíron. Jólesö örömmel veszi át az igazolást és lép el az asztaltól, hogy helyet adjon Kladivó János élmunkásnak. 1.200 forintot jegyez Kladivó elvtárs, pedig nem keres minden hónapban ennyit. Kladivó elvtárs már megszokta, nem is tehetne másképp: mindig túlteljesít, a munkában, a hűségben a néphez és itt a kölcsönjegyzésben is.

A rádió szól: „... a béklyó a porba lehull..." Igen. Lehullott. Egy szabad nép kezdte építeni a maga országát és most újabb tettel mutatja meg, hogy magasabbra akarja emelni ezt az épületet.

Megmutatjuk a nyugatiaknak

Szabó István VII. aknavájár is így érzi. 1.000 forintot jegyzett és elmondhatja, hogy nem kényszerből tette.

— Nem bizony, senki sem kényszerített bennünket, csak a hazaszeretet és becsület. Az hogy az országot nekünk senki nem fogja felépíteni, nekünk magunknak kell azon dolgozni.

Szücs József 109.6 százalékra teljesítette a normáját ma, — ez volt a kezdet. Azután a folytatás a 600 forintos jegyzés, amit büszkén mond be. Az egyik legjobb csapatvezető, akinek a csapata mindig az elsők között van.

— Megmutatjuk a nyugatiaknak, hogy a Marshall-kölcsön nélkül, saját lábunkon fogunk olyant építeni magunknak, amire tátthatják a szájukat. Szocializmust akarunk építeni és fogunk is! — forgatja meg a jegyzésre kapott igazolványt Szücs elvtárs.

Így jönnek rendre mind, Ott állnak az asztalok mellett. Ötéves tervkölcsönt jegyeznek a mecsekszabolcsi bányászok.

Miért? Kérdezd csak meg! Elmondják:

— Valamennyiünkért, magunkért. És válasznak az imperialistáknak! Hadd érezzék, hogy akarunk és tudunk boldogulni nélkülük, sőt csak nélkülük tudunk. A mi erőnket nem töri meg senki, mert a mi erőnk belülről jön.

Elsőnek a Párt jegyzett tervkölcsönt

A Magyar Dolgozók Pártja Baranyamegyei Bizottságán dolgozó 35 elvtárs a tervkölcsönjegyzés első napján 28.000 forint összegű tervkölcsönt jegyzett, míg a Párt pécsi Városi Bizottságán dolgozó 11 elvtárs 9.700 forintot.

A Dunántúli Napló Szerkesztőségében dolgozó 23 elvtárs összesen 20.600 forintnyi tervkölcsönt jegyzett.

Hatalmas lelkesedéssel indult meg munkakezdéskor valamennyi pécsi és baranyai üzemben is a tervkölcsönjegyzés.

„Többet adunk, mint amennyit államunk vár tőlünk"

Szerdán délután taggyűléseken, röpgyűléseken elhangzott a felhívás: „Az ötéves terv elindításához belső kölcsönre van szüksége az államnak. Mi nem fordulunk a külföldhöz, a mi dolgozó népünk saját erejéből akarja felépíteni szocialista országát. Jegyezzen minden öntudatos dolgozó erejéhez mérten ötéves tervkölcsönt." A felhívás hatalmas visszhangra talált az üzemekben.

A Pécsi Fém- és Lakatosárugyárban a röpgyűlés után élénk beszélgetés indult. Megvitatták mégegyszer a hallottakat és arra a megállapításra jutottak, hogy többet fognak jegyezni, mint amennyit az állam vár tőlük.

— Ki adjon az államnak, ha nem mi — mondja Gárdosi Aladárné présgépkezelő —, mi építjük az országot, elsősorban nekünk is kell gondoskodnunk arról, hogy pénz is legyen hozzá.

•

Mecseki Mátyás elvtárs már ki is számolta, hogy mennyi az, amit jegyezni fog. A fia éppen most szabadult fel a Magasépítő NV-nél, egyelőre kevés a keresete és egy kis költség is volt, azért majd megosztják egymás között a kölcsönösszeget.

— *Ugy gondoltam — mondja Mecseki elvtárs —, hogy ketten együtt, mivel a fiam még kevés bért kap, annyit jegyzünk, amennyi a havi összes keresetem. Persze ez nem végleges. A fiam lehet, hogy többet akar jegyezni, mert arra számít, hogy most már egyre emelkedik a bére. A feleségemnek is van otthon egy kis spórolt pénze, alighanem ő is akar majd külön jegyezni, hogy ő se maradjon le. Otthon ezt még részletesen megbeszéljük.*

•

A Hamerli Kesztyűgyárban is megbeszélték már a munkások a tervkölcsönt. Hock Ferenc dreszirozó így mondja el a véleményét:

— **Nálunk mindenki tudja, hogy ez a kölcsön a munkásságnak a saját érdekeit és céljait szolgálja. Azért kell ez a kölcsön, hogy az ötéves tervet, amelyben megvalósul a szocializmus, el tudjuk kezdeni.**

Ugyanígy mondja Benke Jenő szabász is:

— **Nálunk egy pillanatig sem volt kétséges, a kölcsön megbeszélése után, hogy mindenki szívesen vállalja ezt az önkéntes áldozatot. Adunk kölcsönt a mi államunknak, hisz bőségesen visszakapjuk. Valamennyien tudjuk, hogy miért kell. Azért, hogy magunknak építsünk jobb jövőt, szocializmust. Csütörtökön mindannyian igyekszünk minél előbb túljegyezni azt az összeget, amelyre velünk kapcsolatban számítanak. De igyekszünk azért is, mert a Sörgyár népnevelői versenyre hívták a mi népnevelőinket. Ebben a versenyben sem akarunk lemaradni!**

•

A Zsolnay-gyárban a taggyűlés után csoportok alakultak és élénk beszélgetés közben vitatták meg a tervkölcsönt.

— *Azért a sok jóért — mondta Báthori Géza ifjúmunkás a szárítóból — amit a népi demokrácia már a hároméves tervben adott nekünk, igazán nem nevezhető áldozatnak az, amit most kér tőlünk. És még kevésbbé sok, ha azt nézzük, hogy az ötéves terv ezt kamatostul visszatéríti nekünk.*

— *Mi nem csak annyit akarunk adni, amennyit az állam kér tőlünk, hanem túl is akarjuk jegyezni a várt kölcsönösszeget — határozták el Garamvölgyi, Gallai, Móninger és Lovas ifjúmunkások egyhangúan a beszélgetés után.*

A Börgyárban Gulyás József szellemi munkás így beszél:

— Mi mérlegeltük azt, hogy mit adott nekünk a hároméves terv és mit adtunk mi a hároméves tervnek? Rájöttünk, hogy a hároméves tervben csak kaptunk, de nem adtunk. Most az ötéves tervért kezdetben adni akarunk, azért, hogy az ötéves terv még többet adhasson számunkra.

— Csak az tekintheti a tervkölcsönt tehernek — mondja Kruller József, a Börgyár készáruraktárából —, aki nem szereti eléggé népét, hazáját és nem akarja a békés, boldog jövőt.

Így beszéltek üzemeink dolgozói a röpgyűlések után az ötéves tervkölcsönről. Lelkesen vállalják a kölcsönjegyzést az ötéves tervért, a szocializmusért, önmagukért.

A Függetlenségi Népfront Baranyamegyei Népi Bizottságának felhívása

BARANYA MEGYE DOLGOZÓ NÉPE!

Népköztársaságunk kormánya felhívással fordult hazánk dolgozóihoz, hogy a jómódú és boldog országot megteremtő ötéves terv érdekében tervkölcsönt jegyezzenek. Mi, Baranya megye munkásosztályának, dolgozó parasztságának, haladó értelmiségének, asszonyainak, ifjainak, dolgozó kisembereinek vezetői lelkesen csatlakozunk a kormány felhívásához. Biztosak vagyunk abban, hogy a megye minden egyes dolgozója úgy tekint az ötéves tervkölcsönre, mint saját boldogulásának, családja jövőjének, hazája felvirágzásának biztosítékára. A tervkölcsön gyors lejegyzését csattanós válasznak szánjuk a leleplezett, hitvány kémbanda és imperialista gazdáik aljas összeesküvésére. Szavaknál beszédesebb tettekkel bizonyítjuk be, hogy megvédjük a dolgozók szabadságát, hazánk függetlenségét és népünk békéjét!

A bányászok, munkások tudják, hogy a tervkölcsön lejegyzésével megszilárdítják a munkásosztály uralmát, az ötéves terv végrehajtásával hatalmassá fejlesztik iparunkat és szakadatlanul emelik életszínvonalukat.

A dolgozó parasztság a tervkölcsön lejegyzésével hathatósan járul hozzá a mezőgazdaság korszerűvé tételéhez, gépesítéséhez, a falu kultúrális felemelkedéséhez, a dolgozó parasztság emberhez méltó életéhez.

A haladó értelmiség látja, hogy a tervkölcsön lejegyzése újabb jó alkalom a dolgozó néppel való összeforrásának megerősítésére, tudja, hogy a 47 milliárd forintot beruházó ötéves terv a szakemberek tömegének megbecsülését, anyagi boldogulását biztosítja.

Az asszonyok a tervkölcsön lejegyzésével az ötéves terv békés, építő célját üdvözlik, mert felismerik a szoros összefüggést a tervkölcsön és a béke megvédése között.

Az ifjúság tudja, hogy az ötéves terv soha nem látott fejlődést, virágzó jövőt nyit előtte, amikor mindenki tehetségének megfelelő munkakörben megtalálja boldogulását.

A dolgozó kisemberek a tervkölcsönnel hűségüket fejezik ki a Népköztársaság iránt, amely biztosítja megélhetésüket s megóvta hazánkat az idegen hódítók gyarmati elnyomásától, a véres fasiszta diktatúrától.

Baranya megye dolgozó népének különösen érdeke az ötéves tervkölcsön gyors és maradéktalan lejegyzése. A mi megyénk az országos átlagon felül részesedik az ötéves terv hatalmas beruházásaiból. Itt épül fel az egész megye arculatát megváltoztató, a baranyai dolgozók boldogulását óriás léptekkel előrevivő mohácsi kombinát. A tervkölcsön lejegyzésében ezért Baranya megye dolgozó népe példát akar mutatni az egész ország felé!

A tervkölcsönjegyzéssel hazafiúi kötelességünket teljesítjük. Tesszük ezt annál is inkább, mert a lejegyzett összeg nemcsak az ötéves terv hatalmas beruházásaival, az emelkedő életszínvonallal tér ül vissza bőségesen, de maga a tervkölcsön is jó befektetés, amit öt év alatt mindenki maradéktalanul visszakap, sőt közben a lejegyzett összeg egyrészt nyeremény formájában megsokszorozódik, másrészt öt százalékkal kamatozik.

Lelkesen csatlakozunk a kormány felhívásához és felszólítjuk megyénk pártjai, a Magyar Dolgozók Pártja, a Független Kisgazdapárt, a Nemzeti Paraszt Párt tagjait és a szakszervezetek, a DÉFOSZ, MNDSZ, MINSZ, KIOSZ, KISOSZ és a többi tömegszervezet tagjait, a Függetlenségi Népfront községi Népi Bizottságait, a megye minden állampolgárát, hogy becsülettel teljesítse hazafias kötelességét. Álljunk ki egy emberként a tervkölcsön lejegyzésével Népköztársaságunk kormánya, népünk bölcs vezére, Rákosi Mátyás mellé!

Baranya megye minden dolgozója jegyezzen ötéves tervkölcsönt a boldog, erős, független Magyarországért!

A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONT BARANYAMEGYEI NÉPI BIZOTTSÁGA

Szikra Sándor
a Magyar Dolgozók Pártja nevében

dr. Hidvégi Tivadar
a Független Kisgazdapárt nevében

Győri Antal
a Nemzeti Parasztpárt nevében

Czett József
a Szakszervezetek nevében

Soós Jenő
a DÉFOSZ nevében

Bedő Pálné
az MNDSZ nevében

Rácz Tamás
a MINSZ nevében

Mozi

APOLLO 5-éig
Holnap felé
Szereplők: Hegar, Jurgova, kiknek Sztalingrád adta a lendületet, hogy elindulhassanak a biztató holnap felé. Cseh film.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 5-éig
Dán vígjáték.
Tilos a játék
Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 30-áig
A Ku-Klux-Klan könyörtelen terrorját mutatja be a
Fáklyás lovasok
Szereplők: HANK DANIELS, VIRGINIA PATTON.
Előadások 6 és 8 órakor.

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül!

A MOHÁCSI JÁRÁS VEZET
a mezőgazdasági munkákban

A baranyamegyei operatív bizottság szerdai ülésén az őszi szántási-vetési munkálatok állásával foglalkozott. Az operatív bizottság megállapította, hogy a szántási munkák teljesítésében a mohácsi járás vezet az ütemterv 108 százalékos teljesítésével. Utána a hegyháti és szentlőrinci járás következnek. A járások között legutolsó a megyében a pécsi járás.

A megye községei közül Babarc teljesítette legjobban szántási kötelezettségét, ahol

az ütemtervben előirányzott terület 339 százalékát szánották fel a dolgozó parasztok.

szántásban a második Górica az ütemterv 312 százalékos teljesítésével. Harmadik Liptód 137, negyedik Kaposszekcső és Szilágy 120—120 százalékos teljesítéssel.

Az operatív bizottság megállapította azonban, hogy nem minden község dolgozó parasztsága végzi ilyen lelkesen az őszi szántási munkákat. Vannak községek, amelyek fakossága

a kulákok uszályába kerülve hafogalja a szántás-vetési munkálatok elvégzését

Ezeknek a községeknek dolgozó parasztsága felül a kulákok ijesztgetésének, hogy „porba" nem lehet vetni és nem gondolja meg, hogy a késői vetés sokkal nagyobb károkat okozhat, mintha porba vet. Ugyanakkor most megmutatkozik a tarlóhántás előnye is. Azok a gazdák, akik tarlójukat idejében és felkészültségesen megszántották, most

tudnak vetőszántást végezni és vetni, minden nehézség nélkül,

mert a tarlóhántás következtében nem szárad ki a földjük és a vetőszántással porhanyósan omlik szét. A megyében szántás tekintetében Páprád, Szebény, Görcsöny, Erdősmecske és Szaporca községek erősen lemaradtak.

Rozsvetésben: első a mohácsi járás,

második a hegyháti, harmadik a siklósi járás, negyedik a villányi, ötödik a pécsi, hatodik a pécsváradi, utolsó a szentlőrinci járás.

Árpavetésben: első a mohácsi, második a hegyháti, harmadik a siklósi járás, az utolsó a pécsváradi járás.

Repcevetésben ugyancsak a fenti három járás jár az élen. Az utolsó ebben is hasonlóan a rozsvetéshez, a szentlőrinci járás.

A bíborherénél hasonló a helyzet, Szőszösbükkönyben a mohácsi, pécsi és a hegyháti járás járnak elől. Pannon bükkönyben pedig a villányi járás vezet.

A megye egész területén
folyik a kukorica és a napraforgó betakarítása.

Kukoricatörésben és szárvágásban első a hegyháti járás, míg a napraforgó betakarítási munkálatai a siklósi járásban mennek leggyorsabban.

Az őszi szántás-vetési munkálatoknál máris jelentkeznek a kulákok első szabotázsai. Plesovszky Mihály 26 holdas tekeresi kulák arra való hivatkozással, hogy csak egy lova van

megtagadta a szántási és vetési munkálatok elvégzését,

viszont traktorral dolgoztatni nem volt hajlandó. Szabotálás miatt a rendőrség őrizetbe vette.

A dolgozó parasztság versenyével párhuzamosan folyik a gépállomások dolgozóinak versenye is. A gépállomások közötti verseny eddigi állása szerint

első helyen a páprádi gépállomás áll.

Második a kisharsányi, harmadik pedig a pécsváradi gépállomás.

Végül a megyei operatív bizottság felhívja a megye dolgozó parasztjait az őszi szántási-vetési munkák határidejének pontos betartására. Különösen fontos most, az őszi árpa és a rozs vetése. A dolgozó parasztságnak azokban a községekben, ahol az ütemtervhez képest lemaradás mutatkozik,

minden erejével neki kell látnia a vetési munkálatokhoz és be kell hoznia a lemaradást.

Azoknak a községeknek pedig, amelyek nincsenek lemaradva, tovább kell folytatniok lendületes munkájukat, az őszi mezőgazdasági terv, az ötéves terv első részletterve sikeres megvalósításáért.

Egy vidéki színház az államosítás után

Fenti cím alatt értsük majd a pécsi Nemzeti Színházat, amelyet néhány nap választ el a kaposvári mellékállomás bemutató előadásától. A Pécsett történtek és történendők azonban bátran azonosíthatók ma már Miskolcon, Győrött, vagy bárhol kialakuló színházkultúrával, így tehát az egyes számban beszélő cikkíró nyugodtan remélheti, hogy általánosságban szól. Egyenlő feltételekkel indultunk, valamennyiünket az állam támogat, minden egyes színházvezető tagja a Magyar Dolgozók Pártjának, soraink a vidéki színjátszás legjobb anyagából állítottuk össze.

A megváltozott alapfeltételeknek megfelelően máris láthatjuk, milyen nagyot fordult a színház helyzete a benne élő és a kívüle is mutatkozó színésszel együtt. Tavaly többízben beszéltem a vidéket ellenőrző kollégáimmal, Olthy Magdával, Hosvay Katalinnal, Pártos Gézával észrevételeikről. Elkeseredetten nyilatkoztak. A három próbára szorított dadogó, siralmasan tájékozatlan, súgóra fülelő kollégák hadában itt-ott találtak valakit, aki talán tehetséges volna, ha... tíz próbával játszhatná, amit Odry Árpádok ötven próbára vállaltak. Mondhatjuk-e a kezdet kezdetén, hogy ez már idén merőben más lesz? Mondhatjuk. Színészeink csodálkozással „ízlelik" új helyzetüket. Próba próba után, aki nem játszik, idegesen mászkál a színház körül, munkára szomjasan nézelődik, alig várja, hogy sor kerüljön rá.

Meglepett, hogy a kollégák az első emlékpróbára aránylag milyen „gazdag" szereptudással jönnek. Innen kezdve azonban már nehezebben megy a dolog. Ez a hozzávetőleges szereptudás sokáig tisztátalan marad és nehezen fejlődik. Ugyanígy vagyunk az alkalmazással is. Három próbára „hozzák" a figurát... körülbelül.

A színház vidéken centrális szerv. A színész nappali életének legjelentékenyebb hányadát benne tölti, problémái annyira az ott történtekre szorítkoznak, hogy egyénisége szétforgácsolódásától tartania nem kell. Film- és rádiómentesen minden percét a darab ügyének szentelheti, magánéletét a színházi elfoglaltsága szabja meg.

Egyéves munkaprogrammunk értelmében a pécsi Színház klasszikus vonalát eddig még nem ismert módon megerősítjük. Két Shakespeare-et tervezünk, a „Szentivánéji álmot" és az „Othellót", amelynél többel a budapesti Nemzeti Színház sem kísérletezik egy szezonban. Ezen kívül színrehozzuk a „Figaro"-t, Csehov „Cseresznyéskert"-jét, Osztrovszkij: „Erdő"-jét és egy Molière-t a Pesten futó modern ujdonságokkal együtt. Zenei vonalon Kodály: „Háry János"-a és az Offenbach, Strauss operettek vezetnek majd. 150 tájszínházi előadásra készülünk.

Terveink túlteljesítését magától értetődőnek tartjuk, műközösségünk senki sem fárad, senki sem panaszkodik.

És a magánélet, a kosztkvártély? — kérdezné valaki... Kaposvárra érkezésünk első napjától működik az üzemi konyha, saját vállalkozásunkban. Mindnyájan ott eszünk havi 200 Ft-ért, ebédet és vacsorát. A mai menüt ide írom: Karfiolleves, bécsiszelet rizzsel és pirított káposztával, fekvőrózsa paprikatelekerés. „Civilek" is jelentkeznek, hogy ők szeretnének étkezni — és eddig csak egy színésznő marad ki, mert „fél", hogy meghízik".

Marakodás, intrikus „beőrés" eddig még nem fordult elő. Irigység senkiben sem támad, sem egymás sem az egykori eldorádóvá maszkírozott Budapest felé. Az államosított vidéki színjátszók hálásan köszönik a Magyar Népköztársaság kormányzatának, hogy a vidéki kulturális színvonalának emelésével megbízták őket és erről a küldetésükről eredményesen fognak beszámolni.

Szendrő József
a pécsi Nemzeti Színház
művészeti igazgatója

A sepetovkaiakat Osztrovszkij élete lelkesíti

Negyvenöt évvel ezelőtt született Osztrovszkij, a nagy szovjet író, az orosz polgárháború egyik jelentős alakja. Leghíresebb műve „Az acélt megedzik" című regény volt, amelyet magyar fordításban hazánkban is jól ismer az olvasóközönség. Osztrovszkij Sepetovkában töltötte ifjúságát és a város nem felejti el a nagy író példamutatását.

1944 augusztusában a Vörös Hadsereg győztes csapatai már a Kárpátoknál verték vissza a hátráló német és magyar fasiszták zilált alakulatait. Sepetovkában vak, üvegtelen szemű házak és üszkös romok között csend volt. A barbár fasiszták kétszeres dúlása nyomán csak pusztulás maradt a valaha virágzó Sepetovkában.

Azóta eltelt öt év! S a város, ahol valaha a nagy író, Osztrovszkij, élte ifjúságának napjait, a város, amelyet annyira szeretett, ismét Podólia legszebb éke lett. Ha megláthatná Osztrovszkij Sepetovkát, ahol 1919-ben elsőnek lépett be a Komszomolba és tagsági könyvéhez azonnal puskát és 200 töltényt kapott, „Az acélt megedzik" világhírű írója boldog és büszke lenne! Ha visszatérhetne, örömmel tekintene szét a megújult falak között és felkeresné a munkásokat, talán elsőnek éppen a vasutasokat. Kezetszorítana velük és osztozna büszkeségükben, hogy idő előtt teljesítik az ötéves tervet. Elmenne a mozdonyvezetőkhöz, akik félesztendő alatt kétmillió rubelt takarítottak meg és elsők az országos munkaversenyben. A nagy győzelmet követő lelkes építés örömével ölelné meg Kusakovot, Szolodkovot, Krivorucskot, a híres főmozdonyvezetőket, s leginkább azt a hatvan komszomolt, akik hat-hét év normáját teljesítették.

A közelmultban megragadó ünnepséget tartottak Sepetovkában. A nagy író özvegye és nővére látogatták oda és elbeszélték a sepetovkaiaknak Osztrovszkij életének utolsó idejét. A két örömmel fogadott vendég végiglátogatta a sok emléket őrző helyeket s így találkoztak Kusakovval is, az Osztrovszkij nevét viselő mozdony országoshírű főmozdonyvezetőjével.

— Büszkék vagyunk, hogy itt élünk és dolgozunk, ahol Osztrovszkij élt — mondota Kusakov. — Az ő hősi életének példája lelkesít minket, hogy a nép boldogulásáért vívott harc során magasra emeljük a munka, a hősi kötelességteljesítés zászlaját. — Kusakov szavai a város minden lakójának gondolatát tolmácsolták.

Átadták a szovjet írók könyvajándékát a Kombinát dolgozóinak

A Szovjet Író Szövetség áldozatkészségéből létrejött ajándékkönyvtárak egyikét fényes ünnepség keretében adták át a mohácsi kombinát dolgozóinak.

A mohácsi Szakszervezeti Székház dísztermében több mint ezer főnyi hallgatóság előtt mondotta el ünnepi beszédét *Aczél* Tamás, a fiatal Kossuth-díjas író, aki hangsúlyozta, többek között, hogy a szovjet írók lemondása Magyarországon megjelenő könyveik írói honorárriumáról, a szovjet-magyar barátság egyik újabb ragyogó példája. Ezután a szovjet írókról beszélt és a szovjet emberekről, jellemezve azok új, átalakult életszemléletét, és példamutató magatartásukat.

— A szovjet írók világos képet nyujtanak műveikben arról — mondotta Aczél Tamás — hogy a társadalom mélyén milyen erők csapnak össze és felmutatják benne az eredményt, amely ezen összecsapásokból születik. Megvalósították az irodalomban azt, amit a szocialista társadalom az életben kialakított.

A beszéd végén a Magyar Szovjet Társaság nevében átadta a fiatal író a százkötetes könyvtárat a Mohácsi Kombinát üzemi dolgozóinak.

Az ünnepélyes aktust nagy lelkesedéssel tapsolták meg a dolgozók, majd Eckl elvtárs, a Kombinát üzemi pártszervezetének titkára mondott köszönetet a dolgozók nevében, hogy újabb lehetőséghez jutottak a szellemi továbbjutás terén. Arról szólt még, hogy a magyar írók példát vehetnek a szovjet írók magatartásáról és kérte, hogy többet foglalkozzanak a magyar toll avatottjai a magyar dolgozókkal.

Ezután a Honvédség énekkara két mozgalmi indulót énekelt, majd Kékesi Ferenc egy verset szavalt el nagy sikerrel. Később ismét az énekkar következett, végül Nagy Ilonka mondott el egy verset. A szakszervezeti zenekar mozgalmi indulói után az ünnepség az Internacionálé eléneklésével ért véget.

Megkezdődött az Albán-Szovjet Barátság Hónapja

Az Albán—Szovjet Barátság hónapja alkalmával Albániában az országban ünnepségek zajlottak le. A kormányi népművészeti együttes nagysikerű előadást tartott, melyen részt vett az erre az alkalomra Albániába érkezett Csuvakin szovjet követ és meghatalmazott miniszter, Jakova albán helyettes miniszterelnök, az Albán—Szovjet Művelődési Társaság elnöke és Vladimir Jakovljev vezetésével a Kulturális Kapcsolatok Össz-szövetségi Társaságának küldöttsége. A szovjet művészek csoportja nevében vezetőjük, Valeria Barszova üdvözölte az albán művészeket.

Új szellemben neveli az ök ölvívókat a Pécsi KASE

Az új név kötelez. Ezt vallják a közüzemi ökölvívókból Pécsi KASE versenyzőkké előlépett szakosztály tagjai. Az új névvel új szellem beköltözését is várják és a tömegsportot tűzték ki ilt is maguk elé, nem is olyan távoli célul. Kevés egyesület dicsekedhet ma azzal, hogy akár három csapatot is ki tud állítani, ha nem is nagy nevekből, de lelkes, jószellemű, fiatal és nagyon fejlődőképes sportolókból. Rádi László, a fiatal évjárathoz tartozó versenyző, aki az új egyesületben a propagandista szerepét tölti be, elmondotta, hogy a közeljövőben nyilvános edzéseket és ingyenes mérkőzéseket rendeznek, hogy ezáltal az ökölvívást még jobban megkedveltessék a közönséggel.

— Ifjúsági gárdánk bebizonyította, hogy előtte a jövő — mondotta Rádi László — a kerületi bajnokság talán könnyű megszerzése után most az országos ifjúsági csapatbajnoki döntőkre készül, amit október közepén Budapesten rendeznek meg. Nagyon szeretnénk szép eredményt elérni szeretnénk, ha a pécsi közönség is látná, hogy szorgalmasan dolgozunk.

Az őszi műsor egyébként igen változatos lesz. Vasárnap a kiskúnhalasiak látogatását adják vissza, azután több mérkőzés következik Pécsett és vidéken. Nagyon fel akarnak készülni a most megindúló őszi bajnokságokra és remélik, hogy a város vezetőségének további áldozatkész támogatásával öregbítik a pécsi ökölvívósport jó hírnevét.

Továbbra is a PAC Közüzem vezet az NB III-ban

A vasárnapi NB III-as forduló után változatlanul a PAC Közüzem vezet a bajnoki tabellán. A DVSE jobb gólarányával megelőzte Komlót. A Postás veresége folytán a 12. helyre csúszott le. Jelenleg ez a helyzet:

1. Pécsi KASE	4	4	—	—	20:2	8
2. DVSE	4	4	—	—	16:5	8
3. Komló	4	4	—	—	20:8	8
4. SBTC	4	3	1	—	18:3	7
5. Szászvár	4	3	1	—	9:2	7
6. Bares	4	2	—	2	7:5	4
7. Marcali	4	2	—	2	8:12	4
8. Nagymányok	3	1	—	2	12:11	2
9. PMSE	3	1	—	2	9:9	2
10. Erdőgazdaság	4	1	—	3	6:10	2
11. Nagyatád	4	1	—	3	4:10	2
12. Postás	3	—	1	2	2:5	1
13. Szigetvár	4	—	1	3	4:19	1
14. Bátaszék	3	—	—	3	2:8	—
15. Szekszárd	4	—	—	4	7:25	—
16. P. MEFESZ	1	—	—	1	0:10	—

Kosárlabda

Kerületi bajnoki eredmények. Férfi: Pécsváradi Traktor SE—Szekszárdi Törekvés 46:44 (21:26). V.: Zsilli, Bérczy. Legjobb dobók: Hoyek 17, Kemény 13, László 10, ill. Laczkó 21. **Pécsi Postás—Bátaszéki VSK 36:16 (12:2).** V.: Kovács és Tomcsák. Legjobb dobók: Benha 20, Orsovszky, Bárdos és Cserkuj 4—4, illetve Hovánszky 8, Váradi 4. **Mohács—Komló 21:20 (10:6).** V.: Szikszai, A. Legjobb dobók: Hernádi dr. 7, Pálos 6, Legány 4, ill. Zsibrik 9, Csatlós 6. **Szigetvári Standard—PVSK ifi 63:31 (36:13).** V.: Sitya és Borsos. Legjobb dobók: Tóth 24, Szalai 20, Rajczy 13, ill. Bódis 11, Magyar 10. **PVSK—Szigetvári Standard 64:41 (33:14.** V.: Rendeki és Borsos. Legjobb dobók: Verbőczy 22, Vadócz 19, Mórócz 12, Bóta 7, ill. Rájczy 23, Szalai 10. **Tolnai Dolgozók—MEFESZ 48:44 (34:18).** V.: Goda T. és Mikuska. Legjobb dobók: Szentes 14, Rubold 14, Steiner 7, ill. Tánczos 21, Füzes 10, Székely 9. **MEFESZ—Tolnai Textil 59:57 (36:24).** V.: Mikuska és Goda T. Legjobb dobók: Füzes 16, Kacskovits 14, Tánczos 14, Székely 13, ill. Petrits 30, Umbrai 14.

Női: Pécsi Postás—Bátaszéki VSK 30:4 (10:2). V.: Tomcsák és Kovács. Legjobb dobók: Vikor 14, Megyeri 12, ill. Szende 4. **PVSK—Szigetvár j. n.** PVSK. A Szigetváriak igazolása nem volt rendben. **Pécsváradi Traktor—Szekszárdi Törekvés 25:22 (10:16).** V.: Zsilli és Bérczy. Legjobb dobók: Wolf 8, Boldizsár 6, ill. Horlobágyi 7, Moritz 5. **Tolnai Textil—MEFESZ j. n.** Tolnai Textil. A MEFESZ nem jelent meg.

Jó atlétikai eredmények Dombóváron

Dombóváron atlétikai versenyt rendeztek, amelyen a helybelieken kívül a Komlói SE nemrég alakult atlétikai szakosztálya is résztvett. Egy-két számban egészen jó eredmények születtek. Részletek: **Női számok:** 60 m. ifi síkfutás: 1. Somogyvári DVSE 9.1, 2. Laklia KSE 9.2. Ifi magasugrásban: 1. Gerbecz KSE 120, távolugrásban: 1. Somogyvári 427. **Ifjúsági fiú számok:** 100 m. síkfutásban: 1. Pék KSE 12.1, 2. Alexits KSE 12.2. 400 m. síkfutásban: 1. Alexits KSE 57.7, 2. Vári KSE 57.9, 1500 m. 1. Harsányi KSE 4:44.4. Távolugrásban: 1. Pék 598, 2. Rátkai DVSE 577. Súlylökésben: 1. Grill DVSE 10.34. magasugrásban: 1. Kalapis DVSE 160. Felnőtt magasugrásban: 1. Bódosi dr 171 cm.

* A Pécsi KASE ökölvivó utánpótlása vasárnap délután 12.4 arányban legyőzte bemutató mérkőzésen az iparostanuló iskola csapatát. Az első csapat tagjai közül Biró és Högye szerepelt, mindkettő fölényesen győzött.

* **Huszti Komló** sérülése annyira kiújult, hogy a jeles szélsőt felvitték a sporkórházba. A tavaszszal fedésről Szirtes kapus játéka került ismét előtérbe.

A Szovjetunióban a vadászat is a dolgozók sportja

Eldördültek az első puskalövések a Moszkva melletti nádasokban és ezzel elkezdődött az őszi-téli vadászévad. A vadászat a szovjet dolgozók egyik legkedveltebb sportja. Edzi a szervezetet, fejleszti a megfigyelőképességet és kitartást, a természet szeretetére nevel, a pihenés kellemes módja. A vadászok moszkvai társasága felkészült a sportidényre. A főváros környékén 50 pihenőhelyet rendezett be, ahol a sportolók felszerelésről láthatják el magukat és szállást kaphatnak. Lomb. sátrakat építettek be és aki kívánja, tapasztalt vadász kíséretében járhatja a területet. A vadászat első napján a moszkvaiak nagy vadászzsákmánnyal tértek haza: egyedül Vinogradovoban egyetlen vadászcsoport 500 vadkacsát ejtett el.

Balla TSC és Baum I. SBTC lőtték eddig a legtöbb gólt

NB II. Nyugati csoport: Balla TSC (7), Nagy TSC, Rauch Perutz (5), Lázár TSC, Furó Dinamó, Szondi SFAC, Budai III. SFAC, Katics PBTC, Tisza SVSE (4). **NB III. Pécs-kaposvári csoport:** Baum I. SBTC (9), Léber PKASE, Bánhegyi DVSE (8), Huszti Komló (7), Böröcz I. Szászvár, Schmelcz Komló (5), Herke P. KASE, Dobrádi SBTC, Kanizsai NMSE, Pálfi és Khizi Nagymányok (4). Némelh Pécsi KASE, Unnep SBTC, Sárosi SZTMSE, Kömüves DVSE, Bicsáki Erdőgazdaság, Benkó, Cserháti Marcali, Wéber Nagymányok (3).

Jóslataink a vasárnapi Toto-ra

Ferencváros—Csepel: A Fradi gyengébb formája ellenére is esélyese ennek a találkozónak, 1, x. — **SZAC—Vasas:** A SZAC meglehetősen megkeseríti a nagyok életét, most is elcsíphet egy pontot, 2, x. — **Dorog—MTK:** Igen jó formában van az MTK, jobb is ellenfelénél, ennek ellenére a dorogiak sem indulnak esély nélkül, 2, 1. — **Szombathely—Ujpest:** Az újpestiek nehezen találnak magukra, a hazaiak edzővállsággal küzdenek. Minden eredmény előfordulhat, 2, 1. — **Olajmunkás—Salgótarján:** A sok utazástól fáradt vendégek ellen a MAORT megszerezheti első győzelmét, 2, 1. — **ETO—Sorokszár:** Biztosnak látszik az ETO győzelme a papirforma szerint, de pontosztozkodás sem lehetetlen, 1, x. — **Előre—Debrecen:** Két gyengén rajzolt csapat találkozójából a vidékiek kerülhetnek ki győztesen, az Előre kis játékerőt képvisel, 2, 1. — **MATEOSZ—Kispest:** Igen jó formában van a Kispest, a fuvarosok is faljövőben vannak, 2, x. — **Kecskemét—Szolnoki Lokomotív:** A vendégcsapat jobb, győzhetnek az idegen pályán, 2, 1. — **Diósgyőr—Pereces:** Az északi rangadóban majdnem egyforma eséllyel indul a két csapat. Esetleg a hazai pálya dönthet, 1, 2. — **Debrec. SZMTE—Miskolc. MNVTE:** Jobb a vendégcsapat, minden eredmény lehetséges, 2, 1. — **Moszkvai Dinamó—Spartak:** A Dinamó bajnoksága könnyen ezen a mérkőzésen dőlhet el, győzelme várható, 1, 1. — **PÓTMÉRKŐZÉSEK: Magyar Pamut—Pécsi BTC:** A pestiek még egy pontot sem szereztek, a PBTC feljövőben van, akár meg is nyerheti a mérkőzést, 2, x. — **III. Ker. Textil—Gárgyár:** Hazai rangadó, nagy mérkőzés, szoros eredménnyel, x, 2. — **Sajó Tárna—Kisvárda:** Hazai győzelem várható, 1, 1. — **Makó—Központi Lombik:** Itt is a hazai csapat győz, 1, 1.

* A BTC sakkszakosztálya közli tagjaival, hogy ma este 6 órakor az NB II. ügyben fontos taggyülést tart.

* A pécsi MEFESZ felhívja a labdarúgó szakosztály tagjainak a figyelmét, hogy csütörtökön este 8 órakor igen fontos ügyben szakosztályi ülést tart a szokott helyen.

LISZENKO

1898 szeptember 29-én született Trefim Deniszevics Liszenko, a világhírű szovjet biológus, akinek rendkívüli érdeme, hogy továbbfejlesztette Micsurinnak a természet átalakításáról szóló tanítását. A növények szakaszos fejlődéséről való felfedezése döntő jelentőségű. Liszenko dolgozta ki a növények jarovizációja elméletét és gyakorlatát: bebizonyította, hogy az őszi kultúrák tavasziakká és a tavasziak őszivé alakíthatók.

A növények szokatlan éghajlatú zónákba való elterjesztésére irányuló munkája, a magvaknak a növénnyé való keresztezése útján, a burgonya nyári ültetése és egy sor más felfedezése által világhírű jelentőségű.

Liszenko tudományos felfedezéseit a Szovjetunióban a terméshozam és az állattenyésztés hozamának fokozásáért harcoló kolhozok és a materialista agrobiológusok gyakorlatába ültetik át. Az őszi búza Szibériába való áttelepítése, Liszenko nevéhez fűződik és intézetének hétéves munkája nemcsak jelentős termelési győzelmet eredményezett, de döntő bizonyítékává is vált Liszenko általános biológiai álláspontja fölényének a búzapalánta földműves kérdéseire vonatkozóan.

Szibériában rövid a nyár. Az aratási idő szűk határok közé szorul. A tavaszi kultúrák túlsúlya azt eredményezi, hogy a népállományoknak nem tavasszal, hanem csupán tavasziakat hozó őszi vetés szenát kell. De az őszi búza sebezhető is. A fagy a földet rögzítsük és ne engedjük, hogy a fagy megrepessze, a szél elsodorja. 1942-ben Liszenko azt a tanácsot adta: vessék a búzát a tavaszi kultúrák tarlójába, termőképes és gyomoktól megtisztított parcellákba. A tarló megvédi a fiatal növényzetet a kegyetlen szelektől és megköti a havat. A tavasziak épségben maradt gyökérrendszere megköti a földet és nem engedi repedezni.

Sikerült. A rideg szibériai természetet legyőzte a szovjet ember. Liszenko felbecsülhetetlen szolgálatokat tett eredményes kutatásaival az egész emberiségnek. Liszenko munkásságáért Sztálin-díjat kapott és mint a Lenin Mezőgazdasági Akadémia elnöke végzi munkásságát.

ELŐTTÜNK A SZOVJET PÉLDA

Ezév tavaszán, május 3-án a Szovjetunió kormánya 20 milliárd rubel névértékben államkölcsönt bocsájtott ki. A Szovjetunió népe 24 óra alatt túljegyezte a kölcsönt. Erről a nagyszerű áldozatkészségről, amely szolgáljon példaképül a magyar dolgozóknak is, a Pravda akkor az alábbi vezércikkben emlékezett meg:

A Szovjetunió pénzügyminisztériumának jelentése szerint a május 3-án húsz milliárd rubel névértékben kibocsátott államkölcsönt május 4-e estéjéig 21.691 millió rubelnyi túljegyezték. Ez a szám nemcsak a kölcsön ragyogó sikerének bizonyítéka. Visszatükröződik benne a szovjet nép rendíthetetlen egysége, szocialista hazaszeretete, az állam érdekeinek mélységes megértése, szoros felsorakozása Lenin és Sztálin pártja mellé.

A munkások, parasztok, értelmiségiek, a sokmilliós szovjet államban élő valamennyi nemzetiség, lelkesen üdvözölte a kölcsön kibocsátását. A tömeges és szervezett jegyzéssel bizonyították, nem sajnálják erejüket a Szovjetunió gazdaságának és kulturájának további felvirágoztatásától.

Minden kizsákmányoló rendszerben a népi tömegek és az állam, mint engesztelhetetlenül ellenséges erők állnak egymással szemben. A Szovjetunió az első állam a világon, ahol a nép és az állam érdekei teljes összhangban vannak, ahol az állam annál erősebb, minél tevékenyebben vesznek részt építésében a széles néptömegek és ahol a néptömegek élete annál szebb, minél gazdagabb és erősebb az állam.

Az uj kölcsönök a szocialista állam további megszilárdítására szolgálnak, amelynek érdekei a dolgozók előtt mindenekfelett állanak. Ez az oka, hogy a szovjet kölcsönök olyan óriási népszerűségnek örvendenek a dolgozók körében.

A szovjet emberek megtakarított pénzüket államkölcsönbe fektetik, hogy a háború utáni ötéves terv határidő előtt valósuljon meg, hogy biztosítsa az ország gazdasági életének új fellendülését és még jobban meggyorsítsák haladásukat a kommunizmus felé. A kölcsön tehát nem kis szerepet játszik a szocialista átalakulás tervének keresztülvitelében.

A gazdasági siker alapján egyre magasabbra emelkedik a dolgozók anyagi és kulturális életszínvonala. A reálbérek növekedésében, a fogyasztási cikkek árának leszállításában, új lakóházak, iskolák, gyógyintézetek, klubok, könyvtárak és parkok építésében jelentős szerepet játszanak a szovjet állami kölcsönök.

A határokon túl és minden becsületes ember, aki nyíltan szembe mer nézni az igazsággal, látja a szovjet társadalmi és állami rendszer nagy életerejét és legyőzhetetlenségét, a szocializmus megszámíthatatlan előnyeit a kapitalizmussal szemben.

A kölcsön jegyzése ragyogó siker jegyében halad. Bár túljegyezték, az aláírást folytatják. A szovjet emberek, akiket áthatnak a nemes hazafias érzések, készséggel és nagy örömmel adják kölcsön megtakarított pénzüket az államnak. A munkások, alkalmazottak, kolhozparasztok, értelmiségiek, akik egyre szélesebb alapon folytatják a szocialista versenyt, önfeláldozóan harcolnak az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért. Ebbe fektetik erejüket és teremtő energiájukat. Munkájuk derűs és gyümölcsöző, mert a szovjet társadalom dolgozója mentes mindenfajta kizsákmányolástól és tudja, nem fenyegetik válságok, nem csúszhat le reá a munkanélküliség, a burzsoá országok dolgozóinak ez az osztoza.

A szovjet nép sikeresen építi fel a kommunizmus ragyogó épületét, mert Sztálin, a nagy vezér, a dolgozók tanítómestere vezeti.

Ez igazi kommunista munka volt

Győri Kiss István elvtárs mozdonyvezető és két fűtője 190 százalékos teljesítménnyel megdöntötte a kétezer tonnás mozgalom eddigi eredményeit

Gyócsi Jenő elvtárs, a pécsi üzletvezetőség igazgatója éppen a 2.000 tonnás mozgalom eddigi eredményeit tanulmányozta, amikor Győri Kiss István elvtárs kopogtatott be irodája ajtaján. Néhány rövid szóval elmondta jövetelének célját.

— Igazgató elvtárs! Olvastam a sztahanovista mozdonyvezetők versenyéről, olvastam a miskolciak versenyfelhívását is. Tudom, hogy egyik mozdonyvezető kollégám 160 százalékos terheléssel tette meg az utat szerelvényével Miskolc és Hatvan között. En ezt túl akarom és túl is fogom szárnyalni.

Gyócsi elvtárs vállával kezet szorított Győri Kiss elvtárssal és ezzel megtörtént az egyesség, ami egyben engedély is volt.

Köszönöm elvtárs — szólt vissza az ajtóból Győri Kiss István és rohamléptekkel megindult a fűtőház felé. Máskor sem szokott lassan járni, de most sietette a versenyláz, ami új eredményekre sarkalmindenöntudatos kommunistát.

— Biztos, hogy sikerül — ismételgette magában.

Már messziről feltűnt gépe, a csillogó testű 424-es, amint ott terpeszkedett a fűtőház falai között. Ezer mozdony közül is megismerné. Igaz, mindennap átvizsgálja a legapróbb csavarig. Hálás is ezért a nagy masina és mindenben teljesíti gazdája akaratát.

Győri Kiss néhány szóval elmondta fűtőinek, Légrádi Mátyás és Schneider József elvtársaknak, hogy miről van szó. A két fűtő boldogan vette tudomásul, hogy ők is részesei lesznek annak a nagyszerű teljesítménynek, amit eddig lehetetlennek tartottak a szakértők.

Mi ezzel válaszolunk Rajkék és Titoék ocsmány bandájának és amerikai gazdáiknak — mondotta Légrádi elvtárs.

— És megmutatjuk nekik, hogy a magyar 424-es sokkal különb, mint a 411-es Trumannak csúfolt amerikai mozdony — tette hozzá Schneider elvtárs.

— Azután nekifáltak a munkának. Tisztában voltak azzal, hogy nagy dologra vállalkoztak, hiszen a Pécs és dombóvári szakasz a legnehezebb az egész országban, mert át kell hatolni a Mecseken. Eddig ezen a szakaszon 815 tonna volt a megengedett tehervontatás és Budapestig Dombóváron és Pusztaszabolcson kétszer is eseréltek mozdonyt, többszöri mozdonykezeléssel és víztöltéssel. Most a Pécs—Budapest közötti 240 kilométeres utat mozdonyváltás nélkül, kétszeri víztöltéssel és 1546 tonna tehervontatással akarják megtenni, ami a miskolciak 160 százalékos eredményével szemben 190 százaléknak felel meg. Ez egyben 40 órás pihenő nélküli szolgálatot is jelent. De Győri Kiss elvtárs és fűtőtársai ezt is szívesen vállalták, mert tudják, hogy a népi demokráciában minden áldozat a dolgozó nép javát, boldogulását szolgálja.

Győri Kiss elvtárs, míg fűtőtársai gondoskodnak a vízről és szénről, átvizsgálta mozdonyát és közben arra gondolt, hogy ezért a vállalkozásáért egyénileg is felelős.

De nem hátrált meg a nehézségek és a felelősség előtt. A Pártra és Rákosi elvtársra gondolt és utolsó „simításként" felrakta mozdonya orrára a brigád elsőségét jelentő vörös csillagot.

Aztán elindult a hosszú szerelvény. Az 1546 tonnás teher súlyán gördült fel a Mecsek emelkedőin, az út mentén dolgozó parasztok pedig ámulva nézték az 59 kocsiból álló szerelvényt. A dombóvári kollégák sem akartak hinni a szemüknek, amikor begördültek Győri Kissék.

— Ilyen még nem fordult elő — mondotta csodálkozva egy dombóvári mozdonyvezető, aki „Trumanjával" éppen ott vesztegelt.

— Ezután majd sűrűn előfordul — válaszolt egyből Légrádi elvtárs.

De sok beszédre nem volt idő, máris indult tovább a vöröscsillagos 424-es. Egymásután maradtak el az állomások, csak Pusztaszabolcson álltak meg 15 percig, míg megtöltötték a gép kiszáradt, hatalmas gyomrát. A friss víz új lendületet adott a mozdonynak. Győri Kiss elvtárs játszi könnyedséggel irányította a masinát, mert szinte együtt érez vele, ismeri minden kis csavarját.

Kilenc órai menetidő után kibontakozott előttük Budapest látképe. Egyre közelebb jöttek hároméves tervünk hatalmas alkotásai, az újjáépített gyárak és hidak. A szerelvény csökkentett sebességgel haladt át az új vasúti összekötő hídon. Győri Kiss elvtárs az óráját nézte, miközben vonata befut a Ferencvárosi teherpályaudvarra. Az állomáson rekorderhez illő fogadtatásban részesítették Győri Kiss elvtársait, fűtőit és győztes mozdonyát. Mindenki őszinte és boldog örömmel ölelgette Győri Kiss elvtársat és fűtőit.

Győri Kiss elvtársat kérdésekkel ostromolták:

— Meséld el, hogyan csináltátok?

— Higyjétek el, nem kellett más hozzá, csak kommunista áldozatvállalás — mondotta Győri Kiss elvtárs, keményen megszorítva két hűséges munkatársa kezét.

Gróf József

A Kombinátnál dolgozó fiatalok legjobbjai jelentkeztek tisztképző iskolára

A mohácsi és járási ifjúság hangulatát hallatlanul felkavarta a Rajk-banda perének tárgyalása. Megmutatkozik ez az élet minden vonalán. A MINSZ gyűlésein és egyéb ifjúsági összejöveteleken. Ez azonban lényegében külsőség. Egy gyűlésre elmenni nem nagy dolog. De a dolog végét megfogni, az élet fordulópontján határozott lépést tenni, annál nagyobb. A mohácsi ifjúság ez utóbbiakból sikerrel vizsgázott. Ott vannak a termelés frontján, élen járnak a versenykihívásokban a SZIT-isták, de a diákok is.

Legutóbb ifjúsági termelési aktivát hívtak össze Mohácson, ahol ezek a fiatalok foglalkoztak a termelés komoly kérdéseivel. A felvetett problémákra 21 hozzászólás történt, közöttük 7 leányé. A versenyszellemnek olyan megnyilvánulása volt ez, amiről a nagyok is példát vehetnek.

Ezen az értekezleten száz egyéni versenykihívás történt, több mint száz népnevelőt adtak a felvilágosításért folyó harcra, a népnevelői szemináriumon 150 ifi vett részt és itta fel szomjas lélekkel a hároméves tervnek a filmvásznon megjelenő eredményeit.

De nem erre a legbüszkébbek. Valamennyien tudják, hogy nincs Baranyában olyan járás, mint az övék, amely a legtöbb fiatalt küldi a honvéd tisztképző iskolára. A kombinát építkezésének üzemei vetélkednek egymással. Az Ut- és Vasútépítő NV-től tizennyolcan, a Gyáriparépítőtől nyolcan, a Mélyépítőtől is nyolcan, a városból huszonegyen, a járásból harminckettén jelentkeztek, hogy felvegyék a néphadsereg tisztjelöltjének egyenruháját. Erre a legbüszkébbek.

Marenics elvtárs járási MINSZ titkár tarsolyából hatalmas paksaméta kerül elő. A jelentkező fiatalok életrajzai. Találomra kihúzunk kettőt.

Gyügyei Mihály 21 éves, a Mélyépítő NV segédmunkása. Kovácsmesterséget tanult, mint az apja. Hat éves kora óta árva. Egy mondattal indokolja lépését: „....A tudásomat gyarapítsam és fegyverrel kezemben, ha kell, az élete árán is megvédjem népünk békéjét és boldogságát.

Sinka Sándoré a másik életrajz. Ő 20 éves. Négy gimnáziumot járt. Edesapját, a malombérlőt öngyilkosságba kergette a malomtulajdonos kulák haszonéhsége. Félbeszakadt az iskola és Sándor később a Mélyépítő NV-nál kapott munkát. Most átképző tanfolyamos. Soraiban érződik, hogy demokráciánk kárpótolja apja haláláért, családja egész anyagi összeomlásáért. Igy ír: *Amikor meghallottam Farkas Mihály hivó szavát, amely a béke megvédésére szólított bennünket, elhatároztam, hogy belépek a néphadseregbe és véremet is áldozom épülő hazánkért és népi demokráciánkért az ellene törő támadók ellen.*"

Gyügyei és Sinka, a két lelkes fiatal nincsenek egyedül, a Mélyépítő NV-nél. A napfényben fehérlő cölöpsor, amely a lakóteleptől indul és a Dunapartig tart, utat jelölt, de nem egyszerűen a lakóteleptől egybegyülő és a Dunába folyó csövecskék útját, hanem inkább az „Ertől az Óceánig" való utat.

Döng a föld és a mélyben emberek dolgoznak. Az épülő szocializmus katonái. A kitámasztó gerendák és cölöpök közül Mészáros István szökken fel a napfénybe. Orra alatt serkenő bajusz. Sapkája alól makrancos barna fürtök bukkanak elő, alattuk csillogó szemek.

— Igen, jelentkeztem. De jelentkezett az öcsém János is. Mindketten megyünk, Farkas elvtárs hívott bennünket. Mi és a többiek fogadjuk, hogy a munkásosztály hatalmát nem teszik többé vissá a Pálffyék által beépített Horthy-tisztek. Tizennégyen mondjuk ezt, mi, akik innét a Mélyépítőkről megyünk tiszti iskolára.

A gyerek vékony. Hogysne lenne. A szárpadlós verősulyok nem éppen hizlalókúrát jelent. De mégis vonzódik hozzá. Táviratí stílusban utal egy régi élményére.

— 1944 augusztusában itt határoztam a laktanyában dolgoztam, mint segédmunkás. Az ott kitört spontán sztrájk és szabotázs miatt 10 napig tartott fogva Horthy-hadserege. Az életemet fenyegették. Mekkora úr volt egy hadnagy. Ma a nép az úr és mi ezt a dolgozó népet akarjuk képviselni a tiszti iskolán.

A serkenő bajuszú Mészáros István nem akármilyen fiatalember. Brigádvezető és 60 ember munkatempóját diktálja. De nem úgy, hogy parancsolgat, hanem úgy, hogy jópéldával jár elől. Igy nem is csoda, ha a normát itt 150—170 százalékig teljesítik. Ez persze csak azért lehetséges, mert Mészárosnak szövetségesei a két Gingl fiú, akik ugyancsak tisztnek mennek, de sorolhatnánk Dárdai Karcsit, Párász Györgyöt, Kapitány Józsefet a többi üzemekből, akik mind élenjárnak a munkában, — közöttük nem egy élmunkás — és legfőképpen fiatalságuk egész hevével az áldozat vállalásban.

Idejében el kell végezni a szántást-vetést

Az esőre várás miatt senkise halogassa az őszi munkákat

A minisztertanács már régebben rendeletet hozott az őszi munkák elvégzésével kapcsolatos határidők tekintetében. A minisztertanács rendelete megállapítja az őszi szántás-vetési munkák elvégzésének legkésőbbi határidejét.

A minisztertanács rendelete szerint a repcét szeptember 10-ig kellett elvetni. Ugyancsak túl vagyunk már az őszi borsó és szőszösbükköny vetésének határidején is, mely szeptember 20-a volt.

Az őszi árpát az őszi takarmánykeveréket és a lucernát legkésőbb szeptember 30-ig kell elvetni.

A rozs vetésének határideje pedig október 15. A minisztertanács határozata értelmében az őszi búza vetésének határideje október 31.

A minisztertanács megbatározta a szántás elvégzésének legkésőbbi határidejét. Eszerint

a vetőszántást legkésőbb október 10-ig, a mélyszántást pedig december 15-ig kell elvégezni.

A fentiek szerint jelenleg legsürgősebb feladat dolgozó parasztságunk számára az őszi árpának és a rozsnak sürgős elvetése. Fontos ugyanis, hogy

minden növényt megfelelő időben vessünk el.

Helytelen dolog késlekedni az eső várása miatt. Az idejében való vetés nagymértékben elősegíti a növény megerősödését, az idejében vetett növény gyorsabban fejlődik, jobban ellenáll a fagynak.

KI CSINÁLHATTA EZT A POCSÉK KESZTYŰT?

Különös, de tanulságos kiállítás a Hamerliben

A pécsi Hamerli Kesztyűgyárban érdekes kiállításban „gyönyörködhettek" a gyár dolgozói. Két hosszú asztalon szép sorban kirakva a gyárban készült kesztyűk díszelegtek, mindegyik mellett kis fehér cédula. A munkások sorra jöttek és végignézték valamennyit.

Egyik szaktárssal történt — amint a többiek nevetve mesélik — hogy megállt az egyik pár kesztyűnél, kezébe vette, szakértő szemmel és fejcsóválva vizsgálgatta.

— Ejnye de pocsék, — mondta — hogy adhat ki az ember ilyent a kezéből?

— Nézzük meg, ki csinálta — szólt mellette valaki és felemelte a cédulát. Elolvasta, aztán szó nélkül a szigorú bíráló kezébe nyomta. Az ő neve volt rajta.

Azután már a többiek is figyelmesebben nézték meg a kesztyűket, megnézték a cédulát és sokan ismerték fel szégyenkezve a saját kezük munkáját és a saját nevüket a cédulán. A kiállításon szereplő 55 pár kesztyű ugyanis mind selejt. Egyiket rosszul szabták, a másikat rosszul varrták, rosszul csinosították, egyszóval ez az 55 kesztyű képviseli minden előforduló hibát és képviselte azokat, akik a hibát elkövették.

Mindjárt az asztal szélén fekszik egy pár. Mellette telelírt papírlap mondja el a történetet. A kesztyűt már a szabász hibásan szabta és így, hibásan ment végig valamennyi munkafolyamaton. Mindenki arra számított, hogy majd az utánakövetkező kijavítja a hibát, s a végén a kesztyű selejtbe került.

Hiányzott az egyéni felelősség. A munkás, aki a kesztyűt készítette, nem törődött a hibával, nem jutott eszébe, hogy hiába pazarolnak rá munkaidőt, csak a selejtet szaporítják vele, nem jutott eszébe, hogy jobban meg kell nézni a készülő kesztyűt, mert az az övé is, munkástársáé is és a kár, amit a selejt okoz, ugyanúgy az övék. A kiállítás most megmutatta, hogy ki miért felelős.

De nemcsak ennyi a kiállítás története. A munkások, miután végignézték az 55 selejtkesztyűt, megállapították, hogy sok hibáért, rossz szabásért, helytelen varrásért valóban ők a felelősek. De még több hiba adódik a bőr rossz minőségéből.

Ezzel a megállapítással a „kiállítás" rendezői, a gyár vezetői és az anyagátvevő jártak úgy, mint az a munkás, aki a saját munkáját becsmérelte. Kiderült, hogy a selejt túlnyomó részéért — és nemcsak ezért az 55 párért, hanem a raktárban heverő többezer párért — őket kell felelősségrevonni, mert nem vizsgálták át gondosan az átvett bőrt, elfogadták a kevésbé jó minőséget is. Utánuk következik a sorban az anyagkiadó, akinek az átvett bőrt — ha észrevette, hogy hibás — nem lett volna szabad kiadni szabásra.

„Aki másnak vermet ás, maga esik bele". Igy tartja a közmondás, és a Hamerli kesztyűgyárban is így lenne, ha a „kiállítás" arra szolgált volna, hogy egymást megszégyenítsék. De nem arra szolgált, hanem arra, hogy az egyéni felelősség körüli hiányosságokat megszüntesse. Ezt a célját pedig nagyon eredményesen szolgálta. A Hamerli kesztyűgyárban most mindenki tudja nemcsak a saját hibáját, hanem a társaét is és vigyáz majd arra, nehogy mégegyszer odakerüljön a „kiállításra".

Hírek

SZEPTEMBER 29. CSÜTÖRTÖK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Remény gyógyszertár, Irgalmasok utca 22. T: 23-70. Kis Szen Teréz gyógyszertár, Aradi Vértanuk-útja 1/a. T: 18-34. Kossuth gyógyszertár, Kossuth Lajos-út 50. T: 32-74. — **NÉVNAPOK:** Róm. kat.: Mihály, prot.: Mihály. — **IDŐJÁRÁS:** Gyenge keleti, északkeleti légáramlás. Kevés felhő. Reggel néhány helyen köd. Erős éjszakai lehűlés. A nappali hőmérséklet alig változik.

— **Az OTI pécsi kerületi pénztára** értesíti az üzemi bizalmiakat, a bizalmiakat, a társadalombiztosítás összekötőket, valamint az üzemegészségőröket, hogy 30-án (pénteken) d. u. 16 órakor a székház tanácstermében munkavállalói értekezletet tart. Kéri az érdekelteket, hogy az értekezleteken teljes számban jelenjenek meg.

— **A Magyar—Szovjet Társaság** hétfőtől kezdve új helyiségében folytatja munkáját. A Széchenyi-téri orvosszakszervezet emeletéből a volt Belvárosi Katolikus Kör földszinti helyiségeinek egy részét foglalja el a Janus Pannonius-utca 11—13. számú ház alatti épületben.

— **Női klubot nyitottak Taskendben.** Taskendben, Üzbegisztán fővárosában a város egyik legszebb épületében női klubot létesítettek. A női klubban estenként élénk élet folyik, a klub keretében kézimunkázó-, olvasókörök működnek.

— **A Balsányi János Irodalmi Társaság** felhívja rendes tagjait, hogy szeptember 29-én, csütörtökön délután 6 órakor a városháza kisgyűlés termében megjelenni szíveskedjenek. Tekintettel a tárgy igen nagy fontosságára, a vezetőség felkéri a tagok minél nagyobb számban való pontos megjelenését.

— **A Megyei Földhivatal felkéri** a községi elöljáróságokat, hogy értesítsék a közönséget: 1. Föld, ház juttatás, vagy csere, állat és gazdasági felszerelés juttatás szünetel. 2. A felek fogadása héttőn és szombaton van, amikor az előadók egész nap a felek rendelkezésére állanak.

— **A DÉFOSZ pécsi szervezete** október 2-án délelőtt 9 órakor taggyűlést tart, amelyre meghívja összes tagjait. Ugyanekkor külön kubikos gyűlést is tartanak. Október 1-én este 6 órakor vezetőségi ülést, amelyre kérik a vezetőségi tagok pontos megjelenését.

— **A Magánalkalmazottak Szakszervezete pécsi csoportjának énekkara** október 1-én, szombaton reggel külön motoros gyorsvonatot indít Budapestre az ott tartózkodó énekkari versenyre. Erre a motoros gyorsvonatra külön jelentkezőket és vendégeket is elfogadnak. A külön motoros okt. 3-án jön vissza Pécsre. A külön gyorsmotorral való utazás ára 50%-os kedvezménnyel oda-vissza 50 forint, amelyben a Budapesten tartandó hangversenyen való belépőjegy ára is benne van. A külön vonatra jegyek kaphatók a Magánalkalmazottak Szakszervezetében, Pécs, Apáca-utca 2. sz. és az IBUSZ menetjegyirodában.

— **Elkezdémet** október 1-én megnyitom. Kitűnő házikosztot, benn- és házonkívüli vállalok. Telefon: 12-09, vagy Janus Pannonius-utca 15. földszint jobbra. Szíves pártfogást kér Török Géza, a Menedékház volt bérlője. (x)

— **Találtak** a Mecsekben egy fülbevaló. Cím a kiadóban. (x)

— **Elveszett** az állomástól a Felső-hévízi-utcáig terjedő útvonalon egy csomag, amelyben gyalugépkés és fúró volt. Kérik a becsületes megtalálót, hogy a csomagot jutalom ellenében a szerkesztőséget titkáránál leadni szíveskedjék. — Kaszta Lajosné az új piactéren vásárlás közben szerdán délelőtt elvesztette drapp, popit, kulikabátját. Kéri a becsületes megtalálót, hogy Rákusalja 9. alatti lakásán leadni szíveskedjék.

— **Terjed a sztrájkhullám az Egyesült Államokban.** Newyorki jelentés szerint a sztrájkoló munkások száma a szénbányászokkal együtt már meghaladja a háromszázezret. A detroiti Ford-gyár 115.000 munkása csütörtökön sztrájkba lép, ha a vállalat nem teljesíti a munkások követeléseit.

— **Erdőtűz.** Szerdán délelőtt Patacson a lőtér feletti erdőrész kigyulladt és 1000 négyszögöl erdő leégett. A kivonuló pécsi tűzoltóság rövid idő alatt a tüzet eloltotta. A vizsgálat szerint a tüzet egy gondatlanul eldobott égő cigaretta okozta.

— **Rádiót RICHTER JÓZSEF cégtől részletfizetésre! — Kossuth Lajos-út 21**

Ezt is a hároméves tervnek köszönhetjük

Ünnepélyesen megnyitották az új piacteret

Már pirkadatkor elkezdődött a népvándorlás az új pécsi piactér felé. Mindenki ott akart lenni az ünnepélyes megnyitáson, hogy tanuja lehessen a hároméves tervben készült új piactér avatásának. Zászlóerdő fogadta a megrakott kosarakkal és zsákokkal érkezett őstermelőket és az üres kosarakkal jövő háziasszonyokat. Már jóval a felavatás előtt zsúfolásig megtelt a piactér hatalmas területe. A honvédzenekar pompás indulókat játszott, miközben a háziasszonyok érdeklődve járták körül az egész teret és kíváncsian kérdezgették egymástól, hogy hol mi van elhelyezve. Örömmel látták a Délsajt NV elárusító helyét. Egy munkásasszony, aki megrakott kosárral szorított magának helyet a bódé előtt, megjegyezte:

— Ezt a piacteret harminc évig ígérgették a multban. A demokráciának kellett jönni, hogy a háziasszonyok régi vágya megvalósuljon, hogy olyan piacunk legyen, ahol minden kapható.

A legnagyobb csoportosulás a Népbolt 75-ös számú új árudája előtt volt. A hosszú téglaépület felett Rákosi Mátyás elvtárs arcképét sugározza be a szeptembervégi napsugár. Benn az épületben rengeteg áru sorakozik katonás rendben. Mindegyiken hatalmas számok tüntetik fel az árakat.

— Ez nagyszerű elgondolás — mutat egy nénike a számok felé. — Most legalább nem csapnak be bennünket a kofák.

A piactér bejáratánál nagy sikere van a felállított sörcsárdának is.

Kilenc óra után érkezett meg Krancz Pál elvtárs, polgármester, a város vezetőségének tagjaival. A Köztársasági Induló hangjai után Dulánszky Jenő, a város műszaki osztályának vezetője adta át az új piacteret a polgármesternek.

Krancz Pál elvtárs először megköszönte azoknak a dolgozóknak a fáradságát, akik az új piactér elkészítésénél becsülettel megállták a helyüket a munka frontján. Szólott a Rajk és Tító banda összeesküvéséről, majd a város áldozatkészségéről beszélt:

— Az új piactér, amely a hároméves terv keretében készült 575.000 forintjába került a városnak. Szívesen hoztuk meg az áldozatot, mert tudjuk, hogy a dolgozók sem riadnak vissza semmiféle áldozattól. Ezt számtalanszor bebizonyították. És mi hisszük, hogy ezután is így lesz!

Majd Ragoncsa elvtárs a Népbolt vezetője tett ígéretet, hogy mindent elkövetnek, hogy az árakat leszorítsák és a vásárlók érdekeit megvédjék a spekulánsokkal szemben.

Az ünnepség az Internacionálé eljátszásával ért véget. Az ünnepség lezajlása után megindult a vásárlás. A megpakolt kosarakkal, autobuszon, villamoson és gyalogosan hazafelé induló háziasszonyok hálával gondoltak a városvezetőség áldozatkészségére és a hároméves tervre, amely új, modern piactérrel ajándékozta meg a dolgozókat.

A normán felül 20 csillét készítenek a Szent István-akna lakatosai

A MESZHART bányák dolgozói sorra vállalnak újabb feladatokat a hároméves terv időelőtti teljesítése érdekében. Mecsekszabolcson termelési értekezleten állapították meg, hogy a termelés menetének egyik akadálya a bányafát szállító csillék hiánya. Húsz csillére van szüksége Szent István aknának ahhoz, hogy a bányafaellátást akadálytalanul lebonyolítsa. Az akna lakatosüzemének dolgozói a bányászok kérését magukévá tették és elhatározták, hogy a hiányzó húsz bányafa-szállító csillét ez év december 20-ig az előirányzott normán felül elkészítik.

Ferenc-aknán szintén a szállításba mutatkoztak nehézségek. Ezeknek a nehézségeknek az elhárítására a vagonkirakó csoport elhatározta, hogy ezentúl egy-egy vagon kirakását legkésőbb 6 óra alatt elvégzi. Ez az elhatározás nemcsak a bányán belüli szállítást gyorsítja meg, hanem komoly segítséget nyújt a vasútnak is a 3 és fél napos kocsiforduló megvalósításában.

A Diákszövetség mindenben segíti a középiskolák munkás- és parasztfiataljait

Vékási Ernővel, a Diákszövetség városi titkárával arról beszélgettünk, hogyan indult meg a munka az új tanévben a Diákszövetségben.

— Még a tanév megnyitása előtt összehívtuk a fiatalokat, kisgyűléseket tartottunk minden iskolában. Ezeken a kisgyűléseken megbeszéltük, hogy felkeressük a munkás-szülőket és megértetjük velük, mennyire fontos az, hogy gyermekeik tanuljanak. Elmondtuk nekik, hogy az új munkásértelmiség tízezreire lesz szükség a közeljövőben, hogy minden tanuló és dolgozó ifjúra biztos jövő vár.

— Most arra törekszünk, hogy a beiratkozott új munkás- és parasztfiatalokkal megszerettessük az iskolát, a diáktársakat és a mozgalmi életet.

— Éppen ezért az osztályvezetőségekbe a VIT ideje alatt kitűnt munkás- és parasztkádereket állítottuk be. De természetesen a kiváló értelmiségi tanulókat is bevonjuk a Diákszövetség munkájába és helyet kaptak a vezetőségben is.

— Szeretnénk, — folytatja Vékási Ernő — ha az új diákok nem éreznék a tanulással járó nehézségeket. Ezért jól megszervezzük a tanulóköröket. A körök munkájába belevonjuk az új diákságot teljes egészében. Minden első körbe beállítunk felsőbb osztályos, jól tanuló diákokat is. Ezek lesznek segítségére az új fiataloknak, ha nehézségek merülnek fel. A tanulókörökön belül tanulmányi versenyeket indítunk. A verseny célja az, hogy a diákokban kialakítsa a kollektív szellemet és serkentse őket a mult évi tanulmányi eredmények túlszárnyalására. Ezenkívül közös munkával erősítjük a munkás-parasztszármazású diákok barátságát.

A Diákszövetségben komolyarcú szőke leánnyal találkozunk.

— Büszke vagyok arra, — mondja lelkesen, — hogy a Diákszövetség tagja lehetek. Jó munkát akarunk végezni a szövetségben. Nem lehet semmi nehézségünk, hiszen munkánkban a Párt Rákosi elvtárs vezetésével minden akadályt elgördít az ifjúság útjából és mindenben segítségünkre van.

— Magam is munkáslány vagyok. Én mindig hálával és szeretettel gondolok népünk vezetőire, mert lehetővé tették számunkra, hogy tanulhassunk.

MNDSZ HIREK

A területi csoportjaiknál e héten a következő helyeken tartanak nőnapokat. Csütörtökön, 29-én 7 órakor Budai II. Kertváros. Gyárváros. Rendőrasszonyok Pénteken, 30-án 7 órakor: Szigeti, Siklósi, Budai I. Kérik a nőnapokat ezekre a napokra és időpontokra megszervezni. Központi előadót mindenkova küldenek.

Csütörtökön délután 6 órakor a következő bányászcsoportoknál MNDSZ taggyűlést tartanak: Szászvár-bányatelep: Bedő Pálné; Nagymányok: Szalla Tivadarné; Vasas-telep és falu: Péter Etel; Mára-falu és centrálé: Rajczi Sándorné; Somogy-falu és telep: Fehér Györgyné; Komló: Tólh Józsefné; Pécsbányatelep: Szalontay Istvánné; Meszestelep: Nagy Gyuláné; Mecsekszabolcs-falu: Vadon Antalné; Mecsekszabolcs-telep: Tubák Györgyné; Borhálatelep: Berki Ferencné; Erzsébet-telep: Fülöp Sarolta. Az előadók ma, csütörtökön délután 1 órakor az MNDSZ megyei titkárságán előadói értekezleten jelenjenek meg feltétlenül.

— **A hirdi kőbánya felett** kigyulladt az avar és négy hold cserjés leégett. A tüzet a kivonult pécsi tűzoltóság eloltotta. A kár jelentéktelen. A vizsgálat megállapítása szerint a tüzet a hirdi kőbánya iparvasutjának mozdonyából kipattanó szikra okozta.

Nagymértékben javul a vidék ivóvízellátása

Népi demokráciánk néhány év során többet tett a falu gazdasági, kulturális és szociális felemelkedéséért, mint az elmult rezsim több évtized alatt. Népegészségügyünk terén is intézkedések és új létesítmények egész sora szolgálja a haladás, fejlődés útját. Az egészségügyi intézkedésekhez kapcsolódik az ivóvízellátás feljavítása is. Erre igen nagy szükség van, miután a közkutak építését a multban ugyancsak elhanyagolták. A 3 éves terv nagy összegeket fordít kútjavításokra és új kutak fúrására, szerte az országban. Igy pl. új kutak létesültek Jánoshalmán, Hercegszántón, Biharkeresztesen, Kistelken, Nagytétényben, stb. Sok faluban, községben még folyamatban vannak a 3 éves tervben létesítendő kutak munkálatai. Míg 1938-ban 4.000 ásott és 11.000 fúrott, összesen tehát 15.000 közkút volt, ezek száma

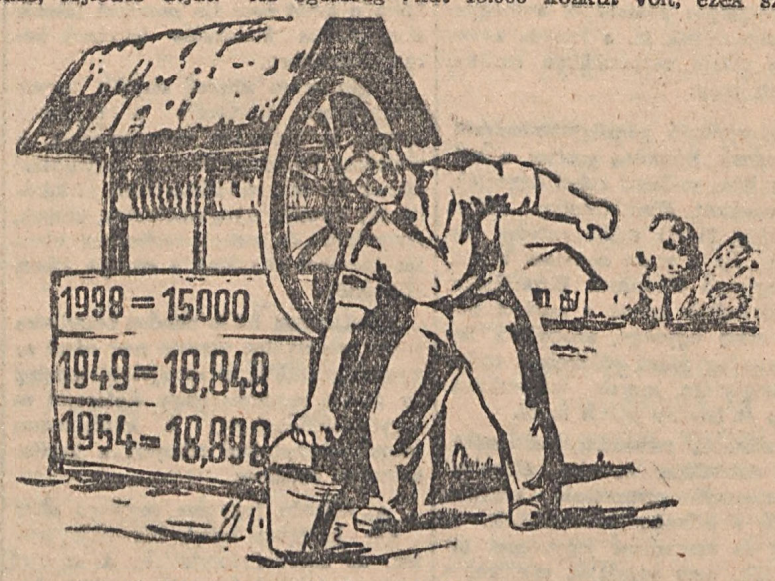

1949-ben már 16.848-ra emelkedik. Az 5 éves tervben még fokozottabb mértékben folyik közkutak létesítése, évente 300 fúrott és 150 ásott közkutat építünk a városi kutakon kívül, tehát számuk több, mint 4.000-rel emelkedik 1938-hoz viszonyítva.

Az olvasó hangja

A budai Vörös Sarok dolgozóinak a körzeti orvosváltozással kapcsolatban hozzánk intézett levelükre válaszolja, kérjük elvtársainkat, hogy kívánságukkal szíveskedjenek közvetlenül az OTI-hoz fordulni.

A SZABADSÁG-UTI ISKOLA NÖVENDÉKEINEK KÖSZÖNETE

A Szabadság-úti általános iskola ezúton mond köszönetet az Államvasutak Üzletvezetőségének a tornaterem padlózatának megjavításáért, a Magasépítési Nemzeti Vállalatnak pedig a terem kimeszeléséért. Köszönjük a segítséget, amellyel lehetővé tették a tornaterem használatát, megmutatva, hogy a dolgozók az iskoláért mindenkor szívesen áldoznak.

A Szabadság-úti általános iskola növendékei.

Pk. 15.250/1949.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

3814 Ft becsértékű lőtőtollakat, tronokat, stb. Pécsett, Kossuth-út 25. szám alatt 1949 október 3-án délelőtt 9 órakor a legtöbbet ígérőnek el fogok adni.

Pécs, 1949 szeptember 3.

Mitsky Zsigmond
bírósági végrehajtó.

KIOSZ HIREK

Fényképészek figyelem! Sik és rollfilmkiutalás érkezett. Átvehető Művész fotónál (Színház-tér.)

Mestervizsgák tartását engedélyezte az iparügyi miniszter azoknak, akik már a vizsgára bocsátásukat kérték. Felhívják a mestervizsgára jelentkezőket, hogy kérelmüket a mestervizsgáló bizottsághoz címezve a legrövidebb időn belül nyujtsák be. A vizsgákra vonatkozó bővebb felvilágosítást az Ipartestület ad (Szabadság-út 2.)

Szakszervezet

Az élelmezési dolgozók október 1-én, szombaton este 8 órai kezdettel műsoros családi estet tartanak a Szakszervezeti Székházban, Színház-tér 1. sz. Erre szeretettel meghívják az összes élelmezési iparban dolgozó elvtársakat. Belépődíj nincs, hideg, meleg ételek. Ezt megelőzően 4 órai kezdettel labdarúgó mérkőzés a Hunyadi-utcai pályán. Sütők-molnárok és cukrászhentes kombinált.

Szőnyeget vennék, gyárit is. Címet NÁDOR SZÁLLÓ portásánál leadni.

Világvevők! 9—12 havi részletre **Richter Tibor és Tsa** Széchenyi-tér 6. Irgalmasokkal szemben O. K. A utalványok bevált helyre

KOMBINÁLTSZEKRÉNY, modern konyhaberendezés, varrógép, hálóberendezés olcsón eladó. Molnár, Kossuth-út 77. (14.621)

RÖVIDZONGORA bérbeadó Citrom-u. 6. Miklós szabó (4643)

TIZ ÉS FÉL kat. hold szántóföld bérbe vagy feleshe kiadó. Érdeklődni: Fiume-utca 2 (4642)

ZONGORA rövid, kereszthúros eladó. Szíjjártó hangolónál, Anna-utca 23. Telefon: 12-61. (14.618)

MÁCOCSON, Gyűdön, Mohácson, Siklóson lévő beköltözhető házak eladók. Jánossy, Rákóczi-út 40/1. (14.619)

HÁZAK: Üzlethás a Vásárcsarnoknál, nagy telekkel, Bajcsy Zs.-utca 23. Összkomfortos, hall, kettőszobás, gyümölcsös, szőlővel — lakás átvehető 55.000. — Öröklakás, összk. Belvárosban, hall, kettőszobás. Összkomfortos, háromszobás, Szabadság-utca 56. Declevа-iroda, Ferenciek-utca 14. (4644)

KERESEK családi házakat, gazdasági házakat, szőlőket, öröklakásokat, jól fizető ügyfeleimnek. Tel: 19-97. Declevа-iroda. (4644)

KOCSMA nagyközségben 1400 n-öl gazdasági udvarral, 35.000. Azonnal átvehető. Aranybánya. Declevа-iroda. Ferenciek-utca 14. (4644)

KÉTSZÁRNYU fóliüveges ajtót vennék tokkal, kb. 120x220-as méretben. Várady Antal-u. 1. (14.620)

AZONNAL beköltözhető lakóház Kertváros környékén, 500 n-öl szőlő kerttel, gyümölcsfákkal, jó gazdálkodási lehetőséggel 13.000. Molnár ingatlanközvetítő, Ferenciek-utca 36. (14.584)

JÓL FŐZŐ szakácsnő állást keres. Eilenhav Ferencné Szilágyi Dezső-utca 29. szám (4650)

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz HENTZ, Jókai-tér 2. sz.

39-91 A TELEFONSZÁMA ifj. Tamás Kálmán motoros fafürészelő vállalatának. György-utca 6. szám (14.442)

VIKTÓRIA női fodrászat Apáca-utca 6. szám alá költözött. Molnár József fodrászmester. (14.440)

DUNANTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: RADÓ ISTVÁN
Felelős kiadó: SZIKRA SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Perczel-utca 2. — Telefon: 15-33, 15-62
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: Vértes Ferenc
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

VI. ÉVFOLYAM, 227. SZÁM — ÁRA 60 FILLÉR — PÉNTEK, 1949 SZEPTEMBER 30

Ma délután 5 órakor
Rákosi Mátyás elvtárs beszél
a nagybudapesti aktíváértekezleten
A beszédet este 7 órakor a rádió közvetíti
Felhívjuk pártszervezeteink figyelmét, hogy mindenhol szervezzék meg a csoportos rádióhallgatást

Milliókat jegyeztek a tervkölcsön első napján Baranya, Somogy és Tolna megyék dolgozói

A dolgozók válaszoltak

Az Ötéves Tervkölcsön jegyzésének első napja mögöttünk van. Ez a huszonnégy óra bebizonyította, hogy Népköztársaságunk kormányának felhívása hangos visszhangra, teljesítésre talált. *„Legyen a kölcsönjegyzés népszavazás az ötéves terv, az ország szabadságának és függetlenségének, a békének megvédése mellett, népszavazás a szocialista építés munkája mellett"* — szólt a kormányfelhívás. És az a lendület, lelkesedés, amely csütörtökön az üzemekben, falvakon, hivatalokban és a dolgozók minden rétege közt megmutatkozott, bizonyítja, hogy valóban hatalmas arányú népmozgalomról van szó, valóságos népszavazásról, amelyből senki sem akar kimaradni, hanem abból anyagi erejéhez képest, sőt sokszor azon felül is részt akar vállalni.

Az áldozatkész, határozott kiállásnak egyszerű, világos az oka. *Dolgozó népünk saját országát, saját magának építi, — hát hogyne tenne meg mindent jövője, boldogsága, jóléte érdekében!* A kapitalizmus alatt sinylődő, nyomort, munkanélküliséget elszenvedő országok dolgozói, akiknek nyakán nemcsak saját tőkéseik, de még az idegen amerikai milliomosok is rajtaülnek, irigykedéssel, sóvárogva néznek felénk. „Miénk az ország, magunknak építjük" — ez a jelszó ott egyelőre *harci cél*, nálunk *élő valóság*. Mi a dolgozók ügyét, nem a tőkésekét, nem a gyarmatosító imperialistákét, hanem a szabad és független Magyar Népköztársaság állampolgárainak érdekét szolgáljuk és biztosítjuk, amikor az Ötéves Tervkölcsönt lejegyezzük.

A népnevelők, a jegyzésgyüjtők hamar megértetik magukat. Munkások, dolgozó parasztok, értelmiségiek, becsületes kisemberek mennek társaikhoz, testvéreikhez. Férfiak és asszonyok szólnak egymáshoz: akarod, hogy biztos boldogulás várjon rád, hogy az ötéves tervet megvalósítsuk? Akarod, hogy gyermeked jövője ne gondot, hanem örömet okozzon? Akarsz békés, építő munkát? Szabad, független országot akarsz? És a dolgozók hatalmát vagy úri szolgaságot? A kérdések világosak és a válaszok is azok: *igen, jegyzünk tervkölcsönt!*

Sokan úgy teljesítették hazafiúi kötelességüket, hogy hozzátették: „Ezzel a néhány forinttal is szorosabb lesz a kötél a hazaárulók nyakán!" Mert ez a dolgozók legméltóbb válasza az imperialisták és söpredék ügynökeik felé, így mutatjuk meg, hogy hazánk mindinkább egységes acéltömbbé formálódik, amelybe beletörik annak a foga, aki ki akarja kezdeni.

Mi sem természetesebb, hogy példát, útmutatást most is az üzemi munkásság adott. Az első győzelmes nap nagy sikerei elsősorban az üzemekben zajlottak le. A pécsi gyárakban, a bányavidékeken, vagy a Somogy- és Tolnamegyei üzemekben egységes kép alakult ki. Ötgyermekes munkásasszonyok egyhavi keresetüket vagy még annál is többet jegyeztek le, a Sopiana-gyárban egy tizenegy-gyermekes munkás megsértődött, amikor ki akarták hagyni a jegyzésből, az ifjúmunkások kis, spórolt pénzüket fektették be a bőségesen gyümölcsöző tervkölcsönbe. A példák egész halmaza bizonyítja azt a hatalmas öntudatot, ami munkásosztályunkat eltölti és gyönyörű cselekedetekre készteti.

A munkásosztály most is be bizonyította, hogy a nemzet hivatott vezetője. Lendülete szinte magával ragadta dolgozó társadalmunk egészét: a hűséges szövetségest, a dolgozó parasztságot, a haladó értelmiséget és a tisztességes kispolgárok tömegét. A hazafias kötelesség összeforrasztja dolgozó népünket, a somogyi egyéni gazdát az első pénzösszeget beadó Remény-pusztai termelőcsoporttal, a szekszárdi munkást a pécsi egyetem professzoraival, a nagyszerű komlói építőket az állami gazdaságok parasztságával. És hamisnak bizonyult az az állítás is, hogy az asszonyokat nehéz lesz meggyőzni. Kiderült, hogy ha közöttük legtöbb is a tennivaló, *ugyanakkor éppen az asszonyok a legtalpraesettebb népnevelők, a legszorgalmasabb jegyzésgyüjtők is!* Az asszonyok jórésze túl van már azon, hogy családja sorsával, jövőjével nem törődő, csak a mindennapos problémákba belesüppedt, elmaradott, önmagának ártó magatartást tanusítson. Nem, a mi asszonyaink most be akarják bizonyítani, hogy az egyenjogúság nemcsak a magas állami állások betöltésére, hanem a hazafias lelkesedésre és öntudatra is áll.

Dolgozó népünk már áltanulmányozta, megismerte azokat az előnyöket, amelyeket a tervkölcsön lejegyzése nyujt számára. De még mielőtt a kormány felhívását végigolvasta volna vagy a hallott szövegen jobban elgondolkozott volna, tudta, hogy az minden betűjében az ő ügyét szolgálja. Miért? Mert látta és hallotta, hogy a kormány rendeletét Rákosi Mátyás írta alá. Nem egy szájból, sokból hallottuk: *Rákosi Mátyás neve alatta van, akkor jó dologról van szó!"* A dolgozók határtalan szeretete és ragaszkodása Népköztársaságunk, kormányunk és Rákosi Mátyás iránt a tervkölcsön gyors és nagyösszegű lejegyzésével minden szónál szebben nyilvánul most meg.

A tervkölcsönjegyzés első napja győzelemmel zárult. De tudjuk, hogy még van tennivaló. Látjuk a hiányosságokat is, azt, hogy vannak helyek, ahol fokozni kell a felvilágosító munkát, ahol az ellenség szeretné megtéveszteni, félrevezetni a dolgozókat. Nem, ezt nem engedjük, erőfeszítéseiket meghiusítjuk! A kommunisták vezetésével lelkes, tisztánlátó népnevelőink tömege indul harcra ellenük és semmisíti meg terveiket igazságunk lebírhatatlan erejével.

Nem ülünk le megelégedetten az első napon szerzett babérokon, felkészülünk a további munkára, hogy a Rajk-banda szétzúzása után újabb hatalmas győzelmet arassunk az Ötéves Tervkölcsön maradéktalan lejegyzésével.

Népköztársaságunk kormányának felhívására mindent elsöprő lelkesedéssel felelt dolgozó népünk. Alighogy elhangzott a felhívás, csütörtökön reggel szinte pillanatok alatt óriási összegeket jegyzett a városok és falvak dolgozó népe, hogy anyagi hozzájárulásával segítse elő az ötéves terv megindítását.

Több, mint tizmillió forint Baranyában

Baranyában már az első kölcsönjegyzési napon 32.000 dolgozó vett részt a tervkölcsön jegyzésében, elsősorban az ipari üzemekben dolgozó munkások, akik közül húszezren jegyeztek már az első napon tervkölcsönt.

A baranyai tervkölcsönjegyzés első napi eredménye az eddig beérkezett jelentések szerint 10,087.900 forint, amí a megye által vállalt kölcsönösszegnek 39.5 százaléka.

A kölcsönjegyzésben elsősorban az ipari munkásság ért el az első napon hatalmas eredményeket. Pécs dolgozói 7,455.350 forint összegű tervkölcsönt jegyeztek, ami az egész megyében jegyzett összeg közel 75 százalékának felel meg.

Élen a Sopiana gépgyár és a Petőfi-akna

Az üzemek közül

a legjobb eredményt a Sopiana gépgyár érte el,

amely nemcsak versenyre hívta Pécs valamennyi üzemét, hanem 285 munkása közül 271 jegyzett kölcsönt az első napon — csak a betegek és a szabadságon lévők nem jegyeztek még. Az eddig elért összeg 124.000 forint, több, mint amennyit az üzem a tervkölcsönjegyzésből vállalt.

A MESZHART aknái közül a legjobb eredményt a Petőfi akna érte el,

ahol 1.163 dolgozó eddig 461.550 forint összegű kölcsönt jegyzett.

A pécsi Dohánygyár elsősorban a tervkölcsönjegyzés gyors lebonyolításával tünt ki. A népnevelők lelkiismeretes munkája folytán a gyárban már 11 órára minden dolgozó jegyzett kölcsönt, amelynek a teljes összege eddig 158.300 forint.

A Hamerli Kesztyűgyár 142 dolgozója 72.750 forintot jegyzett, a Pécsi Tudományegyetem 798 dolgozója 323.900 forintot.

A Pécsi Fém- és Lakatosárugyár 69 dolgozója 37.650 forintot jegyzett, a Sörgyár 137 dolgozója 57.200 forintot, a Norma Olajgyár 168 dolgozója 60.050 forintot, a Vármegyeháza 93 alkalmazottja 42.850, a városháza 841 alkalmazottja pedig 251.550 forintot.

Kisüzemek, hivatalok, kiskereskedők

De nem maradtak el ebben a versenyben a kisüzemek sem. Az Agrária munkásai 28.000, a Húsüzem 18.600, az AVESZ 94.500, a Gyapjúfonó 16.100, az Erdőgazdasági NV 216.600, a Dunántúli Malom 14.850, a Mohácsi Dobozgyár 10.000, a Mecseki Likőrgyár 19.500, a Nádorszálló 54.500, a Türr-malom 25.050, a Városi Közüzemek 193.900 forint összegű kölcsönt jegyeztek az eddig beérkezett jelentések szerint.

A hivatalok közül a Baranyamegyei Földhivatal 39 dolgozója 18.800 forintnyi kölcsönt jegyzett,

többet, mint havi fizetésük együttes összege.

A FÜSZERT-nél 18.450, a Rövidáru NV-nél 32.350, a Ternevállnál 33.850 forintot jegyeztek eddig az NV-ék dolgozói.

A pécsi kiskereskedőket is magával ragadta a munkásság lelkesedése, s a kölcsönjegyzés első napján 582 pécsi kiskereskedő 669.350 forint összegű tervkölcsönt jegyzett.

A pécsi KISOSZ tagsága csütörtöki taggyülésén hozott határozatában az ország többi KISOSZ szervezetét versenyre hívta ki.

Lovászhetény és Püspöknádasd vezet

A falvak közül már az első napon igen komoly eredményt ért el a kölcsönjegyzésben Lovászhetény, ahol 66 lakos eddig 14.500 forintot jegyzett. A lovászhetényi termelőszövetkezeti csoport 55 tagja 12.500 forint kölcsönösszeggel járult az ötéves terv sikeréhez. Püspöknádasdon csütörtökön reggel 8 órakor már 98 ember jegyzett kölcsönt, 30.300 forint értékben.

Egyénileg is példát mutattak a kölcsönjegyzésben: Horváth István négygyermekes villamosvezető, aki

550 forintos havi fizetése mellett 900 forintot jegyzett,

Hagyó Ferenc kokszgyári munkás és Lovas József Zsolnay-gyári ifjúmunkás SZIT-tag, aki másfél havi fizetésének megfelelő 600 forintos tervkölcsönösszeget jegyzett. Kalmár Mária, a Tolna-Baranyai Téglagyárak NV pécsi üzemének munkása 400 forintot jegyzett, 280 forintos havi fizetése mellett,

Erdei Imre királyegyházai 4 gyermekes dolgozó paraszt pedig 1.000 forintos tervkölcsönt jegyzett.

Jó munkát végzett Peuzár Györgyné népnevelő, aki a szentlőrinci járásban 9.750 forint kölcsönjegyzést gyüjtött.

Jónéhány értelmiségi és dolgozó kisember tett ki magáért és néhol az alsópapságot is magávalvitte a dolgozó nép lelkesedése.

Brunner Ferenc kozármislenyi plébános 800, Horváth József görcsönyi plébános ugyancsak 800 forintot jegyzett.

Somogy megye kétmillión felül jegyzett

A Magyar Népköztársaság kormányának felhivása eljutott az ország minden részébe és a magyar dolgozó nép a szavazások idején tanusított lelkesedéshez hasonóan jegyzi a tervkölcsönt Somogy megyében is.

Somogy vármegyében a marcali járás jár az élen 394.000 forintos jegyzésével, ami a járás által vállalt összeg 145 százaléka. Marcaliban a gépállomás is kitűnik a többi üzem közül 28.100 forint lejegyzésével.

Az eddig beérkezett jelentések szerint az első napon 2,100.450 forintot jegyeztek le.

Ebből az összegből az igali járásban 218.650, a barcsi járásban 242.700, a csurgói járásban 96.950, a lengyeltóti járásban 91.150, a marcali járásban 394.000, Kaposvár városban 1,190.750 forintot.

A honvédség is lelkesen teljesítette feladatát. A kaposvári Baross-laktanya honvédei 167.550 forintot jegyeztek.

Józsa Sándor honvéd, egy 7 gyermekes újgazda fia, 10 havi zsoldját kötötte le a tervkölcsön jegyzésbe.

Tolna megye túlhaladta a kétmilliót

Népköztársaságunk kormányának az Ötéves Tervkölcsön jegyzésével kapcsolatos felhivására megmozdultak Tolna megye dolgozói is. Már az első napon nagy összegekkel jegyeztek kölcsönkötvényeket.

A jegyzésben élen járnak az üzemek dolgozói.

Tolna megye üzemi dolgozói a következő összegekkel szerepelnek a kölcsönjegyzésben: simontornyai bőrgyár 232.150, bonyhádi cipőgyár 160.000, bonyhádi zománcgyár 147.750, dombóvári vajgyár 29.500, dombóvári hengermalom 17.000, dombóvári téglagyár 15.000, bátaszéki vasút 201.150, tolnai textilgyár 25.450, tolnai selyemgyár 64.250, paksi „Mezőkémia" 25.950, paksi téglagyár 23.000, Magasépítési NV tolnai csoportja 151.000, végül a nagydorogi dohánybeváltó 8.000.

A helyőrség honvédei 136 ezer forintnyi összeget jegyeztek.

A járások jegyzése a következőképpen alakult:

Dunaföldvári járás 194.350, a tamási járás 39.700, a szekszárdi 1,151.680, a simontornyai 337.400, a völgységi 375.405 és a dombóvári járás 191.500 forint. Tolna megye elsőnapi jegyzésének végösszege: 2,290.035 forint, ebből Szekszárd város dolgozó népe 393.000 forintot jegyzett az első napon.

Eddig Borsod megye az első

A kölcsönjegyzés országos eredményei csütörtök estig:

Borsod megye: Ózd 2,191.200. Miskolci üzemek: 3 milliót jegyeztek, átlagban 500 forintot. A diósgyőri új gyár dolgozói 16 óráig: 1,636.450 forint, egy dolgozó átlaga 700 forint. Az ó-gyár dolgozói 2,300.000, az átlag 500 forint.

Borsod megye az eddig beérkezett jelentések szerint 13 millió forintot jegyzett,

amely 600 forintos átlagnak felel meg. Borsod megye az élen halad.

Zemplén megyében az erdőbényei kőbánya dolgozói 95.000 forintot jegyeztek,

a szerencsi cukorgyár munkásigazgatója, Kossuth József 10.000 forintot,

míg a cukorgyár egyik munkásnője, Sándor Margit 2.500 forintot jegyzett.

Szabolcs megye déli 12 órai jelentése szerint 3,023.550.

Nagy-Szeged délután hat óráig 5,044.000.

Veszprém megye déli 12 óráig: 4 millió.

A vasút dolgozói délután 5 óráig 15,492.450 forint. *A rendőrség:* 9,269.650 forint. *Államvédelmi hatóság* 7,550.000, *honvédelmi minisztérium* 15,083.000.

A szovjet kormány jegyzékben jelentette be, hogy felmentve érzi magát a Jugoszláviával kötött barátsági szerződésből folyó kötelezettségek alól

A TASZSZ moszkvai jelentése szerint szeptember 28-án Gromiko szovjet külügyminiszterhelyettes fogadta Jugoszlávia szovjetunióbeli ügyvivőjét és a következő tartalmú jegyzéket nyújtotta át neki:

„A Rajk államellenes bűnös kém és cinkostársai ellen — akik egyuttal a jugoszláv kormány ügynökei is voltak, — Budapesten ez év szeptember 24-én végetért per folyamán kiderült, hogy a jugoszláv kormány már hosszú idő óta mélyen ellenséges aknamunkát folytat a Szovjetunió ellen, amit képmutatóan a Szovjetunióval való „barátságról" szóló hazug kijelentésekkel álcázott. A budapesti népbírósági tárgyalás bebizonyította azt is, hogy a jugoszláv kormány vezetői nemcsak saját kezdeményezésükre folytattak és folytatnak továbbra is ellenséges és aknamunkát a Szovjetunió ellen, hanem a külföldi imperialista körök egyenes megbízásából is. Az ebben a perben feltárt tények bizonyították továbbá, hogy a mostani jugoszláv kormány teljesen függőhelyzetben van a külföldi imperialista körökkel szemben és ezek agresszív politikájának eszközévé vált, aminek a jugoszláv köztársaság önállóságának és függetlenségének felszámolására kellett vezetnie és valóban vezetett is. Mindezek a tények arról tanuskodnak, hogy a jelenlegi jugoszláv kormány durván sárbataposta és papirronggyá tépte a Szovjetunió és Jugoszlávia között 1945 áprilisában megkötött barátsági, kölcsönös segélynyujtási és háború utáni együttműködési szerződést.

A fent mondottak alapján a szovjet kormány kijelenti, hogy a Szovjetunió mától kezdve felmentve érzi magát az említett szerződésből folyó kötelezettségek alól.

A Szovjetunió kormánya megbízásából Gromiko külügyminiszterhelyettes".

*

Tehát a Szovjetunió kormányának szerdai jegyzéke felmondta a Jugoszláviával kötött barátsági, kölcsönös segélynyujtási és együttműködési egyezményt.

Ez a jegyzék utal azokra a tényekre, amelyekre a Rajk és bandája bűnperének budapesti tárgyalása során derült fény. Azt mondja a jegyzék, hogy a jugoszláv kormány már hosszabb idő óta ellenséges aknamunkát folytat a Szovjetunió ellen." A jegyzéknek ezek a diplomácia nyelvén megfogalmazott szavai kifejezik, hogy a kémbanda perének során napnál világosabban bebizonyosodott: Titoék árulása nem a Tájékoztató Iroda határozatának nyilvánosságra jutása után kezdődött. De nem is 1944-ben. Az alapjas árulás gyökerei sokkal korábbra, a második világháborút megelőző évekre vezthetők vissza, amikor a Titot ma körülvevő gyalázatos klikk mindegyes tagja megfizetett kéme és bérence volt az imperialisták nemzetközi kémhálózatának. A Rajk-per dokumentuma között ott szerepelnek legtöbbjük összeköttetései úgy az amerikai, mint a francia, angol kémirodákkal, vagy a Gestapoval. Ezek az összeköttetések töretlen vonalban folytatódnak 1944-ig, amikor ugyanezek a kémek egyike-másika már hivatalos diplomataként álcázta becstelen kémtevékenységét és Titoval egyetértve dobta Rajkot és bandáját és a többi fizetett ügynökét a jugoszláv nép felszabadításáért hősiesen harcoló Szovjet Hadsereg hátába, hogy gyalázatos munkájukkal segítség a nyugati imperialisták és halálgyárosok kelleurópai terveit a népek szabadsága ellen.

A hivatásos kémek és bérgyilkosoknak régi kapcsolatai tették lehetővé azt, hogy a jugoszláv nép felszabadító harcában küzdő partizáncsapatok között amerikai megfigyelők dirigáltak a mai hősi pózban tetszelgő véreskezu Titot. Ezek a szálak, amik a nyílt fasizmus módszereivel dolgozó Titobandát régi gazdáihoz fűzik, eredményezték azokat a szennyes provokációkat, amiket Tito és haramiái merészeltek tenni a dicsőséges Szovjetunió ellen, amelynek a jugoszláv nép szabadságát köszönheti.

A nemzetközi munkásmozgalmat és a béketábort elárulo söpredék üzelmeit a Szovjetunió nem tűrhette tovább és éppen a jugoszláv nép érdekében mondta fel a szovjet és jugoszláv népet összekötő egyezményt. Ez a szerződés legalábbis a Tito-klikk, a jugoszláv nép terrorkormánya részéről gyakorlatilag amúgyis sárbatiport papirronggy volt és semmi értelme sem volt annak, hogy a jugoszláv népet Titoék tovább is általassák vele. A szovjetkormány erélyes lépését megelégedéssel üdvözli a magyar nép és a népi demokráciák tábora, mert tiszta vizet öntött a pohárba. Tudják meg a bérencek és gazdáik, hogy a Szovjetunió nem tűrheti tovább Jugoszlávia mai urainak kétszínű játékát!

Az egész ország várja Rákosi elvtárs mai beszédét

Ma este 7 órakor közvetíti a rádió a magyar nép nagy tanítójának és bölcs vezérének, Rákosi Mátyásnak beszédét. A hírre megmozdult az egész ország. Üzemekben, falvakban már lázas készülődés folyik, minden dolgozó saját fülével akarja hallani Rákosi elvtárs hangját.

A nagybudapesti pártaktiva népünk legjobbjai, legkiválóbb kommunistái előtt fog beszélni Rákosi elvtárs. Ez az aktiva mutatott irányt legutóbb is a termelés frontján. Itt szólalt fel Rákosi elvtárs is, szavaival új lendületet adott, új munkakedvet öntött a dolgozók százezreibe, szavai nyomán új, hatalmas lendületet vett a versenyszellem a hároméves terv maradéktalan teljesítéséért.

Dolgozó népünk soha még ennyire nem bizonyította be, hogy mennyire magáénak érzi népi demokráciánkat, mint most, a tervkölcsönjegyzés első szakaszában. Minden dolgozó tisztán látja, hogy eddigi munkánk eredményeinek továbbfejlesztését, már most a békebeli fölé emelkedett életszínvonalunk további növekedését segíti elő, s maga az egész ország ügyét szolgálja ezzel. Azt is tudja minden dolgozó, hogy eredményeinket Rákosi elvtárs bölcs vezetésének köszönhetjük, akinek minden szava egy-egy határkő történelmünkben, szocializmusunk építésében.

Ezért nem lesz országunknak egyetlen üzeme, egyetlen községe sem, ahol a dolgozók csoportosan ne hallgatnák Rákosi Mátyás szavait, ezért várják országunk dolgozói bizalommal Rákosi elvtárs iránymutatását!

Budapesten Révai József, Pécsett Ujhelyi Szilárd mond beszédet a béke-nagygyűlésen

Október 2-án, a Nemzetközi Békenap alkalmából az Országos Béketanács és a tömegszervezetek rendezésében Budapest és az ország dolgozói békegyűléseket és ünnepélyeket tartanak. Budapesten vasárnap délelőtt 10 órakor a Szabadságtéren rendezendő nagygyűlésen Révai József elvtárs népművelési miniszter mond beszédet. Este a város több pontján a tömegszervezetek kultúrműsorral szórakoztatják a dolgozókat.

Pécsett a békegyűlés vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Széchenyi-téren és annak előadója a Külföldi Kapcsolatok Intézetének főtitkára, Ujhelyi Szilárd elvtárs lesz. A pécsi dolgozóknak ismét alkalmuk nyílik megmutatni, hogy ahhoz a táborhoz tartoznak, amely a világ békéjét megvédi a háborús gyujtogatók ellen.

Rendezik az állampolgárságnélküli sváb dolgozók kérdését

Szikra elvtárs vezetésével sváb dolgozók küldöttsége kereste fel Rákosi Mátyást

Csütörtökön Baranya megyéből sváb dolgozókból álló küldöttség kereste fel Rákosi Mátyást, Szikra Sándor baranyamegyei MDP párttitkár vezetésével. A küldöttség tagjai elmondták, hogy azok a sváb dolgozók, akiknek állampolgársága nincs rendezve, teljesen kiszolgáltatva a kulákok kénye-kedvének, éhbérért dolgoznak. Azt kérték, hogy rendezzék állampolgárságukat és munkavállalási jogukat.

Rákosi Mátyás kilátásba helyezte, hogy ezeknek a németajkú dolgozóknak ügyét rövid időn belül megvizsgálják, rendezni fogják és számukra is biztosítják azokat a jogokat, amelyeket a kollektív szerződés a munkások számára biztosít.

A Szovjetunió döntőfontosságú javaslatait az imperialisták az ENSZ napirendjének harmadik helyére tűrték

A TASZSZ newyorki jelentése szerint megkezdte munkáját az ENSZ első számú — politikai és biztonsági kérdésekkel foglalkozó — bizottsága.

Az amerikai imperialisták által drótra rángatott Van Zeeland belga küldött indítványozta, hogy

a Szovjetunió javaslatait a napirend negyedik helyére tűzzék.

Visinszkij, a Szovjetunió küldöttségének vezetője rámutatott a Szovjetunió által előterjesztett kérdések nagy jelentőségére és ezért indítványozta, hogy

a Szovjetunió javaslatát a napirend első helyére tűzzék.

Egyes küldöttségek, de mindenekelőtt Kina és Anglia küldöttsége azzal a nyilvánvaló szándékka. terjesztették elő indítványaikat, hogy a Szovjetunió javaslatainak kérdését a napirend végére tűzzék.

Wierblowski lengyel küldött kijelentette, hogy

a Szovjetunió javaslatai a közgyűlés elé terjesztett legfontosabb kérdések.

Emiatt ezeknek a javaslatoknak a bizottság napirendjén elsőbbségeket kell biztosítani.

Kiszeljev, a Bjelorusszi Szovjet Szocialista Köztársaság küldötte szintén a szovjet küldöttség javaslatainak támogatása mellett foglalt állást.

Visinszkij: Tűrhetetlen, hogy fontos kérdéseket háttérbe szorítsanak

Visinszkij ezután rámutatott arra hogy ha a küldöttek valóban elismerik, hogy a Szovjetunió javaslatai fontosak — és ezek vitathatatlanul fontos javaslatok —

akkor tűrhetetlen, hogy fontos kérdéseket háttérbe szorítsanak.

Ha a politikai bizottságnak valóban az a szándéka, hogy megoldja a fontos politikai kérdéseket, akkor nem halogathatja azokat az idő végtelenségéig.

Clementis csehszlovák küldött indítványozta, hogy a Szovjetunió javaslatait a napirend egyik első helyére tűzzék.

Azt az előterjesztést, hogy a Szovjetunió javaslatait a napirend harmadik pontjára tűzzék, 40 szavazattal 12 ellenében elfogadták.

Az első számú bizottság a kérdések megvitatásának következő sorrendjét állapította meg: 1. a „Balkán Bizottság" jelentése (az úgynevezett „görög kérdés"), 2. a volt olasz gyarmatok kérdése, 3. a Szovjetunió javaslatai az új háborúra irányuló előkészületek elítélésére és egyezmény kötésére az öt nagyhatalom által a béke fenntartása céljából, 4. a palesztinai kérdés, 5. az indonéz kérdés és 6. a Biztonsági Tanács jelentése.

Megállapították a különleges politikai bizottság napirendjét

A TASZSZ newyorki jelentése szerint az ENSZ közgyűlés különleges politikai bizottsága kedden tartotta első ülését. A bizottság a következő napirendet állapította meg: 1. Az ENSZ úgynevezett koreai bizottságának jelentése, 2. A személyi szabadságjogok úgynevezett „megsértésének" kérdése Bulgáriában, Magyarországon és Romániában, 3. Az ülésszakközi bizottság jelentése, 4. Az Egyesült Nemzetek őrszemélyzetének kérdése, 5. Uj tagok felvétele az Egyesült Nemzetek szervezetébe, 6. Az atomerő nemzetközi ellenőrzése és a bizottság állandó tagjainak jelentése az atomenergiáról. 7. A Biztonsági Tanács jelentése az atomfegyverek betiltásáról és a Biztonsági Tanács állandó tagjai fegyveres erejének egyharmadára való csökkentéséről szóló javaslatról.

Kína felszabadított népe lelkesen ünnepli a Népköztársaságot

A TASZSZ pekingi jelentése szerint az egész kínai nép örömmel üdvözölte a Kínai Népköztársaság megalakulásának hírét.

Kína történetében most először vesznek részt parasztok a politikai életben.

Ez azt mutatja — mondják a parasztok, — hogy mi, parasztok most szabadok vagyunk mint gazdaságilag, mint politikailag. Most, amikor saját kormányunk van, békében és jólétben kezdjük meg az új életet". Valamennyi város

előkészületeket tesz a népköztársaság megalakulásának megünneplésére.

Országszerte ünnepségeket és gyűléseket rendeznek „Elérkezett köztársaságunk megszületésének napja" — mondják az ünneplő pekingi munkások — elmultak azok az idők, amikor az imperialisták ültek a kínai nép nyakán.

Az Uj-Kína hírügynökség pekingi jelentése szerint Tao-Csi-Jüh, a Kuomintang északnyugati katonai és politikai főhadiszállásának helyettes parancsnoka bejelentette, hogy

Sikiang-tartomány kormánya megszakította kapcsolatait a Kuomintang kormánnyal és csatlakozik a kínai népi politikai tanácskozó testülethez.

Kijelentette, hogy elfogadják Mao-Ce-Tung elnök békefeltételeit. Sinkiang, Kína egyik legnagyobb tartománya, határos a Szovjetunióval, Indiával és Afganisztánnal.

A monarchó-fasisztak kivégezték a Kommunista Párt politikai bizottságának egyik tagját

A Szabad Görög Rádió jelentése szerint a demokratikus hadsereg egységei az Olimposz hegység környékén támadást intéztek a monarchofasiszta csapatok ellen és súlyos veresége okoztak nekik. A harcban négy magasrangú monarchofasiszta tiszt is elesett. A monarchofasiszta hóhérok Athénben kivégezték Szterglosz Anasz asziadiszt, a Görög Kommunista Párt központi és politikai bizottságának tagját, a görög nép és a munkásosztály érdemekben gazdag fiát.

Az ATA tiranai jelentése szerint a görög monarchofasisztáktovábbra is kihívó magatartást tanusítottak az albán határon. Szeptember 27-én és 28-án ötízben követtek el határsértést.

Sztálin—Truman—Attlee találkozót javasol negyven angol képviselő

A Reuter londoni jelentése szerint az angol parlament negyven munkáspárti képviselője szerdán éjjel javaslatot nyújtott be, amelyben kéri Attlee miniszterelnököt,

kezdeményezzen konferenciát Sztálin marsallal és Truman elnökkel az atomenergia kérdésében beállott holtpont megoldására.

Az AFP londoni jelentése szerint az angol lordok háza 93 szavazattal 24 ellenében elvetette a kormány indítványát, amelyben a font leértékelésének és gazdasági politikájának jóváhagyását kéri.

A felsőház az ellenzéki javaslatot fogadta el,

amely megbélyegzi a font leértékelését.

Az alsóház leértékelési vitájában szerdán Churchill előterjesztette a konzervatív párt bizalmatlansági indítványát. Puffogó frázisoktól hemzsegő beszédében „súlyos nemzeti veszedelemről" beszélt. Ezután keserűen ismerte be:

„Az állami kiadások négy év alatt meghaladták a 16 milliárd fontot. Felélték aranykészleteinket, az USA-tól kapott 1750 millió fontot és mindezek elpocsékolása után

a nemzeti és nemzetközi csőd szélére jutottunk".

Churchill kijelentette azt is, hogy a leértékelés következtében Angliának 45 százalékkal többet kell majd fizetnie importjának jelentős részéért.

„Ne ringassuk magunkat abban a hiú reményben — mondotta —, hogy az amerikai gyárosok mérsékelni fogják vámtételeiket".

Tito pribékjei lemészárolják a menekülőket

A Reuter trieszti jelentése szerint a trieszti olasz lapok jelentik: Jugoszláv határőrök az elmult éjszaka mintegy ötven jugoszláv menekülőt mészároltak le, amikor azok megkísérelték Gorizia mellett a határ átlépését, hogy Olaszországba juthassanak. A menekülőket gépfegyvertűzzel és kézigránátokkal valósággal lekaszálták és csak két menekülőnek sikerült olasz területre jutni.

Révai miniszter és Szmirnov ügyvivő nyitja meg a „Szovjet festőművészek" magyarországi kiállítását

Révai József miniszter és Szmirnov szovjet nagykövetségi ügyvivő szombaton délelőtt nyitja meg a „Szovjet festőművészek" kiállítását.

A Nemzeti Szalon termeiben már teljesen elrendezve várja az október elsejei megnyitást a Moszkvából érkezett szovjet képkiállítás anyaga. A magyar képzőművészeti életnek ez a nagy eseménye, a „Szovjet festőművészek" kiállítása ünnepélyes keretek között nyílik meg október elsején. Jelen lesz az ünnepélyes megnyitón a magyar politikai és kulturális élet minden vezetője, az elnöki tanács és a minisztertanács tagjai. Két beszéd hangzik el: Révai József népművelési miniszter és Szmirnov, a Szovjetunió nagykövetségének ügyvivője méltatja majd a művészi esemény jelentőségét.

Soroksár—Vasas 1:1

Csütörtökön délután Soroksáron a Soroksár csapata 1:1 (0:0) arányban döntetlen eredménnyel játszott a Vasas csapatával. A soroksáriak gólját Juhász rúgta, a Vasas gólja a soroksári Vigh öngóljából származott.

Építsd a szocializmust — jegyezz Tervkölcsönt!

Ünneppé avatták Pécs dolgozói a kölcsönjegyzés első napját

A Sopiana versenykihívására az üzemek dolgozói határtalan lelkesedéssel ajánlották fel segítségüket az ötéves terv elindításához

Még nem is szóltak a pécsi gyárak gőzszirénái, de a Sopiana-gépgyár felé már sűrű sorokban özönlöttek az üzem munkásai. Az előző napi taggyűlésen már beszéltek róla, a népnevelők szétvitték a hírt: csütörtökön reggel tervkölcsönt jegyzünk. Ezért siettek kora reggel. Álomnak már nyoma sem volt a szemekben és egy kérdés ismétlődött, ahogy találkoztak és szétváltak:

— *Mennyit jegyzel?*

Senki sem hiányzott, ott volt mindenki az öntödéből, a lakatosműhelyből, az asztalosműhelyből, a gyár minden részéből, még az ifjúmunkások is mind egy szálig, pedig szerdán késő estig vitatkoztak, beszéltek a tervkölcsönről. És miről vitatkoztak? *Hogy mennyivel fogják túljegyezni a tervkölcsönt.* Mert túlteljesítik, az biztos, többet ad a dolgozó nép, mint amennyit a nép állama kér tőle, csak egy kérdés volt: mennyivel? *Hét órakor már ez sem volt kérdés.*

Versenyre hívjuk ki valamennyi pécsi gyárat

Előbb még összeültek az udvaron. Halabrin elvtárs, a vállalatvezető beszélt röviden.

— Elvtársak — mondta — az ötéves terv megindításához pénzre van szüksége az országnak. Mi a saját erőnkből akarjuk ezt is biztosítani, mint ahogy saját erőnkből építettük újjá gyárainkat és teremtettük meg jó pénzünket. Kérem, hogy *mindenki annyi kölcsönt jegyezzen, amennyi tőle telik.*

Nem kellett itt szónoklat. A fellobogózott gyár udvarán egy emberként határozták el a munkások:

— *Versenyre hívjuk valamennyi pécsi gyárat az ötéves tervkölcsön jegyzésében!*

A jegyzők alig győzik a munkát, mindenki jegyezni akar, mindenki előbb, mint a másik és mindenki többet, mint a másik.

Még a 11 gyermekes családapa is jegyzett

Juczi János elvtárs, a Sopiana-gyár munkaversenyeinek kezdeményezője itt is élen jár. *Többet jegyez, mint egyhavi bére és brigádja követi,* azután pedig követik a többiek, Drávai elvtárs, Pernecz elvtárs, Nagy elvtárs egymással versenyeznek. Hét órakor már nincs egyetlen ember sem a Sopiana-gépgyárban, aki ne jegyzett volna tervkölcsönt.

Még Kütreiber Lajos pártonkívüli segédmunkás is, akinek pedig 11 gyermeke van, jegyzett kölcsönkötvényt. Pedig szinte le akarták beszélni, mert nagy a családja.

— *Én talán nem vagyok munkás? Talán nem az enyém is ez a gyár?* — kérdezte Kütreiber Lajos.

— Engedjetek engem is jegyezni.

És jegyzett is 200 forintot.

Közben a Sopiana munkásainak versenyfelhívása megjelent a gyárak kapujában, a házak falán, a villamosok és autóbuszok ablakán, a kirakatokban. A falragaszt százak olvassák és az üzemekben mindenki arról beszél: „Mi sem maradunk le a Sopiana gépgyártól!"

Harcba indult csütörtökön reggel a pécsi munkásság. Kölcsönjegyzéssel harcol az ötéves tervért, a szocializmusért.

Az üzemek dolgozói így válaszoltak a Sopiana kihivására

A tervkölcsön jegyzése a boldog jövőért, az ötéves tervért, a szocializmusért páratlan lelkesedéssel folyik. A munkások tíz- és százezrei hozták lendületbe a nép, a dolgozó parasztság, a haladó értelmiség és a kisemberek hatalmas erejét, amely, ha egységes, hegyeket képes kiforgatni a helyéből. A mi népünk ereje pedig egységes, mert a mi népünket a Párt vezeti. A Párt vezetésével indult harcba a pécsi üzemek munkássága, hogy versenyre keljen egymással, hogy válaszoljon a Sopiana gépgyár versenykihívására. Ez a válasz, amit egymás kihívására adtak, egyúttal válasz az imperialisták háborús terveire, kemény válasz azoknak, akik a mi dolgozó népünkkel nem értenek egyet.

Sorra kapcsolódtak be a versenyjegyzésbe üzemeink.

A Dohánygyár

dolgozói lelkesen és egyúttal a tőlük megszokott tervszerűséggel, ünnepi hangulatban kezdték meg a kölcsönök jegyzését és 11 órakor már büszkén jelenthették a népnevelők:

— A Dohánygyárban valamennyi dolgozó jegyzett tervkölcsönt.

Sőt nemcsak az ott dolgozók. Eljött sok nyugdíjas is, hogy ebben a jelentőségteljes pillanatban együtt legyen azokkal, akikkel hosszú éveken át együtt dolgozott és most együtt jegyzett velük kölcsönt.

A Zsolnay-gyárban

már kora reggel apró gyermekek üde, vidám hangja szállt a dolgozók felé a megafonból:

„Az úttörő ifjúság egy szebb jövőbe néz..."

A jobb jövőért jegyzett kölcsönt Nyéki Józsefné is. Özvegyasszony, három gyereke van.

— Arra gondoltam, — mondja — hogy ha a mi országunknak kölcsönt adok, ezzel a gyermekeim boldog, biztos jövőjét alapozom meg.

Ezért jegyzett Nyékiné, az egyszerű munkásasszony 400 forintos tervkölcsönt. De nem maradt egyedül. Alig telt el néhány óra, s még nem is jegyzett minden munkás, máris 15%-kal több volt a kölcsönjegyzés, mint amennyit a dolgozók elterveztek maguk között.

Folyik a verseny

a békéért, a jólétért, az imperialisták tervei ellen. Az üzemek népnevelői percenként szaladnak a telefonhoz és örömtől, izgalomtól elfuló hangon jelentik: A Húsüzem a várakozáson felül többet jegyzett, a Normában, a Hirdi Kenderfonóban minden munkás jegyzett már kölcsönt, a Bőrgyárban is fokozódik a verseny. Nincs egy üzem, nincs egy munkás, aki nem égne a verseny lázában és ne gondolna örömmel arra: „nálunk már mindenki élt állampolgári jogával és megtisztelő kötelességével, mindenki jegyzett tervkölcsönt."

Ez a lelkesedés nem maradhatott meg csak az üzemekben.

Áttört minden falat,

minden korlátot és magával ragadta a város egész lakosságát. Az utcákon, a tereken, hivatalokban, a villamosokon, autóbuszokon, ahol csak emberek megfordulhatnak, nem esett szó másról ezen a napon, mint az Ötéves Tervkölcsönről és az üzemek versenyéről.

Ez a mindent elsöprő lelkesedés ragadta magával a szellemi dolgozókat, a különböző állami, városi hivatalokat, többek között a Baranya-megyei Földhivatal dolgozóit, akik 10 óra 15 perckor már valamennyien jegyeztek kölcsönt. Ez a lendület vitte magával a kisiparosokat és kiskereskedőket és mindenkit az egész városban. A tervkölcsön már az első napon győzelemmel indult.

Sokezer dolgozó ünnepi felvonulása

Pécsett a kölcsönjegyzés első napja ünnepi felvonulással zárult. A spontán feltörő tüntetés a maga sokezres tömegében méltó megünneplése volt annak a győzelemnek, amit Pécs város dolgozó népe és annak vezetői, a kommunisták joggal vallnak a magukénak a tervkölcsönjegyzés sikerében.

Az üzemek dolgozói és az ifjúság tömegei a 48-as téren gyülekeztek, majd az Irányi Dániel-téren, a Kossuth-utcán, a Ferenciek-utcán, Kórház-téren és Rákóczi-uton keresztül táblák és zászlók erdejével, élükön a honvédzenekarral hömpölygtek a Párt Megyebizottságának épülete elé.

Nem sokkal 6 óra után percek alatt benépesült a Zsolnay-szobor körüli térség. A felsereglő tömegek munkásindulókat énekeltek és a szüneteket az ifjúság jelszókórusai töltötték ki.

Végnélkül hangzottak a kiáltások: Éljen Rákosi, Éljen a Párt, de majdnem ilyen gyakori volt a tervkölcsön éljenzése is. „Tervkölcsönt, ha jegyezünk, szocializmust építünk". Egy másik csoport mintegy válaszul ütemesen zúgta vissza. „Egytől egyig jegyeztünk, egytől egyig jegyeztünk."

Szikra Sándor elvtárs: Pártunk számithat Pécs és Baranya népére

Amikor a tér többezer főnyi tömeggel már megtelt, Szikra Sándor elvtárs megyei titkár lépett az épület erkélyére a Megyei Bizottság és a városi bizottság tagjaival. Mint a Párt képviselőit egyetlen óriási hanggá összeforrt kiáltás köszöntötte őket. „Éljen a Párt!"

Pécs dolgozó tömegeinek ezrei t Szikra Sándor elvtárs köszöntötte a Párt nevében.

— Tegnap este hangzott el a hivó szó: Jegyezzen mindenki tehetsége szerint! Kora hajnalban már lázas izgalom járta át az üzemeket. A Sopiana dolgozói ugyancsak korahajnalban megszövegezték felhívásukat, amelyben a város összes üzemeit kihívták tervkölcsönjegyzési versenyre — mondotta Szikra elvtárs,

Szikra elvtárs ezután a tömeg viharzó tansa közepette jelentette be, hogy Pécs dolgozói fél nap alatt 8 millió forintot jegyeztek le. Ez négyötöd része annak az összegnek, amit vártunk a kölcsönjegyzés tervezett két napjára.

— Ez a mindent elsöprő lelkesedés, amely az eredményben mutatkozik — mondotta ezután Szikra elvtárs, — azt mutatja, hogy Pártunk számithat Pécs és Baranya dolgozó népére, de azt is megmutatja, hogy mennyi rejtett erő van ebben a dolgozó népben.

Ezután Deák Lívia elvtársnő tett ígéretet Pécs dolgozói nevében, hogy a ránk váró feladatokat teljesítjük és megvalósítjuk az ötéves tervet is.

— Mindig számithat ránk, a mi drága nagy Pártunk és Rákosi elvtársunk, — fejezte be feldördülő taps közepette.

A tömeg ezután fáklyát gyujtva az Internacionálé hangjai után megindult az emberfolyam Pártunk városi bizottságának épülete elé, majd a 48-as térre érve szétoszlott, készen új feladatokra és győzelmekre.

Dolgozók írják a tervkölcsönről

Kinyilvánítjuk hűségünket Pártunk és kormányunk iránt

Mi dolgozók megértettük, hogy a tervgazdálkodás új korszakot jelent a népi demokráciánk életében. Hároméves tervünket százszázalékig teljesítjük és ennek folytán a dolgozók életszínvonala állandóan emelkedett. A Szovjetunió dolgozóinak hazafias áldozatkészségéről sokat hallottunk és olvastunk már és most mi magyar dolgozók is megmutatjuk, hogy anyagi vonalon is segíteni akarunk és tudunk a szocializmus felépítésében, mint ahogy ezt eddig munkánkkal tettük. A tervkölcsönjegyzéssel nyilvánítjuk ki hűségünket Pártunkhoz, kormányunkhoz és rendszerünkhöz és bebizonyítjuk az imperialistáknak hogy saját erőnkből is megvalósítjuk az ötéves tervet.

Temesi Pálné
dohánygyári dolgozó

Boldogan ajánlom fel háromhavi fizetésemet

Mindannyiunk ügye, hogy ötéves tervünk százszázalékosan megvalósuljon. Ehhez pénzügyi alap, tehát tervkölcsön szükséges. Nekünk ipari munkásoknak kell előljárnunk a példamutatásban, hogy nemcsak munkánkkal, de a tervkölcsön jegyzésével is építjük a szocializmust. Éppen ezért én, mint a Bőrgyár dolgozója boldog örömmel felajánlom 3 havi fizetésemet az Ötéves Tervkölcsönre Megvagyok győződve róla, hogy a kölcsön kamatos kamattal térül vissza mindannyiunk javára.

Kiss József
bőrgyári munkás

Tudjuk, hogy nemcsak jogaink, de kötelességeink is vannak

Az imperialisták felett aratott győzelem betetőzésére meg kell mutatnunk, hogy amint nem volt szükségünk a hároméves terv megindítására külföldi segítségre, úgy nem lesz szükség az ötéves terv megindítására sem semmiféle külföldi kölcsönre. Tervkölcsönjegyzéssel válaszolunk az áruló Rajk-bandának és egyben ismét kinyilvánítjuk hűségünket Pártunkhoz és népi demokráciánkhoz. A tervkölcsön jegyzésével tesszük erősebbé és megdönthetetlenebbé Népköztársaságunkat. Mi dolgozók élünk a demokratikus alkotmányunk által adott jogokkal, de ugyanakkor nem feledkezünk meg a kötelességeinkről sem.

Garzó Sándor
a Lakatosárugyár dolgozója

Meg akarom hálálni Rákosi elvtársnak...

A dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadította országunkat és a népi demokrácia lehetővé tette, hogy ebben az országban szabadon élhessünk. Ezt a szabadságot Rákosi elvtársnak és népi demokráciánknak azzal hálálom meg, hogy az Ötéves Tervkölcsön jegyzéshez elsőnek akarok járulni. Szilárd meggyőződésem az, hogy ezzel a dolgozó népünk szabadságát és jólétének további emelkedését biztosítom. Bejelentem, hogy egy havi nyugdíjból tervkölcsönt jegyzek.

özv. Hock Andrásné
Megyeri-út 10.

A zsebpénzemet is örömmel ajánlom fel

Én, a Zsolnay-gyár lakatostanulója felajánlottam a zsebpénzemet az Ötéves Tervkölcsönre. Tudom, hogy a kölcsönjegyzés hazafias kötelessége mindenkinek. Ezzel megmutatjuk az imperialistáknak, és aljas uszályhordozóiknak, hogy nem szorulunk az ő Marshall-kölcsöneikre. A magyar dolgozó nép országának építéséért büszkén és boldogan ajánlja fel anyagi segítségét is, ami nemcsak visszatérül, de a saját sorsát emeli vele. Büszkék vagyunk arra, hogy Pártunk vezetésével újjáépítettük lerombolt országunkat és a 3 éves terv során hatalmas mértékben emelkedett a dolgozók életszínvonala. A legbüszkébbek azonban arra vagyunk, hogy dolgozó népünk megérti Pártunk és kormányunk felhivását és kölcsönjegyzéssel lerakja az ötéves tervnek biztos alapjait.

Rózsa Béla
a Zsolnay-gyár lakatostanulója

Baranya dolgozó parasztsága követi az ipari munkásság példáját

A reménypusztaiak az összes termelőcsoportot, az ormánypusztaiak az állami gazdaságokat, Lippó az összes baranyai községet tervkölcsönjegyzési versenyre hívta ki

Üzemeink munkássága példát mutatott az Ötéves Tervkölcsön jegyzésében. Ez a példa nem maradt nyomtalan dolgozó parasztságunk között sem. A munkások versenye magával ragadta hű szövetségesünket, a dolgozó parasztságot is és

a falvakban is versenyek szerveződtek,

hogy ötéves tervünk elindításának alapját, az Ötéves Tervkölcsönt győzelemre vigyék.

A reménypusztai „Uj élet" közösen termelő csoport tagjai csütörtökön reggel hatalmas lelkesedéssel ültek össze, hogy megbeszéljék az Ötéves Tervkölcsönről szóló felhívást. A megbeszélés eredményeképpen

valamennyi baranyai termelőcsoportot versenyre hívtak ki kölcsönjegyzésre, majd példát mutatóan

valamennyien jegyeztek tervkölcsönt és annak összegét már csütörtökön reggel 8 órakor, elsőnek a megye minden kölcsönjegyzője közül, már be is fizették az Országos Takarékpénztár csekklapján.

Az Ormánypusztai Állami Mezőgazdasági Üzem kizsákmányolt cselédekből lett öntudatos dolgozói is gyűlésre jöttek össze csütörtökön kora reggel. Lelkesedés tükröződött a napszitta csontos parasztarcokon, amikor megbeszélték, hogy nekik, a szocialista mezőgazdaság öntudatos dolgozóinak becsületbeli kötelességük követni a munkásosztály példamutatását. A megbeszélésből határozat született és ebben kimondják az Ormánypusztai Állami Gazdaság dolgozói, hogy hálából felszabadulásukért, hálából azért, hogy Pártunk és Rákosi elvtárs ébersége megmentette őket az imperialista ügynökök árulásától és válaszul népünk és országunk aljas ellenségeinek:

versenyre hívják ki valamennyi állami gazdaság dolgozóit az Ötéves Tervkölcsön jegyzésére.

Vállalják az ormánypusztaiak, hogy az állami mezőgazdasági üzem minden dolgozója kiveszi részét a kölcsönjegyzésből, mindenki anyagi erejéhez mérten a lehető legtöbbet jegyzi és vállalják, hogy a tervkölcsönjegyzést az üzemben 5 nap alatt lebonyolítják.

Az állami gazdaság dolgozóinak példamutatása visszhangra talált a megye minden dolgozó parasztjánál.

Lippó község dolgozó parasztsága csütörtök reggeli falugyűlésén úgy határozott, hogy teljes erejükkel kiállnak szövetségesük és vezetőjük, a munkásosztály mellett és az ipari dolgozók példamutatását, a termelőszövetkezeti csoportok és állami gazdaságok jó példáját követve

versenyt indítanak a megye valamennyi községe között.

„A Szovjetunió felszabadította hazánkat és a dolgozó nép felépítette magának a rombadöntött országot — ez van a határozatban —. Most felépítjük magunknak a szocialista hazát, ezért versenyt indítunk az Ötéves Tervkölcsön jegyzésére."

A felhívás, a jó példa nem maradt eredmény nélkül. A megye dolgozó parasztsága hatalmas lelkesedéssel válaszol a kihívásra és már a kölcsönjegyzés első napján nagy sikereket hozott az Ötéves Tervkölcsön jegyzése a falvakban is.

Mozi

APOLLO 5-éig
Holnap felé
Szereplők: Höger, Jurdova.
Akiknek Szalingrád adta a lendületet, hogy elinduljanak a biztató holnap felé. Cseh film.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

URÁNIA 5-éig
Dán vígjáték.
Tilos a játék
Előadások 6 és 8 órakor.

PARK 30-áig
A Ku-Klux-Klan könyörtelen terrorját mutatja be a
Fáklyás lovasok
Szereplők: HANK DANIELS, VIRGINIA PATTON.
Előadások 6 és 8 órakor.

A bérletek változatlanul érvényben vannak, korlátozás nélkül.

Az értelmiség is lelkesen jegyez kölcsönt

Az ipari munkásság, a dolgozó parasztság és a néphez hű értelmiség, egyaránt lelkesedéssel fogadta a kormány felhívását a Tervkölcsön jegyzésére. A pécsi egyetem tanári kara és dolgozói példamutató lelkesedéssel üdvözölték a felhívást és már a kora reggeli órákban megkezdték a kölcsönök jegyzését. Éppen az egyik ilyen értekezlet közepén leptük meg a professzorokat. Kivétel nélkül, minden tanár és egyetemi alkalmazott egyhavi fizetését túlhaladó összeget jegyzett.

Dr. Boros Béla professzor, az egyetem rektora, aki ötezer forintot jegyzett, így nyilatkozott:

— E pillanatban folynak a legnagyobb lelkesedés mellett a jegyzések. Mi teljesen megértettük az akció jelentőségét, hiszen különösen Pécs számára jelent rendkívül sokat az ötéves terv keretén belüli beruházás, mivel új klinikai telepet kap a város. De máris olyan kifogástalanul felszerelt laboratóriumot kaptunk a népi demokráciától, amelyről még álmodni sem mertünk. A mi értelmiségi dolgozóink éppen olyan szívvel és lélekkel állanak az ötéves terv sikerét biztosító Tervkölcsön mellé, mint a fizikai dolgozók.

Dr. Farády László egyetemi magántanár az egyetemi szervezet pártitkára háromezer forintot jegyzett. Örömmel közli, hogy az egyetem minden dolgozója lelkesen tett eleget hazafias kötelességének. Azonkívül 120 az egyetemhez tartozó népnevelő menszét a városba és a falvakba, hogy az ötéves tervet teljes jelentőségében ismertessék.

Kövesdi Albert egyetemi altiszt is mosolyogva mondja:

— Nagyon szívesen jegyezünk kölcsönt, hiszen tudjuk, hogy mire adjuk. Biztosak vagyunk abban, hogy az 5 éves tervben bőségesen visszafizetődik nagyszerű akciókban, amelyek a dolgozók jólétét szolgálják. Nem tőkéseknek adunk kölcsönt, hanem a dolgozók államának, amely nemcsak visszafizeti a kölcsönt, hanem még arra is lehetőséget nyujt, hogy a szerencsés kötvény-tulajdonosok nyerhessenek is.

Az egyetem egyik folyosóján falinujság függ. Az egyik cikken megakad a szemünk. „Szociális juttatások és ösztöndíjak összege ebben a tanévben négymillió kilencszázezer forint. Ezzel szemben a horthysta rendszerben 350.000 pengőt utaltak ki ugyanerre a célra..." Ime, ez is a magyarázat arra, hogy miért fogadták ilyen hatalmas lelkesedéssel a tervkölcsönt a dolgozók.

A biofizikai intézet ajtaján pedig egy grafikon függ, amelyből kitűnik, hogy az intézet dolgozói egy havi fizetésükön túl 136.6%-ban teljesítették a kölcsönjegyzést.

Az Állami Közgazdasági Leánygimnázium tanári kara, illetve személyzetének minden tagja szintén túljegyezte a kölcsönt.

Achátz Imre, az iskola igazgatója élénk nyujtja a kölcsön tárgyában összehivott gyűlés jegyzőkönyvét, amelyből kitűnik, hogy a 17 főt kitevő iskolai személyzet 8650 forintot ajánlott fel az államnak az ötéves terv megvalósításához. Aztán hozzáfűzi, hogy egységes lelkesedés kísérte a kölcsönjegyzést.

Dr. Varga Lászlóné közgazdaság, jog és földrajz-szakos tanárnő így nyilatkozott a tanári kar nevében:

— Örömmel fogadtuk a hírt, hogy tervkölcsönnel is hozzájárulhatunk az országépítéshez. A jegyzéseken kívül a diákság között is népszerűsítjük a ötéves terv céljait. Dolgozatokat fogunk iratni hamarosan. A feladat címe „A kötvénykölcsön szerepe az 5 éves tervben." lesz. Osztálygyűlések is foglalkoznak ugyanezzel a témával.

Amint látjuk a tudósok, pedagógusok, a néphez hű értelmiségiek is boldogan vállalták a rájuk eső részt a tervkölcsönből. Ilyen egységes összefogás olyan nagyszerű eredményeket hoz majd, amelyre méltán lehet büszke egész dolgozó népünk.

Szovjet tudós válasza a Pavlovot bíráló amerikaiaknak

Az orvostudományi akadémia Pavlov születésének századik évfordulója alkalmából kiadta Fedor Majorov „Válasz a Pavlovról írt amerikai bírálatokra" című könyvét. Majorov, Pavlov tanitványa, leleplezi az amerikai tudomány reakciósainak azt a kísérletét, hogy csökkentsék Pavlov felfedezéseinek jelentőségét.

Majorov könyvében kiemeli, hogy a pszichológia mint tudomány, több mint kétezeréves fennállása alatt nem tudott olyan nagy teljesitményt elérni, mint amilyet Pavlov és iskolája az agyvelő magasabbrendű tevékenységének tanulmányozásában 35 év alatt elért. Majorov ezt a meglepő tényt azzal magyarázza, hogy Pavlov elfogadta a materialista szempontot és a magasabbrendű idegtevékenység magyarázatában az agyműködést úgy tekintette, mint a fejlődés fiziológiai törvényeinek alávetett funkciót. Pavlovnak az agyműködéssel kapcsolatos materialista tanait a reakciós amerikai fiziológusok általudományos, idealista felfogásokkal igyekeznek ellensúlyozni. Ezeket a burzsoá fiziológusok, de különösen a reakciós Freud tanításaiban terjesztik. Majorov meggyőzően bizonyítja az amerikai bírálatok jelentéktelenségét a feltételes reflexekről szóló pavlovi tanításokkal szemben, amely továbbvitte a darwinizmus haladó eszméit.

— Pavlov nagy ügye — így fejezi be könyvét Majorov — tovább él és fejlődik, gazdagítva a szovjet orvostudomány és a világtudomány elméletét és gyakorlatát.

Könyvolvasási és filmesztétikai verseny

Szabadművelődési ügyvezetői értekezletet tartottak a pécsi szabadművelődési felügyelő vezetésével. A megbeszélés központi kérdése a most induló oktatási munkák megszervezése volt, de a város területén belül megindítandó analfabéta tanfolyamokkal is foglalkoztak. A közeljövőben természettudományi előadássorozat nyílik meg a nagyközönség számára, azonkívül egy ismeretterjesztő sorozat is még október folyamán.

A szabadművelődési felügyelő tudomására hozta minden kultúrcsoportnak, társadalmi tömegszervezetnek, hogy ezentúl minden előadás előtt legalább egy héttel be kell mutatni az illető csoport műsorát, hogy ezzel elejét vegyék minden kulturális „partizánmunkának".

Könyvolvasási versenyt is rendeznek felnőttek számára. A versenyre nevezetteknek 20 könyv közül választott 3 könyvet kell elolvasniok. Majd a három könyv ideológiai és művészi kiértékelése következik. A verseny legjobbjai között könyvjutalmakat osztanak szét. Az októbernovember hónapokban bemutatott szovjet filmek között szintén három film megtekintésével nevezhetnek be a dolgozók az úgynevezett filmesztétikai versenyre, amelyeket szintén az előbbi módszerrel, kiértékelés formájában kell ismertetniök a pályázaton indulóknak.

Lenin-renddel tüntették ki Lejbenzon híres szovjet kőolajkutatót

A Szovjetunió kormánya Lenin-renddel tüntette ki Leonid Lejbenzon hírneves szovjet tudóst hetvenedik születésnapja, valamint mérnöki, tudományos, valamint pedagógiai működésének negyvenedik évfordulója alkalmából. Leonid Lejbenzon több mint száz elméleti tudományos mű szerzője. — Kiváló érdemeket szerzett a kőolaj és földgázkutatási elmélet fejlesztésében, de az alkalmazott mechanika, szilárdságtan és hidraulika terén is világszerte ismert szakértő. Jelentős része volt a szovjet olajipar újjáépítésében; tervei szerint építették a Szovjetunió legnagyobb olajvezetékeit.

Sportolók nemes vetélkedése a Tervkölcsön sikeréért

A Pécsi Lokomotív versenyre hívta ki a pécsi egyesületeket

A pécsi sportolók nagy része szerda este értesült a Tervkölcsön jegyzéséről és nagy lelkesedéssel fogtak hozzá, hogy csütörtökön már kora reggel az elsők között legyenek a jegyzésnél. A megyei sportfelügyelő irodája valóságos hírközpont, szinte félóránként futnak be a jelentések a sportegyesületektől. A hírek mind arról számolnak be, hogy a sportolók tudják, mit kapnak a népi demokráciától, a hároméves tervtől, ismerik az ötéves tervet és minden üzemben, hivatalban az elsők között akarnak lenni a kölcsönjegyzésnél is.

A PÉCSI LOKOMOTIV részéről már kora reggel felhívott bennünket Werbőczi József sportfelügyelő és közölte, hogy versenyre hívják ki a pécsi egyesületeket. A verseny három pontból áll: 1. Mennyi jegyez az egyesület? 2. Mennyit jegyeznek az egyesület dolgozói különkülön és együttesen? 3. A sportolók mennyiben vették ki részüket az agitációs munkából? A vasutas egyesület mindjárt azzal indítja el a versenyt, hogy 1000 Ft kölcsönt jegyeznek.

— Ez csak a kezdet — mondja Werbőczi — sportolóink nagy lelkesedéssel fogtak hozzá az agitációs munkához. Galambos, Szörényi, dr. Tura, Solymosi, Baranyai, Werbőczi, Pintér, Ella, Zsibrik Kató és a többiek munkája nyomán biztosan megnyerjük a versenyt. Vasárnap részben ezért, részben a béke napjának megünneplésére feldíszítjük a pályát, műsort rendezzük a labdarúgómérkőzés előtt és közben.

A PBTC SPORTOLÓI már kora reggel együttesen mentek jegyezni. Az elsők között volt a betegségéből felépült Opata, aki egymaga 2.000 Ft-ot, felesége részére további 500 Ft-ot jegyzett.

— Majd megspóroljuk a háztartási pénzből — mondotta —, bőségesen visszatérül ez később. — Jöttek a labdarugók, Katics, Karácsonyi, Tóth József edző, mindannyian boldogan tették el az igazolást. A sakkozók között Antal László 25 százalékkal többet jegyzett, mint a többiek általánosságban. Garzó György mondotta, hogy értesültek már a Lokomotiv versenykihívásáról és azt örömmel fogadták.

A DINAMÓNÁL alig lehet megtalálni valakit, mindenki a kölcsön jegyzésével van elfoglalva. Ságl József mondotta, hogy a sportolók kint Ujhegyen mindannyian átérezték a kölcsönjegyzés óriási horderejét. A futballisták mindannyian magas összegeket jegyeztek, csoportosan és egyénileg agitálnak a Tervkölcsön sikeréért. Jó munkájuk eredménye, hogy sok helyen már csütörtökön reggel nagyszámú jegyzések tőrténtek.

— Az ötéves terv még nagyobb lehetőségeket biztosít a sport részére, mint a hároméves terv — mondotta Ságl József. — Tavasszal az alapfokú labdarúgóbajnokságokban az országban 2500 csapat mintegy 52.000 labdarúgóval indult. Azért kell a Tervkölcsön, hogy lendítőerőt adjon ahhoz, hogy ez a szám egy év alatt megkétszereződjék. És ezért adjuk mindannyian szívesen! — mondotta Ságl József, a Dinamó ügyvezetője.

Ugyanígy nyilatkoztak a kisebb pécsi egyesületek vezetői és sportolói is. Ők is örömmel vettek részt a kölcsönjegyzésen, ők is részt vesznek a sportolók versenyében.

A Soproni VSE lesz vasárnap a vasutasok ellenfele

A BTC Budapestre, a Dinamó Nagykanizsára utazik

Vasárnap második hazai mérkőzését játsza a Pécsi Lokomotiv a legutóbb idegenben nagy győzelmet aratott SVSE ellen. A mult vasárnapi rangadón határozottan javuló játékot mutattak a pécsi vasutasok és az első győzelem nyilván az önbizalom terén is nagy segítséget jelentett. A védelem jónak mutatkozott, a csatársorban még vannak bajok, de ott is további javuló játék várható. Az SVSE igen gyengén kezdett, azóta néhány játékost kicserélt és Tisza középcsatárba állítása javított a támadósor gólképességén. Nehéz ellenfél lesz az SVSE, bár a pécsi vasútnak — különösen itthon — mindig ment ellene a játék. Értesülésünk szerint nem lesz változtatás a győztes csapaton. A hazai környezet előnyét figyelembevéve

kétgólos pécsi győzelmet várunk.

A Pécsi BTC eddig még nem vesztett pontot és nagy küzdelmet vív a TSC-vel a jó helyezésért. A sorsolás ismét a fővárosba hívja őket, ezúttal az eddig igen gyengén szerepelt csapat, a Magyar Pamut ellen. Opata edző szerint vasárnap idegenben jobb volt a csapat, mint az itthoni mérkőzéseken. A védelem jó játéka mellé mostmár a csatársor eredményessége időszerű lenne. A BTC esélyes Budapesten, de az elbizakodottság nagyon megbosszulná magát. Csak a csatársor jobb játékával érhetnek el idegenben jó eredményt. Értesülésünk szerint nincs ok a csapat megváltoztatására, az első mérkőzés óta játszó tizenegy utazik Budapestre. Feltéve, hogy végig nagy akarással játszanak a bőrgyáriak,

egy esetleg kétgólos győzelmükre számítunk.

Igen nehéz feladat előtt áll az újhegyi csapat. Még egy jó formában levő Dinamónak is komoly akadályt jelentett mindig otthon az NVSE. Valami baj van a csapatszellemmel, ez volt a szurkolók megállapítása vasárnapi mérkőzés után. A Dinamónak jobban kell szerepelni, sokkal többet vártak és várnak ma is tőle Pécsett. A csapat jó képességű játékosokból áll, csak a lelki egyensúlyt kell helyreállítani. Értesülésünk szerint a vezetőség három-négy helyen változtat a csapaton és csatasorba állít a tartalékgárdából egy-két tehetséges játékost. A bajokat még az növeli, hogy sok a sérült. A sok baljóslatú előjel ellenére a Dinamót a régi lelkesedés mellett jó eredmény elérésére is képesnek tartjuk, bár

a papírforma minimális vereségét ígéri.

NB III-as csapataink vidéken szerepelnek

Vasárnap egy NB III-as pécsi csapat sem játszik itthon. A Postás valószínűen vereséggel tér majd haza Simontornyáról. A Pécsi KASE-tól eddigi jó szereplése alapján legalább az egyik pont megszerzését várjuk a Barcsi MTE ellen. A PMSE szerencsével mindkét pontot elhozhatja Bátaszékről, viszont az Erdőgazdasági NVSE-nek igen nehéz mérkőzése lesz Nagymányokon. A Komlónak a papírforma szerint Nagyatádon is győznie kell, ugyanez vonatkozik a DVSE-re szigetvári kirándulása előtt. A Szászvár esélyes Marcali ellen, míg a Pécsi MEFESZ szekszárdi mérkőzését is lemondta.

Kosárlabda

Játékvezetőküldés vasárnapra. Mohács: 3 óra: MSZSE—PTSE férfi, Werbőczy és Miktiska. Komló: 2 óra: Komló—PVSE, férfi Zsili és Tomcsák Komló. 3 óra: Komló—PVSE ifi, Tomcsák és Zsilli. Szekszárd, fél 11: SZTMSE—Tolnai Textiles SZIT női Fél 12: SZTMSE—Tolnai DSE férfi, Székszai A. és Horn. Pécs, 11 óra: ZMSZAK—Bátaszéki VSE női, Szalai és Werner. 12 óra: Standard—Bátaszéki VSE férfi, Rácz és Varga. Október 4-én, kedden, Pécs: 6 óra: BTC—Postás női, Bóta és Kapusi. — 7 óra: BTC—Postás férfi, Werbőczy és Illinger. A Tolnai Textil még egy csapatot indít a kerületi bajnokságban Tolnai Textiles SZIT néven. A kerület nyomatékosan felhívja az egyesületeket, hogy legalább 8 nappal előbb okvetlenül jelentsék be a kerületnek, hány órakor rendezik a mérkőzéseiket. Egyben figyelmeztetjük az egyesületek vezetőit, hogy a jegyzőkönyveket olvashatóan töltsék ki s képezzenek ki jegyzőkönyvvezetőket.

Pécsi atléták Nagykanizsán

Szombaton és vasárnap rendezik meg az egész országban postaverseny formájában az ügyességi csapatbajnokságokat. A délnyugati kerület versenyét Nagykanizsán rendezik meg, ahol még az idén kerületi verseny nem volt. A versenyen pécsi atléták is részt vesznek. A P. Lokomotiv nagyléc számú férfi csapatát, a P. KASE pedig női csapatát küldi el a versenyre. A P. MEFESZ különböző akadályok miatt nem tudja indítani az idén igen jól szerepelt és az NB I-be került atlétáit. A versenyen távol-, magas és rúdugrásban, súlylökésben, diszkoszvetésben, gerelyhajitásban és kalapácsvetésben mérik össze erejüket a csapatok. A pécsi atlétákon kívül indulnak minden bizonnyal a barcsi, szigetvári, szekszárdi és természetesen a nagykanizsai versenyzők is.

A kolhozudvaron meg a mezőkön reggeltől fogva nagy a sürgés-forgás. De Marina nem érzett fáradságot s úgy tűnt neki, hogy itt senki sem fárad el. Szép, napsugaras idő volt, a tavasz zsongott a föld felett.

„A kommunizmus győzelme"-kolhoz elnöke már néhányszor szólt: — Mehetnénk tán harapni valamit, de egyik se ment. Mikor aztán azt mondta, hogy itt az ebéd ideje, Marina így szólt:

— Nem elvtárs, ne menjünk. Nem akaródzik enni, folytassuk csak a munkát. Hiszen tennivaló van itt elég...

A vendégek — Ukrajna nyugati területéről, Sztanislav környékéről jött egyéni gazdálkodó parasztok — jöttek megismerkedni a kolhozélettel.

Marina igen szerette volna megkérdezni mégegyszer, hogy tényleg adott-e a kolhoz teheneket mindazoknak, akiknek nem volt, de az elnök folytatta:

— De hiszen mit is beszéljek nektek erről. Járjatok utána magatok az embereknél.

Igy aztán Marina tovább hallgatott és senki sem értette mért hallgat. Ugy tűnt, hogy figyelmesebben, tágabbra nyílt szemmel nézte mindazt, ami körülötte volt, mint a többiek. Mindenkinél tovább tartózkodott a tehén meg a sertésistállóban, a sokszáz baromfi között, amelyek fölött — mint az elnök mosolyogva mondta —, két vidám gyorslábú süldőlány parancsnokol.

És mikor Marina szeme elé tárult a végtelen rozs és téli búza mezeje, úgy vélte, mintha a hatalmas tengert látná, amelyet valójában sohasem látott, csak könyvekből volt róla képe.

Marina nagyon szerette volna megkérdezni... Itt az emberek sosem beszélnek másképp, mint: „a mi gazdaságunk". Valóban mindez az övék? Hogyan tudták ezalatt a néhány év alatt felépíteni, szinte az egész falut?

De annyi gondolat sürgött a fejében, hogy félt olyat kérdezni, ami nem tartozott szorosan a tárgyhoz és hallgatott.

Falubeli szomszédja Jaszko Ciba, aki mellette lépdelt, egyszercsak megszólalt:

— Nem hittem, hogy a mi egyszerű kezünkkel ilyesmit lehet csinálni Marina! Magával együtt egész életemben a hátamat görbítettem a Jaszkovszkij urak földjein.

Marina nem válaszolt, arra figyelt, ahogy egy fiatal lány traktorral könnyen vontatott három vetőgépet egyszerre. A kislány köszönt, mosolygott és újra a traktorjára összpontosította figyelmét. Marinának kedve kerekedett volna utánaszaladni, a szeme közé nézni és megcsókolni.

A kolhozelnök kissé megsértődött rá, amikor a műkedvelő előadás után Marina nem akarta együtt tölteni az estét a többiekkel. Azt mondta, le akar pihenni.

A kolhozparasztok kijöttek a klubból. Az elnök megállított egy idősebb asszonyt, aki olyan eggidősféle volt Marinával:

— Sztyepanida néni, meghálhatnak magánál éjszakára a vendégek? Itt van Marina elvtársnő. Igen fáradt...

— Szívesen örömest fogadjuk a vendéget a házunkban, tartjuk szerencsénknek — mondta a szólásmondás szerint Sztyepanida. — Jöjjön csak velem.

Sztyepanida a házban felgyujtotta a villanyt, vacsorára terített. Marina lassan elkezdett a gondjairól beszélni, az életéről beszélt, nem kezdte mindjárt azzal, hogy...

— Micsoda gépek dolgoznak maguknál a földeken, micsoda vetőgépeket meg ekéket húznak! Az én kis földdarabomon mit tehet egy ilyen traktor? Már asztalhoz ültek, mikor Marina Sztyepanidához fordult. Mintha csak nővéréhez jött volna és amúgy asszonyosan mondta el neki, hogy mi nyomja a lelkét. És most meg itt egy másfajta, igazi nagy életet lát, ahol az emberek boldogan dolgoznak.

— Láttam ma... — és egy szó se jött ki a számon — mondta könnyek közt Marina.

— Hát aztán minek sirsz most — szólt rá szigorúan Sztyepanida. — Szovjet élet folyik itt. Amilyenre formáljuk, olyan lesz az. Kolhoztkell alakitani, aztán talpraállok ti is. Sztálin segít nektek!

Reggel aztán, mikor ismét a kolhozgazdaságba mentek, Marina már sok kérdést adott fel az elnöknek. Aztán határozottan és magabiztosan mondta:

— Mi is csinálunk kolhozt. Ehhez sokat kell tudni. Legyetek segítségünkre.

ALEKSZANDR KOPILENKO:

VENDÉGEK

Jólétet, fényt, műveltséget visz a faluba AZ ÖTÉVES TERV!

Jegyezz Ötéves Tervkölcsönt!

Mecsekszabolcstól Komlóig egymással versenyezve jegyeztek kölcsönt

A SZÉNCSATA HŐSEI

A kölcsönjegyzés első napján a Magasépitő Kocsis János brigádja meghatszorozta eddigi teljesitményét

Éjjel fél tizenkettő felé jár az idő... Szent István-aknán, a nagy csarnokban már csak néhány elvtárs áll, s a versenykihívást nézegetik. *„...versenyt indítunk az Ötéves Tervkölcsön lejegyzésére, hogy mindannyiunk jólétét, boldog életét meghozó 5 éves terv alapjainak lerakásához hozzájáruljunk, hogy tettekkel álljunk ki forrón szeretett hazánk és népünk mellé, hogy tovább erősítsük a munkásosztály hatalmát, saját hatalmunkat!"*

Nézegetik az elvtársak, s az egyikük csendesen mondja:

— Csak azután tényleg kövessék is a tettek ezt a felhívást, nehogy szégyenben maradjunk.

— Az asztaloknál most számolják össze a jegyzéseket, fent a studióban is lázas a hangulat. Éjfél. A hangos híradón beolvassák a versenyfeltételeket és ugyanebben a percben az aknákon is mindenütt ott van a mecsekszabolcsi kihívás.

Jönnek a válaszok a mecsekszabolcsiak kihivására

Fél egy. Cseng a telefon. Pécsújhegy jelentkezik. *„A pécsújhegyi dolgozók örömmel csatlakoznak Szent István-akna felhívásához. A versenypontokat elfogadjuk; üzemünk valamennyi dolgozója jegyez, a jegyzést szeptember 29-én 12 óráig elvégezzük."* De kihívja Pécsújhegy a bányaüzemeket az október másodikán induló falujárásra is.

Alig beszél le Pécsújhegy, Pécsbánya jelentkezik. Széchenyi- és András-akna is elfogadta a kihívást, meg is toldották egy-két lépéssel. A versenyfeltételek elfogadása után párosversenyre hívja ki az aknafelelőst, Farkas Ferenc SZIT brigádja a Szent István-aknai brigádokat, a Széchenyi-aknai Berta József-csapat versenyre hívja ki a Ferenc-aknai fejtéscsapatokat.

Azután Vasas, Petőfi-akna jelentkezik. „Elfogadjuk a versenykihívást, de azt is megmondhatjuk, hogy mi már nyolcvan százalékra állunk." Petőfi-akna elhagyta Mecsekszabolcsot s a kihívók elé lépett.

Felcsendül a Köztársasági Induló, és kint a levegőben, telepek, aknák fölött száll a dal, benne él a lendület, forró láz, az aknák dolgozóinak lelkesedése.

Komló is felel

Utoljára Komló felel. Komló felel... Vállalja a versenykihívást, a pontokat teljesíti, sőt túlteljesíti. *Braun János komlói bányász 130 %-os teljesítményének 20%-kal való felemelését, Kistar József csapata vállalja az eddigi 140 százalékos teljesítményük 10%-os emelését.* Komló így válaszol... Igy is. De felel másképpen is.

Felelnek a virággal, piros-fehér-zöld szalaggal díszített házak, a vörös lobogók, a Népköztársaság büszke címere az üzemek homlokán.

Felel Kocsis János brigádja a Magasépítő Nemzeti Vállalatnál. A Gesztenyésben házat építenek. Az egyiknél tizenegy fiatal munkás. Fiúk, lányok. Tizenegyen... Kocsis János, a brigádvezető téglákat rak, Cukor Annus a maltert rakja rájuk, Hohn Éva, Suszter Irén a maltert hozzák.

— Ili mit csinálsz? — szól Bátai Ilonára Nagy Irén, látva, hogy az elgondolkozott az egyik tégla mellett. Ili elszégyelli magát, azután már mosolygva adogatja tovább a téglát Nagy Irénnek. Az meg rakja az állványra. Így van felállítva: *egy rakás tégla, egy láda malter, végig a ház kerületén. Amerre megy a falazó, mindenütt éri, nem kell előre, hátra lépegetnie.*

A sztáhánovisták munkamódszerével dolgozik a falazóbrigád

Sztáhánov-rendszerrel dolgoznak. Mindegyikük csak egyfajta munkát végez. Mint a villám úgy mozog kezük. Cukor Annus... mintás fejkendője alól kibujik rakoncátlan szőke haja, kezében malteroskanál, keskeny kis arcán komolyság fénylik. *Tizenhatéves szitista és kőművestanuló.*

— Jobban mondva átképzős — helyesbít Annus, egyetlen pillanatra sem emelve fel a tekintetét a falról, a lomhán szétterülő malterról. Szereti ezt a mesterséget, ő választotta.

— Választhattam. De tudom, ha például Rajkék terve sikerül, belőlem sose lesz kőműves, dolgozhatok tovább mint napszámos, nem lett volna a felemelkedéshez út. *Ezért nagyon-nagyon hálásak vagyunk — már mint én és a brigád is — Rákosi elvtársnak.* Neki köszönhetjük, hogy megmenekültünk. És meg is köszönjük, ezzel a munkával.

Két és fél köbméterről tizenöt köbméterre emeli a brigád a tervkölcsönjegyzés napján a teljesítményét. Lelkesek, boldogok.

— Tudjuk, hogy miért csináljuk, az ötéves tervért. Szitisták vagyunk, példát fogunk mutatni a többieknek. Ezért dolgozunk. S a válaszért is, amit ezzel a fallal itt — mutat végig Annus az épülő házra — adunk Rajkéknak.

Tizenegyen vannak. Utódok az új munkamódszer frontján. Nevük fényesen ragyog épülő új életünk aranytábláján: Kovács János, Czukor Anna, Nagy Irén, Bátai Ilona, Suszter Irén, Hohn Éva, Dolmány János, Márk Lajos, Szilágyi Béla, Link József és Takács József, így hívják őket.

Komló népe egy emberként jegyez kölcsönt

De nemcsak ez a brigád, egész Komló lelkes, bízó hangulatban él és dolgozik. Az új aknát mélyítik fenn a tetőn. A völgyet befogják a hegyek, fiatal szálerdők, ágaskodnak a kék ég felé, itt-ott felröppen egy-egy madár. Mindenben élet, lüktetés.

Az aknamélyítésnél már lejegyezték.

— Valamennyien. *Siettek vele az elvtársak.* Most mintha jobban menne a munka is. Mintha vidámabbak lennének a zsebükben lapuló igazolástól, mely a forintok százairól szól, amit szívesen adtak az ötéves tervért — mondja Csuka Lajos lőmester. *Ezerhétszáz forintot jegyzett Csuka elvtárs,* többet, mint egy havi fizetése. Kitett magáért. Nem keres ennyit, de azt mondja, úgy érzi ennyivel tartozik, sőt még többel.

— És többet is kapunk majd visszza. Igaz? Tudom én, hogy igaz...

Az asszonyok is példát mutatnak

Lent a városban asszonyok járnak bányász asszonytársaikhoz. A férjek jegyeznek, de az asszonyok is írják a forintokat. *Csuka Lajosné is jegyzett, nemcsak a férje.* Sőt azt mondja: *„ha hazajön az uram megbeszéljük, tudunk talán többet is.* S így sorakoznak a listára rendre mind, Ehlics Józsefné, Nagy Imréné neve után a többiek.

A mikrofon szót, indulók vidám hangja röpül végig a városon, vegyül el a villamoserőmű füstjével és szalad, oszlik szét a könnyű, tiszta levegőben.

„Hosszú János komlói csillés 350 forint fizetése mellett 1.000 forintot jegyzett" hangzik a mikrofonból. A beszélgető asszonyok megállnak: „Ez aztán szép dolog.

Az erőműnél még a drótok is vidámabban zizegnek. „Mindenki jegyzett kölcsönt nálunk" viszik szét zümmögve a hírt. Százhatvannyolc dolgozó 86.300 forintot.

Ünneplik a munka új hőseit

Délután két óra. Kiszállnak a reggeli műszakosok. És a legjobb brigádot, Kis Tar József brigádját, amely *ezen a napon 156 százalékra teljesítette előirányzatát,* úttörők virággal köszöntik:

— Mi fiatalok tudjuk, hogy a jövő, amelynek érdekében hősi munkátokat végzitek, amelynek érdekében ma újra áldozatot hoztatok, értünk épül. *Ezért köszönjük forró szívvel munkátokat, és igazi hazafiakhoz méltó áldozatotokat* — mondja a kis pajtás, s a komoly bányászok arcát feloldja a meghatott, fénylő öröm.

Lent a téren a bányászzenekar játszik. Hívás nélkül, hamarosan férfiakkal, asszonyokkal, gyerekekkel telik meg a tér. Felvonulnak a Pártszékház fellobogózott árkádjai alól a SZIT és úttörő csapatok. Kibomlott selymű zászlóikat el-el kapja a szél.

A téren ott állnak a munka hősei, a Kocsis János építőbrigád tagjai. Szeretettel és büszkeséggel néznek rájuk, nagyszerű teljesítményükért a Párt nevében Szabó József titkár elvtárs, a SZIT-esek nevében Zsubla János és a Megyei Bizottság részéről Lakatos József elvtárs köszönti őket. Aztán felzúg a Köztársasági Induló és taps. Komló város dolgozói köszöntik a sztáhánov módszerekkel dolgozó, hős brigádot.

Zenés felvonulás

Azután a zenekar, a SZIT és úttörőcsapatok, de az egész közönség megindul, végigjárják a telepet, egy-egy üzemnél megállnak. *Egyszerre hangzik a háromévés terv és ötéves tervünket éltető, lelkes taps, a felcsattanó éljen és hurrá.*

Az MNDSZ asszonyok a kultúrteremben gyűlést tartanak. Tóth Jánosné beszél a kultúrtermet zsúfolásig megtöltő asszonyokhoz:

— *A tervkölcsön népünk hatalmát teszi szilárdá, erősíti hazánk függetlenségét,* hozzájárul gazdasági erőnk fokozásához, a béke megvédésének ügyéhez. S ezért járulunk valamennyien lelkesen és szívesen ehhez az új, de jobb életünket biztosító áldozathoz.

Ünnepe Komlónak ez a nap. Lelkesen, boldogan és bízva jobb, szebb, gazdagabb holnapunkban: ötéves tervünkben, eddig 914.000 forinttal jegyezte a tervkölcsönt Komló népe. Felsorakoztak új épülő életünk, s győzelmeink szervezője: a Magyar Dolgozók Pártja mögé és forró szeretettel éltették népünk vezérét, akit legjobban szeretnek, akinek bölcs irányítása vezet bennünket a szocializmus felé vezető úton: Rákosi elvtársat.

Szívesen adunk annak, *akitől eddig mindig csak kaptunk*

— mondja Gotthardt Lajos dolgozó paraszt

Midőn reggel, amikor átvette a jegyzési ívet, valahogy úgy érezte magát, mint akinek fegyvert adtak s éki most elindul, hogy ezt a fegyvert becsülettel forgassa. Úgy érezte, mintha az ő kezébe volna letéve az ötéves terv sorsa. Most az ő munkáján fog eldőlni, milyen lesz az élet öt év mulva. Lesznek-e hatalmas füstölgő gyárak, lesznek-e traktorok, zúgnak-e kombájnok a földeken.

Egy kis izgalmat is érzett. Hátha nem fogják megérteni, hogy milyen hatalmas dologról van szó, hátha nem tudja majd kellőképen megmagyarázni, hogy mindnyájunk szebb jövőjének kialakításáról van szó.

Egy óra mulva azonban már sokkal magabiztosabban haladt Czirják József elvtárs a helesfai utcán. Kezében vitte a jegyző-ívet (nem dugta zsebre, nem akarta összegyűrni). Az íven azonban ekkor már ott volt 3 aláírás. Ott volt rajta Stefán István neve, alatta Varga István, legelől pedig Déri Antal jegyzése.

Így ért oda Gotthardt Lajoshoz. Attól tartott, hogy nem fogja már otthon találni a gazdát és most megnyugodva látta, hogy ép az istállóból tart a konyha felé.

A konyhában ülnek le. Szép rendes minden, az asztalról is eltakarították már a reggeli maradványait. Gotthardt Lajos már tudja, hogy miért jött Czirják elvtárs. Gyorsan híre szaladt falun az ilyesminek. És azóta már gondolkodott maga is a dolgon. Sőt még azt is elhatározta, hogy jegyez kötvényt. Tudta, hogy neki a középparasztnak is érdeke az ötéves terv és érezte, hogy kötelessége is hozzájárulni. De mennyit adjon?

Nincs semmi hivatalos formája a látogatásnak, eleinte nem sokban különböznek egy megszokott beszélgetésnél, ha Gotthardt Lajos nem tereli rövidesen a kölcsönre a szót.

— Hát eddig mi bizony sokat kaptunk — kezdi válaszul Czirják elvtárs.

— Mindenki tudja a faluban, hogy csak a két híd, amit felépítettek bele, kerülj 135.000 forintba. Azt is tudja mindenki, hogy mennyivel könnyebb, ha valami baj van és telefonálni akarunk, pár száz méterre kell menni a jegyzőségig, mint azelőtt, mig be nem vezették a telefont 3 kilométerre. Be-fagyba.

— Ez is igaz — helyesel Gotthardt Lajos.

— És vész sincs úgy azóta, mióta nem az árok szélére kaparják el az elhullott jószágot, hanem van rendes dögkút — folytatja Czirják elvtárs.

— És az se kutya, hogy minden tojást, amit helesfai tyúk tojt: duplán fizettek meg, mert baromfitenyésztő mintaközség lettünk államsegéllyel.

— Eddig kaptunk, most nekünk kell adni.

Gotthardt Lajos középparaszt megértően bólogat. Nem kell őneki túlsokat magyarázni, hogy mit adott a hároméves terv. Érzi ő azt a saját életén.

— Szívesen adunk annak, akitől eddig csak mindig kaptunk — mondja.

— Kölcsönbe! — javítja ki Czirják elvtárs. Aztán elmagyarázza, hogyha nyereménykötvényt jegyez, akkor esetleg tízszeresen vagy százszorosan is, ha kamatozót, akkor kamatostul, de mindenképpen mindenki visszakapja a jegyzett összeget.

— Hát akkor én is jegyzek, amennyit csak tudok — mondja Gotthardt Lajos.

Czirják elvtárs előveszi az ívet, kiteríti és beírja Gotthardt Lajos nevét az első rubrikába. Aztán megáll és várakozóan néz rá.

Gotthardt Lajos vár egy pillanatig, aztán nem kis büszkeséggel hangjában mondja:

— Hatszáz!

Újtípusú mezőgazdasági iskolák nyílnak 1950-ben

Csütörtökön az ország minden részéből összeültek a mezőgazdasági igazgatóságok szakoktatási küldöttei, hogy a földmívelésügyi minisztérium szakoktatási osztályának tagjaival háromnapos értekezleten megtárgyalják az 1950. évi mezőgazdasági oktatás problémáit.

Az 1950. évi oktatási idény iskolatípusai a következők: Gépállomás vezetőképző-, gazdász gépállomás-mester-, traktorosképző iskolák;

állami gazdaságok gazdász-, üzemegység vezetőképző iskolák;

termelőszövetkezeti vezetők, brigádvezető, könyvelőképző iskolák.

Leningrád a kölcsönjegyzés lázában...

A leningrádiak ez év május 3-án a rádió híradásából értesültek a Szovjetunió új államkölcsönének kibocsátásáról. A lakosság a hírt örömmel üdvözölte. Újabb jelét látta ebben a Párt és a kormány fáradhatatlan gondoskodásának, amellyel a szovjet országot továbbfejlesztik és a szocialista állam hatalmát tovább erősítik.

A Kirov-gyárban — amelyet már háromszor kitüntettek a termelésben elért sikereiért — a traktorműhelyben Szavics sztahánovista élmunkás, a neves maró, felállt a munkapadra és ezeket mondotta:

— Egész lelkemből helyeslem az új kölcsön kibocsátását. A kölcsön új gyárakat és üzemeket, új kórházakat és lakóházakat, új színházakat és kultúrházakat jelent. Felajánlom a kölcsön céljára egyhavi keresetemet!

Szavai dörgő tapsba fultak. Munkástársai követték Szavicsot a felajánlásban. A traktorműhely mérnökei és műszaki alkalmazottai másfél havi keresetüket kínálták fel.

„Tudom, hogy pénzünket reánk, gyermekeinkre fordítják"

A kölcsönjegyzés láza elöntötte a várost. Sorra érkeztek a jelentések a különböző üzemekből és a Kirov-gyáriak már kora délután értesültek arról, hogy a Sztálin-fémgyár műhelyeiben is együttesen jegyzik a kötvényeket a munkások.

Szavics, amikor este hazatért, újra a rádió elé ült és izgatottan hallgatta a helyszíni közvetítést Moszkvából. A rádió munkatársa a moszkvai Dinamó-gyár tekercselő műhelyébe vitte el hallgatóit. A hangszórón keresztül öreges beszéd szavai gyűrűztek fel — mélyről jött a hang és mind magasabbra ért, valamennyi dolgozó, minden szovjet ember öntudatáig:

— Öreg, törzsbeli munkás vagyok, 45 éve dolgozom ebben a gyárban. Sokat éltem, sokat láttam és tudom, hogy pénzünket reánk, s a mi gyermekeinkre fordítják. Valamennyien szívesen támogatjuk az államot munkával keresett rubeljeinkkel.

— Hurrá, Vasziljev — zengett a műhely a lelkesedéstől, amellyel az öreg munkás szavait fogadták.

S nyomban csengő női hang kiáltotta túl az éljenzést:

— Én is viszek egy téglát a kommunizmus épületéhez...

A rádió átkapcsolt. — A moszkvai Sztálin-autógyár préselőinek gyűlésén vagyunk — mondotta a rádióriporter. — Makarin elvtárs lép fel az emelvényre...

— Tudjuk, — kezdte Makarin zengő hangon — hogy az amerikai állami költségvetés túlnyomó részét katonai célokra, fegyverkezési versenyre fordítják. A mi szocialista államunk költségvetése ellenben a népgazdaság további felvirágoztatására irányul. Szemünk előtt nőnek a lakóháztömbök, előttünk fektetik le a gázvezetéket a külső negyedekben, szépülnek az utcák és a terek a mi kedves fővárosunkban. Hogy gyarapítsuk az ország gazdaságát, erősítsük hatalmát, megtakarított pénzünket szívesen odaadjuk...

— Igen — mondotta Szavics felesége, aki férjével együtt hallgatta a rádiót. — A szovjet emberek jól tudják, hogy milyen célokra költik nálunk a kölcsönre befizetett összeget!...

Egyre hatalmasabb a hazafias megmozdulás

Éjszakára azután, amikor már az összefoglaló híreket közvetítették, befutottak a jelentések az ország távolabbi területeiről is.

Az Észt Szovjet Köztársaság valamennyi dolgozója — gépszerelők, palamunkások, a textilgyárak, papirgyárak dolgozói, halászok, tengerészek, kolhozparasztok, — szinte összeforrva írták alá az új kölcsönt Tallinban és Tartuban, Narvában és Kohtla-Järvben, Valgában és a Köztársaság minden területén.

A Karél-Finn Köztársaságban, a petrozavodszki Kovaljov mozdonyvezető a kölcsönről így nyilatkozott:

— Az új kölcsön válasz a háborús uszítóinak. Hadd tomboljon az ellenség, országunk évről-évre erősebb és hatalmasabb, életünk egyre boldogabb. Örömmel adom megtakarított pénzemet kölcsön az államnak és felhívok mindenkit, hogy kövesse példámat!

Nemcsak a Karél-Finn Köztársaság munkásai, tisztviselői, kolhozparasztjai lelkesedtek fel Kovaljov szavain... A lelkesedés hullámai szélesen öntötték el a hatalmas szovjet ország egész területét a Keleti-tengertől a Csendes-óceánig, az Északi-tengertől a Fekete-tengerig... millió és millió szovjet ember boldogan, büszkén ajánlotta fel megtakarított pénzét, keresetét az államnak.

•

És boldogok és büszkék vagyunk most mi is, hogy a szovjet példa nyomán nálunk is valóságos nemzeti ünnepé vált az első tervkölcsönjegyzésünk.

Hírek

SZEPTEMBER 30. PÉNTEK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK: Remény gyógyszertár, Irgalmasok-utca 22. T: 23-70. Kis Szent Teréz gyógyszertár, Aradi Vértanuk-útja 1/a. T: 18-34. Kossuth gyógyszertár, Kossuth Lajos-u 50. T: 32-74. — **NÉVNAPOK:** Jeromos, prot.: Jeromos. — **IDŐJÁRÁS:** Gyenge szél, kele en és délen valamivel több felhő. Reggel helyenkint köd. Erős éjszakai lehü és. A nappali hőmérséklet alig változik.

— **Vasárnap megalakulnak a szülői munkaközösségek.** Vasárnap, okóber 2-án Pécs város terüle én lévő összes tanintéze ekben szülői értekez eleke tar anak délután 4 órai kezdet el. A szülői értekezle eken egyben megala kítják a szülői munkaközösségeke is, amelyeknek még fokozo tabb szerepe lesz az iskolák életében.

— **Szovjet filmbemutató Mecsekszabolcson.** Október 1-én és 2-án a mecsekszabolcsi „Jó Szerencsé" moziban a „Ta álkozás az Elbán" c. film bemu atásával egyidőben a „Szovjetunió a béke őre" c. kiállítás rendeznek. A Mozgóképüzemi NV ezzel a kiállítással a mozik kul úrközpont á tételét akarja elősegi eni. A filmet díszbemutató keretében október 1-én, szombaton mu atják be.

— **Az OTI kérelme a háztulajdonosokhoz.** Az összes különálló biztosító intézetek tagjai egységes orvosi ellátása következtében 1949 október 1-től mind az egyes orvosi körzetek határai, mind pedig az egyes körzetek kezelőorvosainak személyében változás történt. E változást az OTI hirdetmény útján hozza a biztosítottak tudomására s a vonatkozó hirdetményt posta útján küldi meg a háztulajdonosoknak. Ezúton is kéri az Intézet a háztulajdonosokat, házmegbizottakat, hogy a részükre megküldött hirdetményt a ház területén olyan helyen kifüggeszteni szíveskedjenek, ahol a hirdetmény tartalmáról a házban lakó biztosítottak és családtagjaik mielőbb tudomást szerezhetnek.

— *MEGKEZDŐDÖTT A SZOVJETUNIÓBAN AZ ŐSZI HALÁSZAT. A Szovjetunió déli részében megkezdődött és napról napra nagyobb méretet ölt az őszi halászat. A Kaspi, Fekete és Azovi tengeren működő halászflottát ebben az évben kiegészítették és a legtökéletesebb technikai felszereléssel látták el. A Kaspi-tengeri halászflottát számos nagy motoros hajóval egészítették ki, amelyek alkalmazása következtében a mult évinél kedvezőbb eredményekre van kilátás. A Feketetengeren ebben az évben elsőizben kisérlik meg a parttól jelentős távolságra lévő vizeken a halászatot. Az Azovi-tengeren is napról-napra nagyobbmennyiségű halat fognak.*

— **Őrizetbe vett fegyverrejtegető.** A pécsi rendőrkapitányság fegyverrejtegetés miatt őrizetbe vette Blaskovics Mihály 58 éves pogányi lakost. Blaskovics lakásán tartott házkutatás során katonai fegyvereket talál tak. Megindult ellene az eljárás.

— **Tűzek.** Szerdán délután kigyulladt és leégett a zobáki erdőszélen másfél hold cserje erdő. A kár nagyságát mindezideig nem tudták megállapitani. — A rendőrség jelentése szerint Palásti Vilmos himesházai lakos szérűjében négyszáz kéve vesszö kigyulladt és teljesen leégett. A tüzet egy eldobott égő cigaretta okozta.

— **Külön gyorsmotoros** vonat indul Pécsről—Budapestre október 1-én, szombaton reggel 9 órakor, amely Budapest Keleti p. u.-ra érkezik 13 órakor. Visszautazás október 3-án, hétfőn. Részvételi díj 50 forint, amely ben a Magánalkalmazottak Szakszervezete által rendezett hangversenyek belépőjegy ára is benne van. Jegyek kaphatók a Magánalkalmazottak Szakszervezetében, Pécs, Apácza-utca 2 .és az IBUSZ menetjegyirodában.

— **A város polgármestere felhívja** a városházi nyugdíjasokat, hogy 30-án, pénteken d. e. 11 órakor fontos ügyben a városházi székházi közgyülési termében jelenjenek meg.

— *RÓZSASZIROM-SZÜRET KIRGIZIÁBAN. Frunze vidékén, Kirgiziában a hegyek lankáin a gyapottól a cukorrépáig, a délszaki gyümölcsökig, minden megterem. Évente sokszáz hektár területen termelik a híres kazalinki rózsát, amelyből illó-olajat sajtolnak. Ebben az évben kitűnő termést aratták a rózsaföldeken. A frunzei „Efironosz"-üzem megkezdte a rózsaszirmokból az értékes olaj kisajtolását.*

— Rádiót RORGAS tól. Gyári készülékek 8—9—12 havi részletre. Használt készüléket beszerelek.

Az ötéves tervben flanellkombinát épül

A flanell egyik legfontosabb textiltermékünk. Ruhát, pizsamát, hálóinget, gyermekfehérneműt és sok minden mást készítenek belőle. Puhasága és könnyűsége miatt általában igen népszerű, kedvelt textilanyag.

A gyártás oroszlánrésze — tekintettel arra, hogy a flanell meleg, téli holmikra felhasználható anyag — az év második felében történik. 1938. második felében 10.5 millió méter volt a termelés. Ez a mennyiség a felszabadulás után, 1946-ban lecsökkent ugyan 5.5 millió méterre, de ez az akkori körülményekhez viszonyítva hatalmas teljesítmény volt. A hároméves terv folyamán a flanellgyártás egyre emelkedett és 1949 második felében elérte a 13.5 millió folyómétert, ami már erősen túlszárnyalja a felszabadulás előtti termelést. Ennek a mennyiségnek majdnem 90 százaléka típus és közérdekű flanell, olcsó, jóminőségű, igen kedvelt anyag. A fennmaradó, több mint 10 százalékot kitevő flanel tarkánszőtt, négy vagy több színnel festett.

Az ötéves terv folyamán épülő textilkombinátok egyike flanelkombinát lesz, amely kizárólag flanelgyártással foglalkozik. 1954 második felére több mint 21 millió folyóméter flanell termelését irányoztuk elő. A flanell minősége az 1938-as és 1946-os minőséggel szemben erősen megjavult, sokkal finomabb fonálból, nagyobb sűrűséggel készül. Különösen kedvelik asszonyaink a szép mintáju és üdeszinü bébiflaneleket, amely korszerűen oldja meg a gyermekek öltözködési problémáit.

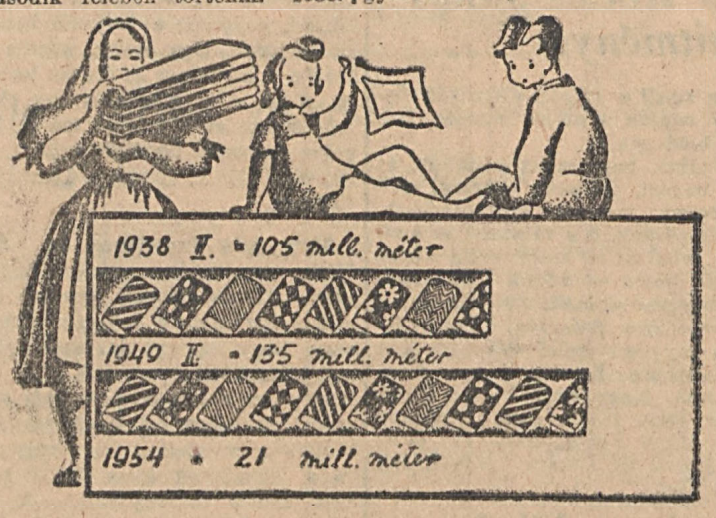

Pótfelvétel a pécsi jogikaron

Népköztársaságunk új alkotmánya szélesre nyitotta az életlehetőségeket a jogászok számára is, hiszen egész jogászrendszerünk átértékelésére szükségünk van, amely munka igen sok haladó szellemü jogászt kiván meg az állami élet legfőbb és alsóbb közigazgatásában épúgy, mint a bíróságon, az államügyészségen és a gazdasági életben: az állami vállalatoknál és szövetkezeteknél. Csak az új, haladószellemü jogásszal tudjuk végre felszámolni a munka termelékenységének emelését csökkentő bürokratizmust is.

Ez a magyarázata annak a kormányzati elhatározásnak, hogy a pécsi jog- és közgazdaságtudományi karon az I. évfolyam részére pótfelvételt engedélyezett. A felvételi kérvényekhez olyan részletes önéletrajz csatolandó, amelyből kitünik a kérvényezőnek és elvtársnőjének szociális és vagyoni viszonya is. A kérvényeket a délkáni hivatal címére (Pécs, Rákóczi út 80.) október 8-ig kell benyujtani. A pályázók minden felszólítás bevárása nélkül október 11-én, kedden 8 órakor jelenjenek meg irásbeli vizsgára a jogi kar I. sz. tantermében. A szülési, az érettségi, és a vagyoni bizonyitványt lehetőleg mindenki hozza magával. A leckelátogatás alól felmentést senki sem kap ha.

Fúvós tanszak nyilik a zenekonzervatóriumban

Hosszú idő óta megoldásra váró problémája a pécsi zenei életnek a fúvóshiány aminek oka a fúvósképzés teljes elhanyagolása volt. Az utóbbi években történt ugyan egy-két kezdeményezés, azonban egyik sem volt maradandó. A népmüvelési minisztérium művészeti ügyosztálya most azonban nagyobb összegü havi támogatással igyekszik végérvényes megoldáshoz segiteni a pécsi fúvósképzés ügyét. A városi zenekonzervatórium igazgatósága már ki is dolgozta a felállitandó tanszak tervét Pécs legjobb fúvósképzőivel mint a tanszak leendő óraadó tanáraival egyetértésben. A tanszak vezető tanára Csáky Nándor százados honvédkármester, aki maga is tanit. A zenekonzervatórium igazgatósága felkéri az üzemi és iskolai zenekarok tagjait, és mindazokat, akik min kezdők vagy haladók komoly fúvósoktatásban akarnak részesülni, mielőbb jelentkezzenek az intézetben (Mátyás király u. 15.) Jelentkezni lehet réz- és fafúvó, valamint ütőhangszer képzésre. Díjmentes felvételi vizsga október 3-án rézfuvósok, 4-én fafuvósok és ütőhangszeresek részére. Beiratási díj 10 forint, a havi tandij 6 forint. A tanszak tananyaga azonos a Zeneművészeti Főiskola tananyagával. Év végén az elvégzett osztályról érvényes bizonyitványt kapnak a növendékek.

— **Étkezdémet** október 1-én megnyitom. Kitünő házikosz, ben é kezés és házonkivüli vállalok. Telefon: 12-09, vagy Janus Pannonius-utca 15. földszint jobbra. Szives pártfogás kér Török Géza, a Menedékház volt bérlője. (x)

— **Halpaprikás-vacsorával** zárom nyári vendéglőmet ma este. Ugyanakkor búcsúzik Horváth Károly cigányzenekara is. Szives látogatás kérek kedves vendégeim ől és ismeröseim ől. Csoronika vendéglő tulajdonosa. (x) (14.627)

Fáklyás lovasok

A kevés haladó amerikai filmek egyike, amelyben lehull a lepel a hirhedt „Ku Klux Klan" szekta gyilkos, emberellenes, faji gyülölettel átitatott gonosztevőinek aljas tetteiről. Egy fiatal amerikai katona hazatér a háború után, de állást seholsem kap. Megismerkedik a Ku Klux Klan egyik emberével, aki állásba juttatja, majd ennek fejében beléptetik a szekta tagjai közé. Ettől kezdve aljas gyilkosságokban, gyujtogatásokban lesz része, de amikor legjobb barátja meggyilkosását kell végignéznie, végleg meggyülöli a szervezetet és megundorodva tőlük, új életbe kezd. A filmet a Park-mozi játsza nagy sikerrel.

Szakszervezet

A **Szállító és Közlekedési Munkások** Szakszervezete felkéri tagjait, hogy a fizetési jegyzéket úgy vigyék be a tagok a szakszervezetbe, hogy azon a munkaóra és az érte kifizetett összeg is fel legyen tüntetve.

— **Kérjük** nyári bérlettel rendelkező kedves hölgyközönségünket, hogy a hátralévő kezeléseket két héten belül vegyék igénybe. Skoda kozmetika. (x) (4653)

Az olvasó hangja

ÓRÁT KÉRNEK AZ ASSZONYOK AZ UJ PIACTÉRRE

Az Olvasó Hangján keresztül fordulunk a város vezetőségéhez. A hároméves terv keretén belül elkészült új piactér mindenben megfelel az igényeknek, csak még egy fali órát szereltessenek fel a piactérre, mert ez nagyon hiányzik. Kérjük a város vezetőségét, hogy kérésünket mielőtt teljesitse.

A siklósi külvárosi MNDSZ asszonyok

A KISÁLLATTENYÉSZTŐK KÖSZÖNETE

Mi kisállattenyésztők ezúton mondunk köszönetet a Szerkesztőségnek, hogy kérésünkben segitségünkre volt, cikkünket leközölte, a város polgármesterének pedig, hogy kérésünket teljesitette. Igaz, hogy az állatfelhozatal még a 17-i piacon kevés volt, azonban annál nagyobb volt iránta az érdeklődés. Reméljük, hogy hamarosan felvehetjük más városokkal is a versenyt kisállattenyésztés terén. A galambász sport igen fejlett már most is és rövidesen még nagyobb fejlődésnek indul. Kérjük, hogy az Olvasó Hangja útjár hivják fel a figyelmet, hogy a kiállattenyésztők minden szombaton délután 2 órától az Irányi Dániel-téren tartanak piacot.

SPORT

* **Súlyosan elitélendő** esemény történt Németbólyban a PBTC II—NéSE bajnoki mérkőzés után. Egy magáról megfeledkezett nézö a játékvezetőt bántalmazta. Az eset nem az első a németbólyi sportegyesület életében, épen ezért felhivjuk az MLSZ figyelmét, hogy a legszigorúbb büntetéssel sujtsa azt az egyesületet, amely képtelen fenntartani a rendet és amelynek vezetősége nem igyekezik megakadályozni a közönség nevelésével az ilyen minősithetetlen rendzavarást. Hasonló esetnek nem szabad a jövőben előfordulnia a baranyai pályákon.

* **A vármegyei sportfelügyelő** felhivja a röplabda bajnokságra nevezett csapatok inézőit, hogy ma délután 5 órakor a megyeházán a sorsolás megtétele miatt feltétlenül jelenjenek meg. A bajnokság holnap kezdődik.

* **Pénzügyi Labdarúgó Klub—Kiosz labdarúgói** október 1-én, szombaton d. u. ½5 órakor a Verseny-utcai pályán visszavágó mérkőzést tartanak. Felkérik az alant felsorolt Nébel, Szabó, Stollár, Koltai, Perlaki, Turi, Turai, Nagy I., Kövér, Heinrich, Varga, Fischer, Nagy II., Dárdai játékosokat, hogy ¾4 órára a Testületben jelenjenek meg.

* **Az Erdőgazdasági NVSE** (volt Dendra) vasárnap ünnepelte az elmult évi kerületi bajnoksága megnyerését. A bajnoki vacsorára az egyesület barátain, vezetőin, játékosain kivül a társegyesületek képviselői, az MLSZ vezetősége is megjelent. Cziller József az alapitásról számolt be a bajnokságig, majd Molnár József titkár átadta az MLSZ plakettjeit és a diszoklevelet. A volt Dendra nevében Csányoszrói körorvos búcsúzott, az új egyesületet pedig Káldy dr. h. vezérigazgató vette át és megígérte a további támogatást, mert — amint mondotta — meggyőződése, hogy a sportegyesület versenyzői nemcsak jó sportemberek, hanem elsőrendü munkások is.

* **Megváltozott az NB II. és NB III.** mérkőzések sorsolása. Az eredetileg december 25-re kisorsolt mérkőzéseket október 30-án, míg a december 15-re kisorsolt mérkőzéseket november 20-án kell lejátszani az MLSZ döntése értelmében.

Megjelent „Rajk és társai a népbiróság előtt" cimü

„Kék könyv",

amely tartalmazza az összeesküvő kémbanda tárgyalásának anyagát

a vádirattól az ítéletig

Leleplezi a nyugati imperialisták és Tito zsoldjában álló népellenes gonosztevők aljas összeesküvését, amellyel a Magyar Népköztársaságot, a dolgozó nép államát, akarták elpusztitani.

Mindenki olvassa el!

Szikra kiadás. Kapható minden könyvesboltban, IBUSZ-pavillonokban, ujságárusnál, MDP pártszervezeteknél és üzemi Szikra-lerakatoknál.

Pártélet

Ma délután fél 6 órakor titkári értekezlet tartunk Rákóczi-út 68. alatt. Kérik a feltétlen pontos megjelenést. Pécsi Pártbizottság.

A belvárosi népnevelők pénteken este 6 órakor rövid megbeszélés végett a szervezet helyiségében jelenjenek meg.

Ma este fél 7 órakor falujáróknak előadás a Doktor Sándor kultúrházban.

MNDSZ HIREK

A siklósi külvárosi MNDSZ ma este 7 órakor nőgyülést tart központi előadóval. Kérik az asszonytársak pontos megjelenését.

A szigeti MNDSZ csoport pénteken este 7 órakor nőnapot tart. Kérik az asszonytársak minél nagyobb számban való pontos megjelenését.

Közöljük a tagságunkkal, hogy Rákosi elvtárs beszédét, akinek nincs rádiója, központunkban (Mária-u. ca 24. sz. alatt) meghallgathatja.

A Budai I. csoport ma, pénteken 7 órakor nőnapot tart.

Az összes iskolaelnökök és MNDSZ összekötők részére értekezletet tartanak szombaton, 1-én 5 órakor. Megjelenésüket feltétlen kérik.

Minden külön értesítés helyett.

Özv. Grómen Rudolfné szül. Benhárt Éva, mint az elhúnyt mélyen sujtott özvegye, Nándor fia, Grómen Nándorné menye, Tiglmann Vilmos veje, Tiglmann Vilmos, Tiglmann Valéria (Kanada) unokái, megtört szivvel tudatják, hogy a legjobb férj, édes apa, após, nagyapa és szeretett rokon

Grómen Rudolf

gépi-hurkolómester

f. hó 29-én, éjjel 1 órakor, életének 65. évében elhúnyt.

Szeretett halottunkat október hó 1-én délután 3 órakor kisérjük utolsó útjára a központi temető ravatalozó csarnokából.

Gyászolják: Wéber, Tiglmann, Werle családok.

Pécs, 1949 szeptember 30-án.

Drága emléked szivünkben örökké élni fog.

SZŐLŐT bérbe vennék lakható épülettel Pécsett. Jagadics, Makár-utca 37/1. (4681)

350-ES motorkerékpár eladó vagy 125 köbcentistől 250-esig elcserélhető. Kovács János. Olaszi malom. (4648)

RÉTESALMA 60 fillér. Höfler. Ferenciek-utca 14. (14.624)

RUHATÁR nőnek bérbeadó. Cím: Telefon: 19-95. (14.629)

HÁZ: Összkomfortos, elő, háromszobafüvegezett veranda, rózsafás előkert, 80 gyümölcsfa, szőlővel. Decleva-iroda. Ferenciek-utca 14. (4656)

VESZEK családi házakat, villákat jól fizető feleimnek. Szőlőket. Öröklakásokat. Telefon: 19-97. Decleva-iroda. (4655)

ELCSERÉLNÉM Zsolnay-szobornál lévő kétszoba-konyha, előszobás lakásomat a belváros bármelyik részén lévő kétszobakonyhás, fürdőszobás lakásért. Ajánlatokat „Zsolnay 14.622 jeligére a kiadóba kérek.

ELCSERÉLNÉM Rákóczi-uton lévő szép garzónlakásomat, kétszoba-konyhás-fürdőszobás lakásért. Ajánlatot: „Csere 14.633" jeligére a kiadóba kérek.

FIATAL SZARVASHUS kapható. Hoffmann hentesnél. Jókai-tér 7. (14.628)

MODERN Singer süllyesztős, szekrényes varrógépek, női és férfi kerékpár eladó. Vasas cégnél, Bolfv-kör. (14.626)

OPEL autó olcsón eladó. Tel: 19-95. (14.625)

ELADÓ: Biedermaier garnitúra, fehér szekrény, polc és egyéb bútorok. Ilona-utca 12. (4646)

LAKÁST keresek költségmegtérítéssel, vagy bútorral, szoba-konyhásat. Címet: 4649 számra a kiadóba kérek.

EZÜSTPÉNZT, ezüstöt, brilliánsot, márkás karórát vesz **HENTZ,** Jókai-tér 2. sz.

DUNÁNTULI NAPLÓ
Felelős szerkesztő: **RADÓ ISTVÁN**
Felelős kiadó: **SZIKRA SÁNDOR**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Perczel-utca 2 — Telefon: 15-32 15-42
Pécsi Szikra Nyomda NV
Munkácsy Mihály-u. 10. — Telefon: 20-27
A nyomdáért felel: **Vértes Ferenc**
Előfizetési díj: havi 12.— forint
Csekkszámlaszámunk: 313.064